

Holy Bible

Aionian Edition®

Biblia Takatifu Wazi, Kiswahili
Swahili Contemporary Version

Holy Bible Aionian Edition ®
Biblia Takatifu Wazi, Kiswahili
Swahili Contemporary Version

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 7/13/2024

Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 2018

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Utangulizi

Kiswahili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eλēēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Kiswahili at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePUB format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
- 05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Yaliyomo

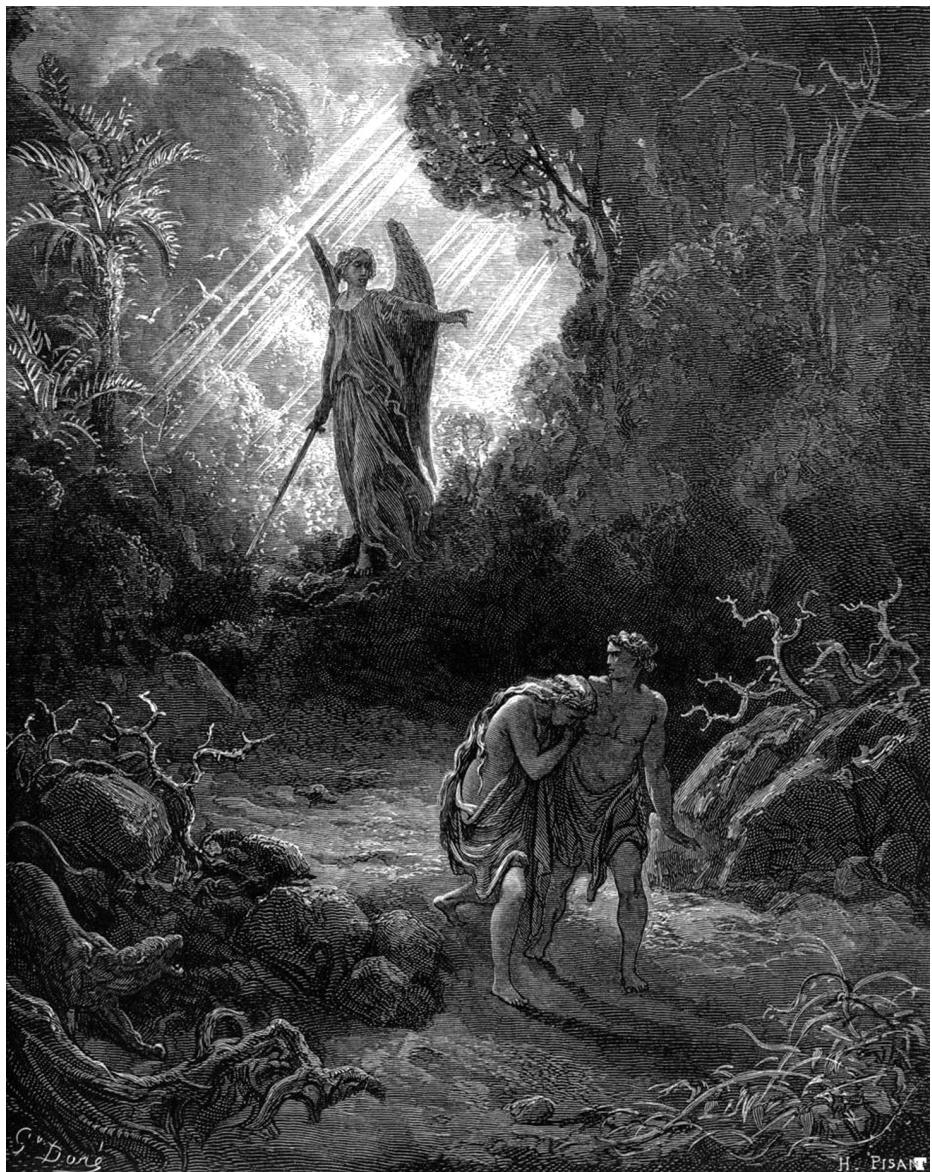
AGANO LA KALE

Mwanzo	1	Mathayo	575
Kutoka	36	Marko	598
Mambo ya Walawi	65	Luka	613
Hesabu	87	Yohana	638
Torati	116	Matendo	657
Yoshua	140	Warumi	681
Waamuzi	157	1 Wakorintho	691
Ruth	174	2 Wakorintho	701
1 Samweli	177	Wagalatia	708
2 Samweli	200	Waefeso	712
1 Wafalme	220	Wafilipi	716
2 Wafalme	243	Wakolosai	719
1 Nyakati	265	1 Wathesalonike	722
2 Nyakati	285	2 Wathesalonike	724
Ezra	310	1 Timotheo	726
Nehemia	317	2 Timotheo	729
Esta	327	Tito	731
Ayubu	333	Filemoni	733
Zaburi	351	Wahebrania	734
Mithali	392	Yakobo	742
Mhubiri	407	1 Petro	745
Wimbo wa Sulemani	413	2 Petro	748
Isaya	416	1 Yohana	750
Yeremia	450	2 Yohana	753
Maombolezo	488	3 Yohana	754
Ezekieli	492	Yuda	755
Danieli	528	Ufunuo	756
Hosea	539		
Joeli	544		
Amosi	546		
Obadia	550		
Yona	551		
Mika	553		
Nahumu	556		
Habakuki	558		
Sefania	560		
Hagai	562		
Zekaria	564		
Malaki	570		

KIAMBATISHO

Mwongoz kwa Msomaji
Kamusi
Ramani
Hatima
Michoro, Doré

AGANO LA KALE

Baada ya kumfukuzia mbali Adamu, Mungu akaweka makerubi mashariki ya Bustani ya Edeni, pamoja na upanga wa moto ukimulika huku na huko kulinda njia ya kuuendea mti wa uzima.

Mwanzo 3:24

Mwanzo

1 Hapo mwanzo Mungu aliumba mbingu na dunia. **2** Wakati huu dunia ilikuwa haina umbo, tena ilikuwa tupu. Giza lilikuwa juu ya uso wa vilindi nya maji, naye Roho wa Mungu alikuwa ametulua juu ya maji. **3** Mungu akasema, “Iwepo nuru,” nayo nuru ikawepo. **4** Mungu akaona ya kuwa nuru ni njema, ndipo Mungu akatenganisha nuru na giza. **5** Mungu akaiita nuru “mchana,” na giza akalita “usiku.” Ikawa jioni, ikawa asubuhi, siku ya kwanza. **6** Mungu akasema, “Iwepo nafasi kati ya maji igawe maji na maji.” **7** Kwa hiyo Mungu akafanya nafasi, akatenganisha maji yaliyo chini ya hiyo nafasi na maji yaliyo juu yake. Ikawa hivyo. **8** Mungu akaiita hiyo nafasi “anga.” Ikawa jioni, ikawa asubuhi, siku ya pili. **9** Mungu akasema, “Maji yaliyopo chini ya anga na yakusanyike mahali pamoja, pawepo na nchi kavu.” Ikawa hivyo. **10** Mungu akaiita nchi kavu “ardhi,” nalo lile kusanyiko la maji akalita “bahari.” Mungu akaona kuwa ni vyema. **11** Kisha Mungu akasema, “Ardhi na itoe mimea: miche itoayo mbegu, miti juu ya nchi itoayo matunda yenye mbegu ndani yake, kila mmea kulingana na aina zake mbalimbali.” Ikawa hivyo. **12** Ardhi ikachipua mimea: Mimea itoayo mbegu kulingana na aina zake, na miti itoayo matunda yenye mbegu kulingana na aina zake. Mungu akaona ya kuwa hili ni jema. **13** Ikawa jioni, ikawa asubuhi, siku ya tatu. **14** Mungu akasema, “Iwepo mianga kwenye nafasi ya anga ili itenganishe usiku na mchana, nayo iwe alama ya kutambulisha majira mbalimbali, siku na miaka, **15** nayo iwe mianga kwenye nafasi ya anga ya kutia nuru juu ya dunia.” Ikawa hivyo. **16** Mungu akafanya mianga miwili mikubwa: mwanga mkubwa utawale mchana, na mwanga mdogo utawale usiku. Pia Mungu akafanya nyota. **17** Mungu akiweka katika nafasi ya anga iangaze dunia, **18** itawale usiku na mchana, na ikatenganishe nuru na giza. Mungu akaona kuwa hili ni jema. **19** Ikawa jioni, ikawa asubuhi, siku ya nne. **20** Mungu akasema, “Kuwepo na viumbe hai tele kwenye maji, nao ndege waruke juu ya dunia katika nafasi ya anga.” **21** Kwa hiyo Mungu akaumba viumbe wakubwa wa baharini na kila kiumbe hai kiendacho majini kulingana na aina zake, na kila ndege mwenye mabawa kulingana na aina yake. Mungu akaona kuwa hili ni jema. **22** Mungu akavibariki, akasema, “Zaeni mwongezeka, mkajaze maji ya bahari, nao ndege waongezeka katika dunia.” **23** Ikawa jioni, ikawa asubuhi, siku ya tano. **24** Mungu akasema, “Ardhi na itoe viumbe hai kulingana na aina zake: wanyama wa kufugwa, viumbe vitambaaivo ardhini na wanyama pori, kila mnyama kulingana na aina yake.” Ikawa hivyo. **25** Mungu akafanya wanyama pori kulingana na aina zake, wanyama wa kufugwa kulingana na aina zake, na viumbe vyote vitambaaivo juu ya ardhi kulingana na aina zake. **26** Ndipo Mungu akaona kuwa hili ni jema.

akasema, “Tufanye mtu kwa mfano wetu, kwa sura yetu, wakatawale juu ya samaki wa baharini na ndege wa angani, juu ya mifugo, juu ya dunia yote, na juu ya viumbe wote watambaa juu ya nchi.” **27** Kwa hiyo Mungu akamuumba mtu kwa mfano wake mwenyewe, kwa mfano wa Mungu alimuumba; mwanaume na mwanaamke aliwaumba. **28** Mungu akawabariki na akawaambia, “Zaeni na mkaongezeka, mkajaze tena dunia na kuitiisha. Mkatawale samaki wa baharini, ndege wa angani, na kila kiumbe hai kiendacho juu ya ardhi.” **29** Kisha Mungu akasema, “Nimewapa kila mche utoao mbegu juu ya uso wa dunia yote, na kila mti wenye matunda yenye mbegu ndani yake. Vitakuwa chakula chenu. **30** Nao wanyama wote wa dunia, ndege wote wa angani, na viumbe vyote viendayvo juu ya ardhi: yaani kila kiumbe chenye pumzi ya uhai, ninawapa kila mche wa kijani kuwa chakula.” Ikawa hivyo. **31** Mungu akaona vyote aliyoumba, na tazama, ilikuwa vizuri sana. Ikawa jioni, ikawa asubuhi, siku ya sita.

2 Kwa hiyo mbingu na dunia zikakamilika, pamoja na vyote vilivymo. **2** Katika siku ya saba Mungu alikuwa amekamilisha kazi aliyokuwa akiifanya, hivyo siku ya saba akapumzika kutoka kazi zake zote. **3** Mungu akaibariki siku ya saba akaifanya takatifu, kwa sababu katika siku hiyo alipumzika kutoka kazi zote za kuumba alizokuba amefanya. **4** Haya ndiyo maelezo ya mbingu na dunia wakati zilipoumba. Bwana Mungu alipoziumba mbingu na dunia, **5** hapakuwepo na mche wa shambani uliokwua umejitozea ardhini, wala hapakuwepo na mmea wa shamba uliokwua umeota, kwa kuwa Bwana Mungu alikuwa hajanyeshea mvua juu ya nchi, na hapakuwepo mtu wa kuilima ardhini, **6** lakini umande ultokeza kutoka ardhini na kunyesha uso wote wa nchi: **7** Bwana Mungu alimuumba mtu kutoka mavumbi ya ardhi, akampulizia pumzi ya uhai puanie mwake, naye mtu akawa kiumbe hai. **8** Basi Bwana Mungu alikuwa ameotesha bustani upande wa mashariki, katika Edeni, huko akamweka huyo mtu aliyemuumba. **9** Bwana Mungu akafanya aina zote za miti ziote kutoka ardhini, miti yenye kupendeza macho na mizuri kwa chakula. Katikati ya bustani ulikuwepo mti wa uzima na mti wa kujua mema na mabaya. **10** Mto wa kunyeshea bustani ulitiririka toka Edeni, kuanzia hapa ukagawanyika kuwa mito minne. **11** Mto wa kwanza uliitwa Pishoni, nao huzunguka nchi yote ya Havila ambako kuna dhahabu. **12** (Dhahabu ya nchi hiyo ni nzuri, bedola na vito shohamu pia hupatikana huko.) **13** Jina la mto wa pili ni Gihoni, ambao huzunguka nchi yote ya Kushi. **14** Jina la mto wa tatu ni Tigrisi, unaopita mashariki ya Ashuru. Mto wa nne ni Frati. **15** Bwana Mungu akamchukua huyo mtu, akamweka kwenye Bustani ya Edeni ailime na kuitunza. **16** Bwana Mungu akamwagiza huyo mtu, akamwambia, “Uko huru Mungu akaona kuwa hili ni jema. **17** Ndipo Mungu kula matunda ya mti wowote katika bustani,

lakini kamwe usile matunda ya mti wa kujua memana mabaya, kwa maana siku utakapokula matunda yake, hakika utakufa.” **18** Bwana Mungu akasema, “Si vyema huyu mtu awe peke yake. Nitamfanya msaidizi wa kumfaa.” **19** Basi Bwana Mungu alikuwa amefanyiza kutoka ardhi wanyama wote wa porini na ndege wote wa angani. Akawaleta kwa huyu mtu aone atawaitaje, nalo jina lolote alilokiita kila kiumbe hai, likawa ndilo jina lake. **20** Hivyo Adamu akawapa majina wanyama wote wa kufugwa, ndege wa angani, na wanyama wote wa porini. Lakini kwa Adamu hakupatikana msaidizi wa kumfaa. **21** Hivyo Bwana Mungu akamfanya Adamu kulala usingizimzito, naye alipokuwa amelala akachukua moja ya mbavu zake, akapafunika mahali pale kwa nyama. **22** Kisha Bwana Mungu akamfanya mwanaamke kutoka kwenye ule ubavu aliouchukua kutoka kwa huyo mwanaame, akamleta huyo mwanaamke kwa huyo mwanaame. **23** Huyo mwanaame akasema, “Huyu sasa ni mifupa wa mifupa yangu na nyama ya nyama yangu, ataitwa ‘mwanaamke’, kwa kuwa alitolewa katika mwanaame.” **24** Kwa sababu hii mwanaame atamwacha baba yake na mama yake na kuambatana na mkewe, nao watakuwa mwili mmoja. **25** Adamu na mkewe wote wawili walikuwa uchi, wala hawakuona aibu.

3 Basi nyoka alikuwa mwerevu kuliko wanyama wote wa porini ambaio Bwana Mungu aliwafanya. Nyoka akamwambia mwanamke, "Ati kweli Mungu alisema, 'Kamwe msile matunda ya mti wowote wa bustanini'?" **2** Mwanamke akamjibu nyoka, "Tunaweza kula matunda ya miti iliyoko bustanini, **3** lakini Mungu alisema, 'Kamwe msile tunda la mti ulio katikati ya bustani, wala kuugusa, la sivyo mtakufa.'"

4 Lakini nyoka akamwambia mwanamke, "Hakika hamtakufa. 5 Kwa maana Mungu anajua ya kuwa wakati mtakapoyala, macho yenu yatafumbuliwa, nanyi mtakuwa kama Mungu, mkijua mema na mabaya." 6 Mwanamke alipoona ya kuwa tunda la mti huo lilikuwa zuri kwa chakula na la kupendezza macho, tena linatamanika kwa kujipatia hekima, basi akachuma katika matunda yake, akala, pia akampa mumewewe, aliyejikuwa pamoa naye, naye akala. 7 Ndipo macho yao wote wawili yakafumbuliwa, wakajiona kwamba walikuwa uchi; hivyo wakashona majani ya mtini, wakajifunika. 8 Ndipo yule mwanaume na mkewe, waliposikia sauti ya Bwana Mungu alipokuwa akitembea bustanini jioni, wakajificha kutoka mbele za Bwana Mungu katikati ya miti ya bustani. 9 Lakini Bwana Mungu akamwita Adamu, "Uko wapi?" 10 Naye akajibu, "Nilikusikia katika bustani nikaogopa kwa sababu nilikuwa uchi, hivyo nikajificha." 11 Mungu akamuuliza, "Ni nani aliyejukumbia ya kuwa ulikuwa uchi? Je, umekula matunda ya mti niliokuamuru usile?" 12 Adamu akasema, "Huyu mwanamke uliyenipa awe pamoa nami alinipa sehemu ya tunda kutoka kwenye huo mti, nami nikala." 13 Ndipo

Bwana Mungu akamuuliza mwanamke, "Ni nini hili ambalo umelifanya?" Mwanamke akajibu, "Nyoka alinidanganya, nami nikala." **14** Hivyo Bwana Mungu akawmambia nyoka, "Kwa kuwa umefanya hili, "Umelaaniwa kuliko wanyama wote wa kufugwa na wa porini! Utatambaa kwa tumbo lako na kula mavumbi siku zote za maisha yako. **15** Nami nitaweka uadui kati yako na huyo mwanamke, na kati ya uzao wako na wake, ye ye atakuponda kichwa, nawe utamuumma kisigino." **16** Kwa mwanamke akasema, "Nitakuzidishia sana utungu wakati wa kuzaa kwako; kwa utungu utazaa watoto. Tamaa yako itakuwa kwa mumeo naye atakutawala." **17** Kwa Adamu akasema, "Kwa sababu umemsikiliza mke wako na ukala kutoka kwenye mti ntiliokuamuru, 'Msile tunda lake,' Ardhi imelaaniwa kwa sababu yako, kwa kazi ngumu utakula chakula kitokacho humo siku zote za maisha yako. **18** Itazaar miiiba na mibaruti kwa ajili yako, nawe utakula mmeesa ya shambani. **19** Kwa Jasho la uso wako utakula chakula chako hadi utakaporudi ardhiini, kwa kuwa ulitwaliwa kutoka humo, kwa kuwa wewe u mavumbi na mavumbini wewe utarudi." **20** Adamu akamwita mkewe Eva, kwa kuwa atakuwa mama wa wote walio hai. **21** Bwana Mungu akawatengenezea Adamu na mkewe mavazi ya ngozi, akawavika. **22** Kisha Bwana Mungu akasema, "Sasa mtu huyu amekuwa kama mmoja wetu, kwa kujua mema na mabaya. Sharti asiruhusiwe kunyoosha nkono wake na kuchuma pia kutoka mti wa uzima akala, naye akaishi milele." **23** Hivyo Bwana Mungu akamfukuzia mbali kutoka Bustani ya Edeni, akalime ardhi ambamo alitolewa. **24** Baada ya kumfukuzia mbali Adamu, Mungu akaweka makerubi mashariki ya Bustani ya Edeni, pamoa na upanga wa moto ukimulika huko na huko kulinda njia ya kuuendea mti wa uzima.

4 Adamu akakutana kimwili na mkewe Eva, naye akapata mimba, akamzaa Kaini. Eva akasema, "Kwa msada wa Bwana nimemzaa mwanaume." 2 Baadaye akamzaa Abeli ndugu yake. Basi Abeli akawa mfungaji, na Kaini akawa mkulima. 3 Baada ya muda Kaini akaleta baadhi ya mazao ya shamba kama sadaka kwa Bwana. 4 Lakini Abeli akaleta fungu nono kutoka baadhi ya wazaliwa wa kwanza wa mifugo yake. Bwana akamkubali Abeli pamoja na sadaka yake, 5 lakini Mungu hakumkubali Kaini pamoja na sadaka yake. Kwa hiyo Kaini akakasirika sana, uso wake ukawa na huzuni. 6 Kisha Bwana akamwambia Kaini, "Kwa niini umekasirika? Kwa niini uso wako una huzuni? 7 Ukipanya lililo sawa, je, hutukubalika? Lakini usipofanya lililo sawa, dhambi inakuvizia mlangoni mwako, inakutamani wewe, lakin inakupasa uishinde." 8 Basi Kaini akamwambia ndugu yake Abeli, "Twende shambani." Walipokuwa shambani, Kaini akamshambulia Abeli ndugu yake, akamuua. 9 Kisha Bwana akamuuliza Kaini, "Ndugu yako Abeli yuko wapi?" Akamjibu, "Sijui, je, mimi ni mlinzi wa ndugu yangu?" 10 Bwana akasema, "Umfanya niini?

Sikiliza! Damu ya ndugu yako inanililia mimi kutoka kike. **11** Enoshi aliishi jumla ya miaka 905, ndipo ardhi, ambayo imefungua kinywa chake na kupokea damu ya ndugu yako kutoka mkononi mwako. **12** Kenani alipokuwa ameishi miaka sabini, Utakapoilima ardhi, haitakupa tena mazao yake. **13** Kaini akamwambia Bwana, "Adhabu yangu ni zaidi ya niwezavyo kustahimili. **14** Leo unanifukuza kutoka nchi, nami nitafichwa mbali na uwepo wako. Nitakuwa mtu wa kutangatanga asiyetulia duniani na yejote anionaye atanuuia." **15** Lakini Bwana akamwambia, "La sivyo, ikiwa mtu yeyote atamuua Kaini atalipizwa kisasi mara saba zaidi." Kisha Bwana akamwekea Kaini alama ili mtu yeyote ambye angemwona asimuue. **16** Kwa hiyo Kaini akaondoka mbele za Bwana akaenda kuishi katika nchi ya Nodi, iliyoko mashariki ya Edeni. **17** Kaini akakutana kimwili na mkewe, naye akapata mimba na akamzaa Enoki. Wakati huo Kaini alikuwa anajenga mji, akauita Enoki jina la mtoto wake. **18** Enoki akamzaa Iradi, Iradi akamzaa Mehuyaeli, Mehuyaeli akamzaa Methushaeli, na Methushaeli Lameki. **19** Lameki alioia wanawake wawili, mmoja aliitwa Ada, na mwingine Sila. **20** Ada akamzaa Yabali ambaye ni baba wa wale walioishi katika mahema na kufuga wanyama. **21** Kaka yake aliitwa Yubali, aliyekuwa baba wa wote wapigao zeze na filimbi. **22** Pia Sila alikuwa na mtoto wa kiume aliyeitwa Tubali-Kaini ambaye alifua vifaa nya aina mbalimbali nya shaba na chuma. Naama alikuwa dada wa Tubali-Kaini. **23** Lameki akawaambia wake zake, "Ada na Sila nisikilizeni mimi; wake wa Lameki sikieni maneno yangu. Nimeemuua mtu kwa kunijeruhi, kijana mdogo kwa kumumiza. **24** Kama Kaini atalipizwa kisasi mara saba, basi Lameki itakuwa mara sabini na saba." **25** Adamu akakutana kimwili na mke wake tena, akamzaa mwana, akawamwita Sethi, akisema, "Mungu amenijalia mwana mwingine badala ya Abeli, kwa kuwa Kaini alimuua." **26** Naye Sethi akamzaa mwana, akawamwita Enoshi. Wakati huo watu wakaanza kuliitia jina la Bwana.

5 Hii ni orodha ilyoandikwa ya vizazi nya Adamu. Wakati Mungu alipomuumba Adamu, alimfanya kwa sura ya Mungu. **2** Aliwaumba mwanaume na mwanamke, akawabariki. Walipokwisha kuumbwa, akawaita "mwanadamu." **3** Adamu alipokuwa ameishi miaka 130, alikuwa na mwana aliyekuwa na sura yake, mwenye kufanana naye. Akamwita Sethi. **4** Baada ya Sethi kuzaliwa, Adamu aliishi miaka 800, akawa na watoto wengine wa kiume na wa kike. **5** Adamu aliishi jumla ya miaka 930, ndipo akafa. **6** Sethi alipokuwa ameishi miaka 105, akamzaa Enoshi. **7** Baada ya kumzaa Enoshi, Sethi aliishi miaka 807, akawa na watoto wengine wa kiume na wa kike. **8** Sethi aliishi jumla ya miaka 912, ndipo akafa. **9** Enoshi alipokuwa ameishi miaka tisini, akamzaa Kenani. **10** Baada ya kumzaa Kenani, Enoshi aliishi miaka 815, naye alikuwa na watoto wengine wa kiume na wa

kike. **11** Enoshi aliishi jumla ya miaka 905, ndipo akafa. **12** Kenani alipokuwa ameishi miaka sabini, akamzaa Mahalaleli. **13** Baada ya kumzaa Mahalaleli, Utakapoilima ardhi, haitakupa tena mazao yake. **14** Kenani aliishi jumla ya miaka 910, ndipo akafa. **15** Mahalaleli alipokuwa ameishi utulivu." **16** Baada ya kumzaa Yaredi, Mahalaleli aliishi miaka 830, akawa na watoto wengine wa kiume na wa kike. **17** Mahalaleli aliishi jumla ya miaka 895, ndipo akafa. **18** Yaredi aliipokuwa ameishi miaka 162, akamzaa Enoki. **19** Baada ya kumzaa Enoki, Yaredi aliishi miaka 800, naye akawa na watoto wengine wa kiume na wa kike. **20** Yaredi aliishi jumla ya miaka 962, ndipo akafa. **21** Enoki aliipokuwa ameishi miaka sitini na mitano, akamzaa Methusela. **22** Baada ya kumzaa Methusela, Enoki alitembea na Mungu miaka 300, na akawa na watoto wengine wa kiume na wa kike. **23** Enoki aliishi jumla ya miaka 365. **24** Enoki akatembea na Mungu, kisha akatoweka, kwa sababu Mungu alimchukua. **25** **18** Enoki akamzaa Iradi, Iradi akamzaa Mehuyaeli, Methusela aliipokuwa ameishi miaka 187, akamzaa Mehuyaeli akamzaa Methushaeli, na Methushaeli Lameki. **26** Baada ya kumzaa Lameki, Methusela akamzaa Lameki. **19** Lameki alioia wanawake wawili, aliishi miaka 782, akawa na watoto wengine wa kiume na wa kike. **27** Methusela aliishi jumla ya miaka 969, ndipo akafa. **28** Lameki aliipokuwa ameishi miaka 182, alimzaa mwana. **29** Akamwita jina lake Noa, akasema, "Yeye ndiye atakayetufariji katika kazi na maumivu makali ya mikono yetu yaliyosababishwa na ardi iliyolaani na Bwana." **30** Baada ya Noa kuzaliwa, Lameki aliishi miaka 595, akawa na watoto wengine wa kiume na wa kike. **31** Lameki aliishi jumla ya miaka 777, ndipo akafa. **32** Baada ya Noa kuishi miaka 500, aliwazaa Shemu, Hamu na Yafethi.

6 Watu walipoanza kuongezeka idadi katika uso wa dunia na watoto wa kike wakazaliwi kwa, **2** wana wa Mungu wakawaona kuwa hao binti za wanadamu walikuwa wazuri wa sura, wakaoa yejote mionganii mwao waliyemchagua. **3** Ndipo Bwana akasema, "Roho yangu haitashindana na mwanadamu milele, kwa kuwa yeje ni wa kufa, siku zake zitakuwa miaka 120." **4** Wanefili walikuwako duniani siku hizo, na baadaye, hao wana wa Mungu walipoingia kwa binti za wanadamu na kuzaa nao. Wanefili walikuwa mashujaa na watu waliojulikana wa zamani hizo. **5** Bwana akaona jinsi uovu wa mwanadamu ulivyokuwa mkubwa duniani, na ya kuwa kila mwelekeo wa mawazo ya moyo wake wakati wote ulikuwa mbaya tu. **6** Bwana akasikitika kwamba alimuumba mwanadamu duniani, moyo wa Mungu ukaja masikitiko. **7** Kwa hiyo Bwana akasema, "Nitamfutilia mbali mwanadamu niliyemuumba kutoka kwenye uso wa dunia, wanadamu na wanyama, pamoja na viumbu vitambaavyo na ndege wa angani. Kwa maana nasikitika kuwaumba." **8** Lakini Noa akapata kibali machoni pa Bwana. **9** Hivi ndivyo vizazi nya Noa. Noa alikuwa mtu wa haki, na mkamilifu mionganii mwa watu wa wakati wake, tena alitembea

na Mungu. **10** Noa alikuwa na wana watatu: Shemu, pamoja na wake zao wakaingia katika ile safina. **14** Hamu na Yafethi. **11** Wakati huu dunia ilikuwa imejaa Nao walikuwa pamoja na kila mnyama wa mwituni uharibifu na ukatili machoni pa Mungu. **12** Mungu kufuatana na aina yake, wanyama wote wfugwao akaona jinsi dunia iliyoharibika, kwa maana watu kufuatana na aina zao, kila kiumbe kitambaacho juu wote duniani walikuwa wameharibu njia zao. **13** Kwa ya ardhi kwa aina yake, na kila ndege kufuatana na hiyo Mungu akamwambia Noa, "Nitawaangamiza aina yake, naam kila kiumbe chenyenye mabawa. **15** watu wote, kwa kuwa dunia imejaa ukatili kwa sababu Viumbe vyote vyene pumzi ya uhai ndani yake vikaja yao. Hakika mimi nitaangamiza watu pamoja na dunia. **16** kwa Noa viwili viwili, vikaingia katika safina. **17** **14** Kwa hiyo jitengenezee safina kubwa kwa mbao za Wanyama walioingia katika safina walikuwa wa kiume mvinje, tengeneza vyumba ndani yake na upiake lami na wa kike, wa kila kiumbe chenyenye uhai kama Mungu ndani na nje. **15** Hivi ndivyo utakavyoitengeneza: alivyomwamuru Noa, ndipo Bwana akamfungia ndani. Safina iwe na urefu wa dhira 300, upana wake **17** Kwa siku arobaini mafuriko yaliendelea kujaa dhiraamsini na kimo chake dhiraas thelathini. **16** duniani na maji yalivyozi kujongezeka, yaliinua Itengenezee paa na umalizie safina kwa kuacha nafasi safina juu sana kutoka kwene uso wa nchi. **18** ya dhira moja juu. Weka mlango ubavuni mwa safina, Maji yakajaa na kujongezeka sana juu ya nchi, na na uifanye ya ghorofa ya chini, ya katni na ya juu. **17** safina ikaelea juu ya uso wa maji. **19** Maji yakazidi Nitaleta gharika ya maji juu ya nchi ili kuangamiza kujaa juu ya nchi, yakaifunika milima yote mirefu uhai wote chini ya mbingu, kila kiumbe chenyenye pumzi chini ya mbingu yote. **20** Maji yakaendelea kujaa ya uhai ndani yake. Kila kitu juu ya nchi kitaangamia. **18** Lakinii Mimi nitaweka Agano langu na wewe, nawe yakaifunika milima kwa kina cha zaidi ya dhira kumi utaingia ndani ya Safina, wewe pamoja na mke wako, na tano. **21** Kila kiumbe hai kitambaacho juu ya nchi wanaao na wake zao. **19** Utaingiza ndani ya Safina kila pori, viumbe vyote juu ya nchi na wanadamu wote. aina ya kiumbe hai wawili wawili, wa kiumbe na wa **22** Kila kiumbe juu ya nchi kavu chenyenye pumzi ya kike, ili kuuhafadhi hai pamoja na wewe. **20** Wawili uhai kikafa. **23** Kila kitu chenyenye uhai juu ya uso wa kila aina ya ndege, wa kila aina ya mnyama na wa kila aina ya kitambaacho ardhini watakuja kwako ili kila aina ya chakula kwa mbalimbali katika dunia yote. **21** Utachukua kila aina ya chakula kwa wahifadhiwe hai. **22** Noa akafanya kila kitu kama vile **24** Maji ajili yako na yao." **22** Noa akafanya kila kitu kama vile yakaifunika dunia kwa siku 150. Mungu alivyomwamuru.

7 Ndipo Bwana akamwambia Noa, "Ingia katika safina wewe na jamaa yako yote, kwa sababu katika kizazi hiki niimeona ya kuwa wewe ni mwenye haki. **2** Uchukue wanyama saba walio safi wa kila aina, wa kiume na wa kike, na wanyama wawili wawili wa kila aina walio najisi wa kiume na wa kike. **3** Pia uchukue ndege saba walio safi wa kila aina, wa kiume na wa kike, ili kuhifadhi aina zao mbalimbali katika dunia yote. **4** Siku saba kuanzia sasa nitaleta mvua juu ya nchi kwa siku arobaini usiku na mchana, nami nitafutilia mbali kutoka uso wa nchi kila kiumbe hai nilichokiumba." **5** Noa akafanya yote kama Bwana alivyomwamuru. **6** Noa alikuwa na miaka 600 gharika ilipokuja juu ya dunia. **7** Noa na mkewe na wanawe na wake zao wakaingia katika safina ili waepuke ile gharika. **8** Jozi ya wanyama walio safi na walio najisi, ndege na viumbe vitambaaivo, **9** wa kiume na wa kike, walikuja kwa Noa wakaingia katika safina kama Mungu alivyomwamuru Noa. **10** Baada ya siku saba, maji ya gharika yakaja juu ya dunia. **11** Katika siku ya kumi na saba ya mwezi wa pili mwaka wa 600 wa kuishi kwake Noa, siku hiyo ndipo chemchemi zote hata zilizo chini sana ya ardhi zilibubujika kwa nguvu, na malango ya mafuriko ya mbinguni yafunguliwa. **12** Mvua ikanyesha juu ya nchi siku arobaini usiku na mchana. **13** Siku hiyo Noa, na mkewe, na wanawe Shemu, Hamu na Yafethi

8 Mungu akamkumbuka Noa na wanyama wote wa porini na wa kufugwa waliokuwa naye ndani ya safina, akatuma upopo ukavuma katika dunia, nayo maji yakaondoka. **2** Zile chemchemi zilizo chini sana ya ardhi pamoja na malango ya mafuriko ya mbinguni yakawa yamefungwa nayo mvua ikawa imekoma kunyesha kutoka angani. **3** Maji yakaendelea kupungua taratibu katika nchi. Kunako mwisho wa siku ya 150, maji yalikuwa yamebungua, **4** katika siku ya kumi na saba ya mwezi wa saba, safina ikatua katika milima ya Ararati. **5** Maji yakaendelea kupungua hadi mwezi wa kumi, na siku ya kwanza ya mwezi wa kumi, vilele vyya milima vikaonekana. **6** Baada ya siku arobaini Noa akafunga dirisha alilokuwa amelifanya katika safina **7** na akamtoa kunguru, akawa akiruka kwenda na kurudi mpaka maji yalipokwisha kukauka juu ya nchi. **8** Kisha akamtoa hua ili aone kama maji yameondoka juu ya uso wa ardhi. **9** Lakinii hua hakupata mahali pa kutua kwa kuwa maji yalienea juu ya uso wa dunia yote, kwa hiyo akarudi kwa Noa ndani ya safina. Noa akanyoosha mkono akamchukua yule hua akamrudisha ndani ya safina. **10** Noa akangojea siku saba zaidi kisha akamtoa tena hua kutoka safina. **11** Wakati hua aliporejea kwa Noa jioni, alikuwa amechukua katika mdomo wake jani bichi la mzeituni, lililochumwa wakati ule ule! Ndipo Noa akajua ya kuwa maji yameondoka juu ya uso wa dunia. **12** Akangojea siku saba zaidi na akamtuma

tena hua, lakini wakati huu hua hakurudi tena kwa ninalofanya kati yangu na ninyi na kila kiumbe hai Noa. **13** Katika siku ya kwanza ya mwezi wa kwanza kilicho pamoja nanyi, Agano kwa vizazi vyote vijavyo: ya mwaka 601, wa kuishi kwake Noa, maji yalikuwa yamekauka duniani. Kisha Noa akafungua mlango wa safina akaona ya kuwa uso wa ardhi ulikuwa umekauka. **14** Katika siku ya ishirini na saba ya mwezi wa pili dunia ilikuwa imekauka kabisa. **15** Ndipo **15** nitakumbuka Agano langu kati yangu na ninyi Mungu akamwambia Noa, **16** “Toka ndani ya safina, na viumbe vyote vilivyo hai vya kila aina. Kamwe wewe na mkeo na wanao na wake zao. **17** Utroe nje kila aina ya kiumbe hai aliye pamoja nawe: Ndege, wote. **16** Wakati wowote upinde wa mvua unapotokea wanyama na viumbe vyote vitambaavyo juu ya ardhi, mwinguni, nitauna na kukumbuka Agano la miele ili wakaza, na kuongezeka na kujaza tena dunia.” **18** Kwa hiyo Noa akatoka nje pamoja na mkewe, wanawe kati ya Mungu na viumbe vyote vilivyo hai vya kila aina duniani.” **17** Hivyo Mungu akamwambia Noa, na wake zao. **19** Wanyama wote na viumbe vyote vitambaavyo juu ya ardhi na ndege wote, kila kitu kiendacho juu ya nchi, aina moja baada ya nyininge vikatoka katika safina, kila aina ya kiumbe, kimoya baada ya kingine. **20** Kisha Noa akamjengea Bwana madhababu, akachukua baadhi ya wale wanyama na ndege wote walio safi, akatoa sadaka za kuteketezwa kupendeza, naye akasema moyoni mwake, “Kamwe sitailaani tena ardhi kwa sababu ya mwanadamu, hata ingawa kila mwelekeo wa moyo wake ni mbaya tangu ujana. Kamwe sitaangamiza tena viumbe hai vyote kama nilivyofanya. **22** “Kwa muda dunia idumupo, wakati wa kupanda na wa kuvuna, wakati wa baridi na wa joto, wakati wa kiangazi na wa masika, usiku na mchana kamwe havitakoma.”

9 Ndipo Mungu akambariki Noa na wanawe, akiwaambia, “Zaeni mkaongezeko kwa idadi na mkaizaje tena dunia. **2** Wanyama wote wa duniani, ndege wote wa angani, kila kiumbe kitambaaacho juu ya ardhi, na samaki wote wa baharini wamekabidhiwa mikononi mwenu, nao watawaaogopa na kuwahofu. **3** Kila kitu chenye uhai kiendacho kitakuwa chakula chenu. Kama vile nilivywopapa mimea mbalimbali, sasa nawapa kila kitu. **4** “Lakini kamwe msile nyama ambayo bado ina damu ya uhai wake, kwa maana damu ni uhai. **5** Hakika damu ya uhai wenu nitaidai. Nitaidai kutoka kwa kila mnyama. Kutoka kwa kila mwanadamu pia nitaidai kwa ajili ya uhai wa mtu mwenzake. **6** “Yeyote amwagaye damu ya mwanadamu, damu yake itamwagwa na mwanadamu, kwa kuwa katika mfano wa Mungu, Mungu alimuumba mwanadamu. **7** Kuhusu ninyi, zaeni mwongezeko kwa wingi, mzidi katika dunia na kujaza.” **8** Ndipo Mungu akamwambia Noa na wanawe pamoja naye: **9** “Sasa mimi ninaweka Agano langu nanyi, pamoja na uzao wenu baada yenu, **10** pia na kila kiumbe hai kilichokuwa pamoja nanyi: Ndege, wanyama wa kufugwa na wanyama wote wa porini, wale wote waliotoka katika safina pamoja nanyi, kila kiumbe hai duniani. **11** Ninaweka Agano nanyi: Kamwe uhai hautafutwa tena kwa gharika, kamwe haitakuwepo tena gharika ya kuangamiza dunia.” **12** Mungu akasema, “Hii ni ishara ya Agano

ninalofanya kati yangu na ninyi na kila kiumbe hai Noa. **13** Niteweka upinde wangu wa mvua mawinguni, nao utakuwa ishara ya Agano nifanyalo kati yangu na dunia. **14** Wakati wowote ninapotanda mawingu juu ya dunia na upinde wa mvua ukijitozea mawinguni, wote. **16** Wakati wowote upinde wa mvua unapotokea viumbe vyote vilivyo hai vya kila aina. Kamwe wewe na mkeo na wanao na wake zao. **17** Utroe nje maji hayatakuwa tena gharika ya kuangamiza uhai kila aina ya kiumbe hai aliye pamoja nawe: Ndege, wote. **16** Wakati wowote upinde wa mvua unapotokea wanyama na viumbe vyote vitambaavyo juu ya ardhi, mwinguni, nitauna na kukumbuka Agano la miele ili wakaza, na kuongezeka na kujaza tena dunia.” **18** Kwa hiyo Noa akatoka nje pamoja na mkewe, wanawe kati ya Mungu na viumbe vyote vilivyo hai vya kila aina duniani.” **17** Hivyo Mungu akamwambia Noa, Wana wa Noa waliotoka ndani ya safina ni: Shemu, Hamu na Yafethi. (Hamu ndiye alikuwa baba wa Kanaani.) **19** Hawa ndio waliokuwa wana watatu wa Noa, kutokana nao watu walienea katika dunia. **20** Noa akawa mkulima, akawa mtu wa kwanza kupanda mizabibu. **21** Alipokunywa huo mvinyo wake akalewa na akalala uchi kwenye hema lake. **22** Hamu, baba wa Kanaani, akuona uchi wa baba yake na kuwaeleza ndugu zake wawili waliokuwa nje. **23** Lakini Shemu na Yafethi wakachukua nguo wakaitanda mabegani mwao wote wawili, kisha wakaenda kinyumenyume, wakaufunika uchi wa baba yao. Nyuso zao zilieleka upande mwngine ili wasiuone uchi wa baba yao. **24** Noa alipolevuka kutoka kwenye mvinyo wake na kujuja lile ambalo mwanawee mdogo kuliko wote alilokuwa amementdea, **25** akasema, “Alaaniwe Kanaani! Atakuwa mtumwa wa chini sana kuliko watumwa wote kwa ndugu zake.” **26** Pia akasema, “Abarikiwe Bwana, Mungu wa Shemu! Kanaani na awe mtumwa wa Shemu. **27** Mungu na apuanee mipaka ya Yafethi; Yafethi na aishi katika mahema ya Shemu, na Kanaani na awe mtumwa wake.” **28** Baada ya gharika Noa aliishi miaka 350. **29** Noa alikuwa na jumla ya miaka 950, ndipo akafa.

10 Hawa ndio wazao wa Noa: Shemu, Hamu na Yafethi, ambaa walizaa wana baada ya gharika. **2** Wana wa Yafethi walikuwa: Gomeri, Magogu, Madai, Yavani, Tubali, Mesheki na Tirasi. **3** Wana wa Gomeri walikuwa: Ashkenazi, Rifathi na Togarma. **4** Wana wa Yavani walikuwa: Elisha, Tarshishi, Kitimu na Rodanimu. **5** (Kutokana na hawa mataifa ya Pwani yalienea katika nchi zao, kwa koo zao katika mataifa yao, kila moja kwa lugha yake.) **6** Wana wa Hamu walikuwa: Kushi, Misraim, Putu na Kanaani. **7** Wana wa Kushi walikuwa: Seba, Havila, Sabta, Raama na Sabteka. Wana wa Raama walikuwa: Sheba na Dedani. **8** Kushi akamzaa Nimrodi, ambaye alikuwa akawa mtu shujaa duniani. **9** Alikuwa mwindaji hodari mbele za Bwana. Ndiyo sababu watu husema, “Kama Nimrodi, hodari wa kuwinda mbele za Bwana.” **10** Vituo vyake vya kwanza katika ufalme wake vilikuwa Babeli, Ereki, Akadi na Kalne katika Shinari. **11** Kutoka

nchi ile alikwenda Ashuru, ambako alijenga Ninawi, Baada ya kumzaa Arfaksadi, Shemu aliishi miaka 500, Rehoboth-iri, Kala, **12** na Reseni, iliyo kati ya Ninawi akazaa watoto wengine wa kiume na wa kike. **12** na Kala; huo ndio mji mkubwa. **13** Misraimu alikuwa Wakati Arfaksadi alipokuwa na miaka thelathini na baba wa: Waludi, Waanami, Walehabi, Wanafutuhi, **14** mitano, akamzaa Shela. **13** Baada ya Arfaksadi kumzaa Wapathrusi, Wakasluhi (hao ndio asili ya Wafilisti), Shela, aliishi miaka 403, akazaa watoto wengine wa na Wakaftori. **15** Kanaani alikuwa baba wa: Sidoni kiume na wa kike. **14** Shela alipokuwa na miaka mzaliwa wake wa kwanza, Hethi, **16** Wayebusi, thelathini, akamzaa Eberi. **15** Shela baada ya kumzaa Waamori, Wagirgashi, **17** Wahivi, Waariki, Wasini, **18** Eberi, aliishi miaka 403, akazaa watoto wengine wa Waarvadi, Wasemari na Wahamathi. Baadaye koo za kiume na wa kike. **16** Eberi alipokuwa na miaka Wakanaani zilitawanyika, **19** na mipaka ya Kanaani thelathini na minne, akamzaa Pelegi. **17** Baada ya iliene kutoka Sidoni kuelekea Gerari hadi Gaza, kisha Eberi kumzaa Pelegi, aliishi miaka 430, akazaa watoto kuelekea Sodoma, Gomora, Adma na Seboim, hadi wengine wa kiume na wa kike. **18** Pelegi alipokuwa kufikia Lasha. **20** Hawa ni wana wa Hamu kwa koo na miaka thelathini, akamzaa Reu. **19** Baada ya Pelegi zao na lugha zao, katika nchi zao na mataifa yao. **21** kumzaa Reu, aliishi miaka 209, akazaa watoto wengine Shemu ambaye ni ndugu mkubwa wa Yafethi, kwake wa kiume na wa kike. **20** Reu alipokuwa na miaka kulizaliwa wana pia. Shemu alikuwa baba wa wana thelathini na miwili, akamzaa Serugi. **21** Baada ya wote wa Eberi. **22** Wana wa Shemu walikuwa: Elamu, Reu kumzaa Serugi, aliishi miaka 207, akazaa watoto Ashuru, Arfaksadi, Ludi na Aramu. **23** Wana wa Aramu wengine wa kiume na wa kike. **22** Serugi alipokuwa walikuwa: Usi, Huli, Getheri na Mesheki. **24** Arfaksadi na miaka thelathini, akamzaa Nahori. **23** Baada ya alikuwa baba wa Shela, naye Shela akamzaa Eberi. **25** Serugi kumzaa Nahori, aliishi miaka 200, akazaa Eberi akapata wana wawili: Mmoja wao alitwa Pelegi, watoto wengine wa kiume na wa kike. **24** Nahori kwa kuwa wakati wake ndipo dunia iligawanyika; alipokuwa na miaka ishirini na tisa, akamzaa Tera. nduguye alitwa Yuktani. **26** Yuktani alikuwa baba **25** Baada ya Nahori kumzaa Tera, aliishi miaka 119, wa: Almodadi, Shelefu, Hasarmawethi, Yera, **27** akazaa watoto wengine wa kiume na wa kike. **26** Hadoramu, Uzali, Dikla, **28** Obali, Abimaeli, Sheba, Tera alipokuwa na miaka sabini, akamzaa Abramu, **29** Ofiri, Havila na Yobabu. Hawa wote walikuwa Nahori na Harani. **27** Hawa ndio wazao wa Tera. Tera wana wa Yuktani. **30** Nchi walijoishi ilienea toka Nahori aliwazaa Abramu, Nahori na Harani. Harani akamzaa Mesha kuelekea Sefari kwenye nchi ya vilima iliyoko Loti. **28** Tera alipokuwa bado hai, Harani akafa huko mashariki. **31** Hao ndio wana wa Shemu kwa koo Uru ya Wakaldayo, nchi alimozaлиwa. **29** Abramu na zao na lugha zao, katika nchi zao na mataifa yao. **32** Nahori walioa. Mke wa Abramu alitwa Sarai, na mke Hizi ndizo koo za wana wa Noa, kufuatana na vizazi wa Nahori alitwa Milka; Milka na Iska walikuwa vyao, katika mataifa yao. Kutokana na hawa mataifa watoto wa Harani. **30** Sarai alikuwa tasa, hakuwa na yalienea duniani kote baada ya gharika.

11 Wakati huo dunia yote ilikuwa na lugha moja na msemu mmoja. **2** Watu walipoolekea upande wa mashariki, wakafika kwenye tambarare katika nchi ya Shinari nao wakaishi huko. **3** Wakasemezana wao kwa wao, "Njoooni, tufyatue matofali na tuyachome vizuri kwa moto." Walitumia matofali badala ya mawe, na lami kwa ajili ya kushikamanishia hayo matofali. **4** Ndipo wakasema, "Njoooni, tujijengee mji wenye mnara ambaa utafika hadi mbinguni, ili tujipatije jina tusije tukatawanyika usoni pa dunia yote." **5** Lakini Bwana akashuka ili auone mji na mnara ambaa wanadamu waliokuwa wanaujenga. **6** Bwana akasema, "Ikiwa kama taifa moja wanaozungumza lugha moja wameanza kufanya hili, basi hakuna lolote watalakopanga kufanya ambalo halitawezekana kwao. **7** Njoooni, tushuke tuvuruge lugha yao ili wasielewane wao kwa wao." **8** Hivyo Bwana akawatawanya kutoka mahali pale kwenda katika dunia yote, nao wakaacha kuujenga huo mji. **9** Ndiyo maana pakaitwa Babeli, kwa sababu hapo ndipo Bwana alipoivuruga lugha ya dunia nzima. Kutoka hapo Bwana akawatawanya katika uso wa dunia yote. **10** Hivi ndivyo vizazi vya Shemu. Miaka miwili baada ya gharika, Shemu alipokuwa na miaka 100, akamzaa Arfaksadi. **11** katika nchi hiyo.

12 Bwana akawa amemwambia Abramu, "Ondoka kutoka nchi yako, uache jamii yako na nyumba ya baba yako, uende hadi nchi nitakayokuonyesha. **2** "Mimi nitakufanya taifa kubwa na nitakubariki, Nitalkuza jina lako, nawe utakuwa baraka. **3** Nitawabariki wale wanaokubariki, na yejote akulaaniye nitamlaani; na kupitia kwako mataifa yote duniani yatabarikiwa." **4** Hivyo Abramu akaondoka kama Bwana alivyokuwa amemwambia; naye Loti akaondoka pamoa naye. Wakati Abramu alipoitwa aondoke Harani, alikuwa na miaka sabini na mitano. **5** Abramu akamchukua Sarai mkewe pamoa na Loti mwana wa ndugu yake, mali zote walizokwu nazo pamoa na watu aliokuwa amewapata huko Harani, wakasafiri mpaka nchi ya Kanaani, wakafika huko. **6** Abramu akasafiri katika nchi hiyo akafika huko Shekemu, mahali penye mti wa mwaloni ulioko More. Wakati huo Wakanaani walikuwa wanaishi 7 Bwana akamtokea Abramu,

akamwambia, "Nitawapa uzao wako nchi hii." Hivyo nchi ya Misri, kuelekea Soari. (Hii ilikuwa kabla hapa akamjengea madhababu Bwana aliyejewa Bwana hajaharibu Sodoma na Gomora.) **11** Hivyo amemtokea. **8** Kutoka huko Abramu akasafiri kuelekea kwenye vilima mashariki ya Betheli, naye akapiga hemu huko, Betheli ikiwa upande wa magharibi na Ai upande wa mashariki. Huko alimjengea Bwana Loti akajichagulia bonde lote la Yordani, akaelekea upande wa mashariki. Watu hao wawili wakatengana: **12** Abramu akaishi katika nchi ya Kanaani, wakati Loti aliishi mionganini mwa mijii ya lile bonde na madhababu na akalititia jina la Bwana. **9** Kisha kupiga mahema yake karibu na Sodoma. **13** Basi Abramu akasafiri kuelekea upande wa Negebu. **10** watu wa Sodoma walikuwa waovu, wakifanya sana Basi kulikuwako na njaa katika nchi, naye Abramu dhambi dhidi ya Bwana. **14** Baada ya Loti kuondoka akashuka kwenda Misri kukaa huko kwa muda, Bwana akamwambia Abramu, "Ukiwa hapo ulipo, inua kwa maana njaa ilikuwa kali. **11** Alipokuwa karibu macho yako utazame kaskazini na kusini, mashariki kuingia Misri, akamwambia Sarai mkewe, "Ninajua na magharibi. **15** Nchi yote unayoiona nitakupa wewe ya kwamba wewe ni mwanamke mzuri wa sura. **12** Wakati Wamisri watakapokuona, watasema, 'Huyu ni mke wake.' Ndipo wataniua, lakini wewe watakuacha hai. **13** Sema wewe ni dada yangu, ili nitendewe mema kwa ajili yako, na maisha yangu yatahifadhiwa kwa sababu yako." **14** Abramu alipoingia Misri, Wamisri wakamwonia Sarai kuwa ni mwanamke mzuri sana wa sura. **15** Maafisa wa Farao walipomwona, wakamsifia kwa Farao; ndipo Sarai akapelekwa kwa nyumba ya mfalme. **16** Kwa ajili ya Sarai, Farao akamtendea Abramu mema, naye Abramu akapata kondoo, ng'ombe, punda, ngamia na watumishi wa kiume na wa kike. **17** Lakini Bwana akamwadhibu Farao na nyumba yake kwa maradhi ya kufisha kwa sababu ya kumchukua Sarai, mke wa Abramu. **18** Ndipo Farao akamwita Abramu, akamuuliza, "Umenifanyia nini? Kwa nini hukunimbia ni mke wako? **19** Kwa nini ulisema, 'Yeye ni dada yangu,' hata nikamchukua kuwa mke wangu? Sasa basi, mke wako huyu hapa. Mchukue uende zako!" **20** Kisha Farao akawapa watu wake amri kuhusu Abramu, wakamsindikiza pamoja na mke wake na kila alichokuwa nacho.

13 Hivyo Abramu akakwea kutoka Misri kwenda Negebu, yeye na mkewe na kila kitu alichokuwa nacho, pia Loti akaenda pamoja naye. **2** Wakati huo Abramu alikuwa tajiri sana wa mifugo, fedha na dhahabu. **3** Kutoka Negebu, akapita mahali hadi mahali, hadi akafika Betheli, mahali hapo ambapo mwanzoni alipiga hema lake kati ya Betheli na Ai **4** hapo ambapo alikuwa amejenga madhababu ya kwanza. Huko Abramu akalititia jina la Bwana. **5** Basi Loti, ambaye alikuwa anafuatana na Abramu, alikuwa pia na makundi ya mbuzi, kondoo, ng'ombe na mahema. **6** Lakini nchi haikuwatosha kukaa pamoja kwa ajili ya wingi wa mali zao. **7** Ukazuka ugomi kati ya wachungu mifugo wa Abramu na wale wa Loti. Wakati huo, Wakanaani na Waperizi ndio waliokuwa wenyeji wa nchi hiyo. **8** Hivyo Abramu akamwambia Loti, "Pasiwe na ugomi wowote kati yangu na wewe, wala kati ya wachungaji wangu na wako, kwa kuwa sisi ni ndugu. **9** Je, nchi yote haiko mbele yako? Tutengane. Kama ukielekeka kushoto, nitakwenda kulia; kama ukielekeka kulia, mimi nitakwenda kushoto." **10** Loti akatazama akaona lile bonde lote la Yordani kuwa lilikuwa na maji tele, kama bustani ya Bwana, kama

nchi ya Misri, kuelekea Soari. (Hii ilikuwa kabla hapa akamjengea madhababu Bwana aliyejewa Bwana hajaharibu Sodoma na Gomora.) **11** Hivyo amemtokea. **8** Kutoka huko Abramu akasafiri kuelekea kwenye vilima mashariki ya Betheli, naye akapiga hemu huko, Betheli ikiwa upande wa magharibi. Watu hao wawili wakatengana: **12** Abramu akaishi katika nchi ya Kanaani, wakati Loti aliishi mionganini mwa mijii ya lile bonde na madhababu na akalititia jina la Bwana. **9** Kisha kupiga mahema yake karibu na Sodoma. **13** Basi Abramu akasafiri kuelekea upande wa Negebu. **10** watu wa Sodoma walikuwa waovu, wakifanya sana Basi kulikuwako na njaa katika nchi, naye Abramu dhambi dhidi ya Bwana. **14** Baada ya Loti kuondoka akashuka kwenda Misri kukaa huko kwa muda, Bwana akamwambia Abramu, "Ukiwa hapo ulipo, inua kwa maana njaa ilikuwa kali. **11** Alipokuwa karibu macho yako utazame kaskazini na kusini, mashariki kuingia Misri, akamwambia Sarai mkewe, "Ninajua na magharibi. **15** Nchi yote unayoiona nitakupa wewe ya kwamba wewe ni mwanamke mzuri wa sura. **16** Wakati huu Amrafeli mfalme wa Shinari, Arioko mfalme wa Elasari, Kedorlaoma mfalme wa Elamu, na Tidali mfalme wa Goimu **2** kwa pamoja walikwenda kupigana vita dhidi ya Bera mfalme wa Sodoma, Birsha mfalme wa Gomora, Shinabu mfalme wa Adma, Shemeberi mfalme wa Seboimu, na mfalme wa Bela (yaani Soari). **3** Hawa wote waliotajwa mwishoni waliunganisha majeshi yao kutoka Bonde la Sidimu (yaani Bahari ya Chumvi). **4** Walikuwa wametawaliwa na Mfalme Kedorlaoma kwa miaka kumi na miwili, lakini mwaka wa kumi na tatu waliasi. **5** Mnamo mwaka wa kumi na nne, Mfalme Kedorlaoma na wafalme waliojingga naye walikwenda kupigana na kuwashinda Warefai katika Ashtaroth-Kanaimu, Wazuzi katika Hamu, Waemi katika Shawe-Kiriatihaimu, **6** na Wahori katika nchi ya kilima cha Seiri, hadi El-Parani karibu na jangwa. **7** Kisha wakarudi wakaenda En-Misfati (yaani Kadeshi), wakashinda nchi yote ya Waamaleki, pamoja na Waamori waliokuwa wakiishi Hasason-Tamari. **8** Ndipo mfalme wa Sodoma, mfalme wa Gomora, mfalme wa Adma, mfalme wa Seboimu, na mfalme wa Bela (yaani Soari) wakatoka kupanga majeshi yao kwenye Bonde la Sidimu **9** dhidi ya Kedorlaoma, mfalme wa Elamu, Tidali mfalme wa Goimu, Amrafeli mfalme wa Shinari, na Arioko mfalme wa Elasari, yaani wafalme wanenye dhidi ya wafalme watano. **10** Basi Bonde la Sidimu lilikuwa limejaa mashimo ya lami, nao wafalme wa Sodoma na wa Gomora walipokimbia, baadhi ya watu walitumbukia huko na wengine wakakimbilia vilimani. **11** Wale wafalme wanenye wakateka mali yote ya Sodoma na Gomora pamoja na vyakula vyao vyote, kisha wakaenda zao. **12** Pia walimteka Loti mwana wa ndugu yake Abramu pamoja na mali zake, kwa kuwa alikuwa akaishi Sodoma. **13** Mtu mmoja aliyejewa ametoroka akaja kumpa Abramu Mwebrania taarifa. Wakati

huu Abramu alikuwa anaishi karibu na mialoni ya Mamre Mwamori, aliyekuwa ndugu yake Eshkoli na Aneri, ambao wote walikuwa wameungana na Abramu. **14** Abramu alipopata habari kwamba jamaa yake amechukuliwa mateka, akawaita watu 318 wa nyumbani mwake waliokuwa wamefunzwa kupigana vita, wakawafutilia hadi Dani. **15** Wakati wa usiku Abramu aliwigawa watu wake katika vikosi ili awashambulie, na akawafutilia, akawafukuza hadi Hoba, kaskazini ya Dameski. **16** Akarudisha mali zote, na akamrudisha Loti jamaa yake na mali zake, pamoja na wanawake na watu wengine. **17** Abramu aliporudi baada ya kumshinda Mfalme Kedorlaoma na wale wafalme waliojiunga naye, mfalme wa Sodoma akatoka kwenda kumlaki katika Bonde la Shawe (yaani Bonde la Mfalme). **18** Ndipo Melkizedeki mfalme wa Salemu alipoleta mkate na divai. Alikuwa kuhani wa Mungu Aliye Juu Sana. **19** Naye akambariki Abramu, akitesha, “Abarikiwe Abramu na Mungu Aliye Juu Sana, Muumba wa mbingu na nchi. **20** Abarikiwe Mungu Aliye Juu Sana, ambaye amewaweka adui zako mikononi mwako.” Ndipo Abramu akampa Melkizedeki sehemu ya kumi ya kila kitu. **21** Mfalme wa Sodoma akamwambia Abramu, “Nipe hao watu na hizo mali uchukue wewe mwenyewe.” **22** Lakini Abramu akamwambia mfalme wa Sodoma, “Nimeinua mkonon wangu kwa Bwana, Mungu Aliye Juu Sana, Muumba wa mbingu na dunia, na nimeapa **23** kwamba sitapokea kitu chocohote kilicho chako, hata kama ni uzi augidamu ya kiatu, ili kamwe usije ukasema, ‘Nimemtajirisha Abramu.’ **24** Sitapokea chocohote, ila kile tu watu wangu walichokula na sehemu ambayo ni fungu la watu waliokwenda pamoja nami, ambao ni Aneri, Eshkoli na Mamre. Wao na wapewe fungu lao.”

15 Baada ya jambo hili, neno la Bwana likamjia Abramu katika maono: "Usiogope, Abramu. Mimi ni ngao yako, na thawabu yako kubwa sana." **2** Lakini Abramu akasema, "Ee Bwana Mwenyezi, utanipa nini na mimi sina hata mtoto na atakayerithi nyumba yangu ni huyu Eliezeri Mdameski?" **3** Abramu akasema, "Hukunipa watoto, hivyo mtumishi katika nyumba yangu ndiye atakuwa mrithi wangu." **4** Ndipo neno la Bwana lilipomjia: "Mtu huyu hatakuwa mrithi wako, bali mwana atakayetoka katika viuno vyako mwenyewe ndiye atakayekuwa mrithi wako." **5** Akamtoa nje na kusema, "Tazama juu kuelekea mbinguni na uhesabu nyota, kama hakika utawenza kuzihesabu." Ndipo akamwambia, "Hivyo ndiyo uzao wako utakavyokuwa." **6** Abramu akamwamini Bwana, naye kwake hili likahesabuwa kuwa haki. **7** Pia akamwambia, "Mimi ndimi Bwana, niliyekouta toka Uru ya Wakaldayo nikupe nchi hii uimiliki." **8** Lakini Abramu akasema, "Ee Bwana Mwenyezi, nitawejaze kujua kwamba nitapata kuimiliki?" **9** Ndipo Bwana akamwambia, "Niletee mtamba wa ng'ombe, mbuzi na kondoo dume, kila mmoja wa miaka mitatu, pamoja

hhu Abramu alikuwa anaishi karibu na mialoni ya Mamre Mwamori, aliyekuwa ndugu yake Eshkoli na Aneri, ambao wote walikuwa wameungana na Abramu. **14** Abramu alipopata habari kwamba jamaa yake amechukuliwa mateka, akawaita watu 318 wa nyumbani mwake waliokuwa wamefunzwa kupigana vita, wakawafuatilia hadi Dani. **15** Wakati wa usiku Abramu aliwagawa watu wake katika vikosi ili awashambulie, na akawafuatilia, akawafukuza hadi Hoba, kaskazini ya Dameski. **16** Akarudisha mali zote, na akamrudisha Loti jamaa yake na mali zake, pamoja na wanawake na watu wengine. **17** Abramu aliporudi baada ya kumshinda Mfalme Kedorlaoma na wale wafalme waliojunga naye, mfalme wa Sodoma akatoka kwenda kumlaki katika Bonde la Shawe (yaani Bonde la Mfalme). **18** Ndipo Melkizedeki mfalme wa Salemu alipoleta mkate na divai, Alikuwa kuhani wa Mungu Aliye Juu Sana. **19** Naye akambariki Abramu, akisema, “Abarikiwe Abramu na Mungu Aliye Juu Sana, Muumba wa mbingu na nchi. **20** Abarikiwe Mungu Aliye Juu Sana, ambaye amewaweka adui zako mkononi mwako.” Ndipo Abramu akampa Melkizedeki sehemu ya kumi ya kila kitu. **21** Mfalme wa Sodoma akamwambia Abramu, “Nipe hao watu na hizo mali uchukue wewe mwenyewe.” **22** Lakini Abramu akamwambia mfalme wa Sodoma, “Nimeinua na hua na kinda la njija.” **10** Abramu akamletea hivi vyote, akampsua kila mnyama vipande viwili, akavipanga kila kimoja kuelekea mwenzake, lakini hata hivyo ndege, hakuwapasua vipande viwili. **11** Kisha ndege walao nyama wakatua juu ya mizoga, lakini Abramu akawafukuza. **12** Wakati jua lilipokuwa linatua, Abramu akashikwa na usingizi mzito, giza nene na la kutisha likaja juu yake. **13** Kisha Bwana akamwambia, “Ujue hakika kwamba wazao wako watakuwa wageni kwenye nchi ambayo si yao, nao watafanavy watumwa na kuteswa kwa miaka mia nne. **14** Lakini nitaliadhibu taifa lile watakalolitumikia kama watumwa, na baadaye watatoka huko na mali nyingi. **15** Wewe, hata hivyo utakwendwa kwa baba zako kwa amani na kuzikwa katika uzee mwemwa. **16** Katika kizazi cha nne wazao wako watarudi hapa, kwa maana dhambi ya Waamori bado hajiflikia kipimo kilichooja.” **17** Wakati jua lilipokuwa limezama na giza limeingia, tanuru la moshi na mwali wa moto unaowaka vikatokea na kupita kati ya vile vipande nya nyama. **18** Siku hiyo Bwana akafanya Agano na Abramu, na kumwambia, “Nitawapa wazao wako nchi hii, kuanzia Kijito cha Misri hadi mto ule mkuubwa, Frati, **19** yaani nchi ya Wakeni, Wakenizi, Wakadmoni, **20** Wahiti, Waperizi, Warefai, **21** Waamori, Wakanaani, Wagirgashi na Wayebusi.”

16 Basi Sarai, mkewe Abramu, alikuwa hajamzalia watoto. Lakini alikuwa na mtumishi wa kike Mmisri jina lake Hagari, **2** hiyo Sarai akamwambia Abramu, "Bwana amenizulia kupata watoto. Nenda, ukakutane kimwili na mtumishi wangu wa kike, huenda nitaweza kupata watoto kupitia kwake." Abramu akakubaliana na lile Sarai alilosema. **3** Hiyo baada ya Abramu kuishi katika nchi ya Kanaani miaka kumi, Sarai akamchukua mtumishi wake

wa kike wa Kimisri, Hagari na kumpa mumewe awe mke wake. **4** Akakutana kimwili na Hagari, naye akapata mimba. Hagari alipojua kuwa ana mimba, alianza kumdhara Sarai. **5** Ndipo Sarai akamwambia Abramu, "Unawajibika na manyanyaso ninayoyapatia. Nilimweka mtumishi wangu mikononi mwako, sasa kwa vile anajua kwamba ana mimba, ananidharau mimi. Bwana na aamue kati yako na mimi." **6** Abramu akamwambia, "Mtumishi wako yuko mikononi mwako. Mtendee lolote unalofikiru ni bora zaidi." Ndipo Sarai akamtesa Hagari, hivyo akamtoroka. **7** Malaika wa Bwana akamkuta Hagari karibu na chemchemi huko jangwani; ilikuwa chemchemi ile iliyokuwa kando ya barabara iendayo Shuri. **8** Malaika akamwambia, "Hagari, mtumishi wa Sarai, umetokea wapi, na unakwenda wapi?" Akamjibu, "Ninamkimbia bibi yangu Sarai." **9** Ndipo malaika wa Bwana akamwambia, "Rudi kwa bibi yako ukajishushe chini yake." **10** Malaika akaendelea akasema, "Nitazidisha wazao wako, hivi kwamba watakuwa wengi mno wasiohesabika." **11** Pia malaika wa Bwana akamwambia: "Wewe sasa una mimba

nawe utamzaa mwana. Utamwita jina lake Ishmaeli, kwa sababu Bwana amesikia juu ya huzuni yako. **12** Atakuwa punda-mwitu katikati ya wanadamu, mkono wake utakuwa dhidi ya kila mtu na mkono wa kila mtu dhidi yake, naye ataishi kwa uhasama na ndugu zake wote.” **13** Hagari akampa Bwana aliyezungumza naye jina hili: “Wewe ndiwe Mungu unionaye mimi,” kwa maana alisema, “Sasa nimewona yeze anayeniona mimi.” **14** Ndiyo sababu kisima kile kikaitwa Beer-Lahai-Roi, ambacho bado kipo huko hata leo kati ya Kadeshi na Beredi. **15** Hivyo Hagari akamzalia Abramu mwana, naye Abramu akamwita huyo mwana Hagari aliyezungumza, Ishmaeli. **16** Abramu alikuwa na umri wa miaka themanini na sita wakati Hagari alipomzalia Ishmaeli.

17 Abramu alipokuwa na miaka tisini na tisa, Bwana akamtokea akamwambia, “Mimi ndimi Mungu Mwenyezi; enenda mbele zangu na uishi kwa unyofu. **2** Nami nitafanya Agano langu kati yangu na wewe, nami nitakuzidisha sana sana.” **3** Abramu akaanguka kifudifudi, naye Mungu akamwambia, **4** “Kwa upande wangu, hili ndilo Agano langu na wewe: Wewe utakuwa baba wa mataifa mengi. **5** Jina lako hutaitwa tena Abramu, bali jina lako litakuwa Abrahamu, kwa maana nimekufanya wewe baba wa mataifa mengi. **6** Nitakufanya uwe na uzao mwindinga sana, kwako yatatoka mataifa nao wafalme watatoka kwako. **7** Nitalithibitisha Agano langu kama Agano la milele kati yangu na wewe na wazao wako baada yako na vizazi vijavyo niwe Mungu wako na Mungu wa wazao wako. **8** Nchi yote ya Kanaani, unakoishi sasa kama mgeni, nitakupa kuwa milki yako milele, na uzao wako, nami nitakuwa Mungu wao.” **9** Ndipo Mungu akamwambia Abrahamu, “Kwa upande wako, lazima ushike Agano langu, wewe na wazao wako kwa ajili ya vizazi vijavyo. **10** Hili ni Agano langu na wewe pamoja na wazao wako baada yako, Agano mtakalolishika: Kila mwanaume mionganii mwenu atatahiriwa. **11** Mtafanyiwa tohara na hii itakuwa ni alama ya Agano kati yangu na ninyi. **12** Kwa vizazi vijavyo, kila mwanaume mionganii mwenu mwenye siku nane ni lazima atahiriwe, pamoja na watakozaliwa nyumbani mwako au walionunuliwa kwa fedha kutoka kwa mgeni, wale ambaio sio watoto wako. **13** Awe amezaliwa nyumbani mwako au amenunuliwa kwa fedha yako, ni lazima watahiriwe. Agano langu katika mwili wako litakuwa ni Agano la milele. **14** Kila mwanaume asiyetahiriwa, ambaye hajapata tohara ya mwilini, atatengwa na watu wake, amelivunja Agano langu.” **15** Pia Bwana akamwambia Abrahamu, “Kwa upande wa Sarai mkeo, hutamwita tena Sarai bali jina lake litakuwa Sarai. **16** Nitambariki na hakika nitakupatia mwana kwake. Nitambariki na kwamba atakuwa mama wa mataifa, wafalme wa mataifa watatoka kwake.” **17** Abrahamu akaanguka kifudifudi, akacheka na kusema moyoni mwake, “Je, mtu wa miaka mia moja aweza kuzaa mwana? Je,

Sara atazaa mtoto katika umri wa miaka tisini?” **18** Abrahamu akamwambia Mungu, “Laiti Ishmaeli naye angeshiriki baraka yako!” **19** Ndipo Mungu akasema, “Ndiyo, lakini mkeo Sara atakuzalia wewe mwana, nawe utamwita jina lake Isaki. Nitalithibitisha Agano langu naye kama Agano la milele kwa ajili yake na wazao wake baada yake. **20** Kwa upande wa Ishmaeli, nimekusikia: hakika nitambariki, nitamfanya awe na uzao mwindinga na nitaongeza sana idadi yake. Atakuwa baba wa watawala kumi na wawili, nami nitamfanya awe taifa kubwa. **21** Lakini Agano langu nitalithibitisha kwa Isaki, ambaye Sara atakuzalia mwaka ujao majira kama haya.” **22** Wakati alipomaliza kuzungumza na Abrahamu, Mungu akapanda juu akaondoka kwa Abrahamu. **23** Siku ile ile, Abrahamu akamchukua Ishmaeli mwanaue na wote waliozaliwa nyumbani mwake pamoja na walionunuliwa kwa fedha zake, kila mwanaume wa nyumbani mwake, akawatahiri, kama Mungu aliyoyomwagiza. **24** Abrahamu alikuwa na umri wa miaka tisini na tisa alipotahiriwa, **25** naye Ishmaeli mwanaue alitahiriwa akiwa na umri wa miaka kumi na mitatu. **26** Abrahamu na Ishmaeli mwanaue walitahiriwa siku ile ile, **27** Kila mwanaume nyumbani mwa Abrahamu, pamoja na wote waliozaliwa nyumbani mwake au aliyenunuliwa kwa fedha kutoka kwa mgeni, alitahiriwa pamoja naye.

18 Bwana akamtokea Abrahamu karibu na mialoni ya Mamre wakati alipokuwa ameketi kwenye ingilio la hema lake wakati wa adhuhuri. **2** Abrahamu akainua macho akaona watu watatu wamesimama karibu naye. Alipowaona, aliharakisha kutoka kwenye ingilio la hema lake kuwalaki na kuwasujidu hadi nchi. **3** Akasema, “Kama nimepata kibali machoni penu, ee bwana wangu, usimpite mtumishi wako. **4** Acha yaletwe maji kidogo, kisha ninyi nyote mnawie miguu yenu na mpumzike chini ya mti huu. **5** Niruhusuni niwapatia chakula kidogo mle, ili mpare nguvu mwendelee na safari yenu, kwa kuwa mmekuja kwa mtumishi wenu.” Nao wakamjibu, “Vema sana, fanya kama unavyosema.” **6** Hivyo Abrahamu akaharakisha akaingia hemani kwa Sara, akamwambia, “Chukua vipimo vitatu nya una laini haraka, ukande na uoke mikate.” **7** Kisha Abrahamu akakimbia kwenda kwenye kundi, akachagua ndama mzuri, laini na akampa mtumishi, ambaye aliharakisha kumtayarisha. **8** Kisha akaleta jibini, maziwa na nyama ya yule ndama ilioyandaliwa, akaviweka mbele ya wageni. Walipokuwa wakila, alisimama karibu nao chini ya mti. **9** Wakamuuliza, “Yuko wapi Sara mkeo?” Akasema, “Yuko huko, ndani ya hema.” **10** Kisha Bwana akasema, “Hakika nitakurudia tena majira kama haya mwakani na Sara mkeo atakuwa ana mwana.” Sara alikuwa akiwasikiliza kwenye ingilio la hema, lilolokuwa nyuma yake. **11** Abrahamu na Sara walikuwa wazee tena waliosogea miaka, naye Sara alikuwa amekoma katika desturi ya wanawake. **12** Hivyo Sara akacheka kimoyomoyo alipokuwa akiwaza, “Baada ya

mimi kuwa mkongwe hivi na bwana wangu amezeeka, sitauangamiza.” 33 Bwana alipomaliza kuzungumza je, nitaweza kufurahia jambo hili?” 13 Ndipo Bwana na Abrahamu, akaondoka, naye Abrahamu akarudi akamwambia Abrahamu, “Kwa nini Sara amecheka na kusema, ‘Kweli nitazaa mtoto nami sasa ni mzee?’

14 Je, kuna jambo lolote gumu lisilowezekana kwa Bwana? Nitakurudia mwakani majira kama haya, naye Sara atakuwa na mwana.” 15 Sara akaogopa kwa kuwa alidanganya na kusema, “Mimi sikucheka.” Lakini Bwana akasema, “Ndiyo, ulicheka!” 16 Watu hao waliposimama ili waondoke, walielekeza nyuso zao Sodoma, Abrahamu akawatoa kitumbo kidogo ili awasindikize. 17 Ndipo Bwana akasema, “Je, nimfiche Abrahamu jambo ninalokusidia kufanya? 18 Hakika Abrahamu atakuwa taifa kubwa na lenye nguvu, kupitia kwake mataifa yote ya dunia yatabarikiwa. 19 Kwa maana nimemchagua yeye, ili awaongoze watoto wake na jamaa yake kufuata njia ya Bwana, kwa kuwa waadilifu na kutenda haki, ili Bwana atimize ahadi yake kwa Abrahamu.” 20 Basi Bwana akasema, “Kilio dhidi ya Sodoma na Gomora ni kikubwa sana na dhambi yao inasikitisha sana, 21 kwamba nitashuka nione kama waliyoyatenda ni mabaya kiasi cha kilio kilichonifikia. Kama sivyo, nitajua.” 22 Basi wale watu wakageuka wakaenda kuelekea Sodoma, lakini Abrahamu akabaki amesimama mbele za Bwana. 23 Ndipo Abrahamu akamsogelea akasema: “Je, utawaangamiza wenye haki na waou? 24 Je, ikiwa watakuwepo watu wenye haki hamsini katika mji huo, hivi kweli utauangamiza na wala hutauacha kwa ajili ya hao watu hamsini wenye haki waliomo ndani yake? 25 Hilo na liwe mbali nave, kufanya jambo kama hilo, kuwauna wenye haki pamoja na waou, kuwatendea wenye haki sawasawa na waou. Iwe mbali nave! Je, Mwamuzi wa dunia yote hatafanya lililo sawa?” 26 Bwana akasema, “Kama nikipata watu hamsini wenye haki katika mji wa Sodoma, nitausamehe huo mji wote kwa ajili yao.” 27 Kisha Abrahamu akasema tena: “Sasa kwa kuwa nimekuwa na ujasiri wa kuzungumza na Bwana, ingawa mimi si kitu bali ni mavumbi na majivu; 28 je, kama hesabu ya wenye haki imepungua watano katika hamsini, utauangamiza huo mji wote kwa ajili ya hao watano waliopungua?” Bwana akamwambia, “Kama nikiwakuta huko watu arobaini na watano, sitauangamiza.” 29 Abrahamu akazungumza naye kwa mara nyininge, “Je, kama huko watapatikana watu arobaini tu?” Akajibu, “Kwa ajili ya hao arobaini, sitauangamiza.” 30 Ndipo akasema, “Bwana na asikasirike, lakini niruhusu nizungumze. Je, kama huko watakuwepo thelathini tu?” Akajibu, “Sitapaangamiza ikiwa nitawakuta huko watu thelathini.” 31 Abrahamu akasema, “Sasa kwa kuwa nimekuwa na ujasiri sana kuzungumza na Bwana, je, kama wakipatikana huko watu ishirini tu?” Bwana akajibu, “Kwa ajili ya hao ishirini, sitauangamiza.” 32 Abrahamu akasema, “Bwana na asikasirike, lakini niruhusu nizungumze tena mara moja tu. Itakuwaje kama watapatikana huko watu kumi tu?” Bwana akajibu, “Kwa ajili ya hao kumi, sitauangamiza.” 33 Bwana alipomaliza kuzungumza na Abrahamu, akaondoka, naye Abrahamu akarudi nyumbani kwake.

19 Malaika wale wawili wakafika Sodoma wakati wa jioni, naye Loti alikuwa ameketi kwenye lango la mji. Wakati alipowaona, aliondoka kwenda kuwalaki na kuwasujudia hadi chini. 2 Akasema, “Bwana zangu, tafadhali karibuni kwenye nyumba ya mtumishi wenu. Mnawenza kunawa miguu na kulala hapa kisha asubuhi na mapema mwendelee na safari yenu.” Wakamjibu, “La hasha, tutalala hapa nje uwanzani.” 3 Lakini akasisitiza kwa nguvu kwamba waingie pamoja naye nyumbani kwake. Akawaandalia chakula, mikate isiyotiwa chachu, nao wakala. 4 Kabla hawajaenda kulala, watu wote kutoka kila sehemu ya mji wa Sodoma, vijana kwa wazee, waliizunguka nyumba. 5 Wakamwita Loti wakisema, “Wako wapi wale watu amba walikuja kwako jioni hii? Watoe nje kwetu ili tuweze kuwalawiti.” 6 Loti akatoka nje kuonana nao, akaufunga mlango nyuma yake, 7 akasema, “La hasha, rafiki zangu. Msifanye jambo hili ovu. 8 Tazama, ninao binti wawili amba kamwe hawajakutana kimwili na mwanaume. Acha niwatoe nje kwenu, nanyi mnawenza kuwfanyia lolote mnalotaka. Lakini mswifanyie chochote watu hawa, kwa sababu wako kwenye ulinzi chini ya dari langu.” 9 Wakamjibu, “Tuondokee mbali.” Wakaendelea kusema, “Huyu mtu alikuja hapa kama mgeni na sasa anataka kuwa mwamuzi wetu! Tutakutenda vibaya kuliko wao.” Waliendelea kumlazimisha Loti na kusonga mbele ili kuvunja mlango. 10 Lakini watu wale waliokuwa ndani wakanyoosha mkonon wakamvuta Loti ndani ya nyumba na kufunga mlango. 11 Kisha wakawapiga kwa upofu wale watu waliokuwa mlangoni mwa ile nyumba, vijana kwa wazee, hiyo hawakuweza kuupata mlango. 12 Wale watu wawili wakamwambia Loti, “Una mtu mwininge ye yote hapa, wakwe zako, wana au binti, ama ye yote mwininge aliye wako katika mji huu? Waondoe hapa, 13 kwa sababu tunapaangamiza mahali hapa. Kilio kwa Bwana dhidi ya watu wa hapa ni kikubwa kiasi kwamba ametutuma kupaangamiza.” 14 Kwa hiyo Loti alitoka ili kuzungumza na wakwe zake, waliokuwa wamewaposa binti zake. Akawaambia, “Fanyeni haraka kuondoka mahali hapa, kwa kuwa Bwana yu karibu kuangamiza mji huu!” Lakini wakwe zake walifirkiri kwamba alikuwa akitania. 15 Kunako mapambazuko, malaika wakamhimiza Loti, wakamwambia, “Fanya haraka! Mchukue mke wako na binti zako wawili walioko hapa, la sivyo utaangamizwa wakati mji utakapoadhibiwa.” 16 Alipositatisa, wale watu wakamshika mkonon wake na mikono ya mke wake na binti zake wawili na kuwaongoza salama nje ya mji, kwa kuwa Bwana alikuwa na huruma kwo. 17 Mara walipokwisha kuwatoa nje, mmoja wao akawaambia, “Mkimbie kwa usalama wenu! Msitazame nyuma, wala msisimame popote katika

nchi tambarare! Kimbilieni milimani, ama sivyo mtaangamizwa!" **18** Lakini Loti akawajibu, "La hasha, bwana zangu, tafadhalini! **19** Mtumishi wenu amepata kibali mbele ya macho yenu, nanyi mmeonyesha wema mkubwa kwangu kwa kuoko maisha yangu. Lakini siwezi kukimbilia milimani, janga hili litanikumba, nami nitakufa. **20** Tazama, hapa kuna mji karibu wa kukimbilia, nao ni mdogo. Niruhusuni nikimbilia humo, ni mdogo sana, ama sivyo? Ndipo maisha yangu yatasalimika." **21** Akamwambia, "Vema sana, yeze ni mke wa mtu." **22** Lakini ukimbilio huko haraka, kwa sababu sitawea kufanya lolote mpaka ufike huko." (Ndiyo maana mji huo ukaitwa Soari.) **23** Wakati Loti alipofika Soari, juu lilikuwa limechomoza katika nchi. **24** Ndipo Bwana akanyesha moto wa kiberiti uliotuka mbinguni kwa Bwana juu ya Sodoma na Gomora. **25** Hivyo akaiteketeza miji ile na eneo lote la tambarare, pamoja na wote waliokuwa wanaishi katika miji, hata pia mimea yote katika nchi. **26** Lakini mke wa Loti akatazama nyuma, hivyo akawa nguzo ya chumvi. **27** Asubuhi na mapema siku iliyofuata, Abrahamu akaamka na kurudi mahali pale aliposimama mbele za Bwana. **28** Akatazama upande wa Sodoma na Gomora, kuelekea nchi yote ya tambarare, akaona moshi mzito ukipanda kutoka kwenye nchi, kama moshi utokao kwenye tanuru. **29** Kwa hiyo Mungu alipoangamiza miji ya tambarare alimkumbuka Abrahamu, akamtoa Loti kutoka kwenye lile janga liloharibu miji ile ambamo Loti alikuwa ameishi. **30** Loti na binti zake wawili waliondoka Soari na kufanya makao yao kule milimani, kwa maana aliogopa kukaa Soari. Yeye na binti zake wawili waliishi katika pango. **31** Siku moja binti mkubwa akamwambia yule mdogo, "Baba yetu ni mzee na hakuna mwanaume mahali hapa atakayekutana na sisi kimwili, kama ilivyo desturi ya mahali pote duniani. **32** Tumnyweshe baba yetu mvinyo kisha tukutane naye kimwili ili tuhifadhi uzao wetu kupitia baba yetu." **33** Usiku ule walimnywesha baba yao mvinyo, alipolewa binti yake mkubwa akaingia na kukutana naye kimwili. Baba yao hakujua wakati binti yake alipoingia kulala naye wala alipotoka. **34** Siku iliyofuata binti mkubwa hiyo wakamnywesha baba yao mvinyo tena usiku ule, naye binti yake mdogo akaingia, akakutana naye kimwili. Kwa mara nyininge baba yao hakujua binti yake alipolala naye wala alipoondoka. **35** Kwa hivyo binti wawili wa Loti wakapata mimba kwa baba yao. **37** Binti mkubwa akamzaa mwana, akamwita jina lake Moabu; ndio baba wa Wamoabu hata leo. **38** Binti mdogo naye pia akamzaa mwana, naye akamwita Benami; ndiye baba wa Waamoni hata leo.

20 Basi Abrahamu akaendelea mbele kutoka huko hadi nchi ya Negebu na akaishi kati ya Kadeshi na Shuri. Kwa muda mfupi alikaa Gerari kama mgeni, huko Abrahamu akasema kuhusu Sara mkewe, "Huyu ni dada yangu." Kisha Abimeleki mfalme wa Gerari akatuma Sara aletwe, naye akamchukua. **3** Lakini Mungu akamjia Abimeleki katika ndoto wakati wa usiku na kumwambia, "Wewe ni kama mfu kwa sababu ya huyu mwanamke uliyemchukua; alikuwa bado hajamsogelea, kwa hiyo akasema, "Je, Bwana utaliharibu taifa lisilo na hatia?" **5** Hakusema kwangu, 'Huyu ni dada yangu,' naye Sara mji huo ukaitwa Soari. **23** Wakati Loti alipofika Soari, juu lilikuwa limechomoza katika nchi. **24** Ndipo maana mji huo ukaitwa Soari. **25** Hivyo akaiteketeza miji ile na eneo lote la tambarare, pamoja na wote waliokuwa wanaishi katika miji, hata pia hakusema, 'Huyu ni kaka yangu?' Nimefanya haya kwa dhamiri njema na mikono safi." **6** Kisha Mungu akamwambia katika ndoto, "Ndiyo, najua ya kwamba umefanya haya kwa dhamiri safi, kwa hiyo nimekuzuwa usinittende dhambi. Ndiyo sababu sikukuacha umguse. **7** Sasa umrudishe huyo mke wa mtu, kwa maana ni nabii, naye atakuombea nawe utaishi. Lakini kama hutamrudisha, ujue kwa hakika kuwa wewe na watu wako wote mtakufa." **8** Kesho yake asubuhi na mapema Abimeleki akawaita mafisia wake wote, na baada ya kuwaambia yote yaliyotokea, waliogopa sana. **9** Kisha Abimeleki akamwita Abrahamu na kumwambia, "Wewe umetufanyia nini? Nimekosea nini hata ukaleta hatia kubwa namna hii juu yangu na ufalme wangu? Umenifanya mambo ambayo hayakupasa kufanyika." **10** Abimeleki akamuuliza Abrahamu, "Ulikuwa na kusudi gani kufanya hivi?" **11** Abrahamu akajibu, "Niliwaza kwamba, 'Hakika hakuna hofu ya Mungu mahali hapa, nao wataniua kwa sababu ya mke wangu.' **12** Pamoja na hayo, ni mbali na nyumbani mwa baba yangu, nilimwambia, 'Hivi ndivyo utakavyoonyesha pendo lako kwangu: Kila mahali tutakapokwenda, kuhusu mimi sema, mbele yako, ishi popote unapotaka.'" **13** Wakati Bwana aliponifanya nisafiri kondoo na ng'ombe, na watumwa wa kiume na kipepeo, na kipepeo kwa kikapu Abrahamu, akamrudisha Sara kwa mumewe. **15** Abimeleki akasema, "Nchi yangu iko Hii ni kufidia kosa lililofanyika dhidi yako mbele ya wote walio pamoja nawe; haki yako imethibitishwa kabisu." **17** Kisha Abrahamu akamwomba Mungu, naye Mungu akamponya Abimeleki, mke wake, na watumwa wake wa kike kwamba waweeze kupata watoto tena, **18** kwa kuwa Bwana alikuwa ameyafunga matumbo ya wote katika nyumba ya Abimeleki kwa sababu ya Sara, mke wa Abrahamu.

21 Wakati huu Bwana akamrehemu Sara kama alivyokuwa amesema, naye Bwana akamtenda Sara kile alichokuwa ameahidi. **2** Sara akapata mimba, akamzalia Abrahamu mwana katika uzee

wake, majira yale ya Mungu aliomwahidi. **3** hili. Hukuniambia, leo tu ndipo ninasikia habari zake.” Abrahamu akamwita Isaki yule mwana ambaye **27** Hivyo Abrahamu akaleta kondoo na ng’ombe, Sara alimzalia. **4** Isaki alipokuwa na umri wa siku nane, Abrahamu akamtahiri, kama Mungu alivyowmamuru. **5** Abrahamu alikuwa na miaka 100 wakati Isaki mwanawewe alipozaliwa. **6** Sara akasema, “Mungu ameniletea kicheko, kila mmoja saba uliowatenga peke yao?” **30** Abrahamu akamjibu, atakayesikia jambo hili atacheka pamoja nami.” **7** “Upokee hawa kondoo wa kike saba kutoka mkononi Akaongeza kusema, “Nani angemwambia Abrahamu mwangu kama ushahidi kuwa nilichimba kisima kuwa Sara angenonyesha watoto? Tena nimenzalia hiki.” **31** Hivyo mahali pale pakaitwa Beer-Sheba, kwa mwana katika uzee wake.” **8** Mtoto akakua, sababu watu wawili walapihana hapo. **32** Baada ya akaachishwa kunyonya. Siku hiyo Isaki alipoachishwa mapatano kufanyika huko Beer-Sheba, Abimeleki na kunyonya, Abrahamu alifanya sherehe kubwa. **9** Lakini Fikoli mkuu wa majeshi yake wakarudi katika nchi Sara aliona kuwa mwana ambaye Hagari, Mmisri, ya Wafilsti. **33** Abrahamu akapanda mti wa mkwaju aliymzalia Abrahamu alikuwa anadhihaki, **10** Sara akamwambia Abrahamu, “Mwondoe mwanamke huyo mtumwa pamoja na mwanaewe, kwa kuwa mwana wa mwanamke mtumwa kamie harathii pamoja na mwanganu Isaki.” **11** Jambo hili lilimhuzunisha sana Abrahamu kwa sababu lilimhusu mwanaewe. **12** Lakini Mungu akamwambia, “Usihuzunike hivyo kwa sababu ya kijana na mtumishi wako wa kike. Sikiliza lolote Sara analokuambia, kwa sababu uzao wako utahesabiwa kupitia kwake Isaki. **13** Nitamfanya huyu mwana wa mtumishi wako wa kike kuwa taifa pia, kwa sababu naye ni uzao wako.” **14** Kesho yake asubuhi na mapema, Abrahamu akachukua chakula na kiriba cha maji, akampa Hagari. Akaviweka mabegani mwa Hagari, akamwondo pamoja na kijana. Hagari akashika njia, akatangatanga katika jangwa la Beer-Sheba. **15** Maji yalipokwisha kwenye kiriba, akamwacha kijana chini ya mojawapo ya vichaka. **16** Kisha akajiendea zake akaketi karibu, umbali wa kutupa mshale, akawaza, “Siwezi kumwangalia kijana akifa.” Ikawa alipokuwa ameketi pale karibu, akaanza kulia kwa huzuni. **17** Mungu akamsikia kijana akilia, malaika wa Mungu akamwita Hagari kutoka mbinguni na kumwambia, “Kuna nini Hagari? Usiogope, Mungu amesikia kijana analia akiwa melala pale. **18** Mwinue kijana na umshike mkono, kwa maana nitamfanya kuwa taifa kubwa.” **19** Ndipo Mungu akamfumbua Hagari macho yake naye akaona kisima cha maji. Hivyo akaenda akajaza kiriba maji na kumpa kijana anywe. **20** Mungu akawa pamoja na huyu kijana alipokuwa akiendelea kukua. Aliishi jangwani na akawa mpiga upinde. **21** Alipokuwa akiishi katika Jangwa la Parani, mama yake akampatia mke kutoka Misri. **22** Wakati huo Abimeleki na Fikoli mkuu wa majeshi yake wakamwambia Abrahamu, “Mungu yu pamoja nawe katika kila kitu unachofanya. **23** Sasa niapie hapa mbele za Mungu kwamba hutantenda hila mimi, watoto wangu wala wazao wangu. Nitendee mimi na nchi ambayo unaishi kama mgeni wema ule ule ambao nimekutendea.” **24** Abrahamu akasema, “Ninaapa hivyo.” **25** Ndipo Abrahamu akalalamika kwa Abimeleki kuhusu kisima cha maji ambacho watumishi wa Abimeleki walikuwa wamekinyang’anya. **26** Lakini Abimeleki akasema, “Sijui ni nani ambaye amefanya

22 Baadaye Mungu akamjaribu Abrahamu. Akamwambia, “Abrahamu!” Abrahamu akajibu, “Mimi hapa.” **2** Kisha Mungu akamwambia, “Umchukue mwanao, mwana wako wa pekee, Isaki umpedaye, uende katika nchi ya Moria. Mtoe huko kama sadaka ya kuteketezwa juu ya mlima mimojawapo nitakaokuambia.” **3** Abrahamu akaamka asubuhi na mapema siku iliyofuata, akamtarisha punda wake. Akawachukua watumishi wake wawili pamoja na Isaki mwanaewe. Baada ya kuchanja kuni za kutosha kwa ajili ya hiyo sadaka ya kuteketezwa, akaondoka kuelekea mahali Mungu alipokuwa amemwambia. **4** Siku ya tatu Abrahamu akainua macho, akaapona mahali pale kwa mbali. **5** Akawaambia watumishi wake, “Kaeni hapa pamoja na punda, wakati mimi na kijana tunakwenda kule. Tutakwenda kuabudu na kisha tutawrudia.” **6** Abrahamu akachukua kuni kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa, akamtika Isaki mwanaewe, yeye mwenyewe akachukua moto na kisu. Walipokuwa wakienda pamoja, **7** Isaki akanena akamwambia Abrahamu baba yake, “Baba yangu!” Abrahamu akaitika, “Mimi hapa, mwanganu.” Isaki akasema, “Moto na kuni zipo, Je, yuko wapi mwana-kondoo kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa?” **8** Abrahamu akajibu, “Mwanangu, Mungu mwenyewe atajipatia mwana-kondoo kwa ajili ya hiyo sadaka ya kuteketezwa.” Nao hawa wawili wakaendelea mbele pamoja. **9** Walipofika mahali pale alipokuwa ameambwa na Mungu, Abrahamu akajenga madhabahu hapo, akaziweka kuni juu yake. Akamfunga Isaki mwanaewe na akamlaaza kwenye madhabahu, juu ya zile kuni. **10** Kisha akanyoosha mkono wake na akachukua kisu ili amchinje mwanaewe. **11** Lakini malaika wa Bwana akamwita kutoka mbinguni, akamwambia, “Abrahamu! Abrahamu!” Akajibu, “Mimi hapa.” **12** Akamwambia, “Usimdhuru kijana, wala usimtendee jambo lolote. Sasa ninajua kwamba unamcha Mungu, kwa sababu hukunizuiilia mwanaao, mwana wako wa pekee.” **13** Abrahamu akainua macho yake, akaona kondoo dume amenaswa pembe zake nyuma yake

katika kichaka. Akaenda akamchukua huyo kondoo dume, akamtoa awe sadaka ya kuteketezwa badala Yehova-Yire. Mpaka siku ya leo inasemekana, "Katika mlima wa Bwana itapatikana." 15 Basi malaika wa Bwana akamwita Abrahamu kutoka mbinguni mara ya pili, 16 akasema, "Ninaapa kwa nafsi yangu, asema Bwana, kwamba kwa sababu umefanya jambo hili na hukunizulia mwanao, mwana wako wa pekee, 17 hakika nitakubariki, na nitauidisha uzao wako kama nyota za angani na kama mchanga ulioko pwani. Wazao wako watamiliki miji ya adui zao, 18 na kupitia uzao wako mataifa yote duniani yatabarikiwa, kwa sababu umenitii." 19 Ndipo Abrahamu akawarudia watumishi wake, wakaondoka wakaenda wote pamoa mpaka Beer-Sheba. Abrahamu akaishi huko Beer-Sheba.

20 Baada ya muda, Abrahamu akaambwi, "Milka pia amepata watoto, amenzalia ndugu yako Nahori wana: 21 Usi mzaliwa wake wa kwanza, Buzi nduguye, Kemueli (baba wa Aramu), 22 Kesedi, Hazo, Pildashi, Yidlafu na Bethueli." 23 Bethueli akamzaa Rebeka. Milka alimzalia Nahori nduguye Abrahamu hao wana wanane. 24 Suria wake Nahori aliyeitwa Reuma pia alikuwa na wana: Teba, Gahamu, Tahashi na Maaka.

23 Sara aliishi akawa na umri wa miaka mia na ishirini na saba. 2 Sara akafa huko Kiriat-Arba (yaani Hebron) katika nchi ya Kanaani, Abrahamu akamwombolezea na kumlilia Sara. 3 Ndipo Abrahamu akainuka kutoka pale penye maiti ya mke wake. Akazungumza na Wahiti, akasema, 4 "Mimi ni mipitaji na mgeni mionganoni mwenu. Niuzieni sehemu ya ardhi yenu ili niweze kumzika maiti wangu." 5 Wahiti wakanjibu Abrahamu, 6 "Bwana, tusikilize. Wewe ni mtawala mkuu sana mionganoni mwetu. Zika maiti wako katika kaburi unalolipenda kati ya makaburi yetu. Hakuna mtu wa kwetu atakayekuzuua kaburi lake ili kuzika maiti wako." 7 Abrahamu akainuka na akasujudu mbele ya wenyeji wa nchi, yaani Wahiti. 8 Akawaambia, "Kama mnaniruhusu kumzika maiti wangu, basi nisikilizeni mkamsihi Efroni mwana wa Sohari kwa niaba yangu 9 ili aniuzie pango la Makpela, lililo mali yake, nalo liko mwisho wa shamba lake. Mwambieni aniuzie kwa bei kamili atakayosema ili liwe mahali pangu pa kuzikia mionganoni mwenu." 10 Efroni Mhiti alikuwa ameketi mionganoni mwa watu wake, akamjibu Abrahamu mbele ya Wahiti wote waliokuwepo katika lango la mji. 11 "La hasha, bwana wangu, nisikilize, nakupa shamba, pia nakupa pango liliromo ndani yake. Nakupa mbele ya watu wangu. Uzike maiti wako." 12 Abrahamu akasujudu tena, mbele ya wenyeji wa nchi, 13 akamwambia Efroni wale watu wakiwa wanasikia, "Tafadhali nisikilize. Nitakulipa fedha za hilo shamba. Kubali kuzipokea ili niweze kumzika maiti wangu." 14 Efroni akamjibu Abrahamu, 15 "Nisikilize, bwana wangu, thamani ya ardhii hiyo ni shekeli 400 za fedha, lakini hiyo

ni nini kati yako na mimi? Mzike maiti wako." 16 Abrahamu akakubali masharti ya Efroni, akampimia ya mwanawе. 17 Hivyo shamba la Efroni huko Makpela karibu na Mamre, yaani shamba pamoa na pango lililokuwamo, nayo miti yote iliyo kuwamo ndani ya mipaka ya shamba hilo, vilikabidhiwa, 18 kwa Abrahamu kuwa mali yake mbele ya Wahiti wote waliokuwa wamekuja kwenye lango la mji. 19 Baada ya hayo Abrahamu akamzika Sara mkewe kwenye pango ndani ya shamba la Makpela karibu na Mamre (huko Hebron) katika nchi ya Kanaani. 20 Hivyo Wahiti wakamkabidhi Abrahamu shamba pamoa na pango lililokuwa humo kuwa mahali pa kuzikia.

24 Wakati huu Abrahamu alikuwa mzee mwenye miaka mingi, naye Bwana alikuwa amembariki katika kila njia. 2 Akamwambia mtumishi wake mkuu wa vitu vyote katika nyumba yake, yule aliye kuwa msimamizi wa vitu vyote alivyokuwa navyo, "Weka mkono wako chini ya paja langu, 3 Ninataka uape kwa Bwana, Mungu wa mbingu na Mungu wa nchi, kwamba hutamtawilia mwanangu mke kutoka binti za Wakanaani, ambao ninaishi mionganoni mwao, 4 bali utakwenda katika nchi yangu na jamaa zangu umpsatii Isaki mwanangu mke." 5 Yule mtumishi akamuuliza, "Je, kama huyo mwanamke atakataa kuja nami katika nchi hii? Je, nimpeleke mwanao katika hiyo nchi uliyotoka?" 6 Abrahamu akasema, "Hakikisha kwamba hutamrudisha mwanangu huko. 7 Bwana, Mungu wa mbingu, aliyenitoa nyumbani kwa baba yangu na nchi yangu nilioyozaliwa na aliyesema nami na akaniahidi kwa kiapo, akisema, 'Nitawapa watoto wako nchi hii,' atatuma malaika wake akutangulie ili umpsatii mwanangu mke kutoka huko. 8 Kama huyo mwanamke asipokubali kufuatana nawe, basi utafunguliwa kutoka kiapo nilichokuapisha. Ila usimrudishe mwanangu huko." 9 Basi yule mtumishi akaweka mkono wake chini ya paja la bwana wake Abrahamu akamwapia kuhusu shauri hili. 10 Ndipo huyo mtumishi akachukua ngamia kumi mionganoni mwa ngamia za bwana wake, akaondoka, akiba amechukua aina zote za vitu vizuri kutoka kwa inja kwenda mji wa Nahori. 11 Akawapigisha ngamia magoti karibu na kisima cha maji nje ya mji, ilikuwa inaelekea jioni, wakati ambapo wanawake wanakuja kuteka maji. 12 Kisha akaomba, "Ee Bwana, Mungu wa bwana wangu Abrahamu, nipatie ushindi leo, uonyeshe huruma kwa bwana wangu Abrahamu. 13 Tazama, nimesimama karibu na kisima hiki cha maji, nao binti za watu wa mji huu wanakuja kuteka maji. 14 Nitakulipa fedha za hilo shamba. Kubali kuzipokea ili Basi na iwe hivi, nitakapomwambia binti mmojawapo, niweze kumzika maiti wangu." 15 Efroni akamjibu 'Tafadhali tua mtungi wako nipate kunywa maji,' naye akisema, 'Kunywa, nitawanywesha na ngamia wako pia.' Basi na awe ndiye uliyemchagua kwa ajili ya

mtumishi wako Isaki. Kwa hili nitajua umemhurumia na ng'ombe, fedha na dhahabu, watumishi wa kiume bwana wangu.” **15** Ikawa kabla hajamaliza kuomba, na wa kike, ngamia na punda. **36** Sara mabwe bwana Rebeka akatokea akiwa na mtungi begani mwake, wangu amemzalia mwana katika uzee wake, naye Alikuwa binti wa Bethueli. Bethueli alikuwa mwana wa amempa kila kitu alichokuwa nacho. **37** Naye bwana Milka aliyejkuwa mke wa Nahori ndugu wa Abrahamu. wangu ameniapisha na akasema, ‘Kamwe usimtzwalie **16** Huyu msichana alikuwa mzuri sana wa sura, bikira, mwanangu mke katika binti za Wakanaani, ambao ambaye hakuna mtu aliyejkuwa amekutana naye ninaishi katika nchi yao, **38** ila uende mpaka kwajamaa kimwili. Aliteremka kisimani, akajaza mtungi wake ya baba yangu na ukoo wangu mwenyewe, ukamtwalie akapanda juu. **17** Ndipo yule mtumishi akaharakisha mwanangu mke huko.’ **39** “Kisha nikamuuliza bwana kukutana naye akamwambia, “Tafadhali niye maji wangu, ‘Je, kama huyo mwanamke hatakulabi kurudi kidogo katika mtungi wako.” **18** Yule msichana nami?” **40** “Akanijibu, ‘Bwana ambaye niemetembea akasema, “Kunywa, bwana wangu.” Akashusha mbele zake, atatuma malaika wake pamoja nawe, na kwa haraka mtungi mkononi mwake na akampa, kuifanikisha safari yako, ili uweze kupata mke kwa akanywa. **19** Baada ya kumpa yule mtumishi yale ajili ya mwanangu katika ukoo wangu na kutoka jamaa maji, akamwambia, “Nitateka maji kwa ajili ya ngamia ya baba yangu. **41** Kisha, utakapokwenda kwenye zako pia mpaka wote watosheke.” **20** Afakanya ukoo wangu, utakuwa umefunguliwa kutoka kiapo haraka kumimina maji kwenye birika ya kunyweshea changu hata kama wakikataa kukupa huyo binti, wanyama, akakimbia kisimani kuteka maji mengine utakuwa umefunguliwa kutoka kiapo changu.” **42** na akateka ya kuwatoshwa ngamia wake wote. **21** “Nilipokuja kisimani leo nilisema, ‘Ee Bwana, Mungu Pasipo kusema neno, yule mtumishi akamtazama wa bwana wangu Abrahamu, ikikupendeza, naomba kwa makini aone kama Bwana ameifanikisha safari uifanikishe safari nilioyijia. **43** Tazama, ninasimama yake, au la. **22** Ikawa ngamia walipokwisha kunya wa bwana wangu. **23** Kisha akamuuliza, “Wewe ni binti wa nani? **44** naye kama akiniambia, “Kunywa, nami nitateka maji kwa ajili ya ngamia wako pia,” basi huyo awe Tafadhali uniambie, je, kuna nafasi katika nyumba ya baba yako tutakapoweza kulala?” **24** Yule msichana wa bwana wangu. **45** “Kabla sijamaliza kuomba akamjibu, “Mimi ni binti wa Bethueli, mwana wa Milka moyoni mwangu, Rebeka akatokea, amebeba mtungi aliyejzalia Nahori.” **25** Akaendelea kusema, “Kwetu begani mwake. Akashuka kisimani akateka maji, kuna majani mengi na malisho, tena kuna nafasi nami nikamwambia, ‘Tafadhali niye maji ninywe.’ kwa ajili yenu kulala.” **26** Yule mtumishi akasujudu **46** “Afkanya haraka kushusha mtungi wake begani na kumwabudu Bwana, **27** akisema, “Atukuzwe na kusema, ‘Kunywa na nitawanywesha ngamia Bwana, Mungu wa bwana wangu Abrahamu, ambaye wako pia,’ basi nikanywa, akawanywesha na ngamia hakuondoa wema na uaminifu wake kwa bwana pia. **47** “Nikamuuliza, ‘Wewe ni binti wa nani?’ wangu. Mimi nami, Bwana ameniongoza safarini **28** Yule msichana akakimbia akawaeleza watu wa mwake na bangili mikononi mwake, **48** nikasujudu na nyumbani mwa mama yake kuhusu mambo haya. **29** Rebeka alikuwa na kaka aliyewta Labani, huyo wa bwana wangu Abrahamu, aliyeniongoza katika akaharakisha kukutana na yule mtumishi kule njia sahihi ili nintwalie mwana na bwana wangu kisimani. **30** Mara alipoiona ile pete puani, na bangili mke katika jamaa zake. **49** Ikiwa mtaonyesha wema mikononi mwa dada yake na kusikia yale maneno na uaminifu kwa bwana wangu, mniambie, la sivyo, Rebeka alioambiwa na huyo mtumishi, alimwenda mniambie, ili niweze kujua njia ya kugeukia.” **50** huyo mtumishi, akamkuta amesimama karibu na Labani na Bethueli wakajibu, “Jambo hili limetoka ngamia wake pale karibu na kisima. **31** Akamwambia, kwa Bwana, hatuwezi kukuambia jambo lolote baya au “Karibu nyumbani wewe uliyebarikiwa na Bwana, jema. **51** Rebeka yuko hapa, mchukue na uende, awe kwa nini unasimama huko nje? Mimi nimekuandalia mke wa mwana wa bwana wako, sawasawa na Bwana nyumba na mahali kwa ajili ya ngamia.” **32** Hivyo yule aliyongozo.” **52** Ikawa huyo mtumishi wa Abrahamu mtumishi akaenda nyumbani, mizigo ikaondolewa aliposikia waliyosema, alisujudu mpaka nchi mbele juu ya ngamia. Majani na malisho yakaletwa kwa za Bwana. **53** Ndipo huyo mtumishi akatoa vitu ajili ya ngamia na maji kwa ajili yake na watu wake viliviyotengenezwa kwa dhahabu na kwa fedha pamoja ili kunawa miguu. **33** Ndipo chakula kikaandaliwa na mavazi, akampa Rebeka, pia akawapa zawadi kwa ajili yake, lakini akasema, “Sitakula mpaka niwe za thamani kubwa nduguye na mamaye. **54** Kisha nimewaambia yale niliyo nayo ya kusema.” Labani yeche na wale watu waliokuwa pamoja naye wakala, akasema, “Basi tuambie.” **34** Hivyo akasema, “Mimi wakanywa na kulala palepale. Walipoamka asubuhi, ni mtumishi wa Abrahamu. **35** Bwana amembariki yule mtumishi, akasema, “Nipeni ruhusa nirudi kwa sana bwana wangu, amekuwa tajiri. Amempa kondoo bwana wangu.” **55** Lakini ndugu yake Rebeka pamoja

na mama yake wakajibu, "Acha binti akae kwetu siku kumingana na jinsi walivyoziwa: Mzaliwa wa kwanza kumi au zaidi, ndipo mwondoke." **56** Lakini yule wa Ishmaeli ni Nebayothi, akafuatia Kedari, Adbeeli, mtumishi akaawaambia, "Msinicaleweshe, kwa kuwa Mibsamu, **14** Mishma, Duma, Masa, **15** Hadadi, Bwana amefanikisha safari yangu, nipeni ruhusa Tema, Yeturi, Nafishi na Kedema. **16** Hawa walikuwa nirudi kwa bwana wangu." **57** Ndipo wakasema, "Acha wa makabila kumi na mawili kumingana na makao tumwite huyo binti tumuulize, tusikie atakavyosema." **58** Kwa hiyo wakamwita Rebeka na kumuuliza, "Je, yao na kambi zao. **17** Kwa jumla Ishmaeli aliishi utakwenda na mtu huyu?" Akasema, "Nitakwenda." miaka 137. Akapumua pumzi ya mwisho, akafa, naye **59** Hivyo wakamwaga ndugu yao Rebeka aondoke, akakusanya pamoja na watu wake. **18** Wazao wa pamoja na mjakazi wake, mtumishi wa Abrahamu na Ishmaeli waliishi kuanzia nchi ya Havila hadi Shuri, watu wake. **60** Wakambariki Rebeka, wakamwambia, karibu na mpaka wa Misri, unapoleekea Ashuru. "Ndugu yetu, uwe wewe kumi elfu, mara elfu nyingi, nao wazao wako wamiliki malango ya adui Hao waliishi kwa uhasama na ndugu zao wote. **19** zao." **61** Rebeka na vijakazi wake wakajandaa, Hivi ndivyo vizazi vya Isaki mwana wa Abrahamu. wakapanda ngamia zao wakafuata na yule mtu. Hivyo yule mtumishi akamchukua Rebeka akaondoka. **62** Basi Isaki alikuwa ametoko Beer-Lahai-Roi, kwa Mwaramu kutoka Padan-Aramu, nduguye Labani kuwa alikuwa anaishi nchi ya Negebu. **63** Isaki wa mka arobaini alipomwoa Rebeka binti Bethueli akatoka kwenda shambani kutafakari wakati wa jioni, **64** ya mke wake, kwa sababu alikuwa tasa. Bwana alipoinua macho yake, akaona ngamia wanakuja. Rebeka pia akainua macho akamwona Isaki. Akashuka kutoka kwenye ngamia wake **65** na akamuliza yule mtumishi, "Ni nani mtu yule aliye kule shambani anayekuja kutuliki?" Yule mtumishi akajibu, "Huyu ndiye bwana wangu." Hivyo Rebeka akachukua shela yake akajifunika. **66** Kisha yule mtumishi akamweleza Isaki mambo yote aliyyotenda. **67** Ndipo Isaki akamwingiza Rebeka katika hema la Sara mama yake, Isaki akamchukua Rebeka, hivyo akawa mke wake. Isaki akampenda, akafarijika baada ya kifo cha mama yake.

25 Abrahamu alioa mke mwingine, ambaye jina lake alititia Ketura. **2** Huyu alimzalia Zimranji, Yokshani, Medani, Midiani, Ishbaki na Shua. **3** Yokshani alikuwa baba wa Sheba na Dedani, wazao wa Dedani walikuwa Waashuri, Waletushi na Waleumi. **4** Wana wa Midiani walikuwa Efa, Eferi, Hanoki, Abida na Eldaa. Hawa wote walikuwa uzao wa Ketura. **5** Abrahamu akamwachia Isaki kila kitu alichokuwa nacho. **6** Lakini Abrahamu alipokuwa bado hai, akawapa watoto wa masuria wake zawadi, kisha akawaondoa waende kuishi pande za mashariki mbali na mwanawe Isaki. **7** Kwa jumla, Abrahamu aliishi miaka 175. **8** Ndipo Abrahamu akapumua pumzi ya mwisho na akafa akiwa mwenye umri mzuri, mzee aliyeshiba siku, naye akakusanya pamoja na watu wake. **9** Watoto wake Isaki na Ishmaeli wakamzika katika pango la Makpela karibu na Mamre, katika shamba lililokuwa la Efroni mwana wa Sohari Mhiti, **10** Shamba ambalo Abrahamu alilinunua kwa Wahiti. Hapo ndipo Abrahamu alipozikwa pamoja na mkewe Sara. **11** Baada ya kifo cha Abrahamu, Mungu akambariki mwanawe Isaki, ambaye baadaye aliishi karibu na Beer-Lahai-Roi. **12** Hivi ndivyo vizazi vya Ishmaeli mtoto wa Abrahamu, ambaye mjakazi wake Sara, Hagari Mnisi, alimzalia Abrahamu. **13** Haya ndiyo majina ya wana wa Ishmaeli, yaliyoordheshwa

kulingana na jinsi walivyoziwa: Mzaliwa wa kwanza wa Ishmaeli ni Nebayothi, akafuatia Kedari, Adbeeli, Mtumishi akaawaambia, "Msinicaleweshe, kwa kuwa Mibsamu, **14** Mishma, Duma, Masa, **15** Hadadi, Tema, Yeturi, Nafishi na Kedema. **16** Hawa walikuwa wana wa Ishmaeli na haya ni majina ya viongozi wa makabila kumi na mawili kulingana na makao **17** Kwa jumla Ishmaeli aliishi utakwenda na mtu huyu?" Akasema, "Nitakwenda." miaka 137. Akapumua pumzi ya mwisho, akafa, naye **18** Wazao wa pamoja na mjakazi wake, mtumishi wa Abrahamu na Ishmaeli waliishi kuanzia nchi ya Havila hadi Shuri, watu wake. **19** Karibu na mpaka wa Misri, unapoleekea Ashuru. Hivo ndivyo vizazi vya Isaki mwana wa Abrahamu. Abrahamu akamzaa Isaki, **20** Isaki alikuwa na umri wa mka arobaini alipomwoa Rebeka binti Bethueli Hivi ndivyo vizazi vya Isaki mwana wa Abrahamu. Mwaramu kutoka Padan-Aramu, nduguye Labani Mwaramu. **21** Isaki akamwombwa Bwana kwa ajili ya mke wake, kwa sababu alikuwa tasa. Bwana akajibu maombi yake na Rebeka mkewe akapata mimba. **22** Watoto wakashindana tumboni mwake, akasema, "Kwa nini haya yanatokea kwangu?" Kwa hiyo akaenda kumuuliza Bwana. **23** Bwana akamjibu, "Mataifa mawili yamo tumboni mwako, na mataifa hayo mawili kutoka ndani yako watatengenishwa. Mmoja atakuwa na nguvu zaidi kuliko mwingine, na yule mkubwa atamtumikia yule mdogo." **24** Wakati wake wa kujifungua ulipotimia, walikuwepo mapacha wa kiume tumboni mwake. **25** Wa kwanza kuzaliwa alikuwa mwekundu, mwili wake wote ulikuwa kama mtu aliyeavaa vazi lenye nywele; wakamwita jina lake Esau. **26** Baadaye, ndugu yake akatoka, mkono wake ukiwi umemshika Esau kisigino; akaitwa jina lake Yakobo. Isaki alikuwa mwenye miaka sitini Rebeka alipowaza. **27** Watoto wakakua, naye Esau akakuwa mwindaji hodari, mtu wa mbugani, wakati Yakobo alikuwa mtu mtulivu, mwenye kukaa nyumbani. **28** Isaki, ambaye alikuwa anapendelea zaidi nyama za porini, alimpenda Esau, bali Rebeka alimpenda Yakobo. **29** Siku moja Yakobo alipika mchuzi wa dengu, Esau akarudi kutoka porini akiwa na njaa kali. **30** Esau akamwambia Yakobo, "Haraka, nipe huo mchuzi mwekundi! Nina njaa kali sana!" (Hii ndiyo sababu pia alititia Edomu.) **31** Yakobo akamjibu, "Niuzie kwanza haki yako ya mzaliwa wa kwanza." **32** Esau akasema, "Tazama, mimi nikoo karibu ya kufa, itanifaa nini haki ya mzaliwa wa kwanza?" **33** Yakobo akamwambia, "Niapie kwanza." Hivyo Esau akamwapia, akamuuzia Yakobo haki yake ya kuzaliwa. **34** Ndipo Yakobo akampa Esau mkate na ule mchuzi wa dengu. Akala na kunywa, kisha akainuka akaenda zake. Kwa hiyo Esau alidharau haki yake ya mzaliwa wa kwanza.

26 Basi njaa kubwa ikawa katika nchi hiyo, kuliko ile njaa iliyotangulia iliyotokea wakati wa Abrahamu. Isaki akamwendea Abimeleki mfalme wa Wafilisti huko Gerari. **2** Bwana akamtokea Isaki, akamwambia, "Usiende Misri, bali ukae katika nchi

nitakayokuambia. **3** Kaa katika nchi hii kwa kitambo, wazo wako kwa ajili ya Abrahamu mtumishi wangu.” mimi nitakuwa pamoja na wewe na nitakubariki. Kwa **25** Isaki akajenga madhabahu huko, akalititia jina la maana nitakupa wewe na uzao wako nchi hizi zote na nitatimiza kiapo nilichomwapia Abrahamu baba yako. **4** Nitafanya wazo wako kuwa wengi kama nyota za angani, nami nitawapa nchi hizi zote na kutokana na uzao wako mataifa yote yatabarikiwa, **5** kwa sababu Abrahamu alinitii mimi akatunza kanuni zangu na maagizo yangu, amri zangu pamoja na sheria zangu.” **6** Hivyo Isaki akaishi huko Gerari. **7** Watu wa mahali pale walipomuuila habari za kati yetu, kati yetu na wewe. Na tufanye mkataba mke wake, akasema, “Huyu ni dada yangu,” kwa pamoja nawe **29** kwamba hutatudhuru, kama jinsi nasi sababu aliogopa kusema, “Huyu ni mke wangu.” hatukuwanyanya bali tuliatendea mema wakati Alifikiri, “Watu wa mahali pale wataweza kumuua wote na kuwaondo kwetu kwa amani. Tena sasa kwa sababu ya Rebeka, kwa kuwa alikuwa mzuri wa sura.” **8** Wakati Isaki alipokuwa amekaa huko siku nyingi, Abimeleki mfalme wa Wafilisti akachungulia dirishani, akaona jinsi Isaki aliyovomkumbatia Rebeka mke wake. **9** Abimeleki akamwita Isaki akamwambia, “Hakika huyu ni mke wako! Mbona uliniambia, ‘Huyu ni dada yangu?’” Isaki akamjibu, “Kwa sababu nilifikiri ningeweza kuuawa kwa sababu yake.” **10** Ndipo Abimeleki akamjibu, “Ni nini hiki ulichotufanyia? Ingewezekana mtu ye yote akawa amekutana kimwili na mke wako, nawe ungeleta hatia juu yetu.” **11** Hivyo Abimeleki akatoa amri kwa watu wote, akisema, “Yeyote atakayemnyanya mtu huyu au mkewe hakika atauawa.” **12** Isaki akapanda mazao katika nchi hiyo, kwa mwaka huo huo, akavuna mara mia, kwa sababu Bwana alimbariki. **13** Isaki akawa tajiri, mali zake zikaendelea kuongezeka mpaka akawa tajiri sana. **14** Akawa na mifugo ya kondoo na ng’ombe, na watumishi wengi sana, kiasi kwamba Wafilisti wakamwonea wivu. **15** Kwa hiyo visima vyote vilivyoichimbwa na watumishi wakati wa Abrahamu baba yake, Wafilisti wakavifukia, wakavijaza udongo. **16** Ndipo Abimeleki akamwambia Isaki, “Ondoka kwetu, kwa maana umetuzidi nguvu sana.” **17** Basi Isaki akatoka huko akajenga kambi katika Bonde la Gerari, akaishi huko. **18** Ndipo Isaki akavichimbua tena vile visima vya maji ambavyo vilichimbwa siku zile za Abrahamu baba yake, ambavyo Wafilisti walivifukia baada ya kufa Abrahamu, akavipa majina yale yale ambayo baba yake alikuwa amevipa. **19** Watumishi wa Isaki wakachimba katika lile bonde wakagundua huko kisima chenyeh maji safi. **20** Lakini wachungaji wa Gerari wakagombana na wachungaji wa Isaki wakisema, “Maji haya ni yetu!” Ndipo akakiita kile kisima Eseki, kwa sababu waligombana naye. **21** Kisha wakachimba kisima kingine, lakini hata hicho pia wakakigombania, akakiita Sitna. **22** Akaondoka huko, akachimba kisima kingine, wala hakuna yeyote aliyekigombania. Akakiita Rehobothi, akisema, “Sasa Bwana ametufanyia nafasi, nasi tutastawi katika nchi.” **23** Kutoka pale akaenda Beer-Sheba. **24** Usiku ule Bwana akamtokea, akamwambia, “Mimi ndimi Mungu wa Abrahamu baba yako. Usiogope, kwa maana mimi niko pamoja nawe, nitakubariki na kuongeza idadi ya wazo wako kwa ajili ya Abrahamu mtumishi wangu.” **25** Isaki akajenga madhabahu huko, akalititia jina la Bwana. Akapiga hema lake huko, nao watumishi wake wakachimba kisima. **26** Wakati huo, Abimeleki alikuwa amemjia kutoka Gerari, akifuatana na Ahuzathi mshauri wake, pamoja na Fikoli jemadari wa majeshi yake. **27** Isaki akawauliza, “Mbona mmekuja kwangu na ninyi mlinchukia na kunifukuza?” **28** Wakamjibu, “Tuliona wazi kuwa Bwana alikuwa pamoja nawe, kwa hiyo tukasema, ‘Inabidi kuwe na kiapo cha mapatano karamu, nao wakala na kunywa.’” **29** Basi Isaki akawaandalia karamu, na abuhu na mapema, wakaapizana wao kwa wao. Kisha Isaki akawaruhusu waende zao, wakamwacha Isaki kwa amani. **30** Siku hiyo watumishi wa Isaki wakaja wakampa habari kuhusu kisima walichokuwa wamekichimba, wakamwambia, “Tumepata majil!” **31** Kesho yake asubuhi na mapema, wakaapizana wao kwa wao. **32** Siku hiyo watumishi wa Isaki wakaja wakampa habari kuhusu kisima walichokuwa wamekichimba, wakamwambia, “Tumepata majil!” **33** Naye akakiita Shiba, mpaka leo mji huo unaitwa Beer-Sheba. **34** Esau alipokuwa na umri wa miaka arobaini, akamwoa Yudithi binti Beeri Mhiti, kisha akamwoa Basemathi binti Eloni Mhiti. **35** Hawa walikuwa chanzo cha huzuni ya Isaki na Rebeka.

27 Isaki alipokuwa mzee na macho yake yalipokuwa yamekosa nguvu asiweze kuona tena, akamwita Esau mwanawee mkubwa, akamwambia, “Mwanangu.” Akajibu, “Mimi hapa.” **2** Isaki akasema, “Mimi sasa ni mzee na sijui siku ya kifo changu. **3** Sasa basi, chukua silaha zako, podo na upinde, uende nyikani, ukawinde nyama pori kwa ajili yangu. **4** Uniandalie aina ya chakula kitamu nikipendacho unilettee nile, ili niweze kukubariki kabla sijafa.” **5** Basi Rebeka alikuwa akisikiliza Isaki alipokuwa akizungumza na mwanawee Esau. Esau alipoondoka kwenda nyikani kuwinda nyama pori na kuleta, **6** Rebeka akamwambia Yakobo mwanawee, “Tazama, nimemsikia baba yako akimwambia ndugu yako Esau, **7** ‘Niletee mawindo, kisha ukaniandalie chakula kitamu nile, ili niweze kukubariki mbele za Bwana kabla sijafa.’” **8** Sasa, mwanangu, nisikilize kwa makini na ufanye yale ninayokuambia: **9** Nenda sasa katika kundi ukaniletee wana-mbuzi wawili wazuri, ili niandalie chakula kitamu kwa ajili ya baba yako, kama vile anavyopenda. **10** Kisha umpelekee baba yako ale, ili apate kukubariki kabla hajafa.” **11** Yakobo akamwambia Rebeka mama yake, “Lakini ndugu yangu Esau ana nywele mwilini, mimi nina ngozi nyororo. **12** Itakuwaje kama baba yangu akinigusa? Itaonekana kwake kama niliyemfanyia ujanja na kuleta laana juu yangu badala ya baraka.” **13** Mama yake akamwambia, “Mwanangu, laana na iwe juu yangu. Fanya tu ninalokuambia, nenda ukaniletee hao wana-mbuzi.” **14** Kwa hiyo alikwenda akawaleta, akampa mama yake, akaandaa chakula kitamu, kama vile

alivyopenda baba yake. **15** Kisha Rebeka akachukua zako wote kuwa watumishi wake, nimemtegemeza nguo nzuri za Esau mwanawe wa kwanza, alizokuwa kwa nafaka na divai mpya. Sasa nitawenza kukufanya nazo nyumbani, akamvika Yakobo mwanawe mdogo. **16** Pia akamfunika mikononi na sehemu laini ya shingo nini, mwanangu?" **38** Esau akamwambia baba yake, kwa ngozi za mbuzi. **17** Hatimaye akampa Yakobo "Je, baba yangu una baraka moja tu? Unibariki kwa ngozi za mbuzi. **17** Hatimaye akampa Yakobo mimi pia, baba yangu!" Kisha Esau akalia kwa sauti hicho chakula kitamu pamoja na mkate aliouoka. **18** Akamwendea baba yake akasema, "Baba yangu." "Makao yako yatakuwa mbali na utajiri wa dunia, kinyongo dhidi ya Yakobo kwa ajili ya baraka ambazo Akajibu, "Naam, mwanangu, wewe ni nani?" **19** Yakobo mbali na umande wa mbinguni juu. **40** Utaishi akamwambia baba yake, "Mimi ni Esau mzaliwa kwa upanga, nawe utamtumikia ndugu yako, lakini wako wa kwanza. Nimefanya kama ulivyoniambia. **20** Isaki akamuuliza mwaniwe kufanya kutoka shingoni mwako." **41** Esau akawa na uweze kunibariki." **20** Isaki akamuuliza mwaniwe. kinyongo dhidi ya Yakobo kwa ajili ya baraka ambazo "Umepataje haraka namna hii, mwanangu?" Akajibu, baba yake alikuwa amembariki. Akasema moyoni "Bwana Mungu wako amenifanikisha." **21** Kisha Isaki mwake, "Siku za kuomboleza kwa ajili ya baba yangu akamwambia Yakobo, "Mwanangu tafadhali sogea zimekaribia, ndipo nitamuua ndugu yangu Yakobo." karibu nami ili nikupapase, nione kama hakika ndiwe **42** Rebeka alipokwisha kuambwiwa yale aliyoysesema Esau mwanangu, au la." **22** Yakobo akasogea karibu Esau mwanawe mkubwa, alimwita Yakobo mwanawe na baba yake Isaki, ambaye alimpapasa na kusema, mdogo, akamwambia, "Ndugu yako Esau anajifaraji "Sauti ni ya Yakobo, bali mikono ni ya Esau." **23** Kisha atakapokuwa hana hasira nawe tena na amesahau akasema, "Mwanangu, nileete sehemu ya mawindo uliyomtendea, nitakupelekea ujumbe urudi. Kwa nini yako nile, ili nipate kukubariki." Yakobo akamletea fanya nisemalo: Kimbilila haraka kwa Labani ndugu naye akala, akamletea na divai akanywa. **26** Kisha Isaki baba yake akamwambia, "Njoo hapa, mwanangu, Sababu ya hawa wanawake wa Kihiti. Ikiwa Yakobo unibusu." **27** Kwa hiyo akamwendea akambusu. Isaki aliposikia harufu ya nguo zake, akambariki, akasema, "Aha, harufu ya mwanangu ni kama harufu ya shamba ambalo Bwana amelibariki. **28** Mungu na akupe umande kutoka mbinguni na utajiri wa duniani: wingi wa nafaka na divai mpya. **29** Mataifa na yakutumikie na mataifa yokusujidie. Uwe bwana juu ya ndugu zako, na wana wa mama yako wakusujidie. Walaaniwe wale wakulaanio, nao wale wakubarikio wabarikiwe." **30** Baada ya Isaki kumaliza kumbariki na baada tu ya Yakobo kuondoka kwa baba yake, ndugu yake Esau akaingia kutoka mawindoni. **31** Naye pia akaandaa chakula kitamu akamletea baba yake. Kisha akamwambia, "Baba yangu, keti ule sehemu ya mawindo yangu, ili upate kunibariki." **32** Isaki baba yake akamuuliza, "Wewe ni nani?" Akajibu, "Mimi ni mwanao, mzaliwa wako wa kwanza, Esau." **33** Isaki akatetemeka kwa nguvu sana, akasema, "Alikuwa nani basi, ambaye aliwinda mawindo akanilettea? Nilikula kabla tu hujaja na nikambariki, naye hakika atabarikiwa!" **34** Esau aliposikia maneno haya ya baba yake, akalia sauti kubwa na ya uchungu, na kumwambia baba yake, "Nabariki mimi, mimi pia, baba yangu!" **35** Lakini akasema, "Ndugu yako amekuja kwa udanganyifu na akachukua baraka yako." **36** Esau akasema, "Si ndiyo sababu anaitwa Yakobo? Amenidanganya mara hizi mibili: Alichukua haki yangu ya kuzaliwa na sasa amechukua baraka yangu!" Kisha aksauliza, "Hukubakiza hata baraka moja kwa ajili yangu?" **37** Isaki akamjibu Esau, "Nimemfanya yeeye kuwa bwana yako, pia nimewafanya ndugu kwa nafaka na divai mpya. Sasa nitawenza kukufanya nini, mwanangu?" **38** Esau akamwambia baba yake, "Je, baba yangu una baraka moja tu? Unibariki mimi pia, baba yangu!" Kisha Esau akalia kwa sauti hicho chakula kitamu pamoja na mkate aliouoka. **39** Baba yake Isaki akamjibu, akamwambia, **40** Utaishi akamwambia baba yake, "Mimi ni Esau mzaliwa kwa upanga, nawe utamtumikia ndugu yako, lakini wako wa kwanza. Nimefanya kama ulivyoniambia. **41** Esau akawa na uweze kunibariki." **42** Rebeka alipokwisha kuambwiwa yale aliyoysesema Esau mwanawe mkubwa, alimwita Yakobo mwanawe na baba yake Isaki, ambaye alimpapasa na kusema, mdogo, akamwambia, "Ndugu yako Esau anajifaraji "Sauti ni ya Yakobo, bali mikono ni ya Esau." **43** Sasa basi, mwanangu, Hakumtambua, kwa sababu mikono yake ilikuwa fanya nisemalo: Kimbilila haraka kwa Labani ndugu na nywele kama ya ndugu yake Esau, kwa hiyo yangu kule Harani. **44** Ukae naye kwa muda mpaka akambariki. **45** Wakati ndugu yako mwanangu Esau?" Akajibu, "Mimi ndiye." **28** Kisha atakapokuwa hana hasira nawe tena na amesahau akasema, "Mwanangu, nileete sehemu ya mawindo uliyomtendea, nitakupelekea ujumbe urudi. Kwa nini yako nile, ili nipate kukubariki." Yakobo akamletea fanya nisemalo: Kimbilila haraka kwa Labani ndugu naye akala, akamletea na divai akanywa. **26** Kisha Isaki baba yake akamwambia, "Usioe mwanamke wa Kikanaani. **2** Nenda mara moja mpaka Padan-Aramu, kwenye nyumba ya Bethueli baba wa mama yako. Uchukue mke kati ya binti za Labani ambaye ni ndugu wa mama yako. **3** Mungu Mwenyezi na akubariki uwe na uzao uongezeke idadi yako upate kuwa jamii kubwa ya watu. **4** Na akupe wewe na uzao wako baraka aliywepwa Abrahamu, upate kumiliki nchi unayoishi sasa kama mgeni, nchi ambayo Mungu alimpa Abrahamu." **5** Kisha Isaki akamuaga Yakobo, naye akaenda Padan-Aramu, kwa Labani mwana wa Bethueli Mwaramu, ndugu wa Rebeka, aliyekuwa mama wa Yakobo na Esau. **6** Sasa Esau akajua kuwa Isaki amembariki Yakobo na kumtuma kwenda Padan-Aramu ili achukue mke huko na kwamba alipombariki alimwamuru akisema, "Usioe mke katika binti za Wakanaani," **7** tena kwamba Yakobo amewattii baba yake na mama yake naye amekwenda Padan-Aramu. **8** Esau akatambua jinsi ambavyo baba yake Isaki anavyowachukia binti za Wakanaani. **9** Ndipo Esau akaenda kwa Ishmaeli, akamwoa Mahalati, ndugu wa Nebayothi na binti wa Ishmaeli mwana wa Abrahamu, kuongezeza wale wake wengine aliokuwa nao. **10** Yakobo akatoka Beer-Sheba kwenda Harani. **11** Alipofika mahali fulani, akalala hapo kwa sababu juu lilikuwa limetua. Akachukua jiwe moja la mahali

pale, akaliweka chini ya kichwa chake akajinyoosha alikwenda na kulivingirisha jiwe kutoka mdomoni akalala usingizi. **12** Akaota ndoto ambayo aliona ngazi mwa kisima na kuwanywesha kondoo wa mjomba imesimamishwa juu ya ardhi, ncha yake ikiwa imefika wake. **11** Kisha Yakobo akambusu Raheli na akaanza mbinguni na malaika wa Mungu wakawa wakipanda kulia kwa sauti. **12** Yakobo alikuwa amemwambia na kushuka juu yake. **13** Juu yake alisimama Bwana, Raheli kuwa yeye alikuwa jamaa ya baba yake, na akasema, "Mimi ni Bwana, Mungu wa baba yako kwamba ni mwana wa Rebeka. Basi Raheli alikimbia Abrahamu na Mungu wa Isaki. Nchi ambayo umelala na kumweleza baba yake. **13** Mara Labani aliposikia juu yake, nitakupa wewe na uzao wako. **14** Uzao habari kuhusu Yakobo, mwana wa ndugu yake, wako utakuwa kama mavumbi ya nchi, nawe utaenea aliharakisha kwenda kumlaki. Akamkumbatia na upande wa magharibi na mashariki, kaskazini na kumbusu, halafu akamleta nyumbani kwake, kisha kusini. Kupitia wewe na uzao wako mataifa yote Yakobo akamwambia mambo yote. **14** Ndipo Labani ya duniani yatabarikiwa. **15** Niko pamoja nawe akamwambia, "Wewe ni nyama yangu na damu yangu nami nitakulinda kila uendondu na nitakurudisha mwenyewe." Baada ya Yakobo kukaa kwa Labani katika nchi hii. Sitakuacha mpaka nitakapofanya mwezi mzima, **15** Labani akamwambia, "Kwa vile hayo niliyokuahidi." **16** Yakobo alipoamka kutoka wewe ni jamaa yangu, ndiyo sababu unifanyie kazi bila usingizini, akawaza, "Hakika Bwana yuko mahali ujira? Niambie ujira wako utakuwa nini." **16** Labani hapa, wala mimi sikujua. **17** Kwa hiyo akaogopa, alikuwa na binti wawili, binti mkubwa alititia Lea na akasema, "Mahali hapa panatisha kama ninii? Bila binti mdogo alititia Raheli. **17** Lea alikuwa na macho shaka hapa ndipo nyumba ya Mungu ilipo, hili ni lango dhaifu, lakini Raheli alikuwa na umbo la kupendeza la mbinguni." **18** Asubuhi yake na mapema, Yakobo na mzuri wa sura. **18** Yakobo akampenda Raheli, akalichukua lile jiwe aliloliweka chini ya kichwa chake, akamwambia Labani, "Nitakutumikia kwa miaka saba kwa ajili ya kumpata Raheli binti yako mdogo." **19** Mahali pale akapaita Betheli, ingawa mji ule Labani akasema, "Ni bora zaidi nikupe Raheli kuliko hapo kwanza ulitiwa Luzu. **20** Kisha Yakobo akaeweka nadhiri, akisema, "Kama Mungu akiwa pamoja nami na kunilinda katika safari niendayo, akinipa chakula nile na nguo nivae **21** na nirudi salama nyumbani kwa baba yangu, hapo ndipo Bwana atakuwa Mungu wangu, **22** nalo jiwe hili nililolisimamisha kama nguzo litakuwa nyumba ya Mungu na katika yote utakayonipa nitakutolea wewe sehemu ya kumi."

29 Kisha Yakobo akaendelea na safari yake na akafika kwenye nchi za mataifa ya mashariki. **2** Huko akaona kisima katika shamba, pamoja na makundi matatu ya kondoo yamelala karibu na kisima hicho kwa sababu walikuwa wanakunywa maji kutoka kwenye kisimani hicho. Jiwe lililokuwa mdomoni mwa kisima lilikuwa kubwa. **3** Wakati kondoo wanapokuwa wamekusanyika hapo, wachungaji huviringirisha jiwe hilo kutoka kwenye mdomo wa kisima na kunywesha kondoo. Kisha hulirudisha jiwe mahali pake juu ya mdomo wa kisima. **4** Yakobo aliwaauliza wachungaji, "Ndugu zangu, ninyi mmetoka wapi?" Wakamjibu, "Tumetoka Harani." **5** Aliwaambia, "Je, mnamjua Labani, mjukuu wa Nahori?" Wakamjibu, "Ndiyo, tunamfahamu." **6** Kisha Yakobo akawauliza, "Je, ye ye ni mzima?" Wakasema, "Ndiyo, ni mzima, na hapa yuaja Raheli binti yake akiwa na kondoo." **7** Akasema, "Tazama, jua bado liko juu, si wakati wa kukusanya mifugo. Nywesheni kondoo na mwarudishe malishoni." **8** Walijibu, "Haiwezekani, mpaka kondoo wote wakusanyike na jiwe liwe limevingirishwa kutoka mdomo wa kisima. Ndipo tutanywesha kondoo." **9** Alipokuwa akizungumza nao, Raheli akaja pamoja na kondoo wa baba yake, kwa maana alikuwa mchungu kondoo. **10** Yakobo alipomwona Raheli binti Labani, ndugu wa mama yake, pamoja na kondoo wa Labani, alikwenda na kulivingirisha jiwe kutoka mdomoni mwa kisima na kuwanywesha kondoo wa mjomba imesimamishwa juu ya ardhi, ncha yake ikiwa imefika wake. **11** Kisha Yakobo akambusu Raheli na akaanza mbinguni na malaika wa Mungu wakawa wakipanda kulia kwa sauti. **12** Yakobo alikuwa amemwambia na kushuka juu yake. **13** Juu yake alisimama Bwana, Raheli kuwa yeye alikuwa jamaa ya baba yake, na akasema, "Mimi ni Bwana, Mungu wa baba yako kwamba ni mwana wa Rebeka. Basi Raheli alikimbia Abrahamu na Mungu wa Isaki. Nchi ambayo umelala na kumweleza baba yake. **13** Mara Labani aliposikia juu yake, nitakupa wewe na uzao wako. **14** Uzao habari kuhusu Yakobo, mwana wa ndugu yake, wako utakuwa kama mavumbi ya nchi, nawe utaenea aliharakisha kwenda kumlaki. Akamkumbatia na upande wa magharibi na mashariki, kaskazini na kumbusu, halafu akamleta nyumbani kwake, kisha kusini. Kupitia wewe na uzao wako mataifa yote Yakobo akamwambia mambo yote. **14** Ndipo Labani ya duniani yatabarikiwa. **15** Niko pamoja nawe akamwambia, "Wewe ni nyama yangu na damu yangu nami nitakulinda kila uendondu na nitakurudisha mwenyewe." Baada ya Yakobo kukaa kwa Labani katika nchi hii. Sitakuacha mpaka nitakapofanya mwezi mzima, **15** Labani akamwambia, "Kwa vile hayo niliyokuahidi." **16** Yakobo alipoamka kutoka wewe ni jamaa yangu, ndiyo sababu unifanyie kazi bila usingizini, akawaza, "Hakika Bwana yuko mahali ujira? Niambie ujira wako utakuwa nini." **16** Labani hapa, wala mimi sikujua. **17** Kwa hiyo akaogopa, alikuwa na binti wawili, binti mkubwa alititia Lea na akasema, "Mahali hapa panatisha kama ninii? Bila binti mdogo alititia Raheli. **17** Lea alikuwa na macho shaka hapa ndipo nyumba ya Mungu ilipo, hili ni lango dhaifu, lakini Raheli alikuwa na umbo la kupendeza la mbinguni." **18** Asubuhi yake na mapema, Yakobo na mzuri wa sura. **18** Yakobo akampenda Raheli, akalichukua lile jiwe aliloliweka chini ya kichwa chake, akamwambia Labani, "Nitakutumikia kwa miaka saba kwa ajili ya kumpata Raheli binti yako mdogo." **19** Mahali pale akapaita Betheli, ingawa mji ule Labani akasema, "Ni bora zaidi nikupe Raheli kuliko hapo kwanza ulitiwa Luzu. **20** Kisha Yakobo akaeweka nadhiri, akisema, "Kama Mungu akiwa pamoja nami na kunilinda katika safari niendayo, akinipa chakula nile na nguo nivae **21** na nirudi salama nyumbani kwa baba yangu, hapo ndipo Bwana atakuwa Mungu wangu, **22** nalo jiwe hili nililolisimamisha kama nguzo litakuwa nyumba ya Mungu na katika yote utakayonipa nitakutolea wewe sehemu ya kumi."

29 Kisha Yakobo akaendelea na safari yake na akafika kwenye nchi za mataifa ya mashariki. **2** Huko akaona kisima katika shamba, pamoja na makundi matatu ya kondoo yamelala karibu na kisima hicho kwa sababu walikuwa wanakunywa maji kutoka kwenye kisimani hicho. Jiwe lililokuwa mdomoni mwa kisima lilikuwa kubwa. **3** Wakati kondoo wanapokuwa wamekusanyika hapo, wachungaji huviringirisha jiwe hilo kutoka kwenye mdomo wa kisima na kunywesha kondoo. Kisha hulirudisha jiwe mahali pake juu ya mdomo wa kisima. **4** Yakobo aliwaauliza wachungaji, "Ndugu zangu, ninyi mmetoka wapi?" Wakamjibu, "Tumetoka Harani." **5** Aliwaambia, "Je, mnamjua Labani, mjukuu wa Nahori?" Wakamjibu, "Ndiyo, tunamfahamu." **6** Kisha Yakobo akawauliza, "Je, ye ye ni mzima?" Wakasema, "Ndiyo, ni mzima, na hapa yuaja Raheli binti yake akiwa na kondoo." **7** Akasema, "Tazama, jua bado liko juu, si wakati wa kukusanya mifugo. Nywesheni kondoo na mwarudishe malishoni." **8** Walijibu, "Haiwezekani, mpaka kondoo wote wakusanyike na jiwe liwe limevingirishwa kutoka mdomo wa kisima. Ndipo tutanywesha kondoo." **9** Alipokuwa akizungumza nao, Raheli akaja pamoja na kondoo wa baba yake, kwa maana alikuwa mchungu kondoo. **10** Yakobo alipomwona Raheli binti Labani, ndugu wa mama yake, pamoja na kondoo wa Labani, alikwenda na kulivingirisha jiwe kutoka mdomoni mwa kisima na kuwanywesha kondoo wa mjomba imesimamishwa juu ya ardhi, ncha yake ikiwa imefika wake. **11** Kisha Yakobo akambusu Raheli na akaanza mbinguni na malaika wa Mungu wakawa wakipanda kulia kwa sauti. **12** Yakobo alikuwa amemwambia na kushuka juu yake. **13** Juu yake alisimama Bwana, Raheli kuwa yeye alikuwa jamaa ya baba yake, na akasema, "Mimi ni Bwana, Mungu wa baba yako kwamba ni mwana wa Rebeka. Basi Raheli alikimbia Abrahamu na Mungu wa Isaki. Nchi ambayo umelala na kumweleza baba yake. **13** Mara Labani aliposikia juu yake, nitakupa wewe na uzao wako. **14** Uzao habari kuhusu Yakobo, mwana wa ndugu yake, wako utakuwa kama mavumbi ya nchi, nawe utaenea aliharakisha kwenda kumlaki. Akamkumbatia na upande wa magharibi na mashariki, kaskazini na kumbusu, halafu akamleta nyumbani kwake, kisha kusini. Kupitia wewe na uzao wako mataifa yote Yakobo akamwambia mambo yote. **14** Ndipo Labani ya duniani yatabarikiwa. **15** Niko pamoja nawe akamwambia, "Wewe ni nyama yangu na damu yangu nami nitakulinda kila uendondu na nitakurudisha mwenyewe." Baada ya Yakobo kukaa kwa Labani katika nchi hii. Sitakuacha mpaka nitakapofanya mwezi mzima, **15** Labani akamwambia, "Kwa vile hayo niliyokuahidi." **16** Yakobo alipoamka kutoka wewe ni jamaa yangu, ndiyo sababu unifanyie kazi bila usingizini, akawaza, "Hakika Bwana yuko mahali ujira? Niambie ujira wako utakuwa nini." **16** Labani hapa, wala mimi sikujua. **17** Kwa hiyo akaogopa, alikuwa na binti wawili, binti mkubwa alititia Lea na akasema, "Mahali hapa panatisha kama ninii? Bila binti mdogo alititia Raheli. **17** Lea alikuwa na macho shaka hapa ndipo nyumba ya Mungu ilipo, hili ni lango dhaifu, lakini Raheli alikuwa na umbo la kupendeza la mbinguni." **18** Asubuhi yake na mapema, Yakobo na mzuri wa sura. **18** Yakobo akampenda Raheli, akalichukua lile jiwe aliloliweka chini ya kichwa chake, akamwambia Labani, "Nitakutumikia kwa miaka saba kwa ajili ya kumpata Raheli binti yako mdogo." **19** Mahali pale akapaita Betheli, ingawa mji ule Labani akasema, "Ni bora zaidi nikupe Raheli kuliko hapo kwanza ulitiwa Luzu. **20** Kisha Yakobo akaeweka nadhiri, akisema, "Kama Mungu akiwa pamoja nami na kunilinda katika safari niendayo, akinipa chakula nile na nguo nivae **21** na nirudi salama nyumbani kwa baba yangu, hapo ndipo Bwana atakuwa Mungu wangu, **22** nalo jiwe hili nililolisimamisha kama nguzo litakuwa nyumba ya Mungu na katika yote utakayonipa nitakutolea wewe sehemu ya kumi."

29 Kisha Yakobo akaendelea na safari yake na akafika kwenye nchi za mataifa ya mashariki. **2** Huko akaona kisima katika shamba, pamoja na makundi matatu ya kondoo yamelala karibu na kisima hicho kwa sababu walikuwa wanakunywa maji kutoka kwenye kisimani hicho. Jiwe lililokuwa mdomoni mwa kisima lilikuwa kubwa. **3** Wakati kondoo wanapokuwa wamekusanyika hapo, wachungaji huviringirisha jiwe hilo kutoka kwenye mdomo wa kisima na kunywesha kondoo. Kisha hulirudisha jiwe mahali pake juu ya mdomo wa kisima. **4** Yakobo aliwaauliza wachungaji, "Ndugu zangu, ninyi mmetoka wapi?" Wakamjibu, "Tumetoka Harani." **5** Aliwaambia, "Je, mnamjua Labani, mjukuu wa Nahori?" Wakamjibu, "Ndiyo, tunamfahamu." **6** Kisha Yakobo akawauliza, "Je, ye ye ni mzima?" Wakasema, "Ndiyo, ni mzima, na hapa yuaja Raheli binti yake akiwa na kondoo." **7** Akasema, "Tazama, jua bado liko juu, si wakati wa kukusanya mifugo. Nywesheni kondoo na mwarudishe malishoni." **8** Walijibu, "Haiwezekani, mpaka kondoo wote wakusanyike na jiwe liwe limevingirishwa kutoka mdomo wa kisima. Ndipo tutanywesha kondoo." **9** Alipokuwa akizungumza nao, Raheli akaja pamoja na kondoo wa baba yake, kwa maana alikuwa mchungu kondoo. **10** Yakobo alipomwona Raheli binti Labani, ndugu wa mama yake, pamoja na kondoo wa Labani, alikwenda na kulivingirisha jiwe kutoka mdomoni mwa kisima na kuwanywesha kondoo wa mjomba imesimamishwa juu ya ardhi, ncha yake ikiwa imefika wake. **11** Kisha Yakobo akambusu Raheli na akaanza mbinguni na malaika wa Mungu wakawa wakipanda kulia kwa sauti. **12** Yakobo alikuwa amemwambia na kushuka juu yake. **13** Juu yake alisimama Bwana, Raheli kuwa yeye alikuwa jamaa ya baba yake, na akasema, "Mimi ni Bwana, Mungu wa baba yako kwamba ni mwana wa Rebeka. Basi Raheli alikimbia Abrahamu na Mungu wa Isaki. Nchi ambayo umelala na kumweleza baba yake. **13** Mara Labani aliposikia juu yake, nitakupa wewe na uzao wako. **14** Uzao habari kuhusu Yakobo, mwana wa ndugu yake, wako utakuwa kama mavumbi ya nchi, nawe utaenea aliharakisha kwenda kumlaki. Akamkumbatia na upande wa magharibi na mashariki, kaskazini na kumbusu, halafu akamleta nyumbani kwake, kisha kusini. Kupitia wewe na uzao wako mataifa yote Yakobo akamwambia mambo yote. **14** Ndipo Labani ya duniani yatabarikiwa. **15** Niko pamoja nawe akamwambia, "Wewe ni nyama yangu na damu yangu nami nitakulinda kila uendondu na nitakurudisha mwenyewe." Baada ya Yakobo kukaa kwa Labani katika nchi hii. Sitakuacha mpaka nitakapofanya mwezi mzima, **15** Labani akamwambia, "Kwa vile hayo niliyokuahidi." **16** Yakobo alipoamka kutoka wewe ni jamaa yangu, ndiyo sababu unifanyie kazi bila usingizini, akawaza, "Hakika Bwana yuko mahali ujira? Niambie ujira wako utakuwa nini." **16** Labani hapa, wala mimi sikujua. **17** Kwa hiyo akaogopa, alikuwa na binti wawili, binti mkubwa alititia Lea na akasema, "Mahali hapa panatisha kama ninii? Bila binti mdogo alititia Raheli. **17** Lea alikuwa na macho shaka hapa ndipo nyumba ya Mungu ilipo, hili ni lango dhaifu, lakini Raheli alikuwa na umbo la kupendeza la mbinguni." **18** Asubuhi yake na mapema, Yakobo na mzuri wa sura. **18** Yakobo akampenda Raheli, akalichukua lile jiwe aliloliweka chini ya kichwa chake, akamwambia Labani, "Nitakutumikia kwa miaka saba kwa ajili ya kumpata Raheli binti yako mdogo." **19** Mahali pale akapaita Betheli, ingawa mji ule Labani akasema, "Ni bora zaidi nikupe Raheli kuliko hapo kwanza ulitiwa Luzu. **20** Kisha Yakobo akaeweka nadhiri, akisema, "Kama Mungu akiwa pamoja nami na kunilinda katika safari niendayo, akinipa chakula nile na nguo nivae **21** na nirudi salama nyumbani kwa baba yangu, hapo ndipo Bwana atakuwa Mungu wangu, **22** nalo jiwe hili nililolisimamisha kama nguzo litakuwa nyumba ya Mungu na katika yote utakayonipa nitakutolea wewe sehemu ya kumi."

alipozaa mwana, akasema, "Sasa afadhali mume wangu ataambatana na mimi, kwa sababu nimenzalia aibu yangu." **24** Akamwita Yosefu na kusema, "Bwana wana watatu." Kwa hiyo akamwita Lawi. **35** Akapata tena mimba, naye alipozaa mwana, akasema, "Wakati huu nitamsifu Bwana." Kwa hiyo akamwita Yuda. Kisha akaacha kuzaa watoto.

30 Raheli alipoona hamzalii Yakobo watoto, akamwoneea ndugu yake wivu. Hivyo akamwambia Yakobo, "Nipe watoto, la sivyo nitakufa!" **2** Yakobo akamkasirikia, akamwambia, "Je, mimi ni badala ya Mungu, ambaye amekuzuua usizae watoto?" **3** Ndipo Raheli akamwambia, "Hapa yupo Bilha, mtumishi wangu wa kike. Kutana naye kimwili ili aweze kunizalia watoto na kwa kupitia yeze mimi pia niweze kuwa na uzao." **4** Hivyo Raheli akampa Yakobo Bilha awe mke wake. Yakobo akakutana naye kimwili, **5** Bilha akapata mimba, naye akamzalia Yakobo mwana. **6** Ndipo Raheli akasema, "Mungu amenipa haki yangu, amesikiliza maombi yangu na kunipa mwana." Kwa sababu hiyo akamwita Dani. **7** Bilha mtumishi wa kike wa Raheli akapata mimba tena, akamzalia Yakobo mwana wa pili. **8** Ndipo Raheli akasema, "Nilikuwa na mashindano makubwa na ndugu yangu, nami nimeshinda." Kwa hiyo akamwita Naftali. **9** Lea alipoona kuwa amekoma kuzaa watoto, alimchukua mtumishi wake wa kike Zilpa, naye akampa Yakobo awe mke wake. **10** Mtumishi wa Lea yaani Zilpa, akamzalia Yakobo mwana. **11** Ndipo Lea akasema, "Hii ni bahati nzuri aje!" Kwa hiyo akamwita Gadi. **12** Mtumishi wa kike wa Lea akamzalia Yakobo mwana wa pili. **13** Ndipo Lea aliposema, "Jinsi gani nilivyo na furaha! Wanawake wataniita furaha." Kwa hiyo akamwita Asheri. **14** Wakati wa kuvuna ngano, Reubenii akaenda shambani akakuta tunguja, ambazo alizileta kwa Lea mama yake. Raheli akamwambia Lea, "Tafadhali nakuomba unipe baadhi ya tunguja za mwanaao." **15** Lakini Lea akamwambia, "Haikukotosha kumtwa mume wangu? Je, utachukua na tunguja za mwanaao?" Raheli akasema, "Vema sana! Yakobo atakutana nawe kimwili leo usiku, kwa malipo ya tunguja za mwanaao." **16** Kwa hiyo Yakobo alipokuja kutoka shambani jioni ile, Lea akaenda kumlaki, akamwambia, "Lazima ukutane nami kimwili. Nimekukodisha kwa tunguja za mwanaangu." Kwa hiyo akakutana naye kimwili usiku ule. **17** Mungu akamsikiliza Lea, naye akapata mimba akamzalia Yakobo mwana wa tano. **18** Ndipo Lea akasema, "Mungu amenizawadia kwa kumpa mume wangu mtumishi wangu wa kike." Kwa hiyo akamwita Isakari. **19** Lea akapata mimba tena akamzalia Yakobo mwana wa sita. **20** Ndipo Lea aliposema, "Mungu amenizawadia kwa zawadi ya thamani sana. Wakati huu mume wangu ataniheshimu kwa sababu nimenzalia wana sita." Kwa hiyo akamwita Zabuloni. **21** Baadaye akamzaa mtoto wa kike akamwita Dina. **22** Ndipo Mungu akamkumbuka Raheli, akasikia maombi yake na akafungua tumbo lake. **23** Akapata mimba na akamzaa mwana na kusema, "Mungu ameniondolea na anipe mwana mwingine." **25** Baada ya Raheli kumzaa Yosefu, Yakobo akamwambia Labani, "Nipe ruhusa nirudi katika nchi yangu. **26** Nipe wake zangu na watoto, ambaa nimetumika kuwapata, nami niende zangu. Unajua ni kazi kiasi gani ambayo nimukufanya." **27** Lakini Labani akamwambia, "Ikiwa nimepata kibali machoni pako, tafadhali ukae. Nimegundua kwa njia ya uaguzi kwamba Bwana amenibariki kwa sababu yako." **28** Akaongeza kumwambia, "Taja ujira wako nami nitakulipa." **29** Yakobo akamwambia, "Unajua jinsi ambavyo nimekutumikia na jinsi ambavyo wanyama wako waliviyolishwa vizuri chini ya uangalizi wangu. **30** Kidogo ulichokuwa nacho kabla sijaja kimeongezeka sana, naye Bwana amekubariki popote nilipokuwa. Lakini sasa, ni linii nitashughulikia mambo ya nyumba yangu mwenyewe?" **31** Labani akamuuliza, "Nikupe nini?" Yakobo akamjibu, "Usinipe chocohote lakini kama utanifanya jambo hili moja, nitaendelea kuchunga na kuyaangalia makundi yako. **32** Niruhusu nipite katika makundi yako yote leo niondoe humo kila kondoo mwenye mabakabaka au madoadoa, kila mwana-kondoo mweusi na kila mbuzi mwenye madoadoa au mabakabaka. Hawa watakuwa ujira wangu. **33** Uadilifu wangu utanishuhudia siku zijazo, kila utakapochunguza ujira ambaa umenilipa mimi. Mbuzi yeoyote wangu ambaye hana mabakabaka wala madoadoa, au mwana-kondoo ambaye si mweusi, atahesabika ameibwa." **34** Labani akasema, "Ninakubali na iwe kama ulivyosema." **35** Siku ile ile Yakobo akawaondoa beberu wote waliokuwa na mistari au madoadoa na mbuzi wake wote waliokuwa na mistari au madoadoa (wote waliokuwa na alama nyeupe juu yao) na wana-kondoo weusi wote, akawaweka chini ya uangalizi wa wanawe. **36** Kisha Labani akamwacha Yakobo kwa mwendo wa safari ya siku tatu katyake na Yakobo, wakati Yakobo akiendelea kuchunga lile kundi la Labani lililobaki. **37** Hata hivyo, Yakobo, akachukua fito mbichi zilizokatwa wakati huo huo za miti ya mlubna, mlozi na mwaramoni akazibambua ili mistari myeue ioneke katika fito hizo. **38** Kisha akaweka fito alizobambua kwenye mabiririka yote ya kunyweshea mifugo, ili ziwe mbele ya makundi walipokuja kunywa maji. Wanyama walipokuja kunywa maji, hali wakiwa wanahitaji mbegu, **39** wakapandwa hizo fito zikiwa mbele yao. Wanyama walipopata mimba mbele ya hizo fito walizaa wanyama wenye mistari, madoadoa na mabakabaka. **40** Yakobo akawatenga wadogo wa kundi peke yao, lakini akazielekeza nyuso za hao waliobaki kwenye wale wenye mistari na weusi waliokuwa mali ya Labani. Hivyo akatenga makundi yake mwenyewe, na wala hakuwachanganya na wanyama wa Labani. **41** Kila mara wanyama wenye nguvu walipohitaji mbegu, Yakobo aliweka zile fito kwenye mabirika mbele ya hao wanyama,

ili wapandwe karibu na hizo fito, **42** lakini ikiwa kwamba anakimbia. **21** Hivyo akakimbia pamoja na wanyama walikuwa wadhaifu hakuziweka hizo fito. vitu vyote alivyokuwa navyo na kuvuka Mto Frati Hivyo wanyama wadhaifu wakawa wa Labani, na wanyama wenye nguvu wakawa wa Yakobo. **43** Kwa njia hii Yakobo akastawi sana, tena akawa na makundi makubwa, watumishi wa kike na wa kiume na ngamia na punda.

31 Yakobo akawasikia wana wa Labani wakisema, "Yakobo amechukua kila kitu kilichokuwa cha baba yetu naye amepata utajiri huu wote kutokana na vile viliviyokuwa mali ya baba yetu." **2** Yakobo akatambua kwamba moyo wa Labani kwake haukuwa kama uliviyokuwa mwanzo. **3** Ndipo Bwana akamwambia Yakobo, "Rudi katika nchi ya baba zako na kwa watu wako, nami nitakuwa pamoja nawe." **4** Hivyo Yakobo akatuma ujumbe kwa Raheli na Lea waje machungani yalikokuwa makundi yake. **5** Akawaambia, "Naona moyo wa baba yenu kwangu sivyo kama uliviyokuwa mwanzoni, lakini Mungu wa baba yangu amekuwa pamoja nami. **6** Mnajua kwamba nimemtumikia baba yenu kwa nguvu zangu zote, **7** hata hivyo baba yenu amenidanganya kwa kubadilisha ujira wangu mara kumi. Hata hivyo, Mungu hakumruhusu kunidhuru. **8** Kama alisema, 'Wenye madoadoa watakuwa ujira wako,' basi makundi yote yalizaa wenye madoadoa, kama alisema, 'Wenye mistari watakuwa ujira wako,' basi makundi yote yalizaa wenye mistari. **9** Hivyo Mungu amechukua mifugo ya baba yenu na amenipa mimi. **10** "Wakati fulani majira ya kuzaliana niliota ndoto ambayo niliuu macho na kuona kwamba wale mabeberu waliokuwa wakipanda kundi walikuwa wa mistari, madoadoa na mabakabaka. **11** Malaika wa Mungu akaniambia katika ndoto, 'Yakobo.' Nikamjibu, 'Mimi hapa.' **12** Akasema, 'Inua macho yako uone wale mabeberu wote wanaopanda kundi wana mistari, madoadoa au mabakabaka, kwa maana nimeona yale yote ambayo Labani amekuwa akikutendea. **13** Mimi ndiye Mungu wa Betheli, ulikomininia ile nguzo mafuta na pale mahali uliponiwekea nadhiri. Sasa ondoka katika nchi hii mara moja urudi katika nchi uliyozaliwa." **14** Ndipo Raheli na Lea wakajibu, "Je bado tu tunalo fungu lolote katika urithi wa nyumba ya baba yetu? **15** Je, yeye hatuhesabu sisi kama wageni? Sio kwamba ametuza tu, bali ametumia hata na vile viliviyolipa kwa ajili yetu. **16** Hakika utajiri wote ambao Mungu amechukua kutoka kwa baba yetu ni mali yetu na watoto wetu. Hivyo fanya lolote lile Mungu alilokuambia." **17** Ndipo Yakobo akawapandisha watoto wake na wake zake juu ya ngamia, **18** naye akawaswaga wanyama wote mbele yake pamoja na vitu vyote alivyokuwa amechuma huko Padan-Aramu kwenda kwa baba yake Isaki katika nchi ya Kanaani. **19** Labani alipokuwa amekwenda kukata kondoo wake manyoya, Raheli aliiba miungu ya nyumba ya baba yake. **20** Zaidi ya hayo, Yakobo alimdaganya Labani Mwaramu kwa kutokumwambia

akaelekeea nchi ya vilima katika Gileadi. **22** Siku ya tatu Labani akaambiwa kwamba Yakobo amekimbia. **23** Akiwachukua jamaa zake, akamfuatia Yakobo kwa siku saba na kumkuta kwenye nchi ya vilima katika Gileadi. **24** Ndipo Mungu akamjia Labani Mwaramu katika ndoto usiku na kumwambia, "Jihadhari usiseme neno lolote kwa Yakobo, liwe zuri au baya." **25** Yakobo alikuwa amepiga hema lake katika nchi ya vilima katika Gileadi wakati Labani alipomkuta, Labani na jamaa yake wakapiga kambi huko pia. **26** Ndipo Labani akamwambia Yakobo, "Umfanya nini? Umenidanganya na umewachukua binti zangu kama mateka katika vita. **27** Kwa nini ulikimbia kwa siri na kunidanganya? Kwa nini hukuniambia ili nikuaage kwa furaha na nyimbo za matari na vinubi? **28** Hata hukuniruhusu niwabusu wajukuu zangu na kuwaaga binti zangu. Umefanya kitu cha kipumbavu. **29** Nina uwezo wa kukudhuru, lakini usiku uliopita Mungu wa baba yako alisema nami, akaniambia, 'Jihadhari, usiseme neno lolote kwa Yakobo liwe zuri au baya.' **30** Sasa umeondoka kwa sababu umetamani kurudi nyumbani kwa baba yako. Lakini kwa nini umeiba miungu yangu?" **31** Yakobo akamjibu Labani, "Niliogopa, kwa sababu nilifikiri ungeweza kuninyang'anya binti zako kwa nguvu. **32** Lakini kama ukimkuta yejote aliye na miungu yako, hataishi. Mbele ya jamaa yetu, angalia mwenyewe uone kama kuna chochote chako hapa nilicho nacho, kama kipo, kichukue." Basi Yakobo hakujuwa kwamba Raheli alikuwa ameiba hiyo miungu. **33** Kwa hiyo Labani akaingia ndani ya hema la Yakobo na ndani ya hema la Lea na ndani ya hema la watumishi wawili wa kike, lakini hakukuta chochote. Baadaye alipotoka katika hema la Lea, akaingia hema la Raheli. **34** Basi Raheli ndiye alikuwa amechukua ile miungu ya nyumbani kwao na kuiweka katika matandiko ya ngamia na kukalia. Labani akatafuta kila mahali kwenye hema lakini hakupata chochote. **35** Raheli akamwambia baba yake, "Usikasirike, bwana wangu kwa kuwa siwezi kusimama ukiwepo, niko katika hedhi." Labani akatafuta lakini hakuweza kuipata miungu ya nyumbani kwake. **36** Yakobo akakasirika na kumshutumu Labani, akisema, "Uhalifu wangu ni nini?" Akamuuliza Labani, "Ni dhambi gani niliyofanya hata unaniwinda? **37** Sasa kwa kuwa umepekua vitu vyangu vyote umepata nini kilicho cha nyumbani mwako? Kiweke hapa mbele ya jamaa yako na yangu, nao waamue kati yetu sisi wawili. **38** "Mpaka sasa nimekuwa pamoja nawe miaka ishirini. Kondoo wako na mbuzi wako hawajaharibu mimba, wala sijala kondoo dume kutoka makundi yako. **39** Sikukuletea mfugo aliyeraruliwa na wanyama pori, nilibeba hasara mimi mwenyewe. Tena ulinidai malipo kwa chochote kilichoibwa mchana au usiku. **40** Hii ndiyo iliyokuwa hali yangu: Niliuria kwa joto la mchana na baridi usiku, pia usingizi ulinipa.

41 Ilikuwa hivi kwa miaka ile ishirini niliyokuwa nyumbani kwako. Nilikutumikia miaka ile kumi na minne kwa ajili ya binti zako wawili, miaka sita kwa ajili ya makundi yako, nawe ulibadilisha ujira wangu mara kumi. **42** Kama Mungu wa baba yangu, Mungu wa Abrahamu na Hofu ya Isaki, hakuwa pamoja nami, hakika ungenifukuza mikono mitupu. Lakini Mungu ameona taabu yangu na kazi ngumu ya mikono yangu, naye usiku uliopia amekukemea.” **43** Labani akamjibu Yakobo, “Wanawake hawa ni binti zangu, watoto hawa ni watoto wangu na makundi haya ni makundi yangu. Vyote unavyoviona ni vyangu. Lakirini hata hivyo ninaweza kufanya minni kuhusu hawa binti zangu, au kuhusu watoto waliowaza? **44** Njoo sasa na tufanye agano, wewe na mimi, na liwe kama shahidi kati yetu.” **45** Hivyo Yakobo akachukua jiwe, akalismamisha kama nguzo. **46** Akawaambia jamaa yake, “Kusanyeni mawe.” Hivyo wakachukua mawe na kuyakusanya yakawa lundo, wakala chakula hapo karibu na hilo lundo. **47** Labani akaliita Yegar-Sahadutha na Yakobo akaliita Galeedi. **48** Labani akasema, “Lundo hili ni shahidi kati yako na mimi leo.” Ndiyo maana likaitwa Galeedi. **49** Pia liliitwa Mispa, kwa sababu alisema, “Bwana na aweke ulinzi kati yako na mimi wakati kila mmoja akiwa mbali na mwengine. **50** Kama ukiwatenda mabaya binti zangu au ukioa wake wengine zaidi ya binti zangu, hata ingawa hakuna hata mmoja aliye pamoja nasi, kumbuka kwamba Mungu ni shahidi kati yako na mimi.” **51** Pia Labani akamwambia Yakobo, “Hili ndilo lundo, na hii ndiyo nguzo niliyoisimamisha kati yako na mimi. **52** Lundo hili ni shahidi na nguzo hii ni shahidi, kwamba sitavuka lundo hili kuja upande wako kukudhuru, nawe kwamba hutavuka lundo hili na nguzo hii kuja upande wangu kunidhuru. **53** Mungu wa Abrahamu na Mungu wa Nahori, Mungu wa baba zao, aamue kati yetu.” Hivyo Yakobo akaapa kwa jina la Hofu ya baba yake Isaki. **54** Yakobo akatoa dhabiliu juu ya kilima na akawaalika jamaa zake kula chakula. Baada ya kula, wakalala huko. **55** Kesho yake asubuhi na mapema, Labani akawabusu wajukuu zake, binti zake na kuwabariki. Kisha akaondoka, akarudi nyumbani.

na ndugu yako Esau, naye sasa anakuja kukulaki akifuatana na wanaume 400.” 7 Kwa hofu kuu na huzuni, Yakobo akagawanya watu aliokuwa nao katika makundi mawili, pia akagawanya makundi ya kondoo na mbuzi, na vilevile ng’ombe na ngamia. 8 Yakobo alifikiri, “Kama Esau akija na kushambulia kundi moja, kundi lililobaki liteweza likanusurika.” 9 Ndipo Yakobo akaomba, “Ee Mungu wa baba yangu Abrahamu, Mungu wa baba yangu Isaki, Ee Bwana, ambaye uliniambia, ‘Rudi katika nchi yako na jamaa yako, nami nitakufanya ustawi,’ 10 mimi sistahili fadhili na uaminifu wako wote ulionitendea mimi mtumishi wako. Nilikuwa na fimbo tu mkononi mwangu nilipovuka mto huu wa Yordani, lakini sasa ninayo makundi mawili. 11 Nakuomba, uniokoe na mkono wa ndugu yangu Esau, kwa maana ninaoogopa kuwa atakuja kunishambulia, pia mama pamoja na watoto wao. 12 Lakini umeshasema, ‘Hakika nitakufanya ustawi na kuufanya uzao wako kuwa mwingi kama mchanga wa baharini ambaio hauwezi kuhesabikil’ 13 Akalala pale usiku ule, mionganoni mwa vitu aliviyokuwa navyo, akachagua zawadi kwa ajili ya Esau ndugu yake: 14 Mbuzi waume ishirini na mbuzi wake 200, kondoo dume ishirini na kondoo wake 200. 15 Ngamia wake thelathini pamoja na ndama zao, ng’ombe wake arrobaini na mafahali kumi, punda wake ishirini na punda waume kumi. 16 Akaviweka chini ya uanganlizi wa watumishi wake, kila kundi peke yake na kuwaambia, “Nitanguliensi na kuacha nafasi kati ya makundi.” 17 Akamwagiza yule aliyetangulia kuwa, “Ndugu yangu Esau atakapokutana nave na kukuuliza, ‘Wewe ni wa nani? Unakwenda wapi? Wanyama hawa wote mbele yako ni mali ya nani?’ 18 Ndipo utakaposema, ‘Ni mali ya mtumishi wako Yakobo. Ni zawadi ambazo zimetumwa kwa bwana wangu Esau, naye anakuja nyuma yetu.’” 19 Akamwagiza pia yule mtumishi wa kundi la pili, la tatu na yale mengine yote yaliyofuata akiwaambia, “Mtamwambia Esau manenyo hayo hayo mtakapokutana naye. 20 Hakikisheni mmesema, ‘Mtomishi wako Yakobo anakuja nyuma yetu.’” Kwa kuwa alifikiri, “Nitawezekumtuliza kwa zawadi hizi ninazotanguliza, hatimaye, nitakapomwona, huenda atanikubali.” 21 Kwa hiyo zawadi za Yakobo zilitangulia mbele yake, lakini ye ye mwenyewe alilala kambini usiku ule. 22 Usiku ule Yakobo akaamka akawachukua wake zake wawili, watumishi wake wawili wa kike na wanawe kumi na mmoja na akavuka kivuko cha Yaboki. 23 Baada ya kuwavusha ng’ambro ya kijito, alivusha pia mali zake zote. 24 Kwa hiyo Yakobo akaachwa peke yake na mtu mmoja akashikana naye mweleka mpaka mapambazuko. 25 Yule mtu alipoona kuwa hawesi kumshinda, aligusa kiungio cha nyonga ya Yakobo kwa hiyo nyonga yake ikateguka wakati alipokuwa akishikana mweleka na yule mtu. 26 Ndipo yule mtu akasema, “Niache niende, kwa kuwa ni mapambazuko.” Lakini Yakobo akajibu, “Sitakuacha uende usiponibariki.” 27 Yule mtu akamuuliza,

32 Yakobo pia akaondoka akaenda zake, nao malaika wa Mungu wakakutana naye. **2** Yakobo alipowaona, akasema, "Hii ni kambi ya Mungu!" Kwa hiyo akapaita mahali pale Mahanaimu. **3** Yakobo akatuma wajumbe kumtangulia kwa Esau ndugu yake huko Seiri, katika nchi ya Edomu. **4** Akawaagiza akisema: "Hili ndilo mtakalomwambia bwana wangu Esau: 'Mtumishi wako Yakobo anasema, nimekuwa nikiishi pamoja na Labani na nimekuwako huko mpaka sasa. **5** Ninao ng'ombe na pundu, kondoo na mbuzi, watumishi wa kiume na wa kike. Sasa ninatuma ujumbe huu kwa bwana wangu, ili nipate kibali machoni pako.'" **6** Wajumbe waliporudi kwa Yakobo, wakamwambia, "Tulikwenda kuonana

"Jina lako nani?" Akajibu, "Yakobo." **28** Ndipo yule **16** Hivyo siku hiyo Esau akashika njia akarudi Seiri. mtu akasema, "Jina lako halitakuwa tena Yakobo, **17** Pamoja na hayo, Yakobo akaenda Sukothi, mahali bali Israeli, kwa sababu umeshindana na Mungu na alipojjengea makazi kwa ajili yake na mabanda kwa watu pia, nawe umeshinda." **29** Yakobo akasema, ajili ya mifugo yake. Hii ndiyo sababu sehemu ile "Tafadhalni jina lako." Lakini akajibu, "Kwa inaitwa Sukothi. **18** Baada ya Yakobo kutoka Padan-nini kuniuliza Jina langu?" Ndipo akambariki huko. Aramu, alifika salama katika mji wa Shekemu huko **30** Kwa hiyo Yakobo akapaita mahali pale Penieli, Kanaani na kuweka kambi yake karibu na mji. **19** akasema, "Ni kwa sababu nimemwona Mungu uso kwa uso na bado maisha yangu yameokoka." **31** Jua likiwa linachomoza Yakobo alipoondoka Penueli, fedha, ambapo alipiga hema lake. **20** Pale akajenga madhabahu na kupaita El-Elohe-Israeli.

33 Yakobo akainua macho akamwona Esau akija na

watu wake 400, kwa hiyo akawagawanya watoto kati ya Lea, Raheli na wale watumishi wake wawili wa kike. **2** Akawaweka wale watumishi wa kike na watoto wao mbele, Lea na watoto wake wakafuata, Raheli na Yosefu wakaja nyuma. **3** Yeye mwenyewe akatangulia mbele na kusujudu mara saba alipomkaribia ndugu yake. **4** Lakini Esau akamkimbia Yakobo kumlaki na jambo hilo mpaka waliporudi nyumbani. **5** Kisha kumkumbatia, akamwanguka shingoni na kumbusu. Hamori baba yake Shekemu akaenda kuzungumza Nao wakalia. **6** Esau akainua macho akaawaona wale na Yakobo. **7** Basi wana wa Yakobo walikuwa wanawake na watoto. Akauliza, "Hawa uliofutana wamerudi kutoka mashambani mara tu waliposikia nao ni nani?" Yakobo akamjibu, "Ni watoto amba kilichotokea. Walikuwa wamejawa na huzuni na Mungu amempa mtumishi wako kwa neema." **8** Kisha wale watumishi wa kike na watoto wao wakakaribia na kusujudu. **9** Kisha Lea na watoto wake wakaja na kusujudu. Mwisho wa wote wakaja Yosefu na Raheli, gano pia wakasujudu. **10** Esau akauliza, "Una maana gani kuhusu makundi hayo yote niliyokutana nayo?" Akasema, "Ni ili kupata kibali machoni pakso, bwana wangu." **11** Lakini Esau akamwambia, "Ndugu yangu, tayari nina wingi wa mali. Ulivyo navyo viwe vyako mwenyewe." **12** Yakobo akasema, "La hasha! Tafadhalni kama nimepata kibali machoni pakso, upokee zawadi hii kutoka kwangu. Kwa maana kuuona uso wako, ni kama kuuona uso wa Mungu, kwa kuwa umenipoea kwa takabali kubwa. **13** Lakini Yakobo akamwambia, "Bwana wangu unajua kwamba watoto ni wachanga na kwamba ni lazima nitunze hawa kondoo wake na ng'ombe wanaonyonyesha. Wakipelekwa kwa haraka hata kama ni kwa siku moja tu, wanyama wote watakufa. **14** Hivyo bwana polepole kwa mwendo wa makundi yaliyo mbele yangu na mwendo wa watoto, mpaka nifike kwa bwana wangu huko Seiri." **15** Esau akamwambia, "Basi

alisisitiza, Esau akapokea. **16** Ndipo Esau akasema, "Na tuendele na safari, nitakuwa pamoja nawe." **17** Lakini Yakobo akamwambia, "Bwana wangu unajua kwamba watoto ni wachanga na kwamba ni lazima nitunze hawa kondoo wake na ng'ombe wanaonyonyesha. Wakipelekwa kwa haraka hata kama ni kwa siku moja tu, wanyama wote watakufa. **18** Hivyo bwana polepole kwa mwendo wa makundi yaliyo mbele yangu na mwendo wa watoto, mpaka nifike kwa bwana wangu huko Seiri." **19** Esau akamwambia, "Basi

baba yake, hakupoteza muda kufanya waliyoyasema, El-Betheli, kwa sababu mahali pale ndipo Mungu kwa sababu alikuwa amependezwa sana na binti alipojifunua kwake alipokuwa akimkimbia ndugu Yakobo. **20** Kwa hiyo Hamori na Shekemu mwanawewe yake. **8** Wakati huu Debora, mlezi wa Rebeka, akafa walikwenda kwenye lango la mji kuzungumza na na akazikwa chini ya mti wa mwaloni ulioko chini wenzao wa mjini. **21** Wakasema, “Hawa watu ni ya Betheli. Kwa hiyo pakaitwa Alon-Bakuthi. **9** marafiki kwetu, tuwaruhusu waishi katika nchi yetu Baada ya Yakobo kurudi kutoka Padan-Aramu, Mungu na kufanya biashara ndani yake, nchi ina nafasi tele alimtokea tena na kumbariki. **10** Mungu akamwambia, kwa ajili yao. Tunawenza kuo a binti zao. Nao wanawenza kuo a binti zetu. **22** Lakini watu hao watakuwa tayari “Jina lako ni Yakobo, lakini hutaitwa tena Yakobo, jina kukubali kuishi nasi kama watu wamoja nao kwa Mungu akamwambia, “Mimi ndimi Mungu Mwenyezi, sharti kwamba wanaume wetu watahiriwe, kama ukazae na kuongezeka. Taifa na jamii ya mataifa wao. **23** Je, si mifugo yao, mali zao na wanyama itatoka kwako, nao wafalme watatoka viunoni mwako. wao wengine wote watakuwa wetu? Basi na tuwape **12** Nchi niliyowapa Abrahamu na Isaki nakupa wewe kibali, nao wataishi mionganini mwetu.” **24** Wanaume pia, nami nitawapa wazao wako baada yako.” **13** wote waliotoka nije ya lango la mji walikubaliana na Kisha Mungu akapanda juu kutoka kwake mahali Hamori na Shekemu mwanawewe na kila mwanaweme katika mji ule akatahiriwa. **25** Baada ya siku tatu, pale alipozungumza naye. **14** Yakobo akasimamisha wakati wote wakiwa wangali katika maumivu, wana nguzo ya jiwe mahali pale Mungu alipozungumza wawili wa Yakobo, yaani Simeoni na Lawi, ndugu naye, akamimina sadaka ya kinywaji juu yake, pia zake Dina, wakachukua panga zao na kuvamia mji akamimina mafuta juu yake. **15** Yakobo akapaita amba haukutazamia vita, wakaua kila mwanaweme **16** Kisha wakaondoka Betheli. Walipokuwa umbali **26** Wakawaua Hamori na Shekemu mwanawewe kwa upanga kisha wakamchukua Dina kutoka nyumba ya Shekemu na kuondoka. **27** Wana wa Yakobo walipita juu ya maiti katika kuteka nyara mji ule ambamo dada yao alikuwa amenajisiwa. **28** Wakachukua kondoo na mbuzi, ng’ombe, punda na kila kitu kilichokuwa chao ndani ya mji ule na mashambani. **29** Walichukua utajiri wao wote pamoja na wanawake na watoto wao, wakachukua nyara kila kitu ndani ya nyumba zao. **30** Kisha Yakobo akawaambia Simeoni na Lawi, “Mineleta taabu kwangu kwa kunifanya ninuke kama uvundo kwa Wakanaani na Waperizi, watu waishio katika nchi hii. Sisi ni wachache, kama wakiunganisha nguvu zao dhidi yangu na kunishambulia, mimi na nyumba yangu tutaaangamizwa.” **31** Lakini wakamjibu, “Je, ili kuwa vyema kumtendea dada yetu kama kahaba?”

35 Kisha Mungu akamwambia Yakobo, “Panduanede Betheli ukakae huko na ukamjenjee Mungu madhabahu huko, Yeye aliyeukutokea ulipokuwa unamkimbia Esau ndugu yako.” **2** Hivyo Yakobo akawaambia watu wa nyumbani mwake pamoja na wote waliokuwa naye, “londoeni miungu ya kigeni ile iliyoko katikati yenu, jitakaseni na mkabdalishishe nguo zenu. **3** Kisha njoooni, twende Betheli, mahali nitakapomjengea Mungu madhabahu, alienijibu katika siku ya shida yangu, ambaye amekuwa pamoja nami popote nilipokwenda.” **4** Kwa hiyo wakampa Yakobo miungu yote ya kigeni waliyokuwa nayo, pamoja na pete zilizokuwa masikioni mwao. Yakobo akavizika chini ya mti wa mwaloni huko Shekemu. **5** Kisha wakaondoka, na hofu ya Mungu ikawapata miji yote iliyowazunguka. Kwa hiyo hakuna aliywefuatima wana wa Yakobo. **6** Yakobo na watu wote waliokuwa pamoja naye wakafika Luzu (ndio Betheli), katika nchi ya Kanaani. **7** Huko akajenga madhabahu na akapaita mahali pale

mahalii pale Mungu alipozungumza naye Betheli. **16** Kisha fulani kabla ya kufika Efrathi, Raheli akaanza kusikia uchungu na alipata shida kuu. **17** Alipokuwa katika shida hii katika kujifungua, mkunga akamwambia, “Usiogope, kwa sababu umempata mwana mwininge.” **18** Hapo alipopumua pumzi yake ya mwisho, kwa maana alikuwa akifa, akamwita mwanawewe Benoni. Lakini babaye akamwita Benyamini. **19** Kwa hiyo Raheli akafa, akazikwa kando ya njia iendayo Efrathi (ndio Bethlehemu). **20** Juu ya kaburi lake, Yakobo akasimamisha nguzo, ambayo mpaka leo inatambulisha kaburi la Raheli. **21** Israeli akaendelea tena na safari yake na kupiga hema mbele mnara wa Ederi. **22** Wakati Israeli alipokuwa akiishi katika nchi ile, Reubenii mwanawewe alikutana kimwili na suria wa baba yake aitwaye Bilha, naye Israeli akasikia jambo hili. Yakobo alikuwa na wana kumi na wawili:

23 Wana wa Lea walikuwa: Reubenii mzaliwa wa kwanza wa Yakobo, Simeoni, Lawi, Yuda, Isakari na Zabuloni. **24** Wana wa Raheli walikuwa: Yosefu na Benyamini. **25** Wana waliozaliwa na Bilha mtumishi wa kike wa Raheli walikuwa: Dani na Naftali. **26** Wana waliozaliwa na Zilpa mtumishi wa kike wa Lea walikuwa: Gadi na Asheri. Hawa walikuwa wana wa Yakobo, waliozaliwa kwake akiwa Padan-Aramu. **27** Yakobo akarudi nyumbani kwa baba yake Isaki huko Mamre, karibu na Kiriath-Arba (yaani Hebron), ambapo walikuwa wameishi Abrahamu na Isaki. **28** Isaki aliishi miaka 180. **29** Kisha Isaki akapumua pumzi yake ya mwisho akafa, akakusanya pamoja na watu wake akiwa mzee wa miaka mingi. Nao wanawewe Esau na Yakobo wakamzika.

36 Hivi ndivyo vizazi vya Esau (yaani Edomu). **2** Esau akaoa wake kutoka mionganini mwa wanawake wa Kanaani: Ada binti wa Eloni Mhiti, Oholibama binti wa Ana, mjukuu wa kike wa Sibeoni Mhivi, **3** pia akaoa Basemathii binti wa Ishmaeli,

dada yake Nebayothi. **4** Ada akamzalia Esau Elifazi, Dishani. Hawa ndio walikuwa wakuu wa Wahori, Basemathi akamzaa Reueli, **5** Oholibama akamzaa kufuatana na makundi yao, katika nchi ya Seiri. **31** Yeushi, Yalamu na Kora. Hawa ndio wana wa Esau waliozaliwa kwake huko Kanaani. **6** Esau akawachukua wake zake, watoto wake wa kiume na wa kike na wote wa nyumbani mwake, mifugo yake pamoja na wanyama wake wengine wote na mali yake yote kutoka Bosra akawa mfalme baada yake. **34** Yobabu ambayo alikuwa ameiata akiwa Kanaani, akahamia katika nchi iliyo mbali na Yakobo ndugu yake. **7** mfalme baada yake. **35** Hushamu alipofariki, Hadadi Mali zao zilikuwa nyingi sana kiasi kwamba haikuwa mwana wa Bedadi, aliyeshinda Midiani katika nchi ya rahisi wao kuishi pamoja, nchi walijokuwa wakiishi Moabu, akawa mfalme baada yake. Mji wake uliitwa isingewatosha wote kwa ajili ya mifugo yao. **8** Kwa Avithi. **36** Hadadi alipofariki, Samla kutoka Masreka hiyo Esau (ambaye ni Edomu) alishii katika nchi ya kilima huko Seiri. **9** Hawa ndio wazao wa Esau, baba wa Waedomu, katika nchi ya kilima cha Seiri. **10** mfalme baada yake. **38** Shauli alipofariki, Baal-Hanani Haya ndijo majina ya wana wa Esau: Elifazi, mwana wa Akbori akawa mfalme baada yake. **39** wa Esau ambaye mkewe Ada alimzalia; na Reueli, Baal-Hanani mwana wa Akbori alipofariki, Hadadi mwana wa Esau ambaye mkewe Basemathi alimzalia. akawa mfalme baada yake. Mji wake uliitwa Pau, na **11** Wana wa Elifazi ni: Temani, Omari, Sefo, Gatamu mkewe alitwa Mehetabeli binti Matredi, binti Me-na Kenazi. **12** Elifazi mwana wa Esau alikuwa pia na Zahabu. **40** Hawa ndio wakuu waliotokana na Esau, suria aliyeitwa Timna, ambaye alimzalia Amaleki. kwa majina, kufuatana na koo zao na nchi zao: Timna, Hawa ndio waliokuwa wajukuu wa Ada mke wa Esau. Alva, Yethethi, **41** Oholibama, Ela, Pinoni, **42** Kenazi, **13** Wana wa Reueli ni: Nahathi, Zera, Shama na Miza. Temani, Mibsari, **43** Magdieli na Iramu. Hawa ndio Hawa ndio waliokuwa wajukuu wa Basemathi mkewe Esau. **14** Wana wa Oholibama binti Ana, mkewe Esau, aliyekuwa mjukuu wa Sibeoni, aliomzalia Esau ni: Yeushi, Yalamu na Kora. **15** Hawa ndio waliokuwa wakuu mionganini mwa wazao wa Esau: Wakuu wa wana wa Elifazi, mzaliwa wa kwanza wa Esau ni: Temani, Omari, Sefo, Kenazi, **16** Kora, Gatamu na Amaleki. Hawa ndio waliokuwa wakuu waliotoka kwa Elifazi huko Edomu, waliokuwa wajukuu wa kiume wa Ada. **17** Wakuu wa wana wa Reueli, mwana wa Esau ni: Nahathi, Zera, Shama na Miza. Hawa ndio wakuu waliotoka kwa Reueli huko Edomu, waliokuwa wajukuu wa kiume wa Basemathi mkewe Esau. **18** Wakuu wa wana wa Esau ambaa mkewe Oholibama alimzalia ni: Yeushi, Yalamu na Kora. Hawa ndio wakuu waliotoka kwa mke wa Esau, Oholibama binti Ana. **19** Hawa ndio waliokuwa wana wa Esau (ndije Edomu), na hawa ndio waliokuwa wakuu wao. **20** Hawa ndio walikuwa wana wa Seiri, Mhori, walikuwa wakiishi katika nchi ile: Lotani, Shobali, Sibeoni, Ana, **21** Dishoni, Eseri na Dishani. Hawa ndio wana wa Seiri huko Edomu walikuwa wakuu kwa Wahori. **22** Wana wa Lotani walikuwa: Hori na Homamu. Timma alikuwa dada yake Lotani. **23** Wana wa Shobali walikuwa: Alvani, Manahathi, Ebali, Shefo na Onamu. **24** Wana wa Sibeoni walikuwa: Aiya na Ana. Huyu Ana ndije aligundua chemchemi ya maji moto jangwani alipokuwa akichungu punda za Sibeoni baba yake. **25** Watoto wa Ana walikuwa: Dishoni na Oholibama binti wa Ana. **26** Wana wa Dishoni walikuwa: Hemdani, Eshbani, Ithranu na Kerani. **27** Wana wa Eseri walikuwa: Bilhani, Zaavani na Akanu. **28** Wana wa Dishani walikuwa: Usi na Arani. **29** Hawa ndio walikuwa wakuu wa Wahori: Lotani, Shobali, Sibeoni, Ana, **30** Dishoni, Eseri na Dishani. Hawa ndio walikuwa wakuu wa Wahori, Basemathi akamzaa kufuatana na makundi yao, katika nchi ya Seiri. **31** Wafuatao ni wafalme waliotawala Edomu kabla ya mfalme yejote wa Israeli kutawala: **32** Bela mwana wa Beori alikuwa mfalme wa Edomu. Mji wake uliitwa Dinhaba. **33** Bela alipofariki, Yobabu mwana wa Zera Moabu, akawa mfalme baada yake. **34** Yobabu akawa mfalme baada yake. Mji wake uliitwa Avithi. **36** Hadadi alipofariki, Samla kutoka Masreka akawa mfalme baada yake. **37** Samla alipofariki, Shauli kutoka Rehobothi ng'ambo ya Mto Frati akawa Shauli kutoka Rehobothi ng'ambo ya Mto Frati akawa mfalme baada yake. **38** Shauli alipofariki, Baal-Hanani akawa mfalme baada yake. Mji wake uliitwa Pau, na **39** Akwaa ambaye alimzalia; na Reueli, Baal-Hanani mwana wa Akbori alipofariki, Hadadi akawa mfalme baada yake. Mji wake uliitwa Pau, na **40** Hawa ndio waliotokana na Esau, suria aliyeitwa Timna, ambaye alimzalia Amaleki. kwa majina, kufuatana na koo zao na nchi zao: Timna, Hawa ndio walikuwa wakuu wa Edomu, kufuatana na makazi yao katika nchi walijoiiliki. Huyu ndije alikuwa Esau, baba wa Waedomu.

37 Yakobo akaishi Kanaani katika nchi ambayo baba yake alikuwa ameishi. **2** Zifuatazo ni habari za Yakobo. Yosefu, kijana wa miaka kumi na saba, alikuwa akichunga makundi ya kondoo na mbuzi pamoja na ndugu zake wa mama wengine, yaani wana wa Bilha na wana wa Zilpa wake za baba yake, naye akawakimletea baba yake taarifa mbaya kuhusu hao ndugu zake. **3** Basi, Israeli akampenda Yosefu kuliko yejote mionganini mwa kaka zake, kwani ni mwanawewe wa uzeeni, akamshonea joho lililorembwa vizuri sana. **4** Ndugu zake walipoona kwamba baba yao anampenda Yosefu kuliko yejote mwingine mionganini mwao, walimchukia na hawakusema naye neno lolote jema. **5** Yosefu akaota ndoto, naye alipowaeleza ndugu zake, wakamchukia zaidi. **6** Akawaambia, "Sikilizeni ndoto niliyoota: **7** Tulikuwa tukifunga miganda ya nafaka shambani, ghafula mganda wangu ukasimama wima, wakati miganda yenu ikuizunguka na kuuinamia." **8** Ndugu zake wakamwambia, "Wewe unakusudia kututawala? Hivi kweli wewe utatutawala sis?" Wakaongeza kumchukia zaidi kwa sababu ya ndoto yake pamoja na yale aliyowaambia. **9** Kisha akaota ndoto nyngine, akawaambia ndugu zake akisema, "Sikilizeni, nimeota ndoto nyngine, wakati huu juu, mwezi na nyota kumi na moja zilikuwa zinanisujudia." **10** Alipomwambia baba yake pamoja na ndugu zake, baba yake akamkemea akisema, "Ni ndoto gani hii uliyoota? Hivi kweli mama yako na mimi na ndugu zako tutakuja kukusujudia wewe hadi nchi?" **11** Ndugu zake wakamwonea wivu, lakini baba yake akaliweka jambo hilo moyoni. **12** Basi, ndugu zake

walikuwa wamekwenda kuchunga makundi ya baba yao karibu na Shekemu, **13** naye Israeli akamwambia Yosefu, "Kama ujuavyo, ndugu zako wanachunga makundi huko karibu na Shekemu. Njoo, nitakutuma kwao." Yosefu akajibu, "Vema sana, niko tarayi." **14** Kwa hiyo baba yake uniletee habari." Ndipo akamtuma Yosefu kutoka Bonde la Hebron. Yosefu alipofika Shekemu, **15** mtu mmoja akamkuta akizungukazunguka mashambani na akamuuliza, "Unatafuta nini?" **16** Akajibu, "Ninawatafuta ndugu zangu. Unaweza kuniambia wanachunga wapi makundi yao?" **17** Yule mtu akajibu, "Wamehama hapa. Nilisikia wakiseme, 'Twende Dothani.'" Kwa hiyo Yosefu akawafuatilia ndugu zake na kuwakuta karibu na Dothani. **18** Ndugu zake walipomwona akiwa mbali, kabla hajawafikia, wakapanga shauri baya la kumuua. **19** Wakaambiana, "Yule mwota ndoto anakuja! **20** Njooni sasa, tumue na kumtupa katika shimo mojawapo na tuseme kwamba mnyama mkali amemraru. Kisha tutaona matokeo ya ndoto zake." **21** Reuben aliopsisikia jambo hili, akajaribu kumwokoa kutoka mikononi mwao akasema, "Tusiutoe uhai wake. **22** Tusimwage damu yoyote. Mtupeni katika shimo lililoko hapa jangwani, lakini msimguse." Reuben aliopsisikia jambo hili, akajaribu kumwokoa kutoka mikononi mwao, kisha amrudishe nyumbani kwa baba yake. **23** Kwa hiyo Yosefu alipowafikia ndugu zake, walimvua lile joho lake, lile joho lililorembwa vizuri alilokuwa amevea. **24** Kisha wakamchukua wakamtupa katika shimo. Wakati huo shimo lilikuwa tupu, halikuwa na maji ndani yake. **25** Walipokaa ili wale chakula chao, wakainua macho wakaona msafara wa Waishmaeli ukija kutoka Gileadi. Ngamia wao walikuwa wamepakizwa mizigo ya vikolezo, uvumba na manemane, nao walikuwa njiani kuvipeleka Misri. **26** Yuda akawaambia ndugu zake, "Tutafaidi nini ikiwa tutamuua ndugu yetu na kuificha damu yake? **27** Njooni, tumuuze kwa hawa Waishmaeli. Tusimguse, kwa kuwa hata hivyo ye ye ni ndugu yetu, nyama yetu na damu yetu wenye." Ndugu zake wakakubali. **28** Kwa hiyo wale wafanyabiashara Wamidiani walipofika pale, ndugu zake wakamtoa Yosefu kutoka kwenye lile shimo, na kumuua kwa shekeli ishirini za fedha kwa wale Waishmaeli, ambao walimpeleka Misri. **29** Reuben alioporudi kutazama kwenye lile shimo na kuona kwamba Yosefu hayupo, aliruaru nguo zake. **30** Akawarudia ndugu zake na kusema, "Kijana hayuko mle! Nielekee wapi sasa?" **31** Kisha wakalichukua lile joho la Yosefu, wakachinja mbuzi na kulichovya katika damu. **32** Wakalichukua lile joho lililorembwa vizuri na kulipeleka kwa baba yao na kusema, "Tumeliokota hili joho. Uchunguze uone kama ni la mwanao." **33** Baba yao akalitambua akasema, "Hili ni joho la mwanao! Mnyama mkali amemraru. Hakika Yosefu ameraruliwa vipande vipande." **34** Kisha Yakobo akaruaru nguo zake, akavaa nguo ya gunia na kumwomboleza mwanawie

kwa siku nyingi. **35** Wanawe wote na binti zake wakaja kumfariji, lakini hakukubali kufarijiwa. Akasema, "Hapani, nitamwomboleza mwanangu mpaka nimfikie kaburini." Kwa hiyo baba yake akaendelea kumlilia. (**Sheol h7585**) **36** Wakati ule ule, Wamidiani wakamuua Yosefu huko Misri kwa Potifa, mmojawapo wa maafisa wa Farao, aliyekuwa mkuu wa ulinzi.

38 Wakati ule, Yuda akawaacha ndugu zake, akaenda kuishi na Hira Mwadulami. **2** Huko Yuda akakutana na binti wa Kikanaani aitwaye Shua, akamwoa na akakutana naye kimwili, **3** akapata mimba, akamzaa mwana, ambaye alimwita Eri. **4** Akapata mimba tena, akamzaa mwana na kumwita Onani. **5** Akamzaa mwana mwingine tena, akamwita Shela. Huyu alimzalia mahali paitwapo Kezibu. **6** Yuda akampatia Eri, mzaliwa wake wa kwanza, mke aitwaye Tamari. **7** Lakini Eri, mzaliwa wa kwanza wa Yuda, alikuwa mwovu machoni pa Bwana, kwa hiyo Bwana akamuua. **8** Kisha Yuda akamwambia Onani, "Kutana kimwili na mke wa ndugu yako, na utimize wajibu wako kwake kama mke wa ndugu yako, ili umpatie ndugu yako uzao." **9** Lakini Onani alijuwa kwamba uzao haungekuwa wake, kwa hiyo kila alipokutana kimwili na mke wa ndugu yake, alimwaga chini mbegu za kiume ili asimpatie ndugu yake uzao. **10** Alichofanya kilikuwa kiouvi machoni pa Bwana, hivyo, pia Bwana akamuua Onani. **11** Kisha Yuda akamwambia Tamari mkwewe, "Ishi kama mjane nyumbani mwa baba yako mpaka mwanangu Shela atakapokua." Kwa maana alifikiri, "Angeweza kufa pia kama ndugu zake." Kwa hiyo Tamari alikwenda kuishi nyumbani kwa baba yake. **12** Baada ya muda mrefu mke wa Yuda binti wa Shua akafariki. Baada ya msiba, Yuda alikwenda Timna, kwa watu waliokuwa wakikata kondoo wake manyoya, naye alifuatana na rafiki yake Hira Mwadulami. **13** Tamari alipoambiwa, "Baba mkwe wako yuko njiani kwenda Timna kukata kondoo wake manyoya," **14** alivua mavazi yake ya ujane, akajifunika kwa shela ili asifahamike, akaketi kwenye mlango wa Enaimu, ambao upo njiani kuelekea Timna. Akafanya hivyo kwa sababu aliona kwamba, ingawa Shela amekua, lakini alikuwa hajakabidhiwa kwake kuwa mkwewe. **15** Yuda alipomwona alifikiri ni kahaba, kwa sababu alikuwa amefunika uso wake. **16** Pasipo kutambua kwamba alikuwa mkwe wake, akamwendea kando ya njia na kumwambia, "Njoo sasa, nikutane na wewe kimwili." Yule mkwewe akamuuliza, "Utanipa nini nikikutana nawe kimwili?" **17** Akamwambia, "Nitakutumia mwana-mbuzi kutoka kundi langu." Akamuuliza, "Utanipa kitu chochote kama amana mpaka utakapompeleka?" **18** Akamuuliza, "Nikupe amana gani?" Akajibu, "Pete yako na kamba yake pamoa na fimbo iliyio mkononi mwako." Kwa hiyo akampa vitu hivyo kisha akakutana naye kimwili, naye akapata mimba yake. **19** Tamari akaondoka, akavua shela yake akavaa tena nguo zake za ujane. **20** Wakati

ule ule, Yuda akamtuma rafiki yake Mwadulami Potifa hakuwa na sababu ya kujishughulisha na apeleke yule mwana-mbuzi ili arudishiwe amana kitu chochote isipokuwa chakula alichokula. Yosefu yake kutoka kwa yule mwanamke, lakini yule rafiki alikuwa mwenye umbo zuri na sura ya kuvutia; 7 yake hakumkuta yule mwanamke. **21** Akawauliza baada ya kitambo mke wa Potifa akamtamani Yosefu, watu wanaoishi mahali pale, "Yuko wapi yule kahaba akamwambia, "Njoo, ukutane nami kimwili!" 8 Lakini wa mahali pa kuabudia miungu aliyekuwa kando Yosefu akakataa. Akamwambia yule mwanamke, ya barabara hapa Enaimu?" Wakamjibu, "Hajawahi "Mimi nikiwa katika uongozi, bwana wangu hahusiki kuwepo mwanamke ye yote kahaba wa mahali pa na kitu chochote katika nyumba hii, kila kitu alicho kuabudia miungu hapa." **22** Kwa hiyo akamrudia nacho amenikabidhi. **9** Hapa nyumbani hakuna aliye Yuda na kumwambia, "Sikumpata. Zaidi ya hayo, mkuu kuliko mimi. Bwana wangu hakunizulia kitu watu wanaoishi mahali pale walisema 'Hapakuwahi chochote isipokuwa wewe, kwa kuwa wewe ni mke kuwepo mwanamke ye yote kahaba wa mahali pa wake. Nitawezaje basi kufanya uovu huu na kutenda kuabudia miungu hapa." **23** Kisha Yuda akasema, "Mwache avichukue vitti hivyo, ama sivyo tutakuwa dhambi dhidi ya Mungu?" **10** Ingawa yule mwanamke "Mwache avichukue vitti hivyo, ama sivyo tutakuwa alienidelea kumshawishi Yosefu siku baada ya siku, kichekesho. Hata hivyo, nilimpelekea mwana-mbuzi, Yosefu alikataa kukutana naye kimwili wala kukaa lakini hukumkuta." **24** Baada ya miezi mitatu Yuda karibu naye. **11** Siku moja Yosefu akaingia ndani akaambiwa, "Tamari mkweo ana hatia ya kuwa ya nyumba kufanya kazi zake, wala hapakuwepo na kahaba, na matokeo yake ana mimba." Yuda akasema, mfanyakazi ye yote ndani ya nyumba. **12** Mke wa Potifa "Mtoeni nje na achomwe moto hadi afe!" **25** Alipokuwa akashika vazi Yosefu alilokuwa ameveaa, akamwambia, akitolewa nje, akatuma ujumbe kwa baba mkwe "Njoo tukutane kimwili!" Lakini Yosefu akaacha vazi wake kusema, "Nina mimba ya mtu mwenye vitu lake mkononi mwa huyo mwanamke, akatoka nje hivi." Akaongeza kusema, "Angalia kama utatambua ya nyumba akimibia. **13** Yule mwanamke alipoona kwamba pete hii na kamba yake pamoja na fimbo kwamba Yosefu amemwachia vazi lake mkononi na hii ni vya nani." **26** Yuda akavitambua na kusema, kukimbilia nje ya nyumba, **14** akawaita watumishi "Yeye ana haki kuliko mimi, kwa kuwa sikumkabidhi kwa mwanangu Shela ili awe mkewe." Tangu hapo hakukutana naye kimwili tena. **27** Wakati ulipofika wa kujifungua, kukawa na wana mapacha tumboni mwake. **28** Alipokuwa akijifungua, mmoja akatoka mkoно wake nje, kwa hiyo mkunga akachukua uzi mwekundu na kuufunga mkononi mwa yule mtoto, akasema, "Huyu ametoka kwanza." **29** Lakini alipourudisha mkoно wake ndugu yake akaanza kutoka, naye akasema, "Hivi ndivyo uliyoyotoka kwa nguvu!" Akaitwa Peresi. **30** Kisha ndugu yake, aliye kuwa na uzi mwekundu mkononi, akatoka, naye akitaita Zera.

39 Wakati huu Yosefu alikuwa amechukuliwa mpaka Misri. Mmisri aliye itwa Potifa aliye kuwa mmojawapo wa maafisa wa Farao, mkuu wa ulinzi, akamnunua Yosefu kutoka kwa Waishmaeli waliomleta Misri. **2** Bwana alikuwa pamoja na Yosefu, naye akastawi, Yosefu akaishi nyumbani kwa bwana wake Mmisri. **3** Potifa alipoona kuwa Bwana alikuwa pamoja na Yosefu na kwamba Bwana alimfanikisha kwa kila kitu alichokifanya, **4** Yosefu alipata kibali machoni pa Potifa, akamfanya mhudumu wake. Potifa akamweka kuwa msimamizi wa nyumba yake, naye akamkabidhi kuwa mwangalizi wa kila kitu alichokuwa nacho. **5** Kuanzia wakati huo Potifa alipomweka Yosefu kuwa msimamizi wa nyumba na mali zake zote alizokuwa nazo, Bwana alibariki nyumba ya Mmisri huyo kwa sababu ya Yosefu. Baraka ya Bwana ilikuwa juu ya kila kitu alichokuwa nacho Potifa, nyumbani na shambani. **6** Kwa hiyo Potifa akamwachia Yosefu uangalizi wa kila kitu alichokuwa nacho, Yosefu alipokuwa katika uongozi,

Potifa hakuwa na sababu ya kujishughulisha na alikuwa mwenye umbo zuri na sura ya kuvutia; 7 yake hakumkuta yule mwanamke. **21** Akawauliza baada ya kitambo mke wa Potifa akamtamani Yosefu, watu wanaoishi mahali pale, "Yuko wapi yule kahaba akamwambia, "Njoo, ukutane nami kimwili!" 8 Lakini wa mahali pa kuabudia miungu aliye Yuda na kumwambia, "Sikumpata. Zaidi ya hayo, mkuu kuliko mimi. Bwana wangu hakunizulia kitu watu wanaoishi mahali pale walisema 'Hapakuwahi chochote isipokuwa wewe, kwa kuwa wewe ni mke kuwepo mwanamke ye yote kahaba wa mahali pa wake. Nitawezaje basi kufanya uovu huu na kutenda kuabudia miungu hapa." **23** Kisha Yuda akasema, "Mwache avichukue vitti hivyo, ama sivyo tutakuwa alienidelea kumshawishi Yosefu siku baada ya siku, kichekesho. Hata hivyo, nilimpelekea mwana-mbuzi, Yosefu alikataa kukutana naye kimwili wala kukaa lakini hukumkuta." **24** Baada ya miezi mitatu Yuda karibu naye. **11** Siku moja Yosefu akaingia ndani akaambiwa, "Tamari mkweo ana hatia ya kuwa ya nyumba kufanya kazi zake, wala hapakuwepo na kahaba, na matokeo yake ana mimba." Yuda akasema, mfanyakazi ye yote ndani ya nyumba. **12** Mke wa Potifa "Mtoeni nje na achomwe moto hadi afe!" **25** Alipokuwa akashika vazi Yosefu alilokuwa ameveaa, akamwambia, akitolewa nje, akatuma ujumbe kwa baba mkwe "Njoo tukutane kimwili!" Lakini Yosefu akaacha vazi wake kusema, "Nina mimba ya mtu mwenye vitu lake mkononi mwa huyo mwanamke, akatoka nje hivi." Akaongeza kusema, "Angalia kama utatambua ya nyumba akimibia. **13** Yule mwanamke alipoona kwamba pete hii na kamba yake pamoja na fimbo kwamba Yosefu amemwachia vazi lake mkononi na hii ni vya nani." **26** Yuda akavitambua na kusema, kukimbilia nje ya nyumba, **14** akawaita watumishi "Yeye ana haki kuliko mimi, kwa kuwa sikumkabidhi kwa mwanangu Shela ili awe mkewe." Tangu hapo hakukutana naye kimwili tena. **27** Wakati ulipofika wa kujifungua, kukawa na wana mapacha tumboni mwake. **28** Alipokuwa akijifungua, mmoja akatoka mkoно wake nje, kwa hiyo mkunga akachukua uzi mwekundu na kuufunga mkononi mwa yule mtoto, akasema, "Huyu ametoka kwanza." **29** Lakini alipourudisha mkoно wake ndugu yake akaanza kutoka, naye akasema, "Hivi ndivyo uliyoyotoka kwa nguvu!" Akaitwa Peresi. **30** Kisha ndugu yake, aliye kuwa na uzi mwekundu mkononi, akatoka, naye akitaita Zera.

40 Baada ya muda, mnyweshaji na mwokaji wa mfalme wa Misri, wakamkosea bwana wao, mfalme wa Misri. **2** Farao akawakasirikia hawa maafisa wake wawili, mnyweshaji mkuu na mwokaji mkuu, **3** akawaweka chini ya ulinzi katika nyumba ya mkuu wa kikosi cha ulinzi katika gereza lile lile alimofungwa Yosefu. **4** Mkuu wa kikosi cha ulinzi akawakabidhi kuwa Yosefu, naye akawahudumia. Walipokuwa wamekaa chini ya ulinzi kwa muda, **5**

kila mmoja wa hao wawili waliokuwa wamewekwa wakatokea mtoni Naili wakasimama kando ya wale gerezani, yaani mnyweshaji na mwokaji wa mfalme wanono ukingoni mwa mto. **4** Wale ng'ombe wabaya wa Misri, waliota ndoto usiku mmoja, na kila ndoto na waliokonda wakawala wale saba wazuri na wanono. ilikuwa na maana yake tofauti. **6** Yosefu alipowajia Kisha Farao akaamka. **5** Farao akainga usingizini asubuhi yake, akawaona kwamba walikuwa na huzuni. tena akaota ndoto ya pili: Akaona masuke saba ya **7** Ndipo Yosefu akawaauliza mafisa hao wa Farao nafaka, yenyе afya na mazuri, yanakua katika bua waliokuwa chini ya ulinzi pamoja naye nyumbani moja. **6** Baadaye, masuke mengine saba yakachipua, mwa bwana wake, akasema, "Mbona nyuso zenu yakiwa membamba yaliyonyaushwa na upepo wa zimejaa huzuni leo?" **8** Wakamjibu, "Sisi sote tuliotu mashariki. **7** Masuke yale membamba yakameza ndoto, lakini hapakuwa na mtu yeote wa kuzifasiri." yale masuke saba yenyе afya na yaliyojaa. Basi Farao Ndipo Yosefu akawaambia, "Je, kufasiri ndoto si akaamka kutoka usingizini, kumbe ilikuwa ndoto. kazi ya Mungu? Niambieni ndoto zenu." **9** Basi **8** Asubuhi yake, alifadhaika akilini, hivyo akawaita mkuu wa wanyweshaji akamweleza Yosefu ndoto waaguzi wote pamoja na watu wenye busara wa yake. Akamwambia, "Katika ndoto yangu niliona Misri. Walipokuja, Farao akawaeleza ndoto zake, mzabibu mbele yangu, **10** nao mzabibu ulikuwa lakini hakuna hata mmoja aliyeweza kumfasiria. **9** na matawi matatu. Mara tu ulipoanza kuchipua, Ndipo mnyweshaji mkuu alipomwambia Farao, "Leo maua yalichanua na vishada vyake vikawa zabibu nimekumbushwa kuhusu kosa langu. **10** Wakati fulani zilizoiva. **11** Kikombe cha Farao kilikuwa mikononi Farao aliwakasirikia watumishi wake, akanifunga mwangu, nikazitwaa zabibu, nikazikamua katika mimi na mwokaji mkuu katika nyumba ya mkuu kikombe cha Farao, na nikaweka kikombe mikononi mwake." **12** Yosefu akamwambia, "Hii ndiyo maana usiku mmoja na kila ndoto ilikuwa na maana yake yake: Matawi matatu ni siku tatu. **13** Katika siku tofauti. **12** Basi kijana wa Kiebrania aliyekuwa pamoja hizi tatu, Farao atakutoa gerezani na kukuweka tena nasi huko, alikuwa mtumishi wa mkuu wa kikosi cha kwenye nafasi yako, nawe utaweka kikombe cha Farao ulinzi. Tulinweleza ndoto zetu, naye akatufasiria, mikononi mwake, kama vile ulivyokuwa unafanya akitupa kila mtu tafsiri ya ndoto yake. **13** Nayo mambo ulipokuwa mnyweshaji wake. **14** Lakini wakati mambo yakawa sawa kabisa na jinsi aliyotufasiria ndoto yatakapokuwia mazuri, unikumbuke, unifanyie wema, zetu: Mimi nilirudishwa kazini mwangu na huyo useme mema juu yangu kwa Farao ili niondoke mtu mwingine akaangikwa." **14** Basi, Farao akatuma huku gerezani. **15** Kwa maana nilichukuliwa kwa Yosefu aitwe, naye akatolewa kifungoni haraka. Baada nguvu kutoka nchi ya Waebrania, na hata hapa nilipo sikufanya lolote linalostahili niwekwe gerezani." **16** ya Farao. **15** Farao akamwambia Yosefu, "Nimeota Yule mwokaji mkuu alipoona kuwa Yosefu amefasiri ikiwa na maana nzuri, akamwambia Yosefu, "Mimi pia niliota ndoto: Kichwani mwangu kulikuwepo kwamba unapoelezwa ndoto waweza kuifasiri." **16** vikapu vitatu nya mikate. **17** Katika kikapu cha juu Yosefu akamjibu Farao, "Siwezi kuifasiri, lakini Mungu kulikuwa na aina zote za vyakula ulivyookwa kwa atampa Farao jibu analolihitaji." **17** Kisha Farao ajili ya Farao, lakini ndege walikuwa wakivila kutoka kwenye kikapu nilichokuwa nimebeba kichwani." **18** nimesimama ukingoni mwa Mto Naili, **18** nikawaona Yosefu akamwambia, "Hii ndiyo maana yake: Vikapu ng'ombe saba, wazuri na wanono, wakijitokeza kutoka vitatu ni siku tatu. **19** Katika siku hizi tatu, Farao mtoni wakaja kujilisha kwenye matete. **19** Baada ya atakata kichwa chako na kuktundika juu ya mti. Nao ndege watakula nyama ya mwili wako." **20** Mnamo hao, ng'ombe wengine saba wadhaifu wakatokea, siku ya tatu, ilikuwa kumbukumbu ya kuzaliwa kwa ng'ombe wabaya jinsi hiyo katika nchi yote ya Farao, naye akawaandalia mafisa wake wote karamu. Misri. **20** Hao ng'ombe waliokonda na wabaya sana Akawatoa gerezani mnyweshaji mkuu na mwokaji wakawala wale ng'ombe saba walionona walijitokeza mkuu, akawaweka mbele ya mafisa wake: **21** Ndipo kwanza. **21** Lakini hata baada ya kuwala, hakuna akamrudisha mnyweshaji mkuu kwenye nafasi yake, mtu ambaye angeweza kusema kwamba wamekula, ili aweke kikombe mikononi mwa Farao tena, **22** lakini bado walionekana wabaya kama mwanzoni. Kisha akamwangika yule mwokaji mkuu, sawasawa na jinsi nikaamka kutoka usingizini. **22** "Pia katika ndoto Yosefu alivyowaambia katika tafsiri yake. **23** Pamoja zangu niliona masuke saba ya nafaka, yamejaa na na hayo, mnyweshaji mkuu hakumkumbuka Yosefu, mazuri, yanakua katika bua moja. **23** Baada ya hayo bali alimsauhau.

41 Baada ya miaka miwili kamili kuita, Farao aliotu ndoto: Tazama alikuwa amesimama kando ya Mto Naili, **2** wakati ng'ombe saba, wazuri na wanono, walitokea mtoni wakajilisha kwenye matete. **3** Baada yao ng'ombe wengine saba, wabaya na waliokonda,

jambo analokusudia kufanya karibuni. **26** Ng'ombe saba wazuri ni miaka saba, nayo masuke saba mazuri yaliyojaa nafaka ni miaka saba, ni ndoto iyo hiyo moja. **27** Ng'ombe saba waliokonda na wabaya wale waliojitekeza baadaye ni miaka saba, vivyo hivyo masuke saba ya ngano yaliyodhoofika na kukaushwa na upemo wa mashariki, ni miaka saba ya njaa. **28** "Ni kama vile niliyomwambia Farao: Mungu amemwonyesha Farao jambo analokusudia kufanya karibuni. **29** Miaka saba ya neema inakuja katika nchi yote ya Misri, **30** lakini itafuata miaka saba ya njaa. Ndipo neema yote ya Misri itasahaulika na njaa itaikumba nchi. **31** "Neema iliyokuwa katika nchi haitakumbukwa, kwa sababu njaa itakayofuata itakuwa kali mno. **32** Sababu ya ndoto kumjia Farao kwa namna mbili ni kwamba jambo hilo. Mungu ameshaamu kwa hakika, naye Mungu atalifanya karibuni. **33** "Basi sasa Farao na atafute mtu mwenergye akili na hekima ili amweke kuwa msimamizi wa nchi ya Misri. **34** Farao na aweke wenye amri nchini kote wakusanye sehemu ya tano ya mavuno ya Misri katika miaka hii saba ya neema. **35** Wakusanye chakula chote katika miaka hii saba ya neema inayokuja na kuhifadhi nafaka chini ya mamlaka ya Farao, iwe akiba ya chakula katika miji. **36** Chakula hiki kitakuwa akiba ya tahadhari kwa ajili ya nchi, ili kitumike katika ile miaka saba ya njaa itakayokuja Misri, ili nchi isiharibiwe na njaa." **37** Mpango huu ulione kana mzuri kwa Farao na kwa maafisa wake wote. **38** Hivyo Farao akawauliza, "Je tunaweza kumpata ye yeyote kama mtu huyu, ambaye Roho wa Mungu yumo ndani yake?" **39** Ndipo Farao akamwambia Yosefu, "Maadamu Mungu amekufunulia yote haya, hakuna mwingine yeyote mwenergye akili na hekima kama wewe. **40** Wewe utakuwa msimamizi wa jumba langu la kifalme, na watu wangu wote watatii amri zako. Ni kuhusu kiti cha ufalme tu nitakuwa mkuu kuliko wewe." **41** Kwa hiyo Farao akamwambia Yosefu, "Sasa nakuweka uwe msimamizi wa nchi yote ya Misri." **42** Ndipo Farao akaivua pete yake ya muhuri kutoka kidoleni mwake na kuivalisha katika kidole cha Yosefu. Akamvika majoho mazuri ya kitani safi na mkuu wa dhahabu shingoni mwake. **43** Akampandisha katika gari lake la farasi kama msaidizi wake, watu wakatangulia wakishangilia, wakisema, "Fungueni njia!" Ndivyo Farao aliyomweka Yosefu kuwa msimamizi wa nchi yote ya Misri. **44** Kisha Farao akamwambia Yosefu, "Mimi ni Farao, lakini pasipo neno lako, hakuna mtu mwenergye ruhusa kuinua mfono au mguu katika nchi yote ya Misri." **45** Farao akamwambia Yosefu Safenath-Panea, pia akampa Asenathi binti Potifera, kuhani wa mji wa Oni, kuwa mke wake. Ndipo Yosefu akaitembelea nchi yote ya Misri. **46** Yosefu alikuwa na miaka thelathini alipoingia katika utumishi wa Farao mfalme wa Misri. Naye Yosefu akatoka mbele ya Farao akasafiri katika nchi yote ya Misri. **47** Katika ile miaka saba ya neema nchi ilizaa mazao kwa wingi sana. **48** Yosefu akakusanya chakula chote kilichozaalishwa katika ile miaka saba ya neema nchini Misri, akakihifadhi katika ghala za miji. Katika kila mji kulihifadhiwa chakula kilichozaalishwa katika mashamba yaliyouzunguka mji huo. **49** Yosefu alihifadhi nafaka nydingi, mfano wa mchanga wa bahari, ilikuwa nydingi mno kiasi kwamba walishindwa kuweka kumbukumbu kwa sababu akiba ilizidi sana kupita kipimo. **50** Kabla ya miaka ya njaa kuanza, Asenathi binti Potifera, kuhani wa mji wa Oni, alikuwa amemzalia Yosefu wana wawili wa kiume. **51** Yosefu akamwita mzaliwa wake wa kwanza Manase, akisema, "Ni kwa sababu Mungu amenifanya nisahau taabu zangu zote pamoja na jamaa yote ya nyumba ya baba yangu." **52** Mwana wa pili akamwita Efraimu, akisema, "Ni kwa sababu Mungu amenistawisha katika nchi ya mateos yangu." **53** Ile miaka saba ya neema huko Misri ikaisha, **54** nayo miaka ile saba ya njaa ikaanza, sawasawa na alivyosema Yosefu. Kulikuwa na njaa katika nchi nydinge zote, bali katika nchi yote ya Misri kulikuwa na chakula. **55** Wakati nchi yote ya Misri ilipopatwa na njaa, watu wakamlilia Farao ili awape chakula. Ndipo Farao alipowaagiza Wamisri wote, akisema, "Nendeni kwa Yosefu, nanyi mfanye anachowaambia." **56** Wakati njaa ilipokuwa imeneea katika nchi yote, Yosefu akafungua ghala za vyakula na kuwauzia Wamisri nafaka, kwa sababu njaa ilikuwa kali mno katika nchi yote ya Misri. **57** Pia nchi nydinge zote ziliukua Misri kununua nafaka kutoka kwa Yosefu, kwa sababu njaa ilikuwa kali mno duniani kote.

42 Wakati Yakobo alipofahamu kuwa kuna nafaka huko Misri, akaawaambia wanawe, "Mbona mnakaa tu hapa mnatazamana?" **2** Akaendelea kuaambia, "Nimesikia kuwa huko Misri kuna nafaka. Telemkeni huko mkanunue chakula kwa ajili yetu, ili tuweze kuishi wala tusife." **3** Ndipo wale ndugu kumi wa Yosefu, wakateremka huko Misri kununua nafaka. **4** Lakini Yakobo hakumtuma Benyaminii, ndugu yake Yosefu, pamoa na wengine, kwa sababu aliogopa asije akapwatwa na madhara. **5** Hivyo wana wa Israeli walikuwa mionganii mwa wale waliokwenda Misri kununua nafaka, kwani njaa ilikuwa katika nchi ya Kanaani pia. **6** Wakati huo Yosefu alikuwa mtawala wa nchi ya Misri, naye alikuwa ndiye aliwauzia watu wote nafaka. Kwa hiyo wakati ndugu zake Yosefu walipofika, wakamsujidua hadi nyuso zao zikagusa ardhii. **7** Mara Yosefu alipowaona ndugu zake, akawatambua, lakini akajifanya mgeni na kuzungumza nao kwa ukali, akiwaliza, "Ninyi mmatoka wapi?" Wakamjibu, "Tumetoka katika nchi ya Kanaani kuja kununua chakula." **8** Ingawa Yosefu aliatwambua ndugu zake, wao hawakumtambua. **9** Ndipo Yosefu alipokumbuka ndoto zake kuwahu wao, akaawaambia, "Ninyi ni wapelelezi! Mmekuja kuangalia mahali ambapo nchi yetu haina ulinzi." **10** Wakamjibu, "Sivyo bwana wangu. Watumishi wako wamekuja kununua chakula. **11** Sisi sote ni wana wa baba mmoja. Watumishi

wako ni watu waaminifu, wala sio wapelelezi.” **12** hapa, kisha nendeni impeleke chakula kwa ajili ya Akawaambia, “La hasha! Mmekuja kuangalia mahali jamaa yenu inayoteseka kwa njaa. **13** Lakini mleteni ambapo nchi yetu haina ulinzi.” **13** Lakini wakamjibu, “Watumishi wako walikuwa kumi na wawili, wana wa mtu mmoja ambaye anaishi katika nchi ya Kanaani. Sasa mdogo wetu wa mwisho yupo na baba yetu na mwininge alikufa.” **14** Yosefu akawaambia, “Ni sawa kabisa kama nilivyoaambia: Ninyi ni wapelelezi! **15** Na hivi ndivyo mtakavyojaribiwa: Hakika kama Farao aishivyo, hamtaondoka mahali hapa mpaka ndugu yenu mdogo aje hapa. **16** Tumeni mmoja wenu akamlete huyo ndugu yenu, wengine mtawekwa gerezani, ili maneno yenu yajariwiwe kuona kama mnasema kweli. La sivy, hakika kama Farao aishivyo ninyi ni wapelelezi!” **17** Akawaweka wote chini ya ulinzi kwa siku tatu. **18** Siku ya tatu Yosefu akawaambia, “Fanyeni hili nanyi mtaishi, kwa maana namwogopa Mungu: **19** Ikiwa ninyi ni watu waaminifu, mmoja wa ndugu zenu na abaki kifungoni, nanyi wengine pelekeni nafaka kwa jamaa yenu wanaoteseka kwa njaa. **20** Lakini ni lazima mnlitee ndugu yenu mdogo hapa, ili maneno yenu yathibitike na kwamba msife.” Wakakubali kufanya hivyo. **21** Wakaambiana wao kwa wao, “Hakika tunaadhibiwa kwa sababu ya ndugu yetu. Tuliona jinsi alivyo huzuni alipokuwa anatusihi kuponya maisha yake, lakini hatukumsikiliza, hiyo ndiyo sababu dhiki hii imetupata.” **22** Reuben akawajibu, “Sikuwaambieni msitende dhambi dhidi ya kijana? Lakini hamkunisikiliza! Sasa ni lazima tuadhibiwe kwa ajili ya damu yake.” **23** Hawakujua kuwa Yosefu angewaelewa, kwa sababu alitumia mkalimani. **24** Yosefu akajitenga nao akaanza kulia, kisha akawarudia na kuzungumza naa tena. Akataka Simeoni akamatwe na kufungwa mbele yao. **25** Yosefu akatoa amri ya kijaza magunia yao nafaka na kuweka fedha ya kila mmoja ndani ya gunia lake, kisha wapewe mahitaji ya njiani. Baada ya kufanyiwa hayo yote, **26** wakapakiza nafaka juu ya punda zao, wakaondoka. **27** Walipofika mahali pa kulala huko njiani mmoja wao akafungua gunia lake ili amlishe punda wake, akakuta fedha yake kwenye mdomo wa gunia lake. **28** Akawaambia ndugu zake, “Fedha yangu imerudishwa. Iko ndani ya gunia langu.” Miyo yao ikazimia, na kila mmoja akamgeukia mwenzake wakitetemeka, wakaulizana, “Ni nini hiki Mungu alichotufanyia?” **29** Walipofika kwa Yakobo baba yao katika nchi ya Kanaani, wakamweleza mambo yote yaliyowapata. Wakasema, **30** “Huyo mtu ambaye ndiye bwana katika nchi hiyo alisema nasi kwa ukali, akatutendea kana kwamba sisi tulikuwa tunaipeleleza nchi. **31** Lakini tulimwambia, “Sisi ni watu waaminifu, sio wapelelezi. **32** Tulizaliwa ndugu kumi na wawili, wana wa baba mmoja. Mmoja alikufa, na mdogo wetu wa mwisho yupo na baba yetu huko Kanaani.” **33** “Ndipo huyo mtu aliye bwana katika nchi hiyo alipotuambia, ‘Hivi ndivyo nitafahamu kuwa ninyi ni watu waaminifu: Mwacheni mmoja wa ndugu zenu pamoa nami

jamaa yenu inayoteseka kwa njaa. **34** Lakini mleteni huyo ndugu yenu mdogo kwangu, ndipo nitajua kuwa ninyi sio wapelelezi, ila ni watu waaminifu. Kisha nitamrudisha ndugu yenu, nanyi mtawea kufanya biashara katika nchi hii.” **35** Walipokua yetu na mwininge alikufa.” **36** Yakobo baba yao akawaambia, “Ninyi mmenipokonya watoto wangu. Yosefu hayupo na Simeoni hayupo tena na sasa mnataka kumchukua Benyamini. Kila kitu ni kinyume namil!” **37** Ndipo Reuben akamwambia baba yake, “Waweza kuwaua wanangu wote wawili, ikiwa sitamrudisha Benyamini kwako. Mkabidhi Benyamini katika uangalizi wangu, nami nitamrudisha.” **38** Lakini Yakobo akasema, “Mwanangu hatashuka huko pamoa nanyi; ndugu yake amekufa naye ndiye peke yake aliyebaki. Ikiwa atapatwa na madhara katika safari mnayoindea, mtashusha kichwa changu chenyen mvi kaburini kwa masikitiko.” (*Sheol h7585*)

43 Wakati huu njaa ilikuwa bado ni kali mno katika nchi. **2** Hivyo wakati walikuwa wameimaliza kula nafaka yote waliyoileta kutoka Misri, Yakobo baba yao akawaambia, “Rudini Misri mkatunulie chakula kingine zaidi.” **3** Lakini Yuda akamwambia, “Mtu yule alituonya kwa msisitizo, ‘Hamtauona uso wangu tena mpaka mje na ndugu yenu.’ **4** Kama utakubali ndugu yetu aende pamoa nasi, tutakwenda kuwanunulia chakula. **5** Lakini ikiwa hutamruhusu aende, hatutkwendwa, kwa sababu mtu yule alituambia, ‘Hamtauona uso wangu tena mpaka mje pamoa na ndugu yenu.’ **6** Israeli aauliza, “Kwa nini mkanileeta taabu hii kwa kumwambia yule mtu mlikuwa na ndugu mwininge?” **7** Wakamjibu, “Yule mtu alituhoji kwa undani sana habari zetu na za jamaa yetu. Alituuliza, ‘Je, baba yenu bado yungali hai? Je mnaye ndugu mwininge?’ Sisi tulimjibu maswali yake tu. Tungewezaje kujua kwamba angesema, ‘Mleteni mdogo wenu hapa?’” **8** Ndipo Yuda akamwambia baba yake Israeli, “Mtume kijana pamoa nami, nasi tuaondoka mara, ili sisi na wewe pamoa na watoto wetu tuweze kuishi, wala tusife. **9** Mimi mwenywewe nitakuuhakikishia usalama wake, mimi mwenywewe nitawajibika kumrudisha. Ikiwa sitamrudisha kwako na kumweka mbele yako, nitakuwa mwenye lawama mbele yako maisha yangu yote. **10** Hakika, kama hatukucheleta kuondoka, tungekuwa tumekwenda na kurudi mara mbili.” **11** Basi baba yao Israeli akawaambia, “Kama ni lazima iwe hivyo, basi fanyeni hivi: Wekeni baadhi ya mazao bora ya nchi katika mifuko yenu na mpelekeeni yule mtu kama zawadi, zeri kidogo, asali kidogo, vikolezo, manemanne, kungu na lozi. **12** Chukueni fedha mara mbili, kwa kuwa mtazirudisha zile fedha zilizowekwa midomoni mwa magunia yenu. Labda ziliwekwa kwa makosa. **13**

Mchukueni ndugu yenu pia mrudi kwa huyo mtu
ndugu yenu na Benyamini mweze kurudi pamoja.
Kwangu mimi kama nikufiwa nimefiwa.” 15 Basi
hao watu wakazichukua zile zawadi na zile fedha
mara mbili pamoja na Benyamini. Wakafanya haraka
kwenda Misri na walipofika wakajionyesha kwa
Yosefu. 16 Yosefu alipomwona Benyamini pamoja nao,
akamwambia msimamizi wa nyumba yake, “Wachukue
watu hawa nyumbani kwangu, mchirinje mnyama na
kuandalia chakula kwa kuwa watakula chakula cha
mchana pamoja nam.” 17 Yule Msimamizi akafanya
kama Yosefu aliviyomwambia na akawachukua wale
watu nyumbani kwa Yosefu. 18 Basi watu hao
wakaogopa walipopelekwa nyumbani kwa Yosefu.
Wakafikiri, “Tumeletwa hapa kwa ajili ya zile fedha
zilizorudishwa katika magunia yetu mara ile ya
kwanza. Anataka kutushambulia na kutushinda,
atuchukue sisi kama watumwa, na atwae hawa punda
zetu.” 19 Hivyo wakamwenda msimamizi wa nyumba
wa Yosefu na kuzungumza naye kwenye ingilio la
nyumbani. 20 Wakasema, “Tafadhalii bwana, tulikuja
hana mara ya kwanza kununua chakula. 21 Lakini
mahali pale tulipotua wakati wa jioni tulifungua
magunia yetu, na kila mmoja wetu akakuta fedha
zake, kwenye mdomo wa gunia lake kiasi kile kile
tulicholeta. Kwa hiyo tumezirudisha. 22 Pia tumeleta
fedha nyininge kwa ajili ya kununulua chakula. Hatujui
ni nani aliziweka fedha hizo katika magunia yetu.”
23 Akawaambia, “Vema, msilogope. Mungu wenu,
Mungu wa baba yenu, amewapa ninyi hazina katika
magunia yenu; mimi nilipokea fedha yenu.” Ndipo
akawaletea Simeoni. 24 Msimamizi akawapeleka
wale watu katika nyumba ya Yosefu, akawapa maji
ya kunawa miguu na kuwapa punda wao majani.
25 Wakaandaa zawadi zao ili wampe Yosefu wakati
atakapofika adhuhuri, kwa kuwa walikuwa wamesikia
kwamba watakula chakula huko. 26 Yosefu alipokuja
nyumbani, walimkabidhi zile zawadi walizokuwa
nazo, ambazo walikuwa wamezileta mle nyumbani,
nao wakamsujidia hadi nchi. 27 Akawauliza kuhusu
hali yao, kisha akawaambia, “Yule baba yenu mzee
mliyeniambia habari zake, yu hali gani? Je, bado yu
hai?” 28 Wakamjibu, “Mtumishi wako baba yetu bado
anaishi na ni mzima.” Kisha wakainama chini kumpa
heshima. 29 Alipotazama na kumwona Benyamini
ndugu yake, mwana wa mama yake hasa, aksa, “Je,
huyu ndiye ndugu yenu wa mwisho, ambaye
mlinieleza habari zake?” Ndipo akasema, “Mungu na
akufadhili, mwanangu.” 30 Akiwa ameguswa sana
kwa kumwona ndugu yake, Yosefu akatoka nije kwa
haraka na kutafuta mahali pa kulilia. Akaingia kwenye
chumba chake cha pekee na kulilia humo. 31 Baada
ya kunawa uso wake, akatoka nije na huku akijizua
akasema, “Pakueni chakula.” 32 Wakampakulia
Yosefu peke yake, ndugu zake peke yao na Wamisri
walikula pamoja naye peke yao, kwa sababu Wamisri

wasingeweza kula pamoja na Waebania, kwa maana
ilikuwa ni chukizo kwa Wamisri. 33 Watu hao walikuwa
wameketi mbele yake kwa mifuatano wa umri wao,
kuanzia mzaliwa wa kwanza hadi mzaliwa wa mwisho,
wakatazamana wao kwa wao kwa mshangao. 34
Wakati walipelekewa sehemu ya chakula kutoka
mezani mwa Yosefu, sehemu ya Benyamini ilikuwa
mara tano zaidi ya sehemu ya wale wengine. Kwa
hiyo wakanywa na kufurahii pamoja naye.

44 Kisha Yosefu akampa yule msimamizi wa
nyumbani mwake maagizo haya: “Jaza magunia
ya watu hawa kiasi cha chakula ambacho wanaweza
kuchukua, na uweke fedha ya kila mtu kwenye mdomo
wa gunia lake. 2 Kisha weka kikombe changu kile cha
fedha kwenye mdomo wa gunia la yule mdogo wa wote
pamoja na fedha zake ambazo angenunulia nafaka
yake.” Naye akafanya kama Yosefu alivyosema. 3
Kulipopambazuka, hao watu wakaruhusiwa kuondoka
pamoja na punda zao. 4 Kabla hawajafika mbali
kutoka mjini, Yosefu akamwambia mtumishi wake,
“Wafuatilie wale watu mara moja, utakapowakuta,
waambie, ‘Kwa nini mmelipiza wema kwa ubaya?’ 5 Je,
kikombe hiki sicho anachonywea bwana wangu na pia
hukitumia kwa kutabiri mambo yajayo? Hili ni jambo
ovu mlilolitenda.” 6 Alipowafikia, akarudia maneno
haya kwoo. 7 Lakini wakamwambia mtumishi, “Kwa
nini bwana wangu anasema maneno kama haya?
Liwe mbali na watumishi wako wasije wakafanya
jambo kama hiloi! 8 Hata hivyo tulikurudishia zile
fedha kutoka nchi ya Kanaani ambazo tulizikuta
kwenye midomo ya magunia yetu. Hivyo kwa nini
tuibe fedha au dhahabu kutoka nyumbani kwa bwana
wako? 9 Ikiwa ye yeyote mionganii mwa watumishi wako
atapatikana nacho, auawe, na sisi wengine tutakuwa
watumwa wa bwana wangu.” 10 Akajibu, “Vema
sana; na iwe kama msemavyo. Yeyote atakayekutwa
nacho atakuwa mtumwa wangu, lakini ninyi wengine
mtakuwa hamna lawama.” 11 Kila mmoja wao
akafanya haraka kushusha gunia lake chini na
kulifungua. 12 Ndipo msimamizi akaendelea kutafuta,
akianzia kwa mkubwa wa wote na akaishia kwa
mdogo wa wote. Basi kikombe kikapatikana katika
gunia la Benyamini. 13 Kwa jambo hili, wakararua
nguo zao. Ndipo wote wakapakiza mizigo yao juu ya
punda zao na kurudi mjini. 14 Yosefu alikuwa bado
yuko nyumbani mwake wakati Yuda na kaka zake
walipoinga, wote wakajitupa chini mbele yake. 15
Yosefu akawaambia, “Ni jambo gani hili mlilifanya?
Hamjui kuwa mtu kama mimi anaweza kufahamu
mambo kwa njia ya kutabiri?” 16 Yuda akajibu,
“Tutaweza kusema nini kwa bwana wangu? Tutaweza
kuzungumza ninii? Tutawejaze kuthibitisha kwamba
hatuna hatia? Mungu amefunua hatia ya watumishi
wako. Sasa sisi tu watumwa wa bwana wangu, sisi
wenyewe pamoja na yule aliyepatikana na kikombe.”
17 Lakini Yosefu alisema, “Liwe mbali nami kufanya
jambo kama hili! Mtu yule tu aliyekutwa na kikombe
ndiye atakayekuwa mtumwa wangu. Ninyi wengine,

rudini kwa baba yenu kwa amani.” **18** Ndipo Yuda bado?” Lakini ndugu zake hawakuweza kumjibu, akamwendea na kumwambia: “Tafadhali bwana kwa sababu walipatwa na hofu kuu mbele yake. **4** wangu, mruhusu mtumishi wako aseme neno kwa bwana wangu. Usimkasirikie mtumishi wako, ingawa wewe ni sawa na Farao mwenyewe. **19** Bwana wangu yenu Yosefu, yule ambaye mlimuza Misri! **5** Sasa, aliwaliza watumishi wake, ‘Mnaye baba au ndugu?’ **20** Nasi tukakujibu, ‘Tunaye baba yetu ambaye ni mzee; pia yupo mwanawe mdogo aliyezaliwa katika uzee wake. Ndugu yake amekufa, na huyu mdogo ndiye mwana pekee kwa mama yake aliyebak, naye baba yake anampenda.’ **21** “Ndipo ulipowaambia watumishi wako, ‘Mleteni kwangu ili niweze kumwona kwa macho yangu mwenyewe.’ **22** Nasi tukamwambia bwana wangu, ‘Kijana hawezi kumwacha baba yake; akimwacha, baba yake atakufa.’ **23** Lakini ukawaambia watumishi wako, ‘Ndugu yenu mdogo asiposhuka pamoja nanyi, hamtauona uso wangu tena.’ **24** Tuliporudi nyumbani kwa mtumwa wako baba yangu, tulimwambia lile bwana wangu alilokuwa amesema. **25** Mungu amenifanya mimi kuwa bwana wa Misri “Ndipo baba yetu aliposema, ‘Rudini Misri mkanunue chakula kingine.’ **26** Lakini tukamwambia, ‘Hatuwezi kushuka Misri mpaka ndugu yetu mdogo awe wewe, pamoja nasi ndipo tutakapokwenda. Hatutaweza kuuona uso wa yule mtu mpaka ndugu yetu mdogo awe pamoja nasi.’ **27** “Mtumwa wako baba yangu alituambia, ‘Mnjaua mke wangu alinizalia wana wawili. **28** Mmojawapo alipotea, nami nikasema, ‘Hakika ameraruliwa vipande vipande.’ Nami sijamwona tangu wakati huo. **29** Ikiwa mtaniondolea huyu tena na akapatwa na madhara, mtashusha kichwa changu chenye mvi kaburini nikiwa mwense huzuni.” (**Sheol h7585**) **30** “Hivyo sasa, kama kijana hatakuwa pamoja nasi nitakaporudi kwa mtumishi wako baba yangu, na kama baba yangu, ambaye maisha yake yamefungamanishwa na uhai wa kijana huyu, **31** akiona kijana hayupo nasi, atakufa. Watumishi wako watashusha kichwa chenye mvi cha baba yetu kaburini kwa huzuni. (**Sheol h7585**) **32** Mtumwa wako alimhakikishia baba yangu usalama wa kijana. Nikamwambia, ‘Kama sikumrudisha kwako nitakuwa mwense lawama mbele yako, baba yangu, maisha yangu yote!’ **33** “Sasa basi, tafadhali mruhusu mtumishi abaki hapa kama mtumwa wa bwana wangu badala ya kijana, naye kijana umruhusu arudi na ndugu zake. **34** Ninawezaje kurudi kwa baba yangu kama kijana hatakuwa pamoja nami? La hasha! Usiniache nikaone huzuni ile itakayompata baba yangu.”

45 Hapo Yosefu hakuweza kujizua zaidi mbele ya wote waliokuwa wamesimama karibu naye, akapaza sauti, akasema, “Mwondoeni kila mtu mbele yangu!” Kwa hiyo hapakuwepo mtu yeoyote pamoja na Yosefu alipojitamblisha kwa ndugu zake. **2** Naye akalia kwa sauti kubwa kiasi kwamba Wamisri walimsikia, hata watu wa nyumbani mwa Farao wakapatwa hizo habari. **3** Yosefu akaawaambia ndugu zake, “Mimi ni Yosefu! Je, baba yangu angali hai

Ndipo Yosefu akaawaambia ndugu zake, “Sogeeni karibu nami.” Waliposogea, akasema, “Mimi ni ndugu yenu Yosefu, yule ambaye mlimuza Misri! **5** Sasa, msihuzunike wala msijichukie wenyewe kwa kuniuza huku, kwa sababu ilikuwa ni ili kuoko maisha ya watu ndiyo sababu Mungu alinituma niwatangulie ninyi. **6** Kwa miaka miili sasa imekuwepo njaa katika nchi, pia kwa miaka mitano ijayo hapatakuwepo kulima wala kuvuna. **7** Lakini Mungu alinitanguliza mbele yenu ili kuhifadhi mabaki kwa ajili yenu katika nchi, na kuoko maisha yenu kwa wokovo mkuu. **8** “Kwa hiyo basi, si ninyi mlionileta huku, bali ni Mungu. Alinifanya kuwa baba kwa Farao, bwana wa watu wa nyumbani mwake wote, na mtawala wa Misri yote. **9** Sasa rudini haraka kwa baba yangu na mwambieni, ‘Hili ndilo mwanao Yosefu asemalo: **25** Mungu amenifanya mimi kuwa bwana wa Misri yote. Shuka uje kwangu, wala usikawie. **10** Nawee chakula kingine.’ **11** Nitawatunza huko, kwa sababu bado iko miaka mingine mitano inayoukuja ya njaa. La sivyo, wewe na nyumba yako na wote ulio nao mtakuwa fukara.’ **12** “Mnaweza kujionea wenyewe, hata ndugu yangu Benyamin, kwamba hakika ni mimi ninayezungumza nanyi. **13** Mwambieni baba yangu juu ya heshima yote niliyopewa huku Misri, na kuhusu kila kitu mluchokiona. Mleteni baba yangu huku haraka.” **14** Ndipo akamkumbatia Benyamin ndugu yake na kulia, naye Benyamin akamkumbatia akilia. **15** Pia akawabusu ndugu zake wote, huku akilia. Baada ya hayo ndugu zake wakazungumza naye. **16** Habari zilipofika kwenye jumba la Farao kwamba ndugu zake Yosefu wamefika, Farao na maafisa wake wote wakafurahi. **17** Farao akamwambia Yosefu, ‘Waambie ndugu zako, ‘Fanyeni hivi: Pakieni wanyama wenu mrudi mpaka nchi ya Kanaani, **18** mkamlele baba yenu na jamaa zenu kwangu. Nitawapa sehemu nzuri sana ya nchi ya Misri nanyi mtafurahia unono wa nchi.’ **19** “Mnaagizwa pia kuwaambia, ‘Fanyeni hivi: Chukueni magari ya kukokotwa kutoka Misri, kwa ajili ya watoto wenu na wake zenu, mkamchukue baba yenu mje. **20** Msijali kamwe kuhusu mali zenu, kwa sababu mema yote ya Misri yatakuwa yenu.” **21** Hivyo wana wa Israeli wakafanya hivyo. Yosefu akawapa magari ya kukokotwa, kama Farao alivyogaiza, pia akawapa mahitaji kwa ajili ya safari yao. **22** Kila mmoja mavazi mapya, lakini Benyamin akampa shekeli 300 za fedha, na jozi tano za nguo. **23** Hivi ndivyo vitu alivyotuma kwa baba yake: punda kumi waliochukua vitu vizuri vya Misri, punda wake kumi waliobeba nafaka, mikate na mahitaji mengine ya safari. **24** Akaagana na ndugu zake walipokuwa wakondoka, akaawaambia, “Msigombane njiani!” **25** Basi wakatoka Misri na kufika kwa baba yao Yakobo katika nchi

ya Kanaani. **26** Wakamwambia baba yao, "Yosefu Yeseri na Shilemu. **25** Hawa walikuwa wana wa Bilha angali hai! Ukweli ni kwamba yeye ndiye mtawala aliomzalia Yakobo, ambaye Labani alikuwa amempa wa Misri yote." Yakobo akapigwa na bumbuazi; Raheli binti yake; jumla yao walikuwa saba. **26** Wote hakuwasadiki. **27** Lakini walipokwisha kumweleza waliokwenda Misri pamoja na Yakobo, waliokuwa kila kitu ambacho Yosefu alikuwa amewaambia, na wazao wake hasa pasipo kuhesabu wakwe zake, alipoona magari ya kukokotwa Yosefu aliyokuwa amempeleke ya kumchukua aende Misri, roho ya baba yao Yakobo ikahuishwa. **28** Ndipo Israeli ya jamaa ya Yakobo, waliokwenda Misri, walikuwa akasema, "Nimesadiki! Mwanangu Yosefu bado yu sabini. **29** Basi Yakobo akamtanguliza Yuda aende kwa Yosefu ili amwelekeze njia ya Gosheni. Walipofika nchi ya Gosheni, **29** gari kubwa zuri la Yosefu liliandaliwa, naye akaenda Gosheni kumlaki baba yake Israeli. Mara Yosefu alipofika mbele yake, alimkumbatia baba yake, akalila kwa muda mrefu. **30** Israeli akamwambia Yosefu, "Sasa nikto tayari kufa, kwa kuwa nimejionea mwenyewe kwamba bado uko hai." **31** Ndipo Yosefu akawaambia ndugu zake na watu wa nyumbani mwa baba yake, "Nitapanda kwa Farao na kumwambia, 'Ndugu zangu na watu wa nyumbani mwa baba yangu, walikuwa wakiishi katika nchi ya Kanaani, wamekuja kwangu. **32** Watu hao ni wachunga mifugo, huchunga mifugo, wamekuja na makundi ya kondoo, mbuzi na ng'ombe pamoja na kila kitu walicho nacho.' **33** Farao atakapowaita na kuwaalizeni, 'Kazi yenu ni nini?' **34** Mjibuni, 'Watumwa wako wamekuwa wachunga mifugo tangu ujana wetu mpaka sasa, kama baba zetu walivyofanya.' Ndipo mtakaporuhusiwa kukaa katika nchi ya Gosheni, kwa kuwa wachunga mifugo wote ni chukizo kwa Wamisri."

46 Hivyo Israeli akaondoka na vyote vilivyoukuwa mali yake, naye alipofika Beer-Sheba, akamtolea dhabihu Mungu wa Isaki baba yake. **2** Mungu akanena na Israeli katika maono usiku na kusema, "Yakobo! Yakobol!" Akajibu, "Mimi hapa." **3** Mungu akamwambia, "Mimi ndimi Mungu wa baba yako, usiogope kushuka Misri, kwa maana huko nitakufanya taifa kubwa. **4** Nitashuka Misri pamoja nawe, nami hakika nitakurudisha tena Kanaani. Mikono ya Yosefu mwenyewe ndiyo itakayofunga macho yako." **5** Ndipo Yakobo akaondoka Beer-Sheba nao wana wa Israeli wakamchukua baba yao Yakobo na watoto wao na wake zao katika magari ya kukokotwa yale Farao aliyokuwa amempeleke kumsafirisha. **6** Wakachukua pia mifugo yao na mali walizokuwa wamezipata Kanaani, Yakobo na uzao wake wote wakashuka Misri. **7** Akawachukua wanawe na binti zake, wajukuu wake wa kiume na wa kike, yaani uzao wake wote mpaka Misri. **8** Haya ndiyo majina ya wana wa Israeli (Yakobo na uzao wake), walikwenda Misri: Reubenii mzaliba wa kwanza wa Yakobo. **9** Wana wa Reubenii ni: Hanoki, Palu, Hesroni na Karmi. **10** Wana wa Simeoni ni: Yemueli, Yamini, Ohadi, Yakini, Sohari na Shauli mwana wa mwanamke Mkanaani. **11** Wana wa Lawi ni: Gershoni, Kohathii na Merari. **12** Wana wa Yuda ni: Eri, Onani, Shela, Peresi na Zera (lakini Eri na Onani walifariki katika nchi ya Kanaani). Wana wa Peresi ni: Hesroni na Hamuli. **13** Wana wa Isakari ni: Tola, Puva, Yashubu na Shimroni. **14** Wana wa Zaboloni ni: Seredi, Eloni na Yaleeli. **15** Hawa ndio wana wa Lea aliomzalia Yakobo huko Padan-Aramu pamoja na binti yake Dina. Jumla ya wanawe na binti zake walikuwa thelathini na watatu. **16** Wana wa Gadi ni: Sefoni, Hagi, Shuni, Esboni, Eri, Arodi na Areli. **17** Wana wa Asheri ni: Imna, Ishva, Ishvi na Beria. Dada yao alikuwa Sera. Wana wa Beria ni: Heberi na Malkiel. **18** Hawa ndio watoto Zilpa aliomzalia Yakobo, ambaa Labani alimpta binti yake Lea; jumla yao walikuwa kumi na sita. **19** Wana wa Raheli mke wa Yakobo ni: Yosefu na Benyamini. **20** Huko Misri, Asenathii binti wa Potifera, aliyekuwa kuhani wa mji wa Oni, alimzialia Yosefu wana wawili, Manase na Efraimu. **21** Wana wa Benyamini ni: Bela, Bekeri, Ashbeli, Gera, Naamani, Ehi, Roshi, Mupimu, Hupimu na Ardi. **22** Hawa ndio wana wa Raheli aliomzalia Yakobo; jumla yao ni kumi na wanne. **23** Mwana wa Dani ni: Hushimu. **24** Wana wa Naftali ni: Yaseeli, Guni,

47 Yosefu akaenda na kumwambia Farao, "Baba yangu na ndugu zangu wamekuja kutoka nchi ya Kanaani wakiwa na makundi yao ya kondoo, mbuzi na ng'ombe, pamoja na kila kitu walicho nacho, naa sasa wapo huko Gosheni." **2** Akachagua ndugu zake watano na kuwaonyesha kwa Farao. **3** Farao akawaaliza hao ndugu zake, "Kazi yenu ni nini?" Wakamjibu, "Watumishi wako ni wachunga mifugo, kama vile baba zetu walivyokuwa." **4** Pia wakamwambia Farao, "Tumekuja kukaa huku kwa muda mfupi, kwa sababu njaa ni kali huko Kanaani, na mifugo ya watumishi wako haina malisho. Kwa hiyo sasa, tafadhalii uruhusu watumishi wako wakae huko Gosheni." **5** Farao akamwambia Yosefu, "Baba yako na ndugu zako wamekuja kwako, **6** nayo nchi ya Misri ipo mbele yako, uwakalishe baba yako na ndugu zako katika sehemu iliyo bora kupita zote katika nchi. Na waishi Gosheni. Kama unamfahamu yeyote mionganii mwa mwenye uwezo maalum, waweke wawe wasimamizi wa mifugo yangu." **7** Ndipo Yosefu akamleta Yakobo baba yake na kumtambulisha mbele ya Farao. Baada ya Yakobo kumbariki Farao, **8** Farao akamuuliza, "Je una umri gani?" **9** Naye Yakobo akamwambia Farao, "Siku za miaka ya kusafiri kwangu ni miaka 130. Miaka yangu imekuwa michache na ya taabu, wala haikufikia miaka ya kusafiri ya baba zangu." **10** Kisha Yakobo akambariki Farao, naye akaondoka mbele ya uso wake. **11** Ndipo Yosefu akawakalisha baba yake na ndugu

zake katika nchi ya Misri na kuwapa milki katika sehemu bora sana ya nchi, wilaya ya Ramesesi, kama Farao alivyoelekeza. **12** Pia Yosefu akampa baba yake, na ndugu zake na wote wa nyumbani mwa baba yake vyakula, kwa kulingana na hesabu ya watoto wao. **13** Hata hivyo, hapakuwepo chakula katika sehemu yote kwa kuwa njaa ilikuwa kali sana; Misri na Kanaani zote zikaharibiwa kwa sababu ya njaa. **14** Yosefu akakusanya fedha zote zilizopatikana kutoka mauzo ya nafaka huko Misri na Kanaani, akazileta kwenye jumba la kifalme la Farao. **15** Fedha za watu wa Misri na Kanaani zilipokwisha, Wamisri wote wakamjia Yosefu na kumwambia, “Tupatie chakula. Kwa nini tufe mbele ya macho yako? Fedha zetu zimekwisha.” **16** Yosefu akawaambia, “Basi leteni mifugo yenu, nitawauzia chakula kwa kubadilisha na mifugo yenu, kwa kuwa fedha zenu zimekwisha.” **17** Kwa hiyo wakaleta mifugo yao kwa Yosefu, naye akawapa chakula kwa kubadilishana na farasi zao, kondoo na mbuzi zao, ng’ombe na punda zao. Katika mwaka huo wote Yosefu akawapa chakula kwa kubadilishana na mifugo yao yote. **18** Mwaka ule ulipokwisha, wakamjia mwaka uliofuta na kumwambia, “Hatuwezi kuficha ukweli mbele za bwana wetu kwamba, kwa kuwa fedha zetu zimekwisha na wanyama wetu ni mali yako, sasa hakuna chocrote kilichosalia kwa ajili ya bwana wetu isipokuwa miili yetu na ardhi yetu. **19** Kwa nini tuangamie mbele ya macho yako, sisi pamoja na nchi yetu? Utununue sisi pamoja na ardhi yetu ili kubadilishana kwa chakula. Nasi pamoja na nchi yetu tutakuwa watumwa wa Farao. Tupe sisi mbegu ili tuweze kuishi wala tusife, nchi yetu isije ikawa ukiwa.” **20** Kwa hiyo Yosefu akamnunilia Farao nchi yote ya Misri. Wamisri, mmoja baada ya mwininge, waliuza mashamba yao, kwa sababu njaa ilikuwa kali sana kwao. Nchi ikawa mali ya Farao, **21** naye Yosefu akawafanya watu watumike kama watumwa, kuanzia upande mmoja wa Misri hadi upande mwininge. **22** Hata hivyo, hakununua nchi ya makuhani, kwa sababu walikuwa wanapata mgawo wao wa kawaida kutoka kwa Farao, nao walikuwa na chakula cha kuwatoshia kutokana na mgawo waliopewa na Farao. Hii ndiyo sababu hawakuuza ardhi yao. **23** Yosefu akawaambia watu, “Kwa vile nimewanunua ninyi pamoja na nchi yenu leo kuwa mali ya Farao, hapa kuna mbegu kwa ajili yenu ili mweze kuziotesha. **24** Lakini wakati mazao yatakopokuwa tayari, mpeni Farao sehemu ya tano. Sehemu hizo nne zitakazobaki mtaziweka kama mbegu kwa ajili ya mashamba na kwa ajili ya chakula chenu wenywewe na cha watu wa nyumbani mwenu na watoto wenu.” **25** Wakamwambia, “Umeoko maisha yetu. Basi na tupate kibali mbele ya macho ya bwana wetu; tutakuwa watumwa wa Farao.” **26** Basi Yosefu akaiweka iwe sheria kuhusu nchi ya Misri, ambayo inatumika mpaka leo, kwamba, sehemu ya tano ya mazao ni mali ya Farao. Ni nchi ya makuhani tu ambayo haikuwa ya Farao. **27** Basi Waisraeli wakaishi Misri katika nchi ya Goshenii.

Wakapata mali huko wakastawi na kuongezeka kwa wingi sana. **28** Yakobo akaishi Misri miaka kumi na saba, nayo miaka ya maisha yake ilikuwa 147. **29** Wakati ulipokaribia wa Israeli kufa, akamwita mwanawe Yosefu na kumwambia, “Kama nimepata kibali machoni pake, weka mkono wako chini ya paja langu na uniahidi kuwa utanifanyia fadhili na uaminifu. Usinizike Misri, **30** lakini nitakopopumzika na baba zangu, unichukue kutoka Misri, ukaniizike walipozikwa.” Yosefu akamwambia, “Nitafanya kama unavyosema.” **31** Akamwambia, “Niapi.” Ndipo Yosefu akamwapia, naye Israeli akaabudu, akiwa ameegemea juu ya kichwa cha fimbo yake.

48 Baada ya muda Yosefu akaambiwa kwamba, “Baba yako ni mgonjwa.” Kwa hiyo akawachukua wanawe wawili Manase na Efraimu, pamoja naye. **2** Yakobo alipoambiwa, “Mwanao Yosefu amekujia kukuona,” Israeli akakusanya nguvu zake, akaketi kitandani. **3** Yakobo akamwambia Yosefu, “Mungu Mwenyezi alinitokea huko Luzu katika nchi ya Kanaani, huko akanibariki, **4** naye akaniambia, ‘Nitakufanya ustawi na kuongezeka hesabu yako, nitakufanya kuwa jamii ya mataifa, nami nitakupa nchi hii uimiliki milele wewe na wazao wako baada yako.’ **5** ‘Sasa basi, wanao wawili waliozaliwa kwako huko Misri kabla sijaja hapa kwako watahesabiwa kuwa ni wangu; Efraimu na Manase watakuwa wangu, kama vile Reuben na Simeoni walivo wangu. **6** Lakini watoto utakaowazaa baada yao watakuwa wako. Katika nchi watakayoirithi, wataambuliwa kwa jina la ndugu zao. **7** Nilipokuwa ninarudi kutoka Padani, katika huzuni yangu Raheli alifariki katika nchi ya Kanaani tulipokuwa tungali tukisafiri, tukiwa karibu kufika Efrathi. Kwa hiyo nilimzika huko, kando ya njia iendayo Efrathi” (yaani Bethlehemu). **8** Wakati Israeli alipowaona wana wa Yosefu, aauliza, “Hawa ni nani?” **9** Yosefu akamjibu baba yake, “Hawa ni wana ambao Mungu amenipa nikiwa huko.” Ndipo Israeli akasema, “Walete kwangu ili niwabariki.” **10** Basi macho ya Israeli yalikuwa hayaoni vizuri kwa sababu ya uzee, naye aliona kwa shida. Kwa hiyo Yosefu akawaleta wanawe karibu na baba yake, Israeli akawabusu na akawakumbatia. **11** Israeli akamwambia Yosefu, “Kamwe sikutazamia kuuona uso wako tena, lakini sasa Mungu ameniruhusu kuwaona watoto wako pia.” **12** Ndipo Yosefu akawaondoa wanawe magotini mwa Israeli naye akasujudu hadi nchi. **13** Yosefu akachukua wale wana wawili, Efraimu kwenye mkono wake wa kuume akimwelekeza kwenye mkono wa kushoto wa Israeli, na Manase katika mkono wake wa kushoto akimwelekeza kwenye mkono wa kuume wa Israeli, akawaleta karibu na babu yao. **14** Lakini Israeli akaupeleka mkono wake wa kuume, akauweka juu ya kichwa cha Efraimu, ingawa alikuwa ndiye mdogo, na mkono wake wa kushoto akaukatisha, akauweka juu ya kichwa cha Manase, ingawa Manase alikuwa ndiye mzaliwa wa kwanza. **15** Ndipo akambariki Yosefu

akisema, "Mungu ambaye baba zangu Abrahamu na yake yatakuwa meupe kwa maziwa. **13** "Zabuloni Isaki walimtii, Mungu ambaye amekuwa mchungaji wa aliniokoa kutoka madhara yote, yeche na awabariki vijana hawa. Na waitwe kwa jina langu na kwa majina ya baba zangu Abrahamu na Isaki, wao na waongezeke kwa wingi katika dunia." **17** Yosefu alipoona baba yake akiweka mkono wa kuume juu ya kichwa cha Efraimu, hakupendezwa, kwa hiyo akauchukua mkono juu ya kichwa cha Manase. **18** Yosefu akamwambia, uweke mkono wako wa kuume juu ya kichwa chake." nautafuta wokovu wako. **19** "Gadi atashambuliwa **19** Lakini baba yake akakataa, akasema, "Ninajua, ghafula na kundi la washambuliaji, lakini yeze mwanangu, ninajua. Yeye pia atakuwa taifa, naye atawageukia na kuwashinda kabisa. **20** "Chakula pia atakuwa mkuu. Hata hivyo, ndugu yake mdogo atakuwa mkuu kuliko yeze, nao wazao wake watakuwa atakuwa nyoka kando ya barabara, nyoka mwenye kundi la mataifa." **20** Akawabarikia siku ile na kusema, "Kwa jina lenu Israeli watatamka baraka hii: "Mungu ni mzabibu uzaao, mzabibu uzaao ulio kando ya na awafanye kama Efraimu na Manase." Kwa hiyo lakini Mungu atakuwa pamoja nanyi, na atawarudisha katika nchi ya baba zenu. **22** Kwako wewe, kama aliye juu ya ndugu zako, ninakupa sehemu moja zaidi ya ndugu zako, lile eneo nililoteka kwa Waamori kwa upanga wangu na upinde wangu."

49 Ndipo Yakobo akawaita wanawe na kusema: "Kusanyikeni kunizunguka ili niweze kuwaambia lile litakalowatokea siku zijazo. **2** "Kusanyikeni na msikilize, enyi wana wa Yakobo, msikilizeni baba yenu Israeli. **3** "Reuben, wewe ni mzaliwa wangu wa kwanza, nguvu zangu, tunda la kwanza la nguvu zangu, umeピita kwa heshima, umeピita kwa uwezo. **4** Usiyezuwa kama maji, basi hutakuwa mkuu tena, kwa kuwa ulipanda kwenye kitanda cha baba yako, kwenye kitanda changu na kukinajisi. **5** "Simeoni na Lawi ni wana ndugu: panga zao ni silaha za jeuri. **6** Mimi na nisiingie katika baraza lao, nami nisiunganike katika kusanyiko lao, kwa kuwa wamewaua watu katika hasira yao, walikata mishipa ya miguu ya mafahali kama walivyopenda. **7** Hasira yao na ilaaniwe, kwa kuwa ni kali mno, nayo ghadhabu yao ni ya ukatili! Nitawatawanya katika Yakobo Na kuwasambaza katika Israeli. **8** "Yuda, ndugu zako watakusifu; mkono wako utakuwa shingoni mwa adui zako; wana wa baba yako watakusujudia. **9** Ee Yuda, wewe ni mwana simba; unarudi toka mawindoni, mwanangu. Kama simba hunyemelea na kulala chini, kama simba jike: nani athubutuye kumwamsha? **10** Fimbo ya ufalme haitaondoka kwa Yuda, wala fimbo ya mtawala katika yao, hadi aje yeche ambaye milki ni yake, ambaye utii wa mataifa ni wake. **11** Atamfunga punda wake katika mzabibu, naye mwana-punda wake kwenye tawi lililo bora zaidi; atafua mavazi yake katika divai, majoho yake katika damu ya mizabibu.

12 Macho yake yatakuwa mekundu kwa divai, meno

yake yatakuwa meupe kwa maziwa. **13** "Zabuloni meli; mpaka wake utapanuka kueleke Sidoni. **14** "Isakari ni punda mwenye nguvu ambaye amelala kati ya mizigo yake. **15** Aonapo palivyo pazuri mahali pake pa kupumzika na jinsi nchi yake inavyopendeza, atainamisha bega lake kwenye mizigo na kujitolea kwa ajili ya kazi ngumu. **16** "Dani atashukumu watu wake kwa haki kama mmoja wa makabila ya Israeli. **17** Dani wa baba yake kutoka kichwa cha Efraimu na kuweka atakuwa nyoka kando ya barabara, nyoka mwenye juu ya kichwa cha Manase. **18** "Ee Bwana, sumu kando ya njia, yule aumaye visigino vya farasi "Hapana, baba yangu, huyu ndiye mzaliwa wa kwanza; ili yule ampandaye aanguke chali. **19** "Gadi atashambuliwa **19** Lakini baba yake akakataa, akasema, "Ninajua, ghafula na kundi la washambuliaji, lakini yeze mwanangu, ninajua. Yeye pia atakuwa taifa, naye atawageukia na kuwashinda kabisa. **20** "Chakula pia atakuwa mkuu. Hata hivyo, ndugu yake mdogo atakuwa mkuu kuliko yeze, nao wazao wake watakuwa atakuwa nyoka kando ya barabara, nyoka mwenye kundi la mataifa." **20** Akawabarikia siku ile na kusema, "Kwa jina lenu Israeli watatamka baraka hii: "Mungu ni mzabibu uzaao, mzabibu uzaao ulio kando ya na awafanye kama Efraimu na Manase." Kwa hiyo lakini Mungu atakuwa pamoja nanyi, na atawarudisha katika nchi ya baba zenu. **22** Kwako wewe, kama aliye juu ya ndugu zako, ninakupa sehemu moja zaidi ya ndugu zako, lile eneo nililoteka kwa Waamori kwa upanga wangu na upinde wangu."

23 Kwa uchungu wapiga mshale walimshambulia, wakampiga mshale kwa ukatili. **24** Lakini upinde wake ulibaki imara, mikono yake ikatiwa nguvu, na mshale kwa ukatili. **25** Kwa uchungu wapiga mshale walimshambulia, mshale kwa ukatili. **26** Baraka za baba yako ni kubwa kuliko baraka za milima ya kale, nyingi kuliko vilima vya kale. Baraka hizo zote na zikae juu ya kichwa cha Yosefu, juu ya paji la yule mkuu mionganoni mwa ndugu zake. **27** "Benyamin ni mbwa mwitu mlafi mwenye njaa kuu; asubuhi hurarua mawindo yake, jioni hugawa nyara." **28** Haya yote ndiyo makabila kumi na mawili ya Israeli, na hivi ndivyo baba yao alivyowaambia alipowabariki, akimpa kila mmoja baraka inayomfaa. **29** Ndipo alipowapa maelekezo haya: "Mimi nikoo karibu kukusanywa kwa watu wangu. Mnizike pamoja na baba zangu kwenye pango katika shamba la Efroni, Mhiti, **30** pango lililoko katika shamba la Makpela, karibu na Mamre huko Kanaani, ambalo Abrahamu alinunua kwa ajili ya mahali pa kuzikia kutoka kwa Efroni, Mhiti, pamoja na shamba. **31** Huko ndiko Abrahamu na Sara mkewe walikozikwa, huko akazikwa Isaki na Rebeka mkewe, na huko nilimzika Lea. **32** Shamba hilo na pango lililoko ndani yake lilinunuliwa kutoka kwa Wahiti." **33** Baada ya Yakobo kumaliza kutoa maelekezo hayo kwa wanawe, akarudisha miguu yake kitandani, akapumua pumzi ya mwisho, na akusanywa kwa watu wake.

50 Basi Yosefu akamwangu kwa baba yake, akalilia juu yake na akambusu. **2** Ndipo Yosefu akawaagiza matabibu waliokuwa wakimhudumia, wamtie baba yake Israeli dawa ili asioze. Hivyo matabibu wakamtia dawa asioze, **3** wakatumia siku

arobaini, kwa maana ndio muda uliotakiwa wa kutia dawa ili asioze. Nao Wamisri wakamwomboleza Yakobo kwa siku sabini. **4** Siku za kumwomboleza zilipokwisha, Yosefu akawaambia washauri wa Farao, "Kama nimepata kibali machoni penu semeni na Farao kwa ajili yangu. Mwambieni, **5** 'Baba yangu aliniapisha na kuniambia, "Mimi niko karibu kufa; unizike katika kaburi lile nililochimba kwa ajili yangu mwenyewe katika nchi ya Kanaani." Sasa nakuomba uniruhusu niende kumzika baba yangu, nami nitarudi." **6** Farao akasema, "Panda, uende kumzika baba yako, kama alivyokuapiza kufanya." **7** Hivyo Yosefu akapanda kwenda kumzika baba yake. Maafisa wote wa Farao wakaenda pamoja naye, watu mashuhuri wa baraza lake na watu mashuhuri wote wa Misri. **8** Hawa ni mbali na watu wote wa nyumbani kwa Yosefu, na ndugu zake, na wale wote wa nyumbani mwa baba yake. Ni watoto wao, makundi yao ya kondoo, mbuzi na ng'ombe tu waliobakia katika nchi ya Gosheni. **9** Magari makubwa na wapanda farasi pia walipanda pamoja naye. Likawa kundi kubwa sana. **10** Walipofika kwenye sakafu ya kupuria nafaka ya Atadi, karibu na Yordani, wakalia kwa sauti na kwa uchungu; Yosefu akapumzika huko kwa siku saba kumwomboleza baba yake. **11** Wakanaani walioishi huko walipoona maombolezo yaliyofanyika katika sakafu ile ya kupuria ya Atadi, wakasema, "Wamisri wanafanya maombolezo makubwa." Kwa hiyo mahali pale karibu na Yordani pakaitwa Abel-Mizraimu. **12** Hivyo wana wa Yakobo wakafanya kama baba yao alivyowaagiza: **13** Wakamchukua mpaka nchi ya Kanaani, wakamzika kwenye pango katika shamba la Makpela, karibu na Mamre, ambalo Abrahamu alilinunua kutoka kwa Efroni, Mhiti, pamoja na shamba liwe mahali pa kuzikia. **14** Baada ya Yosefu kumzika baba yake, akarudi Misri pamoja na ndugu zake na wale wote waliokuwa wamekwendwa naye kumzika baba yake. **15** Ndugu zake Yosefu walipoona kwamba baba yao amekufa, wakasema, "Itakuwaje kama Yosefu ataweka kinyongo dhidi yetu na kutulipa mabaya yote tuliyomtendea?" **16** Kwa hiyo wakampelekea Yosefu ujumbe, wakasema, "Kabla baba yako hajafa aliacha maagizo haya: **17** 'Hili ndilo mtakalomwambia Yosefu: Ninakuomba uwasamehe ndugu zako dhambi na mabaya kwa vile walivyokutenda vibaya.' Sasa tafadhalii samehe dhambi za watumishi wa Mungu wa baba yako." Ujumbe huu ulipomfikia, Yosefu akalia. **18** Ndipo ndugu zake wakaja na kujitupa chini mbele yake. Wakasema, "Sisi ni watumwa wako." **19** Lakini Yosefu akawaambia, "Msiogope.Je, mimi ni badala ya Mungu? **20** Mlikusudia kunidhuru, lakini Mungu alikusudia mema, ili litimie hili linalofanyika sasa, kuokoa maisha ya watu wengi. **21** Hivyo basi, msiogope. Mimi nitawatunza ninyi nyote pamoja na watoto wenu." Akawahakikishia na kusema nao kwa wema. **22** Yosefu akakaa katika nchi ya Misri, ye ye pamoja na jamaa yote ya baba yake. Akaishi miaka 110, **23** naye akaona kizazi

cha tatu cha watoto wa Efraimu. Pia akaona watoto wa Makiri mwana wa Manase, wakawekwa magotini mwa Yosefu walipozaliwa. **24** Ndipo Yosefu akawaambia ndugu zake, "Mimi ninakaribia kufa. Lakini kwa hakika Mungu atawasaidia na kuwachukueni kutoka nchi hii na kuwapeleka katika nchi aliyomwahidi kwa kiapo Abrahamu, Isaki na Yakobo." **25** Naye Yosefu akawaapisha wana wa Israeli na kuwaambia, "Hakika Mungu atawasaidia, nanyi ni lazima mhakikishe mmepondisha mifupa yangu kutoka mahali hapa." **26** Kwa hiyo Yosefu akafa akiwa na umri wa miaka 110. Baada ya kumtia dawa ili asioze, akawekwa kwenye jeneza huko Misri.

Kutoka

1 Haya ndiyo majina ya wana wa Israeli ambao walikwenda Misri na Yakobo, kila mmoja akiwa pamoja na jamaa yake: **2** Reuben, Simeoni, Lawi na Yuda; **3** Isakari, Zabuloni na Benyaminini; **4** Dani na Naftali, Gadi na Asheri. **5** Wazao wote wa Yakobo walikuwa watu sabini; Yosefu alikuwa tayari yuko Misri. **6** Basi Yosefu na kaka zake wote na kizazi kile chote walikufa, **7** lakini Waisraeli walikuwa wamezaana na kuongezeka sana, idadi yao ikawa kubwa mno, kwa hiyo wakajiza nchi. **8** Kisha mfalme mpya ambaye hakufahamu habari za Yosefu akatawala Misri. **9** Akawaambia watu wake, “Tazameni, Waisraeli wamekuwa wengi mno kwa idadi kutuliko sisi. **10** Njooni, ni lazima tuwashughulikie kwa uangalifu, la sivyo watazidi kuwa wengi zaidi, na ikiwa patatokea vita, watajunga na adui zetu kupigana dhidi yetu na kuondoka katika nchi hii.” **11** Basi Wamisri wakaweka wasimamizi wa kuwasimamia na kuwatesa Waisraeli kwa kazi ngumu, nao wakajenga miji ya Pithomu na Ramesesi ya kuweka akiba ya Farao. **12** Lakini walivyozidi kuteswa ndivyo walivyozidi kuongezeka na kuenea katika nchi; Wamisri wakawaogopa Waisraeli, **13** kwa hiyo wakawatumikisha kwa ukatili. **14** Wakafanya maisha ya Waisraeli kuwa machungu kwa kufanya kazi ngumu ya kutengeneza lami na kufyatua matofali, na kazi zote za mashambani; katika kazi zao zote ngumu, Wamisri waliwatumia Waisraeli kwa ukatili. **15** Mfalme wa Misri akawaambia wakunga wa Kimisri waliowazalisha wanawake wa Kiebrania, ambao majina yao ni Shifra na Pua, **16** “Mtakapowazalisha wanawake wa Kiebrania, chunguzeni wanapojfifunga. Ikiwa ni mtoto wa kiume, muueni, lakini ikiwa ni msichana, mwachenii aishi.” **17** Lakini hao wakunga walimcha Mungu na hawakufanya kile mfalme wa Misri alichowaambia kufanya, bali wakawaacha watoto wa kiume waishi. **18** Ndipo mfalme wa Misri akawaita hao wakunga, akawauliza, “Kwa nini mmefanya hivi? Mbona mmeacha watoto wa kiume waishi?” **19** Wakunga wakamjibu Farao, “Wanawake wa Kiebrania ni tofauti na wanawake wa Kimisri; wao wana nguvu, nao hujifungua watoto kabla wakunga hawajafika.” **20** Kwa hiyo Mungu akawatendea mema wakunga hao. Waisraeli wakaongezeka na kuendelea kuwa wengi zaidi. **21** Kwa vile hao wakunga walimcha Mungu, Mungu akawajalia kuwa na jamaa zao wenye. **22** Kisha Farao akatoa agizo hili kwa watu wake wote: “Kila mtoto wa kiume atakayezaliwa kwa Waebrania lazima atupwe katika Mto Naili, bali kila mtoto wa kike aachwe aishi.”

2 Basi mtu mmoja wa nyumba ya Lawi akaoa mwanamke Mlawi, **2** naye mwanamke huyo akapata mimba, akazaa mtoto wa kiume. Alipoona mtoto huyo ni mzuri, akamficha kwa miezi utumwa kikamfikia Mungu. **24** Mungu akasikia kilio mitatu. **3** Lakini alipoona hawezu kumficha zaidi, chao cha huzuni, akakumbuka Agano alilofanya na

akamtengenezea kisafina cha mafunjo, akakipaka lami. Kisha akamweka huyo mtoto ndani yake, akakificha katikati ya matete kando ya ukingo wa Mto Naili. **4** Dada ya huyo mtoto akasimama mbali ili kuona kitakachompata mtoto. **5** Ndipo binti Farao akateremka mtoni Naili kuoga, nao wahudumu wake wakawa wanatembea ukingoni mwa mto. Binti mfalme akaona kisafina katikati ya manyasi, akamtuma mmoja wa watumwa wake wa kike kukichukua. **6** Alifungua kisafina akaona mtoto ndani yake. Mtoto alikuwa akilia, akamhurumia. Akasema, “Huyu ni mmoja wa watoto wa Kiebrania.” **7** Ndipo dada wa huyo mtoto akamuuliza binti Farao, “Je, niende nikakutafutie mmoja wa wanawake wa Kiebrania akulelee huyu mtoto?” **8** Binti Farao akamjibu, “Ndiyo, nenda.” Yule msichana akaenda akamleta mama wa mtoto. **9** Binti Farao akamwambia, “Mchukue huyu mtoto unisaidie kumlea, nami nitakulipa.” Basi yule mwanamke akamchukua mtoto na kumlea. **10** Mtoto alipokua, akampeleka kwa binti Farao, naye akawa mwanawе. Akamwita jina lake Mose akisema, “Nilimtoa kwenye maji.” **11** Siku moja, baada ya Mose kukua, akaondoka kwenda walikokuwa watu wake, na akachunguza jinsi walivyokuwa wakifanya kazi ngumu. Akamwona Mmisri akimpiga Mwebrania, mmojawapo wa watu wake. **12** Mose akatazama huku na huko asione mtu yeoyote, akamuua yule Mmisri, akamficha mchangani. **13** Kesho yake akatoka, akaona Waebrania wawili wakipigana. Akamuuliza yule aliyekosa, “Mbona unampiga Mwebrania mwenzako?” **14** Yule mtu akamjibu, “Ni nani aliyekufanya mtawala na mwamuzi juu yetu? Je, unataka kuniua kama uliyomuua yule Mmisri?” Ndipo Mose akaogopa na kuwaza, “Jambo lile nililofanya lazima limefahamika.” **15** Farao aliposikia jambo hili, alijaribu kumuua Mose, lakini Mose akamkimbia Farao na kwenda kuishi katika nchi ya Midiani, akaketi kando ya kisima. **16** Kuhani wa Midiani alikuwa na binti saba, nao wakaja kisimani ili kuchota maji na kujaza hori kwa ajili ya kunyweshea mifugo ya baba yao. **17** Baadhi ya wachungaji wakaja wakawafukuza hao wasichana. Ndipo Mose akainuka, akawasaidia na kunywesha mifugo yao. **18** Hao wasichana waliporudi nyumbani kwa Reueli baba yao, akawauliza, “Imekuwa leo mmerudi mapema hivyo?” **19** Wakamjibu, “Mmisri mmoja alituoko kutoka mikononi mwa wachungaji. Pia mtu huyo alituchotea maji na kunywesha mifugo.” **20** Akawauliza binti zake, “Yuko wapi? Mbona mmemwacha? Mkaribisheni ale chakula.” **21** Mose akakubali kukaa kwa huyo mtu, ambaye alimpa Mose binti yake aliyeitwa Sipora amwoe. **22** Sipora alizaa mtoto wa kiume, naye Mose akamwita Gershomu, akisema, “Nimekuwa mgeni katika nchi ya kigeni.” **23** Baada ya muda mrefu, mfalme wa Misri akafa. Waisraeli wakalia kwa huzuni katika utumwa wao, walilia na kilio chao cha kutaka msaada kwa ajili ya

Abrahamu pamoja na Isaki na Yakobo. **25** Kwa hiyo Mungu akawaangalia Waisraeli na kuwahurumia.

3 Basi Mose alikuwa anachunga mifugo ya Yethro mkwewe, kuhani wa Midiani. Mose akapeleka mifugo mbali nyuma ya jangwa, naye akafika Horebu, mlima wa Mungu. **2** Huko malaika wa Bwana akamtokea Mose katika mwali wa moto kutoka kichakani. Mose akaona kwamba ingawa kile kichaka kilikuwa kinawaka moto, kilikuwa hakiteketei. **3** Ndipo Mose akawaza, “Nitageuka sasa nione kitu hiki cha ajabu, nami nione ni kwa nini kichaka hiki hakiteketei.” **4** Bwana alipoona kuwa amegeuka ili aone, Mungu akamwita kutoka ndani ya kile kichaka, “Mose! Mose!” Naye Mose akajibu, “Mimi hapa.” **5** Mungu akamwambia, “Usikaribie zaidi. Vua viatu vyako, kwa maana mahali unaposimama ni patakatifu.” **6** Kisha akamwambia, “Mimi ni Mungu wa baba yako, Mungu wa Abrahamu, Mungu wa Isaki, na Mungu wa Yakobo.” Mose aliposikia hayo, akafunika uso wake kwa sababu aliogopa kumtazama Mungu. **7** Bwana akamwambia, “Hakika nimeona mateso ya watu wangu katika Misri. Nimesikia kilio chao kwa sababu ya wasimamizi wao, nami naguswa na mateso yao. **8** Basi nimeshuka niwaokoe kutoka mkono wa Wamisri, niwatoe na kuwapandisha kutoka nchi hiyo, niwapeleke katika nchi nzuri na kubwa, nchi itiririkayo maziwa na asali, nchi ya Wakanaani, Wahiti, Waamori, Waperizi, Wahivi na Wayebusi. **9** Sasa kilio cha Waisraeli kimenifikasi, nami nimeona jinsi Wamisri wanavyowatesa. **10** Basi, sasa nenda. Ninakutuma kwa Farao ili kuwatoa watu wangu Waisraeli kutoka Misri.” **11** Lakini Mose akamwambia Mungu, “Mimi ni nani hata niende kwa Farao kuwatoa Waisraeli nchini Misri?” **12** Naye Mungu akasema, “Mimi nitakuwa pamoja nawe. Hii itakuwa ishara kwako kwamba ni Mimi nimekutuma: Hapo utakapokuwa umewatoa watu Misri, mtamwabudu Mungu katika mlima huu.” **13** Mose akamwambia Mungu, “Ikiwa nitawaende Waisraeli na kuwaambia, ‘Mungu wa baba zenu amenituma kwenu,’ nao wakiniliza, ‘Jina lake ni nani?’ Nitawaambia nini?” **14** Mungu akamwambia Mose, “Mimi niko ambaye niko. Hivyo ndivyo utakavyowaambia Waisraeli: ‘Mimi niko amenituma kwenu.’” **15** Vilevile Mungu akamwambia Mose, “Waambie Waisraeli, ‘Bwana, Mungu wa baba zenu, Mungu wa Abrahamu, Mungu wa Isaki, na Mungu wa Yakobo amenituma kwenu.’ Hili ndilo Jina langu milele, Jina ambalo mtanikumbuka kwalo kutoka kizazi hadi kizazi. **16** “Nenda, ukawakusanye wazee wa Israeli, uwaambie, ‘Bwana, Mungu wa baba zenu, Mungu wa Abrahamu, Isaki na Yakobo, alinitokea akaniambia: Nimewatazama, nami nimeona mliyofanyiwa katika Misri. **17** Nami nimeahidi kuwapandisha kutoka mateso yenu katika nchi ya Misri, niwapeleke nchi ya Wakanaani, Wahiti, Waamori, Waperizi, Wahivi na Wayebusi, nchi itiririkayo maziwa na asali.” **18** “Wazee wa Israeli

watakusikiliza. Kisha wewe na wazee mtakwenda kwa mfalme wa Misri na kumwambia, ‘Bwana, Mungu wa Waebrania ametutokea. Turuhusu twende safari ya siku tatu huko jangwani kutoa dhabihu kwa Bwana Mungu wetu.’ **19** Lakini nafahamu kwamba mfalme wa Misri hataruhusu kwenda, mpaka mkono wenye nguvu umlazimishe. **20** Kwa hiyo nitaunyoosha mkono wangu na kuwapiga Wamisri kwa maajabu yote nitakayofanya mionganii mwaao. Baada ya hayo, atawaruhusu mwondoke. **21** “Nami nitawapa hawa watu upendeleo mbele ya Wamisri, kwa hiyo mtakapoondoka nchini hamtaondoka mikono mitupu. **22** Kila mwanamke Mwisraeli atamwomba jirani yake Mmisri na mwanamke yeyote anayeishi nyumbani kwake ampe vyombo vya fedha, dhahabu na nguo, ambavyo mtawavika wana wenu na binti zenu. Hivyo mtawateka nyara Wamisri.”

4 Mose akajibu, “Itakuwaje kama hawataniamini au kuniskiliza, waseme, ‘Bwana hakukutokea?’” **2** Ndipo Bwana akamwambia, “Ni nini hicho kilicho mkononi mwako?” Akajibu, “Fimbo.” **3** Bwana akasema, “Itupe chini.” Mose akaitupa chini hiyo fimbo nayo ikawa nyoka, naye akaikimbia. **4** Kisha Bwana akamwambia, “Nyooasha mkono wako umkamate mkiani.” Basi Mose akanyoosha mkono akamkamata yule nyoka, naye akabadiilika tena kuwa fimbo mkononi mwake. **5** Bwana akasema, “Hivi ndivyo Waisraeli watakavyoamini kuwa Bwana, Mungu wa baba zao, Mungu wa Abrahamu, Mungu wa Isaki, na Mungu wa Yakobo, amekutokea wewe.” **6** Kisha Bwana akamwambia, “Weka mkono wako ndani ya joho lako.” Basi Mose akaweka mkono wake ndani ya joho lake, naye alipoutoa, ulikuwa na ukoma, mweupe kama theluji. **7** Mungu akamwambia, “Sasa urudishe tena huo mkono ndani ya joho lako.” Basi Mose akaurudisha mkono wake ndani ya joho lake na alipoutoa, ulikuwa mzima, kama sehemu zingine za mwili wake. **8** Ndipo Bwana akamwambia, “Kama hawatakuamini wewe, au kutojali ishara ya kwanza, wataamini ishara ya pili. **9** Lakini kama hawataamini ishara hizi mbili au hawatawasikiliza ninyi, chukua kiasi cha maji kutoka Mto Naili uyamimine juu ya ardhi kavu. Maji mtakayotoa mtoni yatakuwa damu juu ya ardhi.” **10** Mose akamwambia Bwana, “Ee Bwana, kamwe sijapata kuwa msemaji kwa ufashaa wakati uliopita wala tangu ulipoanza kuzungumza na mtumishi wako. Ulimi wangu ni mzito kuzungumza.” **11** Bwana akamwambia, “Ni nani aliyempa mwanadamu kinywa? Ni nani aliyemfanya mtu kuwa kiziwi au bubu? Ni nani anayempa mtu kuona au upofu? Je, si mimi, Bwana? **12** Sasa nenda, nitakusaidia kusema, nami nitakufundisha jambo la kusema.” **13** Lakini Mose akasema, “Ee Bwana, tafadhalihalimtume mtu mwagine kufanya kazi hiyo.” **14** Ndipo hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya Mose, akamwambia, “Vipi kuhusu ndugu yako, Aroni Mlawi? Ninajua yeze anaweza kuzungumza vizuri. Naye

yuko tayari njiani kukulaki, na moyo wake utafurahi kwa tauni au kwa upanga.” 4 Lakini mfalme wa Misri wakati atakapokuona. 15 Utazungumza naye na akasema, “Mbona ninyi Mose na Aroni mnawachukua kuweka maneno kinywani mwake. Nitawasaidia watu waache kazi zao? Rudini kwenye kazi zenu!” 5 ninyi wawili kusema, nami nitawafundisha jambo Kisha Farao akasema, “Tazama, sasa watu hawa ni la kufanya. 16 Aroni ataongea na watu badala yako wengi, nanyi mnawazuia kufanya kazi.” 6 Siku iyo na itakuwa kwamba yege amekuwa kinywa chako hiyo Farao akatoa amri hii kwa viongozi wa watumwa nawe utakuwa kama Mungu kwake. 17 Lakini chukua na wasimamizi wa watu akaawaambia: 7 “Tangu fimbo hii mkononi mwako ili uweze kuitumia kufanya sasa msiwape hawa watu nyasi za kutengenezea ishara hizo za ajabu.” 18 Kisha Mose akarudi kwa matofali. Wao wakusanye nyasi zao wenyewe. 8 Yethro mkwewe akamwambia, “Niruhusu nirudi kwa Lakini watakeni kutengeneza matofali kiasi kile kile watu wangu Misri kuona kama yuko hata mmoja cha mwanzo, kiwango kisipunguzwe. Wao ni wavivu, wao ambaye bado anaishi.” Yethro akamwambia, ndio sababu wanalia, wakisema, ‘Turuhusiwe twende “Nenda, nami nakutakia mema.” 19 Basi Bwana kumtolea Mungu wetu dhabihu.’ 9 Fanyeni kazi kuwa alikuwa amemwambia Mose huko Midiani, “Rudi ngumu zaidi kwa watu hao ili kwamba wakazane na Misri kwa maana watu wote waliotaka kukuua kazi na kuacha kusikiliza uongo.” 10 Basi viongozi wamekufa.” 20 Basi Mose akamchukua mkewe na wa watumwa na wasimamizi wakaenda kuwaambia wanawe, akawapandisha juu ya punda na kuanza safari watu, “Hivi ndivyo Farao asemavyo: ‘Sitawapa tena kurudi Misri. Naye achaichukua ile fimbo ya Mungu nyasi.’ 11 Nendeni mkatafute nyasi wenyewe popote mkononi mwake. 21 Bwana akamwambia Mose, mnapoewa kuzipata, lakini kazi yenu haitapunguzwa “Utakaporudi Misri, hakikisha kwamba utafanya hata kidogo.” 12 Basi watu wakatawanyika kote mbele ya Farao maajabu yote niliyokupa uwezo wa nichini Misri kukusanya mabua ya kutumia badala kuyafanya. Lakini nitafanya moyo wake kuwa mgumu ya nyasi. 13 Viongozi wa watumwa wakasisitiza, ili kwamba asiwaruhusu watu waende. 22 Kisha wakisema, “Timizeni kazi mnayotakiwa kwa kila siku, mwambie Farao, ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Israeli ni kama wakati ule mlipokuwa mkipewa nyasi.’ 14 mwanangu mzaliwa wa kwanza, 23 nami nilikuambia, Wasimamizi wa Kiisraeli waliochaguliwa na viongozi “Ruhusu mwanangu aondoke, ili aweze kuniabudu wa watumwa wa Farao walipigwa na kuulizwa, ‘Kwa mimi.’ Lakini ukakataa kumruhusu kwenda, basi nini hamkutimiza kiwango chenu cha kutengeneza nitaua mwana wako mzaliwa wa kwanza.” 24 Mose matofali jana na leo, kama mwanzoni?” 15 Ndipo alipokuwa mahali pa kulala wageni akiwa njiani wasimamizi wa Kiisraeli wakaenda kumlilia Farao, kurudi Misri, Bwana akakutana naye, akataka kumuua. wakisema: “Mbona umewatendea watumishi wako 25 Lakini Sipora akachukua jiwe gumu, akakata govi tumeambiwa, ‘Tengenezeni matofali!’ Watumishi akasema, “Hakika wewe ni bwanan arusi wa damu wako wanapigwa, lakini kosa ni la watu wako kwangu.” 26 Sipora alipomwita Mose, “Bwana arusi wa wenyewe.” 17 Farao akasema, “Ninyi ni wavivu ndiyo damu,” alikuwa anamaanisha ile tohara. Baada ya hayo sababu mnasema, “Turuhusu twende tukamtlee Bwana akamwacha. 27 Bwana akamwambia Aroni, Bwana dhabihu.” 18 Sasa nendeni kazini. Hamtapewa “Nenda jangwani ukamlaki Mose.” Basi akakutana nyasi zozote, nanyi ni lazima intengeneze matofali.” na Mose kwenye mlima wa Mungu, akambusu. 28 19 Wasimamizi wa Kiisraeli walitambua kuwa wako Kisha Mose akamwambia Aroni kila kitu Bwana taabani walipoambiwa, “Hamtakiwi kupunguza idadi alichomtumia kusema, vilevile habari za ishara na ya matofali mliotakiwa kutengeneza kila siku.” 20 maajabu alizokuwa amemwamuru kufanya. 29 Mose Walipoondoka kwa Farao, wakawakuta Mose na Aroni na Aroni wakawakusanya wazee wote wa Waisraeli, 30 wakingojea kukutana nao, 21 wakawaambia Mose naye Aroni akawaambia kila kitu Bwana alichokuwa na Aroni, “Bwana na awaangalie awahukumu ninyi! amemwambia Mose. Pia akafanya ishara mbele ya Mmetufanya tunuke kwa Farao na maaftisa wake, watu, 31 nao wakaamini. Nao waliposikia kuwa Bwana nanyi mmeweka upanga mikononi mwao ili kutuua anajishughulisha nao, na kwamba ameona mateso sisi.” 22 Mose akarudi kwa Bwana na kumwambia, “Ee yao, walisujudu na kuabudu.

5 Baadaye Mose na Aroni wakaenda kwa Farao, wakamwambia, “Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: ‘Waruhusu watu wangu waende, ili waweeze kunifanya sikukuu huko jangwani.’” 2 Farao akasema, “Huyo Bwana ni nani, hata niimti na kuruhusu Israeli uende? Simjui huyo Bwana wala sitawaruhusu Israeli waende.” 3 Ndipo Mose na Aroni wakasema, “Mungu wa Waebrania amekutana nasi. Sasa turuhusu tuwe na safari ya siku tatu ya jangwani ili tukamtlee Bwana Mungu wetu dhabihu, la sivyo aweza kutupiga sisi

6 Kisha Bwana akamwambia Mose, “Sasa utaona kitu nitakachomfanyia Farao: Kwa sababu ya mkono wangu wenye nguvu atawaachia watu waende; kwa sababu ya mkono wangu wenye nguvu atawaafkuza waondoke nichini mwake.” 2 Pia Mungu akamwambia Mose, “Mimi ndimi Bwana. 3 Nilimtokea Abrahamu,

Isaki na Yakobo kama Mungu Mwenyezi, ingawa huyo Mose na huyo Aroni. **28** Bwana aliponena na sikuwalishila Jina langu, Yehova, Mimi mwenyewe Mose huko Misri, **29** akamwambia, "Mimi ndimi Bwana. Mwambie Farao mfalme wa Misri kila kitu nikuambiacho." **30** Lakini Mose akamwambia Bwana, "Kwa kuwa mimi huzungumza kwa kigugumizi, Farao atanisikiliza mimi?"

7 Kisha Bwana akamwambia Mose, "Tazama, nimekufanya kuwa kama Mungu kwa Farao, naye Aroni, huyo ndugu yako, atakuwa nabii wako. **2** Utasema kila kitu nitakachokuagiza, naye Aroni ndugu yako atamwambia Farao awaachie Waisraeli watoke katika nchi yake. **3** Lakini nitaufanya moyo wa Farao kuwa mgumu. Ingawa nitazidisha ishara na maajabu katika Misri, **4** hatawasikiliza. Kisha nitaupeleka mkono wangu juu ya Misri, na kwa matendo makuu ya hukumu nitavitoa vikundi vyangu, watu wangu Waisraeli. **5** Nao Wamisri watajua kuwa Mimi ndimi Bwana nitakapounyoosha mkono wangu dhidi ya Misri na kuwatoa Waisraeli watoke humo."

6 Mose na Aroni wakafanya sawasawa kama vile Bwana alivyowaagiza. **7** Mose alikuwa na umri wa miaka themanini na Aroni alikuwa na umri wa miaka themanini na mitatu walipozungumza na Farao. **8** Bwana akamwambia Mose na Aroni, **9** "Farao atakapoaambia, 'Fanyeni muujiza,' basi mwambie Aroni, 'Chukua fimbo yako na uitupe chini mbele ya Farao,' nayo fimbo itakuwa nyoka." **10** Ndipo Mose na Aroni wakaenda kwa Farao wakafanya sawasawa kama vile Bwana alivyogaigiza. Aroni akaitupa ile fimbo yake chini mbele ya Farao na maafisa wake, nayo ikawa nyoka. **11** Farao naye akawaita watu wenye maarifa na wachawi na waganga wa Kimisri, nao wakafanya vivyo hivyo kwa siri ya uganga wao. **12** Kila mmoja alitupa fimbo yake chini, nayo ikawa nyoka. Lakini fimbo ya Aroni ikazimeza zile fimbo zao. **13** Hata hivyo moyo wa Farao ukawa mgumu, naye hakuwasikiliza Mose na Aroni, sawasawa kama vile Bwana alivyokuwa amesema. **14** Kisha Bwana akamwambia Mose, "Moyo wa Farao ni mgumu, anakataa kuwaachia watu kuondoka. **15** Nenda kwa Farao asubuhi wakati anapokwenda mtoni. Ngoja ukingoni mwa Naili ili uonane naye, na uchukue mkononi mwako fimbo ile iliyobadilishwa kuwa nyoka. **16** Kisha umwambie, 'Bwana, Mungu wa Waembrania, amenituma nikuambie: Waachie watu wangu waende, ili wapate kuniabudu jangwani. Lakini hadi sasa hujasikiliza. **17** Hili ndilo Bwana asemalo: Kwa hili utajua kuwa Mimi ndimi Bwana: Fimbo ilio mkononi mwangu nitapiga nayo maji ya Naili nayo yatabadilika kuwa damu. **18** Samaki waliomo katika Mto Naili watakuwa, nao mto utanuka vibaya, Wamisri hawataweza kunywa hayo maji yake." **19** Bwana akamwambia Mose, "Mwambie Aroni, 'Chukua ile fimbo yako unyooshe mkono wako juu ya maji ya Misri, juu ya chemchemi na mifereji, juu ya madimbwi na mabwawa yote,' navyo vitabadilika kuwa damu. Damu itakuwa kila mahali katika Misri,

hata kwenye vyombo vyanya miti na vya mawe.” **20** Mose vile Bwana alivyokuwa amesema. **16** Ndipo Bwana na Aroni wakafanya kama vile Bwana alivyokuwa akamwambia Mose, “Mwambie Aroni, ‘Nyooasha fimbo amewaaagiza. Akainua fimbo yake machoni pa Farao yako uyapige mavumbi ya ardhi,’ nayo nchi yote ya na maafisa wake na kuyapiga maji ya Mto Naili, Misri mavumbi yatakuwa viroboto.” **17** Wakafanya na maji yote yakabadiilika kuwa damu. **21** Samaki hivyo, Aroni aliponyoosha mkono wake wenye fimbo katika Mto Naili wakafa, nao mto ukanuka vibaya sana kiasi kwamba Wamisri hawakuweza kunywa na kuyapiga mavumbi ya nchi, viroboto wakawajia watu na wanyama. Mavumbi yote katika nchi ya Misri maji yake. Damu ilikuwa kila mahali katika nchi ya yakawa viroboto. **18** Lakini waganga walipojaribu Misri. **22** Lakini waganga wa Misri kwa kutumia siri kutengeneza viroboto kwa siri ya uganga wao, ya uganga wao wakafanya vivyo hivyo, nao moyo wa hawakuweza. Nao viroboto walikuwa juu ya watu na Farao ukawa mgumu, hakuwasikiliza Mose na Aroni, waryama. **19** Waganga wale wakamwambia Farao, kama vile Bwana alivyokuwa amesema. **23** Badala “Hiki ni kidole cha Mungu.” Lakini moyo wa Farao yake, Farao akageuka, akaenda kwenye jumba lake la kifalme, wala hakulitili hili moyoni. **24** Nao Wamisri wote wakachimba kandokando ya Mto Naili kupata maji ya kunywa, kwa sababu hawakuweza kunywa maji ya mto. **25** Zilipita siku saba baada ya Bwana kuyapiga maji ya Mto Naili.

8 Ndipo Bwana akamwambia Mose, “Nenda kwa Farao ukamwombie, ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Waachie watu wangu waende, ili wapate kuniabudu. **2** Kama ukitataa kuwaruhusu kuondoka, basi nitapiga nchi yako yote kwa kuwaleeta vyura. **3** Mto Naili utafurika vyura. Watakuja kwenye jumba lako la kifalme na katika chumba chako cha kulala na kitandani mwako, katika nyumba za maafisa wako na kwa watu wako, vyura hao wataingia katika meko yenu na kwenye vyombo vyanya kukandia unga. **4** Vyura watapanda juu yako, juu ya watu wako na maafisa wako wote.” **5** Ndipo Bwana akamwambia Mose, “Mwambie Aroni, ‘Nyooasha mkono wako ukiwa na ile fimbo yako juu ya vijito, mifereji na madimbwi, fanya vyura waje juu ya nchi ya Misri.’” **6** Ndipo Aroni akaunyoosha mkono wake juu ya maji ya Misri, nao vyura wakatokea na kuifunika nchi. **7** Lakini waganga wakafanya vivyo hivyo kwa siri ya uganga wao, nao pia wakafanya vyura kuja juu ya nchi ya Misri. **8** Ndipo Farao akamwambia Mose na Aroni na kusema, “Mwombeni Bwana awaondoe vyura kutoka kwangu na kwa watu wangu, nami nitawaachia watu wenu waende kumtolea Bwana dhabihu.” **9** Mose akamwambia Farao, “Ninakupa heshima ya kuamua ni wakati gani wa kukuombea wewe, maafisa wako na watu wako ili kwamba vyura watoke kwenu na kwenye nyumba zenu. Isipokuwa wale walio katika Mto Naili.” **10** Farao akasema, “Kesho.” Mose akamjibu, “Itakuwa kama unavyosema, ili upate kujuja kwamba hakuna yeoyote kama Bwana Mungu wetu. **11** Vyura wataondoka kwako na katika nyumba zako, kwa maafisa wako na kwa watu wako, ila watabakia katika Mto Naili tu.” **12** Baada ya Mose na Aroni kuondoka kwa Farao, Mose akamililia Bwana kuhusu vyura aliokuwa amewaaleta kwa Farao. **13** Naye Bwana akafanya lile Mose alilomwomba. Vyura wakafia ndani ya nyumba, viwanjani na mashambani. **14** Wakayakusanya malundo, nchi nzima ikanuka. **15** Lakini Farao alipoona pametokea nafuu, akaushupaza moyo wake na hakuwasikiliza Mose na Aroni, kama

vile Bwana alivyokuwa amesema. **16** Ndipo Bwana na kuyapiga mavumbi ya ardhi, nayo nchi yote ya yakawa viroboto. **17** Lakini waganga walipojaribu Misri mavumbi yatakuwa viroboto.” **18** Lakini waganga walipojaribu Misri. **19** Waganga wale wakamwambia Farao, kama vile Bwana alivyosema. **20** Kisha Bwana akamwambia Mose, “Amka mapemba asubuhi na usimame mbele ya Farao wakati anapokwendu mtoni nawe umwambie, ‘Hili ndilo Bwana asemalo: Waachie watu wangu waende, ili wapate kuniabudu. **21** Kama hutawaachia watu wangu waondoke nitakupelekea makundi ya mainzi juu yako, kwa maafisa wako, kwa watu wako na kwenye nyumba zenu. Nyumba za Wamisri zitajazwa mainzi, hata na ardhi yote ya Misri. **22** “Lakini siku ile nitafanya kitu tofauti katika nchi ya Gosheni, ambapo watu wangu wanaishi, hapatakupewo na makundi ya mainzi, ili mpate kujua kwamba Mimi, Bwana, niko katika nchi hii. **23** Nitaweka tofauti kati ya watu wangu na watu wenu. Ishara hii ya ajabu itatokea kesho.”” **24** Naye Bwana akafanya hivyo. Makundi makubwa ya mainzi yalimiminika katika jumba la kifalme la Farao na katika nyumba za maafisa wake, pia nchi yote ya Misri ikaharibiwa na mainzi. **25** Ndipo Farao akamwambia Mose na Aroni na kuwaambia, “Nendeni mkmantolee Mungu wenu dhabihu katika nchi hii.” **26** Lakini Mose akamwambia, “Hilo halitakuwa sawa. Dhabihu tutakazomtolea Bwana Mungu wetu zitakuwa chukizo kwa Wamisri. Kama tukitoa dhabihu ambazo ni chukizo mbele yao, je, hawatatupiga mawe? **27** Ni lazima twende mwendo wa siku tatu mpaka tufike jangwani ili tumtolee Bwana Mungu wetu dhabihu, kama alivyotuagiza.” **28** Farao akamwambia, “Nitawaruhusu mwende kumtolea Bwana Mungu wenu dhabihu huko jangwani, lakini hamna ruhusa kwenda mbali sana. Sasa mniombee.” **29** Mose akajibu, “Mara tu nitakapoondoka, nitamwomba Bwana na kesho mainzi yataondoka kwa Farao, kwa maafisa wake na kwa watu wake. Hakikisha tu kwamba Farao hatatenda kwa udanganyifu tena kwa kutokuwaachia watu waende kumtolea Bwana dhabihu.” **30** Ndipo Mose akamwachia Farao na kumwomba Bwana, **31** naye Bwana akafanya lile Mose alilomwomba. Mainzi yakaondoka kwa Farao, kwa maafisa wake na kwa watu wake, wala hakuna hata inzi aliyebakia. **32** Lakini wakati huu pia Farao akaushupaza moyo wake, wala hakuwaruhusu Waisraeli waondoke.

9 Ndipo Bwana akamwambia Mose, “Nenda kwa Farao ukamwombie, ‘Hili ndilo Bwana, Mungu wa Waebraania asemalo: ‘Waachie watu wangu waende ili wapate kuniabudu.’” **2** Kama ukitataa kuwaachia

waende, nawe ukiendelea kuwashikilia, **3** mkono wa Misri.” **23** Mose alipoinyoosha fimbo yake kueleka Bwana utaleta pigo bayo kwa mifugo yako, juu ya angani, Bwana akatuma ngurumo na mvua ya mawe, farasi wako, punda, ngamia, ng’ombe wako, kondoo na umeme wa radi ulimulika hadi nchi. Kwa hiyo Bwana mbuzi. **4** Lakini Bwana ataweka tofauti kati ya mifugo akaifanya mvua ya mawe kunyesha juu ya nchi ya ya Israeli na ile ya Misri, kwamba hakuna mnyama Misri, **24** mvua ya mawe ikanyesha na radi ikamulika ya Israeli na ile ya Misri, kwamba hakuna mnyama pote. Ikawa dhoruba ya kutisha ambayo hajakuwako na kusema, “Kesho Bwana atalitenda hili katika nchi ya Misri, tangu nchi hiyo iwe taifa. nchi.” **6** Siku iliyofuata Bwana akalitenda: Mifugo **25** Mvua ya mawe ikaharibu kila kitu katika nchi yote ya Wamisri ikafa, lakini hakuna hata mnyama ya Misri kilichokuwa katika mashamba, watu na mmoja wa wana wa Israeli aliye쿁fa. **7** Farao akatuma wanyama, ikaharibu kila kitu kinachoota mashambani watu kuchunguza, nao wakakuta kuwa hakuna hata na kuvunja kila mti. **26** Mahali pekee ambapo mnyama mmoja wa Waisraeli aliye쿁fa. Lakini moyo mvua ya mawe haikunyesha ni nchi ya Gosheni, wa Farao haukukubali kuwaachia watu waende. **8** ambako Waisraeli waliishi. **27** Ndipo Farao akawaita Kisha Bwana akamwambia Mose na Aroni, “Chukueni Mose na Aroni akawaambia, “Wakati huu nimetenda majivu ya tanuru, naye Mose ayarushe angani mbele dhambi. Bwana ni mwene haki, mimi na watu ya Farao. **9** Yatakuwa vumbi jepesi juu ya nchi yote wangu ni wakosaji. **28** Mwombeni Bwana, kwa kuwa ya Misri, pia yataokea majipu yenye kufura juu tumepeata ngurumo na mvua za mawe za kututoshua. ya watu na wanyama katika nchi yote.” **10** Basi Nitawaachia mwondoke; hamtahitaji kungoja zaidi.” wakachukua majipu kwenye tanuru na kusimama **29** Mose akamjibu, “Nitakapokuwa nimetoka nje mbele ya Farao. Mose akayarusha hewani, nayo ya mji, nitanyoosha mikono yangu juu kumwomba majipu yenye kufura yakatokea miilini mwa watu na Bwana. Ngurumo zitakoma na hapatakuwepo mvua wanyama. **11** Waganga hawakuweza kusimama mbele ya mawe tena, ili upate kujua kuwa, nchi ni mali ya ya Mose kwa sababu ya majipu yale yaliyokuwa miilini Bwana. **30** Lakini ninajua kuwa wewe na maafisa mwao na juu ya miili ya Wamisri wote. **12** Lakini na shayiri viliharibiwa, kwa kuwa shayiri ilikuwa Bwana akaufanya moyo wa Farao kuwa mgumu, naye hakuwasikiliza Mose na Aroni, sawasawa kama vile na masuke, na kitani ilikuwa katika kutoa maua. Bwana alivyokuwa amemwambia Mose. **13** Kisha **32** Hata hivyo, ngano na jamii nyngine ya ngano Bwana akamwambia Mose, “Amka mapema asubuhi, usimame mbele ya Farao, umwambie, ‘Hili ndilo hazikuharibiwa kwa sababu zilikuwa hazijakomaan asemalo Bwana, Mungu wa Waebrania: Waachie watu bado.) **33** Kisha Mose akaondoka kwa Farao akaenda wangu waende, ili kwamba waweeze kuniabudu, **14** au na jne ya mji. Mose akanyoosha mikono yake kueleke wakati huu nitaleta mapigo yangu yenye nguvu dhidi kwa Bwana, ngurumo na mvua ya mawe vikakoma, yako, maafisa wako na watu wako, ili upate kujua kwa Bwana, ngurumo na mvua ya mawe na ngurumo kuwa hakuna mwingine kama Mimi katika dunia yote. **15** Kwa kuwa mpaka sasa ningelikuwa nimenyoosha zimekoma, akafanya dhambi tena. Yeye na maafisa mkono wangu na kukupiga wewe na watu wako kwa wake wakafanya mioyo yao kuwa migumu. **35** Kwa pigo ambalo lingekufutilia mbali juu ya nchi. **16** Lakini nimekuinua wewe kwa kusudi hili hasa, ili jili moyo wa Farao ukawa mgumu, wala hakuwaachia nipate kukuonyesha uwezo wangu, na ili Jina langu limate kutangazwa duniani yote. **17** Bado unaendelea kuijiinu juu ya watu wangu, wala hutaki kuwaachia waende. **18** Kwa hiyo, kesho wakati kama huu nitaleta mvua mbaya sana ya mawe ambayo hajapata kunyesha katika nchi ya Misri, tangu siku ilipoumbwa mpaka leo. **19** Sasa toa amri urudishe wanyama wote watoke malishoni na chochote ambacho kipo mashambani waje mpaka mahali pa usalama, kwa sababu mvua ya mawe itanyesha juu ya kila mtu na kila mnyama ambaye hajaletwa ndani ambao bado wako nje mashambani, nao watakuifa.” **20** Wale maafisa wa Farao ambao walilogopa neno la Bwana wakafanya haraka kuwaleta watumwa wao na mifugo yao ndani. **21** Lakini wale waliopuza neno la Bwana wakawaacha watumwa wao na mifugo yao shambani. **22** Ndipo Bwana akamwambia Mose, “Nyosha mkono wako kueleka angani ili kwamba mvua ya mawe inyeshe juu ya Misri yote, juu ya watu, wanyama na juu ya kila kitu kiotacho katika mashamba ya

10 Ndipo Bwana akamwambia Mose, “Nenda kwa Farao, kwa kuwa nimeufanya moyo wake kuwa mgumu na mioyo ya maafisa wake ili kwamba nipate kutenda ishara hizi zangu za ajabu mionganii mwao **2** ili upate kuwaeleza watoto wako na wajukuu wako jinsi niliyowatendea Wamisri kwa ukali na jinsi niliyofanya ishara zangu mionganii mwao, nanyi mpatte kujua kuwa Mimi ndimi Bwana.” **3** Kwa hiyo Mose na Aroni wakaenda kwa Farao na kumwambia, “Hili ndilo Bwana, Mungu wa Waebrania, asemalo: ‘Utaendelea hata lini kukataa kunyenyekeea mbele yangu? Waachie watu wangu waende, ili wapate kuniabudu. **4** Kama ukikataa kuwaachia waende, kesho nitaleta nzige katika nchi yako. **5** Nao watafunika uso wa ardhi hata usioneokane. Watatafuna mabaki machache yaliyobakizwa baada ya ile mvua ya mawe, yaani pamoa na kila mti unaoota katika mashamba yenu. **6** Nzige hao watajaza nyumba zako, za maafisa wako wote na za Wamisri wote. Jambo ambalo baba

zenu wala babu zenu hawajapata kuona tangu siku ile walipoanza kuishi katika nchi hii mpaka leo hii.” Ndipo Mose akageuka na kumwacha Farao. 7 Maafisa wa Farao wakamwambia, “Mpaka lini huyu mtu atakuwa tanzi kwetu? Waachie hao watu waende zao, ili wapate kumwabudu Bwana Mungu wao. Je, bado hutambui kuwa Misri imeangamia?” 8 Ndipo Mose na Aroni wakaletwa kwa Farao. Farao akawaambia, “Nendeni, mkamwabudu Bwana Mungu wenu. Lakini ni nani hasa watakaokwenda?” 9 Mose akajibu, “Tutakwenda na vijana wetu na wazee, pamoja na wana wetu na binti zetu, pia pamoja na kondoo zetu, ng’ombe, mbuzi, farasi na punda kwa sababu tutaadhimisha sikukuu kwa Bwana.” 10 Farao akasema, “Bwana awe pamoja nanyi, kama nikiwaruhusu mwondoke pamoja na wanawake wenu na watoto wenu! Ni wazi kwamba mna makusudi mabaya. 11 La hasha! Wanaume peke yao na waende, wakamwabudu Bwana, kwa kuwa hilo ndilo mmeekuwa mkiomba.” Kwa hiyo Mose na Aroni wakaondolewa mbele ya Farao. 12 Basi Bwana akamwambia Mose, “Nyosha mkono wako juu ya Misri ili kundi la nzige liweze kuingia juu ya nchi na kutafuna kila kitu kiotacho katika mashamba na kila kitu kilichosazwa na ile mvua ya mawe.” 13 Kwa hiyo Mose akanyoosha fimbo yake juu ya Misri, Bwana akauleta upepo wa mashariki ukavuma katika nchi yote mchana wote na usiku kucha, kufikia asubuhi upepo ukawa umeleta nzige. 14 Wakaivamia Misri yote na kukaa kila eneo la nchi kwa wingi. Kamwe hapajapata kuwepo pigo la nzige kama hilo, wala halitakuwepo tena. 15 Wakafunika ardhi yote mpaka ardhi ikawa nyeusi. Wakatafuna kile chote kilichokuwa kimebakizwa na ile mvua ya mawe, kila kitu kiotacho mashambani pamoja na matunda kwenye miti. Hakuna kitu chochote cha kijani kilichosalia katika miti au mmea katika nchi yote ya Misri. 16 Farao akawaita Mose na Aroni kwa haraka na kuwaambia, “Nimetenda dhambi dhidi ya Bwana Mungu wenu na dhidi yenu pia. 17 Sasa unisamehe dhambi yangu mara moja tena na umwombe Bwana Mungu wako aondoe pigo hili baya kwangu.” 18 Kisha Mose akaondoka kwa Farao akamwomba Bwana. 19 Naye Bwana akaugeuzea upepo ukavuma kutoka magharibi, wenye nguvu nyingi, ambao uliwaondo wale nzige na kuwapeleka kwenye Bahari ya Shamu. Hakuna nzige hata mmoja aliyebakı popote katika nchi ya Misri. 20 Lakini Bwana akaufanya moyo wa Farao kuwa mgumu, wala hakuwaachia Waisraeli waondoke. 21 Kisha Bwana akamwambia Mose, “Nyosha mkono wako kuelekea angani ili giza litande katika nchi ya Misri, giza ambalo watu wanawenza kulipapasa na kulihiisi.” 22 Kwa hiyo Mose akaunyosha mkono wake kuelekea angani, na giza nene likafunika pote katika nchi ya Misri kwa muda wa siku tatu. 23 Hakuna mtu yeyote aliywewza kumwona mwenzake, wala kuondoka mahali alipokuwa kwa muda wa siku tatu. Lakini Waisraeli wote walikuwa na mwanga katika maeneo

yao waliyokuwa wanaishi. 24 Ndipo Farao akamwita Hata wanawake na watoto wenu mwawenza kwenda nao pia, lakini kondoo, mbuzi na ng’ombe wenu waacheni.” 25 Lakini Mose akasema, “Huna budi kururuhusu tuwe na dhabihu na sadaka za kuteketeza za kutoa mbele za Bwana Mungu wetu. 26 Sisi ni lazima tuondoke na mifugo yetu pia, wala hakuna ukwato utakaoachwa nyuma. Inatupasa kutumia baadhi ya hiyo mifugo wenu. Lakini ni nani tutakopofika huko hatutakuwa tumefahamu ni nini tutakachotumia katika kumwabudu Bwana.” 27 Lakini Bwana akaufanya moyo wa Farao kuwa mgumu, hakuwa radhi kuwaachia waondoke. 28 Farao akamwambia Mose, “Ondoka mbele yangu! Hakikisha kuwa hutakuja mbele yangu tena! Siku ile utakapouuna uso wangu utakufa.” 29 Mose akamjibu, “Iwe kama ulivyosema! Kamwe sitauona uso wako tena.”

11 Basi Bwana alikuwa amemwambia Mose, “Nitaleta pigo moja zaidi kwa Farao na katika nchi ya Misri. Baada ya hilo, atawaacha mwondoke hapa na atakopofanya hivyo, atawafukuza mtoke kabisa. 2 Waambie watu wote waume kwa wake wawaombe majirani zao vitu vyatya fedha na vyatya dhababu.” 3 (Bwana akawafanya Wamisri wawe na moyo wa ukarimu kwa Waisraeli, naye Mose mwenyewe akaheshimiwa sana na maafisa wa Farao na watu wote katika nchi ya Misri.) 4 Kwa hiyo Mose akasema, “Hili ndilo Bwana asemalo: ‘Panapo usiku wa manane Mimi nitapita katika nchi yote ya Misri. 5 Kila mwanauma kifungua mimba katika Misri atakufa, kuanzia mzaliwa wa kwanza wa kiume wa Farao, aketiye penye kiti cha ufalme, hadi mzaliwa wa kwanza wa kiume wa mtumwa wa kike, anayesaga nafaka kwa jiwe, pamoja na kila mzaliwa wa kwanza wa mifugo. 6 Patakuwepo kilio kikubwa katika nchi yote ya Misri, kilio kibaya ambacho hakijakuwepo wala kamwe hakitakuwepo tena. 7 Lakini mionganoni mwa Waisraeli hakuwa hata mbwa atakayembwekea mwanaadamu wala mnyama yeyote.’ Ndipo mtakapojuwa kuwa Bwana huweka tofauti kati ya Misri na Israeli. 8 Maafisa hawa wako wote watananjia, wakisujudu mbele yangu, wakisema, ‘Ondoka, wewe pamoja na watu wako wote wanaokufuata!’ Baada ya haya nitaondoka.” Kisha Mose, huku akiwa amewaka hasira, akamwacha Farao. 9 Bwana alikuwa amemwambia Mose, “Farao atakataa kukusikiliza, ili maajabu yangu yapate kuongezeka katika nchi ya Misri.” 10 Mose na Aroni wakafanya maajabu haya yote mbele ya Farao, lakini Bwana akaufanya moyo wa Farao kuwa mgumu, wala hakuwaachia Waisraeli waondoke katika nchi yake.

12 Bwana akamwambia Mose na Aroni katika nchi ya Misri, 2 “Mwezi huu utakuwa mwanzo wa miezi kwenu, yaani mwezi wa kwanza wa mwaka wenu. 3 Iambie jumuiya yote ya Israeli kwamba

katika siku ya kumi ya mwezi huu, kila mtu atatwaa ni lazima mle mikate isiyotiwa chachu.” **21** Ndipo mwana-kondoo mmoja kwa ajili ya familia yake, Mose akawaita wazee wote wa Israeli na kuwaambia, mmoja kwa kila nyumba. **4** Ikiwa nyumba yoyote ina “Nendeni mara moja mkachague wanyama kwa ajili watu wachache wasioweza kumaliza huyo mwana-kondoo mzima, nyumba hiyo itabidi ishirikiane na nyumba ya jirani wa karibu, baada ya kuzingatia ya jidadi ya watu waliomo. Mtaangalia ni kiasi gani cha nyama kitahitajika kulingana na mahitaji ya kila mtu. **5** Wanyama mtakaowachagua, lazima wawe wa kiume wa umri wa mwaka mmoja wasiokuwa na dosari, mwaweza kuwachukua kati ya kondoo au mbuzi. **6** Tunzeni wanyama hao mpaka siku ya kumi na nne ya mwezi, ambapo lazima watu wa jumuiya yote ya Israeli wachinje wanyama hao wakati wa jioni. **7** Ndipo watakapochukua baadhi ya hiyo damu na kuipaka kwenye vizingiti nya juu na miimo ya milango ya nyumba ambamo watakuwa wana-kondoo hao. **8** Usiku huo huto watakuula nyama iliyookwa kwenye moto, pamoja na mboga chungu za majani na mikate isiyotiwa chachu. **9** Msile nyama mbichi wala iliyochemshwa, lakini iwe imeokwa kwenye moto, kichwa, miguu na nyama zake za ndani. **10** Msibakize nyama yoyote mpaka asubuhi; nazo kama zitabakia mpaka asubuhi, lazima mziteketeze kwa moto. **11** Hivi ndivyo mtakavyokula: Mtajifunga mikanda viunoni, mtakuwa mmeava viatu vyenu miguuni na kushika fimo zenu mkononi mwenu. Mle kwa haraka; hii ni Pasaka ya Bwana. **12** “Usiku huo huo nitapita katika nchi yote ya Misri na kumuua kila mzaliwa wa kwanza, wa wanadamu na wa wanyama, nami nitaihukumu miungu yote ya Misri. Mimi ndimi Bwana. **13** Damu itakuwa ishara kwa ajili yenu ya kuonyesha nyumba ambazo mtakuwamo; nami nitakapoiona damu, nitapita juu yenu. Hakuna pigo la uharibifu litakalowagusa ninyi nitakapoipiga Misri. **14** “Siku hii itakuwa kumbukumbu kwenu, mtaidhimiisha kuwa sikuu kwa Bwana, katika vizazi vyenu yoyote: mtaishika kuwa amri ya kudumu. **15** Kwa siku saba mtakuula mikate isiyotiwa chachu. Katika siku ya kwanza mtaondoaa chachu yote ndani ya nyumba zenu, kwa maana yeote atakayekula chochote chenye chachu kuanzia siku ya kwanza hadi ya saba lazima akatiliwe mbali kutoka Israeli. **16** Katika siku ya kwanza mtakuwa na kusanyiko takatifu, na kusanyiko jingine katika siku ya saba. Katika siku hizo msifanye kazi kamwe isipokuwa kutayarisha chakula cha kila mmoja; hilo ndilo tu mtakafanya. **17** “Mtaadhimisha Sikuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, kwa sababu hiyo ndio siku ile niliyovitoa vikosi vyenu kutoka Misri. Mtaidhimiisha siku hii kwa vizazi vyenu vyote kuwa amri ya kudumu. **18** Katika mwezi wa kwanza mtakuula mikate isiyotiwa chachu, kuanzia jioni ya siku ya kumi na nne hadi jioni ya siku ya ishirini na moja. **19** Kwa muda wa siku saba isionekane chachu yoyote katika nyumba zenu. Yeyote alaye chochote chenye chachu ndani yake, lazima akatiliwe mbali kutoka jumuiya ya Israeli, akiwa ni mgeni au mzawa. **20** ule unga uliokandwa waliokuwa wameutoa Misri, Msile chochote kilichotiba chachu. Popote muishipo, ni lazima mle mikate isiyotiwa chachu.” **21** Ndipo mwana-kondoo mmoja kwa ajili ya familia yake, Mose akawaita wazee wote wa Israeli na kuwaambia, mmoja kwa kila nyumba. **22** Chukueni kitawi cha hisopo, kichovskyeni kwenye damu iliyopo kwenye sinia na kuipaka baadhi ya hiyo damu kwenye vizingiti na kwenye miimo yote miwili ya milango. Mtu yeyote asitoke nje ya mlango wa nyumba yake mpaka asubuhi. **23** Bwana apitapo katika nchi yote kuwapiga Wamisri, ataiona damu jiuu ya vizingiti na kwenye miimo ya milango, naye atapita juu, wala hatamruhusi mwangamizi kuingia katika nyumba zenu na kuwapiga ninyi. **24** “Shikeni maagizo haya yowe kanuni ya kudumu kwenu na kwa ajili ya wazao wenu. **25** Mtakapoingia katika nchi Bwana atakayowapa kama aliyovoahidi, shikeni desturi hii. **26** Watoto wenu watakapowauliza, ‘Sikukuu hii ina maana gani kwenu?’ **27** Basi waambieni, ‘Hii ni dhabihu ya Pasaka kwa Bwana, ambaye alipita Waisraeli wakafanya kama vile Bwana aliyomwagiza Mose na Aroni. **29** Ilipofika usiku wa manane, Bwana akawapiga wazaliwa wa kwanza wote katika Misri, kuanzia mzaliwa wa kwanza wa Farao, mrithi wa kiti cha ufalme, hadi mzaliwa wa kwanza wa mfungwa, aliyekuwa gerezani, na wazaliwa wa kwanza wa mifugo yote pia. **30** Farao, na maafisa wake wote, na Wamisri wote wakaamka usiku, na kulikuwa na hakudhuru nyumba zetu alipopapiga Wamisri.” **31** Wakati Ndipo watu wa Israeli waliposujudu na kuabudu. **28** Waisraeli wakafanya kama vile Bwana aliyomwagiza Mose na Aroni. **29** Ilipofika usiku wa manane, Bwana akawapiga wazaliwa wa kwanza wote katika Misri, kuanzia mzaliwa wa kwanza wa Farao, mrithi wa kiti cha ufalme, hadi mzaliwa wa kwanza wa mfungwa, aliyekuwa gerezani, na wazaliwa wa kwanza wa mifugo yote pia. **30** Farao, na maafisa wake wote, na Wamisri wote wakaamka usiku, na kulikuwa na hakudhuru nyumba zetu alipopapiga Wamisri.” **31** Wakati na kilio kikubwa katika nchi ya Misri, kwa kuwa haikuwepo nyumba ambayo hakufa mtu. **32** Chukueni makundi yenu ya kondoo huo Farao akawaita Mose na Aroni na kuwaambia, “Ondokeni! Tokeni kwa watu wangu, ninyi pamoja na Waisraeli! Nendeni mkamwabudu Bwana kama mliyivoomba. **33** Wamisri na mbuzi pamoja na ng’ombe, kama mliyosema, nanyi mwende zenu. Nanyi pia mniabariki.” **33** Wamisri wakawahimiza Waisraeli waondoke kwa haraka na kuacha nchi yao. Kwa kuwa walisice, “La sivyo, tutakufa wote!” **34** Hivyo watu wakachukua donge lao la unga kabla ya kutiwa chachu, wakaweka akatiliwe mbali kutoka Israeli. **35** Katika vitambaa na kuyabeba mabegani mwao. **36** Basi Bwana alikuwa amewafanya katika wakafanya kama Mose aliyowalekeza, Waisraeli wakafanya kama Mose aliyowalekeza, nao wakawaomba Wamisri wawapatie vitu vya fedha, dhahabu na nguo. **37** Waisraeli wakasafiri kutoka Ramesesi mpaka Sukothi. Walikuwepo wanaume wapatao 600,000 waendao kwa miguu bila kuhesabu Wamisri kuwa wakarimu kwa hawa watu, wakawapatia Waisraeli vile waliviyotaka kwa; kwa hiyo wakawateka nyara Wamisri. **38** Watu wengine wengi wakafuatana nao, pamoja na makundi makubwa ya mifugo wakiwemo kondoo, mbuzi na ng’ombe. **39** Wakatengeneza maandazi yasiyotiwa chachu kwa jumuiya ya Israeli, akiwa ni mgeni au mzawa. **20** ule unga uliokandwa waliokuwa wameutoa Misri, Msile chochote kilichotiba chachu, donge hilo la unga halikuwa limetiwa chachu, kwa

kuwa walikuwa wameondolewa Misri kwa haraka nao hawakuwa na muda wa kuandaa chakula chao. **40** Waisraeli walikuwa wameishi Misri kwa muda wa miaka 430. **41** Ilikuwa ni siku ya mwisho ya hiyo miaka 430, vikosi vyote vya Bwana vilipokuwa vimeondoka Misri. **42** Kwa sababu Bwana alitenga usiku ule ili kuwatoa Waisraeli katika nchi ya Misri, katika usiku huu Waisraeli wote wanapaswa kuadhimisha kwa kukesha ili kumheshimu Bwana katika vizazi vijavyo. **43** Bwana akamwambia Mose na Aroni, "Haya ndiyo masharti kwa ajili ya Pasaka: "Mgeni hataruhuswa kula Pasaka. **44** Mtumwa yeoyote ambaye mmemnunua aweza kuila kama mmemtahiri, **45** lakini kibarua yeoyote au msafiri haruhusiwi kula. **46** "Sharti ilive ndani ya nyumba; msichukue nyama yoyote nije ya nyumba hiyo. Msiuvunje mfupa wowote. **47** Jumuiya yote ya Israeli ni lazima waadhimishe Pasaka hiyo. **48** "Mgeni aishiye mionganii mwenu ambaye anataka kuadhimisha Pasaka ya Bwana ni lazima wanaume wote waliomo nyumbani mwake wawe wametahiriwa, ndipo aweze kushiriki kama mzawa. Mwanameye yeyote asiyetahiriwa haruhusiwi kuila. **49** Sheria iyo hiyo itamuhusu mzawa na mgeni anayeishi mionganii mwenu." **50** Waisraeli wote walifanya kama vile Bwana alivyomwagiza Mose na Aroni. **51** Siku ile ile Bwana akawatoa Waisraeli katika nchi ya Misri kwa vikosi vyao.

13 Bwana akamwambia Mose, **2** "Niwekeeni wakfu kila mzaliwa wa kwanza wa kiume. Kila mtoto wa kwanza aliye kifungua tumbo mionganii mwa Waisraeli ni mali yangu, akiwa wa mwanadamu au wa mynyama." **3** Ndipo Mose akawaambia watu, "Ikumbukeni siku hii, siku ambayo mlitoka katika nchi ya Misri, katika nchi ya utumwa, kwa sababu Bwana aliwatoa humo kwa mkono wenye nguvu. Msile chocchote kilichotiwa chachu. **4** Leo, katika mwezi wa Abibu, mnatoka. **5** Bwana atakapokuleta katika nchi ya Wakanaani, Wahiti, Waamori, Wahivi na Wayebusi, nchi aliyowaapia baba zako kukupa, nchi itiririkayo maziwa na asali, utaiadhimisha sikukuu hii katika mwezi huu: **6** Kwa siku saba utakula mikate isiyotiwa chachu na katika siku ya saba utamfanya Bwana sikukuu. **7** Kwa muda wa siku saba utakula mikate isiyotiwa chachu, pasionekane kitu chocchote kilicho na chachu mionganii mwako, wala chachu yoyote isionekane popote ndani ya mipaka yako. **8** Siku ile utamwambia mwanaao, "Nafanya hivi kwa sababu ya jambo ambalo Bwana alinittenda nilipotoka katika nchi ya Misri." **9** Adhimisho hili, litakuwa kama alama kwenye mkono wako na ukumbusho katika paji lako la uso, kwamba sheria ya Bwana inapaswa iwe kinywani mwako. Kwa kuwa Bwana alikutoa katika nchi ya Misri kwa mkono wake wenye nguvu. **10** Ni lazima uishike amri hii kwa wakati uliopangwa mwaka baada ya mwaka. **11** "Baada ya Bwana kukiingiza katika nchi ya Wakanaani na kukupa nchi hiyo, kama alivyokuhidi kwa kiapo na kwa baba zako, **12** inakupasa kumtolea Bwana

mzaliwa wa kwanza wa kila tumbo. Wazaliwa wote wa kwanza wa kiume wa mifugo yako ni mali ya Bwana. **13** Kila mzaliwa wa kwanza wa punda utamkomboa kwa mwana-kondoo, lakini kama hukumkomboa, utamvunja shingo yake. Kila mzaliwa wa kwanza mwanaume mionganii mwa wana wenu utamkomboa. **14** "Katika siku zizazo, mwanaao akikuuliza, 'Hii ina maana gani?' Mwambie, 'Kwa mkono wenye nguvu Bwana alitutoa katika nchi ya Misri, kutoka nchi ya utumwa. **15** Farao alipokataa kwa ukaidi kulturuhusu kuondoka, Bwana aliua kila mzaliwa wa kwanza wa Wamisri, mwanaadamu na wa mynyama. Hii ndiyo sababu ninatoa dhabihu kwa Bwana mzaliwa wa kwanza wa kiume, wa kila tumbo na kumkomboa kila mzaliwa wa kwanza wa wana wangu.' **16** Jambo hili litakuwa kama ishara kwenye mkono wako na kama alama kwenye paji la uso wako, kwamba Bwana alikutoa katika nchi ya Misri kwa mkono wake wenye nguvu." **17** Farao alipowaachia watu waende, Mungu hakuwaongoza kufuata njia ipitayo katika nchi ya Wafilisti, ingawa njia hiyo ilikuwa fupi na vita, wanawenza kubadili mawazo yao na kurudi Misri." **18** Kwa hiyo Mungu akawaongoza watu kupitia njia ya kuzunguka kupitia jangwani, kuelekea Bahari ya Shamu. Waisraeli walipanda kutoka nchi ya Misri wakiwa wamejandaa kwa vita. **19** Mose akachukua mifupa ya Yosefu kwa sababu Yosefu alikuwa amewaapisha wana wa Israeli. Alikuwa amewaambia, "Hakika Mungu atakuja kuwasaidia, nanyi ni lazima mwiiichukue mifupa yangu mwende nayo kutoka mahali hapa." **20** Baada ya Waisraeli kuondoka Sukothi wakapiga kambi huko Ethamu pembeni mwa jangwa. **21** Wakati wa mchana Bwana aliwatangulia kwa nguzo ya wingu kuwaongoza katika njia yao, na wakati wa usiku aliwatangulia kwa nguzo ya moto kuwaangazia, ili wawewe kusafiri mchana au usiku. **22** Ile nguzo ya wingu wakati wa mchana au ile nguzo ya moto wakati wa usiku haikuondoka mahali pake mbele ya watu.

14 Ndipo Bwana akamwambia Mose, **2** "Waambie Waisraeli wageuke nyuma na wapige kambi karibu na Pi-Hahirothi, kati ya Migdoli na bahari. Watapiga kambe kando ya bahari, mkabala na Baal-Sefoni. **3** Farao atafikiri kwamba, 'Hao Waisraeli wanatangatanga katika nchi kwa kuchanganyikiwa, nalo jangwa limewafungia.' **4** Nami nitaufanya moyo wa Farao mgumu, naye atawafutilia. Lakini nitajipatia utukufu kwa ajili yangu mwenyewe kupitia Farao na jeshi lake lote, nao Wamisri watajua kuwa mimi ndimi Bwana." Kwa hiyo Waisraeli wakafanya hivyo. **5** Mfalme wa Misri alipoambiwa kuwa Waisraeli wamekimbia, Farao na maafisa wake wakabadili nia zao kuhusu Waisraeli, wakasema, "Tumefanya nini? Tumewaachia Waisraeli waende zao na tumeukosa utumishi wao!" **6** Kwa hiyo akaandalisha gari lake la vita, naye akaenda pamoa na jeshi lake. **7** Akachukua

magari bora mia sita, pamoja na magari mengine yote
ya Misri, pamoja na maafisa wa magari hayo yote. **8**
Bwana akaufanya mgumu moyo wa Farao, mfalme
wa Misri, kwa hiyo akawafuatia Waisraeli, waliokuwa
wakiondoka Misri kwa ujasiri. **9** Nao Wamisri, yaani
farasi wote wa Farao na magari ya vita, wapanda
farasi na vikosi nya askari, wakawafuatia Waisraeli,
wakawakuta karibu na Pi-Hahirothi, mkabala na Baal-
Sefoni walipokuwa wamepiga kambi kando ya bahari.
10 Farao alipokaribia, Waisraeli wakainua macho yao,
wakawaona Wamisri wakija nyuma yao. Wakashikwa
na hofu, wakamililia Bwana. **11** Wakamwambia Mose,
“Je, ni kwamba hayakuwako makaburi huko Misri
hata umetuleta tufe huko jangwani? Umetufanyia
nini kutuo Misri? **12** Hatukukuambia tulipokuwa
huko Misri, tuache tuwatumikie Wamisri? Ingekuwa
vyema zaidi kwetu kuwatumikia Wamisri kuliko kufa
jangwani!” **13** Mose akawajibu Waisraeli, “Msiogope.
Simameni imara, nanyi mtauona wokovu Bwana
atakaowapatia leo. Hao Wamisri mnaowaona leo
kamwe hamtawaona tena. **14** Bwana atawapigania
ninyi, nanyi mnatakiwa kutulia tu.” **15** Ndipo Bwana
akamwambia Mose, “Kwa nini wewe unanililia?
Waambie Waisraeli waendelee mbele. **16** Inua fimbo
yako na unyooshe mkono wako juu ya bahari ili
kuyagawa maji, hivyo kwamba Waisraeli wapate
kupita mahali pakavu baharini. **17** Nitaifanya miyo
ya Wamisri kuwa migumu kusudi waingie baharini
wakiwafuatia. Nami nitajipatia utukufu kupitia Farao
pamoja na jeshi lake lote, kupitia magari yake ya vita
na wapanda farasi wake. **18** Nao Wamisri watajua
kwamba Mimi ndimi Bwana nitakopoipatia utukufu
kupitia Farao, magari yake ya vita na wapanda farasi
wake.” **19** Ndipo malaika wa Mungu, aliyekuwa
akisafiri mbele ya jeshi la Israeli, akaondoka akaka
nyuma yao. Pia ile nguzo ya wingu ikaondoka hapo
mbele yao na kusimama nyuma, **20** ikakaa kati ya
majeshi ya Misri na Israeli. Usiku kucha wingu likaleta
giza upande mmoja na nuru kwa upande mwininge,
kwa hiyo hakuna aliyemkaribia mwenzake usiku
kucha. **21** Ndipo Mose akanyoosha mkono wake juu
ya bahari, naye Bwana akayasukuma maji ya bahari
nyuma kwa upepo mkali wa mashariki usiku ule
wote na kupafanya nchi kavu. Maji yakagawanyika,
22 nao Waisraeli wakapita baharini mahali pakavu,
maji yakiwa ukuta upande wao wa kuume na upande
wao wa kushoto. **23** Wamisri wakawafuatia ndani ya
bahari, pamoja na farasi wote wa Farao, magari ya
vita na wapanda farasi. **24** Karibia mapambazuko,
Bwana akaliangalia jeshi la Wamisri kutoka ile nguzo
ya moto na ya wingu, akalifadhaisha. **25** Mungu
akayaondoa magurudumu ya magari yao, kwa hivyo
wakayaendesa kwa shida. Nao Wamisri wakasema,
“Tuachane na Waisraeli! Bwana anawapigania dhidi
ya Misri.” **26** Ndipo Bwana akamwambia Mose,
“Nyoosha mkono wako juu ya bahari ili maji yarudiane
yawafunike Wamisri, magari yao ya vita na wapanda
farasi wao.” **27** Mose akanyoosha mkono wake juu ya

bahari, wakati wa mapambazuko bahari ikarudiana na
ya Misri, pamoja na maafisa wa magari hayo yote. **8**
kuwa kama kawaida. Wamisri wakajaribu kuyakimbia
maji, lakini Bwana akawasukumia ndani ya bahari.
28 Maji yakarudiana na kuyafunika magari ya vita
na wapanda farasi pamoja na jeshi lote la Farao
lililokuwa limewafuata Waisraeli ndani ya bahari.
Hakuna hata mmoja wao aliyenurusika. **29** Lakini
Waisraeli wakapita baharini mahali pakavu, ukiwepo
ukuta wa maji upande wao wa kuume na upande wao
wa kushoto. **30** Siku ile Bwana akawaokoa Waisraeli
kutoka mikononi mwa Wamisri, nao Waisraeli
wakawaona Wamisri wamelala ufuoni mwa bahari
wakiwa wamekufa. **31** Basi Waisraeli walipoona uwemo
mkubwa Bwana alioidohirisha dhidi ya Wamisri,
watu wakamwogopa Bwana na wakaweka tumaini lao
kwake na kwa Mose mtumishi wake.

15 Ndipo Mose na Waisraeli wakamwimbia Bwana
wimbo huu: “Nitamwimbia Bwana, kwa kuwa
ametu kuzwa sana. Farasi na mpanda farasi amewatosa
baharini. **2** Bwana ni nguvu zangu na wimbo
wangu; amekuwa wokovu wangu. Yeye ni Mungu
wangu, nami nitamsifu, Mungu wa baba yangu, nami
nitamfukuzu. **3** Bwana ni shujaa wa vita; Bwana ndilo
jina lake. **4** Magari ya vita ya Farao na jeshi lake
amewatosa baharini. Maafisa wa Farao walio bora sana
wamezamishwa katika Bahari ya Shamu. **5** Maji yenye
kina yamewafunika, wamezama mpaka vilindini kama
jiwe. **6** “Mkono wako wa kuume, Ee Bwana ulitukuka
kwa uwemo. Mkono wako wa kuume, Ee Bwana,
ukamponda adui. **7** Katika ukuu wa utukufu wako,
ukawaangusha chini wale waliokupinga. Uliachia
hasira yako kali, ikawateketiza kama kapi. **8** Kwa
pumzi ya pua zako maji yajilundika. Mawimbi
ya maji yakasimama imara kama ukuta, vilindi
vikagandamana ndani ya moyo wa bahari. **9** “Adui
aliyjuna, ‘Nitawafuatia, nitawapata. Nitagawanya
nyara; nitajishibisha kwa wao. Nitafuta upanga wangu
na mkono wangu utawaangamiza.’ **10** Lakini ulipuliza
kwa pumzi yako, bahari ikawafunika. Wakazama kama
risasi kwenye maji makuu. **11** “Ni nani mionganii mwa
miungu aliye kama wewe, Ee Bwana? Ni nani kama
Wewe; uliyetukua katika utakatifu, utishaye katika
utukufu, ukitenda maajabu? **12** Uliunyoosha mkono
wako wa kuume na nchi ikawameza. **13** “Katika upendo
wako usiokoma utawaongoza watu uliowakomboa.
Katika nguvu zako utawaongoza mpaka makao yako
matakatifu. **14** Mataifa watasikia na kutetemeka,
uchungu utawakamata watu wa Ufilisti. **15** Wakuu wa
Edomu wataogopa, viongozi wa Moabu wataatemeka
kwa hofu, watu wa Kanaani watayeyuka, **16** vitisho
na hofu vitawaangukia. Kwa nguvu ya mkono wako
watatilia kama jiwe, mpaka watu wako waishie kupita,
Ee Bwana, mpaka watu uliowanunua wapite. **17**
Utawaingiza na kuwapandikiza juu ya mlima wa
urithi wako: hapo mahali, Ee Bwana, ulipopafanya
kuwa makao yako, mahali patakatifu, Ee Bwana,
ulipopajenga kwa mikono yako. **18** Bwana atatawala

milele na milele.” **19** Farasi wa Farao, magari yake ya zake Bwana, kwa maana amesikia manung’ uniko vita na wapanda farasi wake walipoingia baharini, yenu.” **20** Aroni alipokuwa akizungumza na jumuiya Bwana aliyarudisha maji ya bahari yakawafunika, yote ya Waisraeli, wakatazama kuelekea jangwani, lakini wana wa Israeli walipita baharini mahali na huko wakaona utukufu wa Bwana ukitokeza pakavu. **21** Miriamu yule nabii mke, ndugu katika wingu. **22** Bwana akamwambia Mose, **23** yake Aroni, akachukua matari mkononi mwake na “Nimesikia manung’ uniko ya Waisraeli. Waambie, wanawake wote wakamfuata na matari yao wakicheza. ‘Jioni mtakula nyama, na asubuhi mtashiba mikate. Miriamu akawaiambia: “Mwimbieni Bwana, kwa Ndipo mtajua ya kwamba Mimi ndimi Bwana Mungu maana ametukuka sana. Farasi na mpanda farasi wenu.” **24** Jioni ile kware wakaja wakafunika amewatosa baharini.” **25** Kisha Mose akaaongoz ka kambi na asubuhi kulikuwa na tabaka la umande Israeli kutoka Bahari ya Shamu na kuingia katika kuzunguka kambi. **26** Wakati umande ulipoondoka, Jangwa la Shuri. Kwa siku tatu walisafiri jangwani vipande vidogo vidogo kama theluji vilionekaza bila kupata maji. **27** Walipofika Mara, hawakuweza juu ya uso wa jangwa. **28** Waisraeli walipoona, kunyuwa maji yake kwa sababu yalikuwa machungu. **29** wakaambiana, “Hiki ni nini?” Kwa kuwa hawakujua (Ndiyo sababu mahali hapo panaaitwa Mara) **30** kilikuwa kitu gani. Mose akaaambia, “Huu ndio Kwa hiyo watu wakamnun’ unikia Mose, wakisema, mkate ambao Bwana amewapa mle. **31** Hivi ndivyo “Tunywe nini?” **32** Ndipo Mose akamlilia Bwana, naye Bwana alivyoomuru: ‘Kila mmoja akusanya kiasi Bwana akamwonyesha kipande cha mti. Akakitungu kila mmoja moja kwa kila mtu mliye ndani ya maji, nayo maji yakawa matamu. Huko naye katika hema yenu.” **33** Waisraeli wakafanya Bwana akawapa amri na sheria na huko akawajaribu. **34** Kama walivoambiwa, baadhi yao wakakusanya **35** Mungu akasema, “Kama mkisikiliza kwa bidii zaidi, wengine pungufu. **36** Nao walipopima katika sauti ya Bwana Mungu wenu na kuyafanya yaliyo pishi, yule aliyekusanya zaidi hakuwa na ziada, sawa machoni pake, kama mkiyatii maagizo yake na wala aliyekusanya kidogo hakupungukiwa. Kila kuzishika amri zake zote, sitaleta juu yenu ugonjwa wowote niliowaletea Wamisri, kwa kuwa Mimi ndimi Bwana, niwaponyaye.” **37** Kisha wakafika Elimu, mahali palipokuwa na chemchemi kumi na mbili, na miti sabini ya mitende, wakapiga kambi huko karibu na maji.

16 Jumuiya yote ya Kiisraeli ikaondoka Elimu, wakafika Jangwa la Sini, liliolokuwa kati ya Elimu na Sinai, siku ya kumi na tano ya mwezi wa pili baada ya kutoka Misri. **2** Huko jangwani hiyo jumuiya yote wakawanun’ unikia Mose na Aroni. **3** Waisraeli wakawaambia, “Laiti tungelikufa kwa mkono wa Bwana huko Misri! Huko tuliketi tukizunguka masufuria ya nyama na tukala vyakula tulivyotaka, lakini ninyi mmetuleta huko jangwani ili mpate kuua mikutano huu wote kwa njaa.” **4** Kisha Bwana akamwambia Mose, “Nitanyesha mikate kutoka mbinguni kwa ajili yenu. Watu watatoka kila siku na kukusanya kitakachowatosha kwa siku ile, kwa njia hii, nitawajaribu nione kama watafuata maelekezo yangu. **5** Siku ya sita watatayarisha kile waletacho ndani, nacho kitakuwa mara mbili kuliko ya kile walichokusanya kila siku.” **6** Kwa hiyo Mose na Aroni wakawaambia. Waisraeli wote, “Jioni mtajua kwamba Bwana ndiye aliwatoa Misri, **7** kisha asubuhi mtauona utukufu wa Bwana, kwa sababu amesikia manung’ uniko yenu dhidi yake. Sisi ni nani hata mtunun’ unikie?” **8** Pia Mose akasema, “Mtajua kuwa alikuwa Bwana wakati atakapowapa nyama mle ifikapo jioni na mikate yote mtakayohitaji asubuhi kwa sababu amesikia manung’ uniko yenu dhidi yake. Sisi ni nani? Hamnun’ uniki dhidi yetu, bali dhidi ya Bwana.” **9** Kisha Mose akamwambia Aroni, “Iambie jumuiya yote ya Waisraeli kwamba, ‘Mje mbele

zake Bwana, kwa maana amesikia manung’ uniko vita na wapanda farasi wake walipoingia baharini, yenu.’” **10** Aroni alipokuwa akizungumza na jumuiya Bwana aliyarudisha maji ya bahari yakawafunika, yote ya Waisraeli, wakatazama kuelekea jangwani, lakini wana wa Israeli walipita baharini mahali na huko wakaona utukufu wa Bwana ukitokeza pakavu. **11** Bwana akamwambia Mose, **12** yake Aroni, akachukua matari mkononi mwake na “Nimesikia manung’ uniko ya Waisraeli. Waambie, wanawake wote wakamfuata na matari yao wakicheza. ‘Jioni mtakula nyama, na asubuhi mtashiba mikate. Miriamu akawaiambia: “Mwimbieni Bwana, kwa Ndipo mtajua ya kwamba Mimi ndimi Bwana Mungu maana ametukuka sana. Farasi na mpanda farasi wenu.” **13** Jioni ile kware wakaja wakafunika amewatosa baharini.” **14** Kwa hiyo watu wakamnun’ unikia Mose, wakisema, mkate ambao Bwana amewapa mle. **15** Hivi ndivyo “Tunywe nini?” **16** Ndipo Mose akamlilia Bwana, naye Bwana alivyoomuru: ‘Kila mmoja akusanya kiasi anachohitaji. Chukueni pishi moja kwa kila mtu mliye ndani ya maji, nayo maji yakawa matamu. Huko naye katika hema yenu.” **17** Waisraeli wakafanya Bwana akawapa amri na sheria na huko akawajaribu. **18** Kama walivoambiwa, baadhi yao wakakusanya **19** mmoja alikusanya kiasi alichohitaji. **20** Kisha Mose akaaambia, “Mtu ye yote asibakize chochote mpaka asubuhi.” **21** Hata hivyo, wengine hawakuzingatia aliyo sema Mose, wakahifadhi kiasi fulani mpaka asubuhi, lakini kile alichohifadhi kikajaa mabuu na kuanza kunuka. Kwa hiyo Mose akawakasirikia. **22** Kila asubuhi, kila mmoja alikusanya kiasi alichohitaji na juu lilipokuwa kali, iliye yuka. **23** Siku ya sita, wakakusanya mara mbili, kiasi cha pishi mbili kwa kila mtu, nao viongozi wa jumuiya wakaja kumwarifu Mose. **24** Mose akaaambia, “Hivi ndivyo alivyoagiza Bwana: ‘Kesho itakuwa siku ya mapumziko, Sabato takatifu kwa Bwana. Kwa hiyo okeni kile mnachotaka kuoka na mchemshe kile mnachotaka kuchemsha. Hifadhini chochote kinachobaki na mkiweke mpaka asubuhi.’” **25** Kwa hiyo wakavifadhi mpaka asubuhi, kama Mose aliyoagiza, na havikunuka wala kuwa na mabuu. **26** Mose akaaambia, “Kuleni leo, kwa sababu leo ni Sabato kwa Bwana. Hamtapata chochote juu ya nchi leo. **27** Kwa siku sita mtakusanya, lakini siku ya saba, yaani Sabato, hakutakuwepo chochote.” **28** Hata hivyo, baadhi ya watu wakatoka kwenda kukusanya siku ya saba, lakini hawakupata chochote. **29** Ndipo Bwana akamwambia Mose, “Je, mtaacha kushika maagizo na maelekezo yangu mpaka lini? Fahamuni kuwa Bwana amewapa ninyi Sabato, ndiyo sababu katika siku ya sita amewapa mikate ya siku mbili. Kila mmoja inampasa kukaa pale alipo katika siku ya saba. Hata mmoja haruhusiwi kutoka.” **30** Kwa hiyo watu wakapumzika siku ya saba. **31** Watu wa Israeli wakaita ile mikate mana ilikuwa myeupe kama mbegu za mtama na ladha yake ilikuwa kama mkate mwembamba ultiengenezwaa kwa asali. **32** Mose akasema, “Hivi ndivyo alivyoagiza Bwana: ‘Chukueni pishi ya mana na kuhifadhi kwa

ajili ya vizazi vijavyo ili vione mikate niliyowapa mle jangwani nilipowatoa katika nchi ya Misri.” **33** Kwa hiyo Mose akamwambia Aroni, “Chukua gudulia na uweke pishi moja ya mana ndani yake. Kisha uweke mbele za Bwana ili kihifadhiwe kwa ajili ya vizazi vijavyo.” **34** Kama Bwana alivyomwagiza Mose, hatimaye Aroni alikuja kuihifadhi ndani ya Sanduku la Ushuhuda. **35** Waisraeli wakala mana kwa miaka arobaini, mpaka walipofika katika nchi iliyokaliwa na watu; walikula mana hadi walipofika mpakani mwa Kanaani. **36** (Pishi moja ni sehemu ya kumi ya kipimo cha efa.)

17 Jumuiya yote ya Israeli ikaondoka kutoka Jangwa la Sini, ikisafiri kutoka sehemu moja hadi nyingine kama Bwana alivyoagiza. Wakapiga kambi huko Refidimu, lakini hapakuwa na maji ya watu kunywa. **2** Kwa hiyo wakagombana na Mose wakisema, “Tupe maji ya kunywa.” Mose akajibu, “Mbona mnagombana nami? Kwa nini mnajaribu Bwana?” **3** Lakini watu walikuwa na kiu huko, wakanung’unika dhidi ya Mose, wakisema, “Kwa nini ultitoto kule Misri, ukatuleta hapa utuue kwa kiu sisi, watoto wetu na mifugo yetu?” **4** Kisha Mose akamilibia Bwana, akasema, “Niwanfanyie nini watu hawa? Sasa wanakaribia kunipiga kwa mawe.” **5** Bwana akamjibu Mose, “Pita mbele ya watu. Wachukue pamoja nawe baadhi ya wazee wa Israeli, ichukue mkononi mwako ile firbo uliyopiga nayo Mto Naili, nawe uende. **6** Huko nitasimama mbele yako karibu na mwamba wa Horebu. Uupige mwamba na maji yatatoka ndani yake kwa ajili ya watu kunywa.” Kwa hiyo Mose akafanya haya mbele ya wazee wa Israeli. **7** Naye akapaita mahali pale Masa, na Meriba kwa sababu Waisraeli waligombana na kumjaribu Bwana wakisema, “Je, Bwana yu pamoja nasi au la?” **8** Waamaleki wakaja na kuwashambulia Waisraeli huko Refidimu. **9** Mose akamwambia Joshua, “Chagua baadhi ya watu wetu na uende kupigana na Waamaleki. Kesho nitasimama juu ya kilima nikiwa na firbo ya Mungu mkononi mwangu.” **10** Kwa hiyo Joshua akapigana na Waamaleki kama Mose alivyomwagiza, nao Mose, Aroni na Huri wakapanda juu ya kilima. **11** Ikawa wakati wote Mose alipokuwa amenyanya mikono yake, Waisraeli walikuwa wakashinda, lakini kila aliposhusha mikono yake Waamaleki walishinda. **12** Mikono ya Mose ilipochoka, wakachukua jiwe na kumpa alikalie. Aroni na Huri wakaishikilia juu mikono ya Mose, mmoja upande huu na mwingine upande huu. Wakaitegemeza mikono yake ikabaki thabiti mpaka jua lilipozama. **13** Kwa hiyo Joshua akalishinda jeshi la Waamaleki kwa upanga. **14** Kisha Bwana akamwambia Mose, “Andika mambo haya katika kitabu ili yakumbukwe, na uhakikishe kwamba Yoshua amesikia, kwa sababu nitafuta kabisa kumbukumbu la Amaleki chini ya mbingu.” **15** Mose akajenga madhabahu na kuita Yehova Nisi. **16** Mose akasema, “Kwa maana mikono iliinuliwa mpaka

kwenye kiti cha enzi cha Bwana. Bwana atakuwa na vita dhidi ya Waamaleki kutoka kizazi hata kizazi.”

18 Basi Yethro, kuhani wa Midiani, baba mkwe wa Mose, akawa amesikia kila kitu Mungu alichomfanya Mose na watu wake wa Israeli, pia jinsi Bwana alivyowatoa Israeli Misri. **2** Baada ya Mose kumrudisha mkewe Sipora, Yethro baba mkwe wake alimpokea **3** pamoja na wanawе wawili. Jina la mmoja aliitwa Gershomu, kwa kuwa Mose alisema, “Nimekuwa mgeni katika nchi ya kigeni.” **4** Mwingine aliitwa Eliezeri, kwa kuwa alisema, “Mungu wa baba yangu alikuwa msaada wangu, akanikoaka kutoka upanga wa Farao.” **5** Yethro, baba mkwe wa Mose, pamoja na wana wawili wa Mose na mkewe, wakamjia Mose huko jangwani, mahali alipokuwa amepiga kambi karibu na mlima wa Mungu. **6** Yethro alikuwa ametuma ujumbe kwake Mose, kusema, “Mimi Yethro baba mkwe wako ninakuja kwako pamoja na mke wako na wanao wawili.” **7** Kwa hiyo Mose akatoka kumlaki baba mkwe wake, akainama na kumbusu. Wakasalimiana, kisha wakaingia hemani. **8** Mose akamwambia baba mkwe wake kuhusu kila kitu Bwana alichomfanya Farao na Wamisri kwa ajili ya Israeli, na pia kuhusu shida zote walizokutana nazo njiani na jinsi Bwana alivyowaokoa. **9** Yethro akafurahishwa sana kusikia juu ya mambo yote mazuri Bwana aliywatendea Waisraeli kuwaokoa kutoka mkono wa Wamisri. **10** Yethro akasema, “Sifa na ziwe kwa Bwana, aliyekuoaka wewe kutoka mikononi mwa Wamisri na Farao, na aliyewaokoa watu kutoka mikononi mwa Wamisri. **11** Sasa najua ya kuwa Bwana ni mkuu kuliko miungu mingine yote, kwa kuwa amewatendea hivi wale waliowatenda Israeli kwa ujeuri.” **12** Kisha Yethro, baba mkwe wa Mose, akaleta sadaka ya kuteketezwa na dhabihu nyingine kwa Mungu, naye Aroni pamoja na wazee wote wa Israeli wakaja kula chakula pamoja na baba mkwe wa Mose mbele za Mungu. **13** Siku iliyofuata, Mose akachukua nafasi yake kama hakimu wa watu, nao wakasimama kumzunguka kuanzia asubuhi hadi jioni. **14** Baba mkwe wake alipoona yote Mose anayowafanya watu, akasema, “Ni nini hiki unachowafanya watu? Kwa nini wewe unakuwa mwamuzi wa watu hawa peke yako, wakati watu hawa wamesimama wakikuzunguka tangu asubuhi mpaka jioni?” **15** Mose akamjibu, “Kwa sababu watu wananjija kutaka mapenzi ya Mungu. **16** Kila wakiwa na shauri huletwu kwangu, nami huamua kati ya mtu na mwenzake na kuwajulisha juu ya amri na sheria za Mungu.” **17** Baba mkwe wa Mose akamjibu, “Unachofanya sio kizuri. **18** Wewe pamoja na watu hawa wanaokujia mtajichosha bure. Kazi ni nzito sana kwako, huwezi kuibeba mwenyewe. **19** Sasa nisikilize mimi, nitakupa shauri, naye Mungu na awe pamoja nawe. Yapasa wewe uwe mwakilishi wa watu mbele za Mungu na ulete mashauri yao kwake. **20** Uwafundishe amri na sheria, tena uwaonyeshe namna ya kuishi na kazi zinazowapasa wao kufanya. **21** Lakini

uchague watu wenyewe uwezo mionganoni mwa watu tu wakati baragumu itakapopigwa kwa mfululizo, wote, watu wanaomwogopa Mungu, watu waaminifu ndipo watu wote watakapopanda mlimani.” **14** Baada wanaochukia mali ya dhuluma, uwateuwe wawe ya Mose kushuka kutoka mlimani akawaendea watu maafisa juu ya maelfu, mamia, hamsini na makumi. **15** Kisha radi pamoja na wingu nene juu ya mlima na mlionna kuwaweka wakfu, wakafua nguo zao. **16** Asubuhi ya siku ya tatu kulikuwa na ngurumo na Hii itafanya mzigo wako kuwa mwepesi, kwa sababu na kuwaweka wakfu, wakafua nguo zao. **17** Kisha ikiwaa watu, lakini waambie wakuletee kila shauri lililo tatu. Mwanaume yejote asimkaribie mwanamke.” **18** Mlima Sinai ulikuwa gumi; yale yaliyo rahisi wayaaamue wao wenye. **19** Mose akamsikiliza baba mkwe wake na kufanya kila kitu alichosema. **20** Mose umefunika na moshi, kwa sababu Bwana alishuka akawachagua watu wenye uwezo kutoka Israeli yote, juu yake katika moto. Moshi wa moto huo ulipanda akawafanya kuwa viongozi wa watu, maafisa juu ya jiuu kama moshi kutoka kwenvye tanuru kubwa na maelfu, mamia, hamsini na makumi. **21** Wakatumika mlima wote ukatetemeka kwa nguvu nyngi, **22** kama waamuzi wa watu kwa wakati wote. Mashauri nayo sauti ya tarumbeta ikawa kubwa zaidi na magumu wakayaleta kwa Mose, lakini yale yaliyo zaidi. Kisha Mose akazungumza na sauti ya Bwana ikamjibu. **23** Bwana akashuka juu ya Mlima Sinai na akamwita Mose apande juu mlimani. Kwa hiyo Mose akapanda juu, **24** naye Bwana akamwambia Mose, “Shuka ukawaonye watu ili wasijipenyeze kutafuta kumwona Bwana na wengi wao wakafa.” **25** Hata makuhani, watakaomkaribia Bwana ni lazima wajiwewe wakfu, la sivyo Bwana atawaadhibu.” **26** Mose akamwambia Bwana, “Watu hawawezi kupanda mlima Sinai kwa sababu wewe mwenyewe ulitunya ukisema, ‘Wekeni mipaka kuuzunguka mlima na kuutenga kama patakatifu.’” **27** Bwana akajibu, “Shuka ukamlete Aroni pamoja nawe. Lakini makuhani pamoja na watu wasije wakalazimisha kuja kwa Bwana, nisije nikawaadhibu.” **28** Basi Mose akashuka kwa watu na kuwaambia lile alioambiba.

19 Mnamo mwezi wa tatu baada ya Waisraeli kuondoka Misri, siku kama iyo hiyo, wakafika katika Jangwa la Sinai. **20** Baada ya kuondoka Refidimu, waliingia katika Jangwa la Sinai na Israeli wakapiga kambi pale jangwani mbele ya mlima. **21** Kisha Mose akakwea kwenda kwa Mungu, naye Bwana akamwita kutoka kwenvye ule mlima akasema, ‘Hivi ndivyo utakavyosema na nyumba ya Yakobo na utakachowaambia watu wa Israeli: **22** ‘Ninyi wenye mmeonia nilifanya huko Misri, jinsi niliyowabeba kwenye mbawa za tai na kuwaleta kwangu.’ **23** Sasa kama mkinitii kikamilifu na kutunza Agano langu, basi ninyi mtakuwa mali yangu ya thamani kubwa mionganoni mwa mataifa yote. Ijapokuwa dunia yote ni mali yangu, **24** ninyi mtakuwa kwangu ufalme wa makuhani na taifa takatifu.’ Haya ndiyo maneno utakayosema kwa wana wa Israeli.” **25** Kwa hiyo Mose akarudi, akawaita wazee wa watu na kuwaambia maneno yote ambayo Bwana alikuwa amemwamuru ayaseme. **26** Watu wote wakajibu kwa pamoja, “Tutafanya kila kitu Bwana alichokisema.” Naye Mose akarudisha majibu yao kwa Bwana. **27** Bwana akamwambia Mose, “Nitakujia katika wingu zito, ili watu wanisikie nkinena nawe na kila mara waweke tumaini lao kwako.” Kisha Mose akamwambia Bwana yale ambayo watu walikuwa wamesema. **28** Naye Bwana akamwambia Mose, “Nenda kwa watu ukawaweki wakfu leo na kesho. Waambie wafue nguo zao **29** na wawe tayari siku ya tatu, kwa sababu siku hiyo, Bwana atashuka juu ya mlima Sinai machoni pa watu wote. **30** Weka mipaka kuzunguka mlima kwa ajili ya watu, uwaambie, ‘Mwe waangalifu, msije mkapanda mlimani au kuugusa. Yeyote atakayegusa mlima hakika ataua. **31** Hakika atapigwa mawe au kupigwa mishale; mnkonu wa mtu hautamgusa. Akiwa mwanadamu au mnyama, hataruhusiwa kuishi.’ Ila

20 Ndipo Mungu akasema maneno haya yote: **2** “Mimi ndimi Bwana Mungu wako, niliyekutoa Misri, kutoka nchi ya utumwa. **3** Usiwe na miungu mingine ila mimi. **4** Usijitengenezee sanamu katika umbo la kitu chochote kilicho juu mbinguni, au duniani chini, au ndani ya maji. **5** Usivisijudie wala kuviabudu; kwa kuwa Mimi, Bwana Mungu wako, ni Mungu mwenye wivu, ninayewaadhibu watoto kwa ajili ya dhambi za baba zao hadi kizazi cha tatu na cha nne cha wanichukiao, **6** lakini ninaonyesha upendo kwa maelfu ya vizazi nya wale wanipendao na kuzishika amri zangu. **7** Usilitaje bure jina la Bwana Mungu wako, kwa kuwa Bwana hataacha kumhesabia hatia yeje alitajaye jina lake bure. **8** Ikumbuke siku ya Sabato, uitakase. **9** Kwa siku sita utafanya kazi na kutenda shughuli zako zote, **10** lakini siku ya saba ni Sabato kwa Bwana Mungu wako. Siku hiyo hutafanya kazi yoyote, wewe, wala mwanaao au binti yako, wala mtumishi wako wa kiime au wa kike, wala wanyama wako, wala mgeni aliye ndani ya malango yako. **11** Kwa kuwa kwa siku sita, Bwana aliumba mbingu na nchi, bahari na vyote vilivymo, lakinii akapumzika siku ya saba. Kwa hiyo Bwana akaibariki siku ya Sabato na kuifanya takatifu. **12**

Waheshimu baba yako na mama yako, ili upate kuishi siku nyingi katika nchi anayokupa Bwana Mungu yako uongo. **17** Usitamani nyumba ya jirani yako. Usitamani mke wa jirani yako, wala mtumishi wake wa kiume au wa kike, wala ng'ombe wake au punda wake, wala chochote kile alicho nacho jirani yako.” **18** Watu walipoona ngurumo na radi, na kusikia mlion wa tarumbeta, na kuuona mlima katika moshi, walitetemeka kwa woga. Wakasimama mbali **19** na wakamwambia Mose, “Sema nasi wewe mwenyewe, nasi tutakusikiliza. Lakini usimwache Mungu aseme la sivyo tutakufa.” **20** Mose akawaambia watu, “Msiogope! Mungu amekuja kuwajaribu, ili kwamba hofu ya Mungu iwalalie, msitende dhambi.” **21** Watu wakabaki mbali, wakati Mose alipolisogelea lile giza nene mahali pale Mungu alipokuwa. **22** Kisha Bwana akamwambia Mose, “Waambie Waisraeli hivi: ‘Mmejione wenye kwamba nimesema nanyi kutoka mbinguni: **23** Msijifanyizie miungu yoyote na kulinganisha nami, msijitengenezee miungu ya fedha wala miungu ya dhahabu. **24** “Utanitengeneza madhababu ya udongo, na juu yake utee sadaka za zako, mbuzi na ng'ombe zako. Popote nitakapofanya Jina langu lihesimiwe, nitakuwa kwenu na kuwabariki. **25** Ikiwa unanitengenezea madhababu ya mawe, usijenje kwa mawe ya kuchonga, maana mkitumia chombo cha kuchongea mtaitia unajisi. **26** Msitumie ngazi kupandia kwenye madhababu yangu, uchi wako usije ukadhihirika kwa chini.’

21 “Hizi ndizo sheria utakazoweka mbele ya Waisraeli: **2** “Kama ukimununa mtumwa wa Kiebrania, atakutumikia kwa miaka sita. Lakini katika mwaka wa saba, atakuwa huru naye atakwenda zake pasipo kulipa chochote. **3** Kama akija peke yake, atakwenda huru peke yake, lakini kama akija na mke, ataondoka pamoja naye. **4** Kama bwana wake alimpatia mke naye akamzalia wana au binti, mwanamke pamoja na watoto wake watakuwa mali ya bwana wake na huyo mwanaume ataondoka peke yake. **5** “Lakini kama mtumishi akisema, ‘Ninampenda bwana wangu, mke wangu pamoja na watoto na sitaki kuwa huru,’ **6** ndipo bwana wake atakapolazimika kumpeleka mbele ya waamuza. Kisha atampeleka kwenye mlango au kizingiti na kutobia sikio lake kwa shazia. Naye atamtumikia bwana wake maisha yake yote. **7** “Kama mtu akimuza binti yake kuwa mtumwa, hataachwa huru kama watumwa wa kiume waachiwavyo. **8** Kama hakumpendeza bwana wake aliyemchagua, huyo bwana atamwacha akombolewe. Hatakuwa na haki ya kumuua kwa wageni, kwa sababu huyo bwana atakuwa amekosa uaminifu. **9** Kama akimchagua aolewe na mwanawе, ni lazima ampe haki za kuwa binti yake. **10** Ikiwa huyo mwana aliyeozwa mtumwa mwanamke ataoa mwanamke mwingine, ni lazima aendelee kumtosheleza huyo

mke wa kwanza kwa chakula, mavazi na haki zote za ndoa. **11** Iwapo hatamtosheleza kwa mambo hayo matatu, huyo mke wa kwanza ataondoka na jirani kwa huru bila malipo yoyote ya fedha. **12** “Yeyote ampigaye mtu na kumuua ni lazima auwe hakika. **13** Hata hivyo, kama hakumuua kwa makusudi, lakini Mungu akaruhusu itendeke, basi atakimbilia mahali nitakopomchagulia. **14** Lakini kama mtu akipanga na kumuua mwingine kwa makusudi, mwondee katika madhababu yangu na kumuua. **15** “Yeyote amshambuliye baba yake au mama yake ni lazima auwe. **16** “Yeyote amtekaye nyara mwingine akamuua au kamweka kwake, akikamatwa ni lazima auwe. **17** “Yeyote atakayemlaani baba yake au mama yake ni lazima auwe. **18** “Kama watu wakigombana na mmoja akimpiga mwingine kwa jiwe au kwa ngumi yake na hakufa bali akaugua na kulala kitandani, **19** yule aliyempiga ngumi hatahesabiwa kuwa na hatia kama mwenzake ataamka na kujikongoja kwa fimbo kufa papo hapo, ni lazima aadhibiwe **20** kama mtu akimpiga mtumwa wake wa hataadhibiwa, kwa sababu yule mtumwa ni mali yake. **21** Ikiwa watu wawili wanapigana na wakamuumiza mwanamke mijamzito, naye akazaa kabla ya wakati lakini hakuna majeraha makubwa, mhalifu atatozwa mali kiasi cha madai ya mume wa yule mwanamke, na jinsi mahakama itakavyoamua. **22** Ikiwa kukiwa na jerah Kubwa, ni lazima ulipe uhai kwa uhai, **23** jicho kwa jicho, jino kwa jino, mkono kwa mkono, mguu kwa mguu, **24** kuchomwa moto kwa kuchomwa moto, jeraha kwa jeraha, mchubuko kwa mchubuko. **25** Ikiwa mtu atampiga mtumwa mwanaume au mwanamke kweriye jicho na kuliharibu, ni lazima amwache huru yule mtumwa kama fidia ya hilo jicho. **26** Ikiwa mtu atampiga mtumwa mwanaume au mwanamke kweriye jicho na kuliharibu, ni lazima amwache huru yule mtumwa kama fidia ya hilo jicho. **27** Kama akimvunja jino mtumwa wa kiume au wa kike, ni lazima amwache huru huyo mtumwa kwa kufidia hilo jino. **28** “Kama fahali akimuza mwanaume au mwanamke kwa kumpiga kwa pembe, fahali huyo ni lazima auwe kwa kupigwa mawe, na nyama yake haitaliwa. Lakini mwene fahali huyo hatawajibika. **29** Lakini hata hivyo, ikiwa huyo fahali amekuwa na tabia ya kupiga kwa pembe, na mwenyewe ameonywa na hakutaka kumfungia naye akamuua mwanaume au mwanamke, huyo fahali ni lazima auwe kwa mawe na mwene fahali pia auwe. **30** Lakini ikiwa malipo yatatakiwa kwake, basi anawenza kulipa kinachodaiwa ili kuukomboa uhai wake. **31** Sheria hii pia itatumika ikiwa fahali atampiga kwa pembe mwana au binti. **32** Ikiwa fahali atampiga mtumwa wa kike au wa kiume, mwene fahali atalipa shekeli thelathini za fedha kwa bwana mwene mtumwa, na fahali ni lazima auwe kwa mawe. **33** “Kama mtu akiacha shimo wazi, ama akachimba shimo kisha asilifikie, na ng'ombe au punda akatumbukia ndani yake, **34** mwene shimo

ni lazima alipe hasara iliyotokea; ni lazima amlipe iliyolipwa kwa kukodisha inatosha kwa kufidia hasara. mwenye mnyama. Mnyama aliye kufa atakuwa wake. **16** “Kama mtu akimshawishi bikira ambaye hajaposwa na akilala naye, lazima alipe mahari, kisha atamwoa msichana huyo. **17** Baba wa msichana akikataa katakata kumpa huyo mtu huyo msichana wake, bado ni lazima huyo mtu atalipa mahari kama inavyostahili malipo ya ubikira. **18** “Usiruhusu mwanamke mchawi aishi. **19** “Mtu ye yote aziniye na mnyama lazima auwe. **20** “Mtu awaye yote anayemtolea mungu mwininge dhabihu isipokuwa Bwana, lazima aangamizwe. **21** “Usimtendee mgeni vibaya au kumwonea, kwa kuwa nanyi mlikuwa wageni huko Misri. **22** “Usimdhulumu mjane wala yatima. **23** Kama ukifanya hivyo nao wakinililia, hakika nitasikia kilio chao. **24** Hasira yangu itawaka, nami nitawaua kwa upanga, wake zenu watakuwa wajane na watoto wenu watakuwa yatima. **25** “Kama ukimkopesha mmojawapo wa watu wangu fedha ambaye ni mhitaji, usiwe kama mtu mkopeshi fedha; usimtoze riba. **26** Kama ukichukua vazi la jirani kama rehani, ulirudishe kwake kabla jua kuzama, **27** kwa kuwa vazi lake ndilo pekee alilo nalo la kumfunika mwili wake. Ni nini kingine atajifunika nacho? Atakaponililia, nitasikia, kwa kuwa nina huruma. **28** “Usimkufuru Mungu au kumlaani mtawala wa watu wako. **29** “Usiache kutoa sadaka kutoka ghala lako au mapipa yako. “Lazima unipe mzaliwa wa kwanza wa wana wako. **30** Ufanye vivyo hivyo kwa ng’ombe wako na kwa kondoo wako. Waache wakae na mama zao kwa siku saba, lakini siku ya nane unipe. **31** “Ninyi mtakuwa watu wangu watakatifu. Kwa hiyo msile nyama ya mnyama aliyeraruliwa na wanyama pori; mtupieni mbwa.

22 “Kama mtu akiiba maksai au kondoo na kumchinja au kumuza, ni lazima alipe ng’ombe watano badala ya maksai mmoja na kondoo wanne badala ya kondoo mmoja. **2** “Kama mwizi akishikwa anavunja nyumba akapigwa hata akafa, aliye muu hana hatia ya kumwaga damu; **3** lakini jambo hilo likitokea wakati jua limechomoza, huyo mtu atakuwa na hatia ya kumwaga damu. “Mwizi huyo sharti alipe, lakini kama hana kitu, lazima auzwe ili alipe kwa ajili ya wizi wake. **4** “Kama mnyama aliye ibwa akikutwa hai mikononi mwake, ikiwa ni maksai au punda au kondoo, lazima alipe mara mbili. **5** “Kama mtu akichunga mifugo yake katika shamba au shamba la mizabibu, na akaawaachia wajilishe katika shamba la mtu mwininge, ni lazima alipe vitu bora kutoka kwenye shamba lake mweningewe au kutoka shamba lake la mizabibu. **6** “Kama moto ukiwaka na kuenea kwenye vichaka nya miiwa na kuteketeza miganda ya nafaka au nafaka ambayo hajjavunwa, au kuteketeza shamba lote, mtu yule aliywasha moto lazima alipe. **7** “Kama mtu akimpa jirani yake fedha au mali nyingine amtunzie, na kama vikiibwa kutoka nyumba ya huyo jirani, kama mwizi atashikwa, lazima alipe mara mbili. **8** Lakini mwizi asipopatikana, mwenye nyumba atafika mbele ya waamuzi ili kuthibitisha kuwa hakuchukua mali ya mwenzake. **9** Pakiwepo jambo lolote la mali isiyo halali, ikiwa ni maksai, punda, kondoo, mavazi, ama mali yoyote iliyopotea ambayo fulani atasema, ‘Hii ni mali yangu,’ pande zote mbili wataleta mashauri yao mbele ya waamuzi. Yule ambaye waamuzi watamwona kuwa na hatia atamlipa jirani yake mara mbili. **10** “Kama mtu akimpa jirani yake punda, ng’ombe, kondoo au mnyama mwininge ye yote amtunzie, akifa au akijeruhiu au akichukuliwa wakati haonekani na mtu ye yote, **11** jambo hili kati yao wawili litamuliwa kwa kuapa kiapo mbele za Bwana, kwamba huyo jirani hakuhusika na wizi wa mali ya jirani yake. Mwenye mali itampasa akubali jambo hili, na hakuna malipo yatakayohitajika. **12** Lakini kama mnyama aliibwa kwa jirani, itampasa amlipe mwenye mnyama. **13** Kama ameraruliwa na mnyama pori, ataleta mabaki ya mnyama kama ushahidi, naye hatadaiwa kulipa mnyama aliyeraruliwa. **14** “Kama mtu akimwazima mnyama kutoka kwa jirani yake, na kama akiumia au akafa na mwenye mnyama hayupo, lazima amlipe huyo mnyama. **15** Lakini mwenye mnyama akiwa angalipo na mnyama wake, mwazimaji hatalazimika kumlipa. Kama mnyama alikuwa amekodishwa, fedha

iliyolipwa kwa kukodisha inatosha kwa kufidia hasara. na akilala naye, lazima alipe mahari, kisha atamwoa msichana huyo. **17** Baba wa msichana akikataa katakata kumpa huyo mtu huyo msichana wake, bado ni lazima huyo mtu atalipa mahari kama inavyostahili malipo ya ubikira. **18** “Usiruhusu mwanamke mchawi aishi. **19** “Mtu ye yote aziniye na mnyama lazima auwe. **20** “Mtu awaye yote anayemtolea mungu mwininge dhabihu isipokuwa Bwana, lazima aangamizwe. **21** “Usimtendee mgeni vibaya au kumwonea, kwa kuwa nanyi mlikuwa wageni huko Misri. **22** “Usimdhulumu mjane wala yatima. **23** Kama ukifanya hivyo nao wakinililia, hakika nitasikia kilio chao. **24** Hasira yangu itawaka, nami nitawaua kwa upanga, wake zenu watakuwa wajane na watoto wenu watakuwa yatima. **25** “Kama ukimkopesha mmojawapo wa watu wangu fedha ambaye ni mhitaji, usiwe kama mtu mkopeshi fedha; usimtoze riba. **26** Kama ukichukua vazi la jirani kama rehani, ulirudishe kwake kabla jua kuzama, **27** kwa kuwa vazi lake ndilo pekee alilo nalo la kumfunika mwili wake. Ni nini kingine atajifunika nacho? Atakaponililia, nitasikia, kwa kuwa nina huruma. **28** “Usimkufuru Mungu au kumlaani mtawala wa watu wako. **29** “Usiache kutoa sadaka kutoka ghala lako au mapipa yako. “Lazima unipe mzaliwa wa kwanza wa wana wako. **30** Ufanye vivyo hivyo kwa ng’ombe wako na kwa kondoo wako. Waache wakae na mama zao kwa siku saba, lakini siku ya nane unipe. **31** “Ninyi mtakuwa watu wangu watakatifu. Kwa hiyo msile nyama ya mnyama aliyeraruliwa na wanyama pori; mtupieni mbwa.

23 “Usieneze habari za uongo. Usimsaidie mtu mwovu kwa kuwa shahidi mwenye nia ya kudhuru wengine. **2** “Usifuate umati wa watu katika kutenda mabaya. Unapota ushahidi kwenye mashtaka, usipotoshe haki ukijumuika na umati wa watu, **3** nawe usimpendelee mtu maskini katika mashtaka yake. **4** “Kama ukikutana na maksai au punda wa adui yako anapotea, hakikisha umemrudisha kwake. **5** Ukiona punda wa mtu anayekuchukia ameanguka na mzigoto wake, usimwache hapo alipoangukia; hakikisha kuwa umemsaidia. **6** “Usiwanyime haki watu wako walio maskini katika mashtaka yao. **7** Ujiepushe na mashtaka ya uongo, wala usimuuve mtu asiye na hatia au mtu mwaminifu, kwa maana sitamhesabia hana hatia yeye aliye na hatia. **8** “Usipokee rushwa, kwa kuwa rushwa hupofusha wale waonao, na kupinda maneno ya wenye haki. **9** “Usimwonee mgeni; ninyi wenye mnaajua jinsi mgeni anavyojisikia, kwa sababu mlikuwa wageni Misri. **10** “Kwa muda wa miaka sita mtapanda mashamba yenu na kuvuna mazao, **11** lakini katika mwaka wa saba usiilime ardhii wala kuitumia, ili watu walio maskini mionganii mwenu waweze kupata chakula kutoka kwenye

hayo mashamba, nao wanyama pori wapate chakula kwa yale mabaki watakayobakiza. Utafanya hivyo katika shamba lako la mizabibu na la mizeituni. **12** “Kwa siku sita fanya kazi zako, lakini siku ya saba usifanye kazi, ili maksai wako na punda wako wapate kupumzika, naye mtumwa aliyezaliwa nyumbani mwako, pamoja na mgeni, wapate kustarehe. **13** “Uzingatие kutenda kila kitu nilichokuambia. Usiombe kwa majina ya miungu mingine, wala usiyaruhusu kusikika kinywani mwako. **14** “Mara tatu kwa mwaka utanifanyia sikukuu. **15** “Utaadhimisha Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu; kwa siku saba utakula mikate isiyotiwa chachu kama nilivyokuagiza. Fanya jambo hili kwa wakati uliopangwa katika mwezi wa Abibu, ndio mwezi wa nne, kwa sababu katika mwezi huo ultoka Misri. “Mtu yejote asije mbele yangu mikono mitupu. **16** “Utaadhimisha Sikukuu ya Mavuno kwa malimbuko ya mazao yako uliyopanda katika shamba lako. “Utaadhimisha Sikukuu ya Kukusanya mavuno mwishoni mwa mwaka, unapokusanya mavuno yako toka shambani. **17** “Mara tatu kwa mwaka wanaume wote watakuja mbele za Bwana Mwenyezi. **18** “Msitoe damu ya dhabihu kwangu pamoja na kitu chochote kilicho na chachu. “Mafuta ya mnyama wa sadaka ya sikukuu yangu yasibakizwe mpaka asubuhi. **19** “Utaleta malimbuko bora ya ardhi yako katika nyumba ya Bwana Mungu wako. “Usimchemshe mwana-mbuza katika maziwa ya mama yake. **20** “Tazama, ninamtuma malaika akutangulie mbele yako akulinde njiani na kukuleta mpaka mahali nilipoandaa. **21** Mtamti na kusikiliza kile anachokisema. Usiasi dhidi yake; hatakusamehe uasi wako, kwa maana Jina langu limo ndani yake. **22** Kama ukitii kweli kweli kile asemacho na kufanya yote nisemayo, nitakuwa adui wa adui zako, na nitawapinga wale wakupingao. **23** Malaika wangu atatangulia mbele yako na kukuleta katika nchi ya Waamori, Wahiti, Waperizi, Wakanaani, Wahivi na Wayebusi, nami nitawafutilia mbali. **24** Usiisujidie miungu yao, au kuiabudu, wala kufuata desturi yao. Utayabomoa kabisa na kuvunjavanja mawe yao ya ibada vipande vipande. **25** Utamwabudu Bwana Mungu wako, na baraka zake zitakuwa juu ya vyakula vyako na maji yako. Nami nitaondo maradhi mionganoni mwako, **26** na hakuna atakayeharibu mimba wala atakayekuwa tasa katika nchi yako. Nami nitakupa maisha makamilifu. **27** “Nitapeleka utisho wangu mbele yako na kufadhaisha kila taifa utakalolifika. Nitafanya adui zako wote wakupe kisogo na kukimbia. **28** Nitatanguliza manyigu mbele yako kuwafukuza Wahivi, Wakanaani na Wahiti waondoke njiani mwako. **29** Lakini sitawafukuza kwa mara moja, kwa sababu nchi itabaki ukiwa na wanyama pori watakuwa wengi mno kwako. **30** Nitawafukuza kidogo kidogo mbele yako, mpaka uwe umeongezeka kiisi cha kutosha kuimiliki nchi. **31** “Nitaweka mipaka ya nchi yako kuanzia Bahari ya Shamu hadi Bahari ya Wafilisti, na kuanzia jangwani hadi Mto Frati. Nitawatia watu wanaoishi katika nchi hiso mikononi mwako, nawe

utawafukuza watoke mbele yako. **32** Usifanye agano lolote nao wala na miungu yao. **33** Usiwaache waishi katika nchi yako, la sivyo watakusababisha utende dhambi dhidi yangu, kwa sababu ibada ya miungu yao hakika itakuwa mtego kwako.”

24 Kisha Mungu akamwambia Mose, “Njooni huku juu kwa Bwana, wewe na Aroni, Nadabu na Abihu, pamoja na wazee sabini wa Israeli. Mniamabudu kwa mbali, **2** lakini Mose peke yake ndiye atakayemkaribia Bwana; wengine wasije karibu. Nao watu wasije wakapanda pamoja naye.” **3** Mose alipokwenda na kuwaambia watu maneno yote na sheria zote za Bwana, wakaitikia kwa sauti moja, “Kila kitu alichosema Bwana tutakifanya.” **4** Ndipo Mose akaandika kila kitu Bwana alichokuwa amesema. Akaamka kesho yake asubuhi na mapema na kujenga madhabahu chini ya mlima na kusimamisha nguzo kumi na mbili za mawe kuwakilisha makabila kumi na mawili ya Israeli. **5** Kisha akawatuma vijana wanaume wa Kiisraeli, nao wakatoa sadaka za kuteketezwa na dhabihu za mafahali wachanga kuwa sadaka za amani kwa Bwana. **6** Mose akachukua nusu ya damu ya wale wanyama na kuiweka kwenye mabakuli na nusu nyininge akainyonyiza juu ya madhabahu. **7** Kisha akachukua kile Kitabu cha Agano na kuwasomea watu. Nao wakajibu, “Tutafanya kila kitu alichosema Bwana, nasi tutati.” **8** Ndipo Mose akachukua ile damu, akawayunyizia wale watu, akasema, “Hii ni damu ya agano ambalo Bwana amelifanya nanyi kufuatana na maneno haya yote.” **9** Mose na Aroni, Nadabu na Abihu, pamoja na wazee sabini wa Israeli wakapanda mlimani, **10** nao wakamwona Mungu wa Israeli. Chini ya miguu yake kulikuwa na kitu kama sakafu ya mawe ya yakuti samawi, iliyo safi kama angavu. **11** Lakini Mungu hakuinua mkono wake dhidi ya hawa viongozi wa Waisraeli; walimwona Mungu, nao wakala na kunywa. **12** Bwana akamwambia Mose, “Panda uje kwangu huku mlimani na ukae hapa, nami nitakupa vibao vyya mawe, vyenye sheria na amri ambazo nimeziandika ziwe mwongozo wao.” **13** Basi Mose akaondoka na Yoshua mtumishi wake, naye Mose akapanda juu kwenye mlima wa Mungu. **14** Mose akawaambia wazee wa Israeli, “Tungojeni hapa mpaka tutakapowarudia. Aroni na Huri wako pamoja nanyi, na kila aliye na neno awenza kuwaendea wao.” **15** Mose alipopanda juu mlimani, wingu liliufunika huo mlima, **16** nao utukufu wa Bwana ukatua juu ya Mlima Sinai. Kwa muda wa siku sita wingu liliufunika mlima, na siku ya saba Bwana akamwita Mose kutoka katikati ya lile wingu. **17** Kwa Waisraeli utukufu wa Bwana ulionekana kama moto uteketezao juu ya mlima. **18** Kisha Mose akaingia ndani ya lile wingu aliviyokuwa akipanda mlimani. Naye akakaa huko mlimani kwa muda wa siku arobaini, usiku na mchana.

25 Bwana akamwambia Mose, **2** “Waambie Waisraeli wanilettee sadaka. Utapokea sadaka

kwa niaba yangu kutoka kwa kila mtu ambaye na dhahabu, uitumie kubeba hiyo meza. **29** Tengeneza moyo wake wapenda kutoa. **3** Hizi ndizo sadaka sahani zake na masinia yake kwa dhahabu safi, pamoja utakazozipokea kutoka kwao: dhahabu, fedha na na bilauri na bakuli zake kwa ajili ya kumiminia shaba; **4** nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, sadaka. **30** Utaweka mikate ya Wonyesho juu ya meza za rangi nyekundu, pamoja na kitani safi; singa za hii iwe mbele yangu daima. **31** “Tengeneza kinara cha mbuzi; **5** ngozi za kondoo dume zilizopakwa rangi taa cha dhahabu safi iliyo fuliwa vizuri katika kitako nyekundu, na ngozi za pomboo; mbao za mshita; **6** chake na uftito wake; vikombe vyake vinavyofanana mafuta ya zeituni kwa ajili ya taa; vikolezi kwa ajili na ua, matovu yake na maua yake viwe kitu kimoja. **32** ya mafuta ya upako, pamoja na uvumba wa harufu Matawi sita yataotopeza kuanzia ule uftito wa katikati nzuri; **7** na vito nya shohamu na vito vingine nya wa kinara cha taa: matawi matatu upande mmoja na thamani nya kuweka kwenye kisibau na kile kifuko matatu upande mwininge. **33** Vikombe vitatu nya cha kifuanini. **8** “Kisha uwaamuru wanitengenezee mfano wa maua ya mlozi yenyne matovu na maua mahali patakatifi, nami nitakaa mionganii mwao. vitakuwa katika tawi moja, vikombe vitatu katika **9** Tengeneza hema hili na vyombo vyake vyote tawi jingine, na vivyo hivyo kwa matawi yote sita sawasawa na kielelezo nitakachokuonyesha. **10** “Nao yanayotopeza kwenye kile kinara cha taa. **34** Juu watatengeneza Sanduku la mbao za mshita, lenye ya kinara chenyewe vitakuwepo vikombe vinne nya urefu wa dhiraa mbili na nusu, upana wa dhiraa mfano wa maua ya mlozi yakiwa na matovu yake na moja na nusu, na kimo cha dhiraa moja na nusu. **11** maua yake. **35** Tovu moja litakuwa chini ya jozi ya Utalifunika hilo Sanduku kwa dhahabu safi ndani kwanza ya matawi yaliyotopeza kwenye kinara cha na njie, na kulifanyia ukingo wa dhahabu juu yake taa, tovu la pili chini ya jozi ya pili, nalo tovu la tatu kulizinguka. **12** Utalisubu kwa pete nne za dhahabu na kuzifungia kwenye miguu yake minne, pete mbili kwa chini ya jozi ya tatu, yaani matawi sita kwa jumla. **13** Kisha utatengeneza mipiko ya mti wa mshita na **36** Matovu na matawi yote yatakuwa kitu kimoja na kuzifunika kwa dhahabu. **14** Utaiingiza hiyo mipiko kwenye zile pete katika pande mbili za Sanduku ili kulisiba. **15** Hiyo mipiko itabakia daima katika hizo kile kinara cha taa, yakifuliwa kwa dhahabu safi. **37** pete za hilo Sanduku; haitaondolewa. **16** Kisha weka ndani ya hilo Sanduku ule Ushuhuda nitakaokupa. **17** “Tengeneza kifuniko cha upatanisho cha dhahabu safi, chenyeye urefu wa dhiraa mbili na nusu, na upana wa dhiraa moja na nusu. **18** Tengeneza makerubi wawili wa dhahabu iliyo fuliwa katika miisho ya hicho kifuniko. **19** Tengeneza kerubi mmoja kwenye mwisho mmoja, na kerubi mwininge kwenye mwisho mwininge; watengeneze makerubi hao wawe kitu kimoja na hicho kifuniko katika miisho hiyo miwili. **20** Makerubi hao watakuwa wametandaza mabawa kuelekea juu, yaktitua kivilu hicho kifuniko. Makerubi hao wataelekeana, wakizazama hicho kifuniko. **21** Weka huo Ushuhuda nitakaokupa ndani ya hilo Sanduku la Agano, na uweke hicho kifuniko juu ya hilo Sanduku. **22** Hapo juu ya hicho kifuniko, kati ya hao makerubi wawili walioko juu ya hilo Sanduku la Ushuhuda, hapo ndipo nitakapokutana nawe na kukupa maagizo yangu kwa ajili ya Waisraeli. **23** “Tengeneza meza ya mbao za mshita yenyne urefu wa dhiraa mbili, upana wa dhiraa moja, na kimo cha dhiraa moja na nusu. **24** Ifunike kwa dhahabu safi, na kuitengenezea ukingo wa dhahabu kuizunguka pande zote. **25** Kisha tengeneza upapi wenye upana wa nyanda nne, na ufanyie ule upapi ukingo wa dhahabu kuizunguka pande zote. **26** Tengeneza pete nne za dhahabu kwa ajili ya meza hiyo, na uzifungie kwenye pembe nne, pale penye miguu yake minne. **27** Pete hizo zitakuwa karibu na ukingo ule ili kuishikilia ile mipiko itakayotumika kuibebaa hiyo meza. **28** Tengeneza mipiko hiyo kwa mbao za mshita, uifunike **26** “Tengeneza maskani kwa mapazia kumi ya kitani iliyo sokotwa vizuri na nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu, naye fundi stadi atatarizi makerubi kwenye mapazia hayo. **2** Mapazia yote yataotoshana kwa ukubwa: kila moja litakuwa na urefu wa dhiraa ishirini na nane, na upana wa dhiraa nne **3** Unganisha mapazia matano pamoja; fanya vivyo hivyo kwa hayo mengine matano. **4** Tengeneza vitanzi nya kitambaa cha buluu kwenye upindo wa pazia la mwisho la fungu la kwanza, na ufanyi vivyo hivyo na pazia la fungu la mwisho. **5** Fanya vitanzi hamsini katika pazia mmoja, na vitanzi vingine hamsini kwenye pazia la mwisho la fungu hilo lingine, nazo vitanzi vyote vielekeane. **6** Kisha tengeneza vifungo hamsini nya dhahabu ili vitumike kufunga na kuunganisha mapazia pamoja kufanya Hema liwe kitu kimoja. **7** “Tengeneza mapazia kumi na moja ya singa za mbuzi kwa ajili ya kufunika maskani. **8** Mapazia hayo kumi na moja yatakuwa na kipimo kimoja, yaani urefu wa dhiraa thelathini, na upana wa dhiraa nne. **9** Unganisha hayo mapazia matano yawe fungu moja, na hayo mengine sita yawe fungu lingine. Kunja hilo pazia la sita mara mbili mbele ya maskani. **10** Tengeneza vitanzi hamsini kwenye upindo wa pazia la mwisho la fungu moja, na vivyo hivyo kwenye upindo wa pazia la mwisho la fungu hilo lingine. **11** Kisha tengeneza vifungo

hamsini nya shaba, uviingize katika vile vitanzi ili kukaza hema pamoja kuwa kitu kimoja. **12** Kuhusu kile kipande cha ziada cha pazia la Hema, nusu ya hilo pazia lillobaki litaning'inizwa upande wa nyuma wa Hema. **13** Mapazia ya hema yatakuwa na urefu wa dhiraa moja zaidi pande zote, sehemu itakayobaki itaning'inia pande zote za Hema ili kuifunkika. **14** Tengeneza kifuniko cha hema kwa ngozi za kondoo dume zilizotiwa rangi nyekundu, na juu yake kifuniko cha ngozi za pomboo. **15** "Tengeneza mihimili ya kusimamisha ya mti wa mshita kwa ajili ya maskani. **16** Kila mhimili uwe na urefu wa dhiraa kumi na upana wa dhiraa moja na nusu, **17** zikiwa na ndimi mbili zilizo sambamba kila mmoja na mwininge. Tengeneza mihimili yote ya maskani jinsi hii. **18** Tengeneza mihimili ishirini kwa ajili ya upande wa kusini wa maskani, **19** kisha tengeneza vitako arobaini nya fedha nya kuweka chini ya hiyo mihimili, vitako viwili kwa kila mhimili, kimoja chini ya kila ulimi. **20** Kuhusu upande wa kaskazini wa maskani, tengeneza mihimili ishirini **21** na vitako arobaini nya fedha, viwili chini ya kila mhimili. **22** Kisha tengeneza mihimili sita kwa mwisho ulio mbali, yaani upande wa magharibi wa maskani, **23** na pia utengeneze mihimili miwili ya pembe za upande ulio mbali. **24** Katika pembe hizi mbili ni lazima mihimili yake iwe miwili kuanzia chini mpaka juu, na iingizwe kwenye pete moja; mihimili ya pembe hizi mbili itafanana. **25** Kwa hiyo itakuwepo mihimili minane, na vitako kumi na sita nya fedha, viwili chini ya kila mhimili. **26** "Pia tengeneza mataruma ya mti wa mshita: matano kwa ajili ya mihimili ya upande mmoja wa maskani, **27** matano kwa ajili ya mihimili ya upande mwininge, na matano kwa ajili ya mihimili ya upande wa magharibi, mwisho kabisa mwa maskani. **28** Taruma la katikati litapenya katikati ya mihimili kutoka mwisho mmoja hadi mwisho mwininge. **29** Funika hiyo mihimili kwa dhahabu, kisha tengeneza pete za dhahabu ambazo zitashikilia hayo mataruma. Pia funika hayo mataruma kwa dhahabu. **30** "Simamisha Hema sawasawa na mfano ulioonyeshwa kule mlimani. **31** "Tengeneza pazia la nyazi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu na kitani safi iliyosokota vizuri, naye fundi stadi atirizi makerubi kwenye hilo pazia. **32** Litundike kwa kulabu za dhahabu kwenye nguzo nne za mti wa mshita ambazo zimefunkwa kwa dhahabu, zikiwa zimesimamishwa kwenye vitako vinne nya fedha. **33** Ning'iniza pazia hilo kwenye vifungo, kisha weka Sanduku la Ushuhuda nyuma ya pazia. Pazia litatenganisha Mahali Patakatifu kutoka Patakatifu pa Patakatifu. **34** Weka kifuniko cha kiti cha rehema juu ya Sanduku la Ushuhuda ndani ya Patakatifu pa Patakatifu. **35** Weka meza nje ya pazia upande wa kaskazini wa Hema, kisha weka kinara cha taa upande wa kusini wa Hema. **36** "Kwa ajili ya ingilio la hema, tengeneza pazia la nyazi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu na kitani safi

iliyosokota vizuri, kazi ya mtarizi. **37** Tengeneza kulabu za dhahabu kwa ajili ya hilo pazia, na nguzo tano za mshita zilizofunkwa kwa dhahabu. Kisha mimina vitako vitano nya shaba kwa ajili yake.

27 "Jenga madhabahu ya mbao za mti wa mshita, kimo chake kiwe dhiraa tatu; itakuwa mraba, urefu wake dhiraa tano, na upana wake dhiraa tano. **2** Tengeneza upembe kwenye kila pembe ya hizo pembe nne, ili zile pembe na madhababu ziwe zimeungana, na ufunike madhababu kwa shaba. **3** Tengeneza vyombo vyake vyote kwa shaba: vyungu vyake nya kuondolea majivu, masepetu, mabakuli ya kunyuyizia, uma za nyama, na vyombo nya kuchukulia moto. **4** Kisha tengeneza hayo madhababu wawu wa shaba, na utengeneze pete za shaba kwenye kila moja ya hizo pembe nne za huo wawu. **5** Weka wawu huo chini ya ukingo wa madhababu ili ufikie nusu ya kimo cha madhababu. **6** Tengeneza mipiko ya mti wa mshita kwa ajili ya madhababu, na ufunike kwa shaba. **7** Hiyo mipiko itaingizwa kwenye zile pete ili iwe pande mbili za madhababu inapobebwa. **8** Tengeneza madhababu yawe na uvungu ndani yake ukutumia mbao. Utaitengeneza sawasawa na vile ulivoonyeshwa mlimani. **9** "Tengeneza ua kwa ajili ya Hema la Kukutania. Upande wa kusini utakuwa na urefu wa dhiraa mia moja, na utakuwa na mapazia ya kitani iliyosokota vizuri, **10** pamoa na nguzo ishirini na vitako nya shaba ishirini, na kulabu na tepe za fedha juu ya hizo nguzo. **11** Upande wa kaskazini utakuwa na urefu wa dhiraa mia moja, nao utakuwa na mapazia, pamoa na nguzo ishirini na vitako nya shaba ishirini, pamoa na kulabu na tepe za fedha juu ya hizo nguzo. **12** "Upande wa magharibi wa ua utakuwa na upana wa dhiraa hamsini, nao utakuwa na mapazia, na nguzo kumi na vitako vyake kumi. **13** Upande wa mwisho wa mashariki jua linakochomoza, ua pia utakuwa na upana wa dhiraa hamsini. **14** Mapazia yenye urefu wa dhiraa kumi na tano yatakuwa upande mmoja wa ingilio, pamoa na nguzo tatu na vitako vitatu. **15** Kutakuwepo tena na mapazia ya dhiraa kumi na tano kwa upande mwininge wa ingilio, pamoa na nguzo tatu na vitako vitatu. **16** "Kuhusu ingilio la ua, weka pazia lenye urefu wa dhiraa ishirini la nyazi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu pamoa na kitani iliyosokota vizuri, kazi ya mtarizi. Pazia hilo litashikiliwa na nguzo nne na vitako vinne. **17** Nguzo zote zinazozunguka ua zitakuwa na tepe na kulabu za fedha, na vitako nya shaba. **18** Ua wa kukutania utakuwa na urefu wa dhiraa mia moja na upana wa dhiraa hamsini, ukiwa na mapazia ya kitani yaliyosokota vizuri yenye urefu wa dhiraa tano kwenda juu na vitako nya shaba. **19** Vyombo vingine vyote vinavyotumika katika maskani kwa shughuli yoyote, pamoa na vizingi vyote na hata vile nya ua, vitakuwa nya shaba. **20** "Utawaamuru Waisraeli wakuletee mafuta safi ya zeituni yaliyokamuliwa

kwa ajili ya mwanga ili zile taa ziwake mfululizo. **21** Katika Hema la Kukutania, nje ya pazia lililo mbele ya Sanduku la Ushuhuda, Aroni na wanawe watahakikisha kuwa taa hizo zinawaka kuanzia jioni mpaka asubuhi mbele za Bwana. Hili litakuwa agizo la miele mionganini mwa Waisraeli kwa vizazi vyote vijavyo.

28 “Mtwae Aroni ndugu yako aliyeletwa kwako kutoka mionganini mwa Waisraeli, pamoja na wanawe Nadabu, Abihu, Eleazari na Ithamari, ili wanitumikie katika kazi ya ukuhani. **2** Mshonee Aroni ndugu yako mavazi matakatifu ili yampe ukuu na heshima. **3** Waambie mafundi stadi wote niliowapa hekima katika shughuli hiyo wamtengenezee Aroni mavazi hayo, ili awekwe wakfu, anitumikie katika kazi ya ukuhani. **4** Haya ndiyo mavazi watakayoshona: kifuko cha kifuani, kisibau, kanzu, joho liliorembwa, kilemba na mshipi. Mavazi haya yatashonwa kwa ajili ya ndugu yako Aroni na wanawe ili wanitumikie katika kazi ya ukuhani. **5** Waambie watumie dhahabu na nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu pamoja na kitani safi. **6** “Tengeneza kisibau cha dhahabu, na nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, za rangi nyekundu na kitani safi iliyoosokotwa, kazi ya fundi stadi. **7** Kitakuwa na vipande viwili vyta mabegani viliviyoshikizwa kwenye pembe zake mbili ili kufungia kisibau. **8** Mshipi wa kiunoni uliofumwa kwa ustadi utafanana nacho: utakuwa kitu kimoja na hicho kisibau, nao utengenezewa kwa dhahabu na nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na nyekundu na kwa kitani iliyoosokotwa vizuri. **9** “Chukua vito viwili vyta shohamu, na uchore juu yake majina ya wana wa Israeli. **10** kufuatana na walivyzaliwa: majina sita katika kito kimoja, na mengine sita katika kito kingine. **11** Yachore majina ya wana wa Israeli juu ya vito hivyo viwili kama vile sonara anavyochonga muhuri. Kisha uvitie vito hivyo katika vijalizo vyta dhahabu, **12** na uvifungie juu ya vipande vyta mabegani ya kisibau yawe kama vito vyta ukumbusho kwa wana wa Israeli. Aroni atavaa majina hayo mabegani mwake kama kumbukumbu mbele za Bwana. **13** Tengeneza vijalizo vyta dhahabu **14** na mikufu miwili ya dhahabu safi iliyoosokotwa kama kamba, na uifunge mikufu hiyo kwenye vijalizo. **15** “Fanyiza kifuko cha kifuani kwa ajili ya kufanya maamuzi, kazi ya fundi stadi. Kitengeneze kama kile kisibau: cha dhahabu, na nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu, cha kitani safi iliyoosokotwa. **16** Kitakuwa cha mraba, chenyere urefu wa shibiri moja na upana wa shibiri moja, na kikunjwe mara mbili. **17** Kisha weka safu nne za vito vyta thamani juu yake. Safu ya kwanza itakuwa na akiki, yakuti manjano na zabarajidi; **18** katika safu ya pili itakuwa na almasi, yakuti samawi na zumaridi; **19** safu ya tatu itakuwa na hiakintho, akiki nyekundi na amethisto; **20** na safu ya nne itakuwa na krisolitho, shohamu na yaspi. Yote yatiwe kwenye vijalizo vyta dhahabu. **21** Patakuwa na vito

kumi na viwili, kila kimoja kwa jina mojawapo la wana wa Israeli, kila kimoja kichorwe kama muhuri kikiwa na jina mojawapo la yale makabila kumi na mawili. **22** “Kwa ajili ya kile kifuko cha kifuani, tengeneza mikufu ya dhahabu safi, iliyoosokotwa kama kamba. **23** Tengeneza pete mbili za dhahabu kwa ajili yake, uzifungie kwenye pembe mbili za hicho kifuko cha kifuani. **24** Funga ile mikufu miwili ya dhahabu kwenye hizo pete zilizo katika pembe za hicho kifuko cha kifuani, **25** nazozile ncha nyiningine za mukufu zifunge kwenye vile vijalizo viwili, na uzishikamanishe na vile vipande vyta mabegani kile kisibau upande wa mbele. **26** Tengeneza pete mbili za dhahabu, uzishikamanishe kwenye pembe mbili za chini, upande wa ndani wa kifuko cha kifuani karibu na kisibau. **27** Tengeneza pete nyiningine mbili za dhahabu, na uzishikamanishe sehemu ya chini ya vipande vyta mabegani upande wa mbele wa kile kisibau, karibu na pindo juu kidogo ya mshipi wa kiunoni wa kisibau. **28** Petet kifuko cha kifuani zitafungwa kwenye pete zile za kisibau kwa kamba ya buluu, ziunganishwe na ule mshipi wa kiunoni, ili kifuko cha kifuani kisisogee kutoka kwenye kile kisibau. **29** “Wakati wowote Aroni aingiapo Mahali Patakatifu, atakuwa na yale majina ya wana wa Israeli moyoni mwake juu ya kile kifuko cha kifuani cha uamuzi kama kumbukumbu ya kudumu mbele za Bwana. **30** Pia weka Urimu na Thumimu ndani ya kifuko cha kifuani, yawee juu ya moyo wa Aroni kila mara aingiapo mbele za Bwana. Kwa hiyo siku zote Aroni atakuwa na uwezo kufanya maamuzi kwa ajili ya wana wa Israeli mbele za Bwana. **31** “Shona joho la kisibau lote kwa kitambaa cha rangi ya buluu tupu, **32** na katikati uweke nafasi ya kuingizia kichwa. Kutakuwa na utepe uliofumwa, unaofanana na ukosi kuizunguka nafasi hiyo, ili isikanike. **33** Tengeneza makomamanga ya nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu kuzunguka pindo la hilo joho, na uweke pia vikengele vyta dhahabu kati ya hayo makomamanga. **34** Hivyo vikengele vyta dhahabu na makomamanga vitapishana kuzunguka upindo wa joho lile. **35** Ni lazima Aroni alivae anapofanya huduma. Sauti ya hivyo vikengele itasikika anapoingia na kutoka Mahali Patakatifu mbele za Bwana, ili asije akafa. **36** “Tengeneza bamba la dhahabu safi na uchore juu yake maneno haya kama vile muhuri huchorwa: Mtakatifu kwa Bwana. **37** Lifunge hilo bamba kwa kamba ya buluu kwenye kilemba, nalo ni lazima liwe mbele ya kilemba. **38** Aroni alivae bamba hilo kwenye paji la uso wake, naye atachukua hatia kuhusu sadaka takatifu za Waisraeli wanazoweka wakfu, sadaka za aina yoyote. Litakuwa kwenye paji la uso wa Aroni daima ili zikubalike kwa Bwana. **39** “Fuma koti la kitani safi na ufanye kilemba cha kitani safi. Mshipi uwe ni kazi ya mtarizi. **40** Watengenezee wana wa Aroni makoti, mishipi na kofia, ili kuwapa ukuu na heshima. **41** Baada ya kumvika Aroni ndugu yako pamoja na wanawe nguo hizi, watie mafuta na

kuubariki. Waweke wakfu ili wanitumikie katika kazi ya ukuhani. **42** “Watengenezee nguo za ndani za kitani zitakazofunika mwili, kutoka kiunoni hadi mapajani. **43** Aroni na wanawe ni lazima wavae haya kila wanapoingia katika Hema la Kukutania au wanaposogelea madhababu wakati wa kutoa huduma katika Mahali Patakatifu, ili wasije wakafanya kosa wakafa. “Haya yawe maagizo ya kudumu kwa Aroni na vizazi vyake.

29 “Hili ndilo utakalofanya ili kuwaweka wakfu makuhani ili wanitumikie mimi katika kazi ya ukuhani: Chukua fahali mchanga mmoja na kondoo dume wawili wasio na dosari. **2** Kutokana na unga laini wa ngano usiotiwa chachu, tengeneza mikate na maandazi yaliyokandwa kwa mafuta, pamoja na mikate midogo myembamba. **3** Viwekwe vyote ndani ya kikapu na kuvitoa pamoja na yule fahali na wale kondoo dume wawili. **4** Kisha mlete Aroni na wanawe kwenye lango la Hema la Kukutania na uwashe kwa maji. **5** Chukua yale mavazi na umvike Aroni koti, joho la kisibau na kisibau chenyewe pamoja na kile kifuko cha kifuani. Mfungie hicho kisibau kwa ule mshipi wa kiunoni uliosukwa kwa ustadi. **6** Weka kilemba kichwani mwake na kuweka taji takatifu ishikamane na hicho kilemba. **7** Chukua yale mafuta ya upako umimine juu ya kichwa chake. **8** Walete wanawe na uwavike makoti, **9** pia uwavike zile tepe za kichwani. Ndipo uwafunge Aroni na wanawe mishipi. Ukuhani ni wao kwa agizo la kudumu. Kwa njia hii utamweka wakfu Aroni na wanawe. **10** “Mlete yule fahali mbele ya Hema la Kukutania, naye Aroni na wanawe wataweka mikono yao juu ya kichwa chake. **11** Mchinje huyo fahali mbele za Bwana kwenye mlango wa Hema la Kukutania. **12** Chukua sehemu ya damu ya huyo fahali na kuipaka kwenye pembe za hayo madhababu kwa kidole chako, na damu iliyobaki uimwage sehemu ya chini ya madhababu. **13** Kisha chukua mafuta yote ya huyo nyama ya sehemu za ndani, yale yanayofunika ini, figo zote mbili pamoja na mafuta yake, uviteketeze juu ya madhababu. **14** Lakini nyama ya huyo fahali na ngozi yake na matumbo yake utavichoma nje ya kambi. Hii ni sadaka ya dhambi. **15** “Chukua mmoja wa wale kondoo dume, naye Aroni na wanawe wataweka mikono yao juu ya kichwa chake. **16** Mchinje huyo kondoo dume, chukua damu yake na uniyunyize pande zote za hayo madhababu. **17** Mkate huyo kondoo dume vipande vipande na usafishe sehemu za ndani pamoja na miguu, ukiviweka pamoja na kichwa na vipande vingine. **18** Kisha mteketewe huyo kondoo dume mzima juu ya madhababu. Hii ni sadaka ya kuteketeza kwa Bwana, harufu ya kupendeza, sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa moto. **19** “Mchukue yule kondoo dume mwininge, naye Aroni na wanawe waweke mikono yao juu ya kichwa chake. **20** Mchinje, uchukue sehemu ya damu yake na kuipaka kwenye masikio ya Aroni na wanawe, kwenye vidole gumba vyaa mikono yao ya kuume, pia kwenye vidole gumba

vyaa miguu yao ya kuume. Kisha nyunyiza hiyo damu pande zote za madhababu. **21** Pia chukua sehemu ya damu iliyo juu ya madhababu na sehemu ya mafuta ya upako, umnyunyizie Aroni na mavazi yake, pia wanawe na mavazi yao. Ndipo Aroni na wanawe pamoja na mavazi yao watakuwa wamewekwa wakfu. **22** “Chukua mafuta ya huyu kondoo dume, mafuta ya mkiia, mafuta ya sehemu za ndani yale yanayofunika ini, figo zote mbili na mafuta yake, pamoja na pajla la kulia. (Huyo ndiye kondoo dume kwa ajili ya kuwaweka wakfu.) **23** Kutoka kwenye kile kikapu chenyeye mikate iliyotengenezwa bila chachu, kilichoko mbele za Bwana, chukua mkate, andazi lilolokanda kwa mafuta na mkate mdogo mwembamba. **24** Viweke vitu hivi vyote mikononi mwa Aroni na wanawe na uviinue mbele za Bwana kuwa sadaka ya kuinuliwa. **25** Kisha vichukue vitu hivyo kutoka mikononi mwao, uviteketeze juu ya madhababu pamoja na sadaka ya kuteketeza kuwa harufu nzuri ya kupendeza kwa Bwana, sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa moto. **26** Baada ya kuchukua kidari cha huyo kondoo dume wa kuwekwa wakfu kwa Aroni, kiinue mbele za Bwana kuwa sadaka ya kuinuliwa, nayo itakuwa fungu lako. **27** “Weka wakfu zile sehemu za kondoo dume aliyetumika kwa kumiweka wakfu Aroni na wanawe: kidari kile kilichoinuliwa na lile pajla lililotolewa. **28** Siku zote hili litakuwa fungu la kawaida kutoka kwa Waisraeli kwa ajili ya Aroni na wanawe. Hili ni toleo la Waisraeli watakalota kwa Bwana kutoka sadaka zao za amani. **29** “Mavazi matakatifu ya Aroni yatakuwa ya wazao wake ili kwamba waweze kutiwa mafuta na kuwekwa wakfu wakiwa wameyavaa. **30** Mwana atakayeingia mahali pake kuwa kuhani na kuja kwenye Hema la Kukutania kuhudumu katika Mahali Patakatifu atayavaa kwa siku saba. **31** “Chukua nyama ya huyo kondoo dume wa kuwaweka wakfu uipti katika Mahali Patakatifu. **32** Aroni na wanawe wataila ile nyama ya huyo kondoo dume pamoja na ile mikate ilio kwenye hicho kikapu wakiwa hapo ingilio la Hema la Kukutania. **33** Watakuwa sadaka hizi ambazo upatanisho ulifanywa kwazo kwa ajili ya kuwaweka wakfu na kuwatakasa. Lakini hakuna mtu mwininge yeote anayeruhuswi kuvila, kwa sababu ni vitakatifu. **34** Ikiwa nyama yoyote ya huyo kondoo dume iliyotumika kwa kuwaweka wakfu au mkate wowote umebakii mpaka asubuhi, vichomwe. Kamwe visiliwe, kwa sababu ni vitakatifu. **35** “Hivyo utamfanya Aroni na wanawe kila kitu kama vile nilivyokuamuru: Utachukua muda wa siku saba kuwaweka wakfu. **36** Utatoa dhabihu ya fahali kila siku kuwa sadaka ya dhambi ili kufanya upatanisho. Takasa madhababu kwa kufanya upatanisho kwa ajili yake, nayo uitie mafuta na kuiweka wakfu. **37** Kwa muda wa siku saba fanya upatanisho kwa ajili ya madhababu na kuiweka wakfu. Ndipo madhababu itakuwa takatifu sana na chochote kitakachoigusa kitakuwa kitakatifu. **38** “Kwa kawaida hiki ndicho utakachotoa juu ya madhababu kila siku: wan-

kondoo wawili wenye umri wa mwaka mmoja. **39** wa wale waliokwisha hesabiwa atatoa nusu shekeli, Utamtoa mmoja asubuhi na huyo mwingine jioni. kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, ambayo ina uzito wa gera ishirini. Hii nusu shekeli ni sadaka kwa Bwana. **14** Wote wale wanaovuka, wenye umri wa robo ya hini ya mafuta yaliyokamuliwa, pamoja na robo ya hini ya divai kuwa sadaka ya kinywaji. Matajiri hawatalipa zaidi ya nusu shekeli, nao maskini hawatatoa pungufu wakati mnatoa sadaka kwa Bwana kwa kufanya upatanisho wa nafsi zenu. **16** Utapokea fedha ya upatanisho kutoka kwa Waisraeli na uzitumie ya kupendeza, sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa moto. **42** “Kwa vizazi vijavyo itakuwa kawaida kutoa sadaka hii ya kuteketezwa kila mara kwenye ingilio la Hema la Kukutania mbele za Bwana. Hapo ndipo nitakapokutana na ninyi na kusema nanyi, **43** Huko ndipo nitakapokutana na Waisraeli, nalo Hema la Kukutania litatakawsa na utukfu wangu. **44** “Kwa hiyo nitaliweka wakfu Hema la Kukutania pamoja na madhababu, nami nitamweka wakfu Aroni na wanawе ili wanitumikie mimi katika kazi ya ukuhano. **45** Ndipo nitakapofanya makao miongoni mwa Waisraeli na kuwa Mungu wao. **46** Nao watatajuu kuwa Mimi Ndimi Bwana Mungu wao, aliywatoa Misri ili nipate kufanya makao miongoni mwao. Mimi Ndimi Bwana Mungu wao.

30 “Tengeneza madhababu kwa mbao za mshita kwa ajili ya kufukizia uvumba. **2** Madhababu hayo yaye mraba, urefu na upana wake dhira moja, na kimo cha dhira mbili, nazo pembe zake zitakuwa kitu kimoja nayo. **3** Funika hayo madhababu juu na pande zote na pia pembe zake kwa dhahabu safi, na uifanyizie ukingo wa dhahabu kuizinguka. **4** Tengeneza pete mbili za dhahabu kwa ajili ya madhababu chini ya huo ukingo, ziwe mbili kila upande, za kushikilia hiyo mipiko itumikayo kubeebea madhababu. **5** Tengeneza mipiko kwa miti ya mshita na uifunike kwa dhahabu. **6** Weka hayo madhababu mbele ya lile pazio lililo mbele ya Sanduku la Ushuhuda, lililo mbele ya kiti cha rehema kilicho juu ya Sanduku la Ushuhuda, mahali ambapo nitakutana nawe. **7** “Itampasa Aroni kufukiza uvumba wenye harufu nzuri juu ya madhababu kila siku asubuhi wakati anapowasha zile taa. **8** Itampasa afukize uvumba tena wakati anapowasha taa wakati wa machweo ili uvumba ufukizwe daima mbele za Bwana kwa vizazi vijavyo. **9** Usifikize uvumba mwingine wowote juu ya madhababu haya au sadaka nyingine yoyote ya kuteketezwa wala sadaka ya nafaka, wala usimimine sadaka ya kinywaji juu yake. **10** Mara moja kwa mwaka Aroni atafanya upatanisho juu ya pembe za hayo madhababu. Upatanisho huu wa mwaka lazima ufanywe kwa damu ya sadaka ya upatanisho kwa ajili ya dhambi kwa vizazi vijavyo. Ni takatifu sana kwa Bwana.” **11** Naye Bwana akamwambia Mose, **12** “Utakapowahesabu Waisraeli, kila mmoja lazima alipe kwa Bwana fidia kwa ajili ya nafsi yake wakati wa kuhesabiwa kwake. Ndipo hakutakuwa na pigo juu yao unapowahesabu. **13** Kila mmoja anayekwenda upande

ni ukumbusho kwa Waisraeli mbele za Bwana kufanya upatanisho kwa ajili ya nafsi zenu.” **17** Kisha Bwana akamwambia Mose, **18** “Tengeneza sinia la shaba lenye kitako cha shaba kwa ajili ya kunawia. Liweke kati ya Hema la Kukutania na madhababu, kisha uweke maji ndani yake. **19** Aroni na wanawе mikono na miguu yao kwa maji yatokayo katika hilo sinia. **20** Wakati wowote wanapointinga katika Hema la Kukutania, wanawе kwa maji ili kwamba wasije wakafa. Pia, wanapokaribia madhababu ili kuhudumu kwa kuleta sadaka zilizotolewa kwa Bwana kwa moto, **21** watanawе mikono na miguu yao ili kwamba wasije wakafa. Hii itakuwa ni amri ya kudumu kwa ajili ya Aroni na wazao wake kwa vizazi vijavyo.” **22** Kisha Bwana akamwambia Mose, **23** “Chukua vikolezi bora vifuatavyo: shekeli 500 za manemane ya maji, shekeli 250 za mdalasini wenye harufu nzuri, shekeli 250 za miwa yenyе harufu nzuri, **24** shekeli 500 za aina nyingine ya mdalasini, vyote kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, pia hini ya mafuta ya zeituni. **25** Vitengeneze vikolezi hivi kuwa mafuta matakatifu ya upako yenyе harufu nzuri, kazi ya mtengeneza manukato. Yatakuwa mafuta matakatifu ya upako. **26** Kisha yatumie kupaka hilo Hema la Kukutania, Sanduku la Ushuhuda, **27** meza na vifaa vyake vyote, kinara cha taa na vifaa vyake vyote, madhababu ya kufukizia uvumba, **28** madhababu ya sadaka ya kuteketezwa na vyombo vyake vyote na sinia pamoja na kitako chake. **29** Utaviweka wakfu ili viwe vitakatifu sana na kila kitakachoigusa kitakuwa kitakatifu. **30** “Mtie Aroni na wanawе mafuta na uwaweke wakfu ili waweze kunitumikia katika kazi ya ukuhano. **31** Waambie Waisraeli, ‘Haya yatakuwa mafuta matakatifu yangu ya upako kwa vizazi vijavyo. **32** Usiyamimine juu ya mili ya wanadamu wala usitengeneze mafuta ya aina nyingine kwa utaratibu huu. Ni mafuta matakatifu na ni lazima myaone kuwa ni matakatifu. **33** Mtu yeyote atakayetengeneza manukato kama hayo na yeyote atakayeyamimina juu ya mtu yeyote ambaye si kuhanu atakatiliwa mbali na watu wake.” **34** Kisha Bwana akamwambia Mose, “Chukua vikolezi yenyе harufu nzuri vifuatavyo: natafi, shekelethi, kelbena na uvumba safi vyote vikiwa na vipimo sawa, **35** pia tengeneza mchanganyiko wa uvumba wenye harufu nzuri, kazi ya mtengeneza manukato. Utiwe chumvi ili upate kuwa safi na mtakatifu. **36** Saga baadhi yake kuwa unga na uweke mbele ya Sanduku

la Ushuhuda ndani ya Hema la Kukutania, mahali ambapo nitakutana nawe. Itakuwa takatifu sana kwenu. **37** Msitengeneze uvumba mwininge wowote wa namna hii kwa ajili yenu wenyewe; uoneni kuwa ni mtakatifu kwa Bwana. **38** Yeyote atakayetengeneza uvumba kama huu ili kufurahia harufu yake nzuri lazima akatiliwe mbali na watu wake.”

31 Ndipo Bwana akamwambia Mose, **2** “Tazama, nimemchagua Bezaleli mwana wa Uri, mwana wa Huri, wa kabila la Yuda, **3** nami nimemjaza Roho wa Mungu, pamoja na ustadi, uwemo na ujuzi katika aina zote za ufundi, **4** ili kubuni michoro ya kupendenza katika ufundi wa dhahabu, fedha na shaba, **5** kuchongea vito na kuvitia mahali, kufanya ufundi kwa mbao, na kujishughulisha na aina zote za ufundi. **6** Tena nimemteua Oholiabu mwana wa Ahisamaki, wa kabila la Dani, ili kumsaidia. Pia mafundi wote nimewapa ustadi wa kutengeneza kila kitu nilichokuamuru wewe: **7** Hema la Kukutania, Sanduku la Ushuhuda pamoja na kiti cha rehema juu yake, pia na vifaa vyote vya kwenye hema, **8** meza na vifaa vyake, kinara cha taa cha dhahabu safi na vifaa vyake vyote, madhabahu ya kufukizia uvumba, **9** madhabahu ya sadaka ya kuteketeza na vyombo vyake vyote, sinia na kinara chake, **10** pamoja na mavazi matakatifu yaliyofumwa ya kuhani Aroni, na mavazi kwa ajili ya wanawe wakati wanahudumu katika kazi ya ukuhani, **11** pia mafuta ya upako na uvumba wenye harufu nzuri kwa ajili ya Mahali Patakatifu. Watavitengeneza sawasawa kama vile niliyokuagiza wewe.” **12** Kisha Bwana akamwambia Mose, **13** “Waambie Waisraeli, ‘Ninyi ni lazima mzishike Sabato zangu. Hii itakuwa ni ishara kati yangu na ninyi kwa ajili ya vizazi vijavyo, ili mpate kujua kwamba Mimi Ndimi Bwana, niwafanyaye ninyi watakatifu. **14** “Mtaishika Sabato, kwa sababu ni takatifu kwenu. Yeyote atakayeinajisi lazima auawe, yeyote atakayefanya kazi siku hiyo lazima akafie mbali na watu wake. **15** Kwa siku sita, mtafanya kazi, lakini siku ya saba ni Sabato ya kupumzika, takatifu kwa Bwana. Yeyote afanyaye kazi yoyote siku ya Sabato ni lazima auawe. **16** Waisraeli wataishika Sabato, kuiadhimisha kwa vizazi vijavyo kuwa Agano la milele. **17** Itakuwa ishara kati yangu na Waisraeli milele, kwa kuwa kwa muda wa siku sita Bwana aliumba mbingu na dunia, na siku ya saba akaacha kufanya kazi, akapumzika.” **18** Bwana alipomaliza kusema na Mose juu ya Mlima Sinai, Mungu akampa vile vibao viwili vya Ushuhuda, vibao vya mawe vilivyoandikwa kwa kidole cha Mungu.

32 Watu walipoona kuwa Mose amekawia sana kushuka kutoka mlimani, walimkusanyikia Aroni na kumwambia, “Njoo, tutengenezee miungu itakayotutangulia. Kwa maana huyu jamaa yetu Mose aliyetupandisha kutoka Misri, hatujui jambo lililompata.” **2** Aroni akawajibu, “Vueni vipuli vya dhahabu ambavyo wake zenu, wana wenu na binti zenu wamevaa, mkaniletee.” **3** Kwa hiyo

watu wote wakavua vipuli vyao, wakavileta kwa Aroni. **4** Akavichukua vile vitu walivyomkabidhi, akavifanyiza kwa kusubu sanamu yenyе umbo la ndama, akaichonga kwa kutumia chombo. Kisha wakasema, “Hii ndiyo miungu yenu, ee Israeli, iliyowapandisha kutoka Misri.” **5** Aroni alipoona hili, akajenga madhabahu mbele ya yule ndama na kutangaza, “Kesho kutakuwa na sikuu kwa Bwana.”

6 Kwa hiyo siku iliyofuata watu wakaamka asubuhi na mapema na kutoa sadaka za kuteketeza na sadaka za amani. Baadaye watu wakaketi kula na kunywa, nao wakasimama, wakajizamisha katika sherehe. **7** Kisha Bwana akamwambia Mose, “Shuka, kwa sababu watu wako, uliowatoa Misri, wamepotoka. **8** Wamekuwa wepesi kugeuka na kuacha niliyowaamuru, na wamejitengeneza sanamu ya kuyeyusha yenyе umbo la ndama. Wameisujidua na kuitolea dhabihu, nao wamesema, “Hii ndiyo miungu yenu, ee Israeli iliyokupandisha kutoka Misri.” **9** Bwana akamwambia Mose, “Nimeona watu hawa, nao ni watu wenye shingo ngumu. **10** Sasa niache ili hasira yangu ipate kuwaka dhidi yao, nami nipate kuwaangamiza. Kisha nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa.” **11** Lakini Mose akamsihi Bwana Mungu wake, akasema, “Ee Bwana, kwa nini hasira yako iwake dhidi ya watu wako, wale uliowatoa Misri kwa uweza mkuu na mkonon wenye nguvu? **12** Kwa nini Wamisri waseme, ‘Ni kwa nia mbaya aliwatoa Misri, ili awaue milimani na kuwafuta usoni mwa dunia?’ Achilia mbali hasira yako kali, waonee huruma na usilet maafa juu ya watu wako. **13** Wakumbuke watumishi wako Abrahamu, Isaki na Israeli, ambaa uliwaapia kwa nafsi yako mwenyewe: ‘Nitawafanya uzao wako kuwa wengi kama nyota za angani, nami nitawapa wazao wako nchi hii yote ambayo niliwaahidia, nayo itakuwa urithi wao milele.’ **14** Kisha Bwana akaawaonea huruma, wala hakuleta juu ya watu wake maafa aliyojukwa amekusudia. **15** Mose akageuka, akashuka kutoka mlimani akiwa na vibao viwili vya Ushuhuda mikononi mwake. Vilikuwa vimeandikwa pande zote mbili, mbele na nyuma. **16** Vibao hivyo vilikuwa kazi ya Mungu; maandishi yalikuwa mwandiko wa Mungu, yaliyochorwa kama muhuri juu ya vibao. **17** Joshua aliposikia sauti za watu wakipiga kelele, akamwambia Mose, “Kuna sauti ya vita kambini.” **18** Mose akajibu: “Si sauti ya ushindi, wala si sauti ya kushindwa; ni sauti ya kuimba ninayosikia.” **19** Mose alipoikaribia kambi na kuona yule ndama na ile michezo, hasira yake ikawaka, akatupa vile vibao vilivyoandikwa mikononi mwake, akavipasua vipande vipande pale chini ya mlima. **20** Kisha akamchukua yule ndama walikuwa wamemtengeneza na kumchoma kwenye moto, kisha akamsaga kuwa unga, akanyunyiza kwenye maji na kuwafanya Waisraeli wanywe. **21** Mose akamwambia Aroni, “Watuhawa walikufanya nini, hata ukawaongoza kufanya dhambi kubwa hivyo?” **22** Aroni akamwambia, “Usikasirike bwana wangu. Unajua jinsi watu hawa walivyo tayari kwa maovu. **23**

Wao waliniambia, ‘Tufanyie miungu itakayotuongoza. wakavua mapambo yao katika Mlima wa Horebu. 7 Kwa kuwa huyu jamaa yetu Mose aliyetupandisha Basi Mose alikuwa na desturi ya kuchukua hema na kutoka Misri, hatufahamu yaliyompata.’ 24 Kwa hiyo kuliweka wakfu nje ya kambi umbali kiasi, akaliita nikawaambia, ‘Yeyote aliye na kito chochote cha “Hema la Kukutania.” Kila aliye kwa akiulizia shauri dhahabu avue.’ Kisha wakanipa hiyo dhahabu, nami kwa Bwana, angelikwenda katika Hema la Kukutania nikaitupa motoni, akatokea huyu ndama! 25 Mose nje ya kambi. 8 Wakati wowote Mose alipokwenda akaona kuwa watu wameasi, kwa kuwa Aroni alikuwa kwenye Hema, watu wote waliinuka na kusimama amewaacha waasi, na hivyo kuwa kichekesho kwa kwenye maingilio ya mahema yao, wakimwangalia adui zao. 26 Kwa hiyo Mose akasimama kwenye Mose mpaka aingie kwenye Hema. 9 Kila mara ingilio la kambi, akasema, “Yeyote aliye upande wa Mose alipoingia ndani ya hema, nguzo ya wingu Bwana, aje upande wangu.” Walawi wote wakamjia. 27 Ndipo alipowaambia, “Hili ndilo Bwana, Mungu wa Mungu akizungumza na Mose. 10 Kila mara watu Israeli asemalo: ‘Kila mmoja wenu ajifunge upanga walipoona hiyo nguzo ya wingu ikiwa imesimama wake kiunoni aende huko na huko kambi yote kwenye ingilio la hema, wote walismama wakaabudu, mwisho hadi mwisho mwininge, kila mmoja amuue kila mmoja kwenye ingilio la hema lake. 11 Bwana ndugu yake, na rafiki yake na jirani yake.’” 28 angezungumza na Mose uso kwa uso, kama vile mtu Walawi wakafanya kama Mose alivyoamuru, siku azungumzavyo na rafiki yake. Kisha Mose angerudi ile wakafa watu wapatao 3,000. 29 Kisha Mose kambini, lakini msaidizi wake kijana Joshua mwana wa akasema, “Leo mmewekwa wakfu kwa Bwana, kwa Nuni hakuondoka mle Hemani. 12 Mose akamwambia kuwa mlikuwa kinyume na wana wenu wenye kwa Bwana, ‘Umekuwa ukiniambia, ‘Ongiza watu hawa,’ na ndugu zenu, naye Mungu amewabariki leo.’” 30 lakini hujanifahamisha ni nani utakayemtuma pamoja Siku iliyofuata Mose akawaambia watu, “Mmefanya nami. Umesema, ‘Ninakujua wewe kwa jina lako, nawe dhambi kubwa. Lakini sasa nitapanda juu kwa Bwana, umepata kibali mbele zangu.’ 13 Ikiwa umependezwa labda nitawenza kufanya upatanisho kwa ajili ya nami, nifundishe njia zako ili nipate kukujua, nami dhambi yenu.” 31 Hivyo Mose akarudi kwa Bwana nizidi kupata kibali mbele zako. Kumbuka kuwa taifa na kumwambia, “Lo! Hawa watu wamefanya dhambi hili ni watu wako.” 14 Bwana akajibu, “Uso wangu kubwa namna gani! Wamejitengenezea miungu ya utakwenda pamoja nawe, nami nitakupa raha.” 15 dhababu. 32 Lakini sasa nakusihu, wasamehe dhambi Kisha Mose akamwambia, “Kama Uso wako hauendi yao; lakini kama sivyo, basi nifute kutoka kwenye pamoja nasi, usituondoe hapa. 16 Mtu ye yote atajuaje kitabu ulichoandika.” 33 Bwana akamjibu Mose, kuwa mimi pamoja na watu wako tumepata kibali “Yeyote aliyenitenda dhambi ndiye nitakayemfuta mbele zako, usipokwenda pamoja nasi? Ni nini kingine kutoka kwenye kitabu changu. 34 Sasa nenda, kitakachowea kututofautisha mimi na watu wako uongoze hao watu mpaka mahali nilipokuambia, naye mionganii mwaa wengine wote walio katika uso wa malaika wangu atakutangulia. Pamoja na hayo, wakati dunia?” 17 Bwana akamwambia Mose, “Nitakufanyia utakopofika wa mimi kuwaadhibu, nitawaadhibu kwa jambo lile uliloomba, kwa sababu ninapendezwa ajili ya dhambi yao.” 35 Ndipo Bwana akawapiga nawe, nami ninakujua kwa jina lako.” 18 Kisha Mose watu kwa ugorjwa wa tauni kwa sababu ya yale waliyofanya kwa ndama yule ambaye alitengenezwa mbele zako, usipokwenda pamoja nasi? Ni nini kingine na Aroni.

33 Kisha Bwana akamwambia Mose, “Ondoka mahali hapa, wewe pamoja na hao watu uliwapandisha kutoka Misri, mpande mpaka nchi niliyomwahidi Abrahamu, Isaki na Yakobo kwa kiapo, nikisema, ‘Nitawapa wazao wenu nchi hii.’ 2 Nitamtuma malaika mbele yenu, naye atawafukuza Wakanaani, Waamori, Wahiti, Waperizi, Wahivi na Wayebusi. 3 Pandeni mwende katika nchi itiririkayo maziwa na asali. Lakini mimi sitakwenda pamoja nanyi, kwa sababu ninyi ni watu wenye shingo ngumu, nisije nikawaangamiza njiani.” 4 Watu waliposikia habari hizo za huzuni, wakaanza kuombokoleza wala hakuna mtu aliyeava mapambo yoyote. 5 Kwa kuwa Bwana alikuwa amewambia Mose, “Waambie Waisraeli, ‘Ninyi ni watu wenye shingo ngumu. Kama ningefuatana nanyi hata kwa muda mfupi, ningewaangamiza. Sasa vueni mapambo yenu, nami nitaamua nitakalowatendea.’” 6 Hivyo Waisraeli

mbele yako, nami nitalitangaza Jina langu, Bwana, mbele ya uso wako. Nitamrehemu ye ye nimrehemuye, na pia nitamhurumia ye ye nimhurumiaye.” 20 Lakini Mungu akasema, “Hutawenza kuuona uso wangu, kwa kuwa hakuna mtu ye yote aezaye kuniona akaishi.” 21 Kisha Bwana akasema, “Kuna mahali karibu nami ambapo unawenza kusimama juu ya mwamba. 22 Utukufu wangu unapopita, nitakuweka gengeni kwenye mwamba na kukufunika kwa mkono wangu mpaka nitakopokwisha kupita. 23 Kisha nitaondoa mkono wangu nawe uthaona mgongo wangu; lakini kamwe uso wangu hautaonekana.”

34 Bwana akamwambia Mose, “Chonga vibao viwili nya mawe kama vile nya kwanza, nami nitaandika juu yake maneno yale yaliyokuwa kwenye vile vibao nya kwanza, uliyovivunja. 2 Uwe tayari asubuhi, kisha upande juu ya Mlima Sinai. Uje mbele zangu kukutana nami huko juu ya mlima. 3 Mtu ye yote asije pamoja nawe, wala asionekane mtu popote juu ya mlima, wala kondoo na mbuzi au

ng'ombe wasilishe karibu mbele ya huo mlima." 4 kwa malimbuko ya mavuno ya ngano, na Sikukuu Kwa hiyo Mose akachonga vibao viwili nya mawe ya Mavuno mwishoni mwa mwaka. 23 Mara tatu kama vile nya kwanza, naye akapanda juu ya Mlima kwa mwaka wanaume wako wote watakuja mbele za Sinai asubuhi na mapema, kama Bwana alivyokuwa Bwana Mwenyezi, Mungu wa Israeli. 24 Nitawafukuza amemwagiza, akachukua vile vibao viwili nya mawe mataifa mbele yako na kupanua mipaka ya nchi mikononi mwake. 5 Kisha Bwana akashuka katika yako, wala hakuna mtu ye yote atakayetamani nchi wingu akasimama pamoja naye huko, akalitangaza yako wakati unapokwenda mara tatu kila mwaka jina lake, Bwana. 6 Bwana akapita mbele ya Mose, kuonana na Bwana Mungu wako. 25 "Usinitolee akitangaza, "Bwana, Bwana, Mungu mwene huruma damu ya dhabihu pamoja na kitu chochote chenyne na neema, asiyé mwepesi wa hasira, mwingi wa chachu, wala usibakize dhabihu yoyote ya Sikukuu ya upendo na uaminifu, 7 akidumisha upendo kwa Pasaka mpaka asubuhi. 26 "Leta matunda ya kwanza maelfu, pia akisamehe uovu, uasi na dhambi. Lakini yaliyo bora zaidi ya ardhi yako katika nyumba ya haachi kuadhibu mwene hatia; huwaadhibu watoto Bwana Mungu wako. "Usimchemshe mwana-mbuzi na watoto wao kwa ajili ya dhambi ya baba zao katika maziwa ya mama yake." 27 Kisha Bwana hata katika kizazi cha tatu na cha nne." 8 Mara akamwambia Mose, "Andika maneno haya, kwa maana Mose akasujudu na kuabudu. 9 Mose akasema, "Ee kulingana na maneno haya, nimefanya Agano na Bwana, kama nimepata kibali mbele zako, basi Bwana uende pamoja nasi. Ingawa watu hawa ni wenye pamoja na Bwana kwa siku arobaini usiku na mchana shingo ngumu, samehe uovu wetu na dhambi yetu, bila kula chakula wala kunywa maji. Naye akaandika tuchukue kuwa urithi wako." 10 Kisha Bwana akasema: juu ya vibao maneno ya Agano, yaani zile Amri "Tazama ninafanya Agano mbele ya watu wako Kumi. 29 Mose alipoteremka kutoka Mlima Sinai wote. Mbele ya watu wako wote nitafanya maajabu akiwa na vile vibao viwili nya Ushuhuda mikononi ambayo hayafanyika katika taifa lolote katika mwake, hakujua kuwa uso wake ulikuwa uking'aa, ulimwengu wote. Watu wale mnaoishi miongoni kwa sababu alikuwa amezungumza na Bwana. 30 mwao wataona jinsi ilivyo ya kushangaza ile kazi nitakayowafanyia mimi Bwana wenu. 11 Tii yale ninayokuamuru leo. Tazama nawafukuza mbele yako Aroni na Waisraeli wote walipomwona Mose, kuwa Waamori, Wakanaani, Wahiti, Waperizi, Wahivi na Wayebusi. 12 Uwe mwangalifu, usifanye agano na wale wanaokaa katika nchi ile unayoiendea, la sivyo watakuwa mtego katikati yako. 13 Bomoa madhabahu jumuuya wakarudi, naye akazungumza nao. 32 Baadaye kuwa Bwana, ambaye jina lake ni Wivu, ni Mungu mwenye vivu. 15 "Uwe mwangalifu usifanye agano na wale watu wanaoishi katika nchi, kwa maana Waisraeli wote wakamkaribia, naye akawapa amri zote Bwana alizompa katika Mlima wa Sinai. 33 Mose wakatika wanapojifanyia ukahaba kwa miungu yao na alipomaliza kuzungumza nao, akaweka utaji kwenye wakarudi, naye akazungumza nao. 32 Baadaye wakatika wanapojifanyia ukahaba kwa miungu yao na alipotoka rje. Naye alipotoka rje na kuwaambia Waisraeli lile ambalo ameagizwa, 35 waliona kuwa uso wake unang'aa. Kisha Mose angeliweka tena utaji juu ya uso wake mpaka alipokwenda kuzungumza na Bwana.

35 Mose akakusanya jumuuya yote ya Waisraeli na kuwaambia, "Haya ndio mambo ambayo Bwana amewaamuru ninyi mfanya: 2 Kwa siku sita, mtafanya kazi, lakini siku ya saba itakuwa takatifu kwenu, Sabato ya kupumzika kwa Bwana. Yeyote atakayefanya kazi yoyote siku hiyo ni lazima auawe. 3 Msiswashe moto mahali popote katika makazi yenu siku ya Sabato." 4 Mose akaiambia jumuuya yote ya Waisraeli, "Hili ndilo Bwana aliloamuru: 5 Toeni sadaka kwa Bwana kutoka mali mliyo nayo. Kila mmoja aliye na moyo wa kupenda atamletea Bwana sadaka ya dhahabu, fedha na shaba; 6 nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, za rangi nyekundu na kitani safi; singa za mbuzi; 7 ngozi za kondoo dume zilizopakwa rangi nyekundu, na ngozi za pomboo; mbao za mshita; 8 mafuta ya zeituni kwa ajili ya taa; vikolezi kwa ajili ya mafuta ya upako, pamoja na uvumba wa harufu nzuri; 9 vito nya shohamu, na vito vingine nya thamani nya kuweka kwenye kisibau

na kile kifuko cha kifuani. **10** “Wote wenyewe ujuzi katika aina zote za ufundi, **32** ili kubuni michoro mionganini mwenu inawapasa kuja na kutengeneza ya kupendeza katika ufundi wa dhahabu, fedha na kila kitu Bwana alicoamuru: **11** Maskani pamoja na hema lake na kifuniko chake, vibanio, mihimili, mataruma, nguzo na vitako; **12** Sanduku la Agano pamoja na mipiko yake, kifuniko cha kiti cha rehema na pazia linalokizua; **13** meza na mipiko yake pamoja na vyombo vyake vyote, mikate ya Wonyesho; **14** kinara cha taa kwa ajili ya mwanga pamoja na vifaa vyake vyote, taa na mafuta kwa ajili ya mwanga; **15** madhababu ya kufukiza uvumba pamoja na mipiko yake, mafuta ya upako na uvumba wenyewe harufu nzuri; pazia la mlangoni mahali pa kuingilia ndani ya maskani; **16** madhababu ya sadaka za kuteketeza pamoja na wavu wake wa shaba, mipiko yake pamoja na vyombo vyake vyote; sinia la shaba pamoja na tako lake; **17** pazia la eneo la ua pamoja na nguzo zake na vitako vyake, pazia la ingilio la kwenye ua; **18** vingini vya hema kwa ajili ya maskani pamoja na ua na kamba zake; **19** mavazi yaliyofumwa yanayovaliwa wakati wa huduma katika mahali patakatifu, yaani mavazi matakatifu kwa ajili ya kuhanri Aroni, na mavazi kwa ajili ya wanawake watakapokuwa wakihudumu katika kazi ya ukuhani.” **20** Ndipo jumuiya yote ya Waisraeli ilipoondoka mbele ya Mose, **21** na kila mmoja aliyependa na ambaye moyo wake ulimsukuma alikuja na kuleta sadaka kwa Bwana, kwa ajili ya kazi katika Hema la Kukutania, kwa ajili ya huduma yake yote na kwa ajili ya mavazi matakatifu. **22** Wote waliokuwa na utayari, wanaume kwa wanawake, wakaja wakaleta vito vya dhahabu vya kila aina: vipini, vipuli, pete na mapambo. Wote wakatoa dhahabu zao kama sadaka ya kuinuliwa kwa Bwana. **23** Kila mmoja aliyeokuwa na nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, au za rangi nyekundu au kitani safi, au singa za mbuzi, ngozi za kondoo dume zilizotiwa rangi nyekundu, au ngozi za pomboo, wakavileta. **24** Wale waliotoa sadaka ya fedha au shaba wakavileta kama sadaka kwa Bwana, na kila aliyeokuwa na mti wa mshita kwa ajili ya kazi yoyote ile akauleta. **25** Kila mwanamke aliyeokuwa na ujuzi alisokota kwa mikono yake na alileta kile alichosokota, iwe ni nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, au za rangi nyekundu au kitani safi. **26** Wanawake wote waliopenda na waliokuwa na ujuzi wakasokota singa za mbuzi. **27** Viongozi wakaleta vito vya shohamu pamoja na vito vingine vya thamani kwa ajili ya kuweka kwenye kisibau na kwenye kifuko cha kifuani. **28** Wakaleta pia vikolezi na mafuta ya zeituni kwa ajili ya mwanga, kwa ajili ya mafuta ya upako na kwa ajili ya uvumba wenyewe harufu nzuri. **29** Waisraeli wote waume kwa wake waliokuwa wanapenda wakaleta mbele za Bwana kwa hiari yao wenywewe sadaka kwa ajili ya kazi yote ya Bwana aliyeokuwa amewaagiza kuifanya kuptitia kwa Mose. **30** Kisha Mose akawaambia Waisraeli, “Tazameni, Bwana amemchagua Bezaleli mwana wa Uri, mwana wa Huri, wa kabilia la Yuda, **31** naye amemjaza Roho wa Mungu, pamoja na ustadi, na uwezo na ujuzi shaba, **33** kuchonga vito na kuvitia mahali, kuifanya ufundi kwa mbaa, na kujishughulisha na aina zote za ufundi wa kupendeza. **34** Tena amempa yeeye pamoja na Oholiabu, mwana wa Ahisamaki, wa kabilia la Dani, uwezo wa kufundisha wengine. **35** Amewajaza ustadi wa kufanya kazi za aina zote zifanywazo na mafundi, na wenyewe kubuni michoro, pia na watarizi kwa rangi za buluu, zambarau, nyekundu na kitani safi, na wafumaji: wote wakiwa mafundi na wabunifi hodari.

36 Kwa hiyo Bezaleli, Oholiabu na kila mtu Bwana aliyempa ustadi na uwezo wa kujua jinsi ya kufanya kazi zote za kujenga mahali patakatifu wataifanya hiyo kazi kama vile Bwana alivyoagiza.” **2** Ndipo Mose akawaita Bezaleli na Oholiabu na kila mtu mwenye ustadi ambaye Bwana alikuwa amempa uwezo na mwenye kupenda kuja na kufanya kazi. **3** Wakapoeka kutoka kwa Mose sadaka zote ambazo Waisraeli walikuwa wameleta ili kuifanya kazi ya ujenzi wa Mahali Patakatifu. Nao watu wakaendelea kuleta sadaka za hiari kila asubuhi. **4** Ikafika wakati mafundi wote wenyewe ujuzi waliokuwa wakiifanya kazi yote ya mahali patakatifu wakasimamisha kazi zao, **5** wakaja na kumwambia Mose, “Watu wanaleta vitu vingi kuliko tunavyohitaji kwa ajili ya kazi hii ambayo Bwana ameagiza ifanyike.” **6** Ndipo Mose akatoa agizo, nao wakapeleka neno hili katika kambi yote: “Mtu yeyote mwanaume au mwanamke asiletie tena kitu chochote kwa ajili ya sadaka ya mahali patakatifu.” Hivyo watu wakazuiliwa kuleta zaidi, **7** kwa sababu walivyokuwa navyo tayari vilitosha na kuzidi kuifanya kazi yote. **8** Watu wote wenyewe ustadi mionganini mwa wafanyakazi wote wakatengeneza maskani kwa mapazia kumi ya kitani iliyosokota vizuri, na nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu, naye fundi stadi akatirizzi makerubi kwenye mapazia hayo. **9** Mapazia yote yalitoshana kwa ukubwa: kila moja lilikuwa na urefu wa dhiraishirini na nane, na upana wa dhira nne **10** Wakayaunganisha mapazia matano pamoja, pia wakafanya vivyo hivyo kwa hayo mengine matano. **11** Kisha wakatengeneza vitanzi nya kitambaa cha buluu kwenye upindo wa pazia la mwisho la fungu la kwanza, pia wakafanya vivyo hivyo na pazia la fungu la mwisho. **12** Wakatengeneza pia vitanzi hamsini katika pazia mmoja, na vitanzi vingine hamsini kwenye pazia la mwisho la fungu hilo lingine, nazo vitanzi vyote vikaelekeana. **13** Kisha wakatengeneza vifungo hamsini nya dhahabu, na wakavitumia kufunga na kuunganisha zile fungu mbili za mapazia pamoja ili maskani ipate kuwa kitu kimoja. **14** Wakatengeneza mapazia kumi na moja ya singa za mbuzi kwa ajili ya kufunika maskani. **15** Mapazia hayo kumi na moja yalikuwa na kipimo kimoja, yaani urefu wa dhiraithelathini, na upana wa dhira nne. **16** Wakaunganisha mapazia matano kuwa fungu moja, na hayo mengine sita kuwa fungu

lingine. **17** Kisha wakatengeneza vitanzi hamsini kwenye upindo wa pazia la mwisho la fungu moja, na vivyo hivyo kwenye upindo wa pazia la mwisho la fungu hilo lingine. **18** Wakatengeneza vifungo hamsini vya shaba ili kukaza hema pamoja kuwa kitu kimoja. **19** Kisha wakatengeneza kifuniko cha hema kwa ngozi za kondoo dume zilizotiwa rangi nyekundu, na juu yake kifuniko cha ngozi za pomboo. **20** Wakatengeneza mihimili ya kusimamisha ya mti wa mshita kwa ajili ya maskani. **21** Kila mhimili ulikuwa na urefu wa dhira kumi, na upana wa dhira moja na nusu, **22** zikiwa na ndimi mbili zilizokwu sambamba kila mmoja na mwininge. Wakatengeneza mihimili yote ya maskani jinsi hii. **23** Wakatengeneza mihimili ishirini kwa ajili ya upande wa kusini wa maskani, **24** na wakatengeneza vitako arobaini vya fedha vya kuweka chini ya hiyo mhimili, vitako viwili kwa kila mhimili, kimoja chini ya kila ulimi. **25** Kwa upande wa kaskazini wa maskani wakatengeneza mihimili ishirini **26** na vitako arobaini vya fedha, viwili chini ya kila mhimili. **27** Wakatengeneza mihimili sita kwa mwisho ulio mbali, yaani upande wa magharibi wa maskani, **28** na mihimili miwili ikatengenezwa kwa ajili ya pembe za maskani za upande uliokuwa mbali. **29** Katika pembe hizi mbili mihimili yake iliwa miwili kuanzia chini mpaka juu, na ikaingizwa kwenye pete moja; mihimili ya pembe hizi mbili ilifanana. **30** Kwa hiyo kulikuwa na mihimili minane, na vitako kumi na sita vya fedha, viwili chini ya kila mhimili. **31** Wakatengeneza pia mataruma kwa mti wa mshita: matano kwa ajili ya mihimili ya upande mmoja wa maskani, **32** matano kwa ajili ya mihimili ya upande mwininge, na matano kwa ajili mihimili ya upande wa magharibi, mwisho kabisa mwa maskani. **33** Wakatengeneza taruma la katikati, likapena katikati ya mihimili kutoka mwisho mmoja hadi mwisho mwininge. **34** Wakaifunika hiyo mihimili kwa dhahabu, na wakatengeneza pete za dhahabu za kushikilia hayo mataruma. Pia wakayafunika hayo mataruma kwa dhahabu. **35** Wakatengeneza pazia la nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu na kitani safi iliyosokotwa vizuri, naye fundi stadi akatirizi makerubi kwenye hilo pazia. **36** Wakatengeneza nguzo nne za mti wa mshita kwa ajili yake na kuzifunika kwa dhahabu. Wakatengeneza kulabu za dhahabu kwa ajili ya nguzo hizo, na kusubu vitako vinne vya fedha. **37** Kwa ajili ya ingilio la hema wakatengeneza pazia la nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu na kitani safi iliyosokotwa vizuri, kazi ya mtarizi. **38** Pia wakatengeneza nguzo tano zenye kulabu. Wakaifunika ncha za juu za hizo nguzo pamoja na tepe zake kwa dhahabu, na pia wakatengeneza vitako vyake vitano vya shaba.

dhahabu safi ndani na nje, na kuzifungua ukingo wa dhahabu. **3** Akasubu pete nne za dhahabu na kuzifungua kwenye miguu yake minne, pete mbili kwa upande mmoja na pete mbili kwa upande mwininge. **4** Kisha akatengeneza mipiko ya mti wa mshita na kuzifunika kwa dhahabu. **5** Akaiingiza hiyo mipiko kwenye zile pete katika pande mbili za Sanduku ili kulibea. **6** Akatengeneza kifuniko cha upatanisho kwa dhahabu safi: urefu wake ulikuwa dhira mbili na nusu, na upana wake dhira moja na nusu. **7** Kisha akatengeneza makerubi wawili wa dhahabu iliyofuliwa katika miisho ya hicho kifuniko. **8** Akatengeneza kerubi mmoja kwenye mwisho mmoja, na kerubi mwininge kwenye mwisho mwininge; akawatengeneza kuwa kitu kimoja na hicho kifuniko katika miisho hiyo miwili. **9** Makerubi hao walikuwa wametandaza mabawa kuelekea juu, wakititia kivilu hicho kifuniko. Makerubi hao walielekeana, wakitazama hicho kifuniko. **10** Akatengeneza meza ya mbaa za mshita yenye urefu wa dhira mbili, upana wa dhira moja, na kimo cha dhira moja na nusu. **11** Kisha akaifunika kwa dhahabu safi, na kuitengeneza ukingo wa dhahabu kuizunguka pande zote. **12** Pia akatengeneza upapi wenye upana wa nyanda nne, na kuufanya ule upapi ukingo wa dhahabu kuuzunguka pande zote. **13** Akasubu pete nne za dhahabu kwa ajili ya meza hiyo, na kuzifungua kwenye pembe nne, pale penye miguu yake minne. **14** Pete hizo ziliwekwa karibu na ukingo ule ili kuishikilia ile mipiko iliyotumika kuibbeba hiyo meza. **15** Mipiko hiyo ya kubebaa meza ilitengenezwa kwa mti wa mshita, na ilikuwa imefunika kwa dhahabu. **16** Vyombo vyote vya mezani viltengenezwa kwa dhahabu safi: yaani sahanis zake, masinia, na bakuli na bilauri zake kwa ajili ya kumiminia sadaka za vinywaji. **17** Akatengeneza kinara cha taa cha dhahabu safi iliyofuliwa vizuri katika kitako chake na ufito wake; vikombe vyake vilivyofanana na ua, matovu na maua vilikuwa kitu kimoja. **18** Matawi sita yalitokeza kuanzia ule ufito wa katikati wa kinara cha taa: matawi matatu upande mmoja na matatu upande mwininge. **19** Vikombe vitatu vya mfano wa maua ya mlozi yenye matovu na maua vilikuwa katika tawi moja, vikombe vitatu katika tawi jingine, na vivyo hivyo kwa matawi yote sita yaliyotokeza kwenye kile kinara cha taa. **20** Juu ya kinara chenyewe kulikuwepo na vikombe vinne vya mfano wa maua ya mlozi yakiwa na matovu yake na maua yake. **21** Tovu moja lilikuwa chini ya jozi ya kwanza ya matawi yaliyotokeza kwenye kinara cha taa, tovu la pili chini ya jozi ya pili, nalo tovu la tatu chini ya jozi ya tatu, yaani, matawi sita kwa jumla. **22** Matovu na matawi yote yaliikuwa kitu kimoja na kile kinara cha taa, yakiwa yamefuliwa kwa dhahabu safi. **23** Akatengeneza taa zake saba, na pia

37 Bezaleli akatengeneza Sanduku la mbao za mshita: urefu wake ulikuwa dhiraa mbili na nusu, upana wake dhiraa moja na nusu, na kimo chake dhiraa moja na nusu. **2** Akalifunika kwa

61

Kutoka

ya kufukizia uvumba kwa mbao za mshita. Ilikuwa ya mraba, urefu na upana wake dhiraa moja, na kimo cha dhiraa mbili, nazo pembe zake zilikuwa kitu kimoja nayo. **26** Akafunika hayo madhababu juu na pande zote na pia zile pembe zake kwa dhahabu safi, na akayafanyizia ukingo wa dhahabu kuizunguka. **27** Akatengeneza pete mbili za dhahabu kwa ajili ya madhababu chini ya huo ukingo, zikiwa mbili kila upande, za kushikilia hiyo mipiko iliyyotumika kuyabebaa madhababu. **28** Akatengeneza mipiko kwa miti ya mshita na kuifunika kwa dhahabu. **29** Pia akatengeneza mafuta matakatifu ya upako, na uvumba safi wenye harufu nzuri, kazi ya mtengeneza manukato.

38 Akatengeneza madhababu ya sadaka ya kuteketezwa kwa mbao za mti wa mshita, kimo chake dhiraa tatu; nayo ilikuwa mraba, urefu wake dhiraa tano, na upana wa dhiraa tano **2** Akatengeneza upembe kwenye kila pembe ya hizo pembe nne, ili zile pembe na madhababu zikawa zimeungana, akafunika madhababu kwa shaba. **3** Akatengeneza vyombo vyake vyote kwa shaba: vyungu vyake nya kuondolea majivu, masepetu, mabakuli ya kunyaizia, uma za nyama na vyombo nya kuchukulia moto. **4** Akatengeneza wawu wa shaba chini ya ukingo wa madhababu ili ufikie nusu ya kimo cha madhababu. **5** Akasibu pete za shaba za kushikilia ile mipiko kwa ajili ya zile pembe nne za huo wawu wa shaba. **6** Akatengeneza mipiko ya mti wa mshita na kuifunika kwa shaba. **7** Akaingiza ile mipiko kwenye zile pete, ili iwe pande mbili za madhababu kwa ajili ya kuibeba. Akaitengeneza madhababu yenye uvungu ndani yake akitumia mbao. **8** Akatengeneza sinia la shaba lenye kitako cha shaba kutoka kwa vioo nya shaba vilivyotolewa na wanawake waliohudumu pale ingilio la Hema la Kukutania. **9** Kisha akatengeneza ua. Upande wa kusini ulikuwa na urefu wa dhiraa mia moja, na ulikuwa na mapazia ya kitani iliyyosokotwa vizuri, **10** pamoa na nguzo ishirini na vitako nya shaba ishirini, na kulabu na tepe za fedha juu ya hizo nguzo. **11** Upande wa kaskazini ulikuwa na urefu wa dhiraa mia moja, pamoa na nguzo ishirini na vitako nya shaba ishirini, pamoa na kulabu na tepe za fedha juu ya hizo nguzo. **12** Upande wa mwisho wa magharibi ulikuwa na upana wa dhiraa hamsini na ulikuwa na mapazia, na nguzo kumi na vitako vyake kumi, pamoa na kulabu na tepe za fedha juu ya hizo nguzo. **13** Upande wa mwisho wa mashariki jua linakochomoza, pia ulikuwa na upana wa dhiraa hamsini. **14** Mapazia yenye urefu wa dhiraa kumi na tano yalikuwa upande mmoja wa ingilio, pamoa na nguzo tatu na vitako vitatu. **15** Mapazia yenye urefu wa dhiraa kumi na tano yalikuwa upande mwiningine wa ingilio la ua, pamoa na nguzo tatu na vitako vitatu. **16** Mapazia yote yaliyyozunguka ua yalikuwa ya kitani iliyyosokotwa vizuri. **17** Vitako nya nguzo zilikuwa za fedha, na ncha zake zilifunikwa kwa fedha.

Kwa hiyo nguzo zote za ua zilikuwa na tepe za fedha. **18** Pazia la ingilio la ua lilikuwa la nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu pamoja na kitani iliyyosokotwa vizuri, kazi ya mtarizi. Pazia hilo lilikuwa na urefu wa dhiraa ishirini kama zile za kwenye ua, na kimo chake kilikuwa dhiraa tano, **19** likiwa na nguzo nne na vitako vinne nya shaba. Kulabu zake na tepe zake zilikuwa za fedha, na ncha zake zilikuwa zimefunikwa kwa fedha. **20** Vizingi vyote nya maskani na nya ua ulioizunguka vilikuwa nya shaba. **21** Ifuatayo ni orodha ya vifaa vilivyotumika kwa ajili ya ujenzi wa maskani, maskani ya Ushuhuda, ambayo vilitayarishwa na Walawi kama alivyoagiza Mose, chini ya usimamizi wa Ithamari, mwana wa kuhani Aroni. **22** (Bezaleli mwana wa Uri, mwana wa Huri, wa kabilia la Yuda, alifanya kila kitu Bwana alichomwamuru Mose, **23** akiwa pamoja na Oholiabu mwana wa Ahisamaki, wa kabilia la Dani, fundi stadi wa kutia nakshi, kubuni michoro, mtarizi kwa rangi ya buluu, ya zambarau, nyekundu na kitani safi.) **24** Jumla ya dhahabu iliyyopatikana kutokana na sadaka ya kuinuliwa kwa ajili ya kazi ya mahali patakatifu ilikuwa na uzito wa talanta **29** na shekeli 730, kulingana na shekeli ya mahali patakatifu. **25** Fedha iliyyopatikana kutokana na jumuiya ya watu waliohesabiwa ilikuwa yenye uzito wa talanta mia moja na shekeli 1,775, kulingana na shekeli ya mahali patakatifu. **26** Kila mtu alitoa beka moja, ambayo ni sawa na nusu shekeli ya fedha, kwa kazi ya mahali patakatifu, kutoka kwa kila mtu aliyekuwa amehesabiwa mwenye umri wa miaka ishirini au zaidi, ambao jumla yao walikuwa wanaume 603,550. **27** Talanta hizo 100 za fedha zilitumika kusubu vile vitako mia moja kwa ajili ya mahali patakatifu na pazia: vitako mia moja kwa talanta mia, yaani, talanta moja kwa kila kitako. **28** Akatumia zile shekeli hizo 1,775 kutengeneza kulabu za nguzo, kuifunika ncha za nguzo na kutengeneza vitanzi vyake. **29** Shaba iliyyopatikana kutokana na sadaka ya kuinuliwa ilikuwa na uzito wa talanta 70 na shekeli 2,400. **30** Akatumia hiyo shaba kutengeneza vitako nya ingilio la Hema la Kukutania, madhababu ya shaba pamoja na ule wawu wake na vyombo vyake vyote, **31** vile vitako nya ule ua uliozunguka na vile nya ingilio, na vizingi vyote nya Maskani pamoja na ule ua uliozunguka.

39 Kutokana na nyuzi za rangi ya buluu, ya zambarau na nyekundu akatengeneza mavazi yaliyofumwa kwa ajili ya kuhudumu katika mahali patakatifu. Pia akamshonea Aroni mavazi matakatifu, kama Bwana aliyovomwagiza Mose. **2** Akatengeneza kisibau cha dhahabu, na nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na nyekundu na kitani iliyyosokotwa vizuri. **3** Akaufa vipande vyembamba nya dhahabu kwa nyundo na kutengeneza nyuzi nyembamba ili kuzifuma pamoja na hizo nyuzi za rangi ya buluu, za zambarau, na za rangi nyekundu na kitani safi, mabegani nya kisibau, vilivyoshikizwa kwenye pembe

zake mbili ili kukifungia kisibau. **5** Mshipi wa kiunoni kuvishikamanisha kuzunguka pindo hilo kati ya hayo uliofumwa kwa ustadi ulifanana nacho: ulikuwa kitu makomamanga. **6** Hivyo vikengele na makomamanga kimoja na hicho kisibau, nao ulitengenezwu kwa dhahabu na nyuzu za rangi ya buluu, za zambarau, na nyekundu na kwa kitani iliyosokotwa vizuri, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **7** Kisha akavifungia kama vile muhuri huchorwa. **8** Akatengeneza vito nya kama kile kisibau: cha dhahabu, na nyuzu za rangi ya buluu, za zambarau, na nyekundu, kazi ya mtarizi, kama Bwana vya ukumbusho kwa wana wa Israeli, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **9** Kifuko hicho kilikuwa cha mraba, chenyeye urefu wa shibiri moja na upana wa shibiri moja, nacho kilitunjwa mara mbili. **10** Kifuko hicho kilipambwa kwa safu nne za vito nya thamani. Safu ya kwanza ilikuwa na akiki, yakuti manjano na zabarajadi; **11** safu ya pili ilikuwa na almasi, yakuti samawi na zumaridi; **12** safu ya tatu ilikuwa na hiakintho, akiki nyekundu na amethisto; **13** katika safu ya nne ilikuwa na krisolitho, shohamu na yaspi. Vito hivyo vilitiwa kwenye vijalizo nya dhahabu. **14** Palikuwa na vito kumi na viwili, kila kimoja kikiwa na jina mojawapo kumi na mawili. **15** Kwa ajili ya kile kifuko cha kifuani akatengeneza mikufu ya dhahabu safi, iliyosokotwa kama kamba. **16** Akatengeneza vijalizo viwili nya dhahabu na pete mbili za dhahabu, na kuzifungia pete kwenye pembe mbili za hicho kifuko cha kifuani. **17** Akafunga hiyo mikufu miwili ya dhahabu kwenye hito pete katika pembe za hicho kifuko cha kifuani, **18** nazo zile ncha nyngine za mkufu akazifunga kwenye vile vijalizo viwili, na kuzishikamanisha na vile vipande nya mabega nya kile kisibau upande wa mbele. **19** Akatengeneza pete mbili za dhahabu na kuzishikamanisha kwenye pembe mbili za chini, upande wa ndani wa kifuko cha kifuani karibu na kisibau. **20** Kisha akatengeneza pete nyngine mbili za dhahabu na kuzishikamanisha sehemu ya chini ya vipande nya mabega upande wa mbele wa kile kisibau, karibu na pindo juu kidogo ya mshipi wa kiunoni wa kisibau. **21** Akafunga pete za hicho kifuko cha kifuani kwenye pete za kisibau kwa kamba ya buluu, wakizunganisha na ule mshipi wa kiunoni, ili kifuko cha kifuani kisisogee kutoka kwenye kile kisibau, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **22** Akashona joho la kisibau lote kwa kitambaa cha rangi ya buluu tupu, kazi ya mfumaji, **23** na likuwa na nafasi ya shingo katikati ya joho lile iliyo fanana na ukosi, na utepe ulioshonwa kuizunguka nafasi hiyo ili isichanike. **24** Akatengeneza makomamanga ya nyuzu za rangi ya buluu, za zambarau, na nyekundu na ya kitani iliyosokotwa vizuri kuzunguka pindo la hilo joho. **25** Kisha akatengeneza vikengele nya dhahabu safi na kuvishikamanisha kuzunguka upindo wa joho ili livaliwe kwa kuhudumu, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **26** Hivyo vikengele na makomamanga ndani za kitani iliyosokotwa vizuri. **27** Pia akamtengenezea Aroni na wanawe makoti wa kitani safi, kazi ya mfumaji, **28** na kilemba cha zambarau, na nyekundu, kazi ya mtarizi, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **29** Mshipi ulikuwa juu yake maneno haya kama vile muhuri huchorwa: Mtakatifu kwa Bwana. **30** Kisha akatengeneza lile kama kilemba kama Bwana alivyomwagiza Mose. **31** Kisha walakifunga kwa kamba ya rangi ya buluu ili kulishikamanisha na kile kilemba kama Bwana alivyomwagiza Mose. **32** Kwa hiyo kazi yote ya maskani, Hema la Kukutania ikakamilika. Waisraeli walakafanya kila kitu sawasawa kama vile Bwana alivyomwagiza Mose. **33** Ndipo wakaleta maskani kwa Mose: hema pamoja na vifaa vyake vyote, vibanio vyake, mihimili yake, mataruma yake, nguzo na vitako vyake; **34** kifunko cha ngozi za kondoo dume kilichotiwa rangi nyekundu, kifunko na shabi, pamoja za pomboo, pazia la kufunikia; **35** Sanduku la Ushuhuda pamoja na mipiko yake na kiti cha rehema, **36** meza pamoja na vyombo vyake vyote na mikate ya Wonyesho; **37** kinara cha taa cha dhahabu safi, safu zake za taa pamoja na vifaa vyake vyote pamoja na mafuta kwa ajili ya taa; **38** madhababu ya dhahabu, mafuta ya upako, uvumba wenye harufu kama kwa ajili ya maskani, Hema la Kukutania; **39** madhababu ya shaba, pamoja na wavya wa shaba, nguzo zake na vyombo vyake vyote, sinia, na tako lake; **40** mapazia ya ua pamoja na nguzo na vitako vyake, pia na pazia kwa ajili ya ingilio la kwenye ua; kamba zake na vigingi nya hema kwa ajili ya ua; vyombo vyote vilivyo hitajiwa na mavazi yaliyofumwa yanayovaliwa wakati wa huduma katika mahali patakatifu, yaani mavazi matakatifu ya kuhanji Aroni na mavazi kwa ajili ya wanawee watakapokuwa wakihudumu katika kazi ya ukuhanji. **41** na mavazi walikuwa wamefanya kazi yote sawasawa na vile Bwana alivyokuwa amemwagiza Mose. **42** Waisraeli walikuwa wamefanya kazi na kuona kuwa walikuwa wamefanya sawasawa kama vile Bwana alivyokuwa ameagiza. Kwa hiyo Mose akawabariki.

40 Kisha Bwana akamwambia Mose: **2** "Simika Maskani ya Mungu, yaani Hema la Kukutania, katika siku ya kwanza ya mwezi wa kwanza. **3** Weka Sanduku la Ushuhuda ndani yake na ulifunike kwa pazia. Ingiza meza na kupanga vitu vyake juu yake. **4** Kisha ingiza kinara cha taa na uweke taa zake juu yake. **5** Weka madhababu ya dhahabu ya kufukizia uvumba mbele ya Sanduku la Ushuhuda kisha uweke pazia kwenye lango la Maskani ya Mungu. **6** "Weka madhababu ya sadaka za kuteketezwa mbele ya lango la Maskani ya Mungu, yaani Hema la

Kukutania; 7 weka sinia kati ya Hema la Kukutania akaikamilisha kazi. **34** Ndipo wingu likafunika Hema na madhababu, na uweke maji ndani yake. **8** Fanyiza la Kukutania, na utukufu wa Bwana ukaijaza Maskani ua kuzunguka maskani na uweke pazia penye ingilio ya Mungu. **35** Mose hakuweza kuingia ndani ya Hema la ua. **9** “Chukua mafuta ya upako, ipake Maskani ya la Kukutania kwa sababu wingu lilikuwa limetua juu Mungu pamoja na kila kitu kilichomo ndani yake; ya Hema, nao utukufu wa Bwana ukaijaza Maskani ya iweke wakfu pamoja na vitu vyote vilivyomo ndani Mungu. **36** Katika safari yote ya Waisraeli, kila wakati mwake, nayo itakuwa takatifu. **10** Kisha yapake wingu lilipoinuka kutoka juu ya Maskani ya Mungu, mafuta hayo madhababu ya kuteketezea sadaka wangeondoka; **37** lakini kama wingu halikuinuka, pamoja na vifaa vyake vyote; weka wakfu madhababu hawakuondoka, mpaka siku lilipoinuka. **38** Kwa hiyo nayo yatakuwa takatifu sana. **11** Paka sinia mafuta wingu la Bwana lilikuwa juu ya maskani mchana, pamoja na kishikilio chake na uviweke wakfu. **12** na moto ulikuwa katika hilo wingu wakati wa usiku, “Mlete Aroni na wanawe kwenye ingilio la Hema la machoni pa nyumba yote ya Israeli siku zote za safari Kukutania na uwaoshe kwa maji. **13** Kisha mvike Aroni zao.
yale mavazi matakatifu, umtie mafuta na kumweka wakfu ili apate kunitumikia katikati ya ukuhani. **14** Walete wanawe na uwavike makoti. **15** Kisha watie mafuta kama ulivyomtia baba yao, ili nao pia wanitumikie katika kazi ya ukuhani. Kutiwa mafuta kwa kutakuwa kwa ajili ya ukuhani utakaoendelea kwa vizazi vyote vijavyo.” **16** Mose akafanya kila kitu sawa kama vile Bwana alivyomwagiza. **17** Kwa hiyo Maskani ya Mungu ilisimikwa katika siku ya kwanza ya mwezi wa kwanza, katika mwaka wa pili. **18** Mose alipoweka wakfu Maskani ya Mungu, aliweka vitako mahali pake, akasimamisha mihimili, akatia mataruma na kusimamisha nguzo. **19** Kisha akalitandaza hema juu ya Maskani ya Mungu na kuifunika hema, kama Bwana alivyomwagiza. **20** Akachukua ule Ushuhuda na kuuweka ndani ya Sanduku la Agano, akaweka ile mipiko ya kubebea hilo Sanduku na kuweka kiti cha rehema juu yake. **21** Kisha Mose akalileta Sanduku ndani ya Maskani ya Mungu, akatundika pazia ili kulifunika Sanduku la Ushuhuda, kama Bwana alivyomwagiza. **22** Mose akaweka meza ndani ya Hema la Kukutania, upande wa kaskazini ya Maskani ya Mungu nje ya pazia **23** na kupanga mikate juu yake mbele za Bwana, kama Bwana alivyomwagiza. **24** Akaweka kinara cha taa ndani ya Hema la Kukutania mkabala na meza upande wa kusini mwa Maskani ya Mungu **25** na kuziweka taa mbele za Bwana, kama Bwana alivyomwagiza. **26** Mose akaweka madhababu ya dhahabu ndani ya Hema la Kukutania mbele ya pazia **27** na kufukiza uvumba wenyewe harufu nzuri, kama Bwana alivyomwagiza. **28** Kisha akaweka pazia kwenye ingilio la Maskani ya Mungu. **29** Mose akaweka madhababu ya sadaka za kuteketezwa karibu na ingilio la Maskani ya Mungu, yaani Hema la Kukutania, na kutoa juu yake sadaka za kuteketezwa na sadaka za nafaka kama Bwana alivyomwagiza. **30** Akaweka sinia kati ya Hema la Kukutania na madhababu, akaweka maji ndani yake kwa ajili ya kunawia, **31** Naye Mose, Aroni na wanawe wakayatumia kwa kunawia mikono na miguu yao. **32** Wakanawa kila walipoingia katika Hema la Kukutania au walipoikaribia madhababu kama Bwana alivyomwagiza Mose. **33** Kisha Mose akafanya ua kuizunguka Maskani ya Mungu na madhababu, pia akaweka pazia kwenye ingilio la huo ua. Hivyo Mose

Mambo ya Walawi

1 Bwana akamwita Mose na kusema naye kutoka kwene Hema la Kukutania, akamwambia, **2** “Sema na Waisraeli na uwaambie, ‘Yeyote mionganini mwenu aletapo sadaka ya mnyama kwa Bwana, alete mnyama kama sadaka yake kutoka kundi lake la ng’ombe au la kondoo na mbuzi. **3** “Kama sadaka hiyo ni ya kuteketeza kutoka kwene kundi la ng’ombe, atamtoa ng’ombe dume asiye na dosari. Ni lazima amlete kwene ingilio la Hema la Kukutania ili aweze kukubalika kwa Bwana. **4** Ataweka mkono wake juu ya kichwa cha sadaka ya kuteketeza, nayo itakubaliwa kwa niaba yake ili kufanya upatanisho kwa ajili yake. **5** Atamchinja yule fahali mchanga mbele za Bwana, kisha wana wa Aroni walio makuhani wataleta damu na kuinyunyiza pande zote za madhababu yaliyo penye ingilio la Hema la Kukutania. **6** Aatachuna hiyo sadaka ya kuteketeza na kuikata vipande vipande. **7** Wana wa Aroni kuhani wataweka moto juu ya madhababu na kupanga kuni juu ya huo moto. **8** Kisha wana wa Aroni walio makuhani watapanga vile vipande vya nyama, pamoja na kichwa na mafuta ya huyo mnyama juu ya zile kuni zinazowaka juu ya madhababu. **9** Ataziosha sehemu za ndani na miguu yake kwa maji, naye kuhani atavichoma vyote juu ya madhababu. Hii ni sadaka ya kuteketeza, sadaka iliyotolewa kwa moto, yenyе harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. **10** “Kama sadaka ni ya kuteketeza kutoka kwene kundi la kondoo au mbuzi, atamtoa mnyama dume asiye na dosari. **11** Atamchinja upande wa kaskazini wa madhababu mbele za Bwana, nao wana wa Aroni walio makuhani watanyunyizia damu yake pande zote za madhababu. **12** Atamkata vipande vipande, naye kuhani atavipanga, pamoja na kichwa na mafuta ya mnyama juu ya zile kuni zinazowaka juu ya madhababu. **13** Ataosha sehemu za ndani na miguu kwa maji, naye kuhani atavileta vyote na kuvichoma juu ya madhababu. Hii ni sadaka ya kuteketeza, sadaka iliyotolewa kwa moto, harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. **14** “Kama sadaka ya kuteketeza inayotolewa kwa Bwana ni ndege, atamtoa hua au kinda la njija. **15** Kuhani atamleta kwene madhababu, naye atamvunja shingo na kumnyofoa kichwa na kumchoma juu ya madhababu. Damu yake itachuruzishwa ubavuni mwa madhababu. **16** Ataondoaa kifuko cha chakula pamoja na uchafu wake na kuvitupa upande wa mashariki wa madhababu, mahali pale penye majivu. **17** Atampsua na kumweka wazi katika mabawa yake, lakini asimwachanishe kabisa, kisha kuhani atachoma juu ya zile kuni zinazowaka juu ya madhababu. Hii ni sadaka ya kuteketeza, sadaka iliyotolewa kwa moto, harufu nzuri ya kumpendeza Bwana.

2 “Mtu yejote aletapo sadaka ya nafaka kwa Bwana, sadaka yake itakuwa ya unga laini. Atamimina mafuta juu yake, aweke uvumba juu yake, **2** naye

atapeleka kwa makuhani wana wa Aroni. Kuhani atachukua konzi moja ilijojaa unga laini na mafuta pamoja na uvumba wote, na kuuteketeza kama sehemu ya kumbukumbu juu ya madhababu, sadaka iliyotolewa kwa moto, harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. **3** Sadaka ya nafaka iliyobaki ni ya Aroni na wanawe, ni sehemu ya sadaka ilijo takatifu sana iliyotolewa kwa Bwana kwa moto. **4** “Kama utaleta sadaka ya nafaka iliyookwa jikoni, itakuwa ya unga laini: maandazi yaliyotengenezwa bila kutiwa chachu, yaliyochanganywa na mafuta, au mikate myembamba iliyotengenezwa bila kutiwa chachu, na iliyopakwa mafuta. **5** Iwapo sadaka yako ya nafaka imeandalowi kwene kikaango, itakuwa ni ya unga laini uliochanganywa na mafuta, bila chachu. **6** Ukande na kumimina mafuta juu yake; hii ni sadaka ya nafaka. **7** Kama sadaka yako ya nafaka imepikwa kwene surufi, itatengenezwa kwa unga laini na mafuta. **8** Ilete hiyo sadaka ya nafaka iliyotengenezwa kwa vitu hivi kwa Bwana; mkaabidhi kuhani ambaye ataipeleka madhababuni. **9** Naye atatoa ile sehemu ya kumbukumbu kutoka kwene hiyo sadaka ya nafaka na kuiteketeza juu ya madhababu kuwa sadaka iliyotolewa kwa moto, harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. **10** Sadaka ya nafaka iliyobaki ni ya Aroni na wanawe; ni sehemu ya sadaka ilijo takatifu sana ya sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa moto. **11** “Kila sadaka ya nafaka unayoleta kwa Bwana ni lazima ifanywe bila kutiwa chachu, kwa kuwa huna ruhusa kuchoma chachu yoyote au asali katika sadaka itolewayo kwa Bwana kwa moto. **12** Unaweza kuzileta kwa Bwana kama sadaka ya malimbuko, lakini haziwezi kutolewa juu ya madhababu kama harufu nzuri ya kupendeza. **13** Koleza sadaka zako zote za nafaka kwa chumvi. Usiache kuweka chumvi ya Agano la Mungu wako katika sadaka zako za nafaka; weka chumvi kwene sadaka zako zote. **14** “Kama ukileta malimbuko ya sadaka ya nafaka kwa Bwana, utatoa masuke yaliyopondwa ya nafaka mpya iliyookwa kwa moto. **15** Weka mafuta na uvumba juu yake; ni sadaka ya nafaka. **16** Kuhani atateketeza ile sehemu ya kumbukumbu kutoka kwene hiyo sadaka ya nafaka iliyopondwa kwa mafuta, pamoja na uvumba wote, kama sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa moto.

3 “Kama sadaka ya mtu ni sadaka ya amani, naye akatoa ng’ombe kutoka kundi, akiwa dume au jike, atamleta mnyama asiye na dosari mbele za Bwana. **2** Ataweka mkono wake juu ya kichwa cha sadaka yake na kumchinja penye ingilio la Hema la Kukutania. Ndipo makuhani wana wa Aroni watanyunyiza damu yake pande zote za madhababu. **3** Kutoka kwene hiyo sadaka ya amani atateleta sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa moto: mafuta yote ya mnyama yafunikayo sehemu za ndani, ama yanayoungana na hizo sehemu za ndani, **4** figo zote pamoja na mafuta yote yanayozizunguka karibu na kiuno na yale yanayofunika ini, ambayo atayaondoa pamoja

na figo. **5** Kisha wana wa Aroni wataiteketeza juu ya yanayofunika sehemu za ndani au zile zinazouunganika madhababu, juu ya ile sadaka ya kuteketezwa iliyoko nazo, **9** figo zote mbili na mafuta yaliyo juu yake juu ya kuni zinazowaka, kama sadaka ya kuteketezwa karibu na kiuno na yale yanayofunika ini ambayo kwa moto, harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. **6** “Kama akitoa kondoo au mbuzi kutoka kundi kama sadaka ya amani kwa Bwana, atamtoa dume au jike asiyenya na dosari. **7** Kama akimtoa mwana-kondoo, atamleta mbele za Bwana. **8** Ataweka mkono wake juu ya kichwa cha sadaka yake, naye atamchinja mbele ya Hema la Kukutania. Kisha wana wa Aroni watanyunyiza damu yake kwenye madhababu pande zote. **9** Kutoka kwenye hiyo sadaka ya amani ataleta dhabibu iliyotolewa kwa Bwana kwa moto: mafuta yake, mafuta yote ya mkia uliokatwa karibu na uti wa mgongo, mafuta yote yanayofunika sehemu za ndani au yale yanayounganika nazo, **10** figo mbili pamoja na mafuta yanayozunguka yaliyo karibu na kiuno na yale yanayofunika ini, ambayo atayaatoa na figo. **11** Kuhani ataviteketeza juu ya kichwa chake na kumchinja mbele ya Hema la Kukutania. Kisha wana wa Aroni watanyunyiza damu yake kwenye madhababu pande zote. **14** Kutokana na ile sadaka anayotoa, atatoa sadaka hii kwa Bwana kwa moto: mafuta yote yanayofunika sehemu za ndani na yale yanayoungana nazo, **15** figo zote mbili pamoja na mafuta yaliyo juu yake karibu na kiuno na yanayofunika ini, ambayo atayaondo pamoja na figo. **16** Kuhani ataviteketeza juu ya madhababu kama chakula, sadaka iliyotolewa kwa moto, harufu nzuri. Mafuta yote ya mnyama ni ya Bwana. **17** “Hii ni kanuni ya kudumu kwa vizazi vijavyo, popote muishipo: Msile mafuta yoyote ya mnyama wala damu.”

4 Bwana akamwambia Mose, **2** “Waambie Waisraeli: ‘Mtu yejote afanyapo dhambi bila kukusudia na akatenda lile lililokatazwa katika amri yoyote ya Bwana: **3** “Ikiwa kuhani aliyetiwa mafuta amefanya dhambi na kuwaaletea watu hatia, lazima alete kwa Bwana fahali mchanga asiyenya na dosari, kuwa sadaka ya dhambi kwa ajili ya dhambi iliyotenda. **4** Atamkabidhi huyo fahali kwenye ingilio la Hema la Kukutania mbele za Bwana. Ataweka mkono wake juu ya kichwa cha huyo fahali na kumchinja mbele za Bwana. **5** Kisha kuhani huyo aliyetiwa mafuta atachukua sehemu ya damu ya huyo fahali na kuitela katika Hema la Kukutania. **6** Atachovya kidole chake katika hiyo damu na kuinyunyiza sehemu yake mara saba mbele za Bwana mbele ya pazia la mahali patakatifu. **7** Kisha kuhani atatia sehemu ya hiyo damu juu ya pembe za madhababu ya kufukizia uvumba wenye harufu nzuri iliyoko mbele za Bwana katika Hema la Kukutania. Damu iliyobaki ya huyo fahali ataimwaga chini ya hayo madhababu ya kuteketezea sadaka kwenye ingilio la Hema la Kukutania. **8** Atayaondo mafuta yote ya fahali huyo wa sadaka ya dhambi, mafuta yale

Mambo ya Walawi

yanayofunika sehemu za ndani au zile zinazouunganika madhababu ya sadaka ya kuteketezwa. **11** Lakini ngozi ya huyo fahali na nyama zake zote, pamoja na kichwa na miguu yake, sehemu za ndani na matumbu, **12** yaani sehemu nyininge zote zilizobaki za huyo fahali, lazima azitoe nje ya kambi mpaka mahali palipo safi kiibada, ambapo majivu hutupwa, naye atamchoma kwa moto juu ya kuni zilizoko juu ya lundo la majivu. **13** “Ikiwa jumuiya yote ya Israeli watatenda dhambi pasipo kukusudia na kufanya lile lililokatazwa katika amri yoyote ya Bwana, hata kama jumuiya haifahamu juu ya jambo hilo, wana hatia. **14** Wanapotambua kuhusu dhambi waliiyotenda, lazima kusanyiko lilete pamoja na figo. **15** Wazee wa jumuiya mbele ya Hema la Kukutania. **16** Kisha kuhani aliyetiwa mafuta ataiingiza Bwana. **17** Atachovya kidole chake kwenye damu na kuinyunyiza mara saba mbele za Bwana mbele ya hilo pazia. **18** Atatia sehemu ya hiyo damu juu ya pembe za madhababu yaliyo mbele za Bwana katika Hema la Kukutania. Damu iliyobaki ataimwaga chini ya madhababu ya kuteketezea sadaka, penye ingilio la Hema la Kukutania. **19** Atayaondo mafuta yote ya yule fahali na kuyateketeza juu ya madhababu, **20** naye atamfanya fahali huyu kama alivyomfanya yule fahali mwininge wa sadaka ya dhambi. Kwa njia hii kuhani atawafanya watu upatanisho, nao watasamehewa. **21** Kisha atamchukua yule fahali nje ya kambi na kumteketeza kama alivyomteketeza yule wa kwanza. Hii ni sadaka ya dhambi kwa ajili ya jumuiya. **22** “Wakati kiongozi ametenda dhambi bila kukusudia na kufanya yaliyokatazwa katika amri yoyote ya Bwana Mungu wake, ana hatia. **23** Atakapofahamishwa dhambi iliyotenda, ni lazima alete mbuzi dume asiyenya na dosari kama sadaka yake. **24** Ataweka mkono wake juu ya kichwa cha yule mbuzi na kumchinja mahali pale ambapo sadaka za kuteketeza huchirinjiwa mbele za Bwana. Hii ni sadaka ya dhambi. **25** Kisha kuhani atachukua sehemu ya damu ya sadaka ya dhambi kwa kidole chake na kuitia kwenye pembe za madhababu ya sadaka ya kuteketeza, na kuimwaga damu iliyobaki chini ya madhababu. **26** Atayateketeza mafuta yote juu ya madhababu, kama alivyoteketeza mafuta ya sadaka ya amani. Kwa njia hii kuhani atafanya upatanisho wa dhambi kwa ajili ya yule mtu, naye atasamehewa. **27** “Kama mtu katika jumuiya ametenda dhambi pasipo kukusudia na kufanya lile lililokatazwa katika amri yoyote ya Bwana, yeze ana hatia. **28** Atakapofahamishwa dhambi yake iliyotenda, ni lazima alete mbuzi jike asiyenya na dosari

kama sadaka yake kwa ajili ya dhambi aliyotenda. **29** madhabahu. Damu iliyobaki lazima ichuruzwe chini Ataweka mkono wake juu ya kichwa cha sadaka ya ya madhabahu. Hii ni sadaka ya dhambi. **10** Kisha dhambi na kumchinjia mahali pa kuteketezea sadaka. **30** Kisha kuhani atachukua sehemu ya ile damu kwa kidole chake na kuitia kwenye pembe za madhabahu na hivyo kufanya upatanisho kwa ajili yake kwa ya sadaka ya kuteketeza na kuimwaga damu iliyobaki chini ya madhabahu. **31** Atayaondo mafuta yote, basi, hawezi kupata hua wawili au makinda mawili kama vile mafuta yaondolewavyo kwenye sadaka ya ya njiwa, ataleta sehemu ya kumi ya efa ya unga amani, naye kuhani atayateketeza juu ya madhabahu laimi kwa ajili ya sadaka ya dhambi. Kamwe asiweke kama harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. Kwa njia mafuta wala uvumba juu yake, kwa sababu ni sadaka hii kuhani atafanya upatanisho kwa ajili yake, naye ya dhambi. **12** Atauleta unga kwa kuhani, ambaye atasamehewa. **32** “Ikiwa ataleta mwana-kondoo kama sadaka yake ya dhambi, atamleta jike asiye na dosari. **33** Ataweka mkono wake juu ya kichwa cha huyo na atauketeza kwenye madhabahu juu ya sadaka mwana-kondoo na kumchinjia kwa ajili ya sadaka ya dhambi mahali sadaka ya kuteketeza huchinjija. **34** Kisha kuhani atachukua sehemu ya damu ya sadaka ya dhambi kwa kidole chake na kuitia juu ya pembe za madhabahu ya sadaka ya kuteketeza, na ile damu iliyobaki ataimwaga chini ya madhabahu. **35** Ataondo mafuta yote, kama vile mafuta yaondolewavyo kutoka kwenye mwana-kondoo wa sadaka ya amani, naye kuhani atayateketeza juu ya madhabahu juu ya zile sadaka zilizotolewa kwa Bwana kwa moto. Kwa njia hii kuhani atafanya upatanisho kwa ajili yake kwa dhambi aliyoitenda, naye atasamehewa.

5 “Ikiwa mtu atakuwa ametenda dhambi kwa sababu hakusema alipotakiwa kutoa ushahidi hadharani kuhusu jambo aliloona au kujua habari zake, ye ye anastahili adhabu. **2** “Au kama mtu akigusa kitu chochole ambacho ni najisi, iwe ni mizoga ya wanyama pori walio najisi, au ya wanyama wafugwao walio najisi, au ya yiumbe vitambaavyo ardhini, hata akiwa hana habari, amekuwa najisi na mwenye hatia. **3** “Au kama akigusa kitu kilicho kichafu kinachotokana na binadamu, kitu chochole kile kinachoweza kumfanya awe najisi, hata akiwa hana habari, atakapofahamu atakuwa na hatia. **4** “Au kama mtu ameapa kufanya kitu chochole bila kufikiri, kiwe chema au kibaya, kwa vyoyote mtu awenza kuapa bila kujali, hata akiwa hana habari, atakapofahamu atakuwa na hatia. **5** “Wakati mtu yeypote atakapokuwa na hatia katika mojawapo ya haya, lazima akiri ni kwa njia gani ametenda dhambi, **6** na kama adhabu ya dhambi aliyotenda, lazima alete kwa Bwana kondoo jike au mbuzi jike kutoka kwenye kundi lake kama sadaka ya dhambi; naye kuhani atafanya upatanisho kwa ajili yake kwa dhambi yake. **7** “Lakinii huyo mtu kama hataweza kumtoa mwana-kondoo, ataleta hua wawili au makinda mawili ya njiwa kwa Bwana kuwa adhabu kwa ajili ya dhambi yake, mmoja wa hao ndege kwa ajili ya sadaka ya dhambi, na wa pili kwa ajili ya sadaka ya kuteketeza. **8** Atawaleta kwa kuhani, ambaye atamtoa kwanza ndege mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi. Atamvunja shingo na kuacha kichwa chake kikining’inia, **9** naye atanyuniza sehemu ya hiyo damu ya sadaka ya dhambi kwenye pembe za

madhabahu. Damu iliyobaki lazima ichuruzwe chini kuhani atamtoa yule ndege wa pili kama sadaka ya kuteketeza kwa kufuata utaratibu uliowekwa, na hivyo kufanya upatanisho kwa ajili yake kwa dhambi aliyoitenda, naye atasamehewa. **11** “Ikiwa chini ya madhabahu. Hii ni sadaka ya dhambi. **10** Kisha kuhani atachukua konzi moja kama sehemu ya kumbukumbu na zilizotolewa kwa Bwana kwa moto. Hii ni sadaka ya dhambi. **13** Kwa njia hii kuhani atafanya upatanisho kwa ajili yake kwa dhambi yoyote ya hizo alizotenda, naye atasamehewa. Sadaka iliyobaki itakuwa ya kuhani, kama ilivyokuwa ile sadaka ya nafaka.” **14** Bwana akamwambia Mose: **15** “Mtu anapokiuka na kutenda dhambi pasipo kukusudia kuhusu mojawapo ya mambo matakatifu ya Bwana, huyo mtu ataleta kwa Bwana kama adhabu kondoo dume mmoja kutoka kundi lake, asiye na dosari na mwenye thamani halisi kifedha, kulingana na shekeli ya mahali patakatifu. Hii ni sadaka ya hatia. **16** Ni lazima aliye kwa yale aliyoshindwa kufanya kuhusu vitu vitakatifu, kwa kuongeza sehemu ya tano ya thamani ile na kuitoa yote kwa kuhani, ambaye atamfanya upatanisho kwa huyo kondoo dume kama sadaka ya dhambi, naye atasamehewa. **17** “Kama mtu akifanya dhambi na kufanya yale yaliyokatzwa katika mojawapo ya amri za Bwana, hata ikiwa hajui, ye ye ana hatia na anastahili adhabu. **18** Atamleeta kuhani kama sadaka ya hatia kondoo dume kutoka kundi lake, kondoo asiye na dosari na mwenye thamani halisi kifedha. Kwa njia hii kuhani atafanya upatanisho kwa ajili yake kwa kosa alilotenda bila kukusudia, naye atasamehewa. **19** Hii ni sadaka ya hatia; amekuwa na hatia kwa kufanya kosa dhidi ya Bwana.”

6 Bwana akamwambia Mose: **2** “Kama mtu yeypote akitenda dhambi, naye si mwaminifu kwa Bwana kwa kumdanganya jirani yake kuhusu kitu fulani alichokabidhiwa, au kimeachwa chini ya utunzaji wake, au kimeibwa, au kama akimdanganya, **3** au akiokota mali iliyopotea na akadanganya, au kuapa kwa uongo, au kama akitenda dhambi yoyote ambayo watu wawea kuitenda; **4** wakati akitenda dhambi hizo na kuwa mwenye hatia, ni lazima arudishe kile alichokuwa amekiiba au amekichukua kwa dhuluma, au alichokuwa amekabidhiwa, au mali iliyokuwa imepotea akaipata, **5** au chochole alichokuwa amekiapia kwa uongo. Lazima akirudishe kikamilifu, na aongeze sehemu ya tano ya thamani yake, vyote ampe mwenye mali siku ile anapeleka sadaka yake ya hatia. **6** Kisha kama adhabu lazima amleeta kuhani, yaani kwa Bwana, kama sadaka yake ya hatia, kondoo dume asiye na dosari na mwenye

thamani kamili kutoka kundi lake. **7** Kwa njia hii kuhani atafanya upatanisho kwa ajili yake mbele za mambo hayo aliyyotenda yaliyomfanya kuwa na hatia.” **8** Bwana akamwambia Mose: **9** “Mpe Aroni na wanawe agizo hili: ‘Haya ndiyo masharti kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa: Sadaka ya kuteketezwa itabaki kwenye moto juu ya madhabahu usiku kucha, mpaka asubuhi, nao moto lazima uwe unaendelea kuwaka juu ya madhabahu. **10** Kisha kuhani atavaa mavazi yake ya kitani, pamoja na nguo za ndani za kitani mwilini wake, na aondoe majivu ya sadaka ya kuteketezwa ambayo moto umeteketeza juu ya madhabahu, na kuyaweka kando ya madhabahu. **11** Kisha atayavua mavazi haya na kuvaan mengine, naye achukue yale majivu nje ya kambi na kuyapeleka mahali palipo safi kwa kawaida ya ibada. **12** Moto ulio juu ya madhabahu lazima uwe unaendelea kuwaka, kamwe usizimike. Kila asubuhi kuhani ataongeza kuni na kupanga sadaka ya kuteketezwa juu ya moto, na kuteketeza mafuta ya sadaka za amani juu yake. **13** Moto lazima uendelee kuwaka juu ya madhabahu mfululizo, kamwe usizimike. **14** “Haya ndiyo masharti ya sadaka ya nafaka: Wana wa Aroni wataileta mbele za Bwana, mbele za madhabahu. **15** Kuhani attachukua konzi ya unga laini na mafuta, pamoja na uvumba wote ulioko juu ya sadaka ya nafaka, ateketeze sehemu ya kumbukumbu juu ya madhabahu kama harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. **16** Aroni na wanawe watakula sehemu iliyobaki, lakini italiwa bila kutiwa chachu mahali patakatifu, nao wataila kwenye ua wa Hema la Kukutania. **17** Kamwe haitaokwa na chachu; nimewapa kama fungu lao la sadaka iliyotolewa kwangu kwa moto. Ni takatifu sana, kama vile ilivyo sadaka ya dhambi na ya hatia. **18** Kila mwanaume mzao wa Aroni awenza kuila. Ni fungu lake la kawaida la sadaka zilitotolewa kwa Bwana kwa moto kwa vizazi vijavyo. Chochote kinachozigusa kitakuwa kitakatifu.” **19** Tena Bwana akamwambia Mose, **20** “Hii ni sadaka ambayo Aroni na wanawe wanapaswa kuleta kwa Bwana siku atakapotiya mafuta: sehemu ya kumi ya efa ya unga laini kama sadaka ya kawaida ya nafaka. Nusu yake ataitoa asubuhi na nusu nyininge jioni. **21** Iandae kwa mafuta kwenye kikaango; ilete ikiwa imechanganywa vizuri, na utee hiyo sadaka ya nafaka ikiwa imevunjwa vipande vipande kuwa harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. **22** Mwanawe atakayeinga mahali pake kama kuhani aliyetiwa mafuta ndiye atakayeandaa. Ni fungu la kawaida la Bwana, nalo litateketezwa kabisa. **23** Kila sadaka ya nafaka ya kuhani itateketezwa kabisa; kamwe haitaliwa.” **24** Bwana akamwambia Mose, **25** “Mwambie Aroni na wanawe: ‘Haya ndiyo masharti kwa ajili ya sadaka ya dhambi: Sadaka ya dhambi itachinjiwa mbele za Bwana mahali sadaka ya kuteketezwa huchinjiwa, ni takatifu sana. **26** Kuhani anayeoita ndiye atakayeikul; itakuliwa katika mahali patakatifu, katika ua wa Hema la Kukutania. **27**

Chochote kitakachogusa nyama yoyote ya hiyo sadaka kitakuwa kitakatifu, na kama hiyo damu itadondokea juu ya vazi, lazima uifulie mahali patakatifu. **28** Chungu cha udongo kitakachopikiwa nyama lazima kivunjwe, lakini kama imepikiwa kwenye chombo cha shaba, chombo hicho kitasuguliwa na kusuzwa kwa maji. **29** Kila mwanaume katika familia ya kuhani aweza kula nyama hiyo; ni takatifu sana. **30** Lakini kila sadaka ya dhambi ambayo damu yake imeletwa ndani ya Hema la Kukutania kufanya upatanisho katika Mahali Patakatifu kamwe haitaliwa; lazima iteketezwe.

7 “Haya ndiyo masharti kwa ajili ya sadaka ya hatia, ambayo ni takatifu sana: **2** Sadaka ya hatia itachinjiwa mahali pale ambapo sadaka ya kuteketezwa huchinjiwa, nayo damu yake itanyunizwa pande zote za madhabahu. **3** Mafuta yake yote yatatolewa sadaka: mafuta ya mkia na mafuta yale yanayofunika sehemu za ndani, **4** figo zote mbili pamoja na mafuta yanayozizunguka yaliyo karibu na kiuno na yale yanayofunika ini, ambayo yataondolewa pamoja na hizo figo. **5** Kuhani atayateketeza juu ya madhabahu kuwa sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa moto. Hii ni sadaka ya hatia. **6** Mwanaume ye yote katika jamaa ya kuhani aweza kuila, lakini lazima iliwe mahali patakatifu; ni takatifu sana. **7** “Sheria hii ya sadaka ya hatia ni sawasawa na ile ya sadaka ya dhambi: Nyama ya yule mnyama aliyetolewa sadaka ni ya yule kuhani anayesimamia ibada ya upatanisho. **8** Kuhani anayetoa sadaka ya kuteketezwa kwa ajili ya mtu ye yote anawenza kuichukua ngozi ya mnyama yule aliyetolewa iwe yake. **9** Kila sadaka ya nafaka iliyookwa jikoni au kupikwa katika sufuria au katika kikaangio itakuwa ya kuhani anayeoita. **10** Nayu kila sadaka ya nafaka, iwe imechanganywa na mafuta au iko kavu, itakuwa ya wana wa Aroni, nayo itagawanywa sawa kati yao. **11** “Haya ndiyo masharti kwa ajili ya sadaka ya amani ambayo mtu aweza kuileta kwa Bwana: **12** “Ikiwa mtu atatoa sadaka ya amani kwa ajili ya kuonyesha shukrani, pamoja na sadaka hii ya shukrani, atatoa maandazi yasiyotiwa chachu iliyochanganywa na mafuta, mikate myembamba isiyotiwa chachu iliyopakwa mafuta, maandazi ya unga laini uliokandwa vizuri na kuchanganywa na mafuta. **13** Pamoja na sadaka hii ya amani ya shukrani ataleta sadaka ya maandazi yaliyotengenezw kwa chachu. **14** Ataleta moja ya kila aina ya andazi kama sadaka, matoleo kwa Bwana; hii ni ya kuhani anayenyuniza damu ya sadaka ya amani. **15** Nyama ya sadaka ya amani kwa ajili ya shukrani lazima iliwe siku iyo hiyo inapotolewa; hutabakiza kitu chochote mpaka asubuhi. **16** “Lakini kama sadaka yake ni kwa ajili ya nadhiri au ni sadaka ya hiari, sadaka hiyo italiwa siku hiyo inapotolewa, lakini chochote kinachobakia kinawenza kuliwa kesho yake. **17** Nyama yoyote ya sadaka inayobaki mpaka siku ya

tatu lazima iteketezwe kwa moto. **18** Kama nyama yoyote ya sadaka ya amani italiwa siku ya tatu, Bwana hataikubali. Haitahesabiwa kwake huyo aliyeitoa, kwa kuwa ni najisi. Mtu atakayekula sehemu yake yoyote atahesabiwa hatia. **19** “Nyama ile inayogusa chochote ambacho ni najisi kwa kawaida ya ibada kamwe haitaliwa, ni lazima iteketezwe kwa moto. Kuhusu nyama nyininge, mtu yejote aliye safi kwa kawaida ya ibada anawenza kuila. **20** Lakini kama mtu yejote najisi akila nyama yoyote ya sadaka ya amani iliyotolewa kwa Bwana, huyo mtu lazima akatiliwe mbali na watu wake. **21** Kama mtu yejote akigusa kitu kilicho najisi, iwe ni uchafu wa mwanadamu, au mnyama najisi, au kitu chochote kilicho najisi, kitu cha kuchukiza, kisha akala nyama yoyote ya sadaka ya amani iliyotolewa kwa Bwana, mtu huyo ni lazima akatiliwe mbali na watu wake.” **22** Bwana akamwambia Mose, **23** “Waambie Waisraeli: ‘Msile mafuta yoyote ya ng’ombe, kondoo wala mbuzi. **24** Mafuta ya mnyama aliyeikutwa amekufa au ameraruliwa na mnyama pori yanawenza kutumika kwa kazi nyininge yoyote, lakini kamwe msiyale. **25** Mtu yejote alaye mafuta ya mnyama ambaye ametolewa sadaka kwa Bwana kwa moto ni lazima akatiliwe mbali na watu wake. **26** Popote mtakapoishi, kamwe msinywe damu ya ndege yejote wala ya mnyama. **27** Ikiwa mtu yejote atakunywa damu, mtu huyo lazima akatiliwe mbali na watu wake.” **28** Bwana akamwambia Mose, **29** “Waambie Waisraeli: ‘Mtu yejote aletaye sadaka ya amani kwa Bwana ataleta sehemu ya sadaka hiyo kama dhabilu yake kwa Bwana. **30** Ataleta sadaka kwa mikono yake mwenyewe iliyotolewa kwa Bwana kwa moto; ataleta mafuta ya huyo mnyama pamoja na kidari, naye atainua hiccho kidari mbele za Bwana kuwa sadaka ya kuinuliwa. **31** Kuhani atayateketeta hayo mafuta juu ya madhabahu, lakini kidari kitakuwa cha Aroni na wanawe. **32** Paja la kulia la sadaka zako za amani utampa kuhani kama matoleo. **33** Mwana wa Aroni atoaye damu na mafuta ya sadaka ya amani ndiye atakayepewa paja hilo la kulia kuwa fungu lake. **34** Kutoka kwenye sadaka za amani za Waisraeli, mimi Mungu nimepokea kidari kile kilichoinuliwa pamoja na lile paja lilitolewa, nami nimevitoa kwa kuhani Aroni na wanawe kuwa fungu lao la kawaida kutoka kwa Waisraeli.” **35** Hii ndiyo sehemu ya sadaka zilizotolewa kwa Bwana kwa moto, ambazo zilitengwa kwa ajili ya Aroni na wanawe siku ile walipowekwa wakfu ili kumtumikia Bwana katika kazi ya ukuhani. **36** Siku ile walipotiwa mafuta, Bwana aliajiza kwamba Waisraeli wawape hili kama fungu lao la kawaida kwa vizuri vijayvo. **37** Basi haya ndiyo masharti kuhusu sadaka ya kuteketezwa, sadaka ya nafaka, sadaka ya dhambi, sadaka ya hatia, sadaka ya kuwekwa wakfu, na sadaka ya amani, **38** ambayo Bwana alimpia Mose juu ya Mlima Sinai siku ile alipowaagiza Waisraeli walete sadaka zao kwa Bwana, katika Jangwa la Sinai.

8 Bwana akamwambia Mose, **2** "Waleete Aroni na wanawe mavazi yao, mafuta ya upako, fahali kwa ajili ya sadaka ya dhambi, kondoo dume wawili na kikapu chenye mikate iliyotengenezwa bila chachu. **3** Kisha kusanya mkutano wote kwenye ingilio la Hema la Kukutania." **4** Mose akafanya kama Bwana alivyomwagiza, na mkutano ukakusanyika kwenye ingilio la Hema la Kukutania. **5** Mose akaliambia kusanyiko, "Hili ndilo Bwana ameagiza lifaniyike." **6** Kisha Mose akamleta Aroni na wanawe mbele, akawaosha kwa maji. **7** Akamvika Aroni koti, akamfunga mshipi, akamvika joho na kumvalisha kisibau. Pia akafunga kisibau juu yake na kukifunga kiunoni mwake kwa mshipi wake uliosokotwa kwa ustadi. **8** Akaweka kifuko katha kifuani juu yake, na kuweka Urimu na Thumimtu kwenye hicho kifuko. **9** Kisha akamvika Aroni kilemba kichwani pake, akaweka lile bamba la dhahabu, yaani ile taji takatifu, upande wa mbele wa kilemba, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **10** Ndipo Mose akachukua mafuta ya upako na kuipaka maskani na kila kitu kilichokuwamo ndani yake, kisha akaviweka wakfu. **11** Akanyunyiza baadhi ya mafuta juu ya madhababu mara saba, akaipaka madhababu mafuta na vyombo vyake vyote pamoja na sinia na kinara chake, ili kuviweka wakfu. **12** Akamimina sehemu ya hayo mafuta ya upako kichwani mwa Aroni, akamtia mafuta ili kumweka wakfu. **13** Kisha akawaleta wana wa Aroni mbele, akawavika makoti, akawafunga mshipi na kuwavika vilemba, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **14** Kisha akamtoa fahali kwa ajili ya sadaka ya dhambi, nao Aroni na wanawe wakaweka mikono yao juu ya kichwa chake. **15** Mose akamchinja yule fahali na akachukua sehemu ya hiyo damu, kisha kwa kidole chake akaitia kwenye pembe zote za madhababu ili kutakasa madhababu. Akaimwaga damu iliyobaki chini ya madhababu. Kwa hiyo akayaweka wakfu ili kufanya upatanisho kwa ajili ya madhababu. **16** Pia Mose akachukua mafuta yote yanayozunguka sehemu za ndani, mafuta yanayofunika ini, figo zote mbili pamoja na mafuta yake, akayateketeza juu ya madhababu. **17** Lakini fahali, ikiwa pamoja na ngozi yake na nyama yake na sehemu zake za ndani na matumbo, akaiteketeza nje ya kambi, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **18** Kisha Mose akamleta kondoo dume kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa, naye Aroni na wanawe wakaweka mikono yao juu ya kichwa chake. **19** Ndipo Mose akamchinja yule kondoo dume na kunyunyiza damu yake pande zote za madhababu. **20** Mose akamkata yule kondoo dume vipande na kukiteketeza kichwa, vile vipande na yale mafuta. **21** Kisha akamsafisha sehemu za ndani na miguu kwa maji, na kumteketeza yule kondoo dume mzima juu ya madhababu kuwa sadaka ya kuteketezwa, harufu nzuri ya kupendeza, sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa moto, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **22** Kisha akaleta kondoo dume mwingine, ndiye kondoo dume kwa ajili ya kuwaweka wakfu, naye Aroni na

wanawe wakaweka mikono yao juu ya kichwa chake. ‘Chukueni mbuzi dume kwa ajili ya sadaka ya dhambi, **23** Mose akamchinjira yule kondoo dume, akaichukua na ndama na mwana-kondoo, wote wawili wawe wa sehemu ya damu yake na kuipaka juu ya ncha ya umri wa mwaka mmoja, na wasio na dosari, kwa sikio la kuume la Aroni, na juu ya kidole gumba cha ajili ya sadaka ya kuteketezwa, **4** na pia maksai mkono wake wa kuume na juu ya kidole kikubwa na kondoo dume kwa ajili ya sadaka ya amani, ili cha mguu wake wa kuume. **24** Pia Mose akawaleta kutoa dhabihu mbele za Bwana, pamoja na sadaka hao wana wa Aroni mbele, akaipaka sehemu ya hiyo ya nafaka iliyochanganywa na mafuta. Kwa kuwa damu kwenye ncha za masikio yao ya kuume, juu leo Bwana atawatokea.” **5** Wakavileta vile vitu ya vidole gumba vya mikono yao ya kuume, na juu Mose alivyowaagiza mbele ya Hema la Kukutania, ya vidole vikubwa vya miguu yao ya kuume. Kisha nalo kusanyiko lote likakaribia na kusimama mbele akanyunyiza damu pande zote za madhabahu. **25** za Bwana. **6** Ndipo Mose akasema, “Hili ndilo Akachukua mafuta ya mnyama, mafuta ya mkia, Bwana alilowaagiza mlifanye, ili utukufu wa Bwana mafuta yote yanayozunguka sehemu za ndani, mafuta upate kuonekana kwenu.” **7** Mose akamwambia yanayofunika ini, figo zote mbili pamoja na mafuta Aroni, “Njoo madhabahuni ili utoe dhabihu yako ya yake, na paja la kulia. **26** Kisha kutoka kwenye kikapu sadaka ya dhambi na sadaka yako ya kuteketezwa, cha mikate iliyotengenezwa bila chachu, kilichokuwa ufanye upatanisho kwa ajili yako mwenyewe na mbele za Bwana, akachukua andazi moja, na jingine kwa ajili ya watu. Kisha utoe sadaka ya upatanisho lililotengenezwa kwa mafuta, na mikate mwembamba; kwa ajili ya watu, kama vile Bwana alivyogaiza.” akaviweka hivi vyote juu ya mafungi ya mafuta ya **8** Hivyo Aroni akaja madhabahuni na kumchinja mnyama, na juu ya lile paja la kulia. **27** Akaviweka yule ndama kuwa sadaka ya dhambi kwa ajili yake hivi vyote mikononi mwa Aroni na wanawe, na mwenyewe. **9** Wanawe wakamletea damu, naye kuviihua mbele za Bwana kuwa sadaka ya kuinuliwa. akachovya kidole chake katika hiyo damu, akaitia **28** Kisha Mose akavichukua kutoka mikononi mwao kwenye pembe za madhabahu, nayo damu iliyobaki na kuviteketeza juu ya madhabahu ya sadaka ya akaimwaga chini ya madhabahu. **10** Juu ya madhabahu kuteketezwa kuwa sadaka ya kuwekwa wakfu, harufu akateketeza mafuta, figo na mafuta yanayofunika nzuri ya kupendeza, sadaka iliyotolewa kwa Bwana ini kutoka kwenye hiyo sadaka ya dhambi, kama kwa moto. **29** Kisha akachukua kidari, kilicho fungu la Bwana alivyomwagiza Mose. **11** Akateketeza nyama Mose la kondoo dume kwa ajili ya kuwekwa wakfu, na na ngozi nje ya kambi. **12** Kisha Aroni akachinja kukiinua mbele za Bwana kama sadaka ya kuinuliwa, sadaka ya kuteketezwa. Wanawe wakamletea damu, kama Bwana alivyomwagiza Mose. **30** Kisha Mose naye akainyunyiza pande zote za madhabahu. **13** akachukua sehemu ya mafuta ya upako, na sehemu ya Wakamletea sadaka ya kuteketezwa kipande kwa damu kutoka kwenye madhabahu, na kuvinyunyiza kipande, pamoja na kichwa, naye akaviteketeza juu juu ya Aroni na mavazi yake, na juu ya wanawe na ya madhabahu. **14** Akasafisha sehemu za ndani na mavazi yao. Kwa hiyo akamweka Aroni na mavazi miguu, akaviteketeza juu ya sadaka ya kuteketezwa yake wakfu, pamoja na wanawe na mavazi yao. **31** juu ya madhabahu. **15** Kisha Aroni akaleta sadaka ile Kisha Mose akamwambia Aroni na wanawe, “Pika iliyokuwa kwa ajili ya watu. Akachukua yule mbuzi hiyo nyama kwenye ingilio la Hema la Kukutania, na wa sadaka ya dhambi kwa ajili ya watu, akamchinjira uile hapo pamoja na mikate kutoka kwenye kikapu cha na kumtoa kwa ajili ya sadaka ya dhambi, kama sadaka ya kuwekwa wakfu, kama nilivyogaiza, nikisema, alivyofanya kwa ile ya kwanza. **16** Aroni akaleta ‘Aroni na wanawe wataaila.’ **32** Kisha teketeza nyama sadaka ya kuteketezwa na kuitoa kama iliyoelekezwa. na mikate iliyobaki. **33** Msitoke kwenye ingilio la **17** Pia akaleta sadaka ya nafaka, akachukua konzi moja Hema la Kukutania kwa muda wa siku saba, mpaka na kuteketeza juu ya madhabahu, pamoja na sadaka siku zenu za kuwekwa wakfu ziwe zimetimia, kwa ya kuteketezwa ya asubuhi. **18** Akachinja maksai na kuwa muda wenu wa kuwekwa wakfu utakuwa siku kondoo dume kama sadaka ya amani kwa ajili ya watu. saba. **34** Lile lililofanyika leo lilifagizwa na Bwana ili kufanya upatanisho kwa ajili yenu. **35** Lazima mkae kwenye madhabahu pande zote. **19** Lakini sehemu kwenye ingilio la Hema la Kukutania usiku na mchana zile za mafuta ya yule maksai na kondoo dume, yaani kwa siku saba, na kufanya lile Bwana analolitaka, ili mafuta ya mkia, mafuta yaliyofunika tumbo, ya figo kwamba msife; kwa kuwa hilo ndilo nililoamriwa.” **20** hivi vyote wakaviweka juu **36** Kwa hiyo Aroni na wanawe wakafanya kila kitu na yaliyofunika ini, **21** Aroni akaviinua vile siku zenu na kutoa dhabihu ya sadaka ya dhambi, na kutoa dhabihu ya sadaka ya amani, akashuka chini. **22** Kisha Mose na Aroni wakaingia kwenye Bwana alicoamuru kupitia kwa Mose.

9 Katika siku ya nane, Mose akawaita Aroni na wanawe, na wazee wa Israeli. **2** Akamwambia Aroni, “Chukua ndama dume kwa ajili ya sadaka yako ya dhambi, na kondoo dume kwa sadaka yako ya kuteketezwa, wote wawili wasiwe na dosari, nao uwalete mbele za Bwana. **3** Kisha waambie Waisraeli:

watu. Nao utukufu wa Bwana ukawatokea watu wote. **24** Moto ukaja kutoka uwepo wa Bwana, ukairamba ile sadaka ya kuteketezwa, pamoja na sehemu ya mafuta yaliyokuwa juu ya madhabahu. Watu wote walipoona jambo hili, wakapiga kelele kwa furaha na kusujudu. **10** Nadabu na Abihu, wana wa Aroni, wakachukua vyetezo vyao, wakaweka moto ndani yake na kuongeza uvumba; kisha wakamtolea Bwana moto usio halali, kinyume na agizo la Mungu. **2** Hivyo moto ukaja kutoka kwa uwepo wa Bwana na kuwaramba, nao wakafa mbele za Bwana. **3** Kisha Mose akamwambia Aroni, “Hili ndilo alilonena Bwana wakati aliposema: “Miongoni mwa wale watakaonikaribia nitajionyesha kuwa mtakatifu; machoni pa watu wote nitaheshimiwa.”” Aroni akanyamaza. **4** Mose akawaita Mishaeli na Elisafani, wana wa Uzieli mijomba wake Aroni, akawaambia, “Njooni hapa. Ondoeni miili ya binamu zenu mbele ya mahali patakatifu, mkaipeleke nje ya kambi.” **5** Hivyo wakaja na kuwaondoa, wakiwa bado wamevalia makoti yao ya ibada, wakawapeleka nje ya kambi, kama Mose alivyoamuru. **6** Ndipo Mose akamwambia Aroni pamoja na wanawe, Eleazari na Ithamari, “Msifunue vichwa vyenu wala msiruarue mavazi yenu, la sivyo mtakufa na Bwana ataikasirikia jumuiya nzima. Lakini ndugu zenu, nyumba yote ya Israeli, wanawenza kuwaombolezea wale ambaa Bwana amewaangamiza kwa moto. **7** Msitoke nje ya ingilio la Hema la Kukutania, la sivyo mtakufa, kwa sababu mafuta ya Bwana ya upako yako juu yenu.” Hivyo wakafanya kama vile Mose alivyosemu. **8** Kisha Bwana akamwambia Aroni, **9** “Wewe na wanao msinywe mvinyo wala kinywaji kingine kilichochachuka wakati mwingiapo katika Hema la Kukutania, la sivyo mtakufa. Hili litakuwa Agizo la kudumu kwa vizazi vijavyo. **10** Ni lazima mtenganishe kilicho kitakatifu na kile kilicho cha kawaida, kati ya yaliyo najisi na yaliyo safi, **11** na lazima mwafundishe Waisraeli amri zote ambazo Bwana aliwapa kupitia Mose.” **12** Mose akamwambia Aroni pamoja na wanawe waliosalia, Eleazari na Ithamari, “Chukueni sadaka ya nafaka iliyobaki kutoka sadaka zilizotolewa kwa Bwana kwa moto, muile hapo kando ya madhabahu ikiwa imeandaliva bila chachu, kwa sababu ni takatifu sana. **13** Mtailya katika mahali patakatifu kwa sababu ni fungu lenu na fungu la wana wenu la sadaka zilizotolewa kwa Bwana kwa moto, kwa maana hivyo ndivyo nilivyoamriwa. **14** Lakini wewe na wanao na binti zako mwawenza kula kidari kile kilichoinuliwa na paja lile lililotolewa. Mtavila mahali safi pa kawaida ya ibada; mmepewaa wewe na watoto wako kuwa fungu lenu la sadaka za amani za Waisraeli. **15** Paja lile lililotolewa na kidari kile kilichoinuliwa lazima viletwe pamoja na sehemu za mafuta ya sadaka za kuteketezwa kwa moto, ili kuinuliwa mbele za Bwana kama sadaka ya kuinuliwa. Hili litakuwa fungu lako la kawaida na wanao, kama Bwana alivyoagiza.” **16** Mose alipouliza kuhusu mbuzi atolewaye kwa ajili ya

sadaka ya dhambi, na kukuta kwamba ameteketezwa, aliwakasirikia Eleazari na Ithamari, wana wa Aroni waliobaki, akawauliza, **17** “Kwa nini hamkula sadaka ya dhambi katika eneo la mahali patakatifu? Ni takatifu sana. Mlipewa ninyi ili kuondoa hatia ya jumuiya kwa ajili ya kuwafanyia upatanisho mbele za Bwana. **18** Kwa kuwa damu yake haikuletwa ndani ya Mahali Patakatifu, mnigemla mbuzi huyo katika sehemu ya mahali patakatifu kama nilivyoagiza.” **19** Aroni akamjibu Mose, “Leo wanangu wametoa sadaka zao za dhambi na sadaka zao za kuteketezwa mbele za Bwana, lakini mambo kama haya yamenitokea mimi. Je, Bwana angependezwa kama ningekuwa nimekula sadaka ya dhambi leo?” **20** Mose aliposikia haya, akaridhika.

11 Bwana akaawaambia Mose na Aroni, **2** “Waambieni Waisraeli: ‘Kati ya wanyama wote waishio juu ya nchi, hawa ndio mtakaowala: **3** Mwawenza kula mnyama yeoyote mwenye kwato zilizogawanyika sehemu mbili na ambaye hucheu. **4** “Kuna wanyama wengine ambaa hucheu tu au wenye kwato zilizogawanyika tu, lakini hao kamwe msiwale. Ngamia ingawa hucheu hana kwato zilizogawanyika; kwa kawaida ya ibada hiyo ni najisi kwenu. **5** Pelele ingawa hucheu hana kwato zilizogawanyika; huyo ni najisi kwenu. **6** Sungura ingawa hucheu hana kwato zilizogawanyika; huyo ni najisi kwenu. **7** Naye nguruwe ingawa anazo kwato zilizogawanyika sehemu mbili, hacheui; huyo ni najisi kwenu. **8** Kamwe msile nyama yao wala kugusa mizoga yao; wao ni najisi kweru. **9** “Kuhusu viumbi wote wanaoishi ndani ya maji ya bahari na vijito, mtakula wale wote wenye mapezi na magamba. **10** Lakini viumbi wote ndani ya bahari au vijito wasio na mapezi na magamba, wakiwa miongoni mwa makundi au viumbi wote ndani ya maji, hao ni machukizo kwenu. **11** Nao watakuwa machukizo kwenu. Msile nyama yao, nayo mizoga yao itakuwa machukizo. **12** Chochote kinachoishi ndani ya maji ambacho hakina mapezi na magamba kitakuwa chukizo kwenu. **13** “Wafuataa ndio ndege watakoikuwa machukizo kwenu, hivyo msiwale kwa sababu ni chukizo: tai, furukombe, kipungu, **14** mwewe mwekundu, aina zote za mwewe mweusi, **15** aina zote za kunguru, **16** mbuni, kirukanjia, dudumizi, kipanga, shakwe, aina zote za kipanga, **17** bundi, mnandi, bundi mkubwa, **18** mumbi, mwari, nderi, **19** korongo, koikoi wa aina yoyote, hudihi na popo. **20** “Wadudu wote warukao ambaa hutembea kwa miguu minne watakuwa chukizo kwenu. **21** Lakini wako viumbi wenye mabawa ambaa hutembea kwa miguu minne mtakaowala; wale wenye vifundo katika miguu yao ya kurukaruka juu ya ardhii. **22** Miongoni mwa hawa, mtakula nzige wa aina zote, senene, parare au panzi. **23** Lakini viumbi wengine wote wenye mabawa na wenye miguu minne ni machukizo kwenu. **24** “Mtajinajisi kwa wanyama hawa. Yeoyote agusaye mizoga yao atakuwa najisi mpaka jioni. **25**

Yeyote atakayebeba mizoga ya viumbé hawa ni lazima afue nguo zake, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **26** “Kila mnyama mwenye ukwato ulioachana lakini haukugawanyika kabisa, au yule asiyechea, huyo ni najisi kwenu; yeyote agusaye mzoga wowote wa hao atakuwa najisi. **27** Miongoni mwa wanyama wote watembeao kwa miguu minne, wale watembeao kwa vitanga vyao ni najisi kwenu; yeyote agusaye mzoga yao atakuwa najisi mpaka jioni. **28** Yeyote atakayebeba mizoga yao ni lazima afue nguo zake, naye atakuwa najisi mpaka jioni. Wanyama hawa ni najisi kwenu. **29** “Kuhusu wanyama watambaa juu ya ardhi, hawa ni najisi kwenu: kicheche, panya, aina yoyote ya mijusi mikubwa, **30** guruguru, kenge, mijusi ya ukutani, goromoe na kinyonga. **31** Hao wote watambaa juu ya ardhi ni najisi kwenu. Yeyote agusaye mzoga yao atakuwa najisi mpaka jioni. **32** Ikiwa mmoja wao atakuwa na kuangukia juu ya kitu fulani, chombo hicho, hata kikiwa cha matumizi gani, kitakuwa najisi, kie kimetengenezwa kwa mti, nguo, ngozi au gunia. Kiweke ndani ya maji; kitakuwa najisi mpaka jioni, kisha kitakuwa safi tena. **33** Ikiwa mmoja wa wanyama aliyekufa ataangukia ndani ya chungu, kila kilichomo katika chungu hicho kitakuwa najisi, nawe ni lazima uvunje chungu hicho. **34** Chakula chochote ambacho chawenza kuliwa lakini kikawa kimeingia maji kutoka kwenye chungu hicho ni najisi, na kitu chochote cha majimajii ambacho chawenza kunyweka kutoka kwenye chungu hicho ni najisi. **35** Chochote ambacho mzoga wa mmojawapo utaangukia kitakuwa najisi. Jiko au chungu cha kupikia ni lazima kivunjwe. Ni najisi, nawe ni lazima uvihesabu kuwa najisi. **36** Lakini chemchemi au kisima, mahali pa kuchota maji, patakuwa safi, lakini yeyote atakayegusa moja ya mizoga hii ni najisi. **37** Kama mzoga ukianguka juu ya mbegu zozote ambazo ni za kupanda, zinabaki safi. **38** Lakini kama mbegu imetiwa maji na mzoga ukaanguka juu yake, hiyo mbegu ni najisi kwenu. **39** “Kama mnyama ambaye mnaruhusiwa kumla akifa, yeyote atakayegusa mzoga wake atakuwa najisi mpaka jioni. **40** Yeyote atakayekula sehemu ya mzoga huo ni lazima afue nguo zake, naye atakuwa najisi mpaka jioni. Yeyote atakayebeba mizoga huo ni lazima afue nguo zake, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **41** “Kila kiumbe kitambaacho juu ya ardhi ni chukizo; kisiliwe. **42** Msile kiumbe chochote kitambaacho juu ya ardhi, kiwe kitambaacho kwa tumbo lake, au kitambaacho kwa miguu minne au kwa miguu mingi; ni chukizo. **43** Msijitie unajisi kwa chochote katika viumbe hivi. Msijitie unajisi kwa viumbe hivyo au kutiwa unajisi navyo. **44** Mimi ndimi Bwana Mungu wenu; jitakaseni mwe watakatifu, kwa sababu mimi ni mtakatifu. Msijitie unajisi wenye kwa kiumbe chochote kile kiendacho juu ya ardhi. **45** Mimi ndimi Bwana niliyewapandisha mtike Misri ili niwe Mungu wenu. Kwa hiyo kuweni watakatifu kwa sababu Mimi ni mtakatifu. **46** “Haya ndiyo masharti kuhusu wanyama, ndege, kila kiumbe hai kiendacho

ndani ya maji, na kila kiumbe kiendacho juu ya ardhi. **47** Ni lazima mpambanue kati ya kilicho najisi na kilicho safi, kati ya viumbé hai vinavyoweza kuliwa na vile visivyoweza kuliwa.”

12 Bwana akamwambia Mose, **2** “Waambie Waisraeli: ‘Mwanamke ambaye atapata mimba na kuzaa mtoto wa kiume atakuwa najisi kwa kawaida ya ibada kwa siku saba, kama anavyokuwa najisi wakati wa siku zake za hedhi. **3** Mvulana atatahirira siku ya nane. **4** Kisha ni lazima huyo mwanamke asubiri kwa siku thelathini na tatu, ndipo atakaswe kutoka damu kwake. Hataruhusiwa kugusa kitu chochote kilicho kitakatifu au kuingia mahali patakatifu, mpaka siku za kutakaswa kwake zimetimia. **5** Kama akimzaa mtoto wa kike, mwanamke huyo atakuwa najisi kwa majuma mawili, kama wakati wake wa hedhi. Kisha atasubiri kwa siku sitini na sita, ndipo atatakaswa kutoka damu kwake. **6** “Siku zake za utakaso kwa ajili ya mwana au binti zitakopotimia, mwanamke huyo atamletea kuhani kwenye ingilio la Hema la Kukutania mwana-kondoo mwenye umri wa mwaka mmoja kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa, na kinda la njiwa au hua kwa ajili ya sadaka ya dhambi. **7** Atavitoa mbele za Bwana ili kufanya upatanisho kwa ajili yake, na kisha atakuwa safi kwa desturi ya ibada kutokana na kutokwa damu kwake. “Haya ndiyo masharti kwa ajili ya mwanamke atakayezza mtoto wa kiume au wa kike. **8** Kama huyo mwanamke hana uwezo wa kumpata mwana-kondoo, ataleta hua wawili au makinda mawili ya njiwa, moja kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa na mwingine kwa ajili ya sadaka ya dhambi. Kwa njia hii, kuhani atafanya upatanisho kwa ajili yake, naye atakuwa safi.”

13 Bwana akawaambia Mose na Aroni, **2** “Iwapo mtu yeyote atakuwa na uvimbe au upele au alama nyeupe juu ya ngozi yake ambayo yaweza kuwa ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza, ni lazima aletwe kwa Aroni kuhani ama kwa wanawe, kuhani mmojawapo. **3** Kuhani atachunguza hicho kidonda kilichopo juu ya ngozi yake, na kama nywele za mahali palipo na kidonda zimebadilika kuwa nyeupe, na ikiwa kidonda kimeingia ndani ya ngozi, basi ni ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza, yaani ukoma. Kuhani atakapomchunguza, atamtangaza mtu huyo kuwa ni najisi kwa kawaida ya ibada. **4** Kama alama juu ya ngozi yake ni nyeupe, lakini haionekanu kuwa imeingia ndani zaidi ya ngozi, na nywele kwenye alama hiyo hazijageuka kuwa nyeupe, kuhani atamtenga mtu huyo mahali pa pekee kwa siku saba. **5** Siku ya saba, kuhani atamchunguza, na kama hakuona badiliko kwenye kile kidonda na hakijaenea juu ya ngozi, atamtenga kwa siku nyingine saba. **6** Siku ya saba kuhani atamchunguza tena, na kama kidonda kimepungua na hakijaenea juu ya ngozi, kuhani atamtangaza mtu huyo kuwa ni safi, ni upele tu. Ni lazima mtu huyo afue mavazi yake, naye atakuwa safi. **7** Lakini ikiwa ule upele utaenea juu ya

ngoi yake baada ya ye ye kujionyesha kwa kuhani na kutangazwa kuwa safi, ni lazima aende tena kwa kuhani. **8** Kuhani atamchunguza, na kama upele umeenea kwenye ngozi, atamtangaza kuwa najisi, kwani ni ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza, yaani ukoma. **9** "Wakati mtu yeyote ana ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza, ni lazima aletwe kwa kuhani. **10** Kuhani atamchunguza na kama kuna uvimbe mweupe, juu ya ngozi ambaa umefanya nyewe kuwa nyeupe, na kama kuna nyama mbichi ndani ya uvimbe, **11** ni ugonjwa suga wa ngozi, na kuhani atamtangaza kuwa najisi. Hatamtenga tena kwa sababu ni najisi tayari. **12** "Ikiwa ugonjwa utakuwa umeenea kwenye ngozi yake yote kwa kadiri kuhani atakavyoweza kuona, kwamba umeenea kwenye ngozi yote ya huyo mgonjwa kutoka kichwani mpaka wayo, **13** kuhani atamchunguza, na kama ugonjwa umeenea mwili mzima, atamtangaza huyo mtu kuwa safi. Kwa kuwa mwili wote umekuwa mweupe, yeye ni safi. **14** Lakini itokeapo nyama mbichi kwenye ngozi yake, atakuwa najisi. **15** Kuhani atakapoionna hiyo nyama mbichi, atamtangaza mtu huyo kuwa najisi. Hiyo nyama mbichi ni najisi, ana ugonjwa wa kuambukiza. **16** Hiyo nyama mbichi ikigeuka na kuwa nyeupe, ni lazima amwendee kuhani. **17** Kuhani atamchunguza, na kama vidonda vimekuwa vyeupe, kuhani atamtangaza mgonjwa huyo kuwa safi; kisha atakuwa safi. **18** "Wakati mtu ana jipu juu ya ngozi yake nalo likapona, **19** napo mahali palipokuwa na jipu pakatoka uvinbe mweupe, au alama yenye wekundu na weupe, ni lazima akajionyeshe kwa kuhani. **20** Kuhani atapachunguza, na kama uvimbe umezama ndani ya ngozi, na nyewe zimegeuka kuwa nyeupe, kuhani atamtangaza mtu huyo kuwa najisi. Ni ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza uliojitokeza pale jipu lilipokuwa. **21** Lakini ikiwa wakati kuhani anapopachunguza pakawa hapana nyewe ndani yake, wala hakuna shimo bali pamepungua, basi kuhani atamtenga mtu huyo kwa siku saba. **22** Kama unaenea kwenye ngozi, kuhani atamtangaza kuwa najisi; ni ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza. **23** Lakini ikiwa ile alama hajabadiika wala kuenea, ni kovu tu kutohama na jipu, kuhani atamtangaza kuwa safi. **24** "Wakati mtu ameungua kwenye ngozi yake, pakatoka alama yenye wekundu na weupe, au alama nyeupe ikaonekana penye nyama mbichi pale palipoungua, **25** kuhani atachunguza ile alama, na kama nyewe zilizoko juu yake zimegeuka kuwa nyeupe, napo pameetoka shimo, basi huo ni ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza ambaa umetoka juu ya jeraha la moto. Kuhani atamtangaza kuwa najisi; ni ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza. **26** Lakini kama kuhani akichunguza na kuona kwamba hakuna nyewe pameanza kupungua, basi kuhani atamtenga kwa siku saba. **27** Siku ya saba kuhani atamchunguza tena, na kama unaenea kwenye ngozi, kuhani atamtangaza kuwa najisi; ni ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza. **28** Lakini, kama alama ile haikubadilika na wala hajaenea kwenye ngozi, napo pamepungua, ni uvimbe kutokana na jeraha la moto, na kuhani atamtangaza kuwa safi; ni kovu tu kutohama na kuungua. **29** "Ikiwa mwanaume au mwanamke ana kidonda juu ya kichwa au juu ya kidevu, **30** kuhani atakichunguza kile kidonda, na kama ataona kuwa kimeingia ndani, na nyewe zilizoko juu yake ni njano na nyembamba, kuhani atamtangaza mtu huyo kuwa najisi, kwani ni upele; ni ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza wa kichwa au kidevu. **31** Lakini kama kuhani akichunguza aina hii ya kidonda, kionekane kuwa hakina shimo na hakuna nyewe nyeusi juu yake, basi atamtenga mtu huyo kwa siku saba. **32** Siku ya saba kuhani atachunguza kidonda kile, na kama upele haujaenea, na hakuna nyewe za manjano juu yake, wala hakuna shimo lolote, **33** mtu huyo ni lazima anyolewe, isipokuwa mahali palipo na ugonjwa, naye kuhani atamtenga kwa siku nyingine saba. **34** Siku ya saba kuhani atachunguza tena ule upele; ikiwa haujaenea kwenye ngozi na hakuna shimo mahali pale, kuhani atamtangaza kuwa safi. Lazima afue nguo zake, naye atakuwa safi. **35** Lakini ikiwa upele utaenea juu ya ngozi baada ya kutangazwa kuwa safi, **36** kuhani atamchunguza, na kama upele umeenea kwenye ngozi, kuhani hana haja ya kutazama kama kuna nyewe za manjano, mtu huyo ni najisi. **37** Hata hivyo, katika uchunguzi wake akiona hapabajadilika, na nyewe nyeusi zimeota juu yake, upele umepona. Yeye si najisi, kuhani atamtangaza kuwa safi. **38** "Ikiwa mwanaume au mwanamke ana alama nyeupe juu ya ngozi yake, **39** kuhani atamchunguza, na kama alama hizo zina weupe uliofifi, ni vipele visivyo na madhara vilivyojitekoza kwenye ngozi; mtu huyo ni safi. **40** "Wakati mwanaume hana nyewe naye ana upaa, yeye ni safi. **41** Ikiwa hana nyewe kwenye ngozi ya kichwa chake, na ana upaa tangu kwenye paji, ni safi. **42** Lakini kama ana kidonda chenyewe wekundu na weupe kwenye kichwa chake chenyewe upaa, au kwenye paji la uso, ni ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza unaojitokeza kichwani au kwenye paji lake la uso. **43** Kuhani atamchunguza, na kama kidonda kilichovimba juu ya kichwa chake au kwenye paji la uso ni chekundu au cheupe kama ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza, **44** mtu huyo ni mgonjwa, na ni najisi. Kuhani atamtangaza kuwa najisi kwa sababu ya kidonda kwenye kichwa chake. **45** "Mtu mwene yegozi kama huo wa kuambukiza ni lazima avae nguo zilizoraruka, awachilie nyewe zake bila kuzichana, afunike sehemu ya chini ya uso wake, na apige kelele, 'Najisi! Najisi!' **46** Kwa muda wote atakaokuwa na ugonjwa huo wa kuambukiza atabaki kuwa najisi. Ni lazima aishi peke yake; ni lazima aishi nje ya kambi. **47** "Kama vazi lolote lina maambukizo ya upele; likiwa ni vazi la sufu au kitani, **48** lolote liilofumwa au kusokotwa likiwa la kitani au la sufu, ngozi yoyote au chocchote kilichotengenezwa kwa ngozi, **49** tena kama maambukizo kwenye

vazi, au ngozi, au lililofumwa au kusokotwa, au Siku ya saba ni lazima anyoe nywele zake zote; yaani kifaa chochote cha ngozi, ni rangi ya kijani au anyoe nywele za kichwa, ndevu zake, kope zake na nyekundu, huo ni upele unaoenea na ni lazima kuhani nywele nyingine zote. Ni lazima afue nguo zake, aonyeshwe. **50** Kuhani atachunguza upele huo na na aoge kwa maji, naye atakuwa safi. **10** “Siku ya kikitenga kifaa hicho kwa siku saba. **51** Siku ya nane, ni lazima alete kondoo dume wawili na kondoo saba atakichunguza, na kama upele umeenea kwenye jike mmoja, wote wa mwaka mmoja na wasio na nguo, au kifaa kilichofumwa au kusokotwa, au ngozi, dosari, pamoja na sehemu tatu za kumi za efa za kwa vyovoyote vile itumikavyo, ni upele uangamizao, unga laini uliochanganywa na mafuta, kwa ajili ya kifaa hicho ni najisi. **52** Ni lazima aichome hiyo sadaka ya nafaka, na logi moja ya mafuta. **11** Kuhani nguo, ikiwa ni ya sufu ama kitani iliyofumwa ama atakayemtangaza kuwa safi atahitaji kumkabidhi kusokotwa, ama chombo chochote cha ngozi chenyen mgonjwa aliyepona pamoja na sadaka zake zote mbele maambukizo, kwa kuwa ni upele unaoangamiza; za Bwana katika ingilio la Hema la Kukutania. **12** chombo chote ni lazima kichomwe moto. **53** “Lakini “Kisha kuhani atamchukua mmoja wa wale kondoo wakati kuhani atakapokichunguza na kuona kuwa dume na kumtoa kuwa sadaka ya hatia, pamoja na ile ule upele haujaenea kwenye nguo iliyofumwa au logi moja ya mafuta; ataviuu mbele za Bwana kuwa kusokotwa, au vifaa nya ngozi, **54** ataagiza kwamba sadaka ya kuinuliwa. **13** Atamchinja huyo kondoo kifaa chenyen maambukizo kisafishwe. Kisha atakitenga katika mahali patakatifu ambapo sadaka ya dhambi kwa siku saba. **55** Baada ya kifaa chenyen maambukizo na ile ya kuteketezwa huchinjiwa. Kama iliyov sadaka kusafishwa, kuhani atakichunguza, na kama upele ya dhambi, sadaka ya hatia ni ya kuhani; nayo ni haujaonesha badiliko lolote, hata kama haujaenea, takatifu sana. **14** Kuhani atachukua sehemu ya damu ni najisi. Kichome kwa moto, iwe upele umeenea ya sadaka ya hatia na kuitia kwenye ncha ya sikio la upande mmoja au mwingine. **56** Kama kuhani ataona kuume la yule atakayetakawa, kwenye kidole gumba kuwa ile alama imefifia baada ya kuoshwa, basi cha mkono wake wa kuume, na kidole kikubwa cha atararua sehemu iliyo ambukizwa ya nguo au ngozi mguu wake wa kuume. **15** Kuhani atachukua sehemu au kifaa kilichofumwa au kusokotwa. **57** Lakini kama ya ile logi ya mafuta, ayamimine kwenye kiganja cha ikijitokeza tena kwenye nguo au kitu kilichofumwa mkono wake mwenyewe wa kushoto, **16** na achoyye au kusokotwa, ama kifaa cha ngozi, kwamba ule kidole chake cha shahada cha mkono wake wa kuume upele unaenea, chochote chenyen upele ni lazima kwenye mafuta yaliyoko kwenye kiganja chake, na kwa kichomwe kwa moto. **58** Nguo, au kitu kilichofumwa kidole hicho anyunyize mafuta hayo mara saba mbele au kusokotwa, au kifaa chochote cha ngozi ambacho za Bwana. **17** Kuhani atampaka yule anayetakawa kimesafishwa na kuondolewa upele, ni lazima kioshwe sehemu ya mafuta yaliyobaki kiganjani kwenye ncha tena, nacho kitakuwa safi.” **59** Haya ni masharti ya sikio lake la kuume, kwenye kidole gumba cha kuhusu maambukizo ya upele kwenye mavazi ya sufu mkono wake wa kuume, na kidole kikubwa cha mguu au kitani, yaliyofumwa ama kusokotwa, ama kifaa chocote cha ngozi, kwa ajili ya kuvitangaza kuwa ya sadaka ya kuondoaa hatia. **18** Kuhani atayapaka safi au najisi.

14 Bwana akamwambia Mose, **2** “Haya ndiyo masharti yamhusuyo mtu mgonjwa wakati wa kufanyiwa ibada ya utakaso wakati aletwapo kwa kuhani: **3** Kuhani atakwenda kumchunguza nije ya kambi. Kama mtu huyo atakuwa amepona ugonjwa wake wa ngozi wa kuambukiza, **4** kuhani ataagiza vitu vifuatavyo viletwe kwa ajili ya mtu atakayetakawa: ndege wawili safi walio hai, mti wa mwerezi, kitani nyekundu, na hisopo. **5** Kisha kuhani ataagiza kwamba mmoja wa ndege wale achinjwe kwenye chungu chenyen maji safi. **6** Kisha kuhani atamchukua ndege aliye hai na kumtumbukiza pamoja na mti wa mwerezi, kitani nyekundu na hisopo ndani ya damu ya yule ndege aliye chinjiwa kwenye maji safi. **7** Atamnyunizyia yule mwenye ugonjwa wa kuambukiza maji hayo mara saba, na kumtangaza kuwa safi. Kisha atamwachia yule ndege aliye hai aende zake kwenye mashamba. **8** “Huyo mtu atakayetakawa ni lazima afue nguo zake, anyoe nywele zake zote, na aoge kwa maji; ndipo atakapokuwa safi kwa desturi ya ibada. Baada ya hili anaweza kungia kambini, lakini ni lazima akae nije ya hema lake kwa siku saba. **9**

kondoo kwa ajili ya sadaka ya hatia. Pia ataichukua sehemu ya damu yake na kuipaka kwenye ncha ya sikio la kuume la yule anayetakaswa, na aipake pia kwenye kidole gumba cha mkono wa kuume wa huyo mtu, na kidole kikubwa cha mguu wake wa kuume. **26** Kuhani atamiminia sehemu ya mafuta kwenye kiganja chake cha mkono wa kushoto, **27** na kwa sehemu ya damu yake na kuipaka kwenye ncha ya sikio la kuume la yule anayetakaswa, kwenye kidole gumba cha mkono wake wa kuume, na kidole kikubwa cha mguu wake wa kuume. **29** Kuhani atayapaka mafuta yaliyobaki katika kiganja chake kwenye kichwa cha yule anayetakaswa, na kufanya upatanisho kwa ajili yake mbele za Bwana. **30** Kisha atatoa dhabihu wale hua ama yale makinda ya njija ambayo mtu atawenza kuwapata, **31** mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi, na mwinge kuwa sadaka ya kuteketeza, pamoja na sadaka ya nafaka. Kwa njija hii kuhani atafanya upatanisho mbele za Bwana kwa ajili ya yule anayetakaswa.” **32** Haya ndiyo masharti kwa mtu yeyote mwenye ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza, na ambaye hana uwezo wa kutoa sadaka za kawaida kwa ajili ya kutakaswa kwake. **33** Bwana akawaambia Mose na Aroni, **34** “Mtakapoingia katika nchi ya Kanaani ambayo ninawapa kuwa milki yenu, nami nikaweka upele ueneao kwenye nyumba katika nchi ile, **35** ni lazima mwenye nyumba hiyo akamwambie kuhani, ‘Nimeona kitu fulani kinachofanana na upele kwenye nyumba yangu.’ **36** Kuhani ataagiza vitu vyote vitolewe ndani ya nyumba, kabla hajaenda kuchunguza kama ina ugonjwa huo, ili kitu chochote ndani ya nyumba kisitangazwe kuwa najisi. Baada ya hili, kuhani ataingia ndani na kuikaguwa hiyo nyumba. **37** Atachinguza upele huo katika kuta za nyumba hiyo, nazo kama zina rangi ya kijani kibichi au wekundu, na kuna miboneyo ndani ya ukuta, **38** kuhani atatoka na kufunga mlango wa nyumba hiyo kwa siku saba. **39** Siku ya saba, kuhani atarudi kuikaguwa nyumba. Kama upele umeenea juu ya kuta, **40** ataagiza kwamba mawe yote yaliyobukizwa yaondolewe na kutupwa katika eneo lililo najisi nye ya mji. **41** Kuta zote za ndani ya nyumba hiyo ni lazima zikwanguliwe, na kifusi chake kitupwe mahali najisi nye ya mji. **42** Kisha watachukua mawe mengine na kujenga palipobomolewa kwa udongo mpya wa mfinyanzi, na kuipiga nyumba hiyo lipu mpya. **43** “Ikiwa upele huo utatokea tena ndani ya ile nyumba baada ya mawe kuondolewa na nyumba kukwanguliwa na kuwekwa lipu mpya, **44** kuhani atakwenda kuikaguwa, na kama upele umeenea ndani ya nyumba, basi ni upele uharibuo; nyumba hiyo ni najisi. **45** Ni lazima ibomolewe: mawe yake, mbao na lipu yake, vyote vikatupwe nye ya mji mahali palipo najisi. **46** “Yeyote atakayingingia katika nyumba

hiyo ikiwa imefungwa, atakuwa najisi mpaka jioni. **47** Yeyote atakayelala au kula ndani ya nyumba hiyo ni lazima afue nguo zake. **48** “Lakin ikiwa kuhani atakuja kuikaguwa na kukuta kuwa upele haujaenea tena baada ya nyumba kupigwa lipu, ataitangaza nyumba ile kuwa safi, kwa sababu upele umekwisha. **49** Ili kuitakasa nyumba hiyo, mwenye nyumba ataleta kidole chake cha shahada cha mkono wa kuume, ndege wawili, mti wa mwerezi, kitani nyekundu na hisopo. **50** Atamchinja mmoja wa wale ndege kwenye chungu chenye maji safi. **51** Kisha atachukua Atampaka mafuta yaliyobaki kwenye kiganja chake katika sehemu zote, kama aliyompaka damu ya sadaka ya hatia: yaani, kwenye ncha ya sikio la kuume la yule anayetakaswa, kwenye kidole gumba cha mkono wake wa kuume, na kidole kikubwa cha mguu wake wa kuume. **52** Ataitakasa nyumba kwa damu ya yule ndege, maji safi, ndege aliye hai, mti wa mwerezi, hisopo na kitani nyekundu. **53** Kisha atamwachia yule ndege aliye hai huru mashambani nye ja mji. Kwa njija hii atafanya upatanisho kwa ajili ya nyumba ile, nayo itakuwa safi.” **54** Haya ndiyo masharti kuhusu aina yoyote ya ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza, mwasho wowote, **55** upele ndani ya nguo au ndani ya nyumba, **56** kwa uvimbe, vipele au kipaku king’acho, **57** kupambanua wakati kitu fulani ni safi au najisi. Haya ndiyo masharti kuhusu magonjwa ya ngozi ya kuambukiza na upele.

15 Bwana akawaambia Mose na Aroni, **2** “Semeni na Waisraeli mwaambie: ‘Wakati mtu yeyote anapotokwa na usaha mwilini, usaha huo ni najisi. **3** Iwe unaendelea kutiririka kutoka mwilini mwake au umeziba, utamfanya kuwa najisi. Hivi ndivyo usaha wake utakavyomletea unajisi: **4** “Kitanda chochote atakacholalia mtu mwenye kutokwa na usaha kitakuwa najisi, na chochote atakachokalia kitakuwa najisi. **5** Yeyote atakayegusa kitanda chake ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **6** Yeyote atakayeketi juu ya kitu chochote alichokalia mwenye kutokwa na usaha, ni lazima afue nguo zake, na aoge kwa maji, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **7** “Yeyote atakayemusa mtu mwenye kutokwa na usaha, ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **8** “Ikiwa mtu mwenye kutokwa na usaha atamtemea mate mtu yeyote ambaye ni safi, mtu huyo ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **9** “Kila tandiko ambalo mtu huyo atalikalia wakati wa kupanda mnyama litakuwa najisi, **10** na yeyote atakayegusa kitu chochote alichokuwa amekalia atakuwa najisi mpaka jioni. Yeyote atakayenua vitu hivyo ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **11** “Yeyote atakayegusa na mtu anayetokwa na usaha bila kunawa mikono yake kwa maji, ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **12** “Chungu cha udongo kitakachoguswa na mtu huyo ni lazima kivunjwe, na kifaa chochote cha mbao kitaosha kwa maji. **13** “Wakati mtu atakapotakasika kutoka usaha

wake, anapaswa kuhesabu siku saba kwa utakaso wake. Ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji safi, naye atatakasika. **14** Siku ya name, atachukua hua wawili au makinda mawili ya njiwa, aje mbele za Bwana kwenye ingilio la Hema la Kukutania, na kumpa kuhani. **15** Kuhani atavitoa dhabihu, mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi na huyo mwininge kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa. Kwa njia hii atafanya upatanisho mbele za Bwana kwa ajili ya huyo mtu kwa sababu ya kutokwa usaha kwake. **16** “Wakati mtu akitokwa na shahawa, ni lazima aoge mwili mzima kwa maji, na atakuwa najisi mpaka jioni. **17** Vazi lolote ama ngozi yoyote yenye shahawa juu yake ni lazima ioshwe kwa maji, na itakuwa najisi mpaka jioni. **18** Ikiwa mtu atalala na mwanamke, na kukawa na kutoka kwa shahawa, ni lazima wote waoge kwa maji, nao watakuwa najisi mpaka jioni. **19** “Ikiwa mwanamke atatokwa na damu ya kawaida ya mwezi, atakuwa najisi kwa siku saba, na yeote atakayemgusa atakuwa najisi mpaka jioni. **20** “Chochote atakacholalia wakati wake wa hedhi kitakuwa najisi, na chochote atakachokalia kitakuwa najisi. **21** Yeyote atakayegusa kitanda chake ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **22** Yeyote atakayegusa chochote atakachokalia ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **23** Kiwe ni kitanda ama chochote alichokuwa amekikalia, ikiwa mtu yeote atakigusa, atakuwa najisi mpaka jioni. **24** “Ikiwa mwanamke atalala naye na ile damu ya mwezi ikamgusa, atakuwa najisi kwa siku saba; kitanda chochote atakachokililia huyo mwanaume kitakuwa najisi. **25** “Ikiwa mwanamke atatokwa na damu kwa siku nyangi zaidi ya siku zake za mwezi, au amekuwa na damu inayoendelea zaidi ya kipindi chake, atakuwa najisi kwa kipindi chote cha shida hiyo, kama iliyoyokuwa katika siku za hedhi yake. **26** Kitanda chochote atakachokililia huyo mwanaume wakati anaendelea kutokwa na damu kitakuwa najisi, kama kilivyokuwa kitanda chake wakati wa siku zake za hedhi, na chochote atakachokalia kitakuwa najisi, kama wakati wake wa hedhi. **27** Yeyote agusaye vitu hivyo atakuwa najisi; ni lazima afue nguo zake na kuoga kwa maji, naye atakuwa najisi mpaka jioni. **28** “Wakati atakapokasika kutoka hedhi yake, ni lazima ahesabu siku saba, na baada ya hapo atakuwa safi kwa kawaida ya ibada. **29** Siku ya name ni lazima achukue hua wawili au makinda mawili ya njiwa, na kumletea kuhani kwenye mlango wa Hema la Kukutania. **30** Kuhani atatoa dhabihu, mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi, na huyo mwininge kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa. Kwa njia hii, atafanya upatanisho kwa ajili yake mbele za Bwana kwa sababu ya unajisi wa kutokwa damu kwake. **31** “Ni lazima uwatenge Waisraeli kutokana na vitu ambavyo vinawafanya najisi, ili wasife katika unajisi wao kwa kunajisi makao yangu, ambayo yapo katikati yao.” **32** Haya ni masharti kwa ajili ya mtu mwenye kutokwa na usaha,

kwa ajili ya yeote atakayetokwa na shahawa, **33** kwa ajili ya mwanamke katika siku zake za hedhi, kwa ajili ya mwanaume au mwanamke atokwaye na usaha, na kwa ajili ya mwanaume alalaye na mwanamke ambaye ni najisi kwa kawaida ya ibada.

16 Bwana akasema na Mose baada ya kifo cha wale wana wawili wa Aroni waliokufa walipokaribia mbele za Bwana. **2** Bwana akamwambia Mose: “Mwambie ndugu yako Aroni asije wakati wowote atakavyo yeye ndani ya Patakatifu pa Patakatifu, nyuma ya pazia pale mbele ya kiti cha rehema kile kilichoko juu ya Sanduku la Agano, la sivyo atakufa, kwa sababu huwa ninatoka ndani ya wingu juu ya kile kiti cha rehema. **3** “Hivi ndivyo Aroni atakavyoingia katika mahali patakatifu: atachukua fahali mchanga kwa ajili ya sadaka ya dhambi, na kondoo dume kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa. **4** Atavaa koti takatifu la kitani, pamoja na nguo za ndani za kitani; atafunga mshipi wa kitani kiunori, na kuvaal kilemba cha kitani. Haya ni mavazi matakatifu, kwa hiyo ni lazima aoge kwa maji kabla ya kuyavaa mavazi hayo. **5** Atachukua mbuzi dume wawili kutoka kwa jumuiya ya Israeli kwa ajili ya sadaka ya dhambi, na kondoo dume kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa. **6** “Aroni atamtoa huyo fahali kwa ajili ya sadaka yake ya dhambi ili afanye upatanisho kwa ajili yake mwenyewe na nyumba yake. **7** Kisha atawachukua wale mbuzi dume wawili na kuwaleta mbele za Bwana kwenye ingilio la Hema la Kukutania. **8** Aroni atapiga kura kwa ajili ya hao mbuzi wawili, mmoja kwa ajili ya Bwana na mwininge kwa ajili ya kubebeshwa dhambi. **9** Aroni atamleta yule mbuzi ambaye kura ya Bwana imemwangukia na kumtoa dhabihu kwa ajili ya sadaka ya dhambi. **10** Lakini mbuzi aliyezaguliwa kwa kura kuwa wa kubebeshwa dhambi atatolewa akiwa hai mbele za Bwana, atumike kwa kufanya upatanisho kwa kumwacha aende jangwani akiwa amebebeshwa dhambi. **11** “Aroni atamleta yule fahali kwa ajili ya sadaka ya dhambi yake mwenyewe, ili kufanya upatanisho kwa ajili yake na nyumba yake, naye atamchinja huyo fahali kwa ajili ya sadaka ya dhambi yake mwenyewe. **12** Atachukua chetezo kilichojaa makaa yanayowaka kutoka madhabahuni mbele za Bwana, na konzi mbili za uvumba laini uliosagwa vizuri wenye harufu, na kuvipeleka nyuma ya pazia. **13** Ataweka uvumba juu ya moto mbele za Bwana, na moshi wa uvumba utafunika kile kiti cha rehema kilicho juu ya Ushuhuda, ili asife. **14** Atachukua sehemu ya damu ya fahali, na kwa kidole chake atanyunyiza sehemu ya mbele ya kiti cha rehema; kisha atanyunyiza sehemu ya hiyo damu kwa kidole chake mara saba mbele ya kiti cha rehema. **15** “Kisha atamchinja mbuzi wa sadaka ya dhambi kwa ajili ya watu, na kuichukua damu yake nyuma ya pazia, na aifanyie kama aliyofanya kwa damu ya fahali; Atanyunyiza juu ya kiti cha rehema na mbele yake. **16** Kwa njia hii atafanya upatanisho kwa ajili ya Patakatifu pa Patakatifu kwa sababu ya unajisi na

uasi wa Waisraeli, kwa dhambi zao zozote. Atafanya hivyo kwa ajili ya Hema la Kukutania, ambalo liko mionganoni mwao katikati ya unajisi wao. **17** Mtu yeьте haruhusiwi kuwa ndani ya Hema la Kukutania, kuanzia wakati Aroni anapoingia kufanya upatanisho katika Patakatifu pa Patakatifu, hadi atakapotoka nje, baada ya kujifanyia upatanisho yeye mwenyewe na nyumba yake, pamoja na jumuiya yote ya Israeli. **18** “Kisha atatoka aje kwenye madhababu yaliyo mbele za Bwana na kufanya upatanisho kwa ajili yake. Atachukua sehemu ya damu ya fahali na sehemu ya damu ya mbuzi, na kuiweka kwenye pembe za madhababu. **19** Atanyuniza baadhi ya hiyo damu juu ya madhababu kwa kidole chake mara saba, ili kuitakasa na kuiweka wakfu kutokana na unajisi wa Waisraeli. **20** “Aroni atakapokuwa amemaliza kufanya upatanisho kwa ajili ya Patakatifu pa Patakatifu, Hema la Kukutania na madhababu, atamleta mbele yule mbuzi aliye hai. **21** Aroni ataweka mikono yake miwili juu ya kichwa cha mbuzi aliye hai na kuungama juu yake uovu wote na uasi wa Waisraeli, yaani dhambi zao zote, ili kuziweka juu ya kichwa cha huyo mbuzi. Atamwachia huyo mbuzi akimbilie jangwani kwa uangalizi wa mtu aliyepewa wajibu huo. **22** Yule mbuzi atachukua juu yake dhambi zao zote mpaka mahali pasipo na watu; naye yule mtu atamwachia akimbilie jangwani. **23** “Kisha Aroni ataenda ndani ya Hema la Kukutania na kuvua yale mavazi ya kitani aliyyovaya kabla ya kuingia katika Patakatifu pa Patakatifu, naye atayaacha pale. **24** Ataoga kwa maji katika mahali patakatifu na kuvaa mavazi yake ya kawaida. Kisha atatoka na kutoa dhabihu ya sadaka ya kuteketezwa kwa ajili yake na sadaka ya kuteketezwa kwa ajili ya watu, ili kufanya upatanisho kwa ajili yake mwenyewe, na kwa ajili ya watu. **25** Pia atachoma mafuta ya mynyama wa sadaka ya dhambi juu ya madhababu. **26** “Yule mtu anayemwachia yule mbuzi wa kubebeshwa dhambi ni lazima afue nguo zake na kuoga kwa maji; baadaye anaweza kuingia kambini. **27** Yule fahali na mbuzi walitolewa kwa ajili ya sadaka za dhambi, ambao damu yao ilikuwa imeletwa Patakatifu pa Patakatifu kwa ajili ya kufanya upatanisho, ni lazima watolewe nje ya kambi. Ngozi zao, nyama, na matumbo pamoja na mavi vitateketezwa kwa moto. **28** Mtu atakayevichoma ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji; baadaye atawea kuingia kambini. **29** “Hili litakuwa agizo la kudumu kwa ajili yenu: Katika siku ya kumi ya mwezi wa saba ni lazima mfunge, wala msifanye kazi yoyote, iwe mzawa au mgeni anayeishi mionganoni mwenu, **30** kwa sababu siku hii upatanisho utafanyika kwa ajili yenu ili kuwatakasa. Kisha mtakuwa safi mbele za Bwana kutokana na dhambi zenu zote. **31** Ni Sabato ya mapumiziko, na lazima mfunge; ni agizo la kudumu. **32** Kuhani ambaye ametiwa mafuta na kuwekwa wakfu ili kuingia mahali pa baba yake kama kuhani mkuu atafanya upatanisho. Atavaa mavazi matakatifu ya kitani, **33** na kufanya upatanisho kwa

ajili ya Patakatifu pa Patakatifu, Hema la Kukutania na madhababu, na pia kwa ajili ya makuhani, pamoja na jumuiya yote ya watu. **34** “Hili litakuwa agizo la kudumu kwa ajili yenu: Upatanisho utafanywa mara moja tu kwa mwaka kwa ajili ya dhambi zote za Waisraeli.” Ndivyo ilivyofanyika, kama vile Bwana aliyomwamuru Mose.

17 Bwana akamwambia Mose, **2** “Sema na Aroni na wanawe, pamoja na Waisraeli wote, uwaambie: ‘Hili ndilo Bwana aliloagiza: **3** Mwisraeli yeьте atakayetoa dhabihu ya maksai, mwana-kondoo au mbuzi ndani ya kambi au nje yake, **4** badala ya kuileta kwenye ingilio la Hema la Kukutania ili kuileta kama sadaka kwa Bwana mbele ya Maskani ya Bwana, mtu huyo atahesabiwa kuwa na hatia ya kumwaga damu; ni lazima akatiliwe mbali na watu wake. **5** Hii ni ili Waisraeli wamletee Bwana dhabihu wanazozifanya sasa mahali pa wazi mashambani. Ni lazima waziletwa kwa makuhani, yaani kwa Bwana, katika ingilio la Hema la Kukutania, na kutoa dhabihu kama sadaka za amani. **6** Kuhani atanyuniza damu kwenye madhababu ya Bwana katika ingilio la Hema la Kukutania, na kuyateketeza mafuta ya hiyo dhabihu kuwa harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. **7** Hawatatoa kamwe dhabihu zao kwa sanamu za mbuzi ambazo wamekuwa wakijifanyia nazo ukahaba. Hili litakuwa agizo la kudumu kwao na kwa ajili ya vizazi vijavyo.’ **8** “Waambie: ‘Mwisraeli yeьте au mgeni yeьте anayeishi mionganoni mwao atakayetoa sadaka ya kuteketezwa au dhabihu **9** bila kuileta kwenye ingilio la Hema la Kukutania ili kutoa dhabihu kwa Bwana, mtu huyo ni lazima akatiliwe mbali na watu wake. **10** “Mwisraeli yeьте au mgeni anayeishi mionganoni mwao ambaye atakunywa damu yoyote, nitakuwa kinyume cha mtu huyo atakayekunywa damu na kumkatilia mbali na watu wake. **11** Kwa kuwa uhai wa kiumbe uko ndani ya damu, nami nimewapa hiyo damu ili mfanyie upatanisho kwa ajili yenu wenyewe juu ya madhababu; damu ndiyo ifanyayo upatanisho kwa ajili ya maisha ya mtu. **12** Kwa hiyo, ninawaambia Waisraeli, “Hakuna hata mmoja wenu anayeruhusiwa kunywa damu, wala mgeni anayeishi mionganoni mwenu haruhusiwi kunywa damu.” **13** “Mwisraeli yeьте au mgeni anayeishi mionganoni mwenu ambaye atamwinda mynyama au ndege anayeruhusiwa kuliwa ni lazima aimwage damu na kuifunika kwa udongo, **14** kwa sababu uhai wa kila kiumbe ni katika damu yake. Ndiyo sababu nimewaambia Waisraeli, “Kamwe msinywe damu ya kiumbe chocrote, kwa sababu uhai wa kila kiumbe ni katika damu yake; yeьте atakayekunywa damu ni lazima akatiliwe mbali.” **15** “Mtu yeьте, awe mzawa au mgeni, ambaye atakula mzoga wa kitu chocrote ama kilichouawa na wanyama mwitu ni lazima afue nguo zake na aoge kwa maji, naye atakuwa najisi kwa kawaida ya ibada mpaka jioni, kisha atakuwa safi. **16**

Lakini kama hakufua nguo zake na kuoga, atakuwa na hatia kwa kosa hilo.”

18 Bwana akamwambia Mose, 2 “Sema na Waisraeli uwaambie: ‘Mimi ndimi Bwana Mungu wenu. 3 Msifanye kama wafanyakayo huko Misri, mahali mlipokuwa mnaishi, wala msifanye kama wanavyofanya katika nchi ya Kanaani, mahali ninapowapeleka. Msifuate matendo yao. 4 Ni lazima mzitii sheria zangu, na mwee waangalifu kuzifuta amri zangu. Mimi ndimi Bwana Mungu wenu. 5

Zishikeni amri zangu na sheria zangu, kwa maana mtu anayezititi ataiishi kwa hiso. Mimi ndimi Bwana. 6

“Hakuna mtu awaye yote atakayemsogelea ndugu wa karibu ili kukutana naye kimwili. Mimi ndimi Bwana.

7 “Usimvunje heshima baba yako kwa kukutana kimwili na mama yako. Yeye ni mama yako; usiwe na mahusiano kama hayo naye. 8 “Usikutane kimwili na mke wa baba yako; hiyo itamvunja heshima baba yako. 9 “Usikutane kimwili na dada yako, wala binti

wa baba yako, au binti wa mama yako, awe amezaliwa katika nyumba hiyo au mahali pengine. 10 “Usikutane kimwili na binti wa mwanao ama binti wa binti yako; utajivunjia heshima. 11 “Usikutane kimwili na binti

wa mke wa baba yako, aliyezaliwa na baba yako; huyo ni dada yako. 12 “Usikutane kimwili na dada wa baba yako; ni ndugu wa karibu wa baba yako. 13 “Usikutane

kimwili na dada wa mama yako, kwa sababu ni ndugu wa mama yako wa karibu. 14 “Usimvunje heshima ndugu wa baba yako, kwa kukutana kimwili na mke wake; yeye ni shangazi yako. 15 “Usikutane

kimwili na mkwe wako, yeye ni mke wa mwanao; usiwe na mahusiano kama hayo naye. 16 “Usikutane

kimwili na mke wa kaka yako; utamvunja heshima kaka yako. 17 “Usikutane kimwili na mwanaamke kisha na binti yake. Usikutane kimwili na binti wa

mwanaawe au binti wa binti yake; hao ni ndugu zake wa karibu. Huo ni uvuu. 18 “Usimchukue dada wa mke

wako kuwa mke mwenza, na kukutana naye kimwili wakati bado mke wako anaishi. 19 “Usimsogelee

mwanamke ili kukutana naye kimwili wakati wa unajisi wa siku zake za mwezi. 20 “Usikutane kimwili na mke wa jirani yako na kujitia naye unajisi. 21

“Usimtoe mtoto wako yejote awe kafara kwa mungu Moleki, kwani hatalinajisi kamwe jina la Mungu wako. Mimi ndimi Bwana. 22 “Usikutane kimwili na mwanaume kama mtu akutanaye na mwanimke; hilo ni chukizo. 23 “Usikutane kimwili na mnyama na kujitia unajisi kwake. Mwanamke asijipeleke kwa

mnyama ili kukutana naye kimwili; huo ni upotovu. 24 “Msijitie unajisi kwa njia yoyote katika hizi, kwa sababu hivi ndivyo mataifa nitakayofafuka mbele yenu yalivyojitia unajisi. 25 Hata nchi ilitiwa

unajisi, hivyo nikaiadhibu kwa dhambi zake, nayo nchi ikawatapika wakazi wake. 26 Lakini ni lazima uzitunze amri zangu na sheria zangu. Mzawa na

wageni waishio mionganoni mwenu kame wasifanye mambo yoyote ya machukizo haya, 27 kwa kuwa

mambo haya yote yalifanywa na watu walioishi katika nchi hii kabla yenu, na nchi ikawa najisi. 28 Kama mkiinajisi nchi, itawatapika kama ilivyowatapika mataifa yaliyowatangulia. 29 “Kila mtu atakayefanya mojawapo ya machukizo haya, watu hao ni lazima wakatiliwe mbali na watu wao. 30 Shikeni maagizo yangu, wala msifuate desturi za machukizo yoyote yaliyofanywa kabla hamjafika katika nchi hii, na kujitia unajisi kwa hayo. Mimi ndimi Bwana Mungu wako.”

19 Bwana akamwambia Mose, 2 “Sema na kusanyiko lote la Israeli na uwaambie: ‘Kuweni

watakatifu, kwa kuwa mimi, Bwana Mungu wenu, ni mtakatifu. 3 “Kila mmoja wenu ni lazima amheshimu mama yake na baba yake, na pia ni lazima kuzishika Sabato zangu. Mimi ndimi Bwana Mungu wenu. 4

“Msibabu sanamu, wala msijitengenezee miungu ya shaba. Mimi ndimi Bwana Mungu wenu. 5 “Mnapota dhabihu ya sadaka ya amani kwa Bwana, toeni kwa namna ambayo itakubaliwa kwa niaba yenu.

6 Sadaka hiyo italiwa siku iyo hiyo mnayoitoa, au kesho yake; chochote kitakachobaki hadi siku ya tatu lazima kiteketewe kwa moto. 7 Kama sehemu yoyote ya sadaka hiyo italiwa siku ya tatu, itakuwa si safi, nayo haitakubaliwa. 8 Yeyote atakayekula atawajibishwa, kwa sababu amenajisi kitu kilicho

kitakatifu kwa Bwana; mtu huyo lazima akatiliwe mbali na watu wake. 9 “Wakati uvunapo mavuno ya nchi yako, usivune hadi kwenye mipaka ya shamba lako, wala usikusanye mabaki ya mavuno yako. 10 Usirudi mara ya pili katika shamba lako la mizabibu, wala usiokote zabibu zilizoanguka chini. Ziache kwa ajili ya maskini na mgeni. Mimi ndimi Bwana Mungu wako. 11 “Usiibe. “Usiseme uongo. “Msidanganyane. 12 “Usiape kwa uongo kwa Jina langu, na hivyo kulinajisi jina la Mungu wako. Mimi ndimi Bwana. 13 “Usimdhulumu wala kumwibia jirani yako. “Usishikilie mshahara wa kibarua usiku kucha hadi asubuhi. 14 “Usimlaani kiziwi, wala usiweke kikwazo mbele ya kipofu, lakini umche Mungu wako. Mimi ndimi Bwana. 15 “Usipotoshe haki; usionyeshe kumpendelea maskini, wala upendeleo kwa mwanyene cheo, bali mwamulie jirani yako kwa haki. 16 “Usieneze uchochezi mionganoni mwa watu wako. “Usifanye kitu chochote kile kinachohatarisha maisha ya jirani yako. Mimi ndimi Bwana. 17 “Usimchukie ndugu yako moyoni mwako. Karipia jirani yako kwa uwazi ili usishiriki hatia yake. 18 “Usijilipizie kisasi wala kuwa na kinyongo dhidi ya mmoja wa jamaa yako, lakini mpende jirani yako kama unavyojipenda wewe mwenyewe. Mimi ndimi Bwana. 19 “Mtazishika amri zangu. “Usiwaache wanyama wako wa kufugwa wakazaana na wengine wa aina tofauti. “Usipande mbegu za aina mbili katika shamba lako. “Usivae nguo iliyofumwa kwa nyuzi za aina mbili tofauti. 20 “Kama mwanaume anakutana kimwili na mwanimke ambaye ni msichana mtumwa

aliyeposwa na mwanaume mwininge, lakini ambaye dhidi ya mtu huyo pamoja na jamaa yake, nami hajakombolewa wala hajapewa uhuru, lazima iwepo nitawakatilia mbali yeye na watu wote waliofanya adhabu inayofaa. Hata hivyo hawatauawa, kwa sababu ukahaba na Moleki. 6 “Mimi nitaelekeza uso wangu msichana alikuwa bado hajaachwa huru. 21 Lakini dhidi ya mtu anayeenda kwa waaguzi na wenye huyo mtu lazima alete kondoo dume kwenye ingilio pepo, na hivyo kujifanyia ukahaba kwa kuwafuata, la Hema la Kukutania kwa ajili ya sadaka ya hatia nami nitamkatilia mbali na watu wake. 7 “Jitakaseni kwa Bwana. 22 Kupitia kwa huyo kondoo dume basi, nanyi kuweni watakatifu, kwa sababu mimi wa sadaka ya hatia, kuhani atafanya upatanisho ndimi Bwana Mungu wenu. 8 Shikeni amri zangu kwa ajili yake mbele za Bwana kwa ajili ya dhambi na kuzifuata. Mimi ndimi Bwana, niwafanyaye ninyi aliyatenda, naye atasamehewa dhambi yake. 23 watakatifu. 9 “Ikiwa mtu yeyote atamlaani baba yake “Mtakapoingia katika hiyo nchi na kupanda aina au mama yake, lazima auawe. Amemlaani baba yake yoyote ya mti wa matunda, hesabuni matunda yake au mama yake, nayo damu yake itakuwa juu ya kichwa kama yaliyokatazwa. Kwa miaka mitatu mtayahesabu chake mwenyewe. 10 “Ikiwa mtu atazini na mke wa kwamba yamekatazwa; hayaruhuswi kuliwa. 24 mtu mwininge, yaani mke wa jirani yake, wazinzi Katika mwaka wa mne matunda yote ya mti huo hao wawili lazima wauawee. 11 “Kama mtu atakutana yatakuwa matakatif, sadaka ya sifa kwa Bwana. 25 kimwili na mke wa baba yake, hakumheshimu baba Bali katika mwaka wa tano mnawenza kula matunda yake. Mwanaume huyo na mwanamke huyo wote ya mti huo. Kwa njia hii mavuno yenu yataongezewa. wauawee; damu yao itakuwa juu ya vichwa vyao Mimi ndimi Bwana Mungu wako. 26 “Msile nyama wenyewe. 12 “Ikiwa mtu atakutana kimwili na yoyote yenyе damu ndani yake. “Msifanye uaguzi mke wa mwanawee, lazima wote wawili wauawee. wala uchawi. 27 “Msikate nywele za kichwa denge, Walichokifanya ni upotovu; damu yao itakuwa juu wala kunyoa pembe za ndevu zenu. 28 “Msichanje ya vichwa vyao wenyewe. 13 “Kama mwanaume chale miili yenu kwa ajili ya mfu, wala msijichore akikutana kimwili na mwanaume mwenzake kama vile alama juu ya miili yenu. Mimi ndimi Bwana. 29 mwanaume afanyavyo na mwanamke, wanaume hao “Usimdhililishe binti yako kwa kumfanya kahaba, la sivyo nchi itageukia ukahaba na kujaa uovu. 30 “Shika nayo damu yao itakuwa juu ya vichwa vyao wenyewe. Sabato zangu na kuheshimu mahali pangu patakatifu. 14 “Ikiwa mwanaume ataoa binti pamoja na mama Mimi ndimi Bwana. 31 “Msiente kwa waaguzi, wala msitafute wapunga pepo, kwa maana watawanajisi. moto, ili kwamba pasiwepo na uovu katikati yenu. 15 Mimi ndimi Bwana Mungu wako. 32 “Uwapo mbele “Kama mwanaume akikutana kimwili na mnyama, ya mzee, simama ili kuonyesha heshima kwa wazee, ni lazima auawe, na pia ni lazima mnyama huyo nawe umche Mungu wako. Mimi ndimi Bwana. 33 auawe. 16 “Kama mwanamke atamsogelea mnyama “Wakati mgeni anaishi pamoja nawe katika nchi yako, usimnyanyase. 34 Mgeni anayeishi pamoja nawe kuku tana naye kimwili, muueni mwanamke huyo ni lazima umtendee kama mmoja wa wazawa wa nchi yako. Mpende kama unavyojipenda mwenyewe, kwa pamoja na mnyama pia. Lazima wauawee; damu yao maana ulikuwa mgeni katika nchi ya Misri. Mimi itakuwa juu ya vichwa vyao wenyewe. 17 “Ikiwa ndimi Bwana Mungu wako. 35 “Usitumie vipimo yaka au mama yake, nao wakakutana kimwili, ni vya udanganyifu unapopima urefu, kupima uzito, aibu. Lazima wakatiliwe mbali machoni pa watu wala kupima wingi. 36 Tumia mizani halali, mawe ya wao. Huyo mwanaume amemwaibisha dada yake, kupimia uzito halali, efa halali, na hini halali. Mimi hivyo atawajibika kwa ajili ya uovu huo. 18 “Ikiwa ndimi Bwana Mungu wako, ambaye alikutoa katika shangazi yake, amemwaibisha mjomba wake. Kwa maana kwa kumtoa mmoja wa watoto wake Nao watawajibika kwa ajili ya uovu huo; watakuwa katiya Israeli: ‘Mwisraeli yeyote au mgeni anayeishi kwa mawе. 3 Mimi nitaelekeza uso wangu dhidi ya bila kuzaa mtoto. 20 “Ikiwa mwanaume atakutana kimwili na shangazi yake, amemwaibisha mnyama huyo. 21 “Ikiwa mwanaume ataoa mke na watu wake. Wote wawili lazima wakatiliwe mbali na watu wao. 19 “Usikutane kimwili na dada wa mama yako wala wa baba yako, kwa maana hilo litamwaibisha jamaa wa karibu; ninyi wawili mtawajibika kwa ajili ya uovu huo. 22 “Zishikeni amri na sheria zangu zote na kuzifuata, ili nchi ninyawaleta kuishi isiwatapike. 23 Kamwe msiishi kwa kufuata desturi za mataifa nitakayoyafukuza mbele yenu. Kwa sababu walifanya mambo haya yote, nami nikachukizwa sana nao. 24 Lakini niliwaambia

20 Bwana akamwambia Mose, 2 “Sema na wana wa Israeli: ‘Mwisraeli yeyote au mgeni anayeishi katika Israeli ambaye atamtoa yeyote mionganii mwa watoto wake kuwa sadaka kwa mungu Moleki, mtu huyo lazima auawe. Watu wa jumuiya hiyo watampiga kwa mawe. 3 Mimi nitaelekeza uso wangu dhidi ya mtu huyo, nami nitamkatilia mbali na watu wake. Kwa maana kwa kumtoa mmoja wa watoto wake kwa mungu Moleki, amenajisi madhabahu yangu na kulinajisi Jina langu takatifu. 4 Ikiwa watu wa jumuiya watafumba macho wakati mtu huyo anapomtoa mmoja wa watoto wake kwa mungu Moleki, nao wakaacha kumuua, 5 mimi nitaelekeza uso wangu

ninyi, "Mtaimiliki nchi yao; nitawapa ninyi kuwa wake mionganoni mwa watu wake. Mimi ndimi Bwana, urithi, nchi inayotiririka maziwa na asali." Mimi nimfanyaye mtakatifu." **16** Bwana akamwambia ndimi Bwana Mungu wenu, ambaye amewatenga Mose, **17** "Mwambie Aroni: 'Kwa vizazi vijavyo, kutoka mataifa. **25** "Kwa hiyo, ninyi lazima mweze hakuna mzaao wako mwenye dosari atakayekaribia kutofautisha kati ya wanyama walio safi na wasio kutoa chakula cha Mungu wake. **18** Hakuna mtu safi, pia kati ya ndege wasio safi na walio safi. Msijitie mwenye dosari yoyote auezaye kukaribia: hakuna unajisi kutokana na mnyama yejote, au ndege, wala mtu aliye kipofu au kiwete, au aliyeharibika uso au kitu chochote kitambaacho juu ya ardhi, vile ambavyo asie na viungo kamili, **19** hakuna mtu mwenye mguu nihevitenga kuwa najisi kwa ajili yenu. **26** Mtakuwa au mkono uliolemaa, **20** au mwenye kibiongo au watakatifu kwangu, kwa sababu Mimi, Bwana, ni aliyedumaa, au aliye na tatizo la macho, au aliye mtakatifu, nami niinemewatenga kutoka mataifa kuwa wangu mwenye. **27** "Mwanamke ambae ni mchawi, mwaguzi au mwenye kupunga pepo mionganoni mwenu lazima auwe. Mtawapiga kwa mawe; nayo damu yao itakuwa juu ya vichwa vyao wenye. **"**

21 Bwana akamwambia Mose, "Sema na makuhani, wana wa Aroni, uwaambie: 'Kamwe kuhani asijitie unajisi kwa utaratibu wa kiibada kwa ajili ya mtu wake yejote anayekufa, **2** isipokuwa jamaa wake wa karibu, kama vile mama yake au baba yake, mwanawee au binti yake, ndugu yake, **3** au dada yake asiyolewa ambaye anamtegemea kwa kuwa hana mume, kwa ajili ya hao aweza kujitia unajisi. **4** Kamwe asijitie unajisi mwenye kutokana na wale watu ambao anahusiana nao kwa kuoana, na hivyo kujitia unajisi. **5** "Kamwe makuhani wasinyoe nywele za vichwa vyao wala wasinyoe pemberi mwa ndeu zao, au kuweka chale kwenye miili yao. **6** Lazima wawe watakatifu kwa Mungu wao, na kamwe wasilinajisi jina la Mungu wao. Kwa sababu ndio wanaotoa sadaka za kuteketezwa kwa moto kwa Bwana, chakula cha Mungu wao, hivyo lazima wawe watakatifu. **7** "Kamwe wasioe wanawake waliojinajisi kwa ukahaba, au waliopewa talaka na waume wao, kwa sababu makuhani ni watakatifu kwa Mungu wao. **8** Waoneni kuwa watakatifu, kwa sababu ndio wanaotoa chakula cha Mungu wenu. Kumbukeni kuwa ni watakatifu, kwa sababu Mimi Bwana ni mtakatifu, Mimi niwfanyaye ninyi kuwa watakatifu. **9** "Ikiwa binti wa kuhani anajitie unajisi kwa kufanya ukahaba, anamwaibisha baba yake; lazima achomwe kwa moto. **10** "Kuhani mkuu, yule mionganoni mwa ndugu zake ambaye amekwisha kutiwa mafuta kwa kumiminiwa juu ya kichwa chake, na ambaye amewekwa wakfu kuva mavazi ya ukuhani, kamwe asiache nywele zake bila kufunika, wala asirarue nguo zake. **11** Kamwe asingie mahali palipo maiti ndani. Kamwe asijitie unajisi, hata kwa ajili ya baba yake au mama yake, **12** wala asiondoke mahali patakatifu pa Mungu wake au kupanajisi, kwa sababu amewekwa wakfu kwa mafuta ya Mungu wake. Mimi ndimi Bwana. **13** "Mwanamke kuhani atakayemwoa lazima awe bikira. **14** Kamwe asimwoe mjane, au mwanamke aliyepewe talaka, wala mwanamke aliyejinajisi kwa ukahaba, bali atamwoa tu bikira kutoka mionganoni mwa watu wake, **15** na hivyo hatawatia unajisi watoto

wake mionganoni mwa watu wake. Mimi ndimi Bwana, urithi, nchi inayotiririka maziwa na asali." Mimi nimfanyaye mtakatifu." **16** Bwana akamwambia ndimi Bwana Mungu wenu, ambaye amewatenga Mose, **17** "Mwambie Aroni: 'Kwa vizazi vijavyo, kutoka mataifa. **25** "Kwa hiyo, ninyi lazima mweze hakuna mzaao wako mwenye dosari atakayekaribia kutofautisha kati ya wanyama walio safi na wasio kutoa chakula cha Mungu wake. **18** Hakuna mtu mwenye dosari yoyote auezaye kukaribia: hakuna unajisi kutokana na mnyama yejote, au ndege, wala mtu aliye kipofu au kiwete, au aliyeharibika uso au kitu chochote kitambaacho juu ya ardhi, vile ambavyo asie na viungo kamili, **19** hakuna mtu mwenye mguu nihevitenga kuwa najisi kwa ajili yenu. **20** au mkono uliolemaa, **21** au mwenye kibiongo au watakatifu kwangu, kwa sababu Mimi, Bwana, ni aliyedumaa, au aliye na tatizo la macho, au aliye mtakatifu, nami niinemewatenga kutoka mataifa kuwa wangu mwenye. **22** Anaweza kula chakula kitakatifu sana cha Mungu wake, pia hata chakula kitakatifu. **23** Lakini kwa sababu ya kilema chake, kamwe asikaribie karibu na pazia wala kukaribia madhabahu, asije akanajisi mahali patakatifu pangu. Mimi ndimi Bwana, niwfanyaye watakatifu." **24** Basi Mose akamwambia Aroni jambo hili na wanawee, pamoja na Waisraeli wote.

22 Bwana akamwambia Mose, **2** "Mwambie Aroni na wanawee kushughulikia kwa uangalifu sadaka takatifu Waisraeli wanazoziveka wakfu kwangu, ili wasilinajisi Jina langu takatifu. Mimi ndimi Bwana. **3** "Waambie: 'Katika vizazi vijavyo, ikiwa yejote wa wazo wako ni najisi kwa taratibu za kiibada, naye akakaribia sadaka takatifu zile Waisraeli wanazoweka wakfu kwa Bwana, mtu huyo lazima akatilive mbali na uso wangu. Mimi ndimi Bwana. **4** "Ikiwa mzaao wa Aroni ana ugonjwa wa ngozi unaoambukiza au anatokwa na usaha mwilini, hawezu kula sadaka takatifu mpaka atakasike. Pia atakuwa najisi ikiwa atagusa kitu chochote kilicho najisi kwa kugusa maiti au mtu aliyetokwa na shahawa, **5** au ikiwa atagusa kitu chochote kitambaacho kimfanyacho mtu najisi, au mtu yejote auezaye kumtia unajisi, hata unajisi uwe gani. **6** Mtu anayegusa kitu chochote cha aina hiyo atakuwa najisi mpaka jioni. Kamwe hatakula sadaka yoyote takatifu mpaka yeye mwenye awe ameoga kwa maji. **7** Wakati jua linapotua, atakuwa safi, na baadaye anaweza kula sadaka takatifu, kwa kuwa ni vyakula vyake. **8** Kamwe asile nyama ya mzoga wala iliyoraruliwa na wanyama pori, naye akatiwa unajisi kwa hilo. Mimi ndimi Bwana. **9** "Makuhani lazima washike maagizo yangu ili wasiwe na hatia, wakafa kwa kuyadharau. Mimi ndimi Bwana ninayewafanya watakatifu. **10** "Hakuna mtu yejote asije wa jamaa ya kuhanan anayeruhusiwa kula sadaka takatifu, hata mgeni wa kuhanan au mfanyakazi wake haruhusiwi kuila. **11** Lakini ikiwa kuhanan amenunua mtumwa kwa fedha, au mtumwa amezaliwa katika nyumba ya kuhanan huyo, mtumwa huyo aewea kula chakula cha huyo kuhanan. **12** Ikiwa binti wa kuhanan ameoleta na mtu asije kuhanan, binti huyo haruhusiwi kula chochote cha matoleo matakatifu. **13** Lakini ikiwa

binti wa kuhani amekuwa mjane au amepewa talaka, naye hana watoto, na akarudi kuishi na jamaa ya baba yake kama wakati wa usichana wake, binti huyo anaweza kula chakula cha baba yake. Hata hiyo, mtu asiyeruhusiwa hawezu kula chochote katika chakula hiki. **14** “Ikiwa mtu yejote amekula sadaka takatifu kwa makosa, lazima atoe malipo ya sadaka hiyo kwa kuhani na kuongeza sehemu ya tano ya thamani ya sadaka hiyo. **15** Kamwe makuhani wasinajisi sadaka takatifu ambayo Waisraeli wameitoa kwa Bwana **16** hivyo kuwaletaa hatia ya kudaiwa malipo. Mimi ndimi Bwana niwafanyaye watakatifu.” **17** Bwana akamwambia Mose, **18** “Sema na Aroni na wanawa, na Waisraeli wote uwaambie: ‘Ikiwa mmoja wenu, aliye atatoa matoleo kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa kwa moto kwa Bwana, iwe kutimiza nadhiri au kuwa sadaka ya hiari, **19** lazima mtoe mnyama dume asiye na dosari, akiwa ng’ombe, mbuzi au kondoo, ili aweze kukubalika kwa niaba yako. **20** Kamwe usitoe kitu chochote chenye dosari kwa sababu hakitakubaliwa kwa niaba yako. **21** Mtu yejote aletapo sadaka aliye kipofu, aliyejeruhiwa wala aliye kilema, au chochote kilicho na uvimbe, au chenye upele au aina hii kisiwekwe juu ya madhabahu kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana ya kuteketezwa kwa moto. **22** Kamwe usimtolee Bwana mnyama yake yamejeruhiwa, au kuhasiwa, au kuraruliwa au kukatwa. Kamwe usifanye hivi katika nchi yako mwenyewe, **25** na kamwe usikubali wanyama wa aina hii kutoka mkono wa mgeni ili kuwatoa wanyama hao kuwa chakula kwa Mungu wako. Wanyama hao hawatakubaliwa kwa niaba yako, kwa sababu wana vilema, nao wana dosari.” **26** Bwana akamwambia Mose, **27** “Wakati ndama, mwana-kondoo au mwana- mbuzi azaliwapo, atabaki na mama yake kwa siku saba. Kuanzia siku ya nane na kuendelea anaweza kukubalika kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana kwa kuteketezwa kwa moto. **28** Usimchinje ng’ombe na ndama wake, au kondoo na kitoto chake siku moja. **29** “Unapomtolea Bwana dhabihu ya shukrani, itoe kwa namna ambayo itakubalika kwa niaba yako. **30** Ni lazima iliwe siku iyo hiyo, pasipo kubakiza chochote mpaka asubuhi. Mimi ndimi Bwana. **31** “Shikeni maagizo yangu na kuyafuata. Mimi ndimi Bwana. **32** Msilinajisi Jina langu takatifu. Lazima nikubalike kuwa mtakatifu kwa Waisraeli. Mimi ndimi Bwana ninayewafanya watakatifu, **33** na niliyewatoa katika nchi ya Misri niwe Mungu wenu. Mimi ndimi Bwana.”

23 Bwana akamwambia Mose, **2** “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Hizi ndizo sikukuu zangu zilizoamriwa, sikukuu zilizoamriwa za Bwana, ambazo mtazitangaza kuwa makusanyiko matakatifu. **3** “Kuna siku sita mnazowea kufanya kazi, lakini siku ya saba ni Sabato ya kupumzika, siku ya kusanyiko takatifu. Hamtafanya kazi yoyote. Popote mnapoishi, ni Sabato kwa Bwana. **4** “Hizi ni sikukuu za Bwana zilizoamriwa, makusanyiko matakatifu mtakayoyatangaza kwa nyakati zilizoamriwa: **5** Pasaka ya Bwana huanza kwa kuwaruhusu kuzila sadaka hizo takatifu, na jioni ya siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza. **6** Siku ya kumi na tano ya mwezi huo wa kwanza, Sikukuu ya Bwana ya Mikate Isiyotiwa Chachu huanza; akamwambia Mose, **18** “Sema na Aroni na wanawa, na kwa siku saba, mtakuwa mikate isiyotiwa chachu. Waisraeli wote uwaambie: ‘Ikiwa mmoja wenu, aliye **7** Katika siku ya kwanza, mtakuwa na kusanyiko Mwisraeli au mgeni anayeishi katika nchi ya Israeli, takatifu, na msifanye kazi zenu za kawaida. **8** Kwa siku atatoa matoleo kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa kwa moto. Kwenye siku hiyo ya saba mtafanya kusanyiko sadaka ya hiari, **19** lazima mtoe mnyama dume asiye na dosari, akiwa ng’ombe, mbuzi au kondoo, ili aweze kukubalika kwa niaba yenu. **10** Bwana akamwambia Mose, **10** “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Mtakapoingia katika nchi nitakayowapa na kuvuna mazao ya nchi hiyo, leteni kwa kuhani kwa niaba yako. **20** Kamwe usitoe kitu chochote chenye dosari kwa sababu hakitakubaliwa na kuvuna mazao ya nchi hiyo, leteni kwa kuhani kwa niaba yako. **21** Mtu yejote aletapo sadaka aliye kipofu, aliyejeruhiwa wala aliye kilema, au chochote kilicho na uvimbe, au chenye upele au aina hii kisiwekwe juu ya madhabahu kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana ya kuteketezwa kwa moto. **22** Kamwe usimtolee Bwana mnyama yake yamejeruhiwa, au kuhasiwa, au kuraruliwa au kukatwa. Kamwe usifanye hivi katika nchi yako mwenyewe, **25** na kamwe usikubali wanyama wa aina hii kutoka mkono wa mgeni ili kuwatoa wanyama hao kuwa chakula kwa Mungu wako. Wanyama hao hawatakubaliwa kwa niaba yako, kwa sababu wana vilema, nao wana dosari.” **26** Bwana akamwambia Mose, **27** “Wakati ndama, mwana-kondoo au mwana- mbuzi azaliwapo, atabaki na mama yake kwa siku saba. Kuanzia siku ya nane na kuendelea anaweza kukubalika kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana kwa kuteketezwa kwa moto. **28** Usimchinje ng’ombe na ndama wake, au kondoo na kitoto chake siku moja. **29** “Unapomtolea Bwana dhabihu ya shukrani, itoe kwa namna ambayo itakubalika kwa niaba yako. **30** Ni lazima iliwe siku iyo hiyo, pasipo kubakiza chochote mpaka asubuhi. Mimi ndimi Bwana. **31** “Shikeni maagizo yangu na kuyafuata. Mimi ndimi Bwana. **32** Msilinajisi Jina langu takatifu. Lazima nikubalike kuwa mtakatifu kwa Waisraeli. Mimi ndimi Bwana ninayewafanya watakatifu, **33** na niliyewatoa katika nchi ya Misri niwe Mungu wenu. Mimi ndimi Bwana.”

23 Bwana akamwambia Mose, **2** “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Hizi ndizo sikukuu zangu zilizoamriwa, sikukuu zilizoamriwa za Bwana, ambazo mtazitangaza kuwa makusanyiko matakatifu. **3** “Kuna siku sita mnazowea kufanya kazi, lakini siku ya saba ni Sabato ya kupumzika, siku ya kusanyiko takatifu. Hamtafanya kazi yoyote. Popote mnapoishi, ni Sabato kwa Bwana. **4** “Hizi ni sikukuu za Bwana zilizoamriwa, makusanyiko matakatifu mtakayoyatangaza kwa nyakati zilizoamriwa: **5** Pasaka ya Bwana huanza kwa kuwaruhusu kuzila sadaka hizo takatifu, na jioni ya siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza. **6** Siku ya kumi na tano ya mwezi huo wa kwanza, Sikukuu ya Bwana ya Mikate Isiyotiwa Chachu huanza; akamwambia Mose, **18** “Sema na Aroni na wanawa, na kwa siku saba, mtakuwa mikate isiyotiwa chachu. Waisraeli wote uwaambie: ‘Ikiwa mmoja wenu, aliye **7** Katika siku ya kwanza, mtakuwa na kusanyiko Mwisraeli au mgeni anayeishi katika nchi ya Israeli, takatifu, na msifanye kazi zenu za kawaida. **8** Kwa siku atatoa matoleo kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa kwa moto. Kwenye siku hiyo ya saba mtafanya kusanyiko sadaka ya hiari, **19** lazima mtoe mnyama dume asiye na dosari, akiwa ng’ombe, mbuzi au kondoo, ili aweze kukubalika kwa niaba yenu. **10** Bwana akamwambia Mose, **10** “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Mtakapoingia katika nchi nitakayowapa na kuvuna mazao ya nchi hiyo, leteni kwa kuhani kwa niaba yako. **20** Kamwe usitoe kitu chochote chenye dosari kwa sababu hakitakubaliwa na kuvuna mazao ya nchi hiyo, leteni kwa kuhani kwa niaba yako. **21** Mtu yejote aletapo sadaka aliye kipofu, aliyejeruhiwa wala aliye kilema, au chochote kilicho na uvimbe, au chenye upele au aina hii kisiwekwe juu ya madhabahu kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana ya kuteketezwa kwa moto. **22** Kamwe usimtolee Bwana mnyama yake yamejeruhiwa, au kuhasiwa, au kuraruliwa au kukatwa. Kamwe usifanye hivi katika nchi yako mwenyewe, **25** na kamwe usikubali wanyama wa aina hii kutoka mkono wa mgeni ili kuwatoa wanyama hao kuwa chakula kwa Mungu wako. Wanyama hao hawatakubaliwa kwa niaba yako, kwa sababu wana vilema, nao wana dosari.” **26** Bwana akamwambia Mose, **27** “Wakati ndama, mwana-kondoo au mwana- mbuzi azaliwapo, atabaki na mama yake kwa siku saba. Kuanzia siku ya nane na kuendelea anaweza kukubalika kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana kwa kuteketezwa kwa moto. **28** Usimchinje ng’ombe na ndama wake, au kondoo na kitoto chake siku moja. **29** “Unapomtolea Bwana dhabihu ya shukrani, itoe kwa namna ambayo itakubalika kwa niaba yako. **30** Ni lazima iliwe siku iyo hiyo, pasipo kubakiza chochote mpaka asubuhi. Mimi ndimi Bwana. **31** “Shikeni maagizo yangu na kuyafuata. Mimi ndimi Bwana. **32** Msilinajisi Jina langu takatifu. Lazima nikubalike kuwa mtakatifu kwa Waisraeli. Mimi ndimi Bwana ninayewafanya watakatifu, **33** na niliyewatoa katika nchi ya Misri niwe Mungu wenu. Mimi ndimi Bwana.”

23 Bwana akamwambia Mose, **2** “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Hizi ndizo sikukuu zangu zilizoamriwa, sikukuu zilizoamriwa za Bwana, ambazo mtazitangaza kuwa makusanyiko matakatifu. **3** “Kuna siku sita mnazowea kufanya kazi, lakini siku ya saba ni Sabato ya kupumzika, siku ya kusanyiko takatifu. Hamtafanya kazi yoyote. Popote mnapoishi, ni Sabato kwa Bwana. **4** “Hizi ni sikukuu za Bwana zilizoamriwa, makusanyiko matakatifu mtakayoyatangaza kwa nyakati zilizoamriwa: **5** Pasaka ya Bwana huanza kwa kuwaruhusu kuzila sadaka hizo takatifu, na jioni ya siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza. **6** Siku ya kumi na tano ya mwezi huo wa kwanza, Sikukuu ya Bwana ya Mikate Isiyotiwa Chachu huanza; akamwambia Mose, **18** “Sema na Aroni na wanawa, na kwa siku saba, mtakuwa mikate isiyotiwa chachu. Waisraeli wote uwaambie: ‘Ikiwa mmoja wenu, aliye **7** Katika siku ya kwanza, mtakuwa na kusanyiko Mwisraeli au mgeni anayeishi katika nchi ya Israeli, takatifu, na msifanye kazi zenu za kawaida. **8** Kwa siku atatoa matoleo kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa kwa moto. Kwenye siku hiyo ya saba mtafanya kusanyiko sadaka ya hiari, **19** lazima mtoe mnyama dume asiye na dosari, akiwa ng’ombe, mbuzi au kondoo, ili aweze kukubalika kwa niaba yenu. **10** Bwana akamwambia Mose, **10** “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Mtakapoingia katika nchi nitakayowapa na kuvuna mazao ya nchi hiyo, leteni kwa kuhani kwa niaba yako. **20** Kamwe usitoe kitu chochote chenye dosari kwa sababu hakitakubaliwa na kuvuna mazao ya nchi hiyo, leteni kwa kuhani kwa niaba yako. **21** Mtu yejote aletapo sadaka aliye kipofu, aliyejeruhiwa wala aliye kilema, au chochote kilicho na uvimbe, au chenye upele au aina hii kisiwekwe juu ya madhabahu kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana ya kuteketezwa kwa moto. **22** Kamwe usimtolee Bwana mnyama yake yamejeruhiwa, au kuhasiwa, au kuraruliwa au kukatwa. Kamwe usifanye hivi katika nchi yako mwenyewe, **25** na kamwe usikubali wanyama wa aina hii kutoka mkono wa mgeni ili kuwatoa wanyama hao kuwa chakula kwa Mungu wako. Wanyama hao hawatakubaliwa kwa niaba yako, kwa sababu wana vilema, nao wana dosari.” **26** Bwana akamwambia Mose, **27** “Wakati ndama, mwana-kondoo au mwana- mbuzi azaliwapo, atabaki na mama yake kwa siku saba. Kuanzia siku ya nane na kuendelea anaweza kukubalika kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana kwa kuteketezwa kwa moto. **28** Usimchinje ng’ombe na ndama wake, au kondoo na kitoto chake siku moja. **29** “Unapomtolea Bwana dhabihu ya shukrani, itoe kwa namna ambayo itakubalika kwa niaba yako. **30** Ni lazima iliwe siku iyo hiyo, pasipo kubakiza chochote mpaka asubuhi. Mimi ndimi Bwana. **31** “Shikeni maagizo yangu na kuyafuata. Mimi ndimi Bwana. **32** Msilinajisi Jina langu takatifu. Lazima nikubalike kuwa mtakatifu kwa Waisraeli. Mimi ndimi Bwana ninayewafanya watakatifu, **33** na niliyewatoa katika nchi ya Misri niwe Mungu wenu. Mimi ndimi Bwana.”

23 Bwana akamwambia Mose, **2** “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Hizi ndizo sikukuu zangu zilizoamriwa, sikukuu zilizoamriwa za Bwana, ambazo mtazitangaza kuwa makusanyiko matakatifu. **3** “Kuna siku sita mnazowea kufanya kazi, lakini siku ya saba ni Sabato ya kupumzika, siku ya kusanyiko takatifu. Hamtafanya kazi yoyote. Popote mnapoishi, ni Sabato kwa Bwana. **4** “Hizi ni sikukuu za Bwana zilizoamriwa, makusanyiko matakatifu mtakayoyatangaza kwa nyakati zilizoamriwa: **5** Pasaka ya Bwana huanza kwa kuwaruhusu kuzila sadaka hizo takatifu, na jioni ya siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza. **6** Siku ya kumi na tano ya mwezi huo wa kwanza, Sikukuu ya Bwana ya Mikate Isiyotiwa Chachu huanza; akamwambia Mose, **18** “Sema na Aroni na wanawa, na kwa siku saba, mtakuwa mikate isiyotiwa chachu. Waisraeli wote uwaambie: ‘Ikiwa mmoja wenu, aliye **7** Katika siku ya kwanza, mtakuwa na kusanyiko Mwisraeli au mgeni anayeishi katika nchi ya Israeli, takatifu, na msifanye kazi zenu za kawaida. **8** Kwa siku atatoa matoleo kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa kwa moto. Kwenye siku hiyo ya saba mtafanya kusanyiko sadaka ya hiari, **19** lazima mtoe mnyama dume asiye na dosari, akiwa ng’ombe, mbuzi au kondoo, ili aweze kukubalika kwa niaba yenu. **10** Bwana akamwambia Mose, **10** “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Mtakapoingia katika nchi nitakayowapa na kuvuna mazao ya nchi hiyo, leteni kwa kuhani kwa niaba yako. **20** Kamwe usitoe kitu chochote chenye dosari kwa sababu hakitakubaliwa na kuvuna mazao ya nchi hiyo, leteni kwa kuhani kwa niaba yako. **21** Mtu yejote aletapo sadaka aliye kipofu, aliyejeruhiwa wala aliye kilema, au chochote kilicho na uvimbe, au chenye upele au aina hii kisiwekwe juu ya madhabahu kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana ya kuteketezwa kwa moto. **22** Kamwe usimtolee Bwana mnyama yake yamejeruhiwa, au kuhasiwa, au kuraruliwa au kukatwa. Kamwe usifanye hivi katika nchi yako mwenyewe, **25** na kamwe usikubali wanyama wa aina hii kutoka mkono wa mgeni ili kuwatoa wanyama hao kuwa chakula kwa Mungu wako. Wanyama hao hawatakubaliwa kwa niaba yako, kwa sababu wana vilema, nao wana dosari.” **26** Bwana akamwambia Mose, **27** “Wakati ndama, mwana-kondoo au mwana- mbuzi azaliwapo, atabaki na mama yake kwa siku saba. Kuanzia siku ya nane na kuendelea anaweza kukubalika kuwa sadaka iliyoolewa kwa Bwana kwa kuteketezwa kwa moto. **28** Usimchinje ng’ombe na ndama wake, au kondoo na kitoto chake siku moja. **29** “Unapomtolea Bwana dhabihu ya shukrani, itoe kwa namna ambayo itakubalika kwa niaba yako. **30** Ni lazima iliwe siku iyo hiyo, pasipo kubakiza chochote mpaka asubuhi. Mimi ndimi Bwana. **31** “Shikeni maagizo yangu na kuyafuata. Mimi ndimi Bwana. **32** Msilinajisi Jina langu takatifu. Lazima nikubalike kuwa mtakatifu kwa Waisraeli. Mimi ndimi Bwana ninayewafanya watakatifu, **33** na niliyewatoa katika nchi ya Misri niwe Mungu wenu. Mimi ndimi Bwana.”

kusanyiko takatifu, na msifanye kazi zenu za kawaida. Hili litakuwa agizo la kudumu kwa vizazi vijavyo, popote mnapoishi. **22** “Mnapovuna mavuno ya ardhi yenu, msivune hadi mpakani mwa shamba lenu, au kukusanya masazo ya mavuno yenu. Hayo utayaacha kwa ajili ya maskini na mgeni. Mimi ndimi Bwana Mungu wenu.” **23** Bwana akamwambia Mose, **24** “Waambie Waisraeli: ‘Katika siku ya kwanza ya mwezi wa saba mtakuwa na siku ya mapumziko, kusanyiko takatifu la ukumbusho litakaloahimishwa kwa kupiga tarumbeta. **25** Msifanye kazi zenu zozote za kawaida, lakini toeni sadaka kwa Bwana iliyoteketezwa kwa moto.’” **26** Bwana akamwambia Mose, **27** “Siku ya kumi ya mwezi huu wa saba ni Siku ya Upatanisho. Mtafanya kusanyiko takatifu, mfunge, nanyi mtroe sadaka kwa Bwana ya kuteketezwa kwa moto. **28** Msifanye kazi siku hiyo, kwa sababu ni Siku ya Upatanisho, ambapo upatanisho unafanyika kwa ajili yenu mbele za Bwana Mungu wenu. **29** Mtu yejote ambaye hatafunga siku hiyo ni lazima akitiliwe mbali na watu wake. **30** Mtu yejote atakayefanya kazi siku hiyo nitamwangamiza kutoka miuongoni mwa watu wake. **31** Hamtafanya kazi kamwe. Hili litakuwa agizo la kudumu kwa vizazi vijavyo popote mnapoishi. **32** Ni Sabato ya mapumziko kwenu ninyi, na lazima mfunge. Tangu jioni ya siku ya tisa ya mwezi hadi jioni inayofuata, mtaishika Sabato yenu.” **33** Bwana akamwambia Mose, **34** “Waambie Waisraeli: ‘Katika siku ya kumi na tano ya mwezi wa saba, Sikukuu ya Bwana ya vibanda itaanza, nayo itaadhimishwa kwa siku saba. **35** Siku ya kwanza ni kusanyiko takatifu, msifanye kazi zenu za kawaida. **36** Kwa siku saba toeni sadaka kwa Bwana za kuteketezwa kwa moto. Kwenye siku ya nane fanyeni kusanyiko takatifu, na mtroe sadaka kwa Bwana ya kuteketezwa kwa moto. Ni kusanyiko la mwisho, msifanye kazi zenu za kawaida. **37** (“Hizi ni sikukuu za Bwana zilizoamriwa, ambazo mtazitangaza kuwa makusanyiko matakatifu kwa kuleta sadaka kwa Bwana za kuteketeza kwa moto; sadaka za kuteketezwa na sadaka za nafaka, dhabilu na sadaka za vinywaji zitahitajika kila siku. **38** Sadaka hizi ni nyongeza ya zile mnazozitoa katika Sabato za Bwana, na pia ni nyongeza ya matoleo yenu ya chochote mlichoweka nadhiri, na sadaka zenu zote za hiari mnazozitoa kwa Bwana.) **39** “Basi kuanzia siku ya kumi na tano ya mwezi wa saba, baada ya kuvuna mazao yote ya nchi, mtaadhimisha sikukuu kwa Bwana kwa siku saba; siku ya kwanza ni mapumziko, pia siku ya nane ni mapumziko. **40** Siku ya kwanza mtachukua matunda mazuri ya miti, matawi ya mitende, matawi yenye majani mengi, na matawi ya mirebi, nanyi mtashangilia mbele za Bwana Mungu wenu kwa siku saba. **41** Mtaadhimisha siku hii kuwa sikukuu kwa Bwana kwa siku saba kila mwaka. Hili litakuwa agizo la kudumu kwa vizazi vijavyo; iadhimisheni mwezi wa saba. **42** Mtaishi katika vibanda kwa siku saba: Wazawa wote wa Waisraeli wataishi katika vibanda, **43** ili wazao wenu

wajue kuwa niliwafanya Waisraeli waishi kwenye Bwana akamwambia Mose, **2** “Waagize Waisraeli wakuletee mafuta safi ya zeituni yaliyokamuliwa kwa ajili ya mwanga ili taa ziwe zinawaka daima. **3** Nje ya pazia la Ushuhuda ndani ya Hema la Kukutania, Aroni ataziwasha taa mbele za Bwana kuanzia jioni hadi asubuhi bila kuzima. Hili litakuwa agizo la kudumu kwa vizazi vijavyo. **4** Taa zilizo juu ya kinara cha dhahabu safi mbele za Bwana lazima zihudumiwe daima. **5** “Chukua unga laini, uoke mikate kumi na miwili, ukitumia sehemu mbili za kumi za efa za unga kwa kila mkate. **6** Iweke katika mistari miwili, kila mstari mikate sita, uiweke mbele za Bwana juu ya meza iliyotengenezwa kwa dhahabu safi. **7** Kando ya kila mstari, weka uvumba safi kama sehemu ya kumbukumbu ili kuwakilisha mikate kuwa sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa kuteketezwa kwa moto. **8** Mikate hii itawekwa mbele za Bwana kila wakati, Sabato baada ya Sabato, kwa niaba ya Waisraeli, kuwa Agano la kudumu. **9** Hii ni mali ya Aroni na wanawe, watakaoila katika mahali patakatifu, kwa sababu ni sehemu takatifu sana ya fungu lao la kawaida la sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa kuteketezwa kwa moto.” **10** Basi mwana wa mama Mwisraeli na baba Mmisri alikwenda miuongoni mwa Waisraeli, nayo mapigano yakatoka ndani ya kambi kati yake na Mwisraeli. **11** Huyu mwana wa mwanamke Mwisraeli akalikufuru Jina la Bwana kwa kulaani; kwa hiyo wakamleta kwa Mose. (Jina la mama yake aliiwta Shelomithi binti wa Dibri, wa kabilia la Dani.) **12** Nao wakamweka mahabusu mpaka mapenzi ya Bwana yawe wazi kwao. **13** Ndipo Bwana akamwambia Mose: **14** “Mchukue huyo aliyekufuru nje ya kambi. Wale wote waliomsikia akikufuru wataweka mikono juu ya kichwa chake, kisha kusanyiko lote litampiga mawe. **15** Waambie Waisraeli: ‘Ikiwa mtu yejote atamlaani Mungu wake, atakuwa na hatia kwa uovu wake; **16** yejote atakayekufuru Jina la Bwana ni lazima auawe. Kusanyiko lote litampiga kwa mawe. Iwe ni mgeni au mzawa, atakapolikufuru Jina la Bwana, ni lazima auawe. **17** “Kama mtu yejote atamuua mtu mwininge, ni lazima auawe. **18** Mtu yejote auaye mnyama wa mtu mwininge lazima afidie, uhai kwa uhai. **19** Ikiwa mtu yejote atamjeruhi jirani yake, chochote alichomtenda naye atatendewa: **20** iwapo amemvunja mfupa atavunjwa mfupa, jicho kwa jicho, jino kwa jino. Kama alivyomjeruhi mwenzake, vivyo hivyo ndivyo atakavyoyeruhiwa. **21** Yeyote auaye mnyama wa mtu lazima aliye fidia, lakini yejote auaye mtu, lazima auawe. **22** Mtakuwa na sheria iyo hiyo kwa mgeni na kwa mzawa. Mimi ndimi Bwana Mungu wenu.” **23** Kisha Mose akasema na Waisraeli, nao wakamchukua yule aliyekufuru nje ya kambi na

kumpiga mawe. Waisraeli wakafanya kama Bwana alivyomwagiza Mose.

25 Bwana akamwambia Mose katika Mlima Sinai, **2** “Sema na Waisraeli uwaambie: ‘Mtakapoingia katika nchi ninayowapa ninyi, nchi yenye ni lazima ishike Sabato kwa ajili ya Bwana. **3** Kwa miaka sita mtapanda mazao katika mashamba yenu, nanyi kwa miaka sita mtaikata mizabibu yenu matawi na kuvuna mazao yake. **4** Lakini mwaka wa saba nchi lazima iwe na Sabato ya mapumziko, Sabato kwa Bwana. Msipande mbegu katika mashamba yenu, wala msikate mizabibu yenu matawi. **5** Msivune na kuweka akiba kinachoota chenyewe, wala kuvuna na kusindika zabibu ambayo hamkuhudumia mashamba yake. Nchi lazima iwe na mwaka wa mapumziko. **6** Chochote nchi itoacho katika mwaka wa Sabato kitakuwa chakula chenu wenye, watumishi wenu wa kiume na wa kike, mfanyakazi aliyeajiriwa, na mkazi wa muda anayeishi mionganoni mwenu, **7** vilevile malisho ya mifugo yenu na wanyama pori katika nchi yenu. Chochote nchi itakachozalisha kinaweza kuliwa. **8** “Hesabu Sabato saba za miaka, yaani miaka saba mara saba, ili Sabato saba za miaka utakuwa muda wa miaka arobaini na tisa. **9** Ndipo tarumbeta itapigwa kila mahali katika siku ya kumi ya mwezi wa saba. Katika Siku ya Upatanisho, piga tarumbeta katika nchi yako yote. **10** Mwaka wa hamsini mtauweka wakfu na kutangaza uhuru katika nchi kwa wakazi wake wote. Itakuwa ni yubile kwenu; kila mmoja wenu atairudia mali ya jamaa yake, na kila mmoja kurudi kwenye ukoo wake. **11** Mwaka wa hamsini utakuwa yubile kwenu, msipande wala msivune kile kiotacho chenyewe, au kuvuna zabibu zisizohudumiwa. **12** Kwa kuwa ni yubile, nayo itakuwa takatifu kwenu; mtakula tu kile kilichotoka moja kwa moja mashambani. **13** “Katika huu Mwaka wa Yubile, kila mmoja atarudi kwenye mali yake mwenye. **14** “Ikiwa utauza ardhi kwa mmoja wa wazawa wa nchi yako, au ukinunua ardhi kutoka kwake, mmoja asimpunje mwiningine. **15** Utanunua ardhi kwa mzawa wa nchi yako kwa misingi ya hesabu ya miaka baada ya Yubile. Naye ataiuza kwako kwa misingi ya hesabu ya miaka iliyobaki kwa kuvuna mavuno. **16** Miaka inapokuwa mingi, utaongeza bei, nayo miaka ikiwa michache, utapunguza bei, kwa sababu kile anachokuzia kwa hakika ni hesabu ya mazao. **17** Mmoja asimpunje mwiningine, bali utamchacha Mungu wako. Mimi ndimi Bwana Mungu wako. **18** “Fuateni amri zangu, mwe waangalifu kutii amri zangu, nanyi mtaishi salama katika nchi. **19** Kisha nchi itazaa matunda yake, nanyi mtakula na kushiba na kuishi humo kwa salama. **20** Mwawea kuuliza, “Tutakula nini katika mwaka wa saba ikiwa hatutapanda wala kuvuna mazao yetu?” **21** Nitawapelekeeni baraka ya pekee katika mwaka wa sita, kwamba nchi itazalisha mazao ya kutosha kwa miaka mitatu. **22** Mnapopanda mwaka wa nane, mtakula mavuno ya miaka iliyopita. Pia

mtaendelea kuyala mazao hayo hadi mvune mavuno ya mwaka wa tisa. **23** “Kamwe ardhi isiuze kwa mkataba wa kudumu, kwa sababu nchi ni mali yangu, nanyi ni wageni na wapangaji wangu. **24** Katika nchi yote mtakayoshika kuwa milki yenu, ni lazima mtoe ukombozi wa ardhi. **25** “Ikiwa mmoja wa wazawa wa nchi yako amekuwa maskini na akaunu baadhi ya mali yake, ndugu yake wa karibu atakuja na kukomboa kile ndugu yako alichokiuza. **26** Iwapo mtu huyo hana jamaa wa karibu wa kukomboa mali hiyo kwa ajili yake, lakini yeze mwenye akafanikiwa na kupata mali itoshayo kuikomboa, **27** ataamua tena thamani yake kwa miaka tangu alipoiuza, na kurudisha kiasi kilichobaki cha thamani kwa mtu ambaye alikuwa amemuuzia mali hiyo, naye atawenza kuirudia mali yake. **28** Lakini kama hatapata njia ya kumlipa mnunuzi, ile mali aliyouza itabaki kumilikiwa na mnunuzi mpaka Mwaka wa Yubile. Mali hiyo itarudishwa mwaka wa Yubile, naye atawenza kuirudia mali yake. **29** “Ikiwa mtu atauza nyumba iliyo ndani ya mji uliozungukwa kwa ukuta, yeze anayo haki ya kuikomboa mwaka mzima baada ya mauzo ya hiyo nyumba. Wakati huo anawenza kuikomboa. **30** Ikiwa haikukombolewa kabla ya mwaka mmoja kamili kupita, nyumba iliyo ndani ya mji uliozungukwa kwa ukuta itakuwa mali ya kudumu ya mnunuzi na wazao wake. Haitarudishwa mwaka wa Yubile. **31** Lakini nyumba zilizo vijijini bila ya kuwa na kuta zilizozitunguka zitahesabiwa kama mashamba. Zinawenza kukombolewa, nazo zirudishwe katika mwaka wa Yubile. **32** “Walawi siku zote wana haki ya kuikomboa nyumba zao katika miji ya Walawi wanayoimiliki. **33** Kwa hiyo mali ya Mlawi inawenza kukombolewa, yaani nyumba iliyouzwa katika miji wowote wanaoushikilia itarudishwa mwaka wa Yubile, kwa sababu nyumba zilizo katika miji ya Walawi ni mali yao mionganoni mwa Waisraeli. **34** Lakini nchi ya malisho iliyo mali ya miji yao kamwe isiuze, ni miliki yao ya kudumu. **35** “Ikiwa mmoja wa wazawa wa nchi yako amekuwa maskini, naye akashindwa kujitegemeza mwenye katikati yako, msaidie kama vile ambavyo ungelimsaidia mgeni au kama mkazi wa muda, ili aweze kuendelea kuishi katikati yako. **36** Usichukue riba wala faida yoyote kutoka kwake, bali utamwogopa Mungu wako, ili mzawa wa nchi yako aweze kuendelea kuishi katikati yako. **37** Usimkopeshe fedha ili aliye na riba, wala usimuuzie chakula kwa faida. **38** Mimi ndimi Bwana Mungu wako, niliyekuleta kutoka nchi ya Misri nikupe nchi ya Kanaani, nami niwe Mungu wako. **39** “Ikiwa mmoja wa wazawa wa nchi yako amekuwa maskini katikati yako, naye akajiua kwako, usimfanye atumike kama mtumwa. **40** Atatendewa kama mfanyakazi aliyeajiriwa, au kama mkazi wa muda katikati yako, naye atatumika mpaka Mwaka wa Yubile. **41** Ndipo yeze na watoto wake wataachiwa, naye atarudi kwa watu wa ukoo wake, na kwenye mali ya baba zake. **42** Kwa sababu Waisraeli ni watumishi wangu niliowaleta kutoka nchi ya Misri,

kamwe wasiuzwe kama watumwa. **43** Usiwatawale kwa ukatili, lakini utamcha Mungu wako. **44** “Watumwa adui elfu kumi, nao adui zenu wataanguka kwa wako wa kiume na wa kike watatoka katika mataifa yanayokuzunguka; kutoka kwao waweza kununua watumwa. **45** Pia waweza kununua baadhi ya wakazi wa muda wanaoishi katikati yako, na jamaa ya koo zao waliozaliwa katika nchi yako, nao watakuwa uliopita, na itawalazimu kuyaondoa ghalani ili mpate mali yako. **46** Hao waweza kuwarithisha watoto wako kuwa urithi wao, na wanaweza kuwafanya nyalishika Agano langu na ninyi. **10** Wakati wa kuvuna mtakuwa bado mnakula mavuno ya mwaka zako Waisraeli kwa ukatili. **47** “Ikiwa mgeni au watu wangu. **13** Mimi ndimi Bwana Mungu wenu, mkazi wa muda katikati yako atakuwa tajiri, na nilyewatoa katika nchi ya Misri ili msiendelee mmoja wa wazawa wa nchi yako akawa maskini, kuwa watumwa wa Wamisri, nikavunja kongwa naye akajiua kwa yule mgeni anayeishi katikati lenu, na kuwawezesha kutembea mkiwa mmeinua yako, au kwa mmoja wa jamaa wa koo za wageni, vichwa vyenu juu. **14** “Lakini kama hamtanisikiliza **48** anayo haki ya kukombolewa baada ya kujiuza. **15** nanyi kama Mmoja wa jamaa zake aweza kumkomboa: **49** Mjomba na kutimiza maagizo haya yote, **16** nanyi kama wake, au binamu yake, au yeoyote aliye ndugu wa tena mkishindwa kutimiza amri zangu na hivyo damu katika ukoo wake aweza kumkomboa. Au ikiwa mkavunju agano langu, **17** ndipo nitakapowafanya atafanikiwa, anaweza kujikomboa mwenyewe. **50** hili: Nitawaleta juu yenu hofu ya ghafula, magonjwa Yeye na hyuo aliyemnuna watahesabu muda kuanzia ya kufisha, na homa itakayopofusha macho yenu mwaka aliojiuza hadi Mwaka wa Yubile. Mahali pa kuanzia bei ya kuachiwa kwake itakadiriba kwa mafanikio, kwa sababu adui zenu wataila. **18** ujira unaolipwa mfanyakazi aliyeajiriwa kwa idadi Nitaaelekeza uso wangu dhidi yenu ili mshindwe ya hiyo miaka. **51** Ikiwa imebaki miaka mingi, ni na adui zenu; wale wanaowachukia watawatawala, lazima atalipia ukombozi wake fungu kubwa la bei nanyi mtakimbia ingawa hakuna mtu anayewafukuza. **52** Ikiwa miaka iliyobaki ni **19** Nitakivunja kiburi chenu cha ukaidi na michache kufikia Mwaka wa Yubile, atafanya hesabu ya kufisha, na homa itakayopofusha macho yenu yake, naye atalipa malipo yanayostahili kwa ajili ya ukombozi wake. **53** Atatendewa kama mtu wa kuajiriwa mwaka hadi mwaka; lazima uone kwamba ardhii yenu kama shaba. **20** Nguvu zenu zitatumika yule aliyemnuna hamtawali kwa ukatili. **54** “Hata bila ya mafanikio, kwa sababu ardhii yenu haitawazalia ikiwa hakukombolewa kwa njia mojawapo ya hizi, mazao yake, wala miti ya nchi yenu haitazaa matunda yeye na watoto wake wataachiwa katika Mwaka wa yake. **21** “Kama mtaendelea kuwa na uadui nami, Yubile, **55** kwa maana Waisraeli ni mali yangu kama na kukataa kunisikiliza, nitawazidishia mateso yenu watumishi. Wao ni watumishi wangu, niliowatoa mara saba zaidi, kama dhambi zenu zinavyostahili. kutoka nchi ya Misri. Mimi ndimi Bwana Mungu **22** Nitawatuma wanyama mwitu dhidi yenu, nao wataibaeni watoto wenu, watawaangamiza ng'ombe wenu, na kuifanya idadi yenu kuwa ndogo, hivi kwamba barabara zenu zitakuwa hazina watu. **23** **26** “Msijitengenezee sanamu au kusimamisha kinyago cha kuchonga, au mnara, wala jiwe la kuabudia, na pia msijiwekee jiwe lililochongwa katika nchi yenu na kusujudu mbele yake. Mimi ndimi Bwana. **2** “Zishikeni Sabato zangu na kuheshimu mahali patakatifu pangu. Mimi ndimi Bwana. **3** “Ikiwa mtafuata amri zangu na kuwa waangalifu kutii maagizo yangu, **4** nitawanyeshea mvua katika majira yake, nayo ardhii itatooa mazao yake, na miti ya mashambani itazaa matunda yake. **5** Kupura nafaka kwenu kutaendelea mpaka wakati wa kuvuna zabibu. Pia kuvuna zabibu kutaendelea mpaka wakati wa kupanda mbegu, nanyi mtakula na kushiba, na mtaishi salama katika nchi yenu. **6** “Nitawapa amani katika nchi, mpate kulala pasipo kutiwa hofu na yeoyte. Nitawaondo wanyama wakali watoke kwenye nchi, nao upanga hautapita katika nchi yenu. **7** Mtawafukuza adui zenu, nanyi mtawawa kwa upanga mbele yenu. **8** Watu wenu watano watafukuza adui mia, watu wenu mia watafukuza upanga mbele yenu. **9** “Nitawaangalia kwa upendeleo na kuwafanya mzae na kuzidisha idadi yenu, nami nitalishika Agano langu na ninyi. **11** Nitafanya makao yangu mionganoni mwenu, nami sitawachukia. **12** Nitatembea watumwa maisha yao yote, lakini usiwatawale ndugu katikati yenu niwe Mungu wenu, nanyi mtakuwa zako Waisraeli kwa ukatili. **13** Mimi ndimi Bwana Mungu wenu, mkazi wa muda katikati yako atakuwa tajiri, na nilyewatoa katika nchi ya Misri ili msiendelee mmoja wa wazawa wa nchi yako akawa maskini, kuwa watumwa wa Wamisri, nikavunja kongwa naye akajiua kwa yule mgeni anayeishi katikati lenu, na kuwawezesha kutembea mkiwa mmeinua yako, au kwa mmoja wa jamaa wa koo za wageni, vichwa vyenu juu. **14** “Lakini kama hamtanisikiliza **15** nanyi kama Mmoja wa jamaa zake aweza kumkomboa: **16** Mjomba na kutimiza amri zangu na kuzichukia sheria zangu, wake, na kwaondolea uhai wenu. Mtapanda mbegu bila kuanzia bei ya kuachiwa kwake itakadiriba kwa mafanikio, kwa sababu adui zenu wataila. **17** Nitaaelekeza uso wangu dhidi yenu ili mshindwe ya hiyo miaka. **18** Ikiwa imebaki miaka mingi, ni na adui zenu; wale wanaowachukia watawatawala, lazima atalipia ukombozi wake fungu kubwa la bei nanyi mtakimbia ingawa hakuna mtu anayewafukuza. **19** Nitakivunja kiburi chenu cha ukaidi na michache kufikia Mwaka wa Yubile, atafanya hesabu ya kufisha, na homa itakayopofusha macho yenu yake, naye atalipa malipo yanayostahili kwa ajili ya ukombozi wake. **20** Nguvu zenu zitatumika yule aliyemnuna hamtawali kwa ukatili. **21** “Hata bila ya mafanikio, kwa sababu ardhii yenu haitawazalia ikiwa hakukombolewa kwa njia mojawapo ya hizi, mazao yake, wala miti ya nchi yenu haitazaa matunda yeye na watoto wake wataachiwa katika Mwaka wa yake. **22** Nitawatuma wanyama mwitu dhidi yenu, nao wataibaeni watoto wenu, watawaangamiza ng'ombe wenu, na kuifanya idadi yenu kuwa ndogo, hivi kwamba barabara zenu zitakuwa hazina watu. **23** **26** Nitakivunja kiburi chenu cha ukaidi na michache kufikia Mwaka wa Yubile, atafanya hesabu ya kufisha, na homa itakayopofusha macho yenu yake, naye atalipa malipo yanayostahili kwa ajili ya ukombozi wake. **27** “Kama hata baada ya haya bado hamtanisikiliza lakini mkaendelea na kuwafanya mtaishi salama katika nchi yenu. **28** Nitakapowaondolea upatikanaji wa mafanikio, kwa sababu ardhii yenu haitawazalia ikiwa pamoa na mambo haya hamtakubali maonyo yangu lakini mkaendelea kuweka uadui nami, **24** mimi mwenyewe nitaweka uadui nanyi, na kuwatesa kwa ajili ya dhambi zenu mara saba zaidi. **25** Nitawaleta upanga juu yenu ili kuwapatiliza kwa kuvunja Agano langu. Mtakapokimbilia mijini mwenu, nitatuma tauni katikati yenu, nanyi mtatiwa mikononi mwa adui zenu. **26** Nitakapowaondolea upatikanaji wa mafanikio, kwa sababu ardhii yenu haitawazalia ikiwa pamoa na mambo haya hamtakubali maonyo yangu lakini mkaendelea kuweka uadui nami, **27** Nitakivunja kiburi chenu cha ukaidi na michache kufikia Mwaka wa Yubile, atafanya hesabu ya kufisha, na homa itakayopofusha macho yenu yake, naye atalipa malipo yanayostahili kwa ajili ya ukombozi wake. **28** Nitakapowaondolea upatikanaji wa mafanikio, kwa sababu ardhii yenu haitawazalia ikiwa pamoa na mambo haya hamtakubali maonyo yangu lakini mkaendelea kuweka uadui nami, **29** Nitakapowaondolea upatikanaji wa mafanikio, kwa sababu ardhii yenu haitawazalia ikiwa pamoa na mambo haya hamtakubali maonyo yangu lakini mkaendelea kuweka uadui nami, **30** Nitapaharibu mahali penu pa juu pa kuabudia miungu, nibomoe madhabahu zenu za kufukizia uvumba, na

kuzilundika maiti zenu juu ya sanamu zenu zisizo na
uhai, nami nitawachukia ninyi sana. **31** Nitaifanya miji
yenu kuwa magofu, na kuharibu mahali patakatifu
penu pa kuabudia, nami sitapendezwa na harufu
nzuri ya sadaka zenu. **32** Nitaiharibu nchi, ili adui
zenu watakaokuja kuishi humo washangae. **33**
Nitawatawanya ninyi mionganoni mwa mataifa, na
kuufuta upanga wangu na kuwafuatia. Nchi yenu
itaharibiwa, nayo miji yenu itakuwa magofu. **34**
Ndipo nchi itafurahia Sabato zake muda wote ule
itakapokwa ukiwa, nanyi mkiwa katika nchi ya adui
zenu. Ndipo nchi itapumzika na kufurahia Sabato zake.
35 Wakati wote nchi itakopabaki ukiwa, itapumzika na
kufurahia Sabato zake ambazo haikuzipata milipokuwa
mnaishii humo. **36** “Kwa habari ya wenzeni wale
watakaobaki, nitaifanya miyo yao kuwa na hofu kuu
katika nchi za adui zao, kiasi kwamba sauti ya jani
linalopeperusua na upepo itawafanya wakimbie.
Watakimbia kana kwamba wanakimbia upanga, nao
wataanguka, ingawa hakuna anayewafukuza. **37**
Watajikwaa mmoja juu ya mwagine kama wakimbiao
upanga, hata ingawa hakuna anayewafuatia. Hivyo
hamtawenza kusimama mbele ya adui zenu. **38**
Mtaangamia katikati ya mataifa; nchi ya adui zenu
itawala. **39** Wale wenu watakaobaki wataangamia
katika nchi za adui zao kwa sababu ya dhambi zao;
pia kwa sababu ya dhambi za baba zao wataangamia.
40 “Lakini kama watatubu dhambi zao na dhambi
za baba zao, udanganyifu wao dhidi yangu na uadui
wao kwangu, **41** ambaio ulinifanya niwe na uadui nao
hata nikawapeleka katika nchi ya adui zao, wakati
miyo yao isiyotahiriwa itanyenyekeea na kutubu
dhambi yao, **42** nami nitakumbuka agano langu na
Yakobo, na agano langu na Isaki, na agano langu na
Abrahamu, nami nitaikumbuka nchi. **43** Kwa kuwa
wataiacha nchi ukiwa, nayo itafurahia Sabato zake
wakati itakuwa ukiwa bila wao. Wataadhidiwa kwa ajili
ya dhambi zao, kwa sababu walizikataa sheria zangu
na kuzichukia amri zangu. **44** Lakini pamoa na hili,
wakati watakuwa katika nchi ya adui zao, sitawakataa
wala kuwachukia kiasi cha kuwarahibu kabisa na
kuvunja agano langu nao. Mimi ndimi Bwana Mungu
wao. **45** Lakini kwa ajili yao nitalikumbuka agano
langu na baba zao, ambaio niliwatoa Misri mbele ya
mataifa ili niwe Mungu wao. Mimi ndimi Bwana.”
46 Hizi ndizo amri, sheria na pia masharti ambazo
Bwana alifanya kati yake mwenyewe na Waisraeli
katika Mlima Sinai kupitia kwa Mose.

27 Bwana akamwambia Mose, 2 “Sema na Waisraeli
uwaambie: ‘Kama mtu yejote ataweka nadhiri
maalum ili kuweka watu wakfu kwa Bwana, kwa
kutoa kiasi cha thamani inayolingana, **3** thamani
ya ukombo mwanamke mwenye kati ya umri wa
miaka ishirini na miaka sitini itakuwa shekeli hamsini
za fedha, kulingana na shekeli ya mahali patakatifu; **4**
ikiwi na mwanamke, weka thamani yake kwa shekeli
thelathini. **5** Kama ni mtu mwenye umri wa miaka kati

ya mitano na ishirini, weka thamani ya mwanaume
kuwa shekeli ishirini, na mwanamke shekeli kumi. **6**
Kama ni mtu mwenye umri kati ya mwezi mmoja na
miaka mitano, weka thamani ya mwanaume kuwa
shekeli tano za fedha, na ile ya mwanamke kuwa
shekeli tatu za fedha. **7** Kama ni mtu mwenye miaka
sitini na zaidi, weka thamani ya mwanaume kuwa
shekeli kumi na tano, na mwanamke shekeli kumi.
8 Kama mtu yejote anayeweka nadhiri ni maskini
mno kuweza kulipa kiasi kilichowekwa, atampeleka
huyo mtu kwa kuhanani, ambaye ataweka thamani
yake kulingana na kile mweka nadhiri anachowezwa
kulipa. **9** “Kama kile mtu alichokiweka nadhiri ni
mnyama anayekubala kama sadaka kwa Bwana,
mnyama wa namna hiyo aliyetolewa kwa Bwana,
anakuwa mtakatifu. **10** Mtu haruhusi kumbadilisha
au kutoa mnyama mzuri kwa mbaya, au mnyama
mbaya kwa mzuri. Kama atatooa mnyama badala
ya mwagine, wanyama wote wawili, yaani yule
aliyetolewa na yule aliyebadiliwa, ni watakatifu. **11**
Watajikwaa mmoja juu ya mwagine kama wakimbiao
Kama alichokiweka nadhiri ni mnyama aliye najisi
upanga, hata ingawa hakuna anayewafuatia. Hivyo
kiibada, yaani yule asiyi kubalika kuwa sadaka kwa
hamtawenza kusimama mbele ya adui zenu. **12**
Bwana, huyo mnyama lazima aletwe kwa kuhanani,
ambaye ataamua ubora wa mnyama huyo, kama
ni mzuri au mbaya. Thamani yoyote atakayoweka
kuhanani, hivyo ndivyo itakavyokuwa. **13** Kama mwenye
mnyama atapenda kumkomboa mnyama huyo, lazima
aongeze sehemu ya tano ya thamani yake. **14** “Kama
mtu ataweka nyumba yake wakfu kama kitakatifu
kwa Bwana, kuhanani ataamua ubora wa nyumba hiyo,
kama ni nzuri au mbaya. Thamani yoyote kuhanani
atakayoweka, basi hivyo ndivyo itakavyokuwa. **15**
Kama mtu aliywewa nyumba yake wakfu ataikomboa,
lazima aongeze sehemu ya tano ya thamani yake,
nayo nyumba itakuwa yake tena. **16** “Kama mtu
anaweka sehemu ya ardhi ya jamaa yake wakfu
kwa Bwana, thamani yake itawekwa kulingana na
kiasi cha mbegu inayohitajiwa kupandwa katika
ardhi hiyo, yaani homeri moja ya mbegu za shayiri
kwa shekeli hamsini za fedha. **17** Kama akiweka
shamba lake wakfu katika Mwaka wa Yubile, ile
thamani iliyokwisha wekwa itakuwa iyo hiyo. **18**
Lakini kama akiweka shamba lake wakfu baada ya
Yubile, kuhanani ataweka thamani kulingana na idadi ya
miaka iliyobaki kufikia Mwaka wa Yubile unaofuata,
na thamani yake ilioamuliwa itapunguzwa. **19** Kama
mtu anayeweka wakfu shamba anataka kulikomboa,
lazima aongeze sehemu ya tano ya thamani yake,
nalo shamba litakuwa lake tena. **20** Kama pengine
halikomboi shamba hilo, au kama ameliuza kwa mtu
mwagine, kamwe haliezei kukombolewa. **21** Shamba
hilo litakapoachiwa mwaka wa Yubile, litakuwa
takatifu, kama shamba lililotolewa kwa Bwana, nalo
litakuwa mali ya makuhani. **22** “Kama mtu ameweka
wakfu kwa Bwana shamba alilonunua, ambalo si
sehemu ya ardhi ya jamaa yake, **23** kuhanani ataamua
thamani yake hadi Mwaka wa Yubile, naye huyo
mtu atalazimika kulipa thamani yake siku hiyo kama

kitu kitakatifu kwa Bwana. **24** Katika Mwaka wa Yubile, shamba litarudishwa kwa mtu yule ambaye lilinunuliwa kutoka kwake, yule ambaye ardhi ilikuwa mali yake. **25** Kila thamani lazima iwekwe kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, gera ishirini kwa shekeli. **26** “Lakini hakuna mtu atakayeweka wakfu mzaliwa wa kwanza wa mnyama, kwa kuwa mzaliwa wa kwanza tayari ni mali ya Bwana; awe ng’ombe au kondoo, ni wa Bwana. **27** Kama ni mmoja wa wanyama walio najisi, aweza kumnunua kwa bei iliyowekwa, akiongeza sehemu ya tano ya thamani yake. Kama hatamkomboa, mnyama huyo atauzwa kwa bei iliyowekwa. **28** “Lakini chochote kile mtu alicho nacho na akakiweka wakfu kwa Bwana, iwe ni binadamu, au mnyama, au ardhi ya jamaa, hakiwezi kuuzwa au kukombolewa. Chochote kilichowekwa wakfu ni kitakatifu sana kwa Bwana. **29** “Mtu yejote aliyewekwa wakfu ili kuangamizwa, hawezi kukombolewa. Mtu kama huyo lazima auawe. **30** “Zaka ya kila kitu kutoka shambani, iwe ni nafaka kutoka kwa ardhi, au tunda kutoka kwa miti, ni mali ya Bwana; ni takatifu kwa Bwana. **31** Kama mtu akikomboa chochote cha zaka yake, lazima aongeze sehemu ya tano ya thamani yake. **32** Zaka yote ya kundi la ng’ombe au la kondoo na mbuzi, kila mnyama wa kumi apitaye chini ya fimbo ya yule awachungaye, atakuwa mtakatifu kwa Bwana. **33** Yule mnyama wa kumi hatachaguliwa kwa kigezo cha uzuri au ubaya, naye haruhuswi kubadiliwa. Ikiwa atabadiliwa, basi mnyama yule wa kwanza na huyo aliyebadiliwa wote watahesabiwa kuwa watakatifu, na haiwezekani kuwakomboa.” **34** Haya ndiyo maagizo Bwana aliyompa Mose juu ya Mlima Sinai kwa ajili ya Waisraeli.

Hesabu

1 Bwana alisema na Mose katika Jangwa la Sinai, katika Hema la Kukutania, siku ya kwanza ya mwezi wa pili, katika mwaka wa pili baada ya Waisraeli kutoka nchi ya Misri. Akamwambia, **2** “Hesabu watu wa jumuiya yote ya Waisraeli kwa kufuata koo zao na jamaa zao, ukiorodhesha kila mwanaume kwa jina lake, mmoja mmoja. **3** Wewe na Aroni mtawahesabu kwa migawanyo yao wanaume wote katika Israeli wenye miaka ishirini na kuendelea ambaو wanaweza kutumika katika jeshi. **4** Mwanaume mmoja kutoka kila kabilia, kila aliye kiongozi wa jamaa yake, atawasaidia. **5** Haya ndiyo majina ya wanaume watakaowasaidia: “kutoka Reuben, ni Elisuri mwana wa Shedeuri; **6** kutoka Simeoni, ni Shelumieli mwana wa Surishadai; **7** kutoka Yuda, ni Nashoni mwana wa Aminadabu; **8** kutoka Isakari, ni Nethaneli mwana wa Suari; **9** kutoka Zabuloni, ni Eliabu mwana wa Heloni; **10** kutoka wana wa Yosefu: kutoka Efraimu, ni Elishama mwana wa Amihudi; kutoka Manase, ni Gamalieli mwana wa Pedasuri; **11** kutoka Benyamini, ni Abidani mwana wa Gideoni; **12** kutoka Dani, ni Ahiezeri mwana wa Amishadai; **13** kutoka Asheri, ni Pagiel mwana wa Okrani; **14** kutoka Gadi, ni Eliasafu mwana wa Deueli; **15** kutoka Naftali, ni Ahira mwana wa Enani.” **16** Hawa walikuwa wanaume walioteuliwa kutoka jumuiya, viongozi wa makabila ya baba zao. Walikuwa wakuu wa koo za Israeli. **17** Mose na Aroni wakawachukua wanaume hao waliokuwa wamepewa majina yao, **18** wakaita jumuiya yote pamoja katika siku ya kwanza ya mwezi wa pili. Watu wakaonyesha nasaba zao kwa koo zao na jamaa zao, nao wanaume waliokuwa na miaka ishirini au zaidi waliorodhesha kwa majina, mmoja mmoja, **19** kama Bwana aliyomwagiza Mose. Hiryo aliwahesabu katika Jangwa la Sinai: **20** Kutoka wazao wa Reuben, mzalihi wa kwanza wa kiume wa Israeli: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, mmoja mmoja, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **21** Idadi kutoka kabilia la Reuben ilikuwa watu 46,500. **22** Kutoka wazao wa Simeoni: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, mmoja mmoja, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **23** Idadi kutoka kabilia la Simeoni walikuwa watu 59,300. **24** Kutoka wazao wa Gadi: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **25** Idadi kutoka kabilia la Gadi walikuwa watu 45,650. **26** Kutoka wazao wa Yuda: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao.

jamaa zao. **27** Idadi kutoka kabilia la Yuda walikuwa watu 74,600. **28** Kutoka wazao wa Isakari: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **29** Idadi kutoka kabilia la Isakari walikuwa watu 54,400. **30** Kutoka wazao wa Zabuloni: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **31** Idadi kutoka kabilia la Zabuloni walikuwa watu 57,400. **32** Kutoka wana wa Yosefu: Kutoka wazao wa Efraimu: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **33** Idadi kutoka kabilia la Efraimu walikuwa watu 40,500. **34** Kutoka wazao wa Manase: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **35** Idadi kutoka kabilia la Manase walikuwa watu 32,200. **36** Kutoka wazao wa Benyamini: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **37** Idadi kutoka kabilia la Benyamini walikuwa watu 35,400. **38** Kutoka wazao wa Dani: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **39** Idadi kutoka kabilia la Dani walikuwa watu 62,700. **40** Kutoka wazao wa Asheri: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **41** Idadi kutoka kabilia la Asheri walikuwa watu 41,500. **42** Kutoka wazao wa Naftali: Wanaume wote waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi waliorodhesha kwa majina, kufuatanan kumbukumbu za koo zao na jamaa zao. **43** Idadi kutoka kabilia la Naftali walikuwa watu 53,400. **44** Hawa walikuwa wanaume waliohesabiwa na Mose, Aroni na viongozi kumi na wawili wa Israeli, kila mmoja akiwakilisha jamaa yake. **45** Wanaume wote Waisraeli waliokuwa na miaka ishirini au zaidi ambaو waliweza kutumika katika jeshi la Israeli waliohesabiwa kufuatanan kumbukumbu na jamaa zao. **46** Jumla ya hesabu yao ilikuwa watu 603,550. **47** Hata hiryo, jamaa ya kabilia la Lawi hawakuhesabiwa pamoja na wengine. **48** Bwana alikuwa amemwambia Mose: **49** “Kamwe usihesabu kabilia la Lawi wala kuwaweka pamoja katika hesabu ya Waisraeli wengine. **50** Badala yake, waweke Walawi kuwa viongozi wa Maskani ya Ushuhuda, juu ya samani zake na kila kitu kilichomo ndani yake. Wao watabeba Maskani na samani zake zote; wataitunza na kupiga kambi kuizunguka. **51** Wakati wowote Maskani inapohamishwa, Walawi

wataifungua, na wakati wowote maskani inapotakiwa kusimamishwa, Walawi watafanya kazi hiyo. Mtu Kiongozi wa watu wa Asheri ni Pagieli mwana wa yejote mwininge ambaye atasogea kambi karibu nayo atauawa. **52** Waisraeli watapiga mahema yao kwa makundi makundi, kila mwanaume katika kambi yake mwenyewe chini ya bendera yake. **53** Hata hivyo, Walawi watapiga mahema yao kuzunguka Maskani ya Ushuhuda ili ghadhabu isipate jumuiya ya Waisraeli. Walawi watawajibika kwa utunzaji wa Maskani ya Ushuhuda.” **54** Waisraeli walifanya yote haya sawasawa kama Bwana aliyomwamuru Mose.

2 Bwana aliwaambia Mose na Aroni: **2** “Waisraeli watapiga kambi zao kuzunguka Hema la Kukutania kwa umbali fulani kutoka kwenye hema, kila mwanaume chini ya alama yake pamoja na bendera ya jamaa yake.” **3** Kwa upande wa mashariki kueleka mawio ya juu, kambi ya makundi ya Yuda watapiga kambi chini ya alama yao. Kiongozi wa watu wa Yuda ni Nashoni mwana wa Aminadabu. **4** Kundi lake lina watu 74,600. **5** Kabilia la Isakari watapiga kambi karibu na Yuda. Kiongozi wa watu wa Isakari ni Nethaneli mwana wa Suari. **6** Kundi lake lina watu 54,400. **7** Kabilia la Zabuloni litafuata. Kiongozi wa watu wa Zabuloni ni Eliabu mwana wa Heloni. **8** Kundi lake lina watu 57,400. **9** Wanaume wote walio katika kambi ya Yuda, kufuatana na makundi yao, ni 186,400. Wao watatangulia kuondoka. **10** Kwa upande wa kusini kutakuwa kambi ya makundi ya Reubenii chini ya alama yao. Kiongozi wa watu wa Reubenii ni Elisuri mwana wa Shedeuri. **11** Kundi lake lina watu 46,500. **12** Kabilia la Simeoni watapiga kambi karibu na Reubenii. Kiongozi wa watu wa Simeoni ni Shelumieli mwana wa Surishadi. **13** Kundi lake lina watu 59,300. **14** Kabilia la Gadi litafuata. Kiongozi wa watu wa Gadi ni Eliasafu mwana wa Deueli. **15** Kundi lake lina watu 45,650. **16** Wanaume wote walio katika kambi ya Reubenii, kufuatana na makundi yao, ni 151,450. Nao watakuwa nafasi ya pili kuondoka. **17** Kisha Hema la Kukutania na kambi ya Walawi vitakuwa katikati ya kambi zote. Wao watasafiri kwa utaratibu ule ule kama walivyopiga kambi, kila mmoja mahali pake mwenyewe chini ya alama yake. **18** Upande wa magharibi kutakuwepo na kambi ya makundi ya Efraimu chini ya alama yao. Kiongozi wa watu wa Efraimu ni Elishama mwana wa Amihudi. **19** Kundi lake lina watu 40,500. **20** Kabilia la Manase litafuata baada ya Efraimu. Kiongozi wa watu wa Manase ni Gamalieli mwana wa Pedasuri. **21** Kundi lake lina watu 32,200. **22** Kabilia la Benyamini litafuata baada ya Manase. Kiongozi wa watu wa Benyamini ni Abidani mwana wa Gideoni. **23** Kundi lake lina watu 35,400. **24** Wanaume wote walio katika kambi ya Efraimu kufuatana na makundi yao ni 108,100. Nao watakuwa nafasi ya tatu kuondoka. **25** Upande wa kaskazini kutakuwa na makundi ya kambi ya Dani, chini ya alama yao. Kiongozi wa watu wa Dani ni Ahiezeri mwana wa Amishadai. **26** Kundi lake lina watu 62,700.

27 Kabilia la Asheri watapiga kambi karibu na Dani. Okrani. **28** Kundi lake lina watu 41,500. **29** Kabilia la Naftali litafuata. Kiongozi wa watu wa Naftali ni Ahira mwana wa Enani. **30** Kundi lake lina watu 53,400. **31** Wanaume wote walio katika kambi ya Dani ni 157,600. Wao watakuwa wa mwisho kuondoka chini ya alama yao. **32** Hawa ndio Waisraeli, wakiwa wamehesabiwa kufuatana na jamaa zao. Wote walio kambini kwa makundi yao ni watu 603,550. **33** Hata hivyo, Walawi hawakuhesabiwa pamoja na Waisraeli wengine, kama Bwana aliyomwagiza Mose. **34** Kwa hiyo Waisraeli wakafanya kila kitu Bwana alichomwamuru Mose. Hivyo ndivyo walivyopiga kambi chini ya alama zao, pia hivyo ndivyo walivyoondoka, kila mmoja akiwa na ukoo wake na jamaa yake.

3 Hii ni hesabu ya jamaa ya Aroni na Mose kwa wakati ambaeo Bwana alizungumza na Mose katika Mlima Sinai. **2** Majina ya wana wa Aroni yalikuwa: Nadabu mzaliwa wa kwanza na Abihu, Eleazari na Ithamari. **3** Hayo yalikuwa majina ya wana wa Aroni, makuhani wapakwa mafuta, waliokuwa wamesimikwa kuhudumu kama makuhani. **4** Hata hivyo Nadabu na Abihu walikufa mbele za Bwana walipota sadaka kwa moto usiorhusiwa mbele zake katika Jangwa la Sinai. Hawakuwa na wana; kwa hiyo Eleazari na Ithamari walihudumu peke yao kama makuhani wakati wote wa maisha ya Aroni baba yao. **5** Bwana akamwambia Mose, **6** “Walete watu wa kabilia la Lawi imbele ya Aroni kuhani ili wamsaidie. **7** Watafanya huduma kwa ajili yake na kwa jumuiya yote katika Hema la Kukutania kwa kufanya kazi za Maskani. **8** Watatunza samani zote za Hema la Kukutania, wakitimiza wajibu wa kuhudumia Waisraeli kwa kufanya kazi ya Maskani. **9** Wakabidhi Walawi kwa Aroni na wanawe; hao ndio Waisraeli ambaeo wanakabidhiwa kwake kabisa. **10** Waweke Aroni na wanawe kuhudumu kama makuhani; mtu mwininge yejote atakayesogea mahali patakatifu ni lazima auwe.” **11** Bwana akamwambia Mose, **12** “Nimewatwaa Walawi kutoka mionganii mwa Waisraeli badala ya mzaliwa wa kwanza wa kiume wa kila mwanamke wa Mwisraeli. Walawi ni wangu, **13** kwa kuwa wazaliwa wote wa kwanza ni wangu. Nilipowaua wazaliwa wa kwanza huko Misri, nilimtenga kila mzaliwa wa kwanza katika Israeli awe wangu, akiwa mwanadamu au mnyama. Watakuwa wangu. Mimi ndimi Bwana.” **14** Bwana akamwambia Mose katika Jangwa la Sinai, **15** “Wahesabu Walawi kwa jamaa zao na koo zao. Mhesabu kila mwanaume mwenye umri wa mwezi mmoja au zaidi.” **16** Kwa hiyo Mose akawahesabu, kama aliyovamriwa na neno la Bwana. **17** Haya yalikuwa majina ya wana wa Lawi: Gershoni, Kohathii na Merari. **18** Haya ndio yaliyokuwa majina ya koo za Wagershoni: Libni na Shimei. **19** Koo za Wakohathi zilikuwa ni: Amramu, Ishari, Hebronii na Uziel. **20** Koo za Wamerari zilikuwa ni: Mahli na Mushi. Hizi ndizo

zilizokuwa koo za Walawi, kufuatana na jamaa zao. **21** Kulikuwa na koo za Walibni na Washimei kwa Gershoni; hizi ndizo zilizokuwa koo za Wagershoni. **22** Idadi ya waume wote waliokuwa na mwezi mmoja au zaidi waliohesabiwa walikuwa 7,500. **23** Ukoo wa Wagershoni walitakiwa kuweka kambi zao upande wa magharibi, nyuma ya Maskani. **24** Kiongozi wa jamaa za Wagershoni alikuwa Eliasafu mwana wa Laeli. **25** Katika Hema la Kukutania, Wagershoni walikuwa na wajibu wa kutunza Maskani na hema, vifuniko vyake, pazia katika mlango wa kuingilia ndani ya Hema la Kukutania, **26** mapazia ya ua, pazia katika ingilio la ua unaozunguka Maskani na madhabahu, pamoja na kamba, na kila kinachohusika kwa matumizi yake. **27** Kwa Kohathhi kulikuwepo koo za Waamramu, Waishari, Wahebronii na Wauzieli; hizi ndizo zilizokuwa koo za Wakohathhi. **28** Hesabu ya waume wote wenye mwezi mmoja au zaidi ilikuwa watu 8,600. Wakohathhi waliwijibika kutunza mahali patakatifu. **29** Koo za Wakohathhi zilitakiwa kuweka kambi zao upande wa kusini wa Maskani. **30** Kiongozi wa jamaa za koo za Wakohathhi alikuwa Elisafani mwana wa Uzieli. **31** Waliwijibika kutunza Sanduku la Agano, meza, kinara cha taa, madhabahu, na vile vyombo yva mahali patakatifu vinavyotumika kuhudumu, pazia, na kila kitu kinachohusika na matumizi yake. **32** Kiongozi mkuu wa Walawi alikuwa Eleazarii mwana wa kuhani, Aroni. Aliwekwa juu ya wale waliowajibika kutunza mahali patakatifu. **33** Kwa Merari kulikuwa na koo za Wamahli na Wamushi; hizi zilikuwa koo za Merari. **34** Hesabu ya waume wote wenye umri wa mwaka mmoja au zaidi waliohesabiwa walikuwa 6,200. **35** Kiongozi wa jamaa za koo za Wamerari alikuwa Surieli mwana wa Abihaili; hawa walitakiwa kuweka kambi zao upande wa kaskazini mwa Maskani. **36** Wamerari waliwekwa kutunza miimo ya Maskani, mataruma yake, nguzo, vitako na vifaa vyake vyote na kila kitu kilichohusika na matumizi yake, **37** na pia nguzo za ua unaozunguka pamoja na vitako vyake, vigingi yva hema na kamba zake. **38** Mose, na Aroni na wanawe walitakiwa kuweka kambi zao mashariki mwa Maskani, kuelekea mawio ya jua, mbele ya Hema la Kukutania. Wao walihusika na utunzaji wa mahali patakatifu kwa niaba ya Waisraeli. Mtu mwininge yejote aliyesogelea mahali patakatifu angeuawa. **39** Jumla ya hesabu ya Walawi waliohesabiwa na Mose na Aroni kwa amri ya Bwana, kufuatana na koo, pamoja na kila mume mwenye umri wa mwezi mmoja au zaidi, walikuwa 22,000. **40** Bwana akamwambia Mose, "Wahesabu wazaliwa wa kwanza wa kiume wote wa Waisraeli wenye umri wa mwezi mmoja au zaidi na uorodheshe majina yao. **41** Nitwalie Walawi badala ya wazaliwa wa kwanza wa Waisraeli, nayo mifugo ya Walawi badala ya wazaliwa wa mifugo ya Waisraeli. Mimi ndimi Bwana." **42** Hivyo Mose akawahesabu wazaliwa wa kwanza wote wa Waisraeli, kama Bwana alivyomwamuru. **43** Jumla ya hesabu ya wazaliwa wa kwanza waume wenye umri wa mwezi mmoja au zaidi, waliorodheshwa kwa majina, walikuwa 22,273. **44** Bwana akamwambia Mose, **45** "Watwae Walawi badala ya wazaliwa wa kwanza wote wa Israeli, nayo mifugo ya Walawi badala ya mifugo yao. Walawi watakuwa wangu. Mimi ndimi Bwana. **46** Ili kukomboa wazao wa kwanza 273 wa Waisraeli ambao wamezidi hesabu ya Walawi, **47** kusanya shekeli tano kwa kila mmoja, kufuatana na shekeli ya mahali patakatifu, ambayo ina uzito wa gera ishirini. **48** Mpe Aroni na wanawe hiyo fedha kwa ajili ya ukombozi wa idadi ya Waisraeli waliozidi." **49** Kwa hiyo Mose akakusanya fedha za ukombozi kutoka kwa wale ambao hesabu yao ilizidi wale waliokombolewa na Walawi. **50** Kutokana na wazaliwa wa kwanza wa Waisraeli alikusanya fedha yenye uzito wa shekeli 1,365 kufuatana na shekeli ya mahali patakatifu. **51** Mose akampa Aroni na wanawe ile fedha ya ukombozi, kama alivyoamriwa na neno la Bwana.

4 **4** Bwana akawaambia Mose na Aroni, **2** "Wahesabu Wakohathhi walio sehemu ya Walawi kwa koo zao na jamaa zao. **3** Wahesabu wanaume wote wenye umri wa miaka thelathini hadi hamsini wanaokuja kutumika katika kazi ya Hema la Kukutania. **4** "Hii ndiyo kazi ya Wakohathhi katika Hema la Kukutania: Watatunza vitu vilivyo vitakatifu sana. **5** Wakati kambi inapohamishwa, Aroni na wanawe wataingia ndani na kushusha lile pazia la kuzuilia na kufunika nalo Sanduku la Ushuhuda. **6** Kisha watafunika juu yake na ngozi za pomboo, na kutandaza juu yake kitambaa cha rangi ya buluu iliyokolea na kuingiza mipiko mahali pake. **7** "Juu ya meza ya mikate ya Wonyesho watatandaza kitambaa cha buluu na wawewe sahanii juu yake, masinia, bakuli na magudulia kwa ajili ya sadaka za kinywaji; mkate ule ambao upo hapa daima utabaki juu yake. **8** Juu ya hivyo vitu watatandaza kitambaa chekundu na kufunika kwa ngozi za pomboo na kuweka mipiko yake mahali pake. **9** "Watachukua kitambaa cha buluu na kufunika kinara cha taa kilicho kwa ajili ya nuru, pamoja na taa zake, mikasi yake, sinia zake, magudulia yake yote yaliyotumika kuwekeaa mafuta. **10** Kisha watakisokotea pamoja na vifaa vyake vyote katika ngozi za pomboo na kukiweka kwenye jukwaa lake. **11** "Juu ya madhabahu ya dhahabu watatandaza kitambaa cha buluu na kufunika kwa ngozi za pomboo na kuweka mipiko yake mahali pake. **12** "Watavichukua vyombo vyote vinavyotumika kuhudumia mahali patakatifu, watavisokotea kwenye kitambaa cha buluu na kufunika kwa ngozi za pomboo, na kuviveka juu ya miti ya kuchukulua. **13** "Wataondoa majiivu kutoka madhabahu ya shaba na kutandaza kitambaa cha zambarau juu yake. **14** Kisha wataweka vyombo vyote juu yake vinavyotumika kwa kuhudumia madhabahuni pamoja na vyombo yva kutolea moto, nyuma, miiko na mabakuli ya kunyuyizia. Juu yake watatandaza ngozi za pomboo ya kufunika, na kuweka mipiko mahali pake. **15** "Baada ya Aroni na wanawe kumaliza kazi ya kufunika samani takatifu na vyombo vyake vyote, watu watakapokuwa

tayari kung'oa kambi, Wakohathi watakuja kufanya kazi ya kubeba. Lakini wasije wakagusa vitu vitakatifu la sivyo watakuwa. Wakohathi ndio watakaoomba vile vitu viliviyomo katika Hema la Kukutania. **16** “Eleazari mwana wa Aroni, kuhani, ndiye atakayesimamia mafuta kwa ajili ya taa, uvumba wenyewe harufu nzuri, sadaka za kila siku za nafaka na mafuta ya upako. Ndiye atakayekuwa msimamizi wa maskani yote ya Bwana na kila kitu kilichomo ndani mwake pamoa na samani takatifu na vyombo vyake.” **17** Bwana akawaambia Mose na Aroni, **18** “Hakikisheni kwamba koo za kabilalau Wakohathi hawatengwi kutoka Walawi. **19** Ili wapate kuishi wala wasife wanapokaribia vitu vitakatifu sana, uwafanye hivi: Aroni na wanawea watakwenda mahali patakatifu na kumgawia kila mtu kazi yake, na kwamba ni nini atakachochukua. **20** Lakini Wakohathi hawaruhuswi kuingia ndani ili kuangalia vitu vitakatifu, hata kwa kitambo kidogo, la sivyo watakuwa.” **21** Bwana akamwambia Mose, **22** “Wahesabu pia Wagershoni kwa jamaa zao na koo zao. **23** Wahesabu wanaume wote wenyewe umri wa miaka thelathini hadi hamsini ambaao huja kutumika katika Hema la Kukutania. **24** “Hii ndiyo huduma ya koo za Wagershoni wakati wanapofanya kazi na kubeba mizigo. **25** Watabeba mapazia ya maskani. Hema la Kukutania, kifuniko chake na kifuniko cha nje cha ngozi za pomboo, mapazia ya maingilio ya Hema la Kukutania, **26** mapazia ya ua unaozunguka Maskani na madhababu, pazia la maingilio, kamba na vifaa vyote vinavyotumika katika huduma yake. Wagershoni watafanya yote yatakiwayo kufanyika na vitu hivi. **27** Utumishi wao wote ukiwa ni kuchukua au wa kufanya kazi nyininge, utafanyika chini ya maelekezo ya Aroni na wanawe. Mtawapangia kama wajibu wao yote watakayoyafanya. **28** Hii ndiyo huduma ya koo za Wagershoni katika Hema la Kukutania. Wajibu wao utakuwa chini ya maelekezo ya Ithamari mwana wa kuhani Aroni. **29** “Wahesabu Wamerari kwa koo zao na jamaa zao. **30** Wahesabu wanaume wote kuanzia umri wa miaka thelathini hadi hamsini ambaao watakuwa kutumika katika Hema la Kukutania. **31** Huu ndio wajibu wao wanapofanya huduma katika Hema la Kukutania: kubeba miiimo ya Maskani, mataruma yake, nguzo na vitako, **32** nguzo za ua unaozunguka pamoa na vitako vyake, vigingi vya hema, kamba, vifaa vyake vyote na kila kitu kinachohusiana na matumizi yake. Kila mtu mpangie vitu maalum vya kubeba. **33** Huu ndio utumishi wa koo za Merari kama watakavyofanya kazi katika Hema la Kukutania, chini ya maelekezo ya Ithamari mwana wa kuhani, Aroni.” **34** Mose, Aroni na viongozi wa jumuiya wakawahesabu Wakohathi kwa koo zao na jamaa zao. **35** Wanaume wote kuanzia umri wa miaka thelathini hadi hamsini ambaao walikuja kutumika katika Hema la Kukutania, **36** waliohesabiwa kwa koo zao, walikuwa 2,750. **37** Hii ilikuwa ndiyo jumla ya wote wale wa koo za Wakohathi ambaao walitumika katika Hema la Kukutania. Mose na Aroni waliwahesabu kufuatana na amri ya Bwana kupitia kwa Mose. **38** Wagershoni walihesabiwa kwa koo zao na jamaa zao. **39** Watu wote kuanzia umri wa miaka thelathini hadi hamsini ambaao walikuja kutumika katika Hema la Kukutania, **40** waliohesabiwa kwa koo zao na jamaa zao, walikuwa 2,630. **41** Hii ambaao walitumika katika Hema la Kukutania. Mose na Aroni waliwahesabu kufuatana na amri ya Bwana. **42** Wamerari walihesabiwa kwa koo zao na jamaa zao. **43** Wanaume wote kuanzia umri wa miaka thelathini hadi hamsini ambaao walikuja kutumika katika Hema la Kukutania, **44** waliohesabiwa kwa koo zao, walikuwa 3,200. **45** Hii ilikuwa ndiyo jumla ya wale wa koo za Wamerari. Mose na Aroni waliwahesabu kufuatia amri ya Bwana kupitia kwa Mose. **46** Hivyo Mose, Aroni na viongozi wa Israeli waliwahesabu Walawi amri ya Bwana kupitia kwa Mose. **47** Wanaume wote walekuja kufanya kazi ya kuhudumu na kubeba Hema la Kukutania **48** walikuwa watu 8,580. **49** Kwa amri ya Bwana kupitia Mose, kila mmoja aligawiwa kazi yake na kuambiwa kitu cha kubeba. Hivyo ndivyo walivyothesabiwa kama Bwana alivyomwamuru Mose.

5 Bwana akamwambia Mose, **2** “Waamuru Waisraeli kumtoa nje ya kambi mtu yejote ambaye ana ugonjwa wa ngozi uambukizao, au anayetokwa na majimaji ya aina yoyote, au ambaye ni najisi kwa utaratibusi wa ibada kwa sababu ya maiti. **3** Hii itakuwa ni kwa wote, yaani, wanaume na wanawake; watoeni nje ya kambi ili wasije wakanajisi kambi yao, ambamo minaishi mionganii mwao.” **4** Waisraeli wakafanya hivyo; wakawatoa nje ya kambi. Wakafanya kama vile Bwana alivyokuwa amemwelekeza Mose. **5** Bwana akamwambia Mose, **6** “Waambie Waisraeli, ‘Wakati mwaname au mwanamke akimkosea mwenzake kwa njia yoyote, na kwa hivyo akawa si mwaminifu kwa Bwana, mtu huyo ana hatia, **7** na ni lazima atubu dhambi aliyoifanya. Ni lazima atoe malipo kamili kwa ajili ya kosa lake, aongeze sehemu ya tano juu ya malipo hayo na kutoa yote kwa mtu aliyemkosea. **8** Lakini ikiwa mtu huyo hana jamaa ya karibu ambaye malipo yanawenza kufanywa kwa ajili ya kosa, malipo yatakuwa mali ya Bwana, nayo ni lazima apewe kuhani, pamoa na kondoo dume ambaye anatumika kufanyia upatanisho kwa ajili yake. **9** Matoleo yote matakatifu ya Waisraeli wanayoleta kwa kuhani yatakuwa yake. **10** Kila kitu cha mtu kilichowekwa wakfu ni chake mwenyewe, lakini kile ataoacho kwa kuhani kitakuwa cha kuhani.’” **11** Kisha Bwana akamwambia Mose, **12** “Nena na Waisraeli uwaambie: ‘Ikiwa mke wa mtu amepotoka na si mwaminifu kwa mumewe, **13** kwa kukutana kimwili na mwaname mwingine, tendo hili likafichika kwa mumewe na unajisi wake usigundulike (kwa kuwa hakuna ushahidi dhidi yake, naye hakukamatwa katika tendo hilo), **14** nazo hisia za wivu zikamjia mumewe na kumshuku mkewe, naye mke yule ni najisi, au mumewe ana wivu na akamshuku ingawa si najisi, **15** basi atampeleka

mweke kwa kuhani. Huyo mume itampasa apeleke pia sadaka ya unga wa shayiri kiasi cha sehemu ya kumi ya efa kwa niaba ya mkewe. Huyo mwanaume kamwe asimimine mafuta juu ya huo unga wala asiweke uvumba juu yake, kwa sababu ni sadaka ya nafaka kwa ajili ya wivu, sadaka ya ukumbusho ili kukumbushia uovu. **16** “Kuhani atamleta huyo mwanamke na kumsimamisha mbele za Bwana. **17** Kisha kuhani attachukua sehemu ya maji matakatifu ndani ya gudulia la udongo na kuchanganya na baadhi ya vumbi kutoka sakafu ya Maskani. **18** Baada ya kuhani kumsimamisha huyo mwanamke mbele za Bwana, atazifungua nywele za huyo mwanamke na kuweka sadaka ya ukumbusho mikononi mwake, ile sadaka ya nafaka kwa ajili ya wivu, huku kuhani mwenyewe akishikilia yale maji machungu yaletayo laana. **19** Kisha kuhani atamwapiza huyo mwanamke, akimwambia, “Ikiwa hakuna mwanaume mwingine aliyeututana kimwili nawe, wala hujapotoka na kuwa najisi wakati ukiwa umeolewa na mumeo, maji haya machungu yaletayo laana na yasikudhuru. **20** Lakini ikiwa umepotoka wakati ukiwa umeolewa na mume wako na umejinajisi mwenyewe kwa kukutana kimwili na mwanaume mwingine asiyekuwa mumeo”; **21** hapa kuhani atamweka huyo mwanamke chini ya laana ya kiapo akisema: “Bwana na awafanya watu wako wakulaani na kukukataa, wakati Bwana atakapolifanya paja lako kupooza na tumbo lako kuvimba. **22** Maji haya yaletayo laana na yaingie ndani ya mwili wako ili tumbo lako livimbe na paja lako lipooze.” “Kisha mwanamke atasema, “Amen. Iwe hivyo.” **23** “Kuhani ataandika laana hizi kwene kitabu, kisha atazioshea laana hizo kwene yale maji machungu. **24** Kuhani atamnywesha yule mwanamke yale maji machungu yaletayo laana, nayo maji haya yatamwingia na kumsababishia maumivu makali. **25** Kuhani attachukua sadaka ya nafaka kwa ajili ya wivu kutoka mikononi mwa huyo mwanamke, naye ataipunga mbele za Bwana na kuileta madhababuni. **26** Kisha kuhani attachota sadaka ya nafaka mkono uliojaa kama sehemu ya kumbukumbu na kuiteketeteza juu ya madhababu, baada ya hayo, atamatka huyo mwanamke anywe yale maji. **27** Kama amejititia unajisi na kukosa uaminifu kwa mumewe, wakati anapotakiwa anywe maji yale yaletayo laana, yatamwingia na kusababisha maumivu makali; tumbo lake litavimba na paja lake litapooza, naye atakuwa amelaaniwa miiongini mwa watu wake. **28** Hata hivyo, ikiwa huyo mwanamke hakujititia unajisi, naye ni safi, atasafishwa hatia na atawenza kuzaa watoto. **29** “Basi, hii ndiyo sheria ya wivu mwanamke anapotoka na kujititia unajisi akiwa ameolewa na mumewe, **30** au hisia za wivu zinapomjia mwanaume kwa sababu ya kumshuku mkewe. Kuhani atamfanya huyo mwanamke kusimama mbele za Bwana na atatumia sheria hii yote kwa huyo mwanamke. **31** Mume atakuwa hana hatia ya kosa lolote, bali mwanamke atayachukua matokeo ya dhambi yake.”

6 Bwana akamwambia Mose, 2 “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Ikiwa mwanaume au mwanamke anataku kuweka nadhiri maalum, nadhiri ya kutengwa kwa ajili ya Bwana kama Mnadhiri, 3 ni lazima ajitenge na mvinyo na kinywaji kingine chochote chenye chachu, na kamwe asinywe siki itokanayo na mvinyo au itokanayo na kinywaji kingine chenye chachu. Kamwe asinywe maji ya zabibu wala kula zabibu mbichi au kavu. 4 Kwa muda wote atakaokuwa Mnadhiri, kamwe hatakula chochote kitokanacho na mzabibu, sio mbegu wala maganda. 5 “Kwa muda wote wa nadhiri yake ya kujitenga kwa ajili ya Bwana, wembe hautapita kichwani mwake. Ni lazima awe mtakatifu mpaka kipindi cha kujitenga kwake kwa ajili ya Bwana kiishe; ni lazima aache nywele za kichwaa chake zirefuke. 6 Kwa kipindi chochote cha kujitenga kwa ajili ya Bwana hatakaribia maiti. 7 Hata kama baba yake mwenyewe au mama au kaka au dada akifa, hatajinajisi mwenyewe kwa taratibu za ibida kwa ajili yao, kwa sababu ishara ya kujiwela wakfu kwake kwa Mungu ipo katika kichwaa chake. 8 Kwa kipindi chote cha kujitenga kwake ye ye ni wakfu kwa Bwana. 9 “Kama mtu yeoyote akifa ghafula karibu naye, atakuwa ametiwa unajisi nywele zake alizoziweka wakfu, hivyo ni lazima anyoe nywele zake siku ya utakaso wake, yaani siku ya saba. 10 Kisha siku ya nane ni lazima alete hua wawili au makinda mawili ya njija kwa kuhani katika mlango wa Hema la Kukutania. 11 Kuhani atatoa mmoja kama sadaka ya dhambi, na mwingine kama sadaka ya kuteketezwa ili kufanya upatanisho kwa ajili yake kwa sababu ametenda dhambi kwa kuwepo mbele ya maiti. Siku iyo hiyo atakiweka wakfu kichwaa chake. 12 Ni lazima ajitoe kabisa kwa Bwana kwa kipindi cha kujitenga kwake, na ni lazima atoe mwana-kondoo wa mwaka mmoja kama sadaka ya hatia. Siku zilizopita hazitahesabiwa kwa sababu alijitia unajisi katika siku zake za kujitenga. 13 “Basi hii ndiyo sheria kwa ajili ya Mnadhiri baada ya kipindi chake cha kujitenga kupita. Ataletwa kwenye ingilio la Hema la Kukutania. 14 Hapo atatoa sadaka zake kwa Bwana: yaani, mwana-kondoo wa mwaka mmoja asiyé na waa kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa, kondoo mwe wa mwaka mmoja asiyé na waa kwa ajili ya sadaka ya dhambi, kondoo dume asiyé na waa kwa ajili ya sadaka ya amani, 15 pamoja na sadaka zake za nafaka na za vinywaji, na kikapu cha mikate isiyotiwa chachu, yaani maandazi yaliyotengenezwa kwa unga laini uliochanganywa na mafuta, na mikate myembamba iliyopakwa mafuta. 16 “Kuhani atavileta vitu hivyo mbele za Bwana na kufanya sadaka ya dhambi na sadaka ya kuteketezwa. 17 Ataleta pia kikapu cha mikate isiyotiwa chachu, na atatoa dhabihu kondoo dume kama sadaka ya amani kwa Bwana, pamoja na sadaka yake ya nafaka na sadaka ya kinywaji. 18 “Kisha kwenye ingilio la Hema la Kukutania, Mnadhiri ni lazima anyoe nywele zake ambazo alikuwa ameziweka wakfu. Atazichukua hizo nywele na kuziweka ndani ya moto ulio chini ya

dhabihu ya sadaka ya amani. **19** “Baada ya Mnadhiri ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga laini kunyoga hizo nywele zake za kujitenga kwake, kuhani uliochanganywa na mafuta kama sadaka ya nafaka; atampa mikononi mwake bega la kondoo dume lili洛chemshwa, na pia andazi na mkate mwembamba kutoka kwenye kikapu, vyote vikiwa vimetengenezwa bila kuwekwa chachu. **20** Kisha kuhani ataviinua mbele 14 sinia moja la dhahabu lenye uzito wa shekeli kumi, likiwa limejazwa uvumba; **15** fahali mmoja mchanga, kondoo dume mmoja na mwana-kondoo dume mmoja wa mwaka mmoja, kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa; **16** mbuzi dume mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi; **17** maksai wawili, kondoo dume watano, mbuzi dume watano na wana-kondoo dume watano wa mwaka mmoja, ili vitolewe dhabihu kama sadaka ya amani. Hii ndiyo ilikuwa sadaka ya Nashoni mwana wa kwa Bwana kama sadaka ya kuinua; ni vitakatifu na ni mali ya kuhani, pamoa na kile kidari kilichoinuliwa na lile paja lilitotolewa. Baada ya hayo, Mnadhiri nadhari aliyoureka kufuatana na sheria ya Mnadhiri.” **21** “Hii ndiyo sheria ya Hii ndiyo ilikuwa sadaka ya Nashoni mwana wa Aminadabu. **18** Siku ya pili yake Nethaneli mwana wa Suari, kiongozi wa kabilia Isakari, alileta sadaka 22 Bwana akamwambia Mose, **23** “Mwambie Aroni na yake. **19** Sadaka aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha yene uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha wanawe, ‘Hivi ndivyo mtakavyowabariki Waisraeli. la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote Waambieni: **24** “Bwana akubariki na kukulidhi; **25** kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, vikiwa Bwana akuangazie nuru ya uso wake na kukufadhilli; **26** Bwana akugeuzie uso wake na kukupa amani.” **27** vimejazwa unga laini uliochanganywa na mafuta Bwana akugeuzie uso wake na kukupa amani.” **27** kama sadaka ya nafaka; **20** sinia moja la dhahabu lenye Hii ndiyo ilikuwa sadaka ya nafaka, likiwa limejazwa uvumba; **21** fahali mmoja mchanga, kondoo dume mmoja na mafuta kama sadaka ya amani. Hii ndiyo ilikuwa sadaka ya Nethaneli mwana wa Suari. **24** Siku ya tatu Eliabu mwana wa Heloni, kiongozi wa kabilia Zabuloni, alileta sadaka yake. **25** Sadaka aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha yene uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga laini uliochanganywa na mafuta kama sadaka ya nafaka; **26** sinia moja la dhahabu lenye uzito wa shekeli kumi, likiwa limejazwa uvumba; **27** fahali mmoja mchanga, kondoo dume mmoja na mwana-kondoo dume mmoja wa mwaka mmoja, kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa; **28** mbuzi dume mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi; **29** maksai wawili, kondoo dume watano, mbuzi dume watano na wana-kondoo dume watano wa mwaka mmoja, ili vitolewe dhabihu kama sadaka ya amani. Hii ndiyo ilikuwa sadaka ya Eliabu mwana wa Heloni. **30** Siku ya nne Elisuri mwana wa Shedeuri, kiongozi wa kabilia Reuben, alileta sadaka yake. **31** Sadaka aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha yene uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga laini uliochanganywa na mafuta kama sadaka ya nafaka; **32** sinia moja la dhahabu lenye uzito wa shekeli kumi, likiwa limejazwa uvumba; **33** fahali mmoja mchanga, kondoo dume mmoja na mwana-kondoo dume mmoja wa mwaka mmoja, kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa; **34** mbuzi dume mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi; **35** maksai wawili, kondoo dume watano, mbuzi dume watano na wana-

7 Mose alipomaliza kuisimamisha Maskani, alitiia mafuta na kuiweka wakfu pamoa na samani zake zote. Pia alitia madhabahu mafuta na kuiweka wakfu, pamoa na vyombo vyake vyote. **2** Ndipo viongozi wa Israeli, wale wakuu wa jamaa waliokuwa viongozi wa kabilia wasimamizi wa wale waliohesabiwa, wakatoa sadaka. **3** Walizileta kama matoleo yao mbele za Bwana: magari sita ya kukokotwa yaliyofunkwa, pamoa na maksai kumi na wawili; yaani maksai mmoja kutoka kwa kila kiongozi, na gari moja la kukokotwa kutoka kwa kila viongozi wawili. Haya waliyaleta mbele ya Maskani. **4** Bwana akamwambia Mose, **5** “Vikubali vitu hivi kutoka kwao, ili viweze kutumika katika kazi kwenye Hema la Kukutania. Wapatie Walawi kama kazi ya kila mtu itakavyohitaji.” **6** Hivyo Mose akachukua yale magari ya kukokotwa pamoa na maksai, na kuwapa Walawi. **7** Aliwapa Wagershoni magari mawili ya kukokotwa na maksai wanane, kama kazi yao ilivyohitaji. Wote walikuwa chini ya maelekezo ya Ithamari mwana wa kuhani, Aroni. **9** Lakini Mose hakuwapa Wakohathi chochote kati ya hivyo, kwa sababu walitakiwa kubeba vitu vitakatifu mabegani mwao, vile walikuwa wanawajibika. **10** Wakati madhabahu yalitiwa mafuta, viongozi walileta sadaka zao kwa ajili ya kule kuwekwa wakfu kwake na kuziweka mbele ya madhabahu. **11** Kwa maana Bwana alikuwa amemwambia Mose, “Kila siku kiongozi mmoja ataleta sadaka yake ili kuwekwa wakfu madhabahu.” **12** Yule ambaye alileta sadaka yake siku ya kwanza alikuwa Nashoni, mwana wa Aminadabu, wa kabilia la Yuda. **13** Sadaka yake ilikuwa sahani moja ya fedha yene uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na shekeli

kondoo dume watano wa mwaka mmoja, ili vitolewe ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga laini dhabihu kama sadaka ya amani. Hii ndiyo ilikuwa uliochanganywa na mafuta kama sadaka ya nafaka; sadaka ya Elisuri mwana wa Shedeuri. **36** Siku ya **56** sinia moja la dhahabu lenye uzito wa shekeli kumi, tano Shelumieli mwana wa Surishadai, kiongozi wa likiwa limejazwa uvumba; **57** fahali mmoja mchanga, watu wa Simeoni, alileta sadaka yake. **37** Sadaka kondoo dume mmoja na mwana-kondoo dume mmoja aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha lenye uzito wa wa mwaka mmoja, kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa; shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia **58** mbuzi dume mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi; lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na **59** maksai wawili, kondoo dume watano, mbuzi dume shekeli ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga watano na wana-kondoo dume watano wa mwaka laini uliochanganywa na mafuta kama sadaka ya mmoja, ili vitolewe dhabihu kama sadaka ya amani. nafaka; **38** sinia moja la dhahabu lenye uzito wa Hii ndiyo ilikuwa sadaka ya Gamalieli mwana wa shekeli kumi, likiwa limejazwa uvumba; **39** fahali Pedasuri. **60** Siku ya tisa Abidani mwana wa Gideoni, mmoja mchanga, kondoo dume mmoja na mwana- kiongozi wa watu wa Benyamin, alileta sadaka yake. **40** mbuzi dume mmoja **61** Sadaka aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa; **41** maksai wawili, lenye uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha kwa ajili ya sadaka ya dhambi; **42** Siku ya sita Eliasafu mwana wa Deueli, kiongozi wa watu ya Gadi, alileta sadaka yake. **43** Sadaka aliyoleta kiongozi wa watu wa Dani, alileta sadaka yake. **44** sinia moja la dhahabu lenye uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga laini uliochanganywa na mafuta kama sadaka ya nafaka; **45** fahali mmoja mchanga, kondoo dume mmoja na wa wana-kondoo dume watano, mbuzi dume watano ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga laini uliochanganywa na mafuta kama sadaka ya nafaka; **46** mbuzi dume mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi; **47** maksai wawili, kondoo dume watano, mbuzi dume watano na watano na wana-kondoo dume watano wa mwaka mmoja, ili vitolewe dhabihu kama sadaka ya amani. Hii ndiyo aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha lenye uzito wa **48** Siku ya saba Elishama mwana wa Amihudi, kiongozi wa watu wa Efraim, alileta sadaka yake. **49** Sadaka aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha lenye uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga mmoja, ili vitolewe dhabihu kama sadaka ya amani. Hii ndiyo ilikuwa shekeli kumi, likiwa limejazwa uvumba; **50** sinia moja la dhahabu lenye uzito wa shekeli kumi, likiwa limejazwa uvumba; **51** fahali aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha lenye uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga mmoja, kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa; **52** mbuzi dume mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi; **53** maksai wawili, kondoo dume watano, mbuzi dume watano na wana-kondoo dume watano wa mwaka mmoja, ili vitolewe aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha lenye uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga mmoja, kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa; **54** Siku ya nane Gamalieli mwana wa Pedasuri, kiongozi wa watu wa Manase, alileta sadaka yake. **55** Sadaka aliyoleta aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha lenye uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na shekeli kumi, likiwa limejazwa uvumba; **56** sinia moja la dhahabu lenye uzito wa shekeli kumi, likiwa limejazwa uvumba; **57** fahali mmoja mchanga, kondoo dume mmoja na mwana- aliyoleta ilikuwa sahani moja ya fedha lenye uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga mmoja, kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa; **58** mbuzi dume mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi; **59** maksai wawili,

kondoo dume watano, mbuzi dume watano na wana-kondoo dume watano wa mwaka mmoja, ili vitolewe dhabihu kama sadaka ya amani. Hii ndiyo ilikuwa sadaka ya Pagieli mwana wa Okrani. **78** Siku ya kumi na mbili Ahira mwana wa Enani, kiongozi wa watu wa Naftali, alileta sadaka yake. **79** Sadaka alioyleta ilikuwa sahani moja ya fedha yenye uzito wa shekeli 130, na bakuli moja la fedha la kunyunyizia lenye uzito wa shekeli sabini, vyote kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, vikiwa vimejazwa unga laini uliochanganya na mafuta kama sadaka ya nafaka; **80** sinia moja la dhahabu lenye uzito wa shekeli kumi, likiwa limejazwa uvumba; **81** fahali mmoja na mchanga, kondoo dume mmoja na mwana-kondoo dume mmoja wa mwaka mmoja, kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa; **82** mbuzi dume mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi; **83** makasai wawili, kondoo dume watano, mbuzi dume watano na wana-kondoo dume watano wa mwaka mmoja, ili vitolewe dhabihu kama sadaka ya amani. Hii ndiyo ilikuwa sadaka ya Ahira mwana wa Enani. **84** Hizi ndizo zilikuwa sadaka za viongozi wa Israeli madhabahu yalipoweka wakfu, wakati yalitiwa mafuta: sahani kumi na mbili za fedha, bakuli kumi na mbili za fedha za kunyunyizia, na masinia kumi na mawili ya dhahabu. **85** Kila sahani ya fedha ilikuwa na uzito wa shekeli 130, na kila bakuli la fedha la kunyunyizia lilikuwa na uzito wa shekeli sabini. Masinia yote kumi na mawili yalikuwa na uzito wa shekeli 2,400 kulingana na shekeli ya mahali patakatifu. **86** Sahani kumi na mbili za dhahabu zilizojazwa uvumba zilikuwa na uzito wa shekeli kumi kila moja, kulingana na shekeli ya mahali patakatifu. Kwa jumla, sahani za dhahabu zilikuwa na uzito wa shekeli 120. **87** Jumla ya wanyama walitolewa kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa walikuwa fahali kumi na wawili wachanga, kondoo dume kumi na wawili na wana-kondoo dume kumi na wawili wa mwaka mmoja, pamoja na sadaka zao za nafaka. Mbuzi waume kumi na wawili walitolewa kwa ajili ya sadaka za dhambi. **88** Jumla ya wanyama kwa ajili ya dhabihu ya sadaka ya amani walikuwa makasai ishirini na wanne, kondoo dume sitini, mbuzi dume wa mwaka mmoja sitini na wana-kondoo dume wa mwaka mmoja sitini. Hizi ndizo zilikuwa sadaka zilizoletwa kwa ajili ya kuwekwa wakfu kwa madhabahu baada ya kutiwa mafuta. **89** Mose alipoingia kwenye Hema la Kukutania kuzungumza na Bwana, alisikia sauti ikisema naye kutoka kat i ya wale makerubi wawili waliokuwa juu ya kile kit i cha rehem a, juu ya Sanduku la Ushuhuda. Mose akazungumza naye.

hadi kwenye maua yake. Kinara cha taa kilitengeneza wasawasa kabisa na kielelezo ambacho Bwana alikuwa amemwonyesha Mose. **5** Bwana akamwambia Mose: **6** "Watwae Walawi kutoka miongan i mwa Waisraeli wengine na uwatakase kwa kawaida ya ibada. **7** Ili kuwatakasa fanya hivi: Nyunyizia maji ya utakaso juu yao; kisha uwaambie wanyoe nywele kwenye mwili mzima, wafue nguo zao na hivyo wajitakase wenye. **8** Waambie wamchukue fahali mchanga pamoja na sadaka yake ya nafaka ya unga laini uliochanganya na mafuta; kisha utamchukua fahali mchanga wa pili kwa ajili ya sadaka ya dhambi. **9** Walete Walawi mbele ya Hema la Kukutania na ukusany e jumuiya yote ya Waisraeli. **10** Utawaleta Walawi mbele za Bwana, na Waisraeli wataweka mikono yao juu ya Walawi. **11** Aroni atawaweka Walawi mbele za Bwana kama sadaka ya kuinua kutoka kwa Waisraeli, ili kwamba wawe tayari kuifanya kazi ya Bwana. **12** "Baada ya Walawi kuweka mikono yao juu ya vichwa vya hao mafahali wawili, tumia mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi kwa Bwana, na mw ingine kuwa sadaka ya kuteketezwa, ili kufanya upatanisho kwa ajili ya Walawi. **13** Waambie hao Walawi wasimame mbele ya Aroni na wanawe, kisha wawatoe kama sadaka ya kuinuliwa kwa Bwana. **14** Kwa njia hii utakuwa umewatenga Walawi kutoka kwa Waisraeli wengine, nao Walawi watakuwa wangu. **15** "Utakapokuwa umekwisha kuwatakasa Walawi na kuwatoa kama sadaka ya kuinuliwa, watakuja kufanya kazi yao katika Hema la Kukutania. **16** Wao ndio Waisraeli amba o watatolewa kabisa kwangu. Nimewatwaa kama mali yangu mwenye badala ya mzal iwa wa kwanza, mzal iwa wa kwanza wa kiume kutoka kwa kila mwanamke wa Kisraeli. **17** Kila mzal iwa wa kwanza wa kiume katika Israeli, awe wa mwanadamu au mnyama, ni wangu. Wakati nilipowaua wazaliwa wote wa kwanza huko Misri, niliwatenga kwa ajili yangu mwenye. **18** Nami nimewatwaa Walawi badala ya wazaliwa wote wa kwanza wa kiume katika Israeli. **19** Kati ya Waisraeli wote, nimempa Aroni na wanawe Walawi kama zawadi ili wafanye kazi katika Hema la Kukutania kwa niaba ya Waisraeli, na kufanya upatanisho kwa ajili yao ili pasiwe po na pigo lolote litakalowapata Waisraeli wakati watakapokarib a mahali patakatifu." **20** Mose, Aroni na jumuiya yote ya Waisraeli wakawafanyia Walawi kama Bwana aliyomwamuru Mose. **21** Walawi wakajitakasa wenye na wakafua nguo zao. Kisha Aroni akawasogea mbele za Bwana kuwa sadaka ya kuinuliwa, na kufanya upatanisho kwa ajili yao

8 Bwana akamwambia Mose, **2** "Sema na Aroni umwambie, 'Wakati utakapoziveka zile taa saba, zinatakiwa kuangaza eneo lililo mbele ya kinara cha taa.'" **3** Aroni akafanya hivyo; akaziweka zile taa ili zielekee mbele kwenye kinara cha taa, kama vile Bwana alivyomwamuru Mose. **4** Hivi ndivyo kinara cha taa kiliviyotengenezwa: Kilitengenezwa kwa dhahabu iliyofuliwa, kuanzia kwenye kitako chake

Hesabu

hamsini, ni lazima waache kazi zao za kawaida wala wasiendelee. **26** Wanawenza kuwasaidia ndugu zao kufanya wajibu wao katika Hema la Kukutania, lakin wao wenyeewe kamwe hawatafanya hiyo kazi. Basi, hivi ndivyo utakavyogawa wajibu kwa Walawi.”

9 Bwana akasema na Mose katika Jangwa la Sinai katika mwezi wa kwanza wa mwaka wa pili baada ya Waisraeli kutoka Misri. Akasema, **2** “Waamuru Waisraeli waadhimishe Pasaka katika wakati ulioamriwa. **3** Adhimisheni wakati ulioamriwa, yaani wakati wa kuzama jua siku ya kumi na nne ya mwezi huu, kufuatana na desturi zake zote na masharti yake.” **4** Hivyo Mose akawaambia Waisraeli waiadhimishe Pasaka, **5** nao wakafanya hivyo kwenye Jangwa la Sinai wakati wa kuzama jua siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza. Waisraeli wakafanya kila kitu kama vile Bwana aliyomwamuru Mose. **6** Lakini baadhi yao hawakuweza kuadhimisha Pasaka siku ile kwa sababu walikuwa najisi kwa taratibu za kiibada kwa ajili ya kugusa maiti. Kwa hiyo wakamwendea Mose na Aroni siku ile ile, **7** wakamwambia Mose, “Tumekuwa najisi kwa sababu tumegusa maiti, lakini kwa nini tuzuiliwe kumtolea Bwana sadaka yake pamoja na Waisraeli wengine katika wakati ulioamriwa?” **8** Mose akawajibu, “Ngogeni mpaka nitafute kile Bwana anachoagiza kuwahusu ninyi.” **9** Ndipo Bwana akamwambia Mose, **10** “Waambie Waisraeli: ‘Wakati immoja wenu au wazao wenu wanapokuwa najisi kwa sababu ya maiti au wakiwa safarini, hata hivyo wanaweza kuadhimisha Pasaka ya Bwana. **11** Wataidhimisha wakati wa kuzama jua siku ya kumi na nne ya mwezi wa pili. Watamlia mwana-kondoo, pamoja na mkate usiotiwa chachu, na mboga chungu. **12** Wasibakize chochote hadi asubuhi wala wasivunje mifupa ya mwana-kondoo. Wakati wanapoadhimisha Pasaka, hawana budi kufuata masharti yote. **13** Lakini kama mtu ni safi kwa taratibu za kiibada naye hayuko safarini, asipoadhimisha Pasaka, mtu huyo hana budi kukatiliwa mbali na watu wake kwa sababu hakutoa sadaka ya Bwana kwa wakati ulioamriwa. Mtu huyo atawaijibika kubeba matokeo ya dhambi yake. **14** “Mgeni anayeishi mionganini mwenu ambaye anataka kuadhimisha Pasaka ya Bwana, lazima afanye hivyo kwa kufuata desturi na masharti. Lazima masharti yawe sawasawa kwa mgeni na mzawa.” **15** Katika siku hiyo ambayo Maskani, Hema la Ushuhuda, iliposimamishwa, wingu liliifunika. Kuanzia jioni mpaka asubuhi wingu lililokuwa juu ya Maskani lilionekana kama moto. **16** Hivyo ndivyo lilivyoendelea kuwa; wingu liliifunika wakati wa mchana, na usiku lilionekana kama moto. **17** Wakati wowote wingu lilipoinuka kutoka juu ya Hema, nao Waisraeli waliondoka; mahali popote wingu iliposimama, Waisraeli walipiga kambi. **18** Kwa amri ya Bwana Waisraeli waliondoka, na kwa amri yake walipiga kambi. Kwa muda wote wingu iliposimama juu ya Maskani, Waisraeli walibaki wamepiga kambi. **19** Wakati wingu lilipobaki juu

ya Maskani kwa muda mrefu, Waisraeli walitii amri ya Bwana nao hawakuondoka. **20** Wakati mwininge wingu lilikuwa juu ya Maskani kwa siku chache tu; kwa amri ya Bwana wangelipiga kambi na kisha kwa amri yake wangeliondoka. **21** Wakati mwininge wingu lilikuwepo kuanzia jioni mpaka asubuhi tu, na lilipoinuka asubuhi, nao waliondoka. Ikiwa ni mchana au usiku, wakati wowote wingu lilipoinuka, waliondoka. **22** Ikiwa wingu lilikaa juu ya Maskani kwa siku mbili au mwezi au mwaka, Waisraeli wangebaki wamepiga kambi na hawakuondoka; lakini lilipoinuka, wangeondoka. **23** Kwa amri ya Bwana walipiga kambi, na kwa amri ya Bwana waliondoka. Walitii amri ya Bwana, kufuatana na agizo lake kupitia Mose.

10 Bwana akamwambia Mose: **2** “Tengeneza tarumbeta mbili za fedha ya kufua, uzitumie kwa kuita jumuiya pamoja na wakati wa kuvunja makambi ili kuondoka. **3** Tarumbeta zote mbili zikipigwa, jumuiya yote itakusanyika mbele yako katika ingilio la Hema la Kukutania. **4** Kama tarumbeta moja tu ikipigwa, viongozi, yaani wakuu wa koo za Israeli, ndio watakaokusanyika mbele yako. **5** Wakati mliongwa kujulisha hatari ukipigwa, makabila yaliyo na makambi upande wa mashariki yataondoka. **6** Ukipikika mliongwa pili wa jinsi hiyo, walio kwenye makambi ya kusini wataondoka. Mliongwa huo wa kujulisha hatari utakuwa ishara ya kuondoka. **7** Ili kukusanya kusanyiko, piga tarumbeta zote, lakin siyo kwa mliongwa kujulisha hatari. **8** “Wana wa Aroni, makuhani, ndio watakapiga hizo tarumbeta. Hili litakuwa agizo la kudumu kwa ajili yenu na kwa vizazi vijavyo. **9** Wakati mtakapopigana vita katika nchi yenu wenyewe dhidi ya adui anayewaonea, piga tarumbeta kwa mliongwa kujulisha hatari. Ndipo utakumbukwa na Bwana Mungu wenu na kuokolewa kutoka kwa adui zenu. **10** Pia nyakati za furaha yenu, yaani sikuu zenu zilizoomriwa na sikuu za Mwezi Mwandamo, mtapiga tarumbeta juu ya sadaka zenu za kuteketezwa na sadaka zenu za amani, nazo zitakuwa ukumbusho kwa ajili yenu mbele za Mungu wenu. Mimi ndimi Bwana, Mungu wenu.” **11** Katika siku ya ishirini ya mwezi wa pili wa mwaka wa pili, wingu liliinuka kutoka juu ya maskani ya Ushuhuda. **12** Ndipo Waisraeli wakaondoka kutoka Jangwa la Sinai wakasafiri kutoka sehemu moja hadi nyingine mpaka wingu lilipotua katika Jangwa la Parani. **13** Waliondoka kwa mara ya kwanza kwa agizo la Bwana kupitia kwa Mose. **14** Vikosi nya kambi ya Yuda vilitangulia kwanza chini ya alama yao. Nashoni mwana wa Aminadabu alikuwa kiongozi wao. **15** Nethaneli mwana wa Suari alikuwa kiongozi wa kabila la Isakari, **16** naye Eliabu mwana wa Heloni alikuwa kiongozi wa kabila la Zabuloni. **17** Ndipo Maskani iliposhushwa, nao wana wa Gershoni na wana wa Merari ambaao waliiheba wakaondoka. **18** Vikosi nya kambi ya Reubenii vilifuata, chini ya alama yao. Elisuri mwana wa Shedeuri alikuwa kiongozi wao. **19** Shelumieli mwana wa Surishadai aliongoza

kikosi cha khabila la Simeoni, **20** naye Eliasafu mwana mawe ya kusagia ya mkono au kuitwanga kwenye wa Deueli aliongoza kikosi cha khabila la Gadi. **21** Kisha vinu. Waliipika vyunguni au kutengeneza maandazi. Wakohathi wakaondoka, wakichukua vitu vitakatifu. Ladha yake ilikuwa kama kitu kilichotengenezwa kwa Maskani ilikuwa isimamishwe kabla wao hawajafika. **22** Vikosi nya kambi ya Efraimu vilifuata, chini ya mafuta ya zeituni. **9** Umande ulipoanguka kambini wakati wa usiku, pia mana ilianguka pamoja nao. **10** alama yao. Elishama mwana wa Amihudi alikuwa Mose akasikia watu wa kila jamaa wakilia, kila mmoja kiongozi wao. **23** Gamalieli mwana wa Pedasuri kwenye mlango wa hema lake. Bwana akakasirika aliongoza kikosi cha khabila la Manase, **24** naye Abidani mno, naye Mose akafadhaika. **11** Akamuuliza Bwana, mwana wa Gideoni alikuwa kiongozi wa kikosi cha “Kwa nini umeleta taabu hii juu ya mtumishi wako? khabila la Benyamini. **25** Mwishowe, kama kikosi cha Nimekufanya nini cha kukuchukiza hata ukaweka nyuma cha ulinzi wa vikosi vyote, vikosi nya kambi mzigo huu wa watu hawa wote juu yangu? **12** Je, watu ya Dani viliondoka chini ya alama yao. Ahiezeri hawa wote mimi ndiye niliywatungisha mimba? Je, ni mwana wa Amishadai alikuwa kiongozi wao. **26** mimi niliywazaa? Kwa nini unaniambia niwichukue Pagielii mwana wa Okrani aliongoza kikosi cha kabilii mikononi mwangu, kama vile mlezi abebavyo mtoto la Asheri, **27** naye Ahira mwana wa Enani aliongoza mchanga, hadi kwenye nchi uliyowaahidi baba zao? kikosi cha khabila la Naftali. **28** Huu ndio ulikuwa **13** Nitapata wapi nyama kwa ajili ya watu wote utaratibu wa kuondoka wa vikosi nya Waisraeli hawa? Wanaendelea kumililia wakisema, ‘Tupe nyama walipojukwa wanaondoka. **29** Basi Mose akamwambia tule!’ **14** Mimi siwezi kuwabeba watu hawa wote Hobabu mwana wa Reueli, Mmidiani, mwewewe peke yangu, mzigo ni mzito sana kwangu. **15** Kama Mose, ‘Tunaondoka kwenda mahali ambapo Bwana hivi ndivyo unavyonitendea, uniue sasa hivi, yaani amesema ‘Nitawapa ninyi mahali hapo.’ Twende kama nimepata kibali machoni pako, wala usiniacie pamoja nasi tutakutendea mema, kwa maana Bwana nione maangamizi yangu mwenyewe.” **16** Bwana ameahidi mambo mema kwa Israeli.” **30** Akajibu, akamwambia Mose: “Niletee wazee sabini wa Israeli, ‘Hapana, sitakwenda; nitarudi kwenye nchi yangu unaowafahamu kama viongozi na maafisa mionganii mwenyewe na watu wangu mwenyewe.” **31** Lakini mwa watu. Walete katika Hema la Kukutania, ili Mose akasema, ‘Tafadhalii usituache. Wewe unajua waweeze kusimama huko pamoja nawe. **17** Nami mahali ambapo yatupasa kupiga kambi jangwani, nitashuka na kusema nawe huko. Nami nitachukua nawe unaweza kuwa macho yetu. **32** Ikiwa utafuatana sehemu ya Roho ilio juu yako na kuiweka juu nasi, tutashirkiana nawe mema yoyote tutakayopewa yao. Watakusaidia kubeba mzigo wa watu hao ili na Bwana.” **33** Hivyo waliondoka kutoka mlima wa Bwana, nao wakasafiri kwa siku tatu. Sanduku la ‘Jiwekeni wakfu wenyewe kwa ajili ya kesho, wakati Agano la Bwana liliwatangulia kwa zile siku tatu ili mtakapokula nyama. Bwana aliwasikia mlipolia, kuwatafutia mahali pa kupumzika. **34** Wingu la Bwana mjisema, ‘Laiti tungekuwa na nyama tule! Tulikuwa lilikuwa juu yao wakati wa mchana walipoondoka na hali nzuri zaidi katika nchi ya Misri!” Sasa Bwana kambini. **35** Wakati wowote Sanduku lilipoondoka, atawapa nyama, nanyi mtaila. **19** Hamtaila kwa siku Mose alisema, ‘Ee Bwana, inuka! Watesi wako na moja tu, au siku mbili, au tano, kumi au siku ishirini, watawanyike; adui zako na wakimbie mbele zako.” **36** **20** bali kwa mwezi mzima mpaka iwatooke puani, Wakati wowote Sanduku liloposimama, alisema, ‘Ee nanyi mtaichukia kabisa, kwa kuwa mmemkataa Bwana, ambaye yupo mionganii mwenu, nanyi mmelia mbele zake, mjisema, ‘Hivi kwa nini tulitoka Misri?’” **21** Lakini Mose alisema, ‘Mimi nikoo hapa mionganii mwa watu 600,000 wanaotembea kwa miguu, nawe umesema, ‘Nitawapa nyama ya kula kwa mwezi mzima!’ **22** Je, wangeweza kupata nyama ya kuwatoshaa hata kama makundi ya kondoo na ya ng’ombe yangetoshika hata kama samaki wote wa baharini wangevuliwa kwa ajili yao?’ **23** Bwana akamjibu Mose, ‘Je, mikonoo wa Bwana ni mfupi sana? Sasa uitaona kama jambo nililolisema litatimizwa kwa ajili yako au la.’ **24** Kwa hiyo Mose akatoka na kuwambia watu lile ambalo Bwana alikuwa amesema. Akawakusanya wazee wao sabini, akawasimamisha kuzunguka Hema. **25** Kisha Bwana akashuka katika wingu na kunena na Mose, naye akachukua sehemu ya Roho iliyokuwa juu ya Mose na kuiweka juu ya wale wazee sabini. Roho aliposhuka juu yao, wakatoa unabii, lakini hawakufanya hivyo tena. **26** Lakini, watu wawili, ambaa majina yao

ni Eldadi na Medadi, walibaki kambini. Walikuwa kwa upumbavu. **12** Usimwache awe kama mtoto wameorodheshwa mionganoni mwa wale wazee sabini, mchanga aliyezaliwa akiwa mfu, ambaye nusu ya lakini hawakutoka kwenda kwenye Hema. Lakini Roho pia alishuka juu yao, nao wakatabiri huko kambini. **27** Mwanaume mmoja kijana alikimbia na kumwambia Mose, "Eldadi na Medadi wanatoa unabii kambini." **28** Yoshua mwana wa Nuni, ambaye alikuwa msaidizi wa Mose tangu ujana wake, akajibu akasema, "Mose bwana wangu, wanyamazishe!" **29** Lakini Mose akajibu, "Je, unaona wivu kwa ajili yangu? Ningetamani watu wote wa Bwana wangekuwa manabii na kwamba Bwana angeweka Roho yake juu yao!" **30** Ndipo Mose na wale wazee wa Israeli wakarudi kambini. **31** Kisha ukatokea upepo kutoka kwa Bwana, nao ukawaletaa kware kutoka baharinii. Ukawaangusha kwenye eneo lote linalozunguka kambi na kujaa ardhini kimo cha mita moja hivi kutoka ardhini kwenye eneo la umbali wa mwendo wa siku moja kila upande. **32** Mchana kutwa na usiku kucha pamoja na siku nzima iliyofuata watu walitoka kwenda kuokota kware. Hakuna mtu yejote aliyekusanya chini ya homeri kumi. Kisha wakazianika kuzunguka kambi yote. **33** Lakini walipokuwa wakila nyama, ilipokuwa ingali kati ya meno yao na kabla hawajamaliza kula, hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya watu, naye akawapiga kwa tauni. **34** Kwa hiyo mahali hapo pakaitwa Kibroth-Hataava, kwa sababu huko ndiko walipowazika watu ambaa walitamani sana chakula kingine. **35** Kutoka Kibroth-Hataava watu wakasafiri mpaka Haserothi na kukaa huko.

12 Miriamu na Aroni walianza kuzungumza dhidi ya Mose kwa sababu ya mke wake Mkushi, kwa kuwa alikuwa ameoa Mkushi. **2** Waliuliza, "Je, Bwana amesema kuititia Mose peke yake? Je, hajasema kutupitia sisi pia?" Naye Bwana akasikia hili. **3** (Basi Mose alikuwa mtu mnyenyeketu sana, mnyenyeketu kuliko mtu mwengine yejote katika uso wa dunia.) **4** Ghafula Bwana akawaambia Mose, Aroni na Miriamu, "Njooni katika Hema la Kukutania, ninyi nyote watatu." Kwa hiyo wote watatu wakaenda. **5** Kisha Bwana akashuka katika nguzo ya wingu, akasimama kwenye ingilio la Hema, akawaita Aroni na Miriamu. Wakati wote wawili waliposogea mbele, **6** Bwana akasema, "Sikilizeni maneno yangu: "Akiwapo nabii wa Bwana mionganoni mwenu, nitajifunua kwake kwa maono, nitanena naye katika ndoto. **7** Lakini sivyo kwa mtumishi wangu Mose; yeje ni mwaminifu katika nyumba yangu yote. **8** Kwake nitanena naye uso kwa uso, waziwazi wala si kwa mafumbo; yeje ataona umbo la Bwana. Kwa nini basi ninyi hamkuogopa kuzungumza kinyume cha mtumishi wangu Mose?" **9** Hasira ya Bwana ikawaka dhidi yao, akawaacha. **10** Wakati hilo wingu liliinuka kutoka juu ya Hema, Miriamu akawa tayari ana ukoma, mweupe kama theluji. Aroni akamgeukia, akaona ana ukoma. **11** Kisha Aroni akamwambia Mose, "Tafadhalii, bwana wangu, usituhesabie dhambi hii ambayo tumeifanya

kwa upumbavu. **12** Usimwache awe kama mtoto wameorodheshwa mionganoni mwa wale wazee sabini, mchanga aliyezaliwa akiwa mfu, ambaye nusu ya lakini hawakutoka kwenda kwenye Hema. Lakini Roho pia alishuka juu yao, nao wakatabiri huko kambini. **13** "Ee Mungu, nakuomba umponye!" **14** Bwana akamjibu Mose, "Je, kama baba yake angemtemea usoni, asingeona aibu kwa siku saba? Mfungie nje ya kambi kwa siku saba; baada ya hapo anawenza kurudishwa kambini." **15** Kwa hiyo Miriamu akafungiwa nje ya safari mpaka aliporudishwa kambini. **16** Baada ya hayo, watu waliondoka Haserothi, wakapiga kambi katika Jangwa la Parani.

13 Bwana akamwambia Mose, **2** "Watume baadhi ya watu wakaipeleze nchi ya Kanaani, ambayo ninawapa Waisraeli. Kutoka kwa kila kabilia la baba zao, tuma mmoja wa viongozi wao." **3** Hivyo kwa agizo la Bwana Mose akawatumua kutoka Jangwa la Parani. Wote walikuwa viongozi wa Waisraeli. **4** Haya ndio majina yao: kutoka kabilia la Reubeni, Shamua mwana wa Zakuri; **5** kutoka kabilia la Simeoni, Shafati mwana wa Horii; **6** kutoka kabilia la Yuda, Caleb mwana wa Yefune; **7** kutoka kabilia la Isakari, Igali mwana wa Yosef; **8** kutoka kabilia la Efraimi, Hoshea mwana wa Nuni; **9** kutoka kabilia la Benyaminii, Palti mwana wa Rafu; **10** kutoka kabilia la Zabuloni, Gadieli mwana wa Sodi, **11** kutoka kabilia la Manase (kabilia la Yosef), Gadi mwana wa Susi; **12** kutoka kabilia la Dani, Amielii mwana wa Gemali; **13** kutoka kabilia la Asheri, Sethuri mwana wa Mikaeli; **14** kutoka kabilia la Naftali, Nabi mwana wa Wofsi; **15** kutoka kabilia la Gadi, Geueli mwana wa Maki. **16** Haya ndio majina ya watu ambaa Mose aliwatumua kuipeleleza nchi. (Mose akampa Hoshea mwana wa Nuni jina Yoshua.) **17** Mose alipowatumua wakaipeleze Kanaani, alisema, "Pandeni kuititia Negebu, mwende mpaka nchi ya vilima. **18** Mwone nchi ni ya namna gani, na kama watu waishio humo wana nguvu au ni wadhaifu, iwapo ni wachache au wengi. **19** Wanaishi katika nchi ya namna gani? Je, ni nzuri au mbaya? Wanaishi katika miji ya namna gani? Je, haina kuta au ngome? **20** Ardhi iko aje? Ina rutuba au la? Je, kuna miti ndani yake au la? Jitahidini kadiri mwezavyo kuleta baadhi ya matunda ya nchi." (Ulikuwa msimu wa kuiva zabibu za kwanza.) **21** Hivyo wakapanda na kuipeleleza nchi kutoka Jangwa la Sini hadi Rehobu, kuelekea Lebo-Hamathi. **22** Wakapanda kuititia Negebu hadi wakafika Hebronii, mahali ambapo Ahimani, Sheshai na Talmai, wazao wa Anaki, waliishi. (Hebronii ulikuwa umejengwa miaka saba kabla ya mji wa Soani ulioko Misri.) **23** Walipofika katika Bonde la Eshkoli, walivunja tawi lilokuku na kishada kimoya cha zabibu. Wawili wao walakichukua lile tawi kwenye mti, pamoja na komamanga na tini. **24** Eneo lile likaitwa Bonde la Eshkoli kwa sababu ya kile kishada cha zabibu ambacho Waisraeli walikikata huko. **25** Mwishoni mwa siku arobaini wakarudi kutoka kuipeleleza nchi. **26** Wakarudi kwa Mose,

Aroni na jumuiya yote ya Waisraeli huko Kadeshi kwenye Jangwa la Parani. Hapo ndipo walipotoa habari kwao na kwa kusanyiko lote na kuaonyesha matunda ya hiyo nchi. **27** Wakampa Mose taarifa hii: “Tuliingia katika nchi uliyotutuma, nayo inatiririka maziwa na asali! Hili hapa tunda lake. **28** Lakin watu wanaoishi huko ni wenye nguvu, na miji yao ina ngome na ni mikubwa sana. Huko tuliona hata wazao wa Anaki. **29** Waamaleki wanaishi Negeb; Wahiti, Wayebusi na Waamori wanaishi katika nchi ya vilima; nao Wakanaani wanaishi karibu na bahari na kando ya Yordani.” **30** Kisha Kalebu akawayamazisha watu mbele ya Mose na kusema, “Imetupasa kupanda na kuimiliki nchi, kwa maana hakika tunaweza kufanya hivyo.” **31** Lakin watu waliokuwa wamepanda pamoja naye wakasema, “Hatuwezi kuwashambulia wale watu; wana nguvu kutuliko sisi.” **32** Wakaeneza taarifa mbaya mionganoni mwa Waisraeli kuhusu nchi waliyopeleza. Wakasema, “Nchi tuliyopeleza hula watu waishio ndani yake. Watu wote tulioawaona huko ni majitu. **33** Tuliwaona Wanefili huko (wazao wa Anaki wanatokana na Wanefili.) Tulijiona kama panzi machoni petu wenyewe, nao ndivyo walivyotuona.”

14 Usiku ule watu wote wa jumuiya walipaza sauti zao na kulia kwa sauti kuu. **2** Waisraeli wote wakanung’uniha dhidi ya Mose na Aroni, nalo kusanyiko lote wakawaambia, “Laiti tungkuwa tumefia humo nchi ya Misri! Au humu kwenye hili jangwa! **3** Kwa nini Bwana anatuleta katika nchi hii ili tufe kwa upanga? Wake zetu na watoto wetu watachukuliwa kama nyara. Je, isingekeuwa bora kwetu kurudi Misri?” **4** Wakasemezana wao kwa wao, “Inatupasa kumchagua kiongozi na kurudi Misri.” **5** Ndipo Mose na Aroni wakaanguka kifudifudi mbele ya kusanyiko lote la Kiisraeli lililokusanyika hapo. **6** Joshua mwana wa Nuni na Kalebu mwana wa Yefune, waliokuwa mionganoni mwa watu wale waliokwenda kupeleleza nchi, wakararua nguo zao, **7** wakasema na kusanyiko lote la Kiisraeli, wakawaambia, “Nchi tuliyopita katikati yake na kupeleleza ni nzuri sana sana. **8** Ikiwa Bwana anapendezwa nasi, atatuongoza kuingia katika nchi ile, nchi itiririkayo maziwa na asali, naye atatupa nchi hiyo. **9** Ila tu misimwasi Bwana. Wala msiaogope watu wa nchi hiyo, kwa sababu tutawameza. Ulinzi wao umeondoka, lakini Bwana yupo pamoja nasi. *Msiaogope.*” **10** Lakin kusanyiko lote likazungumza juu ya kuwapiga kwa mawe. Ndipo utukufu wa Bwana ukaonekana katika Hema la Kukutania kwa Waisraeli wote. **11** Bwana akamwambia Mose, “Watu hawa watanidharau mpaka lini? Wataendelea kukataa kuniamini mimi mpaka lini, ingawa nimetenda ishara za miujiza mionganoni mwao? **12** Nitawapiga kwa tauni na kuwaangamiza, lakini nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa lenye nguvu kuliko wao.” **13** Mose akamwambia Bwana, “Ndipo Wamisri watasikia juu ya jambo hili! Kwa uweza wako uliwapandisha watu hawa kutoka mionganoni mwao. **14** Nao watawambia wenyeji wa nchi hii jambo hili.

Wao tayari wameshasikia kwamba wewe, Ee Bwana, upo pamoja na watu hawa, na kuwa wewe, Ee Bwana, umeonekana uso kwa uso, nalo wingu lako hukaa juu yao. Tena wewe unawatangulia kwa nguzo ya wingu mchana na kwa nguzo ya moto usiku. **15** Ikiwa utawaua watu hawa wote mara moja, mataifa ambayo yamesikia taarifa hii kukuhusu wewe watasema, **16** ‘Bwana alishindwa kuwaingiza watu hawa katika nchi aliyoaahidi kwa kiapo; hivyo akawaua jangwani.’ **17** ‘Basi sasa nguvu za Bwana na zioneokane, sawasawa na vile uliyosema: **18** ‘Bwana si mwepesi wa hasira, ni mwungi wa upendo na mwenye kusamehe dhambi na uasi. Lakini haachi kumwadhibu mwenyehatia, huadhibu watoto kwa ajili ya dhambi ya baba zao hata kizizi cha tatu na cha nne.’ **19** Kwa kadiri ya upendo wako mkuu, usamehe dhambi ya watu hawa, kama vile uliyowasamehe tangu wakati walitoto Misri mpaka sasa.” **20** Bwana akajibu, “Nimewasamehe kama uliyivoomba. **21** Hata hivyo, kwa hakika kama niishivyo, na kwa hakika kama utukufu wa Bwana uijazavyo dunia yote, **22** hakuna hata mmoja wa watu hawa ambaeo walikuwa utukufu wangu na ishara za miujiza niliyotenda huko Misri na huko jangwani, lakini ambaye hakunitii na akanjaribu mara hizi kumi, **23** hakuna hata mmoja wao atakayeona nchi niliyowaahidi baba zao kwa kiapo. Hakuna hata mmoja ambaye amenidharau atakayeiona. **24** Lakin kwa sababu mtumishi wangu Kalebu ana roho ya tofauti na ananifuata kwa moyo wote, nitamwingiza katika nchi aliyoienda, nao wazao wake wataairithi. **25** Kwa kuwa Waamaleki na Wakanaani wanaishi katika mabonde, kesho geukeni mwelekee jangwani kwa kufuata njia iendayo Bahari ya Shamu.” **26** Bwana akamwambia Mose na Aroni: **27** “Jumuiya hii ovu itanung’uniha dhidi yangu hadi lini? Nimesikia malalamiko ya hawa Waisraeli wanaonung’uniha. **28** Hivyo waambie, ‘Hakika kama niishivyo, asema Bwana, nitawafanya vitu vilevile niliyosikia mkisema: **29** Kila mmoja wenu mwenye umri wa miaka ishirini au zaidi ambaye alihesabiwa na amenung’uniha dhidi yangu, miili yenu itaanguka katika jangwa hili. **30** Hakuna hata mmoja wenu atakayeingia katika nchi niliyapa kwa mkono ulioinuliuwa kuwa makao yenu, isipokuwa Kalebu mwana wa Yefune, na Joshua mwana wa Nuni. **31** Lakin watoto wenu ambaeo mlisema watachukuliwa kama mateka, nitawaingiza humo ili waifurahie nchi ambayo ninjy mmeikataa. **32** Lakin ninjy, miili yenu itaanguka katika jangwa hili. **33** Watoto wenu watakuwa wachungaji wa mifugo hapa kwa miaka arobaini, wakiteseka kwa ajili ya kukosa uaminifu kwenu, hadi mwili wa mtu wenu wa mwisho ulale katika jangwa hili. **34** Kwa miaka arobaini, mwaka mmoja kwa kila siku katika zile siku arobaini mliziopeleza nchi, mtateseka kwa ajili ya dhambi zenu, na kujua jinsi ilivyo vibaya kunifanya mimi kuwa adui yenu.” **35** Mimi Bwana nimesema, na hakika nitafanya mambo haya kwa jumuiya hii yote ovu, ambayo imefungamana pamoja dhidi yangu.

Watakutana na mwisho wao katika jangwa hili; hapa ndipo watafia.” **36** Hivyo watu wale ambaa Mose alikuwa amewatuma kuipeleleza nchi, waliorudi na kuifanya jumuiya nzima kunung’unika dhidi ya Mose kwa kueneza taarifa mbaya kuhusu hiyo nchi: **37** watu hawa waliohusika kueneza taarifa mbaya kuhusu hiyo nchi walipigwa na kuanguka kwa tauni mbele za Bwana. **38** Miongoni mwa watu waliokwenda kuipeleleza hiyo nchi, ni Yoshua mwana wa Nuni, na Kalebu mwana wa Yefune peke yao waliosalia. **39** Mose alipotaa taarifa hii kwa Waisraeli wote, waliomboleza kwa uchungu. **40** Mapema asubuhi siku iliyofuata walipanda juu kuelekea kwenye nchi ya vilima virefu, wakasema, “Tumetenda dhambi Tutakwea mpaka mahali Bwana alipotuahidi.” **41** Lakini Mose akasema, “Kwa nini hamtii amri ya Bwana? Jambo hili halitafanikiwa! **42** Msipande juu, kwa kuwa Bwana hayupo pamoja nanyi. Mtashindwa na adui zenu, **43** kwa kuwa Waamaleki na Wakanaani watapambana nanyi huko. Kwa sababu mmemwacha Bwana, hatakuwa pamoja nanyi, ninyi mtaanguka kwa upanga.” **44** Hata hivyo, kwa kiburi chao walipanda juu kuelekea nchi ya vilima virefu, ijapokuwa Mose hakutoka kambini wala Sanduku la Agano la Bwana. **45** Ndipo Waamaleki na Wakanaani walioishi katika hiyo nchi ya vilima wakateremka na kuwashambulia, wakawapiga njia yote hadi Horma.

15 Bwana akamwambia Mose, **2** “Sema na Waisraeli uwaambie: ‘Baada ya ninyi kuingia katika nchi ninayowapa kama nyumbani, **3** nanyi mkitoa sadaka za kuteketeza kwa moto, kutoka makundi ya ng’ombe au kondoo, kama harufu nzuri inayompendeza Bwana, ikiwa ni sadaka za kuteketeza au dhabihu, kwa ajili ya nadhiri maalum ama sadaka ya hiari au sadaka ya sikukuu zenu, **4** ndipo yeye aletaye sadaka yake ataiweka mbele za Bwana sadaka ya nafaka, sehemu ya kumi ya efa ya unga laini uliochanganywa na robo ya hini ya mafuta. **5** Pamoja na kila mwana-kondoo kwa ajili ya sadaka ya kuteketeza au dhabihu, andaa robo ya hini ya divai kwa sadaka ya kinywaji. **6** “Pamoja na kondoo dume andaa sadaka ya nafaka ya sehemu mbili za kumi za efa za unga laini uliochanganywa na theluthi moja ya hini ya mafuta, **7** na theluthi moja ya hini ya divai kama sadaka ya kinywaji. Vitoe kama harufu nzuri inayompendeza Bwana. **8** “Unapoandaan fahali mchanga kama sadaka ya kuteketeza au dhabihu, kwa ajili ya nadhiri maalum au sadaka ya amani kwa Bwana, **9** leta pamoja na huyo fahali sadaka ya nafaka ya unga laini sehemu tatu za kumi za efa uliochanganywa na nusu ya hini ya mafuta. **10** Pia utaleta nusu ya hini ya divai kama sadaka ya kinywaji. Itakuwa sadaka iliyoteketeza kwa moto, harufu nzuri inayompendeza Bwana. **11** Kila fahali au kondoo dume, kila mwana-kondoo au mbuzi mchanga, atatayarishwa kwa njia hii. **12** Fanyeni hivi kwa ajili ya kila mmoja, kwa kadiri ya wingi wa mtakavyoandaa. **13** “Kila mmoja ambaye ni mzawa ni lazima afanye vitu hivi kwa njia hii hapo aletapo sadaka ya kuteketeza kwa moto kama harufu nzuri inayompendeza Bwana. **14** Kwa vizazi vijavyo, wakati wowote mgeni au mtu mwininge yeoyote anayeishi mionganii mwenu aletapo sadaka ya kuteketeza kwa harufu nzuri ya kumpendeza Bwana, ni lazima afanye sawasawa kabisa na jinsi mnavyofanya ninyi. **15** Jumuiya itakuwa na sheria hizo hizo kwenu na kwa mgeni aishiye mionganii mwenu; hii ni amri ya kudumu kwa vizazi vijavyo. Ninyi na mgeni mtakuwa sawa mbele za Bwana: **16** Sheria hizo hizo na masharti hayo hayo hayo, yatawahuus ninyi na mgeni aishiye mionganii mwenu.” **17** Bwana akamwambia Mose, **18** “Sema na Waisraeli na uwaambie: ‘Mtakapoingia katika nchi ninayowapeleka **19** nanyi mkala chakula cha nchi hiyo, toeni sehemu ya chakula hicho kama sadaka kwa Bwana. **20** Toeni andazi kutoka kwa malimbuko ya chakula chenu kitokacho katika ardhi, na mkitoe kama sadaka kutoka sakafu ya kupuria nafaka. **21** Kwa vizazi vyote vijavyo hamna budi kutoka sadaka hii kwa Bwana kutoka kwa malimbuko ya unga wenu. **22** “Basi kama pasipo kukusudia umeshindwa kushika mojawapo katika amri hizi ambazo Bwana alimpa Mose, **23** amri yoyote ya Bwana kwenu kuititia Mose, tangu siku ile Bwana alipowapa na inaendelea hadi vizazi vyote vijavyo; **24** ikiwa hili limefanyika pasipo kukusudia bila jumuiya kuwa na habari nalo, basi jumuiya yote itatoa fahali mchanga kuwa sadaka ya kuteketeza ikiwa harufu nzuri inayompendeza Bwana, pamoja na sadaka ya nafaka na ya kinywaji zilizoamriwa kwayo, na mbuzi dume kwa ajili ya sadaka ya dhambi. **25** Kuhani atafanya upatanisho kwa ajili ya jumuiya yote ya Kiisraeli, nao watasamehewa, kwa kuwa haikuwa makusudi nao wamemletea Bwana sadaka iliyoteketeza kwa moto na sadaka ya dhambi kwa ajili ya kosa lao. **26** Jumuiya yote ya Kiisraeli pamoja na wageni waishio mionganii mwao watasamehewa, kwa sababu watu wote walihusika katika kosa lile lisilokusudiwa. **27** “Lakini kama mtu mmoja peke yake akitenda dhambi pasipo kukusudia, ni lazima alete mbuzi mke wa mwaka mmoja kwa ajili ya sadaka ya dhambi. **28** Kuhani atafanya upatanisho mbele za Bwana kwa ajili ya yule aliyekosa kwa kufanya dhambi pasipo kukusudia, upatanisho utakopofanywa kwa ajili yake, atasamehewa. **29** Sheria hiyo moja itamhusi kila mmoja ambaye ametenda dhambi pasipo kukusudia, awe Mwisraeli mzawa ama mgeni. **30** “Lakini yeoyote ambaye amefanya dhambi kwa dharau awe mzawa au mgeni, anamkufuru Bwana, naye mtu huyo ni lazima akatiliwe mbali na watu wake. **31** Kwa sababu amelidharau neno la Bwana na kuvunja amri zake, mtu huyo ni lazima akatiliwe mbali; hatia yake inabaki juu yake.” **32** Waisraeli walipokuwa jangwani, mtu mmoja alikutwa akikusanya kuni siku ya Sabato. **33** Wale waliomkutta akikusanya kuni wakamleta kwa Mose, Aroni na kusanyiko lote, **34** nao wakamweka kifungoni, kwa sababu haikufahamika kwa wazi kwamba afanyiwe nini. **35** Ndipo Bwana akamwambia

Mose, "Huyo mtu ni lazima afe. Kusanyiko lote lazima limpige mawe nje ya kambi." **36** Hivyo kusanyiko likamtoa nje ya kambi na kumpiga mawe hadi akafa, kama Bwana alivyomwamuru Mose. **37** Bwana 'Sema na Waisraeli uwaambie: 'Kwa vizazi vyote vijayvo jifanyieni vifundo katika pindo za mavazi yenu vikiwa na uzi wa buluu kwenye kila kifundo. **39** Mtakuwa mkivitazama vifundo hivyo ili mpate kukumbuka amri zote za Bwana, ili mpate kuzitii msije mkajitia uzinzi wenyewe kwa kuzifuata tamaa za mioyo yenu na za macho yenu. **40** Ndipo mtakumbuka kuzitii amri zangu zote nanyi mtawekwa wakfu kwa Mungu wenu. **41** Mimi Ndimi Bwana Mungu wenu, niliyewatoa Misri niwe Mungu wenu. Mimi Ndimi Bwana Mungu wenu."

16 Kora mwana wa Ishari, mwana wa Kohathi, mwana wa Lawi, pamoja na baadhi ya Wareuben, yaani Dathani na Abiram, wana wa Eliabu, na Oni mwana wa Pelethi, wakachukua baadhi ya watu, **2** wakainuka dhidi ya Mose. Pamoja nao walikuwepo wanaume wa Kiisraeli 250, watu waliojulikana, viongozi wa jumuiya waliokuwa wameteuliwa kuwa wakuu wa kusanyiko. **3** Wakaja kama kikundi kuwapinga Mose na Aroni, wakawaambia, "Ninyi mmejitikuza sana! Kusanyiko hili lote ni takatifu, kila mmoja wao, naye Bwana yu pamoja nao. Kwa nini basi mmejitikuza wenyewe juu ya kusanyiko la Bwana?" **4** Mose aliposikia jambo hili, akaanguka kifudifudi. **5** Kisha akamwambia Kora na wafuasi wake wote: "Asubuhi Bwana ataonyesha ni nani aliye wake na ni nani aliye mtakatifu, tena atamtaka mtu huyo aje kwake. Mtu yule ambaye atamchagua atamfanya kuja karibu naye. **6** Wewe Kora na wafuasi wako wote mtafanya hivi: Chukueni vyetezo, **7** kesho wekeni moto na uvumba kwenye hivyo vyetezo mbele za Bwana. Mtu ambaye Bwana atamchagua atakuwa ndiye mtakatifu. Ninyi Walawi mmejitikuza sana!" **8** Pia Mose akamwambia Kora, "Enyi Walawil Sasa nisikilizeni. **9** Haiwatoshi ninyi kwamba Mungu wa Israeli amewateua ninyi kutoka kusanyiko lote la Kiisraeli, na kuwaleta karibu naye mpate kufanya kazi kwenye Maskani ya Bwana, na kusimama mbele ya kusanyiko ili kuwashudumia? **10** Amekuleta wewe na ndugu zako Walawi mwe karibu naye, lakini sasa unajaribu kupata na ukuhani pia. **11** Wewe na wafuasi wako wote mmekusanyika pamoja kinyume cha Bwana. Aroni ni nani kwamba ninyi mnung'uniye dhidi yake?" **12** Kisha Mose akawaita Dathani na Abiram, wana wa Eliabu. Lakini wao wakasema, "Sisi hatuj! **13** Haitoshi tu kwamba wewe umetuleta kutoka nchi itiririkayo maziwa na asali ili kutuua sisi jangwani? Nawe sasa pia unataka kuwa mkuu juu yetu? **14** Zaidi ya hayo, hujatuingiza katika nchi inayotiririka maziwa na asali, wala hujatupa urithi wa mashamba na mashamba ya mizabibu. Je, utayang'o macho ya watu hawa? Hapana, sisi hatuj!" **15** Ndipo Mose akasirika sana na kumwambia

Bwana, "Usiikubali sadaka yao. Mimi sikuchukua chochote, hata punda kutoka kwao, wala sijamkosea hata mmoja wao." **16** Mose akamwambia Kora, "Wewe na wafuasi wako wote kesho mtatokea mbele za Bwana: yaani wewe na hao wenzako, pamoja na Aroni. **17** Kila mtu attachukua chetezo chake na kuweka uvumba ndani yake, vyetezo 250 kwa jumla, na kukileta mbele za Bwana. Wewe na Aroni mtaleta ili mpate vyetezo vyenu pia." **18** Kwa hiyo kila mtu akachukua chetezo chake, akaweka moto na uvumba ndani yake, na kusimama pamoja na Mose na Aroni kwenye mlango wa Hema la Kukutania. **19** Kora alipokuwa amekusanya wafuasi wake wote kuwapinga Mose na Aroni kwenye mlango wa Hema la Kukutania, utukufu wa Bwana ukatokea kwa kusanyiko lote. **20** Bwana akamwambia Mose na Aroni, **21** "Jitengeni kutoka kwenye kusanyiko hili ili nipate kuwaangamiza mara moja." **22** Lakini Mose na Aroni wakaanguka kufudifudi na kulia kwa sauti, wakasema, "Ee Mungu, Mungu wa roho za wanadamu wote, utakuwa na hasira na kusanyiko lote wakati ni mtu mmoja tu ametenda dhambi?" **23** Ndipo Bwana akamwambia Mose, **24** "Liambie kusanyiko, 'Ondokeni hapo karibu na mahema ya Kora, Dathani na Abiram.'" **25** Mose akainuka na kuwaendea Dathani na Abiram, nao wazee wa Israeli wakafuatana naye. **26** Mose akalionya kusanyiko, "Sogeeni nyuma mbali na mahema ya hawa watu waovu! Msiguse kitu chochote kilicho mali yao, la sivyo mtafagiliwa mbali kwa sababu ya dhambi zao zote." **27** Hivyo wakaondoka karibu na mahema ya Kora, Dathani na Abiram. Dathani na Abiram walikuwa wametoka nje, nao walikuwa wamesimama pamoja na wake zao, watoto wao na wale wanyonyao kwenye mlango wa mahema yao. **28** Ndipo Mose akasema, "Hivi ndivyo mtakavyojuwa kuwa Bwana amenituma kufanya mambo haya, na kwamba halikuwa wazo langu. **29** Ikiwa watu hawa watakuwa kifo cha kawaida na kupatwa na yale ya kawaida yanayowapata wanadamu, basi Bwana hakunituma mimi. **30** Lakini ikiwa Bwana atalaeta jambo jipyakabisa, ardhi ikifunua kinywa chake na kuwameza wao, pamoja na kila kitu kilicho mali yao, nao washuke chini kaburini wakiwa hai, ndipo mtafahamu kuwa watu hawa wamemdhara Bwana." (**Sheol h7585**) **31** Mara Mose alipomaliza kusema haya yote, ardhi iliyokuwa chini yao ikapasuka, **32** nchi ikafunua kinywa chake na kuwameza wao, pamoja na jamaa zao, na watu wote wa Kora na mali zao zote. **33** Wakashuka chini kaburini wakiwa hai, pamoja na kila kitu walichokuba nacho; nchi ikajifunika juu yao, nao wakaangamia wakatoweka kutoka kusanyiko. (**Sheol h7585**) **34** Kutoka kilio chao, Waisraeli wote waliowazunguka walikimbia, wakipaza sauti, "Nchi inatumeza na sisi pia!" **35** Moto ukaja kutoka kwa Bwana, ukawateketeza wale watu 250 waliokuwa wakifukiza uvumba. **36** Bwana akamwambia Mose, **37** "Mwambie Eleazari mwana wa kuhanji Aroni, atoe vyetezo kwenye mabaki ya moto na kutawanya makaa

mbali kiasi, kwa maana vyetezo ni vitakatifu: **38** Lawi haikuwa tu imechipuka, bali pia ilikuwa imetoa vyetezo nya watu waliofanya dhambi iliowagharimu machipukizi, kuchanua maua na kuzaa malozi. **9** maisha yao. Fua vyetezo hivyo kuwa bamba ili kufunika madhababu, kwa maana vimeletwa mbele za Bwana na vimetuwa vitakatifu. Navyo viwe ishara kwa Waisraeli.” **39** Hivyo kuhani Eleazari akavikusanya vile vyetezo nya shaba vilivyoletwa na wale waliokuwa wameteketezwa kwa moto, naye akavifua kufunika madhababu, **40** kama vile Bwana aliviyomwelekeza kupitia Mose. Hili lilikuwa kuwakumbusha Waisraeli kwamba hakuna mtu hata mmoja, isipokuwa mzao wa Aroni, awezaye kuja kufukiza uvumba mbele za Bwana, la sivyo, angekuwa kama Kora na wafuasi wake. **41** Siku iliyofuata jumuiya yote ya Kiisraeli wakanan’unki dhdhi ya Mose na Aroni, wakisema, “Mmewaua watu wa Bwana.” **42** Lakini wakati kusanyiko lilipokusanyika kipingana na Mose na Aroni, nalo likageuka kuelekea Hema la Kukutania, ghafula wingu likafunika Hema, nao utukufu wa Bwana ukatoka. **43** Ndipo Mose na Aroni wakaenda mbele ya Hema la Kukutania, **44** naye Bwana akamwambia Mose, **45** “Jitenge mbali na kusanyiko hili ili niweze kuwaangamiza mara moja.” Wakaanguka chini kifidifudi. **46** Kisha Mose akamwambia Aroni, “Chukua chetezo chako na uweke uvumba ndani yake, pamoa na moto kutoka madhabahuni, nawe uende haraka kwenye kusanyiko ili kufanya upatanisho kwa ajili yao. Ghadhabu imekuja kutoka kwa Bwana, na tauni imeanza.” **47** Hivyo Aroni akafanya kama Mose aliviyosema, akakimbilia katikati ya kusanyiko. Tauni ilikuwa tayari imeanza mionganii mwa watu, lakini Aroni akafukiza uvumba na kufanya upatanisho kwa ajili yao. **48** Aroni akasimama kati ya waliokuwa hai na waliokufa, nayo tauni ikakoma. **49** Lakini walikuwa watu 14,700 kutowana na tauni hiyo, licha ya wale waliokuwa wamekufa kwa sababu ya Kora. **50** Ndipo Aroni akamrudia Mose kwenye mlango wa Hema la Kukutania, kwa maana tauni ilikuwa imekoma.

17 Bwana akamwambia Mose, **2** “Sema na Waisraeli, na ujipatie fimo kumi na mbili kutoka kwa, moja kutoka kwa kila mmoja wa viongozi wa kabilia za baba zao. Andika jina la kila mtu kwenye fimo yake. **3** Kwenye fimo ya Lawi andika jina la Aroni, kwa maana ni lazima iwepo fimo moja kwa kila kiongozi kwa ajili ya kila kabilia la baba zao. **4** Ziweke hizo fimo ndani ya Hema la Kukutania mbele ya Sanduku la Ushuhuda, mahali nikutanapo nawe. **5** Fimo ya mtu nitakayemchagua itachipuka, nami mwenyewe nitayakomesha haya manung’unki ya mara kwa mara ya Waisraeli dhdhi yako.” **6** Hivyo Mose akasema na Waisraeli, nao viongozi wao wakampa fimo kumi na mbili, fimo moja kwa ajili ya kila kabilia la baba zao, nayo fimo ya Aroni ikiwa mionganii mwa hizo. **7** Mose akaziweka hizo fimo mbele za Bwana ndani ya Hema la Ushuhuda. **8** Siku iliyofuata Mose aliingia kwenye Hema la Ushuhuda akaona ile fimo ya Aroni ambayo iliwalilisha jamaa ya

Ndipo Mose akaleta zile fimo zote kwa Waisraeli wote kutoka mbele za Bwana. Wakaziangalia, na kila mtu akaichukua fimo yake mwenyewe. **10** Bwana akamwambia Mose, “Rudisha fimo ya Aroni mbele ya Sanduku la Ushuhuda, ili ihifadhiwe kama alama kwa waasi. Hili litakomesha manung’unki yao dhidi yangu, ili kwamba wasife.” **11** Mose akafanya kama Bwana aliviyomwamuru. **12** Waisraeli wakamwambia Mose, “Tutakuful! Tumepotea, sote tumepotea! **13** Yeyote akaribiyate Maskani ya Bwana atakufa. Je, sisi sote tutakufa?”

18 Bwana akamwambia Aroni, “Wewe, wanao na jamaa ya baba yako mtawajibika kwa makosa dhidi ya mahali patakatifu, na wewe na wanao peke yenu ndio mtakaowajibika kwa makosa dhidi ya ukuhani. **2** Walete Walawi wenzako kutoka kabila la baba zako ili waungane nanyi na kuwasaidia wakati wewe na wanao mnaphodumu mbele ya Hema la Ushuhuda. **3** Watawajibika kwenu na watafanya kazi zote za Hema, lakini kamwe wasisogelee vifaa vya patakatifu au madhababu, la sivyo wao na ninyi mtakufa. **4** Watajiunga nanyi na watawajibika kwa utunzaji wa Hema la Kukutania, yaani kazi zote kwenye Hema, wala hakuna mtu mwingine yeyote atakayeweza kusogea karibu hapo mlipo. **5** “Mtawajibika katika utunzaji wa mahali patakatifu na madhababu, ili kwamba ghadhabu isiwaangkie Waisraeli tena. **6** Mimi mwenyewe nimewachagua Walawi wenzenu kutoka mionganii mwa Waisraeli kama zawadi kwenu, waliowekwa wakfu kwa Bwana ili kufanya kazi katika Hema la Kukutania. **7** Lakini ni wewe tu na wanao mtakaoweza kutumika kama makuhani kuhusiana na kila kitu kwenye madhababu na ndani ya pazia. Ninawapa utumishi wa ukuhani kama zawadi. Mtu mwingine yeyote atakayekaribia mahali patakatifu ni lazima auawe.” **8** Kisha Bwana akamwambia Aroni, “Mimi mwenyewe nimikuweka kuwa mwangalizi wa sadaka zote zitakazotolewa kwangu; matoleo yote matakatifu Waisraeli wanayonipa ninakupa wewe na wanao kama sehemu yenu na fungu lenu la kawaida. **9** Mtachukua sehemu ya yale matoleo matakatifu sana ambayo hayateketezi kwa moto. Kutoka kwa matoleo yote wanayonitea kama sadaka takatifu sana, ziwe za naftaka, au za dhambi, au za makosa, sehemu ile itakuwa yako na wanao. **10** Mtaita kama kitu kilicho kitakatifu sana; kila mwanauma ataila. Ni lazima mtaiheshimu kama takatifu. **11** “Hiki pia ni chako: chochole kilichotengwa kutoka kwenye matoleo yote ya sadaka za kuinuliwa za Waisraeli. Ninakupa wewe haya, wana na binti zako kama sehemu yenu ya kawaida. Kila mmoja wa nyumba yako ambaye ni safi kwa taratibu za ibada anaweza kuyala. **12** “Ninawapa mafuta ya zeituni yaliyo bora kuliko yote, na divai mpya ilio bora kuliko zote na

nafaka wanazompa Bwana kama malimbuko katika kupuria nafaka, au ya shinikizo la kukamulia zabibu. mavuno yao. **13** Malimbuko yote ya nchi ambayo wanamletea Bwana yatakuwa yenu. Kila mmoja nyumbani kwako ambaye ni safi kwa taratibu za Ibada anaweza kula. **14** “Kila kitu katika Israeli ambacho kimetolewa kwa Bwana ni chenu. **15** Kila mzaliwa wa kwanza wa mwanaadamu na wa mnyama, ambaye ametolewa kwa Bwana ni wenu. Lakini ni lazima mtamkomboya kila mwana mzaliwa wa kwanza na kila mzaliwa wa kwanza wa kiume wa wanyama wasio safi. **16** Watakapokuwa na umri wa mwewi mmoja, ni lazima mtawakomboya kwa bei ya ukombozi iliyowekwa, kwa shekeli tano za fedha, kulingana na shekeli ya mahali patakatifu, yenye uzito wa gera ishirini. **17** “Lakini kamwe usimkomboye mzaliwa wa kwanza wa maksai, kondoo au mbuzi; hawa ni watakatifu. Nyunyizia damu yao juu ya madhababu na uchome mafuta yao kama sadaka itolewayo kwa moto, harufu nzuri inayompendeza Bwana. **18** Nyama zao zitakuwa chakula chenu, kama ilivyokuwa kidari cha kuinuliwa na paja la mguu wa kulia. **19** Chochote kitakachotengwa kutoka sadaka takatifu ambazo Waisraeli wanamtolea Bwana, ninakupa wewe, wanao na binti zako kama fungu lenu la kawaida. Ni Agano la milele la chumvi imbele za Bwana kwako na watoto wako.” **20** Bwana akamwambia Aroni, “Hutakuwa na urithi wowote katika nchi yao, wala hutakuwa na sehemu mionganoni mwao; Mimi ni fungu lako na urithi wako mionganoni mwa Waisraeli. **21** “Ninawapa Walawi zaka yote katika Israeli kama urithi wao kuwa kama malipo kwa kazi wanayoifanya wakati wanapohendumu katika Hema la Kukutania. **22** Kuanzia sasa, kamwe Waisraeli wasisogele karibu na Hema la Kukutania, la sivyo watabeba matokeo ya dhambi zao, nao watakuifa. **23** Ni Walawi watakaofanya kazi katika Hema la Kukutania na kubeba wajibu wa makosa dhidi yake. Hili ni agizo la kudumu kwa vizazi vijavyo. Hawatapoeka urithi wowote mionganoni mwa Waisraeli. **24** Badala yake, ninawapa Walawi zaka zote zinazotolewa na Waisraeli kama sadaka kwa Bwana kuwa urithi wao. Hiyo ndiyo sababu nimesema hivi kuhusu wao: ‘Hawatakuwa na urithi mionganoni mwa Waisraeli.’” **25** Bwana akamwambia Mose, **26** “Sema na Walawi na uwaambie: ‘Mtakapopokea zaka kutoka kwa Waisraeli ambayo ninawapa kama urithi wenu kutoka kwao, ni lazima mtoe sehemu ya kumi ya hiyo zaka kama sadaka kwa Bwana, iwe zaka ya hiyo zaka. **27** Sadaka yenu itahesabiwa kwenu kama nafaka kutoka sakafu ya kupuria, au divai kutoka kwenye shinikizo la kukamulia zabibu. **28** Kwa njia hii, ninyi pia mtatoo sadaka kwa Bwana kutoka zaka zote mtakazopokea kutoka kwa Waisraeli. Kutoka kwenye zaka hizi, ni lazima mtoe sehemu ya Bwana kwa Aroni, kuhani. **29** Ni lazima mtoe kama sehemu ya Bwana iliyo nzuri sana tena ile sehemu iliyo takatifu sana kuliko zote ya kile kitu mlichopewa.” **30** “Waambie Walawi: ‘Mtakapotoa sehemu zilizo bora sana, itahesabiwa kwenu kama mazao ya sakafu ya

kula sehemu iliyobaki mahali popote, kwani ndio ujira wenu kwa ajili ya kazi yenu katika Hema la Kukutania. **32** Kwa kutoa sehemu zake zilizo bora sana, hamtakuwa na hatia katika jambo hili; ndipo hamtatia unajisi sadaka takatifu za Waisraeli, nanyi hamtakufa.”

19 Bwana akamwambia Mose na Aroni: **2** “Hivi ndiyo sheria ambayo Bwana ameagiza itakavyo: Waambie Waisraeli wakuletee mtamba mwekundu asiye na dosari wala waa, na ambaye hajapata kufungwa mira. **3** Mpeni kuhani Eleazari huyo mtamba; naye atatolewa nje ya kambi na kuchinjwa mbele yake huyo kuhani. **4** Kisha kuhani Eleazari atachukua baadhi ya damu yake kwenye kidole chake na kuinunyiza mara saba kuelekeea upande wa mbele ya Hema la Kukutania. **5** Wakati angali akitazama, mtamba huyo atateketeza: ngozi yake, nyama yake, damu na sehemu zake za ndani. **6** Kuhani atachukua kuni za mti wa mwerezi, hisopo na sufu nyekundu, na kuvitupa kwenye huyo mtamba anayeungua. **7** Baada ya hayo, kuhani lazima afue nguo zake, na aoge mwili wake kwa maji. Kisha anaweza kurudi kambini, lakini atakuwa najisi kwa kawaada ya ibada mpaka jioni. **8** Mtu amchomaye huyo mtamba lazima naye pia afue nguo zake na kuoga kwa maji, naye pia atakuwa najisi mpaka jioni. **9** “Mtu ambaye ni safi atakusanya majivu ya mtamba huyo na kuyaweka mahali ambapo ni safi nje ya kambi kwa taratibu za kiibada. Yatahifadhiwa na jumuiya ya Kisraeli kwa matumizi katika maji ya utakaso; ni kwa ajili ya kutakasa kutoka dhambini. **10** Mtu akusanyaye majivu ya huyo mtamba ni lazima pia afue nguo zake, kadhalika naye pia atakuwa najisi hadi jioni. Hili litakuwa agizo la kudumu kwa Waisraeli na kwa wageni wanaoishi mionganoni mwao. **11** “Mtu ye yeyote agusaye maiti ya mtu ye yeyote atakuwa najisi kwa siku saba. **12** Ni lazima ajitakase mwenyewe kwa maji katika siku ya tatu na siku ya saba, ndipo atakuwa safi. Lakini kama hatajitatasa mwenyewe katika siku ya tatu na ya saba, hatakuwa safi. **13** Mtu ye yeyote agusaye maiti ya mtu ye yeyote na kushindwa kujitakasa mwenyewe hunajisi Maskani ya Bwana. Mtu huyo ni lazima akatiliwe mbali na Israeli. Kwa sababu hajunyonyiziwa maji ya utakaso, yeze ni najisi; unajisi wake unabaki juu yake. **14** “Hii ndiyo sheria itumikayo wakati mtu amekufa ndani ya hema: Ye yeyote aingiye ndani ya hema hilo na ye yeyote aliye ndani yake watakuwa najisi kwa muda wa siku saba, **15** nacho kila chombo kisicho na kifuniko juu yake kitakuwa najisi. **16** “Mtu ye yeyote aliye kwa mahali pa wazi agusaye mtu aliyeuawa kwa upanga au mtu aliye kufa kwa kifo cha kawaada, au mtu ye yeyote agusaye mfupwa wa mtu aliye kufa au kaburi, atakuwa najisi kwa siku saba. **17** “Kwa mtu aliye najisi, weka majivu ya sadaka ya utakaso wa dhambi ndani ya chombo, umimine

maji safi juu yao. **18** Kisha mtu aliye safi kwa kawaida za kiibada atachukua hisopo, achovye ndani ya maji, ye yeyote ambaye amegusa mfupa wa mtu aliyekufa, au kaburi, au mtu ambaye ameuawa, au mtu ambaye amekufa kifo cha kawaida. **19** Mtu ambaye ni safi ndiye atakayemnyunyizia yeyote ambaye ni najisi siku ya tatu na siku ya saba, na katika siku ya saba atamtakasa mtu huyo. Mtu ambaye ametakasa lazima afue nguo zake na kuoga kwa maji, na jioni ile atakuwa safi. **20** Lakini ikiwa mtu ambaye ni najisi hakujitakasa mwenyewe, ni lazima akatiliwe mbali na jumuiya, kwa sababu ameinajisi Maskani ya Bwana. Maji ya utakaso hayajanyunyizwa juu yake, naye ni najisi. **21** Hii ni sheria ya kudumu kwoo. “Mtu yeyote ambaye ananyunyiza yale maji ya utakaso lazima pia afue nguo zake, na yeyote ambaye hugusa maji ya utakaso atakuwa najisi mpaka jioni. **22** Kitu chohote anachogusa mtu aliye najisi kitakuwa najisi, na yeyote akigusaye huwa najisi mpaka jioni.”

20 Katika mwezi wa kwanza jumuiya yote ya Kiisraeli ilifika kwenye Jangwa la Sini, nao wakakaa Kadeshi. Miriamu akafa huko na kuzikwa. **2** Mahali hapo hapakuwa na maji kwa ajili ya jumuiya hiyo, nao wakakusanyika ili kumpinga Mose na Aroni. **3** Watu wakagombana na Mose, na kusema, “Laiti tungelikufa wakati ndugu zetu walipoanguka na kufa mbele za Bwana! **4** Kwa nini mmeileta jumuiya ya Bwana kwenye jangwa hili, ili tufe humu, sisi na mifugo yetu? **5** Kwa nini mmetupandisha kutoka Misri mpaka mahali hapa pa kutisha? Hapa hakuna nafaka wala tini, zabibu au makomamanga. Wala hapa hakuna maji ya kunywa!” **6** Mose na Aroni wakaondoka pale kwenye kusanyiko mpaka kwenye mlango wa Hema la Kukutania na kuanguka kifudifudi, nao utukufu wa Bwana ukawatokea. **7** Bwana akamwambia Mose, **8** “Chukua ile fimbo, na wewe na ndugu yako Aroni mkusanye kusanyiko pamoja. Nena na ule mwamba mbele ya macho yao, nao utatoa maji yake. Utatoa maji kutoka huo mwamba kwa ajili ya jumuiya ili wao na mifugo yao waweze kunywa.” **9** Kwa hiyo Mose akaichukua hiyo fimbo kutoka pale ilipokuwa mbele za Bwana kama alivyomwagiza. **10** Mose na Aroni wakakusanya kusanyiko pamoja mbele ya huo mwamba, naye Mose akawaambia, “Sikilizeni, enyi waasi. Je, ni lazima tuwatoleeni maji kutoka mwamba huu?” **11** Ndipo Mose akainua mkono wake na kuupiga mwamba mara mbili kwa fimbo yake. Maji yakabubujika, nayo jumuiya na mifugo yao wakanywa. **12** Lakini Bwana akamwambia Mose na Aroni, “Kwa sababu hamkuniamini mimi kiasi cha kuniheshimu kama mtakatifu machoni pa Waisraeli, hamtaingiza jumuiya hii katika nchi ninayowapa.” **13** Haya yalikuwa maji ya Meriba, mahali pale ambapo Waisraeli waligombana na Bwana, naye akajionyesha mwenyewe huko kuwa mtakatifu katikati yao. **14** nini umetupandisha kutoka Misri ili tufe jangwani?

Mose akawatuma wajumbe kutoka Kadeshi kwenda zote ambazo zimetupata. **15** Baba zetu walishuka Misri, nasi tumeishi huko miaka mingi. Wamisri walituresa sisi na baba zetu, **16** lakini tulipomlilia Bwana, alisikia kilio chetu na akamtuma malaika akatutoa Misri. “Sasa tupo hapa Kadeshi, mji ulio mpakani mwa nchi yako. **17** Tafadhalu turuhusu tuptite katika nchi yako. Hatutapita katika shamba lolote, wala shamba la mizabibu, au kunywa maji kutoka kwenye kisima chohote. Tutasafiri kufuata njia kuu ya mfalme, na hatutageuka kulia wala kushoto mpaka tuwe tumeshapita nchi yako.” **18** Lakini mfalme wa Edomu akajibu. “Hamtapita hapa; kama mkijaribu kupita, tutatoka na kuwashambulia kwa upanga.” **19** Waisraeli wakajibu: “Sisi tutafuata njia kuu; tena ikiwa sisi na mifugo yetu tutakunywa tone la maji yenu, tutalilipia. Sisi tunataka tu kupita kwa miguu, wala si kitu kingine chohote.” **20** Watu wa Edomu wakajibu tena: “Hamwezi kupita hapa.” Ndipo watu wa Edomu wakatoka dhidi ya Waisraeli, jeshi kubwa lenye nguvu. **21** Kwa kuwa Waedomu waliwakatalia Waisraeli kupita katika nchi yao, Israeli wakageuka, wakawaacha. **22** Jumuiya yote ya Kiisraeli ikaondoka kutoka Kadeshi, wakafika kwenye Mlima Hori. **23** Kwenye Mlima Hori, karibu na mpaka wa Edomu, Bwana akamwambia Mose na Aroni, **24** “Aroni atakusanya pamoja na watu wake. Hataingia katika nchi ninayowapa Waisraeli, kwa sababu ninyi wawili mliasi dhidi ya agizo langu kwenye maji ya Meriba. **25** Watwae Aroni na Eleazari mwanawе, na uwapanidishe juu katika Mlima wa Hori. **26** Mvue Aroni mavazi yake, na umvike Eleazari mwanawе, kwa maana Aroni atakusanya pamoja na watu wake; atakuwa huko.” **27** Mose akafanya kama Bwana alivyomwagiza: Wakapanda Mlima Hori mbele ya macho ya jumuiya yote ya Kiisraeli. **28** Mose akamvua Aroni mavazi yake na kumvika mwanawе Eleazari mavazi hayo. Naye Aroni akafta pale juu ya mlima. Kisha Mose na Eleazari wakateremka kutoka mlimanji. **29** Jumuiya yote ilipofahamu kwamba Aroni amekufa, jamaa yote ya Kiisraeli wakamwomboleza kwa siku thelathini.

21 Mfalme wa Kikanaani wa Aradi aliyeishi huko Negebu aliposikia kwamba Waisraeli walikuwa wanakuja kwa njia ya Atharimu, aliwashambulia Waisraeli na kuwateka baadhi yao. **2** Ndipo Israeli akaweka nadhiri hii kwa Bwana: “Ikiwa utawatia watu hawa mikononi mwetu, tutaiangamiza kabisa miji yao.” **3** Bwana akasikiliza ombi la Waisraeli, naye akawapa ushindi juu ya Wakanaani. Wakawaangamiza kabisa na miji yao; hivyo mahali pale pakaitwa Horma. **4** Waisraeli wakasafiri kutoka mlima Hori Edomu. Lakini watu wakakosa uvumilivu njiani, **5** wakannung’unkia Mungu na Mose, wakisema, “Kwa

Hakuna mkate! Hakuna maji! Nasi tunachukia sana chakula hiki dunii!” **6** Ndipo Bwana akapeleka nyoka wenye sumu katikati yao; wakawauma watu, nao na kusema, “Tumetenda dhambi wakati tuliponena dhidi ya Bwana na dhidi yako. Mwombe Bwana ili hao watu. **8** Bwana akamwambia Mose, “Tengeneza nyoka wa shaba na umweke juu ya mti; ye yote aliumentu na nyoka ana weza kumtazama na akaishi shaba na kumweka juu ya mti. Kisha wakati mtu yeyote aliumwa na nyoka, naye akamtazama yule nyoka wa shaba, alishii. **10** Waisraeli waliedeela na safari yao na wakapiga kambi huko Obothi. **11** Kisha wakaondoka Obothi na kupiga kambi huko Iye-Abarimu, katika jangwa linalotazamana na Moabu kuelekeea mawio ya jua. **12** Kutoka hapo waliedeela mbele wakapiga kambi kwenye Bonde la Zeredi. **13** Wakasafiri kutoka hapo na kupiga kambi kando ya Mto Arnoni, amba uko katika jangwa lililoenea hadi nchi ya Waamori. Arnoni ni mpaka wa Moabu, kati ya Moabu na Waamori. **14** Ndiyo sababu Kitabu cha Vita vya Bwana kinasema: “...Mji wa Wahebu nchini Seifa na mabonde ya Arnoni, **15** na miteremko ya mabonde inayofika hadi mji wa Ari na huelekeea mpakanu mwa Moabu.” **16** Kutoka hapo waliedeela mbele hadi kisima cha Beeri; kwenye kisima ambacho Bwana alimwambia Mose, “Wakusanye watu pamoja, nami nitawapa maji.” **17** Kisha Israeli akaimba wimbo huu: “Bubujika, ee kisima! Imba kuhusu maji, **18** kuhusu kisima ambacho kilichimbwa na wakuu, ambacho watu mashuhuri walikifukua, watu mashuhuri wakiwa na fimbo za utawala na bakora.” Kisha wakatoka jangwani kwenda Matana, **19** kutoka Matana wakafika Nahalieli, kutoka Nahalieli wakafika Bamothi, **20** na kutoka Bamothi wakafika kwenye bonde lililoko Moabu, mahali ambapo kilele cha Pisga kinatazamana na nyika. **21** Israeli akawatuma wajumbe kumwambia Sihoni mfalme wa Waamori: **22** “Uturuhusu tupite katika nchi yako. Hatutageuka kando kwenda katika mashamba au mashamba ya mizabibu, ama kunywa maji kutoka kisima chocohote. Tutasafiri kwenye njia kuu ya mfalme hata tutakapokuwa tumekwisha kupita katika nchi yako.” **23** Lakini Sihoni hakumruhusu Israeli apite katika nchi yake. Alilikutanisha jeshi lake lote, wakaondoka kwenda jangwani ili kupigana na Israeli. Alipofika huko Yahazi, akapigana na Israeli. **24** Hata hivyo, Israeli alimshinda kwa upanga na kuiteka ardhi yake kutoka Arnoni mpaka Yaboki, lakini ni hadi kufikia nchi ya Waamoni tu, kwa sababu mipaka yake ilikuwa imezungushwa ukuta. **25** Israeli akaiteka miji yote ya Waamori na kuikalia, pamoja na Heshboni na makazi yote yanayoizunguka. **26** Heshboni ulikuwa mji wa Sihoni mfalme wa Waamori, ambaye alikuwa amepigana dhidi ya mfalme wa Moabu aliyetangulia na akawa amechukua ardhi yake yote mpaka Arnoni. **27** Ndiyo sababu watunga mashairi husema: “Njoo Heshboni na ujengwe tena; mji wa Sihoni na ufanywe upya. **28** Moto uliwa kutoka Heshboni, mwali wa moto kutoka mji wa Sihoni. Uliteketeza Ari ya Moabu, raiya wa mahali pa Arnoni palipoinuka. **29** Ole wako, ee Moabu! Umeharibiwa, enyi watu wa Kemosh! Amewatoa wanawe kuwa wakimbizi, na binti zake kama mateka kwa Mfalme Sihoni wa Waamori. **30** Lakini tumewashinda; Heshboni umeharibiwa hadi Diboni. Tumebomoa hadi kufikia Nofa, ulioenea hadi aliyeumwa na nyoka ana weza kumtazama na akaishi Medeba.” **31** Kwa hiyo Israeli akaishi katika nchi tena. **32** Baada ya Mose kutuma wapelelezi kwenda mji wa Yazeri, Waisraeli waliteka viunga nya mji huo na kuwafukuza Waamori waliokuwa wanaishi huko. **33** Kisha wakageuka na kwenda katika njia inayoelekea Bashani, naye Ogu mfalme wa Bashani pamoa na jeshi lake lote wakatoka kupigana nao huko Edrei. **34** Bwana akamwambia Mose, “Usimwogope Ogu, kwa sababu nimeshamkabidhi mikononi mwako, pamoa na jeshi lake lote na nchi yake. Mtendee kama ulivymontenda Sihoni mfalme wa Waamori, ambaye alitawala huko Heshboni.” **35** Kwa hiyo wakamuua, pamoa na wanawe na jeshi lake lote, bila ya kumwacha hata mtu mmoja hai. Nao wakaimiliki nchi yake.

22 Kisha Waisraeli wakasafiri katika tambarare za Moabu na kupiga kambi kando ya Mto Jordani, ng’ambu ya Yeriko. **2** Basi Balaki mwana wa Sipori, aliona mambo yale yote ambayo Israeli aliwataende Waamori, **3** Moabu aliogopa, kwa kuwa walikuwepo watu wengi sana. Hakika, Moabu alijawa na hofu kubwa kwa sababu ya Waisraeli. **4** Wamoabu wakawaambia wazee wa Midiani, “Umati huu wa watu unakwenda kuramba kila kitu kinachotzunguka, kama maksai arambavyo majani ya shambani.” Kwa hiyo Balaki mwana wa Sipori, ambaye alikuwa mfalme wa Moabu wakati huo, **5** akatuma wajumbe kwenda kumwitwa Balaamu mwana wa Beori, ambaye alikuwa huko Pethori, karibu na Mto Frati, katika nchi yake ya kuzaliwa. Balaki akasema: “Taifa limekuja kutoka Misri, nao wamefunika uso wa nchi, nao wametua karibu nami. **6** Sasa uje kuwalaani watu hawa, kwa kuwa wana nguvu sana kuniliko. Kisha huenda nikaweza kuwashinda na kuwatoa nje ya nchi. Kwa kuwa ninajua kwamba, wale unaowabariki wanabarikiwa na wale unaowalaani wanalaaniwa.” **7** Wazee wa Moabu na wa Midiani wakaondoka, wakiwa wamechukua ada ya uaguzi. Walipokwenda kwa Balaamu, wakamweleza kile Balaki alikuwa amesema. **8** Balaamu akawaambia, “Mlale hapa usiku huu, nami nitawaleeta jibu lile Bwana atakalonipa.” Kwa hiyo wakuu wa Moabu wakakaa naye. **9** Mungu akamjia Balaamu na kumuuliza, “Watu gani hawa walio pamoja nawe?” **10** Balaamu akamwambia Mungu, “Balaki mwana wa Sipori, mfalme wa Moabu, alinipelekea ujumbe huu: **11** ‘Taifa ambalo limekuja kutoka Misri limefunika uso wa nchi. Sasa uje unilaanie hao watu. Kisha huenda nitawenza kupigana nao na

kuwafukuza.” **12** Lakini Bwana akamwambia Balaamu, “Usiende pamoa nao. Hupaswi kulaani watu hao, kwa kuwa wamebarikiwa.” **13** Asubuhi iliyofuata Balaamu akaamka, akawaambia wakuu wa Balaki, “Rudini katika nchi yenu, kwa kuwa Bwana amenikataza nisiende pamoa nanyi.” **14** Kwa hiyo wakuu wa Moabu wakarudi kwa Balaki na kumwambia, “Balaamu amekataa kuja pamoa nasi.” **15** Kisha Balaki akatuma wakuu wengine, wengi zaidi na wanaoheshimiwa zaidi kuliko wale wa kwanza. **16** Wakafika kwa Balaamu na kumwambia: “Balaki mwana wa Sipori amesema hivi: Usiruhusu kitu chocchote kikuzue kuja kwangu, **17** kwa sababu nitakulipa vizuri sana na kufanya lolote usemalo. Njoo unilaanie watu hawa.” **18** Lakini Balaamu akawajibu, “Hata kama Balaki angenipa jumba lake la kifalme likiwa limejazwa fedha na dhahabu, singeweza kufanya kitu chocchote kikubwa au kidogo ili kutenda kitu nye ya agizo la Bwana Mungu wangui. **19** Mlale hapa usiku huu kama wale wengine walivyofanya, nami nitatafuta ni nini kingine Bwana atakachoniambia.” **20** Usiku ule Bwana akamjia Balaamu na kumwambia, “Kwa kuwa watu hawa warmekuja kukuita wewe, nenda nao, lakini ufanye tu lile nitakalokuambia.” **21** Balaamu akaamka asubuhi, akatandika punda wake akaenda pamoa na wakuu wa Moabu. **22** Lakini Mungu alikasirika sana alipokwenda, naye malaika wa Bwana akasimama barabarani kumpinga. Balaamu alikuwa amepanda punda wake, na watumishi wake wawili walikuwa pamoa naye. **23** Wakati punda alipomwona malaika wa Bwana akiwa amesimama barabarani akiwa na upanga uliofutwa mkononi mwake, punda akageukia upande kuelekea shambani. Balaamu akampiga ili amrudishe barabarani. **24** Ndipo malaika wa Bwana akasimama katika njia nyembamba ilio kati ya mashamba mawili ya mizabibu, yakiwa na kuta pande zote mbili. **25** Punda alipomwona malaika wa Bwana, alijisukumiza karibu na ukuta, na kugandamiza mguu wa Balaamu ukutani. Ndipo Balaamu akampiga tena punda. **26** Kisha malaika wa Bwana akaendelea mbele na kusimama mahali pembamba ambapo hapakuwepo nafasi ya kugeuka, upande wa kulia wala wa kushoto. **27** Punda alipomwona malaika wa Bwana, alilala chini Balaamu angali amempanda, naye Balaamu akakasirika na kumpiga kwa fimbo yake. **28** Kisha Bwana akafungua kinywa cha punda, akamwambia Balaamu, “Nimekutendea nini kinachokufanya unipige mara hizi tatu?” **29** Balaamu akamjibu punda, “Umenifanya mjingi! Kama ningelikuwa na upanga mkononi mwangu, ningelikuua sasa hivi.” **30** Punda akamwambia Balaamu, “Je, mimi si punda wako mwenyewe, ambaye umenipanda siku zote, hadi leo? Je, nimekuwa na tabia ya kufanya hivi kwako?” Akajibu, “Hapani.” **31** Kisha Bwana akafungua macho ya Balaamu, naye akamwonia malaika wa Bwana amesimama barabarani akiwa amefuta upanga wake. Balaamu akainama, akaanguka kifudifudi. **32** Malaika wa Bwana akamuuliza Balaamu, “Kwa nini umempiga sababu njia yako imepotoka mbele yangu. **33** Punda aliniona na kunikwepa mara hizi tatu. Kama punda hangenikwepa, hakika ningekuwa nimeshakuwa sasa, lakini ningewachacha punda hai.” **34** Balaamu akamwambia malaika wa Bwana, “Nimetenda dhambi. Sikutambua kuwa umesimama barabarani kunizua. Basi kama haikupendezi, nitarudi.” **35** Malaika wa Balaamu akamwambia Balaamu, “Uende na watu hao, lakini useme tu lile nikuambialo.” Kwa hiyo Balaamu akaenda na wale wakuu wa Balaki. **36** Balaki aliposikia kuwa Balaamu anakuja, akatoka kumlaki katika mji nchi yake. **37** Balaki akamwambia Balaamu, “Je, sikukupelekeja jumbe za haraka? Kwa nini hukuu kwangu? Hivi kweli mimi siwezi kukulipa?” **38** Balaamu akajibu, “Vema, sasa nimekuja kwako. Lakini kwani nina uwezo wa kusema tu chocchote? Ni lazima niseme tu kile ambacho Mungu ataweka kinywani mwangu.” **39** Kisha Balaamu alikwenda na Balaki mpaka Kiriath-Husothi. **40** Balaki akatoa dhabihu ya ng’ombe na kondoo; baadhi yake akampa Balaamu na wakuu waliokuwa pamoa naye. **41** Asubuhi iliyofuata Balaki akamchukua Balaamu mpaka Bamoth-Baali, na kutoka huko Balaamu akawaona baadhi ya watu.

23 Balaamu akasema, “Nijengee hapa madhabahu saba, mmitayarishie mafahali saba na kondoo dume saba.” **2** Balaki akafanya kama Balaamu alivyo sema; hao wawili kila mmoja wao akatoa fahali mmoja na kondoo dume mmoja juu ya kila madhabahu. **3** Kisha Balaamu akamwambia Balaki, “Kaa hapa kando ya sadaka yako wakati mimi ninakwenda kando. Huenda Bwana atakuja kukutana nami. Lolote atakalonifunulia, nitakuambia.” Basi akaenda hata mahali peupe palipoinuka. **4** Mungu akakutana naye, kisha Balaamu akasema, “Nimekwisha kutengeneza madhabahu saba, na juu ya kila madhabahu nimetoa sadaka ya fahali mmoja na kondoo dume mmoja.” **5** Bwana akaweka ujumbe katika kinywa cha Balaamu na kusema, “Rudi kwa Balaki umpe ujumbe huu.” **6** Basi Balaamu akarudi kwa Balaki, akamkuta amesimama kando ya sadaka yake akiwa na wakuu wote wa Moabu. **7** Ndipo Balaamu akasema ujumbe wake: “Balaki amenileta kutoka Aramu, mfalme wa Moabu kutoka milima ya mashariki. Akasema, ‘Njoo, unilaanie Yakobo; njoo unishutumie Israeli.’ **8** Nitawejaze kuwalani, hao ambaa Mungu hajawalaani? Nitawejaze kuwashutumu hao ambaa Bwana hakuwashutumu? **9** Kutoka vileyi vyia miamba ninawaona, kutoka mahali palipoinuka ninawatazama. Ninaliona taifa ambalo wanaishi peke yao, nao hawahesabiwi kama mojawapo ya mataifa. **10** Ni nani awezaye kuhesabu mavumbi ya Yakobo, au kuhesabu robo ya Israeli? Mimi na nife kifo cha mtu mwenye haki, na mwisho wangu na uwe kama wao!” **11** Balaki akamwambia Balaamu, “Ni nini

ulichonitenda? Nimekuleta ulaani adui zangu, lakini ambaye huanguka kifudifudi, na ambaye macho yake wewe badala yake umewabarikil!” **12** Balaamu akajibu, yamefunguka: “Tazama jinsi yalivyo mazuri mahema “Je, hainipasi kusema kile Bwana anachoweka katika yako, ee Yakobo, maskani yako, ee Israel! **6** “Kama kinywa changu?” **13** Ndipo Balaki akamwambia, mabonde, yanaenea, kama bustani kando ya mto, kama “Twende pamoja mahali pengine ambapo unawenza miti ya udi iliyopandwa na Bwana, kama mierezi kando kuwaona; utawaona baadhi tu wala si wote. Nawe ya maji. **7** Maji yatatiririka kutoka ndoo zake; mbegu kutoka huko, unilaanie hao.” **14** Basi akampeleka yake itakuwa na maji tele. “Mfalme wake atakuwa kwenye shamba la Sofimu, juu ya kilele cha Mlima mkuu kuliko Mfalme Agagi; ufalme wake utatukuka. Pisga. Pale akajenga madhabahu saba na kutoa **8** “Mungu alimleta kutoka Misri; ye ye ana nguvu sadaka ya fahali na kondoo dume mmoja juu ya kila kama nyati. Anayarua mataifa yaliyo adui zake, na madhabahu. **15** Balaamu akamwambia Balaki, “Kaa kuvunja mifupa yao vipande; huwachoma hapa kando ya sadaka yako wakati ninapokwenda kwa mishale yake. **9** Hujikunyata na kuvizia kuonana na Mungu kule.” **16** Bwana akakutana kama simba, kama simba jike; nani anayethubutu na Balaamu, akaweka ujumbe katika kinywa chake kumwamsha? “Abarikiwe kila akubarikiye, na alaaniwe akasema, “Rudi kwa Balaki umpe ujumbe huu.” **17** Basi kila akulaaniye!” **10** Ndipo hasira ya Balaki ikawaka Balaamu akarudi kwa Balaki, akamkuta amesimama dhidi ya Balaamu. Akapiga mikono yake pamoja, kando ya sadaka yake, akiwa na wakuu wa Moabu. akamwambia Balaamu, “Nilikuita uje kuwalaani Balaki akamuuliza, “Je, Bwana amesema nini?” **18** adui zangu, lakini umewabariki mara hizi tatu. **11** Ndipo Balaamu akasema ujumbe wake: “Balaki, inuka Sasa ondoka upesi uende nyumbani! Mimi nilisema na usikilize, nisikie mimi, wewe mwana wa Sipori. nitakuzawadia vizuri sana, lakini Bwana amekuzuua **19** Mungu si mtu, hata aseme uongo, wala ye ye si usizawadiwe.” **12** Balaamu akamwambia Balaki, mwanadamu, hata ajute. Je, anasema, kisha asitende? “Je, hukumbuki jinsi nilivyowaambia wajumbe Je, anaahidi, asitimizie? **20** Nimepokea agizo kubariki; uliowatuma kwangu? Niliwaambia hivi, **13** ‘Hata amebariki, nami siwezi kubadilisha. **21** “Haijaonekana ikiwi Balaki angenipa jumba lake la kifalme likiwa bahati mbaya katika Yakobo, wala taabu katika limejazwa fedha na dhahabu, nisingeweza kufanya Israeli. Bwana, Mungu wao yu pamoja nao, nayo kitu chochote kwa matakwa yangu, kikiwa kizuri au sauti kuu ya Mfalme imo katikati yao. **22** Mungu kibaya, kwenda kinyume na agizo la Bwana, nami aliwatoa kutoka Misri; wao wana nguvu za nyati. **23** imenipasa kusema tu kile Bwana atakachosemi?” **14** Hakuna uchawi dhidi ya Yakobo, wala hakuna uaguzi Sasa ninarudi kwa watu wangu. Lakini njoo, nikuonye dhidi ya Israeli. Sasa itasemwa kuhusu Yakobo na kuhusu kile watu hawa watakachowatenda watu wako Israeli, ‘Tazama yale Mungu aliyotenda’ **24** Taifa siku zijazo.” **15** Kisha Balaamu akatoa ujumbe wake: lainuka kama simba jike; linajiuua kama simba “Ujumbe wa Balaamu mwana wa Beori, ujumbe wake ambaye hatulii mpaka amalize kurarua mawindo ye ye ambaye jicho lake linaona vizuri; **16** ujumbe yake na kunywa damu ya mawindo yake.” **25** Kisha wake ye ye ambaye husikia maneno ya Mungu, ambaye Balaki akamwambia Balaamu, “Usiwalaani kabisa, ana maarifa kutoka kwa Aliye Juu Sana, huona maono wala usiwariki kabisa!” **26** Balaamu akajibu, “Je, kutoka Mwenyezi, ambaye huanguka kifudifudi na sikukuambia ni lazima nifanye lolote analoseo ambaye macho yake yamefunguka: **17** “Namwona Bwana?” **27** Basi Balaki akamwambia Balaamu, “Njoo, ye ye, lakini si sasa; namtazama ye ye, lakini si karibu. nikupeleke mahali pengine. Huenda itampendeza Nyota itatoka kwa Yakobo, fimbo ya ufalme itainuka Mungu kukuruhusu unilaanie hao watu kutoka mahali kutoka kwa Israeli. Atawaponda Wamoabo vipaji hapo.” **28** Balaki akamchukua Balaamu juu ya Mlima Peori, unaotazama na nyika. **29** Balaamu akasema, “Nijengee hapa madhabahu saba, uandaе mahafahali saba na kondoo dume saba kwa ajili yangu.” **30** Balaki akafanya kama Balaamu alivyosema, kisha akatoa sadaka ya fahali mmoja na kondoo dume mmoja juu ya kila madhabahu.

24 Basi Balaamu alipoona imempendeza Bwana kubariki Israeli, hakuendelea tena kutafuta uchawi kama nyakati nyingine, bali aligeuza uso wake kuelekea nyikani. **2** Balaamu alipotazama nje na kuona Israeli amepiga kambi kabilia kwa kabilia, Roho wa Mungu akawa juu yake, **3** naye akatoa ujumbe wake: “Ujumbe wa Balaamu mwana wa Beori, ujumbe wake ye ye ambaye jicho lake linaona vizuri; **4** ujumbe wake ye ye ambaye husikia maneno ya Mungu, ambaye huona maono kutoka kwa Mwenyezi,

ambaye huanguka kifudifudi, na ambaye macho yake yako, ee Yakobo, maskani yako, ee Israel! **6** “Kama kinywa changu?” **13** Ndipo Balaki akamwambia, mabonde, yanaenea, kama bustani kando ya mto, kama “Twende pamoja mahali pengine ambapo unawenza miti ya udi iliyopandwa na Bwana, kama mierezi kando kuwaona; utawaona baadhi tu wala si wote. Nawe ya maji. **7** Maji yatatiririka kutoka ndoo zake; mbegu kutoka huko, unilaanie hao.” **14** Basi akampeleka yake itakuwa na maji tele. “Mfalme wake atakuwa kwenye shamba la Sofimu, juu ya kilele cha Mlima mkuu kuliko Mfalme Agagi; ufalme wake utatukuka. Pisga. Pale akajenga madhabahu saba na kutoa **8** “Mungu alimleta kutoka Misri; ye ye ana nguvu sadaka ya fahali na kondoo dume mmoja juu ya kila kama nyati. Anayarua mataifa yaliyo adui zake, na madhabahu. **15** Balaamu akamwambia Balaki, “Kaa kuvunja mifupa yao vipande; huwachoma hapa kando ya sadaka yako wakati ninapokwenda kwa mishale yake. **9** Hujikunyata na kuvizia kuonana na Mungu kule.” **16** Bwana akakutana kama simba, kama simba jike; nani anayethubutu na Balaamu, akaweka ujumbe katika kinywa chake kumwamsha? “Abarikiwe kila akubarikiye, na alaaniwe akasema, “Rudi kwa Balaki umpe ujumbe huu.” **17** Basi kila akulaaniye!” **10** Ndipo hasira ya Balaki ikawaka Balaamu akarudi kwa Balaki, akamkuta amesimama dhidi ya Balaamu. Akapiga mikono yake pamoja, kando ya sadaka yake, akiwa na wakuu wa Moabu. akamwambia Balaamu, “Nilikuita uje kuwalaani Balaki akamuuliza, “Je, Bwana amesema nini?” **18** adui zangu, lakini umewabariki mara hizi tatu. **11** Ndipo Balaamu akasema ujumbe wake: “Balaki, inuka Sasa ondoka upesi uende nyumbani! Mimi nilisema na usikilize, nisikie mimi, wewe mwana wa Sipori. nitakuzawadia vizuri sana, lakini Bwana amekuzuua **19** Mungu si mtu, hata aseme uongo, wala ye ye si usizawadiwe.” **12** Balaamu akamwambia Balaki, mwanadamu, hata ajute. Je, anasema, kisha asitende? “Je, hukumbuki jinsi nilivyowaambia wajumbe Je, anaahidi, asitimizie? **20** Nimepokea agizo kubariki; uliowatuma kwangu? Niliwaambia hivi, **13** ‘Hata amebariki, nami siwezi kubadilisha. **21** “Haijaonekana ikiwi Balaki angenipa jumba lake la kifalme likiwa bahati mbaya katika Yakobo, wala taabu katika limejazwa fedha na dhahabu, nisingeweza kufanya Israeli. Bwana, Mungu wao yu pamoja nao, nayo kitu chochote kwa matakwa yangu, kikiwa kizuri au sauti kuu ya Mfalme imo katikati yao. **22** Mungu kibaya, kwenda kinyume na agizo la Bwana, nami aliwatoa kutoka Misri; wao wana nguvu za nyati. **23** imenipasa kusema tu kile Bwana atakachosemi?” **14** Hakuna uchawi dhidi ya Yakobo, wala hakuna uaguzi Sasa ninarudi kwa watu wangu. Lakini njoo, nikuonye dhidi ya Israeli. Sasa itasemwa kuhusu Yakobo na kuhusu kile watu hawa watakachowatenda watu wako Israeli, ‘Tazama yale Mungu aliyotenda’ **24** Taifa siku zijazo.” **15** Kisha Balaamu akatoa ujumbe wake: lainuka kama simba jike; linajiuua kama simba “Ujumbe wa Balaamu mwana wa Beori, ujumbe wake ambaye hatulii mpaka amalize kurarua mawindo ye ye ambaye jicho lake linaona vizuri; **16** ujumbe yake na kunywa damu ya mawindo yake.” **25** Kisha wake ye ye ambaye husikia maneno ya Mungu, ambaye Balaki akamwambia Balaamu, “Usiwalaani kabisa, ana maarifa kutoka kwa Aliye Juu Sana, huona maono wala usiwariki kabisa!” **26** Balaamu akajibu, “Je, kutoka Mwenyezi, ambaye huanguka kifudifudi na sikukuambia ni lazima nifanye lolote analoseo ambaye macho yake yamefunguka: **17** “Namwona Bwana?” **27** Basi Balaki akamwambia Balaamu, “Njoo, ye ye, lakini si sasa; namtazama ye ye, lakini si karibu. nikupeleke mahali pengine. Huenda itampendeza Nyota itatoka kwa Yakobo, fimbo ya ufalme itainuka Mungu kukuruhusu unilaanie hao watu kutoka mahali kutoka kwa Israeli. Atawaponda Wamoabo vipaji hapo.” **28** Balaki akamchukua Balaamu juu ya Mlima Peori, unaotazama na nyika. **29** Balaamu akasema, “Nijengee hapa madhabahu saba, uandaе mahafahali saba na kondoo dume saba kwa ajili yangu.” **30** Balaki akafanya kama Balaamu alivyosema, kisha akatoa sadaka ya fahali mmoja na kondoo dume mmoja juu ya kila madhabahu.

ambaye huanguka kifudifudi, na ambaye macho yake yako, ee Yakobo, maskani yako, ee Israel! **6** “Kama kinywa changu?” **13** Ndipo Balaki akamwambia, mabonde, yanaenea, kama bustani kando ya mto, kama “Twende pamoja mahali pengine ambapo unawenza miti ya udi iliyopandwa na Bwana, kama mierezi kando kuwaona; utawaona baadhi tu wala si wote. Nawe ya maji. **7** Maji yatatiririka kutoka ndoo zake; mbegu kutoka huko, unilaanie hao.” **14** Basi akampeleka yake itakuwa na maji tele. “Mfalme wake atakuwa kwenye shamba la Sofimu, juu ya kilele cha Mlima mkuu kuliko Mfalme Agagi; ufalme wake utatukuka. Pisga. Pale akajenga madhabahu saba na kutoa **8** “Mungu alimleta kutoka Misri; ye ye ana nguvu sadaka ya fahali na kondoo dume mmoja juu ya kila kama nyati. Anayarua mataifa yaliyo adui zake, na madhabahu. **15** Balaamu akamwambia Balaki, “Kaa kuvunja mifupa yao vipande; huwachoma hapa kando ya sadaka yako wakati ninapokwenda kwa mishale yake. **9** Hujikunyata na kuvizia kuonana na Mungu kule.” **16** Bwana akakutana kama simba, kama simba jike; nani anayethubutu na Balaamu, akaweka ujumbe katika kinywa chake kumwamsha? “Abarikiwe kila akubarikiye, na alaaniwe akasema, “Rudi kwa Balaki umpe ujumbe huu.” **17** Basi kila akulaaniye!” **10** Ndipo hasira ya Balaki ikawaka Balaamu akarudi kwa Balaki, akamkuta amesimama dhidi ya Balaamu. Akapiga mikono yake pamoja, kando ya sadaka yake, akiwa na wakuu wa Moabu. akamwambia Balaamu, “Nilikuita uje kuwalaani Balaki akamuuliza, “Je, Bwana amesema nini?” **18** adui zangu, lakini umewabariki mara hizi tatu. **11** Ndipo Balaamu akasema ujumbe wake: “Balaki, inuka Sasa ondoka upesi uende nyumbani! Mimi nilisema na usikilize, nisikie mimi, wewe mwana wa Sipori. nitakuzawadia vizuri sana, lakini Bwana amekuzuua **19** Mungu si mtu, hata aseme uongo, wala ye ye si usizawadiwe.” **12** Balaamu akamwambia Balaki, mwanadamu, hata ajute. Je, anasema, kisha asitende? “Je, hukumbuki jinsi nilivyowaambia wajumbe Je, anaahidi, asitimizie? **20** Nimepokea agizo kubariki; uliowatuma kwangu? Niliwaambia hivi, **13** ‘Hata amebariki, nami siwezi kubadilisha. **21** “Haijaonekana ikiwi Balaki angenipa jumba lake la kifalme likiwa bahati mbaya katika Yakobo, wala taabu katika limejazwa fedha na dhahabu, nisingeweza kufanya Israeli. Bwana, Mungu wao yu pamoja nao, nayo kitu chochote kwa matakwa yangu, kikiwa kizuri au sauti kuu ya Mfalme imo katikati yao. **22** Mungu kibaya, kwenda kinyume na agizo la Bwana, nami aliwatoa kutoka Misri; wao wana nguvu za nyati. **23** imenipasa kusema tu kile Bwana atakachosemi?” **14** Hakuna uchawi dhidi ya Yakobo, wala hakuna uaguzi Sasa ninarudi kwa watu wangu. Lakini njoo, nikuonye dhidi ya Israeli. Sasa itasemwa kuhusu Yakobo na kuhusu kile watu hawa watakachowatenda watu wako Israeli, ‘Tazama yale Mungu aliyotenda’ **24** Taifa siku zijazo.” **15** Kisha Balaamu akatoa ujumbe wake: lainuka kama simba jike; linajiuua kama simba “Ujumbe wa Balaamu mwana wa Beori, ujumbe wake ambaye hatulii mpaka amalize kurarua mawindo ye ye ambaye jicho lake linaona vizuri; **16** ujumbe yake na kunywa damu ya mawindo yake.” **25** Kisha wake ye ye ambaye husikia maneno ya Mungu, ambaye Balaki akamwambia Balaamu, “Usiwalaani kabisa, ana maarifa kutoka kwa Aliye Juu Sana, huona maono wala usiwariki kabisa!” **26** Balaamu akajibu, “Je, kutoka Mwenyezi, ambaye huanguka kifudifudi na sikukuambia ni lazima nifanye lolote analoseo ambaye macho yake yamefunguka: **17** “Namwona Bwana?” **27** Basi Balaki akamwambia Balaamu, “Njoo, ye ye, lakini si sasa; namtazama ye ye, lakini si karibu. nikupeleke mahali pengine. Huenda itampendeza Nyota itatoka kwa Yakobo, fimbo ya ufalme itainuka Mungu kukuruhusu unilaanie hao watu kutoka mahali kutoka kwa Israeli. Atawaponda Wamoabo vipaji hapo.” **28** Balaki akamchukua Balaamu juu ya Mlima Peori, unaotazama na nyika. **29** Balaamu akasema, “Nijengee hapa madhabahu saba, uandaе mahafahali saba na kondoo dume saba kwa ajili yangu.” **30** Balaki akafanya kama Balaamu alivyosema, kisha akatoa sadaka ya fahali mmoja na kondoo dume mmoja juu ya kila madhabahu.

25 Israeli alipokuwa akiaa Shitimu, wanaume wa Israeli walianza kuzini na wanawake wa Kimoabu, **2** ambao waliwaalika kushiriki katika kutoa kafara kwa miungu yao. Watu wakala na kusujudu mbele ya miungu hii. **3** Kwa hiyo Israeli akaungana katika kumwabudu Baali wa Peori. Hasira ya Bwana ikawaka dhidi yao. **4** Bwana akamwambia Mose, "Uwachukue viongozi wote wa watu hawa, uwaue na uwakeke hadharani mchana peupe mbele za Bwana, ili hasira kali ya Bwana iweze kuondoka kwa Israeli." **5** Kwa hiyo Mose akaawaambia waamu ni wa Israeli, "Kila mmoja wenu lazima awaue wale wanaume wenu, walioshiriki katika kumwabudu Baali wa Peori." **6** Ndipo mwanaume wa Kiisraeli akamleta mwanaamke wa Kimidiani katika jamaa yake palepale mbele ya Mose na mukutano wote wa Israeli walipokuwa wakilia kwenye lango la Hema la Kukutania. **7** Finehasi mwana wa Eleazari, mwana wa kuhani Aroni, alipoona jambo hili, akaondoka kwenye kusanyiko, akachukua mkuki mkononi mwake, **8** akamfuata yule Mwisraeli ndani ya hema. Akawachoma mkuki wote wawili kwa pamoja, ukapenya kwenye mwili wa yule Mwisraeli na mwili wa yule mwanamke. Ndipo tauni iliyokuwepo dhidi ya Waisraeli ikakoma. **9** Lakini wale walikufuka kwa hiyo tauni walikuwa watu 24,000. **10** Bwana akamwambia Mose, **11** "Finehasi mwana wa Eleazari, mwana wa kuhani Aroni, amegeuza hasira yangu mbali na Waisraeli, kwa sababu alikuwa na vivu kama nilio nao kwa heshima yangu mionganii mwao, hata kwamba kwa vivu wangu sikuwaangamiza. **12** Kwa hiyo mwambie Finehasi ninafanya Agano langu la amani naye. **13** Yeye pamoja na wazao wake watakuwa na Agano la ukuhani milele, kwa sababu alikuwa na vivu kwa ajili ya heshima ya Mungu wake, na akafanya upatanisho kwa Waisraeli." **14** Jina la Mwisraeli ambaye aliuawa pamoja na mwanaamke wa Kimidiani ni Zimri mwana wa Salu, kiongozi wa jamaa ya Simeoni. **15** Jina la mwanaamke wa Kimidiani aliyeuwa ni Kozbi binti wa Suri, aliyekuwa mkuu wa kabilia la jamaa ya Wamidiani. **16** Bwana akamwambia Mose, **17** "Watendenei Wamidiani kama adui na mwaue, **18** kwa sababu wao waliwatedeenda kama adui wakati waliwadanganya katika tukio la Peori na dada yao Kozbi, binti wa kiongozi wa Kimidiani, mwanaamke ambaye aliuawa wakati tauni ilikuja kama matokeo ya tukio la Peori."

kwanza wa Israeli, walikuwa: kutoka kwa Hanoki, ukoo wa Wahanoki; kutoka kwa Palu, ukoo wa Wapalu; **6** kutoka kwa Hesroni, ukoo wa Wahesroni; kutoka kwa Karmi, ukoo wa Wakarmi. **7** Hizi zilikuwa ndizo koo za Reuben; wale waliohesabiwa walikuwa 43,730. **8** Mwana wa Palu alikuwa Eliabu, **9** nao wana wa Eliabu walikuwa Nemueli, Dathani na Abiram. Hawa wawili Dathani na Abiram ndio walikuwa maafisa wa jumuia ambao walimwasi Mose na Aroni, na walikuwa mionganii mwa wafuasi wa Kora wakati walimwasi Bwana. **10** Ardhi ilifunua kinywa chake na kuameza pamoja na Kora, ambaye wafuasi wake walikufa wakati moto ulipowateketeza wanaume 250. Nao walikuwa kama alama ya onyo. **11** Pamoja na hayo, hao ukoo wa Kora hawakufa. **12** Wazao wa Simeoni kwa koo zao walikuwa: kutoka kwa Nemueli, ukoo wa Wanemueli; kutoka kwa Yamini, ukoo wa Wayamini; kutoka wa Yakini, ukoo wa Wayakin; **13** kutoka kwa Zera, ukoo wa Wazera; kutoka kwa Shauli, ukoo wa Washauli. **14** Hizi ndizo koo za Simeoni; walikuwa 22,200. **15** Wazao wa Gadi kwa koo zao walikuwa: kutoka kwa Sifoni, ukoo wa Wasifoni; kutoka kwa Hagi, ukoo wa Wahagi; kutoka kwa Shuni, ukoo wa Washuni; **16** kutoka kwa Ozni, ukoo wa Waozni; kutoka kwa Eri, ukoo wa Waeri; **17** kutoka kwa Arodi, ukoo wa Waarodi; kutoka kwa Areli, ukoo wa Waareli. **18** Hizi ndizo zilizokuwa koo za Gadi; wale waliohesabiwa walikuwa 40,500. **19** Eri na Onani walikuwa wana wa Yuda, lakini walifia huko Kanaani. **20** Wazao wa Yuda kwa koo zao walikuwa: kutoka kwa Shela, ukoo wa Washela; kutoka kwa Peresi, ukoo wa Waperesi; kutoka kwa Zera, ukoo wa Wazera. **21** Wazao wa Peresi walikuwa: kutoka kwa Hesroni, ukoo wa Wahesroni; kutoka kwa Hamuli, ukoo wa Wahamuli. **22** Hizi ndizo zilizokuwa koo za Yuda; wale waliohesabiwa walikuwa 76,500. **23** Wazao wa Isakari kwa koo zao walikuwa: kutoka kwa Tola, ukoo wa Watola; kutoka kwa Puva, ukoo wa Wapuva; **24** kutoka kwa Yashhubu, ukoo wa Wayashhubu; kutoka kwa Shimroni, ukoo wa Washimroni. **25** Hizi ndizo zilizokuwa koo za Isakari; wale waliohesabiwa walikuwa 64,300. **26** Wazao wa Zubuloni kwa koo zao walikuwa: kutoka kwa Seredi, ukoo wa Waseredi; kutoka kwa Eloni, ukoo wa Waeloni; kutoka kwa Yaleeli, ukoo wa Wayaleeli. **27** Hizi ndizo zilizokuwa koo za Zubuloni, wale waliohesabiwa walikuwa 60,500. **28** Wazao wa

26 Baada ya hiyo tauni, Bwana akamwambia Mose na Eleazar mwana wa kuhani Aroni, **2** “Hesabu jumuiya yote ya Kiisraeli kwa jamaa zao, wale wote wenye umri wa miaka ishirini na zaidi, ambao wanawea kutumika katika jeshi la Israeli.” **3** Hivyo Mose na kuhani Eleazar wakazungumza na watu kwenye nchi tambarare ya Moabu, ng’ambo ya Yordani kutokea Yeriko, wakasema, **4** “Hesabuni wanaume wenye umri wa miaka ishirini na zaidi, kama Bwana alivyomwagiza Mose.” Hawa ndio Waisraeli walitoka Misri: **5** Wazao wa Reuben, mwana mzaliwa wa Roseli kwa koo zao kutoka kwa Manase na kwa Efraimu walikuwa: **29** Wazao wa Manase: kutoka kwa Makiri, ukoo wa Wamakiri (Makiri alikuwa baba wa Gileadi); kutoka kwa Gileadi, ukoo wa Wagileadi. **30** Hawa ndio waliokuwa wazao wa Gileadi: kutoka kwa Iezeri, ukoo wa Waiezeri; kutoka kwa Heleki, ukoo wa Waheleki; **31** kutoka kwa Asirieli, ukoo wa Waasirieli; kutoka kwa Shekemu, ukoo wa Washekemu; **32** kutoka kwa Shemida, ukoo wa Washemida; kutoka kwa Heferi, ukoo wa Waheferi. **33** (Selofehadi mwana wa Heferi hakuzaa wana, bali alikuwa na watoto wa kike tu, ambao majina yao yalikuwa Mahla, Noa,

Hogla, Milka na Tirsa.) **34** Hizi ndizo zilizokuwa koo za Manase; wale waliohesabiwa walikuwa 52,700. **35** Hawa walikuwa wazao wa Efraimu kwa koo zao: kutoka kwa Shuthela, ukoo wa Washuthela; kutoka kwa Beker, ukoo wa Wabeker; kutoka kwa Tahani, walikuwa 23,000. Wao hawakuhesabiwa pamoja na ukoo wa Watahani; **36** Hawa ndio walikuwa wazao wa Shuthela: kutoka kwa Erani, ukoo wa Waerani. **37** Hizi ndizo zilizokuwa koo za Efraimu; wale waliohesabiwa walikuwa 32,500. Hawa ndio waliokuwa wazao wa Yosefu kwa koo zao. **38** Wazao wa Benyamin kwa kutoka kwa Ashbeli, ukoo wa Waashbeli; kutoka kwa Ahiram, ukoo wa Waahiramu; **39** kutoka kwa Shufamu, ukoo wa Washufamu; kutoka kwa Hufamu, ukoo wa Wahufamu. **40** Wazao wa Bela kutoka kwa Ardi na Naamani walikuwa: kutoka kwa Ardi, ukoo wa Waardi; kutoka kwa Naamani, ukoo wa Wanaamani. **41** Hizi ndizo zilizokuwa koo za Benyamin; wale waliohesabiwa walikuwa 45,600. **42** Hawa ndio waliokuwa wazao wa Dani kwa koo zao: kutoka kwa Shuhamu, ukoo wa Washuhamu. Hizi ndizo zilizokuwa koo za Dani: **43** Wote walikuwa koo za Washuhamu; wale waliohesabiwa walikuwa 64,400. **44** Wazao wa Asheri kwa koo zao walikuwa: kutoka kwa Imna, ukoo wa Waimna; kutoka kwa Ishvi, ukoo wa Waishvi; kutoka kwa Beria, ukoo wa Waberia; **45** kutoka kwa wazao wa Beria: kutoka kwa Heberi, ukoo wa Waheberi; kutoka kwa Malkiel, ukoo wa Wamalkiel. **46** (Asheri alikuwa na binti aliyeitwa Sera.) **47** Hizi ndizo zilizokuwa koo za Asheri; wale waliohesabiwa walikuwa 53,400. **48** Wazao wa Naftali kwa koo zao walikuwa: kutoka kwa Yaseeli, ukoo wa Wayaseeli; kutoka kwa Guni, ukoo wa Waguni; **49** kutoka kwa Yeseri, ukoo wa Wayeseri; kutoka kwa Shilemu, ukoo wa Washilemu. **50** Hizi ndizo zilizokuwa koo za Naftali; wale waliohesabiwa walikuwa 45,400. **51** Jumla ya hesabu ya wanaume wa Israeli ilikuwa 601,730. **52** Bwana akamwambia Mose, **53** “Watagawiwa nchi kama urithi kwa kulingana na hesabu ya majina. **54** Kundi kubwa zaidi lipe urithi mkubwa zaidi, na kundi dogo zaidi lipewe urithi mdogo zaidi; kila kundi litapokewa urithi wake kulingana na hesabu ya wale walioorodheshwa. **55** Hakikisha kuwa nchi inagawanywa kwa kura. Kile kitakachorithiwa na kila kikundi kitakuwa kwa kulingana na majina ya kabilia la babu yao. **56** Kila urithi utagawanywa kwa kura mionganoni mwa makundi makubwa na madogo.” **57** Hawa walikuwa Walawi ambaio walihesabiwa kwa koo zao: kutoka kwa Gershoni, ukoo wa Wagershoni; kutoka kwa Kohathi, ukoo wa Wakohathi; kutoka kwa Merari, ukoo wa Wamerari. **58** Hizi pia zilikuwa koo za Walawi: ukoo wa Walibni; ukoo wa Wahebron; ukoo wa Wamahli; ukoo wa Wamushi; ukoo wa wana wa Kora. (Kohathi alikuwa baba aliyeemzaa Amramu; **59** jina la mke wa Amramu ni Yokebedi, naye pia alikuwa mzao wa Lawi, ambaye alizaliwa kwa Walawi nchini Misri. Alimzalia Amramu: Aroni, Mose na dada yao Miriamu. **60** Aroni alikuwa baba yake Nadabu na Abihu, Eleazari na Ithamari. **61** Lakini Nadabu za Bwana kwa moto usioruhusiwa.) **62** Wanaume wote wa Walawi wa umri wa mwezi mmoja na zaidi waisraeli wengine kwa sababu hawakupokea urithi na Mose na kuhanai Eleazari wakati waliwhesabu na Mose na kuhanai Aroni wakati waliwhesabu na Waisraeli katika Jangwa la Sinai. **65** Kwa maana Bwana alikuwa amewaambia hao Waisraeli hakika wangekufa huko jangwani, wala hakuna mmoja wao aliyeachwa, isipokuwa Kalebu mwana wa Yefune na Joshua mwana wa Nuni.

27 Binti za Selofehadi mwana wa Heferi, mwana wa Gileadi, mwana wa Makiri, mwana wa Manase, walikuwa wa koo za Manase mwana wa Yosefu. Majina ya hao binti yalikuwa Mahla, Noa, Hogla, Milka na Tirsa. Walikaribia **2** ingilio la Hema la Kukutania na kusimama mbele ya Mose, kuhanai Eleazari, viongozi na kusanyiko lote, wakasema, **3** “Baba yetu alikuwa jangwani. Hakuwa mionganoni mwa wafuasi wa Kora, ambaio walifungamana pamoja dhidi ya Bwana, lakini alikuwa kwa ajili ya dhambi yake mwenyewe na hakuacha wana. **4** Kwa nini jina la baba yetu lifutike kutoka ukoo wake kwa sababu hakuwa na mwana? Tupati milki mionganoni mwa ndugu za baba yetu.” **5** Kwa hiyo Mose akalileta shauri lao mbele za Bwana, **6** naye Bwana akamwambia Mose, **7** “Wanachosema binti za Selofehadi ni sawa. Ni lazima kwa hakika uwape milki kama urithi mionganoni mwa ndugu za baba yao, na kubadili urithi wa baba yao uwe wao. **8** “Waambie Waisraeli, ‘Ikiwa mtu atakufa naye hakuacha mwana, utampa binti yake urithi wake. **9** Ikiwa hana binti, wape ndugu zake wa kiume urithi wake. **10** Ikiwa hana ndugu wa kiume toa urithi wake kwa ndugu za baba yake. **11** Ikiwa baba yake hakuwa na ndugu wa kiume, toa urithi wake kwa ndugu wa karibu katika ukoo wake, ili aumiliki. Hili litakuwa dai la sheria kwa Waisraeli, kama Bwana alivyomwamuru Mose.” **12** Kisha Bwana akamwambia Mose, “Panda juu ya mlima huu katika kilele cha Abarimu uione nchi ambayo nimewapa Waisraeli. **13** Baada ya kuiona, wewe pia uitakusanya pamoja na watu wako kama ndugu yako Aroni alivyokusanya, **14** kwa kuwa jumuiya iliposai amri yangu kwenye maji katika Jangwa la Sini, wakati jumuiya ilipogombana nami, nyote wawili mliacha kuitii amri yangu ya kuniheshimu kama mtakatifu mbele ya macho yao.” (Haya yalikuwa maji ya Meriba huko Kadeshi, katika Jangwa la Sini.) **15** Mose akamwambia Bwana, **16** “Bwana, Mungu wa roho zote za wanadamu, na amteue mtu juu ya jumuiya hii **17** ili atoke na kuingia mbele yao,

atakayewaongoza katika kutoka kwao na kuingia sehemu ya kumi ya efa ya unga laini uliochanganywa kwao, ili watu wa Bwana wasiwe kama kondoo wasio na mafuta. Hii ni kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa, na mchungaji.” **18** Kwa hiyo Bwana akamwambia harufu nzuri, sadaka ya kuteketezwa iliyotolewa Mose, “Mchukue Yoshua mwana wa Nuni, mtu ambaye kwa moto kwa Bwana. **14** Pamoja na kila fahali Roho yuko ndani yake, uweke mkono juu yake. **19** kutakuwa na sadaka ya kinywaji nusu ya hini ya divai; Msimamishe mbele ya kuhani Eleazar pamoa na pamoa na kila kondoo dume, theluthi moja ya hini, kusanyiko lote, umpe maagizo mbele yao. **20** Mpe na pamoa na kila mwana-kondoo robo hini. Hii ni sehemu ya mamlaka yako ili jumuiya yote ya Waisraeli sadaka ya kuteketezwa ya kila mwezi itakayotolewa ipate kumtii. **21** Atasimama mbele ya kuhani Eleazar, kila mwandamo wa mwezi kwa mwaka. **15** Zaidi ya ambaye atapokea maamuzi kwa ajili yake, kwa kuuliza sadaka ya kawaida ya kuteketezwa pamoa na sadaka mbele za Bwana kwa ile Urimu. Kwa amri yake, yeje yake ya kinywaji, mbuzi mmoja dume atatolewa kwa na jumuiya yote ya Waisraeli watatoka, na kwa amri yake, wataingia.” **22** Mose akafanya kama Bwana Bwana kama sadaka ya dhambi. **16** “Katika siku ya aliviyomwagiza. Akamtwaan Yoshua na kumsimamisha kumi na nne ya mwezi wa kwanza, itafanyika Pasaka mbele ya kuhani Eleazar na kusanyiko lote. **23** Kisha ya Bwana. **17** Katika siku ya kumi na tano ya mwezi akaweka mikono yake juu ya kichwa cha Yoshua huo itakuwa sikuu; kwa siku saba mtakula mikate na kumpa maagizo, kama vile Bwana alivyoelekeza isiyotiwa chachu. **18** Katika siku ya kwanza mtakuwa kusanyiko takatifu, msifanye kazi za kawaida. **19** Leleti mbele za Bwana sadaka ya kuteketezwa, sadaka ya kuteketezwa ya mafahali wawili wachanga, kondoo dume mmoja na wana-kondoo dume saba wenye umri wa mwaka mmoja, wote wasio na dosari. **20** Pamoja na kila fahali, andaa sadaka ya nafaka sehemu tatu za kumi za efa za unga laini uliochanganywa na mafuta; pamoa na kondoo dume, andaa sehemu mbili za kumi za efa; **21** pia pamoa na kila mmoja wa wale wana-kondoo saba, andaa sehemu ya kumi ya efa. **22** Pia mtoe beberu mmoja kama sadaka ya dhambi ambaye atafanya upatanisho kwa ajili yenu. **23** Andaa hizi licha ya zile sadaka za kawaida za kuteketezwa za kila asubuhi. **24** Kwa njia hii andaa chakula cha sadaka ya kuteketezwa kila siku, kwa siku saba kama harufu nzuri impendezayo Bwana. Hii itaandaliwa licha ya ile sadaka ya kawaida ya kuteketezwa ya kila siku pamoa na sadaka yake ya kinywaji. **25** Siku ya saba mwe na kusanyiko takatifu na msifanye kazi zenu za kawaida. **26** “Siku ya malimbuko, mnapompletea Bwana sadaka ya nafaka mpya wakati wa Sikuu ya Majuma, mwe na kusanyiko takatifu na msifanye kazi zenu za kawaida. **27** Mlete sadaka ya kuteketezwa ya mafahali wawili wachanga, kondoo dume mmoja, na pia wana-kondoo saba wenye umri wa mwaka mmoja, kama harufu nzuri ya kumpendeza Bwana. **28** Pamoja na kila fahali itatolewa sadaka ya nafaka ya unga laini sehemu tatu za kumi za efa uliochanganywa na mafuta; pamoa na kondoo dume, andaa sehemu mbili za kumi za efa za unga laini; **29** na sehemu ya kumi ya efa ya unga laini kwa kila mmoja wa wana-kondoo saba. **30** Ongeza beberu mmoja kwa kufanya upatanisho kwa ajili yenu. **31** Andaa hizi sadaka pamoa na sadaka zake za vinywaji, kuwa nyongeza ya sadaka za kawaida za kuteketezwa, pamoa na sadaka yake ya nafaka. Hakikisha kuwa wanyama hao hawana dosari.

28 Bwana akamwambia Mose, **2** “Wape Waisraeli agizo hili na uwaambie: ‘Hakikisheni kwamba mnaniletea mimi kwa wakati uliowekwa chakula kwa ajili ya sadaka za kuteketezwa kwa moto, kama harufu nzuri ya kupendeza.’ **3** Waambie: ‘Hii ni sadaka ya kuteketezwa kwa moto mnayomtolea Bwana: wana-kondoo wawili wa mwaka mmoja wasio na dosari, kama sadaka ya kawaida ya kuteketezwa kila siku. **4** Andaa mwana-kondoo mmoja asubuhi na mwininge jioni, **5** kila mmoja atolewe pamoa na sadaka ya nafaka sehemu ya kumi ya efa ya unga laini uliochanganywa pamoa na robo ya hini ya mafuta ya zeituni. **6** Hii ni sadaka ya kawaida ya kuteketezwa ilioanzishwa katika Mlima Sinai kama harufu nzuri ya kupendeza, sadaka iliyotolewa kwa Bwana kwa moto. **7** Sadaka ya kinywaji itakayotolewa pamoa na kila mwana-kondoo ni robo ya hini ya kinywaji kilichochachuka. Mimiina sadaka ya kinywaji kwa Bwana mahali patakatifu. **8** Andaa yule mwana-kondoo wa pili jioni, pamoa na sadaka ya nafaka na sadaka ya kinywaji kama ulivyoefanya kwa ile sadaka nyingine ya asubuhi. Hii ni sadaka iliyotolewa kwa kuteketezwa kwa moto, harufu nzuri ya kupendeza Bwana. **9** “Siku ya Sabato, utatoa sadaka ya wana-kondoo wawili wa mwaka mmoja wasiokuwa na dosari pamoa na sadaka yake ya kinywaji na sadaka ya nafaka yenyeye uzito wa sehemu mbili za kumi za efa za unga laini uliochanganywa na mafuta. **10** Hii ni sadaka ya kuteketezwa itakayotolewa kwa ajili ya kila Sabato, pamoa na sadaka ya kawaida ya kuteketezwa na sadaka yake ya kinywaji. **11** “Siku ya kwanza ya kila mwezi, mtamleteea Bwana sadaka ya kuteketezwa ya fahali wawili wachanga, kondoo dume mmoja na wana-kondoo saba wa mwaka mmoja, wote wasiokuwa na dosari. **12** Pamoja na kila fahali, kutakuwa na sadaka ya nafaka ya unga laini sehemu tatu za kumi za efa, uliochanganywa na mafuta, pamoa na kondoo dume mmoja, sadaka ya nafaka ya unga laini uliochanganywa na mafuta; **13** pamoa na kila mwana-kondoo, sadaka ya nafaka yenyeye uzito wa

29 “Katika siku ya kwanza ya mwezi wa saba mtakuwa na kusanyiko takatifu na msifanye kazi ya kawaida. Ni siku kwa ajili yenu ya kupiga tarumbeta. **2** Mtatayarisha sadaka ya kuteketezwa

kama harufu nzuri impendezayo Bwana ya fahali na wanne wa mwaka mmoja, wote wasio na dosari. **21**
mmuja mchanga, kondoo dume mmoja, na wana- Pamoja na mafahali, kondoo dume, na wana-kondoo,
3 kondoo saba wa mwaka mmoja, wote wasio na dosari. andaeni sadaka zao za nafaka na sadaka za vinywaji,
Pamoja na fahali, andaeni sadaka ya nafaka sehemu kulingana na idadi iliyoinishwa. **22** Weka beberu
ya kumi tatu za efa za unga laini uliochanganywa na mmoja kama sadaka ya dhambi, kwa nyongeza ya
mafuta; kwa kondoo dume, andaa unga sehemu ya kawaida ya sadaka ya kuteketezwa, na sadaka yake ya
kumi mbili za efa; **4** na pamoja na wana-kondoo saba nafaka, pamoja na sadaka zao za vinywaji. **23** "Katika
kila mmoja aandalive na sehemu ya kumi ya efa ya siku ya nne andaeni mafahali wachanga kumi na
unga. **5** Ongeza beberu mmoja kama sadaka ya dhambi wawili, kondoo dume wawili, na wana-kondoo kumi
kufanya upatanisho kwa ajili yenu. **6** Hivi ni nyongeza na wanne wa mwaka mmoja, wote wasio na dosari. **24**
ya sadaka za kuteketezwa kila mwezi na kila siku Pamoja na mafahali, kondoo dume, na wana-kondoo,
pamoja na sadaka zake za nafaka na sadaka za vinywaji andaeni sadaka zao za nafaka na sadaka za vinywaji,
kama ilivyoainishwa. Ni sadaka zinazotolewa kwa kulingana na idadi iliyoinishwa. **25** Weka beberu
Bwana kwa moto, harufu inayopendeza. **7** "Kwenye mmoja kama sadaka ya dhambi, kwa nyongeza ya
siku ya kumi ya mwezi huu wa saba mtakuwa na kawaida ya sadaka ya kuteketezwa, na sadaka yake ya
kusanyiko takatifu. Mtajikana wenyewe na msifanye nafaka, pamoja na sadaka zao za vinywaji. **26** "Katika
kazi. **8** Toeni sadaka ya kuteketezwa ya fahali mmoja siku ya tano andaeni mafahali tisa, kondoo dume
mchanga, kondoo dume mmoja, na wana-kondoo wawili na wana-kondoo kumi na wanne wa mwaka
saba wa mwaka mmoja, wote wasio na dosari, kama mmoja, wote wasio na dosari. **27** Pamoja na mafahali,
harufu nzuri inayompendeza Bwana. **9** Pamoja na kondoo dume na wana-kondoo, andaeni sadaka zao
fahali, andaeni sadaka ya nafaka sehemu ya kumi za nafaka na sadaka za kinywaji kulingana na idadi
tatu za efa za unga laini uliochanganywa na mafuta; iliyoinishwa. **28** Ongeza beberu mmoja kama sadaka
pamoja na kondoo dume, sehemu ya kumi mbili za ya dhambi katika nyongeza ya sadaka ya kawaida ya
efa za unga laini; **10** na kwa kila mmoja wa wana- kuteketezwa na sadaka yake ya nafaka pamoja na
kondoo saba andaa sehemu ya kumi ya unga laini kwa kila mmoja. **11** Ongeza beberu mmoja kama sadaka
ya dhambi, katika nyongeza ya sadaka ya dhambi kuteketezwa na sadaka yake ya nafaka, na
kawaida zake za vinywaji. **12** "Katika siku ya kumi za nafaka na sadaka za vinywaji, kulingana na idadi
na tano ya mwezi wa saba, mtakuwa na kusanyiko ya dhambi, kwa nyongeza ya kawaida ya sadaka ya
sikukuu kwa Bwana kwa siku saba. **13** Toeni sadaka kuteketezwa, na sadaka yake ya nafaka, pamoja na
ya kuteketezwa mafahali wachanga kumi na watatu, sadaka zao za vinywaji. **32** "Katika siku ya saba
kondoo dume wawili, na wana-kondoo kumi na wanne andaeni mafahali wachanga kumi na wawili, kondoo
wa mwaka mmoja, wote wasio na dosari, kama harufu dume wawili, na wana-kondoo kumi na wanne wa
nzuri inayompendeza Bwana. **14** Pamoja na hao mwaka mmoja, wote wasio na dosari. **33** Pamoja na
mafahali kumi na watatu, kila mmoja aandalive na mafahali, kondoo dume, na wana-kondoo, andaeni
sadaka ya nafaka sehemu ya kumi tatu za efa za kawaida ya dhambi, kwa nyongeza ya kawaida ya sadaka
unga laini uliochanganywa na mafuta; kwa kondoo kuteketezwa, na sadaka yake ya nafaka, pamoja na
dume wawili, kila mmoja aandalive sehemu ya kumi na wanne, kila mmoja aandalive sehemu ya
kumi na wanne, kila mmoja aandalive sehemu ya kumi ya efa ya unga laini. **16** Ongeza beberu mmoja
kawaida ya kuteketezwa, na sadaka yake ya nafaka, inayompendeza Bwana, sadaka ya kuteketezwa ya
pamoja na sadaka ya vinywaji. **17** "Katika siku ya fahali mmoja, kondoo dume mmoja, na wana-kondoo
pili andaeni mafahali wachanga kumi na wawili, dume saba wa mwaka mmoja, wote wasio na dosari.
kondoo dume wawili, na wana-kondoo kumi na **37** Pamoja na fahali, kondoo dume na wana-kondoo,
wanne wa mwaka mmoja, wote wasio na dosari. **18** andaeni sadaka zao za nafaka, na sadaka za vinywaji,
Pamoja na mafahali, kondoo dume, na wana-kondoo, kulingana na idadi iliyoinishwa. **38** Ongeza beberu
andaeni sadaka zao za nafaka na sadaka za vinywaji, mmoja kama sadaka ya dhambi, katika nyongeza ya
kulingana na idadi iliyoinishwa. **19** Weka beberu sadaka ya kawaida ya kuteketezwa, na sadaka yake
mmoja kama sadaka ya dhambi, kwa nyongeza ya ya nafaka pamoja na sadaka ya kinywaji. **39** "Zaidi
kawaida ya sadaka ya kuteketezwa, na sadaka yake ya ya kile unachoweka nadhiri na sadaka zenu za hiari,
nafaka, pamoja na sadaka zao za vinywaji. **20** "Katika andaeni hizi kwa ajili ya Bwana kwenye sikukuu zenu
siku ya tatu andaeni mafahali wachanga kumi na zilizoomriwa: sadaka zenu za kuteketezwa, sadaka za
wawili, kondoo dume wawili, na wana-kondoo kumi nafaka, sadaka za vinywaji, pamoja na sadaka zenu za

amani.” **40** Mose akawaambia Waisraeli yale yote Bwana alimwigazira.

30 Mose akawaambia viongozi wa makabila ya Israeli: “Hili ndilo Bwana analoagiza: **2** Mwanaume awekapo nadhiri kwa Bwana, au anapoapa kujifunga kwa ahadi, kamwe asitangue neno lake, bali ni lazima afanye kila kitu alichosema. **3** Wakati mwanamwali anayeishi bado nyumbani kwa baba yake atakapoweka nadhiri kwa Bwana, ama amejifunga mwenyewe kwa ahadi, **4** na baba yake akasikia kuhusu nadhiri au ahadi yake lakini asimwambie lolote, ndipo nadhiri zake zote na kila ahadi aliyoiveka na kujifunga kwayo itathibitika. **5** Lakini kama baba yake akimkataza wakati anaposikia, hakuna nadhiri wala ahadi yake yoyote aliyojifunga kwayo itakayosimama; Bwana atamweka huru huyo mwanamwali kwa sababu baba yake amemkataza. **6** “Ikiwa ataolewa baada ya kuweka nadhiri au baada ya midomo yake kutamka ahadi fulani bila kufikiri akawa amejifunga hivyo, **7** na mume wake akasikia habari hiyo asimwambie neno lolote, ndipo nadhiri zake ama ahadi zake ambazo alikuwa amejifunga nazo zitathibitika. **8** Lakini ikiwa mume wake atamkataza atakaposikia kuhusu hilo, atakuwa ametangua nadhiri ambazo zilikuwa zimemfunga mkewe, ama ahadi aliyatamka pasipo kufikiri ambayo amejifunga kwayo, naye Bwana atamweka huru yule mwanamke. **9** “Nadhiri yoyote ama patano ambalo limefanywa na mjane ama mwanamke aliyeachwa vitakuwa vimemfunga. **10** “Ikiwa mwanamke anayeishi na mumewe ataweka nadhiri ama kujifunga mwenyewe kwa ahadi chini ya kiapo, **11** na mumewe akasikia kuhusu jambo hili lakini asimwambie lolote wala hakumkataza, ndipo viapo vyake yoyote au ahadi zinazomfunga zitakapothibitika. **12** Lakini ikiwa mumewe atabatilisha nadhiri hizo baada ya kuzisikia, basi hakuna nadhiri au ahadi zozote alizoviweka kwa midomo yake zitakazothibitika. Mumewe atakuwa amezibatilisha, na Bwana atamweka huru yule mwanamke. **13** Mumewe anaweza kuthibitisha au kutangua nadhiri yoyote anayoweka, au ahadi yoyote aliywewka kwa kuapa ili kujikana mwenyewe. **14** Lakini ikiwa mumewe hasemi lolote kwake kuhusu jambo hilo siku baada ya siku, basi mumewe atakuwa amethibitisha nadhiri zote, na ahadi zote zinazomfunga mkewe. Anavithibitisha kwa kutukusema lolote kwa mkewe anapoyasikia hayo. **15** Hata hivyo, ikiwa mumewe atavabatilisha baada ya kusikia hayo, basi atawajibika kwa hatia ya mkewe.” **16** Haya ndiyo masharti ambayo Bwana alimpa Mose kuhusu mahusiano kati ya mtu na mkewe, na kati ya baba na binti yake ambaye bado anaishi nyumbani kwa baba yake.

31 Bwana akamwambia Mose, **2** “Uwalipize kisisi Wamidiani kwa ajili ya Waisraeli. Halafu baada ya hayo, utakufa.” **3** Kwa hiyo Mose akawaambia watu, “Waandaeni baadhi ya wanaume wenu waende vitani kupigana na Wamidiani ili wawalipize kisisi

cha Bwana. **4** Peleka wanaume 1,000 vitani kutoka kila kabilalisa Bwana. **5** Kwa hiyo walilandaliwa wanaume 12,000 kwa vita, wanaume 1,000 kutoka kila kabilalisa, walitolewa kutoka koo za Israeli. **6** Mose aliwatumwa vitani, watu 1,000 kutoka kila kabilalisa, pamoja na Finehasi mwana wa kuhani Eleazari, ambaye alichukua vyombo nya mahali patakatifuna na tarumbeta za kuashiria. **7** Walipigana dhidi ya Wamidiani, kama Bwana alivyomwigazira Mose, nao waliuwa kila mwanaume. **8** Miongoni mwa watu walioiawawa walikuwepo wafalme watano wa Midiani, nao ni Evi, Rekemu, Suri, Huri na Reba. Vilevile walimuua Balaamu mwana wa Beori kwa upanga. **9** Waisraeli waliwateke wanawake wa Kimidiani pamoja na watoto wao na walichukua makundi ya ng’ombe, kondoo na mali zao kama nyara. **10** Walichoma moto miji yote ambayo Wamidiani walikuwa wanaishi, pamoja na kambi zao zote. **11** Walichukua nyara zote na mateka, pamoja na watu na wanyama, **12** nao waliwaleta wafungwa mateka na nyara kwa Mose na kwa kuhani Eleazari, nao Waisraeli walikusanyika kwenye kambi zao katika tambarare za nchi ya Moabu, kando ya Yordani ng’ambu ya Yeriko. **13** Mose, kuhani Eleazari na viongozi wote wa jumuiya wakatoka kuwalaki nje ya kambi. **14** Mose aliwakasirikia maafisa wa jeshi, yaani hao wakuu wa jeshi wa maelfu na wakuu wa jeshi wa mamia, ambaio walirudi kutoka vitani. **15** Mose akawauliza, “Je, mmewaacha wanawake wote hai?” **16** “Wanawake hao ndio waliofuata ushauri wa Balaamu, nao ndio waliowasababisha Waisraeli wamwasi Bwana kwa kile kilichotokea kule Peori, na kwa hiyo pigo liliwapata watu wa Bwana. **17** Sasa wauwawulana wote. Pia muue kila mwanamke ambaye alikwisha fanya tendo la ndoa, **18** lakini mwacheni hai kwa ajili yenu kila msichana ambaye kamwe hajawahi kuzini na mwanaume. **19** “Ninyi nyote ambaio mmeua mtu yeoyote au kumgusa mtu yeoyete ambaye ameuawa, lazima mkae nje ya kambi kwa muda wa siku saba. Katika siku ya tatu na ya saba lazima m jitakase wenye pamoja na wafungwa wenu. **20** Takaseni kila vazi pamoja na kila kitu kilichotengeneza kwa ngozi, kwa singa za mbuzi au kwa mti.” **21** Kisha kuhani Eleazari aliwaambia askari waliokuwa wamekwenda vitani, “Haya ndiyo matakwa ya sheria ambayo Bwana alimpa Mose: **22** Dhahabu, fedha, shaba, chuma, batii, risasi, **23** na kitu kingine chochote ambacho kinawea kuhimili moto lazima mkipitishe kwenye moto, kisha kitakuwa safi. Lakini ni lazima pia kitakaswe kwa maji ya utakaso. Kitu chochote kisichowea kuhimili moto lazima kipitishwe kwenye yale maji ya utakaso. **24** Katika siku ya saba fueni nguo zenu, nanyi mtakuwa safi. Kisha mtawea kuingia kambini.” **25** Bwana akamwambia Mose, **26** “Wewe na kuhani Eleazari pamoja na viongozi wa jamaa ya jumuiya mtahesabu watu wote na wanyama ambaio walitekwa. **27** Gawanyeni hizo nyara kati ya askari ambaio walishiriki katika vina

kwa jumuiya. **28** Kutoka fungu la wale waliokwenda na kuwaambia, **3** “Atarothi, Diboni, Yazeri, Nimra, kupigana vitani, tenga kama ushuru kwa ajili ya Heshboni, Eleale, Sebamu, Nebo na Beoni, **4** nchi Bwana kitu kimoja kati ya kila mia tano, ikiwa ni ambayo Bwana ameishinda mbele ya wana wa wanadamu, ng’ombe, punda, kondoo au mbuzi. **29** Israeli, inafaa kwa mifugo, nao watumishi wako Chukua ushuru huu kutoka fungu lao, umpe kuhani wana mifugo. **5** Kama tumepata kibali mbele ya Eleazari kama sehemu ya Bwana. **30** Kutoka fungu la macho yako, nchi hii na ipewe watumishi wako kama Waisraeli, chukua kitu kimoja kati ya kila hamsini, milki yetu. Usitufanye tuvuke Yordani.” **6** Mose ikiwa ni wanadamu, ng’ombe, punda, kondoo, mbuzi akawaambia Wagadi na Wareubeni, “Je, watu wa au wanyama wengine. Hivyo uwape Walawi, ambaao nchi yenu watakwendwa vitani wakati ninyi mmeketi wanawajibika kutunza Maskani ya Bwana.” **31** Kwa hapa? **7** Kwa nini mmewakatisha Waisraeli tamaa hiyo Mose na kuhani Eleazari wakafanya kama Bwana wasivuke katika nchi ambayo Bwana amewapa? **8** Hivi alivyomwagiza Mose. **32** Nyara zilizobaki kutoka ndivyo baba zenu walivyofanya wakati nilipowatuma mateka ambayo askari walichukua ni kondoo 675,000, kutoka Kadesh-Barnea kuipeleze nchi. **9** Baada **33** ng’ombe 72,000, **34** punda 61,000, **35** na wanawake ya kufikia kwenye Bonde la Eshkoli na kuitazama 32,000 ambaao hawakumjua mume kwa kufanya tendo nchi, waliwakatisha tamaa Waisraeli wasiingie katika la ndoa. **36** Nusu ya fungu la wale waliokwenda nchi ambayo Bwana alikuwa amewapa. **10** Siku ile kupigana vitani lilikuwa: Kondoo 337,500 **37** ambayo hasira ya Bwana iliwaka naye akaapa kiapo hiki: **11** ushuru kwa ajili ya Bwana ilikuwa kondoo 675; **38** ‘Kwa kuwa hawakunifuata kwa moyo wote, hakuna ng’ombe 36,000 ambaao ushuru kwa ajili ya Bwana mtu yejote mwénye miaka ishirini au zaidi ambaye ulikuwa ng’ombe 72; **39** punda 30,500 ambaao ushuru alikuja kutoka Misri atakayeona nchi niliyohidi kwa kwa ajili ya Bwana ulikuwa punda 61; **40** Watu kiapo kwa Abrahamu, Isaki na Yakobo; **12** hakuna 16,000 ambaao ushuru kwa ajili ya Bwana ulikuwa hata mmoja isipokuwa Caleb mwana wa Yefune, watu 32. **41** Mose alimpa kuhani Eleazari ushuru Mkenizi, na Yoshua mwana wa Nuni, kwa sababu kama sehemu ya Bwana, kama Bwana alivyomwagiza walimfuata Bwana kwa moyo wote.’ **13** Hasira ya Mose. **42** Ile nusu iliyokuwa ya Waisraeli, ambayo Bwana iliwaka dhidi ya Waisraeli na akawafanya Mose alitienga kutoka kwa ile ya watu waliokwenda watangangetange katika jangwa kwa miaka arobaini, vitani, **43** nusu iliyokuwa ya jumuiya, ilikuwa kondoo mpaka kizazi chote cha wale waliofanya maovu mbele 337,500, **44** ng’ombe 36,000, **45** punda 30,500, **46** na yake kimeangamia. **14** “Nanyi mko hapa, uzao wa wanadamu 16,000. **47** Kutoka hiyo nusu iliyokuwa ya wenye dhambi, nkisimamia mahali pa baba zenu na Waisraeli, Mose alichagua moja kati ya kila hamsini ya mkimfanya Bwana kuwakasirikia Waisraeli hata zaidi. wanadamu na wanyama, kama Bwana alivyomwagiza, **15** Kama mkigeuka na mkiacha kumfuata, atawaacha naye aliwapa Walawi, ambaao waliwajibika kutunza tena watu hawa wote jangwani, na mtakuwa sababu Maskani ya Bwana. **48** Kisha maafisa waliokuwa juu ya maangamizi yao.” **16** Ndipo wakamjia Mose na ya vikosi vya jeshi, wakuu wa jeshi wa maelfu na kumwambia, “Tungalitaka kujenga mazizi hapa kwa wakuu wa jeshi wa mamia, walimwenda Mose **49** na ajili ya mifugo yetu na miji kwa ajili ya wanawake kumwambia, “Watumishi wako wamehesabu askari wetu na watoto. **17** Lakini sisi tuko tarayi kuchukua walio chini ya amri yetu na hakuna hata mmoja silaha zetu na kutangulia mbele ya Waisraeli mpaka aliyekosekana. **50** Kwa hiyo tumeleta kama sadaka tutakopowela mahali pao. Wakati huo wanawake kwa Bwana vyombo vya dhahabu kila mmoja wetu wetu na watoto wataishi katika miji yenye ngome, kwa aliyopata, yaani vikuku, bangili, pete za muhuri, ajili ya ulinzi dhidi ya wenyeji wa nchi. **18** Hatutarudi vipuli na mikufu, ili kufanya upatanisho kwa ajili nyumbani mwetu mpaka kila Mwisraeli apooke urithi yetu mbele za Bwana.” **51** Mose na kuhani Eleazari wake. **19** Hatutapokea urithi wowote pamoja nao wakapokea kutoka kwao dhahabu, yaani vyombo ng’ambo ya Yordani, kwa sababu urithi wetu umekuja vyote vilivyonakshiwa. **52** Dhahabu yote kutoka kwa kwetu upande wa mashariki ya Yordani.” **20** Kisha wakuu wa jeshi wa maelfu na wakuu wa jeshi wa Mose akaawaambia, “Kama mtafanya jambo hili, kama mamia ambavyo Mose na kuhani Eleazari walimletea mtajivika silaha mbele za Bwana kwa ajili ya vita, **21** Bwana kama zawadi ilikuwa shekeli 16,750 **53** Kila na kama ninyi nyote mtakwenda mmejivika silaha askari alikuwa amejichukulia nyara zake binafsi. **54** ng’ambo ya Yordani mbele za Bwana mpaka awe Mose na kuhani Eleazari walipokea dhahabu kutoka kwa wakuu wa jeshi wa maelfu na wakuu wa jeshi wa mamia, wakazileta katika Hema la Kukutania kama ukumbusho kwa Waisraeli mbele za Bwana.

32 Kibila la Wareubeni na Wagadi, waliokuwa na makundi makubwa ya ng’ombe, kondoo na mbuzi, waliona kuwa nchi ya Yazeri na nchi ya Gileadi ni nzuri kwa mifugo. **2** Hivyo walimjia Mose, na kuhani Eleazari na viongozi wa jumuiya,

wakamwambia Mose, "Sisi watumishi wako tutafanya bahari mpaka jangwani, na baada ya kusafiri kwa kama bwana wetu anavyotuagiza." **26** Watoto na wake siku tatu katika Jangwa la Ethamu, walipiga kambi zetu, makundi ya mbuzi na kondoo, na makundi ya ng'ombe zetu, watabaki hapa katika miji ya Gileadi. **27** Lakini watumishi wenu, kila mwanaume aliyevaa mahali ambapo palikuwa na chemchemi kumi na silaha za vita, watavuka ng'ambo kupigana mbele mbili na mitende sabini, huko wakapiga kambi. **28** Bahari ya Shamu. **11** Wakaondoka Mara wakaenda Elimu, Kisha Mose akatoa amri kuhusu wao kwa kuhani ya Shamu na kupiga kambi katika Jangwa la Sini. **12** Eleazar, na Yoshua mwana wa Nuni na viongozi wa Wakaondoka katika Jangwa la Sini, wakapiga kambi jamaa za makabila ya Waisraeli. **29** Mose akawaambia, huko Dofka. **13** Wakaondoka Dofka, wakapiga kambi "Ikiwa Wagadi na Wareubeni, kila mwanaume aliyevaa huko Alushi. **14** Wakaondoka Alushi, wakapiga kambi silaha za vita, atavuka Yordanii pamoja nanyi mbele Refidimu, mahali ambapo hapakuwa na maji kwa za Bwana, basi wakati mtakapoishinda nchi iliyoko ajili ya watu kunywa. **15** Wakaondoka Refidimu na mbele yenu, wapeni nchi ya Gileadi kama milki yao. **30** Lakini kama hawatavuka pamoja nanyi wakiwa kupiga kambi katika Jangwa la Sinai na kupiga kambi huko Kibroth-wamevaa silaha za vita, lazima wakubali kupokea Hataava. **17** Wakaondoka Kibroth-Hataava na kupiga milki yao pamoja nanyi katika nchi ya Kanaani." **31** Wagadi na Wareubeni wakajibu, "Watumishi wako kambi huko Haserothi. **18** Wakaondoka Haserothi watafanya lile Bwana alilosema. **32** Tutavuka mbele Rithma na kupiga kambi huko Rimon-Peresi. **20** za Bwana kuingia Kanaani tukiwa tumevaa silaha za Wakaondoka Rimon-Peresi na kupiga kambi huko vita, lakini mali tutakayoirithi itakuwa ng'ambo hii ya Libna. **21** Wakaondoka Libna na kupiga kambi huko Yordanii." **33** Kisha Mose akawapa Wagadi, Wareubeni, Risa. **22** Wakaondoka Risa na kupiga kambi huko na nusu ya kabilia la Manase mwana wa Yosefu Kehelatha. **23** Wakaondoka Kehelatha na kupiga ufalme wa Sihoni mafalme wa Waamori, na ufalme wa kambi kwenye mlima Sheferi. **24** Wakaondoka kwenye Ogu mafalme wa Bashani, nchi yote pamoja na miji mlima Sheferi na kupiga kambi huko Harada. **25** yake, na nchi inayowazunguka. **34** Wagadi wakajenga Rakaondoka Harada na kupiga kambi huko Makelothi. Diboni, Atarothi, Aroeri, **35** Atroth-Shofani, Yazeri, Yogbeha, **36** Beth-Nimra na Beth-Harani kama miji Wakaondoka Makelothi na kupiga kambi huko iliyozungushiwa ngome, tena wakajenga mazizi kwa Tahath. **27** Wakaondoka Tahath na kupiga kambi ajili ya makundi yao ya mbuzi na kondoo. **37** Nao huko Tera. **28** Wakaondoka Tera na kupiga kambi Wareubeni wakajenga upya miji ya Heshboni, Eleale huko Mithka. **29** Wakaondoka Mithka na kupiga na na Kirithaimu, **38** pia Nebo na Baal-Meoni (majina ya kuwafukuzu Waamori waliokuwa huko. **40** Kwa hiyo kupiga kambi Moserothi. **31** Wakaondoka Moserothi Mose akawapa Wamakiri, wazao wa Manase, nchi ya wa Manase walikwenda Gileadi, wakaiteka nchi na na kupiga kambi huko Bene-Yakani. **32** Wakaondoka kuwanza, siku iliyofuata Pasaka. Walitembea kwa usiasiri huko Bene-Yakani na kupiga kambi huko Hor-Hagidgadi. wazi mbele ya Wamisri wote, **4** waliokuwa wakizika **33** Wakaondoka Hor-Hagidgadi na kupiga kambi huko wazaliwa wao wa kwanza wote, ambao Bwana alikuwa huko Abrona. **35** Wakaondoka Abrona na kupiga amewaua katikati yao, kwa kuwa Bwana alikuwa kambi huko Esion-Geberi. **36** Wakaondoka Esion-Geberi na akateka makao yao, akayaita Hawoth-Yairi. **42** Naye kupiga kambi huko Kadeshi katika Jangwa la Sini. **37** Noba akateka Kenathi na makao yaliyozunguka, Wakaondoka Kadeshi na kupiga kambi kwenye Mlima akayaita Noba kwa jina lake. **43** Wakaondoka Hor, mpakani mwa Edomu. **38** Kwa amri ya Bwana, kuhanu Aroni alipanda Mlima Hori, mahali alipofia kumbukumbu ya vituo katika safari yao. Hivi ndivyo katika siku ya kwanza ya mwezi wa tano, mwaka wa vituo katika safari yao: **3** Waisraeli walisafiri kutoka Ramesesi katika siku ya kumi na tano ya mwezi wa kwanza, siku iliyofuata Pasaka. Walitembea kwa usiasiri wazi mbele ya Wamisri wote, **4** waliokuwa wakizika wazaliwa wao wa kwanza wote, ambao Bwana alikuwa amewaua katikati yao, kwa kuwa Bwana alikuwa ameleta hukumu juu ya miungu yao. **5** Waisraeli waliondoka Ramesesi na kupiga kambi huko Sukothi. **6** Wakaondoka Sukothi na kupiga kambi huko Ethamu, pembeni mwa jangwa. **7** Wakaondoka Ethamu, wakageuka wakarudi Pi-Hahirothi, hadi mashariki ya Baal-Sefoni, wakapiga kambi yao karibu na Migdoli. **8** Wakaondoka Pi-Hahirothi wakapita katikati ya

33 Hivi ndivyo vituo katika safari ya Waisraeli walipotoka Misri kwa vikosi chini ya uongozi wa Mose na Aroni. **2** Kwa agizo la Bwana, Mose aliweka kumbukumbu ya vituo katika safari yao. Hivi ndivyo vituo katika safari yao: **3** Waisraeli walisafiri kutoka Ramesesi katika siku ya kumi na tano ya mwezi wa kwanza, siku iliyofuata Pasaka. Walitembea kwa usiasiri wazi mbele ya Wamisri wote, **4** waliokuwa wakizika wazaliwa wao wa kwanza wote, ambao Bwana alikuwa amewaua katikati yao, kwa kuwa Bwana alikuwa ameleta hukumu juu ya miungu yao. **5** Waisraeli waliondoka Ramesesi na kupiga kambi huko Sukothi. **6** Wakaondoka Sukothi na kupiga kambi huko Ethamu, pembeni mwa jangwa. **7** Wakaondoka Ethamu, wakageuka wakarudi Pi-Hahirothi, hadi mashariki ya Baal-Sefoni, wakapiga kambi yao karibu na Migdoli. **8** Wakaondoka Pi-Hahirothi wakapita katikati ya

kambi kwenye tambarare ya Moabu, kando ya Yordani urithi wao upande wa mashariki wa Yordani ng'ambo ng'ambo ya Yeriko. **49** Huko kwenye tambarare za ya Yeriko, kuelekea mawio ya juu.” **16** Bwana Moabu walipiga kambi kandokando ya Mto Yordani, akamwambia Mose, **17** “Haya ndiyo majina ya watu kuanzia Beth-Yeshimothi mpaka Abel-Shitim. **50** ambao watakusaidia kugawanya nchi kama urithi: Katika tambarare za Moabu kando ya Yordani kuvukia Eleazari kuhani na Yoshua mwana wa Nuni. **18** Tena Yeriko, Bwana akamwambia Mose, **51** “Sema na uteue kiongozi mmoja kutoka kila kabilal kusaidia Waisraeli uwaambie: ‘Mtakapovuka Mto Yordani kuigawanya nchi. **19** Haya ndiyo majina yao: ‘Kalebu kuingia Kanaani, **52** wafukuzeni wakazi wote wa mwana wa Yefune, kutoka kabilal la Yuda; **20** Shemueli nchi ilio mbele yenu. Haribuni sanamu zao zote mwana wa Amihudi, kutoka kabilal la Simeoni; **21** za kuchongwa, na sanamu zilizotengenezwa kwa Elidadi mwana wa Kisloni, kutoka kabilal la Benyamin; kuyeyusha chuma, na kupabomoa mahali pao pa **22** Buki mwana wa Yogi, kiongozi kutoka kabilal la ibada. **53** Mtaimiliki nchi hiyo na kukaa huko, kwa Dani; **23** Hanieli mwana wa Efodi, kiongozi kutoka kuwa nimewapeni ninyi kuimiliki. **54** Mtaigawanya kabilal la Manase mwana wa Yosefu; **24** Kemueli nchi hiyo kwa kupiga kura, kufuatana na koo mwana wa Shiftani, kiongozi kutoka kabilal la Efraimu zenu. Kwa kundi kubwa zaidi toa urithi mkubwa mwana wa Yosefu; **25** Elisafani mwana wa Parnaki, zaidi, na kwa kundi dogo zaidi urithi mdogo zaidi. **26** Paltielii mwana Chohote kinachowaa angukia kwa kura kitakuwa chao. wa Azani, kiongozi kutoka kabilal la Isakari; **27** Ahihudi Mtaigawanya nchi kufuatana na makabila ya babu mwana wa Shelomi, kiongozi kutoka kabilal la Asheri; zenu. **55** “Lakini kama hamkuwafukuza wenyeji **28** Pedaheli mwana wa Amihudi, kiongozi kutoka wakao katika nchi hiyo, wale mtakaowaruhusu kabilal la Naftali.” **29** Hawa ndio watu ambaio Bwana wabaki watakuwa kama sindano kwenye macho yenu aliamuru wagawanye urithi kwa Waisraeli katika nchi na miiba kwenu kila upande. Watawasumbua katika ya Kanaani.

nchi mtakayoishi. **56** Kisha nitawatenda ninyi kile ambacho nimepanga kuwatenda wao.”

34 Bwana akamwambia Mose, **2** “Waamuru Waisraeli na uwaambie: ‘Mtakapoingia nchi ya Kanaani, nchi ambayo itagawayanya kwenu kama urithi itakuwa na mipaka ifuatayo: **3** “Upande wenu wa kusini utajumuisha sehemu ya Jangwa la Sini kufuata mpaka wa Edomu. Upande wa mashariki mpaka wenu wa kusini utaanzia mwisho wa Bahari ya Chumvi, **4** katiza kusini mwa Pito la Akrabimu, endelea mpaka Sini na kwenda kusini ya Kadesh-Barnea. Kisha mpaka huo utaenda hadi Hasar-Adari hadi Azmoni, **5** mahali ambapo utapinda, na kuunganika na Kijito cha Misri na kumalizikia kwenye Bahari ya Kati. **6** “Mpaka wenu wa magharibi utakuwa Bahari ya Kati. Huu utakuwa mpaka wenu upande wa magharibi. **7** “Kwa mpaka wenu wa kaskazini, wekeni alama kuanzia Bahari ya Kati hadi mlima Hori, **8** na kutoka mlima Hori hadi Pito la Hamathi. Kisha mpaka utaenda hadi Sedadi, **9** kuendelea hadi Zifroni, na kuishia Hasar-Enani. Huu utakuwa mpaka wenu upande wa kaskazini. **10** “Kwa mpaka wenu wa mashariki, wekeni alama kuanzia Hasar-Enani hadi Shefamu. **11** Mpaka utaeleke kusini kuanzia Shefamu hadi Ribla upande wa mashariki wa Aini, na kuendelea kwenye miteremko mashariki mwa Bahari ya Kinerethi. **12** Kisha mpaka utashuka kuelekea Mto Yordani na kuishia katika Bahari ya Chumvi. “Hii itakuwa nchi yenu, ikiwa na mipaka yake kila upande.” **13** Mose akawaamuru Waisraeli: “Gawanyeni nchi hii kwa kura kama urithi. Bwana ameagiza kwamba itolewe kwa yale makabila tisa na nusu, **14** kwa sababu jamaa ya kabilal la Reuben, kabilal la Gadi, na nusu ya kabilal la Manase wamekwishapoea urithi wao. **15** Haya makabila mawili na nusu wamekwishapoea

35 Bwana akamwambia Mose katika nchi tambarare ya Moabu, kando ya Mto Yordani kuvukia Yeriko,

2 “Waagize Waisraeli kuwapa Walawi miji ya kuishi kutoka urithi ambaio Waisraeli wataumiliki. Wape maeneo ya malisho kuzunguka hiyo miji. **3** Kisha watakuwa na miji ya kuishi na maeneo ya malisho kwa ajili ya ng'ombe zao, mbuzi, kondoo na mifugo yao mingine yote. **4** “Maeneo ya malisho kuzunguka miji hiyo ambayo mtawapa Walawi yataenea mita 450 kutoka kwenye ukuta wa miji. **5** Nje ya mji, pima mita 900 upande wa mashariki, upande wa kusini mita 900, upande wa magharibi mita 900, na upande wa kaskazini mita 900, na miji utakuwa katikati. Eneo hili litakuwa lao kwa ajili ya malisho. **6** “Miji sita mtakayowapa Walawi itakuwa ya makimbilio, ambayo mtu anayemuua mwenzake aweza kukimbilia humo. Zaidi ya hiyo, wapeni miji mingine arobaini na miwili. **7** Kwa jumla inawapasa kuwapa Walawi miji arobaini na minane, pamoja na maeneo ya malisho yao. **8** Miji ambayo mtawapa Walawi kutoka nchi ambayo Waisraeli wanamiliki itatolewa kwa uwiano wa urithi wa kila kabilal. Chukua miji mingi kutoka lile kabilal lenye miji mingi, lakin uchukue miji michache kutoka kwa kabilal lile lenye miji michache.” **9** Kisha Bwana akamwambia Mose: **10** “Sema na Waisraeli, uwaambie: ‘Mtakapovuka Yordani kuingia Kanaani, **11** chagueni baadhi ya miji iwe miji yenu ya makimbilio, ambayo mtu ambaye ameua mwenzake bila kukusudia aweza kukimbilia humo. **12** Itakuwa mahali pa kukimbilia kutoka mlipiza kisasi, ili kwamba mtu aliyeshtakiwa kwa mauaji asife kabla ya kujitetea mbele ya nkutano. **13** Miji hii sita mtakayoitoa itakuwa miji yenu ya makimbilio. **14** Mtatoa miji mitatu ng'ambo hii ya Yordani na miji mingine mitatu upande wa Kanaani kama miji ya makimbilio. **15** Miji hii sita itakuwa

mahali pa makimbilio kwa ajili ya Waisraeli, wageni wa jamaa ya Waisraeli. **2** Wakasema, “Bwana na watu wengine wanaoishi katikati yenu, ili kwamba alipomwamuru bwana wangu kuwapa Waisraeli nchi mtu yeyote ambaye amea mu mwingine pasipo kama urithi kwa kura, aliquamuru kutoa urithi wa kukuusudia aweze kukimbilia humo. **16** “Kama mtu ndugu yetu Selofehadi kwa binti zake. **3** Sasa ikiwa akimpiga mwenzake kwa chuma naye mtu huyo wataolewa na watu wa makabila mengine ya Kiisraeli, akafa, mtu huyo ni muuaji; muuaji sharti atauawa. **17** Au kama mtu analo jiwe mkononi mwake ambalo itakuwa kwamba urithi wao uitaondolewa kutoka urithi wa mababu zetu na kuongezwa katika urithi laweza kuua, naye akimpiga mwenzake akafa, yeze wa kabila ambalo dada hao wameolewa. Kwa hiyo ni muuaji; muuaji huyo sharti atauawa. **18** Au kama sehemu ya urithi tuliyogawiwa itachukuliwa kutoka mtu ana chombo cha mti mkononi mwake ambacho kwetu. **4** Wakati mwaka wa Yubile kwa Waisraeli chawenza kuua, naye akimpiga mwenzake akafa, yeze utafika, urithi wao utaongezwa kwa lile kabila ambalo ni muuaji; muuaji huyo sharti atauawa. **19** Mlipiza wameolewa, na mali yao itaondolewa kutoka urithi kisasi cha damu atamuua muuaji; wakati akikutana wa kabila la mababu zetu.” **5** Ndipo kwa agizo la naye, atamuua. **20** Ikiwa mtu ana chuki ya siku Bwana Mose akatoa amri ifuatayo kwa Waisraeli: nyngi na mwenzake akamsukuma ua akamtupia “Kile wazao wa kabila la Yosefu wanachosema ni kitu kwa kukuusudia naye akafa, **21** au ikiwa katika kweli. **6** Hivi ndivyo Bwana anavyoamuru kwa binti uadui akimpiga ngumi naye akafa, mtu yule sharti za Selofehadi: Wanaweza kuolewa na mtu yeyote atauawa; yeze ni muuaji. Mlipiza kisasi cha damu wampendaye, mradi tu waolewe mionganini mwa koo atamuua muuaji atakapokutana naye. **22** “Lakini za kabila za baba yao. **7** Hakuna urithi katika Israeli kama mtu akimsukuma mwensiwe ghafula pasipo utakaohamishwa kutoka kabila moja kwenda kabila chuki, au kumtupia kitu pasipo kukuusudia, **23** au, jingine, kwa kuwa kila Mwisraeli atatunza ardhi ya pasipo kumwona, akimwangushia jiwe ambalo laweza kabila lake aliyoirthi kutoka kwa baba zake. **8** Kila kumuua naye akafa, basi kwa kuwa hakuwa adui yake binti atakayerithi ardhi katika kabila lolote la Israeli ni naye hakukusudia kumuumiza, **24** kusanyiko lazima lazima aolewe na mtu kutoka kabila na ukoo wa baba liamue kati yake na mlipiza kisasi wa damu kufuatana yake, ili kila Mwisraeli amiliki urithi wa baba zake. na sheria hizi. **25** Kusanyiko ni lazima limlinde yule **9** Hakuna urithi uwazeao kuhamishwa kutoka kabila anayeshtakiwa kuua kutoka kwa mlipiza kisasi wa moja kwenda kabila jingine, kwa kuwa kila kabila la damu, na kumrudisha katika mji wa makimbilio Israeli litatunza nchi linayorithi.” **10** Kwa hiyo binti za alikokuwa amekimbilia. Lazima ake humo mpaka Selofehadi wakafanya kama Bwana alivyomwamuru atakapokufa kuhanii mkuu ambaye alikuwa amepakwa Mose. **11** Binti za Selofehadi, amba ni Mahla, Tirsa, mafuta matakatifu. **26** “Lakini kama mshtakiwa Hogla, Milka na Noa, wakaolewa na waume, wana wa atatoka nje ya mipaka ya mji wa makimbilio ambao ndugu za baba yao. **12** Waliolewa ndani ya koo za amekimbilia, **27** na mlipiza kisasi wa damu akamkuta wazaao wa Manase mwana wa Yosefu, na urithi wao nje ya mji, mlipiza kisasi wa damu anawenza kumuua ukabaki katika ukoo na kabila la baba yao. **13** Haya mshtakiwa huyo bila kuwa na hatia ya kuua. **28** ndio maagizo na masharti ambayo Bwana aliwapa Mshtakiwa lazima ake katika mji wake wa makimbilio Waisraeli kupitia Mose katika tambarare za Moabu, mpaka atakapokufa kuhanii mkuu; atarudi tu kwenye karibu na Yordani ng’ambo ya Yeriko, mali yake baada ya kifo cha kuhanii mkuu. **29** “Hizi ndizo kanuni za sheria zitakazohitajiwa kwenu na katika vizazi vyenu vijavyo, popote mtakapoishi. **30** “Yeyote anayеа muuaji ikiwa tu kuna ushuhuda wa mashahidi. Lakini hakuna mtu atakayeuawa kwa ushuhuda wa shahidi mmoja tu. **31** “Usikubali fidia yoyote ya kuokoa uhai wa muuaji ambaye anastahili kufa. Mtu huyo hakika lazima auawe. **32** “Usikubali fidia ya mtu yeyote ambaye amekimbilia katika mji wa makimbilio na kumruhusu kurudi kuishi katika nchi yake kabla ya kifo cha kuhanii mkuu. **33** “Msiinajisi nchi mnayoishi. Umwagaji damu hunajisi nchi, na upatanisho hauwezekani kufanyika katika nchi ambayo damu imemwagwa, isipokuwa tu kwa damu ya yule aliyeimwaga damu. **34** Msiinajisi nchi mnayoishi, ambayo nami ninakaa, kwa kuwa Mimi, Bwana, ninakaa katikati ya Waisraeli.”

36 Viongozi wa jamaa ya ukoo wa Gileadi mwana wa Makiri, mwana wa Manase, waliokuwa wametoka katika koo za wazaao wa Yosefu, walikuja na kuzungumza mbele ya Mose na viongozi, wakuu

Torati

1 Haya ni maneno Mose aliyojasema kwa Israeli yote jangwani mashariki ya Yordani, ambayo iko Araba, inayokabiliana na Sufu, kati ya Parani na Tofeli, Labani, Haserothi na Dizahabu. **2** (Ni mwendo wa siku kumi na moja kutoka Horebu kwa njia ya Mlima Seiri mpaka Kadesh-Barnea.) **3** Katika mwaka wa arobaini, siku ya kwanza ya mwezi wa kumi na moja, Mose aliyatangazia Waisraeli yale yote Bwana aliyomwamuru kuwahuusu. **4** Hii ilikuwa baada ya kumshinda Sihoni mfalme wa Waamori, ambaye alitawala Heshboni, na pia huko Edrei alikuwa amemshinda Ogu mfalme wa Bashani, ambaye alitawala huko Ashtarothi. **5** Huko mashariki ya Yordani katika nchi ya Moabu, Mose alianza kuilezea sheria hii, akisema: **6** Bwana Mungu wetu alisema nasi huko Horebu, “Mmekaa yya kutosha katika mlima huu. **7** Vunjeni kambi, msonge mbele kuelekea nchi ya vilima ya Waamori; nendeni kwa watu wote ambaeo ni majirani wa Araba, katika milima, upande wa magharibi chini ya vilima, katika Negebu na kandokando ya pwani, mpaka nchi ya Wakanaani hadi Lebanon, na kufika mto mkubwa Frati. **8** Tazama, nimewapa ninjy nchi hii. Ingieni mkaamiliki nchi ambayo Bwana aliapa kuwa angaliwapa baba zenu, Abrahamu, Isaki na Yakobo, pamoja na vizazi vyao baada yao.” **9** Watatu ule niliwaambia, “Ninjy immekuwa mzigo mzito sana kwangu kuwachukua peke yangu. **10** Bwana Mungu wetu ameongeza hesabu yenu, hivi kwamba leo ninjy ni wengi kama nyota za angani. **11** Naye Bwana, Mungu wa baba zenu na awaongeze mara elfu na kuwabariki kama alivyoahidi! **12** Lakini mimi nitawezaje kubeba matatizo yenu, na mizigo yenu, na magomvi yenu peke yangu? **13** Chagueni baadhi ya watu wenye hekima, wenye ufahamu na wanaoheshimika kutoka kila kabilia lenu, nami nitawaweka juu yenu.” **14** Mlinijibu, “Shauri ulilolitoa ni zuri.” **15** Kwa hiyo niliwachukua wanaume viongozi wa makabila yenu, wenye hekima na wanaoheshimika, nami nikawateua wawe na mamlaka juu yenu kama majemadari wa maelfu, wa mamia, wa hamsini, na wa makumi, na kama maafisa wa makabila. **16** Nami wakati ule nikawaagiza waamuzi wenu: Sikilizeni magomvi kati ya ndugu zenu na mwamue kwa haki, hata kama shauri ni kati ya ndugu wa Kiisraeli, au kati ya mmoja wa ndugu wa Kiisraeli na mgeni. **17** Msionyeshe upendeleo katika maamuzi; wasikilizeni wote sawasawa, wadogo kwa wakubwa. Msimwogope mtu yejote, kwa kuwa hukumu ni ya Mungu. Mniletee mimi shauri lolote lilitlo gumu sana kwenu, nami nitalikiliza. **18** Nami wakati ule niliwaambia kila kitu ambacho mngefanya. **19** Kisha, kama Bwana Mungu wetu alivyojuamu, tuliondoka kutoka Horebu na kwenda kuelekea nchi ya vilima ya Waamori, kupitia jangwa lile kubwa lote la kutisha, lile mliloliona,

nasi tukafika Kadesh-Barnea. **20** Kisha niliwaambia, “Mmefika katika nchi ya vilima ya Waamori, ambayo Bwana Mungu wetu anatupa. **21** Tazama, Bwana Mungu wenu amewapa nchi. Pandeni mkaamiliki kama Bwana, Mungu wa baba zenu, alivyowaambia. Msiojope, wala msikate tamaa.” **22** Ndipo ninjy nyote mkanijia na kusema, “Tupeleke watu watutangulie kuipeleleza nchi kwa ajili yetu, na kutuletea taarifa kuhusu njia tutakayopita, na miji tutakayoienda.” **23** Wazo hilo lilionekana zuri kwangu; kwa hiyo niliwachagua watu wenu kumi na wawili, mwanaume mmoja kutoka kila kabilia. **24** Waliondoka na kukwea katika nchi ya vilima, wakafika katika Bonde la Eshkoli na kuipeleleza. **25** Wakachukua baadhi ya matunda ya nchi, wakatuletea na kutuarifu, “Ni nchi nzuri ambayo Bwana Mungu wetu anatupa.” **26** Lakini hamkuwa tayari kukwea, mkaasi dhidi ya amri ya Bwana Mungu wenu. **27** Mkanung’unkira ndani ya mahema yenu na kusema, “Bwana anatuchukia, kwa hiyo alitutoa Misri ili kututia mikononi mwa Waamori kutuangamiza. **28** Twende wapi? Ndugu zetu wametufanya kufa moyo. Warasema, ‘Watu wa huko wana nguvu zaidi na ni warefu kuliko sisi tulivyo; miji ni mikubwa, yenye kuta zilizofika juu angani. Zaidi ya hayo, tumewaona Waanaki huko.’” **29** Ndipo nikawaambia, “Msihofu, wala msiwaogope. **30** Bwana Mungu wenu anayewatangulia, atawapigania, kama alivyofanya kwa ajili yenu huko Misri, mbele ya macho yenu hasa, **31** na pia huko jangwani. Huko mliona jinsi Bwana Mungu wenu alivywachukua, kama baba amchukauyo mwanaue, katika njia yote mliyoienda mpaka mkaufika mahali hapa.” **32** Pamoja na hili, hamkumtegemia Bwana Mungu wenu, **33** ambaye aliyatangulia katika safari yenu, kwa moto usiku na kwa wingi mchana, kuwatafutia mahali pieno pa kupiga kambi na kuwaonyesha njia mtakayoienda. **34** Watatu Bwana aliposikia lile mlilosema, alikasirika, akaapa, akasema: **35** “Hakuna mtu wa kizazi hiki kiovu atakayeona nchi nzuri niliyoapa kuwapa baba zenu, **36** isipokuwa Kalebu mwana wa Yefune. Yeye ataiona, nami nitampa yeje na wazao wake nchi aliyokanyaga kwa miguu, kwa sababu alimfuata Bwana kwa moyo wote.” **37** Kwa sababu yenu Bwana pia alinikasirika mimi, akasema, “Hutaingia hiyo nchi pia. **38** Lakini msaidizi wako, Yoshua mwana wa Nuni, ataingia. Mtie moyo, kwa sababu atawaongoza Waisraeli kuirithi hiyo nchi. **39** Wale watoto ambaeo mliwasema wangelichukuliwa mateka, yaani watoto wenu ambaeo bado hawajui jema na baya, wataingia katika nchi. Nitawapa hiyo nchi, nao wataimiliki. **40** Bali ninjy geukeni, mwondoke kuelekea jangwani kwa kufuata njia ya Bahari ya Shamu.” **41** Ndipo mkanijibu, “Tumemtenda Bwana dhambi. Tutakwenda kupigana, kama Bwana Mungu wetu alivyojuamu.” Hivyo kila mmoja wenu akachukua silaha zake, huku mkifikipi kuwa ni rahisi kukwea katika nchi ya vilima. **42** Lakini Bwana aliniambia, “Waambie, ‘Msipande kupigana, kwa sababu sitakuwa pamoja nanyi. Mtashindwa na

adui zenu.” **43** Hivyo niliwaambia, lakini hamkutaka kusikia. Mliasi dhidi ya amri ya Bwana, na katika kiburi chenu mliienda katika nchi ya vilima. **44** Waamori ambao waliishi katika vilima hivyo waliinuka dhidi yenu, wakawafukuza kama kundi la nyuki wakiwapiga njia yote ya Seiri mpaka Horma. **45** Mlirudi na kulia mbele za Bwana, lakini Mungu hakusikiliza kilio chenu, wala hakuwjali. **46** Hivyo mlika Kadeshi kwa siku nydingi, kwa muda ule wote mliokaa huko.

2 Kisha tukageuka nyuma na kusafiri kuelekea jangwani kwa njia inayoelekeea Bahari ya Shamu, kama Bwana alivyonielekeza. Kwa muda mrefu tulitembea kuzunguka vilima katika nchi ya Seiri. **2** Kisha Bwana akaniambia, **3** “Umetembea kuzunguka hii nchi ya vilima kwa muda wa kutosha; sasa geukia kaskazini. **4** Wape watu maagizo haya: ‘Mko karibu kupita katikati ya nchi ya ndugu zako ambao ni wazao wa Esau, ambao wanaishi Seiri, Watawaogopa, lakini mwe waangalifu. **5** Msiwichokoze kwa vita kwa maana sitawapa ninyi sehemu yoyote ya nchi yao, hata sehemu ya kutosha kuweka wayo wenu juu yake. Nimempa Esau nchi ya vilima ya Seiri kama yake mwenyewe. **6** Mtawalipa fedha kwa chakula mtakachokula na maji mtakayokunywa.” **7** Bwana Mungu wenu amewabariki kwa kazi yote ya mikono yenu. Amewalinda katika safari yenu katikati ya jangwa hili kubwa. Kwa miaka hii arobaini Bwana Mungu wenu amekuwa pamoja nanyi, na hamkupungukiwa na kitu chochote. **8** Basi tulipita kwa ndugu zetu wazao wa Esau ambao wanaishi Seiri. Tuligeuka kutoka njia ya Araba ambayo inatokea Elathi na Esion-Geberi, tukasafiri kufuata njia ya jangwa la Moabu. **9** Kisha Bwana akaniambia, “Usiwasumbue Wamoabu kwa vita, kwa kuwa sitawapa sehemu yoyote ya nchi yao. Nimeitoa nchi ya Ari kwa wazao wa Loti kama milki yao.” **10** (Waemi walikuwa wakiishi huko hapo zamani, watu wenye nguvu na wengi, warefu kama Waanaki. **11** Kama walivyokuwa Waanaki, hao pia walikuwa kama Warefai, lakini Wamoabu waliwaita Waemi. **12** Wahori waliishi Seiri, lakini wazao wa Esau waliwfukuza. Walijaangamiza Wahori na kukaa mahali pao, kama Waisraeli walivyofanya katika nchi ambayo Bwana aliwapa kama milki yao.) **13** Bwana akasema, “Sasa ondokeni mvuke Bonde la Zeredi.” Hivyo tukavuka bonde. **14** Miaka thelathini na minane ilipita tangu wakati tulipoondoka Kadesh-Barnea mpaka tulipovuka Bonde la Zeredi. Kwa wakati huo kile kizazi chote cha wanaume kuanzia wale wawezao kwenda vitani kilikuwa kimekuwa, kama Bwana alivyo kuwa amewaapia. **15** Mkono wa Bwana uliwakibili hadi alipowaangamiza wote huko kambini. **16** Ikawa baada ya mtu wa mwisho kuanzia wale wawezao kwenda vitani kufa, **17** Bwana akaniambia, **18** “Leo utapita katika nchi ya Moabu huko Ari. **19** Utakapokuja kwa Waamoni, msiwasumbue wala kuwachokozia kwa vita, kwa kuwa sitawapa ardhi yoyote iliyo ya Waamoni kuwa milki yenu. Nimeitoa kama milki ya wazao wa Loti.” **20** (Hiyo pia ilidhaniwa kuwa nchi ya Warefai waliokuwa wakiishi huko, lakini Waamoni waliwaita Wazamzumi. **21** Walikuwa watu wenye nguvu na wengi, warefu kama Waanaki. Bwana akawaangamiza kutoka mbele ya Waamoni, ambao waliwfukuza na kukaa mahali pao. **22** Bwana alikuwa amefanya vivyo hivyo kwa wazao wa Esau, ambao waliishi Seiri, wakati alipowaangamiza Wahori watoke mbele yao. Waliwfukuza na wao wakaishi mahali pao mpaka leo. **23** Nao Waavi ambao waliishi katika vijiji mpaka Gaza, Wakaftori waliokuja kutoka Kaftori waliwaangamiza na kukaa mahali pao.) **24** “Ondoka sasa na uvuke Bonde la Arnoni. Tazama, nimemweka mikononi mwako Sihoni Mwamori, mfalme wa Heshboni na nchi yake. Anza kuimiliki nchi hiyo na umwingize katika vita. **25** Siku hii ya leo nitaanza kuwatia hofu na woga mataifa yote chini ya mbingu wawaogope ninyi. Watakaposikia taarifa zenu, wataatemeka na kufadhaika kwa sababu yenu.” **26** Kutoka jangwa la Kedemothi nilituma wajumbe wenye maneno ya amani kwa Sihoni mfalme wa Heshboni kusema, **27** “Turuhusu tupite katika nchi yako. Tutapita katika barabara kuu, hatutageuka kuume wala kushoto. **28** Tuuzie chakula tule na maji tunywe kwa thamani yake katika fedha. Turuhusu tu tupite kwa miguu, **29** kama wazao wa Esau ambao wanaishi Seiri na Wamoabu ambao wanaishi Ari walivyotufanya, mpaka tuvuke Yordani kuingia nchi ambayo Bwana Mungu wetu anatupatia.” **30** Lakini Sihoni mfalme wa Heshboni alikataa kuturuhusu kupita. Kwa kuwa Bwana Mungu wako alikuwa ameifanya roho yake kuwa ngumu na moyo wake kuwa mkaidi ili amweke kwenye mikono yenu, kama alivyofanya sasa. **31** Bwana akaniambia, “Tazama, nimeanza kuwapa Mfalme Sihoni na nchi yake kwako. Sasa anzeni kuishinda na kuimiliki nchi yake.” **32** Wakati Sihoni pamoja na jeshi lake lote walipokuja kukutana nasi katika vita huko Yahazi, **33** Bwana Mungu wetu alimweka mikononi mwetu, nasi tutamwangamiza pamoja na wanawee na jeshi lake lote. **34** Kwa wakati ule tulitaka miji yake yote na kuiangamiza kabisa: wanaume, wanawake na watoto. Hatukumwacha yeoyote. **35** Lakini mifugo na nyara tulizoziteka kutoka ile miji tulijichukulia wenywewe. **36** Kutoka Aroeri kwenye ukingo wa Bonde la Arnoni, kutoka mji ulio ndani ya bonde, hata mpaka Gileadi, hapakuwa na mji hata mmoja uliokuwa na nguvu kutushinda. Bwana Mungu wetu alitupa yote. **37** Lakini kulingana na amri ya Bwana Mungu wetu, hamkujiingiza katika nchi yoyote ya Waamoni, wala katika sehemu yoyote iliyo kandokando ya Mto Yaboki, wala katika miji iliyoko katika vilima.

3 Kisha tukageuka tukakwea kufuata njia iliyoolekeea Bashani, Ogu mfalme wa Bashani akaondoka na jeshi lake lote kupigana na sisi huko Edrei. **2** Bwana akaniambia, “Usimwogope kwa kuwa nimekwisha mkabidhi mikononi mwako pamoja na jeshi lake lote na nchi yake. Umfanyie sawasawa na ulivyomfanyia

Sihoni mfalme wa Waamori, ambaye alitawala huko kurudi kwenye milki niliyowapa.” **21** Wakati huo Heshboni.” **3** Hivyo Bwana Mungu wetu pia akamweka nilimwamuru Yoshua, “Umejionea kwa macho yako Ogu mfalme wa Bashani pamoja na jeshi lake lote mwenyewe yale yote ambayo Bwana Mungu wenu mikononi mwetu. Tuliwaangamiza wote, hakubakia amewafanyia wafalme hawa wawili. Bwana atazifanya hata mmoja. **4** Wakati huo tuliteka miji yake yote. Hakuna mji hata mmoja kati ya ile sitini ambaa falme zote huko mnakokwenda vivyo hivyo. **22** Hakuna mji hata mmoja kati ya ile sitini ambaa Msiwaogope, Bwana Mungu wenu atapigana kwa hatkuuteka, yaani eneo lote la Argobu, utawala wa ajili yenu.” **23** Wakati huo nilimsihii Bwana: **24** Mfalme Ogu katika Bashani. **5** Miji yote hii ilijengewa “Ee Bwana Mwenyezi, umemwonyesha mtumishi ngome zeny kuta ndefu zeny malango na makomeo, wako ukuu wako na mkono wako weny uweza. Kwa pia kulikuwako na vijiji vingi ambavyo havikujengewa kuwa ni mungu yupi aliye mbinguni au duniani kuta. **6** Tuliwaangamiza kabisa, kama tulivyomfanya anayeweza kufanya kazi na matendo makuu kama Sihoni mfalme wa Heshboni, tukiangamiza kila mji, ufanyakayo wewe? **25** Acha niende nikaione hiyo yaani wanaume, wanawake na watoto. **7** Lakini nchi nzuri ng’ambu ya Yordani, ile nchi nzuri ya wanyama wote wa kufuga pamoja na nyara kutoka vilima na Lebanon.” **26** Lakini kwa sababu yenu kwenye miji yao tulichukua vikawa vyetu. **8** Hivyo kwa Bwana alinikasirikia na hakutaka kunisikiliza. Bwana wakati huo tukachukua kutoka kwa wafalme hawa aliniambia, “Hilo latosha; usiseme nami jambo hili wawili wa Waamori nchi ya mashariki ya Yordani, tena. **27** Kwea juu ya kilele cha Pisga uangalie kutoka Bonde la Arnoni mpaka kufika kwenye Mlima magharibi, kaskazini, kusini na mashariki. Ilangalie Hermoni. **9** (Wasidoni huuita mlima huo Sirioni, hiyo nchi kwa macho yako, kwa vile wewe hutavuka nao Waamori huuita Seniri.) **10** Tuliteka miji yote Yordani. **28** Lakini mwagize Yoshua, mtie moyo na kwenye uwanda wa juu, Gileadi yote, Bashani yote umtipe nguvu, kwa kuwa ye ye ataawongoza watu hawa mpaka kufika Saleka na Edrei, miji ya utawala wa Ogu hadi ng’ambu na kuwarithisha nchi utakayoiona.” **11** (Mfalme Ogu wa Bashani ndiye peke **29** Kwa hiyo tulikaa kwenye bonde karibu na Beth-peori.

Kitanda chake kilikuwa cha chuma chenye urefu wa dhira tisa na upana wa dhira nne. Mpaka sasa kinawenza kuonekana katika mji wa Waamoni wa Raba.) **12** Katika nchi tulioiteka wakati ule, niliwapa kabilia la Reuben na Gadi eneo lilokolo kaskazini la Aroeri kando ya Bonde la Arnoni, na nusu ya eneo la mlima ya Gileadi, pamoja na miji yake. **13** Kisha nusu ya kabilia la Manase niliwapa sehemu ya Gileadi iliobaki pamoja na Bashani yote, ambayo ilikuwa utawala wa Ogu. (Eneo lote la Argobu katika Bashani nilikuwa linajulikana kama nchi ya Warefai. **14** Yairi, mzaa wa kabilia la Manase, alichukua eneo lote la nchi ya Argobu hadi kufikia mpaka wa Wageshuri na Wamaaka, ukaitwa kwa jina lake; kwa hiyo mpaka leo hii Bashani inaitwa Hawoth-Yairi.) **15** Nikampa Makiri nchi ya Gileadi. **16** Lakini niliwapa Warebeni na Wagadi eneo kuanzia Gileadi hadi Bonde la Arnoni (katikati ya bonde ulikuwa ndio mpaka), kuelekea mpaka Mto Yaboki, ambaa ndio mpaka wa Waamoni. **17** Kwa upande wa magharibi mpaka wao ulikuwa Yordani katika Araba, toka ziwa Galilaya hadi Bahari ya Araba (yaani Bahari ya Chumvi), kwenye miteremko ya Pisga upande wa mashariki. **18** Wakati huo nilikuamuru: “Bwana Mungu wako amekupa nchi hii uitimili. Lakini ni lazima wanaume wenu wote wenye uwezo, wakiwa wamejandaa tayari kwa vita, wavuke ng’ambu wakiwatangulia ndugu zako Waisraeli. **19** Lakini wake zenu, watoto wenu na mifugo yenu (kwani najua mnayo mifugo mingi) wanawenza kukaa katika miji niliyowapa, **20** mpaka hapo Bwana atakapowapa ndugu zenu kupumzika kama alivywapa ninyi, wao pia wamiliki ile nchi ambayo Bwana Mungu wenu anawapa, ng’ambu ya Yordani. Baada ya hapo, kila mmoja wenu anawenza

4 Sikia sasa, ee Israeli, amri na sheria nitakazokufundisha wewe. Zifuate ili upate kuishi na uingie kuimiliki nchi ambayo Bwana, Mungu wa baba zako anawapa. **2** Usiongeze wala usipunguze chochote ninachowaamuru ninyi, ila myashike maagizo ya Bwana Mungu wenu ambayo nawapa. **3** Miliona kwa macho yenu wenye kile Bwana alichokifanya kule Baal-Peori. Bwana Mungu wenu aliaangamiza kutoka mionganii mwenu kila mmoja aliyemfuata Baali wa Peori, **4** lakini ninyi nyote milioshikamana na Bwana kwa uthabiti, Mungu wenu, mko hai mpaka leo. **5** Tazama, nimewafundisha amri na sheria kama Bwana Mungu wangu alivyoniamuru mimi, ili mzifuate katika nchi mnayoingia kuimiliki. **6** Zishikeni kwa uangalifu, kwa kuwa hii itaonyesha hekima na ufahamu wenu kwa mataifa, ambayo yatasikia kuhusu amri zote hizi, nao watasema, “Hakika taifa hili kubwa ni watu weny hekima na ufahamu.” **7** Ni taifa gani jingine lililo kubwa kiasi cha kuwa na miungu yao iliyo karibu nao kama Bwana Mungu wetu alivyo karibu nasi wakati wowote tunapomwomba? **8** Nalo ni taifa gani jingine lililo kubwa hivi lenye kuwa na amri na sheria za haki kama hizi ninazoweka mbele yenu leo? **9** Mwe waangalifu, na makini ili msije mkasau mambo ambayo mliyaona kwa macho yenu, wala kuyaacha yaondoke moyoni mwenu siku zote za uhai wenu. Mwfundishe hayo watoto wenu na watoto wao baada yao. **10** Kumbuka siku uliyosimama mbele za Bwana Mungu wako kule Horebu, wakati aliponiambia, “Wakutanishe watu mbele yangu wasikie maneno yangu ili kwamba wawewe kujifunza kuniheshimu kwa muda wote watakaoishi katika

nchi, nao waweze kuwafundisha watoto wao maneno hayo.” **11** Mlisogea karibu na mkasimama chini ya mlima wakati ulipowaka moto mpaka mbinguni juu, pamoja na mawingu meusi na giza nene. **12** Ndipo Bwana alipozungumza nanyi kutoka moto. Mkasikia sauti ya maneno lakini hamkuona umbo, kulikuwa na sauti tu. **13** Aliwatangazia Agano lake na Amri Kumi, ambazo aliwaamuru mzifuate, kisha akaziandika juu ya vibao viwili nya mawe. **14** Naye Bwana alinielekeza wakati huo kuwafundisha ninyi sheria na amri ambazo mnapsawa kuzifuata katika nchi ambayo mnavuka Yordani kuimiliki. **15** Hamkuona umbo la aina yoyote siku ambayo Bwana alizungumza nanyi kule Horebu kutoka kwenye moto. Kwa hiyo mjihadhari kwa uangalifu sana, **16** ili msije mkajichafua na kuitengenezee sanamu au kinyago chenye umbo lolote kama la mwanaume au mwanamke, **17** au kama mnyama aliye juu ya nchi au ndege yeyote arukaye angani, **18** au kama kiumbe kitambaacho juu ya ardhi au samaki yeyote aliye ndani ya maji. **19** Na utazamapo juu angani na ukalionia juu, mwezi na nyota na vyote vinavyoipamba mbingu, usije ukashawishiwa kuvianamia na kuviabudu vile ambavyo Bwana Mungu wenu alivyogawia mataifa yote chini ya mbingu. **20** Lakini kwenu ninyi, Bwana amewatoa kutoka kwenye tanuru ya kuyeyushia chuma, katika Misri kuwa watu wa urithi wake kama mlivyo sasa. **21** Bwana alinikasirikia kwa sababu yenu na akaapa kwamba sitavuka Yordani kuingia katika nchi nzuri Bwana Mungu wenu anayowapa kuwa urithi wenu. **22** Nitakuwa katika nchi hii; sitavuka Yordani, lakinii nti ni karibu mvuke nkaimiliki ile nchi nzuri. **23** Jihadharini msilishau Agano la Bwana Mungu wenu lile alilofanya nanyi; msijitengenezee sanamu katika umbo la kitu chocohote ambacho Bwana Mungu wenu amewakataza. **24** Kwa kuwa Bwana Mungu wenu ni moto ulao, Mungu mwenye wivu. **25** Baada ya kuwa na watoto na wajukuu na kuishi katika nchi hiyo siku nyingi, tena kama mkijichafua na kutengenezee sanamu ya aina yoyote, mkifanya maovu machoni pa Bwana Mungu wenu na kumfanya awe na hasira, **26** ninaziita mbingu na nchi kama mashahidi dhidi yenu siku hii kwamba mtaangamia mara moja kutoka nchi ile ambayo mnavuka Yordani kuimiliki. Hamtaishi kule kwa muda mrefu bali kwa hakika mtaangamizwa. **27** Bwana atawatawanya mionganoni mwa mataifa, na ni wachache wenu tu watakaosalia mionganoni mwa mataifa hayo ambayo Bwana atawafukuzia. **28** Huko mtaabudu miungu ya miti na mawe iliyotengenezwa na watu, ambayo haiwezi kuona au kusikia wala kula au kunusa. **29** Lakini kama mtamtatufa Bwana Mungu wenu, mtampata; kama mtamtatufa kwa moyo wenu wote na kwa roho yote. **30** Wakati mnapokuwa katika dhiki, nayo mambo haya yote yamewatokea siku hizo, ndipo mtamrudia Bwana Mungu wenu na kumtii. **31** Kwa maana Bwana Mungu wenu ni Mungu mwenye huruma, hatawaacha au kuaangamiza wala kusahau Agano alilofanya na baba zenu, alilowathibitishia kwa kiapo. **32** Sasa uliza kuhusu siku za zamani, zamani kabla ya wakati wako, tangu siku ile Mungu alipomuumba mtu juu ya nchi, uliza kutoka mwisho mmoja wa mbingu mpaka mwisho mwingine wa mbingu. Je, kumepata kutokea jambo jingine lililo kubwa kama hili, au kuna jambo jingine kama hilo limepata kusikiwa? **33** Je, kuna watu wengine wowote waliosikia sauti ya Mungu ikizungumza kwenye moto, kama mlivyoikia, nao wakaishi? **34** Je, kuna mungu yeyote amepata kujaribu mwenyewe kuchukua taifa moja kutoka taifa lingine, kwa mapigo, kwa ishara za miujiza na maajabu, kwa vita, kwa mkono wenye nguvu na mkono ulionyooeshwa au kwa matendo makuu ya kutisha, kama yale ambayo Bwana Mungu wenu aliyofanya kwa ajili yenu huko Misri mbele ya macho yenu? **35** Mlionyeshwa mambo haya ili mpate kujua kuwa Bwana ndiye Mungu; hakuna mwingine ila yeze. **36** Kutoka mbinguni amewasikizisha sauti yake ili kuwaadilisha. Hapa duniani aliaonyesha moto wake mkubwa, nanyi mlisikia maneno yake kutoka kwenye ule moto. **37** Kwa sababu aliwapenda baba zenu na alichagua wazao wao baada yao, aliwatoa katika nchi ya Misri kwa Uwepo wake na kwa uwezo wake mkuu, **38** aliwafukuza mbele yenu mataifa makubwa na yenyne nguvu kuliko ninyi na kuwaleta ninyi katika nchi yao na akawapa ninyi kuwa urithi wenu, kama ilivyo leo. **39** Kubalini na mweke moyoni leo kuwa Bwana ndiye Mungu mbinguni juu na duniani chini. Hakuna mwingine. **40** Mshike amri na maagizo yake ninayowapa leo, ili mpate kufanikiwa ninyi na watoto wenu baada yenu, na mpate kuishi maisha marefu katika nchi awapayo Bwana Mungu wenu siku zote. **41** Kisha Mose akatenga miji mitatu mashariki ya Yordani, **42** ambayo mtu yeyote aliymuuwa mtu angeweza kukimbilia ikiwa amemuuwa jirani yake bila kukusudia na bila kuwa na chuki naye siku zilizopita. Angeweza kukimbilia katika mmojawapo ya miji hii na kuoko maisha yake. **43** Miji hiyo ilikuwa: Bezeri katika tambarare ya jangwa kwa ajili ya Wareuben; Ramothi katika nchi ya Gileadi kwa ajili ya Wagadi; nao mji wa Golani katika nchi ya Bashani kwa ajili ya Wamanase. **44** Hii ndiyo sheria Mose aliyweka mbele ya Waisraeli. **45** Haya ndiyo masharti, amri na sheria Mose aliywapa wana wa Israeli wakati walitoka Misri, **46** nao walikuwa katika bonde karibu na Beth-Peori mashariki ya Yordani, katika nchi ya Sihoni mfalme wa Waamori, ambaye alitawala Heshboni, naye alishindwa na Mose na Waisraeli walipokuja toka Misri. **47** Waliimiliki nchi yake na nchi ya Ogu mfalme wa Bashani, wafalme wawili Waamori waliotawala mashariki ya Yordani. **48** Nchi hii ilienea kutoka Aroeri ukengoni mwa Bonde la Arnoni mpaka Mlima Sioni (yaani Hermoni), **49** pamoja na eneo lote la Araba mashariki ya Yordani, na kuenea mpaka Bahari ya Araba kwenye miteremko ya Pisga.

5 Mose akawaita Israeli wote, akaawaambia: Ee Israeli, Moto huu mkubwa utatuteketeza sisi na tutakufa sikilizeni amri na sheria ninazowatangazia leo. kama tukiendelea kusikia sauti ya Bwana Mungu wetu Jifunzeni, na mwe na hakika kuzifuata. **2** Bwana zaidi. **26** Ni mtu yupi mwenye mwili ambaye amewahi kuisikia sauti ya Mungu aliye hai akizungumza kutoka kwenye moto, kama sisi tulivoisikia, naye akaishi? **27** Sogea karibu usikie yale yote asemayo Bwana Mungu wetu. Kisha utuambie chochote kile ambacho Bwana Mungu wetu anakuambia. Tutasakiila na kutii.” **28** Bwana aliwasikia wakati mlipozungumza nami, na ninyi kuwatangazia neno la Bwana, kwa sababu na Bwana akaniambia, “Nimesikia kile hawa watu mliogopa ule moto, nanyi hamkupanda mliman.) na Bwana akaniambia, “Nimesikia kile hawa watu Naye Mungu alisema: **6** “Mimi ndimi Bwana Mungu walichokusima ni kizuri. wako, niliyekutoa katika nchi ya Misri, kutoka nchi ya utumwa. **7** Usiwe na miungu mingine ila mimi. **8** wa kuniogopa na kuzishika amri zangu zote daima, Usijitengeneze sanamu katika umbo la kitu chochote ili kwamba wafaniiki wao pamoja na watoto wao kilicho juu mbinguni au duniani chini au ndani ya maji. **9** Usivisitudie wala kuviajibudu; kwa kuwa Mimi, Bwana Mungu wako, ni Mungu mwenye wivu, ninayewaadhibu watoto kwa ajili ya dhambi za baba zao hadi kizazi cha tatu na cha nne cha wanachukiao. **10** Lakini ninaonyesha upendo kwa maelfu ya vizazi msigeuke upande wa kuume wala wa kushoto. **33** Usilitaje bure jina la Bwana Mungu wako, kwa kuwa Bwana hataacha kumhesabia hatia ye ye alitajaye jina lake bure. **12** Adhimisha siku ya Sabato na kuiweka takatifu, kama Bwana Mungu wako alivyokuagiza. **6** Haya ndio maagizo, amri na sheria ambazo Bwana Mungu wenu aliniagiza niwafundishe ninyi ili impate kuyashika katika nchi ambayo ninyi mnavuka Jordani kuimiliki, **2** ili kwamba ninyi, watoto wenu na watoto wao baada yao wamche Bwana Mungu wenu siku zote kwa kushika amri na maagizo yake yote minayowapa, ili mwewe kuyafruhia maisha marefu. **3** Sikia, ee Israeli, nawe uwe mwangalifu kutii ili upate kufanikiwa na kuongezeka sana katika nchi itiririkayo maziwa na asali, kama Bwana, Mungu wa baba zenu, alivyowaahidi ninyi. **4** Sikia, ee Israeli: Bwana Mungu wako, Bwana ni mmoja. **5** Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, na kwa roho yako yote, na kwa nguvu zako zote. **6** Amri hizi ninazokupa leo zitakuwa katika moyo wako. **7** Wafundishe watoto wako kwa bidii. Nena kuhusu amri hizi uketipo nyumbani na wakati utembeapo njiani, ulalopo na uamkapo. **8** Zifunge kama alama juu ya mkono wako, na uzifunge juu ya paji la uso wako. **9** Ziandike kwenye miimo ya milango ya nyumba yako na juu ya malango yako. **10** Wakati Bwana Mungu wako atakapokuleta katika nchi aliyowaapia baba zako, Abrahamu, Isaki na Yakobo, kukupa wewe, nchi kubwa, ina miji inayopendeza ambayo hukuijenga, **11** nyumba zilizojaa vitu vizuri nya aina nyangi ambavyo hukujijaza, visima ambavyo hukuchimba, na mashamba ya mizabibu na mizeituni ambayo hukupanda wewe, basi, utakapokula na kushiba, **12** jihadhari usije ukamwacha Bwana, aliyekutoa katika nchi ya Misri, kutoka nchi ya utumwa. **13** Utamcha Bwana Mungu wako, na umtumikie ye ye peke yake na kuapa kwa jina lake. **14** Usifuate miungu mingine, miungu ya mataifa yanayokuzunguka; **15** kwa kuwa

Bwana Mungu wako, ambaye yuko katikati yako, ni Mungu mwenye wivu na hasira yake itawaka dhidi yako, naye atakuangamiza kutoka uso wa nchi. **16** Usimjari Bu Bwana Mungu wako kama ulivyofanya huko Masa. **17** Utayashika maagizo ya Bwana Mungu wako kwa bidii, na masharti na amri alizokupa. **18** Fanya lililo haki na jema mbele za Bwana, ili upate kufanikiwa, uweze kuingia na kuimiliki nchi nzuri ambayo Bwana aliahidi kwa kiapo kwa baba zako, **19** kuwafukuza kwa nguvu adui zako mbele yako kama Bwana alivyosema. **20** Siku zijazo, mtoto wako amri na sheria hizi ambazo Bwana Mungu wako aliuguagiza wewe?" **21** Mwambie: "Tulikuwa watumwa wa Farao huko Misri, lakini Bwana alitutoa sisi kutoka Misri kwa mkono wenye nguvu. **22** Bwana akapeleka mbele yetu ishara za miujiza na maajabu makubwa na ya kutisha mno juu ya Misri na Farao pamoa na nyumba yake yote. **23** Lakini Mungu akatuo huko, akatuleta na kutupa nchi hii ambayo aliaahidi baba zetu kwa kiapo. **24** Bwana akatuagiza tutii amri hizi zote na kumcha Bwana Mungu wetu, ili tupate kustawi na kuendelea kuwa hai kama ilivyo leo. **25** Kama tukizitii kwa bidii amri hizi zote mbele za Bwana Mungu wetu, kama alivyotuamuru sisi, hiyo itakuwa haki yetu."

7 Bwana Mungu wako akuletapo katika nchi unayoingia kuimiliki, na awafukuzapo mbele yako mataifa mengi, yaani Wahiti, Wagirgashi, Waamori, Wakanaani, Waperizi, Wahivi na Wayebusi, mataifa saba makubwa tena yenyе nguvu kuliko wewe, **2** pia Bwana Mungu wako atakapowatia mikononi mwako na ukawashinda, basi ni lazima uwaangamize wote kabisa. Usifanye agano nao, wala usiwalhurumie. **3** Usioane nao, Usimtoe binti yako kuolewa na mwanawe, au kumchukua binti yake aolewe na mwanao. **4** Kwa maana watamgeuza mwanao aache kunifuata, ili aitumikia miungu mingine, nayo hasira ya Bwana itawaka dhidi yako, naye atakuangamiza ghafula. **5** Hili ndilo utakalowafanya: Vunja madhabahu yao, vunja mawe yao ya kuabudia, katakata nguzo zao za Ashera na kuchoma sanamu zao kwa moto. **6** Kwa kuwa wewe ni taifa takatifu kwa Bwana Mungu wako. Bwana Mungu wako amekuchagua wewe kutoka mataifa yote juu ya uso wa dunia kuwa watu wake, hazina yake ya thamani. **7** Bwana hakuweka upendo wake juu yenu na kuwachagua kwa sababu miliwu wengi mno kuliko watu wengine, kwa maana ninyi ndio mliokuwa wachache sana kuliko mataifa yote. **8** Lakini ni kwa sababu Bwana aliwapenda ninyi na kutunza kiapo alichowaapia babu zenu kwamba atawatoa ninyi kwa mkono wenye nguvu na kuwakomboa kutoka nchi ya utumwa, kutoka nguvu za Farao mfalme wa Misri. **9** Basi ujue kwamba Bwana Mungu wako ndiye Mungu; ni Mungu mwaminifu, anayetunza Agano la upendo kwa maelfu ya vizazi

nya wale wanaompenda na kuzishika amri zake. **10** Lakin kwa wale wanaomchukia atawalipiza kwenye nyuso zao kwa maangamizi; hatachelewa kuwalipiza kwenye nyuso zao wale wamchukiao. **11** Kwa hiyo, kuweni waangalifu kufuata maagizo, amri na sheria ninazowapa leo. **12** Kama mkizingatia sheria hizi na kuzifuata kwa uangalifu, basi Bwana Mungu wenu ataturza Agano lake la upendo nanyi, kama alivyowaapia baba zenu. **13** Atawapenda ninyi na kuwabariki na kuongeza idadi yenu. Atabariki uzao wa tumbo lenu, mazao ya nchi yenu, nafaka, divai mpya na mafuta, ndama za ng'ombe wa makundi yenu, na kondoo za makundi yenu katika nchi aliyoapa kuwapa baba zenu. **14** Mtabarikiwa kuliko mataifa mengine yote, hakuna wanaume wala wanawake kwenu watakaokosa watoto, wala mifugo yenu haitakuwa tasa. **15** Bwana awatakinga na kila ugonjwa. Mungu hatatia juu yenu ugonjwa wowote mbaya mlioufahamu huko Misri, lakini atatia ugonjwa juu ya wale wote wanaokuchukia. **16** Ni lazima mwangamize watu wote ambaio Bwana Mungu wenu atawatia mikononi mwenu. Msiwatazame kwa "Mataifa haya ni yenye nguvu kuliko sisi. Tutawezaje kuwafukuza?" **18** Lakini msiwaogope. Kumbukeni vyema jinsi Bwana Mungu wenu alivyofanya kwa Farao na kwa wote huko Misri. **19** Mliona kwa macho yenu wenyewe majaribu makubwa, ishara za miujiza na maajabu, mkono wenye nguvu na ulionyooshwa, ambaio kwa huo Bwana Mungu wenu aliwatoa mtoke Misri. Bwana Mungu wenu atawafanya hivyo watu wote ambaio mnawaogope sasa. **20** Zaidi ya hayo, Bwana Mungu wenu atatuma manyigu mionganoni mwao hadi yale mabaki watakoajificha waangamie. **21** Msiingiwa na hofu kwa sababu yao, kwa kuwa Bwana Mungu wenu, ambaye yupo mionganoni mwenu ni mkuu naye ni Mungu wa kutisha. **22** Bwana Mungu wenu atawafukuza mataifa hayo mbele yenu kidogo. Hamtaruhuswa kuwaondoa wote kwa mara moja, la sivyo wanyama mwitu wataongezeka na kuwa karibu nanyi. **23** Lakini Bwana Mungu wenu atawatia watu hao mikononi mwenu, akiwatia katika kuchanganyikiwa kukubwa mpaka wawe wameangamizwa. **24** Atawatia wafalme wao mikononi mwenu, nanyi mtayafuta majina yao chini ya mbingu. Hakuna hata mmoja atakayeweza kusimama dhidi yenu bali mtawaangamiza. **25** Vinyago nya miungu yao mtavichoma moto. Msitamani fedha wala dhababu ilio juu yao, wala msizichukue kwa ajili yenu, la sivyo mtakuwa mmetekwa navyo. Kwa kuwa ni chukizo kwa Bwana Mungu wenu. **26** Msilete vitu nya machukizo katika nyumba zenu kwani ninyi, mtatengwa kama vitu hivyo kwa maangamizo. Ukichukie kabisa kitu hicho kwa kuwa kimetengwa kwa maangamizo.

8 Uwe mwangalifu kufuata kila agizo ninalokupa wewe leo, ili mweze kuishi, kuongezeka na mweze

kuingia mkamiliki nchi ambayo Bwana aliahidi kwa nguvu na warefu, ni wana wa Waanaki! Mnafahamu kiapo kwa baba zenu. **2** Kumbuka jinsi Bwana habari zao na mmesikia inavyosemekana: “Ni nani Mungu wenu alivyowaongoza katika njia yote katika jangwa kwa miaka hii arobaini, kukunyenyekeza na kukujaribu ili ajue lililoko moyoni mwako, kwamba utayashika maagizo yake au la. **3** Alikudhili na kukufanya uone njaa kisha akulishe kwa mana, Nanyi mtawafukuza na kuwaangamiza mara moja, ambayo wewe wala baba zako hamkijua, awafundishe kama Bwana alivyowaahidi. **4** Baada ya Bwana Mungu kuwa mwanadamu hataishi kwa mkate tu bali kwa wenu kuwafukuza mbele yenu, msiseme miyoni kila neno litokalo katika kinywa cha Bwana. **4** Nguo mwenu, “Bwana ametuleta hapa kuimiliki nchi hii zenu hazikuchaka wala miguu yenu haikuimbera kwa sababu ya haki yetu.” La, ni kwa sababu ya kwa miaka hii arobaini. **5** Mjue basi ndani ya miyo uovo wa mataifa haya ndiyo Bwana anawafukuza yenu kama mtu anavyomwadibisha mwanawe, ndivyo mbele yenu. **5** Si kwa sababu ya haki yenu wala Bwana Mungu wako atawaadibisha ninyi. **6** Shiken uadilifu wenu kwamba mtaimiliki nchi yao; lakini maagizo ya Bwana Mungu wenu intembee katika njia kwa sababu ya uovo wa mataifa haya, Bwana Mungu zake na kumheshimu. **7** Kwa kuwa Bwana Mungu wenu atawaafukuza mbele yenu, ili kutimiza lile wenu anawaleta katika nchi nzuri, nchi yenye vijito alilowaapia baba zenu Abrahamu, Isaki na Yakobo. **6** na mabwawa ya maji, yenye chemchemi zinazotiririka Basi mjue, si kwa sababu ya haki yenu Bwana Mungu mabondeni na katika vilima; **8** nchi yenye ngano wenu anawapa nchi hii nzuri kuimiliki, kwa kuwa na shayiri, mizabibu na mitini, mikomamanga, ninyi ni taifa lenye shingo ngumu. **7** Kumbukeni mafuta ya zeituni na asali; **9** nchi ambayo chakula hili, kamwe msisahau jinsi mliviyomkasirisha Bwana hakitapungua na hamtakosa chocchote; nchi ambayo Mungu wenu kwa hasira huko jangwani. Tangu siku miamba yake ni chuma na mnawenza kuchimba shaba mlipotoka Misri mpaka mlipofika hapa, mmekuwa kutoka kwenye vilima. **10** Wakati mtakapokwisha waasi dhidi ya Bwana. **8** Kule Horebu mliamsha kula na kushiba, msifuni Bwana Mungu wenu ghadhabu ya Bwana, kwa hiyo alikasirika nya kutosha kwa ajili ya nchi nzuri aliywropa. **11** Jihadharini hata akataka kuwaangamiza. **9** Nilipopanda mlimani msimsahau Bwana Mungu wenu, mkashindwa kushika kupoeka mbao za mawe, mbao za Agano lile Bwana maagizo yake, sheria na amri zake ambazo ninawapa alilofanya nanyi, nilikaa mlimani siku arobaini usiku leo. **12** Angalia wakati mtakapokuwa mmekula na mchana, sikula mkate wala sikunyuwa maji. **10** na kushiba, mkajenga nyumba nzuri na kukaa Bwana alinipa mbao mbili za mawe zilizoandikwa humo, **13** na wakati makundi yenu ya ng’ombe na mbuzi na kondoo yatakapoongezeka na fedha na amri zote ambazo Bwana aliwatangazia kule mlimani dhababu yenu itakapoongezeka na vyote mlivyo kwa njia ya moto, siku ya kusanyiko. **11** Mwisho navyo vitakapozidisha, **14** basi miyo yenu isiwe na wa siku arobaini usiku na mchana, Bwana alinipa kiburi mkamsahau Bwana Mungu wenu aliywatoa mbao mbili za mawe, mbao za Agano. **12** Kisha Bwana katika nchi ya Misri, kutoka nchi ya utumwa. **15** akaniambia, “Shuka chini mara moja, kwa sababu Aliwaongozo kuitipa jangwa lile kubwa na la kutisha, watu wako ambao umewatoa katika nchi ya Misri nchi ile ya kiu isiyo na maji, yenye nyoka wa sumu na wamepotoka. Wamegeukia mbali haraka kutoka lile nge. Aliwatolea maji kutoka kwenye mwamba mgumu. nililowaagiza, wamejtengeneza sanamu ya kusubu.” **16** Aliwapa mana ya kula jangwani, kitu ambacho **13** Nayé Bwana akaniambia, “Nimewaona watu hawa baba zenu hawakukjua, ili kuwanyenyekesha na nao ni watu wenye shingo ngumu sana! **14** Niache, kuwajaribu ninyi ili mwishoni apate kuwatendea ili nipate kuwaangamiza na kufuta jina lao kutoka mema. **17** Mnawenza kusema, “Uwezo wangu na chini ya mbingu. Nami nitakufanya kuwa taifa lenye nguvu za mikono yangu ndizo zilizonipatia utajiri nguvu zaidi na kuwa wengi kuliko wao.” **15** Kwa huu.” **18** Lakini kumbukeni Bwana Mungu wenu, hiyo niligeuka na kuteremka kutoka mlimani kwani ndiye ambaye huwapa uwemo wa kupata utajiri, na mlima ulikuwa ukiwaka moto. Pia vibao vile viwili nya hivyo kulithibitisha Agano lake, ambalo aliwaapia Agano vilikuwa mikononi mwangu. **16** Nilipotazama, baba zenu, kama ilivyo leo. **19** Ikiwa mtamsahau niliona kuwa mmeefanya dhambi dhidi ya Bwana Bwana Mungu wenu, mkaifuata miungu mingine, Mungu wenu; mmejfanyia sanamu ya kusubu katika mkaibabu na kuisujudia, ninashuhudia dhidi yenu leo kwamba hakika mtaangamizwa. **20** Kama mataifa Bwana aliyoaangamiza mbele yenu, ndivyo ninyi mtaakayoangamizwa kwa kutokumtii Bwana Mungu mbele ya macho yenu. **18** Ndipo tena nikasujudu wenu. **9** Sikiliza, ee Israeli. Sasa mnakaribia kuvuka Yordani mwingie na kuwafukuza mataifa makubwa na yenye nguvu kuliko ninyi pamoja na miji mikubwa yenye kuta zilizofika juu angani. **2** Watu ni wenye mbele za Bwana kwa siku arobaini usiku na mchana. Sikula mkate wala sikunyuwa maji, kwa sababu ya dhambi yote mliyofanya, mkipanya lile lililo ovu mbele za Bwana na kumkasirisha. **19** Niliogopa hasira na ghadhabu ya Bwana, kwa kuwa aliwakasirikia

9 Sikiliza, ee Israeli. Sasa mnakaribia kuvuka Yordani mwingie na kuwafukuza mataifa makubwa na yenye nguvu kuliko ninyi pamoja na miji mikubwa yenye kuta zilizofika juu angani. **2** Watu ni wenye

nya kutosha na kutaka kuaangamiza. Lakini Bwana urithi wao, kama Bwana Mungu wao alivyowaambia.) alinikiliza tena. **20** Bali ye ye alimkasirikia Aroni **10** Basi nilikaa mlimani kwa siku arobaini usiku na kiasi cha kutaka kumwangamiza, nami wakati huo mchana, kama nilivyo fanya mara ya kwanza, pia nilimwombea Aroni pia. **21** Kisha nikachukua ile Bwana alinikiliza hata wakati huu. Haikuwa nia sanamu ya ndama mliyotengeneza na kuichoma yake kuaangamiza. **11** Bwana akaniambia, “Nenda, kwenye moto. Nikaiponda na kuisaga ikawa unga ukawongoze watu katika njia yao ili kwamba waweze laini kama vumbi, nikatupa lile vumbi kwenye kijito kuingia na kuimiliki nchi ile niliyowaapia baba zao kilichotiririka toka mlimani. **22** Pia mlimkasirisha Bwana huko Tabera, Masa na Kibroth-Hataava. **23** anataka nini kwako ila kumcha Bwana Mungu wako, Vilevile wakati Bwana alipowatuma kutoka Kadesh- Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote na kwa Barnea, alisema, “Kweeni, mka imiliki nchi ambayo nimewapa.” Lakini mliasi dhidi ya agizo la Bwana roho yako yote, **13** na kuyashika maagizo ya Bwana Mungu wenu. Hamkumtegemea wala kumtii. **24** na amri zake ninazokupa leo kwa mafanikio yako Mmekuwa waasi dhidi ya Bwana tangu nilipowajua mwenyewe? **14** Mbingu, hata mbingu za juu sana, ninyi. **25** Nilanguka kifufidifi mbele za Bwana dunia na kila kitu kilichomo ndani yake, ni mali ya kwa zile siku arobaini usiku na mchana kwa sababu Bwana Mungu wako. **15** Hata hivyo Bwana alikuwa na Bwana alikuwa amesema angewaangamiza ninyi. **26** shauku na baba zako, akawapenda na akawachagua Nilimwomba Bwana na kusema, “Ee Bwana Mwenyezi, ninyi, wazao wao, kuliko mataifa yote, kama ilivyo usiangamize watu wako, urithi wako mwenyewe ule leo. **16** Kwa hiyo tahirini miyo yenu, na msie na ulioukombo kwa uweza wako mkuu na kuwatoa shingo ngumu tena. **17** Kwa kuwa Bwana Mungu katika nchi ya Misri kwa mkono wenye nguvu. **27** wenu ni Mungu wa miungu na Bwana wa mabwana, Wakumbuke watumishi wako Abrahamu, Isaki na Mungu mkuu, mwende uweza na wa kutisha, ambaye Yakobo. Usiangalie ukaidi wa watu hawa, uovu wao hana upendeleo na hapokei rushwa. **18** Huwapigania wala dhambi yao. **28** Watu wa nchi ile uliyouto sisi yatima na wajane, humpenda mgeni, akimpa chakula wasije wakasema, ‘Ni kwa sababu Bwana hakuweza na mavazi. **19** Nanyi wapendeni wageni, kwa kuwa kuwachukua mpaka nchi aliyoukuwa amewaa hidia, kwa sababu aliwachukia, akawaleta ili aje kuwaua ninyi wenye mlikuwa wageni huko Misri. **20** Mche jangwani.’ **29** Bali wao ni watu wako, urithi wako ule Bwana Mungu wako na umtumikie yeye. Shikamana ulioutoa Misri kwa uweza wako mkuu na kwa mkono wano nyota za angani.

10 Wakati ule Bwana aliniambia, “Chonga vibao viwili nya mawe kama vile nya kwanza uje kwangu juu mlimani. Pia utengeneze Sanduku la mbaao. **2** Nitaandika juu ya vibao maneno yaliyoukuwa katika vile vibao nya kwanza, ambayo ulivivunja. Kisha utaviweka ndani ya Sanduku.” **3** Hivyo nikatengeneza Sanduku kwa mti wa mshita, nikachonga pia vibao nya mawe kama vile nya kwanza, kisha nikakwea mlimani nikiwa na vibao viwili mikononi mwangu. **4** Bwana akaandika juu ya hivi vibao kile alichokuwa amekianidika kabla, Amri Kumi alizokuwa amewatangazia juu mlimani, kutoka kwenye moto siku ile ya kusanyiko. Bwana akanikabidhi. **5** Kisha nikashuka kutoka mlimani na kuweka vibao ndani ya Sanduku nililokuwa nimelitegeneza, kama Bwana alivyoniagiza, navyo viko huko sasa. **6** Waisraeli walisaifiri kutoka visima nya Yaakan hadi Mosera. Huko Aroni alifariki na kuzikwa, naye Eleazari mwanawee akachukua nafasi yake kama kuhanji. **7** Kutoka pale, walisaifiri hadi Gudgoda wakaendelea mpaka Yotbatha, nchi yenye vijito nya maji. **8** Wakati huo Bwana aliteua kabilal Lawi kulibeba Sanduku la Agano la Bwana, kusimama mbele za Bwana ili kutoa huduma, na kutangaza baraka kwa Jina lake, kama wanavyofanya mpaka leo. **9** Hiyo ndiyo sababu ya Walawi kutokuwa na sehemu wala urithi mionganini mwa ndugu zao; Bwana ndiye

11 Mpende Bwana Mungu wako na kushika masharti yake, amri zake, sheria zake na maagizo yake siku zote. **2** Kumbuka hivi leo kwamba sio watoto wako walioona na kujua adhabu ya Bwana Mungu wako: utukufu wake, mkono wake wenye nguvu, mkono wake ulionyooshwa; **3** ishara alizofizanya na mambo aliyoufanya katikati ya Misri, kwa Farao mfalme wa Misri na kwa nchi yake yote; **4** lile alilofifanya jeshi la Wamisri, farasi na magari yake, jinsi alivyowafurikisha na maji ya Bahari ya Shamu walipokuwa wakiwafutilia ninyi, na jinsi Bwana alivyowaletea angamizo la kudumu juu yao. **5** Sio watoto wenu waloyaona yale Mungu aliyoufanya huko jangwani mpaka mkaifika mahali hapa, **6** wala lile Mungu alilowafanya Dathani na Abiram, wana wa Eliabu wa kabilal la Reuben, wakati ardhi ilipofungua kinywa chake katikati ya Israeli yote, ikawameza pamoa na walio nyumbani mwao, hemza zao na kila kitu kilichokuwa hai ambacho kilikuwa mali yao. **7** Bali ilikuwa ni macho yenu wenye ambayo yaliyaona mambo haya yote makuu Bwana aliyouyatenda. **8** Kwa hiyo fuateni maagizo yote ninayowapa leo, ili mpate kuwa na nguvu za kuingia na kuiteka nchi ile ambayo

mnavuka Yordani kuimiliki, **9** ili mpate kuishi siku baba zenu na wazao wao, nchi itiririkayo maziwa na asali. **10** Nchi mnayoingia kuimiliki haifanani na nchi ya Misri mlifikotoka ambako mlipanda mbegu yenu na kuinywesha, kama bustani ya mboga. **11** Lakini nchi mnayovuka Yordani kuimiliki ni nchi ya milima na mabonde inywayo mvua kutoka mbinguni. **12** Ni nchi ambayo Bwana Mungu wenu anaituzita; macho ya Bwana Mungu wenu yanaitazama daima kutoka mwanzo wa mwaka hadi mwisho wa mwaka. **13** Hivyo kama mkiyati maagizo yangu ninayowapa leo kwa uaminifu, yaani kwa kumpenda Bwana Mungu wenu, na kumtumukia kwa moyo wako wote na kwa roho yenu yote, **14** ndipo atawanyweshea mvua katika nchi yenu kwa majira yake, mvua ya masika na ya vuli, ili mpate kuvuna nafaka zenu, divai mpya na mafuta. **15** Nitawapa majani kwa ajili ya ng'ombe wenu, nanyi mtakula na kushiba. **16** Jihadharini, la sivyo mtashawishika kugeuka na kuabudu miungu mingine na kuisujudia. **17** Ndipo hasira ya Bwana itawaka dhidi yenu, naye atafunga mbingu ili mvua isinyeshe nayo ardhi haitatao mazao, nanyi mtaangamia mara katika nchi nzuri ambayo Bwana anawapa. **18** Yawekeni haya maneno yangu katika mioyo yenu na akili zenu, yafungeni kama alama juu ya mikono yenu na kwenye paji za nyuso zenu. **19** Wafundisheni watoto wenu, yazungumzeni wakati mketipo nyumbani na wakati mtembeapo njiani, wakati mlalapo na wakati mwamkopo. **20** Yaandikeni juu ya mimo ya nyumba zenu na juu ya malango yenu, **21** ili kwamba siku zenu na siku za watoto wenu zipate kuwa nyangi katika nchi ile Bwana aliyopa kuwapa baba zenu, kama zilivyo nyangi siku za mbingu juu ya nchi. **22** Kama mkishika kwa makini maagizo haya yote ninayowapa kuyafuata, ya kumpenda Bwana Mungu wenu, kuenenda katika njia zake zote na kushikamana naye kwa uthabiti, **23** ndipo Bwana atawafukuza mataifa haya yote mbele yako, nawe utawafukuza mataifa yaliyo makubwa na yenye nguvu kukuliko wewe. **24** Kila mahali mtakapoweka mguu wenu patakuwa penu: Nchi yenu itaenea kutoka jangwa la Lebanon, na kutoka mto wa Frati hadi bahari ya magharibi **25** Hapatakuwa na mto atakayeweza kusimama dhidi yenu. Bwana Mungu wenu, kama alivyoahidi, ataweka juu ya nchi yote utisho na hofu kwa ajili yenu popote mwendako. **26** Tazama, leo ninaweka mbele yenu baraka na laana: **27** baraka kama mtatii maagizo ya Bwana Mungu wenu, ambayo ninawapa leo; **28** laana kama hamtatii maagizo ya Bwana Mungu wenu na kuacha njia ambayo ninawaamuru leo kwa kufuata miungu mingine, ambayo hamkujua. **29** Wakati Bwana Mungu wenu atakapokuwa amewaleta katika nchi mnayoingia kuimiliki, mtatangaza baraka kutoka Mlima Gerizimu, na kutangaza laana kutoka Mlima Ebali. **30** Kama mnayovahamu, milima hii ipo ng'ambo ya Yordani, magharibi ya barabara, kuelekea machweo ya juu,

karibu na miti mikubwa ya More, katika nchi ya wale Wakanaani wanaoishi Araba, jirani na Gilgali. **31** Karibu mvuke ng'ambo ya Yordani kuingia na kuimiliki nchi ambayo Bwana Mungu wenu anawapa. Wakati mtakapokuwa mmeichukua na mnaishi humo, **32** hakikisheni kwamba mnattii amri na sheria zote ninazoziveka mbele yenu leo.

12 Hizi ndizo amri na sheria ambazo ni lazima mwe waangalifu kuzifufata katika nchi ambayo Bwana, Mungu wa baba zenu, amewapa kumiliki, kwa muda wote mtakaoishi katika nchi. **2** Haribuni kabisa kila mahali pao pa kuabudia kwenye milima mirefu, vilima na chini ya kila mti mkubwa ambamo mataifa haya mnayokwenda kuchukua ardhi yao huabudia miungu yao. **3** Bomoeni madhabahu zao, vunjeni yale mawe wanayoabudu, chomeni moto nguzo zao za Ashera; katilieni mbali sanamu za miungu yao na mfute majina yao mahali hapo. **4** Kamwe msimwabudu Bwana Mungu wenu kama wanavyobudu wao. **5** Bali mtatafuta mahali Bwana Mungu wenu atakapopachagua katika makabila yenu yote ili aliweke jina lake huko kuwa makao yake. Mahali hapo ndipo iwapasapo kwenda; **6** hapo ndipo mtakapoleta sadaka zenu za kuteketezwa na dhabihu, zaka zenu na changizo zenu, kile ulichoweka nadhiri kutoa, sadaka zenu za hiari na malimbuko ya makundi yenu ya ng'ombe pamoa na mbuzi na kondoo. **7** Hapo, katika uwepo wa Bwana Mungu wenu, nnyi pamoa na jamaa zenu, mtakula na kufurahia kila kitu ambacho mmegusa kwa mikono yenu, kwa sababu Bwana Mungu wenu amewabariki. **8** Msifanye kama tunavyofanya hapa leo, kila mtu anavyopenda mwenyewe, **9** kwa kuwa bado hamjafikia mahali pa mapumziko na urithi ambao Bwana Mungu wenu anawapa. **10** Lakini mtavuka Yordani na kuishi katika nchi Bwana Mungu wenu anayowapa kama urithi, naye atawapa pumzikio kutokana na adui zenu wote wanaowazunguka ili nnyi mpate kuishi kwa salama. **11** Kisha kuhusu mahali Bwana Mungu wenu atakapopachagua kuwa mahali pa makao ya Jina lake, hapo ndipo inapowapasa kuleta kila kitu ninachowaamuru: sadaka zenu za kuteketezwa na dhabihu, zaka zenu na changizo, pamoa na vitu vyote vyenye thamani ambayo mmeweka nadhiri kumtolea Bwana. **12** Hapo furahini mbele za Bwana Mungu wenu, nnyi, wana wenu na binti zenu, watumishi wenu wa kiume na wa kike, pamoa na Walawi kutoka miji yenu ambao hawana mgawo wala urithi wao wenyewe. **13** Kuweni waangalifu, msitoe dhabihu zenu za kuteketezwa mahali popote mnapotapenda. **14** Mtazitoa tu mahali pale ambapo Bwana atachagua katika mojawapo ya makabila yenu, nnyi hapo zingatieni kila jambo ninalowaamuru. **15** Hata hivyo, mnawenza kuwachinja wanyama wenu katika miji yenu yoyote ile na kula nyama nyangi impendavyo kama vile mmemchinja paa au kulungu, kulingana na baraka mtakazojaliwa na Bwana Mungu wenu. Watu

walio najisi au walio safi wanawenza kula. **16** Lakini kamwe usinywe damu; imwage juu ya ardhi kama maji. **17** Hamruhusiwi kula katika miji yenu zaka yenu ya nafaka, ya divai mpya na ya mafuta, au mzaliwa wa kwanza wa makundi yenu ya ng'ombe na makundi yenu ya mbuzi na kondoo, wala chochote ambacho mmeweka nadhiri kukitoa, au sadaka zako za hiari, wala matoleo maalum. **18** Badala yake, mtakula vitu hivyo katika uwepo wa Bwana Mungu wenu mahali ambapo Bwana Mungu wenu atapachagua: wewe, wana wako na binti zako, watumishi wako wa kiume na wa kike, na Walawi kutoka miji yenu. Mnatakiwa mfurahi mbele za Bwana Mungu wenu kwa kula kitu mtakachoweka mikono yenu. **19** Mwe waangalifu msiwapiuze Walawi kwa muda wote mnaoishi katika nchi yenu. **20** Bwana Mungu wenu atakapokuwa ameongeza nchi yenu kama alivyowaahidi, nanyi mkitamani nyama na makisema, "Ningependa nyama," hapo unawenza kula nydingi upendavyo. **21** Kama mahali ambapo Bwana Mungu wenu atapachagua kuweka Jina lake ni mbali sana kutoka kwenu, unawenza kuchinja wanyama kutoka makundi yenu ya ng'ombe, ya mbuzi na ya kondoo ambayo Bwana amewapa, kama nilivyokuamuru, na mkiwa katika miji yenu wenye we mnaeweza kula nydingi mtakavyo. **22** Mle kama vile mngekula paa na kulungu. Wote walio najisi kiibada na walio safi mwawenza kula. **23** Lakini hakikisheni kwamba hamkunyuwa damu, kwa sababu damu ni uhai, kamwe msile uhai pamoja na nyama. **24** Hamruhusiwi kamwe kunyuwa damu; imwageni juu ya ardhi kama maji. **25** Msinywe damu, ili mweze kufanikiwa ninyi pamoja na watoto wenu baada yenu, kwa sababu mtakuwa mkifanya lililo haki machoni pa Bwana. **26** Lakini vichukueni vitu vyenu viliviyowekwa wakfu pamoja na vile mliviyoweka nadhiri, mwende mahali pale Bwana atakapachagua. **27** Leteni sadaka zenu za kuteketezwa juu ya madhababu ya Bwana Mungu wenu, vyote nyama na damu. Damu ya dhabihu zenu lazima imiminwe kando ya madhababu ya Bwana Mungu wenu, lakini nyama mnaeweza kula. **28** Mwe waangalifu kuiti masharti haya yote ninayowapa, ili kwamba siku zote mweze kufanikiwa, ninyi pamoja na watoto wenu baada yenu, kwa sababu mtakuwa mkifanya lililo jema na sahihi mbele za macho ya Bwana Mungu wenu. **29** Bwana Mungu wenu atayakatilia mbali mbele yenu mataifa ambayo punde kidogo mtabayavamia na kuyaondoa. Lakini mtakapokuwa mmelefukuza na kuishi katika nchi yao, **30** na baada ya kuangamizwa mbele yenu, mwe waangalifu msiiingize katika tanzi kwa kuuliza habari za miungu yao, mjisema, "Je, mataifa haya hutumikiae miungu yao? Nasi tutafanya vivyo hivyo." **31** Kamwe msimwabudu Bwana Mungu wenu kwa njia wanayoabudu miungu yao, kwa sababu katika kuabudu miungu yao, wanafanya aina zote za machukizo anayoyachukia Bwana. Hata huwateketeza wana wao na binti zao kwa moto kama kafara kwa miungu yao. **32** Angalieni kwamba mnafanya yote niliyowaamuru; msiongeze kitu wala msipunguze kitu.

13 Kama nabii, au yule anayetabiri kwa njia ya ndoto, akijitokeza mionganis mwenu na akawatangazia ishara ya miujiza na ajabu, **2** ikiwa ishara au ajabu ya aliyozungumza ikatokea, naye akasema, "Na tufuate miungu mingine" (miungu ambayo hamjaifahamu) "na tuiabudu," **3** kamwe msiyasikilize maneno ya nabii wala mwota ndoto huyo. Bwana Mungu wenu anawajaribu kuangalia kama mnampenda kwa moyo wenu wote na kwa roho yenu yote. **4** Ni Bwana Mungu wenu ambaye mnapaswa kumfuata tena ni yeze mnapaswa kumheshimu. Shikeni maagizo yake na kumtii, mtumikieni na kushikamana naye. **5** Huyo nabii au mwota ndoto lazima auawe, kwa sababu amehubiri uasi dhidi ya Bwana Mungu wenu, ambaye aliwatoa kutoka nchi ya Misri na kuwakomboa kutoka nchi ya utumwa; amejaribu kuwageuzea kutoka njia ambayo Bwana Mungu wenu aliwaagiza mfuata. Ni lazima mwondoe uovu mionganis mwenu. **6** Kama ndugu yako hasa, au mwanao au binti yako, au mke umpendaye, au rafiki yako wa karibu sana akikushawishi kwa siri, akisema, "Na twende tukaabudu miungu mingine" (miungu ambayo ninyi wala baba zenu hamkuifahamu, **7** miungu ya watu wanaowazunguka, ikiwa karibu au mbali, kutoka mwisho mmoja wa nchi mpaka mwininge), **8** usikubali wala usimsikilize. Usimhurumie! Usimwache wala usimkinge. **9** Hakika ni lazima auawe. Ni lazima mkonon wako uwe wa kwanza katika kumuua kisha mikono ya watu wengine wote. **10** Mpigeni kwa mawe mpaka afe, kwa sababu alijaribu kuwageuzea mtoke kwa Bwana Mungu wenu ambaye aliwatoa Misri, kutoka nchi ya utumwa. **11** Kisha Israeli wote watasikia na kuogopa, wala hakuna mmoja mionganis mwenu atakayefanya uovu tena. **12** Kama mksikisa ikitsemwa kwamba moja ya miji ambayo Bwana Mungu wenu anawapa mkae ndani yake **13** kuna wanaume waovu wameinuka mionganis mwenu na wamewapotosha watu wa mji, wakisema, "Twendeni tukaabudu miungu mingine" (miungu ambayo hamkuifahamu), **14** ndipo itakubidi kuuliza, kupima na kuchunguza kwa makini. Kama ni kweli, tena ikihakikishwa kwamba jambo hili lichukizalo limefanyika mionganis mwenu, **15** kwa hakika ni lazima mwaue kwa upanga wale wote wanaoishi katika mji ule. Uharibuni kabisa, pamoja na watu wake na mifugo yake. **16** Kusanyeni nyara zote za mji katika uwanja wa wazi na kuuchoma mji kabisa pamoja na nyara zake zote kama sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana Mungu wenu. Utabaki kuwa magofu miele na hautajengwa tena. **17** Hakuna kimoja kati ya vitu viliviyolaaniwa kitakachokutwa mikononi mwenu, ili Bwana ageuze hasira yake kali. Atawahurumia na kuwa na rehema kwenu pia kuongeza idadi yenu, kama alivyowaahidi baba zenu, **18** kwa sababu mnamtii Bwana Mungu wenu,

mkizishika amri zake zote zile ninazowapa leo na kufanya lile lililo jema machoni pake.

14 Ninyi ni watoto wa Bwana Mungu wenu.

Msijichanje ama kujinyo upara kwenye paji la uso kwa ajili ya aliyekufa, **2** kwa maana ninyi ni taifa takatifu kwa Bwana Mungu wenu. Bwana amewachagua ninyi kuwa taifa la kipekee kutoka mataifa yote juu ya uso wa dunia, mwe tunu yake. **3** Msile kitu chocchote ambacho ni machukizo. **4** Hawa ndio wanyama mtakaokula: ng'ombe, kondoo, mbuzi, **5** kulungu, paa, kongoni, paa mweupe, mbuzi-mwitu, pofu na kondoo wa mlimani. **6** Mnaweza kumla mnyama yejote mwenye kwato zilizogawanyika mara mbili, pia yule anayechuea. **7** Hata hivyo, mionganini mwa wale wanacheua au wale walio na kwato zilizogawanyika kamwe msile ngamia, sungura na pelele. Iwapo wanacheua, lakini hawana kwato zilizogawanyika; ni najisi kwenu kwa taratibu za kiibada. **8** Nguruwe pia ni najisi; ingawa ana kwato zilizogawanyika, hacheui. Msile nyama yake wala kugusa mzoga wake. **9** Katika viumbe hai vyote viishivyo kwenye maji, mnaweza kula yejote aliye na mapezi na magamba. **10** Lakini chocchote kisicho na mapezi na magamba msile; kwenu ni najisi. **11** Mnaweza kula ndege yejote aliye safi. **12** Lakini wafuatao msiwale: tai, furukombe, kipungu, **13** kengewa mwekundi, kengewa mweusi, mwewe wa aina yoyote, **14** kunguru wa aina yoyote, **15** mbuni, kiruka-njia, dudumizi, kipanga wa aina yoyote, **16** bundi, mumbi, bundi mkubwa, **17** mwari, nderi, mnandi, **18** korongo, koikoi wa aina yoyote, hudihudhi na popo. **19** Wadudu wote warukao kwa makundi ni najisi kwenu, msiwale. **20** Lakini viumbe vyote vyenye mabawa vilivyo safi mwaweza kula. **21** Msile kitu chocchote mtakachokuta kimekuwa. Mnaweza kumpa mgeni yejote anayeishi katika mojawapo ya mijii yenu, naye anaweza kula au mnaweza kumuuzia mtu wa nchi nyiningine. Lakini ninyi ni watu watakatifu kwa Bwana Mungu wenu. Msitokose mwana-mbuzi katika maziwa ya mama yake. **22** Hakikisheni mmetenga sehemu ya kumi ya mazao yote ya mashamba yenu kila mwaka. **23** Mtakula zaka za nafaka yenu, divai mpya, mafuta na wazaliwa wa kwanza wa makundi yenu ya ng'ombe na ya kondoo na mbuzi mbele za Bwana Mungu wenu pale mahali atakapopachagua kama maskani kwa ajili ya Jina lake, ili kwamba mpate kujifunza kumheshimu Bwana Mungu wenu daima. **24** Lakini ikiwa mahali pale ni mbali sana nanyi mmebarikiwa na Bwana Mungu wenu na hamwezi kubeba zaka yenu (kwa sababu mahali pale Bwana atakapopachagua kuliweka Jina lake ni mbali sana), **25** basi badilisheni zaka yenu kuwa fedha, mkaichukue hiyo fedha mwende nayo mahali Bwana Mungu wenu atakapopachagua. **26** Tumieni hiyo fedha kununua chocchote ukitakacho: ng'ombe, kondoo, divai au kinywaji chocchote chenye chachu au chocchote mnachotaka. Kisha ninyi na wa nyumbani

mwenu mtaila mbele za Bwana Mungu wenu na kufurahi. **27** Msiache kuwajali Walawi waishio katika mijii yenu, kwa kuwa hao hawana shamba wala urithi wao wenye. **28** Mwishoni mwa kila mwaka wa tatu, leteni zaka zote za mazao ya miaka ile na uyahifadhi kwenye mijii yenu, **29** ili Walawi (ambao hawana mashamba wala urithi wao wenye) na wageni, yatima na wajane wanaoishi kwenye mijii yenu wapate kuja kula na kushiba, ili Bwana Mungu wenu apate kuwabariki ninyi katika kazi zote za mikono yenu.

15 Kila mwisho wa miaka saba ni lazima mfute madeni.

2 Hivi ndivyo itakavyofanyika: Kila mkopeshaji atafuta mkopo aliomkopeshi Mwisraeli mwenzake. Hatamtaka Mwisraeli mwenzake au ndugu yake amlipe hilo deni, kwa sababu wakati wa Bwana wa kufuta madeni umetangazwa. **3** Unaweza kudai malipo kwa mgeni, lakini lazima ufute kila deni ambalo unamda ndugu yako. **4** Hata hivyo, hapatakuwepo maskini mionganini mwenu, kwa kuwa katika nchi Bwana Mungu wenu anayowapa kuimiliki kama urithi wenu, atawabariki sana, **5** ikiwa tutamtie Bwana Mungu wenu kikamilifu na kuwa waangalifu kuyafuata maagizo haya yote ninayowapa leo. **6** Kwa kuwa Bwana Mungu wenu atawabariki kama aliyohadi, nanyi mtawakopesha mataifa mengi lakini hamtakopa kwa yejote. Mtatawala mataifa mengi lakini hakuna taifa litakalowatawala ninyi. **7** Ikiwa kuna mtu maskini mionganini mwa ndugu zenu, katika mji wowote wa hiyo nchi ambayo Bwana Mungu wenu anawapa, msiwe na moyo mgumu wala usimfumbie mkono ndugu yako aliye maskini. **8** Afadhalii fungua mikono yako na umkopeshi kwa hiari chocchote anachohitaji. **9** Jihadhari usijiwekee wazo hili ovi: "Mwaka wa saba, mwaka wa kufuta madeni umekaribia," usije ukaonyesha nia mbaya kwa ndugu yako mhithaji na ukaacha kumpa chocchote. Anaweza kumlalamikia Bwana dhidi yako nawe utakwa umepatikana na hatia ya dhambi. **10** Mpe kwa ukarimu na ufanye hivyo bila kinyongo moyoni, ndipo kwa sababu ya hili Bwana Mungu wenu atakubariki katika kazi zako zote na kwa kila kitu utakachokiwekea mkono wako. **11** Siku zote watakuwepo watu maskini katika nchi. Kwa hiyo ninawaamuru mwe na mikono iliyokunjiliwa kuwaelekeea ndugu zenu, kuwaelekeea maskini na wahitaji katika nchi yenu. **12** Kama Mwebrania mwenzako, mwanaume au mwanamke, akijuza kwako na kukutumikia miaka sita, katika mwaka wa saba ni lazima umwache aende zake akiwa huri. **13** Nawe wakati utakapomwachia usimwache aende mikono mitupu. **14** Mpe kwa uhuru kutoka zizi lako la kondoo na mbuzi, kutoka sakafu yako ya kupuria nafaka na kutoka mashinikizo yako ya kukamulia divai. Mpe kama vile ambavyo Bwana Mungu wako aliyokubariki. **15** Kumbukeni kuwa ninyi mlikuwa watumwa huko Misri naye Bwana Mungu wenu aliwakomboa. Ndiyo sababu nimewapa agizo hili leo. **16** Lakini mtumishi wako akikuambia,

"Sitaki kukuacha," kwa sababu anakupenda wewe na jamaa yako naye anaridhika nawe, **17** ndipo hicho chuma kiingie kwenye ubao wa mlango, naye atakuwa mtumishi wako wa maisha. Ufanye vivyo hivyo kwa mtumishi wa kike. **18** Usifikiri kuwa kuna ugumu kumwacha mtumishi wako huru, kwa sababu utumishi wake kwako kwa miaka hii sita umekuwa wa thamani mara mbili ya ujira wa mtumishi wa kuajiriwa. Naye Bwana Mungu wenu atakubarikia kila kitu utakachofanya. **19** Wekeni wakfu kwa Bwana Mungu wenu kila mzaliwa wa kwanza wa kiume wa makundi yenu ya ng'ombe na ya mbuzi na kondoo. Maksai walio wazaliwa wa kwanza msiwafanyi kazi, wala msinyo manyoya ya wazaliwa wa kwanza yenu na furaha yenu itakamilika. **20** Kila mwaka ninyi na jamaa zenu mtapaswa kuwala mbele za Bwana Mungu wenu wa kondoo. **21** Kila mwaka ninyi na jamaa zenu mtapaswa kuwala mbele za Bwana Mungu wenu. **22** Itawapasa kumla ninyi wenye katika mji yenu. Wote wasio safi na walio safi kwa desturi za kii bida mwaweza kula kama vile mnavyokula paa au kulungu. **23** Lakini kamwe msinywe damu; imwageni ardhini kama maji.

16 Shikeni mwezi wa Abibu, na kuiadhimisha Pasaka ya Bwana Mungu wenu, kwa sababu katika mwezi wa Abibu, Mungu aliwatoa Misri usiku. **2** Mtatoa dhabihu ya Pasaka ya mnyama kwa Bwana Mungu wenu kutoka kundi lenu la mbuzi na kondoo au la ng'ombe, mahali pale ambapo Bwana atapachagua kama makao kwa ajili ya Jina lake. **3** Msile nyama hiyo pamoa na mikate iliyotiwa chachu, lakini kwa siku saba mtakula mikate isiyotiwa chachu, mikate ya kujitesa, kwa sababu mliondoka Misri kwa haraka, ili kwamba siku zote za maisha yenu mpate kukumbuka wakati wenu wa kuondoka Misri. **4** Chachu isionekane katika mali zenu katika nchi yenu yote kwa siku saba. Nyama yoyote ya dhabihu mtakayotoa jioni ya siku ya kwanza isibakizwe mpaka asubuhi. **5** Kamwe msitoe dhabihu ya Pasaka katika mji wowote ambao Bwana Mungu wenu amewapa, **6** isipokuwa mahali atakapopachagua kama makao kwa ajili ya Jina lake. Hapo ndipo lazima mtoe dhabihu ya Pasaka jioni, jua litakapotua, iwe kumbukumbu yenu ya kutoka Misri. **7** Okeni na mle mahali pale ambapo Bwana Mungu wenu atakapopachagua, kisha asubuhi mrudi kwene mahema yenu. **8** Kwa siku sita mtakula mikate isiyotiwa chachu na siku ya saba fanyeni kusanyiko kwa ajili ya Bwana Mungu wenu na msifanyi kazi. **9** Mhesabu majuma saba tangu wakati mnapoanza kuchukua murudu kuvuna nafaka. **10** Kisha msherehekee Sikukuu ya Majuma kwa Bwana Mungu wenu kwa kutoa sadaka ya hiari kwa kadiri ya baraka ambayo Bwana Mungu wenu amewapa. **11** Shangilieni mbele za Bwana Mungu wenu mahali atakapopachagua kama makao ya Jina lake, ninyi,

wana wenu na binti zenu, watumishi wenu wa kiume na wa kike, Walawi walio katika miji yenu, na wageni, yatima na wajane waishio mionganoni mwenu. **12** Kumbukeni kwamba mlikuwa watumwa kule Misri na mfuate amri hizi kwa uangalifu. **13** Adhimisheni sikukuu ya vibanda kwa siku saba baada ya kukusanya mazao yenu ya nafaka na kukamua zabibu. **14** Mfurahie sikukuu yenu, ninyi, wana wenu, binti zenu, watumishi wenu wa kiume na wa kike, Walawi, wageni, yatima na wajane ambao wanaishi katika miji kila kitu utakachofanya. **15** Kwa siku saba mtaidhimisha sikukuu ya Bwana Mungu wenu katika mahali atakapopachagua Bwana. Kwa kuwa Bwana Mungu wenu awatabariki Maksai walio wazaliwa wa kwanza msiwafanyi kazi, wala msinyo manyoya ya wazaliwa wa kwanza yenu na furaha yenu itakamilika. **16** Wanaume wenu wote lazima wajitokeze mara tatu kwa mwaka mbele za Bwana Mungu wenu mahali atakapopachagua: kwa pale mahali atakapopachagua. **21** Kama mnyama ana dosari, akiwa ni kilema au kipofu au kama ana kilema kibaya, kamwe usimtoe dhabihu kwa Bwana Mungu wenu. **22** Itawapasa kumla ninyi wenye katika mji yenu. Wote wasio safi na walio safi kwa desturi za jinsi ambavyo Bwana Mungu wenu aliyowabariki. **18** Wateue waamu ni mafisa kwa kila kabilu lenu katika kila mji ambao Bwana Mungu wenu anawapa, nao wataawaamua watu kwa usawa. **19** Msipotoshe haki wala msifanyi upendeleo. Msikubali rushwa kwa sababu rushwa hupofusha macho ya wenye busara na kugeza maneno ya wenye haki. **20** Mfuate haki na haki peke yake, ili mweze kuishi na kuimiliki nchi ambayo Bwana Mungu wenu anawapa. **21** Msimamishe nguzo yoyote ya Ashera kando ya madhabahu mliyomjengea Bwana Mungu wenu, **22** wala msisimamishe jiwe la kuabudu, kwa maana Bwana Mungu wenu anavichukia vitu hivi.

17 Msimtolee Bwana Mungu wenu dhabihu ya maksai au kondoo ambaye ana dosari yoyote au hitilafu ndani yake, kwa kuwa hilo litakuwa chukizo kwake. **2** Ikiwa mwanaume au mwanamke anayeishi kati ya mojawapo ya miji akupayo Bwana, anakutwa anafanya uovu mbele za Bwana Mungu wenu, kwa kuvunja Agano lake, **3** naye amekwenda kinyume na agizo langu kuabudu miungu mingine na kuisujudia, kama vile sua, mwezi au nyota za angani, **4** hili likiwa limeletwa mbele yenu, ni lazima kulichunguza kikamilifu. Ikiwa ni kweli na kuwa limehakikishwa kwamba hili ni chukizo lilofanyika katika Israeli, **5** mchukueni huyo mwanaume au mwanamke ambaye amelifanya tendo hili ovi kwenye lango la mji wenu na kumpiga mawe mtu huyo mpaka afe. **6** Kwa ushuhuda wa mashahidi wawili au watatu mtu huyo atauawa, bali hakuna mtu atakayeuawa kwa ushuhuda wa shahidi mmoja tu. **7** Ni lazima kwanza mikono ya mashahidi itangulie kumuua huyo mtu, kisha mikono ya watu wote. Ni lazima mwンドoe uovu mionganoni mwenu. **8** Kama mashauri yanaletwa katika mahakama zenu ambayo ni magumu zaidi kwenu kuyaamua, ikiwa ni umwagaji

wa damu, madai au mashambulio, yapelekeni akahudumu katika jina la Bwana Mungu wake kama mahali ambapo Bwana Mungu wenu atapachagua. Walawi wenzake wote wanaohudumu hapo mbele 9 Nendeni kwa makuhani, amba ni Walawi, na za Bwana. 8 Atashiriki sawa katika mafao yao, hata kwa mwamuzi ambaye atakuwa kazini wakati huo. kama amepokea fedha kutoka mauzo ya mali ya jamaa Ulizeni kwao nao watawapa maamuzi. 10 Ni lazima yake. 9 Wakati mtakapoingia katika nchi ambayo ntende sawasawa na maamuzi watakayowapa mahali Bwana Mungu wenu anawapa, msijifunze kuiga njia Bwana atakapopachagua. Kuweni waangalifu kufanya za machukizo za mataifa ya huko. 10 Asionekane mtu kila kitu watakachowaongoza kufanya. 11 Fanyeni yejote mionganii mwenu ampitishaye mwanawе au sawasawa na sheria wanayowafundisha na maamuzi binti yake katika moto, atakayefanya uaguzi, ulozi, wanayowapa. Msigeuke mkono wa kuume au kushoto anayetabiri nyakati, anayejishughulisha na uchawi, 11 kuuza kufanya yale wanayowaambia. 12 Mwanaume wala arogaye kwa kupiga mafundo, wala mwaguzi au atakayeonyesha dharau kwa mwamuzi au kwa kuhani anayebudu mizimu, wala awaombaye wafu. 12 Mtu ambaye amewekwa kumtumikia Bwana Mungu wenu yejote afanyaye mambo haya ni chukizo kwa Bwana, lazima auwe. Lazima mwondoe uvuu katika Israeli. tena ni kwa sababu ya matendo haya ya kuchukiza 13 Watu wote watasikia na kuogopa, nao hawatakuwa wayafanyayo ndijo maana Bwana Mungu wenu wenye kudharau tena. 14 Wakati utakapoingia katika atayafukuza mataifa hayo mbele yenu. 13 Kamwe nchi anayowapa Bwana Mungu wenu kuimili na kuka humo, nanyi mkaasema, "Na tumweke mfalme kukanza kufanya mazimtu, wala awaombaye wafu. 14 Mataifa kuka humo, nanyi mkaasema, "Na tumweke mfalme kukanza kufanya mazimtu, wala awaombaye wafu. 15 kuweni na uhakika wa kumweka mfalme juu yenu ambaye Bwana Mungu wenu atamchagua. Ni lazima atoke mionganii mwa ndugu zenu wenye. Msimweke mgeni juu yenu ambaye si ndugu wa Kiisraeli. 16 Hata hajawaruhusu kufanya hiyo. 15 Bwana Mungu wenu farasi kwa ajili yake mwenyewe, au kuwafanya watu warudi Misri ili kupata farasi zaidi, kwa maana Bwana amekuambia, "Hamtarudia njia ile tena." 17 Kamwe asioe wake wengi, la sivyo moyo wake utapotoka. Kamwe asijilimbikizie kiasi kikubwa cha fedha na dhahabu. 18 Atakapokuwa amekalia kiti cha ufalme wake, ajiandikie kwenye kitabu nakala ya sheria kwa ajili yake mwenyewe kutoka zile sheria za makuhani amba ni Walawi. 19 Atakuwa na nakala hiyo, naye ataisoma siku zote za maisha yake ili kwamba ajifunze kumheshimu Bwana Mungu wake na kufuata kwa uangalifu maneno yote ya sheria hii na amri hizi, 20 naye asijifikirie kuwa ni bora kuliko ndugu zake na kuiptosha sheria. Ndipo yeye na wazao wake watatawala katika ufalme wake kwa muda mrefu katika Israeli.

18 Makuhani amba ni Walawi, yaani kabilia lote la Lawi, hawatakuwa na mgawo wala urithi pamoa na Israeli. Wataishi kwa sadaka zitolewazo kwa ajili ya Bwana za kuteketezwa kwa moto, kwa maana huo ndio urithi wao. 2 Hawatakuwa na urithi mionganii mwa ndugu zao; Bwana ndiye urithi wao, kama alivyowahidi. 3 Hili ndilo fungu la makuhani kutoka kwa watu watakaota dhabihu ya fahali au kondoo: mguu wa mbele, mataya na matumbo. 4 Mtawapa malimbuko ya nafaka zenu, divai mpya, mafutu na sufu ya kwanza kutoka manyoya ya kondoo zenu, 5 kwa kuwa Bwana Mungu wenu amewachagua pamoa na wazao wao kutoka makabila yenu kusimama na kuhudumu katika jina la Bwana siku zote. 6 Ikiwa Mlawi atahama kutoka mmojawapo ya miji yenu wote mahali ambapo Bwana atapachagua, 7 anaweza

za Bwana. 8 Atashiriki sawa katika mafao yao, hata kama amepokea fedha kutoka mauzo ya mali ya jamaa Ulizeni kwao nao watawapa maamuzi. 10 Ni lazima yake. 9 Wakati mtakapoingia katika nchi ambayo ntende sawasawa na maamuzi watakayowapa mahali Bwana Mungu wenu anawapa, msijifunze kuiga njia Bwana atakapopachagua. Kuweni waangalifu kufanya za machukizo za mataifa ya huko. 10 Asionekane mtu kila kitu watakachowaongoza kufanya. 11 Fanyeni yejote mionganii mwenu ampitishaye mwanawе au sawasawa na sheria wanayowafundisha na maamuzi binti yake katika moto, atakayefanya uaguzi, ulozi, wanayowapa. Msigeuke mkono wa kuume au kushoto anayetabiri nyakati, anayejishughulisha na uchawi, 11 kuuza kufanya yale wanayowaambia. 12 Mwanaume wala arogaye kwa kupiga mafundo, wala mwaguzi au atakayeonyesha dharau kwa mwamuzi au kwa kuhani anayebudu mizimu, wala awaombaye wafu. 12 Mtu ambaye amewekwa kumtumikia Bwana Mungu wenu yejote afanyaye mambo haya ni chukizo kwa Bwana, lazima auwe. Lazima mwondoe uvuu katika Israeli. tena ni kwa sababu ya matendo haya ya kuchukiza wayafanyayo ndijo maana Bwana Mungu wenu atayafukuza mataifa hayo mbele yenu. 13 Kamwe msaumiwe mbele za Bwana Mungu wenu. 14 Mataifa mtakayafukuza husikiliza wale wafanyao ulozi na uaguzi. Lakini kwenu ninji, Bwana Mungu wenu hajawaruhusu kufanya hiyo. 15 Bwana Mungu wenu atawainulia nabii kama mimi kutoka mionganii mwa ndugu zenu wenye. Msikilizeni yeye. 16 Kwa kuwa hivi ndivyo mliviyomwomba Bwana Mungu wenu kule horebu siku ile ya kusanyiko, wakati mliposema, "Na farasi kwa ajili yake mwenyewe, au kuwafanya watu warudi Misri ili kupata farasi zaidi, kwa maana Bwana amekuambia, "Hamtarudia njia ile tena." 17 Kamwe asioe wake wengi, la sivyo moyo wake utapotoka. Kamwe asijilimbikizie kiasi kikubwa cha fedha na dhahabu. 18 Atakapokuwa amekalia kiti cha ufalme wake, ajiandikie kwenye kitabu nakala ya sheria kwa ajili yake mwenyewe kutoka zile sheria za makuhani amba ni Walawi. 19 Atakuwa na nakala hiyo, naye ataisoma siku zote za maisha yake ili kwamba ajifunze kumheshimu Bwana Mungu wake na kufuata kwa uangalifu maneno yote ya sheria hii na amri hizi, 20 naye asijifikirie kuwa ni bora kuliko ndugu zake na kuiptosha sheria. Ndipo yeye na wazao wake watatawala katika ufalme wake kwa muda mrefu katika Israeli.

19 Wakati Bwana Mungu wenu atakapokuwa amewaangamiza mataifa ambayo nchi yao anawapa ninji, wakati mtakapokuwa mmewafukuza na kuishi katika miji yao na nyumba zao, 2 ndipo mtenge miji mitatu iliyopo katikati ya nchi kwa ajili yenu, katika nchi ambayo Bwana Mungu wenu anawapa kuimili. 3 Jengeni barabara katika miji hiyo na kuigawa mara tatu, nchi anayowapa Bwana Mungu wenu kama urithi, ili kwamba yejote amuuaye mguu wa mbele, mataya na matumbo. 4 Hii ndiyo kanuni kuhusu mtu amuuaye mwingine na kukimbia humo kuokoa maisha yake, yaani, yejote amuuaye jirani yake bila kukusudia, wala hakumchukia kabla ya hapo. 5 Kwa mfanu, mtu aweza kwenda msituni na jirani yake kukata miti, naye anapozungusha shoka kuangusha mti, shoka linawenza kuchomoka kutoka kwenye mpini na kumpiga jirani yake na kumuua.

Yule mtu anaweza kukimbilia katika mmojawapo ama sivyo anaweza kufa vitani na mtu mwininge ya miji hii na kuokoa maisha yake. **6** Kama sivyo, akaiweka wakfu. **6** Je, kuna yeoyote aliyepanda shamba mlipiza kisasi cha damu anaweza kumfutilia kwa la mizabibu na hajaanza kulifurahia? Yeye na arudi hasira kali, naye akamkamata na kumuua kama nyumbani, au sivyo anaweza kufa vitani na mtu umbali ni mrefu sana hata ingawa hastahili kifo, mwininge akalifurahia. **7** Je, kuna yeoyote aliyeposa kwa sababu amemuua jirani yake bila kukusudia. **7** mwanamke na hajamwoa? Yeye na arudi nyumbani, Hii ndiyo sababu nimewaaagiza ninyi kutenga miji ama sivyo anaweza kufa vitani na mtu mwininge mitatu ya makimbilio kwa ajili yenu. **8** Kama Bwana akamwoa.” **8** Kisha maafisa wataongeza haya, “Je, Mungu wenu akipanua nchi yenu, kama alivyolahidi kuna mtu anayeogopa ama kufa moyo? Yeye na arudi kwa kiapo kwa baba zenu na kuwapa nchi yote nyumbani ili ndugu zake nao wasije wakafa moyo aliyowaahidi, **9** kwa sababu mmefuata kwa uangalifu pia.” **9** Wakati maafisa watakapomaliza kuzungumza sheria zote ninazowaamuru leo, kumpenda Bwana na jeshi, watawateua wakuu wa vikosi. **10** Wakati Mungu wenu na kuenenda siku zote katika njia zake, mtakapokwenda kushambulia mji, wapeni watu wake ndipo mtenge miji mingine, mitatu zaidi. **10** Fanyeni masharti ya amani. **11** Wakikubali na kuwafungulia hivi ili damu isiyo na hatia isimwagwe katika nchi malango yao, watu wake wote watawatumikia yenu, ambayo Bwana Mungu wenu anawapa kama kwa kufanya kazi ngumu na watawatumikia. **12** Ikiwa watakataae kufanya mapatano ya amani na kumwaga damu. **11** Lakini kama mtu anamchukia wakiwaingiza katika vita, basi mtauzunguka mji huo ndugu yake, akamvizia, akamshambulia na kumuua, kwa vita. **13** Wakati Bwana Mungu wenu atakapouweka kisha akakimbilia katika mmojawapo ya miji hii, **12** mji huo mkononi mwenu, waueni kwa upanga wazee wa mji wake watatumua ujumbe kwake, kumleta wanaume wote waliomo ndani yake. **14** Kwa upande kutoka mji ule na kumkabidhi mlipiza kisasi cha damu wa wanawake, watoto, mifugo na kila kitu kingine kumuua. **13** Msimwonee huruma. Lazima mwondoe chochote ndani ya huo mji, mnaweweza kuvichukua katika Israeli hatia ya umwagaji damu isiyo na hatia kama nyara kwa ajili yenu. Nanyi mnaweweza kuzitumia ili kwamba mpate kufanikiwa. **14** Usisogeze jiwe hizo nyara ambazo Bwana Mungu wenu amewapa la mpaka wa jirani yako ambaio uliwekwa na wale kutoka kwa adui zenu. **15** Hivi ndivyo mtakavyofanya waliokutangulia katika urithi upokeao katika nchi kwa miji yote ambayo iko mbali nanyi, ambayo Bwana Mungu wako anayowapa kuimiliki. **15** Shahidi haimiliki na mataifa ya karibu. **16** Hata hiyvo, mmoja hatoshi kumtia hatiani mtu kwa uhalifu katika miji ya mataifa ambayo Bwana Mungu wenu au kosa lolote ambalo anaweza kuwa amelitenda. **16** Kama shahidi mwenye Waamori, Wakananaani, Waperizi, Wahivi na Wayebusi, nia ya kumdhuru mwininge akisimama kumshtaki kama Bwana Mungu wenu alivyowaamuru. **18** La sivyo, mtu kwa uhalifu, **17** watu wawili wanaohusika katika mabishano lazima wasimame mbele za Bwana na wanayofanya wakiabudu miungu yao, nanyi mtatenda mbele ya makuhani na waamuzi ambaio wako kazini dhambi dhidi ya Bwana Mungu wenu. **19** Wakati wakati huo. **18** Waamuzi lazima wafanye uchunguzi mtakapouzunguka mji kwa vita kwa muda mrefu, kwa makini na shahidi akionekana kuwa ni mwongo, mkipigana dhidi yake ili kuuteka, msiharibu miti akitoa ushuhuda wa uongo dhidi ya ndugu yake, **19** yake kwa kuikata kwa shoka, kwa sababu mtawea basi mtende kama aliyotaka kumtenda ndugu yake. kula matunda yake. Hiyvo msikiate. Je, miti hiyo ya Ni lazima mwondoe uovu miongan mwenu. **20** Watu watakaosalia watasikia hili na kuogopa, uovu kama wanayofanya wakiabudu miungu yao, nanyi mtatenda huo kamwe hautatendeka tena miongan mwenu. **21** na kuitumia kujengwa ngome, mpaka mji ulio katika Msionyeshe huruma, uhai kwa uhai, jicho kwa jicho, jino kwa jino, mkono kwa mkono, mguu kwa mguu.

20 Mtakapokwenda vitani kupigana na adui zenu na mkaona farasi na magari ya vita na jeshi kubwa kuliko lenu, msiwaagope, kwa sababu Bwana Mungu wenu aliyewatoa kutoka Misri, atakuwa pamoa nanyi. **2** Wakati mtakapokaribia kwenda vitani, kuhanii atakuja mbele na kuhutubia jeshi. **3** Atasema: “Sikia, ee Israeli, leo unakwenda vitani kupigana na adui zako. Usife moyo wala usiogope, usitishwe wala usitiwe hofu mbele yao. **4** Kwa kuwa Bwana Mungu wenu ndiye huenda pamoa nanyi kuwapigania dhidi ya adui zenu na kuwapatia ushindii.” **5** Maafisa wataliambia jeshi: “Je, kuna yeoyote aliyejenga nyumba mpya ambayo haijawekwa wakfu? Yeye na arudi nyumbani,

21 Kama mtu akikutwa ameuawa, naye amelala kwenye shamba katika nchi ambayo Bwana Mungu wenu anawapa kuimiliki, wala hajulikani ni nani aliyemuua, **2** wazee wenu na waamuzi watatoka na kupima umbali kutoka maiti alipolala mpaka kwenye miji ya jirani. **3** Kisha wazee wa ule mji ulio karibu zaidi na yule maiti watamchukua mtamba ambaye hajapata kufanyishwa kazi na ambaye hajafungwa nira, **4** na kumpeleka kwenye bonde ambalo halijapata kulimuwu au kupandwa mazao na ambapo kuna chemchemi itiririkayo. Huko kwenye hilo bonde, wazee watamvunja yule mtamba shingo. **5** Makuhani, hao wana wa Lawi, watasogea mbele, kwa ambayo hajawekwa wakfu?

kuwa Bwana Mungu wenu, amewachagua kuhudumu na kutoa baraka katika jina la Bwana, na kuamua mashauri yote ya mabishano na mashambulio. **6** Ndipo wazee wote wa mji ulio karibu zaidi na huyo maiti watanawa mikono yao juu ya huyo mtamba ambaye shingo yake imevunjwa huko kwenye bonde, **7** nao watatangaza: "Mikono yetu haikumwaga damu hii, wala macho yetu hayakuona likifanyika. **8** Ee Bwana, ukubali upatanisho kwa watu wako Israeli, ambaa umewakomboa, wala usiwahesabie watu wako hatia ya damu ya mtu asiyekuwa na hatia." Nayo damu iliyomwagika itakuwa imefanyiwa upatanisho. **9** Hivyo mtakuwa mmejitakasa wenye kutoa hatia ya kumwaga damu isiyokuwa na hatia, kwa kuwa mmefanya lile lililo sawa mbele za macho ya Bwana. **10** Mkienda vitani kupigana na adui zenu naye Bwana Mungu wenu akawatia adui mikononi mwenu, nanyi mkachukua mateka, **11** kama ukionna mionganini mwa mateka mwanamke mzuri wa sura nawe wavutwa naye, waweza kumwoa akawa mke wako. **12** Mlete nyumbani mwako, anyoe nywele na kukata kucha zake, **13** avue nguo alizokuba amevaa alipotekwa. Baada ya kuishi nyumbani mwako na kumwombolezea baba yake na mama yake kwa mwezi mzima, ndipo utakapoweza kumwendea na kuwa mume wake naye atakuwa mke wako. **14** Lakini kama hutaendelea kupendezwa naye, mwache aende popote anapotaka. Kamwe huwezi kumuuzza au kumtendea kama mtumwa, kwa sababu utakuwa umemvunja heshima. **15** Kama mwanaume ana wake wawili, naye anampenda mmoja na mwininge hampendi na wote wawili wamenzalia wana wa kiume, lakini mwana mzaliwa wa kwanza ni wa yule mke asiyempenda, **16** wakati anaptoa wosia wa mali yake kwa wanawee, kamwe asitoe haki za mzaliwa wa kwanza kwa mwana wa mke ampendaye kwa upendeleo, badala ya mzaliwa hasa wa kwanza, ambaye ni mwana wa mke ambaye hampendi. **17** Ni lazima amkubali mwana wa mke asiyempenda kama mzaliwa wa kwanza kwa kumpa sehemu ya vile vyote alivyo navyo maradufu. Mwana huyo ni ishara ya kwanza ya nguvu za baba yake. Haki ya mzaliwa wa kwanza ni yake yeye. **18** Kama mtu ana mwana mkaidi na mwasi ambaye hamtii baba yake na mama yake, na hasikii wazazi wanapomrudi, **19** baba yake na mama yake wataamleta kwa wazee kwenye lango la mji wake. **20** Wataawambia wazee, "Huyu mwanietu ni mkaidi na mwasi. Hatutii sisi, yeye ni mpotovu na mlevi." **21** Kisha wanaume wote wa mjini mwake watampiga kwa mawe mpaka afe. Ndivo imewapasa kuondo maovu kati yenu. Israeli yote itasikia hili na kuogopa. **22** Kama mtu ana hatia ya kosa linalompasa kuuawa naye akauawa, mwili wake utaangikwa mtini, **23** kamwe msiuache mwili wake mtini usiku kucha. Hakikisheni mnauzika mwili wake siku ile ile, kwa sababu kila mtu anayeanigikwa mtini yupo chini ya laana ya Mungu. Msiinajisi nchi ambayo Bwana Mungu wenu anawapa kama urithi wenu.

22 Kama ukimwona ng'ombe au kondoo wa ndugu yako anapotea, usipuuze, bali uhakikishe unamrudisha kwa mwenyewe. **2** Ikiwa huyo ndugu haishi karibu nawe au kama hufahamu yeye ni nani, mchukue nyumbani kwako huyo mnyama umweke mpaka mwenyewe aje kumtafta. Ndipo umrudishie. **3** Fanya vivyo hivyo ukimkuta punda wa nduguyu au ng'ombe wake ameanguka barabarani, usipuuze au joho lake au chochotte alichopoteza. Usipuuze au ng'ombe wake ameanguka barabarani, usipuuze jambo hilo. Msaidie asimame kwa miguu yake. **5** damu iliyomwagika itakuwa imefanyiwa upatanisho. Haimpasi mwanamke kuvala nguo za kiume wala mwanaume kuvala nguo za kike, kwa maana Bwana Mungu wenu anachukia yeyote ambaye hufanya hivi. **6** Kama ukikuta kiota cha ndege kando ya barabara, iwe juu ya mtu ai chini, naye ndege amelala juu ya makinda au mayai, usimchukue huyo ndege pamoja na makinda yake. **7** Waweza kuchukua makinda, lakini uwe na hakika ya kumwacha huyo ndege, ili upate kufanikiwa na uweze kuishi maisha marefu. **8** Wakati unapojenga nyumba mpya, fanya ukuta wa kuzua kandokando ya dari ili usijileetee hatia ya kumwaga damu juu ya nyumba yako ikiwa yeyote ataanguka kutoka humo. **9** Usipande aina mbili za mbegu katika shamba lako la mizabibu; ikiwa utafanya hivyo, si mazao utakayopanda tu yatakuwa najisi, bali nayo matunda ya shamba la mizabibu pia. **10** Usilime kwa maksai aliyefungwa nira pamoja na punda. **11** Usivae nguo za sufu na kitani zilizofumwa pamoja. **12** Fanya vishada kwenye pembe nne za joho unalovaa. **13** Ikiwa mtu atamwoa mke na, baada ya kufanya naye tendo la ndoa, akamchukia, **14** akimsingizia na kumwitwa jina bayaa, akisema, "Nilimwoa mwanaume huyu, lakini nilipomkaribia sikupata uthibitisho wa ubikira wake" **15** ndipo baba na mama wa msichana wataleta uthibitisho kwamba alikuwa bikira kwa wazee wa mji kwenye lango. **16** Baba wa msichana atawaambia wazee, "Nilimwoza binti yangu kwa huyu mwanaume, lakini hampendi. **17** Sasa amemsingizia na kusema, 'Sikumkuta huyu binti akiwa bikira.' Lakini hapa kuna uthibitisho wa ubikira wa binti yangu." Kisha wazazi wake wataonyesha nguo zake kwa wazee wa mji, **18** nao wazee watamchukua huyo mwanaume na kumwadhibu. **19** Watamtoza shekeli mia moja za fedha na kupewa wazazi wa msichana, kwa sababu mwanaume huyu amempa bikira wa Kiisraeli jina bayaa. Ataendelea kuwa mke wake; kamwe hawezikumpa talaka siku zote za maisha yake. **20** Hata hivyo, kama shtaka ni la kweli na hakuna uthibitisho juu ya ubikira wa huyo msichana uliowenza kupatikana, **21** huyo msichana ataletha kwenye mlango wa nyumba ya baba yake, na hapo watu wa mji wake watampiga kwa mawe hadi afe. Amefanya kitu cha aibu katika Israeli kwa kufanya ukahaba akiwa nyumbani kwa babaye. Lazima mwondoe uvou katikati yenu. **22** Ikiwa mwanaume atakutwa akizini na mke wa mtu mwininge, wote wawili, mwanaume na mwaniame aliyezini naye, lazima wauawee. Lazima mwondoe

uvu katika Israeli. **23** Ikiwa mwanaume atakutana na bikira mjini ambaye ameposwa na mtu akazini naye, **24** utawachukua wote wawili kwenye lango la mji na kuwapiga kwa mawe mpaka wafe; yule msichana kwa kuwa alikuwa mjini na hakupiga kelele kuomba msaada, na yule mwanaume kwa sababu amemtenda jeuri mke wa mtu mwininge. Lazima mwondoe uovu katikati yenu. **25** Lakini ikiwa itatokea mwanaume akakutana na msichana aliyeposwa huko mashambani, akambaka, mwanaume aliyefanya hivi peke yake ndiye atakayeuawa. **26** Usimtendee msichana yule jambo lolote; hajafanya dhambi inayostahili kifo. Shauri hili ni kama lile la yeoyote ambaye anamshambulia na kumuina kwa makusudi jirani yake, **27** kwa maana mwanaume huyo alimkuta msichana huko mashambani, na ingawa msichana aliyeposwa alipiga kelele, hapakuwa na mtu wa kumwokoa. **28** Ikiwa itatokea mwanaume akutane na bikira ambaye hajaposwa na kumbaka nao wakakutwa, **29** mwanaume atamlipa baba wa msichana shekeli hamsini za fedha. Ni lazima amwoe huyo msichana, kwa maana amemfanyia jeuri. Kamwe hawezি kumpa talaka siku zote za maisha yake. **30** Mwanaume asimwoe mke wa baba yake; kamwe asidhalilishe kitanda cha baba yake.

23 Asiingie mtu yeoyote aliyehasiwa kwa kupondwa makende au kwa kukatwa uume wake katika kusanyiko la Bwana. **2** Mtu yeoyote ambaye amezaliwa kwenye ndoa isiyohalali au wazao wake wasiingie kwenye kusanyiko la Bwana, hata mpaka kizazi cha kumi. **3** Hapatakuwa na Mwamoni au Mmoabu au yeoyote wa wazao wao atakayeruhusiwa kuingia katika kusanyiko la Bwana, hata mpaka kizazi cha kumi. **4** Kwa kuwa hawakuja kuwalaki wakiwa na mkate na maji mlipokuwa njiani mlipotoka Misri, tena walimwajiri Balaamu mwana wa Beori kutoka Pethori iliyoko Aramu-Naharaimu ili kuwalaani ninyi. **5** Hata hivyo, Bwana Mungu wenu hakumsikiliza Balaamu bali aligeuza laana kuwa baraka kwenu kwa sababu Bwana Mungu wenu anawapenda. **6** Msitafute mapatano ya urafiki nao maisha yenu yote. **7** Usimchukie Mwedomu, kwa kuwa yeye ni ndugu yako. Usimchukie Mmisri, kwa sababu uliishi kama mgeni katika nchi yake. **8** Kizazi cha tatu cha watoto watakozaliwa nao wanaweza kuingia katika kusanyiko la Bwana. **9** Unapokuwa umepiga kambi dhidi ya adui zako, jitenge na kitu chochote kisicho safi. **10** Ikiwa mtu amechafuka kwa sababu ya kutokwa na shahawa usiku, inampasa atoke nye ya kambi na kukaa huko. **11** Lakini jioni ikikaribia ataoga, na baada ya juu kuzama ataingia tena kambini. **12** Tengeni mahali nye ya kambi ambapo mnawenza kwenda kujisaidia. **13** Kama sehemu ya vifaa vyenkuweni na kitu cha kulimia, nanyi mnapojisaidia, chimba shimo na kisha funika kile nikutokacho. **14** Kwa kuwa Bwana Mungu wenu hutembea katika kambi yenu ili kuwalinda na kuwaweka adui zenu

mikononi mwenu. Kambi yenu ni lazima iwe takatifu, ili asione kitu chochote mionganoni mwenu kilicho kichafu akageuka na kuwaacha. **15** Ikiwa mtumwa amekimbilia kwako, usimrudishe kwa bwana wake. **16** Mwache aishi mionganoni mwenu mahali popote anapopapenda na katika mji wowote anaochagua. Usimwonee. **17** Asiwepo Mwisraeli mwanaamke kahaba au mwanaume hanithi wa mahali pa kuabudia miungu. **18** Kamwe usilete mapato ya ukahaba ikiwa ni ya mwanaamke au ni ya mwanaume katika nyumba ya Bwana Mungu wako kwa ajili ya nadhiri yoyote, kwa sababu Bwana Mungu wako anachukizwa na yote mawili. **19** Usimtoze ndugu yako riba, iwe ni fedha ama chakula ama kitu kingine chochote ambacho wawezza kupata riba juu yake. **20** Unawenza kumtoza mgeni riba, lakini siyo nduguyo Mwisraeli, ili kwamba Bwana Mungu wako akubariki katika kila kitu unachoweka mkono katika nchi unayoingia kuimiliki. **21** Ukiweka nadhiri kwa Bwana Mungu wako, usichelewe kuitimiza, kwa kuwa Bwana Mungu wako atakudai, nawe utakuwa na hatia ya dhambi. **22** Lakini ukijizuia kuweka nadhiri, hutakuwa na hatia. **23** Chochote kitakachotamka kwa midomo yako ni lazima uhakikishe umekifanya, kwa sababu uliweka nadhiri yako kwa hiari mbele za Bwana Mungu wako kwa kinywa chako mwenyewe. **24** Kama ukiingia katika shamba la mizabibu la jirani yako, unawenza kula zabibu kadiri utakavyo, lakini usiweke chochote kwenye kikapu chako. **25** Kama ukiingia katika shamba la nafaka la jirani yako, unawenza kukwanyua kwa mikono yako, lakini usikate kwa mundu nafaka iliyosimama.

24 Ikiwa mtu atamwoa mke na akamchukia kwa sababu ya kukosa adabu, naye akamwandikia hati ya talaka, akampa na kumfukuza kutoka nyumbani kwake, **2** ikiwa baada ya kuondoka nyumbani kwake atakuwa mke wa mtu mwininge, **3** ikiwa mume wake wa pili atachukizwa naye akamwandikia hati ya talaka, akampa na kumfukuza kutoka nyumbani kwake, au kama akifa, **4** basi yule mume wake wa kwanza, ambaye alimpa talaka, haruhuswi kumwoa tena baada ya mwanaamke huyo kuwa najisi. Hayo yatakuwa machukizo machoni pa Bwana. Usilete dhambi juu ya nchi ambayo Bwana Mungu wako anakupa kama urithi. **5** Kama mtu ameoa karibuni, kwa mmoja atakuwa huru kubaki nyumbani ili amfurahishe mke aliywemoa. **6** Usitoe jozi ya mawe ya kusagia, hata ikiwa lile la juu, kuweka rehani kwa ajili ya deni, kwa sababu itakuwa ni kuweka uhai wa mtu kama dhamana. **7** Kama mtu akikamatwa akiiba yeoyote mionganoni mwa ndugu zake wa Waisraeli na kumtenda kama mtumwa au akimuza, mwizi huyo ni lazima auawe. Nawe utaondoa uovu kutoka mionganoni mwenu. **8** Pakitokea magonjwa ya ngozi ya kuambukiza, mwe waangalifu sana kufanya sawasawa na maagizo ya makuhani, ambaa ni Walawi. Ni lazima mfuate kwa

uangalifu yale niliyowaamuru. **9** Kumbukeni kile atashikilia kukataa akisema, "Sitaki kumwoa," **9** Bwana Mungu wenu alichomfanya Miriamu njiani mjane wa nduguye atamwendea mbele ya wazee, baada ya ninjy kutoka Misri. **10** Unapomkopeshajirani atamvua kiatu kimoja na kumtemea mate usoni, na yako chochole, usiingie nyumbani kwake kutwaa kile kusema, "Hivi ndivyo ambavyo hufanywa kwa mtu anachokitoa kama rehani. **11** Ukae nje na umwache ambaye atakataa kuendeleza jamaa ya ndugu yake." huyo mtu uliyemkopeshakuleetehiyo rehani. **12** **10** Jamaa ya mtu huyo itafahamika katika Israeli kama Ikiwa mtu huyo ni maskini, usiende kulala ukiwa Jamaa ya Aliyevuliwa Kiatu. **11** Ikiwa watu wawili na hiyo rehani yake katika milki yako. **13** Rudisha wanapigana na mke wa mmoja wao akaja kumwokoa vazi lake kabla ya machweo ya jua ili apate kulilalia. mumewe na yule anayemshambulia, naye mke huyo Kisha atakushukuru na kitaonekana kama kitendo akifika na kumkamata sehemu za siri, **12** huyo cha hakimbele za Bwana Mungu wako. **14** Usimwonee mwanamke utamkata mkono wake. Usimhurumie. **13** mti maskini na mhitaji ambaye umemwajiri, akiwa Usiwe na mawe ya kupimia ya aina mbili katika mkoba ni nduguye Mwisraeli au mgeni anayeishi katika wako, moja zito na jingine jepesi. **14** Usiwe na vipimo mojawapo ya miji yenu. **15** Mliple ujira wake kila siku viwili tofauti katika nyumba yako, kimoja kikubwa, kabla ya jua kutua, kwa sababu yeeye ni maskini na kingine kidogo. **15** Ni lazima uwe na uzito na vipimo anautegemea ujira huo. La sivyo, anaweza kumlilia sahihi na vya haki, ili upate kuishi maisha marefu Bwana dhidi yako, nawe ukapata hatia ya dhambi. **16** Baba wasiuawe kwa ajili ya watoto wao, wala katika nchi anayokupa Bwana Mungu wako. **16** Kwa **16** Baba wasiuawe kwa ajili ya baba zao; kila mmoja maana Bwana Mungu wako humchukia yeoyote ambaye watoto wasiuawe kwa ajili ya baba zao; kila mmoja hufanya mambo kama haya, yeoyote anayetenda atakufa kwa ajili ya dhambi yake mwenyewe. **17** kwa udanganyifu. **17** Kumbuka kile Waamaleki Usipotoshe hukumu ya mgeni au yatima, au kuchukua walichowatendea mlipokuwa njiani mkitoka Misri. **18** vazi la mjane kama rehani. **18** Kumbukeni kwamba Wakati mlipokuwa mmechoka na kuishiwa nguvu mlikuwa watumwa huko Misri, naye Bwana Mungu kwa safari yenu, wakawapiga wale wote waliokuja wenu akawakomboa kutoka huko. Hii ndiyo sababu nyuma. Waamaleki hawakumwogopa Mungu. **19** ninawaamuru kutenda hili. **19** Unapovuna shamba lako na ukasahau mganda, usirudi kuuchukua. Acha kwa ajili ya mgeni, yatima na mjane, ili Bwana Mungu wako aweze kukubariki wewe katika kazi zote za mikono yako. **20** Unapovuna zeituni kutoka miti yako, Bwana Mungu wenu anawapa kama urithi na mtakapokuwa mmeimiliki na kukaa ndani yake, **2** usirudie matawi mara ya pili. Acha kilichobaki kwa ajili ya mgeni, yatima na mjane. **21** Unapochuma zabibu katika shamba lako la mizabibu usirudie tena. Acha zinazobaki kwa ajili ya mgeni, yatima na mjane. **22** Kumbuka kwamba mlikuwa watumwa katika nchi **26** Mtakapokuwa mmeingia nchi ile ambayo ya Misri. Ndiyo sababu ninawaamuru kufanya hili. Bwana Mungu waku atakapokupa pumziko mbali na adui zako wote wanaokuzunguka katika nchi akupayo kuimiliki kuwa urithi, utafutilia mbali kumbukumbu lote la Waamaleki chini ya mbingu. Usisaihau!

25 Watu wanapokuwa na ugomvi, wapeleke mahakamani na waamuzi wataamua shauri hilo; watawaachia wasio na kosa na kuwahukumu wenyenye hatia. **2** Kama mtu mwenye hatia anastahili kuchapwa, mwamuzi atamwamuru alale chini ili achapwe mbele yake idadi ya viboko kulingana na kosa lake, **3** lakini kamwe asichapwe zaidi ya viboko arobaini. Ikiwa atachapwa zaidi ya viboko arobaini, nduguyo atadhalilika machoni pako. **4** Usimfunge maksai kinywa anapopura nafaka. **5** Ikiwa ndugu wanaishi pamoja na mmoja wao akafa bila kuacha mwana, kamwe mjane wake asiolewe nje ya jamaa hiyo. Ndugu wa mumewe atanckukua, amwoe na kutimiza wajibu wa shemeji kwake. **6** Mwana wa kwanza atakayemza atapewa jina la ndugu aliyejukwa ili jina lake lisifutike katika Israeli. **7** Hata hivyo, ikiwa ndugu huyo wa mume hataki kuoa huyo mke wa nduguye, mjane atawaendea wazee kwenye langolaji na kusema, "Ndugu wa mume wangu anakataa kuendeleza jina la nduguye katika Israeli. Hataki kutimiza wajibu wa shemeji kwangu." **8** Ndipo wazee wa mji wake watamwita na kuzungumza naye. Kama

mbele za Bwana Mungu wako: "Baba yangu alikuwa Mwaramu aliyekuwa anatangatanga, akaenda Misri pamoja na watu wachache, akaishi huko hadi akawa taifa kubwa, lenye nguvu na watu wengi. **6** Lakini Wamisri walituonea na kututtaabisha, wakitufanyisha kazi ngumu. **7** Kisha tulimililia Bwana, Mungu wa baba zetu, naye Bwana akasikia sauti yetu na akaona huzuni yetu, taabu yetu na mateso yetu. **8** Kwa hiyo Bwana akatutoa nchi ya Misri kwa mkono wenyenye nguvu na ulionyooshwa, pamoja na utishomkuu, ishara za miujiza na maajabu. **9** Akatuleta mahali hapa akatupa nchi hii, nchi inayotiririka maziwa na asali; **10** nami sasa ninaleta malimbuko ya ardhi ambayo wewe, Ee Bwana, umenipa." Weka kapu mbele za Bwana Mungu wako na usujudu

mbele zake. **11** Kisha wewe pamoja na Walawi na Mungu wako, na kufuata wageni wote walioko mionganii mwenu mtafurahi amri zake na maagizo ninayokupa leo.” **11** Siku ile katika vitu vyote vizuri ambavyo Bwana Mungu wenu ile Mose akawaagiza watu: **12** Mtakapovuka Mto amewapa pamoja na wa nyumbani mwenu. **12** Wakati Jordani, makabila haya yatasimama juu ya Mlima utakapokuwa umeshatoa zaka zote za mazao yako Gerizimu kubariki watu: Simeoni, Lawi, Yuda, Isakari, katika mwaka wa tatu, ambao ni mwaka wa zaka, Yosefu na Benyaminini. **13** Makabila haya yatasimama utampa Mlawi, mgeni, yatima na mjane, ili waweze juu ya Mlima Ebali kwa kutamka laana: Reuben, kula katika miji yenu na kushiba. **13** Kisha umwambie Gadi, Asheri, Zabuloni, Dani na Naftali. **14** Nao Bwana Mungu wako: “Nimeondo katika nyumba Walawi watawasomea watu wote wa Israeli kwa yangu ile sehemu iliyowekwa wakfu na nimempa sauti kubwa: **15** “Alaaniwe mtu afanyaye sanamu ya Mlawi, mgeni, yatima na mjane, kulingana na yote kuchongia au mwenye kusubu sanamu, kitu ambacho ulioamuru. Sijazihalifu amri zako wala kusahau wakati nilipokuwa nikiomboleza, wala sijaondoa hata mojawapo. **14** Sijala sehemu iliyowekwa wakfu mojawapo wakati nilipokuwa najisi, wala sijatoo sehemu yake yoyote kwa wafu. Nimemtii Bwana Mungu wangu; nimefanya kila kitu ulichoniamuru. **15** Angalia chini kutoka mbinguni, maskani yako matakatifu, uwabariki watu wako Israeli pamoja na nchi uliyotupa kama ulivyoahidi kwa kiapo kwa baba zetu, nchi inayotiririka maziwa na asali.” **16** Bwana Mungu wako anakuagiza leo kufuata amri hizi na sheria; zishike kwa bidii kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote. **17** Umetangaza leo kwamba Bwana ndiye Mungu wako na kwamba utafuata njia zake, kwamba utayashika maagizo yake, amri zake na sheria zake nawe utamtii. **18** Naye Bwana yake ya thamani kama alivyohadi, ili kwamba mpate kuyashika maagizo yake yote. **19** Ametangaza kwamba atawaweka juu kuliko mataifa mengine aliyoyafanya katika sifa, kuwa fahari na heshima, na kwamba mtakuwa taifa takatifu kwa Bwana Mungu wenu, kama alivyohadi.

27 Mose na wazee wa Israeli wakawaagiza watu: “Yashikeni maagizo haya yote ninayowaagiza leo. **2** Mtakapokuwa mmevuka Mto Jordani na kuingia katika nchi awapayo Bwana Mungu wenu, msimamishe mawe makubwa na mkyatzie lipu. **3** Andikeni juu yake maneno yote ya sheria hii wakati mtakapokuwa mmevuka na kuingia katika nchi awapayo Bwana Mungu wenu, nchi itiririkayo maziwa na asali, kama vile Bwana, Mungu wa baba zenu, alivyowaahidi. **4** Mtakapokuwa mmevuka Jordani, simamiseni mawe haya yuu ya Mlima Ebali, kama ninavyowaagiza leo, mkyatzie lipu. **5** Huko mjengeeni Bwana Mungu wenu madhabahu, madhabahu ya mawe. Msitumie kifaa chochote cha chuma juu yake. **6** Jengeni madhabahu ya Bwana Mungu wenu kwa mawe ya shambani, na mtoe sadaka za kuteketezwa juu yake kwa Bwana Mungu wenu. **7** Toeni sadaka za amani juu yake, mkizila na kufurahia mbele za Bwana Mungu wenu. **8** Nanyi mtaandika maneno yote ya sheria hii kwa wazi sana juu ya mawe haya ambayo mmesimamisha.” **9** Kisha Mose na makuhani, ambao ni Walawi, wakawaambia Israeli wote, “Nyamaza ee Israeli, sikilizal Sasa umekuwa taifa la Bwana

Mungu wako. **10** Mtii Bwana Mungu wako, na kufuata amri zake na maagizo ninayokupa leo.” **11** Siku ile Jordani, makabila haya yatasimama juu ya Mlima utakapokuwa umeshatoa zaka zote za mazao yako Gerizimu kubariki watu: Simeoni, Lawi, Yuda, Isakari, katika mwaka wa tatu, ambao ni mwaka wa zaka, Yosefu na Benyaminini. **13** Makabila haya yatasimama utampa Mlawi, mgeni, yatima na mjane, kulingana na yote kuchongia au mwenye kusubu sanamu, kitu ambacho ulioamuru. Sijazihalifu amri zako wala kusahau wakati nilipokuwa nikiomboleza, wala sijatoo hata mojawapo. **14** Sijala sehemu iliyowekwa wakfu mojawapo wakati nilipokuwa najisi, wala sijatoo “Alaaniwe mtu asogezaye jiwe la mpaka wa jirani sehemu yake yoyote kwa wafu. Nimemtii Bwana Mungu wangu; nimefanya kila kitu ulichoniamuru. **15** “Alaaniwe mtu apotoshaye haki ya mgeni, yatima au mjane.” **20** “Alaaniwe mtu akutanaye kimwili na mke wa baba yake, kwa maana anadharau malazi mnyama yeoyote.” **22** “Alaaniwe mtu akutanaye kimwili na mama yake.” **23** “Alaaniwe mtu akutanaye kimwili na mama mkwe wake.” **24** “Alaaniwe mtu amuuaye jirani yake kwa siri.” **25** “Alaaniwe mtu apeokeaye rushwa ili kumuua mtu asiye na hatia.” **26** “Alaaniwe mtu yule ambaye hatashikilia maneno ya sheria hii kwa kuyatekeleza.”

28 Kama ukimtii Bwana Mungu wako kwa bidii na kufuata amri zake zote ninazokupa leo kwa bidii, Bwana Mungu wako atakuweka juu ya mataifa yote katika dunia. **2** Baraka hizi zote zitakuja juu yako na kukupata, kama ukimtii Bwana Mungu wako: **3** Utabarikiwa mjini na utabarikiwa mashambani. **4** Utabarikiwa uzao wa tumbo lako, na mazao ya nchi yako na wanyama wako wachanga wa kufugwa, yaani ndama wa makundi yako ya ng’ombe, na wana-kondoo wa makundi yako. **5** Kapu lako na vyombo vyako vya kukandia vitabarikiwa. **6** Utabarikiwa uingiapo na utabarikiwa utokapo. **7** Bwana atasababisha adui wainukao dhidi yako kushindwa mbele yako. Watakuja kwa njia moja lakini watakimbia mbele yako kwa njia saba. **8** Bwana ataagiza baraka juu ya ghala zako na juu ya kila kitu utakachogusa kwa mkono wako. Bwana Mungu wako atakubariki katika nchi anayokupa. **9** Bwana atakufanya kuwa taifa lake takatifu, kama alivyokuahidi kwa kiapo, kama ukishika maagizo ya Bwana Mungu wako na kwenda katika njia zake. **10** Kisha mataifa yote ya dunia wataona kuwa unaitwa kwa jina la Bwana, nao watakuogopa. **11** Bwana atakupa kustawi kwa wingi, katika tunda la uzao wa tumbo lako, katika wanyama wachanga wa mifugo yako na katika mazao ya ardhi yako, katika nchi aliyoyaapia baba zako kuwapa. **12** Bwana atafungua mbingu, ghala zake za baraka, kukupa mvua kwa majira yake na kubariki kazi zako zote za mikono yako. Utakopesha mataifa mengi lakini

utakopa kwa yeyote. **13** Bwana atakufanya kichwa, wala si mkia. Kama utazingatia maagizo ya Bwana Mungu wako ninayokupa siku hii ya leo na kuyafuata kwa bidii, daima utakuwa juu, kamwe hutakuwa chini. **14** Usihalifu amri zangu zozote ninazokupa leo, kwa kwenda kuume au kushoto, kwa kufuata miungu mingine na kuitumikia. **15** Hata hivyo, kama amri zake zote na maagizo ninayokupa leo, laana hizi zote zitaka juu yako na kukupata: **16** Utalaaniwa mjini na utalaaniwa mashambani. **17** Kapu lako na chombo chako cha kukandia kitalaaniwa. **18** Uzao wa tumbo lako utalaaniwa, mazao ya ardhi yako, ndama wa makundi yako ya ng'ombe na wana-kondoo wa makundi yako. **19** Utalaaniwa uingiopo na utokapo. **20** Bwana ataleta laana juu yako, fadhaa na kukaripiwa katika kila kitu unachokigusa kwa mkono wako, mpaka uwe umeharibiwa na kuangamizwa ghafula kwa ajili ya maovu uliyoyafanya kwa kumwacha yeye. **21** Bwana atakupiga kwa magonjwa mpaka akuangamize kutoka nchi unayoingia kuimiliki. **22** Bwana atakupiga kwa magonjwa ya kudhoofisha, kwa homa na kuwashwa, hari na kwa ukame, kutu na kuwa na uchungu ambavyo vitakupiga mpaka uangamie. **23** Anga juu yako itakuwa shaba, na ardhi chini yako itakuwa chuma. **24** Bwana atafanya mvua ya nchi yako kuwa mavumbi na mchanga; vitakujia kutoka angani mpaka uangamie. **25** Bwana atakufanya ushindwe mbele ya adui zako. Utawajia kwa njia moja lakini utawakimbia mbele yao kwa njia saba, nawe utakuwa kitu cha kuchukiza kwa falme zote za dunia. **26** Mizoga yenu itakuwa chakula cha ndege wa angani na wanyama wa nchi, wala hapatakuwepo mtu yeyote wa kuwafukuzo. **27** Bwana atakupiga kwa majipu ya Misri na kwa vidonda vitokavyo usaha na kuwashwa, ambako huwezi kuponywa. **28** Bwana atakupiga kwa wazimu, upofu na kuchanganyikiwa kwa akili. **29** Wakati wa adhuhuri utapapasapasa huku na huko kama mtu kipofu katika giza. Hutafanikiwa katika lolote ufanyalo; siku baada ya siku utaonewa na kunyang'anwa, wala hakuna yeyote atakayekuo. **30** Utaposa mke, lakini mtu mwagine atakutana naye kimwili. Utajenga nyumba, lakini hutaishi ndani yake. Utapanda shamba la mizabibu, lakini hutakula matunda yake. **31** Ng'ombe wako atachinjwa mbele ya macho yako lakini hutakula nyama yake. Punda wako atachukuliwa kwa nguvu kutoka kwako wala hatarudishwa. Kondoo wako watapewa adui zako, wala hakuna mtu yeyote wa kuwaoko. **32** Wanao na binti zako watatolewa kwa mataifa mengine, nawe utayachosha macho yako ukiwatazamia siku baada ya siku, hutakuwa na nguvu kuinua mkono. **33** Taifa usilolijua watakula mazao ya nchi yako na taabu ya kazi yako, hutakuwa na chocchote, bali kuonewa kikatili siku zako zote. **34** Vitu utakayovionia kwa macho yako vitakufanya wazimu. **35** Bwana atayapiga magoti yako na miguu yako kwa majipu yenye maumivu makali yasiyoponyeka, yakienea kutoka nyayo za miguu yako hadi utosini. **36** Bwana atakupeleka wewe na mfalme uliyemweka juu yako uende kwenye taifa ambalo hukulijua wewe wala baba zako. Huko utaabudu miungu mingine, miungu ya miti na mawe. **37** Utakuwa kitu cha kuchukiza, tena kitu cha kudharauliwa na kudhiahakiwa kwa mataifa mbegu nyingi katika shamba lakini utavuna haba, kwa sababu nzige watazila. **38** Utapanda mashamba ya mizabibu na kuyapalilia, lakini hutakunyuwa divai yake wala hutakusanya zabibu, kwa sababu wadudu watazila. **39** Utakuwa na mizeituni katika nchi yako yote, lakini hutatumia hayo mafuta yake, kwa sababu zeituni zitapukutika. **40** Utakuwa na wana na binti lakini hawatakuwa nawe, kwa sababu watachukuliwa mateka. **41** Makundi ya nzige yatavamia miti yako yote na mazao ya nchi yako. **42** Mgeni anayieshi mionganoni mwako atainuka juu zaidi na zaidi kuliko wewe, lakini wewe utashuka chini zaidi na zaidi. **43** Yeye atakukopesha, lakini wewe hutamkopesh. **44** Laana hizi zote zitaka juu yako. Zitakufuatia na kukupata mpaka uangamizwe, kwa sababu hukumtii Bwana Mungu wako, na kuzishika amri zake na maagizo yake aliyokupa. **45** Zitakuwa ishara na ajabu kwako na kwa wazao wako milele. **46** Kwa sababu hukumtumikia Bwana Mungu wako kwa furaha na kwa moyo wakati wa kufanikiwa kwako, **47** kwa hiyo katika njaa na kiu, katika uchi na umaskini wa kutisha, utawatumikia adui ambaio Bwana atawatumahidi yako. Yeye ataweka nira ya chuma shingoni mwako hadi amekwisha kukuangamiza. **48** Bwana ataleta taifa dhidi yako kutoka mbali, kutoka miisho ya dunia, kama tai ashukiavyo mawindo chini, taifa ambalo hutajua lugha yake, **49** tafaa lenye uso mkali lisilojali wazee wala kuwahurumia vijana. **50** Watakula wadogo wa mifugo yako na mazao ya nchi yako mpaka umeangamia. Hawatakuachia nafaka, divai mpya au mafuta, wala ndama wowote wa kundi lako au wana-kondoo wa kundi lako mpaka umekuwa magofu. **51** Nao wataizingira miji yote katika nchi yako mpaka kuta ndefu za ngome ambazo unazitegemea zimeanguka. Watazingira miji yote katika nchi ambayo Bwana Mungu wako anakupa. **52** Utakula uzao wa tumbo lako, nyama ya wana wako na binti zako ambaio Bwana Mungu wako amekupa, kwa sababu ya mateso yale adui zako watakayokulete wakati wa kukuzingira. **53** Hata yule mtu muungwana sana na makini mionganoni mwako hatakuwa na huruma kwa ndugu yake mwenyewe au kwa mke ampendaye au watoto wake waliosalia, **54** naye hatampa hata mmoja wao nyama ya watoto wake ambaio anawala. Kwa kuwa hakuna kitu kingine kilichosalia kwake katika mazingirwa makali ambayo adui yako watakuletea kwa miji yako yote. **55** Mwanamke ambaye ni muungwana sana na makini mionganoni mwako, yaani ambaye ni makini sana na muungwana kiasi kwamba asingethubutu kugusa ardhi kwa wayo wa mguu

wake, yeye atakuwa mchoyo kwa mume ampendaye Bwana Mungu wenu. **7** Wakati mlipofika mahali na mwanawe mwenyewe au binti yake, **57** kondoo hapa, Sihoni mfalme wa Heshboni na Ogu mfalme wa nyuma kutoka kwenye tumbo lake na watoto wa Bashani walikuja kupigana dhidi yetu, lakini anaowazaa. Kwa kuwa anakusudia kuwala kwa siri tuliwashinda. **8** Tuliichukua nchi yao na kuwapa wakati wa kuzingirwa na katika taabu zile ambazo Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilal Manase adui yako atazileta juu yako na miji yako. **58** Kama kama urithi wao. **9** Fuateni kwa bidii masharti ya hutafuata kwa bidii maneno yote ya sheria hii, ambayo Agano hili, ili kwamba mwewe kustawi katika kila yameandikwa katika kitabu hiki na kama hatalicha hili jina la fahari na la kutisha, yaani la Bwana Mungu mbele za Bwana Mungu wenu; mkiwa viongozi na wako, **59** Bwana ataleta mapigo ya kutisha juu yako wakuu wenu, wazee na maafisa wenu, na wanaume na kwa wazo wako, maafa makali na ya kudumu, wengine wote wa Israeli, **11** pamoja na watoto wenu, magonjwa mazito na ya kudumu. **60** Atakuletea juu yako magonjwa yote ya Misri yale uliyoyaogopa, nayo wake zenu na pia wageni waishio katika kambi yataambatana nawe. **61** Pia Bwana atakuletea kila aina zenu wanaowapasulia kuni na kuwachoteka maji. **12** ya ugonjwa na maafa ambayo hayakuandikwa humu katika kitabu hiki cha sheria, mpaka utakapokuwa Mnasimama hapa ili kufanya Agano na Bwana Mungu wenu, Agano ambalo Mungu analifanya nanyi siku hii umeangamizwa. **62** Ninyi ambaa mlikuwa wengi ya leo na kultita muhuri kwa kiapo, **13** kuwathibitisha kama nyota za angani mtaachwa wachache tu, kwa ninyi siku hii ya leo kama taifa lake, ili aweze sababu hamkumtii Bwana Mungu wenu. **63** Kama aliyowaapia baba zenu Abrahamu, Isaki na Yakobo. iliyompendeza Bwana kuwafanya ninyi mstawi na **14** Ninafanya Agano hili pamoja na kiapo chake, sio kuongezeka kwa idadi, ndivyo itakavyompendeza na ninyi tu **15** mnaosimama hapa na sisi leo mbele za kuwaharibu na kuwaangamiza ninyi. Mtang'olewa Bwana Mungu wetu, bali pia pamoja na wale ambaa kutoka nchi mnayoingia kuimiliki. **64** Kisha Bwana hawapo hapa leo. **16** Ninyi wenye wene mnaajua jinsi atawatawanya mionganoni mwa mataifa yote, kutoka mwisho mmoja wa dunia hadi mwininge. Huko ya nchi mpaka tukafika hapa. **17** Mliona mionganoni mtaabudu miungu mingine, miungu ya miti na ya mawe, ambayo ninyi wala baba zenu hamkujua. **65** Miongoni mwa mataifa hayo hamtapata raha mionganoni mwenu unaotoa sumu chungu ya namna hii. **19** Wakati mtu wa namna hii asikiapo maneno ya uhakika wa maisha yako. **67** Wakati wa asubuhi kipao hiki, hujibariki mwenyewe na kisha hufikiri, utasema hivi, "Laiti ingekuwa jioni!" Jioni utasema, "Nitakuwa salama, hata kama nikiendelea kuifuata "Laiti ingekuwa asubuhi," kwa sababu ya hofu ile itakayojaza moyo wako na vitu vile macho yako yatakavyoviona. **68** Bwana atawarudisha tena Misri kwa meli, safari niliyosema kamwe hamngeenda tena. Huko mtajiuza ninyi wenye wka adui zenu kama watumwa wa kiume na wa kike, lakini hakuna yeoyete atakayewanunua.

29 Haya ndiyo maneno ya Agano Bwana aliyomwagiza Mose kufanya na Waisraeli huko Moabu, kuwa nyongeza ya Agano alilofanya nao huko Horebu. **2** Mose akawaita Waisraeli wote akawaambia: Macho yenu yameona yale yote Bwana aliyofanya kwa Mfalme Farao huko Misri, kwa maafisa wake wote na kwa nchi yake yote. **3** Kwa macho yenu wenye wene mliiona yale majaribu makubwa, ishara zile za miujiza na maajabu makubwa. **4** Lakini mpaka leo Bwana hajawapa akili ya kuelawa au macho yanayoona au masikio yanayosikia. **5** Kwa muda wa miaka arobaini niliyowaongoza jangwani, nguo zenu hazikuchakaa, wala viatu miguuni mwenu. **6** Hamkula mkate na hamkunywa divai wala kileo chochote. Nilifanya hivi ili mpate kujua kuwa mimi ndimi

Bwana Mungu wenu. **7** Wakati mlipofika mahali na kiberiti: hakutakuwa kilichopandwa, hakutakuwa kinachochipua, wala hakutakuwa mimea inayoota juu yake. Itakuwa kama maangamizo ya Sodoma na Gomora, Adma na Seboimu, ambazo Bwana aliangamiza kwa hasira kali. **24** Mataifa yote yatalauza: "Kwa nini Bwana amefanya hivi juu ya nchi hii? Kwa nini hasira hii kali ikawaka?" **25** Na jibu litakuwa: "Ni kwa sababu watu hawa walilacha Agano la Bwana, Mungu wa baba zao, Agano alilofanya nao wakati

alipowatoa katika nchi ya Misri. **26** Walienda zao na kuabudu miungu mingine na kuisujudia, miungu kuiabudu, **18** nakutangazia leo hii kwamba hakika wasiojua, miungu ambayo Mungu hakuwapa. **27** Kwa hiyo hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya nchi hii, hiyo Mungu akaleta juu yake laana zote zilizoandikwa katika kitabu hiki. **28** Katika hasira kali na katika ghadhabu kuu Bwana aliwang'oa kutoka nchi yao na kuwasukumia katika nchi nyingine, kama ilivyo sasa." **29** Mambo ya siri ni ya Bwana Mungu wetu, bali yaliyofunuliwa ni yetu na watoto wetu mielele, ili tuweze kuyafanya maneno yote ya sheria hii.

30 Wakati baraka hizi zote pamoja na laana nilizoziveka mbele yako zitakapokujia, nawe ukazitafakari moyoni popote Bwana Mungu wako atakapokutawanya mionganoni mwa mataifa, **2** hapo wewe na watoto wako mtakapomrudia Bwana Mungu wako, na kumtii kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote kulingana na kila kitu ninachokuamuru leo, **3** ndipo Bwana Mungu wako atakapokurudisha kutoka utumwani na kukuhurumia, naye atakukusanya tena kutoka mataifa yote kule alikutawanya. **4** Hata kama umefukuziwa katika nchi ya mbali kiasi gani chini ya mbingu, kutoka huko Bwana Mungu wako atakukusanya na kukurudisha. **5** Yeye Bwana atakurudisha katika nchi iliyokuwa mali ya baba zako, nawe utaimiliki. Naye atakufanya ufanikiwe sana na kukuzidisha kwa idadi kuliko baba zako. **6** Bwana Mungu wako ataitahiri miyo yenu na miyo ya wazao wenu ili mwewe kumpenda kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote ukaishi. **7** Bwana Mungu wako ataweka laana hizi zote juu ya adui zako amba wanakuchukia na kukutesa. **8** Utamtii tena Bwana na kuzishika amri zake zote ninazokupa leo. **9** Ndipo Bwana Mungu wako atakapokufanikisha sana katika kazi zote za mikono yako na katika uzao wa tumbo lako, wadogo wa mifugo yako na mazao ya nchi yako. Bwana atakufurahia tena na kukufanikisha, kama alivyowfurahia baba zako, **10** kama ukimtii Bwana Mungu wako, na kuzishika amri zake na maagizo yake ambayo yameandikwa katika Kitabu hiki cha Sheria, na kumgeukia Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote. **11** Ninachokuagiza leo sio kigumu sana kwako au usichokiweza. **12** Hakiko juu mbinguni, ili uulize, "Ni nani atakayepanda mbinguni kukileta na kututangazia ili tuweze kutii?" **13** Wala hakiko ng'ambo ya bahari, ili uulize, "Ni nani atakayevuka bahari kwenda kukichukua na kututangazia ili tupate kutii?" **14** La hasha! Lile neno liko karibu sana nawe; liko kinywanini mwako na ndani ya moyo wako ili uwewe kulitii. **15** Tazama, naweka mbele yako leo uzima na mafanikio, mauti na maangamizo. **16** Ninakuamuru leo kwamba umepondi Bwana Mungu wako, utembee katika njia zake, na kutunza maagizo yake, amri na sheria zake; ndipo utakapoishi na kuongezeka, naye Bwana Mungu wako atakubariki katika nchi unayoingia kuimiliki. **17** Lakini kama moyo wako ukigeukia mbali ukawa huna

utii, kama umevutwa kuisujudia miungu mingine na uitaangamizwa. Hutaishi maisha marefu katika nchi unayovuka Yordani kuiingia na kuimiliki. **19** Leo ninaziita mbingu na nchi kama mashahidi dhidi yako kwamba nimeweka mbele yako uzima na mauti, baraka na laana. Basi sasa chagueni uzima, ili wewe na watoto wako mpate kuishi, **20** na ili upate kumpenda Bwana Mungu wako, uisikilize sauti yake na kuambatana naye. Kwa kuwa Bwana ndiye uzima wako, na atakupa wingi wa siku ili upate kuishi katika nchi aliyoopa kuwapa baba zako Abrahamu, Isaki na Yakobo.

31 Kisha Mose akaenda akasema maneno haya kwa Waisraeli wote: **2** "Sasa nina miaka mia moja na ishirini nami siwezi tena kuwaongoza. Bwana ameniambia, 'Hutavuka Yordani.' **3** Bwana Mungu wenu, ye ye mwenyewe atavuka mbele yenu. Ataangamiza mataifa haya mbele yenu, nanyi mtaimili nchi yao. Pia Yoshua atavuka mbele yenu, kama Bwana aliyosema. **4** Naye Bwana atawafanyia watu hao kile alichowafanyia Sihoni na Ogu, wafalme wa Waamori, ambaa aliwaangamiza pamoja na nchi yao. **5** Bwana atawakabidhi kwenu, nanyi lazima mwatendee yale yote niliyowaamuru. **6** Kuweni imara na moyo wa ushujaa. Msiojope wala msifadhaike kwa sababu yao, kwa kuwa Bwana Mungu wenu anakwenda pamoja nanyi; kamwe hatawaacha wala hatawtupu ninyi." **7** Kisha Mose akamwita Yoshua na akamwambia mbele ya Israeli wote, "Uwe imara na moyo wa ushujaa, kwa kuwa ni lazima uende na watu hawa katika nchi ile Bwana aliyowaapia baba zao kuwapa, nawe ni lazima uwagawie kama urithi wao. **8** Bwana mwenyewe atakutangulia naye atakuwa pamoja nawe; kamwe hatakuacha wala hataktupu. Usiojope, wala usifadhaike." **9** Kwa hiyo Mose akaandika sheria hii na kuwapa makuhani, wana wa Lawi, waliochukia Sanduku la Agano la Bwana na wazee wote wa Israeli. **10** Kisha Mose akawaamuru, akasema: "Mwishoni mwa kila miaka saba, katika mwaka wa kufuta madeni, wakati wa Sikukuu ya Vibanda, **11** Waisraeli wote wanapokuja mbele za Bwana Mungu wenu mahali atakapopachagua, utasoma sheria hii mbele yao masikioni mwao. **12** Kusanya watu wote, wanaume, wanawake, watoto na wageni wanaoishi katika mijii yenu, ili waweze kusikia na kujifunza kumcha Bwana Mungu wenu na kufuata kwa bidii maneno yote ya sheria hii. **13** Watoto wao, ambaa hawaijui sheria hii, lazima waisikie na kujifunza kumcha Bwana Mungu wenu kwa muda mtakaoishi katika nchi mnayovuka Yordani kuimiliki." **14** Bwana akamwambia Mose, "Sasa siku ya kifo chako imekaribia. Mwite Yoshua, mkajihudhurishe katika Hema la Kukutania, mahali nitakapompa maagizo ya kazi." Kwa hiyo Mose na Yoshua wakaja na kujihudhurisha kwenye Hema la Kukutania. **15** Kisha Bwana akatokea katika Hema katika nguzo ya

wingu, nalo wingu likasimama juu ya ingilio la Hema. **16** Kisha Bwana akamwambia Mose: "Unakwenda kupumzika na baba zako, nao watu hawa hivi karibuni watazini na miungu migeni ya nchi wanayoingia. Wataniacha na kuvunja Agano nililofanya nao. **17** Siku hiyo nitawakasirikia na kuwaacha; nitawaficha uso wangu, nao wataangamizwa. Maafa mengi na shida nyangi zitakuja juu yao, nao siku hiyo watauliza, 'Je, maafa haya hayakuja juu yetu kwa sababu Mungu wetu hayuko pamoja nasi?' **18** Nami hakika nitauficha uso wangu siku hiyo kwa sababu ya maovu yao yote kwa kugeukia miungu mingine. **19** "Sasa ujiandikie wimbo huu, uwafundishe Waisraeli na uwaamuru wauimbe, ili upate kuwa ushahidi wangu dhidi yao. **20** Nitakapokwisha kuwaingiza katika nchi itiririkayo maziwa na asali, nchi niliyowaahidi baba zao kwa kiapo, nao watakopokula wakashiba na kufanikiwa, watageukia miungu mingine na kuiabudu, wakinikataa mimi na kuvunja Agano langu. **21** Maafa na shida zitakapokuja juu yao, wimbo huu utashuhudia dhidi yao, kwa sababu hautasahauliwa na wazao wao. Ninajua lile wanaloanda kufanya, hata kabla sijawaingiza katika nchi niliyowaahidi kwa kiapo." **22** Hivyo Mose akaandika wimbo huu siku ile na akawafundisha Waisraeli. **23** Bwana akampa Yoshua mwana wa Nuni agizo hili: "Uwe hodari na shujaa, kwa kuwa utawaleta Waisraeli katika nchi niliyowaahidi kwa kiapo, nami mwenyewe nitakuwa pamoja nawe." **24** Baada ya Mose kumaliza kuandika kwenye kitabu maneno ya sheria hii kutoka mwanzo hadi mwisho, **25** akawapa Walawi wale waliolibeza Sanduku la Agano la Bwana agizo hili, akaawambia: **26** "Chukueni Kitabu hiki cha Sheria mkakiweke kando ya Sanduku la Agano la Bwana Mungu wenu. Hapo ndipo kitakapokaa kama shahidi dhidi yenu. **27** Kwa kuwa ninajua jinsi mlivyo waasi na mlivyo na shingo ngumu. Kama mmekuwa mkiasi dhidi ya Bwana nikiwa bado niko hai na nikiwa pamoja nanyi, mtaasi mara ngapi baada ya kufa kwangu! **28** Kusanyeni mbele yangu wazee wote wa makabilaa yenu na maaftisa wenu wote, ili nipate kusema maneno haya masikioni mwao na kuzita mbingu na nchi ili kushuhudia dhidi yao. **29** Kwa kuwa ninajua baada ya kifo changu hakika mtakuwa waovu kabisa na kugeuka kutoka njia niliyowaamuru ninyi. Katika siku zijazo, maafa yatawapata kwa sababu mtafanya maovu mbele ya macho ya Bwana, na kuchochaea hasira yake kwa yale mikono yenu itakayokuwa imefanya." **30** Mose akayasoma maneno ya wimbo huu kutoka mwanzo hadi mwisho katika masikio ya kusanyiko lote la Israeli:

uuu wa Mungu wetu! **4** Yeye ni Mwamba, kazi zake ni kamilifu, njia zake zote ni haki. Mungu mwaminiflu ambaye hakosei, yeye ni mnyofu na mwenye haki. **5** Wamefanya mambo ya upotovu mbele zake; kwa aibu yao, wao si watoto wake tena, lakini ni kizazi kilicho kiovu na kilichopotoka. **6** Je, hii ndiyo njia ya kumlipa Bwana, enyi watu wajinga na wasio na busara? Je, ninyi na kuwaumba? **7** Kumbuka siku za kale; tafakari vizazi vya zamani vilivypota. Uliza baba yako, naye atakuambia, wazee wako, nao watakueleza. **8** Aliye Juu Sana alipowapa mataifa urithi wao, alipogawanya wanadamu wote, aliweka mipaka kwa ajili ya mataifa sawasawa na hesabu ya wana wa Israeli. **9** Kwa kuwa fungu la Bwana ni watu wake, Yakobo kura yake ya urithi. **10** Katika nchi ya jangwa alimkuta, katika nyika tupu ivumayo upepo. Alimhifadhi na 11 kama tai avurugaye kiota chake, na kurukaruka juu ya makinda yake, ambaye hutanda mabawa yake kuwadaka, na huwachukua kwenye mabawa yake. **12** Bwana peke yake alimwongoza; hakuwepo mungu mgeni pamoja naye. **13** Akamfanya apande sehemu zilizoinuka za nchi, akamlisha kwa mavuno ya mashamba. Akamlea kwa asali toka mwambani, na kwa mafuta kutoka mwamba mgumu, **14** kwa jibini na maziwa kutoka makundi ya ng'ombe na kutoka makundi ya mbuzi, kwa mafuta ya wana-kondoo na mbuzi, kwa kondoo dume wazuri wa Bashani, na kwa ngano nzuri. Ukanya damu ya zabibu inayotoa povu. **15** Yeshuruni alinenepa na kupiga teke; alikuwa na chakula tele, akawa mzito na akapendeza sana. Akamwacha Mungu aliyeumuumba, na kumkataa Mwamba Mwokozi wake. **16** Wakamfanya Mungu kuwa na wivu kwa miungu yao migeni, na kumkasirisha kwa sanamu zao za machukizo. **17** Wakatoa dhabihu kwa pepo, ambaa si Mungu: miungu wasiyoijua, miungu ilijoyitekeza siku za karibuni, miungu ambayo baba zenu hawakuiogopa. **18** Mkamwacha Mwamba, aliywazaa ninyi; mkamsahau Mungu aliywazaa. **19** Bwana akaona hili, akaawakataa, kwa sababu alikasirishwa na wanawe na binti zake. **20** Akasema, "Nitawaficha uso wangu, nami nione mwisho wao utakuwa nini, kwa kuwa wao ni kizazi kilichopotoka, watoto ambaa si waaminifu. **21** Wamenifanya niwe na wivu kwa kile ambacho si mungu, na kumkasirisha kwa sanamu zao zisizokuwa na thamani. Nitawafanya wawaonee wivu wale ambaa si taifa. Nitawafanya wakasirishwe na taifa lile lisilo na ufahamu. **22** Kwa maana moto umewashwa kwa hasira yangu, ule uwakao hadi kwenye vinya vya mauti. Utateteketeza

32 Sikilizeni, enyi mbingu, nami nitasema; sikia, ee nchi, maneno ya kinywa changu. **2** Mafundisho yangu na yanyeshe kama mvua, na maneno yangu na yashuke kama umande, kama manyunyu juu ya majani mabichi, kama mvua tele juu ya mimea myororo. **3** Nitalitangaza jina la Bwana. Naam, sifuni

na ukuu wa Mungu wetu! **4** Yeye ni Mwamba, kazi zake ni kamilifu, njia zake zote ni haki. Mungu mwaminiflu ambaye hakosei, yeye ni mnyofu na mwenye haki. **5** Wamefanya mambo ya upotovu mbele zake; kwa aibu **17** yao, wao si watoto wake tena, lakini ni kizazi kilicho kiovu na kilichopotoka. **6** Je, hii ndiyo njia ya kumlipa Bwana, enyi watu wajinga na wasio na busara? Je, **za**, yeye siye Baba yenu, Muumba wenu, aliyewafanya ninyi na kuwaumba? **7** Kumbuka siku za kale; tafakari **gu** vizazi vya zamani vilivyopita. Uliza baba yako, naye atakuambia, wazee wako, nao watakueleza. **8** Aliye Juu Sana alipowapa mataifa urithi wao, alipogawanya wanadamu wote, aliweka mipaka kwa ajili ya mataifa **idi** sawasawa na hesabu ya wana wa Israeli. **9** Kwa kuwa fungu la Bwana ni watu wake, Yakobo kura yake ya urithi. **10** Katika nchi ya jangwa alimkuta, **chi** katika nyika tupu ivumayo upepo. Alimhifadhi na **ru** kumtunza; akamlinda kama mboni ya jicho lake, **du** **11** kama tai avurugaye kiota chake, na kurukaruka juu ya makinda yake, ambaye hutanda mabawa **uu** yake kuwadaka, na huwachukua kwenye mabawa **wa**, yake. **12** Bwana peke yake alimwongoza; hakuwepo **ya** mungu mgeni pamoja naye. **13** Akamfanya apande **wa** sehemu zilizoinuka za nchi, akamlisha kwa mavuno **ku** ya mashamba. Akamlea kwa asali toka mwambani, na **pa** kwa mafuta kutoka mwamba mgumu, **14** kwa jibini **na** na maziwa kutoka makundi ya ng'ombe na kutoka **chi** makundi ya mbuzi, kwa mafuta ya wana-kondoo na **wa** mbuzi, kwa kondoo dume wazuri wa Bashani, na **ka** kwa ngano nzuri. Ukanywa damu ya zabibu inayotoa **zo** ba povu. **15** Yeshuruni alinenepa na kupiga teke; alikuwa **ba** **26** na chakula tele, akawa mzito na akapendeza sana. **do** Akamwacha Mungu aliyemuumba, na kumkataa **po** Mwamba Mwokozi wake. **16** Wakamfanya Mungu kuwa **wa** na wivu kwa miungu yao migeni, na kumkasirisha **go** kwa sanamu zao za machukizo. **17** Wakatoa dhahibu **asi** kwa pepo, ambao si Mungu: miungu wasiyoijua, **eni** miungu ilijojitekeza siku za karibuni, miungu ambayo **isa** baba zenu hawakuiogopa. **18** Mkamwacha Mwamba, **oni** aliywazaa ninyi; mkamsahau Mungu aliywazaa. **idu** **19** Bwana akaona hili, akawakataa, kwa sababu **gu** alikasirishwa na wanawe na binti zake. **20** Akasema, **ka** "Nitawaficha uso wangu, nami nione mwisho wao **fya** utakuwa nini, kwa kuwa wao ni kizazi kilichopotoka, **ya** watoto ambao si waaminifu. **21** Wamenifanya niwe na **wa** wivu kwa kile ambacho si mungu, na kunikasirisha **zo** kwa sanamu zao zisizokuwa na thamani. Nitawafanya **la** wawaonee wivu wale ambao si taifa. Nitawafanya **ee** wakasirishwe na taifa lile lisilo na ufahamu. **22** **ho** Kwa maana moto umewashwa kwa hasira yangu, ule **gu** uwakao hadi kwenye vina vya mauti. Utateketenza **uu** dunia pamoja na mazao yake, na kuwashu moto **ea** katika misingi ya milima. (**Sheol h7585**) **23** "Nitalundika **uni** majanga juu yao na kutumia mishale yangu dhidi yao. **24** Nitatuma njaa kali dhidi yao maradhi mabaya, **ee** yateketezayo na tauni ya kufisha; nitawapelekea **ho** meno makali ya wanyama mwitu, na sumu ya nyoka **gu** wale wafambaa mavumbini. **25** Barabarani umanga

utawakosesa watoto; nyumbani mwao hofu itatawala. Kwa kuwa mwamba wao si kama Mwamba wetu, sawasawa na vile adiu zetu wanavyokiri. 22 Mzabibu wao unatoka kwenye mzabibu wa Sodoma, na kutoka kwenye mashamba ya Gomora. Zabibu zake zimejaa sumu, na vishada vyake vimejaa uchungu. 23 Mvinyo wao ni sumu ya nyoka, sumu yenye kufisha ya swila. 24 “Je, hili sikuliweka akiba na kulfungia kwenye vyumba vyangu nya hazina? 25 Ni juu yangu kulipiza kisasi; nitalipiza. Wakati utakapowadia, mguu wao utateleza; siku yao ya maafa ni karibu, na maangamizo yao yanawajia haraka.” 26 Bwana atawahukumu watu wake, na kuwahurumia watumishi wake atakapoona nguvu zao zimekwisha wala hakuna ye yote aliye baki, mtumwa au aliye huru. 27 Atasema: “Sasa iko wapi miungu yao, mwamba walioukimbilia, 28 miungu wale waliokula mafuta ya dhabihu zao na kunywa mvinyo wa sadaka zao za vinywaji? Wainuke basi, wawasaidie! Wawapeni basi ulinzi! 29 “Tazama basi, Mimi mwenyewe, Mimi Ndiye! Hakuna mungu mwingine ila Mimi. Mimi ninaua na Mimi ninafufua, Mimi nimejeruhi na Mimi nitaponya, wala hakuna awezaye kuokoa kutoka mkononi mwangu. 30 Ninainua mkonon wangu kuelekea mbinguni na kusema: Hakika kama niishivyo milele, 31 wakati ninapouno upanga wangu unaometameta na mkonon wangu unapoushika ili kutoa hukumu, nitalipiza kisasi juu ya adui zangu na kuwalipiza wale wanaonchukia. 32 Nitalevyo mishale yangu kwa damu, wakati upanga wangu ukitafuna nyama: damu ya waliochinjwa pamoja na mateka, vichwa nya viongozi wa adui.” 33 Furahini, enyi mataifa, pamoja na watu wake, kwa kuwa atalipiza damu ya watumishi wake, atalipiza kisasi juu ya adui zake na kufanya upatanisho kwa ajili ya nchi na watu wake. 34 Mose na Joshua mwana wa Nuni wakaja, wakanena maneno yote ya wimbo watu wakiwa wanaskia. 35 Mose alipomaliza kuyasoma maneno haya yote kwa Israeli wote, 36 akawaambia, “Yawekeni moyoni maneno yote ambayo nimewatangazia kwa makini siku hii ya leo, ili kwamba mpate kuwaagiza watoto wenu wayatii kwa bidii maneno yote ya sheria hii. 37 Siyo maneno matupu tu kwenu, bali ni uzima wenu. Kwa hayo mtaishi maisha marefu katika nchi mnayovuka Yordanii kuimiliki.” 38 Siku hiyo hiyo Bwana akamwambia Mose, 39 “Kwea katika mapangano ya Mlima Abarimu hadi kilima

cha Nebo kilichoko Moabu, ng’ambo ya Yeriko, na Vijana wao wa kiume na wa kike wataangamia, pia ningewatawanya na kufuta kumbukumbu lao katika mwanadamu. 27 Lakini nilihofia dhihaka za adui, adui asije akashindwa kuelewa, na kusema, ‘Mikono yetu imeshinda; Bwana hakufanya yote haya.’” 28 sababu ninyi wawili mlivunja uaminifu nami mbele Wao ni taifa lisilo na akili, hakuna busara ndani ya Waisraeli kwenye maji ya Meriba-Kadeshi katika yao. 29 Laiti wangkuwa na hekima wangefahamu hili, na kutambua mwisho wao utakuwa aje! 30 Mtu mmoja angeweza jaze kufukuza elfu moja, au wawili kufukuza elfu kumi, kama si kwamba Mwamba wao amewauza, kama si kwamba Bwana amewaachaa? 31 Kwa kuwa mwamba wao si kama Mwamba wetu, sawasawa na vile adiu zetu wanavyokiri. 32 Mzabibu wao unatoka kwenye mzabibu wa Sodoma, na kutoka kwenye mashamba ya Gomora. Zabibu zake zimejaa sumu, na vishada vyake vimejaa uchungu. 33 Mvinyo wao ni sumu ya nyoka, sumu yenye kufisha ya swila. 34 “Je, hili sikuliweka akiba na kulfungia kwenye vyumba vyangu nya hazina? 35 Ni juu yangu kulipiza kisasi; nitalipiza. Wakati utakapowadia, mguu wao utateleza; siku yao ya maafa ni karibu, na maangamizo yao yanawajia haraka.” 36 Bwana atawahukumu watu wake, na kuwahurumia watumishi wake atakapoona nguvu zao zimekwisha wala hakuna ye yote aliye baki, mtumwa au aliye huru. 37 Atasema: “Sasa iko wapi miungu yao, mwamba walioukimbilia, 38 miungu wale waliokula mafuta ya dhabihu zao na kunywa mvinyo wa sadaka zao za vinywaji? Wainuke basi, wawasaidie! Wawapeni basi ulinzi! 39 “Tazama basi, Mimi mwenyewe, Mimi Ndiye! Hakuna mungu mwingine ila Mimi. Mimi ninaua na Mimi ninafufua, Mimi nimejeruhi na Mimi nitaponya, wala hakuna awezaye kuokoa kutoka mkononi mwangu. 40 Ninainua mkonon wangu kuelekea mbinguni na kusema: Hakika kama niishivyo milele, 41 wakati ninapouno upanga wangu unaometameta na mkonon wangu unapoushika ili kutoa hukumu, nitalipiza kisasi juu ya adui zangu na kuwalipiza wale wanaonchukia. 42 Nitalevyo mishale yangu kwa damu, wakati upanga wangu ukitafuna nyama: damu ya waliochinjwa pamoja na mateka, vichwa nya viongozi wa adui.” 43 Furahini, enyi mataifa, pamoja na watu wake, kwa kuwa atalipiza damu ya watumishi wake, atalipiza kisasi juu ya adui zake na kufanya upatanisho kwa ajili ya nchi na watu wake. 44 Mose na Joshua mwana wa Nuni wakaja, wakanena maneno yote ya wimbo watu wakiwa wanaskia. 45 Mose alipomaliza kuyasoma maneno haya yote kwa Israeli wote, 46 akawaambia, “Yawekeni moyoni maneno yote ambayo nimewatangazia kwa makini siku hii ya leo, ili kwamba mpate kuwaagiza watoto wenu wayatii kwa bidii maneno yote ya sheria hii. 47 Siyo maneno matupu tu kwenu, bali ni uzima wenu. Kwa hayo mtaishi maisha marefu katika nchi mnayovuka Yordanii kuimiliki.” 48 Siku hiyo hiyo Bwana akamwambia Mose, 49 “Kwea katika mapangano ya Mlima Abarimu hadi kilima

cha Nebo kilichoko Moabu, ng’ambo ya Yeriko, na uitazame Kanaani, nchi ninayowapa Waisraeli kama milki yao wenyeewe. 50 Utafia kwenye mlima huo unaokwea na kukusanyika pamoja na watu wako, kama ndugu yako Aroni alivyofia juu ya Mlima Hori naye akakusanyika kwa watu wake. 51 Hii ni kwa yetu imeshinda; Bwana hakufanya yote haya.” 52 Kwa hiyo, utaiona tu nchi kwa mbali; wewe hutaingia nchi ninayowapa watu wa Israeli.”

33 Hii ndiyo baraka Mose mtu wa Mungu aliilotamka kwa Waisraeli kabla ya kifo chake. 2 Alisema: “Bwana alikuja kutoka Mlima Sinai, akachomoza kama jua juu yao kutoka Mlima Seiri, akaangaza kutoka Mlima Parani. Alikuja pamoja na watakatifu makumi elfu kutoka kusini, kutoka materemko ya mlima wake. 3 Hakika ni wewe ambaye huwapenda watu, watakatifu wako wote wamo mkononi mwako. Miguuni pako wote wanasujudu na kutoka kwako wanapokea mafundisho, 4 sheria ile Mose aliidotupa sisi, tulio milki ya kusanyiko la Yakobo. 5 Alikuwa mfalme juu ya Yeshuruni wakati viongozi wa watu walipokusanyika, pamoja na makabila ya Israeli. 6 “Reuben na aishi, asife, wala watu wake wasiwe wachache.” 7 Akasema hili kuhusu Yuda: “Ee Bwana, sikia kilio cha Yuda, mlete kwa watu wake. Kwa mikono yake mwenyewe hujitetea. Naam, uwe msada wake dhidi ya adui zake!” 8 Kuhusu Lawi alisema: “Thumimu yako na Urimu yako ulimpia, mtu yule uliyemfadhilli. Ulimjaribu huko Masa na kushindana naye kwenye maji ya Meriba. 9 Alinena hivi kuhusu baba yake na mama yake, ‘Mimi siwahitaji kamwe.’ Akawasahau jamaa zake, asiwatambue hata watoto wake, lakini akaliangalia neno lako na kulisinda Agano lako. 10 Humfundisha Yakobo mausia yako na Israeli sheria yako. Hufukiza uvumba mbele zako na sadaka nzima za kuteketezwa juu ya madhabahu yako. 11 Ee Bwana, bariki ustadi wake wote, nawe upendezwe na kazi ya mikono yake. Vipige viuno nya wale wainukao dhidi yake; wapige adui zake hata wasiinuke tena.” 12 Kuhusu Benyamini akasema: “Mwache mpenzi wa Bwana apumzike salama kwake, kwa maana humkinga mchana kutwa, na yule Bwana ampendaye hupumzika kati ya mabega yake.” 13 Kuhusu Yosefu akasema: “Bwana na aibariki nchi yake kwa umande wa thamani kutoka mbinguni juu, na vilindi nya maji vilivytulia chini; 14 pamoja na vitu vilivyo bora sana viletawyo na jua, na vitu vizuri sana vinavyoweza kutolewa na mwezi; 15 pamoja na zawadi bora sana za milima ya zamani na kwa wingi wa baraka za vilima nya milele; 16 pamoja na baraka nzuri mno za ardhi na ukamilifu wake, na upendeleo wake ye ye aliyeishi kwenye kichaka kilichokuwa kinawaka moto. Hivi vyote na vikae juu ya kichwa cha Yosefu, juu ya paji la uso la aliye mkuu

mionganii mwa ndugu zake. **17** Katika fahari yeye wakaomboleza kwa ajili ya Mose kwenye tambarare za ni kama fahali mzaliwa wa kwanza; pembe zake ni Moabu kwa siku thelathini, mpaka wakati wa kulia na pembe za nyati, na kwa pembe hizo atapiga mataifa, kuomboleza ulipopita. **9** Basi Yoshua mwana wa Nuni hata yaliyo miisho ya dunia. Hivyo ndivyo yalivyo alijazwa roho ya hekima kwa sababu Mose alikuwa makumi elfu ya Efraimu; hivyo ndivyo yalivyo maelfu ameweka mikono yake juu yake. Kwa hiyo Waisraeli ya Manase.” **18** Kuhusu Zabuloni akasema: “Shangilia, wakamsikiliza na wakafanya yale ambayo Bwana Zabuloni, wakati wa kutoka nje, nawe Isakari, katika alikuwa amemwagiza Mose. **10** Tangu wakati huo, mahema yako. **19** Watawaita mataifa kwenye mlima, katika Israeli hajainuka nabii mwiningine kama Mose, na huko mtatoo dhabihu za haki; watajifurahisha ambaye Bwana alimjua uso kwa uso, **11** aliyetenda kwa wingi uliojaza bahari, kwa hazina zilizofichwa ishara zote zile za miujiza na maajabu ambayo Bwana mchangani.” **20** Kuhusu Gadi akasema: “Atabarikiwa alimtuma kuyatenda huko Misri, yaani kwa Farao yeye aongezaye milki ya Gadi! Gadi huishi huko na maafisa wake wote na nchi yake yote. **12** Kwa kama simba, akirarua kwenye mkono au kichwa. **21** kuwa hakuna mtu ye yote aliyewahi kuonyesha nguvu Alijichagulia nchi nzuri kuliko zote kwa ajili yake nyingi ama kutenda matendo ya kutisha ambayo mwenyewe; fungu la kiongozi lilikuwa limehifadhiwa Mose aliwha kuyafanya mbele ya Israeli yote. kwa ajili yake. Viongozi wa watu walipokusanyika, alitimiza haki ya mapenzi ya Bwana, na hukumu zake kuhusu Israeli.” **22** Kuhusu Dani akasema: “Dani ni mwana simba, akiruka kutoka Bashani.” **23** Kuhusu Naftali akasema: “Naftali amejaea tele upendeleo wa Bwana, naye amejaea baraka yake; atarithi magharibi na kusini.” **24** Kuhusu Asheri akasema: “Aliyebarikiwa zaidi sana katika wana ni Asheri; yeye na apate upendeleo kwa ndugu zake, yeye na anawe miguu yake kwenye mafuta. **25** Makomeo ya malango yako yawe chuma na shaba, nazo nguvu zako zitakuwa sawa na siku zako. **26** “Hakuna mwiningine kama Mungu wa Yeshuruni, ambaye hupanda juu ya mbingu ili akusaidie, na juu ya mawingu katika utukufu wake. **27** Mungu wa milele ni kimbilio lako, na chini kuna mikono ya milele. Atamfukiza adui yako mbele yako, akisema, ‘Mwangamize yeye!’ **28** Hivyo Israeli ataishi salama peke yake. Mzao wa Yakobo ni salama katika nchi ya nafaka na divai mpya, mahali ambapo mbingu hudondosha umande. **29** Ee Israeli, wewe umebarikiwal! Ni nani kama wewe, taifa lilookolewa na Bwana? Yeye ni ngao yako na msaada wako, na upanga wako uliotukuka. Adui zako watatetemeka mbele yako, nawe utapakanyaga mahali pao pa juu.”

34 Kisha Mose akaupanda mlima Nebo kutoka tambarare za Moabu mpaka kilele cha Pisga, ng’ambo ya Yeriko. Huko Bwana akamwonyesha nchi yote: kutoka Gileadi mpaka Dani, **2** Naftali yote, nchi ya Efraimu na Manase, nchi yote ya Yuda mpaka bahari ya magharibi, **3** Negebu na nchi yote kuanzia Bonde la Yeriko, Mji wa Mitende, hadi Soari. **4** Kisha Bwana akamwambia, “Hii ndiyo nchi niliyomwahidi Abrahamu na Isaki na Yakobo kwa kiapo niliposema, ‘Nitawapa wazao wako.’ Nimekuruhusu uione kwa macho yako, lakini hutavuka kuingia.” **5** Naye Mose mtumishi wa Bwana akafa huko Moabu, kama Bwana alivyokuwa amesema. **6** Mungu akamzika huko Moabu, katika bonde mkabala na Beth-Peori, lakini hakuna ajuaye kaburi lake lilipo mpaka leo. **7** Mose alikuwa na umri wa miaka mia moja na ishirini alipofariki; hata hivyo nguvu ya macho yake haikufilia wala mwili wake haukudhoofika. **8** Waisraeli

Yoshua

kuyatii maneno yako, au chochote utakachowaamuru, atauawa. Uwe imara na hodari tu!"

nyumba yako. **19** Ikiwa mtu yeyote atatoka nje ya nyumba yako akaenda mtaani, damu yake itakuwa juu ya kichwa chake mwenyewe, hatutawajibika. Lakini yule ambaye atakuwa ndani pamoja nawe, kama mkono wa mtu yeyote ukiwa juu yake damu yake itakuwa juu ya vichwa vyetu. **20** Lakini ikiwa utatoa habari ya shughuli yetu tunayofanya, tutakuwa tumefungulii kutoka kwenye kiapo hiki ulichotufanya tuape.” **21** Naye akajibu, “Nimekubali. Na iwe kama mnavyosema.” Kwa hiyo akaagana nao, nao wakaondoka. Yeye akaifunga ile kamba nyekundi dirishani. **22** Walipoondoka, wakaelekea vilimani na kukaa huko siku tatu, hadi wale waliokuwa wakiwafutilia wakawa wamewatafuta njia nzima na kurudi pasipo kuwapata. **23** Ndipo wale watu wawili wakaanza kurudi. Wakashuka kutoka kule vilimani, wakavuka mto na kuja kwa Yoshua mwana wa Nuni, na kumweleza kila kitu kilichowapata. **24** Wakamwambia Yoshua, “Hakika Bwana ametupa nchi yote mikononi mwetu; watu wote wanayeyuka kwa hofu kwa sababu yetu.”

3 Yoshua na Waisraeli wote wakaondoka asubuhi na mapema kutoka Shitimu, wakaenda mpaka Mto Yordani, ambako walipiga kambi kabla ya kuvuka. **2** Baada ya siku tatu maafisa wakapita katika kambi yote, **3** wakitoa maagizo kwa watu, wakiwambia: “Mtakapoona Sanduku la Agano la Bwana Mungu wenu, likichukuliwa na Walawi ambaa ndio makuhani, mtaondoka hapo mlipo na kulifuta. **4** Ndipo mtakapotambua njia mtakayoindea, kwa kuwa hamjawahi kuipita kabla. Lakini msisogee karibu, bali kuwe na umbali wa dhiraa 2,000 kati yenu na Sanduku.” **5** Ndipo Yoshua akawaambia hao watu, “Jitakaseni, kwa kuwa kesho Bwana atatenda mambo ya kushangaza katikati yenu.” **6** Yoshua akawaambia makuhani, “Liinueni Sanduku la Agano mkatangulie mbele ya watu.” Hivyo wakaliinua na kutangulia mbele yao. **7** Ndipo Bwana akamwambia Yoshua, “Leo nitaanza kukutukuza machoni pa Israeli yote, ili wapate kujua kuwa niko pamoja nawe kama nilivyokuwa pamoja na Mose. **8** Uwaambie makuhani wanaochukua Sanduku la Agano, ‘Mnapofika kwenye ukingo wa maji ya Yordani, nendeni mkasimame ndani ya mto.’” **9** Yoshua akawaambia Waisraeli, “Njoomi hapa msikilize maneno ya Bwana Mungu wenu. **10** Hivi ndiyyo mtakavyoju ya kuwa Mungu aliye hai yupo katikati yenu, na kwamba kwa hakika atawafukuza mbele yenu hao Wakanaani, Wahiti, Wahivi, Waperizi, Wagirgashi, Waamori na Wayebusi. **11** Tazameni, Sanduku la Agano la Bwana wa dunia yote litaingia ndani ya Mto Yordani likiwa limewatangulia. **12** Sasa basi, chagueni watu kumi na wawili kutoka makabila ya Israeli, mto mmoja kutoka kila kabilia. **13** Mara tu nyayo za makuhani walichukualo Sanduku la Bwana, Bwana wa dunia yote, zitakapokanyaga ndani ya Mto Yordani, maji hayo yatiririkayo kutoka juu yatatindika na kusimama kama chuguu.” **14** Basi, watu

walipovunja kambi ili kuvuka Yordani, makuhani wakiwa wamebeba Sanduku la Agano waliwatangulia. **15** Wakati huu ulikuwa wakati wa mavuno, nao Mto Yordani ulikuwa umefurika hadi kwenye kingo zake. Ilikuwa kawaida ya Yordani kufurika nyakati zote za mavuno. Mara tu makuhani wale waliokuwa wamebeba Sanduku la Agano walipofika mtoni na nyayo zao kuzama ndani ya yale maji, **16** maji hayo yaliyotiririka kutoka upande wajuu yaliacha kutiririka mji ulioitwa Adamu kwenye eneo la Sarethani, wakati yale maji yaliyokuwa yanatiririka kuingia kwenye Bahari ya Araba (yaani Bahari ya Chumvi), yalitindika kabisu. Hivyo watu wakavuka ukubili Yeriko. **17** Wale makuhani waliobeba Sanduku la Agano la Bwana, wakasimama imara mahali pakavu katikati ya Mto Yordani, wakati Waisraeli wote wakiwa wanapita hadi taifa late likaisha kuvuka mahali pakavu.

4 Wakati taifa late lilipokwisha kuvuka Mto Yordani, Bwana akamwambia Yoshua, **2** “Chagua watu kumi na wawili mionganii mwa watu, kila kabilo mto mmoja, **3** nawe uwaambie wachukue mawe kumi na mawili katikati ya Mto Yordani, palepale makuhani waliposimama, wayachukue na kuyaweka mahali mtakapokaa usiku huu wa leo.” **4** Basi Yoshua akawata watu kumi na wawili ambaa alikuwa amewachagua kutoka mionganii mwa Waisraeli, mto mmoja kutoka kila kabilo, **5** naye akawaambia, “Mtangulie mbele ya Sanduku la Bwana Mungu wenu, mwende katikati ya Mto Yordani. Kila mmoja wenu atainua jiwe begani mwake, kufuatana na hesabu ya makabila ya Waisraeli, **6** kuwa kama ishara katikati yenu. Siku zijazo, wakati watoto wenu watakawauliza, ‘Ni nini maana ya mawe haya?’ **7** waambieni kwamba maji ya Mto Yordani yaliyokuwa yaktiririka yalitindika mbele ya Sanduku la Agano la Bwana. Wakati lilipovuka Yordani, maji ya Yordani yalitindika. Mawe haya yatakuwa kumbukumbu kwa watu wa Israeli milele.” **8** Hivyo Waisraeli wakafanya kama Yoshua alivyowaagiza. Wakachukua mawe kumi na mawili kutoka katikati ya Mto Yordani, kulingana na hesabu ya kabilo za Waisraeli kama Bwana alivyomwambia Yoshua, nao wakayabeba hadi kambini mwao, mahali walipoyattua chini. **9** Yoshua akayasimamiisha yale mawe kumi na mawili ambayo yaliikuwa katikati ya Mto Yordani, mahali pale ambapo miguu ya makuhani waliobeba Sanduku la Agano iliposimama. Nayo yako huko mpaka leo. **10** Makuhani waliobeba lile Sanduku walibakia wakiwa wamesimama katikati ya Mto Yordani mpaka kila kitu Bwana alichomwamuru Yoshua kilipokuwa kimefanyaga na watu, sawasawa na vile Mose alivyokuwa amemwamuru Yoshua. Watu wakafanya haraka kuvuka, **11** na mara tu watu wote walipokwisha kuvuka, Sanduku la Bwana na makuhani wakavuka watu wakiwa wanatazama. **12** Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilo la Manase wakavuka mbele ya Waisraeli, wakiwa wamevaa silaha, kama Mose alivyowaamuru. **13** Kiasi cha

watu 40,000 waliojiandaa kwa vita walivuka mbele bado kwa sababu walikuwa safarini. **8** Baada ya za Bwana hadi nchi tambarare za Yeriko kwa ajili ya taifa lote kutahiriwa, waliendelea kukaa kambini vita. **14** Siku ile Bwana akamkuza Yoshua mbele mpaka walipokuwa wamepona. **9** Bwana akamwambia ya Israeli yote, nao wakamheshimu siku zote za Yoshua, “Leo nimeiondoa aibu ya Wamisri kutoka maisha yake, kama vile walivyomheshimu Mose. kwenu.” Basi mahali pale pakaitwa Gilgali hadi leo. **15** Basi Bwana akamwambia Yoshua, **16** “Waamuru **10** Jioni ya siku ya kumi na nne ya mwezi, wakiwa hao makuhani wanaolibeba Sanduku la Ushuhuda, kambini huko Gilgali katika tambarare za Yeriko, wapande kutoka ndani ya Mto Yordani.” **17** Kwa Waisraeli wakaadhimisha Pasaka. **11** Siku iliyofuata hiyo Yoshua akawaamuru hao makuhani akisema, Pasaka, katika siku ile ile, wakala mazao ya nchi, “Pandeni kutoka ndani ya Mto Yordani.” **18** Nao mikate isiyotiwa chachu na nafaka za kukaanga. makuhani wakapanda kutoka ndani ya Mto Yordani **12** Mana ilikoma siku iliyofuata baada ya Waisraeli wakilibeza hilo Sanduku la Agano la Bwana. Mara tu kula chakula kilichotoka katika nchi; hapakuwa na walipojeka miguu yao penye kingo, nje ya mto, maji mana tena kwa ajili ya Waisraeli, ila mwaka huo ya Yordani yakarudi kufurika kama ilivyokuwa kabla. walikula mazao ya nchi ya Kanaani. **13** Basi wakati **19** Siku ya kumi ya mwezi wa kwanza watu walipanda kutoka Yordani na kupiga kambi huko Gilgali, kwenye Yoshua alipokuwa karibu na Yeriko, akainua macho, mkononi uliofutwa kwenye ala. Yoshua akamwenda akayasimamisha huko Gilgali yale mawe kumi na mawili ambayo walikuwa wameyachukua katikati ya Mto Yordani. **21** Akawaambia Waisraeli, “Wazao wenu lakini mimi nimekuja nikiwa jemadari wa jeshi la watakapowauliza baba zao siku zijazo wakisema, Bwana.” Yoshua akaanguka kifudifudi hadi chini, ‘Mawe haya maana yake ni nini?’ **22** Basi waambieni, akasujudu, akamuuliza, “Je, Bwana, una ujumbe gani ‘Israeli ilivukia mahali pakavu katika Mto Yordani.’ **23** Kwa maana Bwana Mungu wenu alikausha maji ya Yordani mbele yenu, hadi mlipomaliza kuvuka. Bwana Mungu wenu alifanya haya kwa Mto Yordani sawasawa na kile alichoifanyia Bahari ya Shamu wakati alipoikausha mbele yetu hadi tulipomaliza kuvuka. **24** Alifanya hivi ili kwamba mataifa yote ya dunia yapate kujua kuwa mkono wa Bwana ni wenye nguvu, na ili kwamba kila wakati mpate kumcha Bwana Mungu wenu.

5 Basi wafalme wote wa Waamori magharibi ya

Yordani na wafalme wote wa Kanaani waliokuwa kwenye pwani waliposikia jinsi Bwana alivyoukausha Mto Yordani mbele ya Waisraeli hata tulipokwisha kuvuka, miyo yao ikayeyuka kwa hofu, wala hawakuwa na ujasiri kuwakabili Waisraeli. **2** Wakati huo Bwana akamwambia Yoshua, “Tengeneza visu nya mawe magumu sana na uwatahiri Waisraeli tena.” **3** Kwa hiyo Yoshua akatengeneza visu nya mawe magumu sana na kutahiri Waisraeli huko Gibeath-Haaralothi. **4** Hii ndiyo sababu ya Yoshua kufanya hivyo: Waname wote waliotoka Misri, wote wenye umri wa kwenda vitani, walikufa jangwani wakiwa njiani baada ya kuondoka Misri. **5** Watu wote waliotoka Misri walikuwa wametahiriwa, lakin watu wote waliozaliwa jangwani wakiwa safarini toka Misri walikuwa hawajatahiriwa. **6** Waisraeli walitembea jangwani miaka arobaini mpaka waname wote wale waliokuwa na umri wa kwenda vitani wakati waliondoka Misri walipokwisha kufa, kwa kuwa hawakumtii Bwana. Kwa maana Bwana alikuwa amewaaapia kuwa wasingeweza kuona nchi ambayo alikuwa amewaaahidi baba zao katika kuapa kutupatia, nchi inayotiririka maziwa na asali. **7** Kwa hiyo akawainua wana wao baada yao na hawa ndio hao ambaa Yoshua aliwatahiri. Walikuwa hawajatahiriwa

6 Basi malango ya Yeriko yalifungwa kwa uthabitii kwa ajili ya Waisraeli. Hakuna mtu ye yote aliyetoka au kuingia. **2** Kisha Bwana akamwambia Yoshua, “Tazama, nimeitia Yeriko mikononi mwako, pamoja na mfalme wake na watu wake wa vita. **3** Zunguka mji mara moja pamoja na watu wote wenye silaha. Fanya hivi kwa siku sita. **4** Uwe na makuhani saba wakibeba mabaragumu ya pembe za kondoo dume mbele ya Sanduku. Siku ya saba, mzunguke mji mara saba, nao makuhani wakipiga baragumu hizo. **5** Utakapowasikia wamepaliza sauti kubwa ya baragumu, watu wote wapige kelele kwa sauti kuu, kisha ukuta wa mji utaanguka na watu watapanda, kila mtu akiendelea mbele.” **6** Ndipo Yoshua mwana wa Nuni akaita makuhani na kuwaambia, “Chukueni Sanduku la Agano la Bwana na makuhani saba wachukue baragumu za pembe za kondoo dume mbele yake.” **7** Naye akawaagiza watu, “Songeni mbele! Mkauzunguke mji, na walinzi wenye silaha watangulie mbele ya Sanduku la Bwana.” **8** Baada ya Yoshua kuzungumza na watu, wale makuhani saba wenye kuzibeba zile baragumu saba mbele za Bwana, wakatangulia mbele, wakipiga baragumu zao na Sanduku la Agano la Bwana likawaafuata. **9** Walinzi waliokuwa na silaha wakaenda mbele ya hao makuhani walipoga hizo baragumu na hao walinzi wa nyuma wakafuata Sanduku. Wakati wote huu baragumu zilikuu zikipigwa. **10** Bali Yoshua alikuwa amewaaagiza watu, “Msipige kelele ya vita, msipaze sauti zenu, wala kusema neno lolote mpaka siku ile nitakayowaambia mpige kelele. Ndipo mtapiga

kelele!" **11** Basi akalipeleka Sanduku la Bwana kuzungushwa huo mji, likizungushwa mara moja. Kisha watu wakarudi kambini kulala. **12** Yoshua akaamka mapema asubuhi iliyofuata nao makuhani wakalichukua Sanduku la Bwana. **13** Wale Makuhani saba wakizibeba zile baragumu saba wakatangulia mbele ya Sanduku la Bwana wakizipiga. Watu wenye silaha wakatangulia mbele yao na walini wa nyuma wakalifuata Sanduku la Bwana, huku baragumu hizo zikiendelea kulia. **14** Siku ya pili wakauzunguka mji mara moja na kurudi kambini. Wakafanya hivi kwa siku sita. **15** Siku ya saba, wakaamka asubuhi na mapema wakauzunguka mji kama walivyokuwa wakifanya, isipokuwa siku ile waliuzunguka mji mara saba. **16** Walipouzunguka mara ya saba, makuhani walipopiga baragumu kwa sauti kubwa, Yoshua akaawaamuru watu akisema, "Pigeni kelele! Kwa maana Bwana amewapa mji huu! **17** Mji huu pamoja na vyote vilivromo ndani yake utawekwa wakfu kwa Bwana. Ila Rahabu tu, yule kahaba na wote ambaو wako pamoja naye nyumbani mwake ndio watakaosalmishwa, kwa sababu aliwaficha wale wapelelezi tuliotatumua. **18** Lakini mjiepushe na vitu vilivyowekwa wakfu, msije mkachukua chochote katika hivyo, msije mkajiletea maangamizi katika maskani ya Israeli na kuiletea taabu. **19** Fedha yote na dhahabu, vyombo nya shaba na chuma ni vitakatifu kwa Bwana, lazima viletwe katika hazina yake." **20** Wakanati baragumu zilipopiga, watu walipiga kelele, na katika sauti ya baragumu, na watu kupaza sauti, ukuta ukaanguka; hivyo kila mtu akapanda akiendelea mbele na kuuteka mji. **21** Wakauweka mji wakfu kwa Bwana, na kila chenyehuai ndani yake walikiangamiza kwa upanga, wanaume kwa wanawake, vijana kwa wazee, ng'ombe, kondoo na punda. **22** Yoshua akaawaambia wale watu waliokuwa wameipeleleza nchi, "Nendeni nyumbani kwa yule kahaba, mletemi pamoja na wote waliomo nyumbani mwake, kulingana na kiapo chenu kwake." **23** Basi wale vijana waliofanya upelelezi wakaenda kumleta Rahabu, baba yake na mama yake, na ndugu zake na watu wote waliokuwa pamoja naye. Wakaleta jamaa yake yote na kuaweka mahali nije ya kambi ya Israeli. **24** Kisha wakauchoma mji wote na kila kitu kilichokuwamo ndani yake. Lakini fedha, dhahabu, vyombo nya shaba na vya chuma wakaviweka katika hazina ya nyumba ya Bwana. **25** Lakini Yoshua akamhifadhi Rahabu yule kahaba, jamaa yake yote na wote waliokuwa wa kwake, kwa sababu aliwaficha watu waliofumua na Yoshua kuipeleleza Yeriko, naye anaishi mionganii mwa Waisraeli hata leo. **26** Wakati ule Yoshua akatamka kiapo hiki akasema, "Aliyelaani mbele za Bwana ni mtu atakayeinuka kuujenga tena mji huu wa Yeriko: "Kwa gharama ya mzaliwa wake wa kwanza wa kiame ataiweka misingi yake; kwa gharama ya mtoto wake wa mwisho atayaweka malango yake." **27** Hivyo Bwana alikuwa pamoja na Yoshua, na sifa zake zikaenea katika nchi yote.

7 Lakini Waisraeli hawakuwa waaminifu kuhusu vile vitu vilivyowekwa wakfu; Akani mwana wa Karmi, mwana wa Zabdi, mwana wa Zera, wa kabilia la Yuda, alivichukua baadhi ya hivyo vitu. Hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya Israeli. **2** Basi Yoshua akatuma watu kutoka Yeriko waende Ai, karibu na Beth-Aveni mashariki ya Betheli, akaawaambia, "Pandeni mkaapeleleze nchi." Basi wale watu wakapanda wakaapeleleza Ai. **3** Waliporudi kwa Yoshua, wakasema, "Si lazima watu wote waende kupigana na Ai. Watume watu elfu mbili au tatu wakauteke huo mji. Usiwachoshe watu wote, kwa sababu huko kuna watu wachache tu." **4** Basi wakapanda kama watu elfu tatu tu, lakini wakashambuliwa na watu wa Ai, **5** ambaو waliuwa watu kama thelathini na sita mionganii mwao. Wakawafukuza Waisraeli kutoka lango la mji hadi Shebarimu, nao wakawauwa huko kwenye materemko. Kutokana na hili mioyo ya watu ikayeyuka kama maji. **6** Ndipo Yoshua akayararuwa mavazi yake, akaanguka kifudifudi mbele ya Sanduku la Bwana, na akabakia hapo mpaka jioni. Wazee wa Israeli nao wakafanya vivyo hivyo wakatia mavumbi vichwani mwao. **7** Yoshua akasema, "Ee Bwana Mwenyezi, kwa nini umewavusha watu hawa ng'ambo ya Yordani ili kututia mikononi mwa Waamori watuanganimize? Laiti tungeliridhika kukaa ng'ambo ile nyininge ya Yordani! **8** Ee Bwana, niseme nini sasa, ikiwa sasa Israeli ameshafukuzwa na adui zake? **9** Wakanaani na watu wengine wa nchi watasikia habari hii, nao watatuzunguka na kutufutilia jina letu duniani. Utafanya nini basi kwa ajili ya jina lako mwenyewe lililo kuu?" **10** Bwana akamwambia Yoshua, "Simama! Unafanya nini hapo chini kifudifudi?" **11** Israeli ametendehambi. Wamekiuwa agano langu nililowaaamuru kulishika. Wamechukua baadhi ya vitu vilivyowekwa wakfu, wameiba, wamesema uongo, wameviweka pamoja na mali zao. **12** Ndiyo sababu Waisraeli hawawesi kusimama dhidi ya adui zao. Wanawapa visogo na kukimbia kwa kuwa wanastahili maangamizi. Sitakuwa pamoja nanyi tena mpaka mwangamize kila kitu mionganii mwenu kilichotengwa kwa maangamizi. **13** "Nenda, ukawatakase watu. Waambie, 'Jitakaseni mjiandae kwa kesho; kwa sababu hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: Kitu kilichowekwa wakfu kipo katikati yenu, ee Israeli. Hamwezi kusinama dhidi ya adui zenu mpaka mtakapokiondoa. **14** "Asubuhi, mjihudhurishe kabilia kwa kabilia. Itakuwa kabilia lile atakalolitwa Bwana litakuwa mbele ukoo kwa ukoo, ukoo ule atakaoutwa Bwana utakuja mbele jamaa kwa jamaa, nayo jamaa ile atakayoitwa Bwana itakuwa mbele mtu kwa mtu. **15** Yule atakayekutwa na vitu vilivyowekwa wakfu, atateketezwa kwa moto, pamoja na vitu vyote alivyo navyo. Kwa kuna amelivunja agano la Bwana na kufanya kitu cha aibu katika Israeli!" **16** Kesho yake asubuhi na mapema Yoshua akaawaamuru Israeli kuja mbele kabilia kwa

kabila; na Yuda akatwaliwa. **17** Koo za Yuda zikaja mtoke huko mafichoni na kuuteka mji. Bwana Mungu mbele, naye akawatwaa Wazera. Akaamuru ukoo wa wenu atautia mikononi mwenu. **8** Mtakapokuwa Wazera kuja mbele jamaa kwa jamaa, nayo jamaa mmeuteka mji, uteketezeni kwa moto. Fanyeni kama ya Zabdi ikatwaliwa. **18** Yoshua akaamuru watu wa vile Bwana alivyoamuru. Angalieni, nimewaaagiza.” **9** jamaa ya Zabdi kuja mbele mtu kwa mtu, naye Akani Ndipo Yoshua akawatumwa watu, nao wakaenda mahali mwana wa Karmi, mwana wa Zabdi, mwana wa Zera, pa kujificha, wakawa wanavizia kati ya Betheli na Ai, wa kabila la Yuda, akatwaliwa. **19** Ndipo Yoshua kuelekea upande wa magharibi wa Ai, lakini Yoshua akamwambia Akani, “Mwanangu, mtukuze Bwana, akalala mionganii mwa watu usiku huo. **10** Asubuhi Mungu wa Israeli, nawe ukiri kwake. Niambie ni nini na mapema siku iliyofuatia, Yoshua akawakutanisha ulichotenda; usinifiche.” **20** Akani akamjibu Yoshua, watu wake, na yeye na viongozi wa Israeli wakawa “Ni kweli! Nimetenda dhambi dhidi ya Bwana, Mungu mbele ya watu kwenda Ai. **11** Watu wote wa vita wa Israeli. Hili ndilo nililofanya: **21** Nilipoona katika nyara joho zuri la kutoka Babeli, shekeli mia mbili za fedha, na kabari ya dhahabu ya uzito wa shekeli hamsini, nikavitamani na nikavichukua. Tazama, vimefichwa ardhini ndani ya hema langu, pamoja na hiyo fedha chini yake.” **22** Kwa hiyo Yoshua akatuma wajumbe, nao wakapiga mbio mpaka hemani, tazama, vile vitu vilikuwa vimefichwa hemani mwake, pamoja na ile fedha chini yake. **23** Wakavichukua vile vitu toka mle hemani, wakamletea Yoshua pamoja na Waisraeli wote, na wakavitandaza mbele za Bwana. **24** Basi Yoshua, pamoja na Israeli yote, wakamchukua Akani mwana wa Zera, pamoja na ile fedha, lile joho, ile kabari ya dhahabu, wanawe na binti zake, ng’ombe, punda na kondoo wake, hema yake pamoja na vitu vyote alivyokuwa navyo, wakavileta katika Bonde taabu hii juu yetu? Bwana ataleta taabu juu yako leo hii.” Ndipo Israeli yote ikampiga Akani kwa mawe, na baada ya kuwapiga jamaa yake yote kwa mawe, wakawateketeza kwa moto. **26** Wakakusanya lundo la mawe juu ya Akani, ambalo lipo mpaka leo. Naye Bwana akageuka kutoka hasira yake kali. Kwa hiyo mahali pale pakaitwa Bonde la Akori tangu siku hiyo.

8 Ndipo Bwana akamwambia Yoshua, “Usiogope, wala usivunjike moyo. Chukua jeshi lote la vita uende pamoja nalo kuishambulia Ai. Kwa kuwa nimeshamweka mikononi mwako mfalme wa Ai, pamoja na watu wake, mji wake na nchi yake. **2** Utafanya Ai na mfalme wake kama ulivyo fanya kwa mji wa Yeriko na mfalme wake, isipokuwa mnawenza kuchukua mateka wake na mifugo wake, kwa ajili yenu. Weka waviziaji upande wa nyuma ya mji.” **3** Basi Yoshua na jeshi lote wakainuka kushambulia Ai. Akachagua watu mashujaa elfu thelathini walio bora mionganii mwa wapiganaji wake, akawapeleka wakati wa usiku **4** akiwaagiza: “Sikilizeni kwa makini. Mtavizia nyuma ya mji. Msiente mbali sana na mji. Wote kuweni macho. **5** Mimi na watu walio pamoja nami, tutuakabili mji, kisha itakuwa hapo watu tutakapotoka nije kupigana nasi, kama walivyo fanya hapo kwanza, sisitutawakimbia. **6** Watatufutilia mpaka tutakapokuwa tumewavuta mbali na mji kwa kuwa watasema, ‘Wanatukimbia, kama walivyo fanya hapo awali.’ Hivyo tutakapowakimbia, **7** ninyi inawapasa mwinuke mtoke huko mafichoni na kuuteka mji. Bwana Mungu mbele, naye akawatwaa Wazera. Akaamuru ukoo wa wenu atautia mikononi mwenu. **8** Mtakapokuwa Wazera kuja mbele jamaa kwa jamaa, nayo jamaa mmeuteka mji, uteketezeni kwa moto. Fanyeni kama ya Zabdi ikatwaliwa. **18** Yoshua akaamuru watu wa vile Bwana alivyoamuru. Angalieni, nimewaaagiza.” **9** jamaa ya Zabdi kuja mbele mtu kwa mtu, naye Akani Ndipo Yoshua akawatumwa watu, nao wakaenda mahali mwana wa Karmi, mwana wa Zabdi, mwana wa Zera, pa kujificha, wakawa wanavizia kati ya Betheli na Ai, wa kabila la Yuda, akatwaliwa. **19** Ndipo Yoshua kuelekea upande wa magharibi wa Ai, lakini Yoshua akamwambia Akani, “Mwanangu, mtukuze Bwana, akalala mionganii mwa watu usiku huo. **10** Asubuhi Mungu wa Israeli, nawe ukiri kwake. Niambie ni nini na mapema siku iliyofuatia, Yoshua akawakutanisha ulichotenda; usinifiche.” **20** Akani akamjibu Yoshua, watu wake, na yeye na viongozi wa Israeli wakawa “Ni kweli! Nimetenda dhambi dhidi ya Bwana, Mungu mbele ya watu kwenda Ai. **11** Watu wote wa vita wa Israeli. Hili ndilo nililofanya: **21** Nilipoona katika nyara joho zuri la kutoka Babeli, shekeli mia mbili za fedha, na kabari ya dhahabu ya uzito wa shekeli hamsini, nikavitamani na nikavichukua. Tazama, vimefichwa ardhini ndani ya hema langu, pamoja na hiyo fedha chini yake.” **22** Kwa hiyo Yoshua akatuma wajumbe, nao wakapiga mbio mpaka hemani, tazama, vile vitu vilikuwa vimefichwa hemani mwake, pamoja na ile fedha chini yake. **23** Wakavichukua vile vitu toka mle hemani, wakamletea Yoshua pamoja na Waisraeli wote, na wakavitandaza mbele za Bwana. **24** Basi Yoshua, pamoja na Israeli yote, wakamchukua Akani mwana wa Zera, pamoja na ile fedha, lile joho, ile kabari ya dhahabu, wanawe na binti zake, ng’ombe, punda na kondoo wake, hema yake pamoja na vitu vyote alivyokuwa navyo, wakavileta katika Bonde taabu hii juu yetu? Bwana ataleta taabu juu yako leo hii.” Ndipo Israeli yote ikampiga Akani kwa mawe, na baada ya kuwapiga jamaa yake yake kwa mawe, wakawateketeza kwa moto. **26** Wakakusanya lundo la mawe juu ya Akani, ambalo lipo mpaka leo. Naye Bwana akageuka kutoka hasira yake kali. Kwa hiyo mahali pale pakaitwa Bonde la Akori tangu siku hiyo.

8 Ndipo Bwana akamwambia Yoshua, “Usiogope, wala usivunjike moyo. Chukua jeshi lote la vita uende pamoja nalo kuishambulia Ai. Kwa kuwa nimeshamweka mikononi mwako mfalme wa Ai, pamoja na watu wake, mji wake na nchi yake. **2** Utafanya Ai na mfalme wake kama ulivyo fanya kwa mji wa Yeriko na mfalme wake, isipokuwa mnawenza kuchukua mateka wake na mifugo wake, kwa ajili yenu. Weka waviziaji upande wa nyuma ya mji.” **3** Basi Yoshua na jeshi lote wakainuka kushambulia Ai. Akachagua watu mashujaa elfu thelathini walio bora mionganii mwa wapiganaji wake, akawapeleka wakati wa usiku **4** akiwaagiza: “Sikilizeni kwa makini. Mtavizia nyuma ya mji. Msiente mbali sana na mji. Wote kuweni macho. **5** Mimi na watu walio pamoja nami, tutuakabili mji, kisha itakuwa hapo watu tutakapotoka nije kupigana nasi, kama walivyo fanya hapo kwanza, sisitutawakimbia. **6** Watatufutilia mpaka tutakapokuwa tumewavuta mbali na mji kwa kuwa watasema, ‘Wanatukimbia, kama walivyo fanya hapo awali.’ Hivyo tutakapowakimbia, **7** ninyi inawapasa mwinuke mtoke huko mafichoni na kuuteka mji. Bwana Mungu mbele, naye akawatwaa Wazera. Akaamuru ukoo wa wenu atautia mikononi mwenu. **8** Mtakapokuwa Wazera kuja mbele jamaa kwa jamaa, nayo jamaa mmeuteka mji, uteketezeni kwa moto. Fanyeni kama ya Zabdi ikatwaliwa. **18** Yoshua akaamuru watu wa vile Bwana alivyoamuru. Angalieni, nimewaaagiza.” **9** jamaa ya Zabdi kuja mbele mtu kwa mtu, naye Akani Ndipo Yoshua akawatumwa watu, nao wakaenda mahali mwana wa Karmi, mwana wa Zabdi, mwana wa Zera, pa kujificha, wakawa wanavizia kati ya Betheli na Ai, wa kabila la Yuda, akatwaliwa. **19** Ndipo Yoshua kuelekea upande wa magharibi wa Ai, lakini Yoshua akamwambia Akani, “Mwanangu, mtukuze Bwana, akalala mionganii mwa watu usiku huo. **10** Asubuhi Mungu wa Israeli, nawe ukiri kwake. Niambie ni nini na mapema siku iliyofuatia, Yoshua akawakutanisha ulichotenda; usinifiche.” **20** Akani akamjibu Yoshua, watu wake, na yeye na viongozi wa Israeli wakawa “Ni kweli! Nimetenda dhambi dhidi ya Bwana, Mungu mbele ya watu kwenda Ai. **11** Watu wote wa vita wa Israeli. Hili ndilo nililofanya: **21** Nilipoona katika nyara joho zuri la kutoka Babeli, shekeli mia mbili za fedha, na kabari ya dhahabu ya uzito wa shekeli hamsini, nikavitamani na nikavichukua. Tazama, vimefichwa ardhini ndani ya hema langu, pamoja na hiyo fedha chini yake.” **22** Kwa hiyo Yoshua akatuma wajumbe, nao wakapiga mbio mpaka hemani, tazama, vile vitu vilikuwa vimefichwa hemani mwake, pamoja na ile fedha chini yake. **23** Wakavichukua vile vitu toka mle hemani, wakamletea Yoshua pamoja na Waisraeli wote, na wakavitandaza mbele za Bwana. **24** Basi Yoshua, pamoja na Israeli yote, wakamchukua Akani mwana wa Zera, pamoja na ile fedha, lile joho, ile kabari ya dhahabu, wanawe na binti zake, ng’ombe, punda na kondoo wake, hema yake pamoja na vitu vyote alivyokuwa navyo, wakavileta katika Bonde taabu hii juu yetu? Bwana ataleta taabu juu yako leo hii.” Ndipo Israeli yote ikampiga Akani kwa mawe, na baada ya kuwapiga jamaa yake yake kwa mawe, wakawateketeza kwa moto. **26** Wakakusanya lundo la mawe juu ya Akani, ambalo lipo mpaka leo. Naye Bwana akageuka kutoka hasira yake kali. Kwa hiyo mahali pale pakaitwa Bonde la Akori tangu siku hiyo.

kumi na mbili elfu, waume kwa wake, waliangamia siku ile, yaani watu wote wa Ai. **26** Kwa maana Yoshua hakuurudisha ule mkono wake uliokuwa umeinuinua mkuki hadi alipomaliza kuaangamiza wote walioishi Ai. **27** Lakini Israeli wakajichukilia mifugo na nyara za mji huu, kama vile Bwana alivyokuwa amemwagiza Yoshua. **28** Kwa hiyo Yoshua akauchoma moto mji wa Ai na kuufanya kuwa lundo la magofu la kudumu, mahali pa ukiwa hadi leo. **29** Akamwangika mfalme wa Ai kwenye mti na kumwacha hapo mpaka jioni. Wakati wa juu kutua, Yoshua akawaamuru wautoe mwili wake kwenye mti na kuutupa kwenye ingilio la lango la mji. Kisha wakalundika mawe makubwa mengi juu yake, ambayo yamesalia mpaka leo. **30** Kisha Yoshua akajenga madhababu ya Bwana, Mungu wa Israeli, katika Mlima wa Ebali, **31** kama Mose mtumishi wa Bwana alivyokuwa amewaaamuru Waisraeli. Akajenga sawasawa na ilivyoandikwa katika Kitabu cha Sheria ya Mose: madhababu ya mawe yasiyochongwa, ambayo juu yake hakuna chombo cha chuma kilichotumika. Hapo juu yake wakamtolea Bwana sadaka za kuteketezwa na kutoa sadaka za amani. **32** Pale, mbele ya Waisraeli Yoshua akanakili juu ya hayo mawe sheria ya Mose, aliyokuwa ameiandika. **33** Israeli yote, wageni na wazawa sawasawa, wakiwa na wazee wao, maafisa na waamuzi, walikuwa wamesimama pande zote mbili za Sanduku la Agano la Bwana, wakiwelekea wale waliokuwa wamelichukua, yaani makuhani, amba ni Walawi. Nusu ya watu ilisimama mbele ya Mlima Gerizimu na nusu hiyo ingine ikasimama mbele ya Mlima Ebali, kama vile Mose mtumishi wa Bwana alivyokuwa ameamuru hapo mwanzo alipotoa maagizo ya kuwabariki watu wa Israeli. **34** Yoshua akasoma maneno yote ya sheria, yaani baraka na laana, kama vile ilivyoandikwa katika Kitabu cha Sheria. **35** Hakuna neno lolote katika yale yote ambayo Mose alikuwa ameamuru ambalo Yoshua hakulisomea kusanyiko lote la Israeli, ikiwa ni pamoja na wanawake na watoto, na wageni walioishi mionganii mwao.

9 Basi ikawa wafalme wote waliokuwa magharibi mwa Yordani waliposikia juu ya haya yote, wale waliokuwa katika nchi ya vilima, upande wa magharibi mwa vilima na katika pwani yote ya hiyo Bahari Kuu, hadi kufikia Lebanoni (wafalme wa Wahiti, Waamori, Wakanaani, Waperizi, Wahivi na Wayebusi), **2** wakajunga pamoja ili kupigana vita dhidi ya Yoshua na Israeli. **3** Hata hivyo, watu wa Gibeoni waliposikia juu ya hayo yote Yoshua aliyowatendea watu wa Yeriko na Ai, **4** nao wakaamua kufanya hila: Wakajifanya kama wajumbe wakiwa na punda walibebeshwa mizigo wakiwa na magunia yaliyochakaa na viriba vyta mvinyo vikuukuu vyenye nyufa zilizobizwa. **5** Walivaa miguuni mwao viatu vilivyoraruka na kushonwa kisha wakavaa nguo kuukuu. Chakula chao kilikuwa mkate uliokauka na kuingia koga. **6** Ndipo wakamwendea Yoshua kambini huko Gilgali

wakamwambia yeze pamoja na watu wa Israeli, “Tumetoka katika nchi ya mbali, fanyeni mkataba nasi.” **7** Basi watu wa Israeli wakawaambia hao Wahivi, “Lakini huenda mnakaa karibu nasi, twavezaje basi kufanya mapatano nanyi?” **8** Wakamwambia Yoshua, “Sisi ni watumishi wako.” Yoshua akawauliza, “Ninyi ni nani, nanyi mnatoka wapi?” **9** Nao wakamjibu: “Watumishi wako wametoka nchi ya mbali sana kwa ajili ya umaarufu wa Bwana Mungu wenu. Kwa kuwa tumesikia taarifa zake: hayo yote aliyofanya huko Misri, **10** pia yale yote aliyowatendea wafalme wawili wa Waamori mashariki ya Yordani; huyo Sihoni mfalme wa Heshboni na Ogu mfalme wa Bashani, aliyetawala huko Ashtarothi. **11** Basi wazee wetu na leo. **30** Kisha Yoshua akajenga madhababu ya Bwana, Mungu wa Israeli, katika Mlima wa Ebali, **31** kama Mose mtumishi wa Bwana alivyokuwa amewaaamuru Waisraeli. Akajenga sawasawa na ilivyoandikwa katika Kitabu cha Sheria ya Mose: madhababu ya mawe yasiyochongwa, ambayo juu yake hakuna chombo cha chuma kilichotumika. Hapo juu yake wakamtolea Bwana sadaka za kuteketezwa na kutoa sadaka za amani. **32** Pale, mbele ya Waisraeli

Yoshua akanakili juu ya hayo mawe sheria ya Mose, aliyokuwa ameiandika. **33** Israeli yote, wageni na wazawa sawasawa, wakiwa na wazee wao, maafisa na waamuzi, walikuwa wamesimama pande zote mbili za Sanduku la Agano la Bwana, wakiwelekea wale waliokuwa wamelichukua, yaani makuhani, amba ni Walawi. Nusu ya watu ilisimama mbele ya Mlima Gerizimu na nusu hiyo ingine ikasimama mbele ya Mlima Ebali, kama vile Mose mtumishi wa Bwana alivyokuwa ameamuru hapo mwanzo alipotoa maagizo ya kuwabariki watu wa Israeli. **34** Yoshua akasoma maneno yote ya sheria, yaani baraka na laana, kama vile ilivyoandikwa katika Kitabu cha Sheria. **35** Hakuna neno lolote katika yale yote ambayo Mose alikuwa ameamuru ambalo Yoshua hakulisomea kusanyiko lote la Israeli, ikiwa ni pamoja na wanawake na watoto, na wageni walioishi mionganii mwao.

14 Basi watu wa Israeli wakavikagua vyakula vyao bila kupata shauri kutoka kwa Bwana. **15** Ndipo Yoshua akafanya mapatano ya amani pamoja nao kuwaacha waishi, nao viongozi wa kusanyiko wakathibitisha kwa kiapo. **16** Siku ya tatu baada ya hao kufanya mapatano na Wagibeoni, Waisraeli wakapata habari kuwa hao watu ni jirani zao waliokuwa wanaishi karibu nao.

17 Ndipo wana wa Israeli wakasafiri na siku ya tatu wakafika kwenye miji yao ya Gibeoni, Kefira, Beerothi na Kiriath-Yearimu. **18** Lakini Waisraeli hawakuwashambulia kwa kuwa viongozi wa kusanyiko Kusanyiko lote likanung’ unika dhidi ya hao viongozi,

19 lakini viongozi wote wakawajibu, “Tumeshawaapia kwa Bwana, Mungu wa Israeli, kwa hiyo hatuwezi kuwagusa sasa. **20** Hivi ndivyo tutakavyowafanyia: Tutawaacha waishi, ili ghadhabu isije juu yetu kwa kuvunja kiapo tulichowaapia.” **21** Wakaendelea kusemu, “Waacheni waishi, lakini wawe wapasua kuni na wachota maji kwa ajili ya jamii yote.” Hivyo ahadi waliyoweka viongozi kwao ikawa hivyo. **22**

Kisha Yoshua akawaaita Wagibeoni na kuwaambia, “Kwa nini mmetudanganya kwa kutuambia, ‘Tunaishi mbali nanyi,’ wakati ambapo ninyi mnaishi karibu nasi? **23** Sasa mko chini ya laana: Daima mtakuwa wapasua kuni na wachota maji kwa ajili ya nyumba ya Mungu wangu.” **24** Wakamjibu Yoshua, “Watumwa wako waliambiwa waziwazi jinsi Bwana Mungu wenu alivyomwamuru mtumishi wake Mose kuwapa ninyi nchi hii yote na kuaangamiza wakazi wake wote toka mbele zenu. Kwa hiyo tulioigopa mno kwa ajili ya uhai wetu kwa sababu yenu, ndiyo maana tukafanya neno hili. **25** Sasa tupo mikononi mwako. Tufanyieni lolote mnaloona kuwa jema na haki kwako.” **26** Kwa hiyo Yoshua akawaokoa mikononi mwa Waisraeli,

nao hawakuuwa. **27** Siku hiyo Yoshua akawafanya Wagibeoni wapasua kuni na wachota maji kwa ajili ya jamii na kwa ajili ya madhabahu ya Bwana mahali pale ambapo Bwana angepachagua. Hivyo ndivyo walivyo hadi hivi leo.

10 Baada ya haya Adoni-Sedeki mfalme wa Yerusalem alisikia kuwa Yoshua alikuwa ameteka mji wa Ai na kuuangamiza kabisa, tena alikuwa ameua mfalme wake, kama alivyofanya huko Yeriko na mfalme wake, tena ya kuwa watu wa Gibeoni walikuwa wamefanya mapatano ya amani na Waisraeli, na walikuwa wakiishi karibu yao. **2** Yeye na watu wake wakataharuki mno kwa kuwa Gibeoni ulikuwa mji mkubwa kama mmojawapo ya miji ya kifalme; ulikuwa mkubwa kuliko Ai, nao watu wake wote walikuwa mashujaa wa vita. **3** Hivyo Adoni-Sedeki mfalme wa Yerusalem akaomba msaada kwa Hohamu mfalme wa Hebron, Piramu mfalme wa Yarmuthi, Yafia mfalme wa Lakishi, na Debiri mfalme wa Egloni. **4** Akawaambia, “Njooni mnisaidie kuipiga Gibeoni, kwa sababu imefanya mapatano ya amani na Yoshua na Waisraeli.” **5** Ndipo hao wafalme watano wa Waamori, ambaao ni wafalme wa Yerusalem, Hebron, Yarmuthi, Lakishi na Egloni, wakaunganisha majeshi yao. Wakapanda na vikosi vyao vyote, nao wakajipanga dhidi ya Gibeoni na kuishambulia. **6** Nao Wagibeoni wakatuma ujumbe kwa Yoshua kwenye kambi ya Gilgali na kumwambia, “Usiwatelekeze watumishi wako. Panda haraka uje kwetu kutuokoa! Tusaidie, kwa sababu wafalme wote wa Waamori wakaao kwenye nchi ya vilima wameunganisha majeshi yao pamoja dhidi yetu.” **7** Basi Yoshua akaondoka Gilgali pamoja na jeshi lake lote, wakiwepo watu wote mashujaa wa vita. **8** Bwana akamwambia Yoshua, “Usiwaogope watu hao, nimewatia mkononi mwako. Hakuna yejote atakayeweza kushindana nawe.” **9** Baada ya Yoshua kutembea usiku kucha kutoka Gilgali, akawashambulia ghafula. **10** Bwana akawafadhaisha mbele ya Waisraeli, nao wakawashinda kwa ushindi mkuu huko Gibeoni. Israeli wakawafukuza kuelekea njia iendayo Beth-Horoni wakiwaua mpaka kufikia njia iendayo Azeka na Makeda. **11** Walipokuwa wakikimbia mbele ya Israeli kwenye barabara iteremkayo kutoka Beth-Horoni hadi Azeka, Bwana akawavumishia mawe makubwa ya mvua kutoka mbinguni, na wengi wao wakauawa na hayo mawe kuliko wale waliouawa kwa upanga wa Waisraeli. **12** Katika siku ile ambayo Bwana aliwapeana Waamori kwa Israeli, Yoshua akanena na Bwana akiwa mbele ya Waisraeli akasema: “Wewe juu, simama juu ya Gibeoni, wewe mwezi, tulia juu ya Bonde la Aiyaloni.” **13** Hivyo juu likasimama, nao mwezi ukatalia, hadi taifa hilo lilipokwisha kujilipizia kisasi kwa adui wake, kama ilivyoandikwa katika Kitabu cha Yashari. Jua likasimama kimya katikati ya mbingu, likachelewa kuzama muda wa siku moja nzima. **14** Hajakuwepo siku nyingine kama hiyo kabla au baada, siku ambayo Bwana alimsikiliza mwanadamu. Hakika

Bwana alikuwa akiwapigania Israeli. **15** Ndipo Yoshua akarudi kambini huko Gilgali pamoja na Israeli yote. **16** Basi wale wafalme watano wakawa wamekimbia kujificha kwenye pango huko Makeda. **17** Yoshua alipoambiwa kuwa wafalme hao watano wamekutwa wakiwa wamejificha ndani ya pango huko Makeda, **18** akasema, “Vingirisheni mawe makubwa kwenye mdomo wa hilo pango, tena wekeni walinzi wa kulilinda. **19** Lakini msiwaache! Wafuatieni adui zenu, washambulieni kutoka nyuma, wala msiwaache wafike kwenye miji yao, kwa kuwa Bwana Mungu wenu amewatia mkononi mwenu.” **20** Hivyo Yoshua pamoja na Waisraeli wakawaangamiza kabisa karibu wote, lakini wachache waliosalia walifika kwenye miji yao yenye maboma. **21** Basi jeshi lote likarudi salama kwa Yoshua huko kambini Makeda, na hakuna yejote aliyetoa neno kinyume cha Waisraeli. **22** Ndipo Yoshua akasema, “Haya fungueni mdomo wa pango, mniletee hao wafalme watano.” **23** Kwa hiyo wakawatoa hao wafalme watano nje ya pango: wafalme wa Yerusalem, Hebron, Yarmuthi, Lakishi na Egloni. **24** Walipokuwa wamewaleta hawa wafalme kwa Yoshua, akawaita watu wote wa Israeli, na kuwaambia majemadari wa vita waliokwenda pamoja naye, “Njooni hapa mweke nyayo zenu juu ya shingo za hawa wafalme.” Basi wakaja wakaweka nyayo zao shingoni. **25** Yoshua akawaambia, “Msiogope, wala msivunjike moyo. Kuweni hodari na wenye ushujaa. Hili ndilo Bwana atakalowatendea adui zenu wote mnaokwenda kupigana nao.” **26** Ndipo Yoshua akawapiga na kuwaala wale wafalme na kuwatundika juu ya miti mitano, nao wakaachwa wakinining’ina juu ya ile miti hadi jioni. **27** Wakati wa kuzama juu Yoshua akaamuru, nao wakawashusha kutoka kwenye ile miti na kuwatupa kwenye lile pango ambalo walikuwa wamejificha. Kwenye mdomo wa lile pango wakaweka mawe makubwa, ambayo yapo hadi leo. **28** Siku ile Yoshua akateka Makeda. Akamuua kila mmoja katika ule mji, pamoja na mfalme wake kwa upanga. Hakubakiza mtu yejote. Akamfanyia mfalme wa Makeda kama vile alivyokuwa amemfanyia mfalme wa Yeriko. **29** Ndipo Yoshua akaondoka Makeda akiwa pamoja na Israeli yote mpaka mji wa Libna na kuushambulia. **30** Bwana pia akautia huo mji wa Libna pamoja na mfalme wake mikononi mwa Israeli. Yoshua akaangamiza ule mji na kila mtu aliyejikuwa ndani yake kwa upanga. Hakubakiza huko mtu yejote. Akamfanyia mfalme wa Libna kama alivyokuwa amemfanyia mfalme wa Yeriko. **31** Kisha Yoshua akaondoka Libna kwenda Lakishi akiwa pamoja na Israeli yote; wakajipanga dhidi yake na kuushambulia. **32** Bwana akautia Lakishi mikononi mwa Israeli, Yoshua akauteka siku ya pili. Yoshua akaangamiza mji na kila kilichokuwa ndani yake kwa upanga, kama tu vile alivyokuwa amefanyia mji wa Libna. **33** Wakati huo huo, Horamu mfalme wa Gezeri alikuwa amepanda ili kusaidia Lakishi, lakini Yoshua akamshinda pamoja na jeshi lake,

hadi hapakubakia mtu yeyote. **34** Ndipo Yoshua Bonde la Mispa upande wa mashariki, hadi pakawa akaondoka Lakishi kwenda Egloni akiwa pamoja na hakuna yeyote aliyebak. **9** Yoshua akawatendea kama Israeli yote; wakajipanga dhidi yake na kuushambulia. **35** Wakauteka mji huo siku ile ile, wakaupiga kwa miguu ya farasi wao na kuchoma moto magari yao upanga na kumwangamiza kila mmoja aliyeokuwa ya vita. **10** Wakan huo Yoshua akarudi na kuuteka ndani yake, kama vile walivyokuwa wameufanya (Hazori ulikuwa mji mkuu wa falme hizo zote.) **11** Lakishi. **36** Kisha Yoshua akapanda kutoka Egloni kwenda Hebron akiwa pamoja na Israeli yote na kila aliyeokuwa ndani yake. **37** Wakauteka mji na kuupiga kwa Wakawaangamiza kabisa, wala hawakusaza chocotte upanga, pamoja na mfalme wake, vijiji vyake na kila chenye pumzi na akauchoma Hazori kwenyewe kwa mmoja aliyeokuwa ndani yake. Hawakubakiza mtu moto. **12** Yoshua akaiteka hii mijji yote ya kifalme yeyote. Kama vile huko Egloni, waliuangamiza kabisa pamoja na wafalme wake na kuwapiga kwa upanga. pamoja na kila mmoja aliyeokuwa ndani yake. **38** Ndipo Akawangamiza kabisa wote, jinsi Mose mtumishi wa Yoshua na Israeli wote wagakeuwa na kuushambulia Bwana aliyowyaaagiza. **13** Lakini Israeli hawakuichoma Debiri. **39** Wakauteka mji, mfalme wake na vijiji moto hata mojawapo ya mji ilijoyengwa katika vilima vyake, na kuupiga kwa upanga. Kila mmoja aliyeokuwa vya vidogo isipokuwa mji wa Hazori ambaa Yoshua ndani yake wakamwangamiza kabisa. Hawakubakiza aliuchoma moto. **14** Waisraeli wakajichukilia nyara mtu yeyote. Wakaufanya Debiri na mfalme wake zote na mifugo yote ya mijji hii, bali waliwaua watu wote kwa upanga hadi walipowaangamiza kabisa, kama vile walivyokuwa wameifanyia mijji ya Libna na Hebron na wafalme wao. **40** Hivyo Yoshua pasipo kumbakiza yeyote mwene pumzi. **15** Kama akalishinda eneo hilo lote, ikiwa ni pamoja na nchi ya vile Bwana aliyomwagiza Mose mtumishi wake, vivyo vilima, na Negebu, na sehemu ya magharibi chini ya vivyo Mose alimwagiza Yoshua, naye Yoshua akafanya vilima, materemko ya milima, pamoja na wafalme kama vivyo, hakukosa kufanya lolote katika yale wake wote. Hakubakiza mtu yeyote. Akaangamiza yote Bwana aliyomwagiza Mose. **16** Yoshua akaiteka kabisa kila kitu chenye pumzi, kama vile Bwana, nchi hii yote: nchi ya vilima, Negebu yote, eneo Mungu wa Israeli, aliyokuwa ameamuru. **41** Yoshua kutoka eneo lote la Gosheni hadi Gaza na nchi ya vilima: nchi ya Gosheni, shefela ya upande wa magharibi, akawashinda kuanzia Kadesh-Barnea hadi Gaza na Araba na milima ya Israeli pamoja na shefela zao, kutoka Egloni hadi Gibeoni. **42** Wafalme **17** kuanzia Mlima Halaki ambaa umeinuka kuelekea hawa wote pamoja na nchi zao Yoshua aliwashinda Seiri hadi Baal-Gadi katika Bonde la Lebanon chini kwa wakati mmoja, kwa sababu Bwana, Mungu wa ya Mlima Hermoni. Akawateka wafalme wake wote, Israeli, aliyapigania Israeli. **43** Ndipo Yoshua akarudi akawapiga na kuuwa. **18** Yoshua akapigana vita pamoja na Israeli yote kwenye kambi huko Gilgali. dhidi ya wafalme hawa wote kwa muda mrefu.

11 Ikawa Yabini mfalme wa Hazori aliposikia habari za mambo haya, akatuma ujumbe kwa Yobabu mfalme wa Madoni, na kwa mfalme wa Shimroni, na kwa mfalme wa Akishafu, **2** na pia kwa wafalme wa upande wa kaskazini wale waliokuwa milimani, katika Araba upande wa kusini mwa Kinerethi, kwenye shefela, upande wa magharibi na katika miinuko ya Nafoth-Dori upande wa magharibi; **3** kwa Wakanaani upande wa mashariki na magharibi; kwa Waamori, Wahiti, Waperizi na Wayebusi katika nchi ya vilima; na kwa Wahivi chini ya Hermoni katika eneo ya Mispa. **4** Wakaja na vikosi vyaoye na hesabu kubwa ya farasi na magari ya kuvutwa na farasi, jeshi kubwa, kama wingi wa mchanga ulio pwani ya bahari. **5** Wafalme hawa wote wakaunganisha majeshi yao na kupiga kambi pamoja kwenye Maji ya Meromu, ili kupigana dhidi ya Israeli. **6** Bwana akamwambia Yoshua, “Usiwaogope, kwa sababu kesho saa kama hii nitawatia wote mikononi mwa Israeli, wakiwa wameuawa. Utakata mishipa ya nyuma ya miguu ya farasi wao na kuyachoma moto magari yao ya vita.” **7** Hivyo Yoshua pamoja na jeshi lake lote wakaja dhidi yao ghafula kwenye Maji ya Meromu kuwashambulia, **8** naye Bwana akawatia mikononi mwa Israeli. Wakawashinda na kuwafukuza hadi Sidoni Kuu na kuwafikisha Misrefoth-Maimu, hadi

mkataba wa amani na Israeli, isipokuwa hao Wahivi wa Gibeoni. Wengine wote walishindwa katika vita. **20** Kwa maana Bwana mwenyewe ndiye alifanya miyo yao iwe migumu, ili kupigana vita dhidi ya Israeli ili apate kuwafutilia mbali pasipo huruma, kama Bwana aliyomwagiza Mose. **21** Wakan huo Yoshua akaenda kuwaangamiza Waanaki kutoka nchi ya vilima: kuanzia Hebron, Debiri na Anabu, na kutoka nchi yote ya vilima ya Yuda na kutoka nchi yote ya vilima ya Israeli. Yoshua akaangamiza kabisa pamoja na mji yao. **22** Hawakubaki Waanaki wowote katika nchi ya Israeli, ila tu katika nchi ya Gaza, Gathi na Ashdodi. **23** Hivyo Yoshua akaiteka nchi hiyo yote kama vile Bwana aliyokuwa amemwagiza Mose, naye Yoshua akawapa Israeli kuwa urithi wao, kulingana na waliviyogawanyika katika kabilia zao. Ndipo nchi ikawa na amani bila vita.

12 Hawa ndio wafalme wa nchi ambaa Waisraeli waliwashinda na kuitwa nchi yao upande wa mashariki mwa Yordani, kuanzia Bonde la Arnoni mpaka Mlima Hermoni, pamoja na eneo lote la upande wa mashariki ya Araba: **2** Sihoni mfalme wa Waamori, ambaye alitawala huko Heshboni. Alitawala kuanzia Aroeri kwenye ukingo wa Bonde la Arnoni, kuanzia katikati ya bonde, hadi kwenye Mto Yaboki, ambaa ni

mpaka wa Waamoni. Hii ilijumlisha nusu ya Gileadi. Mlima Hermoni hadi Lebo-Hamathi. **6** “Na kuhusu **3** Pia alitawala Araba ya mashariki kuanzia Bahari wakaaji wote katika maeneo ya milima, kuanzia ya Kinerethi hadi Bahari ya Araba (yaani Bahari ya Chumvi), hadi Beth-Yeshimothi, kisha kuelekeea kusini chini ya materemko ya Pisga. **4** Nay o nchi ya Ogu mfalme wa Bashani, aliyejukwa mmoja wa mabaki na Warefai, aliyetawala Ashtarothi na Edrei. **5** Naye hadi mpaka wa watu wa Geshuri, na watu wa Maaka na nusu ya Gileadi, hadi kwenye mpaka wa Sihoni mfalme wa Heshboni. **6** Mose, mtumishi wa Bwana, na Waisraeli wakawashinda. Naye Mose mtumishi wa Bwana akawapa Wareubeni, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase nchi ya hao wafalme ili iwe milki yao. **7** Hawa ndio wafalme wa nchi ambaao Joshua na Waisraeli waliwashinda upande wa magharibi mwa Yordanii, kuanzia Baal-Gadi katika Bonde la Lebanoni hadi kufikia Mlima Halaki, unaoinuka ukielekeea Seiri. (Joshua alitoa nchi zao kwa makabila ya Israeli iwe urithi wao sawasawa na mgawanyiko wa makabila yao: **8** nchi ya vilima, shefela, upande wa magharibi, materemko ya milima, jangwa, na Negebu; nchi yao. **9** mafalme wa Yeriko mmoja mafalme wa Ai (karibu na Betheli) mmoja **10** mafalme wa Yerusalem mmoja mafalme wa Hebronii mmoja **11** mafalme wa Yarmuthi mmoja mafalme wa Lakishi mmoja **12** mafalme wa Egloni mmoja mafalme wa Gezeri mmoja **13** mafalme wa Debiri mmoja mafalme wa Gederi mmoja **14** mafalme wa Hormaa mmoja mafalme wa Aradi mmoja **15** mafalme wa Libna mmoja mafalme wa Adulamu mmoja **16** mafalme wa Makeda mmoja mafalme wa Betheli mmoja **17** mafalme wa Tapua mmoja mafalme wa Heferi mmoja **18** mafalme wa Afeki mmoja mafalme wa Lasharoni mmoja **19** mafalme wa Madoni mmoja mafalme wa Hazori mmoja **20** mafalme wa Shimron-Meroni mmoja mafalme wa Akishafu mmoja **21** mafalme wa Taanaki mmoja mafalme wa Megido mmoja **22** mafalme wa Kedeshi mmoja mafalme wa Yokneamutika Karmeli mmoja **23** mafalme wa Dori (katika Nafoth-Dori) mmoja mafalme wa Goimu katika Gilgali mmoja **24** mafalme wa Tirsaa mmoja wafalme jumla yao ilikuwa thelathini na mmoja.

Mlima Hermoni hadi Lebo-Hamathi. **6** “Na kuhusu **3** Pia alitawala Araba ya mashariki kuanzia Bahari Lebanoni hadi Misrefoth-Maimu, pamoja na eneo lote la Wasidoni, mimi mwenyewe nitawafuku watoke mbele ya Waisraeli. Hakikisha umegawa nchi hii kwa Israeli kuwa urithi, kama nilivyokuagiza, **7** sasa basi, ya kabilia la Manase kuwa urithi.” **8** Ile nusu nydingine ya Manase, Wareubeni na Wagadi, walishapokea urithi Mose aliokuwa amewapa mashariki mwa Yordanii, sawasawa na mtumishi wa Bwana aliviyowagavia. **9** Eneo lao lilienea toka Aroeri, iliyoko ukingoni mwa Bonde la Arnoni kuanzia mji ulio katikati ya bonde, likijumlisha nchi ya uwanda wa juu wote wa Medeba mpaka Diboni, **10** nayo miji yote ya Sihoni mafalme wa Waamori, aliyetawala Heshboni, hadi mpakanii mwa Waamoni. **11** Vilevile ilijumlisha Gileadi, eneo la Wageshuri na Wamaaka, mlima wote wa Hermoni na Bashani yote ikienea hadi Saleka: **12** yaani ufalme wote wa Ogu katika Bashani, aliyejukwa ametawala katika Ashtarothi na Edrei, na ndiye pekee alisalia Araba, hadi kufikia Mlima Halaki, unaoinuka ukielekeea Seiri. **13** Lakini Waisraeli hawakuwafuku watu Wayebusi): **14** mafalme wa Geshuri na wa Maaka, kwa hiyo wanaendelea kuishi mionganii mwa Waisraeli mpaka leo hii. **15** Lakini kwa kabilia la Lawi, Mose hakupeana urithi, kwa Warefai. Mose alikuwa amewashinda na kuteka za Wahiti, Waamori, Wakanaani, Waperizi, Wahivi na nchi yao. **16** Eneo la Aroeri lililo ukingoni wa Geshuri na wa Maaka, kwa hiyo wanaendelea mafalme wa Bonde la Arnoni, na kuanzia mji ulio katikati ya bonde, pia uwanda wote wa juu kupita Medeba wa Heferi mmoja **17** mafalme wa Tapua mmoja mafalme **18** mafalme wa Afeki mmoja mafalme wa Lasharoni mmoja **19** mafalme wa Madoni mmoja mafalme wa Hazori mmoja **20** mafalme wa Shimron-Meroni mmoja mafalme wa Akishafu mmoja **21** mafalme wa Taanaki mmoja mafalme wa Megido mmoja **22** mafalme wa Kedeshi mmoja mafalme wa Yokneamutika Karmeli mmoja **23** mafalme wa Dori (katika Nafoth-Dori) mmoja mafalme wa Goimu katika Gilgali mmoja **24** mafalme wa Tirsaa mmoja wafalme jumla yao ilikuwa thelathini na mmoja.

13 Joshua alipokuwa mzee na umri wake ukiwa umesogea sana, Bwana akamwambia, “Wewe ni mzee sana, na bado kumesalia sehemu kubwa sana za nchi ambazo ni za kutwaliwa. **2** “Nchi iliyosalia ni hii: maeneo yote ya Wafilisti na Wageshuri: **3** kutoka Mto Shihori ulioko mashariki mwa Misri, kuelekeea kaskazini kwenye eneo la Ekroni, ambayo yote ilihesabika kama ya Wakanaani (maeneo yale matano ya watawala wa Kifilisti, ambayo ni Gaza, Ashdodi, Ashkeloni, Gathi na Ekroni: ndio nchi ya Waavi); **4** kuanzia kusini, nchi yote ya Wakanaani, kuanzia Ara ambayo ni ya Wasidoni, ikienea hadi Afeki, na eneo la Waamori, **5** eneo la Wagebali; Lebanoni yote kuelekeea mashariki, kuanzia Baal-Gadi chini ya

wakaaji wote katika maeneo ya milima, kuanzia Lebanoni hadi Misrefoth-Maimu, pamoja na eneo lote la Wasidoni, mimi mwenyewe nitawafuku watoke mbele ya Waisraeli. Hakikisha umegawa nchi hii kwa Israeli kuwa urithi, kama nilivyokuagiza, **7** sasa basi, ya kabilia la Manase kuwa urithi.” **8** Ile nusu nydingine ya Manase, Wareubeni na Wagadi, walishapokea urithi Mose aliokuwa amewapa mashariki mwa Yordanii, sawasawa na mtumishi wa Bwana aliviyowagavia. **9** Eneo lao lilienea toka Aroeri, iliyoko ukingoni mwa Bonde la Arnoni kuanzia mji ulio katikati ya bonde, likijumlisha nchi ya uwanda wa juu wote wa Medeba mpaka Diboni, **10** nayo miji yote ya Sihoni mafalme wa Waamori, aliyetawala Heshboni, hadi mpakanii mwa Waamoni. **11** Vilevile ilijumlisha Gileadi, eneo la Wageshuri na Wamaaka, mlima wote wa Hermoni na Bashani yote ikienea hadi Saleka: **12** yaani ufalme wote wa Ogu katika Bashani, aliyejukwa ametawala katika Ashtarothi na Edrei, na ndiye pekee alisalia Araba, hadi kufikia Mlima Halaki, unaoinuka ukielekeea Seiri. **13** Lakini Waisraeli hawakuwafuku watu Wayebusi): **14** mafalme wa Bonde la Arnoni, na kuanzia mji ulio katikati ya bonde, pia uwanda wote wa juu kupita Medeba wa Heferi mmoja **15** mafalme wa Tapua mmoja mafalme **16** mafalme wa Afeki mmoja mafalme wa Lasharoni mmoja **17** mafalme wa Madoni mmoja mafalme wa Hazori mmoja **18** mafalme wa Shimron-Meroni mmoja mafalme wa Akishafu mmoja **19** mafalme wa Taanaki mmoja mafalme wa Megido mmoja **20** mafalme wa Kedeshi mmoja mafalme wa Yokneamutika Karmeli mmoja **21** mafalme wa Dori (katika Nafoth-Dori) mmoja mafalme wa Goimu katika Gilgali mmoja **22** mafalme wa Lasharoni mmoja **23** mafalme wa Dori (katika Nafoth-Dori) mmoja mafalme wa Goimu katika Gilgali mmoja **24** mafalme wa Tirsaa mmoja wafalme jumla yao ilikuwa thelathini na mmoja.

13 Yoshua alipokuwa mzee na umri wake ukiwa umesogea sana, Bwana akamwambia, “Wewe ni mzee sana, na bado kumesalia sehemu kubwa sana za nchi ambazo ni za kutwaliwa. **2** “Nchi iliyosalia ni hii: maeneo yote ya Wafilisti na Wageshuri: **3** kutoka Mto Shihori ulioko mashariki mwa Misri, kuelekeea kaskazini kwenye eneo la Ekroni, ambayo yote ilihesabika kama ya Wakanaani (maeneo yale matano ya watawala wa Kifilisti, ambayo ni Gaza, Ashdodi, Ashkeloni, Gathi na Ekroni: ndio nchi ya Waavi); **4** kuanzia kusini, nchi yote ya Wakanaani, kuanzia Ara ambayo ni ya Wasidoni, ikienea hadi Afeki, na eneo la Waamori, **5** eneo la Wagebali; Lebanoni yote kuelekeea mashariki, kuanzia Baal-Gadi chini ya

mashariki mwa Mto Yordani, eneo inayoishia kwenye Bahari ya Kinerethi). **28** Miji hii na vijiji vyake ilikuwa urithi wa kabila la Gadi ukoo kwa ukoo. **29** Haya ndiyo maeneo ambayo Mose alikuwa amewapa hiyo nusu ya kabila la Manase, yaani kwa nusu ya jamaa ya uzao wa Manase, ukoo kwa ukoo: **30** Eneo lililoenea kuanzia Mahanaimu, na kujumlisha Bashani yote, ufalme wote wa Ogu mfalme wa Bashani, makazi yote ya Yairi huko Bashani, miji sitini, **31** nusu ya Gileadi, na Ashtarothi na Edrei (miji ya kifalme ya Ogu katika Bashani). Hii ilikuwa kwa ajili ya wazao wa Makiri mwana wa Manase, kwa ajili ya nusu ya wana wa Makiri, ukoo kwa ukoo. **32** Huu ndio urithi alioupeana Mose wakati alipokuwa katika tambarare za Moabu, ng'ambu ya Yordani mashariki mwa Yeriko. **33** Lakini kwa kabila la Walawi, Mose hakuwapa urithi; Bwana Mungu, Mungu wa Israeli ndiye urithi wao, kama aliviyowaahidi.

14 Basi haya ndiyo maeneo Waisraeli waliyopokea kama urithi katika nchi ya Kanaani, ambayo kuhani Eleazari, Yoshua mwana wa Nuni na viongozi wa koo za kabila za Israeli waliwagawia. **2** Urithi wao uligawanywa kwa kura kwa yale makabila tisa na nusu, kama Bwana alivyaoamuru Mose. **3** Mose alikuwa amewapa yale makabila mawili na nusu urithi wao upande wa mashariki mwa Yordani, lakini Walawi hawakupewa urithi mionganoni mwa hao wengine, **4** kwa kuwa wana wa Yosefu walikuwa makabila mawili; Manase na Efraimu. Walawi hawakupata mgawo wa ardhi, bali walipewa miji tu kwa ajili ya kuishi, pamoja na maeneo ya malisho kwa ajili ya makundi yao ya kondoo, mbuzi na ng'ombe wao. **5** Kwa hiyo Waisraeli wakagawana ile nchi, kama vile Bwana aliviyomwagiza Mose. **6** Kisha watu wa Yuda wakamwenda Yoshua huko Gilgali, naye Kalebu mwana wa Yefune yule Mkenizi, akamwambia, "Unajua jambo ambalo Bwana alimwambia Mose mtu wa Mungu huko Kadesh-Barnea kukuhusu wewe na mimi. **7** Nilikuwa na umri wa miaka arobaini, wakati Mose mtumishi wa Bwana, aliponituma kutoka Kadesh-Barnea kuipeleza hiyo nchi. Nami nikamleeta taarifa kama kulingana na nilivyosadiki moyoni. **8** Lakini ndugu zangu tulipoanda nao walifiyanja mioyo ya watu iyeyuke kwa hofu. Bali mimi, nilimfuata Bwana Mungu wangu kwa moyo wote. **9** Hivyo katika siku ile, Mose akaniapia, 'Nchi ambayo umeikanyaaga kwa miguu yako itakuwa urithi wako na wa watoto wako milele, kwa sababu umemfufata Bwana Mungu wangu kwa moyo wote.' **10** "Sasa basi, kama vile Bwana alivyoahidi, ameniweka hai kwa miaka arobaini na mitano tangu wakati alipomwambia Mose jambo hili, wakati Waisraeli wakiwa wanazunguka jangwani. Hivyo mimi hapa leo, nina umri wa miaka themanini na mitano! **11** Bado ninazo nguvu kama siku ile Mose aliponituma. Bado ninazo nguvu za kwenda vitani sasa kama vile nilivyokuwa wakati ule. **12** Basi niipe nchi hii ya vilima, ambayo Bwana aliniahidi siku ile. Wewe mwenyewe ulisikia wakati ule kwamba Waanaki walikuwako huko

na miji yao ilikuwa mikubwa na yenye maboma, lakini, kwa msaada wa Bwana, nitawafuku watoke huko kama vile alivyonena." **13** Ndipo Yoshua akambariki Kalebu mwana wa Yefune, na akampa Hebron kama urithi wake. **14** Hivyo Hebron imekuwa mali ya Kalebu mwana wa Yefune Mkenizi tangu wakati ule, kwa sababu alimwandama Bwana, Mungu wa Israeli, kwa moyo wote. **15** (Hebron uliitwa Kiriath-Arba hapo mwanzo, kutokana na huyo Arba ambaye alikuwa mtu mkuu kupita wote mionganoni mwa Waanaki.) Kisha nchi ikawa na amani bila vita.

15 Mgawo kwa kabila la Yuda, ulienea ukoo kwa ukoo, ukishuka kufikia eneo la Edomu, hadi Jangla la Sini mwisho kabisa upande wa kusini. **2** Mpaka wao wa kusini ulianzia kwenye ghuba iliyoko kwenye ncha ya kusini mwa Bahari ya Chumvi, **3** ukakatiza kusini mwa Akrabimu, ukaendelea hadi Sini ukaenda hadi kusini mwa Kadesh-Barnea. Tena ukapitia Hesroni ukapanda hadi Adari na ukapinda hadi Karka. **4** Kisha ukaendelea mpaka Azmoni na kuunganika na Kijito cha Misri, na kuishia baharini. Huu ndio mpaka wao wa upande wa kusini. **5** Mpaka wa upande wa mashariki ni Bahari ya Chumvi ukienea mahali Mto Yordani unaopoingilia. Mpaka wa upande wa kaskazini ulianzia penye ghuba ya bahari mahali Mto Yordani unaopoingilia, **6** ukapanda hadi Beth-Hogla, na kuendelea kaskazini mwa Beth-Araba hadi kwenye Jiwe la Bohani mwana wa Reuben. **7** Kisha mpaka ulipanda hadi Debiri kutoka Bonde la Akori na kugeuka kaskazini hadi Gilgali inayotazamana na materemko ya Adumimu, kusini mwa bonde. Ukaendelea sambamba hadi maji ya En-Shemeshi na kutokeza huko En-Rogeli. **8** Kisha ukapanda kwa kufuata Bonde la Ben-Hinomu sambamba na mteremko wa kusini wa mji mkubwa wa Wayebusi (yaani Yerusalem). Kutoka hapo ukapanda juu ya kilima magharibi ya Bonde la Hinomu mwisho wa ncha ya kaskazini mwa Bonde la Warefai. **9** Kutoka juu ya kilima mpaka ule ukaendelea hadi kwenye chemchemi ya maji ya Neftoa, ukatokea kwenye miji ya Mlima Efroni na kuteremka kuelekea Baala (yaani Kiriath-Yearimu). **10** Kisha ukapinda upande wa magharibi kutoka Baala hadi Mlima Seiri, ukafuatia sambamba mteremko wa kaskazini mwa Mlima Yearimu (yaani Kesalon), ukaendelea chini hadi Beth-Shemeshi na kukatiza hadi Timna. **11** Ukaelekeea hadi kwenye mteremko wa kaskazini mwa Eroni, ukageuka kuelekea Shikeroni, ukapita hadi Mlima Baala na kufika Yabineeli. Mpaka ule ukaishia baharini. **12** Mpaka wa magharibi ni pwani ya Bahari Kuu. Hii ndiyo mipaka ya watu wa Yuda kwa koo zao. **13** Kwa kufuata maagizo ya Bwana kwake, Yoshua alimpa Kalebu mwana wa Yefune sehemu katika Yuda: Kiriath-Arba, yaani Hebron (Arba alikuwa baba wa zamani wa Anaki). **14** Kutoka Hebron Kalebu alifukiza hao wana watatu wa Anaki, nao ni Sheshai, Ahimani na Talmai, wazao wa Anaki. **15** Kutoka hapo

akaondoka kupigana dhidi ya watu walioishi Debiri (jina la Debiri hapo kwanza ulitwa Kiriath-Seferi).

16 Kalebu akasema, "Nitamwoza binti yangu Aksa kwa mtu atakayeweza kupigana na kuteka Kiriath-Seferi." **17** Basi Othnieli mwana wa Kenazi, ndugu yake Kalebu, akauteka; hivyo Kalebu akamtoa Aksa binti yake aolewe naye. **18** Siku moja Aksa alipokuja kwa Othnieli, alimsihii Othnieli amwombe baba yake, shamba. Aksa aliposhuka kutoka juu ya punda wake, Kalebu akamuuliza, "Je, wataka nikufanyie nini?" **19** Akamjibu, "Naomba unifanyie jambo moja nipe pia chemchemi za maji." Basi Kalebu akampa chemchemi za juu na za chini. **20** Huu ndio urithi wa kabilia la Yuda, ukoo kwa ukoo: **21** Miji ya kusini kabisa wa Edomu ilikuwa: Kabseeli, Ederi, Yaguri, Dimona, Adada, **23** Kedeshi, Hazori, Ithnani, **24** Zifu, Telemu, Bealothi, **25** Hazor-Haddata, Kerioth-Hezroni (yaani Hazori), **26** Amamu, Shema, Molada, **27** Hasar-Gada, Heshmoni, Beth-Peleti, **28** Hasar-Shuali, Beer-Sheba, Biziothia, **29** Baala, Iyimu, Esemu, **30** Eltoladi, Kesili, Horma, **31** Siklagi, Madmania, Sansana, **32** Lebaothi, Shilhimu, Aini na Rimoni; hiyo yote ni miji ishirini na tisa, pamoja na vijiji vyake. **33** Kwenye shefela ya magharibi: Eshtaoli, Sora, Ashna, **34** Zanoa, En-Ganimu, Tapua, Enamu, **35** Yarmuthi, Adulamu, Soko, Azeka, **36** Shaaraaimu, Adithaimu na Gedera (au Gederothaimu); yote ni miji kumi na minne, pamoja na vijiji vyake. **37** Senani, Hadasha, Migdal-Gadi, **38** Dileani, Mispa, Yoktheeli, **39** Lakishi, Boskathi, Egloni, **40** Kaboni, Lamasi, Kitlishi, **41** Gederothi, Beth-Dagoni, Naama na Makeda; yote ni miji kumi na sita pamoja na vijiji vyake. **42** Libna, Etheri, Ashani, **43** Yifta, Ashna, Nesibu, **44** Keila, Akzibu na Maresha; yote ni miji tisa pamoja na vijiji vyake. **45** Ekroni, pamoja na viunga vyake na vijiji vyake; **46** magharibi ya Ekroni, maeneo yote yaliyokuwa karibu na Ashdodi, pamoja na vijiji vyake; **47** Ashdodi, miji yake na vijiji vyake na Gaza viunga vyake na vijiji vyake, hadi kufikia Kijito cha Misri na Pwani ya Bahari Kuu. **48** Katika nchi ya vilima: Shamiri, Yatiri, Soko, **49** Dana, Kiriath-Sana (yaani Debiri), **50** Anabu, Eshtemoa, Animu, **51** Gosheni, Holoni na Gilo; miji kumi na immoja pamoja na vijiji vyake. **52** Arabu, Duma, Ashani, **53** Yanimu, Beth-Tapua, Afeka, **54** Humta, Kiriath-Arba (yaani Hebron), na Siori; miji tisa pamoja na vijiji vyake. **55** Maoni, Karmeli, Zifu, Yuta, **56** Yezreeli, Yokdeamu, Zanoa, **57** Kaini, Gibeaa na Timna; miji kumi pamoja na vijiji vyake. **58** Halhuli, Beth-Suri, Gedori, **59** Maarathi, Beth-Anothi na Eltekon; miji sita pamoja na vijiji vyake. **60** Kiriath-Baali (yaani Kiriath-Yearimu) na Raba; miji miwili pamoja na vijiji vyake. **61** Huko jangwani: Beth-Araba, Midini, Sekaka, **62** Nibshani, Mji wa Chumvi, na En-Gedi; miji sita pamoja na vijiji vyake. **63** Yuda hakuweza kuwfukuzua Wayebusi, waliokuwa wakiishi Yerusalem; hadi leo Wayebusi huishi huko pamoja na watu wa Yuda.

16 Mgawanyo wa Yosefu ulianzia Yordani ya Yeriko, mashariki mwa miji ya Yeriko na kutoka hapo ulipanda kupitia jangwani na kuingia katika nchi ya vilima ya Betheli. **2** Ukaendelea kutoka Betheli (ndiyo Luzu), ukavuka kuingia eneo la Waariki huko Atarothi, **3** ukateremka kuelekea magharibi hadi binti yake aolewe naye. **4** Kwa hiyo Manase na Efraimu, wazao wa Yosefu, walipokea wake, **5** Hili ndilo lilikuwa eneo la Efraimu, ukoo kwa ukoo: Mpaka wa urithi wao ulianzia Ataroth-la hisani. Kwa kuwa umenipa ardhi huko Negebu, Adari upande wa mashariki hadi Beth-Horoni ya Juu, 6 na kuendelea mpaka baharini. Kutoka Mikmeta upande wa kaskazini ulipinda kuelekea mashariki hadi Taanath-Shilo, ukiupita hadi Yanoa upande wa ya kabila la Yuda katika Negebu kuelekea mpaka mashariki. **7** Kisha uliteremka kutoka Yanoa hadi wa Atarothi na Naara, ukagusa Yeriko na kutokea katika Dimona, Mto Yordan. **8** Kutoka Tapua mpaka ulikwenda magharibi hadi Bonde la Kana na kuishia baharini. Huu ulikuwa ndio urithi wa kabila la Waefraimu, ukoo kwa ukoo. **9** Pia ulijumuisha miji yote na vijiji vyake ambavyo vilitengwa kwa ajili ya Waefraimu **10** Hawakuwatoa Wakanaani waishio Gezeri; mpaka leo Wakanaani wanishi mionganoni mwa watu wa Efraimu lakini wanatakiwa kufanya kazi ngumu za kulazimishwa.

17 Huu ndio mgawo wa kabila la Manase kama mzaliwa wa kwanza wa Yosefu, yaani kwa ajili ya Makiri, mzaliwa wa kwanza wa Manase. Makiri alikuwa baba wa Wagileadi, ambaa walipokea Gileadi na Bashani kwa sababu Wamakiri walikuwa askari wakuu. **2** Kwa hiyo mgawo huu ulikuwa kwa ajili ya watu wa Manase waliokuwa wamebak, ambaa ni koo za Abiezери, Heleki, Asirieli, Shekemu, Heferi na Shemida. Hawa ndio wanaume wale wengine wa uzao wa Manase mwana wa Yosefu kwa koo zao. **3** Basi Selofehadi mwana wa Heferi, mwana wa Gileadi, mwana wa Makiri, mwana wa Manase hakuwa na wana waume ila mabinti tu, ambaa majina yao yalikuwa Mahla, Noa, Hogla, Milka na Tirsa. **4** Wakamwenda kuhani Eleazar, Joshua mwana wa Nuni, na viongozi, wakasema: "Bwana alimwagiza Mose atupati urithi mionganoni mwa ndugu zetu." Kwa hiyo Joshua akawapa urithi pamoja na ndugu wa baba yao, kufuatana na agizo la Bwana. **5** Fungu la Manase lilikuwa na sehemu kumi za nchi, licha ya Gileadi na Bashani mashariki mwa Yordan, **6** kwa sababu wale binti za kabila la Manase walipokea urithi mionganoni mwa wana wa kiume. Nchi ya Gileadi lilikuwa mali ya wazao wa Manase waliobaki. **7** Eneo la Manase lilienea kuanzia Asheri hadi Mikmeta mashariki mwa Shekemu. Mpaka ule ulielekeea upande wa kusini kutoka pale kujumuisha watu walioishi En-Tapua. **8** (Nchi ya Tapua ilikuwa mali ya Manase, lakini Tapua yenye we ilioy mpakanii mwa nchi ya Manase ilikuwa ya Waefraimu.) **9** Kisha mpaka ule uliendelea kuelekea kusini hadi Bonde la Kana. Kulikuwepo miji

ya Efraimu iliyokuwa mionganoni mwa miji ya Manase, lakini mpaka wa Manase ulikuwa upande wa kaskazini wa lile bonde na kuishia kwenye bahari. **10** Nchi ya kusini ilikuwa ya Efraimu, na ile iliyokuwa upande wa kaskazini ilikuwa ya Manase. Eneo la Manase lilifika bahari na ikapakana na Asheri upande wa kaskazini, na Isakari upande wa mashariki. **11** Katika Isakari na Asheri Manase alikuwa na miji pia: Beth-Shani, Ibleamu na watu wa Dori, Endori, Taanaki na Megido, pamoja na vijiji vyote vinavyohusika na miji hiyo (ya tatu katika orodha ni Nafothi). **12** Lakini Wamanase hawakuweza kuimilki miji hii, kwa kuwa Wakanaani walikazana kuishi katika maeneo hayo. **13** Hata hivyo, Waisraeli walivyendelea kupata nguvu waliwatumikisha Wakanaani na kuwatia katika kazi za kulazimishwa, lakini hawakuwfakuza kabisa. **14** Watu wa Yosefu wakamwambia Joshua, "Kwa nini umetupa sisi mgawo mmoja tu na sehemu moja tu kuwa urithi? Sisi tu watu wengi sana, na Bwana ametubariki kwa wingi." **15** Joshua akajibu, "Kama ninyi ni wengi sana, na kama nchi ya vilima ya Efraimu ni ndogo sana kwenu, pandeni msituni mkafyeke eneo kwa ajili yenu wenyewe huko kwenye nchi ya Waperizi na Warefai." **16** Watu wa Yosefu wakajibu, "Hiyo nchi ya vilima haitutoshi, nao Wakanaani wote wanaoishi katika tambarare wanayo magari ya vita ya chuma, wote wa Beth-Shani na miji yake, na wale walio katika Bonde la Yezreeli." **17** Lakini Joshua akanena na nyumba ya Yosefu, yaani Efraimu na Manase: "Ninyi ni wengi sana na wenye nguvu sana. Hamtakuwa na mgawo mmoja tu, **18** bali pia nchi hii ya kilima yenye msitu. Ifyekeni, nayo mipaka yake itakuwa yenu umbali mtakaoweza kufika. Ingawa Wakanaani wana magari ya chuma, nao wana nguvu, mwaweza kuwafukuza humo."

18 Kusanyiko lote la Waisraeli likakusanyika huko Shilo na kusimamisha Hema la Kukutania. Nchi ikawa chini ya utawala wao, **2** lakini palikuwa bado makabila saba ya Israeli ambayo yalikuwa hayajapoea urithi wao. **3** Hivyo Joshua akawaambia Waisraeli, "Je, mtasubiri hata lini ili kuingia kumiliki nchi ambayo Bwana, Mungu wa baba zenu, amewapa? **4** Chagueni watu watatu kutoka kwenye kila kabil. Nitawatuma hao watu kukagua hiyo nchi na kuniandikia mapendekezo ya mgawanya wa urithi wa kila kabil. Nao watanirudia. **5** Mtaigawanya hiyo nchi katika sehemu saba. Yuda atabaki katika eneo lake upande wa kusini na nyumba ya Yosefu katika nchi yake upande wa kaskazini. **6** Baada ya kuandika maelezo ya hizo sehemu saba za nchi, yaleteni kwangu, nami nitawapigia kura kwa kura mbele za Bwana Mungu wetu. **7** Hata hivyo, Walawi hawatakwa na sehemu mionganoni mwenu, kwa maana huduma ya ukuhani kwa Bwana ndio urithi wao. Nao Gadi, Reuben na nusu ya kabilila Manase wameshapata urithi wao upande wa mashariki mwa Yordani, ambako Mose mtumishi wa Bwana aliwapa." **8** Watu hao walipokuwa

wanaondoka kwenda kuandika vizuri kuhusu hiyo nchi, Joshua akawaagiza, "Nendeni mkakague hiyo nchi na mwandike maelezo kuihusu. Kisha mrudi kwangu, nami nitawapigia kura hapa Shilo mbele za Bwana." **9** Ndipo hao watu walipoondoka na kupita katika ile nchi. Wakaandika maelezo yake kwenye kitabu, mji kwa mji, katika sehemu saba na kurudisha taarifa kwa Joshua huko kambini Shilo. **10** Basi Joshua akawapigia kura huko Shilo mbele za Bwana, na hapo akagawanya ile nchi kwa Waisraeli kufuata na mgawanya wa kabilo zao. **11** Kura iliangukia kabilila Benyamini, ukoo kwa ukoo. Eneo lao walilogawiwa lilikuwa kati ya kabilila Yuda na la Yosefu. **12** Upande wa kaskazini mpaka wao ulianzia pale Yordani, kupitia kaskazini ya mteremko wa Yeriko na kuendelea magharibi kuingia katika nchi ya vilima, ukitokea kwenye jangwa la Beth-Aveni. **13** Kutoka hapo ulikatiza kwenye mteremko wa kusini mwa Luzu (yaani Betheli) na kushuka hadi Ataroth-Adari katika kilima kusini mwa Beth-Horoni ya Chini. **14** Kutoka kilima kinachotazamana na Beth-Horoni upande wa kusini mpaka ule ukazunguka kusini kufuata upande wa magharibi, na ukatokeza Kiriath-Baalil (yaani Kiriath-Yearimu), mji wa watu wa Yuda. Huu ndio uliokuwa upande wa magharibi. **15** Upande wa kusini mpaka ulianzia kwenye viunga vya Kiriath-Yearimu kwa upande wa magharibi, nao ukatokeza kwenye chemchemi ya maji ya Neftoa. **16** Mpaka ukateremka hadi shefela inayotazamana na Bonde la Ben-Hinomu, kaskazini mwa Bonde la Refaim. Ukaendelea chini kwenye Bonde la Hinomu sambamba na mteremko wa kusini mwa miji mkubwa wa Wayebusi na kisha hadi En-Rogeli. **17** Kisha ukapinda kuelekea kaskazini, ukaenda hadi En-Shemeshi na kuendelea mpaka Geliloti, inayotazamana na Njia ya Adumimi, ukateremka hadi kwenye Jiwe la Bohani mwana wa Reuben. **18** Ukaendelea upande wa mteremko wa kaskazini wa Beth-Araba ukateremka hadi Araba. **19** Kisha ukaenda mpaka kwenye mteremko wa kaskazini wa Beth-Hogla na kujitokeza kwenye ghuba ya kaskazini ya Bahari ya Chumvi, kwenye maingilio ya Yordani upande wa kusini. Huu ulikuwa mpaka wa kusini. **20** Nayo Yordani ikawa ndio mpaka wa upande wa mashariki. Hii ilikuwa ndiyo mipaka ilioonyesha urithi wa koo za Benyamini pande zote. **21** Kabilo ya Benyamini, ukoo kwa ukoo, ilikuwa na miji mikubwa ifuatayo: Yeriko, Beth-Hogla, Emeki-Kesisi, **22** Beth-Araba, Semaraimu, Betheli, **23** Avimu, Para na Ofra, **24** Kefar-Amoni, Ofni, na Geba; miji kumi na miwili pamoja na vijiji vyake. **25** Gibeoni, Rama na Beerothi, **26** Mispa, Kefira, Moza, **27** Rekemu, Irpeeli, Tarala, **28** Zela, Elefu, mji wa Wayebusi (yaani Yerusalem), Gibeona Kiriathi; miji kumi na minne pamoja na vijiji vyake. Huu ndio uliokuwa urithi wa Benyamini kwa ajili ya koo zake.

19 Kura ya pili ikaangukia kabilila Simeoni, ukoo kwa ukoo. Urithi wao ulikuwa ndani ya eneo la

Yuda. 2 Ulijumuisha: Beer-Sheba (au Sheba), Molada, Mto Yordani. 34 Mpaka ukaendelea magharibi kupitia 3 Hasar-Shuali, Bala, Esemu, 4 Eltoladi, Bethuli, Aznoth-Tabori na kutokea Hukoki. Ukagusa Zabuloni Horma, 5 Siklagi, Beth-Markabothi, Hasar-Susa, 6 upande wa kusini, Asheri upande wa magharibi, na Beth-Lebaothi na Sharuheni; hii ilikuwa miji kumi na mitatu pamoja na vijiji vyake. 7 Pia Aini, Rimoni, ilikuwa Sidimu, Seri, Hamathi, Rakathi, Kinerethi, Etheri, na Ashani; hii ilikuwa miji minne na vijiji 36 Adama, Rama, Hazori, 37 Kedeshi, Edrei, na Envyake, 8 pamoja na vijiji vyote vinavyoizunguka miji Hasori, 38 Ironi, Migdal-Eli, Horemu, Beth-Anathi hii mpaka Baalath-Beeri (ambayo ndiyo Rama iliyo) na Beth-Shemeshi. Kulikuwa na miji kumi na tisa katika Negebu). Huu ulikuwa ni urithi wa kabilia la Simeoni ukoo kwa ukoo. 9 Urithi wa Wasimeoni ndio iliyokuwa urithi wa kabilia la Naftali, ukoo kwa ultilewa kutoka fungu la Yuda, kwa kuwa fungu ukoo. 10 Kura ya tatu ikaangukia kabilia la Zabuloni, la Yuda lilikuwa kubwa kuliko walivyohitaji. Hivyo kabilo kwa ukoo. 41 Eneo la urithi wao lilijumuisha: kabilo la Simeoni lilipewa urithi wao ndani ya eneo la Sora, Eshtaoli, Iri-Shemeshi, 42 Shaalabini, Aiyalon, Yuda. 11 Kuelekea upande wa magharibi ukafika Marala, ukagusa Dabeshethi, na kuendelea mpaka kwenye bonde karibu na Yokneamu. 12 Ubageuka ukoo kwa ukoo! Mpaka wa urithi wao uliendelea hadi Saridi. 11 Kuelekea upande wa magharibi ukafika Marala, ukagusa Dabeshethi, na kuendelea mpaka kwenye bonde karibu na Yokneamu. 12 Ubageuka hadi Daberathi, kupanda Yafia. 13 Kisha ukaendelea hadi Gath-Heferi na kufika Eth-Kasini, iliyokuwa urithi wa kabilia la Dani, ukoo kwa ukoo. ukatokea Rimoni na kugeuka kuelekea Nea. 14 Walipomaliza kugawanya nchi katika migawo Huko mpaka ukazungukia upande wa kaskazini hadi Hanathoni na kuishia katika Bonde la Ifta-Eli. 15 wakampa Yoshua mwana wa Nuni urithi katikati Miji mingine iliyojumuishwa ni Katathni, Nahalali, yao, 50 kama vile Bwana alivyokuwa ameamuru. Shimroni, Idala na Bethlehemu. Kulikuwa na miji kumi na miwili pamoja na vijiji vyake. 16 Miji hii na vijiji vyake ilikuwa ndio urithi wa Zabuloni, ukoo kwa ukoo. 17 Kura ya nne ikamwangukia Isakari, ukoo kwa ukoo. 18 Eneo lao lilijumuisha: Yezreeli, Kesulothi, Shunemu, 19 Hafaraimu, Shioni, Anaharath, 20 Rabithi, Kishioni, Ebesi, 21 Remethi, En-Ganimu, En-Hada na Beth-Pasesi. 22 Mpaka ule ukagusa Tabori, Shahasuma na Beth-Shemeshi, na ukaishia kwenye Yordani. Ilikuwa miji kumi na sita, pamoja na vijiji vyake. 23 Miji hii pamoja na vijiji vyake ilikuwa urithi wa kabilia la Isakari, ukoo kwa ukoo. 24 Kura ya tano ikaangukia kabilia la Asheri, ukoo kwa ukoo. 25 Eneo lao lilijumuisha: Helkathi, Hali, Beteni, Akishafu, 26 Alameleki, Amadi na Mishali. Upande wa magharibi mpaka uligusa Karmeli na Shihor-Libnathi. 27 Tena ukageuka mashariki kuelekea Beth-Dagoni, ukagusa Zabuloni na Bonde la Ifta-Eli, ukaenda upande wa kaskazini hadi Beth-Emeki na Neyeli, ukipitia Kabul upande wa kushoto. 28 Ukaendelea hadi Abdoni, Rehobu, Hamoni na Kana, na kufika Sidoni Kuu. 29 Mpaka huo ukageukia nyuma kuelekea Rama na kwenda hadi kwenye mji wenye ngome wa Tiro, ukageuka kuelekea Hosa na kutokeza baharini katika eneo la Akzibu, 30 Uma, Afeki na Rehobu. Ilikuwepo miji ishirini na miwili, pamoja na vijiji vyake. 31 Miji hii pamoja na vijiji vyake ilikuwa ndio urithi wa kabilia la Asheri, ukoo kwa ukoo. 32 Kura ya sita ikaangukia kabilia la Naftali, ukoo kwa ukoo: 33 Mpaka wao uliendelea kutoka Helef na kwenye mti mkubwa ulio katika Saananimu, ukipitia Adam-Nekebu na Yabineeli hadi Lakumu, na kuishia katika

20 Ndipo Bwana akamwambia Yoshua, 2 "Waambie Waisraeli, watenge miji mikubwa ya kukimbilia, kama nilivyokuagiza kupitia Mose, 3 ili mtu yejote atakayemuwa mtu kwa bahati mbaya na pasipo kukusudia aweze kukimbilia huko na kujiepusha na mlipiza kisasi wa damu. 4 "Anapokimbilia mojawapo ya hii miji mikubwa atasimama kwenye maingilio ya lango la mji mkuu na kueleza wazee wa mji kuhusu shauri lake. Kisha watampokea katika mji wao na kumpa mahali pa kuishi nao. 5 Kama mlipiza kisasi wa damu akimfutilia, wasimkabidhi yule mshtakiwa, kwa sababu alimuua jirani yake bila kukusudia, na bila kuwa na nia ya kudhuru. 6 Huyu aliyeua atakaa kwenye mji mkubwa huo mpaka awe amesimama kukibili mashtaka yake mbele ya kusanyiko na mpaka kuhanu mkuu anayehudumu kwa wakati huo atakapokufa. Ndipo atakapowea kurudi nyumbani kwake katika mji ambao aliukimbia." 7 Basi wakatenga Kedeshi katika Galilaya kwenye nchi ya vilima ya Naftali, Shekemu katika nchi ya vilima ya Efraim, na Kiriath-Arba (yaani Hebron) kwenye nchi ya vilima ya Yuda. 8 Katika upande wa mashariki mwa Yordani ya Yeriko wakatenga Bezeri katika jangwa katika uwanda wa juu katika kabilia la Reuben, Ramothi

katika Gileadi katika kabila la Gadi, na Golani huko Bashani katika kabila la Manase. **9** Mwisraeli yeyote au mgeni yeyote aishiyi mionganii mwao aliyeemuua mtu kwa bahati mbaya, angweza kukimbilia katika miji mikubwa hiyo iliyotengwa na asiuawe na mlipiza kisasi wa damu kabla hajasimama kukabili mashtaka mbele ya kusanyiko.

21 Basi viongozi wa jamaa ya Walawi, wakamwendea kuhani Eleazar, Yoshua mwana wa Nuni, na viongozi wa jamaa nyingine za makabila ya Israeli **2** huko Shilo katika Kanaani na kuwaambia, "Bwana aliamuru kuititia Mose kuwa mtupe miji ya kuishi yenye sehemu za malisho kwa mifugo yetu." **3** Hivyo kama vile Bwana alivyoamuru, Waisraeli wakawapa Walawi miji ifuatayo pamoja na sehemu zake za malisho kutoka urithi wao wenywewe. **4** Kura ya kwanza ikaangukia Wakohathi, ukoo kwa ukoo. Walawi waliokuwa wazao wa kuhani Aroni walipewa miji kumi na mitatu kutoka makabila ya Yuda, Simeoni na Benyamini. **5** Wazao wengine waliobaki wa Wakohathi walipewa miji kumi kutoka koo za makabila ya Efraimu, Dani na nusu ya Manase. **6** Wazao wa Gershoni walipewa miji kumi na mitatu kutoka koo za makabila ya Isakari, Asheri, Naftali na nusu ya Manase huko Bashani. **7** Wazao wa Merari, ukoo kwa ukoo, walipewa miji kumi na miwili kutoka makabila ya Reuben, Gadi na Zabuloni. **8** Kwa hiyo Waisraeli wakawapa Walawi miji hii pamoja na sehemu zake za malisho, kama vile Bwana alivyokuwa ameamuru kuititia kwa Mose. **9** Kutoka makabila ya Yuda na Simeoni waligawa miji ifuatayo kwa majina **10** (miji hii walipewa wazao wa Aroni ambao walitokana na koo za Wakohathi wa Walawi, kwa sababu kura ya kwanza iliwaangukia); **11** Waliwapa Kiriath-Arba (yaani Hebron), pamoja na sehemu zake za malisho zilizozunguka, katika nchi ya vilima ya Yuda. (Arba alikuwa baba wa Anaki.) **12** Lakini mashamba na vijiji vilivyozunguka mji mkubwa walikuwa wamempa Kalebu mwana wa Yefune kuwa milki yake. **13** Kwa hiyo wazao wa kuhani Aroni wakapewa Hebron (mji mkuu wa makimbilio kwa ajili ya yeyote aliyeshtakiwa kwa mauaji), Libna, **14** Yatiri, Eshtemoa, **15** Holoni, Debiri, **16** Aini, Yuta na Beth-Shemeshi, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji tisa kutoka kwa makabila haya mawili. **17** Kutoka kabilalii la Benyamini wakawapa Gibeoni, Geba, **18** Anathothi na Almoni, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji minne. **19** Miji yote waliyopewa makuhani, wazao wa Aroni, ilikuwa kumi na mitatu, pamoja na sehemu zake za malisho. **20** Koo nyiningine za Wakohathi, ambao pia ni Walawi, walipewa miji kutoka kabilalii la Efraimu: **21** Katika nchi ya vilima ya Efraimu walipewa Shekemu (mji mkubwa wa makimbilio kwa yeyote aliyeshtakiwa kwa mauaji) na Gezeri, **22** Kibsaalima na Beth-Horoni, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji minne. **23** Pia kutoka kabilalii la Dani wakapoea Elteke, Gibethoni,

24 Aiyalonii na Gath-Rimoni pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji minne **25** Kutoka nusu ya kabilalii la Manase, wakapoea Taanaki na Gath-Rimoni pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji miwili. **26** Miji yote hii kumi pamoja na sehemu zake za malisho ilipewa koo za Wakohathi zilizobaki. **27** Koo za Walawi za Wagershoni walipewa: kutoka nusu ya kabilalii la Manase, Golani katika Bashani (mji mkuu wa makimbilio kwa yeyote aliyeshtakiwa kwa mauaji) na Beeshtera, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji miwili; **28** kutoka kabilalii la Isakari walipewa, Kishioni, Daberathi, **29** Yarmuthi na En-Ganimu, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji minne **30** kutoka kabilalii la Asheri walipewa, Mishali, Abdoni, **31** Helkathi na Rehobu, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji minne. **32** Kutoka kabilalii la Naftali walipewa, Kedeshi katika Galilaya (mji wa makimbilio kwa ajili ya yeyote aliyeshtakiwa kwa mauaji), Hamoth-Dori na Kartani, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji mitano. **33** Miji yote ya koo za Wagershoni ilikuwa kumi na mitatu, pamoja na sehemu zake za malisho. **34** Koo za Wamerari (Walawi waliobaki) walipewa: kutoka kabilalii la Zabuloni, Yokneamu, Karta, **35** Dimna na Nahalali, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji minne; **36** kutoka kabilalii la Reuben walipewa Bezeri, Yahasa, **37** Kedemothi na Mefaaithi, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji minne; **38** kutoka kabilalii la Gadi walipewa, Ramothi katika Gileadi (mji wa makimbilio kwa ajili ya yeyote aliyeshtakiwa kwa ajili ya mauaji), Mahanaimu, **39** Heshboni na Yazeri, pamoja na sehemu zake za malisho, ilikuwa miji minne. **40** Miji yote waliyopewa koo za Wamerari, waliokuwa mabaki ya Walawi, ilikuwa ni kumi na miwili. **41** Miji yote ya Walawi katika eneo lilioshikwa na Waisraeli liliokuwa arbabini na minane, pamoja na sehemu zake za malisho. **42** Kila mmoja wa miji hii ilikuwa na sehemu ya malisho kuuzunguka; ndivyo ilivyo kuwa kwa miji hii yote. **43** Kwa hiyo Bwana akawapa Israeli nchi yote aliyo kuwa ameapa kuwapa baba zao, nao wakaimiliki na kukaa humu. **44** Bwana akawapa pumziko kila upande, kama vile alivyo kuwa amewaa papa baba zao, hakuna hata mmoja wa adui zao aliye weza kusimama mbele yao, Bwana akawatia adui zao wote mikononi mwao. **45** Hakuna hata mojawapo ya ahadi nzuri ya Bwana kwa nyumba ya Israeli ambayo haikutimia; kila moja ilitimia.

22 Ndipo Yoshua akawaita Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilalii la Manase, **2** naye akawaambia, "Mmeshafanya yale yote Mose mtumishi wa Bwana aliyo au amur, nanyi mmenitii kwa kila jambo nililowaamuru. **3** Kwa muda mrefu sasa, hadi siku hii ya leo, hamkuwaacha ndugu zenu, bali ninyi mmetimiza ile kazi Bwana Mungu wenu aliywapa. **4** Sasa kwa kuwa Bwana Mungu wenu amewapa ndugu zenu pumziko kama alivyo ahidi, rudini nyumbani

mwenu katika nchi ile ambayo Mose mtumishi wa Bwana aliwapa ng'ambo ya Yordani. **5** Lakini mwe koo za Israeli, wakisema: **22** "Yeye Mwenye Nguvu, waangalifu sana kushika amri na sheria zile Mose mtumishi wa Bwana alizowapa: yaani kumpenda Bwana Mungu wenu na kuenenda katika njia zake zote, kutii amri zake, kushikamana naye kwa uthabiti na kumtumikia kwa moyo wenu wote na roho yenu na kumtumikia kwa moyo wenu wote na roho yenu yote." **6** Ndipo Yoshua akawabariki na kuwaaga waende zao, nao wakaenda nyumbani mwao. **7** (Kwa nusu ya kabilia la Manase Mose alikuwa amewapa eneo katika Bashani na ile nusu nyingine ya hilo kabilia Yoshua aliwapa eneo upande wa magharibi ya Yordani pamoja na ndugu zao). Yoshua alipowaaga waende zao Israel? **25** Bwana ameifanya Yordani kuwa mpaka kat niyumbani, aliwabariki, **8** akisema, "Rudini nyumbani yetu na ninyi, ninyi Wareuben na Wagadi! Hamna mwenu na utajiri wenu mwungi, yaani makundi makubwa ya mifugo, mkiwa na fedha, dhabatu, shaba na chuma, pia wingi wa nguo, nanyi mkagawane na ndugu zenu hizo nyara zilizotoka kwa adui zenu." **9** Kwa hiyo Wareuben, Wagadi na hiyo nusu ya kabilia la Manase wakawaacha Waisraeli huko Shilo katika nchi ya Kanaani ili kurudi Gileadi, nchi yao wenye waliyoipata sawasawa na agizo la Bwana kuititia Mose. **10** Walipofika Gelilothi karibu na Yordani, katika nchi ya Kanaani, Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase wakajenga madhababu ya fahari kubwa huko kando ya Yordani. **11** Waisraeli wengine waliposikia kwenye upande wa Israeli, **12** kusanyiko lote la Israeli wakakusanyika huko Shilo ili wakapigane vita dhidi yao. **13** Kwa hiyo Waisraeli wengine wakamtuma Finehasi mwana wa kuhani Eleazari katika nchi ya Gileadi, kwa Wareuben, Wagadi na hiyo nusu ya kabilia la Manase. **14** Wakatuma pamoja naye watu kumi ambao ni viongozi, mmoja kwa kila kabilia la Israeli, kila mmoja aliyekuwa kiongozi katika mgawanyiko wa jamaa mionganoni mwa koo za Israeli. **15** Walipofika kila mmoja aliyejua kiongozi katika mgawanyiko wa Israeli jinsi hii? Mmewezaje kumwachaa Bwana na nusu ya kabilia la Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase, wakawaambaa: **16** "Kusanyiko lote la Bwana wa Israeli jinsi hii?" Mmewezaje kuacha kumwamini Mungu wa Israeli jinsi hii? **17** Je, dhambi ya Peori haikutosh? Hata ingawa Bwana leo, kesho atalikasirikia kusanyiko lote la Israeli. **18** Kama nchi mnayomiliki imenajisika, vukeni mje katika nchi ya Bwana, mahali Maskani ya Bwana ilipo, nanyi mkajitwalie sehemu mionganoni mwetu, lakini msije mkaasi dhidi ya Bwana wala dhidi yetu sisi kwa kujijengea madhababu, zaidi ya madhababu ya Bwana Mungu wetu. **20** Wakati Akani mwana wa Zera alipokosa uaminifu kwa vitu vilivyweweka wakfu, je, ghadhabu haikulipata kusanyiko lote la Israeli? Hakuwa yeye peke yake aliyejufa kwa ajili ya dhambi yake." **21** Ndipo Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase walipowajibu viongozi wa Mungu, Bwana! Yeye Mwenye Nguvu, Mungu, Bwana! Yeye anajua! Israeli na wajue! Kama huu umekuwa ni uasi au kukosa utii kwa Bwana, msituache hai siku hii ya leo. **23** Kama tumejjengea madhababu yetu wenye ili kumwacha Bwana na kutoa sadaka za kuteketezwa na sadaka za nafaka, au kutoa sadaka za amani juu yake, Bwana mwenye na atupatilize leo. **24** "Sivyo! Tulifanya hivyo kwa hofu kwamba siku zijazo wazao wenu wanaweza wakawaambia wazao wetu, 'Mna uhusiano gani na Bwana, Mungu wa Israel? **25** Bwana ameifanya Yordani kuwa mpaka kat niyumbani, ninyi Wareuben na Wagadi! Hamna fungu kwa Bwana.' Kwa hiyo wazao wenu wanaweza wakawasababisha wazao wetu wakaacha kumcha Bwana. **26** "Hii ndiyo sababu tulisema, 'Tujiweke tayari na tujenge madhababu, lakini si kwa ajili ya sadaka za Kwa hiyo Wareuben, Wagadi na hiyo nusu ya kabilia la Manase wakawaacha Waisraeli huko Shilo katika ushahidi kati yetu na ninyi na vizazi vijavyo, kwamba nchi ya Kanaani ili kurudi Gileadi, nchi yao wenye tutamwabudu Bwana katika mahali patakatifu pake waliyoipata sawasawa na agizo la Bwana kuititia Mose. **10** Walipofika Gelilothi karibu na Yordani, katika nchi ya Kanaani, Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase wakajenga madhababu ya fahari kubwa huko kando ya Yordani. **11** Waisraeli wengine waliposikia kwenye upande wa Israeli, **12** kusanyiko lote la Israeli wakakusanyika huko Shilo ili wakapigane vita dhidi yao. **13** Kwa hiyo Waisraeli wengine wakamtuma Finehasi mwana wa kuhani Eleazari, kila mmoja aliyejua kiongozi katika mgawanyiko wa Israeli jinsi hii? Mmewezaje kumwachaa Bwana na nusu ya kabilia la Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase, wakawaambaa: **16** "Kusanyiko lote la Bwana wa Israeli jinsi hii?" Mmewezaje kuacha kumwamini Mungu wa Israeli jinsi hii? **17** Je, dhambi ya Peori haikutosh? Hata ingawa Bwana leo, kesho atalikasirikia kusanyiko lote la Israeli. **18** Kama nchi mnayomiliki imenajisika, vukeni mje katika nchi ya Bwana, mahali Maskani ya Bwana ilipo, nanyi mkajitwalie sehemu mionganoni mwetu, lakini msije mkaasi dhidi ya Bwana wala dhidi yetu sisi kwa kujijengea madhababu, zaidi ya madhababu ya Bwana Mungu wetu. **20** Wakati Akani mwana wa Zera alipokosa uaminifu kwa vitu vilivyweweka wakfu, je, ghadhabu haikulipata kusanyiko lote la Israeli? Hakuwa yeye peke yake aliyejufa kwa ajili ya dhambi yake." **21** Ndipo Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase walipowajibu viongozi wa Mungu, Bwana! Yeye Mwenye Nguvu, Mungu, Bwana! Yeye anajua! Israeli na wajue! Kama huu umekuwa ni uasi au kukosa utii kwa Bwana, msituache hai siku hii ya leo. **23** Kama tumejjengea madhababu yetu wenye ili kumwacha Bwana na kutoa sadaka za kuteketezwa na sadaka za nafaka, au kutoa sadaka za amani juu yake, Bwana mwenye na atupatilize leo. **24** "Sivyo! Tulifanya hivyo kwa hofu kwamba siku zijazo wazao wenu wanaweza wakawaambia wazao wetu, 'Mna uhusiano gani na Bwana, Mungu wa Israel? **25** Bwana ameifanya Yordani kuwa mpaka kat niyumbani, ninyi Wareuben na Wagadi! Hamna fungu kwa Bwana.' Kwa hiyo wazao wenu wanaweza wakawasababisha wazao wetu wakaacha kumcha Bwana. **26** "Hii ndiyo sababu tulisema, 'Tujiweke tayari na tujenge madhababu, lakini si kwa ajili ya sadaka za Kwa hiyo Wareuben, Wagadi na hiyo nusu ya kabilia la Manase wakawaacha Waisraeli huko Shilo katika ushahidi kati yetu na ninyi na vizazi vijavyo, kwamba nchi ya Kanaani ili kurudi Gileadi, nchi yao wenye tutamwabudu Bwana katika mahali patakatifu pake waliyoipata sawasawa na agizo la Bwana kuititia Mose. **10** Walipofika Gelilothi karibu na Yordani, katika nchi ya Kanaani, Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase wakajenga madhababu ya fahari kubwa huko kando ya Yordani. **11** Waisraeli wengine waliposikia kwenye upande wa Israeli, **12** kusanyiko lote la Israeli wakakusanyika huko Shilo ili wakapigane vita dhidi yao. **13** Kwa hiyo Waisraeli wengine wakamtuma Finehasi mwana wa kuhani Eleazari, kila mmoja aliyejua kiongozi katika mgawanyiko wa Israeli jinsi hii? Mmewezaje kumwachaa Bwana na nusu ya kabilia la Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase, wakawaambaa: **16** "Kusanyiko lote la Bwana wa Israeli jinsi hii?" Mmewezaje kuacha kumwamini Mungu wa Israeli jinsi hii? **17** Je, dhambi ya Peori haikutosh? Hata ingawa Bwana leo, kesho atalikasirikia kusanyiko lote la Israeli. **18** Kama nchi mnayomiliki imenajisika, vukeni mje katika nchi ya Bwana, mahali Maskani ya Bwana ilipo, nanyi mkajitwalie sehemu mionganoni mwetu, lakini msije mkaasi dhidi ya Bwana wala dhidi yetu sisi kwa kujijengea madhababu, zaidi ya madhababu ya Bwana Mungu wetu. **20** Wakati Akani mwana wa Zera alipokosa uaminifu kwa vitu vilivyweweka wakfu, je, ghadhabu haikulipata kusanyiko lote la Israeli? Hakuwa yeye peke yake aliyejufa kwa ajili ya dhambi yake." **21** Ndipo Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase walipowajibu viongozi wa Mungu, Bwana! Yeye Mwenye Nguvu, Mungu, Bwana! Yeye anajua! Israeli na wajue! Kama huu umekuwa ni uasi au kukosa utii kwa Bwana, msituache hai siku hii ya leo. **23** Kama tumejjengea madhababu yetu wenye ili kumwacha Bwana na kutoa sadaka za kuteketezwa na sadaka za nafaka, au kutoa sadaka za amani juu yake, Bwana mwenye na atupatilize leo. **24** "Sivyo! Tulifanya hivyo kwa hofu kwamba siku zijazo wazao wenu wanaweza wakawaambia wazao wetu, 'Mna uhusiano gani na Bwana, Mungu wa Israel? **25** Bwana ameifanya Yordani kuwa mpaka kat niyumbani, ninyi Wareuben na Wagadi! Hamna fungu kwa Bwana.' Kwa hiyo wazao wenu wanaweza wakawasababisha wazao wetu wakaacha kumcha Bwana. **26** "Hii ndiyo sababu tulisema, 'Tujiweke tayari na tujenge madhababu, lakini si kwa ajili ya sadaka za Kwa hiyo Wareuben, Wagadi na hiyo nusu ya kabilia la Manase wakawaacha Waisraeli huko Shilo katika ushahidi kati yetu na ninyi na vizazi vijavyo, kwamba nchi ya Kanaani ili kurudi Gileadi, nchi yao wenye tutamwabudu Bwana katika mahali patakatifu pake waliyoipata sawasawa na agizo la Bwana kuititia Mose. **10** Walipofika Gelilothi karibu na Yordani, katika nchi ya Kanaani, Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase wakajenga madhababu ya fahari kubwa huko kando ya Yordani. **11** Waisraeli wengine waliposikia kwenye upande wa Israeli, **12** kusanyiko lote la Israeli wakakusanyika huko Shilo ili wakapigane vita dhidi yao. **13** Kwa hiyo Waisraeli wengine wakamtuma Finehasi mwana wa kuhani Eleazari, kila mmoja aliyejua kiongozi katika mgawanyiko wa Israeli jinsi hii? Mmewezaje kumwachaa Bwana na nusu ya kabilia la Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase, wakawaambaa: **16** "Kusanyiko lote la Bwana wa Israeli jinsi hii?" Mmewezaje kuacha kumwamini Mungu wa Israeli jinsi hii? **17** Je, dhambi ya Peori haikutosh? Hata ingawa Bwana leo, kesho atalikasirikia kusanyiko lote la Israeli. **18** Kama nchi mnayomiliki imenajisika, vukeni mje katika nchi ya Bwana, mahali Maskani ya Bwana ilipo, nanyi mkajitwalie sehemu mionganoni mwetu, lakini msije mkaasi dhidi ya Bwana wala dhidi yetu sisi kwa kujijengea madhababu, zaidi ya madhababu ya Bwana Mungu wetu. **20** Wakati Akani mwana wa Zera alipokosa uaminifu kwa vitu vilivyweweka wakfu, je, ghadhabu haikulipata kusanyiko lote la Israeli? Hakuwa yeye peke yake aliyejufa kwa ajili ya dhambi yake." **21** Ndipo Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase walipowajibu viongozi wa Mungu, Bwana! Yeye Mwenye Nguvu, Mungu, Bwana! Yeye anajua! Israeli na wajue! Kama huu umekuwa ni uasi au kukosa utii kwa Bwana, msituache hai siku hii ya leo. **23** Kama tumejjengea madhababu yetu wenye ili kumwacha Bwana na kutoa sadaka za kuteketezwa na sadaka za nafaka, au kutoa sadaka za amani juu yake, Bwana mwenye na atupatilize leo. **24** "Sivyo! Tulifanya hivyo kwa hofu kwamba siku zijazo wazao wenu wanaweza wakawaambia wazao wetu, 'Mna uhusiano gani na Bwana, Mungu wa Israel? **25** Bwana ameifanya Yordani kuwa mpaka kat niyumbani, ninyi Wareuben na Wagadi! Hamna fungu kwa Bwana.' Kwa hiyo wazao wenu wanaweza wakawasababisha wazao wetu wakaacha kumcha Bwana. **26** "Hii ndiyo sababu tulisema, 'Tujiweke tayari na tujenge madhababu, lakini si kwa ajili ya sadaka za Kwa hiyo Wareuben, Wagadi na hiyo nusu ya kabilia la Manase wakawaacha Waisraeli huko Shilo katika ushahidi kati yetu na ninyi na vizazi vijavyo, kwamba nchi ya Kanaani ili kurudi Gileadi, nchi yao wenye tutamwabudu Bwana katika mahali patakatifu pake waliyoipata sawasawa na agizo la Bwana kuititia Mose. **10** Walipofika Gelilothi karibu na Yordani, katika nchi ya Kanaani, Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase wakajenga madhababu ya fahari kubwa huko kando ya Yordani. **11** Waisraeli wengine waliposikia kwenye upande wa Israeli, **12** kusanyiko lote la Israeli wakakusanyika huko Shilo ili wakapigane vita dhidi yao. **13** Kwa hiyo Waisraeli wengine wakamtuma Finehasi mwana wa kuhani Eleazari, kila mmoja aliyejua kiongozi katika mgawanyiko wa Israeli jinsi hii? Mmewezaje kumwachaa Bwana na nusu ya kabilia la Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase, wakawaambaa: **16** "Kusanyiko lote la Bwana wa Israeli jinsi hii?" Mmewezaje kuacha kumwamini Mungu wa Israeli jinsi hii? **17** Je, dhambi ya Peori haikutosh? Hata ingawa Bwana leo, kesho atalikasirikia kusanyiko lote la Israeli. **18** Kama nchi mnayomiliki imenajisika, vukeni mje katika nchi ya Bwana, mahali Maskani ya Bwana ilipo, nanyi mkajitwalie sehemu mionganoni mwetu, lakini msije mkaasi dhidi ya Bwana wala dhidi yetu sisi kwa kujijengea madhababu, zaidi ya madhababu ya Bwana Mungu wetu. **20** Wakati Akani mwana wa Zera alipokosa uaminifu kwa vitu vilivyweweka wakfu, je, ghadhabu haikulipata kusanyiko lote la Israeli? Hakuwa yeye peke yake aliyejufa kwa ajili ya dhambi yake." **21** Ndipo Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase walipowajibu viongozi wa Mungu, Bwana! Yeye Mwenye Nguvu, Mungu, Bwana! Yeye anajua! Israeli na wajue! Kama huu umekuwa ni uasi au kukosa utii kwa Bwana, msituache hai siku hii ya leo. **23** Kama tumejjengea madhababu yetu wenye ili kumwacha Bwana na kutoa sadaka za kuteketezwa na sadaka za nafaka, au kutoa sadaka za amani juu yake, Bwana mwenye na atupatilize leo. **24** "Sivyo! Tulifanya hivyo kwa hofu kwamba siku zijazo wazao wenu wanaweza wakawaambia wazao wetu, 'Mna uhusiano gani na Bwana, Mungu wa Israel? **25** Bwana ameifanya Yordani kuwa mpaka kat niyumbani, ninyi Wareuben na Wagadi! Hamna fungu kwa Bwana.' Kwa hiyo wazao wenu wanaweza wakawasababisha wazao wetu wakaacha kumcha Bwana. **26** "Hii ndiyo sababu tulisema, 'Tujiweke tayari na tujenge madhababu, lakini si kwa ajili ya sadaka za Kwa hiyo Wareuben, Wagadi na hiyo nusu ya kabilia la Manase wakawaacha Waisraeli huko Shilo katika ushahidi kati yetu na ninyi na vizazi vijavyo, kwamba nchi ya Kanaani ili kurudi Gileadi, nchi yao wenye tutamwabudu Bwana katika mahali patakatifu pake waliyoipata sawasawa na agizo la Bwana kuititia Mose. **10** Walipofika Gelilothi karibu na Yordani, katika nchi ya Kanaani, Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase wakajenga madhababu ya fahari kubwa huko kando ya Yordani. **11** Waisraeli wengine waliposikia kwenye upande wa Israeli, **12** kusanyiko lote la Israeli wakakusanyika huko Shilo ili wakapigane vita dhidi yao. **13** Kwa hiyo Waisraeli wengine wakamtuma Finehasi mwana wa kuhani Eleazari, kila mmoja aliyejua kiongozi katika mgawanyiko wa Israeli jinsi hii? Mmewezaje kumwachaa Bwana na nusu ya kabilia la Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase, wakawaambaa: **16** "Kusanyiko lote la Bwana wa Israeli jinsi hii?" Mmewezaje kuacha kumwamini Mungu wa Israeli jinsi hii? **17** Je, dhambi ya Peori haikutosh? Hata ingawa Bwana leo, kesho atalikasirikia kusanyiko lote la Israeli. **18** Kama nchi mnayomiliki imenajisika, vukeni mje katika nchi ya Bwana, mahali Maskani ya Bwana ilipo, nanyi mkajitwalie sehemu mionganoni mwetu, lakini msije mkaasi dhidi ya Bwana wala dhidi yetu sisi kwa kujijengea madhababu, zaidi ya madhababu ya Bwana Mungu wetu. **20** Wakati Akani mwana wa Zera alipokosa uaminifu kwa vitu vilivyweweka wakfu, je, ghadhabu haikulipata kusanyiko lote la Israeli? Hakuwa yeye peke yake aliyejufa kwa ajili ya dhambi yake." **21** Ndipo Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilia la Manase walipowajibu viongozi wa Mungu, Bwana! Yeye Mwenye Nguvu, Mungu, Bwana! Yeye anajua! Israeli na wajue! Kama huu umekuwa ni uasi au kukosa utii kwa Bwana, msituache hai siku hii ya leo. **23** Baada ya muda mrefu kupita, naye Bwana akawa amewapa Israeli pumzikio mbele ya adui zao wote waliowazunguka, Yoshua, wakati huo akiwa mzee na umri ukiwa umeendelea sana, **2** akawaita

Israeli wote, wazee wao, viongozi, waamuzi na maaafisa Yoshua akawaambia: "Mimi ni mzee na umri wang'u umeendelea sana. **3** Ninyi wenye we mmeona kila kitu Bwana Mungu wenu, alichowatendea mataifa haya yote kwa ajili yenu. Ilikuwa ni Bwana Mungu wenu aliywapigania. **4** Kumbukeni jinsi niliviyowagawia kama urithi kwa makabila yenu nchi ya mataifa yaliyobaki, yaani mataifa niliyowashinda, kati ya Mto Yordani na Bahari kuu upande wa magharibi. **5** Bwana Mungu wenu mwenye we atawaondoa watoke mbele yenu. Atawafukuza mbele yenu, nanyi mtamiliki nchi yao, kama vile Bwana Mungu wenu alivyowaahidi. **6** "Kuweni hodari sana, kuweni waangalifu kutii yote yaliyoandikwa katika kitabu cha Sheria ya Mose, pasipo kugeuka upande wa kuume au kushoto. **7** Msishirikiane na mataifa yaliyobakia katikati yenu, wala msiombe kwa majina ya miungu yao au kuapa kwayo. Msitumikie wala kuisujudia. **8** Bali mtashikamana kwa uthabiti na Bwana, Mungu wenu, kama vile ambavyo mmeefanya mpaka sasa. **9** "Bwana amewafukuza mbele yenu mataifa makubwa na yenye nguvu, mpaka siku ya leo hakuna ye yeyote aliyezewa kusimama mbele yenu. **10** Mtu mnoja mionganii mwenu ana fukuza watu elfu, kwa kuwa Bwana Mungu wenu anapigania, kama alivyoahidi. **11** Kwa hiyo kuweni waangalifu sana kumpenda Bwana Mungu wenu. **12** "Lakini ikiwa mitageuka na kushikamana na mabaki ya mataifa haya yaliyosalia katikati yenu na kama mtaoana na kushirikiana nao, **13** basi mwe na hakika kuwa Bwana Mungu wenu hatawafukuza tena mataifa hayo mbele yenu. Badala yake, watakuwa tanzi na mitego kwenu, mijeledi migongoni mwenu, na miiba machoni mwenu, mpaka mwangamie kutoka nchi hii nzuri, ambayo Bwana Mungu wenu amewapa. **14** "Sasa mimi ninakaribia kwenda katika njia ya watu wote wa dunia. Mnajua kwa miyo yenu na roho zenu kwamba hakuna ahadi zozote njema Bwana Mungu wenu alizowaahidia, ambazo hazikutimia. Kila ahadi imetimizwa, hakuna hata moja ambayo haikutimia. **15** Lakini kama vile kila ahadi njema ya Bwana Mungu wenu imekuwa kweli, vivyo hiyo Bwana ataleta maovu yote kama alivo onya, mpaka awe amewaangamiza kutoka nchi hii nzuri aliyowapa. **16** Kama mkilivunja agano la Bwana Mungu wenu, ambalo aliaa amuru ninyi, mkaenda na kuitumikia miungu mingine na kuisujudia, hasira ya Bwana itawaka dhidi yenu, nanyi mtaangamia kutoka nchi nzuri aliyowapa ninyi."

nikamwongoza katika nchi yote ya Kanaani, nikampa wazao wengi. Nikampa Isaki, **4** naye Isaki nikampa Yakobo na Esau. Esau nikampa nchi ya vilima ya Seiri, lakini Yakobo pamoja na wanawe wakashuka Misri. **5** "Kisha nikawatuma Mose na Aroni, nami nikawapiga Wamisri kwa kile nilichokitenda huko, tena nikawatoa ninyi huko. **6** Nilipowatoa baba zenu Misri, milifika kwenye bahari, nao Wamisri wakawafuatia baba zenu kwa magari na wapanda farasi mpaka kwenye Bahari ya Shamu. **7** Lakini wakamlilia Bwana wakitaka msada, naye akaweka giza kati yenu na Wamisri, akaileta bahari juu yao ikawafunika. Ninyi miliona kwa macho yenu wenye we kile nilichowatendea Wamisri. Kisha mliishi jangwani kwa muda mrefu. **8** "Nikawaleta katika nchi ya Waamori amba waliishi mashariki mwa Yordani. Wakapigana nanyi, lakini nikawatua mikononi mwenu. Nikawaangamiza mbele yenu nanyi mkaimiliki nchi yao. **9** Wakati Balaki mwana wa Sipori, mfalme wa Moabu, alipojandaa kupigana dhidi ya Israeli, alimwita Balaamu mwana wa Beori apate kuwalaani. **10** Lakini sikumkubali Balaamu, kwa hiyo aliwabariki tena na tena, nami niliwaokoa toka mikononi mwake. **11** "Ndipo mlipovuka Yordani mkafika Yeriko. Raiya wa Yeriko wakapigana nanyi, kama walivyofanya Waamori, Waperizi, Wakanaani, Wahiti, Wagirgashi, Wahivi na Wayebusi, lakini niliwatia mikononi mwenu. **12** Nikatumwa manyigu mbele yenu, amba pia waliwfukuza mbele yenu, hao wafalme wawili wa Waamori. Siyo upanga au upinde wenu wenye we viliviyowapatia ushindi. **13** Hivyo nikawapa ninyi nchi ambayo hamkuitaabikia na miji ambayo hamkuijenga na mnaishi ndani yake na kula toka kwa mashamba ya mizabibu na mizeituni msioipanda." **14** "Sasa basi mcheni Bwana na kumtumikia kwa uaminifu wote. Itupeni mbali miungu ambayo baba zenu waliabudu huko ng'ambó ya Mto Frati na huko Misri, nanyi mtumikieni Bwana. **15** Lakini msipoona vyema kumtumikia Bwana, chagueni hivi leo mtakayemtumikia, kama ni miungu ile ambayo baba zenu waliutumikia ng'ambo Frati, au miungu ya Waamori, amba mnakaa katika nchi yao. Lakini mimi na nyumba yangu, tutamtumikia Bwana." **16** Ndipo hao watu wakajibu, "Hili jambo liwe mbali nasi la kumsahau Bwana na kuitumikia miungu mingine! **17** Bwana Mungu wetu mwenye we ndiye alituo sisi na baba zetu akatupandisha kutoka Misri, kutoka nchi ile ya utumwa, na kutenda zile ishara kubwa mbele ya macho yetu. Ndive aliyetulinda katika

24 Ndipo Yoshua akaita pamoja makabila yote ya Israeli huko Shekamu. Akawaita wazee, viengozie.

4 Israeli huko Shekemu. Akawaita wazee, viongozi, waamuzi na maafisa wa Israeli, nao wakaja mbele za Mungu. 2 Yoshua akawaambia watu wote, "Hili ndilo Bwana, Mungu wa Israeli, asemalo: 'Hapo zamani baba zenu, pamoja na Tera baba yake Abrahamu na Nahori, waliishi ng'ambo ya Mto nao waliabudu miungu mingine. 3 Lakini nilimwondoa baba yenu Abrahamu kutoka nchi hiyo ng'ambo ya Mto, nami

nikamwongoza katika nchi yote ya Kanaani, nikampa wazao wengi. Nikampa Isaki, **4** naye Isaki nikampa Yakobo na Esau. Esau nikampa nchi ya vilima ya Seiri, lakini Yakobo pamoja na wanawе wakashuka Misri. **5** “Kisha nikawatuma Mose na Aroni, nami nikawapiga Wamisri kwa kile nilichokitenda huko, tena nikawatoa ninyi huko. **6** Nilipowatoa baba zenu Misri, mlifika kwenye bahari, nao Wamisri wakawafuatia baba zenu kwa magari na wapanda farasi mpaka kwenye Bahari ya Shamu. **7** Lakini wakamlilia Bwana wakitaka msaada, naye akaweka giza kati yenu na Wamisri, akaileta bahari juu yao ikawafunika. Ninyi mliona kwa macho yenu wenyewe kile nilichowatendea Wamisri. Kisha mliishi jangwani kwa muda mrefu. **8** “Nikawaleta katika nchi ya Waamori ambaو waliishi mashariki mwa Yordani. Wakapigana nanyi, lakini nikawatua mikononi mwenu. Nikawaangamiza mbele yenu nanyi mkaimiliki nchi yao. **9** Wataki Balaki mwana wa Sipori, mfalme wa Moabu, alipojiandaa kupigana dhidi ya Israeli, alimwita Balaamu mwana wa Beori apate kuwalaani. **10** Lakini sikumkubali Balaamu, kwa hiyo aliwabariki tena na tena, nami niliwaokoa toka mkononi mwake. **11** “Ndipo mlipovuka Yordani mkafika Yeriko. Raiya wa Yeriko wakapigana nanyi, kama walivyofanya Waamori, Waperizi, Wakanaani, Wahiti, Wagirgashi, Wahivi na Wayebusi, lakini niliwatia mikononi mwenu. **12** Nikatuma manyigu mbele yenu, ambaو pia waliwafukuza mbele yenu, hao wafalme wawili wa Waamori. Siyo upanga au upinde wenu wenyewe viliviyowapatia ushindi. **13** Hivyo nikawapa ninyi nchi ambayo hamkuitaabikia na mijи ambayo hamkuijenga na mnaishi ndani yake na kula toka kwa mashamba ya mizabu na mizeituni msijoipanda.” **14** “Sasa basi mcheni Bwana na kumtumikia kwa uaminifu wote. Itupeni mbali miungu ambayo baba zenu waliabudu huko ng’ambo ya Mto Frati na huko Misri, nanyi mtumukiensi Bwana. **15** Lakini msipoona vyema kumtumikia Bwana, chagueni hivi leo mtakayemtumikia, kama ni miungu ile ambayo baba zenu waliitumikia ng’ambo Frati, au miungu ya Waamori, ambaو mnakaa katika nchi yao. Lakini mimi na nyumba yangu, tutamtumikia Bwana.” **16** Ndipo hao watu wakajibu, “Hili jambo liwe mbali nasi la kumsahau Bwana na kuitumikia miungu mingine! **17** Bwana Mungu wetu mwenyewe ndiye alitutoa sisi na baba zetu akatupandisha kutoka Misri, kutoka nchi ile ya utumwa, na kutenda zile ishara kubwa mbele ya macho yetu. Ndiye aliyetulinda katika safari yetu yote na kutohana na mataifa yote ambayo tulipita katikati yao. **18** Bwana akayaafukuza mbele yetu mataifa yote pamoja na Waamori, walioishi katika nchi hii. Hivyo sisi nasi tutamtumikia Bwana kwa kuwa ye ye ndiye Mungu wetu.” **19** Yoshua akawaambia watu, “Hamwezi kumtumikia Bwana. Yeye ni Mungu Mtakatifu, ni Mungu mwénye wivu. Hatasamele usi wenu na dhambi zenu. **20** Ikiwa mkimwachaa Bwana na kuitumikia miungu migeni, atageuka na kuwaateenii maafa na kuwaangamiza, baada ya kuwa

mwema kwenu.” **21** Lakini watu wakamwambia Yoshua, “Sivyo! Sisi tutamtumikia Bwana.” **22** Ndipo Yoshua akawaambia, “Ninyi mmekuwa mashahidi juu yenu wenyewe kuwa mmechagua kumtumikia Bwana.” Nao wakajibu, “Ndiyo, tu mashahidi.” **23** Yoshua akawaambia, “Sasa basi, itupeni mbali hiyo miungu migeni iliyo katikati yenu, nanyi mtoleeni Bwana, Mungu wa Israeli, mioyo yenu.” **24** Nao watu wakamwambia Yoshua, “Tutamtumikia Bwana Mungu wetu na kumtii ye.” **25** Siku ile Yoshua akafanya agano kwa ajili ya watu na hapo Shekemu ndipo alipowaandikia amri na sheria. **26** Naye Yoshua akayaandika mambo haya katika Kitabu cha Sheria ya Mungu. Ndipo akalitwaa jiwe kubwa, akalisimamisha huko chini ya mwalonni, karibu na mahali patakatifu pa Bwana. **27** Yoshua akawaambia watu wote, “Angalieni! Jiwe hili litakuwa shahidi juu yetu. Limesikia maneno yote Bwana aliyoatumibia. Litakuwa shahidi juu yenu kama mtakuwa waongo kwa Mungu wenu.” **28** Basi Yoshua akawatuma watu kila mmoja aende katika urithi wake mwenyewe. **29** Baada ya mambo haya, Yoshua mwana wa Nuni, mtumishi wa Bwana akafa akiwa na umri wa miaka mia moja na kumi. **30** Nao wakamzika katika nchi ya urithi wake, huko Timnath-Sera katika nchi ya vilima ya Efraimu, kaskazini ya Mlima wa Gaashi. **31** Israeli wakamtumikia Bwana siku zote za maisha ya Yoshua, na za hao wazee walioishi baada ya Yoshua kufa, ambao waliona kila kitu Bwana alichowatendea Israeli. **32** Nayo ile mifupa ya Yosefu, ambayo Waisraeli waliipandisha kutoka huko Misri, wakaizika huko Shekemu kwenye eneo, ambalo Yakobo alilinunua kwa wana wa Hamori baba yake Shekemu, kwa vipande mia vya fedha. Eneo hili likawa ni urithi wa uzao wa Yosefu. **33** Naye Eleazar mwana wa Aroni akafariki akazikwa huko Gibe, mlima aliokuwa amepewa mtoto wake Finehasi, kwenye nchi ya vilima ya Efraimu.

Waamuzi

1 Baada ya kifo cha Yoshua, Waisraeli wakamuuliza Bwana, "Ni nani atakayetangulia kupanda mbele yetu kwa ajili ya kupigana na Wakanaani?" **2** Bwana akajibu, "Yuda ndiyе atakayetangulia; nimewapa hiyo nchi mikononi mwao." **3** Ndipo watu wa Yuda wakawaambia Wasimeoni ndugu zao, "Pandeni pamoja nasi katika nchi tuliyopewa, ili tupate kupigana na Wakanaani. Sisi pia tutakwenda pamoja nanyi katika sehemu yenu mliyopewa." Basi Wasimeoni wakaenda pamoja nao. **4** Yuda aliposhambulia, Bwana akawatia Wakanaani na Waperizi mikononi mwao, nao wakawaua watu 10,000 huko Bezeki. **5** Huko ndiko walipomkuta huyo Adoni-Bezeki, nao wakapigana naye na kuwafanya Wakanaani na Waperizi wakimbie. **6** Adoni-Bezeki pia alikimbia, nao wakamfuata na kumkamata, wakamkata vidole vyake gumba vya mikono na vya miguu. **7** Ndipo Adoni-Bezeki akasema, "Nimewatendea wafalme sabini kama niliviotendewa na kuwalisha makombo ya chakula chini ya meza yangu. Sasa Mungu amenilipa haya, kama yale niliyowatendea." Wakamleta Yerusalem, naye akafa huko. **8** Watu wa Yuda wakashambulia pia Yerusalem na kuiteka. Wakaupiga mji kwa upanga na kuuchoma kwa moto. **9** Baada ya hayo, watu wa Yuda wakateremka kupigana na Wakanaani walioishi katika nchi ya vilima, yaani, Negebu na nchi chini ya vilima vya magharibi. **10** Yuda wakabiliana na Wakanaani walioishi Hebron (ambayo hapo kwanza iliitwa Kiriath-Arba) na kuwashinda Sheshai, Ahimani na Talmai. **11** Kutoka huko wakasonga mbele kukabiliana na watu walioishi Debiri (ambayo hapo kwanza iliitwa Kiriath-Seferi.) **12** Kalebu akasema, "Nitamwoza binti yangu Aksa kwa mtu atakayeweza kupigana na kuteka Kiriath-Seferi." **13** Basi Othnieli mwana wa Kenazi, ndugu mdogo wa huyo Kalebu, akawashinda, kwa hiyo Kalebu akamtoa binti yake Aksa akaolewa naye. **14** Siku moja Aksa alipokuja kwa Othnieli, alimsihi Othnieli amwombe baba yake, Kalebu, shamba. Aksa aliposhuka kutoka juu ya punda wake, Kalebu akamuuliza, "Je, wataka nikufanyie nini?" **15** Akajibu, "Naomba umifanyie jambo moja la hisani. Kwa kuwa umenipa ardhi huko Negebu, niye pia chemchemi za maji." Ndipo Kalebu akampa chemchemi za juu na za chini. **16** Wazao wa yule Mkeni, baba mkwe wa Mose, wakapanda pamoja na watu wa Yuda kutoka Mji wa Mitende, wakaenda kuishi mionganoni mwa watu wa jangwa ya Yuda huko Negebu karibu na mji wa Aradi. **17** Basi watu wa Yuda wakaenda na Wasimeoni ndugu zao kushambulia Wakanaani waishio Sefathi, nao wakauangamiza huo mji kabisa. Kwa hiyo huo mji ukaitwa Horma **18** Watu wa Yuda wakatwaa pia Gaza, Ashkeloni na Ekroni, kila mji na vijiji vyake vinavyouzunguka. **19** Bwana alikuwa pamoja na watu wa Yuda. Wakaimiliki nchi ya vilima, lakini hawakuweza kuwafukuza watu waliokaa katika hiyo tambarare, kwa sababu walikuwa na magari ya chuma. **20** Kama vile Mose alivyoahidi, Kalebu alipewa Hebron, naye akawafukuza wana watatu wa Anaki. **21** Hata hivyo, Wabenyamini walishindwa kuwafukuza Wayebusi, waliokuwa wanaishi Yerusalem; hivyo hadi leo Wayebusi huishi humo pamoja na Wabenyamini. **22** Basi nyumba ya Yosefu wakashambulia Betheli, naye Bwana alikuwa pamoja nao. **23** Walipotuma watu kwenda kupeleleza Betheli (ambao hapo kwanza uliitwa Luzu), **24** wale wapelelezi wakaona mtu anatoka mjini, nao wakamwambia, "Tuoneshe jinsi ya kuingia mjini nasi tutakutendea wema." **25** Hivyo akawaonyesha, nao wakaupiga mji kwa upanga lakini wakamhifadhi hai yule mtu na jamaa yake yote. **26** Yule mtu akaenda hadi nchi ya Wahiti, ambapo alijengwa mji na kuuита Luzu, ambao ndio jina lake hadi leo. **27** Lakini Manase hawakuwafukuza watu wa Beth-Shani na vijiji vyake, au watu wa Taanaki na vijiji vyake, au watu wa Dori na vijiji vyake, au watu wa Ibleam na vijiji vyake, au watu wa Megido na vijiji vyake, lakini Wakanaani waliazimu kuishi katika nchi ile. **28** Israeli walipopata nguvu, wakawatia Wakanaani katika kazi ya kulazimishwa, lakini kamwe hawakuwafukuza watoke kabisa. **29** Wala Efraimu hawakuwafukuza kabisa Wakanaani walioishi Gezeri, bali Wakanaani waliendelea kuishi humo mionganoni mwao. **30** Vivyo hivyo Zabuloni hawakuwafukuza Wakanaani walioishi huko Kitroni, wala walioishi Nahaloli, ambao walibaki mionganoni mwao; bali waliwatia katika kazi ya kulazimishwa. **31** Wala Asheri hawakuwafukuza wale walioishi huko Ako, Sidoni, Alabu, Akzibu, Helba, Afeki wala Rehobu **32** na kwa sababu ya jambo hili Waasherri wakaishi mionganoni mwa Wakanaani, wenyeji wa nchi. **33** Wala Naftali hawakuwafukuza wale walioishi Beth-Shemeshi wala wale walioishi Beth-Anathi; lakini Naftali nao pia wakaishi mionganoni mwa Wakanaani, wenyeji wa nchi, nao wale walioishi Beth-Shemeshi na Beth-Anathi wakawa watumishi wao katika kazi ya kulazimishwa. **34** Waamori wakawazulia Wadani kwenye nchi ya vilima, kwa maana hawakuwaacha washuke kuingia kwenye sehemu tambarare. **35** Waamori pia wakaendelea kukaa katika Mlima Heresi, katika Aiyaloni na Shaalbimu, lakini mkono wa nyumba ya Yosefu ukawalemea, nao wakashindwa hata wakalazimika kuingia katika kazi ya kulazimishwa. **36** Mpaka wa Waamori ulikuwa kuanzia Genge la Akrabimu, kuendelea hadi Sela na kuelekea juu.

2 Malaika wa Bwana akakwea kutoka Gilgali hadi Bokimu, naye akasema, "Niliwapandisha kutoka Misri na kuwaingiza katika nchi niliyoapa kuwapa baba zenu. Nikasema, 'Kamwe sitalivunja Agano langu nanyi. **2** Nanyi msifanye agano na watu wa nchi hii, bali mtazibomoa madhabahu yao.' Lakini ninyi hamkunitii mimi. Kwa nini mmeefanya jambo hili? **3** Sasa basi ninawaambia kuwa sitawafukuza watoke

katikati yenu ila watakuwa miiba kwenu, nao miungu yao itakuwa tanzi kwenu.” **4** Malaika wa Bwana hakuyaondoa mara moja kwa kuyatia mikononi mwa Joshua.

alipomaliza kusema mambo haya kwa Waisraeli wote, watu wakalia kwa sauti kuu. **5** Wakapaita mahali pale Bokimu. Nao wakamtolea Bwana sadaka. **6** Baada ya Yoshua kuwapa watu ruhusa waende zao, Waisraeli wakaenda kwenye urithi wao wenywewe ili kumiliki nchi yao. **7** Watu wakamtumikia Bwana siku zote za maisha ya Yoshua, na za hao wazee walioishi baada ya Yoshua kufa, waliokuwa wameona mambo makuu ambayo Bwana alikuwa ametenda kwa ajili ya Israeli. **8** Yoshua mwana wa Nuni, mtumishi wa Bwana, akafa akiwa na umri wa miaka 110. **9** Wakamzika katika nchi ya urithi wake, huko Timnath-Heresi katika nchi ya vilima ya Efraimu, kaskazini ya Mlima Gaashi. **10** Baada ya kizazi kile chote kukusanya pamoa na baba zao, kikainuka kizazi kingine baada yao ambacho hakikumjua Bwana, wala matendo yale aliyokuwa ametenda kwa ajili ya Waisraeli. **11** Kwa hiyo Waisraeli wakatenda maovu machoni pa Bwana na kuwatumikia Mabaali. **12** Wakamwacha Bwana, Mungu wa baba zao, aliyeokuwa amewatoa katika nchi ya Misri. Wakaifuata na kuiabudu miungu mbalimbali ya mataifa yanayowazunguka. Wakamkasirisha Bwana, **13** kwa sababu walimwacha na kutumikia Baali na Maashorethi. **14** Hivyo hasira ya Bwana ikawaka juu ya Israeli, naye akawatia mikononi mwa wavamizi waliowateka nyara. Akauwa katika mikono ya adui zao pande zote, hivyo hawakuweza tena kuwazuia adui zao. **15** Popote Israeli walipotoka kwenda kupigana, mfono wa Bwana ulikuwa kinyume nao ili kuwashinda, kama vile alivyokuwa amewaaopia. Nao wakawa katika taabu kubwa. **16** Ndipo Bwana akawainua waamuzi, ambao waliwaokoa katika mikono ya hao watu waliowashambulia. **17** Lakini hawakuwasikiliza hata waamuzi wao, bali walifanya uasherati kwa kuifuata miungu mingine na kuiabudu. Waligeuka mara na kuiacha njia ambayo baba zao waliiende, yaani, njia ya kutii amri za Bwana. **18** Kila mara Bwana alipowainilia mwamuzi, Bwana alikuwa pamoa na huyo mwamuzi, naye aliauokoa kutoka mikononi mwa adui zao kwa kipindi chote alichoishi yule mwamuzi. Kwa kuwa Bwana aliwhahurumia kwa sababu ya kilio chao cha huzuni kwa ajili ya wale waliokuwa wakiwatesa na kuwataabisha. **19** Lakini kila mara mwamuzi alipofariki, watu walirudia katika hali mbaya ya uovu zaidi kuliko baba zao, wakiifuata miungu mingine kuitumikia na kuiabudu. Walikataa kuacha matendo yao maovu na njia zao za ukaidi. **20** Kwa hiyo Bwana akawakasirikia sana Israeli na kusema, “Kwa kuwa taifa hili limevunja Agano lile nililofanya na baba zao na hawakunisikiliza, **21** mimi nami sitafukuza taifa lolote ambalo Yoshua aliliacha alipofariki. **22** Nitayatumia ili nipate kuwapima Israeli na kuona kama wataishika njia ya Bwana na kuenenda katika hiyo kama njia baba zao walivofanya.” **23** Bwana alikuwa ameyaacha hayo mataifa yabaki;

3 Haya ndio mataifa Bwana aliyoayaacha ili kuwajaribu Waisraeli wote ambao hawakuja vita vyoyote vya Kanaani **2** (alifanya hivi ili tu kuwfundisha wazao wa Waisraeli ambao hawakuwa wamejua vita hapo awali): **3** wafalme watano wa Wafiliisti, Wakanaani wote, Wasidoni, Wahivi waishio katika milima ya Lebanoni kuanzia Mlima wa Baal-Hermoni hadi Lebo-Hamathi. **4** Waliachwa ili kuwajaribu Waisraeli kuona kama wangetii amri za Bwana, alizokuwa amewapa baba zao kwa mkono wa Mose. **5** Waisraeli wakaishi mionganoni mwa Wakanaani, Wahiti, Waamori, Waperizi, Wahivi na Wayebusi. **6** Wakawaoa binti zao, nao wakawatoa binti zao waolewe na wana wa hayo mataifa, na kuitumikia miungu yao. **7** Waisraeli wakafanya maovu machoni pa Bwana, wakamsahau Bwana Mungu wao na kutumikia Mabaali na Maashera. **8** Hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya Israeli, hivyo akawauza na kuwatia mikononi mwa Kushan-Rishathaimu mfalme wa Aramu-Naharaimu ambaye Israeli walikuwa chini yake wakimtumikia kwa muda wa miaka minane. **9** Waisraeli walipomililia Bwana, ye ye akawainulia mwokozi, Othnieli mwana wa Kenazi, ndugu mdogo wa Kalebu, ambaye aliwaokoa. **10** Roho wa Bwana akaja juu yake, hivyo akawa mwamuzi wa Israeli, akaenda vitani. Bwana akamtia Kushan-Rishathaimu mfalme wa Aramu mikononi mwa Othnieli, naye akamshinda. **11** Hivyo nchi ikawa na amani kwa muda wa miaka arobaini, mpaka Othnieli mwana wa Kenazi alipofariki. **12** Waisraeli wakafanya maovu mbele za Bwana tena, kwa kuwa walifanya maovu hayo Bwana akamtia nguvu Egloni mfalme wa Moabu dhidi ya Israeli. **13** Egloni akawataka Waamoni na Waamaleki waungane naye, akaja kuishambulia Israeli, nao wakatwa Mji wa Mitende **14** Waisraeli wakawa chini ya Egloni mfalme wa Moabu kwa muda wa miaka kumi na minane. **15** Waisraeli wakamililia tena Bwana, naye akawapa mwokozi: Ehudi, mtu wa shoto, mwana wa Gera, Mbenyamini. Waisraeli wakatuma kwa Egloni mfalme wa Moabu ushuru kwa mkono wa Ehudi. **16** Basi Ehudi alikuwa ametengeneza upanga wenye ukatao kuwili, urefu wake ni kama dhiraa moja, akaufunga upanga huo ndani ya nguo yake kwenye paja lake la mkono wa kuume. **17** Akamkabidhi ushuru Egloni mfalme wa Moabu, ambaye alikuwa mtu mnene sana. **18** Baada ya Ehudi kumkabidhi ule ushuru, wale watu waliokuwa wameubeba huo ushuru aliwaruhusu waende zao. **19** Yeye mwenywewe akafuatana nao hadi kwenye sanamu ya kuchora kwenye mawe karibu na Gilgali, ndipo ye ye akarudi, akafika kwa Egloni na kusema, “Ee Mfalme, ninao ujumbe wa siri kwa ajili yako.” Mfalme akasema, “Nyamazeni kimya!” Nao wale waliomhudumia wote wakamwacha, wakatoka nje. **20** Ndipo Ehudi akamsogelea alipokuwa ameketi peke yake kwenye chumba cha juu cha

jumba lake la kifalme la majira ya kiangazi, na Kishoni na kumtia mikononi mwako.” **8** Baraka kusema, “Ninao ujumbe kutoka kwa Mungu kwa ajili akamwambia, “Ukienda pamoja nami nitakwenda, yako.” Mfalme alipokuwa anainuka kutoka kwenye lakini usipokwenda pamoja nami, sitakwenda.” **9** kiti chake, **21** Ehudi akaunyoosha mkono wake wa Debora akamwambia, “Hakika nitakwenda pamoja kushoto na kuufuta ule upanga aliokuwa ameufunga nawe, lakini njia unayoiendea haitakupa heshima kwenye paja lake la kulia, akamzungu Mfalme Egloni wewe, kwa kuwa Bwana atamtia Sisera mikononi mwa tumboni mwake. **22** Hata mpini nao ukazama tumboni pamoja na upanga wenyewe, nao upanga ukatoka mpaka Kedeshi, **10** mahali ambapo Baraka aliwaita mgongoni mwake. Ehudi hakuuchomoa huo upanga, Zabuloni na Naftali. Watu 10,000 wakamuuta Baraka, nayo mafuta yakashikamana juu ya upanga. **23** na Debora pia akaenda pamoja naye. **11** Basi Heberi, Ehudi akatoka nije barazani; akamfungia milango ya Mkeni, alikuwa amejitenga na Wakeni wengine, yaani, chumba cha juu na kuifunga kwa funguo. **24** Baada ya wazao wa Hobabu, mkwewe Mose, naye akapiga hema kuondoka, watumishi wakaja na kukuta milango ya lake karibu na ule mti mkubwa wa mwaloni ulioko chumba cha juu imefungwa kwa funguo. Wakasema, Saananimu, karibu na Kedeshi. **12** Sisera alipoambiwa “Bila shaka amejipumzisha kwenye chumba cha kuwa Baraka mwana wa Abinoamu alikuwa amepanda ndani cha nyumba yake ya majira ya kiangazi.” Mlima Tabori, **13** Sisera akakusanya pamoja magari **25** Wakangoja hata wakawa na fadhaa, basi wakati yake yote 600 ya chuma na watu wote waliokua hakufungua milango ya chumba, wakachukua funguo pamoja naye, kuanzia Haroshethi-Hagoyimu mpaka na kuifungua. Tazama wakaona bwana wao amelala Mto wa Kishoni. **14** Ndipo Debora akamwambia Baraka, sakafuni, amekufa. **26** Walipokuwa wangali wanangoja, “Nenda! Hii ndiyo siku ambayo Bwana amemtia Sisera Ehudi akatoroka, akapita hapo kwenye sanamu ya mikononi mwako. Je, Bwana hakukutangulia mbele kuchora kwenye mawe na kukimbilia Seira. **27** yako?” Hivyo Baraka akashuka kutoka Mlima Tabori, Alipofika huko, akapiga tarumbeta katika nchi ya vilima ya Efraim, nao Waisraeli wakateremka pamoja naye kutoka vilimani, yeeye akiwa anawaongoza. **28** Akawaagiza, “Nifuateni, kwa kuwa Bwana amewatia Moabu, adui zenu, mikononi mwenu.” Kwa hiyo wakateremka wakamuuta, wakavishika vivuko nya Yordani kuelekeea Moabu, wala hawakuacha mtu yeote kuvuka. **29** Wakati huo wakawaua Wamoabu watu waume wapatao 10,000 ambaa wote walikuwa wenyen nguvi na mashujaa; hakuna mtu yeote palikuwa na uhusiano wa kirafiki kati ya Yabini aliyetoroka. **30** Siku ile Moabu wakashindwa na Israeli, mfalme wa Hazori na ukoo wa Heberi, Mkeni. **18** Yaeli nayo nchi ikawa na amani kwa miaka themanini. **31** Baada ya Ehudi akaja Shamgari mwana wa Anathi, aliyewapiga Waflisti 600 kwa firbo iliyochongoka ya kuongozea ng’ombe. Naye pia akawaokoa Waisraeli.

4 Baada ya Ehudi kufa, Waisraeli wakafanya tena maovu machoni pa Bwana. **2** Hivyo Bwana akawatia mikononi mwa Yabini, mfalme wa Kanaani, aliyetawala huko Hazori. Jemadari wa jeshi lake alikuwa Sisera, aliyeshi huko Haroshethi-Hagoyimu **3** Kwa kuwa Sisera alikuwa na magari ya chuma yapatayo 900, naye alikuwa amewatesa Waisraeli kwa ukatili kwa muda wa miaka ishirini, Waisraeli wakamlilia Bwana wakaomba msaada. **4** Debora, nabii mwanamke, mkwewe Lapidothi, ndiye alikuwa anaamua Israeli wakati ule. **5** Debora alikuwa akiketi chini ya Mtende wa Debora uliokuwa kati ya Rama na Betheli katika nchi ya vilima ya Efraim, nao Waisraeli wakaja kwake ili awaamue. **6** Akatuma wamwite Baraka mwana wa Abinoamu kutoka Kedeshi huko Naftali na kumwambia, “Bwana, Mungu wa Israeli, anakuagiza: ‘Nenda, chukua wanaume 10,000 toka Naftali na Zabuloni, mwende Mlima Tabori. **7** Nitamshawishi Sisera, jemadari wa jeshi la Yabini, pamoja na magari yake na jeshi lake, hadi Mto lakini usipokwenda pamoja nami, sitakwenda.” **9** Debora akamwambia, “Hakika nitakwenda pamoja kushoto na kuufuta ule upanga aliokuwa ameufunga nawe, lakini njia unayoiendea haitakupa heshima wewe, kwa kuwa Bwana atamtia Sisera mikononi mwa tumboni mwake. **22** Hata mpini nao ukazama tumboni pamoja na upanga wenyewe, nao upanga ukatoka mpaka Kedeshi, **10** mahali ambapo Baraka aliwaita mgongoni mwake. Ehudi hakuuchomoa huo upanga, Zabuloni na Naftali. Watu 10,000 wakamuuta Baraka, nayo mafuta yakashikamana juu ya upanga. **23** na Debora pia akaenda pamoja naye. **11** Basi Heberi, Ehudi akatoka nije barazani; akamfungia milango ya Mkeni, alikuwa amejitenga na Wakeni wengine, yaani, chumba cha juu na kuifunga kwa funguo. **24** Baada ya wazao wa Hobabu, mkwewe Mose, naye akapiga hema kuondoka, watumishi wakaja na kukuta milango ya lake karibu na ule mti mkubwa wa mwaloni ulioko chumba cha juu imefungwa kwa funguo. Wakasema, Saananimu, karibu na Kedeshi. **12** Sisera alipoambiwa “Bila shaka amejipumzisha kwenye chumba cha kuwa Baraka mwana wa Abinoamu alikuwa amepanda ndani cha nyumba yake ya majira ya kiangazi.” Mlima Tabori, **13** Sisera akakusanya pamoja magari **25** Wakangoja hata wakawa na fadhaa, basi wakati yake yote 600 ya chuma na watu wote waliokua hakufungua milango ya chumba, wakachukua funguo pamoja naye, kuanzia Haroshethi-Hagoyimu mpaka na kuifungua. Tazama wakaona bwana wao amelala Mto wa Kishoni. **14** Ndipo Debora akamwambia Baraka, sakafuni, amekufa. **26** Walipokuwa wangali wanangoja, “Nenda! Hii ndiyo siku ambayo Bwana amemtia Sisera Ehudi akatoroka, akapita hapo kwenye sanamu ya mikononi mwako. Je, Bwana hakukutangulia mbele kuchora kwenye mawe na kukimbilia Seira. **27** yako?” Hivyo Baraka akashuka kutoka Mlima Tabori, Alipofika huko, akapiga tarumbeta katika nchi ya vilima ya Efraim, nao Waisraeli wakateremka pamoja naye kutoka vilimani, yeeye akiwa anawaongoza. **28** Akawaagiza, “Nifuateni, kwa kuwa Bwana amewatia Moabu, adui zenu, mikononi mwenu.” Kwa hiyo wakateremka wakamuuta, wakavishika vivuko nya Yordani kuelekeea Moabu, wala hawakuacha mtu yeote kuvuka. **29** Wakati huo wakawaua Wamoabu watu waume wapatao 10,000 ambaa wote walikuwa wenyen nguvi na mashujaa; hakuna mtu yeote palikuwa na uhusiano wa kirafiki kati ya Yabini aliyetoroka. **30** Siku ile Moabu wakashindwa na Israeli, mfalme wa Hazori na ukoo wa Heberi, Mkeni. **18** Yaeli nayo nchi ikawa na amani kwa miaka themanini. **31** Baada ya Ehudi akaja Shamgari mwana wa Anathi, aliyewapiga Waflisti 600 kwa firbo iliyochongoka ya kuongozea ng’ombe. Naye pia akawaokoa Waisraeli.

5 Ndipo Debora na Baraka mwana wa Abinoamu alaaniwe. Walaaniwe watu wake kwa uchungu, kwa wakaimba wimbo huu: **2** “Wakuu katika Israeli kuwa hawakuja kumsaidia Bwana, kumsaidia Bwana wanapoongoza, wakati watu wanapojoita kwa hiari yao wenye: mhimidini Bwana! **3** “Sikieni hili, enyi wanawake wote, mkewe Heberi, Mkeni, abarikiwe wafalme! Sikilizeni, enyi watawala! Nitamwimbia kuliko wanawake wote waishio kwenye mahema. Bwana, nitaimba; kwa wimbo nitamhimidi Bwana, **25** Aliomba maji, naye akampa maziwa; kwenye Mungu wa Israeli. **4** “Ee Bwana, ulipotoka katika bakuli la heshima akamletea maziwa mgando. **26** Seiri, ulipopita katika mashamba ya Edomu, nchi Akanyoosha mkono wake akashika kigingi cha hema, ilitetemeka, mbingu nazo zikamwaga, naam, mawingu mkono wake wa kuume ukashika nyundo ya fundi. yakamwaga maji. **5** Milima ilitetemeka mbele za Akampiga Sisera kwa nyundo, akamponda kichwa Bwana, hata ule wa Sinai, mbele za Bwana, Mungu chake, akamvunjavunja na kumtoboa paji lake la uso. wa Israeli. **6** “Katika siku za Shamgari mwana wa **27** Aliinama miguuni pa Yaeli, akaanguka; akalala Anathi, katika siku za Yaeli, barabara kuu hazikuwa hapo. Pale alipoinama miguuni pake, alianguka; na watu; wasafiri walipita njia za kando. **7** Mashujaa pale alipoinamia, ndipo alipoanguka, akiwa amekufa. walikoma katika Israeli, walikoma mpaka mimi, **28** “Kupitia dirishani mamaye Sisera alichungulia; Debora, nilipoinuka, nilipoinuka kama mama katika nyuma ya dirisha alilia, akasema, ‘Mbona gari lake Israeli. **8** Walipochagua miungu migeni, vita vilikuja linachelewa kufika? Mbona vishindo vya magari katika malango ya mji, hapakuonekana ngao wala yake vimechelewa?’ **29** Wanawake wenye busara mkuki mionganoni mwa mashujaa 40,000 katika Israeli. **9** Moyo wangu u pamoja na wakuu wa Israeli, pamoja moyoni mwake, **30** ‘Je, hawapati na kugawanya na wale wanaojitoa wenye: kwa hiari yao mionganoni nyara: msichana mmoja au wawili kwa kila mtu, mwa watu. Mhimidini Bwana! **10** “Nanyi mpandao mavazi ya rangi mbalimbali kwa Sisera kuwa nyara, punda weupe, mkiketi juu ya matandiko ya thamani, mavazi ya rangi mbalimbali yaliyotariziwa, mavazi nanyi mtembeao barabarani, fikirini **11** juu ya sauti za yaliyotariziwa vizuri kwa ajili ya shingo yangu: waimbaji mahali pa kunyweshea maji. Wanasmulua yote haya yakiwa nyara?’ **31** “Adui zako wote na matendo ya haki ya Bwana, matendo ya haki ya mashujaa wake katika Israeli. “Ndipo watu wa Bwana walipoteremka malangoni pa mji. **12** ‘Amka, amka! Debora! Amka, amka, uimbe! Ee Baraka! Inuka, chukua mateka wako uliowateka, ee mwana wa Abinoamu.’ **13** “Ndipo mabaki ya watu wakashuka dhidi ya wenye nguvu, watu wa Bwana, wakashuka dhidi ya mashujaa wenye nguvu. **14** Kutoka Efraimu wakaja watu, ambao chimbuko lao ni Amaleki; Benyaminii akiwa mionganoni mwa watu waliokufuata. Kutoka Makiri wakashuka viongozi, na kutoka Zaboloni wale washikao firimo ya jemadari. **15** Wakuu wa Isakari walikuwa pamoja na Debora; naam, Isakari alikuwa pamoja na Baraka, wakija nyuma yake kwa mbio wakielekeba bondeni. Katika jamaa za Reubenii, palikuwa na kujihoji kukubwa moyoni. **16** Kwa nini ulikaa katikati ya mazizi ya kondoo kusikiliza sauti ya filimbi zinazoita makundi? Kwa jamaa za Reubenii, palikuwa na kujihoji kukubwa moyoni. **17** Gileadi alikaa ng’ambo ya Yordanii. Naye Dani, kwa nini alikaa kwenye merikebu siku nyingi? Asheri alikaa kwa utulivu ufuoni mwa bahari, akikaa kwenye ghuba zake ndogo. **18** Watu wa Zaboloni walihatarisha maisha yao, vilevile nao watu wa Naftali. **19** “Wafalme walikuja na kufanya vita; wafalme wa Kanaani walipigana huko Taanaki karibu na maji ya Megido, lakini hawakuchukua fedha wala nyara. **20** Kutoka mbinguni nyota zilipigana, nyota kutoka njia zake zilipigana na Sisera. **21** Mto wa Kishoni uliwasomba, tle mto wa zamani, mto wa Kishoni. Songa mbele, ee nafsi yangu, kwa ujasiri! **22** Ndipo kwato za farasi zikafanya mshindo: farasi wake wenye nguvu huenda mbio kwa kurukuruka. **23** Malaika wa Bwana akasema, ‘Merozi **6** Waisraeli wakafanya tena yaliyo maovu mbele za Bwana, naye kwa miaka saba Bwana akawatia mikononi mwa Wamidiani. **2** Mkono wa Midiani ukawa na nguvu dhidi ya Israeli na kwa ajili ya Wamidiani, Waisraeli wakajitengenezea mahali pa kujificha milimani, kwenye mapango na ngome. **3** Kila wakati Waisraeli walipopanda mazao mashambani, Wamidiani, Waamaleki na mataifa mengine ya mashariki walivamia nchi yao. **4** Wakapiga kambi katika mashamba yao na kuharibu mazao ya nchi yote hadi kufikia Gaza, wala hawakuacha kiumbe chocotte kilicho hai kwa Waisraeli, iwe kondoo au ng’ombe au punda. **5** Walipanda na mifugo yao na mahema yao, mfano wa makundi ya nzige. Ilikuwa haiwezekani kuwahesabu watu na ngamia zao; wakavamia nchi ili kuiharibu. **6** Waisraeli wakafanya kuwa maskini sana na Wamidiani, hata Israeli wakamlilia Bwana kuomba msaada. **7** Waisraeli walipomilia Bwana kwa sababu ya Wamidiani, **8** Bwana akawapelekea nabii, ambaye aliwambia, “Hili ndilo Bwana, Mungu wa Israeli, asemalo: Niliwapandisha mtoke Misri, toka nchi ya utumwa. **9** Nikawayakua kutoka mikononi mwa Wamisi ni kutoka mikononi mwa watesi wenu wote. Nikawafukuza watoke mbele yenii nami nikawapa ninyi nchi yao. **10** Nikawaambia, ‘Mimi ndimi Bwana Mungu wenu; msiaabudu miungu ya Waamori, ambayo mnakaa katika nchi yaol’ Lakini ninyi hamuktii sauti yangu.’ **11** Malaika wa Bwana akaja akaketi chini ya mti wa mwaloni huko Ofra, ambayo ulikuwa mali

ya Yoashi, Mwabiezeri, ambako Gideoni mwanawе yake na watu wa mji, akafanya haya usiku badala alikuwa akipepeta ngano penye shinikizo la kukamulia ya mchana. **28** Watu wa mji walipoamka asubuhi, zabibu, ili kuificha Wamidiani wasiione. **12** Malaika wa Bwana alipomtokea Gideoni, akamwambia, “Bwana ya Ashera iliyokuwa karibu nayo imekatwakatwa yu pamoja nawe, Ewe shujaa mwenye nguvu.” **13** na yule ng’ombe wa pili ametolewa sadaka juu ya Gideoni akajibu, “Ee Bwana wangu, kama Bwana yu nati aliyetenda mambo haya?” Walipochunguza kwa Yako wapi basi yale matendo yake makuu baba zetu makinii, wakaambiba, “Ni Gideoni mwana wa Yoashi, walijotusimulia juu yake waliposema, ‘Je, Bwana ndiye alitenda hivi.’” **30** Watu wa mji wakamwambia hakutupandisha kutoka Misri? Lakini sasa Bwana Yoashi, “Mlete mwanao hapa. Ni lazima afe, kwa ametuacha na kututia katika mkono wa Midiani.” **14** sababu amebomoa madhabahu ya Baali na kukatakata Bwana akamgeukia na kusema “Enenda kwa uwezo nguzo ya Ashera iliyokuwa karibu nayo.” **31** Lakini wako huu, ukawaokoe Israeli kutoka mikononi mwa Yoashi akaumbia ule umati uliokuwa umezunguka Wamidiani. Je, si mimi ninayekutuma wewe?” **15** ukiwa kinyume naye, “Je, ninyi mtamtete Baali? Gideoni akaauliza, “Ee Bwana wangu, nitawezaje Mnajaribu kumwoko? Yeyote mwene kumpigania kuwaokoa Israeli? Uko wangu ndio dhaifu kuliko zote katika Manase, nami ndiye mdogo wa wote katika kuwaokoa Israeli? Kama Baali ni mungu atauawa kufikia kesho asubuhi! Kama Baali ni kweli, anaweza kujitetea mwenyewe wakati mtu jamaa yangu.” **16** Bwana akajibu, “Nitakuwa pamoja anapobomoa madhabahu yake.” **32** Basi siku ile nawe, nawe utawapiga Wamidiani kana kwamba wakamwita Gideoni “Yerub-Baali,” yaani, “Baali na walikuwa ni mtu mmoja.” **17** Gideoni akajibu, “Kama ashindane naye,” kwa sababu alibomoa madhabahu basi nimepata kibali machoni pako, nipe ishara yake. **33** Basi Wamidiani wote, Waamaleki na mataifa kuonesha kweli kwamba ni wewe unayesema nami. mengine ya mashariki wakaunganisha majeshi yao, **18** Tafadhalii ninakuomba usiondoke hapa mpaka wakavuka ng’ambo ya Yordani na kupiga kambi katika nitakaporudi na kukuletea sadaka yangu na kuiweka Bonde la Yezreeli. **34** Ndipo Roho wa Bwana akamjia mbele yako.” Naye Bwana akamwambia, “Nitangoja Gideoni, akafiga tarumbeta, akiwaita Waabieizeri mpaka utakaporudi.” **19** Gideoni akaingia ndani ya ili wamfuate. **35** Akatumwa wajumbe waende katika nyumba yake na kuandaan mwana-mbuzi pamoja Manase yote, akiwataka wachukue silaha na pia na kuoka mikate isiyotiwa chachu kutokana na efa kati Asheri, Zabuloni na Naftali, nao wakakwea moja ya unga. Akaweka nyama kwenye kikapu na mchuzi kwenye chungu, akamletea huyo malaika ili kukutana nao. **36** Gideoni akamwambia Mungu, hapo nje chini ya mti wa mwaloni na kumpa. **20** kama ulivyoahidi: **37** tazama, nitaweka ngozi ya Malaika wa Mungu akamwambia, “Itwae nyama na kondo kwenye kiwanja cha kupuria nafaka, na kama mikate isiyotiwa chachu, uviweke juu ya mwamba utakuwepo umande juu ya ngozi tu, nayo ardhi yote huu na umimine huo mchuzi juu yake.” Gideoni ikiwa kavu, ndipo nitakapojuwa kuwa utaokoa Israeli akafanya hivyo. **21** Malaika wa Bwana akainyosha kwa mfono wangu, kama ulivyo sema.” **38** Hivyo fimbo iliyokuwa mkononi mwake, ncha yake ikagusa ndivyo iliyotokea. Gideoni akaamka asubuhi na ile nyama na ile mikate isiyotiwa chachu, nao moto mapema kesho yake, akaikamua ile ngozi, umande ukatoka kwenye mwamba ukateketeza ile nyama ukatoka, maji ya kujaa bakuli. **39** Kisha Gideoni na ile mikate. Malaika wa Bwana akatoweka kutoka machoni pake. **22** Gideoni alipotambua kuwa ni nifanye ombi moja lingine. Niruhusu nifanye jaribio malaika wa Bwana, akafiga kelele kwa mshangao, jingine moja kwa ngozi hii. Wakati huu uifanye ngozi akasema, “Ole wangu, Bwana Mwenyezi! Kwa kuwa hii kavu na ardhi yote ifunike na umande.” **40** Usiku nimemwona malaika wa Bwana uso kwa uso!” **23** ule Mungu akafanya hivyo. Ngozi ile ilikuwa kavu, Lakini Bwana akamwambia, “Amani iwe kwako! nayo ardhi yote ikafunkwa na umande.

Usiogope. Hutakufa.” **24** Hivyo Gideoni akamjengea Bwana madhabahu mahali pale na kupaita, Yehova-Shalom. Mpaka leo ingalipo imesimama huko Ofra ya Waabieizeri. **25** Usiku ule ule Bwana akamwambia, “Mchukue ng’ombe dume wa baba yako, yaani, yule wa pili mwene miaka saba, na ubomoe madhabahu ya Baali aliyo nayo baba yako, na ukaikate Ashera iliyokaribu nayo. **26** Kisha mjengee Bwana Mungu wako, madhabahu halisi, kwa taratibu zake, juu ya huu mwamba. Kwa kutumia kuni za hiyo nguzo ya Ashera uliyokatakata, mtoe sadaka huyo dume wa pili kuwa sadaka ya kuteketezwa.” **27** Basi Gideoni akawachukua watumishi wake kumi na kufanya kama Bwana aliyomwambia. Lakini kwa kuwa aliwaogopa jamaa

akamwambia Gideoni, "Idadi ya jeshi bado ni kubwa wapeleke chini katika maji nami nitawajaribu huko kwa ajili yako. Kama nikikuambia, 'Huyu atakwenda pamoja nawe,' yeze atakwenda; lakini kama nikisema, 'Huyu hatakwenda pamoja nawe,' yeze hatakwenda." 5 Hivyo Gideoni akalileta lile jeshi chini kwene magoti ili kunywa wakipeleka mikono yao vinywani mwa, waweke upande mwininge." 6 Idadi ya wale waloikunyuwa kwa kuramba ramba walikuwa 300, lakini wengine wote katika jeshi walipiga magoti ili kunywa. 7 Bwana akamwambia Gideoni, "Kwa hao watu 300 walioramba maji nitawaokoa ninyi, nami nitawatia Wamidiani mkononi mwako. Waache hao watu 8 Hivyo Gideoni akawaacha wale Waisraeli wengine kila mimoja aende kwene yake. Akabakia na wale 300, amba walichukua vyakula na tarumbeta za wale wenza. Basi kambi ya Wamidiani ilikuwa chini yake bondeni. 9 Usiku ule ule Bwana akamwambia Gideoni, "Ondoka, ushuke kambini, kwa kuwa nimeitia mkononi mwako. 10 Lakini kama unaogopa kushambulia, shuka kambini pamoja na mtumishi wako Pura, 11 nawe sikiliza wanayosema. Hatimaye, utatiwi moyo kushambulia kambi." Basi yeze na Pura mtumishi wake wakashuka na kufikia walini wa mbele wenyne silaha waloikuwa mle kambini. 12 Wamidiani, Waamaleki na mataifa mengine yote ya mashariki walikaa bondeni, nao walikuwa mfano wa nzige kwa wingi wao. Ngamia zao hazikuhesabika, wingi wao ulikuwa kama mchanga wa ufuoni mwa bahari. 13 Gideoni alifika wakati huo huo kukiwa na mtu mmoja aliyekuwa anamweleza mwenzake ndoto yake, akisema, "Niliota ndoto: Tazama mkate wa shayiri ulioviringana ulianguka katika kambi moja ya Wamidiani, ukaipiga na ikaanguka nao ukaipindua juu chini na hema ikaporomoka chini." 14 Rafiki yake akamjibu, "Habari hii si kitu kingine zaidi ya upanga wa Gideoni mwana wa Yoashi, Mwisraeli. Mungu amewatia Wamidiani na jeshi lote mkononi mwake." 15 Gideoni alipoisikia hiyo ndoto na tafsiri yake, akamwabudu Mungu. Akarudi kwenye kambi ya Israeli na kusema, "Inukeni! Bwana amelitia jeshi la Wamidiani mikononi mwenu." 16 Akawagawa wale watu 300 katika makundi matatu, akawakabidhi tarumbeta mikononi mwao wote na mitungi isiyokuwa na maji yenye mienge ndani yake. 17 Akawaambia, "Nitazameni, fanyeni kama nitakavyofanya, nitakapofika mwisho wa kambi mfanye kama nitakavyofanya. 18 Wakati mimi na wale walio pamoja nami wote, tutakapopiga tarumbeta zetu, ninyi nanyi pigeni tarumbeta pande zote za kambi na mpige kelele, msemee, 'Upanga wa Bwana na wa Gideoni.'" 19 Gideoni na wale watu 100 walioikuwa pamoja naye wakafika mwisho wa kambi usiku mwanzoni mwa zamu ya kati, mara tu walipokuwa

wamebadili zamu. Wakapiga zile tarumbeta zao na kuvunja ile mitungi iliyokuwa mikononi mwao. 20 Yale makundi matatu yakapiga tarumbeta na kama vile mbwa anywavyo, wale wote wapigao Wamidiani wote wakakimbia, huku wakipiga kelele. 21 Wakasimama kila upande mmoja wale wote wanywao maji kwa ulimi, mtu mahali pake kuizunguka kambi pande zote, magoti ili kunywa wakipeleka mikono yao vinywani 22 Walipozipiga zile tarumbeta 300, Bwana akafanya mwa, waweke upande mwininge." 23 Watu wa Israeli wakaitwa kutoka karibu na Tabathi. 24 Gideoni akatuma wajumbe katika nchi yote ya vilima nya Efraim akisema, "Teremkeni dhidi ya Naftali, Asheri na Manase, wakawafuatia Wamidiani. 25 Wakawakamata wakuu wawili wa Midiani, Oreb na Zeebu. Wakamuilia Orebu pale penye mwamba wa Orebu, na Zeebu wakamuilia penye shinikizo la kukamulia divai la Zeebu. Wakawafuatia Wamidiani na kuleta vichwa nya Orebu na Zeebu kwa Gideoni, huko ng'ambo ya Yordani." Hivyo watu wote wa Efraimu wakakutanika pamoja na kuzingira mto wa Yordani hadi Beth-Bara. 26 Wakawakamata wakuu hadi Beth-Bara na pia Yordani." Hivyo watu wote wa Efraimu wakakutanika pamoja na kuzingira mto wa Yordani hadi Beth-Bara. 27 Wakawakamata wakuu hadi Beth-Bara na pia Yordani." Hivyo watu wote wa Efraimu wakakutanika pamoja na kuzingira mto wa Yordani hadi Beth-Bara. 28 Basi Waefraimu wakamuuliza Gideoni, "Mbona mmetutenda hivi? Kwa nini hukutuita ulipokwenda kupigana na Wamidiani?" Wakawalaumu kwa ukali sana. 29 Gideoni akawajibu, "Nilichofanya mimi ni nini kulinganisha na kile ninyi mllichofanya? Je, kuoko masazo ya zabibu za Efraimu si bora kuliko mavuno kamili ya zabibu ya Abiezeri? 30 Mungu amewatia Orebu na Zeebu, hao viongozi wa Wamidiani, mikononi mwenu. Je, mimi niliweza kufanya nini kulinganisha na mllichofanya ninyi?" Aliposema hili, hasira yao dhidi yake ikatulia. 31 Gideoni akiwa pamoja na wale watu 300 waliofuatana naye, wakiwa wamechoka na wenyne njaa lakini bado wakiwafuatia, wakafika Yordani na kuuvuka. 32 Akawaambia watu wa Sukothi, "Tafadhalii lipatiensi jeshi langu mikate, kwa maana wamechoka, nami ningali ninawafuatia Zeba na Salmuna, wafalme wa Midiani." 33 Lakini maafisa wa Sukothi wakasema, "Je, mikono ya Zeba na Salmuna tayari mnayo sasa ili tuweze kulpatia jeshi lako mikate?" 34 Gideoni akajibu, "Kwa ajili ya hilo tu, Bwana atakapotawia Zeba na Salmuna mkononi mwangu, nitaichana nyama ya miili yenu kwenye miiba ya nyikani na kwenye michongoma." 35 Kutoka hapo alikwea mpaka Penieli na kutoa ombi lile lile, lakini nao watu wa Penieli wakamjibu kama watu wa Sukothi walivyokuwa wamenjibu. 36 Hivyo akawaambia watu wa Penieli, "Nitakaporudi baada ya kushinda, nitaubomoa mnara huu." 37 Wakati huu Zeba na Salmuna walikuwa Karkori wakiwa na jeshi lenye watu wapatao 15,000 wale wote walioikuwa wamesalia

wa mataifa ya mashariki, kwa kuwa watu wapatao 120,000 wenye panga walikuwa wameuawa. **11** Basi Gideoni akakwea kwa njia ya wasafiri mashariki ya Noba na Yogbeha na kulishambulia jeshi ambalo halikushuku lolote. **12** Zeba na Salmuna, hao wafalme wawili wa Midiani, wakakimbia lakini yeze Gideoni akawafuata na kuwakamata, akalishinda hilo jeshi lao lote. **13** Gideoni mwana wa Yoashi akarudi kutoka vitani kwa kupitia Mwinuko wa Heresi. **14** Yoashi baba yake huko Ofra ya Waabiezeri. **15** Mara Akamkamata kijana mmoja wa Sukothi na kumuuliza maswali, naye yule kijana akamwandikia majina ya maafisa sabini wa Sukothi, ambaa ni viongozi wa mji. **16** Ndipo Gideoni akaja na kuwaambia watu wa Sukothi, "Tazama, hapa wapo Zeba na Salmuna milionisimanga kwa ajili yao miksima, 'Je, mikono ya Zeba na Salmuna tarayi mnayo sasa ili tuweze kulipatia jeshi lako mikate?'" **17** Akawachukua hao viongozi wa mji na kuwafundisha watu wa Sukothi somo kwa kuwaadhibu kwa miiba na michongoma ya nyikani. **18** Pia akaubomoa mnara wa Peniel na kuwaaua watu wa mji. **19** Kisha akawauliza Zeba na Salmuna, "Ni watu wa aina gani mliowaua huko Tabor?" Wakajibu, "Ni watu kama wewe, kila mmoja wao akiwa na nafasi ya uana wa mfalme." **20** Gideoni akajibu, "Hao walikuwa ndugu zangu, wana wa mama yangu hasa. Hakika kama aishivyo Bwana, kama mngekuwa mmewaacha hai, mimi nisingewaua ninyi." **21** Akamgeukia Yetheri, mwanawee mzaliwa wa kwanza, akasema, "Wawe hawa!" Lakini Yetheri hakuufuta upanga wake, kwa sababu aliogopa, kwa kuwa alikuwa bado kijana mdogo tu. **22** Zeba na Salmuna wakasema, "Njoo ufanye hivyo wewe mwenyewe. 'Alivyo mtu, ndivyo zilivyo nguvu zake.'" Hivyo Gideoni akatoka mbele na kuwaa, naye akayaondoa mapambo kwenye shingo za ngamia zao. **23** Waisraeli wakamwambia Gideoni, "Ututawale, wewe, wanao na wana wa wana wako, kwa kuwa umetuokoa kutoka mikononi mwa Wamidiani." **24** Lakini Gideoni akaawaambia, "Mimi sitatawala juu yenu, wala wanangu hawatatawala juu yenu. Bwana ndiye atakayetawala juu yenu ninyi." **25** Naye akasema, "Ninalo ombi moja, kwamba kila mmoja wenu anipatie kipuli kutoka kwenye fungu lake la nyara." (Ilikuwa desturi ya Waishmaeli kuvaa vipuli vya dhahabu.) **26** Wakajibu, "Tutafurahi kuvitoto." Hivyo wakatanda vazi chini na kila mwanaume akatupia juu yake pete kutoka kwenye fungu lake la nyara. **27** Uzito wa pete za dhahabu alizoomba zilifika shekeli 1,700, bila kuhesabu mapambo mengine, pete za masikio na mavazi ya zambarau yaliyovaliwa na wafalme wa Midiani, au mikufu iliyokuwa kwenye shingo za ngamia zao. **28** Gideoni akatengeneza kisibau kwa kutumia ile dhahabu, ambacho alikiweka katika mji wake, yaani, Ofra. Waisraeli wote wakafanya uasherati kwa kukiabudu huko, nacho kikawa mtego kwa Gideoni na jamaa yake. **29** Hivyo Midiani ikashindwa mbele ya Israeli nayo haikuinua kichwa chake tena. Wakati wa siku

za uhai wa Gideoni, nchi ikafurahia amani miaka arobaini. **30** Yerub-Baali mwana wa Yoashi akarudi kwenda kuishi katika nyumba yake. **31** Alikuwa na wana sabini wa kwake mwenyewe, kwa kuwa alikuwa na wake wengi. **32** Suria wake, aliyekuwa anaishi huko Shekemu, pia alimzalia mwana, ambaye alimwita Abimeleki. **33** Gideoni mwana wa Yoashi akafa akiwa na umri mzuri wa uzee, na akazikwa katika kaburi la tu alipofariki Gideoni, Waisraeli wakarudia hali ya uovu na kufanya uasherati kwa kuabudu Mabaali. Wakamsimamisha Baal-Berithi kuwa mungu wao na **34** wala hawakumkumbuka Bwana Mungu wao, aliyeawooka kutoka mikononi mwa adui zao wote kutoka kila upande. **35** Pia wakashindwa kuitendea mema jamaa ya Yerub-Baali (yaani Gideoni) kwa ajili ya mambu yote mema aliyokuwa amefanya kwa ajili yao.

9 Siku moja Abimeleki mwana wa Yerub-Baali akaenda kwa ndugu ya mama yake huko Shekemu na kuwaambia yeye na ukoo wote wa mama yake, **2** "Waulizeni watu wote wa Shekemu, 'Lipi lililo bora kwenu: Kutawaliwa na wana wote sabini wa Yerub-Baali, au mtu mmoja peke yake?' Kumbukeni kwamba, mimi ni mfupu wenu nyama yenu hasa." **3** Ndugu za mama yake walipoweleza watu wote wa Shekemu, wakaeleka kumkubali Abimeleki, kwa kuwa walisema, "Yeye ni ndugu yetu." **4** Wakampa shekeli sabini za fedha kutoka hekalu la Baal-Berithi, naye Abimeleki akitumia kuajiri watu oyoo wasiojali, wakawa ndio wafuasi wake. **5** Akaenda nyumbani kwa baba yake huko Ofra, na juu ya jiwe moja wakawaua ndugu zake sabini, ambaa ni wana wa Yerub-Baali. Lakini Yothamu, mwana mdogo wa wote wa Yerub-Baali, akaokoka kwa kujificha. **6** Ndipo watu wote wa Shekemu na Beth-Milo wakakusanyika pamoja chini ya mti mkubwa wa mwaloni penye nguzo iliyoko Shekemu wakamvika Abimeleki taji kuwa mfalme. **7** Yothamu alipoambiwa hayo, akapanda juu ya kilele cha mlima Gerizimu, akawapazia sauti yake akawaambia, "Nisikilizeni enyi watu wa Shekemu, ili Mungu naye apate kuwasikiliza ninyi. **8** Siku moja miti ilitoka ili kwenda kujitawazia mfalme. Ikuambia mzeituni, 'Wewe uwe mfalme wetu.' **9** "Lakini mzeituni ukajibu, 'Je, niache kutoa mafuta yangu ambayo kwake miungu na wanadamu huheshimiwa, ili nikawe juu ya miti?'" **10** "Kisha miti ikuambia mti, 'Njoo na uwe mfalme wetu!'" **11** "Lakini mti ukajibu, 'Je, niache kutoa matunda yangu mazuri na matamu, ili niende nikawe juu ya miti?'" **12** "Ndipo miti ikuambia mzabibu, 'Njoo na uwe mfalme wetu!'" **13** "Lakini mzabibu ukajibu, 'Je, niache kutoa divai yangu inayofurahisha miungu na wanadamu ili nikawe juu ya miti?'" **14** "Mwishoni miti yote ikuambia mti wa miiba, 'Njoo na uwe mfalme wetu!'" **15** "Nao mti wa miiba ukajibu, 'Kama kweli mnataka niwe mfalme wenu, basi njoo ni mpati kupumzikia chini ya kivuli changu. Lakini kama sivyo, moto na

utoke kwenye mti wa miiba ukateketeze mirezi ya usiku na kujificha karibu na Shekemu wakiwa vikosi Lebanonil! **16** “Basi ikiwa mmetenda kwa uaminifu na vinne. **35** Basi Gaali mwana wa Ebedi alikuwa heshima kumfanya Abimeleki kuwa mfalme, na kama ametoka nje akawa amesimama katika ingilio la mmetendea vyema Yerub-Baali na jamaa yake kama mji wakati ule ule ambaa Abimeleki na watu wake ilivyostahili: **17** kwa kuwa baba yangu aliwapigania walipokuwa wanatoka sehemu zao za maficho. **36** ninyi na kuhatarisha nafsi yake na kuwaokoa ninyi Gaali alipowaona, akamwambia Zebuli, “Tazama, kutoka mikononi mwa Wamidiani **18** (lakini leo watu wanashuka kutoka kwenye vilele vya milima!) mmeasi dhidi ya jamaa ya baba yangu, na kuwaa Zebuli akajibu, “Wewe unaona vivuli vya milima wanawe sabini juu ya jiwe moja, nanyi mkamfanya kana kwamba ni watu.” **37** Lakini Gaali akasema Abimeleki mwana wa mwanamke mtumwa kuwa tena, “Tazama, watu wanashuka kutoka katikati mfalme juu ya Shekemu, kwa kuwa yeye ni ndugu ya nchi na kikosi kimoja kinakuja kutoka Taburyenu), **19** nanyi kama basi mmemtendea Yerub-Baali na jamaa yake kwa heshima na uaminifu, basi Ezeri na kikosi kingine kutoka upande wa Elon-Moenenimu.” **38** Ndipo Zebuli akamwambia, “Kuko Abimeleki na awe furaha yenu, nanyi mwe furaha wapi kujivuna kwako sasa, wewe uliyesema, ‘Huyo yake pia! **20** Lakini kama sivyo, moto na utoke kwa Abimeleki ni nani hata tumtumikie?’ Hawa si wale Abimeleki na uwateketeze, ninyi watu wa Shekemu na watu uliowadharau? Toka nje sasa ukapigane nao!” Beth-Milo, nao moto utoke kwenu, watu wa Shekemu **39** Basi Gaali akatoka akaongoza watu wa Shekemu na Beth-Milo umteketeze Abimeleki!” **21** Ndipo kupigana na Abimeleki. **40** Abimeleki akamfukuza, Yothamu akakimbia, akatoroka akaenda Beeri, akaishi watu wengi wakajeruhiwa katika kukimbia huko, njia huko, kwa sababu alimwogopa ndugu yake Abimeleki. **22** Baada ya Abimeleki kutawala Israeli kwa muda nzima hadi kwenye ingilio la lango. **41** Abimeleki **23** Mungu akaruhusu roho mbaya ndugu zake watoke Shekemu. **42** Kesho yake watu wa kati ya Abimeleki na watu wa Shekemu, nao watu wa Shekemu wakatoka wakaenda mashambani, Abimeleki Shekemu wakamtendea Abimeleki kwa hila. **24** Hili akaambiwa juu ya jambo hili. **43** Hivyo akawachukua lilitokea ili ule ukatili waliotendewa hao wana sabini watu wake, akawagawanya katika vikosi vitatu na wa Yerub-Baali upatilizwe, na damu yao iwe juu ya kuwaweka wavizao huko mashambani. Alipowaona Abimeleki ndugu yao aliywaua, na pia iwe juu ya watu wanatoka kwenda nje ya mji, akainuka dhidi watu wa Shekemu, ambaa walimsaidia kuua ndugu yao na kuwashambulia. **44** Abimeleki pamoja na zake. **25** Hivyo, kutokana na uadui juu yake watu wa Shekemu wakaweka watu wa kumvizia katika vilele vila vikawawahi wale waliokuwa mashambani na karibu nao, nayo haya yakaarifiwa kwa Abimeleki. **26** Basi Gaali mwana wa Ebedi akaenda pamoja na mashambulizi yake dhidi ya mji hadi awa ameuteka ndugu zake wakaingia Shekemu, nao watu wa huko na kuwaa watu wa huo mji. Kisha akauangamiza wakamtumainia yeye. **27** Wakaenda mashambani mji na kusambaza chumvi juu yake. **45** Siku hiyo nzima Abimeleki akazidisha miao kuvuna zabibu na kuzisindika hizo zabibu, jumbo hili watu wote katika mnara wa Shekemu, wakafanya sikukuu katika hekalu la mungu wao. **28** **47** Abimeleki aliposikia kuwa wamekusanyika huko, Gaali mwana wa Ebedi akasema, “Abimeleki ni nani, **48** yeye na watu wake wote wakakwea kwenye na Shekemu ni nani, hata tumtumikie? Je, yeye si **49** Basi watu hawa wangkuwa chini ya amri yangu! Basi mimi Salmoni. Abimeleki akachukua shoka, akakata mwana wa Yerub-Baali? Naye Zebuli si ndiye msaidizi baadhi ya matawi, ambayo aliyachukua mabegani. **50** wake? Basi watumikieni watu wa Hamori, babaye Akawaagiza wale watu waliokuwa pamoja naye kuwa, Shekemu. Kwa nini tumtumikie Abimeleki? **29** Laiti “Fanyeni kile mlichoona mimi nikifanya!” **51** Hata hivyo, ndani ya huo Abimeleki, ‘Ondoajeshi lako lote.’” **30** Zebuli aliyekuwa Watayakusanya hayo matawi juu ya ngome na kuitia Abimeleki, na kwa jeshi na kuuteka. **52** Abimeleki akaenda Thebesi na kuuzingira na watu wote katika mnara wa Shekemu, Ebedi, akakasirika sana. **31** Akatuma ujumbe uende kariibia watu 1,000 waume kwa wake, pia wakafa. **53** kwa Abimeleki kwa siri na kusema, “Gaali mwana Baadaye Abimeleki akaenda Thebesi na kuuzingira wa Ebedi na ndugu zake wamekuja Shekemu, na kwa jeshi na kuuteka. **54** Hata hivyo, ndani ya huo wanauchochea mji huu kinyume chako. **32** Sasa, mji kulikuwa na mnara imara, ambako watu wote basi, usiku huu wewe uondoke na watu wako ili mje wa mji wanaume na wanawake, watu wote wa mji, kuavizia mashambani. **33** Kisha asubuhi wakati walikimbilia ndani yake. Wakajifungia ndani yake wa kuchomoza jua, amka mapema na ujipange na kupanda juu ya paa la mnara. **55** Abimeleki dhidi ya huo mji. Wakati yeye na jeshi lililo pamoja akaja kwenye ule mnara na kuushambulia, lakini naye watakapotoka kukabiliana nanyi, mwaweeza alipokaribia kwenye ingilio la mnara ili kuuchoma kuwatendea kwa kadiri mnavoyeweza.” **34** Kwa hiyo kwa moto, **56** mwanamke mmoja akaangusha sehemu Abimeleki pamoja na jeshi lake lote wakaondoka ya juu ya jiwe la kusagia juu ya kichwa cha Abimeleki,

likapasua fuvu la kichwa chake. **54** Akamwita kwa haraka kijana yule aliyechukua silaha zake, na kumwambia, "Chukua upanga wako na uniu, watu wasije wakasema kwamba, 'Mwanamke amemuua.'" Basi yule kijana akamchoma upanga, naye akafa. **55** Waisraeli walipoona kuwa Abimeleki amekufa, kila mtu akaenda nyumbani kwake. **56** Hivyo ndivyo Mungu aliyolipiza uovo ule ambaa Abimeleki alikuwa ameuteienda kwa baba yake kwa kuwaa ndugu zake sabini. **57** Mungu akawapatiliza watu wa Shekemu uovo wao juu ya vichwa vyao, na juu yao ikaja laana ya Yothamu mwana wa Yerub-Baali.

10 Baada ya Abimeleki, Tola mwana wa Pua mwana wa Dodo, mtu wa Isakari, aliyeishi huko Shamiri, katika nchi ya vilima ya Efraimu, akainuka kuokoa Israeli. **2** Akaamua Israeli kwa miaka ishirini na mitatu. Ndipo akafa, naye akazikwa huko Shamiri. **3** Baada yake akafuatiwa na Yairi, Mgileadi, ambaye aliamua Israeli kwa miaka ishirini na miwili. **4** Alikuwa na wana thelathini waliopanda punda thelathini. Nao walikuwa na miji thelathini iliyoko Gileadi, inayoitwa Hawoth-Yairi mpaka leo. **5** Yairi akafa, naye akazikwa huko Kamoni. **6** Wana wa Israeli wakaterenda tena maovu machoni pa Bwana. Wakaabudu Mabaali na Maashotrethi, miungu ya Aramu, miungu ya Sidoni, miungu ya Moabu, miungu ya Waamoni na miungu ya Wafilsti. Kwa kuwa Waisraeli walimwacha Bwana wala hawakuendelea kumtumikia, **7** hivyo hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya Israeli, naye akawatia mikononi mwa Wafilsti na Waamoni, **8** ambaa waliwaoneea na kuwatesa mwaka ule. Kwa miaka kumi na minane wakawatesa Waisraeli wote upande wa mashariki ya Mto Yordani katika Gileadi, nchi ya Waamori. **9** Waamoni nao wakavuka Yordani ili kupigana na Yuda, Benyamini na nyumba ya Efraimu, nayo nyumba ya Israeli ikawa katika taabu kubwa. **10** Ndipo Waisraeli wakamlilia Bwana wakasema, "Tumetenda dhambi dhidi yako, kumwacha Mungu wetu na kutumikia Mabaali." **11** Bwana akaawaambia, "Wakati Wamisri, Waamori, Waamoni, Wafilsti, **12** Wasidoni, Waamaleki na Wamaoni walipowaonea na ninyi mkanililia na kuomba msaada, je, sikuwaokoa kutoka mikononi mwao?" **13** Lakini ninyi mmeniacha mimi na kutumikia miungu mingine, kwa hiyo sitawaokoa tena. **14** Nendeni mkaililie ile miungu mloliochagua. Hiyo miungu na iwaokoe mnmapokuwa katika taabu!" **15** Lakini Waisraeli wakamwambia Bwana, "Tumetenda dhambi. Ututendee lile unaloona kuwa jema kwako, lakini twakusihii utuokoe sasa." **16** Nao wakaiondoa hiyo miungu migeni katikati yao nao wakamtumikia Bwana. Naye akahuzunika kwa sababu ya taabu ya Israeli. **17** Ndipo Waamoni wakaitaa vitani na kupiga kambi huko Gileadi, Waisraeli wakakusanyika na kupiga kambi huko Mispa. **18** Viongozi wa watu wa Gileadi wakaambiana wao kwa wao, "Yeyote yule atakayeanzisha mashambulizi dhidi ya Waamoni atakuwa kiongozi wa wote wakao Gileadi."

11 Basi Yefta Mgileadi alikuwa mtu shujaa. Baba yake alikuwa Gileadi, naye mama yake alikuwa kababa. **2** Mke wa Gileadi akamzalia wana wengine, nao watoto hao walipokuwa, wakamfukuza Yefta na kumwambia, "Wewe huwezi kupata urithi katika jamii yetu, kwa sababu wewe ni mwana wa mwanamke mwininge." **3** Basi Yefta akawakimbia ndugu zake akaenda kuishi katika nchi ya Tobu, mahali ambako watu waasi walijunga naye na kumfuata. **4** Baada ya muda Waamoni wakafanya vita na Israeli, **5** viongozi wa Gileadi wakaenda kumchukua Yefta katika nchi ya Tobu. **6** Wakamwambia Yefta, "Uwe jemadari wetu, ili tuweze kupigana na Waamoni." **7** Yefta akaawaambia, "Je, hamkunichukia mimi na kunifukuza katika nyumba ya baba yangu? Kwa nini mnaniija sasa, wakati mna matatizo." **8** Viongozi wa Gileadi wakamwambia Yefta, "Lakini sasa tumegeuka kukelekea wewe, ili uende pamoa nasi kupigana na Waamoni, nawe utakuwa kiongozi wetu juu ya watu wote wa Gileadi." **9** Yefta akaawaambia, "Ikiwa mtanirudisha kwetu kupigana na Waamoni, naye Bwana akanisaidia kuwashinda, Je, ni kweli nitakuwa kiongozi wenu?" **10** Viongozi wa Gileadi wakamjibu Yefta, "Bwana ndiye shahidi yetu. Kwa hakika tutafanya kama usemavyo." **11** Basi Yefta akaenda na viongozi wa Gileadi, nao watu wakamfanya kiongozi na jemadari wao. Naye akarudia maneno yake yote mbele za Bwana huko Mispa. **12** Ndipo Yefta akatuma wajumbe kwa mfalme wa Waamoni akisema, "Una nini juu yetu, hata umekuja kushambulia nchi yetu?" **13** Mfalme wa Waamoni akawajibu wajumbe wale wa Yefta, "Wakati Waisraeli walipopanda kutoka Misri, walichukua nchi yangu kuanzia Arnoni mpaka Yaboki, hadi kufikia Yordani. Sasa rudisha kwa amani." **14** Yefta akarudisha wajumbe kwa mfalme wa Waamoni, **15** kusema: "Hili ndilo asemalo Yefta, Israeli hawakuchukua nchi ya Moabu wala ya Waamoni. **16** Lakini walipopanda kutoka Misri, Israeli walipitia katika jangwa hadi Bahari ya Shamu na wakafika Kadeshi. **17** Ndipo Israeli wakatuma wajumbe kwa mfalme wa Edomu, wakisema, "Tupe ruhusa kupita katika nchi yako," Lakini mfalme wa Edomu hakutusikia. Wakapeleka pia wajumbe kwa mfalme wa Moabu, naye akakataa. Kwa hiyo Israeli wakakaa huko Kadeshi. **18** "Baadaye wakasafiri kupitia jangwa, wakiambaa na nchi za Edomu na Moabu, wakapitia upande wa mashariki wa nchi ya Moabu na kupiga kambi upande mwininge wa Arnoni. Hawakuingia katika nchi ya Moabu, kwa kuwa Arnoni ilikuwa mpaka wake. **19** "Kisha Israeli wakatuma wajumbe kwa Sihoni mfalme wa Waamori, aliyetawala Heshboni, na kumwambia, 'Tupe ruhusa kupita katika nchi yako ili kufikia mahali petu.' **20** Hata hivyo, Sihoni hakuwaamini Waisraeli kupita katika nchi yake. Akaandaa jeshi lake lote na kupiga kambi huko Yahasa, nao wakapigana na Israeli. **21** "Ndipo Bwana, Mungu wa Israeli, akamtia Sihoni na watu wake wote mikononi mwa Israeli, nao wakawashinda. Israeli wakaitwa nchi yote ya Waamori, waliokuwa

wakiishi katika nchi hiyo, **22** wakiiteka nchi yote kuanzia Arnoni mpaka Yaboki, na kutoka jangwani mpaka Yordani. **23** “Basi kwa kuwa Bwana, Mungu wa Israeli, amewafuku Waamori watoke mbele ya watu wake Israeli, wewe unayo haki gani ya kuitamalaki? **24** Je, haikupasi kuchukua kile ambacho mungu wako Kemoshi amekupa? Vivyo hivyo, chocohote kile Bwana Mungu wetu alichotupa sisi, tutakimiliki. **25** mkono wao. **3** Nilipoona kuwa hamkunipa msaada Je, wewe ni bora kuliko Balaki mwana wa Sipori, nikauhatarisha uhai wangu na nikavuka kupigana mfalme wa Moabu? Je, ye ye alishagombana na Israeli na Waamoni. Naye Bwana akanipatia ushindi dhidi au kupigana nao wakati wowote? **26** Kwa maana kwa miaka 300 Israeli wameishi Heshboni na vijiji vyake, Aroeri na vijiji vyake, na katika miji yote ilio kando ya Arnoni. Kwa nini wewe haukuyachukua wakati huo? **27** Mimi sijakukosea jambo lolote, bali wewe ndiye unayenikeosa kwa kufanya vita nami. Basi Bwana, aliye Mwamuzi, leo na aamue ugomvi kati ya Waisraeli na Waamoni.” **28** Hata hivyo, akasonga mbele kushambulia Waamoni. **30** Naye Yefta akaweka nadhiri mbele za Bwana akisema, “Ikiwa utawatia Waamoni mikononi mwangu, **31** chochote kile kitakachotoka katika mlango wa nyumba yangu cha kwanza ili kunilaki nirudipo kwa amani katika kuwashinda Waamoni, kitakuwa ni cha Bwana na nitakitoa kuwa sadaka ya kuteketezwa.” **32** Ndipo Yefta akavuka kupigana na hao Waamoni, naye Bwana akawatia mikononi mwake. **33** Akawapiga kwa binti yake akatoka ili kumlaki kwa matari na kuchenza. Alikuwa ndiye mtoto pekee, hakuwa na mwana wala binti mwininge. **35** Alipomwona akararua mavazi yake akalia, “Ee! Binti yangu! Umenifanya niwe na huzuni na kunyong’onyea sana, kwa kuwa nimeweka nadhiri kwa Bwana, ambayo siwezi kuivunja.” **36** Baba yake akamwambia, “Wawewe kwenda.” Naye akamwacha aende kwa miezi miwili. Hivyo akaondoka pamoja na wasichana wenzake, naye aksaulilia ubikira wake huko vilimani kwa sababu asingeolewa kamwe. **39** Baada ya hiyo miezi miwili, alirejea kwa baba yake, naye baba yake akamtenda kama alivyokuwa ametoa nadhiri yake. Naye alikuwa bikira. Nayo ikawa desturi katika Israeli, **40** kwamba kila mwaka binti wa Israeli huenda kwa siku nme ili kumkumbuka huyo binti wa Yefta, Mgileadi.

12 Watu wa Efraimu wakaita majeshi yao, wakavuka kwenda Zafoni, wakamwambia Yefta, “Kwa nini mmekwenda kupigana na Waamoni bila kutuita ili twende pamoja nawe? Basi tutaichoma moto nyumba yako, pamoja nawe ukiwa ndani yake.” **2** Yefta akajibu, “Mimi na watu wangu tulikuwa na ugomvi mkubwa na Waamoni, hata ingawa niliwaita hamkuniokoa katika Bwana Mungu na kupigana na Efraimu. Wagileadi wakawashinda Efraimu, kwa kuwa Waefraimu walisema, “Ninyi Wagileadi ni watoro mliotoroka toka Efraimu na Manase.” **5** Wagileadi wakaviteka vivuko vya Yordani dhidi ya hao Waefraimu, kisha ilikuwa yeyote yule kwa sababu hakuweza kutamka hilo neno sawasawa, walimkamata na kumuua hapo kwenye vivuko vya Yordani. Waefraimu 42,000 waliuawa wakati huo. **7** Yefta akawa mwamuzi wa Waisraeli kwa muda wa miaka sita. Basi Yefta akafa, akazikwa katika mmojawapo wa miji ya Gileadi. **8** Baada yake, Ibzani wa Bethlehemu akawa mwamuzi wa Israeli. **9** Alikuwa na wana thelathini na binti thelathini. Akawaoza binti zake kwa watu wengine nje ya ukoo wake, na kuwatwalia wanawe wanawake thelathini toka nje ya ukoo wake. Ibzani akawa mwamuzi wa Israeli kwa muda wa miaka saba. **10** Ibzani akafa, akazikwa huko Bethlehemu. **11** Baada yake Eloni, Mzabuloni, Waamoni. **12** Kisha Eloni akafa, akazikwa katika Aiyalon, katika nchi ya Zabuloni. **13** Baada yake, Abdoni mwana wa Hileli, Mpirathoni, akawa mwamuzi wa Israeli. **14** Naye akazaan wana arobaini na wana wa wanawe thelathini waliopanda punda sabini. Akawa mwamuzi wa Israeli kwa muda wa miaka minane. **15** Ndipo Abdoni mwana wa Hileli, Mpirathoni, akafa, naye akazikwa huko Pirathoni katika Efraimu, katika nchi ya vilima ya Waamaleki.

13 Waisraeli wakafanya maovu tena mbele za Bwana. Hivyo Bwana akawatia mikononi mwa Wafilisti kwa muda wa miaka arobaini. **2** Basi palikuwa na mto mmoja wa Sora, aliyeitwa Manoa, wa kabila la Wadani, naye alikuwa na mke ambaye alikuwa tasa na hakuwa na mtoto. **3** Malaika wa Bwana akamtokea huyo mwanamke na kumwambia, “Wewe ni tasa na hunu mtoto, lakini utachukua mimba na utamzaa mtoto mwanaume. **4** Lakini ujihadhari sana usinywe mvinyo wala kileo kingine chocohote, wala usile kitu chocohote kilicho najisi, **5** kwa kuwa utachukua mimba na utamzaa mtoto mwanaume. Wembe usipite kichwani pake, kwa

kuwa huyo mwana atakuwa Mnadhiri wa Mungu, aliywewka wakfu kwa ajili ya Mungu tangu tumboni mwa mama yake, naye ataanza kuwaokoa Waisraeli kutoka mikononi mwa Wafilisti.” **6** Ndipo huyo mwanamke akamwendea mumewe na kumweleza kuwa, “Mtu wa Mungu alinijia. Kule kuonekana kwake kulikuwa kama kwa malaika wa Mungu, wa kutisha sana. Sikumuuliza alikotoka wala hakuniambia jina lake. **7** Lakini aliniambia, ‘Utachukua mimba na utaza mtoto mwaname. Basi sasa, usinywe mvinyo wala kileo kingine chochote wala usile kitu kilicho najisi, kwa kuwa huyo mtoto atakuwa Mnadhiri wa Mungu tangu tumboni mwa mama yake mpaka kufa kwake.’” **8** Ndipo Manoa akamwombwa Bwana, akasema: “Ee Bwana, nakusishi, huyo mtu wa Mungu uliyemtuma kwetu aje tena ili atufundishe jinsi ya kumlea huyo mwana atakayezaliwa.” **9** Mungu akamsikia Manoa, naye malaika wa Mungu akamjia tena huyo mwanamke alipokuwa shambani, lakini mumewe Manoa hakuwepo. **10** Basi yule mwanamke akaenda haraka na kumwambia mumewe, “Tazama mtu yule aliyenitokea siku ile yupo hap!” **11** Manoa akainuka akaandamana na mkewe. Alipomfikia yule mtu akamuuliza, “Je, wewe ndiye yule uliyesema na mke wangu?” Akasema, “Mimi ndiye.” **12** Basi Manoa akamuuliza, “Wakati maneno yako yatakapotimia, masharti ya maisha ya mtoto huyu yatakuwa nini na kazi yake itakuwa ni nini?” **13** Malaika wa Bwana akamjibu, “Mke wako hana budi kufanya yale yote niliyomwambia. **14** Kamwe asile kitu chochote kitakachotoka katika mzabibu, wala asinywe mvinyo wa aina yoyote wala kileo chochote wala asile kitu chochote kilicho najisi. Hana budi kufanya kila kitu nilichomwagiza.” **15** Manoa akamjibu yule malaika wa Bwana, “Twakuomba usubiri kwanza ili tuweze kuanda mwana-mbuzi kwa ajili yako.” **16** Malaika wa Bwana akamjibu, “Hata kama utanizua, sitakula chochote kwako. Lakini uitakita kuanda sadaka ya kuteketezwa, mtolee Bwana hiyo sadaka.” (Kwa kuwa Manoa hakuja kuwa alikuwa malaika wa Bwana.) **17** Ndipo Manoa akamuuliza yule malaika wa Bwana, “Jina lako ni nani, ili kwamba tuweze kukupa heshima hapo hayo uliyonena yatakapotimia?” **18** Akamjibu, “Kwa nini unauliza Jina langu? Ni Jina la ajabu.” **19** Ndipo Manoa akamchukua mwana-mbuzi, pamoja na sadaka ya unga, naye akamtolea Bwana dhabihu hapo juu ya mwamba. Naye yule malaika wa Bwana akafanya jambo la ajabu wakati Manoa na mkewe wakiwa wanaangalia: **20** Mwali wa moto kutoka hapo madhabahuni ulipowaka kuelekea mbinguni, malaika wa Bwana akapaa ndani ya huo mwali. Manoa na mkewe, kwa kuona jambo hili, wakaanguka chini kifudifudi. **21** Malaika wa Bwana hakumtokea tena Manoa na mkewe. Ndipo Manoa akatambua kuwa huyo alikuwa malaika wa Bwana. **22** Manoa akamwambia mkewe, “Hakika tutakufa, kwa kuwa tumemwona Mungu.” **23** Lakini mkewe akamwambia, “Ikiwa Bwana alikuwa amekusudia kutuu, asingelipokea

sadaka ya kuteketezwa na sadaka ya unga kutoka mikononi mwetu, wala asingelituonyesha mambo haya yote wala kututangazia mambo kama haya wakati huu.” **24** Yule mwanamke akazaa mtoto wa kiume akamwita jina lake Samsoni. Kijana akaua, naye Bwana akambariki. **25** Roho wa Bwana akaanza kumsukuma wakati alipokuwa huko Mahane-Dani, kati ya Sora na Eshtaoli.

14 Samsoni akateremka Timna, akamwona mwanamke wa Kifilsti. **2** Alipopanda kutoka huko, akaawambia baba yake na mama yake, “Nimemwona mwanamke wa Kifilsti huko Timna; basi mnipe ili awe mke wangu.” **3** Baba yake na mama yake wakamjibu, “Je, hakuna mwanamke mionganoni mwa jamaa yako au mionganoni mwa ndugu zako, hata ulazimike kwenda kujitwalia mwanamke kutoka kwa hawa Wafilisti wasiotahiriwa?” Lakini Samsoni akamwambia baba yake, “Nipatieni huyo kwa maana ndiye alinipendeza.” **4** (Baba yake na mama yake hawakujua kuwa jambo hili limetoka kwa Bwana, kwani alikuwa akitafuta sababu ya kukabiliana na Wafilisti; kwa kuwa wakati huo walikuwa wakiwatwala Waisraeli.) **5** Samsoni akateremka Timna pamoja na baba yake na mama yake. Walipofika kwenye mashamba ya mizabibu huko Timna, ghafula mwana simba akamjia akimngurumia. **6** Roho wa Bwana akaja juu yake kwa nguvu, naye akampasua yule simba kwa mikono yake bila silaha yoyote kama vile mtu ampasuavyo mwana-mbuzi, wala hakumwambia baba yake wala mama yake aliyoyafanya. **7** Basi akateremka na kuongea na yule mwanamke, naye akampendeza Samsoni. **8** Baada ya muda aliporudi ili akamwoe, akatazama kando ili kuutazama mzoga wa yule simba, na tazama, kulikuwa na kundi la nyuki ndani ya ule mzoga wa simba na kulikuwa na asali; **9** akachukua asali mkononi mwake akaendelea huku akila. Alipowafikia baba yake na mama yake, akawapa ile asali nao wakala. Lakini hakuwaambia kuwa alitwaas asali kutoka kwenye mzoga wa simba. **10** Basi baba yake akateremka kumwona huyo mwanamke. Samsoni akafanya karamu huko, kama ilivyokuwa desturi ya vijana. **11** Watu walipomwona, wakaleta vijana wenzake thelathini ili kuwa pamoja naye. **12** Samsoni akawaambia, “Niwape kitendawili, mkiweza kunipa jibu katika muda wa siku hizi saba za karamu, nitawapa mavazi thelathini ya kitani na mavazi mengine mivao thelathini. **13** Lakini msipowenza kufumbua, ndipo ninyi mtanipa mavazi thelathini ya kitani na mavazi mengine mivao thelathini.” Wakamwambia, “Tuambilie hicho kitendawili, hebu na tukisikie.” **14** Akawaambia, “Ndani ya mlaji, kilitoka kitu cha kuliwa, ndani ya mwenze nguvu, kilitoka kitu kitamu.” Kwa muda wa siku tatu hawakuweza kutoa jibu. **15** Siku ya saba, wakamwambia mkewe Samsoni, “Mbembeleze mumeo ili atueleze hicho kitendawili, la sivyo tutakuchoma moto wewe na

wa nyumba ya baba yako. Je, mmetualika ili mpate wa Samsoni akalia mbele yake na kumwambia, "Unanichukia! Hunipendi kabisa. Umewategea watu wangu kitendawili, lakini mimi hujaniambia jibu." Samsoni akamwambia, "Wala sijamweleza baba yangu wala mama yangu, kwa nini nikufumbulie?" 17 Mkewe akalia kwa muda wa zile siku zote saba za karamu. Hivyo siku ile ya saba Samsoni akamweleza, kuwa aliendelea kumsisitiza sana. Naye akawaeleza juu kutua, watu wa mji wakamwambia Samsoni, "Ni nini kitamu kama asali? Ni nini chenyenye nguvu kama simba?" Samsoni akaawaambia, "Kama hamkulima na mtamba wangu, hanngeweza kufumbua kitendawili changu." 19 Ndipo Roho wa Bwana akamjiba Samsoni kwa nguvu. Akateremka mpaka Ashkeloni, akawaua watu waume thelathini mionganii mwa watu wa mji, akatwaa mali zao na nguo zao, akawapa watu wale waliofumbua kile kitendawili. Akiwa na hasira, akakwea kurudi nyumbani kwa baba yake. 20 Lakini huyo mke wa Samsoni akakabidhiwa kwa rafiki yake Samsoni ambaye alikuwa rafiki yake msaidizi siku ya arusi.

15 Baada ya kitambo kidogo, wakati wa mavuno ya ngano, Samsoni akachukua mwana-mbuzi, kwenda kumzuru mkewe. Akasema, "Nataka kuingia chumbani kwa mke wangu." Lakini baba yake huyo mwanamke hakumruhusu kuingia. 2 Huyo baba mkwe wake akamwambia, "Nilikuwa na hakika kwamba ulimkataa, hivyo mimi ni kampa rafiki yako. Je, mdogo wake wa kike si mzuri zaidi kuliko yeye? Mchukue huyo badala yake." 3 Samsoni akaawaambia, "Wakati huu, nitakapowadhuu Wafilisti, sitakuwa na lawama." 4 Hivyo Samsoni akatoka akawakamatu mbweha 300 na kuwafunga wawili wawili kwa mikia yao kila mmoja kwa mwininge. Kisha akafungia mwenge we moto, kwenye mikia ya kila jozи moja ya mbweha aliyojukua ameifunga, 5 akawasha ile miende na kuwaachia wale mbweha katika mashamba ya Wafilisti ya nafaka zilizosimamishwa katika matita. Akateketeza matita ya nafaka zilizosimama, pamoja na mashamba ya mizabibu na viunga vya mizeituni. 6 Ndipo Wafilisti wakauliza, "Ni nani aliyetenda jambo hili?" Wakaambiwa, "Ni Samsoni, yule mkwewe Mtimna, kwa sababu alimchukua mkewe akampa mwenzake." Hivyo Wafilisti wakapanda wakamteketeza kwa moto yeye huyo mwanamke pamoja na baba yake. 7 Samsoni akaawaambia, "Kwa kuwa mmetenda hivyo, hakika sitatulia mpaka niwe nimelipiza kisasi juu yenu." 8 Akawashambulia kwa ukali kwa mapigo makuu na kuwaaua watu wengi sana. Kisha akateremka na kukaa katika ufa kwenye mwamba wa Etamu. 9 Wafilisti wakapanda na kupiga kambi huko Yuda na kuenea huko Lehi. 10 Watu wa Yuda wakawauliza, "Kwa nini mmejkua kupigana nasi?" Wakawajibu, "Tumekua ili kumkamata Samsoni na kumtenda

kama aliviyotutendea." 11 Ndipo watu 3,000 toka Yuda walipoteremka na kwenda kwenye ufa wa Samsoni akawaambia, "Niapieni kuwa hamtaniuia Hivyo siku ile ya saba Samsoni akamweleza, kwa ninyi wenye." 13 Wakamjiba, "Sisi hatutakuua, bali tutakufunga tu na kukutia mikononi mwao." Basi watu wake kile kitendawili. 18 Siku ya saba kabla ya wakamfunga kwa kamba mbili mpya. Wakamchukua toka huko kwenye ufa katika mwamba. 14 Alipokaribia Lehi, Wafilisti wakamjia wakipiga kelele. Roho wa Bwana akamjia juu yake kwa nguvu. Kamba zilizomfunga mikono yake zikawa kama kitani iliyochomwa kwa moto, na vifungo vyake viakaanguka chini toka mikononi mwake. 15 Ndipo akaona mfupu mpya wa taya la punda, akanyoosha mkono, akauchukua na kuua nao Wafilisti wapatao 1,000. 16 Ndipo Samsoni akasema, "Kwa taya la punda malundo juu ya malundo. Kwa taya la punda nimeua watu 1,000." 17 Alipomaliza kusema, akautupa ule mfupu wa taya; na mahali pale pakaitwa Ramath-Lehi. 18 Kwa kuwa alikuwa amesikia kiu sana, akamlilia Bwana akisema, "Umempa mtumishi wako ushindi huu mkuu. Je, sasa nife kwa kiu na kuangukia mikononi mwa hawa watu wasiotahiriwa?" 19 Bwana akafunua shimo huko Lehi, pakatoka maji. Samsoni alipoyanya, nguvu zikamrudia na kuhuika. Hivyo chemchemi ile ikaitwa En-Hakore, nayo iko mpaka leo huko Lehi. 20 Samsoni akawa mwamuzi wa Waisraeli katika siku za Wafilisti kwa muda wa miaka ishirini.

16 Siku moja Samsoni alienda Gaza, akamwona mwanamke kahaba, naye akaingia kwake. 2 Watu wa Gaza wakaambiwa, "Samsoni amekuja huku!" Hivyo wakapazingira mahali pale nao wakamvizia usiku kucha, penye lango la mji. Wakanyamaza kimya usiku kucha, wakisema, "Tumvizie hadi mapambazuko, ndipo tutamuua." 3 Samsoni akalala mpaka usiku wa manane. Akaondoka katikati ya usiku, akashika milango ya lango la mji pamoja na mimo yake miwili, akaing'oa, makomeo yake na vyote. Akaviweka mabegani mwake na kuvipeleka mpaka kwenye kilele cha mlima ule unaokabili Hebron. 4 Baada ya hayo akampenda mwanamke mmoja katika Bonde la Soreki aliyeitwa Delila. 5 Viongozi wa Wafilisti wakamwendea yule mwanamke na kumwambia, "Umbembeze ili upate kujua siri za nguvu zake zilizo nydingi na jinsi tutakavyoweza kumshinda ili tuweze kumfunga na kumtiisha. Nasi kila mmoja wetu tutakupa shekeli 1,100 za fedha." 6 Hivyo Delila akamwambia Samsoni, "Naomba niambie siri ya hizi nguvu zako nydingi na jinsi utakavyoweza kufungwa ili kukutiisha." 7 Samsoni akamjiba, "Kama wakinifunga kwa kamba saba za upinde ambazo hazijakauka bado, hapo ndipo nitakapokuwa dhaifu kama mtu mwininge yeoye." 8 Viongozi wa Wafilisti wakamletea yule mwanamke kamba saba za

upinde ambazo hazijakauka bado, akamfunga nazo nywele za kichwa chake zikaanza kukua tena Samsoni. **9** Wakati watu wakiwa wanamvizia katika chumba cha ndani, yule mwanamke akamwambia, "Samsoni, Wafilisti wanakujial!" Lakini yeye akazikata zile kamba za upinde, kama vile uzi wa pamba unapoguswa na moto. Hivyo siri ya nguvu zake haikujuliana. **10** Ndipo Delila akamwambia Samsoni, "Umenifanya mzaha na kuniambia uongo. Tafadhalii niambie waweweza kufungwa kwa kitu ganii?" **11** Akamwambia, "Wakinifunga kwa uthabiti kwa kamba mpya ambazo hazijatumika, basi nitakuwa dhaifu kama mtu mwininge yeyote." **12** Hivyo Delila akachukua kamba mpya na kumfunga nazo. Kisha akamwambia, "Samsoni, Wafilisti wanakujial!" Wale watu waliokuwa wanamvizia walikuwa katika chumba cha ndani. Lakini akazikata zile kamba zilizokuwa zimefunga mikono yake kama akatavyo uzi. **13** Ndipo Delila akamwambia Samsoni, "Mpaka sasa, umenifanya mzaha na kuniambia uongo. Nieleze nguo na kukaza kwa msumari, ndipo nitakuwa dhaifu kama mtu mwininge yeyote." Hivyo Samsoni alipokuwa amelala, Delila akachukua vile vishungi saba nya nywele za kichwa chake na kuvifunga kwenye mtande wa nguo, **14** na kuvikaza kwa msumari. Lakini akaamka kutoka usingizini na kuung'o ule msumari na ule mtande. **15** Ndipo Delila akamwambia, "Wawezaje kusema, 'Nakupenda,' wakati moyo wako haupo pamoja nam? Umenifanya mzaha mara hizi tatu na hujaniambia siri ya hizi nguvu zako yningi." **16** Hatimaye, baada ya kuwa anamsumbua kwa maneno siku kwa siku na kumuudhi, roho yake ikataabika hata kufa. **17** Hivyo akamwambia yule mwanamke siri yake yote, akamwambia, "Wembe haujapita kamwe kichwani mwangu, kwa kuwa mimi ni Mnadhiri wa Mungu tangu tumboni mwa mama yangu. Kama nywele za kichwa changu zikinyolewa, nguvu zangu zitanitoka, na nitakuwa dhaifu kama mtu mwininge yeyote!" **18** Delila alipoona kuwa amemweleza siri yake yote, akatuma ujumbe kwa viongozi wa Wafilisti na kusema, "Njooni tena mara nyngine, maana amenieleza siri yake yote." Basi viongozi wa Wafilisti wakaja kwa Delila, wakiwa na fedha mikononi mwao. **19** Delila akamfanya alale usingizi magotini pake, akamwita mtu akamnyoya vile vishungi saba nya nywele za kichwa chake. Akaanza kumsumbuu ili aamke nazo nguvu zake zikamtoka. **20** Yule mwanamke akamwita, "Samsoni, hao Wafilisti wanakujial!" Akaamka toka usingizini akasema, "Nitatoka nije kama hapo awali, nitawakung'utia mbali na kuwa huru." Lakini hakujua kuwa Bwana amemwacha. **21** Basi Wafilisti wakamkamata, wakamng'o macho yake, wakamchukua wakamteremsha mpaka Gaza. Wakiwa wamemfunga kwa pingi za shaba, wakamweka ili asage ngano huko gerezani. **22** Wakati huo nywele za kichwa chake zikaanza kukua tena baada ya kunyolewa. **23** Basi viongozi wa Wafilisti wakakusanyika pamoja ili kutoa kafara kwa mungu wao Dagoni na kufanya karamu, wakisema, "Mungu wetu amemtia adui yetu Samsoni mikononi mwetu." **24** Watu walipomwona Samsoni wakamsifu mungu Samsoni ajeacheze ili tufurahi," Basi wakamleta Samsoni kutoka mle gerezani naye akacheza mbele yao. Wakamweka kati ya nguzo mbili. **26** Samsoni akamwambia mtumishi aliyeshika mkono wake, "Niweke mahali ambapo ninawenza kuzigusa nguzo ambazo zinategemeza jengo ili nipate kuziegemea." **27** Basi lile jengo lilikuwa na wingi wa watu waume kwa wake; viongozi wote wa Wafilisti walikuwamo humu, na kwenye sakafa ya juu walikuwepo watu 3,000 na waume kwa wake, waliokuwa wakimtzama Samsoni akamwambia, "Kama ukivisuka hivi vishungi saba wakati anacheza. **28** Ndipo Samsoni akamwomba Bwana, akasema, "Ee Bwana Mwenyezi, unikumbuke. Ee Mungu, nakusihii ukaniitie nguvu mara hii moja tena, ili kwa tendo hili nipate kulipiza kisasi juu ya Wafileti kwa ajili ya macho yangu mawili." **29** Ndipo saba nya nywele za kichwa chake na kuvifunga kwenye mtande wa nguo, **30** Samsoni akasema, "Nife pamoja na Wafilisti!" Ndipo akazisukuma zile nguzo kwa moja kwa mkono wa kuume na nyngine mkono wa kushoto. **31** Basi ndugu zake na jamaa yote ya baba yake wakateremka kwenda kumchukua. Wakampandisha na kumzika kati ya Sora na Eshtaoli kwenye kaburi la Manoa baba yake. Naye Samsoni alikuwa mwamuzi wa Israeli kwa miaka ishirini.

17 Palikuwa na mtu aliyeitwa Mika ambaye aliishi katika vilima nya Efraimu. **2** Akamwambia mama yake, "Zile shekeli 1,100 za fedha zilizochukuliwa kwako, ambazo nilisikia ukizinenea maneno ya laana, hizi hapa; mimi ndiye niliyiezichukua, lakini sasa ninakurudishia." Ndipo mama yake akamwambia, "Bwana na akubariki, mwanangu." **3** Alipozirudisha zile shekeli 1,100 za fedha kwa mama yake, mama yake akamwambia, "Mimi nimeiweka fedha hii wakfu kwa Bwana kwa ajili ya mwanangu kutengeneza kinyago cha kuchonga na sanamu ya kusubu. Mimi nitakurudishia wewe." **4** Hivyo akamrudishia mama yake ile fedha, naye mama yake akachukua shekeli mia mbili za hiyo fedha na kumpa mfua fedha, ambaye alifanyiza kinyago na sanamu. Navyo vikawekwa ndani ya nyumba ya Mika. **5** Basi Mika alikuwa na mahali pa kuabudia miungu, akatengeneza naivera, pamoja na vinyago, na kumweka mmoja wa wanawee ka kuhaniani wake. **6** Katika siku hizo Israeli hawakuwa

na mfalme, kila mmoja akafanya kama alivyoona kambi huko Kiriyath-Yearimu katika Yuda. Hii ndiyo vyema machoni pake mwényewe. **7** Basi palikuwa na sababu sehemu ya magharibi ya Kiriyath-Yearimu kijana mmoja wa Bethlehemu ya Yuda. Yeye alikuwa Mlawi aliyeishi mionganini mwa kabilia la Yuda. **8** Huyu kijana akatoka katika nji huo wa Bethlehemu ya Yuda na kutafuta mahali pengine ambapo angweza kuishi. Alipokuwa akisafiri, akafika nyumbani kwa Mika katika vilima vya Efraimu. **9** Mika akamuuliza, “Wewe umetoka wapi?” Akamjibu, “Mimi ni Mlawi kutoka Bethlehemu ya Yuda, ninatafuta mahali pa kuishi.” **10** Ndipo Mika akamwambia, “Ishi pamoja nami, uwe baba yangu na kuhani wangu, nami nitakupa shekeli kumi za fedha, nguo na chakula.” **11** Hivyo yule Mlawi akakubali kuishi pamoja naye, naye huyo kijana akawa kwake kama mmoja wa wanawe. **12** Hivyo Mika akamweka wakfu huyo kijana Mlawi, naye huyo akawa kuhani wake na kuishi nyumbani mwake. **13** Ndipo Mika akasema, “Sasa najua Bwana atanitendea mema, kwa kuwa Mlawi huyu amekuwa kuhani wangu.”

18 Katika siku hizo Israeli walikuwa hawana mfalme. Katika siku hizo kabilia la Wadani walikuwa wanatafuta mahali pao wenyewe pa kuishi, kwa sababu walikuwa hawajafika kwenye urithi wao mionganini mwa makabilia ya Israeli. **2** Hivyo Wadani wakatumia mashujaa watano kutoka Sora na Eshtaeli ili kipeleleza nchi na kuichunguza. Hawa watu waliwakilisha koo zao zote. Waliwaambia, “Nendeni mkaichunguze hiyo nchi.” Watu hao wakaingia katika nchi ya vilima ya Efraimu, nao wakafika nyumba ya Mika, ambako walilala usiku huo. **3** Walipofika karibu na nyumba ya Mika, waliitambua sauti ya yule kijana Mlawi; hivyo wakaingia humo na kumuuliza, “Ni nani aliyelekutea hapa? Una fanya nini mahali hapa? Kwa nini uko hapa?” **4** Akawaelea yale Mika aliyeomtendea, naye akasema, “Ameniajiri nami ni kuhani wake.” **5** Kisha wakamwambia, “Tafadhalii tuulizie kwa Mungu kama safari yetu itafanikiwa.” **6** Yule kuhani akawajibu, “Enendeni kwa amani. Safari yenu ina kibali cha Bwana.” **7** Basi hao watu watano wakaondoka na kufika Laishi, mahali ambapo waliwakuta watu wanaishi salama, kama Wasidoni, kwa utulivu na bila mashaka. Nchi yao haikupungukiwa na kitu chochote, hivyo wakawa tajiri. Pia walikaa mbali sana na Wasidoni, wala hawakushughulika na mtu yeoyote. **8** Waliporudi kwa ndugu zao huko Sora na Eshtaeli, ndugu zao wakawauliza, “Mlionaje mambo huko?” **9** Wakajibu, “Twendeni, tukapigane nao! Tumeona kuwa nchi ni nzuri sana. Je, hamtafanya chochote? Msisite kupanda ili kuimiliki. **10** Mtakapokwenda huko mtakuta watu walioitilia walio salama, nayo nchi hiyo ni kubwa na Mungu ameitia mikononi mwenu, nayo ni nchi ambayo haikupungukiwa na kitu chochote kilicho duniani.” **11** Ndipo watu 600 toku ukoo wa Wadani, waliojifunga silaha za vita, wakaondoka Sora na Eshtaeli. **12** Walipokuwa wakesafiri wakapiga

kambi huko Kiriyath-Yearimu katika Yuda. Hii ndiyo inaitwa Mahane-Dani mpaka leo. **13** Kutoka hapo wakaendelea mbele mpaka nchi ya vilima ya Efraimu na kufika katika nyumba ya Mika. **14** Ndipo wale watu watano waliopoleleza nchi ya Laishi wakawaambia ndugu zao, “Je, mwajua kuwa mojawapo ya nyumba hizi kuna naivera, sanamu ndogo za nyumbani, sanamu ya kuchonga na sanamu ya kusubu? Sasa basi fikirini mtakalofanya.” **15** Basi wakaingia humo na kwenda kwenye nyumba ya yule kijana Mlawi katika nyumba ya Mika na kumsalimu. **16** Wale Wadani 600, waliovaa silaha za vita, wakasimama penye ingilio la lango. **17** Wale watu watano waliokwenda kipeleleza nchi wakaingia ndani na kuchukua ile sanamu ya kuchonga, ile naivera, na zile sanamu nyingine ndogo za nyumbani pamoja na ile sanamu ya kusubu, wakati yule kuhani akiwa amesimama pale penye ingilio la lango pamoja na wale watu 600 waliokuwa wamejifunga silaha za vita. **18** Hao watu walipoingia katika nyumba ya Mika na kuchukua ile sanamu ya kuchonga, ile naivera, na zile sanamu nyingine ndogo za nyumbani, pamoja na ile sanamu ya kusubu, yule kuhani akawauliza, “Mnafanya nini?” **19** Wakamjibu, “Nyamaza kimya! Weka mkono wako juu ya kinywa chako na uftuatane nasi, uwe baba yetu na kuhani wetu. Si ni afadhali utumikie kabilia na ukoo katika Israeli kama kuhani kuliko kumtumikia mtu mmoja na watu wa nyumbani mwake?” **20** Yule kuhani akafurahi. Akachukua ile naivera, zile sanamu nyingine ndogo za nyumbani, na sanamu ya kuchonga, naye akaenda pamoja na wale watu. **21** Ndipo wakageuka na kuondoka wakiwatanguliza mbele watoto wao wadogo, wanyama wao wa kufugwa na mali zao. **22** Walipokuwa wamesafiri umbali kidogo toka nyumbani kwa Mika, watu walioishi karibu na Mika wakaitwa wakakusanyika pamoja, nao wakawafikia Wadani. **23** Walipofuatilia wakipiga kelele Wadani wakawageukia na kumwambia Mika, “Una nini wewe hata ukaja na kundi la watu namna hii ili kupigana?” **24** Akawajibu, “Mmechukua miungu yote nilioitengeneza, mkachukua na kuhani wangu, nanyi mkaondoka. Nimebaki na nini kingine? Mnawezaje kuniiliza, ‘Una nini wewe?’” **25** Wadani wakamjibu, “Usibishane na sisi, la sivyo watu wenye hasira kali watakushambulia, nawe na watu wa nyumbani mwako mtapoteza maisha.” **26** Basi Wadani wakaenda zao, naye Mika alipoona kuwa wana nguvu kumliko yeoye, akageuka na kurudi nyumbani kwake. **27** Kisha wakachukua vile Mika alivyokuwa ametengeneza, na kuhani wake, wakaendelea hadi Laishi, dhidi ya watu walio na amani, wasiokuwa na wasiwasi. Wakawashambulia kwa upanga na kuuteketeza mji wao kwa moto. **28** Hapakuwa na yeoyote wa kuwaokoa, kwa kuwa kulikuwa mbali sana na Sidoni na hawakuwa na ushirikiano na mtu mwininge yeoyote. Mji ulikuwa kwenye bonde karibu na Beth-Rehobu. Wadani wakaujenga upya huo mji na kuishi humo. **29** Wakauita

ule mji Dani kwa kufuata jina la baba yao aliyezaliwa hapo kwanza. **30** Kisha Wadani wakajisimamishia sanamu ile ya kuchonga, naye Yonathani mwana wa Gershomu, mwana wa Mose pamoja na wanawe walikuwa makuhani wa kabila la Wadani mpaka nchi hiyo ilipotekwa. **31** Wakaisimamisha na kuiabudu hiyo sanamu ya kuchonga ya Mika aliyokuwa ameitengeneza, wakati wote ule nyumba ya Mungu ilipokuwa huko Shilo.

wapate kulala. **16** Jioni ile mtu mmoja mzee toka nchi ya vilima ya Efraimu, aliyekuwa anaishi huko Gibe (watu wa sehemu ile walikuwa Wabenyamini), akarudi kutoka kwenye kazi za shamba. **17** Alipotazama na kuwaona hao wasafiri katika uwanja wa mji, yule mzee akawauliza, “Ninyi mnakwenda wapi? Nanyi mmetoka wapi?” **18** Akamwambia, “Tumepita kutoka Bethlehemu ya Yuda, tunaelekea katika nchi ya vilima ya Efraimu, ambako ndiko ninakoishi. Nilikwenda Bethlehemu ya Yuda na sasa ninakwenda katika nyumba ya Bwana. Hakuna mtu yeote aliyenikaribisha katika nyumba yake. **19** Tunazo nyasi na chakula cha punda wetu na mkate na divai kwa ajili yetu sisi watumishi wako, yaani mimi, mtumishi wako mwanamke, pamoja na huyu kijana tuliyefuatana naye. Hatuhitaji kitu chochote.” **20** Yule mzee akawaambia, “Amani iwe kwenu! Karibuni nyumbani mwangu. Nitawapa mahitaji yenu yote, msilale katika uwanja huu wa mji.” **21** Hivyo akamwingiza nyumbani mwake na kuwalisha punda wake. Baada ya kunawa miguu yao, wakala na kunywa. **22** Walipokuwa wakijiburudisha, watu waovu wa mji huo, wakaizingira ile nyumba. Wakagonga mlango na kusema na yule mzee mwenye nyumba, “Mtoe nje yule mtu alieingia kwako, tupate kumlawiti.” **23** Yule mwenye nyumba akatoka nje na kuwaambia, “Hapana, ndugu zangu msiwe waovu namna hii, ninawasihi. Kwa kuwa huyu mtu ni mgeni wangu msifanye jambo hili la aibu. **24** Tazameni, hapa yupo binti yangu ambaye ni bikira na suria wa huyu mtu. Nitawatoleeni hawa sasa, mkawatwae kwa nguvu na kuwafanya lolote mtakalo. Lakini kwa mtu huyu msimfanyie jambo ovu hivyo.” **25** Lakini wale watu hawakumsikia. Hivyo yule mtu akamtoa yule suria wake nje kwa wale watu, nao wakambaka na kumnajisi usiku ule kucha mpaka asubuhi. Kulipoanza kupambazuka wakamwachia aende. **26** Alfajiri yule mwanamke akarudi kwenye ile nyumba bwana wake alikokuwa, akaanguka chini mlangoni, akalala pale hata kulipopambazuka. **27** Bwana wake alipoamka asubuhi na kufungua mlango wa nyumba na kutoka nje ili kuenedelea na safari yake, tazama, yule suria wake alikuwa ameanguka pale penye ingilio la nyumba na mikono yake ikiwa penye kizingiti cha chini. **28** Akamwambia yule suria, “Inuka, twende.” Lakini hakujibu. Yule bwana akamwinua akampandisha juu ya punda wake, wakaondoka kwenda nyumbani. **29** Alipofika nyumbani, akachukua kisu na kumkatakata yule suria kiungo kwa kiungo, sehemu kumi na mbili, na kuvipeleka hivyo vipande katika sehemu zote za Israeli. **30** Kila mtu aliyeona akasema, “Jambo la namna hii halijaonekana wala kutendeka, tangu Israeli walipopanda kutoka Misri. Fikirini juu ya jambo hili! Tafakarini juu ya jambo hili! Tuambieni tufanye nini!”

19 Katika siku hizo Israeli hawakuwa na mfalme. Basi Mlawi mmoja aliyeishi sehemu za mbali katika nchi ya vilima ya Efraimu, akamchukua suria mmoja kutoka Bethlehemu ya Yuda. **2** Lakini suria wake akafanya ukahaba dhidi yake, naye akamwacha akarudi nyumbani kwa baba yake huko Bethlehemu ya Yuda. Baada ya kukaa huko kwa muda wa miezi minne, **3** mume wake akaenda kumsihi ili arudi. Alikwenda na mtumishi wake na punda wawili. Yule mwanamke akamkaribisha nyumbani mwa baba yake, baba yake alipomwona akamkaribisha kwa furaha. **4** Baba mkwe wake, yaani, baba yake hulo msichana, akamzuia ili akee, hivyo akakaa na huyo baba mkwe wake kwa siku tatu, wakila, wakinywa na kulala huko. **5** Siku ya nne wakaamka mapema naye akajandaa kuondoka, lakini baba wa yule msichana akamwambia mkwewe, “Ujiburudishe kwa kula kitu chochote, ndipo uwewe kwenda.” **6** Basi wakaketi wote wawili ili kula na kunywa pamoja. Baadaye baba wa msichana akamwambia, “Tafadhali ubakie usiku huu upate kujifurahisha nafsi yako.” **7** Basi yule mtu alipotaka kuondoka baba wa yule msichana akamsihi, basi akabaki usiku ule. **8** Asubuhi ya siku ya tano, alipoamka ili aondoke, baba wa yule msichana akamwambia, “Jiburudishe nafsi yako. Ngoja mpaka mchanai!” Kwa hiyo wote wawili wakala chakula pamoja. **9** Basi wakati yule mtu alipoinuka aende zake, pamoja na suria wake na mtumishi wake, baba mkwe wake, yaani, baba wa yule msichana akamwambia, “Tazama sasa jioni inakaribia. Ulale hapa usiku unakaribia. Ukae, ukajifurahishe nafsi yako. Kesho unaweza kuamka mapema asubuhi na uende nyumbani kwako.” **10** Lakini akakataa kulala tena, akaondoka na kwenda mpaka Yebusi (ndio Yerusalem), akiwa na punda wake wawili waliotandikiwa, pamoja na suria wake. **11** Alipokaribia Yebusi na usiku ukiwa umekaribia, mtumishi akamwambia bwana wake, “Haya sasa natuingie katika mji huu wa Wayebusi tulale humo.” **12** Lakini bwana wake akamjibu, “Hapana. Hatutaina kwenye mji wa kigeni, ambao watu wake si Waisraeli. Tutaendelea mpaka tufike Gibe.” **13** Akasema, “Haya, tujitahidi tufike Gibe au Rama, nasi tutalala katika mji mmojawapo.” **14** Hivyo wakendelea na safari, jua likachwea walipokaribia Gibe ambaio na mji wa Benyamini. **15** Wakageuka ili kuingia na kulala Gibe. Wakaingia humo, wakaketi kwenye uwanja wa mji, wala hakuna mtu yeote aliywakaribisha kwake ili

20 Ndipo Waisraeli wote kuanzia Dani hadi Beer-Sheba na wa kutoka nchi ya Gileadi wakatoka kama mtu mmoja wakakusanyika mbele za Bwana huko Misra. **2** Viongozi wote wa kabila za Israeli

wakakaa kwenye nafasi zao katika kusanyiko la wamejiweka mara ya kwanza. **23** Waisraeli wakapanda watu wa Mungu, askari 400,000 waendao kwa mbele za Bwana na kulia mbele zake mpaka jioni, miguu wenye panga. **3** (Wabenyamini wakasikia nao wakamuuliza Bwana wakisema, “Je, tupande kuwa Waisraeli wamepanda kwenda Mispa.) Ndipo tena kupigana vita na Wabenyamini, ndugu zetu?” Waisraeli wakasema, “Tuelezeni jinsi jambo hili ovi Bwana akajibu, “Pandeni mkapigane nao.” **24** Ndipo lilitivotendeka.” **4** Hivyo yule Mlawi, mume wa yule Waisraeli wakawakaribia Wabenyamini siku ya pili. mwanamke aliyeuawa, akasema, “Mimi na suria **25** Wakati huu, Wabenyamini walipotoka Gibea ili wangu tulifika Gibea ya Benyamini ili tulale huko. **5** kupigana nao, wakawaua watu Waisraeli 18,000, wote Wakati wa usiku watu wa Gibea wakanjia na kuzingira wakiwa wamejifunga panga. **26** Ndipo Waisraeli, nyumba, wakitaka kuniua. Wakambaka suria wangu watu wote, wakapanda Betheli, huko wakakaa mbele mpaka akafa. **6** Ndipo nikamchukua suria wangu, za Bwana wakilia. Wakafunga siku ile mpaka jioni nikamkatakata vipande vipande na kuvipeleka katika na kutoa sadaka ya kuteketewa na sadaka ya nchi yote ya urithi wa Israeli, kwa kuwa wametenda amani kwa Bwana. **27** Nao Waisraeli wakauliza uasherati mkubwa na jambo la aibu katika Israeli. **7** kwa Bwana. (Katika siku hizo Sanduku la Agano Sasa, niyini Waisraeli wote, semeni na mtroe uamuza la Mungu lilikuwa huko **28** na Finehasi mwana wenu.” **8** Watu wote wakainuka wakasemba, kama mtu wa Eleazari, mwana wa Aroni, alikuwa anahudumu mmoja, “Hakuna hata mmoja wetu atakayekwenda mbele za hilo Sanduku.) Wakauliza, “Je, tupande nyumbani. Wala hakuna hata mmoja wetu atakayerudi kwenda vitani kupigana tena na Wabenyamini ndugu nyumbani kwake. **9** Sasa hili ndilo tutakaloitendea zetu, au la?” Bwana akajibu, “Nendeni, kwa kuwa Gibea: Tutakibili jinsi kura itakavyotuongoza. **10** kesho nitawatia mikononi mwenu.” **29** Basi Waisraeli Tutatoa watu kumi katika kila 100 kutoka kwenye wakaweka waviziao kuizunguka Gibea. **30** Kisha kabilo zote za Israeli, watu 100 katika watu 1,000 na Waisraeli wakapanda kupigana na Wabenyamini watu 1,000 katika 10,000, ili waende wakalete mahitaji katika siku ya tatu na kujiweka kwenye nafasi zao kwa ajili ya jeshi. Basi wakati jeshi litakopofika Gibea dhidi ya Gibea kama walivyokuwa wamefanya hapo ya Benyamini, watawatendea yale wanayostahili, kwa kwanza. **31** Wabenyamini wakatoka ili kukabiliana ajili ya uovu huu wa aibu waliotenda katika Israeli.” nao, Waisraeli wakawavuta Wabenyamini watoke **11** Hivyo wanaume wote wa Israeli wakakutanika katika mji. Wakaanza kupigana na kuua watu wapatao pamoja na kujungu kama mtu mmoja dhidi ya thelathini wa Israeli, kama walivyofanya nyakati huo mji. **12** Makabila ya Israeli yakatuma watu nyingine, katika njia kuu, moja iendayo Betheli kwenda katika kabilo la Benyamini lote na kuwaambia, na nyingine Gibea. **32** Wabenyamini wakafikiri, “Ni uovu gani huu wa kutisha uliotendeka katikati “Wanapigwa mbele yetu kama hapo kwanza.” yenu? **13** Basi watoeni hao watu waovu kabisa Waisraeli wakasema, “Sisi na turudi nyuma ili walioko Gibea, ili tupate kuwaua na kuondoa uovu tuwavute wauache mji waende kuelekea barabarani.” katika Israeli.” Lakini Wabenyamini hawakuwasikia **33** Watu wote wa Israeli wakaondoka kwenye sehemu ndugu zao, Waisraeli. **14** Wakatoka katika miji yao, zao na kujipanga huko Baal-Tamari, nao wale waviziaji wakakutanika Gibea ili kupigana na Waisraeli. **15** wa Waisraeli, wakatoka hapo walipokuwa kwenye Siku ile Wabenyamini wakakusanya watu 26,000 uwanda wa magharibi ya Gibea. **34** Ndipo watu kutoka miji yao, waliojfunga panga, mbali na hao 10,000 bora waliochaguliwa katika Israeli wote, 700 waliochaguliwa mionganoni mwa hao waliokaa wakaja kuishambulia Gibea. Vita vilikuwa vikali sana, Gibea. **16** Mionganoni mwa hao askari wote kuliukuna na hata Wabenyamini hawakutambua kuwa maangamizi watu 700 bora waliochaguliwa watumiao mkono wa yalikuwa karibu nao kwa kiasi hicho. **35** Bwana kushoto, kila mmoja wao aliweza kutupa jiwe kwa akawashinda Wabenyamini mbele ya Waisraeli na siku kombeo na kulenga unywele mmoja bila kukosa. **17** ile Waisraeli wakawaua Wabenyamini watu waumee Nao watu wa Israeli, mbali na hao wa Benyamini, 25,100, wote wakiwa wenyenye kujifunga silaha za vita. wakakusanya watu waumee 400,000, wenyenye kutumia **36** Hivyo Wabenyamini wakaona kuwa wamepigwa. panga, wote hao walikuwa mashujaa. **18** Waisraeli Basi Waisraeli walikuwa wameondoka mbele ya wakapanda Betheli na kumuuliza Mungu, “Ni nani Wabenyamini, kwa sababu Waisraeli waliwategemea mionganoni mwetu atakayetangulia mbele yetu ili hao waviziaji waliokuwa wameewaweka dhidi ya kupigana na Wabenyamini?” Bwana akawajibu, “Yuda Gibea. **37** Wale waviziaji wakafanya haraka kuingia ndiye atakayetangulia.” **19** Asubuhi yake Waisraeli Gibea, wakasambaa na kuwaua watu wote wa mji wakaamka na kupiga kambi karibu na Gibea. **20** kwa upanga. **38** Waisraeli walikuwa wamepatana Waisraeli wakatoka kupigana na Wabenyamini, nao na hao waviziaji kuwa wangefanya lipande wingu Waisraeli wakajiweka kwenye nafasi zao katika vita kubwa la moshi kutoka huo mji, **39** ndipo watu wa dhidi yao huko Gibea. **21** Wabenyamini wakatoka Waisraeli wangegeuka kupigana. Watu wa Benyamini Gibea na kuwaua watu 22,000 wa Israeli siku ile. walikuwa wameanza kuwapiga na kuua watu wa **22** Lakini Waisraeli wakatiana moyo kila mmoja Israeli (wapatao thelathini), hivyo wakafikiri, “Hakika na mwenzake, nao wakajiweka kwenye nafasi zao tutawapiga, kama tulivyowashinda katika vita hapo katika vile vita mara ya pili mahali pale walipokuwa kwanza.” **40** Lakini wakati lile wingu la moshi

lilipoanza kupanda kutoka ule mji, Wabenyamini wakageuka na kuona moshi wa mji mzima unapaa juu Wabenyamini wakatiwa hofu, kwa kuwa walitambua kwamba maafa yamewajia. **42** Basi wakakimbia mbele ya Waisraeli kuelekea nyikani, lakini hawakuweza kukwepa vile vita. Nao watu wa Israeli waliotoka katika ile miji wakawaua huko. **43** Wakawazingira Wabenyamini pande zote, wakawafuatia na kuwapata hapo walipopumzika katika viunga vya Gibea upande wa mashariki. **44** Wakaanguka Wabenyamini 18,000 Wabenyamini ni lazima tuwape wake, ili wawe na ambaeo wote ni mashujaa. **45** Walipogeu ka warithi, ili kabilo lolote katika Israeli lisifutike, kukimbia kuelekea nyikani hata kufikia mwamba wa Rimoni, Waisraeli wakawaua wattu 5,000 wakiwa njiani. Wakawafuata kwa kasi mpaka Gidomu huko mtu yeoye ampaye Mbenyamini mke.” **19** Ndipo wakawaua watu wengine 2,000. **46** Siku ile wakawaua Wabenyamini 25,000 waliokuwa mashujaa wa vita. **47** Lakin watu 600 wakakimbia kuelekea nyikani katika mwamba wa Rimoni, na kuka huko muda wa miezi minne. **48** Waisraeli wakarudi na kuua watu wote wa Benyamini, pamoja na wanyama na kila walichokikuta. Pia kila mji walioouona waliuchoma moto.

21 Wana wa Israeli walikuwa wameapa kwa kiapo kule Mispa: “Hapana mtu yeoye atakayemwoza binti yake kwa Wabenyamini.” **2** Watu wakaenda Betheli, wakaketi mbele za Mungu mpaka jioni, wakapaza sauti zao, wakalia sana. **3** Wakasema, “Ee Bwana, Mungu wa Israeli, kwa nini jambo hili limewapata Waisraeli? Kwa nini kabilia moja la Israeli limekosekana?” **4** Kesho yake asubuhi na mapema watu wakajenga madhabahu na kuleta sadaka za kuteketewa na sadaka za amani. **5** Ndipo Waisraeli wakasema, “Ni kabilia lipi la Israeli ambalo halikufika katika mkutano kumkaribia Bwana?” Kwa kuwa walikuwa wameweka kiapo kikuu kuwa yeoye asiyefika mbele za Bwana huko Mispa, kwa hakika angeuawa. **6** Basi Waisraeli wakaghairi kwa ajili ya ndugu zao Wabenyamini, wakasema, “Leo kabilia moja limekataliwa mbali na Israeli. **7** Sasa tutawezaje kuwapa mabinti zetu wawe wake zao kwa hao waliobaki maadamu tumeapa kwa Bwana kuwa hatutawapa binti zetu kuwa wake zao?” **8** Ndipo wakasema, “Ni kabilia lipi la Israeli ambalo halikufika mbele za Bwana huko Mispa?” Wakagundua kuwa hakuna hata mmoja aliyetoka Yabeshi-Gileadi aliyefika kambini kwa ajili ya kusanyiko la mkutano. **9** Walipohesabu waliona hakuna mtu yeoye wa Yabeshi-Gileadi aliyekuwepo. **10** Ndipo mkutano wakatuma askari 12,000 na wakawaamuru kwenda Yabeshi-Gileadi na kuwaua wale wote waishio huko, walikuwepo wake na watoto. **11** Wakasema, “Hilo ndilo mtakalofanya. Uensi kila mtu mume na mke ambaye si bikira.” **12** Wakakuta kati ya watu walioishi Yabeshi-Gileadi wanawali mia nne ambaeo hawajakutana kimwili na mwanaume, nao wakawachukua kwenye kambi huko Shilo katika nchi ya Kanaani. **13** Ndipo mkutano ukatuma

ujumbe wa amani kwa Wabenyamini huko katika mwamba wa Rimoni. **14** Basi Wabenyamini wakarudi nyumbani mwao, wakapewa wale wanawali wa Yabeshi-Gileadi waliowaponya. Lakini hawakuwatoshwa wanaume wote. **15** Waisraeli wakasikitika kwa ajili ya Wabenyamini, kwa kuwa Bwana ameweka ufa katika makabila ya Israeli. **16** Viongozi wa kusanyiko wakasema, “Kwa kuwa wanawake wa Wabenyamini wameangamizwa, tufanyeje ili kuwapatia wake wale wanaume waliosalia? **17** Wale waliopona wa wa mashariki. **18** Hatuwezi kuwapa binti zetu kuwa wake, kwa kuwa sisi Waisraeli tumeapa kiapo hiki: ‘Alaaniwe ya Bwana katika Shilo, kaskazini ya Betheli na mashariki mwa ile barabara itokayo Betheli kwenda Shekemu, upandie wa kusini wa Lebona.’ **20** Hivyo wakawaelekeza Wabenyamini wakisema, “Nendeni mkajifice kwenye mashamba ya mizabibu, **21** nanyi mwangalie. Wasichana wa Shilo watakapojinga kwenye kucheza, ninyi tokeni kwenye hayo mashamba ya mizabibu na kila mmoja akamate mwanamke mmoja toka mionganii mwa hao wasichana wa Shilo na mwende nao katika nchi ya Benyamini. **22** Baba zao au ndugu zao waume watakapotulalamikia, tutawaambia, ‘Kuweni wakarimu kwetu, nanyi mturuhusu tuwe nao kwa kuwa hatukuweza kumpa kila mtu mke tulipopigana. Lakini ninyi pia hamna hatia, kwa kuwa hamkuwapa wao binti zenu kuwa wake.’” **23** Basi hivyo ndivyo Wabenyamini walivyofanya. Wakati wasichana walipokuwa wakicheza, kila mtu akamkamata msichana mmoja akamchukua akaenda naye ili awe mke wake. Kisha wakarudi katika urithi wao na kuijenga upya miji na kuishi humo. **24** Wakati huo Waisraeli wakaondoka sehemu ile na kwenda nyumbani kwao, kwenye makabila yao na kwa jamaa zao, kila mmoja kwenye urithi wake mwenyewe. **25** Katika siku hizo kulikuwa hakuna mfalme katika Israeli; kila mtu alifanya kile alichoona ni sawa machoni pake mwenyewe.

Ruth

1 Wakati Waamuzi walipotawala Israeli, kulikuwa na njaa katika nchi. Mtu mmoja kutoka nchi ya Bethlehemu ya Yuda, pamoja na mke wake na wanawe wawili, akaenda kuishi katika nchi ya Moabu. **2** Mtu huyu aliiitia Elimeleki, mkewe aliiitia Naomi, na hao wanawe wawili waliiitia Maloni na Kiloni. Walikuwa Waefrathi kutoka Bethlehemu ya Yuda. Wakaenda katika nchi ya Moabu, wakaishi huko. **3** Elimeleki mumewe Naomi akafa, hivyo Naomi akabaki na wanawe wawili. **4** Nao wakaoa wanawake Wamoabu, jina la mmoja aliiitia Orpa, na wa pili aliiitia Ruthu. Baada ya kama miaka kumi, **5** Maloni na Kiloni pia wakafa. Basi Naomi akabaki hana mume wala wanawe wawili. **6** Aliposikia akiwa huko Moabu kwamba Bwana amewasaidia watu wake kwa kuwapa chakula, Naomi na wakweze wakajiandaa kurudi nyumbani. **7** Yeye na wakweze wawili wakaondoka pale walipokuwa wakiishi na kushika njia kurudi nchi ya Yuda. **8** Ndipo Naomi akawaambia wale wakwe zake wawili, "Rudini, kila mmoja wenu nyumbani kwa mama yake. Bwana na awatendee fadhili kama mlivyowatendea hao waliofariki, na pia mimi. **9** pamoja na Naomi. **7** Yeye aliomba, "Tafadhalii niruhusu Bwana na amjalie kila mmoja wenu maisha mema nyumbani kwa mume mwininge." Kisha akawabusu, ya wavunaji. Naye ameshinda shambani tangu nao wakalia kwa sauti kubwa, **10** wakamwambia, "Tutarudi pamoja na wewe nyumbani kwa watu wako." **11** Lakini Naomi akasema, "Rudini nyumbani, binti zangu. Kwa nini mnifuate? Je, mimi nitawenza tena kuwa na wana wengine ambao wataweza kuwaoa ninyi? **12** Rudini nyumbani, binti zangu; mimi ni mzee kiasi kwamba siwezi kumpata mume mwininge. Hata kama ningefikiria kuwa bado kuna tumaini kwangu, hata kama ningekuwa na mume usiku huu na kuwazaa wana, **13** je, mngesubiri mpaka wakue? ya hili, akasujudu mpaka nchi, akamwambia, "Jinsi Mngebakia bila kuolewa mkiwasubiri? La, hasha, binti gani nimepata kibali machoni pako, hata ukani jali zangu. Nimepata uchungu kuliko ninyi, kwa sababu mimi mgeni?" **11** Boazi akamjibu, "Nimeambiwa yote mkono wa Bwana umekuwa kinyume namil!" **14** Kisha uliyomtendea mama mkwe wako tangu mume wako wakalia tena kwa sauti. Orpa akambusu mama mkwe wake, akaenda zake, lakini Ruthu akaambatana naye. **15** Naomi akamwambia, "Tazama, mwenzako anarejea kwa watu wake na kwa miungu yake. Rudi pamoja **17** Pale utakapofia nami nitafia hapo, na papo hapo nitazikwa. Bwana na aniadhibiu vikali, kama kitu kingine chochole kitanitenga nawe isipokuwa kifo." **18** Naomi alipotambua kwamba Ruthu amenua kufuatana naye, hakuendelea kumsihii tena. **19** Kwa hiyo hao wanawake wawili wakaondoka, wakafika Bethlehemu. Walipofika Bethlehemu, mji mzima ulitaharuki, wanawake wakashangaa, wakasema, "Huyu aweza kuwa ni Naomi?" **20** Akawaambia, msimzuie.

Mwenyezi amenitendea mambo machungu sana. **21** Mimi niliondoka hali nimejaa, lakini Bwana amenirudisha mtupu. Kwa nini kuniita Naomi? Bwana amenitendea mambo machungu; Mwenyezi ameniletea msiba." **22** Kwa hiyo Naomi alirudi pamoja na Ruthu Mmoabu mkwe wake, nao wakafika Bethlehemu mwanzoni mwa kuvuna shayiri.

2 Basi Naomi alikuwa na jamaa wa upande wa mume wake, kutoka ukoo wa Elimeleki, mtu maarufu ambaye aliiitia Boazi. **2** Ruthu, Mmoabu, akamwambia Naomi, "Nitakwenda mashambani nikaokote mabaki machoni pake." Naomi akamwambia, "Nenda, binti Baada ya kama miaka kumi, **5** Maloni na Kiloni pia wakafa. Basi Naomi akabaki hana mume wala wanawe wawili. **6** Aliposikia akiwa huko Moabu kwamba Bwana amewasaidia watu wake kwa kuwapa chakula, Naomi na wakweze wakajiandaa kurudi nyumbani. **7** Yeye na wakweze wawili wakaondoka pale walipokuwa wakiishi na kushika njia kurudi nchi ya Yuda. **8** Ndipo Naomi akawaambia wale wakwe zake wawili, "Rudini, kila mmoja wenu nyumbani kwa mama yake. Bwana na awatendee fadhili kama mlivyowatendea hao waliofariki, na pia mimi. **9** pamoja na Naomi. **7** Yeye aliomba, "Tafadhalii niruhusu Bwana na amjalie kila mmoja wenu maisha mema nyumbani kwa mume mwininge." Kisha akawabusu, ya wavunaji. Naye ameshinda shambani tangu nao wakalia kwa sauti kubwa, **10** wakamwambia, asubuhi pasipo kupumzika, isipokuwa kwa muda mfupi kivilini." **8** Kisha Boazi akamwambia Ruthu, "Binti yangu, nisikilize. Usiende kuokota mabaki ya mavuno katika shamba lingine, na usiondoke hapa. Kaa hapa na hawa watumishi wangu wa kike. **9** Angalia shamba wanaume wanamovuna, ufuate nyuma yao. Nimewaamuru wanaume hawa wasikuguse. Wakati wowote ukiona kiu, nenda kwene mitungi ukanywe maji waliyoyateka wanaume hawa." **10** Kwa ajili alipofariki, na jinsi uliyomwacha baba yako na mama yako na nchi yako ulimozaliwa, ukaja kuishi na watu ambao hukuwafahamu awali. **12** Bwana na akulipe kwa yale uliyoyatenda. Ubarikiwe kwa wingi na Bwana, Mungu wa Israeli, ambaye umekimbilia mabawani mwake." **13** Kisha Ruthu akasema, "Naomba niendelee kupata kibali machoni pako, bwana wangu. Kwa maana umenifarji na umezungumza kwa ukarimu na mijakazi wako, hata ingawa mimi si bora kama mmoja wa watumishi wako wa kike." **14** Wakati wa chakula, Boazi akamwambia Ruthu, "Karibia hapa. Kula mkate na uchovye ndani ya siki." Alipoketi pamoja na wavunaji, akampa nafaka zilizookwa. Akala kiasi alichotaka na kusaza. **15** Alipoinuka ili kuokota mabaki ya nafaka, Boazi akawaagiza watu wake, "Hata kama atakusanya kati ya miganda, msiniite tena Naomi, niiteni Mara, kwa sababu miganda, mwachieni ayaokote, na msimkemee."

17 Basi Ruthu akaokota masazo shambani hata wa jamaa aliye karibu zaidi wa kukomboa kuliko jioni. Akatwanga ile shayiri aliyokusanya, ikajaa mimi. **18** Akaibeba na kuelekeea mjini, naye mama mkwe wake akaona jinsi alivyoweza kuokota nafaka nydingi. Pia Ruthu akachukua kile alichobakiza baada ya kula na kushiba, akampa. **19** Basi mkwewe akamuuliza, “Je, umeokota wapi leo? Umefanya kazi wapi? Abarikiwe mtu yule aliyekujali.” Ndipo Ruthu akamwambia mama mkwe wake juu ya yule ambaye ye ye aliwa amefanya kazi katika shamba lake. Akasema, “Yule mtu niliyefanya kazi kwake leo, anaitwa Boazi.” **20** Naye Naomi akamwambia mkwewe, “Bwana ambariki! Hakuacha kuonyesha fadhili zake kwa walio hai na kwa waliokufa.” Pia akamwambia, “Huyo mtu ni mmoja wa jamaa yetu wa karibu anayestahili kutukomboa.” **21** Kisha Ruthu, Mmoabu, akasema, “Hata aliniambia, ‘Kaa pamoa na watumishi wangu mpaka watakomaliza kuvuna nafaka yangu yote.’” **22** Kisha Naomi akamwambia Ruthu mkwewe, “Binti yangu, itakuwa vyema wewe ufuatana na wasichana wake, kwa sababu katika shamba la mtu mwininge wanawenza kukudhuru.” **23** Kwa hivyo Ruthu akafuatana na watumishi wa kike wa Boazi, akaokota mpaka mwisho wa mavuno ya shayiri na ya ngano. Naye alishi na mama mkwe wake.

3 Kisha Naomi akamwambia mkwewe, “Binti yangu, je, nisingelikutafutia pumziko ambako utatunzika vyema? **2** Je, Boazi, ambaye umekuwa pamoa na watumishi wake wasichana, si jamaa yetu wa karibu? Usiku wa leo atakuwa anapepete ngano kwenye sakafu ya kupuria. **3** Basi oga na ukajipake marashi, ujivalie nguo zako nzuri. Kisha uende kwenye sakafu ya kupuria, lakini angalia asijue kwamba upo pale mpaka atakomaliza kula na kunywa. **4** Atakapokwenda kulala, angalia mahali atakapolala. Kisha uende ufunue miguu yake, ulale. Naye atakuambia utakalofanya.” **5** Ruthu akajibu, “Lolote usemaloo nitatenda.” **6** Basi akashuka mpaka kwenye sakafu ya kupuria, akafanya kila kitu mama mkwe wake alichomwambia kufanya. **7** Wakati Boazi alipomaliza kula na kunywa, naye akawa amejawa na furaha, alikwenda kulala mwisho wa lundo la nafaka. Ruthu akanyemelea polepole, akafunua miguu yake, na akalala. **8** Usiku wa manane, kitu kilimshtha Boazi, akajigeuza, akagundua yupo mwanamke amelala miguuuni pake. **9** Akauliza, “Wewe ni nani?” Akajibu, “Ni mimi Ruthu, mjakazi wako. Uitande nguo yako juu yangu, kwa sababu wewe ndiwe jamaa wa karibu wa kutukomboa.” **10** Akamwambia, “Binti yangu, ubarikiwe na Bwana. Wema huu wa sasa ni mkuu kushinda hata ule ulioonyesha mwanzoni. Hukuwakimbilia vijana, wakiwa matajiri au maskini, **11** Sasa, binti yangu, usiogope. Nitakufanya yote uliyoomba. Kwa maana mji wote wa watu wangu wanakuju ya kwamba wewe ni mwanamke mwenye tabia nzuri. **12** Ingawa ni kweli kwamba mimi ndiye jamaa aliye karibu, bado kuna mtu mwininge

wa jamaa aliye karibu zaidi wa kukomboa kuliko jioni. Kama akikubali kukomboa, vyema na akomboe. La sivyo kama hayuko tayari, hakika kama Bwana aishivyo nitafanya hivyo. Lala hapa mpaka asubuhi.” **14** Hivyo huyo mwanamke akalala miguuni pake mpaka asubuhi, akaondoka mapema pasipo mtu kuweza kumtambua mwenzake, maana Boazi alisema, “Isijulikane kabisa ya kuwa mwanamke alifika kwenye sakafu ya kupuria.” **15** Pia akamwambia, “Leta shela yako uliyovaa, uitandaze.” Naye alipoitandaza, akamimina vipimo sita vya shayiri, akamtwiwa. Kisha Ruthu akarudi zake mjini. **16** Basi Ruthu alipofika kwa mama mkwe wake Naomi, akamuuliza, “Je, binti yangu, ilikuwaje huko?” Ndipo akamwelezea kila kitu Boazi alichomfanya. **17** Akaendelea kusema, “Amenipa shayiri vipimo sita akisema, ‘Usiende kwa mama mkwe wako mikono mitupu.’” **18** Kisha Naomi akasema, “Subiri binti yangu, mpaka utakapojuwa kwamba hili jambo limekwendaje. Kwa sababu mtu huyu hatatulia mpaka akamilishe jambo hili leo.”

4 Boazi akakwea mpaka kwenye lango la mji, akaketi pale. Yule mtu wa jamaa aliyekuwa wa karibu wa kutukomboa, ambaye Boazi alimtaja, akaja. Boazi akasema, “Njoo hapa, rafiki yangu. Karibu uketi.” Naye akakaribia, akaketi. **2** Boazi akatwa watu kumi miiongoni mwaa wazee wa mji, akawaambia, “Ketini hapa.” Nao wakaketi. **3** Kisha akamwambia yule jamaa wa karibu wa kutukomboa, “Naomi, aliyerudi hapa kutoka nchi ya Moabu, anauza shehemu ya ardhi iliyokuwa mali ya ndugu yetu Elimeleki. **4** Nami niliwaza nikujulishie wewe na kukuambia uinunue mbele ya hawa waliopo hapa, na mbele ya wazee wa watu wangu. Kama wewe utaikomboa, haya fanya hivyo. Lakini kama hutaikomboa, uniambie, ili njue. Kwa kuwa hakuna mtu mwininge mwenye haki ya kuikomboa ila wewe na baada yako ni mimi.” Naye akasema, “Nitaikomboa mimi.” **5** Ndipo Boazi akasema “Siku utakaponunua hiyo ardhi kutoka kwa Naomi na Ruthu, Mmoabu, itakubidi kumchukua pia huyo mjane, ili kudumisha jina la marehemu pamoa na mali yake.” **6** Aliposikia hili, yule jamaa wa karibu wa kutukomboa akasema, “Basi mimi sitaweza kuikomboa, kwa sababu inaonekana nitauhatarisha urithi wangu. Wewe ikomboe mwenyewe. Mimi sitaweza.” **7** (Basi katika siku za kale huko Israeli, ili kukamilisha tendo la kukuombaa na kukabidhiana mali, mmoja huuua kiatu chake na kumpatia mwininge. Hii ilikuwa ni njia ya jamaa wa karibu wa kutukomboa.) **8** Basi yule jamaa wa karibu wa kutukomboa akamwambia Boazi, “Wewe inunue mwenyewe.” Naye huyo jamaa akavua kiatu chake. **9** Kisha Boazi akawatangazia wazee na watu wote waliokuwepo, “Leo ninjy ni mashahidi kwamba mimi nimenunua kutoka kwa Naomi yote yaliyokuwa mali ya Elimeleki, Kilioni na Maloni. **10** Nimemchukua pia Ruthu, Mmoabu, mjane wa Maloni, awe mke wangu, ili kuendeleza jina la marehemu

pamoja na mali zake, ili jina lake marehemu lisitoweke mionganini mwa jamaa yake, wala katika kumbukumbu za mji wake. Leo hivi ninyi ni mashahidi!” **11** Kisha wazee pamoja na watu wote waliokuwa langoni wakasema, “Sisi ni mashahidi. Bwana na amfanye mwanamke huyu aingiaye nyumbani mwako kuwa kama Raheli na kama Lea, wale wanawake wawili ambao pamoja walijenga nyumba ya Israeli. Nawe ufanikiwe katika Efrathi na uwe mashuhuri katika Bethlehemu. **12** Kupitia kwa watoto ambao Bwana atakupa kutokana na huyu mwanamwali, jamaa yako na ifanane na ya Peresi, ambaye Tamari alimzalia Yuda.” **13** Basi Boazi akamwoa Ruthu, naye akawa mke wake. Alipoingia kwake, Bwana akamjalia Ruthu, naye akapata mimba, akamzaa mtoto wa kiume. **14** Wanawake wakamwambia Naomi: “Ahimidiwe Bwana, asiyekuacha bila kuwa na jamaa wa karibu wa kukomboa. Na awe mashuhuri katika Israeli yote! **15** Atakurejeshea uhai wako na kukuangalia katika siku za uzee wako. Kwa maana nkweo ambaye anakupenda, na ambaye kwako ni bora zaidi ya watoto wa kiume saba, ndiye alimzaa.” **16** Basi Naomi akamchukua yule mtoto, akampakata na akawa mlezi wake. **17** Wanawake waliokuwa jirani zake wakasema, “Naomi ana mtoto wa kiume.” Wakamwita jina lake Obedi. Yeye ndiye baba yake Yeses, aliye baba yake Daudi. **18** Hivi ndivyo vizazi vya Peresi: Peresi alimzaa Hesroni, **19** Hesroni akamzaa Ramu, Ramu akamzaa Aminadabu, **20** Aminadabu akamzaa Nashoni, Nashoni akamzaa Salmoni, **21** Salmoni akamzaa Boazi, Boazi akamzaa Obedi, **22** Obedi akamzaa Yeses, na Yeses akamzaa Daudi.

1 Samweli

1 Kulikuwepo na mtu mmoja kutoka Rama, Msufi kutoka nchi ya vilima vya Efraimu, ambaye jina lake alitwa Elikana mwana wa Yerohamu, mwana wa Elihu mwana wa Tohu, mwana wa Sufu, Mwefraimu. **2** Alikuwa na wake wawili, mmoja alitwa Hana na mwingine Penina. Penina alikuwa na watoto, lakini Hana hakuwa na mtoto. **3** Kila mwaka mtu huyu alikwea kutoka mji wake ili kuabudu na kutoa dhabihu kwa Bwana Mwenye Nguvu Zote huko Shilo, ambapo Hofni na Finehasi, wana wawili wa Eli, walikuwa makuhani wa Bwana. **4** Kila mara ilipofika siku ya Elikana kutoa dhabihu, aliwapa mafungu Penina mkewe na wanawe wote pamoja na binti zake. **5** Lakini alimpa Hana fungu maradufu kwa sababu alimpenda, ingawa Bwana alikuwa amemfunga tumbo. **6** Kwa sababu Bwana alikuwa amemfunga tumbo, mke mwenzake alikuwa anamchokoza ili kumuudhi. **7** Hili liliendelea mwaka baada ya mwaka. Kila mara Hana alipokwenda katika nyumba ya Bwana, mke mwenzake alikuwa akimkasirisha mpaka analia na kushindwa kula. **8** Elikana mumewe akawa anamwambia, “Hana, kwa nini unalia? Kwa nini huli? Kwa nini kuvunjika moyo? Je, mimi si bora zaidi kwako kuliko watoto kumi?” **9** Siku moja walipokuwa wamemaliza kula na kunywa huko Shilo, Hana alisimama. Wakati huo kuhanie Eli alikuwa ameketi kwenye kitu pembedi mwa mwimo wa mlango wa Hekalu la Bwana. **10** Kwa uchungu wa rohoni Hana alilia sana na akamwomba Bwana. **11** Naye akaweka nadhiri, akiseme, “Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, laiti ungeangalia huzuni kuu ya mtumishi wako na kunikumbuka mimi, wala usimsahau mtumishi wako nawe ukampa mwana, basi huyu mwana nitamtoa kwa Bwana kwa siku zote za maisha yake, wala wembe hautapita kichwani mwake.” **12** Alipokuwa anaendelea kumwomba Bwana, Eli alichunguza kinywa chake. **13** Hana alikuwa akiomba moyoni mwake, midomo yake ikiwa inachezacheza lakini sauti haikusikika. Eli akafikiri alikuwa ameleta **14** naye akamwambia, “Utaendelea kulewa mpaka lini? Achilia mbali mvinyo wako.” **15** Hana akajibu, “Si hivyo bwana wangu, mimi ni mwanamke mwenye huzuni kubwa. Mimi sijanya mvinyo wala kileo, nilikuwa ninaumimina moyo wangu kwa Bwana. **16** Usimdhanie mtumishi wako kuwa mwanamke mwovu; nimekuwa nikiomba hapa katika wingi wa uchungu mkuu na huzuni.” **17** Eli akamjibu, “Nenda kwa amani, naye Mungu wa Israeli na akujalie kile ulichomwomba.” **18** Hana akasema, “Mtumishi wako na apate kibali machoni pako.” Kisha akaondoka zake na kula chakula, wala uso wake haukuwa na huzuni tena. **19** Kesho yake asubuhi na mapema waliamka wakaabudu mbele za Bwana na kisha wakarudi nyumbani kwa huko Rama. Elikana akakutana kimwili na mkewe Hana, naye Bwana akamkumbuka. **20** Hivyo wakati ulipotimia,

Hana akapata mimba na akamzaa mwana. Hana akamwitwa jina lake Samweli, akasema, “Kwa kuwa nilimwomba kwa Bwana.” **21** Wakati huyo mtu Elikana alipanda pamoja na jamaa yake yote kutoa dhabihu ya mwaka kwa Bwana na kutimiza nadhiri yake, **22** Hana hakwenda. Alimwambia mume wake, “Baada ya mtoto kuachishwa kunyonya, nitamchukua na kumpeleka mbele za Bwana, naye ataishi huko wakati wote.” **23** Elikana mumewe akamwambia, “Fanya lile unaloona ni bora zaidi kwako. Ukeae hapa mpaka utakapomwachisha kunyonya, Bwana na akujalie kutimiza nadhiri yako.” Hivyo huyo mwanamke akakaa nyumbani na kumnyonyesha mwanawee mpaka alipomwachisha kunyonya. **24** Baada ya mtoto kuachishwa kunyonya, Hana akamchukua huyo mtoto, akiwa mdogo hivyo hivyo, pamoja na fahali wa miaka mitatu, efa ya unga na kiriba cha divai, naye akamleta mtoto kwensi nyumba ya Bwana huko Shilo. **25** Walipokwisha kumchinja yule fahali, wakamleta mtoto kwa Eli, **26** naye Hana akamwambia Eli, “Hakika kama uiishivyo, bwana wangu, mimi ndiye yule mama ambaye alisimama hapa karibu nawe akiomba kwa Bwana. **27** Niliomba mtoto huyu, naye Bwana amenijalia kile nilichomwomba. **28** Hivyo sasa ninamtoa kwa Bwana. Kwa maana maisha yake yote atakuwa ametolewa kwa Bwana.” Naye akamwabudu Bwana huko.

2 Kisha Hana akaomba na kusema: “Moyo wangu wamshangilia Bwana, katika Bwana pembe yangu imeinuliwa juu. Kinywa changu chajisifu juu ya adui zangu, kwa kuwa naufurahia wokovu wako. **2** “Hakuna yeote aliye mtakatifu kama Bwana, hakuna mwingine zaidi yako; hakuna Mwamba kama Mungu wetu. **3** “Msiedelee kusema kwa kiburi hivyo wala msiache vinywa vyenu kunena kwa kiburi, kwa kuwa Bwana ndiye Mungu ajuaye, na kwa ye ye matendo hupimwa. **4** “Pinde za mashujaa zimevnjika, lakini wale wanaojikwaa wamevikwa nguvu. **5** Wale waliokuwa na chakula tele wamejikodisha wenywewe ili kupata chakula, lakini wale waliokuwa na njaa hawana njaa tena. Mwanamke yule aliyekuwa tasa amezaa watoto saba, lakini yule ambaye alikuwa na wana wengi amedhoofika. **6** “Bwana huua na huleta uhai, hushusha chini mpaka kaburini na hufufua. **(Sheol h7585)** **7** Bwana humfanya mtu maskini naye hutajirisha, hushusha na hukweza. **8** Humwinua maskini kutoka mavumbini na humwinua mhitaji kutoka lundo la majivu; huwaketisha pamoja na wakuu na kuwafanya warithi kiti cha enzi cha heshima. “Kwa kuwa misingi ya dunia ni ya Bwana; juu yake ameuewekwa ulimwengu. **9** Yeye atailinda miguu ya watakatifu wake, lakini waovu watanyamazishwa kwenye giza. “Si kwa nguvu mtu hushinda; **10** wale wampingao Bwana wataharibiwa kabisa. Atapiga radi dhidi yao kutoka mbinguni; Bwana ataihukumu miisho ya dunia. “Atampa nguvu mfalme wake, na kuitukuza pembe ya mpakwa mafuta wake.” **11** Kisha Elikana akaenda nyumbani Rama, lakini mtoto akahudumu

mbele za Bwana chini ya kuhani Eli. **12** Wana wa Eli yangu? Kwa nini unawaheshimu wanao kuliko mimi walikuwa watu wabaya kabisa, hawakumheshimu kwa kujinene pesha wenye we kwa kula sehemu zilizo Bwana. **13** Basi ilikuwa desturi ya makuhani pamoja na bora za kila sadaka zinazotolewa na watu wangu watu kwamba kila mara ye yeyote anapotoa dhabihu na wa Israeli? **30** “Kwa hiyo, Bwana, Mungu wa Israeli huku nyama ikiwa inachemshwa, mtumishi wa kuhani asema: ‘Niliahidi kuwa nyumba yako na nyumba angalikuja na uma wenye meno matatu mkononi ya baba yako wangehudumu mbele zangu milele.’ mwake. **14** Angeutumbukiza huo uma kwenye sufuria Lakini sasa Bwana anasema: ‘Jambo hili na liwe mbali au birika au sufuria kubwa au chungu, naye kuhani nami! Wale wanaoniheshimu nitawaheshimu, wale angalijichukulia mwenyewe chochote ambacho uma wanaonidharau mimi watadharauliwa. **31** Wakati ungekileta. Hivi ndivyo walivyowatendea Waisraeli unakuja nitakapozipunguza nguvu zenu na nguvu ya wote waliokuja Shilo. **15** Lakini hata kabla mafuta nyumba ya baba yenu, ili pasiwepo mtu katika mbari ya mnyama hayajachomwa, mtumishi wa kuhani yenu atakayeishi kuuona uzee **32** nanyi mtaona huzuni angalikuja na kusema kwa mtu ambaye alikuwa katika makao yangu. Ingawa Israeli watafanyiwa akitoa dhabihu, ‘Mpe kuhani nyama aako ke, kwani mema, katika mbari yenu kamwe hapatakuwepo hatapokea nyama iliochemshwa kutoka kwako, ila mtu atakayeishi hadi kuwa mzee. **33** Kila mmoja iliyo mbichi tu.’ **16** Kama mtu akimwambia, ‘Mafuta wenu ambaye sitamkatilia mbali kutoka madhabahuni ya mnyama na yachomwe kwanza, ndipo uchukue pangu atabakizwa tu kupofusha macho yenu kwa chochote unachotaka,’ mtumishi angalijibu, ‘Hapana, machozi na kuihuzunisha mioyo yenu, nao wazao nipe sasa, kama huwezi nitaichukua kwa nguvu.’ **17** Hii Dhambi ya hawa vijana ilikuwa kubwa sana Wote wawili watakuwa katika siku moja. **35** Mimi machoni pa Bwana, kwa kuwa waliitendea dhabihu mwenyewe nitajiinulia kuhanu mwaminifu, ambaye ya Bwana kwa dharau. **18** Lakini Samweli alikuwa akitudumu mbele za Bwana, kijana akivaa kisibau cha kitani. **19** Kila mwaka mama yake alimshonea atafanya sawasawa na kile kilichoko moyoni mwangu joho dogo na kumchukulia wakati alipokwea pamoja na akilini mwangu. Nitaifanya nyumba yake kuwa na mumewe kutoa dhabihu ya mwaka. **20** Eli alikuwa imara, naye atahudumu mbele ya mpakwa mafuta akiwabariki Elikana na mkewe, akisema, ‘Bwana na wangu daima. **36** Kisha kila mmoja aliyeachwa katika akupe watoto kwa mwanamke huyu ili kuchukua mbari yenu atakuja na kusujudu mbele yake kwa ajili nafasi ya yule aliyekuwa amemwomba na akamtoa ya kipande cha fedha na ganda la mkate akisema, kwa Bwana.’ Kisha wakawa wanakwenda nyumbani. ‘Niteue katika baadhi ya ofisi ya ukuhani ili niweze **21** Bwana akawa mwenye neema kwa Hana, naye kupata chakula.””

3 Kijana Samweli alihudumu mbele za Bwana chini ya Eli. Katika siku zile neno la Mungu lilikuwa adimu, hapakuwepo na maono mengi. **2** Usiku mmoja Eli, ambaye macho yake yalikuwa yamefifia sana kiasi kwamba aliona kwa shida sana, alikuwa amelala mahali pake pa kawaada. **3** Taa ya Mungu bado ilikuwa hajazimika, na Samweli alikuwa amelala Hekaluni mwa Bwana, ambapo Sanduku la Mungu lilikuwako. **4** Kisha Bwana akamwita Samweli. Samweli akajibu, ‘Mimi hapa.’ **5** Naye akakimbia kwa Eli na kumwambia, ‘Mimi hapa, kwa kuwa umeniita.’ Lakini Eli akasema, ‘Sikukuita; rudi ukalale.’ Hivyo akaenda kulala. **6** Bwana akaita tena, ‘Samweli!’ Naye Samweli akaamka, kwenda kwa Eli na kusema, ‘Mimi hapa, kwa kuwa umeniita.’ Eli akasema, ‘Mwanangu, sikukuita, rudi ukalale.’ **7** Wakati huu Samweli alikuwa bado hajamjua Bwana. Neno la Bwana lilikuwa bado halijafuniliwa kwake. **8** Bwana akamwita Samweli mara ya tatu, naye Samweli akaamka kwenda kwa Eli na kusema, ‘Mimi hapa, kwa kuwa umeniita.’ Ndipo Eli akatambua kuwa Bwana alikuwa akimwita kijana. **9** Hivyo Eli akamwambia Samweli, ‘Nenda ukalale, na kama akikuita, sema, ‘Nena Bwana, kwa kuwa mtumishi wako anasikiliza.’’ Hivyo Samweli akaenda na kulala mahali pake. **10** Bwana akaja akasimama hapo, akiita kama mara

zile nyingine, "Samweli! Samweli!" Kisha Samweli miungu ile iliyowapiga Wamisri kwa mapigo ya aina akasema, "Nena Bwana, kwa kuwa mtumishi wako zote huko jangwani. **9** Tuweni hodari, enyi Wafilisti! anasikiliza." **11** Naye Bwana akamwambia Samweli: Tuweni wanaume, la sivyo mtakuwa watumwa wa "Tazama, nipo karibu kufanya kitu katika Israeli Waembrania, kama wao walivyokuwa kwenu. Kuweni ambacho kitafanya masikio ya kila mmoja atakayesikia wanaume, mpigane!" **10** Basi Wafilisti wakapigana, yawashe. **12** Wakati huo nitatimiza dhidi ya Eli nao Waisraeli wakashindwa na kila mtu akakimbilia kila kitu nilichonena dhidi ya jamaa yake, kuanzia hemani mwake. Mauaji yalikuwa makubwa sana, mwanzo mpaka mwisho. **13** Kwa kuwa nilimwambia Israeli wakapoteza askari 30,000 waendao kwa miguu. kwamba ningehukumu jamaa yake milele kwa sababu **11** Sanduku la Mungu likatekwa, na hao wana wawili ya dhambi aliyoijua, wanawe kumkufuru Mungu, wa Eli, Hofni na Finehasi, wakauawa. **12** Siku ile ile naye akashindwa kuwazuia. **14** Kwa hiyo, nikaapa mtu mmoja wa kabile la Benyamin akakimbilia kutoka kuhusu nyumba ya Eli, "Hatia ya nyumba ya Eli kamwe kwenye uwanja wa vita na kwenda Shilo, nguo zake haiteweza kufidiwa kwa dhabihu au sadaka." **15** ziki zimeraruka na akiwa na mavumbi kichwani Samweli alakala mpaka asubuhi, kisha akafungua mwake. **13** Alipofika, Eli alikuwa ameketi juu ya kiti milango ya nyumba ya Bwana. Aliogopa kumwambia Mtu yule alipoingia mjini na kueleza kilichokuwa Eli yale maono, **16** lakini Eli akamwita na kumwambia, wake ulikuwa na hofu kwa ajili ya Sanduku la Mungu. "Samweli mwanangu." Samweli akamjibu, "Mimi hapa." **17** Eli akamuuliza, "Ni nini alichokuambia? **18** Kwa hiyo Samweli akamwambia kila kitu, bila huu Eli alikuwa na miaka tisini na minane nayo macho kumficha chochote. Ndipo Eli akasema, "Yeye ni yake yalikuwa yamepofuka na hakuweza kuona. **16** Bwana; na afanye lile lililo jema machoni pake!" **19** Akamwambia Eli, "Mimi nimetoka vitani sasa hivi, Bwana alikuwa pamoja na Samweli alipokuwa akuka, na hakuacha hata moja ya maneno yake lianguke chini. **20** Nao Israeli wote kuanzia Dani hadi Beer-Sheba wakatambua kuwa Samweli amethibitishwa huko Shilo, na huko kujidahirisha kwa Samweli kwa kuwa nabii wa Bwana. **21** Bwana akaendelea kutokea huko Shilo, na huko njeni ya neno lake.

4 Nalo neno la Samweli likaja kwa Israeli yote. Basi Waisraeli walitoka kwenda kupigana dhidi ya Wafilisti. Waisraeli wakapiga kambi huko Ebenezeri, nao Wafilisti wakapiga kambi huko Afeki. **2** Wafilisti wakapanga safu za majeshi yao kupambana na Israeli, wakati vita vilipoenea, Israeli wakashindwa na Wafilisti, ambao waliwaua askari wa Israeli wapatao 4,000 kwenye uwanja wa vita. **3** Askari waliporudi kambini, wazee wa Israeli wakawauliza, "Kwa nini Bwana ameruhusu leo tushindwe mbele ya Wafilisti? Tuleteni Sanduku la Agano la Bwana kutoka Shilo, ili lipate kwenda pamoja nasi, na kutuokoa kutoka mikono ya adui zetu." **4** Hivyo wakawatuma watu huko Shilo, nao wakalichukua Sanduku la Agano la Bwana Mwenye Nguvu Zote, aliyekaa kwenye kiti chake cha enzi kati ya makerubi. Nao wale wana wawili wa Eli, Hofni na Finehasi, walikuwako huko pamoja na Sanduku la Agano la Mungu. **5** Wakati Sanduku la Agano la Bwana lilitu kambini, Waisraeli wote wakapiga kelele kwa sauti kuu hata ardhi ikatikisika. **6** Wafilisti waliposikia makelele wakauliza, "Ni nini makelele haya yote katika kambi ya Waembrania?" Walipofahamu kuwa Sanduku la Bwana limekuja kambini, **7** Wafilisti wakaogopa, wakasema, "Mungu amekuja kambini, ole wetu. Halijatokea jambo kama hili tangu hapo. **8** Ole wetu! Ni nani atakayetuokoa kutoka mikononi mwa miungu hii yenye nguvu? Ni

miungu ile iliyowapiga Wamisri kwa mapigo ya aina zote huko jangwani. **9** Tuweni hodari, enyi Wafilisti! anasikiliza." **11** Naye Bwana akamwambia Samweli: Tuweni wanaume, la sivyo mtakuwa watumwa wa "Tazama, nipo karibu kufanya kitu katika Israeli Waembrania, kama wao walivyokuwa kwenu. Kuweni ambacho kitafanya masikio ya kila mmoja atakayesikia wanaume, mpigane!" **10** Basi Wafilisti wakapigana, yawashe. **12** Wakati huo nitatimiza dhidi ya Eli nao Waisraeli wakashindwa na kila mtu akakimbilia kila kitu nilichonena dhidi ya jamaa yake, kuanzia hemani mwake. Mauaji yalikuwa makubwa sana, mwanzo mpaka mwisho. **13** Kwa kuwa nilimwambia Israeli wakapoteza askari 30,000 waendao kwa miguu. kwamba ningehukumu jamaa yake milele kwa sababu **11** Sanduku la Mungu likatekwa, na hao wana wawili ya dhambi aliyoijua, wanawe kumkufuru Mungu, wa Eli, Hofni na Finehasi, wakauawa. **12** Siku ile ile naye akashindwa kuwazuia. **14** Kwa hiyo, nikaapa mtu mmoja wa kabile la Benyamin akakimbilia kutoka kuhusu nyumba ya Eli, "Hatia ya nyumba ya Eli kamwe kwenye uwanja wa vita na kwenda Shilo, nguo zake haiteweza kufidiwa kwa dhabihu au sadaka." **15** ziki zimeraruka na akiwa na mavumbi kichwani Samweli alakala mpaka asubuhi, kisha akafungua mwake. **13** Alipofika, Eli alikuwa ameketi juu ya kiti milango ya nyumba ya Bwana. Aliogopa kumwambia Mtu yule alipoingia mjini na kueleza kilichokuwa Eli yale maono, **16** lakini Eli akamwita na kumwambia, wake ulikuwa na hofu kwa ajili ya Sanduku la Mungu. "Samweli mwanangu." Samweli akamjibu, "Mimi hapa." **17** Eli akamuuliza, "Ni nini alichokuambia? **18** Kwa hiyo Samweli akamwambia kila kitu, bila huu Eli alikuwa na miaka tisini na minane nayo macho kumficha chochote. Ndipo Eli akasema, "Yeye ni yake yalikuwa yamepofuka na hakuweza kuona. **16** Bwana; na afanye lile lililo jema machoni pake!" **19** Akamwambia Eli, "Mimi nimetoka vitani sasa hivi, Bwana alikuwa pamoja na Samweli alipokuwa akuka, na hakuacha hata moja ya maneno yake lianguke chini. **20** Nao Israeli wote kuanzia Dani hadi Beer-Sheba wakatambua kuwa Samweli amethibitishwa huko Shilo, na huko njeni ya neno lake.

4 Nalo neno la Samweli likaja kwa Israeli yote. Basi Waisraeli walitoka kwenda kupigana dhidi ya Wafilisti. Waisraeli wakapiga kambi huko Ebenezeri, nao Wafilisti wakapiga kambi huko Afeki. **2** Wafilisti wakapanga safu za majeshi yao kupambana na Israeli, wakati vita vilipoenea, Israeli wakashindwa na Wafilisti, ambao waliwaua askari wa Israeli wapatao 4,000 kwenye uwanja wa vita. **3** Askari waliporudi kambini, wazee wa Israeli wakawauliza, "Kwa nini Bwana ameruhusu leo tushindwe mbele ya Wafilisti? Tuleteni Sanduku la Agano la Bwana kutoka Shilo, ili lipate kwenda pamoja nasi, na kutuokoa kutoka mikono ya adui zetu." **4** Hivyo wakawatuma watu huko Shilo, nao wakalichukua Sanduku la Agano la Bwana Mwenye Nguvu Zote, aliyekaa kwenye kiti chake cha enzi kati ya makerubi. Nao wale wana wawili wa Eli, Hofni na Finehasi, walikuwako huko pamoja na Sanduku la Agano la Mungu. **5** Wakati Sanduku la Agano la Bwana lilitu kambini, Waisraeli wote wakapiga kelele kwa sauti kuu hata ardhi ikatikisika. **6** Wafilisti waliposikia makelele wakauliza, "Ni nini makelele haya yote katika kambi ya Waembrania?" Walipofahamu kuwa Sanduku la Bwana limekuja kambini, **7** Wafilisti wakaogopa, wakasema, "Mungu amekuja kambini, ole wetu. Halijatokea jambo kama hili tangu hapo. **8** Ole wetu! Ni nani atakayetuokoa kutoka mikononi mwa miungu hii yenye nguvu? Ni

5 Baada ya Wafilisti kuteka Sanduku la Mungu, walilichukua kutoka Ebenezeri mpaka Ashdodi. **2** Kisha wakaliingiza lile Sanduku ndani ya hekalu la Dagoni na kuliweka kando ya huyo Dagoni. **3** Watu wa Ashdodi walipoamka asubuhi na mapema kesho yake, kumbe, wakamkuta Dagoni ameanguka chini kifudifudi mbele ya Sanduku la Bwana! Wakamwinua Dagoni na kumrudisha mahali pake. **4** Lakini asubuhi iliyofuata, walipoamka kumbe, walimkuta huyo Dagoni ameanguka chini kifudifudi mbele ya

Sanduku la Bwana! Kichwa chake na mikono vilikuwa gari la kukokotwa, na ndani ya kasha kando yake vimevunjwa navyo vimelala kizingitini, ni kiwiliwili wekeni hivyo vitu nya dhahabu mnavyompelekeea chake tu kilichokuwa kimebak. **5** Ndiyo sababu mpaka Bwana kama sadaka ya hatia. Lipelekeni, **9** lakini leo makuhani wa Dagoni wala wengine waingao liangalieni kwa makini. Iwapo litakwenda katika nchi katika hekalu la Dagoni huko Ashdodi hawakanyagi yake lenyewe, kuelekeea Beth-Shemeshi, basi tutajua kizingiti. **6** Mkono wa Bwana ulikuwa mzito juu ya kwamba Bwana ndiye alileta haya maafa makubwa watu wa Ashdodi na vijiji jirani, akaleta uharibifu juu juu yetu. Lakini kama halikwenda, basi tutajua yao na kuwatesa kwa majipu. **7** Watu wa Ashdodi kwamba haukuwa mkono wa Bwana uliotupiga na walipoona kile kilichokuwa kikitokea, wakasema, kwamba iliyotoka kwetu ni ajali.” **10** Basi wakafanya “Sanduku la Mungu wa Israeli kamwe lisikae hapa hivyo. Wakachukua ng’ombe wawili wa aina hiyo, pamoja na sisi, kwa sababu mkono wake ni mzito wakawafungia hilo gari la kukokotwa, nao ndama juu yetu na juu ya Dagoni mungu wetu.” **8** Basi wao wakawekwa zizini. **11** Wakaliweka Sanduku la wakawaita watawala wote wa Wafilisti pamoja na Bwana juu ya hilo gari la kukokotwa pamoja na kuwaliza, “Tutafanya nini na hili Sanduku la Mungu lile kasha lenye ile mifano ya panya wa dhahabu wa Israeli?” Wakajibu, “Sanduku la Mungu wa Israeli na ya majipu ya dhahabu. **12** Kisha hao ng’ombe na liende Gathi.” Basi wakalihamisha Sanduku la Mungu wa Israeli. **9** Lakini baada ya kuhilamisha, wakaenda moja kwa moja kuelekeea Beth-Shemeshi, Mungu wa Israeli. **10** Basi wakapeleka Sanduku la Mungu wa Israeli. **11** Lakini baada ya kuhilamisha, wakishuka bila kugeuka kuume au kushoto, huko mkono wa Bwana ulikuwa dhidi ya huo mji wa Gathi, wakililia njia yote. Watawala wa Wafilisti waliwafuata akiuweka katika fadhaa kuu. Mungu akawatesa watu hao ng’ombe hadi mpakani mwa Beth-Shemeshi. wa huo mji, vijana kwa wazee, kwa kuwaletea majipu. **12** Basi wakapeleka Sanduku la Mungu Eroni. Wakati wakivuna ngano yao huko bondeni, walipoinua macho Sanduku la Mungu lilipokuwa linaingia Eroni, watu yao na kuona lile Sanduku, wakafurahi kuliona. **14** wa Eroni walilia wakisema “Wamelileta Sanduku la Mungu wa Israeli kwetu ili kutuua sisi na watu wetu.” **15** Wakati huu watu wa Beth-Shemeshi walikuwa la Yoshua wa Beth-Shemeshi, nalo likasimama kando na kusema, “Liondoeni Sanduku la Mungu wa Israeli ya mwamba mkubwa. Watu wakapasua mbao za lile na lirudishwe mahali pake, la sivyo litatuua sisi na gari la kukokotwa na kutoa dhabihu wale ng’ombe watu wetu.” Kwa kuwa kifo kilikuwa kimeujaza mji hofu; kwani mkono wa Mungu ulikuwa mzito sana juu kama sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana. **16** Walawi yake. **12** Wale ambaa hawakufa walipatwa na majipu, walilishusha Sanduku la Bwana, pamoja na lile kasha na kilio cha mji kilikwenda juu hadi mbinguni.

6 Sanduku la Bwana lilipokuwa limekaa katika nchi ya Wafilisti kwa miezi saba, **2** Wafilisti waliwaita makuhani wa Dagoni na waaguzi, na kuwaambia, “Tutafanya nini na hili Sanduku la Bwana? Tuambieni jinsi tutakavyolirudisha mahali pake.” **3** Wakajibu, “Kama mtalirudisha Sanduku la Mungu wa Israeli, msilirudishe mikono mitupu bali kwa vyovoyote mpelekeeni sadaka ya hatia. Kisha mtaponywa, nanyi mtahafamu kwa nini mkono wake haujaondolewa kwenu.” **4** Wafilisti wakawauliza, “Ni sadaka gani ya hatia tutakayompelekeea?” Wakajibu, “Majipu matano ya dhahabu na panya wa dhahabu watano, kulingana na idadi ya watawala wa Wafilisti, kwa sababu tauni iyo hiyo imewauna ninyi na watawala wenu. **5** Tengenezeni mifano ya majipu na ya panya wale wanaoharibu nchi yenu, nanyi mheshimuni Mungu wa Israeli. Labda ataondoaa mkono wake kutoka kwenu na kwa miungu yenu na nchi yenu. **6** Kwa nini ninyi mnafanya miyo yenu migumu kama Wamisri na Farao walivyofanya? Je, alipowatendea kwa ukali, hawakuwaachia Waisraeli wakaenda zao? **7** “Sasa basi, wekeni gari jipyä la kukokotwa pamoja na ng’ombe wawili ambaa wamezaa lakini ambaa kamwe hawajafungwa nira. Fungeni hao ng’ombe hilo gari, lakini ondoeni ndama wao na mwaweke zizini. **8** Chukueni hilo Sanduku la Bwana na mliweke juu ya

gari la kukokotwa, na ndani ya kasha kando yake vimevunjwa navyo vimelala kizingitini, ni kiwiliwili wekeni hivyo vitu nya dhahabu mnavyompelekeea chake tu kilichokuwa kimebak. **9** Lakini leo makuhani wa Dagoni wala wengine waingao liangalieni kwa makini. Iwapo litakwenda katika nchi yake lenyewe, kuelekeea Beth-Shemeshi, basi tutajua kwamba Bwana ndiye alileta haya maafa makubwa watu wa Ashdodi na vijiji jirani, akaleta uharibifu juu juu yetu. Lakini kama halikwenda, basi tutajua kwamba haukuwa mkono wa Bwana uliotupiga na walipoona kile kilichokuwa kikitokea, wakasema, kwamba iliyotoka kwetu ni ajali.” **10** Basi wakafanya “Sanduku la Mungu wa Israeli kamwe lisikae hapa hivyo. Wakachukua ng’ombe wawili wa aina hiyo, pamoja na sisi, kwa sababu mkono wake ni mzito wakawafungia hilo gari la kukokotwa, nao ndama juu yetu na juu ya Dagoni mungu wetu.” **11** Wakaliweka Sanduku la wakawaita watawala wote wa Wafilisti pamoja na Bwana juu ya hilo gari la kukokotwa pamoja na kuwaliza, “Tutafanya nini na hili Sanduku la Mungu lile kasha lenye ile mifano ya panya wa dhahabu wa Israeli?” Wakajibu, “Sanduku la Mungu wa Israeli na ya majipu ya dhahabu. **12** Kisha hao ng’ombe na liende Gathi.” Basi wakalihamisha Sanduku la Mungu wa Israeli. **13** Lakini baada ya kuhilamisha, wakaenda moja kwa moja kuelekeea Beth-Shemeshi, Mungu wa Israeli. **14** Watu wakapeleka Sanduku la Mungu wa Israeli. **15** Basi wakapeleka Sanduku la Mungu Eroni. Wakati wakivuna ngano yao huko bondeni, walipoinua macho Sanduku la Mungu lilipokuwa linaingia Eroni, watu yao na kuona lile Sanduku, wakafurahi kuliona. **16** Wakati huu watu wa Beth-Shemeshi walikuwa la Yoshua wa Beth-Shemeshi, nalo likasimama kando na mwamba mkubwa. Watu wakapasua mbao za lile gari la kukokotwa na kutoa dhabihu wale ng’ombe kama sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana. **17** Wakati huu watu wa Beth-Shemeshi walilishusha Sanduku la Bwana, pamoja na lile kasha na liliokwa na vile vitu nya dhahabu na kuviweka juu ya ule mwamba mkubwa. Siku ile watu wa Beth-Shemeshi wakatoo sadaka za kuteketezwa na dhabihu kwa Bwana. **18** Wale watawala watano wa Wafilisti waliona haya yote, nao wakarudi siku ile ile mpaka Eroni. **19** Haya ndiyo yale majipu ya dhahabu Wafilisti waliyotuma kama sadaka ya hatia kwa Bwana, moja kwa ajili ya Ashdodi, moja kwa Gaza, moja kwa Ashkeloni, moja kwa Gathi, na moja kwa Eroni. **20** Nayo hesabu ya wale panya wa dhahabu ilikuwa kulingana na idadi ya miji ya Wafilisti ya watawala watano wa Wafilisti: miji yao iliyozungukwa na maboma, pamoja na vijiji nya miji hiyo. Ule mwamba mkubwa, ambaa juu yake waliliweka lile Sanduku la Bwana, ni ushahidi hadi leo katika shamba la Yoshua wa Beth-Shemeshi. **21** Lakini Mungu aliwapiga baadhi ya watu wa Beth-Shemeshi, akiwaua watu sabini miongoni mwao kwa sababu walichungulia ndani ya Sanduku la Bwana. Watu wakaomboleza kwa sababu ya pigo zito kutoka kwa Bwana, **22** nao watu wa Beth-Shemeshi wakalihamisha Sanduku la Bwana, “Ni nani awezaye kusimama mbele za Bwana, huyu Mungu aliye mtakatifu? Sanduku litapanda kwenda kwa nani kutoka hapa?” **23** Kisha wakatumwa wajumbe kwa watu wa Kiriath-Yearimu, wakisema, “Wafilisti wamerudisha Sanduku la Bwana. Shukeni na mlipandishe huko kwenu.”

7 Kisha watu wa Kiriath-Yearimu wakaja na kulichukua Sanduku la Bwana. Wakalipeleka katika nyumba ya Abinadabu juu kilimani na kumweka Eleazar mwanawee wakfu kulichunga Sanduku la

Bwana. **2** Sanduku la Bwana lilibakia huko Kiriath-Yearimu kwa muda mrefu, yaani jumla ya miaka ishirini, nao watu wa Israeli wakaomboleza na kumtafuta Bwana. **3** Nayé Samwelí akawaambia nyumba yote ya Israeli, "Ikiwa mtamrudia Bwana kwa miyo yenu yote, basi iachení miungu migeni na Maashtorethi na kujitoo wenye kwa Bwana ninyi na mkono wa Wafilsti." **4** Hivyo Waisraeli wakaweka mbali Mabaali yao na Maashtorethi, nao wakamtumikia Bwana peke yake. **5** Kisha Samwelí akasema, "Wakusanyeni Israeli wote huko Mispa, nami nitawaombea ninyi kwa Bwana." **6** Walipokwisha kukutanika huko Mispa, walichota maji na kuyamimina mbele za Bwana. Siku hiyo walifunga na waukangama, wakisema, "Tumetenda dhambi dhidi ya Bwana." Nayé Samwelí alikuwa kiongozi wa Israeli huko Mispa. **7** Wafilsti waliposikia kwamba Israeli wamekusanyika huko Mispa, watawala wa Wafilsti wakapanda ili kuwashambulia. Waisraeli waliposikia habari hiyo, waliogopa kwa sababu ya Wafilsti. **8** Wakamwambia Samwelí, "Usiache kumlilia Bwana, Mungu wetu, kwa ajili yetu, ili apate kutuokoa na mikono ya Wafilsti." **9** Kisha Samwelí akamchukua mwana-kondoo anyonyaye na kumtoa mzima kama sadaka ya kuteketeza kwa Bwana. Akamililia Bwana kwa niaba ya Israeli, naye Bwana akamjibu. **10** Samwelí alipokuwa anatoa hiyo dhabihu ya kuteketeza, Wafilsti wakasoegea karibu ili kupigana vita na Israeli. Lakini siku ile Bwana alinguruma kwa ngurumo kubwa dhidi ya Wafilsti na kuwafanya wafadhaike na kutetemeka hivi kwamba walikimbizwa mbele ya Waisraeli. **11** Watu wa Israeli wakatoka mbio huko Mispa na kuwafuatia Wafilsti, wakiwichinja njiani hadi mahali chini ya Beth-Kari. **12** Ndipo Samwelí akachukua jiwe na kulisimamisha kati ya Mispa na Sheni. Akaliita Ebenezeri, akisema, "Hata sasa Bwana ametusaidia." **13** Basi Wafilsti wakashindwa na hawakuvamia nchi ya Israeli tena. Katika maisha yote ya Samwelí, mkono wa Bwana ulikuwa dhidi ya Wafilsti. **14** Miji kuanzia Ekróni hadi Gathi, ile ambayo Wafilsti walikuwa wameiteka kutoka Israeli, ilirudishwa kwake, naye Israeli akazikomboa nchi jirani mikononi mwa Wafilsti. Kukawepo amani kati ya Israeli na Waamori. **15** Samwelí akaendelea kama mwamuzi juu ya Israeli siku zote za maisha yake. **16** Mwaka hadi mwaka aliendelea kuzunguka kutoka Betheli mpaka Gilgali na Mispa, akiamua Israeli katika sehemu hizo zote. **17** Lakini kila mara alirudi Rama, kulikokuwa nyumbani kwake, huko pia aliwaamua Israeli. Nave huko alimjengea Bwana madhababu.

rushwa na kupotosha haki. **4** Basi wazee wote Israeli wakakusanyika pamoja na kumjia Samwelí huko Rama. **5** Wakamwambia, "Wewe umekuwa mzee, nao wanao hawaenendi katika njia zako, sasa tuteulie mfalme wa kutuongoza, kama ilivyo kwa mataifa mengine yote." **6** Lakini wao waliposema, "Tupe mfalme wa kutuongoza," hili lilimchukiza Samwelí, hivyo akamwomba Bwana. **7** Nayé Bwana akamwambia: "Sikiliza yale yote watu wanakuambia. Si wewe ambaye wamekukataa, bali wamenikataa mimi kuwa mfalme wao. **8** Kama vile walivyofanya tangu siku nilipopapandisha kutoka Misri mpaka Mispa, siku hii ya leo; wakinacha mimi na kutumikia miungu mingine, ndivyo wanavyokufanya wewe. **9** Sasa wasikilize, lakini wao yone kwa makini na uwafahamishe yale watakayotendewa na mfalme atakayewatawala." **10** Samwelí akawaambia wale watu waliokuwa wakiomba wapewe mfalme maneno yote ya Bwana. **11** Akasema, "Hivi ndivyo atakavyowatendea mfalme atakayewatawala. Atawachukua wana wenu na kuwafanya watumike kwa magari yake ya vita na farasi, nao watakimbia mbele ya magari yake. **12** Baadhi yao atawaweka kuwa majemadari wa jeshi wa maelfu na majemadari wa jeshi wa hamsini, wengine kulima mashamba yake na kuvuna mavuno yake, pia na wengine kutengeneza silaha za vita na vifaa kwa ajili ya magari yake. **13** Atawachukua binti zenu kuwa watengeneza manukato, wapishi na waokaji. **14** Atayachukua mashamba yenu yaliyo mazuri, mashamba ya mizabibu na mashamba yenu ya mizeituni na kuwapa watumishi wake. **15** Ataichukua sehemu ya kumi ya nafaka yenu na ya zabibu zenu na kuwapa maafisa wake na watumishi wake. **16** Atawachukua watumishi wenu wa kiime na wa kike, na ng'ombe wenu walio wazuri sana na punda kwa matumizi yake mwenye. **17** Atachukua sehemu ya kumi ya makundi yenu ya kondoo na mbuzi, na ninyi wenyewe mtakuwa watumwa wake. **18** Siku ile itakapowadia, mtalía kwa kutaka msaada kutokana na mfalme mliyemchagua, naye Bwana hatawajibu." **19** Lakini watu wakakataa kumsikiliza Samwelí wakasema, "Hapaná! Tunataka mfalme wa kututawala. **20** Kisha tutakuwa kama mataifa mengine yote, tukiwa na mfalme wa kutuongoza na kwenda mbele yetu na kutupigania vita vyetu." **21** Samwelí aliposikia yote watu waliyosema, akarudia kuyasema mbele za Bwana. **22** Bwana akamjibu, "Wasikilize na uwape mfalme." Kisha Samwelí akawaambia watu wa Israeli, "Kila mmoja arudi mijini kwake."

8 Samwelii alipokuwa mzee, akaweka wanawe
kuwa waamuzi wa Israeli. 2 Mzaliwa wa
kwanza alikuwa Yoeli, na la wa pili lilikuwa
Abiya, nao wakatumika huko Beer-Sheba. 3 Lakini
wanawe hawakuenenda katika njia zake. Walizicha
wakageukia faida za udanganyifu nao wakapoeke

9 Kulikuwako Mbenyamini mmoja, mtu maarufu, ambaye aliitwa Kishi mwana wa Abiel, mwana wa Serori, mwana wa Bekorathi, mwana wa Afia wa Benyamini. **2** Alikuwa na mwana aliyeitwa Sauli, kijana anayevutia sana, hakuwepo aliyelingana naye mionganii mwa Waisraeli, alikuwa mrefu kuliko wengine wote. **3** Basi punda wa Kishi baba yake Sauli walipotea, naye Kishi akamwambia mwanawе Sauli. "Mchukue mmoja wa watumishi mwende

pamoja naye kuwatafuta punda.” 4 Hivyo akapita Israeli imeelekeea, kama si kwako na jamaa yote ya katika nchi ya vilima ya Efraimu na katika eneo la baba yako?” 21 Sauli akajibu, “Je, mimi si Mbenyamini, Shalisha, lakini hawakuwapatata. Wakaendelea katika kutoka kabilia dogo kuliko yote ya Israeli, nao ukoo sehemu ya Shaalimu, lakini punda hawakuwepo wangu si ndio mdogo kuliko koo zote za kabilia la huko. Kisha wakapita katika nchi ya Benyamini, Benyamini? Kwa nini uniambie jambo la namna hiyo?” lakini hawakuwapatata. 5 Walipofika sehemu ya Sufu, 22 Kisha Samwelii akamleta Sauli na mtumishi wake Sauli akamwambia mtumishi aliyejkuwa pamoja ndani ukumbini na kuwaketisha mahali pa heshima naye, “Njoo, sisi na turudi, au baba yangu ataacha zaidi mionganii mwa wale waliokuwa wamealikwa; kufikiria juu ya punda na kuanza kufadhaika kutuhusu jumla yao walikuwa kama watu thelathini. 23 Samwelii sisi.” 6 Lakini mtumishi akajibu, “Tazama, katika akamwambia mpishi, “Leta ile sehemu ya nyama mji huu yupo mtu wa Mungu, anayeheshimiwa niliyokupa, ile niliyokuambia iweke kando.” 24 Hivyo sana na kila kitu asemacho hutokea kweli. Sasa na mpishi akachukua mguu pamoja na kile kilichokuwa twende huko. Huenda atatuambia twende njia ipi.” 7 juu yake akaiweka mbele ya Sauli. Samwelii akasema, Sauli akamwambia mtumishi wake, “Kama tukienda, “Hiki ndicho ambacho kimewekwa kwa ajili yako. tutampa nini huyo mtu? Chakula kimekwisha kwenye Ule, kwa sababu kilitengwa kwa ajili yako kwa tukio mifuko yetu. Hatuna zawadi ya kumpelekeha huyo mtu hili, tangu niliposema, “Nimewaalika wageni.” Naye wa Mungu. Je tuna nini?” 8 Mtumishi akamjibu Sauli tena, akasema, “Tazama, nina fedha robo shekeli. Hiyo ya kushuka kutoka mahali pa juu na kufika mjini, nitampa huyo mtu wa Mungu ili aweze kutuambia Samwelii alizungumza na Sauli juu ya dari ya nyumba twende kwa njia ipi.” 9 (Zamani katika Israeli, yake. 26 Walipoamka mapema alfajiri, Samwelii kama mtu alikwendwa kuuliza neno kwa Mungu, akamwambia Sauli darini, akamwambia, “Jiandae, nami angalisema, “Njoo na twende kwa mwonaji,” kwa nitakuaga uende zako.” Sauli alipokuwa tarayi ye na sababu nabii wa sasa alikuwa aktiitwa mwonaji.) Samwelii wakatoka nje pamoja. 27 Hata walipokuwa 10 Sauli akamwambia mtumishi wake, “Vyema, wakiteremka kuelekea mwisho wa mji, Samwelii njoo na twende.” Basi wakaenda mjini alipokuwepo huyo mtu wa Mungu. 11 Walipokuwa wakipanda mlima kwenda mjini, wakakutana na baadhi ya wasichana wanakuja kuchota maji, nao wakawaaliza, “Je, mwonaji yuko?” 12 Wakajibu, “Yuko, yu mbele yenu amewatangulia, sasa fanyeni haraka, ndiyo tu amekuja mjini kwetu leo, kwa kuwa watu wana dhabihu huko mahali pa juu. 13 Mara tu mwingsiapo mjini, mtamkuta kabla hajapanda kwenda mahali pa juu kula. Watu hawataanza kula mpaka atakapofika kwa sababu ni lazima kwanza yeye abariki dhabihu, ndipo wale walioalkwa watakopukula. Pandeni sasa, mtamkuta kwa wakati huu.” 14 Wakapanda mjini, nao walipokuwa wakiingia mjini, tazama, Samwelii alikuwa akija kuelekea walikokwenda mahali pa juu. 15 Basi siku moja kabla Sauli hajaja, Bwana alikuwa amemfunilia Samwelii jambo hili: 16 “Kesho wakati kama huu nitakupelekea mtu kutoka nchi ya Benyamini. Umtie mafuta awe kiongozi juu ya watu wangu Israeli, ndiye atakayewakomboa watu wangu na mkono wa Wafiliisti. Nimewaa ngalnia watu wangu, kwa kuwa kilio chao kimenifiki.” 17 Samwelii alipomwona Sauli, Bwana akamwambia, “Huyu ndiye mtu niliyekuambia habari zake, kwamba yeye atawatawala watu wangu.” 18 Sauli akamkaribia Samwelii langoni na kumuuliza, “Tafadhalii, je, waweza kuniambia mahali nyumba ya mwonaji ilipo?” 19 Samwelii akamjibu Sauli, “Mimi ndiye mwonaji, panda utangulie mbele yangu mpaka mahali pa juu, kwa kuwa leo itakupasa kula pamoja nami na asubuhi nitakuruhusu uende na nitakuambia yale yote yaliyo moyoni mwako. 20 Kuhusu wale punda uliowapoteza siku tatu zilizopita, usifadhaika kwa habari yao; wamepatikana. Ni kwa nani ambaye shauku yote ya

Israeli imeelekeea, kama si kwako na jamaa yote ya katika nchi ya vilima ya Efraimu na katika eneo la baba yako?” 21 Sauli akajibu, “Je, mimi si Mbenyamini, Shalisha, lakini hawakuwapatata. Wakaendelea katika kutoka kabilia dogo kuliko yote ya Israeli, nao ukoo sehemu ya Shaalimu, lakini punda hawakuwepo wangu si ndio mdogo kuliko koo zote za kabilia la huko. Kisha wakapita katika nchi ya Benyamini, Benyamini? Kwa nini uniambie jambo la namna hiyo?” lakini hawakuwapatata. 5 Walipofika sehemu ya Sufu, 22 Kisha Samwelii akamleta Sauli na mtumishi wake Sauli akamwambia mtumishi aliyejkuwa pamoja ndani ukumbini na kuwaketisha mahali pa heshima naye, “Njoo, sisi na turudi, au baba yangu ataacha zaidi mionganii mwa wale waliokuwa wamealikwa; kufikiria juu ya punda na kuanza kufadhaika kutuhusu jumla yao walikuwa kama watu thelathini. 23 Samwelii sisi.” 6 Lakini mtumishi akajibu, “Tazama, katika akamwambia mpishi, “Leta ile sehemu ya nyama mji huu yupo mtu wa Mungu, anayeheshimiwa niliyokupa, ile niliyokuambia iweke kando.” 24 Hivyo sana na kila kitu asemacho hutokea kweli. Sasa na mpishi akachukua mguu pamoja na kile kilichokuwa twende huko. Huenda atatuambia twende njia ipi.” 7 juu yake akaiweka mbele ya Sauli. Samwelii akasema, Sauli akamwambia mtumishi wake, “Kama tukienda, “Hiki ndicho ambacho kimewekwa kwa ajili yako. tutampa nini huyo mtu? Chakula kimekwisha kwenye Ule, kwa sababu kilitengwa kwa ajili yako kwa tukio mifuko yetu. Hatuna zawadi ya kumpelekeha huyo mtu hili, tangu niliposema, “Nimewaalika wageni.” Naye wa Mungu. Je tuna nini?” 8 Mtumishi akamjibu Sauli tena, akasema, “Tazama, nina fedha robo shekeli. Hiyo ya kushuka kutoka mahali pa juu na kufika mjini, nitampa huyo mtu wa Mungu ili aweze kutuambia Samwelii alizungumza na Sauli juu ya dari ya nyumba twende kwa njia ipi.” 9 (Zamani katika Israeli, yake. 26 Walipoamka mapema alfajiri, Samwelii kama mtu alikwendwa kuuliza neno kwa Mungu, akamwambia Sauli darini, akamwambia, “Jiandae, nami angalisema, “Njoo na twende kwa mwonaji,” kwa nitakuaga uende zako.” Sauli alipokuwa tarayi ye na sababu nabii wa sasa alikuwa aktiitwa mwonaji.) Samwelii wakatoka nje pamoja. 27 Hata walipokuwa 10 Sauli akamwambia mtumishi wake, “Vyema, wakiteremka kuelekea mwisho wa mji, Samwelii njoo na twende.” Basi wakaenda mjini alipokuwepo huyo mtu wa Mungu. 11 Walipokuwa wakipanda mlima kwenda mjini, wakakutana na baadhi ya wasichana wanakuja kuchota maji, nao wakawaaliza, “Je, mwonaji yuko?” 12 Wakajibu, “Yuko, yu mbele yenu amewatangulia, sasa fanyeni haraka, ndiyo tu amekuja mjini kwetu leo, kwa kuwa watu wana dhabihu huko mahali pa juu. 13 Mara tu mwingsiapo mjini, mtamkuta kabla hajapanda kwenda mahali pa juu kula. Watu hawataanza kula mpaka atakapofika kwa sababu ni lazima kwanza yeye abariki dhabihu, ndipo wale walioalkwa watakopukula. Pandeni sasa, mtamkuta kwa wakati huu.” 14 Wakapanda mjini, nao walipokuwa wakiingia mjini, tazama, Samwelii alikuwa akija kuelekea walikokwenda mahali pa juu. 15 Basi siku moja kabla Sauli hajaja, Bwana alikuwa amemfunilia Samwelii jambo hili: 16 “Kesho wakati kama huu nitakupelekea mtu kutoka nchi ya Benyamini. Umtie mafuta awe kiongozi juu ya watu wangu Israeli, ndiye atakayewakomboa watu wangu na mkono wa Wafiliisti. Nimewaa ngalnia watu wangu, kwa kuwa kilio chao kimenifiki.” 17 Samwelii alipomwona Sauli, Bwana akamwambia, “Huyu ndiye mtu niliyekuambia habari zake, kwamba yeye atawatawala watu wangu.” 18 Sauli akamkaribia Samwelii langoni na kumuuliza, “Tafadhalii, je, waweza kuniambia mahali nyumba ya mwonaji ilipo?” 19 Samwelii akamjibu Sauli, “Mimi ndiye mwonaji, panda utangulie mbele yangu mpaka mahali pa juu, kwa kuwa leo itakupasa kula pamoja nami na asubuhi nitakuruhusu uende na nitakuambia yale yote yaliyo moyoni mwako. 20 Kuhusu wale punda uliowapoteza siku tatu zilizopita, usifadhaika kwa habari yao; wamepatikana. Ni kwa nani ambaye shauku yote ya

10 Ndipo Samwelii akachukua chupa ndogo ya mafuta na kuyamimina juu ya kichwa cha Sauli, akambusu, akisema, “Je, Bwana hakukutia mafuta uwe kiongozi juu ya watu wake Israeli? 2 Utakapoondoka kwango leo, utakutana na watu wawili karibu na kaburi la Raheli, huko Selsa kwenye mpaka wa Benyamini. Watakuambia, ‘Punda wale uliotoka kwenda kuwatafuta, wamekwisha kupatikana. Sasa baba yako ameacha kufikiri kuhusu punda na sasa ana hofu kuhusu wewe. Anauliza, “Nitafanye kuhusu mwanganu?”’ 3 “Kisha utakwenda mbele kutoka hapa mpaka uuufikie mwalonii wa Tabori. Watu watatu wanaopanda kwa Mungu huko Betheli watakatana nawe hapo. Mmoja atakuwa amechukua wana-mbuzi watatu, mwiningine mikate mitatu, na mwiningine kiriba cha divai. 4 Watakusali mu kuka mafuta mikate miwili, ambayo utaipokea kutoka kwao. 5 “Baada ya hayo utakwenda Gibeaa ya Mungu, ambapo hapo kuna kambi ya Wafiliisti. Unapokaribia mji utakutana na kundi la manabii wakiteremka kutoka mahali pa juu wakawa na vinubi, matari, filimbi na zeze vikipigwa mbele yao, nao watakuwa wakitoa unabii. 6 Roho wa Bwana atakuja juu yako kwa nguvu, nawe utatoa unabii pamoja nao; nawe utageuzwa kuwa mtu wa tofauti. 7 Mara ishara hizi zitakapotimizwa, fanya lolote mkono wako upasao kufanya, kwa kuwa Mungu yu pamoja nawe. 8 “Tangulia kushuka mbele yangu mpaka Gilgali. Hakika nami nitateremka nikujie ili kutoa dhabihu za sadaka za kuteketezwa na dhabihu

za amani, lakini lazima ungoje kwa siku saba hata nitakapokujia na kukuambia likupasalo kufanya.” **9** Ikawa Sauli alipogeuka kumwacha Samweli, Mungu aliubadilisha moyo wa Sauli, na ishara hizi zote zikatimizwa siku ile. **10** Walipofika Gibe, akakutana na kundi la manabii. Roho wa Mungu akaja juu yake kwa nguvu, naye akajunga nao katika kutoa unabii kwoo. **11** Ikawa wale wote waliomfahamu hapo mwanzo yote. **12** Mtu mmoja ambaye alishi huko akajibu, “Je, naye baba yao ni nani?” Basi ikawa mithali, “Ni nini hiki kilichomtokea mwana yote, kama hakuna hata mmoja anayekuwa kutuokoa, wa Kishi? Je, Sauli naye pia yumo mionganii mwa tutajisalimisha kwako.” **13** Baada ya Sauli kumaliza kutoa unabii, alikwenda Sauli na mtumishi wake, “Je, mlikuwa wapi?” Akajibu, “Tulikuwa tukiwatafuta punda. Lakini tulipoona hawapatikani, tulikwenda kwa Samweli.” **14** Babaye mdoogo Sauli akasema, “Niambie Samweli amekuambia nini.” **15** Sauli akajibu, “Alitu hakikishia kwamba punda wamepatikana.” Lakini hakumwambia babaye mdoogo kila kitu Samweli alichomwambia kuhusu ufalme. **16** Samweli akawaita watu wa Israeli kuja kwa Bwana huko Mispa, **17** naye akawaambia, “Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: ‘Niliwatoa Israeli kutoka Misri, nami niliwaokoa toka nguvu za Misri na falme zote zilizowaonea.’ **18** Lakini sasa mmemkataa Mungu wenu, ambaye anawaokoa toka katika maafa yenu yote na taabu zenu zote. Nanyi mmesema, ‘Hapana, tuteulie mfalme atutawale.’ Sasa basi, jihudurisheni wenye mbele za Bwana kwa khabila zenu na kwa koo zenu.” **19** Samweli alipoyasogea makabila yote ya Israeli, kabila la Benyamini likachaguliwa. **20** Kisha akalisogea mbele za Bwana, ukoo kwa ukoo, nao ukoo wa Matri ukachaguliwa. Mwishoni Sauli mwana wa Kishi na akachaguliwa. Lakini walipomtafuta, hakuonekana. **21** Kisha akalisogea mbele za Bwana, ukoo kwa ukoo, nao ukoo wa Matri ukachaguliwa. Mwishoni Sauli mwana wa Kishi na akachaguliwa. Lakini walipomtafuta, hakuonekana. **22** Wakazidi kuuliza kwa Bwana, “Je, huyo mtu amekwisha kufika hapa?” Nayi Bwana akasema, “Ndiyo, amejificha katikati ya mizigo.” **23** Wakakimbia na kumleta kutoka huko, naye aliposimama katikati ya watu, alikuwa mrefu kuliko watu wengine wote. **24** Samweli akawaambia watu wote, “Je, mniamwona mtu ambaye Bwana amemchagua? Hayupo aliye kama yeje mionganii mwa watu wote.” Ndipo watu wakapiga kelele, wakasema, “Mfalme na aishi maisha marefu.” **25** Samweli akawaeleza watu madaraka ya ufalme. Akayaandika kwenye kitabu na kuweka mbele za Bwana. Kisha Samweli akawaruhusu watu, kila mmoja aende nyumbani kwake. **26** Sauli pia akaenda nyumbani kwake huko Gibe, akisindikizwa na watu hodari ambaa Mungu alikuwa amegusa miyo yao. **27** Lakini baadhi ya watu wakorofi walisema, “Huyu mtu atawezaje kutuokoa?” Wakamdharaa na wala hawakumletea zawadi. Lakini Sauli akanyamaza kimya.

11 Nahashi yule Mwamoni, akakwea kuuzunguka kwa jeshi mji wa Yabeshi-Gileadi. Watu wote wa Yabeshi wakamwambia, “Fanya mkataba na sisi, na tutakuwa chini yako.” **2** Lakini Nahashi yule Mwamoni akajibu, “Nitafanya mkataba na ninyi tu kwa sharti kwamba nitang’oa jicho la kulia la kila mmoja wenu, na hivyo kuleta aibu juu ya Israeli yote.” **3** Viongozi wa Yabeshi wakamwambia, “Tupe walipomwona akitoa unabii pamoja na manabii, siku saba ili tuweze kutuma wajumbe katika Israeli wakaulizana, “Ni nini hiki kilichomtokea mwana yote, kama hakuna hata mmoja anayekuwa kutuokoa, wa Kishi?” **4** Wajumbe walipofika manabii?” **5** Wakati huo huo Sauli alikuwa anarudi kutoka mashambani, akiwa nyuma ya maksai wake, naye mahali pa juu. **6** Basi ikawa mithali, “Watu wana nini? Mbona wanalia?” Ndipo Sauli na aliposikia maneno yao, Roho wa wamesema. **7** Akachukua jozi ya maksai na kuakawa Mungu akaja juu yake kwa nguvu, naye akawaka hasira. **8** Akachukua jozi ya maksai na kuakawa kama mtu mmoja. **9** Wakakaambia wale wajumbe kama mtu mmoja ambaye hatamfuata Sauli na Samweli.” Kisha hofu ya Bwana ikawaangukia watu, nao wakatoka kama mtu mmoja. **10** Sauli alipowakusanya huko Bezeki, watu wa Israeli walikuwa 300,000 na watu wa Yuda 30,000. **11** Wakakaambia wale wajumbe waliokuwa wamekuja, “Waambieni watu wa Yabeshi-Gileadi, ‘Kesho kabla jua halijawa kali, mtaakolewa.’” Wajumbe walipokwenda na kutoa taarifa hii kwa watu wa Yabeshi, wakafurahi. **12** Kisha akalisogea mbele za Bwana, ukoo kwa ukoo, nao ukoo wa Matri ukachaguliwa. Mwishoni Sauli mwana wa Kishi na akachaguliwa. Lakini walipomtafuta, hakuonekana. **13** Lakini Sauli akasema, “Hakuna hata mmoja atakayeua wa leo, kwa kuhuwa siku hii Bwana ameokoa Israeli.” **14** Ndipo Samweli akawaambia watu, “Njoooni, twendeni Gilgali na huko tuthibitishe ufalme.” **15** Kwa hiyo watu wote wakaenda Gilgali na kumthibitishe Sauli kuwa mafalme mbele za Bwana. Huko wakatoo dhabihu za sadaka za amani mbele za Bwana, naye Sauli na Waisraeli wote wakafanya karamu kubwa.

16 Samweli akawaambia Israeli wote, “Nimesikiliza kila kitu mlioniambia nami nimewawekea mafalme juu yenu. **17** Sasa mnaye mafalme kama kiongozi wenu. Lakini kwa habari yangu mimi ni mzee na nina mvi, nao wanangu wapo hapa pamoja nanyi. Nimekuwa kiongozi wenu tangu ujana wangu mpaka siku hii ya leo. **18** Mimi ninasimama hapa. Shuhudieni juu yangu mbele za Bwana na mpakwa mafuta

wake. Nimechukua maksai wa nani? Nimechukua wote; hata hivyo msimwache Bwana, bali mtumikieni punda wa nani? Ni nani nimepata kumdanganya? Bwana kwa moyo wenu wote. **21** Msigeukie sanamu Ni nani nimepata kumwonea? Ni kutoka kwenye zisizofaa. Haziwezi kuwatendea jema, wala haziwezi mkono wa nani nimepokea rushwa ili kunifanya kuwaokoa kwa sababu hazina maana. **22** Kwa ajili ya nifumbe macho yangu? Kama nimefanya chochote jina lake kuu Bwana hatawakataa watu wake, kwa katika hivi, mimi nitawarudishia.” **4** Wakajibu, sababu ilimpendeza Bwana kuwafanya kuwa wake “Hujatudanganya wala kutuonea. Hujapokea chochote mwenyewe. **23** Kwa habari yangu, iwe mbali nami kutoka kwenye mkono wa mtu awaye yote.” **5** kutenda dhambi dhidi ya Bwana kwa kushindwa Samwelii akawaambia, “Bwana ni shahidi juu yenu, kuwaombea. Mimi nitawafundisha njia ilio njema na pia mpakwa mafuta wake ni shahidi siku hii ya leo, ya kunyooka. **24** Lakini hakikisheni mnachamcha Bwana kwamba hamkukuta chochote mkononi mwangu.” Wakasema, “Yeye ni shahidi.” **6** Kisha Samwelii akawaambia watu, “Bwana ndiye alimchagua Mose na Aroni, na kuwaleta baba zenu akiwapandisha kutoka Misri. **7** Sasa basi, simameni hapa, kwa sababu nitakabiliana nanyi kwa ushahidi mbele za Bwana wa matendo yote ya haki yaliyofanya na Bwana kwenu na kwa baba zenu. **8** Baada ya Yakobo kuingia Misri, walimililia Bwana kwa ajili ya msaada, naye Bwana akawatuma Mose na Aroni, ambaa waliwatoa baba zenu kutoka Misri na kuwakalisha mahali hapa. **9** “Lakini wakamsahau Bwana Mungu wao, hivyo Mungu akawauza katika mfono wa Sisera, jemadari wa jeshi la Hazori na katika mikono ya Wafilsti na mfalme wa Moabu, ambaye alipigana dhidi yao. **10** Wakamlilia Bwana na kusema, ‘Tumetenda dhambi; tumewachaka Bwana na kutumikia Mabaali na Maashtorethi. Lakini sasa tuokoe kutoka mikono ya adui zetu, nasi tutakutumikia.’ **11** Ndipo Bwana akawatuma Yerub-Baali, Baraka, Yefta na Samwelii, naye akawaokoa kutoka mikononi mwa adui zenu kila upande, ili ninyi impate kukaa salama. **12** “Lakini mlipomwona yule Nahashi mfalme wa Waamoni anakuja dhidi yenu, mliniambia, ‘Hapana, tunataka mfalme atutawale,’ hata ingawa Bwana Mungu wenu alikuwa mfalme wenu. **13** Sasa huyu hapa ndiye mfalme mliyemchagua, yule miliyeomba; tazameni, Bwana amemweka mfalme wa. **14** Kama mkimcha Bwana na kutumikia na kumtii nanyi msipoasi dhidi ya amri zake, ninyi pamoja na mfalme anayetawala juu yenu mkimfuata Bwana, Mungu wenu, mambo yatakuwa mema kwenu! **15** Lakini kama hamkumtii Bwana, nanyi kama mkiiasi dhidi ya amri zake, mfono wake utakuwa dhidi yenu, kama uliyokuwa dhidi ya baba zenu. **16** “Sasa basi, simameni kimya mkaone jambo hili kubwa ambalo Bwana anakwenda kulifanya mbele ya macho yenu! **17** Je, sasa si mavuno ya ngano? Nitamwomba Bwana ili alete ngurumo na mvua. Nanyi mtatambua jambo hili lilivyo baya mlilolifanya mbele za macho ya Bwana mlipoomba mfalme.” **18** Kisha Samwelii akamwomba Bwana, na siku ile ile Bwana akatuma ngurumo na mvua. Hivyo watu wote wakamwogopa sana Bwana na Samwelii. **19** Watu wote wakamwambia Samwelii, “Mwombe Bwana Mungu wako kwa ajili ya watumishi wako, ili tusije tukafa, kwa kuwa tumeongeza uovu juu ya dhambi zetu nydingine kwa kuomba mfalme.” **20** Samwelii akajibu, “Msiogope, mmefanya uovu huu na kumtumikia kwa uaminifu kwa moyo wenu wote; tafakarini mambo makubwa aliyoyatenda kwa ajili yenu. **25** Hata hivyo mkiendelea kufanya uovu, ninyi na mfalme wenu mtafutiliwa mbali!”

13 Sauli alikuwa na miaka thelathini, alipokuwa mfalme, akatalawa Israeli miaka arobaini na miwili. **2** Sauli alichagua watu 3,000 kutoka Israeli; mionganii mwa hao watu 2,000 walikuwa pamoja naye huko Mikmashi na katika nchi ya vilima ya Betheli, nao watu 1,000 walikuwa pamoja na Yonathani huko Gibe ya Benyamini. Watu waliosalia aliwarudisha nyumbani mwao. **3** Yonathani akashambulia ngome ya Wafilsti huko Geba, nao Wafilsti wakapata habari hizo. Kisha Sauli akaamuru tarumbeta ipigwe nchi yote na kusema, “Waebrania na wasikie!” **4** Hivyo Israeli wote wakasikia habari kwamba: “Sauli ameshambulia ngome ya Wafilsti, nao sasa Israeli wamekuwa harufu mbaya kwa Wafilsti.” Basi watu walitwa kuungana na Sauli huko Gilgali. **5** Wafilsti wakakusanyika ili kupigana na Israeli, wakiwa na magari ya vita 3,000, waendesha magari ya vita 6,000 na askari wa miguu wengi kama mchanga wa ufuoni mwa bahari. Walipanda na kupiga kambi huko Mikmashi, mashariki ya Beth-Aveni. **6** Watu wa Israeli walipoona kuwa hali yao ni ya hatari na kuwa jeshi lao limesongwa sana, wakajificha katika mapango na katika vichaka, katikati ya miamba, kwenye mashimo na kwenye mahandaki. **7** Hata baadhi ya Waebrania wakavuka Jordani mpaka nchi ya Gadi na Gileadi. Sauli akabaki huko Gilgali, navyo vikosi vyote vilivyo kwa pamoja naye vilikuwa vikititemeka kwa hofu. **8** Akangoja kwa siku saba, muda uliowekwa na Samwelii; lakini Samwelii hakuja Gilgali, nao watu wa Sauli wakaanza kutawanyika. **9** Basi akasema, “Nileteeni hapa sadaka ya kuteketezwa na sadaka za amani.” Naye Sauli akatoa sadaka ya kuteketezwa. **10** Mara alipomaliza kutoa hiyo sadaka, Samwelii akatokea, naye Sauli akaondoka kwenda kumlaki. **11** Samwelii akamuuliza, “Umfanya nini?” Sauli akajibu, “Nilipoona kwamba watu wanatawanyika, na kwamba hukuu wakati uliopangwa na kwamba Wafilsti walikuwa wakikusanyika huko Mikmashi, **12** nikawaza, ‘Sasa Wafilsti watateremka dhidi yangu huko Gilgali nami sijaomba kibali kwa Bwana.’ Hivyo nikalazimika kutoa sadaka ya kuteketezwa.” **13** Samwelii akasema, “Umetenda kwa upumbavu. Hukuyashika maagizo ya Bwana Mungu wako aliyokupa. Kama ungelitii, angeudumisha ufalme wako juu ya Israeli kwa wakati

wote. **14** Lakini sasa ufalme wako hautadumu; hatutakwea kwo. **10** Lakini kama watasema, ‘Pandeni Bwana amemtafuta mtu aupendezaye moyo wake, na mje kwetu,’ tutakwea, kwa sababu hiyo itakuwa ishara amemchagua awe kiongozi wa watu wake, kwa sababu yetu kwamba Bwana amewatia mikononi mwetu.’ **11** hukuyattii maagizo ya Bwana.” **15** Kisha Samwel Basi wote wawili wakajionyesha kwa doria ya Wafilisti. akaondoka Gilgali, akapanda Gibe ya Benyamini, Wafilesti wakasema, “Tazama! Waebrania wanatambaa naye Sauli akawahesabu watu aliokuwa nao. Jumla toku mashimonu walimokuwa wamejificha.” **12** Watu yao walikuwa watu 600. **16** Sauli, mwanawе Yonathani wa kwenye doria wakawapiga kelele Yonathani na na watu waliokuwa pamoja nao walikuwa wakiishi mbeba silaha wake, wakisema, “Njooni, pandeni kwetu huko Gibe ya Benyamini, wakati Wafilisti wakiwa nasi tutawakomesha.” Basi Yonathani akamwambia wamepiga kambi huko Mikmashi. **17** Makundi ya mbeba silaha wake, “Panda nyuma yangu; Bwana vikosi vitatu. Kikosi kimoja kilielekeea Ofra karibu na Shuali, **18** kikosi kingine kilielekeea Beth-Horoni, nacho kikosi cha tatu kilielekeea kwenye nchi ya mpakanı ilekeayo Bonde la Seboimu linalotazamana na jangwa. **19** Hapakuwa na mhunzi ambaye angeweza kupatikana katika nchi yote ya Israeli, kwa sababu Wafilisti wakaanguka mbebe ya Yonathani, naye mbeba silaha wake akamfuata akiwata nyuma yake. **14** Katika na jangwa. **19** Hapakuwa na mhunzi ambaye angeweza hilo shambulio la kwanza, Yonathani na mbeba silaha wake waliuwa kama watu ishirini kwenye eneo kama la Wafilisti walikuwa wamesema, “Waebrania wasije nusu eka. **15** Kisha fadhaa ikawapata jeshi lote, wale wakatengeneza panga au mikuli!” **20** Hivyo Waisraeli waliokuwa kambini na shambani, wale waliokuwa wote huteremka kwa Wafilisti ili kunoa majembe ya plau, majembe ya mkono, mashoka na miundi. **21** Bei ilikuwa fedha theluthi mbili za shekeli kunoa majembe ya plau na majembe ya mkono, na theluthi moja ya shekeli kwa nyuma, mashoka na michokoo. **22** Kwa hiyo siku ya vita hakuna askari yeyote aliyekuwa kambini na Sauli na Yonathani ambaye alikuwa na upanga wala mkuki mkononi mwake; Sauli tu na mwanawе Yonathani ndio waliokuwa navyo. **23** Basi kikosi cha Wafilisti kilikuwa kimetoka kuelekeea njia iendayo Mikmashi.

14 Siku moja Yonathani mwana wa Sauli akamwambia kijana mbeba silaha wake, akasema, “Njoo, tuwavukie Wafilisti kwenye doria upande ule mwininge.” Lakini hakumwambia baba yake. **2** Sauli alikuwa akikaa kwenye viunga vya Gibe chini ya mkomamanga huko Migroni. Alikuwa pamoja na watu kama 600, **3** mionganı mwao alikuwepo Ahiya, ambaye alikuwa amevea kisibau. Alikuwa mwana wa lkabodi, nduguye Ahitubu mwana wa Finehasi, mwana wa Eli, kuhani wa Bwana huko Shilo. Hakuna yeyote aliyekuwa na habari kwamba Yonathani alikuwa ameondoka. **4** Kila upande wa njia ambayo Yonathani alikusudia kupita ili kuvuka kufikia doria ya Wafilisti kulikuwepo na jabali; moja lilikuwa linaitwa Bosesi, na jingine Sene. **5** Jabali moja lilisimama kaskazini kuelekeea Mikmashi na jingine upande wa kusini kuelekeea Geba. **6** Yonathani akamwambia kijana wake mbeba silaha, “Njoo, tuvukie doria ya wale jamaa wasiotahiriwa. Huenda Bwana atatenda kwa ajili yetu. Hakuna chochole kitakachowenza kumzuua Bwana kuokoa, kwamba ni kwa wingi au kwa uchache.” **7** Mbeba silaha wake akamwambia, “Fanya yale yote uliyo nayo katika moyo wako. Songa mbele; moyo wangu na roho yangu viko pamoja nawe.” **8** Yonathani akasema, “Basi njoo; tutavuka kuwaelekeea hao watu na kuacha watuone. **9** Kama wakituambia, ‘Subirini hapo mpaka tuje kwenu,’ tutakaa pale tulipu na

Ndipo Sauli akawaambia watu wale waliokuwa pamoja naye, “Kagueni jeshi mkaone ni nani ameondoka katikati yetu.” Walipokagua, akawa ni Yonathani na mbeba silaha wake ambao hawakuwepo. **18** Sauli akamwambia Ahiya, “Leta Sanduku la Mungu.” (Wakati huo lilikuwa kwa Waisraeli.) **19** Wakati Sauli alipokuwa akisema na kuhani, makelele katika kambi ya Wafilisti yakaongezeka zaidi na zaidi. Hivyo Sauli akamwambia kuhani, “Rudisha mkono wako.” **20** Kisha Sauli na watu wake wote wakakusanya na kwenda vitani. Wakawakuta Wafilisti wakiwa wamechanganyika kabisa, wakitiana panga kila mmoja na wenzake. **21** Wale Waebrania ambaa walishakuwa pamoja na Wafilisti, na waliokuwa wamepanda pamoja nao katika kambi zao, wakaenda upande wa Waisraeli waliokuwa pamoja na Sauli na Yonathani. **22** Waisraeli wote waliokuwa wamejificha katika nchi ya milima ya Efraimu waliposikia kuwa Wafilisti wamekimbia, wakajunga vitani na kuwaafuata kwa bidii. **23** Hivyo Bwana akaawoookoa Waisraeli siku ile, navyo vita vilinea hadi kupita Beth-Aveni. **24** Basi watu wa Israeli walikuwa katika dhiki siku ile, kwa sababu Sauli alikuwa amewafunga watu kwa kiapo, akisema, “Alaaniwe mtu yeyote ambaye atakula chakula kabla ya jioni, kabla sijalipiza kisasi juu ya adui zangul!” Kwa hiyo hakuna mtu yeyote katika jeshi aliyeonja chakula. **25** Jeshi lote liliingia mwituni, na huko kulikuwepo na asali ardhini. **26** Walipoingia mwituni, wakaona asali ikitiririka, hata hivyo hakuna mtu yeyote aliyetia mkono wake kinywani, kwa sababu walio gopa kiapo. **27** Lakini Yonathani alikuwa hajasikia kuwa baba yake alikuwa amewafunga watu kwa kiapo, hivyo akainyo sha ncha ya fimbio iliyoukuwa mkononi mwake na kuichovya katika sega la asali. Akainua mkononi wake na kuutia

kinywani mwake, nayo macho yake yakawa maangavu. kinywani mwake, nayo macho yake yakawa maangavu. **28** Kisha mmoja wa askari wake akamwambia, “Baba Basi watu wakamwokoa Yonathani, wala hakuuwa. yako alilifunga jeshi kwa kiapo kikali, akisema, **46** Kisha Sauli akaacha kuwafuata Waafilisti, nao ‘Alaaniwe mtu yejote alaye chakula leo! Ndiyo wakajiondoa na kurudi katika nchi yao. **47** Baada ya sababu watu wanalegea.” **29** Yonathani akasema, Sauli kujitwalia utawala katika Israeli, alipigana dhidi “Baba yangu ameitaabisha nchi. Ona jinsi niliviyopata ya adui zake kila upande: Moabu, Waamoni, Edomu, nguvu mpya nilipoomba asali hii kidogo. **30** Ingekuwa wafalme wa Soba, na Waafilisti. Popote alipogekia, bora zaidi mara ngapi kama watu wangalikula leo aliwashinda. **48** Akapigana kishujaa na kuwashinda baadhi ya nyara walizoteka kutoka kwa adui zao. Je, Waamaleki, akiikomboa Israeli kutoka mikono ya wale mauaji ya Waafilisti yasingekuwa makubwa zaidi?” **31** waliokuwa wamewateka nyara. **49** Wana wa Sauli Siku ile baada ya Waisraeli kuwaua Waafilisti kutoka walikuwa Yonathani, Ishvi na Malki-Shua, Jina la binti Mikmashi mpaka Aiyalonii, walikuwa wamechoka. **32** Watu wakarukia zile nyara, wakichukua kondoo, ng’ombe na ndama, wakawachinja hapo juu ya nchi na kuwala, pamoja na damu. **33** Kisha mtu mmoja akamwambia Sauli, “Tazama, watu wanatenda dhambi dhidi ya Bwana kwa kula nyama yenye damu.” **34** Kisha Sauli akasema, “Mmevunyu uaminifu. Livingirisheni jiwe kubwa hapa mara moja.” **35** Kisha Sauli akasema, “Nendeni mionganii mwa watu, mwaambie, ‘Kila mmoja wenu aniletete ng’ombe wake na kondoo, mwachinjie hapa na mle. Msitende dhambi dhidi ya Bwana kwa kula nyama ikiwa na damu ndani yake.’” Hivyo kila mmoja akaleta ng’ombe wake jioni ile na kumchinja hapo. **36** Sauli akamjengea Bwana madhabahu, na ndiyo ilivyokuwa mara yake ya kwanza kujenga madhabahu. **37** Sauli akasema, “Tuteremke tufuatue Waafilisti usiku na kuwateka nyara mpaka mapambazuko, nasi tusiache hata mmoja wao hai.” Wakajibu, “Fanya lolote lile uonalo jema zaidi kwako.” Lakini kuhani akasema, “Tuulize kwa Mungu mahali hapa.” **38** Basi Sauli akamuuliza Mungu, akisema, “Je, niteremke kuwafuatue Waafilisti? Je, utawatia mikononi mwa Israeli?” Lakini Mungu hakumjibu siku ile. **39** Kwa hiyo Sauli akasema, “Njooni hapa, ninyi nyote ambaa ni viongozi wa jeshi, na tutafute ni dhambi gani imefanywa leo. **40** Kwa hakika kama Bwana aiokoaye Israeli aishivyo, hata kama itakuwa juu ya mwana wangu Yonathani, ni lazima afe.” Lakini hakuna mtu yejote aliyesema neno. **41** Kisha Sauli akawaambia Waisraeli wote, “Ninyi simameni huko; mimi na mwanangu Yonathani tutasimama hapa.” Watu wakajibu, “Fanya lile unaloona jema zaidi kwako.” **42** Kisha Sauli akamwombaa Bwana, Mungu wa Israeli, akisema, “Nipe jibu lililo sawa.” Yonathani na Sauli wakatolewa kwa kura, nao watu wakawa salama. **43** Sauli akasema, “Pigeni kura kati yangu na mwanangu Yonathani.” Kura ikamwangukia Yonathani. **44** Basi Sauli akamwambia Yonathani, “Niambie ni nini ulichokifanya.” Hivyo Yonathani akamwambia, “Nilionja tu asali kidogo kwa ncha ya fimbo yangu. Je, sasa ni lazima nife?” **45** Sauli akasema, “Mungu na anishughulikie kwa ukali zaidi kama wewe Yonathani hutakufa.” **46** Lakini watu wakamwambia Sauli, “Je, Yonathani atakufa, yeje ambaye ameleta wokovu huu mkubwa Israeli? Hasha! Hakika kama Bwana aishivyo, hakuna hata unyweli wa kichwa chake utakaoanguka juu ya ardhi, kwa

kuwa alifanya jambo hili leo kwa msaada wa Mungu.” **47** Baada ya sababu watu wanalegea.” **29** Yonathani akasema, Sauli kujitwalia utawala katika Israeli, alipigana dhidi “Baba yangu ameitaabisha nchi. Ona jinsi niliviyopata ya adui zake kila upande: Moabu, Waamoni, Edomu, nguvu mpya nilipoomba asali hii kidogo. **30** Ingekuwa wafalme wa Soba, na Waafilisti. Popote alipogekia, bora zaidi mara ngapi kama watu wangalikula leo aliwashinda. **48** Akapigana kishujaa na kuwashinda baadhi ya nyara walizoteka kutoka kwa adui zao. Je, Waamaleki, akiikomboa Israeli kutoka mikono ya wale mauaji ya Waafilisti yasingekuwa makubwa zaidi?” **31** waliokuwa wamewateka nyara. **49** Wana wa Sauli Siku ile baada ya Waisraeli kuwaua Waafilisti kutoka walikuwa Yonathani, Ishvi na Malki-Shua, Jina la binti Mikmashi mpaka Aiyalonii, walikuwa wamechoka. **32** Watu wakarukia zile nyara, wakichukua kondoo, ng’ombe na ndama, wakawachinja hapo juu ya nchi na kuwala, pamoja na damu. **33** Kisha mtu mmoja akamwambia Sauli, “Tazama, watu wanatenda dhambi dhidi ya Bwana kwa kula nyama yenye damu.” **34** Kisha Sauli akasema, “Mmevunyu uaminifu. Livingirisheni jiwe kubwa hapa mara moja.” **35** Kisha Sauli akasema, “Nendeni mionganii mwa watu, mwaambie, ‘Kila mmoja wenu aniletete ng’ombe wake na kondoo, mwachinjie hapa na mle. Msitende dhambi dhidi ya Bwana kwa kula nyama ikiwa na damu ndani yake.’” Hivyo kila mmoja akaleta ng’ombe wake jioni ile na kumchinja hapo. **36** Sauli akamjengea Bwana madhabahu, na ndiyo ilivyokuwa mara yake ya kwanza kujenga madhabahu. **37** Sauli akasema, “Tuteremke tufuatue Waafilisti usiku na kuwateka nyara mpaka mapambazuko, nasi tusiache hata mmoja wao hai.” Wakajibu, “Fanya lolote lile uonalo jema zaidi kwako.” Lakini kuhani akasema, “Tuulize kwa Mungu mahali hapa.” **38** Basi Sauli akamuuliza Mungu, akisema, “Je, niteremke kuwafuatue Waafilisti? Je, utawatia mikononi mwa Israeli?” Lakini Mungu hakumjibu siku ile. **39** Kwa hiyo Sauli akasema, “Njooni hapa, ninyi nyote ambaa ni viongozi wa jeshi, na tutafute ni dhambi gani imefanywa leo. **40** Kwa hakika kama Bwana aiokoaye Israeli aishivyo, hata kama itakuwa juu ya mwana wangu Yonathani, ni lazima afe.” Lakini hakuna mtu yejote aliyesema neno. **41** Kisha Sauli akawaambia Waisraeli wote, “Ninyi simameni huko; mimi na mwanangu Yonathani tutasimama hapa.” Watu wakajibu, “Fanya lile unaloona jema zaidi kwako.” **42** Kisha Sauli akamwombaa Bwana, Mungu wa Israeli, akisema, “Nipe jibu lililo sawa.” Yonathani na Sauli wakatolewa kwa kura, nao watu wakawa salama. **43** Sauli akasema, “Pigeni kura kati yangu na mwanangu Yonathani.” Kura ikamwangukia Yonathani. **44** Basi Sauli akamwambia Yonathani, “Niambie ni nini ulichokifanya.” Hivyo Yonathani akamwambia, “Nilionja tu asali kidogo kwa ncha ya fimbo yangu. Je, sasa ni lazima nife?” **45** Sauli akasema, “Mungu na anishughulikie kwa ukali zaidi kama wewe Yonathani hutakufa.” **46** Lakini watu wakamwambia Sauli, “Je, Yonathani atakufa, yeje ambaye ameleta wokovu huu mkubwa Israeli? Hasha! Hakika kama Bwana aishivyo, hakuna hata unyweli wa kichwa chake utakaoanguka juu ya ardhi, kwa

kuwa alifanya jambo hili leo kwa msaada wa Mungu.” **47** Baada ya sababu watu wanalegea.” **29** Yonathani akasema, Sauli kujitwalia utawala katika Israeli, alipigana dhidi “Baba yangu ameitaabisha nchi. Ona jinsi niliviyopata ya adui zake kila upande: Moabu, Waamoni, Edomu, nguvu mpya nilipoomba asali hii kidogo. **30** Ingekuwa wafalme wa Soba, na Waafilisti. Popote alipogekia, bora zaidi mara ngapi kama watu wangalikula leo aliwashinda. **48** Akapigana kishujaa na kuwashinda baadhi ya nyara walizoteka kutoka kwa adui zao. Je, Waamaleki, akiikomboa Israeli kutoka mikono ya wale mauaji ya Waafilisti yasingekuwa makubwa zaidi?” **31** waliokuwa wamewateka nyara. **49** Wana wa Sauli Siku ile baada ya Waisraeli kuwaua Waafilisti kutoka walikuwa Yonathani, Ishvi na Malki-Shua, Jina la binti Mikmashi mpaka Aiyalonii, walikuwa wamechoka. **32** Watu wakarukia zile nyara, wakichukua kondoo, ng’ombe na ndama, wakawachinja hapo juu ya nchi na kuwala, pamoja na damu. **33** Kisha mtu mmoja akamwambia Sauli, “Tazama, watu wanatenda dhambi dhidi ya Bwana kwa kula nyama yenye damu.” **34** Kisha Sauli akasema, “Mmevunyu uaminifu. Livingirisheni jiwe kubwa hapa mara moja.” **35** Kisha Sauli akasema, “Nendeni mionganii mwa watu, mwaambie, ‘Kila mmoja wenu aniletete ng’ombe wake na kondoo, mwachinjie hapa na mle. Msitende dhambi dhidi ya Bwana kwa kula nyama ikiwa na damu ndani yake.’” Hivyo kila mmoja akaleta ng’ombe wake jioni ile na kumchinja hapo. **36** Sauli akamjengea Bwana madhabahu, na ndiyo ilivyokuwa mara yake ya kwanza kujenga madhabahu. **37** Sauli akasema, “Tuteremke tufuatue Waafilisti usiku na kuwateka nyara mpaka mapambazuko, nasi tusiache hata mmoja wao hai.” Wakajibu, “Fanya lolote lile uonalo jema zaidi kwako.” Lakini kuhani akasema, “Tuulize kwa Mungu mahali hapa.” **38** Basi Sauli akamuuliza Mungu, akisema, “Je, niteremke kuwafuatue Waafilisti? Je, utawatia mikononi mwa Israeli?” Lakini Mungu hakumjibu siku ile. **39** Kwa hiyo Sauli akasema, “Njooni hapa, ninyi nyote ambaa ni viongozi wa jeshi, na tutafute ni dhambi gani imefanywa leo. **40** Kwa hakika kama Bwana aiokoaye Israeli aishivyo, hata kama itakuwa juu ya mwana wangu Yonathani, ni lazima afe.” Lakini hakuna mtu yejote aliyesema neno. **41** Kisha Sauli akawaambia Waisraeli wote, “Ninyi simameni huko; mimi na mwanangu Yonathani tutasimama hapa.” Watu wakajibu, “Fanya lile unaloona jema zaidi kwako.” **42** Kisha Sauli akamwombaa Bwana, Mungu wa Israeli, akisema, “Nipe jibu lililo sawa.” Yonathani na Sauli wakatolewa kwa kura, nao watu wakawa salama. **43** Sauli akasema, “Pigeni kura kati yangu na mwanangu Yonathani.” Kura ikamwangukia Yonathani. **44** Basi Sauli akamwambia Yonathani, “Niambie ni nini ulichokifanya.” Hivyo Yonathani akamwambia, “Nilionja tu asali kidogo kwa ncha ya fimbo yangu. Je, sasa ni lazima nife?” **45** Sauli akasema, “Mungu na anishughulikie kwa ukali zaidi kama wewe Yonathani hutakufa.” **46** Lakini watu wakamwambia Sauli, “Je, Yonathani atakufa, yeje ambaye ameleta wokovu huu mkubwa Israeli? Hasha! Hakika kama Bwana aishivyo, hakuna hata unyweli wa kichwa chake utakaoanguka juu ya ardhi, kwa

kuwa alifanya jambo hili leo kwa msaada wa Mungu.” **47** Baada ya sababu watu wanalegea.” **29** Yonathani akasema, Sauli kujitwalia utawala katika Israeli, alipigana dhidi “Baba yangu ameitaabisha nchi. Ona jinsi niliviyopata ya adui zake kila upande: Moabu, Waamoni, Edomu, nguvu mpya nilipoomba asali hii kidogo. **30** Ingekuwa wafalme wa Soba, na Waafilisti. Popote alipogekia, bora zaidi mara ngapi kama watu wangalikula leo aliwashinda. **48** Akapigana kishujaa na kuwashinda baadhi ya nyara walizoteka kutoka kwa adui zao. Je, Waamaleki, akiikomboa Israeli kutoka mikono ya wale mauaji ya Waafilisti yasingekuwa makubwa zaidi?” **31** waliokuwa wamewateka nyara. **49** Wana wa Sauli Siku ile baada ya Waisraeli kuwaua Waafilisti kutoka walikuwa Yonathani, Ishvi na Malki-Shua, Jina la binti Mikmashi mpaka Aiyalonii, walikuwa wamechoka. **32** Watu wakarukia zile nyara, wakichukua kondoo, ng’ombe na ndama, wakawachinja hapo juu ya nchi na kuwala, pamoja na damu. **33** Kisha mtu mmoja akamwambia Sauli, “Tazama, watu wanatenda dhambi dhidi ya Bwana kwa kula nyama yenye damu.” **34** Kisha Sauli akasema, “Mmevunyu uaminifu. Livingirisheni jiwe kubwa hapa mara moja.” **35** Kisha Sauli akasema, “Nendeni mionganii mwa watu, mwaambie, ‘Kila mmoja wenu aniletete ng’ombe wake na kondoo, mwachinjie hapa na mle. Msitende dhambi dhidi ya Bwana kwa kula nyama ikiwa na damu ndani yake.’” Hivyo kila mmoja akaleta ng’ombe wake jioni ile na kumchinja hapo. **36** Sauli akamjengea Bwana madhabahu, na ndiyo ilivyokuwa mara yake ya kwanza kujenga madhabahu. **37** Sauli akasema, “Tuteremke tufuatue Waafilisti usiku na kuwateka nyara mpaka mapambazuko, nasi tusiache hata mmoja wao hai.” Wakajibu, “Fanya lolote lile uonalo jema zaidi kwako.” Lakini kuhani akasema, “Tuulize kwa Mungu mahali hapa.” **38** Basi Sauli akamuuliza Mungu, akisema, “Je, niteremke kuwafuatue Waafilisti? Je, utawatia mikononi mwa Israeli?” Lakini Mungu hakumjibu siku ile. **39** Kwa hiyo Sauli akasema, “Njooni hapa, ninyi nyote ambaa ni viongozi wa jeshi, na tutafute ni dhambi gani imefanywa leo. **40** Kwa hakika kama Bwana aiokoaye Israeli aishivyo, hata kama itakuwa juu ya mwana wangu Yonathani, ni lazima afe.” Lakini hakuna mtu yejote aliyesema neno. **41** Kisha Sauli akawaambia Waisraeli wote, “Ninyi simameni huko; mimi na mwanangu Yonathani tutasimama hapa.” Watu wakajibu, “Fanya lile unaloona jema zaidi kwako.” **42** Kisha Sauli akamwombaa Bwana, Mungu wa Israeli, akisema, “Nipe jibu lililo sawa.” Yonathani na Sauli wakatolewa kwa kura, nao watu wakawa salama. **43** Sauli akasema, “Pigeni kura kati yangu na mwanangu Yonathani.” Kura ikamwangukia Yonathani. **44** Basi Sauli akamwambia Yonathani, “Niambie ni nini ulichokifanya.” Hivyo Yonathani akamwambia, “Nilionja tu asali kidogo kwa ncha ya fimbo yangu. Je, sasa ni lazima nife?” **45** Sauli akasema, “Mungu na anishughulikie kwa ukali zaidi kama wewe Yonathani hutakufa.” **46** Lakini watu wakamwambia Sauli, “Je, Yonathani atakufa, yeje ambaye ameleta wokovu huu mkubwa Israeli? Hasha! Hakika kama Bwana aishivyo, hakuna hata unyweli wa kichwa chake utakaoanguka juu ya ardhi, kwa

15 Samweli akamwambia Sauli, “Mimi ndiye ambaye Bwana alinituma nikutie mafuta uwe mfalme juu ya watu wake Israeli, basi sasa sikiliza ujumbe kutoka kwa Bwana. **2** Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo: ‘Nitawaadhibu Waamaleki kila walichowaterdea Israeli walipowavizia wakati walipanda kutoka Misri. **3** Basi sasa nenda ukawashambulie Waamaleki na kuwaangamiza kabisa pamoja na kila kitu kilicho mali yao. Usiwahurumie; wauwanaume na wanawake, watoto na wanyonyao, ng’ombe na kondoo, ngamia na punda.’” **4** Ndipo Sauli akawaita watu na kuwapanga huko Telaimu, askari wa miguu 200,000 pamoja na watu 10,000 kutoka Yuda. **5** Sauli akaenda katika mji wa Amaleki na kuwavizia bondeni. **6** Kisha akawaambia Wakeni, “Ondokeni, waachenii Waamaleki ili nisije nikawaangamiza ninyi pamoja nao, kwa kuwa ninyi mliwatendea mema Waisraeli wote wakati walipanda kutoka Misri.” Basi Wakeni wakaondoka, wakawaacha Waamaleki. **7** Ndipo Sauli akawashambulia Waamaleki toka Havila mpaka Shuri, hadi mashariki ya Misri. **8** Akamchukua Agagi, mfalme wa Waamaleki akiwa hai, nao watu wake wote akaawaangamiza kabisa kwa upanga. **9** Lakini Sauli na hilo jeshi wakamhifadhi hai Agagi na kondoo na ng’ombe walio wazuri, mafahali na wana-kondoo walionona kila kitu kilichokuwa kizuri. Hivi vitu wakawuwa radhi kuviangamiza kabisa, bali kila kitu kilichodharauliwa na kilicho dhaifua wakakiangamiza kabisa. **10** Kisha neno la Bwana likamjia Samweli kusema: **11** “Ninasikitika kwamba nimemfanya Sauli kuwa mfalme, kwa sababu ameacha kunifuata mimi na hakutimiza maagizo yangu.” Samweli akafadhaika, naye akamliaa Bwana usiku ule wote. **12** Asubuhi na mapema Samweli akaamka kwenda kukutana na Sauli, lakini akaambiwa, “Sauli amekwenda Karmeli. Huko amesimamisha mnara kwa heshima yake mwenyewe

naye ameendelea na kuteremkia Gilgali.” **13** Samwel aligomfikia, Sauli akamwambia, “Bwana akubariki! Nitemtimiza yale Bwana aliniagiza.” **14** Lakini Samwel akasema, “Nini basi huu mlion wa kondoo masikioni mwangu? Huu mlion wa ng’ombe ninaousikia ni kitu gani?” **15** Sauli akajibu, “Askari wamewaleta kutoka kwa Waamaleki, waliwaacha wale kondoo na ng’ombe wazuri ili kuwatoa dhabihu kwa Bwana, Mungu wako, lakini tuliwaangamiza kabisa wengine wote.” **16** Samwel akamwambia Sauli, “Ngoja! Nami nitakuambia lile Bwana aliloniambia usiku huu.” Sauli akajibu, “Niambie.” **17** Samwel akamwambia, “Ingawa zamani ulijiona mdogo machoni pako mwenyewe, Je, hukwa kiongozi wa kabila za Israeli? Bwana alikutia mafuta kuwa mfalme juu ya Israeli.” **18** Naye akutumua kwa kazi maalum, akisema, ‘Nenda ukaangamize kabisa wale watu waovu, wale Waamaleki, upigane nao vita mpaka utakapowaangamiza kabisa.’ **19** Kwa nini hukumtii Bwana? Kwa nini ulivamia nyara na kufanya uovu machoni pa Bwana?” **20** Sauli akasema, “Lakini nilimtii Bwana. Nilikamilisha ile kazi ambayo Bwana alinituma. Niliwaangamiza Waamaleki kabisa na kumleta Agagi mfalme wao. **21** Askari walichukua kondoo na ng’ombe kutoka kwenye nyara, zile ambazo ni nzuri sana zimewewka wakfu kwa Mungu, ili zitolewe dhabihu kwa Bwana Mungu wako huko Gilgali.” **22** Lakini Samwel akajibu: “Je, Bwana anafurahia sadaka za kuteketezwa na dhabihu kama vile kuitii sauti ya Bwana? Kutii ni bora zaidi kuliko dhabihu, nako kusikia ni bora kuliko mafuta ya kondoo dume.” **23** Kwa maana kuasi ni kama dhambi ya uaguzi, nao ukaidi ni kama uovu wa kuabudu sanamu. Kwa sababu umelikataa neno la Bwana, naye amekukataa wewe kuendelea kuwa mfalme.” **24** Ndipo Sauli akamwambia Samwel, “Nimetenda dhambi. Nimevunja amri ya Bwana na maagizo yako. Niliwaogopa watu na kwa hiyo nikafanya walivyotaka.” **25** Sasa ninakusihu usameeho dhambi yangu, nawe urudi pamoja nami, ili nipate kumwabudu Bwana.” **26** Lakini Samwel akamwambia, “Sitarudi pamoja nawe. Umelikataa neno la Bwana, naye Bwana amekukataa wewe, usiendelee kuwa mfalme juu ya Israeli!” **27** Samwel aliopogeuka ili aondoke, Sauli akang’ania pindo la joho lake, nalo likararuka. **28** Samwel akamwambia, “Bwana ameuarua ufalme wa Israeli kutoka kwako leo, naye ameutia kwa mmoja wa majirani zako, aliye bora kuliko wewe.” **29** Yeye aliye Utukufu wa Israeli hasemi uongo wala hana kigeugeu; kwa kuwa yeye si mwanadamu, hata abadili nia yake.” **30** Sauli akajibu, “Nimetenda dhambi. Lakini tafadhalii niheshimu mbele ya wazee wa watu wangu na mbele ya Israeli; rudi pamoja nami, ili nipate kumwabudu Bwana Mungu wako.” **31** Hivyo Samwel akarudi pamoja na Sauli, naye Sauli akamwabudu Bwana. **32** Ndipo Samwel akasema, “Nileetee Agagi mfalme wa Waamaleki.” Agagi akaja kwake kwa ujasiri, akifikiri, “Hakika uchungu wa mauti umepita.” **33** Lakini Samwel akasema, “Kama upanga wako ulivofanya wanawake kufiwa na watoto wao, ndivyo mama yako atakavyokuwa hana mtoto mionganii mwa wanawake.” Naye Samwel akamuua Agagi mbele za Bwana huko Gilgali. **34** Kisha Samwel akaenda Rama, lakini Sauli akapanda nyumbani kwake huko Gibe ya Sauli. **35** Hadi siku Samwel alipofariki hakwenda kumwona Sauli tena, ingawa Samwel alimwombolezea. Naye Bwana alihuzuniika kwamba alimpanya Sauli kuwa mfalme juu ya Israeli.

16 Bwana akamwambia Samwel, “Utamlilia Sauli mpaka lini, maadamu niinemkataa asiendelee kuwa mfalme juu ya Israeli? Jaza pembe yako mafuta, ushike njia uende; ninakutuma kwa Yesu huko Bethlehemu. Nimemchagua mmoja wa wanawe kuwa mfalme.” **2** Lakini Samwel akasema, “Nitakwendaje? Sauli atasikia juu ya jambo hili na ataniua.” Bwana akamwambia, “Chukua mtamba wa ng’ombe na useme, ‘Nimekuja kumtolea Bwana dhabihu.’ **3** Mwalike Yesu aje kwenye dhabihu, nami nitakuonyesha utakalofanya. Utamtia mafuta kwa ajili yangu yule nitakayekuonyesha.” **4** Samwel akafanya kile Bwana alichosema. Alipofika Bethlehemu, wazee wa mji wakatetemeka walipomlaki. Wakauliza, “Je, umekuja kwa amani?” **5** Samwel akajibu, “Ndio, kwa amani; nimekuja kumtolea Bwana dhabihu. Jiwekeni wakfu na mje kwenye dhabihu pamoja nami.” Ndipo akamweka Yesu wakfu pamoja na wanawe na kuwaalika kwenye dhabihu. **6** Walipofika, Samwel akamwonia Eliabu, naye akafikiri, “Hakika mpakwa mafuta wa Bwana anasimama hapa mbele za Bwana.” **7** Lakini Bwana akamwambia Samwel, “Usitazame sura yake wala kimo chake, kwa kuwa niinemkataa. Bwana hatazami katika vile vitu mwanadamu avitazamavyo. Mwanadamu hutazama katika sura ya nje, lakini Bwana hutazama moyoni.” **8** Kisha Yesu akamwita Abinadabu na kumpitisha mbele ya Samwel. Lakini Samwel akasema, “Hata huyu Bwana hakumchagua.” **9** Kisha Yesu akampitisha Shama, lakini Samwel akasema, “Wala huyu Bwana hakumchagua.” **10** Yesu alikuwa na wana saba aliowapitisha mbele ya Samwel, lakini Samwel akamwambia, “Bwana hajawachagua hawa.” **11** Hivyo akamuuliza Yesu, “Je, hawa ndio wana pekee ulio nao?” Yesu akajibu, “Bado yuko mdogo kuliko wote, lakini anachunga kondoo.” Samwel akasema, “Tuma aitwe; hatutaketi mpaka afike.” **12** Basi akatuma aitwe naye akaletwa. Alikuwa mwekundi, mwenye sura nzuri na umbo la kupendeza. Ndipo Bwana akasema, “Inuka na umtite mafuta, huyu ndiye.” **13** Basi Samwel akachukua ile pembe ya mafuta na kumtia mafuta mbele ya ndugu zake, kuanzia siku ile na kuendelea Roho wa Bwana akaja juu ya Daudi kwa nguvu. Kisha Samwel akaenda zake Rama. **14** Basi Roho wa Bwana alikuwa ameondoka kwa Sauli, nayo roho mbaya ikaachiwa nafasi na Bwana ili imtese. **15** Watumishi wa Sauli wakamwambia, “Angalia, roho mbaya imeachiwa nafasi na Bwana nayo inakutesa. **16** Basi bwana wetu na aamuru watumishi wake walioko

hana kutafuta mtu ambaye anaweza kupiga kinubi. wa pili Abinadabu, na wa tatu Shama. **14** Daudi Atakipiga kinubi wakati roho mbaya iliyoachiwa ndiye alikuwa mdogo wa wote. Hao wakubwa watatu nafasi na Mungu ikujiapo, nawe utajisikia vizuri.” **17** wakamfuata Sauli, **15** lakini Daudi alikuwa akienda Basi Sauli akawaambia watumishi wake, “Mtafuneti kwa Sauli na kurudi ili kuchunga kondoo wa baba mtu apigaye kinubi vizuri mkamlete kwangu.” **18** yake huko Bethlehemu. **16** Kwa siku arobaini huyo Mmoja wa watumishi wake akajibu, “Nimemwona Mfilisti alikuwa akija mbele kila siku asubuhi na jioni mwana wa Yese Mbethlehemu ambaye anajua kupiga na kujionyesha. **17** Wakati huo Yese akamwambia kinubi. Yeye ni mtu hodari na shujaa wa vita. Ni mwanaweh Daudi, “Chukua hii efa ya bisi na hii mikate mwenye busara katika kunena, mtu mzuri wa umbo. kumi kwa ajili ya ndugu zako uwapelekee upesi Bwana yu pamoja naye.” **19** Ndipo Sauli akatuma kambini mwao. **18** Chukua pamoja na hizi jibini kumi wajumbe kwa Yese na kumwambia, “Nitumie mwanao kwa jemadari wa kikosi chao. Ujue hali ya ndugu Daudi, ambaye anachunga kondoo.” **20** Kwa hiyo zako na unileete taarifa za uhakika kutoka kwao. **19** Yese akamchukua punda aliyepakizwa mikate, kiriba cha divai na mwana-mbuzi, na kuvipeleka vitu hiyo kwa Sauli pamoja na Daudi mwanawee. **21** Daudi 20 Asubuhi na mapema Daudi akaondoka, akaliacha akafika kwa Sauli na kuingia kwenye kazi yake. Sauli akampenda sana, naye Daudi akawa mmoja wa wabeba silaha wake. **22** Basi Sauli akatuma ujumbe kwa Yese, akisema, “Mruhusu Daudi abaki katika utumishi wangu, kwa kuwa ninapendezwa naye.” **23** Kila mara roho mbaya iliyoachiwa nafasi na Mungu ilipomjia Sauli, Daudi alichukua kinubi chake na kupiga. Ndipo Sauli angetulizwa na kujisikia vizuri, nayo ile roho mbaya ingemwacha.

17 Wakati huu Wafilisti wakakusanya majeshi yao kwa ajili ya vita, nao wakakusanya huko Soko katika Yuda. Wakapiga kambi huko Efes-Damimu, kati ya Soko na Azeka. **2** Sauli na Waisraeli wakakusanya na kupiga kambi katika Bonde la Ela na kupanga jeshi ili kupigana vita na Wafilisti. **3** Wafilisti wakawa katika kilima kimoja na Waisraeli katika kilima kingine, hilo bonde likiwa kati yao. **4** Shujaa aliyeitwa Goliathi, aliyetoka Gathi, akajitekeza kutoka kambi ya Wafilisti. Alikuwa na urefu dhira sita na shibiri moja. **5** Alikuwa na chapeo ya shaba kichwani mwake, na alivaa dirii ya shaba kifuanini mwake yenye uzito wa shekeli elfu tano. **6** Miguuni mwake alivaa mabamba ya shaba, na alikuwa na mkuki wa shaba mgongoni mwake. **7** Mpini wa huo mkuki ulikuwa kama mti wa mfumaji, na ncha ya chuma yake ilikuwa na uzito wa shekeli mia sita. Mbeba ngao wake alitangulia mbele yake. **8** Goliathi alisimama na kuwapigia kelele majeshi ya Israeli, akisema, “Kwa nini mmetoka kupanga vita? Je, mimi si Mfilisti, na ninyi ni watumishi wa Sauli? Chagueni mtu na anishukie mimi. **9** Kama anaweza kupigana nami na kuniua, tutakuwa chini yenu; lakini kama nikimshinda na kumuua, ninyi mtakuwa chini yetu na mtatutumikia.” **10** Kisha yule Mfilisti akasema, “Siku hii ya leo nayatukana majeshi ya Israeli! Nipeni mtu tupigane.” **11** Kwa kusikia maneno ya Wafilisti, Sauli na Waisraeli wote wakafadhaika na kuogopa. **12** Basi Daudi alikuwa mwana wa Mwefrathi jina lake Yese aliyekuwa ametoka Bethlehemu ya Yuda. Yese alikuwa na wana wanane, naye wakati wa Sauli alikuwa mzee tena wa umri mkubwa. **13** Wana wakubwa watatu wa Yese walikuwa wamefutiana na Sauli vitani: Mzaliwa wa kwanza alikuwa Eliabu,

wa pili Abinadabu, na wa tatu Shama. **14** Daudi Atakipiga kinubi wakati roho mbaya iliyoachiwa ndiye alikuwa mdogo wa wote. Hao wakubwa watatu nafasi na Mungu ikujiapo, nawe utajisikia vizuri.” **17** wakamfuata Sauli, **15** lakini Daudi alikuwa akienda Basi Sauli akawaambia watumishi wake, “Mtafuneti kwa Sauli na kurudi ili kuchunga kondoo wa baba mtu apigaye kinubi vizuri mkamlete kwangu.” **18** yake huko Bethlehemu. **16** Kwa siku arobaini huyo Mmoja wa watumishi wake akajibu, “Nimemwona kwa jemadari wa kikosi chao. Ujue hali ya ndugu Daudi, ambaye anachunga kondoo.” **19** Yese akamchukua punda aliyepakizwa mikate, kiriba cha divai na mwana-mbuzi, na kuvipeleka vitu hiyo kwa Sauli pamoja na Daudi mwanawee. **20** Asubuhi na mapema Daudi akaondoka, akaliacha akafika kwa Sauli na kuingia kwenye kazi yake. Sauli akampenda sana, naye Daudi akawa mmoja wa wabeba silaha wake. **22** Basi Sauli akatuma ujumbe kwa Yese, akisema, “Mruhusu Daudi abaki katika utumishi wangu, kwa kuwa ninapendezwa naye.” **23** Kila mara roho mbaya iliyoachiwa nafasi na Mungu ilipomjia Sauli, Daudi alichukua kinubi chake na kupiga. Ndipo Sauli angetulizwa na kujisikia vizuri, nayo ile roho mbaya ingemwacha.

Alipokuwa akisema nao, Goliathi, yule Mfilisti shujaa kutoka Gathi, akajitekeza mbele ya safu zake na kupiga ile kelele yake ya kawaida ya matukano, naye Daudi akayasikia. **24** Waisraeli walipomwona yule mtu, wote wakamkimbia kwa woga mkuu. **25** Basi Waisraeli walikuwa wakisema, “Je, mmaona jinsi mtu huyu anavyoendelea kujitoneza. Hujitoneza ili kutukana Israeli. Mfalmi atatoa utajiri mwingu kwa yule mtu atakayemuua. Pia atamwoza binti yake na atasamehe jamaa ya baba yake kulipa kodi katika Israeli.” **26** Daudi akauliza watu waliokuwa wamesimama karibu naye, “Je, atafanyiwa nini mtu atakayemuua huyu Mfilisti na kuundo aibu hii katika Israeli? Ni nani huyu Mfilisti asiyetahirwa hata atukane majeshi ya Mungu aliye hai?” **27** Wakarudia yale yaliyokuwa yamesemwa na kumwambia kuwa, “Hili ndilo atakalotendewa mtu yule atakayemuua.” **28** Eliabu nduguye mkubwa Daudi alipomsikia akizungumza na watu hasira ikawaka juu yake akamuuliza, “Kwa nini umeteremka kuwa hapa? Nao wale kondoo wachache kule nyikani umewaacha na nani? Ninajua jinsi uliyio na kiburi na jinsi moyo wako uliyivo mwovu; umekuja hapa kutazama vita tu.” **29** Daudi akasema, “Sasa nimefanya nini? Je, siwezi hata kuongea.” **30** Daudi akamgeukia mtu mwingine na kumuuliza jambo lilo hilo, nao watu wakamjibu vilevile kama mwanzo. **31** Lile Daudi alilosema likasikiwa na kuelezwaa kwa Sauli, naye Sauli akatuma aitwe. **32** Daudi akamwambia Sauli, “Mtu yejote asife moyo kwa habari ya huyu Mfilisti; mtumishi wako atakwenda kupigana naye.” **33** Sauli akamjibu Daudi, “Wewe hutawenza kwenda kupigana dhidi ya huyu Mfilisti; wewe ni kijana tu, naye amekuwa mtu wa vita tangu ujana wake.” **34** Lakini Daudi akamwambia Sauli, “Mtumishi wako amekuwa akichunga kondoo wa baba yake. Wakati simba au

dubu alikuja na kuchukua kondoo kutoka kundi, Wafilisti mpaka kwenye ingilio la Gathi kwenye 35 nilifuatia, nikampiga na nikampokonya kondoo malango ya Ekroni. Maiti zao zilitawanyika kando kwenye kinywa chake. Aliponigeukia, nilimkamata nywele zake, nikampiga na kumuua. 36 Mtumishi wako ameshaua simba na dubu pia; huyu Mfilisti asiyetahiriwa atakuwa kama mmoja wa hao, kwa sababu ameyatukana majeshi ya Mungu aliye hai. 37 Bwana ambaye aliniokea toka katika makucha ya simba na makucha ya dubu ataniokoa kutoka kichwa cha yule Mfilisti na kukileta Yerusalem, naye sababu ameyatukana majeshi ya Mungu aliye hai. 38 wa nani?" Abneri akajibu, "Hakika kama uiishivyo, Ndipo Sauli akamvika Daudi silaha zake mwenyewe za vita. Akamvika dirii na chapeo ya shaba kichwani mwake. 39 Daudi akajifunga upanga juu ya hayo mavazi na kujaribu kutembea kwa sababu alikuwa hana uzoefu navyo. Daudi akamwambia Sauli, "Siwezi kwenda nikiwa nimevaa hivi, kwa sababu sina uzoefu navyo." Hivyo akavivua. 40 Kisha akachukua fimbo yake mkononi, akachagua mawe laini matano kutoka kwenye kijito, akayaweka kwenye kifuko ndani ya mfuko wake wa kichungaji, akiwa na kombeo yake mkononi mwake, akamkaribia yule Mfilisti. 41 Wakati ule ule, yule Mfilisti, akiwa na mbeba ngao wake mbele yake, akaendelea kujongea karibu na Daudi. 42 Mfilisti akamwangalia Daudi kote na kumwona kuwa ni kijana tu, mwekundu na mzuri wa kupendeza, naye akamdhara. 43 Akamwambia Daudi, "Je, mimi ni mbwa, hata unanijia na fimbo?" Yule Mfilisti akamlaani Daudi kwa miungu yake. 44 Tena Mfilisti akamwambia, "Njoo hapa, nami nitawapa ndege wa angani na wanyama wa mwituni nyama yako." 45 Daudi akamwambia yule Mfilisti. "Wewe unanijia na upanga, mkuki na fumo, lakini mimi ninakujia kwa jina la Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa majeshi ya Israeli, ambaye wewe umemtukana. 46 Siku hii leo Bwana atakutia mkononi mwangu, nami nitakupiga na kukukata kichwa chako. Leo nitawapa ndege wa angani na wanyama wa nchi mizoga ya jeshi la Wafilisti, nayo dunia yote itajua kuwa yuko Mungu katika Israeli. 47 Wale wote waliokusanyika hapa watatajuu kuwa Bwana haokoi kwa upanga wala kwa mkuki; kwa kuwa vita ni vya Bwana, naye atawatia wote mikononi mwetu." 48 Yule Mfilisti aliposogea karibu ili kumshambulia, Daudi akaenda mbio kuelekea safu ya vita kukutana naye. 49 Daudi akatia mkononi wake mifukoni na kuchukua jiwe, akalirusha kwa kombeo, nalo likampiga yule Mfilisti kwenye paji la uso. Lile jiwe likaingia kipajini mwa uso, akaanguka chini kifudifudi. 50 Basi Daudi akamshinda huyo Mfilisti kwa kombeo na jiwe; bila kuwa na upanga mikononi mwake akampiga huyo Mfilisti na kumuua. 51 Daudi akakimbia na kusimama juu yake. Akaushika upanga wa huyo Mfilisti na kuuvuta toka kwenye ala yake. Baada ya kumuua, akakata kichwa chake kwa ule upanga. Wafilisti walipoona kuwa shujaa wao amekufa, wakageuka na kukimbia. 52 Ndipo watu wa Israeli na Yuda wakainuka kwenda mbele wakipiga kelele na kufuatia

Wafilisti mpaka kwenye ingilio la Gathi kwenye 35 nilifuatia, nikampiga na nikampokonya kondoo malango ya Ekroni. Maiti zao zilitawanyika kando kwenye kinywa chake. Waisraeli waliporudi kutoka kuwafukuza Wafilisti, waliteka nyara kutoka kambi yao. 54 Daudi akachukua kichwa cha yule Mfilisti na kukileta Yerusalem, naye sababu ameyatukana majeshi ya Mungu aliye hai. 55 Sauli alipomwona Daudi anakwendwa mwenyewe. 56 Mfalte akasema, "Uliza huyu kijana ni mwana wa nani." 57 Mara Daudi aliporudi kutoka kumuua huyo Mfilisti, Abneri akamchukua na kumleta mbele ya Sauli. Daudi alikuwa bado anakishikilia kichwa cha yule Mfilisti. 58 Sauli akamuuliza, "Kijana, wewe ni mwana wa nani?" Daudi akasema, "Mimi ni mwana wa mtumishi wako Yesu wa Bethlehem."

18 Baada ya Daudi kumaliza kuongea na Sauli, roho ya Yonathani ikaambatana na roho ya Daudi, naye akampenda kama nafsi yake mwenyewe. 2 Kuanzia siku ile Sauli akamchukua Daudi naye hakumruhusu kurudi nyumbani kwa baba yake. 3 Yonathani akafanya agano na Daudi kwa sababu alimpenda kama nafsi yake mwenyewe. 4 Yonathani akavua joho alilokuwa amevaa na kumpa Daudi, pamoja na koti lake, silaha zake, hata pamoja na upanga wake, upinde wake na mshipi wake. 5 Lolote Sauli alilomtuma Daudi kufanya, alitenda kwa hekima, hata Sauli akampa cheo cha juu katika jeshi. Jambo hili likawapendeza watu wote, hata maafisa wa Sauli pia. 6 Watu walipokuwa wanarudi nyumbani baada ya Daudi kumuua yule Mfilisti, wanawake wakaja kutoka pande zote za mijji ya Israeli kumlaki Mfalme Sauli kwa kuimba na kucheza, kwa nyimbo za furaha na kwa matari na zeze. 7 Walipokuwa wanacheza, wakaimba: "Sauli amewaua elfu zake, naye Daudi makumi elfu yake." 8 Sauli akakasirika sana; sehemu hii ya kurudia rudia ya wimbo huu ilimkasirisha sana. Akafikiri kuwa, "Wamempa Daudi makumi elfu, lakini mimi warenipa elfu tu. Apate nini zaidi isipokuwa ufalme?" 9 Kuanzia wakati ule na kuendelea Sauli akawa na jicho la wivu juu ya Daudi. 10 Kesho yake roho mbaya ilioyoachiwa nafasi na Mungu ikaja kwa nguvu juu ya Sauli. Alikuwa akitabiri nyumbani mwake, wakati Daudi alikuwa akipiga kinubi, kama alivyozeoa. Sauli alikuwa na mkuki mkononi mwake; 11 akautupa kwa nguvu, akiijambia mwenyewe, "Nitamchoma kwa mkuki abaki hapo ukutani." Lakini Daudi akamkwepa mara mbili. 12 Sauli akamwogopa Daudi, kwa sababu Bwana alikuwa pamoja na Daudi, lakini alikuwa amemwacha yeye. 13 Kwa hiyo Sauli akamwondo Daudi mbele yake na kumpa kuwa kiongozi wa watu elfu moja, naye Daudi akatoka na kuingia akiongoza vikosi katika vita. 14 Katika kila kitu alichofanya, Daudi alipata mafanikio makubwa,

kwa sababu Bwana alikuwa pamoja naye. **15** Sauli juu ya Daudi kwa Sauli baba yake na kumwambia, alipoona jinsi alivyokuwa akifanikiwa, akamwogopa. “Mfalme asitende mabaya kwa mtumishi wake Daudi; **16** Lakini Israeli wote na Yuda walimpenda Daudi, hajakukosea, aliyoafanya yamekuwa ya faida sana kwa sababu ndiye alikuwa akiwaongoza katika vita vyao. **17** Sauli akamwambia Daudi, “Huyu hapa binti Sauli akamwambia Daudi, “Sitainua mkono wangu dhidi yake. Acha mkono wa kwa sababu ndiye alikuwa akiwaongoza katika vita vyao. **18** Lakini Daudi akamwambia Bwana aishivyo, Daudi hatauawa.” **7** Basi Yonathani Sauli, “Mimi ni nani, nayo jamaa yangu ni nini au ukoo wa baba yangu katika Israeli, kwamba mimi niwe mkwewe mfalme?” **19** Basi ulipofika wakati wa Akamleta kwa Sauli, naye Daudi akawa pamoja na Sauli kama kwanza. **8** Vita vilitokea tena, naye Daudi Daudi kupewa Merabu, binti Sauli, huyo binti aliozwa akatoka na kupigana na Wafilisti. Akawapiga kwa kwa Adrieli, Mmeholathi. **20** Basi Mikali binti Sauli nguvu nyangi hata wakakimbia mbele yake. **9** Lakini alimpenda Daudi, nao walipomwambia Sauli juu ya roho mbaya ilioyachiwa nafasi na Bwana ikaja juu jambo hili, likampendeza. **21** Sauli akawaza, “Nitampa ya Sauli alipokuwa ameketi katika nyumba yake Daudi binti yangu, ili apate kuwa mtego kwake, ili akiwa na mkuki mikononi mwake. Daudi alipokuwa kwamba mkono wa Wafilisti upate kuwa juu yake.” anampigia kinubi, **10** Sauli akajaribu kumchomea Hivyo Sauli akamwambia Daudi, “Sasa unayo nafasi ya Daudi ukutani kwa huo mkuki wake, lakini Daudi pili ya kuwa mkwe wangu.” **22** Ndipo Sauli akawaagiza aakuhepa huo mkuki wa Sauli ukakita ukutani. Usiku watumishi wake, akisema, “Zungumzeni na Daudi kwa siri na kumwambia, ‘Tazama, mfalme amependezwa na kumuuwa asubuhi. Lakini Mikali, mkewe Daudi, na uwe mkwewe mfalme.” **23** Watumishi wa Sauli wakarudia hayo maneno kwa Daudi. Lakini Daudi akasema, “Je, mnafikiri ni jambo dogo kuwa mkwewe mfalme? Mimi ni mtu maskini tu, na nisiejuliana sana.” **24** Watumishi wa Sauli walipomweleza yale Daudi aliyojasema, **25** Sauli akajibu, “Mwambieni isipokuwa magovi 100 ya Wafilisti, ili kulipiza kisasi juu ya adui zake.” Mawazo ya Sauli yalikuwa Daudi akaanguke mikononi mwa Wafilisti. **26** Watumishi walipomwambia Daudi mambo haya, ikampendeza kuwa mkwewe mfalme. Basi kabla siku iliyopangwa haijafika, **27** Daudi na watu wake walitoka na kuwaua Wafilisti mia mbili. Akayaleta magovi yao na kupeleka hesabu kamilifu kwa mfalme, ili kwamba apate kuwa mkwewe mfalme. Ndipo Sauli akamwoza Daudi Mikali binti yake. **28** Sauli alipotambua kuwa Bwana alikuwa pamoja na Daudi na kwamba Mikali binti yake anampenda Daudi, **29** Sauli akazidi kumwogopa Daudi, naye Sauli akabaki kuwa adui yake siku zote za maisha yake. **30** Majemadari wa jeshi la Wafilisti waliendelea kupigana vita na kadiri walivyoendelea kupigana, Daudi akazidi kutenda kwa hekima kuliko maafisa wengine wa Sauli, nalo jina lake likajuliana sana.

19 Sauli akamwambia mwanawe Yonathani na watumishi wake wote wamuue Daudi. Lakini Yonathani mwana wa Sauli alimpenda sana Daudi. **2** Yonathani akamwonya Daudi, akisema, “Baba yangu Sauli anatafuta nafasi ya kukuua. Ujilinde kesho asubuhi, nenda mahali pa siri na ukae huko. **3** Nitatoka na kukaa na baba yangu shambani mahali uliko. Nitazungumza naye juu yako, nami nitakueleza nitakachogundua.” **4** Yonathani akanena mema

Mungu akaja juu yake hata yeye, akawa anatembea huku anatoa unabii hadi akafika Nayothi. **24** Akavua majoho yake na pia akatoa unabii mbele ya Samweli. Akalala hali hiyo ule mchana kutwa na usiku kucha. Hii ndiyo sababu watu husema, “Je, Sauli pia yumo mionganoni mwa manabii?”

20 Kisha Daudi akakimbia kutoka Nayothi huko Rama akamwendea Yonathani na kumuuliza, “Kwani nimefanya nini? Kosa langu ni nini? Nimekosea baba yako kwa jinsi gani, hata kwamba anajaribu kuuondoa uhai wangu?” **2** Yonathani akajibu, “La hasha! Hutakufa! Tazama, baba yangu hafanyi kitu chochote, kikubwa au kidogo, bila kuniambia mimi. Kwa nini anifiche hili? Sivyo ilivyo!” **3** Lakini Daudi akaapa na kusema, “Baba yako anajua kabisa kwamba nimepata kibali mbele yako, naye amesema moyoni mwake, ‘Yonathani sharti asilijue hili, la sivyo atahuzunika.’ Lakini kweli kama Bwana aishivyo na kama uishivyo, kuna hatua moja tu katii yangu na mauti.” **4** Yonathani akamwambia Daudi, “Chochote unachotaka nifanye, nitakufanya.” **5** Basi Daudi akamwambia, “Angalia, kesho ni sikukuu ya Mwezi Mwandamo, nami inanipasa kula chakula pamoa na mfalme; lakini niache niende kujificha shambani mpaka kesho kutwa. **6** Kama baba yako akiona ya kuwa sipo, mwambie, ‘Daudi aliniomba sana ruhusa kuwalii Bethlehemu, mji wake wa nyumbani, kwa sababu dhabihu ya mwaka inafanywa huko kwa ajili ya ukoo wake wote.’ **7** Kama akisema, ‘Ni vyema sana,’ basi mtumishi wako yu salama. Lakini kama alikasirika, unaweza kuwa na hakika kwamba anakusudia kunidhuru. **8** Lakini kwa habari yako wewe, mtende wema mtumishi wako, kwa sababu mmeingia kwenye agano pamoa naye mbele za Bwana. Kama nina hatia, basi niue wewe mwenyewi! Kwa nini unikabidhi kwa baba yako?” **9** Yonathani akasema, “La hasha! Kama ningekuwa na kidokezo kidogo kwamba baba yangu amekusudia kukudhuru wewe, je, nisingekuambia?” **10** Daudi akamuuliza, “Je, nani atakayeniambia kama baba yako atakujibu kwa ukali?” **11** Yonathani akamwambia, “Njoo, twende shambani.” Basi wakaenda huko pamoa. **12** Kisha Yonathani akamwambia Daudi, “Ninakuahidi kwa jina la Bwana, Mungu wa Israeli, hakika nitamchunguza baba yangu wakati kama huu kesho kutwa! Kama ameweka utaratibu wa kufaa kukuhusu wewe, je, sitakutumia ujumbe na kukufahamisha? **13** Lakini ikiwa baba yangu amenuia kukudhuru, Bwana na anishughulikie kwa ukali, iwapo sitakufahamisha na kukuaga uende salama. Bwana na awe pamoa nawe kama alivyokuwa pamoa na baba yangu. **14** Lakini nitendee wema usiokoma kama ule wa Bwana siku zote za maisha yangu, ili nisije nikauawa, **15** wala usiuondoe wema wako kwa jamaa yangu, hata kama ni wakati ule Bwana atakapokuwa amekatilia mbali kila adui wa Daudi kutoka kwenye uso wa dunia.” **16** Basi Yonathani akafanya agano na nyumba ya Daudi,

akisema: “Bwana na awaangamize adui za Daudi.” **17** Naye Yonathani akamtaka Daudi athibitishe tena kiaopo chake cha kumpenda, kwa sababu Yonathani alimpenda Daudi kama nafsi yake mwenyewe. **18** Kisha Yonathani akamwambia Daudi, “Kesho ni sikukuu ya Mwezi Mwandamo. Itajulikana kwamba haupo kwa kuwa kitu chako kitakuwa hakina mtu. **19** Kesho kutwa, inapokaribia jioni, nenda mahali pale ulipojificha wakati tatizo hili lilipoanza na usubiri karibu na jive la Ezeli. **20** Nitapiga mishale mitatu kando yake, kama kwamba nilikwenda kulenga shabaha. **21** Kisha nitamtuma mvulana na kumwambia, ‘Nenda ukaitafute mishale.’ Kama nikimwambia, ‘Tazama mishale iko upande huu wako! Uilete hapa,’ basi uje, kwa sababu hakika kama Bwana aishivyo, wewe ni salama, hakuna hatari. **22** Lakini kama nikimwambia huyo mvulana, ‘Angalia, mishale iko mbele yako,’ basi inakupasa uondoke, kwa sababu Bwana amekuruhusu uende zako. **23** Kuhusu yale tuliozungumza wewe na mimi: kumbuka, Bwana ndiye shahidi kati yako wewe na mimi milele.” **24** Basi Daudi akajificha shambani, na sikukuu ya Mwezi Mwandamo ilipowadie, mfalme akaketi ili ale. **25** Akaketi mahali pake pa kawaida karibu na ukuta, kuelekeana na Yonathani, naye Abneri akaketi karibu na Mfalme Sauli, lakini kitu cha Daudi kilikuwa wazi. **26** Sauli hakusema chochote siku ile kwa kuwa alifikiri, “Kuna kitu cha lazima kimetokea kwa Daudi ambacho kimemfanya najisi asihudhurie karamuni, hakika yeye yu najisi.” **27** Lakini siku iliyofuata, siku ya pili ya mwezi, kitu cha Daudi kilikuwa wazi tena. Kisha Sauli akamwambia mwanawе Yonathani, “Kwa nini mwana wa Yesе hajaja chakulani jana wala leo?” **28** Yonathani akajibu, “Daudi aliniishi sana nimpe ruhusa aende Bethlehemu. **29** Alisema, ‘Niruhusu niende, kwa sababu jamaa yetu wana dhabihu mjini, na ndugu yangu ameniagiza niwepo huko. Kama nimepata kibali mbele yako, niruhusu niende kuona ndugu zangu.’ Hii ndiyo sababu hakuja mezani pa mfalme.” **30** Hasira ya Sauli ikawaka dhidi ya Yonathani na kumwambia, “Wewe mwana wa mwanamke mkaidi na mwasi! Je, sijui kuwa umekuwa upande wa mwana wa Yesе kwa aibu yako mwenyewe na kwa aibu ya mama yako aliyeukuzaa? **31** Maadamu mwana wa Yesе angali anaishi katika dunia hii wewe wala ufalme wako hautasimama. Sasa tuma aitwe umlete kwangu, kwa kuwa ni lazima afe!” **32** Yonathani akamuuliza baba yake, “Kwa nini auwe? Kwani amefanya nini?” **33** Lakini Sauli akamtupia Yonathani mkuki wake kwa nguvu ili amuue. Hapo ndipo Yonathani alipotambua kwamba baba yake alikusudia kumuua Daudi. **34** Yonathani akainuka kutoka mezani kwa hasira kali. Siku ile ya pili ya mwezi hakula chakula, kwa kuwa alikuwa amehuzunishwa na vitendo nya aibu ambavyo baba yake alikuwa anamtendea Daudi. **35** Kesho yake asubuhi Yonathani alikwenda shambani kukutana na Daudi. Alikuwa amefuatana na mvulana mdogo, **36** naye Yonathani akamwambia yule

mvulana, "Kimbia ukatafute mishale nitakayorusha." Mvulana alipokuwa akikimbia, akarusha mishale mbele yake. **37** Yule mvulana alipofika mahali pale ambapo mshale wa Yonathani ulipokuwa umeanguka, Yonathani akamwita, "Je, mshale hauko mbele yako?" **38** Yonathani akampigia kelele, "Harakisha, nenda haraka! Usisimame!" Mvulana akaokota mshale na kurudi kwa bwana wake. **39** (Mvulana hakujua chocohote juu ya hayo yote; Yonathani na Daudi tu ndio waliojua.) **40** Basi Yonathani akampa yule mvulana silaha zake na kumwambia, "Nenda, zirudishe mjini." **41** Baada ya mvulana kwenda, Daudi akainukua kutoka upande wa kusini wa lile jiwe, naye akasujudu uso wake mpaka nchi mara tatu mbele ya Yonathan. Kisha kila mmoja akambusu mwenzizake, wakalia pamoja. Lakini Daudi akalia zaidi. **42** Yonathani akamwambia Daudi, "Nenda kwa amani, kwa kuwa tumeapiana kiapo cha urafiki kati yetu kwa jina la Bwana, tukisema, 'Bwana ndiye shahidi kati yako na mimi, na kati ya wazao wako na wazao wangu mille.'" Kisha Daudi akaondoka, naye Yonathani akarudi mjini.

ile Daudi akamkimbia Sauli na kwenda kwa Akishi mfalme wa Gathi. **11** Lakini watumishi wa Akishi wakamwambia, "Je, huyu si ndiye Daudi mfalme wa nchi? Je, huyu si ndiye yule ambaye wanaimba katika ngoma zao wakisema: "'Sauli amewaua elfu zake, naye Daudi makumi elfu yake?'" **12** Daudi akayaweka maneno haya moyoni naye akamwogopa sana Akishi mfalme wa Gathi. **13** Basi akajifanya mwendawazimu mbele yao; naye alipokuwa mikononi mwao, alitenda kama kichaa, akikwaruza kwa kutia alama juu ya milango ya lango na kuachia udelele kutiririka kwenye ndevu zake. **14** Akishi akaawaambia watumishi wake, "Tazameni mtu huyu! Aria wazimul Kwa nini mniamleta kwangu? **15** Je, mimi nimepungukiwa na wenda wazimu kiasi kwamba mmeniletea mtu huyo hapa aendelee kufanya hivi mbele yangu? Je, ilikuwa ni lazima mtu huyo aje nyumbani kwangu?"

21 Daudi akaenda Nobu, kwa Ahimeleki kuhani.

21 Ahimeleki akatemekan alipokutana naye, akamuuliza, "Kwa nini uko peke yako? Kwa nini hukufuatana na mtu ye yote?" 2 Daudi akamjibu thihi biki biki kini. "Afahamu, imani

Ahimeleki kuhani, akisema, "Mfalme ameniagiza shughuli fulani na kuniambia, 'Mtu ye yote asijue chochote kuhusu kazi yako wala maagizo yakol' Kuhusu watu wangu, nimewaambia tukutane mahali fulani. 3 Sasa basi, una minni mkononi? Nipatie mikate mitano au chochote unachowenza kupata." 4 Lakinini kuhani akamjibu Daudi, "Sina mkate wowote wa kawaida kwa sasa. Hata hiyvo, ipo hapa mikate iliyowekwa wakfu, iwapo watu wamejitenga na wanawake." 5 Daudi akajibu, "Hakika tumejitenga na wanawake kwa siku hizi chache kama kawaida ya ninapotoka kwenda kwenye shughuli, Navyo vyombo

iliapotoka kwenda kwenye shingani. Navyo "yombo" vya wale vijana huwa ni vitakatifu hata kwenye safari ya kawaida, si zaidi sana leo vyombo vyao vitakuwa ni vitakatifu?" 6 Hivyo kuhani akampa ile mikate iliyowekwa wakfu, kwa kuwa hapakuwepo mikate mingine isipokuwa hiyo ya Wonyesho iliyokuwa imeondolewa hapo mbele za Bwana na kubadilishwa na mingine yenze moto siku ile ilipoondolewa. 7 Basi siku hiyo palikuwepo na mmoja wa watumishi wa Sauli, aliyezuliwa mbele za Bwana; alikuwa Doegei Mwedomu, kiongozi wa wachunga wanyama wa Sauli. 8 Daudi akamuuliza Ahimeleki, "Je, unao mkuki au upanga hapa? Sikuleta upanga wala silaha nyingine yoyote, kwa sababu shughuli ya mfalme ilikuwa ya haraka." 9 Kuhani akajibu, "Upanga wa Goljathi Mfistili, ambaye ulimua katika Bonde la Ela, upo hapa, umefungiwa katika kitambaa nyuma ya kisibau. Kama unauhitaji, uchukue, hakuna upanga mwagine hapa ila huo tu." Daudi akasema, "Hakuna upanga mwagine kama huo. Nipatie huo." 10 Siku

22 Daudi akaondoka Gathi na kukimbilia kwenye pango la Adulamu. Ndugu zake na watu wa nyumba ya baba yake waliposikia habari hiyo, wakamwendea huko. **2** Wale wote waliokuwa katika dhiki au waliokuwa na madeni au wale ambaeo

dini au Wamkwanda na maderi au wale ambao hawakuridhika wakamkusanyika Daudi, naye akawa kiongozi wao. Watu wapatao 400 walikuwa pamoja naye. 3 Kutoka huko Daudi akaenda Mispa huko Moabu na kumwambia mfalme wa Moabu, "Naomba uwaruhusu baba yangu na mama yangu waje kukaa nawe mpaka njue nini Mungu atakachonifanyi." 4 Hivyo akawaacha wazazi wake wakae na mfalme wa Moabu, nao wakakaa naye muda wote ambao Daudi alikuwa ngomeni. 5 Ndipo nabii Gadi akamwambia Daudi, "Usikae ngomeni. Nenda katika nchi ya Yuda."

Hivyo Daudi akaondoka na kwenda katika msitu wa Herethi, & Basi Sauti akasikilia kwaarha Daudi

wa Herethi. 6 Basi Sauli akasikia kwamba Daudi na watu wake wameonekana. Sauli akiwa na mkuki mkononi, alikuwa ameketi chini ya mti wa mwaju

kwenye kilima huko Gibea, maafisa wake wote wakiwa wamesimama kumzunguka. 7 Sauli akawaambia

"Sikilizeni enyi watu wa Benyamini! Je, mwana wa

Ye se atawapa ninyi nyote mashamba na mashamba wa mizabihu? Ie, atawafanya ninyi nyote majemadari.

ya mizabu? Je, atawaranya ninyi nyote majemadari wa maelfu na majemadari wa mamia? 8 Je, ndiyo sababu ninyi mkapanga hila mbaya dhidi yangu?

Hakuna hata mmoja wenu ambaye ameniambia ni
1

lini mwanangu alifanya agano na mwana wa Yese.
Hapana hata mmoja wenu anayejishughulisha nami

wala anayeniambia kwamba mwanangu amechochea mtumishi wangu kunivizia, kama afanyavyo leo.” 9

Lakini Doegi Mwedomu, ambaye alikuwa akisimama na maafisa wa Sauli, akasema, "Nilimwona mwana

wa Yese akija kwa Ahimeleki mwana wa Ahitubu bwoke Nebu. **10** Ahimeleki ekamuuliza Byanci kya cijili

Nuko Nobu. **10** Animeleki akamuuliza Bwaria kwa ajin yake; pia akampa vyakula na ule upanga wa Goliathi

Mfiliisti.” **11** Kisha mfalme akatuma watu wamwite kuhapiri Akimalekki mwana wa Abituhu, na jemaa yeta.

kuhanzi Ahimeleki mwana wa Anitubu, na jamaa yote ya baba yake, waliokuwa makuhanzi huko Nobu, nao

wote wakaja kwa mfalme. **12** Sauli akasema, "Sikiliza

sasa, mwana wa Ahitubu.” Akajibu, “Naam, bwana kuingia kwenye mji wenye malango na makomeo.” **8** wangu.” **13** Sauli akamwambia, “Kwa nini umepanga Naye Sauli akayaita majeshi yake yote yaende vitani, shauri baya dhidi yangu, wewe na mwana wa Yeso, ukampa vyakula na upanga, tena hukumuuliza Mungu kwa ajili yake, na kwa sababu hiyo ameasi dhidi yangu kuishukia Keila ili kumzingira Daudi na watu wake kwa jeshi. **9** Daudi alipojua kuwa Sauli alikuwa ana hila dhidi yake, akamwambia Abiathari kuhani, “Leta kile kisibau.” **10** Daudi akasema, “Ee Bwana, Mungu wa Israeli, mtumishi wako amesikia kwa hakika kwamba Sauli anapanga kuja Keila na kuangamiza mji kwa ajili yangu. **11** Je, watu wa Keila watanisalimisha kwake? Je, Sauli atateremka, kama mtumishi wako aliyosikia? Ee Bwana, Mungu wa Israeli, mwambie mtumishi wako.” Naye Bwana akasema, “Ndiyo, atashuka.” **12** Daudi aauliza tena, “Je watu wa Keila watanisalimisha mimi pamoja na watu wangu kwa Sauli?” Naye Bwana akasema, “Ndiyo, watafanya hivyo.” **13** Basi Daudi na watu wake, wapatao 600, wakaondoka Keila wakawa wanakwenda sehemu moja hadi nyininge. Sauli alipoambiwa Daudi ametoroka kutoka Keila, hakwenda huko. **14** Daudi akakaa katika ngome za jangwani na katika vilima vya Jangwa la Zifu. Siku baada ya siku Sauli aliendelea kumsaka, lakini Mungu hakumtia Daudi mikononi mwake. **15** Daudi alipokuwa huko Horeshi katika Jangwa la Zifu, makuhani.” Hivyo basi Doegi Mwedomu, akageuka na kuwaua. Siku ile aliwaua watu themanini na watano wavaao visibau vya kitani. **16** Pia akaupiga Nobu kwa upanga, mji wa makuhani, wakiwemo wanaume na wanawake, watoto wadogo na wale wanyonyao, ng’ombe wake, punda na kondoo. **17** Lakini Abiathari, kwa upanga, mji wa makuhani, wakiwemo wanaume na wanawake, watoto wadogo na wale wanyonyao, ng’ombe wake, punda na kondoo. **18** Lakini Abiathari, mwanza wa Ahimeleki, mwana wa Ahitubu, akatoroka, kando yake: “Geukeni na kuwaua makuhani wa Bwana. **19** Kisha mfwala akamwagiza Doegi, “Wewe geuka ukawaue makuhani.” Hivyo basi Doegi Mwedomu, akageuka na kuwaua. Siku ile aliwaua watu themanini na watano wavaao visibau vya kitani. **20** Pia akaupiga Nobu kwa upanga, mji wa makuhani, wakiwemo wanaume na wanawake, watoto wadogo na wale wanyonyao, ng’ombe wake, punda na kondoo. **21** Lakini Abiathari, mwanza wa Ahitubu, akatoroka, kando yake: “Geukeni na kuwaua makuhani wa Bwana. **22** Kisha Daudi kuwa Sauli amewaua makuhani wa Bwana. **23** Daudi alipoambiwa kuwa, “Tazama, Wafilisti wanapigana dhidi ya Keila nao wanapokonya nafaka katika sakafu za kupuria,” **2** aauliza kwa Bwana, akisema, “Je, niende na kuwashambulia hawa Wafilisti?” Bwana akamjibu, “Nenda, washambulie Wafilisti na uuokoe Keila.” **3** Lakini watu wa Daudi wakamwambia, “Hapa Yuda kwenyewe tunaogopa. Si zaidi sana, kama tukienda Keila dhidi ya majeshi ya Wafilisti!” **4** Daudi aauliza kwa Bwana tena, naye Bwana akamjibu akamwambia, “Shuka uende Keila, kwa kuwa nitawatia Wafilisti mikononi mwako.” **5** Basi Daudi na watu wake wakaenda Keila, wakapigana na Wafilisti na kutwaa wanyama wao wa kutosha. Daudi akawatia hasara kubwa Wafilisti na kuwaokoa watu wa Keila. **6** (Basi Abiathari mwana wa Ahimeleki alikuwa ameleta kisibau alipokimbilia kwa Daudi huko Keila.) **7** Sauli akaambiwa kwamba Daudi alikuwa amekwenda Keila, naye akasema, “Mungu amemtia mikononi mwangu, kwa kuwa Daudi amejifunga mwenyewe kwa Sauli, kuijibilia Keila ili kumzingira Daudi na watu wake kwa jeshi. **8** Daudi alipojua kuwa Sauli alikuwa ana hila dhidi yake, akamwambia Abiathari kuhani, “Leta kile kisibau.” **9** Daudi akasema, “Ee Bwana, Mungu wa Israeli, mtumishi wako amesikia kwa hakika kwamba Sauli anapanga kuja Keila na kuangamiza mji kwa ajili yangu. **10** Je, watu wa Keila watanisalimisha Sauli?” Naye Bwana akasema, “Ndiyo, watafanya hivyo.” **11** Basi Daudi na watu wake, wapatao 600, wakaondoka Keila wakawa wanakwenda sehemu moja hadi nyininge. Sauli alipoambiwa Daudi ametoroka kutoka Keila, hakwenda huko. **12** Daudi akakaa katika ngome za jangwani na katika vilima vya Jangwa la Zifu, makuhani.” Hivyo basi Doegi Mwedomu, akageuka na kuwaua. Siku ile aliwaua watu themanini na watano wavaao visibau vya kitani. **13** Kisha Daudi kuwa Sauli alikuwa amekuja ili amuuve. **14** Naye Yonathanii mwana wa Sauli akamwendea Daudi huko Horeshi na kumtia moyo kusimama imara katika imani yake kwa Mungu. **15** Akamwambia, “Usiogope, Daudi; baba yangu Sauli hatakutia mikononi mwake. **16** Utakuwa mfalmé juu ya Israeli, nami nitakuwa wa pili wako. Hata baba yangu Sauli anajua hili.” **17** Akamwambia, “Usiogope, Daudi; baba yangu Sauli hatakutia mikononi mwake. **18** Wote wawili wakaweka agano mbele za Bwana. Kisha Yonathanii akaenda zake nyumbani, lakini Daudi akabaki Horeshi. **19** Basi Wazifu wakakwea kwa Sauli huko Gibe na kusema, “Je, Daudi hajifichi mionganii mwetu katika ngome huko Horeshi, katika kilima cha Hakila, kusini mwa Yeshimonii? **20** Sasa, ee mfalme, uteremke wakati wowote unapoono vyema kufanya hivyo, sisi tutawajibika kumkabidhi kwa mfalme.” **21** Sauli akajibu, “Bwana awabariki kwa kunifiriria. **22** Nendeni mkafanye maandalizi zaidi. Mkajue mahali ambapo Daudi huenda mara kwa mara na nani amepata kumwona huko. Wananiambia yeze ni mwerevu sana. **23** Juueni kila mahali anapojificha mrudi na kunipa taarifa kamili. Kisha nitakwenda pamoja nanyi; kama atakuwa katika eneo hilo, nitamsaka mionganii mwa koo zote za Yuda.” **24** Basi wakaondoka na kwenda mpaka Zifu wakintangulia Sauli. Naye Daudi na watu wake walikuwa katika Jangwa la Maoni, katika Araba kusini mwa Yeshimonii. **25** Sauli na watu wake wakaanza msako, naye Daudi alipoelzeza hili, akateremka mpaka mwambani na kukaa katika Jangwa la Maoni. Sauli aliposikia hili, akaenda katika Jangwa la Maoni akimuuta Daudi. **26** Sauli alikuwa akienda upande mmoja wa mlima, naye Daudi na watu wake walikuwa upande mwingine wa mlima, wakiharakisha kumkimbilia Sauli. Wakati Sauli na majeshi yake walipokaribia kumkamata Daudi na watu wake, **27** mjumbe alikuja kwa Sauli,

akisema, "Njoo haraka! Wafilisti wanaishambulia mimi nimekutendea mabaya. **18** Sasa umeniambia nchi." **28** Ndipo Sauli akarudi akaacha kumfuata juu ya mema uliyonitendea. Bwana alinitia mikononi Daudi na kwenda kukabiliana na Wafilisti. Ndiyo sababu wanaiita sehemu hii Sela-Hamalekothi. **29** Naye Daudi akakwea kutoka huko na kuishi katika ngome za En-Gedi.

24 Baada ya Sauli kurudi kuwaafuatia Wafilisti, akaambiwa kwamba, "Daudi yuko katika Jangwa la En-Gedi." **2** Basi Sauli akachukua watu hodari 3,000 kutoka Israeli yote kwenda kumsaka Daudi na watu wake karibu na Majabali ya Mbuzi-Mwitu. **3**

Akaja mpaka kwenye mazizi ya kondoo kando ya njia, hapo palikuwa na pango, na Sauli akingia ndani kujipumzisha. Daudi na watu wake walikuwa wamo mle pangoni kwa ndani zaidi. **4** Watu wa Daudi wakasema, "Hii ndiyo siku aliyonena Bwana akikuambia, 'Nitamtia adui yako mikononi mwako ili wewe umtendee utakavyo.'" Basi Daudi akanyemelea bila kuonekana na kukata upindo wa joho la Sauli.

5 Baada ya hilo, dhamiri ya Daudi ikataabika kwa kukata upindo wa joho la Sauli. **6** Akawaambia watu wake, "Bwana na apishie mbali nisije nikafanya jambo kama hilo kwa bwana wangu, ye ye ambaye ni mpakwa mafuta wa Bwana, au kuinua mkono wangu dhidi yake; kwani ye ye ni mpakwa mafuta wa Bwana."

7 Kwa maneno haya Daudi akawaonya watu wake na hakuwaruhusu wamshambulie Sauli. Naye Sauli akaondoka pangoni na kwenda zake. **8** Ndipo Daudi naye akatoka pangoni na kumwita Sauli akitisa, "Mfalme, bwana wangu!" Sauli alipotazama nyuma, Daudi akitisa na kusijudu uso wake mpaka nchi.

9 Akawambia Sauli, "Kwa nini unasililiza wakati watu wanapokuambia, 'Daudi amenuia kukudhuru'?" **10** Leo umeona kwa macho yako mwenyejewa jinsi Bwana alivyokutia mikononi mwangu huko pangoni. Watu wengine walisisitiza nikuue, lakini nilikuacha, nikisema, "Sitainua mkono wangu dhidi ya bwana wangu, kwa sababu ye ye ni mpakwa mafuta wa Bwana."

11 Tazama, baba yangu, ona kipande hiki cha joho lako mkononi mwangu! Nilikata upindo wa joho lako lakini sikukuua. Basi ujue na kutambua kuwa sina hatia ya kutenda mabaya wala ya kuasi. Wewe sijakukosea, lakini wewe unaniwinda mimi ili kuuondoa uhai wangu. **12** Bwana na ahukumu kati yangu na wewe. Naye Bwana alipize mabaya unayonitendea, lakini mkono wangu hautakugusa. **13**

Kama msemo wa kale usemavyo, 'Kutoka kwa watenda maovu hutoka matendo maovu,' kwa hiyo mkono wangu hautakugusa wewe. **14** "Je, mfalme wa Israeli ametoka dhidi ya nani? Ni nani unayemfumatia? Je, ni mbwa mfu? Ni kiroboti? **15** Bwana na awe mwamuzi wetu, ye ye na aamue kati yetu. Ye ye na anitetee shauri langu; anihesabie haki kwa kuniokoa mkononi mwako." **16** Daudi alipomaliza kusema haya, Sauli akamuuliza, "Je, hiyo ni sauti yako, Daudi mwanganu?" Ndipo Sauli akalia kwa sauti kuu, akitisa, **17** "Wewe ni mwenye haki kuliko mimi; umenitendea mema, lakini

mimi nimekutendea mabaya. **18** Sasa umeniambia mwako, lakini wewe hukuniua. **19** Je, mtu ampatapo adui yake, humwacha aende zake bila kumdhuru? Bwana na akulipe mema kwa jinsi ulivyonitenda leo.

20 Ninajua kwamba hakika utakuwa mfalme na ya kwamba ufalme wa Israeli utakuwa imara mikononi mwako. **21** Sasa niapie kwa Bwana kwamba hutakatilia mbali uzaao wangu wala kulifuta jina langu kutoka jamaa ya baba yangu." **22** Basi Daudi akamwapia Sauli. Kisha Sauli akarudi zake nyumbani, lakini Daudi na watu wake wakapanda kwenda ngomeni.

25 Basi Samweli akafa, nao Israeli wote wakakusanya na kumwomboleza; wakamzika nyumbani kwake huko Rama. Kisha Daudi akateremka kwenye Jangwa la Maoni. **2** Mtu mmoja huko Maoni, aliyekuwa na makao huko Karmeli, alikuwa tajiri sana. Alikuwa na mbuzi elfu moja na kondoo elfu tatu, aliokuwa akiwakata manyoya huko Karmeli. **3** Jina la mtu huyo lilikuwa Nabali, naye mkewe alitiwa Abigaili. Alikuwa mwanamke mwenye busara na mzuri wa sura, lakini mumewe, ambaye alikuwa wa ukoo wa Kalebu, alikuwa mwenye hasira na mchoyo katika utendaji wake. **4** Daudi alipokuwa huko jangwani, akasikia kuwa Nabali alikuwa anakata kondoo manyoya. **5** Basi akatuma vijana kumi na kuwaambia, "Pandeni kwa Nabali huko Karmeli, mkmalsalimie kwa jina langu. **6** Mwambieni: 'Amani iwe kwako! Amani iwe kwako pamoa na wa nyumbani mwako! Pia amani iwe pamoa na vyote ulivyo navyo!' **7** "Nasikia kuwa huu ni wakati wa kukata kondoo manyoya. Wachunga mifugo wako walipokuwa pamoa nasi, hatukuwatendea mabaya na wakati wote waliokuwa huko Karmeli hakuna chochote chao kilipotea. **8**

Waulize watumishi wako nao watakuambia. Kwa hiyo uwatendee wema vijana wangu, kwani tumekuja wakati wa furaha. Tafadhalii wape watumishi wako na mwanao Daudi chochote kitakachokuja mkononi mwako kwa ajili yao." **9** Watu wa Daudi walipofika wakampa Nabali ujumbe huu kwa jina la Daudi. Kisha wakangojea. **10** Nabali akawajibu watumishi wa Daudi, "Huyu Daudi ni nani? Huyu mwana wa Yese ni nani? Watumishi wengi wanakimbia kutoka kwa bwana zao siku hizi. **11** Kwa nini nichukue mkate wangu, maji yangu na nyama niliyochinja kwa ajili ya wakata manyoya wangu, na kuwapa watu ambaa hakuna anayejua wanakotoka?" **12** Watu wa Daudi wakageuka na kurudi. Walipofika, wakaarifu kila neno. **13** Daudi akawaambia watu wake, "Jifungeni panga zenul!" Basi wakajifunga panga zao, naye Daudi akajifunga upanga wake. Watu kama mia nne hivi wakapanda pamoa na Daudi, na watu mia mbili wakabaki na vifaa. **14** Mmoja wa watumishi akawambia Abigaili, mkewe Nabali: "Daudi alituma wajumbe kutoka jangwani kumpa bwana wetu salamu zake, lakini akawavurumishia matukano. **15** Hata hiyo watu hawa walikuwa wema sana kwetu. Hawakututendea mabaya, na

wakati wote tulipokuwa nje huko mashambani karibu mtumishi wako.” **32** Daudi akamwambia Abigaili, nao, hatukupotewa na kitu chochote. **16** Usiku na “Ahimidiwe Bwana, Mungu wa Israeli aliyeikutuma mchana walikuwa ukuta wakituzunguka wakati wote kunilaki leo. **33** Ubarikiwe kwa uamuzi wako mzuri tulipokuwa tukichunga kondoo zetu karibu nao. **17** na kwa kunizua nisimwage damu leo na kulipiza Sasa fikiri juu ya jambo hili na uone unawenza kufanya kisasi kwa mikono yangu. **34** La sivyo, hakika kama Bwana, Mungu wa Israeli, aishivyo, ambaye wetu na nyumba yake yote. Yeye ni mtu mwovu amenizua nisiwadhuru, kama usingekuja haraka kiasi kwamba hakuna mtu awezaye kuzungumza kunilaki, hakuna hata mwanaume mmoja wa Nabali naye.” **18** Abigaili akafanya haraka, akachukua mikate angeachwa hai kufikia mapambazuko.” **35** Ndipo Daudi mia mbili, viriba viwili nya divai, kondoo watano akapokea kutoka mkononi mwake kile alichokuwa waliochinjwa vipimo vitano nya bisi, vishada mia moja amemletea, naye akasema, “Nenda nyumbani kwako nya zabibu kavu, mikate mia mbili ya tini, akavipakia juu ya punda.” **19** Kisha akaawaambia watumishi wake, kwa amani; nimesikia maneno yako na kukujalia “Tangulieni; mimi nitakuja nyuma yenu.” Lakini hakumwambia Nabali mumewe. **20** Ikawa alipokuwa alikuwa ndani ya nyumba yake akifanya karamu amepanda purda wake kwenye bonde la mlima, kama ile ya mfalme. Naye alikuwa ana furaha nyingi, tazama, Daudi na watu wake wakawa wanateremka akiwa ameleta sana. Kwa hiyo Abigaili hakumwambia kumwelekea, naye akakutana nao. **21** Daudi alikuwa mumewe kitu chochote mpaka asubuhi yake. **37** amesema, “Ilikuwa ni kazi bure kuchunga kwangu kote Basi asubuhi, Nabali alipokuwa amelevuka, mkewe mali za huyu mtu huko jangwani hivi kwamba hakuna akamwambia mambo yote, nao moyo wake ukazimia, chochote chake kilichopotea. Yeye amenilipa baya akawa kama jiwe. **38** Baada ya siku kumi, Bwana kwa ajili ya wema. **22** Bwana na amshughulikie Daudi, tena kwa ukali, ikiwa kesho asubuhi nitambakizia kwamba Nabali amekufa, akasema, “Ahimidiwe Bwana, mtumishi hata mmoja aliye hai mionganini mwa watu wake wote!” **23** Abigaili alipomwona Daudi, akashuka haraka kwenye purda wake, akainama kifudifudi uso wake mpaka nchi mbele ya Daudi. **24** Akamwangukia ameleta shauri langu dhidi ya Nabali kwa miguuni pake na kusema: “Bwana wangu, kosa hili na liwe juu yangu mwenyewe. Tafadhalii mruhusu mtumishi wako aseme nawe. Sikia kile mtumishi kuwa alinitendea kwa dharau. Amemzuia mtumishi wake asitende mabaya na Bwana ameuleta ubaya haraka kwenye purda wake, akainama kifudifudi uso wa Nabali juu ya kichwa chake mwenyewe.” Kisha mtumishi wako atakachosema. **25** Bwana wangu na asimjali Daudi akatuma ujumbe kwa Abigaili kumwomba awe huyo mtu mwovu Nabali. Yeye anafanana na jina mke wake. **40** Watumishi wa Daudi wakaenda mpaka lake; jina lake ni Mpumbavu, nao upumbavu huenda Karmeli na kumwambia Abigaili, wakisema, “Daudi pamoja naye. Lakini kwangu mimi, mtumishi wako, akihudumiwa na wajakazi wake watano, akaenda sikuwaona hao watu waliotumwa na bwana wangu. **41** pamoja na wajumbe wa Daudi, naye akawa mkewe. **42** “Basi sasa, kwa kuwa Bwana amekuzua, wewe bwana wangu, kutokumwaga damu na kutolipiza Mjakazi wako yuko hapa, tayari kuwatumikia na kisasi kwa mikono yako mwenyewe, hakika kama kuwanawisha miguu watumishi wa bwana wangu.” **43** Bwana aishivyo na kama uiishivyo, maadui zako Abigaili akainuka kwa haraka, akapanda purda wake, na wote wanaokusudia kundhuru bwana wangu pamoja na wajumbe wa Daudi, naye akawa mkewe. **44** Lakini Sauli wawe kama Nabali. **27** Nayu zawadi hii ambayo mtumishi wako amemletea bwana wangu, wapewe watu wanaofuatana nawe. **28** Tafadhalii samehe kosa la mtumishi wako, kwa kuwa Bwana kwa hakika ataifanya imara nyumba ya ufalme kwa bwana wangu, kwa sababu anapigana vita nya Bwana. **29** Hata usiruhusu baya lolote kuonekana kwako siku zote za maisha yako, uhai wa bwana wangu utafungwa salama kwenye furushi la walio hai na Bwana Mungu wako. Lakini uhai wa adui zako atavurumishwa kama vile jiwe kutoka kwenye kombeo. **30** Bwana atakapokuwa ameshamtendea bwana wangu kila kitu chema alichoahidi kumhusu yeye na kumweka kuwa kiongozi wa Israeli, **31** bwana wangu hatakuwa na dhamiri inayolemewa na mzigo kwa kumwaga damu kusiko na sababu, au kujilipizia kisasi yeye mwenyewe. Bwana atakapomletea bwana wangu mafanikio, umkumbuke

Hakila, kinachotazamana na Yeshimonii?” **2** Hivyo Sauli akashuka kwenda katika Jangwa la Zifu, akiwa na watu wake 3,000 wa Israeli waliochaguliwa, kumsaka Daudi huko. **3** Sauli akapiga kambi yake kando ya barabara juu ya kilima cha Hakila kinachotazamana na Yeshimonii, lakini Daudi alikuwa anaishi huko jangwani. Alipoona kuwa Sauli amemfuta huko, **4** Daudi akatuma wapelelezi na akapata habari kwa hakika kwamba Sauli alikuwa amewasili. **5** Ndipo Daudi akaondoka, akaenda hadi mahali Sauli alikuwa amepiga kambi. Akaona mahali Sauli na Abneri mwana wa Neri, jemadari wa jeshi, walipokuwa wamelala. Sauli alikuwa amelala ndani ya kambi, jeshi likiwa limenzunguka. **6** Basi Daudi akamuuliza Ahimeleki Mhiti, na Abishai mwana wa Seruya, nduguye Yoabu,

akisema, "Ni nani atakayeshuka pamoja nami kambini kwa Sauli?" Abishai akajibu, "Nitakwenda pamoja jeshi wakati wa usiku, tazama Sauli, alikuwa amelala ndani ya kambi na mkuki wake umekitwa ardhini karibu na kichwa chake. Abneri na askari walikuwa wamelala kumzunguka Sauli. **8** Abishai akamwambia Daudi, "Leo Mungu amemtia adui yako mikononi mwako. Sasa niruhusu nimchome mpaka ardhini kwa pigo moja la mkuki wangu; sitamchoma mara mbili." **9** Lakini Daudi akamwambia Abishai, "Usimwangamizel Ni nani awezaye kutia mkono juu ya mpakwa mafuta wa Bwana na asiwe na hatia?" **10** Daudi akasema, "Hakika kama vile Bwana aishivyo, Bwana mwenyewe atampiga; au wakati wake utafika, naye atakufa, au atakwenda vitani na kuangamia. **11** Lakini Mungu na apishie mbali nisije nikainua mkono juu ya mpakwa mafuta wa Bwana. Sasa chukua huo mkuki na hilo gudulia la maji vilivyo karibu na kichwa chake, tuondoke." **12** Hivyo Daudi akachukua huo mkuki na hilo gudulia la maji vilivyo karibu na kichwa cha Sauli, nao wakaondoka. Hakuna yejote aliyeona au kufahamu habari hii, wala hakuna hata mmoja aliyeamka usingizini. Wote walikuwa wamelala, kwa sababu Bwana alikuwa amewatia kwenye usingizi mzito. **13** Kisha Daudi akavuka upande mwininge na kusimama juu ya kilima mahali palipokuwa na nafasi pana kati yao. **14** Daudi akalipigia kelele jeshi na Abneri mwana wa Neri, akitesha, "Je, Abneri, hutanijibu?" Abneri akajibu, "Nani wewe umwitaye mfalme?" **15** Daudi akasema, "Wewe si ni mtu shujaa? Ni nani aliye kama wewe katika Israeli? Kwa nini basi hukumlinda mfalme bwana wako? Mtu mmoja alikuja kumwangamiza mfalme, bwana wako. **16** Ulichokifanya si kizuri. Kwa hakika kama aishivyo Bwana, wewe na watu wako mnastahili kufa, kwa sababu hamkumlinda bwana wenu, mpakwa mafuta wa Bwana. Tazameni hapo mlipo. Uko wapi mkuki wa mfalme na gudulia la maji ambavyo vilikuu karibu na kichwa chake?" **17** Sauli akatambua sauti ya Daudi, na kusema, "Je, hiyo ni sauti yako, Daudi mwanangu?" Daudi akajibu, "Naam, hiyo ndiyo, bwana wangu mfalme." **18** Pia akaongeza, "Kwa nini bwana wangu anamfuatia mtumishi wake? Nimefanya nini, nalo kosa langu ni lipi nililifanya niwe na hatia? **19** Sasa mfalme bwana wangu na asikilize maneno ya mtumishi wake. Kama Bwana amekuchochaea dhidi yangu, basi yeye na aipokee sadaka yangu. Lakini hata hivyo, kama ni wanadamu waliofanya hivyo, walaaniwe mbele za Bwana! Wao sasa wamenifukuza kutoka sehemu yangu katika urithi wa Bwana wangu wakisema, 'Nenda ukatumikie miungu mingine.' **20** Basi usiache damu yangu imwigike kwenye ardhi mbali na uso wa Bwana. Mfalme wa Israeli ametoka kutafuta kiroboti, kama vile mtu awindavyo kware katika milima." **21** Ndipo Sauli akasema, "Nimetenda dhambi. Rudi, Daudi mwanangu. Kwa kuwa uliyahesabu maisha yangu

kuwa ya thamani leo, sitajaribu kukudhuru tena. Hakika nimetenda kama mpumbavu na nimekosa sana." **22** Daudi akajibu, "Mkuki wa mfalme uko hapa. Mmoja wa vijana wako na avuke kuuchukua. **23** Bwana humlipa kila mtu kwa ajili ya haki yake na uaminifu wake. Bwana alikutia katika mikono yangu leo, lakini sikuinua mkono wangu juu ya mpakwa mafuta wa Bwana. **24** Kwa hakika kama vile maisha yako yalivyokuwa ya thamani kwangu leo, vivyo hivyo maisha yangu na yawe na thamani kwa Bwana na kuniokoa kutoka taabu zote." **25** Ndipo Sauli akamwambia Daudi, "Mwanangu Daudi na ubarikiwe; utafanya mambo makubwa na hakika utashinda." Basi Daudi akaenda zake, naye Sauli akarudi nyumbani.

27 Daudi akasema moyoni mwake, "Katika mojawapo ya siku hizi nitaangamizwa kwa mkono wa Sauli. Jambo lililo bora ni kutorokea kwenye nchi ya Wafilisti. Hivyo Sauli atakata tamaa ya kunisaka popote katika Israeli, nami nitakuwa nimeponyoka mkononi mwake." **2** Hivyo Daudi akaondoka na hao watu mia sita waliokuwa pamoja naye na kwenda kwa Akishi mwana wa Maoki mfalme wa Gathi. **3** Daudi na watu wake wakaka huko Gathi pamoja na Akishi. Kila mtu alikuwa pamoja na jamaa yake, naye Daudi pamoja na wakeze wawili: yaani Ahinoamu wa Yezreeli, na Abigaili wa Karmeli, mjane wa Nabali. **4** Sauli alipokuwa ameambibi kwamba Daudi alikuwa amekimbilia Gathi, hakuendelea kumsaka tena. **5** Ndipo Daudi akamwambia Akishi, "Kama nimepata kibali machoni pako, unipe sehemu katika mojawapo ya miji katika nchi nikae huko. Kwa nini mtumwa wako akee pamoja nawe katika mji huu wa kifalme?" **6** Hivyo siku hiyo Akishi akampa Daudi mji wa Siklagi, nao Siklagi umekuwa mali ya wafalme wa Yuda tangu wakati huo. **7** Daudi akaishi katika nchi ya Wafilisti muda wa mwaka mmoja na miezi minne. **8** Basi Daudi na watu wake wakapanda na kuwashambulia Wageshuri, Wagirizi na Waamaleki. (Tangu zamani haya mataifa yalikuwa yameishi kwenye eneo lililotanda kuanzia Telemu katika njia iteremkayo Shuri hadi kufikia nchi ya Misri.) **9** Kila mara Daudi aliposhambulia eneo, hakubakiza hai mwanaume wala mwanaamke, lakini alichukua kondoo na ng'ombe, punda na ngamia, na nguo. Kisha akarudi kwa Akishi. **10** Akishi alipomuuliza, "Je leo umeshambulia wapi?" Daudi humjibu, "Dhidi ya Negebu ya Yuda," au wakati mwininge husema, "Dhidi ya Negebu ya Yerameeli," au "Dhidi ya Negebu ya Wakeni." **11** Daudi hakumwacha hai mwanaume au mwanaamke ili apate kuletwta Gathi, kwa maana Daudi aliwaza, "Wanaweza kujulisha habari zetu na kusema, 'Hivi ndiyo aliyofanya Daudi.'" Hii ndiyo ilikuwa desturi yake wakati wote aliishi katika nchi ya Wafilisti. **12** Akishi akamsadiki Daudi na kuwaza moyoni mwake, akasema, "Daudi amekuwa kitu cha kuchukiza kabisa kwa watu wake, Waisraeli, hivi kwamba atakuwa mtumishi wangu milele."

28 Siku zile Wafilisti wakakusanya majeshi yao kali juu ya Waamaleki, Bwana amekutendea mambo ili kupigana vita dhidi ya Israeli. Akishi haya leo. **19** Zaidi ya hayo, Bwana atawatia Israeli akamwambia Daudi, "Lazima ujue kuwa wewe pamoja na wewe mikononi mwa Wafilisti, na kesho pamoja na watu wako mtafuatana nami kwenda wewe na wanao mtakuwa pamoja nami. Bwana pia vitani." **2** Daudi akasema, "Ndipo wewe mwenyewe atalitia jeshi la Israeli mikononi mwa Wafilisti." utakapojone jambo ambalo mtumishi wako anaweza **20** Papo hapo Sauli akaanguka chini, akajinyoosha, kufanya." Akishi akamjibu Daudi, "Vyema sana, akiwa amejawa na hofu kwa ajili ya maneno ya mimi nitakufanya uwe mlinzi wangu daima." **3** Samwel. Nguvu zake zikamwishesha kwa maana alikuwa Wakati huo Samwel aliwa amekufa, nao Israeli hajala chocote mchana ule wote na usiku. **21** wote walikuwa wamemwomboleza na kumzika Yule mwanamke alipomwendea Sauli na kumwona kwenye mji wake mwenyewe huko Rama. Sauli amepatwa na hofu, akamwambia, "Tazama, mimi alikuwa amewafukuza waaguzi na wachawi. **4** mtumishi wako mwanamke nimekutii. Nimeweka Wafilisti wakakusanya na kupiga kambi yao huko maisha yangu hatarini kwa kufanya kile ulichoniagiza Shunemu, naye Sauli akawakusanya Waisraeli wote nifanye. **22** Sasa tafadhalis isikilize sauti ya mtumishi na kupiga kambi yao huko Gilboa. **5** Sauli aliwoona wako, uniruhusu nikupatieshakula kidogo ule ili jeshi la Wafilisti, akaogopa; moyo wake ukajawa na hofu kuu. **6** Ndipo Sauli aauliza ushauri kwa Bwana, lakini Bwana hakumjibu kwa ndoto, wala kwa Urim, wala kwa njia ya manabii. **7** Basi Sauli akaawaambia watumishi wake, "Nitafutieni ya kitanda. **8** Hivyo Sauli aliyenona hapo nyumbani, akamchinja mara moja. kwake." Watumishi wake wakamwambia, "Yuko Akachukua unga, akauskanda, akatengeneza mkate mwanamke mmoja huko Endori." **9** Hivyo Sauli usio chachu. **25** Ndipo akamwandalia meza Sauli akajigeuza kwa kuva mavazi mengine, naye usiku pamoja na watu wake, nao wakala. Usiku ule ule akiwa amefuatana na watu wawili wakaenda kwa huyo mwanamke. Akamwambia, "Nibashirie kwa uaguzi, unipandishie yule nitakayekutaja." **10** Huyo mwanamke akamwambia, "Wewe unajua lile alilofanya Mfalme Sauli. Amewakatilia mbali waaguzi, wapiga ramli wote na wachawi katika nchi. Mbona umenitegea maisha yangu ili wapate kuniua?" **11** Sauli akamwapia huyo mwanamke kwa Jina la Bwana, akasema, "Kwa hakika kama Bwana aishivyo, hutaadhibiwa kwa ajili ya jambo hili." **12** Ndipo yule mwanamke aauliza, "Je unataka nikupandishie nani?" Sauli akasema, "Nipandishie Samwel." **13** Yule mwanamke alipomwona Samwel, alipiga yowe kwa sauti kuu, naye akamuuliza Sauli, "Mbona umenidanganya? Wewe ndiye Sauli." **14** Mfalme akamwambia, "Usiogope. Unaona nini?" Yule mwanamke akasema, "Naona mungu unapanda kutoka ardhini." **15** Sauli akamuuliza, "Ni mfano wa nini?" Yule mwanamke akasema, "Ni mwanaume mzee amevea joho anayepanda." Ndipo Sauli akatambua kwamba ni Samwel. Sauli akasujudu kifudifudi, uso wake hadi ardhini. **16** Samwel akamuuliza Sauli, "Kwa nini unanitaabisha kwa kunipandisha juu?" Sauli akasema, "Mimi ninasumbuka sana, kwa maana Wafilisti wanapigana vita dhidi yangu, naye Mungu ameniacha. Hanijibu tena wala kwa njia ya manabii wala kwa ndoto. Kwa hiyo nimekuita wewe ili unijulise la kufanya." **17** Samwel akamuuliza, "Kwa nini uniulize mimi, maadamu Bwana amekuacha na kuwa adui yako? **18** Bwana ametenda lile alilotangulia kusema kupitia kwangu. Bwana ameuaruarua ufalme kutoka mikononi mwako, naye amempa mmoja wa jirani zako, yaani Daudi. **19** Kwa sababu wewe hukumtii Bwana, wala hukumtimizia ghadhabu yake

29 Wafilisti wakakusanya majeshi yao yote huko Afeki, nao Waisraeli wakapiga kambi karibu na chemchemi iliyoko Yezreeli. **2** Watawala wa Wafilisti walipokuwa wakipita pamoja na vikosi vyao vya mamia na vya maelfu, Daudi na watu wake walikuwa wakitembea huko nyuma pamoja na Akishi. **3** Majemadari wa Wafilisti wakaauliza, "Vipi kuhusu hawa Waebrania?" Akishi akajibu, "Huyu si Daudi, aliyekuwa afisa wa Sauli mfalme wa Israeli? Ameshaakuwa pamoja nami kwa zaidi ya mwaka, naye tangu alipomwacha Sauli hadi sasa, sikuona kosa lolote kwake." **4** Lakini majemadari wa Wafilisti wakamkasirikia na kusema, "Mrudishe mtu huyu, apate kurudi mahali pale ulipompangia. Haimpasi kufuatana pamoja nasi vitani, asije akageuka, akawa kinyume chetu vitani. Ni kwa njia ipi bora zaidi angweza kujipatia tena kibali kwa bwana wake, isipokuwa kwa vichwa vyta watu wetu wenyewe? **5** Je, huyu si ndiye Daudi walioimba kumhusu katika ngoma zao, wakisema: "Sauli amewaua elfu zake, naye Daudi makumi elfu yake?" **6** Basi Akishi akamwita Daudi na kumwambia, "Kama vile Bwana aishivyo, wewe umekuwa mtu mwaminifu, nami ningependa utumike pamoja nami katika jeshi. Tangu siku ile uliyofika kwangu hadi sasa, sijaona kosa lolote kwako, lakini hao watawala hawakukubali. **7** Rudi na uende kwa amani; usifanye chocote cha kuwakasirisha watawala wa Kifilisti." **8** Daudi akamuuliza Akishi, "Lakini mimi nimefanya nini? Je, umeona nini kibaya juu ya mtumishi wako tangu siku ile niliyokuwa kwako hadi leo? Kwa nini nisirudi na kupigana na adui za bwana wangu mfalme?" **9** Akishi akamjibu Daudi,

"Mimi ninajua ya kuwa wewe umekuwa wa kupendeza machoni pangu kama vile malaika wa Mungu. Lakini hao majemadari wa Wafilisti wamesema, 'Huyu haimpasi kwenda vitani pamoja nasi.' **10** Sasa amka mapema, pamoja na watumishi wa bwana wako waliofuatana nawe, nanyi ondokeni asubuhi mara kutakapambazuka." **11** Hivyo Daudi na watu wake wakaamka asubuhi na mapema, wakaenda zao kurudi katika nchi ya Wafilisti, nao Wafilisti wakapanda kwenda Yezreeli.

30 Daudi na watu wake wakafika Siklagi siku ya tatu. Basi Waamaleki walikuwa wamevamia Negebu na Siklagi. Wakawa wameshambulia mji wa Siklagi na kuuteketeza kwa moto, **2** nao wakawa wamewachukua mateka wanawake pamoja na wote waliokuwamo humo, vijana na wazee. Hawakuua yejote, bali waliwachukua wakaenda zao. **3** Daudi na watu wake walipofika Siklagi, wakakuta mji umeangamizwa kwa moto na wake zao pamoja na wana wao na binti zao wamechukuliwa mateka. **4** Hivyo Daudi na watu wake wakapiga yowe mpaka wakaishiwa na nguvu za kulia. **5** Wake wawili wa Daudi walikuwa wametekwa: yaani Ahinoamu wa Yezreeli, na Abigaili, mjane wa Nabali wa Karmeli. **6** Daudi alihuzunika sana kwa sababu watu walikuwa wakisemezana juu ya kumpiga kwa mawe. Kila mmoja alikuwa na uchungu rohoni kwa sababu ya wanawee na binti zake. Lakini Daudi akajitia nguvu katika Bwana, Mungu wake. **7** Kisha Daudi akamwambia kuhani Abiathari mwana wa Ahimeleki, "Niletee kisibau." Abiathari akamletea, **8** naye Daudi akamuuliza Bwana, "Je, nifuatue kundi hili la wavamizi? Je, nitawapata?" Bwana akajibu, "Wafuatue. Hakika utawapata na utafanikiwa kuwaokoaa." **9** Daudi pamoja na watu wake 600 wakafika kwenye Bonde la Besori, mahali ambapo wengine waliachwa nyuma, **10** kwa kuwa watu 200 walikuwa wamechoka sana kuweza kuvuka hilo bonde. Lakini Daudi pamoja na watu 400 wakaendelea kufuatia. **11** Wakamkuta Mmisri katika shamba fulani, nao wakamleta kwa Daudi. Wakampa huyo Mmisri maji ya kunywa na chakula; **12** kipande cha andazi la tini na andazi la zabibu zilizokaushwa. Akala naye akapata nguvu, kwa kuwa hakuwa amekula chakula chochote wala kunywa maji kwa siku tatu usiku na mchana. **13** Daudi akamuuliza, "Wewe ni wa nani, na umetoka wapi?" Akajibu, "Mimi ni Mmisri, mtumwa wa Mwamaleki. Bwana wangu alinitemekeza nilipouga siku tatu zilizopita. **14** Tulivamia Negebu ya Wakerethi, na nchi ya Yuda, na Negebu ya Kalebu. Nasi tulichoma moto Siklagi." **15** Daudi akamuuliza, "Je, unaweza kuniongoza kufikia kundi hili la uvamizi?" Akajibu, "Niapie mbele ya Mungu kwamba hutaniua wala kunikabidhi mikononi mwa bwana wangu, nami nitakupeleka hadi waliko." **16** Akamwongoza Daudi mpaka mahali walipokuwa, nao walikuwa wametawanyika eneo lote, wakila, wakinwywa na wakifanya karamu kwa sababu ya nyara nyinyi.

walizochukua kutoka nchi ya Wafilisti na kutoka Yuda. **17** Daudi akapigana nao kuanzia machweo ya mwao aliyetoroka, isipokuwa vijana wanaume 400 walioanka ngamia na kutoroka. **18** Daudi akarudisha kila kitu Waamaleki walikuwa wamechukua, pamoja na wake zake wawili. **19** Hakuna chochote kilichopotea: kijana au mzee, mvulana au msichana, nyara au kitu kingine chochote walichokuwa wamechukua.

Daudi akarudisha kila kitu. **20** Akachukua makundi yote ya kondoo, mbuzi na ng'ombe, nao watu wake wakawaswaga wanyama hao mbele ya wanyama wengine wa kufugwa, wakisema, "Hizi ni nyara za Daudi." **21** Kisha Daudi akafika kwa wale watu 200 walikuwa wamechoka sana kumfuata na ambaa waliachwa nyuma kwenye Bonde la Besori. Wakatoka kwenda kumlaki Daudi na wale watu aliokuwa nao. Daudi na watu wake walipowakaribia, akawasalimu. **22** Lakini watu wote waovu na wakorofii miongoni mwa wafuasi wa Daudi wakasema, "Kwa sababu hawakwenda pamoja nasi, hatutagawana nao nyara tulizorudisha. Lakini, kila mtu aweza kuchukua mkewe na watoto wake na kuondoka." **23** Daudi akajibu, "La hasha, ndugu zangu, kamwe hamwezi kufanya hivyo kwa kile ambacho Bwana ametupatia. Yeye ametulinda na kuweka mikononi mwetu majeshi yale yaliyokuja kupigana dhidi yetu. **24** Ni nani atasikiliza yale mnayosema? Fungu la mtu aliyekaa na vyombo litakuwa sawa na la yule aliyekwenda vitani. Wote watashiriki sawa." **25** Daudi akafanya hili liwe amri na agizo kwa Israeli kutoka siku ile hata leo. **26** Daudi alipofika Siklagi, akatuma baadhi ya nyara kwa wazee wa Yuda, walikuwa rafiki zake, akasema, "Tazama, hapa kuna zawadi kwa ajili yenu kutoka nyara za adui za Bwana." **27** Akazituma kwa wale walikuwa Betheli, Ramoth-Negebu na Yatiri; **28** kwa wale walioko Aroeri, Sifmothi, Eshtemoa **29** na Rakali; kwa wale walikuwa katika miji ya Wayerameeli na ya Wakeni; **30** na kwa wale walioko Horma, Bori-Ashani, Athaki, **31** na kwa wakazi wa Hebron; na kwa wale walikuwa mahali pengine pote ambako Daudi na watu wake walitembelea.

31 Basi Wafilisti wakapigana na Israeli. Waisraeli wakawakimbia, na wengi wakauawa katika Mlima Gilboa. **2** Wafilisti wakawafuatia kwa bidii Sauli na wanawee, wakawaua Yonathani, Abinadabu na Malki-Shua. **3** Mapigano yakawa makali sana kumzunguka Sauli, nao wapiga upinde wakampata na kumjeruhi vibaya. **4** Sauli akamwambia mbeba silaha wake, "Futa upanga wako unichome nao, la sivyo hawa watu wasiotahiriwa watakuja wanichome na Akajibu, "Niapie mbele ya Mungu kwamba hutaniua sana wala hakuweza kufanya hivyo. Kwa hiyo Sauli akachukua upanga wake mwenywewe na kuuangukia. **5** Mchukua silaha wake alipoona Sauli amekufa, naye pia akaangukia upanga wake akafa pamoja naye. **6** Basi Sauli, wanawee watatu, mbeba silaha

wake na watu wake wote wakafa pamoja siku ile ile. **7** Waisraeli waliokuwa kandokando ya bonde na wale waliokuwa ng'ambo ya Yordani walipoona kuwa jeshi la Waisraeli limekimbia na kwamba Sauli na wanawe wamekuwa, wakaacha miji yao na kukimbia. Nao Wafilisti wakaja na kukaa humo. **8** Kesho yake Wafilisti walipokuja kuwavua maiti silaha, walimkuta Sauli na wanawe watatu wameanguka katika Mlima Gilboa. **9** Wakamkata Sauli kichwa na kumvua silaha zake, nao wakatuma wajumbe katika nchi yote ya Wafilisti kutangaza habari katika hekalu la sanamu zao na mionganoni mwa watu wao. **10** Wakaweka silaha zake katika hekalu la Maashtorethi, na kukifunga kiwiliwili chake katika ukuta wa Beth-Shani. **11** Watu wa Yabeshi-Gileadi waliposikia yale Wafilisti walichomfanya Sauli, **12** mashujaa wao wote wakaenda usiku hadi Beth-Shani. Wakauchukua mwili wa Sauli na miili ya wanawe kutoka kwenye ukuta wa Beth-Shani na kurudi hadi Yabeshi, mahali ambapo waliiteketeza kwa moto. **13** Kisha wakachukua mifupa yao na kuizika chini ya mti wa mkwaju huko Yabeshi, nao wakafunga siku saba.

2 Samweli

1 Baada ya kifo cha Sauli, Daudi alipokuwa amerudi kutoka kuwashinda Waamaleki, Daudi alikaa siku mbili huko Siklagi. **2** Siku ya tatu akaja mtu mwenyie nguo zilizoraruka na mavumbi kichwari mwake kutoka kwenye kambi ya Sauli. Alipomjia Daudi, akajitupa chini ili kumpa heshima. **3** Daudi akamuuliza, “Wewe umetoka wapi?” Akamjibu, “Nimetroka kutoka kambi ya Waisraeli.” **4** Daudi akamuuliza, “Ni nini kilichotokea? Niambie.” Akasema, “Watu walikimbia kutoka vitani. Wengi wao walianguka na kufa. Naye Sauli na Yonathani mwanaawe wamekuifa.” **5** Ndipo Daudi akamwambia huyo kijana aliyemletea taarifa, “Je, umefahamuje kwamba Sauli na Yonathani mwanaawe wamekuifa?” **6** Yule kijana akasema, “Nilijipata huko Mlima Gilboa, naye Sauli alikuwa huko akiegeremea mkuki wake, na magari ya vita na wapanda farasi wa upande wa adui wakawa wamemkaribia sana. **7** Alipogeu na kuniona, akaniita, nami nikasema, ‘Je, nifanye nini?’ **8** “Akaniuliza, ‘Wewe ni nani?’ ‘Nikamjibu, ‘Mimi ni Mwamaleki.’ **9** Kisha akaniambia, ‘Nikaribie mimi na uniu! Niko katika maumivu makali ya kifo, lakin bado ningali hai.’ **10** “Kwa hiyo nikamkaribia nikamuua, kwa sababu nilijua kwamba baada ya kuanguka hangeweza kuponu. Nami nikachukua lile taji lilitokuwa kichwani mwake na utepe uliokuwa mkononi mwake nami nimevileta hapa kwa bwana wangu.” **11** Ndipo Daudi pamoja na watu wote waliokuwa pamoja naye wakazishika nguo zao na kuzirarua. **12** Wakaomboleza, wakalia pia na kufunga mpaka jioni kwa ajili ya Sauli na Yonathani mwanaawe, kwa ajili ya jeshi la Bwana na nyumba ya Israeli, kwa sababu wameanguka kwa upanga. **13** Daudi akamwambia yule kijana aliyemletea taarifa, “Wewe ni mwenejei wa wapi?” Akamjibu, “Mimi ni mwana wa mgeni, Mwamaleki.” **14** Daudi akamuuliza, “Kwa nini hukuogopa kuinua mkono wako ili kumwangamiza mpakwa mafuta wa Bwana?” **15** Kisha Daudi akamwita mmoja wa watu wake na kumwambia, “Nenda ukamuue!” Kwa hiyo akampiga, naye akafa. **16** Kwa maana Daudi alikuwa amemwambia, “Damu yako iwe juu ya kichwa chako mwenyewe. Kinywa chako mwenyewe kimeshuhudia dhidi yako uliposema, ‘Nilimuua mpakwa mafuta wa Bwana.’” **17** Daudi akafanya maombolezo haya kuhusu Sauli na Yonathani mwanaawe, **18** naye akaagiza kwamba watu wa Yuda wafundishwe ombolezo hili la upinde (ambalo limeandikwa katika Kitabu cha Yashari): **19** “Walio fahari yako, ee Israeli, wameuawa juu ya mahali pako palipoinuka. Jinsi wenye nguvu walivoanguka!” **20** “Msilisimulie hili katika Gathi, msilitangaze hili katika barabara za Ashkeloni, binti za Wafilisti wasije wakafurahia, binti za hao wasiotahiriwa wasije wakashangilia. **21** Enyi milima ya Gilboa, msipate umande wala mvua, wala mashamba yazaayo sadaka ya nafaka. Kwa maana

huko ndiko ngao ya mwenye nguvu iliponajisiwa, ngao ya Sauli haitapakwa tena mafuta. **22** Kutokana na damu ya waliouawa, kutokana na miili ya wenye nguvu, ule upinde wa Yonathan haukugeuka nyuma. Upanga wa Sauli haukurudi bure. **23** “Sauli na Yonathan, maishani walipendwa na kuneemeka, na katika kifo hawakutengana. Walikuwa wepesi kuliko tai, walikuwa na nguvu kuliko simba. **24** “Enyi binti za Israeli, lieni kwa ajili ya Sauli, ambaye aliwavika nguo nyekundu na maridadi, ambaye aliremba mavazi yenu kwa mapambo ya dhahabu. **25** “Tazama jinsi mashujaa walivoanguka vitani! Yonathan ameuaawa mahali pako palipoinuka. **26** Nahuzunika kwa ajili yako, Yonathan ndugu yangu, kwangu ulikuwa mpendwa sana. Upendo wako kwangu ulikuwa wa ajabu, wa ajabu zaidi kuliko ule wa wanawake. **27** “Tazama jinsi mashujaa walivoanguka! Silaha za vita zimeangamia!”

2 Ikawa baada ya mambo haya, Daudi akamuuliza Bwana, “Je, nipayande kwenda katika mojawapo ya miji ya Yuda?” Bwana akasema, “Panda.” Daudi aksauliza, “Je, niende wapi?” Bwana akajibu, “Nenda Hebron.” **2** Basi Daudi akakwea kwenda huko pamoja na wake zake wawili, Ahinoamu wa Yezreeli na Abigaili, mjane wa Nabali wa Karmeli. **3** Pia Daudi akawachukua watu waliokuwa pamoja naye, kila mmoja na jamaa yake, nao wakaishi huko Hebron na miji yake. **4** Ndipo watu wa Yuda wakaja Hebron, huko wakamtia Daudi mafuta awe mfalme juu ya nyumba ya Yuda. Daudi alipoambiwa kuwa ni watu wa Yabeshi-Gileadi waliomzika Sauli, **5** akatuma wajumbe kwa watu wa Yabeshi-Gileadi kuwaambia, “Bwana awabariki kwa kuonyesha wema huu kwa kumzika Sauli bwana wenu. **6** Sasa Bwana na awaonyeshe wema na uaminifu, nami pia nitawaonyesha wema ule ule kwa kuwa mmefanya jambo hili. **7** Sasa basi, kuweni hodari na mashujaa, kwa maana bwana wenu Sauli amekufa, nayo nyumba ya Yuda imenitia mafuta niwe mfalme juu yao.” **8** Wakati huo Abneri mwana wa Neri, jemadari wa jeshi la Sauli, alikuwa amemchukua Ish-Boshethi mwana wa Sauli na kumleta hadi Mahanaimu. **9** Akamweka awe mfalme juu ya nchi ya Gileadi, Waasher, Yezreeli, Efraim, Benyamin na Israeli yote. **10** Ish-Boshethi mwana wa Sauli alikuwa na umri wa miaka arobaini alipoanza kutawala Israeli, naye akatawala miaka miwili. Hata hivyo, nyumba ya Yuda ikamfuata Daudi. **11** Muda ambao Daudi alikuwa mfalme juu ya nyumba ya Yuda huko Hebron ilikuwa miaka saba na mizezi sita. **12** Abneri mwana wa Neri, pamoja na watu wa Ish-Boshethi mwana wa Sauli, wakatoka Mahanaimu kwenda Gibeoni. **13** Yoabu mwana wa Seruya na watu wa Daudi wakatoka na kukutana nao kwenye bwawa la Gibeoni. Kikundi kimoja kiliketi upande mmoja wa bwawa, na kikundi kingine upande wa pili. **14** Ndipo Abneri akamwambia Yoabu, “Tuwaweke baadhi ya vijana wasimame na wapigane ana kwa ana mbele yetu.” Yoabu akasema, “Sawa, na wafanye hivyo.”

15 Kwa hiyo vijana wakasimama, wakahesabiwa: kwa Daudi huko Hebron: Mzaliwa wake wa kwanza alikuwa Amnoni mwana wa Ahinoam wa Yezreeli; watu wa Benyamini na wa Ish-Boshethi mwana wa Sauli kumi na wawili, na upande wa Daudi kumi na wawili. **16** Kisha kila mtu akamatana na mpinzani, wake kichwani na kuchomana kwa upanga, nao wakaanguka chini pamoja. Kwa hiyo mahali pale katika Gibeoni pakaitwa Helkath-Hasurimu. **17** Siku hiyo vita vilikuwa vikali sana, naye Abneri na watu wa Israeli wakashindwa na watu wa Daudi. **18** Wana kwa Daudi huko Hebron. **6** Wakati wa vita katika ya watatu wa Seruya walikuwako huko; nao ni Yoabu, nyumba ya Sauli na nyumba ya Daudi, Abneri alikuwa Abishai na Asaheli. Basi huyo Asaheli alikuwa na anajii marisha katika nafasi yake kwenye nyumba mbio kama paa. **19** Asaheli akamfukiza Abneri, ya Sauli. **7** Basi Sauli alikuwa amekuwa na suria, pasipo kugeuka kulia wala kushoto wakati akimfukiza. jina lake Rispa binti wa Aiya. Naye Ish-Boshethi **20** Abneri akaangalia nyuma na kumuuliza, "Ni akamwambia Abneri, "Kwa nini umekutana kimwili wewe, Asaheli?" Akamjibu, "Ndiyo." **21** Ndipo Abneri akamwambia, "Geuka upande wa kulia au kushoto. kwa sababu ya kile Ish-Boshethi alicho sema, naye Mchukue mmoja wa vijana wa kiume na umvuse akamjibu, "Je, mimi ni kichwa cha mbwa, kwa upande silaha zake." Lakini Asaheli hakuacha kumfukiza. **22** Abneri akamwonya tena Asaheli akimwambia, "Acha kunifukuza! Kwa nini nikuu? Je, nitawejaze kumtazama ndugu yako Yoabu usoni?" **23** Lakini Asaheli alikataa kuacha kumfuatia, kwa hiyo Abneri akamchoma Asaheli tumboni kwa ncha butu ya mkuki wake, mkuki ukamtoboa ukatokea mgongoni mwake. Akaanguka na kufa papo hapo. Ikawa kila mtu alisimama alipofika mahali pale Asaheli alipoanguka na kuifa. **24** Lakini Yoabu na Abishai walimfuata Abneri, na jua lilipokuwa linatua, wakafika kwenye kilima cha Ama, karibu na Gia kwenye njia ya kueleka kwenye nyika ya Gibeoni. **25** Ndipo watu wa kabila la Wakaunda kikosi na kujii marisha juu ya kilima. **26** Benyamini wakakusanya tena nyuma ya Abneri. Abneri akamwambia, "Je, ni lazima upanga ueendelee kuangamiza milele? Hutambui kwamba jambo hili litaishia katika uchungu? Utaacha kuwaagiza watu wako waache kuwafuatilia ndugu zao hata lini?" **27** Yoabu akajibu, "Hakika kama aishivyo Mungu, kama hukusema, hawa watu wangeendelea kuwafuatia ndugu zao mpaka asubuhi." **28** Basi Yoabu akapiga tarumbeta, nao watu wote wakasimama, hawakuwafuata Israeli tena, wala hawakuwapiga tena. **29** Usiku ule wote Abneri na watu wake wakatembea kuititia Araba. Wakavuka Mto Jordani, wakaendelea wakipitia nchi yote ya Bithroni wakafika Mahanaimu. **30** Basi Yoabu akarudi kutoka kumfuatia Abneri, na kuwakusanya watu wake wote. Pamoja na Asaheli, watu kumi na tisa wa Daudi walikuwa wamepotea. **31** Lakini watu wa Daudi walikuwa wamewaua watu wa kabila la Benyamini 360 waliokuwa pamoja na Abneri. **32** Wakamchukua Asaheli, wakamzika katika kaburi la baba yake huko Bethlehemu. Kisha Yoabu na watu wake wakatembea usiku kucha na kufika huko Hebron: wakati wa manambazuko.

kwa Daudi huko Hebron: Mzaliwa wake wa kwanza alikuwa Amnoni mwana wa Ahinoam wa Yezreeli; **3** mzaliwa wake wa pili alikuwa Danieli mwana wa Abigaili, mjane wa Nabali wa Karmeli; wa tatu, Absalom mwana wa Maaka, binti Talmi mfalme wa Geshuri; **4** wa nne, Adoniya mwana wa Hagithi; wa tano, Shefatia mwana wa Abitali; **5** wa sita, Ithreamu mwana wa Egla, mkewe Daudi. Hawa ndio waliozaliwa kwa Daudi huko Hebron. **6** Wakati wa vita katika ya watatu wa Seruya walikuwako huko; nao ni Yoabu, nyumba ya Sauli na nyumba ya Daudi, Abneri alikuwa Abishai na Asaheli. Basi huyo Asaheli alikuwa na anajii marisha katika nafasi yake kwenye nyumba mbio kama paa. **19** Asaheli akamfukiza Abneri, ya Sauli. **7** Basi Sauli alikuwa amekuwa na suria, pasipo kugeuka kulia wala kushoto wakati akimfukiza. jina lake Rispa binti wa Aiya. Naye Ish-Boshethi **20** Abneri akaangalia nyuma na kumuuliza, "Ni akamwambia Abneri, "Kwa nini umekutana kimwili wewe, Asaheli?" Akamjibu, "Ndiyo." **21** Ndipo Abneri akamwambia, "Geuka upande wa kulia au kushoto. kwa sababu ya kile Ish-Boshethi alicho sema, naye Mchukue mmoja wa vijana wa kiume na umvuse akamjibu, "Je, mimi ni kichwa cha mbwa, kwa upande silaha zake." Lakini Asaheli hakuacha kumfukiza. **22** Abneri akamwonya tena Asaheli akimwambia, "Acha kunifukuza! Kwa nini nikuu? Je, nitawejaze kumtazama ndugu yako Yoabu usoni?" **23** Lakini Asaheli alikataa kuacha kumfuatia, kwa hiyo Abneri akamchoma Asaheli tumboni kwa ncha butu ya mkuki wake, mkuki ukamtoboa ukatokea mgongoni mwake. Akaanguka na kufa papo hapo. Ikawa kila mtu alisimama alipofika mahali pale Asaheli alipoanguka na kuifa. **24** Lakini Yoabu na Abishai walimfuata Abneri, na jua lilipokuwa linatua, wakafika kwenye kilima cha Ama, karibu na Gia kwenye njia ya kueleka kwenye nyika ya Gibeoni. **25** Ndipo watu wa kabila la Wakaunda kikosi na kujii marisha juu ya kilima. **26** Benyamini wakakusanya tena nyuma ya Abneri. Abneri akamwambia, "Je, ni lazima upanga ueendelee kuangamiza milele? Hutambui kwamba jambo hili litaishia katika uchungu? Utaacha kuwaagiza watu wako waache kuwafuatilia ndugu zao hata lini?" **27** Yoabu akajibu, "Hakika kama aishivyo Mungu, kama hukusema, hawa watu wangeendelea kuwafuatia ndugu zao mpaka asubuhi." **28** Basi Yoabu akapiga tarumbeta, nao watu wote wakasimama, hawakuwafuata Israeli tena, wala hawakuwapiga tena. **29** Usiku ule wote Abneri na watu wake wakatembea kuititia Araba. Wakavuka Mto Jordani, wakaendelea wakipitia nchi yote ya Bithroni wakafika Mahanaimu. **30** Basi Yoabu akarudi kutoka kumfuatia Abneri, na kuwakusanya watu wake wote. Pamoja na Asaheli, watu kumi na tisa wa Daudi walikuwa wamepotea. **31** Lakini watu wa Daudi walikuwa wamewaua watu wa kabila la Benyamini 360 waliokuwa pamoja na Abneri. **32** Wakamchukua Asaheli, wakamzika katika kaburi la baba yake huko Bethlehemu. Kisha Yoabu na watu wake wakatembea usiku kucha na kufika huko Hebron: wakati wa manambazuko.

3 Vita kati ya nyumba ya Sauli na nyumba ya Daudi vilidumu kwa muda mrefu. Daudi akaendelea kuwa imara zaidi na zaidi, wakati nyumba ya Sauli iliendelea kudhoofika zaidi na zaidi. **2** Wana walizaliwa

201

2 Samwel

mara moja nikakusanye Israeli yote kwa ajili ya mfalme bwana wangu, ili wawewe kufanya mapatano na wewe, ili kwamba uweze kutawala juu ya yote yale ambayo moyo wako unaoneea shauku." Basi Daudi akamuaga Abneri, naye akaenda kwa amani. **22** Wakati huo huo, watu wa Daudi na Yoabu walirudi kutoka kwenye kushambulia, nao wakarudi na nyara nyingi mno. Lakini Abneri hakuwa tena pamoja na Daudi huko Hebron, kwa sababu Daudi alikuwa amemruhusu aende zake, naye akaenda kwa amani. **23** Yoabu na askari wote aliokuwa nao walipowasili, aliambiwa kwamba Abneri mwana wa Neri alikuwa amekuja kwa mfalme na kwamba mfalme alikuwa amemruhusu aende zake, na kwamba alikwisha ondoka kwa amani. **24** Basi Yoabu alikwenda kwa mfalme na kumwambia, "Ni nini hiki ulichofanya? Tazama, Abneri alikuja kwako. Kwa nini ukamwacha aende? Sasa amekwenda! **25** Wajua Abneri mwana wa Neri alikuja kukudanganya na kuchunguza nyendo zako na kupata kila kitu unachokifanya." **26** Ndipo Yoabu akamwacha Daudi na kutuma wajumbe wamfuate Abneri, nao wakamrudisha kutoka kisima cha Sira. Lakini Daudi hakufahamu jambo hili. **27** Basi Abneri aliporudi Hebron, Yoabu akamchukua kando ndani ya lango, kama vile kuzungumza naye faraghani. Ili kulipiza kisasi damu ya nduguye Asaheli, Yoabu akamchoma mkuki tumboni palepale, naye akafa. **28** Baadaye, Daudi aliposikia kuhusu jambo hili, akasema, "Mimi na ufalme wangu kamwe hatuna hatia mbele za Bwana kuhusu damu ya Abneri mwana wa Neri. **29** Damu yake na iwe juu ya kichwa cha Yoabu na juu ya nyumba yote ya baba yake! Kamwe asikosekane ye yote katika nyumba ya Yoabu mwene nyetondi chenye usaha, au ukoma au mwene kuegemea fimbio au aangukuya kwa upanga au kupungukiu na chakula." **30** (Yoabu na Abishai ndugu yake walimuua Abneri kwa sababu alikuwa amemuua Asaheli ndugu yao katika vita huko Gibeoni.) **31** Kisha Daudi akamwambia Yoabu na watu wote aliokuwa pamoja nao, "Rarueni nguo zenu na mvae nguo za gunia na mtemiee mkiomboleza mbele ya Abneri." Mfalme Daudi mwenyewe akatembea nyuma ya jeneza. **32** Wakamzika Abneri huko Hebron, naye mfalme akalia kwa sauti kwenye kaburi la Abneri. Pia watu wote wakalia. **33** Mfalme akaimba ombolezo hili kwa ajili ya Abneri: "Je, ilipasa Abneri afe kama afavyo mpumbavu?" **34** Mikono yako haikufungwa, miguu yako haikufungwa pingu. Ulianguka kama yeye aangukaye mbele ya watu waovu." Nao watu wote wakamlilia tena. **35** Kisha watu wote wakaja kumsihi Daudi ale chochote kulipokuwa kungali bado mchana; lakini Daudi akaapa, akisema, "Mungu na anishughulikie, tena kwa ukali, kama nikionja mkate au kitu kingine chochote kabla ya jua kutual!" **36** Watu wote wakaona hilo nao ikwapendeza; naam, kila kitu mfalme alichofanya kiliwapendeza. **37** Kwa hiyo siku ile watu wote na Israeli yote wakajua kwamba mfalme hakushiriki katika mauaji ya Abneri mwana

wa Neri. **38** Kisha mfalme akawaambia watu wake, ameanguka katika Israeli leo? **39** Nami leo ingawa ni mfalme mpakwa mafuta, mimi ni dhaifu, nao hawa wana wa Seruya wananzidi nguvu. Bwana na amlipize mtenda maovu sawasawa na matendo yake maovu!"

4 Ish-Boshethi mwana wa Sauli aliposikia kwamba Abneri amekufa huko Hebron, akakosa ujasiri, nayo Israeli yote wakatiwa hofu kuu. **2** Basi mwana wa Sauli alikuwa na watu wawili waliokuwa viongozi wa vikundi nya uvamizi. Mmoja aliiitia Baana na mwingine Rekabu, waliokuwa wana wa Rimoni, Mbeerothi, kutoka kabilal la Benyamin. Beerothi alihesabiwa kuwa sehemu ya Benyamin, **3** kwa sababu watu wa Beerothi walikimbilia huko Gitaimu na wameishi huko kama wageni mpaka siku hii ya leo. **4** (Yonathani mwana wa Sauli alikuwa na mwana aliyekuwa mlemau miguu yote miwili. Alikuwa na miaka mitano wakati habari kuhusu Sauli na Yonathanil zilipofika kutoka Yezreeli. Yaya wake akambeba ili kukimbia, lakini yaya alipokuwa anaharakisha kuondoka, mtoto alianguka akawa kiwete. Jina lake aliiitia Mefiboshethi.) **5** Basi Rekabu na Baana, wana wa Rimoni Mbeerothi wakaenda nyumbani kwa Ish-Boshethi, nao walifika huko wakati alipokuwa kwenye mapumziko yake ya mchana. **6** Wakaingia kwenye chumba cha ndani kana kwamba wanachukua ngano, wakamchoma Ish-Boshethi mkuki wa tumboni. Ndipo Rekabu na Baana nduguye wakatoroka. **7** Walikuwa wameingia ndani ya nyumba wakati alipokuwa amelala kitandani chumbani kwake. Baada ya kumchoma mkuki na kumuua, walikata kichwa chake. Wakiwa wamekichukua, walitembea usiku kucha kwa njia ya Araba. **8** Wakamletea Daudi kichwa cha Ish-Boshethi huko Hebron, wakamwambia mfalme, "Hiki hapa kichwa cha Ish-Boshethi mwana wa Sauli, adui yako, aliyejaribu kuondoa uhai wako. Siku hii ya leo Bwana amemlipia kisasi mfalme bwana wangu dhidi ya Sauli na mzao wake." **9** Daudi akawajibu Rekabu na Baana nduguye, wana wa Rimoni, Mbeerothi, akasema, "Hakika kama Bwana aishivyo, ambaye ameniokoa kutoka taabu zote, **10** yule mtu aliponiambia, 'Sauli amekufa,' akadhani ananiletea habari njema, nilimkamata, nikamuua huko Siklagi. Hiyo ndiyo zawadi niliyompa kwa ajili ya taarifa yake! **11** Je, ni mara ngapi zaidi wakati watu waovu wamemuuu mtu asiye na hatia akiwa ndani ya nyumba yake mwenyewe na kwenye kitanda chake mwenyewe? Je, sasa nisidai damu yake mikononi mwenu na kuwaondoa duniani?" **12** Kwa hiyo Daudi akawaamuru watu wake, wakawaua. Wakakata mikono yao na miguu, na kutundika viwiliwili vyao kando ya dimbwi huko Hebron. Lakini wakakichukua kichwa cha Ish-Boshethi na kukizika katika kaburi la Abneri huko Hebron.

5 Makabila yote ya Israeli yakamjia Daudi huko Hebron na kumwambia, "Sisi tu nyama yako na

damu yako hasa. **2** Zamani, wakati Sauli alikuwa mafalme juu yetu, wewe ndiwe uliyieongoza Israeli vitani. Naye Bwana alikuambia, "Wewe utawachunga watu wangu Israeli, na utakuwa mtawala wao." **3** Wazee wote wa Israeli wakamwendea Mfalme Daudi huko Hebron, mafalme akafanya mapatano nao huko Hebron mbele za Bwana, nao wakamtia Daudi mafuta kuwa mafalme wa Israeli. **4** Daudi alikuwa na miaka thelathini alipoanza kutawala, naye akatawala Israeli miaka arobaini. **5** Huko Hebron alitawala Yuda kwa miaka saba na miezi sita, na katika Yerusalem alitawala Israeli yote na Yuda kwa miaka thelathini na mitatu. **6** Mfalme na watu wake wakaenda Yerusalem kuwashambulia Wayebusi walioishi humo. Wayebusi wakamwambia Daudi, "Wewe hutaingia humu, kwani hata vipofo na viwete wanaweza kukufukuz." Walidhani, "Daudi hawez kuingia humu." **7** Hata hivyo, Daudi akaiteka ngome ya Sayuni, Mji wa Daudi. **8** Siku ile, Daudi akasema, "Yeyote ambaye atawashinda Wayebusi, atatumia huo mfereji kuwafikia hao 'viwete na vipofo' amba ni adui za Daudi." Ndiyo sababu wanasesma, "Vipofu na viwete' hawataingia kwenye jumba la ufalme." **9** Ndipo Daudi akafanya makao ndani ya ngome na kuita Mji wa Daudi. Akajenga eneo linalozunguka kuanzia Milo kuelekea ndani. **10** Daudi akazidi kuwa na nguvu zaidi na zaidi, kwa sababu Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote alikuwa pamoja naye. **11** Basi Hiramu mafalme wa Tiro akawatuma wajumbe kwa Daudi, wakiwa na magogo ya mierezi, maseremala na waashi, nao wakajenga jumba la kifalme kwa ajili ya Daudi. **12** Naye Daudi akafahamu kuwa Bwana amemwimirisha kuwa mafalme juu ya Israeli na ameinua ufalme wake kwa ajili ya Israeli, watu wake. **13** Baada ya Daudi kuondoka Hebron, akajitwalia masuria zaidi na wake huko Yerusalem, nao wana na binti wengi walizaliwa kwake. **14** Haya ndiyo majina ya watoto walizaliwa kwake huko: Shamua, Shobabu, Nathani, Solomon, **15** Ibihari, Elishua, Nefegi, Yafia, **16** Elishama, Eliada na Elifeleti. **17** Wafilisti waliposikia kuwa Daudi ametiwa mafuta kuwa mafalme wa Israeli, wakapanda na jeshi lao lote kwenda kumsaka, lakini Daudi akapata habari hizo, naye akateremka kwenye ngome. **18** Basi Wafilisti walikuwa wamekuja na kusambaa kwenye Bonde la Warefai, **19** kwa hiyo Daudi akamuuliza Bwana, "Je, niende kuwashambulia Wafilisti? Je, utawatia mikononi mwangu?" Bwana akamjibu, "Nenda, kwa maana hakika nitawatia Wafilisti mikononi mwako." **20** Ndipo Daudi akaenda mpaka Baal-Perasimu, na huko akawashinda Wafilisti. Akasema, "Kama mafuriko yafurikavyo, Bwana amewafurikia adui zangu mbele yangu." Kwa hiyo mahali hapo pakaitwa Baal-Perasimu. **21** Wafilisti wakaicha miungu yao huko, naye Daudi na watu wake wakaichukua. **22** Wafilisti walikwea kwa mara nytingine na kusambaa katika Bonde la Warefai. **23** Kwa hiyo Daudi akamuuliza Bwana, naye akamjibu, "Usipande moja kwa moja, bali wazungukie kwa nyuma na uwashambulie mbele ya miti ya miforosadi. **24** Mara utakaposikia sauti ya kutembea kutoka kwenye vilele vya miti ya miforosadi, nenda haraka, kwa sababu hiyo itamaanisha kuwa Bwana ametangulia mbele yako kupiga jeshi la Wafilesti." **25** Basi Daudi akafanya kama Bwana alivyomwagiza, naye akawaangusha Wafilisti njia yote kuanzia Geba hadi Gezeri.

6 Tena Daudi akakusanya watu 30,000 wa Israeli waliochaguliwa. **2** Yeye na watu wake wote wakatoka Baala ya Yuda kulipandisha Sanduku la Mungu kutoka huko, linaloitwa kwa Jina, naam, jina la Bwana Mwenye Nguvu Zote, ambaye anaketi katika kitu cha enzi katu ya makerubi walioko juu ya hilo Sanduku. **3** Wakaweka hilo Sanduku la Mungu juu ya gari jipya la kukokotwa na kulileta kutoka nyumba ya Abinadabu, iliyokuwa juu ya kilima. Uza na Ahio, wana wa Abinadabu, walikuwa wakiongoza hilo gari jipya la kukokotwa. **4** likiwa na Sanduku la Mungu juu yake, naye Ahio alikuwa anatembea akiwa mbele yake. **5** Daudi na nyumba yote ya Israeli walikuwa wanacheza mbele za Bwana kwa nguvu zao zote, kwa nyimbo, vinubi, zeze, matari, kayamba na matoazi. **6** Walipofika kwenye uwranja wa kupuria nafaka wa Nakoni, Uza akanyoosha mkono na kulishika Sanduku la Mungu kwa sababu maksai walijikwaa. **7** Hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya Uza kwa sababu ya kitendo chake cha kukosa heshima, kwa hiyo Mungu akampiga akafia papo hapo kando ya Sanduku la Mungu. **8** Ndipo Daudi akakasirika kwa sababu ghadhabu ya Bwana ilifurika dhidi ya Uza, hivyo hadi leo mahali hapo panaitwa Peres-Uza. **9** Daudi akamwogopa Bwana siku ile, akasema, "Ni jinsi gani Sanduku la Bwana litakavyowenza kunijia?" **10** Hakuwa radhi kulichukua Sanduku la Bwana kwake katika Mji wa Daudi. Badala yake akalipeleka kwenye nyumba ya Obed-Edom, Mgiti. **11** Sanduku la Bwana likabaki katika nyumba ya Obed-Edom, Mgiti, kwa miezi mitatu, naye Bwana akambariki pamoja na nyumba yake yote. **12** Kisha Mfalme Daudi akaambiwa, "Bwana ameibariki nyumba ya Obed-Edom pamoja na kila alicho nacho, kwa sababu ya Sanduku la Mungu." Basi Daudi akateremka na kulipandisha Sanduku la Mungu kutoka nyumba ya Obed-Edom hadi Mji wa Daudi kwa shangwe. **13** Wale waliokuwa wamebeba Sanduku la Bwana walipokuwa wametembea hatua sita, Daudi alitoa dhabihu fahali na ndama aliyoneneshwa. **14** Daudi, akiwa amevaa kisibau cha kitani, alicheza mbele za Bwana kwa nguvu zake zote, **15** wakati yeye na nyumba yote ya Israeli walipopandisha Sanduku la Bwana kwa shangwe na sauti za tarumbeta. **16** Ikawa Sanduku la Bwana lilipokuwa linaingilia katika Mji wa Daudi, Mikali binti Sauli akachungulia dirishani. Naye alipomwona Mfalme Daudi akirukaruka na kucheza mbele za Bwana, akamdhara moyoni mwake. **17** Wakaleta Sanduku la Bwana na kuliweka mahali pake ndani ya

hema ambalo Daudi alikuwa amelisimamisha kwa ajili yake, naye Daudi akatoa sadaka za kuteketeza kumaliza kutoa sadaka za kuteketeza na sadaka za amani, Daudi akawabariki watu katika jina la Bwana Mwenye Nguvu Zote. 19 Kisha akatoa mkate, andazi la tende na andazi la zabibu kavu kwa kila mtu katika mukutano wote wa Waisraeli, wanauome kwa wanawake. Nao watu wote wakaenda nyumbani kwao. 20 Daudi aliporudi ili kuwabariki watu wa nyumbani mwake, Mikali binti Sauli akatoka nje kumlaki, akamwambia, “Tazama jinsi mfalme wa Israeli alivyojibainisha mwenyeleo leo kwa kuvua mavazi yake machoni pa vijakazi wa watumishi wake, kama vile ambavyo mtu asiye na adabu angelifanya!” 21 Daudi akamwambia Mikali, “Nilifanya hivyo mbele za Bwana ambaye alinichagua mimi badala ya baba yako au mwagineye yeyote kutoka nyumba yake wakati aliponweka niwe mtawala juu ya Israeli, watu wa Bwana. Kwa hiyo nitacheza mbele za Bwana. 22 Nitakuwa asiye na heshima zaidi kuliko sasa, nami nitajishusha machoni pangu mwenye. Lakini kwa hawa vijakazi uliosema habari zao nitaheshimiwa.” 23 Naye Mikali binti Sauli hakuwa na watoto mpaka siku ya kufa kwake.

7 Baada ya mfalme kuingia rasmi katika jumba lake la kifalme, naye Bwana akiwa amemstarehesha pande zote mbali na adui zake, 2 akamwambia nabii Nathani, “Mimi hapa, ninaishi katika jumba la kifalme la mierezi, wakati Sanduku la Mungu limebakikatika hema.” 3 Nathani akamjibu mfalme, “Lolote ulilo nalo moyoni, endelea ukilafanye, kwa maaria Bwana yu pamoja nawe.” 4 Usiku ule neno la Bwana likamjia Nathani, kusema: 5 “Nenda ukamwambie mtumishi wangu Daudi, ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Je, ewe ndiye wa kunijengea mimi nyumba ili nikae ndani yake? 6 Sijakaa ndani ya nyumba tangu siku niliyowaleta Waisraeli kutoka Misri hadi leo. Nimekuwa nikitembea kutoka mahali pamoja hadi mahali pengine ndani ya hema kama makao yangu. 7 Popote nilipotembea pamoja na Waisraeli wote, je, nimewahi kumwambia kiongozi wao ye yeyote niliyemwamuru kuwachunga watu wangu Israeli, “Kwa nini hujanijengea nyumba ya mierezi?”” 8 “Sasa basi, mwambie mtumishi wangu Daudi, ‘Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: Nilikutoa wewe kutoka machungani na kutoka kuandama kundi la kondoo na mbuzi ili kuwaongoza watu wangu Israeli. 9 Nimekuwa pamoja nawe popote ulipokwenda, nami nimekuondolea mbali adui zako wote mbeleyako. Basi nitalifanya jina lako kuwa kuu kama majina ya watu walio wakuu sana duniani. 10 Nami nitawapatia watu wangu Israeli mahali niwapande humo ili kwamba wawe na nyumbani kwao wenye wasisumbuliwe tena. Watu waovu hawatawaonea tena, kama walivyofanya mwanzoni, 11 na kama walivyofanya tangu mwanzo wakati nilipowaweka viongozi juu ya watu wangu Israeli. Pia nitawapa

raha mbele ya adui zenu wote. “Bwana akuambia kwamba Bwana mwenye wete atakujengea nyumba. 12 Siku zako zitakapokwisha nawe ulale pamoa na baba zako, nitainua mzao wako aingie mahali pak, ambaye atatoka viunoni mwako, nami nitauimarisha ufalme wake. 13 Yeye ndiye atakayejenga nyumba kwa ajili ya Jina langu, nami nitaimarisha kitu cha enzi cha ufalme wake milele. 14 Nitakuwa baba yake, naye atakuwa mwanangu. Atakapokosea nitamwadhibu kwa fimbao ya wanadamu, kwa adhabu ya kupigwa na wanadamu. 15 Lakini upendo wangu kamwe hautaondolewa kwake, kama nilivyouondo a kwa Sauli, nilyemwondoa atoke mbele yako. 16 Nyumba yako na ufalme wako utadumu milele mbele zangu, kiti chako cha enzi kitafanya imara milele.” 17 Nathani Ndipo Mfalme Daudi akaingia ndani, akaketi mbele za Bwana, akasema: “Ee Bwana Mwenyezi, mimi ni nani, na jamaa yangu ni nini, hata umenileta mpaka hapa nilipo? 19 Naam, kana kwamba hili halitoshi machoni pak, Ee Bwana Mwenyezi, wewe umenena pia kuhusu siku zizazo za nyumba ya mtumishi wako. Je, hii ndiyo njia yako ya kawaida ya kushughulika na wanadamu, Ee Bwana Mwenyezi? 20 “Je, Daudi aweza kukuambia nini zaidi? Kwa maana unamjua mtumishi wako, Ee Bwana Mwenyezi. 21 Kwa ajili ya neno lako na kwa mapenzi yako, umefanya jambo hili kubwa na kulifanya lijulikane na lifahamike kwa mtumishi wako. 22 “Tazama jinsi ulivyo mkuu, Ee Bwana Mwenyezi! Hakuna mwagine kama wewe, wala hakuna Mungu ila wewe, kama vile tulivyo kia kwa masikio yetu wenye, 23 Naye ni nani aliye kama wako Israeli, taifa pekee duniani ambalo Mungu alitoka kwenda kulikombua kwa ajili yake mwenye, na kujifanya jina mwenye, kwa kufanya maajabu makubwa na ya kutisha kwa kuwafukuza mataifa na miungu yao mbele ya watu wako, ambao uliwakomboa kutoka Misri? 24 Umeimarisha watu wako Israeli hasa kama watu wako mwenye milele, nawe, Ee Bwana, umekuwa Mungu wao. 25 “Basi sasa, Bwana, ukaitimizie ahadi uliyosema kuhusu mtumishi wako na nyumba yake milele. Fanya kama ulivyo ahidi, 26 ili kwamba jina lako litukuke milele. Ndipo watu watasema, ‘Bwana Mwenye Nguvu Zote ni Mungu juu ya Israeli!’ Nayo nyumba ya mtumishi wako Daudi itakuwa imara mbele zako. 27 “Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, umelifunua hili kwa mtumishi wako, ukisema, ‘Nitakujengea nyumba.’ Hivyo mtumishi wako amepata ujasiri kukuletea dua hii. 28 Ee Bwana Mwenyezi, wewe ndiye Mungu! Maneno yako ndiyo kweli, nawe umemwahidi mtumishi wako mambo haya mazuri. 29 Sasa naomba uwe radhi kuibariki nyumba ya mtumishi wako, ili idumu mbele zako milele, kwa maana wewe, Ee Bwana Mwenyezi, umesema, na kwa baraka zako nyumba ya mtumishi wako itaendelea kubarikiwa milele.”

8 Baada ya muda, Daudi akawashinda Wafili na kuwatiisha, naye akautwaa Metheg-Amma kutoka Wamoabu. Akawafanya walale chini kwa mstari akawapima kwa urefu wa kamba. Kila alipopima urefu wa hiyo kamba mara mbili hilo kundi waliuawa na alipopima mara ya tatu aliaaacha hai. Kwa hiyo Wamoabu wakawa chini ya Daudi nao wakamletea kodi. **3** Zaidi ya hayo, Daudi akapigana na Hadadezeri wa Rehobu, mfalme wa Soba, alipokwenda kurudisha tena utawala wake kwenye eneo la Mto Frati. **4** Daudi akateka magari yake ya vita 1,000, askari wapanda farasi 7,000 na askari 20,000 watembeao kwa miguu. Daudi akawakata wale farasi wote wakokotao magari mishipa ya miguu, isipokuwa farasi 100 hakuwakata. **5** Waaramu wa Dameski walipokuja kumsaidia Hadadezeri mfalme wa Soba, Daudi akawashambulia na kuwaua 22,000 miongoni mwao. **6** Daudi akaweka askari walinzi katika ufalme ngao za dhahabu zilizokuwa za maafisa wa Hadadezeri na kuzileta Yerusalem. **8** Kutoka miji ya Beta na Berothai, iliyokuwa miji ya Hadadezeri, Mfalme Daudi akatwaa shaba nyingi sana. **9** Tou, mfalme wa Hamathi, aliposikia kwamba Daudi amelishinda jeshi lote la Hadadezeri, **10** akamtuma mwanawе Yoramу kwa Mfalme Daudi kumsalimu na kumpongeza kwa ushindi wake katika vita dhidi ya Hadadezeri, kwa kuwa Hadadezeri alikuwa amepigana vita na Tou. Yoramу akamletea Daudi vyombo vya fedha, dhahabu na shaba. **11** Mfalme Daudi akaviweka vifaa hivi wakfu kwa Bwana, kama vile alivyokuwa amefanya kwa fedha na dhahabu kutoka kwa mataifa yote aliyokuwa ameyashinda: **12** yaani Edomu, Moabu, Waamoni, Wafili na Waamaleki. Pia akaweka wakfu nyara alizoteka kutoka kwa Hadadezeri mwana wa Rehobu, mfalme wa Soba. **13** Naye Daudi akapata sifa baada ya kurudi kutoka kuwaua Waedolu 18,000 katika Bonde la Chumvi. **14** Akaweka kambi za askari walinzi katika Edomu yote, nao Waedolu wakawa chini ya Daudi. Bwana alimpatia Daudi ushindi kila alipokwenda. **15** Daudi akatawala Israeli yote, akitenda lililo haki na sawa kwa watu wake wote. **16** Yoabu mwana wa Seruya alikuwa jemadari wa jeshi; Yehoshafati mwana wa Ahiludi alikuwa mweka kumbukumbu; **17** Sadoki mwana wa Ahitubu na Ahimeleki mwana wa Abiathari walikuwa makuhani; Seraya alikuwa mwandishi; **18** Benaya mwana wa Yehoyada alikuwa msimamizi wa Wakerethi na Wapelethi; nao wana wa Daudi walikuwa washauri wa mfalme.

9 Daudi aauliza, "Je, hakuna mtu hata mmoja wa nyumba ya Sauli aliyebacki ambaye naweza kumtendea wema kwa ajili ya Yonathani?" **2** Basi palikuwepo mtumishi wa nyumba ya Sauli aliyeita Siba. Wakamwita aje mbele ya Daudi, naye mfalme akamwambia, "Wewe ndiwe Siba?" Akamjibu, "Naam, mikononi mwa Wafili. **2** Pia Daudi akawashinda "Je, hakuna yeoyote ambaye amebaki wa nyumba ya Sauli ninayeweza kumwonyesha wema wa Mungu?" **3** Mfalme aauliza, "Yuko wapi?" Siba akajibu, "Yuko nyumbani kwa Makiri mwana wa Amieli huko Lo-Debari." **5** Basi Mfalme Daudi akamtaka aletwe kutoka Lo-Debari, kutoka nyumbani kwa Makiri mwana wa Amieli. **6** Mefiboshethi mwana wa Yonathani, mwana wa Sauli, alipofika kwa Daudi, akainama kumpa mfalme heshima. Daudi akamwita, "Mefiboshethi!" Mefiboshethi akajibu, "Ndimi mtumishi wako." **7** Daudi akamwambia, "Usiogope, kwa maama hakika farasi nitakutendea wema kwa ajili ya baba yako Yonathani. Nitakurudishia ardhi yote iliyokuwa mali ya Sauli baba yako, nawe daima utakula chakula mezani pangu." **8** Mefiboshethi akasujudu akasema, "Mimi wa Waaramu huko Dameski, nao Waaramu wakawa mtumishi wako ni nini hata uangalie mbwa mfu kama watumwa wake na kumlipa ushuru. Bwana akampa mimi?" **9** Ndipo mfalme akamwita Siba mtumishi Daudi ushindi kote alipokwenda. **7** Daudi akazitwaa wa Sauli na kumwambia, "Nimempa mwana wa bwana wako kila kitu kilichokuwa mali ya Sauli na na kuzileta Yerusalem. **10** Kutoka miji ya Beta jamaa yake. **10** Wewe, wanao na watumishi wako na Berothai, iliyokuwa miji ya Hadadezeri, Mfalme Daudi akatwaa shaba nyingi sana. **9** Tou, mfalme wa Hamathi, aliposikia kwamba Daudi amelishinda jeshi lote la Hadadezeri, **10** akamtuma mwanawе Yoramу kwa Mfalme Daudi kumsalimu na kumpongeza kwa ushindi wake katika vita dhidi ya Hadadezeri, kwa kuwa Hadadezeri alikuwa amepigana vita na Tou. Yoramу akamletea Daudi vyombo vya fedha, dhahabu na shaba. **11** Mfalme Daudi akaviweka vifaa hivi wakfu kwa Bwana, kama vile alivyokuwa amefanya kwa fedha na dhahabu kutoka kwa mataifa yote aliyokuwa ameyashinda: **12** yaani Edomu, Moabu, Waamoni, Wafili na Waamaleki. Pia akaweka wakfu nyara alizoteka kutoka kwa Hadadezeri mwana wa Rehobu, mfalme wa Soba. **13** Naye Daudi akapata sifa baada ya kurudi kutoka kuwaua Waedolu 18,000 katika Bonde la Chumvi. **14** Akaweka kambi za askari walinzi katika Edomu yote, nao Waedolu wakawa chini ya Daudi. Bwana alimpatia Daudi ushindi kila alipokwenda. **15** Daudi akatawala Israeli yote, akitenda lililo haki na sawa kwa watu wake wote. **16** Yoabu mwana wa Seruya alikuwa jemadari wa jeshi; Yehoshafati mwana wa Ahiludi alikuwa mweka kumbukumbu; **17** Sadoki mwana wa Ahitubu na Ahimeleki mwana wa Abiathari walikuwa makuhani; Seraya alikuwa mwandishi; **18** Benaya mwana wa Yehoyada alikuwa msimamizi wa Wakerethi na Wapelethi; nao wana wa Daudi walikuwa washauri wa mfalme.

10 Baada ya muda, mfalme wa Waamoni akafa, naye Hanuni mwanawе akaingia mahali pake. **2** Daudi akawaza, "Nitamtendea wema Hanuni mwana wa Nahashi, kama vile baba yake alivyonitendea mimi wema." Hivyo Daudi akatuma wajumbe kuonyesha wema wake kwa Hanuni kuhusu baba yake. Watu wa Daudi walipofika katika nchi ya Waamoni, **3** wakuu wa Waamoni wakamwambia Hanuni bwana wao, "unadhani Daudi anamleshimu baba yako kwa kukutumia watu ili kuonyesha masikitiko? Je, Daudi hakuwatuma watu hawa kuchunguza na kuupeleleza mji ili kuupindua?" **4** Basi Hanuni akawakamata watu wa Daudi, akawayoya kila mmoja ndevu zake nusu, akakata mavazi yao nyuma katikati kwenye matakao, akawayacha waende zao. **5** Daudi alipoambiwa jambo hili, akatuma wajumbe ili kwenda kuwalaki, kwa maana walikuwa wamevunjiwa heshima sana. Mfalme akasema, "Kaeni huko Yeriko mpaka ndevu zenu

ziote ndipo mje.” **6** Waamoni walipotambua kuwa akakutana naye kimwili. (Huyo mwanamke ndipo wamekuwa machukizo kwa Daudi, wakaajiri askari wa tu alikuwa amejitakasa kutoka siku zake za hedhi.) miguu 20,000 Waaramu kutoka Beth-Rehobu na Soba, Kisha akarudi nyumbani kwake. **5** Huyo mwanamke pia mfalme wa Maaka pamoja na watu 1,000, na vilevile akapata mimba akampelekea Daudi ujumbe, kusema, watu 12,000 kutoka Tobi. **7** Daudi aliposikia jambo “Mimi ni mjamzito.” **6** Ndipo Daudi akapeleka ujumbe hili, akamtuma Yoabu na jeshi lote la wapiganaji. **8** kwa Yoabu, “Unipelekee Uria, Mhiti.” Naye Yoabu Waamoni wakatoka wakajipanga wakiwa tayari kwa akamtuma Uria kwa Daudi. **7** Uria alipofika, Daudi vita langoni la mji wao, wakati Waaramu wa Soba, wa akamuuliza habari za Yoabu, hali za askari na vita Rehobu, watu wa Tobi na Maaka walikuwa peke yao kwamba inaendeleaje. **8** Kisha Daudi akamwambia kwenye eneo la wazi. **9** Yoabu akaona kuwa mbele Uria, “Teremka nyumbani kwako ukanaue miguu yake na nyuma yake kumepangwa vita; kwa hiyo yako.” Basi Uria akaondoka kutoka kwenye jumba la akachagua baadhi ya vikosi vilivyo bora sana katika kifalme, tena zawadi zikamfuata kutoka kwa mfalme. Israeli akavipanga dhidi ya Waaramu. **10** Akawaweka **9** Lakini Uria akalala kwenye ingilio la jumba la waliobaki chini ya uongozi wa Abishai nduguye na kifalme pamoja na watumishi wote wa bwana wake, kuwapanga dhidi ya Waamoni. **11** Yoabu akasema, na hakuteremka kwenda nyumbani kwake. **10** Daudi “Kama Waaramu watanizidi nguvu, basi itawabidi mje alipoambiwa kwamba, “Uria hakwenda nyumbani,” kunisaidia. Lakini kama Waamoni watawazidi nguvu, Daudi akamuuliza, “Je, si ndiyo tu umefika kutoka basi nitakuja kuwasaidia. **12** Uwe hodari na tupigane safari ya mbali? Kwa nini hukwenda nyumbani?” kwa ujasiri kwa ajili ya watu wetu na miji ya Mungu **11** Uria akamwambia Daudi, “Sanduku la Mungu, wetu. Bwana atafanya lile lililo jema machoni pake.” na Israeli na Yuda wanakaa kwenye mahema, naye **13** Basi Yoabu na vikosi vyake wakasonga mbele bwana wangu Yoabu na watu wa bwana wangu kupigana na Waaramu, nao Waaramu wakakimbia wamepiga kambi mahali pa wazi. Ningewejaze kwenda mbele yake. **14** Waamoni walipoona Waaramu nyumbani kwangu ili nile, ninywe na kukutana na wanakimbia, nao wakakimbia mbele ya Abishai na mke wangu? Hakika kama uishivyo sitafanya jambo kuingia ndani ya mji. Basi Yoabu akarudi kutoka la namna hiyo!” **12** Ndipo Daudi akamwambia, “Kaa kupigana na Waamoni na kufika Yerusalem. **15** hapa siku moja zaidi, nami kesho nitakutuma urudi.” Baada ya Waaramu kuona wameshindwa na Israeli, Kwa hiyo Uria akakaa Yerusalem siku ile na siku wakajikusanya tena. **16** Hadadezeri akaagiza Waaramu iliyoofuata. **13** Kwa ukaribisho wa Daudi, Uria akala walioletwa kutoka ng’ambo ya Mto Frati, wakaenda na kunywa pamoja naye, Daudi akamlevya. Lakini Helamu pamoja na Shobaki jemadari wa jeshi la jioni Uria alitoka kwenda kulala juu ya mkeka wake Hadadezeri akiawongoza. **17** Daudi alipoambiwa haya, mionganii mwa watumishi wa bwana wake, hakwenda akawakusanya Israeli wote, wakavuka Mto Jordani, nyumbani. **14** Asubuhi yake Daudi akamwandikia wakaenda Helamu. Waaramu wakapanga vikosi vyao Yoabu barua, akamtuma Uria kuipeleka. **15** Ndani nya askari kukabiliana na kupigana dhidi ya Daudi. ya barua aliandika, “Mweke Uria mstari wa mbele **18** Lakini Waaramu wakakimbia mbele ya Israeli, mahali ambapo mapigano ni makali sana. Kisha wewe naye Daudi akawauwa waendesha magari mia saba uondoole ili Uria aangushwe chini na kuuawa.” **16** na askari wao wa miguu 40,000. Vilevile alimpiga Shobaki jemadari wa jeshi lao, naye akafa huko. **19** Hivyo Yoabu alipokuwa ameuzingira mji kwa jeshi, Wafalme wote waliokuwa wanamtumikia Hadadezeri walipoona kuwa wameshindwa na Israeli, wakafanya amani na Waisraeli na wakawa chini yao. Hivyo Waaramu wakaogopa kuwasaidia Waamoni tena.

11 Katika mwanzo wa mwaka mpya, wakati wafalme watokapo kwenda vitani, Daudi akamtuma Yoabu pamoja na watu wa mfalme na jeshi lote la Israeli. Wakaawangamiza Waamoni na kuuzunguka kwa jeshi mji wa Raba. Lakini Daudi akabaki Yerusalem. **2** Ikawa siku moja wakati wa jioni Daudi aliinuka kitandani mwake na kutembeateembea juu ya paa la jumba lake la kifalme. Kutokea kule kwenye paa, akamwona mwanamke akioga. Mwanamke huyo alikuwa mzuri sana wa sura, **3** naye Daudi akatuma mtu mmoja kuuliza habari za huyo mwanamke. Huyo mtu akamwambia Daudi, “Je, huyu si Bathsheba binti Eliamu, naye ni mke wa Uria, Mhiti?” **4** Ndipo Daudi akatuma wajumbe kumleta. Huyo mwanamke akaja kwa Daudi, Daudi akakutana naye kimwili. (Huyo mwanamke ndipo wamekuwa machukizo kwa Daudi, wakaajiri askari wa tu alikuwa amejitakasa kutoka siku zake za hedhi.) miguu 20,000 Waaramu kutoka Beth-Rehobu na Soba, Kisha akarudi nyumbani kwake. **5** Huyo mwanamke pia mfalme wa Maaka pamoja na watu 1,000, na vilevile akapata mimba akampelekea Daudi ujumbe, kusema, watu 12,000 kutoka Tobi. **7** Daudi aliposikia jambo “Mimi ni mjamzito.” **6** Ndipo Daudi akapeleka ujumbe hili, akamtuma Yoabu na jeshi lote la wapiganaji. **8** kwa Yoabu, “Unipelekee Uria, Mhiti.” Naye Yoabu Waamoni wakatoka wakajipanga wakiwa tayari kwa akamtuma Uria kwa Daudi. **7** Uria alipofika, Daudi vita langoni la mji wao, wakati Waaramu wa Soba, wa akamuuliza habari za Yoabu, hali za askari na vita Rehobu, watu wa Tobi na Maaka walikuwa peke yao kwamba inaendeleaje. **8** Kisha Daudi akamwambia kwenye eneo la wazi. **9** Yoabu akaona kuwa mbele Uria, “Teremka nyumbani kwako ukanaue miguu yake na nyuma yake kumepangwa vita; kwa hiyo yako.” Basi Uria akaondoka kutoka kwenye jumba la akachagua baadhi ya vikosi vilivyo bora sana katika kifalme, tena zawadi zikamfuata kutoka kwa mfalme. Israeli akavipanga dhidi ya Waaramu. **10** Akawaweka **9** Lakini Uria akalala kwenye ingilio la jumba la waliobaki chini ya uongozi wa Abishai nduguye na kifalme pamoja na watumishi wote wa bwana wake, kuwapanga dhidi ya Waamoni. **11** Yoabu akasema, na hakuteremka kwenda nyumbani kwake. **10** Daudi “Kama Waaramu watanizidi nguvu, basi itawabidi mje alipoambiwa kwamba, “Uria hakwenda nyumbani,” kunisaidia. Lakini kama Waamoni watawazidi nguvu, Daudi akamuuliza, “Je, si ndiyo tu umefika kutoka basi nitakuja kuwasaidia. **12** Uwe hodari na tupigane safari ya mbali? Kwa nini hukwenda nyumbani?” kwa ujasiri kwa ajili ya watu wetu na miji ya Mungu **11** Uria akamwambia Daudi, “Sanduku la Mungu, wetu. Bwana atafanya lile lililo jema machoni pake.” na Israeli na Yuda wanakaa kwenye mahema, naye **13** Basi Yoabu na vikosi vyake wakasonga mbele bwana wangu Yoabu na watu wa bwana wangu kupigana na Waaramu, nao Waaramu wakakimbia wamepiga kambi mahali pa wazi. Ningewejaze kwenda mbele yake. **14** Waamoni walipoona Waaramu nyumbani kwangu ili nile, ninywe na kukutana na wanakimbia, nao wakakimbia mbele ya Abishai na mke wangu? Hakika kama uishivyo sitafanya jambo kuingia ndani ya mji. Basi Yoabu akarudi kutoka la namna hiyo!” **12** Ndipo Daudi akamwambia, “Kaa kupigana na Waamoni na kufika Yerusalem. **15** hapa siku moja zaidi, nami kesho nitakutuma urudi.” Baada ya Waaramu kuona wameshindwa na Israeli, Kwa hiyo Uria akakaa Yerusalem siku ile na siku wakajikusanya tena. **16** Hadadezeri akaagiza Waaramu iliyoofuata. **13** Kwa ukaribisho wa Daudi, Uria akala walioletwa kutoka ng’ambo ya Mto Frati, wakaenda na kunywa pamoja naye, Daudi akamlevya. Lakini Helamu pamoja na Shobaki jemadari wa jeshi la jioni Uria alitoka kwenda kulala juu ya mkeka wake Hadadezeri akiawongoza. **17** Daudi alipoambiwa haya, mionganii mwa watumishi wa bwana wake, hakwenda akawakusanya Israeli wote, wakavuka Mto Jordani, nyumbani. **14** Asubuhi yake Daudi akamwandikia wakaenda Helamu. Waaramu wakapanga vikosi vyao Yoabu barua, akamtuma Uria kuipeleka. **15** Ndani nya askari kukabiliana na kupigana dhidi ya Daudi. ya barua aliandika, “Mweke Uria mstari wa mbele **18** Lakini Waaramu wakakimbia mbele ya Israeli, mahali ambapo mapigano ni makali sana. Kisha wewe naye Daudi akawauwa waendesha magari mia saba uondoole ili Uria aangushwe chini na kuuawa.” **16** na askari wao wa miguu 40,000. Vilevile alimpiga Shobaki jemadari wa jeshi lao, naye akafa huko. **19** Hivyo Yoabu alipokuwa ameuzingira mji kwa jeshi, Wafalme wote waliokuwa wanamtumikia Hadadezeri walipoona kuwa wameshindwa na Israeli, wakafanya amani na Waisraeli na wakawa chini yao. Hivyo Waaramu wakaogopa kuwasaidia Waamoni tena.

11 Katika mwanzo wa mwaka mpya, wakati wafalme watokapo kwenda vitani, Daudi akamtuma Yoabu pamoja na watu wa mfalme na jeshi lote la Israeli. Wakaawangamiza Waamoni na kuuzunguka kwa jeshi mji wa Raba. Lakini Daudi akabaki Yerusalem. **2** Ikawa siku moja wakati wa jioni Daudi aliinuka kitandani mwake na kutembeateembea juu ya paa la jumba lake la kifalme. Kutokea kule kwenye paa, akamwona mwanamke akioga. Mwanamke huyo alikuwa mzuri sana wa sura, **3** naye Daudi akatuma mtu mmoja kuuliza habari za huyo mwanamke. Huyo mtu akamwambia Daudi, “Je, huyu si Bathsheba binti Eliamu, naye ni mke wa Uria, Mhiti?” **4** Ndipo Daudi akatuma wajumbe kumleta. Huyo mwanamke akaja kwa Daudi, Daudi

mpaka kwenye ingilio la mji. **24** Ndipo wapiga dhambi yako. Hutakufa. **14** Lakini kwa sababu kwa upinde walitupa mishale kwa watumishi wako kutoka kufanya hili umefanya adui za Bwana kuonyesha ukutani, na baadhi ya watu wa mfalme wakafa. Zaidi ya hayo, Uria, Mhiti, mtumishi wako amekufa.” **25** Daudi akamwambia mijumbe, “Ukamwambie Yoabu hivi, ‘Jambo hili lisikutie wasiwasii, upanga hula huyu sawa na ulavyo mwininge. Zidisha mashambulizi dhidi ya mji na uangamize.’ Mwambie Yoabu hivi ili kumtia moyo.” **26** Mke wa Uria aliposikia kwamba mumewe amekufa, akamwombieza. **27** Baada ya muda wa maombolezo kwisha, Daudi akamtaka aletwe nyumbani kwake, naye akawa mkewe, na akamzalia mwana. Lakini jambo alilokuwa amefanya Daudi lilimchukiza Bwana.

12 Bwana akamtuma Nathani kwa Daudi. Alipofika kwake akamwambia, “Katika mji mmoja kulikuwepo na watu wawili, mmoja alikuwa tajiri na mwininge alikuwa maskini. **2** Yule mtu tajiri alikuwa na idadi kubwa sana ya kondoo na ng’ombe, **3** lakini yule maskini hakuwa na chochote ila kondoo jike mdogo aliyejikuwa amemnunua. Akamtunza kondoo huyo, akakulia kwake pamoja na watoto wake. Kondoo huyo alishiriki chakula cha bwana wake na kuniyewa kikombe chake hata pia huyo kondoo alilala mikononi mwa bwana wake. Kwake alikuwa kama binti yake. **4** “Siku moja yule tajiri akaifiwa na mgeni, lakini huyo tajiri akaacha kuchukua mmoja wa kondoo au ng’ombe wake mwenyewe amwandali mgeni. Badala yake akachukua yule kondoo jike mdogo aliyejikuwa mali ya yule maskini na kumwandalia yule mgeni wake.” **5** Daudi akawakwa na hasira dhidi ya mtu huyo tajiri na kumwambia Nathani, “Hakika kama Bwana aishivyo, mtu huyo aliyejanya hivyo anastahili kufa! **6** Lazima ali pe Mara nne zaidi, kwa ajili ya kondoo huyo, kwa sababu amefanya jambo kama hilo na hakuwa na huruma.” **7** Ndipo Nathani akamwambia Daudi, “Wewe ndiwe huyo mtu! Hivi ndivyo asemavyo Bwana, Mungu wa Israeli: ‘Nilikupaka mafuta uwe mfalme juu ya Israeli, nilikuokoa kutokana na mkonono wa Sauli. **8** Nilikupa nyumba ya bwana wako na wake za bwana wako mikononi mwako. Nikakupa nyumba ya Israeli na Yuda. Kama haya yote yalikuwa madogo sana, ningekupa hata zaidi. **9** Kwa nini ulilidharau neno la Bwana kwa kufanya lililo ovu machoni pake? Ulimuu Uria, Mhiti kwa upanga na kumchukua mke wake awe mkeo. Ulimuu kwa upanga wa Waamoni. **10** Basi kwa hiyo, upanga hautaondoka nyumbani mwako kamwe kwa sababu ulinidharau mimi na kumchukua mke wa Uria, Mhiti kuwa mkeo.” **11** “Hili ndilo asemalo Bwana: ‘Kutoka kwa nyumba yako mwenyewe nitaleta maafa juu yako. Mbele ya macho yako mwenyewe nitatwaa wake zako na kumpa yeche aliye wa karibu nawe, naye atakutana kimwilli na wake zako mchana mwangavu. **12** Ulifanya kwa siri, lakini nitalifanya jambo hili wakati wa mchana mwangavu mbele ya Israeli yote.’” **13** Ndipo Daudi akamjibu Nathani, “Nimefanya dhambi dhidi ya Bwana.” Nathani akamjibu, “Bwana amekuondolea Mungu kwa ajili ya mtoto. Akafunga na akaingia ndani ya nyumba yake akawa siku zote analala sakafuni usiku kucha. **17** Wazee wa nyumbani mwake wakamwendea wakasimama karibu naye ili kumwamsha kutoka pale sakafuni, lakini akakataa, wala hakula chochote pamoja nao. **18** Kunako siku ya saba yule mtoto akafa. Watumishi wa Daudi wakaogopa kumwambia kuwa mtoto amekufa, kwa maana walifiki, “Wakati mtoto alipokuwa angali hai, tulizungumza na Daudi lakini hakutusikiliza. Tutawezaje kumwambia kwamba mtoto amekufa? Anaweza kufanya kitu cha kujidhuru.” **19** Daudi akaona kuwa watumishi wake wananson’onezana wenyewe, naye akatambua kuwa mtoto alikuwa amekufa. Akauliza “Je, ni kwamba huyo mtoto amekufa?” Wakamjibu, “Ndio, mtoto amekufa.” **20** Basi Daudi akainuka kutoka pale sakafuni. Baada ya kuoga, akajipaka mafuta na kubadilisha nguo zake kisha akaenda ndani ya nyumba ya Bwana, akaabudu. Baada ya hapo akaenda nyumbani kwake kwa kutaka kwake, wakamwandalia chakula, naye akala. **21** Watumishi wake wakamuuliza, “Kwa nini unafanya hivi? Mtoto alipokuwa angali hai, ulifunga na kulia; lakini sasa mtoto amekufa, umeinuka na kula.” **22** Akajibu, “Wakati mtoto alipokuwa bado yungali hai, nilifunga na kulia. Nilifiki, ‘Nani ajuaye? Bwana awenza kuirehemu ili kumwacha mtoto aishi.’ **23** Lakini sasa kwa kuwa amekufa, kwa nini nifunge? Je, naweza kumrudisha tena? Mimi nitakwenda kwake, lakini yeche hatanirudia mimi.” **24** Ndipo Daudi akamfariji Bathsheba mkewe, akaingia kwake akakutana naye kimwilli. Akazaa mwana, wakamwita jina lake Solomoni. Bwana alimpenda Solomoni. **25** Kwa kuwa Bwana alimpenda, akatuma neno kwa Daudi kwa kinywa cha nabii Nathani kuwa mtoto aiwte Yedidia kwa ajili ya Bwana. **26** Wakati huo Yoabu akapigana dhidi ya Raba jamii ya Waamoni na kuteka ngome la kifalme. **27** Kisha Yoabu akatuma wajumbe kwa Daudi, kusema, “Nimepigana dhidi ya Raba, nami nimetwaa chanzo chake cha maji. **28** Sasa kusanya vikosi viliviyobaki na ukauzingire mji kwa jeshi na kuteka. La sivyo, nitauteka mimi, nao utaitwa kwa jina langu.” **29** Kwa hiyo Daudi akakusanya jeshi lote akaenda Raba, akaushambulia na kuteka. **30** Akachukua taji kutoka kwa kichwa cha mfalme wao, lililokuwa na uzito wa talanta moja ya dhahabu, nayo ilizungushiwa vito vyta thamani. Ikawekwa juu ya kichwa cha Daudi. Alichukua nyara nyinyi kutoka mjini huo. **31** Akawatoa watu waliokuwa humo, akawaweka wafanye kazi kwa misumeno, sululu za chuma na mashokaa, naye akawaweka kwenye kazi ya kutengeneza matofali. Akafanya hivi kwa miji yote ya

Waamoni. Kisha Daudi na jeshi lake lote wakarudi Yerusalem.

13 Ikawa baada ya hayo, Amnoni mwana wa Daudi akampenda Tamari, umbu lake Absalomu mwana wa Daudi, ambaye alikuwa mzuri wa sura. **2** Amnoni akasumbuka sana kuhusu Tamari hata akaugua, kwa kuwa Tamari alikuwa bikira, na ilionekana kwamba haiwezekani Amnoni kumfanyia jambo lolote. **3** Basi Amnoni alikuwa na rafiki jina lake Yonadabu mwana wa Shimea, nduguye Daudi. Yonadabu alikuwa mtu wa hila nyangi sana. **4** Akamuuliza Amnoni, “Wewe ni mtoto wa mfalme; kwa nini siku baada ya siku unaonekana kukonda? Hutaniambia?” Amnoni akamwambia, “Ninapenda Tamari, dada yake Absalomu ndugu yangu.” **5** Yonadabu akamwambia, “Nenda ukalale kitandani na ujifanye kuwa mgonjwa. Baba yako atakapokuja kukuona mwambie, ‘Ningependa Tamari dada yangu aje kunipatia chochote ili nile. Tafadhali mruhusu aje na kuniandalia chakula mbele yangu ningali ninamwona, ili nipate kula kutoka mkononi mwake.’” **6** Kwa hiyo Amnoni akalala kitandani kujifanya mgonjwa. Mfalme alipokuja kumwona, Amnoni akamwambia, “Ningependa dada yangu Tamari aje na kuniandalia mikate maalum mbele yangu, ili nipate kula toka mkononi mwake.” **7** Daudi akampelekeea Tamari ujumbe huko kwenye jumba la kifalme, kusema: “Nenda katika nyumba ya ndugu yako Amnoni ukamwandale chakula.” **8** Kwa hiyo Tamari akaenda nyumbani kwa nduguye Amnoni, ndugu ambaye alikuwa amelala. Tamari akachukua unga uliotiya chachu aukakunda, akaienda mikate mbele yake na kuioka. **9** Tamari akaondoa mikate kwenye kikaango ili ampatie Amnoni, lakini akataa kula. Amnoni akamwambia, “Mtoe nje kila mtu aliye koha.” Kwa hiyo kila mmoja akaondoka. **10** Ndipo Amnoni akamwambia Tamari, “Leta mkate hapa ndani ya chumba changi ili nipate kula kutoka mkononi mwako.” Basi Tamari akachukua mikate aliyoandaa na kumletea Amnoni ndugu yake ndani ya chumba chake. **11** Lakini alipompelekeea ili ale, akamkamata kwa nguvu na kumwambia, “Njoo ulale nami, dada yangu.” **12** Akamwambia, “Usifanye hivyo, ndugu yangu! Usinitende jeuri! Jambo la namna hii halistahili kufanya katika Israeli! Usitende jambo hili ovu. **13** Kwa upande wangu je, itakuwaje? Nitaipelea wapi aibu yangu? Pia kwa upande wako, itakuwaje? Utakuwa kama mmoja wa wapumbavu waovu katika Israeli. Tafadhali zungumza na mfalme; hatakukatalia wewe kunioa,” **14** Lakini Amnoni akakataa kumsikiliza, na kwa kuwa alikuwa na nguvu kuliko Tamari, akamtenda jeuri. **15** Kisha Amnoni akamchukia Tamari, kwa machukio makuu sana. Kwa kweli, Amnoni alimchukia kuliko alivyokuwa amempenda. Amnoni akamwambia, “Inuka na utoke njel!” **16** Tamari akamwambia, “Hapanal! Kunifukiza itakuwa vibaya zaidi kuliko yale uliyonitendea.”

Lakini Amnoni akakataa kumsikiliza. **17** Akamwita mtumishi wake mahsusni na kumwambia, “Mtoe huyu mwanamke hapa na ufunge mlango nyuma yake.” **18** Kwa hiyo, mtumishi wake akamtoa nije na kufunga mlango nyuma yake. Tamari alikuwa amevea joho lililopambwa vizuri, kwa maana lilikuwa aina ya mavazi yaliyovaliwa na binti za mfalme waliokuwa mabikira. **19** Tamari akajitia majivu kichwani mwake na kuruaru lile joho alilokwu amevea. Akaweka mkono wake kichwani, akaenda zake akilia kwa sauti. **20** Absalomu nduguye akamuuliza, “Je, huyo Amnoni ndugu yako, amekutana nawe kimwili? Sasa nyamaza umbu langu, ye ye ni ndugu yako. Usilitie jambo hili moyoni.” Naye Tamari akaishi nyumbani kwa Absalomu nduguye, akiwa mwanamke mwenyewe huzuni. **21** Mfalme Daudi aliposikia mambo haya yote, akakasirika sana. **22** Absalomu hakusema neno lolote na Amnoni, likiwa zuri au bayu, kwa kuwa alimchukia Amnoni kwa sababu alikuwa amemtia aibu Tamari, dada yake. **23** Miaka miwili baadaye, wakati wakata manyoya ya kondoo wa Absalomu walipokuwa huko Baal-Hasori karibu na mpaka wa Efraimu, alialika wana wote wa mfalme kuja huko. **24** Absalomu akaenda kwa mfalme na kumwambia, “Mtumishi wako ninao wakata manyoya ya kondoo waliokuja. Tafadhali, je, mfalme na maafisa wake wanawenza kuungana nami?” **25** Mfalme akajibu, “La hasha, mwanangu si lazima sisi sote tuje, tutakuwa tu mzigo kwako.” Ingawa Absalomu alimsihi sana, mfalme alikataa kwenda, lakini alimbariki. **26** Basi Absalomu akasema, “Kama hutakuja, tafadhali mruhusu ndugu yangu Amnoni twende pamoja naye.” Mfalme akamuuliza, “Kwa nini aende pamoja nawe?” **27** Lakini Absalomu alimsihi, kwa hiyo mfalme akamtuma Amnoni pamoja na wana wengine wa mfalme wallobaki. **28** Absalomu aliagiza watu wake, “Sikilizeni! Wakati Amnoni atakapokuwa amekunywa mvinyo na kulewa sana nami nikiwaambia, ‘Mpigeni Amnoni,’ basi muueni. Msiogope. Je, si mimi niliyewapa amri hii? Kuweni hodari na wenye ushujaa.” **29** Kwa hiyo watu wa Absalomu wakamtendea Amnoni kama vile Absalomu alivyokuwa amewaaagiza. Ndipo wana wote wa mfalme wakainuka, wakapanda nyumbu zao, wakakimbia. **30** Wakati wakiwa njiani, taarifa ilimjia Daudi, kusema: “Absalomu amewaua wana wote wa mfalme; hakuna hata mmoja aliyesalia.” **31** Mfalme akasimama, akararua nguo zake, akalala chini ardhini; nao watumishi wake wote wakasimama kando yake na nguo zao zikiwa zimeraruliwa. **32** Lakini Yonadabu mwana wa Shimea, nduguye Daudi, akasema, “Bwana wangu asifikiri kwamba wamewaua wana wote wa mfalme; ni Amnoni peke yake ndiye alikuwa. Hili limekuwa kusudi la moyo wa Absalomu tangu siku ile Amnoni alipomtendea jeuri Tamari, dada yake. **33** Mfalme bwana wangu asisumbuliwe na taarifa kwamba wamewaua wana wote wa mfalme. Ni Amnoni peke yake aliye kufa.” **34** Wakati huo, Absalomu akawa amekimbia. Basi mlinzi akaangalia,

naye akaona watu wengi barabarani magharibi yake, wakishuka kutoka upande wa kilima. Mlinzi akaenda akamwambia mfalme, "Naona watu wakitokea upande wa Horonaimu, huko upande wa kilimani." **35** Yonadabu akamwambia mfalme, "Tazama, wana wa mfalme wako hapa; imekuwa kama vile mtumishi wako alivyosema." **36** Mara alipomaliza kusema, wana wa mfalme wakaingia ndani wakiomboleza kwa makelele. Pia mfalme na watumishi wake wote wakalia sana kwa uchungu. **37** Absalomu akakimbia na kwenda kwa Talmai mwana wa Amihudi, mfalme wa Geshuri. Lakini Mfalme Daudi akaomboleza kwa ajili ya mwanawе kila siku. **38** Baada ya Absalomu kukimbia na kwenda Geshuri, akakaa huko miaka mitatu. **39** Roho ya Mfalme Daudi ikatamani kumwendea Absalomu, kwa maana mfalme alikuwa amefarikika kuhusu kifo cha Amnoni.

14 Yoabu mwana wa Seruya akafahamu kuwa moyo wa mfalme ulikuwa na shauku ya kumwona Absalomu. **2** Kwa hiyo Yoabu akamtuma mtu fulani kwenda Tekoa na kumleta mwanamke mwenye hekima kutoka huko. Akamwambia huyo mwanamke, "Jifanye uko katika maombolezo. Vaa nguo za kuomboleza, nawe usitumie mafuta yoyote ya uzuri, jifanye kama mwanamke ambaye amekuwa na huzuni kwa siku nyingi kwa ajili ya kufiwa. **3** Kisha nenda kwa mfalme ukazungumze maneno haya." Naye Yoabu akaweka maneno kinywani mwa yule mwanamke. **4** Huyo huyo mwanamke kutoka Tekoa alipofika kwa mfalme, akaanguka kifudifudi kumpa mfalme heshima, akasema, "Ee mfalme, nisaidiel!" **5** Mfalme akamuuliza, "Una shida gani?" Akamwambia, "Mimi ni mjane hasa, mume wangu amekufa. **6** Mimi mtumishi wako nilikuwa na wana wawili. Wakapigana wao kwa wao huko shambani wala huko hapakuwa na mtu hata mmoja wa kuwaamua. Mmoja akampiga mwenzake na kumuua. **7** Sasa ukoo wote umeinuka dhidi ya mtumishi wako, wakisema, 'Utukabidhi huyo aliyemuua ndugu yake, ili tumuuve kwa ajili ya uhai wa ndugu yake ambaye alimuua, nasi hapo tutakuwa tumekatilia mbali na mrithi pia.' Wakifanya hivyo, watakuwa wamezima tumaini langu lililobaki, mume wangu hataachiwa jina wala mzao katika uso wa dunia." **8** Mfalme akamwambia huyo mwanamke, "Nenda nyumbani, nami nitatoa agizo kwa ajili yako." **9** Lakini huyo mwanamke kutoka Tekoa akamwambia, "Mfalme bwana wangu, lawama na iwe juu yangu na juu ya nyumba ya baba yangu, naye mfalme na kiti chake cha enzi na asiwe na hatia." **10** Mfalme akajibu, "Ikiwa mtu yeyote atakusemesha lolote, mlete kwangu, naye hatakusumbua tena." **11** Huyo mwanamke akasema, "Basi mfalme na amwombe Bwana Mungu wake ili kuzuza mlipiza kisasi cha damu kuongeza juu ya uharibifu, ili kwamba mwanangu asije akaangamizwa." Mfalme akasema, "Hakika kama aishivyo Bwana, hakuna unywele mmoja wa kichwa cha mwanaao utakaoanguka chini." **12** Ndipo huyo

mwanamke akasema, "Mruhusu mtumishi wako aseme neno kwa mfalme bwana wangu." Mfalme akajibu, "Sema." **13** Huyo mwanamke akasema, "Mbona basi wewe umewaza jambo kama hili dhidi ya watu wa Mungu? Je, mfalme asemapo hili, hajitii hatiani mwenyewe, kwa maana mfalme hajamrudisha aliyefukuzwa asilabi akiwa amefarikisha naye. **15** "Nami sasa nimekuja kusema hili kwa bwana wangu mfalme kwa sababu watu wameniogopesha. Mtumishi wako alifikiri, 'Nitanena na mfalme, labda mfalme atamfanyia mtumishi wake kile anachoomba. **16** Labda mfalme atakubali kumwokoa mtumishi wake kutoka mgononi mwa mtu anayearibu kunikatilia mbali, mimi na mwanangu, kutoka kwenye urithi Mungu aliotupatia." **17** "Basi sasa mtumishi wako anasema, 'Neno la bwana wangu mfalme na linipatie pumzikio, kwa maana bwana wangu mfalme ni kama malaika wa Mungu katika kutambua jema na baya. Bwana Mungu wako na awe pamoa nawe.'" **18** Basi mfalme akamwambia huyo mwanamke, "Usinifice jibu kuhusu hilo nitakalokuuliza." Huyo mwanamke akasema, "Mfalme bwana wangu na aseme." **19** Mfalme aauliza, "Je, mkono wa Yoabu haupo pamoa nawe katika jambo hilo lote?" Huyo mwanamke akajibu, "Hakika kama uishivyo, bwana wangu mfalme, hakuna yeyote anayeweza kugeuka kulia wala kushoto kutokana na chochote anachosema bwana wangu mfalme. Naam, ni mtumishi wako Yoabu ndiye alinifundisha kufanya hivi, naye ndiye aliweka maneno haya yote kinywani mwa mtumishi wako. **20** Mtumishi wako Yoabu amefanya hivi ili kubadili hali iliyopo. Bwana wangu ana hekima kama ile ya malaika wa Mungu, hufahamu kila kitu kinachotokea katika nchi." **21** Mfalme akamwambia Yoabu, "Vyema sana, nitalifanya jambo hili. Nenda, ukamlete kijana Absalomu." **22** Yoabu akaanguka kifudifudi impaka ardhibini kumpa mfalme heshima, naye akambariki mfalme. Yoabu akasema, "Leo mtumishi wako anajua kuwa amepata kibali machoni pako, bwana wangu mfalme, kwa sababu mfalme amemjalia mtumishi wake ombi lake." **23** Ndipo Yoabu akaenda hadi Geshuri akamrudisha Absalomu Yerusalem. **24** Lakini mfalme akasema, "Lazima Absalomu aende kwenye nyumba yake mwenyewe; kamwe asiuone uso wangu." Kwa hiyo Absalomu akaenda kwenye nyumba yake na hakuona uso wa mfalme. **25** Katika Israeli yote hakuna mtu yeyote aliyesifiwa kwa uzuri wa sura kama Absalomu. Kuanzia utosi wa kichwa chake hadi wayo wa mguu wake hapakuwa na kasoro. **26** Kila mara aliponyoa nywele za kichwa chake, kwa kuwa alikuwa akinyoa mara kwa mara zilipokuwa zinamwia nzito, alizipima uzito wake ulikuwa shekeli mia mbili kwa kipimo cha kifalme. **27** Walizaliwa wana watatu na binti mmoja kwa Absalomu. Jina la

binti yake aliiwa Tamari, naye akawa mwanamke mzuri wa sura. **28** Absalomu akaishi miaka miwili huko Yerusalem pasipo kuuona uso wa mfalme. **29** Basi Absalomu akamwita Yoabu kwa kusudi la kumtuma kwa mfalme, lakini Yoabu akakataa kuja kwa Absalomu. Ndipo akamwita tena mara ya pili, lakini pia akakataa kuja. **30** Ndipo akawaambia watumishi wake, “Tazama, shamba la Yoabu liko jirani na langu, naye ana shayiri humo. Nendeni mkalitie moto.” **31** Kisha watumishi wa Absalomu wakalitia moto shamba hilo. **32** Basi Yoabu akaenda nyumbani kwa Absalomu, akamwambia, “Kwa nini watumishi wako wametia moto shamba langu?” **33** Absalomu akamwambia Yoabu, “Tazama, nilikutumia ujumbe na kusema, ‘Njoo ili niweze kukutuma kwa mfalme kuuliza, ‘Kwa nini nimekuja kutoka Geshuri? Ingekuwa bora zaidi kwangu kama ningebaki huko!’” Sasa basi, nataka kuuona uso wa mfalme, na ikiwa nina hatia ya jambo lolote, basi na anieu.” **34** Basi Yoabu akaenda kwa mfalme na kumwambia jambo hili. Kisha mfalme akamwita Absalomu, naye akaingia ndani akasujudu uso wake mpaka ardhini mbele ya mfalme. Naye mfalme akambusu Absalomu.

15 Baada ya muda, Absalomu akajipatia magari ya vita na farasi pamoja na watu hamsini wa kupiga mbio mbele yake. **2** Akawa anaamka asubuhi na mapema na kusimama kando ya barabara inayoelekea kwenye lango la mji. Wakati wowote alipokuja mtu yeoyote mwenye mashtaka yanayohitaji kuleta mbele ya mfalme kwa maamuzi, Absalomu naye angemwita na kumuuliza, “Wewe unatoka mji upi?” Naye angejibu, “Mtumishi wako anatoka katika mojawapo ya makabila ya Israeli.” **3** Kisha Absalomu angemwambia, “Tazama, malalamiko yako ni ya haki na sawasawa, lakini hakuna mwakilishi wa mfalme wa kukusikiliza.” **4** Absalomu aliongeza, “Laiti tu ningeteuliwa kuwa mwamuzi katika nchi. Ndipo kila mmoja mwenye mashtaka au shauri angekuja kwangu nami ningeona kwamba anapata haki.” **5** Pia, wakati mtu yeoyote alipomkaribia ili kusujudu mbele yake, Absalomu alinyoosha mkono wake na kumshika pia kumbusu. **6** Absalomu akaendelea na tabia hii mbele ya Waisraeli wote waliomjia mfalme kumwomba awape haki; kwa hiyo Absalomu akaiba mioyo ya watu wa Israeli. **7** Mnamo mwisho wa mwaka wa nne, Absalomu akamwambia mfalme, “Naomba unipe ruhusa niende Hebron ni katimatize nadhiri nilyiomwekea Bwana. **8** Wakati mtumishi wako alipokuwa huko Geshuri katika nchi ya Aramu, niliweka nadhiri hii, ‘Ikiwa Bwana atanirudisha Yerusalem, nitamwabudu Bwana huko Hebron.’” **9** Mfalme akamwambia, “Enenda kwa amani.” Hivyo akaenda Hebron. **10** Kisha Absalomu akatuma wajumbe kwa siri katika makabila yote ya Israeli, kusema, “Mara mtakaposikia sauti ya tarumbeta basi semenii, ‘Absalomu ni mfalme huko Hebron.’” **11** Watu mia mbili kutoka Yerusalem walikuwa wamefuatana na Absalomu. Walikuwa wamealikwa

kama wageni nao walikwenda kwa nia njema, pasipo kujua lolote. **12** Wakati Absalomu alipokuwa anatoa dhabihu, pia akatuma aitwe Ahithofeli, Mgiloni, mshauri wa Daudi, aje kutoka Gilo, ambaa ndio mji wake wa nyumbani. Kwa hiyo mpango wa hila ukapata nguvu, na idadi ya waliofuatana na Absalomu ikaongezeka. **13** Mjumbe akaja na kumwambia Daudi, “Mioyo ya watu wa Israeli inaambatana na Absalomu.” **14** Ndipo Daudi akawaambia maafisa wake wote walikuwa pamoja naye huko Yerusalem, “Njooni! Ni lazima tukimbi, la sivyo hakuna hata mmoja wetu atakayeokoka kutoka mkononi mwa Absalomu. Ni lazima tuondoke kwa haraka, la sivyo atakuja mbio na kutupata, atatuangamiza na kuupiga mji kwa upanga.” **15** Maafisa wa mfalme wakamjibu, “Watumishi wako tu tarayi kufanya lolote mfalme bwana wetu analochagua.” **16** Mfalme akatoka, pamoja na watu wa nyumbani mwake wakimfuata; lakini akawaacha masuria kumi ili kuangalia jumba la kifalme. **17** Hivyo mfalme akaondoka, pamoja na watu wote wakimfuata, wakatua mahali mbali kiasi. **18** Watu wake wote wakatembea, wakampita wakiwa wamefuatana na Wakerethi na Wapelethi wote; pia Wagiti wote mia sita walikuwa wamefuatana naye kutoka Gathi wakapita mbele ya mfalme. **19** Mfalme akamwambia Itai, Mgiti, “Kwa nini ufatane na sisi? Rudi ukakae pamoja na Mfalme Absalomu. Wewe ni mgeni, mkimbizi kutoka nchini mwako. **20** Ulikuja jana tu. Nami leo nikufanye utangetange pamoja nasi, wakati sijui niendako? Rudi, nawe ukawachukue watu wa kwenu. Wema na uaminifu na viwe pamoja nawe.” **21** Lakini Itai akamjibu mfalme, “Hakika kama Bwana aishivyo na kama mfalme bwana wangu aishivyo, popote mfalme bwana wangu atakapokuwa, ikiwa ni kuishi au kufa, hapo ndipo mtumishi wako atakapokuwa.” **22** Daudi akamwambia Itai, “Songa mbele, endelea.” Kwa hiyo Itai, Mgiti, akaendelea pamoja na watu wake wote, pia jamaa zote waliokuwa pamoja naye. **23** Watu wote wa nje ya mji walaka kwa sauti wakati watu wote walipokuwa wakipita. Mfalme naye akavuka Bonde la Kidroni, nao watu wote wakaelekea jangwani. **24** Sadoki pia alikuwako, kadhalika Walawi wote walikuwa pamoja naye walikuwa wamechukua Sanduku la Agano la Mungu. Wakaweka chini Sanduku la Mungu, naye Abiathari akatoa dhabihu mpaka watu wote walipokuwa wameondoka mjini. **25** Kisha mfalme akamwambia Sadoki, “Rudisha Sanduku la Mungu mjini. Ikiwa nitapata kibali mbele za Bwana, atanirudisha, nami nitaliona Sanduku hili tena pamoja na Maskani yake. **26** Lakini kama ye ye atasema, ‘Mimi sipendewi nawe,’ basi mimi niko tayari; ye ye na anifanye chochote aonacho chema kwake.” **27** Pia mfalme alimwambia kuhani Sadoki, “Je, wewe si mwonaji? Rudi mjini kwa amani pamoja na mwanaao Ahimaasi na Yonathanii mwana wa Abiathari. Wewe na Abiathari wachukueni wana wenu wawili. **28** Nitasubiri kwenyi vivuko katika jangwa mpaka neno

litakapotoka kwenu kuniarifu.” **29** Kwa hiyo Sadoki na Abiathari wakarudisha Sanduku la Mungu mpaka Yerusalemu na kukaa huko. **30** Bali Daudi akaendelea, akapanda Mlima wa Mizeituni, akaenda huku analia, akiwa amefunika kichwa chake na bila viatu miguuni. Watu wote waliokuwa pamoja naye nao wakafunika vichwa vyao, wakawa wanapanda mlima huko wanalia. **31** Basi Daudi alikuwa ameambiwa, “Ahithofeli alikuwa mionganii mwa washiriki wa shauri baya la Absalomu.” Ndipo Daudi akaomba, akisema, “Ee Bwana, geuza shauri la Ahithofeli kuwa ujinga.” **32** Daudi alipofika kwenye kilele cha mlima, mahali ambapo watu walikuwa wamezoeua kumwabudu Mungu, Hushai, Mwariki, alikuwako huko kumlaki, joho lake likiwa limeraruka na mavumbi kichwani mwake. **33** Daudi akamwambia, “Kama ukienda pamoja nami, utakuwa mzigo kwangu.” **34** Lakini ikiwa utarudi mjini na kumwambia Absalomu, “Nitakuwa mtumishi wako, ee mfalme; nilikuwa mtumishi wa baba yako wakati uliopita, lakini sasa nitakuwa mtumishi wako,” basi utawenza kunisaidia kwa kupinga shauri la Ahithofeli. **35** Je, makuhani Sadoki na Abiathari hawatakuwa pamoja nawe? Waambie lolote utakalosikia katika jumba la mfalme. **36** Wana wao wawili, Ahimaasi mwana wa Sadoki na Yonathanii mwana wa Abiathari, wako pamoja nao huko. Watume kwangu na lolote utakalosikia.” **37** Kwa hiyo Hushai, rafiki wa Daudi, akafika Yerusalemu wakati Absalomu alipokuwa anaingia mjini.

16 Daudi alipokuwa amekwenda umbali mfupi kupita kilele cha mlima, akamkuta huko Siba, msimamizi wa shughuli za Mefiboshethi, akingojea kumlaki Daudi. Alikuwa na punda wawili wakiwa wametandikwa na kupakiwa mikate mia mbili, maandazi mia ya zabibu kavu, maandazi mia ya tini na kiriba cha divai. **2** Mfalme Daudi akamuuliza Siba, “Kwa nini umeleta vitu hivi?” Siba akamjibu, “Punda ni kwa ajili ya watu wa nyumba ya mfalme kupanda, mikate na matunda ni kwa ajili ya watu kula, nayo divai ni kwa kuwaburudisha watakaochoka jangwani.” **3** Kisha mfalme aauliza, “Yuko wapi mwana wa bwana wako?” Siba akamwambia, “Anakawia Yerusalemu, kwa sababu anafikiri, ‘Leo nyumba ya Israeli itanirudisha utawala wa baba yangu.’” **4** Ndipo mfalme akamwambia Siba, “Yote yaliyokuwa mali ya Metiboshethi sasa ni mali yako.” Siba akasema, “Nasujudu kwa unyenyekevu. Naomba nipate kibali mbele yako, bwana wangu mfalme.” **5** Mfalme Daudi alipokuwa anakaribia Bahurimu, mtu mmoja kutoka ukoo huo huo kama jamaa ya Sauli, akatoka humo, ambaye jina lake ni Shimei mwana wa Gera; akawa analaani alipokuwa akitoka. **6** Akamtupia Daudi na maafisa wote wa mfalme mawe, ingawa vikosi vyote na walini maalum walikuwa kulia na kushoto mwa Daudi. **7** Shimei aliviyokuwa akilaani, akasema, “Toka hapa, toka hapa, wewe mtu wa damu, wewe mtu mbaya kabisal! **8** Bwana amekulipiza kwa ajili

ya damu yote uliyomwaga ya watu wa nyumba ya Sauli, ambaye nafasi yake umeimiliki wewe. Bwana Maangamizi yamekupata kwa sababu wewe ni mtu akiwa wa damu!” **9** Ndipo Abishai mwana wa Seruya akamwambia mfalme, “Kwa nini huyu mbwa mfu amlaani bwana wangu mfalme? Niruhusu nivuke nikitilie mbali kichwa chake.” **10** Lakini mfalme akamwambia, “Mna nini nami, enyi wana wa Seruya? Ikiwa analaani kwa sababu Bwana amemwambia, ‘Mlaani Daudi,’ nani awezaye kuuliza, ‘Kwa nini unafanya hivi?’” **11** Ndipo Daudi akamwambia Abishai na maafisa wake wote, “Mwanangu, yeye ambaye ametoka viunoni mwangu mwenyewe, anajaribu kuuondoa uhai wangu. Je, si zaidi sana kwa huyu Mbenyamini! Mwachenii, acha alaani, kwa maana Bwana amemwambia afanye hivyo.” **12** Inawezekana kwamba Bwana ataona dhiki yangu na kunilipa mama kwa ajili ya laana ninayopokeea leo.” **13** Kwa hiyo Daudi na watu wake wakaendelea na safari yao barabarani, huko Shimei akiwa anatembea pembezoni mwa kilima sambamba na Daudi, huko akimlaani na kumtupia Daudi mawe na kumrushia mavumbi. **14** Mfalme na watu wote aliokuwa pamoja nao wakafika kwenye kituo chao wakiwa wamechoka. Mfalme akajiburudisha hapo. **15** Wakati huo, Absalomu pamoja na watu wote wa Israeli wakafika Yerusalemu, naye Ahithofeli alikuwa pamoja naye. **16** Ndipo Hushai, Mwariki, rafiki wa Daudi, akamwendea Absalomu na kumwambia, “Mfalme aishi maisha marefu! Mfalme aishi maisha marefu!” **17** Absalomu akamuuliza Hushai, “Je, huu ndio upendo unaomwonyesha rafiki yako? Kwa nini hukufuatana na rafiki yako?” **18** Hushai akamwambia Absalomu, “La hasha, yeye aliyechaguliwa na Bwana, aliyechaguliwa na watu hawa, atakayechaguliwa tena na watu wote wa Israeli, huyu ndiye nitakayekuwa wake, nami nitabakia pamoja naye. **19** Zaidi ya hayo, nimirumikie nani? Je, nimirumikie mwana? Kama vile niliviyotumukia baba yako, ndivyo nitakavyotumukia wewe.” **20** Absalomu akamwambia Ahithofeli, “Tupe shauri lako. Tufanye nini?” **21** Ahithofeli akamjibu, “Kutana kimwili na masuria wa baba yako alioiwaacha kutunza jumba la kifalme. Ndipo Israeli yote itakaposikia kwamba umejifanya chukizo kwa baba yako, nayo mikono ya kila mmoja aliye pamoja nawe itatiwa nguvu.” **22** Kwa hiyo wakasimika hema kwa ajili ya Absalomu juu ya paa, naye akakutana kimwili na masuria wa baba yake mbele ya Israeli wote. **23** Ilikuwa katika siku hizo shauri lililotolewa na Ahithofeli lilikuwa kama lile ambalo limeulizwa kwa Mungu. Ndivyo Daudi na Absalomu walivyoyaheshimu mashauri yote ya Ahithofeli.

17 Ahithofeli akamwambia Absalomu, “Nipe ruhusa niwachague watu kumi na mbili elfu na waanze safari usiku huu huu kumfuatia Daudi. **2** Nitamshambulia wakati akiwa amechoka na ni dhaifu.

Nitampiga na hofu, na kisha watu wote walio pamoja hicho. **19** Mkewe akachukua kifuniko, akakiweka naye watakimbia. Nitampiga mfalme peke yake **3** na kwenye mdomo wa kile kisima na kuanika nafaka kuwarudisha watu wote kwako. Kifo cha mtu yule juu yake. Hakuna mtu ye yote aliyefahamu chochote unayemtafuta kitamaanisha kurudi kwa wote, hakuna kuhusu jambo hilo. **20** Watu wa Absalomu walipofika hata mtu mmoja atakayeumizwa.” **4** Mpango huu kwa huyo mwanamke, wakamuuliza, “Wako wapi ulionekana mzuri kwa Absalomu na kwa wazee wote Ahimaasi na Yonathani?” Huyo mwanamke akawajibu, wa Israeli. **5** Lakini Absalomu akasema, “Pia mwiteni “Walivuka kijito.” Watu wa Absalomu wakapekua Hushai, Mwariki, ili tuweze kusikia anachokisema.” lakini hawakuwaona hata mmoja, hivyo wakarudi **6** Hushai alipokuja, Absalomu akasema, “Ahithofeli Yeruselemu. **21** Baada ya watu hao kuondoka, wale ametoa shauri hili. Je, tufanye anavyosema? Kama watu wawili yaani Yonathani na Ahimaasi wakapanda sivyo, tipe maoni yako.” **7** Hushai akamjibu Absalomu, kutoka mle kisimani na kwenda kumpasha Mfalme “Shauri la Ahithofeli alilotoa halifai kwa wakati Daudi habari. Wakamwambia, “Ondoka, uvuke haya huu. **8** Unamfahamu baba yako na watu wake, ni maji haraka. Ahithofeli ameshauri kadha wa kadha wapiganaji hodari, nao ni wakali kama dubu mwiti dhidi yako.” **22** Kwa hiyo Daudi na watu wote aliyepokonywa watoto wake. Zaidi ya hayo, baba yako na mpiganaji jasiri, usiku hatalala pamoja na aliokuwa nao waliondoka na kuvuka Yordani. Kufika vikosi. **9** Hata sasa, amefichwa ndani ya pango mmoja ambaye aliquku hajavuka Mto Yordani. **23** au mahali pengine. Kama atatangulia kushambulia Akithofeli alipoona kwamba shauri lake halikufuatwa, vikosi vyako, ye yote asikiaye habari hii atasema, akatandika punda wake, akaondoka kwenda nyumbani ‘Kuna machinjo makubwa mionganoni mwa vikosi kwake kwenye mji wake. Akaiveka nyumba yake vinavyomfuata Absalomu.’ **10** Basi hata yule askari hodari kuliko wengine wote, ambaye moyo wake ni katika utaratibu, kisha akajinyonga mwenyewe. Hivyo kama wa simba, atayeyuka kwa hofu, kwa maana akaenda Mahanaimu, naye Absalomu akavuka Yordani Israeli yote wanajua kwamba baba yako ni mpiganaji pamoja na watu wote wa Israeli. **25** Absalomu alikuwa na kwamba wale walio pamoja naye ni watu hodari. **11** amemweka Amasa juu ya jeshi badala ya Yoabu. “Kwa hiyo nakushauri: Israeli wote na wakusanyikie kwako, kuanzia Dani hadi Beer-Sheba, katika wingi wao jinsi walivyo kama mchanga wa ufuoni mwa binti Nahashi, dada yake Seruya mamaye Yoabu. **26** bahari, wewe mwenyewe ukiwaongoza vitani. **12** Waisraeli na Absalomu wakapiga kambi huko nchi ya Ndipo tutakapomshambulia popote atakapoonekana, nasi tutamwanguka kama umande unavyoshuka juu Gileadi. **27** Daudi alipofika Mahanaimu, Shobi mwana ya ardhii. Yeye mwenyewe wala watu wake hakuna wa Nahashi kutoka Raba ya Waamoni, Makiri mwana atakayeachwa hai. **13** Kama atakimbilia katika mji wa Amielii kutoka Lo-Debari, na Barzilai Mgileadi isionekane hata changarawe ya huo mji.” **14** Absalomu kutoka Rogelimu **28** wakalaeta matandiko ya kitandani, na watu wote wa Israeli wakasema, “Shauri la Hushai, Mwariki, ni jema zaidi kuliko lile la Ahithofeli.” Kwa mabakuli na vyombo nya mfinyanzini. Walileta pia maana Bwana alikuwa amekusudia kipinga shauri ngano na shayiri, unga na bisi, maharagwe na kunde, **15** Hushai akaawaambia makuhani Sadoki na Abiathari, kufanya kadha wa kadha, lakini mimi nimewashauri wao kufanya kadha wa kadha. **16** Sasa tumeni ujumbe kutoka kwenye maziwa ya ng’ombe kwa ajili ya Daudi haraka na kumwambia Daudi, ‘Usiku huu usilale na watu wake ili wale. Kwa maana walisema, “Watu kwenye vivuko katika jangwa; vuka bila kukosa, la sivyo, mfalme pamoja na watu wote waliofutana naye wameona njaa, tena wamechoka na wamepata kiu nzuri la Ahithofeli, ili kuleta maaifa juu ya Absalomu. **29** asali na maziwa yaliyoganda, kondoo na jibini wakanda, ikiwa sisi tutalazimika kukimbia, na watu wake ili wale. Kwa maana walisema, “Watu wameona njaa, tena wamechoka na wamepata kiu huko jangwani.”

18 Daudi akusanya watu aliokuwa nao na kuweka majemadari wa maelfu na majemadari wa mamia. **2** Daudi akatuma vikosi nya askari: theluthi moja ilikuwa chini ya amri ya Yoabu, theluthi ya pili chini ya Abishai mwana wa Seruya nduguye Yoabu, na theluthi ya tatu chini ya Itai, Mgiti. Mfalme akaviambia vikosi, “Hakika mimi mwenyewe nitakwenda pamoja nanyi.” **3** Lakini watu wakasema, “Haikupasi kwenda, ikiwa sisi tutalazimika kukimbia, wao hawatatuiali. Hata kama nusu yetu tukifa hawatajali, lakini wewe una thamani ya watu kama sisi kumi elfu. Ingekuwa bora zaidi kwako basi kutupatia msaada kutoka mjini.” **4** Mfalme akajibu, “Nitafanya lolote linaloonekana jema zaidi kwenu.” Kwa hiyo mfalme akasimama kando ya lango wakati watu wote wakitoka nje kwa makundi ya mamia na maelfu. **5** Mfalme akawaamuru Yoabu, Abishai na

Itai, "Kuweni wapole kwa kijana Absalomu kwa ajili ya huyo Mkushi." Lakini Yoabu akajibu, "Mwanangu, yangu." Vikosi vyote vikasikia mfalme akitoa amri kwa kila jemadari kumhusu Absalomu. **6** Jeshi likatoka itakayokupa tuzo." **23** Ahimaasi akasema, "Liwalo na kwenda kwenye uwanja wa vita kupigana na Israeli, liwe, nataka kukimbia." Kwa hiyo Yoabu akamwambia, hivyo vita vikapiganwa katika msitu wa Efraimu. **7** "Haya, kimbial!" Ndipo Ahimaasi akakimbia kufuata Huko jeshi la Israeli likashindwa na watu wa Daudi, njia ya kupitia tambarare, akafika kabla ya huyo siku hiyo majeruhi walikuwa wengi kiasi cha watu Mkushi. **24** Wakati Daudi alipokuwa ameketi kati ishirini elfu. **8** Vita vikaenea nchi nzima, watu wengi ya lango la ndani na la nje, mlinzi akapanda juu zaidi wakifia msituni siku hiyo kuliko waliouawa kwa ya paa la lango kupitia ukutani. Alipotazama nje, upanga. **9** Basi ikawa Absalomu alikutana na watu wa akaona mtu mmoja akikimbia peke yake. **25** Mlinzi Daudi. Yeye alikuwa amepanda nyumbu wake, naye akampazia mfalme sauti na kumpa taarifa. Mfalme nyumbu alipopita chini ya matawi yaliyosongana ya akasema, "Ikiwa yuko peke yake, lazima atakuwa mwaloni mukubwa, kichwa cha Absalomu kilinaswa kwenye mti. Akaachwa akining'inia hewani, wakati na habari njema." Naye yule mtu akazidi kusogea nyumbu aliyekuwa amempanda aliendelea kwenda. **10** Mmojawapo wa wale watu alipoona, akamwambia karibu. **26** Kisha mlinzi akaona mtu mwngine anakuja Yoabu, "Nimewona Absalomu akining'inia kwenye akikimbia, akamwita bawabu, "Tazama, mtu mwngine upanga." **11** Yoabu akamwambia huyo mtu, anakuja akikimbia peke yake!" Mfalme akasema, "Lazima atakuwa analeta habari njema pia." **27** Mlinzi mti wa mwaloni." **12** Akisema, "Ninaona kuwa yule wa kwanza anakimbia kama Ahimaasi mwana wa Sadoki." Mfalme akasema, "Nini! Ulimwona Absalomu? Kwa nini hukumpiga papo hapo mpaka chini? Ndipo ningekupa shekeli "Yeye ni mtu mwema. Analeta habari njema." **28** kumi za fedha na mkanda wa askari shujaa." **13** Lakini huyo mtu akamjibu Yoabu, "Hata kama ningepimiwa Ndipo Ahimaasi akamwita mfalme, akasema, "Mambo shekeli 1,000 mikononi mwangu, nisingeinua mknono mpaka ardhini, akasema, "Ahimidiwe Bwana Mungu wangu dhidi ya mwana wa mfalme. Tukiwa tunasikia, wako! Yeye aliywatoa watu wale walioinua mikono mfenye aliukagiza wewe na Abishai pamoja na yao dhidi ya mfalme bwana wangu." **29** Mfalme Itai, akisema, "Mlindeni kijana Absalomu kwa ajili aksa, "Je, huyo kijana Absalomu yuko salama?" **14** Yoabu walo! Yeye aliywatoa watu wale walioinuka dhidi wewe mwenyewe ungejitenga nami." **15** Nao wabeba silaha kumi wa Yoabu wakamzunguka Absalomu, akamchoma Absalomu nayo moyoni alipokuwa angali, hai akining'inia katika ule mwaloni. **16** Kisha Yoabu akapiga mara tu Yoabu alipokuwa anataka kumtuma mtumishi walo! Yeye aliywatoa watu wale walioinuka dhidi wakampiga na kumuua. **17** Wakamchukua Absalomu, wakamtupa katika shimo kubwa huko msituni na kulundika lundo kubwa la mawe juu yake. Huko nyuma, Waisraeli wote wakakimbilia nyumbani kwao. **18** Wakati wa uhai wa Absalomu alikuwa amechukua nguzo na kuvisimamisha katika Bonde la Mfalme, kwa maana alifikiri, "Sina mwana atakayendeleza kumbukumbu ya jina langu." Akaita nguzo hiyo kwa jina lake mwenyewe. Nayo inaitwa Mnara wa Ukumbusho wa Absalomu mpaka leo. **19** Basi Ahimaasi mwana wa Sadoki akasema, "Niruhusu mimi nikimbie na kumpelekea mfalme habari kwamba Bwana amemwokoa mfalme kutoka mikononi mwa adui zake." **20** Yoabu akamwambia Ahimaasi, "Leo si wewe utakayepeleka habari. Unawenza kipeleka habari wakati mwngine, lakini leo haikupasi kipeleka, kwa sababu mwana wa mfalme amekufa." **21** Ndipo Yoabu akamwambia mtu mmoja Mkushi, "Nenda, ukamwambie mfalme kile ulichoona." Mkushi akasujudu mbele ya Yoabu akaondoka mbio. **22** Ahimaasi mwana wa Sadoki akamwambia tena Yoabu, "Liwalo na liwe, tafadhalii niruhusu nikimbie nyuma mbona wataka kwenda? Wewe hunu habari yoyote

19 Yoabu akaambiwa, "Mfalme analia na kumwombolezea Absalomu." **2** Kwa jeshi lote, ushindi wa siku ile ukageuka kuwa maombolezo, kwa sababu siku ile vikosi vilisikia ikitsemwa, "Mfalme anahuzunika kwa ajili ya mwanawae." **3** Siku ile watu wakaingia mijini kimya kama vile waingiavyo kwa aibu watu waliokimbia kutoka vitani. **4** Mfalme akafunika uso wake akalia kwa sauti, akisema, "Ee mwanangu Absalomu! Ee Absalomu, mwanangu, mwanangu!" **5** Kisha Yoabu akaingia ndani ya nyumba ya mfalme na kusema, "Leo umewaaibisha watu wako wote, waliookoa maisha yako, maisha ya wanao na binti zako, maisha ya wake zako na masuria wako. **6** Unawapenda wale wanaokuchukia, na unawachukia

wale wanaokupenda. Leo umeonyesha wazi kwamba majemadari wako na watu wao hawana maana kwako. **22** Daudi akajibu, "Mimi nina nini nanyi, enyi wana Naona kwamba ungefurai kama Absalomu angekuwa wa Seruya? Leo hii mmekuwa adui zangu! Je, leo hai leo na sisi sote tuwe tumekufa. **7** Sasa utoke nje kuna yeoye atakayeua wa katika Israeli? Je, mimi ukawatie moyo watu wako. Naapa kwa Bwana kwamba sjui kuwa leo ndimi mfalme katika Israeli yote?" **23** ikiwa hutatoka nje, hakuna mtu atakayesalia pamoja Basi mfalme akamwambia Shimei, "Hutakuwa." Nayé nawe ifikapo leo jioni. Hii itakuwa mbaya zaidi kwako mfalme akamwahidi kwa kiapo. **24** Pia Mefiboshethi kuliko maafa yote yaliyokupata tangu ujana wako hadi mwana wa Sauli akashuka kwenda kumlaki mfalme sasa." **8** Kwa hiyo mfalme akaondoka akaketi kitini Hakuba amenawa miguu wala kunyoa ndevu zake pake penye lango. Watu walipoambiwa, "Mfalme wala kufua nguo zake tangu siku mfalme alipoondoka ameketi langoni," watu wote wakamjia. Wakati huo, Yerusalemu mpaka siku aliporudi ile salama. **25** Wakati Waisraeli walikuwa wamekimbilia nyumbani kwao. alipotoka Yerusalemu kuja kumlaki mfalme, mfalme **9** Katika makabila yote ya Israeli, watu walikuwa akamuuliza, "Mefiboshethi, kwa nini hukufuatana wanabishana wao kwa wao, wakisema, 'Mfalme nam?' **26** Akasema, "Bwana wangu mfalme, maadamu alituokoaa kutoka mikononi mwa adui zetu; ndiye mimi mtumishi wako ni kiwete, nilisema, 'Nitandikiwe alituokoaa kutoka mikononi mwa Wafiliisti. Lakini sasa punda wangu, nimpende, ili niweze kwenda pamoja mfalme ameikimbia nchi kwa sababu ya Absalomu, na mfalme.' Lakini Siba mtumishi wangu akanisaliti. **10** naye Absalomu, tuliyemtia mfalme atutawale, **27** Naye amemchongea mtumishi wako kwa bwana amekufa vitani. Basi mbona hamsemi lolote kuhusu wangu mfalme. Bwana wangu mfalme ni kama malaika kumrudisha mfalme?" **11** Mfalme Daudi akapeleka wa Mungu, kwa hiyo fanya lolote linalokupendeza. **28** ujumbe huu kwa makuhani Sadoki na Abiathari, Wazao wote wa baba yangu hawastahili kitu kingine kusema: "Waulizeni wazee wa Yuda, 'Kwa nini mwe isipokuwa kifo kutoka kwa bwana wangu mfalme, wa mwisho kumrudisha mfalme katika jumba lake la lakini ulimpa mtumishi wako nafasi mionganini mwa kifalme, maadamu kile kinachosemwa katika Israeli wale waliokula mezani pako. Je, ninayo haki gani yote kimemfikia mfalme katika makao yake? **12** kumwomba mfalme zaidi ya hayo?" **29** Mfalme Ninji ni ndugu zangu, nyama yangu na damu yangu akamwambia, "Kwa nini useme zaidi? Naamuru wewe mwenyewe. Kwa hiyo kwa nini mwe wa mwisho na Siba mgawanye mashamba." **30** Mefiboshethi kumrudisha mfalme?" **13** Nanyi mwambieni Amasa, akamwambia mfalme, "Mruhusu achukue kila kitu, 'Je, wewe si nyama yangu mwenyewe na damu yangu? kwa kuwa sasa bwana wangu mfalme amerudi Mungu na anishughulikie, tena kwa ukali, kama nyumbani salama.' **31** Barzilai, Mgileadi, pia akashuka kuanzia sasa na kuendelea wewe si jemadari wa kutoka Rogelimu ili kuvuka Yordani pamoja na mfalme jeshi langu mahali pa Yoabu." **14** Aliipata mioyo ya na kumsindikiza kutoka huko. **32** Basi Barzilai alikuwa watu wote wa Yuda kama vile walikuwa mtu mmoja. mzee sana mwenye umri wa miaka themanini. Alikuwa Wakapeleka ujumbe kwa mfalme, kusema, "Rudi, amempatia mfalme mahitaji wakati alipokuwa anaishi wewe na watu wako wote." **15** Ndipo mfalme akarudi, huko Mahanaimu, kwa kuwa alikuwa mtu tajiri sana. akaenda hadi kufikia Mto Yordani. Basi watu wa **33** Mfalme akamwambia Barzilai, "Vuka pamoja nami Yuda walikuwa wamekuwa mpaka Gilgali ili kutoka na ukae nami huko Yerusalemu, nami nitakupatia kwenda kumlaki mfalme na kumvusha Mto Yordani. mahitaji yako." **34** Lakini Barzilai akamjibu mfalme, **16** Shimei mwana wa Gera, wa kabilia la Benyamin "Je, nitaishi miaka mingine mingapi, hata nipande kutoka Bahurimu, akaharakisha kuteremka pamoja kwenda Yerusalemu pamoja na mfalme? **35** Sasa nina na watu wa Yuda ili kumlaki Mfalme Daudi. **17** Pamoja miaka themanini. Je, naweza kutofautisha kati ya naye walikuwepo Wabenyamin elfu moja wakiwa lililo jema na lililo bay? Je, mtumishi wako anaweza wamefuatana na Siba, msimamizi wa nyumba ya Sauli, kujua ladha ya kile anachokula au anachokunywa? Je, pia wanawe kumi na watano, na watumishi ishirini. bado naweza kusikiliza sauti za waimbaji wa kiume Wakaharakisha kwenda Yordani, mahali mfalme na za wanawake? Kwa nini mtumishi wako aongeze alipokuwa. **18** Wakavuka kivuko ili kuwachukua watu mzigo kwa bwana wangu mfalme? **36** Mtumishi wa nyumbani mwa mfalme ili kuwavusha na kufanya wako atavuka Yordani pamoja na mfalme kwa umbali kila kitu alichotaka. Shimei mwana wa Gera alipovuka mfupi tu, lakini kwa nini mfalme anizawadie kwa Yordani, akaanguka kifudifudi mbele ya mfalme, namna hii? **37** Mruhusu mtumishi wako arudi, ili **19** na kumwambia, "Bwana wangu na asinihesabie mimi nikafie katika mji wangu mwenyewe karibu hatia. Usikumbuke jinsi mtumishi wako alivyofanya na kaburi la baba yangu na mama yangu. Lakini kosa siku ile bwana wangu mfalme alipoondoka yupo hapa mtumishi wako Kimhamu. Mruhusu avuke Yerusalemu. Mfalme aliondoe moyoni mwake. **20** pamoja na bwana wangu mfalme. Mtendee lolote Kwa maana mimi mtumishi wako najua nimefanya linalokupendeza." **38** Mfalme akamwambia Barzilai, dhambi, lakini leo nimekuja hapa kama wa kwanza "Kimhamu atavuka Yordani pamoja nami, nami wa nyumba yote ya Yosefu kushuka na kumlaki nitamtendea lolote litakalokupendeza. Nawe kitu bwana wangu mfalme." **21** Ndipo Abishai mwana wa chochote unachotaka kutoka kwango nitakutendea." Seruya akasema, "Je, Shimei hapaswi kuuawa kwa **39** Kwa hiyo watu wote wakavuka Yordani, kisha

mfalme akavuka. Mfalme akambusu Barzilai na **10** Amasa hakuona upanga uliokuwa mkononi mwa kumbariki; Barzilai akarudi nyumbani kwake. **40** Yoabu, naye Yoabu akamchoma nao tumboni, nayo Mfalme alipovuka kwenda Gilgali, Kimhamu akavuka pamoja naye. Vikosi vyote nya Yuda na nusu ya vikosi nya Israeli vilimvusha mfalme. **41** Baada ya kitambo kidogo watu wote wa Israeli wakaja kwa mafalme na kumwambia, "Kwa nini ndugu zetu, watu wa Yuda, na wamemrudisha mafalme kwa siri bila kutushirikisha, na kumvusha ng'ambo ya Yordani, yeze na nyumba yake, pamoja na watu wake wote?" **42** Watu wote wa Yuda wakawajibu watu wa Israeli, "Tulifanya hivi kwa sababu mafalme ni jamaa yetu wa karibu. Kwa nini mnakasirikia jambo hili? Je, tumejichukulia kitu chocohote cha mafalme? Je, tumejichukulia kitu chocohote kwa ajili yetu wenye?" **43** Ndipo watu wa Israeli wakawajibu watu wa Yuda, "Tunayo haki mara kumi kwa mafalme; sisi tunahusika zaidi na Daudi kuliko ninyi. Kwa nini basi mnatudharau? Je, hatukuwa wa kwanza kuzungumza kuhusu kumrudisha mafalme nyumbani?" Lakini watu wa Yuda wakajibu kwa ukali hata zaidi kuliko watu wa Israeli.

20 Basi, kulikuwa na mtu mbaya sana aliyeitwa Sheba mwana wa Bikri, Mbenyamini, aliyeukuwako huko. Akapiga tarumbeta na kupaza sauti, "Hatuna fungu katika Daudi, wala hatuna sehemu katika mwana wa Yesu! Kila mtu aende hemari mwake, enyi Israeli!" **2** Kwa hiyo watu wote wa Israeli wakamwacha Daudi na kumfuata Sheba mwana Bikri. Lakini watu wa Yuda wakawa karibu na mafalme wao katika safari yote kutoka Yordani mpaka Yerusalem. **3** Daudi aliporudi katika jumba lake la kifalme huko Yerusalem, aliwachukua wale masuria kumi aliokuwa amewaacha ili kuangalia jumba la kifalme na kuwaweka ndani ya nyumba chini ya ulinzi. Akawapa mahitaji yao lakini hakukutana nao kimwili. Waliwekwa kifungoni wakaishi kama wajane mpaka kifo chao. **4** Ndipo mafalme akamwambia Amasa, "Waite watu wa Yuda waje kwangu katika muda wa siku tatu, nawe mwenyeewe uwepo hapa." **5** Lakini Amasa alipokwenda kuwaita Yuda, alichukua muda mrefu zaidi ya ule mafalme aliokuwa amemweke. **6** Daudi akamwambia Abishai, "Sasa Sheba mwana wa Bikri atatuletea madhara zaidi kuliko alivoyofanya Absalomu. Wachukue watu wa bwana wako na umfuu, la sivyo atapata mji wenye ngome na kututoroka." **7** Hivyo watu wa Yoabu, na Wakerethi na Wapelethi, pamoja na wapiganaji mashujaa wote wakaondoka chini ya uongozi wa Abishai. Wakatoka Yerusalem ili kumfuata Sheba mwana wa Bikri. **8** Wakati walikuwa kwenye mwamba mkubwa huko Gibeoni, Amasa alikuwa kuwalaki. Yoabu alikuwa amevasa mavazi yake ya kijeshi; juu yake alifunga mkanda kwenye kiuno wenye upanga ndani ya ala. Alipokuwa akienda mbele, ule upanga ukaanguka kutoka kwenye ala. **9** Yoabu akamwambia Amasa, "U hali gani, ndugu yangu?" Kisha Yoabu akamshika Amasa ndevu kwa mkono wake wa kuume ili ambusu.

10 Amasa hakuona upanga uliokuwa mkononi mwa mara ya pili, Amasa akafa. Basi Yoabu na Abishai nduguye wakamfuata Sheba mwana wa Bikri. **11** Mmoja wa watu wa Yoabu akasimama kando ya Amasa, akasema, "Yeyote ampendaye Yoabu na yeyote aliye upande wa Daudi, na amfuate Yoabu!" **12** Amasa alikuwa akigaagaa katika damu yake katikati ya barabar; mtu mmoja akaona kwamba vikosi vyote vilikuwa vinasimama pale. Huyu mtu alipotambua kwamba kila aliyefika pale Amasa alipokuwa alisimama, alimburuta Amasa kutoka barabarani mpaka kwenye shamba na kutupia nguo juu yake. **13** Baada ya Amasa kuondolewa kutoka barabarani, watu wote walienda pamoja na Yoabu kumfuata Sheba mwana wa Bikri. **14** Sheba akapita katika makabilya yote ya Israeli hadi Abel-Beth-Maaka na kupitia eneo lote la Waberi ambaao walijikusanya pamoja na kumfuata. **15** Vikosi vyote nya Yoabu vikaja na kumhusuru Sheba mwana wa Bikri huko Abel-Beth-Maaka. Wakaizingira mji kwa kuweka vikosi nya askari, ili kukabiliana na ngome ya mji. Walipokuwa wanagongagonga ukuta ili kuubomoa na kuangusha chini, **16** mwanamke mmoja mwenye busara akaita kutoka ndani ya mji, akisema, "Sikilizeni! Sikilizeni! Mwambieni Yoabu aje hapa ili niweze kuzungumza naye." **17** Yoabu alikwenda mbele yake, akamuuliza, "Wewe ni Yoabu?" Akamjibu, "Ndiye mimi." Yule mwanamke akamwambia, "Sikiliza kile mtumishi wako atakachokuambia." Akamwambia, "Ninasikiliza." **18** Huyu mwanamke akaendelea kusema, "Zamani za kale walikuwa wakisema, 'Wakaulize ushauri huko Abeli,' hivyo kulimaliza lile shauri. **19** Sisi ni watu wa amani na waaminifu katika Israeli. Wewe unajaribu kuharibu mji ambaao ni mama katika Israeli. Kwa nini unataka kumeza urithi wa Bwana?" **20** Yoabu akajibu, "Hilo liwe mbali nami. Hilo liwe mbali nami kumeza au kuharibu. **21** Hivyo sivyo ilivyo. Mtu mmoja jina lake Sheba mwana wa Bikri, kutoka nchi ya vilima nya Efraim, ameinu mkono wake dhidi ya mafalme, dhidi ya Daudi. Nikabidhini mtu huyu mmoja, nami nitajiondoa katika mji huu." Huyu mwanamke akamwambia Yoabu, "Kichwa chake mtatupiwa kupitia juu ya ukuta." **22** Ndipo huyu mwanamke akaenda kwa watu wote akiwa na ushauri wake wa busara, nao wakakata kichwa cha Sheba mwana wa Bikri na kumtupia Yoabu. Kwa hiyo Yoabu akapiga tarumbeta, na watu wake wakatawanyika kutoka mjini, kila mmoja akirejea nyumbani kwake. Naye Yoabu akarudi kwa mafalme huko Yerusalem. **23** Yoabu alikuwa jemadari wa jeshi lote la Israeli; Benaya mwana wa Yehoyada alikuwa juu ya Wakerethi na Wapelethi; **24** Adoramu alikuwa kiongozi wa wale waliofanya kazi ya kulazimishwa; Yehoshafati mwana wa Ahiludi alikuwa mweka kumbukumbu; **25** Sheva alikuwa

mwandishi; Sadoki na Abiathari walikuwa makuhani; **26** na Ira, Myairi, alikuwa kuhani wa Daudi.

21 Wakati wa utawala wa Daudi kulikuwa na njaa kwa miaka mitatu mfululizo, kwa hiyo Daudi akautafuta uso wa Bwana. Bwana akasema, “Ni kwa sababu ya Sauli na nyumba yake iliyotiwa madoa ya damu, kwa sababu aliwaua Wagibeoni.” **2** Mfalme akawaita Wagibeoni na kuzumgumza nao. (Wagibeoni hawakuwa wa wana wa Israeli, ila walikuwa mabaki ya Waamori. Waisraeli walikuwa wameapa kuwaacha hai, lakini Sauli katika wivu wake kwa ajili ya Israeli na Yuda, alikuwa amejaribu kuwaangamiza.) **3** Daudi akawauliza Wagibeoni, “Nitawendee nini? Nitawaridhishajie ili mbariki urithi wa Bwana?” **4** Wagibeoni wakamjibu, “Hatuna haki ya kudai fedha wala dhahabu kutoka kwa Sauli au jamaa yake, wala hatuna haki ya kumuua mtu ye yeyote katika Israeli.” Daudi akawauliza, “Mnataka niwfanyie nini?” **5** Wakamjibu mfalme, “Kwa habari ya mtu aliyetuungamiza na kufanya hila mbaya dhidi yetu ili kwamba tuangamizwe na tusiwe na yeyote katika Israeli, **6** tupatiensi wazao wake saba wa kiume tuwaue hadharani mbele za Bwana huko Gibe ya Sauli, aliyekuwa amechaguliwa na Bwana.” Basi mfalme akasema, “Nitawakabidhi kwenu.” **7** Mfalme akamhifadhi Mefiboshethi mwana wa Yonathan, mwana wa Sauli, kwa sababu ya kile kiapo mbele za Bwana katy Daudi na Yonathan. **8** Lakini mfalme akamchukua Armoni na Mefiboshethi, wana wawili wa Rispa binti Aiya, ambao alikuwa amenzalia Sauli, pamoja na wana watano wa Merabu binti Sauli, aliokuwa amenzalia Adrielii mwana wa Barzilai, Mmeholathi. **9** Akawakabidhi kwa Wagibeoni, ambao waliiwaua na kuwaweka wazi juu ya kilima mbele za Bwana. Wote saba walianguka kwa pamoja; waliiwaua katika siku za kwanza za mavuno, mara tu uvunaji wa shayiri ulipokuwa unaanza. **10** Rispa binti Aiya akachukua nguo ya gunia, akajitandikia juu ya mwamba. Kuanzia mwanzo wa mavuno mpaka mvua ziliponyesha juu ya miili ya hao waliouawa, Rispa hakuruhusu ndege wa angani kuwagusa wakati wa mchana, wala wanyama wa mwitu wakati wa usiku. **11** Daudi alipoambiwa kile Rispa binti Aiya, suria wa Sauli, alichokuwa amekifanya, **12** alikwenda akachukua mifupa ya Sauli na mwanawe Yonathanii kutoka kwa watu wa Yabeshi-Gileadi. (Walikuwa wameichukua kwa siri kutoka uwanja wa watu wote huko Beth-Shan, mahali ambapo Wafilsti walikuwa wamewatundika baada ya kumuua Sauli huko Gilboa.) **13** Daudi akaileta mifupa ya Sauli na ya mwanawe Yonathanii kutoka huko, pia mifupa ya wale waliokuwa wameuawa na kutupwa ilikusanya. **14** Wakazika mifupa ya Sauli na ya mwanawe Yonathanii katika kaburi la Kishi, babaye Sauli, huko Sela katika nchi ya Benyaminii, nao wakafanya kila kitu mfalme alichoagiza. Baada ya hayo, Mungu akajibu maombi kwa ajili ya nchi. **15** Kwa mara nyininge tena kulikuwa na vita kati ya Wafilsti

na Israeli. Daudi akashuka pamoja na watu wake ili kupigana dhidi ya Wafilsti, naye akawa amechoka sana. **16** Naye Ishbi-Benobu, mmoja wa wazao wa Warefai, ambaye mkuki wake ulikuwa na uzito wa shekeli 300 za shaba, alikuwa amejifunga upanga mpya, naye alisema angemuua Daudi. **17** Lakini Abishai mwana wa Seruya akaja kumwokoa Daudi; akampiga huyo Mfilsti, akamwangusha chini na kumuua. Ndipo watu wakamwapia Daudi, wakisema, “Kamwa hutakwenda tena nasi vitani, ili kwamba taa ya Israeli isije ikazimwa.” **18** Baada ya muda, kukawa na vita nyininge na Wafilsti, huko Gobu. Wakati huo Sibekai, Mhushathi, akamuua Safu, mmoja wa wazao wa Warefai. **19** Katika vita vingine na Wafilsti huko Gobu, Elhanani mwana wa Yaare-Oregimu, Mbethlehemu, alimuua nduguye Goliathi, Mgiti, ambaye mkuki wake ulikuwa na mpini kama mti wa mfumaji. **20** Katika vita vingine tena, vilivypiganwa huko Gathi, kulikuwako na mtu mmoja mkubwa mwenye vidole sita katika kila mkono na vidole sita kila mguu, jumla vidole ishirini na vinne. Yeye alikuwa pia mzaao wa Mrefai. **21** Alipowadhihaki Israeli, Yonathanii mwana wa Shimea, nduguye Daudi, akamuua. **22** Hawa wanen walikuwa wazao wa Warefai huko Gathi, nao walianguka kwa mikono ya Daudi na watu wake.

22 Daudi alimwimbia Bwana maneno ya wimbo huu wakati Bwana alipomwokoa mikononi mwa adui zake wote, na pia mikononi mwa Sauli. **2** Akasema: “Bwana ni mwamba wangu, ngome yangu na mwokozi wangu, **3** Mungu wangu ni mwamba wangu, ambaye kware ninakimbilia, ngao yangu na pembe ya wokovu wangu. Yeye ni ngome yangu, kimbilio langu na mwokozi wangu, huniokoa kutoka kwa watu wenye jeuri. **4** Ninamwita Bwana, anayestahili kusifiwa, nami minaokolewa kutoka kwa adui zangu. **5** “Mawimbi ya mauti yalinizunguka, mafuriko ya maangamizi yalinilemea. **6** Kamba za kuzimu zilinizinguka, mitego ya mauti ilinikabilii. (*Sheol h7585*) **7** Katika shida yangu nalimwita Bwana, nilimlilia Mungu wangu. Kutoka Hekaluni mwake alisikia sauti yangu, kilio changi kikafika masikioni mwake. **8** “Dunia ilitetemeka na kutikisika, misingi ya mbingu ikitikisika, vilitetemeka kwa sababu alikuwa amekasirika. **9** Moshi ukapanda kutoka puanii mwake, moto uteketezao ukatoka kinywani mwake, makaa ya moto yawakayo yakatoka ndani mwake. **10** Akazipasua mbingu akashuka chini, mawingu meusi yalikuwa chini ya miguu yake. **11** Alipanda juu ya kerubi akaruka, akapaa juu kwa mbawa za upepo. **12** Alifanya giza hema lake la kujifunika: mawingu meusi ya mvua ya angani. **13** Kutokana na mwanga wa uwepo wake mawingu ya Aliye Juu Sana ilisikika. **15** Aliipiga mishale na kutawanya adui, umeme wa radi na kuwafukuza. **16** Mabonde ya bahari yalifunuliwa, na misingi ya dunia

ikawa wazi kwa kukaripia kwake Bwana, kwa uvumi wa pumzi kutoka puanī mwake. **17** “Alinyoosha mkono kutoka juu na kunishika; alinitoa kutoka kilindi cha maji makuu. **18** Aliniokoa kutoka adui wangu mwenye nguvu nyingi, kutoka adui zangu waliokuwa na nguvu nyingi kuliko mimi. **19** Walinikabili siku ya msiba wangu, lakini Bwana alikuwa msaada wangu. **20** Alinileta nje mahali penye nafasi tele, akaniokoa kwa kuwa alipendezwa nami. **21** “Bwana alinitendea sawasawa na uadilifu wangu; sawasawa na usafi wa mikono yangu amenilipa. **22** Kwa maana niimezishika njia za Bwana; sijatenda ubaya nikamwacha Mungu wangu. **23** Sheria zake zote zi mbele yangu, wala sijayaacha maagizo yake. **24** Nimekuwa sina hatia mbele zake, nami nimejilinda nisitende dhambi. **25** Bwana amenilipa sawasawa na uadilifu wangu, sawasawa na usafi wangu machoni pake. **26** “Kwa ye ye aliye mwaminifu unajionyesha kuwa mwaminifu, kwa asiye na hatia unajionyesha kutokuwa na hatia, **27** kwa aliye mtakatifu unajionyesha kuwa mtakatifu, lakini kwa aliyepotoka unajionyesha kuwa mkaidi. **28** Wewe huwaokoa wanyenyeketu, lakini macho yako ni juu ya wenyenye kiburi ili uwashushe. **29** Wewe ni taa yangu, Ee Bwana. Bwana halifanya giza langu kuwa mwanga. **30** Kwa msaada wako naweza kushinda jeshi, nikiwa pamoja na Mungu wangu nitaweza kuruka ukuta. **31** “Kuhusu Mungu, njia yake ni kamilifu; neno la Bwana halina dosari. Yeye ni ngao kwa wote wanaokimbilia kwake. **32** Kwa maana ni nani aliye Mungu zaidi ya Bwana? Ni nani aliye Mwamba isipokuwa Mungu wetu? **33** Mungu ndiye anivikaye nguvu na kufanya njia yangu kuwa kamilifu. **34** Huifanya miguu yangu kama miguu ya kulungu, huniwezesha kusimama mahali palipo juu. **35** Huifundisha mikono yangu kupigana vita; mikono yangu inawenza kupinda upinde wa shaba. **36** Hunipa ngao yako ya ushindi, unajishusha chini ili kuniinua. **37** Huyapanua mapito yangu, ili miguu yangu isiteleze. **38** “Niliwafuatia adui zangu na nikawaseta, sikurudi nyuma mpaka walipoangamizwa. **39** Niliwaseta kabisa, nao hawakuweza kuinuka tena; walianguka chini ya miguu yangu. **40** Ulinivika nguvu kwa ajili ya kupigana vita; uliwafanya adui zangu wasujudu miguuni pangu. **41** Uliwafanya adui zangu wageuke na kukimbia, nami nikawaangamiza adui zangu. **42** Walipiga yowe, lakini hapakuwepo na yeote wa kuwaokoa; walimililia Bwana, lakini hakuwajibu. **43** Niliwaponda kama mavumbi ya nchi; niliwaponda na kuwakanyaga kama tope barabarani. **44** “Umeniokoa kutokana na mashambulizi ya watu wangu; umenihifadhi mimi kama kiongozi wa mataifa. Watu ambao sikuwajua wanantumikia, **45** nao wageni huja wakininyenyekeea, mara wanisikiapo, hunitii. **46** Wote wanalegea, wanatoka katika ngome zao wakitemeka. **47** “Bwana yu hai! Sifa ni kwa Mwamba wangu! Atukuzwe Mungu, Mwamba, Mwokozi wangu! **48** Yeye ndiye Mungu anilipiziaye kisasi, ayawekaye mataifa chini yangu, **49** aniwekaye huru toka kwa

adui zangu. Uliniinua juu ya adui zangu; uliniokoa toka kwa watu wajeuri. **50** Kwa hiyo nitakusifu, Ee Bwana, katikati ya mataifa; nitaliimbia sifa jina lako. **51** Humpa mfalme wake ushindi mkuu; huonyesha fadhilli zake kwa mpakwa mafuta wake, kwa Daudi na wazao wake milele.”

23 Haya ni maneno ya mwisho ya Daudi: “Neno la Daudi mwana wa Yeso, neno la mtu aliyeinuliwa na Aliye Juu Sana, mtu aliyepakwa mafuta na Mungu wa Yakobo, mwimbaji wa nyimbo wa Israeli: **2** “Roho wa Bwana alinenia kupitia kwangu, neno lake lilikuwa uliminu mwangu. **3** Mungu wa Israeli alinena, mwamba wa Israeli akaniambia: ‘Mtu anatawala watu kwa haki, wakati anapotawala akiwa na hofu ya Mungu, **4** ye ye ni kama mwanga wa asubuhi jua lichomozapo asubuhi isiyo na mawingu, kama mwanga baada ya mvua uchipuza majani kutoka ardhibni.’ **5** “Je, si hivyo ilivyo nyumba yangu mbele za Mungu? Je, hajafanya Agano la milele nami, lililopangwa na kuimarishwa kila sehemu? Je, hatanifanya niufurahie wokovu wangu na kunijalia matakwa yangu yote? **6** Lakini watu waovu wote watatupwa kando kama miiba, ambayo haikusanywi kwa mikono. **7** Yeyote agusaye miiba hutumia chombo cha chuma au mpini wa mkuki, nayo huchomwa pale ilipo.” **8** Haya ndiyo majina ya mashujaa wa Daudi: Yosheb-Bashebethi, Mtahkemoni, alikuwa kiongozi wa wale Watatu; yeye aliiinua mkuki wake dhidi ya watu 800, ambao aliwaua katika pambano moja. **9** Wa pili wake alikuwa Eleazar mwana wa Dodai, Mwahohi. Akiwa immojawapo wa wale mashujaa watatu, alikuwa pamoja na Daudi wakati walihadhihaki Wafilisti waliokuwa wamekusanyika huko Pas-Damimu kwa ajili ya vita. Kisha watu wa Israeli wakarudi nyuma, **10** lakini ye ye alisimama imara akawaua Wafilisti hadi mikono wake ukachoka na ukagandamana na upanga. Bwana akawapa ushindi mkuubwa siku ile. Vikosi vikarudi kwa Eleazar, kuteka tu nyara za waliokuwa. **11** Aliyefuata alikuwa Shama mwana wa Agee, Mharari. Wafilisti walipokusanyika pamoja mahali palipokuwa shamba lililoja dengu, vikosi vya Israeli viliwakimbia. **12** Lakini Shama akasimama imara katikati ya lile shamba. Akalitetea na kuwaua Wafilisti, naye Bwana akawapa ushindi mkuubwa. **13** Wakati wa mavuno, viongozi watatu kati ya viongozi thelathini walishuka, wakamwenda Daudi katika pango la Adulamu, wakati kikundi cha Wafilisti kilikuwa kimepiga kambi katika Bonde la Warefai. **14** Wakati huo Daudi alikuwa katika ngome, na kambi ya Wafilisti ilikuwa huko Bethlehemu. **15** Daudi akatamani maji, akasema, “Laiti mtu angenipatia maji ya kunya kutoka kisima kilicho karibu na lango la Bethlehemu!” **16** Basi mashujaa hao watatu wakapenya katikati ya Wafilisti, wakaenda kuchota maji kutoka kwa kisima kilicho karibu na lango la Bethlehemu, wakamletea Daudi. Lakini Daudi akakataa kuyanya. Badala yake, aliyamimina mbele za Bwana.

17 Akasema, "Iwe mbali nami, Ee Bwana, kufanya kitu wakaondoka mbele ya mfalme kuandikisha wapiganaji hiki. Je, hii si damu ya watu ambaa walikwenda kwa wa Israeli. 5 Baada ya kuvuka Yordani, walipiga kuhatarisha maisha yao?" Naye Daudi hakuyanywa. 18 Abishai kambi karibu na Aroeri, kusini ya mji ulioko kwenye Haya yalifanywa na hao mashujaa watatu. 19 Je, hakupata heshima kubwa kuelekea ngome ya Tiro pamoja na miji yote ya zaidi kuliko hao Watatu? Alikuwa jemadari wao, Wahivi na ya Wakanaani. Mwishoni, walikwenda ingawa hakuhesabuwa mionganoni mwao. 20 Benaya mpaka Beer-Sheba katika Negebu ya Yuda. 8 Baada ya mwana wa Yehoyada alikuwa mpiganaji hodari kutoka kuita katika nchi nzima, walirudi Yerusalem baada Kabseeli ambaye alifanya mambo makubwa ya ujasiri. 9 Yoabu akatoa hesabu Aliwaua mashujaa wawili waliokuwa hodari kuliko ya wapiganaji kwa mfalme: Katika Israeli kulikuwako wote wa Moabu. Pia alishuka shimonii kulipokuwa watu 800,000 wenye uwemo wa kupigana, na katika na theluji na kumuua simba. 21 Pia alimuua Mmisri Yuda watu 500,000. 10 Dhamiri ya Daudi ilishtuka mrefu mkubwa. Ingawa Mmisri alikuwa na mkuki baada ya kuwahesabu wapiganaji, naye akamwambia mkononi mwake, Benaya alimwendea akiwa na rungu. Bwana, "Nimefanya dhambi kubwa kwa kufanya Alipokonya mkuki kutoka mkononi mwa Mmisri jambo hili. Ee Bwana, sasa ninakusihi, ondoa hatia na kumuua kwa mkuki wake mwenyewe. 22 Haya ya mtumishi wako. Nimefanya jambo la kipumbavu yalikuwa mambo ya ushujaa ya Benaya mwana wa sana." 11 Kabla Daudi hajaamka kesho yake asubuhi, Yehoyada; naye pia alikuwa maarufu kama wale neno la Bwana lilikuwa limemjia Gadi nabii, aliyekuwa mashujaa watatu. 23 Yeye aliheshimiwa zaidi ya wale mwonaji wa Daudi, kusema: 12 "Nenda ukamwambie Thelathini, lakini hakuju muishwa mionganoni mwa Daudi, 'Hivi ndivyo asemavyo Bwana: Ninakupa wewe wale Watatu. Daudi akamweka kuwa kiongozi wa walinzi wake. 24 Mionganoni mwa wale Thelathini nitakalotenda dhidi yako.' 13 Basi Gadi akaenda walikuwepo: Asaheli ndugu wa Yoabu; Elhanani kwa Daudi na kumwambia, "Je, ije njaa ya miaka mwana wa Dodo kutoka Bethlehemu; 25 Shama, mitatu katika nchi yako? Au miezi mitatu ya kukimbia Mharodi; Elika, Mharodi; 26 Helesi, Mpalti; Ira mwana adui zako wakikufuatia? Au siku tatu za tauni katika wa Ikeshi kutoka Tekoa; 27 Abiezeli kutoka Anathothi; nchi yako? Basi sasa, fikiri juu ya hilo na uamue Mebunai, Mhushathi; 28 Salmoni, Mwahohi; Maherai, jinsi nitakavyomjibu huyo aliyenituma." 14 Daudi Mnetofathi; 29 Heledi mwana wa Baana, Mnetofathi; akamjibu Gadi, "Nitataabika sana. Afadhalii tuangukie Itai mwana wa Ribai kutoka Gibeaa ya Benyaminii; 30 mikononi mwa Bwana, kwa maana rehema zake Benaya Mpirathoni; Hidai kutoka mabonde ya Gaashi; ni kuu, lakini usiniache nianguke mikononi mwa 31 Abi-Alboni, Mwaribathi; Azmwethi, Mbarhumi; wanadamu." 15 Basi Bwana akatuma tauni katika 32 Eliaba, Mshaalboni; wana wa Yasheni; Yonathani Israeli kuanzia asubuhi mpaka mwisho wa muda 33 mwana wa Shama, Mharari; Ahiamu mwana wa ulioamriwa, wakafa watu 70,000 kuanzia Dani hadi Sharari, Mharari; 34 Elifeleti mwana wa Ahasbab, Beer-Sheba. 16 Malaika aliponyoosha mkono wake ili Mmaakathii; Eliamu mwana wa Ahithofeli, Mgiloni; 35 Hezro, Mkarmeli; Paarai, Mwarbi; 36 Igali mwana ulioamriwa, wakafa watu 70,000 kuanzia Dani hadi wa Nathani kutoka Soba; Bani, Mgadi; 37 Seleki, anawadhuuri watu, "Yatosha! Rudisha mkono wako." Mwamoni; Naharai, Mbeerothi, aliyekuwa mbeba Wakati huo malaika wa Bwana alikuwa kwenye sakafu silaha za Yoabu mwana wa Seruya; 38 Ira, Mwithiri; ya kupuria ya Arauna, Myebusi. 17 Ikawa Daudi Garebu, Mwithiri; 39 na Uria, Mhiti. Jumla yao wote alipomwona huyo malaika aliyekuwa akiwaua watu, walikuwa watu thelathini na saba.

24 Hasira ya Bwana ikawaka tena dhidi ya Israeli, naye akamchochea Daudi dhidi yao, akitesema, "Nenda ukawahesabu Israeli na Yuda." 2 Kwa hiyo mfalme akamwambia Yoabu, pamoja na majemadari wa jeshi aliokuwa nao, "Nendeni kwa makabila yote ya Israeli kuanzia Dani hadi Beer-Sheba na mwandikishe watu wapiganaji, ili niweze kujua idadi yao." 3 Lakini Yoabu akamjibu mfalme, "Bwana Mungu wako na azidishe jeshi mara mia, nayo macho ya bwana wangu mfalme na yaone hili. Lakini kwa nini bwana wangu mfalme anataka kufanya kitu cha namna hii?" 4 Hata hivyo, neno la mfalme likawa na nguvu juu ya Yoabu pamoja na majemadari wa jeshi, kwa hiyo

wakaondoka mbele ya mfalme kuandikisha wapiganaji kambi karibu na Aroeri, kusini ya mji ulioko kwenye Haya yalifanywa na hao mashujaa watatu. 5 Baada ya kuvuka Yordani, walipiga kuhatarisha maisha yao?" Naye Daudi hakuyanywa. 18 Abishai bonde jembamba, ndipo wakipitia Gadi, wakaenda ndugu yake Yoabu mwana wa Seruya ndiye alikuwa hadi Yazeri. 6 Walikwenda hadi Gileadi na pia eneo kiongozi wa hao Watatu. Aliinua mkuki wake dhidi ya na kuzunguka kuelekea Sidoni. 7 Kisha wakaenda kama hao Watatu. 19 Je, hakupata heshima kubwa kuelekea ngome ya Tiro pamoja na miji yote ya zaidi kuliko hao Watatu? Alikuwa jemadari wao, Wahivi na ya Wakanaani. Mwishoni, walikwenda ingawa hakuhesabuwa mionganoni mwao. 20 Benaya mpaka Beer-Sheba katika Negebu ya Yuda. 8 Baada ya mwana wa Yehoyada alikuwa mpiganaji hodari kutoka kuita katika nchi nzima, walirudi Yerusalem baada Kabseeli ambaye alifanya mambo makubwa ya ujasiri. 9 Yoabu akatoa hesabu Aliwaua mashujaa wawili waliokuwa hodari kuliko ya wapiganaji kwa mfalme: Katika Israeli kulikuwako wote wa Moabu. Pia alishuka shimonii kulipokuwa watu 800,000 wenye uwemo wa kupigana, na katika na theluji na kumuua simba. 21 Pia alimuua Mmisri Yuda watu 500,000. 10 Dhamiri ya Daudi ilishtuka mrefu mkubwa. Ingawa Mmisri alikuwa na mkuki baada ya kuwahesabu wapiganaji, naye akamwambia mkononi mwake, Benaya alimwendea akiwa na rungu. Bwana, "Nimefanya dhambi kubwa kwa kufanya Alipokonya mkuki kutoka mkononi mwa Mmisri jambo hili. Ee Bwana, sasa ninakusihi, ondoa hatia na kumuua kwa mkuki wake mwenyewe. 22 Haya ya mtumishi wako. Nimefanya jambo la kipumbavu yalikuwa mambo ya ushujaa ya Benaya mwana wa sana." 11 Kabla Daudi hajaamka kesho yake asubuhi, Yehoyada; naye pia alikuwa maarufu kama wale neno la Bwana lilikuwa limemjia Gadi nabii, aliyekuwa mashujaa watatu. 23 Yeye aliheshimiwa zaidi ya wale mwonaji wa Daudi, kusema: 12 "Nenda ukamwambie Thelathini, lakini hakuju muishwa mionganoni mwa Daudi, 'Hivi ndivyo asemavyo Bwana: Ninakupa wewe wale Watatu. Daudi akamweka kuwa kiongozi wa walinzi wake. 24 Mionganoni mwa wale Thelathini nitakalotenda dhidi yako.' 13 Basi Gadi akaenda walikuwepo: Asaheli ndugu wa Yoabu; Elhanani kwa Daudi na kumwambia, "Je, ije njaa ya miaka mwana wa Dodo kutoka Bethlehemu; 25 Shama, mitatu katika nchi yako? Au miezi mitatu ya kukimbia Mharodi; Elika, Mharodi; 26 Helesi, Mpalti; Ira mwana adui zako wakikufuatia? Au siku tatu za tauni katika wa Ikeshi kutoka Tekoa; 27 Abiezeli kutoka Anathothi; nchi yako? Basi sasa, fikiri juu ya hilo na uamue Mebunai, Mhushathi; 28 Salmoni, Mwahohi; Maherai, jinsi nitakavyomjibu huyo aliyenituma." 14 Daudi Mnetofathi; 29 Heledi mwana wa Baana, Mnetofathi; akamjibu Gadi, "Nitataabika sana. Afadhalii tuangukie Itai mwana wa Ribai kutoka Gibeaa ya Benyaminii; 30 mikononi mwa Bwana, kwa maana rehema zake Benaya Mpirathoni; Hidai kutoka mabonde ya Gaashi; ni kuu, lakini usiniache nianguke mikononi mwa 31 Abi-Alboni, Mwaribathi; Azmwethi, Mbarhumi; wanadamu." 15 Basi Bwana akatuma tauni katika 32 Eliaba, Mshaalboni; wana wa Yasheni; Yonathani Israeli kuanzia asubuhi mpaka mwisho wa muda 33 mwana wa Shama, Mharari; Ahiamu mwana wa ulioamriwa, wakafa watu 70,000 kuanzia Dani hadi Sharari, Mharari; 34 Elifeleti mwana wa Ahasbab, Beer-Sheba. 16 Malaika aliponyoosha mkono wake ili Mmaakathii; Eliamu mwana wa Ahithofeli, Mgiloni; 35 Hezro, Mkarmeli; Paarai, Mwarbi; 36 Igali mwana ulioamriwa, wakafa watu 70,000 kuanzia Dani hadi wa Nathani kutoka Soba; Bani, Mgadi; 37 Seleki, anawadhuuri watu, "Yatosha! Rudisha mkono wako." Mwamoni; Naharai, Mbeerothi, aliyekuwa mbeba Wakati huo malaika wa Bwana alikuwa kwenye sakafu silaha za Yoabu mwana wa Seruya; 38 Ira, Mwithiri; ya kupuria ya Arauna, Myebusi. 17 Ikawa Daudi Garebu, Mwithiri; 39 na Uria, Mhiti. Jumla yao wote alipomwona huyo malaika aliyekuwa akiwaua watu, akamwambia Bwana, "Mimi ndiye nileyenda dhambi na kukosa. Hawa ni kondoo tu. Wamefanya nini? Mkono wako uwe juu yangu na nyumba yangu." 18 Siku hiyo Gadi akaenda walikuwepo: Daudi na kumwambia, "Panda ukamjengee Bwana madhabahu kwenye sakafu ya kupuria ya Arauna Myebusi." 19 Kwa hiyo Daudi akakwea kama vile Bwana aliyekuwa ameamuru kwa kinywa cha Gadi. 20 Arauna alipotazama na kumwona mfalme na watu wake wakija kumwelekea, alitoka nje na kusujudu mbele ya mfalme kifudifudi, akiuinamisha uso wake ardhibini. 21 Arauna akasema, "Mbona bwana wangu mfalme amekuja kwa mtumishi wake?" Daudi akajibu, "Kununua sakafu yako ya kupuria, ili niweze kumjengea Bwana madhabahu, ili tauni iliyo katika watu iondolewe." 22 Arauna

akamwambia Daudi, “Bwana wangu mfalme na achukue chochote kinachompendeza na akitoe sadaka. Hapa kuna maksai kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa, pia kuna miti ya kupuria na nira za ng’ombe kwa ajili ya kuni. **23** Ee mfalme, Arauna anatoa vyote hivi kwa mfalme.” Pia Arauna akamwambia mfalme, “Bwana Mungu wako na akukubali.” **24** Lakini mfalme akamjibu Arauna, “La hasha, nasisitiza kuvilipia. Sitatoa sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana Mungu wangu isiyonigharimu chochote.” Kwa hiyo Daudi akanunua ile sakafu ya kupuria nafaka na maksai, akazilipia shekeli hamsini za fedha. **25** Kisha Daudi akamjengea Bwana madhabahu mahali hapo, na kutoa sadaka za kuteketezwa na sadaka za amani. Kisha Bwana akajibu kwa ajili ya nchi, nayo tauni ikakoma katika Israeli.

1 Wafalme

1 Mfalme Daudi alipokuwa mzee umri ukiwa umesogea, hakuweza kupata joto hata walipomfunika kwa nguo. **2** Kwa hiyo watumishi wake wakamwambia, “Turuhusu tumtafute kijana mwanamwali bikira amhudumie mfalme na kumtunza. Anaweza kulala pembeni mwake ili bwana wetu mfalme apate joto.” **3** Kisha wakatafuta katika Israeli yote ili kumpata msichana mzuri wa sura na wakampata Abishagi, Mshunami, wakamleta kwa mfalme. **4** Msichana huyo alikuwa mzuri sana wa sura, akamtunza mfalme na kumhudumia, lakini mfalme hakufanya naye tendo la ndoa. **5** Basi Adoniya, ambaye mama yake alikuwa Hagithi, akajigamba na kusema, “Mimi nitakuwa mfalme.” Hivyo akajiwekea tayari magari na wapanda farasi, pamoja na watu hamsini wa kumtangulia wakikimbia. **6** (Baba yake hakuwa ameingilia na kumuuliza, “Kwa nini unafanya hivyo?” Alikuwa pia kijana mzuri sana wa sura, na alizaliwa baada ya Absalom.) **7** Adoniya akashauriana pamoja na Yoabu mwana wa Seruya na kuhani Abiathari, nao wakamsaidia. **8** Lakini kuhani Sadoki, Benaya mwana wa Yehoyada, Nathani nabii, Shimei, Rei na walini maalum wa Daudi hawakujunga na Adoniya. **9** Ndipo Adoniya akatoa dhabihu ya kondoo, ng’ombe na ndama walionona kwenye Jiwe la Zohelethi karibu na En-Rogeli. Akawaalika ndugu zake wote, wana wa mfalme na wanaume wote wa Yuda waliokuwa maafisa wa mfalme, **10** lakini hakumwalika nabii Nathani, Benaya, walini maalum wa mfalme, wala ndugu yake Solomoni. **11** Ndipo Nathani akamuuliza Bathsheba, mama yake Solomoni, “Je, hujasikia kwamba Adoniya, mwana wa Hagithi, amekuwa mfalme pasipo bwana wetu Daudi kujua jambo hili? **12** Sasa basi, acha nikushauri jinsi utakavyookoa uhai wako mwenyewe na uhai wa mwanao Solomoni. **13** Ingia kwa Mfalme Daudi na umwambie, ‘Bwana wangu mfalme, je hukuniapia mimi mtumishi wako: “Hakika mwanao Solomoni atakuwa mfalme baada yangu na ndiye atakayeketi juu ya kiti changu cha ufalme?” Kwa nini basi Adoniya amekuwa mfalme?’ **14** Utakapokuwa ukizingumza na mfalme, nitaingia na kuthibitisha hayo uliyoyasema.” **15** Hivyo Bathsheba akaenda kumwona mfalme chumbani mwake mahali ambapo Abishagi, Mshunami, alikuwa akimhudumia, naye mfalme alikuwa mzee sana. **16** Bathsheba akasujudu na kupiga magoti mbele ya mfalme. Mfalme akauliza, “Ni nini hiki unachotaka?” **17** Akamwambia, “Bwana wangu, wewe mwenyewe uliniapia mimi mtumishi wako kwa Bwana Mungu wako kwamba: ‘Solomoni Mwanao atakuwa mfalme baada yangu na ndiye atakayeketi kwenye kiti changu cha ufalme.’ **18** Lakini sasa Adoniya amekuwa mfalme, nawe, bwana wangu mfalme huna habari kuhusu jambo hilo. **19** Ametoa dhabihu idadi kubwa ya ng’ombe, ndama walionona

na kondoo, naye amewaalika wana wa mfalme wote, kuhani Abiathari, na Yoabu jemadari wa jeshi, lakini hakumwalika Solomoni mtumishi wako. **20** Bwana wangu mfalme, macho ya Israeli yote yanakutazama wewe wajue kutoka kwako kuwa ni nani atakayeketi katika kiti cha ufalme cha bwana wangu mfalme baada yake. **21** Kama sivyo, mara tu bwana wangu mfalme atakapopumzishwa pamoja na baba zake, mimi na mwanangu Solomoni tutatendewa kama wahalifu.” **22** Alipokuwa angali anazungumza na mfalme, nabii Nathani akafika. **23** Wakamwambia mfalme, “Nabii Nathani yuko hapa.” Kisha akaenda mbele ya mfalme na kumsujudia hadi uso wake ukagusa ardhi. **24** Nathani akasema, “Je, bwana wangu mfalme, umetangaza kuwa Adoniya atakuwa mfalme baada yako na kwamba ataketi kwenye kiti chako cha ufalme? **25** Leo ameshuka na kutoa dhabihu idadi kubwa ya ng’ombe, ndama walionona na kondoo. Amewaalika wana wote wa mfalme, jemadari wa jeshi na kuhani Abiathari. Sasa hivi, wanakula na kunywa pamoja naye wakisema, ‘Aishi maisha marefu, Mfalme Adoniya!’ **26** Lakini mimi mtumishi wako, kuhani Sadoki, Benaya mwana wa Yehoyada na mtumishi wako Solomoni hakutulika. **27** Je, hili ni jambo ambalo bwana wangu mfalme amelifanya pasipo kuwajulisha watumishi wake ili wapate kujua ni nani atakayeketi kwenye kiti cha ufalme cha bwana wangu mfalme baada yake?” **28** Ndipo Mfalme Daudi akasema, “Mwite Bathsheba, aingie ndani.” Hivyo akaingia mbele ya mfalme na kusimama mbele yake. **29** Ndipo mfalme akaapa: “Hakika kama Bwana aishivyo, ambaye ameniokoa kutoka kila taabu, **30** hakika nitatekeleza leo kile nilichokuapia kwa Bwana, Mungu wa Israeli: Mwanao Solomoni atakuwa mfalme baada yangu, naye ataketi kwenye kiti changu cha ufalme baada yangu.” **31** Kisha Bathsheba akasujudu akipiga magoti mbele ya mfalme uso wake ukigusa ardhi akasema, “Bwana wangu Mfalme Daudi na aishi milele!” **32** Mfalme Daudi akasema, “Mwite kuhani Sadoki ndani, nabii Nathani na Benaya mwana wa Yehoyada.” Walipofika mbele ya mfalme, **33** akaawaambia: “Wachukueni watumishi wa bwana wenu pamoja nanyi na mkamkalishe mwanangu Solomoni juu ya nyumbu wangu mwenyewe mkamteremshe hadi Gihoni. **34** Huko kuhani Sadoki na nabii Nathani wamtie mafuta awe mfalme juu ya Israeli. Pigeni tarumbeta na mpaze sauti, ‘Mfalme Solomoni aishi maisha marefu’! **35** Kisha mtapanda pamoja naye, atakuja na kuketi kwenye kiti changu cha ufalme na kutawala badala yangu. Nimemweka awe mtawala juu ya Israeli na Yuda.” **36** Benaya mwana wa Yehoyada akamjibu mfalme, “Amen! Bwana, Mungu wa bwana wangu mfalme, na aseme vivyo hivyo. **37** Kama vile Bwana alivyokuwa na bwana wangu mfalme, vivyo hivyo na awe na Solomoni kukifanya kiti chake cha utawala kuwa kikuu kuliko kile cha bwana wangu Mfalme Daudi!” **38** Hivyo kuhani Sadoki, nabii

Nathani, Benaya mwana wa Yehoyada, Wakerethi na kwamba Bwana aweze kunitimizia ahadi yake: ‘Kama Wapelethi wakampandisha Solomoni juu ya nyumbu wazao wako wakiangalia sana wanavyoishi, na kama wa Mfalme Daudi, nao wakamsindikiza hadi Gihoni. **39** Kuhani Sadoki akachukua pembe ya mafuta kutoka kwenye hema takatifu na kumtia Solomoni mafuta. Kisha wakapiga tarumbeta na watu wote wakapaza wazao wako wakiangalia sana wanavyoishi, na kama wakienenda kwa uaminifu mbele zangu kwa miyolo yao yote na kwa roho zao zote, kamwe hutakosa kuwa na mtu kwenye kiti cha ufalme cha Israeli.’ **5** “Sasa wewe mwenyewe unaframamu lile Yoabu mwana wa Seruya alilonitendea, lile alilofanya kwa majemadari wakipiga filimbi na kushangilia sana, hata ardhi na Amasa mwana wa Yetheri. Aliwaua, akimwaga ikatikisika kwa ile sauti. **41** Adoniya pamoja na damu yao wakati wa amani kama vile ni kwenye vita, wageni wote waliokuwa pamoja naye wakasikia sauti hiyo walipokuwa wakimalizia karamu yao. Waliposikia sauti ya tarumbeta, Yoabu akauliza, “Nini maana ya makelele yote haya katika mji?” **42** Hata alipokuwa anasema, Yonathanii mwana wa kuhani Abiathari akaifika. Adoniya akasema, “Ingia ndani. Mtu mstahiki kama wewe ni lazima alete habari njema.” **43** Yonathanii akajibu, “La hasha! Mfalme Daudi bwana wetu amemfanya Solomoni kuwa mfalme. **44** Mfalme amemtuma pamoja naye kuhani Sadoki, nabii Nathani, Benaya mwana wa Yehoyada, Wakerethi na Wapelethi, nao wamempandisha juu ya nyumbu wa mfalme, **45** nao kuhani Sadoki na nabii Nathani wamemtia mafuta kuwa mfalme huko Gihoni. Kuanzia hapo wameendelea kushangilia na sauti zimeenea pote mjini. Hizo ndizo kelele unazosikia. **46** Zaidi ya hayo, Solomoni ameketi juu ya kiti chake cha ufalme. **47** Pia, maafisa wa mfalme wamekuja ili kumtakia heri bwana wetu Mfalme Daudi wakisema, ‘Mungu wako na alifanye jina la Solomoni kuwa mashuhuri kuliko lako na kiti chake cha ufalme kiwe na ukuu kuliko chako!’ Naye mfalme akasujudu akiabudu kitandani mwake **48** na kusema, ‘Ahimidiwe Bwana, Mungu wa Israeli, ambaye ameruhusu macho yangu kuona mrithi juu ya kiti changu cha ufalme leo hii.’ **49** Katika hili, wageni wote wa Adoniya wakainuka kwa mshtuko wa hofu na kutawanyika. **50** Lakini Adoniya kwa kumwogopa Solomoni, akaenda na kushika pembe za madhababu. **51** Kisha Solomoni akaambiwa, “Adoniya anamwogopa Mfalme Solomoni na ameshikilia pembe za madhababu. Anasema, ‘Mfalme Solomoni na aniapie leo kwamba hatamuua mtumishi wake kwa upanga.’” **52** Solomoni akajibu, “Kama akijionyesha kuwa mtu mstahiki, hakuna unywele wake utakaoanguka juu ya ardhi, lakini kama uovu ukionekana ndani yake, atakufa.” **53** Ndipo Mfalme Solomoni akawatuma watu, nao wakamshusha kutoka madhababuni. Naye Adoniya akaja akamwinamia Mfalme Solomoni, naye Solomoni akamwambia, “Nenda nyumbani kwako.”

2 Siku zilipokaribia za Daudi kufa, akampa mwanawе Solomoni agizo. **2** Akasema, “Mimi ninakaribia kwenda njia ya dunia yote. Hivyo uwe hodari, jionyeshe kuwa mwanaume, **3** shika lile Bwana Mungu wako analokuagiza: Enenda katika njia zake, ushike maagizo na amri zake, sheria zake na kanuni zake, kama ilivoandikwa katika Sheria ya Mose, ili upate kustawi katika yote ufanyayo na popote uendako, **4** ili

waka Bwana aweze kunitimizia ahadi yake: ‘Kama wakienenda kwa uaminifu mbele zangu kwa miyolo yao yote na kwa roho zao zote, kamwe hutakosa kuwa na mtu kwenye kiti cha ufalme cha Israeli.’ **5** “Sasa wewe mwenyewe unaframamu lile Yoabu mwana wa Seruya alilonitendea, lile alilofanya kwa majemadari wawili wa majeshi ya Israeli, Abneri mwana wa Neri, na Amasa mwana wa Yetheri. Aliwaua, akimwaga ikatikisika kwa ile sauti. **41** Adoniya pamoja na damu yao wakati wa amani kama vile ni kwenye vita, tena akaipaka damu ile kwenye mkanda uliokuwa kiunoni mwake na viatu alivyovaa miguuni mwake. **6** Shughulika naye kwa kadiri ya hekima yako, lakini usiache kichwa chake chenyeye mvi kishukies kaburi kwa amani. (**Sheol h7585**) **7** “Lakini uwonyeshe wema wana wa Barzilai wa Gileadi na uwaruhusu wawe mionganini mwa wale walao mezani pako. Walisimama nnilopokimbia ndugu yako Absalomu. **8** “Ukumbuke, unaye Shimei mwana wa Gera, Mbenyamini kutoka Bahrurumu, ambaye alinilaani kwa laana kali siku niliyokwenda Mahanaimu. Aliposhuka kunilaki huko Yordani, nilimwapia kwa Bwana: ‘Sitakuua kwa upanga!’ **9** Lakini sasa, usidhani kwamba hana hatia. Wewe ni mtu wa hekima, utajua la kumtendea. Zishushe mvi zake kaburini kwa damu.” (**Sheol h7585**) **10** Kisha Daudi akapumzika pamoja na baba zake naye akazikwa katika Mji wa Daudi. **11** Daudi alikuwa ametawala juu ya Israeli miaka arobaini: huko Hebronii alitawala miaka saba, na katika Yerusalemii akatawala miaka thelathini na mitatu. **12** Kwa hiyo Solomoni akaketi katika kiti cha ufalme cha baba yake Daudi, nao utawala wake ukaimarika sana. **13** Basi Adoniya, mwana wa Hagithi, akaenda kwa Bathsheba, mama yake Solomoni. Bathsheba akamuuliza, “Je, umekuja kwa amani?” Akajibu, “Ndijo, kwa amani.” **14** Kisha akaongeza, “Ninalo jambo la kukuambia.” Akajibu, “Waweza kulisema.” **15** Akasema, “Kama unavyojuja, ufalme ulikuwa wangu. Israeli wote waliniangalia mimi kama mfalme wao. Lakini mambo yalibadilika, ufalme umekwendwa kwa ndugu yangu, kwa maana umemjia kutoka kwa Bwana. **16** Sasa ninalo ombi moja ninalokuomba. Usinikatalie.” Bathsheba akasema, “Waweza kuliomba.” **17** Kwa hiyo akaendelea kusema, “Tafadhalii mwombe Mfalme Solomoni, anipatie Abishagi, Mshunami, awe mke wangu; hatakukatalia wewe.” **18** Bathsheba akamjibu, “Vema sana, nitazungumza na mfalme kwa ajili yako.” **19** Bathsheba alipokwenda kwa Mfalme Solomoni kuzungumza naye kwa ajili ya Adoniya, mfalme alisimama kumlaki mama yake, akamwinamia na kuketi kwenye kiti chake cha ufalme. Akaamuru kiti cha ufalme kuletwaa kwa ajili ya mama yake mfalme, naye akaketi mkono wake wa kuume. **20** Bathsheba akamwambia mfalme, “Ninalo ombi moja dogo la kukuomba; usinikatalie.” Mfalme akajibu, “Ombo, mama yangu; sitakukatalia.” **21** Akasema, “Mruhusu Abishagi, Mshunami, aolewe na ndugu yako Adoniya.” **22** Mfalme Solomoni akamjibu mama

yake, "Kwa nini uombe Abishagi, Mshunami, kwa ajili yake, kwani ye ye ni ndugu yangu mkubwa: naam, kwa ajili yake, na kwa kuhani Abiathari na Yoabu mwana wa Seruya!" **23** Mfalme Solomoni akaapa kwa Bwana, akasema: "Mungu na aniuile mbali, tena bila huruma, ikiwa Adoniya hatalipa kwa uhai wake kwa ajili ya ombi hili! **24** Basi sasa, hakika kama Bwana aishivyo, ye ye ambaye ameniimarisala salama kwenye kiticha ufalme cha Daudi baba yangu, naye amenipa ufalme wa kudumu kama alivyoadidi, Adoniya atauawa Benaya mwana wa Yehoyada, naye akampiga Adoniya akafa. **26** Mfalme akamwambia kuhani Abiathari, "Nenda huko Anathothi katika mashamba yako. Wewe unastahili kufa, lakini sitakuua sasa, kwa sababu ulilichukua Sanduku la Bwana Mwenyezi mbele ya Daudi baba yangu na ulishiriki taabu zote za baba yangu." **27** Hivyo Solomoni akamwonda Abiathari kwenye ukuhani wa Bwana, akilitimiza neno la Bwana alilokuwa amenenha huko Shilo kuhusu nyumba ya Eli. **28** Habari zilipomfikia Yoabu, ambaye alikuwa amefanya shauri baya na Adoniya, lakini sio na Absalom, alikimbilia kwenye hema la Bwana na kushika pembe za madhabahu. **29** Mfalme Solomoni akaambiwa kuwa Yoabu amekimbilia kwenye hema la Bwana naye alikuwa kando ya madhabahu. Basi Solomoni akamwagiza Benaya mwana wa Yehoyada: "Nenda ukamuue!" **30** Ndipo Benaya akaingia kwenye hema la Bwana na kumwambia Yoabu, "Mfalme anasema, 'Toka nje!'" Lakini akajibu, "La! Nitafia hapa hapa." Benaya akamwarifu mfalme, "Hivi ndivyo Yoabu alivyonijibu." **31** Kisha mfalme akamwamuru Benaya, "Fanya kama asemavyo. Muue na kumzika, ili uniondoolee mimi na nyumba ya baba yangu dhambi ya damu isiyokuwa na hatia ile Yoabu aliyoimwaga. **32** Bwana atamlipiza kwa ajili ya damu aliyoimwaga, kwa sababu pasipo Daudi baba yangu kujua, aliwashambulia watu wawili na kuwaua kwa upanga. Wote wawili, Abneri mwana wa Neri, jemadari wa jeshi la Israeli, na Amasa mwana wa Yetheri, jemadari wa jeshi la Yuda, walikuwa watu wazuri na wanyofu kuliko yeye. **33** Hatia ya damu yao na iwe juu ya kichwa cha Yoabu na wazao wake milele. Lakini kwa Daudi na uzao wake, nyumba yake na kitichake cha ufalme, iwepo amani ya Bwana milele." **34** Basi Benaya mwana wa Yehoyada akakwea, akampiga na kumuua Yoabu, naye akazikwa katika nchi yake mwenyewe katika jangwa. **35** Mfalme akamweka Benaya mwana wa Yehoyada juu ya jeshi kwenye nafasi ya Yoabu na kumweka kuhani Sadoki badala ya Abiathari. **36** Kisha mfalme akatuma ujumbe kwa Shimei na kumwambia, "Ujijengee nyumba huko Yerusalemui huko, lakini usiende mahali pengine popote. **37** Siku utakayoondoka kuvuka Bonde la Kidroni, uwe na hakika utakufa; damu yako itakuwa juu ya kichwa chako mwenyewe." **38** Shimei akajibu mfalme, "Ulilolisema ni jema. Mtumishi wako atataenda kama bwana wangu mfalme alivyosema." Naye Shimei akakaa Yerusalemui kwa muda mrefu. **39** Lakini baada ya miaka mitatu, watumwa wawili wa Shimei wakatoroka kwenda kwa Akishi mwana wa Gathi. **40** Kwa ajili ya hili, Shimei akatandika punda wake, akaenda kwa Akishi huko Gathi kuwatrafuta watumwa wake. Basi Shimei yeye ambaa ameniimarisala salama kwenye kiticha akaondoka na kuwarudisha watumwa wake kutoka Gathi. **41** Solomoni alipoambiwa kuwa Shimei ametoka na kumuua na kuhusu nyumba yako. Wewe na hakika utakufa? Wakati ule uliniambia, "Je, na jema. Nitatiil!" **43** Kwa nini basi hukutunza kiapo chako kwa Bwana na kutii amri niliyokupa?" **44** Pia mfalme akamwambia Shimei, "Unajua katika moyo wako makosa uliyomtendea baba yangu Daudi. Sasa Bwana atakulipiza kwa ajili ya mabaya yako uliyotenda. **45** Lakini Mfalme Solomoni atabarikiwa, na kiticha ufalme cha Daudi kitakuwa imara mbele za Bwana milele." **46** Kisha mfalme akatoto amri kwa Benaya mwana wa Yehoyada, naye akatoto nje, akampiga Shimei na kumuua. Sasa ufalme ukawa umeimarika kikamilifu mikononi mwa Solomoni.

3 Solomonii akafanya urafiki na Mfalme Farao wa Misri na kumwo binti yake. Akamleta huyo binti katika Mji wa Daudi mpaka alipomaliza kujenga jumba lake la kifalme na Hekalu la Bwana, pamoja na ukuta kuzunguka Yerusalemui. **2** Hata hivyo, watu bado walikuwa wakitoa dhabihu huko kwenye vilima, kwa sababu Hekalu lilikuwa bado halijajengwa kwa ajili ya Jina la Bwana. **3** Solomonii akaonyesha upendo wake kwa Bwana kwa kuenenda sawasawa na amri za Daudi baba yake, ila ye ye alitoa dhabihu na kufukiza uvumba huko mahali pa juu. **4** Mfalme akaenda Gibeoni kutoa dhabihu, kwa maana ndipo palipokuwa mahali pa juu pa kuabudia, naye Solomoni akatoto sadaka elfu moja za kuteketeza juu ya hayo madhabahu. **5** Bwana akamtokea Solomoni huko Gibeoni wakati wa usiku katika ndoto, naye Mungu akasema, "Omiba lolote utakalo nikupe." **6** Solomonii akajibu, "Umefanya mtumishi wako, baba yangu Daudi, fadhili nyangi, kwa kuwa alikuwa mwaminifu kwako na mwenye haki, tena mnyofu wa moyo. Nawe umemzidhia fadhili hii kuu kwani umempa mwana wa kuketi kwenye kitichake cha ufalme, kama ilivyo leo. **7** "Sasa, Ee Bwana Mungu wangu, umefanya mtumishi wako mfalme badala ya baba yangu Daudi. Lakini mimi ni mtoto mdogo tu, wala sijui jinsi ya kutekeleza wajibu wangu. **8** Mtumishi wako yuko hapa miiongoni mwa watu uliowachagua: taifa kubwa, watu wengi wasioweza kuhesabika wala kutoa idadi yao. **9** Hivyo mpe mtumishi wako moyo wa ufahamu ili kutawala watu wako na kupambanua kati ya mema na mabaya. Kwa maana, ni nani awezayez

kutawala watu wako hawa walio wengi hivi?" 10 kuwa alikuwa na hekima kutoka kwa Mungu kwa Bwana akapendezwa kwamba Solomoni ameliomba kutoa haki.

jambo hili. 11 Basi Mungu akamwambia, "Kwa kuwa umeomba neno hili na hukuomba maisha marefu au upate utajiri kwa nafsi yako, wala adui zako wafe, bali umeomba ufahamu katika kutoa haki, 12 nitafanya lile uliloomba. Nitakupa moyo wa hekima na wa ufahamu, kiasi kwamba hajakuwepo mtu mwininge kama wewe, wala kamwe hatakuwepo baada yako. 13 Zaidi ya hayo, nitakupa yale ambayo hukuomba, yaani utajiri na heshima, ili kwamba maisha yako yote hapatakuwa na mtu kama wewe mionganini mwa wafalme. 14 Nawe kama ukienenda katika njia zangu na kutii sheria na amri zangu kama baba yako Daudi aliyofanya, nitakupa maisha marefu." 15 Ndipo Solomoni akaamka, akatambua kuwa ilikuwa ndoto. Akarudi Yerusalem, akasimama mbele ya Sanduku la Agano la Bwana, naye akatoa dhabihu za kuteketewza na sadaka za amani. Kisha akawafanya watumishi wake wote karamu. 16 Basi wanawake wawili makahaba walikuja kwa mfalme na kusimama mbele yake. 17 Mmojawapo akasema, "Bwana wangu, mimi na mwanamke huyu tunaishi kwenye nyumba moja. Nilikuwa nimezaa alipokuwa pamoja nami. 18 Siku ya tatu baada ya mtoto wangu kuzaliwa, mwanamke huyu pia naye akazaa mtoto. Tulikuwa peke yetu, hapakuwa na mtu mwininge yejote katika nyumba isipokuwa sisi wawili. 19 "Wakati wa usiku mwana wa huyu mwanamke akafa kwa sababu alimlilia. 20 Hivyo akaondoka katikati ya usiku na kumchukua mwanangu kutoka ubavuni pangu wakati mimi mtumishi wako nilipokuwa nimelala. Akamweka kifuanini mwake na kumweka mwanawе aliyekufa kifuanini mwangu. 21 Asubuhi yake, nikaamka ili kumnyonyesha mwanangu, naye alikuwa amekufa! Lakini nilipomwangalia sana katika nuru ya asubuhi, niliona kuwa hakuwa yule mwana niliyekuwa niinemzaa." 22 Huyo mwanamke mwininge akasema, "Hapana! Mwana aliye hai ndiye wangu, aliyekufa ni wako." Lakini yule wa kwanza akasisitiza, "Hapana! Mwana aliyekufa ni wako, aliye hai ni wangu." 24 Kisha mfalme akasema, "Nileeteeni upanga." Basi wakamletea mfalme upanga. 25 Ndipo mfalme akatoa amri: "Mkate mtoto aliye hai vipande viwili; mpe huyu nusu na mwininge nusu." 26 Mwanamke ambaye mwanawе alikuwa hai akajawa na huruma kwa ajili ya mwanawе na kumwambia mfalme, "Tafadhalii, bwana wangu, mpe yeje mtoto aliye hai! Usimuuue!" Lakini yule mwanamke mwininge akasema, "Mkate vipande viwili. Asiwe wangu au wake!" 27 Kisha mfalme akatoa uamuzi wake: "Mpeni mama wa kwanza mtoto aliye hai. Msimuue; ndiye mama yake." 28 Wakati Israeli yote iliposikia hukumu aliyotoa mfalme, wakamwogopa mfalme, kwa sababu waliona

4 Basi Mfalme Solomoni akatawala Israeli yote. 2 Hawa ndio waliokuwa maafisa wake wakuu: Kuhanii: Azaria mwana wa Sadoki; 3 Elihorefu na Ahiya, wana wa Shisha: waandishi; Yehoshafati mwana wa Ahiludi: karani; 4 Benaya mwana wa Yehoyada: jemadari mkuu wa jeshi; Sadoki na Abiathari: makuhani; 5 Azaria mwana wa Nathani: kiongozi wa maafisa wa wilaya; Zubadi mwana wa Nathani: kuhanii na mshauri binafsi wa mfalme; 6 Ahishari: msimamizi wa jumba la kifalme; Adoniram mwana wa Abda: msimamizi wa kazi za kulazimisha. 7 Pia Solomoni alikuwa na watawala kumi na wawili wa wilaya katika Israeli yote, walioleta mahitaji kwa mfalme na kwa watu wa nyumbani kwa mfalme. Kila mmoja alitoa chakula kwa mwezi mmoja katika mwaka. 8 Majina yao ni haya: Ben-Huri: katika nchi ya vilima ya Efraimu; 9 Ben-Deker: katika Makasi, Shaalbimu, Beth-Shemeshi na Elon-Bethhanani; 10 Ben-Hesedi: katika Arubothi (Soko na nchi yote ya Heferi zilikuwa zake); 11 Ben-Abinadabu: katika Nafoth-Dori (alimwoa Tafathi binti Solomoni); 12 Baana mwana wa Ahiludi: katika Taanaki na Megido, na katika Beth-Shani yote karibu na Sarethani chini ya Yezreeli, kuanzia Beth-Shani hadi Abel-Mehola kupita hadi Yokmeamu; 13 Ben-Geberi: katika Ramoth-Gileadi (makao ya Yairi mwana wa Manase katika Gileadi ilikuwa miji yake, pamoja na wilaya ya Argobu katika Bashani na miji yake mikubwa sitini yenye kuzungukwa na kuta zenye makomeo ya shaba); 14 Ahinadabu mwana wa Ido: katika Mahanaimu; 15 Ahimaasi: katika Naftali (alikuwa amemwoa Basemathii binti Solomoni); 16 Baana mwana wa Hushai: katika Asheri na katika Bealothi; 17 Yehoshafati mwana wa Parua: katika Isakari; 18 Shimei mwana wa Ela: katika Benyaminii; 19 Geberi mwana wa Uri: katika Gileadi (nchi ya Sihoni mfalme wa Waamori na nchi ya Ogu mfalme wa Bashani). Naye alikuwa ndiye mtawala pekee katika eneo hilo. 20 Watu wa Yuda na Israeli walikuwa wengi kama mchanga wa pwani; walikula, wakanywa na kufurahi. 21 Mfalme Solomoni akatawala katika falme zote kuanzia Mto Frati hadi nchi ya Wafilsti, hadi kwenye mpaka wa Misri. Nchi hizi zililetu ushuru na zilikuwa chini ya Solomoni, siku zote za maisha yake. 22 Mahitaji ya Solomoni ya kila siku yalikuwa kori thelathini za unga laini, kori sitini za unga wa kawaida. 23 Ng'ombe kumi wa zizini, ng'ombe ishirini wa malisho, kondoo na mbuzi mia moja, pamoja na ayala, paa, kulungu na kuku wazuri sana. 24 Kwa kuwa Solomoni alitawala falme zote magharibi ya mto, kuanzia Tifsa hadi Gaza, naye akawa na amani pande zote. 25 Wakati wa maisha ya Solomoni Yuda na Israeli, kuanzia Dani mpaka Beer-Sheba, wakaishi salama kila mtu chini ya mzabibu wake na chini ya mtini wake. 26 Solomoni alikuwa na mabanda 4,000 ya magari ya vita, na farasi 12,000. 27

Maafisa wa eneo hilo, kila mmoja katika mwezi wake, magogo ya misunobari kama alivyohitaji, **11** naye walileta mahitaji kwa ajili ya Mfalme Solomoni na Solomoni akampa Hiram kori 20,000 za ngano kama wote waliokula mezani mwa mfalme. Walihakikisha chakula kwa ajili ya watu wa nyumbani mwake, kuwa hakuna chochote kilichopungua. **28** Pia walileta pamoja na mafuta safi ya zeituni yaliyokamuliwa sehemu walizopangiwa za shayiri na majani kwa ajili bathi 20,000. Solomoni aliendelea kumfanyia Hiramu ya farasi wavutao magari na farasi wengine mahali hivyo mwaka baada ya mwaka. **12** Bwana akampa palipostahili. **29** Mungu akampa Solomoni hekima na Solomoni hekima, kama alivyomwahidi. Palikuwepo akili kubwa, pia ufahamu mpana usiopimika kama na uhusiano wa amani kati ya Hiramu na Solomoni, mchanga ulioko pwani ya bahari. **30** Hekima ya na wote wawili wakafanya mkataba. **13** Mfalme Solomoni ilikuwa kubwa kuliko hekima ya watu wote Solomoni akakusanya wafanyakazi 30,000 kutoka wa Mashariki na kubwa kuliko hekima yote ya Misri. Israeli yote. **14** Akawapeleka Lebanoni kwa zamu za **31** Alikuwa na hekima kuliko kila mwandishi, akiwemo watu 10,000 kwa mwezi, hivyo walikaa Lebanoni kwa Ethani Mwezrahi: kuliko Hemani, Kalkoli na Darda, mwezi mmoja na miezi miwili nyumbani. Adoniram wana wa Maholi. Umaarufu wake ukaenea kwa mataifa ndiye alikuwa kiongozi wa shokoa. **15** Solomoni yote yaliyomzunguka. **32** Akanena mithali 3,000 na alikuwa na wachukuzi wa mizigo 70,000 na wachonga nyimbo zake zilikuwa 1,005. **33** Akaelezea maisha ya mawe 80,000 huko vilimani, **16** pamoja na wasimamizi mmea kuanzia mwerezi wa Lebanoni hadi hisopo 3,300 ambaao walisimamia kazi hiyo na kuwaongoza iotayo ukutani. Pia akafundisha kuhusu wanyama wafanyakazi. **17** Kwa amri ya mfalme walitoa kwenye na ndege, wanyama wenye damu baridi, wakiwemo machimbo ya mawe, mawe makubwa, yaliyo bora kwa samaki. **34** Watu wa mataifa yote wakaja kusikiliza kujengea msingi wa nyumba yaliyochongwa kwa ajili hekima ya Solomoni, waliotumwa na wafalme wote ya Hekalu. **18** Mafundi wa Solomoni, wa Hiramu na wa ulimwengu, waliokuwa wamesikiu juu ya hekima watu wa Gebali walikata na kuandaan mbaao na mawe yake.

5 Hiramu mfalme wa Tiro aliposikia kuwa Solomoni ametiwa mafuta awe mfalme mahali pa Daudi baba yake, akatuma wajumbe kwa Solomoni, kwa sababu Hiramu siku zote alikuwa na uhusiano mzuri wa kirafiki na Daudi. **2** Solomoni akapeleka ujumbe huu kwa Hiramu: **3** “Unajua kwamba kwa sababu ya vita vilivypiganwa dhidi ya baba yangu Daudi kutoka pande zote, hakuweza kujenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana Mungu wake, hadi Bwana alipowaweka adui zake chini ya miguu yake. **4** Lakini sasa Bwana Mungu wangu amenipa utulivu kila upande hakuna adui wala maafa. **5** Kwa hiyo, ninakusudia kujenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana, Mungu wangu, kama Bwana alivyomwambia baba yangu Daudi, wakati aliposema, ‘Mwanao nitakayemweka kwenye kiti cha ufalme mahali pako, ndiye atajenga Hekalu kwa ajili ya Jina langu.’ **6** “Hivyo toa amri ili mierezi ya Lebanoni ikatwe kwa ajili yangu. Watu wangu watafanya kazi na watu wako, nami nitawalipa watu wako kwa ujira wowote utakaoupanga. Unajua kwamba hatuna mtu yeyote mwene ustadi katika kukata miti akatuma neno kwa Solomoni: “Nimepokea ujumbe ulioni pelekea na nitafanya yote unayohitaji katika kukanpatia magogo ya mierezi na misunobari. **9** Watu wangu watayakokota kutoka Lebanoni hadi kwenye bahari, nami nitayafunga mafungu mafungu yaellee juu ya maji hadi utakapoelekeza. Huko vilikuwa vimeunganishwa na Hekalu kwa boriti za nitayatengenisha, nawe utawenza kuyachukua. Wewe mierezi. **11** Neno la Bwana likamjia Solomoni kusema: utakidhi haja yangu kwa kunipatia chakula kwa ajili **12** “Kwa habari ya Hekalu hili unalojenga, kama ya watu wa nyumbani mwangu.” **10** Kwa njia hii ukifua amri zangu, ukatunza masharti yangu na Hiramu akampa Solomoni miti yote ya mierezi na

6 Katika mwaka wa 480 baada ya Waisraeli kutoka nchi ya Misri, katika mwaka wa nne wa utawala wa Solomoni katika Israeli, katika mwezi wa Zivu, ambaao ndio mwezi wa pilis, alianza kujenga Hekalu la Bwana. **2** Hekalu hilo Mfalme Solomoni alilojenga kwa ajili ya Bwana lilikuwa na urefu wa dhiraa sitini, upana wa dhiraa ishirini na kimo cha dhiraa thelathini kwenda juu. **3** Baraza ya mbele ya Hekalu ilienea dhiraa ishirini kulingana na upana wa Hekalu na kujitokeza dhiraa kumi mbele ya Hekalu. **4** Akatengeneza madirisha membamba yenye vidirisha vidogo nya juu katika Hekalu. **5** Akafanyiza vyumba nya pembeni kulizunguka Hekalu lote vikishikamana na kuta za Hekalu na za Patakatifu pa Patakatifu. **6** Ghorofa ya chini kabisa ilikuwa na upana wa dhiraa tano, ya katili ilikuwa dhiraa sita na ya tatu ilikuwa dhiraa saba. Kuzunguka ukuta wa nije wa Hekalu akapunguza ukuta pande zote ili boriti zisishikane kwenye kuta za Hekalu. **7** Katika kujenga Hekalu, yalitumika tu ghorofa ya chini kabisa ilikuwa na upana wa dhiraa tano, ya katili ilikuwa dhiraa sita na ya tatu ilikuwa dhiraa nyundo, patasi au chombo kingine chochote cha chuma kilichosikika sauti yake katika eneo la ujenzi wa Hekalu wakati lilipokuwa likijengwa. **8** Ingilio la ghorofa ya chini kabisa ilikuwa upande wa kusini wa Hekalu, ngazi ilielekeea ghorofa ya katili na kutokea akajenga Hekalu na kulikamilisha, akiliweka paa za lote. Kimo cha kila kimoja kilikuwa dhiraa tano. Navyo akajenga vyumba nya pembeni kuzunguka Hekalu mierezi. **9** Basi Solomoni boriti na mbaao za mierezi. **10** Mfalme Solomoni kusema: **11** Neno la Bwana likamjia Solomoni kusema: **12** “Kwa habari ya Hekalu hili unalojenga, kama kushika maagizo yangu yote na kuyatii, kwa kupitia

wewe nitatimiza ahadi niliyomwahidi Daudi baba sitawaacha watu wangu Israeli.” 14 Basi Solomoni akajenga Hekalu na kulikamilisha. 15 Akazifunika kuta zake za ndani kwa mbao za mierezi, akizipigilia ukutani kuanzia sakafuni mwa Hekalu hadi kwenye dari na kufunika sakafu ya Hekalu kwa mbao za misunobari. 16 Akagawa dhiraa ishirini sehemu ya nyuma ya Hekalu kwa mbao za mierezi kuanzia kwenye sakafu hadi darini ili kufanya sehemu takatifu ya ndani, yaani Patakatifu pa Patakatifu. 17 Ukumbi mkubwa uliokuba mbele ya chumba hiki ndio ulikuwa na urefu wa dhiraa arbaini. 18 Hekalu ndani ilikuwa ya mierezi iliyonakshi mifano ya maboga na maua yaliyochanua. Kila kitu kilikuwa cha mwerezzi, hakuna jiwe ambalo lilionekana. 19 Ndani ya Hekalu akatengeneza sehemu takatifu ya ndani, kwa ajili ya kuweka Sanduku la Agano la Bwana. 20 Sehemu takatifu ya ndani ilikuwa na upana, urefu na kimo cha dhiraa ishirini ndani kwa ndani. Akafunika ndani kwa dhahabu safi, pia akafunika madhababu ya mierezi vivyo hivyo. 21 Solomoni akafunika sehemu ya ndani ya Hekalu kwa dhahabu safi, naye akaitandaza mikufu ya dhahabu kutoka upande moja hadi ule mwininge mbele ya Patakatifu pa Patakatifu, ambako palifunika kwa dhahabu. 22 Basi akafunika sehemu yote ya ndani kwa dhahabu. Pia akafunika madhababu yale yaliyokuwa ndani ya Patakatifu pa Patakatifu kwa dhahabu. 23 Katika Patakatifu pa Patakatifu akatengeneza makerubi wawili kwa mzeituni, kila moja likiwa na dhiraa kumi kwenda juu. 24 Bawa moja la kerubi wa kwanza lilikuwa na urefu wa dhiraa tano na bawa jingine dhiraa tano, hivyo urefu kutoka ncha ya bawa moja hadi ncha ya bawa jingine ulikuwa dhiraa kumi. 25 Kerubi wa pili alikuwa na urefu wa dhiraa kumi pia, hivyo makerubi hao wawili walifanana kwa vipimo na kwa umbo. 26 Kimo cha kila kerubi kilikuwa dhiraa kumi. 27 Aliweweka makerubi hao ndani ya Patakatifu pa Patakatifu pa Hekalu, mabawa yake yakiwa yamekunjiliwa. Bawa la kerubi mmoja liligusa ukuta mmoja, wakati bawa la yule mwininge liligusa ukuta mwininge, nayo mabawa yao mengine yaligusana katikati ya chumba. 28 Akafunika wale makerubi kwa dhahabu. 29 Juu ya kuta zote zilizozunguka Hekalu, za vyumba vya ndani na vya nije, zilipambwa kwa nakshi zilizokatwa za makerubi, miti ya mitende na maua yaliyochanua. 30 Pia alifunika sakafu zote za vyumba vya ndani na vya nije vya Hekalu kwa dhahabu. 31 Kwa ingilio la Patakatifu pa Patakatifu akatengeneza milango ya mbao za mzeituni, zikiwa na miimo na vizingiti vyenye umbo la pembe tano. 32 Juu ya milango miwili ya mbao za mzeituni alinakshi makerubi, miti ya mitende pamoa na maua yaliyochanua na kufunika makerubi na miti ya mitende kwa dhahabu iliyofuliwa. 33 Kwa njia iyo hiyo akatengeneza miimo yenye pande nne ya miti ya mzeituni, kwa ajili ya ingilio la ukumbi mkubwa. 34 Kulikuwa na milango miwili iliyoweza kukunjuka

iliyotengenezwa kwa mbao za msunobari na kila yako. 35 Akanakshi kujikunja kila kipande juu ya kingine. 36 Tena akajenga ua wa ndani safu tatu za mawe yaliyochongwa na safu moja ya boriti za mierezi zilizorembwa. 37 Msingi wa Hekalu la Bwana Zivu, ndio mwezi wa tano. 38 Katika mwaka wa kumi na moja, mwezi wa Buli, ndio mwezi wa nane, Hekalu lilikamilika katika hatua zake zote kwa kufuatana na maelekezo yake Solomoni. Aliljenga kwa miaka saba.

7 Ilimchukua Solomoni miaka kumi na mitatu kukamilisha ujenzi wa Jumba lake la kifalme. 2 Aliljenga Jumba la Kifalme la Msitu wa Lebanoni, urefu wake ulikuwa dhiraa 100, upana wake dhiraa hamsini na kimo chake dhiraa thelathini, likiwa na safu nne za nguzo za mierezi zikishikilia boriti za mierezi zilizorembwa. 3 Ilipauliwa kwa mierezi juu ya boriti zile zilizolala juu ya nguzo arbaini na tano, kumi na tano kwa kila safu. 4 Madirisha yake yaliwekwa juu kwa safu tatu, yakielekeana. 5 Milango yote ilikuwa na miimo ya mstatali, ilikuwa upande wa mbele katika safu tatu, ikielekeana. 6 Akajenga ukumbi wa nguzo, ambaa urefu wake ulikuwa dhiraa hamsini na upana wake dhiraa thelathini. Mbele ya jengo hilo kulikuwepo baraza. Mbele ya baraza kulikuwepo na nguzo na paa lililoning'inia. 7 Akajenga ukumbi wa kiti cha enzi, Ukumbi wa Hukumu, mahali ambapo angelitolea hukumu, akafunika kwa mierezi kutoka sakafuni hadi darini. 8 Kwenye jumba la kifalme ambamo angeliishi, aliiweka nyuma zaidi, ikiwa na mjengo wa aina moja na hiyo nyingine. Pia Solomoni akajenga jumba la kifalme linalofanana na huo ukumbi mkubwa kwa ajili ya binti Farao, aliyekuwa amemwoa. 9 Ujenzi huu wote, kuanzia nje mpaka kwenye ua mkuu na kuanzia kwenye msingi hadi upenuni, ulifanywa kwa mawe ya ubora wa hali ya juu yaliyokuwa yamechongwa kwa vipimo na kusawazishwa kwa msumeno nyuso zake za ndani na za nje. 10 Misingi iliwekwa kwa mawe makubwa yaliyo bora, yenye urefu wa dhiraa kumi na mengine yenye urefu wa dhiraa nane 11 Sehemu za juu kulikuwepo na mawe yenye ubora wa hali ya juu, yaliyokatwa kwa vipimo na boriti za mierezi. 12 Ule ua mkuu ulizungukwa na ukuta wa safu tatu za mawe yaliyochongwa na safu moja ya boriti za mierezi zilizorembwa, kama ulivyokuwa ua wa ndani wa Hekalu la Bwana na baraza yake. 13 Mfalme Solomoni akatuma watu Tiro kumleta Hiramu, 14 ambaye mama yake alikuwa mjane kutoka kabilalaa Naftali na baba yake alikuwa mtu wa Tiro tena fundi wa shaba. Hiramu alikuwa na ustadi wa hali ya juu na mzoefu katika aina zote za kazi ya shaba. Alikuja kwa Mfalme Solomoni na kufanya kazi zake zote alizopangiwa. 15 Hiramu akasubu nguzo mbili za

shaba, kila moja ikiwa na urefu wa dhira a kumi na katikati nya magurudumu, duara zake, matindi yake nane, kila nguzo ikiwa na mzingo wa dhira a kumi na na vikombe vyake vyote vilikuwa nya kusubu. **34** mbili kwa mstari. **16** Pia alitengeneza mataji mawili Kila kitako kilikuwa na mikono minne, moja kwenye ya shaba ya kusubu ili kuyaweka juu ya hizo nguzo; kila pembe, ukitokeza kutoka kwenye kitako. **35** Juu kila taji lilikuwa na kimo cha dhira a tano kwenda juu. ya kitako kulikuwepo na utepe wa mviringo wenye **17** Wavu wa mikufu iliyosokotewa kwenye zile taji juu kina cha nusu dhira. Vishikio na papi vilishikamana ya zile nguzo, saba kwa kila taji. **18** Akatengeneza upande wa juu wa kitako. **36** Alitia nakshi za makerubi, makomamanga katika safu mbili kuzunguka kila simba na miti ya mitende juu ya uso wa vishikio na wavy kuremba mataji yaliyo juu ya nguzo. Alifanya juu ya papi, katika kila nafasi iliyopatikana, pamoja hivyo kwa kila nguzo. **19** Mataji yaliyokuwa juu na mataji yaliyosokotewa kuzunguka pande zote. **37** ya nguzo kwenye baraza, yalikuwa katika umbo la Hivi ndivyo Hiram aliwyotengeneza vile vitako kumi. yungiyungi, kimo chake ni dhira a nne **20** Juu ya mataji Vyote vilikuwa nya kusubu kwenye kalibu za kufanana ya zile nguzo mbili, juu ya ile sehemu yenye umbo kwa vipimo na kwa umbo. **38** Kisha akatengeneza kama bakuli, karibu na ule wavu, kulikuwa na yale masinia kumi ya shaba, kila moja likiwa na ujazo wa makomamanga 200 katika safu kuzunguka pande zote. bathi arobaini, yakiwa na kipenyo cha dhira a nne kila **21** Hiramu akasimamisha nguzo kwenye baraza ya sinia moja kwa kila kimoja ya vile vitako kumi. **39** Hekalu. Nguzo ya upande wa kusini akaia Yakini, na Aliweka vitako vitano upande wa kusini wa Hekalu ile ya upande wa kaskazini Boazi. **22** Mataji yaliyokuwa na vingine vitano upande wa kaskazini. Akaweka ile juu yalikuwa na umbo la yungiyungi. Hivyo kazi ya bahari upande wa kusini, katika pembe ya kusini nguzo ikakamilika. **23** Hiramu akasubu Bahari ya ya Hekalu. **40** Pia akatengeneza masinia, masepetu chuma, yenye umbo la mviringo, ya dhira a kumi na mabakuli ya kunyunyizia. Kwa hiyo Huramu kutoka ukingo hadi ukingo na kimo cha dhira a tano. akakamilisha kazi zote katika Hekalu la Bwana kama Mzunguko wake ulikuwa dhira a thelathini. **24** Chini vile Mfalmey Solomoni alikuwa amemwagiza, yaani: ya ukingo, ilizungukwa na maboga, kumi kwenye kila **41** nguzo mbili; mataji mawili yenye umbo la bakuli dhira a moja. Maboga yaliwu yamesubiwa katika safu juu ya hizo nguzo; nyavu mbili za kupamba hayo mbili ili kuwa kitu kimoja na hiyo bahari. **25** Bahari mataji mawili yenye umbo la bakuli juu ya hizo iliwekwa juu ya mafahali kumi na wawili, watatu nguzo; **42** makomamanga 400 kwa ajili ya hizo nyavu wakielekewa kaskazini, watatu wakielekewa magharibi, mbili (safu mbili za makomamanga kwa kila wavu, watatu wakielekewa kusini na watatu wakielekewa yakipamba hayo mataji mawili yenye umbo la bakuli mashariki. Bahari iliwekwa juu yao na sehemu zao juu ya hizo nguzo); **43** vitako kumi pamoja na masinia za nyuma zilielekeana. **26** Ilikuwa na unene wa yake kumi; **44** ile Bahari ya chuma na yale mafahali nyanda nne na ukingo wake ulifanana na ukingo kumi na wawili chini yake; **45** masufuria, masepetu wa kikombe, kama ua la yungiyungi iliyochanua. na mabakuli ya kunyunyizia. Vyombo hivi vyote Iliweza kuchukua bathi 2,000. **27** Pia akatengeneza ambavyo Huramu alimtengeneza Mfalmey Solomoni vitako kumi nya shaba vinavyo weza kuhamishika, kwa ajili ya Hekalu la Bwana vilikuwa nya shaba kila kimoja kilikuwa na urefu wa dhira a nne, upana iliyong'arishwa. **46** Mfalmey akaamuru wavisubu katika dhira a nne na kimo chake dhira a tatu. **28** Hivi ndivyo kalibu ya udongo wa mfinyanzi katika uwanda wa vile vitako viliviyotengeneza: Vilikuwa na mbao Yordani ulio katii ya Sukothi na Sarethani. **47** Solomoni za pembeni zilizoshikamanishwa na mihimili. **29** akaviacha vitu hivi vyote bila kupima uzani wake, Juu ya mbao kati ya hiyo mihimili kilikuwa na kwa sababu vilikuwa vingi sana hivi kwamba uzito wa simba, mafahali na makerubi, pia kwenye mihimili shaba haungekadirika. **48** Solomoni pia akatengeneza yake. Juu na chini ya simba na mafahali kilikuwa samani zote zilizokuwa ndani ya Hekalu la Bwana: kumesokotewa taji za kufuliwa. **30** Kila kitako kilikuwa madhababu ya dhahabu; meza ya dhahabu za kuweka na magurudumu manne ya shaba, na vyuma nya mikate ya Wonyesho; **49** vinara nya taa ya dhahabu katikati nya kuyazungusha hayo magurudumu na safi (vitano upande wa kuume na vitano upande wa kila kimoja kilikuwa na sinia kwenye vishikizo vinne kushoto, mbele ya Patakatifu pa Patakatifu); kazi ya nya taji iliyosubu kila upande. **31** Ndani ya kitako mua ya dhahabu na taa na makoleo; **50** masinia ya kulikuwa na nafasi ya wazi iliyokuwa na umbile la dhahabu safi, mikasi ya kusawazishia tambi, mabakuli mviringo lenye kina cha dhira a moja. Nafasi hii ya ya kunyunyizia, vyano na vyetezo; na bawaba za wazi ilikuwa ya mviringo, pamoja na kitako chake dhahabu kwa ajili ya milango ya chumba cha ndani ilikuwa dhira a moja na nusu. Kuzunguka huo mdomo sana, yaani Patakatifu pa Patakatifu, na pia kwa wake kulitiwa nakshi. Papi za vitako zilikuwa mraba ajili ya milango ya ukumbi mkuu wa Hekalu. **51** na si za mviringo. **32** Magurudumu manne yaliwu Hivyo Mfalmey Solomoni alipomaliza kazi ya Hekalu la chini ya papi, na vyuma nya katikati nya kuzungusha Bwana, akaviingiza ndani vile vitu ambavyo Daudi magurudumu hayo vilikuwa vimeunganishwa kwenye baba yake alikuwa ameviweka wakfu: yaani fedha, kitako. Kipenyo cha kila gurudumu kilikuwa dhira a dhahabu na samani; kisha akaviweka katika hazina za moja na nusu. **33** Magurudumu yaliyotengeneza Hekalu la Bwana.

kama ya magari ya vita ya kukokotewa, vyuma nya

8 Kisha Mfalone Solomoni akawaita mbele zake huko Yerusalem wazee wa Israeli, viongozi wote wa makabila na wakuu wa jamaa za Waisraeli, ili walilet Sanduku la Agano la Bwana kutoka Sayuni, Mji wa Daudi. **2** Wanaume wote wa Israeli wakakusanyika kwa Mfalone Solomoni wakati wa sikukuu ya mwezi wa Ethanimu, ndio mwezi wa saba. **3** Wazee wote wa Israeli walipofika, makuhani wakajitwika Sanduku la Agano, **4** nao wakalipandisha Sanduku la Bwana, na Hema la Kukutania pamoja na vyombo vyote vitakatifu viliviyokuwa ndani yake. Makuhani na Walawi wakavibeba, **5** naye Mfalone Solomoni na kusanyiko lote la Israeli walikusanyika kumzunguka walikuwa mbele ya hilo Sanduku, nao wakatoa dhabibu nyungi za kondoo na ng'ombe ambao idadi yao haikuwezekana kuandikwa au kuhesabiwa. **6** Makuhani wakalileta Sanduku la Agano la Bwana hadi mahali pake ndani ya sehemu takatifu ndani ya Hekalu, yaani Patakatifu pa Patakatifu, na kuliweka chini ya mabawa ya makerubi. **7** Makerubi yalitandaza mabawa yao juu ya mahali pa Sanduku la Agano na kutia kivili Sanduku pamoja na mipiko yake ya kubebaa. **8** Mipiko hiyo ilikuwa mirefu sana kiasi kwamba ncha zake zilionekana kutoka Mahali Patakatifu mbele ya Patakatifu pa Patakatifu, lakin sio nje ya Mahali Patakatifu. Hiyo mipiko ipo hata leo. **9** Ndani ya Sanduku hapakuwepo kitu kingine chocohote isipokuwa zile mbao mbili za mawe ambazo Mose alikuwa ameziweka ndani yake huko Horebu, mahali ambapo Bwana alifanya Agano na Waisraeli baada ya kutoka Misri. **10** Makuhani walipoondoka katika Mahali Patakatifu, wingu likajaza Hekalu la Bwana. **11** Nao makuhani hawakuweza kufanya huduma yao kwa sababu ya lile wingu, kwa kuwa utukufu wa Bwana ulijaza Hekalu lake. **12** Ndipo Solomoni akasema, "Bwana alisema kwamba ataishi katika giza nene; **13** naam, hakika nimekujengeta Hekalu zuri sana, mahali pakopako pa kuishi milele." **14** Kusanyiko lote la Israeli lilipokuwa limesimama hapo, mfalone akageuka na kuwabariki. **15** Kisha akasema: "Ahimidiwe Bwana, Mungu wa Israeli, ambaye kwa mkono wake mwenyewe ametimiza lile alilomwahidi Daudi baba yangu kwa kinywa chake mwenyewe. Kwa kuwa alisema, **16** 'Tangu siku niliyowatoa watu wangu Israeli kutoka Misri, sikuchagua mji katika kabilalolote la Israeli ili Hekalu lijengwe humo ili Jina langu lipate kuwamo humo, bali nimemchagua Daudi kuwaitawala watu wangu Israeli.' **17** 'Ilikuwa moyoni mwa Daudi baba yangu kujenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana, Mungu wa Israeli. **18** Lakin Bwana akamwambia Daudi baba yangu, 'Kwa sababu ilikuwa moyoni mwako kujenga Hekalu kwa ajili ya Jina langu, ulifanya vyema kuwa na jambo hilii moyoni mwako. **19** Hata hivyo, sio wewe utakayenjengea hekalu, bali mwanao, ambaye ni nyama yako na damu yako mwenyewe, yeye ndiye atakayejenga Hekalu kwa ajili ya Jina langu.' **20** "Bwana ametimiza ahadi aliyoiweka: Nimeingia mahali pa Daudi baba yangu na sasa ninakikalia kiti cha ufalme cha Israeli, kama vile Bwana alivyoahidi, nami nimejenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana, Mungu wa Israeli. **21** Nimetenga nafasi humo kwa ajili ya Sanduku la Agano, ambamo ndani yake kuna lile Agano la Bwana alilofanya na baba setu wakati alipowatoa Misri." **22** Kisha Solomoni akasimama mbele ya madhabahu ya Bwana machoni pa kusanyiko lote la Israeli, akakunjua mikono yake kuelekea mbinguni **23** na kusema: "Ee Bwana, Mungu wa Israeli, hakuna Mungu kama wewe juu mbinguni wala chini duniani, wewe unayetunza Agano lako la upendo na watumishi wanaodumu katika njia yako kwa moyo wote. **24** Umetimiza ahadi yako kwa mtumishi wako Daudi baba yangu, kwa kinywa chako uliahidi na kwa mkono wako umetimiza, kama ilivyo leo. **25** "Sasa Bwana, Mungu wa Israeli, mtimizie mtumishi wako Daudi baba yangu ahadi zako ulizomwahidi uliposema, 'Kamwe hutakosa kuwa na mtu atakayeketi mbele zangu kwenye kiti cha ufalme cha Israeli, kama wanao wakiangalia yote wayafanyayo kuenenda mbele zangu kama vile ulivyo fanya.' **26** Sasa, Ee Mungu wa Israeli, acha neno lako lile ulilomwahidi mtumishi wako Daudi baba yangu litimie. **27** "Lakini kweli, je, Mungu atafanya makao duniani? Mbingu, hata mbingu zilizo juu sana, haziwezi kukutoshia wewe. Sembuse Hekalu hili nilijengenya! **28** Hata hivyo sikiliza dua ya mtumishi wako na maombi yake kwa huruma, Ee Bwana Mungu wangu. Sikia kilio na dua ambayo mtumishi wako anaomba mbele zako siku hii ya leo. **29** Macho yako na yafumbuke kuelekea Hekalu hili usiku na mchana, mahali hapa ambapo ulisema, 'Jina langu litakuwako humo,' ili kwamba upate kusikia maombi ambayo mtumishi wako taoma ba kuelekea mahali hapa. **30** Usikie maombi ya mtumishi wako na ya watu wako Israeli wakati wanapoomba kuelekea mahali hapa. Sikia kutoka mbinguni, mahali pa makao yako na usikia, samehe. **31** "Mtu anapomkosea jirani yake na akatakiwa kuapa, akija na kuapa mbele ya madhabahu yako ndani ya Hekalu hili, **32** basi, sikia kutoka mbinguni na ukatende. Hukumu kati ya watumishi wako, ukimhukumu yule mwenye hatia na kuleta juu ya kichwa chake yale aliyyatenda. Umtangazie mwenye haki kwamba hana hatia, hivyo ukathibitishe kuwa haki kwake. **33** "Wakati watu wako Israeli watakapokuwa wameshindwa na adui kwa sababu ya dhambi walizofanya dhidi yako, watakapokugeukia na kulikiri jina lako, wakiomba na kufanya dua kwako katika Hekalu hili, **34** basi usikie kutoka mbinguni, ukasamehe dhambi ya watu wako Israeli na kuwarudisha katika nchi uliyowapa baba zao. **35** "Wakati mbingu zitakapokuwa zimefungwa kuisiwa na mvua kwa sababu watu wako wametenda dhambi dhidi yako, watakapoomba kuelekea mahali hapa na kulikiri jina lako nao wakageuka kutoka dhambi zao kwa sababu umewaadhibu, **36** basi usikie kutoka mbinguni na usamehe dhambi ya watumishi wako, watu wako Israeli. Wafundishe njia sahihi ya kuishi

na ukanyeshe mvua juu ya nchi uliyowapa watu wako wewe, Ee Bwana Mwenyezi, ulipowatoa baba zetu kuwa urithi. **37** “Wakati njaa au tauni vikija juu ya kutoka Misri.” **54** Wakati Solomoni alipomaliza dua nchi, au koga au kawa, nzige au panzi, au wakati hizi zote na maombi kwa Bwana, akainuka kutoka adui atakapowazingira katika mji wao wowote, maafa mbele ya madhabahu ya Bwana, mahali alipokuwa ya namna yoyote au ugonjwa wowote unaoweza amepiga magoti, mikono yake ikawa imekunjuliwa kuwajia, **38** wakati dua au maombi yatakapofanya kuelekeja juu mbinguni. **55** Akasimama na kubariki na mmojawapo wa watu wako Israeli, kila mmoja kusanyiko lote la Israeli kwa sauti kubwa akisema: **56** akitambua taabu za moyo wake mwenyewe, naye “Ahimidiwe Bwana, aliywapa pumzikio watu wake akainyosha mikono yake kuelekeja Hekalu hili: **39** Israeli kama vile alivyokuwa ameahidi. Hakuna hata basi usikie kutoka mbinguni, katika makao yako. neno moja lililopunguka kati ya ahadi zote nzuri Usamehe na utende, umpe kila mtu kulingana na alizozitoa kupitia mtumishi wake Mose. **57** Bwana matendo yake, kwa kuwa unaujua moyo wake (kwa Mungu wetu na awe pamoja nasi kama alivyokuwa kuwa ni wewe peke yako ujuaye miyo ya watu na baba zetu, kamwe asituache wala kutukataa. **58** wote), **40** ili wakuogope kwa wakati wote watakaoishi Yeye na aielekeje miyo yetu kwake, ili tutembee katika nchi uliyowapa baba zetu. **41** “Kwa habari katika njia zake zote na kuzishika amri na maagizo ya mgeni ambaye si mionganii mwa watu wako na masharti aliyowapa baba zetu. **59** Nami maneno Israeli, lakini amekuja kutoka nchi ya mbali kwa yangu haya, ambayo nimyeaomba mbele za Bwana, sababu ya jina lako, **42** kwa maana watu wasasikia yawe karibu na Bwana Mungu wetu usiku na mchana, juu ya Jina lako kuu na juu ya mkono wako wenye ili kwamba atetee shauri la mtumishi wake na la watu nguvu na mkono wako ulionyoosha, atakapokuja wake Israeli kulingana na hitaji lao la kila siku, **60** ili na kuomba kuelekeja Hekalu hili, **43** basi na usikie kwamba mataifa yote ya dunia wajue kwamba Bwana kutoka mbinguni, mahali pa makao yako, ukafanye ndiye Mungu na kwamba hakuna mwininge. **61** Lakini lolote ambalo mgeni huyo anakuomba, ili mataifa ni lazima mwiweke miyo yenu kikamilifu kwa Bwana yote ya dunia wapate kujua jina lako na wakuogope Mungu wetu, kuishi kwa maagizo yake na kutii amri kama wafanyakyo watu wako Israeli nao wapate pia zake, kama ilivyo wakati huu.” **62** Kisha mfalme na kujua kwamba nyumba hii nilioijenga imeitwa kwa Jina lako. **44** “Wakati watu wako watakopokwenda Bwana. **63** Solomoni akatoa dhabihu sadaka za amani vitani dhidi ya adui zao, popote utakapowapeleka, kwa Bwana: ng’ombe 22,000, pamoja na kondoo na wakati watakopoomba kwa Bwana kuelekeja mji ambaa mbuzi 120,000. Hivyo ndivyo mfalme na Waisraeli umeuchagua, na Hekalu nilolijenga kwa ajili ya ambaye hatendi dhambi, nawe ukachukizwa nao ya sadaka za amani, kwa sababu madhabahu ya shaba na kuwakabidhi kwa adui, ambaye atawachukua utumwani katika nchi yake mwenyewe, mbali au ilyokuwa mbele za Bwana ilikuwa ndogo sana kuweza kubeba sadaka hizo za kuteketewa, sadaka za nafaka karibu; **47** na kama watabadilika miyo yao katika nchi na mafuta ya sadaka ya amani. **65** Hivyo Solomoni wanakoshikiliwa mateka, nao wakatubu na kukulilia katika nchi ya wale waliwashinda na kusema, wote pamoja naye. Walikuwa kusanyiko kubwa sana, ‘Tumetenda dhambi, tumefanya makosa, tumetenda watu kutoka Lebo-Hamathi hadi Kijito cha Misri. uovu’; **48** kama wakikugeukia kwa moyo wao wote na nafsi zao katika nchi ya adui zao ambaa waliwashukua mateka, wakakuomba kuelekeja nchi uliyowapa baba zao, kuelekeja mji uliouchagua na Hekalu nilolijenga kwa ajili ya Jina lako; **49** basi kutoka mbinguni, mahali pa makao yako, usikie dua yao na maombi yao na kuitetea haki yao. **50** Uwasamehe watu wako, waliotenda dhambi dhidi yako; uwasamehe makosa yote waliyyotenda dhidi yako, ukawafanye wale waliwashinda kuaoneea huruma; **51** kwa maana ni watu wako na urithi wako, uliowatoa Misri, kutoka kwene lile tanuru la kuyeyushia chuma. **52** “Macho yako na yafumbuke juu ya ombi la mtumishi wako na ombi la watu wako Israeli, nawe uwasikilize wakati wowote wanapokulilia. **53** Kwa maana uliowachagua wao kutoka mataifa yote ya ulimwengu kuwa urithi wako mwenyewe, kama uliyotangaza kupitia mtumishi wako Mose wakati **9** Solomoni alipomaliza kujengwa Hekalu la Bwana na jumba la kifalme, alipokwisha kufanya yote aliyotaka kufanya, **2** Bwana akamtokea mara ya pili, kama alivyokuwa amemtokea huko Gibeoni. **3** Bwana akamwambia: “Nimesikia dua na maombi uliyofanya mbele zangu, nimeliweka wakfu Hekalu hili ambalo umelijenga, kwa kuweka Jina langu humo milele. Macho yangu na moyo wangu utakuwa humo siku zote. **4** “Kukuhusu wewe, kama ukienenda kwa unyofu wa moyo na uadilifu, kama baba yako Daudi alivyofanya

na kutenda yote ninayoyaagiza kwa kutunza maagizo yangu na sheria, 5 nitakiimarisha kiti chako cha enzi juu ya Israeli miele kama nilivyomwahidi Daudi baba yako niliposema, ‘Hutakosa kamwe kuwa na mtu kwenye kiti cha enzi cha Israeli.’ 6 “Lakini kama ninyi au wana wenu mkigeukia mbali nami na kuziacha amri na maagizo yangu niliyowapa na kwenda kuitumikia miungu mingine na kuiabudu, 7 basi nitakatilia mbali Israeli kutoka nchi niliyowapa, nami nitalikataa Hekalu hili nililolitakasa kwa ajili ya Jina langu. Ndipo Israeli itakuwa kitu cha kudhaarauliwa na watu na kuwa kitu cha kudhiahakiwa mionganii mwa watu wote. 8 Ingawa hekalu hili linavutisa sasa, wote watakaolipita watashangaa na kudhiahaki wakisema, ‘Kwa nini Bwana amefanya kitu kama hiki katika nchi hii na kwa Hekalu hili?’ 9 Watu watajibu, ‘Kwa sababu wamemwacha Bwana Mungu wao, aliywatoa baba zao Misri, nao wamekumbatia miungu mingine, wakaabudu na kuitumikia, ndiyo sababu Bwana ameyaleta maafa haya yote juu yao.’ 10 Miaka ishirini ilipopita, ambayo katika hiyo Solomoni alijenga majengo haya mawili, yaani Hekalu la Bwana na jumba la kifalme, 11 Mfalme Solomoni akampa Hiramu mfalme wa Tiro miji ishirini katika Galilaya, kwa sababu Hiramu alikuwa amempatia mierezi yote, misunobari na dhahabu yote aliyohitaji. 12 Lakini Hiramu alipotoka Tiro kwenda kuiona ile miji ambayo Solomoni alikuwa amempa, hakupendezwa nayo. 13 Hiramu aauliza, “Hii ni miji ya namna gani uliyonipa, ndugu yangu?” Naye akaita nchi ya Kabul, jina lilokoo hadi leo. 14 Basi Hiramu alikuwa amempelekea mfalme talanta 120 za dhahabu. 15 Haya ni maelezo kuhusu kazi za kulazimishwa ambazo Mfalme Solomoni, aliyowafanyiza watu ili kulijenga hekalu la Bwana, na jumba lake la kifalme, na Milo, ukuta wa Yerusalem, Hazori, Megido na Gezeri. 16 (Farao mfalme wa Misri alikuwa ameushambulia na kuuteka mji wa Gezeri. Alikuwa ameuchorma moto. Akawaua Wakanaani waliokuwa wakikaa humo na kisha kuutoa kwa binti yake, yaani mkewe Solomoni, kama zawadi ya arusi. 17 Solomoni akaujenga tena Gezeri.) Akajenga Beth-Horoni ya Chini, 18 akajenga Baalathni na Tamari kwenye jangwa katika eneo la nchi yake, 19 vilevile miji ya ghala na miji kwa ajili ya magari yake na kwa ajili ya farasi wake: chochote alichotaka kujenga katika Yerusalem, katika Lebanoni, na katika eneo yote aliyoitawala. 20 Watu wote waliosalia kutoka kwa Waamori, Wahiti, Waperizi, Wahivi na Wayebusi (mataifa haya hayakuwa Waisraeli), 21 yaani, wazao wao waliobakia katika nchi, ambao Waisraeli hawangeweza kuwaangamiza kabisa: hawa Solomoni akawalazimisha kuwa watumwa katika shokoa, kama ilivo hadi leo. 22 Lakini Solomoni hakumfanya ye yote wa Waisraeli kuwa mtumwa; wao ndio waliokuwa wapiganaji wake, maafisa wake wa serikali, maafisa wake, wakuu wake, majemadari wa jeshi wa magari yake ya vita na wapanda farasi. 23 Pia walikuwa maafisa wakuu wasimamizi wa

miradi ya Solomoni: maafisa 550 waliwasimamia watu waliofanya kazi. 24 Baada ya binti Farao kuja kutoka Mji wa Daudi na kuingia jumba la kifalme ambalo Solomoni alikuwa amemjengea, akajenga Milo. 25 Solomoni akatoa dhabihu za kuteketezwa na sadaka za amani mara tatu kwa mwaka, juu ya madhababu aliyokuwa amejengea kwa ajili ya Bwana, akifukiza uvumba mbele za Bwana pamoja na dhabihu hizo, hivyo kutimiza kanuni za hekalu. 26 Mfalme Solomoni pia akatengeneza pia meli huko Esion-Geberi, ambayo iko karibu na Elathi katika Edomu, kwenye ukingo wa Bahari ya Shamu. 27 Naye Hiramu akawatumua watu wake; mabaharia waliojua bahari, kuhudumu katika hizo meli pamoja na watu wa Solomoni. 28 Wakasafiri kwa bahari mpaka Ofiri na kurudi na talanta 420 za dhahabu, ambazo walimkabidhi Mfalme Solomoni.

10 Malkia wa Sheba aliposikia habari za umaaruufi wa Solomoni na uhusiano wake na jina la Bwana, akaja kumjaribu kwa maswali magumu. 2 Alifika Yerusalemu akiwa na msafara mikubwa sana: pamoja na ngamia waliobeba vikolezi, kiasi kikubwa cha dhahabu na vito nya thamani; alikuja kwa Solomoni na kuzungumza naye kuhusu yote ambayo alikuwa nayo moyoni mwake. 3 Solomoni akamjibu maswali yake yote, hakukuwa na jambo lolote lililokua gumu kwa mfalme asiweze kumwelezea. 4 Malkia wa Sheba alipoona hekima yote ya Solomoni na jumba la kifalme alilokua amejenga, 5 chakula kilichokuwa mezani pake, jinsi maafisa wake walivyokaa, wahudumu katika majoho yao, wanyweshaji wake na sadaka za kuteketezwa alizotou katika hekalu la Bwana, alipatwa na mshangao. 6 Akamwambia mfalme, “Taarifa niliyosikia kwenye nchi yangu mwenyewe kuhusu mafanikio na hekima yako ni kweli. 7 Lakini sikuamini mambo haya hadi nilipokuja na kuona kwa macho yangu mwenyewe. Naam, sikuambiwa hata nusu yake; katika hekima na mali umezidi sana ile taarifa niliyosikia. 8 Heri watu wako! Heri hawa maafisa wako wasimamao mbele yako daima na kusikia hekima yako! 9 Ahimidiwe Bwana Mungu wako, ambaye amependezwa sana nawe na kukuweka juu ya kiti cha ufalme cha Israeli. Kwa sababu ya upendo wake Bwana wa milele ajili ya Israeli, amekufanya mfalme, ili kudumisha haki na uadilifu.” 10 Naye akampa mfalme talanta 120 za dhahabu, kiasi kikubwa sana cha vikolezi na vito nya thamani. Haikuwahi kamwe kuletwa tena vikolezi vingi hivyo kuletwa kama vile malkia wa Sheba aliyompaa Mfalme Solomoni. 11 (Meli za Hiramu zililetla dhahabu kutoka Ofiri; tena kutoka huko zililetla shehena kubwa ya miti ya msandali na vito nya thamani. 12 Mfalme akatumia miti ya msandali kuwa nguzo ya Hekalu la Bwana na kwa jumba la kifalme, pia kwa kutengeneza vinubi na zeze kwa ajili ya waimbaji. Kiasi hicho kingi cha msandali hakijawahi kuingizwa au kuonekana humo tangu siku ile.) 13 Mfalme Solomoni akampa malkia wa Sheba kila kitu alichotamani na kukiomba, kando

na vile mfalme alivyokuwa amempa kwa ukarimu wake wa kifalme. Kisha malkia akaondoka na kurudi katika nchi yake, yeye na watumishi wake. **14** Uzito wa dhahabu ambayo Solomoni alipokea kwa mwaka ulikuwa talanta 666, **15** mbali na mapato kutoka kwa wafanyabiashara na wachuuzi, na kutoka kwa wafalme wote wa Kiarabu na watawala wa nchi. **16** Mfalme Solomoni akatengeneza ngao kubwa 200 kwa dhahabu iliyofuliwa; kila ngao ilikuwa na dhahabu yenye uzito wa shekeli 600. **17** Akatengeneza pia ngao ndogo 300 za dhahabu iliyofuliwa, kila ngao ikiwa na uzito wa mane tatu za dhahabu. Mfalme akaziweka katika Jumba la Kifalme la Msitu wa Lebanoni. **18** Kisha mfalme akatengeneza kiti kikubwa cha kifalme kwa kutumia pembe za ndovu na kukifunika kwa dhahabu safi. **19** Kiti hicho kilikuwa na ngazi sita na egemeo la nyuma lilikuwa la mviringo kwa juu. Pande zote za kiti kulikuwa na mahali pa kuegemeza mikono, na simba wawili wakismama kando ya hiyo mikono. **20** Simba kumi na wawili walismama kwenye ngazi sita, mmoja katika kila upande wa kila ngazi. Hakuna kitu kama hicho kilichokuwa kimefanyika kwenye ufalme mwingine wowote. **21** Vikombe vyote vya Mfalme Solomoni vya kunywea vilikuwa vya dhahabu na vyombo vyote vya nyumbani katika Jumba la Kifalme la Msitu wa Lebanoni vilikuwa vya dhahabu safi. Hakukuwa na kitu kilichotengeneza kwa fedha, kwa sababu fedha ilionehana ya thamani ndogo siku za Solomoni. **22** Mfalme alikuwa na meli nyingi za biashara baharini zilizokuwa zikiandamana na meli za Hiramu. Kwa mara moja kila miaka mitatu zilirudi, zikiwa zimebeba dhahabu, fedha, pembe za ndovu na nyani wakubwa na wadogo. **23** Mfalme Solomoni alikuwa mkuu zaidi kwa utajiri na hekima kuliko wafalme wote wa dunia. **24** Dunia yote ikatafuta kukutana na Solomoni ili kusikia hekima ambayo Mungu alikuwa ameiweka katika moyo wake. **25** Mwaka baada ya mwaka, kila mmoja ambaye alikuja alileta zawadi: vyombo vya fedha na dhahabu, majoho, silaha na vikolezi, farasi na nyumbu. **26** Solomoni akusanya magari ya vita na farasi. Alikuwa na magari 1,400 na farasi 12,000, ambayo aliyaweka katika miji ya magari na mengine akawa nayo huko Yerusalem. **27** Mfalme akafanya fedha kuwa kitu cha kawaida kama mawe huko Yerusalem, mirezi akaifanya kuwa mingi kama mikuyu vilimani. **28** Farasi wa Solomoni waliletwa kutoka Misri na kutoka Kue. Wafanyabiashara wa mfalme waliwananuuta kutoka Kue. **29** Waliiagiza magari kutoka Misri kwa bei ya shekeli 600 za fedha na farasi kwa shekeli 150. Pia waliwauza nje kwa wafalme wote wa Wahiti na wa Waaramu.

kuwa hakika wataigeuza moyo yenu mgeukie miungu yao." Hata hiyyo, Solomoni akakaza kuwapenda. **3** Alikuwa na wake 700 mabinti wa uzao wa kifalme, na masuria 300, nao wake zake wakampotosha. **4** Kadiri Solomoni aliyoyozidi kuzeeka, wake zake wakaugeuza moyo wake kuelekea miungu mingine, na moyo wake haukjitollea kikamilifu kwa Bwana Mungu wake, kama uliyoyokuwa moyo wa Daudi baba yake. **5** Solomoni akafuata Ashtorethi mungu mke wa Wasidoni, na Moleki mungu aliyekuwa chukizo la Waamoni. **6** Kwa hiyo Solomoni akafanya uovu machoni pa Bwana; hakumfuata Bwana kikamilifu kama aliyofanya Daudi baba yake. **7** Kwenye kilima mashariki mwa Yerusalem, Solomoni akajenga mahali pa juu yuu ajili ya Kemoshii chukizo la Wamoabu, na kwa Moleki dhuu chukizo la Waamoni. **8** Akafanya hiyyo kwa wake zake wote wa kigeni, ambao walifukiza uvumba na kutoa dhahibu kwa miungu yao. **9** Bwana akamkasirikia Solomoni kwa sababu moyo wake uligeuka mbali na Bwana, Mungu wa Israeli, ambaye alikuwa amemtokea mara mbili. **10** Ingawa alikuwa amemkataza Solomoni kufuata miungu mingine, Solomoni hakutii amri ya Bwana. **11** Kwa hiyo Bwana akamwambia Solomoni, "Kwa kuwa hii ndio hali na yako na hukushika Agano langu na sheria zangu nilizokuamuru, hakika nitaurarua ufalme kutoka kwako na kumpa mmoja wa walio chini yako. **12** Hata hiyyo, kwa ajili ya Daudi baba yako, sitafanya jambo hili wakati wa uhai wako. Nitaurarua kutoka mikononi mwa mwanao. **13** Lakini pia sitaurarua ufalme wote kutoka kwake, bali nitampa kabila moja kwa ajili ya Daudi mtumishi wangu na kwa ajili ya Yerusalem, ambao nimeuchagua." **14** Kisha Bwana akamwinua adui dhidi ya Solomoni, Hadadi, Mwedolu, kutoka ukoo wa ufalme wa Edomu. **15** Huko nyuma wakati Daudi alipokuwa akipigana na Edomu, Yoabu jemadari wa jeshi, aliyekuwa amekwenda kuzika waliouawa, alikuwa amewaua wanaume wote waliokuwako Edomu. **16** Yoabu na Waisraeli wote walikaa huko kwa miezi sita, mpaka walipomaliza kwaangamiza wanaume wote huko Edomu. **17** Lakini Hadadi, akiwa bado mvulana mdogo, alikimbilia Misri akiwa na baadhi ya maafisa wa Kiedomu waliokuwa wakimhudumia baba yake. **18** Wakaondoka Midiani wakaenda Parani. Basi wakichukua pamoa nao wanaume kutoka Parani, wakaenda Misri, kwa Farao mfalme wa Misri, ambaye alimpa Hadadi nyumba, ardhi na akampatia chakula. **19** Farao akapendezwa sana na Hadadi hata akampa ndugu wa mke we mwenyewe, Malkia Tapenesi, ili aolewe na Hadadi. **20** Huyo ndugu wa Tapenesi akamzalia mwana aliveitwa Genubathi, ambaye alilelewa na

11 Hata hivyo, Mfalme Solomoni akawapenda wanawake wengi wa kigeni zaidi, mbali na binti Farao: wanawake wa Wamoaibu, Waamoni, Waedomu, Wasidoni na Wahiti. **2** Walitoka katika mataifa ambayo Bwana aliwaambia Waisraeli, "Msije mkaoana nao, kwa

1 Wafalme

230

ili niweze kurudi katika nchi yangu.” **22** Farao kama alivyofanya Daudi mtumishi wangu, nitakuwa aakauliza, “Umekosa nini hapa, kwamba unataka pamoja nawe. Nitakujengea ufalme utakaodumu kurudi katika nchi yako?” Hadadi akajibu, “Hakuna, lakini niruhusu niendel” **23** Mungu akamwinua adui mwingine dhidi ya Solomoni, Rezoni mwana wa Eliada, ambaye alikuwa amemkimbia bwana wake Hadadezeri, mfalme wa Soba. **24** Akawakusanya watu, naye akawa kiongozi wa kundi la waasi, wakati Daudi alipoangamiza majeshi ya Soba; waasi walikwenda Dameski, mahali walipokaa na kumiliki. **25** Rezoni alikuwa adui wa Israeli kwa muda wote alioishi Solomoni, ukiongezeza matatizo yaliyosababishwa na Hadadi. Kwa hiyo Rezoni akatawala katika Aramu na alikuwa mkatili kwa Israeli. **26** Pia, Yeroboamu mwana wa Nebati alias dhidi ya mfalme. Alikuwa mmoja wa mafisia wa Solomoni, Mwefraimu kutoka Sereda, ambaye mama yake alikuwa mjane aliyewta Serua. **27** Haya ndio maelezo ya jinsi alivyomwasi mfalme: Solomoni alikuwa amejenga Milo naye akawa ameziba mwanya katika ukuta wa mji wa Daudi baba yake. **28** Basi Yeroboamu alikuwa mtu shujaa na hodari, naye Solomoni alipoona jinsi kijana alivyofanya kazi yake, akamweka kuwa kiongozi wa kazi yote ya mikono ya nyumba ya Yosefu. **29** Karibu na wakati ule Yeroboamu alikuwa anatoka nije ya Yerusalem, Ahiya nabii Mshiloni akakutana naye njiani, akiwa amevea joho jipy. Hawa wawili walikuwa peke yao mashambani, **30** naye Ahiya akachukua joho jipy ailiokuwa amevea akalirarua vipande kumi na viwili. **31** Kisha akamwambia Yeroboamu, “Chukua vipande kumi kwa ajili yako, kwa kuwa hivi ndivyo Bwana, Mungu wa Israeli asemavyo: ‘Tazama, ninakwenda kuuchana ufalme kutoka mikononi mwa Solomoni na kuupwa wewe makabila kumi. **32** Lakini kwa ajili ya mtumishi wangu Daudi na mji wa Yerusalem, ambaa nimeuchagua mionganii mwa makabila yote ya Israeli, atakuwa na kabilia moja. **33** Nitafanya hivi kwa sababu wameniacha mimi na kuabudu Ashtorethi mungu mke wa Wasidoni, Kemoshi mungu wa Wamoabu, na Moleki mungu wa Waamonii, nao hawakwenda katika njia zangu ili kufanya yaliyo sawa machoni pangu, wala kushika amri na sheria zangu kama Daudi, babaye Solomoni, alivyofanya. **34** “Lakini sitauondoa ufalme wote kutoka mikononi mwa Solomoni, nimemfanya mtawala siku zote za maisha yake kwa ajili ya Daudi mtumishi wangu, niliyemchagua na ambaye aliyatunza maagizo na amri zangu. **35** Nitauondoa ufalme kutoka mikononi mwa mwanawe na kukupa wewe makabila kumi. **36** Nitampa mwanawe kabilia moja ili kwamba Daudi mtumishi wangu awe na taa mbele zangu daima katika Yerusalem, mji ambaa nimeuchagua kuweka Jina langu. **37** Hata hivyo, kukuhusu wewe Yeroboamu, nitakutwaa, nawe utatawala juu ya yote yale moyo wako unayotamani, utakuwa mfalme juu ya Israeli. **38** Ikiwa utafanya kila nitakoluamuru, kuenenda katika njia zangu na kufanya yaliyo sawa mbele za macho yangu kwa kuzishika amri zangu na maagizo yangu

kama ule niliomjengea Daudi, nami nitakupa Israeli. **39** Nitawatesa wazao wa Daudi kwa ajili ya hili, lakini siyo milele.” **40** Solomoni akajaribu kumuua Yeroboamu, lakini Yeroboamu akakimbilia Misri, kwa Mfalme Shishaki, naye akaka huko mpaka Solomoni alipofariki. **41** Kwa habari za matukio mengine ya utawala wa Solomoni, yote aliyoyafanya na hekima aliyointyesha, je hayakuandikwa yote katika kitabu cha matendo cha Solomoni? **42** Solomoni alitawala Israeli yote miaka arobaini, akiwa Yerusalem. **43** Kisha Solomoni akalala pamoja na baba zake, naye akazikwa katika mji wa Daudi baba yake. Naye Rehoboamu mwanawewe akawa mfalme baada yake.

12 Rehoboamu akaenda Shekemu, kwa kuwa Waisraeli wote walikuwa wamekwenda huko kumfanya yeye kuwa mfalme. **2** Yeroboamu mwana wa Nebati aliposikia hili (alikuwa bado yuko Misri alikokuwa amekimbilia awe mbali na Mfalme Solomoni), akarudi kutoka Misri. **3** Kwa hiyo wakatuma watu kumwita Yeroboamu, yeye na kusanyiko lote la Israeli wakamwendea Rehoboamu na kumwambia, **4** “Baba yako aliweka nira nzito juu yetu, lakini sasa tupunguzie kazi za kikatili na nira nzito aliywewa juu yetu, nasi tutakutumikia.” **5** Rehoboamu akajibu, “Nendeni kwa muda wa siku tatu na kisha mnirudie.” Basi watu wakaenda zao. **6** Kisha Mfalme Rehoboamu akataka shauri kwa wazee ambaa walimtumikia Solomoni baba yake wakati wa uhai wake akawauliza, “Mnanishauri nini katika kuwajibu watu hawa?” **7** Wakajibu, “Kama leo utakuwa mtumishi wa watu hawa na kuwashudumia na kuwapa jibu linaloridhisha, watakuwa watumishi wako daima.” **8** Lakini Rehoboamu akakatata shauri alilopewa na wazee na akataka ushauri kwa vijana wanaume rika lake waliokuwa wakintumikia. **9** Akawauliza, “Ninyi ushauri wenu ni nini? Tutawajibuje watu hawa wanaoniambia, ‘Ifanye nyepesi nira baba yako aliywewa juu yetu?’” **10** Wale vijana wa rika lake wakamjibu, “Waambie watu hawa walickuambia, ‘Baba yako aliweka nira nzito juu yetu, lakini ifanye nira yetu nyepesi,’ kuwa, ‘Kidole changu kidogo ni kinene kuliko kiuno cha baba yangu. **11** Baba yangu aliweka nira nzito juu yenu, mimi nitaifanya hata iwe nzito zaidi. Baba yangu aliwachapa kwa mijeledi, mimi nitawachapa kwa nge.’” **12** Siku tatu baadaye, Yeroboamu na watu wote wakamrudia Rehoboamu, kama mfalme aliyoyokuwa amesema, “Rudini kwangu baada ya siku tatu.” **13** Mfalme akawajibu watu kwa ukatili. Akikataa shauri alilopewa na wazee, **14** akafuata shauri la vijana wa rika lake na kusema, “Baba yangu alifanya nira yenu kuwa nzito, mimi nitaifanya kuwa nzito zaidi. Baba yangu aliwachapa kwa mijeledi, mimi nitawachapa kwa nge.” **15** Kwa hiyo mfalme hakuwasikiliza watu, kwa kuwa jambo hili litiloka kwa Bwana, ili kutimiza neno ambalo Bwana

alikuwa amenena kwa Yeroboamu mwana wa Nebati kuptit Ahiya Mshiloni. **16** Israeli wote walipoona kuwa mfalme amekataa kuwasikiliza, wakamjibu mfalme: "Tuna fungu gani kwa Daudi? Sisi hatuna urithi kwa mwana wa Yese. Nendeni kwenye mahema yenu, ee Israeli! Angalia nyumba yako mwenyewe, ee Daudi!" Hivyo Waisraeli wakaenda kwenye mahema yao. **17** Lakini kwa habari ya Waisraeli waliokuwa wakiishi katika miji ya Yuda, Rehoboamu akaendelea kuwatawala bado. **18** Mfalme Rehoboamu akamtuma Adoramu, aliyekuwa msimamizi wa wale waliofanya kazi ngumu kwa kuzazimishwa, lakini Israeli wote wakampiga kwa mawe hadi akafa. Hata hivyo, Mfalme Rehoboamu, akafanikiwa kuingia kwenye gari lake na kutorokea Yerusalem. **19** Hivyo Israeli wakaasi dhidi ya nyumba ya Daudi hadi leo. **20** Waisraeli wote waliposikia kwamba Yeroboamu amerudi, wakatuma watu na kumwita kwenye kusanyiko na kumfanya mfalme juu ya Israeli yote. Ni kabile la Yuda peke yake lillobaki kuwa tififi kwa nyumba ya Daudi. **21** ikawa Rehoboamu alipofika Yerusalem, akakusanya nyumba yote ya Yuda na kabile la Benyamini, wanaume wapiganaji 180,000, kufanya vita dhidi ya nyumba ya Israeli na kuurudisha tena ufalme kwa Rehoboamu mwana wa Solomoni. **22** Lakini neno hili la Mungu likamjia Shemaya mtu wa Mungu: **23** "Mwambie Rehoboamu mwana wa Solomoni mfalme wa Yuda, na nyumba yote ya Yuda na Benyamini, na watu wengine wote, **24** 'Hili ndilo asemalo Bwana: Msipande kupigana dhidi ya ndugu zenu, Waisraeli. Nendeni nyumbani, kila mmoja wenu, kwa kuwa hili nimelitenda mimi.'" Kwa hiyo wakalitii neno la Bwana na kurudi nyumbani, kama Bwana aliyoyokuwa ameagiza. **25** Kisha Yeroboamu akajenga Shekemu akaizungushia ngome katika nchi ya vilima ya Efraimu na akaishi huko. Akatoka huko, akaenda akajenga Penueli. **26** Yeroboamu akawaza moyoni mwake, "Sasa inawezekana ufalme ukarudi katika nyumba ya Daudi. **27** Kama watu hawa watapanda kwenda kutoa dhabihu katika Hekalu la Bwana huko Yerusalem, miyo yao itamrudia bwana wao, Rehoboamu mfalme wa Yuda. Wataniua mimi na kurudi kwa Mfalme Rehoboamu." **28** Baada ya kutafuta shauri, mfalme akatengeneza ndama wawili wa dhababu. Akawaambia watu, "Ni gharama kubwa kwenetukwea kwenda Yerusalem. Hii hapa miungu yenu, ee Israeli, iliyowapandisha kutoka Misri." **29** Ndama mmoja akamweka Betheli na mwingine Dani. **30** Nalo jambo hili likawa dhambi, watu wakawa wanaenda hadi Dani kumwabudu huyo aliyewekwa huko. **31** Yeroboamu akajenga madhabahu mahali pa juu pa kuabudia miungu na kuwateua makuhani kutoka watu wa aina zote, ijapokuwa hawakuwa Walawi. **32** Pia Yeroboamu akaweka sikuu katika siku ya kumi na tano ya mwezi wa nane, kama sikuuiliyokuwa ikifanyika huko Yuda, na akatoa dhabihu juu ya madhabahu. Akafanya hivyo huko Betheli akitoa dhabihu kwa ndama alizotengeneza. Huko Betheli akawaweka makuhani, na pia katika

sehemu za juu za kuabudia miungu alizotengeneza. **33** Katika siku ya kumi na tano ya mwezi wa nane, mwezi aliouchagua mwenyewe, alitoa dhabihu juu ya madhabahu aliyokuwa amejenga huko Betheli. Kwa hiyo akaweka sikuu kwa ajili ya Waisraeli na akapanda madhabahuni kutoa sadaka.

13 Kwa neno la Bwana, mtu wa Mungu alifika Betheli kutoka Yuda wakati Yeroboamu alipokuwa amesimama kando ya madhabahu ili kutoa sadaka. **2** Akapiga kelele dhidi ya madhabahu kwa neno la Bwana: "Ee madhabahu, madhabahu! Hivi ndivyo asemavyo Bwana: 'Mwana aitwaye Yosia atazaliwi katika nyumba ya Daudi. Juu yako atawatoa dhabihu makuhani wa mahali pa juu pa kuabudia miungu wale ambao wanatoa sadaka hapa sasa, nayo mifupa ya wanadamu itachomwa juu yako.'" **3** Siku iyo hiyo, mtu wa Mungu akatoa ishara: "Hii ndiyo ishara Bwana aliyatangaza: Madhabahu haya yatapasuka na majivu yaliyo juu yake yatamwagika." **4** Mfalme Yeroboamu aliposikia kile mtu wa Mungu alichosema, alipopiga kelele dhidi ya madhabahu huko Betheli, akanyoosha mkono wake kutoka madhabahuni na kusema, "Mkamate!" Lakini mkono aliokuwa ameunyoosha kumwelekea yule mtu ukasinyaa na kubaki hapo hapo, kiasi kwamba hakuweza kuurudisha. **5** Pia, madhabahu yalipasuka na majivu yakamwagika sawasawa na ishara iliyotolewa na mtu wa Mungu kwa neno la Bwana. **6** Kisha mfalme akamwambia mtu wa Mungu, "Niombee kwa Bwana Mungu wako ili mkono wangu upate kupona." Kwa hiyo mtu wa Mungu akamwombiea kwa Bwana, nao mkono wa mfalme ukapona na kuwa kama uliyoyokuwa hapo kwanza. **7** Mfalme akamwambia yule mtu wa Mungu, "Twende nyumbani kwangu upate chakula, nami nitakupa zawadi." **8** Lakini yule mtu wa Mungu akamjibu mfalme, "Hata kama ungenipa nusu ya mali zako, nisingekwenda pamoja na wewe, wala nisingekula mkate au kunywa maji hapa. **9** Kwa kuwa niliagizwa kwa neno la Bwana: 'Kamwe usile mkate wala usinywe maji au kurudi kwa njia uliyojia.'" **10** Kwa hiyo akafuata njia nyiningine na hakurudi kuptit njia ile ambayo alikuwa amejinia Betheli. **11** Basi kulikuwepo na nabii fulani mzee aliyekuwa anaishi Betheli, ambaye wanawe walikuja kumwambia yote ambayo mtu wa Mungu alikuwa ameyafanya pale siku ile. Pia wakamwambia baba yao yale aliyomwambia mfalme. **12** Baba yao akawauliza, "Ameeleka njia gani?" Nao wanawe wakamwonyesha ile njia yule mtu wa Mungu kutoka Yuda aliyopita. **13** Hivyo akawaambia wanawe, "Nitandikieni punda." Walipokwisha kumtandikia punda, akampanda **14** na kumfuatilia yule mtu wa Mungu. Akamkuta ameketi chini ya mwaloni na akamuuliza, "Je, wewe ndiwe mtu wa Mungu kutoka Yuda?" Akamjibu, "Mimi ndiye." **15** Basi nabii akamwambia, "Karibu nyumbani pamoja na mimi ule." **16** Yule mtu wa Mungu akasema, "Siwezi kurudi na kwenda nawe, wala siwezi kula

mkate au kunywa maji pamoja nawe mahali hapa. **17** Nimeambiwa kwa neno la Bwana: ‘Kamwe usile mkate au kunywa maji huko au kurudia njia uliyojia.’ **18** Yule nabii mzee akajibu, ‘Mimi pia ni nabii, kama wewe. Naye malaika alisema nami kwa neno la Bwana: ‘Mrudishe aje katika nyumba yako ili apate kula mkate na kunywa maji.’’ (Lakini alikuwa akimwambia uongo.) **19** Hivyo mtu wa Mungu akarudi pamoja naye na akala na kunywa katika nyumba yake. **20** Wakati walipokuwa wameketi mezani, neno la Bwana likamjia yule nabii mzee aliyemrudisha huyo mtu wa Mungu. **21** Akampazia sauti yule mtu wa Mungu aliyekuwa ametoka Yuda, ‘Hivi ndivyo asemavyo Bwana: ‘Umeasi neno la Bwana na hukushika amri uliyopewa na Bwana Mungu wako, **22** bali ulirudi na ukala mkate na kunywa maji mahali ambapo aliukambia usile wala usinywe. Kwa hiyo maiti yako haitazikwa katika kaburi la baba zako.’’ **23** Wakati huyo mtu wa Mungu alipomaliza kula na kunywa, nabii aliyekuwa amemrudisha akamtandikia punda wake. **24** Alipokuwa akienda akakutana na simba njiani, akamuua na maiti yake ikabwagwa barabarani, yule punda wake na simba wakiwa wamesimama waliona maiti imebwagwa pale chini, simba akiwa amesimama kando ya maiti, wakaenda na kutoa simba, ambaye amemraru na kumuua, sawasawa habari katika mji ambaa nabii mzee aliishi. **25** Baadhi ya watu waliopita pale amesikia habari hii akasema, ‘Ni yule mtu wa Mungu ambaye aliasi neno la Bwana. Bwana amemtoa kwa Nabii akawaambia wanawe, ‘Nitandikieni punda,’ kutoa kwa Yeroboamu kila mzaliwa wa mwisho nao wakafanya hivyo. **26** Kisha akatoka akaenda na simba wakiwa wamesimama kando yake. Simba yote kama mtu achomaye kinyesi. **27** juu ya nyumba ya Yeroboamu. Nitakatilia mbali Nabi akawaambia wanawe, ‘Nitandikieni punda,’ kutoa kwa Yeroboamu kila mzaliwa wa mwisho na simba wakiwa wamesimama kando yake. Simba yote kama mtu achomaye kinyesi. **28** Kisha akatoka akaenda na simba wakiwa wamesimama kando yake. Simba yote kama mtu achomaye kinyesi. **29** Basi yule nabii mzee akachukua maiti ya mtu wa Mungu, akailaza juu ya punda na akairudisha Katika mji wake, ili amwomboleze na kumzika. **30** Kisha akailaza ile maiti katika kaburi lake huyo nabii mguu katika mji wako, kijana atakufa. **31** Baada ya kumzika, akawaambia wanawe, ‘Wakati nitakapokufa, mnizike kwenye kaburi alimoziwa huyu mtu wa Mungu; lazeni mifupa Kisha, nna wao kaomboleza juu yake na kusema, ‘Ee ndugu yangu!’ **32** Kwa maana ujumbe alioutangaza kwa neno la Bwana dhidi ya madhabahu huko Betheli na dhidi ya madhabahu yote katika hui. **33** Hata baada ya Yeroboamu hakubadili njia zake mbaya, lakini mara nyingine tena akaweka makuhani kwa ajili ya mahali pa juu pa kuabudia miungu katika mji ya Samaria, hakika yatatokea kweli.’’ **34** Hii ilikuwa ndiyo dhambi ya nyumba ya Yeroboamu ambayo iliisababishia kuanguka na kuangamia kwake hadi kutoweka kwenye uso wa dunia.

14 Wakati ule Abiya mwana wa Yeroboamu aakauga, **2** naye Yeroboamu akamwambia mke wake, ‘Nenda ukajibadilishe, ili watu wasijue kwamba wewe ni mke wa Yeroboamu. Kisha uende Shilo. Nabii Ahiya yuko huko, yule aliyeniambia kuwa nitakuwa mfalme juu ya watu hawa. **3** Chukua mikate kumi, maandazi kadhaa na gudulia la asali na umwendee. Atakuambia kitakachotokea kwa kijana.’’ **4** Basi mke wa Yeroboamu akafanya kama alivyosema mumewe, akaenda kwenye nyumba ya Ahiya huko Shilo. Wakati huu Ahiya alikuwa kipofu naye alishindwa kuona kwa sababu ya umri wake. **5** Lakini Bwana alikuwa amemwambia Ahiya, ‘Mke wa Yeroboamu anakuwa kukuuliza kuhusu mwanawе, kwa kuwa ni mgonjwa, nawe utamjibu hivi na hivi. Atakapowasili, atajifanya kuwa ni mtu mwingine.’’ **6** Hivyo Ahiya aliposikia kishindo cha hatua zake mlangoni, akasema, ‘Karibu ndani, mke wa Yeroboamu. Kwa nini kujibadilisha? Nimetumwa kwako nikiwa na habari mbaya. **7** Nenda, ukamwambie Yeroboamu kwamba hivi ndivyo asemavyo Bwana, Mungu wa Israeli: ‘Nilikuinua mionganoni mwa watu na kukufanya kiongozi juu ya watu wangu Israeli. **8** Nikararua ufalme kutoka koto pangu. **9** Umefanya maovu mengi kuliko wote kwa nyumba ya Daudi na kukupa wewe, lakini hukuwa kama mtumishi wangu Daudi, ambaye aliyashika maagizo yangu na kunifuata kwa moyo habari katika mji ambaa nabii mzee aliishi. **10** ‘Kwa sababu ya hili, nitaleta maafa na neno la Bwana liliyokuwa limemwonya.’ **11** Mbwa watawala Nabi akawaambia wanawe, ‘Nitandikieni punda,’ kutoa kwa Yeroboamu kila mzaliwa wa mwisho na simba wakiwa wamesimama kando yake. Simba yote kama mtu achomaye kinyesi. **12** Nitachoma nyumba ya Yeroboamu mpaka iteketee na simba wakiwa wamesimama kando yake. Simba yote kama mtu achomaye kinyesi. **13** Mbwa watawala hakuwa amekula ile maiti wala kumrarua punda. wale walio wa nyumba ya Yeroboamu watakaofia ndani ya mji na ndege wa angani watajilisha kwa na simba wakiwa wamesimama kando yake. Simba yote kama mtu achomaye kinyesi. **14** ‘Kukuhus wewe, rudi nyumbani. Wakati utakapotia Kisha, nna wao kaomboleza na kumzika. Kwa sababu ni ndugu yangu!’ **15** Baada ya kumzika, akawaambia yeye pekee wa nyumba ya Yeroboamu atakayezikwa, wanawe, ‘Wakati nitakapokufa, mnizike kwenye kwa sababu ni yeye peke yake ndani ya nyumba kaburi alimoziwa huyu mtu wa Mungu; lazeni mifupa ya Yeroboamu ambaye Bwana, Mungu wa Israeli, yangu kando ya mifupa yake. **16** Bwana atajinulia Kisha, nna wao kaomboleza na kumzika. Kwa sababu ni ameona kitu chema kwake. **17** ‘Bwana atajinulia mwenyewe mfalme juu ya Israeli ambaye atakatilia mbali jamaa ya Yeroboamu. Siku ndiyo hii! Nini? Frati, kwa sababu wamemghadhibisha Bwana kwa aina zote. Yeyote aliyetaka kuwa kuhani alimweka kutengeneza nguzo za Ashera. **18** Bwana atawaacha wakfu kwa ajili ya mahali pa juu pa kuabudia miungu. Israeli kwa ajili ya makosa ya Yeroboamu aliyyotenda na kusababisha Israeli kuyatenda.’’ **19** Kisha mke wa Yeroboamu akainuka, akaondoka kwenda Tirsia. Mara alipokanya kizingiti cha mlango, kijana

akafa. **18** Wakamzika na Israeli yote ikamwombolezea, zote za uhai wake, isipokuwa katika habari ya Uria, kama Bwana alivyokuwa amesema kupitia mtumishi Mhiti. **6** Kulikuwa na vita kati ya Rehoboamu na wake, nabii Ahiya. **19** Matukio mengine ya utawala wa Yeroboamu, vita vyake na jinsi aliviyotawala, habari ya matukio mengine ya utawala wa Abiya na vimeandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za yote aliyofanya, je, hayakuandikwa katika kitabu cha wafalme wa Israeli. **20** Yeroboamu akawatawala kwa kumbukumbu za wafalme wa Yuda? Kulikuwa na vita miaka ishirini na miwili, kisha akalala na baba zake. kati ya Abiya na Yeroboamu. **8** Naye Abiya akalala Naye Nadabu mwanawе akawa mfalme baada yake. na baba zake akazikwa katika Mji wa Daudi. Asa **21** Rehoboamu mwana wa Solomoni alikuwa mfalme mwanawе akawa mfalme baada yake. **9** Katika mwaka wa Yuda. Alikuwa na umri wa miaka arobaini na moja wa ishirini wa utawala wa Yeroboamu mfalme wa alipoanza kutawala, naye akatawala miaka kumi na Israeli, Asa akawa mfalme wa Yuda, **10** naye akatawala saba huko Yerusalem, mji ambao Bwana alikuwa katika Yerusalem miaka arobaini na mmoja. Bibi ameuchagua kutoka makabila yote ya Israeli ili apate yake alitwa Maaka binti Abishalomu. **11** Asa akatenda kuliweka humo Jina lake. Mama yake alitwa Naama, yaliyo mema machoni mwa Bwana, kama alivyokuwa ambaye alikuwa Mwamoni. **22** Yuda wakatenda maovu machoni pa Bwana. Kwa dhambi walizotenda wa mahali pa kuabudia miungu kutoka nchi na wakachochaea hasira yake yenye wivu zaidi kuliko kuondoa sanamu zote ambazo baba zake walikuwa baba zao walivyofanya. **23** Pia wakajijengea mahali wametengeneza. **13** Hata akamwondoa bibi yake pa juu pa kuabudia miungu, mawe ya kuabudiwa na Maaka kwenye wadhifa wake kama mama malkia, nguzo za Ashera juu ya kila kilima kilichoinuka na kwa sababu alikuwa ametengeneza nguzo ya Ashera kila mti uliotanda. **24** Walikuwepo hata wanaume ya kuchukiza. Asa akaikata hiyo nguzo na kuiteketeza mahanithi wa mahali pa ibada za sanamu katika kwa moto katika Bonde la Kidroni. **14** Ijapokua nchi; watu wakajingiza katika kutenda machukizo hakuondoa mahali pa juu pa kuabudia miungu, moyo ya mataifa ambayo Bwana aliyafukuza mbele ya wa Asa ulikuwa umejiweka kwa Bwana kikamilifu Waisraeli. **25** Katika mwaka wa tano wa utawala maisha yake yote. **15** Akaleta ndani ya Hekalu la wa Mfalme Rehoboamu, Shishaki mfalme wa Misri Bwana fedha na dhahabu na vile vyombo ambavyo akashambulia Yerusalem. **26** Akachukua hazina yeche na baba yake walikuwa wameviweka wakfu. **16** za Hekalu la Bwana na hazina za jumba la kifalme. Kulikuwa na vita kati ya Asa na Baasha mfalme wa Akachukua kila kitu, pamoja na zile ngao zote za Israeli siku zote za utawala wao. **17** Mfalme Baasha wa dhahabu ambazo Solomoni alikuwa amezitengeneza. Israeli akashambulia Yuda na kuweka ngome mji wa **27** Kwa hiyo Mfalme Rehoboamu akatengeneza ngao Rama ili kumuia yejote asitoke wala kuingia nchi ya za shaba badala ya zile za dhahabu na kuzikabidhi Mfalme Asa wa Yuda. **18** Kisha Asa akachukua fedha kwa majemadari wa ulinzi wa zamu kwenye ingilio la yote na dhahabu iliyokuwa imeachwa katika hazina jumba la mfalme. **28** Kila wakati mfalme alipokwenda za Hekalu la Bwana na za jumba lake mwenyewe la katika Hekalu la Bwana, walini walizichukua hizo kifalme. Akawakabidhi maafisa wake na kuwatuma ngao, na baadaye walizirudisha kwenye chumba kwa Ben-Hadadi mwana wa Tabrimoni, mwana wa cha ulinzi. **29** Kwa matukio mengine ya utawala wa Rehoboamu na yote aliyyofanya, je, hayakuandikwa Hezioni, mfalme wa Aramu, aliyekuwa akitawala katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Dameski. **19** “Akasema na pawepo mkataba kati katika kifalme. Akawakabidhi maafisa wake na kuwatuma yangu na wewe, kama ulivyokuwepo kati ya baba Yuda? **30** Kulikuwa na vita vinavyoendelea kati ya Baasha mfalme wa Israeli ili aniondokee mimi.” **20** Mji wa Daudi. Mama yake alitwa Naama, ambaye alikuwa Mwamoni. Naye Abiya mwanawе akawa mfalme baada yake.

15 Katika mwaka wa kumi na nane wa utawala wa Yeroboamu mwana wa Nebati, Abiya akawa mfalme wa Yuda, **2** naye akatawala huko Yerusalem miaka mitatu. Mama yake alitwa Maaka binti Abishalomu. **3** Alitenda dhambi zote baba yake alizotenda kabla yake; moyo wake haukuwa mkamilifu kwa Bwana Mungu wake kama moyo wa Daudi baba yake ulivyokuwa. **4** Pamoja na hayo, kwa ajili ya Daudi, Bwana Mungu wake akampa taa katika Yerusalem kwa kumwinua mwana atawale badala yake na kwa kuifanya Yerusalem kuwa imara. **5** Kwa kuwa Daudi alifanya yaliyo mema machoni pa Bwana na hakushindwa kushika maagizo yote ya Bwana siku

yake. Naye Yehoshafati mwanawe akawa mfalme magari yake ya vita, akafanya hila mbaya dhidi ya baada yake. **25** Nadabu mwana wa Yeroboamu akawa Ela. Wakati huo Ela alikuwa Tirsa, akilewa katika mfalme wa Israeli katika mwaka wa pili wa utawala wa Mfalme Asa wa Yuda, naye akatawala Israeli nyumba ya Arsa, mtu aliyejewa msimamizi wa jumba la kifalme huko Tirsa. **10** Zimri akaingia, akampiga na kwa miaka miwili. **26** Akafanya maovu machoni pa Bwana, akienenda katika njia za baba yake na katika kumua katika mwaka wa ishirini na saba wa utawala wa Asa mfalme wa Yuda. Kisha Zimri akaingia mahali dhambi yake, ambayo alisababisha Israeli kuifanya. **27** Baasha mwana wa Ahiya wa nyumba ya Isakari akafanya shauri baya dhidi yake, naye akamuua huko Gibethoni, mji wa Wafilsti, wakati Nadabu na Israeli yote walipokuwa wameuzingira. **28** Baasha akamuua jamaa yote ya Baasha, kulingana na neno la Bwana Nadabu katika mwaka wa tatu wa utawala wa Asa mfalme wa Yuda, naye Baasha akaingia mahali pake kuwa mfalme. **29** Mara tu alipoanza kutawala, aliuwa jamaa yote ya Yeroboamu. Hakumwachia Yeroboamu yejote aliyejewa hai, bali aliwaangamiza wote, kulingana na neno la Bwana lilitotolewa kupitia kwa mtumishi wake Ahiya Mshiloni, **30** kwa sababu ya dhambi alizokwu amezitenda Yeroboamu na kusababisha Israeli kuzitenda, tena kwa sababu alimkasirisha Bwana, Mungu wa Israeli. **31** Kwa matukio mengine ya utawala wa Nadabu na yote aliyoafanya, je hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **32** Kulikuwa na vita kati ya Asa na Baasha mfalme wa Israeli wakati wote wa utawala wao. **33** Katika mwaka wa tatu wa utawala wa Asa mfalme wa Yuda, Baasha mwana wa Ahiya akawa mfalme wa Israeli yote huko Tirsa, naye akatawala kwa miaka ishirini na minne. **34** Akatenda maovu machoni pa Bwana, akienenda katika njia za Yeroboamu na dhambi yake, ambayo alikuwa amesababisha Israeli kuitenda.

16 Ndipo neno la Bwana likamjia Yehu mwana wa Hanani dhidi ya Baasha, kusema: **2** “Nilikuina kutoka mavumbini na kukufanya kiongozi wa watu wangu Israeli, lakini ukaenenda katika njia za Yeroboamu na kusababisha watu wangu Israeli kutenda dhambi na kunikasirisha kwa dhambi zao. **3** Basi nitamwangamiza Baasha pamoja na nyumba yake, nami nitaifanya nyumba yako kama ile ya Yeroboamu mwanaue Nebati. **4** Mbwa watawala watu wa Baasha watakaofia mjini na ndege wa angani watajilisha kwa wale watakaofia mashambani.” **5** Kwa matukio mengine ya utawala wa Baasha, aliyoafanya na mafanikio yake, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **6** Baasha akalala na baba zake naye akazikwa huko Tirsa. Naye Ela mwanaue akawa mfalme baada yake. **7** Zaidi ya hayo, neno la Bwana likamjia Baasha pamoja na nyumba yake kupitia kwa nabii Yehu mwana wa Hanani, kwa sababu ya maovu yote aliyojewa ametenda machoni pa Bwana, akamkasirisha kwa mambo aliyotenda, na kuwa kama nyumba ya Yeroboamu, na pia kwa sababu aliangamiza. **8** Katika mwaka wa ishirini na sita wa utawala wa Asa mfalme wa Yuda, Ela mwana wa Baasha akawa mfalme wa Israeli, naye akatawala huko Tirsa kwa miaka miwili. **9** Zimri, mmoja wa maafisa wake, aliyejewa na amri juu ya nusu ya magari yake ya vita, akafanya hila mbaya dhidi ya baada yake. **10** Zimri akaingia, akampiga na kumua katika mwaka wa ishirini na saba wa utawala wa Asa mfalme wa Yuda. Kisha Zimri akaingia mahali pake kuwa mfalme. **11** Mara tu alipoanza kutawala na kuketi juu ya kiti cha ufalme, aliuwa jamaa yote ya Baasha. Hakumwachia mwanaume hata mmoja, kwa sababu ya dhambi zote Baasha na mwanaue kuiwenda, basi wakamkasirisha Bwana, Mungu wa Israeli kuzitenda, basi wakamkasirisha Bwana, Mungu wa kwa sanamu zao zisizofaa. **14** Kwa matukio mengine ya utawala wa Ela, na yote aliyoafanya, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **15** Katika mwaka wa ishirini na saba wa utawala wa Asa mfalme wa Yuda, Zimri akatawala huko Tirsa siku saba. Jeshi lilikuwa limepiga kambi karibu na Gibethoni, mji wa Wafilsti. **16** Wakati Waisraeli waliokuwa kambini waliposikia kuwa Zimri alikuwa amefanya hila mbaya dhidi ya mfalme na kumuua, wakamtangaza Omri, jemadari wa jeshi, kuwa mfalme wa Israeli siku iyo hiyo huko kambini. **17** Ndipo Omri na Waisraeli wote pamoja naye wakaondoka Gibethoni na kuizingira Tirsa. **18** Wakati Zimri alipoona kuwa mji umechukuliwa, alikwenda ndani ya ngome ya jumba la kifalme na kulichoma moto jumba la kifalme na kujiteketeza ndani yake. Kwa hiyo akafa, **19** kwa sababu ya dhambi alizofanya, akitenda maovu machoni pa Bwana na kuenenda katika njia za Yeroboamu na katika dhambi alizofanya na kusababisha Israeli kuzifanya. **20** Kwa matukio mengine ya utawala wa Zimri, na uasi aliotuenda, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **21** Ndipo watu wa Israeli wakagawayika katika makundi mawili, nusu wakamuunga mkono Tibni mwana wa Ginathi ili awe mfalme na nusu nyinge wakamuunga mkono Omri. **22** Lakini wafusi wa Omri wakajonyesha wenye nguvu kuliko wale wa Tibni mwana wa Ginathi. Hivyo Tibni akafa na Omri akawa mfalme. **23** Katika mwaka wa thelathini na moja wa utawala wa Asa mfalme wa Yuda, Omri akawa mfalme wa Israeli, naye akatawala kwa miaka kumi na miwili, sita kati ya hiyo katika Tirsa. **24** Alinunua kilima cha Samaria kutoka kwa Shemer kwa talanta mbili za fedha na akajenga mji juu ya hicho kilima, akiuita Samaria, kutokana na Shemer, jina la mmiliki wa kwanza wa kilima hicho. **25** Lakini Omri akatenda maovu machoni pa Bwana na kutenda dhambi kuliko wote walimtangulia. **26** Akaenenda katika njia zote za Yeroboamu mwana wa Nebati na katika dhambi zake, ambazo alisababisha Israeli kutenda, hivyo basi wakamkasirisha Bwana, Mungu wa Israeli kwa sanamu zao zisizofaa. **27** Kwa matukio mengine ya utawala wa Omri, yale aliyoafanya

na vitu alivyofanikisha, je, hayakuandikwa katika chochote kwa ajili yako na mwanao. **14** Kwa kuwa kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **28** hivi ndivyo asemavyo Bwana, Mungu wa Israeli: ‘Lile Omri akalala pamoja na baba zake na akazikwa huko gudulia la unga halitakwisha wala ile chupa ya mafuta Samaria. Ahabu mwana awe akatawala mahali pake. **29** Katika mwaka wa thelathini na nane wa utawala haitakauka hadi siku ile Bwana atakapoleta mvua juu ya nchi.’’ **15** Akaondoka na kufanya kama Eliya wa Asa mfalme wa Yuda, Ahabu mwana wa Omri aliyomwambia. Kwa hiyo kukawa na chakula kila akawa mfalme wa Israeli, naye akatawala Israeli akiwa siku kwa ajili ya Eliya, yule mwanaamke na jamaa yake. Samaria kwa miaka ishirini na miwili. **30** Ahabu **16** Kwa kuwa lile gudulia la unga halikwisha na ile mwana wa Omri akafanya maovu zaidi machoni chupa ya mafuta haikukauka, sawasawa na lile neno la mwa Bwana kuliko yejote aliyewatangulia. **31** Kama Bwana alilosema Eliya. **17** Baada ya muda, mwana wa vile haikutosha kuishi kama Yeroboamu mwana wa yule mwanaamke mwene nyumba akaugua. Hali yake Nebati, akamwoa Yezebeli binti wa Ethbaali, mfalme ikaendelea kuwa mbaya sana, na hatimaye akaacha wa Wasidoni, naye akaanza kumtumikia Baali na kupumua. **18** Akamwambia Eliya, “Una nini dhidi kumwabudu. **32** Akajengenya madhabahu kwa ajili ya yangu, ewe mtu wa Mungu? Umekuja ili kukumbushia Baali katika hekalu la Baali lile alilolijenga huko dhambi yangu na kusababisha kifo cha mwanganu?” Samaria. **33** Pia Ahabu akatengeneza nguzo ya Ashera **19** Eliya akamjibu, “Nipe mwanao.” Eliya akampokea na kufanya mengi ili kumkasirisha Bwana, Mungu wa kutoka kifiani mwake, akambeba mpaka chumba cha Israeli, kuliko walivofanya wafalme wote wa Israeli juu alipokuwa anaishi, akamlaza kitandani mwake. **20** waliomtangulia. **34** Katika wakati wa Ahabu, Hieli, Kisha akamlilia Bwana, akasema “Ee Bwana Mungu Mbetheli, akaijenga upya Yeriko. Aliweka misingi yake wangu, je, pia umeleta msiba juu ya mjane huyu kwa gharama ya mzaliwa wake wa kwanza Abiram, ninayeishi pamoja naye, kwa kusababisha mwanaawe na kuweka malango yake kwa gharama ya mwanaawe kufa?” **21** Kisha akajinyoosha juu ya kijana mara tatu na kumlilia Bwana, akisema, “Ee Bwana Mungu wangu, nakuomba roho ya huyu kijana imrudie!” **22** Bwana akasikia kilio cha Eliya, na roho ya kijana ikamrudia, naye akafufuka. **23** Eliya akamtwa kijana na kumbeba kutoka chumbani mwake akamshusha kumpeleka kwenye nyumba. Akampa mama yake na kusema, “Tazama, mwanao yu hail!” **24** Ndipo yule mwanaamke akamwambia Eliya, “Sasa ninajua kwamba wewe ni mtu wa Mungu, na kwamba neno la Bwana kutoka kinywani mwako ni kweli.”

17 Basi Eliya, Mtishbi kutoka Tishbi katika Gileadi, akamwambia Ahabu, “Kama Bwana, Mungu wa Israeli, aishivyo, ambaye niinamtumikia, hapatakuwa na umande wala mvua katika miaka hii, isipokuwa kwa neno langu.” **2** Kisha neno la Bwana likamjia Eliya, kusema, **3** “Ondoka hapa, elekeea upande wa mashariki ukajifiche katika Kijito cha Kerithi, mashariki mwa Yordan. **4** Utakunywa maji kutoka kile kijito, nami nimeagiza kunguru wakulische huko.” **5** Hivyo akafanya kile alichoambiwa na Bwana. Akaenda katika Kijito cha Kerithi, mashariki ya Yordan na akakaa huko. **6** Kunguru wakamletea mkate na nyama asubuhi na mkate na nyama jioni, naye akanywa maji kutoka kile kijito. **7** Baada ya muda, kile kijito kikakauka kwa sababu mvua haikuwa imenesyesha katika nchi. **8** Kisha neno la Bwana likamjia, kusema, **9** “Ondoka, uende Sarepta ya Sidoni na ukae huko. Nimermwagiza mjane katika sehemu ile akupatie chakula.” **10** Hivyo akaenda Sarepta. Alipofika kwenye lango la mji, mjane alikuwa huko akiokota kuni. Akamwita na kumwambia, “Naomba uniletee maji kidogo kwenye gudulia ili niweze kunywa.” **11** Alipokuwa anakwenda kumletea, akamwita akasema, “Tafadhalii nilitee pia kipande cha mkate.” **12** Akamjibu, “Hakika kama Bwana Mungu wako aishivyo, sina mkate wowote, isipokuwa konzi ya unga kwenye gudulia na mafuta kidogo kwenye chupa. Ninakusanya kuni chache nipeleke nyumbani na nikapike chakula kwa ajili yangu na mwanganu, ili kwamba tule, kiishe, tukafe.” **13** Eliya akamwambia, “Usiogope. Nenda nyumbani ukafanye kama ulivyo sema. Lakini kwanza unitengenezee mimi mkate mdogo kutoka vile ulivyo navyo kisha uniletee na ndipo utayarishe

chakula kila moja na akawa akiwapa chakula na maji.) **5** Ahabu alikuwa amemwambia Obadia, “Nenda katika nchi yote kwenye vijito vyote na mabonde. Huenda tunaweza kupata majani ya kuwalisha farasi na nyumbu wapate kuishi ili tusilazimike kuwaua hata mmoja wa wanyama wetu.” **6** Kwa hiyo wagagawanya nchi waliyokusudia kutafuta majani, Ahabu akaenda upande mmoja na Obadia upande mwininge. **7** Wakati Obadia alipokuwa akitembea njiani, Eliya akakutana naye. Obadia akamtambua, akamsujidia hadi nchi na kusema, “Je, hivi kweli ni wewe, bwana wangu Eliya?” **8** Eliya akamjibu, “Ndiyo, nenda ukamwambia bwana wako Ahabu, ‘Eliya yuko hapa.’” **9** Obadia akamuuliza, “Ni kosa gani nimefanya, hata ukaamua kumkabidhi mtumishi wako mkononi mwa Ahabu ili

anieu? **10** Hakika kama Bwana Mungu wako aishivyo, mazito, au ana shughuli nyingi, au amesafiri. Labda hakuna taifa hata moja au ulalme ambapo bwana amelala usingizi mzito, naye ni lazima aamshwe.” **28** wangu hajamtuma mtu kukutafuta. Kila wakati taifa Kwa hiyo wakapiga kelele zaidi na kama ilivyokuwa au ulalme walipodai kwamba haupo huko, aliwafanya desturi yao wakajichanja wenyewe kwa visu na waape kwamba hawakuweza kukupata. **11** Lakini sasa vyembe, mpaka damu ikachuruzika. **29** Adhuhuri unaniambia niende kwa bwana wangu na kusema, ikapita, nao wakaendelea na utabiri wao wa kiwazimu ‘Eliya yuko hapa.’ **12** Sijui ni wapi Roho wa Bwana mpaka wakati wa dhabihu ya jioni. Lakini hapakuwa ataamua kukupeleka wakati nitakapokuacha. Kama na jibu, hakuna aliyejibu, hakuna aliyeangalia. **30** nikienda kumwambia Ahabu na asikupate, atanui. Kisha Eliya akawaambia watu wote, “Sogeeni karibu Hata hivyo mimi mtumishi wako nimemwabudu nami.” Watu wote wakamkaribia, naye akakarabati Bwana tangu ujana wangu. **13** Je, hukusikia, bwana madhabahu ya Bwana, ambayo ilikuwa imewunjwa. wangu, nilifanyi nini wakati Yezebeli alipokuya akiua **31** Eliya akachukua mawe kumi na mawili, moja kwa manabii wa Bwana? Niliwaficha manabii wa Bwana ajili ya kila kabilalilimzia, likisema, “Jina lako litakuwa Israeli.” mia moja katika mapango mawili, hamsini katika kila **32** Kwa mawe hayo, akajenga madhabahu katika moja, nami nikawapatia chakula na maji. **14** Nawe sasa jina la Bwana, na akachimba handaki kuizunguka, unaniambia niende kwa bwana wangu na kumwambia, ‘Eliya yuko hapa.’ Yeye atanui!” **15** Eliya akasema, “Kama Bwana Mwenye Nguvu Zote aishivyo, ye ye ninayemtumikia, hakika nitajionyesha kwa Ahabu Akapanga kuni, akamkata yule fahali vipande vipande leo.” **16** Basi Obadia akaenda kukutana na Ahabu na kumwambia, naye Ahabu akaenda kukutana na kuteketewa na juu ya kuni. Kisha akawaambia, “Jazeni Eliya. **17** Ahabu alipomwona Eliya, akamwambia, “Je, hivyo tena.” Nao wakafanya hivyo tena. Akaagiza, ni wewe, mtaabishaji wa Israeli?” **18** Eliya akamjibu, “Mimi sijaitaabisha Israeli. Lakini wewe na jamaa ya baba yako ndio mnaofanya hivyo. Mmeziacha amri za Bwana na mkafuata Mabaali. **19** Sasa waite watu kutoka Israeli yote tukutane nao juu ya Mlima Karmeli. Nawe uwalete hao manabii wa Baali mia nne na hamsini na hao manabii mia nne wa Ashera, walao chakula mezani mwa Yezebeli.” **20** Ndipo Ahabu akatuma ujumbe katika Israeli yote na kuwakusanya manabii hao juu ya mlima Karmeli. **21** Eliya akasimama mbele ya watu na kusema, “Mtasisatisa katika mawazo mawili hadi lini? Ikiwa Bwana ndiye Mungu, mfuateni yeye; lakini ikiwa Baali ni Mungu, basi mfuateni yeye.” Lakini watu hawakusema kitu. **22** Kisha Eliya akawaambia, “Ni mimi peke yangu nabii wa Bwana aliyebak, lakini Baali ana manabii mia nne na hamsini. **23** Leteni mafahali wawili. Wao na wajichagulimoja, wamkate vipande na waweke juu ya kuni lakini wasiwashie moto. Nitamwandaa huyo fahali mwininge na kumweka juu ya kuni lakini sitawasha moto. **24** Kisha mlitie jina la mungu wenu, nami nitalititia jina la Bwana Mungu yule ambaye atajibu kwa moto, huyo ndiye Mungu.” Kisha watu wotekuwa, “Hilo unalosema ni jema.” **25** Eliya akawaambia manabii wa Baali, “Chagueni mmoja kati ya hawa mafahali na mwe wa kwanza jina la mungu wenu, lakini msiwashe moto.” **26** Kwa hiyo wakamchukua yule fahali waliyepewa, Kisha wakaliitia jina la Baali kutoka asubuhi hadi adhuhuri, wakapiga kelele, “Ee aliyejibu.” Lakini hapakuwa na jibu; hakuna Kisha akasemaa, “Hakuna kitu chochote huko.” Mara saba waliyojenga. **27** Wakati wa adhuhuri, Eliya akaanza gari lako na ushuke kabla mvua haijakuuzua.” **45** waliyojenga. **28** Wakati wa adhuhuri, Eliya akaanza Kisha akasema, “Nenda ukamwambie Ahabu, ‘Tandika kuwadhihaki, akisema, ‘Pigeni kelele zaidi! Hakika ukainuka na mvua kubwa ikanyesha, naye Ahabu ye ye ni mungu! Labda amezama katika mawazo akaenda zake Yezreeli. **46** Nguvu za Bwana zikamjia

Eliya, naye akajikaza viuno, akakimbia mbele ya Ahabu njia yote hadi maingilio ya Yezreeli.

19 Ahabu akamwambia Yezebeli kila kitu Eliya alichokuwa amefanya na jinsi aliviyowaua manabii wote kwa upanga. **2** Hivyo Yezebeli akamtuma injumbe kwa Eliya, kusema, “Hao miungu intidee hivyo na kuzidi, kama kufikia kesho wakati kama huu sitaifanya roho yako kama mmojawapo wa hao manabii.” **3** Eliya aliogopa, na akakimbia kuokoaa maisha yake. Alipofika Beer-Sheba katika Yuda, akamwacha mtumishi wake huko, **4** lakini yeze mwenyewe akatembea mwendo wa kutwa nzima katika jangwa. Akafika kwenye mti wa mretemu, akakaa chini yake na kuomba ili afe. Akasema, “Yatosha sasa, Bwana, ondoa roho yangu, kwani mimi si bora kuliko baba zangu.” **5** Kisha akajinyoosha chini ya mti, akalala usingizi. Mara malaika akamgusa na akamwambia, “Inuka na ule.” **6** Akatazama pande zote, napo hapo karibu na kichwa chake palikuwepo mkate uliokwa kwenye makaa ya moto na gudulia la maji. Akala na kunywa, kisha akajinyoosha tena. **7** Yule malaika wa Bwana akaja tena mara ya pili, akamgusa akamwambia, “Inuka na ule, kwa kuwa safari ni nefu kwako.” **8** Kwa hiyo akainuka, akala na kunywa. Akiwa ametiwa nguvu na kile chakula, akasafiri siku arobaini usiku na mchana mpaka akafika Horebu, mlima wa Mungu. **9** Huko akaingia katika pango, akalala humo usiku ule. Nalo neno la Bwana likamjia, kusema, “Unafanya nini hapa, Eliya?” **10** Akajibu, “Nimeona wivu mwinci kwa ajili ya Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote. Waisraeli wamelikataa Agano lako, wamevunja madhabahu zako na kuwaa manabii wako kwa upanga. Ni mimi, mimi peke yangu, niliyebaki, nao sasa wananitafuta ili waniangamize.” **11** Bwana akasema, “Toka nje ukasimame juu ya mlima mbele za Bwana, kwa kuwa Bwana yu karibu kupita hapo.” Kisha upopo mwinci na wenye nguvu ukapasua milima ile na kuvunjavunja miamba mbele za Bwana, lakini Bwana hakuwamo katika ule upopo. Baada ya upopo palikuwa na tetemeko la nchi, lakini Bwana hakuwamo kwenye lile tetemeko. **12** Baada ya tetemeko la nchi ukaja moto, lakini Bwana hakuwamo katika ule moto. Baada ya moto ikaja sauti ya utulivu ya kunong’ona. **13** Eliya alipoisikia, akafunika uso kwa vazi lake, akatoka na kusimama kwenye mdomo wa pango. Kisha ile sauti ikamwambia, “Eliya, unafanya nini hapa?” **14** Akajibu, “Nimeona wivu mwinci kwa ajili ya Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote. Waisraeli wamelikataa Agano lako, wamevunja madhabahu zako na kuwaa manabii wako kwa upanga. Ni mimi, mimi peke yangu, niliyebaki, nao sasa wananitafuta ili waniangamize.” **15** Bwana akamwambia, “Rudi kwa njia uliyoijia, uende kwenye Jangwa la Dameski. Wakati utakapofika huko, mtie Hazaeli mafuta awe mfalme wa Aramu **16**, Pia mtie mafuta Yehu mwana wa Nimshi awe mfalme wa Israeli, na umtia Elisha mwana wa Shafati kutoka

Abel-Mehola mafuta awe nabii badala yako. **17** Yehu atamuua yeote atakayeutoroka upanga wa Hazaeli, naye Elisha atamuua yeote atakayeutoroka upanga wa Yehu. **18** Hata sasa nimeweka akiba watu elfu saba katika Israeli, wote ambaa hawajampigia Baali magoti, na wote ambaa midomo yao hajambusu.” **19** Hivyo Eliya akaondoka kutoka huko na kumkuta Elisha mwana wa Shafati. Alikuwa akilima kwa jozi kumi na mbili za maksai, na yeze mwenyewe aliongoza ile jozi ya kumi na mbili. Eliya akapita karibu naye, akamrushia vazi lake. **20** Kisha Elisha akawaacha maksai wake, akamkimbilia Eliya, akamwambia, “Niruhusu nikawabusu baba yangu na mama yangu, halafu nitafuatana nawe.” Eliya akajibu, “Rudi zako, kwani nimekutendea nini?” **21** Basi Elisha akamwacha Eliya, naye akarudi. Akachukua ile jozi yake ya maksai na kuwachinja. Akaipika ile nyama kwa kutumia miti ya nira kama kuni na kuwapa watu, nao wakala. Kisha akaondoka, akamfuata Eliya, akamtumikia.

20 Wakati huu, Ben-Hadadi mfalme wa Aramu akakusanya jeshi lake lote. Akifuatana na wafalme thelathini na wawili wakiwa na farasi na magari ya vita, akakwea kuuzingira kwa jeshi Samaria na kuishambulia. **2** Akawatuma wajumbe katika mji kwa Ahabu mfalme wa Israeli, kusema, “Hivi ndivyo asemavyo Ben-Hadadi: **3** ‘Fedha yako na dhahabu ni yangu, nao wake zako walio wazuri sana na watoto ni wangu.’” **4** Mfalme wa Israeli akajibu, “Iwe kama usemavyo, bwana wangu mfalme. Mimi na vyote niliyivo navyo ni mali yako.” **5** Wale wajumbe wakaja tena na kusema, “Hivi ndivyo asemavyo Ben-Hadadi: ‘Nimetuma kutaka fedha yako na dhahabu, wake zako na watoto wako. **6** Lakini kesho wakati kama huu, nitawatuma maafisa wangu kukagua jumba lako la kifalme na nyumba za maafisa wako. Watatwaa kitu unachokithamini nao watakichukua.” **7** Mfalme wa Israeli akawaita wazee wote wa nchi na akawaambia, “Tazama jinsi mtu huyu anavyochokoza! Wakati alipotuma apelekewe wake zangu na watoto wangu, fedha zangu na dhahabu yangu, sikumkatalia.” **8** Wazee na watu wote wakajibu, “Usimsikilize, wala usiyakubali matakwa yake.” **9** Kwa hiyo akawajibu wajumbe wa Ben-Hadadi, “Mwambieni bwana wangu mfalme, ‘Mtumishi wako atafanya yote uliyoyadai mwanzoni, lakini dai hili la sasa siwezi kulatekeleza.’” Wakaondoka na kupeleka jibu kwa Ben-Hadadi. **10** Kisha Ben-Hadadi akatuma ujumbe mwininge kwa Ahabu, kusema “Miungu iniletee maafa, tena makubwa zaidi, ikiwa vumbi la Samaria litatosheleza konzi moja ya kila mtu ya wale wafuatanao nami.” **11** Mfalme wa Israeli akajibu, “Mwambieni, ‘Yule anayevaa mavazi ya vita asije akajisifu kama yule anayevua.’” **12** Ben-Hadadi alisikia ujumbe huu wakati ambapo yeze na wafalme walikuwa wanakunywa katika mahema yao, na akawaamuru watu wake, “Jiendaeni kushambulia.” Kwa hiyo wakajiandaa kuushambulia mji. **13** Wakati ule ule nabii akamjia

Ahabu mfalme wa Israeli na kutangaza, "Hivi ndivyo asemavyo Bwana: 'Je, unaona jeshi hili kubwa? Nitalitia mkononi mwako leo, nawe ndipo utajua kwamba mimi ndimi Bwana.'" **14** Ahabu aauliza, "Ni nani atakayefanya hili?" Nabii akamjibu, "Hivi ndivyo asemavyo Bwana: 'Maafisa vijana majemadari wa majimbo watafanya hili.'" Aauliza, "Ni nani atakayeanzisha vita?" Nabii akamjibu, "Ni wewe." **15** Kwa hiyo Ahabu akawaita maafisa vijana majemadari wa majimbo, wanaume 232. Kisha akawakusanya Waisraeli wote waliobaki, jumla yao 7,000. **16** Wakaondoka wakati wa adhuhuri, Ben-Hadadi na wale wfalme thelathini na wawili walioungana naye walipokuwa katika mahema yao wakilewa. **17** Maafisa vijana majemadari wa majimbo waliondoka kwanza. Wakati huu Ben-Hadadi alikuwa amewatumwa wapelelezi, ambaa walileta taarifa kusema kwamba, "Askari wanasonga mbele kutoka Samaria." **18** Akasema, "Ikiwa wamekuja kwa amani, wakamate wakiwa hai; ikiwa wamekuja kwa vita, wakamate wakiwa hai." **19** Wale maafisa vijana majemadari wa majimbo wakatoka nje ya mji jeshi likiwa nyuma yao, **20** kila mmoja akamuua adui yake. Hii ilisababisha Waaramu kukimbilia, huku Waisraeli wakiwafuatia. Lakini Ben-Hadadi mfalme wa Aramu akatoroka akiwa amepanda farasi wake pamoja na baadhi ya wapanda farasi wake. **21** Mfalme wa Israeli akasonga mbele na kushinda farasi na magari ya vita na kusababisha hasara kubwa kwa Waaramu. **22** Baadaye nabii ajaka kwa mfalme wa Israeli na kusema, "Jiandae vizuri ufikirie la kufanya, kwa sababu mwakanii mfalme wa Aramu atakuja kukushambulia tena." **23** Wakati ule ule, maafisa wa mfalme wa Aramu wakamshauri, wakamwambia, "Miungu yao ni miungu ya vilimani. Ndiyo sababu walikuwa na nguvu sana kutuzidi. Lakini kama tukipigana nao katika nchi tambarare, hakika tutawashinda. **24** Fanya hivi: Waondoe hao wfalme wote thelathini na wawili kutoka nafasi zao na uweke maafisa wengine mahali pao. **25** Ni lazima pia uandae jeshi jingine kama lile ulilopoteza, farasi kwa farasi, gari la vita kwa gari la vita, ili tuweze kupigana na Israeli katika nchi tambarare. Kisha kwa hakika tutakuwa na nguvu kuliko wao." Akakubaliana nao naye akashughulika ipasavyo. **26** Mwaka uliofuata, majira kama hayo, Ben-Hadadi akawakusanya Waaramu mpaka Afeki kupigana dhidi ya Israeli. **27** Baada ya Waisraeli kukusanya na kupewa mahitaji, walikwenda kukabiliana nao. Waisraeli wakapiga kambi mkabala nao kama makundi mawili madogo ya mbuzi, wakati Waaramu walieneea katika nchi yote. **28** Mtu wa Mungu ajaka na kumwambia mfalme wa Israeli, "Hivi ndivyo Bwana asemavyo: 'Kwa sababu Waaramu wanafikiri Bwana ni Mungu wa vilimani na sio Mungu wa mabondenii, nitatia jeshi hili kubwa mkononi mwako, nawe utajua kuwa mimi ndimi Bwana.'" **29** Kwa siku saba walipiga kambi wakitazamana na siku ya saba vita vikaanza. Waisraeli wakawajeruhi askari wa miguu wa Waaramu 100,000 kwa siku moja. **30** Waliobaki wakatorokea katika mji wa Afeki, mahali ambapo watu 27,000 waliangukiwa na ukuta. Naye Ben-Hadadi akakimbilia mjini na kujificha kwenye chumba cha ndani. **31** Maafisa wake wakamwambia, "Tazama, tumesikia kwamba wfalme wa nyumba ya Israeli wana huruma. Twendeni kwa mfalme wa Israeli tukiwa tumevea nguuo za gunia viunoni mwetu na kamba kuzunguka vichwa vyetu. Huenda akakuacha hai." **32** Wakiwa wamevea nguuo za gunia viunoni mwao na kamba kuzunguka vichwa vyao, walikwenda kwa mfalme wa Israeli na kusema, "Mtumishi wako Ben-Hadadi anasema: 'Tafadhalii, naomba uniaice hai.'" Mfalme akajibu, "Je, bado yuko hai? Yeye ni ndugu yangu." **33** Wale watu wakalipokea jambo lile kama dalili nzuri nao wakawa wepesi kulichukua neno lake wakisema, "Ndiyo, yeye ni ndugu yako Ben-Hadadi!" Mfalme akawaambia, "Nendeni mkmplete." Ikawa Ben-Hadadi alipokuja, Ahabu akampandisha katika gari lake la vita. Ben-Hadadi akajitolea, akisema, **34** "Nitairudisha ile mijii ambayo baba yangu aliiteka kutoka kwa baba yako. Unaweza kuweka maeneo yako ya soko katika Dameski, kama baba yangu alivyofanya huko Samaria." Ahabu akasema, "Katika misingi ya mkataba, nitakuachilia huru." Kwa hiyo akaweka mkataba naye, akamruhusu aende zake. **35** Kwa neno la Bwana, mmoja wa wana wa manabii akamwambia mwenzake, "Nipige kwa silaha yako," lakini yule mtu akakataa. **36** Kwa hiyo yule nabii akasema, "Kwa sababu hukumtii Bwana, mara tu tutakapoachana utauawa na simba." Na baada ya yule mtu kuondoka, simba akatokea na kumuua. **37** Nabii akamkuta mtu mwagine na kumwambia, "Nipige tafadhalii." Kisha yule mtu akampiga na kumjeruhi. **38** Ndipo nabii akaenda na kusimama barabarani akimsibiri mfalme. Akajibadilisha kwa kushusha kitambaa cha kichwani mwake hadi kwenye macho. **39** Mfalme alipopita pale, yule nabii akamwita, "Mtumishi wako alikwendwa vitani wakati vita vilipopamba moto, mtu mmoja akanjia na mateka akasema, 'Mlinde mtu huyu. Kama akitoroka itakuwa uhai wako kwa uhai wake, ama vipande 3,000 yva fedha.' **40** Wakati mtumishi wako alipokuwa na shughuli nydingi hapa na pale, yule mtu akatoweka." Mfalme wa Israeli akasema, "Hiyo ndiyo hukumu yako. Wewe umeitaja mwenyewe." **41** Kisha yule nabii akajifuna macho yake haraka, na mfalme wa Israeli akamtambua kama mmoja wa manabii. **42** Akamwambia mfalme, "Hivi ndivyo Bwana asemavyo: 'Umemwacha huru mtu niliyekusudia afe. Kwa hiyo ni uhai wako kwa uhai wake, watu wako kwa watu wake.'" **43** Kwa uchungu na hasira, mfalme wa Israeli akaenda kwenye jumba lake la kifalme huko Samaria.

jumba langu la kifalme. Badala yake, nitakupa shamba jingine la mizabibu zuri zaidi au, kama utapenda, nitakulipa kiasi chochote unachoona ni thamani yake.” **3** Lakini Nabothi akamjibu, “Bwana na apishe mbali kukupa wewe urithi wa baba zangu.” **4** Basi Ahabu akaenda nyumbani, mwenye huzuni na hasira kwa sababu ya yale ambayo Nabothi, Myezreeli, alikuwa amesema, “Sitakupa urithi wa baba zangu.” Akajinyosha juu ya kitanda akisononeka, na akataa kula. **5** Yezebeli mke wake akaingia na akamuuliza, “Kwa nini unahuzunika hivi? Kwa nini huli chakula?” **6** Akamjibu, “Kwa sababu nilimwambia Nabothi, Myezreeli, ‘Niuzie shamba lako la mizabibu, au kama ukipenda, nitakupa shamba jingine la mizabibu badala yake.’ Lakini akasema, ‘Sitakupa shamba langu la mizabibu.’” **7** Yezebeli mke wake akasema, “Hivi ndivyo unavyofanya, nawe ni mfalme katika Israeli yote? Inuka na ule! Changamka. Nitakupatia shamba la mizabibu la Nabothi, Myezreeli.” **8** Kwa hiyo gunia na kufunga. Akalala na kujifunika nguo za akaandika barua kwa jina la Ahabu akaweka muhuri wake juu ya hizo barua, akazipeleka kwa wazee na kwa watu wenye cheo walioishi katika mji wa Nabothi wakafanya kama Yezebeli alivyolekeza katika barua aliyoaandikia. **9** Katika barua hizo aliandika: “Tangazeni siku ya watu kufunga na mkamketishe Nabothi mahali pa wazi mionganii mwa watu. **10** Lakini waketisheni watu wawili wabaya kabisa mkabala naye, nao washuhudie kuwa yeche amemlaani Mungu na mfalme. Kisha mtoeni nije na kumpiga kwa mawe hadi afe.” **11** Hivyo wazee na watu wenye cheo walioishi katika mji wa Nabothi wakafanya kama Yezebeli alivyolekeza katika barua aliyoaandikia. **12** Wakatangaza mfungo na kumketisha Nabothi mahali pa wazi mionganii mwa watu. **13** Kisha watu wawili wabaya kabisa wakaja wakaketi mkabala naye, nao wakaleta mashtaka dhidi ya Nabothi mbele ya watu, wakisema, “Nabothi amemlaani Mungu na mfalme.” Kwa hiyo wakamtoa nije na kumpiga kwa mawe hadi akafa. **14** Kisha wakatumua ujumbe kwa Yezebeli, kusema, “Nabothi amepigwa mawe na amekufa.” **15** Mara tu Yezebeli aliposikia kwamba Nabothi amepigwa mawe na amekufa, akamwambia Ahabu, “Amka na uchukue lile shamba la mizabibu la Nabothi, Myezreeli, ambalo alikataa kukuuzia. Hayuko hai tena, bali amekufa.” **16** Ahabu aliposikia Nabothi amekufa, akainuka na kushuka ili kulichukua shamba la mizabibu la Nabothi. **17** Kisha neno la Bwana likamjia Eliya, Mtishbi: **18** “Shuka ukakutane na Ahabu mfalme wa Israeli, anayetawala Samaria. Sasa yuko katika shamba la mizabibu la Nabothi, ambapo amekwenda alimiliki. **19** Umwambie, ‘Hivi ndivyo Bwana asemavyo: Je, hujamuua mtu na kuitwaa mali yake?’ Kisha umwambie, ‘Hivi ndivyo asemavyo Bwana: Mahali ambapo mbwa waliramba damu ya Nabothi, mbwa watairamba damu yako, naam, yako wewe!’” **20** Ahabu akamwambia Eliya, “Kwa hiyo umenipata, wewe adui yangul!” Akajibu, “Ndio, nimekupata. Kwa sababu umejiuza mwenyewe kufanya uovo mbele ya macho ya Bwana. **21** ‘Nitaleta

maafa juu yako. Nitaangamiza uzao wako na kukatilia mbali kutoka kwa Ahabu kila mzaliwa wa mwisho wa kiume katika Israeli, wa mtumwa au wa mtu huru. **22** Nitaifanya nyumba yako kama ile ya Yeroboamu mwana wa Nebati na ile ya Baasha mwana wa Ahiya, kwa sababu umenighadhibisha kwa kuwa jini, nao wale watakaofia mashambani wataliwa na ndege wa angani.” **25** (Hapajapata kamwe kuwa na mtu kama Ahabu, aliyejiuza mwenyewe kutenda uovo machoni mwa Bwana, akiwa anachochewa na yake.) **26** Alitenda kwa uovo sana katika Yezebeli mkewe. **27** Ahabu aliposikia maneno haya, akararua nguo zake, akavaa nguo za kuabudu sanamu, kama wale Waamori ambao Bwana aliowfukuza mbele ya Israeli.) **28** Ndipo neno la Bwana lilipomjia Eliya Mtishbi kusema, **29** “Umeona jinsi Ahabu alivyojinyenyekenza mbele zangu? Kwa yake katika siku za mwanawewe.”

22 Kwa miaka mitatu hapakuwa na vita kati ya Aramu na Israeli. **2** Lakini katika mwaka wa tatu Yehoshafati mfalme wa Yuda akashuka kwenda kumwona mfalme wa Israeli. **3** Mfalme wa Israeli alikuwa amewaambia maafisa wake, “Je, hamjui Ramoth-Gileadi ni mali yetu na bado hatufanyi chochote kuirudisha kwetu kutoka kwa mfalme wa Aramu?” **4** Kwa hiyo akamuuliza Yehoshafati, “Je, utakwenda pamoja nami kupigana dhidi ya Ramoth-Gileadi?” Yehoshafati akamjibu mfalme wa Israeli, “Mimi ni kama wewe, watu wangu ni kama watu wako, farasi wangu ni kama farasi wako.” **5** Lakini Yehoshafati pia akamwambia mfalme wa Israeli, “Kwanza tafuta shauri la Bwana.” **6** Kwa hiyo mfalme wa Israeli akawaleta pamoja manabii wanaume wapatao mia nne, akawauliza, “Je, niende vitani dhidi ya Ramoth-Gileadi, au niache?” Wakajibu, “Naam, nenda, kwa kuwa Bwana ataiweka Ramoth-Gileadi mkononi mwa mfalme.” **7** Lakini Yehoshafati akauliza, “Je, hayuko nabii wa Bwana hapa ambaye tunaweza kumuuliza?” **8** Mfalme wa Israeli akamjibu Yehoshafati, “Bado yupo mtu mmoja ambaye kuititia yeye twaweza kumuuliza shauri la Bwana, lakini namchukia kwa sababu huwa hatabiri jambo lolote jema kunihusu mimi, lakini kila mara hunitabiria mabaya tu. Yeye ni Mikaya mwana wa Imla.” Yehoshafati akajibu, “Mfalme hapaswi kusema hiyo.” **9** Kwa hiyo mfalme wa Israeli akamwita mmoja wa maafisa wake na kusema, “Mlete Mikaya mwana wa Imla mara moja.” **10** Wakiwa wamevalia majoho yao ya kifalme, mfalme wa Israeli na Yehoshafati mfalme wa Yuda walikuwa wameketi juu ya viti

vya kifalme katika sakafu ya kupuria, kwenye ingilio la lango la Samaria, pamoja na manabii wote wakiwa wakitabiri mbele yao. **11** Wakati huu Sedekia mwana wa Kenaana alikuwa ametengeneza pembe za chuma, akatangaza, "Hivi ndivyo Bwana asemavyo, 'Kwa hizi pembe utawapiga na kuwarudisha Waaramu nyuma mpaka wameangamizwa.'" **12** Manabii wengine wote walikuwa wanatabiri kitu hicho hicho wakisema, "Ishambulie Ramoth-Gileadi na uwe mshindi. Kwa kuwa Bwana ataitia mkononi mwa mfalme." **13** Mjumbe aliyekuwa amekwenda kumwita Mikaya akamwambia, "Tazama, manabii wote kama mtu mmoja wanatabiri ushindi kwa mfalme. Neno lako na likubaliane na lao, nawe unene mema kuhusu mfalme." **14** Lakini Mikaya akasema, "Hakika kama Bwana aishivyo, nitamwambia kile tu Bwana atakachoniambia." **15** Alipofika, mfalme akamuuliza, "Mikaya, je, twende vitani dhidi ya Ramoth-Gileadi au niache?" Akamjibu, "Shambulia na ushinde, kwa kuwa Bwana atawatia mkononi mwa mfalme." **16** Mfalme akamwambia, "Je, ni mara ngapi nitakuapisha ili usiniambie kitu chochote ila kweli tu kwa jina la Bwana?" **17** Ndipo Mikaya akajibu, "Niliona Israeli wote wametawanyika vilimani kama kondoo wasio na mchungaji, naye Bwana akasema, 'Watu hawa hawana bwana. Mwache kila mmoja aende nyumbani kwa amani.'" **18** Mfalme wa Israeli akamwambia Yehoshafati, "Sikukuambia kwamba huwa hababiri jambo lolote jema kunihusu, bali mabaya tu?" **19** Mikaya akaendelea, "Kwa hiyo lisikie neno la Bwana: Nilimwona Bwana ameketi juu ya kiti chake cha enzi pamoja na jeshi lote la mbinguni likiwa limesimama kumzunguka upande wa kulilia na wa kushoto. **20** Naye Bwana akasema, 'Ni nani atakayemshawishi Ahabu ili aishambulie Ramoth-Gileadi na kukiendea kifo chake huko?' **21** Mmoja akapendekeza hili na mwininge lile. **22** Mwishoni, pepo mchafu akajitokeza, akasimama mbele za Bwana na kusema, 'Nitamshawishi.' **23** "Bwana akauliza, 'Kwa njia gani?' Akasema, 'Nitakwenda na kuwa roho ya uongo katika vinywa vya manabii wake wote.' Bwana akasema, 'Utafanikiwa katika kumshawishi. Nenda ukafanye hivyo.' **24** "Kwa hiyo sasa Bwana ameweka roho ya kudanganya ndani ya vinywa vya hawa manabii wako wote. Bwana ameamuru maafa kwa ajili yako." **25** Kisha Sedekia mwana wa Kenaana akatoka na kumpiga Mikaya kofi usoni. Akauliza, "Huyo Roho kutoka kwa Bwana alipita njia gani alipotoka kwangu ili kusema nawe?" **26** Mikaya akajibu, "Utagundua siku hiyo utakapokwenda kujificha kwenye chumba cha ndani." **27** Kisha mfalme wa Israeli akaagiza, "Mchukueni na mkamrudishe kwa Amoni mtawala wa mji na kwa Yoshii mwana wa mfalme. **28** Mkaseme, "Hivi ndivyo asemavyo mfalme: Mwekeni mtu huyu gerezani na asipewe chochote ila mkate na maji mpaka nitakaporudi salama." **29** Mikaya akasema, "Kama utarudi salama, basi Bwana hajanena kupitia kwangu." Kisha akaongeza kusema, "Zingatieni maneno yangu, enyi watu wote!" **30** Basi mfalme wa Israeli na Yehoshafati mfalme wa Yuda wakaenda Ramoth-Gileadi. **31** Mfalme wa Israeli akamwambia Yehoshafati, "Nitaingia vitani nikiwa nimejibadilisha, lakini wewe uvae majoho yako ya kifalme." Kwa hiyo mfalme wa Israeli akajibadilisha na kwenda vitani. **32** Wakati huu, mfalme wa Aramu alikuwa amewaagiza majemadari thelathini na wawili wa magari ya vita, "Msipigane na yeote, mdogo au mkubwa, isipokuwa mfalme wa Israeli." **33** Wakati wale majemadari wa magari ya vita walipomwona Yehoshafati wakafikiri, "Hakika huyu ndiye mfalme wa Israeli." Kwa hiyo wakageuleka ili wamshambulie, lakini Yehoshafati akapiga kelele, **34** wale majemadari wakaona kwamba hakuba mfalme wa Israeli, nao wakaacha kumfuatilia. **35** Lakini mtu fulani akavuta upinde pasipo lengo na kumpiga mfalme wa Israeli katikati ya kiungo cha mavazi yake ya chuma. Mfalme akamwambia mwendesha gari lake, "Geuza gari na uniondoe mimi katika mapigano, nimejeruhiwa." Vita vikaendelea mchana kutwa, naye Mfalme Ahabu akategemezwu ndani ya gari kuelekea Waaramu. Damu kutoka kwenye jeraha lake ikachuruzika ndani ya gari na jioni yake akafa. **36** Jua lilipokuwa linazama, mbiu ikaenea katika jeshi lote: "Kila mtu aende mjini kwake, na kila mtu shambani kwake!" **37** Basi mfalme akafa na akaletwa Samaria, nao wakamzika huko. **38** Wakasafisha lile gari la vita katika bwawa la Samaria (mahali makahaba walipooga), na mbwa wakaramba damu yake, sawasawa na neno la Bwana liliyokuwa limesema. **39** Kwa matukio mengine ya utawala wa Ahabu, pamoja na yote aliyoafanya, jumba la kifalme aliolojenga na kupambwa kwa pembe za ndovu, nayo miji aliyojengeza maboma, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **40** Ahabu akalala pamoja na baba zake. Naye Ahazia mwanawee akawa mfalme baada yake. **41** Yehoshafati mwana wa Asa akawa mfalme wa Yuda katika mwaka wa nne wa Ahabu mfalme wa Israeli. **42** Yehoshafati alikuwa na umri wa miaka thelathini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miaka ishirini na mitano. Jina la mama yake aliiwa Azuba binti Shilhi. **43** Katika kila jambo alitembea katika njia za Asa baba yake wala hakwenda kinyume chake. Alifanya yaliyo mema machoni pa Bwana. Hata hivyo mahali pa juu pa kuabudia hapakuondolewa. Watu waliendelea kutoa kafara na kufukiza uvumba huko. **44** Yehoshafati pia alikuwa na amani na mfalme wa Israeli. **45** Kwa habari ya matukio mengine ya utawala wa Yehoshafati, mafanikio aliyojuwa nayo na uhodari wake katika vita, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Yuda? **46** Aliondolea mbali katika nchi mahanithi wa mahali pa kuabudia miungu waliobaki huko hata baada ya utawala wa baba yake Asa. **47** Tangu hapo hapakuwepo na mfalme katika Edomu, naibu ndiye alitawala. **48** Wakati huu Yehoshafati akaunda merikebu nytingi za biasara ili kwenda Ofiri kuchukua dhahabu,

lakini kamwe hazikusafiri, kwa maana zilivunjika huko Esion-Geberi. **49** Wakati ule, Ahazia mwana wa Ahabu akamwambia Yehoshafati, “Waache watu wangu wasafiri baharini pamoja na watu wako,” lakini Yehoshafati akakataa. **50** Kisha Yehoshafati akalala na baba zake, akazikwa pamoja nao katika mji wa Daudi baba yake. Mwanawe Yehoramu akawa mfalme baada yake. **51** Ahazia mwana wa Ahabu akawa mfalme wa Israeli huko Samaria katika mwaka wa kumi na saba wa Yehoshafati mfalme wa Yuda, naye alitawala katika Israeli kwa miaka miwili. **52** Akafanya maovu machoni mwa Bwana kwa sababu alienenda katika njia za baba yake na mama yake na katika njia za Yeroboamu mwana wa Nebati, ambaye alisababisha Israeli itende dhambi. **53** Alimtumikia na kumwabudu Baali na kumghadhibisha Bwana, Mungu wa Israeli, kama vile baba yake alivyokuwa amefanya.

2 Wafalme

1 Baada ya kifo cha Mfalme Ahabu, nchi ya Moabu iliasi dhidi ya Israeli. **2** Basi Ahazia alikuwa ameanguka huko Samaria kutoka baraza ya chumba chake cha juu, akaumia. Hivyo akatuma wajumbe, akiwaambia, "Nendeni mkaulize kwa Baal-Zebubu, mungu wa Ekroni, mkaone kama nitapona kutokana na kuumia huko." **3** Lakini malaika wa Bwana akamwambia Eliya, Mtishbi, "Panda ukakutane na wajumbe wa mfalme wa Samaria, uwaulize, 'Je, ni kwa sababu hakuna Mungu katika Israeli ndiyo maana mnakwenda kumuuliza Baal-Zebubu, mungu wa Ekroni?'" **4** Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana, "Hutaondoka kwenye kitanda unachokilalia. Hakika utakufula!" Hivyo Eliya akaenda. **5** Wajumbe waliporudi kwa mfalme, akawaauliza, "Kwa nini mmerudi?" **6** Wakamjibu, "Mtu fulani alikuja kukutana nasi, naye akatuambia, 'Rudini kwa mfalme aliywatumwa na mkamwambie, 'Hili ndilo asemalo Bwana: Je, ni kwa sababu hakuna Mungu katika Israeli ndiyo maana unawatumwa watu kwenda kuuliza kwa Baal-Zebubu, mungu wa Ekroni? Kwa hiyo hutaondoka kwenye kitanda unachokilalia. Hakika utakufula!'" **7** Mfalme akawaauliza, "Alikuwa mtu wa namna gani ambaye mlifikutana naye, akaambia hili?" **8** Wakamjibu, "Alikuwa mtu aliyekuwa na vazi la manyoya na mkanda wa ngozi kiunoni mwake." Mfalme akasema, "Huyo alikuwa ni Eliya, Mtishbi." **9** Ndipo mfalme akatuma mkuu mmoja wa kikosi pamoja na kikosi chake cha askari hamsini kwa nabii Eliya. Yule mkuu wa kikosi akamwendea Eliya, aliyekuwa ameketi juu ya kilima, na kumwambia, "Mtu wa Mungu, mfalme anasema, 'Shuka chini!'" **10** Eliya akamjibu yule mkuu wa kikosi, "Ikiwa mimi ni mtu wa Mungu, moto na ushuke kutoka mbinguni ukuteketeze wewe na watu wako hamsini!" Ndipo moto ukashuka kutoka mbinguni na kuwateketeza yule mkuu wa kikosi pamoja na watu wake. **11** Aliposikia hili, mfalme akatuma kwa Eliya mkuu wa kikosi mwininge na askari wake hamsini. Yule mkuu wa kikosi akamwambia Eliya, "Mtu wa Mungu, hili ndilo asemalo mfalme, 'Shuka chini mara moja!'" **12** Eliya akajibu, "Ikiwa mimi ni mtu wa Mungu, moto na ushuke kutoka mbinguni ukuteketeze wewe na watu wako hamsini!" Ndipo moto wa Mungu ukashuka kutoka mbinguni, ukamteketeza yeze na watu wake hamsini. **13** Hivyo mfalme akatuma mkuu wa kikosi wa tatu na watu wake hamsini. Huyu mkuu wa kikosi wa tatu akapanda na kupiga magoti mbele ya Eliya, akiomba, "Mtu wa Mungu, tafadhalii niachie uhai wangu na uhai wa hawa watu hamsini, watumishi wako!" **14** Tazama, moto umeshuka kutoka mbinguni na kuwateketeza wale wakuu wa vikosi viwili vya kwanza pamoja na watu wao. Lakini sasa niachie uhai wangui!" **15** Malaika wa Bwana akamwambia Eliya, "Shuka pamoja naye, usimwogope." Hivyo Eliya akainuka na

kushuka pamoja naye kwa mfalme. **16** Akamwambia mfalme, "Hili ndilo asemalo Bwana: Je, ni kwa sababu hakuna Mungu katika Israeli wa kumuuliza habari, ndiyo maana ukatuma wajumbe kuuliza Baal-Zebubu, mungu wa Ekroni? Kwa sababu umefanya hili, kamwe hutaondoka kwenye kitanda unachokilalia. Hakika utakufula!" **17** Hivyo akafa, sawasawa na lile neno la Bwana ambalo Eliya alikuwa amesema. Kwa kuwa Ahazia hakuwa na mwana, Yoramku akawa mfalme baada yake katika mwaka wa pili wa Yehoramu mwana wa Yehoshafati mfalme wa Yuda. **18** Kwa matukio mengine ya utawala wa Ahazia na yale aliyoafanya, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli?

2 Wakati Bwana alipokuwa karibu kumchukua Eliya mbinguni kwa upepo wa kisulisuli, Eliya na Elisha walikuwa njiani wakitoka Gilgali. **2** Eliya akamwambia Elisha, "Kaa hapa. Bwana amenituma Betheli." Lakini Elisha akasema, "Kwa hakika, kama Bwana aishivyo na wewe uishivyo, sitakuacha." Kwa hiyo wakaenda Betheli pamoja. **3** Wana wa manabii waliokuwako huko Betheli wakamjija Elisha na kumuuliza, "Je, unajua ya kwamba Bwana atakuondolea bwana wako leo?" Elisha akawajibu, "Ndiyo, najua, lakini msizungumze juu ya jambo hilo." **4** Kisha Eliya akamwambia, "Baki hapa, Elisha. Bwana amenituma Yeriko." Naye akajibu, "Kwa hakika kama Bwana aishivyo na wewe uishivyo, sitakuacha." Hivyo wakaenda Yeriko. **5** Wana wa manabii waliokuwako huko Yeriko wakamwendea Elisha na kumuuliza, "Je, unajua ya kwamba Bwana atakuondolea bwana wako leo?" Akawajibu, "Ndiyo, najua, lakini msizungumze juu ya jambo hilo." **6** Kisha Eliya akamwambia, "Kaa hapa. Bwana amenituma kwenda Yordani." Naye akamjibu, "Kwa hakika kama Bwana aishivyo na wewe uishivyo, sitakuacha." Hivyo wote wawili wakaendelea pamoja. **7** Wana hamsini wa manabii wakaenda na kusimama kwa mbali, kuelekea mahali ambapo Eliya na Elisha walikuwa wamesimama kando ya Mto Yordani. **8** Eliya akachukua vazi lake, akalisokota na kupiga nalo maji. Maji yakagawanyika upande wa kuume na upande wa kushoto, nao wawili wakavuka pakavu. **9** Walipokwisha kuvuka, Eliya akamwambia Elisha, "Niambie, nikufanyie nini kabla sijaondolewa kutoka kwako?" Elisha akajibu, "Naomba nirthi sehemu maradufu ya roho yako." **10** Eliya akasema, "Umeomba jambo gumu. Lakini kama utaniona wakati ninapoondolewa kutoka kwako litikuwa lako. La siyvo, hautalipata." **11** Walipokuwa wakitembea pamoja na kuzungumza, ghafula gari la moto na farasi wa moto vilitokea na kuwatenganisha wao wawili, naye Eliya akapanda mbinguni katika upepo wa kisulisuli. **12** Elisha aliona hili, naye akapaza sauti, "Baba yangu! Baba yangu! Magari ya Israeli na wapanda farasi wake!" Naye Elisha hakumwona tena. Kisha akazishika nguo zake mwenyewe na kuzirarua. **13** Akaliokota lile vazi lililoanguka kutoka kwa Eliya, kisha akarudi na kusimama ukingtoni mwa Yordani. **14** Ndipo akalichukua lile vazi

ambalo lilikuwa limeanguka kutoka kwa Eliya, naye akayapiga yale maji nalo. Akauliza, "Yuko wapi sasa Bwana, Mungu wa Eliya?" Elisha alipoyapiga maji, yakagawanyika kulia na kushoto, naye akavuka. **15** Wale wana wa manabii kutoka Yeriko waliokuwa wakitazama wakasema, "Roho wa Eliya inamkalia Elisha." Nao wakaenda kumlaki na kusujudu hadi nchi mbele yake. **16** Wakasema, "Tazama, sisi watumishi wako tunao watu hamsini wenye uwezo. Waruhusu waende kumtafuta bwana wako. Labda Roho wa Bwana amemtwa na kumweka katika mlima fulani au bonde fulani." Elisha akaajibu, "Hapana, msiwatume." **17** Lakini wakasisitiza, mpaka akaona aibu kuwakatalia. Hivyo akasema, "Watumeni." Nao wakawatuma watu hamsini, wakamtafuta kwa siku tatu, lakini hawakumpata. **18** Walipomrudia Elisha, ambaye alikuwa akingojea huko Yeriko, akawaambia, "Je, sikuwaambia msiende?" **19** Watu wa mji wakamwambia Elisha, "Tazama, bwana wetu, mahali mji huu ulipojengwa ni pazuri, kama bwana wangu aonavyo, lakini maji yake ni mabaya, na nchi haizai." **20** Akasema, "Nileteeni bakuli mpya, mweke chumvi ndani yake." Kwa hiyo wakamletea. **21** Kisha akaenda kwenye chemchemi na kuitupa ile chumvi ndani yake, akisema, "Hili ndilo asemalo Bwana: 'Nimeyaponya maji haya. Kamwe hayatasababisha mauti tena wala kutozaa.'" **22** Nayo yale maji yakaponywa mpaka leo, sawasawa na neno la Elisha alilokua amesema. **23** Kutoka huko Elisha akaweka kwenda Betheli. Ikawa alipokuwa akitembea barabarani, baadhi ya vijana wakatoka mjini na kumfanyia mzaha. Wakasema, "Paa, wewe mwenye upaa! Paa, wewe mwenye upaa!" **24** Akageuka, akawatazama na kuwalaani kwa Jina la Bwana. Kisha dubu wawili wa kike wakatokea mwituni na kuwararua vijana arbaini na wawili mionganoni mwao. **25** Naye akaondoka huko, akaenda Mlima Karmeli, na kutoka huko akarudi Samaria.

"Nitakwenda pamoja nawe. Mimi ni kama wewe, watu wangu ni kama watu wako, farasi wangu ni kama Hivyo mfalme wa Israeli akaondoka akiwa pamoja na mfalme wa Yuda na mfalme wa Edomu. Baada ya kuzunguka kwa siku saba, jeshi likawa limeishowi maji kwa matumizi yao na kwa ajili ya wanyama waliokuwa nao. **10** Mfalme wa Israeli akamaka, "Nini! Je, Bwana ametuita sisi wafalme watatu ili tu kututia mikononi mwa Moabu?" **11** Lakini Yehoshafati akauliza, "Je, hayuko nabii wa Bwana hapa, ili tuweze kumuuliza Bwana kuititia kwake?" Afisa mmoja wa mfalme wa Israeli akaajibu, "Elisha mwana wa Shafati yuko hapa. Ndiye alikuwa akimimina maji juu ya mikono ya Eliya." **12** Yehoshafati akasema, "Neno la Bwana liko pamoja naye." Kwa hiyo mfalme wa Israeli na Yehoshafati pamoja na mfalme wa Edomu wakamwendea. **13** Elisha akamwambia mfalme wa Israeli, "Nina nini mimi nawe? Nenda kwa manabii wa baba yako na manabii wa mama yako." Mfalme wa Israeli akaajibu, "La hasha, kwa sababu ni Bwana ametuita pamoja sisi wafalme watatu ili atutie mikononi mwa Moabu." **14** Elisha akasema, "Hakika, kama Bwana Mwenye Nguvu Zote aishivyo ambaye ninamtumikia, kama si kuheshimu Yehoshafati mfalme wa Yuda, nisingekutazama wala hata kukutupia jicho. **15** Lakini sasa, nileteeni mpiga kinubi." Mpiga kinubi alipokuwa akipiga, mkono wa Bwana ukaja juu ya Elisha, **16** naye akasema, "Hivi ndivyo asemavyo Bwana, 'Chimbieni bonde hili lijae mahandaki.' **17** Kwa kuwa hivi ndivyo asemavyo Bwana: Hamtaona upepo wala mvua, lakini bonde hili litajaa maji, nanyi pamoja na ng'ombe wenu na wanyama wenu wengine mtakunywa. **18** Hili ni jambo rahisi machoni pa Bwana. Pia ataatia Moabu mikononi mwenu. **19** Mtaushinda kila mji wenye ngome na kila mji mkubwa. Mtakata kila mti

3 Yehoramu mwana wa Ahabu akawa mfalme wa Israeli katika Samaria mwaka wa kumi na name wa utawala wa Yehoshafati mfalme wa Yuda, naye akatawala kwa miaka kumi na miwili. **2** Akafanya maovu machoni pa Bwana, lakini sio kama baba yake na mama yake walivyokuwa wamefanya. Akaondoa nguzo ya ibada ya Baali ambayo baba yake alikuwa ameitengeneza. **3** Hata hivyo akashikamana na dhambi za Yeroboamu mwana wa Nebati, ambazo alisababisha Israeli kuzitenda, wala hakuziacha. **4** Basi Mesha mfalme wa Moabu akafuga kondoo, naye akawa ampatie mfalme wa Israeli wana-kondoo 100,000 pamoja na sufu ya kondoo dume 100,000. **5** Lakini baada ya Ahabu kufa, mfalme wa Moabu aliasi dhidi ya mfalme wa Israeli. **6** Kwa hiyo wakati ule Mfalme Yehoramu akaondoka kutoka Samaria na kukusanya Israeli yote tayari kwenda vitani. **7** Akapeleka pia ujumbe ufuatao kwa Yehoshafati mfalme wa Yuda: "Mfalme wa Moabu ameasi dhidi yangu. Je, utakwenda pamoja nami kupigana dhidi ya Moabu?" Akajibu,

3 Yehoramu mwana wa Ahabu akawa mfalme wa Israeli katika Samaria mwaka wa kumi na nane wa utawala wa Yehoshafati mfalme wa Yuda, naye akatawala kwa miaka kumi na miwili. **2** Akafanya maovu machoni pa Bwana, lakini sio kama baba yake na mama yake walivyokuwa wamefanya. Akaondoa nguzo ya ibada ya Baali ambayo baba yake alikuwa ameitengeneza. **3** Hata hivyo akashikamana na dhambi za Yeroboamu mwana wa Nebati, ambazo alisababisha Israeli kuzitenda, wala hakuziacha. **4** Basi Mesha mfalme wa Moabu akafuga kondoo, naye akawa ampatie mfalme wa Israeli wana-kondoo 100,000 pamoja na sufu ya kondoo dume 100,000. **5** Lakini baada ya Ahabu kufa, mfalme wa Moabu alias dhidi ya mfalme wa Israeli. **6** Kwa hiyo wakati ule Mfalme Yehoramu akaondoka kutoka Samaria na kukusanya Israeli yote tayari kwenda vitani. **7** Akapeleka pia ujumbe ufuatao kwa Yehoshafati mfalme wa Yuda: "Mfalme wa Moabu ameasi dhidi yangu. Je, utakwenda pamoja nami kupigana dhidi ya Moabu?" Akajibu, uno mzuri, intaziba chemchemi zote, na kulinabu kila shamba zuri kwa mawe." **20** Kesho yake asubuhi, karibu na wakati wa kutoa dhabisu ya asubuhi, tazama, maji yakawa yanatiririka kutoka upande wa Edomu. Nayo nchi ikajaa maji. **21** Basi Wamoabu wote walikuwa wamesikia kuwa wale wafalme wamekuja kupigana dhidi yao. Hivyo kila mtu, kijana na mzee, ambaye angeweza kushika silaha akaitwa na kuwekwa mpakanii. **22** Walipoamka asubuhi na mapema, juu likawa linamulika juu ya maji. Wamoabu waliokuwa upande wa pili wakaona maji ni mekundu, kama damu. **23** Wamoabu wakasema, "Ile ni damu! Lazima hao wafalme wamepigana na kuchinjana wao kwa wao. Sasa Moabu, twendeni tukateke nyara!" **24** Lakini Wamoabu walipofika kwenye kambi ya Israeli, Waisraeli wakainuka na kuwapiga mpaka wakakimbia. Nao Waisraeli wakaivamia nchi na kuwachinjia Wamoabu. **25** Wakaiharibu miji, kila mtu akatupa jiwe juu ya kila shamba zuri mpaka likafunika. Wakaziba chemchemi zote na kukata kila mti mzuri. Kir-Haresethi peke yake ndio uliobaki

na mawe yake yakiwa mahali pake. Lakini hata hivyo watu waliokuwa na makombeo wakauzunguka na kuushambulia vilevile. **26** Mfalte wa Moabu alipoona kuwa vita vimkuwa vikali dhidi yake, akachukua watu 700 wenyewe panga ili kuingia kwa mfalme wa Edomu, lakini wakashindwa. **27** Ndipo akamchukua mwanawewe mzaliwa wake wa kwanza, ambaye angekuwa mfalme baada yake, akamtoa kama dhabihu ya kuteketezwa juu ya ukuta wa mji. Ghadhabu ikawa kubwa dhidi ya Israeli; wakajiondoa kwake na kurudi katika nchi yao wenyewe.

4 Mke wa mmoja wa wana wa manabii akamlilia Elisha, akamwambia, "Mtumishi wako, mume wangu, amekufa, nawe unajua alikuwa anamcha Bwana. Lakini sasa yule anayemdaan anakuja kuchukua wanangu wawili kama watumwa wake." **2** Elisha akamjibu, "Nitawejaze kukusaidia? Niambie, una nini ndani ya nyumba yako?" Akasema, "Mtumishi wako hana kitu chocote kabisa, isipokuwa mafuta kidogo." **3** Elisha akasema, "Zunguka kwa majirani zako wote ukaombe vyombo vitupu. Usiombe vichache. **4** Kisha ingia ndani na ujifungie mlango, wewe na wanao. Mimina mafuta kwenye vyombo vyote, na kila kimoja kinapoja, kiweke kando." **5** Yule mjane akaondoka na kuifungia ndani, yeye na wanawewe. Wao wakamletea vyombo, naye akaendelea kumimina mafuta. **6** Vyombo vyote vilipojaa, akamwambia mwanawewe, "Niletee chombo kingine." Lakini mwanawewe akajibu, "Hakuna chombo kingine kilichobaki." Basi mafuta yakakoma kutiririka. **7** Yule mwanamke akaenda akamwambia yule mtu wa Mungu, naye mtu wa Mungu akasema, "Nenda ukayauze hayo mafuta ulipe madeni yako. Wewe na wanao mnawewe kuishi kwa kile kinachosalia." **8** Siku moja Elisha akaenda Shunemu. Huko kulikuwa na mwanamke mmoja mwenye cheo, ambaye alimsisitiza Elisha aje kula chakula. Kwa hiyo kila mara alipitia pale, akaingia humo ili ale. **9** Akamwambia mumewe, "Ninajua kwamba huyu mtu ambaye anakuja kwetu mara kwa mara ni mtu mtakatifu wa Mungu. **10** Tutengeneze chumba kidogo juu darini na tuweke ndani yake kitanda na meza, kiti na taa kwa ajili yake. Kisha anaweza kukaa humo kila mara akija kwetu." **11** Siku moja Elisha alipofika, akapanda chumbani kwake na kulala humo. **12** Akamwambia mtumishi wake Gehazi, "Mwite huyo Mshunami." Hivyo akamwambia, naye akaja akasimama mbele yake. **13** Elisha akamwambia mtumishi wake, "Mwambie huyu mwanamke, 'Umetaabika sana kwa ajili yetu. Sasa utendewe nini? Je, tunaweza kuzungumza na mfalme au jemadari wa jeshi kwa niaba yako?'" Akajibu, "Mimi ninaishi kwangu mionganoni mwa watu wangu." **14** Elisha akamwambia mtumishi wake, "Je, ni nini kinachowenza kufanyika kwa ajili yake?" Gehazi akasema, "Hakika, hana mwana, na mume wake ni mzee." **15** Ndipo Elisha akasema, "Mwite huyo mwanamke." Kwa hiyo akamwambia, naye

akaja akasimama mlangoni. **16** Elisha akamwambia, "Mwaka ujao, wakati kama huu utabeba mwana mikononi mwako." Yule mama akapinga, akasema, "La hasha, bwana wangu, usimpotoshe mtumishi wako, ee mtu wa Mungu!" **17** Lakini yule mwanamke akapata mimba, na mwaka uliofuata wakati kama ule ule akamzaa mwana, kama vile Elisha alivyokuwa amemwambia. **18** Mtoto akakua, naye siku moja akamwendea baba yake, ambaye alikuwa pamoja na wavunaji. **19** Akamwambia baba yake, "Kichwa changu! Kichwa changu!" Baba yake akamwambia mtumishi, "Mchukue umpeleke kwa mama yake." **20** Baada ya mtumishi kumbeba na kumpeleka kwa mama yake, mtoto akaketi mapajani mwa mama yake mpaka adhuhuri, kisha akafa. **21** Mama akampandisha na kumlaza juu ya kitanda cha yule mtu wa Mungu, kisha akafunga mlango, akatoka nje. **22** Akamwambia mume wake na kusema, "Tafadhalii mtume mmoja mionganoni mwa mtumishi pamoja na punda ili niweze kwenda kwa mtu wa Mungu haraka na kurudi." **23** Mume wake akamuuliza, "Kwa nini uende kwake leo? Leo si mwandamo wa mwezi, wala si Sabato." Mwanamke akasema, "Yote ni sawa." **24** Akatandika punda na kumwambia mtumishi wake, "Mwongoze huyo punda. Usinipunguzie mwendo mpaka nikuambie." **25** Kwa hiyo akaenda na kumfikia huyo mtu wa Mungu katika Mlima Karmeli. Alipomwona kwa mbali, huyo mtu wa Mungu akamwambia mtumishi wake Gehazi, "Tazama, yule Mshunami! **26** Kimbia ukamlaki, umuulize, Je, wewe hujambo? Mume wako hajambo? Mtoto wako ni mzima?" Akasema, "Kila kitu ni sawasawa." **27** Alipomfikia huyo mtu wa Mungu pale mlimani, akashika miguu yake. Gehazi akaja ili amwondoe, lakini yule mtu wa Mungu akasema, "Mwache! Yuko katika uchungu mkubwa, lakini Bwana amenificha jambo hili na hajaniambia kwa nini." **28** Yule mwanamke akasema, "Je, bwana wangu, mimi nilikuomba mwana? Je, sikukuambia, 'Usiamshe matumaini yangu?'" **29** Elisha akamwambia Gehazi, "Jikaze viuno, chukua fimbo yangu mkononi mwako na ukimbie. Ikiwa utakutana na mtu yeoyote, usimsalimie, na mtu yeoyote akitusalimu, usimjibu. Ilaze fimbo yangu juu ya uso wa mtoto." **30** Lakini mama mtoto akasema, "Hakika kama Bwana aishivyo na wewe uishivyo, sitakuacha." Kwa hiyo Elisha akainuka, akafuatana naye. **31** Gehazi akatangulia mbele na kuilaza fimbo juu ya uso wa mtoto, lakini hapakuwa na sauti wala itikio. Hivyo Gehazi akarudi kukutana na Elisha, na kumwambia, "Mtoto hajaamka." **32** Elisha alipofika kwenye ile nyumba, mtoto alikuwa amelala juu ya kitanda chake angali amekufa. **33** Akaingia ndani, akajifungia yeye na yule mtoto, akamwombwa Bwana. **34** Kisha akapanda kitandani, akalala juu ya yule mtoto, mdomo wake juu ya mdomo wa mtoto, macho yake juu ya macho ya mtoto, mikono yake juu ya mikono ya mtoto. Naye alipojinyoosha juu yake, mwili wa mtoto ukapata joto. **35** Elisha akajiondoa juu yake na kuanza kutembeatembea ndani ya chumba,

kisha akarudi tena kitandani na kujinyoosha tena juu wake? Tazama jinsi anavyotafuta kuanzisha ugomvi ya mtoto mara nyingine. Mtoto akapiga chafya mara nami!" 8 Elisha mtu wa Mungu aliposikia kwamba saba, akafungua macho yake. 36 Elisha akamwita mfalme wa Israeli alikuwa amerarua mavazi yake, Gehazi na kumwambia, "Mwite huyo Mshunami." akamtumia ujumbe huu: "Kwa nini umerarua mavazi Naye akafanya hivyo. Yule Mshunami aliopokuja, yako? Mwamuru mtu huyo aje kwangu, naye atajua Elisha akasema, "Mchukue mwanao." 37 Akaingia ya kuwa yuko nabii katika Israeli." 9 Kwa hiyo ndani, akaanguka miguuni pa Elisha na kusujudu Naamani akaenda, akiwa na farasi zake na magari hadi nchi. Kisha akamchukua mwanawе na kutoka yake, na kusimama mlangoni mwa nyumba ya Elisha. nje. 38 Elisha akarudi Gilgali, nako huko kulikuwa 10 Elisha akamtumia mjujube kumwambia, "Nenda na njaa katika eneo lile. Wakati wana wa kundi la uoge katika Jordani mara saba, na nyama ya mwili manabii walipokuwa wanakutana naye, akamwambia wako itapona, nawe utatakasika." 11 Lakini Naamani mtumishi wake, "Teleka chungu kikubwa jikoni akaondoka akiwa amekasirika, akasema, "Hakika uwapike manabii." 39 Mmoja wao akatoka kwenda nilidhani kwamba angetoka nje, asimame na kuliitia mashambani kuchuma mboga na akapata mtango jina la Bwana Mungu wake, na kuweka mkono wake mwitu. Akachuma matango na kujaza nguo yake juu ya mahali pagonjwa, aniponye ukoma wangu. aliyoikunja ili kubeba. Aliporudi, akayakatakata na 12 Je, Abana na Farpari, mito ya Dameski, si bora kuyatumbukiza ndani ya chungu, ingawa hakuna zaidi kuliko mito yoyote ya Israeli? Je, nisingeweza aliyejua ni nini. 40 Mchuzi ukagawiwa watu, lakini kuoga ndani ya hiyo mito na kutakasika?" Basi walipoanza kula, wakalia, "Ee mtu wa Mungu, kuna akageuka na kuondoka kwa hasira kuu. 13 Watumishi mauti ndani ya chungu." Nao hawakuweza kula. 41 wa Naamani wakamwendea na kumwambia, "Baba Elisha akasema, "Leteni unga." Akauweka ndani ya yangu, kama huyo nabii angekuambia kufanya jambo chungu na kusema, "Wagawie watu ili wale." Wala lililo kubwa, je, usingelifanya? Je, si zaidi sana hapakuwa na kitu chochote chenye madhara ndani ya basi, anapokuambia, 'Oga na utakasike!'" 14 Hivyo chungu. 42 Akaja mtu kutoka Baal-Shalisha, akimletea akashuka na kujizamisha ndani ya Jordani mara mtu wa Mungu mikate ishirini ya shayiri iliyookwa saba, kama vile huyo mtu wa Mungu alivyokuwa kutokana na nafaka ya kwanza, pamoja na masuke ya amemwambia, nayo nyama ya mwili wake ikapona na nafaka mpya. Elisha akasema, "Wape watu ili wale." 43 Mtumishi wake akamuuliza, "Nitawezaje kuandaan Kisha Naamani na wahudumu wake wote wakarudi hii mbele ya watu mia?" Lakini Elisha akajibu, "Wape kwa yule mtu wa Mungu. Akasimama mbele yake na watu ili wale. Kwa maana hivi ndivyo asemavyo kusema, "Sasa najua kwamba hakuna Mungu katika Bwana: 'Watakula na kusaza.'" 44 Basi akaianaa ulimwengu wote isipokuwa katika Israeli. Tafadhalii mbele yao ile mikate, wakala na baadhi yake wakasaza, sasawawa na neno la Bwana.

5 Wakati huu, Naamani alikuwa jemadari wa jeshi la mfalme wa Aramu. Alikuwa mtu mkuu mbele ya bwana wake na aliyeheshimiwa sana, kwa sababu kupitia kwake, Bwana alikuwa amewapa Aramu ushindi. Alikuwa askari shujaa, lakini alikuwa na ukoma. 2 Siku hizo vikosi kutoka Aramu vilikuwa vimekwenda na vikawa vimemteka msichana kutoka Israeli, naye akamtumikia mkewe Naamani. 3 Akamwambia bibi yake, "Kama bwana wangu angelimwona nabii aliye Samaria! Angemponya ukoma wake." 4 Naamani akaenda kwa bwana wake na kumwambia alichosema yule msichana kutoka Israeli. 5 Mfalme wa Aramu akamjibu, "Hakika, nenda. Nitatuma barua kwa mfalme wa Israeli." Kwa hiyo Naamani akaondoka, akiwa amechukua talanta kumi za fedha, shekeli 6,000 za dhahabu, na mivao kumi ya mavazi. 6 Barua aliyopelekea mfalme wa Israeli iliandikwa hivi: "Pamoja na barua hii ninamtuma mtumishi wangu, Naamani, kwako ili uweze kumponya ukoma wake." 7 Mara mfalme wa Israeli alipomaliza kuisoma ile barua, akararua mavazi yake na kusema, "Je, mimi ni Mungu? Je, mimi naweza kuua na kufufua tena? Kwa nini huyu mtu anamtuma mtu ili mimi nipate kumponya ukoma

wake? Tazama jinsi anavyotafuta kuanzisha ugomvi naamti!" 8 Elisha mtu wa Mungu aliposikia kwamba saba, akafungua macho yake, Gehazi na kumwambia, "Mwite huyo Mshunami." akamtumia ujumbe huu: "Kwa nini umerarua mavazi Naye akafanya hivyo. Yule Mshunami aliopokuja, yako? Mwamuru mtu huyo aje kwangu, naye atajua Elisha akasema, "Mchukue mwanao." 9 Kwa hiyo ndani, akaanguka miguuni pa Elisha na kusujudu Naamani akaenda, akiwa na farasi zake na magari hadi nchi. Kisha akamchukua mwanawе na kutoka yake, na kusimama mlangoni mwa nyumba ya Elisha. nje. 10 Elisha akamtumia mjujube kumwambia, "Nenda na njaa katika eneo lile. Wakati wana wa kundi la uoge katika Jordani mara saba, na nyama ya mwili manabii walipokuwa wanakutana naye, akamwambia wako itapona, nawe utatakasika." 11 Lakini Naamani mtumishi wake, "Teleka chungu kikubwa jikoni akaondoka akiwa amekasirika, akasema, "Hakika uwapike manabii." 12 Je, Abana na Farpari, mito ya Dameski, si bora kuyatumbukiza ndani ya chungu, ingawa hakuna zaidi kuliko mito yoyote ya Israeli? Je, nisingeweza aliyejua ni nini. 13 Watumishi mauti ndani ya chungu." Nao hawakuweza kula. 14 wa Naamani wakamwendea na kumwambia, "Baba Elisha akasema, "Leteni unga." Akauweka ndani ya yangu, kama huyo nabii angekuambia kufanya jambo chungu na kusema, "Wagawie watu ili wale." Wala lililo kubwa, je, usingelifanya? Je, si zaidi sana hapakuwa na kitu chochote chenye madhara ndani ya basi, anapokuambia, 'Oga na utakasike!'" 15 Hivyo chungu. 16 Akaja mtu kutoka Baal-Shalisha, akimletea akashuka na kujizamisha ndani ya Jordani mara mtu wa Mungu mikate ishirini ya shayiri iliyookwa saba, kama vile huyo mtu wa Mungu alivyokuwa kutokana na nafaka ya kwanza, pamoja na masuke ya amemwambia, nayo nyama ya mwili wake ikapona na nafaka mpya. Elisha akasema, "Wape watu ili wale." 17 Naamani na wahudumu wake wote wakarudi hii mbele ya watu mia?" Lakini Elisha akajibu, "Wape kwa yule mtu wa Mungu. Akasimama mbele yake na watu ili wale. Kwa maana hivi ndivyo asemavyo kusema, "Sasa najua kwamba hakuna Mungu katika Bwana: 'Watakula na kusaza.'" 18 Basi akaianaa ulimwengu wote isipokuwa katika Israeli. Tafadhalii sasa upokee zawadi kutoka kwa mtumishi wako." 19 Elisha akamwambia, "Nenda kwa amani." Naamani na amtsamehe mtumishi wake kwa kitu hiki kimoja: Wakati bwana wangu atakapoingia kwenye hekalu la Rimoni ili kusujudu, naye akiwa anauegemea mkoно wangu, nami nikasujudu huko pia, wakati nitakaposujudu ndani ya hekalu la Rimoni, Bwana na amtsamehe mtumishi wako kwa ajili ya jambo hili." 20 Elisha akamwambia, "Nenda kwa amani." Naamani na amtsamehe mtumishi wake kwa kitu hiki kimoja: Wakati bwana wangu atakapoingia kwenye hekalu la Rimoni ili kusujudu, naye akiwa anauegemea mkoно wangu, nami nikasujudu huko pia, wakati nitakaposujudu ndani ya hekalu la Rimoni, Bwana na amtsamehe mtumishi wako kwa ajili ya jambo hili." 21 Elisha akamwambia, "Nenda kwa amani." Naamani na amtsamehe mtumishi wake kwa kitu hiki kimoja: Wakati bwana wangu atakapoingia kwenye hekalu la Rimoni ili kusujudu, naye akiwa anauegemea mkoно wangu, nami nikasujudu huko pia, wakati nitakaposujudu ndani ya hekalu la Rimoni, Bwana na amtsamehe mtumishi wako kwa ajili ya jambo hili." 22 Elisha akamjibu, "Mambo yote ni sawa?" 23 Gehazi akajibu, "Mambo yote ni sawa. Bwana wangu amenitura

nikuambie, ‘Vijana wawili kutoka kwa wana wa cha kulala.’ **13** Mfalme akaagiza akisema, “Nendeni, manabii wamenijia kutoka nchi ya vilima ya Efraimu. mkatafute aliko, ili niweze kutuma watu kumkamata.” Tafadhali wape talanta ya fedha na mivao miwili Taarifa ikarudi kwamba, “Yuko Dothani.” **14** Ndipo ya mavazi.” **23** Naamani akasema, “Hakika, chukua akatuma farasi na magari ya vita na jeshi lenye nguvu talanta mbili za fedha.” Akamsihi Gehazi azipokee, huko. Walikwenda usiku na kuuzunguka mji. **15** kisha akafunga talanta mbili za fedha katika mifuko Kesho yake asubuhi na mapema, mtumishi wa mtu miwili pamoja na mivao miwili ya mavazi. Akawapa wa Mungu alipoamka na kutoka nje, jeshi, pamoja watumishi wake wawili mizigo hiyo, nao wakaibeba na farasi na magari ya vita, likawa limeuzunguka wakitangulia mbele ya Gehazi. **24** Gehazi alipofika mji. Mtumishi wake akasema, “Ole wetu, bwana kwenye kilima, akavichukua vile vitu kutoka kwa wale wang! Tutafanya nini?” **16** Nabii akajibu, “Usiogope. watumishi na kuvificha ndani ya nyumba. Akawaaga Wale walio pamoja nasi ni wengi zaidi kuliko wale wale watu, nao wakaondoka. **25** Kisha akaingia ndani walio pamoja nao.” **17** Kisha Elisha akaomba, “Ee na kusimama mbele ya Elisha bwana wake. Elisha Bwana, mfumbue macho huyu mtumishi ili apate akamuuliza, “Gehazi, ulikuwa wapi?” Gehazi akajibu, kuona.” Ndipo Bwana akayafumbua macho ya yule “Mtumishi wako hakwenda popote.” **26** Lakini Elisha mtumishi, naye akatazama na kuona vilima vimejaa akamwambia, “Je, roho yangu haikuwa pamoja nawe farasi na magari ya moto, yamemzunguka Elisha wakati yule mtu aliposhuka kutoka kwenye gari lake pande zote. **18** Wakati adui waliposhuka kumwelekea, ili kukulaki? Je, huu ni wakati wa kupokea fedha au Elisha akamwombwa Bwana: “Wapige watu hawa kwa kupokea nguo, mashamba ya mizeituni, mashamba upofu.” Basi Mungu akawapiga kwa upofu, kama ya mizabibu, makundi ya kondoo na mbuzi, makundi Elisha alivyoomba. **19** Elisha akaonda, “Hii sio njia ya ng’ombe, au watumishi wa kiume na wa kike? **27** Ukoma wa Naamani utakushika wewe na wazao wako milele.” Kisha Gehazi akaondoka mbele ya Elisha, nitawapeleka kwa huyo mtu mnayemtafuta.” Naye mwenye ukoma, mweupe kama theluji.

6 Wana wa manabii wakamwambia Elisha, “Tazama, mahali hapa tunapokutana nawe ni padogo sana kwetu. **2** Twendeni Yordani, mahali ambapo kila mmoja wetu anaweza kupata nguzo moja, nasi tujenge huko mahali petu pa kuishi.” Naye akawaambia, “Nendeni.” **3** Kisha mmoja wao akasema, “Je, tafadhali, huwezi kufuatana na watumishi wako?” Elisha akajibu, “Nitakuja.” **4** Naye akaenda pamoja nao. Basi wakaenda Yordani, nao wakaanza kukata miti. **5** Mmoja wao alipokuwa anakata mti, shoka lilitumbukia kwenye maji. Akalia, “Ee bwana wangu, shoka liliukwa la kuazima!” **6** Mtu wa Mungu akauliza, “Je, liliangukia wapi?” Alipomwonyesha mahali penye, Elisha akakata kijiti na kukitupa mahali pale, nalo shoka likaelea. **7** Akasema, “Lichukue.” Kisha yule mtu akanyoosha mfono wake, akalichukua. **8** Wakati huo mfalme wa Aramu aliquwa akipigana vita na Israeli. Baada ya kukubaliana na maafisa wake, akasema, “Nitapiga kambi yangu mahali fulani na fulani.” **9** Mtu wa Mungu akatuma ujumbe kwa mfalme wa Israeli: “Jihadhari usije ukapita mahali pale, kwa sababu Waaramu wanashuka huko.” **10** Kwa hiyo mfalme wa Israeli akatuma neno la tahadhari mahali pale alikokuwa ameelekezwa na mtu wa Mungu. Mara kwa mara Elisha alimwonya mfalme kwamba watu wawe macho kwenye maeneo kama hayo. **11** Hili lilimfadhaisha sana mfalme wa Aramu. Akawaita maafisa wake, akawauliza, “Je, hamtianiambia ni nani mionganoni mwenu aliye upande wa mfalme wa Israeli?” **12** Mmoja wa maafisa wake akasema, “Mfalme bwana wangu, hakuna hata mmoja wetu. Lakini Elisha, yule nabii aliye Israeli, humwambia mfalme wa Israeli hata yale maneno unayozungumza katika chumba chako

Taarifa ikarudi kwamba, “Yuko Dothani.” **14** Ndipo akatuma farasi na magari ya vita na jeshi lenye nguvu huko. Walikwenda usiku na kuuzunguka mji. **15** Kesho yake asubuhi na mapema, mtumishi wa mtu miwili pamoja na mivao miwili ya mavazi. Akawapa wa Mungu alipoamka na kutoka nje, jeshi, pamoja watumishi wake akasema, “Ole wetu, bwana kwenye kilima, akavichukua vile vitu kutoka kwa wale wang! Tutafanya nini?” **16** Nabii akajibu, “Usiogope. watumishi na kuvificha ndani ya nyumba. Akawaaga Wale walio pamoja nasi ni wengi zaidi kuliko wale wale watu, nao wakaondoka. **17** Kisha Elisha akaomba, “Ee Bwana, mfumbue macho huyu mtumishi ili apate akamuuliza, “Gehazi, ulikuwa wapi?” Gehazi akajibu, kuona.” Ndipo Bwana akayafumbua macho ya yule “Mtumishi wako hakwenda popote.” **26** Lakini Elisha mtumishi, naye akatazama na kuona vilima vimejaa farasi na magari ya moto, yamemzunguka Elisha pande zote. **18** Wakati adui waliposhuka kumwelekea, Elisha akamwombwa Bwana: “Wapige watu hawa kwa upofu.” Basi Mungu akawapiga kwa upofu, kama Elisha alivyoomba. **19** Elisha akaonda, “Hii sio njia yenye, na huu sio huo mji. Nifuateni mimi, nami nitawapeleka kwa huyo mtu mnayemtafuta.” Naye akawapeleka Samaria. **20** Baada ya kuingia mjini, Elisha akasema, “Bwana, yafungue macho ya watu hawa ili wapate kuona.” Ndipo Bwana akayafungua macho yao, na walipotazama, kumbe hapo ndipo walipojikuta, ndani ya Samaria. **21** Wakati mfalme wa Israeli alipowaona, akamuuliza Elisha, “Je, baba yangu, niwaue?” **22** Naye akajibu, “Usiwaue. Je, utawaua watu uliowateka kwa upanga wako mwenye na upinde wako? Wape chakula na maji ili wapate kula na kunywa, na kisha wamrudie bwana wao.” **23** Basi akawaandalia karamu kubwa, na baada ya kula na kunywa, akawaaga nao wakarudi kwa bwana wao. Hivyo, vikosi kutoka Aramu vikakoma kuvamia nchi ya Israeli. **24** Baada ya kitambo kidogo, Ben-Hadadi mfalme wa Aramu akaandaa jeshi lake lote akapanda kwenda kuihusuru Samaria. **25** Kukawa na njaa kuu katika mji. Samaria ilizingirwa kwa muda mrefu, kiasi kwamba kichwa cha punda kiliuzwa kwa shekeli themanini za fedha, na robo ya kibaba cha mavi ya njiwa kiliuzwa kwa shekeli tano za fedha. **26** Wakati mfalme wa Israeli alipokuwa anapita juu ya ukuta, mwanamke mmoja akamlilia, “Bwana wangu mfalme, nisaidie!” **27** Mfalme akajibu, “Ikiwa Bwana hakusaidii, nitakutolea wapi msaada? Je, ni kutoka kwenye sakafu ya kupuria? Au kwenye shinikizo la divai?” **28** Kisha akamuuliza, “Kwani kuna nini?” Yule mwanamke akamjibu, “Huyu mwanamke aliniambia, ‘Mtoe mwanaao ili tupate kumla leo, na kesho tutamla mwanangu.’” **29** Basi tukampika mwanangu na kumla. Siku iliyofuata nikamwambia, ‘Mtoe mwanaao ili tupate kumla.’ Lakini akawa amemficha.” **30** Wakati mfalme aliposikia maneno ya yule mwanamke, aliruaru mavazi yake. Naye alipoendelea kutembea ukutani, watu wakamtazama, na ndani ya mavazi yake alikuwa amevea nguo ya gunia mwilini mwake. **31** Akasema, “Mungu na anitendee hivyo na kuzidi, ikiwa kichwa

cha Elisha mwana wa Shafati kitabaki juu ya mabega yake leo!” **32** Wakati huu, Elisha alikuwa ameketi ndani ya nyumba yake, akiwa pamoja na wazee. Mfalme akatuma mjurumbe kumtangulia, lakini kabla hajafika, Elisha akawaambia wale wazee, “Hammwoni huyu muuaji jinsi anavyotuma mtu kukata kichwa changu? Tazama, wakati mjurumbe huyo atakapofika, fungeni mlango na mzuieni asiingie. Je, vishindo vya nyayo za bwanan wake haviko nyuma yake?” **33** Alipokuwa angali bado anazungumza nao, mjurumbe akamfikia. Naye mfalme akasema, “Maafa haya yanatoka kwa Bwana. Kwa nini niendelee kumongoja Bwana zaidi?”

7 Elisha akasema, “Sikiliza neno la Bwana. Hivi ndivyo asemavyo Bwana: Wakati kama huu kesho, kipimo kimoja cha unga mzuri kitauzwa kwa shekeli moja ya fedha, na vibaba viwili vya shayiri kwa shekeli moja ya fedha katika lango la Samaria.” **2** Yule afisa ambaye mfalme alikuwa anauegemea mkono wake akamwambia yule mtu wa Mungu, “Tazama, hata kama Bwana atafungua madirisha ya mbinguni, je, jambo hili litawezekana?” Elisha akajibu, “Utaona kwa macho yako mwenyewe, lakini wewe hutakula chochote kati ya hivyo!” **3** Basi kulikuwepo na watu wanenye ukoma katika ingilio la lango la mji. Wakaambiana, “Kwa nini tukae hapa mpaka tufe? **4** Kama tukisema, ‘Tutaingia mjini, mjini kuna njaa, nasi tutakufa humo. Kama tukikaa hapa, tutakufa. Kwa hiyo twende kwenye kambi ya Waaramu na tujisalimishe. Kama wakituacha hai, tutaishi; kama wakituua, basi na tufe.” **5** Wakati wa giza la jioni, wakaondoka na kwenda kwenye kambi ya Waaramu. Walipofika mwanzo wa kambi, hapakuwa na mtu, **6** kwa kuwa Bwana alilifanya jeshi la Waaramu lisikie sauti kama ya magari ya vita, farasi na jeshi kubwa, kiasi kwamba waliambiana, “Tazama, mfalme wa Israeli ameajiri mfalme wa Wahiti na mfalme wa Wamisri kuja kutushambulia sis!” **7** Kwa hiyo wakaondoka na kukimbia wakati wa giza la jioni na kuacha mahema yao, farasi wao na punda wao. Wakakimbia kuokoa maisha yao na kuacha kila kitu ndani ya kambi kama kilivyokuwa. **8** Wale watu wenye ukoma walipofika mwanzoni mwa kambi, wakaingia kwenye mojawapo ya mahema. Wakala na kunywa, na kuchukua fedha, dhahabu na nguo, wakaenda kuvificha. Wakarudi na kuingia katika hemu jingine, na kuchukua baadhi ya vitu kutoka ndani yake na kuvificha pia. **9** Kisha wakaambiana, “Hili tunololifanya sio jema. Hii ni siku ya habari njema, nasi tunakaa kimya. Kama tukisubiri mpaka mapambazuko, maafa yatatupata. Twendeni mara moja tukatoe habari hizi katika jumba la mfalme.” **10** Hivyo wakaenda mjini na kuwaita walini wa langoni, wakaambia, “Tulikwenda katika kambi ya Waaramu lakini hapakuwepo na mtu huko, hata sauti ya mtu yeoyote, ila farasi na punda waliofungwa na mahema yaliyoachwa kama yaliyoyokuwa.” **11** Walini wa langoni wakatangaza habari ile kwa sauti kuu,

na taarifa hii ikatolewa ndani ya jumba la mfalme. **12** Mfalme akaamka usiku na kuwaambia maafisa wake, “Nitawaambia kile Waaramu walichotufanyia. Wanajua kwamba tuna njaa, hivyo wameacha kambi yao ili kujificha mashambani, wakifikiri, ‘Kwa hakika watatoka nje ya mji, nasi tutawakamata wakiwa hai na kuingia ndani ya mji.’” **13** Mmoja wa maafisa wake akajibu, “Waamuru watu wachache wakawachukue farasi watano kati ya wale waliobaki katika mji. Hatima yao itakuwa kama ya Waisraeli wote walio hapa. Watakuwa tu kama Waisraeli hawa ambao wanangoja kifo. Hivyo tuwatumeni wajue kumetendeka nini.” **14** Ndipo wakachagua magari mawili ya vita pamoja na farasi wake, naye mfalme akawatuma wafutuilia jeshi la Waaramu. Akawaamuru waadeshaji akisema, “Nendeni mkaone ni nini kilichotokeea.” **15** Wakawafuatia hadi Yordani, nao wakakuta barabara yote ikiwa imetapakaa nguo na vyombo vya Waaramu walivyokuwa wamevitupa walipokuwa wanatoroka. Basi wale wajumbe wakarudi na kutoa taarifa kwa mfalme. **16** Kisha watu wakatoka na kuteka nyara kambi ya Waaramu. Kwa hiyo kipimo cha unga mzuri kikauzwa kwa shekeli, na vipimo viwili vya shayiri kwa shekeli, kama vile Bwana aliyoyokuwa amesema. **17** Basi mfalme alikuwa amemweka yule afisa ambaye mfalme alikuwa anauegemea mkono wake awe msimamizi wa lango. Nao watu wakamkanya walipoingia langoni, naye akafa, kama vile mtu wa Mungu aliyoyokuwa ametangulia kusema wakati mfalme alipofika nyumbani kwake. **18** Ikatokea kama vile mtu wa Mungu aliyoyokuwa amemwambia mfalme: “Wakati kama huu kesho, kipimo kimoja cha unga mzuri kitauzwa kwa shekeli moja ya fedha, na vibaba viwili vya shayiri kwa shekeli moja ya fedha katika lango la Samaria.” **19** Yule afisa alikuwa amemwambia yule mtu wa Mungu, “Tazama, hata kama Bwana atafungua madirisha ya mbinguni, je, jambo hili litawezekana?” Naye yule mtu wa Mungu alikuwa amemjibu, “Utaona kwa macho yako mwenyewe, lakini wewe hutakula chochote kati ya hivyo!” **20** Ndivyo hasa iliviyotokea kwake, kwa kuwa watu walimkanya langoni, naye akafa.

8 Wakati huu, Elisha alikuwa amemwambia yule mwanimke ambaye mwaniwe alikuwa amefufuliwa, “Ondoka wewe na jamaa yako ukaishi mahali popote unapoweza kwa kitambo kidogo, kwa sababu Bwana ameamuru njaa katika nchi hii ambayo itadumu kwa miaka saba.” **2** Yule mwanimke akafanya kama vile yule mtu wa Mungu aliyoyosema. Yeye na jamaa yake wakaondoka na kwenda kuishi katika nchi ya Wafilisti kwa miaka saba. **3** Baada ya miaka saba, yule mwanimke akarudi kutoka nchi ya Wafilisti, akaenda kwa mfalme kumsihi kwa ajili ya nyumba yake na shamba lake. **4** Mfalme alikuwa anazungumza na Gehazi, mtumishi wa mtu wa Mungu, naye alikuwa amesema, “Hebu niambie mambo yote makuu yaliyofanywa na Elisha.” **5**

Wakati Gehazi alipokuwa akimweleza mfalme jinsi Elisha alivyomfufua mtu, yule mwanamke ambaye wao wenyewe. **21** Basi Yehoramu akaenda Sairi mwanawe alikuwa amefufuliwa na Elisha akaja ili pamoja na magari yake yote ya vita. Waedolu amsihi mfalme kwa ajili ya nyumba yake na shamba wakamzunguka yeye na majemadari wake wa magari lake. Gehazi akasema, "Huyu ndiye huyo mwanamke, yake ya vita, lakinakaondoka, akapenya usiku na bwana wangu mfalme, na huyu ndiye mwanawewe kuwashambulia Waedolu. Hata hivyo, jeshi lake ambaye Elisha alimfufua." **6** Mfalme akamuuliza yule mwanamke kuhusu mambo hayo, naye akamweleza. Ndipo akaamuru afisa ashughulikie shauri lake na kumwambia, "Mrudishie huyo mwanamke kila kitu kilichokwu mali yake, pamoja na mapato yote katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa yaliyotokana na shamba lake tangu siku alipoondoka nchini hadi sasa." **7** Elisha akaenda Dameski, naye Ben-Hadadi mfalme wa Aramu alikuwa mgonjwa. Mfalme alipoambilwa, "Mtu wa Mungu ametoka mbali akapanda hadi hapa," **8** mfalme akamwambia Hazaeli. "Chukua zawadi na uende kumlaki huyo mtu wa Mungu. Muulize Bwana kupitia yeye, kwamba, 'Je, nitapona ugonjwa huu?'" **9** Hazaeli akaenda kumlaki Elisha, akiwa amechukua zawadi ya kila kitu kizuri kilichopatikana Dameski, mizigo iliyobewa na ngamia arobaini. Akaingia ndani na kusimama wa Aramu amenituma niulize, 'Je, nitapona ugonjwa huu?'" **10** Elisha akajibu, "Nenda ukamwombie 'Hakika utapona'; lakini Bwana amenifunulia kwamba sababu najua mabaya utakayowatendea Waisraeli. Utachoma moto ngome zao, utawaua vijana wao kwa upanga, kuwatupa chini kwa nguvu watoto wachanga, na kuwatumbua wanawake wenye mimba."

13 Hazaeli akasema, "Itawezekanaje mtumishi wako, aliye mbwa tu, kufanya tendo la ajabu namna hiyo?" Elisha akajibu, "Bwana amenionyesha kuwa utakuwa mfalme wa Aramu." **14** Kisha Hazaeli akamwacha Elisha na kumrudia bwana wake. Ben-Hadadi akamuuliza, "Elisha alikuambia nini?" Hazaeli akajibu, "Aliniambia kwamba hakika utapona." **15** Lakini kesho yake Hazaeli akachukua nguo nzito, akailoewka ndani ya maji, akitandaza juu ya uso wa mfalme, hivyo akafa. Kisha Hazaeli akaingia mahali pake kuwa mfalme wa Aramu. **16** Katika mwaka wa tano wa Yoramua mwana wa Ahabu mfalme wa Israeli, wakati huo Yehoshafati akiwa mfalme wa Yuda, Yehoramu mwana wa Yehoshafati akaanza kutawala kama mfalme wa Yuda. **17** Alikuwa na umri wa miaka thelathini na miwili alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka minane. **18** Akaenenda katika njia za wafalme wa Israeli, kama nyumba ya Ahabu ilivyokwua imefanya, kwa kuwa alimwoa binti wa Ahabu. Akatenda maovu machoni pa Bwana. **19** Hata hivyo, kwa ajili ya Daudi mtumishi wake, Bwana hakutaka kuiangamiza Yuda. Alikuwa ameahidi kuidumisha taa kwa ajili ya Daudi na wazao wake milele. **20** Wakati wa Yehoramu, Edomu waliasi dhidi ya Yuda na kujivekeea mfalme wameasi dhidi ya Yuda. Libna pia wakaasi wakati huo huo. **23** Kwa matukio mengine ya utawala wa Yehoramu na yote aliyoafanya, je, hayakuandikwa Ahazia mwanawewe akawa mfalme baada yake. **25** Katika mwaka wa kumi na mbili wa utawala wa Yoramua mwana wa Ahabu mfalme wa Israeli, Ahazia mwana wa Yehoramu mfalme wa Yuda alianza kutawala. **26** Ahazia alikuwa na umri wa miaka ishirini na miwili alipoanza kutawala, naye akatawala katika Yerusalem kwa mwaka mmoja. Mama yake alitwa Athalia, mjukuu wa Omri mfalme wa Israeli. **27** Akaenenda katika njia za nyumba ya Ahabu, na kutenda maovu machoni pa Bwana, kama nyumba ya Ahabu ilivyokwua imefanya, kwa kuwa alikuwa ameoza kutoka nyumba ya Ahabu. **28** Ahazia akaenda 'Hakika utapona'; lakini Bwana amenifunulia kwamba vitani na Yoramua mwana wa Ahabu kupigana na kweli atakufa." **11** Elisha akamkazia Hazaeli macho kwa nguvu mpaka akaona aibu. Kisha mtu wa Mungu akaanza kulia. **12** Hazaeli akauliza "Kwa nini bwana wangu analia?" Elisha akajibu, "Kwa sababu najua mabaya utakayowatendea Waisraeli. Na Hazaeli mfalme wa Aramu. Ndipo Ahazia mwana wa Yehoramu mfalme wa Yuda akashuka kwenda Yezreeli kumtzazama Yoramua mwana wa Ahabu, kwa sababu alikuwa amejeruhiwa.

9 Nabii Elisha akamwita mtu mmoja kutoka kwa wana wa manabii na kumwambia, "Jikaze viuno, uichukue hii chupa ya mafuta, na uende Ramoth-Gileadi. **2** Ukifika huko, mtafute Yehu mwana wa Yehoshafati, mwana wa Nimshi. Enda kwake, umtengenewenzake, na umpeleke katika chumba cha ndani. **3** Kisha chukua hii chupa na umimine mafuta juu ya kichwa chake, nawe utangaze, 'Hivi ndivyo asemavyo Bwana: Ninakutia mafuta uwe mfalme juu ya Israeli.' Kisha ufungue mlango na ukimbie; usikawie!" **4** Basi yule kijana nabii akaenda Ramoth-Gileadi. **5** Wakati alipofika, akawakuta maaafisa wa jeshi wameketi pamoja, akasema, "Nina ujumbe wako, ee jemadari." Yehu akauliza, "Kwa yupi mionganii mwetu?" Akajibu, "Kwako wewe, jemadari." **6** Yehu akainuka na kuingia ndani ya nyumba. Ndipo yule nabii akamimina mafuta juu ya kichwa cha Yehu na kutangaza, "Hivi ndivyo asemavyo Bwana, Mungu wa Israeli: 'Ninakutia mafuta uwe mfalme juu ya watu wa Bwana, yaani Israeli. **7** Inakupasa uiangamize nyumba ya bwana wako Ahabu, nami nitalipiza kisasi cha damu ya watumishi wangu manabii na damu ya watumishi wote wa Bwana

iliyomwagua na Yezebeli. **8** Nyumba yote ya Ahabu itaangamia. Nitamkatilia mbali kila mzaliwa wa kiume wa Ahabu katika Israeli, aliye mtumwa ama aliye huru. **9** Nitaifanya nyumba ya Ahabu kuwa kama ile nyumba ya Yeroboamu mwana wa Nebati, na kama ile nyumba ya Baasha mwana wa Ahiya. **10** Kuhusu Yezebeli, mbwa watamla kwenye kiwanja huko Yezreeli, wala hakuna mtu atakayemzika.” “Mwinue na umtupe katika shamba lililokuwa mali Kisha akafungua mlango na kukimbia. **11** Yehu ya Nabothi, Myezreeli, Kumbuka jinsi mimi na wewe alipotoka nje na kurudi kwenda kwa maafisa wenzake, tuliyokuwa tukiendesha pamoja magari yetu nyuma mmoja wao akamuuliza, “Je, kila kitu ni salama? Kwa ya Ahabu baba yake, wakati Bwana alipotoa unabii nini huyu mwense wazimu alikuja kwako?” Yehu huu kumhusu: **26** ‘Jana niliona damu ya Nabothi na akajibu, “Wewe unamfahamu huyo mtu, na aina ya mambo ambayo yeeye husema.” **12** Wakasema, “Haya ndiyo aliyoniambia: ‘Hivi ndivyo asemavyo Bwana Ninakutia mafuta uwe mfalme juu ya Israeli.’” **13** Wakaharakisha kuvua mavazi yao, na kuyatandaza chini ya Yehu ili akanyage juu kwenye ngazi ya nje. Kisha wakapiga tarumbeta na kupaza sauti wakisema, “Yehu ni mfalmel!” **14** Basi Yehu mwana wa Yehoshafati, mwana wa Nimshi, akafanya shauri baya dhidi ya Yoram. (Wakati huu, Yoram na Israeli wote walikuwa wakiilinda Ramoth-Gileadi dhidi ya Hazaeli mfalme wa Aramu, **15** lakini Mfalme Yoram aliwa amerudishwa Yezreeli ili kujiguza kutokana na majeraha ambayo Waaramu walimtia katika vita na Hazaeli mfalme wa Aramu.) Yehu akasema, “Kama hii ndiyo nia yenu, msimruhusu hata mmoja kutoroka nje ya mji kwenda kupeleka habari huko Yezreeli.” **16** Ndipo Yehu akaingia katika gari lake la vita na kuendesha kwenda Yezreeli, kwa sababu Yoram aliwa amepumzika huko, na Ahazia mfalme wa Yuda aliwa ameenda kumwona. **17** Mlinzi aliyesimama juu ya kinara cha Yezreeli alipoona askari wa Yehu wanakuja, akaita akisema, “Naona askari wanakuja.” Yoram akaamuru, “Mtwee mpanda farasi umtume akakutane nao na kuuliza, ‘Je, mmekuja kwa amani?’” **18** Mpanda farasi akaondoka kwenda kukutana na Yehu na kusema, “Hivi ndivyo asemavyo mfalme: ‘Je, mmekuja kwa amani?’” Yehu akajibu, “Una nini na amani? Unga msafara nyuma yangu.” Mlinzi akatoa habari, “Mjumbe amewafikia lakini harudi.” **19** Basi mfalme akamtuma mpanda farasi wa pili. Wakati alipowafikia akasema, “Hivi ndivyo asemavyo mfalme, ‘Je, mmekuja kwa amani?’” Yehu akajibu, “Una nini na amani? Unga msafara nyuma yangu.” **20** Yule mlinzi akatoa taarifa akasema, “Mjumbe amewafikia, lakini hata yeeye harudi. Uendeshaji ule ni kama wa Yehu mwana wa Nimshi, anaendesha kama mwense wazimu!” **21** Yoram akaagiza, akasema, “Weka tayari gari langu la vita.” Na baada ya gari kuwa tayari, Yoram mfalme wa Israeli, na Ahazia mfalme wa Yuda, akaondoka kila mmoja kwenye gari lake ili kukutana na Yehu. Walikutana naye katika shamba lililokuwa mali ya Nabothi, Myezreeli. **22** Yoram alipomwona Yehu akauliza, “Je, Yehu, umekuja kwa amani?” Yehu akajibu, “Kunawezaje kuwa na amani wakati ibada za sanamu na uchawi wa mama yako Yezebeli ungaliko?” **23** Yoram akageuka nyuma na kukimbia, akimwambia Ahazia, “Huu ni uhaini, Ahazial!” **24** Kisha Yehu akatwaa upinde wake na kumchoma Yoram katikati ya mabega. Mshale ukapenya kwenye moyo wake, naye akaanguka ghafula ndani ya gari lake. **25** Yehu akamwambia Bidkari, mwendeshaji wa gari lake, huko Yezreeli, wala hakuna mtu atakayemzika.” “Mwinue na umtupe katika shamba lililokuwa mali Kisha akafungua mlango na kukimbia. **11** Yehu ya Nabothi, Myezreeli, Kumbuka jinsi mimi na wewe alipotoka nje na kurudi kwenda kwa maafisa wenzake, tuliyokuwa tukiendesha pamoja magari yetu nyuma mmoja wao akamuuliza, “Je, kila kitu ni salama? Kwa ya Ahabu baba yake, wakati Bwana alipotoa unabii nini huyu mwense wazimu alikuja kwako?” Yehu huu kumhusu: **26** ‘Jana niliona damu ya Nabothi na damu ya wanawe, nami kwa hakika nitakufanya ulipe juu ya shamba hili, asema Bwana.’ Sasa basi, mwinue “Hiyo siyo kweli! Tuambie.” Yehu akasema, “Haya na umtupe juu ya kiwanja, kulingana na neno la ndiyo aliyoniambia: ‘Hivi ndivyo asemavyo Bwana Bwana.’” **27** Wakati Ahazia mfalme wa Yuda alipoona kilichotokea, akakimbia kupitia barabara ya Beth-Hagani. Yehu akamkimbia akipaza sauti na kusema, “Muue naye pia!” Wakamjeruhi katika gari lake kwenye njia ileyekayo Guri karibu na Ibleamu, lakin akatorokea Megido na akafia huko. **28** Watumishi wake wakameba kwa gari la vita na kumpeleka Yerusalem, wakamzika pamoja na baba zake kwenye kaburi lake katika Mji wa Daudi. **29** (Katika mwaka wa kumi na moja wa Yoram mwana wa Ahabu, Ahazia alianza kutawala katika Yuda.) **30** Kisha Yehu akaenda Yezreeli. Yezebeli aliposikia habari hii, akayapaka macho yake rangi, akatengeneza nywele zake na kutazama nje dirishani. **31** Yehu alipokuwa akiingia langoni, Yezebeli akasema, “Je, umekuja kwa amani, Zimri, wewe muuaji wa bwana wako?” **32** Yehu akaangalia juu dirishani na kuita, “Je, ni nani aliye upande wangu? Ni nani?” Matowashi wawili au watatu wakamtazama. **33** Yehu akasema, “Mtupeni huyo mwanamke chini!” Kwa hiyo wakamtupa chini, nayo baadhi ya damu yake ikatapanyika ukutani na nyingine juu ya farasi walipokuwa wakimkanyaga kwa miguu yao. **34** Yehu akaingia ndani, akala na akanywa. Akasema, “Mshughuliki huyo mwanamke aliyeelaani. Mzikeni, kwa sababu aliwa binti wa mfalme.” **35** Lakini walipotoka kwenda kunzika, hawakukuta kitu chochote isipokuwa fuvu la kichwa, miguu yake na mikono. **36** Wakarudi na kumwambia Yehu, ambaye alisema, “Hili ndilo neno la Bwana alilosema kupitia kinywa cha mtumishi wake Eliya Mtishbi, kwamba: Katika kiwanja cha Yezreeli, mbwa wataikula nyama ya Yezebeli. **37** Maiti ya Yezebeli itakuwa kama mavi shambani katika uwania wa Yezreeli, kwamba hakutakuwepo mtu atakayeweza kusema, ‘Huyu ndiye Yezebeli.’”

wana wa bwana wako, na umweke juu ya kiti cha enzi Yehu atamtumikia zaidi. **19** Sasa waiteni manabii cha baba yake. Kisha upigane kwa ajili ya nyumba ya wote wa Baali, watumishi wake wote na makuhani bwana wako.” **4** Lakini wakaogopa sana na kusema, wake wote. Hakikisheni kwamba hakuna hata mmoja “Ikiwa wafalme wawili hawakuweza kupambana atakayekosekana, kwa sababu ninakwenda kutoa na Yehu, sisi tutawezaje?” **5** Basi msimamizi wa kafara kubwa sana kwa Baali. Yeyote atakayeshindwa jumba la mfalme, mtawala wa mji, na wazee na kuja hataendelea kuishi.” Lakini Yehu alifanya hivyo walezi wakatuma ujumbe huu kwa Yehu: “Sisi tu kwa hila ili apate kuwaangamiza watumishi wote watumishi wako, na tutafanya kila kitu utakachosema. **18** Kisha Yehu akawaandikia Kisha Yehu akapeleka ujumbe katika Israeli yote, barua ya pili, akisema, “Ikiwa ninyi mko upande nao watumishi wote wa Baali wakaja, hakuna hata wangu na mthanitii mimi, twaeni vichwa nya wana mmoja ambaye hakufika. Wakasongana ndani ya wa bwanan wenu, na mnijie huku Yezreeli kesho hekalu la Baali hadi likajaa tangu mlango hadi mwisho wakati kama huu.” Wakati huo wana sabini wa wake. **22** Naye Yehu akamwambia yule aliyekuwa mfalme walikuwa wakiishi pamoja na viongozi wa mtunza chumba cha mavazi, “Leta majoho kwa mji wa Samaria, waliokuwa wakiwalea. **7** Hiyo barua ilipowafikia, watu hawa wakawachukua wale wana sabini wa mfalme na kuwachinja wote. Wakaweka Rebaku wakaingia ndani ya hekalu la Baali. Yehu vichwa vyao ndani ya makapu na kumpelekea Yehu ndani ili kutoa kafara na sadaka ya kuteketezwa. yake, Yehu akatoka nje. Akasimama mbele ya watu Wakati huu, Yehu aliquwa amewaweka watu wake wote na akasema, “Hamna hatia. Ni mimi niliyefanya themanini akiwa amewapa onyo kwamba, “Ikiwa shauri baya dhidi ya bwana wangu na kumuua, lakini mmoja wa Bwana aliye hapa pamoja nanyi, ila ni ni nani aliywaua wote hawa? **10** Fahamuni basi mikononi mwake atoroke, itakuwa uhai wako kwa kwamba, hakuna neno ambalo Bwana amesema dhidi amebaki wa nyumba ya Ahabu ambalo halitatimia. Bwana ya kuteketezwa, akawaamuru walinzi na maafisa: amefanya lile aliloahidi kupitia mtumishi wake Eliya.” **11** Hivyo Yehu akaua kila mtu huko Yezreeli aliyekuwa wakawakatakata kwa upanga. Walinzi na maafisa amebariki wa nyumba ya Ahabu, ikiwa ni pamoja na wakuu wake, rafiki zake wa karibu, na makuhani wake. ndani pa kuabudiu miungu katika hekalu la Baali. **26** Hakuacha ye yote anusurike. **12** Kisha Yehu akaondoka Wakaileta ile nguzo ya kuabudiu nje ya hekalu la kuelekea Samaria. Alipokuwa njiani karibu na nyumba ya kukatia manyoya ya kondoo, yaani, Beth-Ekedi ya wachunga kondoo, **13** Yehu akakutana na watu wa jamaa ya Ahazia mfalme wa Yuda, aauliza, “Ninyi ni nani?” Wao wakasema, “Sisi ni jamaa ya Ahazia, nasi tumeshuka kuwasalimu jamaa ya mfalme na ya mama malkia.” **14** Yehu akaagiza, “Wakamateni wakiwa Kwa hiyo, Yehu hakuziacha dhambi za Yeroboamu ya kuta pangu, na umetenda kwa nyumba ya Ahabu ya kuondoka hapo, alimkuta Yehonadabu mwana wa na kusema, “Je, moyo wako ni mnyofu kwangu kama moyo wangu ulivyo kwako?” Yehonadabu akajibu, “Ndiyo.” Yehu akasema, “Kama ndiyivo, nipe mkono wako.” Yeye akampa mkono, naye Yehu akampandisha kwenye gari lake la vita. **16** Yehu akasema, “Twende pamoa ukaone vivu wangu kwa ajili ya Bwana.” **15** Baada kushika sheria za Bwana, Mungu wa Israeli, kwa machoni pangu, na umetenda kwa nyumba ya Ahabu Rekabu, aliyekuwa akienda kumlaki. Yehu akamsalimu wako wataketi juu ya kiti cha enzi cha Israeli hadi na kusema, “Je, moyo wako ni mnyofu kwangu kama kizazi cha nne.” **31** Lakini Yehu hakuwa mwangalifu moyo wake wote. Hakuziacha dhambi za Yeroboamu, Israeli kuzitenda, yaani kuabudu ndama za dhahabu huko Betheli ya Dani. **30** Bwana akamwambia Yehu, “Kwa kuwa umefanya vyema kwa kutimiza yaliyo sawa mwana wa Nebati, ambazo aliquwa amesababisha Israeli kuzitenda, yaani kuabudu ndama za dhahabu huko Betheli ya Dani. **32** Katika siku hizo, Bwana akaanza kupunguza ukubwa wa Israeli. Hazaeli akawashinda Waisraeli sehemu zote Hivyo wakasafiri pamoja kwenye gari lake. **17** Yehu za nchi yao **33** mashariki ya Yordani, katika nchi yote alipofika Samaria, akawaua wale wote waliokuwa wamesalia wa jamaa ya Ahabu, akawaangamiza, Aroeri karibu na Bonde la Arnoni kupitia Gileadi hadi sawasawa na neno la Bwana alilosema kupitia Eliya. Bashani. **34** Kwa matukio mengine ya utawala wa **18** Kisha Yehu akawaleta watu wote pamoja na Yehu, yote aliyo fanya na mafanikio yake yote, je, kuwaambia, “Ahabu alimtumikia Baali kidogo. Lakini hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za

wafalme wa Israeli? **35** Yehu akalala pamoja na baba mwanawе akazikwa huko Samaria. Naye Yehoahazi mwanawе akawa mfalme baada yake. **36** Muda Yehu aliotawala juu ya Israeli huko Samaria ilikuwa miaka ishirini na minane.

11 Wakati Athalia mamaye Ahazia alipoona kuwa mwanawе amekufa, akainuka na kuiangamiza jamaa yote ya mfalme. **2** Lakini Yehosheba, binti wa Mfalme Yehoramу, aliyekuwa pia dada yake Ahazia, akamtwa Yoashi mwana wa Ahazia kwa siri kutoka miongoni mwa wana wa mfalme waliokuwa karibu kuuawa. Akamweka Yoashi pamoja na yaya wake ndani ya chumba cha kulala na kumficha humo ili Athalia asimwone; kwa hiyo hakuuawa. **3** Alibaki amefichwa pamoja na yaya wake katika Hekalu la Bwana kwa muda wa miaka sita wakati Athalia alikuwa akitawala nchi. **4** Katika mwaka wa saba, Yehoyada akatumania wakuu wa vikundi nya mama, na Wakari, na walinzi, nao wakaletwa kwake katika Hekalu la Bwana. Alifanya agano nao na kuwaapisha katika Hekalu la Bwana. Ndipo akawaonyesha mwana wa mfalme. **5** Akawaamuru akisema, “Hivi ndivyo iwapasavyo kufanya: Ninjy ambaao mko makundi matatu mnaoingia zamu siku ya Sabato, theluthi yenu inayolinda jumba la kifalme, **6** theluthi nyngine Lango la Suri, na theluthi nyngine lango lililo nyuma ya walinzi, ambao hupeana zamu kulinda Hekalu, **7** nanyi ambaao mko katika makundi mengine mawili ambao kwa kawaida hupumzika Sabato, wote mtalinda Hekalu kwa ajili ya mfalme. **8** Jipangeni kumzunguka mfalme, kila mtu akiwa na silaha yake mkononi. Yeyote anayesogelea safu zenu lazima auawe. Kaeni karibu na mfalme popote aendapo.” **9** Wakuu wa vikosi nya mama wakafanya kama vile kuhani Yehoyada aliagiza. Kila mmoja akawachukua watu wake, wale waliokuwa wakiingia zamu siku ya Sabato na wale waliokuwa wakienda mapumziko, nao wakaja kwa kuhani Yehoyada. **10** Ndipo akawapa wale wakuu mikuki na ngao zilizokuwa za Mfalme Daudi, zilizokuwa ndani ya Hekalu la Bwana. **11** ikawa kufikia mwaka wa ishirini na tatu wa utawala Wale walinzi, kila mmoja akiwa na silaha yake wake Mfalme Yoashi, makuhanu walikuwa bado mikononi mwake, wakajipanga kumzunguka mfalme, hawajalikarabati Hekalu. **7** Kwa hiyo Mfalme Yoashi karibu na madhabahu na Hekalu, kuanzia upande akamwita Yehoyada kuhani na makuhanu wengine, wa kusini hadi upande wa kaskazini mwa Hekalu. **12** akawauliza, “Kwa nini hamtengenezi uharibifu Yehoyada akamtoa mwana wa mfalme na kumvika uliofanyika hekaluni? Msichukue fedha zaidi kutoka taji, akampa nakala ya agano, na kumtangaza kuwa mfalme. Wakamtia mafuta, nao watu wakapiga makofu na kupaza sauti, wakisema, “Mfalme aishi maisha marefu!” **13** Athalia aliposikia kelele iliyofanywa na walinzi pamoja na watu, akawaendea watu pale penye Hekalu la Bwana. **14** Akaangalia, na tazama alikuwako mfalme, akiwa amesimama karibu na nguzo, kama iliyokuwa desturi. Maafisa na wapiga tarumbeta walikuwa pembeni mwa mfalme, nao watu wote mwa Bwana. Makuhani waliolinda ingilio wakaweka wa nchi walikuwa wakifurahi na kupiga tarumbeta.

“Mleteni nye kati ya safu, na makuuue kwa upanga yeyote anayemfufuta.” Kwa kuwa kuhani alikuwa amesema, “Hatauawa ndani ya Hekalu la Bwana.” **16** Basi wakamkamata Athalia, na alipofika mahali ambapo farasi huingilia katika viwanja nya jumba la mfalme, wakamuulia hapo. **17** Kisha Yehoyada akafanya agano kati ya Bwana na mfalme na watu kwamba watakuwa watu wa Bwana. Akafanya pia agano kati ya mfalme na watu. **18** Watu wote wa nchi wakaenda kwenye hekalu la Baali na kulibomoa. Wakavunjavanja madhabahu na sanamu, na kumuua Matani kuhani wa Baali imbele ya hayo madhabahu. Kisha Yehoyada kuhani akawaweka walinzi kwenye Hekalu la Bwana. **19** Pamoja naye akawachukua majemadari wa mama, Wakari, walinzi na watu wote wa nchi, nao kwa pamoja wakamteremsha mfalme kutoka Hekalu la Bwana na kwenda kwenye jumba la mfalme, wakiingilia njia ya lango la walinzi. Ndipo mfalme akachukua nafasi yake kwenye kitu cha enzi, **20** nao watu wote wa nchi wakafurahi. Mji ukatalia, kwa sababu Athalia alikuwa ameuuwa kwa upanga nyumbani kwa mfalme. **21** Yoashi alikuwa na umri wa miaka saba alipoanza kutawala.

12 Katika mwaka wa saba wa utawala wa Yehu, Yoashi alianza kutawala, naye akatawala huko Yerusalemу miaka arobaini. Jina la mama yake alituu Sibia, kutoka Beer-Sheba. **2** Yoashi akafanya yaliyo mema machoni pa Bwana miaka yote ambayo Yehoyada kuhani alikuwa akimwelekeza. **3** Hata hivyo mahali pa juu pa kuabudia hapakuondolewa. Watu waliedeela kutoa kafara na kufukiza uvumba huko. **4** Yoashi akawaambia makuhanu, “Kusanyeni fedha zote ambazo zitaletwa kama sadaka takatifu kwenye Hekalu la Bwana, yaani fedha zilizokusanya kama kodi, fedha zilizopokelewa kutokana na nadhiri za watu binafsi, na fedha zilizoletwa kwa hiari hekaluni. **5** Kila kuhani na apooke fedha kutoka kwa mmoja wa watunza hazina, nazo zitumike kukarabati uharibifu wowote unaoonekana katika Hekalu.” **6** Lakini ikawa kufikia mwaka wa ishirini na tatu wa utawala kwa watanza hazina wenu kwa ajili ya matumizi yenu, lakini kuanzia sasa ni lazima fedha yote itumike kwa ajili ya kukarabati Hekalu.” **8** Makuhani wakakubali kuwa hawatakusanya tena fedha kutoka kwa watu na kwamba hawatakabati Hekalu wenywewe. **9** Yehoyada kuhani akachukua kisanduku na akatoboa tundu kwenye kifuniko chake. Akakiweka kando ya madhabahu upande wa kulia unapoingia hekaluni ndani ya kisanduku fedha zote ambazo zililetwa Ndipo Athalia akararua mavazi yake na kulia, “Uhaini! katika Hekalu la Bwana. **10** Kila mara walipoona kuwa Uhaini!” **15** Kuhani Yehoyada akawaagiza majemadari kuna kiasi kikubwa cha fedha ndani ya kisanduku, wa vikosi nya mama, waliokuwa viongozi wa jeshi, mwandishi wa mfalme na kuhani mkuu walikuja,

wakazihesabu fedha hizo zilizoletwa katika Hekalu awali. **6** Lakini hawakuziacha dhambi za nyumba ya la Bwana, na kuziweka katika mifuko. **11** Wakiisha Yeroboamu, ambazo alisababisha Israeli kuzitenda, kuthibitisha kiasi cha hizo fedha, waliwapa watu bali wakaendelea kuzitenda. Nguzo ya Ashera pia walioteuliwa kusimamia kazi katika Hekalu. Kwa iliendelea kusimama katika Samaria. **7** Hapakubaki fedha hizo, wakawalipa wale watu waliofanya kazi kitu chochote katika jeshi la Yehoahazi isipokuwa katika Hekalu la Bwana: yaani, maseremala na wajenzi, wapanda farasi hamsini, magari kumi ya vita na **12** waashi na wakata mawe. Walinunua mbao na askari wa miguu elfu kumi, kwa kuwa mfalme wa mawe ya kuchongwa kwa ajili ya ukarabati wa Hekalu Aramu alikuwa amewaangamiza hao wengine na la Bwana, na kulipia gharama nyingine zote za kuwfanya kama mavumbi wakati wa kupura nafaka. kultigeneza. **13** Fedha zilizoletwa kwenye Hekalu **8** Matukio mengine ya utawala wa Yehoahazi yote hazikutumiwa kutengenezea masinia ya fedha, mikasi aliyoafanya na mafanikio yake, je, hayakuandikwa ya kusawazishia tambi, mabakuli ya kunyunyizia, katiku kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa tarumbeta wala vyombo vingine vyovoyote nya Israeli? **9** Yehoahazi akalala pamoja na baba zake, dhababu au fedha kwa ajili ya Hekalu la Bwana; **14** akazikwa huko Samaria. Naye Yehoashi mwanaue zililipwa kwa wafanyakazi, ambao walizitumia kwa akawa mfalme baada yake. **10** Katika mwaka wa kukarabati Hekalu. **15** Wao hawakudai kuperwa hesabu thelathini na saba wa utawala wa Yoashi mfalme ya fedha kutoka kwa wale waliowapa ili kuwalipa wa Yuda, Yehoashi mwana wa Yehoahazi alianza wafanyakazi, kwa sababu walifanya kwa uaminifu kutawala Israeli huko Samaria, naye akatawala miaka wote. **16** Fedha zilizopatikana kutokana na sadaka za kumi na sita. **11** Alifanya maovu machoni pa Bwana, hatia na sadaka za dhambi hazikuletwatika Hekalu na hakuacha dhambi yoyote kati ya zile za Yeroboamu la Bwana; zilikuwa mali ya makuhani. **17** Wakati huu mwana wa Nebati ambazo alikuwa amesababisha Hazaeli mfalme wa Aramu akapanda kuishambulia Israeli kuzitenda, bali aliendelea kuzitenda. **12** Na Gathi, akaiteka. Kisha akageuka ili kuishambulia kwa matukio mengine ya utawala wa Yehoashi, Yerusalemu. **18** Lakini Yoashi mfalme wa Yuda yote aliyoafanya na mafanikio yake, pamoja na akavichukua vyombo vyotie vitakatifu viliviyowekwa vita yake dhidi ya Amazia mfalme wa Yuda, je, wakfu na baba zake, yaani Yehoshafati, Yehoramu kayaundikwa katika kitabu cha kumbukumbu za na Ahazia, wafalme wa Yuda, zawadi ambazo ye ye wafalme wa Israeli? **13** Yehoashi akalala pamoja na mwenyewe alikuwa ameziweka wakfu pamoja na dhahabu yote iliyokutwa katika hazina za Hekalu baba zake, akazikwa Samaria pamoja na wafalme wa la Bwana na katika jumba la kifalme, akazipeleka ambaa baadaye ulimuwa. Yehoashi mfalme wa Israeli kwa Hazaeli mfalme wa Aramu, ambaye hatimaye akashuka kwenda kumwona na kumilia. Akalia, "Baba aliondoka Yerusalemu. **19** Kwa matukio mengine yangu! Baba yangu! Magari ya vita ya Israeli na yangu! Baba yangu! Magari ya vita ya Israeli na wafalme wa Yuda? **20** Maafisa wake walafanya shauri wapanda farasi wake!" **15** Elisha akasema, "Leta upinde wafalme wa Yuda, nao wakamuilia Yoashi huko Beth-Milo, kwenye barabara iteremkayo kuelekea Sila. **21** Maafisa waliomuua walikuwa Yozabadi mwana wa Shimeathi, na Yehozabadi mwana wa Shomeri. Akafa ambaa baadaye ulimuwa. Yehoashi mfalme wa Israeli na akazikwa pamoja na baba zake katika Mji wa Daudi. **16** Elisha akamwambia mfalme wa Israeli, "Shika Naye akafungua. Elisha akasema, "Piga mshale!" Naye akapiga mshale. Elisha akasema, "Mshale wa Naye akapiga mshale. Elisha akasema, "Mshale wa ushindi wa Bwana, mshale wa ushindi juu ya Aramu! Utawaangamiza Waaramu kabisa huko Afeki." **18** Kisha akasema, "Chukua mshale," naye mfalme akaichukua. Elisha akamwambia, "Piga ardhi kwa hiyo mshale." Akaipiga mara tatu, halafu akaacha. **19** Mtu wa Mungu akamkasirikia na akasema, "Ungepiga chini mara tano au sita, ndipo ungeishinda Aramu na kuiangamiza kabisa. Lakini sasa utaishinda mara tatu tu." **20** Elisha akafa, nao wakamzika. Vikosi vya Wamoabu vilikuwa vinashambulia nchi kwa vita kila mwaka wakati wa vuli. **21** Ikaawa Waisraeli fulani walipokuwa wanamzika mtu, ghafula wakaona kikosi cha washambulaji, basi wakaitupa ile maiti ya yule mtu ndani ya kaburi la Elisha. Wakati ile maiti ilipogusa mifupa ya Elisha, yule mtu akafufuka na kusimama kwa miguu yake. **22** Hazaeli mfalme wa Aramu aliwatesa Israeli wakati wote wa utawala

13 Katika mwaka wa ishirini na tatu wa utawala wa Yoashi mwana wa Ahazia mfalme wa Yuda, Yehoahazi mwana wa Yehu alianza kutawala Israeli katika Samaria, naye akatawala miaka kumi na saba. **2** Akafanya maovu machoni pa Bwana kwa kufuata dhambi za Yeroboamu mwana wa Nebati, ambazo alikuwa amesababisha Israeli kuzitenda, na wala hakuziacha. **3** Kwa hiyo hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya Israeli na kwa muda mrefu akawaweka chini ya utawala wa Hazaeli mfalme wa Aramu, na Ben-Hadadi mwanaue. **4** Ndipo Yehoahazi akamsihi Bwana rehema, naye Bwana akamsikiliza, kwa maana aliona jinsi mfalme wa Aramu alivyokuwa akiwatesa Israeli vikali. **5** Bwana akamtoa mwokozi kwa ajili ya Israeli, nao wakaokoka kutoka kwenye mamlaka ya Aramu. Hivyo Waisraeli wakaishi katika nyumba zao wenyewe kama ilivyokuwa hapo

wa Yehoahazi. **23** Lakini Bwana akawarehemu na ndani ya Hekalu la Bwana na katika hazina zote akawahurumia, akaonyesha kujishughulisha nao kwa za jumba la mfalme. Akachukua pia mateka na sababu ya Agano lake na Abrahamu, Isaki na Yakobo. Hadi leo, hajawaangamiza wala kuwafukuza mbele zake. **24** Hazaeli mfalme wa Shamu akafa, naye Ben-Hadadi mwanawewe akawa mfalme baada yake. **25** Kisha Yehoashi mwana wa Yehoahazi akateka tena kutoka kwa Ben-Hadadi mwana wa Hazaeli ile mijii aliyojukwaa ameitwaa kwa vita kutoka kwa baba yake Yehoahazi. Yehoashi alimshinda mara tatu, hivyo akaweza kuiteka tena ile mijii ya Waisraeli.

14 Katika mwaka wa pili wa utawala wa Yehoashi mwana wa Yehoahazi mfalme wa Israeli, Amazia mwana wa Yoashi mfalme wa Yuda alianza kutawala.

2 Alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka ishirini na tisa. Mama yake aliitwa Yehoadani, kutoka Yerusalem. **3** Akatenda yaliyo mema machoni pa Bwana, lakini sio kama Daudi baba yake aliviyokuwa amefanya. Katika kila kitu alifuata mfano wa Yoashi baba yake. **4** Hata hivyo mahali pa juu pa kuabudia hapakuondolewa. Watu waliendelea kutoa kafara na kufukiza uvumba huko. **5** Baada ya ufalme kuimarika mikononi mwake, aliwaua maafisa waliomuuwa mfalme baba yake. **6** Hata hivyo, hakuwaua wana wa wale wauaji, sawasawa na ilivyoandikwa katika Kitabu cha Sheria ya Mose ambako Bwana aliamuru, “Baba hawatauawa kwa ajili ya watoto wao, wala watoto kwa ajili ya baba zao. Kila mmoja atakufa kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe.” **7** Ndiye aliwashinda Waedolu elfu kumi katika Bonde la Chumvi, na akauteka Sela katika vita, naye akauita Yoktheeli, jina ambalo mji huu unalo hadi leo. **8** Kisha Amazia akatumwa wajumbe kwa Yehoashi mwana wa Yehoahazi, mwana wa Yehu, mfalme wa Israeli, akisema, “Njoo, tuonane uso kwa uso.” **9** Lakini Yehoashi mfalme wa Israeli akamjibu Amazia mfalme wa Yuda: “Mbaruti uliokuwa Lebanoni ultima ujumbe kwa mwerezi uliokuwa Lebanoni, ‘Mtoto binti yako aolewe na mwanangu.’ Kisha mnyama wa mwituni aliyekuwa Lebanoni akaja na kuukanyaga ule mbaruti. **10** Hakika umeishinda Edomu, na sasa unajivuna, Jisifu katika ushindi wako, lakini kaa nyumbani kwako! Kwa nini unachokoza na kujiletea anguko lako mwenyewe na la Yuda pia?” **11** Hata hivyo, Amazia hakisikia, hivyo Yehoashi mfalme wa Israeli akashambulia. Yeye na Amazia mfalme wa Yuda wakakutana uso kwa uso huko Beth-Shemeshi katika Yuda. **12** Yuda ikashindwa na Israeli, na kila mtu akakimbilia nyumbani kwake. **13** Yehoashi mfalme wa Israeli akamteka Amazia mfalme wa Yuda, mwana wa Yoashi, mwana wa Ahazia, huko Beth-Shemeshi. Kisha Yehoashi akaenda Yerusalem na kuubomoa ukuta wa Yerusalem kuanzia Lango la Efraimu hadi Lango la Pembeni, sehemu yenye urefu wa kama dhiraa 400. **14** Akachukua dhahabu yote na fedha na vyombo vyote vilivyopatikana

ndani ya Hekalu la Bwana na katika hazina zote akarudi Samaria. **15** Matukio mengine ya utawala wa Yehoashi, aliyojafanya na mafanikio yake, pamoja na vita vyake dhidi ya Amazia mfalme wa Yuda, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **16** Yehoashi akalala pamoja na baba zake, akazikwa Samaria pamoja na wafalme wa Israeli, naye Yeroboamu mwanawewe akawa mfalme baada yake. **17** Amazia mwana wa Yoashi mfalme wa Yuda aliishi miaka kumi na mitano baada ya kifo cha Yehoashi mwana wa Yehoahazi mfalme wa Israeli. **18** Matukio mengine ya utawala wa Amazia, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Yuda? **19** Wakafanya shauri baya dhidi ya Amazia huko Yerusalem, naye akakimbilia Lakishi, lakini wakawatuma watu wamfutilie huko Lakishi, nao wakamuulia huko. **20** Akarudishwa kwa farasi na akazikwa huko Yerusalem pamoja na baba zake katika Mji wa Daudi. **21** Kisha watu wote wa Yuda wakamchukua Azaria aliyejukwa na umri wa miaka kumi na sita, na kumfanya mfalme mahali pa baba yake Amazia. **22** Ndiye alijenga tena Elathi na kuirudisha kwa Yuda baada ya Amazia kulala pamoja na baba zake. **23** Katika mwaka wa kumi na tano wa utawala wa Amazia mwana wa Yoashi mfalme wa Yuda, Yeroboamu mwana wa Yehoashi mfalme wa Israeli alianza kutawala huko Samaria, naye akatawala kwa miaka arobaini na mmoja. **24** Akafanya maovu machoni pa Bwana, na hakuacha dhambi hata moja ya Yeroboamu mwana wa Nebati, ambazo alikuwa amesababisha Israeli kuzitenda. **25** Ndiye alirudishia mipaka ya Israeli kuanzia Lebo-Hamathi hadi Bahari ya Araba, sawasawa na neno la Bwana, Mungu wa Israeli, lililosewma kupitia mtumishi wake Yona mwana wa Amitai, nabii kutoka Gath-Heferi. **26** Bwana alikuwa ameona jinsi kila mmoja katika Israeli, awe mtumwa au aliye huru, aliviyoteseka kwa uchungu; hapakuwepo na yeoyete wa kuwasaidia. **27** Kwa kuwa Bwana alikuwa hajasema kuwa atafuta jina la Israeli chini ya mbingu, akawaokoa kwa mkonko wa Yeroboamu mwana wa Yehoashi. **28** Kwa matukio mengine ya utawala wa Yeroboamu, yote aliyojafanya na mafanikio yake ya kijeshi, ikiwa ni pamoja na jinsi alivyorudisha Dameski na Hamathi kwa Israeli, ambayo ilikuwa mali ya Yuda, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **29** Yeroboamu akalala pamoja na baba zake, wafalme wa Israeli. Naye Zekaria mwanawewe akawa mfalme baada yake.

15 Katika mwaka wa ishirini na saba wa utawala wa Yeroboamu mfalme wa Israeli, Azaria mwana wa Amazia mfalme wa Yuda alianza kutawala. **2** Alikuwa na umri wa miaka kumi na sita alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka hamsini na miwili. Mama yake aliitwa Yekolia wa Yerusalem. **3** Akatenda yaliyo mema machoni pa Bwana, kama Amazia baba yake aliviyofanya. **4** Hata hivyo, mahali pa

juu pa kuabudia hapakuondolewa. Watu waliendelea kutoa kafara na kufukiza uvumba huko. **5** Bwana Katika mwaka wa hamsini wa utawala wa Azaria akampiga mfalme kwa ukoma mpaka siku aliyokufa, naye aliiishi katika nyumba iliyotengwa peke yake. **6** Matukio mengine ya utawala wa Azaria na yote aliyyafanya, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Yuda? **7** Azaria akalala pamoja na baba zake, naye akazikwa karibu nao katika Mji wa Daudi, na Yothamu mwanaewe akawa mfalme baada yake. **8** Katika mwaka wa thelathini na nane wa utawala wa Azaria mfalme wa Yuda, Zekaria mwana wa Yeroboamu akawa mfalme wa Israeli katika Samaria, naye akatawala miezi sita. **9** Akafanya maovu machoni pa Bwana, kama baba zake walivyofanya. Hakuziacha dhambi za Yeroboamu mwana wa Nebati, ambazo alisababisha Israeli kuzitenda. **10** Shalumu mwana wa Yabeshi akafanya shauri baya dhidi ya Zekaria. Akamshambulia mbele ya watu, akamuua na kuingia mahali pake kuwa mfalme. **11** Matukio mengine ya utawala wa Zekaria yameandikwa kwenye kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli. **12** Kwa hiyo neno la Bwana lililonenwa kwa Yehu likitimia, kwamba, “Wazao wako wataketi juu ya kiti cha enzi cha Israeli hadi kizazi cha nne.” **13** Shalumu mwana wa Yabeshi akawa mfalme katika mwaka wa thelathini na tisa wa Uzia mfalme wa Yuda, naye akatawala katika Samaria kwa mwezi mmoja. **14** Kisha Menahemu mwana wa Gadi akaenda kutoka Tirsa mpaka Samaria. Akamshambulia Shalumu mwana wa Yabeshi huko Samaria, akamuua na kuingia mahali pake kuwa mfalme. **15** Matukio mengine ya utawala wa Shalumu, na mauaji aliyyafanya, yameandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli. **16** Wakati ule, akianzia Tirsa, Menahemu alishambulia Tifsa na kila mtu ndani yake, na wale waliokuwa maeneo jirani, kwa sababu walikataa kufungua malango yao. Akaiangamiza Tifsa yote, na kuwapasua matumbo wanawake wote wenye mimba. **17** Katika mwaka wa thelathini na tisa wa utawala wa Azaria mfalme wa Yuda, Menahemu mwana wa Gadi akawa mfalme wa Israeli, akatawala huko Samaria kwa miaka kumi. **18** Akatenda maovu machoni pa Bwana. Katika wakati wa utawala wake wote, hakuziacha dhambi za Yeroboamu mwana wa Nebati ambazo alisababisha Israeli kuzitenda. **19** Kisha Pulu mfalme wa Ashuru akaishambulia Israeli. Menahemu mfalme wa Israeli akampa talanta elfu moja za fedha ili amsaidie na kumwezesha katika utawala wake. **20** Menahemu akatoza fedha hizi kwa nguvu kutoka kwa Israeli. Kila mtu tajiri alilazimika kuchanga shekeli hamsini za fedha ambazo alipewa mfalme wa Ashuru. Basi mfalme wa Ashuru akajiondoa na hakuendelea kuikalia nchi. **21** Matukio mengine ya utawala wa Menahemu na yote aliyyafanya, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **22** Menahemu akalala pamoja na baba zake. Naye Pekahia mwanaewe akawa mfalme baada yake. **23** kutoa kafara na kufukiza uvumba huko. **24** Pekahia akafanya uovu machoni pa jumba la mfalme, na akatawala watu wa nchi. **25** Mmoja wa maafisa wake wakuu, Peka mwana wa Remalia, akafanya shauri baya dhidi yake. Akachukua watu hamsini wa Gileadi pamoja naye, akamuua Pekahia, pamoja na Argobu na Aria, katika ngome ya jumba la kifalme huko Samaria. Kwa hiyo Peka akamuua Pekahia, naye akaingia mahali pake kuwa mfalme. **26** Matukio mengine ya utawala wa Pekahia na yote aliyyafanya yameandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli. **27** Katika mwaka wa hamsini na mbili wa utawala wa Azaria mfalme wa Yuda, Peka mwana wa Remalia akawa mfalme wa Israeli huko Samaria, naye alitawala miaka ishirini. **28** Akafanya maovu machoni pa Bwana. Hakuziacha dhambi za Yeroboamu mwana wa Nebati, ambazo alisababisha Israeli kuzitenda. **29** Wakati wa utawala wa Peka mfalme wa Israeli, Tiglath-Pileseri mfalme wa Ashuru alikuja na kuteka Iyoni, Abel-Beth-Maaka, Yanoa, Kedeshi na Hazori. Akateka miji ya Gileadi na Galilaya, pamoja na nchi yote ya Naftali, na kuwashamishia watu wote Ashuru. **30** Kisha Hoshea mwana wa Ela akafanya shauri baya dhidi ya Peka mwana wa Remalia. Akamshambulia na kumuua, kisha akaingia mahali pake kuwa mfalme katika mwaka wa ishirini wa Yothamu mwana wa Uzia. **31** Matukio mengine ya utawala wa Peka na yote aliyyafanya, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli? **32** Katika mwaka wa pili wa utawala wa Peka mwana wa Remalia mfalme wa Israeli, Yothamu mwana wa Uzia mfalme wa Yuda alianza kutawala. **33** Alikuwa na miaka ishirini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miaka kumi na sita. Mama yake aliyokuwa amefanya. **34** Hata hivyo, mahali pa juu pa kuabudia hapakuondolewa. Watu waliendelea kutoa kafara na kufukiza uvumba huko. Yothamu akajenga upya Lango la Juu la Hekalu la Bwana. **35** Matukio mengine ya utawala wa Yothamu na yale aliyyafanya, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Yuda? **37** (Katika siku hizou, Bwana akaanza kuwatuma Resini mfalme wa Aramu na Peka mwana wa Remalia dhidi ya Yuda.) **38** Yothamu akalala na baba zake, akazikwa pamoja nao katika Mji wa Daudi, mji wa baba zake. Naye Ahazi mwanaewe akawa mfalme baada yake.

16 Katika mwaka wa kumi na saba wa utawala wa Peka mwana wa Remalia, Ahazi mwana wa Yothamu mfalme wa Yuda alianza kutawala. **2** Ahazi alikuwa na miaka ishirini alipoanza kutawala,

akatawala huko Yerusalem kwa miaka kumi na sita. Tofauti na Daudi baba yake, hakufanya yaliyo mema machoni pa Bwana, Mungu wake. **3** Akaenenda katika njia za wafalme wa Israeli, na hata akamtoa mwanawе kafara katika moto, akifuata njia za machukizo za mataifa ambayo Bwana alikuwa ameyafukuza mbele ya Waisraeli. **4** Akatoa kafara na kufukiza uvumba katika mahali pa juu pa kuabudia miungu, juu ya vilima, na chini ya kila mti uliotanda. **5** Kisha Resini mfalme wa Aramu na Peka mwana wa Remalia mwalimu wa Israeli wakaondoka kwenda kupigana dhidi ya Yerusalem na kumzunguka Ahazi kwa jeshi, lakini hawakuweza kumshinda. **6** Wakati ule, Resini mfalme wa Aramu akaurudisha Elathi kwa Aramu kwa wakafukuwa watu wa Yuda. Kisha Waedolu wakahamia Elathi, nao wanaishi huko mpaka leo. **7** Ahazi akatuma wajumbe kumwambia Tiglath-Pileseri mfalme wa Ashuru kwamba, "Mimi ni mtumishi na mtumwa wako. Njoo na uniokoe kutoka mgononi mwa mfalme wa Aramu na wa mfalme wa Israeli, ambao wananihambulia." **8** Naye Ahazi akachukua fedha na dhahabu zilizopatikana ndani ya Hekalu la Bwana na katika hazina ya jumba la mfalme, na kuzituma kama zawadi kwa mfalme wa Ashuru. **9** Mfalme wa Ashuru akamwitikia kwa kushambulia Dameski na kuiteka. Akawahamishia wenyeji wake huko Kiri, na kumuua Resini. **10** Kisha Mfalme Ahazi akaenda Dameski kukutana na Tiglath-Pileseri wa Ashuru. Akaona madhabahu huko Dameski, naye akamtumia Uria kuhani mchoro wa hayo madhabahu, pamoja na maelezo ya mpango kamili wa ujenzi wake. **11** Kwa hiyo Uria kuhani akajenga madhabahu kulingana na mipango yote ambayo Mfalme Ahazi alikuwa ameitunga kutoka Dameski, na akamaliza ujenzi kabla ya Mfalme Ahazi kurudi. **12** Mfalme aliporada kutoka Dameski na kuona hayo madhabahu, akayasogelea na kutoa sadaka juu yake. **13** Akatoa sadaka yake ya kuteketezwa na sadaka ya nafaka, akamimina sadaka ya kinywaji na kunyunyizia damu ya sadaka zake za amani juu ya hayo madhabahu. **14** Mfalme Ahazi akaondoa madhabahu ya zamani ya shaba kutoka hapo mbele ya Hekalu la Bwana, yaliyokuwa yamesimama kati ya ingilio la Hekalu na hayo madhabahu mapya, naye akayaweka upande wa kaskazini mwa hayo madhabahu mapya. **15** Ndipo Mfalme Ahazi akatoa amri zifuatazo kwa Uria kuhani: "Juu ya hayo madhabahu kubwa mapya, toa sadaka ya asubuhi ya kuteketezwa na sadaka ya jioni ya nafaka, sadaka ya mfalme ya kuteketezwa pamoja na sadaka yake ya nafaka, sadaka ya kuteketezwa ya watu wote wa nchi, pamoja na sadaka yao ya nafaka na sadaka yao ya kinywaji. Unyunyize juu ya hayo madhabahu damu yote ya sadaka za kuteketezwa na dhabihu. Lakini mimi nitatumia hayo madhabahu ya zamani ya shaba kwa ajili ya kutafuta uongozi." **16** Naye Uria kuhani akafanya kama Mfalme Ahazi alivyoagiza. **17** Mfalme Ahazi akaondoa mbao za pembeni na kuondoa masinia kwenye vile vishikilio vilivyohamishika. Akaondoa ile Bahari kutoka kwenye mafahali wa shaba walioishikilia, na kuiweka kwenye kitako cha jiwe. **18** Kwa heshima ya mfalme wa Ashuru, akaliondoa pia pazia la Sabato lililokuwa limewekwa ndani ya Hekalu, na akaondoa ile njia ya kifalme ya kuingia kwenye Hekalu la Bwana. **19** Matukio mengine ya utawala wa Ahazi na yale aliyoafanya, je hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Yuda? **20** Ahazi akalala na baba zake, naye akazikwa pamoja nao katika Mji wa Daudi. Naye Hezekia mwanaawe akawa mfalme baada yake.

17 Katika mwaka wa kumi na mbili wa utawala wa Ahazi mfalme wa Yuda, Hoshea mwana wa Ela akawa mfalme wa Israeli katika Samaria, akatawala kwa miaka tisa. **2** Akafanya maovu machoni pa Bwana, lakini si kama wafalme wengine wa Israeli waliomtangulia. **3** Mfalme Shalmanesa wa Ashuru akainuka dhidi ya Mfalme Hoshea, ambaye hapo mbeleni alikuwa mtumwa wake na kumlipa ushuru. **4** Lakini mfalme wa Ashuru akagundua kuwa Hoshea alikuwa msaliti, kwa kuwa alikuwa ametuma wajumbe kwa So mfalme wa Misri, naye hakuenendelea kulipa ushuru kwa mfalme wa Ashuru tena kama alivyoikuwa anafanya kila mwaka. Kwa hiyo Shalmanesa akamkamata na kumtia gerezani. **5** Mfalme wa Ashuru akaishambulia nchi yote, akapigana dhidi ya Samaria na kuizunguka kwa majeshi miaka mitatu. **6** Katika mwaka wa tisa wa Hoshea, mfalme wa Ashuru akaiteka Samaria na kuwashamishia Waisraeli huko Ashuru. Akawaweka huko Hala, na Gozani karibu na Mto Habori, na katika miji ya Wamedi. **7** Yote haya yalitokea kwa sababu Waisraeli walikuwa wametenda dhambi dhidi ya Bwana Mungu wao, ambaye alikuwa amewapandisha kutoka Misri akiwatoa chini ya utawala wa nguvu wa Farao mfalme wa Misri. Waliabudu miungu mingine **8** na kufuata desturi za mataifa ambayo Bwana alikuwa ameyafukuza mbele yao, pamoja na desturi ambazo wafalme wa Israeli walizileta. **9** Waisraeli wakafanya vitu kwa siri dhidi ya Bwana Mungu wao, ambavyo havikuwa sawa. Kuanzia kwenye mnara wa ulinzi hadi kwenye mji wenye maboma walijijengea wenyeve mahali pa juu pa kuabudia miungu katika miji yao yote. **10** Wakaweka mawe ya kuabudiwa na nguzo za Ashera juu ya kila kilima kirefu na chini ya kila mti uliotanda. **11** Wakafukiza uvumba kila mahali palipoinku, kama yalivyoafanya yale mataifa ambayo Bwana alikuwa ameyafukuza mbele yao. Wakafanya mambo maovu ambayo yalimghadhibisha Bwana. **12** Wakaabudu sanamu, ingawa Bwana alikuwa amesema, "Msifanye mambo haya." **13** Bwana akaonya Israeli na Yuda kupitia kwa manabii na waonaji wake wote: "Acheni njia zenu mbaya. Shikeni amri na maagizo yangu, kufuatana na sheria yangu yote niliyowaagiza baba zenu kuitii ambayo niliileta kwenu kupitia kwa watumishi wangu manabii." **14** Lakini

hawakusikiliza, walikuwa na shingo ngumu kama baba zao, ambao hawakumtegemea Bwana Mungu wao. **15** Sukoth-Benothi kuwa mungu wao, watu kutoka Kutha Walizikataa amri zake, na agano alilokuwa amelifanya na baba zao, na maonyo aliyokuwa amewapa. Wakafuata sanamu zisizofaa, nao wenyewe wakawa hawafai. Wakayaiga mataifa yaliyowazunguka, ingawa Bwana alikuwa amewaonya akiwaambia, "Msifanye kama wanavyofanya," nao wakafanya mambo ambayo Bwana alikuwa amewakataza wasifanye. **16** Wakayaacha maagizo yote ya Bwana Mungu wao na kujitengeneza sanamu mbili, walizosibulu katika sura ya ndama na nguzo ya Ashera. Wakasujudia mianga yote ya angani, na wakamtumikia Baali. **17** Wakawatoa kafara wana wao na mabinti zao katika moto. Wakafanya uaguzi na uchawi, nao wakajuza wenyewe katika kutenda uovu machoni pa Bwana, wakamghadhibisha. **18** Basi Bwana akawakasirikia sana Israeli na kuwaondoa kwenye uwepo wake. Ni kabilal la Yuda tu lilibaki; **19** na hata hivyo nao Yuda hawakuzishika amri za Bwana Mungu wao. Wakafuata desturi ambazo Israeli walikuwa wamezianzisha. **20** Kwa hilo hivyo Bwana aliwakataa watu wote wa Israeli; akawatesa na kuwaachia katika mikono ya wateka nyara hadi alipowaondoa kutoka kwenye uwepo wake. **21** Alipokwisha kuwatenga Israeli mbali na nyumba ya Daudi, wakamfanya Yeroboamu mwana wa Nebati kuwa mfalme wao. Yeroboamu akawashawishi Israeli waache kumfuata Bwana na akawasababisha kutenda dhambi kuu. **22** Nao Israeli wakadumu katika dhambi zote za Yeroboamu mwana wa Nebati, nao hawakuzaicha **23** hadi Bwana alipowaondoa kutoka kwenye uwepo wake, kama vile alivyokuwa ameonya kuititia watumishi wake wote manabii. Hivyo watu wa Israeli wakaondolewa kutoka nchi yao kwenda uhamishoni Ashuru, nao wako huko mpaka sasa. **24** Mfalme wa Ashuru akawaleta watu kutoka Babeli, Kutha, Ava, Hamathi na Sefarvaimu na kuwaweka katika miji ya Samaria badala ya Waisraeli. Wakaimiliki Samaria na kuishi katika miji yake. **25** Wakati walianza kuishi humo, hawakumwabudu Bwana, kwa hilo akatumaa simba mionganii mwao, wakawaua baadhi ya watu. **26** Habari ikapelekwa kwa mfalme wa Ashuru, kusema: "Watu uliowahamisha na kuwaweka katika miji ya Samaria hawajui kile Mungu wa nchi hilo anachokitaka. Ametuma simba mionganii mwao, ambao wanawaua, kwa sababu watu hawajui anachokitaka." **27** Ndipo mfalme wa Ashuru akaamuru hivi: "Mtwae mmoja wa makuhani uliowachukua mateka kutoka Samaria ili arudi kuishi humo na awafundishe watu kile ambacho Mungu wa nchi anataka." **28** Basi mmoja wa makuhani ambaye alikuwa amepelekwa uhamishoni kutoka Samaria akaja kuishi Betheli na kuwafundisha jinsi ya kumwabudu Bwana. **29** Hata hivyo, kila kikundi cha taifa lililoletwa Samaria kilitengeneza miungu yao wenyewe katika miji kadhaa mahali walipoishi, nao wakaiweka mahali pa ibada za miungu ambapo watu wa Samaria walikuwa wametengeneza katika mahali pa juu. **30** Watu kutoka Babeli wakamtengeneza wakamtengeneza Nergali, na watu kutoka Hamathi Nibhazi na Tartaki, nao Wasefarvi wakachoma watoto wao kama kafara kwa Adrameleki na Anameleki, Bwana, lakini pia walitumikia miungu yao kulingana na desturi za mataifa walikotoka. **34** Mpaka leo wanashikilia desturi zao za zamani. Hawamwabudu Bwana wala kuzishika hukumu na maagizo, sheria na amri ambazo Bwana aliwapa uzao wa Yakobo, ambaye alimwita Israeli. **35** Wakati Bwana alipofanya Agano na Waisraeli, aliwaamuru akisema: "Msiiabudu miungu minge yoyote wala kuisujudia, wala kuitumikia wala kuitolea dhabihu. **36** Bali imewapasa kumwabudu Bwana aliywepandisha kutoka Misri kwa uwezo wake mkuu na kwa mkono wake ulionyooshwa. Kwake Kwa hilo hivyo Bwana aliwakataa watu wote wa Israeli; yeye mtasujudu na kwake yeye mtatooa dhabihu. **37** Imewapasa daima kuwa waangalifu kutunza hukumu na maagizo, sheria na amri alizowaandikia. Msiabudu miungu mingine. **38** Msisahau agano nililofanya nanyi, wala msiabudu miungu mingine. **39** Bali, mtamwabudu Bwana Mungu wenu, kwani yeye ndiye atakayewakomboa kutoka mikononi mwa adui zenu wote." **40** Hata hivyo hawakusikiliza, lakini waliendelea na desturi zao za awali. **41** Hata wakati watu hawa walipokuwa wanamwabudu Bwana, walikuwa bado wakitumikia sanamu zao. Mpaka leo watoto wao na watoto wa watoto wao wanaendelea kufanya kama baba zao walivyofanya.

18 Katika mwaka wa tatu wa utawala wa Hoshea mwana wa Ela mfalme wa Israeli, Hezekia mwana wa Ahazi mfalme wa Yuda alianza kutawala. **2** Alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka ishirini na tisa. Mama yake alilitwa Abiya binti Zekaria. **3** Akafanya yaliyo mema machoni pa Bwana, kama Daudi baba yake alivyofanya. **4** Akapaondoa mahali pa juu pa kuabudia miungu, akazivunja sanamu, akakatakata nguzo za Ashera. Akavunja vipande vipande ile nyoka ya shaba Mose aliytengeneza, kwa kuwa hadi siku hizo wana wa Israeli walikuwa wanaufukizia uvumba (iliiku ikitwa Nehushtani). **5** Hezekia aliweka tumaini lake kwa Bwana, Mungu wa Israeli. Hapakuwepo na mafalme mwingine wa kufanana naye mionganii mwa wafalme wa Yuda, kabla yake au baada yake. **6** Alishikamana na Bwana kwa bidii wala hakuacha kumfuata; alishika amri ambazo Bwana alikuwa amempa Mose. **7** Naye Bwana alikuwa pamoa naye, akafanikiwa katika kila alichokifanya. Aliasi dhidi ya mafalme wa Ashuru, wala hakumtumikia. **8** Kuanzia mnara wa ulinzi hadi kwenye mji wenye ngome, aliwashinda Wafilisti, hadi

kufikia Gaza na himaya yake yote. **9** Mwaka wa nne wa Mfalme Hezekia, ambao ulikuwa mwaka wa saba wa Hoshea mwana wa Ela kutawala Israeli, Shalmanesha mfalme wa Ashuru alikwenda kuishambulia Samaria na kuuzunguka kwa majeshi. **10** Baada ya miaka mitatu Waashuru wakautwaa. Kwa hiyo Samaria ulitekwa katika mwaka wa sita wa utawala wa Mfalme Hezekia, ambao ulikuwa mwaka wa tisa wa utawala wa Hoshea mfalme wa Israeli. **11** Mfalme wa Ashuru akawahamishia Waisraeli huko Ashuru na akawaweka Hala, na Gozani karibu na Mto Habori, na katika miji ya Wamedi. **12** Hili lilitokea kwa sababu hawakumtii Bwana Mungu wao, lakini walikuwa wamevunja agano lake, yale yote ambayo Mose mtumishi wa Bwana aliwaamuru. Hawakuzisikiliza amri wala kuzitimiza. **13** Katika mwaka wa kumi na nne wa utawala wa Mfalme Hezekia, Senakeribu mfalme wa Ashuru akaishambulia miji yote ya Yuda yenye ngome na kuiteka. **14** Basi Hezekia mfalme wa Yuda akamtumia ujumbe mfalme wa Ashuru huko Lakishi akisema: "Nimefanya makosa. Ondoka katika nchi yangu, nami nitakulipa chochote unachokitaka kwangu." Mfalme wa Ashuru akamtoza Hezekia mfalme wa Yuda talanta 300 za fedha, na talanta thelathini za dhahabu. **15** Basi Hezekia akampa fedha yote iliyopatikana ndani ya Hekalu la Bwana na katika hazina ya jumba la mfalme. **16** Wakati huu Hezekia mfalme wa Yuda akabandua dhahabu yote iliyokuwa imefunika milango na miimo ya Hekalu la Bwana, akampa mfalme wa Ashuru. **17** Mfalme wa Ashuru akamtuma jemadari wake mkuu, na afisa wake mkuu, na jemadari wa jeshi, pamoja na jeshi kubwa kutoka Lakishi hadi kwa Mfalme Hezekia huko Yerusalem. Wakaja Yerusalemu na kusimama kwene mferesi wa Bwawa la Juu, lililojengwa katika barabara iendayo kwene Uwanja wa Dobi. **18** Wakaagiza mfalme aitwe. Eliakimu mwana wa Hilkia aliyejewa msimamizi wa jumba la mfalme, Shebna aliyejewa katibu, na Yo mwana wa Asafu mwandishi wakawaendea. **19** Yule jemadari wa jeshi akawaambia, "Mwambieni Hezekia: "Hili ndilo asemalo mfalme mkuu, mfalme wa Ashuru: Ni wapi unapoweka hili tumaini lako? **20** Unasema mnayo mikakati na nguvu za kijeshi, lakini unasema maneno matupu tu. Je, wewe unamtegemea nani, hata ukaniasi mimi? **21** Tazama sasa, unaitegemea Misri, fimbo ile ya mwanzu uliopasuka, ambayo huuchoma na kuujeruhu mkonko wa mta akiigeme! Hivyo ndivyo aliyivo Farao mfalme wa Misri, kwa wote wanaomtegemea. **22** Nawe kama ukiniambia, "Tunamtumainia Bwana Mungu wetu": je, siyo yeye ambaye Hezekia aliondoa mahali pake pa juu pa kuabudia miungu na madhababu zake, akiwaambia Yuda na Yerusalemu, "Ni lazima mwabudu mbele ya madhababu haya katika Yerusalemu?" **23** "Njooni sasa, fanyeni mapatano na bwana wangu, mfalme wa Ashuru: Nitakupa farasi elfu mbili, kama unawenza kuwapandisha waendesa farasi juu yao! **24** Utawezaje kumzuia hata afisa mmoja aliyi mdogo kati ya maafisa wa bwana wangu, ijapo unategemea Misri kwa magari ya vita na wapanda farasi? **25** Zaidi ya hayo, je, nimekuja kushambulia na kuangamiza mahali hapa pasipo neno kutoka kwa Bwana? Bwana mwenyewe ndiye aliniambia niishambulie nchi hii na kuiangamiza." **26** Ndipo Eliakimu mwana wa Hilkia, Shebna na Yoa wakamwambia yule jemadari wa jeshi, "Tafadhalu zungumza na watumishi wako kwa lugha ya Kiaramu, kwa kuwa tunaifahamu. Usiseme nasi kwa Kiebrania watu walioko juu ya ukuta wakiwa wanasiakia." **27** Lakini yule jemadari wa jeshi akajibu, "Je, bwana wangu amenituma kutoa ujumbe huu kwa bwana wenu na kwenu tu? Je, hakunituma pia kwa watu walioketi ukutani, ambao, kama ninyi, itawabidi kula mavi yao na kunywa mikojo yao wenye?" **28** Kisha yule jemadari wa jeshi akasimama na kuita kwa lugha ya Kiebrania, akasema: "Sikieni neno la mfalme mkuu, mfalme wa Ashuru! **29** Hili ndilo asemalo mfalme: Msikubali Hezekia awadanganye. Hawezi kuwaokoa mkononi mwangu. **30** Msikubali Hezekia awashawishi kumtumaini Bwana kwa kuwaambia, 'Hakika Bwana atatuokoa. Mji huu hautaangukia mikononi mwa mfalme wa Ashuru.' **31** "Msimsikilize Hezekia. Hili ndilo mfalme wa Ashuru asemalo: Fanyeni amani nami na mje kwangu. Kisha kila mmoja wenu atakula kutoka kwa mzabibu wake na mtini wake mwenyewe, na kunywa maji kutoka kisima chake mwenyewe, **32** mpaka niye nikawapeleke katika nchi ilioy kama nchi yenu wenye, nchi ya nafaka na divai mpya, nchi ya mkaate na mashamba ya mizabibu, nchi ya mizeituni na asali. Chagueni uzima, sio mauti! 'Msimsikilize Hezekia, kwa kuwa anawapotosha asemapo, 'Bwana atatuokoa.' **33** Je, yuko mungu wa taifa lolote aliywahi kuokoa nchi yake kutoka mkononi mwa mfalme wa Ashuru? **34** Iko wapi miungu ya Hamathi na ya Arpad? Iko wapi miungu ya Sefarvaimu, Hena na Iva? Je, imeokoa Samaria kutoka mkononi mwangu? **35** Ni yupi miongoni mwa miungu yote ya nchi hizi ameweza kuokoa nchi yake mkononi mwangu? Inawezekanaje basi Bwana aikoe Yerusalemu mkononi mwangu?" **36** Lakini wale watu wakakaa kimya, wala hawakujibulu lolote, kwa kuwa mfalme alikuwa amewaamuru, "Msimjibulu lolote." **37** Kisha Eliakimu mwana wa Hilkia msimamizi wa jumba la kifalme, Shebna katibu, na Yoa mwana wa Asafu, mwandishi wakamwenda Hezekia, nguo zao zikiwa zimeraruliwa, na kumwambia yale jemadari wa jeshi aliyojasema.

19 Mfalme Hezekia aliposikia haya, akararua nguo zake na kuvala nguo ya gunia, naye akaenda katika Hekalu la Bwana. **2** Akawatuma Eliakimu msimamizi wa nyumba ya mfalme, Shebna mwandishi, na viongozi wa makuhani, wote wakiwa wamevaa nguo za magunia, waende kwa nabii Isaya mwana wa Amozi. **3** Wakamwambia, "Hili ndilo asemalo Hezekia: Siku hii ni siku ya dhiki, ya kukaripiwa na ya aibu, kama wakati watoto wanapofikia karibu

19 Mfalte Hezekia aliposikia haya, akararua nguo zake na kuvala nguo ya gunia, naye akaenda katika Hekalu la Bwana. **2** Akawatuma Eliakimu msimamizi wa nyumba ya mfalme, Shebna mwandishi, na viongozi wa makuhani, wote wakiwa wamevaa nguo za magunia, waende kwa nabii Isaya mwana wa Amozi. **3** Wakamwambia, "Hili ndilo asemalo Hezekia: Siku hii ni siku ya dhiki, ya kukaripiwa na ya aibu, kama wakati watoto wanapofikia karibu

kuzaliwa na kumbe hakuna nguvu ya kuwazaa. **4** Yamkini Bwana, Mungu wako atayasikia maneno ya jemadari wa jeshi, ambaye bwana wake, mfalme wa Ashuru, amemtuma kumdhihaki Mungu aliye hai, tena kwamba atamkemea kwa maneno ambayo Bwana, Mungu wako ameyasikia. Kwa hiyo omiba kwa ajili ya mabaki ambao bado wako.” **5** Maafisa wa Mfalme Hezekia walipofika kwa Isaya, **6** Isaya akawaambia, “Mwambieni bwana wenu, ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Usiogope kwa hayo uliyoyasikia, yale maneno ambayo watumishi wa mfalme wa Ashuru wamenitukana nayo. **7** Sikiliza! Nitatia roho fulani ndani yake ili atakaposikia taarifa fulani, atarudi nchi yake mwenyewe, nami huko nitafanya auawae kwa upanga.’” **8** Jemadari wa jeshi aliposikia kwamba mfalme wa Ashuru ameondoka Lakishi, alirudi, akamkuta mfalme akipigana na Libna. **9** Basi Senakeribu akapata taarifa kwamba Tirhaka, Mkushi mfalme wa Misri, alikuwa anaenda kupigana naye. Basi akatuma tena wajumbe kwa Hezekia na neno hili: **10** “Mwambieni Hezekia mfalme wa Yuda: Usikubali huyo Mungu unayemtumainia akudanganye wakati anaposema, ‘Yerusalemu haitatiwa mkononi mwa mfalme wa Ashuru.’ **11** Hakika umesikia yale ambayo wafalme wa Ashuru wametenda kwa nchi zote, wakiwaangamiza kabisa. Je, wewe utakoolewa? **12** Je, miungu ya mataifa ambayo yaliangamizwa na baba zangu iliveza kuwaokoa, hiyo miungu ya Gozani, Harani, Resefu, na ya watu wa Edeni walikuwa Telasari? **13** Yuko wapi mfalme wa Hamathi, mfalme wa Arpadi, mfalme wa mji wa Sefarvaimu, au wa Hena au wa Iva?” **14** Hezekia akapokeea barua kutoka kwa wale wajumbe, naye akaisoma. Kisha akapanda katika Hekalu la Bwana, akaikunjua mbele za Bwana. **15** Naye Hezekia akamwombwa Bwana akisema: “Ee Bwana, Mungu wa Israeli, uketiye juu ya kiti cha enzi kati ya makerubi, wewe peke yako ndiwe Mungu juu ya falme zote za dunia. Wewe umeumba mbingu na nchi. **16** Tega sikio, Ee Bwana, usikie; fungua macho yako, Ee Bwana, uone; sikiliza maneno ambayo Senakeribu ametuma kumtukana Mungu aliye hai. **17** “Ni kweli, Ee Bwana, kwamba wafalme wa Ashuru wameyaangamiza mataifa haya na nchi zao. **18** Wameitupa miungu yao kwenye moto na kuiangamiza, kwa kuwa haikuwa miungu, bali miti na mawe tu iliyotengeneza kwa mikono ya wanadamu. **19** Sasa basi, Ee Bwana Mungu wetu, tuokoe kutoka mkononi mwake, ili falme zote duniani zipate kujua kwamba wewe peke yako, Ee Bwana, ndiwe Mungu.” **20** Kisha Isaya mwana wa Amozi akapeleka ujumbe kwa Hezekia, akasema: “Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: Nimesikia maombi yako kuhusi Senakeribu mfalme wa Ashuru. **21** Hili ndilo neno ambalo Bwana amelisema dhidi yake: “Bikira Binti Sayuni anakudharau na kukudhifikasi. Binti Yerusalemu anatikisa kichwa chake unapokimbia. **22** Ni nani uliyemtukana na kumkufuru? Ni nani uliyeinua sauti yako dhidi yake, na kumwinulia macho yako kwa kiburi? Ni dhidi ya yule Aliye Mtakatifu wa Israeli! **23** Kupitia kwa wajumbe wako umelundika matukano juu ya Bwana. Nawe umesema, “Kwa magari yangu mengi ya vita, nimepanda juu ya vilele vya milima, vilele vya juu sana katika Lebanoni. Nami nimeiangusha mierezi yake mirefu, misunobari yake ilioy bora sana. Nimefikia sehemu zake zilizo mbali sana, misitu yake ilioy mizuri sana. **24** Nimechimba visima katika nchi za kigeni na kuyuwa maji yake. Kwa nyayo za miguu yangu nimekausha vijito vyote vya Misri.” **25** “Je, hujasikia? Zamani sana niliamuru hili. Siku za kale nilipanga hili; sasa nimelifanya litokee, kwamba umegeuza miji yenye ngome kuwa malundo ya mawe. **26** Watu wa miji hiyo wameishiwala nguvu, wanavunjika miyo na kuaibishwa. Wao ni kama mimea katika shamba, kama machipukizi mororo ya kijani, kama majani yachipuayo juu ya paa la nyumba, ambayo hukauka kabla ya kukua. **27** “Lakini ninajua mahali ukaapo, kutoka kwako na kuingia kwako, na jinsi unavyoghadhibika dhidi yangu. **28** Kwa sababu unaghadhibika dhidi yangu, na ufidhuli wako umefika masikioni mwangu, nitaweka ndoana yangu puani mwako na hatamu yangu kinywani mwako, nami nitakufanya urudi kwa njia ile ulioijia.” **29** “Hii ndiyo itakuwa ishara kwako, ee Hezekia: “Mwaka huu utakula kile kiotacho chenyewe, na mwaka wa pili utakula kutoka machipukizi yake. Lakini katika mwaka wa tatu, panda na uvune, panda mashamba ya mizabibu na ule matunda yake. **30** Mara nyininge tena mabaki ya nyumba ya Yuda wataeneza mizizi chini na kuzua matunda juu. **31** Kwa kuwa kutoka Yerusalemu watakuja mabaki, na kutoka Mlima Sayuni kundi la walionusurika. Wivu wa Bwana Mwenye Nguvu Zote ndio utatimiza jambo hili. **32** “Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana kuhusu mfalme wa Ashuru: “Hataingia katika mji huu wala hatapiga mshale hapa. Hatakuja mbele yake akiwa na ngao, wala kupanga majeshi kuuzingira. **33** Kwa njia ile aliyoijia, ndiyo atakayorudi; hataingia katika mji huu, asema Bwana. **34** Nitaulinda mji huu na kuuokoa, kwa ajili yangu mwenyewe, na kwa ajili ya Daudi mtumishi wangu.” **35** Usiku ule, malaika wa Bwana akaenda, akawaua wanajeshi 185,000 katika kambi ya Waashuru. Wenzao walipoamka asubuhi yake, walikuta maiti kila mahali! **36** Basi Senakeribu mfalme wa Ashuru akavunja kambi na kuondoka. Akarudi Ninawi na kukaa huko. **37** Siku moja, alipokuwa akiabudu katika hekalu la mungu wake Nisroki, wanawee Adrameleki na Shareza wakamuua kwa upanga, nao wakakimbilia nchi ya Ararati. Naye Esar-Hadoni mwanawee akawa mfalme badala yake.

Bwana, kumbuka jinsi nilivyoenenda mbele zako kwa uaminifu na kujitoa kwa moyo wangu wote, na kufanya yaliyo mema machoni pako.” Naye Hezekia akalia kwa uchungu. **4** Kabla Isaya hajaondoka katika ua wa kati, neno la Bwana likamjia, akaambiya: **5** “Rudi ukamwambie Hezekia, kiongozi wa watu wangu, ‘Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa baba yako Daudi: Nimeyasikia maombi yako na nimeona machoozi yako; nitakuponya. Siku ya tatu kuanzia sasa utapanda kwenda Hekalu la Bwana. **6** Nitakuongezea miaka kumi na mitano katika maisha yako. Nami nitakuokoa wewe pamoa na mji huu mkononi mwa mfalme wa Ashuru. Nitaulinda mji huu kwa ajili yangu, na kwa ajili ya mtumishi wangu Daudi!” **7** Kisha Isaya akasema, “Tengenezeni dawa ya kubandika ya tini.” Wakafanya hivyo na kuiweka kwenye jipu, naye akapona. **8** Hezekia alikuwa amemuuiliza Isaya, “Kutakuwa na ishara gani kwamba Bwana ataniponya mimi, na kwamba nitapanda kwenda Hekalu la Bwana siku ya tatu tangu leo?” **9** Isaya akajibu, “Hii ndiyo ishara ya Bwana kwako kwamba Bwana atafanya kile alichoahidi: Je, kivuli kiende hatua kumi mbele, au kivuli kirudi nyuma hatua kumi?” **10** Hezekia akasema, “Ni jambo rahisi kwa kivuli kutangulia mbele hatua kumi, kuliko kukifanya kirudi nyuma hatua kumi.” **11** Ndipo nabii Isaya akamwita Bwana, naye Bwana akakifanya kivuli kurudi nyuma hatua kumi ambazo kilikuwa kimeshuka kwenye ngazi ya Ahazi. **12** Wakati huo Merodaki-Balandani, mwana wa Balandani mfalme wa Babeli, akamtumia Hezekia barua na zawadi, kwa sababu alikuwa amesikia habari za kuugua kwa Hezekia. **13** Hezekia akawapokea wale wajumbe na kuwaonyesha vitu vyote vile vilivyo kuwa katika ghala zake: yaani fedha, dhahabu, vikolezo na mafuta safi, ghala la silaha na kila kitu kilichokuwa katika hazina zake. Hapakuwa na kitu chocchte katika jumba lake la kifalme au katika ufalme wake wote ambacho Hezekia hakuwaonyesha. **14** Ndipo nabii Isaya akaenda kwa Mfalme Hezekia na kumuuliza, “Watu hao walisema nini, na wametoka wapi?” Hezekia akajibu, “Wametoka nchi ya mbali. Walikuja kutoka Babeli.” **15** Nabii aksauliza, “Waliona nini katika jumba lako la kifalme?” Hezekia akajibu, “Waliona kila kitu katika jumba langu la kifalme. Hakuna kitu chocchte katika hazina yangu ambacho sikuwaonyesha.” **16** Ndipo Isaya akamwambia Hezekia, “Sikia neno la Bwana: **17** Hakika wakati unakuwa ambapo vitu vyote katika jumba lako la kifalme, na vyote ambayo baba zako waliweka akiba mpaka siku hii, vitachukuliwa kwenda Babeli. Hakuna chocchte kitakachosalia, asema Bwana. **18** Nao baadhi ya wazao wako, nyama yako na damu yako mwenyewe watakaozaliwa kwako, watachukuliwa mbali, nao watakuwa matowashi katika jumba la mfalme wa Babeli.” **19** Hezekia akamjibu Isaya, “Neno la Bwana ulilosema ni jema.” Kwa kuwa alifikiri, “Lakini si patakuwa na amani na usalama wakati wa uhai wangu?” **20** Matukio mengine ya utawala wa Hezekia, mafanikio yake yote,

na jinsi alivyotengeneza bwawa na mfereji ambaa ulileta maji katika mji, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Yuda? **21** Hezekia akafa, akazikwa pamoja na baba zake. Naye Manase mwanawee akawa mfalme baada yake.

21 Manase alikuwa na umri wa miaka kumi na miwili alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miaka hamsini na mitano. Mama yake alitiwa Hefsiba. **2** Akafanya maovu machoni pa Bwana, akafuata desturi za machukizo za mataifa ambayo Bwana aliyafukuza mbele ya Waisraeli. **3** Akajenga upya mahali pa juu pa kuabudia miungu ambapo Hezekia baba yake alikuwa amepabomoa. Pia akasimamisha madhabahu za Baali na kutengeneza nguzo ya Ashera, kama Ahabu mfalme wa Israeli alivyofanya. Akalisujidua jeshi lote la angani na kuliabudu. **4** Akajenga madhabahu katika Hekalu la Bwana, ambamo Bwana alikuwa amesema, “Katika Yerusalem nitaliweka Jina langu.” **5** Katika nyua zote mbili za Hekalu la Bwana, akajenga madhabahu kwa ajili ya jeshi lote la angani. **6** Akamtoa kafara mwanawee mwenyewe katika moto, akafanya uchawi na uaguzi, na akataka shauri kwa wapiga ramli na kwa mizimu. Akafanya maovu mengi sana machoni mwa Bwana na kumghadhibisha. **7** Akachukua nguzo ya Ashera aliyoichonga na kuiweka katika Hekalu, ambalo Bwana alikuwa amemwambia Daudi na mwanawee Solomoni, “Katika Hekalu hili na katika Yerusalem niliochagua kutoka kabilo zote za Israeli, nitaliweka Jina langu milele. **8** Sitaifanya tena miguu ya Waisraeli itangetange kutoka nchi niliyowapa baba zao, ikiwa watakuwa waangalifu kufanya kila kitu nilichowaamuru, na kuishika Sheria yote ambayo walipewa na Mose mtumishi wangu.” **9** Lakini hawa watu hawakusikiliza. Manase akawapotosha, hivyo kwamba walifanya maovu mengi kuliko mataifa ambayo Bwana aliyaangamiza mbele ya Waisraeli. **10** Bwana akasema kupitia watumishi wake manabii: **11** “Manase mfalme wa Yuda ametenda dhambi hizi za kuchukiza. Amefanya maovu mengi kuliko Waamori waliokuwepo kabla yake, na ameiongoza Yuda katika dhambi kwa sanamu zake. **12** Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: Nitaleta maafa makubwa juu ya Yerusalem na Yuda, kiasi kwamba masikio ya kila mmoja atakayesikia habari zake yatawashwa. **13** Nitanyoosha juu ya Yerusalem kamba ya kupimia iliyotumika dhidi ya Samaria, na timazi iliyotumika dhidi ya nyumba ya Ahabu. Nitaifutilia mbali Yerusalem kama mtu afutaye sahani, nikiifuta na kuifunkiza. **14** Nitawakataa mabaki wa urithi wangu na kuwatia mikononi mwa adui zao. Watapokonywa mali zao na kutekwa nyara na adui zao wote, **15** kwa sababu wametenda uovu machoni pangu na kunighadhibisha tangu siku baba zao walipotoka Misri mpaka siku ya leo.” **16** Zaidi ya hayo, Manase pia alimwaga damu nyingi isiyo na hatia, hivi kwamba alijaza Yerusalem kutoka mwanzo hadi mwisho, mbali na dhambi ambayo alikuwa

amesababisha Yuda kufanya, na hivyo wakatenda maovu machoni pa Bwana. **17** Matukio mengine ya utawala wa Manase, na yote aliyoyafanya, pamoja na dhambi alizotenda, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Yuda? **18** Manase akalala pamoja na baba zake na akazikwa katika bustani ya jumba lake la kifalme, katika bustani ya Uza. Naye Amoni mwanawе akawa mfalme baada yake. **19** Amoni alikuwa na miaka ishirini na miwili alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka miwili. Mamaye aliiwa Meshulemthi binti Haruzi, kutoka Yotba. **20** Akatenda maovu machoni mwa Bwana, kama baba yake Manase alivyofanya. **21** Akaenenda katika njia zote za baba yake, akaabudu sanamu ambazo baba yake alizibudu na kuzisijudia. **22** Akamwacha Bwana, Mungu wa baba zake, wala hakuendena katika njia za Bwana. **23** Watumishi wa Amoni wakafanya fitina juu yake, nao wakamuulia kwake nyumbani. **24** Kisha watu wa nchi wakawaua wale wote waliokuwa wamefanya hila dhidi ya Mfalme Amoni. Wakamfanya Yosia mwanawе kuwa mfalme mahali pake. **25** Matukio mengine ya utawala wa Amoni na yale aliyoyafanya, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Yuda? **26** Akazikwa kwenvye kaburi lake katika bustani ya Uza. Naye Yosia mwanawе akawa mfalme baada yake.

22 Yosia alikuwa na miaka minane alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miaka thelathini na mmoja. Mama yake aliitwa Yedida binti Adaya, kutoka Boskathi. **2** Akafanya yaliyo mema machoni pa Bwana na kuenenda katika njia zote za Daudi baba yake. Hakugeuka upande wa kuume wala wa kushoto. **3** Katika mwaka wa kumi na nane wa utawala wake, Mfalme Yosia akamtuma mwandishi Shafani mwana wa Azalia, mwana wa Meshulamu, kwenda katika Hekalu la Bwana. Akasema: **4** “Panda uende kwa Hilkia, kuhani mkuu, umwambie ahesabu zile fedha ambazo zimeletwa katika Hekalu la Bwana, ambazo mabawabu wamekusanya kutoka kwa watu. **5** Waambie waikabidhi kwa watu walioteuliwa kusimamia kazi ya Hekalu. Waamuru watu hawa wawalipe wafanyakazi ambao wanakarabati Hekalu la Bwana: **6** wala maseremala, wajenzi na waashi. Waambie pia wanunue mbao na mawe yaliyochongwa ili kukarabati Hekalu. **7** Lakini hawahitajiki kutoa hesabu ya fedha walizokabidhiwa, kwa sababu wanafanya kwa uaminifu.” **8** Hilkia kuhani mkuu akamwambia Shafani mwandishi, “Nimekipata Kitabu cha Sheria ndani ya Hekalu la Bwana.” Akampa Shafani, ambaye alikisoma. **9** Kisha Shafani mwandishi akamwendea mfalme na kumpa taarifa akisema: “Maafisa wako wametoa ile fedha ambayo ilikuwa ndani ya Hekalu la Bwana na imekabidhiwa mikononi mwa wasimamizi wa marekebisho ya Hekalu.” **10** Ndipo Shafani mwandishi akampasha mfalme habari kwamba: “Hilkia kuhani amenipa kitabu hiki.” Naye Shafani akakisoma kile kitabu mbele ya mfalme. **11**

Mfalme aliposikia maneno ya kile Kitabu cha Sheria, akararua mavazi yake. **12** Akatoa maagizo haya kwa Hilkia kuhani, Ahikamu mwana wa Shafani, Akbori mwana wa Mikaya, Shafani mwandishi, na Asaya mtumishi wa mafalme: **13** “Nendeni mkamuuilize Bwana kwa ajili yangu, na kwa ajili ya watu na Yuda wote kuhusu yale yaliyoandikwa ndani ya kitabu hiki ambacho kimepatikana. Hasira ya Bwana ni kubwa inayowaka dhidi yetu kwa sababu baba zetu hawakuyatii maneno ya kitabu hiki. Hawajatenda kulingana na yale yote yaliyoandikwa humo kutuhusu sisi.” **14** Hilkia kuhani, Ahikamu, Akbori, Shafani na Asaya wakaenda kuongea na nabii mke Hulda, ambaye alikuwa mke wa Shalumu mwana wa Tikwa, mwana wa Harhasi mtunzaji wa chumba cha mavazi. Hulda aliishi Yerusalemu katika Mtaa wa Pili. **15** Akawaambia, “Hivi ndivyo asemavyo Bwana, Mungu wa Israeli: Mwambieni yule mtu aliyewatuma ninyi kwangu, **16** ‘Hivi ndivyo asemavyo Bwana: Nitaleta maafa juu ya mahali hapa na watu wake, kulingana na kila kitu kilichoandikwa katika kitabu hicho mafalme wa Yuda alichosoma. **17** Kwa sababu wameniacha mimi na kufukiza uvumba kwa miungu mingine, na kunighadhibisha kwa sanamu zote zilitotengenezwa kwa mikono yao, hasira yangu itawaka dhidi ya mahali hapa, wala haitatulizwa.’ **18** Mwambieni mafalme wa Yuda, ambaye amewatuma kumuuliza Bwana, ‘Hivi ndivyo asemavyo Bwana, Mungu wa Israeli, kuhusu maneno uliyoyasikia: **19** Kwa kuna moyo wako ulikuwa msikivu na ulijinyenyekeza mbele za Bwana uliposikia kile nilichosema dhidi ya mahali hapa na watu wake, kwamba wangelaaniwa na kuachwa ukiwa, basi kwa sababu uliyararua mavazi yako na kulia mbele zangu, nimekusikia, asema Bwana. **20** Kwa hiyo nitakukusanya kwa baba zako, nawe utazikwa kwa amani. Macho yako hayataona maafa yote nitakayoleta juu ya mahali hapa.’” Basi wakapeleka jibu lake kwa mafalme.

23 Kisha mfalme akawaita pamoja wazee wote wa Yuda na Yerusalem. **2** Akapanda kwenda hekaluni mwa Bwana pamoja na watu wa Yuda, watu wa Yerusalem, makuhani na manabii, watu wote wakubwa kwa wadogo. Akasoma wakiwa wanasiaka maneno yote ya Kitabu cha Agano, ambacho kilikuwa kimepatikana katika Hekalu la Bwana. **3** Mfalme akasimama karibu na nguzo, na kufanya upya agano mbele za Bwana: yaani kumfuata Bwana na kuzishika amri zake, maagizo na sheria kwa moyo wake wote na kwa roho yake yote, hivyo kuyathibitisha maneno ya agano yaliyoandikwa katika kitabu hiki. Kisha watu wote wakajifunga wenyewe kwa kiaopi katika agano. **4** Mfalme akamwamuru Hilkia kuhanii mkuu, makuhani waliomfuata kwa cheo, na mabawabu kuondoa kutoka kwenye Hekalu la Bwana vyombo vyote vilivyofanywa kwa ajili ya Baali na Ashera na jeshi lote la mianga ya angani! Akavichoma nje ya Yerusalemu katika mashamba ya Bonde la

Kidroni, na kuyachukua hayo majivu mpaka Betheli. **5** Akawafukuza makuhani wa kipagani waliokuwa alipoona makaburi yaliyokuwa huko kwenye kilima, wameteuliwa na wafalme wa Yuda kufukiza uvumba akaamuru mifupa itolewe humo na akaichoma juu katika mahali pa juu pa kuabudia miungu katika miji ya madhababu ya Betheli ili kupanajisi. Hili lilitokea ya Yuda na ile iliyozunguka Yerusalem, yaani wale kulingana na neno la Bwana lililosemwa na mtu wa waliofukiza uvumba kwa Baali, kwa jua na mwezi, kwa Mungu ambaye alitangulia kusema mambo haya. makundi ya nyota, na jeshi lote la angani. **6** Akaiondoa 17 Mfalme akauliza, "Lile kaburi lenye mnara wa nguzo ya Ashera kutoka kwenye Hekalu la Bwana, na ukumbusho ninaloliona ni kwa ajili gani?" Watu kuipeleka kwenye Bonde la Kidroni nje ya Yerusalem, wa mji wakasema, "Hii ni alama ya kaburi la mtu akaiteketeza huko. Akaisaga hadi ikawa unga na wa Mungu aliyejuka kutoka Yuda, naye akanena kusambaza hilo vumbi juu ya makaburi ya watu wa dhidi ya hii madhababu ya Betheli mambo yale yale kawaida. **7** Akabomoa pia nyumba za mahanithi wa uliyofanyia leo." **18** Akasema, "Liachen, msiliguse, mahali pa ibada za miungu, zilizokuwa ndani ya Msimruhusu mtu ye yeyote kuiondoa mifupa yake." Hekalu la Bwana na mahali wanawake walipofuma Basi wakaiacha mifupa yake pamoja na ile ya yule kwa ajili ya Ashera. **8** Yosia akawaleta makuhani nabii ambaye alikuwa amekuja kutoka Samaria. **19** wote wa Bwana kutoka miji yote ya Yuda, na kunajisi Kama alivyokuwa amefanya huko Betheli, Yosia mahali pa juu pa kuabudia miungu, kuanzia Geba akabomoa na kunajisi mahali pa kuabudia miungu hadi Beer-Sheba, mahali pote ambapo hao makuhani kwenye mahali pa juu ambapo wafalme wa Israeli wa miungu walifukiza uvumba. Akabomoa mahali pa walikuwa wamejenga ndani ya miji ya Samaria, kuwekea vitu vya ibada za miungu palipokuwa katika ambayo ilikuwa imemghadhibisha Bwana. **20** Yosia malango, kwenye ingilio la Lango la Yoshua, mtawala akawachinja makuhani wote wa mahali pa juu pa wa mji, lililoko upande wa kushoto wa lango la mji. kuabudia miungu katika madhababu zao wenywewe, **9** Ingawa makuhani wa mahali pa juu pa kuabudia na kuchoma mifupa ya wanadamu juu yake. Kisha miungu hawakuhudumu katika madhababu ya Bwana akarudi Yerusalem. **21** Mfalme akatoa agizo hili katika Yerusalem, walikula mikate isiyotiwa chachu kwa watu wote: "Adhimisheni Pasaka kwa Bwana mionganii mwa ndugu zao. **10** Kisha mfalme akanajisi Mungu wenu, kama ilivyoandikwa katika Kitabu hiki Tofethi, palipokuwa katika Bonde la Ben-Hinom, cha Agano." **22** Hapakuwahi kuwepo na adhimisho ili mtu ye yeyote asiweze kupatumia kumtoa kafara lingine la Pasaka kama hilo tangu nyakati za Waamuzi mwanawee au binti yake katika moto kwa mungu walioongoza Israeli, wala katika nyakati zote za Moleki. **11** Akaiondoa kutoka kwenye ingilio la wafalme wa Israeli na wafalme wa Yuda. **23** Lakini Hekalu la Bwana wale farasi ambaa wafalme wa katika mwaka wa kumi na nane wa utawala wa Yuda walikuwa wamewaweka wakfu kwa ajili ya jua. **12** Alizunja madhababu ambazo wafalme wa Yuda walikuwa wamezijenga kwenye paal la ghorofa ya Aliyafanya haya ili kutimiza matakwa ya sheria Ahazi, pia madhababu alizokuwa amezijenga Manase iliyoandikwa ndani ya kile kitabu ambacho Hilkia katika nyua mbili za Hekalu la Bwana. Akaziondoa kuhan alikipata ndani ya Hekalu la Bwana. **25** Kabla huko, akazivunja vipande vipande, na kutupa hicho wala baada ya Mfalme Yosia hapakuwepo na mfalme kifusi katika Bonde la Kidroni. **13** Mfalme pia akanajisi mwingine ye yeyote ambaye alimpenda Bwana kwa mahali pa juu pa kuabudia miungu, palipokuwa moyo wake wote, kwa roho yake yote, na kwa nguvu mashariki ya Yerusalem upande wa kusini wa Kilima zake zote, sawasawa na Sheria yote ya Mose. **26** Hata cha Uharibifu, pale ambapo Solomoni mfalme wa Israeli alikuwa amejenga kwa ajili ya Ashtorethi dhidi ya Yuda kwa sababu ya yale yote ambayo Manase mungu mke chukizo la Wasidoni, kwa ajili ya Kemoshi aliwakala amefanya kumghadhibisha. **27** Hivyo Bwana mungu chukizo la Wamoabu, na kwa ajili ya Moleki akasema, "Nitamwondoa Yuda mbele zangu kama mungu chukizo la watu wa Amoni. **14** Yosia akapasua niliyomwondoa Israeli, nami nitaukataa Yerusalem, yale mawe ya kuabudiwa na kuzikatakata nguzo za mji niliouchagua, na Hekalu hili, ambalo nilisema, 'Jina Ashera. Kisha akafunika hayo maeneo kwa mifupa aliwakala amefanya kumghadhibisha." **28** Matukio mengine ya utawala ya wanadamu. **15** Hata madhababu yaliyokuwa wa Yosia na yote aliyoafanya, je, hayakuandikwa huko Betheli, mahali pa juu pa kuabudia miungu palipokuwa pamejengwa na Yeroboamu mwana wa Nebati, ambaye aliwfanya Israeli watende dhambi, Misri akapanda mpaka Mto Frati kumsaidia mfalme wa alibomoa hata hayo madhababu na mahali pa juu Ashuru, Mfalme Yosia akatoka kwenda kupigana naye, pa kuabudia miungu. Alipateketeza kwa moto hapo lakin Neko akamkibili na kumuua huko Megido. **30** mahali pa juu pa kuabudia miungu na kupasaga hadi Watumishi wa Yosia wakauleta mwili wake katika gari pakawa vumbi, na kuichoma hiyo nguzo ya Ashera la vita kutoka Megido hadi Yerusalem, wakamzika

kwenye kaburi lake mwenyewe. Nao watu wa nchi wakati maafisa wake walipokuwa wameuzunguka wakamchukua Yehoahazi mwana wa Yosia, wakamtia kwa jeshi. **12** Yehoyakini mfalme wa Yuda, mama mafuta na kumfanya mfalme mahali pa baba yake. **13** Yehoahazi alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitatu alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miezi mitatu. Jina la mama yake aliitwa Hamutali binti Yeremia kutoka Libna. **14** Akafanya maovu machoni mwa Bwana, kama baba kodi ya talanta mia moja za fedha, na talanta moja ya dhahabu katika Yuda. **15** Farao Neko akamfunga kwa baba yake Yosia, na kulibadilisha jina la Eliakimu kuwa Yehoyakimu. Lakini akamchukua Yehoahazi na kumpeleka Misri, naye akafia huko. **16** Yehoyakimu akamlipa Farao Neko ile fedha na dhahabu aliyodai. Ili kuweza kufanya hivyo, Yehoyakimu akatoza nchi kodi na kulipiza fedha na dhahabu kutoka kwa watu wa nchi kulingana na makadro ya mapato yao. **17** Yehoyakimu alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miaka kumi na mmoja. Jina la mama yake aliitwa Zebida binti Pedaya kutoka Ruma. **18** Naye akafanya maovu machoni mwa Bwana, kama baba zake walivyokuwa wamefanya.

24 Wakati wa utawala wa Yehoyakimu, Nebukadneza mfalme wa Babeli aliishambulia nchi, naye Yehoyakimu akawa mtumwa wake kwa miaka mitatu. Lakini hatimaye akabidili mawazo yake na kuasi dhidi ya Nebukadneza. **2** Bwana akatuma wavamiaji wa Wakaldayo, Waaramu, Wamobabu na Waamoni ili kumshambulia. Aliwatuma kuiangamiza Yuda sawasawa na neno la Bwana lililosemwa na watumishi wake manabii. **3** Hakika mambo haya yalitokea Yuda kulingana na agizo la Bwana, ili kuwaondoa kutoka machoni pake kwa sababu ya dhambi za Manase na yote aliyofanya, **4** ikiwa ni pamoa na kumwaga damu isiyo na hatia. Kwa kuwa alijaza Yerusalem kwa damu isiyo na hatia, naye Bwana hakuwa radhi kusamehe. **5** Matukio mengine ya utawala wa Yehoyakimu na yote aliyofanya, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Yuda? **6** Yehoyakimu akalala pamoa na baba zake. Naye Yehoyakini mwanawee akawa mfalme baada yake. **7** Mfalme wa Misri hakutoka tena katika nchi yake, kwa sababu mfalme wa Babeli alikuwa ameitwaa himaya yake yote, kuanzia Kijito cha Misri hadi Mto Frati. **8** Yehoyakini alikuwa na miaka kumi na minane alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miezi mitatu. Jina la mama yake aliitwa Nehushta binti Elnathanii kutoka Yerusalem. **9** Akafanya maovu machoni pa Bwana, kama vile baba yake alivyokuwa amefanya. **10** Wakati huo, maafisa wa Nebukadneza mfalme wa Babeli walikuwa ili kuishambulia Yerusalem, nao wakaizunguka kwa jeshi. **11** Nebukadneza mwenyewe akaupandia mji

wakati maafisa wake walipokuwa wameuzunguka kwa jeshi. **12** Yehoyakini mfalme wa Yuda, mama mafuta na kumfanya mfalme mahali pa baba yake, wahudumu wake, wakuu na maafisa wake wote wakajisalimisha kwa Nebukadneza. Katika mwaka wa nane wa utawala wa mfalme wa Babeli, akamchukua Yehoyakini kuwa mfungwa. **13** Kama vya dhahabu ambavyo Solomoni mfalme wa Israeli aliikuwa ameitengeneza kwa ajili ya Hekalu la Bwana. **14** Akawachukua watu wa Yerusalem wote kwenda uhamishoni: yaani maafisa wote na mashujaa, watu wenye ustadi na ufundi, jumla yao watu elfu kumi. Watu maskini sana ndio tu wallobaki katika nchi. **15** Nebukadneza akamchukua mateka Yehoyakini hadi Babeli. Pia akawachukua utumwani kutoka Yerusalem hadi Babeli mama yake mfalme, wake zake, maafisa wake, na viongozi wote wa nchi. **16** Mfalme wa Babeli pia akawahamishia Babeli mashujaa elfu saba, wenye nguvu na wanaofaa kupigana vita, na watu wenye ustadi na mafundi elfu moja. **17** Akamfanya Matania, ndugu wa baba yake Yehoyakini, kuwa mfalme mahali pake, na akalibadilisha jina lake kuwa Sedekia. **18** Sedekia alikuwa na umri wa miaka ishirini na mmoja alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miaka kumi na mmoja. Jina la mama yake aliitwa Hamutali binti Yeremia, kutoka Libna. **19** Alifanya maovu machoni pa Bwana, kama alivyofanya Yehoyakimu. **20** Ilikuwa ni kwa sababu ya hasira ya Bwana haya yote yalitokea Yerusalem na Yuda, naye mwishoni akawaondoa mbele zake. Basi, Sedekia akaasi dhidi ya mfalme wa Babeli.

25 Hivyo katika mwaka wa tisa wa utawala wa Sedekia, katika siku ya kumi ya mwezi wa kumi, Nebukadneza mfalme wa Babeli, akiwa na jeshi lake lote, alifanya vita dhidi ya Yerusalem. Akapiga kambi nje ya mji na kuuzunguka mji pande zote. **2** Mji ulizungukwa na jeshi mpaka mwaka wa kumi na moja wa utawala wa Mfalme Sedekia. **3** Ilipowadia siku ya tisa ya mwezi wa nne, njaa ikazidi kuwa kali sana ndani ya mji, hadi hapakuwa na chakula kwa ajili ya watu. **4** Kisha ukuta wa mji ukavunjwa, na jeshi lote likakimbia. Wakaondoka mjini usiku kupitia lango lililokuja kati ya kuta mbili karibu na bustani ya mfalme, ingawa Wakaldayo walikuwa wameuzunguka mji. Wakakimbia kuelekea Araba. **5** Lakini jeshi la Wakaldayo likamfuatia mfalme na kumpata katika sehemu tambarare za Yeriko. Askari wake wote wakatengwa naye na kutawanyika, **6** naye akakamatwa. Akapelekwa kwa mfalme wa Babeli huko Ribla, mahali ambapo hukumu yake ilitangazwa. **7** Wakawaua wana wa Sedekia mbele ya macho yake. Kisha wakayang'oa macho yake, wakamfunga kwa pingu za shaba na kumpeleka Babeli. **8** Mnamo siku ya saba ya mwezi wa tano, katika mwaka wa kumi na tisa wa utawala wa Nebukadneza mfalme wa Babeli,

Nebuzaradani jemadari wa askari walini wa mfalme, mfalme wa Babeli, na itakuwa vyema kwenu.” **25** afisa wa mfalme wa Babeli, alikuja Yerusalemu. **9** Hata hivyo, katika mwezi wa saba Ishmaeli mwana wa Alichoma moto Hekalu la Bwana, jumba la kifalme, Nethania mwana wa Elishama, aliyekuwa wa uzao wa na nyumba zote za Yerusalemu. Aliteketeza kila mfalme, akaja pamoja na watu kumi, nao wakamuua jengo muhimu. **10** Jeshi lote la Wakaldayo, chini ya Gedalia, na pia watu wa Yuda, pamoja na Wakaldayo jemadari wa askari walini wa mfalme, walivunja waliokuwa naye huko Mispa. **26** Baada ya haya, watu kuta zilizozunguka Yerusalemu. **11** Nebuzaradani wote kuanzia aliye mdogo sana hadi aliye mkubwa jemadari wa askari walini akawapeleka uhamishoni kabisa, pamoja na maafisa wa jeshi, wakakimbilia watu waliokuwa wamebaki katika mji, pamoja na Misri kwa kuwaogopa Wakaldayo. **27** Katika mwaka wa mabaki ya watu wa kawaida, na wale waliojisalimisha thelathini na saba tangu Yehoyakini mfalme wa Yuda kwa mfalme wa Babeli. **12** Lakini yule jemadari apelekwe uhamishoni, katika mwaka ule ambao Evil-wa askari walini akawaacha baadhi ya wale watu Merodaki alifanyika mfalme wa Babeli, alimwacha maskini kabisa ili watanze mashamba ya mizabibu huru Yehoyakini kutoka gerezani siku ya ishirini na na mashamba mengine. **13** Wakaldayo walivunja saba ya mwezi wa kumi na mbili. **28** Alizungumza vipande zile nguzo za shaba, vile vishikilio vya naye kwa upole na kumpa kiti cha heshima zaidi shaba vilivyohamishika, na ile Bahari ya shaba, kuliko wale wafalme wengine aliokuwa nao huko ambavyo vyote vilikuwa katika Hekalu la Bwana. Babeli. **29** Hivyo Yehoyakini akayavua mavazi yake Hivyo wakaichukua hiyo shaba na kuipeleka Babeli. ya mfungwa, na siku zote za maisha yake zilizobaki **14** Wakachukua pia vyungu, masepetu, mikasi ya alikula mezani mwa mfalme. **30** Siku kwa siku mfalme kusawazishia tambi, sahani na vyombo vyote vya alimpa Yehoyakini posho siku zote za maisha yake. shaba vilivyotumika katika huduma ya Hekalu. **15**

Jemadari wa askari walini wa mfalme akachukua vile vyetezo na yale mabakuli ya kunyunyizia, vitu vyote vile vilivyokuwa vimetengenezwa kwa dhahabu safi au fedha. **16** Shaba iliyotokana na zile nguzo mbili, ile Bahari na vile vishikilio vilivyohamishika, ambavyo Solomoni alikuwa ametengeneza kwa ajili ya Hekalu la Bwana, ilikuwa na uzito usioweza kupimika. **17** Kila nguzo ilikuwa na urefu wa dhiraai kumi na nane. Sehemu ya shaba juu ya nguzo moja ilikuwa na urefu wa dhiraai tatu na ilikuwa imepambwa kwa wawu na makomamanga ya shaba kuizunguka kote. Ile nguzo nyingine pamoja na wawu wake ilifanana na hiyo ya kwanza. **18** Yule jemadari wa askari walini akawachukua kama wafungwa Seraya kuhani mkuu, kuhani Sefania aliyeefuata kwa cheo, na mabawabu watatu. **19** Miongoni mwa wale watu waliokuwa wamesalia katika mji, alimchukua afisa kiongozi wa wapiganaji, na washauri watano wa mfalme. Akamchukua pia mwandishi aliyesimamia uandikishaji wa watu wa nchi, pamoja na watu wake sitini walipatikana ndani ya mji. **20** Nebuzaradani jemadari akawachukua hao wote na kuwapeleka kwa mfalme wa Babeli huko Ribla. **21** Huko Ribla, katika nchi ya Hamathi, mfalme wa Babeli akaamuru wanyongwe. Hivyo Yuda wakaenda utumwani, mbali na nchi yao. **22** Nebukadneza mfalme wa Babeli akamteua Gedalia mwana wa Ahikamu, mwana wa Shafani, awe msimamizi wa watu aliowaacha Yuda. **23** Maafisa wote wa jeshi na watu wao waliposikia kwamba mfalme wa Babeli amemteua Gedalia kuwa mtawala, wakamjia Gedalia huko Mispa. Hawa walikuwa Ishmaeli mwana wa Nethania, Yohanani mwana wa Karea, Seraya mwana wa Tanhumethi Mnetofathi, na Yezania mwana wa Mmaaka, pamoja na watu wao. **24** Gedalia akaapa ili kuwatia moyo wao na watu wao. Akasema, “Msiwaogope maafisa wa Kikaldayo. Kaeni katika nchi na kumtumikia

1 Nyakati

1 Adamu, Sethi, Enoshi, **2** Kenani, Mahalaleli, Yaredi, **3** Enoki, Methusela, Lameki, Noa. **4** Wana wa Noa walikuwa: Shemu, Hamu na Yafethi. **5** Wana wa Yafethi walikuwa: Gomeri, Magogu, Madai, Yavani, Tubali, Mesheki na Tirasi. **6** Wana wa Gomeri walikuwa: Ashkenazi, Rifathi na Togarma. **7** Wana wa Yavani walikuwa: Elisha, Tarshishi, Kitimu na Rodanimi. **8** Wana wa Hamu walikuwa: Kushi, Misraim, Putu na Kanaani. **9** Wana wa Kushi walikuwa: Seba, Havila, Sabta, Raama na Sabtaka. Wana wa Raama walikuwa: Sheba na Dedani. **10** Kushi akamzaa Nimrodi, ambaye alikuwa akawa mtu shujaa katika nchi. **11** Misraim akawazaaz: Waludi, Waanami, Walehabi, Wanaftuhi, **12** Wapathrusi, Wakasluhi (hao ndio asili ya Wafilisti) na Wakaftori. **13** Wana wa Kanaani walikuwa: Sidoni, mzaliwa wake wa kwanza, na Hethi, **14** Wayebusi, Waamori, Wagirgashi, **15** Wahivi, Waariki, Wasini, **16** Waarvadi, Wasemari na Wahamathi. **17** Wana wa Shemu walikuwa: Elamu, Ashuru, Arfaksadi, Ludi na Aramu. Wana wa Aramu walikuwa: Usi, Huli, Getheri na Mesheki. **18** Arfaksadi akamzaa Shela, Shela akamzaa Eberi. **19** Eberi alipata wana wawili: Mmoja wao aliiwta Pelegi, kwa kuwa wakati wake dunia iligawanyika; nduguye aliiwta Yuktani. **20** Wana wa Yuktani walikuwa: Almodadi, Shelefu, Hasarmawethi, Yera, **21** Hadoramu, Uzali, Dikla, **22** Obali, Abimaeli, Sheba, **23** Ofiri, Havila na Yobabu. Wote hawa walikuwa wana wa Yuktani. **24** Wana wa Shemu walikuwa Arfaksadi, Shela, **25** Eberi, Pelegi, Reu, **26** Serugi, Nahori, Tera, **27** Tera akamzaa Abram (yaani, Abrahamu). **28** Abrahamu alikuwa na wana wawili: Isaki na Ishmaeli. **29** Waha ndio waliokuwa wazo wa Hagari: Nebayothi mzaliwa wa kwanza wa Ishmaeli, Kedari, Adbeeli, Mibsamu, **30** Mishma, Duma, Masa, Hadadi, Tema, **31** Yeturi, Nafishi na Kedema. Hao ndio wana wa Ishmaeli. **32** Wana waliozaliwa na Ketura suria wa Abrahamu walikuwa: Zimrani, Yokshani, Medani, Midiani, Ishbakni Shua. Wana wa Yokshani walikuwa: Sheba na Dedani. **33** Wana wa Midiani walikuwa: Efa, Eferi, Hanoki, Abida na Eldaa. Wote hao walikuwa wa uzao wa Ketura. **34** Abrahamu alikuwa baba wa Isaki. Wana wa Isaki walikuwa: Esau na Israeli. **35** Wana wa Esau walikuwa: Elifazi, Reueli, Yeushi, Yalamu na Kora. **36** Wana wa Elifazi walikuwa: Temani, Omari, Sefo, Gatamu na Kenazi; Elifazi kwa Timna akamzaa Amaleki. **37** Wana wa Reueli walikuwa: Nahathhi, Zera, Shama na Miza. **38** Wana wa Seiri walikuwa: Lotani, Shobali, Sibeoni, Ana, Dishoni, Eseri na Dishani. **39** Wana wa Lotani walikuwa wawili: Hori na Homamu. Lotani alikuwa na dada yake aliyeitwa Timna. **40** Wana wa Shobali walikuwa: Alvani, Manahathhi, Ebali, Shefo na Onamu. Wana wa Sibeoni walikuwa: Aiya na Ana. **41** Mwana wa Ana alikuwa: Dishoni. Nao wana wa Dishoni walikuwa: Hemdani, Eshbani, Ithrani na Kerani. **42** Wana wa

Eseri walikuwa: Bilhani, Zaavani na Akani. Wana wa Dishani walikuwa: Usi na Arani. **43** Hawa ndio wafalme waliotawala Edomu kabla hajatawala mfalme yeoyote wa Waisraeli: Bela mwana wa Beori, ambaye mji wake ni Dinhaba. **44** Bela alipofariki, Yobabu mwana wa Zera kutoka Bosra akawa mfalme baada yake. **45** Yobabu alipofariki, Hushamu kutoka nchi ya Watemani akawa mfalme baada yake. **46** Hushamu alipofariki, Hadadi mwana wa Bedadi, aliyeshinda Midiani katika nchi ya Moabu, akawa mfalme baada yake. Mji wake uliitwa Avithi. **47** Hadadi alipofariki, Samla kutoka Masreka akawa mfalme baada yake. **48** Samla alipofariki, Shauli kutoka Rehobothi ng'ambo ya Mto Frati, akawa mfalme baada yake. **49** Shauli alipofariki, Baal-Hanani mwana wa Akbori akawa mfalme baada yake. **50** Baal-Hanani alipofariki, Hadadi akawa mfalme baada yake. Mji wake uliitwa Pau, na mkewe aliiwta Mehetabeli binti Matredi, binti Me-Zahabu. **51** Naye Hadadi pia akafa. Wakuu wa Edomu walikuwa: Timna, Alva, Yethethi, **52** Oholibama, Ela, Pinoni, **53** Kenazi, Temani, Mibsari, **54** Magdieli na Iramu. Hao ndio wakuu wa makabila ya Edomu.

2 Hawa ndio waliokuwa wana wa Israeli: Reuben, Simeoni, Lawi, Yuda, Isakari, Zabulon, **2** Dani, Yosefu, Benyaminii, Naftali, Gadi na Asheri. **3** Wana wa Yuda walikuwa: Eri, Onani na Shela. Wana watatu walizaliwa kwake na mkewe Mkanaani, binti wa Shua. Eri, mzaliwa wa kwanza wa Yuda, alikuwa mwovu machoni pa Bwana, kwa hiyo Bwana alimuua. **4** Tamar, mkwewe Yuda, alimzalia wana wawili: Peresi na Zera. Yuda alikuwa na jumla ya wana watano. **5** Wana wa Peresi walikuwa: Hesroni na Hamuli. **6** Wana wa Zera walikuwa: Zimri, Ethani, Hemani, Kalkoli na Dara. Jumla ya wana wa Zera walikuwa watano. **7** Mwana wa Karmi alikuwa: Akari, ambaye alileta taabu kwa Waisraeli kwa kukiuka onyo la kutochukua vitu viliviyokuwa vimewekwa wakfu. **8** Mwana wa Ethani alikuwa: Azariya. **9** Wana wa Hesroni walikuwa: Yerameeli, Ramu na Kalebu. **10** Ramu alimzaa Aminadabu, na Aminadabu akamzaa Nashoni, kiongozi wa kabilia la Yuda. **11** Nashoni akamzaa Salmoni, Salmoni akamzaa Boazi, **12** Boazi akamzaa Obedi, Obedi akamzaa Yese. **13** Yese akawazaaz Eliabu mwanaawe wa kwanza; wa pili Abinadabu, wa tatu Shimea, **14** wa nne Nethaneli, wa tano Radai, **15** wa sita Osemu, na wa saba Daudi. **16** Dada zao walikuwa Seruya na Abigaili. Wana wa Seruya walikuwa watatu: Abishai, Yoabu na Asaheli. **17** Abigaili alikuwa mama yake Amasa, ambaye baba yake alikuwa Yetheri, Mwishmaeli. **18** Kalebu mwana wa Hesroni akazaa wana na mkewe Azuba (na pia na Yeriothi). Hava ndio wana Azuba alimzalia Kalebu: Yesheri, Shobabu na Ardoni. **19** Azuba alipofariki, Kalebu akamwoa Efrathi, ambaye alimzalia Huri. **20** Huri akamzaa Uri, Uri akamzaa Bezaleli. **21** Hatimaye, Hesroni akakutana kimwili na binti wa Makiru babaye Gileadi (ambaye alimwoa alipokuwa na umri wa miaka sitini), naye

akamzaa Segubu. **22** Segubu akamzaa Yairi, ambaye alitawala miji ishirini na mitatu katika Gileadi. **23** Atroth-Beth-Yoabu, nusu ya Wamanahathi, Wasori, (Lakini Geshuri na Aramu wakateka miji ya Hawoth-Yairi, pamoja na Kenathi na viunga vyake; jumla ilikuwa miji sitini.) Wote hawa walikuwa wazao wa Makiri babaye Gileadi. **24** Baada ya Hesroni kufa huko Efrathi, Abiya mijane wa Hesroni akamzalia Ashuru, aliye baba wa Tekoa. **25** Wana wa Yerameeli mzaliwa wa kwanza wa Hesroni walikuwa: Ramu mzaliwa wake wa kwanza, Buna, Oreni, Osemu na Ahiya. **26** Yerameeli alikuwa na mke mwengine, aliyeitwa Atara, aliyekuwa mama yake Onamu. **27** Wana wa Ramu mzaliwa wa kwanza wa Yerameeli walikuwa: Maasi, Yamini na Ekeri. **28** Wana wa Onamu walikuwa: Shamai na Yada. Wana wa Shamai walikuwa: Nadabu na Abishuri. **29** Mke wa Abishuri aliiwa Abihaili, ambaye alimzalia Abani na Molidi. **30** Wana wa Nadabu walikuwa Seledi na Apaimu, lakini Seledi alikufa bila kuzaa watoto. **31** Apaimu akamzaa: Ishi ambaye alikuwa baba wa Sheshani. Sheshani akamzaa Alai. **32** Wana wa Yada, nduguye Shamai walikuwa: Yetheri na Yonathani. Yetheri alikufa bila kuzaa watoto. **33** Wana wa Yonathani walikuwa: Pelethi na Zaza. Hawa ndio waliokuwa wazao wa Yerameeli. **34** Sheshani hakuwa na watoto wa kiume, ila wasichana tu. Alikuwa na mtumishi Mmisri aliyeitwa Yarha. **35** Sheshani akamwoza huyu mtumishi wake Yarha binti yake, akamzalia mwana jina lake Atai. **36** Atai akamzaa Nathani, Nathani akamzaa Zabadi, **37** Zabadi akamzaa Eflali, Eflali akamzaa Obedi, **38** Obedi akamzaa Yehu, Yehu akamzaa Azaria, **39** Azaria akamzaa Helesi, Helesi akamzaa Eleasa, **40** Eleasa akamzaa Sismai, Sismai akamzaa Shalumu, **41** Shalumu akamzaa Yekamia, naye Yekamia akamzaa Elishama. **42** Wana wa Kalebu nduguye Yerameeli walikuwa: Mesha mzaliwa wake wa kwanza alimzaa Zifu, naye mwanawewe Maresha akamzaa Hebron. **43** Hebron alikuwa na wana wanne: Kora, Tapua, Rekemu na Shema. **44** Shema aliкуwa baba yake Rahamu na Rahamu aliкуwa baba wa Yorkeamu na Rekemu aliкуwa baba wa Shamai. **45** Shamai akamzaa Maoni na Maoni akamzaa Beth-Suri. **46** Efa, suria wa Kalebu aliкуwa mamaye Harani, Mosa na Gazezi. Harani aliкуwa baba wa Gazezi. **47** Wana wa Yadai walikuwa: Regemu, Yothamu, Geshani, Peleti, Efa na Shaafu. **48** Maaka suria wa Kalebu aliкуwa mamaye Sheberi na Tirhana. **49** Pia Maaka akamzaa Shaafu babaye Madmane, na Sheva babaye Makbena na Gibe. Kalebu aliкуwa na binti jina lake Aksa. **50** Hawa ndio waliokuwa wazao wa Kalebu. Wana wa Huri, mzaliwa mkuu wao wa Efrathi, walikuwa: Shobali akamzaa Kiriath-Yearimu, **51** Salma akamzaa Bethlehemu, naye Harefu akamzaa Beth-Gaderi. **52** Wazao wa Shobali, baba yake Kiriath-Yearimu, walikuwa: Haroe, nusu ya wakazi wa mji wa Menuhothi, **53** pamoja na koo za Kiriath-Yearimu ambazo ni: Waithiri, Waputhi, Washumathiu na Wamishrai. Kutokana na watu hawa walizaliwa Wasorathi na Waeshtaoi. **54**

Wazao wa Salma walikuwa: Bethlehemu, Wanetofathi, 55 pamoja na koo za waandishi zilizoishi katika mji wa Yabesi: yaani Watirathi, Washimeathi na Wasukathi. Hawa ndio Wakeni waliotokana na Hamathi, baba wa nyumba ya Rekabu.

3 Hawa ndio waliokuwa wana wa Daudi waliozaliwa huko Hebron: Mzaliwa wa kwanza alikuwa Amnoni ambaye mama yake aliiwa Ahinoamu wa Yezreeli; wa pili, Danieli ambaye mama yake alikuwa Abigaili wa Karmeli; **2** wa tatu alikuwa Absalom, ambaye mama yake alikuwa Maaka, binti Talmai mfalme wa Geshuri; wa nne, Adoniya, ambaye mama yake alikuwa Hagithi; **3** wa tano alikuwa Shefatia ambaye mama yake alikuwa Abitali; wa sita alikuwa Ithreamu, aliyezaliwa na mke wake Egla. **4** Hawa sita walizaliwa huko Hebron ambako Daudi alitawala kwa miaka saba na miezi sita. Daudi alitawala Yerusalem kwa miaka thelathini na mitatu, **5** nao hawa ndio watoto wa Daudi waliozaliwa huko Yerusalem: mkewe Bathsheba, binti Amiel, alimzalia Shamua, Shobabu, Nathani na Solomoni. **6** Pia kulikuwa na wana wengine: Ibihari, Elishua, Elifeleti, **7** Noga, Nefegi, Yafia, **8** Elishama, Eliada na Elifeleti; wote walikuwa tisa. **9** Hawa wote walikuwa wana wa Daudi, mbali na wale wana waliozaliwa na masuria. Naye Tamari alikuwa dada yao. **10** Mwana wa Solomoni alikuwa Rehoboamu, mwanaewe huyo alikuwa Abiya, mwanaewe huyo alikuwa Yehoshafati, mwanaewe huyo alikuwa Asa, **11** mwanaewe huyo alikuwa Yehoram, mwanaewe huyo alikuwa Ahazia, mwanaewe huyo alikuwa Yoashi, **12** mwanaewe huyo alikuwa Amazia, mwanaewe huyo alikuwa Azaria, mwanaewe huyo alikuwa Yothamu, **13** mwanaewe huyo alikuwa Ahazi, mwanaewe huyo alikuwa Hezekia, mwanaewe huyo alikuwa Manase, **14** mwanaewe huyo alikuwa Amoni na mwanaewe huyo alikuwa Yosia. **15** Wana wa Yosia walikuwa: Yohanani mzaliwa wake wa kwanza, Yehoyakimu mwanaewe wa pili, wa tatu Sedekia, wa nne Shalumu. **16** Walioingia mahali pa Yehoyakimu kama wafalme ni: Yekonia mwanaewe, na Sedekia. **17** Hawa ndio waliokuwa wazao wa Yekonia aliyekuwa mateka: Shealtieli mwanaewe, **18** Malkiramu, Pedaya, Shenasari, Yekamia, Hoshama na Nedabia. **19** Wana wa Pedaya walikuwa: Zerubabeli na Shimei. Wana wa Zerubabeli walikuwa: Meshulamu na Hanania. Shelomithi alikuwa dada yao. **20** Pia walikuwepo wengine watano: Hashuba, Oheli, Berekia, Hasadia na Yushab-Hesedi. **21** Wazao wa Hanania walikuwa: Pelatia na Yeshaya, na wana wa Refaya, na wana wa Arnani, na wana wa Obadie, na wana wa Shekania. **22** Wazao wa Shekania: Shemaya na wanawewe: Hatushi, Igali, Baria, Nearia na Shafati; jumla yao walikuwa sita. **23** Wana wa Nearia walikuwa: Elioenai, Hizkia na Azrikamu; jumla yao watatu. **24** Wana wa Elioenai walikuwa: Hodavia, Eliashibu, Pelaya, Akubu, Yohanani, Delaya na Anani; jumla yao wote saba.

4 Wana wa Yuda walikuwa: Peresi, Hesroni, Karmi, wana kumi na sita, na binti sita, lakini ndugu zake Huri na Shobali. **2** Reaya mwana wa Shobali hawakuwa na watoto wengi, hivyo ukoo wao wote akamzaa Yahathi, Yahathi akawazaah Ahumai na haukuwa na watu wengi kama ukoo wa Yuda. **28** Lahadi. Hizi ndizo zilizokuwa koo za Wasorathi. **3** Waliihi Beer-Sheba, Molada, Hasar-Shuali, **29** Bilha, Hawa ndio waliokuwa wana wa Etamu: Yezreeli, Ishma Esemu, Toladi, **30** Bethueli, Horma, Siklagi, **31** Beth-na Idbashi. Dada yao aliiwaa Haselelponi. **4** Penueli Markabothi, Hasar-Susimu, Beth-Biri na Shaaraimu. akamzaa Gedori, naye Ezeri akamzaa Husha. Hawa **5** Hiliikuwa miji yao mpaka wakati wa utawala wa walikuwa wazao wa Huri, mzaliwa wa kwanza wa Daudi. **32** Vijihi vilivyoizunguka vilikuwa Etamu, Efrathi, na baba yake Bethlehemu. **6** Ashuri baba yake Aini, Rimoni, Tokeni na Ashani; jumla miji mitano: Tekoa alikuwa na wake wawili, Hela na Naara. **7** Hawa **33** pamoja na vijihi vyote kuizunguka hii miji hadi walikuwa wazao wa Naara: Ahuzamu, Heferi, Temeni huko Baali. Haya yalikuwa makao yao, nao waliweka na Haahashtari. **8** Wana wa Hela walikuwa: Serethi, kumbukumbu ya ukoo wao. **34** Meshobabu, Yamleki, Sohari, Ethnani, **9** na Kosi ambaye aliwazaah Anubi, **35** Yoeli, Yehu mwana Sobeja na jamaa zote za Aharheli mwana wa Harumu. **10** Mama yake **36** Pia Elioenai, Yaakoba, Yeshohaya, Asaya, Adiel, alimwita Yabesi, akisema, "Nilimzaa kwa huzuni." **11** Yesimieli, Benaya, **37** Ziza mwana wa Shifi, mwana Yabesi aliheshimiwi kuliko ndugu zake. Mama yake **12** Eshtonii akamlilia Mungu wa Israeli akisema, "Ee wa Aloni, mwana wa Yedaya, mwana wa Shimri, Mungu, laiti ungenibariki kweli kweli na kuipanua mwana wa Shemaya. **38** Watu hawa walioorodheshwa mipaka yangu! Mkono wako na uwe pamoja nami, hapa juu kwa majina walikuwa viongozi wa koo zao. uniepushe na uovu ili nisidhurie!" Naye Mungu **13** Jamaa zao zilongezeka sana, **39** wakaenea mpaka akamjalia hayo aliyooyaomba. **14** Kelubu, nduguye kwenye viunga nya Gedori kuelekeea mashariki mwa Shuha, akamzaa Mehiri, naye Mehiri akamzaa Eshtonii. **15** Bonde wakitafuta malisho kwa ajili ya mifugo yao. **16** Eshtonii akawazaah Beth-Rafa, Pasea na Tehina. **17** Huko walipata malisho mengi mazuri, nayo nchi Tehina alikuwa baba wa Iri-Nahashi. Hawa ndio **18** ilikuwa na nafasi kubwa, yenye amani na utulivu. walikuwa wazao wa Reka. **19** Wana wa Kenazi Baadhi ya Wahamu waliihi huko zamani. **41** Watu walikuwa: Othnieli na Seraya. Wana wa Othnieli walioorodheshwa majina walikuja katika nchi hiyo walikuwa: Hathathii na Meonathai. **20** Meonathai **21** akamzaa Ofra. Seraya akamzaa Yoabu, baba wa Ge- Wahamu katika makao yao pamoja na Wameuni Harashimu. Liliitwa hivyo kwa sababu watu walioishi ambaao walikuwako huko nao wakawaangamiza kabisa, humo walikuwa mafundi. **22** Caleb mwana wa Yefune kama ilivyo dhahiri hadi leo. Kisha wakafanya makazi alikuwa na wana watatu: Iru, Ela na Naamu. Naye **23** yao huko kwa sababu kulikuwa na malisho mazuri mwana wa Ela alikuwa: Kenazi. **24** Wana wa Yahaleeli kwa ajili ya mifugo yao. **42** Watu wa kabilia la wa walikuwa: Zifu, Zifa, Tiria na Asareli. **25** Wana wa Simeoni wapatao mia tano, wakiongozwa na Pelatia, Ezra walikuwa: Yetheri, Meredi, Eferi na Yaloni. **26** Nearia, Refaya na Uzieli wana wa Ishi, wakavamia Mmojawapo wa wake zake Meredi aliwazaah: Miriamu, **27** nchi ya vilima ya Seiri. **43** Wakawaua Waamaleki Shamai na Ishba aliyekuwa baba yake Eshtemoa. **28** walibaki, walikuwa wamenusurika, nao wanaishi Meredi alikuwa na mke mwininge Myahudi ambaye huko hadi leo.

5 Wana wa Reuben mzaliwa wa kwanza wa Israeli (yeeye alikuwa mzaliwa wa kwanza, lakini kwa kuwa alikinajisi kitanda cha baba yake, haki zake za mzaliwa wa kwanza walipewa wana wa Yosefu mwana wa Israeli. Hivyo hakuorodheshwa kwenye orodha ya ukoo wao kulingana na haki yake ya kuzaliwa. **2** Na ingawa Yuda alikuwa na nguvu zaidi ya ndugu zake wote, na mtawala alitoka kwake, haki za mzaliwa wa kwanza zilikuwa za Yosef.) **3** Wana wa Reuben mzaliwa wa kwanza wa Israeli walikuwa: Hanoki, Palu, Hesroni na Karmi. **4** Wazao wa Yoeli walikuwa: Shemaya mwanaawee, Gogu mwanaawee; Shimei mwanaawee, **5** Mika mwanaawee, Reaya mwanaawee, Baali mwanaawee, **6** na Beera mwanaawee, ambaye Tiglath-Pileseri mfalme wa Ashuru alimchukua kwenda uhamishoni. Beera alikuwa kiongozi wa Wareubeni. **7** Jamaa zao kulingana na koo zao, walioorodheshwa kwa kufuata koo zao kama ifuatavyo: Yeiel aliyekuwa mkuu wao, Zekaria, **8** Bela mwana wa Azazi, mwana wa Shema, mwana wa Yoeli. Hao waliihi katika Zakuri, Zakuri akamzaa Shimei. **27** Shimei alikuwa na

eneo kuanzia Aroeri mpaka Nebo na Baal-Meoni. **9** wana: Nadabu, Abihu, Eleazari na Ithamari. **4** Eleazari Kwa upande wa mashariki walienea hadi pembeni akamzaa Finehasi, Finehasi akamzaa Abishua, **5** mwa jangwa linaloenea mpaka kwenye Mto Frati, Abishua akamzaa Buki, Buki akamzaa Uzi, **6** Uzi kwa sababu mifugo yao ilikuwa imeongezeka huko akamzaa Zerahia, Zerahia akamzaa Merayothi, **7** Gileadi. **10** Wakati wa utawala wa Mfalme Sauli, Merayothi akamzaa Amaria, Amaria akamzaa Ahitubu, walipigana vita dhidi ya Wahagari, wakaanguka **8** Ahitubu akamzaa Sadoki, Sadoki akamzaa Ahimaasi, kwa mikono yao, kisha wakaishi katika mahema ya **9** Ahimaasi akamzaa Azaria, Azaria akamzaa Yohanani, Wahagari katika eneo lote la mashariki ya Gileadi. **11** **10** Yohanani akamzaa Azaria (ndiye alifanya kazi ya Wagadi walishi jirani nao katika nchi ya Bashani, ukuhani katika Hekalu alilojenga Mfalme Solomon mpaka Saleka. **12** Yoeli ndiye alikuwa mkuu wao, huko Yerusalem), **11** Azaria akamzaa Amaria, Amaria Shafamu wa pili, na wakafuata Yanai na Shafati, akamzaa Ahitubu, **12** Ahitubu akamzaa Sadoki, Sadoki huko Bashani. **13** Ndugu zao kulingana na koo zao akamzaa Shalumu, **13** Shalumu akamzaa Hilkia, Hilkia walikuwa saba: Mikaeli, Meshulamu, Sheba, Yorai, akamzaa Azaria, **14** Azaria akamzaa Seraya, Seraya Yakani, Zia na Eberi. **14** Hawa walikuwa ndio wana wa akamzaa Yehosadaki. **15** Yehosadaki alihamishwa Abihaili mwana wa Huri, mwana wa Yaroa, mwana wakati Bwana aliwapeleka uhamishoni watu wa Yuda wa Gileadi, mwana wa Mikaeli, mwana wa Yeshishai, na Yerusalem kwa mikono wa Mfalme Nebukadneza. mwana wa Yahdo, mwana wa Buzi. **15** Ahi mwana wa **16** Wana wa Lawi walikuwa: Gershoni, Kohathi na Abdieli, mwana wa Guni, alikuwa ndiye kiongozi wa Merari. **17** Haya ndiyo majina ya wana wa Gershoni: jamaa yao. **16** Wagadi walishi Gileadi, huko Bashani Libni na Shimei. **18** Wana wa Kohathi walikuwa: pamoa na vijiji vilivyoizunguka, pia katika nchi yote Amramu, Ishari, Hebron na Uziel. **19** Wana wa Merari ya malisho ya Sharoni kote walikoonea. **17** Yote walikuwa: Mahli na Mushi. Zifuatazo ni koo za Walawi haya yaliwekwa katika kumbukumbu za ukoo wao zilizoorodheshwa kufutatana na baba zao: **20** Wazao wakati wa utawala wa Yothamu, mfalme wa Yuda wa Gershoni: Gershoni akamzaa Libni, Libni akamzaa na Yeroboamu mfalme wa Israeli. **18** Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilila Manase walikuwa na watu mashujaa 44,760 waliokuwa wameandaliali kwa ajili ya vita: watu wenye nguvu, hodari wa kutumia ngao na upanga, mashujaa wa kutumia upinde, waliokuwa tayari kwa ajili ya kazi hiyo. **19** Walipigana vita dhidi ya Wahagari, Yeturi, Nafishi na Nodabu. **20** Tahathi, Tahathi akamzaa Urieli, Urieli akamzaa Uzia, Walisaidiwa katika kupigana nao, Mungu akawatia Wahagari pamoa na wote waliongana nao mikononi mwoo, kwa sababu walimlilia Mungu wakati wa vita. **21** Nahathi akamzaa Eliabu, Eliabu akamzaa Yerohamu, Walitwa mifugo ya Wahagari: ngamia 50,000, kondoo 250,000, punda 2,000. Pia wakateka watu 100,000, **22** na wengine wengi waliuawa kwa sababu vita vilikuwa ni vya Mungu. Nao waliendelea kuikalia nchi hiyo mpaka wakati wa uhamisho. **23** Idadi ya nusu ya kabilila Manase walikuwa wengi sana, Wakakaa kuanzia Bashani hadi Baal-Hermoni, yaani mpaka Seniri na mlima Hermoni. **24** Hawa ndio waliokuwa viongozi wa jamaa za kabilo: Eferi, Ishi, Elieli, Azrieli, Yeremia, Hodavia na Yahdieli. Walikuwa askari shujaa watu maarufu, viongozi wa jamaa zao. **25** Lakini hawakuwa waaminifu kwa Mungu wa baba zao, nao wakafanya ukahaba kwa miungu ya mataifa, ambayo Mungu na nusu ya kabilila Manase kwenda uhamishoni. **26** Kwa hiyo Akapeleka huko Hala, Habori, Hara na mto Gozani, ambako wamekaa mpaka leo.

6 Wana wa Lawi walikuwa: Gershoni, Kohathi na Merari. **2** Wana wa Kohathi walikuwa: Amramu, Ishari, Hebron na Uziel. **3** Amramu alikuwa na wana: Aroni, Mose, na Miriamu. Aroni alikuwa na

Yahathi, Yahathi akamzaa Zima, **21** Zima akamzaa Yoa, Yoa akamzaa Ido, Ido akamzaa Zera, Zera akamzaa Yeatherai. **22** Wazao wa Kohathi: Kohathi akamzaa Aminadabu, Aminadabu akamzaa Kora, Kora akamzaa Asiri, **23** Asiri akamzaa Elikana, Elikana akamzaa Ebiasafu, Ebiasafu akamzaa Asiri, **24** Asiri akamzaa Nahathi, Nahathi akamzaa Eliabu, Eliabu akamzaa Yerohamu, Yerohamu akamzaa Elikana, Elikana akamzaa Samwel. **25** Wazao wa Elikana walikuwa: Wahagari amkamzaa Shauli. **26** Wazao wa Samwell walikuwa: Yoeli mzalifa wake Amasai na Ahimothi, **26** Ahimothi akamzaa Elikana, Elikana akamzaa Sofai, Sofai akamzaa Nahathi, **27** Nahathi akamzaa Eliabu, Eliabu akamzaa Yerohamu, Yerohamu akamzaa Elikana, Elikana akamzaa Samwel. **28** Wana wa Samwell walikuwa: Yoeli mzalifa wake wa kwanza, na Abiya mwanaawe wa pili. **29** Wafuataao ndio wazao wa Merari: Merari akamzaa Mahli, Mahli akamzaa Libni, Libni akamzaa Shime, Shime akamzaa Uza, **30** Uza akamzaa Shimea, Shimea akamzaa Hagia, Hagia akamzaa Asaya. **31** Hava ndio watu ambaio Daudi aliwaweka kuwa viongozi ya uimbagi katika nyumba ya Bwana, baada ya Sanduku la Agano kuletwa ili kukaa huko. **32** Walihudumu kwa kuimba taratibu walizokuwa wamewekewa. **33** Wafuataao ni watu waliohudumu pamoja na wana wao: Kutoka ukoo wa Kohathi walikuwa: Hemani, mpiga kinanda, Mfalme Solomon alipojenga Hekalu la Bwana huko Yerusalem. Walitimiza wajibu wao kulingana na alikuwa ameyaangamiza mbele ya Maskani, Hema la Kukutania, mpaka hapo Mfalme Solomon alipojenga Hekalu la Bwana huko Yerusalem. Walitimiza wajibu wao kulingana na taratibu walizokuwa wamewekewa. **33** Wafuataao ni watu waliohudumu pamoja na wana wao: Kutoka ukoo wa Kohathi walikuwa: Hemani, mpiga kinanda, alikuwa mwana wa Yoeli, mwana wa Samwel, **34** mwana wa Elikana, mwana wa Yerohamu, mwana wa Elieli, mwana wa Toa, **35** mwana wa Sufu, mwana wa Elikana, mwana wa Mahathi, mwana wa Amasai, **36** mwana wa Elikana, mwana wa Yoeli, mwana wa Azaria, mwana wa Sefania, **37** mwana wa Tahathi, mwana wa Asiri, mwana wa Ebiasafu, mwana wa Kora, **38** mwana wa Ishari, mwana wa Kohathi,

mwana wa Lawi, mwana wa Israeli; **39** na msaидизи **69** Aiyalon na Gath-Rimoni, pamoja na maeneo yake wa Hemani alikuwa Asafu, aliyesimama mkono wa **70** Kutoka nusu ya kabila la Manase, kuumi: Asafu mwana wa Berekia, mwana wa Shimea, Waisraeli waliwapa koo za Wakohathi waliobaki miji **40** mwana wa Mikaeli, mwana wa Baaseya, mwana ya Aneri na Bileamu pamoja na maeneo yake ya wa Malkiya, **41** mwana wa Ethni, mwana wa Zera, malisho. **71** Wagershoni walipokea miji ifuatayo mwana wa Adaya, **42** mwana wa Ethani, mwana wa pamoja na maeneo yake ya malisho: Katika nusu ya Zima, mwana wa Shimei, **43** mwana wa Yahathhi, kabila la Manase: walipewa Golani katika Bashani na mwana wa Gershoni, mwana wa Lawi. **44** Na kutoka pia Ashtarothi. **72** Kutoka kabila la Isakari walipokea kwa walioshirikiana nao, Wamerari, mkono wake wa Kedeshi, Daberath, **73** Ramothi na Anemu, pamoja na kushoto: Ethani mwana wa Kishi, mwana wa Abdi, maeneo yake ya malisho. **74** Kutoka kabila la Asheri mwana wa Maluki, **45** mwana wa Hashabia, mwana wa walipokea Mashali, Abdoni, **75** Hukoki na Rehobu, Amazia, mwana wa Hilkia, **46** mwana wa Amsi, mwana pamoja na maeneo yake ya malisho. **76** Kutoka wa Bani, mwana wa Shemeri, **47** mwana wa Mahli, kabila la Naftali walipokea Kedeshi katika Galilaya, mwana wa Mushi, mwana wa Merari, mwana wa Lawi. Hamoni na Kiriathaim pamoja na maeneo yake ya **48** Ndugu zao wengine Walawi walipewa huduma malisho. **77** Wamerari (Walawi waliobakia) walipokea nyingine za kuhudumia hemu takatifu, nyumba ya miji ifuatayo: kutoka kabila la Zabuloni walipokea Mungu. **49** Lakini Aroni na uzao wake ndio waliokuwa na wajibu wa kutoa sadaka katika madhabahu ya kufukizia uvumba pamoja na yote yaliyofanyika pa Patakatifu, wakifanya upatanisho kwa ajili ya Israeli, sawasawa na yale yote aliyogiza Mose mtumishi wa Mungu. **50** Hawa ndio waliokuwa wazao wa Aroni: Aroni akamzaa Eleazar, Eleazar akamzaa Finehasi, Finehasi akamzaa Abishua, **51** Abishua akamzaa Buki, Buki akamzaa Uzi, Uzi akamzaa Zerahia, **52** Zerahia akamzaa Merayothi, Merayothi akamzaa Amaria, Amaria akamzaa Ahitubu, **53** Ahitubu akamzaa Sadoki, Sadoki akamzaa Ahimaasi. **54** Zifuatazo ni sehemu walizopewa ziwe nchi yao kwa ajili ya makazi yao (walipewa wazao wa Aroni waliotoka katika ukoo wa Wakohathi, kwa sababu kura ya kwanza iliwaangukia); **55** Walipewa Hebronii katika nchi ya Yuda pamoja na sehemu ya malisho inayouzunguka. **56** Lakini mashamba pamoja na vijiji vilivyouzunguka miji alipewa Kalebu mwana wa Yefune. **57** Kwa hiyo wazao wa Aroni walipewa miji ifuatayo pamoja na eneo la malisho: Hebronii (mji wa makimbilio), Libna, Yatiri, Eshtemoa, **58** Hileni, Debiri, **59** Ashani, Yuta na Beth-Shemeshi pamoja na maeneo yake ya malisho. **60** Kutoka kabila la Benyaminii walipewa Gibeoni, Geba, Alemethi na Anathothi, pamoja na maeneo yake ya malisho. Miji hii kumi na mitatu iligawanywa mionganii mwa koo za Wakohathi. **61** Wazao walibaki wa Wakohathi walipewa miji kumi kutoka koo za nusu ya kabila la Manase. **62** Wazao wa Gershoni, ukoo kwa ukoo, walipewa miji kumi na mitatu kutoka kwa makabila ya Isakari, Asheri na Naftali kutoka sehemu ya kabila la Manase huko Bashani. **63** Wazao wa Merari, ukoo kwa ukoo walipewa miji kumi na miwili kutoka makabila ya Reuben, Gadi na Zabuloni. **64** Kwa hiyo Waisraeli waliwapa Walawi miji hii pamoja na maeneo yake ya malisho. **65** Kutoka makabila ya Yuda, Simeoni na Benyaminii walipewa miji iliyotajwa hapo juu. **66** Baadhi ya koo za Wakohathi walipewa kama nchi yao miji kutoka kabila la Efraimu. **67** Katika nchi ya vilima ya Efraimu walipewa Shekemu (mji wa makimbilio) na Gezeri, **68** Yokmeamu, Beth-Horoni, **7** Wana wa Isakari walikuwa: Tola, Pua, Yashubu na Shimroni; wote ni wanne. **2** Wana wa Tola walikuwa: Uzi, Refaya, Yerieli, Yahmai, Ibsamu na Shemueli waliokuwa viongozi wa jamaa zao. Wakati wa utawala wa Mfalme Daudi, wazao wa Tola walioorodheshwa kama wapiganaji katika ukoo wao walikuwa watu 22,600. **3** Mwana wa Uzi alikuwa: Izrahia. Wana wa Izrahia walikuwa: Mikaeli, Obadia, Yoeli na Ishia. Wote hawa watano walikuwa wakoo wao. **4** Kulingana na ukoo wa jamaa zao, walikuwa na watu hodari wa vita wapatao 36,000, kwa sababu walikuwa na wanawake na watoto wengi. **5** Jamaa ya watu waliokuwa wapiganaji hodari kutoka koo zote za Isakari, kama ilivyoordheshwa katika ukoo wao, jumla yao walikuwa 87,000. **6** Wana watatu wa Benyamini walikuwa: Bela, Bekerri na Yediaeli. **7** Wana wa Bela walikuwa: Esboni, Uzi, Uzieli, Yeremothi na Iri; walikuwa viongozi wa jamaa zao; wote ni watano. Watu wapiganaji walioorodheshwa katika ukoo wao walikuwa 22,034. **8** Wana wa Bekerri walikuwa: Zemira, Yoashi, Eliezeri, Elionai, Omri, Yeremothi, Abiya, Anathothi na Alemethi. Hawa wote walikuwa wana wa Bekerri. **9** Orodha ya ukoo wao iliyoandikwa viongozi wa jamaa zao walikuwa wapiganaji 20,200. **10** Mwana wa Yediaeli alikuwa: Bilhani. Wana wa Bilhani walikuwa: Yeushi, Benyamini, Ehudi, Kenaana, Zethani, Tarshishi na Ahishahari. **11** Hawa wana wote wa Yediaeli walikuwa viongozi wa jamaa zao. Kulikuwako wanaume wapiganaji 17,200 waliokuwa tayari kwenda vitani. **12** Washupimu na Wahupimu walikuwa wazao wa Iri. Wahushimu walikuwa wazao wa Aheri. **13** Wana wa Naftali walikuwa: Yahziel, Guni, Yeseri na Shalumu; hao walikuwa wazao wa

Bilha. **14** Wana wa Manase walikuwa: Asirieli alikuwa mzao wake kutohana na suria wake wa Kiaramu. Huyu suria akamzaa Makiri baba wa Gileadi. **15** Makiri wa tatu, **2** Noha mwanawewe wa nne na Rafa mwanawewe akatwaa mke kutoka mionganii mwa Wahupimu wa tano. **3** Wana wa Bela walikuwa: Adari, Gera, na Washupimu. Jina la dada yake aliitwa Maaka. Abihudi, **4** Abishua, Naamani, Ahoa, **5** Gera, Sheufani Mwana wa pili wa Makiri aliitwa Selofehadi, ambaye na Huramu. **6** Hawa ndio wazao wa Ehudi, waliokuwa alikuwa na wasichana tu. **16** Maaka mkewe Makiri viongozi wa jamaa za wale walioishi huko Geba na akamzaa mwana aliywemwita Pereshi. Jina la nduguye ambaa walihamishiwa Manahathi: **7** Naamani, Ahiya lilikuwa Shereshi. Wana wa Pereshi walikuwa Ulamu na Gera. Gera alikuwa baba yao Uza na Ahihudi na na Rakemu. **17** Mwana wa Ulamu alikuwa: Bedani. ndiye aliwaongoza kwenda uhamishoni. **8** Shaharaimu Hawa ndio waliokuwa wana wa Gileadi mwana wa aliwaza wana katika nchi ya Moabu baada ya kuwapa Makiri, mwana wa Manase. **18** Dada yake aliyeitwa talaka wake zake wawili yaani, Hushimu na Baara. **9** Hamolekethi aliwaza Ish-Hodi, Abiezери на Mahla. Kwa mkewe Hodeshi, akawaza wana saba: Yobabu, **19** Wana wa Shemida walikuwa: Ahiani, Shekemu, Sibia, Mesha, Malkamu, **10** Yeuzi, Sakia na Mirma. Liki na Aniamu. **20** Wana wa Efraim walikuwa: Hawa ndio waliokuwa wanawewe, viongozi wa jamaa Shuthela, ambaye alimzaa Beredi, Beredi akamzaa zao. **11** Hushimu alimzalia: Abitubu na Elpaali. **12** Tahathhi, Tahathhi akazaa Eleada, Eleada akamzaa Wana wa Elpaali walikuwa: Eberi, Mishamu, Shemedi Tahathhi, **21** Tahathhi akamzaa Zabadi, na Zabadi (aliyeijenga miji ya Ono na Lodi, pamoja na vijiji akamzaa Shuthela. Ezeri na Eleadi waliuawa na viliyivoizunguka), **13** na Beria na Shema, waliokuwa wenyeyeji wa Gathi walipokuwa wamekwenda huko viongozi wa zile jamaa zilizokuwa zinaishi katika kuwanyang'anya mifugo yao. **22** Baba yao Efraim mji wa Aiyaloni, na ambaa waliwfukuza wenyeyeji wa akawaombolezea kwa siku nydingi, na jamaa zake Gathi. **14** Wana wa Beria walikuwa Ahio, Shashaki, wakaja kumfariji. **23** Kisha akututana kimwili na mke Yeremothi, **15** Zebadia, Aradi, Ederi, **16** Mikaeli, Ishpa, wake tena, naye akachukua mimba, akamzalia mwana. na Yoha. **17** Zebadia, Meshulamu, Hizki, Heberi, **18** Akamwita Beria, kwa sababu ya misiba iliyopata Ishmerai, Izlia na Yobabu ndio waliokuwa wana wa nyumba yake. **24** Beria alikuwa na binti jina lake Elpaali. **19** Yakimu, Zikri, Zabdi, **20** Elienai, Silethai, Sheera. Huyu ndiye aliijenga miji ya Beth-Horoni Elieli, **21** Adaya, Beraya na Shimrathi walikuwa ya Juu na Beth-Horoni ya Chini, pamoja na Uzen- Sheera. **25** Beria akamzaa pia Refa, naye Refa akamzaa Ishpani, Eberi, Elieli, **23** Abdoni, Zikri, Hanani, **24** Reshefu, Reshefu akamzaa Tela, Tela akamzaa Tahani, Hanania, Elamu, Anthothiya, **25** Ifdeya na Penueli. **26** Tahani akamzaa Ladani, Ladani akamzaa Amihudi, **26** Shamsherai, Sheharia, Athalia, **27** Yareshia, Amihudi akamzaa Elishama, **27** Elishama akamzaa Eliya na Zikri walikuwa wana wa Yerohamu. **28** Nuni, Nuni akamzaa Joshua. **28** Nchi zao na makazi Hawa wote walikuwa viongozi wa jamaa zao wakuu, yao yalijumuisha Betheli na vijiji viliyivoizunguka, kama ilivyoorodheshwa katika koo zao, nao waliishi Naarani ilikuwa upande wa mashariki, Gezeri pamoja Yerusalem. **29** Yeieli alikuwa baba yake Gibeoni na vijiji vyake upande wa magharibi, pia Shekemu na naye aliiishi huko Gibeoni. Mke wake aliitwa Maaka. vijiji vyake hadi kufikia Aya na vijiji vyake. **29** Katika **30** Mwanawewe mzaliwa wa kwanza alikuwa Abdoni, mipaka ya Manase walikuwepo Beth-Shani, Taanaki, akafuatiwa na Suri, Kishi, Baali, Neri, Nadabu, **31** Megido na Dori pamoja na vijiji vyake. Wana wa Gedori, Ahio, Zekeri, **32** na Miklothi ambaye alikuwa Yosefu mwana wa Israeli waliishi katika miji hii. **30** baba yake Shimea. Hawa pia waliishi karibu na jamaa Wana wa Asheri walikuwa: Imna, Ishva, Ishvi na Beria. zao huko Yerusalem. **33** Neri akamzaa Kishi, Kishi Dada yao alikuwa Sera. **31** Wana wa Beria walikuwa: akamzaa Sauli, Sauli akamzaa Yonathan, Malki-Shua, Heberi na Malkiel, aliyekuwa baba yake Birzaithi. Abinadabu na Esh-Baali. **34** Yonathan akamzaa: **32** Heberi akawaza Yafleti, Shomeri na Hothamu, Merib-Baali, naye Merib-Baali akamzaa Mika. **35** Wana na Shua dada yao. **33** Wana wa Yafleti walikuwa: wa Mika walikuwa: Pithoni, Meleki, Tarea na Ahazi. Pasaki, Bimhali na Ashvathi. Hawa walikuwa wana wa **36** Ahazi akamzaa Yehoada. Naye Yehoada akawaza Yafleti. **34** Wana wa Shemer walikuwa: Ahi, Roga, Alemethi, Azmawethi na Zimri, naye Zimri akamzaa Yehuba na Aramu. **35** Wana wa Helemu ndugu yake Mosa. **37** Mosa akamzaa Binea, Binea akamzaa Rafa, walikuwa: Sofa, Imna, Sheleshi na Amali. **36** Wana na mwanawewe huyo ni Eleasa, na mwanawewe huyo ni wa Sofa walikuwa: Sua, Harneferi, Shuali, Beri, Imra, Aseli. **38** Aseli alikuwa na wana sita; haya ndiyo majina **37** Bezeri, Hodu, Shama, Shilsha, Ithrani na Beera. yao: Azrikamu, Bokeru, Ishmaeli, Shearia, Obadia na **38** Wana wa Yetheri walikuwa: Yefune, Pispa na Ara. Hanani. Hawa wote ndio waliokuwa wana wa Aseli. **39** Wana wa Ula walikuwa: Ara, Hanieli na Risia. **40** **39** Wana wa Esheki, nduguye Aseli, walikuwa: Mzaliwa Hawa wote ndio waliokuwa wazao wa Asheri, viongozi wake wa kwanza alikuwa Ulamu, wa pili Yeushi na wa wa jamaa zao, watu bora, mashujaa walio hodari na tatu Elifeleti. **40** Wana wa Ulamu walikuwa mashujaa viongozi maarufu. Idadi ya watu waliokuwa tayari hodari walioweza kutumia upinde. Alikuwa na wana kwa vita, kama ilivyoorodheshwa katika ukoo wao, wengi na wajukuu, jumla yao 150. Hawa wote ndio walikuwa 26,000.

8 Benyamini akamzaa: Bela mzaliwa wake wa kwanza, Ashbeli mwanawewe wa pili, Ahara mwanawewe akatwaa mke kutoka mionganii mwa Wahupimu wa tano. **3** Wana wa Bela walikuwa: Adari, Gera, na Washupimu. Jina la dada yake aliitwa Maaka. Abihudi, **4** Abishua, Naamani, Ahoa, **5** Gera, Sheufani Mwana wa pili wa Makiri aliitwa Selofehadi, ambaye na Huramu. **6** Hawa ndio wazao wa Ehudi, waliokuwa alikuwa na wasichana tu. **16** Maaka mkewe Makiri viongozi wa jamaa za wale walioishi huko Geba na akamzaa mwana aliywemwita Pereshi. Jina la nduguye ambaa walihamishiwa Manahathi: **7** Naamani, Ahiya lilikuwa Shereshi. Wana wa Pereshi walikuwa Ulamu na Gera. Gera alikuwa baba yao Uza na Ahihudi na na Rakemu. **17** Mwana wa Ulamu alikuwa: Bedani. ndiye aliwaongoza kwenda uhamishoni. **8** Shaharaimu Hawa ndio waliokuwa wana wa Gileadi mwana wa aliwaza wana katika nchi ya Moabu baada ya kuwapa Makiri, mwana wa Manase. **18** Dada yake aliyeitwa talaka wake zake wawili yaani, Hushimu na Baara. **9** Hamolekethi aliwaza Ish-Hodi, Abiezери на Mahla. Kwa mkewe Hodeshi, akawaza wana saba: Yobabu, **19** Wana wa Shemida walikuwa: Ahiani, Shekemu, Sibia, Mesha, Malkamu, **10** Yeuzi, Sakia na Mirma. Liki na Aniamu. **20** Wana wa Efraim walikuwa: Hawa ndio waliokuwa wanawewe, viongozi wa jamaa Shuthela, ambaye alimzaa Beredi, Beredi akamzaa zao. **11** Hushimu alimzalia: Abitubu na Elpaali. **12** Tahathhi, Tahathhi akazaa Eleada, Eleada akamzaa Wana wa Elpaali walikuwa: Eberi, Mishamu, Shemedi Tahathhi, **21** Tahathhi akamzaa Zabadi, na Zabadi (aliyeijenga miji ya Ono na Lodi, pamoja na vijiji akamzaa Shuthela. Ezeri na Eleadi waliuawa na viliyivoizunguka), **13** na Beria na Shema, waliokuwa wenyeyeji wa Gathi walipokuwa wamekwenda huko viongozi wa zile jamaa zilizokuwa zinaishi katika kuwanyang'anya mifugo yao. **22** Baba yao Efraim mji wa Aiyaloni, na ambaa waliwfukuza wenyeyeji wa akawaombolezea kwa siku nydingi, na jamaa zake Gathi. **14** Wana wa Beria walikuwa Ahio, Shashaki, wakaja kumfariji. **23** Kisha akututana kimwili na mke Yeremothi, **15** Zebadia, Aradi, Ederi, **16** Mikaeli, Ishpa, wake tena, naye akachukua mimba, akamzalia mwana. na Yoha. **17** Zebadia, Meshulamu, Hizki, Heberi, **18** Akamwita Beria, kwa sababu ya misiba iliyopata Ishmerai, Izlia na Yobabu ndio waliokuwa wana wa nyumba yake. **24** Beria alikuwa na binti jina lake Elpaali. **19** Yakimu, Zikri, Zabdi, **20** Elienai, Silethai, Sheera. Huyu ndiye aliijenga miji ya Beth-Horoni Elieli, **21** Adaya, Beraya na Shimrathi walikuwa ya Juu na Beth-Horoni ya Chini, pamoja na Uzen- Sheera. **25** Beria akamzaa pia Refa, naye Refa akamzaa Ishpani, Eberi, Elieli, **23** Abdoni, Zikri, Hanani, **24** Reshefu, Reshefu akamzaa Tela, Tela akamzaa Tahani, Hanania, Elamu, Anthothiya, **25** Ifdeya na Penueli. **26** Tahani akamzaa Ladani, Ladani akamzaa Amihudi, **26** Shamsherai, Sheharia, Athalia, **27** Yareshia, Amihudi akamzaa Elishama, **27** Elishama akamzaa Eliya na Zikri walikuwa wana wa Yerohamu. **28** Nuni, Nuni akamzaa Joshua. **28** Nchi zao na makazi Hawa wote walikuwa viongozi wa jamaa zao wakuu, yao yalijumuisha Betheli na vijiji viliyivoizunguka, kama ilivyoorodheshwa katika koo zao, nao waliishi Naarani ilikuwa upande wa mashariki, Gezeri pamoja Yerusalem. **29** Yeieli alikuwa baba yake Gibeoni na vijiji vyake upande wa magharibi, pia Shekemu na naye aliiishi huko Gibeoni. Mke wake aliitwa Maaka. vijiji vyake hadi kufikia Aya na vijiji vyake. **29** Katika **30** Mwanawewe mzaliwa wa kwanza alikuwa Abdoni, mipaka ya Manase walikuwepo Beth-Shani, Taanaki, akafuatiwa na Suri, Kishi, Baali, Neri, Nadabu, **31** Megido na Dori pamoja na vijiji vyake. Wana wa Gedori, Ahio, Zekeri, **32** na Miklothi ambaye alikuwa Yosefu mwana wa Israeli waliishi katika miji hii. **30** baba yake Shimea. Hawa pia waliishi karibu na jamaa Wana wa Asheri walikuwa: Imna, Ishva, Ishvi na Beria. zao huko Yerusalem. **33** Neri akamzaa Kishi, Kishi Dada yao alikuwa Sera. **31** Wana wa Beria walikuwa: akamzaa Sauli, Sauli akamzaa Yonathan, Malki-Shua, Heberi na Malkiel, aliyekuwa baba yake Birzaithi. Abinadabu na Esh-Baali. **34** Yonathan akamzaa: **32** Heberi akawaza Yafleti, Shomeri na Hothamu, Merib-Baali, naye Merib-Baali akamzaa Mika. **35** Wana na Shua dada yao. **33** Wana wa Yafleti walikuwa: wa Mika walikuwa: Pithoni, Meleki, Tarea na Ahazi. Pasaki, Bimhali na Ashvathi. Hawa walikuwa wana wa **36** Ahazi akamzaa Yehoada. Naye Yehoada akawaza Yafleti. **34** Wana wa Shemer walikuwa: Ahi, Roga, Alemethi, Azmawethi na Zimri, naye Zimri akamzaa Yehuba na Aramu. **35** Wana wa Helemu ndugu yake Mosa. **37** Mosa akamzaa Binea, Binea akamzaa Rafa, walikuwa: Sofa, Imna, Sheleshi na Amali. **36** Wana na mwanawewe huyo ni Eleasa, na mwanawewe huyo ni wa Sofa walikuwa: Sua, Harneferi, Shuali, Beri, Imra, Aseli. **38** Aseli alikuwa na wana sita; haya ndiyo majina **37** Bezeri, Hodu, Shama, Shilsha, Ithrani na Beera. yao: Azrikamu, Bokeru, Ishmaeli, Shearia, Obadia na **38** Wana wa Yetheri walikuwa: Yefune, Pispa na Ara. Hanani. Hawa wote ndio waliokuwa wana wa Aseli. **39** Wana wa Ula walikuwa: Ara, Hanieli na Risia. **40** **39** Wana wa Esheki, nduguye Aseli, walikuwa: Mzaliwa Hawa wote ndio waliokuwa wazao wa Asheri, viongozi wake wa kwanza alikuwa Ulamu, wa pili Yeushi na wa wa jamaa zao, watu bora, mashujaa walio hodari na tatu Elifeleti. **40** Wana wa Ulamu walikuwa mashujaa viongozi maarufu. Idadi ya watu waliokuwa tayari hodari walioweza kutumia upinde. Alikuwa na wana kwa vita, kama ilivyoorodheshwa katika ukoo wao, wengi na wajukuu, jumla yao 150. Hawa wote ndio walikuwa 26,000.

9 Waisraeli wote waliorodheshwa katika koo waliwekwa katika nafasi zao za kuaminiwa na Daudi zilizoandikwa kwenye kitabu cha wafalme wa pamoja na mwonaji Samweli. **23** Wao na wazao wao Israeli. Watu wa Yuda walichukuliwa mateka kwenda walikuwa viongozi wa kulinda malango ya nyumba Babeli kwa sababu ya kukosa uaminifu kwa Mungu. ya Bwana, nyumba ilioitwa Hema. **24** Mabawabu **2** Basi watu wa kwanza kurudi kukaa kwenye milki walikuwa pande zote nne: mashariki, magharibi, zao katika miji yao walikuwa baadhi ya Waisraeli, kaskazini na kusini. **25** Ndugu zao katika vijiji vyao makuhani, Walawi na watumishi wa Hekalu. **3** Wale walikuwa wakija mara kwa mara na kuwasaidia katika waliotoka Yuda, Benyamini, Efraimu na Manase kazi zao kwa vipindi mbalimbali nya siku saba. **26** ambao waliishi Yerusalem walikuwa: **4** Uthai mwana Lakini mabawabu wanne wakuu, waliokuwa Walawi, wa Amihudi, mwana wa Omri, mwana wa Imri, mwana walikabidhiwa wajibu kwa ajili ya vyumba na hazina wa Bani, wa wana wa Peresi, mwana wa Yuda. **5** katika nyumba ya Mungu. **27** Walikesha mahali Wazao wa Washiloni waliorudi ni: Asaya mzaliwa wa walipowekwa kuzunguka nyumba ya Mungu, kwa kwanza na wanawe. **6** Kwa wana wa Zera: Yeueli. sababu iliwapasa kuilindu. Pia walitunza funguo kwa Watu wa Yuda jumla yao walikuwa watu 690. **7** Kwa ajili ya kufungua mlango kila siku asubuhi. **28** Baadhi Benyamini walikuwa: Salu mwana wa Meshulamu, yao walikuwa viongozi wa kutunza vifaa viliviyotumika mwana wa Hodavia, mwana wa Hasenua; **8** Ibneya katika huduma ndani ya Hekalu; walivihesabu kila mwana wa Yerohamu, Ela mwana wa Uzi, mwana wa vilipoingizwa ndani na kila vilipotolewa. **29** Wengine Mikri; na Meshulamu mwana wa Shefatia, mwana wa Reueli, mwana wa Ibniya. **9** Watu kutoka Benyamini patakatifu, pamoja na unga, divai, mafuta, uvumba kama walivyoordheshwa katika koo zao jumla yao ni na vikolezo. **30** Lakini baadhi ya makuhani walifanya 956. Watu hawa wote walikuwa viongozi wa jamaa kazi ya kuchanganya vikolezo. **31** Mlawi aliyeitwa zao. **10** Wa jamaa za makuhani walikuwa: Yedaya, Matithia, mwana mzaliwa wa kwanza wa Shalomu, wa Yehoyaribu na Yakini; **11** Azaria mwana wa Hilkia, ukoo wa Kora, alikabidhiwa wajibu kwa ajili ya kuoka mwana wa Meshulamu, mwana wa Sadoki, mwana mikate ya sadaka. **32** Baadhi ya ndugu zao wa ukoo wa Merayothi, mwana wa Ahitubu aliyekuwa afisa kiongozi wa nyumba ya Mungu. **12** Adaya mwana wa Wonyesho kwa ajili ya kila Sabato, mikate iliyokuwa Yerohamu, mwana wa Pashuri, mwana wa Malkiya; inawekwa mezani. **33** Wale waliokuwa waimbaji, Maasai, mwana wa Adieli, mwana wa Yahzera, mwana viongozi wa jamaa za Walawi, waliishi katika vyumba wa Meshulamu, mwana wa Meshilemuthi, mwana wa vya Hekalu, nao hawakufanya shughuli nyingine Imeri. **13** Makuhani waliokuwa viongozi wa jamaa oyote kwa sababu iliwapasa kuwajibika kwa kazi hiyo zao walikuwa 1,760. Walikuwa watu wenye uwemo, usiku na mchana. **34** Hawa wote walikuwa viongozi waliowajibika kuhudumu katika nyumba ya Mungu. wa jamaa za Walawi, wakuu kama walivyoordheshwa **14** Jamaa za Walawi walikuwa: Shemaya, mwana wa katika koo zao, nao waliishi Yerusalem. **35** Yeiel Hashubu, mwana wa Azrikamu, mwana wa Hashabia, alikuwa baba yake Gibeoni naye aliishi huko Gibeoni. wa wana wa Merari. **15** Bakbakari, Hereshi, Galali na Mke wake aliiitia Maaka, **36** mwanaue mzaliwa wa Matania mwana wa Mika, mwana wa Zikri, mwana kwanza alikuwa Abdoni, akafuatiwa na Suri, Kishi, wa Asafu. **16** Obadiah mwana wa Shemaya, mwana Baali, Neri, Nadabu, **37** Gedori, Ahio, Zekaria na wa Galali, mwana wa Yeduthuni. Berekia mwana Miklothi. **38** Miklothi akamzaa Shimeamu. Wao pia wa Asa, mwana wa Elikana, ambao waliishi katika walishi karibu na jamaa zao huko Yerusalem. **39** Neri vijiji nya Wanetofathi. **17** Mabawabu katika Hekalu akamzaa Kishi, Kishi akamzaa Sauli. Sauli akamzaa la Bwana waliorudi walikuwa: Shalomu, Akuba, Yonathan, Malki-Shua, Abinadabu na Esh-Baal. **40** Talmoni, Ahimani na ndugu zao. Shalomu alikuwa Yonathan akamzaa Merib-Baali, naye Merib-Baali mlinzi wao mkuu. **18** Walikuwa wamewekwa katika akamzaa Mika. **41** Wana wa Mika walikuwa: Pithoni, lango la mfalme lililokuwa upande wa mashariki, Meleki, Tarea, na Ahazi. **42** Ahazi akamzaa Yara, mpaka wakati huu. Hawa walikuwa mabawabu wa Yara akawazaa Alemethi, Azmawethi na Zimri, naye kutoka kwenye kambi ya Walawi. **19** Shalomu mwana Zimri akamzaa Mosa. **43** Mosa akamzaa Binea, Binea wa Kore, mwana wa Ebiasafu, mwana wa Kora, akamzaa Refaya, na mwanaue huyo ni Eleasa, na pamoa na mabawabu wenzake kutoka jamaa yake mwanawehu huyo ni Aseli. **44** Aseli alikuwa na wana ya Kora waliwajibika kulinda malango ya Hema, kama vile baba zao walivyoikuwa wamewajibika kulinda ingilio la Maskani ya Bwana. **20** Hapo zamani Finehasi mwana wa Eleazar alikuwa kiongozi wa mabawabu, naye Bwana alikuwa pamoja naye: **21** Zekaria mwana wa Meshelemia alikuwa bawabu katika ingilio la Hema la Kukutania. **22** Jumla ya waliochaguliwa kuwa mabawabu katika sakafu za kupuria nafaka walikuwa watu 212. Waliandikishwa kwa koo zao kwenye vijiji vyao. Mabawabu hawa **10** Basi Wafilisti wakapigana na Israeli. Waisraeli wakawakimbia, na wengi wakauawa katika mlima Gilboa. **2** Wafilisti wakawafuatia kwa bidii Sauli na wanawe, wakawaua Yonathan, Abinadabu na Malki-Shua. **3** Mapigano yakawa makali kumzunguka Sauli na wakati wapiga mishale walipompata,

wakamjeruhi. **4** Sauli akamwambia mbeba silaha wake, pamoja na Israeli wote wakaumarisha ufalme wake ili "Futa upanga wako unichome nao, la sivyo hawa watu kuenea katika nchi yote, kama Bwana alivyoahidi. **11** wasiotahiriwa watakuja na kumidhalilisha." Lakini, mbeba silaha wake akaogopa sana wala hakweza kufanya hivyo. Kwa hiyo Sauli akachukua upanga wake mwenyewe na kuuangukia. **5** Mbeba silaha wake alipoona kwamba Sauli amekufa, naye pia mwanawala Dodai, Mwahohi, mmojawapo wa wale akauangukia upanga wake akafa. **6** Kwa hiyo Sauli mashujaa watatu. **13** Huyo alikuwa pamoja na Daudi na wanawe wataatu wakafa, pamoja na nyumba huko Pas-Damimu, wakati Wafilsti walikusanyika yake yote. **7** Waisraeli wote waliokuwa bondeni huko kwa ajili ya vita. Huko ambapo kulikuwa na walipoona kwamba jeshi limekimbia na kwamba Sauli shamba lilitokuwa limejaa shayiri, vikosi ya Israeli na wanawe wamekuwa, waliacha miji yao wakakimbia. **8** Kesho wakasimama imara katikati ya lile shamba, nao yake Wafilsti walipokuwa kuwavua maiti silaha, wakalishindania na wakawaua Wafilsti. Naye Bwana walimkuta Sauli na wanawe wameanguka katika akawapa ushindi mkubwa. **15** Wakuu wataatu mionganini Mlima Gilboa. **9** Wakamvua mavazi, wakachukua mwa wale thelathini, walimwendea Daudi katika kichwa chake pamoja na silaha zake, wakawatuma mwamba huko kwenye pango la Adulamu, wakati wajumbe katika nchi yote ya Wafilsti kutangaza kikundi cha Wafilsti kilikuwa kimepiga kambi katika habari hizi mionganini mwa sanamu zao na watu wao. **10** Waliweka silaha zake katika hekalu la miungu yao, wakatundika kichwa chake katika hekalu la Dagoni. **11** Wakazi wote wa Yabeshi-Gileadi waliposikia yote Wafilsti walijomtendea Sauli, **12** mashujaa wao wote wakaondoka, wakautwaa mwili wa Sauli na miili ya wanawe, wakaileta Yabeshi. Wakaizika mifupa yao chini ya mti mkubwa huko Yabeshi, nao wakafunga kwa siku saba. **13** Sauli alikuwa kwa sababu hakuwa mwaminifu kwa Bwana. Hakulishika neno la Bwana, hata akataka shauri kwa mwaguzi kwa ajili ya uongozi, **14** hakumuuliza Bwana. Kwa hiyo Bwana alimuua, na ufalme akampa Daudi mwana wa Yese.

11 Israeli yote walimjia Daudi kwa pamoja huko Hebronii wakamwambia, "Sisi ni nyama yako na damu yako. **2** Zamani, wakati Sauli alikuwa mfalme, wewe ndiwe uliyeliongoza Israeli vitani, naye Bwana Mungu wako alikuambia, 'Wewe utawachungu watu wangu Israeli, na utakuwa mtawala wao.'" **3** Wazee wote wa Israeli walipokuwa wamewasili kwa Mfalme Daudi huko Hebronii, alifanya mapatano nao huko Hebronii mbele za Bwana, nao wakamtia Daudi mafuta awe mfalme wa Israeli, sawasawa na Bwana alivyoahidi kupitia kwa Samwelii. **4** Daudi na Waisraeli wote wakaenda Yerusalem (ndio Yebusi). Nao Wayebusi walioishi humo **5** wakamwambia Daudi, "Wewe hutaingia humu." Hata hivyo, Daudi akaiteka ngome ya Sayuni, Mji wa Daudi. **6** Daudi alikuwa amesema, "Yeyote aongozaye mashambulizi dhidi ya Wayebusi, atakuwa jemadari mkuu." Yoabu mwana wa Seruya akawa wa kwanza kukwea, naye akawa mkuu. **7** Daudi akafanya makao yake kwenye ngome, hivyo ukaitwa Mji wa Daudi. **8** Akajenga mji pande zote, kuanzia kwenye mito hadi kwenye ukuta kuzunguka, wakati huo huo Yoabu akajenga sehemu zingine zilizobaki za Yerusalem. **9** Daudi akazidi kuwa na nguvu zaidi na zaidi, kwa sababu Bwana Mwenye Nguvu Zote alikuwa pamoja naye. **10** Hawa ndio waliokuwa wakuu wa mashujaa wa Daudi: wao

pamoja na Israeli wote wakaumarisha ufalme wake ili "Hii ndio orodha ya mashujaa wa Daudi: Yashobeamu Mhakmoni, alikuwa mkuu wa maaafisa; yeye aliinua mkuu wake dhidi ya watu 300, ambao aliwaua katika pambano moja. **12** Aliyefuata alikuwa Eleazari, mwana wa Dodai, Mwahohi, mmojawapo wa wale shamba lilitokuwa limejaa shayiri, vikosi ya Israeli na wanawe wamekuwa, waliacha miji yao wakakimbia. **14** Lakini Eleazari na Daudi mashujaa watatu. **13** Huyo alikuwa pamoja na Daudi na wanawe wataatu wakafa, pamoja na nyumba huko Pas-Damimu, wakati Wafilsti walikusanyika yake yote. **15** Wakuu wataatu mionganini Mlima Gilboa. **9** Wakamvua mavazi, wakachukua mwa wale thelathini, walimwendea Daudi katika kichwa chake pamoja na silaha zake, wakawatuma mwamba huko kwenye pango la Adulamu, wakati wajumbe katika nchi yote ya Wafilsti kutangaza kikundi cha Wafilsti kilikuwa kimepiga kambi katika habari hizi mionganini mwa sanamu zao na watu wao. **10** Waliweka silaha zake katika hekalu la miungu yao, wakatundika kichwa chake katika hekalu la Dagoni. **11** Wakazi wote wa Yabeshi-Gileadi waliposikia yote Wafilsti walijomtendea Sauli, **12** mashujaa wao wote wakaondoka, wakautwaa mwili wa Sauli na miili ya wanawe, wakaileta Yabeshi. Wakaizika mifupa yao chini ya mti mkubwa huko Yabeshi, nao wakafunga kwa siku saba. **13** Sauli alikuwa kwa sababu hakuwa mwaminifu kwa Bwana. Hakulishika neno la Bwana, hata akataka shauri kwa mwaguzi kwa ajili ya uongozi, **14** hakumuuliza Bwana. Kwa hiyo Bwana alimuua, na ufalme akampa Daudi mwana wa Yese.

18 Kwa hivyo wale watatu, wakapita katikati ya safu za Wafilsti, wakachota maji kutoka kwa kisima kilicho karibu na lango la Bethlehemu, wakamletea Daudi. Lakini yeye akakataa kuyanya. Badala yake, aliyamimina mbele za Bwana. **19** Akasema, "Mungu apishie mbali kwamba nifanye hivi! Je kweli, niinywe damu ya watu hawa waliohatarisha maisha yao?"

Kwa sababu walihatarisha maisha yao kuyaleta yale maji, Daudi hakukubali kuyanya. Huo ndio uliokuwa ujasiri wa wale mashujaa watatu. **20** Abishai, ndugu yake Yoabu ndiye alikuwa kiongozi wa hao Watatu. Aliinua mkuu wake dhidi ya watu 300, ambao aliwaua, kwa hiyo naye akawa na sifa kama hao Watatu. **21** Alitunukiwa heshima maradufu ya wale Watatu, akawa jemadari wao, ingawa hakuhesabiwa mionganini mwao. **22** Benaya, mwana wa Yehoyada alikuwa mpiganaji hodari kutoka Kabseeli ambaye alifanya mambo makubwa ya ujasiri. Aliwaua mashujaa wawili waliokuwa hodari kuliko wote wa Moabu. Pia alishuka shimonii kulipokuwa na theluji na kumuua simba. **23** Alimuua Mmisri aliyekuwa na urefu kama dhiraa tano. Ingawa Mmisri alikuwa na mkuu kama mti wa mfumaji mgononi mwake, Benaya alimwendea na rungu. Akamnyang'anya Mmisri mkuu wake na kumuua nao. **24** Haya yaliikuwa mambo ya ushujaa ya Benaya mwana wa Yehoyada; naye pia alikuwa maarufu kama wale mashujaa watatu. **25** Yeye aliheshimiwa zaidi ya wale Thelathini, lakini hakujumuishwa mionganini mwa wale Watatu: Daudi akamweka kuwa kiongozi wa walini wake. **26** Wale watu mashujaa walikuwa: Asaheli nduguye Yoabu, Elhanani mwana wa Dodo kutoka Bethlehemu, **27** Shamothi Mharori, Helesi Mpeloni, **28** Ira mwana wa Ikeshi kutoka Tekoa, Abiezeri kutoka Anathothi, **29** Sibekai Mhushathi, Ilai

Mwahohi, **30** Maharai Mnetofathi, Heledi mwana wa Baana, Mnetofathi, **31** Itai mwana wa Ribai kutoka Gibe ya Benyamini, Benaya Mpirathoni, **32** Hurai kutoka mabonde ya Gaashi, Abieli Mwaribathi, **33** Azmwethi Mbaharumi, Eliaba Mshaalboni, **34** wana wa Hashemu Mgiloni, Yonathan mwana wa Shagee Mharari, **35** Ahiamu mwana wa Sakari Mharari, Elifale mwana wa Uru, **36** Heferi Mmekerathi, Ahiya Mpelon, **37** Hezro Mkarmeli, Naarai mwana wa Ezbai, **38** Yoeli nduguye Nathani, Mibhari mwana wa Hagri, **39** Seleki Mwamoni, Naharai Mbeerothi, mbeba silaha wa Yoabu mwana wa Seruya, **40** Ira Mwithiri, Garebu Mwithiri, **41** Uria Mhiti, Zabadi mwana wa Alai, **42** Adina mwana wa Shiza Mreuben, ambaye alikuwa mkuu wa Wareubeni, akiwa pamoja na watu thelathini, **43** Hanani mwana wa Maaka, Yoshafati Mmithni, **44** Uzia Mwashterath, Shama na Yeili wana wa Hothamu Mwaroeri, **45** Yediaeli mwana wa Shimri, nduguye Yoha Mtizi, **46** Elieli Mmahawi, Yeribai na Yoshavia wana wa Elnaamu, Ithma Mmoabu, **47** Elieli, na Obedi na Yaasieli Mmesobai.

12 Hawa ndio watu waliomjia Daudi huko Siklagi, wakati alikuwa amefukuzwa mbele ya Sauli mwana wa Kishi (walikuwa mionganii mwa mashujaa waliomsaidia Daudi vitani, **2** walikuwa na pinde na walikuwa na uwezo wa kupiga mishale au kutupa mawe kwa kombeo wakitumia mikonu wa kushoto au wa kulia; hawa walikuwa ndugu zake Sauli kutoka kabilia Benyamini); **3** Mkuu wao alikuwa Ahiezeri, na wa pili Yoashi, wote wana wa Shemaa Mgibeathi; pia Yezeli na Peleti wana wa Azmwethi; Beraka, Yehu Mwanathothi, **4** na Ishmayla Mgibeoni, shujaa mionganii mwa wale Thelathini, ambaye alikuwa kiongozi wa wale Thelathini; Yeremia, Yahaziel, Yohanani, Yozabadi, Mgederathi, **5** Eluzai, Yeremothi, Bealia, Shemaria, Shefatia, Mharufi; **6** Elikana, Ishia, Azareli, Yoezeri na Yashobeamu, wana wa Kora; **7** Yoela na Zebadia, wana wa Yerohamu, kutoka Gedori. **8** Baadhi ya Wagadi wakajitenga na kujiunga na Daudi katika ngome yake huko jangwani. Walikuwa mashujaa hodari, waliokuwa tayari kwa vita na wenye uwezo wa kutumia ngao na mkuki. Nyuso zao zilikuwa nyuso za simba na walikuwa na wepesi kama paa milimani. **9** Ezeri alikuwa mkuu wao, Obadiah alikuwa wa pili katika uongozi, Eliabu wa tatu, **10** Mishmana wa nne, Yeremia wa tano, **11** Atai wa sita, Elieli wa saba, **12** Yohanani wa name, Elzabadi wa tisa, **13** Yeremia wa kumi, na Makbanai wa kumi na moja. **14** Hawa Wagadi walikuwa majemadari. Aliyekuwa wa mwisho kuliko wote aliweza kuongoza askari 100, na aliyekuwa na uweza zaidi ya wote aliongoza 1,000. **15** Wao ndio walivuka Mto Yordani katika mwezi wa kwanza ukiwa umefurika hadi kwenye kingo zake zote na kusababisha wato wote walikuwa wanaishi kwenye mabonde kukimbilia mashariki na wengine magharibi. **16** Wabenyamini wengine na baadhi ya watu kutoka Yuda pia walikuja kwa Daudi

katika ngome yake. **17** Daudi akatoka nije kuwalaki na akawaambia, "Kama mmekuja kwangu kwa amani, kunisaidia, mimi niko tayari kuwaruhusu ninyi kuungana nami. Lakini kama mmekuja ili kunisaliti kwa adui zangu wakati mimi mikono yangu haina hatia, basi Mungu wa baba zetu aone na awahukumu." **18** Kisha Roho akaaja juu ya Amasai, mkuu wa wale Thelathini, naye akasema: "Sisi tu watu wako, ee Daudi! Nasi tuko pamoja na wewe, ee mwana wa Yesel! Ushindi, naam, ushindi uwe kwako, pia ushindi kwa wale walio upande wako, kwa kuwa Mungu wako atakusaidia." Kwa hiyo Daudi akawapokea na kuwafanya viongozi wa vikosi vyake nya uvamizi. **19** Baadhi ya watu kutoka kabilia la Manase wakajiunga na Daudi wakati alikwenda pamoja na Wafilsti, kupigana na Sauli. (Daudi na watu wake hawakuwasaidia Wafilsti kwa sababu, baada ya ushauri, watawala wao walimrudisha. Wakasema, "Itatugharimu vichwa vyetu kama Daudi atatusi na kurudi kwa Sauli bwana wake.") **20** Daudi alipokwenda Siklagi, hawa ndio watu wa kabilia la Manase waliojiunga naye: Adna, Yozabadi, Yediaeli, Mikaeli, Yozabadi, Elihu na Silethai, viongozi wa vikosi nya watu 1,000 katika kabilia la Manase. **21** Walimsaidia Daudi dhidi ya makundi ya uvamizi, kwa kuwa wote walikuwa mashujaa hodari na walikuwa majemadari katika jeshi lake. **22** Siku baada ya siku watu walikuja kumsaidia Daudi, mpaka akawa na jeshi kubwa, kama jeshi la Mungu. **23** Hawa ndio watu waliojiandaa kwa ajili ya vita waliokuja kwa Daudi huko Hebron ili kumtwalia ufalme kutoka kwa Sauli, kama Bwana alivyokuwa amesema: **24** watu wa Yuda, wanaochukua ngao na mikuki walikuwa 6,800 wote wakiwa tayari kwa vita. **25** Watu wa Simeoni, mashujaa walikuwa tayari kwa vita walikuwa 7,100. **26** Watu wa Lawi walikuwa 4,600, **27** pamoja na Yehoyada, kiongozi wa jamaa ya Aroni, aliyekuwa pamoja na watu 3,700, **28** na Sadoki, kijana shujaa na hodari, aliyekuwa pamoja na maafisa ishirini na wawili kutoka jamaa yake. **29** Watu wa Benyamini, ndugu zake Sauli, walikuwa 3,000; wengi wao walikuwa wameendelea kuwa waaminifu kwa Sauli mpaka wakati huo. **30** Watu wa Efraimu, mashujaa hodari 20,800, watu walikuwa maarufu katika koo zao. **31** Watu wa nusu ya kabilia la Manase, waliotajwa kwa majina ili waje kumweka Daudi kuwa mfalme, watu 18,000. **32** Watu wa Isakari, waliofahamu majira na kujuja kile ambacho Israeli inapasa kufanya, walikuwa viongozi 200, pamoja na jamaa zao wote chini ya uongozi wao. **33** Watu wa Zabuloni, askari wenye uzoefu mkubwa walioandaliwa tayari kwa vita wakiwa na silaha za kila aina, ili kumsaidia Daudi kwa uaminifu thabiti, walikuwa 50,000. **34** Watu wa Naftali, maafisa 1,000, pamoja na watu 37,000 waliochukua ngao na mikuki. **35** Watu wa Dani 28,600 walikuwa tayari kwa vita. **36** Watu wa Asheri, askari 40,000 wenye uzoefu mkubwa waliondaliwa kwa ajili ya vita. **37** Na pia watu kutoka mashariki ya Yordani, watu wa Reubeni, Gadi na nusu ya kabilia la Manase, wakiwa

na kila aina ya silaha, watu 120,000. **38** Wote hawa walikuwa watu wapiganaji waliojitolea kutumika katika safu zao. Walikuja Hebronii wakiwa wameamua kikamilifu kumfanya Daudi mfalme juu ya Israeli yote. Waisraeli wengine wote walikuwa pia na nia hiyo moja ya kumfanya Daudi kuwa mfalme. **39** Watu hawa wakakaa huko na Daudi siku tatu, wakila na kunywa, kwa sababu jamaa zao zilikuwa zimewapatia mahitaji yao. **40** Pia, majirani zao hata wale walio mbali hadi Isakari, Zabuloni na Naftali, walikuja wakiwaletaa vyakula waliviyobeba kwa punda, ngamia, nyumbu na maksai. Kulikuwepo na wingi wa unga, maandazi ya tini, maandazi ya zabibu kavu, divai, mafuta, ng'ombe na kondoo, kwa maana kulikuwa na furaha katika Israeli.

13 Daudi alishauriana na kila afisa wake, majemadari wa maelfu na majemadari wa mamia. **2** Ndipo Daudi akaliambia kusanyiko lote la Israeli, "Kama mkiona ni vyema, na kama ni mapenzi ya Bwana Mungu wetu, tupeleke ujumbe kwa ndugu zetu wengine walio mbali na walio karibu katika nchi yote ya Israeli, pia kwa makuhani na Walawi walio pamoja nao katika miji yao na katika sehemu zao za malisho yao, waje waungane na sisi. **3** Sisi na tulirudishe Sanduku la Mungu wetu kwetu kwa maana hatukujali wakati wa utawala wa Sauli." **4** Kusanyiko lote likakubaliana kufanya hivyo, kwa sababu ilionekanza vyema kwa watu wote. **5** Basi Daudi akawakusanya Waisraeli wote, kuanzia Mto Shihori ulioko Misri hadi Lebo-Hamathi, ili kulileta Sanduku la Mungu kutoka Kiriyath-Yearimu. **6** Daudi akiwa pamoja na Waisraeli wote wakaenda Baala ya Yuda (yaani Kiriyath-Yearimu) kulipandisha Sanduku la Mungu Bwana, yeze anayeketi katika kiti cha enzi kati ya makerubu; Sanduku linaloitwa kwa Jina lake, kutoka huko. **7** Wakalisafirisha Sanduku la Mungu kwa gari jipya la kukokotwa na maksai kutoka nyumba ya Abinadabu, Uza na Ahio wakiliongoza gari hiloi. **8** Daudi pamoja na Waisraeli wote walikuwa wanasifu kwa nguvu zao zote mbele za Mungu, kwa nyimbo na kwa vinubi, zeze, matari, matoazi na tarumbeta. **9** Walipofika kwenye uwanja wa kupuria nafaka wa Kidoni, Uza akaunyoosha mkono wake ili kulizua Sanduku, kwa sababu maksai walijikwaa. **10** Hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya Uza, akampiga kwa sababu aliuweka mkono wake kwenye Sanduku. Kwa hiyo akafa pale mbele za Mungu. **11** Ndipo Daudi akakasirika kwa sababu ghadhabu ya Bwana ilifurika dhidi ya Uza, mahali pale pakaitwa Peres-Uza hadi leo. **12** Siku ile Daudi akamwogopa Mungu naye aksauliza, "Nitawezaje kulichukua Sanduku la Mungu kwangu?" **13** Hakulichukua hiloi Sanduku akee naalo katika Mji wa Daudi. Badala yake, akalipeleka nyumbani kwa Obed-Edomu, Mgiti. **14** Sanduku la Mungu likabaki pamoja na jamaa ya Obed-Edomu, nyumbani kweke kwa miezi mitatu, naye Bwana akaibariki nyumba yake pamoja na kila kitu alichokuwa nacho.

14 Basi Hiramu mfalme wa Tiro akawatumua wajumbe kwa Daudi, wakiwa na magogo ya mierezi, waashi na maseremala ili kumjengea jumba la kifalme. **2** Naye Daudi akatambua kwamba Bwana amemwimarisha kuwa mfalme juu ya Israeli na kwamba ufalme wake umetukuzwa kwa ajili ya Israeli, watu wake. **3** Huko Yerusalem Daudi akaoa wake wengine zaidi na akawa baba wa wana na mabinti wengi. **4** Haya ndiyo majina ya watoto waliozaliwa kwake huko: Shamuia, Shobabu, Nathani, Solomoni, **5** Ibihari, Elishua, Elpeleti, **6** Noga, Nefegi, Yafia, **7** Elishama, Beeliada na Elifeleti. **8** Wafilisti waliposikia kuwa Daudi ametiwa mafuta kuwa mfalme wa Israeli yote, wakapanda na jeshi lao late kwenda kumsaka, lakini Daudi akapata habari hizo, naye akatoka ili kwenda kukabiliana nao. **9** Basi Wafilisti walikuwa wameingia na kushambulia Bonde la Warefai, **10** Hivyo Daudi akamuuliza Mungu: "Je, niende kuwashambulia hao Wafilisti? Je, utawatia mikononi mwangu?" Bwana akamjibu, "Nenda, nitawatia mikononi mwako." **11** Hivyo Daudi pamoja na watu wake wakakwea mpaka Baal-Perasimu, akawashinda huko. Akasema, "Kama maji yafurikavyo, Mungu amewafurikia adui zangu kwa kutumia mkono wangu." Kwa hiyo mahali pale pakaitwa Baal-Perasimu. **12** Wafilisti walikuwa wameacha miungu yao huko, Daudi akaamuru iteketezwe kwa moto. **13** Kwa mara nyininge Wafilisti wakavamia lile bonde; **14** hivyo Daudi akamuuliza Mungu tena, naye Mungu akamjibu, "Usiwapandie moja kwa moja, bali wazungukie na uwashambulie kutoka mbele ya hiyo miti ya miforosadi. **15** Mara usikiapo sauti ya kwenda juu ya hiyo miti ya miforosadi, hapo ndipo uteke upigane vita, kwa sababu hiyo itaonyesha kwamba Mungu amekutangulia ili kupiga jeshi la Wafilisti." **16** Kwa hiyo Daudi akafanya kama alivyogaiziva na Mungu, wakalipiga jeshi la Wafilisti kuanzia Gibeoni hadi Gezeri. **17** Hivyo umaarufu wa Daudi ukaenea katika kila nchi, naye Bwana akayafanya mataifa yote kumwogopa Daudi.

15 Baada ya Daudi kujijengea nyumba zake katika Mji wa Daudi, akatengeneza sehemu kwa ajili ya Sanduku la Mungu, kisha akasimamisha hema kwa ajili yake. **2** Kisha Daudi akasema, "Hakuna mtu yejote anayeruhusiwa kulibeba Sanduku la Mungu isipokuwa Walawi peke yao, kwa sababu Bwana aliwachagua kulibeba Sanduku la Bwana na kuhudumu mbele zake milele." **3** Daudi akawakusanya Israeli wote huko Yerusalem ili kulipandisha Sanduku la Bwana na kulileta hadi kwenye sehemu aliyokuwa ametengeneza kwa ajili yake. **4** Kisha Daudi akawakusanya pamoja wazao wa Aroni na Walawi: **5** Kutoka wazao wa Kohathii, Urieli kiongozi na ndugu zake 120, **6** Kutoka wazao wa Merari, Asaya kiongozi na ndugu zake 220. **7** Kutoka wazao wa Gershoni, Yoeli kiongozi na ndugu zake 130. **8** Kutoka wazao wa Elisafani, Shemaya kiongozi na ndugu zake 200. **9**

Kutoka wazao wa Hebronii, Elieli kiongozi na ndugu zake 80. **10** Kutoka wazao wa Uzieli, Aminadabu kiongozi na ndugu zake 112. **11** Kisha Daudi akawaita makuhani Sadoki na Abiathari, pamoja na Walawi Urieli, Asaya, Yoeli, Shemaya, Elieli na Aminadabu. **12** Akawaambia, "Ninyi ndio viongozi wa jamaa za Walawi. Ninyi pamoja na Walawi wenzeni inawapasa m jitakase na kulipandisha Sanduku la Bwana, Mungu wa Israeli hadi mahali ambapo nimetengeneza kwa ajili yake. **13** Ilikuwa ni kwa sababu hii, ninyi Walawi, hamkulipandisha Sanduku la Bwana mara ya kwanza, hata ikasababisha Bwana Mungu wetu kuwaka hasira dhidi yetu. Hatukumuuliza jinsi ya kufanya ili tupate kulileta jinsi alivyaoagiza." **14** Kwa hiyo makuhani pamoja na Walawi wakajitakasa ili kulipandisha Sanduku la Bwana, Mungu wa Israeli. **15** Nao Walawi wakalichukua Sanduku la Mungu mabegani mwao wakitumia mipiko, kama vile Mose alivyoamuru sawasawa na neno la Bwana. **16** Daudi akawaambia viongozi wa Walawi kuwaweka ndugu zao waimbaji ili waimbe nyimbo za shangwe, wakiwa na vyombo vyaya uimbaji: zeze, vinubi na matoazi. **17** Basi Walawi wakawaweka Hemani mwana wa Yoeli; kutoka mionganini mwa ndugu zake, Asafu mwana wa Berekia; kutoka mionganini mwa ndugu zao Wamerari, Ethani mwana wa Kushaiya; **18** hawa ndio waliochaguliwa kuwa wasaidizi wao: Zekaria, Yaazieli, Shemiramothi, Yehieli, Uni, Eliabu, Benaya, Maaseya, Matithia, Elifelehu, Mikneya, pamoja na mabawabu Obed-Edomu na Yehieli. **19** Waimbaji Hemani, Asafu na Ethani walichaguliwa kupiga matoazi ya shaba; **20** Zekaria, Azieli, Shemiramothi, Yehieli, Uni, Eliabu, Maaseya na Benaya walikuwa wapiga zeze kufuatana na sauti ya alamothi, **21** na Matithia, Elifelehu, Mikneya, Obed-Edomu, Yehieli na Azazia walikuwa wapiga vinubi, wakiongozwa kwa kufuata sauti ya sheminithi. **22** Kenania kiongozi wa Walawi alikuwa msimamizzi wa uimbaji; huu ndio uliokuwa wajibuu wake kwa sababu alikuwa stadi katika hiloo. **23** Berekia na Elikana walikuwa mabawabu kwa ajili ya Sanduku. **24** Shebania, Yoshafati, Nethaneli, Amasai, Zekaria, Benaya na Eliezeri, makuhani, walikuwa wapiga tarumbeta mbele ya Sanduku la Mungu. Obed-Edomu na Yehieli waliwekwa pia kuwa mabawabu wa Sanduku. **25** Basi Daudi pamoja na wazee wa Israeli na majemadari wa vikosi vyaya elfu wakaenda ili kulipandisha Sanduku la Agano la Bwana kutoka nyumba ya Obed-Edomu kwa shangwe. **26** Kwa sababu Mungu alikuwa amewasaidia Walawi waliokuwa wanachukua Sanduku la Agano la Bwana, mafahali saba na kondoo dume saba walitolewa dhabihu. **27** Basi Daudi alikuwa amevaa joho la kitani safi, kama walivyokuwa wamevaa Walawi wote waliokuwa wanachukua lile Sanduku, waimbaji nao walivaa vivyo hivyo, pamoja na Kenania aliyekuwa anaongoza nyimbo za waimbaji. Daudi alivaa pia kisibau cha kitani safi. **28** Hivyo Israeli wote wakalipandisha Sanduku la Agano la Bwana kwa shangwe, wakipiga

pembe za kondoo dume, tarumbeta, matoazi, wakipiga zeze na vinubi. **29** Sanduku la Agano la Bwana lilipokuwa linaingia katika Mji wa Daudi, Mikali binti Sauli akachungulia dirishani. Naye alipomwona Mfalme Daudi akicheza na kusherehekeea, akamdhara moyoni mwake.

16 Wakaleta Sanduku la Mungu na kuliweka ndani ya hema ambalo Daudi alikuwa amelisimamisha kwa ajili yake, na wakatoa sadaka za kuteketezwa na sadaka za amani mbele za Mungu. **2** Baada ya Daudi kumaliza kutoa hizo sadaka za kuteketezwa na hizo sadaka za amani, akawabariki watu katika jina la Bwana. **3** Kisha akangawia kila Mwisraeli mwanaume na mwanamke mkate, andazi la tende na andazi la zabibu kavu. **4** Akawaweka pia baadhi ya Walawi ili wahudumu mbele ya Sanduku la Bwana kufanya maombi, kumshukuru na kumsifu Bwana, Mungu wa Israeli: **5** Asafu ndiye alikuwa mkuu wao, akisaidiwa na Zekaria, Yeielie, Shemiramothi, Yehieli, Matithia, Eliabu, Benaya, Obed-Edomu na Yeielie. Hawa ndio wangepiga zeze na vinubi, Asafu angepiga matoazi, **6** nao Benaya na Yahazieli makuhani, ndio wangepiga tarumbeta mara kwa mara mbele ya Sanduku la Agano la Mungu. **7** Siku ile, kitu cha kwanza Daudi alichofanya ni kumkabidhi Asafu na wenzake zaburi hii ya shukrani kwa Bwana: **8** Mshukuruni Bwana, liitieni jina lake; wajulisheni mataifa yale aliyoyatenda. **9** Mwimbieni yeeye, mwimbieni yeeye sifa; waambieni matendo yake yote yajabu. **10** Lishangilieni jina lake takatifu; miyo ya wale wamtatufuao Bwana na ifurahi. **11** Mtafuterini Bwana na nguvu zake; utafuteni uso wake siku zote. **12** Kumbuka matendo ya ajabu aliyoyafanya, miujiza yake na hukumu alizozitamka, **13** enyi wazao wa Israeli mtumishi wake, enyi wana wa Yakobo, wateule wake. **14** Yeye ndiye Bwana Mungu wetu; hukumu zake zimo duniani pote. **15** Hulikumbuka agano lake milele, neno ambalo aliamuru, kwa vizazi elfu, **16** agano alilolifanya na Abrahamu, kiapo alichomwapia Isaki. **17** Alilithibitisha kwa Yakobo kuwa amri, kwa Israeli liwe agano la milele: **18** "Nitakupa wewe nchi ya Kanaani kuwa sehemu utakayoirithi." **19** Walipokuwa wachache kwa idadi, wachache sana na wageni ndani yake, **20** walitangatanga kutoka taifa moja hadi jingine, kutoka ufalme mmoja hadi mwininge. **21** Hakuruhusu mtu yeypote awaonee; kwa ajili yao aliwakemea wafalme, akisema: **22** "Msiwaguse niliowatia mafuta; msiwadhuru manabii wangu." **23** Mwimbieni Bwana dunia yote; tangazeni wokovu wake siku baada ya siku. **24** Tangazeni utukufu wake katikati ya mataifa, matendo yake ya ajabu mionganini mwa mataifa yote. **25** Kwa kuwa Bwana ni mkuu, mwenye kustahili kusifiwa kuliko wote; yeeye ni wa kuogopa kuliko miungu yote. **26** Kwa maana miungu yote ya mataifa ni sanamu, lakini Bwana aliziumba mbingu. **27** Fahari na enzi viko mbele yake; nguvu na utukufu vimo patakatifu pake. **28** Mpeni Bwana,

enye jamaa za mataifa, mpeni Bwana utukufu na wowote nilimwambia kiongozi ye yote nili yemwagiza nguvu, **29** mpeni Bwana utukufu unaostahili jina lake. kuwachunga watu wangu, kwa nini hujanijengea Leteni sadaka na mje katika nyua zake; mwabuduni nyumba ya mierezi? **7** “Sasa basi, mwambie mtumishi Bwana katika uzuri wa utakatifu wake. **30** Dunia yote wangu Daudi, ‘Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye na itetemeke mbele zake! Ulimwengu ame uweka Nguvu Zote: Nilikuchukua machungani na kutoka imara; hauwezi kusogezwa. **31** Mbingu na zishangilie, kuandama kondoo ili uwatawale watu wangu Israeli. nchi ni ifurahi; semenii katikati ya mataifa, “Bwana **8** Nimekuwa pamoja nawe popote ulipokwenda, anatawala!” **32** Bahari na ivume, na vyote vilivyomo nami nimekuondolea mbali adui zako wote mbele ndani yake; mashamba na yashangilie, na vyote yako. Basi nitalifanya jina lako kuwa kuu kama vilivyomo ndani yake. **33** Kisha miti ya msituni majina ya watu walio wakuu sana duniani. **9** Nami itaimba, itaimba kwa furaha mbele za Bwana, kwa nitawapatia watu wangu Israeli mahali na nitawapa maana anakuja kuihukumu dunia. **34** Mshukuruni ili wawe na mahali pao wenyewe pa kuishi na Bwana kwa kuwa ni mwema; upendo wake wadumu wasisumbuliwe tena. Watu waovu hawatawaonea milele. **35** Milieni, “Ee Mungu Mwokozi wetu, tuokoe. Tena, kama walivyofanya mwanzoni, **10** na ambavyo Tukusanye tena na utukomboe kutoka kwa mataifa, ili wamefanya siku zote tangu nilipowachagua viongozi tuweze kulishukuru jina lako takatifu, na kushangilia kwa ajili ya watu wangu Israeli. Pia nitawatiisha katika sifa zako.” **36** Atukuzwe Bwana, Mungu wa Israeli, tangu milele na hata milele. Nao watu wote wakasema, “Amen,” na “Msifuni Bwana.” **37** Daudi akamwacha Asafu na wenzake mbele ya Sanduku la Agano la Bwana ili wahudumu humo mara kwa mara, kulingana na mahitaji ya kila siku. **38** Pia akamwacha Obed-Edomu pamoja na wenzake sitini na wanane wahudumu pamoja nao. Obed-Edomu mwana wa Yeduthuni na pia Hosa walikuwa mabawabu wa lango. **39** Daudi akamwacha kuhani Sadoki pamoja na makuhani wenzake mbele ya hema ya ibada ya Bwana katika mahali pa juu pa kuabudia huko Gibeoni **40** ili kutoa sadaka za kuteketezwa kwa Bwana kwenye madhabahu ya sadaka ya kuteketezwa mara kwa mara, asubuhi na jioni, sawasawa na kila kitu kilichoandikwa katika sheria ya Bwana ambayo alikuwa amempa Israeli. **41** Waliohudumu pamoja nao walikuwa Hemani, Yeduthuni na wale wote waliochaguliwa na kutajwa kwa jina kumpa Bwana shukrani, “Kwa maana fadhili zake zadumu milele.” **42** Hemani na Yeduthuni walikuwa na wajibu wa kupiga tarumbeta, matoazi na kutumia vyombo vingine kwa ajili ya nyimbo za sifa kwa Mungu. Wana wa Yeduthuni waliwekwa langoni. **43** Kisha watu wote wakaondoka, kila mmoja akarudi nyumbani kwake, naye Daudi akarudi nyumbani kuibariki jamaa yake.

17 Baada ya Daudi kuingia rasmi katika jumba lake la kifalme, akamwambia nabii Nathani, “Hebu tazama, mimi ninakaa kwenye nyumba nzuri iliyojengwa kwa mierezi, wakati Sanduku la Agano la Bwana liko ndani ya hema.” **2** Nathani akamjibu Daudi, “Lolote ulilo nalo moyoni mwako litende, kwa maana Mungu yu pamoja nawe.” **3** Usiku ule neno la Mungu likamjija Nathani, kusema: **4** “Nenda ukamwombie mtumishi wangu Daudi, ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Wewe hutani jengea mimi nyumba ili nikae humo. **5** Mimi sijakaa ndani ya nyumba tangu siku ile niliyowatoa Israeli kutoka Misri mpaka leo. Nimehamza kutoka hema moja hadi jingine na kutoka mahali pamoja hadi pengine. **6** Je, popote nilipokwenda pamoja na Waisraeli wote, wakati

wowote nilimwambia kiongozi ye yote nili yemwagiza

kuwachunga watu wangu, kwa nini hujanijengea

Leteni sadaka na mje katika nyua zake; mwabuduni

nyumba ya mierezi?” **7** “Sasa basi, mwambie mtumishi

Bwana katika uzuri wa utakatifu wake. **30** Dunia yote

wangu Daudi, ‘Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye

na itetemeke mbele zake! Ulimwengu ame uweka

Nguvu Zote: Nilikuchukua machungani na kutoka

imara; hauwezi kusogezwa. **31** Mbingu na zishangilie,

kuandama kondoo ili uwatawale watu wangu Israeli.

nchi ni ifurahi; semenii katikati ya mataifa, “Bwana

8 Nimekuwa pamoja nawe popote ulipokwenda,

anatawala!” **32** Bahari na ivume, na vyote vilivyomo

nami nimekuondolea mbali adui zako wote mbele

ndani yake; mashamba na yashangilie, na vyote yako.

Basi nitalifanya jina lako kuwa kuu kama

vilivyomo ndani yake. **33** Kisha miti ya msituni

majina ya watu walio wakuu sana duniani. **9** Nami

itaimba, itaimba kwa furaha mbele za Bwana, kwa

nitawapatia watu wangu Israeli mahali na nitawapa

maana anakuja kuihukumu dunia. **34** Mshukuruni

ili wawe na mahali pao wenyewe pa kuishi na

Bwana kwa kuwa ni mwema; upendo wake wadumu

wasisumbuliwe tena. Watu waovu hawatawaonea

milele. **35** Milieni, “Ee Mungu Mwokozi wetu, tuokoe.

Tena, kama walivyofanya mwanzoni, **10** na ambavyo

Tukusanye tena na utukomboe kutoka kwa mataifa, ili

wamefanya siku zote tangu nilipowachagua viongozi

tuweze kulishukuru jina lako takatifu, na kushangilia

kwa ajili ya watu wangu Israeli. Pia nitawatiisha

katika sifa zako.” **36** Atukuzwe Bwana, Mungu wa

Israeli, tangu milele na hata milele. Nao watu wote

wakasema, “Amen,” na “Msifuni Bwana.” **37** Daudi

utakapokuwa umekwisha, nawe ukawa umekwenda

akamwacha Asafu na wenzake mbele ya Sanduku

kukaa na baba zako, nitamwinua mzao wako aingie

mahali pako kuwa mfalme, mmoja wa wana wako

mara, kulingana na mahitaji ya kila siku. **38** Pia

mwenyewe, nami nitaufanya imara ufalme wake.

12 akamwacha Obed-Edomu pamoja na wenzake sitini na

wanane wahudumu pamoja nao. Obed-Edomu mwana

wa Yeduthuni na pia Hosa walikuwa mabawabu wa

lango. **39** Daudi akamwacha kuhani Sadoki pamoja

na makuhani wenzake mbele ya hema ya ibada

ya Bwana katika mahali pa juu pa kuabudia huko

Gibeoni **40** ili kutoa sadaka za kuteketezwa kwa

Bwana kwenye madhabahu ya sadaka ya kuteketezwa

mara kwa mara, asubuhi na jioni, sawasawa na kila

kitu kilichoandikwa katika sheria ya Bwana ambayo

alikuwa amempa Israeli. **41** Waliohudumu pamoja

nao walikuwa Hemani, Yeduthuni na wale wote

waliochaguliwa na kutajwa kwa jina kumpa Bwana

shukrani, “Kwa maana fadhili zake zadumu milele.” **42**

Hemani na Yeduthuni walikuwa na wajibu wa kupiga

tarumbeta, matoazi na kutumia vyombo vingine

kwa ajili ya nyimbo za sifa kwa Mungu. Wana wa

Yeduthuni waliwekwa langoni. **43** Kisha watu wote

wakaondoka, kila mmoja akarudi nyumbani kwake,

naye Daudi akarudi nyumbani kuibariki jamaa yake.

16 Ndipo Mfalme Daudi akaingia ndani, akaketi

mbele za Bwana, akasema: “Mimi ni nani, Ee Bwana

Mungu, na jamaa yangu ni nini, hata umenileta

mpaka hapa nilipo? **17** Kana kwamba hili halitoshi

machoni pako, Ee Mungu, umenena pia kuhusu siku

zijazo za nyumba ya mtumishi wako. Umeniangalia

kama mtu aliyetukua kuliko watu wote, Ee Bwana

Mungu. **18** “Daudi aweza kukuambia nini zaidi kuhusu

kumheshimu mtumishi wako? Kwa maana wewe

unamjua mtumishi wako, **19** Ee Bwana Mungu.

Kwa ajili ya mtumishi wako, tena sawasawa na

mapenzi yako, umefanya jambo hili kubwa sana

na kujulisha ahadi hizi zote zilizo kubwa sana. **20**

“Hakuna aliye kama wewe, Ee Bwana Mungu, wala

hakuna Mungu ila wewe, kama vile tulivyoiskia

kwa masikio yetu wenyewe. **21** Naye ni nani aliye

kama watu wako Israeli: taifa pekee duniani ambalo

Mungu wake alitoka kwenda kulikomboa kwa ajili

yake mwenyewe na kujifanyia jina kwa ajili yake

mwenyewe, kwa kufanya maajabu makubwa na ya

kutisha kwa kuwafukuza mataifa mbele ya watu wako,

ambao uliwakomboa kutoka Misri? **22** Uliwafanya

watu wako Israeli kuwa watu wako wewe mwenyewe

milele, nawe, Ee Bwana Mungu, umekuwa Mungu

wao. **23** “Sasa basi, Bwana ahadi uliyoweka kuhusu

mtumishi wako na nyumba yake na uithibitise

milele. Fanya kama ulivyoahidi, **24** ili ithibitike na

jina lako litakuwa kuu milele. Kisha watu wasema,

'Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote, Mungu aliye juu ya Israeli, ndiye Mungu wa Israeli.' Nayo nyumba ya mtumishi wako Daudi itafanywa imara mbele zako.

25 "Wewe, Mungu wangu, umemfunulia mtumishi wako Daudi kwamba utamjengea yeze nyumba. Hivyo mtumishi wako amekuwa na ujasiri wa kukuomba maombi haya. **26** Ee Bwana, wewe ndiye Mungu! Umemwahidi mtumishi wako mambo haya mazuri. **27** Basi imekupendeza kuibariki nyumba ya mtumishi wako, ili idumu milele machoni pako; kwa ajili yako, Ee Bwana, umeibariki, nayo itabarikiwa milele."

18 Baada ya muda, Daudi akawashinda Wafilisti na kuwatiisha, naye akautwa Gathi pamoja na vijiji vinavyouzunguka kutoka utawala wa Wafilisti. **2** Pia Daudi akawashinda Wamoabu, wakawa watumishi wake, nao wakawa wanamletea ushuru. **3** Zaidi ya hayo, Daudi akapigana na Hadadezeri mfalme wa Soba, hadi Hamathi, wakati alikwenda kuimarisha utawala wake katika Mto Frati. **4** Daudi akateka magari ya vita 1,000 mionganini mwa magari yake, waendesha hayo magari ya kukokotwa na farasi 7,000 na askari wa miguu 20,000. Daudi akakata mishipa ya miguu ya nyuma ya farasi wote wakokotao magari, ila akabakiza 100. **5** Waaramu wa Dameski, walipokuja kumsaidia Hadadezeri mfalme wa Soba, Daudi akawashambulia na kuwaua 22,000 mionganini mwao. **6** Daudi akaweka askari walinzi katika ufalme wa Waaramu huko Dameski. Basi Waaramu wakawa watumisha wa Daudi, na kumlipa ushuru. Bwana akampa Daudi ushindi kote alipokwenda. **7** Daudi akazitwa ngao za dhahabu zilizokuwa za maafisa wa Hadadezeri na kuzileta Yerusalem. **8** Kutoka miji ya Tibhathi na Kuni, iliyokuwa miji ya Hadadezeri, Daudi akatwa shaba nyingi sana, ambayo Solomoni alitumia kutengenezea ile Bahari ya shaba, zile nguzo na vifaa mbalimbali vya shaba. **9** Tou mfalme wa Hamathi aliposikia kwamba Daudi amelishinda jeshi lote la Hadadezeri mfalme wa Soba, **10** akamtuma mwanawе, Hadoramu kwa Mfalme Daudi ili kumsalimu na kumpongeza kwa ushindi wake katika vita dhidi ya Mfalme Hadadezeri, kwa kuwa alikuwa amepigana vita mara nyingi na Tou. Hadoramu akamletea Daudi vifaa mbalimbali vya dhahabu, fedha na shaba. **11** Mfalme Daudi akawiweka vifaa hivi wakfu kwa Bwana kama vile alivyokuwa amefanya kwa fedha na dhahabu aliyokuwa ameitwa katika mataifa yote haya: Edomu na Moabu, Waamoni, Wafilisti na Waamaleki. **12** Abishai mwana wa Seruya akawaua Waedomu 18,000 katika Bonde la Chumvi. **13** Akaweka kambi za askari walinzi huko Edomu, nao Waedomu wote wakawa watumishi wa Daudi. Bwana akampa Daudi ushindi kila alipokwenda. **14** Daudi akatwala Israeli yote, akitenda lililo haki na sawa kwa watu wake wote. **15** Yoabu mwana wa Seruya alikuwa jemadari wa jeshi; Yehoshafati mwana wa Ahiludi alikuwa mweka kumbukumbu; **16** Sadoki mwana wa Ahitubu na Ahimeleki mwana wa Abiathari walikuwa makuhani; Shausha alikuwa mwandishi; **17** Daudi alipoambiwa haya, akawakusanya Israeli wote

naye Benaya mwana wa Yehoyada alikuwa msimamizi wa Wakerethi na Wapelethi; nao wana wa Daudi walikuwa maafisa wakuu katika utumishi wa mfalme.

19 Baada ya muda, Nahashi mfalme wa Waamoni akafa, mwanawе akaingia mahali pake. **2** Daudi akawaza, "Nitamtenda wema Hanuni mwana wa Nahashi, kwa sababu baba yake alintitenda wema." Hivyo Daudi akatuma wajumbe ili kumfariji Hanuni kwa ajili ya kifo cha baba yake. Watu wa Daudi walipofika kwa Hanuni katika nchi ya Waamoni ili kumfariji, **3** wakuu wa Waamoni wakamwambia Hanuni, "Hivi unadhani Daudi anamheshimu baba yako kwa kuwatuma wajumbe kukufaraji? Je, hawa watu hawakuja kuipeleleza na kuidadisi nchi ili waishinde?" **4** Kwa hiyo Hanuni akawakamata watu wa Daudi, akawanyoa ndevu akakata nguo zao katikati kwenye matakao, akawaacha waende zao. **5** Mtu mmoja alipofika na kumpasha Daudi habari za watu hawa, akawatuma wajumbe wengine kuwalaki, kwa maana walikuwa wamevunjiwa heshima sana. Mfalme akasema, "Kaeni huko Yeriko mpaka ndevu zenu ziote, ndipo mje." **6** Waamoni walipotambua kuwa wamekuwa machukizo kwa Daudi, Hanuni na Waamoni wakatuma talanta 1,000 za fedha ili kukodisha magari ya vita pamoja na waendeshaji wa hayo magari ya kukokotwa na farasi, kutoka Aramu-Naharaimu, Aramu-Maaka na Soba. **7** Wakakodisha magari ya vita 32,000 yakiwa na waendeshaji wake, pamoja na mfalme wa Maaka na vikosi vyake, wakaja na kupiga kambi karibu na Medeba. Waamoni nao wakakusanya toka miji yao, wakatoka ili kupigana vita. **8** Daudi aliposikia jambo hili, akamtuma Yoabu na jeshi lote la wapiganaji. **9** Waamoni wakatoka wakajipanga wakiyi tarayi kwa vita langoni la mji wao, wakati wale wafalme wengine waliokuja nao walijipanga kwa vita uwjanjani. **10** Yoabu akaona kuwa mbele yake na nyuma yake kumepangwa vita; kwa hiyo akachagua baadhi ya vikosi vilivyo bora sana katika Israeli akavipanga dhidi ya Waaramu. **11** Akawewa wale wanajeshi wengine waliobaki chini ya amri ya Abishai ndugu yake, nao wakapangwa ili wakabiliane na Waamoni. **12** Yoabu akasema, "Kama Waaramu watanizidi nguvu, basi itakupasa wewe unisaidie; lakini kama Waamoni watakuzidi nguvu, basi mimi nitakusaidia. **13** Uwe hodari na tupigane kwa ujasiri kwa ajili ya watu wetu na miji ya Mungu wetu. Bwana atafanya lile lililo jema machoni pake." **14** Basi Yoabu na vikosi vyake wakasonga mbele kupigana na Waaramu, nao Waaramu wakakimbia mbele yake. **15** Waamoni walipoona Waaramu wanakimbia, nao pia wakakimbia mbele ya nduguye Abishai na kuingia ndani ya mji. Basi Yoabu akarudi Yerusalem. **16** Baada ya Waaramu kuona kwamba wameshindwa na Israeli, wakapeleka wajumbe na kuwataka Waaramu wengine kutoka ng'ambo ya Mto Frati, wakiongozwa na Shofaki, jemadari wa jeshi la Hadadezeri. **17** Daudi alipoambiwa haya, akawakusanya Israeli wote

na kuvuka Yordani. Akasonga mbele dhidi yao amri ya mfalme. **7** Amri hii ilikuwa mbaya machoni na akajipanga kuwakabili. Daudi akapanga vita ili pa Mungu pia; hivyo akaiadhibu Israeli. **8** Kisha Daudi kupigana na Waaramu, nao wakapigana dhidi yake. **18** Lakini Waaramu wakakimbia mbele ya Israeli, naye Daudi akawaua waendesha magari 7,000 na askari wao wa miguu 40,000. Pia akamuua Shofaki, jemadari wa jeshi lao. **19** Raiya wa Hadadezeri walipoona kuwa wameshindwa na Israeli, wakafanya mapatano ya amani na Daudi, wakawa watumishi wake. Hivyo Waaramu hawakukubali kuwasaidia Waamoni tena.

20 Mwanzoni mwa mwaka mpya, wakati ambapo wafalme huenda vitani, Yoabu aliliongoza jeshi. Aliangamiza nchi ya Waamoni, na akaenda Raba na kuuzingira, lakini Daudi alibaki Yerusalem. Yoabu akashambulia Raba na kuuacha ukiwa magofu. **2** Daudi akachukua taji kutoka kwa kichwa cha mfalme wao, lililokuwa na uzito wa talanta moja ya dhahabu, nayo ilizungushiwa vito vya thamani. Ikweweka juu ya kichwa cha Daudi. Alichukua nyara nyangi kutoka mjini huo. **3** Akawatoa watu waliokuwa humo, akawaweka wafanye kazi kwa misumeno, sululu za chuma na mashoka. Daudi akafanya hivi kwa miji yote ya Waamoni. Kisha Daudi na jeshi lake lote wakarudi Yerusalem. **4** Baada ya muda, kulitokea vita dhidi ya Wafilsti, huko Gezeri. Wakati huo Sibekai, Mhushathi, akamuua Sipai, aliyekuwa mmoja wa wazao wa Warefai, nao Wafilsti wakashindwa. **5** Katika vita vingine na Wafilsti, Elhanani mwana wa Yairi alimuua Lahmi nduguye Goliathi, Mgiti, ambaye mkuki wake ulikuwa na mpini kama mti wa mfumaji. **6** Katika vita vingine tena, vilivyopiganwa huko Gathi, kulikuwako na mtu mmoja mkubwa mwenye vidole sita katika kila mkono na vidole sita katika kila mguu: jumla vidole ishirini na vinne. Yeye alikuwa pia mzaa wa Mrefai. **7** Alipowadhihaki Israeli, Yonathan, mwana wa Shimea, nduguye Daudi, akamuua. **8** Hawa walikuwa ndio wazao wa Warefai huko Gathi, nao walianguka kwa mikono ya Daudi na watu wake.

21 Shetani akainuka dhidi ya Israeli na kumshawishi Daudi ahesabu watu wa Israeli. **2** Kwa hiyo Daudi akamwambia Yoabu na majemadari wa jeshi, "Nendeni mkawahesabu Waisraeli kuanzia Beer-Sheba mpaka Dani. Kisha nileteeni taarifa ili kwamba niweze kufahamu wako wangapi." **3** Yoabu akajibu, "Bwana na aongeze jeshi lake mara mia na zaidi. Mfalme bwana wangu, kwani hawa wote si raiya wa bwana wangu? Kwa nini bwana wangu unataka kufanya hivi? Kwa nini kuleta hatia juu ya Israeli?" **4** Hata hivyo, neno la mfalme likawa na nguvu juu ya Yoabu; kwa hiyo Yoabu akaondoka na kuzunguka Israeli yote kisha akarudi Yerusalem. **5** Yoabu akampa Daudi jumla ya idadi ya watu wanaoweza kupigana. Katika Israeli kulikuwa na watu 1,100,000 ambaa wangeweza kutumia upanga na katika Yuda watu 470,000. **6** Lakini Yoabu hakuwahesabu Walawi na Wabenyamini, kwa sababu alichukizwa sana na

amri ya mfalme. **7** Amri hii ilikuwa mbaya machoni na akamwambia Mungu, "Nimetenda dhambi kubwa kwa kufanya jambo hili. Sasa, ninakusihii, ondoa hatia ya mtumishi wako. Nimefanya jambo la kipumbavu sana." **9** Bwana akamwambia Gadi, mwonaji wa Daudi, "Nenda ukamwambie Daudi, hivi ndivyo asemavyo Bwana: 'Ninakupa wewe uchaguzi wa mambo matatu. Nichagulie mojawapo nitakalotenda dhidi yako.'" **11** Kwa hiyo Gadi akamwendea Daudi akamwambia, "Hili ndilo Bwana asemalo: 'Chagua: **12** miaka mitatu ya njaa, au miezi mitatu ya kushindwa na adui zako, ukipatwa na upanga wao, au siku tatu za upanga wa Bwana, yaani, siku tatu za tauni katika nchi na malaika wa Bwana akiangamiza kila mahali katika Israeli.' Sasa basi, amua jinsi nitakavyomjibu ye ye aliyenituma." **13** Daudi akamwambia Gadi, "Ninayo mahangaiko makubwa. Mimi na nianguke mikononi mwa Bwana kwa maana rehema zake ni kuu mno, lakini usiniache nianguke mikononi mwa wanadamu." **14** Basi Bwana akatuma tauni katika Israeli, watu 70,000 wa Israeli wakafa. **15** Mungu akapeleka malaika kuangamiza Yerusalem. Lakini malaika alipokuwa akifanya hivyo, Bwana akaona na akahuzunika kwa sababu ya maafa, akamwambia yule malaika aliyekuwa anaangamiza watu, "Yatosha! Rudisha mkono wako." Wakati huo malaika wa Bwana alikuwa amesimama katika sakafu ya kupuria nafaka ya Arauna Myebusi. **16** Daudi akayainua macho yake akamwona huyo malaika wa Bwana akiwa amesimama katikati ya mbingu na dunia, naye ameunyoosha upanga wake juu ya Yerusalem tayari kuangamiza. Kisha Daudi na wazee, waliokuwa wamevaa nguo za gunia, wakaanguka kifidifudi. **17** Daudi akamwambia Mungu, "Je, si mimi ndiye niliyeamuru watu wahesabiwe? Mimi ndiye niliyetenda dhambi na kukosa. Hawa ni kondoo tu. Wamefanya nini? Ee Bwana, Mungu wangu, mkono wako na uwe juu yangu mimi na jamaa yangu, lakini usiache tauni hii iendelee juu ya watu wako." **18** Kisha malaika wa Bwana akamwamuru Gadi amwambia Daudi apande na kumjengea Bwana madhabahu kwenye sakafu ya kupuria nafaka ya Arauna Myebusi. **19** Kwa hiyo Daudi akakwea, akalitii lile neno ambalo Gadi alikuwa amelisema katika jina la Bwana. **20** Arauna alipokuwa akipura ngano, akageuka akamwonia yule malaika. Wanawe wanenye waliokuwa pamoja naye wakajificha, ye ye akaendelea kupura ngano. **21** Kisha Daudi akakaribia, Arauna alipotazama na kumwona, akaondoka kwenye uwanja wa kupuria nafaka akamsujudia Daudi akiuinamisha uso wake ardhini. **22** Daudi akamwambia, "Nipatie huu uwanja wako wa kupuria nafaka ili niweze kujenga madhabahu ya Bwana tauni ipate kukomeshwa katika watu. Niuzie kwa bei yake kamili." **23** Arauna akamwambia Daudi, "Uchukue huo uwanja. Mfalme bwana wangu na afanye lolote analopenda. Tazama, nitatao maksai kwa ajili ya sadaka za kuteketezwa, vifaa ya kupuria kuwa kuni, pamoja na ngano kwa

ajili ya dhabihu ya nafaka. Natoa hivi vyote.” **24** mwanangu, Bwana awe pamoja nawe, nawe uwe na Lakini Mfalme Daudi akamjibu Arauna, “La hasha! mafanikio upate kujenga nyumba ya Bwana Mungu Lakini ninasisitiza kwamba nitalipa bei yake kamili. Sitachukua kilicho chako kwa ajili ya Bwana au kutoa sadaka ya kuteketezwa ambayo hainigharimu chochote.” **25** Basi Daudi akamilipa Arauna shekeli za dhahabu 600 kwa ajili ya ule uwanja. **26** Kisha amri na sheria Bwana alizompa Mose kwa ajili ya Daudi akamjengea Bwana madhabahu mahali hapo, na kutoa sadaka za kuteketezwa na sadaka za amani. Akamwita Bwana naye Bwana akajibu maombi yake kwa moto toka mbinguni juu ya madhabahu ya sadaka ya kuteketezwa. **27** Kisha Bwana akanena na yule malaika, naye akarudisha upanga wake katika ala yake. **28** Wakati huo, Daudi alipoona kwamba Bwana amemjibu kule kwenye uwanja wa kupuria nafaka wa Arauna Myebusi, akatoa dhabihu huko. **29** Maskani ya Bwana ambayo Mose alitengeneza kule jangwani, pamoja na madhabahu ya sadaka ya kuteketezwa kwa wakati huo vilikuwa viko mahali pa juu pa kuabudia huko Gibeoni. **30** Lakini Daudi hakuthubutu kuisogelea ili kumuliza Mungu, kwa sababu aliugopa upanga wa yule malaika wa Bwana.

22 Ndipo Daudi akasema, “Nyumba ya Bwana Mungu itakuwa mahali hapa, pia pamoja na madhabahu ya sadaka ya kuteketezwa kwa ajili ya Israeli.” **2** Kwa hiyo Daudi akatoa amri wakusanyike wageni wote waliokuwa wanaishi Israeli, na kutoka mionganoni mwao akaweka waashi ili kuchonga mawe kwa ajili ya kujenga nyumba ya Mungu. **3** Daudi akatoa chuma tele ili kutengenezea misumari kwa ajili ya mafungo ya malango ya nyumba na shaba tele isiyopimika. **4** Pia akatoa magogo ya mirezi yasiyohesabika, kwa kuwa Wasidoni na Watiro walikuwa wamemletea Daudi idadi kubwa ya mirezi. **5** Daudi akasema, “Mwanangu Solomoni bado ni mdogo wa umri na hana uzoefu. Nyumba itakayojengwa kwa ajili ya Bwana inatakiwa iwe yenye uzuri mwingu na sifa na fahari mbele ya mataifa yote. Kwa hiyo nitaifanya matayarisho.” Daudi akafanya matayarisho makubwa kabla ya kifo chake. **6** Kisha akamwita Solomoni mwanawee akamwagiza kujenga nyumba kwa ajili ya Bwana, Mungu wa Israeli. **7** Daudi akamwambia Solomoni: “Mwanangu, nilikuwa na jambo hili ndani ya moyo wangu kujenga nyumba kwa ajili ya Jina la Bwana Mungu wangu. **8** Lakini neno hili la Bwana likanija, kusema: ‘Wewe umemwaga damu nyiningi na kupigana vita vingi. Wewe hutajenga nyumba kwa ajili ya Jina langu, kwa sababu umemwaga damu nyiningi juu ya nchi machoni pangu.’ **9** Lakini utakuwa na mwana ambaye atakuwa mtu wa amani na utulivu nami nitampa utulivu mbele ya adui zake wote pande zote. Jina lake ataitwa Solomoni, nami nitawapa Israeli amani na utulivu wakati wa utawala wake. **10** Yeye ndiye atakayejenga nyumba kwa ajili ya Jina langu. Yeye atakuwa mwanangu, nami nitakuwa baba yake. Nami nitakifanya imara kitie chake cha enzi cha utawala wake katika Israeli milele.” **11** “Sasa,

mwanangu, Bwana awe pamoja nawe, nawe uwe na wako, kama alivyosema utafanya. **12** Bwana na akupe hekima na ufahamu wakati atakuweka juu ya Israeli, ili uweze kuishika sheria ya Bwana Mungu wako. **13** Ndipo utakapofanikiwa, ikiwa utakuwa na bidii kutii amri na sheria Bwana alizompa Mose kwa ajili ya Israeli. Uwe hodari na ushujaa. Usiogope wala usikate tamaa. **14** “Nimejitaabisha sana ili kupata mahitaji kwa ajili ya Hekalu la Bwana: talanta 100,000 za dhahabu, talanta 1,000,000 za fedha na kiasi kisichopimika cha shaba na chuma, pia mbaa na mawe. Nawe waweza kuviongeza. **15** Unao wfanyakazi wengi: Wachonga mawe, waashi na maseremala, pamoja na watu walio na ustadi katika kila kazi **16** wa kufua dhahabu, fedha, shaba na chuma, mafundi wasiohesabika. Sasa basi anza kazi hii, naye Bwana awe pamoja nawe.” **17** Kisha Daudi akawaamuru viongozi wote wa Israeli wamsaidie Solomoni mwanawee. **18** Akawaambia, “Je, Bwana Mungu wenu si yuko pamoja na ninyi? Pia si amewapa raha pande zote? Kwa maana amewatia wenyeji wa nchi mkononi mwangu, nayo nchi iko chini ya Bwana na watu wake. **19** Sasa itoeni miyo yenu na nafsi zenu katika kumtafuta Bwana Mungu wenu. Anzeni kujenga Maskani ya Bwana Mungu, ili mweze kulileta Sanduku la Agano la Bwana na vyombo vitakatifu yya Mungu katika Hekalu litakalojengwa kwa ajili ya Jina la Bwana.”

23 Daudi alipokuwa mzee aliyeshiba siku, akamfanya Solomoni mwanawee kuwa mfalme juu ya Israeli. **2** Pia akawakusanya pamoja viongozi wote wa Israeli, pamoja na makuhani na Walawi. **3** Walawi waliokuwa na umri wa miaka thelathini au zaidi walihesabiwa, nayo hesabu ya wanaume ilikuwa 38,000. **4** Daudi akasema, “Mionganoni mwa hawa, 24,000 watasimamia kazi ya Hekalu la Bwana na 6,000 watakuwa maafisa na waamuzi, **5** na 4,000 watakuwa mabawabu, na wengine 4,000 watamsifu Bwana kwa ala za uimbaji nilizotoa kwa ajili ya kusudi hilo.” **6** Daudi akawagawa Walawi katika makundi kufuatana na wana wa Lawi: Gershoni, Kohathi na Merari. **7** Wana wa Wagershoni walikuwa wawili: Ladani na Shimei. **8** Wana wa Ladani walikuwa watatu: Yehieli wa kwanza, Zethamu na Yoeli. **9** Wana wa Shimei walikuwa watatu: Shelomothi, Hazieli na Harani. Hawa watatu walikuwa viongozi wa jamaa za Ladani. **10** Nao wana wa Shimei walikuwa wanne: Yahathhi, Zina, Yeushi na Beria. **11** Yahathhi alikuwa wa kwanza na Ziza wa pili, lakini Yeushi na Beria hawakuwa na wana wengi; kwa hiyo walihesabiwa kama jamaa moja, wakapewa wajibu kwa pamoja. **12** Wana wa Kohathi walikuwa wanne: Amramu, Ishari, Hebron na Uziel. **13** Wana wa Amramu walikuwa: Aroni na Mose. Aroni waliwekwa wakfu, yeye na wazao wake milele, wawe wakiweka wakfu vitu ambavyo ni vitakatifu mno, kutoa dhabihu mbele za Bwana, kuhudumu mbele zake na kutamka baraka katika Jina

la Bwana milele. **14** Wana wa Mose mtu wa Mungu mwa wazao wa Ithamari, nao waligawanywa kwa walihesabiwa kama sehemu ya kabilia la Lawi. **15** uwiano: Viongozi kumi na sita kutoka jamaa ya wazao Wana wa Mose walikuwa: Gershomu na Eliezeri. **16** wa Eleazari na viongozi wanane kutoka jamaa ya Wazao wa Gershomu: Shebueli alikuwa wa kwanza. **17** Wazao wa Eliezeri: Rehabia alikuwa wa kwanza. **18** Wana wa Ishari: mwa wazao wale wa Eleazari na wale wa Ithamari. **6** Shelomithi alikuwa wa kwanza. **19** Wana wa Hebronii Mwandishi Shemaya mwana wa Nethaneli, Mlawi, walikuwa: Yeria alikuwa wa kwanza, wa pili Amaria, aliorodhesha majina yao mbele ya Mfalme Daudi wa tatu Yahazieli, na wa nne Yekameamu. **20** Wana wa na maafisa: Kuhani Sadoki, Ahimeleki mwana wa Uzieli walikuwa: Mika wa kwanza na Ishia wa pili. **21** Abiathari, na viongozi wa jamaa za makuhani na za Wana wa Merari walikuwa: Mahli na Mushi. Wana wa Walawi: jamaa moja ikitoka upande wa Eleazari na Mahli walikuwa: Eleazari na Kishi. **22** Eleazari akafa nyingine upande wa Ithamari. **7** Kura ya kwanza bila ya kuwa na wana: alikuwa na binti tu. Binamu ilimwangukia Yehoyaribu, ya pili Yedaya, **8** ya tatu zao, wana wa Kishi, wakawaoa. **23** Wana wa Mushi: Harimu, ya nne Seorimu, **9** ya tano Malkiya, ya sita Mahli, Ederi na Yeremothi; wote walikuwa watatu. Miyamini, **10** ya saba Hakosi, ya nane Abiya, **11** ya **24** Hawa walikuwa wazao wa Lawi kwa jamaa zao. tisa Yeshua, ya kumi Shekania, **12** ya kumi na moja Wakuu wa jamaa kama walivoandikwa kwa majina Eliasibusi, ya kumi na mbili Yakimu, **13** ya kumi na yao na kuhesabiwa kila mmoja, yaani, wenye uwezo tatu Hupa, ya kumi na nne Yeshebeabu, **14** ya kumi wa kufanya kazi kuanzia miaka ishirini au zaidi, **25** Kwa maana saba Heziri, ya kumi na nane Hapisesi, **15** ya kumi na waliohudumu katika Hekalu la Bwana. **26** Walawi hawahitaji tena Dauli, ya kumi na nne Maazia. kubeba Maskani wala chombo chochote cha utumishi wake.” **27** Kulingana na maagizo ya mwisho ya Daudi, wa kuhudumu walipoingia katika Hekalu la Bwana Walawi waliohesabiwa ni wale wa kuanzia umri wa miaka ishirini au zaidi. **28** Wajibu wa Walawi ulikuwa kuhudumu katiya Hekalu la Bwana: Kuwa wasimamizi wa nyua, vyumba vya pembeni, kutakasa vyombo vitakatifu na utendaji mwingine wowote katika nyumba ya Mungu. **29** wa Rehabia, kutoka kwa wanawe: Ishia alikuwa wa Walikuwa wasimamizi wa mikate iliyowekwa mezani, kwanza. **22** Kutoka kwa Waishari: alikuwa Shelomithi, una kwa ajili ya sadaka za nafaka, mikate isiyotiwa kutoka kwa wana wa Shelomithi: alikuwa Yahath. **23** chachu, uokaji na uchanganyaji, pamoja na vipimo Wana wa Hebronii: Yeria alikuwa mkuu, Amaria wa vyote vya wingi na ukubwa. **30** Pia ulikuwa wajibu pili, Yahazieli wa tatu, na Yekameamu wa nne. **24** wao kila asubuhi kumshukuru na kumsifu Bwana. Mwana wa Uzieli: alikuwa Mika; kutoka kwa wana wa Iliwapasa pia kufanya hivyo jioni **31** na wakati wowote Mika: alikuwa Shamiri. **25** Ndugu yake Mika: alikuwa sadaka za kuteketeza zilipotolewa kwa Bwana siku za Sabato na kwenye sikuu za Mwezi Mwandamo na katika sikuu nyingine zilizoamriwa. Iliwapasa kuhudumu mbele za Bwana mara kwa mara kwa idadi maalum na kwa namna walivokuwa wamepewaa maelekezo. **32** Hivyo Walawi wakafanya wajibu wao katika Hema la Kukutania, katika Mahali Patakatifu chini ya uongozi wa ndugu zao wazao wa Aroni, kwa ajili ya utumishi katika Hekalu la Bwana.

24 Hii ndiyo migawanyo ya wana wa Aroni: Aroni alikuwa na wana wanee: Nadabu, Abihu, Eleazari na Ithamari. **2** Nadabu na Abihu walikuwa kabla ya baba yao, nao hawakuwa na wana; kwa hiyo ndugu zao Eleazari na Ithamari wakahudumu kama makuhani. **3** Akisaidiwa na Sadoki mwana wa Eleazari na Ahimeleki mwana wa Ithamari, Daudi aliwapanga wazao wa Aroni katika migawanyo kufuatana na wajibu wa huduma zao. **4** Idadi kubwa ya viongozi walipatikana mionganoni mwa wazao wa Eleazari, kuliko mionganoni

mwa wazao wa Ithamari, nao waligawanywa kwa kwa kupiga kura, kwa kuwa kulikuwa na maafisa wa mahali patakatifu na maafisa wa Mungu mionganoni Rehabia alikuwa na mwana mmoja tu, lakinini wana wa Uzieli walikuwa: Mika wa kwanza na Ishia wa pili. **21** Abiathari, na viongozi wa jamaa za makuhani na za Wana wa Merari walikuwa: Mahli na Mushi. Wana wa Walawi: jamaa moja ikitoka upande wa Eleazari na Mahli walikuwa: Eleazari na Kishi. **22** Eleazari akafa nyingine upande wa Ithamari. **7** Kura ya kwanza bila ya kuwa na wana: alikuwa na binti tu. Binamu ilimwangukia Yehoyaribu, ya pili Yedaya, **8** ya tatu zao, wana wa Kishi, wakawaoa. **23** Wana wa Mushi: Harimu, ya nne Seorimu, **9** ya tano Malkiya, ya sita Mahli, Ederi na Yeremothi; wote walikuwa watatu. Miyamini, **10** ya saba Hakosi, ya nane Abiya, **11** ya **24** Hawa walikuwa wazao wa Lawi kwa jamaa zao. tisa Yeshua, ya kumi Shekania, **12** ya kumi na moja Wakuu wa jamaa kama walivoandikwa kwa majina Eliasibusi, ya kumi na mbili Yakimu, **13** ya kumi na yao na kuhesabiwa kila mmoja, yaani, wenye uwezo tatu Hupa, ya kumi na nne Yeshebeabu, **14** ya kumi wa kufanya kazi kuanzia miaka ishirini au zaidi, **25** Kwa maana saba Heziri, ya kumi na nane Hapisesi, **15** ya kumi na waliohudumu katika Hekalu la Bwana. **26** Walawi hawahitaji tena Dauli, ya kumi na nne Maazia. kubeba Maskani wala chombo chochote cha utumishi wake.” **27** Kulingana na maagizo ya mwisho ya Daudi, wa kuhudumu walipoingia katika Hekalu la Bwana Walawi waliohesabiwa ni wale wa kuanzia umri wa miaka ishirini au zaidi. **28** Wajibu wa Walawi ulikuwa kuhudumu katiya Hekalu la Bwana: Kuwa wasimamizi wa nyua, vyumba vya pembeni, kutakasa vyombo vitakatifu na utendaji mwingine wowote katika nyumba ya Mungu. **29** wa Rehabia, kutoka kwa wanawe: Ishia alikuwa wa Walikuwa wasimamizi wa mikate iliyowekwa mezani, kwanza. **22** Kutoka kwa Waishari: alikuwa Shelomithi, una kwa ajili ya sadaka za nafaka, mikate isiyotiwa kutoka kwa wana wa Shelomithi: alikuwa Yahath. **23** chachu, uokaji na uchanganyaji, pamoja na vipimo Wana wa Hebronii: Yeria alikuwa mkuu, Amaria wa vyote vya wingi na ukubwa. **30** Pia ulikuwa wajibu pili, Yahazieli wa tatu, na Yekameamu wa nne. **24** wao kila asubuhi kumshukuru na kumsifu Bwana. Mwana wa Uzieli: alikuwa Mika; kutoka kwa wana wa Iliwapasa pia kufanya hivyo jioni **31** na wakati wowote Mika: alikuwa Shamiri. **25** Ndugu yake Mika: alikuwa sadaka za kuteketeza zilipotolewa kwa Bwana siku za Sabato na kwenye sikuu za Mwezi Mwandamo na katika sikuu nyingine zilizoamriwa. Iliwapasa kuhudumu mbele za Bwana mara kwa mara kwa idadi maalum na kwa namna walivokuwa wamepewaa maelekezo. **32** Hivyo Walawi wakafanya wajibu wao katika Hema la Kukutania, katika Mahali Patakatifu chini ya uongozi wa ndugu zao wazao wa Aroni, kwa ajili ya utumishi katika Hekalu la Bwana.

25 Daudi, pamoja na majemadari wa jeshi, wakwatengia baadhi ya wana wa Asafu, wana wa Hemani na wana wa Yeduthuni, kwa ajili ya huduma ya kutoa unabii, wakitumia vinubi, zeze na matoazi. Hii ndiyo orodha ya watu waliofanya

huduma hii: **2** Kutoka kwa wana wa Asafu walikuwa: Zakuri, Yosefu, Nethania na Asarela. Wana wa Asafu walikuwa chini ya usimamizi wa Asafu, ambaye alitoa unabii chini ya usimamizi wa mfalme. **3** Wana wa Yeduthuni walikuwa sita: Gedalia, Seri, Yeshaya, Shimei, Hashabia, na Matithia, nao walikuwa chini ya usimamizi wa baba yao Yeduthuni, wao walikuwa wakitoa unabii wakitumia vinubi, wakimshukuru na kumtukuza Bwana. **4** Wana wa Hemani walikuwa: Bukia, Matania, Uzieli, Shebueli na Yeremothi, Hanania, Hanani, Eliatha, Gidalti na Romamtii-Ezeri, Yoshbekasha, Malothi, Hothiri na Mahaziothi. **5** Wote hawa walikuwa wana wa Hemani mwonaji wa mfalme. Aliwapata wana hawa kutokana na ahadi ya Mungu ili kumwinua. Mungu alimpa Hemani wana kumi na wanne na binti watatu. **6** Hawa wanaume wote walikuwa chini ya usimamizi wa baba yao kwa ajili ya uimbaji katika Hekalu la Bwana wakitumia matoazi, zeze na vinubi, kwa ajili ya huduma katika nyumba ya Mungu. Asafu, Yeduthuni na Hemani walikuwa chini ya usimamizi wa mfalme. **7** Pamoja na ndugu zao wote walikuwa wamefundishwa na kuwa stadi wa uimbaji kwa Bwana. Idadi yao walikuwa 288. **8** Vijana kwa wazee, walimu kwa wanafunzi, wote walipanga kazi zao kwa kupiga kura. **9** Kura ya kwanza, ambayo ilikuwa kwa ajili ya Asafu, ilimwangukia Yosefu, wanawe na jamaa zake, **12** Ya pili ikamwangukia Gedalia, yeeye na wanawe pamoja na jamaa zake, **12** **10** Ya tatu ikamwangukia Zakuri, wanawe na jamaa zake, **12** **11** ya nne ikamwangukia Isri, // wanawe na jamaa zake, **12** **12** ya tano ikamwangukia Nethania, wanawe na jamaa zake, **12** **13** ya sita ikamwangukia Bukia, wanawe na jamaa zake, **12** **14** ya saba ikamwangukia Yesarela, // wanawe na jamaa zake, **12** **15** ya nane ikamwangukia Yeshaya, wanawe na jamaa zake, **12** **16** ya tisa ikamwangukia Matania, wanawe na jamaa zake, **12** **17** ya kumi ikamwangukia Shimeii, wanawe na jamaa zake, **12** **18** ya kumi na moja ikamwangukia Azareli, // wanawe na jamaa zake, **12** **19** ya kumi na mbili ikamwangukia Hashabia, wanawe na jamaa zake, **12** **20** ya kumi na tatu ikamwangukia Shubaeli, wanawe na jamaa zake, **12** **21** ya kumi na nne ikamwangukia Matithia, wanawe na jamaa zake, **12** **22** ya kumi na tano ikamwangukia Yeremothi, wanawe na jamaa zake, **12** **23** Ya kumi na sita ikamwangukia Hanania, wanawe na jamaa zake, **12** **24** ya kumi na saba ikamwangukia Yoshbekasha, wanawe na jamaa zake, **12** **25** ya kumi na nane ikamwangukia Hanani, wanawe na jamaa zake, **12** **26** ya kumi na tisa ikamwangukia Malothi, wanawe na jamaa zake, **12** **27** ya ishirini ikamwangukia Eliatha, wanawe na jamaa zake, **12** **28** ya ishirini na moja ikamwangukia Hothiri, wanawe na jamaa zake, **12** **29** ya ishirini na mbili ikamwangukia Gidalti, wanawe na jamaa zake, **12** **30** ya ishirini na tatu ikamwangukia Mahaziothi, wanawe na jamaa zake, **12** **31** ya ishirini na nne ikamwangukia Romamtii-Ezeri, wanawe na jamaa zake, **12**.

26 Hii ndiyo migawanyo ya mabawabu: Kutoka kwa wana wa Kora alikuwa: Meshalemia mwana wa Kore, mmoja wa wana wa Asafu. **2** Meshalemia alikuwa na wana wafuata: Zekaria mzaliwa wa kwanza, Yediaeli wa pili, Zebadia wa tatu, Yathnieli wa nne, **3** Elamu wa tano Yehohanani wa sita na Eliehoenai wa saba. **4** Obed-Edomu naye alikuwa na wana wafuata: Shemaya mzaliwa wa kwanza, Yehozabadi wa pili, Yoahya wa tatu, Sakari wa nne, Nethaneli wa tano, **5** Amiel wa sita, Isakari wa saba, na Peulethai wa nane. (Kwa kuwa Mungu alikuwa amembariki Obed-Edomu.) **6** Shemaya mwanaue pia alikuwa na wana, walikuwa viongozi katika jamaa ya baba yao kwa sababu walikuwa watu wenye uwezo mkubwa. **7** Wana wa Shemaya ni: Othni, Refaeli, Obedi na Elizabadi; jamaa zake Elihu na Semakia walikuwa pia watu wenye uwezo. **8** Hawa wote walikuwa wazao wa Obed-Edomu; wao na wana wao na jamaa zao walikuwa watu wenye uwezo pamoja na nguvu za kufanya kazi. Wazao wa Obed-Edomu jumla yao walikuwa sitini na wawili. **9** Meshalemia alikuwa na wana na jamaa zake, walikuwa watu wenye uwezo: jumla yao watu kumi na wanane. **10** Hosa, Mmerari, alikuwa na wana wafuata: Shimri alikuwa mkuu wao (baba yake alikuwa amemweka yeeye kuwa mkuu ijapokuwa hakuwa mzaliwa wa kwanza), **11** Hilkia wa pili, Tabalia wa tatu na Zekaria wa nne. Wana na jamaa za Hosa jumla yao walikuwa watu kumi na watatu. **12** Hii migawanyo ya mabawabu, kuititia wakuu wao, walikuwa na zamu za kuhudumu hekaluni mwa Bwana kama jamaa zao walivyo kuwa nazo. **13** Kura zilipigwa kwa kila lango, kufuatana na jamaa zao, wakubwa kwa wadogo. **14** Kura ya Lango la Mashariki ilimwangukia Shelemia. Kisha wakapiga kura kwa Zekaria mwanaue, aliye kuwa mshauri mwenye hekima, nayo kura ya Lango la Kaskazini ikamwangukia. **15** Kura ya Lango la Kusini ikamwangukia Obed-Edomu, nayo kura ya maghalia ikawaangukia wanawe. **16** Kura za Lango la Magharibi na Lango la Shalekethi kwenye barabara ya juu zikawaangukia Shupimu na Hosa. Zamu za walinzi ziligawanywa kwa usawa: **17** Kulikuwa na Walawi sita kila siku upande wa mashariki, wanwe upande wa kaskazini, wanwe upande wa kusini, na wawili wawili kwa mra moja kwenye ghala. **18** Kuhusu ukumbi kuelekea magharibi, kulikuwa na wanwe barabarani na wawili kwenye ukumbi wenywewe. **19** Hii ndiyo iliyokuwa migawanyo ya mabawabu walikuwa wazao wa Kora na wa Merari. **20** Katika Walawi, Ahiya alikuwa mwangalizi wa hazina za nyumba ya Mungu na mwangalizi wa hazina za vitu vilivyo weka wakfu. **21** Wazao wa Ladani, walikuwa Wagershoni kuititia Ladani na walikuwa viongozi wa jamaa za Ladani Mggershoni, walikuwa Yehieli, **22** wana wa Yehieli, wana wa Zethamu na wa nduguye Yoeli. Wao walikuwa waangalizi wa hazina za Hekalu la Bwana. **23** Kutoka kwa wana wa Amramu, wana

24 Shebueli, mzao wa Gershomu mwana wa Mose, Jemadari wa kikosi cha sita kwa mwezi wa sita alikuwa alikuwa afisa mwangalizi wa hazina. **25** Jamaa zake Ira, mwana wa Ikeshi Mtekoa. Kikosi chake kilikuwa kutoka kwa Eliezeri, wanawe walikuwa: Rehabia, na watu 24,000. **10** Jemadari wa kikosi cha saba kwa Yeshaya, Yoram, Zikri na Shalomithi. **26** Shalomithi mwezi wa saba alikuwa Helesi Mpeloni wa Waefraimu. na jamaa zake walikuwa waangalizi wa hazina zote Kikosi chake kilikuwa na watu 24,000. **11** Jemadari wa za vitu vile vilivyowekwa wakfu na Mfalmeh Daudi, nane kwa mwezi wa nane, alikuwa Sibekai Mhushathi kwa viongozi wa jamaa waliokuwa majemadari wa wa Wazera. Kikosi chake kilikuwa na watu 24,000. **12** maelfu na majemadari wa mamia, na kwa maafisa Jemadari wa tisa kwa mwezi wa tisa alikuwa Abiezeri wengine wa jeshi. **27** Baadhi ya nyara zilizotekwa Mwanathothi wa Wabenyamini. Kikosi chake kilikuwa vitani waliziweka wakfu kwa ajili ya ukarabati wa na watu 24,000. **13** Jemadari wa kumi kwa mwezi wa Hekalu la Bwana. **28** Kila kitu kilichokwuwa kimewekwa kumi alikuwa Maharai Mnetofathi wa Wazera. Kikosi wakfu na Samwelii mwonaji, na Sauli mwana wa chake kilikuwa na watu 24,000. **14** Jemadari wa kumi Kishi, Abneri mwana wa Neri, na Yoabu mwana wa na moja kwa mwezi wa kumi na moja alikuwa Benaya Seruya, pamoja na vitu vingine vyote vilivyokuwa Mpirathoni wa Waefraimu. Kikosi chake kilikuwa vimewekwa wakfu, vyote vilikuwa chini ya uangalizi na watu 24,000. **15** Jemadari wa kumi na mbili kwa wa Shalomithi na jamaa zake. **29** Kutoka kwa wana mwezi wa kumi na mbili alikuwa Heldai Mnetofathi wa Ishari: Kenania na wanawe walipewa kazi nije ya kutoka jamaa ya Othnieli. Kikosi chake kilikuwa na Hekalu kama maafisa na waamuzi juu ya Israeli. **30** watu 24,000. **16** Maafisa waliokuwa wanaongoza Kutoka kwa wana wa Hebron: Hashabia na jamaa makabila ya Israeli walikuwa: Kwa Wareubeni: Eliezeri zake, watu 1,700 wenye uwezo, waliwajibika katika mwana wa Zikri; kwa Wasimeoni: Shefatia mwana wa Israeli magharibi ya Yordani kwa ajili ya kazi zote Maaka; **17** kwa Walawi: Hashabia mwana wa Kemueli; za Bwana na utumishi wa mfalme. **31** Kuhusus wana kwa Aroni: Sadoki; **18** kwa Yuda: Elihu, nduguye wa Hebron, Yeria alikuwa mkuu wao kufuatana na Daudi; kwa Waisakari: Omri mwana wa Mikaeli; **19** orodha ya jamaa yao. Katika mwaka wa arobaini kwa utawala wa Daudi uchunguzi ulifanyika katika kumbukumbu, nao watu wenye uwezo mionganii mwa wana wa Hebron wakapatikana huko Yazeri katika Gileadi. **32** Yeria alikuwa na jamaa ya watu 2,700 waliokuwa watu wenye uwezo na viongozi wa jamaa, naye Mfalmeh Daudi akawaweka kuangalia Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilo Manase kuhusu kila jambo lililomhusu Mungu na shughuli za mfalme.

27 Hii ndiyo orodha ya Waisraeli: viongozi wa jamaa, majemadari wa maelfu, majemadari wa mamia na maafisa wao, waliomtumikia mfalme kwa lolote lililohusu vikosi vya jeshi vilivyokuwa zamu mwezi baada ya mwezi katika mwaka mzima. Kila kikosi kimoja kilikuwa na watu 24,000. **2** Msimamizi wa kikosi cha kwanza kwa mwezi wa kwanza alikuwa Yashobeamu mwana wa Zabdieli. Kulikuwa na watu 24,000 katika kikosi chake. **3** Yeye alikuwa mzao wa Peresi, na mkuu wa maafisa wote wajeshi kwa mwezi wa kwanza. **4** Msimamizi wa kikosi kwa mwezi wa pili alikuwa Dodai Mwahohi. Miklothi ndiye alikuwa kiongozi wa kikosi chake. Kikosi chake kilikuwa na watu 24,000. **5** Jemadari wa kikosi cha tatu kwa mwezi wa tatu alikuwa Benaya mwana wa kuhani Yehoyada. Ndiye alikuwa mkuu wa kikosi chake kilichokwuwa na watu 24,000. **6** Huyu ndiye yule Benaya aliyekuwa shujaa mionganii mwa wale Thelathini na ndiye alikuwa juu yao hao Thelathini. Mwanawee Amizabadi ndiye alikuwa mkuu katika kikosi chake. **7** Jemadari wa nne kwa mwezi wa nne alikuwa Asaheli nduguye Yoabu, mwanawee Zebadia ndiye alingia mahali pake kwenye uongozi. Kikosi chake kilikuwa na watu 24,000. **8** Jemadari wa kikosi cha tano kwa mwezi wa tano alikuwa Shamhuthi Mwizrahi. Kikosi chake kilikuwa na watu 24,000. **9**

Ira, mwana wa Ikeshi Mtekoa. Kikosi chake kilikuwa na watu 24,000. **10** Jemadari wa kikosi cha saba kwa Yeshaya, Yoram, Zikri na Shalomithi. **26** Shalomithi mwezi wa saba alikuwa Helesi Mpeloni wa Waefraimu. na jamaa zake walikuwa waangalizi wa hazina zote Kikosi chake kilikuwa na watu 24,000. **11** Jemadari wa za vitu vile vilivyowekwa wakfu na Mfalmeh Daudi, nane kwa mwezi wa nane, alikuwa Sibekai Mhushathi kwa viongozi wa jamaa waliokuwa majemadari wa wa Wazera. Kikosi chake kilikuwa na watu 24,000. **12** maelfu na majemadari wa mamia, na kwa maafisa Jemadari wa tisa kwa mwezi wa tisa alikuwa Abiezeri wengine wa jeshi. **27** Baadhi ya nyara zilizotekwa Mwanathothi wa Wabenyamini. Kikosi chake kilikuwa vitani waliziweka wakfu kwa ajili ya ukarabati wa na watu 24,000. **13** Jemadari wa kumi kwa mwezi wa Hekalu la Bwana. **28** Kila kitu kilichokwuwa kimewekwa kumi alikuwa Maharai Mnetofathi wa Wazera. Kikosi wakfu na Samwelii mwonaji, na Sauli mwana wa chake kilikuwa na watu 24,000. **14** Jemadari wa kumi Kishi, Abneri mwana wa Neri, na Yoabu mwana wa na moja kwa mwezi wa kumi na moja alikuwa Benaya Seruya, pamoja na vitu vingine vyote vilivyokuwa Mpirathoni wa Waefraimu. Kikosi chake kilikuwa vimewekwa wakfu, vyote vilikuwa chini ya uangalizi na watu 24,000. **15** Jemadari wa kumi na mbili kwa wa Shalomithi na jamaa zake. **29** Kutoka kwa wana mwezi wa kumi na mbili alikuwa Heldai Mnetofathi wa Ishari: Kenania na wanawe walipewa kazi nije ya kutoka jamaa ya Othnieli. Kikosi chake kilikuwa na Hekalu kama maafisa na waamuzi juu ya Israeli. **30** watu 24,000. **16** Maafisa waliokuwa wanaongoza Kutoka kwa wana wa Hebron: Hashabia na jamaa makabila ya Israeli walikuwa: Kwa Wareubeni: Eliezeri zake, watu 1,700 wenye uwezo, waliwajibika katika mwana wa Zikri; kwa Wasimeoni: Shefatia mwana wa Israeli magharibi ya Yordani kwa ajili ya kazi zote Maaka; **17** kwa Walawi: Hashabia mwana wa Kemueli; za Bwana na utumishi wa mfalme. **31** Kuhusus wana kwa Aroni: Sadoki; **18** kwa Yuda: Elihu, nduguye wa Hebron, Yeria alikuwa mkuu wao kufuatana na Daudi; kwa Waisakari: Omri mwana wa Mikaeli; **19** orodha ya jamaa yao. Katika mwaka wa arobaini kwa utawala wa Daudi uchunguzi ulifanyika katika kumbukumbu, nao watu wenye uwezo mionganii mwa wana wa Hebron wakapatikana huko Yazeri katika Gileadi. **32** Yeria alikuwa na jamaa ya watu 2,700 waliokuwa watu wenye uwezo na viongozi wa jamaa, naye Mfalmeh Daudi akawaweka kuangalia Wareuben, Wagadi na nusu ya kabilo Manase kuhusu kila jambo lililomhusu Mungu na shughuli za mfalme.

23 Daudi hakuwahesabu watu waliokuwa chini ya miaka ishirini, kwa sababu Bwana alikuwa ameahidi kuwafanya Israeli kuwa wengi kama nyota za angani. **24** Yoabu mwana wa Seruya alianza kuwahesabu watu lakini hakumaliza. Kwa sababu ya kuwahesabu watu, hasira ya Mungu iliyaka juu ya Israeli, nayo hiyo hesabu yao haikingizwa katika kitabu cha kumbukumbu za Mfalmeh Daudi. **25** Azmwethi mwana wa Adielii ndiye alikuwa msimamizi wa hazina za mfalme. Msimamizi wa hazina katika mashamba, miji, vijiji na kwenye ngome alikuwa Yonathanii mwana wa Uzia. **26** Ezri mwana wa Kelubu alikuwa msimamizi wa wafanyakazi waliolima katika mashamba. **27** Shimei Mramathi alikuwa msimamizi wa mashamba ya mizabibu. Zabdi Mshifmi alikuwa msimamizi wa zabibu, utengenezaji na uhifadhi wa divai katika mapipa makubwa. **28** Baal-Hanani Mgederi ndiye alikuwa mwangalizi wa mashamba ya mfalme ya mizeituni na mikuyu katika tambarare za vilima vya magharibi. Yoashi alikuwa msimamizi wa ghalaa za mafuta ya zeituni. **29** Shitrai Msharoni alikuwa msimamizi wa makundi ya ng'ombe waliojilisha huko Sharoni. Shafati mwana wa Adlai alikuwa msimamizi wa yale makundi ya ng'ombe yaliyokuwa makondenii. **30** Obili Mwishmaeli alikuwa msimamizi wa ngamia. Yedeya Mmeronothi alikuwa msimamizi wa punda. **31** Yazizi Mhagri alikuwa msimamizi wa makundi ya

kondoo na mbuzi. Hawa wote ndio waliokuwa maafisa pa kufanya upatanisho. **12** Akampa vielelezo nya wasimamizi wa mali alizokuwa nazo Mfalme Daudi. yote Roho alikuwa ameviweka moyoni mwake kwa **32** Yonathanini mjomba wa Daudi alikuwa mshauri, mtu ajili ya kumbi za Hekalu la Bwana na vyumba vyote mwenye ufahamu mkubwa na mwandishi. Yehieli viliviyolizinguka, kwa ajili ya hazina za Hekalu la mwana wa Hakmoni alikuwa akiwahudumia wana wa Mungu na kwa hazina za vitu viliviyowekwa wakfu. **13** mfalme. **33** Ahithofeli alikuwa mshauri wa mfalme. Mfalme pia akampa Solomoni maelekezo kwa ajili Hushai Mwariki alikuwa rafiki wa mfalme. **34** Baada ya migawanyo ya huduma za makuhani na Walawi, ya ahithofeli, Yehoyada mwana wa Benaya aliiingia pia kwa ajili ya kazi zote za huduma katika Hekalu la mahali pake kama mshauri wa mfalme pamoja na Bwana. Akampa pia maelezo kuhusu vifaa vyote nya Abiathari. Yoabu alikuwa ndiye jemadari wa majeshi kutumika katika huduma ya Hekalu. **14** Akamwagizia ya mfalme.

28 Daudi akawaita maafisa wote wa Israeli uzito wa dhahabu kwa ajili ya vitu vyote nya dhahabu wakusanyike huko Yerusalem: yaani, maafisa kutumika katika huduma mbalimbali, uzito wa walio juu ya makabilo, majemadari wa vikosi katika fedha kwa ajili ya vitu vyote nya fedha nya kutumika utumishi wa mfalme, majemadari wa maelfu na katika huduma mbalimbali. **15** Uzito wa dhahabu majemadari wa mamia, maafisa wanaosimamia mali kwa ajili ya vinara nya dhahabu na taa zake, kukiwa zote na mifugo ya mfalme na wanawe, wakiwemo uzito kwa ajili ya kila kinara na taa zake, pamoja pa maafisa wa jumba la kifalme, mashujaa na askari na uzito wa fedha kwa ajili ya kila kinara cha fedha wote walio hodari. **2** Mfalme Daudi akainuka na na taa zake, kulingana na matumizi ya kila kinara; **16** kusema: "Nisikilizeni ndugu zangu nanyi watu wangu. Nilikuwa na nia ya kujenga nyumba ili iwe mahali pa kuka Sanduku la Agano la Bwana kwa ajili ya pa kuka Sanduku la Agano la Bwana kwa ajili ya kuwa mahali pa kuwekea miguu ya Mungu wetu, nami nikafanya maandalizi ya kuijenga. **3** Lakini Mungu akaniambia, 'Wewe hutajenga nyumba kwa Jina langu, kwa sababu wewe umepigana vita na umemwaga damu.' **4** "Hata hiyvo, Bwana, Mungu wa Israeli, alinichagua mimi kutoka jamaa yangu yote niwe mfalme juu ya Israeli milele. Alimchagua Yuda kuwa kiongozi na kutoka nyumba ya Yuda akaichagua jamaa yangu na kutoka wana wa baba yangu ikampendeza kunifanya niwe mfalme juu ya Israeli yote. **5** Mionganini mwa wanangu wote, naye Bwana amenipa wengi, amemchagua Solomoni mwanganu ili kukikalia kitu cha enzi cha ufalme wa Bwana juu ya Israeli. **6** Aliniambia, 'Solomoni mwanao ndiye atakayejenga nyumba yangu na nyua zangu, kwa maana niinemchagua yeze kuwa mwanganu, nami nitakuwa baba yake. **7** Nitaufanya imara ufalme wake milele kama akiendelea kuzishika amri zangu na sheria zangu, kama afanyavyo hivi leo.' **8** "Hiyvo basi ninawaagiza mbele za Israeli yote na kusanyiko hili la Bwana naye Mungu wetu akiwa anasikia: Kuweni na bidii kuzifuata amri za Bwana Mungu wenu, ili mpate kumiliki nchi hii nzuri na kuwaachia wana wenu kuwa urithi milele. **9** "Nawe Solomoni mwanganu, mjue Mungu wa baba yako, ukamtumikie kwa kujitao kwa moyo wote na kwa nia ya kumkubali, kwa maana Bwana huuchunguza kila moyo na kujua kila kusudi la kila fikira. Ukimtafuta, ataonekana kwako; bali kama ukimwacha, yeze atakukataa milele. **10** Angalia basi, kwa maana Bwana amekuchagua wewe ili ujenje Hekalu kuwa mahali patakatifu. Uwe hodari ukafanye kazi hiyo." **11** Ndipo Daudi akampa Solomoni mwanaue kielelezo kwa ajili ya ukumbi ya Hekalu, nyumba zake, vyumba vyake nya hazina, ghorofa zake, vyumba vyake nya ndani na mahali pa kufanya upatanisho. **12** Akampa vielelezo nya wasimamizi wa mali alizokuwa nazo Mfalme Daudi. yote Roho alikuwa ameviweka moyoni mwake kwa **32** Yonathanini mjomba wa Daudi alikuwa mshauri, mtu ajili ya kumbi za Hekalu la Bwana na vyumba vyote mwenye ufahamu mkubwa na mwandishi. Yehieli viliviyolizinguka, kwa ajili ya hazina za Hekalu la mwana wa Hakmoni alikuwa akiwahudumia wana wa Mungu na kwa hazina za vitu viliviyowekwa wakfu. **13** mfalme. **33** Ahithofeli alikuwa mshauri wa mfalme. Mfalme pia akampa Solomoni maelekezo kwa ajili Hushai Mwariki alikuwa rafiki wa mfalme. **34** Baada ya migawanyo ya huduma za makuhani na Walawi, pia kwa ajili ya kazi zote za huduma katika Hekalu la Bwana. Akampa pia maelezo kuhusu vifaa vyote nya Abiathari. Yoabu alikuwa ndiye jemadari wa majeshi kutumika katika huduma ya Hekalu. **14** Akamwagizia ya mfalme.

29 Ndipo Mfalme Daudi akaliambia kusanyiko lote: "Mwanangu Solomoni, yeze ambaye Mungu amemchagua, ni kijana mdogo na asiye na uzoefu. Kazi hii ni kubwa, kwa sababu Hekalu hili la fahari si kwa ajili ya mwanadamu bali ni kwa ajili ya Bwana. **2** Kwa uwemo wangu wote nimetenga mali kwa ajili ya Hekalu la Mungu wangu: dhahabu kwa kazi za dhahabu, fedha kwa ajili ya fedha, shaba kwa kazi za shaba, chuma kwa kazi za chuma na miti kwa kazi za miti, vivyo hiyvo vito nya shohamu kwa ajili ya kutia kwenye vijalizo, almasi, mawe ya rangi mbalimbali, aina zote za vito nya thamani na marmar; yote haya kwa wingi mno. **3** Zaidi ya hayo, kwa kujitolea kwangu kwa ajili ya Hekalu la Mungu wangu, sasa ninatoa hazina zangu mwenyewe za dhahabu

na fedha kwa ajili ya Hekalu la Mungu wangu, zaidi na wana-kondoo dume 1,000, pamoja na sadaka za ya mali niliyotoa kwa ajili ya Hekalu hili takatifu: kinywaji na sadaka nyingine nyingi sana kwa ajili **4** talanta 3,000 za dhahabu (dhahabu ya Ofiri) na ya Israeli. **22** Wakala na kunywa kwa furaha kubwa talanta 7,000 za fedha safi iliyosafishwa, kwa ajili mbele za Bwana siku ile. Wakamtawaza Solomoni ya kufunika kuta za Hekalu, **5** kwa kazi ya dhahabu mwana wa Daudi mara ya pili kuwa mfalme, wakamtia na kazi ya fedha na kwa kazi yote itakayofanywa na mafuta kwa ajili ya Bwana ili awe mfalme na Sadoki mafundi. Basi, ni nani anayependa kujitoa kwa Bwana kuwa kuhani. **23** Solomoni akaketi kwenye kiti cha leo?" **6** Ndipo viongozi wa jamaa, maafisa wa kabilia enzi cha Bwana kuwa mfalme mahali pa Daudi baba za Israeli, majemadari wa maelfu na majemadari wa yake. Akafanikiwa sana na Israeli wote wakamtii. **24** mamia, pamoja na maafisa waliokuwa wasimamizi wa Maafisa wote na mashujaa, pamoja na wana wote kazi za mfalme wakatoa kwa hiari yao. **7** Wakatoa wa Daudi, wakaahidi kumtii Mfalme Solomoni. **25** kwa ajili ya kazi ya Hekalu la Mungu talanta 5,000 Bwana akamkuza sana Solomoni mbele ya Israeli na darkoni 10,000 za dhahabu, talanta 10,000 za wote na kumvika fahari ya kifalme ambayo hakuna fedha, talanta 18,000 za shaba na talanta 100,000 za mfalme yeoyote wa Israeli kabla yake aliwahi kuwa chuma. **8** Kila mmoja aliyekuwa na vito vya thamani nayo. **26** Daudi mwana wa Yese alikuwa mfalme akavitoa katika hazina ya Hekalu la Bwana chini ya wa Israeli yote. **27** Alitawala Israeli kwa miaka uangalizi wa Yehiel Mgershoni. **9** Watu wakafurahi arobaini: huko Hebron alitawala miaka saba, na kwa sababu ya itikio la hiari li viongozi wao, kwa katika Yerusalem akatawala miaka thelathini na kuwa walikuwa wametoa kwa hiari na kwa moyo mitatu. **28** Daudi akafa akiwa mzee mwenye umri wote kwa Bwana. Mfalme Daudi pia akafurahi sana. mwema, akiwa ameshiba siku, utajiri na heshima. **10** Daudi akamhimidi Bwana mbele ya kusanyiko Naye Solomoni mwanawе akawa mfalme baada yake. lote, akisema: "Uhimidiwe wewe, Ee Bwana, Mungu **29** Kuhusu matukio ya utawala wa Mfalme Daudi, wa Israeli baba yetu, tangu milele hata milele. **11** kuanzia mwanzo hadi mwisho, yameandikwa katika Ukuu na uweza, ni vyako, Ee Bwana, na utukufu na kumbukumbu za mwonaji Samwel, na kumbukumbu enzi na uzuri, kwa kuwa kila kilichoko mbinguni za nabii Nathani na kumbukumbu za mwonaji Gadi, na duniani ni chako wewe. Ee Bwana, ufalme ni **30** pamoja na habari zote za utawala wake, nguvu zake wako; umetukuzwa kuwa mkuu juu ya yote. **12** Utajiri na matukio yaliyompata yeye, na Israeli, na falme za na heshima vyatoka kwako; wewe ndiwe utawalaye nchi nyingine zote.

vitu vyote. Mikononi mwako kuna nguvu na uweza ili kuinua na kuwapa wote nguvu, **13** Sasa, Mungu wetu, tunakushukuru na kulisfu Jina lako tukufu. **14** "Lakini mimi ni nani, nao watu wangu ni nani, hata tuweze kukutolea kwa ukarimu namma hii? Vitu vyote vyatoka kwako, nasi tumekutolea tu vile vitokavyo mkononi mwako. **15** Sisi ni wageni na wapitaji machoni pako, kama walivyokuwa baba zetu wote. Siku zetu duniani ni kama kivuli, bila tumaini. **16** Ee Bwana Mungu wetu, kwa wingi wote huu ambao tumekutolea kwa kujenga Hekalu kwa ajili ya Jina lako Takatifu, vimetoka mkononi mwako, navyo vyote ni mali yako. **17** Ninajua, Mungu wangu, kwamba wewe huujaribu moyo na unapendezwa na unyofu. Vitu hivi vyote nimetoa kwa hiari na kwa moyo mynofu. Nami sasa nimeona kwa furaha jinsi watu wako walio kwa hapa kwa hiari yao walivyokutolea wewe. **18** Ee Bwana, Mungu wa baba zetu Abrahamu, Isaki na Israeli, weka shauku hii ndani ya mioyo ya watu wako daima na uifanye mioyo yao iwe na uaminifu kwako. **19** Nawe umpe mwanangu Solomoni kujitolea kwako kwa moyo wote ili kuzishika amri zako, masharti yako, maagizo yako na kufanya kila kitu ili kujenga Hekalu hili la fahari ambalo kwa ajili yake nimetoa." **20** Ndipo Daudi akaliambia kusanyiko lote, "Mhimidini Bwana Mungu wenu." Hivyo wote wakamhimidi Bwana, Mungu wa baba zao. Wakasujudu na kuanguka kifudifudi mbele za Bwana na mfalme. **21** Siku ya pili yake wakamtolea Bwana dhabihu na sadaka za kuteketezwa: mafahali 1,000, kondoo dume 1,000

2 Nyakati

1 Solomoni mwana wa Daudi alijiimarisha kwenye milango yote! Katika ufalme wake, kwa kuwa Bwana Mungu wake alikuwa pamoja naye, naye akamfanya mkuu mmo. **2** Ndipo Solomoni akaesema na Israeli wote, majemadari wa maelfu na majemadari wa mamia, waamuzi na viongozi wote katika Israeli, pamoja na wakuu wa jamaa. **3** Naye Solomoni na kusanyiko lote wakakwea mpaka mahali pa juu pa kuabudia huko Gibeoni, kwa kuwa huko ndiko Hema la Kukutania la Mungu lilipokuwa, ambalo Mose mtumishi wa Bwana alikuwa amelitengeneza huko jangwani. **4** Basi Daudi alikuwa amelipandisha Sanduku la Mungu kutoka Kiriyath-Yearimu mpaka mahali alipokuwa amepatengeneza kwa ajili yake, kwa sababu alikuwa amesimamisha hema kwa ajili ya hilo Sanduku huko Yerusalem. **5** Lakini yale madhabahu ya shaba ambayo Bezaleli mwana wa Uri, mwana wa Huri, alikuwa ametengeneza yaliikuwa huko Gibeoni mbele ya Maskani ya Bwana Mungu, hivyo Solomoni na kusanyiko lote walintafuta Mungu huko. **6** Solomoni akapanda huko yalikokuwa madhabahu ya shaba mbele za Bwana katika Hema la Kukutania, na kutoa dhabihu 1,000 za sadaka za kuteketezwa juu yake. **7** Usiku ule Mungu akamtokea Solomoni na kumwambia, “Ombo lolote utakalo nikupe.” **8** Solomoni akamjibu Mungu, “Umemwonyesha baba yangu Daudi fadhili nyinyi, nawe umeniweka niwe mfalme mahali pake. **9** Sasa, Bwana Mungu, ahadi yako kwa baba yangu Daudi na ithibitike, kwa kuwa umenifanya mimi mfalme juu ya watu ambaa ni wengi kama mavumbi ya nchi. **10** Nakumba unipe mimi hekima na maarifa, ili niweze kuongoza watu hawa, kwa kuwa ni nani auezaye kutawala hawa watu wako walio wengi hivi?” **11** Mungu akamwambia Solomoni, “Kwa kuwa jambo hili ndilo shauku ya moyo wako na hukuomba mali, utajiri au heshima, wala kifo kwa ajili ya adui zako, nawe kwa kuwa hukuomba maisha marefu, bali umeomba hekima na maarifa ili kuongoza watu wangu ambaa nimekufanya uwe mfalme juu yao, **12** kwa hiyo utapewa hekima na maarifa. Tena nitakupa pia mali, utajiri na heshima, ambavyo hakuna mfalme yejote aliyejukwepo kabla yako amewahi kuwa navyo, na hakuna yejote baada yako atakayekuwa navyo.” **13** Ndipo Solomoni akaenda mpaka Yerusalem kutoka mahali pa juu pa kuabudia huko Gibeoni, kutoka mbele ya Hema la Kukutania. Naye akatawala Israeli. **14** Solomoni akakusanya magari ya vita na farasi. Alikuwa na magari 1,400 na farasi 12,000, ambayo aliyweka katika miji ya magari na mengine akawa nayo huko Yerusalem. **15** Mfalme akafanya fedha na dhahabu kuwa vitu vya kawaida kama mawe huko Yerusalem, mierezi akaifanya kuwa mingi kama mikuyu vilimani. **16** Farasi wa Solomoni waliletwa kutoka Misri na kutoka Kue. Wafanyabiashara wa mfalme waliwanunua kutoka

Kue. **17** Waliagiza magari kutoka Misri kwa bei ya shekeli 600 za fedha, na farasi kwa shekeli 150. Pia waliwauza nje kwa wafalme wote wa Wahiti na wa Waaramu.

2 Solomoni akatoa amri kujenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana na jumba la kifalme kwa ajili yake mwenyewe. **3** Solomoni akaandika watu 70,000 kuwa wachukuzi wa mizigo, na watu 80,000 kuwa wachonga mawe vilimani, na watu 3,600 kuwa wasimamizi wao. **4** Solomoni akapeleka ujumbe huu kwa Mfalme Hiramu wa Tiro: “Unitumie magogo ya mierezi kama ulivyofanyia baba yangu Daudi wakati ulipompeleka mierezi ya kujenga jumba lake la kifalme la kuishi. **4** Sasa ninakaribia kujenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana Mungu wangu na kuliweka wakfu kwake kwa ajili ya kufukizia uvumba wenye harufu nzuri mbele zake, mahali pa kuweka mikate ya Wonyesho kwa kuftuwa utaratibu na kwa ajili ya mahali pa kutolea sadaka za kuteketezwa kila siku asubuhi na jioni, siku za Sabato na Mwezi Mwandamo pia katika sikuu zilizoamriwa za Bwana Mungu wetu. Hili ni agizo la kudumu kwa ajili ya Waisraeli. **5** “Hekalu nitakaloljenga litakuwa kubwa, kwa sababu Mungu wetu ni mkuu kuliko miungu mingine yote. **6** Lakini ni nani aezaye kumjengea Hekalu, maadamu mbingu, hata mbingu zilizo juu sana, haziwezi kumtosha? Mimi ni nani basi hata nimjengee Hekalu, isipokuwa liwe tu mahali pa kutolea dhabihu za kuteketezwa mbele zake? **7** “Hivyo basi nitumie mtu mwenye ustadi wa kufanya kazi ya kutengeneza dhahabu na fedha, shaba na chuma, nyuzi za rangi ya zambarau, nyekundu na buluu, mwenye uzoefu wa kutia nakshi, ili afanye kazi Yuda na Yerusalem pamoja na mafundi wangu wenye ustadi, ambaa baba yangu Daudi aliwaweka. **8** “Pia nitumie magogo ya mierezi, miberoshi na misandali kutoka Lebanon kwa maana najua kwamba watu wako wanao ujuzi wa kupasua mbao huko. Watu wangu watafanya kazi pamoja na watu wako **9** ili wanipatie mbao kwa wingi kwa sababu Hekalu nitakaloljenga lazima liwe kubwa na zuri kabisa. **10** Nitawapa watumishi wako, yaani, maseremala wakatao mbao, kori 20,000 za unga wa ngano, kori 20,000 za shayiri, bathi 20,000 za mvinyo, na bathi 20,000 za mafuta ya zeituni.” **11** Ndipo Hiramu mfalme wa Tiro akamjibu Solomoni kwa barua: “Kwa sababu Bwana anawapenda watu wake, amekufanya wewe kuwa mfalme wao.” **12** Naye Hiramu akaongeza kusema: “Ahimidiwe Bwana, Mungu wa Israeli aliyezifanya mbingu na nchi! Amempa Mfalme Daudi mwana mwenye hekima, aliyejaliwa maarifa na ufahamu, ambaye atajenga Hekalu kwa ajili ya Bwana, na jumba la kifalme kwa ajili yake mwenyewe. **13** “Mimi nitamtuma kwako Huramu-Abi, mtu mwenye ustadi mwingu, **14** ambaye mama yake alitoka Dani na baba yake alitoka Tiro. Yeye ni stadi wa kutengeneza vitu, kufanya kazi zote za dhahabu, fedha, shaba,

chuma, mawe na mbao pamoja na kufuma. Ni stadi katika kutia rangi ya zambarau, buluu, nyekundu zote za kutia nakshi na anawenza kufuatiliza mchoro, wowote wa kazi anayopewa. Atafanya kazi na mafundi wako na wale wa bwana wangu, Daudi baba yako. **15** “Sasa basi bwana wangu na awapelekee watumishi wake ngano, shayiri, mafuta ya zeituni na mvinyo kama alivyolahidi, **16** nasi tutakata magogo yote yale unayohitaji kutoka Lebanoni nasi tutayafunga pamoja na kuyaweka yaelle baharini mpaka Yafa. Kisha utawenza kuyachukua mpaka Yerusalem.” **17** Ndipo Solomoni akaamuru ifanyike hesabu ya wagensi wote waliokuwa katika Israeli, baada ya ile hesabu iliyofanywa na Daudi; wakapatikana watu 153,600. **18** Akawaweka watu 70,000 mionganii mwao kuwa wachukuzi wa mizigo, na 80,000 kuwa wachongaa mawe vilimani, na 3,600 wakiwa wasimamizi juu yao ili wawahimize watu kufanya kazi.

3 Ndipo Solomoni akaanza kujenga Hekalu la Bwana katika Yerusalem juu ya Mlima Moria, pale ambapo Bwana alikuwa amemtokea Daudi baba yake. Ilikuwa katika kiwanja cha kupuria cha Arauna, Myebusi, mahali palipotolewa na Daudi. **2** Alianza kujenga siku ya pili ya mwezi wa pili katika mwaka wa nne wa utawala wake. **3** Msingi aliouweka Solomoni kwa ajili ya kulijenga Hekalu la Mungu ilikuwa urefu wa dhira sitini na upana dhira ishirini. **4** Ukumbi wa mbele wa Hekalu ulikuwa na urefu wa dhira ishirini, yaani, kuanzia upande mmoja hadi upande mwingine wa upana wa nyumba hiyo na kimo chake dhira thelathini. Akaufunika ndani kwa dhahabu safi. **5** Akaufunika ukumbi mkuu kwa mbao za miberoshi na kufunikwa kwa dhahabu safi na kuupambaa kwa miti ya mitende na kuifanyizia kwa minyororo. **6** Alilipamba Hekalu kwa vito vya thamani. Hiyo dhahabu aliyotumia ilikuwa dhahabu ya Parvaimu. **7** Akazifunika boriti za dari, miiro na vizingiti vya milango, kuta na milango ya Hekalu kwa dhahabu, naye akatia nakshi ya makerubi kwenye kuta. **8** Akajenga Patakatifu pa Patakatifu, urefu na upana wake ulikuwa dhira ishirini, sawasawa na upana wa Hekalu. Alifunika ndani kwa talanta **120** za dhahabu safi. **9** Misumari ya dhahabu ilikuwa na uzito wa shekeli hamsini. Alivifunika pia vyumba vya juu kwa dhahabu. **10** Katika sehemu ya Patakatifu pa Patakatifu akafanyiza jozi moja ya makerubi ya kuchongwa na kuyafunika kwa dhahabu. **11** Urefu wa mabawa ya hao makerubi ulikuwa jumla ya dhira ishirini. Bawa moja la kerubi wa kwanza lilikuwa na urefu wa dhira tano, nalo liligusa ukuta wa Hekalu, bawa lake lingine, lilikuwa pia na urefu wa dhira tano, ambalo liligusa bawa la kerubi lingine. **12** Vivyo hivyo bawa moja la kerubi wa pili lilikuwa na urefu wa dhira tano na liligusa ukuta mwingine wa pili wa Hekalu na bawa lake lingine, lilikuwa pia na urefu wa dhira tano nalo liligusa bawa la kerubi

wa kwanza. **13** Mabawa ya makerubi hawa yalitanda dhira ishirini. Walisimama kwa miguu yao, nyuso zao zikielekeea ukumbi mkubwa. **14** Akatengeneza pazia la nyazi za rangi ya buluu, zambarau na nyekundu, na za kitani safi, na kutarizi makerubi juu yake. **15** Mbele ya Hekalu Solomoni akatengeneza nguzo mbili, ambazo kwa pamoja zilikuwa na dhira thelathini na tano kwenda juu kwake, na urefu wa kila moja ilikuwa na taji juu yake yenye dhira tano. **16** Akatengeneza minyororo iliyosokotwa, na kuiweka juu ya zile nguzo. Pia akatengeneza makomamanga **100**, na kuyashikamanisha kwenye minyororo. **17** Akazisimamisha hizo nguzo mbele ya Hekalu, moja upande wa kusini na nyinge upande wa kaskazini. Ile moja ya upande wa kusini akiita Yakini, na ya upande wa kaskazini akiita Boazi.

4 Mfalme Solomoni akatengeneza madhabahu ya shaba yenye urefu wa dhira ishirini, upana wa dhira ishirini na kimo chake dhira kumi. **2** Akatengeneza Bahari ya kusubu, yenye umbo la mviringo, ya dhira kumi kutoka ukingo hadi ukingo na kimo cha dhira tano. Kamba ya urefu wa dhira thelathini ingeweza kuizunguka. **3** Chini ya huo ukingo, kulikuwa na mafahali kuizunguka, yaani mafahali kumi katika kila dhira moja. Hayo mafahali walijasubu katika safu mbili yakiwa ya kitu kimoja na hiyo Bahari. **4** Bahari hiyo ilikaa juu ya mafahali kumi na wawili, mafahali watatu walielekeza nyuso zao kaskazini, watatu magharibi, watatu kusini na watatu mashariki. Bahari hiyo ilikaa juu ya hao mafahali, nazo sehemu zao za nyuma zilielekeana. **5** Unene wake ulikuwa nyanda nne, na ukingo wake ulifanana na ukingo wa kikombe, kama ua la yungiyungi iliyochanua. Iliweza kuchukua bathi 3,000. **6** Kisha akatengeneza masinia kumi kwa ajili ya kuoshea vifaa, naye akayaweka matano upande wa kusini na matano upande wa kaskazini. Ndani yake ndimo walioshea vifaa vya kutumika katika sadaka za kuteketezwa, lakini ile Bahari ilikuwa ni kwa ajili ya makuhani kunawia. **7** Akatengeneza vinara vya taa kumi vya dhahabu kama ilivyoainishwa kwao na kuviveka hekaluni, vinara vitano upande wa kusini na vitano upande wa kaskazini. **8** Akatengeneza meza kumi na kuziveka hekaluni, tano upande wa kusini na tano upande wa kaskazini. Pia akatengeneza mabakuli **100** ya dhahabu ya kunyunyizia. **9** Akatengeneza ukumbi wa makuhani na ukumbi mwingine mkubwa na milango yake, naye akaifunika hiyo milango kwa shaba. **10** Akaweka ile Bahari upande wa kusini, kwenye pembe ya kusini mashariki ya nyumba. **11** Pia akatengeneza masufuria, masepetu na mabakuli ya kunyunyizia. Kwa hiyo Huramu akakamilisha kazi katika Hekalu la Mungu kama vile Mfalme Solomoni alikuwa amemwagiza, yaani: **12** zile nguzo mbili; yale mataji mawili yaliyokuwa juu ya hizo nguzo, zile nyavu mbili za kupamba hayo mataji mawili yenyе umbo la bakuli yaliyowekwa juu ya zile nguzo;

13 yale makomamanga 400 kwa ajili ya hizo nyavu ambazo Mose alikuwa ameziweka ndani yake huko mbili (safu mbili za makomamanga kwa kila wawu Horebu, mahali ambapo Bwana alifanya Agano na yakipamba hayo mataji mawili yenye umbo la bakuli Waisraeli baada ya kutoka Misri. **11** Basi makuhani juu ya hizo nguzo); **14** vishikio pamoja na masinia wakaondoka hapo Mahali Patakatifu. Makuhani wote yake; **15** hiyo Bahari na hao mafahali kumi na wawili waliokuwa huko walikuwa wamejiweka wakfu, bila chini yake; **16** pia hayo masufuria, masepetu, uma kujali migawanyo yao. **12** Walawi wote waliokuwa za nyama na vyombo vingine vyote vilivyohusiana. waimbaji, yaani, Asafu, Hemani, Yeduthuni, wana Vitu vyote ambavyo Huramu-Abi alimtengenezea wa ndugu zao, walismama upande wa mashariki Mfalte Solomoni kwa ajili ya Hekalu la Bwana wa madhabahu, wakiwa wamevaa kitani safi huku vilikuwa vya shaba iliyosuguliwa. **17** Mfalte aliagiza wakipiga matoazi, vinubi na zeze. Walikuwa pamoja wavisubu vitu hivi kwenye kalibu za udongo wa na makuhani 120 wakipiga tarumbeta. **18** Wapiga mfinyanzi katika uwanda wa Yordani kati ya Sukothi tarumbeta na waimbaji wakaungana katika sauti na Sereda. **19** Vitu hivi vyote Mfalte Solomoni linganifu, ikawa kama vile ni sauti moja, wakimsifu aliviyotengeneza vilikuwa vingi sana hivi kwamba na kumshukuru Bwana, nao alipoinua sauti zao uzito wa shaba haungekadirika. **20** Solomoni pia pamoja na tarumbeta na matoazi na vyombo vingine akatengeneza samani zote zilizokuwa ndani ya Hekalu vya uimbaji, wakamsifu Bwana wakisema: "Yeye la Mungu: madhabahu ya dhahabu; meza za kuweka ni mwema; upendo wake unadumu milele." Ndipo mikate ya Wonyesho; **21** vinara vya taa vya dhahabu Hekalu la Bwana likajazwa na wingu, **14** nao makuhani safi pamoja na taa zake ili ziwake mbele ya sehemu hawakuweza kufanya huduma yao kwa sababu ya lile takatifu ya ndani kama ilivyoelekezwa; **21** maua ya wingu, kwa kuwa utukufu wa Bwana ulijaza Hekalu la dhahabu yaliyofanyizwa, taa na makoleo (vilikuwa vya dhahabu bora kabisa); **22** mikasi ya dhahabu safi, mabakuli ya kunyunyizia, masinia na vyetezo; milango ya dhahabu ya Hekalu: yaani milango ya ndani ya Patakatifu pa Patakatifu, na milango ya ukumbi mkuu.

5 Hivyo Solomoni alipomaliza kazi ya Hekalu la Bwana, akaviingiza ndani vile vitu ambavyo Daudi baba yake alikuwa ameviweka wakfu: yaani, fedha, dhahabu na samani; kisha akaviweka katika hazina za Hekalu la Mungu. **2** Kisha Solomoni akawaita huko Yerusalemu wazee wa Israeli, viongozi wote wa makabila na wakuu wa jamaa za Waisraeli, ili walilet Sanduku la Agano la Bwana kutoka Sayuni, Mji wa Daudi. **3** Nao wanaume wote wa Israeli wakakusanyika kwa mfalte wakati wa sikukuu mwezi wa saba. **4** Wazee wote wa Israeli walipofika, Walawi wakajitwiwa Sanduku la Agano, **5** nao wakalipandisha Sanduku na Hema la Kukutania pamoja na vyombo vyote vitakatifu vilivyojuwa ndani yake. Makuhani, waliokuwa Walawi, walivibea vitu hivyo, **6** naye Mfalte Solomoni na kusanyiko lote la Israeli waliokusanyika kumzunguka walikuwa mbele ya hilo Sanduku, nao wakatoa dhabilu nyangi za kondoo na ng'ombe ambao idadi yao haikuwezekana kuandikwa au kuhesabiwa. **7** Makuhani wakalileta Sanduku la Agano la Bwana hadi mahali pake ndani ya sehemu takatifu ndani ya Hekalu, yaani Patakatifu pa Patakatifu, na kuliweka chini ya mabawa ya makerubi. **8** Makerubi yalitandaza mabawa yao juu ya mahali pa Sanduku la Agano na kufunika Sanduku na mipiko yake ya kubeeba. **9** Mipiko hiyo ilikuwa mirefu sana kiasi kwamba ncha zake zilizojitokeza kutoka kwenye Sanduku, nazo zilionekana ukiwa mbele ya Patakatifu pa Patakatifu, lakini sio nje ya Mahali Patakatifu. Hiyo mipiko ipo hata leo. **10** Ndani ya Sanduku hapakuwepo kitu kingine chochote isipokuwa zile mbao mbili ambazo Solomoni ameziweka ndani yake huko mbili (safu mbili za makomamanga kwa kila wawu Horebu, mahali ambapo Bwana alifanya Agano na yakipamba hayo mataji mawili yenye umbo la bakuli Waisraeli baada ya kutoka Misri. **11** Basi makuhani juu ya hizo nguzo); **14** vishikio pamoja na masinia wakaondoka hapo Mahali Patakatifu. Makuhani wote yake; **15** hiyo Bahari na hao mafahali kumi na wawili waliokuwa huko walikuwa wamejiweka wakfu, bila chini yake; **16** pia hayo masufuria, masepetu, uma kujali migawanyo yao. **12** Walawi wote waliokuwa za nyama na vyombo vingine vyote vilivyohusiana. waimbaji, yaani, Asafu, Hemani, Yeduthuni, wana Vitu vyote ambavyo Huramu-Abi alimtengenezea wa ndugu zao, walismama upande wa mashariki Mfalte Solomoni kwa ajili ya Hekalu la Bwana wa madhabahu, wakiwa wamevaa kitani safi huku vilikuwa vya shaba iliyosuguliwa. **17** Mfalte aliagiza wakipiga matoazi, vinubi na zeze. Walikuwa pamoja wavisubu vitu hivi kwenye kalibu za udongo wa na makuhani 120 wakipiga tarumbeta. **18** Wapiga mfinyanzi katika uwanda wa Yordani kati ya Sukothi tarumbeta na waimbaji wakaungana katika sauti na Sereda. **19** Vitu hivi vyote Mfalte Solomoni linganifu, ikawa kama vile ni sauti moja, wakimsifu aliviyotengeneza vilikuwa vingi sana hivi kwamba na kumshukuru Bwana, nao alipoinua sauti zao uzito wa shaba haungekadirika. **20** Solomoni pia pamoja na tarumbeta na matoazi na vyombo vingine akatengeneza samani zote zilizokuwa ndani ya Hekalu vya uimbaji, wakamsifu Bwana wakisema: "Yeye la Mungu: madhabahu ya dhahabu; meza za kuweka ni mwema; upendo wake unadumu milele." Ndipo mikate ya Wonyesho; **21** vinara vya taa vya dhahabu Hekalu la Bwana likajazwa na wingu, **14** nao makuhani safi pamoja na taa zake ili ziwake mbele ya sehemu hawakuweza kufanya huduma yao kwa sababu ya lile takatifu ya ndani kama ilivyoelekezwa; **21** maua ya wingu, kwa kuwa utukufu wa Bwana ulijaza Hekalu la dhahabu yaliyofanyizwa, taa na makoleo (vilikuwa vya dhahabu bora kabisa); **22** mikasi ya dhahabu safi, mabakuli ya kunyunyizia, masinia na vyetezo; milango ya dhahabu ya Hekalu: yaani milango ya ndani ya Patakatifu pa Patakatifu, na milango ya ukumbi mkuu.

6 Ndipo Solomoni akasema, "Bwana alisema kwamba ataishi katika giza nene. **2** Nimejenga Hekalu zuri kwa ajili yako, mahali pako pa kukaa milele." **3** Kusanyiko lote la Israeli lilipokuwa limesimama hapo, mfalte akageuka na kuwabariki. **4** Kisha akasema: "Ahimidiwe Bwana, Mungu wa Israeli, ambaye kwa mikono yake mwenyewe ametimiza lile alilomwahidi Daudi baba yangu kwa kinywa chake mwenyewe. Kwa kuwa alisema, **5** 'Tangu siku niliyowatoa watu wangu kutoka Misri, sikuchagua mji katika kabilalolote la Israeli ili Hekalu lijengwe humo ili Jina langu lipate kuwamo humo, wala sikumchagua mtu yeoye kuwa kiongozi wa watu wangu Israeli. **6** Lakini sasa nimeuchagua Yerusalemu ili Jina langu lipate kuwamo humo, na nimemchagua Daudi kuwatalawa watu wangu Israeli.' **7** 'Ilikuwa moyoni mwa Daudi baba yangu, 'Kwa sababu ilikuwa moyoni mwako kujenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana, Mungu wa Israeli. **8** Lakini Bwana akamwambia Daudi baba yangu, 'Kwa sababu ilikuwa moyoni mwako kujenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana, Mungu wa Israeli. **9** Hata hivyo, sio wewe utakayenijengea Hekalu, bali mwanao, ambaye ni nyama yako na damu yako mwenyewe, yeeye ndiye atakayejenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana, Mungu wa Israeli. **10** "Bwana ametimiza ahadi aliyoiveka: Sanduku la Agano la Bwana hadi mahali pake ndani ya Nimeingia mahali pa Daudi baba yangu na sasa ninakikalia kiti cha ufalme cha Israeli, kama vile Bwana alivyoahidi, nami nimejenga Hekalu kwa ajili ya Jina la Bwana, Mungu wa Israeli. **11** Nimeliweka humo Sanduku la Agano, ambamo ndani yake kuna lile Agano la Bwana alilofanya na watu wa Israeli." **12** Kisha Solomoni akasimama mbele ya madhabahu ya Bwana machoni pa kusanyiko lote la Israeli, naye akakunjua mikono yake. **13** Basi Solomoni alikuwa ametengeneza jukwaa la shaba, urefu wake dhiraatano, na upana wake dhiraatano na kimo chake

dhiraatatu, naye akaliweka katikati ya ukumbi wa au ugonjwa wowote unaoweza kuwajia, **29** wakati nje. Akapanda juu ya hilo jukwaa kisha akapiga dua au maombi yatakapofanywa na mmojawapo wa magoti mbele ya kusanyiko lote la Israeli, akanyoosha watu wako Israeli, kila mmoja akitambua taabu zake mikono yake kwelekeea mbinguni. **14** Akasema: “Ee na uchungu wake, naye akainyoosha mikono yake Bwana, Mungu wa Israeli, hakuna Mungu kama wewe kuelekeea Hekalu hili, **30** basi usikie kutoka mbinguni, juu mbinguni wala chini duniani, wewe unayetunza katika makao yako. Usamehe na utende, umpe kila Agano lako la upendo na watumishi wanaodumu mtu kulingana na matendo yake, kwa kuwa unaujua katika njia yako kwa moyo wote. **15** Umetimiza moyo wake (kwa kuwa ni wewe peke yako ujuaye ahadi yako kwa mtumishi wako Daudi baba yangu, miyo ya watu wote), **31** ili wakuogope kwa wakati kwa kinywa chako uliahidi na kwa mkono wako wote watakaoishi katika nchi uliyowapa baba zetu. **32** umetimiza, kama ilivyo leo. **16** “Sasa Bwana, Mungu “Kwa habari ya mgeni ambaye si mionganii mwaa watu wa Israeli, mtimizie mtumishi wako Daudi baba yangu wako Israeli, lakini amekuja kutoka nchi ya mbali kwa ahadi zako ulizomwahidi uliposema, ‘Kamwe hutakosa sababu ya jina lako kuu na mkono wako wenye nguvu kuwa na mtu atakayeketi mbele zangu kwenye kiti ulionyooshwa, atakapokuja kuomba kuelekeea Hekalu cha ufalme cha Israeli, kama wanao wakiangalia hili, **33** basi na usikie kutoka mbinguni, mahali pa yote wayafanyayo kuenenda mbele zangu kama vile makao yako, ukafanye lolote ambalo mgeni huyo uliyofanya.’ **17** Sasa, Ee Bwana, Mungu wa Israeli, anakuomba, ili mataifa yote ya dunia wapate kujua acha meno lako lile ulilomwahidi mtumishi wako jina lako na wakuogope kama wafanyakyo watu wako Daudi baba yangu litimie. **18** “Lakini kweli, je, Mungu Israeli nao wapate pia kujua kwamba nyumba hii atafanya makao duniani na wanadamu? Mbingu, hata niliyojenga imeitwa kwa Jina lako. **34** “Wakati watu mbingu zilizo juu sana, haziwezi kukutosha wewe. wako watakopokwenda vitani dhidi ya adui zao, Sembuse Hekalu hili nililojenga! **19** Hata hivyo sikeliza popote utakapowapeleka, wakati watakopoomba kwa dua ya mtumishi wako na maombi yake kwa huruma, Bwana kuelekeea mji ambao umeuchagua, na Hekalu Ee Bwana Mungu wangu. Sikia kilio na dua ambayo nililolijenga kwa ajili ya Jina lako, **35** basi usikie dua na mtumishi wako anaomba mbele zako siku hii ya leo. maombi yao kutoka mbinguni, ukawatetee haki yao. **20** Macho yako na yafumbuke kuelekeea Hekalu hili usiku na mchana, mahali hapa ambapo ulisema, ‘Jina **36** “Watakopotenda dhambi dhidi yako, kwa kuwa langu litakuwako humo,’ ili kwamba upate kusikia ukachukizwa nao na kuwakabidhi kwa adui, ambaye maombi ambayo mtumishi wako ataomba kuelekeea atawachukua utumwani katika nchi iliyo mbali au mahali hapa. **21** Usikie maombi ya mtumishi wako na karibu **37** na kama watabadilika miyo yao katika nchi ya watu wako Israeli wakati wanapoomba kuelekeea wanakoshikiliwa mateka, nao wakatubu na kukulilia mahali hapa. Sikia kutoka mbinguni, mahali pa makao katika nchi ya utumwa na kusema, ‘Tumetenda yako na usikiapo, samehe. **22** “Mtu anapomkosea dhambi, tumefanya makosa na tumetenda uovu’; **38** jirani yake na akatakiwa kuapa, akija na kuapa mbele sikia kutoka mbinguni na ukatende. Hukumu kati ya watumishi wako, ukimwadhibu yule mwenye hatia kwa kuleta juu ya kichwa chake yale aliyoyatenda. **23** basi, zao katika nchi ya adui zao ambao waliwachukua mateka, wakakuomba kuelekeea nchi uliyowapa baba zao, kuelekeea mji uliouchagua na Hekalu nililolijenga kwa ajili ya Jina lako, **39** basi kutoka mbinguni, mahali Umtangazie mwenye haki kwamba hana hatia, hivyo pa makao yako, usikie dua yao na maombi yao na ukathibitishe kuwa haki kwake. **24** “Wakati watu kufanya dua kwako katika Hekalu hili, **25** basi usikie kuitetie haki yao. Uwasamehe watu wako, waliotenda wako Israeli watakopokuwa wameshindwa na adui kwa sababu ya dhambi walifanya dhidi yako, yako na yafumbuke na masikio yako yasikie maombi watakopugeukia na kulikiri jina lako, wakiomba na Mungu, **40** “Sasa, Mungu wangu, macho kufanya dua kwako katika Hekalu hili, **25** basi usikie kutoka mbinguni, ukasamehe dhambi ya watu wako Israeli na kuwarudisha katika nchi uliyowapa baba zao. **26** “Wakati mbingu zitakapokuwa zimefungwa kusiwe na mvua kwa sababu watu wako wametenda dhambi dhidi yako, watakopoomba kuelekeea mahali hapa na kulikiri jina lako nao wakageuka kutoka dhambi zao kwa sababu umewadhibu, **27** basi usikie kutoka mbinguni na usamehe dhambi ya watumishi wako, watu wako Israeli. Wafundishe njia sahihi ya kuishi na ukanyeshe mvua juu ya nchi uliyowapa watu wako kuwa urithi. **28** “Wakati njaa au tauni vikija juu ya nchi, au koga au kawa, nzige au panzi, au wakati adui atakapowazingira katika mji wao wowote, maafa ya namna yoyote

7 Baada ya Solomoni kumaliza kuomba, moto ukashuka kutoka mbinguni na kuteketeza sadaka ya kuteketeza na dhabihu, nao utukufu wa Bwana ukalijaza Hekalu. **2** Makuhani hawakuweza kuingia ndani ya Hekalu la Bwana kwa sababu utukufu wa Bwana ulilijaza. **3** Waisraeli wote walipoona moto ukishuka na utukufu wa Bwana ukiwa juu ya Hekalu, wakapiga magoti sakafuni wakasujudu nyuso zao mpaka chini, nao wakamwabudu na kumshukuru Bwana wakisema, “Yeye ni mwema; upendo wake unadumu milele.” **4** Ndipo mfalme na watu wote wakatoa dhabihu mbele za Bwana Mungu. **5** Naye Mfalme Solomoni akatoa dhabihu ya ng’ombe 22,000

pamoja na kondoo na mbuzi 120,000. Hivyo ndivyo mafalme na watu wote walivyoweka wakfu Hekalu la Mungu. **6** Makuhani wakasimama kwenye nafasi zao, vivyo hivyo Walawi wakiwa na vyombo vy uimbaji nya Bwana ambavyo Mfalme Daudi alikuwa ametengeneza kwa ajili ya kumsifu Bwana, navyo vilitumika wakati aliposhukuru, akisema, "Upendo wake wadumu milele." Mkabala na Walawi, makuhani walipiga tarumbeta zao, nao Waisraeli wote walikuwa wamesimama. **7** Solomoni akaweka wakfu sehemu ya katikati ya ua uliokuwa mbele ya Hekalu la Bwana na hapo akatoa sadaka za kuteketezwa na mafuta ya sadaka za amani, kwa sababu madhabahu ya shaba aliyokuwa ametengeneza haikutosha kuweka sadaka hizo zote za kuteketezwa, sadaka za nafaka na za mafuta. **8** Hivyo Solomoni akaidhimisha sikuu wakati ule kwa muda wa siku saba, na Israeli wote pamoja naye. Walikuwa kusanyiko kubwa sana, watu kutoka Lebo-Hamathi hadi Kijito cha Misri. **9** Katika siku ya nane walifanya kusanyiko, kwa kuwa walikuwa wanaadhimisha kuwekwa wakfu kwa madhabahu kwa muda wa siku saba na sikukuu kwa muda wa siku nydingine saba zaidi. **10** Katika siku ya ishirini na tatu ya mwazi wa saba Solomoni akawaaga watu waende nyumbani mwao, wakishangilia na kufurahi miyoni mwao, kwa wema mwingu Bwana Mungu aliomtendea Daudi na Solomoni na kwa ajili ya watu wake Israeli. **11** Solomoni alipomaliza kujenga Hekalu la Bwana na jumba la kifalme, naye akiwa amefanikiwa kutenda yale yote aliyokuwa nayo moyoni mwake kufanya katika Hekalu la Bwana na katika jumba lake mwenyewe la kifalme, **12** Bwana akamtorea Solomoni usiku na kumwambia: "Nimesikia maombi yako nami nimechagua mahali hapa kwa ajili yangu mwenyewe kuwa Hekalu kwa ajili ya dhabihu. **13** "Wakati nitakapofunga mbingu ili isiwepo mvua, au nikiamuru nzige kula mazao ya nchi au nikituma tauni mionganii mwa watu wangu, **14** kama watu wangu, wanaoitwa kwa Jina langu, watajinyenyekesha na kuomba na kuutafuta uso wangu na kuacha njia zao mbaya, basi nitasikia toka mbinguuni na kuwasamehe dhambi yao na nitaitponya nchi yao. **15** Sasa macho yangu yatafumbuka na masikio yangu yatasikiliza kwa makini maombi yaombwayo mahali hapa. **16** Kwa maana sasa nimechagua na kutakasa Hekalu hili ili kwamba Jina langu lipate kuwa huko milele. Macho yangu na moyo wangu utakuwepo huko daima. **17** "Kwa habari yako wewe, kama ukienenda mbele zangu kama Daudi baba yako aliyoenenda na kufanya yote nikuamuruyo, nawe ukizishika amri zangu na sheria zangu, **18** Nitakiimarisha kitu chako cha enzi kama nilivyoagana na Daudi baba yako niliposema, 'Hutakosa kamwe mtu wa kutawala juu ya Israeli.' **19** "Lakini kama ukigeuka na kuyaacha maagizo na amri nilizowapa na kwenda kuitumikia miungu mingine na kuiabudu, **20** ndipo nitakapoing'oa Israeli kutoka nchi yangu niliyowapa, nami nitalikataa Hekalu hili nililotakasa kwa ajili ya Jina langu. Nitalifanya kitu

cha kudharauliwa na kitu cha kudhihakiwa mionganii mwa watu wote. **21** Ingawa Hekalu hili linavutia sana sasa, wote watakaolipita watashangaa na kusema, 'Kwa nini Bwana amefanya kitu kama hiki katika nchi hii na kwa Hekalu hili?' **22** Watu watajibu, 'Ni kwa sababu wamemwacha Bwana, Mungu wa baba zao, aliywatoa Misri, nao wamekumbatia miungu mingine, wakaabudu na kuitumikia, ndio sababu ameyaleta maafa haya yote juu yao."

8 Miaka ishirini ilipopita, ambayo katika hiyo Solomoni alilijenga Hekalu la Bwana na jumba lake mwenyewe la kifalme, **2** Solomoni akajenga tena viji viile ambavyo Hiramu alikuwa amempa, naye akawapa Waisraeli waishi humo. **3** Kisha Solomoni akaenda Hamath-Soba na kuuteka. **4** Pia akajenga mji wa Tadmori katika jangwa na miji yote ya kuhifadhi vitu katika Hamathi. **5** Akajenga tena Beth-Horoni ya Juu na Beth-Horoni ya Chini, miji yenye ngome, kuta, malango na makomeo. **6** Solomoni pia akajenga Baalathi na miji yake yote ya kuhifadhi vitu, na miji kwa ajili ya magari yake na kwa ajili ya farasi wake, chochote alichotaka kujenga katika Yerusalem, katika Lebanoni na katika nchi yote aliyatowala. **7** Watu wote waliosalia kutoka kwa Wahiti, Waamori, Waperizi, Wahivi na Wayebusi (haya mataifa hayakuwa Waisraeli), **8** yaani, wazao wao waliobakia katika nchi, ambao Waisraeli hawakuwa wamewaangamiza: hawa Solomoni akawalazimisha kuwa watumwa katika shokoa, kama ilivyo hadi leo. **9** Lakini Solomoni hakuwafanya Waisraeli watumwa kwa ajili ya kazi yake, bali walikuwa wapiganaji, majemadari, maafisa wake, majemadari wa magari yake ya vita na waendesa magari ya vita. **10** Pia walikuwa maafisa wakuu wa Mfalme Solomoni, yaani, maafisa wakaguzi 250 waliosimamia watu. **11** Solomoni akampandisha mke wake binti Farao kutoka Mji wa Daudi na kumleta jumba la kifalme alilokuwa amemjengea, kwa kuwa alisema, "Mke wangu hataishi katika jumba la kifalme la Daudi mafalme wa Israeli, kwa sababu mahali ambapo Sanduku la Bwana limefika ni patakatifu." **12** Mfalme Solomoni akamtolea Bwana dhabihu za kuteketezwa juu ya madhabahu ya Bwana ambayo alikuwa amejenga mbele ya ukumbi, **13** kulingana na mahitaji ya kila siku kwa ajili ya sadaka zilizoomriwa na Mose kwa ajili ya Sabato, Mwezi Wandamo na sikuu nydingine tatu za mwaka, yaani, Sikukuu ya Mikate Isirotiwa Chachu, Sikukuu ya Majuma na Sikukuu ya Vibanda. **14** Kwa kushika maagizo ya Daudi baba yake, aliweka migawanyo ya makuhani kwa ajili ya kazi zao, nao Walawi kuongozo kusifu na kusaidia makuhani kufuatana na mahitaji ya kila siku. Pia akaweka mabawabu katika migawanyo kwa ajili ya malango mbalimbali, kwa sababu hili ndilo Daudi mtu wa Mungu alilokuwa ameagiza. **15** Nao hawakuziachaa amri za mafalme alizoomuru makuhani au Walawi katika jambo lolote, ikiwi ni pamoja na zile za hazina. **16** Kazi yote ya Mfalme Solomoni ilifanyika kuanzia siku msingi wa Hekalu la Bwana ulipowekwa

mpaka kukamilika kwake. Kwa hiyo Hekalu la Bwana likamalizika kujengwa. **17** Ndipo Solomoni akaenda Esion-Geberi na Elathi katika pwani ya Edomu. **18** Naye Hiramu alimpelekea meli zilizoongozwa na maafisa wake mwenyewe, watu waliokuwa na ujuzi wa baharini. Hawa watu pamoja na wale wa Solomoni wakasafiri kwa bahari mpaka Ofiri, wakaleta kutoka huko talanta 450 za dhahabu, ambazo walimkabidhi Mfalmi Solomoni.

9 Malkia wa Sheba aliposikia habari za umaaarufu wa Solomoni, huyo malkia akaja Yerusalem kumjaribu kwa maswali magumu. Alifika akiwa na msafara mkubwa sana, pamoja na ngamia waliobeba vikolezi, kiasi kikubwa cha dhahabu na vito vya thamani, alikuja kwa Solomoni na kuzungumza naye kuhusu yote ambayo alikuwa nayo moyoni mwake. **2** Solomoni akamjibu maswali yake yote, wala hakukuwa na jambo lolote lililokuwa gumi kwake asiweze kumwelezea. **3** Malkia wa Sheba alipoona hekima yote ya Solomoni na jumba la kifalme alilokuwa amejenga, **4** chakula kilichokuwa mezani pake, jinsi maafisa wake walivyoka, wahudumu katika majoho yao, wanyweshaji wake na sadaka za kuteketezwa alizotoa katika Hekalu la Bwana alipatwa na mshangao. **5** Akamwambia mfalme, “Taarifa niliyosikia kwenye nchi yangu mwenyewe kuhusu mafanikio na hekima yako ni kweli. **6** Lakini sikuamini yaliyosemwa hadi nilipokuja na kuona kwa macho yangu mwenyewe. Naam, sikuambiwa hata nusu yake; katika hekima na mali umezidi sana kuliko ile taarifa niliyosikia. **7** Heri watu wako! Heri hawa maafisa wako wasimamao mbele yako daima na kusikia hekima yako! **8** Ahimidiwe Bwana Mungu wako, ambaye amependezwa sana nawe, na akakuweka juu ya kiti chake cha ufalme utawale kwa niaba ya Bwana Mungu wako. Kwa sababu ya upendo wa Mungu wako kwa Israeli na shauku yake ya kuwadhibitisha milele, amekufanya wewe mfalme juu yao, ili kudumisha haki na uadilifu.” **9** Naye akampa mfalme talanta 120 za dhahabu, kiasi kikubwa cha vikolezi na vito vya thamani. Haikuwahi kamwe kuletwa vikolezi vizuri kama vile Malkia wa Sheba alivyompa Mfalmi Solomoni. **10** (Watumishi wa Hiramu na wa Solomoni wakaleta dhahabu kutoka Ofiri, tena wakaleta shehena kubwa ya miti ya msandali na vito vya thamani. **11** Mfalmi akatumia hiyo miti ya msandali kuwa ngazi kwa ajili ya Hekalu la Bwana na kwa jumba la kifalme, pia kwa kutengeneza vinubi na zeze kwa ajili ya waimbaji. Kiasi hicho kingi cha msandali hakijawahi kuingizwa Yuda tangu siku ile.) **12** Mfalmi Solomoni akampa Malkia wa Sheba kila kitu alichotamani na kukiomba, zaidi ya vile alivyokuwa amemletea mfalme. Kisha malkia akaondoka na kurudi katika nchi yake, yeze na watumishi wake. **13** Uzito wa dhahabu ambayo Solomoni alipokea kwa mwaka ulikuwa talanta 666, **14** mbali na mapato yaliyoletwa na wafanyabiashara na wachuuuzi. Wafalme wote wa Arabuni na watawala

wa nchi wakamletea Solomoni dhahabu na fedha. **15** Mfalmi Solomoni akatengeneza ngao kubwa 200 kwa dhahabu iliyofuliwa. Kila ngao ilikuwa na dhahabu yenyi uzito wa shekeli 600. **16** Akatengeneza pia ngao ndogo 300 za dhahabu iliyofuliwa, kila ngao ikiwa na uzito wa mane tatu za dhahabu. Mfalmi akaziweka katika Jumba la Kifalme la Msitu wa Lebanoni. **17** Kisha mfalmi akatengeneza kiti kikubwa cha kifalme kwa kutumia pembe za ndovu na kukunika kwa dhahabu safi. **18** Kiti hicho kilikuwa na ngazi sita na mahali pa kuwekea miguu vyote vya dhahabu. Pande zote za kiti kulikuwa na mahali pa kuegemeza mikono, na simba wawili wakisimama kando ya hiyo mikono. **19** Simba kumi na wawili walismama kwenye ngazi sita, mmoja katika kila upande wa kila ngazi. Hakuna kitu kama hicho kilichokuwa kimefanyika kwenye ufalme mwingine wowote. **20** Vikombe vyote vya Mfalmi Solomoni vya kunywea vilikuwa vya dhahabu na vyombo vyote vya nyumbani katika Jumba la Kifalme la Msitu wa Lebanoni vilikuwa vya dhahabu safi. Hakukuwa na kitu kilichotengeneza kwa fedha, kwa sababu fedha ilioneckana ya thamani ndogo wakati wa Solomoni. **21** Mfalmi alikuwa na meli nydingi za biashara baharini zilizoendeshwa na watu wa Hiramu. Kwa mara moja kila miaka mitatu zilirudi, zikiwa zimebeba dhahabu, fedha, pembe za ndovu na nyani wakubwa na wadogo. **22** Mfalmi Solomoni alikuwa mkuu zaidi kwa utajiri na hekima kuliko wafalme wote wa dunia. **23** Wafalme wote wa dunia wakatafuta kukutana na Solomoni ili kusikia hekima ambayo Mungu alikuwa ameiweka katika moyo wake. **24** Mwaka baada ya mwaka, kila mmoja ambaye alikuja, alileta zawadi, vyombo vya fedha na dhahabu, majoho, silaha na vikolezi, farasi na nyumbu. **25** Solomoni alikuwa na mabanda 4,000 kwa ajili ya farasi na magari ya vita, farasi 12,000 ambaao aliaweka katika miji ya magari ya vita na katika Yerusalem pamoja naye. **26** Solomoni akatalawa juu ya wafalme wote kuanzia Mto Frati mpaka kwenye nchi ya Waflisti na kuendelea hadi mpaka wa Misri. **27** Mfalmi akafanya fedha kuwa kitu cha kawaida kama mawe huko Yerusalem, mierezi akaifanya kuwa mingi kama mikuyu vilimani. **28** Farasi wa Solomoni waliletwa kutoka Misri na kutoka nchi nyininge zote. **29** Kwa habari za matukio mengine ya utawala wa Solomoni, kuanzia mwanzo hadi mwisho, je, hayakuandikwa katika kumbukumbu za nabii Nathani, katika unabii wa Ahiya Mshiloni na katika maono ya Ido mwonaji kuhusu Yeroboamu mwana wa Nebati? **30** Solomoni alitawala Israeli yote miaka arobaini, akiwa Yerusalem. **31** Kisha Solomoni akalala pamoja na baba zake, naye akazikwa katika mji wa Daudi baba yake. Naye Rehoboamu mwanawe akawa mfalme baada yake.

10 Rehoboamu akaenda Shekemu, kwa kuwa Waisraeli wote walikuwa wamekwenda huko kumfanya yeze kuwa mfalme. **2** Yeroboamu mwana wa Nebati aliposikia hili (alikuwa bado yuko

Misri alikokuwa amekimbilia awe mbali na Mfalme Rehoboamu mwana wa Solomoni. **2** Lakini neno Solomoni), akarudi kutoka Misri. **3** Kwa hiyo hili la Bwana likamjia Shemaya mtu wa Mungu: **3** wakatuma watu kumwita Yeroboamu, yeye na “Mwambie Rehoboamu mwana wa Solomoni mfalme kusanyiko lote la Israeli wakamwendea Rehoboamu wa Yuda, na Israeli wote walioko Yuda na Benyamini, na kumwambia, **4** “Baba yako aliweka nira nzito, **4** ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Msipande kupigana lakini sasa tupunguzie kazi za kikatili na nira dhidi ya ndugu zenu. Nendeni nyumbani, kila mmoja nzito aliyweka juu yetu, nasi tutakutumikia.” **5** wenu, kwa kuwa hili nimelitenda mimi.” Kwa Rehoboamu akajibu, “Nendeni kwa muda wa siku hiyo wakalitii neno la Bwana na wakaacha kwenda tatu na kisha mnirudie.” Basi watu wakaenda zao. kupigana dhidi ya Yeroboamu. **5** Rehoboamu akaishi **6** Kisha Mfalme Rehoboamu akataka shauri kwa Yerusalem akajenga mijji yenyen ngome katika Yuda: wazee ambaa walimtumikia Solomoni baba yake wakati wa uhai wake akawauliza, “Mnanishauri nini katika kuwajibu watu hawa?” **7** Wakajibu, “Kama leo utakuwa mtumishi wa watu hawa na kuwahudumia na kuwapa jibu linaloridhisha, watakuwa watumishi na wako daima.” **8** Lakini Rehoboamu akataaa shauri alilopewa na wazee na akataka ushauri kwa vijana wanaume rika lake waliokuwa wakimtumikia. **9** **12** Akaweka ngao na mikuki katika mijji na kuifanya Akawauliza, “Ninyi ushauri wenu ni nini? Tutawajibuje watu hawa wanaoniambia, ‘Ifanye nyepesi nira baba yako aliyweka juu yetu?’” **10** Wale vijana wa rika lake wakamjibu, “Waambie watu hawa waliokuambia, ‘Baba yako aliweka nira nzito juu yetu, lakini ifanye nira yetu nyepesi,’ kuwa, ‘Kidole changu kidogo ni kinene kuliko kiuno cha baba yangu. **11** Baba yangu aliweka nira nzito juu yenu, mimi nitaifanya hata iwe nzito zaidi. Baba yangu aliwachapa kwa mijeledi; mimi nitawachapa kwa nge.’” **12** Siku tatu baadaye, Yeroboamu na watu wote wakamrudia Rehoboamu, kama mfalme alivyokuwa amesema, “Rudini kwangu baada ya siku tatu.” **13** Mfalme akawajibu watu kwa ukatili. Akikataa shauri alilopewa na wazee, **14** “Baba yangu alifanya nira yenu kuwa nzito, mimi nitaifanya kuwa nzito zaidi. Baba yangu aliwachapa kwa mijeledi, mimi nitawachapa kwa nge.” **15** Kwa hiyo mfalme hakuwasikiliza watu, kwa kuwa jambo hili lilitoka kwa Mungu ili kutimiza neno ambalo Bwana alikuwa amenena kwa Yeroboamu mwana wa Nebati kupitia Ahiya Mshiloni. **16** Israeli wote walipoona kuwa mfalme amekataa kuwasikiliza, wakamjibu mfalme: “Tuna fungu gani kwa Daudi? Sisi hatuna urithi kwa mwana wa Yese. Nendeni kwenye mahema yenu, ee Israeli, angalia nyumba yako mwenyewe, ee Daudi!” Hivyo Waisraeli wakaenda kwenye mahema yao. **17** Lakini kwa habari ya Waisraeli waliokuwa wakiishi katika mijji ya Yuda, Rehoboamu akaendelea kuwatatalawa bado. **18** Mfalme Rehoboamu akamtuma Adoniram aliyekuwa msimamizi wa wale waliofanya kazi ngumu kwa kulazimishwa, lakini Israeli wote wakampiga kwa mawe hadi akafa. Hata hivyo, Mfalme Rehoboamu, akafaniki kuingia kwenye gari lake na kutorokea Yerusalem. **19** Hivyo Israeli wakaasi dhidi ya nyumba ya Daudi hadi leo.

11 Ikawa Rehoboamu alipofika Yerusalem, akusanya nyumba ya Yuda na ya Benyamini, wanaume wapiganaji 180,000, kufanya vita dhidi ya nyumba ya Israeli na kuurudisha tena ufalme kwa

Rehoboamu mwana wa Solomoni, **2** Lakini neno Solomoni), akarudi kutoka Misri. **3** Kwa hiyo hili la Bwana likamjia Shemaya mtu wa Mungu: **3** wakatuma watu kumwita Yeroboamu, yeye na “Mwambie Rehoboamu mwana wa Solomoni mfalme kusanyiko lote la Israeli wakamwendea Rehoboamu wa Yuda, na Israeli wote walioko Yuda na Benyamini, na kumwambia, **4** “Baba yako aliweka nira nzito, **4** ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Msipande kupigana lakini sasa tupunguzie kazi za kikatili na nira dhidi ya ndugu zenu. Nendeni nyumbani, kila mmoja nzito aliyweka juu yetu, nasi tutakutumikia.” **5** wenu, kwa kuwa hili nimelitenda mimi.” Kwa Rehoboamu akajibu, “Nendeni kwa muda wa siku hiyo wakalitii neno la Bwana na wakaacha kwenda tatu na kisha mnirudie.” Basi watu wakaenda zao. kupigana dhidi ya Yeroboamu. **5** Rehoboamu akaishi **6** Kisha Mfalme Rehoboamu akataka shauri kwa Yerusalem akajenga mijji yenyen ngome katika Yuda: wazee ambaa walimtumikia Solomoni baba yake wakati wa uhai wake akawauliza, “Mnanishauri nini katika kuwajibu watu hawa?” **7** Wakajibu, “Kama leo utakuwa mtumishi wa watu hawa na kuwahudumia na kuwapa jibu linaloridhisha, watakuwa watumishi na wako daima.” **8** Lakini Rehoboamu akataaa shauri alilopewa na wazee na akataka ushauri kwa vijana wanaume rika lake waliokuwa wakimtumikia. **9** **12** Akaweka ngao na mikuki katika mijji na kuifanya Akawauliza, “Ninyi ushauri wenu ni nini? Tutawajibuje watu hawa wanaoniambia, ‘Ifanye nyepesi nira baba yako aliyweka juu yetu?’” **10** Wale vijana wa rika lake wakamjibu, “Waambie watu hawa waliokuambia, ‘Baba yako aliweka nira nzito juu yetu, lakini ifanye nira yetu nyepesi,’ kuwa, ‘Kidole changu kidogo ni kinene kuliko kiuno cha baba yangu. **11** Baba yangu aliweka nira nzito juu yenu, mimi nitaifanya hata iwe nzito zaidi. Baba yangu aliwachapa kwa mijeledi; mimi nitawachapa kwa nge.’” **12** Siku tatu baadaye, Yeroboamu na watu wote wakamrudia Rehoboamu, kama mfalme alivyokuwa amesema, “Rudini kwangu baada ya siku tatu.” **13** Mfalme akawajibu watu kwa ukatili. Akikataa shauri alilopewa na wazee, **14** “Baba yangu alifanya nira yenu kuwa nzito, mimi nitaifanya kuwa nzito zaidi. Baba yangu aliwachapa kwa mijeledi, mimi nitawachapa kwa nge.” **15** Kwa hiyo mfalme hakuwasikiliza watu, kwa kuwa jambo hili lilitoka kwa Mungu ili kutimiza neno ambalo Bwana alikuwa amenena kwa Yeroboamu mwana wa Nebati kupitia Ahiya Mshiloni. **16** Israeli wote walipoona kuwa mfalme amekataa kuwasikiliza, wakamjibu mfalme: “Tuna fungu gani kwa Daudi? Sisi hatuna urithi kwa mwana wa Yese. Nendeni kwenye mahema yenu, ee Israeli, angalia nyumba yako mwenyewe, ee Daudi!” Hivyo Waisraeli wakaenda kwenye mahema yao. **17** Lakini kwa habari ya Waisraeli waliokuwa wakiishi katika mijji ya Yuda, Rehoboamu akaendelea kuwatatalawa bado. **18** Mfalme Rehoboamu akamtuma Adoniram aliyekuwa msimamizi wa wale waliofanya kazi ngumu kwa kulazimishwa, lakini Israeli wote wakampiga kwa mawe hadi akafa. Hata hivyo, Mfalme Rehoboamu mwana wa Solomoni, **2** Lakini neno Solomoni), akarudi kutoka Misri. **3** Kwa sababu hawakuwa waaminifu kwa Bwana, Shishaki mfalme wa Misri akashambulia Yerusalem akatika mwaka wa tano wa utawala wa Mfalme Rehoboamu. **3** Akiwa na

6 Akajenga Bethlehemu, Etamu, Tekoa, **7** Beth-Suri, Soko, Adulamu, **8** Gathi, Maresha, Zifu, **9** Adoraimu, Lakishi, Azeka, **10** Sora, Aiyalon na Hebron. Hii ndiyo iliyokuwa mijji iliyojengewa ngome katika Yuda na Benyamini. **11** Akaimarisha ulinzi wake na kuweka majemadara ndani yake, pamoja na ghala za mahitaji ya vyakula, mafuta ya zeituni na divai. **12** Akaweka ngao na mikuki katika mijji na kuifanya Akawauliza, “Ninyi ushauri wenu ni nini? Tutawajibuje iwe imara sana. Kwa hiyo Yuda na Benyamini zikawa zake. **13** Makuhani na Walawi kutoka sehemu zote za Israeli wakawa upande wake. **14** Pia Walawi lake wakamjibu, “Waambie watu hawa waliokuambia, wakaacha maeneo yao ya malisho na mali zao, wakaja ‘Baba yako aliweka nira nzito juu yetu, lakini ifanye Yuda na Yerusalem kwa sababu Yeroboamu na nira yetu nyepesi,’ kuwa, ‘Kidole changu kidogo ni wanawe walikuwa wamewakataa wasiwe makuhani wa Bwana. **15** Naye akawa amechagua makuhani wake mwenyewe kwa ajili ya mahali pa juu pa kuabudua sanamu za mbuzi na za ndama ambazo alikuwa wa Bwana. **16** Wale waliotoka katika kila kabilalau la Israeli ambao walielekeza mioyo yao kumtafuta kama mafala mwenyewe kwa ajili ya mahali pa juu pa kuabudua sanamu za mbuzi na za ndama ambazo alikuwa wa Bwana. **17** Wakaimarisha ufalme wa Yuda na Yerusalem kumtolea Bwana dhabihu, Mungu wa kwa ukatili. Akikataa shauri alilopewa na wazee, **18** Rehoboamu alimwoa kwa mafala mwenyewe kwa ajili ya mahali pa juu pa kuabudua sanamu za mbuzi na za ndama ambazo alikuwa wa Bwana. **19** Mahalati alimzalua Rehoboamu wana: Solomonii katika wakati huu. **20** Kisha akamwoa Maaka binti Absalomu, ambaye alimzalua: Abiya, Daudi, mamaye alikuwa Abihaili binti Eliabu mwana wa Yese. **19** Mahalati alimzalua Rehoboamu wana: Yeushi, Shemaria na Zahamu. **20** Kisha akamwoa Maaka binti Absalomu zaidi kuliko wakeze wengine na masuria wake. Kwa jumla alikuwa na wake kumi na wanane na masuria sitini, wana ishirini na wanane na binti sitini. **22** Rehoboamu akamweka Abiya mwana wa Maaka, kuwa mkuu wa wana wa mafala mwenyewe kwa ndugu zake ili amfanye mafala. **23** Akatenda mwa ndugu zake ili amfanye mafala. **23** Akatenda kwa busara, akiwasambaza baadhi ya wanawe katika wilaya zote za Yuda na Benyamini, pamoja na mijji yote yenyen ngome. Akawapa mahitaji tele na kuwa oza wake wengi.

12 Baada ya nafasi ya Rehoboamu kuimarika na kuwa na nguvu, yeye na Israeli yote waliiacha sheria ya Bwana Mungu. **2** Kwa sababu hawakuwa waaminifu kwa Bwana, Shishaki mfalme wa Misri akashambulia Yerusalem akatika mwaka wa tano wa utawala wa Mfalme Rehoboamu. **3** Akiwa na

magari ya vita 1,200 na wapanda farasi 60,000 na Abiya akasimama juu ya Mlima Semaraimu, katika nchi idadi isiyohesabika ya majeshi ya Walibia, Wasukii na Wakushi yaliyokuja pamoja naye kutoka Misri. **4** Akateka miji ya Yuda yenye ngome akaendelea 5 Ndipo nabii Shemaya akaja kwa Rehoboamu na kwa viongozi wa Yuda waliokuwa Viongozi wa Israeli na mfalme wakajinyenyekeza Bwana, Mungu wa Israeli, alimpaa Daudi na wazao wake mpaka Yerusalem. **5** Ndipo nabii Shemaya akaja sasa ninawaacha ninyi mkononi mwa Shishaki.” **6** wa Solomoni alipokuwa kijana mdogo asiyekuwa Bwana, neno hili la Bwana likamjia Shemaya: “Maadam Kweli ninyi ni jeshi kubwa nanyi mnazo ndama za wamejinyenyekeza, sitawaangamiza bali hivi karibuni dhahabu Yeroboamu alizozitengeneza kuwa miungu nitawapatia wokovu. Ghadhabu yangu haitamwaga yenu. **7** Baadhi ya watu wasiofaa kitu, wabaya kabisa Bwana, “Niniy mmeniachia mimi, kwa hiyo, mimi nami walimkusanyikia na kumpinga Rehoboamu mwana sasa ninawaacha ninyi mkononi mwa Shishaki.” **8** wa Solomoni alipokuwa kijana mdogo asiyekuwa Bwana, neno hili la Bwana likamjia Shemaya: “Maadam Kweli ninyi ni jeshi kubwa nanyi mnazo ndama za wamejinyenyekeza, sitawaangamiza bali hivi karibuni dhahabu Yeroboamu alizozitengeneza kuwa miungu nitawapatia wokovu. Ghadhabu yangu haitamwaga yenu. **9** Lakini je, hamkuwafukuza makuhani wa jiuu ya Yerusalem kwa kupitia Shishaki. **10** Hata Bwana, wana wa Aroni na Walawi na kujifanya hivyo, watamtumikia Shishaki ili wapate kujifunza makuhani wenu wenye kama yafanyavyo mataifa tofauti kati ya kumitumikia mimi na kuwatumikia ya nchi nyininge? Yeyote anayekuja kuijweka wakfu wafalme wa nchi nyininge.” **11** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **12** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **13** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **14** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **15** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **16** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **17** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **18** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **19** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **20** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **21** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **22** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu.

13 Katika mwaka wa kumi na nane wa utawala wa Yeroboamu, Abiya akawa mfalme wa Yuda, **2** naye akatawala huko Yerusalem miaka mitatu. Mama yake aliitwa Maaka, binti Urieli wa Gibe. Basi kulikuwa na vita kati ya Abiya na Yeroboamu. **3** Abiya alilinga vitani na jeshi la watu 400,000 wenye uwezo wa kupigana, naye Yeroboamu akapanga jeshi dhidi ya Abiya akiwa na jeshi la watu 800,000 wenye uwezo. **4** Abiya akasimama juu ya Mlima Semaraimu, katika nchi idadi isiyohesabika ya majeshi ya Walibia, Wasukii na Wakushi yaliyokuja pamoja naye kutoka Misri. **5** Ndipo nabii Shemaya akaja sasa ninawaacha ninyi mkononi mwa Shishaki.” **6** wa Solomoni alipokuwa kijana mdogo asiyekuwa Bwana, neno hili la Bwana likamjia Shemaya: “Maadam Kweli ninyi ni jeshi kubwa nanyi mnazo ndama za wamejinyenyekeza, sitawaangamiza bali hivi karibuni dhahabu Yeroboamu alizozitengeneza kuwa miungu nitawapatia wokovu. Ghadhabu yangu haitamwaga yenu. **7** Baadhi ya watu wasiofaa kitu, wabaya kabisa Bwana, neno hili la Bwana likamjia Shemaya: “Maadam Kweli ninyi ni jeshi kubwa nanyi mnazo ndama za wamejinyenyekeza, sitawaangamiza bali hivi karibuni dhahabu Yeroboamu alizozitengeneza kuwa miungu nitawapatia wokovu. Ghadhabu yangu haitamwaga yenu. **8** Hata Bwana, wana wa Aroni na Walawi na kujifanya hivyo, watamtumikia Shishaki ili wapate kujifunza makuhani wenu wenye kama yafanyavyo mataifa tofauti kati ya kumitumikia mimi na kuwatumikia ya nchi nyininge? Yeyote anayekuja kuijweka wakfu wafalme wa nchi nyininge.” **9** Lakini je, hamkuwafukuza makuhani wa jiuu ya Yerusalem kwa kupitia Shishaki. **10** Hata Bwana, wana wa Aroni na Walawi na kujifanya hivyo, watamtumikia Shishaki ili wapate kujifunza makuhani wenu wenye kama yafanyavyo mataifa tofauti kati ya kumitumikia mimi na kuwatumikia ya nchi nyininge? Yeyote anayekuja kuijweka wakfu wafalme wa nchi nyininge.” **11** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **12** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **13** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **14** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **15** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **16** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **17** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **18** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **19** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **20** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **21** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu. **22** Kila Shishaki mfalme akiwa na ndama dume na kondoo dume saba aweza wa Misri alipoishambulia Yerusalem, alichukua kwa kuhani wa kile ambacho ni miungu kwenu.

mambo aliyofanya na aliyosema, yameandikwa katika kitabu cha maelezo cha nabii Ido.

14 Naye Abiya akalala na baba zake, akazikwa katika Mji wa Daudi. Asa mwanaawe akawa mfalme baada yake. Katika siku zake, nchi ikawa na amani kwa miaka kumi. **2** Asa akaterenda yaliyo mema na haki machoni pa Bwana Mungu wake. **3** Akaziondoa madhabahu za kigeni na mahali pa juu pa kuabudia miungu, akayavunja yale mawe ya kuabudiwa na kuzikatakata nguzo za Maashera. **4** Akawaamuru Yuda kumtafuta Bwana, Mungu wa baba zao na kutii sheria zake na amri zake. **5** Akaondoa mahali pa juu pa kuabudia miungu na madhabahu za kufukizia uvumba kwenye kila mji katika Yuda, nao ufalme ulikuwa na amani katika utawala wake. **6** Akajenga miji yenye ngome katika Yuda, wakati nchi ikiwa na amani. Hakuna mtu yejote aliyepigana vita naye katika miaka hiyo, kwa kuwa Bwana alimstarehesha. **7** Mfalme akawaambia Yuda, “Tujenge hii miji na tuizungushie kuta, pamoja na minara, malango na makomeo. Nchi bado ni yetu, kwa sababu tumemtafuta Bwana Mungu wetu, tulimtafuta naye ametupa raha kila upande.” Hivyo wakajenga na wakafanikiwa. **8** Asa alikuwa na jeshi la watu 300,000 kutoka Yuda, wenye ngao kubwa na mikuki na jeshi la watu 280,000 kutoka Benyamini, wenye ngao ndogo na pinde. Watu hawa wote walikuwa wapiganaji mashujaa. **9** Zera Mkushi akatoka kupigana dhidi yao akiwa na jeshi la watu maelfu ya maelfu na magari ya vita 300, nao wakaja mpaka Maresha. **10** Asa akatoka kumkabili, nao wakapanga vita katika Bonde la Sefatha karibu na Maresha. **11** Kisha Asa akamlilia Bwana Mungu wake na kusema, “Ee Bwana, hakuna yejote aliye kama wewe wa kuwasaidia wasio na nguvu dhidi ya wenye nguvu. Utusaidie, Ee Bwana, wewe ndiwe Mungu wetu, kwa kuwa tunakutumainia wewe, nasi kwa jina lako tumekuja dhidi ya jeshi hili kubwa. Ee Bwana, wewe ndiwe Mungu wetu, usiwaache wanadamu wakushinde wewe.” **12** Bwana akawapiga Wakushi mbele ya Asa na Yuda. Wakushi wakakimbia, **13** naye Asa na jeshi lake wakawafuatia mpaka Gerari. Idadi kubwa ya Wakushi ilianguka hata wasiweze kuinuka tena, wakapondapondu mbele za Bwana na majeshi yake. **14** Watu wa Yuda wakachukua nyara nydingi sana, wakaangamiza vijiji vyote vinavyoizunguka Gerari, kwa kuwa hofu ya Bwana ilikuwa imewaangukia. Wakateka nyara vijiji hivi vyote, kwani kulikuwepo nyara nydingi huko. **15** Pia wakashambulia kambi za wachunga makundi ya wanyama wakachukua na kuyaswaga makundi ya kondoo, mbuzi na ngamia. Kisha wakarudi Yerusalem.

15 Roho wa Bwana akamjia Azaria mwana wa Odedi. **2** Akatoka ili kumlaki Asa na kumwambia, “Nisikilizeni, Asa na Yuda wote na Benyamini. Bwana yu pamoja nanyi mkiwa pamoja naye. Kama mkimtafuta, ataonekana kwenu, lakini kama mkimwacha yeye, naye atawaacha ninyi. **3** Kwa

muda mrefu Israeli walikuwa hawana Mungu wa kweli, walikuwa hawana kuhani wa kuwafundisha na wala hawakuwa na sheria. **4** Lakini katika taabu yao walimrudia Bwana, Mungu wa Israeli na kumtafuta, naye akaonekana kwao. **5** Katika siku hizo hapakuwa na amani kwa yejote aliyesafiri, kutoka wala kuingia, kwa kuwa wakazi wote wa nchi walikuwa katika machafuko makubwa. **6** Taifa moja lilipigana na taifa lingine na mji mmoja ukapigana na mji mwininge, kwa sababu Mungu alikuwa anawahangaisha kwa taabu za kila aina. **7** Lakini kwa habari yenu ninyi, kuweni hodari wala msikate tamaa, kwa kuwa mtapata thawabu kwa kazi yenu.” **8** Asa aliposikia maneno haya na unabii wa Azaria mwana wa Odedi nabii, akajipa moyo. Akaziondoa sanamu zote zilizokupa machukizo katika nchi yote ya Yuda na Benyamini na kutoka miji aliyoiteka ya vilima vya Efraimu. Akarakarabati madhabahu ya Bwana iliyokuwa mbele ya ukumbi wa Hekalu la Bwana. **9** Kisha akakutanisha Yuda wote, Benyamini na watu kutoka Efraimu, watu wa Manase na Simeoni waliokuwa wanaishi miongoni miao, kwa maana idadi kubwa walikuwa wamemjia kutoka Israeli walipoona kwamba Bwana Mungu wake alikuwa pamoja naye. **10** Basi wakakusanya huko Yerusalem mwezi wa tatu katika mwaka wa kumi na tano wa utawala wa Asa. **11** Wakati huo wakamtolea Bwana dhabihu za ng’ombe 700, kondoo na mbuzi 7,000 kutoka zile nyara walizoteka. **12** Wakafanya agano kumtafuta Bwana, Mungu wa baba zao kwa moyo wao wote na kwa roho yao yote. **13** Wale wote ambao hawangemtafuta Bwana, Mungu wa Israeli wangelazimika kuuawa, akiwa mdogo au mkubwa, mwanamae au mwanamke. **14** Wakamwapia Bwana kwa sauti kuu, kwa kupiga kelele, tarumbeta na kwa mabaragumu. **15** Yuda wote wakafurahia kile kiapo kwa sababu walikuwa wameapa kwa moyo wao wote. Wakamtafuta Mungu kwa bidii, naye akaonekana kwao. Kwa hiyo Bwana akawastarehesha pande zote. **16** Mfalme Asa akamwondolea Maaka mama yake wadhiba wake kama mama malkia kwa sababu alikuwa ametengeneza nguzo ya Ashera ya kuchukiza. Asa aakaika hiyo nguzo, akaivunjavunja na kuiteketenza kwa moto katika Bonde la Kidroni. **17** Ijapokuwa hakuondoa mahali pa juu pa kuabudia miungu katika Israeli, moyo wa Asa ulikuwa umejiweka kwa Bwana kikamilifu maisha yake yote. **18** Akaleta ndani ya Hekalu la Mungu fedha na dhababu na vile vyombo ambavyo yeye na baba yake walikuwa wameviweka wakfu. **19** Hapakuwepo vita tena mpaka mwaka wa thelathini na tano wa utawala wake Asa.

16 Katika mwaka wa thelathini na sita wa utawala wa Asa, Mfalme Baasha wa Israeli akashambulia Yuda na kuweka ngome mji wa Rama ili kumzuia yejote asitoke wala kuingia nchi ya Mfalme Asa wa Yuda. **2** Ndipo Asa akachukua fedha na dhababu kutoka hazina ya Hekalu la Bwana na kutoka jumba lake mwenywewe la kifalme na kumpelekea Ben-Hadadi mfalme wa Aramu, ambaye alikuwa anatawala huko

Dameski. **3** Akasema, "Pawepo na mkataba kati yangu na wewe, kama ulivyo kuwepo kati ya baba yangu na baba yako. Tazama, nimekuletea fedha na dhahabu. Sasa vunja mkataba wako na Baasha mfalme wa Israeli ili aniondokee mimi." **4** Ben-Hadadi akakubaliana na Mfalme Asa na kutuma majemadari wa majeshi yake dhidi ya miji ya Israeli. Wakashinda Iyon, Dani, Abel-Maimu na miji yote ya hazina ya Naftali. **5** Baasha aliposikia jambo hili, akasimamisha kujenga Rama na kuacha kazi yake. **6** Ndipo Mfalme Asa akawaleta watu wote wa Yuda, nao wakachukua mawe na miti ambayo Baasha alikuwa anavitumia huko Rama. Kwa vitu hivyo akajenga Geba na Mispa. **7** Ikawa wakati huo mwonaji Hanani akamjia Mfalme Asa wa Yuda na kumwambia: "Kwa sababu ulimtegemea mfalme wa Aramu nahe hukumtegemea Bwana Mungu wako, jeshi la mfalme wa Aramu limeponyoka mkononi mwako. **8** Je, hukumbuki lilitotende kwa Wakushi na Walibia, hawakuwa jeshi lenye nguvu na magari mengi ya vita na wapanda farasi? Hata hivyo, ulipomtegemea Bwana ye ye aliwitia mkononi mwako. **9** Kwa kuwa macho ya Bwana hukimbiakimbia duniani kote ili kujionyesha mwenye nguvu kwa ajili ya wale ambao mioyo yao inamtegemea kwa ukamilifu. Umefanya jambo la upumbavu na kuanzia sasa na kuendelea utakuwa na vita." **10** Asa akamkasirikia mwonaji kwa sababu ya jambo hili. Alikuwa ameghadhibika sana hata akamweka gerezani. Wakati huo huo Asa akaanza kuwaresa na kuwaonea baadhi ya watu kwa ukatali. **11** Matukio ya utawala wa Asa, kuanzia mwanzo mpaka mwisho, yameandikwa katika kitabu cha wafalme wa Yuda na Israeli. **12** Katika mwaka wa thelathini na tisa wa utawala wake, Asa alipatwa na ugonjwa kwenye miguu yake. Ingawa ugonjwa wake ulimzidzia sana, hata katika kuugua kwake hakutafuta msaada kutoka kwa Bwana bali kwa matabibu tu. **13** Katika mwaka wa arobaini na moja wa utawala wa Asa, alikuwa na kulala na baba zake. **14** Nao wakamzika katika kaburi lile alilokuwa amejichonge mwenyewe katika Mji wa Daudi. Wakamzika kwa jeneza lililowekwa vikolezi na mchanganyiko wa manukato ya aina mbalimbali yaliyotengenezwa kwa utealamu wa mtengenezwa marashi, nao wakawasha moto mkubwa kwa heshima yake.

17 Yehoshafati mwanawe akawa mfalme baada yake na akajiimarisha dhidi ya Israeli. **2** Akaweka jeshi katika miji yote ya Yuda yenye ngome na kuweka askari walinzi katika Yuda na katika miji ya Efraim ile ambayo baba yake Asa alikuwa ameiteka. **3** Bwana Mungu alikuwa na Yehoshafati kwa sababu katika miaka yake ya mwanzoni alienenda katika njia za Daudi baba yake. Hakutafuta Mabaali **4** bali alimtafuta Mungu wa baba yake na kuzifua amri zake badala ya kufuata desturi za watu wa Israeli. **5** Kwa hiyo Bwana akaijimarisha ufalme chini ya uongozi wake, nao Yuda wote wakamletea Yehoshafati zawadi, hivyo akawa na utajiri mwingu na heshima. **6** Moyo wake ukawa hodari katika njia za Bwana na zaidi ya yote, akaondoa mahali pa juu pa Yuda. **7** Katika mwaka wa tatu wa utawala wa akatumaa maafisa wake amba ni: Ben-Haili, Obadia, Zekaria, Nethaneli na Mikaya ili kufundisha katika miji ya Yuda. **8** Pamoja nao walikuwepo Walawi fulani nao ni: Shemaya, Nethania, Zebadia, Asaheli, Shemiramothi, Yehonathan, Adoniya, Tobia, Tob-Adonia, pamoja na kuacha kazi yake. **9** Wakafundisha Yuda yote, wakiwa wamechukua Kitabu cha Sheria ya Bwana wakazunguka miji yote ya Yuda na kufundisha watu. **10** Hofu ya Bwana ikawa juu ya falme zote za nchi zilizzunguka Yuda, hivyo hawakufanya vita na Yehoshafati. **11** Baadhi ya Wafilisti wakamletea Yehoshafati zawadi na fedha kama ushuru, nao Waarabu wakamletea mifugo: kondoo dume 7,700 na mbuzi 7,700. **12** Yehoshafati akaendelea kupata nguvu zaidi na zaidi, akajenga ngome na miji ya hazina katika Yuda **13** na akawa na wingi mukubwa wa vitu katika miji ya Yuda. Pia aliweka askari wa vita wenye usoefu huko Yerusalem. **14** Wakaandikishwa katika jamaa zao kama ifuatavyo: Kutoka Yuda, majemadari wa vikosi vya elfu: Jemadari Adna akiwa na askari wa vita 300,000; **15** aliyeuata ni jemadari Yehohanani, akiwa na askari 280,000 walio tayari kwa vita; **16** aliyeuata ni Amasia mwana wa Zikri, ambaye alijitolea kwa ajili ya kazi ya Bwana, akiwa na askari 200,000. **17** Kutoka Benyamin: Eliada, askari shujaa akiwa na watu 200,000 wenye silaha za nyuta na ngao; **18** aliyeuata ni Yehozabadi, akiwa na askari 180,000 wenye silaha za vita. **19** Hawa ndio waliomtumikia mfalme, mbali na wale mfalme aliweka katika miji yenye ngome huko Yuda yote.

18 Basi, Yehoshafati alikuwa na mali nyingi sana na heshima. Naye akafanya urafiki na Ahabu kwa mwanawе kumwoa binti wa Ahabu. **2** Baada ya miaka kadhaa akashuka kumtembelea Ahabu huko Samaria. Ahabu akachinja ng'ombe na kondoo wengi kwa ajili yake na watu aliokuwa amefuatana nao. Kisha Ahabu akamshawishi Yehoshafati kukwea pamoja naye ili kuishambulia Ramoth-Gileadi. **3** Ahabu mfalme wa Israeli akamuuliza Yehoshafati mfalme wa Yuda, "Je, utakwenda pamoja nami kupigana dhidi ya Ramoth-Gileadi?" Yehoshafati akamjibu mfalme wa Israeli, "Mimi ni kama wewe, watu wangu ni kama watu wako, farasi wangu ni kama farasi wako. Tutakuwa pamoja nawe vitani." **4** Lakini Yehoshafati pia akamwambia mfalme wa Israeli, "Kwanza tafuta shauri la Bwana." **5** Kwa hiyo mfalme wa Israeli akawaleta pamoja manabii wanaume wapatao mia nne, akawauliza, "Je, twende vitani dhidi ya Ramoth-Gileadi, au niache?" Wakajibu, "Naam, nenda kwa kuwa Mungu ataiweka Ramoth-Gileadi mkononi mwa mfalme." **6** Lakini Yehoshafati akuliza, "Je, hayuko nabii wa Bwana hapa ambaye tunaweza kumuuliza?" **7** Mfalme wa Israeli akamjibu Yehoshafati, "Bado yupo

mtu mmoja ambaye kuptitia yeye twaweza kumuuliza Mikaya akajibu, "Utagundua siku hiyo utakapokwenda shauri la Bwana, lakini namchukia kwa sababu huwa kujificha kwenye chumba cha ndani." **25** Kisha mfalme hatabiri jambo lolote jema kunihusu mimi, lakini kila mara hunitabiria mabaya tu. Yeye ni Mikaya kwa Israeli akaagiza, "Mchukueni na mkamrudishe mwana wa Imla." Yehoshafati akajibu, "Mfalme kwa Amoni mtawala wa mji na kwa Yoashi mwana wa mafalme. **26** Mkaseme, 'Hivi ndivyo asemavyo mafalme: hapaswi kusema hivyo.' **8** Kwa hiyo mafalme wa Mwekeni mtu huyu gerezani na asipewe chochote Israeli akamwita mmoja wa maafisa wake na kusema, ila mkate na maji mpaka nitakaporudi salama." "Mlete Mikaya mwana wa Imla mara moja." **9** Wakiwa wamevalia majoho yao ya kifalme, mafalme wa Israeli na Yehoshafati mafalme wa Yuda walikuwa wameketi juu ya viti vyao vya kifalme katika sakafu ya kupuria, kwenye ingilio la lango la Samaria, pamoja na manabii wote wakiabi mbele yao. **10** Wakati huu Sedekia mwana wa Kenaana aliquwa ametengeneza pembe za chuma, akatangaza, "Hivi ndivyo Bwana asemavyo, 'Kwa hizi pembe utawapiga na kuwarudisha Waaramu nyuma mpaka wameangamizwa.'" **11** Manabii wengine wote walikuwa wanatabiri kitu hicho hicho, wakisema, "Ishambulie Ramoth-Gileadi na uwe mshindi. Kwa kuwa Bwana ataitia mkononi mwa mafalme." **12** Mjumbe aliyekuwa amekwenda kumwita Mikaya akamwambia, "Tazama, manabii wote kama mtu mmoja wanatabiri ushindi kwa mafalme. Neno lako na likubaliane na lao, nawe unene mema kuhusu mafalme." **13** Lakini Mikaya akasema, "Hakika kama Bwana aishivyo, nitamwambia kile tu Bwana atakachoniambia." **14** Alipofika, mafalme akamuuliza, "Mikaya, je, twende vitani dhidi ya Ramoth-Gileadi au niache?" Akamjibu, "Shambulia na ushinde, kwa kuwa watatiwa mkononi mwako." **15** Mfalme akamwambia, "Je, ni mara ngapi nitakuapisha ili usiniambie kitu chochote ila kweli tu kwa jina la Bwana?" **16** Ndipo Mikaya akajibu, "Niliona Israeli wote wametawanyika vilimani kama kondoo wasio na mchungaji, naye Bwana akasema, 'Watu hawa hawana bwana. Mwache kila mmoja aende nyumbani kwa amani.'" **17** Mfalme wa Israeli akamwambia Yehoshafati, "Sikukuambia kwamba huwa hatabiri jambo lolote jema kunihusu bali mabaya tu?" **18** Mikaya akaendelea, "Kwa hiyo lisikie neno la Bwana: Nilimwona Bwana amekeji juu ya kiti chake cha enzi pamoja na jeshi lote la mbinguni likiwa limesimama upande wa kulia na wa kushoto. **19** Naye Bwana akasema, 'Ni nani atakayemshawishi Ahabu, mafalme wa Israeli, ili aishambulie Ramoth-Gileadi na kukiendea kifo chake huko?' 'Mmoja akapendekeza hili na mwingine lile. **20** Mwishoni, roho akajitokeza, akasimama mbele za Bwana na kusema, 'Nitamshawishi.' 'Bwana aauliza, 'Kwa njia gani?'" **21** "Akasema, 'Nitakwenda na kuwa roho ya uongo katika vinywa vya manabii wake wote.' 'Bwana akasema, 'Utafanikiwa katika kumshawishi. Nenda ukafanye hivyo.' **22** "Kwa hiyo sasa Bwana ameweka roho ya kudanganya ndani ya vinywa vya hawa manabii wako wote. Bwana ameamuru maafa kwa ajili yako." **23** Kisha Sedekia mwana wa Kenaana akatoka na kumpiga Mikaya kofi usoni. Akauliza, "Huyo Roho kutoka kwa Bwana alipita njia gani alipotoka kwangu ili kusema nawe?" **24**
 Mikaya akajibu, "Kama utarudi salama, basi Bwana hajanena kuptitia kwangu." Kisha akaongeza kusema, "Zingatieni maneno yangu, enyi watu wote!" **25** Basi mafalme wa Israeli na Yehoshafati mafalme wa Yuda wakaenda Ramoth-Gileadi. **29** Mfalme wa Israeli akamwambia Yehoshafati, "Nitaingia vitani nikiwa nimejibadilisha, lakini wewe uvae majoho yako ya kifalme." Kwa hiyo mafalme wa Israeli akajibadilisha na kwenda vitani. **30** Wakati huu, mafalme wa Aramu aliquwa amewaaigiza majemadari thelathini na wawili wa magari ya vita, "Msipigane na yeote, mdogo au mkubwa, isipokuwa mafalme wa Israeli." **31** Wakati wale majemadari wa magari ya vita walipomwona Yehoshafati, wakafikiri, "Hakika huyu ndiye mafalme wa Israeli." Kwa hiyo wakageuka ili warmshambulie, lakini Yehoshafati akapiga kelele, naye Bwana akamsaidia. Mungu akawaondoa kwake, **32** wale majemadari wakaona kwamba hakuwa mafalme wa Israeli nao wakaacha kumfuatilia. **33** Lakini mtu fulani akavuta upinde pasipo lengo na kumpiga mafalme wa Israeli katikati ya kiungio cha mavazi yake ya chuma, mafalme akamwambia mwendesha gari lake, "Geuza gari na uniondoe mimi katika mapigano, nimejeruhiwa." **34** Vita vikaendelea mchana kutwa, naye mafalme wa Israeli akajitegemeza ndani ya gari lake kuwaelekea Waaramu hadi jioni. Basi jioni yake akafa.

19 Mfalme Yehoshafati wa Yuda akarudi salama kwenye jumba lake la kifalme huko Yerusalem. **2** Yehu mwonaji, mwana wa Hanani, akapanda kwenda kuonana naye akamwambia Mfalme Yehoshafati, "Je, utawasaidia waovu na kuwapenda wale wanaomchukia Bwana? Kwa sababu ya jambo hili, ghadhabu ya Bwana iko juu yako. **3** Hata hivyo, kuna mema yaliyoonekana kwako, kwa kuwa umeondoa katika nchi nguzo za Ashera na umeukaza moyo wako katika kumtafuta Mungu." **4** Yehoshafati aliihi huko Yerusalem, naye akatoka akaenda tena miongoni mwa watu, kuanzia Beer-Sheba hadi nchi ya vilima ya Efraimu na kuwageuza wakamrudia Bwana, Mungu wa baba zao. **5** Akawaweka waamuzi katika nchi, kwenye mijti yote ya Yuda yenye maboma. **6** Akawaambia, "Angalieni kwa makini yale mtendayo, kwa kuwa hamkuhukumu kwa ajili ya mwanadamu bali kwa ajili ya Bwana ambaye yu pamoja nanyi kila mtoapo hukumu. **7** Basi sasa hofu ya Bwana na iwe juu yenu. Hukumuni kwa uangalifu, kwa kuwa kwa Bwana Mungu wetu hakuna jambo lisilo la haki, upendeleo, wala rushwa." **8** Pia huko Yerusalem, Yehoshafati akaweka baadhi ya Walawi, makuhani na viongozi wa jamaa za Waisraeli

ili kutoa hukumu kwa ajili ya Bwana na kuamua magomvi. Nao walishi huko Yeruselemu. **9** Akawapa kila shauri lifikalo mbele yenu kutoka kwa ndugu zenu wale waishio katika mijji, ikiwa ni la umwagaji wa damu au mambo mengine yahusuyo sheria, amri, hukumu au maagizo, inawapasa ninyi kuwaonya kwamba wasiingie katika hatia dhidi ya Bwana, la sivyo ghadhabu yake itakuja juu yenu na ndugu zenu. Tendeni hiyvo, nanyi hamtatenda dhambi. **11** “Amaria kuhanii mkuu atakuwa juu yenu katika jambo lolote linalomhusu Bwana naye Zebadia mwana wa Ishmaeli, kiongozi wa kabilia la Yuda, atakuwa juu yenu kwa jambo lolote linalomhusu mfalme, nao Walawi watatumika kama maafisa mbele yenu. Tendeni kwa ujasiri, naye Bwana atakuwa pamoja na wale watendao vyema.”

20 Ikawa baada ya jambo hili, Wamoabu na Waamoni, pamoja na baadhi ya Wameuni wakaja ili wapigane vita na Yehoshafati. **2** Watu fulani wakaja wakamwambia Yehoshafati, “Jeshi kubwa linakujia dhidi yako kutoka Edomu tokeaa ng’ ambo ile nyininge ya Bahari. Tayari liko Hasason-Tamari” (yaani En-Gedi). **3** Yehoshafati akaogopa, akaazimu kumtafuta Bwana, na akatangaza kwa Yuda wote kufunga. **4** Watu wa Yuda wakakusanyika pamoja ili kutafuta msaada kutoka kwa Bwana. Wakaja kutoka kila mji wa Yuda ili kumtafuta. **5** Kisha Yehoshafati akasimama katika kusanyiko la Yuda na Yeruselemu katika Hekalu la Bwana, mbele ya ua mpya, **6** akasema: “Ee Bwana, Mungu wa baba zetu, si wewe ndiwe uliye Mungu mbinguni? Si wewe ndiwe utawalaye juu ya falme zote za mataifa? Uweza na nguvu viko mkononi mwako, wala hakuna ye yote aewezaye kushindana nawe. **7** Je, si wewe, Ee Mungu wetu, uliyewafukuza wenyeji wa nchi hii mbele ya watu wako Israeli, ukawapa wazao wa Abrahamu, rafiki yako, hata milele? **8** Wameishi ndani yake na humo wamekujengea mahali patakatifu kwa ajili ya Jina lako, wakisema: **9** ‘Kama maafa yakutujia, ikiwa ni upanga, hukumu, tauni, au njaa, tutasimama mbele zako, mbele ya Hekalu hili ambalo limeitwa kwa Jina lako na kukulilia katika shida yetu, nawe utatusikia na kutuokoa.’ **10** “Lakini sasa hawa watu wa kutoka Amoni, Moabu na Mlima Seiri, ambao hukuruwahuus Israeli wazivamie nchi zao wakati walitoka Misri, hiyvo wagageukia mbali nao na hawakuwaangamiza, **11** tazama jinsi wanavyotulipa kwa kuja kututupa nye ya milki uliyotupa sisi kuwa urithi. **12** Ee Mungu wetu, je, wewe hutawahukumu? Kwa kuwa sisi hatuna uwezo wa kukabiliiana na jeshi hili kubwa linalokuja kutushambulia. Sisi hatujui la kufanya, bali macho yetu yanakutazama wewe.” **13** Watu wote wa Yuda pamoja na wake zao, watoto wao na wadogo wao wakasimama pale mbele za Bwana. **14** Ndipo Roho wa Bwana akaja juu ya mtu mmoja jina lake Yahazieli mwana wa Zekaria, mwana wa Benaya, Mwana wa

Yeielii, mwana wa Matania, Mlawi mzao wa Asafu alipokuwa amesimama katika kusanyiko. **15** Akasema: “Sikilizeni, enyi Yuda wote nanyi nyote mkaao Yeruselemu, nawe Mfalmee Yehoshafati! Hili ndilo Bwana asemalo kwenu, ‘Msiogope wala msifadhaike kwa sababu ya jeshi hili kubwa. Kwa maana vita hivi si vyenu, bali ni vya Mungu. **16** Kesho shukeni kukabiliiana nao. Watakwea kwa kupandia Genge la Sisi, nanyi mtawakuta mwisho wa bonde, kabla ya Jangwa la Yerueli. **17** Hamtahitaji kupigana vita hivi. Kaeni kwenye nafasi zenu, simameni imara na mkaone wokovu Bwana atakaowapatia, enyi Yuda na Yeruselemu. Msiogope, wala msifadhaike. Kesho tokeni mwende mkaawakabili, naye Bwana atakuwa pamoja nanyi.” **18** Yehoshafati akainamisha uso wake chini, nao watu wote wa Yuda na Yeruselemu wakaanguka chini ili kuabudu mbele za Bwana. **19** Ndipo baadhi ya Walawi kutoka kwa Wakohathi na kwa wana wa Kora wakasimama na kumsifu Bwana, Mungu wa Israeli, kwa sauti kuu sana. **20** Asubuhi na mapema wakaondoka kuelekea Jangwa la Tekoa. Walipoanza safari, Yehoshafati akasimama akasema, “Nisikilizeni, enyi Yuda, na watu wa Yeruselemu! Mwaminini Bwana Mungu wenu, hiyvo mtathibitika, wasadikini manabii wake nanyi mtanafanika. **21** Alipomaliza kushauriana na watu, Yehoshafati akawaweka watu wa kumwimbia Bwana na kumsifu katika utukufu wa utakatifu wake walipokuwa wametangulia mbele ya jeshi, wakisema: “Mshukuruni Bwana kwa kuwa upendo wake wadumu milele.” **22** Walipoanza kuimba na kusifu, Bwana akaweka wavizio dhidi ya watu wa Amoni, Moabu na wale wa Mlima Seiri waliokuwa wamekuja kuishambulia Yuda, nao wakashindwa. **23** Watu wa Amoni na Moabu wakawainukia watu wa Mlima Seiri ili kuwauna na kuaangamiza kabisa. Baada ya kumaliza kuwachinja watu wa Seiri, wakaangamizana wao kwa wao. **24** Yuda walipofika katika mnara wa ulinzi wa jangwani, wakaliangalia lile jeshi kubwa, wakaona ni maiti tupu zimetapaka ardhiini, wala hakuna ye yote aliyenusurika. **25** Hiyvo Yehoshafati na watu wake wakaenda kujitwalia nyara kutoka kwao, nao wakakuta humo wingi wa mifugo, mali, nguo na vitu vya thamani, ambavyo vilikuwa vingi zaidi ya vile walivyoweza kuchukua. Wakakusanya nyara kwa siku tatu kwa sababu zilikuwa nyangi mno. **26** Siku ya nne wakakusanyika katika Bonde la Beraka kwa maana huko ndiko walikomsifu Bwana. Ndiyo sababu linaitwa Bonde la Beraka mpaka leo. **27** Kisha watu wote wa Yuda na Yeruselemu, wakiongozwa na Yehoshafati, wakarudi Yeruselemu wakiwa na furaha kwa kuwa Bwana alikuwa amewasababisha wafurahi juu ya adui zao. **28** Wakaingia Yeruselemu na kwenda hekaluni mwa Bwana wakiwa na vinubi, zeze na tarumbeta. **29** Hofu ya Mungu ikazipata falme zote za nchi waliposikia jinsi Bwana aliyoyokuwa amepigana dhidi ya adui za Israeli. **30** Ufalme wa Yehoshafati ukawa na amani, kwa kuwa Mungu wake alikuwa amemstarehesha pande zote. **31** Hiyvo

Yehoshafati akatawala Yuda. Alikuwa na umri wa kufanya uzinzi na akawa amewapotosha watu wa miaka thelathini na mitano alipoanza kutawala, Yuda. **12** Yehoram akapeka barua kutoka kwa akatawala katika Yerusalem kwa miaka ishirini nabii Eliya iliyosema: "Hili ndilo Bwana, Mungu wa na mitano. Mama yake aliitwa Azuba binti Shilhi. Daudi baba yako, asemalo: 'Hukuenenda katika njia za **32** Alienenda katika njia za Asa baba yake wala Yehoshafati baba yako au za Asa mfalme wa Yuda. **13** hakwenda kinyume chake. Alifanya yaliyo mema kuanzia mwanzo hadi mwisho, yameandikwa katika machoni pa Bwana. **33** Hata hivyo mahali pa juu pa kuabudia hapakuondolewa, na watu wakawa bado hawajelekeza miong'o yao kwa Mungu wa baba zao. **34** Matukio mengine ya utawala wa Yehoshafati, kuanzia mwanzo hadi mwisho, yameandikwa katika kitabu cha kumbukumbu cha Yehu mwana wa Hanani, ambazo zimeandikwa katika kitabu cha wafalme wa Israeli. **35** Hatimaye Yehoshafati mfalme wa Yuda akafanya urafiki na Ahazia mfalme wa Israeli ambaye alifanya maovu sana. **36** Akaungana naye kutengeneza meli nyingi za kwenda Tarshishi, nazo zilitengeneza huko Esion-Geberi. **37** Ndipo Eliezeri mwana wa Dodavahu wa Maresha akatoa unabii dhidi ya Yehoshafati, akasema, "Kwa kuwa umeungana na Ahazia, Bwana ataangamiza vile mliviyotengeneza." Zile meli zikavunjika na hazikuweza kung'o na nanga ili kwenda Tarshishi.

21 Yehoshafati akalala na baba zake, akazikwa pamoja nao katika Mji wa Daudi. Mwanawе Yehoram akawa mfalme baada yake. **2** Ndugu zake Yehoram, wana wa Yehoshafati walikuwa: Azaria, Yehiel, Zekaria, Azaria, Mikaeli na Shefatia. Hawa wote walikuwa wana wa Yehoshafati mfalme wa Israeli. **3** Baba yao alikuwa amewapa zawadi nydingi za fedha na dhahabu na vitu vya thamani, pamoja na miji yenye ngome huko Yuda, bali ufalme akampa Yehoram kwa sababu alikuwa mwanawе mzaliwa wa kwanza. **4** Baada ya Yehoram kujiiimarisha katika ufalme wa baba yake, akawaua kwa upanga ndugu zake wote pamoja na baadhi ya wakuu wa Israeli. **5** Yehoram alikuwa na umri wa miaka thelathini na miwili alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka minane. **6** Akaenenda katika njia za wafalme wa Israeli, kama nyumba ya Ahabu iliviyokuwa imefanya, kwa kuwa alimwoa binti wa Ahabu. Akatenda maovu machoni pa Bwana. **7** Hata hivyo, kwa sababu ya Agano ambalo Bwana alikuwa amefanya na Daudi, Bwana hakuwa radhi kuangamiza nyumba ya Daudi. Mungu alikuwa ameahidi kuidumisha taa kwa ajili yake na wazao wake milele. **8** Wakati wa Yehoram, Edomu waliasi dhidi ya Yuda na kujivekea mfalme wao wenye. **9** Basi Yehoram akaenda huko pamoja na maafisa wake na magari yake ya vita. Waedomu wakamzunguka yeze na majemadari wake wa magari yake ya vita, lakini akaondoka, akapenya usiku na kuwashambulia Waedomu. **10** Hadi leo Edomu wameesi dhidi ya Yuda. Libna pia wakaasi wakati huo huo kwa sababu Yehoram alikuwa amemwacha Bwana, Mungu wa baba zake. **11** Alikuwa pia ametengeneza mahali pa juu pa kuabudia miungu katika vilima vya Yuda na akawa amewasababisha watu wa Yerusalem

nabii Eliya iliyosema: "Hili ndilo Bwana, Mungu wa kuzini, kama vile nyumba ya Ahabu iliviyofanya. Pia umewaua ndugu zako mwenyewe, watu wa nyumbani mwa baba yako, watu waliokuwa bora kuliko wewe. **14** Hivyo basi Bwana yu karibu kuwapiga watu wako, wanao, wake zako na kila kitu kilicho chako, kwa pigo zito. **15** Wewe mwenyewe utaugua sana kwa ugonjwa wa tumbo kwa muda mrefu, hadi ugonjwa utakaposababisha matumbo yako kutoka nje." **16** Bwana akaamsha chuki ya Wafilisti na ya Waarabu walioishi karibu na Wakushi dhidi ya Yehoram. **17** Wakaishambulia Yuda, wakaivama na kuchukua mali zote zilizopatikana katika jumba la mfalme pamoa na wanawe na wake zake. Hakubakiziwa mwana yeoye isipokuwa Ahazia aliyekuwa mdogo wa wote. **18** Baada ya mambo haya yote, Bwana akampiga Yehoram kwa ugonjwa usioponyeka wa matumbo. **19** Ikawa baada ya muda, mwisho wa mwaka wa pili, matumbo yake yakinwa nje kwa sababu ya ugonjwa, naye akafa katika maumivu makali sana. Watu wake hawakuwasha moto kwa heshima yake, kama walivyokuwa wamewafanyia baba zake. **20** Yehoram alikuwa na umri wa miaka thelathini na miwili alipokuwa mfalme, naye akatawala huko Yerusalem miaka minane. Akafa, bila kusikitikiwa na mtu yeote, naye akazikwa katika Mji wa Daudi, lakini si katika makaburi ya wafalme.

22 Watu wa Yerusalem wakamfanya Ahazia, mdogo wa wote wa wana wa Yeroram, kuwa mfalme mahali pa baba yake, kwa sababu washambulaji wa ghafula waliokuwa wameingia kambini pamoja na Waarabu, walikuwa wamewaua wana wakubwa wote wa Yehoram. Kwa hiyo Ahazia mwana wa Yehoram mfalme wa Yuda akaanza kutawala. **2** Ahazia alikuwa na umri wa miaka ishirini na miwili alipoanza kutawala, naye akatawala katika Yerusalem kwa mwaka mmoja. Mama yake aliitwa Athalia, mjukuu wa Omri. **3** Ahazia naye akaenenda katika njia za nyumba ya Ahabu, kwa sababu mama yake alimshawishi katika kutenda maovu. **4** Akafanya yaliyo maovu machoni pa Bwana kama walivyokuwa wamefanya nyumba ya Ahabu, kwa kuwa baada ya kufa kwa baba yake nyumba ya Ahabu ndio waliokuwa washauri wake, kwa uangamivu wake. **5** Pia akafuata shauri lao alipokwenda pamoja na Yoram mwana wa Ahabu mfalme wa Israeli kupigana na Hazaeli mfalme wa Aramu huko Ramoth-Gileadi. Waaramu wakamjeruhi Yoram. **6** Hivyo akarudi Yezreeli ili apate kuuguzza majeraha aliyojeruhi huko Ramothi alipopigana na Hazaeli mfalme wa Aramu. Ndipo Ahazia mwana wa Yehoram, mfalme

wa Yuda, akashuka kwenda Yezreeli kumtazama wa Yuda wakafanya kama vile kuhani Yehoyada Yoramu mwana wa Ahabu, kwa sababu alikuwa aliagiza. Kila mmoja akawachukua watu wake, wale amejeruhiwa. **7** Mungu alikuwa ameamuru kwamba waliokuwa wakiingia zamu siku ya Sabato na wale kuanguka kwa Ahazia kungetokea atakapokwenda waliokuwa wakienda mapumziko, kwa sababu kuhani kumwona Yoramu. Ahazia alipowasili, wakatoka Yehoyada hakuruhusu kikosi chochote kiondoke. **9** pamoja na Yoramu ili kwenda kukutana na Yehu Kisha akawapa wakuu wa vikosi nya mamia mikuki mwana wa Nimshi, ambaye Bwana alikuwa amemtia na ngao kubwa na ndogo zilizokuwa za Mfalme mafuta kuangamiza nyumba ya Ahabu. **8** Yehu Daudi, zilizokuwa ndani ya Hekalu la Mungu. **10** alipokuwa anatekeleza hukumu juu ya nyumba ya Akawapanga walini wote kumzunguka mfalme, Ahabu, akawakuta wakuu wa Yuda na wana wa jamaa kila mmoja akiwa na silaha yake mkononi mwake, ya Ahazia waliokuwa wanamhudumia Ahazia, naye karibu na madhabahu na Hekalu, kuanzia upande akawaua. **9** Ndipo akaenda kumsaka Ahazia, nao wa kusini hadi upande wa kaskazini mwa Hekalu. watu wake wakamkamata alipokuwa amejificha huko **11** Yehoyada na wanawe wakamtoa Yoashi mwana Samaria. Akaletwa kwa Yehu, naye Yehu akamuua. wa mfalme njie na kumvika taji. Wakampa nakala Wakamzika kwani walisema, “Alikuwa mwana wa ya agano na kumtangaza kuwa mfalme. Wakamtia Yehoshafati, ambaye alimtafuta Bwana kwa moyo mafuta na kupaza sauti, wakisema, “Mfalme aishi wake wote.” Hivyo hapakuwa na mtu mwenye uwezo katika nyumba ya Ahazia aliyezeza kushika ufalme. **10** Wakati Athalia mamaye Ahazia alipoona kuwa katika Hekalu la Bwana. **13** Athalia akaangalia, tazama mwanawe amekufa, akainuka na kuiangamiza jamaa alikuwepo mfalme akiwa amesimama karibu na ngozo yote ya mfalme ya nyumba ya Yuda. **11** Lakini yake kwenye ingilio. Maafisa na wapiga tarumbeta Yehosheba, binti wa Mfalme Yehoram, akamtwa walikuwa kando ya mfalme, nao watu wote wa nchi Yoashi mwana wa Ahazia kwa siri kutoka mionganii walikuwa wanashangilia na kupiga tarumbeta na mwa wana wa mfalme waliokuwa karibu kuuawa. waimbaji wakiwa na vyombo nya uiimbaji, walikuwa Akamweka Yoashi pamoja na yaya wake ndani ya chumba cha kulala. Kwa kuwa Yehosheba, aliyekuwa binti wa Mfalme Yehoram, na pia alikuwa mke wa kuhani Yehoyada, alikuwa dada yake Ahazia, akamficha huyo mtoto ili Athalia asimuue. **12** Alibaki amefichwa pamoja nao katika Hekalu la Mungu kwa muda wa miaka sita wakati Athalia alikuwa akitawala nchi.

23 Katika mwaka wa saba, Yehoyada akaonyesha nguvu zake. Alifanya agano na wakuu wa vikosi nya mamia: yaani Azaria mwana wa Yerohamu, Ishmaeli mwana wa Yehohanani, Azaria mwana wa Obedi, Maaseya mwana wa Adaya, na Elishafati mwana wa Zikri. **2** Wakazunguka katika Yuda yote na kukusanya Walawi na viongozi wa jamaa za Israeli kutoka miji yote. Walipofika Yerusalem, **3** kusanyiko lote likafanya agano na mfalme katika Hekalu la Mungu. Yehoyada akawaambia, “Mwana wa mfalme atatawala, kama Bwana alivyaoahidi kuhusu wazao wa Daudi. **4** Basi hivi ndivyo iwapasavyo kufanya: Theluthi yenu makuhani na Walawi amba mnaingia zamu siku ya Sabato mtalinda milangoni, **5** theluthi yenu mtalinda jumba la kifalme, na theluthi nyininge mtalinda Lango la Msingi. Walinzi wengine wote mwe ndani ya nyua za Hekalu la Bwana. **6** Hakuna mtu yejote ataingia katika Hekalu la Bwana isipokuwa makuhani na Walawi walioku kwenye zamu. Wao wanawenza kuingia kwa sababu ni watakatifu, lakini watu wengine wote itawapasa kulinda kile walichoamriwa na Bwana. **7** Walawi watajipanga kumzunguka mfalme, kila mtu akiwa na silaha zake mkononi. Mtu mwengine yejote aingiaye Hekaluni lazima auawe. Kaeni karibu na mfalme popote aendapo.” **8** Walawi na watu wote

na ngao kubwa na ndogo zilizokuwa za Mfalme mafuta kuangamiza nyumba ya Ahabu. **9** Yehoyada na wanawe wakamtoa Yoashi mwana Samaria. Akaletwa kwa Yehu, naye Yehu akamuua. wa mfalme njie na kumvika taji. Wakampa nakala Wakamzika kwani walisema, “Alikuwa mwana wa ya agano na kumtangaza kuwa mfalme. Wakamtia Yehoshafati, ambaye alimtafuta Bwana kwa moyo mafuta na kupaza sauti, wakisema, “Mfalme aishi wake wote.” Hivyo hapakuwa na mtu mwenye uwezo katika nyumba ya Ahazia aliyezeza kushika ufalme. **10** Wakati Athalia mamaye Ahazia alipoona kuwa katika Hekalu la Bwana. **13** Athalia akaangalia, tazama mwanawe amekufa, akainuka na kuiangamiza jamaa alikuwepo mfalme akiwa amesimama karibu na ngozo yote ya mfalme ya nyumba ya Yuda. **11** Lakini yake kwenye ingilio. Maafisa na wapiga tarumbeta Yehosheba, binti wa Mfalme Yehoram, akamtwa walikuwa kando ya mfalme, nao watu wote wa nchi Yoashi mwana wa Ahazia kwa siri kutoka mionganii walikuwa wanashangilia na kupiga tarumbeta na mwa wana wa mfalme waliokuwa karibu kuuawa. waimbaji wakiwa na vyombo nya uiimbaji, walikuwa Akamweka Yoashi pamoja na yaya wake ndani ya chumba cha kulala. Kwa kuwa Yehosheba, aliyekuwa binti wa Mfalme Yehoram, na pia alikuwa mke wa kuhani Yehoyada, alikuwa dada yake Ahazia, akamficha huyo mtoto ili Athalia asimuue. **12** Alibaki amefichwa pamoja nao katika Hekalu la Mungu kwa muda wa miaka sita wakati Athalia alikuwa akitawala nchi. **15** Kwa hiyo wakamkamata alipofika kwenye ingilio la Lango la Farasi katika viwanja nya jumba la mfalme wakamuulia hapo. **16** Kisha Yehoyada akafanya agano kwamba yeye na watu wote na mfalme watakuwa watu wa Bwana. **17** Kisha watu wote wakaenda kwenye hekalu la Baali na kulibomoa. Wakavunjavunja madhabahu pamoja na sanamu na kumuua Matani kuhani wa Baali mbele ya hayo madhabahu. **18** Kisha Yehoyada akaweka uangalizi wa Hekalu la Bwana mikononi mwa makuhani, waliokuwa Walawi, amba Mfalme Daudi alikuwa amewagawa ili wahudumu hekaluni kwa ajili ya kutoa sadaka za kuteketewza za Bwana kama ilivoandikwa katika Sheria ya Mose, kwa kushangilia na kuimba kama Daudi alivyokuwa ameagiza. **19** Pia akawaweka mabawabu kwenye malango ya Hekalu la Bwana ili kwamba kwa vyovoyote asije akaingia mtu yejote aliye najisi. **20** Akawachukua majemadari wa mamia, watu waheshimiwa, viongozi wa watu pamoja na watu wote wa nchi na kumteremsha mfalme kutoka Hekalu la Bwana. Wakaingia kwenye jumba la mfalme kupitia Lango la Juu na kumkalisha mfalme kwenye kiti cha enzi, **21** nao watu wote wa nchi wakafurahi. Mji ukatalia kwa sababu Athalia alikuwa ameuwa kwa upanga.

24 Yoashi alikuwa na umri wa miaka saba alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka arobaini. Mama yake aliiitia Sibia aliyejkuwa ametoka Beer-Sheba. **2** Yoashi akafanya yaliyo mema machoni pa Bwana miaka yote ya Yehoyada kuhan. **3** Yehoyada akamwoza wake wawili, akazaa watoto wa kiume na wa kike. **4** Baada ya muda, Yoashi akaamua kukarabati Hekalu la Bwana. **5** Akawaita pamoja makuhani na Walawi akawaambia, "Nendeni katika miji ya Yuda mkakusanye fedha wanazopaswa kulipa kila mwaka kutoka kwa Israeli wote, ili kukarabati Hekalu la Mungu wenu. Fanyeni hivyo sasa." Lakini Walawi hawakufanya upesi. **6** Kwa hiyo mfalme akamwita Yehoyada kuhan mkuu na kumwambia, "Kwa nini hukuwaambia Walawi walete kutoka Yuda na Yerusalem kodi iliyowekwa na Mose mtumishi wa Bwana pamoja na kusanyiko la Israeli kwa ajili ya Hema ya Ushuhud?" **7** Kwa kuwa wana wa yule mwanamke mwovu Athalia, walikuwa wamevunja na kuingia katika Hekalu la Mungu, nao wakawa wamevitumia hata vile vitu viliviyowekwa wakfu kwa Bwana kwa mabaali. **8** Kwa amri ya mfalme, likatengenezwa kasha, nalo likawekwa nije kwenye lango la Hekalu la Bwana. **9** Tangazo likatolewa katika Yuda na Yerusalem kwamba inapasa wamletee Bwana kodi ile ambayo Mose, mtumishi wa Bwana alikuwa amewaagiza Israeli huko jangwani. **10** Maafisa wote na watu wote wakaleta michango yao kwa furaha, wakaweka kwenye kasha mpaka likajaa. **11** Ikawa kila wakati kasha lilipoletwa ndani na Walawi kwa maafisa wa mfalme na kuona kwamba kuna kiasi kikubwa cha fedha, mwandishi wa mfalme na afisa wa kuhan mkuu walikuwa wanakuja na kumimina, kisha kulirudisha mahali pake. Walifanya hivi mara kwa mara, nao wakusanya fedha nyingi sana. **12** Mfalme na Yehoyada wakawapa wale watu waliofanya kazi iliyotakiwa katika Hekalu la Bwana. Wakawaajiri waashi na maseremala ili kutengeneza Hekalu la Bwana, pia wafanyakazi za chuma na shaba ili kukarabati Hekalu la Bwana. **13** Watu walioshughulika na kazi walikuwa wenye bidii, nayo kazi ya kukarabati ikaendelea vizuri mikononi mwao. Wakalitengeneza upya Hekalu la Bwana likarudi katika hali yake ya awali na kuliimarisha. **14** Walipokamilisha kazi hiyo ya kukarabati, wakaleta fedha zilizobaki wakampa mfalme na Yehoyada, nao kwa hizo wakatengeneza vyombo kwa ajili ya Hekalu la Bwana: Vyombo kwa ajili ya huduma na kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa, pia mabakuli na vitu vingine nya dhahabu na fedha. Wakati wote Yehoyada alipokuwa hai, sadaka za kuteketezwa zilitolewa wakati wote katika Hekalu la Bwana. **15** Basi Yehoyada alikuwa mzee aliyeshiba siku wakati alipofariki. Alikufa akiwa na umri wa miaka 130. **16** Wakamzika pamoja na wafalme katika Mji wa Daudi, kwa sababu ya mema aliyojkuwa ametenda katika Israeli kwa ajili ya Mungu na Hekalu lake. **17** Baada ya kifo cha Yehoyada, wakuu wa Yuda walikuja kumpa mfalme heshima, naye akawasikiliza. **18** Wakaacha Hekalu la Bwana, Mungu wa baba zao, wakaabudu nguzo za maashera na sanamu. Kwa sababu ya hatia yao, hasira ya Mungu ikawajia Yuda na Yerusalem. **19** Ingawa Bwana aliwatuma manabii wawarudishe watu kwake na ingawa waliwaonya, hawakuwasikiliza. **20** Ndipo Roho wa Bwana akaja juu ya Zekaria mwana wa Yehoyada kuhan. Akasimama mbele ya watu akasema, "Hili ndilo asemalo Mungu, 'Kwa nini mnakataa kuzitii amri za Bwana? Hamtafanikiwa kwa kuwa mmemmwacha Bwana, yeye naye amewaacha ninyi.'" **21** Lakini wakafanya shaari baya juu yake na kwa amri ya mfalme wakampiga kwa mawe mpaka akafa katika ukumbi wa Hekalu la Bwana. **22** Mfalme Yoashi hakukumbuka wema aliotendewa na Yehoyada baba yake Zekaria ila alimuua mwanaue, ambaye alisema wakati akiwa amelaka akingojea kufa, "Bwana na alione hili na alipize kisasi." **23** Mwishoni mwa ule mwaka, jeshi la Waaramu likaja dhidi ya Yoashi, likavamia Yuda na Yerusalem na kuwa viongozi wote wa watu. Wakapeleka nyara zao zote kwa mfalme wao huko Dameski. **24** Ingawa jeshi la Waaramu lilikuwa limekuja na watu wachache tu, Bwana akatia mikononi mwao jeshi kubwa kuliko lao. Kwa sababu Yuda walikuwa wamemmwacha Bwana, Mungu wa baba zao, hukumu ilitekelezwa juu ya Yoashi. **25** Waaramu walipoondoka, walimwacha Yoashi akiwa mgonjwa sana. Maafisa wake wakafanya hila dhidi yake kwa sababu alikuwa amemuua mwana wa Kuhani Yehoyada, nao wakamuulia kitandani mwake. Hivyo akafa na wakamzika katika Mji wa Daudi, lakini si katika makaburi ya wafalme. **26** Wale waliofanya hila mbaya dhidi yake walikuwa Zabadi, mwana wa Shimeathi mwanimke Mwamoni, Yehozabadi, mwana wa Shimrithi mwanimke Mmoabu. **27** Kwa habari za wanawe, unabii mwingu kumhusu na kumbukumbu za kutengenezwa upya kwa Hekalu la Mungu, zimeandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme. Amazia mwanaue akawa mfalme baada yake.

25 Amazia alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka ishirini na tisa. Mama yake aliiitia Yehoadani kutoka Yerusalem. **2** Akatenda yaliyo mema machoni pa Bwana, lakini sio kwa moyo wake wote. **3** Baada ya ufalme kuimarika mikononi mwake, aliwaua maafisa waliomuua mfalme baba yake. **4** Hata hivyo hakuwaua watoto wao, lakini akafanya sawasawa na ilivoandikwa katika Sheria, katika Kitabu cha Mose, ambako Bwana aliamuru: "Baba hawatauawa kwa ajili ya watoto wao, wala watoto hawatauawa kwa ajili ya baba zao. Kila mmoja atakufa kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe." **5** Amazia akawaita watu wa Yuda pamoja, akawaweka chini ya majemadari wa maelfu na majemadari wa mamia kufutana na jamaa zao katika Yuda yote na Benyamin. Kisha akawahesabu wale wenye umri wa miaka ishirini au zaidi na akakuta kwamba walikuwa

wanaume 300,000 watu walio tayari kwa utumishi wa jeshi, walio na uwezo wa kutumia mkuki na ngao. **6** Akawaajiri pia watu 100,000 wapiganaji kutoka Israeli kwa talanta 100 za fedha. **7** Lakini mtu wa Mungu akamjia na kumwambia, “Ee mfalme, haya majeshi kutoka Israeli kamwe usiyaruhusu yaende pamoja na wewe kwa kuwa Bwana hayuko pamoja na Israeli, wala hayupo pamoja na yejote wa watu wa Efraimu. **8** Hata kama ukienda na kupigana kwa ujasiri katika vita, Mungu atakufanya ukimbie mbele ya adui, kwa kuwa Mungu anao uwezo wa kusaidia au wa kuangusha.” **9** Amazia akamuuliza yule mtu wa Mungu, “Lakini itakuwaje kwa zile talanta 100 za fedha nilizolipa kwa ajili ya haya majeshi ya Israeli?” Yule mtu wa Mungu akajibu, “Bwana aewza kukupa zaidi sana ya hizo.” **10** Hivyo Amazia akayaondoa yale majeshi yaliyokuwa yamekuja kutoka Efraimu na kuyarudisha nyumbani. Waliwakasirikia sana Yuda, nao wakarudi nyumbani wakiwi na hasira kali. **11** Ndipo Amazia akajitia nguvu na kuliongoza jeshi lake kwenye Bonde la Chumvi, ambako aliuwa watu 10,000 wa Seiri. **12** Jeshi la Yuda pia likawateka watu 10,000 wakiwa hai, likawapandisha juu ya jabali na kuwatupa chini kwa nguvu hata wote wakavunjika vipande vipande. **13** Wakati huo yale majeshi Amazia aliyyarudisha na ambayo hakuyaruhusu kushiriki katika vita, yalivamia miji ya Yuda kuanzia Samaria hata Beth-Horoni. Yakawaua watu 3,000 na kuchukua kiasi kikubwa sana cha mateka. **14** Amazia aliporudi kutoka kuwachinja Waedomu, aliletta pia kutoka huko miungu ya watu wa Seiri. Akaisimamisha kama miungu yake mwenyewe, akaisujudia na kuitolea kafara za kuteketezwa. **15** Hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya Amazia, naye akamtuma nabii kwake, ambaye alisema: “Kwa nini unauliza kwa miungu ya hawa watu, ambayo haikuweza kuwaokoa watu wake wenyewe kutoka mgononi mwako?” **16** Wakati nabii alipokuwa angali anazungumza, mfalme akamwambia, “Je, wewe tumekuchagua kuwa mshauri wa mfalme? Nyamaza, ya nini uuawe?” Hivyo nabii akanyamaza lakini akasema, “Najua kuwa Mungu ameazimia kukuangamiza kwa sababu umefanya jambo hili na hukusikiliza shauri langu.” **17** Baada ya Amazia mfalme wa Yuda kushauriana na washauri wake akatuma ujumbe kwa Yehoashi, mwana wa Yehoahazi mwana wa Yehu, mfalme wa Israeli kusema: “Njoo tukabiliane uso kwa uso.” **18** Lakini Yehoashi mfalme wa Israeli akamjibu Amazia mfalme wa Yuda, “Mbaruti uliokuwa Lebanoni ultima ujumbe kwa mwerezi uliokuwa Lebanoni, ‘Mtoe binti yako aolewe na mwanangu.’ Kisha mnyama wa mwituni aliyejikuwa Lebanoni akaja na kuukanya ule mbaruti. **19** Wewe unasema moyoni mwako kwamba umemshinda Edomu, nawe sasa unajigamba na kujivuna. Lakini kaa nyumbani kwako! Kwa nini utafute matatizo na kujiletea anguko lako mwenyewe na la Yuda pia?” **20** Hata hivyo, Amazia hakutaka kusikia, kwa kuwa Mungu alifanya hivyo ili awatie mikononi

mwa Yehoashi, kwa sababu waliitafuta miungu ya Edomu. **21** Hivyo Yehoashi mfalme wa Israeli akakwea kuwashambulia. Yeye na Amazia mfalme wa Yuda wakakabiliana uso kwa uso huko Beth-Shemeshi katika Yuda. **22** Yuda ikashindwa na Israeli na kila mtu akakimbilia nyumbani kwake. **23** Yehoashi mfalme wa Israeli akamteka Amazia mfalme wa Yuda, mwana wa Yoashi, mwana wa Ahazia, huko Beth-Shemeshi. Kisha Yehoashi akamleta Yerusalem na kuubomoa ukuta wa Yerusalem kuanzia lango la Efraimu hadi Lango la Pembeni, sehemu yenye urefu wa kama dhiraa 400. **24** Akachukua dhahabu yote, fedha na vyombo vyote viliviyopatikana katika Hekalu la Mungu, ambavyo vilikuwa chini ya uangalizi wa Obed-Edomu, pamoja na hazina za jumba la mfalme na mateka, kisha akarudi Samaria. **25** Amazia mwana wa Yoashi mfalme wa Yuda aliishi miaka kumi na mitano baada ya kifo cha Yehoashi mwana wa Yehoahazi mfalme wa Israeli. **26** Kwa habari ya matukio mengine katika utawala wa Amazia, kuanzia mwanzo hadi mwisho, je, hayakuandikwa katika kitabu cha wafalme wa Yuda na wa Israeli? **27** Kuanzia wakati ule Amazia alipogeuka na kuacha kumfuata Bwana walifanya shauri baya dhidi yake huko Yerusalem naye akakimbilia Lakishi, lakin i wakawatumwa watu wamfuatilie huko Lakishi nao wakamuilia huko. **28** Akarudishwa kwa farasi na akazikwa pamoja na baba zake katika Mji wa Yuda.

26 Kisha watu wote wa Yuda wakamtwa Uzia, aliyejikuwa na umri wa miaka kumi na sita, nao wakamfanya mfalme mahali pa Amazia baba yake. **2** Ndiye alijenga upya Elathi kuirudisha kwa Yuda baada ya Amazia kulala pamoja na baba zake. **3** Uzia alikuwa na umri wa miaka kumi na sita alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka hamsini na miwili. Mama yake aliitwa Yekolia wa Yerusalem. **4** Akatenda yaliyo mema machoni pa Bwana, kama Amazia baba yake alivyofanya. **5** Akamatufa Mungu katika siku za Zekaria, aliyejwelekeza kumcha Mungu. Wakati wote alipomtafuta Bwana, Mungu alimfanikisha. **6** Alipigana vita dhidi ya Wafilisti na kubomoa kuta za Gathi, Yabne na Ashdodi. Kisha akajenga upya miji karibu na Ashdodi na mahali pengine katikati ya Wafilisti. **7** Mungu akamsaidia dhidi ya Wafilisti na dhidi ya Waarabu walioishi Gur-Baali na dhidi ya Wameuni. **8** Waamoni wakamletea Uzia ushuru, umaarufu wake ukaenea hadi kwenye mpaka wa Misri, kwa sababu alikuwa amekuwa na nguvu sana. **9** Uzia akajenga minara huko Yerusalem katiaka Lango la Pembeni, katika Lango la Bondeni na katika pembe, mahali kuta zikutapano, kisha akajengea ngome. **10** Akajenga pia minara jangwani na kuchimba visima vingi nya maji, kwa sababu alikuwa na mifugo mingi chini ya vilimani na kwenye nchi tambarare. Alikuwa na watu wanaofanya kazi katika mashamba yake na kwenye mashamba yake ya mizabibu huko vilimani na katika ardhi zenye rutuba, kwa kuwa aliupenda udongo. **11** Zaidi ya hayo, Uzia alikuwa na jeshi lilofunzwa vizuri, lililokuwa

tayari kwenda vitani kwa vikosi kufuatana na idadi yao kama walivyokusanya na Yeeli mwandishi na Maaseya msimamizi chini ya maelekezo ya Hanania, mmojawapo wa maafisa wa mfalme. **12** Idadi yote ya viongozi wa jamaa waliowaongoza hawa wapiganaji walikuwa 2,600. **13** Chini ya uongozi wao kulikuwa na jeshi la askari 307,500 watu waliofundishwa kwa ajili ya vita, jeshi lenye nguvu la kumsaidia mfalme dhidi ya adui zake. **14** Uzia akalipatia jeshi lote ngao, mikuki, chapeo, dirii, pinde na mawe ya kombeo. **15** Huko Yerusalemu watu wenye utaalamu mkubwa wakatengeneza mitambo iliyotumika katika minara na kwenye pembe za ulinzi ili kurusha mishale na kuvurumisha mawe makubwa. Sifa zake zikaenea mbali sana kwa sababu alisaidiwa mno mpaka akawa na nguvu sana. **16** Lakini baada ya Uzia kuwa na nguvu sana, majivuno yake yakamsababishia kuanguka. Alikosa uaminifu kwa Bwana Mungu wake, naye akaingia hekaluni mwa Bwana ili afukize uvumba kwenye madhababu ya kufukizia uvumba. **17** Azaria kuhani akiwa pamoja na makuhani wengine themanini wa Bwana wenye ujasiri wakamuuta huko ndani. **18** Wakamkabilo na kumwambia, “Syo sawa kwako, Uzia, kumfukizia Bwana uvumba. Hiyo ni kazi ya makuhani, wazao wa Aroni, ambao wamewekwa wakfu ili kufukiza uvumba. Ondoka mahali patakatifu, kwa kuwa umekosa uaminifu nawe hutaheshimiwa na Bwana.” **19** Uzia, ambaye alikuwa na chetezo mkononi mwake tayari kufukiza uvumba, akasirika. Alipokuwa anawaghadhibikia makuhani mbele ya madhababu ya kufukizia uvumba katika Hekalu la Bwana, ukoma ukamtokea penye kipaji chake cha uso. **20** Azaria kuhani mkuu pamoja na makuhani wengine wote walipomtazama wakaona kwamba alikuwa na ukoma penye kipaji chake cha uso wakaharakisha kumtoea nje. Naam, hata yeeye mwenyewe alikuwa anatamani kuondoka kwa sababu Bwana alikuwa amempiga. **21** Mfalme Uzia alikuwa na ukoma mpaka siku ya kufa kwake. Akatengwa katika nyumba ya pekee akiwa mwénye ukoma, naye akawa ametengwa kutoka Hekalu la Bwana. Yothamu mwانوے akawa msimamizi wa jumba la mfalme, pia akawaongoza watu wa nchi. **22** Matukio mengine ya utawala wa Uzia, kuanzia mwanzo mpaka mwisho, yameandikwa na nabii Isaya mwana wa Amozi. **23** Uzia akalala pamoja na baba zake, naye akazikwa karibu nao katika shamba la kuzikia lilokuluwa mali ya wafalme, kwa kuwa watu walisema, “Alikuwa na ukoma.” Yothamu mwانوے akawa mfalme baada yake.

27 Yothamu alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalemu miaka kumi na sita. Mama yake alitiwa Yerusha binti Sadoki. **2** Akafanya yaliyo mema machoni pa Bwana kama Uzia baba yake alivyokuwa amefanya, lakini tofauti na yeeye, hakuingilia huduma za hekaluni mwa Bwana. Lakini hata hiyo, watu wakaendelea na desturi zao mbaya. **3** Yothamu akajenga upya Lango la Juu la Hekalu la Bwana na

kufanya kazi kubwa kwenye ukuta katika kilima cha Ofeli. **4** Akajenga miji katika vilima vya Yuda pamoja na ngome na minara mwituni. **5** Yothamu akafanya vita na mfalme wa Waamoni na kumshinda. Mwaka ule Waamoni wakamlipa talanta 100 za fedha, kori 10,000 za ngano na kori 10,000 za shayiri. Waamoni wakamleeta kiasi hicho hicho mwaka wa pili na wataku. **6** Yothamu akaendelea kuwa na nguvu kwa sababu alienenda kwa ukamilifu mbele za Bwana Mungu wake. **7** Matukio mengine ya utawala wa Yothamu, pamoja na vita vyake vyote na vitu vingine alivyofanya, vimeandika katika kitabu cha wafalme wa Israeli na Yuda. **8** Alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalemu miaka kumi na sita. **9** Yothamu akalala na baba zake na akazikwa katika Mji wa Daudi. Naye Ahazi mwانوے akawa mfalme baada yake.

28 Ahazi alikuwa na miaka ishirini alipoanza kutawala. Akatawala huko Yerusalemu kwa miaka kumi na sita. Tofauti na Daudi baba yake, hakufanya yaliyo mema machoni pa Bwana. **2** Akaendela katika njia za wafalme wa Israeli, na pia akasubu sanamu kwa ajili ya kuabudu Mabaali. **3** Akatoa sadaka za kuteketezwa katika Bonde la Ben-Hinomu, na kuwatoa wanawe kafara kwa kuwateketeza kwa moto, akifuata njia za machukizo za yale mataifa Bwana aliyoyafuku humo mbele ya Waisraeli. **4** Akatoa sadaka na kufukiza uvumba katika mahali pa juu pa kuabudua miungu, juu ya vilima, na chini ya kila mti ultiotanda. **5** Kwa hiyo Bwana Mungu wake akamtia mikononi mwa mfalme wa Aramu. Waaramu wakamshinda, wakachukua watu wake wengi mateka na kuwaleta mpaka Dameski. Tena alitiwa mikononi mwa mfalme wa Israeli, ambaye aliwaua watu wake wengi. **6** Kwa siku moja Peka mwana wa Remalia aliwaua askari 120,000 katika Yuda, kwa kuwa Yuda walikuwa wamemwacha Bwana, Mungu wa baba zao. **7** Zikri, askari shujaa Mwefraimu, akamuua Maaseya mwana wa mfalme, Azrikamu mkuu wa jumba la kifalme na Elikana aliyekuwa wa pili kwa mfalme. **8** Waisraeli wakawachukua mateka kutoka ndugu zao, watu wapatao 200,000 hawa wakiwa ni wanawake, watoto wa kiume na wa kike. Wakachukua pia kiasi kikubwa cha nyara, ambazo walirudi nazo Samaria. **9** Lakini kulikuwako huko nabii wa Bwana aliyeitwa Odedi, akaondoka ili kukutana na jeshi liliporejea Samaria. Akawaambia, “Kwa kuwa Bwana, Mungu wa baba zenu, aliwasirikia Yuda, alitiwatia mikononi mwenu. Lakini mmewachinja kwa hasira ambayo imefika hadi mbinguni. **10** Nanyi sasa mnakusudia kuwafanya wanaume na wanawake wa Yuda na Yerusalemu watumwa wenu. Lakini ninyi je, hamna pia hatia ya dhambi mlyotenda dhidi ya Bwana Mungu wenu? **11** Basi nisikilizeni! Mkararudishe mateka mliowachukua kutoka kwa ndugu zenu, kwa kuwa hasira kali ya Bwana iko juu yenu.” **12** Ndipo baadhi ya viongozi katika Efraimu,

yaani, Azaria mwana wa Yehohanani, Berekia mwana wa Meshilemethi, Yehizkia mwana wa Shalumu na Amasa mwana wa Hadlai, wakakubaliana na huyo nabii, hivyo wakawapinga wale waliokuwa wanawasili kutoka vitani. **13** Wakamwambia, "Hamna ruhusa kuwaleta hao wafungwa hapa, ama sivyo tutakuwa na hatia mbele za Bwana. Je, mnataka kuongezea dhambi yetu na hatia yetu? Kwa sababu hatia yetu tayari ni kubwa, nayo hasira kali ya Bwana iko juu ya Israeli." **14** Hivyo wale askari wakawaacha wale mateka pamoja na nyara mbele ya hao maafisa na kusanyiko lote. **15** Kisha watu waliotajwa kwa majina wakachukua wale mateka na kutoka zile nyara, wakachukua mavazi wakawavika wale wafungwa wote waliokuwa uchi. Wakawapatia nguo na viatu, chakula na cha kunywa, wakawapa matibabu, wote mionganii mwao wakawapandisha juu ya punda, wakawaleta ndugu zao mpaka Yeriko, ndio Mji wa Mitende, kisha wakarudi Samaria. **16** Wakati ule, Mfalme Ahazi akatuma wajumbe kwa mfalme wa Ashuru kuomba msada. **17** Waedolu walikuwa wamekuja tena na kuwashambulia Yuda na kuchukua mateka. **18** Pia Wafilisti walikuwa pamoja na vijiji vyake, Timna pamoja na vijiji vyake na kuishi humo. **19** Bwana Aliishusha Yuda kwa sababu ya Ahazi mfalme wa Ashuru na kumkosea Bwana mno. **20** Hivyo Tiglath-Pileseri mfalme wa Ashuru akaja kumtesa badala kutoka Hekalu la Bwana, jumba la kifalme na kutoka kwa wakuu wake na kumpa mfalme wa Ashuru, lakini hilo halikumsaidia. **21** Ahazi akachukua baadhi ya vitu wakati wake wa mateso Mfalme Ahazi akazidi kukosa kutoka kafara kwa miungu uaminifu kwa Bwana. **22** Akatoa kafara kwa miungu ya Damaski, waliokuwa wamemshinda, kwa kuwa aliwaza, "Kwa kuwa miungu ya mfalme wa Aramu imewasaidia wao, nitaitolea dhabihu ili inisaidie na mimi." Lakini haya ndiyo yaliyokuwa maangamizi yake na Israeli wote. **24** Ahazi akakusanya pamoja vyombo nya nyumba ya Mungu na kuvivunja vipande. Akafunga milango ya Hekalu la Bwana na barabara za Yerusalem. **25** Katika kila mji wa Yuda akalala na baba zake na akazikwa katika Mji wa Yerusalem, lakini hawakumleta kwenye makaburi ya wafalme wa Israeli. Naye Hezekia mwanawе akawa mfalme baada yake.

29 Hezekia alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka ishirini na tisa. Mama yake aliitwa Abiya binti Zekaria. **2** Akafanya yaliyo mema machoni pa Bwana kama Daudi baba yake aliyofanya. **3** Katika mwezi wa kwanza wa mwaka wa kwanza wa utawala wa alifungua milango ya Hekalu la Bwana, na kuikarabati. **4** Akawaingiza makuhanini na Walawi ndani na kuwakutanisha katika uwanja ya Israeli. **5** Na kusema: "Nisikilizeni mimi, enyi Walawi! Jitakaseni nafsi zenu sasa, mkaitakase nyumba ya Bwana, Mungu wa baba zenu. Ondoeni wakawachukua wale mateka na kutoka zile nyara, uchafu wote kutoka mahali patakatifu. **6** Baba zetu wakawapatia nguo na viatu, Bwana Mungu wetu na wakamwacha yeye. Wakageuzea nyuso zao mbali na Maskani ya Bwana wakamgeuzia waliokuwa dhaifu mionganii mwao wakawapandisha visogo vyao. **7** Pia walifunga milango ya ukumbi wa juu ya punda, wakawaleta ndugu zao mpaka Yeriko, Hekalu na kuzima taa zake. Hawakufukiza uvumba mnavyoona kwa macho yenu wenyewe. **9** Hii ndiyo mahali patakatifu kwa Mungu wa Israeli. **8** Kwa mafalme wa Ashuru hiyo, hasira ya Bwana ikashuka juu ya Yuda na Yerusalem, naye akawa amewafanya kitu cha kutisha, na kuchukua mateka. **10** Sasa ninadhamiria moyoni mwangu kuweka Agano na Bwana, Mungu wa Israeli, ili hasira yake kali igeuziwe mbali nasi. **11** Israeli, kwa kuwa alikuwa ameongeza uovu katika Wanangu, basi msipuuze jambo hili sasa, kwa kuwa Yuda na kumkosea Bwana mno. **12** Ndipo Walawi wafuatao wakaanza kazi: Kutoka kwa Wakohathii, Mahathii mwana wa Amasai na Yoeli mwana wa Azaria; kutoka kwa Wamerari, kama ushuru, lakini hilo halikumsaidia. **13** Kutoka kwa Wagershoni, Yoa mwana wa Zima na Edeni mwana wa Yoa; **14** kutoka kwa wana wa Elisafani, ya Shimri na Yeiel; kutoka kwa wana wa Asafu, Zekaria Kishi mwana wa Abdi na Azaria mwana wa Yahalel; na Matania; **15** kutoka kwa wana wa Hemani, Yehieli na Shimej; kutoka kwa wana wa Yeduthuni, Shemaya na Uziel. **16** Makuhani kuwakusanya ndugu zao na kufuuta neno la Bwana. **17** Makuhani wakaingia kusimamisha madhabahu katika kila njia panda ya patakatifu pa Hekalu la Bwana ili kupatakasa. Wakatoa nje penye ua wa Hekalu la Mungu kila kitu kichafu walichokutu kwenye Hekalu la Bwana. Walawi miungu mingine kafara za kuteketeza na kuchochea wakavichukua na kuvipelea nje katika Bonde la hasira ya Bwana, Mungu wa baba zake. **26** Matukio mengine ya utawala wake na njia zake nyininge zote, ya mwezi wa kwanza na kufikia siku ya nane ya tangu mwanzo hadi mwisho, zimeandikwa katika mwezi huo wakawa wamefikia kwenye ukumbi wa kitabu cha wafalme wa Yuda na Israeli. **27** Ahazi kufuuta neno la Bwana. **18** Makuhani wakaingia kufuuta neno la Bwana. Kwa siku zingine nane wakalitakasa Hekalu lenyewe la Bwana wakakamilisha katika siku ya kumi na sita ya mwezi huo wa kwanza. **19** Kisha wakaingia ndani kwa Mfalme Hezekia kutoa habari na kusema: "Tumelitakasa Hekalu lote la Bwana, madhabahu ya sadaka ya kuteketeza pamoja na vyombo vyake

vyote, meza ya kupanga mikate iliyowekwa wakfu, Bwana. **33** Wanyama waliowekwa wakfu kwa sadaka pamoja na vyombo vyake vyote. **19** Tumeviandaan ya kuteketezwa walikuwa mafahali 600, pamoja na na kuvitakasa vyombo vyote vile ambayvo Mfalme Ahazi, kwa kukosa uaminifu kwake, aliviondoa wakati alipokuwa mfalme. Sasa viko mbele ya madhabahu ya Bwana.” **20** Ndipo Mfalme Hezekia akainuka asubuhi na mapema, akusanya pamoja maafisa wa mji wakakwea hekaluni mwa Bwana. **21** Wakaleta mafahali saba, kondoo dume saba, wana-kondoo dume saba na mabeberu saba kuwa sadaka ya dhambi kwa ajili ya ufalme, kwa ajili ya mahali patakatifu na kwa ajili ya Yuda. Mfalme akawaamuru makuhani, wazao wa Aroni, kuvitao vitu hivyo sadaka katika madhabahu ya Bwana. **22** Hivyo wakachinja wale mafahali, nao makuhani wakachukua ile damu na kuiunyiza kwenye madhabahu, halafu wakawachinja wale kondoo dume saba na kuiunyiza hiyo damu yao kwenye madhabahu, kisha wakawachinja wale wanakondoo dume na kuiunyiza damu yao kwenye madhabahu. **23** Wale mabeberu waliokuja kwa ajili ya sadaka ya dhambi wakaletwa mbele ya mfalme na kusanyiko nao wakaweka mikono yao juu hao mabeberu. **24** Ndipo makuhani wakawachinja hao mabeberu na kuweka damu yao kwenye madhabahu kwa ajili ya sadaka ya dhambi ili kufanya upatanisho kwa ajili ya Israeli yote, kwa sababu mfalme alikuwa ameamuru hiyo sadaka ya kuteketezwa na hiyo sadaka ya dhambi kwa ajili ya Israeli yote. **25** Akawaweka Walawi kwenye Hekalu la Bwana wakiwa na matoazi, vinubi na zeze kama ilivyoagizwa na Daudi na Gadi mwonaji wa mfalme pamoja na nabii Nathani kwani hili lilikuwa limeamriwa na Bwana kuitia manabii wake. **26** Hivyo Walawi wakasimama tayari wakiwa na ala za uimbaji za Daudi na makuhani walikuwa na tarumbeta zao. **27** Hezekia akatoa amri ya kutoa sadaka ya kuteketezwa madhababuni. Walipoanza kutoa sadaka, wakaanza pia kumwimbia Bwana pamoja na tarumbeta na zile ala za uimbaji za Daudi mfalme wa Israeli. **28** Kusanyiko lote wakaabudu kwa kusujudu, wakati waimbaji wakiwa wanaimba na wenye tarumbeta wakipiga tarumbeta zao. Yote haya yaliendelea mpaka walipomaliza kutoa ile dhabihu ya sadaka ya kuteketezwa. **29** Kutoa sadaka kulipomalizika, mfalme na kila mtu aliyejukwepo pamoja naye wakapiga magoti na kuabudu. **30** Mfalme Hezekia na maafisa wake wakawaamuru Walawi kumsifu Bwana kwa maneno ya Daudi na ya Asafu mwonaji. Hivyo wakaimba sifa kwa furaha nao wakainamisha vichwa vyao na kuabudu. **31** Kisha Hezekia akasema, “Sasa mmejiweka wakfu kwa Bwana. Njooni mlele dhabihu na sadaka za shukrani Hekaluni mwa Bwana.” Hivyo kusanyiko likaleta dhabihu na sadaka za shukrani, nao wote walikuwa na mioyo ya hiari wakaleta sadaka za kuteketezwa. **32** Idadi ya sadaka za kuteketezwa zilizoletwa na kusanyiko zilikuwa mafahali sabini, kondoo dume 100 na wana-kondoo dume 200. Wote hawa walikuwa kwa ajili ya sadaka za kuteketezwa kwa Bwana. **33** Wanyama waliowekwa wakfu kwa sadaka na kondoo na mbuzi 3,000. **34** Lakini makuhani walikuwa wachache sana kuweza kuchuna wale wanyama wote wa sadaka za kuteketezwa, kwa hiyo ndugu zao Walawi wakawasaidia mpaka kazi ile ikakamilika na mpaka makuhani wengine walipowekwa wakfu, kwa kuwa Walawi walikuwa makini kuijiweka wakfu kuliko walivyojuwa makuhani. **35** Kulikuwa na sadaka nyingi za kuteketezwa, pamoja na mafuta ya wanyama ya sadaka za amani na sadaka za kinywaji ambazo ziliambatana na sadaka za kuteketezwa. Kwa hiyo huduma ya Hekalu la Bwana ikarudishwa kwa upya. **36** Hezekia pamoja na watu wote wakafurahi kwa sababu ya lile Mungu alilolifanya kwa ajili ya watu wake, kwa kuwa lilitendeka papo hapo.

30 Hezekia akatuma ujumbe kuwaita Israeli wote na Yuda, pia akaandika barua kwa Efraimu na Manase, kuwakaribisha ili waje hekaluni mwa Bwana huko Yerusalem kuadhimisha Pasaka kwa Bwana, Mungu wa Israeli. **2** Mfalme na maafisa wake pamoja na kusanyiko lote katika Yerusalem waliamu kuadhimisha Pasaka katika mwezi wa pili. **3** Kwa sababu makuhani hawakuwa wamejitakasa idadi ya kutosha na watu wakawa hawajakusanyika huko Yerusalem, hawakuwa wameweza kuadhimisha Pasaka kwa wakati wake wa kawaida. **4** Mpango huu ukaonekana wafaa kwa mfalme na kusanyiko lote. **5** Wakaamu kupeleka tangazo Israeli kote, kuanzia Beer-Sheba hadi Dani, wakiwaita watu waje Yerusalem kuadhimisha Pasaka ya Bwana, Mungu wa Israeli. Ilikuwa haijaaadhimishwa na idadi kubwa ya watu kama hiyo kufuatana na yale yaliyokuwa yameandikwa. **6** Kwa amri ya mfalme, matarishi wakapita katika Israeli na Yuda kote wakiwa na barua kutoka kwa mfalme na kutoka kwa maafisa wake zikisema: “Watu wa Israeli, mrudieni Bwana, Mungu wa Abrahamu, Isaki na Israeli, ili naye awarudie ninyi mliosalia, mlionusurika kutoka mikononi mwa wafalme wa Ashuru. **7** Msiwe kama baba zenu na ndugu zenu, ambao hawakuwa waaminifu kwa Bwana, Mungu wa baba zao, hivyo akawafanya kitu cha kushangaza kama mnavyoona. **8** Msiwe na shingo ngumu, kama baba zenu walivyojuwa, bali nyenyekeeni kwa Bwana. Njooni mahali patakatifu, alipopatakas milele. Mtumikieni Bwana Mungu wenu, ili hasira yake kali igezuive mbali nanyi. **9** Kama mkimrudia Bwana ndipo wale ndugu zenu waliotekwa pamoja na watoto wenu watakapoonewa huruma na wale walioamateka na kuwaachia warudi katika nchi hii, kwa kuwa Bwana Mungu wenu ni mwene neema na huruma, hatageuzia uso wake mbali nanyi kama ninyi mkimrudia yeeye.” **10** Matarishi wakaenda mji hadi mji katika Efraimu na Manase, wakafika mpaka Zabuloni, lakini watu wakawadharau na kuwadhihaki. **11** Lakini, baadhi ya watu wa Asheri, Manase na Zabuloni, wakajinyenyekeza wakaja Yerusalem. **12**

Pia katika Yuda mkono wa Mungu ulikuwa juu ya watu kuwapa umoja katika kutenda yale ambayo mfalme na maafisa wake waliwaamuru, kulingana na neno la Bwana. **13** Basi umati mukubwa wa watu ukakusanyika huko Yerusalemu kuadhimisha Sikukuu ya Mikate Isiyoitiwa Chachu katika mwezi wa pili. **14** Wakajititia kazini kuyaondoa yale madhabahu yaliyokuwa huko Yerusalemu, wakayaondoa pia yale madhabahu ya kufukizia uvumba kwa miungu na kuyatupa Bonde la Kidroni. **15** Kisha wakamchinjia mwana-kondoo wa Pasaka katika siku ya kumi na nne ya mwezi wa pili. Makuhani na Walawi waliona aibu, wakajitakasa na kuleta sadaka za kuteketewa katika Hekalu la Bwana. **16** Kisha wakachukua nafasi zao za kawaida kama ilivyoelzezwu katika Sheria ya Mose mtu wa Mungu. Makuhani wakanyunyiza ile damu waliyokabidhiwa na Walawi. **17** Kwa kuwa wengi waliokuwa katika lile kusanyiko walikuwa hawajitakasa, iliwapasa Walawi wachinje wana-kondoo wengine wa Pasaka kwa ajili ya wale watu ambao hawakuwa safi, kwa kufuata taratibu za ibada ili kuwatakasa kwa Bwana. **18** Ingawa watu wengi mionganii mwa wale waliotoka Efraimu, Manase, Isakari na Zabuloni walikuwa hawajitakasa, hata hivyo walikula Pasaka kinyume na ilivyoandikwa. Lakin Hezekia akawaombea, akisema, "Bwana, ambaye ni mwema na amsamehe kila mmoja **19** ambaye anauelekeza moyo wake kumtafuta Mungu, Bwana, Mungu wa baba zake, hata kama yeye si safi kulingana na sheria za mahali patakatifu." **20** Naye Bwana akamsikia Hezekia akawaponya watu. **21** Waisraeli waliokuwa Yerusalemu wakaadhimisha Sikukuu ya Mikate Isiyoitiwa Chachu kwa muda wa siku saba, nao Walawi na makuhani walikuwa wakiimba kila siku, wakiwa na ala za uimbari za kumsifu Bwana. **22** Hezekia akazungumza akiwatia moyo Walawi wote, ambao walionyesha ustadi katika kumtumikia Bwana. Hivyo watu wakala chakula cha sikuu kwa siku saba, wakitoa sadaka za amani na kumshukuru Bwana, Mungu wa baba zao. **23** Kisha kusanyiko lote likakubali kuendelea na sikuu kwa siku saba zaidi, kwa hiyo kwa siku saba nyininge wakaendelea kuiadhimisha kwa furaha. **24** Hezekia, mfalme wa Yuda akatoa mafahali 1,000, kondoo na mbuzi 7,000 kwa ajili ya kusanyiko, nao maafisa wakatoa mafahali 1,000 pamoja na kondoo na mbuzi 10,000. Idadi kubwa ya makuhani wakajiweka wakfu. **25** Kusanyiko lote la Yuda, pamoja na makuhani na Walawi na lile kusanyiko lote lililotoka Israeli, pamoja na wale wageni waliotoka Israeli na wale walioishi katika Yuda wakafurahi. **26** Kulikuwa na furaha kubwa katika Yerusalemu, kwa sababu tangu siku za Mfalme Solomoni mwana wa Daudi mfalme wa Israeli halijakuwepo jambo kama hili katika Yerusalemu. **27** Ndipo makuhani na Walawi wakasimama wakawabariki watu, naye Mungu akawasikia, kwa sababu maombi yao yalifika mbinguni, makao yake matakatifu.

31 Baada ya mambo haya yote kumalizika, Waisraeli ambao walikuwako huko wakaenda kwenye miji ya Yuda, wakayavunja yale mawe ya kuabudia na kuzikatakata zile nguzo za Ashera. Wakabomoa mahali pa juu pa kuabudia miungu pamoja na madhabahu zake kila mahali katika Yuda na Benyamini na katika Efraimu na Manase. Baada ya kuviharibu hivi vyote, Waisraeli wakarudi katika miji yao wenye na kwenye milki zao. **2** Hezekia akawapanga makuhani na Walawi katika migawanyo, kila mgawanyo kulingana na wajibu wao, kama ni makuhani au Walawi, ili kutoa sadaka za kuteketezwa na sadaka za amani, kuhudumu, kushukuru na kuimba sifa katika malango ya makao ya Bwana. **3** Mfalme akatoa matoleo kutoka mali zake mwenye kwa ajili ya sadaka za kuteketezwa za asubuhi na za jioni na sadaka za kuteketezwa kwa siku za Sabato, kwa Sikuu za Mwezi Mwandamo na kwa ajili ya sikuu zilizoamriwa kama ilivyandikwa katika Sheria ya Bwana. **4** Akawaagiza watu wanaishi Yerusalem watoe sehemu iliyo haki ya makuhani na Walawi ili waweze kujitoa kikamilifu kutimiza wajibu wao katika Sheria ya Bwana. **5** Mara tu baada ya kutolewa tangazo hilo, Waisraeli wakatoa kwa ukarimu malimbuko ya nafaka zao, divai mpya, mafuta na asali pamoja na vyote viliviyotoka mashambani. Wakala kiasi kikubwa cha fungu la kumi la kila kitu. **6** Watu wa Israeli na Yuda walioishi katika miji ya Yuda wakala pia fungu la kumi la makundi yao ya ng'ombe na makundi ya kondoo na mbuzi pia na fungu la kumi la vitu vitakatifu viliviyowekwa wakfu kwa ajili ya Bwana Mungu wao na kuvikusanya katika malundo. **7** Wakaanza kufanya haya katika mwezi wa tatu na kumaliza katika mwezi wa saba. **8** Wakati Hezekia na maafisa wake walipojua na kuona yale malundo, wakamsifu Bwana na kuwabariki watu wake Israeli. **9** Hezekia akawauliza makuhani na Walawi kuhusu yale malundo, **10** naye Azaria aliyekuwa kuhani mkuu, kutoka jamaa ya Sadoki, akajibu, "Tangu watu walipoanza kuleta sadaka zao katika Hekalu la Bwana tumekuwa na chakula cha kutosha na vingi vya kuweka akiba kwa sababu Bwana amewabariki watu wake, hivyo tumekuwa na kiasi kingi kilichobaki." **11** Hezekia akatoa agizo la kutengeneza vyumba vya ghala katika Hekalu la Bwana nalo hili likafanyika. **12** Kisha kwa uaminifu wakala sadaka zao, mafungu yao ya kumi na vitu viliviyowekwa wakfu. Konania Mlawi, ndiye alikuwa msimamizi wa vitu hivi na Shimei ndugu yake alikuwa msaidizi wake. **13** Yehiel, Azazia, Nahathii, Asaheli, Yeremothi, Yozabadi, Elieli, Ismakia, Mahathi na Benaya walikuwa waangalizichini ya Konania na Shimei ndugu yake, waliokuwa wamewekwa na Mfalme Hezekia na Azaria, afisa msimamizi wa Hekalu la Mungu. **14** Kore mwana wa Imna, Mlawi, bawabu wa Lango la Mashariki, alikuwa msimamizi wa sadaka za hiarini zilizotolewa kwa Mungu, akiyagawanya hayo matoleo yaliyotolewa kwa Bwana na pia zile sadaka zilizowekwa wakfu. **15** Edeni, Miniamini, Yeshua, Shemaya, Amaria na

Shekania walimsaidia kwa uaminifu katika miji ya makuhani, wakiwagawia makuhani wenzao kufuatana na migawanyo yao, wazee kwa vijana sawasawa. **16** Zaidi ya hao wakawagawia wanaume wenye umri wa miaka mitatu au zaidi amba majina yao yalikuwa kwenye orodha ya vizazi, wale wote amba wangeingia katika Hekalu la Bwana ili kufanya kazi zao mbalimbali za kila siku kulingana na wajibu katika mgawanyo wao. **17** Kuandikishwa kwa makuhani kulikuwa kwa kufuata chimbuko la nyumba za baba zao na Walawi kuanzia umri wa miaka ishirini au zaidi ilikuwa kufuatana na huduma zao, kwa migawanyo yao. **18** Makuhani waliandikishwa pamoja na watoto wao wadogo, wake zao, watoto wao wa kiume na wa kike, jamii yote iliandikishwa kwa kufuata orodha ya vizazi vyao. Kwa kuwa walikuwa waaminifu katika kujitakasa. **19** Kuhusu makuhani, wazao wa Aroni walioishi kwenye mashamba yaliyozunguka miji yao au katika miji mingine yoyote, watu walitajwa majina ili kungawia kila mwanaume miongoni mwao na kwa wote waliokuwa katika orodha ya vizazi nya Walawi. **20** Hivi ndivyo Hezekia aliyofanya katika Yuda yote, akifanya lile lililo jema, sawa na la uaminifu mbele za Bwana Mungu wake. **21** Naye katika kila kitu alichofanya katika huduma kwenye Hekalu la Mungu na katika utii kwa sheria na amri, alimtafuta Mungu wake na kufanya kazi kwa moyo wake wote. Naye hivyo akafanikiwa.

32 Baada ya yale yote aliyokuwa amefanya Hezekia kwa uaminifu mkubwa, Senakeribu mfalme wa Ashuru akaja na kuvamia Yuda. Akaizunguka miji yenye ngome kwa jeshi, akifikiri kuiteka iwe yake. **2** Hezekia alipoona kuwa Senakeribu amekuja na kwamba alikusudia kufanya vita juu ya Yerusalem, **3** akafanya shauri na maafisa wake na mashujaa wake juu ya kuzuia maji kutoka chemchemi zilizo nje ya mji, nao wakamsaidia. **4** Umati mkubwa wa watu ukakusanyika na kuzuia chemchemi zote na vijito viliviyotiririka katika nchi yote, wakisema: "Kwa nini wafalme wa Ashuru waje na kukuta maji tele?" **5** Hezekia akafanya kazi kwa bidii kukarabati sehemu zote zilizokuwa zimebomoka za ukuta na kujenga minara juu yake. Akajenga ukuta mwingine nje ya ultiokuwepo na kuimarisha Milo katika Mji wa Daudi. Akatengeneza pia silaha nyingi na ngao. **6** Akaweka maafisa wa jeshi juu ya watu, wakawakanisha mbele yake katika uwanja kwenye lango la mji, naye akawatia moyo kwa maneno haya: **7** "Kuwensi hodari na wenye moyo mkuu. Msigope, msifadhaike wala msikate tamaa kwa sababu ya mfalme wa Ashuru na hili jeshi kubwa lililo pamoja naye, kwa kuwa aliye pamoja nasi ni mkuu kuliko aliye pamoja naye. **8** Kwake uko mkono wa mwili tu, bali kwetu yuko Bwana Mungu wetu kutusaidia na kutupigania vita yetu." Nao watu wakatiwa moyo kutokana na maneno aliyowaambia Hezekia mfalme wa Yuda. **9** Hatimaye Senakeribu mfalme wa Ashuru na majeshi yake yote walipokuwa

wamezunguka Lakishi, akawatuma maafisa wake kwenda Yerusalem wakiwa na ujumbe huu kwa Hezekia mfalme wa Yuda, na kwa watu wote wa Yuda waliokuwako humo, kusema: **10** "Hili ndilo asemalo Senakeribu mfalme wa Ashuru; Je, mmeweka tumaini lenu wapi, hata mnaendelea kukaa katika Yerusalem, hali mmezungukwa na jeshi? **11** Hezekia mkenya, 'Bwana Mungu wetu atatuokoa kutokana na mkono wa mfalme wa Ashuru,' anawapotosha ninyi, naye atawaacha mfe kwa njaa na kiu. **12** Je, si Hezekia mwenyewe aliyeonoda mahali pa juu pa kuabudia mbele wada, 'Ni lazima mwabudu mbele wadogo, wake zao, watoto wao wa kiume na wa ya madhabahu moja na kuteketeza dhabihu juu yake?' **13** "Je, hamjui yale mimi na baba zangu tuliyoyafanya kwa mataifa yote ya nchi zingine? Je, miungu ya mataifa hayo iliweza kuokoa nchi zao kutoka mkononi mwangu? **14** Ni yupi miongoni mwa miungu yote ya mataifa haya ambayo baba zangu waliyangamiza ameweza kuwaokoa watu wake mkononi mwangu? Inawezekanaje basi Mungu wenu Hezekia awadanganye na kuwapotosha namna hii. Msimwamini, kwa kuwa hakuna mungu wa taifa lolote wala wa ufalme wowote aliyeweza kuwaokoa watu wake kutoka mkononi mwangu au mkononi mwa baba zangu. Sembuse huyo mungu wenu atawaokoaje kutoka mkononi mwangu!" **16** Maafisa wa Senakeribu wakaendelea kunena dhidi ya Bwana aliye Mungu na dhidi ya mtumishi wake Hezekia. **17** Mfalme pia aliandika barua akimtukana Bwana, Mungu wa Israeli na kusema haya dhidi yake: "Kama vile miungu ya mataifa ya nchi nyingine iliyoyoshindwa kuwaokoa watu wao mkononi mwangu, vivyo hivyo Mungu wa Hezekia hatawenza kuwaokoa watu wake kutoka mkononi mwangu." **18** Kisha wakawaita kwa Kiebrania watu wa Yerusalem waliokuwa juu ya ukuta ili kuwatisha na kuwatia hofu ili waweze kuuteka mji. **19** Wakanena juu ya Mungu wa Yerusalem kama vile walivyonena juu ya miungu ya mataifa mengine ya dunia ambayo ni kazi ya mikono ya wanadamu. **20** Mfalme Hezekia na nabii Isaya mwana wa Amozi wakalilia mbingu katika maombi kuhusu jumbo hili. **21** Naye Bwana akamtuma malaika ambaye aliangamiza wanajesi wote, na viongozi na maafisa katika kambi ya mfalme wa Ashuru. Kwa hiyo, mfalme wa Ashuru akarudi nchini mwake kwa abiu. Naye alipokwenda katika hekalu la mungu wake, baadhi ya watoto wake wakamuua kwa upanga. **22** Hivyo Bwana akamwokoa Hezekia na watu wa Yerusalem kutoka mkononi mwa Senakeribu mfalme wa Ashuru na kutoka mikononi mwa wengine wote. Bwana akawastarehesha kila upande. **23** Watu wengi wakaleta sadaka Yerusalem kwa ajili ya Bwana na zawadi za thamani kwa ajili ya Hezekia mfalme wa Yuda. Tangu hapo na kuendelea, Hezekia aliheshimiwa sana na mataifa yote. **24** Katika siku hizou, Hezekia akaugua, naye akawa karibu kufa. Akamwombwa Bwana, ambaye alimjibu na kumpa

ishara. **25** Lakini moyo wa Hezekia ukajaa majivuno na hakuonyesha itikio kwa wema aliotendewa, kwa ajili ya kiburi cha moyo wake, kama walivyofanya watu wa Yerusalem, kwa hiyo ghadhabu ya Bwana haikuja juu yao katika siku za Hezekia. **27** Hezekia alikuwa na utajiri mwingsi sana na heshima, naye akajifanyia hazina kwa ajili ya fedha yake na dhahabu na kina zote za vyombo nya thamani, vikolezi, ngao na aina zote za vymbo nya thamani. **28** Akajenga pia maghala ya kuhifadhi mavuno ya nafaka, divai mpya na mafuta. Akatengeneza mabanda kwa ajili ya aina mbalimbali za mifugo, na mazizi kwa ajili ya kondoo na mbuzi. **29** Akajenga vijiji na kujipatia idadi kubwa ya kondoo na mbuzi, pamoja na ng'ombe kwa kuwa Mungu alikuwa amempa utajiri mwingsi sana. **30** Ilikuwa ni Hezekia aliyeziba njia za kutolea maji za chemchemi za juu za Gihoni na kuyaelekeza maji kutiririkia upande wa magharibi wa Mji wa Daudi. Akafanikiwa katika kila kitu alichofanya. **31** Lakini wakati wajumbe walipotumwa na watawala wa Babeli kumuuliza juu ya ishara ambayo ilitokea katika nchi, Mungu alimwacha ili kumjaribu na kujua kila kitu kilichokuwa moyoni mwake. **32** Matukio mengine ya utawala wa Hezekia na matendo yake ya kujitoka kwa moyo yameandikwa katika maono ya nabii Isaya mwana wa Amozi kwenye kitabu cha wafalme wa Yuda na Israeli. **33** Hezekia akalala na baba zake na akazikwa kwenye kilima mahali yalipo makaburi ya wazao wa Daudi. Yuda wote na watu wa Yerusalem wakamheshimu alipofariki. Naye Manase mwanaawe akawa mfalme baada yake.

33 Manase alikuwa na umri wa miaka kumi na miwili alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miaka hamsini na mitano. **2** Akafanya maovu machoni pa Bwana, akafuata desturi za machukizo za mataifa ambayo Bwana aliyafukuzi mbele ya Waisraeli. **3** Akajenga upya mahali pa juu pa kuabudia miungu ambapo Hezekia baba yake, alikuwa amepabomoa, pia akasimamisha madhabahu za Mabaali na nguzo za Maashera. Akalisujudia jeshi lote la angani na kuliabudu. **4** Akajenga madhababu katika Hekalu la Bwana ambamo Bwana alikuwa amesema, "Jina langu litadumu Yerusalem milele." **5** Katika nyua zote mbili za Hekalu la Bwana akajenga madhababu kwa ajili ya jeshi lote la angani. **6** Akawatoa wanawe kuwa kafara kwa kuwapitisha katika moto katika Bonde la Ben-Hinomu, akafanya ulozi, uaguzi na uchawi, akataka ushauri kwa wenye pepo wa utambuzi na wenye kuwasiliana na mizimu. Akafanya maovu mengi machoni pa Bwana, akaichochea hasira yake. **7** Akachukua ile sanamu alioichongwa na kuiweka katika Hekalu la Mungu ambalo Mungu alikuwa amemwambia Daudi na mwanawe Solomoni, "Katika Hekalu hili na katika Yerusalem niliouchagua kutoka kabilia zote

za Israeli, nitaliweka Jina langu milele. **8** Sitaifanya tena miguu ya Waisraeli iondoke tena katika nchi niliowapa baba zenu, ikiwa watakuwa waangalifu kufanya kila kitu nilichowaamuru kuhusu sheria zote, maagizo na amri zilizotolewa kwa mnkono wa Mose." **9** Lakini Manase akaaongoza Yuda na watu wa Yerusalem katika upotovu, kiasi kwamba walifanya maovu mengi kuliko mataifa ambayo Bwana aliwaangamiza mbele ya Waisraeli. **10** Bwana akasema na Manase pamoja na watu wake, lakini hawakunjali. **11** Hivyo Bwana akaleta juu yao majemadari wa jeshi la mfalme wa Ashuru, ambao walimchukua Manase kwenda kifungoni, wakaweka ndoana katika pua yake, wakamfunga kwa pingi za shaba na kumpeleka Babeli. **12** Katika dhiki yake akamsihi Bwana Mungu wake na kujinyenyekeza sana mbele za Mungu wa baba zake. **13** Naye alipomwomba, Bwana akaguswa na kule kusihu kwake na akasikiliza kilio chake, kwa hiyo akamrudisha Yerusalem na kwenye ufalme wake. Ndipo Manase akatambua kwamba Bwana ndiye Mungu. **14** Baadaye akajenga ukuta wa nje wa Mji wa Daudi, magharibi mwa chemchemi ya Gihoni katika bonde, hadi kufikia ingilio la Lango la Samaki na akakizunguka kilima cha Ofeli, pia akaufanya kuwa mrefu zaidi. Akawaweka majemadari katika miji yote ya Yuda iliyokuwa imejengewa ngome. **15** Akaondolea mbali miungu ya kigeni na kuondoza sanamu kutoka Hekalu la Bwana pamoja na madhababu zote alizozijenga katika kile kilima kilichojengwa Hekalu na katika Yerusalem, akazitupa nje ya mji. **16** Kisha akarudisha madhababu ya Bwana na kutolea juu yake dhabihu za sadaka za amani pamoja na sadaka za shukrani, naye akawaamuru Yuda wantumikie Bwana, Mungu wa Israeli. **17** Lakini hata hivyo watu wakaendelea kutoa dhabihu mahali pa juu pa kuabudia miungu, lakini wakimtolea Bwana Mungu wao peke yake. **18** Matukio mengine ya utawala wa Manase, maombi yake kwa Mungu wake na maneno aliyombiwa na waonaji walionewa naye kwa jina la Bwana, Mungu wa Israeli, yameandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalme wa Israeli. **19** Maombi yake, pamoja na jinsi Mungu alivyguswa na kusihu kwake, pia dhambi zake zote na kukosa kwake uaminifu pamoja na sehemu alizojenga mahali pa juu pa kuabudia miungu, kule kusimamisha nguzo za Ashera na sanamu kabla ya kujinyenyekeza kwake, yote yameandikwa katika kumbukumbu za waonaji. **20** Manase akalala pamoja na baba zake akazikwa katika jumba lake la kifalme. Naye Amoni mwanaawe akawa mfalme baada yake. **21** Amoni alikuwa na miaka ishirini na miwili, alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka miwili. **22** Akatenda maovu machoni mwa Bwana, kama baba yake Manase alivyofanya. Amoni akaabudu na kutoa dhabihu kwa sanamu zote alizokuwa ametengeneza Manase. **23** Lakini tofauti na Manase baba yake, hakujinyenyekeza mbele za Bwana, badala yake Amoni aliongeza hatia zaidi na zaidi. **24** Watumishi wa Amoni wakafanya

fitina juu yake, nao wakamuulia kwake nyumbani. **25** Kisha watu wa nchi wakawaua wale wote waliokuwa kuhani Hilkia akapipata kile Kitabu cha Sheria ya wamefanya hila dhidi ya Mfalme Amoni. Wakamfanya Yosia mwanawee kuwa mfalme mahali pake.

34 Yosia alikuwa na miaka minane alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miaka thelathini na mmoja. **2** Akafanya yaliyo mema machoni pa Bwana na kuenenda katika njia za Daudi baba yake, hakugeuka upande wa kuumee wala wa kushoto. **3** Katika mwaka wa nane wa utawala wake, alipokuwa angali bado mdogo, alianza kumtafuta Mungu wa Daudi baba yake. Katika mwaka wake wa kumi na mbili alianza kusafisha mahali pa juu pa kuabudia miungu pa Yuda na Yerusalem, akiondoa nguzo za Ashera, sanamu za kuchonga na vinyago vya kusubu. **4** Mbele ya macho yake, wakazibomoa madhabahu za Mabaali, wakazivunja madhabahu za kufukizia uvumba zilizokuwa zimesimama juu yake, wakazivunja nguzo za Ashera, sanamu na vinyago. Hivi alivivunja vipande vipande na kuvisambaza juu ya makaburi ya waliokuwa wamevitolea kafara. **5** Akachoma mifupa ya makuhani wao juu ya madhabahu zao na kwa njia hiyo akaitakasa Yuda na Yerusalem. **6** Katika miji ya Manase, Efraimu na Simeoni, hadi Naftali na kwenye magofu yanayoizunguka, **7** akavunja madhabahu na nguzo za Ashera na kuzipondaponda hizo sanamu hadi zikawa unga na kukata vipande vipande madhabahu zote za kufukizia uvumba katika Israeli yote. Kisha akarudi Yerusalem. **8** Katika mwaka wa kumi na nane wa utawala wa Yosia, ili kutakasa nchi na Hekalu, akawatuma Shafani, mwana wa Azalia na Maaseya mtawala wa mji, pamoja na Yoa mwana wa Yoahazi, mwandishi ili kukarabati Hekalu la Bwana Mungu wake. **9** Wakamwendea Hilkia kuhani mkuu na kumpa fedha ambazo zilikuwa zimeletwa ndani ya Hekalu la Bwana ambazo Walawi waliokuwa mabawabu walikuwa wamezikusanya kutoka kwa watu wa Manase, Efraimu na mabaki wote wa Israeli kutoka kwa watu wote wa Yuda na Benyamini na wakazi wa Yerusalem. **10** Kisha wakazikabidhi hizo fedha kwa watu waliowekwa ili kusimamia kazi ya Hekalu la Bwana. Hawa watu waliwalipa wafanyakazi waliokarabati na kutengeneza Hekalu lipate kurudi katika hali yake. **11** Wakawapa pia mafundi seremala na waashi fedha ili kununuwa mawe yaliyochongwa, mbaa kwa ajili ya kufungia na boriti kwa ajili ya majengo ambayo wafalme wa Yuda walikuwa wameyaacha yakawa magofu. **12** Watu wakafanya kazi kwa uaminifu. Waliokuwa wamewekwa juu yao ili kuwaelekeza ni Yahathii na Obadia, Walawi wa uzao wa Merari, Zekaria na Meshulamu, waliotoka kwenye uzao wa Kohathi. Walawi wote waliokuwa na ufundi wa kupiga ala za uimbaji, **13** wakawa wasimamizi wa vibarua na kwaongoza wale waliofanya kila aina ya kazi. Baadhi ya Walawi walikuwa waandishi, maafisa na mabawabu. **14** Wakati walikuwa wakizitoa nije fedha

zilizokuwa zimetolewa kwenye Hekalu la Bwana, kuhani Hilkia akapipata kile Kitabu cha Sheria ya Bwana kilichokua kimetolewa kwa mkono wa Mose. **15** Hilkia akamwambia Shafani mwandishi, "Nimekipata Kitabu cha Sheria ndani ya Hekalu la Bwana." Akampa Shafani kile Kitabu. **16** Kisha Shafani akapipeleka kile Kitabu kwa mfalme na kumwambia, "Maafisa wako wanafanya kila kitu kama walivyokabidhiwa kufanya. **17** Wamelipa fedha zilizokuwa katika Hekalu la Bwana na wamewakabidhi wasimamizi na wafanyakazi." **18** Kisha Shafani mwandishi akamwarifu mfalme kuwa, "Kuhani Hilkia amenipa Kitabu." Naye Shafani akakisoma mbele ya mfalme. **19** Mfalme aliposikia yale maneno ya Sheria, akayararua mavazi yake. **20** Akatoa maagizo haya kwa Hilkia, Ahikamu mwana wa Shafani, Abdoni mwana wa Mika, Shafani mwandishi na Asaya mtumishi wa mfalme, **21** "Nendeni mkmamuulize Bwana kwa ajili yangu na kwa ajili ya mabaki walioko Israeli na Yuda kuhusu yale yaliyoandikwa ndani ya kitabu hiki ambacho kimepatikana. Hasira ya Bwana ni kubwa mno ambayo imemwagwa juu yetu kwa sababu baba zetu hawakulishika neno la Bwana wala hawajatenda kulingana na yale yote yaliyoandikwa katika Kitabu hiki." **22** Hilkia pamoja na wale wote mfalme aliokuwa amewatumwa pamoja naye wakaenda kuzungumza na nabii mke aitwaye Hulda, aliyekuwa mke wa Shalumu mwana wa Tokhathi, mwana wa Hasra mtunzaji wa chumba cha mavazi. Hulda aliihi Yerusalem, katika Mtaa wa Pili. **23** Akawaambia, "Hivi ndivyo asemavyo Bwana, Mungu wa Israeli: Mwambieni yule mtu aliyewatumwa ninyi kwangu, **24** 'Hivi ndivyo asemavyo Bwana: Nitaleta maafa juu ya mahali hapa na watu wake, laana zote zilizoandikwa ndani ya hicho kitabu ambazo zimesomwa mbele ya mfalme wa Yuda. **25** Kwa sababu wameniacha mimi na kufukiza uvumba kwa miungu mingine na kunighadhibisha kwa kazi yote ya mikono yao, hivyo hasira yangu itamwagwa juu ya mahali hapa, wala haitatulizwa.' **26** Mwambieni mfalme wa Yuda, ambaye amewatumwa kumuuliza Bwana, 'Hivi ndivyo asemavyo Bwana, Mungu wa Israeli kuhusu maneno uliyoyasikia: **27** Kwa kuwa moyo wako ulikuwa msikivu na ulijinyenyekeza mbele za Mungu uliposikia kile nilichosema dhidi ya mahali hapa na watu wake na kwa sababu ulijinyenyekeza mbele zangu na uliyararua mavazi yako na kulia mbele zangu, nimkusikia, asema Bwana. **28** Basi nitakukusanya kwa baba zako, nawe utazikwa kwa amani. Macho yako hayataona maafa yote nitakayoleta juu ya mahali hapa na juu ya wote wanaoishi hapa.'" Kwa hiyo wakampelekea mfalme jibu lake. **29** Kisha mfalme akawaita pamoja wazee wote wa Yuda na Yerusalem. **30** Akapanda kwenda hekaluni mwa Bwana pamoja na watu wa Yuda, watu wa Yerusalem, makuhani na Walawi, watu wote, wakubwa kwa wadogo. Akasoma wakiwa wanasikia maneno yote ya Kitabu cha Agano, ambacho kilikuwa kimepatikana katika Hekalu la Bwana. **31** Mfalme akasimama karibu na nguzo yake

na kufanya upya Agano mbele za Bwana ili kumfuata Bwana na kuzishika amri zake, maagizo na sheria kwa moyo wake wote na kwa roho yake yote na ili kuyati maneno ya Agano yaliyoandikwa katika kitabu hiki. **32** Ndipo akamtaka kila mmoja katika Yerusalem na Benyamini kuweka ahadi zao wenyewe kwa hilo Agano, watu wa Yerusalem wakafanya hivyo kwa kufuata Agano la Bwana, Mungu wa baba zao. **33** Yosia akaondoaa machukizo yote ya sanamu kutoka nchi yote iliyokuwa mali ya Waisraeli na akawataka wale wote waliokuwako katika Israeli wamtumikie Bwana Mungu wao. Kwa muda wote ailioishi, hawakushindwa kumfuata Bwana, Mungu wa baba zao.

35 Yosia akaadhimisha Pasaka kwa Bwana katika Yerusalem, mwana-kondoo wa Pasaka akachinjwa siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza. **2** Akaweka makuhani kwenye wajibu wao na kuwatia moyo katika utumishi wa Hekalu la Bwana. **3** Akawaambia Walawi, waliowafundisha Waisraeli wote na waliokuwa waromejiweka wakfu kwa ajili ya kazi ya Bwana, “Liwekeni hilo Sanduku takatifu katika Hekalu lile alilojenga Solomoni mwana wa Daudi mfalme wa Israeli. Halipaswi kubebwa huko na huko mabegani mwenu. Sasa mtumikieni Bwana Mungu wenu na watu wake Israeli. **4** Jiandaeni kwa kufuata jamaa zenu katika migawanyo yenu, kufuata na maelezo yaliyoandikwa na Daudi mfalme wa Israeli na mwanawe Solomoni. **5** “Simameni mahali patakatifu kwa kufuata migawanyo ya jamaa za baba zenu kulingana na koo zenu na pawepo Walawi kwa ajili ya kila mgawanyo wa nyumba ya baba zenu. **6** Chinjeni mwana-kondoo wa Pasaka, jitakaseni, nanyi kwa niaba ya koo zenu fanyeni maandalizi, mkitenda sawasawa na neno la Bwana kwa mkono wa Mose.” **7** Ndipo Yosia akawapa watu wote wana-mbuzi waliokuwepo jumla ya kondoo wapataao 30,000 kwa ajili ya sadaka ya Pasaka, pia na ng’ombe 10,000, vyote hivi kutoka mali binafsi ya mfalme. **8** Pia maafisa wake, wakatoa kwa hiari yao wakawapa watu, makuhani na Walawi. Hilkia, Zekaria na Yehieli, waliokuwa maafisa wakuu wa Hekalu la Mungu, wakawapa makuhani sadaka za Pasaka wana-kondoo na wana-mbuzi 2,600 na mafahali 300. **9** Konania na nduguze wawili, Shemaya na Nethaneli, pamoja na Hashabia, Yeiel na Yozabadi waliokuwa viongozi wa Walawi, nao pia wakawapa Walawi wana-kondoo na wana-mbuzi 5,000 na mafahali 500, kwa ajili ya sadaka za Pasaka. **10** Huduma lipomalizika kuandaliiwa makuhani wakasimama mahali pao na Walawi katika migawanyo yao kama mfalme alivyokuwa ameamuru. **11** Wana-kondoo wa Pasaka wakachinjwa, nao makuhani wakanyunyiza ile damu waliyokabidhiwa, wakati Walawi wakiwa wanawachuna wale wanyama ngozi. **12** Wakatenga sadaka za kuteketeza ili waweze kugawia ili migawanyo kwa kufuata jamaa za baba zao ili wateo sadaka kwa Bwana kama ilivoandikwa katika Kitabu cha Mose. Wakafanya vivyo hivyo kwa wale mafahali.

13 Wakawaoka wale wanyama wa Pasaka kwenye moto kama ilivyoamriwa, wakachemsha zile sadaka takatifu kwenye vyungu, masufuria makubwa na vikaango na kuwagawia watu wote upesi. **14** Hatimaye wakafanya maandalizi kwa ajili yao wenyewe na kwa ajili ya makuhani, kwa sababu wale makuhani, yaani, wazao wa Aroni, walikuwa wanatoa sadaka za kuteketeza pamoa na zile sehemu zilizonona mpaka usiku. Hivyo Walawi wakafanya maandalizi kwa ajili yao wenyewe na kwa ajili ya makuhani wa uzao wa Aroni. **15** Waimbaji, wazao wa Asafu, walikuwa katika nafasi zao, kama ilivyoagizia na Mfalmi Daudi, Asafu, Hemani na Yeduthuni mwonaji wa Mfalmi. Mababuwa katika kila lango hawakuhitaji kuacha nafasi zao kwa sababu Walawi wenzao walifanya maandalizi kwa ajili yao. **16** Kwa hiyo wakati ule huduma yote ya Bwana ilifanyika katika kuadhimisha Pasaka, kutoa sadaka za kuteketeza juu ya madhabahu ya Bwana kama alivyoamru Mfalmi Yosia. **17** Waisraeli waliokuwepo wakaadhimisha Pasaka wakati huo na Sikuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu kwa siku saba. **18** Kulikuwa hakujafanyika Pasaka kama hii katika Israeli tangu siku za nabii Samweli wala hakukuwa na mfalme yeoyote wa Israeli ambaye kamwe alishaadhimisha Pasaka kama ile aliyofanya Mfalmi Yosia, akiwa na makuhani, Walawi na watu wote wa Yuda na watu wa Israeli waliokuwepo huko, pamoa na watu wa Yerusalem. **19** Pasaka iliadhimishwa katika mwaka wa kumi na nane wa utawala wa Mfalmi Yosia. **20** Baada ya haya yote, Yosia alipomaliza kulitengeneza vizuri Hekalu, Neko mfalme wa Misri, akapanda ili kupigana huko Karkemishi katika Mto Frati, naye Yosia akatoka kwenda kupigana naye. **21** Lakini Neko akamtumia wajumbe kusema, “Kuna ugomvi gani kati yangu mimi na wewe, Ee Mfalmi wa Yuda? Si wewe ninayekushambulia wakati huu, bali ile nyumba ambayo nina vita nayo, Mungu ameniambia niharakishe, kwa hivyo acha kumpinga Mungu, ambaye yuko pamoa nami, la sivyo atakuangamiza.” **22** Lakini hata hivyo, Yosia hakukubali kumwacha, bali alijibadilisha ili kupigana naye vita. Hakusikiliza yale Neko aliyoikuwa amemwambia kwa agizo la Mungu bali alikwenda kupigana naye katika tambarare ya Megido. **23** Wapiga upinde wakampiga Mfalmi Yosia, naye akawaambia maafisa wake, “Niondoeni, nimejeruhiwa vibaya sana.” **24** Kwa hiyo wakamshusha kutoka kwenye gari lake la farasi, wakamweka kwenye gari lingine alilokuwa nalo na kumleta Yerusalem, ambako alifia. Akazikwa katika makaburi ya baba zake, nayo Yuda yote na Yerusalem wakamwomboleza Yosia. **25** Nabii Yeremia akatunga maombolezo kwa ajili ya kifo chake, nao waimbaji wote, wanaume kwa wanawake, hufanya ukumbusho wa Yosia katika maombolezo hadi leo. Haya yakafanywa desturi katika Israeli, nayo yameandikwa katika Maombolezo. **26** Matukio mengine ya utawala wa Yosia na matendo yake mema, kulingana na yale yaliyoandikwa katika sheria ya Bwana: **27** matukio yote, kuanzia mwanzo

hadi mwisho, yameandikwa katika kitabu cha wafalme wa Israeli na Yuda.

36 Watu wa nchi wakamchukua Yehoahazi mwana wa Yosia na kumfanya mfalme mahali pa baba yake huko Yerusalem. **2** Yehoahazi alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitatu alipoanza kutawala, akatawala huko Yerusalem kwa miezi mitatu. **3** Mfalme wa Misri akamwondoa madarakani huko Yerusalem na akatoza Yuda kodi ya talanta 100 za fedha na talanta moja ya dhahabu. **4** Mfalme wa Misri akamweka Eliakimu, nduguye Yehoahazi, kuwa mfalme juu ya Yuda na Yerusalem na kubadili jina la Eliakimu kuwa Yehoyakimu. Lakini Neko akamchukua Yehoahazi, Nduguye Eliakimu akampeleka Misri. **5** Yehoyakimu alikuwa na umri wa miaka ishirini na mitano alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miaka kumi na mmoja. Akafanya maovu machoni pa Bwana Mungu wake. **6** Nebukadneza mfalme wa Babeli akamshambulia na kumfunga kwa pingu za shaba akampeleka Babeli. **7** Nebukadneza akachukua pia vyombo kutoka Hekalu la Bwana na kuviweka katika hekalu lake huko Babeli. **8** Matukio mengine ya utawala wa Yehoyakimu, machukizo aliyoafanya na yote yaliyoonekana dhidi yake, yameandikwa katika kitabu cha wafalme wa Israeli na Yuda. Naye Yehoyakini mwanaue akawa mfalme baada yake. **9** Yehoyakini alikuwa na miaka kumi na minane alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem miezi mitatu na siku kumi. Akafanya yaliyo maovu machoni pa Bwana. **10** Mnamo majira ya vuli, Mfalme Nebukadneza akatuma watu, nao wakamleta Babeli, pamoja na vyombo vya thamani kutoka Hekalu la Bwana. Naye akamfanya Sedekia, ndugu yake Yehoyakimu kuwa mfalme wa Yuda na Yerusalem. **11** Sedekia alikuwa na umri wa miaka ishirini na mmoja alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yerusalem kwa miaka kumi na mmoja. **12** Alifanya maovu machoni pa Bwana Mungu wake, wala hakujinyenyekeza mbele ya nabii Yeremia, ambaye alinena neno la Bwana. **13** Pia alimwasi Mfalme Nebukadneza, ambaye alikuwa amemwapisha kwa jina la Mungu. Akashupaza shingo na akafanya moyo wake kuwa mgumu wala hakutaka kumgeukia Bwana, Mungu wa Israeli. **14** Zaidi ya hayo viongozi wote wa makuhani pamoja na watu wakazidi kukosa uaminifu zaidi na zaidi, wakafanya machukizo yote kama walivyofanya mataifa wakinajisi Hekalu la Bwana alilokuwa amelitakasa huko Yerusalem. **15** Bwana, Mungu wa baba zao, akawapelekea neno kupitia wajumbe wake tena na tena, kwa sababu alikuwa anawahurumia watu wake pamoja na mahali pa maskani yake. **16** Lakini waliwadhihaki wajumbe wa Bwana wakayadharau maneno yake na kuwacheka manabii wake mpaka ghadhabu ya Bwana ikawa kubwa dhidi ya watu wake na hakukuwa na namna ya kuituliza. **17** Mungu akamwinua dhidi yao mfalme wa Wakaldayo, aliyewaua vijana wao wa

kiume kwa upanga ndani ya mahali patakatifu, ambaye hakumbakiza kijana mwanaume wala kijana mwanamke, wazee wala vikongwe. Mungu akawatia wote mikononi mwa Nebukadneza. **18** Akavichukua kwenda Babeli vyombo vyote kutoka Hekalu la Mungu, vikubwa na vidogo, hazina za Hekalu la Bwana pamoja na hazina za mfalme na za maafisa wake. **19** Wakalichoma Hekalu la Mungu na kuzibomoa kuta za Yerusalem, wakachoma moto majumba yote ya kifalme na kuharibu kila kitu chake cha thamani. **20** Wale watu walionusurika kuuawa kwa upanga wakachukuliwa kwenda uhamishoni Babeli. Nao wakawa watumishi wake na wa wanawe mpaka wakati wa utawala wa ufalme wa Uajemi ulifika. **21** Nchi ikaendelea kufurahia pumziko lake la Sabato, wakati wote wa kufanywa kwake ukiwa ilipumzika mpaka ile miaka sabini ilipotimia katika kutimiza neno la Bwana lililonenwa na Yeremia. **22** Katika mwaka wa kwanza wa utawala wa Koreshi mfalme wa Uajemi, ili kulitimiza neno la Bwana lililossemwa na nabii Yeremia, Bwana aliusukuma moyo wa Koreshi mfalme wa Uajemi kutangaza katika himaya yake yote kwa maandishi: **23** “Hili ndilo asemalo Koreshi mfalme wa Uajemi: “Bwana, Mungu wa mbinguni, amenipa falme zote duniani, na ameniagiza kumjengea Hekalu huko Yerusalem katika Yuda. Yeyote wa watu wake mionganoni mwenu, Mungu wake na awe pamoja naye, wacha huyo mtu na apande.””

Ezra

1 Katika mwaka wa kwanza wa utawala wa Koreshi mfalme wa Uajemi, ili kulitimiza neno la Bwana lililosemwa na nabii Yeremia, Bwana aliusukuma moyo wa Koreshi mfalme wa Uajemi kutangaza katika himaya yake yote kwa maandishi: **2** “Hili ndilo asemalo Koreshi mfalme wa Uajemi: “Bwana, Mungu wa mbinguni, amenipa falme zote duniani, na ameniagiza kujengea Hekalu huko Yerusalemu katika Yuda.

3 Yeyote wa watu wake mionganoni mwenu, Mungu wake na awe pamoa naye, wacha apande kwenda Yerusalemu katika Yuda na kujenga Hekalu la Bwana, Mungu wa Israeli, Mungu aliyeko huko Yerusalemu.

4 Nao watu wa mahali popote wale walionusurika wanapoishi sasa, watu hao wampe fedha na dhahabu, pamoa na vifaa na mifugo, mbali na sadaka za hiari kwa ajili ya Hekalu la Mungu huko Yerusalemu.”

5 Kisha viongozi wa jamaa ya Yuda na Benyamini na makuhani na Walawi kila mmoja ambaye moyo wake ulisukumwa na Mungu, akajianda kupanda ili kujenga nyumba ya Bwana huko Yerusalemu. **6** Majirani zao wote wakawasaidia vyombo vya fedha na dhahabu, pamoa na vifaa na mifugo, pia na zawadi za thamani, pamoa na sadaka zote za hiari. **7** Zaidi ya hayo, Mfalme Koreshi akavitoa vyombo viliviyokuwa mali ya Hekalu la Bwana, ambavyo Nebukadneza alikuwa amevichukua kutoka Yerusalemu na kuviweka katika hekalu la mungu wake. **8** Koreshi mfalme wa Uajemi akavitoa kwa mkono wa Mithredathii mtunza hazina, aliyevihesabu mbele ya Sheshbaza mkuu wa Yuda. **9** Hii ilikuwa ndio orodha ya vifaa: masinia ya dhahabu yalikuwa 30 masinia ya fedha yalikuwa 1,000 vyetezo vya fedha vilikuwa **29** **10** mabakuli ya dhahabu yalikuwa 30 mabakuli ya fedha yanayofanana yalikuwa 410 vifaa vingine vilikuwa 1,000. **11** Kwa ujumla, kulikuwa na vyombo 5,400 vya dhahabu na vya fedha. Sheshbaza akavileta hivi vyote wakati watu walipotoka uhamishoni Babeli kwenda Yerusalemu.

2 Basi hawa ndio watu wa jimbo waliotoka uhamishoni, ambaa Nebukadneza mfalme wa Babeli alikuwa amewachukua mateka hadi Babeli (walirudi Yerusalemu na Yuda, kila mmoja kwenye mji wake, **2** wakiwa wamefuatana na Zerubabeli, Yeshua, Nehemia, Seraya, Reelaya, Mordekai, Bilshani, Mispari, Bigwai, Rehumu na Baana); Orodha ya wanaume kati ya watu wa Israeli ilikuwa: **3** wazao wa Paroshi 172 **4** wazao wa Shefatia 372 **5** wazao wa Ara 775 **6** wazao wa Pahath-Moabu (wa jamaa ya Yeshua na Yoabu) 2,812 **7** wazao wa Elamu 1,254 **8** wazao wa Zatu 945 **9** wazao wa Zakai 760 **10** wazao wa Bani 642 **11** wazao wa Bebai 623 **12** wazao wa Azgadi 1,222 **13** wazao wa Adonikamu 666 **14** wazao wa Bigwai 2,056 **15** wazao wa Adini 454 **16** wazao wa Ateri (kupitia Hezekia) 98 **17** wazao wa Besai 323 **18** wazao wa Yora 112 **19** wazao wa Hashumu 223 **20** wazao wa Gibari 95

21 watu wa Bethlehemu 123 **22** watu wa Netofa 56 **23** watu wa Anathothi 128 **24** watu wa Azmawethi 42 **25** wazao wa Kiriath-Yearimu, Kefira na Beerothi 743 **26** wazao wa Rama na Geba 621 **27** watu wa Mikmashi 122 **28** watu wa Betheli na Ai 223 **29** wazao wa Nebo 52 **30** wazao wa Magbishi 156 **31** wazao wa Elamu ile ingine 1,254 **32** wazao wa Harimu 320 **33** wazao wa Lodi, Hadidi na Ono 725 **34** wazao wa Yeriko 345 **35** wazao wa Senaa 3,630 **36** Makuhani: wazao wa Yedaya (kwa jamaa ya Yeshua) 973 **37** wazao wa Imeri 1,052 **38** wazao wa Pashuri 1,247 **39** wazao wa Harimu 1,017 **40** Walawi: wazao wa Yeshua na Kadmieli (kupitia jamaa ya Hodavia) 74 **41** Waimbaji: wazao wa Asafu 128 **42** Mabawabu wa lango la Hekalu: wazao wa Shalumu, Ateri, Talmoni, Akubu, Hatita na Shobai 139 **43** Watumishi wa Hekalu: wazao wa Siha, Hasufa, Tabaothi, **44** wazao wa Kerosi, Siaha, Padoni, **45** wazao wa Lebana, Hagaba, Akubu, **46** wazao wa Hagabu, Shalmi, Hanani, **47** wazao wa Gideli, Gahari, Reaya, **48** wazao wa Resini, Nekoda, Gazamu, **49** wazao wa Uza, Pasea, Besai, **50** wazao wa Asna, Meunimu, Nefusimu, **51** wazao wa Bakbuki, Hakufa, Harhuri, **52** wazao wa Basluthi, Mehida, Harsha, **53** wazao wa Barkosi, Sisera, Tema, **54** wazao wa Nesia na Hatifa. **55** Wazao wa watumishi wa Solomonii: wazao wa Sotai, Hasaferethi, Peruda, **56** wazao wa Yaala, Darkoni, Gideli, **57** wazao wa Shefatia, Hatili, Pokereth-Hasebaimu na Ami. **58** Watumishi wa Hekalu wote na wazao wa watumishi wa Solomoni 392 **59** Wafuatao walikuwa kutoka miji ya Tel-Mela, Tel-Harsha, Kerubo, Adoni na Imeri, lakini hawakuweza kuthibitisha kwamba jamaa zao zilikuwa uzao wa Israeli: **60** wazao wa Delaya, Tobia na Nekoda 652 **61** Kutoka mionganoni mwa makuhani: Wazao wa Hobaya, Hakosi, Barzilai (mtu aliyekuwa amemwoa binti wa Barzilai, Mgileadi, naye akaitwa kwa jina hilo). **62** Hawa walitafuta orodha za jamaa zao, lakini hawakuonekana humo, kwa hiyo waliondolewa kutoka kundi la makuhani kwa kuwa walihesabiwa kuwa najisi. **63** Mtawala aliagiza kuwa wasile chochole mionganoni mwa vyakula vitakatifu hadi kuwe kuhani atakayehudumu kwa Urimu na Thumimu. **64** Jumla ya watu wote waliorudi walikuwa 42,360; **65** tena zaidi ya hao walikuwepo watumishi wa kiume na wa kike 7,337; pia walikuwamo waimbaji wanaume na wanawake 200. **66** Walikuwa na farasi 736, nyumbu 245, **67** ngamia 435 na punda 6,720. **68** Walipofika kwenye nyumba ya Bwana huko Yerusalemu, baadhi ya viongozi wa jamaa walitoa sadaka za hiari kwa ajili ya kujenga upya nyumba ya Mungu katika eneo lake. **69** Wakatoa kwa kadiri ya uwezo wao na kutia katika hazina darkoni 61,000 za dhahabu, mane 5,000 za fedha, na mavazi 100 ya ukuhani kwa ajili ya kazi hiyo. **70** Makuhani, Walawi, waimbaji, mabawabu, na watumishi wa Hekalu waliishi katika miji yao wenywewe, pamoa na baadhi ya watu wengine, nao Waisraeli waliosalia waliishi katika miji yao.

3 Mwezi wa saba ulipowadia baada ya Waisraeli kukaa katika miji yao, watu wote walikusanyika huko Yeruselemu kama mtu mmoja. **2** Yeshua mwana wa Yosadaki na makuhani wenzake, Zerubabeli mwana wa Shealtieli pamoja na wenzake walianza kujenga madhabahu ya Mungu wa Israeli ili kumtolea dhabihu za sadaka za kuteketezwa kwa moto juu yake, kulingana na ilivyoandikwa katika Sheria ya Mose mtu wa Mungu. **3** Ingawa waliwaogopa watu waliowarzunguka, walijenga madhabahu juu ya ule msingi wake, wakamtolea Bwana dhabihu za sadaka za kuteketezwa kwa moto juu yake za asubuhi na za jioni. **4** Kisha kulingana na kile kilichoandikwa, wakaadhimisha Sikuku ya Vibanda wakitoa idati ya sadaka za kuteketezwa kama ilivyohitajika kila siku sawasawa na ilivyoagizwa. **5** Baada ya hayo, walitoa sadaka za kuteketezwa za kawaida, sadaka za Mwezi Mwandamo na dhabihu zote za sikuku takatifu za Bwana zilizoomriwa, pamoja na zile sadaka za hiari zilizotolewa kwa Bwana. **6** Ingawa bado msingi wa Hekalu la Bwana ulikuwa haujawekwa, watu walianza kutoa sadaka za kuteketezwa kwa moto kwa Bwana tangu siku ya kwanza ya mwezi wa saba. **7** Kisha watu wakawapa mafundi wa ushi na useremala fedha, wakawapa watu wa Sidoni na Tiro vyakula, vinywaji na mafuta ili waweze kuleta magogo ya mirezi kwa njia ya bahari kutoka Lebanoni hadi Yafa, kama alivyogaizika Koreshi mfalme wa Uajemi. **8** Katika mwezi wa pili wa mwaka wa pili baada ya Waisraeli kufika kwenye nyumba ya Mungu huko Yeruselemu, Zerubabeli mwana wa Shealtieli, Yeshua mwana wa Yosadaki na ndugu zao wengine (makuhani, Walawi na wote waliorejea Yeruselemu kutoka uhamishoni) walianza kazi, wakteua Walawi wenyewe umri kuanzia miaka ishirini au zaidi kusimamia ujenzi wa nyumba ya Bwana. **9** Yeshua na wanawe, pamoja na ndugu zake, Kadmieli na wanawe (wazao wa Hodavia), wana wa Henadadi na wana wao na ndugu zao, Walawi wote walijunga pamoja kusimamia wale walifanya kazi katika nyumba ya Mungu. **10** Wajenzi walipoweka msingi wa Hekalu la Bwana, makuhani wakiwa wamevali mavazi yao wakiwa na tarumbeta na Walawi (wana wa Asafu) wakiwa na matoazi, walishika nafasi zao za kumtukiza Bwana, kama ilivyoagizwa na Daudi mfalme wa Israeli. **11** Waliimba nyimbo za sifa na za shukrani kwa Bwana hivi: "Yeye ni mwema; upendo wake kwa Israeli wadumu milele." Watu wote wakapaza sauti kubwa za sifa kwa Bwana, kwa sababu msingi wa nyumba ya Bwana ulikuwa umewekwa. **12** Lakini wengi wa makuhani wazee, Walawi na viongozi wa jamaa waliokuwa wameona Hekalu la mwanzoni, walilia kwa sauti walipoona msingi wa Hekalu hili ukiwekwa, huku wengine wengi wakipiga kelele kwa furaha. **13** Hakuna mtu ambaye angeweza kutofautisha sauti hizo za furaha na za kilio, kwa sababu watu walipiga kelele sana. Nayo hiyo sauti ikasikika mbali.

4 Adui za Yuda na Benyamini waliposikia kwamba watu waliorudi kutoka uhamishoni wanajenga Hekalu kwa ajili ya Bwana, Mungu wa Israeli, **2** wakamjia Zerubabeli na viongozi wa jamaa, nao wakasema, "Turuhusuni tuwasaidie kujenga, kwa sababu sisi tunamtafuta Mungu wenu kama ninyi na tumekuwa tukimtolea dhabihu tangu wakati wa Esar-Hadoni mfalme wa Ashuru, aliyetuleta hapa." **3** Lakini Zerubabeli, Yeshua na viongozi wengine wa jamaa ya Israeli wakawajibu, "Ninyi hamna sehemu nasi katika kujenga Hekalu la Mungu wetu. Sisi peke yetu tutajenga Hekalu kwa ajili ya Bwana, Mungu wa Israeli, kama Mfalme Koreshi, mfalme wa Uajemi alivyotuagiza." **4** Ndipo watu waliowarzunguka wakajipanga kuwakatisha tamaa watu wa Yuda na kuwafanya waogope walipokuwa wakiendelea na ujenzi. **5** Wakaajiri washauri kuwapinga katika kazi yao, nao wakaipinga mipango yao wakati wote wa utawala wa Koreshi mfalme wa Uajemi hadi wakati wa utawala wa Dario mfalme wa Uajemi. **6** Mnamo mwanzo wa utawala wa Ahasuero, hao adui waliandika mashtaka dhidi ya watu wa Yuda na Yeruselemu. **7** Pia katika siku za utawala wa Artashasta mfalme wa Uajemi, Bishlamu, Mithredathi, Tabeeeli pamoja na wenzao waliandika barua kwa Artashasta. Barua hiyo iliandikwa kwa mwandiko wa Kiaramu na katika lugha ya Kiaramu. **8** Rehumu afisa msimamizi na mwandishi Shimshai waliandika barua kwa Mfalme Artashasta dhidi ya watu wa Yeruselemu kama ifuatavyo: **9** Rehumu afisa msimamizi na mwandishi Shimshai, pamoja na wenzao, yaani mahakimu na maafisa walio juu ya watu kuanzia Tripoli, Uajemi, Erekni na Babeli, Waelami wa Shushani, **10** na watu wengine ambaeo mheshimiwa Asur-Banipali aliwahamisha na kuwakalisha katika mji wa Samaria na mahali pengine Ng'ambo ya Mto Frati. **11** (Hii ndiyo nakala ya barua waliyompelekea.) Kwa Mfalme Artashasta, Kutoka kwa watumiishi wako, watu wa Ng'ambo ya Mto Frati: **12** Yapasa Mfalme ajue kuwa Wayahudi walipanda kuja kwetu kutoka kweni, wamekwendwa Yeruselemu na wanaujenga upya ule mji wa usi na uovu. Wanajenga kuta upya na kukarabati misingi yake. **13** Zaidi ya hayo, mfalme yampasa ajue kwamba kama mji huu ukijengwa na kuta zake zikafanywa upya, hakutakuwa na ulipiga wa kodi wala ada au ushuru, hivyo hazina za mfalme zitaathirika. **14** Sisi sasa kwa kuwa tunawajibika kwa jumba la kifalme na kwamba siyo sawasawa kwetu kuona mfalme akidharauliwa, basi tunatumwa ujumbe huu kumtaarifu mfalme, **15** ili kwamba ufanyike uchunguzi kwenye kumbukumbu ya maandishi ya waliokutangulia. Katika kumbukumbu hizi utagundua kwamba mji huu ni wa maasi, unaowataabisha wafalme na majimbo, ni mahali pa maasi tangu zamani. Ndiyo maana mji huu uliharibiwa. **16** Tunamjulisha mfalme kwamba kama mji huu ukijengwa na kuta zake zikifanywa upya, hutabakiwa na chochote Ng'ambo ya Mto Frati.

msimamizi, mwandishi Shimshai na wenzenu wote baba zetu walimkasirisha Mungu wa mbinguni, basi wanaoishi katika Samaria na penginepo Ng'ambo ya aliwitia mkononi mwa Nebukadneza, Mkaldayo, Mto Frati: Salamu. **18** Barua mliyotutumia imesomwa na kutafsiriwa mbele yangu. **19** Nilitoa amri na uchunguzi ukafanyika na imegundulika kwamba mji huu una historia ndefu ya maasi dhidi ya wafalme na pamekuwa mahali pa maasi na uchochezi. **20** Koreshi alitoa amri ya kujengwa upya nyumba hii ya Yerusalem umeptaka kuwa na wafalme wenye nguvu wakitawala nchi yote iliyo Ng'ambo ya Mto Frati, wakitoza kodi, ada na ushuru huko. **21** Kwa hiyo toeni amri kwa watu hawa wasimamishe ujenzi, ili kwamba mji huu usiendelee kujengwa hadi nitakapoagiza. **22** Mwe waangalifu msipuuze jambo hili. Kwa nini kuruhusu tishio hili kuendelea na kusababisha hasara kwa ufalme? **23** Mara waliposomewa nakala ya barua ya Mfalme Artashasta, Rehumu na Shimshai aliyekuwa mwandishi na wenzao, walikwenda mara moja kwa Wayahudi huko Yerusalem na kuwalazimisha kwa nguvu kusimamishe ujenzi. **24** Hivyo kazi ya ujenzi wa nyumba ya Mungu huko Yerusalem ikasimamishwa kabisa hadi mwaka wa pili wa utawala wa Dario mfalme wa Uajemi.

5 Ndipo nabii Hagai na nabii Zekaria mzao wa Ido, wakawatolea unabii Wayahudi waliokuwa Yuda na Yerusalem kwa jina la Mungu wa Israeli, aliyekuwa pamoja nao. **2** Ndipo Zerubabeli mwana wa

Shealtielii na Yeshua mwana wa Yosadaki wakaanza kujenga tena nyumba ya Mungu huko Yerusalem. Nao manabii wa Mungu walikuwa pamoja nao, wakiwasaidia. **3** Wakati ule Tatenai mtawala wa ng'ambo ya mto Frati na Shethar-Bozenai na wenzao waliwaendea, wakawauliza, "Ni nani aliyewapa ruhusa ya kujenga tena Hekalu hili na kurudishia upya kama lilivyokuwa?" **4** Pia waliwauliza, "Je, majina ya watu wanaofanya ujenzi huu ni nani?" **5** Lakini jicho la Mungu wao likiwaangalia wazee wa Wayahudi, nao hawakuzuiliwa kujenga mpaka taarifa ikaandikwa kwa Dario na majibu yake kupokelewa.

6 Hii ni nakala ya barua ile Tatenai, mtawala wa ng'ambo ya mto Frati na Shethar-Bozenai na wenzao maafisa wa ng'ambo ya mto Frati waliyompelekea Mfalme Dario. **7** Taarifa waliyompelekea kama ifuatavyo: Kwa Mfalme Dario: Salamu kwa tulikwenda katika eneo la Yuda, kwenye Hekalu la Mungu mkuu. Watu wanalijenga kwa mawe makubwa na kuweka mbaob kwenye kuta. Kazi inafanyakwa kwa bidii na inaendelea kwa haraka chini ya uongozi wao. **9** Tuliwauliza viongozi, "Ni nani aliyewapa ruhusa kujenga upya Hekalu hili na kurejeza halii ya jengo kama lilivyokuwa?" **10** Pia tuliwauliza majina yao, ili tukuandikie kukujulisha majina ya viongozi wao. **11** Hili ndilo jibu walilotupa: "Sisi ni watumishi wa Mungu wa mbingu na nchi, nasi tunalijenga upya Hekalu ambalo lilijengwa miaka mingi iliypita, lile ambalo mfalme mkuu wa Israeli alilijenga na kulikamilisha. **12** Lakini kwa sababu

baba zetu walimkasirisha Mungu wa mbinguni, basi aliwitia mkononi mwa Nebukadneza, Mkaldayo, Babeli, ambaye aliliharibu Hekalu hili na kuwaondoa watu na kuwapeleka uhamishoni huko Babeli. **13** "Pamoja na hayo, katika mwaka wa kwanza wa kutawala Koreshi mfalme wa Babeli, Mfalme na kutoka ndani ya Hekalu huko Yerusalem na kuvileta katika Hekalu la Babeli. "Vyombo hivyo Mfalme Koreshi alimkabidhi mtu aliyetwa Sheshbaza, ambaye Koreshi alikuwa amemteua awe mtawala, **15** naye akamwambia, 'Chukua vyombo hivi uende ukawiwe ndani ya Hekalu huko Yerusalem. Nawe uijenge upya nyumba ya Mungu mahali pake.' **16** Hivyo huyu Sheshbaza alikuwa na kuweka misingi ya nyumba ya Mungu iliyoko Yerusalem. Tangu siku hiyo hadi sasa imekuwa ikiendelea kujengwa lakini bado hajjamalizika." **17** Sasa kama ikimpendeza mafalme, uchunguzi na ufanike katika kumbukumbu za maandishi ya ufalme mjini Babeli, kuona kama kweli Mfalme Koreshi alitoa amri ya kujenga upya nyumba ya Mungu katika Yerusalem. Kisha tunaomba mafalme na atutumie uamuzi wake kuhusu jambo hili.

6 Kisha Mfalme Dario alitoa amri, nao wakafanya uchunguzi katika kumbukumbu zilizohifadhiwa katika hazina huko Babeli. **2** Karatasi moja ndefu ya maandishi ilipatikana huko Ekbatana katika jimbo la Umadi. Haya ndiyo yaliyokuwa yameandikwa humo: Kumbukumbu: **3** Katika mwaka wa kwanza wa Hekalu la Mungu katika Yerusalem: Hekalu na lijengwe tena mahali palepale Wayahudi walipokuwa wakitoa dhabihu, kwenye msingi ule ule. Iwe na kimo cha mikono sitini, upana wa mikono sitini, **4** kuta zijengwe kwa safu tatu za mawe makubwa kisha ifuate safu moja ya mbao. Gharama zitalipwa kutoka hazina ya mafalme. **5** Pia, vyombo vya dhahabu na vya fedha vya nyumba ya Mungu, ambavyo Nebukadneza alivichukua kutoka kwenye Hekalu huko Yerusalem ya nyumba ya Mungu. **6** Sasa basi, Tatenai, mtawala wa Ng'ambo ya Mto Frati na Shethar-Bozenai pamoja na nyini, maafisa wenzao wa jimbo hilo kaeni mbali na mahali hapo. **7** Msingilie kazi ya Hekalu hili la Mungu. Mwachenii mtawala wa Wayahudi na viongozi Wayahudi wajenje upya nyumba hii ya Mungu mahali pake. **8** Zaidi ya hayo, hapa natoa amri kuhusu mtakalofanya kwa ajili ya wazee wa Wayahudi katika ujenzi wa nyumba hii ya Mungu: Gharama za watu hawa zitalipwa kikamilifu kutoka hazina ya mafalme, kutoka kwenye mapato ya Ng'ambo ya Mto Frati, ili ujenzi usisimame. **9** Chochote kinachohitajika kama

kwa ajili ya sadaka za kuteketezwa kwa Mungu wa Ahitubu, **3** mwana wa Amaria, mwana wa Azaria, mbinguni, ngano, chumvi, divai na mafuta kama mwana wa Merayothi, **4** mwana wa Zerahia, mwana vitakavyohitajika na makuhani huko Yerusalem, wa Uzi, mwana wa Buki, **5** mwana wa Abishua, lazima wapewe kila siku pasipo kukosa, **10** ili mwana wa Finehasi, mwana wa Eleazari, mwana wa waweze kutoa dhabihu inayompendeza Mungu wa kuhani mkuu Aroni. **6** Huyu Ezra alipanda kutoka Babeli. Alikuwa mwaliimu mwenye ujuzi mzuri katika njema. **11** Zaidi ya hayo, ninaamuru kwamba mtu sheria ya Mose, ambayo Bwana, Mungu wa Israeli, ye yote atakayebadilisha amri hii, boriti itang'olewa alikuwa ametoa. Mfalme alikuwa amempa Ezra kila kutoka nyumba yake, ichongwe upande mmoja na kitu alichoomba, kwa maana Bwana Mungu wake atumbuliwe nayo. Kwa ajili ya kosa hili nyumba yake alikuwa pamoja naye. **7** Pia baadhi ya Waisraeli, ifanywe lundo la taka. **12** Naye Mungu, aliyeliweka wakiwemo makuhani, Walawi, waimbaji, mabawabu Jina lake huko, amwanguisue mafalme ye yote au watu na watumishi wa Hekalu, nao walikuja Yerusalemu watakaoinua mikono kubadili amri hii au kuharibu mwaka wa saba wa utawala wa Mfalme Artashasta. **8** Hekalu hili lililoko Yerusalem. Mimi Dario nimetoa Ezra aliwasili Yerusalemu mwezi wa tano wa mwaka amri hii. Nayo itekelezwe kwa bidii na kwa makini. **13** wa saba wa utawala wa Mfalme Artashasta. **9** Ezra Kwa sababu ya amri aliyotoa Mfalme Dario, Tatenai alianza safari yake kutoka Babeli tangu siku ya kwanza mtawala wa Ng'ambo ya Mto Frati na Shethar-Bozenai ya mwezi wa kwanza, naye akawasili Yerusalemu na wenzao wakaitekeleza kwa bidii na kwa makini. siku ya kwanza ya mwezi wa tano, kwa maana **14** Hivyo wazee wa Wayahudi waliendelea kujenga mkono wa neema wa Mungu wake ulikuju juu na kustawi kutokana na mahubiri ya manabii Hagai yake. **10** Kwa maana Ezra alikuwa amejitoa kwa na Zekaria, mwana wa Ido. Wakakamilisha ujenzi wa moyo wote kujifunza na kushika sheria ya Bwana na Hekalu kulingana na agizo la Mungu wa Israeli na amri kuwafundisha watu wa Israeli amri na sheria zake. **11** ya Koreshi, Dario na Artashasta wafalme wa Uajemi. Hii ni nakala ya barua ambayo Mfalme Artashasta **15** Hekalu lilikamilika siku ya kumi na mbili ya mwezi alikuwa amempa Ezra aliyekuwa kuhani na mwaliimu, wa Adari, ndio mwezi wa tatu, katika mwaka wa sita mtu aliyeelimika katika mambo yahusuyo maagizo na wa utawala wa Mfalme Dario. **16** Kisha watu wa Israeli: amri za Bwana kwa Israeli. **12** Artashasta, mafalme makuhani, Walawi na wengine wote waliohamishwa, wa wafalme, Kwa Ezra kuhani, mwaliimu wa Sheria wakaadhimisha kule kuwekwa wakfu nyumba ya ya Mungu wa mbinguni: Salamu. **13** Sasa naamuru Mungu kwa shangwe. **17** Kwa ajili ya kuwekwa wakfu kwamba mtu ye yote Mwisraeli katika ufalme wangu, nyumba hii ya Mungu walitoa mafahali mia moja, pamoja na makuhani na Walawi, ambaye anataka kondoo dume mia mbili, wana-kondoo mia nne, sadaka kwendwa Yerusalemu pamoja nawe aweza kwenda. kwa ajili ya dhambi ya Israeli yote walitoa mbuzi **14** Unatumwa na mafalme na washauri wake saba dume kumi na wawili, mmoja kwa ajili ya kila kabilna Sheria ya Mungu wako, iliyoko mkononi mwako. zao na Walawi wakawekwa katika makundi yao ya **15** Zaidi ya hayo, uchukue pamoja nawe fedha na huduma kwa Mungu huko Yerusalem, kulingana na dhalabu ambazo mafalme na washauri wake wamempa ilivoandikwa katika Kitabu cha Mose. **19** Katika siku Mungu wa Israeli kwa hiari, Mungu ambaye maskani ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza, waliorudi kutoka yake yako Yerusalem, **16** pia fedha na dhalabu zote uhamishoni wakaadhimisha Pasaka. **20** Makuhani unazoweza kupata kutoka jimbo la Babeli, pamoja na na Walawi walikuwa wamekwisha kujitakasao sadaka za hiari watakazotoa watu na makuhani kwa wamekuwa safi kwa kufuata kawaida za ibada. Walawi ajili ya Hekalu la Mungu wao katika Yerusalem. **17** wakachinja kondoo wa Pasaka kwa ajili ya wana Hakikisha kwamba fedha hizi zimetumika kununua wa waliorudi kutoka utumwani uhamishoni, kwa mafahali, kondoo dume na wana-kondoo pamoja ajili ya ndugu zao makuhani na wao wenye. na sadaka za nafaka na sadaka za vinywaji, uvitoe **21** Hivyo Waisraeli waliokuwa wamerudi kutoka dhabihu juu ya madhabahu ya Hekalu la Mungu utumwani uhamishoni wakaila Pasaka, pamoja na wenu katika Yerusalem. **18** Kisha wewe na Wayahudi wale waliokuwa wamejitenga na matendo ya unajisi ndugu zako mnawenza kufanya lolote linaloonekanwa wa Mataifa ya jirani ili kumtafuta Bwana, Mungu wa jema sana kwa fedha na dhalabu zilizosalia, kulingana Israeli. **22** Kwa muda wa siku saba waliadhimisha na mapenzi ya Mungu wenu. **19** Uvitoe kwa Mungu Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu kwa furaha, wa Yerusalemu vyombo vyote uliviyakabidhiwa kwa kwa sababu Bwana alikuwa amewajaza furaha kwa ajili ya ibada katika Hekalu la Mungu wako. **20** Kitu kubadilisha nia ya mafalme wa Ashuru kwamba kingine chochote kinachohitajika kwa ajili ya Hekalu awasaide ujenzi wa nyumba ya Mungu, Mungu wa la Mungu wenu ambacho unatakiwa kukitoa, waweza Israeli. **21** Mimi, Mfalme kuitoa kutoka hazina ya mafalme. **22** Artashasta, sasa naagiza watunza hazina wote wa Ng'ambo ya Mto Frati kutoa kwa bidii chochote kwa Ezra kuhani na mwaliimu wa Sheria ya Mungu wa mbinguni atakachohitaji kwenu, **22** talanta 100 za

7 Baada ya mambo haya, wakati wa utawala wa Artashasta mafalme wa Uajemi, Ezra mwana wa Seraya, mwana wa Azaria, mwana wa Hilkia, **2** mwana wa Shalumu, mwana wa Sadoki, mwana wa

fedha, ngano kori 100, divai bathi 100, mafuta ya niliwaita Eliezeri, Arieli, Shemaya, Elnathani, Yaribu, zeituni bathi 100, na chumvi kiasi chocchote. **23** Elnathani, Nathani, Zekaria na Meshulamu waliokuwa Chochote ambacho Mungu wa mbinguni ameagiza, viongozi na Yoyeribu na Elnathani waliokuwa wasomi, kifanyike kwa ukamilifu kwa ajili ya Hekalu la Mungu **17** nikawatumwa kwa Ido kiongozi huko Kasifia. wa mbinguni. Kwa nini pawepo ghadhabu dhidi ya Niliwaambia watakayomwambia Ido na ndugu zake, utawala wa mfalme na wanawe? **24** Pia ninyi fahamuni watumishi wa Hekalu huko Kasifia, ili wawewe kuwa hamna mamlaka ya kuwatoza kodi, ushuru kutuletea wahudumu kwa ajili ya nyumba ya Mungu au ada makuhanani, Walawi, waimbaji, mabawabu, wetu. **18** Kwa sababu mkono wa neema wa Mungu watumishi wa Hekalu au wafanyakazi wengine kwenye wetu ulikuwa juu yetu, walituletea Sherebia, mtu nyumba ya Mungu. **25** Nawe Ezra, kufuatana na mwene uwezo kutoka wazao wa Mahli mwana wa hekima ya Mungu wenu uliyo nayo, weka mahakimu na waamuzi wote wanaozifahamu sheria za Mungu na ndugu zao wanaume kumi na wanane. **19** Naye wenu ili watoe haki kwa watu wote wa Ng'ambo Hashabia, pamoja na Yeshaya kutoka wazao wa Merari ya Mto Frati. Nawe inakupasa umfundishe yeoye na ndugu zake na wapwa wake wanaume ishirini. **20** ambaye hazifahamu. **26** Yeyote ambaye hataitii sheria Vilevile walileta watumishi wa Hekalu 220, kikundi ya Mungu wenu pia sheria ya mfalme, hakika lazima ambacho Daudi na maafisa walikuwa wamekiweka aadhibiwe kwa kuuawa, kuhamishwa, kunyang'anywa kusaidia Walawi. Wote walikuwa wameorodheshwa mali au kufungwa gerezani. **27** Sifa ziwe kwa Bwana, kwa majina. **21** Kando ya Mto Ahava, hapo nilitangaza Mungu wa baba zetu, Mungu ambaye kwa njia hii kufungi, ili tujinyenyeskeshe mbele za Mungu wetu ameweka ndani ya moyo wa mfalme kuipa heshima na kumwomba kwa ajili ya kutujalia safari ya amani nyumba ya Bwana iliyoko Yerusalemu, kwa namna sisi na watoto wetu, pamoja na mali zetu zote. **22** hii **28** ambaye ameniongezea kibali chake mbele Niliona aibu kumwomba mfalme askari na wapanda ya mfalme, washauri wake na maafisa wote wa farasi wa kutulinda njiani kutokana na adui zetu, mfalme wenye uwezo. Kwa kuwa mkono wa Bwana Mungu wangu ulikuwa pamoja nami, nilijipa moyo nikakusanya watu walio viongozi kutoka Israeli kwa sababu tulikwisha kumwambia mfalme, "Mkono wanaume 150 walioandikishwa pamoja naye; **4** wa wazao wa Pahath-Moabu, alikuwa Eliehoenai mwana wa Zerahia na wanaume 200 pamoja naye; **5** wa wazao wa Ithamari, alikuwa Danieli; wa wazao wa Daudi, alikuwa Hatushi **3** wa wazao wa Shekania; wa wazao wa Paroshi, alikuwa Zekaria, na watu 150 walioandikishwa pamoja naye; **6** wa wazao wa Paroshi, alikuwa Zekaria, na watu 150 walioandikishwa pamoja naye; **7** wa wazao wa Adini, alikuwa Ebedi mwana wa Yonathani na wanaume 50 pamoja naye; **7** wa wazao wa Elamu, alikuwa Yeshaya mwana wa Athalia, na wanaume 70 pamoja naye; **8** wa wazao wa Shefatia, alikuwa Zebadia mwana wa Mikaeli na wanaume 80 pamoja naye; **9** wa wazao wa Yoabu, alikuwa Obadiah mwana wa Yehiel na wanaume 218 pamoja naye; **10** wa wazao wa Bani, alikuwa Shelomithi mwana wa Yosifia na wanaume 160 pamoja naye; **11** wa wazao wa Bebai, alikuwa Zekaria mwana wa Bebai na wanaume 28 pamoja naye; **12** wa wazao wa Azgadi, alikuwa Yohanani mwana wa Hakatani na wanaume 110 pamoja naye; **13** wa wazao wa Adonikamu, hawa walikuwa wa mwisho ambao majina yao ni Elifeleti, Yeueli, Shemaya na wanaume 60 pamoja nao; **14** wa wazao wa Bigwai, walikuwa Uthai na Zakuri na wanaume 70 pamoja nao. **15** Niliwakusanya kwenye mto utiririkao kuelekea Ahava, nasi tukapiga kambi pale siku tatu. Wataki nilipokagua kati ya watu na makuhanani, sikuwapata Walawi. **16** Basi Lawi, mwana wa Israeli, na wana wa Sherebia pamoja na ndugu zao wanaume kumi na wanane.

8 Hawa ndio viongozi wa jamaa pamoja na wale walioandikwa amba walikuja pamoja nami kutoka Babeli wakati wa utawala wa Mfalme Artashasta: **2** wa wazao wa Finehasi, alikuwa Gershoni; wa wazao wa Ithamari, alikuwa Danieli; wa wazao wa Daudi, alikuwa Hatushi **3** wa wazao wa Shekania; wa wazao wa Paroshi, alikuwa Zekaria, na watu 150 walioandikishwa pamoja naye; **4** wa wazao wa Pahath-Moabu, alikuwa Eliehoenai mwana wa Zerahia na wanaume 200 pamoja naye; **5** wa wazao wa Zatu, alikuwa Shekania mwana wa Yahaziel na wanaume 300 pamoja naye; **6** wa wazao wa Adini, alikuwa Ebedi mwana wa Yonathani na wanaume 50 pamoja naye; **7** wa wazao wa Elamu, alikuwa Yeshaya mwana wa Athalia, na wanaume 70 pamoja naye; **8** wa wazao wa Shefatia, alikuwa Zebadia mwana wa Mikaeli na wanaume 80 pamoja naye; **9** wa wazao wa Yoabu, alikuwa Obadiah mwana wa Yehiel na wanaume 218 pamoja naye; **10** wa wazao wa Bani, alikuwa Shelomithi mwana wa Yosifia na wanaume 160 pamoja naye; **11** wa wazao wa Bebai, alikuwa Zekaria mwana wa Bebai na wanaume 28 pamoja naye; **12** wa wazao wa Azgadi, alikuwa Yohanani mwana wa Hakatani na wanaume 110 pamoja naye; **13** wa wazao wa Adonikamu, hawa walikuwa wa mwisho ambao majina yao ni Elifeleti, Yeueli, Shemaya na wanaume 60 pamoja nao; **14** wa wazao wa Bigwai, walikuwa Uthai na Zakuri na wanaume 70 pamoja nao. **15** Niliwakusanya kwenye mto utiririkao kuelekea Ahava, nasi tukapiga kambi pale siku tatu. Wataki nilipokagua kati ya watu na makuhanani, sikuwapata Walawi. **16** Basi

Eleazari mwana wa Finehasi alikuwa pamoja naye, kupyitia watumishi wako manabii uliposema: 'Nchi pia walikuwako Walawi wawili, Yozabadi mwana wa mnayoiingia kuimiliki ni nchi iliyochafuliwa na uovu Yeshua na Noadia mwana wa Binui. **34** Kila kitu kilihesabiwa kwa idadi na kupimwa kwa uzito, nao uzito wote uliandikwa wakati ule. **35** Kisha mateka waliokuwa wamerudi kutoka utumwani wakatoa sadaka za kuteketezwa kwa moto kwa Mungu wa Israeli: mafahali kumi na wawili kwa ajili ya Israeli wote, kondoo dume tisini na sita, wana-kondoo sabini na saba na mbuzi dume kumi na wawili kuwa sadaka ya dhambi. Hii yote ilikuwa sadaka ya kuteketezwa kwa moto kwa Bwana. **36** Pia walikabidhi manaibu wa mfalme na watatalawa wa Ng'ambo ya Mto Frati maagizo ya mfalme, ambaao baadaye walitoa msaada kwa watu na kwa nyumba ya Mungu.

9 Baada ya mambo haya kutendeka, viongozi walinjija na kusema, "Watu wa Israeli, wakiwemo makuhani na Walawi, hawakujitenga na majirani zao katika kufanya machukizo, kama yale ya Wakanaani, Wahiti, Waperizi, Wayebusi, Waamoni, Wamoabu, Wamisri na Waamori. **2** Wamewaoa baadhi ya binti zao kuwa wake zao na wake za wana wao, nao wamechanganya taifa takatifu na watu waliowazunguka. Nao viongozi na maafisa wamekuwa mstari wa mbele katika njia hii potovu." **3** Niliposikia jambo hili niliruarua koti langu na joho langu, nikazing'oa nywele za kichwa changu na ndevu zangu na kuketi nikishangaa. **4** Kisha kila mmoja aliyetetemeshwa na maneno ya Mungu wa Israeli alikusanyika kunizunguka kwa sababu ya upotovu huu wa hao watu waliorudi kutoka utumwani. Nami niliketi pale nikishangaa mpaka wakati wa dhabihu ya jioni. **5** Ndipo wakati wa kutoa dhabihu ya jioni nikainuka kutoka kujidhili kwangu nikiwa na koti na joho langu lililoraruka, nikapiga magoti mikono yangu ikiwa imeinuliuwa kwa Bwana Mungu wangu. **6** Nami nikaomba: "Ee Mungu wangu, natahayari na kuona aibu kukuinulia uso wangu Mungu wangu, kwa sababu dhabhi zetu zimejikusanya hata kupita juu ya vichwa yetu na hatia yetu imefika mbinguni. **7** Tokea siku za babu zetu mpaka sasa, hatia yetu imekuwa kubwa. Kwa sababu ya dhambi zetu, sisi na wafalme wetu na makuhani wetu tumekabilwa na vita, utumwa, kutekwa na kudhiliwa katika mikono ya wafalme wa kigeni, kama ilivyo leo. **8** "Lakini sasa, kwa muda mfupi, Bwana Mungu wetu amekuwa na neema kwa kutuachia mabaki na kutupa mahali imara katika mahali pake patakatifu, hivyo Mungu wetu atupa mwanga machoni petu na unafuu katika utumwa wetu. **9** Ingawa tu watumwa, Mungu wetu hajatuacha katika kufungwa kwetu. Ametuonyesha huruma mbele ya wafalme wa Uajemi: Ametujalia maisha mapya kwa kujenga upya nyumba ya Mungu wetu na kukarabati magofu yake, naye ametupu ukuta wa ulinzi katika Yuda na Yerusalem. **10** "Lakini sasa, Ee Mungu wetu, tunaweza kusema nini baada ya hili? Kwa maana tumedharau maagizo **11** uliyoyatoa

wa watu wake. Kwa matendo yao ya machukizo wameijaza nchi kwa unajisi wao kutoka mwisho mmoja hadi mwininge. **12** Kwa hiyo, msiwaaze binti zenu kwa wana wao wala binti zao kwa wana wenu. Msitasute mkataba wa urafiki nao kwa wakati wowote. Ndipo mtakapofanikiwa na kula mema ya nchi na kuwaachia watoto wenu nchi hiyo kama urithi wao wa milele." **13** "Yale yaliyotupata ni matokeo ya matendo yetu mabaya, pia hatia yetu kubwa. Hata hiyo, wewe Mungu wetu, umetuadhibu kidogo kuliko dhambi zetu zilivystahili na umetupa mabaki kama haya. **14** Je, tutavunja maagizo yako tena na kuoana na watu ambaa hufanya mambo ya machukizo? Je, hutakuwa na hasira ya kutosha juu yetu na kutuangamiza, bila kutuachia mabaki wala atakayenusurika? **15** Ee Bwana, Mungu wa Israeli, wewe ni mwenye hak! Leo hii tumeachwa kama mabaki. Tupo hapa mbele zako na hatia yetu, ingawa katika hali hii hakuna hata mmoja wetu anayeweza kusimama mbele zako."

10 Wakati Ezra alipokuwa anaomba na kuungama, huku akilia na kujitupa chini mbele ya nyumba ya Mungu, umati mkubwa wa Waisraeli, wanaume, wanawake na watoto walikusanyika kumzunguka. Nao pia wakalia sana. **2** Kisha Shekania mwana wa Yehiel, mmoja wa wazao wa Elamu, akamwambia Ezra, "Tumekosa uaminifu kwa Mungu wetu kwa kuoa wanawake wa kigeni kutoka mataifa yanayotuzunguka. Lakini pamoa na hili, bado liko tumaini kwa ajili ya Israeli. **3** Sasa na tufanye agano mbele za Mungu wetu kuwafukuwa hawa wanawake wote pamoa na watoto wao, kulingana na maonyo ya bwana wangu pamoa na wale ambao wanaogopa amri za Mungu wetu. Hili na lifanyike sawasawa na hii Sheria. **4** Inuka, suala hili lipo mikononi mwako. Sisi tutaungana nawe, uwe na ujasiri ukatende hili." **5** Basi Ezra akainuka na kuwaapisha makuhani viongozi, Walawi na Israeli yote kufanya lile lililokuwa limependekezwa. Nao wakaapa. **6** Ndipo Ezra akaondoka hapo mbele ya nyumba ya Mungu akaenda kwenye chumba cha Yehohanani mwana wa Eliashibu. Wakati alipokuwa hapo, hakula chakula wala hakunywa maji, kwa sababu aliendelea kuomboleza kuhusu kukosa uaminifu kwa watu wa uhamishoni. **7** Ndipo lilipotolewa tangazo Yuda yote na Yerusalem kwa watu wote waliokuwa uhamishoni kkusanyika Yerusalem. **8** Yeoyote ambaye hangejitokeza kwa muda wa siku tatu angepoteza mali yake yote, kulingana na uamuza wa maafisa na wazee, naye mitu huyo angefukuzwa kutoka kusanyiko la watu waliokuwa uhamishoni. **9** Katika muda wa siku tatu, watu wote wa Yuda na Benyamini wakawa wamekusanyika huko Yerusalem. Kwenye siku ya ishirini ya mwezi wa tisa, watu wote walikuwa wameketi ndani ya uwanja mbele ya nyumba ya Mungu, wakiwa na majonzi mno kwa

tukio hilo na kwa sababu ya mvua kubwa. **10** Ndipo Elifeleti, Yeremai, Manase na Shimei. **34** Kutoka wazao Kuhani Ezra aliposimama akawaambia, "Mmekosa wa Bani: Maadai, Amramu, Ueli, **35** Benaya, Bedeya, uaminifu, mmeoa wanawake wa kigeni, mkaongezea Keluhi, **36** Vania, Meremothi, Eliashibu, **37** Matania, hatia ya Israeli. **11** Sasa tubuni kwa Bwana, Mungu Matenai na Yaasu. **38** Kutoka wazao wa Binui: Shimei, wa baba zenu mkafanye mapenzi yake. Jitengeni na **39** Shelemia, Nathani, Adaya, **40** Maknadebai, Shashai, mataifa wanaowazunguka na wake zenu wa kigeni." Sharai, **41** Azareli, Shelemia, Shemaria, **42** Shalumu, **12** Kusanyiko lote likajibu kwa sauti kubwa: "Uko Maria na Yosefu. **43** Kutoka wazao wa Nebo: Yeielo, sawa kabisa! Ni lazima tufanye kama unavyosema. Matithia, Zabadi, Zebina, Yadai, Yoeli na Benaya. **44** **13** Lakini hapa pana watu wengi na ni wakati wa Hawa wote walikuwa wameoa wanawake wa kigeni, mvua, hivyo hatuwezi kusimama nje. Hata hivyo, na baadhi yao walikuwa wamezaa nao watoto.

shauri hili haliwezi kumalizika kwa siku moja au mbili, kwa sababu tumefanya dhambi kubwa katika jambo hili. **14** Maafisa wetu na wafanye kwa niaba ya kusanyiko lote. Kisha kila mmoja katika miji yetu ambaye ameoaa mwanimamke wa kigeni aje kwa wakati uliopangwa, akiwa pamoa na wazee na waamuzi wa kila mji, hadi hasira kali ya Mungu wetu katika shauri hili itakapondolewa kwetu." **15** Yonathan mwana wa Asaheli na Yazeya mwana wa Tikwa peke yao, wakiungwa mkono na Meshulamu na Shabekhai Mlawi, ndio waliopinga jambo hili. **16** Basi watu wa uhamishoni wakafanya kama ilivyokuwa impendekezwa. Kuhani Ezra akachagua wanaume waliokuwa viongozi wa jamaa, mmoja kutoka kila mgawanyo wa jamaa, nao wote wakachaguliwa kwa majina. Katika siku ya kwanza ya mwezi wa kumi waliketi kuchunguza mashauri hayo. **17** Katika siku ya kwanza ya mwezi wa kwanza wakawa wamemaliza kushughulikia wanaume wote waliokuwa wameoa wanawake wa kigeni. **18** Mionganoni mwa wazao wa makuhani, wafuatao walikuwa wameoa wanawake wa kigeni: Kutoka wazao wa Yeshua mwana wa Yosadaki na ndugu zake: Maaseya, Eliezeri, Yaribu na Gedalia. **19** (Wote walitoa nadhiri kwa kuandika kwa mikono yao kuwafukuza wake zao, kwa hatia yao, kila mmoja akatoa kondoo dume kutoka kundini mwake kama sadaka ya hatia.) **20** Kutoka wazao wa Imeri: Hanani na Zebadia. **21** Kutoka wazao wa Harimu: Maaseya, Eliya, Shemaya, Yehieli na Uzia. **22** Kutoka wazao wa Pashuri: Elioenai, Maaseya, Ishmaeli, Nethaneli, Yozabadi na Elasa. **23** Mionganoni mwa Walawi: Yozabadi, Shimei, Kelaya (ndiye Kelita), Pethahiah, Yuda na Eliezeri. **24** Kutoka waimbaji: Eliashibu. Kutoka mabawabu: Shalumu, Telemu na Uri. **25** Mionganoni mwa Waisraeli wengine: Kutoka wazao wa Paroshi: Ramia, Izia, Malkiya, Miyamini, Eleazar, Malkiya na Benaya. **26** Kutoka wazao wa Elamu: Matania, Zekaria, Yehieli, Abdi, Yeremothi na Eliya. **27** Kutoka wazao wa Zatu: Elioenai, Eliashibu, Matania, Yeremothi, Zabadi na Aziza. **28** Kutoka uzao wa Bebai: Yehohanani, Hanania, Zabai na Athlai. **29** Kutoka wazao wa Bani: Meshulamu, Maluki, Adaya, Yashhubu, Sheali na Yeremothi. **30** Kutoka wazao wa Pahath-Moabu: Adna, Kelali, Benaya, Maaseya, Matania, Bezaleli, Binui na Manase. **31** Kutoka wazao wa Harimu: Eliezeri, Ishiya, Malkiya, Shemaya, Shimeoni, **32** Benyamini, Maluki, na Shemaria. **33** Kutoka wazao wa Hashumu: Matenai, Matata, Zabadi,

Nehemia

1 Maneno ya Nehemia mwana wa Hakalia: Katika mwezi wa Kisieu katika mwaka wa ishirini, wakati nilikuwa ngomeni katika jumba la kifalme la Shushani, **2** Hanani, mmoja wa ndugu zangu, alikuja kutoka Yuda akiwa na watu wengine, nami nikawauliza kuhusu mabaki ya Wayahudi wale walionusurika kwenda uhamishoni na pia kuhusu Yerusalem. **3** Wakaniambia, “Wale walionusurika kwenda uhamishoni, wale ambao wamerudi kwenye lile jimbo, wako katika taabu kubwa na aibu. Ukuta wa Yerusalem umebomoka, na malango yake yamechomwa moto.” **4** Niliposikia mambo haya, niliketi, nikalia. Kwa siku kadhaa niliomboleza na kufunga na kuomba mbele za Mungu wa mbinguni. **5** Kisha nikasema: “Ee Bwana, Mungu wa mbinguni, mkuu na mwenye kuogofya, ambaye hulishika agano lake la upendo na wale wampendao na kutii amri zake, **6** tega masikio yako, na ufungue macho yako, ili usikie maombi ya mtumishi wako anayoomba mbele yako usiku na mchana kwa ajili ya watumishi wako, watu wa Israeli. Ninaungama dhambi zetu sisi Waisraeli, pamoja na zangu na za nyumba ya baba yangu, tulizotenda dhidi yako. **7** Tumetenda uovu sana mbele zako. Hatukutii amri, maagizo na sheria ulizompa Mose mtumishi wako. **8** ‘Kumbuka agizo ulilompa Mose mtumishi wako, ukisema, ‘Kama mkikosa uaminifu, nitawatawanya miuongoni mwa mataifa, **9** lakini mkinirudia na kutii amri zangu, ndipo hata kama watu wenu walio uhamishoni wako mbali sana katika miisho ya dunia, nitawakusanya kutoka huko na kuwaleta mahali ambapo niempachagua kuwa makao kwa ajili ya Jina langu.’ **10** ‘Hawa ni watumishi wako na watu wako, uliowakomboa kwa nguvu zako kuu na mkono wako wenye nguvu. **11** Ee Bwana, tega sikio lako na usikie maombi ya huyu mtumishi wako, na maombi ya watumishi wako wanaofurahia kulihestimu Jina lako. Nipe leo, mimi mtumishi wako, mafanikio kwa kunipa kibali mbele ya mtu huyu.’ Kwa maana nilikuwa mnyweshaji wa mfalme.

2 Katika mwezi wa Nisani mwaka wa ishirini wa utawala wa Mfalme Artashasta, wakati divai ilipoletwa kwake, niliichukua na kumpa mfalme. Sikuwahi kuonekana mwenye huzuni mbele yake kabla ya hapo. **2** Basi mfalme akaniliza, “Kwa nini uso wako unaonekana una huzuni wakati wewe si mgongwa? Jambo hili si kitu kingine bali ni huzuni ya moyo.” Niliogopa sana, **3** lakini nikamwambia mfalme, “Mfalme na aishi mile! Kwa nini uso wangu usiwe na huzuni wakati mji walipozikwa baba zangu umebakia magofu, na malango yake yameteketeza kwa moto?” **4** Mfalme akaniambia, “Je, haja yako ni gani?” Ndipo nikaomba kwa Mungu wa mbinguni, **5** na nikamjibu mfalme, “Kama ikimpendeza mfalme, na kama mtumishi wako amepata kibali machoni

pake, anitume kule mji wa Yuda, mahali baba zangu walipozikwa, ili niweze kujengwa upya.” **6** Kisha mfalme, na malkia akiwa ameketi karibu naye, akaniliza, “Safari yako itachukua muda gani, nawe utarudi lini?” Ilimpendeza mfalme kunituma, kwa hiyo nikapanga muda. **7** Pia nikamwambia, “Kama ikimpendeza mfalme, naomba nipewe barua kwa watawala wa Ng’ambo ya Frati, ili wanipe ulinzi mpaka nifike Yuda. **8** Naomba nipewe barua nipeleke kwa Asafu, mtunzaji wa msitu wa mfalme, ili anipe miti ya kutengeneza boriti kwa ajili ya malango ya ngome ya Hekalu, na ukuta wa mji, na makao yangu ya nitakapoishi.” Kwa kuwa mkono wenye neema wa Mungu wangu ulikuwa juu yangu, mfalme akanijalia ombi langu. **9** Basi nilienda kwa watawala wa Ng’ambo ya Frati na kuwapa barua za mfalme. Pia mfalme alikuwa ametuma maafisa wa jeshi na askari wapanda farasi pamoja nami. **10** Sanbalati Mhoroni na Tobia afisa Mwamoni waliposikia juu ya jambo hili, waliudhika sana kwamba amekuja mtu kuinua ustawi wa Waisraeli. **11** Nilienda Yerusalem, na baada ya kukaa huko siku tatu, **12** nikaondoka wakati wa usiku pamoja na watu wachache. Sikuwa nimemwambia mtu yejote kile ambacho Mungu wangu alikuwa ameweka moyoni mwangu kufanya kwa ajili ya Yerusalem. Hapakuwepo na mnyama yejote pamoja nami isipokuwa yule niliyekuwa nimempanda. **13** Nikatoka nije usiku kuititia Lango la Bondeni, kuelekea Kisima cha Joka na Lango la Samadi, nikikaguwa kuta za Yerusalem zilizokua zimebomolewa, na malango yake yaliyokuwa yameteketeza kwa moto. **14** Kisha nikaeleka mpaka Lango la Chemchemi na Bwawa la Mfalme, lakini hapakuwepo nafasi ya kutosha kwa ajili ya mnyama wangu kupita, **15** kwa hiyo nikapandia bondeni usiku nikikaguwa ukuta. Mwishoni nikarudi na kuingia tena kuititia Lango la Bondeni. **16** Maafisa hawakujua nilikokwenda wala nilichokuwa nikifanya, kwa sababu mpaka sasa nilikuwa bado sijasema lolote kwa Wayahudi, wala makuhani, wala wakuu, wala maafisa, wala mtu yejote ambaye angefanya kazi. **17** Ndipo nilipowaambia, “Mnaona taabu tuliyi nayo: Yerusalem imebaki magofu na malango yake yameteketeza kwa moto. Njooni tujenge upya ukuta wa Yerusalem, nasi hatutakuwa tena katika aibu hii.” **18** Pia niliwaambia kuhusu mkono wenye neema wa Mungu wangu uliokuwa juu yangu, na kile mfalme alichokuwa ameniambia. Wakajibu, “Haya! Tuanze kujenga tena.” Kwa hiyo wakaanza kazi hii njema. **19** Lakini Sanbalati Mhoroni, Tobia afisa Mwamoni, na Geshemu Mwarabu waliposikia kuhusu jambo hili, walitudhiahiki na kutucheka. Wakauliza, “Ni nini hiki mnachokifanya? Je, mnaasi dhidi ya mfalme?” **20** Nikawajibu kwa kusema, “Mungu wa mbinguni atatufanikisha. Sisi watumishi wake tutaanza kujenga upya, lakini kwenu ninyi, hamna sehemu wala dai lolote wala kumbukumbu la haki katika Yerusalem.”

3 Eliashibu kuhani mkuu na makuhani wenzake wa nusu ya wilaya ya Keila, aliyekarabati sehemu ya walikwenda kufanya kazi na kulijenga upya Lango wilaya yake. **18** Baada yake, ukarabati ulifanywa na la Kondoo. Waliliweka wakfu na kuweka milango ndugu zao chini ya usimamizi wa Binui mwana wa mahali pake, wakajenga hadi kufikia Mnara wa Mia, Henadadi, mtawala wa nusu hiyo ingine ya wilaya ambao waliuweka wakfu hadi Mnara wa Hananeli. **2** ya Keila. **19** Baada yao, Ezeri mwana wa Yeshua, Watu wa Yeriko wakajenga sehemu zilizopakana nao, mtawala wa Mispa, alikarabati sehemu nyingine, naye Zakuri mwana wa Imri akajenga karibu nao. **3** kuanzia ile sehemu inayotazamana na mwinuko Lango la Samaki lilijengwa upya na wana wa Hasenaa. wa kuelekea kwenye ghala la kuhifadhiwa silaha, Waliweka boriti zake, na wakaweka milango yake na mpaka kwenye pembe ya ukuta. **20** Baada yake, makomeo na nondo. **4** Meremothi mwana wa Uria, Baruku mwana wa Zakai alikarabati kwa bidii sehemu mwana wa Hakosi, alikarabati sehemu iliyofuatia. nyagine kuanzia ile pembe, mpaka kwenye lango Baada yake Meshulamu mwana wa Berekia, mwana la nyumba ya Eliashibu kuhani mkuu. **21** Kupakana wa Meshezabeli, alifanya ukarabati na aliyemfutia naye, Meremothi mwana wa Uria, mwana wa Hakosi, ni Sadoki mwana wa Baana. **5** Sehemu iliyofuatia alikarabati sehemu nyingine, kuanzia penye lango la ilikarabatiwa na watu kutoka Tekoa, lakini wakuu wao nyumba ya Eliashibu mpaka mwisho wake. **22** Baada walikataa kufanya kazi chini ya wasimamizi wao. **6** yake, ukarabati ulifanywa na makuhani waliotoka Lango la Yeshana lilikarabatiwa na Yoyada mwana wa Pasea, na Meshulamu mwana wa Besodeya. Waliweka na Hashubu walikarabati mbele ya nyumba zao, na boriti zake, na wakaweka milango, makomeo na baada yao Azaria mwana wa Maaseya, mwana wa nondo. **7** Karibu nao ukarabati ulifanywa na watu Anania alifanya ukarabati kando ya nyumba yake. **24** kutoka Gibeoni na Mispa, yaani Melati Mgibeoni, na Yadoni Mmeronothi, sehemu hizi zikiwa chini sehemu nyingine, kuanzia kwenye nyumba ya Azaria ya mamlaka ya mtawala wa Ng'ambo ya Frati. **8** mpaka kwenye pembe ya ukuta. **25** Naye Palali, Uzieli mwana wa Harhaya, mmoja wa masonara, mwana wa Uzai alijenga sehemu iliyokuwa mkabala alikarabati sehemu iliyofuatia, naye Hanania mmoja na pembe ya ukuta, mpaka kwenye mnara wa juu wa watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. Walitengeneza Yerusalemu mpaka kufikia na pembe ya ukuta, mpaka kwenye mnara wa juu ambao unajitokeza kuanzia kwenye jumba la kifalme, kando ya ua wa walini. Baada yake, Pedaya mwana Ukuta Mpana. **9** Refaya mwana wa Huri, mtawala wa na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **10** Kupakana na sehemu hii, Yedaya mwana na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **11** Malkiya mwana na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **12** Shalumu mwana wa Haloheshi, na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **13** Lango na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **14** Lango la Samadi lilikarabatiwa na Hanuni na wakazi na Zanoa. Walilijenga upya, na kuweka milango yake na makomeo na nondo mahali pake. Pia walikarabati ukuta wenye urefu wa mita 450 hadi Lango la Samadi. na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **15** Lango la Chemchemi lilikarabatiwa na Shalumu mwana wa Kolhoze, mtawala wa wilaya ya Mispa. Alilijenga upya, akaliezeka na kuweka milango yake, na makomeo na nondo. **16** Lango la Samaki lilijengwa upya na wana wa Hasenaa. na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **17** Lango la Samadi lilikarabatiwa na Hanuni na wakazi na Zanoa. Walilijenga upya, na kuweka milango yake, na makomeo na nondo mahali pake. **18** Baada yake, ukarabati ulifanywa na la Kondoo. Waliliweka wakfu na kuweka milango ndugu zao chini ya usimamizi wa Binui mwana wa mahali pake, wakajenga hadi kufikia Mnara wa Mia, Henadadi, mtawala wa nusu hiyo ingine ya wilaya ambao waliuweka wakfu hadi Mnara wa Hananeli. **19** Baada yao, Ezeri mwana wa Yeshua, Watu wa Yeriko wakajenga sehemu zilizopakana nao, mtawala wa Mispa, alikarabati sehemu nyingine, naye Zakuri mwana wa Imri akajenga karibu nao. **20** Baada yake, makomeo na nondo. **21** Kupakana wa Meshezabeli, alifanya ukarabati na aliyemfutia naye, Meremothi mwana wa Uria, mwana wa Hakosi, ni Sadoki mwana wa Baana. **22** Baada yake, ukarabati ulifanywa na makuhani waliotoka Lango la Yeshana lilikarabatiwa na Yoyada mwana wa Pasea, na Meshulamu mwana wa Besodeya. Waliweka na Hashubu walikarabati mbele ya nyumba zao, na baada yao Azaria mwana wa Maaseya, mwana wa Anania alifanya ukarabati kando ya nyumba yake. **23** Baada yao Benyamin na Hashubu walikarabati mbele ya nyumba zao, na baada yao Azaria mwana wa Maaseya, mwana wa Baada yake, Binui mwana wa Henadadi alikarabati na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **24** na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **25** Naye Palali, Uzieli mwana wa Harhaya, mmoja wa masonara, mwana wa Uzai alijenga sehemu iliyokuwa mkabala alikarabati sehemu iliyofuatia, naye Hanania mmoja na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **26** na watumishi wa Hekalu walioishi juu na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **27** Baada yao, watu wa Tekoa walikarabati na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **28** Makuhani walifanya ukarabati na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **29** Baada yao, Sadoki mwana wa Imeri alifanya na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **30** Baada yake, Hanania na watengenezaji marashi, alifanya ukarabati. **31** na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **32** Baada yake, Hanania na watengenezaji marashi, alifanya ukarabati. **33** Baada yake, Shemaya mwana wa Shekania, mlinzi wa Lango la na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **34** Baada yake, Salafu walikarabati sehemu nyingine. Baada yao, na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **35** Baada yake, Shemaya mwana wa Shelemia, na Hanuni mwana wa sita wa na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **36** Baada yake, Hekalu na wafanyabiashara, mkabala na Lango la na watengenezaji marashi akakarabati sehemu iliyofuatia. **37** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **38** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **39** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **40** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **41** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **42** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **43** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **44** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **45** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **46** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **47** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **48** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **49** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **50** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **51** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **52** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **53** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **54** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **55** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **56** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **57** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **58** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **59** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **60** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **61** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **62** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **63** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **64** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **65** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **66** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **67** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **68** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **69** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **70** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **71** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **72** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **73** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **74** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **75** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **76** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **77** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **78** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **79** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **80** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **81** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **82** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **83** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **84** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **85** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **86** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **87** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **88** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **89** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **90** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **91** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **92** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **93** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **94** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **95** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **96** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **97** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **98** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **99** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia. **100** Baada yake, Naamah mwana wa Berekia alikarabati sehemu iliyofuatia.

4 Sanbalati aliposikia kwamba tulikuwa tunajenga ukuta upya, alikasirika na akawa na uchungu sana. Aliwadhihaki Wayahudi **2** mbele ya rafiki zake na jeshi la Samaria, akisema, "Hawa Wayahudi wanyonge wanafanya nini? Je, wataweza kuurudishia ukuta wao? Je, watatoo dhabihu? Je, wataweza kumaliza kuujenga kwa siku moja? Je, wataweza kufufua mawe kutoka malundo ya vifusi yaliyoungua hivyo?" **3** Tobia Mwamoni aliyekuwa upande wake

akasema, "Wanachokijenga, hata kama mbweha angepanda juu yake, huo ukuta wao wa mawe nami hatukuvua nguo zetu. Kila mmoja alikuwa na silaha yake, hata alipokwenda kuchota maji." **4** Ee Mungu wetu, utusikie, kwa kuwa tumedharauliwa. Warudishie matukano yao kwenye vichwa vyao wenyewe. Uwatoe ili wawe nyara katika nchi ya waliowateka. **5** Usiusitir uovu wao, wala usifute dhambi zao mbele zako, kwa kuwa wamewatuwana wajenzi mbele. **6** Basi tuluijenga upya ukuta mpaka wote ukafikia nusu ya kimo chake, kwa kuwa watu walifanya kazi kwa moyo wote. **7** Lakini wakati Sanbalati, Tobia, Waarabu, Waamoni na watu wa Ashdodi waliposikia kuwa ukarabati wa kuta za Yerusalem ulikuwa umeendelea na mianya ilikuwa inazibwa, walikasirika sana. **8** Wote walifanya shauri pamoa kujua kupigana dhidi ya Yerusalem, na kuchochea machafuko dhidi yake. **9** Lakini tulimwomba Mungu wetu, na tukaweka ulinzi usiku na mchana kupambanga na tishio hili. **10** Wakati ule ule, watu wa Yuda wakasema, "Nguvu za wafanyakazi zinapungua, nacho kifusi ni kingi mno, kiasi kwamba hatuwezi kuujenga upya ukuta." **11** Pia adui zetu walisema, "Kabla hawajajua au kutuona, tutakuwa palepale katikati yao, na tutawaua na kuikomesha hiyo kazi." **12** Kisha Wayahudi ambaio walishi karibu nao walikuja zaidi ya mara kumi na kutuambia, "Popote mtakapooleke, watatushambulia." **13** Kwa hiyo nikaweka baadhi ya watu nyuma ya sehemu za chini za ukuta kwenye sehemu zilizo wazi, nikawewe kufuatana na jamaa zao, wakiwa na panga, mikuki na pinde zao. **14** Baada ya kuona hali ilivyo, nikasimama na kuwaambia wakuu, maafisa na wengine wote, "Msiwaogope. Mkumbukeni Bwana, ambaye ni mkuu mwenye kuogofya. Piganeni kwa ajili ya ndugu zenu, wana wenu na binti zenu, wake zenu na nyumba zenu." **15** Adui zetu waliposikia kwamba tumetambua hila yao, na kwamba Mungu amevuruga shauri lao, sote tulirudi kwenye ukuta, kila mmoja kwenye kazi yake. **16** Kuanzia siku ile na kuendelea, nusu ya watu wangu walifanya kazi ya ujenzi, na nusu nyininge wakashika mikuki, ngao, pinde na dirii. Maafisa walijipanga nyuma ya watu wote wa Yuda. **17** waliokuwa wakijenga ukuta. Wale waliobeba vifaa vya ujenzi walifanya kazi yao kwa mkono mmoja, na kushika silaha kwa mkono mwininge, **18** na kila mjenzi alijifunga upanga wake upande mmoja akiwa anafanya kazi. Lakini mtu wa kupiga baragumu alikaa pamoa nami. **19** Kisha nikawaambia wakuu, maafisa na watu wengine wote, "Kazi hii ni kubwa na imeenea sehemu kubwa, nasi tumetawanyika kila mmoja akiwa mbali na mwenzake juu ya ukuta. **20** Popote mtakaposikia sauti ya baragumu, jiungeni nasi huko. Mungu wetu atatupigania!" **21** Basi tuliedelea na kazi, nusu ya watu wakashikilia mikuki, kuanzia mawio ya jua hadi nyota zilipoonekana. **22** Wakati huo pia niliwaambia watu, "Kila mtu na msaidizi wake wakae ndani ya Yerusalem wakati wa usiku, ili tuweze kutumika kama walini wakati wa usiku, na kufanya kazi wakati wa mchana." **23** Mimi, wala ndugu zangu, wala watu wangu, wala walini wakati walo pamoja kikuu dhidi ya ndugu zao Wayahudi. **2** Baadhi yao walikuwa wakisema, "Sisi na wana wetu na binti zetu tuko wengi. Ili tuweze kula na kuishi, ni lazima tupate nafaka." **3** Wengine walikuwa wakisema, "Tunaweka rehani mashamba yetu, mashamba ya mizabibu, na nyumba zetu ili tupate nafaka wakati wa njaa." **4** Bado kukawa na wengine waliokuwa wakisema, "Ilitubidi tukope fedha ili kulipa kodi ya mfalme kwa ajili ya mashamba yetu na mashamba yetu ya mizabibu. **5** Ingawa sisi ni mwili na damu moja sawa na watu wa nchi yetu, na ijapo wana wetu ni wazuri kama wana wao, bado inatupasa kuwatoa wana wetu na binti zetu kwenye utumwa. Baadhi ya binti zetu wameshakuwa watumwa tayari, lakini hatuna uwezo wa kuwakomboa, kwa sababu mashamba yetu na mashamba ya mizabibu yetu ni mali ya wengine." **6** Niliposikia kilio chao na malalamiko haya, nilikasirika sana. **7** Nikayatafakari katika akili yangu, nikiwalamu wakuu na maafisa. Nikawaambia, "Mnawaonea ndugu zenu kwa kuwatoza riba!" Basi nikitisha mkuutano mkuwiba ili kuwashughulikia **8** na kusema: "Kulingana na uwezo wetu, tumewakomboa ndugu zetu Wayahudi waliokuwa warneuzwa kwa watu wasioamini. Sasa mnawauza ndugu zenu, ili wauzwe tena kwetu!" Walinyamaza kimya, kwa sababu hawakupata chochote cha kusema. **9** Basi nikaendelea kusema, "Mnachokifanya si sawa. Je, haikuwapasa kutembea katika hofu ya Mungu wetu ili tueupukane na shutuma za adui zetu wasioamini?" **10** Mimi na ndugu zangu na watu wangu tunawakopesha watu fedha na nafaka. Lakini jambo hili la kutoza riba likome! **11** Warudishieni mara moja mashamba yao, mashamba yao ya mizabibu, mashamba yao ya mizeituni, na nyumba zao, pia riba yao mnayawatoza na sehemu ya fungu la mia la fedha, nafaka, divai mpya na mafuta." **12** Wakasema, "Tutawarudishia na hatutataka kitu chochote zaidi kutoka kwoo. Tutafanya kama ulivyo sema." Kisha nikawaita makuhani na kuwafanya wakuu na maafisa kuapa kufanya kile walichoahidi. **13** Pia nikakung'uta makunjo ya vazi langu na kusema, "Kila mtu ambaye hatatimiza ahadi hii, Mungu na amkung'ute hivi kutoka nyumba yake na katika mali zake. Basi mtu wa namna hiyo akung'utiwe nje na aachwe bila kitu!" Waliposikia hili, mkuutano wote ukasema, "Amen," na wakamkuza Bwana. Nao watu wakafanya kama walivyo kuwa wameahidi. **14** Zaidi ya hayo, kutoka mwaka wa ishirini wa Mfalme Artashasta, wakati nilipoteuliwa kuwa mtawala wao katika nchi ya Yuda, mpaka mwaka wake wa thelathini na mbili, yaani miaka kumi na miwili, mimi wala ndugu zangu hatukula chakula ambacho kwa kawaida hupewa watawala. **15** Lakini watawala wa mwanzoni, wale walionitangulia,

waliwalemea watu na kuchukua kutoka kwao shekeli wamemwajiri. **13** Alikuwa amejirira kunitisha ili arobaini za fedha, pamoja na chakula na mvinyo. kwa kufanya jambo hili nitende dhambi, kisha waweze Wasaidizi wao pia walijifanya wakuu juu ya watu. kuniharibia jina langu na kuniabisha. **14** Ee Mungu Lakini kwa kumheshimu Mungu sikufanya hivyo. **15** wangu, wakumbuke Tobia na Sanbalati kwa sababu Badala yake, nilijitoa kwa bidii katika kazi ya ukuta ya yale walijotenda. Pia kumbuka nabii mke Noadiah huu. Watu wangu wote walikutanika pale kwa ajili ya kazi. Hatukujipatia shamba lolote. **16** Zaidi ya hayo, kunitisha. **17** Basi ukuta ukakamilika siku ya ishirini Wayahudi na maafisa 150 walikula mezani pangu, na tano mwezi wa Eluli, kazi ambayo ilichukua siku pamoja na wale walijotujia kutoka mataifa jirani. **18** hamsini na mibili. **19** Adui zetu wote waliposikia Kila siku niliandaliwa maksai mmoja, kondoo sita kuhusu hili, mataifa yote yaliyotuzunguka yakaogopa wazuri, na kuku, na mvinyo wa kila aina kwa wingi kila baada ya siku kumi. Licha ya mambo haya yote, na kupoteza ujasiri, kwa sababu yalitambua kuwa kazi sikudai chakula kilichokuwa fungu la mtawala, kwa hii imefanyika kwa msaada wa Mungu wetu. **20** Pia sababu madai yalikuwa mazito sana kwa watu hawa. **21** Unikumbuke kwa fadhili, Ee Mungu wangu, kwa barua nyangi kwa Tobia, nayo majibu yaliyotoka kwa Tobia yaliendelea kuwajia. **22** Kwa kuwa watu wengi katika Yuda walikuwa wamemwapia Tobia, kwanu alikuwa mkwewe Shekania mwana wa Ara, na Yehohanani mwawane alikuwa amemwoa binti wa Meshulamu mwana wa Bereka. **23** Zaidi ya hayo, walikuwa wakinariifu jinsi Tobia alivyo mtu mwema, nao walimwambia kila kitu nilichosema. Naye Tobia alituma barua za kunitisha.

6 Habari zilipofika kwa Sanbalati, Tobia, Geshemu

Mwarabu, na adui zetu wengine kwamba nimejenga tena ukuta na hakuna nafasi iliyobakia ndani mwake, ingawa mpaka wakati huo sikuwa nimeweka milango kwenye malango, **2** Sanbalati na Geshemu wakanitumia ujumbe huu: "Njoo, tukutane katika mojawapo ya vijiji katika nchi tambarare ya Ono." Lakini walikuwa wakikusudia kunidhuru. **3** Kwa hiyo niliwatumia ujumbe kwao na majibu haya: "Kazi ninayofanya ni kubwa sana, siwezi kuja. Kwa nini niiache kazi isimame nije kwenu?" **4** Mara nne walinitumia ujumbe wa namna iyo hiyo, na kila mara niliwipa jibu lile lile. **5** Basi, mara ya tano, Sanbalati akamtuma msaidizi wake kwangu akiwa na ujumbe wa aina ile ile, naye alikuwa amechukua mkononi mwake barua isiyofungwa, **6** iliyokuwa imeandikwa: "Habari imeenezwa mionganii mwa mataifa, naye Geshemu anasema kwamba ni kweli, kuwa wewe na Wayahudi mnafanya hila ya kuasi, ndiyo sababu mnajenga ukuta. Zaidi ya hayo, kufuatana na taarifa hizi, karibuni utakuwa mfalme wao, **7** na hata umewateua manabii wafanye tangazo hili kukuhusu wewe huko Yerusalem: 'Yuko mfalme katika Yuda!' Sasa taarifa hii itarudishwa kwa mfalme. Basi njoo, tufanye shauri pamoja." **8** Nilimpelekea jibu hili: "Hakuna jambo kama hilo unalosemi linalofanyika. Unalitunga tu kwenye kichwa chako." **9** Wote walikuwa wakijaribu kutuogopesha, wakifikiri hivi: "Mikono ya watu italegia kiasi kwamba hawataweza kufanya kazi, nayo haitakamilika." Lakini niliomba, "Ee Mungu, sasa nitie mikono yangu nguvu." **10** Siku moja nilikwenda nyumbani kwa Shemaya mwana wa Delya, mwana wa Mehetabeli, ambaye alikuwa amefungwa ndani ya nyumba yake. Akasema, "Tukutane katika nyumba ya Mungu, ndani ya Hekalu, na tufunge milango ya Hekalu, kwa sababu watu wanakuja kukuua. Naam, wanakuja usiku kukuua." **11** Lakini nikasema, "Je, mta kama mimi akimbie? Au mtu kama mimi aende Hekaluni kuokoa maisha yake? Sitakwendal!" **12** wa Nitambua kwamba Mungu hakumtuma, bali alitabiri dhidi yangu kwa sababu Tobia na Sanbalati walikuwa

wamemwajiri. **13** Alikuwa amejirira kunitisha ili arobaini za fedha, pamoja na chakula na mvinyo. kwa kufanya jambo hili nitende dhambi, kisha waweze Wasaidizi wao pia walijifanya wakuu juu ya watu. kuniharibia jina langu na kuniabisha. **14** Ee Mungu Lakini kwa kumheshimu Mungu sikufanya hivyo. **15** wangu, wakumbuke Tobia na Sanbalati kwa sababu Badala yake, nilijitoa kwa bidii katika kazi ya ukuta ya yale walijotenda. Pia kumbuka nabii mke Noadiah huu. Watu wangu wote walikutanika pale kwa ajili ya kazi. Hatukujipatia shamba lolote. **16** Zaidi ya hayo, kunitisha. **17** Basi ukuta ukakamilika siku ya ishirini Wayahudi na maafisa 150 walikula mezani pangu, na tano mwezi wa Eluli, kazi ambayo ilichukua siku pamoja na wale walijotujia kutoka mataifa jirani. **18** hamsini na mibili. **19** Adui zetu wote waliposikia Kila siku niliandaliwa maksai mmoja, kondoo sita kuhusu hili, mataifa yote yaliyotuzunguka yakaogopa wazuri, na kuku, na mvinyo wa kila aina kwa wingi kila baada ya siku kumi. Licha ya mambo haya yote, na kupoteza ujasiri, kwa sababu yalitambua kuwa kazi sikudai chakula kilichokuwa fungu la mtawala, kwa hii imefanyika kwa msaada wa Mungu wetu. **20** Pia barua nyangi kwa Tobia, nayo majibu yaliyotoka kwa Tobia yaliendelea kuwajia. **21** Kwa kuwa watu wengi katika Yuda walikuwa wamemwapia Tobia, kwanu alikuwa mkwewe Shekania mwana wa Ara, na Yehohanani mwawane alikuwa amemwoa binti wa Meshulamu mwana wa Bereka. **22** Zaidi ya hayo, walikuwa wakinariifu jinsi Tobia alivyo mtu mwema, nao walimwambia kila kitu nilichosema. Naye Tobia alituma barua za kunitisha.

7 Baada ya ukuta kukamilika kujengwa upya na nikaweka milango, mabawabu wa lango, waimbaji, na Walawi waliteuliwa. **2** Nikamweka Hanani ndugu yangu kuwa kiongozi wa Yerusalem, pamoja na Hanania jemadari wa ngome, kwa kuwa alikuwa mtu mwadilifu na mwenye kumcha Mungu kuliko watu wengine. **3** Nikawaambia, "Malango ya Yerusalem yasifunguliwe mpaka jua litakapokuwa limepanda. Walinzi wa malango wakiwa bado kwenye zamu, waamuru wafunge milango na waweke makomeo. Pia wateueni wenyeji wa Yerusalem wawe walinzi, kila mmoja kwenye lindo lake, na wengine karibu na nyumba zao wenyeji." **4** Mji ulikuwa mkubwa, tena wenye nafasi nyangi, lakini walikuwepo watu wachache ndani yake, nazo nyumba zilikuwa bado ni magofu. **5** Hivyo Mungu wangu akaweka moyoni mwangu kuwakusanya wakuu, maafisa na watu wa kawaida kwa ajili ya kuorodheshwa kulingana na jamaa zao. Nilikuta orodha ya vizazi ya wale waliokuwa wa kwanza kurudi toka utumwani. Haya ndiyo niliyokuta yameandikwa humo: **6** Hawa ndio watu wa jumbo waliotoka uhamishoni, ambaio Nebukadneza mfalme wa Babeli alikuwa amewachukua mateka (walirudi Yerusalem na Yuda, kila mmoja kwenye mji wake, **7** wakiwa wamefuatana na Zerubabeli, Yeshua, Nehemia, Azaria, Raamia, Nahamani, Mordekai, Bilshani, Mispereti, Bigwai, Nehumu na Baana): Orodha ya wanaume wa Israeli ilikuwa: **8** wazao wa Paroshi 2,172 **9** wazao wa Shefatia 372 **10** wazao wa Ara 652 **11** wazao wa Pahath-Moabu (wa jamaa ya Yeshua na Yoabu) 2,818 **12** wazao wa Elamu 1,254 **13** wazao wa Zatu 845 **14** wazao wa Zakai 760 **15** wazao wa Binui 648 **16** wazao wa Bebai 628 **17** wazao wa Azgadi 2,322 **18** wazao wa Adonikamu 667 **19** wazao wa Bigwai 2,067 **20** wazao wa Adini 655 **21** wazao wa

Ateri (kupitia Hezekia) 98 **22** wazao wa Hashumu 328 **23** wazao wa Besai 324 **24** wazao wa Harifu 112 **25** wazao wa Gibeoni 95 **26** watu wa Bethlehemu na Netofa 188 **27** watu wa Anathothi 128 **28** watu wa Beth-Azmawethi 42 **29** watu wa Kiriath-Yearimu, Kefira na Beerothi 743 **30** watu wa Rama na Geba 621 **31** watu wa Mikmashi 122 **32** watu wa Betheli na Ai 123 **33** watu wa Nebo 52 **34** wazao wa Elamu 1,254 **35** wazao wa Harimu 320 **36** wazao wa Yeriko 345 **37** wazao wa Lodi, Hadidi na Ono 721 **38** wazao wa Senaa 3,930 **39** Makuhani: wazao wa Yedaya (kwa jamaa ya Yeshua) 973 **40** wazao wa Imeri 1,052 **41** wazao wa Pashuri 1,247 **42** wazao wa Harimu 1,017 **43** Walawi: wazao wa Yeshua (kupitia Kadmieli kupitia jamaa ya Hodavia) 74 **44** Waimbaji: wazao wa Asafu 148 **45** Mabawabu wa malango: wazao wa Shalumu, Ateri, Talmoni, Akubu, Hatita na Shobai 138 **46** Watumishi wa Hekalu: wazao wa Siha, Hasufa, Tabaothi, **47** wazao wa Kerosi, Sia, Padoni, **48** wazao wa Lebana, Hagaba, Shalmai, **49** wazao wa Hanani, Gideli, Gahari, **50** wazao wa Reaya, Resini, Nekoda, **51** wazao wa Gazamu, Uza, Pasea, **52** wazao wa Besai, Meunimu, Nefusimu, **53** wazao wa Bakbuki, Hakufa, Harhuri, **54** wazao wa Basluthi, Mehida, Harsha, **55** wazao wa Barkosi, Sisera, Tema, **56** wazao wa Nesia na Hatifa. **57** Wazao wa watumishi wa Solomoni: wazao wa Sotai, Soferethi, Perida, **58** wazao wa Yaala, Darkoni, Gideli, **59** wazao wa Shefatia, Hatili, Pokereth-Hasebaimu na Amoni. **60** Watumishi wa Hekalu wote na wazao wa watumishi wa Solomoni 392 **61** Wafuatao walikuja kutoka miji ya Tel-Mela, Tel-Harsha, Kerubo, Adoni na Imeri, lakini hawakuweza kuthibitisha kwamba jamaa zao zilikuwa uzao wa Israeli: **62** wazao wa Delaya, Tobia na Nekoda 642 **63** Na kutoka mionganii mwa makuhani: wazao wa Hobaya, Hakosi na Barzilai (mtu aliyekuwa amemwoa binti wa Barzilai, Mgileadi, naye akaitwa kwa jina hilo). **64** Hawa walitafuta orodha za jamaa zao, lakini hawakuonekana humo, kwa hiyo waliondolewa kutoka kundi la makuhani, kwa kuwa walihesabiwa kuwa najisi. **65** Kwa hiyo, mtawala aliajiga kuwa wasile chochote mionganii mwa vyakula vitakatifu hadi kuwe kuhani atakayehudumu kwa Urimu na Thumimiu. **66** Jumla ya watu wote waliorudi walikuwa 42,360; **67** tena zaidi ya hao walikuwepo watumishi wa kiume na wa kike 7,337; pia walikuwamo waimbaji wanaume na wanawake 245. **68** Walikuwa na farasi 736, nyumbu 245 **69** ngamia 435 na punda 6,720. **70** Baadhi ya viongozi wa jamaa walichangia kazi ya ujenzi. Mtawala alikabidhi kwenye hazina darkoni 1,000 za dhahabu, mabakuli 50, na mavazi 530 kwa ajili ya makuhani. **71** Baadhi ya viongozi wa jamaa walikabidhi kwenye hazina darkoni 20,000 za dhahabu, na mane 2,200 za fedha kwa ajili ya kazi hiyo. **72** Jumla ya matoleo ya watu wengine yalikuwa ni darkoni 20,000 za dhahabu, mane 2,000 za fedha, na mavazi sitini na saba ya makuhani. **73** Makuhani, Walawi, mabawabu, waimbaji na watumishi wa Hekalu, pamoja na baadhi ya watu

wengine na Waisraeli waliosalia waliishi katika miji yao wenye. Ilipotimia miezi saba, nao Waisraeli wakiwa tayari wanaishi katika miji yao,

8 watu wote wakakusanyika kama mtu mmoja kwenye uwanja mbele ya Lango la Maji. Wakamwambia Ezra mwandishi alete Kitabu cha Sheria ya Mose, ambacho Bwana aliamuru kwa ajili ya Israeli. **2** Basi katika siku ya kwanza ya mwezi wa saba, kuhani Ezra akaleta Sheria mbele ya kusanyiko, ambamo walikuwamo wanaume, wanawake na watu wote waliweza kufahamu. **3** Akaisoma kwa sauti kubwa tangu mapambazuko mpaka adhuhuri, akiwa ameuelekea uwanja uliokuwa mbele ya Lango la Maji mbele ya wanaume, wanawake na wengine ambaeo waliweza kufahamu. Watu wote wakasikiliza kwa makini kile Kitabu cha Sheria. **4** Mwandishi Ezra alikuwa amesimama juu ya jukwaa la miti lilijoengwa kwa kusudi hilo. Karibu naye upande wa kuume alisimama Matithia, Shema, Anaya, Uri, Hilkia na Maaseya. Upande wake wa kushoto walikuwepo Pedaya, Mishaeli, Malkiya, Hashumu, Hashbadani, Zekaria na Meshulamu. **5** Ezra akakifungua kile kitabu. Watu wote waliweza kumwona kwa sababu alikuwa amesimama juu zaidi, naye alipokifunga watu wote wakasimama. **6** Ezra akamsifu Bwana, Mungu mkuu, nao watu wote wakainua mikono yao na kuitikia, "Amer! Amer!" Kisha wakasujudu na kumwabudu Bwana hali nyuso zao zikigusa ardhi. **7** Watu wakiwa wamesimama pale, Walawi wafuatao walikuwanza ile Sheria: Yeshua, Bani, Sherebia, Yamini, Akubu, Shabetai, Hodia, Maaseya, Kelita, Azaria, Yozabadi, Hanani na Pelaya. **8** Walisoma kutoka kile Kitabu cha Sheria ya Mungu, wakiifanua na kuwapa maelezo ili watu waweze kufahamu kile kilichokuwa kikisomwa. **9** Ndipo Nehemia aliyekuwa mtawala, Ezra kuhani na mwandishi, pamoja na Walawi waliokuwa wakiwfundisha watu wakawaambia wote, "Siku hii ni takatifu kwa Bwana Mungu wenu. Msimboleze wala msilie." Kwa kuwa watu wote walikuwa wakilia walipokuwa wakisikiliza maneno ya ile Sheria. **10** Nehemia akasema, "Nendeni mkafurahie chakula kizuri na vinywaji vitamu, na mpeleke sehemu kwa wale ambaeo hawana chochote cha kula. Siku hii ni takatifu kwa Bwana. Msihuuni, kwa kuwa furaha ya Bwana ni nguvu zenu." **11** Walawi wakawatuliza watu wote wakisema, "Kuweni watulivu, kwa kuwa hii ni siku takatifu. Msihuuni." **12** Kisha watu wote wakaondoka kwenda kula na kunywa, na kupeana sehemu ya chakula, na wakaadhimisha kwa furaha kubwa, kwa sababu sasa walifahamu maneno yale waliyokuwa wameelezwu. **13** Katika siku ya pili ya mwezi, wakuu wa mbari zote, pamoja na makuhani na Walawi, walikusanyika wakimzunguka Ezra mwandishi ili wapate kusikiliza kwa makini maneno ya Sheria. **14** Wakakuta imeandikwa katika ile Sheria, ambayo Bwana aliamuru kupitia kwa Mose, kwamba Waisraeli walipaswa kukaa katika vibanda

wakati wa sikuu ya mwezi wa saba, **15** na kwamba walipaswa kutangaza neno hili na kulieneza katika miji yao na katika Yerusealem wakisema: "Enendeni ya mizeituni, mizeituni mwitu, mihadasi, mitende na miti ya kivuli, ili kutengeneza vibanda," kama ilivyoadikwa. **16** Basi watu wakaenda na kuleta matawi, nao wakajijengea vibanda juu ya paa za nyumba zao, katika nyua zao, katika nyua za nyumba ya Mungu, na katika uwanja karibu na Lango la Maji na uwanja wa Lango la Efraimu. **17** Jamii yote ya watu waliorudi kutoka utumwani wakajenga vibanda na kuishi ndani yake. Tangu wakati wa Yoshua mwana wa Nuni mpaka siku ile, Waisraeli hawakuwahi kuiadhimisha namna hii. Furaha yao ilikuwa kubwa sana. **18** Siku baada ya siku, kuanzia siku ya kwanza hadi ya mwisho, Ezra alisoma kutoka kwenye kile Kitabu cha Sheria ya Mungu. Wakaiadhimisha sikukuu ile kwa siku saba, nayo siku ya nane, kufuatana na maagizo, kulikuwa na kusanyiko maalum.

9 Katika siku ya ishirini na nne ya mwezi ule ule, Waisraeli walikusanyika pamoja, wakifunga na kuvaa nguo za gunia na kujitia mavumbi vichwani mwao. **2** Wale wa uzao wa Israeli walijitenga na wageni wote. Wakasimama mahali pao, na kuungama dhambi zao na uovu wa baba zao. **3** Wakasimama pale walipokuwa, wakasoma kutoka kwenye kile Kitabu cha Sheria ya Bwana Mungu wao kwa muda wa robo siku, na wakatumia robo nyingine kwa kuungama dhambi na kumwabudu Bwana Mungu wao. **4** Walawi wafuataa walikuwa wamesimama kwenye ngazi: Yeshua, Bani, Kadmieli, Shebania, Buni, Sherebia, Bani na Kenani. Hawa walimilia Bwana Mungu wao kwa sauti kubwa. **5** Nao Walawi Yeshua, Kadmieli, Bani, Hashabnea, Sherebia, Hodia, Shebania na Pethahia wakasema: "Simameni mkamisifu Bwana Mungu wenu, yeye ambaye ni Mungu tangu milele hata milele." Libarikiwe jina lake tukufu, litukuzwe juu ya baraka zote na sifa. **6** Wewe peke yako ndiwe Bwana. Uliziumba mbingu, hata mbingu za mbingu na jeshi lote la mbinguni, dunia na vyote vilivyo ndani yake, na pia bahari na vyote vilivyomo ndani yake. Huvipa vitu vyote uhai, nalo jeshi la mbinguni linakuabudu wewe. **7** "Wewe ni Bwana Mungu uliyemchagua Abramu na kumtoa kutoka Uru ya Wakaldayo, nawe ukamwita Abrahamu. **8** Uliona kuwa moyo wake ni mwaminifu kwako, nawe ukafanya Agano naye kuwapa wazao wake nchi ya Wakanaani, Wahiti, Waamori, Waperizi, Wayebusi na Wagirgashi. Umetimiza ahadi yako kwa sababu wewe ni mwenye haki. **9** "Uliona mateso ya baba zetu huko Misri, ukasikia kilio chao huko Bahari ya Shamu. **10** Ulituma ishara za mijizaji na maajabu dhidi ya Farao, dhidi ya maafisa wake wote na watu wote wa nchi yake, kwa kuwa ulifahamu jinsi Wamisri walivowafanya ufidhuli. Ukajifanya jina linalodumu hadi leo. **11** Ugagawa bahari mbewe yao, ili waweze kupita katikati yake penye nchi

kavu, lakini uliwaitupa Wamisri waliowafuatilia katika vilindi, kama jiwe kwenye maji mengi. **12** Mchana uliwaongoza kwa nguzo ya wingu, na usiku kwa nguzo ya moto kuwamulikia njia iliyowapasa kuiendea. **13** "Ulishuka katika Mlima Sinai, ukanena nao kutoka mbinguni. Uliwapa masharti na sheria zile ambazo ni za kweli na haki, pia amri na maagizo mazuri. **14** Uliwafahamisha Sabato yako takatifu na ukawapa amri, maagizo na sheria kupitia mtumishi wako Mose. **15** Katika njaa yao uliwapa mkate kutoka mbinguni, na katika kiu yao uliwaitolea maji kutoka kwenye mwamba. Uliwaambia waingie na kuimiliki nchi ambayo ulikuwa umeapa kuwapa kwa mkonon ulioinuliwa. **16** "Lakini wao, baba zetu, wakawa na kiburi na shingo ngumu, nao hawakutii maagizo yako. **17** Wakakataa kusikiliza na kushindwa kukumbuka miujiza uliyofanya mionganii mwao. Wakawa na shingo ngumu, na katika uasi wao wakamchagua kiongozi ili warudi kwenye utumwa wao. Lakini wewe ni Mungu mwenye kusamehe, mwenye neema na mwingi wa huruma, si mwepesi wa hasira, ni mwingi wa upendo. Kwa hiyo hukuwaacha, **18** hata wakati walijitengenezea sanamu ya ndama ya kusuba na kusema, 'Huyu ni mungu wenu, aliyewapandisha kutoka nchi ya Misri,' au walipofanya makufuru makubwa. **19** "Kwa sababu ya huruma zako kuu hukuwaacha jangwani. Wakati wa mchana ile nguzo ya wingu haikukoma kuwaongoza katika njia yao, wala nguzo ya moto haikuacha kuwamulikia usiku njia iliyowapasa kuiendea. **20** Uliwapa Roho wako mwema ili kuwafundisha. Hukuwanyima mana yako vinywani mwao, nawe ukawapa maji kwa ajili ya kiu yao. **21** Kwa miaka arobaini uliwaitunza jangwani. Hawakukosa chochole, na nguo zao hazikuchakaa wala miguu yao haikuvimba. **22** "Uliwapa falme na mataifa, ukiwigawia hata mipaka ya mbali. Wakaimiliki nchi ya Sihoni mfalme wa Heshboni, na nchi ya Ogu mfalme wa Bashani. **23** Uliwafanya wana wao kuwa wengi kama nyota za angani, nawe ukawaleta katika nchi ambayo uliwaambia baba zao kuingia na kuimiliki. **24** Wana wao wakaingia na kuimiliki nchi. Uliwatiisha Wakanaani mbele yao, walioishi katika nchi, ukawatia Wakanaani mikononi mwao, pamoja na wafalme wao na watu wa nchi, wawafanyie kama wapendavyo. **25** Wakateka miji yenye ngome na nchi yenye rutuba, wakamiliki nyumba zilizojazwa na vitu vizuri vya kila aina, visima vilivyoimbwa tayari, mashamba ya mizabibu, mashamba ya mizeituni na miti yenye matunda kwa wingi. Wakala, wakashiba nao wakanawiri sana, wakajifurahisha katika wema wako mwingi. **26** "Lakini hawakukutii nao wakaasi dhidi yako, wakatupa sheria zako nyuma yao. Wakawaua manabii wako, walioaonya ili wakurudie, na wakafanya makufuru makubwa. **27** Hivyo ukawatia mikononi mwa adui zao, ambaao waliwatesa. Lakini walipoteswa, wakakulilia wewe. Kutoka mbinguni uliwasikia, nawe kwa huruma zako kuu ukawapa waokozi, walioaokoa kutoka

nikononi mwa adui zao. **28** "Lakinii mara walipokuwa na raha, wakafanya maovu tena machoni pako. Kisha ukawaacha mikononi mwa adui zao, nao wakawatawala. Walipokulilia tena, ukasikia kutoaka mbinguni, na kwa huruma zako ukawaoko kila mara. **29** "Ukawaonya warudi katika sheria yako, lakinii wakawa na kiburi na hawakutii amri zako. Wakatenda dhambi dhidi ya maagizo yako ambayo kwayo mtu ataishi kama akiyati. Kwa ukaidi wakakugeuzia kisogo, wakawa na shingo ngumu na wakakataa kusikiliza. **30** Kwa miaka mingi ulikuwa mvumilivu kwo. Kwa njia ya Roho wako ukawaonya kupitia manabii wako. Hata hiyo hawakujali, basi ukawatia mikononi mwa mataifa jirani. **31** Lakinii kwa rehemaa zako kuu hukuwakomesha wala kuwaacha, kwa kuwa wewe ni Mungu mwenye neema na rehemaa. **32** "Basi sasa, Ee Mungu wetu, ulije mkuu, mwenye nguvu na Mungu wa kuogofya, mwenye kushika agano lake la upendo, usiache taabu hizi zote zonekanee kuwa kitu kidogo mbele za macho yako, taabu hizi zilizotupata, juu ya wafalme wetu na viongozi, juu ya makuhani wetu na manabii, juu ya baba zetu na watu wako wote, tangu siku za wafalme wa Ashuru hadi leo. **33** Katika hayo yote yaliyotupata, umekuwa mwenye haki, na umetenda kwa uaminifu, wakati sisi tumetenda mabaya. **34** Wafalme wetu, viongozi wetu, makuhani wetu na baba zetu hawakufuata sheria yako. Hawakuzingatia amri zako wala maonyo uliyowapa. **35** Hata walipokuwa wangali katika ufalme wao, wakiufurahia wema wako mkuu katika nchi kubwa na yenyen rutuba uliyowapa, hawakukutumikia wala kugeuka kutoka njia zao mbaya. **36** "Lakinii tazama, sisi ni watumwa leo, watumwa katika nchi uliyowapa baba zetu ili wapate kula matunda yake na vitu vingine vizuri inayozalisha. **37** Kwa sababu ya dhambi zetu, mavuno yake mengi huenda kwa wafalme uliowaweka watutawale. Wanatawala juu ya mili yetu na mifugo yetu kama wapendavyo. Tuko katika dhiki kuu. **38** "Kwa sababu ya haya yote, tunajifunga katika mapatano, na kuyaandika, nao viongozi wetu, Walawi wetu na makuhani wetu wanatia mihuri yao."

21 Meshezabeli, Sadoki, Yadua, **22** Pelatia, Hanani, Anaya, **23** Hoshea, Hanania, Hashubu, **24** Haloheshi, Pilha, Shobeki, **25** Rehumu, Hashabna, Maaseya, **26** Ahiya, Hanani, Anani, **27** Maluki, Harimu na Baana. **28** "Watu wengine wote, wakiwa ni makuhani, Walawi, mabawabu, waimbaji, watumishi wa Hekalu, na wale wote waliojitetenga na mataifa jirani kwa ajili ya Sheria ya Mungu, pamoja na wake zao na wana wao na binti zao wote waliokuwa na uwezo wa kufahamu, **29** basi hawa wote wanajitunga na ndugu zao na wakuu wao, na kujifunga kwa laana na kwa kiafo kufuata Sheria ya Mungu iliyotolewa kupitia kwa Mose mtumishi wa Mungu, na kuttii kwa uangalifu amri zote, maagizo na sheria za Bwana, Bwana wetu. **30** "Tunaahidi kutowaaza binti zetu kwa watu wanaotzunguka, wala kuwaaza wana wetu binti zao. **31** "Wakati mataifa jirani waletapo bidhaa zao au nafaka kuuza siku ya Sabato, hatutazinunua kutoka kwao siku ya Sabato, wala siku nyininge yoyote takatifu. Kila mwaka wa saba, tutaacha kuilima ardhi na tutafuta madeni yote. **32** "Tunakubali wajibu wa kutimiza amri za kutoa theluthi ya shekeli kila mwaka kwa ajili ya utumishi wa nyumba ya Mungu: **33** Kwa ajili ya mikate ya Wonyesho, kwa ajili ya sadaka za kawaida za nafaka na sadaka za kuteketezwa, kwa ajili ya sadaka za siku za Sabato, Sikukuu za Mwandamo wa Mwezi na sikukuu nyininge zilizoomriwa, kwa ajili ya sadaka takatifu, kwa ajili ya sadaka za dhambi ili kufanya upatanisho kwa ajili ya Israeli, na kwa ajili ya kazi zote za nyumba ya Mungu wetu. **34** "Sisi makuhani, Walawi na watu, tumepiga kura kuamua kuwa kila mmoja wa jamaa zetu lazima alete katika nyumba ya Mungu wetu kwa nyakati maalum kila mwaka mchango wa kuni za kukokea moto katika madhabahu ya Bwana Mungu wetu, kama ilivoandikwa katika Sheria. **35** "Pia tunachukua wajibu wa kuleta malimbuko ya mazao yetu na matunda ya kwanza ya kila mti wa matunda katika nyumba ya Bwana kila mwaka. **36** "Kama pia ilivoandikwa katika Sheria, tutawaleta wazaliwa wetu wa kwanza wa kiume, na wa mifugo yetu, yaani wa ng'ombe wetu na wa makundi yetu ya kondoo na mbuzi, katika nyumba ya Mungu

10 Wale waliotia muhuri walikuwa: Nehemia

10 mtawala, mwana wa Hakalia, Sedekia, **2** Seraya, Azaria, Yeremia, **3** Pashuri, Amaria, Malkiya, **4** Hatushi, Shebania, Maluki, **5** Harimu, Meremothi, Obadiah, **6** Danieli, Ginethoni, Baruku, **7** Meshulamu, Abiya, Miyamini, **8** Maazia, Bilgai na Shemaya. Hawa ndio waliokuwa makuhanani. **9** Walawi: Yeshua mwana wa Azania, Binui wa wana wa Henadadi, Kadmieli, **10** na wenzao: Shebania, Hodia, Kelita, Pelaya, Hanani, **11** Mika, Rehobu, Hashabia, **12** Zakuri, Sherebia, Shebania, **13** Hodia, Bani na Beninu. **14** Viongozi wa watu: Paroshi, Pahath-Moabu, Elamu, Zatu, Bani, **15** Buni, Azgadi, Bebai, **16** Adoniyu, Bigwai, Adini, **17** Ateri, Hezekia, Azuri, **18** Hodia, Hashumu, Besai, **19** Harifu, Anathothi, Nebai, **20** Magpiashi, Meshulamu, Heziri,

Pilha, Shobeki, **25** Rehunu, Hashabnia, Maaseya, **26**
Ahiya, Hanani, Anani, **27** Maluki, Harimu na Baana.
28 "Watu wengine wote, wakiwa ni makuhani, Walawi, mabawabu, waimbaji, watumishi wa Hekalu, na wale wote waliojitetu na mataifa jirani kwa ajili ya Sheria ya Mungu, pamoja na wake zao na wana wao na binti zao wote waliokuwa na uwezo wa kufahamu, **29** basi hawa wote wanajiunga na ndugu zao na wakuu wao, na kujifunga kwa laana na kwa kiapo kufuata Sheria ya Mungu iliyotolewa kupitia kwa Mose mtumishi wa Mungu, na kutii kwa uangalifu amri zote, maagizo na sheria za Bwana, Bwana wetu. **30** "Tunaahidi kutowaoza binti zetu kwa watu wanaotuzunguka, wala kuwaoza wana wetu binti zao. **31** "Wakati mataifa jirani waletapo bidhaa zao au nafaka kuuza siku ya Sabato, hatutazinunua kutoka kwao siku ya Sabato, wala siku nyiningine yoyote takatifu. Kila mwaka wa saba, tutaacha kuilima ardhi na tutafuta madeni yote. **32** "Tunakubali wajibu wa kutimiza amri za kutoa theluthi ya shekeli kila mwaka kwa ajili ya utumishi wa nyumba ya Mungu: **33** Kwa ajili ya mikate ya Wonyesho, kwa ajili ya sadaka za kawaida za nafaka na sadaka za kutekezwa, kwa ajili ya sadaka za siku za Sabato, Sikukuu za Mwandamo wa Mwezi na sikukuu nyiningine zilizoamriwa, kwa ajili ya sadaka takatifu, kwa ajili ya sadaka za dhambi ili kufanya upatanisho kwa ajili ya Israeli, na kwa ajili ya kazi zote za nyumba ya Mungu wetu. **34** "Sisi makuhani, Walawi na watu, tumepeiga kura kuamua kuwa kila mmoja wa jamaa zetu lazima alete katika nyumba ya Mungu wetu kwa nyakati maalum kila mwaka mchango wa kuni za kukoea moto katika madhabahu ya Bwana Mungu wetu, kama ilivyoandikwa katika Sheria. **35** "Pia tunachukua wajibu wa kuleta malimbuko ya mazao yetu na matunda ya kwanza ya kila mti wa matunda katika nyumba ya Bwana kila mwaka. **36** "Kama pia ilivyoandikwa katika Sheria, tutawaleta wazaliwa wetu wa kwanza wa kiume, na wa mifugo yetu, yaani wa ng'ombe wetu na wa makundi yetu ya kondoo na mbuzi, katika nyumba ya Mungu wetu, kwa ajili ya makuhani wanaohudumu huko. **37** "Zaidi ya hayo, tutaleta katika ghala za nyumba ya Mungu wetu, kwa makuhani, vyakula vya kwanza vya mashamba yetu, sadaka zetu za nafaka, matunda ya miti yetu yote, divai yetu mpya na mafuta. Nasi tutaleta zaka za mazao yetu kwa Walawi, kwa kuwa Walawi ndio ambaio hukusanya zaka katika miji yote tunakofanya kazi. **38** Kuhani atokanaye na uao wa Aroni atashirikiana na Walawi wakati wanapopokea zaka, nao Walawi itawapasa kuleta sehemu ya kumi ya zaka katika nyumba ya Mungu wetu katika ghala za hazina. **39** Watu wa Israeli pamoja na Walawi itawapasa kuleta michango yao ya nafaka, divai mpya na mafuta katika vyumba vya ghala, mahali vifaa vya mahali patakatifu vinapohifadhiwa, na wanapokaa

makuhani wanaohudumu, na mabawabu na waimbaji. "Hututaacha kujali nyumba ya Mungu wetu."

11 Basi viongozi wa watu walikaa Yerusalem, nao watu wale wengine walipiga kura ili kuleta mtu mmoja kati ya watu kumi aje kuishi Yerusalem, mji mtakatifu, nao wengine tisa walibaki wakae katika miji yao wenye. **2** Watu waliwasifu wale wote walijitolea kuishi Yerusalem. **3** Hawa ndio viongozi wa majimbo waliokuja kuishi Yerusalem (baadhi ya Waisraeli, makuhani, Walawi, watumishi wa Hekalu, na wazao wa watumishi wa Solomoni waliendelea kuishi katika miji ya Yuda, kila mmoja katika milki yake mwenye katika miji mbalimbali, **4** ambapo watu wengine kutoka Yuda na Benyaminii waliishi Yerusalem). Kutoka wazao wa Yuda: Athaya mwana wa Uzia, mwana wa Zekaria, mwana wa Amaria, mwana wa Shefatia, mwana wa Mahalaleli, mzao wa Peresi. **5** Naye Maaseya mwana wa Baruku, mwana wa Kolhoze, mwana wa Hazaya, mwana wa Adaya, mwana wa Yoyeribu, mwana wa Zekaria, mzao wa Mshiloni. **6** Wazao wa Peresi walioishi Yerusalem walikuwa 468, watu wenye uwezo. **7** Kutoka wazao wa Benyaminii: Salu mwana wa Meshulamu, mwana wa Yoedi, mwana wa Pedaya, mwana wa Kolaya, mwana wa Maaseya, mwana wa Ithieli, mwana wa Yeshaya **8** na wafuasi wake, Gabai na Salai watu 928. **9** Yoeli mwana wa Zikri alikuwa afisa wao mkuuu, naye Yuda mwana wa Hasenua alikuwa msimamizi juu ya Mtaa wa Pili katika mji. **10** Kutoka makuhani: Yedaya, mwana wa Yoyeribu, Yakini, **11** Seraya mwana wa Hilka, mwana wa Meshulamu, mwana wa Sadoki, mwana wa Merayothi, mwana wa Ahitubu, msimamizi katika nyumba ya Mungu, **12** pamoja na wenzao waliofanya kazi hekaluni: watu 822. Adaya mwana wa Yerohamu, mwana wa Pelalia, mwana wa Amsi, mwana wa Zekaria, mwana wa Pashuri, mwana wa Malkiya, **13** na wenzao, waliokuwa viongozi wa jamaa: watu 242. Amashisai mwana wa Azareli, mwana wa Azai, mwana wa Meshilemotti, mwana wa Imeri, **14** na wenzao waliokuwa wenye uwezo: watu 128. Afisa wao mkuuu alikuwa Zabdieli mwana wa Hagedolimu. **15** Kutoka Walawi: Shemaya mwana wa Hashubu, mwana wa Azrikamu, mwana wa Hashabia, mwana wa Buni; **16** Shabethai na Yozabadi, viongozi wawili wa Walawi, ambaa walisimamia kazi za nje za nyumba ya Mungu; **17** Matania mwana wa Mika, mwana wa Zabdi, mwana wa Asafu, kiongozi aliyeongooza kutoa shukrani na maombi; Bakbukia aliyekuwa msaidizi wake kati ya wenzake; na Abda mwana wa Shamua, mwana wa Galali, mwana wa Yeduthuni. **18** Jumla ya Walawi waliokaa katika mji mtakatifu walikuwa watu 284. **19** Mabawabu: Akubu, Talmoni na wenzao, waliolinda malango: watu 172. **20** Waisraeli waliosalia, pamoja na makuhani na Walawi, walikuwa katika miji yote ya Yuda, kila mmoja katika urithi wa baba yake. **21** Watumishi wa Hekalu waliishi katika kilima cha Ofeli. Siha na Gishpa walikuwa

wasimamizi wao. **22** Afisa mkuuu wa Walawi huko Yerusalem alikuwa Uzi mwana wa Bani, mwana wa Hashabia, mwana wa Matania, mwana wa Mika. Uzi alikuwa mmoja wa wazao wa Asafu, waliokuwa waimbaji wenye kuwajibika kwa ajili ya huduma ya nyumba ya Mungu. **23** Waimbaji walikuwa chini ya amri za mfalme, ambazo pia ziliratibu shughuli zao za kila siku. **24** Pethahia mwana wa Meshezabeli, mmoja wa wazao wa Zera mwana wa Yuda, alikuwa mwakilishi wa mfalme katika mambo yote kuhusu mahusiano na watu. **25** Kuhusu vijiji na mashamba yake, baadhi ya watu wa Yuda waliishi Kiriath-Arba na makazi yaliyokzunguka, katika Diboni na makazi yake, katika Yekabzeeli na vijiji vyake, **26** katika Yeshua, katika Molada, katika Beth-Peleti, **27** katika Hasar-Shuali, katika Beer-Sheba na makazi yake, **28** katika Siklagi, katika Mekona na makazi yake, **29** katika En-Rimonii, katika Sora, katika Yarmuthi, **30** Zanoa, Adulamu na vijiji vyake, katika Lakishi na mashamba yake, na katika Azeka na makazi yake. Hivyo walikuwa wakiishi kuanzia Beer-Sheba mpaka Bonde la Hinomu. **31** Wazao wa Wabenyaminii kutoka Geba waliishi Mikmashi, Aiya, Betheli na makazi yake, **32** katika Anathothi, Nobu na Anania, **33** katika Hazori, Rama na Gitaimu, **34** katika Hadidi, Seboimu na Nebalati, **35** katika Lodi na Ono, na katika Bonde la Mafundi. **36** Baadhi ya makundi ya Walawi wa Yuda waliishi huko Benyaminii.

12 Hawa wafuataa walikuwa makuhani na Walawi ambaa walirudi na Zerubabeli mwana wa Shealtieli pamoja na Yeshua: Seraya, Yeremia, Ezra, **2** Amaria, Maluki, Hatushi, **3** Shekania, Rehumu, Meremothi, **4** Ido, Ginethoni, Abiya, **5** Miyamini, Moadia, Bilga, **6** Shemaya, Yoyeribu, Yedaya, **7** Salu, Amoki, Hilka na Yedaya. Hawa walikuwa viongozi wa makuhani na wenzao wakati wa Yeshua. **8** Walawi walikuwa Yeshua, Binui, Kadmieli, Sherebia, Yuda, na pia Matania, ambaye pamoja na wenzake, alikuwa kiongozi wa nyimbo za shukrani. **9** Bakbukia na Uni, wenzao, walisimama mkabala nao wakati wa ibada. **10** Yeshua alikuwa baba wa Yoyakimu, Yoyakimu alikuwa baba wa Eliashibu, Eliashibu alikuwa baba wa Yoyada, **11** Yoyada alikuwa baba wa Yonathanii, na Yonathanii alikuwa baba wa Yadua. **12** Katika siku za Yoyakimu, kulikuwa na wakuu wa jamaa za kikuhanii: wa jamaa ya Seraya, Meraya; wa jamaa ya Yeremia, Hanania; **13** wa jamaa ya Ezra, Meshulamu; wa jamaa ya Amaria, Yehohanani; **14** wa jamaa ya Maluki, Yonathanii; wa jamaa ya Shebania, Yosefu; **15** wa jamaa ya Harimu, Adna; wa jamaa ya Meremothi, Helkai; **16** wa jamaa ya Ido, Zekaria; wa jamaa ya Ginethoni, Meshulamu; **17** wa jamaa ya Abiya, Zikri; wa jamaa ya Miniamini na ya Maazia, Piltai; **18** wa jamaa ya Bilgai, Shamua; wa jamaa ya Shemaya, Yehonathanii; **19** wa jamaa ya Yoyeribu, Matenai; wa jamaa ya Yedaya, Uzi; **20** wa jamaa ya Salu, Kekai; wa jamaa ya Amoki, Eberi; **21** wa jamaa ya Hilka, Hashabia; wa

jamaa ya Yedaya, Nethaneli. **22** Wakuu wa jamaa za Walawi katika siku za Eliashibu, Yoyada, Yohanani na jamaa mionganii mwa wazao wa Lawi hadi wakati wa Kadmieli na wenzao, waliosimama mkabala nao kusifu na kushukuru, sehemu moja ikipokezana siku za Yoyakimu mwana wa Yeshua, mwana wa Ezra kuhani na mwandishi. **27** Wakati wa kuweka wakfu ukuta wa Yerusalem, Walawi walitafutwa kule walikokuu wakiishi, nao wakaletwa Yerusalem pamoja kutoka maeneo yaliyozunguka Yerusalem, kutoka vijiji nya Wanetofathi, **29** kutoka Beth-Gilgali, na kutoka eneo la Geba na Azmawethi, kwa kuwa waimbaji walikuwa wamejjijengea vijiji kuzunguka Yerusalem. **30** Wakati makuhani na Walawi walipokuu wamekwisha kujitakasa kwa kufuatana na desturi, waliwatakasa watu, malango na ukuta. **31** Niliwaagiza viongozi wa Yuda wapande juu ya ukuta. Pia niliagiza makundi mawili makubwa ya waimbaji waimbe nyimbo za kumshukuru Mungu. Kundi moja lilipanda juu ya ukuta upande wa kuumi, kuelekea Lango la Samadi. **32** Hoshaya na nusu ya viongozi wa Yuda wakawafuata, **33** pamoja na Azaria, Ezra, Meshulamu, **34** Yuda, Benyamin, Shemaya, Yeremia, **35** pamoja na baadhi ya makuhani wenye tarumbeta, na pia walikuwa na Zekaria mwana wa Yonathani, mwana wa Shemaya, mwana wa Matania, mwana wa Mikaya, mwana wa Zakuri, mwana wa Asafu, **36** pamoja na wenzake, Shemaya, Azareli, Milalai, Gilalai, Maai, Nethaneli, Yuda na Hanani, wakiwa na vyombo nya uimbaaji, kama ilivyoagizwa na Daudi mtu wa Mungu. Mwandishi Ezra aliongoza maandamano. **37** Kwenye Lango la Chemchemi waliendelea moja kwa moja mpaka kwenye ngazi za Mji wa Daudi, kwenye mwinuko wa ukuta, na kupitia juu ya nyumba ya Daudi mpaka kwenye Lango la Maji upande wa mashariki. **38** Kundi la pili la waimbaji lilielekea upande wa kushoto. Niliwafuata juu ya ukuta, pamoja na nusu ya watu kupitia Mnara wa Tanuru mpaka kwenye Ukuta Mpana, **39** juu ya Lango la Efraimu, Lango la Yeshana, Lango la Samaki, Mnara wa Hananeli, na Mnara wa Mia, mpaka kwenye Lango la Kondoo. Walipofika kwenye Lango la Ulinzi wakasimama. **40** Kisha yale makundi mawili ya waimbaji yaliyoshukuru yakachukua nafasi zao katika nyumba ya Mungu. Nami pia nikafanya hivyo, pamoja na nusu ya maaftisa, **41** na makuhani wafuata: Eliakimu, Maaseya, Miniamini, Mikaya, Elionenai, Zekaria na Hanania wakiwa na tarumbeta zao, **42** na pia Maaseya, Shemaya, Eleazar, Uzi, Yehohanani, Malkiya, Elamu na Ezeri. Makundi haya yaliimba chini ya uongozi wa Yezrahia. **43** Siku hiyo katika kitabu cha kumbukumbu. **24** Viongozi wa Walawi walikuwa: Hashabia, Sherebia, Yeshua mwana wa Kadmieli na wenzao, waliosimama mkabala nao kusifu na kushukuru, sehemu moja ikipokezana huo watu walichaguliwa kuwa wasimamizi wa vyumba Mungu. **25** Mabawabu waliokuu wakilinda kwenye malango ya ghala ni: Matania, Bakbukia, Obadia, Meshulamu, Talmoni na Akubi. **26** Walihudumu siku za Yoyakimu mwana wa Yeshua, mwana wa Yosadaki, na katika siku za mtawala Nehemia, na za Ezra kuhani na mwandishi. **27** Wakati wa kuweka wakfu ukuta wa Yerusalem, Walawi walitafutwa kule walikokuu wakiishi, nao wakaletwa Yerusalem pamoja kutoka maeneo yaliyozunguka Yerusalem, kutoka vijiji nya Wanetofathi, **29** kutoka Beth-Gilgali, na kutoka eneo la Geba na Azmawethi, kwa kuwa waimbaji walikuwa wamejjijengea vijiji kuzunguka Yerusalem. **30** Wakati makuhani na Walawi walipokuu wamekwisha kujitakasa kwa kufuatana na desturi, waliwatakasa watu, malango na ukuta. **31** Niliwaagiza viongozi wa Yuda wapande juu ya ukuta. Pia niliagiza makundi mawili makubwa ya waimbaji waimbe nyimbo za kumshukuru Mungu. **47** Kwa hiyo katika siku za Zerubabeli na za Nehemia, Israeli wote walitoa mafungu kila siku kwa ajili ya waimbaji na mabawabu. Pia walitenga fungu kwa ajili ya Walawi wengine, nao Walawi walitenga fungu kwa ajili ya wazao wa Aroni.

13 Siku hiyo, Kitabu cha Mose kilisomwa kwa sauti kuu, na watu wote wakasikia. Humo ilionekana imeandikwa kwamba hakuna Mwamoni wala Mmoabu atakayeruhusiwa katika kusanyiko la watu wa Mungu, **2** kwa sababu hawakuwalaki Waisraeli kwa chakula na maji. Badala yake walimwajiri Balaamu kuwalaani (lakin hata hivyo Mungu wetu aligeuza laana kuwa baraka). **3** Watu waliposikia sheria hii, waliposikia sheria hii, waliwatenga watu wote wasio Waisraeli walikuwa wa uzao wa kigeni. **4** Kabla ya hili, kuhani Eliashibu alikuwa amewekwa kuwa msimamizi wa vyumba nya ghala ya nyumba ya Mungu wetu. Alikuwa na uhusiano wa karibu na Tobia, **5** naye alikuwa amempa Tobia chumba kikubwa ambacho mwanzo kilikuwa kikitumika kuweka sadaka za nafaka, uvumba na vyombo nya Hekalu, pamoja na zaka za nafaka, divai mpya na mafuta waliyogizwa Waisraeli kwa ajili ya Walawi, waimbaji na mabawabu wa lango, pamoja na matoleo kwa makuhani. **6** Lakini wakati haya yote yalipokuu yakitendeka, sikuwa Yerusalem, kwa kuwa katika mwaka wa thelathini na mbili wa utawala wa Artashasta mfalme wa Babeli nilikuwa nimerudi kwa mfalme. Baadaye nilimwombwa ruhusa, **7** nikarudi Yerusalem. Hapo niligundua jambo la uovo alilofanya Eliashibu kwa kumpa Tobia chumba katika nyua za nyumba ya Mungu. **8** Nilikasirika sana na nikavitupe nje vyombo vyote nya Tobia. **9** Nilitoa amri kutakasa vyumba, kisha nikavirudisha vifaa nya nyumba ya Mungu, pamoja na sadaka za nafaka na uvumba. **10** Pia niligundua kuwa mafungu yaliyopangwa kupewa Walawi hawakuwa wamepewa,

nao Walawi wote na waimbaji waliowajibika kwa alimweka kuwa mfalme juu ya Israeli yote, lakini hata huduma walikuwa wamerudi katika mashamba yao. ye ye, wanawake wa mataifa mengine walimfanya **11** Basi niliwakemea maafisa na kuwaauliza, "Kwa atende dhambi. **27** Je, tulazimike sasa kusikia kwamba nini nyumba ya Mungu imepuuuzwa?" Kisha niliwaita ninyi pia mmefanya uovu huu mkubwa na kutokuwa pamoja na kuwaweka kwenye nafasi zao. **12** Yuda wote waaminifu kwa Mungu wetu kwa kuo wa wanawake wa walileta zaka za nafaka, divai mpya na mafuta kwenye kigeni?" **28** Mmoja wa wana wa Yoyada mwana wa ghalaa. **13** Nikamweka kuhani Shelemia, mwandishi Eliashibu kuhani mkuu alikuwa mkwewe Sanbalati Sadoki, na Mlawi aliyeitwa Pedaya kuwa wasimamizi Mhoroni. Nami nilimfukuza mbele yangu. **29** Ee wa ghalaa, na kumfanya Hanani mwana wa Zakuri, Mungu wangu, uwakumbuke, kwa sababu wamenajisi mwana wa Matania kuwa msaidizi wao, kwa sababu ukuhani, na agano la kikuhanani la Walawi. **30** Kwa watu hawa walionekana kuwa waaminifu. Walipewa hiyo niliwatakasa makuhani na Walawi kutokana na wajibu wa kugawa mahitaji kwa ndugu zao. **14** Ee chochote kilichokuwa cha kigeni, na kuwapa wajibu, Mungu wangu, unikumbuke kwa hili, wala usifute kila mmoja katika kazi yake. **31** Pia nilihakikisha kile nilichokifanya kwa uaminifu kwa ajili ya nyumba kwamba matoleo ya kuni yaliletw kwa wakati ya Mungu wangu na kwa ajili ya huduma yake. **15** unaopaswa, na malimbuko kwa wakati wake. Ee Siku hizo nikaona watu katika Yuda wakikanya Mungu wangu, unikumbuke, unitendee mema.

mashinikizo ya divai siku ya Sabato na kuleta nafaka wakiwapakiza punda, pamoja na divai, zabibi, tini na aina nyngine za mizigo. Nao walikuwa wakileta haya yote Yerusalemu siku ya Sabato. Kwa hiyo niliwaonya dhidi ya kuuza vyakula siku hiyo. **16** Watu kutoka Tiro waliokuwa wakiishi Yerusalemu walileta samaki na aina nyngi za bidhaa na kuziuza Yerusalemu siku ya Sabato kwa watu wa Yuda. **17** Niliwakemea wakuu wa Yuda na kuwaambia, "Ni uovu gani huu mnaofanya wa kuinajisi siku ya Sabato? **18** Je, baba zenu hawakufanya mambo kama haya, hata wakamsababisha Mungu wetu kuleta maafa haya yote juu yetu na juu ya mji huu? Sasa bado mnazidi kuchochea ghadhabu yake dhidi ya Israeli kwa kuinajisi Sabato." **19** Wakati vivuli vya jioni vilipoangukia juu ya malango ya Yerusalemu kabla ya Sabato, niliamuru milango ifungwe, wala isifunguliwe mpaka Sabato iishe. Nikawaweka baadhi ya watu wangu mwenyewe kwenye malango ili pasiwepo mizigo utakaoingizwa ndani siku ya Sabato. **20** Mara moja au mbili wachuuzi na wauzaji wa bidhaa za aina zote walilala usiku nije ya mji wa Yerusalemu. **21** Lakini niliwaonya na kuwaambia, "Kwa nini mnalala karibu na ukuta? Kama mkifanya hivi tena, nitawaadhibu." Kuanzia wakati ule hawakuja tena siku ya Sabato. **22** Kisha nikawaamuru Walawi kujitakasa na kwenda kulinda malango ili kutunza Sabato iwe takatifu. Ee Mungu wangu, unikumbuke kwa ajili ya hili pia, nawe unionyeshe wema wako sawasawa na upendo wako mkuu. **23** Zaidi ya hayo, niliona Wayahudi waliokuwa wameoa wanawake kutoka Ashdodi, Amoni na Moabu. **24** Nusu ya watoto wao walizungumza lugha ya Kiashidodi au lugha ya watu wengine, bali hawakuweza kuzungumza Kiyahudi. **25** Niliwakemea na kuwalaani. Niliwapiga baadhi ya watu na kung'oa nywele zao. Niliwaapisha kwa jina la Mungu na kusema: "Msiwoze binti zenu kwa wana wao, wala binti zao wasiolewe na wana wenu wala ninyi wenywewe. **26** Je, Solomoni hakutenda dhambi kwa sababu ya wanawake wa namna hiyo? Miongoni mwa mataifa mengi hapakuwepo mfalme kama ye ye. Alipendwa na Mungu wake. Naye Mungu

Esta

1 Hili ndilo lilitotokea wakati wa utawala wa Mfalte Ahasuero, yule aliyetawala juu ya majimbo mia na ishirini na saba tangu Bara Hindi hadi Kushi. **2** Wakati huo Mfalte Ahasuero alitawala katika kiti chake cha enzi katika ngome ya mji wa Shushani. **3** Katika mwaka wa tatu wa utawala wake, alifanya karamu kwa ajili ya wakuu wake wote pamoja na maafisa. Akawaalika viongozi wa jeshi wa Uajemi na Umedi, wana wa wafalme na wakuu wa majimbo. **4** Kwa siku zote 180 mfalte alionyesha utajiri mwingu wa ufalme wake, fahari na utukufu wa enzi yake. **5** Siku hizo zilipopita, mfalte alifanya karamu kwa muda wa siku saba, katika bustani ya ndani katika jumba la kifalme, kwa ajili ya watu wote kuanzia mdogo hadi mkubwa, waliokuwa katika ngome ya mji wa Shushani. **6** Bustani ilikuwa na mapazia ya kitani nyeupe na buluu, yaliyofungiwa kamba za kitani nyeupe na kitambaa cha zambarau, kwenye pete za fedha juu ya nguzo za marmar. Kulikuwepo viti vya dhahabu na vya fedha viliviyokuwa vimewekwa kwenye ile sakafu iliyotengenezwa kwa mawe ya rangi, marmar, lulumizi na mawe mengine ya thamani. **7** Vyombo vya dhahabu vilitumika kwa watu kunywea mvinyo, kila kimoja tofauti na kingine, naye mfalte akatoa mvinyo kwa wingi kwa kadiria ya ukarimu wake. **8** Kwa amri ya mfalte kila mgeni aliruhusu kunywa alichotaka, kwa kuwa mfalte alitoa maagizo kwa watumishi wote wa kuhudumu mvinyo kumhudumia kila mtu kwa jinsi alivyotaka. **9** Malkia Vashti pia akawafanya wanawake karamu katika jumba la kifalme la Mfalte Ahasuero. **10** Siku ya saba, wakati Mfalte Ahasuero alikuwa amesisimka roho yake kwa mvinyo, aliamuru matowashi saba waliokuwa wakimhudumia, yaani, Mehumani, Biztha, Harbona, Bigha, Abagtha, Zethari na Karkasi, **11** kumleta Malkia Vashti mbele ya mfalte akiwa amevea taji lake la kifalme, ili aonyeshe uzuri wake kwa watu na wakuu, kwa kuwa alikuwa ni mzuri wa kupendeza. **12** Lakini wakati watumishi walipotoa amri ya mfalte, Malkia Vashti alikataa kuja. Ndipo mfalte alighadhibika, na hasira yake ikawaka. **13** Kwa kuwa ilikuwa desturi ya mfalte kupata ushauri kwa wataalamu katika mambo ya sheria na haki, alizungumza na watu wenye busara, ambao walijua nyakati, **14** nao waliokuwa karibu na mfalte ni Karshena, Shethari, Admatha, Tarshishi, Meresi, Marsena na Memukani, wakuu saba wa Uajemi na Umedi waliokuwa na nafasi ya pekee kwa mfalte nao walikuwa na vyeo vya juu kabisa katika utawala wake. **15** Mfalte aksauliza, “Kulingana na sheria, Malkia Vashti anapaswa kutendewa nini? Malkia hakutii amri ya Mfalte Ahasuero ambayo matowashi walimpalekeea.” **16** Kisha Memukani akajibu mbele ya mfalte na wakuu, “Malkia Vashti si kwamba amemkosea mfalte tu bali pia amewkosea wakuu wote na watu wa himaya yote ya Mfalte Ahasuero.

17 Kwa maana tendo hili la malkia litajulikana kwa wanawake wote, kwa hiyo watawadharau waume zao na kusema, ‘Mfalte Ahasuero aliagiza Malkia Vashti aletwe mbele yake, lakini alikataa.’ **18** Leo hii wanawake wa wakuu wa Uajemi na Umedi ambao wamesikia juu ya tabia ya malkia watawatendea wakuu wote wa mfalte vivyo hivyo. Hapatakuwepo na mwisho wa dharau na magomvi. **19** “Kwa hiyo, kama itampendeza mfalte, atoe amri ya kifalme na iandikwe katika sheria ya Uajemi na Umedi, ambayo haitabadiika, kwamba Vashti kamwe asije tena mbele ya Mfalte Ahasuero. Pia mfalte na atoe hiyo naafasi yake ya umalkia kwa mwanamke mwininge aliye bora kumliko yeye. **20** Kisha mbiu hii ya mfalte itakapotangazwa katika himaya yake iliyo kubwa sana, wanawake wote watawaheshimu waume zao, kuanzia mdogo hadi mkubwa.” **21** Mfalte na wakuu wake walipendeza na shauri hili, hivyo basi mfalte akafanya kama Memukani alivyopendekeza. **22** Alipeleka barua katika sehemu zote za ufalme wake, kwa kila jimbo kwa maandishi yake mwenyewe na kwa kila watu katika lugha yao wenyewe, akitangaza kwa msemo wa kila watu kwamba inampasa kila mwanamekuwa mtawala wa nyumba yake mwenyewe.

2 Baadaye, wakati hasira ya Mfalte Ahasuero ilikuwa imetulia, alimkumbuka Vashti na kile alichokwuwa amekifanya na alilokuwa ameamuru juu yake. **2** Kisha watumishi waliomhudumia mfalte walipendekeza, “Na ufanyike utafiti kwa ajili ya wanawali mabikira wazuri wa sura kwa ajili ya mfalte. **3** Mfalte na atuee maafisa katika kila jimbo la himaya yake kuwaleta hao wanawali wote wazuri wa sura katika nyumba ya wanawake katika ngome ya mji wa Shushani. Kisha wawekwe chini ya utunzaji wa Hegai, towashi wa mfalte, msimamizi wa wanawake; na wapewe matunzo yote ya urembo. **4** Kisha yule ambaye atampendeza mfalte na awe malkia badala ya Vashti.” Shauri hili likampendeza mfalte, naye akalifuata. **5** Basi katika mji wa ngome ya Shushani palikuwa na Myahudi wa kabilia ya Benyamini, jina lake Mordekai mwana wa Yairi, mwana wa Shimei, mwana wa Kishi, **6** ambao walichukuliwa uhamishoni kutoka Yerusalem na Mfalte Nebukadneza wa Babeli, wakiwa miiongoni mwa waliochukuliwa mateka pamoja na Mfalte Yekonia wa Yuda. **7** Mordekai alikuwa na binamu yake msichana aliyeitwa Hadasa, ambaye alimlea kwa kuwa hakuwa na baba wala mama. Msichana huyu, ambaye pia alijulikana kwa jina la Esta, alikuwa na umbo na sura ya kupendeza, naye Mordekai alimtunza kama binti yake mwenyewe baada ya baba yake na mama yake kufariki. **8** Wakati agizo na amri ya mfalte lilitangazwa, wanawali wengi waliletwa kwenye ngome ya mji wa Shushani na kuwekwa chini ya uangalizi wa Hegai. Pia Esta alipelekwa katika jumba la mfalte na akakabidhiwa

9 Msichana huyu alimpendeza na kupata kibali ya kibali yaliandikwa katika kitabu cha kumbukumbu mbele mbele zake. Mara moja akaanza kumpa matunzo ya mfalme. ya uzuri na chakula maalum. Alimpa Esta vijakazi saba waliochaguliwa kutoka jumba la kifalme, na kumhamishia yeze pamoja na vijakazi wake katika sehemu bora zaidi katika nyumba ya wanawake. **10** Esta alikuwa hajadhihirisha uraia wala kabilo lake, kwa sababu Mordekai alikuwa amemkataza. **11** Kila siku Mordekai alikuwa akitembeatembea karibu na ua wa nyumba ya wanawake kujua Esta alivyoendelea na kuona yaliyokuwa yakitendeka kwake. **12** Kabla zamu ya msichana hajafika ya kwenda kwa Mfalte Ahasuero, ilimbidi atimize miezi kumi na miwili ya matunzo ya urembo kama ilivyokuwa imepangwa. Kwa miezi sita walikuwa wajipake mafuta ya manemanne, na miezi sita kujipaka manukato na vipodozi. **13** Basi hivi ndivyo ambavyo msichana angeinga kwa mfalme: Kila kitu alichohitaji aliruhusiwa kuchukua kutoka nyumba ya wanawake na kwenda navyo katika jumba la mfalme. **14** Jioni angekwenda pale na asubuhi kurudi sehemu nyingine ya nyumba ya wanawake katika utunzaji wa Shaashgazi, towashi wa mfalme ambaye alikuwa mkuu wa masuria. Hangeweza kurudi kwa mfalme mpaka apendezwe naye na kuagiza aitwe kwa jina lake. **15** Zamu ya Esta ilipofika kwenda kwa mfalme (msichana ambaye Mordekai alikuwa amemlea, binti wa Abihaili njomba wake), Esta hakutaka vitu zaidi ya vile ambavyo Hegai, towashi wa mfalme aliyekuwa mkuu wa nyumba ya wanawake alivyokuwa amemshauri. Naye Esta alipata kibali kwa kila mtu aliywemwona. **16** Esta alipelekwa kwa Mfalte Ahasuero katika makao ya mfalme mwezi wa kumi, yaani mwezi wa Tebethi, katika mwaka wake wa saba wa kutawala. **17** Basi ikawa mfalme alivutiwa na Esta kuliko wanawake wengine wote, naye akapata upendeleo na kibila kuliko mabikira wengine. Kisha akamvika taji la kifalme kichwani mwake na kumfanya malkia badala ya Vashti. **18** Mfalte akafanya karamu kubwa, karamu ya Esta, kwa wakuu wake wote na maafisa. Mfalte alitangaza mapumziko katika majimbo yake yote na kugawa zawadi kwa ukarimu wa kifalme. **19** Wakati mabikira walikusanyika mara ya pili, Mordekai alikuwa ameketi katika lango la mfalme. **20** Lakini Esta alikuwa ameficha siri ya kibila lake na uraia wake, kama Mordekai alivyokuwa amemwambia, kwa maana aliendelea kufuata maelekezo ya Mordekai kama alivyokuwa akifanya alipokuwa akimlea. **21** Wakati Mordekai alikuwa ameketi kwenye lango la mfalme, Bigthana na Tereshi, maafisa wawili wa mfalme waliokuwa waliniwa na lango, walikasirika na kupanga njama ya kumuua Mfalte Ahasuero. **22** Lakini Mordekai aligundua hila hii na kumwambia Malkia Esta, ambaye baadaye alimwarifu mfalme, huku akimsifu Mordekai. **23** Taarifa hiyo ilipochunguzwa na kuonekana kuwa kweli, maafisa hao wawili waliangikwa juu ya miti ya kunyongea. Haya yote

3 Baada ya matukio haya, Mfalte Ahasuero alimheshimu Hamani mwana wa Hamedatha, Mwagagi, akampandisha na kumpa kiti chake cha heshima cha juu sana kuliko wakuu wengine wote. **2** Maafisa wote wa mfalme waliokaa langoni mwa mfalme walipiga magoti na kumpa Hamani heshima, kwa kuwa mfalme alikuwa ameamuru hili kuhusu Hamani. Lakini Mordekai hakumpigia magoti wala kumheshimu. **3** Kisha maafisa wa mfalme waliokuwa langoni mwa mfalme walimuuliza Mordekai, "Kwa nini hutii agizo la mfalme?" **4** Siku baada ya siku walizungumza naye lakini hakukubali. Kwa hiyo walimweleza Hamani kuona kama tabia ya Mordekai itawenza kuvumiliwa, kwa maana alikuwa amewaambia kuwa yeze ni Wayahudi. **5** Wakati Hamani alipoona kuwa Mordekai hampigii magoti wala kumpa heshima alighadhibika. **6** Hata hivyo baada ya kujulishwa watu wa Mordekai ni akina nani, alibadili wazo la kumuua Mordekai peke yake. Badala yake Hamani alitafuta njia ya kuwaangamiza watu wote wa Mordekai, yaani, Wayahudi, walio katika ufalme wote wa Ahasuero. **7** Katika mwaka wa kumi na mbili wa utawala wa Mfalte Ahasuero, katika mwezi wa kwanza uitwao Nisani, walipiga puri (yaani kura) mbele ya Hamani ili kuchagua siku na mwezi. Kura ikaangukia kwenye mwezi wa kumi na mbili, yaani Adari. **8** Kisha Hamani akamwambia Mfalte Ahasuero, "Wako watu fulani wameenea na kutawanyika mionganini mwa watu katika majimbo yote ya ufalme wako, ambao desturi zao ni tofauti na zile za watu wengine wote, nao hawatii sheria za mfalme. Haifai mfalme kuwavumilia watu hawa. **9** Kama inampendeza mfalme, itolewe amri kuwaangamiza, nami nitaweka talanta 10,000 za fedha katika hazina ya mfalme kwa ajili ya watu watakoshughulikia jambo hili." **10** Basi mfalme alichukua pete yake ya muhuri kutoka kwenye kidole chake na kumpa Hamani mwana wa Hamedatha, Mwagagi, adui wa Wayahudi. **11** Mfalte akamwambia Hamani, "Baki na fedha yako na uwatendee hao watu utakavyo." **12** Kisha siku ya kumi na tatu ya mwezi wa kwanza waandishi wa mfalme waliitwa. Wakaandika barua kwa kila jimbo na katika kila lugha ya watu kama agizo la Hamani liliviyotoka kwa mfalme, kwa watawala wa majimbo mbalimbali, na wakuu wa watu mbalimbali. Hizi ziliandikwa kwa jina la Mfalte Ahasuero mwenyewe na kutiwa muhuri wa pete yake mwenyewe. **13** Barua zilipelekwa na tarishi katika majimbo yote ya mfalme zikiwa na amri ya kuharibu, kuua na kuangamiza Wayahudi wote, wadogo kwa wakubwa, wanawake na watoto wadogo, siku moja, yaani siku ya kumi na tatu ya mwezi wa kumi na mbili, ndio mwezi wa Adari, na pia kuteka nyara vitu vyao. **14** Nakala ya andiko la amri ilipaswa kutolewa kama sheria katika kila jimbo, na kufahamishwa kwa watu wa kila taifa ili wawewe kuwa tayari kwa siku ile.

15 Kwa kuharakishwa na amri ya mfalme, matarishi walikwenda na andiko lilitolewa katika mji wa ngome ya Shushani. Mfalme na Hamani waliketi na kunywa, lakini mji wa Shushani ulifadhaika.

4 Mordekai alipojua yote yaliyokwisha kufanyika, aliruaru mavazi yake na kuvala nguo za magunia na kujipaka majivu, akaenda mjini, akiomboleza kwa sauti na kwa uchungu. **2** Alikwenda akasimama nje ya lango la mfalme, kwa sababu hakuna yejote aliyeruhuswa kuingia akiwa amevara nguo za magunia. **3** Katika kila jimbo ambapo amri na agizo la mfalme lilifika, kulikuwa na maombolezo makuu mionganii mwa Wayahudi pamoja na kufunga, kulia na kuomboleza. Watu wengi wakalala juu ya nguo za magunia na majivu. **4** Wajakazi wa Esta na matowashi walipokuja na kumwambia kuhusu Mordekai, alipatwa na huzuni kuu. Alimtumia nguo avae badala ya nguo za magunia, lakini Mordekai hakuzikubali. **5** Ndipo Esta akamwita Hathaki, mmojawapo wa matowashi wa mfalme ambaye alikuwa amewekwa kumhudumia Esta, akamwagiza kutafuta ni nini kilikuwa kikimtaabisha Mordekai na ni kwa nini. **6** Basi Hathaki alitoka nje kumwenda Mordekai kwenye uwanya ulio wazi wa mji mbele ya lango la mfalme. **7** Mordekai akamwambia kila kitu ambacho kimempata, pamoja na hesabu kamili ya fedha ambazo Hamani aliahidi kulipa katika hazina ya mfalme kwa ajili ya maangamizi ya Wayahudi. **8** Akampa nakala ya andiko la amri kwa ajili ya maangamizi yao, lililokuwa limechapishwa huko Shushani, kumwonyesha Esta na kumwelezea. Mordekai akamwambia towashi amshawishi Esta kwenda mbele ya mfalme kuomba rehema na kumsihii kwa ajili ya watu wake. **9** Hathaki akarudi kwa Esta na kumwarifu alilolisema Mordekai. **10** Kisha Esta akamwamuru Hathaki amweleze Mordekai, **11** “Maafisa wote wa mfalme na watu wa majimbo ya ufalme wanajua kuwa mwanaume au mwanamke yejote ambaye ataingia kumwona mfalme katika ua wa ndani bila kuitwa, mfalme ana sheria moja tu: Atauawa. Njia pekee kinyume na hili ni mfalme kumyooshea fimbo ya dhahabu ili aishi. Lakini siku thelathini zimepita tangu nilipoitwa kwenda kwa mfalme.” **12** Wakati Mordekai aliarifiwa maneno ya Esta, **13** Mordekai alirudisha jibu hili: “Usifiki kwamba kwa sababu uko katika nyumba ya mfalme wewe pekee katika Wayahudi wote utapona. **14** Kwa kuwa kama utakaa kimya wakati huu, msaada na ukombozi kwa Wayahudi utatoka mahali pengine, lakini wewe na jamaa ya baba yako mtaangamia. Nani ajuaye kwamba hukuja kwenye nafasi ya mamlaka kwa ajili ya wakati kama huu?” **15** Kisha Esta alituma jibu hili kwa Mordekai: **16** “Nenda, kusanya pamoja Wayahudi wote walio Shushani, nanyi mfunge kwa ajili yangu. Msile wala kunywa kwa siku tatu, usiku na mchana. Mimi na wajakazi wangu tutafunga kama mnavyofanya. Baada ya kufanyika hili, nitakwenda kwa mfalme, hata ingawa ni kinyume cha sheria.

Ikiwa ni kuangamia na niangamie.” **17** Kwa hiyo Mordekai alikwenda zake na kutekeleza maagizo yote ya Esta.

5 Siku ya tatu, Esta alivaa mavazi yake ya kimalkia, naye akasimama katika ua wa ndani wa jumba la mfalme, mbele ya ukumbi wa mfalme. Naye mfalme alikuwa akiteti katika kiti chake cha kifalme katika ukumbi, akiilekeea langoni. **2** Alipomwona Malkia Esta amesimama uani alipendezwa naye, akamyooshea fimbo ya utawala ya dhahabu ile iliyokuwa mkononi mwake. Kwa hiyo Esta alikaribia na kuigusa ncha ya fimbo ya mfalme. **3** Kisha mfalme aliuliza, “Malkia Esta, ni nini? Ombi lako ni nini? Hata kama ni nusu ya ufalme, utapewa.” **4** Esta akajibu, “Kama itampendeza mfalme, mfalme pamoja na Hamani waje leo katika karamu ambayo nimeandaa kwa ajili yake.” **5** Mfalme akasema, “Mletoni Hamani mara moja, ili tupate kufanya lile Esta analoomba.” Kwa hiyo mfalme na Hamani walihudhuria karamu aliyoandaa Esta. **6** Walipokuwa wakinwywa mvinyo mfalme akamuuliza Esta tena, “Sasa haja yako ni nini? Utapewa. Ombi lako ni nini? Hata nusu ya ufalme, utapewa.” **7** Esta akajibu, “Haja yangu na ombi langu ni hili: **8** Kama mfalme ameona vyema, nami nimepata kibali kwake na kama ikimpendeza mfalme kunipa ombi langu na kunitimizia haja yangu, mfalme na Hamani waje kwangu kesho katika karamu nitakayawandaalia. Kisha nitajibu swalii la mfalme.” **9** Hamani alitoka siku hiyo kwa furaha na moyo mchangamfu. Lakini alipomwona Mordekai langoni mwa mfalme na kuona kwamba hakusimama wala hakuonyesha hofu mbele yake, alijawa na ghadhabu dhidi ya Mordekai. **10** Hata hivyo, Hamani alijiuwa akaenda zake nyumbani. Akawaita pamoja rafiki zake na Zereshi, mkewe. **11** Hamani akajisifia kwao juu ya utajiri wake mwingsi, wanawe wengi na kwa njia zote ambazo mfalme amemheshimu kwazo na jinsi alivyomweka juu ya wakuu na maafisa wengine. **12** Hamani akaongeza, “Si hayo tu. Mimi ndiye mtu pekee ambaye Malkia Esta amemwalika kumsindikiza mfalme kwenye karamu aliywandaalia. Naye amenialika pamoja na mfalme kesho. **13** Lakini haya yote hayanipi kuridhika iwapo ninaendelea kumwona yule Myahudi Mordekai akiteti kwenye lango la mfalme.” **14** Zereshi mkewe na rafiki zake wote wakamwambia, “Tengeneza mahali pa kuangika watu kimo chake dhiraah hamsini, kisha kesho asubuhi mwombwe mfalme Mordekai aangikwe juu yake. Ndipo uende na mfalme kwenye karamu kwa furaha.” Shauri hili lilimpendeza Hamani, naye akajenga mahali pa kuangika watu.

6 Usiku ule mfalme hakupata usingizi, hivyo aagaagiza aletewe kitabu cha kumbukumbu za matukio ya utawala wake, asomewe. **2** Kitabu hicho kilikutwa na kumbukumbu kwamba Mordekai alikuwa amefichua jinsi Bigthana na Tereshi, waliokuwa maafisa wawili wa mfalme, walini wa lango walivyokuwa wamepanga hila ya kumuua Mfalte

Ahasuero. **3** Mfalme akauliza, "Je, ni heshima na shida kama hii isingalitosha kumsumbuwa mfalme." **5** shukrani gani Mordekai alipokea kwa ajili ya jambo Mfalme Ahasuero akamuuliza Malkia Esta, "Ni nani hili?" Watumishi wake wakajibu, "Hakuna lolote huyu? Yuko wapi mtu huyu aliyethubutu kufanya alilofanyiwa." **4** Mfalme akasema, "Ni nani yuko jambo kama hili?" **6** Esta akasema, "Mtesi na adui ni uani?" Wakati huo huo Hamani alikuwa ameingia huyu mwovu Hamani." Hamani alifadhaika mbele ya ua wa nje wa jumba la mafalme kusema na mafalme mafalme na malkia. **7** Mfalme akainuka kwa ghadhabu, kuhusu kumwangika Mordekai katika mahali pa akaacha mvinyo wake, akaenda kwenye bustani kuangikia watu alipokuwa amepajenga kwa ajili yake. **8** nyuma kumsihi Malkia Esta aokoe maisha yake. **9** Hamani alipoingia, mafalme alimuuliza, "Afanyiwe Mara mafalme aliporudi kutoka bustani ya jumba la nini mtu ambaye mafalme apenda kumheshimu?" kifalme na kuja kwenye ukumbi wa karamu, Hamani Basi Hamani akawaza moyoni mwake, "Ni nani alikuwa akijitupa juu ya kiti mahali ambapo Esta mwingine ambaye mafalme angemheshimu kuliko alikuwa akiegemea. Mfalme akasema kwa nguvu, mimi?" **7** Kwa hiyo akamjibu mafalme, "Kwa mtu "Je, atamdhaliilisha malkia hata huku nyumbani ambaye mafalme apenda kumheshimu, **8** aletewe akiwa pamoja nam!" Mara neno lilipotoka kinywani joho la kifalme ambalo mafalme ameshalivaa na farasi mwa mafalme, walifunika uso wa Hamani. **9** Kisha ambaye mafalme alishampanda, ambaye amevikwa taji Harbona, mmoja wa matowashi wanaomtumikia ya kifalme kichwani mwake. **9** Kisha joho na farasi mafalme, akasema, "Mahali pa kuangika watu penye vikabidhiwe kwa mmojawapo wa wakuu wa mafalme urefu wa mita ishirini na mbili pakoo nyumbani anayeheshimika sana. Nao wamvike mtu yule ambaye mafalme anapenda kumheshimu, na aongozwe akiwa mafalme na farasi kupitia barabara za mji, wakitangaza mbele yake, 'Hivi ndivyo anavyofanyiwa mtu ambaye mafalme apenda kumheshimu!'" **10** Mfalme mbele yake, "Hivi ndivyo anavyofanyiwa mtu ambaye mafalme apenda kumheshimu!" **10** Mfalme akamwamuru Hamani, "Nenda mara moja, chukua mbele yake, 'Hivi ndivyo anavyofanyiwa mtu ambaye mafalme apenda kumheshimu!'" **10** Mfalme akasema, "Mwangikeni juu yake!" **10** Kwa hiyo wakamtundika Hamani mahali alipokuwa ameandaa kwa ajili ya Mordekai. Ndipo ghadhabu ya mafalme ikatulia.

8 Siku ile ile Mfalme Ahasuero akampa Malkia Esta shamba la Hamani, adui wa Wayahudi. Naye Mordekai akaja mbele ya mafalme, kwa kuwa Esta alikuwa amesema jinsi anavyohusiana naye. **2** Mfalme akaivua pete yake ya muhuri, ambayo alikuwa amemnyang'anya Hamani, akampa Mordekai, naye Esta akamweka Mordekai juu ya shamba la Hamani. **3** Esta alimsihi tena mafalme, akianguka miguuni pake na kulia. Akamwomba akomeshe mpango mwovu wa Hamani Mwagagi ambao alikuwa ameupanga dhidi ya Wayahudi. **4** Kisha mafalme alimnyooshea Esta fimbo yake ya utawala ya dhahabu naye aliinuka na kusimama mbele yake. **5** Esta akasema, "Kama ikimpendeza mafalme, nami kama nikipata kibali naye akiona ni jambo lililo sawa kunitendea na kama akipendezwa nami, basi iandikwe amri ya kuzitangua barua zile Hamani mwana wa Hamedatha, Mwagagi, alizotunga na kuandika kuangamiza Wayahudi katika majimbo yote ya mafalme. **6** Kwa maana nitawezaje kuvumilia kuona maafa yakiwapata watu mvinyo katika siku ya pili, mafalme akauliza tena, "Malkia Esta, ni nini haja yako? Utapewa. Ombi lako ni nini? Hata nusu ya ufalme, utapewa." **3** Kisha Malkia Esta akajibu, "Kama nimepata kibali kwako, ee mafalme, tena kama inapendeza utukufu wako, nijalie maisha yangu, hii ndiyo haja yangu. Pia uokoe watu wangu, hili ndilo ombi langu. **4** Kwa kuwa mimi na watu wangu tumeuzwa kwa kuangamizwa, kuchinjwa na kuharibiwa. Kama tungalikuwa tumeuzwa tu kuwa watumwa wa kiume na wa kike, ningalinyamaza kimya, kwa sababu

wantuwa kuvumilia kuona maafa yakiwapata watu mvinyo katika siku ya pili, mafalme akauliza tena, "Malkia Esta, ni nini haja yako? Utapewa. Ombi lako ni nini? Hata nusu ya ufalme, utapewa." **3** Kisha Malkia Esta akajibu, "Kama nimepata kibali kwako, ee mafalme, tena kama inapendeza utukufu wako, nijalie maisha yangu, hii ndiyo haja yangu. Pia uokoe watu wangu, hili ndilo ombi langu. **4** la mafalme kwa ajili ya Wayahudi kama unavyoona vyema, kisha uifunge kwa kutiwa muhuri kwa pete ya wa kunyongea. **8** Basi andika amri nyininge kwa jina la mafalme na kutiwa muhuri kwa pete ya mafalme jina la mafalme na kutiwa muhuri kwa pete ya mafalme na wa kike, ningalinyamaza kimya, kwa sababu linaloweza kutanguliwa." **9** Mara moja waandishi wa

mfalme wakaitwa kwenye siku ya ishirini na tatu, mwezi wa tatu, ndio mwezi wa Siwani. Wakaandika yote Mordekai alioamuru kwa Wayahudi, kwa majemadari, watawala na wakuu wa majimbo 127 kuanzia Bara Hindi mpaka Kushi. Maagizo haya yaliandikwa kwa maandishi ya kila jimbo na kwa lugha ya kila mtu pia kwa Wayahudi kwa maandishi yao wenyewe na lugha yao. 10 Mordekai alianidika nyaraka kwa jina la Mfalme Ahasuero, akazitía muhuri kwa pete ya mfalme na kuzipeleka kwa njia ya matarishi, ambao waliendesha farasi waendaao kasi waliozalishwa maalum kwa ajili ya mfalme. 11 Waraka wa mfalme uliwaruhusu Wayahudi katika kila mji kuwa na haki ya kukusanyika na kujilinda wenyewe; kuharibu, kuua na kuangamiza jeshi lolote, taifa lolote au jimbo lile litakalowashambulia wao, wake zao, watoto wao na kuteka mali za adui zao. 12 Siku ambayo iliwekwa kwa Wayahudi kufanya hili katika majimbo yote ya Mfalme Ahasuero ilikuwa siku ya kumi na tatu ya mwezi wa kumi na mbili, yaani mwezi wa Adari. 13 Nakala ya tangazo ilikuwa itolewa kama sheria katika kila jimbo na iweze kujulikana kwa watu wa kila taifa, ili kwamba Wayahudi wawe tayari siku hiyo kulipiza kisasi kwa adui zao. 14 Matarishi, wakiwa wamepanda farasi wa kifalme, walitoka mbio wakichochewa na agizo la mfalme. Tangazo lilitolewa pia katika ngome ya mji wa Shushani. 15 Mordekai akaondoka mbele ya mfalme akiwa amevaa mavazi ya kifalme ya buluu na nyeupe, taji kubwa la dhahabu na joho la zambarau la kitani safi. Na mji wa Shushani ukasherehekeea kwa furaha. 16 Kwa maana kwa Wayahudi ulikuwa wakati wa raha na furaha, shangwe na heshima. 17 Katika kila jimbo na katika kila jiji, popote waraka wa mfalme ulipofika, kulikuwepo furaha na shangwe mionganii mwa Wayahudi, pamoja na karamu na kushangilia. Na watu wengi wa mataifa mengine wakajifanya Wayahudi kwa sababu ya kuwahofu Wayahudi.

18 Wayahudi huko Shushani, hata hivyo, walikuwa wamekusanyika siku ya kumi na tatu na ya kumi na nne, pia siku ya kumi na tano walipumzika na kuifanya siku ya karamu na furaha. 19 Ndiyo sababu Wayahudi wanaokaa vijijini na katika mji midogo huadhimisha siku ya kumi na nne ya mwezi wa Adari kama siku ya furaha na karamu, siku ambayo wao huepeana zawadi mmoja kwa mwininge. 20 Mordekai alianidika matukio haya, naye akapeleka barua kwa Wayahudi wote walioku katika majimbo ya Mfalme Ahasuero, majimbo yaliyo mbali na karibu, 21 akiwataka kila mwaka washereheke siku ya kumi na nne na ya kumi na tano ya mwezi wa Adari 22 kama wakati ambao Wayahudi walipata nafuu kutoka kwa adui zao na kama mwezi ambao huzuni yao iligeuzwa kuwa furaha na kuomboleza kwao kuwa siku ya kusherehekeea. Aliwaandikia kushika siku hizo kama siku za karamu na za furaha na kupeana zawadi za vyakula wao kwa wao na zawadi kwa maskini. 23 Hivyo Wayahudi walikubali kuendeleza sherehe walizokuwa wamezianza, wakifanya lile Mordekai alilokouwa amewaandikia. 24 Kwa maana Hamani mwana wa Hamedatha Mwagagi, adui wa Wayahudi wote, aliquwa amepanga hila dhidi ya Wayahudi ili kuwaangamiza, na aliquwa amepiga puri (yaani kura) kwa ajili ya maangamizi na uharibifu wao. 25 Lakin wakati shauri hilo baya lilipoarifiwa kwa mfalme, alitoa amri ilioandikwa kwamba mipango mibaya ambayo Hamani ameipanga dhidi ya Wayahudi inapasa imrudie juu ya kichwa chake mwenyewe, na kwamba ye ye na wanawee waangikwe mahali pa

9 Katika siku ya kumi na tatu ya mwezi wa kumi na mbili, yaani mwezi wa Adari, amri ilioagizwa na mfalme ilikuwa itekelizwe. Siku hii adui wa Wayahudi walikuwa wametumaini kuwashinda, lakini sasa mambo yaliwageukia na Wayahudi wakawashinda wale waliokuwa wanawachukia. 2 Wayahudi walikusanyika katika mji yao, katika majimbo ya Mfalme Ahasuero kuwashambulia wale waliokuwa wanatafuta kuwaangamiza. Hakuna ye yote aliywewa kushindana nao, kwa sababu watu wa mataifa mengine yote waliwaogopa. 3 Nao wakuu wote wa majimbo, majemadari, watawala na maafisa wa mfalme wakwasaidia Wayahudi, kwa sababu walimhofu Mordekai. 4 Mordekai alikuwa mtu mashuhuri katika jumba la mfalme; sifa zake zilienea katika majimbo yote naye alipata uwezo zaidi na zaidi. 5 Wayahudi waliwaangusha adui zao wote kwa upanga wakiwaa na kuwaangamiza, nao walifanya kile walichotaka kwa wale waliowachukia. 6 Katika ngome ya Shushani Wayahudi walua na kuangamiza

kunyongea watu. **26** (Kwa hiyo siku hizi ziliitwa Purimu, kutohana na neno puri.) Kwa sababu ya kila kitu kilichoandikwa kwenye barua hii na kwa sababu ya yale waliyoyaona na yale yaliyowatokea, **27** Wayahudi wakachukua na kuifanya desturi kwamba wao na wazao wao na wote ambao walijiunga nao wangefanya bila kuacha kushika siku hizi mbili kila mwaka, kwa njia ilivyoelekezwa na kwa wakati wake. **28** Siku hizi zinapasa zikumbukwe na kuadhimishwa katika kila kizazi, kila jamaa na katika kila jimbo na kila jiji. Nazo siku hizi za Purimu kamwe zisikome kusherehekewa na Wayahudi, wala kumbukumbu zake zisipotee mionganoni mwa wazao wake. **29** Basi Malkia Esta binti Abihaili, pamoja na Mordekai, Myahudi, waliandika kwa mamlaka yote kuthibitisha barua hii ya pili kuhusu Purimu. **30** Naye Mordekai akatuma barua kwa Wayahudi wote katika majimbo 127 ya ufalme wa Ahasuero, barua zenye maneno ya amani na matumaini, **31** ili kuimarisha siku hizi za Purimu katika majira yake yaliyowekwa, kama Mordekai, Myahudi na Malkia Esta walivyowaamuru, na walivyojiimarisha wenywewe na wazao wao kuhusu nyakati za kufunga na kuomboleza. **32** Amri ya Esta ilithibitisha taratibu hizi kuhusu Purimu, nayo ikaandikwa katika kumbukumbu.

10 Mfalte Ahasuero alitoza ushuru katika ufalme wake wote hadi kwenye miambao yake ya mbali.
2 Matendo yake yote ya nguvu na uwezo, pamoja na habari zote za ukuu wa Mordekai ambao mfalte alikuwa amemkuza, je, hayakuandikwa katika kitabu cha kumbukumbu za wafalte wa Umedi na Uajemi?
3 Mordekai Myahudi alikuwa wa pili kwa cheo kutoka Mfalte Ahasuero, naye alikuwa bora kabisa mionganoni mwa Wayahudi, akipandishwa katika heshima ya juu na ndugu zake Wayahudi kwa sababu aliwatendea mema watu wake, na alizungumza kwa ajili ya ustawi wa Wayahudi wote.

Ayubu

1 Katika nchi ya Usi paliishi mtu ambaye aliiwa Ayubu. Mtu huyu alikuwa hana hatia, naye alikuwa mkamilifu; alimcha Mungu na kueupukana na uovu.

2 Alikuwa na wana saba na binti watatu, **3** naye alikuwa na kondoo elfu saba, ngamia elfu tatu, jozia mia tano za maksai, na punda mia tano, tena alikuwa na idadi kubwa ya watumishi. Alikuwa mtu mkuu sana mionganoni mwa watu wa Mashariki. **4** Wanawee walikuwa na desturi ya kufanya karamu katika nyumba zao kwa zamu, nao wangewaalika umbu zao watatu ili kula na kunywa pamoja nao. **5** Wakati kipindi cha karamu kilimalizika, Ayubu angetuma waitwe na kuwafanyia utakaso. Angetoa dhabihu ya sadaka ya kuteketeza kwa ajili ya kila mmoja wao asubuhi na mapema, akifikiri, "Pengine wanangu wametenda dhambi na kumlaani Mungu miyonioni mwao." Hii ilikuwa ndiyo desturi ya kawaada ya Ayubu.

6 Siku moja wana wa Mungu walikwenda kujionyesha mbele za Bwana. Shetani naye akaja pamoja nao.

7 Bwana akamwambia Shetani, "Umetoka wapi?" Shetani akamjibu Bwana, "Natoka kuzunguka pote duniani, nikitembea huku na huko humo." **8** Ndipo Bwana akamwambia Shetani, "Je, umemwangalia huyo mtumishi wangu Ayubu? Hakuna mtu mwingine duniani aliye kama yeye, asiye na hatia, ni mnyofu, mwenye kumcha Mungu, na kueupukana na uovu." **9** Shetani akamjibu Bwana, "Je, Ayubu anamcha Mungu bure? **10** Je, wewe hukumjengea boma pande zote yeye na wa nyumbani mwake pamoja na kila kitu alicho nacho? Kazi za mikono yake umezibariki na hivyo makundi yake ya kondoo na mbuzi pamoja na ya wanyama yameeneea katika nchi nzima. **11** Lakini nyoosha mikono wako na kupiga kila kitu alicho nacho, naye kwa hakika atakulaani mbele za uso wako." **12** Siku moja watoto wa Ayubu walipokuwa wakifanya karamu wakila na kunywa divai katika nyumba ya ndugu yao mkubwa, **14** akaja mjambe kwa Ayubu na kusema, "Maksai walikuwa wakilima na punda walikuwa wakilisha karibu nao, **15** Waseba wakawashambulia na kuchukua mifugo. Kisha wakawaua watumishi kwa upanga, nami ndimi peke yangu niliyenusurika kukuletea habari!" **16** Alipokuwa bado ananena, mjambe mwingine akaja na kusema, "Moto wa Mungu ulishuka kutoka mbinguni na kuteketeza kondoo na watumishi, nami ndimi peke yangu niliyenusurika kukuletea habari!" **17** Alipokuwa bado ananena, mjambe mwingine akaja na kusema, "Wakaldayo waliunda vikosi vitatu vya uvamizi na kuwaangukia ngamia wako na kuwachukua wakaondoka nao. Wakawaua watumishi kwa upanga, nami ndimi peke na mchana. Hakuna yeoyote aliyesema naye neno, yangu niliyenusurika kukuletea habari." **18** Alipokuwa bado ananena, mjambe mwingine akaja na kusema, "Wana wako na binti zako walipokuwa wakifanya karamu, wakila na kunywa divai katika nyumba ya ndugu yao mkubwa, **19** ghafula upepo wenye nguvu ukavuma kutoka jangwani, nao ukaipiga nyumba hiyo pembe zake nne. Ikawaangukia hao watoto nao wamekufa, nami ndimi peke yangu niliyenusurika kukuletea habari!" **20** Ndipo Ayubu akasimama, akararu joho lake na kunyaa nywele zake. Kisha aaanguka chini katika kuabudu **21** na kusema: "Nilitoka tumboni mwa mama yangu uchi, nami nitaondoka uchi, Bwana alinipa, naye Bwana ameviondoa, jina la Bwana litukuzwe." **22** Katika mambo haya yote, Ayubu hakutenda dhambi kwa kumlaumu Mungu kwa kufanya ubaya.

2 Siku nyingine wana wa Mungu walikuja kujionyesha mbele za Bwana. Shetani naye akaja pamoja nao kujionyesha mbele zake. **2** Bwana akamuuliza Shetani, "Umetoka wapi?" Shetani akamjibu Bwana "Natoka kuzunguka pote duniani, nikitembea huku na huko humo." **3** Bwana akamwambia Shetani, "Je, umemwangalia huyo mtumishi wangu Ayubu? Hakuna mtu mwingine duniani aliye kama yeye, mtu asiye na hatia, ni mnyofu, mwenye kumcha Mungu na kueupukana na uovu. Naye bado anadumisha uadilifu wake, ingawa ulinichochea dhidi yake, ili nimwangamize pasipopo sababu." **4** Shetani akamjibu Bwana, "Ngozi kwa ngozil Mwanadamu atatua vyote alivyo navyo kwa ajili ya uhai wake. **5** Lakini nyoosha mikono wako na kuipiga nyama yake na mifupa yake, naye kwa hakika atakulaani mbele za uso wako." **6** Bwana akamwambia Shetani, "Vema sana, kwa hiyo, yeye yumo mikononi mwako, lakini lazima umwachie uhai wake." **7** Basi Shetani akatoka mbele za Bwana naye akampiga Ayubu kwa majipu mabaya tangu nyayo za miguu yake hadi utosi wa kichwa. **8** Ndipo Ayubu akachukua kigae na kujikuna nacho huku akiketi kwenye majivu. **9** Mke wake akamwambia, "Je, bado unashikamana na uadilifu wako? Mlaani Mungu nawe ukafe!" **10** Akamjibu, "Unazungumza kama vile ambavyo mwanamike mpumbavu yeoyote angenena. Je, tupokee mema mikononi mwa Mungu, nasi tusipokee na udhia?" Katika mambo haya yote, Ayubu hakutenda dhambi katika kusema kwake. **11** Basi marafiki watatu wa Ayubu, ndio Elifazi Mtemani, na Bildadi Mshuhu na Sofari Mnaamathi, waliposikia juu ya taabu yote iliompata Ayubu, wakajipanga toka manyumbani mwao, nao wakakutana pamoja kwa makubaliano kwenda kumtuliza katika taabu hiyo na kumfariji. **12** Walipomwona kwa mbali, ilikuwa vigumu kumtambua. Wakaanza kulia kwa sauti kubwa, wakayaruaru majoho yao na kujirushia mavumbi juu ya vichwa vyao. **13** Kisha wakaketi chini kwenye udongo pamoja na Ayubu kwa siku saba usiku na mchana. Hakuna yeoyote aliyesema naye neno, yangu niliyenusurika kukuletea habari."

kwa sababu waliona jinsi mteso yake yalivyokuwa makubwa.

3 Baada ya jambo hili, Ayubu akafumbua kinywa chake na kuilaani siku ya kuzaliwa kwake. **2** Kisha akasema: **3** "Siku ya kuzaliwa kwangu na ipotelee mbali, nao usiku ule iliposemekana, 'Mtoto wa kiume amezaliwa!' **4** Siku ile na iwe giza; Mungu juu na asiiangalie; nayo nuru isiihangazie. **5** Giza na kivuli kikuu kiikalie tena; wingu na likae juu yake; weusi na uifunzi nuru yake. **6** Usiku ule na ushikwe na giza kuu; usihesabiwe katika siku za mwaka, wala usihesabiwe katika siku za mwezi wowote. **7** Usiku ule na uwe tasa; sauti ya furaha na isisisike ndani yake. **8** Wale wazilaanio siku wailaani hiyo siku, wale walio tayari kumwamsha Lewiathani. **9** Nyota zake za alfajiri na ziwe giza; nao ungojee mwanga bila mafanikio, wala usuione mwonzi wa kwanza wa mapambazuko, **10** kwa sababu huo usiku haukunifungia mlango wa tumbo la mama yangu, ili kuyaficha macho yangu kutokana na taabu. **11** "Kwa nini sikuangamia wakati wa kuzaliwa? Kwa nini sikufa nilipokuwa ninatoka tumboni? **12** Kwa nini pakawa na magoti ya kunipokea na matiti ili nipate kunyonyeshwa? **13** Kwa maana sasa ningekuwa niempumzika kwa amani. Ningekuwa nimelala na kupumzika **14** pamoa na wafalme na washauri wa dunia, waliojijengea mahali ambapo sasa ni magofu, **15** pamoa na watawala waliokuwa na dhahabu, waliozijaza nyumba zao kwa fedha. **16** Au kwa nini sikufichwa ardhini kama mtoto aliyezaliwa mfu, kama mtoto mchanga ambaye kamwe hakuuona mwanga? **17** Huko waovu huacha kusumbua na huko waliochoka hupumzika. **18** Wafungwa nao hufurahia utulivu wao, hawasikii tena sauti ya kukemea ya kiongozi wa watumishi. **19** Wadogo na wakubwa wamo humo, na mtumwa ameachiwa huru kutoka kwa bwana wake. **20** "Mbona nuru inawaangazia wale walio taabuni, na hao wenye uchungu kupewa uhai, **21** wale wanaotamani kifo ambacho hakiji, wale watafutao kufa zaidi ya kutafuta hazina iliyofichwa, **22** ambao hujawa na furaha, na hushangilia wafikapo kaburini? **23** Kwa nini uhai hupewa mtu ambaye njia yake imefichika, ambaye Mungu amemzungushia boma? **24** Kwa maana kulia kwangu kwa uchungu kwanjija badala ya chakula; kusononeka kwangu kunamwagika kama maji. **25** Lile nililokuwa naliogopa limenijia; lile nililokuwa ninalihofia limenipata. **26** Sina amani, wala utulivu; sina pumziko, bali taabu tu."

4 Ndipo Elifazi Mtemani akajibu: **2** "Kama mtu akithubutu kuzungumza nawe, kutakukasirisha? Lakini ni nani awezaye kujizua asiseme? **3** Fikiri jinsi ambavyo umewafundisha watu wengi, jinsi ambavyo umeitia nguvu mikono iliyokuwa dhaifu. **4** Maneno yako yamewategemeza wale waliojikwaa; **5** Lakini imekupiga wewe, nawe unashuka moyo; **6** Je, kumcha

Mungu kwako hakupaswi kuwa ndiyo matumaini yako na njia zako kutokuwa na lawama ndilo taraja lako? **7** "Fikiri sasa: Ni mtu yupi asiye na hatia ambaye aliwahi kuangamia? Ni wapi wanyofu waliwahi kuangamizwa? **8** Kwa jinsi ambavyo mimi nimechunguza, wale walimao ubaya na wale hupanda uovu, huvuna hayo hayo hayo. **9** Kwa pumzi ya Mungu huangamizwa; kwa mshindo wa hasira zake huangamia. **10** Simba anaweza kunguruma na kukoroma, lakini bado meno ya simba mkubwa huvunjika. **11** Simba anaweza kuangamia kwa kukosa mawindo, nao wana wa simba jike hutawanyika. **12** "Neno lililetwa kwangu kwa siri, masikio yangu yakasikia mnong'ono wake. **13** Katikati ya ndoto za kutia wasiwaswi wakati wa usiku, hapo usingizi mzito uwapatapo wanadamu, **14** hofu na kutetemeika kulinishika na kufanya mifupa yangu yote itetemeke. **15** Kuna roho aliyeppita mbele ya uso wangu, nazo nywele za mwili wangu zikasimama. **16** Yule roho akasimama, lakini sikuweza kutambua kilikuwa kitu gani. Umbo fulani lilisimama mbele ya macho yangu, kukawa na ukimya kisha nikasikia sauti: **17** 'Je, binadamu aweza kuwa mwadilifu kuliko Mungu? Je, mtu aweza kuwa safi kuliko Muumba wake? **18** Kama Mungu hawaamini watumishi wake, kama yeze huwalaumu malaika zake kwa kukosea, **19** ni mara ngapi zaidi wale waishio katika nyumba za udongo wa mfinyanzi, ambazo misingi yake ipo mavumbini, ambao wamepondwa kama nondo! **20** Kati ya mawio na machweo huvunjwa vipande vipande; bila yeoyote kutambua, huangamia milele. **21** Je, kamba za hemu yao hazikung'olewa, hivyo hufa bila hekima?"

5 "Ita kama unataka, lakini ni nani atakayekujibui? Ni yupi kati ya hao watakaturi utakayemgeukia? **2** Kuweka uchungu moyoni humuua mpumbavu, nao vivu humchinja mjinga. **3** Mimi mwenyewe nijemwona mpumbavu akistawi, lakini ghafula nyumba yake ikawa imelaaniwa. **4** Watoto wake wako mbali na usalamu, hushindwa mahakamani bila mtetezi. **5** Wenye njaa huyala mavuno yake, wakiyatoa hata katikati ya miiba, nao wenye kiu huitamani sana mali yake. **6** Kwa maana taabu haioti kutoka kwenye udongo, wala udhia hauchipui kutoka ardhini. **7** Lakini mwanadamu huzaliwa ili kutaabika, kwa hakika kama cheche za moto zirukavyo kuelekea juu. **8** "Lakini ingekuwa ni mimi, ningemlalamikia Mungu, ningeliweka shauri langu mbele zake. **9** Yeye hutenda maajabu yasiyoweza kutambuliwa, miujiza isiyoweza kuhesabika. **10** Yeye huiipa nchi mvua, huyapeleka maji kunyesha mashamba. **11** Huwainua juu wanyonge, nao wale waomboleao huinuliwa wakawa salama. **12** Huipinga mipango ya wenye hila, ili mikono yao isifiki ufanisi. **13** Yeye huwanasa wenye hekima katika hila yao, nayo mipango ya wadanganyifu huifagilia mbali. **14** Giza huwapasa wakati wa mchanza; wakati wa adhuhuri hupapasa umeyatia nguvu magoti yaliyokuwa dhaifu. **15** Humwokoa mhitaji kutokana na sasa hii taabu imekujia wewe, nawe unashuka moyo; upanga ulioko kinywani mwao; huwaokoa kutokana imekupiga wewe, nawe unafadhaika. **6** Je, kumcha

na makucha ya wenyewe nguvu. **16** Kwa hiyo maskini analo tarajio, nao udhalimu hufumba kinywa chake. **17** "Heri mtu yule ambaye Mungu humrudi; kwa hiyo usidharau adhabu yake Mwenyezi. **18** Kwa kuwa hutia jeraha, lakini pia huyafunga; huumiza, lakini mikono yake pia huponya. **19** Kutoka majanga sita atakuoko; naam, hata katika saba hakuna dhara litakalokupata wewe. **20** Wakati wa njaa atakukomboa wewe na kifo, naye katika vita atakukomboa na pigo la upanga. **21** Utalindwa kutokana na kichapo cha ulimi, wala hutakuwa na sababu ya kuogopa maangamizi yatakapokujia. **22** Utayacheka maangamizo na njaa, wala hutakuwa na sababu ya kuwaogopa wanyama wakali wa mwituni. **23** Kwa kuwa utakuwa na agano na mawe ya mashamba, nao wanyama wa mwitu watakuwa na amani nawe. **24** Utajua ya kwamba hema lako li salama; utahesabu mali zako wala hutakuta chochote kilichopungua. **25** Utajua ya kuwa watoto wako watakuwa wengi, nao wazao wako wengi kama majani ya nchi. **26** Utaingia kaburini ukiwa na umri wa uzee mtimilifu, kama masuke ya ngano yakusanyapo kwa wakati wake. **27** "Tumelichungu hili, nalo ni kweli. Hivyo lisikie na ultendee kazi."

6 Kisha Ayubu akajibu: **2** "Laiti uchungu wangu ungeweza kupimwa, nayo taabu yangu yote ingewekwa kwenye mizani! **3** Kwa kuwa hakika ingekuwa nzito kuliko mchanga wa bahari zote, kwa hiyo si ajabu maneno yangu yamekuwa ya haraka. **4** Mishale ya Mwenyezi iko ndani yangu, roho yangu inakunywa sumu yake; vitisho ya Mungu vimejipanga dhidi yangu. **5** Je, punda-mwitu hulia akiwa na majani, au ng'ombe dume hulia akiwa na chakula? **6** Je, chakula kisicho na ladha huliwa bila chumvi, au upo utamu katika ute mweupe wa yai? **7** Ninakataa kuvigusa; vyakula vya aina hii hunichukiza. **8** "Laiti ningepata haja yangu, kwamba Mungu angenijalia hilo nililotarajia, **9** kwamba Mungu angekuwa radhi kuniponda, kuuachia mkono wake na kunikatilia mbali! **10** Ndipo bado ningekuwa na hii faraja, furaha yangu katika maumivu makali: kwamba sikuwa nimeyakanu maneno yake yeye Aliye Mtakatifu. **11** "Ninazo nguvu gani, hata niendelee kutumaini? Matazamio yangu ya mbele ni nini, hata niendelee kuwa mvumilivu? **12** Je, mimi ninu nguvu za jiwe? Je, mwili wangu ni shaba? **13** Je, ninao uwezo wowote wa kujisaidia mimi mwenyewe, wakati ambapo mafanikio yamefukuziwa mbali nam? **14** "Mtu anayekata tamaa angetazamia moyo wa kujitoo wa rafiki zake, hata kama akiacha uchaji wa Mwenyezi. **15** Lakini ndugu zangu sio wa kutegemewa, ni kama vijito vya msimu, ni kama vijito ambavyo hufurika **16** wakati vimefunkwa barafu iyeyukayo, ambavyo hujazwa na theluji inayoyeyuka, **17** lakini hukauka majira ya ukame, na wakati wa hari hutoweka katika mikondo yake. **18** Misafara hugeuka kutoka njia zake; hukwea kwenda kwenye nchi ya ukiwa na kuangamia. **19** Misafara ya Tema inatafuta maji, wafanyabiashara wa Sheba wanaosafiri hutazama kwa

matarajio. **20** Wamedhikika, kwa sababu walikuwa na matumaini; wanafika huko, lakini wanahuzunika kwa kukosa walichotarajia. **21** Sasa nanyi mmethibitika kwamba hamna msaada wowote; mnaona jambo la kutisha, nanyi mnaogopa. **22** Je, nimewahi kusema, 'Toeni kitu kwa ajili yangu, au mnilipie fidia kutoka mali zenu, **23** au niokoeni mikononi mwa adui, au nikomboeni kutoka makucha ya wasio na huruma?' **24** "Nifundisheni, nami nitanyamaza kimya; nionyesheni nilikokosea. **25** Tazama yalivyo ya kuumiza maneno ya kweli! Lakini mabishano yenu yanathibitisha nini? **26** Je, mna maana ya kuyasahihisa ninayosema, na kuyafanya maneno ya mtu anayekata tamaa kama upepo? **27** Mgneweza hata kupiga kura kwa ajili ya yatima, na kubadilishana rafiki yenu na mali. **28** "Lakini sasa kuweni na huruma mkaniangalie mimi. Je, ningeweza kusema uongo mbele zenu? **29** Tulizeni hasira, msiwe wadhalimu; angalieni tena, kwa maana nimehatirisha udallifu wangu. **30** Je, pana uovu wowote midomoni mwangu? Je, kinywa changu hakiwezi kupambanua hila?

7 "Je, mwanadamu hana kazi ngumu duniani? Siku zake si kama zile za mtu aliyeajiriwa? **2** Kama mtumwa anavyovionea shauku vivuli vya jioni, au mtu aliyeajiriwa anavyounganjea mshahara wake, **3** ndivyo niliyogawiwa miezi ya ubatili, nami nimeandikiwa huzuni usiku hata usiku. **4** Wakati nilalapo ninawaza, 'Itachukua muda gani kabla sijaamka?' Usiku huwa mrefu, nami najigeuzageuzea hadi mapambazuko. **5** Mwili wangu umevikwa mabuu na uchafu, ngozi yangu imetumbuka na kutunga usaha. **6** "Siku zangu zinapita upesi kuliko mtande wa kufuma, nazo zinafikia mwisho wake bila matumaini. **7** Kumbuka, Ee Mungu, maisha yangu ni kama pumzi; macho yangu kamwe hayataona tena raha. **8** Lile jicho linaloniona sasa halitaniona tena; utanatifuta, wala sitakuwepo. **9** Kama vile wingu liondokavyo na kutoweka, vivyo hivyo ye ye ashukaye kaburini harudi tena. (**Sheol h7585**) **10** Kamwe harudi tena nyumbani mwake; wala mahali pake hapatamjua tena. **11** "Kwa hiyo sitanyamaza; nitanena kutokana na maumivu makuu ya roho yangu, nitalalama kwa uchungu wa nafsi yangu. **12** Je, mimi ni bahari, au mnyama mkubwa mno akaaye vilindini, hata uniweke chini ya ulinzi? **13** Ninapofikiri kwamba kitanda changu kitifariji, nacho kiti changu cha fahari kitapunguza malalamiko yangu, **14** ndipo wanitisha kwa ndoto na kunitia hofu kwa maono, **15** hivyo ninachagua kujinyonga na kufa, kuliko huu mwili wangu. **16** Ninayachukia maisha yangu; nisingetamani kuendelea kuishi. Niache; siku zangu ni ubatili. **17** "Mwanadamu ni kitu gani hata umjali kiasi hiki, kwamba unamitia sana maanani, **18** kwamba unamwangalia kila asubuhi na kumjaribila wakati? **19** Je, hutaacha kamwe kunitazama, au kuniacha japo kwa kitambo kidogo tu? **20** Ikiwa nimetenda dhambi, nimekufanyia nini, Ewe mlizni wa wanadamu? Kwa nini umeniweka niwe shabaha yako?

Je, nimekuwa mzigo kwako? **21** Kwa nini husamehi makosa yangu na kuachilia dhambi zangu? Kwa kuwa hivi karibuni nitalala mavumbini; nawe utanitafuta, wala sitakuwepo.”

8 Kisha Bildadi Mshuhi akajibu: **2** “Hata lini wewe utasema mambo kama haya? Maneno yako ni kama upepo mkuu. **3** Je, Mungu hupotosha hukumu? Je, Mwenyezi hupotosha kile kilicho haki? **4** Watoto wako walipomtenda dhambi, aliwapa adhabu ya dhambi yao. **5** Lakini ukimtafuta Mungu, nawe ukamsihi Mwenyezi, **6** ikiwa wewe ni safi na mnyofu, hata sasa atainuka mwenyewe kwa niaba yako, na kukurudisha katika mahali pako pa haki. **7** Ijapokuwa mwanzo wako ulikuwa mdogo, lakini mwisho wako utakuwa wa mafanikio. **8** “Ukaulize vizazi viliviyotangulia na uone baba zao walijifunza nini, **9** kwa kuwa sisi tumezaliwa jana tu na hatujui lolote, nazo siku zetu duniani ni kama kivuli tu. **10** Je, hawatakufundisha na kukeleza? Je, hawataleta maneno kutoka kwenye kufahamu kwa? **11** Je, mafunjo yaweza kumea mahali pasipo na matope? Matete yaweza kustawi bila maji? **12** Wakati bado yanaendelea kukua kabla ya kukatwa, hunyauka haraka kuliko majani mengine. **13** Huu ndio mwisho wa watu wote wanaomsahau Mungu; vivyo hivyo matumaini ya wasiomjali Mungu huangamia. **14** Lile analolitumainia huvunjika upesi; lile analolitegemea ni utando wa buibui. **15** Huutegemea utando wake, lakini hausimami; huung’ang’ania, lakini haudumu. **16** Yeye ni kama mtu ulionyeshewa vizuri wakati wa jua, ukieneza machipukizi yake bustanii; **17** huifunganisha mizizi yake kwenye lundo la mawe, na kutafuta nafasi katikati ya mawe. **18** Unapong’olewa kutoka mahali pake, ndipo mahali pale huukana na kusema, ‘Mimi kamwe sikukuona.’ **19** Hakika uhai wake hunyauka, na kutoka udongoni mimea mingine huota. **20** “Hakika Mungu hamkatai mtu asiye na hatia, wala kuitia nguvu mikono ya mtenda mabaya. **21** Bado atakijaza kinywa chako na kicheko, na midomo yako na kelele za shangwe. **22** Adui zako watavikwa aibu, nazo hema za waovu hazitakuwepo tena.”

9 Kisha Ayubu akajibu: **2** “Naam, najua hili ni kweli. Lakini mwanadamu awezaje kuwa mwadilifu mbele za Mungu? **3** Ingawa mtu angetaka kushindana naye, asingaliweza kumjibu Mungu hata mara moja mionganii mwa elfu moja. **4** Hekima yake ni kubwa sana na ana uwezo mwingu mno. Ni nani aliyempinga naye akawa salama? **5** Aiondoa milima bila yenye kujua na kuipindua kwa hasira yake. **6** Aitikisa dunia kutoka mahali pake na kuzifanya nguzo zake zitetemeke. **7** Husema na jua, nalo likaacha kuangaza; naye huizima mianga ya nyota. **8** Yeye peke yake huzitandaza mbingu na kuyakanyaga mawimbi ya bahari. **9** Yeye ndiye Muumba wa nyota za Dubu, na Orioni, Kilimia, na makundi ya nyota za kusini. **10** Hutenda maajabu yasiyopimika, miujiza isiyoweza kuhesabiwa. **11** Anapopita karibu nami, siwezi

kumwona; apitapo mbele yangu, simtambui. **12** Anapochukua kwa ghafula, ni nani awezaye kumzuia? Ni nani awezaye kumwambia, ‘Unafanya nini?’ **13** Mungu hataizuia hasira yake; hata jeshi kubwa la Rahabu lenye nguvu linajikunyata miguuni pake. **14** “Ni vipi basi mimi nitawenza kubishana naye? Nawezaje kupata maneno ya kuhojiana naye? **15** Ingawa sikuwa na hatia, sikuweza kumjibu; ningeweza tu kumsihi Mhukumu wangu anihurumie. **16** Hata kama ningemwita kwenye shauri, naye akakubali, siamini kama angenisikiliza. **17** Yeye angeniamgama kwa dhoruba na kuongeza majeraha yangu pasipo na sababu. **18** Asingeniacha nipumue bali angenifunika kabisa na huzuni kuu. **19** Kama ni suala la nguvu, yeye ni mwénye nguvu! Kama ni suala la haki, ni nani awezaye kumwita mahakamani? **20** Hata kama sikuwa na hatia, kinywa changu kingenihukumu; kama sikuwa na kosa, kingenitangaza kuwa mwénye hatia. **21** “Ingawa mimi sina kosa, haileti tofafati katika nafsi yangu; nauchukia uhai wangu. **22** Hayo yote ni sawa; ndiyo sababu nasema, ‘Yeye huwaangamiza wasio na makosa pamoja na waovu.’ **23** Wakati pigo liletapo kifo cha ghafula, yeye hudhifikasi kule kukata tamaa kwa yule asiye na kosa. **24** Wakati nchi inapoangukia mikononi mwa waovu, yeye huwafunga macho mahakimu wake. Kama si yeye, basi ni nani? **25** “Siku zangu zapita mbio kuliko mkimbaji; zinapita upesi bila kuona furaha hata kidogo. **26** Zinapita upesi kama mashua ya mafunjo, mfano wa tai ayashukiye mawindo kwa ghafula. **27** Kama nikisema, ‘Nitayasahau malalamiko yangu, nitabadili sura ya uso wangu na kutabasamu,’ **28** bado ninahofia mateso yangu yote, kwa kuwa ninajua hutanihesabu kuwa sina hatia. **29** Kwa kuwa nimeonekana mwénye hatia, kwa nini basi nitaabishwe bure? **30** Hata kama ningejiosha kwa sabuni na kutakasa mikono yangu kwa magadi, **31** wewe ungenitupa kwenye shimo la utelezi kiasi kwamba hata nguo zangu zingenichukia sana. **32** “Yeye si mwanadamu kama mimi ili niweze kumjibu, ili kwamba tuweze kushindana naye mahakamani. **33** Laiti angelikuwepo mtu wa kutupatanisha kati yetu, aweke mkono wake juu yetu sote wawili, **34** mtu angeliondoa fimbo ya Mungu juu yangu, ili utisho wake usiendelee kunitia hofu. **35** Ndipo ningenena naye, bila kumwogopa, lakini kama ilivyo kwangu sasa, sitaweba.

10 “Nayachukia sana haya maisha yangu; kwa hiyo nitatoa malalamiko yangu kwa wazi bila kujizua, nami nitanena kutokana na uchungu wa moyo wangu. **2** Nitamwambia Mungu: Usinikhukumu, bali niambie una mashtaka gani dhidi yangu. **3** Je, inakupendeza wewe kunionea, kuiktaa kwa dharau kazi ya mikono yako, huku wewe ukitabasamu juu ya mipango ya waovu? **4** Je, wewe una macho ya kimwili? Je, wewe huona kama mwanadamu aonavyo? **5** Je, siku zako ni kama zile za mwanadamu, au miaka yako ni kama ile ya mtu, **6** ili kwamba utafute

makosa yangu na kuichunguza dhambi yangu; 7 wala usiuruhusu uovu ukae hemani mwako, 15 ndipo ingawa wajua kuwa mimi sina hatia, na hakuna utainua uso wako bila aibu; utasimama imara bila aezayae kunitoa mikononi mwako? 8 "Mikono yako ndiyo iliyonumba na kunifanya. Je, sasa utageuka na kumiangamiza? 9 Kumbuka kuwa ulinifinyanga kama udongo wa mfinyanzi. Je, sasa utanifanya kuwa mavumbi tena? 10 Je, wewe hukunimimina mimi kama maziwa, na kuniwandisha kama jibini, 11 ukaniwika ngozi na nyama, na kuniunga pamoa kwa mifupa na miship? 12 Umenipa uhai na kunitendea wema, katika uangalizi wako umeilinda roho yangu.

13 "Lakini hili ndilo ulilolificha moyoni mwako, nami ninajua kuwa hili lilikuwa katika nia yako: 14 Kama nilifanya dhambi, ungekuwa umeniona, wala usingeacha kosa langu lipite bila kuadhibiwa. 15 Kama nina hatia, ole wang! Hata kama ningekuwa sina hatia, siwezi kukiinua kichwa changu, kwa kuwa nimejawa na aibu, na kuzama katika mateso yangu. 16 Kama nikiihua kichwa changu juu, unaninyatia kama simba, na kuonyesha tena uwezo wa kutisha dhidi yangu. 17 Wewe waleta mashahidi wapya dhidi yangu na kuzidisha hasira yako juu yangu; nazo nguvu zako zinanijia wimbi moja baada ya jingine. 18 "Kwa nini basi ulinitoa tumboni? Ninatamani ningekufa kabla jicho lolote halijaniona. 19 Laiti nisingekuwako kamwe, au ningekuwa nimechukuliwa moja kwa moja kutoka tumboni kwenda kaburini! 20 Je, siku zangu chache si zimekaribia kuisha? Niachie ili niweze kupata muda mfupi wa kufurahi 21 kabla sijaenda mahali ambapo hakuna kurudi tena, katika nchi ya giza na uvuli wa mauti, 22 nchi ya giza kuu sana, yenye uvuli wa giza na machafuko, mahali ambapo hata nuru ni giza."

11 Ndipo Sofari Mnaamathi akajibu: 2 "Je, maneno haya yote yapite bila kujibwi? Je, huyu mnenaji athibitishwe kuwa na haki? 3 Je, maneno yako ya upuzi yawafanye watu wanyamaze kimya? Je, mtu asikukemee unapofanya dhihaka? 4 Unamwambia Mungu, 'Imani yangu ni kamili nami ni safi mbele zako.' 5 Aha! Laiti kwamba Mungu angesema, kwamba angefungua midomo yake dhidi yako, 6 naye akufunulie siri za hekima, kwa kuwa hekima ya kweli ina pande mbili. Ujue hili: Mungu amesahau hata baadhi ya dhambi zako. 7 "Je, waweza kujua siri za Mungu? Je, waweza kuyachunguza mambo yote kumhusu Mwenyezi? 8 Ni juu mno kuliko mbingi: waweza kufanya nini? Kina chake ni kirefu kuliko kuzimu: wewe waweza kujua nini? (Sheol h7585) 9 Kipimo chake ni kirefu kuliko dunia, nacho ni kipana kuliko bahari. 10 "Kama akija na kukufunga gerezani, na kuitisha mahakama, ni nani aezayae kumpinga? 11 Hakika anawatambua watu wadanganyifu; naye aonapo uovu, je, haangalii? 12 Mpumbavu aweza kuwa mwenye hekima, endapo mtoto wa punda-mwitu atazaliwa mwanadamu. 13 "Hata sasa ukiutoa moyo wako kwake na kumwinilia mikono yako, 14 ukiiondolea mbali ile dhambi iliyomkononi mwako

walo uviuhusu uovu ukae hemani mwako, 15 ndipo ingawa wajua kuwa mimi sina hatia, na hakuna utainua uso wako bila aibu; utasimama imara bila hofu. 16 Hakika utaisahau taabu yako, utaikumbuka tu kama maji yaliyokwisha kupita. 17 Maisha yako yatang'aa kuliko aduhuhuri, nalo giza litakuwa kama alfajiri. 18 Utakuwa salama, kwa kuwa lipo tumaini; utatazama pande zote na kupumzika kwa salama. 19 Utalala, wala hakuna atakayekuogofya, naam, wengi watatipendekeza kwako. 20 Bali macho ya waovu hayataona, wokovu utawaepuka; tarajio lao litakuwa ni hangaiko la mtu anayekata roho."

12 Ndipo Ayubu akajibu: 2 "Bila shaka ninyi ndio watu, nayo hekima itakoma mtakapokufa! 3 Lakini mimi ninao ufahamu kama ninyi; mimi si duni kwenu. Ni nani asijeju mambo haya yote? 4 "Nimekuwa mtu wa kuchekwa na rafiki zangu, ingawa nilimwita Mungu naye akanijibui: mimi ni mtu wa kuchekwa tu, ingawa ni mwadilifu na nisiji na hatia! 5 Wanadamu wakiwa katika utilivu huwa na dharau kwa wale wenye msiba kana kwamba ndiyo haki ya wale amba miguu yao inateleza. 6 Hema za wanyang'anyi hazisumbuliwi, wale wanaomghadhribisha Mungu wako salama: wale wamchukuo mungu wao mikononi mwao. 7 "Lakini ulizeni wanyama, nao watawafundisha, au ndege wa angani, nao watawaaambia; 8 au zungumzeni na dunia, nayo itawafundisha, au acheni samaki wa baharini wawape taarifa. 9 Ni nani mionganii mwa hawa wote asijeju kwamba mkono wa Bwana ndio uliofanya hili? 10 Mkononi mwake kuna uhai wa kila kiumbe, na pumzi ya wanadamu wote. 11 Je, sikio halijajaribu maneno kama vile ulimi uonjavyo chakula? 12 Je, hekima haipatikani katikati ya wazee? Je, maisha marefu hayaleti ufahamu? 13 "Hekima na ugumu ni vya Mungu; shauri na ufahamu ni vyake yeeye. 14 Kile anachokibomoa hakiwezi kujengeka tena; mtu aliyefungiwa naye hawezi kufunguliwa. 15 Akizuria maji, huwa pana ukame; akiyaachia maji, huharibu nchi. 16 Kwake kuna nguvu na ushindi; adanganywaye na adanganyaye, wote wawili ni wake. 17 Yeye huwaondoa washauri wakiwa wametekwa nyara, naye huwapumbaza wanaotoa maamuzi. 18 Huondo pingi zilizofungwa na wafalme, na kuwafunga mishipi ya kiunoni. 19 Huwaondoa makuhani wakiwa wametekwa nyara, na kuwaangusha waliojiimarisha muda mrefu. 20 Hunyamazisha midomo ya washauri wanaominika, na kuondoa busara ya wazee. 21 Huwamwagia dharau wanaoheshimika, na kuwauva silaha wenye nguvu. 22 Hufunua mambo ya ndani ya gizani, na kuyaleta nuruni yale yaliyositirika sana. 23 Huyafanya mataifa yatukuke na kuyaangamiza; hufanya mataifa kuwa makubwa, naye huyatawanya. 24 Huwaondolea viongozi wa nchi akili zao; huwapeleka watangetange nyikani pasipo na njia. 25 Hupapasa gizani pasipokuwa na mwanga; huwafanya wapepesuke kama walevi. 13 "Macho yangu yameona hili lote, masikio yangu yamesikia na kulielewa. 2 Hayo mnayoyajua

mimi pia ninayajua; mimi si mtu duni kuliko ninyi. **3** lipo tumaini kwa mti; kama ukikatwa utachipuka Lakini ninayo shauku ya kuzungumza na Mwenyezi tena, nayo machipukizi yake mapya hayatakoma. **8** na kuhojiana shauri langu na Mungu. **4** Ninyi, hata Mizizi yake yaweza kuchakaa ardhini na kisiki chake hivyo, hunipakaza uongo; ninyi ni matabibu wasiofaa kufa udongoni, **9** lakini kwa kupata dalili ya maji kitu, ninyi nyote! **5** Laiti wote mngeyamaza kimya! utachipua na kutoa machipukizi kama mche. **10** Kwa kuwa kwenu hilo lingekuwa hekima. **6** Sikieni Lakini mwanadamu hufa, na huo ndio mwisho wake; sasa hoja yangu; sikilizeni kusihu kwangu. **7** Je, hutoa pumzi ya mwisho, naye hayuko tena! **11** Kama mtazungumza kwa uovu kwa niaba ya Mungu? Je, vile maji yatowekavyo katika bahari, au mkondo mtazungumza kwa udanganyifu kwa niaba yake? wa mto ukaushwavyo na kuwa mkavu, **12** ndivyo **8** Mtamwonyesha upendeleo? Mtamtetea Mungu mwanaadamu alalavyo chini asiame; hadi mbingu kwenye mashtaka yake? **9** Je, ingekuwa vyema Mungu zitakapokuwa hazipo tena, wanadamu hawataamka akiwahoji ninyi? Je, mngeweza kumdaganya kama au kuamshwa kutoka kwenye usingizi wao. **13** ambavyo mngeweza kuwadanganya wanadamu? **10** “Laiti kama ungenificha kaburini, na kunitiridi hadi Hakika angewakemea kama mkiwapendelea watu hasira yako ipite! Laiti ungeniwekea wakati, na kisha ukankumbuka! (**Sheol 1758S**) **14** Je, kama mtu kwa siri. **11** Je, huo ukuu wake haungewatisha ninyi? **12** Maneno yenu ni mithali za majivu; utetezi wenu ni ngome za udongo wa mfinyanu. **13** “Nyamazenzi kimya nipate kusema; kisha na yanipate yatakayonipata. **14** Kwa nini nijiweke mwenyewe kwenye hatari na kuyaweka maisha yangu mikononi mwangu? **15** Ingawa ataniua, bado nitamtumaini; hakika nitazitetea njia zangu mbele zake. **16** Naam, hili litanigeukia kuwa wokovu zangu. **18** “Lakin kama mlima umomonyokavyo na wangu, kwa maana hakuna mtu asiyemcha Mungu atakayethubutu kujira mbele yake! **17** Sikilizeni maneno yangu kwa makini; nayo masikio yenu yaingize kile nisemacho. **18** Sasa kwamba nimekwisha kutayarisha mambo yangu, ninajua mimi nitahesiabi kuwa na haki. **19** Je, kuna yejote anayeweza kuleta mashtaka dhidi yangu? Kama ndivyo, nitanyamaza kimya na nife. **20** “Ee Mungu, unijalie tu mimi haya mambo mawili, nami sitajificha uso wako: **21** Ondo mkono wako uwembali nami, naye uache kuniogofya kwa hofu zako kuu. **22** Niite kwenye shauri nami nitajibu, au niache niseme, naye upate kujibu. **23** Ni makosa na dhambi ngapi nilizotenda? Nionyeshe kosa langu na dhambi yangu. **24** Kwa nini kuuficha uso wako na kunihesabu mimi kuwa adui yako? **25** Je, utaliadhibu jani lipeperushwalo na upepo? Je, utayasaka makapi makavu? **26** Kwa kuwa unaandika mambo machungu dhidi yangu na kumifanya nizirithi dhambi za ujana wangu. **27** Umeifunga miguu yangu kwenye pingi. Unazichungu kwa makini njia zangu zote kwa kutia alama kwenye nyayo za miguu yangu. **28** “Hivyo mwanaadamu huangamia kama kitu kilichoza, kama vazi lililoli na nondo.

14 “Mwanadamu aliyezaliwa na mwanamke siku zake ni chache nazo zimejaa taabu. **2** Huchanua kama ua kisha hunyauka; huwa kama kivili kipitacho upesi, wala hadumu. **3** Je, unamwekea jicho lako mtu kama huyuo? Je, utamleta mbele yako katika hukumu? **4** Ni nani awezaye kutoa kitu safi kutoa kitu najisi? Hakuna awezaye! **5** Siku za mwanaadamu zimewekewa mpaka; umekwisha kutangaza idadi ya miezi yake na kuweka mpaka ambaa hawezu kuuvuka. **6** Hivyo angalia mbali umwache, hadi awe amekamilisha mwa?

aweze kuwa mwadilifu? **15** Kama Mungu hawaamini watakatifu wake, kama hata mbingu zenyewe si safi machoni pake, **16** sembusi mwanadamu ambaye ni mwovu na mpotovu, ambaye hunywa uovu kama anywayyo maji! **17** “Nisikilize mimi nami nitakueleza, acha nikuambie yale niliyoyaona, **18** ambayo watu wenyewe hekima wameyanena, bila kuficha lolote walilopokea toka kwa baba zao **19** (wakati amba wao peke yao ndio walipewa nchi, hakuna mgeni aliyeppita mionganoni mwao): **20** Mtu mwovu siku zake zote hupata mateso, miaka yote aliwekewa mkorofii. **21** Sauti za kutisha hujaa masikioni mwake; katika kufanikiwa kwake, wanyang’anyi humshambulia. **22** Hukata tamaa kuokoa gizani; amewekwa kwa ajili ya upanga. **23** Hutangatanga, akitafuta chakula; anajua kwamba siku ya giza iko karibu. **24** Taabu na maumivu makuu vinamtia hofu; humshinda kama mfalme aliye tayari kwa vita, **25** kwa sababu amemkunja Mungu ngumi yake na kujigamba dhidi ya Mwenyezi, **26** kwa kiburi akishambulia dhidi ya Mungu akiwa na ngao nene, iliyu imara. **27** “Ingawa uso wake umefunkika na mafuta kwa unene na kiuno chake kimevimbwa kwa kunenepa, **28** ataishi katika miji ya magofu, na katika nyumba ambazo haziishi mwanadamu yeoye, nyumba zinazokuwa vifusi. **29** Hatatajirika tena, nao utajiri wake hautadumu, wala mali zake hazitakuwa nyingi juu ya nchi. **30** Hatatoka gizani; mwali wa moto utanyausha machipukizi yake, nayo pumzi ya kinywa cha Mungu itamwondolea mbali. **31** Asijidanganye mwenyewe kutumainia ubatili, kwa kuwa hatapata malipo yoyote. **32** Atakuwa amelipwa kikamilifu kabla ya wakati wake, nayo matawi yake hayatastawi. **33** Atafanana na mzabibu uliopukutishwa matunda yake kabla hayaajaiva, kama mzeituni unaodondosha maua yake. **34** Kwa kuwa jamii ya wasiomcha Mungu watakuwa tasa, nao moto utateketeza hema za wale wanaopenda rushwa. **35** Hutunga mimba ya madhara na kuzaa uovu; matumbo yao huumba udanganyifu.”

16 Kisha Ayubu akajibu: **2** “Nimepata kusikia mambo mengi kama haya, nanyi nyote ni wafariji wenye kutaabisha! **3** Je, maneno yenu mengi yasiyo na maana hayana mwisho? Mna nini hata mwendelee kushindana kwa maneno? **4** Mimi pia ningeweza kuzungumza kama ninyi, kama mngekuwa katika hali yangu; ningeweza kutoa hotuba nzuri dhidi yenu, na kuwatikisia ninyi kichwa changu. **5** Lakini kinywa changu kingewatia moyo; faraja kutoka midomoni mwangu, ingewaletea naafuu. **6** “Lakini kama nikisema, maumivu yangu bado hayatulizwi; nami kama nikijizua, wala hayaondoki. **7** Ee Mungu, hakika umenichakaza; umewaaangamiza kabisa watu wa nyumbani mwangu wote. **8** Umenikunjakuja, nalo limekuu ushahidi; nako kukonda kwangu kumeongezeka sana na kushuhudia dhidi yangu. **9** Mungu amenishambulia na kunirarua katika hasira yake, na kunisagia meno yake; adui yangu hunikazia macho yake makali. **10** Watu wamenifumbulia

vinywa vyao kunidhihaki; hunipiga shavuni mwangu kwa dharau, na kuungana pamoja dhidi yangu. **11** Mungu amenigeuzia kwa watu wabaya, na kunitupa katika makucha ya waovu. **12** Mambo yote yalikuwa mazuri, lakini alinivunjavunja; amenikamata shingo na kuniponda. Amenifanya mimi kuwa shabaha yake; **13** wapiga upinde wake wananzinguka. Bila huruma, huchoma figo zangu, na kuimwaga nyongo yangu juu ya nchi. **14** Huniponda tena na tena; hunishambulia kama shujaa wa vita. **15** “Nimejishonea nguo ya gunia juu ya mwili wangu nami nimekizika kipaji cha uso wangu kwenye vumbi. **16** Uso wangu umekuwa mwekundu kwa kulia, macho yangu yamepigwa na giza kuu. **17** Hata hivyo mikono yangu haijafanya jeuri, na maombi yangu ni safi. **18** “Ee nchi, usiifunike damu yangu, nacho kilio changu kisinyamazishwe kamwe. **19** Hata sasa shahidi wangu yuko mbinguni; wakili wangu yuko juu. **20** Mwombezi wangu ni rafiki yangu macho yangu yanwagapo machozi kwa Mungu; **21** kwa niaba ya mtu anamsihi Mungu kama mtu anavyosihi kwa ajili ya rafiki yake. **22** “Ni miaka michache tu itapita kabla sijaenda safari ambayo sitarudi.

17 Moyo wangu umevunjika, siku zangu zimefupishwa, kaburi linaningojea. **2** Hakika wenye mizaha wamenizinguka; macho yangu yamebaki kutazama uadui wao. **3** “Ee Mungu, nipe dhamana unayodai. Ni nani mwininge atakayeweka dhamana kwa ajili yangu? **4** Umezifunga akili zao zisipate ufahamu, kwa hiyo hutawaacha wapate ushindi. **5** Kama mtu akiwashutumu rafiki zake ili apate ujira, macho ya watoto wake yatashindwa kuona. **6** “Mungu amenifanya kitu cha dhhikha kwa kila mtu, mtu ambaye watu humtemea mate usoni. **7** Macho yangu yamefifia kwa ajili ya majonzi; umbile langu lote ni kama kivili. **8** Watu wanyofu wanatishwa na hili; watu wasio na hatia wanasisima dhidi ya wasiomcha Mungu. **9** Hata hivyo, waadilifu watazishika njia zao, nao wale wenye mikono safi wataendelea kupata nguvu. **10** “Lakini ninyi njooni, ninyi nyote, jaribuni tena! Sitampata mtu mwenye hekima mionganoni mwenu. **11** Siku zangu zimepita, mipango yangu imevunjika, vivyo hivyo shauku za moyo wangu. **12** Watu hawa hufanya usiku kuwa mchana, kwenye giza wao husema, ‘Mwanga u karibu.’ **13** Kama nyumba pekee ninayoitarajia ni kaburi, kama nikikitandika kitanda changu gizani, (*Sheol h7585*) **14** kama nikuambia uharibifu, ‘Wewe u baba yangu,’ na kuliambia buu, ‘Wewe u mama yangu’ au ‘Dada yangu,’ **15** liko wapi basi tarajio langu? Ni nani awezaye kuona tarajio lolote kwa ajili yangu? **16** Je, litashuka chini hadi kwenye malango ya mauti? Je, tutashuka pamoja mavumbini?” (*Sheol h7585*)

18 Bildadi Mshuhi akajibu: **2** “Je, ni lini utafika mwisho wa maneno haya? Uwe mwenye busara, nasi ndipo tutakapeweza kuongea. **3** Kwa nini sisii tunafikiriba kama wanyama, na kuonekana wajinga

machoni pako? **4** Wewe unayejirarua mwenyewe 18 Hata watoto wadogo hunidhihaki; ninapojitokeza, vipande vipande katika hasira yako, je, dunia iachwe hunifanyia mzaha. **19** Rafiki zangu wa moyoni wote kwa ajili yako wewe? Au ni lazima miamba iondolewe wananchukia kabisa; wale niwapendao wamekuwa mahali pake? **5** “Taa ya mwovo imezimwa, nao mwali kinyume nami. **20** Mimi nimebakil mifupa na ngozi wa moto wake umezimika. **6** Mwanga hemani mwake tu; nimeponia nikiwa karibu kufa. **21** “Nihurumieni, umekuwa giza; taa iliyo karibu naye imezimika. **7** rafiki zangu, kuweni na huruma, kwa kuwa mkono Nguvu za hatua zake zimedhofishwa; shauri lake wa Mungu umenipiga. **22** Kwa nini mnmanifiatia bayo litamwangusha. **8** Miguu yake imemsukumia kama Mungu afanyakyo? Hamtosheki kamwe na kwenye wawu, naye anatangatanga kwenye matundu mwili wangu? **23** “Laiti maneno yangu yangewekwa ya wawu. **9** Tanzi litamkamata kwenye kisigino; kwenye kumbukumbu, laiti kwamba yangeandikwa mtego utamshikilia kwa nguvu. **10** Kitanzi kimefichwa kwenye kitabu, **24** kwamba yangechorwa kwenye ardhibi kwa ajili yake; mtego ulo kwenye njia yake. **11** Vitisho vimemtia hofu kila upande, na adui zake risasi kwa kifaa cha chuma, au kuyachonga juu ya humwandama kila hatua. **12** Janga linamwonea wangu yu hai, naye kwamba mwishoni atasimama juu shauku; maafa yako tayari kwa ajili yake aangukapo. **13** Nayo yatakula sehemu ya ngozi yake; mzaliwa ya nchi. **25** Ninajua kwamba Mkombozi bado nikawa na mwili huu nitamwona Mungu; **27** **14** wa kwanza wa mauti atakula maungo yake. **15** Moto utakaa mimi nitamwona kwa macho yangu mwenyewe: Atang’olewa kutoka usalama wa hema lake, na mimi, wala si mwininge. Tazama jinsi moyo wangu kupelekwa kwa mfalme wa vitisho. **16** Mizizi yake chini itakauka na matawi unavyotamani sana! **28** “Kama mkisema, ‘Tazama katika hema lake; moto wa kiberitii utamwagwa juu ya tutakavyomwinda, maadamu mzizi wa tatizo uko makao yake. **17** Kumbukumbu lake litatoweka ndani yake,’ **29** ninyi wenyewe uogopeni upanga, kwa yake juu yatanyauka. **18** Kumbukumbu lake litatoweka kuwa ghadhabu italeta adhabu kwa upanga, nanyi katika dunia, wala hatakuwa na jina katika nchi. **19** ndipo mtakapoja kwamba kuna hukumu.”

Ameondolewa nuruni na kusukumiwa gizani, naye amefukuzwa mbali atoke duniani. **19** Hana mtoto wala mzao mionganini mwa watu wake, wala aliyenurusika mahali alipoishi. **20** Watu wa magharibi watashangaa yaliyompata; watu wa mashariki watapatwa na hofu. **21** Hakika ndivyo yalivyo makao ya mtu mwovo; ndivyo palivyo mahali pake mtu asiyemjua Mungu.”

19 Ndipo Ayubu akajibu: **2** “Je, mtaendelea kunitesa mpaka lini, na kumiponda kwa maneno yenu? **3** Mara kumi hizi mmenishtumu; bila aibu mnanishambulia. **4** Kama ni kweli nimepotoka, kosa langu ninabaki kuhusika nalo mwenyewe. **5** Kama kweli mngejituza wenyewe juu yangu, na kutumia unyonge wangu dhidi yangu, **6** basi jueni kuwa Mungu amenitendea yaliyo mabaya, naye amekokota wawu wake kunizunguka. **7** “Ingawa ninalia, ‘Nimetendewa mabaya’ sipati jibu; ingawa ninaomba msaada, hakuna haki. **8** Yeye ameizua njia yangu hivyo siwezi kupita; ameyafunika mapito yangu na giza. **9** Amenivua heshima yangu, na kuniondolea taji kichwani pangu. **10** Amenibomoa kila upande hadi nimeisha; ameling’oa tegemeo langu kama mti. **11** Hasira yake imewaka juu yangu; amenihesabu kuwa mionganini mwa adui zake. **12** Majeshi yake yanansogelea kwa nguvu; yamenizingira, yamepiga kambi kulizunguka hema langu. **13** “Amewatenga ndugu zangu mbali nami; wale tunaoujana nao wamefarakana nami kabisa. **14** Watu wa jamaa yangu wamekwenda mbali; rafiki zangu wamenisahau. **15** Wageni wangu na watumishi wangu wa kike wanania nami; wanantazama kama mgeni. **16** Namwita mtumishi wangu, wala haitiki, ingawa namwombwa kwa kinywa changu mwenyewe. **17** Pumzi ya kinywa changu ni kinyaa kwa mke wangu; nimekuwa chukizo mno kwa ndugu zangu mwenyewe.

20 Ndipo Sofari Mnaamathil akajibu: **2** “Mawazo yanayonisumbua yanansukuma kujibu, kwa sababu nimehangai ka sana. **3** Ninasisikia makaripio ambayo yananiurunjia heshima, nao ufahamu wangu unanisukuma kujibu. **4** “Hakika unajua jinsi ilivokuwa tangu zamani, tangu zamani mwanadamu alipowekwa duniani, **5** macheko ya mtu mwovo ni ya muda mfupi, nayo furaha ya wasiomcha Mungu hudumu kwa kitambo tu. **6** Ingawa kujikweza kwake hufikia mbinguni na kichwa chake hugusa mawingu, **7** ataangamia milele kama mavi yake mwenyewe. Wale waliomwona watauliza, ‘Yuko wapi?’ **8** Kama ndoto hutoweka, wala hapatikani tena, amefukuziwa mbali kama maono ya usiku. **9** Jicho lilalomwona halitamwona tena; mahali pake hapatamwona tena. **10** Watoto wake watalipa yote baba yao aliyowadhulumu maskini, nayo mikono yake itarudisha mali yote aliyonyang’anya watu. **11** Nguvu za ujana zilizojaza mifupa yake, zitalala naye mavumbini. **12** “Ingawa uovu ni mtamu kinywani mwake naye huuficha chini ya ulimi wake, **13** ingawa hawezikukubali kuuachia uende, lakini huuweka kinywani mwake. **14** Hata hivyo chakula chake kitakuwa kichungu tumboni mwake, nacho kitakuwa sumu kali ya nyoka ndani yake. **15** Atatema mali alizozimeza; Mungu atalifanya turubo lake kuzitapika. **16** Atanyonya sumu za majoka; meno ya nyoka mwenye sumu kali yatumuua. **17** Hatafurahia vijito, mito inayotiririsha asali na siagi. **18** Vile aliyovitaabikia atavirudisha bila kuivila; hatafurahia faida itokanayo na biashara yake. **19** Kwa kuwa aliawaonea maskini na kuwaacha pasipo kitu; amenyang’anya kwa nguvu nyumba asizozijenga. **20** “Hakika hatakuwa na raha katika kutamani kwake sana; hawezikuijokoa mwenyewe kwa hazina zake. **21** Hakuna chochote kitakachosalia

kwa ajili yake ili ale; kufanikiwa kwake hakutadumu. **22** Katikati ya wingi wa ustawi wake, dhiki itampata; taabu itamjia kwa nguvu zote. **23** Atakapokuwa amelijaza tumbo lake, Mungu ataionyesha ghadhambu kali dhidi yake, na kumnyeshea mapigo juu yake. **24** Ijapokuwa aikimbia silaha ya chuma, mshale wa shaba utamchoma. **25** Atauchomoa katika mgongo wake, ncha ing'aayo kutoka ini lake. Vitisho vitakuja juu yake; **26** giza nene linavizia hazina zake. Moto usiopepewa na mtu utamteketeza, na kuangamiza yaliyosalia nyumbani mwake. **27** Mbingu zitaweka wazi hatia yake, nayo nchi itainuka kinyume chake. **28** Mafuriko yataichukua nyumba yake, maji yaendayo kasi katika siku ya ghadhambu ya Mungu. **29** Hili ndilo fungu Mungu alilowagawia waovu, urithi uliowekwa kwa ajili yao na Mungu."

21 Ndipo Ayubu akajibu: **2** "Yasikilizeni maneno yangu kwa makini; hii na iwe faraja mnayonipa mimi. **3** Nivumilieni ninapozungumza, nami nikishazungumiza, endeleeni kundihihaki. **4** "Je, kwani malalamiko yangu yanaelekezwa kwa mwanadamu? Kwa nini nisikose subira? **5** Niangalieni mkastaaajabu; mkaweke mkono juu ya vinywa vyenu. **6** Ninapowaza juu ya hili, ninaogopa, nao mwili wangu unatetemeka. **7** Kwa nini waovu wanaendelea kuishi, wakifika umri wa uzee na kuendelea kuwa na nguvu? **8** Huwaona watoto wao wakithibitika wakiwa wamewazunguka, wazao wao mbele za macho yao. **9** Nyumba zao zi salama wala hakuna hofu; firimo ya Mungu haiko juu yao. **10** Madume yao ya ng'ombe huvyaza bila kushindwa kamwe; ng'ombe wao huzaa wala hawaharibu mimba. **11** Huwatoa watoto wao nije kama kundi; wadogo wao huchezacheza. **12** Huimba nyimbo kwa matari na kwa kinubi, nao huifurahia sauti ya filimbi. **13** Huitumia miaka yao katika mafanikio nao hushuka kaburini kwa amani. (**Sheol h7585**) **14** Lakini humwambia Mungu, 'Tuache sisi!' Hatuna haja ya kufahamu njia zako. **15** Mwenyezi ni nani hata tumtumikie? Tutapata faida gani kumwomba? **16** Lakini kufanikiwa kwao hakupo mikononi mwao wenyeewe, hivyo najitenga mbali na shauri la waovu. **17** "Lakini ni mara ngapi taa ya waovu huzimwa? Ni mara ngapi maafa huwjaja, yale yawapatayo ambayo Mungu huwapangia katika hasira yake? **18** Ni mara ngapi huwa kama majani makavu mbele ya upepo, kama makapi yachukuliwayo na dhoruba? **19** Imesemekana, 'Mungu huiweka akiba adhabu ya mtu kwa ajili ya wanawe.' Mungu na amlipe mtu mwenyeewe, ili apate kulijua! **20** Macho yake mwenyeewe na yaone maangamizi yake; yeze na ainywe ghadhambu ya Mwenyezi. **21** Kwani anajali nini kuhusu jamaa anayoiacha nyuma, miezi yake aliypangiwa ifikapo mwisho? **22** "Je, yuko mtu yejote auezaye kumfundisha Mungu maarifa, iwapo yeze ndiye ahukumuye hata walio juu ya wote? **23** Mtu mmoja hufa akiwa na nguvu zake kamili, akiwa salama na mwenye raha kamili, **24** mwili wake ukiwa umenawiri,

nayo mifupa yake ikiwa imejaa mafuta ndani yake. **25** Mtu mwininge hufa katika uchungu wa nafsi, akiwa hajafurahia kamwe jambo lolote zuri. **26** Hao wote hulala mavumbini, nao mabuu huwafunika wote. **27** "Ninayajua kikamilifu yale mnayoyafikiri, mipango ambayo kwayo mngnenitendea mabaya. **28** Mwasema, 'Iko wapi sasa nyumba ya huyo mtu mkuu, mahema ambayo watu waovu walikaa?' **29** Je, hamkuwahi kuwaliza hao wanaosafiri? Je, hamkutafakari taarifa zao: **30** kwamba mtu mwovu huepushwa kutoka siku ya maafa, kwamba huokolewa kutoka siku ya ghadhambu? **31** Ni nani hulaumu matendo yake mbele ya uso wake? Ni nani ampatilizaye kwa yale aliyoyatenda? **32** Hupelekwa kaburini, nao ulinzi ukawekwa kwenye kaburi lake. **33** Udongo ulio bondeni ni mtamu kwake; watu wote watamfuata, nao umati wa watu usiosabika umemtangulia. **34** "Hivyo ninyi mnawejaze kunifaraji kwa upuzi wenu? Hakuna kilichosalia cha majibu yenu isipokuwa uongol!"

22 Ndipo Elifazi Mtemani akajibu: **2** "Je, mwanadamu aweza kuwa wa faida kwa Mungu? Je, hata mtu mwenye hekima aweza kumfaidi? **3** Je, Mwenyezi angefurahia nini kama ungekuwa mwadilifu? Au je, yeze angepata faida gani kama njia zako zingekuwa kamilifu? **4** "Je, ni kwa ajili ya utaua wako ndiyo maana anakukemea na kuleta mashtaka dhidi yako? **5** Je, uovo wako si mkuu? Dhambi zako si hazina mwisho? **6** Umedai dhamana kwa ndugu zako bila sababu; umewavua watu nguo zao, ukawaacha uchi. **7** Hukumpa maji aliyechoka, nawe ulimnyima chakula mweneri njaa, **8** ingawa ulikuwa mtu mwenye uwezo ukimiliki nchi: mtu uliyeheshimiwa, ukiishi ndani yake. **9** Umewafukuza wajane mikono mitupu na kuzivunja nguvu za yatima. **10** Ndiyo sababu mitego imekzunguka pande zote, hatari ya ghafula inakutia hofu, **11** ndiyo sababu ni giza sana huwezi kuona, tena ndiyo sababu mafuriko ya maji yamekufunka. **12** "Je, Mungu hayuko katika mbingu za juu? Juu kuliko nyota zilizo juu sana! **13** Hivyo wewe wasema, 'Mungu anajua nini?' Je, yeze huhukumu katika giza kama hilo? **14** Mawingu mazito ni pazia lake, hivyo hatuoni sisi atembeapo juu ya anga la dunia. **15** Je, utaifuata njia ya zamani, ambayo watu waovu waliikanya? **16** Waliondolewa kabla ya wakati wao, misingi yao ikachukuliwa na mafuriko. **17** Walimwambia Mungu, 'Tuache sisi! Huyo Mwenyezi aweza kutufanyia nini?' **18** Lakini ndiye alizijaza nyumba zao na vitu vizuri, hivyo ninajitenga mbali na mashauri ya waovu. **19** "Wenye haki wanaona maangamizi yao na kufurahi, nao wasio na hatia huwadhihaki, wakisema, **20** 'Hakika adui zetu wameangamizwa, nao moto umeteketeza mali zao.' **21** "Mjue sana Mungu ili uwe na amani, ndipo mema yatakopukia. **22** Uyapokee mafundisho toka kinywani mwake, na maneno yake uyaweke moyoni mwako. **23** Kama ukimrudia Mwenyezi, utarudishwa upya: Kama ukiuondoa uovo uwe mbali

na hema lako, **24** kama dhahabu yako ukiihesabu kujisitiri. **9** Mtoto yatima hupokonywa matitini; mtoto kama mavumbi, dhahabu yako ya Ofiri kama miamba wachanga wa maskini hunyakuliwa kwa ajili ya deni. ya mabondeni, **25** ndipo Mwenyezi atakuwa dhahabu **10** Kwa kukosa nguo, hutembea uchi; hubeba miganda yako, naye atakuwa fedha yako iliyo bora. **26** ya ngano, lakini huwa na njaa. **11** Hukamua zeituni Hakika ndipo utakapojifurahisha kwa Mwenyezi, katika mawe ya kusagia; hukanyaaga mashinikizo, nawe utamwinulia Mungu uso wako. **27** Utamwomba lakini wanaona kiu. **12** Kilio cha huzuni cha wanaokufa yeye, naye atakusikia, nawe utazitimiza nadhiri zako. kinapaa kutoka mjini, nazo nafsi za waliojeruhiwa **28** Utakusudia jambo nalo litatendeka, nao mwanga zinalilia msaada. Lakini Mungu hamlamu mtu yejote utaangazia njia zako. **29** Watu watakaposhushwa, nawe kwa kutenda mabaya. **13** "Wako wale wanaoiasi nuru, ukasema, 'Wainuel' ndipo atamwoko aliyejunjika wasioshamu njia zake wala hawakai katika mapito moyo. **30** Atamwoko hata yule ambaye ana hatia, yake. **14** Wakati mwanga wa mchana unapotureka, ataokolewa kwa sababu ya usafi wa mikono yako."

23 Ndipo Ayubu akajibu: **2** "Hata leo malalamiko yangu ni chungu; mkono wake ni mzito juu yangu hata nikiugua. **3** Laiti ningefahamu mahali pa kumwona; laiti ningeweza kwenda mahali akaapo! **4** Ningeliweka shauri langu mbele zake, na kukijaza kinywa changu na hoja. **5** Ningejua kwamba angenijibu nini, na kuelewa lile ambalo angelisema. **6** Je, angenipinga kwa nguvu nyingi? La, asingenigandamiza. **7** Hapo mtu mwadilifu angeweka shauri lake mbele zake, nami ningekolewa milele na mhukumu wangu. **8** "Lakini nikienda mashariki, hayupo; nikienda magharibi, simpati. **9** Anapokuwa kazini pande za kaskazini, simwonii; akigeukia kusini, nako simwonii hata kidogo. **10** Lakini anajua njia niierideayo; akiisha kurijaribu, nitatoka kama dhahabu. **11** Nyayo zangu zimefuala hatua zake kwa karibu; nimeishika njia yake bila kugenyeuka. **12** Sijaziacha amri zilizotoka midomoni mwake; nimeyathamini maneno yaka kinywa chake kuliko chakula changu cha kila siku. **13** "Lakini yeye husimama peke yake; ni nani aezayez kumpinga? Yeye hufanya lolote atakalo. **14** Hutimiliza maagizo yake dhidi yangu, na bado anayo mijango mingi kama hiyo ambayo ameiweka akiba. **15** Hiyo ndiyo sababu ninaingiwa na hofu mbele zake; nifikiria pohaya yote ninamwogopa. **16** Mungu ameufanya moyo wangu kuzimia; yeye Mwenyezi amenitia hofu. **17** Hata hivyo sijanyamazishwa na giza, wala kwa giza nene linalofunika uso wangu.

24 "Kwa nini Mwenyezi asiweke nyakati kwa ajili ya hukumu? Kwa nini wale warmjua wazifatufe siku kama hizo bila mafanikio? **2** Watu husogezza mawe ya mpaka; huchunga makundi ya wanyama waliyonyang'anya kwa nguvu. **3** Huwanyang'anya yatima punda wao, na kumchukua rehani fahali wa mjane. **4** Humsukuma mhitaji kutoka njia, na kuwafanya maskini wote wa nchi kulazimika kujificha. **5** Kama punda-mwitu jangwani, maskini huzunguka katika kazi zao za kutafuta chakula; mahali palipo jangwa huwapa chakula cha watoto wao. **6** Hukusanya chakula mashambani na kuokota masazo katika mashamba ya mizabibu ya waovu. **7** Kwa kukosa nguo, usiku kucha hukaa uchi; hawana chocchote cha kujifunka baridi. **8** Hutota kwa mvua za mlimani, nao huikumbatia miamba kwa ajili ya kukosa pa

kujisitiri. **9** Mtoto yatima hupokonywa matitini; mtoto kama mavumbi, dhahabu yako ya Ofiri kama miamba wachanga wa maskini hunyakuliwa kwa ajili ya deni. ya mabondeni, **10** Kwa kukosa nguo, hutembea uchi; hubeba miganda yako, naye atakuwa fedha yako iliyo bora. **11** Hukamua zeituni Hakika ndipo utakapojifurahisha kwa Mwenyezi, katika mawe ya kusagia; hukanyaaga mashinikizo, nawe utaangazia njia zako. **12** Kilio cha huzuni cha wanaokufa yake. **13** "Wako wale wanaoiasi nuru, ukasema, 'Wainuel' ndipo atamwoko aliyejunjika wasioshamu njia zake wala hawakai katika mapito moyo. **14** Wakati mwanga wa mchana unapotureka, muuaji huinuka naye huwaua maskini na mhitaji; wakati wa usiku hunyemelea kama mwizi. **15** Jicho la mzinzi hungojea wakati wa giza, naye hufikiri, 'Hakuna jicho litakaloniona,' naye huuficha uso wake. **16** Katika giza, huvunja majumba, lakini wakati wa mchana hujifungia ndani; hawataki kufanya lolote nuruni. **17** Kwa wote hawa, giza nene ndiyo asubuhi yao; hujifanya rafiki na vitisho yya gizani. **18** "Lakini wao ni povu juu ya maji; sehemu yao juu ya nchi imelaaniwa, hivyo hakuna hata mmoja aendaye kwene shamba la mizabibu. **19** Kama vile joto na hari vinyakuavyo theluji iliyoyeyuka, ndivyo kuzimu kuwanyakuavyo waliotenda dhambi. (**Sheol h7585**) **20** Tumbo lililowazaa huwasahau, nao huwa karamu ya mabuu; watu waovu hawakumbukwi tena, lakini huvunjika kama mti. **21** Huwfanya mawindo wanawake tasa na wasio na watoto, nao hawaonyeshi huruma kwa wajane. **22** Lakini Mungu huwakokota wenye nguvu kwa uwezo wake; ingawa wamestawi, hawana hakika ya maisha. **23** Aweza akaawaacha wakapumzika wakijihisi salama, lakini macho yake yanaona njia zao. **24** Kwa kitambo kidogo hutukuka, hatimaye hutoweka; hushushwa na kukusanya kama wengine wote, hukatwa kama masuke ya nafaka. **25** "Kama hili sivyo, ni nani aezayez kunithibitisha kuwa mwongo, na kuyafanya maneno yangu kuwa si kitu?"

25 Ndipo Bildadi Mshuhi akajibu: **2** "Mamlaka na kuheshimiwa ni vyake Mungu; yeye huthibitisha amani katika mbingu juu. **3** Je, majeshi yake yawenza kuhesabika? Ni nani asiyeangaziwa na nuru yake? **4** Mtu aezayez kuwa mwadilifu mbele za Mungu? Aezayez mtu aliyezaliwa na mwanamke kuwa safi? **5** Ikiwa hata mwezi sio mwangavu nazo nyota si safi machoni pake, **6** sembuse mtu ambaye ni funza: mwanadamu ambaye ni buu tu!"

26 Kisha Ayubu akajibu: **2** "Tazama jinsi ulivymasidua mtu asiye na uwezo! Jinsi ulivyouokoa mkono ulio dhaifu! **3** Ni shauri gani ulilompa yeye asiye na hekima? Nayo ni busara gani kubwa uliyooneshal! **4** Ni nani aliyekusaidia kutamka maneno hayo? Nayo ni roho ya nani iliyosema kutoka kinywani mwako? **5** "Wafu wako katika maumivu makuu, wale walio chini ya maji na wale waishio ndani yake. **6** Mauti iko wazi mbele za Mungu; Uharibifu haukulunkwa. (**Sheol h7585**) **7** Hutandaza anga la kaskazini mahali patupu; naye huining'iniza dunia

mahali pasipo na kitu. **8** Huyafungia maji kwenye nayo shaba huyeyushwa kutoka mawe ya madini. mawingu yake, hata hivyo mawingu hayapasuki kwa **3** Mwanadamu hukomesha giza; huyatufuta hadi uzito wake. **9** Huufunika uso wa mwezi mpevu, sehemu iliyo mbali, kwa ajili ya kuchimbua mawe akitandaza mawingu juu yake. **10** Amechora mistari wa upeo juu ya uso wa maji, ameweka mpaka wa nuru na giza. **11** Nguzo za mbingu nazozatetemeka, zinatishika yenyenye madini katika giza jeusi sana. **4** Huchimba shimo jembamba mbali na makao ya watu, mahali paliposaulika na nyayo za wanadamu; mbali na anapozikemea. **12** Kwa nguvu zake alisukasuka wanadamu huning'inia na kupembea kwa kamba. **5** bahari; kwa hekima yake alimkata Rahabu vipande Ardhi, ambako chakula hutoka, chini hugeuza kwa vipande. **13** Aliisafisha anga kwa pumzi yake; kwa moto; **6** yakuti samawi hutoka katika miamba yake, mkono wake alimchoma joka aendaye mbio. **14** Haya nalo vumbi lake lina vipande vya dhahabu. **7** Hakuna ni mambo madogo tu katika matendo yake; tazama ndege awindaye aijauye njia ile iliyofichika, wala jinsi ilivyo mdogo mnong'ono tunaousikia kumhusu! hakuna jicho la mwewe lililoiona. **8** Wanyama wa Ni nani basi awezaye kuelewa ngurumo za nguvu porini wanaotamba hawajawahi kupakanya, wala zake?" simba azungukaye huko. **9** Mikono ya mwanadamu hushambulia miamba migumu sana, na kuiacha wazi mizizi ya milima. **10** Hutoboa shimo refu la kupanya chini kwa chini kweniye miamba; macho yake huona hazina zake zote. **11** Hutufuta vyanzo vya mito na kuvileta vitu iliviyofichika katika nuru. **12** "Lakini hekima inaweza kupatikana wapi? Ufahamu unakaa wapi? **13** Mwanadamu hatambui thamani yake; haiwezi kupatikana katika nchi ya walio hai. **14** Kilindi husema, 'Haiko ndani yangu'; bahari nayo husema, 'Haiko pamoja nami.' **15** Haiwezi kununuliwa kwa dhahabu safi kuliko zote, wala thamani yake haiwezi kupimwa kwa fedha. **16** Haiwezi kununuliwa kwa dhahabu ya Ofiri, kwa shohamu ya thamani kubwa au yakuti samawi ya thamani kubwa. **17** Dhahabu wala mawe maangavu haviwezi kulinganishwa nayo, wala haiwezi hubadilishwa na vito vya dhahabu. **18** Marijani na yaspi hazistahili kutajwa; thamani ya hekima ni zaidi ya akiki nyekundu. **19** Yakuti manjano ipatikanayo Kushi haiwezi kulinganishwa nayo, wala haiwezi kununuliwa kwa dhahabu safi. **20** "Ni wapi basi hekima itokako? Ufahamu hukaa wapi? **21** Imefichika machoni pa kila kitu kilicho hai, imesitiriwa hata kwa ndege wa angani. **22** Uharibifu na Mauti husema, 'Ni uvumi wake tu uliotufikia masikioni mwetu.' **23** Mungu anaifahamu njia ya kuiende hekima na ndiye peke yake anayefahamu inakokaa, **24** kwa maana yeje huitazama miisho ya dunia na huona kila kitu chini ya mbingu. **25** Alipofanyiza nguvu za upopo na kuyapima maji, **26** alipofanya maagizo kwa ajili ya mvua na njia kwa ajili ya umeme wa radi, **27** ndipo alipoitazama hekima na kuikadiria thamani yake, akaithibitisha na kuihakikisha. **28** Naye Mungu akawambia mwanadamu, 'Kumcha Bwana: hiyo ndiyo hekima, nako kujitenga na uovu ndio ufahamu.'"

27 Ndipo Ayubu akaendelea na hoja yake, akasema:
2 "Hakika kama Mungu aishivyo, aliyeninyima haki yangu, Mwenyezi ambaye amenifanya nionje uchungu wa nafsi, **3** kwa muda wote nitakaokuwa na uhai ndani yangu, nayo pumzi ya Mungu ikiwa puanī mwangu, **4** midomo yangu haitanena uovu, wala ulimi wangu hautatamka udanganyifu. **5** Sitakubaliana nanyi kabisa kuwa mko sahihi; hadi nife, sitakana uadilifupi wangu. **6** Nitadumisha haki yangu wala sitaiacha; dhamiri yangu haitanisita muda wote ninaoishi. **7** "Watesi wangu wawe kama waovu, nao adui zangu wawe kama wasio haki! **8** Kwa maana mtu asiyemcha Mungu analo tegemeo gani anapokatiliwa mbali, Mungu anapouondoa uhai wake? **9** Je, Mungu husikiliza kilio chake, shida zimjiapo? **10** Je, anawenza kumfurahia Mwenyezi? Je, atamwita Mungu nyakati zote? **11** "Nitawafundisha juu ya uweza wa Mungu; njia za Mwenyezi sitazificha. **12** Ninyi nyote mmeona hili wenye. Ni ya nini basi mazungumzo haya yasiyo na maana? **13** "Hili ndilo fungu ambalo Mungu humpa mtu mwovu, urithi ule mtu mdhalimu anapokea kutoka kwa Mwenyezi: **14** Hata kama watoto wake watakuwa wengi kiasi gani, fungu lao ni kuuawa kwa upanga; wazao wake hawatakuwa kamwe na chakula cha kuwatoshia. **15** Tauni itawazika wale watakaonusurikia mionganii mwao, nao wajane wao hawatataombolezea. **16** Ajapokusanya fedha nyingi kama mavumbi, na mavazi kama malundo ya udongo wa mfiryanzi, **17** yale yote mtu mwovu aliyojivekea akiba, mwenye haki atayavaa, naye asiye na hatia ataigawanya fedha yake. **18** Nyumba aijengayo ni kama utando wa buibui, kama kibanda alichotengeneza milinzi. **19** Yeye hulala akiwa tajiri, lakini ndiyo mara ya mwisho; afunguo macho yake, yote yametoweka. **20** Vitisho humjia kama mafuriko; dhoruba humkumba ghafula usiku. **21** Upepo mkali wa mashariki humchukua, naye hutoweka; humzoa kutoka mahali pake. **22** Humvurumisha bila huruma, huku akitimbua kasi kukwepa nguvu zake. **23** Upepo humpigia makofi kwa dharau, na kumfukuza atoke mahali pake.

28 "Kuna machimbo ya fedha, na mahali dhahabu isafishwapo. **2** Chuma hupatikana ardhini,

nayo shaba huyeyushwa kutoka mawe ya madini. **3** Mwanadamu hukomesha giza; huyatufuta hadi sehemu iliyo mbali, kwa ajili ya kuchimbua mawe yenyenye madini katika giza jeusi sana. **4** Huchimba shimo jembamba mbali na makao ya watu, mahali paliposaulika na nyayo za wanadamu; mbali na wanadamu huning'inia na kupembea kwa kamba. **5** Ardhi, ambako chakula hutoka, chini hugeuza kwa moto; **6** yakuti samawi hutoka katika miamba yake, nalo vumbi lake lina vipande vya dhahabu. **7** Hakuna ndege awindaye aijauye njia ile iliyofichika, wala hakuna jicho la mwewe lililoiona. **8** Wanyama wa porini wanaotamba hawajawahi kupakanya, wala simba azungukaye huko. **9** Mikono ya mwanadamu hushambulia miamba migumu sana, na kuiacha wazi mizizi ya milima. **10** Hutoboa shimo refu la kupanya chini kwa chini kweniye miamba; macho yake huona hazina zake zote. **11** Hutufuta vyanzo vya mito na kuvileta vitu iliviyofichika katika nuru. **12** "Lakini hekima inaweza kupatikana wapi? Ufahamu unakaa wapi? **13** Mwanadamu hatambui thamani yake; haiwezi kupatikana katika nchi ya walio hai. **14** Kilindi husema, 'Haiko ndani yangu'; bahari nayo husema, 'Haiko pamoja nami.' **15** Haiwezi kununuliwa kwa dhahabu safi kuliko zote, wala thamani yake haiwezi kupimwa kwa fedha. **16** Haiwezi kununuliwa kwa dhahabu ya Ofiri, kwa shohamu ya thamani kubwa au yakuti samawi ya thamani kubwa. **17** Dhahabu wala mawe maangavu haviwezi kulinganishwa nayo, wala haiwezi hubadilishwa na vito vya dhahabu. **18** Marijani na yaspi hazistahili kutajwa; thamani ya hekima ni zaidi ya akiki nyekundu. **19** Yakuti manjano ipatikanayo Kushi haiwezi kulinganishwa nayo, wala haiwezi kununuliwa kwa dhahabu safi. **20** "Ni wapi basi hekima itokako? Ufahamu hukaa wapi? **21** Imefichika machoni pa kila kitu kilicho hai, imesitiriwa hata kwa ndege wa angani. **22** Uharibifu na Mauti husema, 'Ni uvumi wake tu uliotufikia masikioni mwetu.' **23** Mungu anaifahamu njia ya kuiende hekima na ndiye peke yake anayefahamu inakokaa, **24** kwa maana yeje huitazama miisho ya dunia na huona kila kitu chini ya mbingu. **25** Alipofanyiza nguvu za upopo na kuyapima maji, **26** alipofanya maagizo kwa ajili ya mvua na njia kwa ajili ya umeme wa radi, **27** ndipo alipoitazama hekima na kuikadiria thamani yake, akaithibitisha na kuihakikisha. **28** Naye Mungu akawambia mwanadamu, 'Kumcha Bwana: hiyo ndiyo hekima, nako kujitenga na uovu ndio ufahamu.'"

29 Ayubu akaendelea na hoja yake, akasema: **2** "Tazama jinsi ninavyoitamani miezi iliyopita, zile siku ambazo Mungu alikuwa akinilinda, **3** wakati taa yake iliniangazia kichwani changu, na kwa mwanga wake Mungu nikapita katikati ya giza! **4** Natamani siku zile nilizokuwa katika ustawi wangu, wakati urafiki wa Mungu wa ndani ulipoibariki nyumba yangu, **5** wakati Mwenyezi alikuwa pamoja nami, nao watoto wangu walikuwa wamenizunguka, **6** wakati

njia yangu ilikuwa imenyweshwa siagi, nao mwamba ukanimiminia vijito vya mafuta ya zeituni. **7** “Wakati nilipokwenda kwenye lango la mji na kuketi katika kiwanja, **8** vijana waliniona wakaka kando, nao wazee walioketi wakasimama; **9** wakuu wakaacha kuzungumza na kuziba vinywa vyao kwa mikono yao; **10** wenye vyeo wakanyamazishwa, nazo ndimi zao zikagandamana na makaaka ya vinywa vyao. **11** Yeyote aliyenisikia alinena mema juu yangu, nao walioniona walinisifu, **12** kwa sababu nilimwokoa maskini aliyeomba msaada, naye yatima aliyekuwa hana wa kumsaidia. **13** Mtu aliyeokuwa karibu kufa alinibariki, nami niliufanya moyo wa mjane kuimba. **14** Niliivaa haki kama vazi langu; uadilifu ulikuwa joho langu na kilemba changu. **15** Nilikuwa macho ya kipofu na miguu kwa kiwete. **16** Nilikuwa baba kwa mhaitaji; nilimtetea mgeni. **17** Niliyavunja meno makali ya waovu, na kuwapokonya wahanga kwenye meno yao. **18** “Nikafikiri, ‘Nitafia katika nyumba yangu mwenyewe, nazo siku zangu zitakuwa nyingi kama chembechembe za mchanga. **19** Mizizi yangu itafika mpaka kwenye maji, nao umande utakaa juu ya matawi yangu usiku kucha. **20** Utukufu wangu utabakia kuwa mpya ndani yangu, upinde wangu daima utaendelea kuwa mpya mkononi mwangu.” **21** “Watu walinisikiliza kwa tumaini, wakingojea ushauri wangu kwa utulivu. **22** Baada ya mimi kuzungumza, hawakusema zaidi; maneno yangu yaliingga masikioni mわwa kwa makini. **23** Waliningojea kama manyunu ya mvua na kuyapoea maneno yangu kama ardhii inyonyavyo mvua ya vuli. **24** Walipokata tamaa niliwaonyesha uso wa furaha; nuru ya uso wangu ilikuwa ya thamani kwao. **25** Niliwachagulia njia na kukaa kama mkuu wao; niliishi kama mfalme katikati ya majeshi yake; nikawa kama yeche anayewafariji waombolezaji.

12 Kuume kwangu kundi linashambulia; wao huitiege miguu yangu tanzi, na kunizingira. **13** Huizizia njia yangu, nao hufanikiwa katika kunileeta maafa, nami sina yeoyote wa kunisiaidia. **14** Wananihija kama watu wapitao katika ufa mpana; katikati ya magofu huja na kunishambulia. **15** Vitisho vimenifunika; heshima yangu imetoweshwa kama kwa upepo, salama yangu imetoweka kama wingu. **16** “Sasa maisha yangu yamefikia mwisho; siku za mateso zimenikamat. **17** Usiku mifupa yangu inachoma; maumivu yanayonitafuna hayatulii kamwe. **18** Kwa uwezo wake mkuu Mungu huwa kwangu kama nguo; hushikamana nami kama ukosi wa vazi langu. **19** Yeye amenitupa kwenye matope, nami nimekuwa kama mavumbi na majivu. **20** “Ee Bwana, ninakulilia wewe lakini hunijibu; ninasimama, nawe unanitazama tu. **21** Wewe unanigeukia bila huruma; unanishambulia kwa nguvu za mkono wako. **22** Unaninyakua na kunipeperusha kwa upepo; umenirusha huku na huko kwenye dhoruba kali. **23** Ninajua utanileta mpaka kifoni, mahali ambapo wenyewe uhai wote wamekewewa. **24** “Hakika hakuna yeoyote amshambuliaye mhaitaji, anapoomba msaada katika shida yake. **25** Je, sikulia kwa ajili ya wale waliokuwa katika taabu? Je, nafsi yangu haikusoneka kwa ajili ya maskini? **26** Lakini nilipotazamia mema, mabaya yalinijia; nilipotafuta nuru, ndipo giza lilipokuja. **27** Kusukwasukwa ndani yangu kamwe hakutulii; siku za mateso zinanikabilii. **28** Ninazunguka nikiwa nimeungua, lakini si kwa juu; ninasimama katika kusanyiko nikomba msaada. **29** Nimekuwa ndugu wa mbweha, rafiki wa mabundi. **30** Ngozi yangu imekuwa nyeusi nayo inachunuki; mifupa yangu inaungua kwa homa. **31** Kinubi changu kimegeuka kuwa maombolezo, nayo filimbi yangu imekuwa sauti ya kilio.

30 "Lakini sasa watu wadogo kwa umri kunilikoo wananiidhihaki, watu ambaa baba zao ningekataa kwa dharau kuwaweka pamoja na mbwa wangu wa kulinda kondoo. **2** Nguvu za mikono yao zingekuwa na faida gani kwangu, kwa kuwa nguvu zao zilikuwa zimeawaisha? **3** Wakiwa wamekonda kutokana na kupungukiwa na kwa njaa, walizurura usiku katika nchi kame ilio ukiwa. **4** Katika vichaka walikusanya mimea ya chumvi, nacho chakula chao kilikuwa mizizi ya mti wa mfagio. **5** Walifukuzwa mbali na watu wao, wakipigipa kelele kama wevi. **6** Walilazimika kuishi katika mikondo ya vijito viliviyokauka, kwenye majabali na mahandaki. **7** Kwenye vichaka walilia kama punda, na walijisongsonga pamoja kwenye vichaka. **8** Wao ni watoto wa wapumbavu wenye asili ya ubaya, waliofukuzwa watoke katika nchi. **9** "Nao sasa wana wao wananiidhihaki katika nyimbo; niimekuwa kitu cha dhihaka kwao. **10** Wananchukia sana na kujitenga nami, wala hawasiti kunitemea mate usoni. **11** Sasa kwa kuwa Mungu ameilegeza kamba ya upinde wangu na kunitesa, wamekuwa huru kunitendea waonavyo.

31 "Nimefanya agano na macho yangu yasimtazame msichana kwa kumtamani. **2** Kwa kuwa fungu la mwanadamu ni gani kutoka kwa Mungu juu, urithi wake kutoka kwa Mungu Mwenye Nguvu Aliye juu? **3** Je, si uharibifu kwa watu waou, maangamizi kwa wale watendao mabaya? **4** Je, yeze hazingo nija zangu na kuihesabu kila hatua yangu? **5** "Kama nimeishi katika uongo au mguu wangu umekimbilia udanganyifu, **6** Mungu na anipime katika mizani za uaminifu, naye atajua kwamba sina hatia: **7** kama hatua zangu zimepotoka kutoka kwenye nija, kama moyo wangu umeongozwa na macho yangu, au kama mikono yangu imetiwa unajisi, **8** basi wengine na wale nilichokipanda, nayo yale yote niliyootsha na yang'olewe. **9** "Kama moyo wangu umeshawishiwa na mwanamke, au kama nimevizia mlangoni mwa jirani yangu, **10** basi mke wangu na asage nafaka ya mwanaume mwingine, nao wanaume wengine walale naye. **11** Kwa kuwa hilo lingekuwa aibu, naam, dhambi ya kuhukumiwa. **12** Ni moto uwakao kwa Uharibifu; ungekuwa umeng'oa mavuno yangu. **13** "Kama ningewanyima haki watumishi

wangu wanaume au vijakazi wangu, walipokuwa na manung'uniko dhidi yangu, **14** nitafanya nini Mungu atakaponikabili? Nitamjibu nini nitakapoita kutoa hesabu? **15** Je, yeye aliyeniumba tumboni mwa mama yangu, si ndiye aliaumba? Je, si ni yeye huyo mmoja aliyetuumba sote ndani ya mama zetu? **16** Ikiwa nimewanyima maskini haja zao, au kuyaacha macho ya wajane yadhoofike, **17** kama nimekula chakula changu mwenyewe, bila kuwashirikisha yatima; **18** lakini tangu ujana wangu nimemlea yatima kama ambavyo baba angefanya, nami tangu kuzaliwa kwangu nimewaongoza wajane: **19** kama nilimwona yeoye akiteseka kwa kukosa nguo, au mtu mhitaji asiye na mavazi **20** ambaye wala moyo wake haukuribariki kwa kumpatia joto kwa mavazi ya manyoya ya kondoo zangu, **21** na kama nimeinua mkono wangu dhidi ya yatima, nikijua kuwa nina ushawishi mahakamani, **22** basi mkono wangu na unyofoke toka begani mwangu, nao na uvunjike kutoka kiungio chake. **23** Kwa kuwa niliogopa uharibifu kutoka kwa Mungu, nami kwa kuuogopa utukufu wake sikuweza kufanya mambo kama hayo. **24** "Kama nimeweka tumaini langu kwenye dhahabu, au kuiambia dhahabu safi, 'Wewe ndiwe salama yangu,' **25** kama nimefurahia wingi wa utajiri wangu, ustawi ambao mikono yangu ilikuwa imepata, **26** kama nimelitazama jua katika kung'aa kwake au mwezi ukienda kwa fahari yake, **27** hivyo moyo wangu kushawishiwa kwa siri, au kubusu mkono wangu kwa kuviheshimu, **28** basi hiyo pia ingekuwa dhambi ya kuhukumiwa, kwa kuwa ningekuwa si mwaminifu kwa Mungu aishiye juu sana. **29** "Kama nimeshangilia msiba wa adui yangu, au kutazama kwa furaha taabu iliyomjia, **30** lakini sikuruhusu kinywa changu kufanya dhambi kwa kuomba laana dhidi ya maisha yake; **31** kama watu wa nyumbani kwa kuficha hatia yangu moyoni mwangu, **32** Lakini hakuna mgeni aliyelala njiani, kwa maana mlango wangu ulikuwa wazi kwa msafiri; **33** kama nimefunika dhambi yangu kama wanadamu wengine wafanyakayo, kwa kuficha hatia yangu moyoni mwangu, **34** kwa sababu ya kuogopa umati wa watu, na hivyo kuwa na hofu ya kudharauliwa na jamaa, nikanyamaza kimya nisitoke nje ya mlango: **35** ("Laiti kama angekuwepo utetezi wangu: Mwenyezi na anijibu; mshtaki wangu na aweke mashtaka yake kwenye maandishi. **36** Hakika ningeyavaa begani mwangu, ningeyavaa kama taji. **37** Ningempa hesabu ya kila hatua yangu, ningemwendea kama mwana wa mfalme.) **38** "Kama nchi yangu inalia dhidi yangu, na mifereji yake yote imelowana kwa machozi, **39** kama nimekula mazao yake bila malipo, au kuvunja mioyo ya wapangaji wake, **40** basi miiba na iote badala ya ngano, na magugu badala ya shayiri." Mwisho wa maneno ya Ayuba.

32 Basi watu hawa watatu wakaacha kumjibu Ayubu, kwa kuwa alikuwa mwadilifu machoni pake mwenyewe. **2** Lakini Elihu mwana wa Barakeli, wa kabilia Buzi wa jamaa ya Ramu, akamkasirikia sana Ayubu, kwa sababu ya kujihesabia haki mwenyewe badala ya Mungu. **3** Pia aliwakasirikia hao rafiki watatu wa Ayubu, kwa sababu hawakuweza kupata njia ya kuthibitisha ya kuwa hayo maneno ya Ayubu hayakuwa ya kweli, nao bado walikuwa wamemlaumu.

4 Basi Elihu alikuwa amesubiri kwanza waongee na Ayubu kwa sababu walikuwa na umri mkubwa kumliko yeye. **5** Lakini alipoona watu hao watatu hawakuwa na kitu zaidi cha kusema, hasira yake ikaamka. **6** Basi Elihu mwana wa Barakeli wa kabilia Buzi akasema: "Mimi ni mdogo kwa umri, nanyi ni wazee; ndiyo sababu niliogopa, sikuthubutu kuwaambia kile ninachouja. **7** Nilifikiri, 'Yafaa umri useme, nao wingi wa miaka ungefundisha hekima.' **8** Lakini ni Roho iliyoko ndani ya mwanadamu, pumzi ya Mwenyezi, ndiyo impayo yeye ufahamu. **9** Sio wazee peke yao walio na hekima, sio wenye umri mkubwa peke yao wanaofahamu lililo sawa. **10** "Kwa hiyo nasema: Nisikilizeni mimi; mimi nami nitawaambia lile ninalojua. **11** Nilingojea mlipokuwa mnaonega, nilizisikiliza hoja zenu; mlipokuwa mkitafuta maneno ya kusema, **12** niliwasikiliza kwa makini. Lakini hakuna hata mmoja wenu aliyethibitisha kwamba Ayubu amekosa; hakuna hata mmoja wenu aliyezea kujibu hoja zake. **13** Msiseme, 'Tumepata hekima; Mungu na amthibitishe kuwa mwongo, wala si mwanadamu.' **14** Lakini Ayubu hajayapanga maneno la kusema; mimi nami nitakachosema. **15** "Wametiwa hofu na hawana la zaidi la kujibu hoja zake. **16** Je, ningoje sasa kwa kujibu hoja zake. **17** Mimi nami nitakuwa na mwanadamu la kusema; mimi nami nitasema lile nilijualo. **18** hajashibishwa na nyama ya Ayubu?" **19** Lakini hakuna Kwa kuwa nimejawa na maneno, nayo Roho iliyomo ndani yangu yanisukuma; **20** Ni lazima nifumbue midomo yangu nipeate kujibu. **21** Sitampendelea mtu yeoyote, wala sitajipendekeza kwa mtu yeoyote; **22** kwa kuwa kama ningekuwa stadi wa kujipendekeza, Muumba wangu angeniondoolea mbali kwa upesi.

33 "Lakini Ayubu, sasa, sikiliza maneno yangu; zingatia kila kitu nitakachosema. **2** Karibu nitafunga kinywa changu; maneno yangu yapo katika ncha ya ulimi wangu. **3** Maneno yangu yanatoka katika moyo mynofu; midomo yangu hunena kwa uaminifu yale niyajuayo. **4** Roho wa Mungu ameniumba; pumzi ya Mwenyezi hunipa uhai. **5** Unijibu basi, kama unawenza; jiandae kunikabili mimi. **6** Mimi ni kama wewe mbele za Mungu; mimi pia nimetolewa kwenye udongo. **7** Huna sababu ya kuniogopa, wala mkono wangu haupaswi kukulemea. **8** "Lakini umesema

nikiwa ninakusikia, nami nilisikia maneno yenewe: 9 ‘Mimi ni safi na sina dhambi; mimi ni safi na sina Ashirikianaye na watenda mabaya na kuchangamana hatia. 10 Lakini bado Mungu amepata dosari kwangu, na watu waovu. 9 Kwa kuwa anasema, ‘Haimfaidi naye ananiona kama adui yake. 11 Ananifunga miguu mwanadamu kitu chochote anapo jitahidi kumpendeza kwa pingi, tena anaziangalia njia zangu zote kwa Mungu.’ 10 ‘Hivyo nisikilizeni mimi, ninyi watu karibu.’ 12 ‘Lakini mimi ninakuambia, katika jambo wenye ufahamu. Kamwe Mungu hatendi uovu, hili wewe una makosa, kwa maana Mungu ni mkuu Mwenyezi hafanyi kosa. 11 Humlipa mwanadamu kuliko mwanadamu. 13 Kwa nini unamlalamikia kwa ajili ya lile alilotenda; huleta juu yake kile kwamba ye ye hamjibu mwanadamu? 14 Kwa kuwa ambacho matendo yake yanastahili. 12 Ni jambo Mungu husema, wakati huu kwa njia moja, au wakati lisiloweza kufikiriwa kwamba Mungu angefanya mwingine kwa njia nyiningine, ingawa mwanadamu makosa, kwamba Mwenyezi angepotosha hukumu. anaweza asidele. 15 Mungu husema na mwanadamu 13 Je, ni nani aliyemtawaza juu ya dunia? Ni nani katika ndoto, katika maono ya usiku, wakati usingizi aliywewka kuwa mwangalizi wa ulimwengu wote? mzito uwaangukiapo wanadamu wasinziapo vitandani 14 Kama lilikuwa kusudi la Mungu, naye akaiondoa mwoo, 16 anaweza akasemea masikioni mwoo, na Roho yake na pumzi yake, 15 wanadamu wote kuwatia hofu kwa maonyo, 17 ili kumgeuza mtu wangeliangamia kwa pamoja, na mtu angerudi kutoka kwenye kutenda mabaya na kumwepusha na mavumbini. 16 ‘Kama ninyi mnaufahamu, sikieni kiburi, 18 kuio koa nafsi yake na shimo, uhai wake hili; sikilizeni hili nisemalo. 17 Je, ye ye aichukiaye usiangamizwe kwa upanga. 19 Mtu anaweza kutiwa haki aweza kutawala? Je, utamhukumu mwene haki, adabu kwa maumivu kitandani mwake, kwa dhiki Aliye na Nguvu Zote? 18 Je, si ni ye ye awaambiaye za mfululizo katika mifupa yake, 20 kiasi kwamba wafalme, ‘Ninyi hamfai kitu,’ nao watu mashuhuri, maisha yake yenewe yanakataa chakula nayo nafsi ‘Ninyi ni waovu,’ 19 ye ye asiye pendelea wakuu, wala yake ikakichukia kabisa hata chakula kizuri. 21 Nyama haonyeshi upendeleo kwa matajiri kuliko maskini, ya mwili wake huisha kwa kukonda, nayo mifupa yake kwa kuwa wote ni kazi ya mikono yake? 20 Wanakufa ambayo mwanzoni ilikuwa imefichika, sasa inatokeza ghafula, usiku wa manane; watu wanatikiswa nao nje. 22 Nafsi yake inakaribia kaburi, nao uhai wake hupita; wenye nguvu huondolewa bila mkono wa karibu na wajumbe wa kifo. 23 ‘Kama bado kuna malaika upande wake kama mtetezi, mmoja mionganii kwa ajili ya mikono yake? 21 Macho yake yanazitazama njia mwa elfu, wa kumwambia mwanadamu lililo jema kwake, 24 kumwonea huruma na kusema, ‘Mwokoe haja ya kumchunguza mtu sana, ili apate kuja mbele kwa ajili yake’: 25 Ndipo nyama ya mwili wake zake kwa hukumu. 24 Bila kuuliza huwaponda ponda hufanywa mpya kama ya mtoto; hurudishwa upya wenye nguvu nyinyi na kuwaweka wengine mahali kama siku za ujana wake. 26 Humwomba Mungu, pao. 25 Kwa sababu huyaangalia matendo yao yote, akapata kibali kwake, huuona uso wa Mungu na huwaondo usiku, nao wakaangamia. 26 Anawaadhibu kushangilia kwa furaha; Mungu humrudisha katika kwa ajili ya uovu wao mahali ambapo kila mmoja hali yake ya uadilifu. 27 Ndipo huja mbele za watu na atawea kuwaona, 27 kwa sababu wameacha kumfuata kusema, ‘Nilitenda dhambi na kupotoshaa kilichokuwa Mungu, nao hawakuiheshimu njia yake hata moja. haki, lakini sikuadhibiwa kama nilivyostahili. 28 28 Wamesababisha kilio cha maskini kifike mbele Alinikomboa nafsi yangu nisitumbukie shimonii, nami zake, hiyo akasikilia kilio cha wahitaji. 29 Lakini kama nitaishi ili kuufurahia mwanga.’ 29 ‘Mungu hufanya akinyamaza kimya, ni nani awezaye kumhukumu? haya yote kwa mwanadamu; mara mbili hata mara Kama akiuficha uso wake, ni nani awezaye kumwona? tatu, 30 ili aigeuze nafsi yake toka shimonii, ili nuru Ikiwi ni taifa au mtu mmoja, kwake ni sawa, 30 ya uzima imwangazie. 31 ‘Ayubu, zingatia, nisikilize ili kumzuua mtu mwovu kutawala, au wale ambaa mimi; nyamaza, nami nitanena. 32 Kama unalo huwategea watu mitego. 31 ‘Kama mwanadamu lolote la kusema, unijibu; sema, kwa maana ninataka uonekane hunu hatia. 33 Lakini kama hunu la kusema, akimwambia Mungu, ‘Nimekosa lakini sitatenda basi nisikilize mimi; nyamaza, nami nitakufundisha hekima.’

34 Kisha Elihu akasema: 2 ‘Sikieni maneno yangu, enyi watu wenye hekima; nisikilizeni mimi, ninyi watu wenye maarifa. 3 Kwa kuwa sikio huyajaribu maneno kama vile ulimi uonjavyo chakula. 4 Tujichagulie wenye yaliyo sawa, nasi tujifunze pamoja yaliyo mema. 5 ‘Ayubu anasema, ‘Mimi sina hatia, lakini Mungu ameninyima haki yangu. 6 Ingawa niko sawa, ninaonekana mwongo; nami ingawa sina kosa, kidonda changu hakiponi.’ 7 Ni mtu

Ashirikianaye na watenda mabaya na kuchangamana hatia. 8 Ashirikianaye na watenda mabaya na kuchangamana hatia. 9 Kwa kuwa anasema, ‘Haimfaidi naye ananiona kama adui yake. 10 Ananifunga miguu mwanadamu kitu chochote anapo jitahidi kumpendeza kwa pingi, tena anaziangalia njia zangu zote kwa Mungu.’ 10 ‘Hivyo nisikilizeni mimi, ninyi watu karibu.’ 12 ‘Lakini mimi ninakuambia, katika jambo wenye ufahamu. Kamwe Mungu hatendi uovu, hili wewe una makosa, kwa maana Mungu ni mkuu Mwenyezi hafanyi kosa. 11 Humlipa mwanadamu kuliko mwanadamu. 13 Kwa nini unamlalamikia kwa ajili ya lile alilotenda; huleta juu yake kile kwamba ye ye hamjibu mwanadamu? 14 Kwa kuwa ambacho matendo yake yanastahili. 12 Ni jambo Mungu husema, wakati huu kwa njia moja, au wakati lisiloweza kufikiriwa kwamba Mungu angefanya mwingine kwa njia nyiningine, ingawa mwanadamu makosa, kwamba Mwenyezi angepotosha hukumu. 13 Je, ni nani aliyemtawaza juu ya dunia? Ni nani katika ndoto, katika maono ya usiku, wakati usingizi aliywewka kuwa mwangalizi wa ulimwengu wote? 14 Kama lilikuwa kusudi la Mungu, naye akaiondoa Roho yake na pumzi yake, 15 wanadamu wote kuwatia hofu kwa maonyo, 17 ili kumgeuza mtu wangeliangamia kwa pamoja, na mtu angerudi kutoka kwenye kutenda mabaya na kumwepusha na mavumbini. 16 ‘Kama ninyi mnaufahamu, sikieni kiburi, 18 kuio koa nafsi yake na shimo, uhai wake hili; sikilizeni hili nisemalo. 17 Je, ye ye aichukiaye usiangamizwe kwa upanga. 19 Mtu anaweza kutiwa haki aweza kutawala? Je, utamhukumu mwene haki, adabu kwa maumivu kitandani mwake, kwa dhiki Aliye na Nguvu Zote? 18 Je, si ni ye ye awaambiaye za mfululizo katika mifupa yake, 20 kiasi kwamba wafalme, ‘Ninyi hamfai kitu,’ nao watu mashuhuri, maisha yake yenewe yanakataa chakula nayo nafsi ‘Ninyi ni waovu,’ 19 ye ye asiye pendelea wakuu, wala yake ikakichukia kabisa hata chakula kizuri. 21 Nyama haonyeshi upendeleo kwa matajiri kuliko maskini, ya mwili wake huisha kwa kukonda, nayo mifupa yake kwa kuwa wote ni kazi ya mikono yake? 20 Wanakufa ambayo mwanzoni ilikuwa imefichika, sasa inatokeza ghafula, usiku wa manane; watu wanatikiswa nao nje. 22 Nafsi yake inakaribia kaburi, nao uhai wake hupita; wenye nguvu huondolewa bila mkono wa karibu na wajumbe wa kifo. 23 ‘Kama bado kuna malaika upande wake kama mtetezi, mmoja mionganii kwa ajili ya mikono yake? 21 Macho yake yanazitazama njia mwa elfu, wa kumwambia mwanadamu lililo jema kwake, 24 kumwonea huruma na kusema, ‘Mwokoe haja ya kumchunguza mtu sana, ili apate kuja mbele kwa ajili yake’: 25 Ndipo nyama ya mwili wake zake kwa hukumu. 24 Bila kuuliza huwaponda ponda hufanywa mpya kama ya mtoto; hurudishwa upya wenye nguvu nyinyi na kuwaweka wengine mahali kama siku za ujana wake. 26 Humwomba Mungu, pao. 25 Kwa sababu huyaangalia matendo yao yote, akapata kibali kwake, huuona uso wa Mungu na huwaondo usiku, nao wakaangamia. 26 Anawaadhibu kushangilia kwa furaha; Mungu humrudisha katika kwa ajili ya uovu wao mahali ambapo kila mmoja hali yake ya uadilifu. 27 Ndipo huja mbele za watu na atawea kuwaona, 27 kwa sababu wameacha kumfuata kusema, ‘Nilitenda dhambi na kupotoshaa kilichokuwa Mungu, nao hawakuiheshimu njia yake hata moja. haki, lakini sikuadhibiwa kama nilivyostahili. 28 28 Wamesababisha kilio cha maskini kifike mbele Alinikomboa nafsi yangu nisitumbukie shimonii, nami zake, hiyo akasikilia kilio cha wahitaji. 29 Lakini kama nitaishi ili kuufurahia mwanga.’ 29 ‘Mungu hufanya akinyamaza kimya, ni nani awezaye kumhukumu? haya yote kwa mwanadamu; mara mbili hata mara Kama akiuficha uso wake, ni nani awezaye kumwona? tatu, 30 ili aigeuze nafsi yake toka shimonii, ili nuru Ikiwi ni taifa au mtu mmoja, kwake ni sawa, 30 ya uzima imwangazie. 31 ‘Ayubu, zingatia, nisikilize ili kumzuua mtu mwovu kutawala, au wale ambaa mimi; nyamaza, nami nitanena. 32 Kama unalo huwategea watu mitego. 31 ‘Kama mwanadamu lolote la kusema, unijibu; sema, kwa maana ninataka uonekane hunu hatia. 33 Lakini kama hunu la kusema, akimwambia Mungu, ‘Nimekosa lakini sitatenda basi nisikilize mimi; nyamaza, nami nitakufundisha hekima.’

35 Ndipo Elihu akasema: **2** “Je, unadhani hili ni nafasi mbali na kizuizi, hadi kwenye meza yako haki? Wewe unasema, ‘Nina haki mbele za ya faraja iliojaa vyakula vizuri. **17** Lakini sasa Mungu.’ **3** Bado unamuuliza, ‘Ni faida gani nimepata, umelemewa na hukumu kwa ajili ya uovu; hukumu na imenifaidi nini kwa kutokutenda dhambi?’ **4** na haki vimekukamata. **18** Uwe mwangalifu ili “Ningependa nikujibu wewe pamoja na marafiki yeoyote asikushawishi kwa utajiri; usipotoshwe kwa zako walio pamoja nawe. **5** Tazama juu mbinguni fungu kubwa la rushwa. **19** Je, utajiri wako hata ukaone; yaangalie mawingu yaliyo juu sana juu yako. **6** Je, ukitenda dhambi, inamdhuruje Mungu? Kama dhambi zako zikiwa nyingi, hilo linamfanyia nini Mungu? **7** Kama wewe ni mwadilifu, unampa nini, au yeeye anapokea nini mkononi kwako? **8** Uovu wako unamdhuru tu mtu mwininge kama wewe, nayo haki yako inawafaa wanadamu tu. **9** “Wanadamu hulia kwa kulemewa na mateso; huomba msaada kutoka mkono wenyewe nguvu. **10** Lakini hakuna asemaye, ‘Yuko wapi Mungu Muumba wangu, yeeye anifanyaye niimbe usiku, **11** yeeye atufundishaye sisi zaidi kuliko wanyama wa dunia, na kutufanya wenye hekima kuliko ndege wa angani?’ **12** Yeye hajibu wakati watu waliapo kwa sababu ya kiburi cha watu waovu. **13** Naam, Mungu hasikilizi maombi yao ya ubatili; Mwenyezi hayazingattii. **14** Si zaidi sana kwamba hatakusikiliza wewe usemapo humwoni, tena ya kwamba shauri lako liko mbele zake na wewe lazima umngoojee, **15** pia zaidi, kwamba hasira yake kamwe haiadhibu wala haangalii uovu hata kidogo? **16** Hivyo Ayubu hufumbua kinywa chake kwa maneno yasiyo na maana; anaongea maneno mengi bila maarifa.”

36 Elihu akaendelea kusema: **2** “Nivumilie kidogo zaidi nami nitakuonyesha kwamba yako mengi zaidi ya kusemwa kwa ajili ya Mungu. **3** Ninayapata maarifa yangu kutoka mbali, nami nitamhesabia haki Muumba wangu. **4** Uwe na hakika kwamba maneno yangu si ya uongo; mmoja aliye mkmilifu katika maarifa yuko pamoja na wewe. **5** “Mungu ni mwenye nguvu, lakini hamdharau mwanadamu; ni mwenye nguvu, naye ni thabiti katika shauri lake. **6** Hawaachi waovu waendelee kuishi, bali huwapa walioneswa haki yao. **7** Yeye haondoni macho yake kwa wenyе haki; huwaketisha penye viti ya enzi pamoja na wafalme na kuwatukuzza milele. **8** Lakini ikiwa watu wamefungwa kwenye minyororo, wakiwa wameshikiliwa na kamba za mateso, **9** huwaonyesha yale walijoyatenda, kwamba wametenda dhambi kwa majivuno. **10** Huwafanya wao kusikia maonyo, na huwaagiza kutubu uovu wao. **11** Kama wakitii na kumtumikia, wataishi siku zao zilizobaki katika mafanikio, na miaka yao katika utoshelevu. **12** Lakini wasiposikiliza, wataangamia kwa upanga, nao watakuifa pasipo maarifa. **13** “Wasiomcha Mungu moyoni mwaao huficha chuki; hata anapowafunga, hawamwombi msaada. **14** Wanakufa wangali vijana, mionganii mwa wanaume hanithi wa mahali pa kuabudia miungu. **15** Bali wao wanaoteseka huwaokoa katika mateso yao, na kuzungumza nao katika dhiki zao. **16** “Yeye anakubembeleza uteke katika mataya ya dhiki, ili kukuweka mahali palipo na

nguvu zako nyingi vinaweza kukusaidia usiingie kwenye dhiki? **20** Usiutamani usiku uje, ili uwaburute watu mbali na nyumba zao. **21** Jihadhari usigeukie uovu, ambaao unaupenda zaidi kuliko mateso. **22** “Mungu ametukuzwa katika nguvu zake. Ni nani aliye mwalimu kama yeeye? **23** Ni nani aliyemelekeza katika njia zake, au kumwambia, ‘Wewe umetenda yasiyo sawa?’ **24** Kumbuka kuzitokuza kazi zake, ambazo watu wamezisifu katika wimbo. **25** Wanadamu wote wameiona; watu wanaikazia macho kwa mbali. **26** Tazama jinsi Mungu alivyoo mkuu, kupita ufahamu wetu! Hesabu ya miaka yake haitafutiki. **27** “Yeye huvuta juu matone ya maji, ayachujayo kama mvua kutoka kwenye vijito; **28** mawingu huangusha chini maji yake, nayo mvua nyingi huwanyeshea wanadamu. **29** Ni nani ajuaye jinsi ayatandazavyo mawingu, jinsi angurumavyo kutoka hemani mwake. **30** Tazama jinsi anavyotandaza umeme wa radi kumzunguka, naye huvifunika vilindi nya bahari. **31** Hivi ndivyo atawalavyo mataifa, na kuwapa chakula kwa wingi. **32** Huujaza mkono wake kwa umeme wa radi, na kuuagiza kulenga shabaha yake. **33** Ngurumo zake hutangaza dhoruba inayokuja; hata mifugo hujulisha kukaribia kwake.

37 “Kwa hili moyo wangu unatetemeka, nao unaruka kutoka mahali pake. **2** Sikiliza! Sikiliza ngurumo ya sauti yake, sauti ya ngurumo itokayo kinywani mwake. **3** Huuachilia umeme wake wa radi chini ya mbingu yote na kuupeleka hata miisho ya dunia. **4** Baada ya hayo huja sauti ya ngurumo yake; Mungu hunguruma kwa sauti yake ya fahari. Wakati sauti yake ingurumapo tena, huuachilia umeme wake wa radi. **5** Sauti ya Mungu hunguruma kwa namna za ajabu; yeeye hutenda mambo makuu kupita ufahamu wetu. **6** Huiambia theluji, ‘Anguka juu ya dunia,’ nayo manyunu ya mvua, ‘Uwe mvua ya nguvu.’ **7** Ili wanadamu wote aliowaumba wapate kujua kazi zake, yeeye humzulilia kila mtu shughuli zake. **8** Wanyama hujificha; hubakia kwenye mapango yao. **9** Dhoruba hutoka katika chumba chake, baridi hutoka katika upepo uendao kasi. **10** Pumzi ya Mungu hutoa barafu, eneo kubwa la maji huganda. **11** Huyasheheneza mawingu kwa maji, naye husambaza umeme wake wa radi kupitia hayo. **12** Nayo mawingu huzungukazunguka pande zote kwa amri yake, juu ya uso wa dunia yote, kufanya lolote ayaamuruyo. **13** Huleta mawingu ili kuadhibu wanadamu, au kuinyeshea dunia yake na kuonyesha upendo wake. **14** “Ayubu, sikiliza hili; nyamaza na uyafikirii maajabu ya Mungu. **15** Je, unajua jinsi Mungu anavyoyaongoza mawingu, na kufanya umeme wake wa radi uteo

mwanga? **16** Je, wajua jinsi mawingu yanavyokaa **25** Ni nani aliyesua mifereji kwa ajili ya maji mengi yakiwa yametulia, hayo maajabu yake yeeye aliye **26** ya mvua yaendayo kasi na njia ya umeme wa radi, **26** mkamilifu katika maarifa? **17** Wewe unayeshindwa na joto katika nguo zako wakati nchi imenyamazishwa **ili** ili kusababisha mvua kunyeshea mahali pasipokaliwa kimya bila upopo wa kusini, **18** je, waweza kuungana na mtu, jangwa lisilo na yeoyote ndani yake, **27** ili naye katika kuzitandaza anga, zilizo ngumu kama kioo kuitosheleza nchi ya ukiwa na jangwa, na majani cha shaba ya kuyeyushwa? **19** “Tuambieni yatupasayo **ya** yaanze kumea ndani yake? **28** Je, mvua ina baba? kumwambia; hatuwezi kutayarisha shauri letu kwa **Ni** nani baba azaaye matone ya umande? **29** Barafu sababu ya ujingga wetu. **20** Je, aambilie kwamba inatoka tumbo la nani? Ni nani azaaye ukungu kutoka nataka kuongea? Je, yuko mtu ambaye angeomba mbinguni, **30** wakati maji yawapo magumu kama kumezwa? **21** Basi hakuna awezaye kulitazama juu, jiwe, wakati uso wa vilindi vya maji unapoganda? **31** jinsi linavyong’aa angani, upopo ukishafagia mawingu. **“Je,** waweza kuufunga mnyororo wa Klimia? Waweza **22** Kutoka kaskazini yeye huja na fahari kuu; Mungu kulegeza kamba za Orion? **32** Waweza kuyaongoza huja katika utukufu wa kutisha. **23** Yeye Mwenyezi makundi ya nyota kwa majira yake, au kuongoza Dubu hatuwezi kumfikia, naye ametukuzwa katika uweza; na watoto wake? **33** Je, unajua sheria zinazotawala katika hukumu zake na haki yake kuu, hataonea. **24** mbingu? Waweza kuweka utawala wa Mungu duniani? Kwa hiyo, wanadamu mheshimuni, kwa kuwa yeye **34** **“Waweza** kuiinua sauti yako mpaka mawinguni, na hamstahii yeoyote anayejidhania kuwa ana hekima.” **35** Je, wewe kujifunika mwenyewe na gharika ya maji? **36** Je, hutoe taarifa kwako kukuambia, ‘Sisi tuko hapa?’ **37** Ni nani unijibu. **4** “Ulikuwa wapi nilipoweka misingi ya dunia? Niambie, kama unafahamu. **5** Ni nani aliyeureka alama vipimo vyake? Hakika wewe unajua! Ni nani uniyendoosa kamba ya kupimia juu yake? **6** Je, misingi yake iliweka juu ya nini, au ni nani aliyeureka jiwe la pembedi, **7** wakati nyota za asubuhi zilipoimba pamoja, na malaika wote walipokuwa wakipiga kelele kwa furaha? **8** “Ni nani aliyeifungia bahari milango ilipopasuka kutoka tumbo, **9** nilipoyafanya mawingu kuwa vazi lake, na kuyafungia katika giza nene, **10** nilipoamuru mipaka yake, na kuiweka milango yake na makomeo mahali pake, **11** niliposema, ‘Unawenza kufika mpaka hapa wala si zaidi; hapa ndipo mawimbi yako yenye kiburi yatakakomea?’ **12** “Umepata kuiamrisha asubuhi ipambazuke, au kuyaonyesha mapambazuko mahali pake, **13** yapate kushika miisho ya dunia, na kuwakung’uta waovu waliomo? **14** Dunia hubadilika kama udongo wa mfinyanzi chini ya lakiri; sura yake hukaa kama ile ya vazi. **15** Waovu huzuuliwa nuru yao, nao mkono wao ulioinuliwa huvunjwa. **16** “Je, umepata kufika kwenye chemchemi za bahari? Au kutembea mahali pa ndani pa vilindi? **17** Umewahi kuonyeshwa malango ya mauti? Umewahi kuiona milango ya uvuli wa mauti? **18** Je, wewe unafahamu ukubwa wa dunia? Niambie kama unajua haya yote. **19** “Njia ya kufika kwenye makao ya nuru ni ipi? Nako maskani mwa giza ni wapi? **20** Je, unawenza kuvirudisha kwenye makao yake? Unajua njia za kufika maskani mwake? **21** Hakika unajua, kwa kuwa ulikuwa umeshazaliali! Kwani umeishi miaka mingi!

22 “Je, umeshawahi kuingia katika ghala za thelaji, au kuona ghala za mvua ya mawe, **23** ambazo nimeziweka akiba kwa ajili ya wakati wa taabu, na kwa ajili ya wakati wa vita na mapigano? **24** Ni ipi njia iendayo mahali umeme wa radi unapotawanyiwa, au mahali upopo wa mashariki unaposambaziwa juu ya dunia?

38 Kisha Bwana akamjibu Ayubu kutoka upopo wa kisulisuli. Akasema: **2** “Nani huyu atiaye mashauri yangu giza kwa maneno yasiyo na maarifa? **3** Jikaze kama mwanaume; nitakuuliza swali, nawe unijibu. **4** “Ulikuwa wapi nilipoweka misingi ya dunia? Niambie, kama unafahamu. **5** Ni nani aliyeureka alama vipimo vyake? Hakika wewe unajua! Ni nani aliyeoosha kamba ya kupimia juu yake? **6** Je, misingi yake iliweka juu ya nini, au ni nani aliyeureka jiwe la pembedi, **7** wakati nyota za asubuhi zilipoimba pamoja, na malaika wote walipokuwa wakipiga kelele kwa furaha? **8** “Ni nani aliyeifungia bahari milango ilipopasuka kutoka tumbo, **9** nilipoyafanya mawingu kuwa vazi lake, na kuyafungia katika giza nene, **10** nilipoamuru mipaka yake, na kuiweka milango yake na makomeo mahali pake, **11** niliposema, ‘Unawenza kufika mpaka hapa wala si zaidi; hapa ndipo mawimbi yako yenye kiburi yatakakomea?’ **12** “Umepata kuiamrisha asubuhi ipambazuke, au kuyaonyesha mapambazuko mahali pake, **13** yapate kushika miisho ya dunia, na kuwakung’uta waovu waliomo? **14** Dunia hubadilika kama udongo wa mfinyanzi chini ya lakiri; sura yake hukaa kama ile ya vazi. **15** Waovu huzuuliwa nuru yao, nao mkono wao ulioinuliwa huvunjwa. **16** “Je, umepata kufika kwenye chemchemi za bahari? Au kutembea mahali pa ndani pa vilindi? **17** Umewahi kuonyeshwa malango ya mauti? Umewahi kuiona milango ya uvuli wa mauti? **18** Je, wewe unafahamu ukubwa wa dunia? Niambie kama unajua haya yote. **19** “Njia ya kufika kwenye makao ya nuru ni ipi? Nako maskani mwa giza ni wapi? **20** Je, unawenza kuvirudisha kwenye makao yake? Unajua njia za kufika maskani mwake? **21** Hakika unajua, kwa kuwa ulikuwa umeshazaliali! Kwani umeishi miaka mingi!

22 “Je, umeshawahi kuingia katika ghala za thelaji, au kuona ghala za mvua ya mawe, **23** ambazo nimeziweka akiba kwa ajili ya wakati wa taabu, na kwa ajili ya wakati wa vita na mapigano? **24** Ni ipi njia iendayo mahali umeme wa radi unapotawanyiwa, au mahali upopo wa mashariki unaposambaziwa juu ya dunia?

bure, **17** kwa kuwa Mungu hakumjalia hekima, wala hakumpa fungu la akili njema. **18** Lakini akunjuapo mabawa yake kukimbia, humcheka farasi pamoja na yeze aliyempanda. **19** “Je, wewe humpa farasi nguvu au kuivika shingo yake manyoya marefu? **20** Je, wewe humfanya farasi aruke kama nzige, akistaajabisha kwa tishio la milio wake wa majivuno? **21** Huparapara bila woga, akizifurahia nguvu zake, husonga mbele kukabiliana na silaha. **22** Huicheka hofu, haogopi chochote, wala haukimbi upanga. **23** Podo hutoa sauti kando yake, pamoja na mkuki unaong’aa na fumo. **24** Bila woga na kwa ghadhabu huimeza nchi, wala tarumbeta iliapo yeze hawezu kusimama. **25** Asikiapo sauti ya baragumu yeze hulia, ‘Aha! Hunusa harufu ya vita toka mbali, sauti ya mtoa amri na ukelele wa vita. **26** “Je, mwewe huruka kwa hekima yako na kuyakunjua mabawa yake kuelekea kusini? **27** Je, tai hupaa juu kwa amri yako na kujenga kiota chake mahali pa juu? **28** Huishi juu ya miamba mirefu na kukaa huko usiku; majabali yenye ncha kali ndiyo ngome yake. **29** Kutoka huko hutafuta chakula chake; macho yake hukiona kutoka mbali. **30** Makinda yake hujilisha damu, na pale palipo na machinjo, ndipo yeze alipo.”

40 Bwana akamwambia Ayubu: **2** “Je, mwenye kushindana na Mwenyezi aweza kumsahihisha? Mwenye kumlaumu Mungu na ajibu.” **3** Ndipo Ayubu akamjibu Bwana: **4** “Mimi sistahili kabisa: ninawezaje kukujibu wewe? Nauweka mkono wangu juu ya kinywa changu. **5** Nimesema mara moja, lakini sina jibu; naam, nimesema mara mbili, lakini sitasema tena.” **6** Ndipo Bwana akasema na Ayubu kutoka upepo wa kisilisuli: **7** “Jikaze kama mwanaume; nitakuuliza maswali, nawe yakupasa unijibu. **8** “Je, utabatilisha hukumu yangu? Utanilaumu mimi ili kujihesabia haki mwenyewe? **9** Je, una mkono kama wa Mungu, nawe waweza kutoa sauti ya ngurumo kama yake? **10** Basi jivike mwenyewe utukufu na fahari, nawe uvae heshima na enzi. **11** Fungulia ukali wa ghadhabu yako, mtafute kila mwenye kiburi umshushe, **12** mwangalie kila mtu mwenye kiburi na umnyenyekaze, waponde waovu mahali wasimamapo. **13** Wazike wote mavumbini pamoja; wafunge nyuso zao kaburini. **14** Ndipo mimi mwenyewe nitakuulalia kuwa mkono wako mwenyewe wa kuume unaweza kukuokoa. **15** “Mwangalie mnyama aitwaye Behemothi, nilyemuumba kama nilivyokuumba wewe, anayekula majani kama ng’ombe. **16** Tazama basi nguvu alizo nazo kwenye viuno vyake, uwezo alio nao kwenye misuli ya tumbo lake! **17** Mkia wake hutikisika kama mwerezi; mishipa ya mapaja yake imesukwa pamoja. **18** Mifupa yake ni bomba za shaba, maungo yake ni kama fito za chuma. **19** Yeye ni wa kwanza mionganoni mwa kazi za Mungu, lakini Muumba wake anawea kumsogolea kwa upanga wake. **20** Vilima humletea yeze mazao yake, nao wanyama wote wa porini hucheza karibu naye. **21** Hulala

chini ya mimea ya yungiyungi, katika maficho ya matete kwenye matope. **22** Hiyo mimea ya yungiyungi humficha kwenye vivuli vyake; miti mirefu karibu na kijito humzunguka. **23** Wakati mto ufurikapo, yeze hapati mshtuko wa hofu; yeze yu salama, hata kama Jordani ingefurika hadi kwenye kinywa chake. **24** Je, mtu yeoye anawea kumkamata yeze akiwa macho, au kumnasa kwa mtego na kutobia pua yake?

41 “Je, waweza kumvua Lewiathani kwa ndoano ya samaki, au kufunga ulimi wake kwa kamba? **2** Waweza kuptitisha kamba puanii mwake, au kutobia taya lake kwa kulabu? **3** Je, ataendelea kkuuoomba umhurumie? Atasema nawe maneno ya upole? **4** Je, atafanya agano nawe ili umtwae awe mtumishi wako maisha yake yote? **5** Je, utamfuga na kumfanya rafiki kama ndege, au kumfunga kamba kwa ajili ya wasichana wako? **6** Je, wafanyabiashara watabadilishana bidhaa kwa ajili yake? Watangawanya mionganoni mwa wafanyao biashara? **7** Je, waweza kuijaza ngozi yake kwa vyuma vyenye ncha kali, au kichwa chake kwa mkuki wa kuvulua samaki? **8** Kama ukiweka mkono wako juu yake, utavikumbuka hivyo vita na kamwe hutarudia tena! **9** Tumaini lolote la kumtiisha ni kujidanganya; kule kumwona tu kunamwangusha mtu chini. **10** Hakuna yeoye aliye mkali athubutuye kumchokoza. Ni nani basi awezaye kusimama dhidi yangu? **11** Ni nani mwenye madai dhidi yangu ili nipate kumlipa? Kila kitu kilicho chini ya mbingu ni mali yangu. **12** “Sitashindwa kunena juu ya maungo yake, nguvu zake na umbo lake zuri. **13** Ni nani awezaye kumvua gamba lake la nje? Ni nani awezaye kumsogolea na lijamu? **14** Nani athubutuye kuufungua mlango wa kinywa chake, kilichozungukwa na meno yake ya kutisha pande zote? **15** Mgongo wake una safu za ngao zilizoshikanishwa imara pamoja; **16** kila moja iko karibu sana na mwenzake, wala hakuna hewa iwezayo kupita kati yake. **17** Zimeunganishwa imara kila moja na nyininge; zimeng’ang’ani ana pamoja wala haziwezi kutenganishwa. **18** Akipiga chafya mwanga humetameta; macho yake ni kama mionzi ya mapambazuko. **19** Miende iwakayo humiminika kutoka kinywani mwake; cheche za moto huruka nje. **20** Moshi hufuka kutoka puanii mwake, kama kutoka kwenye chungu kinachotokota kwa moto wa matete. **21** Pumzi yake huwasha makaa ya mawe, nayo miali ya moto huruka kutoka kinywani mwake. **22** Nguvu hukaa katika shingo yake; utisho hutangulia mbele yake. **23** Mikunjoo ya nyama yake imeshikamana imara pamoja; iko imara na haiwezi kuondolewa. **24** Kifua chake ni kigumu kama mwamba, kigumu kama jiwe la chini la kusagia. **25** Ainukapo, mashujaa wanaogopa; hurudi nyuma mbele yake anapokwenda kwa kishindo. **26** Upanga unaomfikia haumdhuru, wala mkuki au mshale wala fumo. **27** Chuma hukiona kama unyasi, na shaba kama mti ulioozia. **28** Mishale haimfanyi yeze akimbie; mawe ya kombeo kwake ni

kama makapi. **29** Rungu kwake huwa kama kipande 140; akawaona wanawe na wana wa wanawe hata cha jani kavu; hucheka sauti za kugongana kwa kizazi cha nne. **17** Hivyo Ayubu akafa, akiwa mzee mkuki. **30** Sehemu zake za chini kwenye tumbo zina aliyejewa ameshiba siku.

menomeno na mapengo kama vigae nya chungu, zikiacha mburuzo kwenye matope kama chombo chenye meno cha kupuria. **31** Huvisukasuka vilindi kama sufuria kubwa ichemkayo, na kukoroga bahari kama chungu cha marhamu. **32** Anapopita nyuma yake huacha mkondo unaometameta; mtu angedhani vilindi vilikuwa na mvi. **33** Hakuna chochote duniani kinacholingana naye; yeje ni kiimbe kisicho na woga. **34** Yeye huwatazama chini wale wote wenye kujivuna; yeje ni mfalme juu ya wote wenye kiburi.”

42 Ndipo Ayubu akamjibu Bwana: **2** “Ninajua ya kuwa unawenza kufanya mambo yote, wala hakuna mpango wako unaowenza kuzuulika. **3** Uliuliza, ‘Ni nani huyu afichaye mashauri yangu bila maarifa?’ Hakika nilisema juu ya mambo niliyokuwa siyalewi, mambo ya ajabu mno kwangu mimi kuyajua. **4** “Ulisema, ‘Sikiliza sasa, nami nitanena; nitakuuliza swali, nawe yakupasa kunijibu.’ **5** Masikio yangu yalikuwa yamesikia habari zako, lakini sasa macho yangu yamekuona. **6** Kwa hiyo najidharau mwenyewe, na kutubu katika mavumbi na majivu.” **7** Baada ya Bwana kusema mambo haya yote na Ayubu, akamwambia Elifazi Mtemani, “Nina hasira juu yako na juu ya rafiki zako wawili, kwa sababu hamkusema yaliyo sawa kwa habari yangu, kama alivyosema mtumishi wangu Ayubu. **8** Basi sasa chukueni mafahali saba na kondoo dume saba mkamwendee mtumishi wangu Ayubu nanyi mkatoe sadaka za kuteketezwa kwa ajili yenu wenyewe. Mtumishi wangu Ayubu ataomba kwa ajili yenu, nami nitayakubali maombi yake ili nisiwatendee sawasawa na upumbavu wenu. Ninyi hamkusema yaliyo sawa kwa habari yangu, kama alivyosema mtumishi wangu Ayubu.” **9** Kwa hiyo Elifazi Mtemani, Bildadi Mshuhi, na Sofari Mnaamathi wakafanya kama Bwana alivyowaambia; naye Bwana akayakubali maombi ya Ayubu. **10** Baada ya Ayubu kuwaombea rafiki zake, Bwana akamwondoa kwenye uteka, akamfanikisha tena naye akampa mara mbili ya vile alivyokuwa navyo hapo mwanzoni. **11** Ndipo ndugu zake wote waume kwa wake na kila mtu aliyemfahamu mwanzoni, wakaja wakala pamoja naye katika nyumba yake. Wakamfariji na kumtuliza moyo juu ya taabu yote Bwana aliyoleta juu yake, nao kila mmoja akampa kipande cha fedha na pete ya dhahabu. **12** Bwana akaibariki sehemu ya mwisho ya maisha ya Ayubu kuliko ile ya kwanza. Alikuwa na kondoo elfu kumi na nne, ngamia elfu sita, jozia za mafahali elfu moja, na punda wa kike elfu moja. **13** Tena alikuwa na wana saba na binti watatu. **14** Binti wa kwanza aliiwaa Yemiima, wa pili Kesia na wa tatu Keren-Hapuki. **15** Hapakuwepo mahali popote katika nchi ile yote palipopatikana wanawake wazuri kama binti za Ayubu; naye baba yao akawapa urithi pamoja na ndugu zao. **16** Baada ya hili Ayubu akaishi miaka

Zaburi

1 Heri mtu yule ambaye haendi katika shauri la watu waovu, wala hasimami katika njia ya wenye dhambi, au kuketi katika baraza la wenye mizaha. **2** Bali huifuraliah sheria ya Bwana, naye huitafakari hiyo sheria usiku na mchana. **3** Mtu huyo ni kama mti uliopandwa kando ya vijito vya maji, ambao huzaa matunda kwa majira yake na majani yake hayanyauki. Lolote afanyalo hufanikiwa. **4** Sivyo walivyo waovu! Wao ni kama makapi yapeperushwayo na upepo. **5** Kwa hiyo waovu hawatastahimili hukumu, wala wenye dhambi katika kusanyiko la wenye haki. **6** Kwa maana Bwana huziangularia njia za mwenye haki, bali njia ya waovu itaangamia.

2 Kwa nini mataifa wanashauriana kufanya mabaya, na kabilia za watu kula njama bure? **2** Wafalme wa dunia wanajipanga na watawala wanajikusanya pamoja dhidi ya Bwana na dhidi ya Mpakwa Mafuta wake. **3** Wanasema, “Tuvunje minyororo yao na kuvitupilia mbali vifungo vyao.” **4** Yeye atawalaye mbinguni hucheka, Bwana huwadharau. **5** Kisha huwakemea katika hasira yake na kuwaogopesha katika ghadhabu yake, akisema, **6** “Nimemtawaza Mfalme wangu juu ya Sayuni, mlima wangu mtakatifu.” **7** Nitatangaza amri ya Bwana: Yeye alinambia, “Wewe ni Mwanangu, leo mimi nimekuzaa. **8** Niombe, nami nitayafanya mataifa kuwa urithi wako, miisho ya dunia kuwa milki yako. **9** Utawatalawa kwa fimbo ya chuma na kuwavunjavunja kama chombo cha mfinyanzi.” **10** Kwa hiyo, ninyi wafalme, kuweni na hekima; mwonyeke, enyi watawala wa dunia. **11** Mtumikieni Bwana kwa hofu na mshangilie kwa kutetemeka. **12** Mbusu Mwana, asije akakasirika nawe ukaangamizwa katika njia yako, kwa maana hasira yake inaweza kuwaka ghafula. Heri wote wanaomkimbilia.

3 Zaburi ya Daudi. Alipomkimbia mwanawе Absalomu. Ee Bwana, tazama adui zangu walivyo wengi! Ni wengi kiasi gani wanainuka dhidi yangu! **2** Wengi wanasema juu yangu, “Mungu hatamwokoa.” **3** Lakini wewe, Ee Bwana, ni ngao pande zote; umeniwekea utukufu na kuinua kichwa changu. **4** Ninamlilia Bwana kwa sauti kuu, naye ananijibu kutoka mlima wake mtakatifu. **5** Ninajilaza na kupata usingizi; naamka tena, kwa maana Bwana hunitegemeza. **6** Sitaogopa makumi elfu ya adui, wanajipanga dhidi yangu kila upande. **7** Ee Bwana, amka! Niokoe, Ee Mungu wangul! Wapige adui zangu wote kwenye taya, vunja meno ya waovu. **8** Kwa maana wokovu watoka kwa Bwana. Baraka yako na iwe juu ya watu wako.

4 Kwa mwimbishaji. Kwa ala za nyazi za muziki. Zaburi ya Daudi. Nijibu nikuitapo, Ee Mungu wangu mwenye haki! Nipumzishe katika shida zangu; nirehemu, usikie ombi langu. **2** Enyi watu,

mtababilisha utukufu wangu kuwa aibu mpaka lini? Mtapenda udanganyifu na kufuata miungu ya uongo mpaka lini? **3** Fahamuni hakika kwamba Bwana amewatenga wale wamchao kwa ajili yake; Bwana atanisikia nimwitapo. **4** Katika hasira yako, usitende dhambi. Mkiwa vitandani mwenu, mtulie kimya mkiichunguza miyo yenu. **5** Toeni dhabihu zilizo haki; mtegemeemi Bwana. **6** Wengi wanauliza, “Ni nani awezaye kutuonyesha jema lolote?” Ee Bwana, tungazie nuru ya uso wako. **7** Wewe umejaza moyo wangu kwa furaha kubwa kuliko watu walipota nafaka na divai kwa wingi. **8** Nitajilaza chini na kulala kwa amani, kwa kuwa wewe peke yako, Ee Bwana, waniwezesha kukaa kwa salama.

5 Kwa mwimbishaji. Kwa filimbi. Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, tegea sikio maneno yangu, uangalie kupiga kite kwangu. **2** Sikiliza kilio changu ili unisaidie, Mfalme wangu na Mungu wangu, kwa maana kwako ninaomba. **3** Asubuhi, unasikia sauti yangu, Ee Bwana; asubuhi naleta haja zangu mbele zako, na kusubiri kwa matumaini. **4** Wewe si Mungu unayefurahia uovu, kwako mtu mwovu hataishi. **5** Wenyе kiburi hawawezi kusimama mbele yako, unawachukia wote watendao mabaya. **6** Unawaangamiza wasemao uongo. Bwana huwachukia wamwagao damu na wadanganyifu. **7** Lakini mimi, kwa rehema zako kuu, nitakuja katika nyumba yako, kwa unyenyekevu, nitasujdu kuelekecha Hekalu lako takatifu. **8** Niongoze katika haki yako, Ee Bwana, kwa sababu ya adui zangu, nyosha njia yako mbele yangu. **9** Hakuna neno kinywani mwao linaloweza kuaminika, miyo yao imejaa maangamizi. Koo lao ni kaburi lililo wazi, kwa ndimi zao, wao hunena udanganyifu. **10** Uwatangaze kuwa wenye hatia, Ee Mungu! Hila zao ziwe anguko lao wenye. Wafukuzie mbali kwa sababu ya dhambi zao nyangi, kwa kuwa wamekuasi wewe. **11** Lakini wote wakimbiliao kwako na wafurahi, waimbe kwa shangwe daima. Ueneze ulinzi wako juu yao, ili wale wapendao jina lako wapate kukushangilia. **12** Kwa hakika, Ee Bwana, unawabariki wenye haki, unawazunguka kwa wema wako kama ngao.

6 Kwa mwimbishaji. Kwa ala za nyazi za muziki. Mtindo wa sheminithi. Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, usinikemee katika hasira yako, wala usiniadhibu katika ghadhabu yako. **2** Unirehemu Bwana, kwa maana nimedhoofika; Ee Bwana, uniponye, kwa maana mifupa yangu ina maumivu makali. **3** Nafsi yangu ina uchungu mwinci. Mpaka lini, Ee Bwana, mpaka lini? **4** Geuka Ee Bwana, unikomboe, uniokoe kwa sababu ya fadhilli zako. **5** Hakuna mtu anayekukumbuka akiwa amekufa. Ni nani awezaye kukusifu akiwa kuzimu? (*Sheol h7585*) **6** Nimechakaa kwa kulia kwa huzuni; usiku kucha nafurikisha kitanda changu kwa machozi; nimelowesha viti vyangu vya farah kwa machozi. **7** Macho yangu yamedhoofika kwa kuhuzuni, yamedhoofika kwa sababu ya adui zangu wote. **8** Kaeni mbali nami, ninyi nyote mtendao

mabaya, kwa maana Bwana amesikia kulia kwangu. **9** Bwana amesikia kilio changu kwa huruma, Bwana amekubali sala yangu. **10** Adui zangu wote wataaibika na kufadhaika, watarudi nyuma kwa aibu ya ghafula.

7 Ombolezo la Daudi kwa Bwana kwa sababu ya Kushi, Mbenyamini. Ee Bwana, Mungu wangu, ninakukimbilia wewe, uniokoe na kunikomboa na wote wanaonifuatua, **2** la sivyo watanirarua kama simba na kunichana vipande vipande, asiwepo wa kuniokoa. **3** Ee Bwana, Mungu wangu, kama nimetenda haya na kuna hatia mikononi mwangu, **4** au ikiwa nimemtenda uovu aliye na amani nami, au nimemnyang'anya adui yangu pasipo sababu, **5** basi adui anifuatue na kunipata, auponde uhai wangu ardhini na kulinila mavumbini. **6** Amka kwa hasira yako, Ee Bwana, inuka dhidi ya ghadhabu ya adui zangu. Amka, Mungu wangu, uamue haki. **7** Kusanyiko la watu na likuzunguke. Watawale kutoka juu. **8** Bwana na awahukumu kabila za watu. Nihukumu Ee Bwana, kwa kadiri ya haki yangu, kwa kadiri ya uadilifu wangu, Ewe Uliye Juu Sana. **9** Ee Mungu mwenye haki, uchunguzaye mawazo na mioyo, komesha ghasia za waovu na ufanye wenye haki waishi kwa amani. **10** Ngao langu ni Mungu Aliye Juu Sana, awaokoaye wanyofu wa moyo. **11** Mungu ni mwamuzi mwenye haki, Mungu aghadhikayee kila siku. **12** Kama hakutuhurumia, atanoo upanga wake, ataupinda na kuufunga uzi upinde wake. **13** Ameandaa silaha zake kali, ameweka tarayi mishale yake ya moto. **14** Yeye aliye na mimba ya uovu na achukuyae mimba ya ghasia huzaa uongo. **15** Yeye achimbaye shimo na kulfukua hutumbukia katika shimo alilochimba mwenyewe. **16** Ghasia azianzishazo humrudia mwenyewe, ukatili wake humrudia kichwani. **17** Nitamshukuru Bwana kwa ajili ya haki yake, na nitaliimbia sifa jina la Bwana Aliye Juu Sana.

8 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa gitithi. Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, Bwana wetu, tazama jinsi lilitivo tukufu jina lako duniani mwotel Umeuweka utukufu wako juu ya mbingu. **2** Midomoni mwa watoto wachanga na wanyonyao umeamuru sifa, kwa sababu ya watesi wako, kumnyamazisha adui na mlipiza kisasi. **3** Nikiziangalia mbingu zako, kazi ya vidole vyako, mwezi na nyota, ulizoziratibisha, **4** mwanadamu ni kitu gani hata unamfikiria, binadamu ni nani hata unamjali? **5** Umefmanya chini kidogo kuliko viumbe wa mbinguni, ukamvika taji ya utukufu na heshima. **6** Umefmanya mtawala juu ya kazi za mikono yako; umeweka vitu vyote chini ya miguu yake. **7** Mifugo na makundi yote pia, naam, na wanyama wa kondeni, **8** ndege wa angani na samaki wa baharini, naam, kila kiogeleacho katika njia za bahari. **9** Ee Bwana, Bwana wetu, tazama jinsi lilitivo tukufu jina lako duniani mwote!

9 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa muth-labeni. Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, nitakutukuza kwa moyo wangu wote, nitayasimulia matendo yako yote ya ajabu. **2** Nitafurahi na kushangilia ndani yako. Nitaliimbia sifa jina lako, Ewe Uliye Juu Sana. **3** Adui zangu wamerudi nyuma, wamejikwaa na kuangamia mbele zako. **4** Kwa maana umetetea haki yangu na msimamo wangu; umeketi kwenye kiti chako cha enzi, ukihukumu kwa haki. **5** Umekemea mataifa na kuwaangamiza waovu; umeyafuta majina yao milele na milele. **6** Uharibifu usiokoma umempata adui, umeing'oa mijii yao; hata kumbukumbu lao limetoweka. **7** Bwana anatawala milele, ameweka kiti chake cha enzi apate kuhukumu. **8** Mungu atahukumu ulimwengu kwa haki, atatawala mataifa kwa haki. **9** Bwana ni kimbilio la watu wanaonewa, ni ngome imara wakati wa shida. **10** Wote wanaolijua jina lako watakatumaini wewe, kwa maana wewe Bwana, hujawaacha kamwe wakutafutao. **11** Mwimbieni Bwana sifa, amefanya wa mtawala Sayuni, tangazeni mionganii mwa mataifa, yale aliyyoyatenda. **12** Kwa maana ye ye alipizaye kisasi cha damu hukumbuka, hapuuzi kilio cha wanaonewa. **13** Ee Bwana, tazama jinsi walivy wengi adui zangu wanaonitesa! Nihurumie, uniinue kutoka malango ya mauti, **14** ili niweze kutangaza sifa zako katika malango ya Binti Sayuni na huko niushangilie wokovu wako. **15** Mataifa wameanguka kwenye shimo walilolichimba, miguu yao imenaswa kwenye wavy waliouficha. **16** Bwana anajulikana kwa haki yake, waovu wamenaswa katika kazi za mikono yao. **17** Waovu wataishia kuzimu, naam, mataifa yote wanaomsahau Mungu. (Sheol h7585) **18** Lakini mhitaji hatasahaulika siku zote, wala matumaini ya walioonewa hayatapotea. **19** Ee Bwana, inuka, usimwache binadamu ashinde. Mataifa na yahukumiwe mbele zako. **20** Ee Bwana, wapige kwa hofu, mataifa na yajue kuwa wao ni watu tu.

10 Kwa nini, Ee Bwana, unasimama mbali? Kwa nini unajificha wakati wa shida? **2** Katika kiburi chake, mwovu humtesa maskini, waovu na wanaswe katika hila wanazozitunga. **3** Hujivunia tamaa za moyo wake; humbariki mlafi na kumtukana Bwana. **4** Katika kiburi chake, mwovu hamtafuti Mungu, katika mawazo yake yote hakuna nafasi ya Mungu. **5** Njia zake daima hufanikiwa; hujivuna na amri zako ziko mbali naye, huwacheka kwa dharau adui zake wote. **6** Anajisemea mwenyewe, "Hakuna kitakachonitikisa, daima nitakuwa na furaha, kamwe sitakuwa na shida." **7** Kinywa chake kimejaa laana, uongo na vitisho; shida na ubaya viko chini ya ulimi wake. **8** Huvizia karibu na vijiji; kutoka mafichoni huwanasa wasio na hatia, akivizia wapitaji. **9** Huvizia kama simba aliye mawindoni; huvizia kumkamata mnyonge, huwakamata wanyonge na kuwaburuza katika wavy wake. **10** Mateka wake hupondwa, huzimia; wanaanguka katika nguvu zake. **11** Anajisemea mwenyewe, "Mungu amesahau, huficha uso wake na haoni kabisa." **12** Inuka Bwana! Inua mkono wako, Ee Mungu. Usiwasahau wanyonge. **13**

Kwa nini mtu mwovu anamtukana Mungu? Kwa nini anajiambia mwenyewe, "Hatanita nitoe hesabu?"

14 Lakini wewe, Ee Mungu, unaona shida na huzuni, umekubali kuyapokea mkononi mwako. Mhanga anajisalimisha kwako, wewe ni msaada wa yatima. **15** Vunja mkono wa mtu mwovu na mbaya, mwite atoe hesabu ya maovu yake ambayo yasingejulikana. **16** Bwana ni Mfalme milele na milele, mataifa wataangamia watoke nchini mwake. **17** Unasikia, Ee Bwana, shauku ya wanaoonewa, wewe huwatia moyo, na kusikiliza kilio chao, **18** ukiwateetea yatima na walioonewa, ili mwanadamu, ambaye ni udongo, asiogopeshe tena.

11 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Kwa Bwana ninakimbilia, unawezaje basi kuniambia: "Ruka kama ndege kwenye mlima wako. **2** Hebu tazama, waovu wanapinda pinde zao, huweka mishale kwenye uzi wake, wakiwa gizani ili kuwapiga wale wanyofu wa moyo. **3** Wakati misingi imeharibiwa, mwenye haki anaweza kufanya nini?" **4** Bwana yuko ndani ya Hekalu lake takatifu; Bwana yuko kwenye kit chake cha enzi mbinguni. Huwaangalia wana wa watu, macho yake yanawajaribu. **5** Bwana huwajaribu weny haki, lakini waovu na wanaopenda jeuri, nafsi yake huwachukia. **6** Atawanyeshea waovu makaa ya moto mkali na kiberiti kinachowaka, upepo wenye joto kali ndio fungu lao. **7** Kwa kuwa Bwana ni mwenye haki, ye ye hupenda haki. Wanyofu watauona uso wake.

12 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa sheminithi. Zaburi ya Daudi. Bwana tusaidie, kwa kuwa wacha Mungu wametoweka; waaminifu wametoweka mionganii mwa wanadamu. **2** Kila mmoja humwambia jirani yake uongo; midomo yao ya hila huzungumza kwa udanganyifu. **3** Bwana na akatilie mbali midomo yote ya hila na kila ulimi uliojaa majivuno, **4** ule unaosema, "Kwa ndimi zetu tutashinda; midomo ni mali yetu, bwana wetu ni nani?" **5** "Kwa sababu ya uonevu wa wanyonge na kulia kwa uchungu kwa wahitaji, nitainuka sasa," asema Bwana. "Nitawalinda kutokana na wale wenye nia mbaya juu yao." **6** Maneno ya Bwana ni safi, kama fedha iliyosafishwa katika tanuru, iliyosafishwa mara saba. **7** Ee Bwana, utatuweka salama na kutulinda na kizazi hiki milele. **8** Watu waovu huenda wakiringa kila mahali wakati ambapo yule aliye mbaya sana ndiye anayeheshimiwa mionganii mwa watu.

13 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Mpaka lini, Ee Bwana? Je, utanisahau milele? Utanificha uso wako mpaka lini? **2** Nitapambana na mawazo yangu mpaka lini, na kila siku kuwa na majonzi moyoni mwangu? Adui zangu watanishinda mpaka lini? **3** Nitazame, unijibu, Ee Bwana Mungu wangu. Yatie nuru macho yangu, ama sivyo nitalala usingizi wa mauti. **4** Adui yangu atasema, "Ninemshinda," nao adui zangu watashangilia nitakapoanguka. **5** Lakini

ninategemea upendo wako usiokoma; moyo wangu unashangilia katika wokovu wako. **6** Nitamwimbilia Bwana, kwa kuwa amekuwa mwema kwangu.

14 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Mpumbavu anasema moyoni mwake, "Hakuna Mungu." Wameharibika, matendo yao ni maovu kabisa; hakuna hata mmoja atendaye mema. **2** Bwana anawachungulia wanadamu chini kutoka mbinguni aone kama wako wenye akili, wowote wanaomtafuta Mungu. **3** Wote wamepotoka, wameharibika wote pamoja, hakuna atendaye mema. Naam, hakuna hata mmoja! **4** Je, watendao mabaya kamwe hawatajifunza: wale ambaa huwala watu wangu kama watu walavyo mkate, hao ambaa hawamwiti Bwana? **5** Wako hapo, wameingiwa na hofu kuu, maana Mungu yupo pamoja na wenye haki. **6** Ninyi watenda mabaya mnakwamisha mipango ya maskini, bali Bwana ndiye kimbilio lao. **7** Laiti wokovu wa Israeli ungalikuja kutoka Sayuni! Wakati Bwana arejeshapo wafungwa wa watu wake, Yakobo na ashangilie, Israeli na afurahi!

15 Zaburi ya Daudi. Bwana, ni nani awezaye kukaa katika Hekalu lako? Nani awezaye kuishi katika mlima wako mtakatifu? **2** Ni yule aendaye pasipo mawaa, atendaye yaliyo haki, asemaye kweli toka moyoni mwake, **3** na hana masingizio ulimini mwake, asiyemtenda jirani yake vibaya, na asiyemsingizia mwenzake, **4** ambaye humdharau mtu mbaya, lakini huwaheshimu wale wamwogopao Bwana, yule atunzaye kiapo chake hata kama anaumia. **5** Yeye akopeshaye fedha yake bila riba, na hapoeki rushwa dhidi ya mtu asiye na hatia. Mtu afanyaye haya kamwe hatatikisisi.

16 Utensi wa Daudi. Ee Mungu, uniweke salama, kwa maana kwako nimekimbilia. **2** Nilimwambia Bwana, "Wewe ndiwe Bwana wangu; pasipo wewe sina jambo jema." **3** Kwa habari ya watakatifu walioko duniani, ndio walio wa fahari ambaa ninapendezwa nao. **4** Huzuni itaongezeka kwa wale wanaokimbilia miungu mingine. Sitazimimina sadaka zao za damu au kutaja majina yao midomoni mwangu. **5** Bwana umeniwekea fungu langu na kikombe changu; umeyafanya mambo yangu yote yawe salama. **6** Alama za mipaka zimeniangukia mahali pazuri, hakika nimepata urithi mzuri. **7** Nitamsifu Bwana ambaye hunishauri, hata wakati wa usiku moyo wangu hunifundisha. **8** Nimemweka Bwana mbele yangu daima. Kwa sababu yuko mkono wangu wa kuume, sitatikisika. **9** Kwa hiyo moyo wangu unafurahia, na ulimi wangu unashangilia; mwili wangu nao utapumzika salama, **10** kwa maana hutaniacha kaburini, wala hutamwacha Mtakatifu Wako kuona uhariibifu. (**Sheol h7585**) **11** Umenijulisha njia ya uzima; utanijaza na furaha mbele zako, pamoja na furaha za milele katika mkono wako wa kuume.

17 Sala ya Daudi. Sikia, Ee Bwana, kusihu kwangu kwa haki, sikiliza kilio changu. Tega sikio kwa

ombi langu, halitoki kwenye midomo ya udanganyifu. **2** Hukumu yangu na itoke kwako, macho yako na radi. **3** Ingawa unauchunguza moyo wangu na kunikagua usiku, ingawa umenijaribu, hutaona chochote. Nimeamua kwamba kinywa changu hakitatenda dhambi. **4** Kuhusu matendo ya wanadamu: kwa neno la midomo yako, nimejepusha na njia za wenye jeuri. **5** Hatua zangu zimeshikamana na njia zako; nyayo zangu hazikuteleza. **6** Ee Mungu, ninakuita, kwa kuwa utanijibu, nitegee sikio lako na usikie ombi langu. **7** Unyeshe ajabu ya upendo wako mkuu, wewe uokoaye kwa mkono wako wa kuume wale wanaokumibilia kutokana na adui zao. **8** Nilinde kama mboni ya jicho lako, unifiche chini ya kivuli cha mbawa zako **9** kutokana na waovu wanaonishambulia, kutokana na adui wauaji wanaonizunguka. **10** Huifunga miyo yao iliyo migumu, vinywa vyao hunena kwa majivuno. **11** Wamenifuatia nyayo zangu, sasa wamenizingira, wakiwa macho, waniangushe chini. **12** Wamefanana na simba mwenye njaa awindaye, kama simba mkubwa anyemeleaye mafichoni. **13** Inuka, Ee Bwana, pambana nao, uwaangushe, niokoe kutokana na waovu kwa upanga wako. **14** Ee Bwana, mkono wako uniokoe na watu wa jinsi hii, kutokana na watu wa ulimwengu huu ambaogfungu lao liko katika maisha haya. Na wapate adhabu ya kuwatossa. Watoto wao na wapate zaidi ya hayo, hukumu na iendelee kwa watoto wa watoto wao. **15** Na mimi katika haki nitauona uso wako, niamkapo, nitaridhika kwa kuona sura yako.

18 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi mtumishi wa Bwana aliyomwimbia Bwana wakati Bwana alipomwokoa mikononi mwa adui zake wote, na pia mikononi mwa Sauli. Alisema hivi: Nakupenda wewe, Ee Bwana, nguvu yangu. **2** Bwana ni mwamba wangu, ngome yangu na mwokozi wangu, Mungu wangu ni mwamba, ambaye kwake ninakimbilia. Yeye ni ngao yangu na pembe ya wokovu wangu, ngome yangu. **3** Ninamwita Bwana anayestahili kusifiwa, nami ninaokolewa kutoka kwa adui zangu. **4** Kamba za mauti zilinzunguka, mafuriko ya maangamizi yalinilemea. **5** Kamba za kuzimu zilinzunguka, mitego ya mauti ilinikabili. (**Sheol h7585**) **6** Katika shida yangu nalimwita Bwana, nilimilia Mungu wangu anisaidie. Kutoka hekaluni mwake alisikia suti yangu, kilio changu kikafika mbele zake, masikioni mwake. **7** Dunia ilitetemeka na kutikisika, misingi ya milima ikatikisika, vilitetemeka kwa sababu alikuwa amekasirika. **8** Moshi ukapanda kutoka puanu mwake, moto uteketeza ukatoka kinywani mwake, maka ya moto yawakayo yamatoka ndani mwake. **9** Akazipasua mbingu akashuka chini, mawingu meusi yalikuwa chini ya miguu yake. **10** Alipanda juu ya kerubi akaruka, akapaa juu kwa mbawa za upopo. **11** Alifanya giza kuwa kitu chake cha kujifunika, hema lake kumzunguka, mawingu meusi ya mvua ya angani. **12** Kutokana na mwanga wa uwepo wake mawingu

Zaburi

354

yalisogea, ikanyesha mvua ya mawe na umeme wa **13** Bwana alinguruma kutoka mbinguni, sauti ya Aliye Juu Sana ilisikika. **14** Aliipiga mishale yake na kutawanya adui, naam, umeme mwinci wa radi na kuwafukuza. **15** Mabonde ya bahari yalifunuliwa, na misingi ya dunia ikawa wazi kwa kukaripia na yingi, kutoka adui zangu waliokuwa na nguvu yingi kuliko mimi. **16** Walinikabili siku ya msiba wangu, lakini Bwana alikuwa msaada wangu. **19** Alinileta nje mahali penye nafasi tele, akaniokoa kwa kuwa alipendezwa nami. **20** Bwana alininteeda sawasawa na uadilifu wangu; sawasawa na usafi wa mikono yangu amenilipa. **21** Kwa maana nimezishika njia za Bwana; sijatend ubaya nikamwacha Mungu wangu. **22** Sheria Wamenifuatia zake zote zi mbele yangu, wala sijayaacha maagizo nimejilinda nisitende dhambi. **24** Bwana amenilipa sawasawa na uadilifu wangu; sawasawa na usafi wa mikono yangu machoni pake. **25** Kwa ye ye aliye mwaminifu, unajionyesha kuwa mwaminifu, kwa asiyi na hatia, unajionyesha kutokuwa na hatia. **26** Kwa aliye mtakatifu, unajionyesha kuwa mtakatifu, lakini kwa aliyepotoka, unajionyesha kuwa mkaidi. **27** Wewe huwaokoa wanyenyeketu, lakini huwashusha wenyi kiburi. **28** Wewe, Ee Bwana, unaifanya taa yangu iendelee kuwaka; Mungu wangu fulifanya giza langu kuwa mwanga. **29** Kwa msaada wako naweza kushinda jeshi, nikiwa pamoa na Mungu wangu nitaweza kuruka ukuta. **30** Kuhusu Mungu, njia yake ni kamilifu, neno la Bwana halina dosari. Yeye ni ngao kwa wote wanaokimbilia kwake. **31** Kwa maana ni nani aliye Mungu zaidi ya Bwana? Ni nani aliye Mwamba isipokuwa Mungu wetu? **32** Mungu ndiye anivikaye nguvu na kufanya njia yangu kuwa kamilifu. **33** Huifanya miguu yangu kama miguu ya kulungu, huniwezesha kusimama mahali palipo juu. **34** Huifundisha mikono yangu kupigana vita; mikono yangu inaweza kupinda upinde wa shaba. **35** Hunipa ngao yako ya ushindi, nao mkono wako wa kuume hunitegemeza, unajishusha chini ili kuniinua. **36** Huyapanua mapito yangu, ili miguu yangu isiteleze. **37** Niliwafuatia adui zangu na nikawapata, sikurudi nyuma mpaka walipoangamizwa. **38** Niliwaseta hata hawakuweza kuinuka tena; walilianguka chini ya miguu yangu. **39** Ulinivika nguvu kwa ajili ya kupigana vita; uliwafanya adui zangu wasujudu miguuuni pangu. **40** Uliwafanya adui zangu wageuke na kukimbia, nami nikawaangamiza adui zangu. **41** Walipiga yowe, lakini hapakuwepo na yeote wa kuwaokoa; walimilia Bwana, lakini hakuwajibu. **42** Niliwaponda kama mavumbi yanayopeperushwa na upopo; niliwamwaga nje kama tope barabarani. **43** Umeniokoa kutokana na mashambulizi ya watu; umenifanya kuwa kiongozi wa mataifa, watu ambaogfungu sikuwaja wanabitumikia. **44**

Mara wanisikiapo hunitii, wageni hunyenyeka mbele yangu. **45** Wote wanalegea, wanatoka katika ngome zao wakitetemeka. **46** Bwana yu hai! Sifa ni kwa Mwamba wangu! Atukuzwe Mungu Mwokozi wangu! **47** Yeye ndiye Mungu anilipiziyaye kisasi, awatiishaye mataifa chini yangu, **48** aniokoaye na adui zangu. Uliniinua juu ya adui zangu; ulinikoa toka kwa watu wajeuri. **49** Kwa hiyo nitakusifu katikati ya mataifa, Ee Bwana; nitalimbia sifa jina lako. **50** Humpa mfalme wake ushindi mkuu, huonyesha fadhilli zake kwa mpakwa mafuta wake, kwa Daudi na wazao wake milele.

19 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Mbingu zinatangaza utukufu wa Mungu, anga zahubiri kazi ya mikono yake. **2** Siku baada ya siku zinatoa habari, usiku baada ya usiku zinatangaza maarifa. **3** Hakuna msemo wala lugha, ambapo sauti zao hazisikiki. **4** Sauti yao imeenea duniani pote, nayo maneno yao yameenea hadi misho ya ulimwengu. Katika mbingu amepiga hema kwa ajili ya jua, **5** linafanana na bwana arusi akitoka chumbani mwake, kama shujaa afurahiyavo kukamilisha kushindana kwake. **6** Huchomoza upande mmoja wa mbingu, na kufanya mzunguko wake hadi upande mwininge. Hakuna kilichojificha joto lake. **7** Sheria ya Bwana ni kamilifu, ikihiusha nafsi. Shuhuda za Bwana ni za kuaminika, zikimpa mijinga hekima. **8** Maagizo ya Bwana ni kamili, nayo hufurahisha moyo. Amri za Bwana huangaza, zatia nuru machoni. **9** Kumcha Bwana ni utakatifu, nako kwadumu milele. Amri za Bwana ni za hakika, nazo zina haki. **10** Ni za thamani kuliko dhahabu, kuliko dhahabu ilio safi sana, ni tamu kuliko asali, kuliko asali kutoka kwenye sega. **11** Kwa hizo mtumishi wako anaonywa, katika kuzishika kuna thawabu kubwa. **12** Ni nani awezaye kutambua makosa yake? Nisamehe makosa yangu nisiyoyajua. **13** Mlinde mtumishi wako na dhambi za makusudi, nazo zisinitawale. Ndipo nitakapokuwa sina lawama, wala sitakuwa na hatia ya kosa kubwa. **14** Maneno ya kinywa changu na mawazo ya moyo wangu, yapate kibali mbele zako, Ee Bwana, Mwamba wangu na Mkombozi wangu.

20 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Bwana na akujibu unapokua katika dhiki, jina la Mungu wa Yakobo na liwe kinga yako. **2** Na akutumie msaada kutoka patakatifu na akupatie msaada kutoka Sayuni. **3** Na azikumbuke dhabihu zako zote, na azikubali sadaka zako za kuteketewa. **4** Na akujalie haja ya moyo wako, na aifanikishe mipango yako yote. **5** Tutashangilia kwa furaha utakaposhinda, tutainua bendera zetu kwa jina la Mungu wetu. Bwana na akupe haja zako zote. **6** Sasa naafahamu kuwa Bwana humwokoa mpakwa mafuta wake, humjibu kutoka mbingu yake takatifu kwa nguvu za wokovu wa mfono wake wa kuumi. **7** Wengine wanatumaini magari ya vita, na wengine farasi, bali sisi totalitumainia jina la Bwana, Mungu wetu. **8** Wao wameshushwa chini na

kuanguka, bali sisi tunainuka na kusimama imara. **9** Ee Bwana, mwokoe mfalme! Tujuju tunapokuita!

21 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, mfalme huzifurahia nguvu zako. Tazama jinsi ilivo yuu furaha yake kwa ushindi unaompa! **2** Umempa haja ya moyo wake na hukumzuilia maombi ya midomo yake. **3** Ulimkaribisha kwa baraka tele na kumvika taji ya dhahabu safi kichwani pake. **4** Alikuomba maisha, nawe ukampa, wingi wa siku milele na milele. **5** Kutohana na ushindi uliompia, utukufu wake ni mkubwa, umeweka juu yake fahari na utukufu. **6** Hakika umempa baraka za milele, umemfanya awe na furaha kwa shangwe ya uwepo wako. **7** Kwa kuwa mfalme anamatumaini Bwana; kwa upendo usiokoma wa Aliye Juu Sana hatatikiswa. **8** Mkonon wako utawashika adui zako wote, mkonon wako wa kuume utawakamata adui zako. **9** Wakati utakapojitekeza utawafanya kama tanuru ya moto. Katika ghadhabu yake Bwana atawameza, moto wake utawateketeza. **10** Utawaangamiza wazao wao kutoka duniani, uzao wao kutoka wanadamu. **11** Ingawa watapanga mabaya dhidi yako na kutunga hila, hawawezi kufanikiwa, **12** kwa kuwa utawafanya wakimbiye utakapowalenga usoni pao kwa mshale kutoka kwenye upinde wako. **13** Ee Bwana, utukuzwe katika nguvu zako, tutaimba na kusifu nguvu zako.

22 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa utenzi wa "Kulungu wa Alfajiri." Zaburi ya Daudi. Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha? Kwa nini uko mbali hivyo kuniokoa? Mbali hivyo na maneno ya kuugua kwangu? **2** Ee Mungu wangu, ninalia mchana, lakini hunijibu, hata usiku, sinyamazi. **3** Hata hivyo umesimikwa katika kiti cha enzi kama Uliye Mtakatifu; wewe ni sifa ya Israeli. **4** Kwako wewe baba zetu waliweka tumaini lao, walikutumaini nawe ukawaokoa. **5** Walikulilia wewe na ukawaokoa, walikutegemea wewe nao hawakuabika. **6** Mimi ni mnyoo wala si mwanadamu, wanaume wamenibeza, na watu wamenidharau. **7** Wote wanionao hunidhishaki, hunivurumishia matusi, wakitikisa vichwa vyao: **8** Husema, "Anamtegemea Bwana, basi Bwana na amwokoe. Amkomboe basi, kwa maana anapendezwa naye." **9** Hata hivyo ulinitoa tumboni, ukanifanya nikutegeme, hata nilipokuwa ninanyonya matiti ya mama yangu. **10** Nimekabidhiwa kwako tangu kuzaliwa, toka tumboni mwa mama yangu umekuwa Mungu wangu. **11** Usiwe mbali nami, kwa maana shida iko karibu na hakuna wa kunisaidia. **12** Mafahali wengi wamenizinguka, mafahali wa Bashani wenye nguvu wamenizingira. **13** Simba wangurumao wanaorua mawindo yao hupanua vinywa vyao dhidi yangu. **14** Nimeniminiwa kama maji, mifupa yangu yote imetoka katika viungo vyake. Moyo wangu umegueuka kuwa nta, umeyeyuka ndani yangu. **15** Nguvu zangu zimekauka kama kigae, ulimi wangu umegandamana na kaakaa la kinywa changu, kwa sababu umenilaza katika mavumbi ya

kifo. **16** Mbwa wamenizinguka, kundi la watu waovu limenizingira, wametoboa mikono yangu na miguu yangu. **17** Naweza kuhesabu mifupa yangu yote, watu wanankidolea macho na kunisimanga. **18** Wanagawana nguo zangu wao kwa wao, na vazi langu wanalipigia kura. **19** Lakini wewe, Ee Bwana, usiwe mbali. Ee Nguvu yangu, uje haraka unisaidie. **20** Okoa maisha yangu na upanga, uhai wangu wa thamani kutoka nguvu za mbwa. **21** Niokoe kutoka kinywani mwa simba, niokoe kutoka pembe za mafahali mwitu. **22** Nitalitangaza jina lako kwa ndugu zangu, katika kusanyiko nitakusifu wewe. **23** Ninyi ambaa mnamcha Bwana, msifuni! Ninyi nyote wazao wote wa Yakobo, mheshimuni yeye! Mcheni yeye, ninyi wazao wote wa Israel! **24** Kwa maana hakupuza wala kudharau mteso ya aliyeonewa; hakumficha uso wake bali alisikiliza kilio chake ili amsaidie. **25** Kwako wewe hutoka kiini cha sifa zangu katika kusanyiko kubwa, nitatimiza nadhiri zangu mbele ya wale wakuchao wewe. **26** Maskini watakula na kushiba, wale wamtafutao Bwana watamsifu: miyo yenu na iishi milele! **27** Miisho yote ya dunia itakumbuka na kungeukia Bwana, nazo jamaa zote za mataifa watasujudu mbele zake, **28** kwa maana ufalme ni wa Bwana naye hutawala juu ya mataifa. **29** Matajiri wote wa dunia watashereheke na kuabudu. Wote waendao mavumbini watapiga magoti mbele yake, wote ambaa hawawezi kudumisha uhai wao. **30** Wazao wa baadaye watamtumikia yeye; vizazi vijayvo vitajulishwa habari za Bwana. **31** Watatangaza haki yake kwa watu ambaa hawajazaliwa bado, kwa maana yeye ametenda hili.

23 Zaburi ya Daudi. Bwana ndiye mchungaji wangu, sitapungukiwa na kitu. **2** Hunilaza katika malisho ya majani mabichi, kando ya maji matulivu huniongoza, **3** hunihuisha nafsi yangu. Huniongoza katika njia za haki kwa ajili ya jina lake. **4** Hata kama nikipita katikati ya bonde la uvuli wa mauti, sitaogopa mabaya, kwa maana wewe upo pamoja nami; fimbo yako na nkongojo wako vyanifarji. **5** Waandaa meza mbele yangu machoni pa adui zangu. Umenipaka mafuta kichwani pangu, kikombe changu kinafurika. **6** Hakika wema na upendo vitanifuata siku zote za maisha yangu, nami nitakaa nyumbani mwa Bwana milele.

24 Zaburi ya Daudi. Dunia ni mali ya Bwana, na vyote vilivymo ndani yake, ulimwengu, na wote waishio ndani yake, **2** maana aliiwekea misingi yake baharini na kuifanya imara juu ya maji. **3** Nani awezaye kuupanda mlima wa Bwana? Ni nani awezaye kusimama patakatifu pake? **4** Ni yule mwenye mikono safi na moyo mweupe, yule ambaye hakuinulia sanamu nafsi yake au kuapa kwa kitu cha uongo. **5** Huyo atapokeea baraka kutoka kwa Bwana, na hukumu ya haki kutoka kwa Mungu Mwokozi wake. **6** Hiki ndicho kizazi cha wale wamtafutao, wale wautafutao uso wako, Ee Mungu wa Yakobo. **7** Inueni

vichwa vyenu, enyi malango, inukeni enyi milango ya kale, ili mfalme wa utukufu apate kuingia. **8** Ni nani huyu Mfalme wa utukufu? Ni Bwana aliye na nguvu na uweza, ni Bwana aliye hodari katika vita. **9** Inueni vichwa vyenu, enyi malango, viinueni juu enyi milango ya kale, ili Mfalme wa utukufu apate kuingia. **10** Ni nani yeye, huyu Mfalme wa utukufu? Ni Bwana Mwene Nguvu Zote; yeye ndiye Mfalme wa utukufu.

25 Zaburi ya Daudi. Kwako wewe, Ee Bwana, nainua nafsi yangu, **2** ni wewe ninayekutumainia, Ee Mungu wangu. Usiniache niaibike, wala usiache adui zangu wakanishinda. **3** Kamwe hakuna hata mmoja anayekutegemea atakayaibishwa, bali wataaibishwa wafanyao hila bila sababu. **4** Nionyeshe njia zako, Ee Bwana, nifundishe mapito yako, **5** niongoze katika kweli yako na kunifundisha, kwa maana wewe ni Mungu Mwokozi wangu, nalo tumaini langu liko kwako wakati wote. **6** Kumbuka, Ee Bwana, rehema zako kuu na upendo, kwa maana zimekuwepo tangu zamani. **7** Usizikumbuke dhambi za ujana wangu wala njia zangu za uasi, sawasawa na upendo wako unikumbuke, kwa maana wewe ni mwema, Ee Bwana. **8** Bwana ni mwema na mwenye adili, kwa hiyo huwafundisha wenye dhambi njia zake. **9** Huwaongoza wanyenyeketu katika haki, naye huwafundisha njia yake. **10** Njia zote za Bwana ni za upendo na uaminifu kwa wale wanaoshika shuhuda za agano lake. **11** Ee Bwana, kwa ajili ya jina lako, unisamehe uovo wangu, ijapokuwa ni mwiningi. **12** Ni nani basi, mtu yule anayemcha Bwana? Atamfundisha katika njia atakayoichagua kwa ajili yake. **13** Mtu huyo atafanikiwa maishani mwake, nao wazao wake watairithi nchi. **14** Siri ya Bwana iko kwa wale wamchao, yeye huwajulisha agano lake. **15** Macho yangu humwelekeea Bwana daima, kwa kuwa yeye peke yake ndiye ataitoa miguu yangu kutoka mtego. **16** Nigeukie na unihurumie, kwa maana mimi ni mpweke na mwenye kuteseka. **17** Shida za moyo wangu zimeongezeka, niokoe katika dhiki yangu. **18** Uangalie mateso na shida zangu na uniondolee dhambi zangu zote. **19** Tazama adui zangu walivyo wengi, pia uone jinsi wanavyonichukia vikal! **20** Uyalinde maisha yangu na unikoe, usiniache niaibike, kwa maana nimekukimbilia wewe. **21** Uadilifu na uaminifu vinilinde, kwa sababu tumaini langu ni kwako. **22** Ee Mungu, wakomboe Israeli, katika shida zao zote!

26 Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, nithibitishe katika haki, maana nimeishi maisha yasiyo na lawama; nimemtumainia Bwana bila kusitasita. **2** Ee Bwana, unijaribu, unipime, uuchunguze moyo wangu na mawazo yangu; **3** kwa maana upendo wako uko mbele yangu daima, nami natembea siku zote katika kweli yako. **4** Siketi pamoja na watu wadanganyifu, wala siandamani na wanafiki, **5** ninachukia kusanyiko la watenda mabaya na ninakataa kuketi pamoja na waovu. **6** Ninanawa mikono yangu kwa kuwa

sina hatia, naikaribia madhabahu yako, Ee Bwana, za Bwana, na yale ambayo mikono yake imetenda, 7 nikitangaza sifa yako kwa sauti kubwa, huku atawabomoa na kamwe hatawajenga tena. 6 nikisimulia matendo yako ya ajabu. 8 Ee Bwana, Bwana asifiwe, kwa maana amesikia kilio changu nikimwomba anihurumie. 7 Bwana ni nguvu zangu na ngao yangu, moyo wangu umemtumaini ye, nami nimesaidiwa. Moyo wangu unarukaruka kwa furaha nami nitamshukuru kwa wimbo. 8 Bwana ni nguvu ya watu wake, ngome ya wokovu kwa mpakwa mafuta wake. 9 Waokoe watu wako na uubariki urithi wako; uwe mchungaji wao na uwabebe milele.

27 Zaburi ya Daudi. Bwana ni nuru yangu na wokovu wangu, nimwogope nani? Bwana ni ngome ya uzima wangu, nimhofu nani? 2 Waouw watakaposoge dhidi yangu ili wanile nyama yangu, adui zangu na watesi wangu watakaponishambulia, watajikwaa na kuanguka. 3 Hata jeshi linizinguke pande zote, moyo wangu hautaogopa; hata vita vitoryee dhidi yangu, hata hapo nitakuwa na ujasiri. 4 Jambo moja ninamwomba Bwana, hili ndilo ninalolitafuta: niweze kukaa nyumbani mwa Bwana siku zote za maisha yangu, niutazame uzuri wa Bwana na kumtafuta hekaluni mwake. 5 Kwa kuwa siku ya shida, atanifadhi salama katika maskani yake, atanificha uvulini mwa hema yake na kuniweka juu kwenye mwamba. 6 Kisha kichwa changu kitairiulwa juu ya adui zangu wanaonizunguka. Katika maskani yake nitatoa dhabihu kwa kelele za shangwe; nitamwimbia Bwana na kumsifu. 7 Isikie sauti yangu nikuitapo, Ee Bwana, unihurumie na unijibu. 8 Moyo wangu unasema kuhusu wewe, “Utafute uso wake!” Uso wako, Bwana “Nitautafuta.” 9 Usinifice uso wako, usimkatae mtumishi wako kwa hasira; wewe umekuwa msaada wangu. Usinikatae wala usiniache, Ee Mungu Mwokozi wangu. 10 Hata kama baba yangu na mama wakiniacha, Bwana atanipokea. 11 Nifundishe njia yako, Ee Bwana, niongoze katika njia iliyonyooka kwa sababu ya watesi wangu. 12 Usiniachilie kwa nia za adui zangu, kwa maana mashahidi wa uongo wameinuka dhidi yangu, wakipumua ujeuri. 13 Nami bado nina tumaini hili: nitauona wema wa Bwana katika nchi ya walio hai. 14 Mngoojee Bwana, uwe hodari na mwenye moyo mkuu, nawe, umngoojee Bwana.

28 Zaburi ya Daudi. Ninakuita wewe, Ee Bwana, Mwamba wangu; usiwe kwangu kama kiziwi. Kwa sababu ukinyamaza nitafanana na walioshuka shimonii. 2 Sikia kilio changu unihurumie ninapokuita kwa ajili ya msaada, niinuapo mikono yangu kuelekeea Patakatifu pa Patakatifu pako. 3 Usiniburute pamoja na waouw, pamoja na hao watendao mabaya, ambaou huzungumza na jirani zao maneno mazuri, lakini miyoni mwao wameficha chuki. 4 Walipe sawasawa na matendo yao, sawasawa na matendo yao maovu; walipe sawasawa na kazi za mikono yao, uwaliwe wanavyostahili. 5 Kwa kuwa hawaheshimu kazi

29 Zaburi ya Daudi. Mpeni Bwana, enyi mashujaa, mpeni Bwana utukufu na nguvu. 2 Mpeni Bwana utukufu unaostahili jina lake; mwabuduni Bwana katika uzuri wa utakatifu wake. 3 Sauti ya Bwana iko juu ya maji; Mungu wa utukufu hupiga radi, Bwana hupiga radi juu ya maji makuu. 4 Sauti ya Bwana ina nguvu; sauti ya Bwana ni tukufu. 5 Sauti ya Bwana huvunja mirezi; Bwana huvunja vipande vipande mirezi ya Lebanon. 6 Hufanya Lebanoni irukaruke kama ndama, Sirioni urukaruke kama mwana nyati. 7 Sauti ya Bwana hupiga kwa miali ya umeme wa radi. 8 Sauti ya Bwana hutikisa jangwa; Bwana hutikisa Jangwa la Kadeshi. 9 Sauti ya Bwana huzalisha ayala, na huuacha msitu wazi. Hekaluni mwake wote wasema, “Utukufu!” 10 Bwana huketi akiwa ametawazwa juu ya gharika; Bwana ametawazwa kuwa Mfalme milele. 11 Bwana huwapa watu wake nguvu; Bwana huwabariki watu wake kwa kuwapa amani.

30 Utensi wa kuweka wakfu hekalu. Zaburi ya Daudi. Nitakutkuza wewe, Ee Bwana, kwa kuwa umeniinua kutoka vilindi, na hukuacha adui zangu washangilie juu yangu. 2 Ee Bwana, Mungu wangu, nilikuita unisaidie na wewe umeniponya. 3 Ee Bwana, umenitoa Kuzimu, umeniokoa nisishuke kwenye shimo la mauti. (Sheol h7585) 4 Mwimbieni Bwana, enyi watakatifu wake; lisifuni jina lake takatifu. 5 Kwa maana hasira yake ni ya muda mfupi, bali upendo wake hudumu siku zote. Inawezekana kilio kiwepo usiku kucha, lakini asubuhi kukawa na furaha. 6 Nilipofanikiwa nilisema, “Sitatikiswa kamwe.” 7 Ee Bwana, uliponjalia, uliuimarisha mlima wangu, lakini ulipouficha uso wako nilifadhaika. 8 Kwako wewe, Ee Bwana, niliita, kwa Bwana niliomba rehema: 9 “Kuna faida gani katika kuangamia kwangu? Katika kushuka kwangu shimonii? Je, mavumbi yatakusifu? Je, yatatangaza uaminifu wako? 10 Ee Bwana, unisikie na kunihurumia, Ee Bwana, uwe msaada wangu.” 11 Uligeuza maombolezo yangu kuwa kuchenza, ulinivua nguo za gunia ukaniwika shangwe, 12 ili moyo wangu uweze kukusifu na usikae kimya. Ee Bwana Mungu wangu, nitakushukuru milele.

31 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, nimekukimbilia wewe, usiache nikaaiibika kamwe, kwa haki yako uniokoe. 2 Nitegee sikio lako, uje uniokoe haraka; uwe kwangu mwamba

wa kimbilio, ngome imara ya kuniokoa. **3** Kwa kutwa. **4** Usiku na mchana mkono wako ulinilemea, kuwa wewe ni mwamba wangu na ngome yangu, nguvu zangu zilinyonywa kama vile katika joto uniongoze na kunilinda kwa ajili ya jina lako. **5** la kiangazi. **5** Kisha nilikujulisha dhambi yangu Uniepushe na mtego niliotegewa, maana wewe ndiwe wala sikuficha uovu wangu. Nilisema, "Nitaungama kimbilio langu. **5** Ninaakibidhi roho yangu mikononi mwako, unikomboe Ee Bwana, uliye Mungu wa kweli. **6** Ninawachukia wale wanaong'ania sanamu batili; mimi ninamtumaini Bwana. **7** Nitafurahia na kushangilia upendo wako, kwa kuwa uliona mteso yangu na ulijua maumivu ya nafsi yangu. **8** Hukunikabidhi kwa adui yangu bali umeiweka miguu yangu mahali penye nafasi. **9** Ee Bwana unihurumie, kwa kuwa niko kwenye shida; macho yangu yanafifia kwa huzuni, nafsi yangu na mwili wangu kwa sikitiko. **10** Maisha yangu yamedhoofika kwa majonzi, naam, miaka yangu kwa kulia kwa maumivu makali; nguvu zangu zinaisha kwa ajili ya mteso, na mifupa yangu inachakaa. **11** Kwa sababu ya adui zangu wote, nimedharauliwa kabisa na jirani zangu, hata kwa rafiki zangu nimekuwa tisho, wale wanionao barabarani hunikimbia. **12** Nimesahaulika mionganii mwaao kama mtu aliyekufa, nimekuwa kama chombo cha mfinyanzi kilichovunjika. **13** Kwa maana nimesikia maneno niliyosingiziwa na wengi; vitisho viko pande zote; kwa kuwa wamefanya mashauri dhidi yangu, na kula njama kuniua. **14** Lakini mimi ninakutumaini wewe peke yako, Ee Bwana; nimesema, "Wewe ndiwe Mungu wangu." **15** Siku za maisha yangu ziko mikononi mwako, uniokoe mikononi mwa adui zangu na wale wanifiatiao. **16** Mwangazie mtumishi wako uso wako, uniokoe kwa ajili ya upendo wako usiokoma. **17** Usiniache niaibike, Ee Bwana, kwa maana nimekulilia wewe, bali waovu waaiibishwe na kuyamazishwa Kuzimu. (**Sheol h7585**) **18** Midomo yao isemayo uongo na inyamazishwe, kwa maana kwa kiburi na dharau wao husema kwa majivuno dhidi ya wenye haki. **19** Tazama jinsi ulivyo mkuu wema wako, uliowawekea akiba wakuchao, ambao huwapa wale wakukimbilia machoni pa watu. **20** Unawahifadhi katika uvuli wa uwepo wako kutokana na hila za wanadamu; katika makao yako huwaweka salama kutokana na ndimi za mashtaka. **21** Atukuzwe Bwana, kwa kuwa amenionyesha upendo wake wa ajabu nilipokuwa katika mji uliozingirwa. **22** Katika hofu yangu nilisema, "Nimekatiliwa mbali na macho yako!" Hata hivyo ulisikia kilio changu ukanihirumia nilipokuita unisaide. **23** Mpendeni Bwana ninyi watakatifu wake wote! Bwana huwahifadhi waaminifu, lakini wenye kiburi huwalipiza kikamilifu. **24** Kuweni hodari na mjipe moyo, ninyi nyote mnaomtumaini Bwana.

32 Zaburi ya Daudi. Funzo. Heri mtu yule ambaye amesamehewa makosa yake, ambaye dhambi zake zimefunikwa. **2** Heri mtu yule ambaye Bwana hamhesabii dhambi, na ambaye rohoni mwake hamna udanganyifu. **3** Niliponyamaza, mifupa yangu ilichakaa kwa kulia kwa maumivu makali mchana

Mungu akuombe wakati unapopatikana, hakika maji taabu na kunizunguka kwa nyimbo za wokovu. **8** Nitakufundisha na kukuonyesha njia utakayoiendea; nitakushauri na kukuangalia. **9** Usiwe kama farasi au

nyumbu wasio na akili, ambao ni lazima waongozwe kwa lijamu na hatamu la sivyo hawatakukaribia. **10** Mtu mwovu ana taabu nyingi, bali upendo usio na kikomo wa Bwana unamzunguka mtu anayemtumaini. **11** Shangilieni katika Bwana na mfurahi, enyi wenye haki! Imbeni, nyote mlilo wanyofu wa moyo!

33 Mwimbieni Bwana kwa furaha, enyi wenye haki; kusifu kunawapasa wanyofu wa moyo. **2** Msifuni Bwana kwa kinubi, mwimbieni sifa kwa zeze la nyazi kumi. **3** Mwimbieni wimbo mpya; pige ni kwa ustadi, na mpaze sauti za shangwe. **4** Maana neno la Bwana ni haki na kweli, ni mwaminifu kwa yote atendayo. **5** Bwana hupenda uadilifu na haki; dunia imejaa upendo wake usiokoma. **6** Kwa neno la Bwana mbingu ziliumbwa, jeshi lao la angani kwa pumzi ya kinywa chake. **7** Ameyakusanya maji ya bahari kama kwenye chungu; vilindi vya bahari ameviweka katika ghala. **8** Dunia yote na imwogope Bwana, watu wote wa dunia wamche. **9** Kwa maana Mungu alisema, na ikawa, aliamuru na ikasimama imara. **10** Bwana huzuia mipango ya mataifa, hupinga makusudi ya mataifa. **11** Lakini mipango ya Bwana inasimama imara milele, makusudi ya moyo wake kwa vizazi vyote. **12** Heri taifa ambalo Bwana ni Mungu wao, watu ambao aliwachagua kuwa urithi wake. **13** Kutoka mbinguni Bwana hutazama chini na kuwaona wanadamu wote; **14** kutoka maskani mwake huwangalia wote wakaa duniani: **15** yeeye ambaye huumba miyo yao wote, ambaye huangalia kila kitu wanachokitenda. **16** Hakuna mfalme aokokaye kwa ukubwa wa jeshi lake; hakuna shujaa aokokaye kwa wingi wa nguvu zake. **17** Farasi ni tumaini la bure kwa wokovu, licha ya nguvu zake nyingi, hawezo kuokoa. **18** Lakini macho ya Bwana yako kwa wale wamchao, kwa wale tumaini lao liko katika upendo wake usio na kikomo, **19** ili awaokoe na mauti, na kuwahifadhi wakati wa njaa. **20** Sisi tunamngojea Bwana kwa matumaini, yeeye ni msaada wetu na ngao yetu. **21** Miyo yetu humshangilia, kwa maana tunalitumainia jina lake takatifu. **22** Upendo wako usio na mwisho ukae juu yetu, Ee Bwana, tunapolikiwa tumaini letu kwako.

34 Zaburi ya Daudi, alipojifanya mwendawazimu mbele ya Abimeleki, ambaye alimfukiza, naye akaondoka. Nitamkuza Bwana nyakati zote, sifa

zake zitakuwa midomoni mwangu siku zote. **2** Nafsi wagonjwa, nilivaa nguo ya gunia na nikajinyenyekesha yangu itajisifu katika Bwana, walioonewa watasikia na kwa kufunga. Maombi yangu yaliponirudia bila wafurahi. **3** Mtukuzeni Bwana pamoja nami, naam, na kujibowi, **14** niliendelea kuomboleza kama vile tulitukuze jina lake pamoja. **4** Nilimtufata Bwana naye wao ni rafiki au ndugu. Niliinamisha kichwa akanijibu, akaniokoa kwenye hofu zangu zote. **5** Wale chini kwa huzuni kama ninayemwombolezea mama wamtazama hutiwa nuru, nyuso zao hazifunikiwi yangu. **15** Lakini nilipojikwaa, walikusanyika kwa na aibu kamwe. **6** Maskini huyu alimwita Bwana, shangwe; washambulaijai walijkusanya dhidi yangu naye akamsikia, akamwokoa katika taabu zake zote. **7** bila mimi kujua. Walinisingizia pasipo kukoma. **16** Malaika wa Bwana hufanya kituo akiwazunguka wale Kama watu wasiomcha Mungu, wamenidhiahiki, wamchao, naye huwaokoa. **8** Onjeni mwone kwamba wamenisagia meno. **17** Ee Bwana, utatazama mpaka Bwana ni mwema, heri mtu yule anayemkimbilia. lini? Niokoe maisha yangu na maangamizi yao, uhai **9** Mcheni Bwana enyi watakatifu wake, kwa maana wangu wa thamani kutokana na simba hawa. **18** wale wamchao hawapungukiwa na chocrote. **10** Wana Nami nitakushukuru mbele ya kusanyiko kubwa, simba wenye nguvu hutindikiwa na kuona njaa, bali nitakusifu katikati ya watu wengi. **19** Usiwaache wale wamtafutao Bwana hawatakosa kitu chocrote wala wanaonisimanga, wale ambaio ni adui zangu bila kilicho chema. **11** Njooni, watoto wangu, mnisikilize, sababu; usiwaache wale ambaio ni adui zangu bila nitawafundisha kumcha Bwana. **12** Yeyote kati yenu sababu wakonyeze jicho kwa hila. **20** Hawazungumzi anayependa uzima na kutamani kuziona siku nyngi kwa amani, bali wanatunga mashtaka ya uongo njema, **13** basi auzuue ulimi wake na mabaya, na dhidi ya wale wanaoishi kwa utilivu katika nchi. **21** midomo yake kutokana na kusema uongo. **14** Aache Hunifumbulia vinywa vyao wakisema, "Aha! Aha! uovu, atende mema, aitafute amani na kuifuatilia. **15** Kwa macho yetu wenyewe tumeliona." **22** Ee Bwana, Macho ya Bwana huwaelekewa wenye haki, na masikio umeona hili, usiwe kimya. Usiwe mbali nami, Ee yake yako makini kusikiliza kilio chao. **16** Uso wa Bwana. **23** Amka, inuka unitetee! Unipiganie Mungu Bwana uko kinyume na watendao maovu, ili kufuta kumbukumbu lao duniani. **17** Wenye haki hulia, naye Bwana huwasikia, huwaokoa katika taabu zao zote. **18** Bwana yu karibu na waliovunjika moyo, na huwaokoa waliopondeka roho. **19** Mwenye haki ana mateso mengi, lakini Bwana humwokoa nayo yote, **20** huhifadhi mifupa yake yote, hata mmoja hautavunjika. **21** Ubaya utamuua mtu mwovu, nao adui za mwenye haki watalukumiwa. **22** Bwana huwakomboa watumishi wake, yeyote anayemkimbilia yehe hatalukumiwa kamwe.

35 Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, pingana na wale wanaopingana nami, upigane na hao wanaopigana nami. **2** Chukua ngao na kigao. Inuka unisaide. **3** Inua mkuki wako na fumo lako dhidi ya hao wanaonifuatia. Iambie nafsi yangu, "Mimi ni wokovu wako." **4** Wafedheheshe na waaibishwe wale wanaotafuta uhai wangu. Wanaofanya shauri kuniangamiza warudishwe nyuma kwa hofu. **5** Wawe kama makapi yapeperushwayo na upepo, malaika wa Bwana akiwafukuza. **6** Njia yao na iwe giza na ya utelezi, malaika wa Bwana akiwafuatilia. **7** Kwa vile waliniifichia wavu wao bila sababu, na bila sababu wamenichimbia shimo, **8** maafa na yawapate ghafula: wavu walionifichia na uwatege wenyewe, na waanguke katika shimo hilo, kwa maangamizo yao. **9** Ndipo nafsi yangu itashangilia katika Bwana na kuufurahia wokovu wake. **10** Nitapaza sauti yangu nikisema, "Ni nani aliye kama wewe, Ee Bwana? Wewe huwaokoa maskini kutokana na wale walio na nguvu kuliko wao, maskini na mhitaji kutokana na wanaowanyang'anya!" **11** Mashahidi wakatili wanainuka, wananiuliza mambo nisiyoyajua. **12** Wananilipa baya kwa jema na kuiacha nafsi yangu ukiwa. **13** Lakini walipokuwa

wagonjwa, nilivaa nguo ya gunia na nikajinyenyekesha yangu itajisifu katika Bwana, walioonewa watasikia na kwa kufunga. Maombi yangu yaliponirudia bila wafurahi. **14** niliendelea kuomboleza kama vile tulitukuze jina lake pamoja. **15** Lakini nilipojikwaa, walikusanyika kwa na aibu kamwe. **16** Maskini huyu alimwita Bwana, shangwe; washambulaijai walijkusanya dhidi yangu naye akamsikia, akamwokoa katika taabu zake zote. **17** bila mimi kujua. Walinisingizia pasipo kukoma. **18** Malaika wa Bwana hufanya kituo akiwazunguka wale Kama watu wasiomcha Mungu, wamenidhiahiki, wamchao, naye huwaokoa. **19** Onjeni mwone kwamba wamenisagia meno. **20** Hawazungumzi anayependa uzima na kutamani kuziona siku nyngi kwa amani, bali wanatunga mashtaka ya uongo njema, **21** midomo yake kutokana na kusema uongo. **22** Ee Bwana, Macho ya Bwana huwaelekewa wenye haki, na masikio umeona hili, usiwe kimya. Usiwe mbali nami, Ee yake yako makini kusikiliza kilio chao. **23** Amka, inuka unitetee! Unipiganie Mungu wangu na Bwana wangu. **24** Nihukumu kwa haki yako, Ee Bwana Mungu wangu, sawasawa na haki yako; usiwaache wakusimange. **25** Usiwaache wafikiri, "Aha, hili ndilo tulilotaka!" Au waseme, "Tumemmeza." **26** Wote wanaofurahia dhiki yangu waaibishwe na wachanganyikiwe; hao wanaojiinua dhidi yangu wakivwe aibu na dharau. **27** Wale wanaofurahia hukumu yangu ya haki wapige kelele za shangwe na furaha; hebu waseme siku zote, "Bwana atukuzwe, ambaye amefurahia mafanikio ya mtumishi wake." **28** Ulimi wangu utanena haki yako na sifa zako mchana kutwa.

36 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi mtumishi wa Bwana. Kuna neno moyoni mwangu kuhusu hali ya dhambi ya mwovu. Hakuna hofu ya Mungu mbele ya macho yake. **2** Kwa kuwa machoni pake mwenyewe hujisifu mno hata hawezu kugundua au kuichukia dhambi yake. **3** Maneno ya kinywa chake ni maovu na ya udanganyifu, ameacha kuwa mwenye hekimia na kutenda mema. **4** Hata kitandani mwake hupanga hila mbaya, hujitia katika njia ya dhambi na hakatai lililo haya. **5** Upendo wako, Ee Bwana, unaifikia hadi mbinguni, uaminifu wako hadi kwenye anga. **6** Haki yako ni kama milima mikubwa, hukumu zako ni kama kilindi kikuu. Ee Bwana, wewe huwahifadhi mwanadamu na mnyama. **7** Upendo wako usiokoma ni wa thamani mno! Watu wakuu na wadogo hujificha uvulini wa mbwa zako. **8** Wanajifurahisha katika wingi nyumbani mwako, nawe utawanyewsha katika mto wa furaha zako. **9** Kuwa pamoja nawe ni kijito cha uzima, katika nuru yako twaona nuru. **10** Dumisha upendo wako kwa wale wale wanaokujua wewe, haki yako kwa wale walio wanyofu wa moyo. **11** Mguu wa mwenye kiburi usije dhidi yangu, wala mkono

wa mwovu usinifukuze. **12** Angalia jinsi watenda mabaya walivyoanguka: wametupwa chini, hawawezi kuinuka!

37 Zaburi ya Daudi. Usisumbuke kwa ajili ya watendao maovu, wala usiwaonee vivu watendao mabaya, **2** kwa maana kama majani watanyauka mara, kama mimea ya kijani watakuwa mara. **3** Mtumaini Bwana na utende yaliyo mema; Kaa katika nchi ukafurahie malisho salama. **4** Jifurahishe katika Bwana naye atakupa haja za moyo wako. **5** Mkabidhi Bwana njia yako, mtumaini yeze, naye atatenda hili: **6** Yeye atafanya haki yako ing'ae kama mapambazuko, na hukumu ya shauri lako kama jua la adhuhuri. **7** Tulia mbele za Bwana na umngojee kwa uvumilivu; usisumbuke watu wanapofanikiwa katika njia zao, wanapotekeleza mipango yao miovu. **8** Epuka hasira na uache ghadhabu, usihangaike: itakuongoza tu kutenda uovu. **9** Kwa maana waovu watakatiliwa mbali, bali wale wanaomtumaini Bwana watairithi nchi. **10** Bado kitambo kidogo, nao waovu hawataonekana, ingawa utawatafuta, hawataonekana. **11** Bali wanyenyekevu watairithi nchi na wafurahie amani tele. **12** Waovu hula njama dhidi ya wenye haki na kuwasagia meno, **13** bali Bwana huwacheka waovu, kwa sababu anajua siku yao inakuja. **14** Waovu huchomoa upanga na kupinda upinde, ili wawaangushe maskini na wahitaji, kuwachinjia wale ambaio njia zao ni nyofu. **15** Lakini panga zao zitachoma miyoye yao wenye, na pinde zao zitavunjiwa. **16** Bora kidogo walicho nacho wenye haki kuliko wingi wa mali wa waovu wengi; **17** kwa maana nguvu za waovu zitavunjiwa, lakini Bwana humtegemeza mwenye haki. **18** Bwana anazifahamu siku za wanyofu, na urithi wao utadumu milele. **19** Siku za maafa hawatanyauka, siku za njaa watafurahia wingi wa vitu. **20** Lakini waovu wataangamia: Adui za Bwana watakuwa kama uzuri wa mashamba, watatoweza, watatoweza kama moshi. **21** Waovu hukopa na hawalipi, bali wenye haki hutoa kwa ukarimu. **22** Wale wanaobarikiwa na Bwana watairithi nchi, bali wale anaowalaani watakatiliwa mbali. **23** Kama Bwana akipendezwa na njia ya mtu, yeze huimarisha hatua zake, **24** ajapojikwaa, hataanguka, kwa maana Bwana humtegemeza kwa mkono wake. **25** Nilikuwa kijana na sasa ni mzee, lakini sijaona kamwe wenye haki wameachwa au watoto wao wakiombaomba chakula. **26** Wakati wote ni wakarimu na hukopesha bila masharti. Watoto wao watabarikiwa. **27** Acha ubaya na utende wema, nawe uteishi katika nchi milele. **28** Kwa kuwa Bwana huwapenda wenye haki naye hatawaacha waaminifu wake. Watalindwa milele, lakini uzao wa waovu utakatiliwa mbali. **29** Wenye haki watairithi nchi, na kuishi humo milele. **30** Kinywa cha mwenye haki hutamka hekima, nao ulimi wake huzungumza lililo haki. **31** Sheria ya Mungu wake imo moyoni mwake; nyayo zake hazitelezi. **32** Watu waovu huvizia wenye haki, wakitatufa kuwaua; **33** lakini Bwana hatawaacha

nikononi mwao wala hatawaacha wahukumiwe kuwa wakosa wanaposhtakiwa. **34** Mngojee Bwana, na uishike njia yake. Naye atakutukuza uirthi nchi, waovu watakapotakiliwa mbali, utaliona hilo. **35** Nimemwona mtu mwovu na mkatili akistawi kama mwerezi wa Lebanon, **36** lakini alitoweka mara na hakuonekana, ingawa nilimtafuta, hakupatikana. **37** Watafakari watu wasio na hatia, wachunguze watu wakamilifu, kuna mafanikio kwa mtu apendaye amani. **38** Lakini watenda dhambi wote wataangamizwa, mafanikio yao yatakatiliwa mbali. **39** Wokovu wa wenye haki hutoka kwa Bwana, yeze ni ngome yao wakati wa shida. **40** Bwana huwasaidia na kuwaokoa, huwaokoa kutoka kwa waovu na kuwahifadhi, kwa maana wanamkimbia.

38 Zaburi ya Daudi. Maombi. Ee Bwana, usinikemee katika hasira yako, wala kuniadhibu katika ghadhabu yako. **2** Kwa kuwa mishale yako imenichoma, na mkono wako umenishukia. **3** Hakuna afya mwilini mwangu kwa sababu ya ghadhabu yako, mifupa yangu haina uzima kwa sababu ya dhambi zangu. **4** Maovu yangu yamenifunika kama mzigzo usiochukulika. **5** Majeraha yangu yameoza na yananuka, kwa sababu ya upumbavu wa dhambi zangu. **6** Nimeinamishwa chini na kushushwa sana, mchana kutwa nazunguka nikiomboleza. **7** Viuno vyangu vimejaa maumivu yaunguzayo, hakuna afya mwilini mwangu. **8** Nimedhoofika na kupondwa kabisa, nasononeka kwa maumivu makuu ya moyoni. **9** Ee Bwana, yote ninayoyaonea shauku yako wazi mbele zako, kutamani kwangu sana hakufichiki mbele zako. **10** Moyo wangu unapigapiga, nguvu zangu zimeniishia; hata macho yangu yametiwa giza. **11** Rafiki na wenzangu wanankwepa kwa sababu ya majeraha yangu; majirani zangu wanakaa mbali nami. **12** Wale wanaotafuta uhai wangu wanatega mitego yao, wale ambaio wangetaka kunidhuru huongea juu ya maangamizi yangu; hufanya shauri la hila mchana kutwa. **13** Mimi ni kama mtu kiziwi, asiyeweza kusikia, ni kama bubu, asiyeweza kufungua kinywa chake, **14** nimekuwa kama mtu asiyesikia, ambaye kinywa chake hakiwezi kutoa jibu. **15** Ee Bwana, ninakungojea wewe, Ee Bwana Mungu wangu, utajibu. **16** Kwa kuwa nilisema, “Usiwaache wafurahie, wala wasijitukze juu yangu mguu wangu unapoteleza.” **17** Kwa maana ninakaribia kuanguka, na maumivu yangu yananiandama siku zote. **18** Naungama uovu wangu, minataabishwa na dhambi yangu. **19** Wengi ni wale ambaio ni adui zangu hodari, wale wanaonichukia bila sababu ni wengi. **20** Wanaolipa maovu kwa wema wangu humisingizia ninapofuata lililo jema. **21** Ee Bwana, usiniache, usiwe mbali nami, Ee Mungu wangu. **22** Ee Bwana Mwokozi wangu, uje upesi kunisiaidia.

39 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa Yeduthuni. Zaburi ya Daudi. Nilisema, “Nitaziangalia njia zangu na kuuzuia ulimi wangu usije ukatenda dhambi;

nitaweka lijamu kinywani mwangu wakati wote waovu wanapokuwa karibu nami.” 2 Lakini niliponyamaza kimya na kutulia, hata pasipo kusema lolote jema, uchungu wangu uliongezeka. 3 Moyo wangu ulipata moto ndani yangu, nilipotafakari, moto uliwaka, ndipo nikasema kwa ulimi wangu: 4 “Ee Bwana, nijulisho mwisho wa maisha yangu na hesabu ya siku zangu; nijalie kujua jinsi maisha yangu yanavyopita upesi. 5 Umefanya maisha yangu mafupi kama pumzi; muda wangu wa kuishi ni kama hauna thamani kwako. Maisha ya kila mwanadamu ni kama pumzi. 6 Hakika kila binadamu ni kama njozi aendapo huko na huko: hujishughulisha na mengi lakini ni ubatili; anakusanya mali nydingi, wala hajui ni nani atakayefaidi. 7 “Lakini sasa Bwana, nitafute nini? Tumaini langu ni kwako. 8 Niokoe kutoka kwenye makosa yangu yote, usinifanyi kuwa dhihaka ya wapumbavu. 9 Nilinyamaza kimya, sikufumbua kinywa changu, kwa sababu wewe ndiwe uliyetenda hili. 10 Niondolee mjeledi wako, nimeshindwa kwa mapigo ya mkono wako. 11 Unakemea na kuadhibu wanadamu kwa ajili ya dhambi zao; unaharibu utajiri wao kama nondo aharibuvyo: kila mwanadamu ni kama pumzi tu. 12 “Ee Bwana, usikie maombi yangu, usikie kilio changu unisaidie, usiwe kiziwi kwa kulia kwangu. Kwani mimi ninaishi na wewe kama mgeni, kama walivyokuwa baba zangu wote, 13 Tazama mbali nami, ili niweze kufurahi tena kabla sijaondoka na nisiwepo tena.”

40 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Nilimngaja Bwana kwa saburi, naye akaniinamia, akasikia kilio changu. 2 Akanipandisha kutoka shimo la uharibifu, kutoka matope na utelezi; akaiveka miguu yangu juu ya mwamba na kunipa mahali imara pa kusimama. 3 Akaweka wimbo mpya kinywani mwangu, wimbo wa sifa kwa Mungu wetu. Wengi wataona na kuogopa na kuweka tumaini lao kwa Bwana. 4 Heri mtu yule amfanyaye Bwana kuwa tumaini lake, asiyewategemea wenye kiburi, wale wenye kugeukia miungu ya uongo. 5 Ee Bwana Mungu wangu, umefanya mambo mengi ya ajabu. Mambo uliyopanga kwa ajili yetu hakuna aewazaye kukuhesabia; kama ningesema na kuyaeleza, yangekuwa mengi mno kuyaeleza. 6 Dhabihu na sadaka hukuvitaka, lakini umefungua masikio yangu; sadaka za kuteketezewa na sadaka za dhambi hukuzihitaji. 7 Ndipo niliposema, “Mimi hapa, nimkuja: imeandikwa kunihusu katika kitabu. 8 Ee Mungu wangu, natamani kuyafanya mapenzi yako; sheria yako iko ndani ya moyo wangu.” 9 Nimehubiri haki katika kusanyiko kubwa, sikufunga mdomo wangu, Ee Bwana, kama tjuavyo. 10 Sikuficha haki yako moyoni mwangu; ninasema juu ya uaminifu wako na wokovo wako. Sikuficha upendo wako na kweli yako mbele ya kusanyiko kubwa. 11 Ee Bwana, usizulile huruma zako, upendo wako na kweli yako daima vinilinde. 12 Kwa maana taabu zisizo na hesabu

zimenizunguka, dhambi zangu zimenikamata, hata nisiweze kuona. Zimekuwa nydingi kuliko nywele za kichwa changu, nao moyo unazimia ndani yangu. 13 Ee Bwana, uwe radhi kunioko; Ee Bwana, njoo hima unisaide. 14 Wote wanaotafuta kuuondoaa uhai wangu, waabishwe na kufadhaishwa; wote wanaotamani kuangamizwa kwangu, warudishwe nyuma kwa aibu. 15 Wale waniambiao, “Aha! Aha!” wafadhaishwe na iwe aibu yao. 16 Lakini wote wakutafutao washangilie na kukufurahia, wale wapendao wokovu wako siku zote waseme, “Bwana atukuzwel!” 17 Lakini bado mimi ni maskini na mhitaji; Bwana na anifikirie. Wewe ndiwe msaada wangu na Mwokozi wangu; Ee Mungu wangu, usikawie.

41 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Heri mtu yule anayemjali mnyonge, Bwana atamwokoa wakati wa shida. 2 Bwana atamlinda na kuyahfadhi maisha yake, atambariki katika nchi na hatamwacha katika tamaa ya adui zake. 3 Bwana atamtegemeza awapo mgonjwa kitandani, atamwinua kutoka kitandani mwake. 4 Nilisema, “Ee Bwana nihurumie, nipyone, maana nimekutenda dhambi wewe.” 5 Adui zangu wanasema kwa hila, “Lini atakufa, na jina lake litokomee kabisa.” 6 Kila anapokuja mtu kunitazama, huzungumza uongo, huko moyo wake hukusanya masingizio; kisha huondoka na kuyasambaza huku na huko. 7 Adui zangu wote hunong’onezana dhidi yangu, hao huniwiawzia mabaya sana, wakisema, 8 “Ugonjwa mbaya sana umempata, kamwe hatainuka tena kitandani mwake.” 9 Hata rafiki yangu wa karibu niliyemwamini, yule aliye kula chakula changu ameniinulia kisigino chake. 10 Lakini wewe, Ee Bwana, nihurumie, ukaniinue tena, ili niweze kuwalipiza kisisi. 11 Najua kwamba wapendezwa nami, kwa kuwa adui yangu hanishindi. 12 Katika uadilifu wangu unanitegemeza na kuniweka kwenye uwepo wako milele. 13 Msifuni Bwana, Mungu wa Israeli, tangu milele na hata milele.

42 Kwa mwimbishaji. Uterizi wa wana wa Kora. Kama vile ayala aoneavyo shauku vijito vya maji, ndivyo nafsi yangu ikuoneavyo shauku, Ee Mungu. 2 Nafsi yangu inamwoneea Mungu kiu, Mungu aliye hai. Ni lini nitaweka kwenda kukutana na Mungu? 3 Machozi yangu yamekuwa chakula changu usiku na mchanha, huko watu wakiniambia mchanha kutwa, “Yuko wapi Mungu wako?” 4 Mambo haya nayakumbuka ninapoimimina nafsi yangu; Jinsi niliyvokuwa nikienda na umati wa watu, nikiongoza maandamano kuelekea kwenye nyumba ya Mungu, kwa kelele za shangwe na za shukrani katikati ya umati ulioshereheke. 5 Ee nafsi yangu, kwa nini unasononeka? Kwa nini unafadhaika hivyo ndani yangu? Weka tumaini lako kwa Mungu, kwa sababu bado nitamsifu, Mwokozi wangu na 6 Mungu wangu. Nafsi yangu inasononeka ndani yangu; kwa hiyo nitakukumbuka kutoka nchi ya Yordani, katika vilele nya Hermoni, kutoka Mlima Mizari. 7 Kilindi huita

kilindi, katika ngurumo za maporomoko ya maji yako; yote yametutokea, ingawa tulikuwa hatujakusahau mawimbi yako yote pamoja na viwimbi vimepita juu wala hatujaenda kinyume na agano lako. **18** Miyo yangu. **8** Mchana Bwana huelekeza upendo wake, yetu ilikuwa hajiarudi nyuma; nyayo zetu zilikuwa usiku wimbo wake uko nami: maombi kwa Mungu hajizaiacha njia yako. **19** Lakini ulituponda na wa uzima wangu. **9** Ninamwambia Mungu Mwamba kutufanya makao ya mbweha, na ukatufunika kwa wangu, "Kwa nini umenisahau? Kwa nini niendelee giza nene. **20** Kama tungalikuwa tumelisahau jina kuombieza, nikiwa nimeonewa na adui?" **10** Mifupa yangu inateseka kwa maumivu makali adui zangu wanaponidhihaki, wakinambia mchana kutwa, "Yuko wapi Mungu wako?" **11** Ee nafsi yangu, kwa nini unasononeka? Kwa nini unafadhaika hivyo ndani yangu? Weka tumaini lako kwa Mungu, kwa sababu bado nitamsifu, Mwokozi wangu na Mungu wangu.

43 Ee Mungu unihukumu, nitetee dhidi ya taifa lisilomcha Mungu, niokoe na watu wadanganyifu na waovu. **2** Wewe ni Mungu ngome yangu. Kwa nini umenikataa? Kwa nini niendelee kuombieza, nikiwa nimeonewa na adui? **3** Tuma hima nuru yako na kweli yako na viniongoze; vinilete mpaka mlima wako mtakatifu, mpaka mahali unapoishi. **4** Ndipo nitakwenda madhabahuni pa Mungu, kwa Mungu, furaha yangu na shangwe yangu. Nitakusifu kwa kinubi, Ee Mungu, Mungu wangu. **5** Ee nafsi yangu, kwa nini unasononeka? Kwa nini unafadhaika hivyo ndani yangu? Weka tumaini lako kwa Mungu, kwa sababu bado nitamsifu Mwokozi wangu na Mungu wangu.

44 Kwa mwimbishaji. Utenzi wa wana wa Kora. Ee Mungu, tunesikia kwa masikio yetu, baba zetu wametueleza yale uliyotenda katika siku zao, siku za kale. **2** Kwa mkono wako uliwa fukuza mataifa na ukawapanda baba zetu, uliangamiza mataifa na kuwastawisha baba zetu. **3** Sio kwa upanga wao waliipata nchi, wala si mkono wao uliwapatia ushindi; ilikuwa ni kitanga cha mkono wako wa kuume, na nuru ya uso wako, kwa kuwa uliwapenda. **4** Wewe ni mfalme wangu na Mungu wangu, unayeamuru ushindi kwa Yakobo. **5** Kwa uwezo wako tunawasukuma nyuma watesi wetu; kwa jina lako tunawakanyaga adui zetu. **6** Siutumaini upinde wangu, upanga wangu haunileti ushindi; **7** bali wewe unatupa ushindi juu ya adui zetu, unawaibisha watesi wetu. **8** Katika Mungu wetu tunajivuna mchana kutwa, nasi tutalisifu jina lako milele. **9** Lakini sasa umetukataa na kutudhili, wala huendi tena na jeshi letu. **10** Umetufanya turudi nyuma mbele ya adui, nao watesi wetu wametuteka nyara. **11** Umetuacha tutafunwe kama kondoo na umetutawanya katika mataifa. **12** Umewauza watu wako kwa fedha kidogo, wala hukupata faida yoyote kwa mauzo yao. **13** Umetufanya lawama kwa jirani zetu, dharau na dhihaka kwa wale wanaotuzunguka. **14** Umetufanya kuwa mithali mionganii mwa mataifa, mataifa hutikisa vichwa vyao. **15** Fedheha yangu iko mbele yangu mchana kutwa, na uso wangu umejaa aibu tele, **16** kwa ajili ya dhihaka ya wale wanaonilaamu na kunitukana, kwa sababu ya adui, ambaye anamatamani kulipiza kisasi. **17** Hayo

la Mungu wetu au kunyoshea mikono yetu kwa mungu mgeni, **21** je, Mungu hangaligundua hili, kwa kuwa anazijua siri za moyo? **22** Hata hivyo kwa ajili yako tunauawa mchana kutwa; tumehesabiwa kama kondoo wa kuchinjwa. **23** Amka, Ee Bwana! Kwa nini unalala? Zinduka! Usitukatae milele. **24** Kwa nini unauficha uso wako na kusahau taabu na mteso yetu? **25** Tumeshushwa hadi mavumbini, miili yetu imegandamana na ardhi. **26** Inuka na utusaidie, utukomboe kwa sababu ya upendo wako usio na mwisho.

45 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa utenzi wa "Yungiyungi." Utenzi wa wana wa Kora. Wimbo wa arusi. Moyo wangu umesisimuliwa na jambo jema ninapomsimulia mfalme mabeti yangu; ulimi wangu ni kalamu ya mwandishi stadi. **2** Wewe ni bora kuliko watu wengine wote na midomo yako imepakwa neema, kwa kuwa Mungu amekubariki milele. **3** Jifunge upanga wako pajani mwako, ee mwenvye nguvu, jivike fahari na utukufu. **4** Katika fahari yako, songa mbele kwa ushindi, kwa ajili ya kweli, unyenyekevu na haki, mkono wako wa kuume na uonyeshe matendo ya kutisha. **5** Mishale yako mikali na ichome miyo ya adui za mfalme, mataifa na yaanguke chini ya nyayo zako. **6** Ee Mungu, kitiflido cha enzi kitadumu milele na milele, fimbo ya utawala wa haki itakuwa fimbo ya utawala wa ufalme wako. **7** Unaipenda haki na kuchukia uovu; kwa hiyo Mungu, Mungu wako, amekuweka juu ya wenzako, kwa kukupaka mafuta ya furaha. **8** Mavazi yako yote yana harufu nzuri ya manemane, udi na mdalasini; kutoka kwenye majumba ya kifalme yaliyopambwa kwa pembe za ndovu, sauti za vinanda vya nyuzi zinakufanya ufurahi. **9** Binti za wafalme ni mionganii mwa wanawake wako waheshimiwa; kuume kwako yupo bibi arusi malkia aliyeavaa dhahabu ya Ofiri. **10** Sikiliza, ewe binti, fikiri na utege siko: Sahau watu wako na nyumba ya baba yako. **11** Mfalme ameshangazwa na uzuri wako; mheshimu, kwa kuwa yeze ni bwana wako. **12** Binti wa Tiro atakuletea zawadi, watu wenye utajiri watatafuta upendeleo wako. **13** Utukufu wote una binti mfalme katika chumba chake; vazi lake limefumwa kwa nyuzi za dhahabu. **14** Anaongozwa kwa mfalme, akiwa amevalia mavazi yaliyotariziwa, mabikira wenzake wanamfuata na wanaletwa kwako. **15** Wanaingizwa ndani kwa shangwe na furaha, na kuingia katika jumba la mfalme. **16** Wana wenu watachukua nafasi za baba zenu, mtawafanya wakuu katika nchi yote. **17** Nitadumisha kumbukumbu lako katika vizazi vyote, kwa hiyo mataifa watakusifu milele na milele.

46 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya wana wa Kora. na haki. **11** Mlima Sayuni unashangilia, vijiji nya Mtindo wa alamothi. Mungu kwetu sisi ni Yuda vinafurahi kwa sababu ya hukumu zako. **12** kimbilio na nguvu, msaada utakaonekana tele wakati wa mateso. **2** Kwa hiyo hatutaogopa, hata kama dunia ikiondolewa nayo milima ikiangukia moyoni mwa bahari. **3** Hata kama maji yake yatanguruma na kuumuka, milima nayo ikitetemeka kwa mawimbi yake. **4** Kuna mto ambao vijito vyake vinafurahisha mji wa Mungu, mahali patakatifu ambako Aliye Juu Sana anaishi. **5** Mungu yuko katikati yake, hautaanguka, Mungu atausaidia asubuhi na mapema. **6** Mataifa yanafanya ghasia, falme zinaanguka, Yeye huinua sauti yake, dunia ikayeyuka. **7** Bwana Mwenye Nguvu Zote yu pamoja nasi, Mungu wa Yakobo ni ngome yetu. **8** Njooni mkaone kazi za Bwana jinsi alivyofanya ukiwa katika nchi. **9** Anakomesha vita hata miisho ya dunia, anakata upinde na kuvunjavanja mkuki, anateketeteza ngao kwa moto. **10** “Tulieni, mjue ya kwamba mimi ndimi Mungu; nitatukuzwa katikati ya mataifa, nitatukuzwa katika dunia.” **11** Bwana Mwenye Nguvu Zote yu pamoja nasi; Mungu wa Yakobo ni ngome yetu.

47 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya wana wa Kora. Pigeni makofi, enyi mataifa yote, mpigieni Mungu kelele za shangwe! **2** Jinsi gani alivyo wa kutisha, Bwana Aliye Juu Sana, Mfalme mkuu juu ya dunia yote! **3** Ametiisha mataifa chini yetu watu wengi chini ya miguu yetu. **4** Alituchagulia urithi wetu, fahari ya Yakobo, aliyempenda. **5** Mungu amepaa kwa kelele za shangwe, Bwana kwa sauti za tarumbeta. **6** Mwimbieni Mungu sifa, imbeni sifa, mwimbieni sifa Mfalme wetu, imbeni sifa. **7** Kwa kuwa Mungu ni mfalme wa dunia yote, mwimbieni zaburi za sifa. **8** Mungu anatawala juu ya mataifa, Mungu ameketi juu ya kiti chake cha enzi kitakatifu. **9** Wakuu wa mataifa wanakusanyika kama watu wa Mungu wa Abrahamu, kwa kuwa wafalme wa dunia ni mali ya Mungu; yeze ametukuka sana.

48 Wimbo. Zaburi ya wana wa Kora. Bwana ni mkuu, anayestahili kusifiwa sana, katika mji wa Mungu wetu, mlima wake mtakatifu. **2** Ni mzuri katika kuinuka kwake juu sana, furaha ya dunia yote. Kama vilele vya juu sana vya Safoni ni Mlima Sayuni, mji wa Mfalme Mkuu. **3** Mungu yuko katika ngome zake; amejionyesha mwenyewe kuwa ngome yake. **4** Wakati wafalme walipunganisha nguvu, waliposonga mbele pamoja, **5** walimwona nao wakashanga, wakakimbia kwa hofu. **6** Kutetemeka kuliwashika huko, maumivu kama ya mwanamke mwenye utungu wa kuzaa. **7** Uliwaangamiza kama meli za Tarshishi zilizovunjawna na upepo wa mashariki. **8** Kama tulivyo kuwa tumesikia, ndivyo tulivyoona katika mji wa Bwana Mwenye Nguvu Zote, katika mji wa Mungu wetu: Mungu ataufanya uwe salama milele. **9** Ee Mungu, hekaluni mwako tunatafakari upendo wako usiokoma. **10** Ee Mungu, kama jina lako lilivyo, sifa zako zinafika hadi miisho ya dunia, mkono wako wa kuume umejazwa

na haki. **11** Tembeeni katika Sayuni, uzungukeni mji, hesabuni minara yake; **13** yatafakarini vyema maboma yake, angalieni ngome zake, ili mpate kusimulia habari zake kwa kizazi kijacho. **14** Kwa kuwa huyu Mungu ni Mungu wetu milele na milele; atakuwa kiongozi wetu hata mwisho.

49 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya wana wa Kora. Sikieni haya, enyi mataifa yote, sikilizeni, ninyi wote mkaao dunia hii. **2** Wakubwa kwa wadogo, matajiri na maskini pamoja: **3** Kinywa changu kitasema maneno ya hekima, usemi wa moyo wangu utatoa ufahamu. **4** Nitatega sikio langu nisikilize mithali, nitafanua kitendawili kwa zeze: **5** Kwa nini niogope siku mbaya zinapokuja, wakati wadanganyifu waovu wanaponizunguka, **6** wale wanaotegemea mali zao na kujivunia utajiri wao mwiningi? **7** Hakuna mwanadamu awaye yote aezeyae kuukomboa uhai wa mwininge, au kumpa Mungu fidia kwa ajili yake. **8** Fidia ya uhai ni gharama kubwa, hakuna malipo yoyote yanayotosha, **9** ili kwamba aishi milele na asione uharibifu. **10** Wote wanaona kwamba watu wenye hekima hufa; wajinga na wapumbavu vivyo hivyo huangamia na kuwaachia wengine mali zao. **11** Makaburi yao yatabaki kuwa nyumba zao za milele, makao yao vizazi vyote; ingawa walikuwa na mashamba na kuyaita kwa majina yao. **12** Lakini mwanadamu, licha ya utajiri wake, hadumu; anafanana na mnyama aangamiaye. **13** Hii ndiyo hatima ya wale wanaojitumainia wenywewe, pia ya wafuasi wao, waliohibitisha misemo yao. **14** Kama kondoo, wamewekewa kwenda kaburini, nacho kifo kitawala. Wanyofu watawatawala asubuhi, maumbile yao yataozea kaburini, mbali na majumba yao makubwa ya fahari. (*Sheol h7585*) **15** Lakini Mungu atakomboa uhai wangu na kaburi, hakika atanichukua kwake. (*Sheol h7585*) **16** Usitishwe mtu anapotajirika, fahari ya nyumba yake inapoongezeka, **17** kwa maana hatachukua chochote atakapokufa, fahari yake haitashuka pamoja naye. **18** Ingawa alipokuwa akiishi alijhesabu kuwa heri, na wanadamu wanakusifu unapofanikiwa, **19** atajiunga na kizazi cha baba zake, ambao hawataona kamwe nuru ya uzima. **20** Mwanadamu mwenyewe utajiri bila ufahamu ni kama wanyama waangamiao.

50 Zaburi ya Asafu. Mwenye Nguvu, Mungu, Bwana, asema na kuiita dunia, tangu mawio ya jua hadi mahali pake liendapo kutua. **2** Kutoka Sayuni, penye uzuri mkamilifu, Mungu anaangaza. **3** Mungu wetu anakuja na hataaka kimya, moto uteketezao unamtangulia, akiwa amezungukwa na tufani kali. **4** Anaziita mbingu zilizo juu, na nchi, ili aeweze kuwahukumu watu wake: **5** “Nikusanyieni watu wangu waliowekwa wakfu, walifanya agano nami kwa dhabihu.” **6** Nazo mbingu zinatangaza haki yake, kwa maana Mungu mwenyewe ni hakimu. **7** “Sikieni,

enye watu wangu, nami nitasema, ee Israeli, nami nitashuhudia dhidi yenu: Mimi ndimi Mungu, Mungu au sadaka zako za kuteketezwa, ambazo daima ziko mbele zangu. **9** Sina haja ya fahali wa banda lako, na mbuzi wa zizi lako. **10** Kwa maana kila mnyama wa msituni ni wangu, na pia makundi ya mifugo juu ya vilima elfu. **11** Ninjamua kila ndege mlimanu, nao viumbe wa kondeni ni wangu. **12** Kama ningekuwa na njaa, nisingewaambia ninyi, kwa maana ulimwengu ni wangu, pamoja na vyote vivilyomo ndani yake. **13** Je, mimi hula nyama ya mafahali au kunywa damu ya mbuzi? **14** Toa sadaka za shukrani kwa Mungu, timiza nadhiri zako kwake Yeye Aliye Juu Sana, **15** na uniiite siku ya taabu; nami nitakuokoa, nawe utanitukaza.” **16** Lakini kwake mtu mwovu, Mungu asema: “Una haki gani kununua sheria zangu au kuchukua agano langu midomoni mwako? **17** Unachukia mafundisho yangu na kuyatupa maneno yangu nyuma yako. **18** Unapomwona mwizi, unaungana naye, unapiga kura yako pamoja na wazinzi. **19** Unakitumia kinywa chako kwa mabaya na kuuongoza ulimi wako kwa hila. **20** Wanena daima dhidi ya ndugu yako na kumsingizia mwana wa mama yako. **21** Mambo haya unayafanya, nami nimekaa kimya, ukafikiri Mimi nami ni kama wewe. Lakini nitakukemea na kuweka mashtaka mbele yako. **22** “Yatafakarini haya, ninyi mnaomsahau Mungu, ama sivyo nitawararu vipande wala hapatakuwepo na yejote wa kuwaoko: **23** Atoaye dhabihu za shukrani ananiheshimu mimi, naye aiandaan njia yake ili nimwonyeshe wokovu wa Mungu.”

51 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Baada ya kukemewa na nabii Nathani kwa kuzini na Bathsheba. Ee Mungu, unihurumie, kwa kadiri ya upendo wako usiokoma, kwa kadiri ya huruma yako kuu, uyafuli makosa yangu. **2** Unioshe na uovu wangu wote na unitakase dhambi yangu. **3** Kwa maana ninajua makosa yangu, na dhambi yangu iko mbele yangu daima. **4** Dhidi yako, wewe peke yako, nimetenda dhambi na kufanya yaliyo mabaya machoni pako, ili uthibitike kuwa wa kweli umenapo, na kuwa na haki utoapo hukumu. **5** Hakika mimi niliziliwa mwenye dhambi, mwenye dhambi tangu nilipotungwa mimba kwa mama yangu. **6** Hakika wewe wapendezwa na kweli itokayo moyoni, ndani sana ya moyo wangu wanifundisha hekima. **7** Nioshe kwa hisopo, nami nitakuwa safi, unisafishe, nami nitakuwa mweupe kuliko theluji. **8** Unipe kusikia furaha na shangwe, mifupa uliyoponda na ifurahi. **9** Ufiche uso wako usizitazame dhambi zangu, na uufute uovu wangu wote. **10** Ee Mungu, uniumbie moyo safi, uifanye upya roho ya uthabiti ndani yangu. **11** Usinitupe kutoka mbele zako wala kuniondolea

Roho wako Mtakatifu. **12** Unirudishie tena furaha ya wokovu wako, unipe roho ya utii, ili initegemeze. **13** Ndipo nitakapowafundisha wakosaji njia zako, na wenye dhambi watakugeukia wewe. **14** Ee Mungu,

Mungu uniokoaye, niokoe na hatia ya kumwaga damu, nao ulimi wangu utaimba juu ya haki yako. **15** Ee Bwana, fungua midomo yangu, na kinywa changu kitatangaza sifa zako. **16** Wewe hupendezwi na dhabihu, au ningalileta, hufurahii sadaka za kuteketezwa. **17** Bali dhabihu za Mungu ni roho iliyovunjika, moyo uliovunjika wenye toba, Ee Mungu, hutaudharau. **18** Kwa wema wa radhi yako uifanye Sayuni istawi, ukazijenge upya kuta za Yerusalem. **19** Hapo ndipo kutakapokuwa na dhabihu za haki, sadaka nzima za kuteketezwa za kukupendeza sana, pia mafahali watatolewa madhabahuni mwako.

52 Kwa mwimbishaji. Utensi wa Daudi. Baada ya Doegi, Mwedolu kumwenda Sauli na kumjulisha kuwa: “Daudi amekwenda nyumbani kwa Ahimeleki.” Ewe jitu, mbona unajivunia ubaya? Kwa nini unajivuna mchana kutwa, wewe ambaye ni fedheha mbele za Mungu? **2** Ulimi wako hupanga mashauri mabaya ya maangamizi. Ni kama wembe mkali, ninyi mfanyao hila. **3** Unapenda mabaya kuliko mema, uongo kuliko kusema kweli. **4** Unapenda kila neno lenye kudhuru, ewe ulimi wenye hila! **5** Hakika Mungu atakushusha chini kwa maangamizi ya milele: atakunyakua na kukuondoa kwa nguvu kutoka hema yako, atakung’oa kutoka nchi ya walio hai. **6** Wenye haki wataona na kuogopa, watamcheka, wakisema, **7** “Huyu ni yule mtu ambaye hakunfanya Mungu kuwa ngome yake, bali alitumainia wingi wa utajiri wake, na akawa hodari kwa kuaangamiza wengine!” **8** Lakini mimi ni kama mti wa mzeituni unaostawi katika nyumba ya Mungu, nautegemea upendo wa Mungu usiokoma milele na milele. **9** Nitakusifu milele kwa yale uliyoyatenda, nitatumaini jina lako, kwa kuwa jina lako ni jema. Nitakusifu mbele ya watakatifu wako.

53 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa mahalathi. Utensi wa Daudi. Mpumbava anasema moyoni mwake, “Hakuna Mungu.” Wameharibika, na njia zao ni za uovu kabisa, hakuna hata mmoja atendaye mema. **2** Mungu anawachungulia wanadamu chini kutoka mbinguni aone kama wako wenye akili, wowote wanaomtafuta Mungu. **3** Kila mmoja amegeukia mbali, wameharibika wote pamoja, hakuna atendaye mema. Naam, hakuna hata mmoja! **4** Je, watendao mabaya kamwe hawatajifunza: wale ambaio huwala watu wangu kama watu walavyo mkate, hao ambaio hawamwiti Mungu? **5** Hapo waliingiwa na hofu kuu, ambapo hapakuwa cha kutetemesha. Mungu alitawanya mifupa ya wale waliokushambulia; uliwaibisha, kwa sababu Mungu aliwadharau. **6** Laiti wokovu wa Israeli ungalikuja kutoka Sayuni! Wakati Mungu arejeshapo wafungwa wa watu wake, Yakobo na ashangilie, Israeli na afurahi!

54 Kwa mwimbishaji. Na ala za nyazi za uiimbaji. Utensi wa Daudi. Wakati Wazifu walimwendea Sauli na kumjulisha, “Je, Daudi hajifichi mionganoni mwetu?” Ee Mungu uniokoe kwa jina lako, unifanye

hukumu kwa uwezo wako. **2** Ee Mungu, sikia maombi yangu, usikilize maneno ya kinywa changu. **3** Wageni wananihambulia, watu wakatili wanayatafuta maisha yangu, watu wasiomjali Mungu. **4** Hakika Mungu ni msaada wangu, Bwana ndiye anayenitegemeza. **5** Mabaya na yawarudie wale wanaonisingizia, kwa uaminifu wako uwaangamize. **6** Nitakutolea dhabihu za hiari; Ee Bwana, nitalisifu jina lako kwa kuwa ni vyema. **7** Kwa maana ameniokoa katika shida zangu zote, na macho yangu yamewatazama adui zangu kwa ushindi.

55 Kwa mwimbishaji. Na ala za uimbaji. Utensi wa Daudi. Ee Mungu, sikiliza maombi yangu, wala usidharau hoja yangu. **2** Nisikie na unijibu. Mawazo yangu yananihambulia na nimehangaishwa **3** kwa sauti ya adui, kwa kukaziwa macho na waovu, kwa sababu wananiletea mateso juu yangu na kunitukana kwa hasira zao. **4** Moyo wangu umejaa uchungu, hofu ya kifo imenishambulia. **5** Woga na kutetemeka vimenizunguka, hofu kuu imenigharikisha. **6** Nilisema, "Laiti ningekuwa na mbawa za njiwa! Ningeruka niende mbali kupumzikia. **7** Ningalitorokea mbali sana na kukaa jangwani, **8** ningaliharakisha kwenda mahali pa salama, mbali na tufani kali na dhoruba." **9** Ee Bwana, uwatahayarishe waovu na uwachanganyishie semi zao, maana nimeona jeuri na ugomvi mjini. **10** Usiku na mchana wanazunguka juu ya kuta zake, uovu na dhuluma vimo ndani yake. **11** Nguvu za uharibifu zinatenda kazi mjini, vitisho na uongo haviondoki mitaani mwake. **12** Kama alienitukana ni adui yangu, ningevumilia, kama mtu mwovu angejiihua dhidi yangu, ningejificha asinione. **13** Kumbe ni wewe, mwenzangu, mshiriki na rafiki yangu wa karibu, **14** ambaye awali tulifurahia ushirika mzuri, tulipokuwa tukienda na umati hekaluni mwa Mungu. **15** Kifo na kiwajie adui zangu ghafula, na washuke kuzimuwangali hai, kwa maana uovu upo ndani yao. (**Sheol h7585**) **16** Lakini ninamwita Mungu, naye Bwana huniokoa. **17** Jioni, asubuhi na aduhuhuri ninalia kwa huzuni, naye husikia sauti yangu. **18** Huniokoa nikawa salama katika vita viliviyopangwa dhidi yangu, ingawa watu wengi hunipinga. **19** Mungu anayemiliki milele, atawasikia na kuwaadhibu, watu ambaa hawabadiishi njia zao, wala hawana hofu ya Mungu. **20** Mwenzangu hushambulia rafiki zake, naye huvunja agano lake. **21** Mazungumzo yake ni laini kama siagi, hata hivyo vita vimo moyoni mwake. Maneno yake ni mororo kuliko mafuta, hata hivyo ni upanga mkali uliofutwa. **22** Mtwiwe Bwana fadhaa zako, naye atakutegemeza, hatamwacha kamwe mwenye haki wake aanguke. **23** Lakini wewe, Ee Mungu, utawashusha waovu katika shimo la uharibifu. Wenye kiu ya kumwaga damu na wenye hila, hawataishi nusu ya siku zao. Lakini mimi ninakutumaini wewe.

56 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa "Njiwa mkimya wa mbali." Utensi wa Daudi. Baada ya kukamatwa na Wafilisti huko Gathi. Ee Mungu unihurumie,

maana watu wananihambulia vikalii; mchana kutwa wananihambulia mashambulizi yao. **2** Wasingiziaji wangu wananihambulia mchana kutwa, wengi wananihambulia kwa kiburi chao. **3** Wakati ninapoogopa, nitakutumaini wewe. **4** Katika Mungu, ambaye neno lake ninalisifu, katika Mungu ninatumaini; sitaogopa. Mwanadamu apatikanaye na kufa, atanitenda nini? **5** Mchana kutwa wanayageuza maneno yangu, siku zote wanapanga shauri la kunidhuru. **6** Wananihambulia hila, wanajificha, wanatazama hatua zangu, wakiwa na shauku ya kuutoa uhai wangu. **7** Wasiepuke kwa vyoyote, Ee Mungu, katika hasira yako yaangushe mataifa. **8** Andika maombolezo yangu, orodhesha machozi yangu katika gombo lako; je, haya hayapo katika kumbukumbu zako? **9** Ndipo adui zangu watarudu nyuma ninapoita msaada. Kwa hili nitajua kwamba Mungu yuko upande wangu. **10** Katika Mungu, ambaye neno lake ninalisifu, katika Bwana, ambaye neno lake ninalisifu, **11** katika Mungu ninatumaini, sitaogopa. Mwanadamu anaweza kunitenda nini? **12** Ee Mungu, nina nadhiri kwako, nitakutolea wewe sadaka zangu za shukrani. **13** Kwa kuwa umeniokoa toka kwenye mauti na miguu yangu kwenye kujikwaa, ili niweze kuenenda mbele za Mungu katika nuru ya uzima.

57 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa "Usiharibu!" Utensi wa Daudi. Baada ya kumponyoka Sauli pangoni. Unihurumie, Ee Mungu, unihurumie, kwa maana nafsi yangu inakukimbilia. Chini ya uvuli wa mbawa zako nitakimbilia mpaka maafa yapite. **2** Namilia Mungu Aliye Juu Sana, Mungu atimizaye makusudi yake kwangu. **3** Hutumana kutoka mbinguni na kuniokoa, akiwakemea wale wanaonifutilia vikalii; Mungu huutuma upendo wake na uaminifu wake. **4** Niko katikati ya simba, nimelala katikati ya wanyama wenye njaa kuu: watu ambaa meno yao ni mikuki na mishale, ambaa ndimi zao ni panga kali. **5** Ee Mungu, utukuzwe juu ya mbingu, utukufu wako na uenee duniani kote. **6** Waliitegea miguu yangu nyavu, nikainamishwa chini na dhiki. Wamechimba shimo katika njia yangu, lakini wametumbukia humo wao wenye. **7** Ee Mungu, moyo wangu ni thabiti; nitaimba na kusifu kwa moyo wangu wote. **8** Amka, nafsi yangu! Amka, kinubi na zeze! Nitayaamsha mapambazuko. **9** Nitakusifu wewe, Ee Bwana, katikati ya mataifa; nitaimba habari zako, katikati ya jamaa za watu. **10** Kwa maana upendo wako ni mkuu, waenea hadi mbinguni, uaminifu wako unazifika anga. **11** Ee Mungu, utukuzwe juu mbinguni, utukufu wako na uwe duniani pote.

58 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa "Usiharibu!" Utensi wa Daudi. Enyi watawala, je, kweli mwanena kwa haki? Je, mnahukumu kwa unyofu mionganii mwa watu? **2** La, miyonyi mwenu mnatunga udhalimu, na mikono yenu hopima jeuri duniani. **3** Waovu ni wapotovu tangu kuzaliwa kwa, toka tumboni mwa mama zao ni wakaidi na husema uongo. **4** Sumu yao ni kama sumu ya nyoka, kama ile ya fira

ambaye ameziba masikio yake, **5** ambaye hatasikia na Aramu-Soba, naye Yoabu akarudi nyuma na sauti ya kutumbuiza ya mwaguzi, hata kama mganga kuwaua Waedomu 12,000 katika Bonde la Chumvi. angecheza kwa ustadi kiasi gani. **6** Ee Mungu, yavunje meno katika vinywa vyao; Ee Bwana, vunja meno makali ya hao simba! **7** Na watoweke kama maji yapitayo kwa kasi, wavutapo pinde zao, mishale yao na iwe butu. **8** Kama konokona ayeukavyo akitembea, kama mtoto aliyezaliwa akiwa mfu, wasilione juu. **9** Kabla vyungu vyenu havijapata moto wa kuni za miiba, zikiwa mbichi au kavu, waovu watakuwa wamefagiliwa mbali. **10** Wenye haki watafurahi waonapo wakilipizwa kisasi, watakapochovya nyayo zao katika damu ya waovu. **11** Ndipo wanadamu watasema, "Hakika utulivu wa wenye haki bado una thawabu, hakika kuna Mungu ahukumuye dunia."

59 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa "Usiharibu!"

Utenzi wa Daudi. Wakati Sauli alipotuma wapelelezi nyumbani mwa Daudi ili wamuiue. Ee Mungu, uniokoe na adui zangu, unilinde kutokana na hao wanaoinuka dhidi yangu. **2** Uniponye na watu watendao mabaya, uniokoe kutokana na wamwagao damu. **3** Tazama wanavyonivizia! Watu wakali wanafanya hila, ingawa Ee Bwana, mimi sijakosea wala kutenda dhambi. **4** Sijatenda kosa; hata hivyo wako tayari kunishambulia. Inuka unisaidie, uone hali yangu mbaya! **5** Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli! Zinduka uyaadhibu mataifa yote, usionyeshe huruma kwa wasaliti. **6** Hurudi wakati wa jioni, wakibweka kama mbwa, wakiuzurura mji. **7** Tazama yale wanayotema kutoka vinywa vyao, hutema upanga kutoka midomo yao, nao huseme, "Ni nani atakayetusikia?" **8** Lakini wewe, Bwana, uwacheke; unayadharau mataifa hayo yote. **9** Ee nguvu yangu, ninakutazama wewe, Ee Mungu, ndiwe ngome yangu, **10** Mungu wangu unipendaye. Mungu atanitangulia, naye Lakini usiwate, Ee Bwana, ngao yetu, au sivyo watu wangu watasahau. Katika uwezo wako wafanye watangetange na uwashushe chini. **12** Kwa ajili ya

dhambi za vinywa vyao, kwa ajili ya maneno ya midomo yao, waache wanaswe katika kiburi chao. Kwa ajili ya laana na uongo wanaotamka, **13** wateketeze katika ghadhabu, wateketeze hadi wasiwepo tena. Ndipo itakapofahamika katika miisho ya dunia kwamba Mungu anatawala juu ya Yakobo. **14** Hurudi jioni, wakibweka kama mbwa, wakiuzurura mji. **15** Wanatangatanga wakitafuta chakula, wasipotosheka hubweka kama mbwa. **16** Lakini mimi nitaziimba nguvu zako, asubuhi nitaimba juu ya upendo wako; kwa maana wewe ndiwe ngome yangu na kimbilio langu wakati wa shida. **17** Ee uliye Nguvu zangu, ninakuimbia sifa. Wewe, Ee Mungu, ndiwe ngome yangu, Mungu unipendaye.

60 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa "Shushani Eduthi." Utenzi wa Daudi wa kufundisha. Wakati alipopigana na Waaramu kutoka Aramu-Naharaimu

Ee Mungu, umetukataa na kutokea ghafula juu yetu, umekasirika: sasa turejeshe upya! **2** Umetememesha nchi na kuipasua; uiponye mavunjiko yake, kwa maana inatetemeka. **3** Umewaonyesha watu wako nyakati za kukata tamaa; umetunywesha mvinyo unaotuyumbisha. **4** Kwa wale wanaokucha wewe, umewainulia bendera, ili iweze kutwekwa dhidi ya upinde. **5** Tuokoe na utusaidie kwa mkono wako wa kuume, ili wale uwapendao wapate kuokolewa. **6** Mungu amenena kutoka patakatifu pake: "Nitaigawa Shekemu kwa ushindi na kulipima Bonde la Sukothi. **7** Gileadi ni yangu na Manase ni yangu; Efraimui ni kofia yangu ya chuma, nayo Yuda ni fimbo yangu ya utawala. **8** Moabu ni sinia langu la kunawia, juu ya Edomu natupa kiatu changu; nashangilia kwa kushindwa kwa Ufilisti." **9** Ni nani atakayenipeleka hadi mji wenye ngome? Ni nani atakayeniongoza hadi nifike Edomu? **10** Ee Mungu, si ni wewe uliyetukataa sisi, na hutoki tena na majeshi yetu? **11** Tuletee msaada dhidi ya adui, kwa maana msaada wa mwandanadamu haufai kitu. **12** Kwa msaada wa Mungu tutapata ushindi, naye atawaponda adui zetu.

61 Kwa mwimbishaji. Kwa ala za nyazi za uimbaji. Zaburi ya Daudi. Ee Mungu, sikia kilio changu, usikilize maombi yangu. **2** Kutoka miisho ya dunia ninakuita, ninaita huku moyo wangu unadhoofika; uniongoze kwenyi mwamba ule ulio juu kuliko mimi. **3** Kwa kuwa umekuwa kimbilio langu, ngome imara dhiidhidi ya adui. **4** Natamani kukaa hemani mwako milele, na kukimbilia chini ya uvuli wa mbawa zako. **5** Ee Mungu, kwa kuwa umesikia nadhiri zangu, umenipa urithi wa wale wanaoliogopa jina lako. **6** Mwongeeze mfalme siku za maisha yake, miaka yake ya vizazi vingi. **7** Yeye na atawazwe kwenye kiti cha enzi mbele za Mungu milele; amuru upendo wako na Lakini usiwate, Ee Bwana, ngao yetu, au sivyo uaminifu wako vimlinde. **8** Ndipo daima nitaliimbia sifa jina lako na kuzitimiza nadhiri zangu siku baada ya siku.

62 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa Yeduthuni. Zaburi ya Daudi. Kwa Mungu peke yake nafsi yangu inapata pumzikio; wokovu wangu watoka kwake. **2** Yeye peke yake ndiye mwamba wangu na wokovu wangu; yeye ni ngome yangu, sitatikisika kamwe. **3** Mtamshambulia mtu hata lini? Je, ninyi nyote mtamtupu chini, ukuta huu ulioinama na uzio huu unaotikisika? **4** Walikusudia kikamilifu kumwangusha toka mahali pake pa fahari; wanafurahia uongo. Kwa vinywa vyao hubariki, lakini ndani ya mioyo yao hulaani. **5** Ee nafsi yangu, upumzike, kwa Mungu peke yake, tumaini langu latoka kwake. **6** Yeye peke yake ndiye mwamba wangu na wokovu wangu; ndiye ngome yangu, sitatikisika. **7** Wokovu wangu na heshima yangu viko kwa Mungu, ndiye mwamba wangu wenye nguvu na kimbilio langu. **8** Enyi watu, mtumainini yeye wakati wote, miminieni mioyo yenu

kwake, kwa kuwa Mungu ni kimbilio letu. **9** Binadamu wa ngazi ya chini ni pumzi tu, nao wa ngazi ya juu ni uongo tu; wakipimwa kwenye mizani, si chocohote; wote kwa pamoja ni pumzi tu. **10** Usitumainie vya udhalimu wala usijivune kwa vitu vya wizi; ingawa utajiri wako utaongezeka, usiviwekee moyo wako. **11** Jambo moja Mungu amelisema, mambo mawili niimeyasiaka: kwamba, Ee Mungu, wewe una nguvu, **12** na kwamba, Ee Bwana, wewe ni mwense upendo. Hakika utampa kila mtu thawabu kwa kadiri ya aliyotenda.

63 Zaburi ya Daudi. Wakati alipokuwa katika Jangwa la Yuda. Ee Mungu, wewe ni Mungu wangu, nakutafuta kwa moyo wote; nafsi yangu inakuonea kiu, mwili wangu unakuonea wewe shauku, katika nchi kame na iliochoka mahali ambapo hapana maji. **2** Nimekuona katika mahali patakatifu na kuuona uwezo wako na utukufu wako. **3** Kwa sababu upendo wako ni bora kuliko uhai, midomo yangu itakuadhimisha. **4** Nitakusifu siku zote za maisha yangu, na kwa jina lako nitainua mikono yangu. **5** Nafsi yangu itatoshelezwa kama kwa wingi wa vyakula; kwa midomo iimbayo kinywa changu kitakusifu wewe. **6** Kitandani mwangu ninakukumbuka wewe, ninawaza juu yako makesha yote ya usiku. **7** Kwa sababu wewe ndiwe msaada wangu, chini ya uvuli wa mbawa zako naimba. **8** Nafsi yangu inaabatana nawe, mkonon wako wa kuume hunishika. **9** Wale wanaotafuta uhai wangu wataharibwa, watakwendwa chini kwenye vilindi vya dunia. **10** Watatolewa wafe kwa upanga, nao watakuwa chakula cha mbweha. **11** Bali mfalme atafurahi katika Mungu, wale wote waapao kwa jina la Mungu watamsifu, bali vinywa vya waongo vitanyamazishwa.

64 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Ee Mungu, unisikie ninapoeleza lalamiko langu, uyahifadhi maisha yangu kutokana na vitisho vya adui. **2** Unifiche kutokana na shauri la siri la waovu, kutokana na zile kelele za kundi la watenda mabaya. **3** Wananoa ndimi zao kama panga na kuelekeza maneno yao kama mishale ya kufisha. **4** Hurusha mishale kutoka kwenye mavizito kwa mtu asiye na hatia, humrushia ghafula bila woga. **5** Kila mmoja humtia moyo mwenzake katika mipango mibaya; huzungumza juu ya kuficha mitego yao, nao husema, "Ni nani ataiona?" **6** Hufanya shauri baya la dhuluma na kusema, "Tumebuni mpango mkamilifuli!" Hakika nia na moyo wa wanadamu vina hila. **7** Bali Mungu atawapiga kwa mishale, nao ghafula wataangushwa. **8** Atageuzea ndimi zao wenywewe dhidi yao na kuwaleta kwenye maangamizi; wote wawaonao watatikisa vichwa vyao kwa dharau. **9** Wanadamu wote wataogopa, watatangaza kazi za Mungu na kutafakari yale aliyoyatenda. **10** Wenye haki na wafurahi katika Bwana, na wakimbilie kwake; wanyofu wote wa moyo na wamsifu yeye!

65 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Wimbo. Ee Mungu, sifa zakungojea katika Sayuni; kwako wewe nadhiri zetu zitatimizwa. **2** Ewe usikiaye maombi, kwako wewe watu wote watakuja. **3** Tulipokuwa tumefunika kabisa na dhambi, wewe ulisamehe makosa yetu. **4** Heri wale uliowachagua na kuwaleta karibu ili waishi katika nyua zako! Tunashibishwa kwa mema ya nyumba yako, mema ya Hekalu lako takatifu. **5** Unatujibu kwa matendo ya kushangaza ya haki, Ee Mungu Mwokozi wetu, tumaini la miisho yote ya duniani na la bahari zilizo mbali sana, **6** ulyeumba milima kwa uwezo wako, ukiwa umejivika nguvu, **7** ulyienyamazisha dhoruba za bahari, ngurumo za mawimbi yake, na ghasia za mataifa. **8** Wale wanaoishi mbali sana wanaogopa maajabu yako, kule asubuhi ipambazukiyo na kule jioni inakoffilia umeziita nyimbo za furaha. **9** Waitunza nchi na kuinyeshea, waitajirisha kwa wingi. Vijito vya Mungu vimejaa maji ili kuwapa watu naafaka, kwa maana wewe umeviamuru. **10** Umeilowesha mifereji yake na kusawazisha kingo zake; umeilainisha kwa manyunu na kuibariki mimea yake. **11** Umeuvika mwaka taji ya baraka, magari yako yanafurika kwa wingi. **12** Mbuga za majani za jangwani umezineemesha; vilima vimevikwa furaha. **13** Penye nyanda za malisho pamejaa makundi ya wanyama, na mabonde yamepambwa kwa mavuno; vyote vinashangilia kwa furaha na kuimba.

66 Kwa mwimbishaji. Wimbo. Zaburi. Mpigieni Mungu kelele za shangwe, dunia yote! **2** Imbeni utukufu wa jina lake; imperi sifa zake kwa utukufu! **3** Mwambieni Mungu, "Jinsi gani yaliyivo ya kutisha matendo yako! Uwezo wako ni mkuu mno kiasi kwamba adui wananyenyekea mbele zako. **4** Dunia yote yakusujudia, wanakuimbia wewe sifa, wanaliimbia sifa jina lako." **5** Njoni mwone yale Mungu aliyoyatenda, mambo ya kutisha aliyoyatenda mionganoni mwa wanadamu! **6** Alifanya bahari kuwa nchi kavu, wakapita kati ya maji kwa miguu, njoni, tumshangilie. **7** Yeye hutawala kwa uwezo wake milele, macho yake huangalia mataifa yote: waasi wasithubutu kuijinua dhidi yake. **8** Enyi mataifa, msifuni Mungu wetu, sauti ya sifa yake isikike, **9** ameyahifadhi maisha yetu na kuizua miguu yetu kuteleza. **10** Ee Mungu, wewe ultujaribu, ukatasafisha kama fedha. **11** Umetuingiza kwenye nyavu na umetubebesha mizigo mizito migongoni mwetu. **12** Uliwaruhusu watu watukalie vichwani, tulipita kwenye moto na kwenye maji, lakini ultuleta kwenye nchi iliojaa utajiri tele. **13** Nitakuja hekaluni mwako na sadaka za kuteketezwa na kukutimizia nadhiri zangu: **14** nadhiri ambazo midomo yangu iliahidi na nilizotamka kwa kinywa changu nilipokuwa katika shida. **15** Nitakutolea dhabihu za wanyama wanono na sadaka za kondoo dume, nitakutolea mafahali na mbuzi. **16** Njoni msikilize ninyi nyote mnaomcha Mungu, nami niwaambie aliyonitenda. **17** Nilimililia

kwa kinywa changu, sifa zake zilikuwa katika ulimi wangu. **18** Kama ningekuwa niimeyaficha maovu moyoni mwangu, Bwana asingekuwa amenisikiliza; **19** lakini hakika Mungu amenisikiliza na amesikia sauti yangu katika maombi. **20** Sifa apewe Mungu, ambaye hakulikataa ombi langu wala kunizulia upendo wake!

67 Kwa mwimbishaji. Na ala za nyuzi za muziki. Zaburi. Wimbo. Mungu aturehemu na kutubariki, na kutuangzia nuru za uso wake, **2** ili njia zako zijulikane duniani, wokovu wako katikati ya mataifa yote. **3** Ee Mungu, mataifa na wakusifu, mataifa yote na wakusifu. **4** Mataifa yote wfurahiu na kuimba kwa shangwe, kwa kuwa unatawala watu kwa haki na kuongoza mataifa ya dunia. **5** Ee Mungu, mataifa na wakusifu, mataifa yote na wakusifu. **6** Ndipo nchi itatoa mazao yake, naye Mungu, Mungu wetu, atatubariki. **7** Mungu atatubariki na miisho yote ya dunia itamcha ye.

68 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Wimbo. Mungu na ainuke, watesi wake watawayike, adui zake na wakimbi mbele zake. **2** Kama vile moshi upeperushwayo na upepo, vivyo hivyo uwapeperushe mbali, kama vile nta iyeyukavyo kwenye moto, vivyo hivyo waovu na waangamie mbele za Mungu. **3** Bali wenye haki na wfurahiu, washangilia mbele za Mungu, wfurahiu na kushangilia. **4** Mwimbieni Mungu, liimbieni sifa jina lake, mtukuzeni yeeye aendeshwaye juu ya mawingu: jina lake ni Bwana, furahini mbele zake. **5** Baba wa yatima, mtetezi wa wajane, ni Mungu katika makao yake matakatifu. **6** Mungu huwaweka wapweke katika jamaa, huwaongoza wafungwa wakiimba, bali waasi huishi katika nchi kame. **7** Ee Mungu, ulipowatangulia watu wako, ulipopita nyikani, **8** dunia ilitikisika, mbingu zikanyesha mvua, mbele za Mungu, Yule wa Sinai, mbele za Mungu, Mungu wa Israeli. **9** Ee Mungu, ulinyesha mvua nyangi na kuiburudisha ardhi iliyokuwa imechoka. **10** Ee Mungu, watu wako waliishi huko, nawe kwa wingi wa utajiri wako uliwapa maskini mahitaji yao. **11** Bwana alitangaza neno, walitolitangaza neno hilo walikuwa kundi kubwa: **12** "Wafalme na majeshi walikimbia upesi, watu wallobaki kambini waligawana nyara. **13** Hata ulalapo katikati ya mioto ya kambini, mabawa ya njiwa wangu yamefunikwa kwa fedha, manyoya yake kwa dhahabu ing'aayo." **14** Wakati Mwenyezi alipowatawanya wfalme katika nchi, ilikuwa kama theluji iliyoanguka juu ya Salmoni. **15** Milima ya Bashani ni milima iliyotukuka, milima ya Bashani ina vilele vilivyo chongoka. **16** Enyi milima yenye vilele vilivyo chongoka, kwa nini mnakazia macho kwa wivu, katika milima Mungu anaochagua kutawala, ambako Bwana mwenyeve ataishi milele? **17** Magari ya Mungu ni makumi ya maelfu, na maelfu ya maelfu; Bwana amekuja kutoka Sinai hadi katika patakatifu pake. **18** Ulipopanda juu, uliteka mateka, ukapoea vipawa kutoka kwa wanadamu, hata kutoka kwa wale

walioasi, ili wewe, Ee Bwana Mungu, upate kuishi huko. **19** Sifa apewe Bwana, Mungu Mwokozi wetu, ambaye siku kwa siku hutuchukulia mizigo yetu. **20** Mungu wetu ni Mungu aokoaye, Bwana Mwenyezi hutuokoa na kifo. **21** Hakika Mungu ataponda vichwa nya adui zake, vichwa nya haao waendao katika njia za dhambi. **22** Bwana alisema, "Nitawarudisha kutoka Bashani; nitawarudisha kutoka vilindi nya bahari, **23** ili uwewe kuchovya miguu yako katika damu ya adui zako, huko ndimi za mbwa wako zikiwa na fungu lake." **24** Ee Mungu, maandamano yako yameonekana, maandamano ya Mungu wangu, Mfalme wangu, yakielekea patakatifu pake. **25** Mbele wako waimbaji, baada yao wapiga vinanda, pamoja nao wako wanawali wakipiga matari. **26** Msifuni Mungu katika kusanyiko kubwa, msifuni Bwana katika kusanyiko la Israeli. **27** Liko kabilo dogo la Benyamini likiwaongoza, wakifuatwa na kundi kubwa la watawala wa Yuda, hatimaye watawala wa Zabuloni na Naftali. **28** Ee Mungu, amuru uwemo wako, Ee Mungu tuonyeshe nguvu zako, kama ulivyo fanya hapo awali. **29** Kwa sababu ya Hekalu lako Yerusalemu wafalme watakuletea zawadi. **30** Mkemee mnyama aliyeo kwenye manyasi, kundi la mafahali katikati ya ndama za mataifa. Na walete minara ya madini ya fedha wakinyenyekia. Tawanya mataifa yapendayo vita. **31** Wajumbe watakuja kutoka Misri, Kushi atajasalimisha kwa Mungu. **32** Mwimbieni Mungu, enyi falme za dunia, mwimbieni Bwana sifa, **33** mwimbieni sifa yeeye apandaye mbingu za kale zilizo juu, yeeye angurumaye kwa sauti kuu. **34** Tangazeni uwemo wa Mungu, ambaye fahari yake iko juu ya Israeli, ambaye uwemo wake uko katika anga. **35** Ee Mungu, wewe unatisha katika mahali patakatifu pako, Mungu wa Israeli huwapa watu wake uwemo na nguvu. Mungu Asifiwe!

69 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa "Yungiyungi." Zaburi ya Daudi. Ee Mungu, niokoe, kwa maana maji yamenifika shingoni. **2** Ninazama kwenye vilindi nya matope, pasipo mahali pa kukanya, Nimefika kwenye maji makuu, mafuriko yamenigharikisha. **3** Nimechoka kwa kuomba msaada, koo langu limekauka. Macho yangu yanafilia, nikimtafuta Mungu wangu. **4** Wale wanaonichukia bila sababu ni wengi kuliko nywele za kichwa changu; wengi ni adui kwangu bila sababu, wale wanaotafuta kuniangamiza. Ninalazimishwa kurudisha kitu ambacho sikuiba. **5** Ee Mungu, wewe umajua upumbavu wangu, wala hatia yangu haikufichika kwako. **6** Ee Bwana, ewe Bwana Mwenye Nguvu Zote, wakutumainio wasiaibishwe kwa ajili yangu; wakutafutao wasifedheheshe kwa ajili yangu, Ee Mungu wa Israeli. **7** Kwa maana nimestahimili dhara kwa ajili yako, aibu imefunika uso wangu. **8** Nimekuwa mgeni kwa ndugu zangu, mgeni kwa wana wa mama yangu mwenyeve. **9** Kwa kuwa wivu wa nyumba yako unanila, matukano ya wale wanaokutukana yamenianguka. **10** Ninapolia na kufunga, lazima nivumilie matusi. **11** Ninapovaa

nguo ya gunia, watu hunidharau. **12** Wale wanaoketi mlangoni wananimanga, nimekuwa wimbo wa walevi. **13** Lakini Ee Bwana, ninakuomba, kwa wakati ukupendezao; katika upendo wako mkuu, Ee Mungu, unijibu kwa wokovu wako wa hakika. **14** Uniokoe katika matope, usiniache nizame; niokoe na hao wanichukiao, kutoka kwenye vilindi nya maji. **15** Uniokoe kutoka kwenye mkono wa mwovu, kutoka Usiache mafuriko yanigharikishe au vilindi vinimeze, kwenye makucha ya watu wabaya na wakatili. **5** Kwa au shimo lifumbe kinywa chake juu yangu. **16** Kuwa umekuwa tumaini langu, Ee Bwana Mwenyezi, Ee Bwana, unijibu, kwa wema wa upendo wako; tegemeo langu tangu ujana wangu. **6** Tangu kuzaliwa kwa huruma zako nydingi unigeukie. **17** Usimfiche nimekutegemea wewe, ulinitoa tumbonii mwa mama mtumishi wako uso wako, uharakishe kunijibu, yangu. Nitakusifu wewe daima. **7** Nimekuwa kama kwa sababu niko katika shida. **18** Njoo karibu kioja kwa wengi, lakini wewe ni kimbilio langu imara. uniokoe, nikomboe kwa sababu ya adui zangu. **19** **8** Kinywa changu kimejazwa sifa zako, nitikangaza Unaajua jinsi ninavyodharauliwa, kufedhehesha na kuaibishwa, adui zangu wote unawajua. **20** Dharau zimenivunja moyo na nimekata tamaa, nimetafuta **10** Kwa maana adui zangu wananiengenza, wale wa kunihurumia, lakini sikumpata, wa kunituliza, wanaonivizia kuniuwa wafanya hila. **11** Wanasema, lakini sikumpata. **21** Waliweka nyongo katika chakula “Mungu amemwacha, mkimbilieni mkamkamate, changu na walnipa siki nilipokuwa na kiu. **22** Meza kwani hakuna wa kumwokoa.” **12** Ee Mungu, usiwei iliyoandalisha mbele yao na iwe mtego, nayo iwe mbali nami, njoo haraka kunisaidia, Ee Mungu upatalizo na tanzi. **23** Macho yao yatiwe giza ili wangu. **13** Washtaki wangu na waangamie kwa wasiweze kuona, nayo migongo yao iinamishwe aibu, wale wanaotaka kunidhuru na wafunkwe kwa daima. **24** Uwamwagie ghadhabu yako, hasira yako dharau na fedheha. **14** Lakini mimi, nitatumaini kali na iwapate. **25** Mahali pao na pawe ukiwa, siku zote, nitakusifu zaidi na zaidi. **15** Kinywa wala asiwepo yeoyote atakayeishi katika mahema changu kitasimulia haki yako, wokovu wako mchana yao. **26** Kwa kuwa wanawatesa wale uliowajeruhi, na kutwa, ingawa sifahamu kipimo chake. **16** Ee Bwana kuzungumza juu ya maumivu ya wale uliowaumiza. **27** Mwenyezi, nitakuja na kutangaza matendo yako Walipize uovu juu ya uovu, usiwaache washiriki katika makuu, nitatangaza haki yako, yako peke yako. wokovu wako. **28** Wafutwe kutoka kitabu cha uzima **17** Ee Mungu, umenifundisha tangu ujana wangu, na wasiorodheshwe pamoja na wenye haki. **29** Mimi hadi leo ninatangaza matendo yako ya ajabu. **18** niko katika maumivu na dhiki; Ee Mungu, wokovu Ee Mungu, usiwiache, hata niwapo mzee wa mvi, wako na unihifadhi. **30** Nitalisifu jina la Mungu kwa mpaka nitangaze uwezo wako kwa kizazi kijacho, wimbo, nami nitamukuza kwa kumtolea shukrani. **31** nguvu zako kwa wote watakoaku baadaye. **19** Hili litampendeza Bwana kuliko ng’ombe dume, zaidi ya fahali akiwa na pembe na kwato zake. **32** Maskini Ee Mungu, haki yako imefika juu katika mbingu, wataona na kufurahi: ninyi mnaomtafuta Mungu, ni nani aliye kama wewe? **20** Ingawa umenifanya miyo yenu na iishi! **33** Bwana huwasikia wahitaji nipate taabu, nydingi na chungu, utanihuisha tena, wala hadharau watu wake waliotekwa. **34** Mbingu na kutoka vilindi nya dunia utaniinua tena. **21** Utaonegeza dunia zimsifu, bahari na vyote viendayo ndani yake, heshima yangu na kufifariji tena. **22** Ee Mungu, **35** kwa maana Mungu ataiokoa Sayuni na kujengja tena miji ya Yuda. Kisha watu watafanya makao yao humo na kuimiliki, **36** watoto wa watumishi wake watairithi na wale wote walipenda jina lake wataishi humo.

70 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Maombi. Ee Mungu, ufanye haraka kuniokoa; Ee Bwana, njoo hima unisaidie. **2** Wale wanaotafuta kuuondoa uhai wangu, waaibishwe na kufadhaishwa; wote wanaotamani kuangamizwa kwangu, warudishwe nyuma kwa aibu. **3** Wale waniambiao, “Ahal! Ahal!” warudi nyuma kwa sababu ya aibu yao. **4** Lakini wote wakutafutao washangilie na kukufurahia, wale wapendao wokovu wako siku zote waseme, “Mungu na atukuzwe!” **5** Lakini bado mimi ni maskini na mhitaji; Ee Mungu, unijie haraka. Wewe ndiwe msaada wangu na mwokozi wangu; Ee Bwana, usikawie.

71 Ee Bwana, nimekukimbilia wewe, usiache nikaibika kamwe. **2** Kwa haki yako uniponye na kuniokoa, unitegee sikio lako uniokoe. **3** Uwe kwangu mwamba wa kimbilio, mahali nitakopokimbilia kila wakati; toa amri ya kuniokoa, kwa kuwa wewe ni mwamba wangu na ngome yangu. **4** Ee Mungu wangu 8 Kinywa changu kimejazwa sifa zako, nitikangaza utukufu wako mchana kutwa. **9** Usinitiipe wakati wa uzee, wala usiwiache nguvu zangu zinapopungua. **10** Kwa maana adui zangu wananiengenza, wale wa kunihurumia, lakini sikumpata, wa kunituliza, wanaonivizia kuniuwa wafanya hila. **11** Wanasema, lakini sikumpata. **12** Ee Mungu amemwacha, mkimbilieni mkamkamate, changu kitasimulia haki yako, wokovu wako mchana kutwa, ingawa sifahamu kipimo chake. **13** Washtaki wangu na waangamie kwa wasiweze kuona, nayo migongo yao iinamishwe aibu, wale wanaotaka kunidhuru na wafunkwe kwa daima. **14** Lakini mimi, nitatumaini kali na iwapate. **15** Kinywa wala asiwepo yeoyote atakayeishi katika mahema changu kitasimulia haki yako, wokovu wako mchana kutwa, ingawa sifahamu kipimo chake. **16** Ee Bwana kuzungumza juu ya maumivu ya wale uliowaumiza. **17** Ee Mungu, umenifundisha tangu ujana wangu, na wasiorodheshwe pamoja na wenye haki. **18** Mimi hadi leo ninatangaza matendo yako ya ajabu. **19** Ee Mungu, usiwiache, hata niwapo mzee wa mvi, wako na unihifadhi. **20** Ingawa umenifanya ni nani aliye kama wewe? **21** Utaonegeza nitakusifu kwa kinubi kwa ajili ya uaminifu wako; Ee Uliye Mtakatifu wa Israeli, nitakuumibia sifa kwa zeze. **22** Ee Mungu, haki yako imefika juu katika mbingu, wewe ambaye umefanya mambu makuu. Ee Mungu, ni nani aliye kama wewe? **23** Midomo yangu itapaza sauti kwa furaha ninapokumbia sifa, mimi, ambaye umenikomboa. **24** Ulimi wangu utasimulia matendo yako ya haki mchana kutwa, kwa maana wale waliotaka kunidhuru, wameaibishwa na kufadhaishwa.

72 Zaburi ya Solomoni. Ee Mungu, mjalie mfalme aamue kwa haki yako, mwana wa mfalme kwa haki yako. **2** Atawaamua watu wako kwa haki, watu wako walioonewa kwa haki. **3** Milima italeta mafanikio kwa watu, vilima tunda la haki. **4** Atawatetea walioonewa mionganii mwa watu na atawaokoa watoto wa wahitaji, ataponda mdhalimu. **5** Atadumu kama jua lidumuuyyo, kama mwezi, vizazi vyote. **6** Atakuwa kama mvua inyeshayo juu ya shamba lililofyekwa, kama manyunu yanyeshayo ardhi. **7** Katika siku

zake wenye haki watastawi; mafanikio yatakuwepo **21** Wakati moyo wangu ulipohuzunishwa, na roho mpaka mwezi utakapokoma. **8** Atatawala kutoka yangu ilipotiwa uchungu, **22** nilikuwa mpumbavu bahari hadi bahari na kutoka Mto mpaka miisho ya dunia. **9** Makabila ya jangwani watamsujudia, na adui zake wataramba mavumbi. **10** Wafalme wa Tarshishi na wa pwani za mbali watamletea kodi; wafalme wa Sheba na Seba watampa zawadi. **11** Wafalme wote watamsujudia na mataifa yote yatamtumikia. **12** Kwa maana atamwokoa mhitaji anayemlilia, aliyeonewa asiyé na wa kumsaidia. **13** Atawahurumia wanyonge na wahitaji na kuwaokoa wahitaji kutoka mauti. **14** Atawaokoa kutoka uonevu na ukatili, kwani damu yao ni ya thamani machoni pake. **15** Aishi maisha marefu! Na apewe dhababu ya Sheba. Watu wamwombee daima na kumbariki mchana kutwa. **16** Nafaka ijae tele katika nchi yote, juu ya vilele vyá vilima na istawi. Tunda lake na listawi kama Lebanoní, listawi kama majani ya kondeni. **17** Jina lake na lidumu milele, na lidumu kama jua. Mataifa yote yatabarikiwa kuititia kwake, nao watamwita aliyebarikiwa. **18** Bwana Mungu, Mungu wa Israeli, apewe sifa, ye ye ambaye peke yake hutenda mambo ya ajabu. **19** Jina lake tukufu lisifiwe milele, ulimwengu wote ujaae utukufu wake. **20** Huu ndio mwisho wa maombi ya Daudi mwana wa Yese.

73 Zaburi ya Asafu. Hakika Mungu ni mwema kwa Israeli, kwa wale ambaó miyo yao ni safi. **2** Bali kwangu mimi, miguu yangu ilikuwa karibu kuteleza; nilikuwa karibu mguu wangu kuachia uliposimama. **3** Kwa maana niliwaonea wivu wenye kujivuna nilipoona kufanikiwa kwa waou. **4** Wao hawana taabu, miili yao ina afya na nguvu. **5** Hawapati shida zinazowataabisha watu wengine, wala hawapati mapigo kama wanadamu wengine. **6** Kwa hiyo kiburi ni mkufu wao, wamejivika jeuri. **7** Uovu hutoka katika miyo yao iliyokufa ganzi, majivuno maovu kutoka miyoni mwao hauna kikomo. **8** Hudhifikasi na kusema kwa ukorofi, katika majivuno yao wanatishia kutesa. **9** Vinywa vyao huweka madai hata kwa mbingu, nazó ndimi zao humiliki duniani. **10** Kwa hiyo watu wao huwageukia na kunywa maji tele. **11** Wanasema, "Mungu awezaje kujua? Je, Yeye Aliye Juu Sana anayo maarifa?" **12** Hivi ndivyo walivyo waou: siku zote hawajali, wanaongezeka katika utajiri. **13** Hakika nimeuweka moyo wangu safi bure, ni bure nimenawa mikono yangu nisiwe na hatia. **14** Mchana kutwa nimetaabika, nimeadhibiwa kila asubuhi. **15** Kama ningesema, "Nitasesma hivi," ningelikuwa nimewasaliti watoto wako. **16** Nilipojaribu kuelewa haya yote, yaliikuwa magumu kwangu kuelewa. **17** Mpaka nilipoingia patakatifu pa Mungu, ndipo nilipotambua mwisho wao. **18** Hakika unawaweka mahali pa utelezi, unaawaangusha chini kwa uhariibifu. **19** Tazama jinsi wanavyoangamizwa ghafula, wanatoweshwa kabisa na vitisho! **20** Kama ndoto mtu aamkapo, hivyo wakati uinukapo, Ee Bwana, utawatowesha kama ndoto.

21 Wakati moyo wangu ulipohuzunishwa, na roho na mjinga, nilikuwa mnyama mkatili mbele yako. **23** Hata hivyo niko pamoja nawe siku zote, umenishika mkono wangu wa kuume. **24** Unaniongoza kwa shauri lako, hatimaye utaniingga katika utukufu. **25** Nani niliye naye mbinguni ila wewe? Dunia haina chochote ninachokitamani ila wewe. **26** Mwili na moyo wangu vyaweza kushindwa, bali Mungu ni nguvu ya moyo wangu na fungu langu milele. **27** Wale walio mbali nawe wataangamia, unawaangamiza wote wasio waaminifu kwako. **28** Lakini kwangu mimi, ni vyema kuwa karibu na Mungu. Nimemfanya Bwana Mwenyezi kimbilio langu; nami nitayasimulia matendo yako yote.

74 Utensi wa Asafu. Ee Mungu, mbona umetukataa milele? Mbona hasira yako inatoka moshi juu ya kondoo wa malisho yako? **2** Kumbuka watu uliowanunua zamani, kabilia la urithi wako, ambaó uliwakomboa: Mlima Sayuni, ambamo uliishi. **3** Geuza hatua zako kuelekea magofu haya ya kudumu, uhariibifu wote huu ambaó adui ameuleta pale patakatifu. **4** Adui zako wamenguruma pale ulipokutana nasi, wanaweka bendera zao kama alama. **5** Walifanya kama watu wanaotumia mashoka kukata kichaka cha miti. **6** Walivunjavunja milango yote iliyonakshiwa kwa mashoka na vishoka vyao. **7** Waliteketenza kabisa mahali pako patakatifu, wakayanajisi makao ya Jina lako. **8** Walisema miyoni mwao, "Tutawaponda kabisa!" Walichoma kila mahali ambapo Mungu aliahudwiwa katika nchi. **9** Hatukupewa ishara za miujiza; hakuna manabii waliobaki, hakuna yeoyote kati yetu ajuaye hali hii itachukua muda gani. **10** Ee Mungu, mtesi atakudhifikasi mpaka liní? Je, adui watalitukana jina lako milele? **11** Kwa nini unauzia mikonu wako, mikonu wako wa kuume? Utoote kutoka makunjo ya vazi lako na uwaangamize! **12** Lakini wewe, Ee Mungu, ni mfalme wangu tangu zamani, unaleta wokovu duniani. **13** Ni wewe uliyiegawanya bahari kwa uweza wako; ulivunja vichwa vyá wanyama wakubwa wa kutisha katika maji. **14** Ni wewe uliyefungua chemchemi na vijito, ulikausha mito ambayo ilikuwa ikitiririka daima. **16** Mchana ni wako, nao usiku ni wako pia, uliziweka jua na mwezi. **17** Ni wewe uliyeiweka mipaka yote ya dunia, ulifanya kiangazi na masika. **18** Ee Bwana, kumbuka jinsi mtesi aliyokudhifikasi, jinsi watu wapumbavu walivolutukana jina lako. **19** Usiukabidhi uhai wa njiwa wako kwa wanyama wakali wa mwitu; usisahau kabisa uhai wa watu wako wanaoteseka milele. **20** Likumbuke agano lako, maana mara kwa mara mambo ya jeuri yamejaa katika sehemu za giza nchini. **21** Usiruhusu walioonewa warudi nyuma kwa aibú; maskini na wahitaji hebu walisisfu jina lako. **22** Inuka, Ee Mungu, ujitetee; kumbuka jinsi

wapumbavu wanavyokudhifikasi mchana kutwa. **23** Usipuze makelele ya watesi wako, ghasia za adui zako, zinazoinuka mfululizo.

75 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa "Usiharibul" Zaburi ya Asafu. Wimbo. Ee Mungu, tunakushukuru, tunakushukuru wewe, kwa kuwa jina lako li karibu; watu husimulia matendo yako ya ajabu. **2** Unasema, "Ninachagua wakati maalum; ni mimi nihukumuye kwa haki. **3** Wakati dunia na watu wake wote inapotetemeka, ni mimi ninayezishikilia nguzo zake imara. **4** Kwa wale wenye majivuno ninasema, 'Msijisifu tena,' kwa wale waovu, 'Msiihue pembe zenu. **5** Msiihue pembe zenu dhidi ya mbingu; msiseme kwa shingo zilizonyooshwa.'" **6** Hakuna yejote atokaye mashariki wala magharibi au kutoka jangwani awejaze kumkweza mwanadamu. **7** Bali Mungu ndiye ahukumuye: Humshusha huyu na kumkweza mwingine. **8** Mkononi mwa Bwana kuna kikombe kilichojaa mvinyo unaotoka povu uliochanganya na vikolezo; huumimina, nao waovu wote wa dunia hunywa mpaka tone la mwisho. **9** Bali mimi, nitatangaza hili milele; nitaimba sifa kwa Mungu wa Yakobo. **10** Nitazikatilia mbali pembe za waovu wote, bali pembe za wenye haki zitainuliwa juu.

76 Kwa mwimbishaji. Kwa ala za nyazi za muziki.

Zaburi ya Asafu. Wimbo. Katika Yuda, Mungu anajulikana, jina lake ni kuu katika Israeli. **2** Hema lake liko Salemu, makao yake katika Sayuni. **3** Huko alivunja mishale imetametayo, ngao na panga, silaha za vita. **4** Wewe unang'aa kwa mwanga, mwenye fahari zaidi ya milima yenye utajiri wa wanyama pori. **5** Mashujaa hulala wametekwa nyara, hulala usingizi wao wa mwisho; hakuna hata mmoja wa watu wa vita anayeweza kuinua mikono yake. **6** Kwa kukemea kwako, Ee Mungu wa Yakobo, farasi na gari la vita vilikaa kimya. **7** Wewe peke yako ndiye wa kuogopwa. Ni nani awejaze kusimama mbele yako unapokasirika? **8** Kutoka mbinguni ultamka hukumu, nayo nchi ikaogopa, ikawa kimya: **9** wakati wewe, Ee Mungu, ulipoinua kuhukumu, kuwaokoa wote walioonewa katika nchi. **10** Hakika ghadhabu yako dhidi ya wanadamu inakuletea sifa, na masalia ya ghadhabu yako unajifunga mshipi. **11** Wekeni nadhiri kwa Bwana Mungu wenu na kuzitimiza; nchi zote za jirani na walete zawadi kwa Yule astahiliye kuogopwa. **12** Huvunjia roho za watalawa; anaogopwa na wafalme wa dunia.

77 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa Yeduthuni. Zaburi ya Asafu. Nilimililia Mungu ili anisaide, nilimililia Mungu ili anisikie. **2** Nilipokuwa katika taabu, nilimtafuta Bwana, usiku nilinyoosha mikono bila kuchoka na nafsi yangu ilikataa kufarrijika. **3** Ee Mungu, nilikumbuka wewe, nikalia kwa huzuni; nikatafakari, roho yangu ikadhoofika. **4** Ulizua macho yangu kufumba; nilikuwa nasumbuka, nikashindwa kusema. **5** Nilitafakari juu ya siku zilizopita, miaka

mingi iliyopita, **6** nilikumbuka nilivyoiimba nyimbo usiku. Moyo wangu ulitafakari na roho yangu ikauliza:

7 "Je, Bwana atakataa milele? Je, hatatenda mema tena? **8** Je, upendo wake usio na mwisho umetoweka milele? Je, ahadi yake imekoma nyakati zote? **9** Je, Mungu amesahau kuwa na huruma? Je, katika hasira amezuia huruma yake?" **10** Ndipo nikawaza, "Huu ndio udhaifu wangu: lakini nitakumbuka miaka ya mfono wa kuume wa Aliye Juu Sana." **11** Nitayakumbuka matendo ya Bwana; naam, nitaikumbuka miujiza yako ya zamani. **12** Nitazifakari kazi zako zote na kuyawaza matendo yako makuu. **13** Ee Mungu, njia zako ni takatifu. Ni mungu yupi aliye mkuu kama Mungu wetu? **14** Wewe ndiye Mungu utendaye miujiza, umeonyesha uwezo wako katikati ya mataifa. **15** Kwa mfono wako wenye nguvu umewakomboa watu wako, uzao wa Yakobo na Yosefu. **16** Maji yalikuona, Ee Mungu, maji yalikuona yakakimbia, vilindi vilitetemeka. **17** Mawingu yалиmwaga maji, mbingu zikatoa ngurumo kwa radi, mishale yako ikametameta huku na huko. **18** Ngurumo yako ilisikika katika upopo wa kisulisuli, umeme wako wa radi ukaangaza dunia, nchi ikatetemeka na kutikisika. **19** Njia yako ilipita baharini, mapito yako kwenye maji makuu, ingawa nyayo zako hazikuonekana. **20** Uliongoza watu wako kama kundi kwa mfono wa Mose na Aroni.

78 Utensi wa Asafu. Enyi watu wangu, sikieni mafundisho yangu, sikelizeni maneno ya kinywa changu. **2** Nitafungua kinywa changu kwa mafumbo, nitazungumza mambo yaliyofichika, mambo ya kale: **3** yale ambayo tuliyasikia na kuyajua, yale ambayo baba zetu walituambia. **4** Hatutayaficha kwa watoto wao; tutakiambia kizazi kijacho matendo yastahiliyo sifa ya Bwana, uweza wake, na maajabu aliyofafanya. **5** Aliagiza amri kwa Yakobo na akaweka sheria katika Israeli, ambazo aliawaamuru baba zetu wawafundishe watoto wao, **6** ili kizazi kijacho kizijue, pamoa na watoto ambao watazaliwa, nao pia wapate kuwaeleza watoto wao. **7** Ndipo wangeweka tumaini lao kwa Mungu, nao wasingesahau matendo yake, bali wangalizishika amri zake. **8** Ili wasifanane na baba zao, waliokuwa kizazi cha ukaidi na uasi, amba roho zao hazikuwa na uaminifu kwake, amba roho zao hazikumwamini. **9** Watu wa Efraim, ingawa walijifungu pinde, walikimbia siku ya vita. **10** Hawakulishika agano la Mungu na walikataa kuishi kwa sheria yake. **11** Walisahau aliyokuwa ameyatenda, maajabu aliyokuwa amewaonyesha. **12** Alitenda miujiza machoni mwa baba zao, huko Soani, katika nchi ya Misri. **13** Aliigawanya bahari akawapitisha, alifanya maji yasimame imara kama ukuta. **14** Aliwaongoza kwa wingu mchana na kwa nuru kutoka kwenye moto usiku kucha. **15** Alipasua miamba jangwani na akawapa maji tele kama bahari, **16** alitoa vijito kutoka kwenye jabali lililochongoka, akayafanya maji yatiririke kama mito. **17** Lakini waliendelea kutenda dhambi dhidi yake, wakiasi jangwani dhidi ya

Aliye Juu Sana. **18** Kwa makusudi walimjaribu Mungu, wakidai vyakula walivyovitamani. **19** Walinena dhidi ya Mungu, wakisema, "Je, Mungu aweza kuandaa meza jangwani? **20** Alipopiga mwamba, maji yalitoka kwa nguvu, vijito vikatiririka maji mengi. Lakini je, aweza kutupa chakula pia? Je, anaweza kuwapa watu wake nyama?" **21** Bwana alipowasikia, alikasirika sana, moto wake ukawa dhidi ya Yakobo, na ghadhabu yake ikawaka dhidi ya Israeli, **22** kwa kuwa hawakumwamini Mungu, wala kuutumainia ukombozi wake. **23** Hata hiyo alitoa amri kwa anga zilizo juu na kufungua milango ya mbingu, **24** akawanyeshea mana ili watu wale; aliwapa nafaka ya mbinguni. **25** Watu walikula milate wa malaika, akawatumia chakula chote ambacho wangeliweza kula. **26** Aliachia upepo wa mashariki kutoka kweni mbingu na kuungoza upepo wa kusini kwa uwemo wake. **27** Aliwanyeshea nyama kama mavumbi, ndege warukao kama mchanga wa pwani. **28** Aliwfanya washuke ndani ya kambi yao, kuzunguka mahema yao yote. **29** Walikula na kusaza, kwa maana alikuwa amewapa kile walichotamani. **30** Kabla hawajamaliza kula walichokitamani, hata kilipokuwa kingali bado vinywani mwao, **31** hasira ya Mungu ikawaka juu yao, akawaua wale waliokuwa na nguvu zaidi mionganii mwao, akiwaangusha vijana wa Israeli. **32** Licha ya haya yote, waliendelea kutenda dhambi, licha ya maajabu yake, hawakuamini. **33** Kwa hiyo akamaliza siku za oti katiwa ubatili na miaka yao katika vitisho. **34** Kila mara Mungu alipowaua baadhi yao, waliosalia walimtafitu, walimgeukia tena kwa shauku. **35** Walikumbuka kwamba Mungu alikuwa Mwamba wao, kwamba Mungu Aliye Juu Sana alikuwa Mkombozi wao. **36** Lakini walimdaganya kwa vinywa yao, wakisema uongo kwa ndimi zao, **37** miyo yao haikuwa thabiti kwake, wala hawakuwa waaminifu katika agano lake. **38** Hata hiyo alikuwa na huruma, alisamehe maovu yao na hakuwaangamiza. Mara kwa mara alizua hasira yake, wala hakuchoea ghadhabu yake yote. **39** Alikumbuka kwamba wao walikuwa nyama tu, upepo upitao ambaa haurudi. **40** Mara ngapi walimwasi jangwani na kumhuzunisha nyikan! **41** Walimjaribu Mungu mara kwa mara, wakamkasirisha yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli. **42** Hawakukumbuka uwemo wake, siku aliyowakombaa kutoka kwa mtesi, **43** siku aliyooynesha ishara zake za abuu huko Misri, maajabu yake huko Soani. **44** Aligeuza mito yao kuwa damu, hawakuweza kunywa maji kutoka vijito vyao. **45** Aliwapeleka makundi ya mainzi yakawala, na vyura wakawaharibu. **46** Aliruhusu tunutu kuharibu mimea yao, mazao yao kwa nzige. **47** Aliharibu mizabibu yao kwa mvua ya mawe na mikuyu yao kwa mvua iliyochangamana na theluji. **48** Aliwaachia mifugo yao mvua ya mawe, akayapiga makundi ya wanyama wao kwa radi. **49** Aliwafungulia hasira yake kali, ghadhabu yake, hasira na uadui, na kundi la malaika wa kuharibu. **50** Aliitengenezea njia hasira yake, hakuwaepusha na kifo, bali aliwaachia tauni. **51** Aliwapiwa wazaliwa wote wa kwanza wa Misri, matunda ya kwanza ya ujana katika mahema ya Hamu. **52** Lakini aliwatoa watu wake kama kundi, akaawaongoza kama kondoo kupitia jangwani. **53** Aliwaongoza salama, wala hawakuogopa, bali bahari iliwameza adui zao. **54** Hivyo akaawaleta hadi kwenye mpaka wa nchi yake takatifu, hadi nchi ya vilima ambayo mkono wake wa kuume ulikuwa umeitwaa. **55** Aliyafukuza mataifa mbele yao, na kuwagawia nchi zao kama urithi, aliwakalisha makabilaa ya Israeli katika makao yao. **56** Lakini wao walimjaribu Mungu, na kuasi dhidi ya Yeye Aliye Juu Sana, wala hawakuzishika sheria zake. **57** Kama baba zao, hawakuwa thabiti wala waaminifu, wakawa wasioweza kutegemewa kama upinde wenye kasoro. **58** Wakamkasirisha Mungu kwa mahali pao pa juu pu kaubudha miungu, wakachoea wivu wake kwa sanamu zao. **59** Wakati Mungu alipowasikia, alikasirika sana, akamkataa Israeli kabisa. **60** Akaiacha hema ya Shilo, hema aliyokuwa ameiweka katikati ya wanadamu. **61** Akalipeleka Sanduku la nguvu zake utumwani, utukufu wake mikononi mwa adui. **62** Aliachia watu wake wauawewe kwa upanga, akauskasirika sana urithi wake. **63** Moto uliwaangamiza vijana wao, na wanawali wao hawakuimbwa nyimbo za arusi, **64** makuhani wao waliuwa kwa upanga, wala wajane wao hawakuweza kulia. **65** Ndipo Bwana alipoamka kama vile kuamka usingizini, kama vile mtu aamkavyo kutoka kweniye bumbuazi la mvinyo. **66** Aliwapiwa na kuwashinda adui zake, akawatia katika aibu ya milele. **67** Ndipo alipozikataa hema za Yosefu, hakulichagua kabilaa la Efraimu, **68** lakini alilichagua kabilaa la Yuda, Mlima Sayuni, ambaa aliupenda. **69** Alijenga patakatifu pake kama vilele, kama dunia ambayo aliiimarisha milele. **70** Akamchagua Daudi mtumishi wake na kumtoa kweniye mazizi ya kondoo. **71** Kutoka kuchunga kondoo alimleta kuwa mchungaji wa watu wake Yakobo, wa Israeli urithi wake. **72** Naye Daudi aliwachunga kwa uadilifu wa moyo, kwa mikono ya ustadi aliwaongoza.

79 Zaburi ya Asafu. Ee Mungu, mataifa yameuvamia urithi wako, wamelinajisi Hekalu lako takatifu, wameifanya Yerusalemu kuwa magofu. **2** Wametoa maiti za watumishi kuwa chakula cha ndege wa angani na nyama ya watakatifu wako kwa wanyama wa nchi. **3** Wamemwaga damu kama maji kuzunguka Yerusalemu yote, wala hakuna yejote wa kuwazika. **4** Tumekuwa kitu cha aibu kwa jirani zetu, cha dharau na mzaha kwa wale wanatotzunguka. **5** Hata lini, Ee Bwana? Je, wewe utakasirika milele? Wivu wako utawaka kama moto hadi lini? **6** Mwaga ghadhabu yako kwa mataifa yasiyokukubali, juu ya falme za hao wasioliitija jina lako, **7** kwa maana wamemrarua Yakobo na kuharibuu nchi ya makao yake. **8** Usituhesabie dhambi za baba zetu, huruma yako na itujie hima, kwa maana tu wahitaji mno. **9** Ee Mungu Mwokozi wetu, utusaidie, kwa ajili ya utukufu wa jina lako; tuokoe na kutusamehe dhambi zetu

kwa ajili ya jina lako. **10** Kwa nini mataifa waseme, shida yako uliniita nami nikakuokoa, nilikujibu katika “Yuko wapi Mungu wenu?” Mbele ya macho yetu, mawingu yenye ngurumo; nilikujaribu katika maji dhihirisha kati ya mataifa kwamba unalipiza kisasi damu iliyomwagwa ya watumishi wako. **11** Kilio cha huzuni cha wafungwa kifike mbele zako; kwa nguvu za mkono wako hifadhi wale waliohukumiwa kufa. **12** Walipize jirani zetu mara saba vifuani mwao aibu walizovurumisha juu yako, Ee Bwana. **13** Ndipo sisi watu wako, kondoo wa malisho yako, tutakusifupmilele; toka kizazi hadi kizazi tutasimulia sifa zako.

80 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa “Yungiyungi za Agano.” Zaburi ya Asafu. Ee Mchungaji wa Israeli tusikie, wewe umwongozaye Yosefu kama kundi; wewe uketiye katika kitu cha enzi katikati ya makerubi, angaza **2** mbele ya Efraim, Benyamini na Manase. Uamshe nguvu zako, uje utuokoe. **3** Ee Mungu, uturejeshe, utuangazie uso wako, ili tuweze kuokolewa. **4** Ee Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote, hata lini hasira yako itawaka na kufoka moshi dhidi ya maombi ya watu wako? **5** Umewalisha kwa mkate wa machozi, umewafanya wanywe machozi bakuli tele. **6** Tumekuwa chanzo cha ugomvi kwa jirani zetu, na adui zetu wanatudihaki. **7** Ee Mungu Mwenye Nguvu Zote, uturejeshe; utuangazie uso wako, nasi tuweze kuokolewa. **8** Uileta mzabibu kutoka Misri, ukawafukuza mataifa, ukaupanda. **9** Ulianda shamba kwa ajili yake, mizizi ikawa imara, ukajaza nchi. **10** Milima ilifunika kwa kivili chake, matawi yake yakafunika mirezi mikubwa. **11** Matawi yake yalienea mpaka Baharini, machipukizi yake mpaka kwenye Mto. **12** Mbona umebomoa kuta zake ili wote wapitao karibu wazichume zabibu zake? **13** Nguruwe mwitu wanauharibu na wanyama wa kondeni hujilisha humo. **14** Turudie, Ee Mungu Mwenye Nguvu Zote! Tazama chini kutoka mbinguni na uone! Linda mzabibu huu, **15** mche uliupanda kwa mkono wako wa kuumi, mwana uliyemlea kwa ajili yako mwenywewe. **16** Mzabibu wako umekatwa, umechomwa moto, unapowakemea, watu wako huangamia. **17** Mkono wako na utilie juu ya mtu aliyeo mkono wako wa kuumi, mwana wa mtu uliyemlea kwa ajili yako mwenywewe. **18** Ndipo hatutakuacha tena, utuhuishe, nasi tutaliitia jina lako. **19** Ee Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote, uturejeshe; utuangazie uso wako, ili tuweze kuokolewa.

81 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa gitithi. Zaburi ya Asafu. Mwimbieni kwa furha, Mungu aliye nguvu yetu; mpigieni kelele za shangwe Mungu wa Yakobo! **2** Anzeni wimbo, pigeni matari, pigeni kinubi na zeze kwa sauti nzuri. **3** Pigeni baragumu za pembe za kondoo dume wakati wa Mwandamo wa Mwezi, na wakati wa mwezi mpevu, katika siku ya Sikukuu yetu; **4** hii ni amri kwa Israeli, agizo la Mungu wa Yakobo. **5** Aliiweka iwe kama sheria kwa Yosefu alipotoka dhidi ya Misri, huko tulikosikia lugha ambayo hatukuelewa. **6** Asema, “Nimeondoza mzigo mabegani mwao; mikono yao iliwekwa huru kutoka kwenye kikapu. **7** Katika

shida yako uliniita nami nikakuokoa, nilikujibu katika ya Meriba. **8** “Enyi watu wangu, sikieni, nami nitawaonya: laiti kama mngenisikiliza, ee Israeli! **9** Hamtakuwa na mungu mgeni mionganii mwenu; msimsjudie mungu wa kigeni. **10** Mimi ni Bwana Mungu wako, nilyekutoa nchi ya Misri. Panua sana kinywa chako nami nitakijaza. **11** “Lakini watu wangu hawakutaka kunisikiliza; Israeli hakutaka kunitii. **12** Basi niliwaacha katika ukaidi wa miyo yao wafuate mashauri yao wenywewe. **13** “Laiti kama watu wangu wangalinisikiliza, kama Israeli wangalifuata njia zangu, **14** ningalitiisha adui zao kwa haraka, na kuugeuza mkono wangu dhidi ya watesi wao! **15** Wale wanaomchukia Bwana wangalinyenyeka mbele zake, na adhabu yao ingedumu milele. **16** Bali ninjy mngalilishwa ngano iliyo bora, na kuwatosholeza kwa asali itokayo kwenye mwamba.”

82 Zaburi ya Asafu. Mungu anaongoza kusanyiko kuu, anatoa hukumu mionganii mwa “miungu”: **2** “Hata lini utaendelea kuwatetea wasio haki na kuonyesha upendeleo kwa waovu? **3** Teteeni wanyonge na yatima, tunzeni haki za maskini na walioonewa. **4** Mwokoeni mnyonge na mhitaji, wakomboeni kutoka mkononi mwa mwovu. **5** “Hawaijui lolote, hawaelewi lolote. Wanatembea gizani; misingi yote ya dunia imetikisika. **6** “Nilisema, Ninji ni “miungu”; ninji nyote ni wana wa Aliye Juu Sana.” **7** Lakini mtakufa kama wanadamu wa kawaida; mtaanguka kama mtaawala mwagineye yeoyote.” **8** Ee Mungu, inuka uihukumu nchi, kwa kuwa mataifa yote ni urithi wako.

83 Wimbo. Zaburi ya Asafu. Ee Mungu, usinyamaze kimya, usinyamaze, Ee Mungu, usitulie. **2** Tazama watesi wako wanafanya fujo, jinsi adui zako wanavyoinua vichwa vyao. **3** Kwa hila, wanafanya shauri dhidi ya watu wako, wanafanya shauri baya dhidi ya wale unaowapenda. **4** Wanasesma, “Njooni, tuwaangamize kama taifa, ili jina la Israeli lisikumbukwe tena.” **5** Kwa nia moja wanapanga mashauri mabaya pamoja, wanafanya muungano dhidi yako, **6** mahema ya Edomu na Waishmaeli, ya Wamoabu na Wahagari, **7** Gebali, Amoni na Amaleki, Ufilisti, pamoja na watu wa Tiro. **8** Hata Ashuru wameungana nao kuwapa nguvu wazao wa Loti. **9** Uwatendee kama vile uliviyowatendea Midiani, na kama vile uliviyowatendea Sisera na Yabini hapo kijito cha Kishoni, **10** ambaao waliangamia huko Endori na wakawa kama takataka juu ya nchi. **11** Wafanye wakuu wao kama Orebu na Zeebu, watawala wao kama Zeba na Salmuna, **12** ambaao walisema, “Na tumiliki nchi ya malisho ya Mungu.” **13** Ee Mungu wangu, wapeperushe kama mavumbi ya kisulisuli, kama makapi yapeperushwayo na upepo. **14** Kama vile moto uteketezavyo msitu au mwali wa moto unavyounguza milima, **15** wafuatilie kwa tufani yako na kuwafadhaisha kwa dhoruba yako. **16** Funika nyuso

zao kwa aibu ili watu walitafute jina lako, Ee Bwana. **17** Wao na waaibishwe na kufadhaishwa milele, na waangamie kwa aibu. **18** Hebu wajue kwamba wewe, ambaye jina lako ni Bwana, kwamba wewe peke yako ndiwe Uliye Juu Sana ya dunia yote.

84 Kwa mwimbishaji. Mtindo wa gitithi. Zaburi ya wana wa Kora. Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, makao yako yapendeza kama nini! **2** Nafsi yangu inatamani sana, naam, hata kuona shauku, kwa ajili ya nyua za Bwana; moyo wangu na mwili wangu vinamlilia Mungu Aliye Hai. **3** Hata shomoro amejipatia makao, mbayuwatu amejipatia kiota mahali auezapo kuweka makinda yake: mahali karibu na madhabahu yako, Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mfalme wangu na Mungu wangu. **4** Heri wale wanaokaa nyumbani mwako, wanaokusifu wewe daima. **5** Heri wale ambaa nguvu zao ziko kwako, na njia ziendazo Sayuni zimo miyoni mwao. **6** Wanapopita katika Bonde la Baka, hulfanya mahali pa chemchemi, pia mvua za vuli hulijaza kwa madimbwi. **7** Huendelea toka nguvu hadi nguvu, hadi kila mmoja afikapo mbele za Mungu huko Sayuni. **8** Ee Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote, sikia maombi yangu; nisikilize, Ee Mungu wa Yakobo. **9** Ee Mungu, uitazame ngao yetu, mtazame kwa wema mpakwa mafuta wako. **10** Siku moja katika nyua zako ni bora kuliko siku elfu mahali pengine; afadhali ningekuwa bawabu katika nyumba ya Mungu wangu kuliko kukaa katika mahema ya waovu. **11** Kwa kuwa Bwana ni jua na ngao, Bwana hutoa wema na heshima; hakuna kitu chema anachowanyima wale ambaa hawana hatia. **12** Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, heri ni mtu yule anayekutumaini wewe.

85 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya wana wa Kora. Ee Bwana, ulionyesha wema kwa nchi yako. Ulimrejeshea Yakobo baraka zake. **2** Ulisamehe uovu wa watu wako, na kufunika dhambi zao zote. **3** Uliweka kando ghadhabu yako yote na umegeuka na kuiacha hasira yako kali. **4** Ee Mungu Mwokozi wetu, uturejeshe tena, nawe uiiondoe chuki yako juu yetu. **5** Je, utatukasirikia milele? Utaendeleza hasira yako kwa vizazi vyote? **6** Je, hutatuhuisha tena, ili watu wako wakufurahie? **7** Utuonyeshe upendo wako usiokoma, Ee Bwana, utupe wokovu wako. **8** Nitasikiliza lile atakalo sema Mungu aliye Bwana; anaahidi amani kwa watu wake, watakatifu wake; lakini nao wasirudie upumbavu. **9** Hakika wokovu wake uko karibu na wale wamchao, ili utukufu wake udumu katika nchi yetu. **10** Upendo na uaminifu hukutana pamoja, haki na amani hubusiana. **11** Uaminifu huchipua kutoka nchi, haki hutazama chini kutoka mbinguni. **12** Naam, hakika Bwana atatoa kilicho chema, nayo nchi yetu itazaa mavuno yake. **13** Haki itatangulia mbele yake na kutengeneza njia kwa ajili ya hatua zake.

86 Maombi ya Daudi. Ee Bwana, sikia na unijibu, kwa maana mimi ni maskini na mhitaji. **2**

Linda maisha yangu, kwa maana nimejiweka kwako, wewe ni Mungu wangu, mwokoe mtumishi wako anayekutumaini. **3** Ee Bwana, nihurumie mimi, kwa maana ninakuita mchana kutwa. **4** Mpe mtumishi wako furaha, kwa kuwa kwako wewe, Ee Bwana, ninainua nafsi yangu. **5** Ee Bwana, wewe ni mwema na mwenye kusamehe, umejaa upendo kwa wote wakuitao. **6** Ee Bwana, sikia maombi yangu, sikiliza kilio changu unihurumie. **7** Katika siku ya shida yangu nitakuita, kwa maana wewe utanijibu. **8** Ee Bwana, katikati ya miungu hakuna kama wewe, hakuna matendo ya kulinganishwa na yako. **9** Ee Bwana, mataifa yote uliyoyafanya yatakuja na kuabudu mbele zako; wataliletea utukufu jina lako. **10** Kwa maana wewe ni mkuu, na unaifanya mambo ya ajabu, wewe peke yako ndiwe Mungu. **11** Ee Bwana, nifundishe njia yako, nami nitakwenda katika kweli yako; nipe moyo usiositasita, ili niweze kulicha jina lako. **12** Ee Bwana wangu, nitakusifu kwa moyo wote; nitaliadhimisha jina lako milele. **13** Kwa maana upendo wako ni mkuu kwangu; umeniokoa kutoka kwenye vilindi ya kaburi. (**Sheol h7585**) **14** Ee Mungu, wenyе majivuno wananihambulia; kundi la watu wakatili linatafuta uhai wangu: watu wasiokuheshimu wewe. **15** Lakini wewe, Ee Bwana, ni Mungu wa huruma na neema, si mwepesi wa hasira, bali ni mwingi wa upendo na uaminifu. **16** Nigeukie na unihurumie; mpe mtumishi wako nguvu zako, mwokoe mwana wa mtumishi wako wa kike. **17** Nipe ishara ya wema wako, ili adui zangu waione nao waaibishwe, kwa kuwa wewe, Ee Bwana, umenisaidia na kunifariji.

87 Zaburi ya wana wa Kora. Wimbo. Ameuweka msingi wake katika mlima mtakatifu; **2** Bwana anayapenda malango ya Sayuni kuliko makao yote ya Yakobo. **3** Mambo matukufu yanasemwaa juu yako, ee mji wa Mungu: **4** “Nitaweka kumbukumbu ya Rahabu na Babeli mionganoni mwa wale wanaonikubali mimi: Ufilisti pia na Tiro, pamoja na Kushi, nami nitasema, ‘Huyu alizaliwa Sayuni.’” **5** Kuhusu Sayuni itasemwa hivi, “Huyu na yule walizaliwa humo, naye Aliye Juu Sana mwenyewe atamwimarisha.” **6** Bwana ataandika katika orodha ya mataifa: “Huyu alizaliwa Sayuni.” **7** Watakapokuwa wanapiga vinanda wataimba, “Chemchemi zangu zote ziko kwako.”

88 Wimbo. Zaburi ya wana wa Kora. Kwa mwimbishaji. Mtindo wa mahalathi leanothi. Utensi wa Hemani Mwezrahi. Ee Bwana, Mungu uniokoaye, nimelia mbele zako usiku na mchana. **2** Maombi yangu yafike mbele zako, utegee kilio changu sikio lako. **3** Kwa maana nafsi yangu imejaa taabu, na maisha yangu yanakaribia kaburi. (**Sheol h7585**) **4** Nimehesabiwa mionganoni mwa wale waendao shimonii, niko kama mtu asiye na nguvu. **5** Nimetengwa pamoja na wafu, kama waliochinjwa walalao kaburini, ambaa huwakumbuki tena, ambaa wamekatiliwa mbali na uangalizi wako. **6** Umenitupa katika shimo lenye kina kirefu sana, katika vina vya giza nene. **7** Ghadhabu

yako imekuwa nzito juu yangu, umenigharikisha kwa mali ya Bwana, na mfalme wetu mali ya Aliye mawimbi yako yote. **8** Umenitenga na rafiki zangu Mtakatifu wa Israeli. **19** Ulizungumza wakati fulani wa karibu na kunifanya chukizo kwao. Nimezuiila, katika maono, kwa watu wako waaminifu, ukasema: wala siwezi kutoroka; **9** nuru ya macho yangu “Nimeweka nguvu kwa shujaa, nimemwinua kijana imefifia kwa ajili ya huzuni. Ee Bwana, ninakuita mionganoni mwa watu. **20** Nimemwona Daudi, mtumishi kila siku, ninakunyoshea wewe mikono yangu. wangu, na nimemtia mafuta yangu matakatifu. **10** Je, wewe huwaonyesha wafu maajabu yako? Je, **21** Kitanga changu kitamtegemeza, hakika mkono wale waliokufa huinuka na kukusifu? **11** Je, upendo wako hutangazwa kaburini, uaminifu wako katika ushuru, hakuna mtu mwovu atakayemwonea. **22** Hakuna adui atakayemtoza Uharibifu? **12** Je, maajabu yako hujulikana mahali Nitawaponda adui zake mbele zake na kuwaangamiza pa giza, au matendo yako ya haki katika nchi ya watesi wake. **24** Upendo wangu mkamilifu utakuwa usahailifu? **13** Lakini ninakulilia wewe, Ee Bwana, pamoja naye, kwa Jina langu pembe yake itatukuzuwa. unisaidie; asubuhi maombi yangu huja mbele zako. **25** Nitauweka mkono wake juu ya bahari, mkono **14** Ee Bwana, kwa nini unanikataa na kunificha uso wake wa kuumee juu ya mito. **26** Naye ataniiita wako? **15** Tangu ujana wangu nimeteseka, nikakaribia kifo; nimepatwa na hofu zako, nami nimekata tamaa. **27** Nitamteua pia **16** Ghadhabu yako imepita juu yangu; hofu zako zimeniagamiza. **17** Mchana kutwa zinanizunguka kama mafuriko; zimenimeza kabisa. **18** Umeniondolea marafiki na wapendwa wangu; giza limekuwa ndilo rafiki yangu wa karibu kuliko wote.

89 Utensi wa Ethani Mwezrahi. Nitaimba juu ya upendo mkuu wa Bwana milele; kwa kinywa changu nitajulisha uaminifu wako ujulikane kwa vizazi vyote. **2** Nitatangaza kuwa upendo wako unasimama imara milele na uaminifu wako umeuthibitisha mbinguni. **3** Ulisema, “Nimefanya agano na mteule wangu, nimewapnia mtumishi wangu Daudi, **4** ‘Nitaimarisha uzao wako milele na kudumisha ufalme wako kwa vizazi vyote.’” **5** Ee Bwana, mbingu zinayasiu maajabu yako, uaminifu wako pia katika kusanyiko la watakatifu. **6** Kwa kuwa ni nani katika mbingu anayeweza kulinganishwa na Bwana? Ni nani mionganoni mwa viumbe vyta mbinguni aliye kama Bwana? **7** Katika kusanyiko la watakatifu, Mungu huogopwa sana, anahofiya kuliko wote wanaomzunguka. **8** Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, ni nani aliye kama wewe? Ee Bwana, wewe ni mwenye nguvu, na uaminifu wako unakuzunguka. **9** Wewe unatawala bahari yenye msukosuko; wakati mawimbi yake yanapoinuka, wewe unayatuliza. **10** Wewe ulimponda Rahabu kama mmojawapo wa waliochinjwa; kwa mkono wako wenye nguvu, uliwatawanya adui zako. **11** Mbingu ni zako, nayo nchi pia ni yako, uliuwekea ulimwengu msingi pamoja na vyote vilivymo. **12** Uliumba kaskazini na kusini; Tabori na Hermoni wanaliimbia jina lako kwa furaha. **13** Mkono wako umejaa uwemo; mkono wako una nguvu, mkono wako wa kuume umetukuzuwa. **14** Haki na hukumu ndio msingi wa kiti chako cha enzi; upendo na uaminifu vinakutangulia. **15** Heri ni wale ambao wamejifuna kulkusifu kwa shangwe, wanaotembea katika mwanga wa uwepo wako, Ee Bwana. **16** Wanashangilia katika jina lako mchana kutwa, wanafurahi katika haki yako. **17** Kwa kuwa wewe ni utukufu na nguvu yao, kwa wema wako unatukuza pembe yetu. **18** Naam, ngao yetu ni

mali ya Bwana, na mfalme wetu mali ya Aliye mawimbi yako yote. **19** Ulizungumza wakati fulani wa karibu na kunifanya chukizo kwao. Nimezuiila, katika maono, kwa watu wako waaminifu, ukasema: wala siwezi kutoroka; **20** nuru ya macho yangu “Nimeweka nguvu kwa shujaa, nimemwinua kijana imefifia kwa ajili ya huzuni. Ee Bwana, ninakuita mionganoni mwa watu. **21** Kitanga changu kitamtegemeza, hakika mkono wale waliokufa huinuka na kukusifu? **22** Hakuna adui atakayemtoza ushuru, hakuna mtu mwovu atakayemwonea. **23** Uharibifu? **24** Upendo wangu mkamilifu utakuwa usahailifu? **25** Nitauweka mkono wake juu ya bahari, mkono wake wa kuumee juu ya mito. **26** Naye ataniiita kwa sauti, ‘Wewe ni Baba yangu, Mungu wangu, Mwamba na Mwokozi wangu.’ **27** Nitamteua pia awe mzaliwa wangu wa kwanza, aliyetukua kuliko wafalme wote wa dunia. **28** Nitadumisha upendo wangu kwake milele, na agano langu naye litakuwa imara. **29** Nitaudumisha uzao wake milele, kiti chake cha enzi kama mbingu zinavyodumi. **30** “Kama wanae wataacha amri yangu na wasifuate sheria zangu, **31** kama wakihalifu maagizo yangu na kutoshika amri zangu, **32** nitaadhibu dhambi yao kwa fimbo, uovu wao kwa kuwapiga, **33** lakini sitauondoa upendo wangu kwake, wala sitausaliti uaminifu wangu kamwe. **34** Mimi sitavunja agano langu wala sitabadili lile ambalo midomo yangu imelitamka. **35** Mara moja na kwa milele, nimeapa kwa utakatifu wangu, nami sitamdaganya Daudi: **36** kwamba uzao wake uetaendelea milele, na kiti chake cha enzi kitadumu mbele zangu kama jua; **37** kitaimarishwa milele kama mwezi, shahidi mwaminifu angani.” **38** Lakini wewe umemkataa, umemdhara, umemkasirika sana mpakwa mafuta wako. **39** Umelikana agano lako na mtumishi wako, na umeinajisi taji yake mavumbini. **40** Umebomoa kuta zake zote, na ngome zake zote umezifanya kuwa magofu. **41** Wote wapitao karibu wamemnyang’anya mali zake; amekuwa dharau kwa jirani zake. **42** Umetukuba mkono wa kuume wa adui zake, umewafanya watesi wake wote washangilie. **43** Umegeuza makali ya upanga wake, na hukumpa msada katika vita. **44** Umeikomesha fahari yake, na kukiangusha kiti chake cha enzi. **45** Umezifupisha siku za ujana wake, umemfunika kwa vazi la aibu. **46** Hata lini, Ee Bwana? Utajificha milele? Ghadhabu yako itawaka kama moto hata lini? **47** Kumbuka jinsi maisha yangu yanavyopita haraka. Ni kwa ubatili kiasi gani umemuumba mwanadamu! **48** Ni mtu gani auezaye kuishi na asione kifo, au kujioko mwenyewe kutoka nguvu za kaburi? (Sheol h7585) **49** Ee Bwana, uko wapi upendo wako mkuu wa mwanzoni, ambao katika uaminifu wako ulimwapia Daudi? **50** Bwana kumbuka jinsi mtumishi wako amesimangwa, jinsi ninavyovumilia moyoni mwangu dhihaka za mataifa yote, **51** dhihaka ambazo kwazo adui zako wamenisimanga, Ee Bwana, ambazo kwazo

wamesimanga kila hatua ya mpakwa mafuta wako. 52 miguu. 14 Bwana asema, "Kwa kuwa ananipenda, nitamwokoa; nitamlinda, kwa kuwa analikiri Jina

90 Maombi ya Mose, mtu wa Mungu. Bwana, wewe umekuwa makao yetu katika vizazi vyote. 2 Kabla ya kuzaliwa milima au hujaumba dunia na ulimwengu, wewe ni Mungu tangu milele hata milele.

3 Huwarudisha watu mavumbini, ukisema, "Rudini mavumbini, enyi wanadamu." **4** Kwa maana kwako miaka elfu ni kama siku moja iliyokwisha pita, au kama kesha la usiku. **5** Unawatowesha wanadamu katika usingizi wa kifo, nao ni kama majani machanga

ya asubuhi: **6** ingawa asubuhi yanachipua, ifikapo jioni huwa yamenyauka na kukauka. **7** Tumeangamizwa kwa hasira yako na tumetishwa kwa ghadhabu yako. **8** Umeyaweka maovu yetu mbele yako, dhambi zetu za siri katika nuru ya uwepo wako. **9** Tumeishi siku

za siku katiha kuu ya uwepo wakili. 7 Tunamaliza zetu zote chini ya ghadhabu yako, tunamaliza miaka yetu kwa kuomboleza. 8 Siku zetu za kuishi ni miaka sabini, au miaka themanini ikiwa tuna nguvu, lakini yote ni ya shida na taabu, nazo zapita haraka, nasi twatwetewka. 9 Ni nani ajiuave nguvu za hasira,

nasri tawoewka. **11** Ni han ajuac rigvua za nasira yako? Kwa maana għadhabu yako ni kubwa kama hofu tunayopaswa kuwa nayo kwako. **12** Tufundishe kuziħesabu siku zetu vizuri, ili tujjipat tiegħi minn-hukka. **13** Ee Bwaria, uwe na humuram! Utakawia kate luu? W-kemmexx xebha kien jaġid. **14** Tuskirkiekk

nata lin? Wanurumie watumishi wako. **14** Tushibisne asubuhi kwa upendo wako usiokoma, ili tuweze kuimba kwa shangwe na kufurahi siku zetu zote. **15** Utufurahishe kulingana na siku ulizotuadhibu, kulingana na miaka tulivotaahika. **16** Matendo vako

Kuningan na imaka tulyotadaika. 16 Matendo yako na yaonekano kwa watumishi wako, utukufu wako kwa watuto wao. 17 Wema wa Bwana Mungu wetu kwa juu yetu; uzithibitishe kazi za mikono yetu: naam, uzithibitishe kazi za mikono yetu.

91 Yeye akaaye mahali pa salama pake Yeye Aliye
Juu Sena, atadumu katika ujuli weko Muonevizi.

2 Nitasema kumhusu Bwana, "Yeye ndiye kimbilio langu na ngome yangu, Mungu wangu, ambaye ninamtumaini." **3** Hakika yeye ataniokoa na mtego wa mwindaji, na maradhi ya kuambukiza ya kuua.

4 Atakufunika kwa manyoya yake, chini ya mbawa zake utapata kimbilio, uaminifu wake utakuwa ngao na kinga yako. **5** Hutaogopa vitisho nya usiku, wala mshale urukao michana, **6** wala maradhi ya kuumbukiza vanyonyomelos gizani, wala tauini

Kuambiliza yanayonyefmeleed gizarini, wala tauni iharibuyo adhuhuri. **7** Ijapo watu elfu wataangukia kando yako, kumi elfu mikono wako wa kuume, lakin haitakukaribia wewe. **8** Utatazama tu kwa macho yako na kuonia adhabu ya waoyu. **9** Kama ukimfanya

yako na kufanya uchambua ya waawu. **9** Kama ukimbihiya Aliye Juu Sana kuwa makao yako: naam, Bwana ambaye ni kimbilio langu, **10** basi hakuna madhara yatakayokupata wewe, hakuna maaifuna yataakiribia hema yako. **11** Kwa kuwa atawaagiza malaika zake

kwa ajili yako, wakulinde katika njia zako zote. **12** Mikononi mwao watakuinua, ili usijikwae mguu wako kwenye jiwe. **13** Utawakanyaga simba na nyoka wakali, simba mkubwa na nyoka utawaponda kwa

miguu. **14** Bwana asema, "Kwa kuwa ananipenda, nitamwokoa; nitamlinda, kwa kuwa analikiri Jina langu. **15** Ataniita, nami nitamjibu; nitakuwa pamoja naye katika taabu, nitamwokoa na kumheshimu. **16** Kwa siku nyingi nitamshibisha na kumwonyesha wokovu wangu."

92 Zaburi. Wimbo wa siku ya Sabato. Ni vyema kumshukuru Bwana na kuliimbia jina lako, Ee Uliye Juu Sana, **2** kuutangaza upendo wako asubuhi, na uaminifu wako wakati wa usiku, **3** kwa zeze yenyenye nyuzi kumi na kwa sauti ya kinubi. **4** Ee Bwana, kwa kuwa matendo yako yamenifurahisha, nitaziimba kwa shangwe kazi za mikono yako. **5** Ee Bwana, tazama jinsi yalivyo makuu matendo yako, tazama jinsi yalivyo ya kina mawazo yako! **6** Mjinga hafahamu, mpumbavu haelewi, **7** ingawa waovu huchipua kama majani na wote watendao mabaya wanastawi, wataangamizwa milele. **8** Bali wewe, Ee Bwana, utatukuzwa milele. **9** Ee Bwana, hakika adui zako, hakika adui zako wataangamia. Wote watendao mabaya watatawanyika. **10** Umeitikuza pembe yangu kama ile ya nyati dume, mafuta mazuri yamemiminwa juu yangu. **11** Macho yangu yamewaona adui zangu wakishindwa, masikio yangu yamesikia maangamizi ya adui zangu waovu. **12** Wenye haki watastawi kama mtende, watakuwa kama mwerezi wa Lebanonii, **13** walipandwa katika nyumba ya Bwana, watastawi katika nyua za Mungu wetu. **14** Wakati wa uzee watakuwa bado wanaza matunda, watakuwa wabichi tena wamejaa nguvu, **15** wakitangaza, "Bwana ni mkamilifu; yeye ni Mwamba wangu, na ndani yake hamna uovu."

93 Bwana anatawala, amejivika utukufu; Bwana amejivika utukufu tena amejivika nguvu. Dunia imewekwa imara, haitaondoshwa. **2** Kiti chako cha enzi kimekuwa thabiti tangu zamani; wewe umekuwako tangu milele. **3** Bahari zimeinua, Ee Bwana, bahari zimeinua sauti zake; bahari zimeinua sauti za mawimbi yake. **4** Yeye ni mkuu kuliko ngurumo ya maji makuu, ni mkuu kuliko mawimbi ya bahari: Bwana aishiye juu sana ni mkuu. **5** Ee Bwana, sheria zako ni imara; utakatifu umepamba nyumba yako pasipo mwisho.

94 Ee Bwana, ulipizaye kisasi, Ee Mungu ulipizaye kisasi, uangaze sasa. 2 Ee Mhukumu wa dunia, inuka, uwalipize wenye kiburi kama wanavyostahili.

3 Hata lini, waovu, Ee Bwana, hata lini waovu watashangilia? **4** Wanamimina maneno ya kiburi, watenda mabaya wote wamejaa majivuno. **5** Ee Bwana, wanawaponda watu wako, wanawaonea urithi wako.

6 Wanamchinja mjane na mgeni, na kuwaa yatima.
7 Nao husema, "Bwana haoni, Mungu wa Yakobo hafahamu." 8 Sikizeni, eny wajinga mionganii mwa watu; eny wapumbavu, lini mtakuwa na hekima? 9 Je, aliyweka sikio asisikie? Aliyeumba jicho asione? 10 Je, anayeadhibisha mataifa asiadhibu? Je, awafundishaye

wanadamu asiwe na maarifa? **11** Bwana anajua unaostahili jina lake; leteni sadaka na mje katika mawazo ya mwanadamu; anajua kwamba ni ubatili. **12** Ee Bwana, heri mtu anayeadhibishwa na wewe, mtu unayemfundisha kwa sheria yako, **13** unampa utulivu siku za shida, mpaka shimo litakapokuwa limechimbwa kwa ajili ya mwovu. **14** Kwa kuwa Bwana hatawakataa watu wake, hatauacha urithi wake. **15** Hukumu itasimamishwa tena kwenye haki, wote walio na miyo minyofu watafuata. **16** Ni nani atakayeinuka dhidi ya mwovu kwa ajili yangu? Ni nani atakayenikinga dhidi ya watenda maovu? **17** Kama Bwana asingelinisaidia upesi, ningelikuwa ninaishi katika ukimya wa kifo. **18** Niliposema, "Mguu wangu unateleza," Ee Bwana, upendo wako ulinishikilia. **19** Wakati wasiwasili upilopokuwa mwingu ndani yangu, faraja yako ilinipa furaha nafsini mwangu. **20** Je, kitu cha utawala wa udhalimu kitajungu nawe, ule utawala uletao taabu kutokana na sheria zake? **21** Huungana kuwashambulia wenye haki, kuwashukumu kufa wasio na hatia. **22** Lakini Bwana amekuwa ngome yangu, na Mungu wangu amekuwa mwamba ninaoukimbilia. **23** Yeye atawalipa kwa ajili ya dhambi zao na atawaangamiza kwa ajili ya maovu yao; Bwana Mungu wetu atawaangamiza.

95 Njooni, tumwimbie Bwana kwa furaha; tumfanyie kelele za shangwe Mwamba wa wokovu wetu. **2** Tuje mbele zake kwa shukrani, tumtukuze kwa vinanda na nyimbo. **3** Kwa kuwa Bwana ni Mungu mkuu, mfalme mkuu juu ya miungu yote. **4** Mkononi mwake mna vilindi nya dunia, na vilele nya milima ni mali yake. **5** Bahari ni yake, kwani ndiye alifanya, na mikono yake iliumba nchi kavu. **6** Njooni, tusujudu, tumwabudu, tupige magotii mbele za Bwana Muumba wetu, **7** kwa maana yeze ndiye Mungu wetu, na sisi ni watu wa malisho yake, kondoo chini ya utunzaji wake. Kama mkiisikia sauti yake leo, **8** msifanyie miyo yenu migumu kama mlivoyofanya kule Meriba, kama mlivoyofanya siku ile kule Masa jangwani, **9** ambapo baba zenu walinijaribu na kunipima, ingawa walikuwa wameyaona matendo yangu. **10** Kwa miaka arobaini nilikasirikia kizazi kile, nikasema, "Hawa ni taifa ambalo miyo yao imepotoka, nao hawajazijua njia zangu." **11** Hivyo nikatangaza kwa kiapo katika hasira yangu, "Kamwe hawataingia rahani mwangu."

96 Mwimbieni Bwana wimbo mpya; mwimbieni Bwana dunia yote. **2** Mwimbieni Bwana, lisifuni jina lake; tangazeni wokovu wake siku baada ya siku. **3** Tangazeni utukufu wake katikati ya mataifa, matendo yake ya ajabu mionganii mwa mataifa yote. **4** Kwa kuwa Bwana ni mkuu mwenye kustahili kusifiwa kuliko wote; yeze ni wa kuogopwa kuliko miungu yote. **5** Kwa maana miungu yote ya mataifa ni sanamu, lakini Bwana aliziumba mbingu. **6** Fahari na enzi viko mbele yake; nguvu na utukufu vimo patakatifu pake. **7** Mpeni Bwana, enyi jamaa za mataifa, mpeni Bwana utukufu na nguvu. **8** Mpeni Bwana utukufu

unaostahili jina lake; leteni sadaka na mje katika nyua zake. **9** Mwabuduni Bwana katika uzuri wa utakatifu wake; dunia yote na itetemeke mbele zake. **10** Katikati ya mataifa semenii, "Bwana anatawala." Ulimwengu ameuweka imara, hauwezi kusogezwa; atawahukumu watu kwa uadilifu. **11** Mbingu na zishangilie, nchi na ifurahi; bahari na ivume, na vyote vilyivomo ndani yake; **12** mashamba na yashangilie, pamoja na vyote vilyivomo ndani yake. Kisha miti yote ya msituni itaimba kwa furaha; **13** itaimba mbele za Bwana kwa maana anakuja, anakuja kuhukumu dunia. Atahukumu dunia kwa haki, na mataifa katika kweli yake.

97 Bwana anatawala, nchi na ifurahi, visiwi vyote vishangilie. **2** Mawingu na giza nene vinamzunguka, haki na hukumu ndio msingi wa kiti chake cha enzi. **3** Moto hutangulia mbele zake na huteketeza adui zake pande zote. **4** Umeme wake wa radi humulika dunia, nchi huona na kutetemeka. **5** Milima huyeyuka kama nta mbele za Bwana, mbele za Bwana wa dunia yote. **6** Mbingu zinatangaza haki yake, na mataifa yote huona utukufu wake. **7** Wote waabuduo sanamu waabishwa, wale wajisifiao sanamu: mwabuduni yeze, enyi miungu yotel! **8** Sayuni husikia na kushangilia, vijiji nya Yuda vinafurahia kwa sababu ya hukumu zako, Ee Bwana. **9** Kwa kuwa wewe, Ee Bwana, ndiwe Ulyie Juu Sana kuliniko dunia yote; umetukuka sana juu ya miungu yote. **10** Wale wanaompenda Bwana na wauchukie uovu, kwa maana yeze hilinda maisha ya waaminifu wake na kuwaokoa kufoka mkononi mwovu. **11** Nuru huangaza wenye haki na furaha kwa watu waryofu wa moyo. **12** Furahini katika Bwana, ninyi mlion wenye haki, lisifuni jina lake takatifu.

98 Zaburi. Mwimbieni Bwana wimbo mpya, kwa maana ametenda mambo ya ajabu; kitanga chake cha kuume na mkono wake mtakatifu umemfanya wokovu. **2** Bwana ameufanya wokovu wake ujulikane na amedhihirisha haki yake kwa mataifa. **3** Ameukumbuka upendo wake na uaminifu wake kwa nyumba ya Israeli; miisho yote ya dunia imeuona wokovu wa Mungu wetu. **4** Mpigieni Bwana kelele za shangwe, dunia yote, ipaze sauti kwa nyimbo za shangwe na vinanda; **5** mwimbieni Bwana kwa kinubi, kwa kinubi na sauti za kuimba, **6** kwa tarumbeta na mvumo wa baragumu za pembe za kondoo dume: shangilieni kwa furaha mbele za Bwana, aliye Mfalme. **7** Bahari na ivume na kila kiliommo ndani yake, dunia na wote wakaaod ndani yake. **8** Mito na ipige makofii, milima na iimbe pamoja kwa furaha, **9** vyote na viimbe mbele za Bwana, kwa maana yuaja kuhukumu dunia. Atahukumu dunia kwa haki na mataifa kwa haki.

99 Bwana anatawala, mataifa na yatetemeke; anakalia kitu cha enzi katikati ya makerubi, dunia na itikisike. **2** Bwana ni mkuu katika Sayuni;

ametukuzwa juu ya mataifa yote. **3** Wanalisifu jina lako ambalo ni kuu na la kuogopwa: yeye ni mtakatifu! **4** Mfalme ni mwenye nguvu na hupenda haki, wewe miongoni mwa makuhani wake, Samwelii alikuwa miongoni mwa walioitiia jina lake; walimwita Bwana, naye aliwajibu. **7** Alizungumza nao kutoka nguzo ya wingi; walizishika sheria zake na amri alizowapa. **8** Ee Bwana, wetu, ndiwe uliyewajibu, kwa Israeli ulikuwa Mungu mwenye kusamehe, ingawa uliadhibu matendo yao mabaya. **9** Mtukuzeni Bwana Mungu wetu, mwabuduni kwenye mlima wake mtakatifu, kwa maana Bwana Mungu wetu ni mtakatifu.

100 Zaburi ya shukrani. Mpigieni Bwana kelele za shangwe, dunia yote. **2** Mwabuduni Bwana kwa furaha; njooni mbele zake kwa nyimbo za shangwe. **3** Jueni kwamba Bwana ndiye Mungu. Yeye ndiye alitumba, sisi tu mali yake; sisi tu watu wake, kondoo wa malisho yake. **4** Ingieni malangoni mwake kwa shukrani na katika nyua zake kwa kusifu, mshukuruni yeye na kulisifu jina lake. **5** Kwa maana Bwana ni mwema na upendo wake wadumu milele; uaminifu wake unadumu kwa vizazi vyote.

101 Zaburi ya Daudi. Nitaimba juu ya upendo wako na haki yako; kwako wewe, Ee Bwana, nitaimba sifa. **2** Nitazingatia kuishi maisha yasiyo na lawama: utakuja kwangu lini? Nitatembea nyumbani mwangu kwa moyo usio na lawama. **3** Sitaweka mbele ya macho yangu kitu kiovu. Ninayachukia matendo ya watu wasio na imani; hawatashikamana nami. **4** Moyo wa ukaidi utakuwa mbali nami; nitajitenga na kila ubaya. **5** Kila amsingiziaye jirani yake kwa siri, huyo nitamnyamazisha; mwenye macho ya dharaa na moyo wa kiburi huyo sitamvumilia. **6** Macho yangu yatawaelekeea waaminifu katika nchi, ili wawewe kuishi pamoja nami; yeye ambaye moyo wake hauna lawama atanitumikia. **7** Mdanganyifu hatakaa nyumbani mwangu, yeye asemaye kwa uongo hatasimama mbele yangu. **8** Kila asubuhi nitawanyamazisha waovu wote katika nchi; nitamkatilia mbali kila mtenda mabaya kutoka mjii wa Bwana.

102 Maombi ya mtu aliyechoka. Anapoteseka na kumimina malalamiko yake kwa Bwana. Ee Bwana, usikie maombi yangu, kilio changu cha kuomba msaada kikufikie. **2** Usinifice uso wako ninapokuwa katika shida. Unitegee sikio lako, ninapoita, unijibu kwa upesi. **3** Kwa kuwa siku zangu zinatoweka kama moshi, mifupa yangu inaungua kama kaa la moto. **4** Moyo wangu umefifia na kunyauka kama jani, ninasahau kula chakula changu. **5** Kwa sababu ya kusononeka kwangu kwa uchungu, nimebakia ngozi na misfupa. **6** Nimekuwa kama bundi wa jangwani, kama bundi kwenye magofu.

Zaburi

378

7 Nilalapo sipati usingizi, nimekuwa kama ndege mpweke kwenye paa la nyumba. **8** Mchana kutwa adui zangu hunidhifikasi, wale wanaonizunguka hutumia jina langu kama laana. **9** Ninakula majivu kama haki na sawa. **10** kwa sababu ya ghadhabu yako kuu, kwa na machozi na kama umeniinua na kunitupa kando. **11** Siku zangu ni kama kivuli cha jioni, ninanyauka kama jani. **12** Lakini wewe, Ee Bwana, umeketi katika kiti chako cha enzi milele, sifa zako za ukuu zaendelea vizazi vyote. **13** Utainuka na kuihurumia Sayuni, kwa maana ni wakati wa kumwonyesha wema; wakati uliokubalika umewadia. **14** Kwa maana mawe yake ni ya thamani kwa watumishi wako, vumbi lake lenyewe hulionea huruma. **15** Mataifa wataogopa jina la Bwana, wafalme wote wa dunia watauheshimu utukufu wako. **16** Kwa maana Bwana atajenga tena Sayuni na kutokea katika utukufu wake. **17** Ataitikia maombi ya mtu mkiwa, wala hatadharau hoja yao. **18** Hili na liandikwe kwa ajili ya kizazi kijacho, ili taifa litakaloumbwa baadaye wawewe kumsifua Bwana: **19** “Bwana alitazama chini kutoka patakatifu pake palipo juu, kutoka mbinguni alitazama dunia, **20** kusikiliza vilio vyta uchungu vyta wafungwa na kuaweka huru wale waliohukumiwa kufa.” **21** Kwa hiyo jina la Bwana latangazwa huko Sayuni na sifa zake katika Yerusalem, **22** wakati mataifa na falme zitakapokusanyika ili kumwabudu Bwana. **23** Katika kuishi kwangu alivunja nguvu zangu, akafupisha siku zangu. **24** Ndipo niliposema: “Ee Mungu wangu, usinichukue katikati ya siku zangu; miaka yako inaendelea vizazi vyote. **25** Hapo mwanzo uliweka misingi ya dunia, nazo mbingu ni kazi ya mikono yako. **26** Hizi zitatoweka, lakini wewe utadumu, zote zitachakaa kama vazi. Utazibadilisha kama nguo nazo zitaondoshwa. **27** Lakini wewe, U ye ye yule, nayo miaka yako haikomi kamwe. **28** Watoto wa watumishi wako wataishi mbele zako; wazao wao wataimarishwa mbele zako.”

103 Zaburi ya Daudi. Ee nafsi yangu, umhimidi Bwana. Vyote vilivymo ndani yangu vilihimidi jina lake takatifu. **2** Ee nafsi yangu, umhimidi Bwana, wala usisahau wema wake wote, **3** akusamehe dhambi zako zote, akuponya magonjwa yako yote, **4** aukomboa uhai wako na kaburi, akuvika taji ya upendo na huruma, **5** atosheleza mahitaji yako kwa vitu vyema, ili ujana wako uhuishwe kama wa tai. **6** Bwana hutenda haki, naye huwapa hukumu ya haki wote wanaoonewa. **7** Alijulisha Mose njia zake, na wana wa Israeli matendo yake. **8** Bwana ni mwingu wa huruma na mwenye neema; si mwepesi wa hasira, bali amejaa upendo. **9** Yeye hatalaumu siku zote, wala haweki hasira yake milele, **10** ye ye hatutendei kulingana na dhambi zetu wala hatupatilizi kwa kadiri ya maovu yetu. **11** Kama vile mbingu zilivyo juu ya dunia sana, ndivyo wema wake ulivyo mwingu kwa wanaomcha; **12** kama mashariki ilivyo mbali na magharibi, ndivyo Mungu alivyoziweka dhambi

zeti mbali nasi. **13** Kama baba alivyo na huruma kwa watoto wake, ndivyo Bwana anavyowahurumia zote, dunia imejaa viumbe vyako. **14** Kwa kuwa anajua tulivyoubwa, kubwa na yenye nafasi tele, imejaa viumbe visivyo na anakumbuka kwamba sisi tu mavumbi. **15** Kuhusu idadi, vitu vyenye uhai vikubwa na vidogo. **16** Huko mwanadamu, siku zake ni kama majani, anachanua meli huenda na kurudi, pia Lewiathani, uliyemuumba kama ua la shambani; **17** upepo huvuma juu yakeacheze ndani yake. **18** Hawa wote wanakutazamia nalo hutoweka, mahali pake hapalikumbuki tena. **19** Lakini kutoka milele hata milele upendo wa Bwana wewe, uwape chakula chao kwa wakati wake. **20** unatawala juu ya vyote. **21** Mhimidini Bwana, enyi unapowapa, wanakikusanya, unapofumbua mkono malaika zake, ninyi mlilo mashujaa mnaozitii amri wako, wao wanashibishwa mema. **22** Unapoficha zake, ninyi mnaotii neno lake. **23** Mhimidini Bwana, nayo wako, wanapata hofu, unapoondoa pumzi yao, ninyi jeshi lake lote la mbinguni, ninyi watumishi kukumbuka kuyattii mausia yake. **24** Bwana ameweka wake wanaufuka na kurudi mavumbini. **25** Unapopeleka imara kiti chake cha enzi mbinguni, ufalme wake Roho wako, wanaumbwa, nawe huufanya upya uso unatawala juu ya vyote. **26** Mhimidini Bwana, enyi wa dunia. **27** Utukufu wa Bwana na udumu milele, malaika zake, ninyi mlilo mashujaa mnaozitii amri Bwana na azifurahie kazi zake: **28** ye ye aitazamaye zake, ninyi mnaotii neno lake. **29** Mhimidini Bwana, dunia, nayo ikatetemeka, aigusaye milima, nayo ninyi jeshi lake lote la mbinguni, ninyi watumishi ikatoa moshi. **30** Nitamwimbia Bwana maisha yangu wake mnaofanya mapenzi yake. **31** Mhimidini Bwana, yote; nitaimba sifa kwa Mungu wangu muda wote ninaoishi. **32** Kutafakari kwangu na kumpendeze yeye, ninaopfurahi katika Bwana. **33** Lakini wenye dhambi na watoweke katika dunia na waovu wasiwepo tena. **34** Kuta zote kila mahali katika milki yake. Ee nafsi yangu, umhimidi Bwana.

104 Ee nafsi yangu, umhimidi Bwana. Ee Bwana

Mungu wangu, wewe ni mkuu sana, umejivika utukufu na enzi. **2** Amejifunika katika nuru kama vile kwa vazi, amezitandaza mbingu kama hema **3** na kuziweka nguzo za orofa yake juu ya maji. Huyafanya mawingu kuwa gari lake, na hupanda kwenye mbawa za upepo. **4** Huzifanya pepo kuwa wajumbe wake, miali ya moto watumishi wake. **5** Ameiweka dunia kwenye misingi yake, haiwezi kamwe kuondoshwa. **6** Uliifunika kwa kilindi kama kwa vazi, maji yalismama juu ya milima. **7** Lakini kwa kukemea kwako maji yalikimbia, kwa sauti ya radi yako yakatoroka, **8** yakapanda milima, yakateremka mabondeni, hadi mahali pale ulipoyakusudia. **9** Uliyawekeea mpaka ambao hayawesi kuuvuka, kamwe hayatafunika dunia tena. **10** Huzifanya chemchemi zimwage maji mabondeni, hutiririka katy ya milima. **11** Huwapa maji wanyama wote wa kondeni, punda-mwitu huzima kiu yao. **12** Ndege wa angani hufanya viota kando ya maji, huimba katikati ya matawi. **13** Huinysesha milima kutoka orofa zake, dunia inatoshelezwa kwa matunda ya kazi yake. **14** Huyafanya majani ya mifugo yaote, na mimea kwa watu kulima, wajipatie chakula kutoka ardhini: **15** divai ya kuufurahisha moyo wa mwanadamu, mafuta kwa ajili ya kung'arisha uso wake, na mkate wa kutia mwili nguvu. **16** Miti ya Bwana inanyeshewa vizuri, mierezi ya Lebanon aliyoipanda. **17** Humo ndege hufanya viota vyao, korongo ana nyumba yake kwenye msunobari. **18** Milima mirefu ni makao ya mbizi-mwitu, majabali ni kimbilio la pelele. **19** Mwezi hugawanya majira, na jua hutambua wakati wake wa kutua. **20** Unaleta giza, kunakuwa usiku, wanyama wote wa mwituni huzurura. **21** Simba hunguruma kwa mawindo yao, na kutafuta chakula chao kutoka kwa Mungu. **22** Jua huchomoza, nao huondoka, hurudi na kulala katika mapango yao. **23** Kisha mwanadamu huenda kazini mwake, katika kazi yake mpaka jioni. **24** Ee Bwana, jinsi

kuwa wengi sana kuliko adui zao, **25** ndiye aliugeua mioyo yao iwachukie watu wake, wakatenda hila dhidi ya watumishi wake. **26** Akamtuma Mose mtumishi wake, pamoja na Aroni, aliyemchagua. **27** Walifanya ishara zake za ajabu mionganii mwao, miujiza yake katika nchi ya Hamu. **28** Alituma giza na nchi ikajaa giza, kwani si walikuwa wameyaasi maneno yake? **29** Aligeuza maji yao kuwa damu, ikasababisha samaki wao kufa. **30** Nchi yao ilijaa vyura tele, ambaa waliingia hadi kwenye vyumba yya kulala yya watawala wao. **31** Alisema, yakaja makundi ya mainzi, na viroboto katika nchi yao yote. **32** Alibadilisha mvua yao ikawa mvua ya mawe, yenye umeme wa radi nchini yao yote, **33** akaharibu mizabibu yao na miti ya tini, na akaangamiza miti ya nchi yao. **34** Alisema, nzige wakaja, tunutu wasio na idadi, **35** wakala kila jani katika nchi yao, wakala mazao ya ardhi yao. **36** Kisha akawaua wazaliwa wote wa kwanza katika nchi yao, matunda ya kwanza ya ujana wao wote. **37** Akawatoa Israeli katika nchi wakiwa na fedha na dhababu nyangi, wala hakuna hata mmoja kutoka kabilo zao aliyejkwaa. **38** Misri ilifurahi walipoondoka, kwa sababu hofu ya Israeli iliкуwa imewaangukia. **39** Alitandaza wingu kama kifuniko, na moto kuwamulikia usiku. **40** Waliomba, naye akawaleeta kware, akawashibisha kwa mkate wa mbinguni. **41** Alipasua mwamba, maji yakabubujika, yakiniririka jangwani kama mto. **42** Kwa maana alikumbuka ahadi yake takatifu, aliyompa Abrahamu mtumishi wake. **43** Aliwatoa watu wake kwa furaha, wateule wake kwa kelele za shangwe, **44** akawapa nchi za mataifa, wakawa warithi wa mali wengine walikuwa wameitaabikia; **45** alifanya haya ili wayashike mausia yake na kuzitii sheria zake. Msifuni Bwana.

hawakungojea shauri lake. **14** Jangwani walitawaliwa na tamaa zao, walimjaribu Mungu nyikani. **15** Kwa hiyo aliwapa kile walichoomba, lakinii akatuma juu yao ugonjwa wa kudhoofisha. **16** Kambini walimwonea vivu Mose, na pia Aroni aliyekuwa amewekwa wakfu kwa Bwana. **17** Ardhi ilifunguka ikawameza Dathani, ikawazika Abiramu na kundi lake. **18** Moto uliwaka katikati ya wafusi wao, mwali wa moto ndama, na kuabudu sanamu ya kusubu kwa chuma. **20** Waliubadilisha Utukufu wao kwa sanamu ya fahali, ambaye hula majani. **21** Walimsahau Mungu aliyeawooka, aliyekuwa ametenda mambo makuu huko Misri, **22** miujiza katika nchi ya Hamu na mambo ya kutisha huko Bahari ya Shamu. **23** Kwa hiyo alisema kwamba angewaangamiza: kama Mose mteule wake, asingesimama kati yao na Mungu kuizua ghadhabu yake kuwaangamiza. **24** Kisha waliihdharau ile nchi nzuri, hawakuiamini ahadi yake. **25** Walinung'unika ndani ya mahema yao, wala hawakumtii Bwana. **26** Kwa hiyo akaapa kwa mkono ulioinuliwa kwamba atawafanya waanguke jangwani, **27** kuwatawanya wazao wao waanguke mionganii mwa mataifa, na kuwatawanya katika nchi zote. **28** Walijifunga nira na Baali wa Peori, wakala dhahibui zilizotolewa kwa miungu isiyo na uhai. **29** Walichochea hasira ya Bwana, wakamkarishwa kwa matendo yao maovu, nayo tauni ikazuka katikati yao. **30** Lakini Finehasi alisimama na kuingilia kati, nayo tauni ikazuiliwa. **31** Hili likahesabiwa kwake haki, kwa vizazi visivyo na mwisho vijavyo. **32** Kwenye maji ya Meriba, walimkarishwa Bwana, janga likampata Mose kwa sababu yao; **33** kwa maana walimwasi Roho wa Mungu, na maneno yasiyofaa yaktoka midomoni kwa Mose.

106 Msifuni Bwana. Mshukuruni Bwana, kwa kuwa ni mwema; upendo wake wadumu

mile. **2** Ni nani awezaye kusimulia matendo makuu ya Bwana au kutangaza kikamilifu sifa zake? **3** Heri wale wanaodumisha haki, ambao daima wanafanya yaliyo mema. **4** Ee Bwana, unikumbuke unapowatendea mema watu wako, uwe msaada wangu unapowaokoa, **5** ili niweze kufurahia mafanikio ya wateule wako, niweze kushiriki katika furaha ya taifa lako, na kuungana na urithi wako katika kukusifu. **6** Tumetenda dhambi, kama vile baba zetu walivyotenda, tumekosa na tumetenda uovu. **7** Wakati baba zetu walipokuwa Misri, hawakuzingatia maajabu yako, wala hawakukumbuka wingi wa fadhili zako, bali waliiasi kando ya bahari, Bahari ya Shamu. **8** Hata hiyo aliwaokoa kwa ajili ya jina lake, ili apate kudhihirisha uweza wake mkuu. **9** Alikemea Bahari ya Shamu, nayo ikakauka, akawaongoza katika vilindi vyake kama vile jangwani. **10** Aliwaokoa mikononi mwa adui; kutoka mikononi mwa adui aliwakomboa. **11** Maji yaliwafunika adui zao, hakunusurika hata mmoja. **12** Ndipo walipoamini ahadi zake, nao wakaimba sifa zake. **13** Lakini mara walishau aliyowatendea, wala

hawakungojea shauri lake. **14** Jangwani walitawaliwa na tamaa zao, walimjaribu Mungu nyikani. **15** Kwa hiyo aliwapa kile walichoomba, lakini akatuma juu yao ugonjwa wa kudhoofisha. **16** Kambini walimwonea wivu Mose, na pia Aroni aliyekuwa amewekwa wakfu kwa Bwana. **17** Ardhi ilifunguka ikawameza Dathani, ikawazika Abiramu na kundi lake. **18** Moto uliwaka katikati ya wafuasi wao, mwali wa moto uliweketeza waovu. **19** Huko Horebu walitengeneza ndama, na kuabudu sanamu ya kusubu kwa chuma. **20** Waliubadilisha Utukufu wao kwa sanamu ya fahali, ambaye hula majani. **21** Walimsahau Mungu aliyewaokoa, aliyekuwa ametenda mambo makuu huko Misri, **22** miujiza katika nchi ya Hamu na mambo ya kutisha huko Bahari ya Shamu. **23** Kwa hiyo alisema kwamba angewangamiza: kama Mose mteule wake, wasingesimama kati yao na Mungu kuizua ghadhabu yake kuwaangamiza. **24** Kisha waliidharau ile nchi nzuri, hawakumiani ahadi yake. **25** Walinung'unika ndani ya mahema yao, wala hawakumtii Bwana. **26** Kwa hiyo akaapa kwa mkono ulioinuliwa kwamba awafanya waanguke jangwani, **27** kuwatawanya wazao wao waanguke miiongoni mwa mataifa, na kuwatawanya katika nchi zote. **28** Walijifunga nira na Baali wa Peori, wakala dhabihu zilizotolewa kwa miungu isiyo na uhai. **29** Walichochea hasira ya Bwana, wakamkasirisha kwa matendo yao maovu, nayo tauni ikazuka katikati yao. **30** Lakini Finehasi alisimama na kuingilia kati, nayo tauni ikazuiliwa. **31** Hili likahesabiwa kwake haki, kwa vizazi visivyo na mwisho vijavyo. **32** Kwenye maji ya Meriba, walimkasirisha Bwana, janga likampata Mose kwa sababu yao; **33** kwa maana walimwasi Roho wa Mungu, na maneno yasiyofaa yakatoka midomoni kwa Mose. **34** Hawakuyaangamiza yale mataifa kama Bwana aliyowaagiza, **35** bali walijichanganya na mataifa na wakazikubali desturi zao. **36** Waliabudu sanamu zao, zikawa mtego kwao. **37** Wakawatoa wana wao na binti zao dhabihu kwa mashetani. **38** Walimwaga damu isiyo na hatia, damu za wana wao na binti zao, ambaeo waliwatoa dhabihu kwa sanamu za Kanaani, nayo nchi ikanajisika kwa damu zao. **39** Wakajinajisi wenyewe kwa yale waliyotenda; kwa matendo yao wenyewe wakajifanyia ukahaba. **40** Kwa hiyo Bwana akawakasirikia watu wake na akauchukia sana urithi wake. **41** Akawakabidhi kwa mataifa na adui zao wakawatawala. **42** Adui zao wakawaonea na kuwatia chini ya mamlaka yao. **43** Mara nyangi aliwaokoa lakini walikuwa wamezama kwenye usasi, nao wakajiharibu katika dhambi zao. **44** Lakini akaangalia mateso yao wakati aliposikia kilio chao; **45** kwa ajili yao akakumbuka agano lake, na kutokana na upendo wake mkuu akapooza hasira yake. **46** Akawafanya wahurumiwe na wote waliowashikilia mateka. **47** Ee Bwana Mungu wetu, tuokoe, Tukusanye tena kutoka kwa mataifa, ili tuweze kulishukuru jina lako takatifu, na kushangilia katika sifa zako. **48** Atukuzwe Bwana,

Mungu wa Israeli, tangu milele na hata milele. Watu wote na waseme, "Amen!" Msifuni Bwana.

107 Mshukurumi Bwana, kwa kuwa yeye ni mwema, upendo wake wadumu milele. **2** Waliokombolewa wa Bwana na waseme hivi, wale aliowaokoa kutoka mchoro wa adui, **3** wale aliowakusanya kutoka nchi mbalimbali, kutoka mashariki na magharibi, kutoka kaskazini na kusini. **4** Baadhi yao walitangatanga jangwani, hawakuona njia ya kuwafikisha mji ambaa wangeweza kuishi. **5** Walikuwa na njaa na kiu, nafsi zao zikadhoofika. **6** Ndipo walipomililia Bwana katika shida yao, naye akawaokoa kutoka taabu yao. **7** Akawaongoza kwa njia ilijo sawa hadi mji ambaa wangeweza kuishi. **8** Basi na wamshukuru Bwana kwa upendo wake usiokoma, na kwa matendo yake ya ajabu kwa wanadamu, **9** kwa maana yeye humtosheleza mwenye kiu, na kumshibisha mwenye njaa kwa vitu vyema. **10** Wengine walikaa gizani na katika huzuni kuu, wafungwa wakiteseka katika minyororo, **11** kwa sababu walikuwa wameasi dhidi ya maneno ya Mungu na kudharau shauri la Aliye Juu Sana. **12** Aliwatumikisha kwa kazi ngumu; walijikwaa na hapakuwepo yeoyote wa kuwasaidia. **13** Ndipo walipomililia Bwana katika shida yao, naye akawaokoa kutoka taabu yao. **14** Akawatoa katika giza na huzuni kuu na akavunja minyororo yao. **15** Basi na wamshukuru Bwana kwa upendo wake usiokoma, na kwa matendo yake ya ajabu kwa wanadamu, **16** kwa kuwa yeye huvunjia malango ya shaba na kukata mapingo ya chuma. **17** Wengine wakawa wapumbavu kutokana na uasi wao, wakapata mateso kwa sababu ya uovu wao. **18** Wakachukia kabisa vyakula vyote, wakakaribia malango ya mauti. **19** Ndipo walipomililia Bwana katika shida yao, naye akawaokoa kutoka taabu yao. **20** Akalituma neno lake na kuwaponya, akawaokoa kutoka maangamizo yao. **21** Basi na wamshukuru Bwana kwa upendo wake usiokoma, na kwa matendo yake ya ajabu kwa wanadamu. **22** Na watoe dhabihu za kushukuru, na wasimulie matendo yake kwa nyimbo za furaha. **23** Wengine walisafiri baharini kwa meli, walikuwa wafanyabiashara kwenye maji makuu. **24** Waliziona kazi za Bwana, matendo yake ya ajabu kilindini. **25** Kwa maana alisema na kuamsha tufani iliyo inua mawimbi juu. **26** Yakainuka juu mbinguni, yakashuka chini hadi vilindini, katika hatari hii ujasiri wao uliyeyuka. **27** Walipepesuka na kuyumbayumba kama walevi, ujanja wao ukafikia ukomo. **28** Ndipo walipomililia Bwana katika shida yao, naye akawatoa kwenye taabu yao. **29** Akatuliza dhoruba kwa mnong'ono, mawimbi ya bahari yakatulia. **30** Walifurahi ilipokuwa shwari, naye akawaongoza hadi bandari walio itamani. **31** Basi na wamshukuru Bwana kwa upendo wake usiokoma, na kwa matendo yake ya ajabu kwa wanadamu. **32** Na wamtukuze yeye katika kusanyiko la watu, na wamsifu katika baraza la wazee. **33** Yeye aligeza

mito kuwa jangwa, chemchemi za maji zitiririkazo kuwa ardhi yenyen kiu, **34** nchi izaayo ikawa ya chumvi isiyofaa, kwa sababu ya uovu wa wale walioishi humo. **35** Aligeza jangwa likawa madimbwi ya maji, nayo ardhi kame kuwa chemchemi za maji zitiririkazo; **36** aliwaleta wenye njaa wakaishi humo, nao wakajenga mji wangeweza kuishi. **37** Walilima mashamba na kupanda mizabibu, nayo ikazaa matunda mengi, **38** Mungu aliwabariki, hesabu yao ikaongezeka sana, wala hakuruhusu mifugo yao kupungua. **39** Kisha hesabu yao ilipungua, na walinyenyekeshwa kwa kuonewa, maafa na huzuni. **40** Yeye ambaye huwamwagia dharaa wakuu, aliwafanya watangetange nyikani isiyo na njia. **41** Lakini yeye aliwainua wahitaji katika taabu zao, na kuongeza jamaa zao kama makundi ya kondoo. **42** Wanyofu wataona na kufurahi, lakini waovu wote watafunga vinywa vyao. **43** Yeyote aliye na hekima, ayasikie mambo haya, na atafakari upendo mkuu wa Bwana.

108 Wimbo. Zaburi ya Daudi. Ee Mungu, moyo wangu ni thabit; nitaimba na kusifu kwa moyo wangu wote. **2** Amka, kinubi na zeze! Nitayaamsha mapambazuko. **3** Nitakusifu wewe, Ee Bwana, katikati ya mataifa; nitaimba habari zako, katikati ya jamaa za watu. **4** Kwa maana upendo wako ni mkuu, ni juu kuliko mbingu; uaminifu wako unazifikia anga. **5** Ee Mungu, utukuzwe juu ya mbingu, utukufu wako na uenee duniani kote. **6** Tuokoe na utusaidie kwa mokino wako wa kuumbe, ili wale uwapendao wapate kuokolewa. **7** Mungu amenena kutoka patakati pake: "Nitaiigawa Shekemu kwa ushindi na kulipima Bondela Sukothi." **8** Gileadi ni yangu, Manase ni yangu, Efraim ni kofia yangu ya chuma, nayo Yuda ni fimbio yangu ya utawala. **9** Moabu ni sinia langu la kunawia, juu ya Edomu natupa kiatu changu; nashangilia kwa kushindhi kwa Ufilisti." **10** Ni nani atakayenipeleka hadi mji wenye ngome? Ni nani atakayeniongoza hadi nifike Edomu? **11** Ee Mungu, si ni wewe uliyetukataa sisi, na hutoki tena na majeshi yetu? **12** Tuleete msaada dhidi ya adui, kwa maana msaada wa mwanadamu haufi kitu. **13** Kwa msaada wa Mungu tutapata ushindi, naye atawaponda adui zetu.

109 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Ee Mungu, ambaye ninakusifu, usiwe kimya, **2** kwa maana watu waovu na wadanganyifu wamefungua vinywa vyao dhidi yangu; wasema dhidi yangu kwa ndimi za udanganyifu. **3** Wamenizunguka kwa maneno ya chuki, wanani shambulia bila sababu. **4** Wanachonilipa badala ya urafiki wangu ni kunihtaki, lakini mimi ninawaombea. **5** Wanani lipiza mabaya kwa mema, chuki badala ya urafiki wangu. **6** Agiza mtu mwovu ampinge, mshtaki asimame mokino wake wa kuumbe. **7** Anapohukumiwa, apatikane na hatia, nayo maombi yake yamhukumu. **8** Siku zake za kuishi na ziwe chache, nafasi yake ya uongozi

ichukuliwe na mtu mwininge. **9** Watoto wake na waachwe yatima, mke wake na awe mjane. **10** Watoto wake na watanetange wakiomba, na wafukuzwe kwenye magofu ya nyumba zao. **11** Mtu anayemda na ateke vyote alivyo navyo, matunda ya kazi yake yatekwe nyara na wageni. **12** Asiwepo mtu yejote wa kumtendea mema wala wa kuwahurumia yatima wake. **13** Uzao wake na ukatiiliwe mbali, majina yao yafutike katika kizazi kifuatacho. **14** Maovu ya baba zake na yakumbukwe mbele za Bwana, dhambi ya mama yake isifutwe kamwe. **15** Dhambi zao na zibaki daima mbele za Bwana, ili apate kukatilia mbali kumbukumbu lao duniani. **16** Kwa maana kamwe hakuweza kutenda wema, bali alimfukuza mnyonge na mhitaji, aliwafanya jeuri wahitaji na waliovunjika moyo. **17** Alipenda kulaani, nayo laana ikampata; hakupenda kubariki, kwa hiyo baraka na ikae mbali naye. **18** Alivaa kulaani kama vazi lake, nayo laana ikamwingia mwilini mwake kama maji, kwenye mifupa yake kama mafuta. **19** Na iwe kama joho alilozungushiwa, kama mshipi aliofungiwa daima. **20** Haya na yawe malipo ya Bwana kwa washtaki wangu, kwa wale wanaoninenea mabaya. **21** Lakini wewe, Ee Bwana Mwenyezi, unitendee wema kwa ajili ya jina lako, uniokekwa wema wa pendo lako. **22** Maana mimi ni maskini na mhitaji, moyo wangu umejeruhiwa ndani yangu. **23** Ninafifia kama kivuli cha jioni, nimerushwa-rushwa kama nzige. **24** Magoti yangu yamelegea kwa kufunga, mwili wangu umedhoofika na kukonda. **25** Nimekuwa kitu cha kudharauliwa kwa washtaki wangu, wanionapo, hutikisa vichwa vyao. **26** Ee Bwana, Mungu wangu nisaidie, niokoe sawasawa na upendo wako. **27** Watu na wafahamu kuwa ni mkono wako, kwamba wewe, Ee Bwana, umetenda hili. **28** Wanaweza kulaani, lakini wewe utabariki, watakaposhambulia wataabilishwa, lakini mtumishi wako atashangilia. **29** Washtaki wangu watavikwa fedheha, na kufunika na aibu kama joho. **30** Kwa kinywa changu nitamkuza sana Bwana, katika umati mkubwa nitamsifu. **31** Kwa maana husimama mkono wa kuume wa mhitaji, kuoko maisha yake kutoka kwa wale wanaomhukumu.

110 Zaburi ya Daudi. Bwana amwambia Bwana wangu: "Keti mkono wangu wa kuume, mpaka nitakapowafanya adui zako kuwa mahali pa kuweka miguu yako." **2** Bwana ataeneza fimbo yako ya utawala yenye nguvu kutoka Sayuni; utatawala katikati ya adui zako. **3** Askari wako watajitolea kwa hiari katika siku yako ya vita. Ukiwa umevikwa fahari takatifu, kutoka tumbo la mapambazuko utapokea umande wa ujana wako. **4** Bwana ameapa, naye hatabadilisha mawazo yake: "Wewe ni kuhanii milele, kwa mfano wa Melkizedeki." **5** Bwana yuko mkono wako wa kuume, atawaponda wafalme siku ya ghadhabu yake. **6** Atawahukumu mataifa, akilundika mizoga na kuwaponda watawala wa dunia nzima. **7** Atakunywa

maji katika kijito kando ya njia, kwa hiyo atainua kichwa chake juu.

111 Msifuni Bwana. Nitamtukuza Bwana kwa moyo wangu wote, katika baraza la wanyofu na katika kusanyiko. **2** Kazi za Bwana ni kuu, wote waraoperendewa nazo huzitafakari. **3** Kazi zake zimejaa fahari na utukufu, haki yake hudumu daima. **4** Amefanya maajabu yake yakumbukwe, Bwana ni mwenye neema na huruma. **5** Huwapa chakula wale wanaomcha, hulikumbuka agano lake milele. **6** Amewaonyesha watu wake uwemo wa kazi zake, akiwapa nchi za mataifa mengine. **7** Kazi za mikono yake ni za uaminifu na haki, mausia yake yote ni ya kuaminika. **8** Zinadumu milele na milele, zikifanyika kwa uaminifu na unyofu. **9** Aliwapa watu wake ukombozi, aliamuru agano lake milele: jina lake ni takatifu na la kuogopwa. **10** Kumcha Bwana ndicho chanzo cha hekima, wote wanaozifuta amri zake wana busara. Sifa zake zadumu milele.

112 Msifuni Bwana. Heri mtu yule amchaye Bwana, mtu yule apendezwaye sana na amri zake. **2** Watoto wake watakuwa wenye uwemo katika nchi, kizazi cha watu waadilifu kitabarikiwa. **3** Nyumbani mwake kuna mali na utajiri, haki yake hudumu milele. **4** Hata gizani nuru humzukia mtu mwadilifu, yule mwenye rehema, huruma na haki. **5** Mema yatamjia mtu yule aliye mkarimu na mwenye kukopesha bila riba, anayefanya mambo yake kwa haki. **6** Hakika hatatikisika kamwe, mtu mwenye haki atakumbukwa milele. **7** Hataogopa habari mbaya, moyo wake ni thabiti, ukimtegemea Bwana. **8** Moyo wake ni salama, hatakuwa na hofu, mwishoni ataona ushindi dhidi ya adui zake. **9** Ametawanya vipawa vyake kwa ukarimu akawapa maskini; haki yake hudumu milele; pembe yake itatukuzwa kwa heshima. **10** Mtu mwovu ataona na kuchukizwa, atasaga meno yake na kutoweka, kutamani kwa mtu mwovu kutaishia patupu.

113 Msifuni Bwana. Enyi watumishi wa Bwana msifuni, lisifuni jina la Bwana. **2** Jina la Bwana na lisifiwe, sasa na hata milele. **3** Kuanzia mawio ya jua hadi machweo yake, jina la Bwana linapaswa kusifiwa. **4** Bwana ametukuka juu ya mataifa yote, utukufu wake juu ya mbingu. **5** Ni nani aliye kama Bwana Mungu wetu, Yeye ambaye ameketi juu kwenye kiti cha enzi, **6** ambaye huinama atazame chini aone mbingu na nchi? **7** Huwainua maskini kutoka mavumbini, na kuwanyanya wahtaji kutoka kwenye jalala, **8** huwaketisha pamoja na wakuu, pamoja na wakuu wa watu wake. **9** Humjalia mwanamke tasa kutulia nyumbani mwake, akiwa mama watoto mwenye furaha. Msifuni Bwana.

114 Wakati Israeli walipotoka Misri, nyumba ya Yakobo kutoka kwa watu wa lugha ngeni, **2** Yuda alifanywa makao matakatiif ya Mungu, Israeli akawa milki yake. **3** Bahari ilitazama ikakimbia,

Yordani ulirudi nyuma, **4** milima ilirukaruka kama kondoo dume, vilima kama wana-kondoo. **5** Ee bahari, ukarudi nyuma, **6** enyi milima mkarukaruka kama kondoo dume, enyi vilima, kama wana-kondoo? **7** Ee dunia, tetemeka mbele za Bwana, mbele za Mungu wa Yakobo, **8** aliyegeuza mwamba kuwa dimbwi la maji, mwamba mgumu kuwa chemchemi za maji.

115 Sio kwetu sisi, Ee Bwana, sio kwetu sisi, bali utukufu ni kwa jina lako, kwa sababu ya upendo na uaminifu wako. **2** Kwa nini mataifa waseme, "Yuko wapi Mungu wao?" **3** Mungu wetu yuko mbunguni, naye hufanya lolote limpendezalo. **4** Lakini sanamu zao ni za fedha na dhahabu, zilizotengenezwa kwa mikono ya wanadamu. **5** Zina vinywa, lakini haziwezi kusema, zina macho, lakini haziwezi kuona; **6** zina masikio, lakini haziwezi kusikia, zina pua, lakini haziwezi kunusa; **7** zina mikono, lakini haziwezi kupapasa, zina miguu, lakini haziwezi kutembea; wala koo zao haziwezi kutoa sauti. **8** Wale wanaozitengeneza watafanana nazo, vivyo hivyo wale wote wanaozitumainia. **9** Ee nyumba ya Israeli, mtumainini Bwana, ye ye ni msaada na ngao yao. **10** Ee nyumba ya Aroni, mtumainini Bwana, ye ye ni msaada na ngao yao. **11** Ninyi mnaomcha, mtumainini Bwana, ye ye ni msaada na ngao yao. **12** Bwana anatukumbuka na atabariki: ataibariki nyumba ya Israeli, ataibariki nyumba ya Aroni, **13** atawabariki wale wanaomcha Bwana, wadogo kwa wakubwa. **14** Bwana na awaweshezhe kuongezeka, ninyi na watoto wenu. **15** Mbarikiwe na Bwana Muumba wa mbingu na dunia. **16** Mbingu zilizo juu sana ni mali ya Bwana, lakini dunia amempa mwanadamu. **17** Sio wafu wanaomsifu Bwana, wale washukao mahali pa kimya, **18** bali ni sisi tunaomtukuzu Bwana, sasa na hata milele. Msifuni Bwana.

116 Ninampenda Bwana kwa maana amesikia sauti yangu; amesikia kilio changu ili anihurumie. **2** Kwa sababu amenitegea sikio lake, nitamwita siku zote za maisha yangu. **3** Kamba za mauti zilinizinguka, maumivu makuu ya kuzimu yalinipata, nikalemewa na taabu na huzuni. (Sheol h7585) **4** Ndipo nikaliti jina la Bwana: "Ee Bwana, niokoe!" **5** Bwana ni mwenye neema na haki, Mungu wetu ni mwingu wa huruma. **6** Bwana huwalinda wanyenyekevu, nilipokuwa katika shida kubwa, aliniokoa. **7** Ee nafsi yangu, tulia tena, kwa kuwa Bwana amekuwa mwema kwako. **8** Kwa kuwa wewe, Ee Bwana, umeniokoa nafsi yangu na mauti, macho yangu kutoekana na machozi, miguu yangu kutoekana na kujikwaa, **9** ili niweze kutembea mbele za Bwana, katika nchi ya walio hai. **10** Niliamini, kwa hiyo nilisema, "Mimi nimeteseka sana." **11** Katika taabu yangu nilisema, "Wanadamu wote ni waongo." **12** Nimrudishie Bwana nini kwa wema wake wote alionitendea? **13** Nitazitimiza nadhiri zangu kwa Bwana mbele za watu wake wote. **15** Kifo

cha watakatifu kina thamani machoni pa Bwana. **16** Ee Bwana, hakika mimi ni mtumishi wako, mimi ni ni nini kilichokufanya ukakimbia, nawe, ee Yordani, huru toka katika minyororo yangu. **17** Nitakutolea dhabihu ya kukushukuru na kuliita jina la Bwana. **18** Nitazitimiza nadhiri zangu kwa Bwana mbele za watu wake wote, **19** katika nyua za nyumba ya Bwana, katikati yako, ee Yerusalem. Msifuni Bwana.

117 Msifuni Bwana, enyi mataifa yote; mtukuzeni yeye, enyi watu wote. **2** Kwa kuwa upendo wake kwetu ni mkuu, uaminifu wa Bwana unadumu milele. Msifuni Bwana.

118 Mshukuruni Bwana, kwa kuwa ni mwema; upendo wake wadumu milele. **2** Israeli na aseme sasa: "Upendo wake wadumu milele." **3** Nyumba ya Aroni na iseme sasa: "Upendo wake wadumu milele." **4** Wote wamchao Bwana na waseme sasa: "Upendo wake wadumu milele." **5** Wakati wa maumivu yangu makuu nilimilia Bwana, naye akanijibu kwa kuniweka huru. **6** Bwana yuko pamoja nami, sitaogopa. Mwanadamu anawenza kunitenda nini? **7** Bwana yuko pamoja nami, yeye ni msaidizi wangu. Nitawatazama adui zangu wakiwa wameshindwa. **8** Ni bora kumkimbilia Bwana kuliko kumtumainia mwanadamu. **9** Ni bora kumkimbilia Bwana kuliko kuwatumannia wakuu. **10** Mataifa yote yalinizinguka, lakini kwa jina la Bwana naliwakatilia mbali. **11** Walinizinguka pande zote, lakini kwa jina la Bwana naliwakatilia mbali. **12** Walinizinguka kama kundi la nyuki, lakini walikufa haraka kama miiba iteketeayo; kwa jina la Bwana naliwakatilia mbali. **13** Nilisukumwa nyuma karibu kuanguka, lakini Bwana alinisaidia. **14** Bwana ni nguvu yangu na wimbo wangu, ye ye amefanyaika wokovu wangu. **15** Sauti za shangwe na ushindi zinavuma hemani mwa wenye haki: "Mkono wa kuume wa Bwana umetenda mambo makuu! **16** Mkono wa kuume wa Bwana umeinuliwa juu, mkono wa kuume wa Bwana umetenda mambo makuu!" **17** Sitakufa, bali nitaishi, nami nitatangaza yale Bwana aliyoyatenda. **18** Bwana ameniadhibu vikal, lakini hakuniacha nife. **19** Nifungulie malango ya haki, nami nitaitangaza na kumshukuru Bwana. **20** Hili ni lango la Bwana ambalo wenye haki wanawenza kuliingia. **21** Nitakushukuru, kwa kuwa ulinijibu, umekuwa wokovo wangu. **22** Jiwe walilolikataa waashi, limekuwa jiwe kuu la pembeni. **23** Bwana ametenda hili, nalo ni la kushangaza machoni petu. **24** Hii ndiyo siku Bwana aliyoifanya, tushangilie na kufurahi ndani yake. **25** Ee Bwana, tuokoe, Ee Bwana, utujali mafanikio. **26** Heri yule ajaye kwa jina la Bwana. Kutoka nyumba ya Bwana tunakubariki. **27** Bwana ndiye Mungu, naye ametuangazia nuru yake. Mkiwa na matawi mkononi, unganeni kwenye maandamano ya sikukuu hadi kwenye pembe za madhabahu. **28** Wewe ni Mungu wangu, nitakushukuru, wewe ni Mungu wangu, nitakutukuza. **29** Mshukuruni Bwana kwa kuwa ni mwema; upendo wake wadumu milele.

119 Heri wale walio waadilifu katika njia zao, kuwa ninalitumainia neno lako. **43** Usilinyakue neno la wanaoenenda katika sheria ya Bwana. **2** Heri kweli kutoka kinywani mwangu, kwa kuwa niimeweka wale wanaozishika shuhuda zake, wamtautao kwa tumaini langu katika amri zako. **44** Nitaitii amri moyo wao wote. **3** Wasiofanya lolote lililo haya, yako daima, naam, milele na milele. **45** Nitatembea wanaoenenda katika njia zake. **4** Umetoa maagizo yako nikiwa huru, kwa kuwa nimejifunza mausia yako. ili tuyattii kwa ukamilifu. **5** Laiti mwenendo wangu **46** Nitasema sheria zako mbele za wafalme wala ungekuwa imara katika kuyatii maagizo yako! **6** Hivyo sitaaibishwa, **47** kwa kuwa ninazifurahia amri zako mimi sitaaibishwa ninapozingatia amri zako zote. **7** kwa sababu ninazipenda. **48** Ninaziinulia amri zako Nitakusifu kwa moyo mnyofu ninapojifunza sheria ambazo ninazipenda mikono yangu, nami ninatafakari zako za haki. **8** Nitayatiif maagizo yako; usiniache juu ya maagizo yako. **49** Kumbuka neno lako kwa kabisa. **9** Kijana aifanye njia yake kuwa safi jinsi gani? mtumishi wako, kwa sababu umenipa tumaini. **50** Ni kwa kutii, akilifuata neno lako. **10** Ninakutafuta Faraja yangu katika mateso yangu ni hii: Ahadi kwa moyo wangu wote, usiniache niende mbali na yako inahifadhi maisha yangu. **51** Wenye majivuno amri zako. **11** Nimelifica neno lako moyoni mwangu wamenisimanga bila kuchoka, hata hivyo sitaaicha ili niskutende dhambi. **12** Sifa ni zako, Ee Bwana, sheria yako. **52** Ee Bwana, ninazikumbuka sheria zako nifundishe maagizo yako. **13** Kwa midomo yangu za zamani, nazo zinanifariji. **53** Nimeshikwa sana nitasimulia sheria zote zinazotoka katika kinywa na ghadhabu kwa ajili ya waou, ambao wameacha chako. **14** Ninafurahia kufuata sheria zako kama mtu sheria yako. **54** Maagizo yako ni kiini cha nyimbo afurahiyate mali nyangi. **15** Ninatafakari maagizo yako zangu popote ninapoishi. **55** Ee Bwana, wakati wa na kuziangalia njia zako. **16** Ninafurahia maagizo usiku ninalikumbuka jina lako, nami nitatii sheria yako, wala sitalipuza neno lako. **17** Mtendee mema yako. **56** Hili limekuwa zoezi langu: nami ninayatiif mtumishi wako, nami nitaishi; nitalitii neno lako. mausia yako. **57** Ee Bwana, wewe ni fungu langu, **18** Yafungue macho yangu nipate kuona mambo ya nimeahidi kuyatii maneno yako. **58** Nimetafuta uso ajabu katika sheria yako. **19** Mimi ni mgeni duniani, wako kwa moyo wangu wote, nihurumie sawasawa na usinifiche amri zako. **20** Nafsi yangu inataabika kwa ahadi yako. **59** Nimezifikiri njia zangu na nimeelekeza shauku kubwa juu ya sheria zako wakati wote. **21** hatua zangu katika mausia yako. **60** Nitafanya haraka Unawakemea wenye majivuno, waliolaaniwa waendao bila kuchelewa kuzitii amri zako. **61** Hata waou mbali na amri zako. **22** Niondolee dharau na dhihaka, wanifunge kwa kamba, sitasahau sheria yako. **62** kwa kuwa ninazishika sheria zako. **23** Ingawa watawala Usiku wa manane ninaamka kukushukuru kwa sababu huketi pamoja na kunisingizia, mtumishi wako ya sheria zako za haki. **63** Mimi ni rafiki kwa wale atatafakari juu ya maagizo yako. **24** Sheria zako ni wote wakuchao, kwa wote wanaofuata mausia yako. furaha yangu, nazo ni washauri wangu. **25** Nimezelawa **64** Ee Bwana, dunia imejaa upendo wako, nifundishe chini mavumbini, yahifadhi maisha yangu sawasawa maagizo yako. **65** Mtendee wema mtumishi wako na neno lako. **26** Nilikueleza njia zangu ukanijibu, Ee Bwana, sawasawa na neno lako. **66** Nifundishe nifundishe sheria zako. **27** Nijulische mafundisho ya maarifa na uamuzi mzuri, kwa kuwa ninaamini amri mausia yako, nami nitatafakari maajabu yako. **28** zako. **67** Kabla sjapata shida nilipotea njia, lakini sasa Nafsi yangu imechakazwa kwa huzuni, uniimarishe ninalitii neno lako. **68** Wewe ni mwema, unalotenda sawasawa na neno lako. **29** Niepushe na njia za ni jema, nifundishe maagizo yako. **69** Ingawa wenye udanganyifu, kwa neema unifundishe sheria zako. **30** majivuno wamenisizingia uongo, nitafuata mausia Nimechagua njia ya kweli, nimekaza moyo wangu yako kwa moyo wangu wote. **70** Miyo yao ni katili katika sheria zako. **31** Nimeng'ang'ania sheria zako, Ee na migumu, bali mimi napendezwa na sheria yako. **71** Bwana, usiniache niaibishwe. **32** Nakimbilia katika njia Ilikuwa vyema mimi kupata shida ili nipate kujifunza ya maagizo yako, kwa kuwa umeuweka moyo wangu maagizo yako. **72** Sheria inayotoka kinywani mwako huru. **33** Ee Bwana, nifundishe kuyafuata maagizo ina thamani kubwa kwangu kuliko maelfu ya vipande yako, nami nitayashika mpaka mwisho. **34** Nipe nya fedha na dhababu. **73** Mikono yako ilinifanya ufhamu, nami nitaishika sheria yako na kuitii kwa na kuniumba, nipe ufhamu niweze kujifunza amri moyo wangu wote. **35** Niongoze kwenye njia ya amri zako. **74** Wakuchao wafurahie wanaponiona, kwa zako, kwa kuwa huko napata furaha. **36** Ugeuze moyo kuwa nimeweka tumaini langu katika neno lako. **75** wangu kuelekea sheria zako, na siyo kwenye mambo Ee Bwana, ninajua kwamba sheria zako ni za haki, ya ubinaksi. **37** Geuza macho yangu kutoka kwenye katika uaminifu wako umeniadhibus. **76** Upendo wako mambo yasiyofaa, uyahifadhi maisha yangu sawasawa usiokoma uwe faraja yangu, sawasawa na ahadi yako na neno lako. **38** Mtimizie mtumishi wako ahadi yako, kwa mtumishi wako. **77** Huruma yako na injie ili ili upate kuogopwa. **39** Niondolee aibu ninayoigopa, nipate kuishi, kwa kuwa naifurahia sheria yako. kwa kuwa sheria zako ni njema. **40** Tazama jinsi **78** Wenye majivuno na waaibishwe kwa kunikosea ninavyoonea shauku mausia yako! Hifadhi maisha mimi bila sababu, lakini mimi nitatafakari juu ya yangu katika haki yako. **41** Ee Bwana, upendo wako mausia yako. **79** Wale wakuchao na wanigeukie usiokoma unijie, wokovu wako sawasawa na ahadi mimi, hao ambao wanazielewa sheria zako. **80** Moyo yako, **42** ndipo nitakapomjibu anayenidhifikasi, kwa wangu usiwe na lawama katika kutii maagizo yako, ili

nesiaibishwe. **81** Nafsi yangu inazimia kwa kutamani wokovu wako, lakini nibeweka tumaini langu katika neno lako. **82** Macho yangu yamefifia, nikingoja ahadi yako; ninasema, "Utanafajiri lini?" **83** Ingawa nimekuwa kama kiriba kwenye moshi, bado sijasahau maagizo yako. **84** Mtumishi wako itampasaangoje mpaka lini? Ni lini utawaadhibu washtaki wangu? **85** **122** Mhakikishie mtumishi wako usalama, usiache Wenye majivuno wananchimbia mashimo, kinyume na sheria yako. **86** Amri zako zote ni za kuaminika; unisaide, kwa sababu watu wananshakti bila sababu. **87** Walkaribia kabisa kunifuta kutoka uso wa dunia, linasimama imara mbinguni. **88** Yahifadhi maisha yangu sawasawa na upendo wako, nami nitatii sheria za kinywa chako. **89** Ee Bwana, neno lako ni la milele, unaendelea kwa vizazi vyote, umeiumba dunia, nayo inadumu. **90** Sheria zako zinadumu hadi leo, kwa kuwa vitu vyote vinakutumikia. **92** Kama nisingefurahia sheria yako, ningeangamia katika taabu zangu. **93** Sitasahau mausia yako kamwe, kwa maana kwayo umehifadhi maisha yangu. **94** Uniokoe, kwa maana mimi ni wako, kwa kuwa nimetafuta mausia yako. **95** Waouwanaangojea kuniangamiza, bali mimi ninatafakari sheria zako. **96** Katika ukamilifu wote ninaona mna kikomo, lakini amri zako hazina mpaka. **97** Ahal! Tazama, sheria yako naipenda mno ajabu. **98** Amri zako zimenipa hekima zaidi kuliko adui zangu, kwa kuwa nimezishika daima. **99** Nina akili zaidi kuliko walimu wangu wote, kwa kuwa ninatafakari juu ya sheria zako. **100** Nina ufahamu zaidi kuliko wazee, kwa kuwa ninayati mausia yako. **101** Nimezuia miguu yangu isiende kwenye kila njia mbaya, ili niweze kutii neno lako. **102** Sijaziacha sheria zako, kwa kuwa umenfundisha wewe mwenyewe. **103** Tazama jinsi maneno yako yalo, kwa hiyo ninachukia kila njia ya upotovu. **105** Neno lako ni taa ya miguu yangu na mwanga katika njia yangu. **106** Nimeapa na nimethibitisha, kwamba nitafuata sheria zako haki. **107** Nimeteseka sana, uhifadhi maisha yangu, Ee Bwana, sawasawa na neno lako. **108** Ee Bwana, pokea sifa za hiariz kinywa changu, nifundishe sheria zako. **109** Ingawa maisha yangu yako hatarini siku zote, sitasahau sheria yako. **110** Waouwamenitegea mtego, lakini sijayakiuka maagizo yako. **111** Sheria zako ni urithi wangu milele, naam ni furaha ya moyo wangu. **112** Nimekusudia moyoni mwangu kuyafuata maagizo yako mpaka mwisho. **113** Ninachukia watu wa nia mbili, lakini ninapenda sheria yako. **114** Wewe ni kimbilio langu na ngao yangu, nibeweka tumaini langu katika neno lako. **115** Ondokeni kwangu, ninyi mtendao mabaya, ili niweze kushika amri za Mungu wangu! **116** Nihifadhi sawasawa na ahadi yako, nami nitaishi; usiache matumaini yangu yakavunjwa. **117** Nitegemeze, nami nitaokolewa, nami daima Unawakataa wote.

wanaoyaasi maagizo yako, kwa maana udanganyifu wao ni bure. **119** Waouwana nchi unawatupa kama takataka, kwa hivyo nazipenda sheria zako. **120** Mwili wangu unatetemeka kwa kukuogopa wewe, ninaziogopa sheria zako. **121** Nitetenda yaliyo haki na sawa, usiniache mikononi mwa watesi wangu. **122** Mhakikishie mtumishi wako kulingana na upendo wako na unifundishe maagizo yako. **125** Mimi lakini sijaacha mausia yako. **126** Ee Bwana, wakati wako wa kutenda za kinywa chako. **127** Linasimama imara mbinguni. **128** Na kwa sababu naona Kwa sababu nazipenda amri zako zaidi ya dhahabu, naam, zaidi ya dhahabu safi, **129** Sheria zako ni za ajabu, hivyo ninazitii. **130** Kuingia sheria zako. **131** Nimefungua kinywa changu na kuhemba, **132** Nigeukie na unihurumie, **133** Ongozahatua zangu kulingana na neno lako, usiache dhambi yoyote initawale. **134** Nitokoe ninaona mna kikomo, lakini amri zako hazina mpaka. **135** Mwangazie mtumishi wako uso wako na Ninaitafakari mchana kutwa. **136** Chemchemi za machozi zinatiririka kutoka machoni yangu, kwa kuwa sheria zako ni sahihi. **137** Ee Bwana, wewe ni mwenye haki, **138** Sheria ulizoziveka ni za haki, ni za kuaminika kikamilifu. **139** Jitihada yangu imenidhoofisha, kwa kuwa adui zangu wanayapuza maneno yako. **140** Ahadi zako zimejaribiwa kikamilifu, **141** Ingawa ni mdogo na nitadharauliwa, sisahau mausia yako. **142** Haki yako ni yalo, kwa haifuatwi. **143** Shida na dhiki zinatiririka kutoka machoni yangu. **144** Sheria zako ni sahihi milele, hunipa ufahamu ili nipate kuishi. **145** Ee Bwana, ninakuita kwa moyo wangu Sheria zako ni sahihi milele, hunipa ufahamu ili nipate kuishi. **146** Nitakuita; wote, nami nitatii maagizo yako. **147** Ninaamka niokoe nami nitazishika sheria zako. **148** Sikufumba macho asubuhi na mapema na kukuomba msaada; nibeweka na neno lako. **149** Usikie sauti yangu sawasawa na upendo zako. **150** Wale wanaopanga mipango miovu wako karibu nami, lakini wako mbali na sheria yako. **151** Ee Bwana, hata hivyo wewe u karibu, na amri zako zote ni za kweli. **152** Tangu zamani nimejifunza kutoka shuhuda zako kwamba umezithibitisha ili zidumu milele. **153** Yaangalie mateso yangu, uniokoe, hali hii yangu na unikomboe, uhahifadhi maisha yangu. **154** Nitetee katika wako, Ee Bwana, uhahifadhi maisha yangu, sawasawa na sheria zako. **155** Wokovu uko na sheria zako. **156** Ee Bwana, huruma zako ni kuu, uhahifadhi maisha mbali na waouwana, kwa kuwa hawatafuti maagizo yako. **157** Adui wanaonitesa yangu sawasawa na sheria zako.

ni wengi, lakini mimi sitaziacha sheria zako. **158** miguu yetu imesimama malangoni mwako. **3** Ninawatazama wasioamini kwa chuki, kwa kuwa Yerusalemu imejengwa vyema kama mji amba hawalitii neno lako. **159** Tazama jinsi ninavyopenda mausia yako; Ee Bwana, uyahifadhi maisha yangu, sawasawa na upendo wako. **160** Maneno yako yote kula kulingana na maagizo waliopewa Israeli. **5** Huko ni kweli, sheria zako zote za haki ni za milele. **161** Watawala wamenitesa bila sababu, lakini moyo wangu unatetemeka kwa neno lako. **162** Nafurahia ahadi zako kama mtu aliyepata mateka mengi. **163** Ninachukia na kuchukizwa sana na uongo, lakini napenda sheria yako. **164** Ninakusifu mara saba kwa siku, kwa ajili ya sheria zako za haki. **165** Wanaopenda sheria yako wana amani tele, wala hakuna kitu kinachowezwa kuwakwaza. **166** Ee Bwana, ninangojea wokovu wako, nami ninafuatu amri zako, **167** Ninazitii sheria zako, kwa sababu ninazipenda mno. **168** Nimetii mausia yako na sheria zako, kwa kuwa njia zangu zote zinajulikana kwako. **169** Ee Bwana, kilio changu na kifike mbele zako, niye ufahamu sawasawa na neno lako. **170** Maombi yangu na yafike mbele zako, niokoe sawasawa na ahadi yako. **171** Midomo yangu na ibubujike sifa, kwa kuwa unanifundisha maagizo yako. **172** Ulimi wangu na uimbe kuhusu neno lako, kwa kuwa amri zako zote ni za haki. **173** Mkono wako uwe tayari kunisaidia, kwa kuwa nimechagua mausia yako. **174** Ee Bwana, ninatamani wokovu wako, na sheria yako ni furaha yangu. **175** Nijalie kuishi ili nipate kukusifu, na sheria zako zinitigemeze. **176** Nimetangatanga kama kondoo aliyepotea. Mtafute mtumishi wako, kwa kuwa sijasahau amri zako.

120 Wimbo wa kwenda juu. Katika dhiki yangu namwita Bwana, naye hunijibu. **2** Ee Bwana, uniokoe kutoka midomo ya uongo na ndimi za udanganyifu. **3** Atakufanyia nini, au akufanyie nini zaidi, ewe ulimi mdanganyifu? **4** Atakuadhibu kwa mishale mikali ya shujaa, kwa makaa yanayowaka ya mti wa mretemu. **5** Ole wangu kwa kuwa naishi Mesheki, kwamba naishi katikati ya hema za Kedari! **6** Nimeishi muda mrefu mno mionganoni mwa wale wanaochukia amani. **7** Mimi ni mtu wa amani; lakini ninaposema, wao wanataka vita.

121 Wimbo wa kwenda juu. Nayainua macho yangu nitazame vilima, msaada wangu utatoka wapi? **2** Msada wangu hutoka kwa Bwana, Muumba wa mbingu na dunia. **3** Hatauacha mguu wako uteleze, ye ye akulindaye hatasinzia, **4** hakika, ye ye alindaye Israeli hatasinzia wala hatalala usingizi. **5** Bwana anakulinda, Bwana ni uvuli wako mkono wako wa kuumi, **6** jua halitakudhuru mchana, wala mwezi wakati wa usiku. **7** Bwana atakukinga na madhara yote, atayalinda maisha yako, **8** Bwana atakulinda unapoingia na unapotoka, tangu sasa na hata milele.

122 Wimbo wa kwenda juu. Wa Daudi. Nilishangilia pamoja na wale walioniambia, "Twende nyumbani ya Bwana." **2** Ee Yerusalemu,

nyumba ya Daudi. **6** Omiba kwa ajili ya amani ya Yerusalemu: "Wote wakupendao na wawe salama. **7** Amani na iwepo ndani ya kuta zako na usalama ndani ya ngome zako." **8** Kwa ajili ya ndugu zangu na marafiki, nitasema, "Amani iwe ndani yako." **9** Kwa ajili ya nyumba ya Bwana Mungu wetu, nitatafuta mafanikio yako.

123 Wimbo wa kwenda juu. Ninayainua macho yangu kwako, kwako wewe ambaye kitu chako cha enzi kiko mbinguni. **2** Kama vile macho ya watumwa yatazamavyo mkono wa bwana wao, kama vile macho ya mtumishi wa kike yatazamavyo mkono wa bibi yake, ndivyo macho yetu yamtazamavyo Bwana Mungu wetu, mpaka atakapotuhurumia. **3** Uturehemu, Ee Bwana, uturehemu, kwa maana tumevumilia dharau nyangi. **4** Tumevumilia dhihaka nyangi kutoka kwa wenye kiburi, dharau nyangi kutoka kwa wenye majivuno.

124 Wimbo wa kwenda juu. Wa Daudi. Kama Bwana asingalikuwa upande wetu; Israeli na aseme sasa: **2** kama Bwana asingalikuwa upande wetu, wakati watu walipotushambulia, **3** wakati hasira yao ilipowaka dhidi yetu, wangalitumeza tungali hai, **4** mafuriko yangalitugharikisha, maji mengi yangalitufunika, **5** maji yaendayo kasi yangalituchukua. **6** Bwana asifiwe, ye ye ambaye hakuruhusu turaruliwe kwa meno yao. **7** Tumeponyoka kama ndege kutoka mtego wa mwindaji; mtego umevunjika, nasi tukaokoka. **8** Msada wetu ni katika jina la Bwana, Muumba wa mbingu na dunia.

125 Wimbo wa kwenda juu. Wale wamtumainio Bwana ni kama mlima Sayuni, amba hauwezi kutikisika, bali wadumu milele. **2** Kama mlima inavyozunguka Yerusalemu, ndivyo Bwana anavyowazunguka watu wake sasa na hata milele. **3** Fimbo ya waovu haitadumu juu ya nchi waliopewa wenye haki, ili wenye haki wasije wakatumia mikono yao kutenda ubaya. **4** Ee Bwana, watendee mema walio wema, wale walio wanyofu wa moyo. **5** Bali wale wanaogeukia njia zilizopotoka, Bwana atawafukuza pamoa na watenda mabaya. Amani iwe juu ya Israeli.

126 Wimbo wa kwenda juu. Bwana alipowarejeza mateka Sayuni, tulikuwa kama watu walioota ndoto. **2** Vinywa yetu vilijaa kicheko, ndimi zetu zilijaa nyimbo za shangwe. Ndipo iliposemwa mionganoni mwa mataifa, "Bwana amewatendea mambo makuu." **3** Bwana ametutendea mambo makuu, nasi tumejaa furaha. **4** Ee Bwana, turejeshee watu wetu waliotekwa, kama vijito katika Negebu. **5** Wapandao

kwa machozi watavuna kwa nyimbo za shangwe. **6** Yeye azichukuaye mbegu zake kwenda kupanda, huku akilia, atarudi kwa nyimbo za shangwe, akichukua miganda ya mavuno yake.

127 Wimbo wa kwenda juu. Wa Solomoni. Bwana asipojenga nyumba, wajengao hufanya kazi bure. Bwana asipoulinda mji, walinzi wakesha bure. **2** Mnajisumbua bure kuamka mapema na kuchelewa kulala, mkitaabikia chakula: kwa maana yeye huwapa usingizi wapenzi wake. **3** Wana ni urithi utokao kwa Bwana, watoto ni zawadi kutoka kwake. **4** Kama mishale mikononi mwa shujaa ndivyo walivyo wana awazaao mtu katika ujana wake. **5** Heri mtu ambaye podo lake limejazwa nao. Hawataaibishwa wanaposhindana na adui zao langoni.

128 Wimbo wa kwenda juu. Heri ni wale wote wamchao Bwana, waendao katika njia zake. **2** Utakula matunda ya kazi yako; baraka na mafanikio vitakuwa vyako. **3** Mke wako atakuwa kama mzabibu uzaao ndani ya nyumba yako; wana wako watakuwa kama machipukizi ya mizeituni kuizunguka meza yako. **4** Hivyo ndivyo atakavyobarikiwa mtu amchaye Bwana. **5** Bwana na akubariki kutoka Sayuni siku zote za maisha yako, na uone mafanikio ya Yerusalem, **6** nawe tjaliwe kuishi uone watoto wa watoto wako. Amani iwe juu ya Israeli.

129 Wimbo wa kwenda juu. Wamenionea mno tangu ujana wangu; Israeli na aseme sasa: **2** wamenionea mno tangu ujana wangu, lakini bado hawajanishinda. **3** Wakulima wamelima mgongo wangu, na kufanya mifereji yao mirefu. **4** Lakini Bwana ni mwenyewe hak; amenifungua toka kamba za waovu. **5** Wale wote waichukiao Sayuni na warudishwe nyuma kwa aibu. **6** Wawe kama majani juu ya paa, ambayo hunyauka kabla hayajakua; **7** kwa hayo mvunaji hawezi kujaza vitanga vyake, wala akusanyaye kujaza mikono yake. **8** Wale wapitao karibu na wasiseme, "Baraka ya Bwana iwe juu yako; tunakubariki katika jina la Bwana."

130 Wimbo wa kwenda juu. Kutoka vilindini ninakulilia, Ee Bwana. **2** Ee Bwana, sikia sauti yangu. Masikio yako na yawe masikivu kwa kilio changu unihurumie. **3** Kama wewe, Ee Bwana, ungeweka kumbukumbu ya dhambi, Ee Bwana, ni nani angeliveza kusimama? **4** Lakini kwako kuna msamaha, kwa hiyo wewe unaogopwa. **5** Nамнгоjea Bwana, nafsi yangu inangojea, katika neno lake naweka tumaini langu. **6** Nafsi yangu inamnogojea Bwana kuliko walinzi waingojeavyo asubuhi, naam, kuliko walinzi waingojeavyo asubuhi. **7** Ee Israeli, mtumaini Bwana, maana kwa Bwana kuna upendo usiokoma, na kwake kuna ukombozi kamili. **8** Yeye mwenyewe ataikomboa Israeli kutoka dhambi zao zote.

131 Wimbo wa kwenda juu. Wa Daudi. Moyo wangu hauna kiburi, Ee Bwana, macho yangu hayajivuni; sijishughulishi na mambo makuu kunizidi wala mambo ya ajabu mno kwangu. **2** Lakini nimetuliza na kundayazisha nafsi yangu; kama mtoto aliyeachishwa kunyonya na mama yake, kama mtoto aliyeachishwa kunyonya ndivyo ilivyo nafsi iliyoko ndani yangu. **3** Ee Israeli, mtumaini Bwana tangu sasa na hata milele.

132 Wimbo wa kwenda juu. Ee Bwana, mkumbuke Daudi na taabu zote alizozistahimili. **2** Aliapa kiaopi kwa Bwana na akaweka nadhiri kwa Yule Mwenye Nguvu wa Yakobo: **3** "Sitaingia nyumbani mwangu au kwenda kitandani mwangu: **4** sitaruhusu usingizi katika macho yangu, wala kope zangu kusinzia, **5** mpaka nitakapompatia Bwana mahali, makao kwa ajili ya Yule Mwenye Nguvu wa Yakobo." **6** Tulisikia habari hii huko Efrahiti, tulikutana nayo katika mashamba ya Yaara: **7** "Twendeni kwenye makao yake, na tuabudu kwenye kiti cha kuwekea miguu yake; **8** inuka, Ee Bwana, uje mahali pako pa kupumzikia, wewe na Sanduku la nguvu zako. **9** Makuhani wako na wavikwe hak, watakatifu wako na waimbe kwa furaha." **10** Kwa ajili ya Daudi mtumishi wako, usimkatae mpakwa mafuta wako. **11** Bwana alimwipia Daudi kiaopi, kiaopi cha uhakika ambacho hatakitangua: "Nitamweka mmoja wa wazao wako mwenyewe katika kiti chako cha enzi, **12** kama wanao watashika Agano langu na sheria ninazowafundisha, ndipo wana wao watarithi kiti chako cha enzi milele na milele." **13** Kwa maana Bwana ameichagua Sayuni, amepaonea shauku pawe maskani yake: **14** "Hapa ni mahali pangu pa kupumzika milele na milele; hapa ndipo nitakapoketi nikitawala, kwa sababu nimepaonea shauku: **15** Nitambariki kwa kumpa mahitaji tele: nitashibisha maskini wake kwa chakula. **16** Nitawavika makuhani wake wokovu, nao watakatifu wake watadumu wakiimba kwa furaha. **17** "Hapa nitamchipushia Daudi pembe, na kuweka taa kwa ajili ya masiya wangu. **18** Adui zake nitawavika aibu, bali taji kichwani pake itang'a sana."

133 Wimbo wa kwenda juu. Wa Daudi. Tazama jinsi ilivyo vyema na kupendeza wakati ndugu wanapoishi pamoja katika umojaji! **2** Ni kama mafuta ya thamani yaliyomiminwa kichwani, yakitiririka kwenye ndevu, yakitiririka kwenye ndevu za Aroni, mpaka kwenye upindo wa mavazi yake. **3** Ni kama vile umande wa Hermoni unavyoanguka juu ya Mlima Sayuni. Kwa maana huko ndiko Bwana alikoamuru baraka yake, naam, hata uzima milele.

134 Wimbo wa kwenda juu. Msifuni Bwana, ninyi nyote watumishi wa Bwana, ninyi mnaotumika usiku ndani ya nyumba ya Bwana. **2** Inueni mikono yenu katika pale patakatifu na kumsifu Bwana. **3** Naye Bwana, Muumba wa mbingu na dunia, awabariki kutoka Sayuni.

135 Msifuni Bwana. Lisifuni jina la Bwana, msifuni, enyi watumishi wa Bwana, 2 ninyi ambao mnatumika ndani ya nyumba ya Bwana, katika nyua za nyumba ya Mungu wetu. 3 Msifuni Bwana, kwa kuwa Bwana ni mwema, liimbieni sifa jina lake, kwa maana hilo lapendeza. 4 Kwa maana Bwana amemchagua Yakobo kuwa wake mwenyewe, Israeli

137 Kando ya mito ya Babeli tuliketi, tukaomboleza tulipokumbuka Sayuni. 2

Kwenye miti ya huko tulitundika vinubi vyetu, 3 kwa maana huko hao waliotuteka walitaka tuwaimbie nyimbo, watesi wetu walidai nyimbo za furaha; walisema, "Tuimbieni wimbo mmoja kati ya nyimbo za Sayuni!" 4 Tutaimbaje nyimbo za Bwana, tukiwa nchi ya kigeni? 5 Nikikusauhau wewe, ee Yerusalem, ni mkuu, kwamba Bwana wetu ni mkuu kuliko miungu yote. 6 Bwana hufanya lolote apendalo, mbinguni kwanza wa Misri, mzalihi wa kwanza wa wanadamu na wanyama. 9 Alipeleka ishara zake na maajabu katikati yako, ee Misri, dhidi ya Farao na watumishi wake wote. 10 Aliyapiga mataifa mengi, na akaua wafalme wenye nguvu: 11 Mfalme Sihoni na Waamori, Ogu mfalme wa Bashani na wafalme wote wa Kanaani:

12 akatoa nchi yao kuwa urithi, urithi kwa watu wake Israeli. 13 Ee Bwana, jina lako ladumu milele,

kumbukumbu za fahari zako, Ee Bwana, kwa vizazi vyote. 14 Maana Bwana atawathibitisha watu wake, na

kuwahurumia watumishi wake. 15 Sanamu za mataifa ni fedha na dhahabu, zilizotengenezwa kwa mikono ya

wanadamu. 16 Zina vinywa, lakini haziwezi kusema, zina macho, lakini haziwezi kuona; 17 zina masikio,

lakini haziwezi kusikia, wala hakuna pumzi katika

vinywa vyao. 18 Wale wanaozitengeneza watafanana nazo, vivyo hivyo wale wote wanaozitumainia. 19

Ee nyumba ya Israeli, msifuni Bwana; ee nyumba ya Aroni, msifuni Bwana; 20 ee nyumba ya Lawi,

msifuni Bwana; ninyi mnaomcha, msifuni Bwana. 21

Msifuni Bwana kutoka Sayuni, msifuni ye ye aishiyeye Yerusalem. Msifuni Bwana.

138 Zaburi ya Daudi. Nitakusifu wewe, Ee Bwana,

kwa moyo wangu wote, mbele ya "miungu"

nitaimba sifa zako. 2 Nitasujudu nikielekeea Hekalu

lako takatifu, nami nitalisifu jina lako kwa ajili ya

upendo wako na uaminifu, kwa kuwa umelikuza jina

lako na neno lako juu ya vitu vyote. 3 Nilipoita,

ulinijibu; ulinifanya jasiri na mwenye moyo hodari. 4

Wafalme wote wa dunia wakusifu wewe Ee Bwana,

wakati wanaposikia maneno ya kinywa chako. 5

Wao na waimbe kuhusu njia za Bwana, kwa maana

utukufu wa Bwana ni mkuu. 6 Ingawa Bwana yuko

juu, humwangalia mnyonge, bali mwenye kiburi ye ye

anamjua kutokea mbali. 7 Nijapopita katikati ya

shida, wewe unayahifadhi maisha yangu, unanyoosha

mikono wako dhidi ya hasira ya adui zangu, kwa

mikono wako wa kuume unaniokoa. 8 Bwana atatimiza

kusudi lake kwangu, Ee Bwana, upendo wako wadumu

milele: usiziache kazi za mikono yako.

139 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Ee

Bwana, umenichunguza na kunijua. 2 Unajua

ninapoketi na ninapoinuka; unatambua mawazo

yangu tokeea mbali. 3 Unafahamu kutoka kwangu na

kulala kwangu; unelewa njia zangu zote. 4 Kabla

neno halijafika katika ulimi wangu, wewe walijua

kikamilifu, Ee Bwana. 5 Umenizunguka nyuma na

mbele; umeweka mikono wako juu yangu. 6 Maarifa

haya ni ya ajabu mno kwangu, ni ya juu sana kwangu

kuyafikia. 7 Niende wapi nijiepushe na Roho yako?

Niende wapi niukimbia uso wako? 8 Kama nikienda

juu mbinguni, wewe uko huko; nikifanya vilindi kuwa

kitanda changu, wewe uko huko. (*Sheol h7585*) 9 Kama

nikipanda juu ya mbawa za mapambazuko, kama

nikikaa pande za mbali za bahari, 10 hata huko

mikono wako utaniongoza, mikono wako wa kuume

utanishika kwa uthabiti. 11 Kama nikisema, "Hakika

giza litanificha na nuru inayonizunguka iwe usiku,"

12 hata giza halitakuwa giza kwako, usiku utang'aa

kama mchana, kwa kuwa giza ni kama nuru kwako.

13 Kwa maana wewe ndiwe uliyumba utu wangu wa ndani; uliniunga pamoja tumboni mwa mama yangu. **14** Ninakusifu kwa sababu nimeumbwa kwa namna ya ajabu na ya kutisha; kazi zako ni za ajabu, ninajua hayo kikamilifu. **15** Umbile langu halikufichika kwako, nilipoumbwa mahali pa siri. Nilipoungwa pamoja kwa ustadi katika vilindi nya nchi, **16** macho yako yaliniona kabla mwili wangu haujakamilika. Siku zangu zote ulizonipangia ziliandikwa katika kitabu chako kabla hajakuwepo hata moja. **17** Tazama jinsi yalivyo ya thamani mawazo yako kwangu, Ee Mungu! Jinsi jumla yake ilivyo kubwa! **18** Kama ningezihesabu, zingekuwa nyingi kuliko mchanga. Niamkapo, bado niko pamoja nawe. **19** Laiti ungewachinja waovu, Ee Mungu! Ondokeni kwangu, ninjy wamwaga damu! **20** Wanazungumza juu yako wakiwa na kusudi baya, adui zako wanatumia vibaya jina lako. **21** Ee Bwana, je, nisiwachukie wanaokuchukia? Nisiwachukie sana wanaoinuka dhidi yako? **22** Sina kitu zaidi ya chuki dhidi yao, ninawahesabu ni adui zangu. **23** Ee Mungu, nichunguze, uujue moyo wangu, nijaribu na ujue mawazo yangu. **24** Uone kama kuna njia iletayo machukizo ndani yangu, uniongoze katika njia ya milele.

140 Kwa mwimbishaji. Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, niokoe, kutoka kwa watu waovu; nilinde na watu wenye jeuri, **2** ambao hupanga mipango mibaya miyoni mwao, na kuchochea vita siku zote. **3** Wao hufanya ndimi zao kali kama za nyoka, sumu ya nyoka iko midomoni mwao. **4** Ee Bwana, niepushes na mikono ya waovu; nilinde na watu wenye jeuri wanaopanga kunikwaza miguu yangu. **5** Wenye kiburi wameficha mtego wa kuninasa, wametandaza kamba za wavy wao, wametega mitego kwenye njia yangu. **6** Ee Bwana, ninakuambia, "Wewe ni Mungu wangu." Ee Bwana, usikie kilio changu na kunihurumia. **7** Ee Bwana Mwenyezi, Mwokozi wangu mwenye nguvu, unikingaye kichwa changu siku ya vita: **8** Ee Bwana, usiwaape waovu matakwa yao, usiache mipango yao ikafanikiwa, wasije wakajisifu. **9** Vichwa nya wanaonizunguka vifunikwe na shida zinazosababishwa na midomo yao. **10** Makaa ya mawe ya moto na yawaangukie! Na watupwe motoni, katika mashimo ya matope, wasiinuke tena kamwe. **11** Wasingiziaji wasifanikiwe katika nchi; maafa na yawawinde watu wenye jeuri. **12** Najua kwamba Bwana huwapatia maskini haki, na kuitegemeza njia ya mhiti. **13** Hakika wenye haki watalisifu jina lako, na waadilifu wataishi mbele zako.

141 Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, ninakuita wewe, uje kwangu hima. Sikia sauti yangu ninapokita. **2** Maombi yangu na yafike mbele zako kama uvumba; kuinua mikono yangu juu na kuwe kama dhabihu ya jioni. **3** Ee Bwana, weka mlinzi kinywani mwangu, weka ulinzi mlangoni mwa midomo yangu. **4** Usiuache moyo wangu uvutwe katika jambo baya, nisije nikashiriki katika matendo

maovu pamoja na watu watenda mabaya, wala nisije nikala vyakula vyao nya anasa. **5** Mtu mwene haki na anipige; ni jambo la huruma; na anikemee; ni mafuta kichwani mwangu. Kichwa changu hakitalikataa. Hata hivyo, maombi yangu daima ni kinyume cha watenda mabaya, **6** watawala wao watatupwa chini kutoka kwenye majabali, waovu watajifunza kwamba maneno yangu yalikuwa kweli. **7** Watasema, "Kama mtu anavyolima na kuvunja ardhi, ndivyo mifupa yetu imetawanywa kwenye mlango wa kaburi." (**Sheol h7585**) **8** Lakini nimekaza macho yangu kwako, Ee Bwana Mwenyezi, ndani yako nimekimbia, usiniache nife. **9** Niepushes na mitego walijonitegea, kutokana na mitego iliyotegwa na watenda mabaya. **10** Waovu na waanguke kwenye nyavu zao wenywewe, wakati mimi ninapita salama.

142 Utensi wa Daudi. Alipokuwa pangoni. Maombi. Namlilia Bwana kwa sauti, nainua sauti yangu kwa Bwana anihurumie. **2** Namimina malalamiko yangu mbele zake, mbele zake naeleza shida zangu. **3** Wakati roho yangu inapozimia ndani yangu, wewe ndiwe unajua njia zangu. Katika njia ninayopita watu wameniwekaa mtego. **4** Tazama kuume kwangu na uone, hakuna hata mmoja anayejihuisha nami. Sina kimbilio, hakuna anayejali maisha yangu. **5** Ee Bwana, nakulilia wewe, nasema, "Wewe ni kimbilio langu, fungu langu katika nchi ya walio hai." **6** Sikiliza kilio changu, kwa sababu mimi ni mhiti jana; niokoe na wale wanaonifutilia, kwa kuwa wamenizidi nguvu. **7** Nifungue kutoka kifungo changu, ili niweze kulisifu jina lako. Ndipo wenye haki watanizunguka, kwa sababu ya wema wako kwangu.

143 Zaburi ya Daudi. Ee Bwana, sikia sala yangu, sikiliza kilio changu unihurumie; katika uaminifu na haki yako njoo unisaidie. **2** Usimhukumu mtumishi wako, kwa kuwa hakuna mtu anayeishi aliye mwenye haki mbele zako. **3** Adui hunifutilia, hunipondaponda chini; hunifanya niishi gizani kama wale waliokufa zamani. **4** Kwa hiyo roho yangu inazimia ndani yangu, moyo wangu ndani yangu unakata tamaa. **5** Nakumbuka siku za zamani; natafakari juu ya kazi zako zote, naangalia juu ya kazi ambazo mikono yako imezifanya. **6** Nanyoosha mikono yangu kwako, nafsi yangu inakuonea kiu kama ardhi kame. **7** Ee Bwana, unijibu haraka, roho yangu inazimia. Usinifice uso wako, ama sivyo nitafanana na wale washukao shimonii. **8** Asububi unilettee neno la upendo wako usiokoma, kwa kuwa nimeweka tumaini langu kwako. Nionyeshe njia nitakayoiendea, kwa kuwa kwako nainua nafsi yangu. **9** Ee Bwana, unikoke na adui zangu, kwa kuwa nimejificha kwako. **10** Nifundishe kufanya mapenzi yako, kwa maana wewe ndiwe Mungu wangu, Roho wako mwema na aniongoze katika nchi tambarare. **11** Ee Bwana, kwa ajili ya jina lako, hifadhi maisha yangu, kwa haki yako nitoe katika taabu. **12** Kwa upendo wako usiokoma,

nyamazisha adui zangu; waangamize watesi wangu wote, kwa kuwa mimi ni mtumishi wako.

144 Zaburi ya Daudi. Sifa ni kwa Bwana Mwamba wangu, aifundishaye mikono yangu vita, na vidole vyangu kupigana. **2** Yeye ni Mungu wangu wa upendo na boma langu, ngome yangu na mwokozi wangu, ngao yangu ninayemkimbilia, ambaye huwatiisha mataifa chini yangu. **3** Ee Bwana, mwanadamu ni nini hata umjali, Binadamu ni nini hata umfikirie? **4** Mwanadamu ni kama pumzi, siku zake ni kama kivuli kinachopita. **5** Ee Bwana, pasua mbingu zako, ushuke, gusa milima ili itoe moshi. **6** Peleka umeme uwatawanye adui, lenga mishale yako uwashinde. **7** Nyoosha mkono wako kutoka juu, nikomboe na kuniokoa kutoka maji makuu, kutoka mikononi mwa wagensi **8** amba vinywa vyao vimejaa uongo, na mikono yao ya kuume ni midanganyifu. **9** Ee Mungu, nitakuimbia wimbo mpya, kwa zeze yenye nyuzi kumi nitakuimbia, **10** kwa Yule awapaye wafalme ushindi, ambaye humwokoa Daudi, mtumishi wake kutokana na upanga hatari. **11** Nikomboe na uniokoe kutoka mikononi mwa wagensi amba vinywa vyao vimejaa uongo, na mikono yao ya kuume ni midanganyifu. **12** Kisha wana wetu wakati wa ujana wao watakuwa kama mimea iliyotunzwa vizuri, binti zetu watakuwa kama nguzo zilizoviringwa kurembesha jumba la kifalme. **13** Ghala zetu zitajazwa aina zote za mahitaji. Kondoo zetu watazaa kwa maelfu, kwa makumi ya maelfu katika mashambaa yetu; **14** maksai wetu watakokota mizigo mizito. Hakutakuwa na kubomoka kuta, hakuna kuchukuliwa mateka, wala kilio cha taabu katika barabara zetu. **15** Heri watu ambaa hili ni kweli; heri wale ambaa Bwana ni Mungu wao.

145 Wimbo wa Sifa. Wa Daudi. Nitakutukuza wewe, Mungu wangu Mfalme, nitalisifu jina lako milele na milele. **2** Kila siku nitakusifu na kulitokuza jina lako milele na milele. **3** Bwana ni mkuu, anayestahili kusifiwa saria, ukuu wake haupimiki. **4** Kizazi kimoja kitasifia kazi zako kwa kizazi kingine, watasimulia matendo yako makuu. **5** Watasema juu ya utukufu wa fahari ya ukuu wako, nami nitatafakari juu ya kazi zako za ajabu. **6** Watasimulia uwemo wa kazi zako za kutisha, nami nitatangaza matendo yako makuu. **7** Wataadhimisha wema wako mwingi, na wataimba kwa shangwe juu ya haki yako. **8** Bwana ni mwenye neema na mwingi wa huruma, si mwepesi wa hasira, bali ni mwingi wa upendo. **9** Bwana ni mwema kwa wote, ana huruma kwa vyote alivyofanya. **10** Ee Bwana, vyote ulivyofanya vitakusifu, watakatifu wako watakutukuza. **11** Watasimulia utukufu wa ufalme wako na kusema juu ya ukuu wako, **12** ili watu wote wajue matendo yako makuu na utukufu wa fahari ya ufalme wako. **13** Ufalme wako ni ufalme wa milele, mamlaka yako hudumu vizazi vyote. Bwana ni mwaminifu kwa ahadi zake zote na mwenye upendo kwa vyote alivyofanya. **14**

Bwana huwategemeza wote waangukao, na huwainua wote waliolemewa na mizigo yao. **15** Macho yao wote yanakutazama wewe, nawe huwapa chakula chao wakati wake. **16** Waufumbua mkono wako, watosheleza haja ya kila kitu kilicho hai. **17** Bwana ni mwenye haki katika njia zake zote, na mwenye upendo kwa vyote alivyofanya. **18** Bwana yu karibu na wote wamwitao, karibu na wote wamwitao kwa uaminifu. **19** Huwatinizia wamchao matakwa yao, husikia kilio chao na kuwaokoa. **20** Bwana huwalinda wote wampendao, bali waovu wote atawaangamiza. **21** Kinywa changu kitazinena sifa za Bwana. Kila kiumbe na kilisifu jina lake takatifu milele na milele.

146 Msifuni Bwana! Ee nafsi yangu, umsifu Bwana, **2** Nitamsifu Bwana maisha yangu yote; nitamwimbia Mungu wangu sifa wakati wote niishipo. **3** Usiweke tumaini lako kwa wakuu, kwa wanadamu ambaa hufa, ambaa hawawezi kuokoa. **4** Roho yao itokapo hurudi mavumbini, siku hiyo hiyo mipango yao yote hukoma. **5** Heri yeye ambaye Mungu wa Yakobo ni msaada wake, ambaye tumaini lake ni katika Bwana, Mungu wake, **6** Muumba wa mbingu na nchi, na bahari na vyote vilivymo ndani yake: Bwana anayedumu kuwa mwaminifu milele na milele. **7** Nayehuwapatia haki walioonewa na kuwapa wenye njaa chakula. Bwana huwaweka wafungwa huru, **8** Bwana huwfumbua vipofu macho, Bwana huwainua waliolemewa na mizigo yao, Bwana huwapenda wenye haki. **9** Bwana huwalinda wagensi na kuwategemeza yatima na wajane, lakini hupinga njia za waovu. **10** Bwana atamiliki milele, Mungu wako, ee Sayuni, kwa vizazi vyote. Msifuni Bwana.

147 Msifuni Bwana. Tazama jinsi ilivyo vyema kumwimbia Mungu wetu sifa, jinsi inayopendeza na kustahili kumsifu yeley! **2** Bwana hujenga Yerusalem, huwakusanya Israeli walio uhramishoni. **3** Anawaponya waliovunjika miyo na kuvifunga vidonda vyao. **4** Huzihesabu nyota na huipa kila moja jina lake. **5** Bwana wetu ni mkuu na mwenye uwezo mwingi, ufahamu wake hauna kikomo. **6** Bwana huwashifadhi wanyenyeku lakini huwashusha waovu mpaka mavumbini. **7** Mwimbieni Bwana kwa shukrani, mpigieni Mungu wetu kinubi. **8** Yeye huzifunika anga kwa mawingu, huinyeshea ardhi mvua, na kuzifanya nyasi kuota juu ya vilima. **9** Huwapa chakula mifugo na pia makinda ya kunguru yanapolia. **10** Furaha yake haipo katika nguvu za farasi, wala furaha yake kwenye miguu ya mwanadamu. **11** Bwana hupendezwa na wale wamchao, wale wanaoweka tumaini lao katika upendo wake usiokoma. **12** Mtukuze Bwana, ee Yerusalem, msifu Mungu wako, ee Sayuni, **13** kwa maana huimarissha makomeo ya malango yako na huwabariki watu wako walio ndani yako. **14** Huwapa amani mipakani mwenu na kukushibisha kwa ngano safi kabisa. **15** Hutuma amri yake duniani, neno lake hukimbia kasi. **16** Anatandaza theluji kama sufu na

kutawanya umande kama majivu. **17** Huvurumisha mvua yake ya mawe kama changarawe. Ni nani awezaye kustahimili ukali wa baridi yake? **18** Hutuma neno lake na kuviyeyusha, huvumisha upepo wake, nayo maji hutiririka. **19** Amemfunulia Yakobo neno lake, sheria zake na maagizo yake kwa Israeli. **20** Hajafanya hivyo kwa taifa lingine lolote, hawazijui sheria zake. Msifuni Bwana.

148 Msifuni Bwana. Msifuni Bwana kutoka mbinguni, msifuni juu vileleni. **2** Msifuni, enyi malaika wake wote, msifuni ye ye, enyi jeshi lake lote la mbinguni. **3** Msifuni ye ye, enyi juu na mwezi, msifuni ye ye, enyi nyota zote zing'aazo. **4** Msifuni ye ye, enyi mbingu zilizo juu sana, na ninyi maji juu ya anga. **5** Vilisifu jina la Bwana kwa maana aliamuru navyo vikaumbwa. **6** Aliviweka mahali pake milele na milele, alitoa amri ambayo haibadiliki milele. **7** Mtukuzeni Bwana kutoka duniani, ninyi viumbe vikubwa nya baharini na vilindi vyote nya bahari, **8** umeme wa radi na mvua ya mawe, theluji na mawingu, pepo za dhoruba zinazofanya amri zake, **9** ninyi milima na vilima vyote, miti ya matunda na mierezi yote, **10** wanyama wa mwituni na mifugo yote, viumbe vidogo na ndege warukao, **11** wafalme wa dunia na mataifa yote, ninyi wakuu na watawala wote wa dunia, **12** wanaume vijana na wanawali, wazee na watoto. **13** Wote na walisifu jina la Bwana, kwa maana jina lake pekee limetukuka, utukufu wake uko juu ya nchi na mbingu. **14** Amewainulia watu wake pembe, sifa ya watakatifu wake wote, ya Israeli, watu walio karibu na moyo wake. Msifuni Bwana.

149 Msifuni Bwana. Mwimbieni Bwana wimbo mpya, sifa zake katika kusanyiko la watakatifu. **2** Israeli na washangilie katika Muumba wao, watu wa Sayuni na wafurahi katika Mfalme wao. **3** Na walisifu jina lake kwa kucheza na wampigie muziki kwa matari na kinubi. **4** Kwa maana Bwana anapendezwa na watu wake, anawavika wanyenyekevu taji ya wokovu. **5** Watakatifu washangilie katika heshima hii, na waimbe kwa shangwe vitandani mwao. **6** Sifa za Mungu na ziwe vinywani mwao na upanga ukatao kuwilii mikononi mwao, **7** ili walipize mataifa kisasi na adhabu juu ya mataifa, **8** wawafunge wafalme wao kwa minyororo, wakuu wao kwa pingi za chuma, **9** ili kuwafanya hukumu iliyoandikwa dhidi yao. Huu ndio utukufu wa watakatifu wake wote. Msifuni Bwana.

150 Msifuni Bwana. Msifuni Mungu katika patakatifu pake, msifuni katika mbingu zake kuu. **2** Msifuni kwa matendo yake makuu, msifuni kwa kadiri ya wingi wa ukuu wake. **3** Msifuni kwa mvumo wa tarumbeta, msifuni kwa kinubi na zeze, **4** msifuni kwa matari na kucheza, msifuni kwa kinanda cha nyuzi na filimbi, **5** msifuni kwa matoazi yaliayo, msifuni kwa matoazi yavumayo sana. **6** Kila chenyepumzi na kimsifu Bwana. Msifuni Bwana!

Mithali

Lakini yeote anisikilizaye ataishi kwa usalama, atatulia, bila kuwa na hofu ya madhara."

1 Mithali za Solomoni mwana wa Daudi, mfalme wa Israeli: **2** Kwa kupata hekima na nidhamu; kwa kufahamu maneno ya busara; **3** kwa kujipatia nidhamu na busara, kufanya ililo sawa, haki na bila kuperdelea; **4** huwapa busara wajinga, maarifa na akili kwa vijana; **5** wenye hekima na wasikilize nao waongeze elimu, yao, wenye kupambanua na wapate mwongozo; **6** kwa kufahamu mithali na misemo na vitendawili vya wenye hekima. **7** Kumcha Bwana ndicho chanzo cha maarifa, lakini wapumbavu hudharau hekima na adabu. **8** Mwanangu, sikiliza mwongozo wa baba yako, wala usiyaache mafundisho ya mama yako. **9** Hayo yatakuwa taji la maua la neema kichwani pako, na mkufu wa kuijmpamba shingo yako. **10** Mwanangu, kama wenye dhambi wakikushawishi, usikubaliane nao. **11** Kama wakisema, "Twende tufuatane; tukamvizie mtu na kumwaga damu, njoo tukavizie nafsi isiyo na hatia; **12** tuwameze wakiwa hai kama kaburi, wakiwa wazima kama wale wanaotumbukia shimoni. (**Sheol h7585**) **13** Tutapata aina zote za vitu vya thamani na kujaza nyumba setu kwa nyara. **14** Njoo ushirikiane nasi, kutenda mabaya na kufurahia upotovu wa ubaya, vitu vyote tutakavyopata tutagawana." **15** Mwanangu, **16** ambaao mapito yao yamepotoka na ambaao ni usiandamane nao. Usiweke mguu wako katika njia zao, wapotovu katika njia zao. **17** Itakuokoa pia kutokana **18** kwa kuwa miguu yao hukimbilia kwenye dhambi, na mwanamke kahaba, kutokana na mke aliyepotoka ni wepesi kumwaga damu. **19** Tazama ni jinsi gani ilivyo kazi bure kutandaza wavu wakati inde wote wanakuona! **20** Watu hawa huivizia kumwaga damu yao wenye; huivizia tu wenye! **21** Huu ndio mwisho wa wote ambaao wanajipatia mali kwa hilaa, huuondoa uhai wa wale wenye mali. **22** Hekima huita kwa sauti kuu barabarani, hupaza sauti yake kwenye viwanja vikubwa; **23** kwenye makutano ya barabara za mji zenyenye makelele mengi hupaza sauti, kwenye malango ya mji hutoa hotuba yake: **24** "Enyi wajinga, mtang'ang'ania ujinga wenu hadi lini? Mpaka lini yatawazoza kama upepo wa kisilisuli, wakati dhiki na taabu zitawalemea. **25** "Ndipo watakaponiita lakini sitawajibu; watanitafuta lakini hawatanipata. **26** Kwa kuwa walichukia maarifa, wala hawakuchagua kumcha Bwana, **27** kwa kuwa hawakukubali mashauri yangu, na kukataa maonyo yangu, **28** watakula matunda ya njia zao, na watashibishwa matunda ya hila zao. **29** Kwa kuwa ukaidi wa wajinga utawaua, nako kuridhika kwa wajinga kutawaangamiza. **30**

2 Mwanangu, kama utayakubali maneno yangu na kuyaweka akiba maagizo yangu ndani mwako, **3** kutega sikio lako kwenye hekima na kuweka moyo wako katika ufahamu, **4** na kama ukiita busara na kuita kwa sauti ufahamu, **5** na kama utaitafuta kama fedha na kuitafuta sana kama hazina iliyofichwa, **6** ndipo utakapoelwee kumcha Bwana na kupata maarifa ya Mungu. **7** Kwa maana Bwana hutoa hekima, na kinywani mwake hutoka maarifa na ufahamu. **8** Anahifadhi ushindi kwa ajili ya mwadilifu, ye ye abadu. **9** Hulinda mwenendo wa mwenye haki na kuhifadhi njia ya waaminifu wake. **10** Ndipo utafahamu lipi lililo kweli na haki na sawa: yaani kila njia nzuri. **11** Kwa maana hekima itaingia moyoni mwako, nayo maarifa yatafurahisha nafsi yako. **12** Busara itakuifadhi na ufahamu utakulinda. **13** Hekima itakuokoa kutoka njia za waovu, kutoka kwa watu ambaao maneno yao yamepotoka, **14** wale waachao mapito yaliyonyooka wakatembea katika njia za giza, **15** wale wapendao mwene maneno ya kushawishi kutenda ubaya, **16** aliywachaa mwensi wa ujana wake na kupuuza agano alilofanya mbele ya Mungu. **17** Kwa maana nyumba yake huelekeea kwenye kifo na mapito yake kwenye roho za waliokufa. **18** Hakuna yeote aendaye kwake akarudi, au kuffikia mapito ya uzima. **19** Hivyo utatembea katika njia za watu wema na kushikamana na mapito ya wenye haki. **20** Kwa maana wanyofu wataishi katika nchi, nao wasio na lawama watabakia nchi, nao wasio waaminifu watang'olewa kutoka humo.

3 Mwanangu, usisahau mafundisho yangu, bali zitunze amri zangu moyoni mwako, **2** kwa kuwa zitakuongezea miaka mingi ya maisha yako na kukuletea mafanikio. **3** Usiache kamwe upendo na uaminifu vitengane nawe; vifunge shingoni mwako, viandike katika ubao wa moyo wako. **4** Ndipo utapata kibali na jina zuri mbele za Mungu na mwanadamu. **5** Mtumaini Bwana kwa moyo wako wote wala usizitegemee akili zako mwenye; **6** katika njia zako zote mkirii yeye, naye atayanoosha mapito yako. **7** Usiwe mwenye hekima machoni pako mwenye; mche Bwana ukajiepushe na uovu. **8** Hii itakuletea afya mwilini mwako, na mafuta kwenye mifupa yako. **9** Mheshimu Bwana kwa mali zako na kwa malimbuko ya mazao yako yote; **10** ndipo ghala zako zitakapojaa hadi kufurika, viriba vyako vitafurika kwa mvinyo mpya. **11** Mwanangu, usiidharau adhabu ya Bwana na usichukie kukaripiwa naye, **12** kwa sababu Bwana huwaadibisha wale

awapendao, kama vile baba afanyavyo kwa mwana katika njia ya hekima na kukuongoza katika apendezwaye naye. **13** Heri mtu yule aonaye hekima, mapito yaliyonyooka. **12** Utembbeapo, hatua zako mtu yule apataye ufahamu, **14** kwa maana hekima hazitazuiliwa; ukimbiapo, hutajikwaa. **13** Mkamate ana faida kuliko fedha na mapato yake ni bora sana elimu, usimwache aende zake; mshike, maana kuliko ya dhahabu safi. **15** Hekima ana thamani yeye ni uzima wako. **14** Usiuweke mguu wako katika kuliko marijani; hakuna chochote unachokitamani njia ya waovu wala usitembee katika njia ya watu kinachowenza kulinganishwa naye. **16** Maisha marefu wabaya. **15** Epukana nayo, usisafiri katika njia hiyo; yako katika mkono wake wa kuume; katika mkono achana nayo, na uelekee njia yako. **16** Kwa kuwa wake wa kushoto kuna utajiri na heshima. **17** Njia hawawezi kulala mpaka watende uovu; wanashindwa zake zinapendeza, mapito yake yote ni amani. **18** hata kusinzia mpaka wamwangushe mtu. **17** Wanakula Yeye ni mti wa uzima kwa wale wanaomkumbatia; mkate wa uovu, na kunywa mvinyo wa jeuri. **18** wale wamshikao watabarikiwa. **19** Kwa hekima Njia ya wenye haki ni kama nuru ya kwanza ya Bwana aliweka misingi ya dunia, kwa ufahamu mapambazuko, ambayo hung'a zaidi na zaidi mpaka aliziweka mbingu mahali pake; **20** kwa maarifa yake mchana mkamilifu. **19** Lakini njia ya waovu ni kama vilindi viligawanywa, nayo mawingu yanadondosha giza nene; hawajui kinachowafanya wajikwae. **20** umande. **21** Mwanangu, hifadhi maamuzi mema Mwanangu, yasikilize kwa makini yale ninayokuambia; na busara, usiache vitoke machoni pako; **22** ndipo sikiliza kwa makini maneno yangu. **21** Usiruhusu vitakapokuwa uzima nafsini mwako na pambo la yanondoke machoni pako, yahifadhi ndani ya moyo neema shingoni mwako. **23** Kisha utaenda katika wako; **22** kwa sababu ni uzima kwa wale wanaoyapata njia yako salama, wala mguu wako hautajikwae; **24** na afya kwa mwili wote wa mwanadamu. **23** Zaidi ya ulalapo, hautaogopa; ulalapo usingizi wako utakuwa yote, linda moyo wako, kuliko yote uyalindayo, maana mtamu. **25** Usiogope maafa ya ghafula au maangamizi ndiko zitokako chemchemi za uzima. **24** Epusha yanayowapata waovu, **26** kwa kuwa Bwana atakuwa kinywa chako na ukайдi; weka mazungumzo machafu tumaini lako na kuepusha mguu wako kunaswa katika mbali na midomo yako. **25** Macho yako na yatazame mtego. **27** Usizue wema kwa wale wanaostahili ikiwa katika uwezo wako kutenda. **28** Usimwambie jirani yako, "Njoo baadaye, nitakupa kesho": wakati wewe unacho kitu kile karibu nawe. **29** Usifanye hila ya kumdhuru jirani yako, ambaye anaishi karibu na wewe akikuaminii. **30** Usimshtaki mtu bila sababu, wakati hajakutenda dhara lolote. **31** Usimwonee wivu mtu mwenye jeuri wala kuchagua njia yake iwayo yote, **32** kwa kuwa Bwana humchukia mtu mpotovu, lakini siri yake iko kwa mwenye haki. **33** Laana ya Bwana i juu ya nyumba ya mwovu, lakini yeye huibariki nyumba ya mwenye haki. **34** Huwadhihaki wale wanaodhihaki, lakini huwapa neema wale wanyenyekuvu. **35** Wenye hekima hurithi heshima, bali huwaibisha wapumbavu.

4 Sikilizeni wanangu, mafundisho ya baba yenu; sikilizeni kwa makini na mpate ufahamu. **2** Ninawapa mafundisho ya maana, kwa hiyo msiyaache mafundisho yangu. **3** Nilipokuwa mvulana mdogo katika nyumba ya baba yangu, ningali mchanga na mtoto pekee kwa mama yangu, **4** baba alinifundisha akisema, "Yashike maneno yangu yote kwa moyo wako wote; yashike maagizo yangu na wewe utaishi. **5** Pata hekima, pata ufahamu; usiyashau maneno yangu wala usiyaache. **6** Usimwache hekima naye atakuweka salama; mpende, naye atakuvelinda. **7** Hekima ni bora kuliko vitu vyote; kwa hiyo jipe hekima. Hata ikikugharimu vyote ulivyo navyo, pata ufahamu. **8** Mstahi, naye atakuweza; mkumbatia, naye atakuveshimu. **9** Atakuvika shada la neema kichwani mwako na kukupa taji ya utukufu." **10** Sikiliza mwanangu, kubali ninachokuambia, nayo miaka ya maisha yako itakuwa mingi. **11** Ninakuongoza

5 Mwanangu, sikiliza kwa makini hekima yangu, sikiliza vizuri maneno yangu ya busara, **2** ili uwewe kutuniza busara na midomo yako ihifadhi maarifa. **3** Kwa maana midomo ya mwanamke kabaha hudondoza asali, na maneno ya kinywa chake ni laini kuliko mafuta; **4** lakini mwisho wake ni mchungu kama nyongo, mkali kama upanga ukatao kuwili. **5** Miguu yake hushuka kuelekea kwenye kifo; hatua zake hulekeea moja kwa moja kaburini. **(Sheol h7585)** **6** Yeye hafikiri juu ya njia ya uzima; njia zake zimepotoka, lakini yeye hajui. **7** Sasa basi wanangu, nisikilizeni; msiache ninalowaambia. **8** Njia zenu ziwe mbali naye, msiende karibu na mlango wa nyumba yake, **9** usiye ukatoa nguvu zako nzuri kwa wengine na miaka yako kwa aliye mkatili, **10** wagoni wasije wakasherehekae utajiri wako na jitihada yako ikatajirisha nyumba ya mwanaume mwininge. **11** Mwishoni mwa maisha yako utalia kwa uchungu, wakati nyama na mwili wako vimechakaa. **12** Utasema, "Tazama jinsi gani nilivyo chukia adhabu! Tazama jinsi moyo wangu ulivyo dhara maonyo! **13** Sikuwatii walimu wangu wala kuwasikiliza wakufunzi wangu. **14** Nimefika ukingoni mwa maangamizi kabisa katikati ya kusanyiko lote." **15** Kunywa maji kutoka kwenye kisima chako mwenyewe, maji yanayotiririka kutoka kwenye kisima chako mwenyewe. **16** Je, chemchemi zako zifurike katika barabaraza za mji na vijito vyako vya maji viwanjani? **17** Na viwe vyako mwenyewe, kamwe visishirikishwe wageni. **18** Chemchemi yako

na ibarikiwe na umfurahie mke wa ujana wako. **19** mkate, naye mwanamke mzinzi huwinda maisha Kulungu jike apendaye, kulungu mzuri: matiti yake yako hasa. **27** Je, mtu aweza kuchotea moto kwenye na yakutoshelze siku zote, nawe utekwe daima na upendo wake. **20** Kwa nini mwanangu, utekwe na mwanamke kahaba? Kwa nini ukumbatiae kifua cha mke wa mwanaume mwininge? **21** Kwa maana njia za mtu ni wazi kabisa mbele za Bwana, naye huyapima mapito yake yote. **22** Matendo mabaya ya mtu mwovu humnasa ye ye mwenyewe; kamba za dhambi yake humkamata kwa nguvu. **23** Atakufa kwa kukosa niidhamu, akipotosha kwa upumbavu wake mwenyewe.

6 Mwanangu, kama umekuwa mdhamini wa jirani yako, ikiwa umeshika mikono kwa kuweka ahadi kwa ajili ya mwininge, **2** kama umetegwa na ulichosema, umenaswa kwa maneno ya kinywa chako, **3** basi fanya hivi mwanangu, ili ujiweke huru, kwa kuwa umeanguka mikononi mwa jirani yako: Nenda ukajinyenyeskeshe kwake; msihii jirani yako! **4** Usiruhusu usingizi machoni pako, usiruhusu kope zako zisinzie. **5** Jiweke huru, kama swala mikononi mwa mwindaji, kama ndege kutoka kwenye mtego wa mwindaji. **6** Ewe mvivu, mwendee mchwa; zitafakari njia zake ukapate hekima! **7** Kwa maana ye ye hana msimamizi, wala mwangalizi, au mtawala, **8** lakini huijiveka akiba wakati wa kiangazi na hukusanya chakula chake wakati wa mavinu. **9** Ewe mvivu, utalala hata lini? Utaamka lini kutoka usingizi wako? **10** Bado kulala kidogo, kusinzia kidogo, bado kunkunja mikono kidogo upate kupumzikia: **11** hivyo umaskini utakujuu yako kama mnyang'anyi, na kupungukiuwa kutakujia kama mtu mwenye silaha. **12** Mtu mbaya sana na mlaghai, ambaye huzungukazunguka na maneno ya upotovu, **13** ambaye anakonyeza kwa jicho lake, anayetoea ishara kwa mijuu yake na kuashiria kwa vidole vyake, **14** ambaye hupanga ubaya kwa udanganyifu moyoni mwake: daima huchochaea fitina. **15** Kwa hiyo maafa yatamkumba ghafula; ataangamizwa mara, pasipo msaada. **16** Kuna vitu sita anavyovichukia Bwana, naam, viko saba vilivyo chukizo kwake: **17** macho ya kiburi, ulimi udanganyao, mikono imwagayo damu isiyo na hatia, **18** moyo uwazao mipango miovu, mijuu iliyoyepesi kukimbilia uovu, **19** shahidi wa uongo ambaye humwaga uongo, na mtu ambaye huchochaea fitina kati ya ndugu. **20** Mwanangu, zishike amri za baba yako, wala usiyaache mafundisho ya mama yako. **21** Yafunge katika moyo wako daima, yakaze kuizunguka shingo yako. **22** Wakati utembeapo, yatakuongoza; wakati ulalapo, yatakulinda; wakati uamkapo, yatazungumza nawe. **23** Kwa maana amri hizi ni taa, mafundisho haya ni mwanga na maonyo ya maadili ni njia ya uzima, **24** yakikulinda na mwanamke aliyeapotoka, kutokana na maneno laini ya mwanamke aliyeapotoka. **25** Moyo wako usitamani uzuri wake wala macho yake yasikuteke, **26** kwa maana kahaba atakufanya uwe maskini, hata ukose kipande cha

paja lake bila nguo zake kuungua? **28** Je, mtu aweza kutembea juu ya makaa ya moto yanayowaka bila mijuu yake kuungua? **29** Ndivyo alivyo mtu alalaye na mke wa mwanaume mwininge; hakuna yeyote amgusaye huyo mwanamke ambaye hataadhibiwa. **30** Watu hawamdharaau mwizi kama akiiba kukidhi njaa yake wakati ana njaa. **31** Pamoja na hayo, kama akikamatwa, lazima ali pe mara saba, ingawa inamgharimu utajiri wote wa nyumba yake. **32** Lakini mwanaume aziniye na mwanamke hana akili kabisa; yeyote afanyaye hivyo hujiangamiza mwenyewe. **33** Mapigo na aibu ni fungu lake na aibu yake haitafutika kamwe; **34** kwa maana wivu huamsha ghadhabu ya mume, naye hataonyesha huruma alipizapo kisasi. **35** Hatakubali fidia yoyote; atakataa malipo, hata yakiwa makubwa kiasi gani.

7 Mwanangu, shika maneno yangu na kuzihfadhi amri zangu ndani yako. **2** Shika amri zangu nawe utaishi; linda mafundisho yangu kama mboni ya jicho lako. **3** Yafunge katika vidole vyako; yaandi ke katika kibao cha moyo wako. **4** Mwambie hekima, "Wewe ni dada yangu," uite ufahamu jamaa yako; **5** watakuuepusha na mwanamke mzinzi, kutokana na mwanamke mpotovu na maneno yake ya kubembeleza. **6** Kwenye dirisha la nyumba yangu nilitazama nje kuititia upenyo kwenye mwimo wa dirisha. **7** Niliona mionganoni mwa wajinga, nikagundua mionganoni mwa wanaume vijana, kijana asiye na akili. **8** Alikuwa akishuka njiani karibu na pembe ya kwake, akiielekea kwenye nyumba ya huyo mwanamke **9** wakati wa machweo, jua likipungua nuru yake, giza la usiku lilipokuwa likiingia. **10** Ndipo huyo mwanamke akatoka kumlaki, hali amevea kama kahaba akiwa na nia ya udanganyifu. **11** (Ni mwanamke mwenye makelele na mkaidi, mijuu yake haitulii nyumbani; **12** mara kwenye barabara za mji, mara kwenye viwanja vikubwa, kwenye kila pembe huvizia.) **13** Huyo mwanamke alimkumbatiae kijana na kumbusu, na kwa uso usio na haya akamwambia: **14** "Nina sadaka za amani nyumbani; leo nimetimiza nadhiri zangu. **15** Kwa hiyo nimetoka nje kukulaki; nimekutafuta na nimekupata! **16** Nimetandika kitanda changu kwa kitani za rangi kutoka Misri. **17** Nimetia manukato kitanda changu kwa manemane, udi na mdalasini. **18** Njoo, tuzame katika mapenzi mpaka asubuhi; tujifurahishe wenyewe kwa mapenzi! **19** Mume wangu hayupo nyumbani; amekwenda safari ya mbali. **20** Amechukua mkoba uliojazwa fedha na hatakuwepo nyumbani karibuni." **21** Kwa maneno laini yule mwanamke akampotosha; alimshawishi kwa maneno yake laini. **22** Mara huyo kijana aliumfiuwa yule mwanamke kama fahali aendaye machinjoni, kama kulungu aingiaye kwenye kitanzi, **23** mpaka mshale umchome ini lake, kama ndege anayenaswa kwenye mtego, bila kujuja itamgharimu maisha yake. **24** Sasa basi wanangu, nisikilizeni; sikilizeni kwa makini

nisemalo. **25** Usiruhusu moyo wako ugeukie njia za huyo mwanamke, wala usitanetange katika mapito yake. **26** Aliowaangusha ni wengi; aliowachinjia ni kundi kubwa. **27** Nyumba yake ni njia kuu iendayo kaburini, ilekeayo chini kwenye vyumba nya mauti. (Sheol h7585)

8 Je, hekima haitani? Je, ufahamu hapazi sauti? **2**

Juu ya miinuko karibu na njia, penye njia panda, ndipo asimamapo; **3** kando ya malango yaelekeayo mjini, kwenye maingilio, hulia kwa sauti kubwa, akisema: **4** “Ni ninyi wanaume, ninaowaita; ninapaza sauti yangu kwa wanadamu wote. **5** Ninyi ambaao ni wajinga, pateni akili; ninyi mlion wapumbavu, pateni ufahamu. **6** Sikilizeni, kwa maana nina mambo muhimu ya kusema; ninafungua midomo yangu kusema lililo sawa. **7** Kinywa changu husema lililo kweli, kwa maana midomo yangu huchukia uovu. **8** Maneno yote ya kinywa changu ni haki; hakuna mojawapo lililopotoka wala ukaidi. **9** Kwa wenye kupambanua yote ni sahihi; hayana kasoro kwa wale wenye maarifa. **10** Chagua mafundisho yangu badala ya fedha, maarifa badala ya dhahabu safi, **11** kwa maana hekima ina thamani kuliko marijani na hakuna chochote unachohitaji kinacholingana naye. **12** “Mimi hekima, nakaa pamoa na busara; ninamiliki maarifa na busara. **13** Kumcha Bwana ni kuchukia uovu; niachukia kiburi na majivuno, tabia mbaya na mazungumzo potovo. **14** Ushauri na hukumu sahihi ni vyangu; nina ufahamu na nina nguvu. **15** Kwa msaada wangu wafalme hutawala na watawala hutunga sheria zilizo za haki, **16** kwa msaada wangu wakuu hutawala, na wenye vyeo wote watawalao dunia. **17** Nawapenda wale wanipendao, na wale wanitafutao kwa bidii watanionia. **18** Utajiri na heshima viko kwangu, utajiri udumuuo na mafanikio. **19** Tunda langu ni bora kuliko dhahabu safi; kile nitaocho hupita fedha ilioy bora. **20** Natembea katika njia ya unyofu katika mapito ya haki, **21** nawapa utajiri wale wanipendao na kuzijaza hazina zao. **22** “Bwana alinumba mwanzoni mwa kazi yake, kabla ya matendo yake ya zamani; **23** niliteuliwa tangu milele, tangu mwanzoni, kabla ya dunia kuumbwa. **24** Wakati hazijakuwepo bahari, nilikwishazaliwa, wakati hazijakuwepo chemchemi zilizojaa maji; **25** kabla milima haijawekwa mahali pake, kabla vilima havijakuwepo, nilikwishazaliwa, **26** kabla hajaumba dunia wala mashamba yake au vumbi lolote la dunia. **27** Nilikuwepo alipoziweka mbingu mahali pake, wakati alichora mstari wa upeo wa macho juu ya uso wa kilindi, **28** wakati aliweka mawingu juu na kuziweka imara chemchemi za bahari, **29** wakati aliwekea bahari mpaka wake ili maji yasivunje agizo lake, na wakati aliweka misingi ya dunia. **30** Wakati huo nilikuwa fundi stadi kando yake. Nilijazwa na furaha siku baada ya siku, nikifurahi daima mbele zake, **31** nikifurahi katika dunia yake yote nami nikiwfurahia wanadamu. **32** “Basi sasa wanangu, nisikilizeni; heri wale wanaozishika njia

zangu. **33** Sikilizeni mafundisho yangu mwe na hekima; msiyapuuze. **34** Heri mtu yule anisikilizaye mimi, akisubiri siku zote malangoni mwangu, akingoja kwenye vizingiti nya mlango wangu. **35** Kwa maana yejote anipataye mimi amepata uzima na kujipatia kibali kutoka kwa Bwana. **36** Lakini yejote ashindwaye kunipata hujiumiza mwenyewe; na wote wanichukia mimi hupenda mauti.”

9 Hekima amejenga nyumba yake; amechonga nguzo zake saba. **2** Ameandaa nyama na kuchanganya divai yake; pia ameandaa meza yake. **3** Amewatumwa watumishi wake wa kike, naye huita kutoka mahali pa juu sana pa mji. **4** Anawaambia wale wasio na akili, “Wote ambaao ni wajinga na waje hapa! **5** Njooni, mle chakula changu na mnywe divai niliyoichanganya. **6** Acheni njia zenu za ujingga nanyi mtaishi; tembeeni katika njia ya ufahamu. **7** “Yeyote anayemkosoa mwene mzaha hukaribisha matukano; yejote anayekemea mtu mwovu hupatwa na matusi. **8** Usimkemee mwene mzaha la sivyo atakuchukia; mkemee mwene hekima naye atakupenda. **9** Mfundishe mtu mwene hekima naye atakuwa na hekima zaidi; mfundishe mtu mwadilifu naye atazidi kufundishika. **10** “Kumcha Bwana ndicho chanzo cha hekima, na kumjua Aliye Mtakatifu ni ufahamu. **11** Kwa maana kwa msaada wangu siku zako zitakuwa nyangi, na miaka itaongezwa katika maisha yako. **12** Kama wewe una hekima, hekima yako itakupa tuzo; kama wewe ni mtu wa mzaha, wewe mwenyewe ndiwe utateseka.” **13** Mwanamke awtaye Mpumbavu ana kelele; hana adabu na hana maarifa. **14** Huketi kwenye mlango wa nyumba yake, juu ya kiti katika mahali pa juu sana pa mji, **15** akita wale wapitao karibu, waendao moja kwa moja kwenye njia yao. **16** Anawaambia wale wasio na akili, “Wote ambaao ni wajinga na waje hapa ndani!” **17** “Maji yaliyoibwi na matamu; chakula kinacholiwa sirini ni kitamu!” **18** Lakini hawajui hata kidogo kuwa wafu wako humo, kwamba wageni wake huyo mwanzoni wako katika vilindi nya kuzimu. (Sheol h7585)

10 Mithali za Solomoni: Mwana mwene hekima huleta furaha kwa baba yake, lakini mwana mpumbavu huleta huzuni kwa mama yake. **2** Hazina zilizopatikana kwa njia mbaya hazifai, lakini uadilifu huokoa kutoka mautini. **3** Bwana hawaachi waadilifu kukaa njaa, lakini hupinga tamaa ya mtu mwovu. **4** Mikono mivivu hufanya mtu kuwa maskini lakini mikono yenyenye bidii huleta utajiri. **5** Yeye akusanyaye mazao wakati wa kiangazi ni mwana mwene hekima, lakini yejye alalaye wakati wa mavuno ni mwana mwene kuaibisha. **6** Baraka huwa taji kichwani mwa mwene haki, lakini jeuri hufunika kinywa cha mwovu. **7** Kumbukumbu ya mwene haki itakuwa baraka, lakini jina la mwovu litoaiza. **8** Mwenye hekima moyoni hupokea maagizo, lakini mpumbavu apayukaye huangamia. **9** Mtu mwadilifu hutembea salama, lakini mtu aendaye katika njia zilizopotoka

atagunduliwa. **10** Yeye akonyezaye kwa nia mbaya mwenye haki anapofanikiwa, mji hufurahi; mwovu husababisha huzuni, naye mpumbavu apayukaye atowekapo, kuna kelele za furaha. **11** Kutokana na huangamia. **11** Kinywa cha mwenye haki ni chemchemi baraka ya mtu mnyofu mji hukwezwa, bali kwa ya uzima, lakini jeuri hufunika kinywa cha mwovu. **12** Chuki huchochea faraka, lakini upendo husitiri na akili humdharau jirani yake, bali mtu mwenye mabaya yote. **13** Hekima hupatikana katika midomo ufahamu huuzuia ulimi wake. **13** Masengenyo husaliti ya wenye kupambanua, lakini fimbo ni kwa ajili ya tumaini, bali mtu mwaminifu hutunza siri. **14** mgongo wake asiyé na ufahamu. **14** Wenye hekima Pasipo ushauri wa hekima taifa huanguka, bali huhifadhi maarifa, bali kinywa cha mpumbavu hualika washauri wengi hufanya ushindi uwe wa hakika. maangamizi. **15** Mali ya tajiri ni mji wake wenye **15** Yeye amdhaminiiye mgeni hakika atateseka, bali ngome, bali ufukara ni maangamizi ya maskini. yeyote akataaye kuunga mkono dhamana ni salama. **16** Ujira wa wenye haki huwaletea uzima, lakini **16** Mwanamke mwenye moyo wa huruma hupata mapato ya waovu huwaletea adhabu. **17** Anayekubali kuadibishwa yuko katika njia ya uzima, lakini yeyote heshima, bali wanaume wakorofi hupata mali tu. anayepuuza maonyo hypotosha wengine. **18** Yeye mkatili hujiletea taabu mwenyewe. **18** Mtu mwovu afichaye chuki yake ana midomo ya uongo, na yeyote hupata ujira wa udanganyifu, bali yeye apandaye anayeeeneza uchonganishi ni mpumbavu. **19** Wakati haki huvuna tuzo ya uhakika. **19** Mtu mwenye haki maneno ni mengi, dhambi haikosekani, lakini yeye kweli kweli hupata uzima, bali yeye afuatiliaye ubaya ambaye huzuia ulimi wake ni mwenye busara. **20** huenda kifo chake. **20** Bwana huwachukia sana watu Ulimi wa mwenye haki ni fedha ilio bora, bali wenye moyo wa upotovu, bali hupendezwa na wale moyo wa mwovu una thamani ndogo. **21** Midomo ambaao njia zao hazina lawama. **21** Uwe na hakika ya mwenye haki hulisha wengi, lakini wapumbavu na hili: Waovu hawataepuka kuadhibiwa, bali wenye hufa kwa kukosa ufahamu. **22** Baraka ya Bwana haki watakuwa huru. **22** Kama pete ya dhababu katika hutajirisha, wala haichanganyi huzuni. **23** Mpumbavu pua ya nguruwe ndivyo alivyio mwanamke mzuri hufurahia tabia mbaya, lakini mtu mwenye ufahamu hupendezwa na hekima. **24** Kile anachoogopa mwovu ambaye hana busara. **23** Shauku ya mwenye haki ndicho kitakachompata; kile anachoonea shauku mwenye haki atapewa. **25** Tufani inapopita, waovu huishia tu kwenye mema, bali tumaini la mwovu hutoweka, lakini wenye haki husimama imara milele. **26** Kama siki ilivyo kwa meno na moshi kwa macho, huishia tu kwenye ghadhabu. **24** Kuna mtu atoaye kwa ndivyo alivyio mvivu kwa wale waliomtuma. **27** Kumcha Bwana huongeza urefu wa maisha, lakini baraka itamkalia kichwani kama taji ye ye aliye radhi miaka ya mwovu inafupishwa. **28** Tarajio la mwenye haki ni furaha, bali matumaini ya mwovu huwa si kuiuza. **27** Yeye atafutaye mema hupata ukarimu, kitu. **29** Njia ya Bwana ni kimbilo kwa wenye haki, haki ni furaha, bali matumaini ya mwovu huwa si bali ubaya huja kwake yeye autafutaye. **28** Yeyote hukosha kutoka taabu. **29** Yeye aletaye taabu Kamwe wenye haki hawataondolewa, bali waovu hawatasaliasa katika nchi. **30** Kinywa cha mwenye haki atakwa mtumishi wa wenye hekima. **30** Tunda la hutoa hekima, bali ulimi wa upotovu utakatwa. **32** mwenye haki ni mti wa uzima, naye mwenye hekima Midomo ya wenye haki inajua kile kinachofaa, bali huvuta roho za watu. **31** Kama wenye haki watapokea kinywa cha mwovu hujua kile kilichopotoka tu. ujira wao duniani, si zaidi sana yule asiyemcha Mungu na mwenye dhambi?

11 Bwana huchukia sana mizani za udanganyifu, bali vipimo sahihi ni furaha yake. **2** Kiburi kinapokuja, ndipo huja aibu, bali unyenyekevu huja na hekima. **3** Uadilifu wa wenye haki huwaongoza, bali wasio waaminifu huharibiwa na hila yao. **4** Utajiri haufaidi kitu katika siku ya ghadhabu, bali haki huokoaa kutoka mautini. **5** Haki ya wasio na lawama, huwatengenezea njia iliyonyooka, bali waovu huangushwa kwa uovu wao wenye. **6** Haki ya wanyofu huwaokoaa, bali wasio waaminifu hunaswa na tamaa mbaya. **7** Wakati mtu mwovu anapokufa, matumaini yake hutoweka; yote aliyoyatazamia kutokana na nguvu zake huwa si kitu. **8** Mtu mwenye haki huokolewa kutoka taabu, naye mtu mwovu huwingia humo badala yake. **9** Kwa kinywa chake mtu asiyemwamini Mungu humwangamiza jirani yake, bali kwa maarifa mwenye haki huokolewa. **10** Wakati

Yeyote apendaye kuadibishwa hupenda maarifa, bali yeye achukiaye kuonywa ni mpumbavu. **2** Mtu mwema hupata kibali kutoka kwa Bwana, bali Bwana humhukumu mwenye hila. **3** Mtu hathibitiki kutokana na uovu, bali mwenye haki hataondolewa. **4** Mke mwenye tabia nzuri ni taji ya mumewe, bali aaibishaye ni kama uozo katika mifupa ya mumewe. **5** Mipango ya mtu mwadilifu ni ya haki, bali ushauri wa mwovu ni udanganyifu. **6** Maneno ya waovu huotea kumwaga damu, bali maneno ya waadilifu huwaokoaa. **7** Watu waovu huondolewa na kutoweka, bali nyumba ya mwenye haki husimama imara. **8** Mtu husifiwa kulingana na hekima yake, bali watu wenye akili zilizopotoka hudharauliwa. **9** Heri mtu wa hali ya chini mwenye mtumishi, kuliko kujifanya mtu wa hali

ya juu nawe huna chakula. **10** Mtu mwenye haki hujali mahitaji ya mnyama wake, bali matendo ya huruma mwovu ni ukatili. **11** Yeye alimaye shamba lake atakuwa na chakula tele, bali yeye afuataye mambo ya upuzi hana akili. **12** Waouu hutamani mateka ya watu wabaya, bali shina la mwenye haki hustawi. **13** Mtu mwovu hunaswa kwa mazungumzo yake ya dhambi, bali mwenye haki huepuka taabu. **14** Kutokana na tunda la midomo yake mtu hujazwa na mambo mema, huleta uponyaji. **15** Njia ya mpumbavu huonekanai sawa machoni pake mwenyewe, bali mtu mwenye hekima husikiliza ushauri. **16** Mpumbavu huonyesha kuudhika kwake mara moja, bali mtu wa busara hupuuza matukano. **17** Shahidi wa kweli hutoa ushuhuda wa kuaminika, bali shahidi wa uongo husema uongo. **18** Maneno ya kipumbavu huchoma kama upanga, bali ulimi wa mwenye hekima huleta uponyaji. **19** Midomo isemayo kweli hudumu milele, bali ulimi wa uongo hudumu kwa muda mfupi tu. **20** Upo udanganyifu katika miyo ya wale ambaa hupanga mabaya, bali kuna furaha kwa wale wanaoleta amani. **21** Hakuna dhara linalompata mwenye haki, bali waouu wana taabu nyingi. **22** Bwana anachukia sana midomo idanganyayo, bali hufurahia watu ambaa ni wa kweli. **23** Mtu mwenye busara hujihfadhiya maarifa yeze mwenyewe, bali moyo wa wapumbavu hububujika upumbavu. **24** Mikono yenye bidii itatawala, bali uvivu huishia katika kazi za utumwa. **25** Moyo wa wasiwasi humlemea mtu, bali neno la huruma humfurahisha. **26** Mtu mwenye haki ni mwangalifu katika urafiki, bali njia ya waouu huwapotosha. **27** Mtu mvivu haoki mawindo yake, bali mtu mwenye bidii ana mali za thamani. **28** Katika njia ya haki kuna uzima; katika mapito hayo kuna maisha ya milele.

13 Mwana mwenye hekima husikia mafundisho ya babaye, bali mwenye dharau hasikilizi maonyo. **2** Kutoka tunda la midomo yake mtu hufurahia mambo mema, bali wasio waaminifu wanatamani sana jeuri. **3** Yeye alindaye midomo yake hulinda nafsi yake, bali yeye asemaye kwa haraka ataangamia. **4** Mvivu hutamani sana na hapati kitu, bali nafsi ya mwenye bidii hutoshelezwa kikamilifu. **5** Mwenye haki huchukia uongo, bali waouu huleta aibu na fedheha. **6** Haki humlinda mtu mwadilifu, bali uouu humwangusha mwenye dhambi. **7** Mtu mmoja hujifanya tajiri, kumbe hana chocrote; mwingine hujifanya maskini, kumbe ana utajiri mwungi. **8** Utajiri wa mtu wawea kukomboa maisha yake, bali mtu maskini hasikii kitisho. **9** Nuru ya mwenye haki hung'a sana, bali taa ya mwovu itazimwa. **10** Kiburi huzalisha magomvi tu, bali hekima hupatikana kwa wale wanaozingatia ushauri. **11** Fedha isiyi ya halali hupungua, bali yeye akusanyaye fedha kidogo kidogo huongezeka. **12** Kilichotarajiwa kikikawia kuja moyo huugua, bali tumaini lililotimizwa ni mti wa uzima. **13** Yeye anayedharau mafundisho

anajiletea maangamizi, bali yeye anayeheshimu agizo hupewa tuzo. **14** Mafundisho ya mwenye busara ni chemchemi ya uzima, ili kumwepusha mtu na mitego ya mauti. **15** Ufahamu mzuri hupata upendeleo, bali njia ya asiye mwaminifu ni ngumu. **16** Kila mwenye busara hutenda kwa maarifa, bali mpumbavu maonyo huheshimiwa. **17** Mjumbe mwovu tamu kwa nafsi, bali wapumbavu huchukia sana kuacha ubaya. **18** Yeye atembeaye na mwenye hekima mara moja, bali mtu wa busara hupuuza matukano. **19** Tarajio lililotimizwa ni atapata hekima, bali rafiki wa mpumbavu hupata madhara. **20** Bala humwandama mtenda dhambi, bali mafanikio ni thawabu kwa mwenye haki. **22** Mtu mwema huwaachia wana wa wanawe urithi, bali mali ya wenye dhambi imehifadhiwa kwa ajili ya wenye haki. **23** Shamba la mtu maskini laweza kuzalisha chakula kingi, bali dhuluma hukifutilia mbali. **24** Yeye aizuiaye firimo yake hampendi mwanawе, bali yeze ampendaye huwa mwangalifu kumwadibisha. **25** Mwenye haki hula mpaka akaridhisha moyo wake, bali tumbo la mwovu hutaabika kwa njaa.

14 Mwanamke mwenye hekima hujengwa nyumba yake, bali mpumbavu huibomoa nyumba yake kwa mikono yake mwenyewe. **2** Yeye ambaye njia zake ni nyofu humcha Bwana, bali yeye ambaye njia zake zimepotoka humdhara Mungu. **3** Mazungumzo ya mpumbavu huleta firimo mgongoni mwake, bali mwenye hekima hulindwa na maneno ya midomo yake. **4** Pale ambapo hakuna mafahali, hori ni tupu, bali kutokana na nguvu za fahali huja mavuno mengi. **5** Shahidi mwaminifu hadanganyi, bali shahidi wa uongo humimina uongo. **6** Mwenye mzaha huitafuta hekima na haipati, bali maarifa huja kwa urahisi kwa anayepambanua. **7** Kaa mbali na mtu mpumbavu, kwa maana hutapata maarifa katika midomo yake. **8** Hekima ya mwenye busara ni kufikiria njia zake, bali upumbavu wa wapumbavu ni udanganyifu. **9** Wapumbavu hudhifikasi kujirekebisha kutoka dhambi, bali wema hupatikana mionganii mwa wanyofu. **10** Kila moyo hujua uchungu wake wenyewe, wala hakuna yeyote awezaye kushiriki furaha yake. **11** Nyumba ya mwovu itaangamizwa, bali hemla la mnyofu litastawi. **12** Iko njia ionekanayo kuwa sawa kwa mtu, bali mwisho wake huelekeza mautini. **13** Hata katika kicheko moyo wawea kuuma, nayo furaha yawenza kuishia katika majonzi. **14** Wasio na imani watapatilizwa kikamilifu kwa ajili ya njia zao, naye mtu mwema atapewa thawabu kwa ajili ya njia yake. **15** Mtu mjinga huamini kila kitu, bali mwenye busara hufikiria hatua zake. **16** Mtu mwenye hekima humcha Bwana na kuepuka mabaya, bali mpumbavu hukasirika kwa hamaki na uzembe. **17** Mtu anayekasirika kwa haraka hufanya mambo ya upumbavu, naye mtu wa hila huchukiwa. **18** Mjinga hurithi upumbavu,

bali wenye busara huvikwa maarifa kichwani kama kidogo pamoja na kumcha Bwana, kuliko mali nyingi taji. **19** Watu wabaya watasujudu mbele ya watu pamoja na ghasia. **17** Afadhalii chakula cha mboga wema, nao waouu kwenye malango ya wenye haki. **20** Maskini huepukwa hata na majirani zao, bali matajiri mahali palipo na upendo kuliko nyama ya ndama iliyonona pamoja na chuki. **18** Mtu mwepesi wa hasira wana marafiki wengi. **21** Yeye anayemdharau jirani huchochea ugomvi, bali mtu mvumilivu hutuliza yake hutenda dhambi, bali amebarikiwa yeche aliye njia ya mwenye haki ni barabara kuu. **20** Mwana ubaya hawapotoki? Bali wale wanaopanga kilicho mwenye hekima huleta furaha kwa baba yake, chema hupata upendo na uaminifu. **23** Kazi zote bali mtu mpumbavu humdharau mama yake. **21** zinazofanywa kwa bidii huleta faida, bali mazungumzo Upumbavu humfurahisha mtu ambaye hana akili, matupu huelekeea umaskini tu. **24** Utajiri wa wenye bali mtu mwenye ufahamu hushika njia iliyonyooka. hekima ni taji yao, bali upumbavu wa wapumbavu **22** Mipango hushindwa kufanikiwa kwa ajili ya kukosa huzaa upumbavu. **25** Shahidi wa kweli huokoa ushauri, bali kukiwa na washauri wengi hufanikiwa. maisha, bali shahidi wa uongo ni mdanganyifu. **26** **23** Mtu hupata furaha katika kutoa jibu linalofaa: je, Yeye amchaye Bwana ana ngome salama, na kwa ni zuri namna ganu neno lililotoka kwa wakati wake! watoto wake itakuwa kimbilio. **27** Kumcha Bwana ni chemchemi ya uzima, ili kumwepusha mtu na mitego **24** Mapito ya uzima huelekeea juu kwa ajili ya wenye ya mauti. **28** Winge wa watu ni utukufu wa mfalme, hekima kumwepusha asiende chini kaburini. (**Sheol h7585**) **25** Bwana hubomoa nyumba ya mtu mwenye bali pasipo watu mkuu huangamia. **29** Mtu mwenye subira ana ufahamu mwingsi, bali anayekasirika **26** Bwana huchukia sana mawazo ya mwovu, bali haraka huonyesha upumbavu. **30** Moyo wenye amani mawazo ya wale walio safi humfurahisha yeye. **27** Mtu huupa mwili uzima, bali wivu huozesha mifupa. **31** mwenye tamaa huletea jamaa yake taabu, bali yeche Yeye amwoneaye maskini huonyesha dharau kwa achukiaye rushwa ataishi. **28** Moyo wa mwenye haki Muumba wao, bali yejote anayemhurumia mhitaji humheshimu Mungu. **32** Waouu huangamizwa kwa matendo yao maovu, bali hata katika kifo wenye haki hupata kimbilio. **33** Hekima hukaa katika moyo wa mwenye ufahamu bali haijulikani mionganii mwa wapumbavu. **34** Haki huinua taifa, bali dhambi ni aibu kwa watu wote. **35** Mfalme hupendezwa na mtumishi mwenye hekima, bali ghadhabu yake humwangukia mtumishi mwenye kuaibisha.

15 Jawabu la upole hugeuza ghadhabu, bali neno liumizalo huchochea hasira. **2** Ulimi wa mwenye hekima husifu maarifa, bali kinywa cha mpumbavu hufoka upumbavu. **3** Macho ya Bwana yako kila mahali, yakiwaangalia waouu na wema. **4** Ulimi uletao uponyaji ni mti wa uzima, bali ulimi udanganyao huponda roho. **5** Mpumbavu hubeza maonyo ya baba yake, bali yejote akubaliye maonyo huonyesha busara. **6** Nyumba ya mwenye haki ina hazina kubwa, bali mapato ya waouu huwaaletea taabu. **7** Midomo ya mwenye hekima hueneza maarifa, bali sivyo ilivyo mioyo ya wapumbavu. **8** Bwana huchukia sana dhabihu za waouu, bali maombi ya wanyofu humfurahisha Mungu. **9** Bwana huchukia sana njia ya waouu, bali huwapenda wale wafuatoo haki. **10** Adhabu kali humingoja yeche aachaye njia; yeche achukiaye maonyo atakufa. **11** Mauti na Uharibifu viko wazi mbele za Bwana: je, si zaidi sana mioyo ya wanadamu! (**Sheol h7585**) **12** Mwenye mzaha huchukia maonyo; hatatka shauri kwa mwenye hekima. **13** Moyo wenye furaha hufanya uso uchangamke, bali maumivu ya moyoni huponda roho. **14** Moyo wa mwenye ufahamu hutafuta maarifa, bali kinywa cha mpumbavu hujilisha upumbavu. **15** Siku zote za wanaoonewa ni za taabu, bali moyo mchangamfu una karamu ya kudumu. **16** Afadhalii kuwa na

16 Mipango ya moyoni ni ya mwanadamu, bali jibu la ulimi hutoka kwa Bwana. **2** Njia zote za mtu huonekana safi machoni pake mwenyewe, bali makusudi hipimwa na Bwana. **3** Mkabidhi Bwana lolote ufanyalo, nayo mipango yako itafanikiwa. **4** Bwana hufanya kila kitu kwa kusudi lake mwenyewe; hata waouu kwa siku ya maangamizi. **5** Bwana huwachukia sana wote wenye kiburi cha moyo. Uwe na hakika kwa hili: Hawataepuka kuadhibiwa. **6** Kwa upendo na uaminifu uovu huondolewa; kwa kumcha Bwana mtu hujiepusha na ubaya. **7** Njia za mtu zinapompendza Bwana, huwafanya hata adui zake washi naye kwa amani. **8** Afadhalii kitu kidogo pamoja na haki kuliko mapato mengi pamoja na udhalimu. **9** Moyo wa mtu huifikiri njia yake, bali Bwana huelekeza hatua zake. **10** Midomo ya mfalme huzungumza kwa hekima ya kiungu, wala kinywa chake hakipotoshi haki. **11** Vipimo na mizani za halali hutoka kwa Bwana; mawe yote ya kupimia yaliyo katika mfuko ameyafanya yeye. **12** Wafalme huchukia sana kutenda maovu, kwa maana kiti cha ufalme hufanywa imara kwa njia ya haki. **13** Wafalme hufurahia midomo ya uaminifu; humthamini mtu asemaye kweli. **14** Ghadhabu ya mfalme ni mjambe wa mauti, bali

mtu mwenye hekima ataituliza. **15** Uso wa mfalme aliyenyang'anywa watoto wake, kuliko mpumbavu ung'aapo, inamaanisha uhai; upendeleo wake ni kama katika upumbavu wake. **13** Ikiwa mtu atalipa baya wingu la mvua wakati wa vuli. **16** Ni bora kiasi gani kwa jema, kamwe ubaya hautaondoka katika nyumba kupata hekima kuliko dhahabu, kuchagua ufahamu yake. **14** Kuanzisha ugomvi ni kama kutoboa bwawa kuliko fedha! **17** Njia kuu ya wanyofu huepuka la maji; kwa hiyo acha jambo hilo kabla mabishano ubaya; yeche aichungaye njia yake, huchunga maisha hayajaanza. **15** Yeye asemaye kuwa asiye na haki yake. **18** Kiburi hutangulia maangamizi, roho ya ana haki, naye asemaye kuwa mwenye haki hana majivuno hutangulia maanguko. **19** Ni afadhalu kuwa haki: Bwana huwachukia sana wote wawili. **16** Fedha mnyenyeketu katika roho mionganini mwa walioonewa ina faida gani mikononi mwa mpumbavu, wakati kuliko kugawana nyara pamoa na wenye kiburi. yeche hana haja ya kupata hekima? **17** Rafiki hupenda **20** Yeyote anayekubali mafundisho hustawi, tena wakati wote naye ndugu amezalilwa kwa ajili ya wakati amebarikiwa yeche anayemtumaini Bwana. **21** Wenye hekima moyoni huitwa wenye ufahamu, na maneno ya kupendeza huchocha mafundisho. **22** Ufahamu ni chemchemi ya uzima kwa wale walio nao, bali upumbavu huleta adhabu kwa wapumbavu. **23** Moyo wa mtu mwenye hekima huongoza kinywa chake, na midomo yake huchocha mafundisho. **24** Maneno ya kupendeza ni kama sega la asali, ni matamu kwa nafsi na uponyaji kwenye mifupa. **25** Iko njia ioneke nayo kuwa sawa kwa mtu, bali mwisho wake huelekeza mautini. **26** Shauku ya mfanyakazi humhimiza kufanya kazi; njaa yake humsukuma aendelee. **27** Mtu mbaya kabisa hupanga mabaya, maneno yake ni kama moto uunguzao. **28** Mtu mpotovu huchocha ugomvi, nayo maongezi ya upuzi hutenganisha marafiki wa karibu. **29** Mtu mkali humvuta jirani yake na kumwongoza katika mapito yale mabaya. **30** Yeye akonyezaye kwa jicho lake anapanga upotovu; naye akazaye midomo yake amenuia mabaya. **31** Mvi ni taji ya utukufu; hupatikana kwa maisha ya uadilifu. **32** Ni afadhalu mtu mstahimilu kuliko shujaa, mtu anayetitawala hasira yake kuliko yule autekaye mji. **33** Kura hupigwa kwa siri, lakini kila uamuzi wake hutoka kwa Bwana.

17 Afadhalu kula ukoko mkavu ukiwa na amani na utulivu kuliko kukaa kwenye nyumba ya karamu kukiwa na magomvi. **2** Mtumishi mwenye hekima atatawala juu ya mwana aaibishaye, naye atashirikiana katika urithi kama mmoja wa hao ndugu. **3** Kalibu ni kwa ajili ya fedha na tanuru ni kwa ajili ya dhahabu, bali Bwana huujaribu moyo. **4** Mtu mwovu husikiliza midomo mibaya; mwongo husikiliza kwa makini ulimi wa madhara. **5** Yeye anaye mdhihaki maskini huonyesha dharau kwa Muumba wake; yeche afurahiyate maafa hataepuka kuadhibiwa. **6** Wana wa wana ni taji la wazee, nao wazazi ni fahari ya watoto wao. **7** Midomo yenye uwemo wa ushawishi haimfai mpumbavu: je, ni mibaya kiasi gani zaidi midomo ya uongo kwa mtawala! **8** Kipawa ni kama kito cha thamani machoni pake yeche aliye nacho; kokote kigeukiapo, hufanikiwa. **9** Yeye anayesamele kosa hudumisha upendo, bali yeche arudiaye jambo hutenganisha marafiki wa karibu. **10** Karipio humwingia sana mtu mwenye kutambua kuliko mapigo mia kwa mpumbavu. **11** Mtu mbaya hupenda kuasi tu; mjumbe asiye na huruma atatumwa dhidi yake. **12** Ni afadhalu ukutane na dubu

aliyenyang'anywa watoto wake, kuliko mpumbavu kwa jema, kamwe ubaya hautaondoka katika nyumba yake. **14** Kuanzisha ugomvi ni kama kutoboa bwawa la maji; kwa hiyo acha jambo hilo kabla mabishano hayajaanza. **15** Yeye asemaye kuwa asiye na haki yake. **18** Mtu njinga hupana mkono ili kuweka rehani, naye huweka dhamana kwa jirani yake. **19** Yeye apendaye ugomvi apenda dhambi; naye ainuaye sana lango lake hutafuta uharibifu. **20** Mtu mwenye moyo mpotovu hawezi kufanikiwa; naye ambaye ulimi wake ni mdanganyifu huanguka kwenye taabu. **21** Kuwa na mwana mpumbavu huleta huzuni; hakuna furaha kwa baba wa mpumbavu. **22** Moyo wenye furaha ni dawa nzuri, bali roho iliyopondeka hukausha mifupa. **23** Mtu mwovu hukubali rushwa kwa siri ili kupotosha njia ya haki. **24** Mtu wa ufahamu huitazama hekima, lakini macho ya mpumbavu huhangai ka hadi kwenye miisho ya dunia. **25** Mwana mpumbavu huleta huzuni kwa baba yake na uchungu kwa yeche aliyemzaa. **26** Si vizuri kumwadhibu mtu asiye na hatia, au kuwapiga sana maafisa kwa ajili ya uadilifu wao. **27** Mtu mwenye maarifa hutumia maneno kwa kujizua, naye mtu mwenye ufahamu ana moyo wa utulivu. **28** Hata mtu mpumbavu hudhaniwa kuwa na hekima kama akinyamaza, na mwenye ufahamu kama akiuzuia ulimi wake.

18 Mtu ajitengaye na wengine hufuata matakwa yake mwenyewe; hupiga vita kila shauri jema. **2** Mpumbavu hafurahii ufahamu, bali hufurahia kutangaza maoni yake mwenyewe. **3** Wakati uovo unapokuja, dharau huja pia, pamoa na aibu huja lawama. **4** Maneno ya kinywa cha mwanadamu ni kina cha maji, bali chemchemi ya hekima ni kitijo kinachobubujika. **5** Sio vizuri kumpendelea mtu mwovu, au kumnyima haki asiye na hatia. **6** Midomo ya mpumbavu humletea ugomvi na kinywa chake hualika kipigo. **7** Kinywa cha mpumbavu ni uharibifu wake na midomo yake ni mtego kwa nafsi yake. **8** Maneno ya mchongezi ni kama chakula kitamu; huingia sehemu za ndani sana za mtu. **9** Mtu aliye mlegevu katika kazi yake ni ndugu na yule anayeharibu. **10** Jina la Bwana ni ngome imara, wenye haki huikimbilia na kuwa salama. **11** Mali ya tajiri ni mji wake wenye ngome, wanaudhania kuwa ukuta usiowenza kurukwa. **12** Kabla ya anguko moyo wa mtu huja kiburi, bali unyenyekevuu hutangulia heshima. **13** Yeye ajibuye kabla ya kusikiliza, huo ni upumbavu wake na aibu yake. **14** Roho ya mtu itastahimili katika ugonjwa bali roho iliyovunjika ni nani aewezaye kuistahimili? **15** Moyo wa mwenye ufahamu hujipatia maarifa, masikio ya mwenye hekima huyatafuta maarifa. **16** Zawadi humfungulia njia mtoaji, nayo

humleta mbele ya wakuu. **17** Yeye aliye wa kwanza **23** Kumcha Bwana huongoza kwenye uzima, kisha kuleta mashtaka huonekana sahihi, hadi mwininge mtu hupumzika akiwa ameridhika, bila kuguswa ajitokezapo na kumuuliza maswali. **18** Kupiga kura hukomesha mashindano na kutenganisha wapinzani wakuu wanaopingana. **19** Ndugu aliyechukizwa ni mgumu kuridhika kuliko mji uliozungushiwa ngome, nayo mabishano ni kama malango ya ngome yenye makomeo. **20** Tumbo la mtu litajaa kutokana na tunda la kinywa chake, atashibishwa mavuno yanayotokana na midomo yake. **21** Mauti na uzima viko katika uwezo wa ulimi, nao waupendao watakula matunda yake. **22** Apataye mke apata kitu chema naye ajipatia kibali kwa Bwana. **23** Mtu maskini huomba kuhurumiwa bali tajiri hujibu kwa ukali. **24** Mtu mwenye marafiki wengi wanawenza kumharibu, bali yuko rafiki aambatanaye na mtu kwa karibu kuliko ndugu.

19 Afadhalu mtu maskini ambaye mwenendo wake hauna lawama, kuliko mpumbavu ambaye midomo yake imepotoka. **2** Sio vizuri kuwa na juhudhi bila maarifa, wala kufanya haraka na kuikosa njia. **3** Upumbavu wa mtu mwenyeewe huharibu maisha yake hata hivyo moyo wake humkasirikia Bwana. **4** Mali huleta marafiki wengi, bali rafiki wa mtu maskini humwacha. **5** Shahidi wa uongo hataacha kuadhibiwa, naye amwagaye uongo hataachwa huru. **6** Wengi hujipendekeza kwa mtawala na kila mmoja ni rafiki wa mtu atoaye zawadi. **7** Mtu maskini huepukwa na ndugu zake wote: Je, marafiki zake watamkwepa kiasi gani! Ingawa huwafuata kwa kuwasihii, hawapatikani popote. **8** Yeye apataye hekima huipenda nafsi yake mwenyewe, yeye ahifadhiye ufahamu hustawi. **9** Shahidi wa uongo hataacha kuadhibiwa, naye amwagaye uongo ataangamia. **10** Haistahili mpumbavu kuishi katika anasa, itakuwa vibaya kiasi gani kwa mtumwa kuwatawala wakuu. **11** Hekima ya mtu humpa uvumilivu, ni kwa utukufu wake kusamehe makosa. **12** Ghadhabu ya mfalme ni kama mngurumo wa simba, bali wema wake ni kama umande juu ya nyasi. **13** Mwana mpumbavu ni maangamizi ya babaye, naye mke mgomvi ni kama kutonatona kusikoisha. **14** Nyumba na mali hurithiwa kutoka kwa wazazi, bali mke mwenye busara hutoka kwa Bwana. **15** Uvivu huleta usingizi mzito, naye mtu mzembe huona njaa. **16** Yeye ambaye hutii mafundisho huulinda uhai wake, bali yeye anayezidharau njia zake atakufa. **17** Yeye amhurumiaye maskini humkopesha Bwana, naye atamtuza kwa aliyotenda. **18** Mrudi mwanao, kwa maana katika hiyo kuna tumaini, usiwe mshirika katika mauti yake. **19** Mtu mwenye kukasirika haraka ni lazima atapata adhabu yake, kama utamwokoa, itakubidi kufanya hivyo tena. **20** Sikiliza mashauri na ukubali mafundisho, nawe mwishoni utakuwa na hekima. **21** Kuna mipango mingi ndani ya moyo wa mtu, lakini kusudi la Bwana ndilo litakalosimama. **22** Lile mtu alionealo shauku ni upendo usio na mwisho, afadhalu kuwa maskini kuliko kuwa mwongo.

23 Kumcha Bwana huongoza kwenye uzima, kisha na shida. **24** Mtu mvivu hutumbukiza mkono wake kwenye sahani, lakini hawezi hata kuupeleka kwenye kinywa chake! **25** Mpige mwenye mzaha, naye mjinga atajifunza busara, mkemee mwenye ufahamu naye atapata maarifa. **26** Yeye amwibiaye baba yake na kumfukuzza mama yake ni mwana aletaye aibu na fedheha. **27** Mwanangu, ukiacha kusikiliza mafundisho, utatangatanga mbali na maneno ya maarifa. **28** Shahidi mla rushwa hudhifikasi hukumu na kinywa cha mtu mwovu humeza ubaya kwa upesi. **29** Adhabu zimeandaliwa kwa ajili ya wenye dhihaka na mapigo kwa ajili ya migongo ya wapumbavu.

20 Mvinyo ni mdhifikasi na kileo ni mgomvi; yeoyote apotoshwaye navyo hana hekima. **2**

Ghadhabu ya mfalme ni kama ngurumo ya simba; yeye amkasirishaye hupoteza uhai wake. **3** Ni kwa heshima ya mtu kujitenga ugomvi, bali kila mpumbavu ni mwepesi kugombana. **4** Mvivu halimi kwa majira; kwa hiyo wakati wa mavuno hutazama lakini hapati chochote. **5** Makusudi ya moyo wa mwanaadamu ni maji yenye kina, lakini mtu mwenye ufahamu huyachota. **6** Watu wengi hujidai kuwa na upendo usiokoma, bali mtu mwaminifu ni nani aezaye kumpata? **7** Mtu mwenye haki huishi maisha yasiyo na lawama, wamebarikiwa watoto wake baada yake. **8** Wakati mfalme aketipo katika kiti chake cha enzi kuhukumu, hupepete ubaya wote kwa macho yake. **9** Ni nani aezaye kusema, “Nimeuweka moyo wangui safi; mimi ni safi na sina dhambi?” **10** Mawe ya kupimia yaliyo tofauti na vipimo tofauti, Bwana huchukia vyote viwili. **11** Hata mtoto hujulikana kwa matendo yake, kama tabia yake ni safi na adili. **12** Masikio yasikiayo na macho yaonayo, Bwana ndiye alivifanya vyote viwili. **13** Usiupende usingizi la sivyo utakuwa maskini, uwe macho nawe utakuwa na chakula cha akiba. **14** “Haifai, haifai!” asema mnunuizi, kisha huondoka akitisifia ununuizi wake. **15** Dhahabu kunayo, na marijani kwa wingi, lakini midomo inenayo maarifa ni kito cha thamani kilicho adimu. **16** Chukua vazi la yule awekaye dhamana kwa ajili ya mgeni; lishikilie iwe dhamana kama anafanya hivyo kwa ajili ya mwanaamke mpotovu. **17** Chakula kilichopatikana kwa hila ni kitamu kwa mwanaadamu, bali huishia na kinywa kilichojaa changarawe. **18** Fanya mipango kwa kutafuta mashauri, ukipigana vita, tafuta maelekezo. **19** Maneno ya kusengenya husababisha kutokuaminika, kwa hiyo mwepuke mtu anayezungumza kupita kiasi. **20** Ikiwa mtu atamlaani baba yake au mama yake, taa yake itazimwa katika giza nene. **21** Uriithi upatikana haraka mwanzoni, hautabarikiwa mwishoni. **22** Usiseme, “Nitakulipiza kwa ajili ya kosa hili!” Mnogooje Bwana, naye atakuoko. **23** Bwana anachukia sana mawe ya kupimia ya udanganyifu, nazo mizani zisizo halali hazimpendezi. **24** Hatua za mtu huongozwa na Bwana. Anawezaje basi mtu yeoyote kuelewa njia

yake mwenyewe? **25** Ni mtego kwa mtu kuweka wakfu kitu kwa haraka na baada ya kitambo kidogo kufikiria tena nadhiri zake. **26** Mfalme mwenye hekima hupepete waovu, hulipitisha gurudumu la kupuria juu yao. **27** Taa ya Bwana huchunguza roho ya mwanadamu, huchunguza utu wake wa ndani. **28** Upendo na uaminifu humweka mfalme salama, kwa njia ya upendo, kiti chake cha enzi huwa salama. **29** Utukufu wa vijana ni nguvu zao, mvi ni fahari ya ueze. **30** Mapigo na majeraha huusafisha ubaya, nayo michapo hutakasa utu wa ndani.

21 Moyo wa mfalme uko katika mkono wa Bwana; huuongoza kama mkondo wa maji, popote apendapo. **2** Njia zote za mwanadamu huonekana sawa kwake, bali Bwana huupima moyo. **3** Kufanya yaliyo sawa na haki inakubalika zaidi kwa Bwana kuliko dhabihu. **4** Macho ya kudharau na moyo wa kiburi, ambavyo ni taa ya waovu, vyote ni dhambii! **5** Mipango ya mwenye bidii huelekeza kwenye faida, kama vile kwa hakika pupa huelekeza kwenye umaskini. **6** Mali iliopatikana kwa ulimi wa uongo ni mvuke upitao upesi na mtego wa kufisha. **7** Jeuri ya waovu itawaburuta mbali, kwa kuwa wanakataa kufanya yaliyo sawa. **8** Njia ya mwenye hatia ni ya upotovu, bali tabia ya mtu asiye na hatia ni nyofu. **9** Ni afadhali kuishi pembeni mwa paa la nyumba, kuliko kuishi nyumba moja na mke mgomvi. **10** Mtu mwovu hutamani sana ubaya, jirani yake hapati huruma kutoka kwake. **11** Wakati mwenye mzaha ameadhibhiwa, mjinga hupata hekima; wakati mtu mwenye hekima afundishwapo, hupata maarifa. **12** Mwenye Haki huyajua yanayotendeka katika nyumba za waovu, naye atawaangamiza waovu. **13** Mtu akiziba masikio asisikie kilio cha maskini, yeze pia atalia, wala hatajibowi. **14** Zawadi itolewayo kwa siri hutuliza hasira na rushwa iliyofichwa kwenye nguo hutuliza ghadhabu kali. **15** Wakati haki imetendeka, huleta furaha kwa wenye haki, bali kitisho kwa watenda mabaya. **16** Mtu anayepotea kutoka mapito ya ufahamu, hupumzika katika kundi la waliookufa. **17** Mtu apendaye anasa atakuwa maskini, yeze apendaye mvinyo na mafuta kamwe hatakuwa tajiri. **18** Waovu huwa fidia kwa ajili ya wenye haki, nao wasio waaminifu kwa ajili ya wanyofu. **19** Ni afadhali kuishi jangwani kuliko kuishi na mke mgomvi na mkorofu. **20** Katika nyumba ya mwenye hekima kuna akiba ya vyakula vizuri na mafuta, lakini mtu mpumbavu hutafuna vyote alivyo navyo. **21** Yeye afuatiate haki na upendo hupata uzima, mafanikio na heshima. **22** Mtu mwenye hekima huushambulia mji wa wenye nguvu, na kuangusha ngome wanazozitegemea. **23** Yeye alindaye kinywa chake na ulimi wake hujilinda na maafa. **24** Mtu mwenye kiburi na majivuno, "Mdhihaki" ndilo jina lake; hutenda mambo kwa kiburi kilichozidi. **25** Kutamani sana kwa mvivu kutakuwa kifo chake, kwa sababu mikono yake haitaki kufanya kazi. **26** Mchana kutwa hutamani zaidi, lakini

mnyofu hutoa pasipo kuzuia. **27** Dhabihu ya mtu mwovu ni chukizo, si zaidi sana itolewapo kwa nia mbaya! **28** Shahidi wa uongo ataangamia, bali maneno ya mwenye kusikia yatadumu. **29** Mtu mwovu ana uso wa ushupavu, bali mtu mnyofu huzififikiria njia zake. **30** Hakuna hekima, wala akili, wala mpango unaoweza kufaulu dhidi ya Bwana. **31** Farasi huandaliwa kwa ajili ya siku ya vita, bali ushindi huwa kwa Bwana.

22 Heri kuchagua jina jema kuliko utajiri mwingu, kuheshimiwi ni bora kuliko fedha au dhahabu.

2 Tajiri na maskini wanafanana kwa hili: Bwana ni Muumba wao wote. **3** Mtu mwenye busara huona hatari na kujificha, bali mjinga huendelea mbele kama kipofu nayo ikamtesa. **4** Unyenyekevu na kumcha Bwana huleta utajiri, heshima na uzima. **5** Katika mapito ya waovu kuna miiba na mitego, bali yeze ailindaye nafsi yake hukaa mbali nayo. **6** Mfundishe mtoto njia impasayo kuiendea, naye hataiacha hata akiwa mzee. **7** Matajiri huwatalawa maskini naye akopaye ni mtumwa wa akopeshey. **8** Yeye aupandaye uovu huvuna taabu, nayo fimbo ya ghadhabu yake itaangamizwa. **9** Mtu mkarimu yeze mwenyewe atabarikiwa kwa kuwa hushiriki chakula chake na maskini. **10** Mfukuze mwenye dhihaka, na mvutano utatoweka; ugomvi na matukano vitakoma. **11** Yeye apendaye moyo safi na yeze ambaye maneno yake ni ya neema, mfalme atakuwa rafiki yake. **12** Macho ya Bwana hulinda maarifa, bali huyapinga maneno ya asiye mwaminifu. **13** Mvivu husema, "Yuko simba nje!" au, "Nitauawa katika mitaa!" **14** Kinywa cha mwanamke kabaha ni shimo refu; yeze aliye chini ya ghadhabu ya Bwana atatumbukia ndani yake. **15** Upumbavu umefungwa ndani ya moyo wa mtoto, bali fimbo ya adhabu itaufukuzia mbali naye. **16** Yeye amwoneaye maskini ili kujiongezea mali, naye ampaye tajiri zawadi, wote huwa maskini. **17** Tega sikio na usikie misemo ya wenyе hekima, elekeza moyo wako kwenye yale nifundishayo, **18** kwa maana inapendeza unapoyahifadhi moyoni mwako na kuwa nayo yote tayari midomoni mwako. **19** Ili tumaini lako liwe katika Bwana, hata wewe, ninakufundisha leo. **20** Je, sijuandikia misemo thelathini, misemo ya mashauri na maarifa, **21** kukufundisha maneno ya kweli na ya kuaminika, ili uweze kutoa majibu sahihi kwake yeze aliye kutumua? **22** Usiwaduhulumu maskini kwa sababu ni maskini, wala kumdhulumu mhitaji mahakamani, **23** kwa sababu Bwana atalichukua shauri lao naye atawateka wao waliowateka. **24** Usifanye urafiki na mtu mwenye hasira ya haraka, usishirikiane na yule aliye mwepesi kukasirika, **25** la sivyo utajifunza njia zake na kuijingiza mwenyewe kwenye mtego. **26** Usiwe mwénye kupana mikono katika rehani, au kuweka dhamana kwa ajili ya madeni. **27** Kama ukikosa njia ya kulipa, kitanda chako kitachukuliwa ukiwa umekililia. **28** Usisogezé jiwe la mpaka wa zamani lililowekwa na baba zako. **29**

Je, unamwona mtu stadi katika kazi yake? Atahudumu mbele ya wafalme; hatahudumu mbele ya watu duni.

23 Uketipo kula chakula na mtawala, angalia vyema kile kilicho mbele yako, **2** na utie kisu kooni mwako kama ukiwa mlafi. **3** Usitamani vyakula vyake vitamu kwa kuwa chakula hicho ni cha hila.

4 Usijitaabishe ili kuupata utajiri, uwe na hekima kuonyesha kujizuia. **5** Kufumba na kufumbua utajiri hutoweka, huwa kama umepata mabawa ghafula, ukaruka na kutoweka angani kama tai. **6** Usile chakula cha mtu mchoyo, usitamani vyakula vyake vitamu, **7** kwa maana ye ye ni aina ya mtu ambaye kila mara anafikiri juu ya gharama. Anakuambia, "Kula na kunywa," lakini moyo wake hauko pamoja nawe. **8** Utatapika kile kidogo ulichokula, nawe utakuwa umepteza bure maneno yako ya kumsifu. **9** Usizungumze na mpumbavu, kwa maana atadhishaki hekima ya maneno yako. **10** Usisogeze jiwe la mpaka wa zamani wala kunyemelea kwenye mashamba ya yatima, **11** kwa kuwa Mtetezi wao ni mwenye nguvu, atalichukua shauri lao dhidi yako. **12** Elekeza moyo wako kwenye mafundisho na masikio yako kwenye maneno ya maarifa. **13** Usimnyime mtoto adhabu, ukimwadhibu kwa fimbo, hatakuwa. **14** Mwadhibu kwa fimbo na kuiokoa nafsi yake kutoka mautini. (**Sheol h7585**)

15 Mwanangu, kama moyo wako una hekima, basi moyo wangu utafurahi, **16** utu wangu wa ndani utafurahi, wakati midomo yako itakapozungumza lililo sawa. **17** Usiuruhusu moyo wako kuwaonea wivu wenye dhambi, bali kila mara uwe na bidii katika kumcha Bwana. **18** Hakika kuna tumaini la baadaye kwa ajili yako, nalo tarajio lako halitakatiliwa mbali. **19** Sikiliza, mwanangu na uwe na hekima, weka moyo wako kwenye njia iliyo sawa. **20** Usiwe miiongoni mwa wanywao mvinyo, au wale walao nyama kwa pupa, **21** kwa maana walevi na walafi huwa maskini, nako kusinzia huwavika matambara.

22 Msikilize baba yako, aliyezuzaa, wala usimdhara mama yako atakapokuwa mzee. **23** Nunua kweli wala usiuuze, pata hekima, adabu na ufahamu. **24** Baba wa mwenye haki ana furaha kubwa, naye aliye na mwana mwenye hekima humfurahia. **25** Baba yako na mama yako na wafurahi, mama aliyezuzaa na ashangilie! **26** Mwanangu, nipe moyo wako, macho yako na yafuate njia zangu, **27** kwa maana kahaba ni shimo refu na mwanamke mpotovu ni kisima chembamba. **28** Kama mnyang'anyi, hungojea akivizia,

naye huzidisha wasio waaminifu miiongoni mwa wanaume. **29** Ni nani mwenye ole? Ni nani mwenye huzuni? Ni nani mwenye ugomvi? Ni nani mwenye malalamiko? Ni nani aliye na majeraha yasiyo na sababu? Ni nani mwenye macho mekundi? **30** Ni hao wakao sana kwenye mvinyo, hao waendao kuonja mabakuli ya mvinyo uliochanganya. **31** Usiukodolee macho mvinyo wakati ukiwa mwekundi, wakati

unapometameta kwenye bilauri, wakati ushukapo taratibu! **32** Mwishowe huuma kama nyoka na kutumia midomo yako kudanganya.

utopia sumu yake kama nyoka mwenye sumu. **33** Macho yako yataona mambo mageni na moyo wako kuwazia mambo yaliyopotoka. **34** Utakuwa kama alalaye katikati ya bahari, alalaye juu ya kamba ya merikebu. **35** Utasema, "Wamenipiga lakini sikuumia! Wamenichapa, lakini sisikii! Nitaamka lini ili nikanywe tena?"

"Nitamtenda kama alivyonitenda mimi; nitamlipiza mtu yule kwa kile alichonitendea." **30** Nilipita karibu na shamba la mvivu, karibu na shamba la mizabibu la mtu asiye na akili, **31** miiba ilikuwa imeota kila mahali, ardhi ilikuwa imefunikwa na magugu, na ukuta wa mawe ulikuwa umebomoka. **32** Nikatafakari moyoni mwangu lile nililoliona, nami nikajifunza somo kutokana na niliyoyaona: **33** Bado kulala kidogo, kusinzia kidogo, bado kukunja mikono kidogo upate kupumzika: **34** hivyo umaskini utakuja juu yako kama mnyang'anyi, na kupungukiwa kutakujia kama mtu mwenye silaha.

25 Hizi ni mithali zaidi za Solomoni, zilizonakiliwa na watu wa Hezekia mfalme wa Yuda: **2** Ni Utukufu wa Mungu kuficha jambo, bali ni utukufu wa wafalme kuchunguza jambo. **3** Kama mbingu zilivyo juu na nchi ilivyo chini, ndivyo ambavyo miyo ya wafalme haichunguziki. **4** Ondoа takataka kwenye madini ya fedha, nako ndani yake kutatokea chombo cha mfua fedha. **5** Ondoа waovu mbele ya mfalme, nacho kitu chake cha enzi kitaimarishwa kwa njia ya haki. **6** Usijikweze mwenyewe mbele ya mfalme, wala usidai nafasi mionganii mwa watu wakuu; **7** ni afadhalii yeye akuambie, "Njoo huku juu," kuliko yeye kukuabisha mbele ya mkuu. Kile ulichokiona kwa macho yako **8** usiharakishe kukipeleka mahakamani, maana utafaria niini mwishoni kama jirani yako atakuabisha? **9** Kama ukifanya shauri na jirani yako, usisaliti siri ya mtu mwininge, **10** ama yeye aisikiyare aweza kukuabisha na kamwe sifa yako mbaya haitaondoka. **11** Neno lisemwalo kwa wakati ufaao ni kama matunda ya mtofaa ya dhahabu yaliyowekwa kwenye vijalizo yya fedha. **12** Kama vile kipuli cha dhahabu au pambo la dhahabu safi, ndivyo liliyvo karipio la mtu mwenyewe hekima kwa sikio lisikilizalo. **13** Kama vile ubaridi wa theluji wakati wa mavuno ndivyo alivyo mijumbe mwaminifu kwa wale wamtumao, huburudisha roho za bwana zake. **14** Kama vile mawingu na upepo pasipo mvua ndivyo alivyo mtu ajisifuye kwa zawadi ambazo hatoi. **15** Kwa njia ya uvumilivu mtawala aweza kushawishiwa, nao ulimi laini waweza kuvunja mfupa. **16** Ukipata asali, kula kiasi tu cha kukutoshia, ukila zaidi, utatapika. **17** Ingiza mguu wako nyumbani kwa jirani yako mara chache, ukizidisha, atakukinai na atakuchukia. **18** Kama vile rungu au upanga au mshale mkali ndivyo alivyo mtu atoaye ushuhuda wa uongo dhidi ya jirani yake. **19** Kama vile jino bovu au mguu uliolemaa, ndivyo liliyvo kumtegemea mtu asiye mwaminifu wakati wa shida. **20** Kama vile avuaye mavazi siku ya baridi, au kama siki iliyomwagua juu ya magadi, ndivyo alivyo yeye amuimbiaye nyimbo mtu mwenye moyo mzito. **21** Kama adui yako ana njaa, mpe chakula ale; kama ana kiu, mpe maji anywe. **22** Kwa kufanya hivyo, unaweka makaa ya moto yanayowaka kichwani pake, naye Bwana atakupa thawabu. **23** Kama vile upepo wa kaskazini uletavyo mvua, ndivyo ulimi

usingiziao uletavyo uso wa hasira. **24** Ni afadhalii kuishi pemberi mwa paa la nyumba, kuliko kuishi nyumba moja na mke mgomvi. **25** Kama vile maji baridi kwa nafsi iliyochoka ndivyo zilivyo habari njema kutoka nchi ya mbali. **26** Kama vile chemchemi iliyotibuliwa matope au kisima kilichotienda taka ndivyo alivyo mtu mwenyewe haki akishiriki na waovu. **27** Si vyema kula asali nyinyi sana, wala si heshima kujitafutia heshima yako mwenyewe. **28** Kama vile mji ambaо kuta zake zimebomoka ndivyo alivyo mtu ambaye hawezia kujitawala mwenyewe.

26 Kama theluji wakati wa kiangazi au mvua wakati wa mavuno, ndivyo asiyostahili heshima mpumbavu. **2** Kama shomoro apigapigayo mabawa yake au mbayuwatu katika kuruka kwake kasi, ndivyo ilivyo laana isiyo na sababu haimpati mtu. **3** Mjeledi kwa farasi, lijamu kwa punda, nayo fimbo kwa migongo ya wapumbavu! **4** Usimjibu mpumbavu sawasawa na upumbavu wake, ama wewe mwenyewe utakuwa kama yeye. **5** Mjibu mpumbavu sawasawa na upumbavu wake, ama atakuwa mwenyewe hekima machoni pake mwenyewe. **6** Kama vile ilivyo kujikata miguu au kunywa hasara, ndivyo ilivyo kutuma ujumbe kwa mkono wa mpumbavu. **7** Kama miguu ya kiwete inavyoning'inia ndivyo ilivyo mithali katika kinywa cha mpumbavu. **8** Kama kufunga jiwe kwenye kombeo, ndivyo ilivyo kumpa mpumbavu heshima. **9** Kama mwiba kwenye mkono wa mlevi ndivyo ilivyo mithali kinywani mwa mpumbavu. **10** Kama mpiga upinde ambaye hujeruhi oyvo, ndivyo alivyo yeye aajiriye mpumbavu au yeoyote apitaye njiani. **11** Kama mbwa ayarudiavyo matapiko yake, ndivyo mpumbavu arudiavyo upumbavu wake. **12** Je, unamwona mtu ajionaye mwenyewe hekima machoni pake mwenyewe? Liko tumaini zaidi kwa mpumbavu kuliko kwake. **13** Mvivu husema, "Yuko simba barabarani, simba mkali anazunguka mitaa!" **14** Kama vile mlango ugeukavyo kwenye bawaba zake, ndivyo mvivu ajigeuzavyo kitandani mwake. **15** Mtu mvivu hutumbukiza mkono wake kwenye sahani, naye huchoka kuupeleka kwenye kinywa chake. **16** Mtu mvivu ni mwenyewe hekima machoni pake mwenyewe, kuliko watu saba wawezao kujibu kwa busara. **17** Kama yeye amkamataye mbwa kwa masikio, ndivyo alivyo mtu apitaye njiani na kujilingiza kwenye ugomvi usiomhusu. **18** Kama mtu mwendawazimu atupaye vijinga vya moto au mishale ya kufisha, **19** ndivyo alivyo mtu amdanganyaye jirani yake na kusema, "Nilikuwa nikifanya mzaha tul!" **20** Bila kuni moto huzimika; pasipo uchongezi ugomvi humalizika. **21** Kama makaa juu ya makaa yanayowaka, na kama kuni kwenye moto, ndivyo alivyo mtu mgomvi kwa kuchochaea ugomvi. **22** Maneno ya mchongezi ni kama chakula kitamu; huingia sehemu za ndani sana za mtu. **23** Kama rangi ing'aayo iliyopakwa kwenye vyombo vya udongo ndivyo ilivyo midomo laini pamoa na moyo mbaya. **24** Mtu mwenyewe nia ya kudhuru wengine

hujificha kwa maneno ya midomo yake, lakini moyoni mwake huficha udanganyifu. **25** Ingawa maneno yake huvutia, usimwamini, kwa maana machukizo saba hujaza moyo wake. **26** Nia yake ya kudhuru wengine inaweza kufichwa na udanganyifu, lakini uovu wake utafichuliwa kwenye kusanyiko. **27** Kama mtu akichimba shimo, atatumbukia ndani yake, kama mtu akivingirisha jiwe, litamrudia. **28** Ulimi wa uongo, huwachukia wale unaowaumiza, nacho kinywa cha kujipendekeza hutenda uharibifu.

27 Usijisifu kwa ajili ya kesho, kwa kuwa hujui ni nini kitakachozaaliwa kwa siku moja. **2** Mwache mwagine akusifu, wala si kinywa chako mwenyewe; mtu mwagine afanye hivyo na si midomo yako mwenyewe. **3** Jiwe ni zito na mchanga ni mzigo, lakini kukasirishwa na mpumbavu ni kuzito kuliko vyote viwili. **4** Hasira ni ukatili na ghadhabu kali ni gharika, lakini ni nani awezaye kusimama mbele ya vivu? **5** Afadhalari kario la wazi kuliko upendo uliofichika. **6** Majeraha kutoka kwa rafiki yaonyesha uaminifu, bali kubusu kwa adui ni kwingi sana. **7** Yeye aliyeshiba huchukia kabisa asali, bali kwa mwenye njaa hata kile kilicho kichungu kwake ni kusikia sheria, hata maombi yake ni chukizo. **10** kitamu. **8** Kama ndege atangatangavyo mbali na kiota chake, ndivyo alivyo mtu atangatangaye mbali na nyumbani mwake. **9** Manukato na uvumba huleta furaha moyoni, nao uzuri wa rafiki huchipuka kutoka kwenye ushauri wake wa uaminifu. **10** Usimwache rafiki yako wala rafiki wa baba yako, tena usiende nyumbani mwa ndugu yako wakati umepatwa na maafa. Bora jirani wa karibu kuliko ndugu aliye mbali. **11** Mwanangu, uwe na hekima, nawe ulete furaha moyoni mwangu, ndipo nitakopweza kumjibu yeyote anitendaye kwa dharau. **12** Mtu mwenye busara huona hatari na kujificha, bali mijinga huendelea mbele nayo ikamtesa. **13** Chukua vazi la yule awekaye dhamana kwa ajili ya mgeni; lishikilie iwe dhamana kama anafanya hivyo kwa ajili ya mwanamke mpotovu. **14** Kama mtu akimbariki jirani yake kwa sauti kuu asubuhi na mapema, itahesabwa kama ni laana. **15** Mke mgomvi ni kama matone yasiyokoma ya siku ya mvua. **16** Kumzuia yeye ni kama kuuzuia upepo au kukamata mafuta kwa kiganja cha mkono. **17** Kama vile chuma kinoavyo chuma, ndivyo mtu amnoavyo mwenzake. **18** Yeye autunzaye mtini atakula tunda lake, naye amtunzaye bwana wake ataheshimiwa. **19** Kama uso uonekanavyo kwenye maji, ndivyo hivyo moyo wa mtu humwonyesha alivyo. **20** Kuzimu na Uharibifu havishibi kadhalika macho ya mwanadamu. (*Sheol h7585*) **21** Kalibu ni kwa ajili ya fedha na tanuru kwa ajili ya dhahabu, bali mtu hupimwa kwa sifa azipokeazo. **22** Hata ukimtwanga mpumbavu kwenye kinu, ukimtwanga kama nafaka kwa mchi, huitaundoa upumbavu wake. **23** Hakikisha kuwa unajua hali ya makundi yako ya kondoo na mbizi, angalia kwa bidii ng'ombe zako. **24** Kwa kuwa hujificha kwa maneno ya midomo yake, lakini moyoni mwake huficha udanganyifu. **25** Ingawa maneno yake huvutia, usimwamini, kwa maana machukizo saba hujaza moyo wake. **26** Nia yake ya kudhuru wengine inaweza kufichwa na udanganyifu, lakini uovu wake utafichuliwa kwenye kusanyiko. **27** Kama mtu akichimba shimo, atatumbukia ndani yake, kama mtu akivingirisha jiwe, litamrudia. **28** Ulimi wa uongo, huwachukia wale unaowaumiza, nacho kinywa cha kujipendekeza hutenda uharibifu.

vyote. **25** Wakati majani makavu yameondolewa na mapya yamechipua, nayo majani toka milimani yamekusanya, **26** wana-kondoo watakupatia mavazi na mbuzi thamani ya shamba. **27** Utakuwa na maziwa mengi ya mbuzi kukulisha wewe na jamaa yako, na kuwalisha watumishi wako wa kike.

28 Mtu mwovu hukimbia ingawa hakuna yeyote anayemfukiza, bali wenye haki ni wajasiri kama simba. **2** Wakati nchi inapokuwa na uasi, inakuwa na viongozi wengi, bali mwenye ufahamu na maarifudumisha utaratibusi. **3** Mtu maskini amwoneaye yeeye aliye maskini zaidi ni kama mvu ya dhoruba isiyosaza mazao. **4** Wale waichachao sheria huwasifu waovu, bali wale waishikao sheria huwapinga. **5** Watu wabaya hawaelewii haki, bali wale wamtatufatuo Bwana wanaielewa kikamilifu. **6** Afadhalari maskini ambaye mwenendo wake hauna lawama kuliko tajiri ambaye njia zake ni potovu. **7** Yeye ashikaye sheria ni mwana mwenye ufahamu, bali rafiki wa walafi humwaibisha baba yake. **8** Yeye aongezaye utajiri wake kwa riba kubwa mno hukusanya kwa ajili ya mwagine, ambaye atawahurumia maskini. **9** Kama mtu yeyote akikataa kusikia sheria, hata maombi yake ni chukizo. **10** Yeye ambaye humwongoza mwenye haki kwenye chake, ndivyo alivyo mtu atangatangaye mbali na mapito mabaya, ataanguka kwenye mtego wake nyumbani mwake. **11** Mtu tajiri anawenza kuwa na hekima mwenye, bali wasio na lawama watapokea urithi furaha moyoni, nao uzuri wa rafiki huchipuka kutoka mwema. **12** Mwenye haki ashindapo, machoni pake mwenye, bali mtu maskini mwenye ufaahamu atamfuchia. **13** Yeye afichaye dhambi zake hatafanikiwa, bali yeyote aziungamaye na kuziacha hupata rehema. **14** Amebarikiwa mtu ambaye siku zote humcha Bwana, bali yeye afanyakaye moyo wake kuwa mgumu huangukia kwenye taabu. **15** Kama simba angurumaye au dubu ashambuliaye, ndivyo alivyo mtu mwovu atawalaye wanyonge. **16** Mtawala dhalimu hana akili, bali yeye achukiaye mapato ya udhalimu atafurahia maisha marefu. **17** Mtu mwenye kusumbuliwa na hatia ya kuua atakuwa mtoro mpaka kufa; mtu **18** Yeye alimaye shamba lake atakuwa na chakula tele, bali yule afuataye mambo ya upuzi atakuwa na umaskini wa kumtosha. **19** Yeye alimaye shamba lake atakuwa na chakula tele, bali yule afuataye mambo ya upuzi atakuwa na umaskini wa kumtosha. **20** Mtu mwaminifu atabarikiwa sana, bali yeye atamaniye kupata utajiri upendeleo si vizuri, hata hivyo mtu atafanya kosa kwa haraka hataacha kuadhibiwa. **21** Kuonyesha kwa kipande cha mkate. **22** Mtu mchoyo ana tamaa ya kupata utajiri, naye hana habari kuwa umaskini unamngojea. **23** Yeye amkemeaye mtu mwishoni hupata kibali zaidi, kuliko mwenye maneno ya kusifu isiyostahili. **24** Yeye amwibiyaye babaye au mamaye na kusema, "Si kosa," yeye ni mwenzi wa yule arahibuye. **25** Mtu mwenye tamaa huchochea fitina, bali yule amtegemeaye Bwana atafanikiwa. **26** Yeye

ajitumainiaye mwenyewe ni mpumbavu, bali ye ye atembeaye katika hekima hulindwa salama. **27** Yeye ampage maskini hatapungukiwa na kitu chochote, bali ye ye awafumbiaye maskini macho hupata laana nyingi. **28** Wakati waovu watalawalo, watu huenda mafichoni, bali waovu wanapoangamia, wenye haki hufanikiwa.

29 Mtu anayeendelea kuwa na shingo ngumu baada ya maonyo mengi, ataangamia ghafula, wala hapati dawa. **2** Wenye haki wanapostawi, watu hufurahi; waovu watalawalo, watu hulia kwa huzuni. **3** Mtu apendaye hekima huleta furaha kwa baba yake, bali aambatanaye na makahaba hutapanya mali yake. **4** Kwa haki mfalme huipa nchi uthabitii, bali mfalme aliye na tamaa ya rushwa huiangamiza. **5** Yeyote amsifuye jirani yake isivyostahili, anautandaza wavu kuitega miguu yake. **6** Mtu mbaya hutegwa na dhambi yake mwenyewe bali mwenye haki huweza kuimba na kufurahi. **7** Mwenye haki hujali haki kwa ajili ya maskini, bali mwovu hajishughulishi na hilo. **8** Wenye mzaha huuchochea mji, bali watu wenye hekima hugeuzia mbali hasira. **9** Kama mwenye hekima akienda mahakamani na mpumbavu, mpumbavu hukasirika na kudhuhaki, wala hakuna amani. **10** Watu wamwagao damu humchukia mtu mwadilifu na hutafuta kumuua mtu mnyofu. **11** Mpumbavu huonyesha hasira yake yote, bali mwenye hekima hujizua. **12** Kama mtawala akisikiliza uongo, maafisa wake wote huwa waovu. **13** Mtu maskini na mtu anayeonea wanafanana kwa jambo hili: Bwana hutia nuru macho yao wote wawili. **14** Kama mfalme akiwaamua maskini kwa haki, kitie chake cha enzi kitakuwa thabiti siku zote. **15** Fimbo ya maonyo hutia hekima, bali mtoto aliyeachiwa bila maonyo humwaibisha mama yake. **16** Wakati waovu wanapostawi, pia dhambi vivyo hivyo, lakini wenye haki wataliona anguko lao. **17** Mrudi mwanao, naye atakupa amani, atakufurahisha nafsi yako. **18** Mahali pasipo na ufuno, watu kujizuia, bali ana heri mtu yule aishikaye sheria. **19** Mtumishi hawesi kuonywa kwa maneno matupu, ajapoelewa, hataitikia. **20** Je, unamwona mtu azungumzaye kwa haraka? Kuna matumaini zaidi kwa mpumbavu kuliko yeye. **21** Kama mtu akimdekeza mtumishi wake tangu ujanani, atamletea sikitiko mwishoni. **22** Mtu mwenye hasira huchochea ugomvi, naye mtu mwenye hasira ya haraka hutenda dhambi nyingi. **23** Kiburi cha mtu humshusha, bali mtu mwenye roho ya unyenyekevu hupata heshima. **24** Anayekubaliana na mwizi ni adui wa nafsi yake mwenyewe; huapishwa lakini hathubutu kushuhudia. **25** Kuwaogopa watu huwa ni mtego, bali ye yeyote amtumainiaye Bwana atakuwa salama. **26** Wengi hutafuta kusikilizwa na mtawala, bali mtu hupata haki kutoka kwa Bwana. **27** Mwenye haki huwachukia sana wasio waaminifu; waovu huwachukia sana wenye haki.

30 Misemo ya Aguri mwana wa Yake, usia: Huyu mtu alimwambia Ithieli, naam, kwa Ithieli na kwa Ukali: **2** "Mimi ni mjinga kuliko wanadamu wote; sina ufahamu wa kibinadamu. **3** Sijajifunza hekima, wala sina maarifa ya kumjua yeye Aliye Mtakatifu. **4** Ni nani ameshapanda mbinguni na kushuka? Ni nani ameshakusanya upepo kwenye vitanga nya mikono yake? Ni nani ameshafungia maji kwene nguo yake? Ni nani ameimarisha miisho yote ya dunia? Jina lake ni nani, na mwanawewe anaitwa nani? Niambie kama unajua! **5** "Kila neno la Mungu ni kamili; ye ye ni ngao kwa wale wanaomkimbilia. **6** Usiongeze kwenye maneno yake, ama atakukemea na kukuthibitisha kuwa mwongo. **7** "Ninakuomba vitu viwili, Ee Bwana; usininyime kabla sjafa: **8** Utungeze mbali nami udanganyifu na uongo; usinipe umaskini wala utajiri, bali unipe chakula cha kunitosha kila siku. **9** Nisije nikawa na vingi nya kuzidi nikakukana na kusema, 'Bwana ni nani?' Au nisije nikawa maskini nikiba, nami nikaliaibisha jina la Mungu wangu. **10** "Usimchongee mtumishi kwa bwana wake, asije akakulaani, ukapatilizwa kwalo. **11** "Wako watu wale ambao huwalaani baba zao na wala hawawabariki mama zao; **12** wale ambao ni safi machoni pao wenye kumbe hawakuoshwa uchafu wao; **13** wale ambao daima macho yao ni ya kiburi, ambao kutazama kwa ni kwa dharau; **14** wale ambao meno yao ni pangna ambao mataya yao yamewekwa visu kuwaangamiza maskini katika nchi, na wahitaji kutoka mionganini mwa wanadamu. **15** "Mruba anao binti wawili waliao, 'Nipel! Nipel!' Kuna vitu vitatu visivytoshka kamwe, naam, viko vinne visivyo sema, 'Yatosha!'; **16** Ni kaburi, tumbo lisilozaa, nchi isiyobisha maji kamwe, na moto, usiosema kamwe, 'Yatosha!' (**Sheol h7585**). **17** "Jicho lile limdhihakilo baba, lile linalodharau kumtiti mama, litang'olewa na kunguru wa bondeni, litaliwa na tai. **18** "Kuna vitu vitatu vinavyonishangaza sana, naam, vinne nisivoyielewa: **19** Ni mwendo wa tai katika anga, mwendo wa nyoka juu ya mwamba, mwendo wa meli katika maji makuu ya bahari, nao mwendo wa mtu pamoja na misichana. **20** "Huu ndio mwendo wa mwanaamke mzinzi, hula akapangusa kinywa chake na kusema, 'Sikufanya chochote kibaya.' **21** "Kwa mambo matatu nchi hutetemeka, naam, kwa mambo manne haiwezi kuvumilia: **22** Mtumwa awapo mfalme, mpumbavu ashibapo chakula, **23** mwanaamke asiyependwa aolewapo, naye mtumishi wa kike achukuapo nafasi ya bibi yake. **24** "Vitu vinne duniani vilivyo vidogo, lakini vina akili nyingi sana: **25** Mchwa ni viumbe wenye nguvu ndogo, hata hivyo hujivekeaa akiba ya chakula chao wakati wa kiangazi. **26** Pelele ni viumbe vyenye uwezo mdogo hata hivyo hujitengenezea nyumba zao kwene miamba. **27** Nzige hawana mfalme, hata hivyo huenda pamoja vikosi vikosi. **28** Mjusi anawenza kushikwa kwa mkono, hata hivyo huonekana katika majumba ya kifalme. **29** "Viko vitu vitatu ambavyo vinapendeza katika mwendo wao, naam, vinne ambavyo hutembea kwa mwendo

wa madaha: **30** simba, mwenye nguvu mionganoni unapita upesi, bali mwanamke anayemcha Bwana mwa wanyama, asiyerudi nyuma kwa chochote; **31** atasifiwa. **31** Mpe thawabu anayostahili, nazo kazi jogoo atembeaye kwa maringo, pia beberu, naye zake na zimletee sifa kwenye lango la mji.

mfalme pamoja na jeshi lake lililomzunguka. **32** “Ikiwa umefanya upumbavu na ukajituku mwenyewe, au kama umepanga mabaya, basi funika mdomo wako na mfono wako. **33** Kwa maana kama vile kusukasuka maziwa hutoa siagi, na pia kule kufinya pua hutoa damu, kadhalika kuchochaea hasira hutokeza ugomvi.”

31 Misemo ya Mfalme Lemueli, usia wa mama yake aliyomfundisha: **2** “Ee mwanangu, ee mwana wa tumbo langu, ee mwana wa nadhiri zangu, **3** Usitumie nguvu zako kwa wanawake, uhodari wako kwa wale wanaowaharibu wafalme. **4** “Ee Lemueli, haifai wafalme, haifai wafalme kunywa mvinyo, haifai watawala kutamani sana kileo, **5** wasije wakanywa na kusahau vile sheria inavyoamuru na kuwanyima haki zao wote walioonewa. **6** Wape kileo wale wanaoangamia, mvinyo wale walio na uchungu, **7** Wanywe na kusahau umaskini wao na wasikumbuke taabu yao tena. **8** “Sema kwa ajili ya wale wasioweza kujisemea, kwa ajili ya haki za wote walioachwa ukiwa. **9** Sema na uamue kwa haki, tetea haki za maskini na wahitaji.” **10** Mke mwenye sifa nzuri, ni nani awezaye kumpata? Yeye ni wa thamani sana kuliko marijani. **11** Mume wake anamwamini kikamilifu wala hakosi kitu chochote cha thamani. **12** Humtendea mumewe mema, wala si mabaya, siku zote za maisha yake. **13** Huchagua sufu na kitani naye hufanya kazi kwa mikono yenye bidii. **14** Yeye ni kama meli za biashara akileta chakula chake kutoka mbali. **15** Yeye huamka kungali bado giza huwapa jamaa yake chakula na mafungu kwa watumishi wake wa kike. **16** Huangalia shamba na kulinunua, kutokana na mapato yake hupanda shamba la mizabibu. **17** Hufanya kazi zake kwa nguvu, mikono yake ina nguvu kwa ajili ya kazi zake. **18** Huona kwamba biashara yake ina faida, wala taa yake haizimiki usiku. **19** Huweka mikono yake kwenye pia, navyo vidole vyake hushikilia kijiti chenye uzi. **20** Huwanyooshea maskini mikono yake na kuwakunjulia wahitaji vitanga vyake. **21** Theluji ishukapo, hana hofu kwa ajili ya watu wa nyumbani mwake, kwa maana wote wamevikwa nguo za kutia joto. **22** Hutengeneza mazulia ya urembo ya kufunika kitanda chake, yeye huvaa kitani safi na urujuani. **23** Mume wake anaheshimiwa kwenye lango la mji, aketipo mionganoni mwa wazee wa nchi. **24** Hutengeneza mavazi ya kitani na kuyauza, naye huwauzia wafanyabiashara mishipi. **25** Amevikwa nguvu na heshima, anaweza kucheka bila kuwa na hofu kwa siku zijazo. **26** Huzungumza kwa hekima na mafundisho ya kuaminika yapo ulimini mwake. **27** Huangalia mambo ya nyumbani mwake wala hali chakula cha uvivu. **28** Watoto wake huamka na kumwita aliyebarikiwa, mumewe pia humsifu, akisema: **29** “Wanawake wengi hufanya vitu vyenye sifa nzuri, lakini wewe umewapita wote.” **30** Kujipamba ili kuvutia ni udanganyifu na uzuri

Mhubiri

1 Maneno ya Mhubiri, mwana wa Daudi, mfalme huko Yerusalem: **2** “Ubatili mtupu! Ubatili mtupu!” Mhubiri anasema. “Ubatili mtupu! Kila kitu ni ubatili.” **3** Mwanadamu anaafaidi nini kutokana na kazi yake yote anayotaabikia chini ya jua? **4** Vizazi huja na vizazi hupita, lakini dunia inadumu milele. **5** Jua huchomoza na jua huzama, nalo huharakisha kurudi mawioni. **6** Upopo huvuma kuelekeza kusini na kugeukia kaskazini, hurudia mzunguko huo huo, daima ukirudia njia yake. **7** Mito yote hutiririka baharini, hata hivyo bahari kamwe hajjai. Mahali mito inapotoka, huko hurudi tena. **8** Vitu vyote vinachosha, zaidi kuliko mtu anavyoweza kusema. Jicho kamwe halitosheki kutazama, wala sikio halishibi kusikia. **9** Kile kilichokuwepo kitakuwepo tena, kile kilichofanyika kitafanyika tena, hakuna kilicho kipyta chini ya jua. **10** Kuna kitu chochote ambacho mtu anaweza kusema, “Tazama! Kitu hiki ni kipyta?” Kilikuwepo tangu zamani za kale, kilikuwepo kabla ya wakati wetu. **11** Hakuna kumbukumbu ya watu wa zamani, hata na wale ambaao hawajaja bado hawatakumbukwa na wale watakaofuata baadaye. **12** Mimi, Mhubiri, nilikuwa mfalme wa Israeli katika Yerusalem. **13** Nilitumia muda wangu wote kujifunza na kuvumbua kwa hekima yote yanayofanyika chini ya mbingu. Jinsi gani Mungu ameweka mzigo mzito juu ya wanadamu! **14** Nimeshaona mambo yote yanayotendeka chini ya jua, hayo yote ni ubatili, hii ni kukimbiza upopo. **15** Kilichopindika hakiwezi kunyoooshwa, kile ambacho hakipo haiwezekani kukihesabu. **16** Niliwaza mwenyewe, “Tazama, nimeku na kuongezeka katika hekima kuliko yeyote aliywahi kutawala Yerusalem kabla yangu. Nimekuwa na uzoefu mkubwa wa hekima na maarifa.” **17** Ndipo nilipojitalidi kufahamu kutofautisha hekima, wazimu na upumbavu, lakini nikatambua hata hili nalo ni kukimbiza upopo. **18** Kwa kuwa hekima nydingi huleta huzuni kubwa; maarifa yanapoongezeka, masikitiko yanaongezeka.

2 Nikafikiri moyoni mwangu, “Haya basi, nitakujaribu kwa anasa niione ni lipi lililo jema.” Lakini hilo nalo likaonekana ni ubatili. **2** Nikasema, “Kicheko nacho ni upumbavu. Nayo matokeo ya anasa ni nini?” **3** Nikajaribu kujifurahisha kwa mvinyo na kukumbatta upumbavu, huku bado akili yangu inaniongoza kwa hekima. Nilitaka kuona ni lipi bora watu wafanye kwa siku chache wanaoishi chini ya mbingu. **4** Nikafanya miradi mikubwa: Nikajijengea majumba na kulima mashamba ya mizabibu. **5** Nikatengeneza bustani na viwanja vyta starehe nikaotesha huko kila aina ya miti ya matunda. **6** Nikajenga mabwawa ya kukusanya maji ya kunya-weshea hii miti iliyokuwa inastawi vizuri. **7** Nikanunua watumwa wa kiume na wa kike na watumwa wengine walizaliwa nyumbani mwangu. Pia

nilikuwa na makundi ya ng’ombe, kondoo na mbuzi kuliko mtu yeyote aliywahi kuishi Yerusalem kabla yangu. **8** Nikajikusanya fedha na dhahabu, hazina za wafalme na za majimbo. Nikajipatia waimbaji wanaume na wanawake, nazo nyumba za masuria: vitu ambavyo moyo wa mwanadamu hufurahia. **9** Nikawa maarufu sana kuliko mtu mwininge yeyote aliyepata kuishi Yerusalem kabla yangu. Katika haya yote bado nikawa nina hekima. **10** Sikujinyima kitu chochote ambacho macho yangu yalikitamani, hakuna anasa ambayo niliunyima moyo wangu. Moyo wangu ulifurahia kazi zangu zote, hii ilikuwa thawabu ya kazi zangu zote. **11** Hata hivyo nilipokuwa kuangalia yote ambayo mikono yangu ilikuwa imefanya na yale niliyotaabika kukamilisha, kila kitu kilikuwa ni ubatili, ni kukimbiza upopo; hapakuwa na faida yoyote chini ya jua. **12** Kisha nikageuzeza mawazo yangu kufikiria hekima, wazimu na upumbavu. Ni nini zaidi mtu anayetawala baada ya mfalme anachowea kufanya ambacho hakijafanya? **13** Nikaona kuwa hekima ni bora kuliko upumbavu, kama vile nuru ilivyo bora kuliko giza. **14** Mtu mwenye hekima ana macho katika kichwa chake, lakini mpumbavu anatembea gizani; lakini nikaja kuona kwamba wote wawili hatima yao inafanana. **15** Kisha nikafikiri moyoni mwangu, “Hatima ya mpumbavu itanipata mimi pia. Nitafaidi nini basi kwa kuwa na hekima?” Nikasema moyoni mwangu, “Hili nalo ni ubatili.” **16** Kwa maana kwa mtu mwenye hekima, kama ilivyo kwa mpumbavu, hatakumbukwa kwa muda mrefu, katika siku zijazo wote watasahaaulika. Kama vile ilivyo kwa mpumbavu, mtu mwenye hekima pia lazima atakufal! **17** Kwa hiyo nikachukia maisha, kwa sababu kazi inayofanyika chini ya jua ilikuwa masikitiko kwangu. Yote hayo ni ubatili, ni kukimbiza upopo. **18** Nikachukia kila kitu nilichokuwa nimetaabikia chini ya jua, kwa sababu ni lazima nimwachie yule ajaye baada yangu. **19** Nani ajuye kama atakuwa ni mtu mwenye hekima au mpumbavu? Lakini hata hivyo yeye ndiye atakayetawala kazi zote ambazo nimemiminia juhudhi na ustadi chini ya jua. Hili nalo ni ubatili. **20** Kwa hiyo moyo wangu ukaanza kukata tamaa juu ya kazi yangu yote niliyoifanya kwa taabu chini ya jua. **21** Kwa kuwa mtu anaweza kufanya kazi yake kwa hekima, maarifa na ustadi, kisha analazimika kuacha vyote alivyo navyo kwa mtu mwininge ambaye hajavifanya kazi. Hili nalo pia ni ubatili tena ni balaa kubwa. **22** Mtu atapata nini kwa taabu yote na kuhangai kwa bidii katika kazi anayotaabikia chini ya jua? **23** Siku zake zote kazi yake ni maumivu na masikitiko, hata usiku akili yake haipati mapumziko. Hili nalo pia ni ubatili. **24** Hakuna kitu bora anachowea kufanya mtu zaidi ya kula na kunywa na kuridhika katika kazi yake. Hili nalo pia, ninaona, latokana na mkono wa Mungu, **25** kwa sababu pasipo yeye, ni nani awezaye kula na kufurahi? **26** Kwa yule mtu anayempendeza Mungu, Mungu humpa hekima, maarifa na furaha, bali kwa

mwenye dhambi Mungu humpa kazi ya kukusanya na kuhifadhi utajiri ili Mungu ampe yule anayempenda. Hili nalo pia ni ubatili, ni kukimbiza upepo.

3 Kuna wakati kwa ajili ya kila jambo, nayo majira kwa kila tendo chini ya mbingu: **2** wakati wa kuzaliwa na wakati wa kufa, wakati wa kupanda na wakati wa kung'o yaliyopandwa, **3** wakati wa kuua na wakati wa kuponya, wakati wa kubomoa, na wakati wa kujenga, **4** wakati wa kulia na wakati wa kucheka, wakati wa kuomboleza na wakati wa kucheza, **5** wakati wa kutawanya mawe na wakati wa kukusanya mawe, wakati wa kukumbatia na wakati wa kutokumbatia, **6** wakati wa kutafuta na wakati wa kupoteza, wakati wa kuweka na wakati wa kutupa, **7** wakati wa kurarua na wakati wa kushona, wakati wa kunyamaza na wakati wa kuzungumza, **8** wakati wa kupenda na wakati wa kuchukia, wakati wa vita na wakati wa amani. **9** Mfanyakazi anapata faida gani kutohana na taabu yake? **10** Nimeona mzigo Mungu alioweka juu ya wanadamu. **11** Amefanya kila kitu kiwe kizuri kwa wakati wake. Pia ameiweka hiyo milele katika mioyo ya wanadamu, wala hawawezi kutambua kwa kina yale ambayo Mungu amefanya tangu mwanzo hadi mwisho. **12** Ninajua kwamba hakuna kitu bora kwa wanadamu kuliko kuwa na furaha na kutenda mema wakati wanapoishi. **13** Tena ni karama ya Mungu kila mtu apate kula na kurywa na kujiburudisha kwa mema katika kazi yake yote. **14** Ninajua kwamba kila kitu anachokifanya Mungu kitadumu milele, hakuna kinachoweza kuongezwa au kupunguzwa. Mungu hufanya hiyo ili watu wamche yeye. **15** Chochote kilichopo kilishakuwepo, na kitakachokuwepo kimewishakuwepo kabla; naye Mungu huyaita yale yaliyopita yarudi tena. **16** Pia nikaona kitu kingine tena chini ya jua: Mahali pa kutolea hukumu, uovu ulikuwepo, mahali pa kupatia haki, uovu ulikuwepo. **17** Nikafikiri moyoni mwangu, "Mungu atawaleta hukumuni wote wawili wenye haki na waovu, kwa maana kutakuwako na wakati kwa ajili ya kila jambo, wakati kwa ajili ya kila tendo." **18** Pia nikafikiri, "Kuhusu wanadamu, Mungu huwajaribu ili wajione kwamba wao ni kama wanyama. **19** Hatima ya mwanadamu ni kama ile ya wanyama; wote wana mwisho unaofanana: Jinsi anavyokufa mnyama, ndivyo anavyokufa mwanadamu. Wote wana pumzi inayofanana; mwanadamu hana cha zaidi kuliko mnyama. Kila kitu ni ubatili. **20** Wote huenda mahali panapofanana; wote hutoka mavumbini, mavumbini wote hurudi. **21** Ni nani ajuaye kama roho ya mtu huenda juu na roho ya mnyama hushuka chini ardhini?" **22** Kwa hiyo nikaona kwamba hakuna kitu kilicho bora zaidi kwa mwanadamu kuliko kuifurahia kazi yake, kwa sababu hilo ndilo fungu lake. Kwa maana ni nani awezaye kumrudisha ili aje kuona kile kitakachotendeka baada yake?

4 Nikatazama tena nikaona uonevu wote uliokuwa unafonyika chini ya jua: Nikaona machozi ya

walioonewa, wala hawana wa kuwafariji; uwezo ulikuwa upande wa wale wanaowaonea, wala hawana wa kuwafariji. **2** Nami nikasema kwamba wafu, waliokwisha kufa, wana furaha kuliko watu walio hai, ambao bado wanaishi. **3** Lakini aliye bora kuliko hao wawili ni yule ambaye hajazaliwa bado, ambaye hajaona ule uovu unaofonyika chini ya jua. **4** Tena nikaona kuwa kazi zote na mafanikio yote huchipuka kutohana na vivu wa mtu kwa jirani yake. Hili nalo ni ubatili, ni kukimbiza upepo. **5** Mpumbavu hukunja mikono yake na kujiangamiza mwenyewe. **6** Afadhali konzi moja pamoa na utilivu kuliko konzi mbili pamoa na taabu na kukimbiza upepo. **7** Tena nikaona kitu kingine kilicho ubatili chini ya jua: **8** Kulikuwepo mwandanamu aliye peke yake, hakuwa na mwana wala ndugu. Hapakuwa na mwisho wa kazi yake, hata hiyo macho yake hayakutosheka na utajiri wake. Aliuliza, "Ninajitaabisha hivi kwa ajili ya nani, nami kwa nini ninajinyima kufurahia?" Hili pia ni ubatili, ni shughuli yenye taabu! **9** Wawili ni afadhali kuliko mmoja, kwa sababu wana malipo mazuri kwa kazi yao: **10** Kama mmoja akianguka, mwenzake atamwinua. Lakini ni jambo la kuhuzunisha kwa mtu yule aangukaye naye hana wa kumwinua! **11** Pia, kama wawili wakilala pamoa watapashana joto. Lakini ni vipi mtu aweza kujipasha joto mwenyewe? **12** Ingawa mtu mmoja aweza kushindwa, watu wawili wanaweza kumkabili adui na kumshinda. Kamba ya nyuzi tatu haikatiki kwa urahisi. **13** Afadhali kijana maskini mwenye hekima kuliko mfalme mzee mpumbavu ambaye hajui tena kupokea maonyo. **14** Kijana huyo angeweza kutokea gerezani akapata ufalme, au angeweza kuwa amezaliwa katika umaskini kwenye huo ufalme. **15** Nikaona kwamba wote waliishi na kutembea chini ya jua walimfuata kijana, aliyepokea ufalme. **16** Hapakuwa na kikomo cha watu wote aliowatawala. Lakini wale waliokuja baadaye hawakufurahia kazi ya yule aliyepokea ufalme. Hili nalo pia ni ubatili, ni kukimbiza upepo.

5 Linda hatua zako uendapo katika nyumba ya Mungu. Karibia usikilize kuliko kutoa dhabihu ya wapumbavu, ambao hawajui kuwa wanafanya kosa. **2** Usiwe mwepesi kuzungumza, usiwe na haraka katika moyo wako kuzungumza lolote mbele za Mungu. Mungu yuko mbinguni nawe uko duniani, kwa hiyo maneno yako na yawe machache. **3** Kama vile ndoto huja wakati kuna shughuli nyingi, ndivyo yalivyo mazungumzo ya mpumbavu wakati kuna maneno mengi. **4** Wakati unapomweka Mungu nadhiri, usikawie kuitimiza. Yeye hafurahii wapumbavu; timiza nadhiri yako. **5** Ni afadhali usiwe nadhiri kuliko kuiweka na usitimize. **6** Usiruhusu kinywa chako kukiingiza dhambini. Tena usijitetee mbele ya huyo mjumbe wa hekaluni, ukisema, "Niliweka nadhiri kwa makosa." Kwa nini Mungu akasirike kwa ajili ya yale unayosema na kuiharibu kazi ya mikono yako? **7** Kuota ndoto kwingi na maneno mengi ni ubatili. Kwa

hiyo simama katika kicho cha Mungu. **8** Kama ukiona maskini wanaonewa katika nchi, hukumu na haki vikipotoshwa, usishangazwe na mambo hayo, kwa maana afisa mmoja anaangaliwa na aliye juu yake zaidi na juu ya hao wawili kuna wengine walio juu zaidi yao. **9** Mafanikio ya nchi ni kwa ajili ya wote, hata mfalme mwenyewe hufaidi kutoka mashambani. **10** Yeyote apendaye fedha kamwe hatosheki na fedha; yejote apendaye utajiri kamwe hatosheki na kipato chake. Hili nalo pia ni ubatili. **11** Mali ikiongezeka, ndivyo walaji wanavyoongezeka. Hii nayo inamfaidia nini mwenye mali isipokuwa ni kushibisha macho yake? **12** Usingizi wa kibarua ni mtamu, awe amekula kidogo au kingi, lakini wingi wa mali humnyima tajiri usingizi. **13** Nimeshaona uovu mzito chini ya jua: Utajiri uliolimbikizwa kwa kujinyima na kuleta madhara kwa mwenye mali, **14** au utajiri uliopotea kwa bahati mbaya, hivyo kwamba wakati akiwa na mwana hakuna chochote kilichobaki kwa ajili yake. **15** Mtu hutoka tumboni mwa mama yake uchi, naye jinsi alivyojuka vivyo hivyo huondoka. Hachukui chochote kutokana na kazi yake ambacho anaweza kukibeba mkononi mwake. **16** Hili nalo ni bayla kusikitisha: Kama vile mtu ajavyo, vivyo hivyo huondoka, naye anapata faida gani, maadamu hutaabika kwa ajili ya upepo? **17** Siku zake zote hula gizani, pamoja na fadhaa kubwa, mateso na hasira. **18** Ndipo nikatambua kwamba ni vyema na sahihi kwa mtu kula na kunywa na kutosheka katika kazi yake ngumu chini ya jua katika siku chache za maisha yake Mungu alizompa, kwa maana hili ndilo fungu lake. **19** Zaidi ya yote, Mungu anapompa mtu yeyote utajiri na milki, humwezesha kuvifurahia, kukubali fungu lake na kuwa na furaha katika kazi yake, hii ni karama ya Mungu. **20** Mara chache mtu huzifikiri siku za maisha yake, kwa sababu Mungu humfanya ashikwe na furaha ya moyoni.

6 Nimeona ubaya mwininge chini ya jua, nao unalemea sana wanadamu: **2** Mungu humpa mwanadamu utajiri, mali na heshima, hivyo hakukosa chochote moyo wake unachokitamani. Lakini Mungu hamwezeshi kuvifurahia, badala yake mgeni ndiye anayevfurahia. Hili ni ubatili, ni ubaya unaositishia. **3** Mtu anaweza kuwa na watoto mia moja naye akaishi miaka mingi, lakini haidhuru kuwa ataishi muda mrefu kiasi gani, kama hawezi kufurahia mafanikio yake na kwamba hapati mazishi ya heshima, ninasema afadhali mtoto aliyezaliwa akiwa amekufa kuliko yeye. **4** Kuzaliwa kwake hakuna maana, huondokea gizani na gizani jina lake hufunika. **5** Ingawa hakuwahi kuliona jua wala kujuu kitu chochote, yeye ana pumzikzo zaidi kuliko mtu huyo, **6** Hata kama huyo mtu ataishi miaka elfu mara mbili na zaidi, lakini akashindwa kufurahia mafanikio yake, je, wote hawaendi sehemu moja? **7** Juhudi zote za binadamu ni kwa ajili ya kinywa chake, hata hivyo hamu yake kamwe haitoshelezwi. **8** Mtu mwenye

hekima ana faida gani zaidi ya mpumbavu? Mtu maskini anapata faida gani kwa kujua jinsi ya kujistahi mbele ya watu wengine? **9** Ni bora kile ambacho jicho linakiona kuliko hamu isiyotoshelezwa. Hili nalo ni ubatili, ni kukimbiza upepo. **10** Lolote lililopo limekwisha kupewa jina, naye mwanadamu alivyo ameshajulikan; hakuna mtu awezaye kushindana na mwenye nguvu kuliko yeye. **11** Maneno yanavyokuwa mengi, ndivyo yanavyokosa maana, Je, hilo linamfaidia vipi yeyote? **12** Kwa maana ni nani anayejua lililo jema kwa ajili ya maisha ya mwanadamu, katika siku chache na za ubatili anazopita kama kivuli? Ni nani awezaye kumwambia yatakayoteka chini ya jua baada ya yeye kuondoka?

7 Afadhali sifa nzuri kuliko manukato safi, nayo siku ya kufa kuliko ya kuzaliwa. **2** Afadhali kwenda kwenye nyumba ya msiba kuliko kwenda kwenye nyumba ya karamu, kwa kuwa kifo ni hatima ya kila mwanadamu, imewapasa walio hai kuliweka hili miyoni mwao. **3** Huzuni ni afadhali kuliko kicheko, kwa sababu uso wenye huzuni wafaa kwa moyo. **4** Moyo wa wenye hekima uko katika nyumba ya msiba, lakini moyo wa wapumbavu uko katika nyumba ya anasa. **5** Afadhali kusikia karipio la mtu mwenye hekima, kuliko kusikiliza wimbo wa wapumbavu. **6** Kama ilivyo kuvunjika kwa miiba chini ya sufuria, ndivyo kiliyvo kicheko cha wapumbavu. Hili nalo pia ni ubatili. **7** Dhuluma humfanya mtu mwenye hekima kuwa mpumbavu, nayo rushwa huuharibu moyo. **8** Mwisho wa jambo ni bora kuliko mwanzo wake, uvumilivu ni bora kuliko kiburi. **9** Usiwe mwepesi kukasirika rohoni mwako, kwa kuwa hasira hukaa kifiani mwa wapumbavu. **10** Usiseme, "Kwa nini siku za kale zilikuwa bora kuliko siku hizi?" Kwa maana si hekima kuuliza maswali kama hayo. **11** Hekima, kama ulivyo urithi, ni kitu chema na huwafaidia wale walionalo jua. **12** Hekima ni ulinzi kama fedha ilivyo ulinzi, lakini faida ya maarifa ni hii: kwamba hekima huhifadhi maisha ya aliye nayo. **13** Tafakari kile Mungu alichokitenda: Nani awezaye kunyoosha kile ambacho yeye amekipinda? **14** Nyakati zikiwa nzuri, ufurahi, lakini nyakati zikiwa mbaya, tafakari: Mungu amefanya hiyo moja, naam, sanjari na hiyo nyiningine. Kwa hiyo, mwanadamu hawezi kugundua kitu chochote kuhusu maisha yake ya baadaye. **15** Katika maisha haya yangu ya ubatili nimeshaona haya mawili: mtu mwadilifu akiangamia katika uadilifu wake, naye mtu mwovu akiishi maisha mrefu katika uovu wake. **16** Usiwe mwenye haki kupita kiasi, wala usiwe na hekima kupita kiasi: kwa nini kujingamiza mwenyewe? **17** Usiwe mwovu kupita kiasi, wala usiwe mpumbavu: kwa nini kufa kabla ya wakati wako? **18** Ni vyema kushika hilo moja na wala usiache hilo jingine likupite. Mtu amchaye Mungu ataepuka huko kupita kiasi. **19** Hekima humfanya yeye aliye nayo kuwa na uwezo zaidi kuliko watalawa kumi katika mji. **20** Hakuna mtu mwenye haki duniani ambaye hufanya mambo ya haki na kamwe asitende dhambi.

21 Usitie maanani kila neno linalosemwa na watu, la sivyo, waweza kumskikia mtumishi wako akikulaani: **22** kama kivuli. **23** Yote haya niliyajaribu kwa hekima, nikasema, "Nimeamua kuwa na hekima": lakini hii ilikuwa nije ya uwezo wangu. **24** Vyovyyote hekima ilivyo, hekima iko mbali sana na imejificha, ni nani awezaye kuigundua? **25** Nimeona jambo lililo chungu kuliko mauti, mwanamke ambaye ni mtego, ambaye moyo wake ni wavu wa kutegea na mikono yake ni minyororo. Mtu ampendezaye Mungu atamkwepa, bali mwenye dhambi atanawsa naye. **27** Mhubiri anasema, "Tazama, hili ndilo, nililogundua: "Nimegundua kitu kimoja baada ya kingine nilipokuwa katika kusudi la mambo: **28** ningali natafiti lakini sipati: nilimpata mwanamae mmoja mnyofu mionganoni mwa elfu, lakini hakuna mwanamke mmoja mnyofu mionganoni mwao. **29** Hili ndilo peke yake nililopata: Mungu amemuumba mwanadamu mnyofu, lakini mwanadamu amebuni mambo mengi."

8 Ni nani aliye kama mtu mwenye hekima? Ni nani ajuaye maelezo ya mambo? Hekima hung'arisha uso wa mtu na kubadili ugumu wa uso wake. **2** Kwa kuwa neno la mfalme ndilo lenye mamlaka ya mwisho, nani awezaye kumwambia, "Je, wewe unafanya nini?" **5** Yeyote anayetii agizo lake hatadhurika, moyo wa hekima utajua wakati muafaka na jinsi ya kutenda. **6** Kwa maana kuna wakati muafaka na utaratibu wa kila jambo, ingawa huzuni ya mwanadamu huwa nzito juu yake. **7** Kwa vile hakuna mtu ajuaye siku zijazo, ni nani awezaye kumwambia linalokuja? **8** Hakuna mwanadamu aezaye kushikilia roho yake asife, wala hakuna mwenye uwezo juu ya siku ya kufa kwake. Kama vile hakuna yeyote arudishwaye nyuma wakati wa vita, kadhalika uovu hautawaweka huru wale wautendao. **9** Yote haya niliyaona, nilipokuwa natafakari kila kitu kinachotendeka chini ya jua. Kuna wakati ambapo mtu hujifanya bwana juu ya wengine kwa madhara yake mwenyewe. **10** Ndipo pia, nikaona waovu wakizikwa, wale amba walizoea kuingia na kutoka mahali patakatifu na kupewa sifa katika mji ambapo walikuwa wamefanya haya. Hili nalo ni ubatili. **11** Wakati hukumu juu ya tendo ovu haitekelezwi upesi, miyo ya watu hujaa mipango ya kutenda maovu. **12** Ingawa mtu mwovu hufanya maovu mia moja na akaendelea kuishi maisha marefu, najua kwamba itakuwa bora zaidi kwa watu wanaomwogopa Mungu, wamchao Mungu. **13** Lakini kwa sababu waovu hawamwogopi

Mungu, hawatafanikiwa, maisha yao hayatarefuka ubatili kinachotokea duniani: Watu waadilifu kupata yale yanayowastahili waovu, nao waovu kupata yale yanayowastahili waadilifu. Hili nalo pia, nasema ni ubatili. **15** Kwa hiyo mimi ninasifu kufurahia maisha, kwa sababu hakuna kitu bora zaidi kwa mwanadamu chini ya jua kuliko kula, kunywa na kufurahi. Kisha Nikageuza fikira zangu ili kuelewa, kuchunguza na furaha itafuatana naye kazini mwake siku zote za kuitafuta hekima na kusudi la mambo, na ili kuelewa maisha yake ambazo amepewa na Mungu chini ya jua. ujinga wa uovu, na wazimu wa upumbavu. **26** Nimeona 16 Nilipotafakari akilini mwangu ili njue hekima na kuangalia kazi ya mwanadamu duniani, jinsi ambavyo macho yake hayapati usingizi mchana wala usiku, **17** ndipo nikaona yale yote ambayo Mungu ameyafanya. Hakuna yeyote awezaye kuelewa yale yanayotendeka chini ya jua. Licha ya juhudzi zake zote za kutafuta, mtu hawesi kugundua maana yake. Hata ingawa mtu mwenye hekima anadai kuwa anafahamu, kwa hakika hawesi kutambua.

9 Kwa hiyo niliyatifikari yote haya nikafikia uamuzi kwamba waadilifu na wenyewe hekima na yale wanayoyafanya yako mikononi mwa Mungu, lakini hakuna mtu ajuaye kama anangojewa na upendo au chuki. **2** Wote wanayo hatima inayofanana, mwadilifu na mwovu, mwemba na mbaya, aliye safi na aliye najisi, wale wanaotoa dhabihu na wale wasiotoa. Kama ilivyo kwa mtu mwemba, ndivyo ilivyo kwa mtu mwenye dhambi; kama ilivyo kwa wale wanaoapa, ndivyo ilivyo kwa wale wasioapa. **3** Huu ni ubaya ulio katika kila kitu kinachotendeka chini ya jua: Mwisho unaofanana huwapata wote. Zaidi ya hayo, miyo ya watu, imejaa ubaya na kuna wazimu miyoni mwao wangali hai, hatimaye huungana na waliokufa. **4** Yeyote aliye mionganoni mwa walio hai analo tumaini, hata mbwa hai ni bora kuliko simba aliye kufa! **5** Kwa maana walio hai wanajua kwamba watakuwa, lakini wafu hawajui chocchote, hawana tuzo zaidi, hata kumbukumbu yao imesahaulika. **6** Upendo wao, chuki yao na vivu wao vimetoweka tangu kitambo, kamwe hawatakuwa tena na sehemu katika lolote linalotendeka chini ya jua. **7** Nenda, kula chakula chako kwa furaha, unywe divai yako kwa moyo wa shangwe, kwa maana sasa Mungu anakubali unachofanya. **8** Daima uvae nguo nyeupe na daima upake kichwa chako mafuta. **9** Furahia maisha na mke wako, umpedaye, siku zote za maisha ya ubatili uliyopewa na Mungu chini ya jua, siku zote za ubatili. Kwa maana hili ndilo fungu lako katika maisha na katika kazi yako ya taabu chini ya jua. **10** Lolote mkono wako upatalo kufanya, fanya kwa nguvu zako zote, kwa kuwa huko kuzimu, unakokwenda, hakuna kufanya kazi wala mijango wala maarifa wala hekimia. (**Sheol h7585**) **11** Nimeona kitu kingine tena chini ya jua: Si wenyewe mbio washindao mashindano au wenyewe nguvu washindao vita, wala si wenyewe hekima wapatao chakula au wenyewe akili nyingi wapatao mali, wala wenyewe elimu wapatao upendeleo, lakini fursa huwapata wote. **12** Zaidi ya

hayo, hakuna mwanadamu ajuaye wakati saa yake itakapokuja: Kama vile samaki wavuliwayyo katika wawu mkatili, au ndege wanawavyo kwenye mtego, vivyo hivyo wanadamu hunaswa na nyakati mbaya zinazowaangukia bila kutazamia. **13** Pia niliona chini ya jua mfano huu wa hekima ambao ulinivutia sana: **14** Palikuwa na mji mdogo ulioikuwa na watu wachache ndani yake. Mfalme mwenye nguvu akainuka dhidi yake, akazunguka akaweka jeshi kubwa dhidi yake. **15** Katika mji huo kulikuwepo mtu mmoja maskini lakini mwenye hekima, naye akauokoa ule mji kwa hekima yake. Lakini hakuna aliyemkumba yule maskini. **16** Kwa hiyo, nikasema, "Hekima ni bora kuliko nguvu." Lakini hekima ya maskini imedharauliwa, wala hakuna anayesikiliza maneno yake. **17** Maneno ya utulivu ya mwenye hekima husikiwa kuliko makelele ya mtawala wa wapumbavu. **18** Hekima ni bora kuliko silaha za vita, lakini mwenye dhambi mmoja huharibu mema mengi.

10 Kama vile nzi waliokufa huacha harufu mbaya kwenye manukato, ndivyo upumbavu kidogo huzidi nguvu hekima na heshima. **2** Moyo wa mwenye hekima huelekea kuumé, lakini moyo wa mpumbavu huelekea kushoto. **3** Hata anapotembea barabarani, mpumbavu hukosa ufahamu na kudhihirisha kwa kila mmoja jinsi aliyvo mpumbavu. **4** Kama hasira ya mtawala ikiwaka dhidi yako, usiache mahali pako, utulivu huweza kuzuia makosa mengi. **5** Kuna ubaya niliouona chini ya jua, aina ya kosa litokalo kwa mtawala: **6** Wapumbavu kuwekwa kwenye nafasi nyingi za juu, wakati matajiri hushika nafasi za chini. **7** Mimi nimeona watumwa wamepanda farasi, wakati wakuu wakitembea kwa miguu kama watumwa. **8** Yeye achimbaye shimo aweza kutumbukia ndani yake, ye yote abomoaye ukuta anaweza kuumwa na nyoka. **9** Yeyote apasuaye mawe inawezekana yakamuumiza, ye yote apasuaye magogo inawezekana yakamuumiza. **10** Kama shoka ni butu na halikunolewa, nguvu nyingi zinahitajika, lakini ustadi utaleta mafanikio. **11** Kama nyoka akiuma kabla ya kufanyiwa uaguzi, mwaguzi hatahitajika tena. **12** Maneno yatokayo kinywani mwa mtu mwenye hekima yana neema, bali mpumbavu huangamizwa na midomo yake mwenyewe. **13** Mwanzoni maneno yake ni upumbavu, mwishoni ni wazimu mbaya, **14** naye mpumbavu huzidisha maneno. Hakuna ye yote ajuaye linalokuja, ni nani awezaye kueleza ni jambo gani litakaloteka baada yake? **15** Kazi ya mpumbavu humchosha mwenyewe, hajui njia iendayo mjini. **16** Ole wako, ee nchi ambayo mfalme wako alikuwa mtumwa na ambayo wakuu wako hufanya karamu asubuhi. **17** Heri wewe, ee nchi ambayo mfalme wako ni wa uzao wenye kuheshimika na ambayo wakuu wako hula chakula kwa wakati unaofaa: ili kupata nguvu na si kwa ajili ya ulevi. **18** Kama mtu ni mvivu paa la nyumba huinama, kutohana na mikono milgevuu, nyumba huvuja. **19** Karamu hufanya kwa ajili ya

kicheko, nao mvinyo hufurahisha maisha, lakini fedha ni jawabu la mambo yote. **20** Usimshutumu mafalme hata ikiwa ni katika mawazo yako, au kumlaani tajiri katika chumba chako cha kulala, kwa sababu ndege wa angani wanawenza kuchukua maneno yako, naye ndege anayeruka anaweza kutoa taarifa ya yale uliyosema.

11 Tupa mkate wako juu ya maji, kwa maana baada ya siku nyangi utaupata tena. **2** Wape sehemu watu saba, naam hata wanane, kwa maana hujui ni baa gani litakalokuwa juu ya nchi. **3** Kama mawingu yamejaa maji, hunyesha mvua juu ya nchi. Kama mti ukianguka kuelekeea kusini au kuelekeea kaskazini, mahali ulipoangangukia, hapo ndipo utakapolala. **4** Yeyote atazamaye upepo hatapanda, ye yote aangaliaye mawingu hatavuna. **5** Kama vile usivyo fahamu njia ya upepo, au jinsi mwili uumbwayyo ndani ya turbo la mama, vivyo hivyo huwezi kufahamu kazi ya Mungu, Muumba wa vitu vyote. **6** Panda mbegu yako asubuhi, nako jioni usiruhusu mikono yako ilegee, kwa maana hujui ni ipi itakayofanikiwa, kwamba ni hii au ni ile, au kwamba zote zitafanikiwa sawasawa. **7** Nuru ni tamu, tena inafurahisha macho kuona jua. **8** Hata kama mtu ataishi miaka mingi kiasi gani, na aifurahie yote. Lakini na akumbuke siku za giza, kwa maana zitakuwa nyingi. Kila kitu kitakachokuja ni ubatili. **9** Furahi ewe kijana, wakati ungali kijana, moyo wako na ukupe furaha katika siku za ujana wako. Fuata njia za moyo wako na chocrote macho yako yaonayo, lakini ujue kwamba kwa ajili ya haya yote Mungu atakuleta hukumuni. **10** Kwa hiyo basi, ondoa wasiwasi moyoni mwako na utupilie mbali masumbofu ya mwili wako, kwa kuwa ujana na nguvu ni ubatili.

12 Mkumbuke Muumba wako siku za ujana wako, kabla hazijaja siku za taabu, wala hajjakaribia miaka utakaposema, "Mimi sifurahii hiyo": **2** kabla jua na nuru, nao mwezi na nyota havijatiwa giza, kabla ya kurudi mawingu baada ya mvua; **3** siku ile walini wa nyumba watakapojetemeka, nao watu wenye nguvu watakapojiinamisha, wakati wasagao watakopokoma kwa sababu ya uchache, nao wachunguliao madirishani kutiwa giza; **4** wakati milango ya kuingia barabarani itakapofungwa na sauti ya kusaga kufifia; wakati watu wataamshwa kwa sauti ya ndege, lakini nyimbo zao zote zikififia; **5** wakati watu watakapoogopa kilichoinuka juu na hatari zitakazokuwepo barabarani; wakati mlozi utakapochaua maua na panzi kujikokota nawe usiwe na shauku ya kitu chocrote. Ndipo mwanadamu aiendea nyumba yake ya milele nao waombolezaji wakizunguka barabarani. **6** Mkumbuke Muumba wako: kabla hajjakatika kamba ya fedha, au bakuli la dhahabu halijavunjika; kabla mtungi kuvunjika kwenye chemchemi, au gurudumu kuvunjika kisimani, **7** nayo mavumbi kurudi ardhini yalikotoka, na roho kurudi kwa Mungu aliyeitoa. **8** Mhubiri

asema, “Ubatili! Ubatili! Kila kitu ni ubatili!” **9**
Mhubiri hakuwa tu na hekima, bali aliwagawia watu
maarifa pia. Alitafakari na kutafiti na akaweka katika
utaratibu mithali nyingi. **10** Mhubiri alitafiti ili
kupata maneno sahihi na kila alichandika kilikuwa
sawa na kweli. **11** Maneno ya wenye hekima ni
kama mchokoro, mithali zao zilizokusanya pamoja
ni kama misumari iliyogongomewa ikawa imara,
yaliyotolewa na Mchungaji mmoja. **12** Tena zaidi ya
hayo, mwanangu, kubali maonyo, hakuna mwisho wa
kutunga vitabu vingi, nako kusoma sana huuchosha
mwili. **13** Hii ndiyo jumla ya maneno; yote yamekwisha
sikiwa: Mche Mungu, nawe uzishike amri zake, maana
kwa jumla ndiyo impasayo mtu. **14** Kwa maana Mungu
ataleta hukumuni kila kazi, pamoja na kila neno la
siri, likiwa jema au baya.

Wimbo wa Sulemani

1 Wimbo ulio bora wa Solomoni. **2** Unibusu kwa busu la kinywa chako, kwa maana upendo wako unafurahisha kuliko divai. **3** Manukato yako yananukia vizuri, jina lako ni kama manukato yaliyomimirinwa. Ndiyo sababu wanakupenda! **4** Nicchukue twende nawe, na tufanye haraka! Mfalme na anilete ndani ya vyumba vyake. Marafiki Tunakushangilia na kukufurahia, tutasifu upendo wako zaidi kuliko divai. Mpendwa Tazama jinsi ilivyo bora wakupenda! **5** Mimi ni mweusi, lakini napendeza, enyi binti za Yerusalemu, mweusi kama mahema ya Kedari, kama mapazia ya hema la Solomoni. **6** Usinikazie macho kwa sababu mimi ni mweusi, kwa sababu nimefanywa mweusi na jua. Wana wa mama yangu walinikasirika na kunifanya niwe mtunza mashamba ya mizabibu. Shamba langu mwenyewe la mizabibu nimeliacha. **7** Niambie, wewe ambaye ninakupenda, unalisha wapi kundi lako la kondoo na ni wapi unapowapumzisha kondoo wako adhuhuri. Kwa nini niwe kama mwanamke aliyefunikwa shela karibu na makundi ya rafiki zako? **8** Kama hujui, ewe mwanamke mzuri kuliko wote, fuata nyayo za kondoo, na kulisha wana-mbuzi wako karibu na hema za wachungaji. **9** Mpenzi wangu, ninakufananisha na farasi jike aliyefungwa katika mojawapo ya magari ya vita ya Farao. **10** Mashavu yako yanapendeza yakiwa na vipuli, shingo yako ikiwa na mikufu ya vito. **11** Tutakufanya vipuli vya dhahabu, vyenie kupambwa kwa fedha. **12** Wakati mfalme alipokuwa mezani pake, manukato yangu yalisambaza harufu yake nzuri. **13** Mpenzi wangu kwangu mimi ni kifuko cha manemane kati ya matiti yangu. **14** Mpenzi wangu kwangu mimi ni kama kishada cha maura ya mhina kutoka mashamba ya mizabibu ya En-Gedi. **15** Tazama jinsi ulivyo mzuri, mpenzi wangu! Tazama jinsi ulivyo mzuri! Macho yako ni kama ya hua. **16** Tazama jinsi ulivyo mzuri, mpenzi wangu! Ee, tazama jinsi unavyopendeza! Na kitanda chetu ni cha majani mazuri. **17** Nguzo za nyumba yetu ni mierezi, na mapao yetu ni miberoshi.

2 Mimi ni ua la Sharoni, yungiyungi ya bondeni. **2** Kama yungiyungi katikati ya miiba ndivyo alivyo mpenzi wangu katikati ya wanawali. **3** Kama mti wa mtfofa mionganii mwa miti ya msituni ndivyo alivyo mpenzi wangu mionganii mwa wanaume vijana. Ninafurahia kuketi kivilini mwa mwanaume huyu, na tunda lake ni tamu kwangu. **4** Amenichukua mpaka kwenye ukumbi wa karamu, na bendera ya huyu mwanaume juu yangu ni upendo. **5** Nitie nguvu kwa zabibu kavu, niburudishe kwa matofaa, kwa maana ninazimia kwa mapenzi. **6** Mkono wake wa kushoto uko chini ya kichwa changu, na mkono wake wa kuume unanikumbatia. **7** Binti za Yerusalemu, ninawaagiza kwa paa na kwa ayala wa shambani: Msichoochee wala kuamsha mapenzi hata yatakotaka yenewe. **8**

Sikiliza! Mpenzi wangu! Tazama! Huyu hapa anakua, akirukaruka juu milimani akizunguka juu ya vilima. **9** Mpenzi wangu ni kama paa au ayala kijana. Tazama! Anasimama nyuma ya ukuta wetu, akitazama kupitia madirishani, akichungulia kimiani. **10** Mpenzi wangu alizungumza na kuniambia, “Inuka, mpenzi wangu, mrembo wangu, tufuatane. **11** Tazama! Wakati wa masika umepita, mvua imekwisha na ikapita. **12** Maua yanatokea juu ya nchi; majira ya kuimba yameadowa, sauti za njiwa zinasikika katika nchi yetu. **13** Mtini unatunga matunda yake ya mwanzoni, zabibu zinazochanua zaeneza harufu nzuri. Inuka, njoo mpenzi wangu. Mrembo wangu, tufuatane.” **14** Hua wangu penye nyufa za majabali, mafichoni pembezoni mwa mlima, nionyeshe uso wako, na niisikie sauti yako, kwa maana sauti yako ni tamu, na uso wako unapendeza. **15** Tukamatie mbweha, mbweha wale wadogo wanaoharibu mashamba ya mizabibu, mashamba yetu ya mizabibu yaliyochanua. **16** Mpenzi wangu ni wangu, nami ni wake, yeze hujilishi katikati ya yungiyungi. **17** Mpaka jua linapochomoza, na vivuli vikimbie, rudi, mpenzi wangu, na uwe kama paa, au kama ayala kijana juu ya vilima vya Betheri.

3 Usiku kucha kwenye kitanda changu nilimtafuta yule moyo wangu umpedaye; nilimtafuta, lakini sikumpata. **2** Sasa nitaondoka na kuzunguka mjini, katika barabara zake na viwanja; nitamtatufa yule moyo wangu umpedaye. Kwa hiyo nilimtafuta lakini sikumpata. **3** Walinzi waliniakuta walipokuwa wakizunguka mji. Nikawaauliza, “Je, mmemwona yule moyo wangu umpedaye?” **4** Kitambo kidogo tu baada ya kuwapita nilimpata yule moyo wangu umpedaye. Nilimshika na sikumwachia aende mpaka nilipomleta katika nyumba ya mama yangu, katika chumba cha yule aliyenichukua mimba. **5** Binti za Yerusalemu, ninawaagiza kwa paa na kwa ayala wa shambani: Msichoochee wala kuamsha mapenzi hata yatakotaka yenewe. **6** Ni nani huyu anayekuja kutoka jangwani kama nguzo ya moshi, anayenukia manemane na uvumba iliyyotengenezwa kwa vikolezo vyote vya mfanyakiashara? **7** Tazama! Ni gari la Solomoni lisindikizwalo na mashujaa sitini, walio wakuu sana wa Israeli, **8** wote wamevaa panga, wote wazoefu katika vita, kila mmoja na upanga wake pajani, wamejandaa kwa ajili ya hofu za usiku. **9** Mfalme Solomoni alijitengeneza gari; alilitengeneza kwa mbao kutoka Lebanonii. **10** Nguzo zake alizitengeneza kwa fedha, kitako chake kwa dhahabu. Kiti chake kilipambwa kwa zambarau, gari lake likanakshiwa njumu kwa upendo na binti za Yerusalemu. **11** Tokeni nje, ninyi binti za Sayuni, m kamitazame Mfalme Solomoni akiwa amevea taji, taji ambalo mama yake alimwika siku ya arusi yake, siku ambayo moyo wake ulishangilia.

4 Tazama jinsi ulivyo mzuri, mpenzi wangu! Ee, jinsi ulivyo mzuri! Macho yako nyuma ya shela

yako ni kama ya hua. Nywele zako ni kama kundi ajili yake. **5** Niliinuka kumfungulia mpenzi wangu, la mbuzi zikishuka kutoka Mlima Gileadi. **2** Meno mikono yangu ikidondosha manemane, vidole vyangu yako ni kama kundi la kondoo waliokatwa manyoya vikitiririka manemane, penye vipini nya komeo. **6** sasa hivi, watokao kuogeshwa. Kila mmoja ana Nilimfungulia mpenzi wangu, lakini mpenzi wangu pacha lake, hakuna hata mmoja aliye peke yake. **3** alishaondoka; alikuwa amekwenda zake. Moyo wangu Midomo yako ni kama uzi mwekundu, kinywa chako ulishuka kwa kuondoka kwake. Nilimtafuta lakini kinapendeza. Mashavu yako nyuma ya shela yako ni sikumpata. Nilimwita lakini hakunijibу. **7** Walinzi kama vipande viwili nya komamanga. **4** Shingo yako walinikuta walipokuwa wakifanya zamu za ulinzi ni kama mnara wa Daudi, uliojengwa kwa madaha, mjini. Walinipiga, wakanijeruhi, wakaninyang'anya juu yake zimetudikwa ngao elfu, zote ni ngao za joho langu, hao walinzi wa kuta! **8** Enyi binti za mashujaa. **5** Matiti yako mawili ni kama wana-paa Yerusalem, ninawaagiza: kama mkimpatta mpenzi wawili, kama wana-paa mapacha wajilishao katikati ya wangu, mtamwambia nini? Mwambieni ninazimia yungiyungi. **6** Hata kupambazuke na vivuli vikimbie, kwa mpenzi. **9** Je, mpPENDWA wako ni bora kuliko nitakwenda kwenye mlima wa manemane na kwenye wengine namna gani, wewe ultiye mzuri kupita kilima cha uvumba. **7** Wewe ni mzuri kote, mpenzi wanawake wote? Je, mpPENDWA wako ni mzuri kuliko wangu, hakuna hitilafu ndani yako. **8** Enda nami wengine, namna gani, hata unatuagiza hivyo? **10** kutoka Lebanoni, bibi arusi wangu, enda nami kutoka Mpenzi wangu anang'aa, tena ni mwekundu, wa Lebanoni. Shuka kutoka ncha ya Amana, kutoka juu ya kuvutia mionganii mwa wanaume kumi elfu. **11** Seniri, kilele cha Hermoni, kutoka mapango ya simba Kichwa chake ni dhahabu safi kuliko zote, nywele zake na kutoka mlima wapendapo kukaa chui. **9** Umeiba ni za mawimbi na ni nyeusi kama kunguru. **12** Macho moyo wangu, dada yangu, bibi arusi wangu; umeiba yake ni kama ya hua kandokando ya vijito nya maji, moyo wangu kwa mtazamo mmoja wa macho yako, aliyeogeshwa kwenye maziwa, yaliyopangwa kama kwa kito kimoya cha mkufu wako. **10** Tazama jinsi vito nya thamani. **13** Mashavu yake ni kama matuta pendo lako linavyofurahisha, dada yangu, bibi arusi ya vikolezo yakitoa manukato. Midomo yake ni kama wangu! Pendo lako linafurahisha aje zaidi ya divai, na yungiyungi inayodondosha manemane. **14** Mikono harufu ya manukato yako zaidi ya kikolezo chocohotel! **15** Midomo yako inadondosha utamu kama sega la asali, bibi arusi wangu; maziwa na asali viko chini ya ulimi wako. Harufu nzuri ya mavazi yako ni kama ile ya Lebanoni. **12** Wewe ni bustani iliyofungwa, dada yangu, bibi arusi wangu; wewe ni chanzo cha maji kilichozungushiwa kabisa, chemchemi yangu peke yangu. **13** Mimea yako ni bustani ya mikomamanga mpaka ng'ambo. Mpendwa wangu na aje bustanini mwake na kuonja matunda mazuri sana, nywele hina na nardo, **14** nardo na zafarani, mchaisi na mdalasini, pamoja na kila aina ya mti wa uvumba, manemane na udi, na aina zote za vikolezo bora kuliko vyote. **15** Wewe ni chemchemi ya bustani, kisima cha maji yatiririkayo, yakiniririka kutoka Lebanoni. **16** Amka, upepo wa kaskazini, na uje, upepo wa kusini! Vuma juu ya bustani yangu, ili harufu yake nzuri iweze kuenea mpaka ng'ambo. Mpendwa wangu na aje bustanini mwake na kuonja matunda mazuri sana.

5 Nimekuja kwenye bustani yangu, dada yangu, bibi arusi wangu; nimekusanya manemane yangu pamoja na kikolezo changu. Nimekula sega langu la asali na asali yangu; nimekunya divai yangu na maziwa yangu. Marafiki Kuleni, enyi marafiki, pacha lake, hakuna hata mmoja aliye peke yake. **7** mnywe; kunyweni ya kutosha, ee wapenzi. **2** Nililala lakini moyo wangu ulikuwa macho. Sikiliza! Mpenzi wangu anabisha: "Nifungulie, dada yangu, mpenzi wangu, hua wangu, asiyi na hitilafu. Kichwa changu kimeloa umande, na nywele zangu manyunu ya usiku." **3** Nimevua joho langu; je, ni lazima nivae ntena? Nimenawa miguu yangu; je, ni lazima niichafue tenu? **4** Mpenzi wangu aliweka mkono wake kwenye wangu ulianza kugonga kwa

6 Mpenzi wako amekwenda wapi, ewe mzuri kupita wanawake wote? Mpenzi wako amegeukia njia ipi, tuate kumtafuta pamoja nawe? **2** Mpenzi wangu amekwenda bustanini mwake, kwenye vitalu nya vikolezo, kujilisha bustanini na kukusanya yungiyungi. **3** Mimi ni wake mpenzi wangu, na mpenzi wangu ni wangu; yeze hujilisha katikati ya yungiyungi. **4** Wewe ni mzuri, mpenzi wangu, kama Tirsa, upendezaye kama Yerusalem, umetukuka kama jeshi lenye Bendera. **5** Uyageuze macho yako mbali nami, yananigharikisha. Nywele zako ni kama kundi la mbuzi wanaoteremka kutoka Gileadi. **6** Meno yako ni kama kundi la kondoo watokao kuogeshwa. Kila mmoja ana 9 lakinii hua wangu, mkamilifu wangu, ni wa namna sitini, masuria themanini na mabikira wasiohesabika; ya pekee, binti pekee kwa mama yake, kipenzi cha 10 lakinii hua wangu, mkamilifu wangu, ni wa namna sitini, masuria themanini na mabikira wasiohesabika; ya pekee, binti pekee kwa mama yake, kipenzi cha aliyebarikiwa; malkia na masuria walimsifu. **10** Ni nani huyu atokeaye kama mapambazuko, mzuri kama tundu la komeo; moyo wangu ulianza kugonga kwa mwezi, mwangavu kama sua, ametukuka kama nyota

zifuatanazo? **11** Niliteremka kwenye bustani ya miti ya milozi ili kutazama machipuko ya bondeni, kuona kama mizabibu imechipua au kama mikomamanga imechanua maua. **12** Kabla sijang'amua, shauku yangu iliniweka katikati ya magari ya kifalme ya kukokotwa na farasi ya watu wangu. **13** Rudi, rudi, ee Mshulami; rudi, rudi ili tupate kukutazama! Mpenzi Kwa nini kumtazama Mshulami, kama kutazama ngoma ya Mahanaimu?

7 Ee binti wa mwana wa mfalme, tazama jinsi inavyopendeza miguu yako katika viatu! Miguu yako yenye madaha ni kama vito vya thamani, kazi ya mikono ya fundi stadi. **2** Kitovu chako ni kama bilauri ya mviringo ambayo kamwe haikosi divai iliyochanganya. Kiuno chako ni kichuguu cha ngano kilichozungukwa kwa yungiyungi. **3** Matiti yako ni kama wana-paa wawili, mapacha wa paa. **4** Shingo yako ni kama mnara wa pembe ya ndovu. Macho yako ni vidimbwi vya Heshboni karibu na lango la Beth-Rabi. Pua lako ni kama mnara wa Lebanonii ukitazama kuelekea Dameski. **5** Kichwa chako kinakuvika taji kama mlima Karmeli. Nywele zako ni kama zulia la urujuani; mfalme ametekwa na mashungi yake. **6** Tazama jinsi ulivyo mzuri na unavyopendeza, ee pendo, kwa uzuri wako! **7** Umbo lako ni kama la mtende, nayo matiti yako kama vishada nya matunda. **8** Nilisema, "Nitakwea mtende, nami nitayashika matunda yake." Matiti yako na yawe kama vishada nya mzabibu, harufu nzuri ya pumzi yako kama matofaa, **9** na kinywa chako kama divai bora kuliko zote. Mpendwa Divai na iende moja kwa moja hadi kwa mpenzi wangu, ikitiririka polepole juu ya midomo na meno. **10** Mimi ni mali ya mpenzi wangu, nayo shauku yake ni juu yangu. **11** Njoo, mpenzi wangu, twende mashambani, twende tukalale huko vijijini. **12** Hebu na twende mapema katika mashamba ya mizabibu tuone kama mizabibu imechipua, kama maua yake yamefunguka, na kama mikomamanga imetoa maua: huko nitakupa penzi langu. **13** Mitunguja hutoa harufu zake nzuri, kwenye milango yetu kuna matunda mazuri, mapya na ya zamani, ambayo nimekuhifadhia wewe, mpenzi wangu.

8 Laiti ungelikuwa kwangu kama ndugu wa kiume, ambaye aliyanonya matiti ya mama yangu! Kisha, kama ningekukuta huko nje, ningelikubusu, wala hakuna mtu ye yeyote angelinidharau. **2** Ningelikuongoza na kukuleta katika nyumba ya mama yangu, yeye ambaye amenifundisha. Ningelikupa divai iliyokolezwa unywe, asali ya maua ya mikomamanga yangu. **3** Mkono wake wa kushoto uko chini ya kichwa changu, na mkono wake wa kuume unanikumbatia. **4** Binti za Yerusalem, ninawaagiza: msichochee wala kuamsha mpenzi hata yatakapotaka yenyewe. **5** Ni nani huyu anayekuja kutoka nyikani akimwegemea mpenzi wake? Mpendwa Nilikuamsha chini ya mtofaa, huko mama yako alipotunga mimba yako, huko yeye

alipata utungu akakuzaa. **6** Nitie kama muhuri moyoni mwako, kama muhuri kwenye mkono wako; kwa maana upendo una nguvu kama mauti, wivu wake ni mkatili kama kuzimu. Unachoma kama mwali wa moto, kama mwali mkubwa wa moto wa Bwana hasa. (**Sheol h7585**) **7** Maji mengi hayawezu kuuzimisha upendo, mito haiwezi kuugharikisha. Kama mtu angelitoa mali yote ya nyumbani mwake kwa ajili ya upendo, angelidharauliwa kabisa. **8** Tunaye dada mdogo, matiti yake hayajakua bado. Tutafanya nini kwa ajili ya dada yetu wakati atakapokuja kuposwa? **9** Kama ye ye ni ukuta, tutajenga minara ya fedha juu yake. Na kama ye ye ni mlango, tutamzungushia mbao za mierezi. **10** Mimi ni ukuta, nayo matiti yangu ni kama minara. Ndivyo ambavyo nimekuwa machoni pake kama yule anayeleta utoshelevu. **11** Solomoni alikuwa na shamba la mizabibu huko Baal-Hamoni; alikodisha shamba lake la mizabibu kwa wapangaji. Kila mmoja angeleta kwa ajili ya matunda yake shekeli 1,000 za fedha. **12** Lakini shamba langu la mizabibu ambalo ni langu mwenyewe ni langu kutoa; hizo shekeli 1,000 ni kwa ajili yako, ee Solomoni, na shekeli mia mbili ni kwa ajili ya wale wanaotunza matunda yake. **13** Wewe ukaaye bustanini pamoja na marafiki mlionhudhuria, hebu nisikie sauti yako! **14** Njoo, mpenzi wangu, uwe kama swala au kama ayala kijana juu ya mlima iliojaa vikolezo.

Isaya

1 Maono kuhusu Yuda na Yerusalem ambayo Isaya mwana wa Amozi aliyona wakati wa utawala wa Uzia, Yothamu, Ahazi na Hezekia, wafalme wa Yuda.

2 Sikieni, enyi mbingu! Sikilizeni, enyi dunia! Kwa maana Bwana amesema: "Nimewalisha watoto na kuwalea, lakini wameniasi mimi. **3** Ng'ombe anamjua bwana wake, naye punda anajua hori la mmiliki wake, lakini Israeli hajui, watu wangu hawaleewi." **4** Lo! Taifa lenye dhambi, watu waliolemewa na uovo, uzao wa watenda mabaya, watoto waliozoleea upotovu! Wamemwacha Bwana, Wamemkataa kwa dharau yeze Aliye Mtakatifu wa Israeli na kumgeuzia kisogo. **5**

Kwa nini mzidi kupigwa? Kwa nini kudumu katika uasi? Kichwa chako chote kimejeruhiwa, moyo wako wote ni mgonjwa. **6** Kutoka wayo wako wa mguu hadi kwenye utosi wa kichwa chako hakuna uzima: ni majeraha matupu na makovu na vidonda vitokavyo damu, havikusafishwa au kufungwa wala kulainishwa kwa mafuta. **7** Nchi yenu imekuwa ukiwa, miji yenu imeteketeza kwa moto; nchi yenu imeachwa tupu na wageni mbele ya macho yenu, imeharibiwa kama vile imepinduliwa na wageni. **8** Binti Sayuni ameachwa kama kipenu katika shamba la mizabibu, kama kibanda katika shamba la matikitimaji, kama mji uliohusuriwa. **9** Kama Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote asingelituachia walionusurika, tungelikuwa kama Sodoma, tungelifanana na Gomora. **10** Sikieni neno la Bwana, ninyi watawala wa Sodoma; sikilizeni sheria ya Mungu wetu, enyi watu wa Gomora! **11**

Bwana anasema, "Wingi wa sadaka zenu, ni kitu gani kwangu? Ninazadaka za kuteketeza nyungi kupita kiasi, za kondoo dume na mafuta ya wanyama walionona. Sipendzewi na damu za mafahali wala za wana-kondoo na mbuzi. **12** Mnapokuja kujihudhurisha mbele zangu, ni nani aliyewataka ninyi mfanye hivyo, huku kuzikanyaga nyua zangu? **13** Acheni kuniletea sadaka zisizokuwa na maana! Uvumba wenu ni chukizo kwangu. Miandamo ya Mwezi, Sabato na makusanyiko ya ibada: siwezi kuvumilia makusanyiko yenu maovu. **14** Sikuu zenu za Miandamo ya Mwezi, na sikuu zenu zilizoamriwa: moyo wangu unazichukia. Zimekuwa mzigo kwangu, nimechoka kuzivumilia. **15** Mnaponyosha mikono yenu katika maombi, nitaficha macho yangu nisiwaone; hata mkiomba maombi mengi sitasikiliza. Mikono yenu imejaa damu; **16** jiosheni na mkajitakase. Yaondoeni matendo yenu maovu mbele zangu! Acheni kutenda mabaya, **17** jifunzeni kutenda mema! Tafuteni haki, watieni moyo walioonewa. Teteeni shauri la yatima, wateteeni wajane. **18** "Njooni basi tuhøjane," asema Bwana. "Ingawa dhambi zenu ni kama rangi nyekundi, zitakuwa nyeupe kama theluji; ingawa ni nyekundi sana kama damu, zitakuwa nyeupe kama sufu. **19** Kama mzikubali na kutii, mtakula mema ya nchi, **20** lakini kama mzikataa na kuasi, mtaangamizwa kwa upanga."

Kwa kuwa kinywa cha Bwana kimenena. **21** Tazama jinsi mji ulikuwa mwaminifu umekuwa kahaba! Mwanzoni ulikuwa umejaa unyofu, haki ilikuwa inakaa ndani yake, lakini sasa ni wauajil! **22** Fedha yenu imekuwa takataka, divai yenu nzuri imechanganywa na maji. **23** Watawala wenu ni waasi, rafiki wa wevi, wote wanapenda rushwa na kukimbilia hongo. Hawatetei yatima, shauri la mjane haliletwi mbele yao lisikilizwe. **24** Kwa hiyo Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mwenye Nguvu wa Israeli, asema hivi: "Lo, nitapata faraja kutoka kwa adui zangu na kujilipizia kisasi juu ya watesi wangu. **25** Nitaelekeza mkonon wangu dhidi yenu, nitawasafisha takataka zenu zote na kuwaondolea unajisi wenu wote. **26** Nitawarudishia waamuzi wenu kama ilivyokuwa siku za zamani, nao washauri wenu kama ilivyokuwa mwanzoni. Baadaye uitaitwa, Mji wa Haki, Mji Mwaminifu." **27** Sayuni itakombolewa kwa haki, wale walioomo ndani yake waliotubu kwa uaminifu. **28** Lakini waasi na wenye dhambi wote wataangamizwa, nao wanaomwacha Bwana wataangamia. **29** "Mtaaibika kwa sababu ya hiyo mialoni ambayo mlifurahia, mtafadhaika kwa sababu ya bustani mlizozichagua. **30** Mtakuwa kama mwalonii wenye majani yanayonyauka, kama bustani isiyokuwa na maji. **31** Mtu mwenye nguvu atatoweka kama majani makavu yawakayo moto, na kazi yake kama cheche ya moto; vyote vitaungua pamoa, wala hakuna wa kuuzima huo moto."

2 Hili ndilo aliloliona Isaya mwana wa Amozi kuhusu Yuda na Yerusalem: **2** Katika siku za mwisho milima wa Hekalu la Bwana utaimarishwa kama milima mkuu mionganii mwa milima yote, utainuliwa juu ya vilima, na mataifa yote yatamiminika huko. **3** Mataifa mengi yatakuja na kusema, "Njooni, twendeni mlimani mwa Bwana, kwenye nyumba ya Mungu wa Yakobo. Atatufundisha njia zake, ili tuweze kuenenda katika mapito yake." Sheria itatoka Sayuni, neno la Bwana litatoka Yerusalem. **4** Atahukumu kati ya mataifa na ataamua migogoro ya mataifa mengi. Watafua panga zao ziwe majembe, na mikuki yao kuwa miundu ya kukata matawi. Taifa halitainua upanga dhidi ya taifa jingine, wala hawatajifunza vita tena. **5** Njooni, enyi nyumba ya Yakobo, tutembeeni katika nuru ya Bwana. **6** Umewatelekeza watu wako, nyumba ya Yakobo. Wamejaa ushirikina utokao Mashariki, wanapiga ramli kama Wafulisti na wanashikana mikono na wapagani. **7** Nchi yao imejaa fedha na dhahabu, hakuna mwisho wa hazina zao. Nchi yao imejaa farasi, hakuna mwisho wa magari yao. **8** Nchi yao imejaa sanamu, wanasujudia kazi za mikono yao, vitu vite vidole vyao vimevitengeneza. **9** Kwa hiyo mwanaadamu atashushwa na binadamu atanyenyekewa: usiwasamehe. **10** Ingieni kwenye miamba, jificheni ardhini kutokana na utisho wa Bwana na utukufu wa enzi yake! **11** Macho ya mtu mwenye majivuno yatanyenyekewa na kiburi cha wanadamu kitashushwa, Bwana peke yake ndiye

atakayetukuzwa siku hiyo. **12** Bwana Mwenye Nguvu Zote anayo siku aliyoiweka akiba kwa wote wenye kujivuna na wenye kiburi, kwa wote wanaojikweza (nao watanyenyekewa), **13** kwa mierezi yote ya Lebanoni ilijo mirefu sana, na mialoni yote ya Bashani, **14** kwa milima yote mirefu na vilima vyote vilivyoinuka, **15** kwa kila mnara ulio mrefu sana na kila ukuta wenye ngome, **16** kwa kila meli ya biashara, na kila chombo cha baharini cha fahari. **17** Majivuno ya mwanadamu yatashushwa, na kiburi cha wanadamu kitanyenyekewa, Bwana peke yake ndiye atatukuzwa siku hiyo, **18** nazo sanamu zitatoweka kabisa. **19** Watu watakimbilia kwenye mapango ndani ya miamba, na kwenye mahandaki ardhini kutokana na utisho wa Bwana na utukufu wa enzi yake, ainukapo kuitikisa dunia. **20** Siku ile, watu watawatupitia panya na popo sanamu zao za fedha na za dhahabu, walizozitengeneza ili wazabudu. **21** Watakimbilia kwenye mapango miambani na kwenye nyufa za miamba kutokana na utisho wa Bwana na utukufu wa enzi yake, ainukapo kuitikisa dunia. **22** Acheni kumtumainia mwanadamu, ambaye hana kitu ila pumzi katika pua zake. Yeye ana thamani gani? kuzisaga nyuso za maskini?" asema Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote. **16** Bwana asema, "Wanawake wa Sayuni wana kiburi, wanatembea na shingo ndefu, wakikonyeza kwa macho yao, wanatembea kwa hatua za madaha, wakiwa na mapambo ya njuga kwenye vifundo vyta miguu yao. **17** Kwa hiyo Bwana ataleta majipu kwenye vichwa vyta wanawake wa Sayuni; Bwana atazifanya ngozi za vichwa vyao kuwa vipara." **18** Katika siku ile Bwana atawanyang'anya uzuri wao: bangili, tepe za kichwani, mikufu yenyen alama za mwezi mwandamo, **19** vipuli, vikuku, shela, **20** vilemba, mikufu ya vifundo vyta miguu, mshipi, chupa za manukato na hirizi. **21** pete zenyen muhuri, pete za puan, **22** majoho mazuri, mitandio, mavazi, kifuko cha kutilia fedha, **23** vioo, mavazi ya kitani, taji na shali. **24** Badala ya harufu ya manukato kutakuwa na uvundo; badala ya mshipi, ni kamba; badala ya nyewe zilizotengeneza vizuri, ni upara; badala ya mavazi mazuri, ni nguo za magunia; badala ya uzuri, ni alama ya aibu kwa chuma cha moto. **25** Wanaume wako watauawa kwa upanga, nao mashujaa wako watauawa vitani. **26** Malango ya Sayuni yataomboleza na kulia, ataketi mavumbini akiwa fukara.

3 Tazama sasa, Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote,
yu karibu kuwaondolea Yerusalemu na Yuda
upatikanaji wa mahitaji na misaada, upatikanaji
wote wa chakula na tegemeo lote la maji, **2** shujaa
na mtu wa vita, mwamuzi na nabii, mwaguzi na
mzee, **3** jemadari wa kikosi cha watu hamsini na mtu
mwenye cheo, mshauri, fundi stadi na mlozi mijanja.
4 Nitawafanya wawulana wawe maafisa wao, watoto
ndio watakawatawala. **5** Watu wataoneana wao kwa
wao: mtu dhidi ya mtu, na jirani dhidi ya jirani yake.
Kijana atainuka dhidi ya mzee, mtu myonye dhidi ya
mtu mwenye heshima. **6** Mtu atamkamata mmoja wa
ndugu zake katika nyumba ya baba yake na kusema,
“Unalo joho, sasa uwe kiongozi wetu, tawala lundo
hili la magofu!” **7** Lakini siku hiyo atapiga kelele
akisema, “Sina uponyaji. Sina chakula wala mavazi
katika nyumba yangu, misinifanyi niwe kiongozi wa
watu.” **8** Yerusalemu inapepesuka, Yuda inaanguka;
maneno yao na matendo yao ni kinyume na Bwana,
wakiudharau uwepo wake uliotukuka. **9** Nyuso zao
zinavyoonekana zinashuhudia dhidi yao, hujivunia
dhambi yao kama Sodoma, wala hawaiifichi. Ole wao!
Wamejiletea maafa juu yao wenywewe. **10** Waambie
wanyofu itakuwa heri kwao, kwa kuwa watafurahia
tunda la matendo yao. **11** Ole kwa watu waovu! Maafa
yapo juu yao! Watalipwa kwa ajili ya yale mikono
yao iliyotenda. **12** Vijana wanawatesa watu wangu,
wanawake wanawatawala. Enyi watu wangu, viongozi
wenu wanawapotosha, wanawapoteza njia. **13** Bwana
anachukua nafasi yake mahakamani, anasimama
kuhukumu watu. **14** Bwana anaingia katika hukumu
dhidi ya wazee na viongozi wa watu wake: “Ninyi
ndio mlionaribu shamba langu la mizabibu, mali
zilizonyang’anywa maskini zimo nyumbani mwenu.
15 Mnamaanisha nini kuwaponda watu wangu na

4 Katika siku ile wanawake saba watamshika mwanaume mmoja wakisema, "Tutakula chakula chetu wenyewe na kuvaan nguo zetu wenyewe, ila wewe uturuhusu tu tuitwe kwa jina lako. Utuondolee aibu yetu!" **2** Katika siku ile Tawi la Bwana litakuwa zuri na lenye utukufu, nalo tunda la nchi litakuwa fahari na utukufu wa wale Waisraeli watakaonusurika. **3** Wale watakaoachwa Sayuni, watakaobaki Yerusalem, wataitwa watakatifu, wale wote ambaa wameorodheshwa mimongoni mwa walio hai huko Yerusalem. **4** Bwana atausafisha uchafu wa wanawake wa Sayuni, atatakasa madoaa ya damu kutoka Yerusalem kwa Roho ya hukumu na Roho ya moto. **5** Kisha Bwana ataumba juu ya Mlima wote wa Sayuni, na juu ya wale wote wanaokusanyika hapo, wingu la moshi wakati wa mchana, na kung'aa kwa miali ya moto wakati wa usiku, nako juu ya huo utukufu wote kutatanda kifunkiko cha ulinzi. **6** Utakuna sitara na kivuli kutokana na joto la mchana, na kuwa mahali pa kujificha kutokana na dhoruba na myua.

5 Nitaimba wimbo kwa ajili ya mmoja nimpendaye, kuhusu shamba lake la mizabibu: Mpendwa wangu alikuwa na shamba la mizabibu kwenye kilima chenye rutuba. **2** Alililima na kuondoa mawe na akaliotesha mizabibu bora sana. Akajenga mnara wa ulinzi ndani yake, na kutengeneza shinikizo la kukamulia divai pia. Kisha akatazamia kupata mazao ya zabibu nzuri, lakini lilizaa matunda mabaya tu. **3** "Basi enyi wakazi wa Yerusalemu na watu wa Yuda, hukumuni kati yangu na shamba langu la mizabibu. **4** Ni nini zaidi ambacho kingeweza kufanyika kwa shamba langu la mizabibu kuliko yale niliyofanya? Nilipatazamia kupata zabibu nzuri, kwa

nini lilizaa zabibu mbaya tu? **5** Sasa nitawaambia yatakavyopeperushwa kama mavumbi; kwa kuwa lile nitakalolitendea shamba langu la mizabibu: wameikataa sheria ya Bwana Mwenye Nguvu Zote Nitaondoa uzio wake, nalo litaharibiwa, nitabomoa ukuta wake, nalo litakanyagwa. **6** Nitalifanya nchi ya ukiwa isiyokaliwa na watu, halitakiati matawi wala kulimwa, nayo michongoma na miiba itamea huko, umwagaji damu, alitazamia uadilifu, lakini akasikia vilio nya taabu. **8** Ole wenu mnaoongeza nyumba baada ya nyumba na kuunganisha mashamba baada ya mashamba hadi hakuna nafasi iliyobaki, nanyi mnaishi peke yenu katika nchi. **9** Bwana Mwenye Nguvu Zote amesema nikisikia: “Hakika nyumba kubwa zitakuwa ukiwa, nayo majumba ya farahi yatabaki bila kukaliwa. **10** Shamba la mizabibu la eka kumi litatoa bathi moja ya divai, na homeri ya mbegu zilizopandwa itatoa efa moja tu ya nafaka.” **11** Ole wao wale waamkao asubuhi na mapema wakikimbilia kunywa vileo, wale wakawiao sana mpaka usiku, mpaka wamewaka kwa mvinyo. **12** Wana vinubi na zeze kwenye karamu zao, matari, filimbi na mvinyo, lakini hawayajali matendo ya Bwana, wala hawana heshima kwa ajili ya kazi ya mikono yake. **13** Kwa hiyo watu wangu watakwendwa uhamishoni kwa sababu ya kukosa ufahamu, watu wao wenye yleo watakuifa kwa njaa na watu wao wengi watakuaka kwa kiu. **14** Kwa hiyo kaburi limeongeza hamu yake na kupanua mdomo wake bila kikomo, ndani mwake watashuka wakuu wao na wingi wa watu, pamoja na wagomvi wao, na wafanyao sherehe wote. (*Sheol h7585*) **15** Hivyo mwanadamu atashushwa, na binadamu kunyenyekezwa, macho ya wenye majivuno yatanyenyekezwa. **16** Lakini Bwana Mwenye Nguvu Zote atatukuzwa kwa ajili ya haki yake, naye Mungu Mtakatifu atajionyesha mwenyewe kuwa mtakatifu kwa haki yake. **17** Kondoo watajilisha kwenye malisho yao wenyewe, wana-kondoo watajilisha katika magofu ya matajiri. **18** Ole wao wanaovuta dhambi kwa kamba za udanganyifu na uovu kama kwa kamba za mkokoteni, **19** kwa wale wanaosema, “Mungu na afanye haraka, aharakishe kazi yake ili tupate kuiona. Huo mpango wa Aliye Mtakatifu wa Israeli na ukamili, tena udhahirike ili tupate kuujua.” **20** Ole wao wanaoita ubaya ni wema, na wema ni ubaya, wawekao giza badala ya nuru, na nuru badala ya giza, wawekao uchungu badala ya utamu, na utamu badala ya uchungu. **21** Ole wao walio na hekima machoni pao wenyewe, na kujiona wenye akili machoni pao wenyewe. **22** Ole wao walio mashujaa kwa kunywa mvinyo, nao walio hodari katika kuchanganya vileo, **23** wale wanaoachilia wenye hatia kwa kupokea hongo, lakini huwanyima haki wasio na hatia. **24** Kwa hiyo, kama ndimi za moto zirambavyo nyasi, na kama vile majani makavu yazamavyo katika miali ya moto, ndivyo mizizi yao itakavyooza na maua yao

yatakavyopeperushwa kama mavumbi; kwa kuwa na kulisukumia mbali neno la Aliye Mtakatifu wa Israeli. **25** Kwa hiyo hasira ya Bwana inawaka dhidi ya watu wake, mkono wake umeinuliwa na anawapiga. Milima inatetemeka, maiti ni kama takataka kwenye umwagaji damu, alitazamia uadilifu, lakini akasikia ya dunia. Tazama wamekuja, kwa kasi na kwa haraka! mbali, mkono wake bado umeinuliwa juu. **26** Yeye ni nyumba ya Israeli, na watu wa Yuda ni bustani anainua bendera kwa ajili ya mataifa yaliyo mbali, yake ya kumpendezza. Alitazamia haki, lakini akaona anapiga filimbi kwa ajili ya wale walio kwenye miisho iktu iliyokatika. **28** Mishale yao ni mikali, pinde zao zote zimevutwa, kwato za farasi wao ziko kama jiwe la gumegume, magurudumu ya magari yao ya vita ni kama upepo wa kisulisuli. **29** Ngurumo yao ni kama ile ya simba, wananguruma kama wana simba, wanakoroma wanapokamata mawindo yao, na kuondoka nayo pasipo ye yote wa kuokoa. **30** Katika siku ile watanguruma juu yake kama ngurumo za bahari. Kama mtu akiitazama nchi, ataona giza na dhiki; hata nuru itatiwa giza kwa mawingu.

6 Katika mwaka ule Mfalme Uzia alikufa, nilimwona Bwana ameketi katika kitu cha enzi, kilicho juu na kilichotukuzwa sana, nalo pindo la joho lake likajaza Hekalu. **2** Juu yake walikuwepo maserafi, kila mmoja alikuwa na mabawa sita: Kwa mabawa mawili walifunika nyuso zao, kwa mengine mawili walifunika miguu yao, na kwa mawili walikuwa wakiruka. **3** Nao walikuwa wakiitana kila mmoja na mwenzake: “Mtakatifu, Mtakatifu, Mtakatifu ni Bwana Mwenye Nguvu Zote; dunia yote imejaa utukufu wake.” **4** Kwa sauti zao, miimo ya milango na vizingiti vilitikisisika, nalo Hekalu likajaa moshi. **5** Ndipo nikalia, “Ole wangul! Nimeangamia! Kwa kuwa mimi ni mtu mwenye midomo michafu, nami ninaishi katikati ya watu wenye midomo michafu, nayo macho yangu yamemwona Mfalme, Bwana Mwenye Nguvu Zote.” **6** Ndipo mmoja wa wale maserafi akaruka kunijia akiwa na kaa la moto linalowaka mkononi mwake, ambalo alikuwa amelichukua kwa koleo kutoka madhabahuni. **7** Akanigusa nalo kinywa changu na kusema, “Tazama, hili limegusa midomo yako, uovu wako umeonolewa, nayo dhambi yako imesamehewa.” **8** Kisha nikasikia sauti ya Bwana ikisema, “Nimtume nani? Ni nani atakayekwenda kwa ajili yetu?” Nami nikasema, “Mimi hapa. Nitume mimi!” **9** Akasema, “Nenda ukawaambie watu hawa: “Mtaendelea daima kusikiliza, lakini kamwe hamtaelewa; mtaendelea daima kutazama, lakini kamwe hamtatambua.” **10** Fanya miyo ya watu hawa kuwa migumu, fanya masikio yao yasisikie, na upofushe macho yao. Wasije wakaona kwa macho yao, na wakasikiliza kwa masikio yao, wakaelewa kwa miyo yao, nao wakageuka, nikawaponywa.” **11** Ndipo nikasema, “Hadi lini, Ee Bwana?” Naye akanijibu:

"Hadi miji iwe imeachwa magofu na bila wakazi, kwenye mabonde yenyenye miteremko, na kwenye nyufa hadi nyumba zitakopabaki bila watu, na mashamba za miamba, kwenye vichaka vyote vyenyenye miiba, na yatakapoharibiwa na kuangamizwa, **12** hadi Bwana atakapokuwa amekwisha kumpeleka kila mmoja mbali sana, na nchi itakapokuwa imeachwa kabisa. **13** Hata kama sehemu ya kumi ya watu watabaki katika nchi, itaharibiwa tena. Lakini kama vile mvirinje na mwalonii ibakizayo visiki inapokatwa, ndivyo mbegu takatifu itakavyokuwa kisiki katika nchi."

7 Wakati Ahazi mwana wa Yothamu, mwana wa Uzia, alipokuwa mfalme wa Yuda, Mfalme Resini wa Aramu, na Peka mwana wa Remalia mfalme wa Israeli walipanda kupigana dhidi ya Yerusalem, lakini hawakuweza kuushinda. **2** Wakati huu nyumba ya Daudi iliambiwa, "Aramu wameungana na Efraimu." Kwa hiyo mioyo ya Ahazi na watu wake ilitikiswa, kama miti ya msituni inavoyotikiswa na upepo. **3** Ndipo Bwana akamwambia Isaya, "Toka ueende, wewe na mwanao Shear-Yashubu, mkutane na Ahazi huko mwisho wa mfereji wa Bwawa la Juu, kwenye barabara iendayo Shamba la Dobi. **4** Mwambie, 'Uwe mwangalifu, utulie na usiogope. Usife moyo kwa ajili ya watu hawa wawili walio kama visiki vya kuni vifukavyo moshi, kwa ajili ya hasira kali ya Resini na Aramu na ya mwana wa Remalia. **5** Aramu, Efraimu na mwana wa Remalia wamepanga shauri bayo ili wakuangamize, wakisema, **6** "Tuishambulie Yuda, naam, tuirarue vipande vipse na kuigawa mionganii mwetu, na kumtawaza mwana wa Tabeeeli awe mfalme juu yake." **7** Lakini Bwana Mwenyezi asema hivi: "Jambo hili halitatendeka, halitatokea, **8** kwa kuwa kichwa cha Aramu ni Dameski, na kichwa cha Dameski ni Resini peke yake. Katika muda wa miaka sitini na mitano, Efraimu atakuwa ameharibiwa kiasi kwamba hataweza tena kuwa taifa. **9** Kichwa cha Efraimu ni Samaria, na kichwa cha Samaria ni mwana wa Remalia peke yake. Kama hamtasimama thabiti katika imani yenu, hamtaimarika kamwe." **10** Bwana akasema na Ahazi tena, **11** "Mwombe Bwana Mungu wako ishara, iwe kwenye vina virefu sana, au kwenye vimo virefu sana." (*Sheol h7585*) **12** Lakini Ahazi akasema, "Sitaomba; sitamjaribu Bwana." **13** Ndipo Isaya akasema, "Sikia sasa, ewe nyumba ya Daudi! Je, haitoshi kujaribu uvumilivu wa wanadamu? Je, mtuaajaribu uvumilivu wa Mungu wangu pia? **14** Kwa hiyo Bwana mwenyeve atawapa ishara: Bikira atachukua mimba, naye atamzaa mwana, na ataitwa Imanueli. **15** Atakula jibini na asali atakapokuwa ameweza kukataa mabaya na kuchagua mema. **16** Lakini kabla mtoto hajajua kukataa mabaya na kuchagua mema, nchi ya wafalme hao wawili unaowaogopa itafanywa ukiwa. **17** Bwana ataleta juu yako, juu ya watu wako, na juu ya nyumba ya baba yako wakati ambaa haujawahi kuwako tangu Efraimu alipositenga na Yuda: yeeye atawaleteeni mfalme wa Ashuru." **18** Katika siku ile Bwana atawapigia filimbi mainzi kutoka vijito vya mbali vya Misri, na nyuki kutoka nchi ya Ashuru. **19** Wote watakuja na kukaa

kwenye mashimo yote ya maji. **20** Katika siku ile Bwana atatumia wembe ulioajiriwa kutoka ng'ambo ya Mto, yaani mfalme wa Ashuru, kunyoa nywele za kichwa chako na malaika ya miguu yako, na kuziondoa ndevu zako pia. **21** Katika siku ile, mtu atahifadhi hai ndama mmoja na kondoo wawili. **22** Kwa ajili ya wingi wa maziwa watakayota, atapata jibini ya kula. Wote watakaobakia katika nchi watakulua jibini na asali. **23** Katika siku ile, kila mahali palipokuwa na mizabibu elfu moja yenyenye thamani ya shekeli 1,000 za fedha, patakuwa na michongoma na miiba tu. **24** Watu watakwenda huko wakiwa na upinde na mshale, kwa maana nchi itafunikwa na michongoma na miiba. **25** Kuhusu vilima vyote vilivyokuwa vikilimwa kwa jembe, hamtakwenda huko tena kwa ajili ya hofu ya michongoma na miiba. Patakuwa mahali ambapo ng'ombe wataachiwa huru, na kondoo kukimbia kimbia.

8 Bwana akaniambia, "Chukua gombo kubwa, undike juu yake kwa kalamu ya kawaida jina: Maher-Shalal-Hash-Bazi. **2** Nami nitawaita kuhanii Uria, na Zekaria mwana wa Yebereria kama mashahidi wangu waaminifu." **3** Kisha nikaenda kwa nabii mke, naye akapata mimba, akazaa mwana. Kisha Bwana akaniambia, "Mwite huyo mtoto Maher-Shalal-Hash-Bazi. **4** Kabla mtoto hajaweza kusema 'Baba yangu' au 'Mama yangu,' utajiri wa Dameski na nyara za Samaria zitachukuliwa na mfalme wa Ashuru." **5** Bwana akasema nami tena: **6** "Kwa sababu watu hawa wamekataa maji ya Shilo yatiririkayo taratibusi wakamfurahia Resini na mwana wa Remalia, **7** kwa hiyo Bwana yu karibu kuleta dhidi yao mafuriko makubwa ya Mto; yaani mfalme wa Ashuru na fahari yake yote. Yatafurika juu ya mfereji yake yote, yatamwagikia juu ya kingo zake zote, **8** na kufika hadi Yuda, yakizunguka kwa kasi juu yake, yakipita katikati na yakifika hadi shingoni. Mabawa yake yaliyokunjuliwa yatafunika upana wa nchi yako, Ee Imanuelii!" **9** Inueni kilio cha vita, enyi mataifa, na mkavunjewunjwe! Sikilizeni, enyi nyote nchi za mbali. Jiandaeni kwa vita, nanyi mkavunjewunjwe! **10** Wekeni mikakati yenu, lakini itashindwa; fanyeni mipango yenu, lakini haitafanikiwa, kwa maana Mungu yu pamoja nasi. **11** Bwana alisema nami mkono wake wenye nguvu ukiwa juu yangu, akinionya nisifuate njia za taifa hili. Akasema: **12** "Usiite fitina kila kitu ambacho watu hawa hukiita fitina, usiogope kile wanachokiogopa, wala usikihofu. **13** Bwana Mwenye Nguvu Zote ndiye peke yake ikupasaye kumheshimu kuwa mtakatifu, ndiye peke yake utakayemwogopa, ndiye peke yake utakayemhofu, **14** naye atakuwa mahali patakatifu; lakini kwa nyumba zote mbili za Israeli atakuwa jiwe lile linalosababisha watu kujikwaa na mwamba wa kuwaangusha. Kwa

watu wa Yerusalem, atakuwa mtego na tanzi. **15** kilichopanuliwa. Hata kwa haya yote, hasira yake Wengi wao watajikwaa; wataanguka na kuvunjika, hajageukia mbali, mkono wake bado umeinuliwa watategwa na kunaswa.” **16** Funga ushuhuda na kutia juu. **13** Lakini watu hawajamrudia yeze aliywapiga, muhuri sheria mionganoni mwa wanafunzi wangu. **17** wala hawajamtafuta Bwana Mwenye Nguvu Zote. Nitamgojea Bwana, ambaye ameificha nyumba ya **14** Kwa hiyo Bwana atakatilia mbali kutoka Israeli Yakobo uso wake. Nitaliweka tumaini langu kwake. **18** kichwa na mkia, tawi la mtende na tete katika siku Niko hapa, pamoja na watoto ambaa Bwana amenipa. moja. **15** Wazee na watu mashuhuri ndio vichwa, nao Sisi ni ishara na mfano wake katika Israeli, kutoka kwa Bwana Mwenye Nguvu Zote, anayeishi juu ya **16** Wale manabii wanaofundisha uongo ndio mkia. **17** wanaowaongoza watu hawa wanawapotosha, nao Mlima Sayuni. **18** Wakati watu wanapowaambia ninyi wale wanaoongoza wamepotoka. **19** Kwa hiyo Bwana kutufuta ushauri kwa waaguzi na wenyewe kuongea hatawafurahia vijana, wala hatawahurumia yatima na na mizimu, ambaa hunong’ona na kunung’unika, wajane, kwa kuwa kila mmoja wao hamchi Mungu, nao je, watu wasingeuliza kwa Mungu wao? Kwa nini ni waovu, na kila kinywa kinanena upotovu. Hata kwa watake shauri kwa wafu kwa ajili ya walio hai? **20** Kwa sheria na kwa ushuhuda! Kama hawatasema sawasawa na neno hili, hawana mwanga wa mapambazuko. **21** Watazunguka katika nchi yote, wakiwa na dhiki na njaa. Watakapotaabika kwa njaa, watapatwa na hasira kali, nao, wakiwa wanatazama juu, watamlaani mfalme wao na Mungu wao. **22** Kisha wataangalia duniani na kuona tu dhiki na giza, hofu na huzuni tupu, nao watasukumiwa kwenye giza nene kabisa.

9 Hata hivyo, hapatakuwepo huzuni tena kwa wale waliokuwa katika dhiki. Wakati uliopita aliidhili nchi ya Zabuloni na nchi ya Naftali, lakini katika siku zijazo ataiheshimu Galilaya ya Mataifa, karibu na njia ya bahari, kando ya Yordani: **2** Watu wanaoтемbe katika giza wameona nuru kuu, wale wanaoishi katika nchi ya uvuli wa mauti, nuru imewazukia. **3**

Umelikuza taifa, na kuzidisha furaha yao, wanafurahia mbele zako, kama watu wanavyofurahia wakati wa mavuno, kama watu wafurahivyo wagawanyapo nyara. **4** Kama vile siku ya kushindwa kwa Wamidiani, umevunja nira iliyowalemea, ile gongo mabegani mwao na fimbo yake yeye aliyewaonea. **5** Kila kiatu cha askari kilichotumiwa vitani, na kila vazi lililovingirishwa katika damu vitawekwa kwa ajili ya kuchomwa, vitakuwa kuni za kuwasha moto. **6** Kwa maana, kwa ajili yetu mtoto amezaliwa, tumepewa mtoto mwanaume, nao utawala utakuwa mabegani mwake. Naye ataitwa Mshauri wa Ajabu, Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa Milele, Mfalme wa Amani. **7** Kuongezeka kwa utawala wake na amani hakutakuwa na mwisho. Atatawala katika kitu cha enzi cha Daudi na juu ya ufalme wake, akiuthibitisha na kuutegemeza kwa haki na kwa adili, tangu wakati huo na hata milele. Wivu wa Bwana Mwenye Nguvu Zote utatimiza haya. **8** Bwana ametuma ujumbe dhidi ya Yakobo, utamwangukia Israeli. **9** Watu wote watajua hili: Efraimu na wakazi wa Samaria, wanaosema kwa kiburi na majivuno ya miyo, **10** “Matofali yameanguka chini, lakini tutajenga tena kwa mawe yaliyochongwa, mitini imeangushwa, lakini tutapanda mirezi badala yake.” **11** Lakini Bwana amemtia nguvu adui wa Resini dhidi yao na kuchochea watesi wao. **12** Waashuru kutoka upande wa mashariki na Wafilisti kutoka upande wa magharibi wameila Israeli kwa kinywa

ni waovu, na kila kinywa kinanena upotovu. Hata kwa haya yote, hasira yake hajageukia mbali, mkono wake bado umeinuliwa juu. **18** Hakika uovu huwaka kama moto; huteketeza michongoma na miiba, huwasho moto vichaka vya msituni, hujiviringisha kuelekea juu kama nguzo ya moshi. **19** Kwa hasira ya Bwana Mwenye Nguvu Zote nchi itachomwa kwa moto, nao watu watakuwa kuni za kuchochea moto. Hakuna mtaa atakayemhurumia ndugu yake. **20** Upande wa kuume watakuwa wakitafuna, lakini bado wataona njaa; upande wa kushoto watakuwa wakila, lakini hawatasiba. Kila mmoja atajilisha kwa nyama ya mtoto wake mwenyewe: **21** Manase atamla Efraimu, naye Efraimu atamla Manase; nao pamoja watakuwa kinyume na Yuda. Hata kwa haya yote, hasira yake hajageukia mbali, mkono wake bado umeinuliwa juu.

10 Ole wao wawekao sheria zisizo za haki, kwa wale watoao amri za kuonea, **2** kuwanyima maskini haki zao na kuzulilia haki za watu wangu walioonewa, kuwafanya wajane mawindo yao na kuwanyang’anya yatima. **3** Mtafanya nini siku ya kutoa hesabu, wakati maafa yatakapokuja kutoka mbali? Mtamkimbilia nani awape msaada? Mtaacha wapi mali zenu? **4** Hakutasalia kitu chochote, isipokuwa kujikunyata mionganoni mwa mateka, au kuanguka mionganoni mwa waliouawa. Hata kwa haya yote, hasira yake hajageukia mbali, mkono wake bado umeinuliwa juu. **5** “Ole kwa Ashuru, fimbo ya hasira yangu, ambaye mkononi mwake ana rungu ya ghadhabu yangu! **6** Ninamtuma dhidi ya taifa lisilomjua Mungu, ninamtuma dhidi ya taifa linalonikasirisha, kukamata mateka na kunyaaka nyara, pia kuwakanyaga chini kama matope ya barabarani. **7** Lakini hili silo analokusudia, hili silo alilo nalo akilini; kusudi lake ni kuangamiza, kuyakomesha mataifa mengi. **8** Maana asema, ‘Je, wafalme wote si majemadari wangu?’ **9** Je, Kalno hakutendwa kama Karkemishi? Hamathi si kama Arpadi, nayo Samaria si kama Dameski? **10** Kama vile mkono wangu ulivyotwaa falme za sanamu, falme ambazo vinyago vyao vilizidi vile vya Yerusalem na Samaria: **11** je, nisiishughulikie Yerusalem na sanamu zake kama niliyoyosughulikia Samaria na vinyago vyake?” **12** Bwana atakapokuwa amemaliza kazi yake yote dhidi ya Mlima Sayuni na

Yerusalem, atasema, "Nitamwadhibu mfalme wa Ashuru kwa ajili ya majivuno ya ukaidi wa moyo wake na kutazama kwa macho yenye dharau." **13** Kwa kuwa anasema: "Kwa nguvu za mkono wangu nimefanya hili, kwa hekima yangu, kwa sababu nina ufahamu. Niliondoa mipaka ya mataifa, niliteka nyara hazina zao, kama yeze aliye shujaa niliwiatiisha wafalme wao. **14** Kama mtu atiavyo mkono kwenye kiota, ndivyo mkono wangu ulivyochukua utajiri wa mataifa; kama watu wakusanyayyo mayai yaliyoachwa, ndivyo nilivyokusanya nchi zote; wala hakuna hata mmoja aliyepiga bawa au kufungua kinywa chake kutoa mlilo." **15** Je, shoka laweza kujigamba kuwa na nguvu zaidi kuliko yule anayelitumia, au msumemo kujisifu dhidi ya yule anayeutumia? Ni kana kwamba fimbo ingeweza kumwinua yeze aichukuate, au mkongojo ungemwinua mwenze kuutumia! **16** Kwa hiyo Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote, atatuma ugonjya wa kudhoofisha kwa askari wake walio hodari, katika fahari yake moto utawaka kama mwali wa moto. **17** Nuru ya Israeli itakuwa moto, Aliye Mtakatifu wao mwali wa moto; katika siku moja utaunguza na kuteketeza miiba na michongoma yake. **18** Fahari ya misitu yake na mashamba yenyе rutuba utateketeza kabisa, kama vile mtu mgonjwa adhoofikavyo. **19** Nayi miti inayobaki katika misitu yake itakuwa michache sana hata mtoto mdogo angeweza kuihesabu. **20** Katika siku ile, mabaki ya Israeli, walionusurika wa nyumba ya Yakobo, hawatamtegemea tena yeze aliywapiga, lakini watamtegemea kwa kweli Bwana Aliye Mtakatifu wa Israeli. **21** Mabaki watarudi, mabaki wa Yakobo watamrudia Mungu Mwenye Nguvu. **22** Ingawa watu wako, ee Israeli, ni wengi kama mchanga wa pwanu, ni mabaki yao tu watakaorudi. Maangamizi yamekwisha amriwa, ni mengi tena ni haki. **23** Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote, atatekeleza maangamizi yaliyoamriwa juu ya nchi yote. **24** Kwa hiyo, hili ndilo Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo: "Enyi watu wangu mkaao Sayuni, msiwaogope Waashuru, wanaowapiga ninyu kwa fimbo na kuinua rungu dhidi yenu, kama Misri ilivyofanya. **25** Bado kitambo kidogo sana hasira yangu dhidi yenu itakoma, na ghadhabu yangu itaelekezwa kwenye maangamizi yao." **26** Bwana Mwenye Nguvu Zote atawachapa kwa mjeledi, kama alivywapiga Wamidiani katika mwamba wa Oreb, naye atainua fimbo yake juu ya maji, kama aliyofanya huko Misri. **27** Katika siku hiyo mzigo wao utainuliwa kutoka mabegani mwenu, na nira yao kutoka shingoni mwenu; nira itavunjwa kwa sababu ya kutiwa mafuta. **28** Wanaingia Ayathi, wanapita katikati ya Migroni, wanahifadhi mahitaji huko Mikmashi. **29** Wanavuka kivukoni, nao wanasema, "Tutapiga kambi huko Geba usiku kucha." Rama inatetemeka; Gibe ya Sauli inakimbia. **30** Piga kelele, ee Binti Galimu! Sikeliza, ee Laisha! Maskini Anathothi! **31** Madmena inakimbia; watu wa Gebimu wanajificha. **32** Siku hii ya leo watasimama Nobu; watatikisa ngumi zao kwa mlima wa Binti Sayuni,

kwa kilima cha Yerusalem. **33** Tazama, Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote, atayakata matawi kwa nguvu kuu. Miti mirefu sana itaangushwa, ile mirefu itashushwa chini. **34** Atakata vichaka nya msitu kwa shoka; Lebanoni itaanguka mbele zake yeze Mwenye Nguvu.

11 Chipukizi litatokea kutoka shina la Yesu, kutoka mizizi yake Tawi litazaa tunda. **2** Roho wa Bwana atakaa juu yake, Roho wa hekima na wa ufahamu, Roho wa shauri na wa uwenza, Roho wa maarifa na wa kumcha Bwana **3** naye atafurahia kumcha Bwana. Hatahukumu kwa yale ayaonayo kwa macho yake, wala kuamua kwa yale ayasikiayo kwa masikio yake, **4** bali kwa uadilifu atahukumu wahitaji, kwa haki ataamua wanyenyekevu wa dunia. Ataipiga dunia kwa fimbo ya kinywa chake, kwa pumzi ya midomo yake atawaua waovu. **5** Haki itakuwa mkanda wake na uaminifu utakuwa mshipi kiunoni mwake. **6** Mbwa mwitu ataishi pamoa na mwana-kondoo, naye chui atalala pamoa na mbuzi, ndama, mwana simba na ng'ombe wa mwaka mmoja watakaa pamoa, naye mtoto mdogo atawaongoza. **7** Ng'ombe na dubu watalisha pamoa, watoto wao watalala pamoa, na simba atakula majani makavu kama maksai. **8** Mtoto mchanga atacheza karibu na shimo la nyoka, naye mtoto mdogo ataweka mkono wake kwenye kiota cha fira. **9** Hawatadhuru wala kuharibu juu ya mlima wangu mtakatifu wote, kwa kuwa dunia itajawa na kumjua Bwana kama maji yajazavyo bahari. **10** Katika siku hiyo, Shina la Yesu atasimama kama bendera kwa ajili ya mataifa. Mataifa yatakusanyika kwake, na mahali pake pa kupumzikia patakuwa utukufu. **11** Katika siku hiyo Bwana atanyoosha mkono wake mara ya pili kurudisha mabaki ya watu wake waliosalia kutoka Ashuru, Misri, Pathrosi, Kushi, Elamu, Babeli, Hamathi na kutoka visiwa nya baharini. **12** Atainua bendera kwa mataifa na kuwakusanya Waisraeli walioko uhamishoni; atawakusanya watu wa Yuda waliotawanyika kutoka pembe nne za dunia. **13** Wivu wa Efraimu utatoweka, na adui wa Yuda watakatiila mbali; Efraimu hatamwonea Yuda wivu, wala Yuda hatakuwa na uadui na Efraimu. **14** Watawashukia katika miteremko ya Wafiliisti hadi upande wa magharibi, kwa pamoa watawateka watu nyara hadi upande wa mashariki. Watawapiga Edomu na Moabu, na Waamoni watatawaliwa nao. **15** Bwana atakausha ghuba ya bahari ya Misri; kwa upepo mkavu atapeleka mkono wake juu ya Mto Frati. Ataugawanya katika vijito saba ili watu wawewe kuuyuka wakiwa wamevaa viati. **16** Itakuwepo njia kuu kwa mabaki ya watu wake wale waliosalia kutoka Ashuru, kama ilivyokuwa kwa Israeli walipopanda kutoka Misri.

12 Katika siku ile utasema: "Nitakusifu wewe, Ee Bwana. Ingawa ulinikasirikia, hasira yako imegeukia mbali nawe umenifarji. **2** Hakika Mungu ni wokovu wangu; nitamtumaini wala sitaogopa.

Bwana, Bwana, ni nguvu zangu na wimbo wangu; cha Wababeli, itaangushwa na Mungu kama Sodoma amekuwa wokovu wangu.” **3** Kwa furaha mtachota na Gomora. **20** Hautakaliwa na watu kamwe wala watu maji kutoka visima yya wokovu. **4** Katika siku hiyo hawataishi humo kwa vizazi vyote. Hakuna Mwarabu mtasema: “Mshukuruni Bwana, mliitie jina lake; atakayepiga hema lake huko, hakuna mchungaji julisheni mionganoni mwa mataifa yale aliyoyafanya, atakayepumzisha makundi yake huko. **21** Lakini tangazeni kuwa jina lake limetukuka. **5** Mwimbieni viumbe wa jangwani watalala huko, mbweha watajaza Bwana, kwa kuwa ametenda mambo makuu, hili na nyumba zake, bundi wataishi humo nao mbuzi-mwitu lijulikane duniani kote. **6** Pazeni sauti mwimbe kwa watarukaruka humo. **22** Fisi watalia ndani ya ngome furaha, watu wa Sayuni, kwa maana mkuu ni yeye zake, mbweha ndani ya majumba yake ya kifahari. Aliye Mtakatifu wa Israeli mionganoni mwenu.” Wakati wake umewadia, na siku zake hazitaongewza.

13 Neno kuhusu Babeli ambalo Isaya mwana wa Amozi aliliona: **2** Twekeni bendera juu ya mlima usio na kitu, wapazieni sauti, wapungieni Wagensi wataungana nao na kuijunga na nyumba mkono waingie katika malango ya wenyewe heshima. **3** Nimeawaamuru watakatiw wangu; nimewaita mashujua wangu waitimize hasira yangu: wale mataifa kama watumishi na wajakazi katika nchi ya wanaoshangilia ushindi wangu. **4** Sikilizeni kelele Bwana. Watawafanya watekaji wao kuwa mateka, juu ya milima, kama ile ya umati mkubwa wa watu! na kutawala juu ya wale waliowaonea. **5** Katika Sikilizeni, makelele katikati ya falme, kama mataifa siku Bwana atakapokuondolea mateso, udhia na yanayokusanyika pamoja! Bwana Mwenye Nguvu utumwa wa kikatili, **6** 4 utaichukua dhihaka hii dhidi Zote anakusanya jeshi kwa ajili ya vita. **5** Wanakuja ya mfalme wa Babeli: Tazama jinsi mtesi alivyofikia kutoka nchi za mbali sana, kutoka miisho ya mbingu, mwisho! Tazama jinsi ghadhabu yake kali ilivyokoma! Bwana na silaha za ghadhabu yake, kuangamiza nchi **5** Bwana amevunja fimbo ya mwovo, fimbo ya utawala yote. **6** Ombolezeni, kwa maana siku ya Bwana i ya watawala, **6** ambayo kwa hasira waliyapiga karibu, itakuja kama uharibifu kutoka kwa Mwenyezi. mataifa kwa mapigo yasiyo na kikomo, nao kwa **7** Kwa sababu ya hili, mikono yote italegea, moyo wa ghadhabu kali waliwatiisha mataifa kwa jeuri pasipo kila mtu utayeyuka. **8** Hofu itawakamata, uchungu na maumivu makali yatawashika, watagaagaa kama kwa hofu kila mtu na mwenzake, nyuso zao zikiwaa kama moto. **9** Tazameni, siku ya Bwana inakuja, siku katiili, yenyе ghadhabu na hasira kali, kuifanya nchi kuwa ukiwa na kuwaangamiza wenyе dhambi walioni ndani yake. **10** Nyota za mbingu ni makundi ya nyota havitatoa mwanga wake. Jua linalochomoza litatiwa giza na mwezi hautatoa nuru yake. **11** Nitauadhibu ulimwengu kwa ajili ya uovu wake, waovu kwa ajili ya dhambi zao. Nitakomesha majivuno ya wenyе kiburi, na nitakishusha kiburi cha watu wakatili. **12** Nitawafanya wanadamu kuwa adimu kuliko dhahabu safi, watakuwa wachache sana kuliko dhahabu ya Ofiri. **13** Kwa hiyo nitazifanya mbingu zitetemeke, nayo dunia itatikisika kutoka mahali pake katika ghadhabu ya Bwana Mwenye Nguvu Zote, katika siku ya hasira yake iwakayo. **14** Kama swala awindwaye, kama kondoo wasio na mchungaji, kila mmoja atarudi kwa watu wake mwenyewe, kila mmoja atakimbilia nchi yake ya kuzaliwa. **15** Yeyote atakayetekwa atapasuliwa tumbo, wote watakoamatwa watauawa kwa upanga. **16** Watoto wao wachanga watavunjwa vipande vipande mbele ya macho yao; nyumba zao zitatemekwa na wake zao watatendwa jeuri. **17** Tazama, nitawachochea Wamedi dhidi yao, ambao hawajali fedha wala hawafurahii dhahabu. **18** Mishale yao itawaangusha vijana, hawatakuwa na huruma kwa watoto wachanga wala hawataangalia watoto kwa huruma. **19** Babeli, johari ya falme, utukufu wa kiburi **14** Bwana atamhurumia Yakobo, atamchagua Israeli tena, na kuwalishia katika nchi yao wenyewe. **1** Mataifa watawachukua na kuwaleta ya Yakobo. **2** Mataifa watawachukua na kuwaleta ya Yakobo. **3** Nimeawaamuru watakatiw wangu; nimewaita mahali pao wenyewe. Nayo nyumba ya Israeli itamiliiki **4** Wale watawala, na kutawala juu ya wale waliowaonea. **5** Katika Bwana amevunja fimbo ya mwovo, fimbo ya utawala yote. **6** Ambayo kwa hasira waliyapiga karibu, itakuja kama uharibifu kutoka kwa Mwenyezi. **7** Nchi zote ziko kwenye mapumziko na kwenye amani, wanabubujika kwa kuimba. **8** Hata misunobari na mierezi ya Lebanoni inashangilia mbele yako na kusema, “Basi kwa sababu umeangushwa chini, hakuna mkata miti atakayekuja kutukata.” **9** Kuzimu kote kumetaharuki kukulaki unapokuja, kunaamsha roho za waliokufa ili kukupokea, wote waliokuwa viongozi katika ulimwengu, kunawafanya wainuke kwenye viti vyao yya kifalme: wale wote waliokuwa wfalme juu ya mataifa. (**Sheol h7585**) **10** Wote wataitikia, watakuambia, “Wewe pia umekuwa dhaifu, kama sisi tulivyo; wewe umekuwa kama sisi.” **11** Majivuno yako yote yameshushwa mpaka kuzimu, pamoja na kelele ya vinubi vyako, mafunza yametanda chini yako, na minyoo imekufunika. (**Sheol h7585**) **12** Tazama jinsi ulivyoanguka kutoka mbingu, ewe nyota ya asubuhi, mwaria wa mapambazuko! Umetupwa chini duniani, wewe uliyepata kuangusha mataifa! **13** Ulisema moyoni mwako, “Nitapanda juu hadi mbingu, nitakiinua kitu changu cha enzi juu ya nyota za Mungu, nitaketi nimetawazwa juu ya mlima wa kusanyiko, kwenye vimo yya juu sana yya Mlima Mtakatifu. **14** Nitapaa juu kupita mawingu, nitajifanya kama Yeye Aliye Juu Sana.” **15** Lakini umeshushwa chini hadi kuzimu, hadi kwenye vina yya shimo. (**Sheol h7585**) **16** Wale wanaokuona wanakuzazia macho, wanatafakari hatima yako: “Je, huyu ndiye yule aliyetikisa dunia na kufanya falme zitetemeke, **17** yule aliyefanya dunia kuwa jangwa, aliyepindua miji yake, na ambaye hakuwaachia mateka wake waende nyumbani?” **18** Wafalme wote wa mataifa

wamelala kwa heshima kila mmoja katika kaburi kama tawi lilokataliwa, umefunikwa na walioouawa pamoja na wale waliochomwa kwa upanga, wale washukao mpaka kwenye mawe ya shimo. Kama mzoga uliokanyagwa chini ya nyayo, **20** Hutajumuuka nao kwenye mazishi, kwa kuwa umeharibu nchi yako na kuwaua watu wako. Mzao wa mwovu hatatajwa tena kamwe. **21** Andaa mahali pa kuwachinjia wanawe kwa ajili ya dhambi za baba zao, wasije wakainuka ili kuirithi nchi na kuijaza dunia kwa mijji yao. **22** Bwana Mwenye Nguvu Zote asema, “Nitainuka dhidi yao, nitalikatilia mbali jina lake kutoka Babeli pamoja na watu wake walionusurika, watoto wake na wazao wake,” asema Bwana. **23** “Nitafanya kuwa mahali pa bundi, na kuwa nchi ya matope; nitaifagia kwa ufagio wa maangamizi,” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **24** Bwana Mwenye Nguvu Zote ameapa, “Hakika, kama vile niliyopanga, ndivyo itakavyokuwa, nami kama niliyoyokusudia, ndivyo itakavyosimama. **25** Nitamponda Mwashuru katika nchi yangu, juu ya milima yangu nitawakanyagia chini. Nira yake itaondolewa kutoka kwa watu wangu, nao mzigo wake utaondolewa kutoka mabegani mwao.” **26** Huu ndio mpango uliokusudiwa kwa ajili ya ulimwengu wote, huu ni mkono ulionyooshwa juu ya mataifa yote. **27** Kwa kuwa Bwana Mwenye Nguvu Zote amekusudia, ni nani awezaye kumzuia? Mkono wake umenyooshwa, ni nani awezaye kuurudisha? **28** Neno hili liliuja mwaka ule Mfalme Ahazi alipofariki: **29** Msifurahi, enyi Wafilisti wote, kwamba fimbo iliyowapiga imevunjika; kutoka mzizi wa huyo nyoka atachipuka nyoka mwenze sumu kali, uzao wake utakuwa joka lirukalo, lenye sumu kali. **30** Maskini kuliko maskini wote watapata malisho, nao wahitaji watalala salama. Lakini mzizi wako nitauangamiza kwa njaa, nayo njaa itawaua walionusurika. **31** Piga yowe, ee lango! Bweka, ee mji! Yeyukeni, enyi Wafilisti wote! Wingi la moshi linakuja toka kaskazini, wala hakunaatakayechelewa katika safu zake. **32** Ni jibu gani litakalotolewa kwa wajumbe wa taifa hilo? “Bwana ameifanya imara Sayuni, nako ndani yake watu wake walioonewa watapata kimbilio.”

15 Neno kuhusu Moabu: Ari ilio Moabu imeangamizwa: imeharibiwa kwa usiku mmoja! Kiri ilio Moabu imeangamizwa, imeharibiwa kwa usiku mmoja! **2** Diboni anakwea hadi kwenye hekalu lake, mpaka mahali pake pa juu ili walie, Moabu anaomboleza Nebo na Medeba. Kila kichwa kimenyolewa na kila ndevu limeondolewa. **3** Wamevaa nguo za magunia barabarani, juu ya mapaa na kwenye viwanja wote wanaomboleza, wamelala kifufidifi kwa kulia. **4** Heshboni na Eleale wanalia, sauti zao zinasikika hadi Yahazi. Kwa hiyo watu wenye silaha wa Moabu wanapiga kelele, nayo miyo yao imezimia. **5** Moyo wangu unamlilia Moabu; wakimbizi wake wanakimbilia Soari, hadi Eglath-

Shelishiya. Wanapanda njia ya kwenda Luhithi, lake. **19** Lakini wewe umetupwa nije ya kaburi lako wanakwenda huku wanalia; barabarani iendayo Horonaimu wanaomboleza maangamizi yao. **6** Maji ya Nimrimu yamekauka na majani yamenyauka; mimea imekauka wala hakuna kitu chochote kibichi kilichobaki. **7** Kwa hiyo mali waliyoipata na kujiwekea akiba wamezichukua na kuvuka Bonde la Mierebi. **8** Mwangwi wa kilio chao umefika hadi mpakani mwa Moabu, kilio chao cha huzuni kimefika hadi Eglaimu, maombolezo yao hadi Beer-Elimu. **9** Maji ya Dimoni yamejaa damu, lakini bado nitaleta pigo jingine juu ya Dimoni: simba juu ya wakimbizi wa Moabu na juu ya wale wanaobaki katika nchi.

16 Pelekeni wana-kondoo kama ushuru kwa mtawala wa nchi, Kutoka Sela, kupertia jangwani, hadi mlima wa Binti Sayuni. **2** Kama ndege wanaopapatika waliofukuzwa kutoka kwenye kiota, ndivyo walivyo wanawake wa Moabu kwenye vivuko vya Arnoni. **3** “Tupeni shauri, toeni uamuvi. Wakati wa adhuhuri, fanyeni kivuli chenu kama usiku. Waficheni watoro, msisaliti wakimbizi. **4** Waacheni watoro wa Moabu wakae pamoja nanyi; kuweni mahali pao pa salama ili kuepuka mharabu.” Mtesi atafikia mwisho na maangamizi yatakomwa, aletaye vita atatoweka kutoka nchi. **5** Kwa upendo kitu cha enzi kitaimarishwa, kwa uaminifu mtu ataketi juu yake, yeye atokaye nyumba ya Daudi: yeye ambaye katika kuhukumu hutafuta hakki, na huihimiza njia ya haki. **6** Tumesikia juu ya kiburi cha Moabu: kiburi chake cha kujivuna na udanganyifu, kiburi chake na ufidhuli wake, lakini majivuno yake si kitu. **7** Kwa hiyo Wamoabu wanaomboleza, wanaiomboleza Moabu kwa pamoja. Wanaomboleza na kuhuzunika kwa ajili ya watu wa Kir-Haresethi. **8** Mashamba ya Heshboni yananyauka, pia na mizabibu ya Sibma. Watawala wa mataifa wamekanya mizabibu ilio mizuri sana, ambayo ilipata kufika Yazeri na kuenea kuelekeaa jangwani. Machipukizi yake yalieneea yakafika hadi baharini. **9** Hivyo ninalia kama Yazeri aliavyo, kwa ajili ya mizabibu ya Sibma. Ee Heshboni, ee Eleale, ninakulowesha kwa machozi! Kelele za furaha kwa ajili ya tunda lako lililoiva na kwa ajili ya mavuno zimekomeshwa. **10** Furaha na shangwe zimeondolewa kutoka mashamba ya matunda; hakuna yeoyte aimbaye wala apazaye sauti katika mashamba ya mizabibu; hakuna yeoyte akanyagaye zabibu shinikizoni, kwa kuwa nimekomeshwa makelele. **11** Moyo wangu unaomboleza kwa ajili ya Moabu kama kinubi, nafsi yangu yote kwa ajili ya Kir-Haresethi. **12** Wakati Moabu anapo jitokeza mahali pake pa juu, anajichosha mwenywewe tu; anapokwenda mahali pake pa kuabudia miungu ili kuomba, haitamfaidi lolote.

13 Hili ndilo neno ambalo Bwana ameshasema kuhusu Moabu. **14** Lakini sasa Bwana anasema: “Katika miaka mitatu, kama vile mtumishi aliyefungwa na mkatuba angeihesabu, fahari ya Moabu na watu wake

wengi watadharauliwa, nao walonusurika watakuwa wachache sana, tena wanyonge.”

17 Neno kuhusu Dameski: “Tazama, Dameski haitakuwa tena mji bali itakuwa lundo la magofu. **2** Miji ya Aroeri itaachwa na itaachiwa mifugo ambayo italala huko, bila yeote wa kuyaogopasha. **3** Mji wenye ngome utatoweka kutoka Efraimu, nao uweza wa ufalme kutoka Dameski; mabaki ya Aramu yatakuwa kama utukufu wa Waisraeli,” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **4** “Katika siku ile utukufu wa Yakobo utafifia, unono wa mwili wake utadhoofika. **5** Itakuwa kama mvunaji akusanyavyo nafaka na kuvuna nafaka kwa mikono yake, kama wakati mtu aokotapo masazo ya masuke katika Bonde la Warefai. **6** Hata hivyo baadhi ya masazo yatabaki, kama vile mti wa mzeituni unavyopigwa, kukiachwa zeituni mbili au tatu juu ya matawi kileleni, nne au tano katika matawi yazaayo sana,” asema Bwana, Mungu wa Israeli. **7** Katika siku ile watu watamwangalia Muumba wao, na kuelekeza macho yao kwa yule Aliye Mtakatifu wa Israeli. **8** Hawataziangalia tena madhabahu, kazi za mikono yao, nao hawataheshimu nguzo za Ashera, na madhabahu za kufukizia uvumba zilizofanywa kwa mikono yao. **9** Katika siku ile mji yao ilioy imara, ambayo walihama kwa sababu ya Waisraeli, itakuwa kama mahali palipoachwa pa vichaka na magugu. Nayo yote itakuwa ukiwa. **10** Mmemsaahau Mungu Mwokozi wenu, hamkumkumbuka Mwamba aliye ngome yenu. Kwa hiyo, hata ingawa mlipandikiza mimea ilioy mizuri sana na kuotesha mizabibu ya kigeni, **11** hata kama siku ile unapoiwandikiza, unaifanya iote na asubuhi ile ile unayoipanda, unaifanya ichipue, hata hivyo mavuno yatakuwa kama si kitu katika siku ile ya ugonjwa na maumivu yasiyoponyeka. **12** Lo! Ghadhabu ya mataifa mengi, wanaghadhibika kama bahari iliyochofuka! Lo! Makelele ya mataifa wanavuma kama ngurumo za maji mengi! **13** Ingawa mataifa yanavuma kama ngurumo za maji yanayofanya mawimbi, wakati anapoyakemea yanakimbia mbali, yanafukuzwa mbele ya upopo kama makapi juu ya milima, kama jani livingirishwapo na dhoruba. **14** Wakati wa jioni, hofu ya ghafula! Kabla ya asubuhi, wametoweka! Hili ndilo fungu la wale wanaotupora, fungu la wale wanaotunyang’anya mali zetu.

18 Ole kwa nchi ya mvumo wa mabawa, kando ya mito ya Kushi, **2** iwapelekayo wajumbe wake kwa njia ya bahari kwa mashua za mafunjo juu ya maji. Nendeni, wajumbe wepesi, kwa taifa la watu warefu wenye ngozi nyororo, kwa taifa linaloogopwa mbali na karibu, taifa gomvi lenye lugha ngeni, ambalo nchi yao imegawanywa kwa mito. **3** Enyi mataifa yote ya ulimwengu, ninyi mnaoishi duniani wakati bendera itakapoinuliwa milimani, mtaiona, nayo tarumbeta itakapolia, mtaisikia. **4** Hili ndilo Bwana aliloniambia: “Nitatalia kimya na kutazama kutoka maskani yangu, kama joto linalometameta katika mwanga wa jua, kama wingu la umande katika joto la

wakati wa mavuno.” **5** Kwa maana, kabla ya mavuno, wakati wa kuchanua ukishapita na maua yakawa zabibu zinazoiva, atayakata machipukizi kwa mundu wa kupogolea matawi, naye atakata na kuyaondoa matawi yaliyopanuka. **6** Yote yataachwa kwa ajili ya ndege wawindao wa mlimani na wanyama pori, ndege watajilisha juu yake wakati wote wa kiangazi, nao wanyama pori wakati wote wa masika. **7** Wakati huo matoleo yataletwa kwa Bwana Mwenye Nguvu Zote kutoka kwa taifa la watu warefu wenye ngozi nyororo, kutoka kwa taifa linaloogopwa mbali na karibu, kutoka taifa gomvi lenye lugha ngeni, ambalo nchi yao imegawanywa kwa mito, matoleo yataletwa katika Mlima Sayuni, mahali pa Jina la Bwana Mwenye Nguvu Zote.

19 Neno kuhusu Misri: Tazama, Bwana amepanda juu ya wingu liendalo kwa haraka naye anakuja Misri. Sanamu za Misri zinatetemeka mbele yake, nayo miyo ya Wamisri inayeyuka ndani yao. **2** “Nitamchochea Mmisri dhidi ya Mmisri, ndugu atapigana dhidi ya ndugu, jirani dhidi ya jirani, mji dhidi ya mji, ufalme dhidi ya ufalme. **3** Wamisri watakuwa moyo, na nitaibatilisha mipango yao. Watatafuta ushauri kwa sanamu na kwa roho za waliokufa, kwa waaguzi na kwa wale waongeo na mizimu. **4** Nitawatia Wamisri mikononi mwa bwana mkatili na mfalme mkali atatawala juu yao,” asema Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote. **5** Maji ya mito yatakauka, chini ya mto kutakauka kwa jua. **6** Mifereji itanuka; vijito vyaya Misri vitapungua na kukauka. Mafunjo na nyasi vitanyauka, **7** pia mimea iliyoko kando ya Mto Naili, pale mto unapomwaga maji baharini. Kila shamba lililopandwa kando ya Mto Naili litakauka, litapeperushwa na kutoweka kabisia. **8** Wavuvi watalia na kuomboleza, wale wote watupao ndoano katika Mto Naili, watadhoofika kwa majonzi. **9** Wale watu wafanyao kazi ya kitani kilichochambuliwa watakata tamaa, wafumaji wa kitani safi watavunjika moyo. **10** Wafanyao kazi ya kufuma nguo watahuzunishwa, nao vibarua wataugua moyoni. **11** Maafisa wa Soani ni wapumbavu kabisa, washauri wa Farao wenye busara wanatoa ushauri wa kijinga. Unawezaje kumwambia Farao, “Mimi ni mmojawapo wa watu wenye hekima, mwanafunzi wa wafalme wa zamani?” **12** Wako wapi sasa watu wako wenye hekima? Wao wakuonyeshe na kukufahamisha ni nini Bwana Mwenye Nguvu Zote amepanga dhidi ya Misri. **13** Maafisa wa Soani wamekuwa wapumbavu, viongozi wa Memfisi wamedanganyika, walio mawe ya pembe ya taifa lake wameipotosha Misri. **14** Bwana amewamwagia roho ya kizunguzungu; wanaifanya Misri iyumbayumbe katika yale yote inayoyafanya, kama vile mlevi ayumbayumbayyo katika kutapika kwake. **15** Misri haiwezi kufanya kitu chochote, cha kichwa wala cha mkia, cha tawi la mtende wala cha tete. **16** Katika siku ile Wamisri watakuwa kama wanawake. Watatetemeka kwa hofu mbele ya mkono

wa Bwana Mwenye Nguvu Zote anaoinua dhidi yao. **17** Nayi nchi ya Yuda itawatia hofu Wamisri, kila yamenishika, kama yale ya mwanamke mwenye mmoja atakayetajiwa Yuda atainingwa na hofu, kwa sababu ya kile ambacho Bwana Mwenye Nguvu Zote anapanga dhidi yao. **18** Katika siku hiyo miji ya mitano ya Misri, itazungumza lugha ya Kanaani, na kuapa kumtii Bwana Mwenye Nguvu Zote. Mji mmojawapo utaitwa Mji wa Uharibifu. **19** Katika siku hiyo patakuwepo madhabahu ya Bwana katikati ya Misri na mnara wa kumbukumbu kwa Bwana kwenye mpaka wa Misri. **20** Itakuwa alama na ushahidi kwa ajili ya Bwana Mwenye Nguvu Zote katika nchi ya Misri. Watakapolilia Bwana kwa sababu ya watesi wao, Mungu atawapelekea mwokozi na mtetezi, naye atawaoko. **21** Hivyo Bwana atajijulisha mwenyewe kwa Wamisri, nao katika siku hiyo watamkulisti, naye Bwana. Wataabudu kwa kumtolea dhabihu na sadaka za nafaka, watamweke Bwana nadhiri na kuzitimiza. **22** Bwana ataipiga Misri kwa tauni; atawapiga na kuwaponya. Watamgeukia Bwana, naye atayasikia maombi yao na kuwaponya. **23** Katika siku hiyo kutakuwepo na njia kuu kutoka Misri hadi Ashuru. Waashuru watakwendwa Misri, na Wamisri watakwendwa kwa Mungu wa Israeli. **11** Neno kuhusu Duma: Mtu Ashuru. Wamisri na Waashuru wataabudu pamoja. **24** Katika siku hiyo Israeli itakuwa ya tatu, pamoja na Misri na Ashuru, nao watakuwa baraka kwa dunia. **25** Bwana Mwenye Nguvu Zote atawabariki, akisema, “Baraka iwe kwa Misri watu wangu, kwa Ashuru kazi ya mikono yangu, na kwa Israeli urithi wangu.”

20 Katika mwaka ule ambao jemadari mkuu alitumwa na Mfalme Sargoni wa Ashuru, naye akaja mpaka Ashdodi, akaushambulia na kuuteka, **2** wakati ule Bwana alisema kwa kinywa cha Isaya mwana wa Amozi. Akamwambia, “Vua nguo ya gunia kutoka mwilini mwako na viatu kutoka miguuni mwako.” Naye akafanya hivyo, akatembea huku na huko uchi, bila viatu. **3** Kisha Bwana akasema, “Kama vile mtumishi wangu Isaya aliyotembea uchi na bila viatu kwa miaka mitatu, kama ishara na dalili mbaya dhidi ya nchi ya Misri na Kushi, **4** vivyo hivyo mfalme wa Ashuru atawaongoza mateka wa Wamisri, na watu wa uhamisho wa Kushi, uchi na bila viatu, vijana hata wazee, wakiwa matakawazi, kwa aibu ya Wamisri. **5** Wale waliotegemea Kushi na kujivunia Misri wataogopa na kuaibika. **6** Katika siku ile watu wanaoishi katika pwani hii watasema, “Tazama liliowapata wale tulioategemea, wale tuliowakimbilia kwa msaada na wokovu kutoka mikononi mwa mfalme wa Ashuru! Tutawezaje basi kuponaa?”

21 Neno kuhusu Jangwa kando ya Bahari: Kama upopo wa kisulisluli unaopita katika nchi hadi kusini, mshambulajia anakuja kutoka jangwani, kutoka nchi inayotisha. **2** Nimeonyeshwa maono ya kutisha: Msaliti anasaliti, mteka nyara anateka nyara. Elamu, shambulia! Umedi, izunguke kwa jeshi! Nitakomesha huzuni zote alizosababisha. **3** Katika hili mwili wangu

umeteswa na maumivu, maumivu makali ya ghafula utungu wa kuzaa. Nimeduwazwa na lile ninalolisikia, nimeshangazwa na lile ninaloliona. **4** Moyo wangu unababaika, woga unanifanya nitetemeke, gizagiza la weka mlinzi, na atoe taarifa ya kile anachokiona. **5** Wanaanda meza, wanatandaza mazulia, wanakula, wanakunywa! Amkeni, enyi maafisa, zitieni ngao mafuta! **6** Hili ndilo Bwana analoniambia: “Nenda, 7 Anapoona magari ya vita pamoja na kundi la farasi, wapanda punda au wapanda ngamia, na awe macho, awe macho kikamilifu.” **8** Naye mlinzi alipaza sauti, “Mchana baada ya michana, bwana wangu, ninasimama katika mnara wa ulinzi, kila usiku ninakaa mahali pangu nilipoamriwa. **9** Tazama, farasi. Naye anajibu: “Babeli umeanguka, umeanguka! Vinyago vyote vya miungu yake vimelala chini vikiwa vimevunjwa!” **10** Ee watu wangu, mliopondwa kwenye fulani ananiita kutoka Seiri, “Mlinzi, usiku utaisha lini? Mlinzi, usiku utaisha lini?” **12** Mlinzi anajibu, Misri na Ashuru, nao watakuwa baraka kwa dunia. **25** “Asububi inakuja, lakini pia usiku. Kama ungelilizula, basi uliza; bado na urudi tena.” **13** Neno kuhusu Arabia: Enyi misafara ya Wadedani, mnaopiga kambi katika vichaka vya Arabia, **14** leteni maji kwa wenye kiu, niinyi mnaoishi Tema, leteni chakula kwa ajili ya wakimbizi. **15** Wanaukimbia upanga, kutoka upanga uliochromolewa alani, kutoka upinde uliopindwa, na kutoka kwenye joto la vita. **16** Hili ndilo Bwana analoniambia: “Katika muda wa mwaka mmoja, kama vile mtumishi aliyefungwa na mkataba angeihesabu, majivuno yote ya Kedari yatafikia mwisho. **17** Wanaume wavutao pinde walionusurika, mashujaa wa Kedari, watakuwa wachache.” Bwana, Mungu wa Israeli, amesema.

22 Neno kuhusu Bonde la Maono: Nini kinachokutaa bisha sasa, kwamba ninyi nyote mmeponda juu ya mapaa? **2** Ewe mji ulioja ghasia, ewe mji wa makelele na sherehe! Watu wenu waliokufa hawakuuawa kwa upanga, wala hawakufa vitani. **3** Viongozi wako wote wamekimbia pamoja, wamekamatwa bila kutumia upinde. Ninyi nyote mliokamatwa mllichukulwa wafungwa pamoja, mlilikmbia wakati adui alipokuwa bado mbali. **4** Kwa hiyo nilisema, “Geukia mbali nami, niache nilie kwa uchungu. Usijaribu kunifarji juu ya maangamizi ya watu wangu.” **5** Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote, anayo siku ya ghasia, ya kukanyaga, na ya kuogofya katika Bonde la Maono, siku ya kuangusha kuta na ya kupiga kelele mpaka milimani. **6** Elamu analichukua podo, pamoja na waendesha magari ya vita na farasi. Kiri anaifungua ngao. **7** Mabonde yako yaliyo mazuri sana yamejaa magari ya vita, nao wapanda farasi

wamewekwa kwenye malango ya mji; **8** ulinzi wa ambao mabaharia wamewatajirisha. **3** Kwenye maji Yuda umeondolewa. Nawe ultazama siku ile silaha makuu nafaka za Shihori zilikuja; mavuno ya Naili katika Jumba la Kifalme la Mwituni, **9** mkaona kuwa yalikuwa mapato ya Tiro, naye akawa soko la mataifa. Mji wa Daudi una matundu mengi katika ulinzi **4** Uaibishwe ee Sidoni, nawe ee ngome la bahari, kwa wake, mkaweka akiba ya maji kwenye Bwawa la kuwa bahari imesema: "Sijapata kuwa na uchungu Chini. **10** Mlihesabu majengo katika Yerusalem wa kuzaa wala sijapata kuzaa, wala sijapata kulea nanyi mhabomoa nyumba ili kuimarisha ukuta. **11** wana wala kutunza mabinti." **5** Habari ifikapo Misri, Mlijenga bwawa la maji katikati ya kuta mbili kwa ajili watakuwa katika maumivu makuu kwa ajili ya taarifa ya maji ya Bwawa la Zamani, lakini hamkuntazama kutoka Tiro. **6** Vukeni mpaka Tarshishi, ombolezeni, Yule aliyeitengeneza, au kuwa na heshima kwa Yule enyi watu wa kisiwani. **7** Je, huu ndio mji wenu ulioaja aliyeubuni tangu zamani za kale. **12** Bwana, Bwana sherehe, mji wa zamani, zamani kabisa ambao miguu Mwenye Nguvu Zote, aliwaita siku ile ili kulia na yake imeuchukua kufanya makao nchi za mbali sana? kuomboleza, kung'oa nyewe zenu na kuvala nguo ya **8** Ni nani amepanga hili dhidi ya Tiro, mji utoao gunia. **13** Lakini tamazia, kuna furaha na sherehe, mataji, ambao wafanyabiashara wake ni wana wa kuchinja ng'ombe na kuchinja kondoo, kula nyama mfalme na wachuuzi wake ni watu mashuhuri wa na kunywa mvinyo! Mnasema, "Tuleni na kunywa, dunia?" **9** Bwana Mwenye Nguvu Zote ndiye alipanga kwa kuwa kesho tutakufu!" **14** Bwana Mwenye Nguvu jambo hili, ili kukishusha kiburi cha utukufu wote na Zote amelifuna hili nikia ninasikia: Bwana, Bwana kuwanyenyekesha wale wote ambao ni mashuhuri Mwenye Nguvu Zote, asema: "Mpaka siku ya kufa duniani. **10** Ee Binti Tarshishi, pita katika nchi yako kwenu, dhambi hii haitafanyiwa upatanisho." **15** Hili kama vile Mto Naili kwa kuwa hunu tena bandari. ndilo Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote, asemalo: **11** Bwana amenyoosha mkono wake juu ya bahari "Nenda ukamwambie huyu wakili Shebna, ambaye na kuzifanya falme zake zitetemeke. Ametoa amri ni msimamizi wa jumba la kifalme: **16** Unafanya kuhusu Kanaani kwamba ngome zake ziangamizwe. nini hapa, na ni nani aliyeupura ruhusa kujikatia **12** Alisema, "Usizidi kufurahi, ee Bikira Binti Sidoni, kaburi lako mwenyewe, ukichonga kaburi lako mahali palipo juu, na kutoboa kwa patasi mahali pakao pa kupumzika katika mwamba?" **17** "Jihadhari, Bwana kama vile Mto Naili kwa kuwa hunu tena bandari. ndiko utakakofia, na huko ndiko magari yako ya kazi yako, naye utaondoshwa kutoka nafasi yako. **18** Atakuvingirisha uwe kama mpira na kukutupa katika nchi kubwa. Huko minara yao ya vita kuuzunguka, wameziteka ngome ndiko utakakofia, na huko ndiko magari yako ya kazi yako, naye utaondoshwa kutoka nafasi yako. **19** Nitakuondoa kutoka kazi yako, naye utaondoshwa kutoka nafasi yako. **20** "Katika siku ile, nitamwita mtumishi wangu, mwhisho wa miaka hiyo sabini, itakuwa kwa Tiro Eliakimu mwana wa Hilki. **21** Nitamvika john lako, kama ilivyo katika wimbo wa kahaba: **16** "Twaanami nitamfunga mshipi wako kiunoni mwake, na kinubi, tembea mjini kote, ewe kahaba uliyesahauliwa; kumkabidhi mamlaka yako. Yeye atakuwa baba kwa piga kinubi vizuri, imba nyimbo nyiningi, ili upate wale wanaoishi Yerusalem na kwa nyumba ya Yuda. **22** Nitaweka mabegani mwake ufunguo na nyumba Bwana atashughulika na Tiro. Naye atarudia ajira yake ya Daudi. Kile afungacho hakuna auezaye kufunga, ya ukahaba, na atafanya biashara yake na falme zote na kile afungacho hakuna auezaye kufungua. **23** juu ya uso wa dunia. **18** Lakini faida na mapato yake Nitamgongomea kama kigingi kilicho mahali palipo yatawekwa wakfu kwa Bwana; hayatahidifiwa wala imara, naye atakuwa kitu cha enzi cha heshima kufichwa. Faida zake zitakwenda kwa wale wakao kwa ajili ya nyumba ya baba yake. **24** Utukufu mbele za Bwana kwa ajili ya chakula tele na mavazi wote wa jamaa yake utakuwa juu yake: Watoto wa jamaa hiyo na machipukizi yake, vyombo vyake vyote vidogo, tangu bakuli hadi magudulia yote." **25** Bwana Mwenye Nguvu Zote asema, "Katika siku ile, kigingi kilichogongomewa mahali imara kitaachia njia. Kitakatwa, nacho kitaanguka na mzigo ulionging'inia juu yake utaanguka chini." Bwana amesema.

23 Neno kuhusu Tiro: Ombolezeni, enyi meli za Tarshishi! Kwa kuwa Tiro imeangamizwa, imeachwa bila nyumba wala bandari. Kuanzia nchi ya Kitimu neno limewajia. **2** Nyamazeni kimya, enyi watu wa kisiwani, pia ninyi wafanyabiashara wa Sidoni,

kuhalaribu, naye atauharibu uso wake na kutawanya wakao ndani yake: **2** ndivyo itakavyokuwa kwa makuhani na kwa watu, kwa bwana na kwa mtumishi, kwa bibi na kwa mtumishi wake wa kike, kwa muuzaji na kwa mnunuizi, kwa mkopaji na kwa mkopeshaji, kwa mdaiwa na kwa mdai. **3** Dunia itaharibiwa kabisa na kutekwa nyara kabisa. Bwana amesema neno hili. **4** Dunia inakauka na kunyauka, dunia inanyong'onyea na kunyauka, waliotukuzwa wa dunia wananyong'onyea. **5** Dunia imetiwa unajisi

na watu wake; wameacha kutii sheria, wamevunja amri na kuvunja agano la milele. **6** Kwa hiyo laana inaiteketeza dunia, watu wake lazima waichukue hatia yao. Kwa hiyo wakazi wa dunia wameteketeza, nao waliosalia ni wachache sana. **7** Divai mpya inakauka na mzabibu unanyauka, watu wote wafurahishao wanalia kwa huzuni. **8** Furaha ya matoazi imekoma, kelele za wenye furaha zimekoma, shangwe za kinubi zimenyamaza. **9** Hawanywi tena mvinyo pamoja na wimbo, kileo ni kichungu kwa wanywaji wake. **10** Mji ulioharibwa umekuwa ukiwa, mlango wa kila nyumba umefungwa. **11** Barabarani wanalilia kupata mvinyo, furaha yote imegeuka kuwa majonzi, furaha yote imefukuziwa mbali na dunia. **12** Mji umeachwa katika uharibifu, lango lake limewunjwa vipande. **13** Ndivyo itakavyokuwa duniani na miongoni mwa mataifa, kama vile wakati mzeituni upigwayo, au kama vile wakati masazo yabakiavyo baada ya zabibu kuvunwa. **14** Wanainua sauti zao, wanapiga kelele kwa furaha, kutoka magharibi wanasifu kwa ukelele utukufu wa Bwana. **15** Kwa hiyo upande wa mashariki mpeni Bwana utukufu, liadhisheni jina la Bwana, Mungu wa Israeli, katika visiwa yya bahari. **16** Kutoka miisho ya dunia tunasikia uimbiaj: "Utukufu kwa Yule Mwenye Haki." Lakini nilisema, "Ninadhoofika, ninadhoofika! Ole wangu! Watenda hila wanasaliti! Kwa hila watenda hila wanasaliti!" **17** Hofu, shimo na mtego vinakungojea, ewe mtu ukaaye duniani. **18** Kila akimbiaye asikiapo sauti ya hofu atatumbukia shimonii, naye ye yeyote apandaye kutoka shimonii, atanawsa kwenye mtego. Malango ya gharika ya mbinguni yamefunguliwa, misingi ya dunia inatikisisa. **19** Dunia imepasuka, dunia imechanika, dunia imetikiswa kabisa. **20** Dunia inapepesuka kama mlevi, inayumbayumba kama kibanda kwenye upепо; imelemewa sana na mzigo wa hatia ya usi wake na ikianguka kamwe haitainuka tena. **21** Katika siku ile Bwana ataadhibu nguvu zilizolo mbinguni juu, na wafalme walioko duniani chini. **22** Watakusanywa pamoja kama wafungwa waliofungwa gerezani, watafungiwa gerezani na kuadhibiwa baada ya siku nyingi. **23** Mwezi utatiwa haya, nalo juu litaaibishwa; kwa maana Bwana Mwenye Nguvu Zote atawala juu ya Mlima Sayuni na katika Yerusalem, tena mbele ya wazee wake kwa utukufu.

wanyamazisha makelele ya wageni; kama vile hari ipunguzwavyo na kivuli cha wingu, ndivyo wimbo wa wakatili unyamazishwavyo. **6** Juu ya mlima huu Bwana Mwenye Nguvu Zote ataandaa karamu ya vinono kwa mataifa yote, karamu ya mvinyo wa zamani, nyama nzuri sana na divai zilizo bora sana. **7** Juu ya mlima huu ataharibu sitara ihifadhiyo mataifa yote, kile kifunkiko kifunkikacho mataifa yote, **8** eye atameza mauti milele. Bwana Mwenyezi atafuta machozi katika nyuso zote; ataondoia aibu ya watu wake duniani kote. Bwana amesema hili. **9** Katika siku ile watasema, "Hakika huyu ndiye Mungu wetu; tulimtumaini, naye akatuokoa. Huyu ndiye Bwana, tuliyemtumaini; sisi tushangilie na kufurahia katika wokovu wake." **10** Mkono wa Bwana utatulia juu ya mlima huu, bali Moabu atakanyagwa chini kama majani makavu yakanyagwayo kwenye shimo la mbolea. **11** Watakunjua mikono yao katikati yake, kama vile mwogelegeji akunjuavyo mikono yake ili aogelee. Mungu atashusha kiburi chao licha ya ujanja wa mikono yao. **12** Atabomoa kuta ndefu za maboma yako na kuziangusha chini, atazishusha chini ardhini, mpaka mavumbini kabisa.

26 Katika siku ile, wimbo huu utaimbwa katika nchi ya Yuda: Tuna mji ulio na nguvu, Mungu huufanya wokovu kuwa kuta zake na maboma yake. **2** Fungua malango ili taifa lenye haki lipate kuingia, taifa lile lidumishalo imani. **3** Utamlinda katika amani kamilifu yeye ambaye moyo wake ni thabiti kwa sababu anakutumaini wewe. **4** Mtumaini Bwana milele, kwa kuwa Bwana, Bwana, ni Mwamba wa milele. **5** Huwashusha wale wajikwezao, huushusha chini mji wenyе kiburi, huushusha hadi ardhini na kuutupa chini mavumbini. **6** Miguu huukanya chini, miguu ya hao walioonewa, hatua za hao maskini. **7** Mapito ya wenyе haki yamenyooka. Ewe uliye Mwenye Haki, waisawazisha njia ya mtu mnyofu. **8** Naam, Bwana, tukienenda katika sheria zako, twakungojea wewe, jina lako na sifa zako ndizo shauku za miyo yetu. **9** Nafsi yangu yakutamanii wakati wa usiku, wakati wa asubuhi roho yangu yakuoneea shauku. Wakati hukumu zako zinapokuja juu ya dunia, watu wa ulimwengu hujifunza haki. **10** Ingawa neema yaonyeshwa kwa waouvi, hawajifunzi haki, hata katika nchi ya unyofu, huondolea kuteyenda mebayha wale

25 Ee Bwana, wewe ni Mungu wangu, nitakutukuzua na kulisifu jina lako, kwa maana katika ukamilifu wa uaminifu umetenda mambo ya ajabu, mambo yaliyokusudiwa tangu zamani. **2** Umeufanya mji kuwa lundo la kifusi, mji wenye ngome kuwa magofu, ngome imara ya wageni kuwa si mji tena, wala hautajengwa tena kamwe. **3** Kwa hiyo mataifa yenye nguvu yatakuheshimu, miji ya mataifa katili itakuheshimu wewe. **4** Umekuwa kimbilio la watu maskini, kimbilio la mhitaji katika taabu yake, hifadhi wakati wa dhoruba na kivuli wakati wa hari. Kwa maana pumzi ya wakatili ni kama dhoruba ipigayo ukuta **5** na kama joto la jangwani. Wewe hawazingatii utukufu wa Bwana. **11** Ee Bwana, mkono wako umeinuliwa juu, lakini hawaunu. Wao na waone wivu wako kwa ajili ya watu wako tena waabishwe, moto uliowekwa akiba kwa ajili ya adui zako na uwateketeze. **12** Bwana, unaamuru amani kwa ajili yetu, yale yote tuliyoweza kuyakamilisha ni wewe uliyetenda kwa ajili yetu. **13** Ee Bwana, Mungu wetu, mabwana wengine zaidi ya wewe wametutawala, lakini jina lako pekee ndilo tunaloliheshimu. **14** Wao sasa wamekuwa, wala hawako tena hai, roho za waliokufa hazitarudi tena. Uliwaadhibu na kuwaangamiza, umefuta kumbukumbu lao lote. **15** Umeliongeza hilo taifa, Ee Bwana, umeliongeza hilo taifa. Umejipatia

utukufu kwa ajili yako mwenyewe, umepanua mipaka yote ya nchi. **16** Bwana, walikuja katika taabu yao, wewe ulipowarudi, waliweza kuomba kwa kunong'ona tu. **17** Kama mwanamke mwenye mimba aliyekaribia kuzaa anavyogaagaa na kulia kwa ajili ya maumivu yake, ndivyo tulivyokuwa mbele zako, Ee Bwana. **18** Tulikuwa na mimba, tuligaagaa kwa maumivu, lakini tulizaa upopo. Hatukuleta wokovu duniani, hatujazaa watu katika ulimwengu huu. **19** Lakini wafu wenu wataishi, nayo mili yao itafufuka. Ninyi mnaakaa katika mavumbi, amkeni mkapige kelele kwa furaha. Umande wenu ni kama umande wa asubuhi, dunia itawazaa wafu wake. **20** Nendeni, watu wangu, ingieni vyumbani mwenu na mfunge milango nyuma yenu, jificheni kwa kitambo kidogo mpaka ghadhabu yake ipite. **21** Tazama, Bwana anakuja kutoka makao yake ili kuwaadhibu watu wa dunia kwa ajili ya dhambi zao. Dunia itadhihirisha umwagaji damu juu yake, wala haitaendelea kuwaficha watu wake waliouawa.

27 Katika siku ile, Bwana ataadhibu kwa upanga wake, upanga wake mkali, mkubwa na wenye nguvu, ataadhibu Lewiathani yule nyoka apitaye kwa mwendo laini, Lewiathani yule nyoka mwenye kujipinda; atamuua joka huyo mkubwa sana wa baharini. **2** Katika siku ile: "Imbeni kuhusu shamba la mizabibu lilozaa: **3** Mimi, Bwana, ninalitunza, nalinyweshea maji mfululizo. Ninalichunga usiku na mchana ili mtu yeote asije akalidhuru. **4** Mimi sijakasirika. Licha pangekuwepo michongoma na miiba kunikabili! Ningepambanya dhidi yake katika vita, riingeliichoma moto yote. **5** Au niwaache waje kwango kwa ajili ya kupata kimbilio, wao na wafanye amani nami, naam, wafanye amani nami." **6** Katika siku zijazo, Yakobo atatia mizizi, Israeli atatoa chipukizi na kuchanua maua, naye atajaza ulimwengu wote kwa matunda. **7** Je, Bwana amempiga vile aliviyowapiga wale waliompiga? Je, yeye ameuawa vile walivyouawa wale waliomuua yeze? **8** Kwa vita na kwa kumfukuza unapingana naye: kwa mshindo wake mkali anamfukuza, kama siku ile uvumapo upopo wa mashariki. **9** Kwa hili, basi, hatia ya Yakobo itafanyiwa upatanisho, nalo hili litakuwa matunda ya utimilizo wa kuondolewa kwa dhambi yake: Wakati atakapoyafanya mawe yote ya madhabahu kuwa kama mawe ya chokaa yaliyopondwa vipande vipande, hakuna nguzo za Ashera au madhabahu za kufukizia uvumba zitakazobaki zimesimama. **10** Mji ulio na boma umebakia ukiwa, makao yaliyotelekezwa, yaliyoachwa kama jangwa. Huko ndama hulisha, huko hujilaza, wanakwanyua matawi yake. **11** Wakati vijiti vyake vimeskauka, huvunjwa nao wanawake huja na kuwashaa navyo moto. Kwa kuwa hili ni taifa lisilo na ufahamu, kwa hiyo yeze aliywefanya hana huruma juu yao, Muumba wao hawaonyeshi fadhili. **12** Katika siku ile Bwana atapura kutoka matiririko ya Mto Frati hadi Kijito cha Misri, nanyi ee Waisraeli, mtakusanywa mmoja mmoja. **13** Katika siku ile tarumbeta kubwa

italia. Wale waliokuwa wakiangamia katika nchi ya Ashuru, nao wale waliokuwa uhamishoni katika nchi ya Misri watakuja na kumwabudu Bwana katika mlima mtakatifu huko Yerusalem.

28 Ole kwa lile taji la maua, kiburi cha walevi wa Efraimu, kwa ua linalosinya, uzuri wa utukufu wake, uliowekwa kwenye kichwa cha bonde lenye rutuba: kwa ule mji, kiburi cha wale walioshushwa na mvinyo! **2** Tazama, Bwana anaye mmoja aliye na uwezo na nguvu. Kama dhoruba ya mvua ya mawe na upopo uharibuo, kama mvua inyeshayo kwa nguvu na mafuriko yashukayo, atakiangusha chini kwa nguvu. **3** Lile taji la maua, kiburi cha walevi cha Efraimu, kitakanyagwa chini ya nyayo. **4** Lile ua linalosinya, uzuri wa utukufu wake, uliowekwa kwenye kichwa cha bonde lenye rutuba, litakuwa kama tini iliyoiva kabla ya mavuno: mara mtu aionapo, huichuma na kuila. **5** Katika siku ile, Bwana Mwenye Nguvu Zote atakuwa taji la utukufu, taji zuri la maua kwa mabaki ya watu wake. **6** Atakuwa roho ya haki kwa yeze akeitiye katika kiti cha hukumu, chanzo cha nguvu kwa wale wazuaio vita langoni. **7** Hawa pia wanapepesuka kwa sababu ya mvinyo, wanayumbayumba kwa sababu ya kileo: Makuhani na manabii wanapepesuka kwa sababu ya kileo, wanachanganyikwa kwa sababu ya mvinyo; wanapepesuka wanapoona maono, wanajikwaa wanapotoa maamuizi. **8** Meza zote zimejewa na matapishi wala hakuna sehemu hata ndogo isiyokuwa na uchafu. **9** "Yeye anajaribu kumfundisha nani? Yeye anamwelezea nani ujumbe wake? Je, ni kwa watoto walioachishwa kunyonya? Je, ni wale ambaodipio tu wametolewa matitini?" **10** Kwa maana ni: Amri juu ya amri, amri juu ya amri, kanuni juu ya kanuni, kanuni juu ya kanuni; hapa kidogo, kule kidogo." **11** Sawa kabisa, kwa midomo migeni na kwa lugha ngeni, Mungu atasema na watu hawa, **12** wale ambaodipio aliwaambia, "Hapa ni mahali pa kupumzika, waliochoka na wapumzike," na, "Hapa ni mahali pa mapumziko," lakini hawakutaka kusikiliza. **13** Hivyo basi, neno la Bwana kwa litakuwa: Amri juu ya amri, amri juu ya amri, kanuni juu ya kanuni, kanuni juu ya kanuni, hapa kidogo, kule kidogo: ili waende na kuanguka chali, wakijeruhiiwa, wakinaswa na kukamatwa. **14** Kwa hiyo sikeneni neno la Bwana, enyi watu wenye dharau mnaotawala watu hawa wa Yerusalem. **15** Ninyi mnajisifu, "Tumefanya agano na mauti, tumefanya mapatano na kuzimu. Wakati pigi lifurikalo litakapita, haliwezi kutugusa sisi, kwa kuwa tumefanya uongo kuwa kimbilio letu na miungu ya uongo kuwa mahali petu pa kujificha." (Sheol h7585) **16** Kwa hiyo hivi ndivyo Bwana Mwenyezi asemavyo: "Tazama, ninaweka jiwe katika Sayuni, jiwe lilitajaribiwa, jiwe la pembeni la thamani kwa ajili ya msingi thabitii. Yeye atumainiye kamwe hatatiwa hofu. **17** Nitafanya haki kuwa kamba ya kupimia na uadilifu kuwa timazi; mvua ya mawe itafagia kimbilio lenu, huo uongo, nayo maji yatafurikia mahali penu

pa kujificha. **18** Agano lenu na kifo litabatilishwa, patano lenu na kuzimu halitasimama. Wakati pigo lifurikalo litakapowakumba, litawaangusha chini. (**Sheol h7585**) **19** Kila mara lijapo litawachukua, asubuhi baada ya asubuhi, wakati wa mchana na wakati wa usiku, litawakumba tangu mwanzo hadi mwisho.” Kuuelewa ujumbe huu utaleta hofu tupu. **20** Kitanda ni kifupi mno kujinyoosha juu yake, nguo ya kujifunkia ni nyembamba mno mtu hawezu kujifunkia. **21** Bwana atainuka kama alivyofanya kwenye Mlima Perasimu, ataghadhibika kama alivyofanya katika Bonde la Gibeoni: ili kufanya kazi yake, kazi yake ya ajabu, ili kutimiza kazi yake, kazi yake ngeni. **22** Sasa acheni dharau zenu, la sivyo miyororo yenu itakuwa mizito zaidi. Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote, ameniambia habari za maangamizi yaliyoamriwa dhidi ya nchi yote. **23** Sikilizeni msikie sauti yangu, tegeni masikio na msikie niyasemayo. **24** Wakati mkulima alimapo ili apande, je, hulima siku zote? Je, huendelea kubomoa ardhi na kusawazisha udongo? **25** Akiisha kusawazisha shamba, je, hatapanyi mbegu za bizari na kutawanya jira? Je, hapandi ngano katika sehemu yake, shayiri katika eneo lake, na nafaka nyingine katika shamba lake? **26** Mungu wake humwelekeza na kumfundisha njia iliyo sahihi. **27** Iliki haipurwi kwa nyundo, wala gurudumu la gari halivingirishwi juu ya jira; iliki hupurwa kwa fimbo, na jira kwa ufti. **28** Nafaka lazima isagwe ili kutengeneza mkate, kwa hiyo mtu haendelei kuipura daima. Ingawa huendesha magurudumu ya gari lake la kupuria juu yake, farasi wake hawasagi. **29** Haya yote pia hutoka kwa Bwana Mwenye Nguvu Zote, mwenye mashauri ya ajabu, na anayepita wote kwa hekima.

29 Ole wako, wewe Arieli, Arieli, mji alimokaa Daudi! Ongezeni mwaka kwa mwaka, na mzunguko wa sikukuu zenu ueendelee. **2** Hata hivyo nitauzunguka Arieli kwa jeshi, utalia na kuomboleza, utakuwa kwangu kama mahali pa kuwashia moto madhabahuni. **3** Nitapiga kambi pande zote dhidi yako, nitakuzunguka kwa minara na kupanga mazingirwa yangu dhidi yako. **4** Utakaposhushwa, utanena kutoka ardhini, utamumunya maneno yako kutoka mavumbini. Sauti yako itatoka katika nchi kama vile ya mzimu, utanong’ona maneno yako toka mavumbini. **5** Lakini adui zako wengi watakuwa kama vumbi laini, kundi la wakatili watakuwa kama makapi yapeperushwayo. Naam, ghafula, mara moja, **6** Bwana Mwenye Nguvu Zote atakuja na ngurumo, tetemko la ardhi, na kwa sauti kuu, atakuja na dhoruba, tufani na miali ya moto iteketezayo. **7** Kisha makundi ya mataifa yote yale yapiganayo dhidi ya Arieli, yale yanayomshambulia yeye na ngome zake, na kumzunguka kwa jeshi, watakuwa kama ilivyo ndoto, kama maono wakati wa usiku: **8** kama vile mtu aliye na njaa aotavyo kuwa anakula, lakini huamka, bado njaa yake ingalipo, kama vile mtu mwenye

kiu aotavyo kuwa anakunywa maji, lakini huamka akiwa anazimia, akiwa bado angali ana kiu. Hirivu ndivyo itakavyokuwa kwa makundi yote ya mataifa yanayopigana dhidi ya Mlima Sayuni. **9** Duwaeni na kushangaa, jifanyeni vipofu wenywewe na msione, leweni, lakini si kwa mvinyo, pepesukeni lakini si kwa kileo. **10** Bwana amewaleteeni usingizi mzito: Ameziba macho yenu (ninyi manabii); amefunika vichwa vyenu (ninyi waonaji). **11** Kwa maana kwenu ninyi, maono haya yote si kitu ila maneno yaliyotiwa lakiri katika kitabu. Kama mkimpa mtu ye yeyote awezaye kusoma kitabu hiki, nanyi mkamwambia, “Tafadhalii kisome,” ye yeye atajibu, “Mimi siwezi, kwa kuwa kimetiti lakiri.” **12** Au kama mkimpa mtu ye yeyote kitabu hiki asiyeweza kusoma na kumwambia, “Tafadhalii kisome,” atajibu, “Mimi sijui kusoma.” **13** Bwana anasema: “Watu hawa hunikaribia kwa vinywa vyao na kuniheshimu kwa midomo yao, lakini miyo yao iko mbali nami. Ibada yao kwangu inatokana na maagizo walifiundishwa na wanadamu. **14** Kwa hiyo mara nyingine tena nitawashangaza watu hawa, kwa ajabu juu ya ajabu. Hekima ya wenye hekima itapotea, nayo akili ya wenye akili itatoweka.” **15** Ole kwa wale wanaokwenda kwenye vilindi virefu kumficha Bwana mipango yao, wafanya kazi zao gizani na kufikiri, “Ni nani anayetuona? Ni nani atakayejua?” **16** Mnaptindua mambo juu chini, kana kwamba mfinyanzi aweza kufikiriwa kuwa kama udongo wa mfinyanzi! Je, kile kilichofinyangwa chawenza kumwambia yule aliyekifinyanga, “Wewe hukunifinyanga mimi?” Je, chungu kinawenza kumwambia mfinyanzi, “Wewe hujui chochote?” **17** Kwa muda mfupi sana, je, Lebanoni haitageuzwa kuwa shamba lenye rutuba, na shamba lenye rutuba liwe kama msitu? **18** Katika siku ile vizivi watasikia maneno ya kitabu, na katika utusitusi na giza macho ya kipofu yataona. **19** Mara nyingine tena wanyenyeketu watafurahi katika Bwana, wahitaji watafurahi katika yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli. **20** Wakatili watatoweza na wenye kudhiahiki watatokomea, nao wote wenye jicho la uovo wataktiliwa mbali, **21** wale ambao kwa neno humfanya mtu kuwa mwenye hatia, wamtgeao mtego mtetezi katika mahakama, na kwa ushuhuda wa uongo humnyima haki yeye asiye na hatia. **22** Kwa hiyo hili ndilo Bwana, aliyemkomboa Abrahamu, analosema kwa nyumba ya Yakobo: “Yakobo hataaibishwa tena, wala nyuso zao hazitabadilika sura tena. **23** Wakati watakapoona watoto wao mionganii mwao, kazi ya mikono yangu, watalitakasa Jina langu takatifu; wataukubali utakatifu wa yeye Aliye Mtakatifu wa Yakobo, nao watamcha Mungu wa Israeli. **24** Wale wanaopotoka rohoni watapata ufahamu, nao wale wanaolalamika watayakubali mafundisho.”

30 Bwana asema, “Ole kwa watoto wakaidi, kwa wale wanaactimiza mipango ambayo si yangu, wakifanya makubaliano, lakini si kwa Roho wangui, wakilundika dhambi juu ya dhambi, **2** wale washukao

kwenda Misri bila kutaka shauri langu, wanaotafuta yenu ikitisema, "Hii ndiyo njia, ifuatensi." **22** Kisha msaada wa ulinzi wa Farao, watafutao kivuli cha mtanajisi sanamu zenu zilizofunika kwa fedha, Misri kwa ajili ya kimbilio. **3** Lakini ulinzi wa Farao na vinyago yenu vilivyofunika kwa dhahabu. utakuwa kwa aibu yenu, kivuli cha Misri kitawaleetae Mtazitupilia mbali kama vitambaa nya wakati wa fedheha. **4** Ingawa wana maafisa katika Soani na hedhi na kuziambia, "Haya, tokeni hap!" **23** Pia wajumbe wamewasili katika Hanesi, **5** kila mmoja atawapa mvua kwa ajili ya mbegu mnazootesha ataaibishwa kwa sababu ya taifa lisilowafaa kitu, ardhini, chakula kinachotoka ardhini kitakuwa kizuri ambalo haliwaleti msaada wala faida, bali aibu tu sana, tena tele. Katika siku ile, ng'ombe wenu na fedheha." **6** Neno kuhusu wanyama wa Negebu: watalisha katika shamba pana la majani. **24** Maksai na Katiki nchi ya taabu na shida, ya simba za dume punda walimao watakula majani makavu na vyakula na jike, ya nyoka mwenye sumu kali na nyoka viliviotengenezwa, vinavyotandazwa kwa uma na warukao, wajumbe huchukua utajiri wao juu ya sepeto. **25** Katika siku ile ya mauaji makuu, wakati migongo ya punda, hazina zao juu ya nundu za minara itakapoanguka, vijito nya maji vitatiririka ngamia, kwa lile taifa lisilokuwa na faida, **7** kuvipeleka juu ya kila mlima mrefu na kila kilima kilichoinuka Misri, ambaye msaada wake haufai kabisa. Kwa sana. **26** Mwezi utaangaza kama jua, nao mwanga hiyo nimemwita "Rahabu Asiyefanya Chochote." **8** wa jua utang'aa mara saba zaidi, kama nuru ya siku Nenda sasa, liandike neno hili juu ya kibao kwa saba, wakati Bwana atakapoyafunga majeraha ya ajili yao, liandike kwenye kitabu, ili liweze kuwa watu wake na kuwaponya vidonda alivyowatia. **27** shahidi milele kwa ajili ya siku zizajo. **9** Hawa ni watu Tazama, Jina la Bwana linakujia kutoka mbali, likiwa waasi, watoto wadanganyifu, watoto ambao hawataki na hasira kali inayowaka pamoja na wingu zito la kusikiliza mafundisho ya Bwana. **10** Wanawaambia moshi, midomo yake imejaa ghadhabu na ulimi waonaji, "Msione maono tena!" Nako kwa manabii wake ni moto ulao. **28** Pumzi yake ni kama mkondo wanasema, "Msiedelee kutupatia maono ambayo ni wa maji yaendayo kasi, yakianda hadi shingoni. ya kweli! Tuambieni mambo ya kupendeza, tabirini Hutikisa mataifa katika chekecheke ya uharibifu, mambo ya uongo. **11** Acheni njia hii, ondokeni katika huweka lijamu katika mataya ya mataifa ambayo mapito haya, nanyi acheni kutukabili pamoja na huwaongoza upotevuni. **29** Nanyi mtaimba kama ye ye Aliye Mtakatifu wa Israeli!" **12** Kwa hiyo, hili usiku ule mnaadhimisha sikukuu takatifu. Miyo ndilo asemalo ye ye Aliye Mtakatifu wa Israeli: "Kwa yenu itashangilia kama vile watu wanapokwea na sababu mmekataa ujumbe huu, mkategemea uonevu filimbi kwenye mlima wa Bwana, kwa Mwamba wa na kutumainia udanganyifu, **13** dhambi hii itakuwa Israeli. **30** Bwana atawasababisha watu waisikie sauti kwenu kama ukuta mrefu, wenye ufa na wenye yake ya utukufu, naye atawafanya wauone mkono kubetuka, ambao unaanguka ghafula, mara moja. wake ukishuka pamoja na hasira yake kali na moto **14** Utavunjika vipande vipande kama chombo cha ulao, kukiwa na tufani ya mvua, ngurumo za radi na udongo ukipasuka pasipo huruma ambapo katika mvua ya mawe. **31** Sauti ya Bwana itaivunjavunja vipande vyake hakuna kipande kitakachopatikana Ashuru, kwa fimo yake ya utawala atawapiga. **32** kwa kuukulia makaa kutoka jikoni au kuchotea maji Kila pigo Bwana atakaloliweka juu yao kwa fimo kisimanji." **15** Hili ndilo Bwana Mwenyezi, ye ye Aliye Mtakatifu wa Israeli, asemalo: "Katika kutubu na yake ya kuadhibu, litakuwa kwa wimbo wa matari na kupumzika ndio wokovo wenu, katika kutulua na vinubi, anapopigana nao katika vita kwa mapigo ya kutumaini ndizo nguvu zenu, lakini hamkutaka. **16** mkonko wake. **33** Tofethi imemandaliwa toka zamani, Mlisema, 'Hapano, tutakimbia kwa farasi.' Kwa hiyo imeweka tarayi kwa ajili ya mfalme. Shimo lake mtakimbia! Mlisema, 'Tutakimbia kwa farasi waendao la moto limetengenezwa kwa kina kirefu na kwa kasi.' Kwa hiyo wanaowafukuza watakwenda kasi! upana mkubwa, likiwa na moto na kuni tele; pumzi ya Bwana, kama kijito cha kiberiti, huuwasha moto. **17** Watu 1,000 watakimbia kwa ajili ya kitisho cha mtu mmoja, kwa vitishio nya watu watano wote mtaakimbia, hadi mtakapoachwa kama mlingoti wa bendera juu ya kilele cha mlima, kama bendera juu ya kilima." **18** Hata hivyo Bwana anatamani kutupatia neema, anainuka ili kuwaonyesha huruma. Kwa kuwa Bwana ni Mungu wa haki. Wamebarikiwa wote wanaomngeoje ye ye! **19** Enyi watu wa Sayuni, mnaoishi Yerusalem, hamtalia tena. Tazameni jinsi atakavyokuwa na huruma mtakapolia kwa kumwomba msaada! Mara asikiapo, atawajibu. **20** Ingawa Bwana huwapa chakula cha shida na maji ya taabu, walimu wenu hawatafichwa tena, kwa macho yenu wenye we mtaawaona. **21** Mkigeuka kuume au kushoto, masikio yenu yatasikia sauti nyuma

31 Ole wao wale washukao Misri kwa ajili ya msaada, wale wategemeao farasi, wanaoweka tumaini katika wingi wa magari yao ya vita, na katika nguvu nyangi za wapanda farasi, lakini hawamwangalii ye ye Aliye Mtakatifu wa Israeli, wala hawatafuti msaada kwa Bwana. **2** Hata hivyo ye ye pia ana hekima na anawenza kuleta maafa, wala hayatangui maneno yake. Yeye atainuka dhidi ya nyumba ya mwovu, dhidi ya wale ambao huwasaidia watenda mabaya. **3** Lakini Wamisri ni wanadamu, wala si Mungu, farasi wao ni nyama, wala si roho. Wakati Bwana atakaponyoosha Mkonko wake, ye ye anayesaadia atajikwaa, naye anayesaadia ataanguka, wote wawili wataangamia pamoja. **4** Hili ndilo Bwana analoniambia: "Kama

vile simba angurumavyo, simba mkubwa juu ya utahamwa, ngome ndani ya mji na mnara wa ulinzi mawindo yake: hata ingawa kundi lote la wachunga vitakuwa ukiwa milele, mahali pazuri pa punda na mifugo huitwa pamoa dhidi yake, hatiwi hofu na malisho ya makundi ya kondoo, **15** mpaka Roho kelele zao wala kusumbuliwa na ghasia zao; ndivyo amwagwe juu yetu kutoka juu, nalo jangwa kuwa Bwana Mwenye Nguvu Zote atakavyoshuka kufanya shamba lenye rutuba, na shamba lenye rutuba kuwa vita juu ya Mlima Sayuni na juu ya vilele vyake. **5** kama msitu. **16** Haki itakaa katika jangwa, na uadilifu Kama ndege warukao, Bwana Mwenye Nguvu Zote utakaa katika shamba lenye rutuba. **17** Matunda ya ataukinga Yerusalem; ataukinga na kuuokoa, atapita juu yake na kuufanya salama.” **6** Mrudieni yeze ambaye nyumba ya Israeli imemwasi sana. **7** Kwa utulivu na matumaini milele. **18** Watu wangu wataishi kuwa katika siku ile kila mmoja wenu atazikataa katika makao ya mahali pa amani, katika nyumba sanamu za fedha na za dhahabu zilizotengenezwa zilizo salama, katika mahali pa kupumzika pasipo na kwa mikono yenu yenye dhambi. **8** “Ashuru itaanguka usumbufu. **19** Hata kama mvua ya mawe iangushe kwa upanga amba si wa mwanaadamu; upanga uso utakavyobarikiwa, ukipanda mbegu yako katika kila wa kibinadamu utawaangamiza. Watakimbia mbele kijito, na kuwaacha ng’ombe wako na punda wajilishe ya upanga na vijana wao wa kiume watafanyizwa kazi kwa uhuru.

kwa lazima. **9** Ngome zao zitaanguka kwa sababu ya hofu; kwa kuona bendera ya vita, majemadari wao watashikwa na hofu ya ghafula,” asema Bwana, ambaye moto wake uko Sayuni, nayo tanuru yake iko Yerusalem.

32 Tazama, mfalme atatawala kwa uadilifu na watawala watatawala kwa haki. **2** Kila mtu atakuwa kama kivuli cha kujificha kutokana na upepo na kimbilio kutokana na dhoruba, kama vijito vya maji jangwani na kivuli cha mwamba mkubwa katika ardhi yenye kiu. **3** Ndipo macho ya wale wanaoona hayatafumbwa tena, nayo masikio ya wale wanaosikia yatasikiliza. **4** Moyo wa mtu mwenye hamaki utafahamu na kuelewa, nao ulimi wenye kigugumizi utanena kwa ufasaha. **5** Mpumbavu hataitwa tena muungwana, wala mtu mbaya kabisa kupewa heshima ya juu. **6** Kwa kuwa mpumbavu hunena upumbavu, moyo wake hushughulika na uovu: Hutenda mambo yasiyo ya kumcha Mungu, na hueneza habari za makosa kuhusu Bwana; yeze huwaacha wenye njaa bila kitu, na wenye kiu huwanyima maji. **7** Taratibu za mtu mbaya kabisa ni ovi, hufanya mipango miovu ili kumwangamiza maskini kwa uongo, hata wakati ambapo hoja za mhiti ni za haki. **8** Lakini mtu muungwana hufanya mipango ya kiungwana, na kwa matendo ya kiungwana yeze hufanikiwa. **9** Enyi wanawake wenye kuridhika sana, amkeni na mnisikilize. Enyi binti mnaojisikia kuwa salama, sikieni lile ninalotaka kuwaambia! **10** Muda zaidi kidogo ya mwaka mmoja, ninyi mnaojisikia salama mtatetemeka, mavuno ya zabibu yatakomaa na mavuno ya matunda hayatakuwepo. **11** Tetemekeni, enyi wanawake wenye kuridhika, tetemekeni kwa hofu, enyi binti mnaojisikia salama! Vueni nguo zenu, vaeni nguo ya gunia viunoni mwenu. **12** Pigeni matiti yenu kwa ajili ya mashamba mazuri, kwa ajili ya mizabibu iliyozaa vizuri **13** na kwa ajili ya nchi ya watu wangu, nchi ambayo miiba na michongoma ya imemea: naam, ombolezeni kwa ajili ya nyumba zote za furaha na kwa ajili ya mji huu wenye kufanya sherehe. **14** Ngome itaachwa, mji wenye kelele nygingi

ole wako wewe, ee mharabu, wewe ambaye hukuharibiwa! Ole wako, ee msaliti, wewe ambaye hukusalitiwa! Utakapokwisha kuharibu, utaharibiwa; utakapokwisha kusaliti, utasalitiwa. **2** Ee Bwana, uturehemu, tunakutamani. Uwe nguvu yetu kila asubuhi na wokovu wetu wakati wa taabu. **3** Kwa ngurumo ya sauti yako, mataifa yanakimbia; unapoinuka, mataifa hutawanyika. **4** Mateka yenu, enyi mataifa, yamevunwa kama vile wafanyakavyo madumadu, kama kundi la nzige watu huvamia juu yake. **5** Bwana ametukuka, kwa kuwa anakaa mahali palipoinuka, ataijaza Sayuni kwa haki na uadilifu. **6** Atakuwa msingi ulio imara kwa wakati wenu, ghala za wokovu tele, hekima na maarifa; kumcha Bwana ni ufunguo wa hazina hii. **7** Angalia, watu wake mashujaa wanapiga kelele kwa nguvu barabarani, wajumbe wa amani wanala kwa uchungu. **8** Njia kuu zimeachawa, hakuna wasafiri barabarani. Mkataba umevunjika, mashahidi wake wamedharauliwa, hakuna yeoyote anayeheshimiwa. **9** Ardhi inaomboleza na kuchakaa, Lebanoni imeabika na kunyauka, Sharoni ni kama Araba, nayo Bashani na Karmeli wanapukutisha majani yao. **10** “Sasa nitainuka,” asema Bwana. “Sasa nitatukuzwa; sasa nitainuliwa juu. **11** Mlichukua mimba ya makapi, mkazaa mabua, pumzi yenu ni moto uwateketeza. **12** Mataifa yatachomwa kama ichomwavyo chokaa, kama vichaka vya miiba viliviyokatwa ndivyo watakavyochomwa.” **13** Ninyi mliongoni mbali sana, sikieni lile nililofanya; ninyi mliongoni mwetu auezaye kuishi na moto unaowaka milele?” **15** Yeye aendaye kwa uadilifu na kusema liliro haki, yeze anayekataa faida ipatikanayo kwa dhuluma na kuizua mikono yake isipokee rushwa, yeze azuiaye masikio yake dhidi ya mashauri ya mauaji, na yeze afumbaye macho yake yasitazame sana uovu: **16** huyu ndiye mtu atakayeishi mahali pa juu, ambaye kimbilio lake litakuwa ngome ya mlimani.

Atapewa mkate wake, na maji yake hayatakoma. **17** Mungu atanyoosha juu ya Edomu kamba ya kupimia Macho yenu yatamwona mfalme katika uzuri wake ya machafuko matupu, na timazi ya ukiwa. **12** Watu na kuiona nchi inayoenea mbali. **18** Katika mawazo yenu mtaifikiria hofu iliyopita: "Yuko wapi yule afisa mkuu? Yuko wapi yule aliyechukua ushuru? Yuko wapi afisa msimamizi wa minara?" **19** Hutawaona tena wale watu wenye kiburi, wale watu wenye Itakuwa maskani ya mbweha, makao ya bundi. **14** usemi wa mafumbo, wenye lugha ngeni, isiyolewaka. Viumbe nya jangwani vitakutana na fisi, nao mbuzi-**20** Mtazame Sayuni, mji wa sikukuu zetu; macho mwitu watalia wakiitana; huko viumbi nya usiku yenu yatauona Yerusalem, mahali pa amani pa vitastarehe pia na kujitafutia mahali pa kupumzika. kuishi, hema ambalo halitaondolewa, nguzo zake **15** Bundi wataweka viota huko na kutaga mayai, hazitang'olewa kamwe, wala hakuna kamba yake atayaangua na kutunza makinda yake chini ya uvuli yoyote itakayokatika. **21** Huko Bwana atakuwa wa mabawa yake; pia huko vipanga watakusanya, Mwenye Nguvu wetu. Patakuwa kama mahali pa kila mimoja na mwenzi wake. **16** Angalieni katika miti mipana na vijito. Hakuna jahazi lenye makasia gombo la Bwana na msome: Hakuna hata mimoja litakalopita huko, wala hakuna meli yenye nguvu itakayopita huko. **22** Kwa kuwa Bwana ni mwamuli wetu, Bwana ndiye mtoa sheria wetu, Bwana ni mafalme wetu, yeye ndiye atakayetuokoa. **23** Kamba zenu za merikebu zimelejega: Mlingoti haukusimama imara, nalo tanga halikunkunjili. Wingi wa mateka yatagawanywa, hata yeye aliye mlemavu atachukua nyara. **24** Hakuna yeyote aishiye Sayuni atakayesema, "Mimi ni mgonjwa"; nazo dhambi za wale waishio humo zitasamehewa.

34 Njooni karibu, enyi mataifa, nanyi msikilize;

sikilizeni kwa makini, enyi kabilza za watu! Dunia na isikie, navyo vyote vilivyo ndani yake, ulimwengu na vyote vitokavyo ndani yake! **2** Bwana ameyakasirikia mataifa yote; ghadhabu yake ni juu ya majeshi yao yote. Atawaangamiza kabisa, atawatia mikononi mwa wachinjaji. **3** Waliouawa watatupwa nje, maiti zao zitatazo uvundo, milima itatota kwa damu zao. **4** Nyota zote za mbinguni zitayeyuka na anga litasokotwa kama kitabu, jeshi lote la angani litaanguka kama majani yaliyonyauka kutoka kwenye mzabibu, kama tini iliyyonyauka kutoka kwenye mtini. **5** Upanga wangu umekunywa na kushiba huko mbinguni, tazama, unashuka katika hukumu juu ya Edomu, wale watu ambaa nimeshawuhukumu, kuwaangamiza kabisa. **6** Upanga wa Bwana umeoga katika damu, umefunika na mafuta ya nyama: damu ya kondoo na mbuzi, mafuta kutoka figo za kondoo dume. Kwa maana Bwana ana dhabihu huko Bosra, na machinjo makuu huko Edomu. **7** Nyati wataanguka pamoja nao, ndama waume na mafahali wakubwa. Nchi yao italowana kwa damu, nayo mavumbi yataloa mafuta ya nyama. **8** Kwa sababu Bwana anayo siku ya kulisipizi kisasi, mwaka wa malipo, siku ya kushindania shauri la Sayuni. **9** Vijito nya Edomu vitageuka kuwa lami, mavumbi yake yatakuwa kiberiti kiunguzacho, nchi yake itakuwa lami iwakayo! **10** Haitazimishwa usiku wala mchana, moshi wake utapaa juu milele. Kutoka kizazi hadi kizazi itakuwa ukiwa, hakuna mtu yeyote atakayepita huko tena. **11** Bundi wa jangwani na bundi mwenye sauti nyembamba wataimiliki, bundi wakubwa na kunguru wataweka viota humo.

35 Jangwa na nchi kame vitafurahi; nyika itashangilia na kuchanua maua. Kama waridi, **2** litachanua maua, litashangilia sana na kupaza sauti kwa furaha. Litapewa utukufu wa Lebanon, fahari ya Karmeli na Sharoni; wataona utukufu wa Bwana, fahari ya Mungu wetu. **3** Itieni nguvu mikono iliyodhaifu, **4** waambieni yafanyeni imara magoti yaliyolegea, **5** Ndipo wale wenye miyo ya hofu, "Kuweni hodari, msigope; tazama, Mungu wenu atakuja, pamoja na malipo ya Mungu, atakuja na kuwaokoa ninyi." **6** Ndipo macho ya vifopu yatafumbuli na masikio ya viziwi yatazibuliwa. **7** Ndipo kilema atarukaruka kama kulungu, nao ulimi wa aliye bubu utapaza sauti kwa shangwe. Maji yatatiririka kwa kasi katika nyika, na vijito katika jangwa. **8** Nako kutakuwa na njia kuu, nayo itaitwa Njia ya Utakatifu. Wasio safi hawatapita juu yake; itakuwa ya wale utakuwa bwawa la maji, ardhi yenyi kiu itabubujika chemchemi. Maskani ya mbweha walikolala hapo awali patamea majani, matete na mafunjo. **9** Nako na simba, wala mnyama mkali hatapita njia hiyo, wala hawatapatikana humo. Ila waliokombolewa tu ndio watakapita huko, **10** waliokombolewa na Bwana watarudi. Wataingia Sayuni wakiimba; furaha ya milele itakuwa juu ya vichwa vyao. Watapata furaha na shangwe; huzuni na majonzi vitakimbia.

36 Katika mwaka wa kumi na nne wa utawala wa Mfalme Hezekia, Senakeribu mfalme wa Ashuru akaishambulia miji yote ya Yuda yenyi ngome na kuiteka. **2** Kisha mfalme wa Ashuru akamftuma jemadari wa jeshi pamoja na jeshi kubwa kutoka Lakishi hadi kwa Mfalme Hezekia huko Yerusalem. Jemadari wa jeshi akasimama kwenye mfereji wa Bwawa la Juu, lililojengwa katika barabara iendayo

kwenye Uwanja wa Dobi. **3** Eliakimu mwana wa Hilkia mkononi mwangu? Inawezekanaje basi Bwana aiokoe aliyejukwa msimamizi wa jumba la kifalme, Shebna Yerusalem mkononi mwangu?" **21** Lakini wale watu aliyejukwa katibu, na Yo a mwana wa Asafu mwandishi wakamwendea. **4** Jemadari wa jeshi akawaambia, "Mwambieni Hezekia, "Hili ndilo asemalo mfalme mkuu, mfalme wa Ashuru: Ni wapi unapoweka hili tumaini lako? **5** Unasema mnayo mikakati na nguvu za kijeshi, lakini unasema maneno matupu tu. Je, wewe unamtegemea nani, hata ukaniasi mimi? **6** wa jeshi aliyojasema.

Tazama sasa, unaitegemea Misri, fimbo ile ya mwanzi uliopasuka, ambayo huuchoma na kuujeruhi mkonon wa mtu akiiegemea! Hivyo ndivyo aliyvo Farao mfalme wa Misri, kwa wote wanaomtegemea. **7** Nawe kama ukiniambia, "Tunamtumainia Bwana Mungu wetu"; je, siyo ye ye ambaye Hezekia aliiondoa mahali pake pa juu pa kuabudia miungu na madhababu zake, akiwaambia Yuda na Yerusalem, "Ni lazima mwabudu mbele ya madhababu haya"? **8** "Njooni sasa, fanyeni mapatano na bwana wangu, mfalme wa Ashuru: Nitakupa farasi elfu mbili, kama unawenza kuwapandisha waendesha farasi juu yao! **9** Utawezaje kumzuia hata afisa mmoja aliye mdogo kati ya maafisa wa bwana wangu, ijapo unategemea Misri kwa magari ya vita na wapanda farasi? **10** Zaidi ya hayo, je, nimekuja kushambulia na kuangamiza nchi hii bila Bwana? Bwana mwenyewe ndiye aliniambia niishambulie nchi hii na kuiangamiza." **11** Ndipo Eliakimu, Shebna na Yo a wakamwambia yule jemadari wa jeshi, "Tafadhali zungumza na watumishi wako kwa lugha ya Kiaramu, kwa kuwa tunaifahamu. Usiseme nasi kwa Kiebrania watu walioko juu ya ukuta wakiwa wanasielia." **12** Lakini yule jemadari wa jeshi akajibu, "Je, bwana wangu amenituma kutoka ujumbe huu kwa bwana wenu na kwenu tu? Je, hakunituma pia kwa watu walioketi ukutani, amba, kama ninyi, itawabidi kula mavi yao na kuniwa mikojo yao wenyewe?" **13** Kisha yule jemadari wa jeshi akasimama na kuita kwa lugha ya Kiebrania, akasema: "Sikieni maneno ya mfalme mkuu, mfalme wa Ashuru! **14** Hili ndilo asemalo mfalme: Msikubali Hezekia awadanganye. Hawezi kuwaokoa! **15** Msikubali Hezekia awashawishi kumtumainia Bwana kwa kuwaambia, 'Hakika Bwana atatuokoa. Mji huu hautaangukia mikononi mwa mfalme wa Ashuru.' **16** "Msimsikilize Hezekia. Hili ndilo mfalme wa Ashuru asemalo: Fanyeni amani nami na mje kwangu. Kisha kila mmoja wenu atakula kutoka kwa mzabibu wake na mtini wake mwenyewe, na kuniwa maji kutoka kisima chake mwenyewe, **17** mpaka nije nikawapeleke katika nchi iliyo kama nchi yenu wenyewe, nchi ya nafaka na divai mpya, nchi ya mkate na ya mashamba ya mizabibu. **18** "Msikubali Hezekia awapotoshe asemapo, 'Bwana atatuokoa.' Je, yuko mungu wa taifa lolote aliywahi kuokoa nchi yake kutoka mkononi mwa mfalme wa Ashuru? **19** Iko wapi miungu ya Hamathi na ya Arpad? Iko wapi miungu ya Sefarvaimu? Je, imeokoa Samaria kutoka mkononi mwangu? **20** Ni yupi mionganii mwa miungu yote ya nchi hizi ameweza kuokoa nchi yake

wakakaa kimya, wala hawakujibu lolote, kwa kuwa mfalme alikuwa amewaaamuru, "Msimjibu lolote." **22** Kisha Eliakimu mwana wa Hilkia msimamizi wa jumba la kifalme, Shebna katibu, na Yo a mwana wa Asafu, mwandishi wakamwendea Hezekia, nguo zao zikiwa zimeraruliwa, na kumwambia yale jemadari wewe unamtegemea nani, hata ukaniasi mimi? **6** wa jeshi aliyojasema.

37 **37** Mfalme Hezekia aliposikia haya, akarara nguo zake na kuva nguo ya gunia, naye akaenda katika Hekalu la Bwana. **2** Akawatumua Eliakimu msimamizi wa nyumba ya mfalme, Shebna mwandishi, na viongozi wa makuhani, wote wakiwa wamevaa nguo za magunia, waende kwa nabii Isaya mwana wa Amozi. **3** Wakamwambia, "Hili ndilo asemalo Hezekia: Siku hii ni siku ya dhiki, ya kukaripiwa na ya aibu, kama wakati watoto wanapofikia karibu kuzaliwa na kumbe hakuna nguvu ya kuwazaa. **4** Yamkini Bwana, Mungu wako atayasikia maneno ya jemadari wa jeshi, ambaye bwana wake, mfalme wa Ashuru, amemtuma kundhiahiki Mungu aliye hai, tena kwamba atamkemea kwa maneno ambayo Bwana, Mungu wako ameyasikia. Kwa hiyo omba kwa ajili ya mabaki ambaa bado wako." **5** Maafisa wa Mfalme Hezekia walipofikia kwa Isaya, **6** Isaya akawaambia, "Mwambieni bwana wenu, 'Hili ndilo asemalo Bwana: Usiogope kwa hayo uliyoyasikia, yale maneno ambayo watumishi wa mfalme wa Ashuru wamenitukana nayo. **7** Sikiliza! Nitatia roho fulani ndani yake ili kwamba atakaposikia taarifa fulani, atarudi nchi yake mwenyewe, nami huko nitafanya auawe kwa upanga.'"

8 Jemadari wa jeshi aliposikia kwamba mfalme wa Ashuru ameondoka Lakishi, alirudi, akamkuta mfalme akipigana na Libna. **9** Basi Senakeribu akapata taarifa kwamba Tirhaka, Mkushi mfalme wa Misri, alikuwa anaenda kupigana naye. Aliposikia jambo hili akatuma wajumbe kwa Hezekia na neno hili: **10** "Mwambieni Hezekia mfalme wa Yuda: Usikubali huyo Mungu unayemtumainia akudanganye wakati anaposema, 'Yerusalem haitatiwa mkononi mwa mfalme wa Ashuru.' **11** Hakika umesikia yale ambayo wafalme wa Ashuru wametenda kwa nchi zote, wakiwaangamiza kabisa. Je, wewe utaokolewa? **12** Je, miungu ya mataifa ambayo yaliangamizwa na baba zangu iliweza kuwaokoa? Yaani miungu ya Gozani, Harani, Resefu, na ya watu wa Edeni waliokuwa Telasari? **13** Yuko wapi mfalme wa Hamathi, mfalme wa Arpad, mfalme wa mji wa Sefarvaimu, au wa Hena au wa Iva?" **14** Hezekia akapokea barua kutoka kwa wale wajumbe naye akaisoma. Kisha akapanda katika Hekalu la Bwana, akaikunjua mbele za Bwana. **15** Naye Hezekia akamwombaa Bwana akisema: **16** "Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, uketiye juu ya kitu cha enzi kati ya makerubi, wewe peke yako ndiwe Mungu juu ya falme zote za dunia. Wewe umeumba mbingu na nchi. **17** Tega sikio, Ee Bwana, usikie; fungua macho yako, Ee Bwana, uone; sikiliza maneno yote ambayo

Senakeribu ametuma kumtukana Mungu aliye hai. **18** na kuuokoa, kwa ajili yangu mwenyewe, na kwa ajili ya “Ni kweli, Ee Bwana, kwamba wafalme wa Ashuru wameyaangamiza mataifa haya yote pamoja na nchi zao. **19** Wameitupa miungu yao kwenye moto na kuiangamiza, kwa kuwa haikuwa miungu, bali miti na mawe tu, iliyotengenezwa kwa mikono ya wanadamu. **20** Sasa basi, Ee Bwana Mungu wetu, tuokoe kutoka mgononi mwake, ili kwamba falme zote duniani zipate kujua kwamba wewe peke yako, Ee Bwana, ndiwe Mungu.” **21** Kisha Isaya mwana wa Amozi akapeleka upanga, nao wakakimbilia nchi ya Ararati. Naye Esar-ujumbe kwa Hezekia, akasema: “Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: Kwa sababu umeniomba kuhusu Senakeribu mfalme wa Ashuru, **22** hili ndilo neno ambalo Bwana amelisema dhidi yake: “Bikira binti Sayuni anakudharau na kukudhihaki. Binti Yerusalem anatikisa kichwa chake unapokimbia. **23** Ni nani uliyemtukana na kumkufuru? Ni nani uliyeinu sauti yako dhidi yake, na kumwinulua macho yako kwa kiburi? Ni dhidi ya yule Aliye Mtakatifu wa Israeli! **24** Kupitia kwa wajumbe wako umelundika matukano juu ya Bwana. Nawe umesema, ‘Kwa magari yangu mengi ya vita, nimepanda juu ya vilele vya milima, vilele vya juu sana katika Lebanoni. Nami nimeiangusha mirezi yake mirefu, misunobari yake ilio bora sana. Nimefikia sehemu zake zilizoinuka juu sana, misitu yake ilio mizuri sana. **25** Nimechimba visima katika nchi za kigeni na kunywa maji yake. Kwa nyayo za miguu yangu nimekausha vijito vyote vya Misiri.’ **26** “Je, hujasikia? Zamani sana niliamuru hili. Siku za kale nilipanga hili; sasa nimelifanya litokee, kwamba umegeuza miji yenye ngome kuwa malundo ya mawe. **27** Watu wa miji hiyo wameishiwa nguvu, wanavunjika mioyo na kuaibishwa. Wao ni kama mimea katika shamba, kama machipukizi mororo ya kijani, kama majani yachipuayo juu ya paa la nyumba, ambayo hukauka kabla ya kukua. **28** “Lakini ninajua mahali ukaapo, kutoka kwako na kuingia kwako, na jinsi unavyoghadhibika dhidi yangu. **29** Kwa sababu unaghadhibika na ufidhuli dhidi yangu, na kwa sababu ufidhili wako umefika masikioni mwangu, nitaweka ndoana yangu puanı mwako na hatamu yangu kinywanı mwako, nami nitakufanya urudi kwa njia ile uliyojijia. **30** “Hii ndio itakuwa ishara kwako, ee Hezekia: “Mwaka huu utakula kile kiotacho chenyewe, na mwaka wa pili utakula kutoka machipukizi yake. Lakini katika mwaka wa tatu panda na uvune, panda mashamba ya mizabibu na ule matunda yake. **31** Mara nyiningine tena mabaki ya nyumba ya Yuda wataeneza mizizi chini na kuzaa matunda juu. **32** Kwa kuwa kutoka Yerusalem watakuja mabaki, na kutoka Mlima Sayuni kundi la walionusurika. Wivu wa Bwana Mwenye Nguvu Zote, ndio utatimiza jambo hili. **33** “Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana kuhusu mfalme wa Ashuru: “Hataingia katika mji huu wala hatapiga mshale hapa. Hatakuja mbele yake na ngao wala kupanga majeshi kuuzingira. **34** Kwa njia ile aliyojijia ndio atakayorudi; hataingia katika mji huu,” asema Bwana. **35** “Nitaulinda mji huu na kuuokoa, kwa ajili yangu mwenyewe, na kwa ajili ya Daudi mtumishi wangu!” **36** Ndipo malaika wa Bwana akaenda, akawaua wanajeshi 185,000 katika kambi ya Waashuru. Wenzao walipoamka asubuhi yake, walikuta maiti kila mahali! **37** Basi Senakeribu mfalme wa Ashuru akavunja kambi na kuondoka. Akarudi Ninawi na kukaa huko. **38** Siku moja, alipokuwa akiabudu katika hekalu la mungu wake Nisroki, wanawee Adrameleki na Shareza wakamuua kwa upanga, nao wakakimbilia nchi ya Ararati. Naye Esar-Hadoni mwanawee akawa mfalme badala yake.

38 Katika siku hizo Hezekia akaugua, naye akawa karibu kufa. Nabii Isaya mwana wa Amozi akaenda kwake na kumwambia, “Hili ndilo asemalo Bwana: Tengeneza mambo ya nyumba yako, kwa sababu utakufa, hutapona.” **2** Hezekia akaelekeza uso wake ukutani, akamwomba Bwana: **3** “Ee Bwana, kumbuka jinsi niliyoyenenda mbele zako kwa uaminifu na kujitao kwa moyo wangu wote, na kufanya yaliyo mema machoni pako.” Naye Hezekia akalia kwa uchungu. **4** Ndipo neno la Bwana likamjia Isaya, kusema: **5** “Nenda ukamwambie Hezekia, ‘Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa baba yako Daudi: Nimeyasikia maombi yako na nimeona machozi yako. Nitakuungezea miaka kumi na mitano katika maisha yako. **6** Nami nitakuokoa wewe pamoja na mji huu mgononi mwa mfalme wa Ashuru. Nitaulinda mji huu. **7** “Hii ndio ishara ya Bwana kwako ya kwamba Bwana atafanya kile alichoahidi: **8** Nitafanya kivuli cha jua kwenye ngazi iliyojengwa na Ahazi kiridu nyuma madaraja kumi.” Hivyo jua likarudi nyuma madaraja kumi ambayo lilikuwa limeshuka. **9** Maandiko ya Hezekia mfalme wa Yuda baada ya kuugua kwake na kupona: **10** Nilisema, “Katika ustawi wa maisha yangu, je, ni lazima nipite katika malango ya mauti, na kupokonywa miaka yangu iliyobaki?” (**Sheol h7585**) **11** Nilisema, “Sitamwona tena Bwana, Bwana katika nchi ya walio hai, wala sitamtazama tena mwandanamu, wala kuwa na wale ambaa sasa wanakaa katika ulimwengu huu. **12** Kama hema la mchunga mifugo, nyumba yangu imebomolewa na kutwaliwa kutoka kwangu. Kama mfumaji nimevingirisha maisha yangu, naye amenikatilia mbali kutoka kitanda cha mfumi. Mchana na usiku uliyakomesha maisha yangu. **13** Nilingoja kwa uvumilivu hadi mapambazuko, lakini alivunja mifupa yangu yote kama simba. Mchana na usiku uliyakomesha maisha yangu. **14** Nililia kama mbayuwayu au korongo, niliomboleza kama hua aombolezaye. Macho yangu yalififia nilipotazama mbinguni. Ee Bwana, ninataabika, njoo unisaidie!” **15** Lakini niseme nini? Amesema nami, naye yeye mwenyewe amelitenda hili. Nitatembea kwa unyenyekevu katika miaka yangu yote kwa sababu ya haya maumivu makali ya nafsi yangu. **16** Bwana, kwa mambo kama haya watu huishi, nayo roho yangu hupata uzima katika hayo pia. Uliniponya na kuniacha niishi. **17** Hakika ilikuwa ya faida yangu ndio maana

nikapata maumivu makali. Katika upendo wako kinywa cha Bwana kimenena.” **6** Sauti husema, ukaniokoa kutoka shimo la uharibifu; umeziweka “Piga kelele.” Nami nikasema, “Nipige kelele gani?” dhambi zangu zote nyuma yako. **18** Kwa maana kaburi haliwezi kukusifu, mauti haiwezi kuimba sifa zako; wale washukao chini shimoni hawawezi kuutarajia uaminifu wako. (**Sheol h7585**) **19** Walio hai, walio hai: hao wanakusifu, kama ninavyofanya leo. Baba huwaambia watoto wao habari za uaminifu wako. **20** Bwana ataniokoa, nasi tutaimba kwa vyombo vya nyuzi siku zote za maisha yetu katika Hekalu la Bwana. **21** Isaya alikuwa amesema, “Tengenezeni dawa ya kubandika ya tini, mweke juu ya jipu, naye atapona.” **22** Hezekia alikuwa ameuliza, “Kutakuwa na ishara gani kwamba nitapanda kwenda Hekalu la Bwana?”

39 Wakati huo Merodaki-Baladani, mwana wa Baladani mfalme wa Babeli, akamtumia Hezekia barua na zawadi, kwa sababu alikuwa amesikia habari za kuugua na kupona kwake. **2** Hezekia akawapokea wale wajumbe kwa furaha na kuwaonyesha vitu vile vilivyoikuwa katika ghala zake: yaani fedha, dhahabu, vikolezo na mafuta safi, ghala la silaha lote, na kila kitu kilichokuwa katika hazina zake. Hapakuwa na kitu chochote katika jumba lake la kifalme au katika ufalme wake wote ambacho Hezekia hakuwaonyesha. **3** Ndipo nabii Isaya akaenda kwa Mfalme Hezekia na kumuliza, “Watu hao walisema nini, na wametoka wapi?” Hezekia akamjibu, “Wametoka nchi ya mbali. Walikuja kwangu kutoka Babeli.” **4** Nabii akauliza, “Waliona nini katika jumba lako la kifalme?” Hezekia akajibu, “Waliona kila kitu katika jumba langu la kifalme. Hakuna kitu chochote katika hazina yangu ambacho sikuwaonyesha.” **5** Ndipo Isaya akamwambia Hezekia, “Sikia neno la Bwana Mwenye Nguvu Zote: **6** Hakika wakati unakuja ambapo vitu vyote katika jumba lako la kifalme, na vyote ambavyo baba zako waliweka akiba mpaka siku hii, vitachukuliwa kwenda Babeli. Hakuna chochote kitakachosalia, asema Bwana. **7** Nao baadhi ya wazao wako, nyama yako na damu yako mwenyewe watakaozaliwa kwako, watachukuliwa mbali, nao watakuwa matowashi katika jumba la mfalme wa Babeli.” **8** Hezekia akamjibu Isaya, “Neno la Bwana ulilosema ni jema.” Kwa kuwa alifikiri, “Patakuwepo amani na usalama wakati wa uhai wangu.”

40 Wafarijini, wafarijini watu wangu, asema Mungu wenu. **2** Sema na Yerusalem kwa upole, umtangazie kwamba kazi yake ngumu imekamilika, kwamba dhambi yake imefanyiwa fidia, kwamba amepokea kutoka mkononi mwa Bwana maradufu kwa ajili ya dhambi zake zote. **3** Sauti ya mtu aliaye: “Itengenezeni jangwani njia ya Bwana, nyoshereni njia kuu nyikani kwa ajili ya Mungu wetu. **4** Kila bonde litainiliwa, kila mlima na kilima kitashushwa; penye mabonde patanyooshwa, napo palipoparuza patasawazishwa. **5** Utukufu wa Bwana utafunuliwa, nao wanadamu wote watauona pamoja. Kwa maana

“Wanadamu wote ni kama majani, nao utukufu wao wote ni kama maua ya kondeni. **7** Majani hunyauka na maua huanguka, kwa sababu pumzi ya Bwana huyapuliza. Hakika wanadamu ni majani. **8** Majani hunyauka na maua huanguka, lakini neno la Mungu wetu ladumu milele.” **9** Wewe uletaye habari njema Sayuni, panda juu ya mlima mrefu. Wewe uletaye habari njema Yerusalem, inua sauti yako kwa kupiga kelele, inua sauti, usiogope; iambie mijji ya Yuda, “Yuko hapa Mungu wenul!” **10** Tazameni, Bwana Mwenyezezi anakuja na nguvu, nao mkono wake ndio utawalao kwa ajili yake. Tazameni, ujira wake u pamoa naye, nayo malipo yake yanafuatana naye. **11** Huchunga kundi lake kama mchungaji wa mifugo: Hukusanya wana-kondoo katika mikono yake na kuwashukua karibu na moyo wake, huwaongoza taratibu wale wanyonyeshao. **12** Ni nani aliyejmpima maji ya bahari kwenye konzi ya mkono wake, au kuzipima mbingu kwa shibir yake? Ni nani aliyeiyashika mavumbi ya dunia katika kikapu, au kupima milima kwenye kipimio na vilima kwenye mizani? **13** Ni nani aliyeiyafahamu mawazo ya Bwana, au kumfundisha akiwa kama mshauri wake? **14** Ni nani ambaye Bwana ametaka shauri kwake ili kumwelimisha, naye ni nani aliyejmpinda njia iliyo sawa? Ni nani aliyejmpinda maarifa au kumwonyesha mapito ya ufahamu? **15** Hakika mataifa ni kama tone ndani ya ndoo, ni kama vumbi jembamba juu ya mizani, huvipima visiwa kana kwamba vilikuwa vumbi laini. **16** Lebanoni hautoshi kwa moto wa madhabahuni, wala wanyama wake hawatoshi kwa sadaka za kuteketeza. **17** Mbele yake mataifa yote ni kama si kitu, yanaonekana yasio na thamani na zaidi ya bure kabisa. **18** Basi, utamilinganisha Mungu na nani? Utamilinganisha na kitu gani? **19** Kwa habari ya sanamu, fundi huisubu, naye mfua dhahabu huifunika kwa dhahabu na kuitengenezeza mikufu ya fedha. **20** Mtu aliye maskini sana asiyewa kuleta sadaka kama hii huuchagua mti usioooza. Humtafuta fundi stadi wa kusimamisha sanamu ambayo haitatikisisi. **21** Je, hujui? Je, hujasikia? Je, hujambiwa tangu mwanzo? Je, hujafahamu tangu kuumbwa kwa dunia? **22** Anakaa kwenye kitu cha enzi juu ya duara ya dunia, nao watu wakaao ndani yake ni kama panzi. Huzitandaza mbingu kama chandarua, na kuzitandaza kama hema la kuishi. **23** Huwafanya wakuu kuwa si kitu, na kuwashusha watawala wa dunia hii kuwa kitu bure. **24** Mara baada ya kupandwa, mara baada ya kutiwa ardhini, mara baada ya kutoa mizizi yao ardhini, ndipo huwapulizia nao wakanyauka, nao upepo wa kisulisi huwapeperusha kama makapi. **25** “Utamilinganisha mimi na nani? Au ni nani anayelingana namii?” asema yeeye Aliye Mtakatifu. **26** Inueni macho yenu mtazame mbinguni: Ni nani aliyeumba hivi vyote? Ni yeeye aletaye nje jeshi la nyota moja baada ya nyiningine na kuzita kila moja kwa jina lake. Kwa sababu ya uweza wake mkuu na nguvu zake kuu, hakuna hata

mojawapo inayokosekana. **27** Kwa nini unasema, ee Bali wewe utajifurahisha katika Bwana na katika Yakobo, nanyi ee Israeli, kulalamika, "Njia yangu utukufu wa yeeye Aliye Mtakatifu wa Israeli. **17** imefichwa Bwana asiione, Mungu wangu hajali shauri "Maskini na wahitaji wanatafuta maji, lakini hayapo, langu?" **28** Je wewe, hufahamu? Je wewe, hujasikia? ndimi zao zimekauka kwa kiu. Lakini Mimi Bwana Bwana ni Mungu wa milele, Muumba wa miisho ya dunia. Hatachoka wala kulegea, wala hakuna hata nitawajibu, Mimi, Mungu wa Israeli, sitawaacha. **18** mmoja awezaye kuupima ufahamu wake. **29** Huwapa nito chemchemi ndani ya mabonde. Nitaligeza nguvu waliolegea na huongeza nguvu za wadhaifu. **30** jangwa liwe mabwawa ya maji, nayo ardhi iliyokauka Hata vijana huchoka na kulegea, nao vijana wanaume kuwa chemchemi za maji. **19** Katika jangwa nitaotesha hujikwaa na kuanguka, **31** bali wale wamtumainio mwerezi, mshita, mhadasi na mzeituni. Nitaweka Bwana atafanya upya nguvu zao. Watapaa juu kwa misunobari, minvinje na misanduku pamoja huko nyikani, **20** ili kwamba watu wapate kuona na kujua, wapate kufikiri na kuelewa, kwamba mkono wa Bwana wajitokeze, kisha waseme, tukutane pamoja mahali pa hukumu. **2** "Ni nani aliyemchochea mmoja kutoka mashariki, akimwita katika haki kwa utumishi wake? Huyatia mataifa mikononi mwake, na kuwatisha wafalme mbele zake. Huwafanya kuwa mavumbi kwa upanga wake, huwafanya makapi yapeperushwayo na upepo kwa upinde wake. **3** Huwafuatia na kuentelea salama, katika njia ambayo miguu yake hajiwahi kupita. **4** Ni nani aliyefanya jambo hili na kulitimiliza, akiita vizazi tangi mwanzo? Mimi, Bwana, ni wa kwanza nami nitakuwa pamoja na wa mwisho: mimi Bwana ndiye." **5** Visiwa vimeliona na kuogopa, miisho ya dunia inatetemeka. Wanakaribia na kuja mbele, **6** kila mmoja humsaidia mwinggae na kusema kwa ndugu yake, "Uwe hodari!" **7** Fundi humtia moyo sonara, yeye alainishaye kwa nyundo humhimiza yeye agongeaye kwenye fuawe, Humwambia yeye aunganishaye, "Ni kazi njema." Naye huikaza sanamu kwa misumari ili isitikisike. **8** "Lakini wewe, ee Israeli, mtumishi wangu, Yakobo, niliyemchagua, ninyi wazao wa Abrahamu rafiki yangu, **9** nilikuchukua toka miisho ya dunia, nilikuita kutoka pembe zake za mbali. Nilisema, 'Wewe ni mtumishi wangu'; nimekuchagua, wala sikukukataa. **10** Hivyo usiogope, kwa maana niko pamoja nawe; usifadhaike, kwa maana mimi ni Mungu wako. Nitakutia nguvu na kukusaidia; nitakutegemeza kwa mkono wa kuume wa haki yangu. **11** "Wote walioona hasira dhidi yako hakika wataaibika na kutahayarika, wale wakupingao watakuwa kama vile si kitu, na kuangamia. **12** Ingawa utawatafuta adui zako, hutawaoa. Wale wanaopigana vita dhidi yako watakuwa kama vile si kitu kabisa. **13** Kwa maana Mimi ndimi Bwana, Mungu wako, nikushikaye mkono wako wa kuume na kukuambia, Usiwe na hofu, nitakusaidia. **14** Usiogope, ee Yakobo uliye mdudu, ee Israeli uliye mdogo, kwa kuwa Mimi mwenyewe nitakusaidia," asema Bwana, Mkombozi wako, yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli. **15** "Tazama, nitakufanya vitokavyo humo, awapaye watu wake pumzi, na chombo cha kupuria, kipywa na chenye makali, chenye uzima kwa wale waendao humo: **6** "Mimi, Bwana, meno mengi. Utaipura milima na kuiponda na kuvifanya vilima kuwa kama makapi. **16** Utaipepetia, Nitakulinda na kukufanya kuwa Agano kwa ajili ya nao upepo utaichukua, dhoruba itaipeperushia mbali.

41 "Nyamazeni kimya mbele zangu, enyi visiwa!

Mataifa na wafanye upya nguvu zao! Wao na wajitokeze, kisha waseme, tukutane pamoja mahali pa hukumu. **2** "Ni nani aliyemchochea mmoja kutoka mashariki, akimwita katika haki kwa utumishi wake? Huyatia mataifa mikononi mwake, na kuwatisha wafalme mbele zake. Huwafanya kuwa mavumbi kwa upanga wake, huwafanya makapi yapeperushwayo na upepo kwa upinde wake. **3** Huwafuatia na kuentelea salama, katika njia ambayo miguu yake hajiwahi kupita. **4** Ni nani aliyefanya jambo hili na kulitimiliza, akiita vizazi tangi mwanzo? Mimi, Bwana, ni wa kwanza nami nitakuwa pamoja na wa mwisho: mimi Bwana ndiye." **5** Visiwa vimeliona na kuogopa, miisho ya dunia inatetemeka. Wanakaribia na kuja mbele, **6** kila mmoja humsaidia mwinggae na kusema kwa ndugu yake, "Uwe hodari!" **7** Fundi humtia moyo sonara, yeye alainishaye kwa nyundo humhimiza yeye agongeaye kwenye fuawe, Humwambia yeye aunganishaye, "Ni kazi njema." Naye huikaza sanamu kwa misumari ili isitikisike. **8** "Lakini wewe, ee Israeli, mtumishi wangu, Yakobo, niliyemchagua, ninyi wazao wa Abrahamu rafiki yangu, **9** nilikuchukua toka miisho ya dunia, nilikuita kutoka pembe zake za mbali. Nilisema, 'Wewe ni mtumishi wangu'; nimekuchagua, wala sikukukataa. **10** Hivyo usiogope, kwa maana niko pamoja nawe; usifadhaike, kwa maana mimi ni Mungu wako. Nitakutia nguvu na kukusaidia; nitakutegemeza kwa mkono wa kuume wa haki yangu. **11** "Wote walioona hasira dhidi yako hakika wataaibika na kutahayarika, wale wakupingao watakuwa kama vile si kitu, na kuangamia. **12** Ingawa utawatafuta adui zako, hutawaoa. Wale wanaopigana vita dhidi yako watakuwa kama vite si kitu kabisa. **13** Kwa maana

Bali wewe utajifurahisha katika Bwana na katika utukufu wa yeeye Aliye Mtakatifu wa Israeli. **17** "Maskini na wahitaji wanatafuta maji, lakini hayapo, ndimi zao zimekauka kwa kiu. Lakini Mimi Bwana nitawajibu, Mimi, Mungu wa Israeli, sitawaacha. **18** Nitaifanya mito itiririke juu ya vilima viliyvo kame, misunobari, minvinje na misanduku pamoja huko nyikani, **20** ili kwamba watu wapate kuona na kujua, wapate kufikiri na kuelewa, kwamba mkono wa Bwana umetenda hili, kwamba yeeye Aliye Mtakatifu wa Israeli ndiye alilifanya." **21** Bwana asema, "Leta shauri lako. Toa hoja yako," asema Mfalme wa Yakobo. **22** "Leteni sanamu zenu zituamble ni nini kitakachotorea. Tuambieni mambo ya zamani yalikuwa nini, ili tupate kuyatifikari na kujua matokeo yake ya mwisho. Au tutangazieni mambo yatakayokuja, **23** tuambieni ni nini kitakachotorea baadaye, ili tupate kujua kuwa ninyi ni miungu. Fanyeni jambo lolote zuri au baya, ili tupate kutishika na kujazwa na hofu. **24** Lakini ninyi ni zaidi ya bure kabisa, na kazi zenu hazifai kitu kabisa; yeeye awachaguaye ni chukizo sana. **25** "Nimemchochea mtu mmoja kutoka kaskazini, naye yuaja, mmoja toka mawio ya jua alitiyate Jina langu. Huwakanyaga watawala kana kwamba ni matope, kama mfinyanzi akanyagavyo udongo wa kufinyangia. **26** Ni nani aliyenena hili tokea mwanzoni, ili tupate kujua, au kabla, ili tuweze kusema, 'Alikuwa sawa?' Hakuna aliyenena hili, hakuna aliyetangulia kusema hili, hakuna yejote aliyesikia maneno kutoka kwenu. **27** Nilikuwa wa kwanza kumwambia Sayuni, 'Tazama, wako hapo!' Nilimpa Yerusalemu mjumbe wa habari njema. **28** Ninatazama, lakini hakuna yeyote: hakuna yeyote mionganii mwao aewezaye kutoa shauri, hakuna yeyote wa kutoa jibu wakati ninapowauliza. **29** Tazama, wote ni ubatili! Matendo yao ni bure; vinyago vyao ni upepo mtupu na machafuko.

42 "Huyu hapa mtumishi wangu, ninayemtegemeza, mteule wangu, ambaye ninapendezwa naye; nitaweka Roho yangu juu yake, naye ataleta haki kwa mataifa. **2** Hatapaza sauti wala kupiga kelele, wala hataiinua sauti yake barabarani. **3** Mwanzi uliopondeka hatauvunja, na utambi unaofuka moshi hatauzima. Kwa uaminifu ataleta haki, **4** hatazimia roho wala kukata tamaa, mpaka atakaposimamisha haki juu ya dunia. Visiwa nitakusaidia," asema Bwana, Mkombozi wako, yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli. **15** "Tazama, nitakufanya vitokavyo humo, awapaye watu wake pumzi, na chombo cha kupuria, kipywa na chenye makali, chenye uzima kwa wale waendao humo: **6** "Mimi, Bwana, meno mengi. Utaipura milima na kuiponda na kuvifanya vilima kuwa kama makapi. **16** Utaipepetia, Nitakulinda na kukufanya kuwa Agano kwa ajili ya nao upepo utaichukua, dhoruba itaipeperushia mbali.

wale wasioona, kuwaacha huru kutoka kifungoni waliofungwa jela, na kuwafungua kutoka gerezani wale wanaokaa gizani. **8** “Mimi ndimi Bwana; hilo ndilo Jina langu! Sitampa mwingine utukufu wangu wala sanamu sifa zangu. **9** Tazama, mambo ya kwanza yametokea, nami natangaza mambo mapya; kabla hayajatoka nawatangazia habari zake.” **10** Mwimbieni Bwana wimbo mpya, sifa zake toka miisho ya dunia, ninyi mshukao chini baharini, na vyote viliyomo ndani yake, enyi visiwa na wote wakaao ndani yake. **11** Jangwa na mijji yake na vipaze sauti zao; makao anamoishi Kedari na yashangilie. Watu wa Sela waimbe kwa furaha, na wapige kelele kutoka vilele nya milima. **12** Wampe Bwana utukufu, na kutangaza sifa zake katika visiwa. **13** Bwana atenda kama mtu mwénye nguvu, kama shujaa atachochea shauku yake, kwa kelele ataamsha kilio cha vita, naye atashinda adui zake. **14** “Kwa muda mrefu naminayamaza kimya, nimekaa kimya na kujizua. Lakini sasa, kama mwanamke wakati wa kujifungua, ninapiga kelele, ninatweta na kushusha pumzi. **15** Nitaharibu milima na vilima na kukausha mimea yako yote; nitafanya mito kuwa visiwa na kukausha **16** Nitawaongoza vipofu kwenye njia ambayo hawajajua, kwenye mapito wasiyoyazoea na nitawaongoza; nitafanya giza kuwa nuru mbele yao, na kufanya mahali palipoparuza kuwa laini. Haya ndyo mambo nitakayofanya; mimi sitawaacha. **17** Kabla yangu hakuna mungu aliyefanyizwa, wala Lakini wale wanaotumaini sanamu, wanaoviambia vinyago, ‘Ninyi ndio miungu yetu,’ watarudishwa nyuma kwa aibu kubwa. **18** “Sikieni, enyi viziwi; tazameni, enyi vipofu, mpate kuona! **19** Ni nani aliye kipofu isipokuwa mtumishi wangu, na kiziwi kama mjumbe ninayemtuma? Ni nani aliye kipofu mtumishi wa Bwana? **20** Mmeona vitu vingi, lakini hamkizingatia; masikio yenu yako wazi, lakini masikii chocote.” **21** Ilimpendeza Bwana kwa ajili ya haki yake kufanya sheria yake kuwa kuu na tukufu. **22** Lakini hili ni taifa lilioibwa na kutekwa nyara, wote wamenaswa katika mashimo, au wamefichwa katika magereza. Wamekuwa nyara, wala hapana ye yeyote awaokoaye. Wamefanywa mateka, wala hapana ye yeyote asemayee, “Warudishe.” **23** Ni nani miiongoni mwenu atakayesikiliza hili, au atakayezingatia kwa makini katika wakati ujao? **24** Ni nani aliye mtoa Yakobo kuwa mateka, na Israeli kwa wateka nyara? Je, hakuwa yeye, Bwana, ambaye tumetenda dhambi dhidi yake? Kwa kuwa hawakufuata njia zake, hawakutii sheria zake. **25** Hivyo akawamwagia hasira yake inayowaka, ukali wa vita. Iliwazunguka kwa miali ya moto, lakini hata hivyo hawakuelewa; iliwatereketeza, lakini hawakuyatia moyoni.

2 Unapopita kwenye maji makuu, nitakuwa hayatakugharikisha. Utakapopita katika moto, hutaungua, miali ya moto haitakuunguza. **3** Kwa kuwa Mimi ndimi Bwana, Mungu wako, yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli, Mwokozi wako. Ninaitoa Misri kuwa fidia yako, Kushi na Seba badala yako. **4** Kwa kuwa wewe ni wa thamani na wa kuheshimiwa machoni pangu, nami kwa kuwa ninakupenda, nitatoa watu badala yako na mataifa badala ya maisha yako. **5** Usiogope, kwa kuwa mimi nipo pamoja naue, nitawaleta watoto wako kutoka mashariki, na kukukusanya kutoka magharibi. **6** Nitaiambia kaskazini, ‘Watoe!’ nayo kusini, ‘Usiwazue.’ Walete wana wangu kutoka mbali, na binti zangu kutoka miisho ya dunia: **7** kila mmoja ambaye ameitwa kwa Jina langu, niliyemuumba kwa utukufu wangu, niliyemhuluku na kumfanya.” **8** Uwaongoze wale wenye macho lakini hawaoni, wenye masikio lakini hawasikii. **9** Mataifa yote wao ili kuwathibitisha kuwa walikuwa sahihi, ili mabwawa. **10** Nitawaongoza wengine waweze kusikia, waseme, “Ni kweli.” **11** Mimi, naam vinyago, ‘Ninyi ni mashahidi wangu,’ asema Bwana, “Nitafanya giza kuwa nuru mbele yao, na kufanya mahali palipoparuza kuwa laini. Haya na kuniamini, na kutambua kwamba Mimi ndiye. ndiye. **12** Nyuma kwa aibu kubwa. **13** Naam, tangu siku za kale, Mimi ndiye. Hakuna mmoja aewazye kuokoa kutoka mkononi wangu. **14** Naam, tangu siku za kale, Mimi ndiye. Hakuna mmoja aewazye kuokoa kutoka mkononi wangu. **15** Mimi ninapotenda, ni nani aewazye kutangua?” **16** Hili ndilo Bwana asemalo, Mkombazi wako, yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli: “Kwa ajili yenu nitatumana Babeli na kuwaleta Wakaldayo wote kama wakimbizi, **17** Katika meli walizoneeza fahari. **18** Mimi ndimi Bwana, yeye Aliye Mtakatifu wako, Muumba wa Israeli, Mfalme wako.” **19** Hili ndilo asemalo Bwana, yeye aliye fanya njia baharini, mahali pa kupita kwenye maji mengi, **20** aliye yakokota magari ya vita na farasi, jeshi pamoja na askari wa msaaada, nao wakalala huko, wala hawatainuka tena kamwe, wakakomesha, na wakazimika kama utambi: **21** “Msiyakumbuke mambo yaliyopita, wala msiyatafakari mambo ya zamani. **22** Tazama, nitafanya jambo jipya! Sasa litachipuka, je, hamtalitambua? Nitafanya njia jangwani na vijito vya maji katika nchi kame. **23** Wanyama wa mwituni wataniheshimu, mbweha na bundi, kwa sababu ninawapatia maji jangwani, na vijito katika nchi kame, ili kuwapa watu wangu maji, wale niliowachagua, **24** watu wale niliowumba kwa ajili yangu, ili wapate kutangaza sifa zangu. **25** “Hata hivyo hukunita mimi, ee Yakobo, hujajitaabisha kwa ajili yangu, ee Israeli. **26** Hujaniletea kondoo kwa ajili ya sadaka za kuteketeza,

43 Lakini sasa hili ndilo asemalo Bwana, yeye aliye kuumba, ee Yakobo, yeye aliye kuhuluku, ee Israeli: “Usiogope kwa maana nimekukomboa, nimekuita wewe kwa jina lako, wewe u wangu.

wala kunihesimu kwa dhabihu zako. Sikukulemea mtiriza au mwaloni. Huuacha ukue mionganoni mwa kwa sadaka za nafaka wala kukuchosha kwa kuhitaji miti ya msituni, au hupanda msunobari, nayo mvua uvumba. **24** Hukuninunulia uvumba wowote wenye manukato, wala hukunipa kwa ukarimu mafuta ya wanyama wa dhabihu zako. Lakini umenilemea kwa dhambi zako, na kunitaabisha kwa makosa yako. **25** “Mimi, naam mimi, ndimi nizifutaye dhambi kuisujudia. **26** Tafakari mambo yaliyopita, hadi ashibe. Huota moto na kusema, “Ahal! Ninahisi njoo na tuhojiane, leta shauri lako uweze kupewa joto, ninaona moto.” **17** Mabaki yake hutengeneza haki yako. **27** Baba yako wa kwanza alitenda dhambi, wasemaji wako wameasi dhidi yangu. **28** Kwa hiyo nitawaibisha wakuu wa Hekalu lako, nami nitamtoa Yakobo aangamizwe, na Israeli adhihakiwe.

44 “Lakini sasa sikeliza, ee Yakobo, mtumishi wangu, Israeli, nilyemchagua. **2** Hili ndilo asemalo Bwana, ye ye aliye kuhuluku, aliye kuumba tumboni, ye ye atakayekusaidia: Usiogope, ee Yakobo, mtumishi wangu, Yeshuruni, nilye kuchagua. **3** Kwa maana nitamimina maji juu ya nchi yenye kiu, na vijito vya maji juu ya ardhi iliyokauka; nitamimina Roho wangu juu ya watoto wako, nayo baraka yangu juu ya wazao wako. **4** Nao watachipua kama manyasi katika shamba la majani, kama mierezi kando ya vijito vya maji yatiririkayo. **5** Mmoja atasema, ‘Mimi ni wa Bwana’; mwininge atajiita kwa jina la Yakobo; vilevile mwininge ataandika juu ya mkono wake, ‘Wa Bwana,’ na kujiita kwa jina la Israeli. **6** “Hili ndilo asemalo Bwana, Mfalme wa Israeli na Mkombozi, Bwana Mwenye Nguvu Zote: Mimi ni wa kwanza na Mimi ni wa mwisho; zaidi yangu hakuna Mungu. **7** Ni nani basi aliye kama mimi? Ye ye na atangaze. Ye ye atangaze na kuweka mbele yangu ni kitu gani kilichotokea tangu nilipoumba watu wangu wa kale, tena ni nini kitakachotokea: naam, ye ye na atoe unabii ni nini kitakachokuja. **8** Msitetemeke, msigope. Je, sikutangaza hili, na kutoa unabii tangu zamani? Ninyi ni mashahidi wangu. Je, yuko Mungu zaidi yangu mimi? Hasha, hakuna Mwamba mwininge; mimi simjui mwininge.” **9** Wote wachongao sanamu ni ubatili, navyo vitu wanavyovithamini havifai kitu. Wale amba wanazitetea ni vipofu, ni wajinga, nao waaibika. **10** Ni nani atengenezaye mungu na kusubu sanamu, ambayo haiwezi kumfaidia kitu chochote? **11** Ye ye pamoa na weniwe wa aina yake wataaibisha, mafundi wao si kitu ila ni wanadamtu. Wote wakusanyike pamoa na kuwa na msimamo wao, watashushwa chini kwa hofu na kwa fedheha. **12** Muhunzi huchukua kifaa na kufikanyia kazi kwenye makaa ya moto, hutengeneza sanamu kwa nyundo, huifanyiza kwa nguvu za mkono wake. Huona njaa na kupoteza nguvu zake, asipokunyuwa maji huzimia. **13** Seremala hupima kwa kutumia kamba na huuchora mstari kwa kalamu; huchonga kwa patasi na kutia alama kwa bikari. Huifanyiza katika umbo la binadamu, la mwanadamu katika utukufu wake wote, ili iweze kukaa katika sehemu yake ya ibada ya miungu. **14** Hukata miti ya mierezi, huchukua miti ya msituni, au hupanda msunobari, nayo mvua huufanya ukue. **15** Ni kuni ya binadamu: ye ye huchukua baadhi yake na kuota moto, huwasha moto na kuoka mkate. Lakini pia huutumia kumtengeneza mungu na akamwabudu, huitengeneza sanamu na mungu, sanamu yake; ye ye huiisujudia na kuiabudu. **16** Sehemu ya kuni huiziweka motoni, mungu, sanamu yake; ye ye huiisujudia na kuiabudu. **17** Mabaki yake hutengeneza Huiomba na kusema, “Niokoe; wewe ni mungu wangu.” **18** Hawajui chocrote, hawaelewi chocrote, macho yao yamefungwa hata hawawezi kuona, akili zao zimefungwa hata hawawezi kufahamu. **19** Hakuna anayefikiri, hakuna mwenye maarifa wala ufahamu wa kusema, “Sehemu yake nilitumia kwa kuni; hata pia niliokoe mkate juu ya maaaka yake, nikabanika nyama na kuila. Je, nifanye machukizo kwa kile kilichobaki? Je, nisujidie gogo la mti?” **20** Hujilisha kwa majivu, moyo uliodanganyika humpotosh; hawewe kujikooa mwenye, au kusema, “Je, kitu hiki kilichoko katika mkono wangu wa kuume si ni uongo?” **21** “Ee Yakobo, kumbuka mambo haya, ee Israeli, kwa kuwa wewe ni mtumishi wangu. Nimekuumba wewe, wewe ni mtumishi wangu. Ee Israeli, sitakusahau. **22** Nimeyafuta makosa yako kama wingu, dhambi zako kama ukungu wa asubuhi. Nirudie mimi, kwa kuwa nimekukombao wewe.” **23** Enyi mbingu, imbeni kwa furaha, kwa maana Bwana amefanya jambo hili. Ee vilindi vya dunia, piga kelele. Enyi milima, pazeni sauti kwa nyimbo, enyi misitu na miti yenu yote, kwa maana Bwana amemkomboa Yakobo, ameuonyesha utukufu wake katika Israeli. **24** “Hili ndilo asemalo Bwana, Mkombozi wako, aliye kuumba tumboni: ‘Mimi ni Bwana, nilye umba vitu vyote, nilye itanda mbingu peke yangu, nilye itanda nchi mwenye, **25** ‘mimi huzipinga ishara za manabii wa uongo, na kuwatia upumbavu waaguzi, niyapinduaye maarifa ya wenye hekima, na kuyafanya kuwa upuzi, **26** niyathibitishaye maneno ya watumishi wake, na kutimiza utabiri wa wajumbe wake, ‘niambiaye Yerusalem, ‘Itakaliwa na watu,’ niambiaye miji ya Yuda kuwa, ‘Itajengwa,’ na kuhusu magofu yake, ‘Mimi nitayatengeneza,’ **27** niambiaye kilindi cha maji, ‘Kauka, nami nitakausha vijito vyako,’ **28** nisemaye kuhusu Koreshi, ‘Ye ye ni mchungaji wangu, naye atatimiza yote yanipendezayo; atauambia Yerusalem, ‘Ukajengwe tena,’ na kuhusu Hekalu, ‘Misingi yake na iwekwe.’”

45 “Hili ndilo asemalo Bwana kwa mpakwa mafuta wake, Koreshi, ambaye ni memshika mkono wake wa kuume kutiisha mataifa mbele yake na kuwavua wafalme silaha zao, kufungua milango mbele yake ili malango yasije yakafungwa: **2** Nitakwenda mbele yako na kusawazisha milima; nitavunjavunja malango ya shaba na kukatakata mappingo ya chuma. **3** Nitakupa hazina za gizani, mali zilizofichwa mahali pa siri, ili upate kujuu ya kwamba Mimi ndimi Bwana, Mungu wa

Israeli, akuitaye kwa jina lako. **4** Kwa ajili ya Yakobo mtumishi wangu, Israeli niliyemchagua, nimekuita wewe kwa jina lako, na kukupa jina la heshima, ingawa wewe hunitambui. **5** Mimi ndimi Bwana, wala hakuna mwagine, zaidi yangu hakuna Mungu. Nitakutia nguvu, ingawa wewe hujanitambua, **6** ili kutoka mawio ya jua mpaka machweo yake, watu wapate kujua kwamba hakuna Mungu mwagine ila Mimi. Mimi ndimi Bwana wala hakuna mwagine. **7** Mimi ninaumba nuru na kuhuluk giza, ninaleta mafanikio na kusababisha maafa. Mimi, Bwana, huyatenda haya yote. **8** “Enyi mbingu juu, nyesheni haki, mawingu na yaidondoshe. Dunia na ifunguke sana, wokovu na uchipuke, haki na ikue pamoa nao. Mimi, Bwana, ndiye niliyeumba. **9** “Ole wake ye ye ashindanaye na Muumba wake, ye ye ambaye ni kigae tu kati ya vigae juu ya ardhi. Je, udongo wa kufinyangia humwambia mfinyanzi, ‘Unatengeneza nini wewe?’ Je, kazi yako husema, ‘Hana mikono?’ **10** Ole wake amwambia yake, ‘Umezaa nini?’ Au kumwambia mama yake, ‘Umezaa kitu gani?’ **11** “Hili ndilo asemalo Bwana, ye ye Aliye Mtakatifu wa Israeli na Muumba wake: Kuhusu mambo yatakayokuja, je, unaniuliza habari za watoto wangu, au kunipa amri kuhusu kazi za mikono yangu? **12** Mimi ndiye niliyeumba dunia na kumuumba mwanadamu juu yake. Mikono yangu mwenyewe ndiyo iliyozianda mbingu, nikayapanga majeshi yake yote ya angani. **13** Mimi nitamwinua Koreshi katika haki yangu: nitazinyosha njia zake zote. Ye ye atajenga mji wangu upya, na kuwaweka huru watu wangu walio uhamishoni, lakini si kwa kulipiwa fedha wala kupewa zawadi, asema Bwana Mwenye Nguvu Zote.” **14** Hili ndilo asemalo Bwana: “Mazao ya Misri na bidhaa za Kushi, nao wale Waseba warefu, watakuja na kuwa wako, watakuja wakijikokota nyuma yako, watakuja wamefungwa minyororo. Watasujudu mbele yako wakikusihi na kusema, ‘Hakika Mungu yu pamoa nawe, wala hakuna mwagine; hakuna Mungu mwagine.’” **15** Hakika wewe u Mungu unayejificha, Ee Mungu na Mwokozi wa Israeli. **16** Wote watengeneza sanamu wataaibika na kutahayarika; wataenda kutahayarika pamoa. **17** Lakini Israeli ataokolewa na Bwana kwa wokovu wa milele; kamwe hutaaibika wala kutatahayarika, milele yote. **18** Kwa kuwa hili ndilo asemalo Bwana, ye ye aliyeumba mbingu, ndiye Mungu; ye ye aliyeifanya dunia na kuiumba, ye ye ndiye aliiwekeea misingi imara, hakuiumba ili iwe tupu, bali aliiumba ikaliwe na viumbwe vyake. Anasema: “Mimi ndimi Bwana, wala hakuna mwagine. **19** Sijasema sirini, kutoka mahali fulani katika nchi ya giza; sijawaambia wazao wa Yakobo, ‘Nitafuteni bure.’ Mimi, Bwana, nasema kweli; ninatangaza lililo sahihi. **20** “Kusanyikeni pamoa mje, enyi wakimbizi kutoka mataifa. Wale wabebao sanamu za mti ni watu wasio na akili, wale waombao miungu isiyowenza kuokoa. **21** Tangazeni litakalokuwepo, lisemeni hilo, wao na wafanye shauri pamoa. Ni nani aliyetangulia kusema hili tangu zamani, aliyetangaza

tangu zamani za kale? Je, haikuwa Mimi, Bwana? Wala hapana Mungu mwagine zaidi yangu mimi, Mungu mwénye haki na Mwokozi; hapana mwagine ilia mimi. **22** “Nigeukieni mimi, nanyi mkaokolewe, enyi miisho yote ya dunia; kwa maana mimi ndimi Mungu, wala hapana mwagine. **23** Nimeapa kwa nafsi yangu, kinywa changu kimenena katika uadilifu wote neno ambalo halitatanguka: Kila goti litapigwa mbele zangu, kwangu mimi kila ulimi utaapa. **24** Watasema kuhusu mimi, ‘Katika Bwana peke yake ndiko kuna haki na nguvu.’” Wote ambao wamemkasirika Mungu watamjia yeye, nao watatahayarika. **25** Lakini katika Bwana wazao wote wa Israeli wataonekana wenye haki na watashangilia.

46 Beli anasujudu hadi nchi, Nebo anainama; sanamu zao zabebwa na wanyama wa mizigo.

Vinyago hivi mnavyobeba kila mahali ni mizigo wa kulemea, mizigo kwa waliochoka. **2** Vinyago pamoa na wale wanaovibeba wanainama chini; hiyo miungu haiwezi kuwaokoa watu, wote wanakwenda utumwani pamoa. **3** “Nisikilizeni mimi, ee nyumba ya Yakobo, ninyi nyote mliobaki wa nyumba ya Israeli, ninyi ambao nimewategemeza tangu mlipotungwa mimba, nami nimewabeba tangu kuzaliwa kwenu. **4** Hata mpaka wakati wa uzee wenu na mvi, Mimi ndiye, Mimi ndiye nitakayewasaidia ninyi. Nimewahuluku, nami nitawabeba, nitawasaidia ninyi na kuwaokoa. **5** “Mtanilinganisha na nani, au mtanihesabu kuwa sawa na nani? Ni nani mtakayenifananisha naye ili tuweze kulinganishwa? **6** Wengine humwaga dhahabu kutoka kwenye mifuko yao, na kupima fedha kwenye mizani; huajiri mfua dhahabu kutengeneza mungu, kisha huisujidua na kuiabudu. **7** Huiinua mabegani na kuichukua; huiweka mahali pake, papo hapo ndipo isimamapo. Wala haiwezi kusogea kutoka mahali pale. Ingawa mtu huililia, haimjib; haiwezi kumwokoa kwenye taabu zake. **8** “Kumbukeni hili, litieni akilini, liwekeni moyoni, enyi waasi. **9** Kumbukeni mambo yaliyopita, yale ya zamani za kale; mimi ndimi Mungu, wala hakuna mwagine; mimi ndimi Mungu, wala hakuna mwagine aliye kama mimi. **10** Ni mimi nitangazaye mwisho tangu mwanzo, naam, tangu zamani za kale, mambo ambayo hayajatendeka. Ninasema: Kusudi langu ndilo litakalosimama, nami nitatenda mapenzi yangu yote. **11** Kutoka mashariki ninaita ndege awindaye; kutoka nchi ya mbali, mtu atakayetimiza kusudi langu. Lile ambalo nimelisema, ndilo nitakalolitimiza; lile nilolilipanga, ndilo nitakalolitenda. **12** Nisikilizeni, ninyi wenye miyo migumu, ninyi mlilo mbali na haki. **13** Ninaleta haki yangu karibu, haiko mbali; wala wokovu wangu hautachelewa. Nitawapa Sayuni wokovu, Israeli utukufu wangu.

47 “Shuka uketi mavumbini, ee Bikira Binti Babeli; keti chini pasipo na kiti cha enzi, ee binti wa Wakaldayo. Hutaitwa tena mwororo wala wa kupendeza. **2** Chukua mawe ya kusagia, usage

unga, vua shela yako. Pandisha mavazi yako, ondoa viatu vyako, vuka vijito kwa shida. 3 Uchi wako utafunuliwa na aibu yako itaonekana. Nitalipa kisasi; sitamhurumia hata mmoja. 4 Mkombozi wetu: Bwana Mwenye Nguvu Zote ndilo jina lake; ndiye ye ye Aliye Mtakatifu wa Israeli. 5 "Keti kimya, ingia gizani, Binti wa Wakaldayo, hutaitwa tena malkia wa falmi. 6 Niliwakasirikia watu wangu na kuaibisha urithi wangu; niliwatia mikononi mwako, nawe hukwaonea huruma. Hata juu ya wazee uliweka nira nzito sana. 7 Ukasema, 'Nitaendelea kuwa malkia milele!' Lakini hukutafakari mambo haya wala hukuwaza juu ya kile kingweza kutokeea. 8 "Sasa basi, sikiliza, ewe kiumbe mpenda anasa, ukaaye mahali pako pa salama, na kuijambia mwenyewe, 'Mimi ndiye, wala hakuna mwininge zaidi yangu. Kamwe sitakuwa mjane, wala sitafisha na watoto.' 9 Haya mawili yatakupata, kufumba na kufumbua, katika siku moja: kufiwa na watoto, na ujane. Yote yatakupata kwa kipimo kikamilifu, ijapokuwa uchawi wako ni mwingu, na uaguzi wako ni mwingu. 10 Umeutegemea uovu wako, nawe umesema, 'Hakuna ye yeyote anionaye.' Hekima yako na maarifa yako vinakupoteza unapojiambia mwenyewe, 'Mimi ndiye, wala hakuna mwininge zaidi yangu.' 11 Maafa yatakujia, nave hutaweza kuyaondoa kwa uaguzi. Janga litakuangukia, wala hutaweza kulikinga kwa fidia; msiba mkuu usioweza kuatabiri utakujia ghafula. 12 "Endelea basi na uaguzi wako, na wingi wa uchawi wako, ambao umeutumikia tangu utoto wako. Labda utafanikiwa, labda unaweza ukasababisha hofu kuu. 13 Ushauri wote uliopokea umekuchosha bure! Wanajimu wako na waje mbele, wale watazama nyota watabiriazo mwezi baada ya mwezi, wao na wawaokoe na lile linalokuja juu yenu. 14 Hakika wako kama mabua makavu; moto utawateketeka. Hawawezi hata kujikooa wao wenyewe kutokana na nguvu za mwali wa moto. Hapa hakuna makaa ya kumtia mtu ye yeyote joto; hapa hakuna moto wa kuota. 15 Hayo ndiyo yote wanayowenza kuwatendea ninyi, hawa ambao umetaabika nao na kufanya nao biashara tangu utoto. Kila mmoja atatoroka; hakuna ye yeyote aezaye kukuokoa.

mungu wangu wa chuma aliyamuru.' 6 Umesikia mambo haya; yaangalie hayo yote. Je, hutayakubali? 'Kuanzia sasa na kuendelea nitakueleza mambo mapya, juu ya mambo yaliyofichika usiyoyajua. 7 Yameumbwa sasa, wala si tangu zamani; hukupata kuyasikia kabla ya siku ya leo. Hivyo huwezi kusema, 'Naam, niliyajua hayo.' 8 Hujayasikia wala kuyaelewa, tangu zamani sikio lako halikufunguka. Ninafahamu vyema jinsi ulivyo mdanganyifu, uliitwa mwasi tangu kuzaliwa kwako. 9 Kwa ajili ya Jina langu mwenyewe ninaichelewesha ghadhabu yangu, kwa ajili ya sifa zangu niemezia isikupate, ili nisije nikakukatilia mbali. 10 Tazama, nimekusafisha, ingawa si kama fedha, nimekujaribu katika tanuru ya mteso. 11 Kwa ajili yangu mwenyewe, kwa ajili yangu mwenyewe, nafanya hili. Jinsi gani niliachie Jina langu lichafuliwe? Sitautoa utukufu wangu kwa mwininge. 12 "Ee Yakobo, nisikilize mimi, Israeli, ambaye nimekuita: Mimi ndiye; mimi ndimi mwanzo na mwisho. 13 Mkono wangu mwenyewe uliweka misingi ya dunia, niziitapo, zote husimama pamoja. 14 "Kusanyikeni, ninyi nyote, msikilize: Ni ipi mionganii mwa hizo sanamu ambayo imetabiri vitu hivi? Watu wa Bwana waliochaguli na kuungana watatiniza kusudi lake dhidi ya Babeli; mkono wa Mungu utaka wa dhidi ya Wakaldayo. 15 Mimi, naam, Mimi, nimenena; naam, nimemwita yeye. Nitamleta, naye atafanikiwa katika lile nililotmtuma. 16 "Nikaribieni na msikilize hili: "Tangu tangazo la kwanza sikusema kwa siri; wakati litokeapo, nitakuwako hapo." Sasa Bwana Mwenyezi amenituma, kwa Roho wake. 17 Hili ndilo asemalo Bwana, Mkombozi wako, ye ye Aliye Mtakatifu wa Israeli: "Mimi ni Bwana, Mungu wako, nikufundishaye ili upate faida, nikuongozaye katika njia ikupasayo kuiendeia. 18 Laiti ungesikiliza kwa makini maagizo yangu, amani yako ingekeuwa kama mto, haki yako kama mawimbi ya bahari. 19 Wazao wako wangekuwa kama mchanga, watoto wako kama chembe zake zisizohesabika; kamwe jina lao lisingefutiliwa mbali, wala kuangamizwa kutoka mbele zangu." 20 Tokeni huko Babeli, kimbieni

48 "Sikilizeni hili, ee nyumba ya Yakobo, ninyi mnaoitwa kwa jina la Israeli, na mnaotoka katika ukoo wa Yuda, ninyi mnaoapa kwa jina la Bwana, mnaomwomba Mungu wa Israeli, lakini si katika kweli au kwa haki; **2** ninyi mnaoiji raiya wa mji mtakatifu, na kumtegemea Mungu wa Israeli, Bwana Mwenye Nguvu Zote ndilo jina lake; **3** Nilitoa unabii mambo ya kwanza tangu zamani, kinywa changu kiliyatangaza na kuyafanya yajulikane; kisha ghafula nikayatenda, nayo yakatokea. **4** Kwa kuwa nalijua jinsi ulivyokuwa mkaidi; mishipa ya shingo yako ilikuwa chuma, kipaji chako cha uso kilikuwa shaba. **5** Kwa hiyo nilikuambia mambo haya tangu zamani, kabla hayajatokea nilikutangazia ili usije ukasema, 'Sanamu zangu zilifanya hayo; kinyago changu cha mti na

49 Nisikilizeni, enyi visiwa, sikieni hili, ninyi mataifa mliongwa mbali: Kabla sijazaliwa, Bwana aliniita, tangu kuzaliwa kwangu, amelitaja jina langu. **2** Akafanya kinywa changu kuwa kama upanga ulionolewa, katika uvuli wa mkono wake akanificha; akanifanya kuwa mshale uliosuguliwa, na kunificha katika podo lake. **3** Akaniambia, "Wewe u mtumishi wangu, Israeli, ambaye katika yeye

nitaonyesha utukufu wangu.” **4** Lakini nilisema, aliyenizalia hawa? Nilikuwa nimefiwa, tena tasa; “Nimetumika bure, nimetumia nguvu zangu bure bila nilikuwa nimehamishwa na kukataliwa. Ni nani faida. Hata hivyo linalonistahili liko mkononi mwa Bwana, nao ujira wangu uko kwa Mungu wangu.” **5** Sasa Bwana asema: ye ye aliyeniumba tumboni kuwa mtumishi wake, kumrudisha tena Yakobo kwake na kumkusanya Israeli, kwa maana nimepata heshima machoni pa Bwana, naye Mungu wangu amekuwa nguvu yangu; **6** ye ye asema: “Je, ni jambo dogo sana wewe kuwa mtumishi wangu ili kurejeza makabila ya Yakobo, na kuwarudisha wale Waisraeli nitowahifadhi? Pia nitakufanya uwe nuru kwa ajili ya watu wa Mataifa, ili upate kuleta wokovu wangu hata miisho ya dunia.” **7** Hili ndilo asemalo Bwana, ye ye Mkombozi na Aliye Mtakatifu wa Israeli, kwake ye ye aliyedharauliwa na kuchukiwa na taifa, kwa mtumishi wa watawala: “Wafalme watakuona na kusimama, wakuu wataona na kugangka kifufidifi, kwa sababu ya Bwana, aliye mwaminifu, ye ye Aliye Mtakatifu wa Israeli, aliye kuchagua wewe.” **8** Hili ndilo asemalo Bwana: “Wakati wangu uliokubalika nitakujibu, nami katika siku ya wokovu nitakusaidia; nitakuhifadhi, nami nitakufanya kuwa agano kwa ajili ya watu, ili kurudisha nchi na kugawanyia urithi tena wale waliokuwa ukiwa, **9** kuwaambia mateka, ‘Tokeni nje,’ nao wale walio gizani, ‘Kuweni huru!’ “Watajilisha kando ya barabara na kupata malisho yao juu ya kila kilima kilicho kitupu. **10** Hawataona njaa wala kuona kiu, wala hari ya jangwani au jua halitawapiga. Yeye mwenye huruma juu yao atawaonyesha njia, na kuwaongoza kando ya chemchemi za maji. **11** Nitaifanya milima yangu yote kuwa barabara, na njia kuu zangu zitainuliwa. **12** Tazama, watakuja kutoka mbali: wengine kutoka kaskazini, wengine kutoka magharibi, wengine kutoka nchi ya Sinimu.” **13** Pigeni kelele kwa furaha, enyi mbingu; furahi, ee dunia; pazeni sauti kwa kuimba, enyi milima! Kwa maana Bwana anawafariji watu wake, naye atakuwa na huruma kwa watu wake walioumizwa. **14** Lakini Sayuni alisema, “Bwana ameniacha, Bwana amenisahau.” **15** “Je, mama aweza kumsahau mtoto aliye matitini mwake akinyonya, wala asiwe na huruma juu ya mtoto aliye mzaa? Ingawa anawenza kusahau, mimi sitakusahau wewel! **16** Tazama, nimekuchora kama muhuri katika vitanga nya mikono yangu, kuta zako zi mbele yangu daima. **17** Wana wako wanaharakisha kurudi, nao wale waliokuteka wanaondoka kwako. **18** Inua macho yako ukatazame pande zote: wana wako wote wanakusanya na kukujia. Kwa hakika kama vile niishiyvo, utawavaa wote kama mapambo, na kuifunga nao kama bibi arusi,” asema Bwana. **19** “Ingawa uliangamizwa na kufanywa ukiwa, na nchi yako ikaharibiwa, sasa nafasi itakuwa finyu kwa ajili ya watu wako, nao wale waliokuangamiza watakuwa mbali sana. **20** Watoto waliozaliwa wakati wa msiba wako bado watakuambia, ‘Mahali hapa ni finyu sana kwetu, tupe eneo kubwa zaidi la kuishi.’ **21** Ndipo utasema moyoni mwako, ‘Ni nani aliyenizalia hawa? Nilikuwa nimefiwa, tena tasa; nilewalea hawa? Niliachwa peke yangu, lakini hawa wametoka wapi?’” **22** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenyezi: “Tazama, nitawaashiria watu wa Mataifa, nitainua bendera yangu kwa mataifa; watawalea wana wako mikononi yao, na kuwabeba binti zenu zenu wa kuwalea, na malkia wao watakuwa mama zenu wa kuwalea. Watasujudu mbele yako nyuso zao zikigusa ardhi; wataramba mavumbi yaliyo miguuni mwako. Ndipo utajua ya kuwa Mimi ndimi Bwana; wale wanaonitumaini mimi hawataaibika.” **24** Je, nyara zaweza kuchukuliwa kutoka kwa mashujaa wa vita, au mateka kuokolewa kutoka kwa watu wakali? **25** Lakini hili ndilo asemalo Bwana: “Naam, mateka watachukuliwa kutoka kwa mashujaa, na nyara zitapokonywa kutoka kwa watu wakali. Nitashindana na wale wanaoshindana nawe, nami nitawokoaa watoto wako. **26** Nitawafanya wale wanaokuonea kula nyama yao wenye, watalewa kwa damu yao wenye, kama vile kwa mvinyo. Ndipo wanadamu wako, Mkombozi wako, niliye Mwenye Nguvu wa Yakobo.”

50 Hili ndilo asemalo Bwana: “Iko wapi hati ya talaka ya mama yako ambayo kwayo miliachana naye? Au nimewauza ninyi kwa nani mionganii mwa watu wanaonidai? Kwa ajili ya dhambi zenu mliuzwa, kwa sababu ya makosa, mama yenu aliachwa. **2** Nilipokuja, kwa nini hakuwepo hata mmoja? Nilipoita, kwa nini hakuwepo hata mmoja wa kujibu? Je, mkono wangu ni mfupi mno hata nisiweze kuwakomboa? Je, mimi sinna nguvu za kukuoko? Kwa kukemea tu naikausha bahari, naigeuza mito ya maji kuwa jangwa; samaki wake wanaoza kwa kukosa maji na kufanya nguo ya gunia kuwa kifuniko chake.” **4** Bwana Mwenyezi amenipa ulimi uliofundishwa, ili kujua neno limtegomezalo aliyechoka. Huniamsha asubuhi kwa asubuhi, huamsha sikio langu lisikie kama mtu afundishwaye. **5** Bwana Mwenyezi amezibua masikio yangu, nami sikuwa mwasi, wala sikurudi nyuma. **6** Niliwapa mgongo wangu wale wanipigao, mashavu yangu wale wang’oao ndevu zangu; sikuuficha uso wangu kutokana na fedheha na kutemewa mate. **7** Kwa sababu Bwana Mwenyezi ananisaidia, sitatahayarika. Kwa hiyo nimekaza uso wangu kama jiwe la gumegume, nami ninajua sitaaibika. **8** Yeye anipatiaye haki yangu yu karibu. Ni nani basi atakayeleta mashtaka dhidi yangu? Tukabiliane uso kwa uso! Mshtaki wangu ni nani? Ni nani aliye mshtaki wangu? **9** Ni Bwana Mwenyezi anisaidiye mimi. Ni nani hyuo atakayenihukumu? Wote watachakaa kama vazi, nondo watawala wawamalize. **10** Ni nani mionganii mwenu amchaye Bwana, na kulitii neno la mtumishi wake? Yeye atembeaye gizani, yeye asiyi

na nuru, na alitumainie jina la Bwana, na amtegemee Mungu wake. **11** Lakini sasa, ninyi nyote mnaowasha mioto, na kupeana mienge iwakayo ninyi kwa ninyi, nendeni, tembeeni katika nuru ya moto wenu na ya mienge mliyoiwasha. Hili ndilo mtakalolipokea kutoka mkononi mwangu: Mtalala chini kwa mateso makali.

51 “Nisikilizeni, ninyi mnaofuatia haki na mnaomtafuta Bwana: Tazameni mwamba ambako mlichongwa, na mahali pa kuvunjia mawe ambako mlichimbwa; **2** mwangalieni Abrahamu, baba yenu, na Sara, ambaye aliwazaa. Wakati nilipomwita alikuwa mmoja tu, nami nikambariki na kumfanya kuwa wengi. **3** Hakika Bwana ataifariji Sayuni, naye atayaangalia kwa huruma magofu yake yote; atayaafanya majangwa yake yawe kama Edeni, nazo sehemu zake zisizolimika ziwe kama bustani ya Bwana. Shangwe na furaha zitakuwako ndani yake, shukrani na sauti za kuimba. **4** “Nisikilizeni, watu wangu; nisikieni, taifa langu: Sheria itatoka kwangu; haki yangu itakuwa nuru kwa mataifa. **5** Haki yangu inakaribia mbio, wokovu wangu unakuja, nao mkono wangu utaleta hukumu kwa mataifa. Visiwa vitanitegemea na kungojea mkono wangu kwa matumaini. **6** Inueni macho yenu mbinguni, mkaitazame dunia chini; mbingu zitatoweka kama moshi, dunia itachakaa kama vazi, na wakazi wake kufa kama mainzi. Bali wokovu wangu utadumu milele, haki yangu haitakoma kamwe. **7** “Nisikieni, ninyi mnaojua lililo sawa, ninyi watu ambaao mna sheria yangu miyoniyi mwenu: Msiogope mashutumu ya wanadamu wala msitiwe hofu na matukano yao. **8** Kwa maana nondo atawala kama vazi, nao funza atawatafuna kama sufu. Lakini haki yangu itadumu milele, wokovu wangu kwa vizazi vyote.” **9** Amka, Amkal Jivike nguvu, ewe mkono wa Bwana, Amka, kama siku zilitzopita, kama vile vizazi nya zamani. Si ni wewe uliyemkata Rahabu vipande vipande, uliyemchoma yule joka? **10** Si ni wewe uliyekausha bahari, maji ya kilindi kikuu, uliyefanya barabara katika vilindi nya bahari ili waliokbolewa wapate kuvuka? **11** Wale waloliipiwa fidia na Bwana watarudi. Wataingia Sayuni wakiimba; furaha ya milele itakuwa taji juu ya vichwa vyao. Furaha na shangwe zitawapata, huzuni na kulia kwa uchungu kutatoweka. **12** “Mimi, zote kwa sababu ya ghadhabu ya mdhalimu, ambaye nia yake ni kuangamiza? Iko wapi basi ghadhabu ya mdhalimu? **14** Wafungwa waliojikunyata kwa hofu watawekwa huru karibuni; hawatafia kwenye gereza lao, wala hawatakosa chakula. **15** Kwa maana Mimi ndimi Bwana, Mungu wako, ambaye huisukasuka bahari ili mawimbi yake yangurume: Bwana Mwenye

Nguvu Zote ndilo jina lake. **16** Nimeweka maneno yangu kinywani mwako na kukufunika kwa uvuli wa mkono wangu: Mimi niliyeweka mbingu mahali pake, niliyeweka misingi ya dunia, niwaambiaye Sayuni, ‘Ninyi ni watu wangu.’” **17** Amka, amka! Simama, ee Yerusalem, wewe uliyekunywa kutoka mkono wa Bwana kikombe cha ghadhabu yake, wewe uliyekunywa mpaka kufikia machujo yake, kikombe kile cha kunywea kiwafanyacho watu kuyumbayumba. **18** Kat i ya wana wote aliowaza hakuwepo hata mmoja wa kumwongoza, kati ya wana wote aliowalea hakuwepo hata mmoja wa kumshika mkono. **19** Majanga haya mawili yamekuja juu yako: ni nani awezaye kukufariji? Maanganizzi, uhariibifu, njaa na upanga; ni nani awezaye kukutuliza? **20** Wana wako wamezimia, wamelala kwenye mwanzo wa kila barabara, kama swala aliyeswala kwenye wawu. Wamejazwa na ghadhabu ya Bwana na makaripio ya Mungu wako. **21** Kwa hiyo sikiliza hili, wewe uliyeteswa, uliyelewa, lakini si kwa mvinyo. **22** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenyezi wako, Mungu wako, ye ye ambaye huwatetea watu wake: “Tazama, nimeondoa mkononi mwako kikombe kilichokufanya uyumbayumble; kutoka kikombe hicho, kikombe cha kunywa cha ghadhabu yangu, kamwe hutakunywa tena. **23** Nitakiweka mikononi mwa watesi wako, wale waliokuambia, ‘Anguka kifudifudi ili tuweze kutembea juu yako.’ Ukaufanya mgongo wako kama ardhi, kama njia yao ya kupita.”

52 Amka, amka, ee Sayuni, jivike nguvu. Vaa mavazi yako ya fahari, ee Yerusalem, mji mtakatifu. Asiyetahiriwa na aliye najisi hataingia kwako tena. **2** Jikung’ute mavumbi yako, inuka, uketi kwenye kiti cha enzi, ee Yerusalem. Jifungue minyororo ilio shingoni mwako, ee Binti Sayuni uliyi mateka. **3** Kwa kuwa hili ndilo asemalo Bwana. “Mliuzwa pasipo malipo, nanyi mtakombolewa bila fedha.” **4** Kwa maana hili ndilo asemalo Bwana Mwenyezi: “Hapo kwanza watu wangu walishuka Misri kuishi, hatimaye, Ashuru wakawaonea. **5** “Basi sasa nina nini hapa?” asema Bwana. “Kwa kuwa watu wangu wamechukuliwa pasipo malipo, nao wale wanaowatawala wanawadhihaki,” asema Bwana. **6** Kwa hiyo watu wangu watalijua Jina langu; kwa hiyo katika siku ile watajua kwamba ndimi niliyetangulia kulisema. Naam, ni mimi.” **7** Tazama jinsi miguu ya wale waletao habari njema ilivyo mizuri juu ya milima, wale wanaotangaza amani, wanaoleta habari njema, wanaotangaza wokovu, wauambiao Sayuni, “Mungu wako anatawala!” **8** Sikiliza! Walinzi wako wanapaza sauti zao, pamoja wanapaza sauti zao kwa furaha. Wakati Bwana atakaporejea Sayuni, wataliona kwa macho yao wenywewe. **9** Pazeni sauti ya nyimbo za furaha pamoja, enyi magofu ya Yerusalem, kwa maana Bwana amewafariji watu wake, ameikomboa Yerusalem. **10** Mkono mtakatifu

wa Bwana umefunuliwa machoni pa mataifa yote, nayo miisho yote ya dunia itaona wokovu wa Mungu wetu. **11** Ondokeni, ondokeni, tokeni huko! Msiguse kitu chochote kilicho najisi! Tokeni kati yake mwe safi, ninyi mchukua vyombo nya Bwana. **12** Lakini hamtaondoka kwa haraka, wala hamtakwenda kwa kukimbia; kwa maana Bwana atatangulia mbele yenu, Mungu wa Israeli atakuwa mlinzi nyuma yenu. **13** Tazama, mtumishi wangu atatenda kwa hekima; atatukuzwa, na kuinuliwa juu, na kukwezwa sana. **14** Kama walivyokuwa wengi walioshangazwa naye, kwani uso wake ulikuwa umeharibiwa sana zaidi ya mtu yeyote na umbo lake kuharibiwa zaidi ya mfano wa mwanadamu: **15** hivyo atayashangaza mataifa mengi, nao wafalme watafunga vinywa vya kwa sababu yake. Kwa kuwa yale ambayo hawakuambiwa, watayaona, nayo yale wasiyoyasikia, watayafahamu.

53 Ni nani aliyeamini ujumbe wetu, na mkono wa Bwana umefunuliwa kwa nani? **2** Alikua mbele yake kama mche mwororo na kama mzizi katika nchi kavu. Hakuwa na uzuri wala utukufu wa kutuvutia kwake, hakuwa na chochote katika sura yake cha kutufanya tumtamani. **3** Alidharauliwa na kukataliwa na wanadamu, mtu wa huzuni nytingi, ajuaye mateso. Kama mtu ambaye watu humficha nyuso zao, alidharauliwa, wala hatukumhesabu kuwa kitu. **4** Hakika alichukua udhaifu wetu na akajitwika huzuni zetu, hata hivyo tulidhania kuwa amepigwa na Mungu, akapigwa sana naye, na kuteswa. **5** Lakini alitobolewa kwa ajili ya makosa yetu, alichubuliwa kwa ajili ya maovu yetu; adhabu iliyotuletea sisi amani ilikuwa juu yake, na kwa majeraha yake sisi tumepona. **6** Sisi sote, kama kondoo, tumepotea, kila mmoja wetu amegeukia njia yake mwenyewe, naye Bwana aliweka juu yake maovu yetu sisi sote. **7** Alionewa na kuteswa, hata hivyo hakufungua kinywa chake; aliongozwa kama mwana-kondoo apelekwaye machinjoni, kama vile kondoo anyamazavyo mbele ya wao wamkataye manyoya, hivyo hakufungua kinywa chake. **8** Kwa kuonewa na kuhukumiwa aliondolewa. Nani awezaye kueleza kuhusu kizazi chake? Kwa maana alikatiliwa mbali na nchi ya walio hai, alipigwa kwa ajili ya makosa ya watu wangu. **9** Wakamfanya kaburi pamoja na waovu, pamoja na matajiri katika kifo chake, ingawa hakutenda jeuri, wala hapakuwa na hila kinywani mwake. **10** Lakini yalikuwa ni mapenzi ya Bwana kumchubua na kumsababisha atesek. Ingawa Bwana amefanya maisha yake kuwa sadaka ya hatia, ataona uzao wake na kuishi siku nytingi, nayo mapenzi ya Bwana yatafanikiwa mikononi mwake. **11** Baada ya maumivu ya nafsi yake, ataona nuru ya uzima na kuridhika; kwa maarifa yake, mtumishi wangu mwenye haki atawafanya wengi kuwa wenye haki, naye atayachukua maovu yao. **12** Kwa hiyo nitamgawia sehemu mionganii mwa wakuu, naye atagawana nyara pamoja na wenye nguvu, kwa sababu aliyanimina maisha yake hadi mauti, naye alihesabiwa pamoja na wakosaji. Kwa kuwa alichukua dhambi za wengi, na kuwaombea wakosaji.

54 “Imba, ewe mwanamke tasa, wewe ambaye kamwe hukuzaa mtoto; paza sauti kwa kuimba, piga kelele kwa furaha, wewe ambaye kamwe hukupata utungu; kwa sababu watoto wa mwanamke aliyeachwa ukiwa ni wengi kuliko wa mwanamke mwenye mume,” asema Bwana. **2** “Panua mahali pa hema lako, tandaza mapazia ya hema lako uyaeneze mbali, wala usiyazui; ongeza urefu wa kamba zako, imarisha viginig vyako. **3** Kwa maana uaeneea upande wa kuume na upande wa kushoto; wazao wako watayamiliki mataifa na kukaa katika miji yao iliyoachwa ukiwa. **4** “Usiogope, wewe hutaaibika. Usiogope aibu, wewe hutaaibishwa. Wewe utasauh aibu ya ujana wako, wala hutakumbuka tena mashutumu ya ujane wako. **5** Kwa maana Muumba wako ndiye mume wako, Bwana Mwenye Nguvu Zote ndilo jina lake, yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli ni Mkombozi wako, yeye anaitwa Mungu wa dunia yote. **6** Bwana atakuuta urudi kana kwamba ulikuwa mke aliyeachwa na kuhuzunishwa rohoni; kama mke aliyeolewa bado angali kijana na kukataliwa,” asema Mungu wako. **7** “Kwa kitambo kidogo nilikuacha, lakini kwa huruma nytingi nitakurudisha. **8** Katika ukali wa hasira nilikuficha uso wangu kwa kitambo, lakini kwa fadhibili za milele nitakuwa na huruma juu yako,” asema Bwana Mkombozi wako. **9** “Kwangu mimi jambo hili ni kama siku za Noa, nilipoapa kuwa maji ya Noa kamwe hayatufunika tena dunia. Hivyo sasa nimeapa sitawakasirikia ninyi, kamwe sitawakemea tena. **10** Ijapotikisika milima, na vilima viondolewe, hata hivyo upendo wangu usiokoma kwenu hautatikisika, wala agano langu la amani halitaondolewa,” asema Bwana, mwenye huruma juu yenu. **11** “Ewe mji uliyeteswa, uliyepigwa kwa dhoruba na usiyetulizwa, nitakujenga kwa almasi, nitaweka misingi yako kwa yakuti samawi. **12** Nitafanya minara yako ya akiki, malango yako kwa vito ving'aavyo, nazo kuta zako zote za vito vya thamani. **13** Watoto wako wote watafundishwa na Bwana, nayo amani ya watoto wako itakuwa kuu. **14** Kwa haki utathibitika: Kuonewa kutakuwa mbali nawe; hutaogopa chochote. Hofu itakuwa mbali nawe; haitakukaribia wewe. **15** Kama mtu yeyote akikushambulia, haitakuwa kwa ruhusa yangu; yeyote akushambuliyate atajisalimisha kwako. **16** “Tazama, ni mimi niliyemuumba mhunzi, yeye afukutaye makaa kuwa moto, na kutengeneza silaha inayofaa kwa kazi yake. Tena ni mimi niliyemwambia mharabu kufanya uharibifu mwingu. **17** Hakuna silaha itakayofanyizwa dhidi yako itakayofanikiwa, nawe utauthibitisha kuwa mwongo kila ulimi utakaokushtaki. Huu ndio urithi wa watumishi wa Bwana na hii ndiyo haki yao itokayo kwangu,” asema Bwana.

55 “Njooni, ninyi nyote wenye kiu, njooni kwenye maji; nanyi ambaa hamna fedha, njooni, nunueni na mle! Njooni, nunueni divai na maziwa

bila fedha na bila gharama. **2** Kwa nini kutumia zitakubalika juu ya madhababu yangu; kwa maana fedha kwa kitu ambacho si chakula, na kutaabikia nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala kwa mataifa kitu kisichoshibisha? Sikilizeni, nisikilizeni mimi na mle kilicho kizuri, nazo nafsi zenu zitafurahia utajiri wa unono. **3** Tegeni sikio mje kwangu, nisikieni mimi, ili nafsi zenu zipate kuishi. Nitafanya agano la milele nanyi, pendo la uaminifu nililomwahidi Daudi. **4** Tazama, nimemfanya kuwa shahidi wa mataifa, kiongozi na jemadari wa mataifa. **5** na maarifa; wote ni mbwa walio bubu, hawawezi Hakika utaita mataifa usiyoyajua, nayo mataifa yale yasiyokujua yataharakisha kukujia, kwa sababu ya Bwana Mungu wako, yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli, kwa maana amekutukuzu.” **6** Mtafuneti Bwana maadamu anapatikanwa; mwiteni maadamu yu karibu, **7** Mtu mwovu na aiache njia yake, na mtu mbaya naayaache mawazo yake. Yeye na amrudie Bwana, naye atamrehemu, arudi kwa Mungu wetu, kwa kuwa atamsamehe bure kabisu. **8** “Kwa kuwa mawazo yangu si mawazo yenu, wala njia zenu si njia zangu,” asema Bwana. **9** “Kama vile mbingu zilivyo juu kuliko dunia, ndivyo njia zangu zilivyo juu kuliko njia zenu na mawazo yangu kuliko mawazo yenu. **10** Kama vile mvua na theluji ishukavyo kutoka mbinguni, nayo hairudi tena huko bila kunywesha dunia na kuichipusha na kuistawisha, hivyo hutoa mbegu kwa mpanzi na mkate kwa mlaji, **11** ndivyo liliyivo neno langu lile litokalo kinywani mwangu: Halitanirudia tupu, bali litatimiliza lile nililokusudia na litafanikiwa katika kusudi lile nililolituma. **12** Mtatoka nije kwa furaha na kuongozwa kwa amani; milima na vilima vitapaza sauti kwa nyimbo mbewe yenu, nayo miti yote ya shambani itapiga makofi. **13** Badala ya kichaka cha miiba itaota miti ya misunobari, na badala ya michongoma utaota mhadasi. Hili litakuwa jambo la kumpatia Bwana jina, kwa ajili ya ishara ya milele, ambayo haitaharibiwa.”

56 Hili ndilo asemalo Bwana: “Dumisheni haki na mkatende lile lililo sawa, kwa maana wokovu wangu u karibu na haki yangu itafunuliwa upesi. **2** Amebarikiwa mtu yule atendaye hili, mtu yule alishikaye kwa uthabiti, yeye ashikaye Sabato bila kuinajisi, auzuiaye mkono wake usifanye uovu wowote.” **3** Usimwache mgeni aambatanaye na Bwana aseme, “Hakika Bwana atanitenga na watu wake.” Usimwache towashi yejote alalamike akisema, “Mimi ni mti mkavu tu.” **4** Kwa kuwa hili ndilo asemalo Bwana: “Kwa matowashi washikao Sabato zangu, ambao huchagua kile kinachonipendeza na kulishika sana agano langu: **5** hao nitawapa ndani ya Hekalu langu na kuta zake kumbukumbu na jina bora kuliko kuwa na watoto wa kiume na wa kike: nitawapa jina lidumulo milele, ambalo halitakatiliwa mbali. **6** Wageni wanaoambatana na Bwana ili kumtumikia, kulipenda jina la Bwana, na kumwabudu yeye, wote washikao Sabato bila kuinajisi na ambao hushika sana agano langu: **7** hawa nitawaleta kwenye mlima wangu mtakatifu na kuwapa furaha ndani ya nyumba yangu ya sala. Sadaka zao za kuteketeza na dhabihu zao

zitakubalika juu ya madhababu yangu; kwa maana nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala kwa mataifa yote.” **8** Bwana Mwenyezi asema, yeye awakusanyaye Waisraeli waliohamishwa: “Bado nitawakusanya wengine kwao zaidi ya hao ambao wamekusanya tayari.” **9** Njooni, enyi wanyama wote wa kondeni, njooni mle, ninyi wanyama wote wa mwituni! **10** Walinzi wa Israeli ni vipofu, wote wamepungukiwa kubweka; hulala na kuota ndoto, hupenda kulala. **11** Ni mbwa wenye tamaa kubwa, kamwe hawatosheki. Wao ni wachungaji walipungukiwa na ufahamu; wote wamegeukia njia yao wenye, kila mmoja hutufuta faida yake mwenyewe. **12** Kila mmoja hulia, “Njooni, tupate mvinyo! Tunywe kileo sana! Kesho itakuwa kama leo, au hata bora zaidi.”

57 Mwenye haki hupotea, wala hakuna hata mmoja awazaye hilo moyoni mwake; watu wanaomcha Mungu huondolewa, wala hakuna hata mmoja anayeelewa kuwa wenye haki wameondolewa ili wasipatikane na maovu. **2** Wale waendao kwa unyofu huwa na amani; hupata pumziko walalapo mautini. **3** “Lakini ninyi: Njooni hapa, ninyi wana wa wachawi, ninyi wazao wa wazinzi na makahaba!

4 Mnamdhihaki nani? Ni nani mnayemcheka kwa dharau, na kumtolea ndimi zenu? Je, ninyi si watoto wa waasi, uzao wa waongo? **5** Mnaawaka tamaa katikati ya mialoni na chini ya kila mti uliotanda matawi; mnawatoa kafara watoto wenu kwenye mabonde na chini ya majabali yenye mianya. **6** “Sanamu zilizo katikati ya mawe laini ya mabondeni ndizo fungu lenu; hizo ndizo sehemu yenu. Naam, kwa hizo mmemimina sadaka za vinywaji, na kutoa sadaka za nafaka. Katika haya yote, niendelee kuona huruma? **7** Umeweka kitanda chako juu kwenye kilima kirefu kilichoinuka, huko ulikwenda kutoa dhabihu zako. **8** Nyuma ya milango yako na miimo yako umeweka alama zako za kipagani. Kwa kuniacha mimi, ulifunua kitanda chako, umepanda juu yake na kukipanua sana; ulifanya patano na wale ambao unapenda vitanda vyao, nawe uliangalia uchi wao. **9** Ulikwenda kwa Moleki ukiwa na mafuta ya zeituni, na ukaongeza manukato yako. Ukawatumwa wajumbe wako mbali sana, ukashuka kwenye kaburi lenyewe! (**Sheol h7585**) **10** Ulikuwa umechoshwa na njia zako zote, lakini hukusema, ‘Hakuna tumaini.’ Ulipata uhuisho wa nguvu zako, kwa sababu hiyo hukuzimia. **11** “Ni nani uliyemhofu hivyo na kumwogopa hata ukawa mwongo kwangu, wala hukunikumbuka au kutafakari hili moyoni mwako? Si ni kwa sababu nimekuwa kimya muda mrefu hata huniogopi?

12 Nitafunua haki yako na matendo yako, nayo hayatakufaidi. **13** Utakapolia kwa kuhitaji msaada, sanamu zako ulizojikusanya na zikuokoe! Upopo utazipeperusha zote, pumzi peke yake itazipeperusha, Lakini mtu atakayenifanya kimbilio lake, atairithi nchi na kuumiliki mlima wangu mtakatifu.” **14**

Tena itasemwa: "Jengeni, jengeni, itengenezeni zenu na kutosheleza mahitaji ya walioonewa, ndipo njia! Ondoeni vikwazo katika njia ya watu wangu." 15 Kwa maana hili ndilo asemalo Aliye juu, ye ye aliyeinuliwa sana, ye ye aishiye milele, ambaye jina lake ni Mtakatifu: "Ninaishi mimi mahali palipoinuka na patakatifu, lakini pia pamoja na ye ye aliye na roho iliyotubu na mwenye roho ya unyenyekevu, ili kuzihuisha roho za wanyenyekevu na kuihuisha miyo yao waliotubu. 16 Sitaendelea kulaumu milele, wala sitakasirika siku zote, kwa kuwa roho ya mwanadamu ingezimia mbele zangu: yaani pumzi ya mwanadamu nilyemuumba. 17 Nilighadhibu na tamaa yake ya dhambi; nilimwadhibu, nikauificha uso wangu kwa hasira, na bado aliendelea katika njia zake za tamaa. 18 Nimeziona njia zake, lakini nitamponya, nitamwongoza na kumrudishia upya faraja, 19 nikiumba sifa midomoni ya waombolezaji katika Israeli. Amani, amani, kwa wale walio mbali na kwa wale walio karibu," asema Bwana. "Nami nitawaponya." 20 Bali waou ni kama bahari ichafukayo, ambayo haiwezi kutulia, mawimbi yake hutupa takataka na matope. 21 Mungu wangu asema, "Hakuna amani kwa waou."

58 "Piga kelele, usizue. Paza sauti yako kama tarumbeta. Watangazieni watu wangu uasi wao, na kwa nyumba ya Yakobo dhambi zao. 2 Kwa maana kila siku hunitafuta, wanaonekana kutaka kujua njia zangu, kana kwamba walikuwa taifa linalotenda lililo sawa, na ambalo halijaziacha amri za Mungu wake. Hutaka kwangu maamuzi ya haki, nao hutamani Mungu awakaribie. 3 Wao husema, 'Mbona tumefunga, nawe hujaona? Mbona tumejinyenyekeza, nawe huangalii?' "Lakini katika siku ya kufunga kwenu, mnafanya mnavyotaka na kuwdhulumu wafanyakazi wenu wote. 4 Kufunga kwenu huishia kwenye magomvi na mapigano, na kupigana ninyi kwa ninyi kwa ngumi za uovu. Hamwezi kufunga kama mnavyofanya leo na kutazamia sauti zenu kusikiwa huko juu. 5 Je, hii ndiyo aina ya mfungo niliouchagua, siku moja tu ya mtu kujinyenyekeza? Je, ni kwa kuinamisha kichwa chini kama tete, na kwa kujilaza juu ya nguo ya gunia na majivu? Je, huo ndio mnaouita mfungo, siku iliyokubalika kwa Bwana? 6 "Je, hii si ndiyo aina ya mfungo niliyoichagua: kufunga minyororo ya udhalimu, na kufunga kamba za nira, kuwaweka huru walioonewa, na kuvunja kila nira? 7 Je, sio kushirikiana chakula chako na wenye njaa na kuwapatia maskini wasiokuwa na makao hifadhi, unapomwona aliye uchi, umvike, wala si kumkimbia mtu wa nyama na damu yako mwenyewe? 8 Ndipo nuru yako itajitokeza kama mapambazuko na uponyaji wako utatokea upesi; ndipo haki yako itakapokutangulia mbele yako, na utukufu wa Bwana utakuwa mlinzi nyuma yako. 9 Ndipo utaita, naye Bwana atajibu, utalia kuomba msaada, naye atasema: Mimi hapa. "Kama ukiiondoa nira ya udhalimu, na kunyoosha kidole na kuzungumza maovu, 10 nanyi kama mkimkunjulia mtu mwenye njaa nafsi

nuru yenu itakapong'aa gizani, nao usiku wenu utakuwa kama adhuhuri. 11 Bwana atakuongoza siku zote, atayatosheleza mahitaji yako katika nchi kame, naye ataitia nguvu mifupa yako. Utakuwa kama bustani iliyonyeshwa vizuri, kama chemchemi ambayo maji yake hayakauki kamwe. 12 Watu wako watajenga tena magofu ya zamani na kuinua misingi ya kale; utaitwa Mwenye Kukarabati Kuta Zilizobomoka, Mwenye Kurejeza Barabara za Makao. 13 "Kama ukutunza miguu yako isivunje Sabato, na kutokufanya kama vile upendavyo katika siku yangu takatifu, kama ukiita Sabato siku ya furaha na siku takatifu ya Bwana ya kuheshimiwa, kama utaheshimiwa kwa kutoenenda katika njia zako mwenyewe, na kutokufanya yakupendezayo au kusema maneno ya upuzi, 14 ndipo utakapoipatia furaha yako katika Bwana, nami nitakufanya upande juu ya miinuko ya nchi na kusherehekea urithi wa Yakobo baba yako." Kinywa cha Bwana kimenena haya.

59 Hakika mikono wa Bwana si mfupi hata usiweze kuoko, wala siki lake si zito hata lisiweze kusikia. 2 Lakini maovu yenu yamewatenga ninyi na Mungu wenu, dhambi zenu zimewaficha ninyi uso wake, ili asisikie. 3 Kwa maana mikono yenu imetiwa mawa kwa damu na vidole vyenu kwa hatia. Midomo yenu imenena uongo, nazo ndimi zenu zimenong'ona mambo maovu. 4 Hakuna hata mmoja anayedai kwa haki; hakuna hata mmoja anayetetea shauri lake kwa haki. Wanategemea mabishano matupu na kusema uongo, huchukua mimba ya magomvi na kuzaa uovu. 5 Huangua mayai ya nyoka wenye sumu kali na kutanda wavu wa buibui. Yeyote alaye mayai yao atakufa, na wakati moja lianguliwapo, nyoka hutoka humo. 6 Utando wao wa buibui haufai kwa nguo; hawawezi kujifunika kwa kile walichokitengeneza. Matendo yao ni matendo maovu, vitendo vya jeuri vipo mikononi mwao. 7 Miguu yao hukimbilia kwenye dhambi, ni myepesi kumwaga damu isiyo na hatia. Mawazo yao ni mawazo maovu; uhariibu na maangamizi huonekana katika njia zao. 8 Hawajui njia ya amani, hakuna haki katika mapito yao. Wameyageuza kuwa njia za upotovu, hakuna apitaye njia hizo atakayeifahamu amani. 9 Hivyo uadilifu uko mbali nasi, nayo haki haitufikii. Tunatazamia nuru, kumbe! Yote ni giza, tunatazamia mwanga, lakini tunatembea katika giza kuu. 10 Tunapapasa ukuta kama kipofu, tunapapasa katika njia zetu kama watu wasio na macho. Adhuhuri tunajikwaa kama wakati wa gizagiza; katikati ya wenye nguvu, tuko kama wafu. 11 Wote tunanguruma kama dubu; tunalia kwa maombolezo kama hua. Tunatafuta haki, kumbe hakuna kabisa; tunatafuta wokovu, lakini uko mbali. 12 Kwa sababu makosa yetu ni mengi machoni pako, na dhambi zetu zinashuhudia dhidi yetu. Makosa yetu yako pamoja nasi daima, nasi tunyatambua maovu yetu: 13 Uasi na udanganyifupi dhidi ya Bwana, kumgeuzia Mungu wetu kisogo,

tukichochea udhalimu na maasi, tukinena uongo hasira nilikupiga, lakini katika upendeleo wangu ambaio mioyo yetu imeuhifadhi. **14** Hivyo uadilifu nitakuonyesha huruma. **11** Malango yako yatakuwa umerudishwa nyuma, nayo haki inasimama mbali, wazi siku zote, kamwe hayatafungwa, mchana wala kweli imejikwaa njiani, uaminifu hauwezi kuingia. **15** usiku, ili watu wapate kukuletea utajiri wa mataifa: Kweli haipatikani popote, na yeote aepukaye uovu wafalme wao wakiongoza maandamano ya ushindi. **12** huwa mawindo. Bwana alitazama naye akachukizwa Kwa maana taifa au ufalme ule ambaio hautakutumikia kwamba hapakuwepo haki. **16** Aliona kuwa hakuwepo utaangamia; utaharibiwa kabisa. **13** “Utukufu wa hata mtu mmoja, akashangaa kwamba hakuwepo Lebanoni utakujilia, msunobari, mvnjie pamoja na hata mmoja wa kuingilia kati; hivyo mkono wake mteashuri, ili kupapamba mahali pangu patakatifu, mwenyewe ndio uliomfanya wokovu, nayo haki yake nami nitapatukuza mahali pa miguu yangu. **14** mwenyewe ndio iliyomtegemeza. **17** Alivaa haki kama Wana wa wale waliokuonea watakuja wakisujudu dirii kifuanini mwake, na chapeo ya wokovu kichwani mbele yako, wote wanaokudharau watasujudu kwenye mwake, alivaa mavazi ya kisasi naye akajifunga miguu yako, nao watakuita Mji wa Bwana, Sayuni ya wivu kama joho. **18** Kulingana na kile walichokuwa Aliye Mtakatifu wa Israeli. **15** “Ingawa umeachwa wametenda, ndivyo atakavyolipa ghadhabu kwa na kuchukiwa, bila yeote anayesafiri ndani yako, watesi wake na kisasi kwa adui zake, atavilipa visiwa nitakufanya kuwa farahi ya milele, na furaha ya sawa na wanavyostahili. **19** Kuanzia magharibi, watu vizazi vyote. **16** Utanyonya maziwa ya mataifa, na wataliogopa jina la Bwana na kuanzia mawio ya jua, kunyonyeshwa matiti ya wafalme. Ndipo utakapojuwa watauheshimu utukufu wake. Wakati adui atakapojuwa kwamba Mimi, Bwana, ni Mwokozi wako, Mkombozi kama mafuriko, Roho wa Bwana atainua kiwango wako, niliye Mwenye Nguvu wa Yakobo. **17** Badala ya dhidi yake na kumshinda. **20** “Mkombozi atakuja shaba nitakuletea dhahabu, na fedha badala ya chuma. Sayuni, kwa wale wa Yakobo wanaozitibu dhambi Badala ya mti nitakuletea shaba, na chuma badala zao,” asema Bwana. **21** “Kwa habari yangu mimi, ya mawe. Nitafanya amani kuwa mtawala wako, na hili ndilo agano langu nao,” asema Bwana. “Roho haki kuwa mfalme wako. **18** Jeuri hazitasikika tena wangu, aliye juu yenu, na maneno yangu ambayo nimeyaweka katika vinywa vyenu, havitaondoka vinywani mwenu, wala kutoka vinywani mwa watoto wako, niliye Mwenye Nguvu wa Yakobo. **19** Jua halitakuwa tena nuru yako mchana, wala mwangaza wa mwezi hautakangazia, kwa maana Bwana atakuwa nuru yako ya milele, naye Mungu wako atakuwa utukufu wako. **20** Jua lako halitazama tena, nao mwezi wako hautafifia tena; Bwana atakuwa nuru yako milele, nazo siku zako za huzuni zitakoma. **21** Ndipo watu wako wote watakuwa waadilifu, nao wataimiliki nchi milele. Wao ni chipukizi nilolipanda, kazi ya mikono yangu, ili kuonyeshwa utukufu wangu. **22** Aliye mdogo kwenu atakuwa elfu, mdogo kuliko wote atakuwa taifa lenye nguvu. Mimi ndimi Bwana; katika wakati wake nitayatimiza haya upesi.”

60 “Ondoka, angaza, kwa kuwa nuru yako imekuja na utukufu wa Bwana umezuka juu yako. **2**

Tazama, giza litaifunika dunia na giza kuu litayafunika mataifa, lakinii Bwana atazuka juu yako na utukufu wake utaonekana juu yako. **3** Mataifa watakuja kwenye nuru yako na wafalme kwa mwanga wa mapambazuko yako. **4** “Inua macho yako na utazame pande zote: Wote wanakusanyika na kukujia, wana wako wanakuja toka mbali, nao binti zako wanabebwa mikononi. **5** Ndipo utatazama na kutiwa nuru, moyo wako utasisimka na kujaa furaha, mali zilizo baharini zitaletwa kwako, utajiri wa mataifa utakujilia. **6** Makundi ya ngamia yatajaa katika nchi yako, ngamia vijana wa Midiani na Efa. Nao wote watokao Sheba watakuja, wakichukua dhahabu na uvumba na kutangaza sifa za Bwana. **7** Makundi yote ya Kedari yatakusanyika kwako, kondoo dume wa Nebayothi watakatumikia, watakulalika kama sadaka juu ya madhabahu yangu, nami nitalipamba Hekalu langu tukufu. **8** “Ni nani hawa warukao kama mawingu, kama hua kuelekea kwenye viota vyao? **9** Hakika visiwa vinanitazama, merikebu za Tarshishi ndizo zinazotangulia, zikiwaleta wana wenu kutoka mbali, wakiwa na fedha na dhahabu zao, kwa heshima ya Bwana, Mungu wenu, ye ye Aliye Mtakatifu wa Israeli, kwa maana amekujalia utukufu. **10** “Wageni watazijenga upya kuta zako, na wafalme wao watakatumikia. Ingawa katika

Roho wa Bwana Mwenyezi yu juu yangu, kwa sababu Bwana amenitia mafuta kuwahubiria maskini habari njema. Amenitura kuwaganga waliovunjika moyo, kuwatangazia mateka uhuru wao, na hao waliofungwa habari za kufunguliwa kwa; **2** kutangaza mwaka wa Bwana uliokubaliwa, na siku ya kisasi ya Mungu wetu, kuwafariji wote waombolezao, **3** na kuwapa mahitaji wale wanaohuzuniaka katika Sayuni, ili kuwapa taji ya uzuri badala ya majivu, mafuta ya furaha badala ya maombolezo, vazi la sifa badala ya roho ya kukata tamaa. Nao wataitwa mialoni ya haki, pando la Bwana, ili kuonyeshwa utukufu wake. **4** Watajenga upya magofu ya zamani na kuperengeneza mahali palipoachwa ukiwa zamani; watafanya upya miji iliyoharibiwa, iliyowacha ukiwa kwa vizazi vingi. **5** Wageni watayachunga makundi yenu, wageni watafanya kazi katika mashamba yenu, na kutunza mashamba yenu ya mizabibu. **6** Nanyi

mtaitwa makuhani wa Bwana, mtaitwa watumishi wa Mungu wetu. Mtakula utajiri wa mataifa, nanyi katika utajiri wao mtajisifu. **7** Badala ya aibu yao watu wangu watapokea sehemu maradufu, na badala ya fedheha watafurahia katika urithi wao; hivyo watarithi sehemu maradufu katika nchi yao, nayo furaha ya milele itakuwa yao. **8** “Kwa maana Mimi, Bwana, napenda haki, na ninachukia unyang’anyi na uovu. Katika uaminifu wangu nitawapa malipo yao na kufanya agano la mielele nao. **9** Wazao wao watajulikana mionganoni mwa mataifa, na uzao wao mionganoni mwa khabila za watu. Wale wote watakaowaona wataatambua kuwa ni taifa ambalo Bwana ameliberiki.” **10** Ninafurahia sana katika Bwana, nafsi yangu inashangilia katika Mungu wangu. Kwa maana amenivika mavazi ya wokovu, na kumpambwa kwa joho la haki, kama vile bwana arusi apambavyo kichwa chake kama kuhani, na kama bibi arusi ajipambavyo kwa vito vyake vya thamani. **11** Kwa maana kama vile ardhi ifanyakavyo chipukizi kuota, na bustani isababishavyo mbegu kuota, ndivyo Bwana Mwenyezi atafanya haki na sifa zichipuke mbele ya mataifa yote.

62 Kwa ajili ya Sayuni sitanyamaza, kwa ajili ya Yerusalemu sitatulia, mpaka haki yake itakapoangaza kama mapambazuko, wokovu wake kama mwanga wa moto. **2** Mataifa wataona haki yako, nao wafalme wote wataona utukufu wako; wewe utaitwa kwa jina jipyi lile ambalo kinywa cha Bwana kitatamka. **3** Utakuwa taji ya fahari mkononi mwa Bwana, taji ya kifalme mkononi mwa Mungu wako. **4** Hawatakuita tena Aliyearchwa, wala nchi yako kuiita Ukiwa. Bali utaitwa Hefsiba, nayo nchi yako itaitwa Beula, kwa maana Bwana atakufurahia, nayo nchi yako itaolewa. **5** Kama vile kijana aoavyo mwanamwali, ndivyo wanao watakavyokuoa wewe; kama bwana arusi amfurahiavyo bibi arusi wake, ndivyo Mungu wako atakavyokufurahia wewe. **6** Nimeweka walini juu ya kuta zako, ee Yerusalemu, hawatanyamaza mchana wala usiku. Ninyi wenye kumwita Bwana, msitulie, **7** msimwache apumzike hadi atakapoufanya imara Yerusalemu na kuufanya uwe sifa ya dunia. **8** Bwana ameapa kwa mkono wake wa kuume na kwa mkono wake wenye nguvu: “Kamwe sitawapa tena adui zenu nafaka zenu kama chakula chao; kamwe wageni hawatakunywa tena divai mpya ambayo mmeitaabikia, **9** lakini wale waivumao nafaka wataaila na kumsifu Bwana, nao wale wakusanyao zabibu watainwywa divai yake katika nyua za patakatifu pangu.” **10** Piteni, piteni katika malango! Tengenezeni njia kwa ajili ya watu. Jengeni, jengeni njia kuu! Ondoeni mawe. Inueni bendera kwa ajili ya mataifa. **11** Bwana ametoa tangazo mpaka miisho ya dunia: “Mwambie Binti Sayuni, ‘Tazama, mwokozi wako anakuja! Tazama ujira wake uko pamoa naye, na malipo yake yanafuatana naye!’” **12** Wataitwa Watu Watakatifu, Waliokombolewa na Bwana; nawe utaitwa Aliyetafutwa, Mji Usioachwa Tena.

63 Ni nani huyu anayekuwa kutoka Edomu, kutoka Bosra, mwenye mavazi yaliyotiwa madoa mekundu? Ni nani huyu, aliyevikwa joho la kifahari, anayetembea kwa ukuu wa nguvu zake? “Mimi ndimi, nisemaye katika haki, mwenye nguvu wa kuokoa.” **2** Kwa nini mavazi yako ni mekundu, kama ya yule akanyagaye shinikizo la zabibu? **3** “Nimekanyaga shinikizo la zabibu peke yangu; kutoka mataifa hakuna mtu aliyekuwa pamoja nami. Nimewaponda kwa miguu katika hasira yangu na kuwakanyaga chini katika ghadhabu yangu; damu yao ilitia matone kwenye mavazi yangu, na kutia madoa nguo zangu zote. **4** Kwa kuwa siku ya kisisi iliku moyoni mwangu, mwaka wa ukombozi wangu umefika. **5** Nitilitazama, lakini hakuwepo yeyote wa kunisiaidia, nilishangaa kwa kuwa hakuwepo yeyote aliyetoea msaada; hivyo mkono wangu wenye ndio ulionifanyia wokovu, na ghadhabu yangu mwenye ndiyo ilionitegemeza. **6** Nilikanyaga mataifa kwa miguu katika hasira yangu, katika ghadhabu yangu niliwalewesha, na kumwaga damu yao juu ya ardhi.” **7** Nitasimulia juu ya wema wa Bwana, kwa matendo ambayo apaswa kusifiwa, sawasawa na yote ambayo Bwana ametenda kwa ajili yetu: naam, mambo mengi mema aliyoyatenda kwa ajili ya nyumba ya Israeli, sawasawa na huruma zake na wema wake mwungi. **8** Alisema, “Hakika wao ni watu wangu, wana ambaio hawatanidanganya”; hivyo akawa Mwokozi wao. **9** Katika taabu zao zote naye alitaabika, na malaika wa uso wake akawaokoa. Katika upendo wake na rehema zake aliwakomboa, akawainua na kuwachukua siku zote zilizopita. **10** Lakini waliasi, na kumhuzunisha Roho Mtakatifu wake. Hivyo aligeuka na kuwa adui yao, na yeze mwenye ndiyo akapigana dhidi yao. **11** Ndipo watu wake wakazikumbuka siku zilizopita, siku za Mose na watu wake: yuko wapi yeze aliyewaleta kuititia katikati ya bahari, pamoa na wachungaji wa kundi lake? Yuko wapi yule aliyeweka Roho wake Mtakatifu katikati yao, **12** aliyetuma mkono wake uliotukua wenye nguvu kuwa katika mkono wa kuume wa Mose, aliyegawa maji ya bahari mbele yao, ili kujipatia jina milele, **13** aliyewaongoza kuititia kwenye vilindi? Kama farasi katika nchi iliyo wazi, wao hawakujikwaa, **14** kama ng’ombe washukao bondeni kwenye malisho, walipewa pumzikio na Roho wa Bwana. Hivi ndivyo uliviyowaongoza watu wako ili kujipatia mwenye ndiyo tukufu. **15** Tazama chini kutoka mbinguni ukaone kutoka kiti chako cha enzi kilichoinuliwa juu, kitakatifu na kitukufu. Uko wapi wivu wako na uweza wako? Umetuzuilia wema wako na huruma zako. **16** Lakini wewe ni Baba yetu, ingawa Abrahamu hatufahamu sisi wala Israeli hatutambui; wewe, Ee Bwana, ndiwe Baba yetu, Mkombozi wetu tangu zamani za kale ndilo jina lako. **17** Ee Bwana, kwa nini unatuacha twende mbali na njia zako, na kuifanya miyo yetu migumu hata hatukuheshimu? Rudi kwa ajili ya watumishi wako, yale makabila ambayo ni urithi wako. **18** Kwa maana kwa muda mfupi watu

wako walimiliki mahali pako patakatifu, lakini sasa adui zetu wamepakanya mahali patakatifu pako. **19** Sisi tumekuwa kama wale ambao hujawatawala kamwe, kama wale ambao hawa jaitwa kwa jina lako.

64 Laiti ungelipasua mbingu na kushuka chini, ili milima ingelitetemeka mbele zako! **2** Kama vile moto uteketezavyo vijiti na kusababisha maji kuchemka, shuka ukafanye jina lako lili julikane kwa adui zako, na kusababisha mataifa yetetemeke mbele zako! **3** Kwa maana ulipofanya mambo ya kutisha ambayo hatukuyata zamia, ulishuka, nayo milima ikatetemeka mbele zako. **4** Tangu nyakati za zamani hakuna ye yote aliyesikia, hakuna sikio lililotambua, hakuna jicho lililomwona Mungu mw ingine ila wewe, anayetenda mambo kwa ajili ya wale wamnjojeao. **5** Uliwasaidia watu wale watendao yaliyo haki kwa furaha, wale wazikumbukao njia zako. Lakini wakati tulipoendelea kutenda dhambi kinyume na njia zako, ulikasirika. Tutawezaje basi kuokolewa? **6** Sisi sote tumekuwa kama mtu aliye najisi, nayo matendo yetu yote ya uadilifu ni kama matambaa machafu; sisi sote tunasinyaa kama janii, na kama upepo maovu yetu hutupeperusha. **7** Hakuna ye yote anayelitija jina lako wala anayejitahidi kukushika, kwa kuwa umetuficha uso wako na kutuacha tudhoofike kwa sababu ya dhambi zetu. **8** Lakini, Ee Bwana, wewe ndiwe Baba yetu. Sisi ni udongo, wewe ndiye mfinyanzi; sisi sote tu kazi ya mkono wako. **9** Ee Bwana, usikasirike kupita kiasi, usizikumbuke dhambi zetu milele. Ee Bwana, utuangalie, twakuomba, kwa kuwa sisi sote tu watu wako. **10** Miji yako mitakatifu imekuwa jangwa; hata Sayuni ni jangwa, Yerusalem ni ukiwa. **11** Hekalu letu takatifu na tukufu, mahali ambapo baba zetu walikusifu wewe, limechomwa kwa moto, navyo vitu vyote tulivyothamini vimeharibika. **12** Ee Bwana, baada ya haya yote, utajizuia? Je, utanyamaza kimya na kutuadhibu kupita kiasi?

65 “Nilijifunua kwa watu wale ambao hawakuniulizia. Nimeonekania na watu wale ambao hawakunitafuta. Kwa taifa lile ambalo halikuliita Jina langu, nilisema, ‘Niko hapa, niko hapa.’ **2** Mchana kutwa nimeinyyoosha mikono yangu kwa watu wakaidi, wanaokwenda katika njia ambazo si nzuri, wafuatao mawazo yao wenywewe: **3** taifa ambalo daima hunikasirisha machoni pangu, wakitoa dhabihu katika bustani na kufukiza uvumba juu ya madhabahu za matofali; **4** watu waketatio katikati ya makaburi na kukesha mahali pa siri, walao nyama za nguruwe, nazo sufuria zao zina mchuzi wa nyama zilizo najisi, **5** wasemao, ‘Kaa mbali; usinikaribie, kwa maana mimi ni mtakatifu mno kwakol!’ Watu wa aina hiyo ni moshi katika pua zangu, ni moto uwakao mchana kutwa. **6** “Tazama, jambo hili hubakia limeandikwa mbele zangu: sitanyamaza, bali nitalipiza kwa ukamilifu; nitalipiza mapajani mwao; **7** dhambi zenu na dhambi za baba zenu,” asema Bwana. “Kwa sababu walitoa dhabihu za kuteketezwa

juu ya milima na kunichokoza mimi juu ya vilima, nitawapimia mapajani mwao malipo makamilifu kwa matendo yao ya zamani.” **8** Hili ndilo asemalo Bwana: “Kama vile divai mpya ingali bado inapatikana katika kishada cha zabibu, nao watu husema, ‘Usikiharibu, kwa kuwa bado kuna kitu kizuri ndani yake,’ hivyo ndivyo nitakavyofanya kwa ajili ya watumishi wangu; sitawaangamiza wote. **9** Nitawaleta wazao kutoka kwa Yakobo, na kutoka kwa Yuda wale watakoamiliki milima yangu, nao watu wangu wateule wataairithi, nako huko wataishi watumishi wangu. **10** Sharoni itakwua malisho kwa ajili ya makundi ya kondoo, na Bonde la Akori mahali pa kupumzikia kwa makundi ya ng’ombe, kwa ajili ya watu wangu wanaonitafuta. **11** “Bali kwenu ninyi mnaomwacha Bwana na kuusahau mlima wangu mtakatifu, ninyi mnaoanda meza kwa ajili ya Bahati, na kujaza mabakuli ya mvinyo uliochanganya kwa ajili ya Ajali, **12** nitawaagiza mfe kwa upanga, nanyi nyote mtainama chini ili kuchinjwa; kwa kuwa niliwaita lakini hamkuitika, nilisema lakini hamkusikiliza. Mlitenda maovu machoni pangu, nanyi mkachagua mambo yale yanayonichukiza.” **13** Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana Mwenyezi: “Watumishi wangu watakula, lakini ninyi mtaona njaa; watumishi wangu watakunya wa lakini ninyi mtaona kiu; watumishi wangu watafurahi, lakini ninyi mtaona haya. **14** Watumishi wangu wataimba kwa furaha ya mioyo yao, lakini ninyi mtalila kutokana na uchungu wa moyoni, na kupiga yowe kwa sababu ya uchungu wa roho zenu. **15** Mtaliacha jina lenu kuwa laana kwa watu wangu waliochaguliwa; Bwana Mwenyezi atawaua ninyi, lakini watumishi wake atawapa jina jingine. **16** Yeye aombaye baraka katika nchi atafanya hivyo kwa Mungu wa kweli; yeye aapaye katika nchi ataapa kwa Mungu wa kweli. Kwa kuwa taabu za zamani zitasaulika na kufichwa kutoka machoni pangu. **17** “Tazama, nitaumba mbingu mpya na dunia mpya. Mambo ya zamani hayatakumbukwa, wala hayatakuja akilini. **18** Lakini furahini na kushangilia daima katika hivi nitakavyoumba, kwa kuwa nitaumba Yerusalem uwe wa kupendeza, nao watu wake wawe furaha. **19** Nami nitaifurahia Yerusalem na kuwafurahia watu wangu; sauti ya maombolezo na ya kilio haitasikika humo tena. **20** “Kamwe hatakuwepo tena ndani yake mtoto mchanga atakayeishi siku chache tu, au mzee ambaye hataishi akatimiza miaka yake. Yeye atakayekufa akiwa na umri wa miaka mia moja atahesabiwa kwamba ni kijana tu, yeye aombaye hatafika miaka mia moja, atahesabiwa kuwa amelaaniwa. **21** Watajenga nyumba na kuishi ndani yake; watapanda mashamba ya mizabibu na kula matunda yake. **22** Hawatajenga nyumba, nao watu wengine waishi ndani yake, au kupanda mazao na wengine wale. Kwa kuwa kama zilivyo siku za mti, ndivyo zitakavyokuwa siku za watu wangu, wateule wangu watafurahia kwa siku nydingi kazi za mikono yao. **23** Hawatajitaabisha kwa kazi bure,

wala hawatazaa watoto ili wapatwe na majanga, kwa mtakapoona jambo hili, miyo yenu itashangilia, kuwa watakuwa taifa lililobarikiwa na Bwana, wao na nanyi mtastawi kama majani; mkono wa Bwana wazao wao pamoja nao. **24** Kabla hawajaita, nitajibu, utajulikana kwa watumishi wake, bali ghadhabu yake nao wakiwi katika kunena, nitasikia. **25** Mbwa mwitu kali itaonyeshwa kwa adui zake. **15** Tazama, Bwana na mwana-kondoo watalisha pamoja, naye simba anakuja na moto, magari yake ya vita ni kama upepo atakula nyasi kama maksai, lakini mavumbi yatakuwa wa kisulisuli, atateremsha hasira yake kwa ghadhabu chakula cha nyoka. Hawatadhuru wala kuhariblu kali, na karipio lake pamoja na miali ya moto. **16** Kwa maana kwa moto na kwa upanga wake Bwana atatekeleza hukumu juu ya watu wote, nao wengi watakuwa ni wale waliouawa na Bwana. **17** "Watu wote wanaojiweka wakfu na kujitakasa wenyewe ili kwenda bustanini, wakimfuata aliye katikati ya wale ambaao hula nyama za nguruwe na panya pamoja na vitu vingine vilivyo machukizo, watafikia mwisho wao pamoja," asema Bwana. **18** "Nami, kwa sababu ya matendo yao na mawazo yao, nikoi karibu kija na kukusanya mataifa yote na lugha zote, nao watakuja na kuuona utukufu wangu. **19** "Nitaweka ishara katikati yao, nami nitapeleka baadhi ya hao walionusurika kwa mataifa, hadi Tarshishi, kwa Puli na Waludi (wanaojulikana kama wapiga upinde), kwa Tubali na Uyunani, hadi visiwi vyaya mbali ambavyo havijasikia juu ya sifa zangu au kuuona utukufu wangu. Watatangaza utukufu wangu mionganoni mwa mataifa. **20** Nao watawaleta ndugu zenu wote, kutoka mataifa yote, mpaka kwenye mlima wangu mtakatifu katika Yerusalem kama sadaka kwa Bwana, juu ya farasi, katika magari ya vita na magari makubwa, juu ya nyumbu na ngamia," asema Bwana. "Watawaleta, kama Waisraeli waletavyo sadaka zao za nafaka, katika Hekalu la Bwana, katika vyombo safi kwa kufuata desturi za ibada. **21** Nami nitachagua baadhi yao pia wawe makuhani na Walawi," asema Bwana. **22** "Kama vile mbingu mpya na nchi mpya ninazofifanya zitakavyodumu mbele zangu," asema Bwana, "ndivyo jina lenu na wazao wenu watakavyodumu. **23** Kutoka Mwezi Mpya hata mwengine, na kutoka Sabato hadi nyingine, wanadamu wote watakuja na kusujudu mbele zangu," asema Bwana. **24** "Nao watatoka nje na kuona maiti za wale walioniiasi mimi. Funza wao hawatakufa, wala moto wao hautazimika, nao watakuwa kitu cha kuchukiza sana kwa wanadamu wote."

66 Hili ndilo asemalo Bwana, "Mbingu ni kitichangu cha enzi, nayo dunia ni mahali pa kuweka miguu yangu. Iko wapi nyumba mtakayojenga kwa ajili yangu? Mahali pangu pa kupumzikia patakuwa wapi? **2** Je, mkono wangu haukfufanya vitu hivi vyote, hivyo vikapata kuwepo?" asema Bwana. "Mtu huyu ndiye ninayemthamini: ye ye ambaye ni mnyenyeketu na mwenye roho yenye toba, atetemekaye asikiapo neno langu. **3** Lakini ye yote atoaye dhabihu ya fahali ni kama ye ye auaye mtu, na ye yote atoaye sadaka ya mwana-kondoo, ni kama yule avunjaye shingo ya mbwa. Ye yote atoaye sadaka ya nafaka, ni kama yule aletaye damu ya nguruwe, na ye yote afukizaye uvumba wa kumbukumbu, ni kama yule aabuduye sanamu. Wamejichagulia rija zao wenyewe, nazo nafsi zao zinafurahia machukizo yao. **4** Hivyo, mimi pia nitawachagulia mapigo makali, nami nitaleta juu yao kile wanachokiogopa. Kwa maana nilipoita, hakuna ye yote aliyejibu, niliposema, hakuna ye yote aliyesikiliza. Walifanya maovu machoni pangu na kuchagua lile linalonichukiza." **5** Sikieni neno la Bwana, ninyi mtetemekao kwa neno lake: "Ndugu zenu wanaowachukia ninyi na kuwatenga ninyi kwa sababu ya Jina langu, wamesema, 'Bwana na atukuzwe, ili tupate kuona furaha yenu!' Hata sasa wataaibika. **6** Sikieni hizo ghasia kutoka mijini, sikieni hizo kelele kutoka hekaluni! Ni sauti ya Bwana ikiwalipa adui zake yote wanayostahili. **7** "Kabla hajasikia utungu, alizaa; kabla hajapata maumivu, alizaa mtoto mwanaume. **8** Ni nani amepata kusikia jambo kama hili? Ni nani amepata kuona mambo kama haya? Je, nchi yawea kuzaliwa kwa siku moja, au taifa laweza kutokea mara? Mara Sayuni alipoona utungu, alizaa watoto wake. **9** Je, nilete mwana hadi wakati wa kuzaliwa na nisizalish?" asema Bwana. "Je, nifunge tumbo la uzazi wakati mimi ndiye nizalishaye?" asema Mungu wako. **10** "Shangilieni pamoja na Yerusalem na mfurahi kwa ajili yake, ninyi nyote mnaompenda, shangilieni kwa nguvu pamoja naye, ninyi nyote mnaomboleza juu yake. **11** Kwa kuwa mtanyakonya na kutosheka katika faraja ya matiti yake; mtakunywa sana, na kuufurahia wingi wa mafuriko ya ustawi wake." **12** Kwa kuila hili ndilo asemalo Bwana: "Nitamwongezea amani kama mto, nao utajiri wa mataifa kama kijito kifurikacho; utanyakonya na kuchukuliwa mikononi mwake na kubembelezwa magotini pake. **13** Kama mama anavyomfariji mtoto wake, ndiyyo nitakavyokufariji wewe, nawe utafarijiwa huko Yerusalem." **14** Wakati

Yeremia

1 Maneno ya Yeremia mwana wa Hilkia, mmoja wa makuhanini katika mji wa Anathothi, katika nchi ya Benyamini. **2** Neno la Bwana lilimjia katika mwaka wa kumi na tatu wa utawala wa Yosia mwana wa Amoni mfalme wa Yuda, **3** na pia wakati wa utawala wa Yehoyakimu mwana wa Yosia mfalme wa Yuda, mpaka mwezi wa tano wa mwaka wa kumi na moja wa utawala wa Sedekia mwana wa Yosia mfalme wa Yuda, wakati watu wa Yerusalem walipopelekwa uhamishoni. **4** Neno la Bwana liliinjia, kusema, **5** “Kabla sijakuumba ndani ya tumbo la mama yako, nilikujuu; kabla hujazaliwa nilikutenga kwa kazi maalum; nilikuweka uwe nabii kwa mataifa.” **6** Nami nikasema, “Aa, Bwana Mwenyezi, sijui kusema, kwani mimi ni mtoto mdogo tu.” **7** Lakini Bwana akaniambia, “Usiseme, ‘Mimi ni mtoto mdogo tu.’ Utaenda popote nitakapokutuma na kunena lolote nitakalougaiza. **8** Usiwaogope, kwa maana niko pamoa nawe nikuokoe,” asema Bwana. **9** Kisha Bwana akaunyoosha mkonon wake na kugusa kinywa changu, akaniambia, “Sasa nimeyaweka maneno yangu kinywani mwako. **10** Tazama, leo nimekuweka juu ya mataifa na falme ili kung’oa na kubomoa, kuharibu na kuangamiza, kujenga na kupanda.” **11** Neno la Bwana likanijia kusema, “Je, Yeremia unaona nini?” Nami nikajibu, “Naona tawi la mti wa mlozi.” **12** Bwana akaniambia, “Umeona vyema kwa maana ninaliangalia neno langu ili kuona kwamba limetimizwa.” **13** Neno la Bwana likanijia tena, “Unaona nini?” Nikajibu, “Naona chungu kinachochemka, kikiwa kimeinama kutoka kaskazini.” **14** Bwana akaniambia, “Kutoka kaskazini maaya yatamwagwa kwa wote waishio katika nchi. **15** Nitawaita watu wote wa falme za kaskazini,” asema Bwana. “Wafalme wao watakuja na kuweka viti vyao vya enzi katika maingilio ya malango ya Yerusalem, watakuja dhidi ya kuta zake zote zinazouzunguka, na dhidi ya miji yote ya Yuda. **16** Nitatoa hukumu zangu kwa watu wangu kwa sababu ya uovu wao wa kuniacha mimi, kwa kufukiza uvumba kwa miungu mingine na kuabudu kile ambacho mikono yao imekitengeneza. **17** “Jiandae! Simama useme chochote nitakachokuamuru. Usiwaogope, la sivyo nitakufanya uwaogope wao. **18** Leo nimekufanya mji wenye ngome, nguzo ya chuma, na ukuta wa shaba ili kusimama dhidi ya nchi yote: dhidi ya wafalme wa Yuda, maaftisa wake, makuhanini wake na watu wa nchi hiyo. **19** Watapigana nawe lakini hawatakushinda, kwa kuwa niko pamoa nawe, nami nitakuokoa,” asema Bwana.

2 Neno la Bwana liliinjia kusema, **2** “Nenda ukahubiri masikioni mwa watu wa Yerusalem: “Nakumbuka moyo wako wa uchaji katika ujana wako, jinsi ulipyonipenda kama bibi arusi na kunifuata katika jangwa lile lote, katika nchi isiyopandwa mbegu. **3** Israeli alikuwa mtakatifu kwa Bwana,

kama malimbuko ya kwanza ya mavuno yake; wote waliowaangamiza walihesabiwa kuwa na hatia, nayo maafa yaliwakumba,” asema Bwana. **4** Sikia neno la Bwana, ee nyumba ya Yakobo, nanyi nyote jamaa za nyumba ya Israeli. **5** Hivi ndivyo asemavyo Bwana: “Je, baba zenu waliona kosa gani kwangu, hata wakatangatanga mbali nami hivyo? Walifuata sanamu zisizofaa, nao wenywewe wakawa hawafai. **6** Hawakuuliza, ‘Yuko wapi Bwana, aliyetupandisha kutoka Misri na kutuongoza kupertia nyika kame, kupertia nchi ya majangwa na mabonde, nchi ya ukame na giza, nchi ambayo hakuna mtu asafiriye ndani yake wala hakuna mtu aishiye humo?” **7** Niliwaleta katika nchi yenye wingi wa vitu ili impate kula matunda yake na utajiri wa mazao yake. Lakini mkaja na kuinajisi nchi yangu, na kuufanya urithi wangu chukizo. **8** Makuhani hawakuuliza, ‘Yuko wapi Bwana?’ Wale wanaoshughulikia sheria hawakunijua mimi; viongozi waliasi dhidi yangu. Manabii walitabiri kwa jina la Baali, wakifuata sanamu zisizofaa. **9** “Kwa hiyo nitaleta mashtaka dhidi ya watoto wa watoto wako. **10** Vuka, nenda ng’ambo mpaka pwani ya Kitimu nawe uangalie, tuma watu waende Kedari, wachunguze kwa makini, uone kama kumekuwepo kitu kama hiki. **11** Je, taifa limebadili miungu yake wakati wowote? (Hata ingawa hao si miungu kamwe.) Lakini watu wangu wamebadili Utukufu wao kwa sanamu zisizofaa kitu. **12** Shangaeni katika hili, ee mbingu, nanyi tetemekeni kwa hofu kuu,” asema Bwana. **13** “Watu wangu wametenda dhambi mbili: Wameniacha mimi, niliye chemchemi ya maji yaliyo hai, nao wamejichimbia visima vyao wenywewe, visima viliviyobomoka, visivyoweza kuhifadhi maji. **14** Je, Israeli ni mtumishi, yaani mtumwa kwa kuzaliwa? Kwa nini basi amekuwa mateka? **15** Simba wamenguruma; wamemnguruma. Wameifanya nchi yake kuwa ukiwa; miji yake imeteketezwa, nayo imeachwa haina watu. **16** Pia watu wa Memfisi na Tahpanhesi wamevunja taji ya kichwa chako. **17** Je, hukujiletea hili wewe mwenywewe kwa kumwacha Bwana, Mungu wako alipowongoza njiani? **18** Sasa kwa nini uende Misri kunywa maji ya Shihori? Nawe kwa nini kwenda Ashuru kunywa maji ya Mto Frati? **19** Uovu wako utakuadhibu; kurudi nyuma kwako kutakukemea. Basi kumbuka, utambue jinsi lilivyo ovu na chungu kwako unapomwacha Bwana Mungu wako na kutokuwa na hofu yangu,” asema Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote. **20** “Zamani nilivunja nira yako na kukatilia mbali vifungo vyako; ukasema, ‘Sitakutumikia!’ Naam kweli, kwenye kila kilima kirefu na chini ya kila mti uliotanda matawi yake ulijilaza kama kahaba. **21** Nilikupanda ukiwa mzabibu ulio bora sana, mkamilifu na wa mbegu nzuri. Ilikuwa basi ukawa kinyume nami, ukaharibika na kuwa mzabibu mwitu? **22** Hata ujisafishe kwa magadi na kutumia sabuni nyangi, bado doa la hatia yako liko mbele zangu,” asema Bwana Mwenyezi. **23** “Wawezaje kusema, ‘Mimi si najisi,

sijawafuata Mabaali?" Kumbuka jinsi uliviyotenda kule hivi punde tu: 'Baba yangu, rafiki yangu tangu ujana bondeni; fikiri uliyoyafanya. Wewe ni ngamia jike wangu, 5 je, utakasirika siku zote? Je, ghadhabu yako mwenye mbio ukikimbia hapa na pale, 24 punda-mwitu aliyezoea jangwa, anayenusu upepo katika tamaa yake kubwa: katika wakati wake wa kuhitaji mbegu ni nani awezaye kumzuia? Madume yoyote yanayomfutilia hayana haja ya kujichosha; wakati wa kupandwa kwake watampata tu. 25 Usikimbie hadi miguu yako iwe haina viatu, na koo lako liwe limekauka. Lakini ulisema, 'Haina maana! Ninaipenda miungu ya kigeni, nami lazima niifuatue.' 26 "Kama vile mwizi aaibikavyo wakati amekamatwa, hivyo ndivyo nyumba ya Israeli inavyoabitwa: wao wenyewe, wafalme wao na maafisa wao, makuhani wao na manabii wao. 27 Wanaiambia miti, 'Wewe ndiwe baba yangu,' nalo jiwe, 'Wewe ndiwe uliyenizaa.' Wamenipa visogo vyao wala hawakunigeuzia nyuso zao; lakini, wakiwa katika taabu, wanasesma, 'Njoo utuokoe!' 28 Iko wapi basi ile miungu mliongitemgenezea? Yenye na ije kama inaweza kuwaokoa wakati mko katika taabu! Kwa maana mna miungu mingi kama mlivyo na miji, ee Yuda. 29 "Kwa nini mnaleta mashtaka dhidi yangu? Ninyi nyote mmeniasi," asema Bwana. 30 "Nimeadhibu watu wako bure tu, hawakujirekebisha. Upanga wako umewala manabii wako kama simba mwenye njaa. 31 "Enyi wa kizazi hiki, tafakarini neno la Bwana: 'Je, nimekuwa jangwa kwa Israeli au nchi ya giza kuu? Kwa nini watu wangu wanasesma, 'Sisi tuko huru kuzurura, hatutarudi kwako tena?' 32 Je, mwanamwali husahau vito vyake, au bibi arusi mapambo yake ya arusi? Lakini watu wangu wamenisahau mimi, tena kwa siku zisizo na hesabu. 33 Je, wewe una ustadi kiasi gani katika kufuatia mapenzi! Hata wale wanawake wabaya kuliko wote wanawenza kujifunza kutokana na njia zako. 34 Katika nguo zako watu huona damu ya uhai ya maskini wasio na hatia, ingawa hukuwakamata wakivunja nyumba. Lakini katika haya yote 35 unasesma, 'Sina hatia; Mungu hajanikasirikia.' Lakini nitakuhukumu kwa sababu unasesma, 'Mimi sijatenda dhambi.' 36 Kwa nini unatangatanga sana, kubadili njia zako? Utakatishwa 37 Pia utaondoka mahali hapo ukiwa umeweka mikono kichwani, kwa kuwa Bwana amewakataa wale unaowatumainia; hutasaidiwa nao.

3 "Kama mtu akimpa talaka mkewe, naye akamwacha na akaolewa na mtu mwingine, je, huyo mume aweza kumrudia tena? Je, hiyo nchi haitaranjisika kabisa? Lakini umeishi kama kahaba na wapenzi wengi; je, sasa utanirudia tena?" asema Bwana. 2 "Inua macho utazame miinuko ilio kame na uone. Je, pana mahali ambapo hawajalala nawe? Uliketi kando ya barabara ukiwasubiri wapenzi, ukakaa kama ye ye ahamahamaye jangwani, Umeinajisi nchi kwa ukahaba wako na uovu wako. 3 Kwa hiyo mvua imezuiliwa, nazo mvua za vuli hazikunyesha. Hata hivyo, una uso usio na haya kama wa kahaba; unakataa kutahayari kwa aibu. 4 Je, wewe hujaniita

hivi punde tu: 'Baba yangu, rafiki yangu tangu ujana itaendelea milele?' Hivi ndivyo unavyozungumza, lakini unafanya maovu yote uwezayo." 6 Wakati wa utawala wa Mfalme Yosia, Bwana aliniambia, "Umeona kile Israeli asiye mwaminifu amekifanya? Amepanda juu ya kila kilima kirefu, na chini ya kila mti uliotanda na amefanya uzinzi huko. 7 Mimi nilifikiri kuwa baada ya kuyafanya yote haya angelinirudia, lakini hakurudi, naye dada yake Yuda mdanganyifu aliona hili. 8 Nilimpa Israeli asiye mwaminifu hati yake ya talaka, na kumfukaza kwa ajili ya uzinzi wake wote. Hata hivyo nikaona kuwa Yuda dada yake mdanganyifu hakuogopa. Yeye pia alitoka na kufanya uzinzi. 9 Kwa sababu uasherati wa Israeli haukuwa kitu kwake, Yuda alinajisi nchi kwa kuzini na mawe na miti. 10 Pamoja na hayo yote, Yuda dada yake mdanganyifu hakunirudia kwa moyo wake wote, bali kwa kujifanya tu," asema Bwana. 11 Bwana akaniambia, "Israeli asiye mwaminifu ana haki kuliko Yuda mdanganyifu. 12 Nenda, ukatangaze ujumbe huu kuelekea kaskazini: "Rudi, Israeli usiye mwaminifu," asema Bwana, 'sitakutazama tena kwa uso uliokunjama, kwa kuwa mimi ni mwenye huruma,' asema Bwana, 'Sitashika hasira yangu milele. 13 Ungama dhambi zako tu: kwamba umemwasi Bwana Mungu wako, umetapanya wema wako kwa miungu ya kigeni chini ya kila mti unaotanda, nawe hukunitii mimi," asema Bwana. 14 "Rudini, enyi watu msio waaminifu, kwa kuwa mimi ni mume wenu," asema Bwana. "Nitawachagua ninyi, mmoja kutoka kwenye mji, na wawili kutoka kwenye ukoo, nami nitawaleta Sayuni. 15 Kisha nitawapeni wachungaji wanipendezao moyo wangu, ambao watawaongoza kwa maarifa na ufahamu. 16 Katika siku hizo, idadi yenu itakapokuwa imeongezeka sana katika nchi, watu hawatasema tena, 'Sanduku la Agano la Bwana,'" asema Bwana. "Halitainga tena kwenye mawazo yao wala kukumbukwa, hawatalihitaji wala halitatengeneza jingine. 17 Wakati huo, wataata Yerusalem kuwa Kiti cha Enzi cha Bwana, nayo mataifa yote watakusanyi Yerusalem kulihielimu jina la Bwana. Hawatafuata tena ukaidi wa miyo yao miou. 18 Katika siku hizo, nyumba ya Yuda itaungana na nyumba ya Israeli, wao kwa pamoja watakuja kutoka nchi ya kaskazini hadi nchi niliyowapa baba zenu kama urithi. 19 "Mimi mwenyewe nilisema, "Tazama jinsi nitakavyowatunza kwa furaha kama wana na kuwapa nchi nzuri, urithi ulio mzuri kuliko wa taifa jingine lolote." Nilidhani mngeniita 'Baba,' na msingegeuka, mkaacha kunifuata. 20 Lakini kama mwanimke asiye mwaminifu kwa mumewe, vivyo hivyo mmekosa uaminifu kwangu pia, ee nyumba ya Israeli," asema Bwana. 21 Kilio kinasikika juu ya miinuko ilio kame, kulia na kuombokoleza kwa watu wa Israeli, kwa sababu wamepotoka katika njia zao na wamemsahau Bwana Mungu wao. 22 "Rudini, enyi watu msio waaminifu, nami nitawaponya ukengeufu

wenu.” “Naam, tutakuja kwako, kwa maana wewe ni Bwana Mungu wetu. **23** Hakika zile ghasia za kuabudu sanamu kwenye vilima na milimani ni udanganyifu; hakika katika Bwana, Mungu wetu, uko wokovu wa Israeli. **24** Tangu ujana wetu miungu ya aibu imeyala matunda ya kazi za baba zetu: makundi yao ya kondoo na ng’ombe, wana wao na binti zao. **25** Sisi na tulale chini katika aibu yetu, na fedheha yetu itufunike. Tumetenda dhambi dhidi ya Bwana Mungu wetu, sisi na mababa zetu; tangu ujana wetu hadi leo hatukumtii Bwana Mungu wetu.”

4 “Ikiwa utataka kurudi, ee Israeli, nirudie mimi,” asema Bwana. “Ikiwa utaondoa sanamu zako za kuchukiza mbele ya macho yangu na usiendelee kutangatanga, **2** ikiwa kwa kweli, kwa haki na kwa unyofu utaapa, ‘Kwa hakika kama vile Bwana aishivyo,’ ndipo mataifa yatakapobarikiwa naye na katika yeje watajituza.” **3** Hili ndilo asemalo Bwana kwa watu wa Yuda na kwa Yerusalem: “Vunjeni mabonge kwenye mashamba yenu, wala misipande katikati ya miiba. **4** Jitahirini katika Bwana, tahirini miyo yenu, enyi wanaume wa Yuda na watu wa Yerusalem, la sivyo ghadhabu yangu itatoka kwa nguvu na kuwaka kama moto kwa sababu ya uovo mliotenda, ikiwaka pasipo wa kuizima. **5** “Tangaza katika Yuda na upige mbiu katika Yerusalem na kusema: ‘Piga tarumbeta katika nchi yote!’ Piga kelele na kusema: ‘Kusanyikeni pamojal! Tukimbilie katika miji yenye maboma!’ **6** Onyesheni ishara ili kwenda Sayuni! Kimbiliensi usalama pasipo kuchelewali! Kwa kuwa ninaleta maafa kutoka kaskazini, maangamizi ya kutisha.” **7** Simba ametoka nye ja pango lake, mharbar wa mataifa amejipanga. Ametoka mahali pake ili aangamize nchi yenu. Miji yenu itakuwa magofu pasipo mtu wa kuishi humo. **8** Hivyo vaeni nguo za magunia, ombolezeni na kulia kwa huzuni, kwa kuwa hasira kali ya Bwana hajjaondolewa kwetu. **9** “Katika siku ile,” asema Bwana “mfalme na maafisa watakata tamaa, makuhani watafadhaika, na manabii watashangazwa mno.” **10** Ndipo niliposema, “Aa, Bwana Mwenyezi, umewadanganyaje kabisa watu hawa na Yerusalem kwa kusema, ‘Mtakuwa na amani,’ wakati upanga uko kwenye koo zetu!” **11** Wakati huo watu hawa na Yerusalem wataambiwa, “Upepo wa moto kutoka miinuko ilio kame katika jangwa unavuma kuelekea watu wangu, lakini sio kupepete au kutakasa, **12** upepo wenye nguvu sana kuliko wa kupepete na kutakasa utakuja kwa amri yangu. Sasa natangaza hukumu zangu dhidi yao.” **13** Tazama! Anakuja kama mawingu, magari yake yanakuja kama upopo wa kisilisuli, farasi wake wana mbio kuliko tai. Ole wetu! Tunaangamia! **14** Ee Yerusalem, usafishe uovo kutoka moyoni mwako na uokolewe. Utaendelea kuficha mawazo mapotovu mpaka lini? **15** Sauti inatangaza kutoka Dani, ikipiga mbiu ya maafa kutoka vilima vya Efraimu. **16** “Waambie mataifa jambo hili, piga mbiu hii dhidi

ya Yerusalem: ‘Jeshi la kuzingira linaku kutoka nchi ya mbali, likipiga kelele ya vita dhidi ya miji ya Yuda. **17** Wamemzunguka kama watu walindao shamba, kwa sababu amefanya uasi dhidi yangu,’” asema Bwana. **18** “Mwenendo wako na matendo yako mwenyewe yameleta haya juu yako. Hii ndiyo adhabu yako. Tazama jinsi ilivyo chungu! Tazama jinsi inavyochoma moyo!” **19** Ee mtima wangu, mtima wangu! Ninagaaga kwa maumivu. Ee maumivu makuu ya moyo wangu! Moyo wangu umefadhaika ndani yangu, siwezi kunyamaza. Kwa sababu nimesikia sauti ya tarumbeta, nimesikia kelele ya vita. **20** Maafa baada ya maafa, nchi yote imekuwa magofu. Kwa ghafula mahema yangu yameangamizwa, makazi yangu kwa muda mfupi. **21** Hata lini nitaendelea kuona bendera ya vita na kusikia sauti za tarumbeta? **22** “Watu wangu ni wapumbavu, hawaniui mimi. Ni watoto wasio na akili, hawana ufahamu. Ni hodari kutenda mabaya, hawajui kutenda yaliyo mema.” **23** Nilitazama dunia, nayo haikuwa na umbo tena ni tupu; niliziangalia mbingu, mianga ilikuwa imetoweka. **24** Nilitazama milima, nayo ilikuwa ikitetemeka, vilima vyote vilikuwa vikiyumbayumba. **25** Nilitazama, wala watu hawakuwepo; kila ndege wa angani alikuwa ameruka zake. **26** Nilitazama, hata nchi iliyokuwa imestawi vizuri imekuwa jangwa, miji yake yote ilikuwa magofu mbele za Bwana, mbele ya hasira yake kali. **27** Hivi ndivyo Bwana asemavyo: “Nchi yote itaharibiwa, ingawa sitaiangamiza kabisa. **28** Kwa hiyo dunia itaomboleza na mbingu zilizo juu zitakuwa giza, kwa sababu nimesema nami sitarudi nyuma, nimeamua na wala sitageuka.” **29** Kwa sauti ya wapanda farasi na wapiga upinde kila miji unakimbia. Baadhi wanakimbilia vichakani, baadhi wanapanda juu ya miamba. Miji yote imeachwa, hakuna aishiye ndani yake. **30** Unafanya nini, ewe uliyeharibiwa? Kwa nini unajivika vazi jekundu na kuvaa vito vya dhahabu? Kwa nini unapaka macho yako rangi? Unajipamba bure. Wapenzi wako wanakudharau, wanautafuta uhai wako. **31** Nasikia kilio kama cha mwanamke katika utungu wa kuzaa, kilio cha uchungu kama cha anayemzaa mtoto wake wa kwanza: kilio cha Binti Sayuni aktiweta ili aweze kupumua, akiinua mikono yake, akisema, “Ole wangu! Ninazimia; maisha yangu yamekabidhiwa kwa wauaji.”

5 “Pandeni na kushuka katika mitaa ya Yerusalem, tazameni pande zote na mtafakari, tafuteni katika viwanja vyake. Kama mtawea kumpata hata mtu mmoja tu atendaye kwa uaminifu na kutafuta kweli, nitauseamehe mji huu. **2** Ingawa wanasesma, ‘Kwa hakika kama Bwana aishivyo,’ bado wanaapa kwa uongo.” **3** Ee Bwana, je, macho yako hayaitafuti kweli? Uliwapiga, lakini hawakusikia maumivu, uliwapondaponda, lakini walikataa maonyo. Walifanya nyuso zao kuwa ngumu kuliko jiwe nao walikataa kutubu. **4** Ndipo nikasema, “Hawa ni maskini tu; wao ni wapumbavu, kwa maana hawaijui njia ya Bwana, sheria ya Mungu wao. **5** Kwa hiyo nitakwenda kwa

viongozi na kuzungumza nao, hakika wao wanajua njia ya Bwana, sheria ya Mungu wao.” Lakini kwa nia moja nao pia walikuwa wameivunja nira na kuvivunja vifungo. **6** Kwa hiyo simba kutoka mwituni atawashambulia, mbwa mwitu kutoka jangwani atawaangamiza, chui atawavizia karibu na miji yao, ili kumrarua vipande yeyote atakayethubutu kutoka nje, kwa maana maasi yao ni makubwa, na kukengeuka kwao kumekuwa ni kwingi. **7** “Kwa nini niwasamehe? Watoto wenu wameniacha na kuapa kwa miungu ambayo si miungu. Niliwapatia mahitaji yao yote, lakini bado wamefanya uzinzi na kusongana katika nyumba za makahaba. **8** Wamelishwa vizuri, kama farasi waume wenye tamaa nydingi, kila mmoja akimililia mke wa mwanaume mwingine. **9** Je, nisiwaadhibu kwa ajili ya hili?” asema Bwana. “Je, nisijilipizie kisasi juu ya taifa kama hili? **10** “Piteni katika mashamba yake ya mizabibu na kuyaharibu, lakini msiangamize kabisa. Pogoeni matawi yake, kwa kuwa watu hawa sio wa Bwana. **11** Nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda wamekuwa si waaminifu kwangu kamwe,” asema Bwana. **12**

Wamedanganya kuhusu Bwana. Wamesema, "Yeye hatafanya jambo lolote! Hakuna dhara litakalotupata; kamwe hututaona upanga wala njaa. **13** Manabii ni upepo tu, wala neno halimo ndani yao, kwa hiyo hayo wayasemayo na yatendeke kwaó." **14** Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote: "Kwa sababu watu hawa wamesema maneno haya, nitayafanya maneno yangu vinywani mwenu kuwa moto, na watu hawa wawe kuni zinazoliwa na huo moto. **15** Ee nyumba ya Israeli," asema Bwana, "Ninaleta taifa toka mbali dhidi yako, taifa la kale na linaloendelea kudumu, taifa ambalo lugha yao hujui, wala msembo wao huwezi kuuelewa. **16** Podo zao ni kama kaburi lililo wazi, wote ni mashujaa hodari wa vita. **17** Watayaangamiza mazao yenu na chakula chenu, wataangamiza wana wenu na mabinti zenu; wataangamiza makundi yenu ya kondoo na ya ng'ombe, wataangamiza mizabibu yenu na mitini yenu. Kwa upanga wataangamiza miji yenye maboma mliyoutumainia. **18** "Hata hivyo katika siku hizo, sitakuangamiza kabisa," asema Bwana. **19** "Nao watu watakapouliza, 'Kwa nini Bwana, Mungu wetu ametu fanyia mambo haya yote?' utawaambia, 'Kama vile mliyovoniacha mimi na kutumikia miungu migeni katika nchi yenu wenywewe, ndivyo sasa mtakavyowatunimikia wageni katika nchi ambayo si yenu.' **20** "Itangazie nyumba ya Yakobo hili na ulipigie mbiu katika Yuda: **21** Sikieni hili, enyi watu wapumbavu, msio na akili, mlio na macho lakini hamwon, mlio na masikio lakini hamsikii: **22** Je, haiwapasi kuniogopa mimi?" asema Bwana. "Je, haiwapasi kutetemeka mbele zangu? Niliufanya mchanga kuwa mpaka wa bahari, kizuizi cha milele ambacho haiwezi kupita. Mawimbi yanawenza kuumuka, lakini hayawesi kuupita; yanawenza kunguruma, lakini hayawesi

kuuvuka. **23** Lakini watu hawa wana miyo ya ukaidi na ya uasi, wamegeukia mbali na kwenda zao. **24** Wao hawaambiani wenyewe, ‘Sisi na tumwogope Bwana Mungu wetu, anayetupatia mvua za masika na za vuli kwa majira yake, anayetuhakikishia majuma ya mavuno kwa utaratibusi.’ **25** Matendo yenu mabaya yamezuia haya yote, dhambi zenu zimewazuia msipate mema. **26** “Miongoni mwa watu wangu wamo walio waovu wanaovizia kama watu wanaotega ndege, na kama wale wanaoweka mitego kuwakamata watu. **27** Kama vitundu vilivyojaa ndege, nyumba zao zimejaa udanganyifu; wamekuwa matajiri na wenye nguvu, **28** wamenenepa na kunawiri. Matendo yao maovu hayana kikomo; hawatetei mashauri ya yatima wapate kushinda, hawatetei haki za maskini. **29** Je, nisiiwaadhibu kwa ajili ya hili?” asema Bwana. “Je, nisijilipizie kisisi juu ya taifa kama hili? **30** “Jambo la kutisha na kushtusha limetokea katika nchi hii: **31** Manabii wanatabiri uongo, makuhani wanatawala kwa mamlaka yao wenyewe, nao watu wangu wanapenda hivyo. Lakini mtafanya nini mwisho wake?

6 “Kimbieni kwa usalama wenu, enyi watu wa Benyamin! Kimbieni kutoka Yerusalem! Pigeni tarumbeta katika Tekoa! Inueni ishara juu ya Beth-Hakeremu! Kwa kuwa maafa yanaonekana yakinota kaskazini, na uharibifu wa kutisha. **2** Nitamwangamiza Binti Sayuni, aliye mzuri sana na mwororo. **3** Wachungaji pamoja na makundi yao watakuja dhidi yake; watapiga mahema yao kumzunguka, kila mmoja akichunga kundi lake mwenyewe.” **4** “Jiandaeni kwa vita dhidi yake! Inukeni tumshambulie mchana! Lakini, ole wetu, mchana unaisha, na vivuli vyajionna vinazidi kuwa virefu. **5** Kwa hiyo inukeni, tufanye mashambulizi usiku, na kuharibu ngome zake!” **6** Hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Kateni miti mjenge bomaa kuzunguka Yerusalemu. Mji huu ni lazima uadhibiwe, umejazwa na uonevu. **7** Kama vile kisima kinavyomwaga maji yake, ndivyo anavyomwaga uovu wake. Ukatili na maangamizi yasikika ndani yake, ugonjwa wake na majeraha yake viko mbele yangu daima. **8** Pokea onyo, ee Yerusalemu, la siyvo nitageukia mbali nawe na kuifanya nchi yako kuwa ukiwa, asiweze mtu kuishi ndani yake.” **9** Hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Wao na wayakusanye mabaki ya Israeli kwa uangalifu kama kwenye mzabibu; pitisha mkono wako kwenye matawi tena, kama ye ye avunaye zabibu.” **10** Niseme na nani na kumpa onyo? Ni nani atakayenisikiliza mimi? Masikio yao yameziba, kwa hiyo hawawezi kusikia. Neno la Bwana ni chukizo kwao, hawalifurahii. **11** Lakini nimejaa ghadhabu ya Bwana, nami siwezi kuizua. “Wamwagie watoto walioko barabarani, na juu ya vijana waume waliokusanyika; mume na mke watakumbwa pamoja ndani yake, hata nao wazee waliolemewa na miaka. **12** Nyumba zao zitapewa watu wengine, pamoja na mashamba yao na wake zao, nitakapounyoosha mkono wangu dhidi ya wale

waishio katika nchi,” asema Bwana. **13** “Kuanzia ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu aliye mdogo kabisa hadi aliye mkubwa kabisa, wote wa Israeli: Tengenezeni njia zenu na matendo yenu, wana tamaa ya kupata faida zaidi; manabii na nami nitawaacha mkae mahali hapa. **4** Msitumainie makuhani wanafanana, wote wanafanya udanganyifu. maneno ya udanganyifu na kusema, “Hili ni Hekalu **14** Wanafunga majeraha ya watu wangu bila uanganilu. la Bwana, Hekalu la Bwana, Hekalu la Bwana!” **5** Wanasesha, ‘Amani, amani,’ wakati hakuna amani. **15** Kama kweli mkipendili njia zenu na matendo yenu, Je, wanaona aibu kwa ajili ya tabia yao inayochukiza mkatendeana haki kila mmoja na mwenzake, **6** mno? Hapana, hawana aibu hata kidogo; hawajui hata kama msipomwonea mgeni, yatima wala mjane, na kuona haya. Kwa hiyo wataanguka mionganii mwa hao kumwaga damu isyo na hatia mahali hapa, nanyi walioanguka, watashushwa chini nitakapowaadhibu,” kama msipofuata miungu mingine kwa madhara asema Bwana. **16** Hivi ndivyo asemavyo Bwana: yenu wenyewe, **7** ndipo nitawaacha mkae mahali “Simama kwenye njia punda utazame, ulizia mapito hapa, katika nchi niliyowapa baba zenu milele na ya zamani, ulizia wapi ilipo njia nzuri, uifuate hiyo, milele. **8** Lakini tazama, mnatumainia maneno ya nanyi mtapata raha nafsini mwenu. Lakini ninyi udanganyifu yasiyo na maana. **9** “Je, mtaiba na mlisema, ‘Hatutaitipa hiyo.’ **17** Niliweka walini kuua, mtazini na kuapa kwa uongo, na kufukiza juu yenu na kusema, ‘Sikieni sauti ya tarumbeta!’ uvumba kwa Baali, na kufuata miungu mingine Lakini mkasema, ‘Hatutasikiliza.’ **18** Kwa hiyo ambayo hamkujua, **10** kisha mje na kusimama mbele sikilizeni, enyi mataifa, angaliensi, enyi mashahidi, yangu katika nyumba hii inayoitwa kwa Jina langu, lile litakalowatoke. **19** Sikia, ee nchi: Ninaleta mksima, “Tuko salama.” Salama kwa kufanya mambo maafa juu ya watu hawa, matunda ya mipango haya yote ya kuchukiza? **11** Je, nyumba hii, iitwayo yao, kwa sababu hawakusikiliza maneno yangu na kwa Jina langu, imekuwa pango la wanyang’anyi wameikataa sheria yangu. **20** Unanifaa nini uvumba kwenu? Lakini nimekuwa nikiona yanayotendeka kutoka Sheba, au udi wa harufu nzuri kutoka nchi asema Bwana. **12** “Nendeni sasa mahali pangu ya mbali? Sadaka zako za kuteketeza hazikubaliki, palipokuwa huko Shilo, mahali ambapo nilipafanya pa dhabihu zako hazinifurahishi mimi.” **21** Kwa hiyo kwanza kuwa makao ya Jina langu, nanyi mwone lile hivi ndivyo asemavyo Bwana: “Nitaweka vikwazo nililopafanya kwa ajili ya uovu wa watu wangu Israeli. mbele ya watu hawa. Baba na wana wao watajikwaa **13** Mlipokuwa mnafanya yote haya, asema Bwana, juu yake, majirani na marafiki wataangamia.” **22** nilisema nanyi tena na tena, lakini hamkusikiliza; Hivi ndivyo asemavyo Bwana: “Tazama, jeshi linakuja niliwaita, lakini hamkujibu. **14** Kwa hiyo, nililofanya kutoka nchi ya kaskazini, taifa kubwa linaamshwa Shilo, nitalifanya sasa kwa nyumba hii iitwayo kutoka miisho ya dunia. **23** Wamejifunga pinde na kwa Jina langu, Hekalu mnalolitumainia, mahali mkuki, ni wakatili na hawana huruma. Wanatoa sauti nilipowapa ninyi na baba zenu. **15** Nitawafukuza kama bahari inayonguruma wanapoendesha farasi mbele yangu, kama niliviyowafanya ndugu zenu, zao. Wanakuja kama watu waliojipanga tayari kwa watu wa Efraimu.’ **16** “Kwa hiyo usiombe kwa ajili vita ili kukushambulia, ee Binti Sayuni.” **24** Tumesikia ya watu hawa, wala usinililie, na usifanye maombi taarifa zao, nayo mikono yetu imelegea. Uchungu kwa ajili yao; usimisihi, kwa sababu sitakusikiliza. umetushika, maumivu kama ya mwanamke katika **17** Je, huyaoni hayo wanayoyatenda katika miji ya utungu wa kuzaa. **25** Usitoke kwenda mashambani au Yuda na katika barabara za Yerusalem? **18** Watoto kutembea barabarani, kwa kuwa adui ana upanga, na wanakusanya kuni, baba zao wanawasha moto, na kuna vitisho kila upande. **26** Enyi watu wangu, vaeni wanawake wanakanda unga na kuoka mikate kwa magunia mjivingirishe kwenye majivu, ombolezeni ajili ya Malkia wa Mbenguni. Wanamimina sadaka kwa kilio cha uchungu kama amiliaye mwana za vinywaji kwa miungu mingine ili kunikasirisha. pekee, kwa maana ghafula mharabu atatuja. **27** **19** Lakini je, mimi ndiye wanayenikasirisha? asema “Nimekfanya wewe kuwa kitu cha kujaribu chuma, Bwana. Je, hawajiumizi wenyewe na kujibaisha? **20** nao watu wangu kama mawe yenyе madini, ili upate “Kwa hiyo hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenyezi: kuzijua na kuzijaribu njia zao. **28** Wote ni waasi sugi, Hasira yangu na ghadhabu yangu itamwagwa mahali wakienda huku na huko kusengenya. Wao ni shaba na hapa, juu ya mwanadamu na mnyama, juu ya miti chuma, wote wanatenda upotovu. **29** Mivuo inavuma ya shambani na juu ya matunda ya ardhibini, nayo kwa nguvu, kinachoungua kwa huo moto ni risasi, itaungua pasipo kuzimwa. **21** “Hivi ndivyo asemavyo lakini pamoa na kusafisha kote huku ni bure; waovu Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: hawaondolewi. **30** Wanaitwa fedha iliyokataliwa, kwa Endeleeni, ongezeni sadaka zenu za kuteketeza juu ya dhabihu zenu nyinye, mle nyama hiyo sababu Bwana amewakataa.”

7 Hili ndilo neno lilomjia Yeremia kutoka kwa Bwana: **2** “Simama kwenye langoo la nyumba ya Bwana, na huko upige mbiu ya ujumbe huu: “Sikieni neno la Bwana, enyi watu wote ya Wuda mliokuja kuititia malango haya ili kumwabudu Bwana. **3** Hili

wa Israeli: Tengenezeni njia zenu na matendo yenu, maneno ya udanganyifu na kusema, “Hili ni Hekalu **14** Wanafunga majeraha ya watu wangu bila uanganilu. la Bwana, Hekalu la Bwana, Hekalu la Bwana!” **5** Wanasesha, ‘Amani, amani,’ wakati hakuna amani. **15** Kama kweli mkipendili njia zenu na matendo yenu, Je, wanaona aibu kwa ajili ya tabia yao inayochukiza mkatendeana haki kila mmoja na mwenzake, **6** mno? Hapana, hawana aibu hata kidogo; hawajui hata kama msipomwonea mgeni, yatima wala mjane, na kuona haya. Kwa hiyo wataanguka mionganii mwa hao kumwaga damu isyo na hatia mahali hapa, nanyi walioanguka, watashushwa chini nitakapowaadhibu,” kama msipofuata miungu mingine kwa madhara asema Bwana. **16** Hivi ndivyo asemavyo Bwana: yenu wenyewe, **7** ndipo nitawaacha mkae mahali “Simama kwenye njia punda utazame, ulizia mapito hapa, katika nchi niliyowapa baba zenu milele na ya zamani, ulizia wapi ilipo njia nzuri, uifuate hiyo, milele. **8** Lakini tazama, mnatumainia maneno ya nanyi mtapata raha nafsini mwenu. Lakini ninyi udanganyifu yasiyo na maana. **9** “Je, mtaiba na mlisema, ‘Hatutaitipa hiyo.’ **17** Niliweka walini kuua, mtazini na kuapa kwa uongo, na kufukiza juu yenu na kusema, ‘Sikieni sauti ya tarumbeta!’ uvumba kwa Baali, na kufuata miungu mingine Lakini mkasema, ‘Hatutasikiliza.’ **18** Kwa hiyo ambayo hamkujua, **10** kisha mje na kusimama mbele sikilizeni, enyi mataifa, angaliensi, enyi mashahidi, yangu katika nyumba hii inayoitwa kwa Jina langu, lile litakalowatoke. **19** Sikia, ee nchi: Ninaleta mksima, “Tuko salama.” Salama kwa kufanya mambo maafa juu ya watu hawa, matunda ya mipango haya yote ya kuchukiza? **11** Je, nyumba hii, iitwayo yao, kwa sababu hawakusikiliza maneno yangu na kwa Jina langu, imekuwa pango la wanyang’anyi wameikataa sheria yangu. **20** Unanifaa nini uvumba kwenu? Lakini nimekuwa nikiona yanayotendeka kutoka Sheba, au udi wa harufu nzuri kutoka nchi asema Bwana. **12** “Nendeni sasa mahali pangu ya mbali? Sadaka zako za kuteketeza hazikubaliki, palipokuwa huko Shilo, mahali ambapo nilipafanya pa dhabihu zako hazinifurahishi mimi.” **21** Kwa hiyo kwanza kuwa makao ya Jina langu, nanyi mwone lile hivi ndivyo asemavyo Bwana: “Nitaweka vikwazo nililopafanya kwa ajili ya uovu wa watu wangu Israeli. mbele ya watu hawa. Baba na wana wao watajikwaa **13** Mlipokuwa mnafanya yote haya, asema Bwana, juu yake, majirani na marafiki wataangamia.” **22** nilisema nanyi tena na tena, lakini hamkusikiliza; Hivi ndivyo asemavyo Bwana: “Tazama, jeshi linakuja niliwaita, lakini hamkujibu. **14** Kwa hiyo, nililofanya kutoka nchi ya kaskazini, taifa kubwa linaamshwa Shilo, nitalifanya sasa kwa nyumba hii iitwayo kutoka miisho ya dunia. **23** Wamejifunga pinde na kwa Jina langu, Hekalu mnalolitumainia, mahali mkuki, ni wakatili na hawana huruma. Wanatoa sauti nilipowapa ninyi na baba zenu. **15** Nitawafukuza kama bahari inayonguruma wanapoendesha farasi mbele yangu, kama niliviyowafanya ndugu zenu, zao. Wanakuja kama watu waliojipanga tayari kwa watu wa Efraimu.’ **16** “Kwa hiyo usiombe kwa ajili vita ili kukushambulia, ee Binti Sayuni.” **24** Tumesikia ya watu hawa, wala usinililie, na usifanye maombi taarifa zao, nayo mikono yetu imelegea. Uchungu kwa ajili yao; usimisihi, kwa sababu sitakusikiliza. umetushika, maumivu kama ya mwanamke katika **17** Je, huyaoni hayo wanayoyatenda katika miji ya utungu wa kuzaa. **25** Usitoke kwenda mashambani au Yuda na katika barabara za Yerusalem? **18** Watoto kutembea barabarani, kwa kuwa adui ana upanga, na wanakusanya kuni, baba zao wanawasha moto, na kuna vitisho kila upande. **26** Enyi watu wangu, vaeni wanawake wanakanda unga na kuoka mikate kwa magunia mjivingirishe kwenye majivu, ombolezeni ajili ya Malkia wa Mbenguni. Wanamimina sadaka kwa kilio cha uchungu kama amiliaye mwana za vinywaji kwa miungu mingine ili kunikasirisha. pekee, kwa maana ghafula mharabu atatuja. **27** **19** Lakini je, mimi ndiye wanayenikasirisha? asema “Nimekfanya wewe kuwa kitu cha kujaribu chuma, Bwana. Je, hawajiumizi wenyewe na kujibaisha? **20** nao watu wangu kama mawe yenyе madini, ili upate “Kwa hiyo hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenyezi: kuzijua na kuzijaribu njia zao. **28** Wote ni waasi sugi, Hasira yangu na ghadhabu yangu itamwagwa mahali wakienda huku na huko kusengenya. Wao ni shaba na hapa, juu ya mwanadamu na mnyama, juu ya miti chuma, wote wanatenda upotovu. **29** Mivuo inavuma ya shambani na juu ya matunda ya ardhibini, nayo kwa nguvu, kinachoungua kwa huo moto ni risasi, itaungua pasipo kuzimwa. **21** “Hivi ndivyo asemavyo lakini pamoa na kusafisha kote huku ni bure; waovu Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: hawaondolewi. **30** Wanaitwa fedha iliyokataliwa, kwa Endeleeni, ongezeni sadaka zenu za kuteketeza juu ya dhabihu zenu nyinye, mle nyama hiyo sababu Bwana amewakataa.”

24 Lakini hawakusikiliza wala kujali. Badala yake, sababu tunayo sheria ya Bwana,” wakati ambapo kwa walifuata ukaidi wa miyo yao miovu. Walirudi hakika kalamu ya uongo ya waandishi imeandika nyuma badala ya kusonga mbele. **25** Tangu wakati ule kwa udanganyifu? **9** Wenye hekima wataaibika, baba zenu walipotoka Misri hadi sasa, siku baada ya watafadhaika na kunaswa. Kwa kuwa wamelikataa siku, tena na tena nimewatumia watumishi wangu neno la Bwana, hiyo hekima waliyo nayo ni ya manabii. **26** Lakini hawakunisikiliza wala hawakujali. namna gani? **10** Kwa hiyo nitawapa watu wengine Walikuwa na shingo ngumu na kufanya maovu wake zao, na mashamba yao kwa wamiliki wengine. kuliko baba zao.’ **27** “Utakapowaambia haya yote, Kuanzia aliye mdogo kabisa hadi aliye mkubwa hawatakusikiliza; utakapowaita, hawatajibu. **28** Kwa kabisa, wote wana tamaa ya kupata zaidi; manabii na hiyo waambie, ‘Hili ni taifa ambalo halimtii Bwana, makuhani wanafanana, wote wanafanya udanganyifu. Mungu wao, wala kukubali maonyo. Kweli imekufa, imetweka midomoni mwao. **29** Nyoeni nyewe zenu na kuzitupa, ombolezeni katika miinuko iliyo kame, kwa kuwa Bwana amekikataa na kukiacha kizazi hiki kilichomkasirisha. **30** “Watu wa Yuda wamefanya maovu machoni pangu, asema Bwana. Wameziweka sanamu zao za machukizo ndani ya nyumba iitwayo kwa Jina langu, na wameitia unajisi. **31** Wamejenga mahali pa juu pa kuabudia sanamu pa Tofethi kwenye Bonde la Ben-Hinomu ili kuwateketeza wana wao na binti zao kwenye moto, kitu ambacho sikuamuru, wala hakikingia akilini mwangu. **32** Kwa hiyo Tukimbilie kwenye miji yenye maboma, tukaangamie mjihadhari, siku zinakuja, asema Bwana, wakati watu watakapokuwa hawapaiti Tofethi au Bonde la Ben-Hinomu, lakini watapaita Bonde la Machinjo, kwa sababu watawazika wafu huko Tofethi mpaka pasiwe tena nafasi. **33** Ndipo mizoga ya watu hawa itakuwa chakula cha ndege wa angani na wanyama wa nchi, wala hapatakuwepo na yejote wa kuwafukuza. **34** Nitazikomesha sauti za shangwe na furaha, na sauti za bwana arusi na bibi arusi katikati ya miji ya Yuda na barabara za Yerusalemu, kwa sababu nchi itakuwa ukiwa.

8 “Wakati huo, asema Bwana, mifupa ya wafalme na maafisa wa Yuda, mifupa ya makuhani na manabii, na mifupa ya watu wa Yerusalemu itaondolewa kutoka makaburi yao. **2** Itawekwa wazi kwa jua, na mwezi, na nyota zote za mbingu, ambazo walizipenda na kuzitimikia, na ambazo wamezifua kutafuta ushauri na kuziabudu. Hawatakusanya pamoja au kuzikwa, lakini watakuwa kama mavi yalijotapaka juu ya ardhi. **3** Popote nitakapowafukuzia, mabaki wote wa kizazi hiki kiovu watatamani kufa kuliko kuishi, asema Bwana Mwenye Nguvu Zote.’ **4** “Waambie, ‘Hivi ndivyo asemavyo Bwana: “Je, watu wanapoanguka hawaiinuki? Je, mtu anapopotea harudi? **5** Kwa nini basi watu hawa walipotea? Kwa nini Yerusalemu inapotea kila mara? Wanang ang’ania udanganyifu na wanakataa kurudi. **6** Nimewasiliza kwa makini, lakini hawataki kusema lililo sawa. Hakuna anayetubia makosa yake akisema, “Nimefanya nini?” Kila mmoja hufuata njia yake mwenyewe kama farasi anayekwenda vitani. **7** Hata korongo aliye kogea angani anayajua majira yake yaliyoamriwa, nao njiwa, mbayuwanyu na koikoi hufuata majira yao ya kurudi. Lakini watu wangu hawajui Bwana anachotaka kwao. **8** “Mwawezaje kusema, “Sisi tuna busara kwa

11 Wanafunga majeraha ya watu wangu bila uangalifu. Wanasesera, “Amani, amani,” wakati hakuna amani. **12** Je, wanaona aibu kwa ajili ya tabia yao inayochukiza mno? Hapano, hawana aibu hata kidogo, hawajui hata kuona haya. Kwa hiyo wataanguka mionganii mwa hao walioanguka, watashushwa chini watakapoadhibiwa, asema Bwana. **13** “Nitayaondoao mavuno yao, asema Bwana. Hapatakuwepo zabibu kwenye mzabibu. Hapatakuwepo na tini kwenye mtini, majani yake yatanyauka. Kile nilichowapa watanyang’anywa.” **14** “Kwa nini tunaketi hapa? Kusanyikeni pamoja! Tukimbilie huko! Kwa kuwa Bwana, Mungu wetu ametuhukumu kuangamia, na kutupa maji yenye sumu tunywe, kwa sababu tumemtenda dhambi. **15** Tulitegemea amani, lakini hakuna jema lililokuja, tulitegemea wakati wa kupona, lakini kulikuwa hofu tu. **16** Mkoromo wa farasi za adui umesikika kuanzia Dani, kwa mlion wa madume yao ya farasi, nchi yote inatetemeka. Wamekuja kuangamiza nchi na vyote vilivymo, mji na wote waishio ndani yake.” **17** “Tazama, nitatuma nyoka wenye sumu kali katikati yenu, fira ambao hawawesi kuglowa, nao watawauma,” asema Bwana.

18 Ee Mfariji wangu katika huzuni, moyo wangu umezimia ndani yangu. **19** Sikia kilio cha watu wangu kutoka nchi ya mbali: “Je, Bwana hayuko Sayuni? Je, Mfalmi wake hayuko tena huko?” “Kwa nini wamenikasirisha kwa vinyago vyao, kwa sanamu zao za kigeni zisizofaa?” **20** “Mavuno yamepita, kiangazi kimekwisha, nasi hatujuakolewa.” **21** Kwa kuwa watu wangu wamepondwa, nami nimepondeka pia; ninaomboleza, nayo hofu kuu imenishika. **22** Je, hakuna zeri ya kuponya katika Gileadi? Je, hakuna tabibu huko? Kwa nini basi hakuna uponyaji wa majeraha ya watu wangu?

9 Laiti kichwa changu kingekuwa chemchemi ya maji na macho yangu yangekuwa kisima cha machoz! Ningelia usiku na mchana kwa kuuawa kwa watu wangu. **2** Laiti ningekuwa na nyumba ya ukukaa wasafiri jangwani, ningewaacha watu wangu na kwenda mbali nao, kwa kuwa wote ni wazinzi, kundi la watu wadanganyifu. **3** “Huweka tayari ndimi zao kama upinde, ili kurusha uongo; wamekuwa na nguvu katika nchi lakini si katika ukweli. Wanatoka dhambi moja hadi nyininge, hawanitambui mimi,” asema Bwana. **4** “Jihadhari na rafiki zako; usiwaamini ndugu zako. Kwa kuwa kila ndugu ni mdanganyifu, na kila rafiki ni msingiziaji. **5** Rafiki humdanganya rafiki, hakuna

yeote asemaye kweli. Wamefundisha ndimi zao kudanganya, wanajichosha wenyewe katika kutenda udanganyifu wao wanakataa kunitambua mimi,” asema Bwana. 7 Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Tazama, nitawasafisha na kuwajaribu, kwani ni nini kingine niwezacho kufanya kwa sababu ya dhambi ya watu wangu? 8 Ndimi zao ni mshale wenye sumu, hunena kwa udanganyifu.

Kwa kinywa chake kila mmoja huzungumza maneno mazuri na jirani yake, lakini moyoni mwake humtegea mtego. 9 Je, nisiwaadhibu kwa ajili ya jambo hili?” asema Bwana. “Je, nisijilipizie kisasi kwa taifa kama hili?” 10 Nitalia na kuomboleza kwa ajili ya milima na kuomboleza kuhusu malisho ya jangwani. Yamekuwa ukiwa, wala hakuna apitaye humo, milio ya ng’ombe haisikiki. Ndege wa angani wametoroka na wanyama wamekimbia. 11 “Nitaifanya Yerusalemu lundo la magofu, makao ya mbweha; nami nitaifanya miji ya Yuda kuwa ukiwa ili asiwepo atakayeishi humo.” 12 Ni mtu yupi aliye na hekima ya kutosha ayaelewe haya? Ni nani aliyefundisha na Bwana awezaye kuyaeleza haya? Kwa nini nchi imeharibiwa na kufanya ukiwa kama jangwa ambapo hakuna awezaye kupita? 13 Bwana akasema, “Ni kwa sababu wameiacha sheria yangu, niliyoiweka mbele yao: hawajaniheshimu mimi wala kufuata sheria yangu. 14 Badala yake wamefuata ukaidi wa miyo yao, wamefuata Mabaali, kama vile baba zao walivyofundisha.” 15 Kwa hiyo, hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: “Tazama, nitawafanya watu hawa wale chakula kichungu na kunywa maji yenye sumu. 16 Nitawatawanya katika mataifa ambayo wao wala baba zao hawakuwajua, nikiwafuata kwa upanga mpaka niwe nimewaaangamiza kabisa.” 17 Hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Fikiri sasa! Waite wanawake waombolezao waje, waite wale walio na ustadi kuliko wote. 18 Nao waje upesi na kutoombolezea, mpaka macho yetu yafurike machozi na vijito vya maji vitoke kwenye kope zetu. 19 Sauti ya kuomboleza imesikika kutoka Sayuni: ‘Tazama jinsi tulivyoangamizwa! Tazama jinsi aibu yetu ilivyo kubwa! Ni lazima tuihame nchi yetu kwa sababu nyumba zetu zimekuwa magofu.’” 20 Basi, enyi wanawake, sikieni neno la Bwana; fungueni masikio yenu msikie maneno ya kinywa chake. Wafundisheni binti zenu kuomboleza; fundishaneni kila mmoja na mwenzake maombolezo. 21 Mauti imeingia ndani kupitia madirishani, imeingia kwenye majumba yetu ya fahari; imewakatilia mbali watoto katika barabara na vijana waume kutoka viwanja vya miji. 22 Sema, “Hili ndilo asemalo Bwana: “Maiti za wanaume zitalala kama mavi katika mashamba, kama malundo ya nafaka nyuma ya mvunaji, wala hakuna anayekusanya.”” 23 Hili ndilo asemalo Bwana: “Mwenye hekima ajisifu katika hekima yake, au mwenye nguvu ajisifu katika nguvu zake, wala tajiri ajisifu katika utajiri wake, 24 lakini yeche ajisifuye, na ajisifu kwa sababu hili:

kwamba ananifahamu na kunijua mimi, kwamba mimi ndimi Bwana, nitendaye wema, hukumu na haki duniani, kwa kuwa napendezwa na haya,” asema Bwana. 25 “Siku zinakuja, nitakapowaadhibu wale wote ambao wametahiriwa kimwili tu, asema Bwana, 26 yaani Misri, Yuda, Edomu, Amoni, Moabu na wote wanaoishi jangwani sehemu za mbali. Kwa maana mataifa haya yote hayakutahiriwa miyo yao, nayo nyumba yote ya Israeli haikutahiriwa.”

10 Sikieni lile ambalo Bwana, anena nanyi ee nyumba ya Israeli. 2 Hili ndilo asemalo Bwana: “Usijifunze njia za mataifa wala usitishwe na ishara katika anga, ingawa mataifa yanatishwa nazo. 3 Kwa maana desturi za mataifa hazina maana, wanakata mti msituni, na fundi anauchonga kwa patasi. 4 Wanaparemba kwa fedha na dhahabu, wanakikaza kwa nyundo na misumari ili kisitikisike. 5 Sanamu zao ni kama sanamu iliyowekwa shambani la matango kutishia ndege nazo haziwezi kuongea; sharti zibebwe sababu haziwezi kutembea. Usiziogope; haziwezi kudhuru, wala kutenda lolote jema.” 6 Hakuna aliye kama wewe, Ee Bwana; wewe ni mkuu, jina lako ni lenye nuguu katika uweza. 7 Ni nani ambaye haimpasi kukuhestimu wewe, Ee Mfalme wa mataifa? Hii ni stahili yako. Miongoni mwa watu wote wenye hekima katika mataifa na katika falme zao zote, hakuna aliye kama wewe. 8 Wote hawana akili, tena ni wapumbavu, wanafundisha na sanamu za miti zisizofaa lolote. 9 Huleta fedha iliyofuliwa kutoka Tarshishi na dhahabu kutoka Ufazi. Kile ambacho fundi na sonara wametengeneza huvikwa mavazi ya rangi ya samawi na urujuani: vyote vikiwa vimetengenezwa na mafundi stadi. 10 Lakini Bwana ni Mungu wa kweli, yeche ndiye Mungu aliye hai, Mfalme wa milele. Anapokasirika, dunia hutetemeka, mataifa hayawezi kustahimili hasira yake. 11 “Waambie hivi: ‘Miungu hii, ambayo haikuumba mbingu na dunia, itaangamia kutoka dunia na kutoka chini ya mbingu.’” 12 Lakini Mungu aliiumba dunia kwa uweza wake, akaweka misingi ya ulimwengu kwa hekima yake, na akazitandaza mbingu kwa ufahamu wake. 13 Atoapo sauti yake, maji yaliyo katika mbingu hunguruma; huyafanya mawingu yainuke kutoka miisho ya dunia. Hupeleka umeme wa radi pamoja na mvua, naye huuleta upepo kutoka ghala zake. 14 Kila mmoja ni mjinga na hana maarifa, kila sonara ameaibishwa na sanamu zake. Vinyago vyake ni vya udanganyifu, havina pumzi ndani yavyo. 15 Havifai kitu, ni vitya vya kufanya mzaha tu, hukumu yavyo itakapowadia, vitaangamia. 16 Yeye aliye Fungu la Yakobo sivyo alivyo, kwani ndiye Muumba wa viti vyote, pamoja na Israeli, kabilia la urithi wake: Bwana Mwenye Nguvu Zote ndilo jina lake. 17 Kusanyeni mali na viti vyenu mwondoke nchi hii, enyi mnaoishi katika hali ya kuzingirwa na jeshi. 18 Kwa kuwa hili ndilo asemalo Bwana: “Wakati huu, nitawatupa nije kwa nguvu wote waishio katika nchi hii; nitawataabisha ili waweze kutekwa.” 19 Ole wangu mimi kwa ajili

ya kuumia kwangu! Jeraha langu ni kubwa! Lakini kufanya maombezi yoyote au kunisihi kwa ajili yao, nilisema, "Kweli hii ni adhabu yangu, nami sharti kwa sababu sitawasikiliza watakaponiita wakati wa niistahimili." **20** Hema langu limeangamizwa; kamba taabu yao. **15** "Mpenzi wangu anafanya nini hekaluni zake zote zimekatwa. Wana wangu wametekwa na mwangu, anapofanya mashauri yake maovu na wengi? hawapo tena; hakuna hata mmoja aliyebakwa kusimamisha hema langu wala wa kusimamisha adhabu yako? Unapojiingiza katika ubaya wako, ndipo kibanda changu. **21** Wachungaji hawana akili wala hawamuulizi Bwana, hivyo hawastawi na kundi lao lote la kondoo limetawanyika. **22** Sikilizeni! Taarifa inakuja: ghasia kubwa kutoka nchi ya kaskazini! Hii itafanya miji ya Yuda ukiwa, makao ya mbweha. **23** Ninajua, Ee Bwana, kwamba maisha ya mwanadamu si yake mwenyewe; hawezi kuziongoza hatua zake mwenyewe. **24** Unirudi, Ee Bwana, lakini kwa kipimo cha hakii: si katika hasira yako, usije ukianiangamiza. **25** Umwage ghadhabu yako juu ya mataifa wasiokujua wewe, juu ya mataifa wasioliitia jina lako. Kwa kuwa wamemwangamiza Yakobo; wamemwangamiza kabisa na kuiharibu nchi yake.

11 Hili ndilo neno lililomjia Yeremia kutoka kwa Bwana: **2** "Sikia maneno ya agano hili, nawe uwaambie watu wa Yuda na wale waishio Yerusalemu. **3** Waambie kwamba hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: 'Ameraaniwa mtu ambaye hatayatii maneno ya agano hili, **4** maneno niliyowaamuru baba zenu nilipowatoa katika nchi ya Misri, kutoka tanuru la kuyeyushia vyuma.' Nilisema, 'Nitiini mimi na mfanye kila kitu ninachowaamuru, nanyi mtakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wenu. **5** Kisha nitatimiza kiapo nilichowaapia baba zenu, kuwapa nchi itiririkayo maziwa na asali,' nchi ambayo mnaimiliki leo." Nikajibu, "Amen, Bwana." **6** Bwana akanambia, "Tangaza maneno haya yote katika miji ya Yuda na katika barabara za Yerusalemu: 'Sikilizeni maneno ya agano hili na kuyafuata. **7** Tangu wakati ule niliwapandisha baba zenu kutoka Misri impaka leo, niliwaonya tena na tena, nikisema "Nitiini mimi." **8** Lakini hawakusikiliza wala kujali. Badala yake, walifuata ukaidi wa miyo yao miovu. Hivyo nikaleta juu yao laana zote za agano nililokuwa nimewaaamuru wao kulifuata, lakini wao hawakulishika.'" **9** Kisha Bwana akanambia, "Kuna shauri baya linaloendelea mionganii mwa watu wa Yuda na wale wanaoishi Yerusalemu. **10** Wamerudia dhambi za baba zao, walikataa kusikiliza maneno yangu. Wameifuata miungu mingine kuitumikia. Nyumba zote mbili za Israeli na Yuda zimelivunja agano nilifanya na baba zao. **11** Kwa hivyo, hili ndilo asemalo Bwana: 'Nitaleta juu yao maafa ambayo hawawez i kuyakimbia. Hata kama wakinililia, sitawasikiliza. **12** Miji ya Yuda na watu wa Yerusalemu watakwenda kuililia miungu ambayo wameifukizia uvumba, lakini haitawasaidia kamwe wakati maafa yatakapopapiga. **13** Mnayo miungu mingi kama miji mliyo nayo, ee Yuda, nazoz madhabahu mlizojijenga za kufukizia uvumba huyo mungu wa aibu Baali ni nyngi kama barabara za Yerusalemu.' **14** "Wewe usiwaombee watu hawa wala

kwa sababu sitawasikiliza watakaponiita wakati wa niistahimili." **16** Bwana alikuita mti wa mzeituni uliostawi ulio na matunda mazuri kwa sura. Lakini kwa ngurumo ya mawimbi makuu atautia moto, nayo matawi yake yatavunjika. **17** Bwana Mwenye Nguvu Zote, aliyeupanda, ametamka maafa kwa ajili yako, kwa sababu nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda mmeefanya maovu na kunikasirisha kwa kumfukizia Baali uvumba. **18** Kwa sababu Bwana alinifunulia hila zao mbaya, nilizifahamu, kwa kuwa wakati ule alinionyesha yale waliyokuwa wanayafanya. **19** Nilikuwa kama mwana-kondoo mpole aliyeeongozwa machinjoni; mimi sikutambua kwamba walikuwa wamefanya shauri baya dhidi yangu, wakisema, "Sisi na tuuangamize mti na matunda yake; nasi tumkatilie mbali kutoka nchi ya walio hai, ili jina lake lisikumbukwe tena." **20** Lakini, Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, wewe uhukumuye kwa haki, nawe uchunguzaye moyo na akili, wacha niione ukiwalipiza wao kisasi, kwa maana kwako nimeweka shauri langu. **21** "Kwa hiyo hili ndilo Bwana asemalo kuhusu watu wa Anathothi wale wanaotafuta uhai wako wakisema, 'Usitoe unabii kwa jina la Bwana, la sivyo utakufa kwa mikono yetu': **22** kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo: 'Nitawaadhibu. Vijana wao waume watakuwa kwa upanga, wana wao na binti zao kwa njaa. **23** Hawatasazihi hata mabaki kwao, kwa sababu nitaleta maafa kwa watu wa Anathothi katika mwaka wa adhabu yao.'"

12 Wewe daima u mwenye haki, Ee Bwana, nileta po mashtaka mbele yako. Hata hivyo nitazungumza nawe kuhusu hukumu yako: Kwa nini njia ya waou inafanikiwa? Kwa nini wasio waaminifu wote wanaishi kwa raha? **2** Umewapanda, nao wameota, wanakua na kuzaa matunda. Daima u midomoni mwao, lakini mbali na miyo yao. **3** Hata hivyo unanjua mimi, Ee Bwana; unaniona na kuyachunguza mawazo yangu kukuhusu wewe. Wakokote kama kondoo wanaokwenda kuchinjwa! Watenge kwa ajili ya siku ya kuchinjwa! **4** Je, nchi itakaa katika hali ya kuomboleza mpaka lini, na majani katika kila shamba kunyauka? Kwa sababu wale waishio ndani yake ni waou, wanyama na ndege wameangamia. Zaidi ya hayo, watu wanasesma, "Bwana hataona yatakayotupata sisi." **5** "Ikiwa umeshindana mbio na watu kwa mguu na wakakushinda, unawezaje kushindana na farasi? Ikiwa unajikwaa kwenye nchi ambayo ni salama, utawezaje kwenye vichaka kando ya Yordani?" **6** Ndugu zako, watu wa jamaa yako mwenyewe: hata wao wamekusaliit; wameinua kilio kikubwa dhidi yako. Usiwaamini, ingawa wanazungumza mema juu yako. **7** "Nitaiacha nyumba yangu, nitupe urithi

wangu; nitamtia yeye nimpendaye mikononi mwa adui zake. **8** Urithi wangu umekuwa kwangu kama simba wa msituni. Huningurumia mimi, kwa hiyo ninamchukia. **9** Je, urithi wangu haukuwa kama ndege wa mawindo wa madoadoa ambaye ndege wengine wawindao humzunguka na kumshambulia? Nenda ukawakusanye pamoa wanyama wote wa mwituni; mvinyo? **10** Wachungaji wengi wataliharibu shamba langu la mizabibu na kulikanyaga shamba langu; watalifanya shamba langu zuri kuwa jangwa la ukiwa. **11** Litafanywa kuwa jangwa, lililokaika na kuachwa ukiwa mbele zangu; nchi yote itafanywa Juu ya miinuko yote ilivyo kama jangwani mharabu atajaa, kwa maana upanga wa Bwana utawala, kuanzia ncha moja ya nchi hadi nyininge; hakuna hata mmoja atakayekuwa salama. **13** Watapanda ngano lakini watavuna miiba; watajitaabisha lakini hawatafaidi chocchote. Kwa hiyo beba aibu ya mavuno yako kwa sababu ya hasira kali ya Bwana Mungu.” **14** Hili ndilo asemalo Bwana: “Kwa habari ya majirani zangu wote wabaya wanaonyang’anya urithi ambaao ninawapa wateru wangu Israeli, nitawang’oa kutoka nchi zao, sababu ya hasira kali ya Bwana Mungu.” **15** Lakini baada ya kuwang’oa, nitawahurumia tena na kumrudisha kila mmoja wao kwenye urithi, wake mwenyewe na kwenye nchi yake mwenyewe. **16** Ikiwa watajifunza vyema njia za watu wangu na kuapa kwa Jina langu, wakisema, ‘Hakika kama Bwana aishivyo,’ hata kama wakati fulani walifundisha watu wangu kuapa kwa Baali, ndipo watakapofanywa imara katikati ya watu wangu. **17** Lakini kama taifa lolote halitasikiliza na kutii, nitaling’oa kabisa na kuliangamiza,” asema Bwana.

13 Hili ndilo Bwana aliloniambia: “Nenda ununue mkanda wa kitani, ujivike kiunoni mwako, lakini usiuache uguse maji.” **2** Kwa hiyo nikanunu mkanda, kama Bwana alivyoniagiza, nikajivika kiunoni. **3** Ndipo neno la Bwana likanija kwa mara ya pili: **4** “Chukua mkanda ulionunu ambaao umeuvaa kiunoni mwako, uende sasa Frati uufiche ndani ya ufa mdogo kwenye mwamba.” **5** Ndipo nikaenda na kuuficha ule mkanda huko Frati, kama Bwana alivyoniamuru. **6** Baada ya siku nyangi Bwana akaniambia, “Nenda sasa Frati ukauchukue ule mkanda niliokuambia uufiche huko.” **7** Hivyo nikaenda Frati na kuuchimbua ule mkanda kutoka pale nilipokuwa nimeuficha, lakini sasa ulikuwa umeharibika na haufai tenu kabisa. **8** Ndipo neno la Bwana likanija: **9** “Hili ndilo Bwana asemalo: ‘Vivyo hivyo ndivyo nitakavyokiharibu kiburi cha Yuda na kiburi kikuu cha Yerusalem. **10** Watu hawa waovu, wanaokataa kusikiliza maneno yangu, wafuataa ukaidi wa miyo yao na kufuata miungu mingine kuitumikia na kuiabudu, watakuwa kama mkanda huu ambaao haufai kabisa! **11** Kwa maana kama vile mkanda ufungwayo kiunoni mwa mtu, ndivyo nilivyojifunga nyumba yote ya Israeli na

nyumba yote ya Yuda,’ asema Bwana, ‘ili wawe watu wangu kwa ajili ya utukufu wangu, sifa na heshima yangu. Lakini hawajasikiliza.’ **12** “Waambie: ‘Hili ndilo Bwana, Mungu wa Israeli, asemalo: kila kiriba inapasa kijazwe mvinyo.’ Kama wao wakikuambia, ‘Kwani hatujui kwamba kila kiriba inapasa kijazwe waleti ili wale. **14** Nitawagonganisha kila mmoja na mwenzake, baba na wana wao, asema jangwa kwa sababu hakuna hata mmoja anayejali. **15** Sikieni na mzingatie, msiwe na kiburi, kwa kuwa Bwana amenena. **16** Mpeni utukufu Bwana Mungu wenu, kabla hajaleta giza, kabla miguu yenu hajajikwaa juu ya vilima vitakavyotiwa giza. Mlitarajia nuru, lakini ataifanya kuwa giza nene na kuibadili kuwa huzuni kubwa. **17** Lakini kama hamtasikiliza, nitalia sirini kwa ajili ya kiburi chenu; macho yangu yatalia kwa uchungu, yakinirika machozi, kwa sababu kundi la kondoo la Bwana wala hapatakuwa na mtu wa kuifungua. Watu wa Yuda wote watapelekwa uhamishoni, wakichukuliwa kabisa waende mbali. **20** Inua macho yako uone wale wanaokuja kutoka kaskazini. Liko wapi lile kundi ulilokabidhiwa, kondoo wale uliojivunia? **21** Utasema nini Bwana atakapowaweka juu yako wale uliojungana nao kama marafiki wako maalum? Je, hutapatwa na utungu kama mwanamke aliye katika utungu wa kuzaa? **22** Nawe kama ukijiuliza, “Kwa nini haya yamenitokea?” Ni kwa sababu ya dhambi zako nyangi ndipo marinda yako yameraruliwa na mwili wako umetendewa vibaya. **23** Je, Mkushi aweza kubadili ngozi yake au chui kubadili madoadoa yake? Vivyo hivyo nawe huwezi kufanya mema wewe uliyezoea kutenda mabaya. **24** “Nitawatawanya kama makapi yapeperushwayo na upepo wa jangwani. **25** Hii ndiyo kura yako, fungu nililokuamuria,” asema Bwana, “kwa sababu umenisahau mimi na kuamini miungu ya uongo. **26** Nitayafunua marinda yako mpaka juu ya uso wako ili aibu yako ioneokane: **27** uzinzi wako na kulia kwako kama farasi kulikojaa tamaa, ukahaba wako usio na aibu! Nimeyaona matendo yako ya machukizo juu ya vilima na mashambani. Ole wako, ee Yerusalem! Utaendelea kuwa najisi mpaka lini?”

14 Hili ndilo neno la Bwana kwa Yeremia kuhusu ukame: **2** “Yuda anaomboleza, miji yake inayodhoofika; wanaomboleza kwa ajili ya nchi, nacho kilio kinapanda kutoka Yerusalem. **3** Wakuu wanawatuma watumishi wao maji; wanakwenda visimani lakini humo hakuna maji. Wanarudi na vyombo bila maji; wakiwa na hofu na kukata tamaa, wanafunika vichwa vyao. **4** Ardhi imepasuka nyufa

kwa sababu hakuna mvua katika nchi; wakulima wana hofu na wanafunika vichwa vyao. **5** Hata kulungu mashambani anamwacha mtoto wake aliyezaliwa wakati huo huo kwa sababu hakuna majani. **6** Punda-mwitu wanasi mama juu ya miinuko iliyo kame na kutweta kama mbweha; macho yao yanakosa nguvu za kuona kwa ajili ya kukosa malisho.” **7** Ingawa dhambi zetu zinashuhudia juu yetu, Ee Bwana, tenda jambo kwa ajili ya jina lako. Kwa kuwa kukengeuka kwetu ni kukubwa, nasi tumetenda dhambi dhidi yako. **8** Ee Tumaini la Israeli, Mwokozi wake wakati wa taabu, kwa nini unakuwa kama mgeni katika nchi, kama msafiri anayekaa kwa usiku mmoja tu? **9** Mboma unakuwa kama mtu aliyeshtukizwa, kama shujaa asiye na uwezo wa kuokoa? Wewe uko katikati yetu, Ee Bwana, nasi tunaitwa kwa jina lako; usituache! **10** Hili ndilo Bwana asemalo kuhusu watu hawa: “Wanapenda sana kutangatanga, hawaiuzui miguu yao. Hivyo Bwana hawakubali; sasa ataukumbuka uovu wao na kuwaadhibu kwa ajili ya dhambi zao.” **11** Kisha Bwana akaniambia, “Usiombe kwa ajili ya mafanikio ya watu hawa. **12** Ingawa wanafunga, sitasikiliza kilio chao; hata wakitoa dhabihu za kuteketezwa na dhabihu za nafaka, sitazikubali. Badala yake, nitawaangamiza kwa upanga, njaa na tauni.” **13** Lakini nikasema, “Aa, Bwana Mwenyezi, manabii wanaendelea kuwaambia, ‘Hamtaona upanga wala kukibiliwa na njaa. Naam, nitawapa amani ya kudumu mahali hapa.’” **14** Ndipo Bwana akaniambia, “Manabii wanatabiri uongo kwa jina langu. Sikuwatuma, wala sikuwaweka, wala sikusema nao. Wanawatabiria maono ya uongo, maaguzi, maono ya sanamu zisizofaa kitu, na madanganyo ya mawazo yao wenyewe. **15** Kwa hiyo, hili ndilo Bwana asemalo kuhusu manabii wanaotabiri kwa jina langu: Mimi sikuwatuma, lakini wanasesma, ‘Hakuna upanga wala njaa itakayogusa nchi hii.’ Manabii hao hatakuwa kwa upanga na njaa. **16** Nao watu hao wanaowatabiria watatupwa nije katika barabara za Yerusalem kwa sababu ya njaa na upanga. Hapatakuwepo yeoyote wa kuwazika wao au wake zao, wana wao au binti zao. Nitawamwagia maafa wanayostahili. **17** “Nena nao neno hili: “Macho yangu na yatiririkwe na machozi usiku na mchana bila kukoma; kwa kuwa binti yangu aliye bikira, yaani watu wangu, amepata jeraha baya, pigo la kuangamiza. **18** Kama nikienda mashambani, ninaona wale waliouawa kwa upanga; kama nikienda mijini, ninaona maangamizi ya njaa. Nabii na kuhani kwa pamoa wamekwenda katika nchi wasiyoijua.” **19** Je, umemkataa Yuda kabisa? Umemchukia Sayuni kabisa? Kwa nini umetuumiza hata hatuwezi kuponyeka? Tulitarajia amani, lakini hakuna jema lililotujia; tulitarajia wakati wa kupona lakini kuna hofu kuu tu. **20** Ee Bwana, tunatambua uovu wetu na kosa la baba zetu; kweli tumetenda dhambi dhidi yako. **21** Kwa ajili ya jina lako usituchukie kabisa; usikidharau kitichako cha enzi kilichotukuka. Kumbuka agano lako nasi na usilivunjie. **22** Je, kuna sanamu yeoyote isiyofaa

kitu ya mataifa iwezayo kuleta mvua? Je, anga peke yake zaweza kutoa mvua? La hasha, ni wewe peke yako, Ee Bwana, Mungu wetu. Kwa hiyo tumaini letu liko kwako, kwa kuwa wewe ndiwe ufanyakaye haya yote.

15 Kisha Bwana akaniambia: “Hata kama Moses na Samweli wangesimama mbele zangu, moyo wangu usingewaelekea watu hawa. Waondoe mbele za macho yangu! Waache waende! **2** Nao kama wakikuuliza, ‘Twende wapi?’ Waambie, ‘Hili ndilo Bwana asemalo: “Wale waliowekwa kwa ajili ya kufa, wakafe; waliowekwa kwa ajili ya upanga, kwa upanga; waliowekwa kwa ajili ya njaa, kwa njaa: waliowekwa kwa ajili ya kutekwa, watekwe.”’ **3** Bwana asema, “Nitatumwa aina nne za waharabu dhidi yao: nazo ni upanga ili kuua na mbwa ili wakokote mbali, indege wa angani na wanyama wa nchi ili kula na kuangamiza. **4** Nitawafanya wawe machukizo kwa falme zote za dunia kwa sababu ya kile alichofanya Manase mwana wa Hezekia mfalme wa Yuda huko Yerusalem. **5** “Ni nani atakayekuhurumia, ee Yerusalem? Ni nani atakayebolleza kwa ajili yako? Ni nani atakayesimama ili kuuliza kuhusu hali yako? **6** Umenikataa mimi,” asema Bwana. “Unazidi kukengeuka. Hivyo nitanyoosha mkono wangu juu yako na kukuangamiza, siwezi kuendelea kukuonea huruma. **7** Nitawapepete kwa uma wa kupepetea kwenye malango ya miji katika nchi. Nitaleta msiba na maangamizi juu ya watu wangu, kwa maana hawajabadili njia zao. **8** Nitawafanya wajane wao kuwa wengi kuliko mchanga wa bahari. Wakati wa aduhuri nitamleta mharabu dhidi ya mama wa vijana wao waume; kwa ghafula nitaleta juu yao maumivu makuu na hofu kuu. **9** Mama mwenye watoto saba atazimia na kupumua pumzi yake ya mwisho. Jua lake litatua kungali bado mchana, atatahayarika na kufedheheka. Wale wote waliobaki nitawauwa kwa upanga mbele ya adui zao,” asema Bwana. **10** Ole wangu, mama yangu, kwamba ulinizaa, mtu ambaye ulimwengu wote unashindana na kugombana naye! Sikukopa wala sikukopsha, lakini kila mmoja ananilaani. **11** Bwana akasema, “Hakika nitakuokoa kwa kusudi jema, hakika nitawafanya adui zako wakuombe msaada nyakati za maafa na nyakati za dhiki. **12** “Je, mtu aweza kuvunja chuma, chuma kitokachao kaskazini, au shaba? **13** Utajiri wako na hazina zako nitavitoa kuwa nyara, bila gharama, kwa sababu ya dhambi zako zote katika nchi yako yote. **14** Nitakufanya uwe mtumwa wa adui zako katika nchi usiyoijua, kwa kuwa katika hasira yangu moto umewashwa utakaowaka juu yako daima.” **15** Wewe unaafahamu, Ee Bwana, unikumbuke na unitunze mimi. Lipiza kisasi juu ya watesi wangu. Kwa uvumilivu wako usiniondoolee mbali; kumbuka jinsi ninavyoshutumiwa. **16** Maneno yako yalipokuja, niliyala; yakawa shangwe yangu na furaha ya moyo wangu, kwa kuwa nimeitwa kwa jina lako, Ee Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote. **17** Kamwe sikuketi katika kundi la wafanyao sherehe,

wala kamwe sikujifurahisha pamoja nao; niliketi peke yangu kwa sababu mkono wako ulikuwa juu yangu, na wewe ulikuwa umenijaza hasira. **18** Kwa nini maumivu yangu hayakomi, na jeraha langu ni la kuhuzunisha, wala haliponyeki? Je, utakuwa kwangu kama kijito cha udanganyifu, kama chemchemi iliokauka? **19** Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana: “Kama ukitubu, nitakurejeza ili uweze kunitumikia; kama ukinena maneno yenye maana, wala si ya upuzi, utakuwa mnenaji wangu. Watu hawa ndio watakougeukia, katika nchi niliyowapa baba zao. **20** Lakini sasa wala si wewe utakayewageukia wao. **21** Nitakufanya wewe uwe ukuta kwa watu hawa, ngome ya ukuta wa shaba; watapigana nawe lakini hawatakushinda, kwa maana mimi nikoo pamoja nawe kukuponya na kukuokoaa,” asema Bwana. **22** “Nitakuokoa kutoka mikono ya waovu, na kukukomboa kutoka makucha ya watu wakatili.”

16 Kisha neno la Bwana likanija: **2** “Kamwe usioe

na kuwa na wana wala binti mahali hapa.” **3** Kwa maana hili ndilo asemalo Bwana kuhusu wana na binti wazaliwao katika nchi hii, na kuhusu wale wanawake ambaao ni mama zao, na wale wanaume ambaao ni baba zao: **4** “Watakuifa kwa magonjwa ya kufisha. Hawataombolezwa wala kuzikwa, lakini watakuwa kama mavi yaliyosambaa juu ya ardhi. Watakuifa kwa upanga na kwa njaa, nazo maiti zao zitaka wa chakula cha ndege wa angani, na cha wanyama wa nchi.”

5 Kwa kuwa hili ndilo asemalo Bwana: “Usiingie katika nyumba ambayo kuna chakula cha matanga, usiende kuwaombolezea wala kuwahurumia, kwa sababu nimeziondoa baraka zangu, upendo wangu na huruma zangu kutoka kwa watu hawa,” asema Bwana. **6** “Wakubwa na wadogo watakuifa katika nchi hii. Hawatazikwa wala kuombolezwa, na hakuna atakayejikatakata au kunyoa nywele za kichwa chake kwa ajili yao. **7** Hakuna ye yeyote atakayewapa chakula ili kuwafariji wale waombolezao kwa ajili ya wale waliokufa, hata akiwa amefiwa na baba au mama, wala hakuna ye yeyote atakayewapa kinywaji ili kuwafariji. **8**

“Usiingie katika nyumba ambayo kuna karamu, na kuketi humo ili kula na kunywa. **9** Kwa kuwa hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote, aliye Mungu wa Israeli: ‘Mbele ya macho yako na katika siku zako, nitakomesha sauti zote za shangwe na za furaha, na pia sauti za bibi arusi na bwana arusi mahali hapa.’ **10** “Utakapowaambia watu hawa mambo haya yote na wakakuuliza, ‘Kwa nini Bwana ameamuru maafa makubwa kama haya dhidi yetu? Tumefanya kosa gani? Tumetenda dhambi gani dhidi ya Bwana, Mungu wetu?’ **11** Basi waambie, ‘Ni kwa sababu baba zenu waliniacha mimi, wakafuata miungu mingine ili kuitumikia na kuiabudu. Waliniacha mimi na hawakuishika sheria yangu,’ asema Bwana. **12** ‘Lakini ninyi immetenda uovo zaidi kuliko baba zenu. Tazama jinsi ambavyo kila mmoja wenu anaifuata ukaidi wa moyo wake mbaya, badala ya kunitii mimi. **13** Kwa hiyo nitawaondoa katika nchi hii na kuwatupa katika

nchi ambayo ninyi wala baba zenu hamkujua, nako huko mtaitumikia miungu mingine usiku na mchana, kwa maana sitawapa fadhili zangu huko.’ **14** “Hata watasem, ‘Hakika kama Bwana aishivyo, aliywatoa wana wa Israeli kutoka nchi ya kaskazini na nchi zote alizokuwa amewafukuzia.’ Maana nitawarudisha yanaazona njia za zote, hazikufichika kwangu, wala dhambi yao haikusitirika. **15** Nitawalipiza maradufu kwa ajili ya uovo wao na dhambi yao, kwa sababu wameinajis nchi yangu kwa maumbo yasiyo na uhai ya vinyago vyao vibaya, na kuujaza urithi wangu na sanamu za kuchukiza.” **16** Ee Bwana, nguvu zangu na ngome yangu, kimbilio langu wakati wa taabu, kwako mataifa yatakuja kutoka miiisho ya dunia na kusema, “Baba zetu hawakuwa na chochote zaidi ya miungu ya uongo, sanamu zisizofaa kitu ambazo hazikuwafaidia lolote. **17** Je, watu hujitengenezea miungu yao wenye? Naam, lakini hao si miungu!” **18** “Kwa hiyo nitawafundisha: wakati huu nitawafundisha nguvu zangu na uwezo wangu. Ndipo watakapojua kuwa Jina langu ndimi Bwana.

17 “Dhambi ya Yuda imechorwa kwa kalamu ya chuma, imeandikwa kwa ncha ya almasi, kwenye vibao vya miyo yao na kwenye pembe za madhababu zao. **2** Hata watoto wao wanakumbuka madhababu zao na nguzo za Ashera, kandokando ya miti iliyotanda na juu ya vilima virefu. **3** Mlima wangu katika nchi pamoja na utajiri na hazina zako zote nitazitoa ziwe nyara, pamoja na mahali pako pa juu pa kuabudia miungu kwa sababu ya dhambi katika nchi yako yote. **4** Kwa kosa lako mwenyewe utaupoteza urithi niliokupa. Nitakufanya mtumwa wa adui zako katika nchi usiyoijua, kwa kuwa umeiwasha hasira yangu, nayo itawaka milele.” **5** Hili ndilo asemalo Bwana: “Amelaaniwa ye ye amtegemeaye mwanadamu, ategemeaye mwenye mwili kwa ajili ya nguvu zake, ambaye moyo wake umemwacha Bwana. **6** Atakuwa kama kichaka cha jangwani; hataona mafanikio yatakapokuja. Ataishi katika sehemu zisizo na maji, katika nchi ya chumvi ambapo hakuna ye yeyote aishiye humo. **7** “Lakini amebarikiwa mtu ambaye tumaini lake ni katika Bwana, ambaye matumaini yake ni katika Bwana. **8** Atakuwa kama mti uliopandwa kando ya maji uenezao mizizi yake karibu na kijito cha maji. Hauogopi wakati wa joto ujapo; majani yake ni mabichi daima. Hauna hofu katika mwaka wa ukame na hautaacha kuzaa matunda.” **9** Moyo ni mdanganyifu kuliko vitu vyote, ni mwovu kupita kiasi. Ni nani awezaye kuujua?

10 “Mimi Bwana huchunguza moyo na kuzijaribuna, ili kumlipa mtu kwa kadiri ya mwenendo wake, kwa kadiri ya matendo yake yanavyostahili.” **11** Kama kware aanguaye mayai asiyoyataga, ndivyo alivyo mtu apataye mali kwa njia zisizo za haki. Maisha yake yafikapo katikati, siku zitamwacha, na mwishoni atabainika kuwa mpumbavu. **12** Kiti cha enzi kutokana na udongo kilivunjika mikononi mwake, kilichotukuzwa, kilichoinaliwa tangu mwanzo, ndiyo sehemu yetu ya mahali patakatifu. **13** Ee Bwana, uliye tumaini la Israeli, wote wakuachao wataaibika. Wale yeye. **14** Uniponye, Ee Bwana, nami nitaponye; yaliyo hai. **15** Wao huendelea kuniambia, “Liko wapi neno la Bwana? Sasa na litimie!” **16** Sijakukimbia na kuacha kuwa mchungaji wako; unajua sijaitamani siku ya kukata tamaa. Kile kipitacho midomoni mwangu ki wazi mbele yako. **17** Usiwe kwangu kitu cha kunitia hofu kuu; wewe ndiwe kimbilio langu katika siku ya maafa. **18** Watesi wangu na waaibishwe, lakini nilinde mimi nisiaibike; wao na watiwe hofu kuu, lakini unilinde mimi na hofu kuu. Waletee siku ya maafa; waangamize kwa maangamizi maradufu. **19** Hili ndilo Bwana aliloniambia: “Nenda ukasimame kwenye lango la watu, mahali ambako wafalme wa Yuda huingilia na kutokea, simama pia kwenye malango mengine yote ya Yerusalemu. **20** Zenu wala kufanya kazi yoyote wakati wa Sabato, lakini itakaseni siku ya Sabato, kama nilivyoamuru zenu wala kufanya kazi yoyote wakati wa Sabato, kama nilivyoamuru siku ya Sabato, wala kuingiza mzigo kupitia malango ya Yuda, nanyi watu wote wa Yuda, na kila mmoja aishiye ya Yerusalemu. **22** Msitoe mizigo nje ya nyumba siku ya Sabato, wala kuingiza mzigo kupitia malango ya Yerusalemu. **23** Hata hivyo hawakusikiliza wala kujali, walishupaza shingo zao, na hawakutaka kusikia wala kukubali adhabu. **24** Lakini mkiwa waangalifu kunitii, asema Bwana, nanyi msipoleta mzigo wowote kupitia malango ya mji huu wakati wa Sabato, lakini mkaitsakasa siku ya Sabato kwa kutofanya kazi siku hiyo, **25** ndipo wafalme wakao juu ya kiti cha enzi cha Daudi wataingia kupitia malango ya mji huu, pamoja na maafisa wao. Wao na maafisa wao watakuja wakiwa wamepanda magari na farasi, wakiandamana na watu wa Yuda na wale waishio Yerusalemu, nao mji huu utakaliwa na watu daima. **26** Watu watakuja kutoka miji ya Yuda na vijiji vinavyoizunguka Yerusalemu, kutoka nchi ya Benyamini na chini ya vilima vya magharibi, kutoka nchi ya vilima na Negebu, wakileta sadaka za kuteketewa na dhabihu, sadaka za nafaka, uvumba na sadaka za shukrani kwenye nyumba ya Bwana. **27** Lakini ikiwa hamtanitii mimi kwa kuitakasa Sabato na kwa kutochukua mzigo wowote mnapoingia katika malango ya Yerusalemu wakati wa Sabato, basi nitawasha moto usiozimika katika malango ya Yerusalemu utakaoteketeza ngome zake.”

18 Hili ndilo neno lililomjia Yeremia kutoka kwa Bwana: **2** “Shuka uende mpaka nyumba ya mfinyanzi, nami huko nitakupa ujumbe wangu.” **3** Kwa hiyo nikashuka mpaka kwenye nyumba ya mfinyanzi, nikamkuta akifinyanga kwa gurudumu lake. **4** Lakini chombo alichokuwa akifinyanga wakati wowe nitikangaza kuwa taifa au ufalme utang’olewa, utaangushwa na kuangamizwa, **8** ikiwa lile taifa niliolionya litatubia uovo wake, ndipo nitakapokuwa na huruma, wala sitawapiga kwa maafa niliyokuwa nimewakusudia. **9** Ikiwa wakati mwiningine nitatangaza kuwa taifa ama utawala ujengwe na kuwekwa wakfu, **10** ikiwa utafanya maovu mbele zangu na hukunitii, ndipo nitakapoghaire makusudio yangu mema niliyokuwa nimeyakusudia. **11** “Basi kwa hiyo waambie watu wa Yuda na wale waishio maradufu. **12** Lakini wao watajibu, ‘Hakuna faida. Tutaendelea na mipango yetu wenywewe, kila mmoja wetu atafuata ukaidi wa moyo wake mbaya.’” **13** Asemalo Bwana: Jihadharini msije mkabeba mzigo siku ya Sabato, wala kuingiza mzigo kupitia malango ya Yerusalemu. **22** Msitoe mizigo nje ya nyumba zenu wala kufanya kazi yoyote wakati wa Sabato, mbiti mitekembo yake ya mawe wakati wowote? Je, maji baba zenu. **23** Hata hivyo hawakusikiliza wala kujali, yake baridi yatokayo katika vyanzo vilivyo mbali walishupaza shingo zao, na hawakutaka kusikia yaliwahi kukoma kutiririka wakati wowote? **15** Lakini wala kukubali adhabu. **24** Lakini mkiwa waangalifu kunitii, asema Bwana, nanyi msipoleta mzigo wowote sanamu zisizofaa kitu, zilizowafanya wajikwae katika kupitia malango ya mji huu wakati wa Sabato, lakini njia zao na katika mapito ya zamani. Zimewafanya mkaitsakasa siku ya Sabato kwa kutofanya kazi siku hiyo, **25** ndipo wafalme wakao juu ya kiti cha enzi cha Daudi wataingia kupitia malango ya mji huu, pamoja na maafisa wao. Wao na maafisa wao watakuja wakiwa wapite kwenye vichochoro na kwenye barabarabari ambazo hazikujengwa. **16** Nchi yao itaharibiwa, itakuwa kitu cha kudharauliwa daima; wote wapitao karibu nayo watashangaa na kutikisa vichwa vyao. **17** Kama upopo utokao mashariki, nitawatawanya mbele ya adui zao; nitawapa kisogo wala sio uso, katika siku ya maafa yao.” **18** Wakasema, “Njooni, tutunge hila dhidi ya Yeremia; kwa kuwa kufundisha sheria kwa kuhani hakutapotea, wala shauri litokalo kwa mwenye hekima, wala neno la manabii. Hiryo njooni, tumshambulie kwa ndimi zetu na tusijali chochole asemacho.” **19** Nisikilize, Ee Bwana, sikia wanayosema washtaki wangu! **20** Je, mema yalipwe kwa mabaya? Lakini wao wamenichimbia shimo. Kumbuka kwamba nilisimama mbele yako na kunena mema kwa ajili yao, ili wewe ugeuze hasira yako kali mbali nao. **21** Kwa hiyo uwaache watoto wao waone njaa; uwaache

wauawe kwa makali ya upanga. Wake zao wasiwe na watoto, na wawe wajane; waume wao wauawe, nao vijana wao waume wachinjwe kwa upanga vitani. **22** Kilio na kisikike kutoka kwenye nyumba zao ghafula uwaletapo adui dhidi yao, kwa kuwa wamechimba shimo ili kunikamata na wameitegea miguu yangu mitego. **23** Lakini unajua, Ee Bwana, hila zao zote za kuniua. Usiyasamehe makosa yao wala usifute dhambi mbele za macho yako. Wao na waangamizwe mbele zako; uwashughulikie wakati wa hasira yako.

19 Hili ndilo asemalo Bwana: "Nenda ukulanue gudulia la udongo kutoka kwa mfinyanzi. Wachukue baadhi ya wazee wa watu na wa makuhani **2** na mtoke mwende mpaka kwenye Bonde la Ben-Hinomu, karibu na ingilio la Lango la Vigae. Huko tangaza maneno ninayokuambia, **3** nawe useme, 'Sikieni neno la Bwana, enyi wfalme wa Yuda na watu wa Yerusalem. Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: Sikilizeni! Nitaleta maafa mahali hapa, ambayo yatafanya masikio ya kila mmoja atakayesikia habari zake yawashe. **4** Kwa kuwa wameniacha na kupafanya mahali hapa kuwa pa miungu ya kigeni. Wameiteketeza sadaka miungu ambayo wao wala baba zao wala wfalme wa Yuda kamwe hawakujua, nao wamelijaza eneo hili kwa damu isiyo na hatia. **5** Wamejenga mahali pa juu pa kuabudia miungu pa Baali ili kuteketeza wana wao katika moto kama sadaka kwa Baali, kitu ambacho sikukiamuru wala kukitaja, wala hakukuingia akilini mwangu. **6** Hivyo jihadharini, siku zinakuja, asema Bwana, wakati watu hawatapaita tena mahali hapa Tofethi ama Bonde la Ben-Hinomu, bali Bonde la Machinjo. **7** "Nitaiharibu mipango ya Yuda na Yerusalem mahali hapa. Nitawafanya waanguke kwa upanga mbele ya adui zao, katika mikono ya wale watafutao uhai wao, nami nitaitoa mizoga yao kuwa chakula cha ndege wa angani na wanyama wa nchi. **8** Nitauharibu mji huu na kuufanya kitu cha kudharauliwa. Wote wapitao karibu watashangaa na kuudhihaki kwa sababu ya majeraha yake yote. **9** Nitawafanya wao kula nyama ya wana wao na binti zao; kila mmoja atakula nyama ya mwenzake wakati wa dhiki ya kuzungukwa na jeshi lililowekwa juu yao na adui wanaotafuta uhai wao." **10** "Kisha livunje lile gudulia wale walio pamoja nawe wakiwa wanaangalia, **11** uwaambie, 'Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo: Nitailivunja taifa hili na mji huu kama gudulia hili la mfinyanzi lillyovunjwa, nalo haliwezi kutengenezeka tena. Watawazika waliokufa huko Tofethi hata isiwepo nafasi zaidi. **12** Hivi ndivyo nitakavyopafanya mahali hapa na kwa wale waishio ndani yake, asema Bwana. Nitaufanya mji huu kama Tofethi. **13** Nyumba zilizoko Yerusalem na zile za wfalme wa Yuda zitatiwa unajisi kama mahali hapa, Tofethi: yaani nyumba zote ambazo walifukiza uvumba juu ya mapaa yake kwa jeshi lote la angani, na kumimina dhabihu za vinywaji kwa

miungu mingine.'" **14** Kisha Yeremia akarudi kutoka Tofethi, mahali ambapo Bwana alikuwa amemtuma kutoa unabii, akasimama katika ua wa Hekalu la Bwana na kuwaambia watu wote, **15** "Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: 'Sikilizeni! Nitaleta juu ya mji huu pamoja na viji vinavyouzunguka kila maafa niliyosema dhidi yake, kwa sababu wamekuwa na shingo ngumu, na hawakuyasikiliza maneno yangu.'"

20 Ikawa kuhani Pashuri mwana wa Imeri, mkuu wa maafisa wa Hekalu la Bwana, alipomsikia Yeremia akitoa unabii juu ya mambo haya, **2** akaamuru Yeremia nabii apigwe na kufungwa kwenye mkatale katika Lango la Juu la Benyamini huko Hekaluni la Bwana. **3** Siku ya pili Pashuri alipomwachia kutoka kwenye mkatale, Yeremia akamwambia, "Bwana hakukuita jina lako kuwa Pashuri bali Magorisabibu. **4** Kwa kuwa hili ndilo asemalo Bwana: 'Nitakufanya kuwa hofu kuu kwako wewe mwenyewe na rafiki zako wote, na kwa macho yako mwenyewe utawaona wakianguka kwa upanga wa adui zao. Nitawatia Yuda wote mikononi mwa mfalme wa Babeli, ambaye atawachukua na kuwapeleka Babeli, ama awaae kwa upanga. **5** Nitatia utajiri wote wa mji huu kwa adui zao: yaani mazao yao yote, vitu vyao vyote vyaa thamani, na hazina zote za wfalme wa Yuda. Watatvwaa kwa nyara na kuwipeleka Babeli. **6** Nawe Pashuri pamoja na wote waishio katika nyumba yako mtakwenda uhamishoni Babeli. Mtafia humo na kuzikwa, wewe na rafiki zako wote ambaa umewatabiria uongo.'" **7** Ee Bwana, umenidanganya, nami nikadanganya; wewe una nguvu kunilikio, nawe umenishinda. Ninadharauliwa mchana kutwa, kila mmoja ananidhifikasi. **8** Kila ninenapo, ninapiga kelele nikitangaza ukatili na uharibifu. Kwa hiyo neno la Bwana limeniletea matukano na mashutumu mchana kutwa. **9** Lakini kama nikisema, "Sitamtaja wala kusema tena kwa jina lake," neno lake linawaka ndani ya moyo wangu kama moto, moto uliofungwa ndani ya mifupa yangu. Nimechoka sana kwa kulizuia ndani mwangu; kweli, siwezi kujizua. **10** Ninasikia minong'ono mingi, "Hofu iko pande zote! Mshtakin! Twendeni tumshikali!" Rafiki zangu wote wananiubiri niteleze, wakisema, "Labda atadanganya; kisha tutamshinda na kulipiza kisasi juu yake." **11** Lakini Bwana yu pamoja nami kama shujaa mwenye nguvu; hivyo washtaki wangu watajikwaa na kamwe hawatashinda. Watashindwa, nao wataaibika kabisa; kukosa adabu kwa hakutashahauliwa. **12** Ee Bwana Mwenye Nguvu Zote, wewe umjaribuye mwenye haki na kupima moyo na nia, hebu nione ukilipiza kisasi juu yao, kwa maana kwako niimeliweka shauri langu. **13** Mwimbieni Bwana! Mpeni Bwana sifa! Yeye huokoa uhai wa mhitaji kutoka mikononi mwa waovu. **14** Ilaaniwe siku niliyozaliwa! Nayo isibarikiwe ile siku mama yangu aliyonizaa! **15** Alaaniwe mtu yule aliymletea baba yangu habari, yule aliymfanya afurahi sana, akisema,

"Mtoto amezaliwa kwako, tena mtoto wa kiume!" 16 Mtu huyo na awe kama miji ile ambayo Bwana Mungu aliiangamiza bila huruma. Yeye na asikie maombolezo asubuhi na kilio cha vita adhuhuri. 17 Kwa sababu hakuniua nikiwa tumboni, hivyo mama yangu angekuwa kaburi langu, nalo tumbo lake la uzazi lingebaki kuwa kubwa daima. 18 Kwa nini basi nilitoka tumboni ili kuona taabu na huzuni, na kuzimaliza siku zangu katika aibu?

21 Neno lilimjia Yeremia kutoka kwa Bwana wakati Mfalme Sedekia alipowatuma Pashuri mwana wa Malkiya, na kuhani Sefania mwana wa Maaseya kwake, kusema: 2 "Tuulizie sasa kwa Bwana, kwa sababu Nebukadneza mfalme wa Babeli anatushambulia. Labda Bwana atatenda maajabu kwa ajili yetu kama nyakati zilizopita, ili Nebukadneza atuondokee." 3 Lakini Yeremia akawajibu, "Mwambieni Sedekia, 4 Hili ndilo Bwana, Mungu wa Israeli, asemalo: Ninakaribia kuwageuzia silaha za vita zilizo mikononi mwenu, ambazo mnatumiua kupigana na mfalme wa Babeli na Wakaldayo ambao wako nije ya ukuta wakiwazunguka kwa jeshi. Nami nitawakusanya ndani ya mji huu. 5 Mimi mwenyewe nitapigana dhidi yenu kwa mkonon wangui ulionyooshwa na mkonon wa nguvu, kwa hasira na ghadhabu kali na ukali mwingu. 6 Nitawaangamiza waishio katika mji huu, watu na wanyama, nao watauawa kwa tauni ya kutisha. 7 Baada ya hayo, nitamtia Sedekia mfalme wa Yuda, maafisa wake na watu wa mji huu ambao walinusurika tauni, upanga na njaa, mkononi mwa Nebukadneza mfalme wa Babeli, na kwa adui zao wale wanaotafuta uhai wao. Atawauwa kwa upanga; hatakuwa na rehemaa juu yao au huruma wala kuwasikitikia,' asema Bwana. 8 "Zaidi ya hayo, waambie watu hawa, 'Hili ndilo asemalo Bwana: Tazama, naweka mbele yenu njia ya uzima, na njia ya mauti. 9 Yeyote atakayeka katika mji huu atakufa kwa upanga, njaa au tauni. Lakini yeyote atakayetoka na kujisalimisha kwa Wakaldayo ambao wameuzunguka mji huu kwa jeshi, atanurusika, naye ataishi. 10 Nimekusudia kuufanya mji huu jambo baya, wala si jema. Utatiwa mikononi mwa mfalme wa Babeli, naye atauteketeza kwa moto, asema Bwana.' 11 "Zaidi ya hayo, ambia nyumba ya mfalme ya Yuda, 'Sikia neno la Bwana, 12 Ewe nyumba ya Daudi, hili ndilo Bwana asemalo: "Hukumuni kwa haki kila asubuhi, mwokoeni mikononi mwa mdhalimu yeze aliyetekwa nyara, la sivyo ghadhabu yangu italipuka na kuwaka kama moto kwa sababu ya uovo mlioufanya; itawaka na hakuna wa kuizima. 13 Niko kinyume nawe, ee Yerusalem, wewe uiishiye juu ya bonde hili kwenye uwanda wa juu wa miamba, asema Bwana, wewe usemaye, "Ni nani awezaye kuja kinyume chetu? Nani ataingia mahali pa kimbilio letu?" 14 Nitawaadhibu kama istahiliyo matendo yenu, asema Bwana. Nitawasha moto katika misitu yenu ambao utateketeza kila kitu kinachowazunguka."

22 Hili ndilo asemalo Bwana: "Shuka kwenye jumba la kifalme la mfalme wa Yuda, utangaze ujumbe huu huko: 2 'Sikia neno la Bwana, ee mfalme wa Yuda, wewe uketiye kwenye kiti cha enzi cha Daudi: wewe, maafisa wako na watu wako mnaopitia malango haya. 3 Hili ndilo Bwana asemalo: Tenda haki na adili. Mwokoe mkononi mwa mdhalimu yeze aliyetekwa nyara. Usintendee mabaya wala ukatili mgensi, yatima au mjane, wala usimwage damu isiyo na hatia mahali hapa. 4 Kwa kuwa ukiwa mwangalifu kushika maagizo haya, ndipo wafalme watakaokalia kiti cha enzi cha Daudi watakapoingia kuititia malango ya jumba hili la kifalme, wakiwa wamepanda magari na farasi, huku wakifuatana na maafisa wao na watu wao. 5 Lakini kama hutayati maagizo haya, asema Bwana, ninaapa kwa nafsi yangu kwamba jumba hili litakuwa gofu.'" 6 Kwa kuwa hili ndilo Bwana asemalo kuhusu jumba la kifalme la mfalme wa Yuda: "Ingawa uko kama Gileadi kwangu, kama kilele cha Lebanon, hakika nitakufanya uwe kama jangwa, kama miji ambayo hajakaliwa na watu. 7 Nitawatuma waharabu dhidi yako, kila mtu akiwa na silaha zake, nao watazikata boriti zako nzuri za mierezi na kuzitupa motoni. 8 "Watu kutoka mataifa mengi watapitia karibu na mji huu na kuulizana, 'Kwa nini Bwana amefanya jambo la namna hii juu ya mji huu mkubwa?' 9 Nalo jibu litakuwa: 'Kwa sababu wameiliacha agano la Bwana, Mungu wao, na wameabudu na kuitumikia miungu mingine.'" 10 Usimlilie yeze aliyekufa, wala usimwomboleze; badala yake, afadhlili umlilie kwa uchungu yule aliyepelekwa uhamishoni, kwa sababu kamwe hatarudia wala kuiona tena nchi yake alikozaлиwa. 11 Kwa kuwa hili ndilo asemalo Bwana kuhusu Shalumu mwana wa Yosia, aliyeingia mahali pa baba yake kuwa mfalme wa Yuda, lakini ameonduka mahali hapa: "Yeye kamwe hatarudi tena. 12 Atafia huko mahali walipompelea kuwa mateka; hataionta tena nchi hii." 13 "Ole wake yeze ajengaye jumba lake la kifalme kwa njia ya dhuluma, vyumba vyake yaa juu kwa udhalimu, akitumukisha watu wa nchi yake pasipo malipo, bila kuwalipa kwa utumishi wao. 14 Asema, 'Nitajijengea jumba kuu la kifalme, na vyumba vyaa juu vyenye nafasi kubwa.' Hivyo anaweka ndani yake madirisha makubwa, huweka kuta za mbao za mierezi, na kuipamba kwa rangi nyekundi. 15 "Je, inakufanya kuwa mfalme huko kuongeza idadi ya mierezi? Je, baba yako hakuwa na chakula na kinywaji? Alifanya yaliyo sawa na haki, hivyo yeze akafanikiwa katika yote. 16 Aliwateteta maskini na wahitaji, hivyo yeze akafanikiwa katika yote. Je, hiyo si ndiyo maana ya kunijua mimi?" asema Bwana. 17 "Lakini macho yako na moyo wako vimemelekezwa tu katika mapato ya udhalimu, kwa kumwaga damu isiyo na hatia, kwa uonevu na ukatili." 18 Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana kuhusu Yehoyakimu mwana wa Yosia mfalme wa Yuda: "Hawatamwombolezea wakisema: 'Ole, ndugu yangu! Ole, umbu langu!' Hawatamwombolezea wakisema:

'Ole, bwana wangu! Ole, fahari yake!' **19** Atazikwa kama Bwana aishivyo, aliywatoa wazao wa Israeli maziko ya punda: ataburutwa na kutupwa nje ya kutoka nchi ya kaskazini na nchi zote alizokuwa malango ya Yerusealemu." **20** "Panda Lebanoni ukapige amewafukuzia," asema Bwana. Ndipo wataishi katika kelele, sauti yako na isikike huko Bashani, piga kelele nchi yao wenye." **9** Kuhusu manabii: Moyo toka Abarimu, kwa kuwa wote waliojunga nawe wangu umevnjika ndani yangu; mifupa yangu yote wameangamizwa. **21** Nilikuonya wakati ulipojisikia ni mbaya na mamilaka yao si ya haki. **11** "Nabii uovu wako wote. **23** Wewe uishiye Lebanoni, wewe na kuhanu wote si wacha Mungu; hata hekaluni uliyetulia kwenye majengo ya mierezi, tazama jinsi mwangu ninaona uovu wao," asema Bwana. **12** "Kwa utakavyomboleza maumivu makali yatakopukata, hiyo mapito yao yatakuwa utelezi, watafukuziwa maumivu kama yale ya mwanamke mwene utungu mbali gizani na huko wataanguka. Nitaleta maafa wa kuzaa!" **24** "Hakika kama niishivyo," asema Bwana, juu yao katika mwaka wa kuadhibiwa kwao," asema "hata kama wewe, Yekonia mwana wa Yehoyakimu mifalme wa Yuda, ungekuwa pete yangu ya muhuri nililiona jambo la kuchukiza: Walitabiri kwa Baali na katika mkono wangu wa kuume, bado ningekung'oahapo. **25** Nitakutia mikononi mwa wale wanaotafuta mbaali wewe na mama aliyekuzaa mwende katika nchi nyiningine, ambayo hakuna hata mmoja wenu wakama Sodoma kwangu; wakama Gomora." **15** Kwa hiyo, hili ndilo Bwana aliyezaliwa huko, nanyi mtafia huko. **27** Kamwe wako kama hamtarudi katika nchi mluyotamani kuirudia." **28** Mwenye Nguvu Zote asemalo kuhusu manabii: Je, huyu mtu Yekonia ni chungu kilichodharauliwa, "Nitawafanya wale chakula kichungu na kunywa maji chungu kilichovunjika, chombo kisichotakiwa na mtu yeyote? Kwa nini yeye na watoto wake watupwe nje kwa nguvu, na kutupwa kwenye nchi wasiojua?" **29** Ee nchi, nchi, nchi, sikia neno la Bwana! **30** Hili ndilo Bwana asemalo: "Mwandike huyu mtu kama asiye na mtoto, mtu ambaye hatafanikiwa maisha yake yote, kwa maana hakuna mtoto wake atakayefanikiwa, wala kukaa kwenye kiti cha enzi cha Daudi wala kuendelea kutawala katika Yuda."

23 "Ole wao wachungaji wanaoharibu na kutawanya kondoo wa malisho yangu!" asema Bwana. **2** Kwa hiyo hili ndilo Bwana, Mungu wa Israeli, analowaambia wachungaji wanaowachunga watu wangu: "Kwa sababu mmelitawanya kundi langu na kuwfukuzia mbali, wala hamkuwatunza, basi mimi nitawaadhibu kwa ajili ya uovu mlifanya," asema Bwana. **3** "Mimi mwenyewe nitayakusanya mabaki ya kundi langu kutoka nchi zote ambazo nimewafukuzia, nami nitawarudisha katika malisho yao, mahali ambapo watazzaa na kuongezeka idadi yao. **4** Nitawachungaji yuu yao ambaa watawachunga, nao hawataogopa tena au kutishwa, wala hatapotea hata mmoja," asema Bwana. **5** Bwana asema, "Siku zinakuja, nitakopominulua Daudi Tawi lenye haki, Mfalmi atakayetawala kwa hekima, na kutenda lililo haki na sawa katika nchi. **6** Katika siku zake, Yuda ataokolewa na Israeli ataishi salama. Hili ndilo jina atakaloitwa: Bwana Haki Yetu. **7** "Hivyo basi, siku zinakuja, wakati ambapo watu hawatasema tena, 'Hakika kama Bwana aishivyo, aliywapandisha Waisraeli kutoka Misri,' **8** bali watasema, 'Hakika

kama Bwana aishivyo, aliywatoa wazao wa Israeli maziko ya punda: ataburutwa na kutupwa nje ya kutoka nchi ya kaskazini na nchi zote alizokuwa malango ya Yerusealemu." **20** "Panda Lebanoni ukapige amewafukuzia," asema Bwana. Ndipo wataishi katika kelele, sauti yako na isikike huko Bashani, piga kelele nchi yao wenye." **9** Kuhusu manabii: Moyo toka Abarimu, kwa kuwa wote waliojunga nawe wangu umevnjika ndani yangu; mifupa yangu yote wameangamizwa. **11** "Nabii uovu wako wote. **23** Wewe uishiye Lebanoni, wewe na kuhanu wote si wacha Mungu; hata hekaluni uliyetulia kwenye majengo ya mierezi, tazama jinsi mwangu ninaona uovu wao," asema Bwana. **12** "Kwa utakavyomboleza maumivu makali yatakopukata, hiyo mapito yao yatakuwa utelezi, watafukuziwa maumivu kama yale ya mwanamke mwene utungu mbali gizani na huko wataanguka. Nitaleta maafa wa kuzaa!" **24** "Hakika kama niishivyo," asema Bwana, juu yao katika mwaka wa kuadhibiwa kwao," asema "hata kama wewe, Yekonia mwana wa Yehoyakimu mifalme wa Yuda, ungekuwa pete yangu ya muhuri nililiona jambo la kuchukiza: Walitabiri kwa Baali na katika mkono wangu wa kuume, bado ningekung'oahapo. **25** Nitakutia mikononi mwa wale wanaotafuta mbaali wewe na mama aliyekuzaa mwende katika nchi nyiningine, ambayo hakuna hata mmoja wenu wakama Sodoma kwangu; wakama Gomora." **15** Kwa hiyo, hili ndilo Bwana asemalo kuhusu manabii: Je, huyu mtu Yekonia ni chungu kilichodharauliwa, "Nitawafanya wale chakula kichungu na kunywa maji chungu kilichovunjika, chombo kisichotakiwa na mtu yeyote? Kwa nini yeye na watoto wake watupwe nje kwa nguvu, na kutupwa kwenye nchi wasiojua?" **29** Ee nchi, nchi, nchi, sikia neno la Bwana! **30** Hili ndilo Bwana asemalo: "Mwandike huyu mtu kama asiye na mtoto, mtu ambaye hatafanikiwa maisha yake yote, kwa maana hakuna mtoto wake atakayefanikiwa, wala kukaa kwenye kiti cha enzi cha Daudi wala kuendelea kutawala katika Yuda."

16 Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo: "Msikilize wanachowatabiria manabii, wanawajaza matumaini ya uongo. Wanasema maono kutoka akili zao wenye, hayatoki katika kinywa cha Bwana. **17** Huendelea kuwaambia wale wanaonidharau mimi, 'Bwana asema: Mtakuwa na amani.' Kwa wale wote wafuatao ugumu wa miyo yao, wao husema, 'Hakuna dhara litakalowapat.' **18** Lakini ni yupi mionganii mwao aliyesimama katika baraza la Bwana ili kuona au kusikia neno lake? Ni nani aliyesikiliza na kusikia neno lake?" **19** Tazama, dhoruba ya Bwana itapasuka kwa ghadhabu, kisulisi kitazunguka na kuanguka vichchwani nya waovu. **20** Hasira ya Bwana haitageuka mpaka amelitimiza kusudi la moyo wake. Siku zijazo mtalifahamu kwa wazi. **21** Mimi sikuwatuma manabii hawa, lakini bado wamekimbia wakitangaza ujumbe wao. Mimi sikusema nao, lakini wametabiri. **22** Lakini kama wangesimama barazani mwangu, wangetangaza maneno yangu kwa watu wangu, nao wangewageuza kutoka njia zao mbaya na kutoka matendo yao maovu." **23** "Je, mimi ni Mungu aliyeo hapa karibu tu," Bwana asema, "wala si Mungu aliyeo pia mbali?" **24** Je, mtu yeyote aweza kujificha mahali pa siri ili nisiweze kumwona?" Bwana asema. "Je, mimi sikuijaza mbingu na nchi?" Bwana asema. **25** "Nimesikia wanayoyasema manabii, hao wanaotabiri uongo kwa jina langu. Wanasema, 'Nimeota ndoto! Nimeota ndoto!' **26** Mambo haya yataendelea mpaka lini ndani ya miyo ya hawa manabii wa uongo, ambaa

hutabiri maono ya uongo ya akili zao wenyewe? kwenda katika nchi ya Wakaldayo. **6** Macho yangu **27** Wanadhani ndoto wanazoambiana wao kwa wao yatakuwa juu yao kwa ajili ya kuwapatia mema, zitawafanya watu wangu walishau jina langu, kama baba zao walivyolishau jina langu kwa kumwabudu Baali. **28** Mwache nabii aliye na ndoto aseme ndoto yake, lakini yule aliye na neno langu na aliseme kwa uaminifu. Kwa maana jani kavu lina uhusiano gani na ngano?" asema Bwana. **29** "Je, neno langu si kama moto," asema Bwana, "na kama nyundo ivunjayo mwamba vipande vipande? **30** "Kwa hiyo, asema Bwana, 'ndivyo nitakavyomtendea Sedekia niko kinyume na manabii wanaotibiana maneno kana kwamba ni yangu," asema Bwana. **31** "Naam, mimi niko kinyume na manabii wanaotikisa ndimi zao wenyewe na kusema, 'Bwana asema.' **32** Kweli, niko kinyume na hao wanaotabiri ndoto za uongo," asema Bwana. "Wanazisimulia na kuwapotosha watu wangu kwa uongo wao bila kujali, lakini sikuwatuma wala sikuwaamuru. Hawawafaidi watu hawa hata kidogo," asema Bwana. **33** "Wakati watu hawa, au nabii, au kuhani watakapokuuliza, 'Mzigo wa Bwana ni nini?' wewe utawaambia, 'Ninyi ndio mzigo. Nami nitawauua kama vazi, asema Bwana.' **34** Nabii, kuhani, au mtu yejote akisema, 'Huu ndio mzigo wa Bwana,' nitamwadhibu huyo na nyumba yake. **35** Hivyo mnaambiana kila mmoja na mwenzake, au kwa mtu wa nyumba yao: 'Bwana amejibu nini?' au 'Bwana amesema nini?' **36** Lakini kamwe msiseme tena, 'Nina mzigo wa Bwana,' kwa sababu kila neno la mtu binafsi linakuwa mzigo wake mwenyewe, na hivyo kupotosha maneno ya Mungu aliye hai, Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wetu. **37** Hivi ndivyo utakavyoendelea kumuuliza nabii: 'Bwana amekujibu nini?' au 'Je, Bwana amesema nini?' **38** Ingawa unadai, 'Huu ndio mzigo wa Bwana,' hili ndilo Bwana asemalo: Ulitumia maneno, 'Huu ndio mzigo wa Bwana,' hata ingawa nilikuambia kuwa kamwe usiseme, 'Huu ni mzigo wa Bwana.' **39** Kwa hiyo, hakika nitakusahau na kukutupa mbali na uso wangu pamoja na mji niliowapa ninyi na baba zenu. **40** Nitaleta juu yako fedheya ya kudumu: yaani aibu ya kudumu ambayo haitasahaulika."

24 Baada ya Yekonia mwana wa Yehoyakimu mfalme wa Yuda, pamoja na maafisa, mafundi stadi na wahanzi wa Yuda, kuchukuliwa kutoka Yerusalem kwenda Babeli na Nebukadneza mfalme wa Babeli kwenda uhamishoni huko Babeli, Bwana akanionyesha vikapu viwili vya tini viliviyowekwa mbele ya Hekalu la Bwana. **2** Kikapu kimoja kilikuwa na tini nzuri sana, kama zile za mavuno ya kwanza. Kikapu cha pili kilikuwa na tini dhaifu sana, mbovu mno zisizofaa kuliwa. **3** Kisha Bwana akaniuliza, "Je, Yeremia, unaona nini?" Nikamjibu, "Ninaona tini zile zilizo nzuri ni nzuri sana, lakini zilizo dhaifu ni mbovu mno zisizofaa kuliwa." **4** Kisha neno la Bwana likanijia: **5** "Hili ndilo Bwana, Mungu wa Israeli, asemalo: 'Kama zilivyo hizi tini nzuri, ndivyo ninavyowaona kuwa bora watu wa uhamisho kutoka Yuda, niliowaondoa kutoka mahali hapa

yatakuwa juu yao kwa ajili ya kuwapatia mema, nami nitawarudisha tena katika nchi hii. Nitawajenga wala sitawabomoa, nitawapanda wala sitawang'oa, **7** nitawapa moyo wa kunifahamu mimi, kwamba mimi ndimi Bwana. Watakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wao, kwa maana watanirudia kwa moyo wao wote. **8** "Lakini kama zilivyo zile tini dhaifu, ambazo ni mbovu mno zisizofaa kuliwa," asema Bwana, 'ndivyo nitakavyomtendea Sedekia mfalme wa Yuda, maafisa wake na mabaki wengine kutoka Yerusalem, wawe wamebaki katika nchi hii, au wanaishi Misri. **9** Nitawafanya kuwa chukizo kabisa na kitu cha kulaumiwa katika mataifa yote ya dunia, watakuwa aibu na kitu cha kudharauliwa, chombo cha dhihaka na kulaaniwa, popote nitakapowafukuzia. **10** Nitautuma upanga, njaa na tauni dhidi yao hadi wawe wameangamia kutoka nchi niliyowapa wao na baba zao."

25 Neno likamjia Yeremia kuhusu watu wote wa Yuda, katika mwaka wa nne wa utawala wa Yehoyakimu mwana wa Yosia mfalme wa Yuda, ambao ulikuwa mwaka wa kwanza wa utawala wa Nebukadneza mfalme wa Babeli. **2** Hivyo nabii Yeremia akaawaambia watu wote wa Yuda na wale wote waishio Yerusalem: **3** Kwa miaka ishirini na mitatu, kuanzia mwaka wa kumi na tatu wa utawala wa Yosia mwana wa Amoni mfalme wa Yuda, hadi siku hii ya leo, neno la Bwana limekuwa likinjija, nami nimesema nanyi mara kwa mara, lakini hamkusikiliza. **4** Ingawa Bwana amewatuma watumishi wake wote hao manabii kwenu mara kwa mara, hamkusikiliza wala hamkjuali. **5** Walisema, "Geukeni sasa, kila mmoja wenu kutoka njia yake mbaya na matendo yake maovu, ndipo mtawea kuka katika nchi ambayo Bwana aliwapa ninyi na baba zenu milele. **6** Msifuate miungu mingine ili kuitumikia na kuiabudu. Msinikasirishe kwa vitu ambavyo mmevitengeneza kwa mikono yenu." **7** "Lakini ninyi hamkusikiliza mimi, tena mkanikasirisha kwa vitu mliviyovitengeneza kwa mikono yenu, nanyi mmejiletea madhara juu yenu wenyewe," asema Bwana. **8** Kwa hiyo Bwana Mwenye Nguvu Zote asema hivi: "Kwa sababu hamkuyasililiza maneno yangu, **9** nitayata mataifa yote ya kaskazini na mtumishi wangu Nebukadneza mfalme wa Babeli," asema Bwana. "Nitawaleta waishambulie nchi hii na wakazi wake wote, na dhidi ya mataifa yote yanayowazunguka. Nitawaangamiza kabisa na kuwafanya kitu cha kuchukiwa na kudharauliwa, na kuwa magofu daima. **10** Nitawaondolea sauti ya shangwe na furaha, sauti ya bibi na bwana arusi, sauti ya mawe ya kusagia, na mwanga wa taa. **11** Nchi hii yote itakuwa ukiwa na isiyofaa kitu, nayo mataifa haya yatamtumikia mfalme wa Babeli kwa miaka sabini." **12** "Lakini miaka sabini itakapotimia, nitamwadhibu mfalme wa Babeli na taifa lake na nchi ya Wakaldayo kwa

ajili ya hatia yao," asema Bwana. "Nitaifanya kuwa ukiwa milele. **13** Nitaleta juu ya nchi hiyo mambo yote niliyosema dhidi yake, yote yaliyoandikwa katika kitabu hiki, na kutolewa unabii na Yeremia dhidi ya mataifa yote. **14** Wao wenye watakuwa watumwa wa mataifa mengi na wafalme wakuu. Nitawalipizia sawasawa na matendo yao na kazi ya mikono yao." **15** Hili ndilo Bwana, Mungu wa Israeli, aliloniambia: "Chukua kutoka mkononi mwangu kikombe hiki kilichoja divai ya ghadhabu yangu, na kuyanywesha mataifa yote ambayo ninakutuma kwa.

16 Watakapoinywa, watapepesuka na kukasirika sana kwa sababu ya upanga nitakaoupeleka katikati yao."

17 Hivyo nikachukua kikombe kutoka mikononi mwa Bwana, na kuyafanya mataifa yote aliyonituma kwa kukinywa: **18** Yaani Yerusalemu na miji ya

Yuda, wafalme wake na maafisa wake, kuwafanya magofu na kuwa kitu cha kuchukiza, cha dhihaka na laana, kama walivyo leo; **19** pia Farao mfalme wa Misri, watumishi wake, maafisa wake na watu wake wote, **20** pia wageni wote walio huko; wafalme wote wa nchi ya Usi; wafalme wote wa Wafilisti (wale wa Ashkeloni, Gaza, Ekrone na watu walioachwa huko Ashdodi); **21** Edomu, Moabu na Amoni; **22** wafalme wote wa Tiro na Sidoni; wafalme wa nchi za pwani ng'ambo ya bahari; **23** Dedani, Tema, Buzi na wote walio maeneo ya mbali; **24** wafalme wote wa Arabuni na wafalme wote wa watu wageni wanaoishi katika jangwa; **25** wafalme wote wa Zimri, Elamu na Umedi; **26** na wafalme wote wa pande za kaskazini, wa karibu na wa mbali, mmoja baada ya mwingine; yaani falme zote juu ya uso wa dunia. Baada ya hao wote, mfalme wa Sheshaki atakunywa pia. **27** "Kisha uwaambie, 'Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: Kunyweni, mlewe na mtapike; angukeni, wala msiniuke tena kwa sababu ya upanga nitakaotuma mionganoni mwenu.' **28** Lakini kama wakikataa kupokea kikombe kutoka mikononi mwako na kunywa, waambie, 'Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: Ni lazima mnywe! **29** Tazama, nimeanza kuleta maafa juu ya mji ulio na Jina langu, na je, kweli ninyi mtaepuka kuadhibiwa? Hamwezi kuepuka kuadhibiwa, kwa maana nitaleta vita juu ya wote waishio duniani, asema Bwana Mwenye Nguvu Zote.' **30** "Basi sasa toa unabii kwa maneno haya yote dhidi yao, uwaambie: "Bwana atanguruma kutoka juu; atatoa sauti ya ngurumo kutoka makao yake matakatifu na kunguruma kwa nguvu sana dhidi ya nchi yake. Atapiga kelele kama wao wakanyagao zabibu, atapiga kelele dhidi ya wote waishio duniani. **31** Ghasia zitasikika hadi miisho ya dunia, kwa maana Bwana ataleta mashtaka dhidi ya mataifa; ataleta hukumu juu ya wanadamu wote na kuwa waovu wote," asema Bwana. **32** Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo: "Tazama! Maafa yanaenea kutoka taifa moja hadi jingine; tufani kubwa inainuka kutoka miisho ya dunia." **33** Wakati huo, hao waliouawa na Bwana watatapaka kila mahali, kuanzia

mwisho mmoja wa dunia hadi mwisho mwingine. Hawataombolezewa wala kukusanywa au kuzikwa, lakini watakuwa kama mavi yaliyoenea juu ya ardhi. **34** Lieni na kuomboleza, enyi wachungaji, mgaagae viongozi wa kundi. Kwa maana wakati wenu wa kuchinjwa umewadia; mtaanguka na kuvunjavunjwa kama vyombo vizuri nya udongo. **35** mikono yao." **36** Sikia kilio cha wachungaji, maombolezo ya viongozi wa kundi, kwa maana Bwana anayaharibu malisho yao. **37** Makao yao ya amani yataharibiwa kwa sababu ya hasira kali ya Bwana. **38** Kama simba ataacha pango lake, nchi yao itakuwa ukiwa kwa sababu ya upanga wa mdhalimu, na kwa sababu ya hasira kali ya Bwana Mungu.

26 Mwanzoni mwa utawala wa Yehoyakimu mwana wa Yosia mfalme wa Yuda, neno hili lilikuja kutoka kwa Bwana: **2** "Hili ndilo Bwana asemalo: Simama katika ua wa nyumba ya Bwana na useme na watu wote wa miji ya Yuda wanaokuja kuabudu katika nyumba ya Bwana. Waambie kila kitu nitakachokamuuru, usipunguze neno. **3** Huenda watasikiliza, na kila mmoja akageuka kutoka njia yake mbaya. Kisha nitawahurumia na kuacha kualetea maafa niliyokuwa ninapanga kwa sababu ya maovu waliofanya. **4** Waambie, 'Hili ndilo asemalo Bwana: Ikiwa hamtanisikiliza na kuifuata sheria yangu ambayo nimeiveka mbele yenu, **5** nanyi ikiwa hamtayasikiliza maneno ya watumishi wangu manabii, ambao nimewatuma kwenu tena na tena (ijapokuwa hamkuwasikiliza), **6** ndipo nitaifanya nyumba hii kama Shilo na mji huu kuwa kitu cha kulaaniwa na mataifa yote ya dunia.'" **7** Makuhani, manabii na watu wote wakamsikia Yeremia akiyasema maneno haya ndani ya nyumba ya Bwana. **8** Lakini mara tu Yeremia alipomaliza kuwaambia watu kila kitu Bwana alichomwamuru kukisema, basi makuhani, manabii na watu wote walimkamata wakisema, "Ni lazima ufe! **9** Kwa nini unatoa unabii katika jina la Bwana kwamba nyumba hii itakuwa kama Shilo na mji huu utakuwa ukiwa na kuachwa tupu?" Nao watu wote wakamkusanyikia na kumzunguka Yeremia ndani ya nyumba ya Bwana. **10** Maafisa wa Yuda waliposikia kuhusu mambo haya, wakapanda kutoka jumba la kifalme, wakaenda katika nyumba ya Bwana na kushika nafasi zao kwenye ingilio la Lango Jipyia la nyumba ya Bwana. **11** Kisha makuhani na manabii wakawaambia maafisa pamoa na watu wote, "Mtu huyu anastahili ahukumiwe kifo kwa sababu ametoa unabii mbaya dhidi ya mji huu. Mmesikia kwa masikio yenu wenywew!" **12** Kisha Yeremia akawaambia maafisa wote na watu wote: "Bwana amenituma kutoa unabii dhidi ya nyumba hii na mji huu mambo yote mliyoyasikia. **13** Sasa tengenezeni njia zenu na matendo yenu, na kumtii Bwana Mungu wenu. Ndipo Bwana atawahurumia na kuacha kuleta

maafa aliyokuwa ameyatamka dhidi yenu. **14** Lakini kwa habari yangu mimi, niko mikononi mwenu, nifanyieni lolote mnaloona kuwa ni jema na la haki. **15** Hata hivyo, jueni kwa hakika, ikiwa mtanua, mtakuwa mmejipatia dhambi kwa damu isiyo na hatia juu yenu wenyewe, na juu ya mji huu na wote wanaoishi ndani yake, kwa maana ni kweli Bwana amenituma kwenu ili niseme maneno haya yote masikioni mwenu.” **16** Kisha maafisa na watu wote wakawaambia makuhani na manabii, “Mtu huyu asihukumiwe kifo! Amesema nasi katika jina la Bwana, Mungu wetu.” **17** Baadhi ya wazee wa nchi wakasogea mbele, wakaliambia kusanyiko lote la watu, **18** “Mika Mmoreshethi alitoa unabii katika siku za Hezekia mfalme wa Yuda. Akawaambia watu wote wa Yuda, “Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Sayuni italimwa kama shamba, Yerusalemu itakuwa lundo la kokoto, na kilima cha Hekalu kitakuwa kichuguu kilichofunkwa na vichaka.” **19** Je, Hezekia mfalme wa Yuda au mtu mwininge yeoyote katika Yuda alimhukumu Mika kufa? Je, Hezekia hakumcha Bwana na kuhitaji msaada wake? Je, Bwana hakuwahurumia na akaacha kuleta maafa aliyokuwa ametamka dhidi yao? Tunakaribia sana kujiletea maangamizo ya kutisha sisi wenyewel!” **20** (Wakati huu, Uriia mwana wa Shemaya kutoka mji wa Kiriath-Yearimu alikuwa mtu mwininge aliyetoa unabii kwa jina la Bwana. Alitoa unabii juu ya mambo yaliyofanana na haya dhidi ya mji huu na nchi hii kama aliyofanya Yeremia. **21** Mfalme Yehoyakimu na wakuu wake wote na maafisa waliposikia maneno yake, mfalme alitafuta kumuua. Lakini Uriia alipata habari, na kwa kuogopa akakimbilia Misri. **22** Hata hivyo, Mfalme Yehoyakimu alimtuma Elnathanii mwana wa Akbori huko Misri, pamoja na watu wengine ili kwenda kumkamata Uriia. **23** Wakamrudisha Uriia kutoka Misri na kumpeleka kwa Mfalme Yehoyakimu, ambaye alimuuwa kwa upanga, na mwili wake kutupwa kwenye eneo la makaburi ya watu wasio na cheo.) **24** Zaidi ya hayo, Ahikamu mwana wa Shafani akamuunga mkono Yeremia, kwa hiyo hakutiwa tena mikononi mwa watu ili auawe.

mkononi mwa mtumishi wangu Nebukadneza mfalme wa Babeli, na nitawafanya hata wanyama wa mwituni wamtumikie. **7** Mataifa yote yatamtumikia ye, pamoja na mwanawe na mwana wa mwanawe, hadi wakati wa nchi yake utakapowadia, kisha mataifa mengi na wafalme wenye nguvu nyingi watamshinda. **8** ““Lakini kama kukiwa na taifa lolote au ufalme ambao hautamtumikia Nebukadneza mfalme wa Babeli, ama kuinamisha shingo yake chini ya nira yake, nitaliadhibu taifa hilo kwa upanga, njaa na tauni, asema Bwana, mpaka nitakapoliangamiza taifa hilo kwa mkono wake. **9** Kwa hiyo msiwasilizile manabii wenu, waaguzi wenu, waota ndoto wenu, watabiri na wachawi wanaowaambia ninyi: Hamtamtumikia mfalme wa Babeli. **10** Wanawatabiria uongo ambao utawafanya ninyi mhamishwe mbali kutoka nchi yenu. Nitawafukuzia mbali, nanyi mtaangamia. **11** Lakini ikiwa taifa lolote litainama na kuweka shingo lake katika nira ya mfalme wa Babeli na kumtumikia, nitaliacha taifa hilo katika nchi yake yenye ile wailime na kuishi humo, asema Bwana.”” **12** Nilitoa ujumbe huo huo kwa Sedekia mfalme wa Yuda. Nilisema, “Ingiza shingo yako katika nira ya mfalme wa Babeli, umtumikie ye na watu wake, nawe utaishi. **13** Kwa nini wewe na watu wako mfe kwa upanga, njaa na tauni, ambazo Bwana ameonya juu ya taifa lolote ambalo halitamtumikia mfalme wa Babeli? **14** Msiyasilizile maneno ya manabii wanaowaambia kwamba, ‘Hamtamtumikia mfalme wa Babeli,’ kwa sababu wanawatabiria uongo. **15** ‘Sikuwatuma hao,’ asema Bwana. ‘Wanatabiri uongo kwa jina langu. Kwa hiyo, nitawafukuzia mbali, nanyi mtaangamia, ninyi pamoja na manabii wanaowatabiria.’” **16** Kisha nikawaambia makuhani na watu hawa wote, “Hili ndilo asemalo Bwana: Msiwasilizile manabii wanaosema, ‘Hivi karibuni sana vyombo vy ya nyumba ya Bwana vitarudishwa kutoka Babeli.’ Wanawatabiria ninyi uongo. **17** Msiwasilizile. Mtumikieni mfalme wa Babeli, nanyi mtaishi. Kwa nini mji huu uwu magofu? **18** Kama wao ni manabii na wanalo neno la Bwana, basi na wamsihili Bwana Mwenye Nguvu Zote ili vyombo vilivyo baki katika nyumba ya Bwana na katika jumba la kifalme la mfalme wa Yuda na katika Yerusalemu visipelekwe Babeli. **19** Kwa maana hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote kuhusu zile nguzo, ile Bahari, vile vishikizo viwezavyo kuhamishika, vinara na vyombo vingine vilivyo achwa katika mji huu, **20** ambavyo Nebukadreza mfalme wa Babeli hakuvichukua wakati alipomchukua Yekonia mwana wa Yehoyakimui mfalme wa Yuda kwenda uhamishoni huko Babeli kutoka Yerusalemu, pamoja na wakuu wote wa Yuda na Yerusalemu. **21** Naam, hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo kuhusu vitu ambavyo vimebakilidhani ya nyumba ya Bwana, na ndani ya jumba la kifalme la mfalme wa Yuda, na katika Yerusalemu: **22** ‘Vitachukuliwa kupelekwa Babeli, nako huko vitabaki

mpaka siku nitakayovijilia,’ asema Bwana. ‘Kisha nitavirudisha na kuvirejesha mahali hapa.’”

28 Katika mwezi wa tano wa mwaka ule ule, yaani mwaka wa nne, mwanzoni mwa utawala wa Sedekia mfalme wa Yuda, nabii Hanania mwana wa Azuri, ambaye alitoka Gibeonii, akaniambia katika nyumba ya Bwana mbele ya makuhani na watu wote: **2** “Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli asemalo: ‘Nitaivunja nira ya mfalme wa Babeli. **3** Katika muda wa miaka miwili nitavirudisha mahali hapa vyombo vyote vya nyumba ya Bwana ambavyo Nebukadneza mfalme wa Babeli aliviondoa kutoka hapa na kuvipeleka Babeli. **4** Pia nitamrudisha mahali hapa Yekonia mwana wa Yehoyakimu mfalme wa Yuda, pamoja na wote waliohamishwa kutoka Yuda ambaa walikwenda Babeli,’ asema Bwana, ‘kwa kuwa nitaivunja nira ya mfalme wa Babeli.’” **5** Ndipo nabii Yeremia akamjibu nabii Hanania mbele ya makuhani na watu wote waliokuwa wamesimama ndani ya nyumba ya Bwana. **6** Akasema, “Amen! Bwana na afanye hivyo! Bwana na ayatimize maneno uliyotoa unabii kwa kuvirudisha mahali hapa kutoka Babeli vyombo vya nyumba ya Bwana pamoja na wote waliohamishwa. **7** Hata hivyo, nisikilize nikuambie yale nitakayoyasema masikioni mwako na masikioni mwa watu hawa wote: **8** Tangu mwanzo, manabii walikutangulia wewe na mimi walitabiri vita, maafa na tauni dhidi ya nchi nyngi na falme kubwa. **9** Lakini nabii atakayetabiri amani atatambuliwa kuwa kweli ametumwa na Bwana ikiwa unabii wake utatimia.” **10** Kisha nabii Hanania akaiondoa nira iliyokuwa shingoni mwa Yeremia na kuivunja, **11** naye akasema mbele ya watu wote, “Hili ndilo asemalo Bwana: ‘Vivi hivi ndivyo nitakavyovunjia nira ya Nebukadneza mfalme wa Babeli kutoka kwenye shingo za mataifa katika muda huu wa miaka miwili.’” Alipofanya hivi, nabii Yeremia akaondoka zake. **12** Kitambo kidogo baada ya nabii Hanania kuivunja nira kutoka shingo ya nabii Yeremia, neno la Bwana likamjia Yeremia: **13** “Nenda ukamwambie Hanania, ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Umeverunja nira ya mti, lakini badala yake utapata nira ya chuma. **14** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: Nitaweka nira ya chuma kwenye shingo za mataifa haya yote ili kufanya yamtumikie Nebukadneza mfalme wa Babeli, nao watamtumikia. Nitampa kutawala hata wanyama wa mwituni.’” **15** Kisha nabii Yeremia akamwambia nabii Hanania, “Sikiliza Hanania! Bwana hajakutuma, lakini wewe umelishawishi taifa hili kuamini uongo. **16** Kwa hiyo, hili ndilo asemalo Bwana: ‘Hivi karibuni nitakuondo kutoka juu ya uso wa dunia. Mwaka huu utakufa, kwa sababu umetangaza usi dhidi ya Bwana.’” **17** Katika mwezi wa saba wa mwaka ule ule, nabii Hanania akafa.

29 Haya ndiyo maneno ya ile barua ambayo nabii Yeremia aliituma kutoka Yerusalem kwenza kwa wazee waliobaki mionganoni mwa wale

waliohamishwa, na kwa makuhani, manabii na watu wengine wote ambaa Nebukadneza alikuwa amewachukua kwenda uhamishoni Babeli kutoka Yerusalem. **2** (Hii ilikuwa ni baada ya Mfalme Yekonia na malkia mamaye, maafisa wa mahakama, viongozi wa Yuda na wa Yerusalem, mafundi na wahanzi kwenda uhamishoni kutoka Yerusalem.) **3** Barua ilikabidhiwa kwa Elasa mwana wa Shafani, na kwa Gemaria mwana wa Hilkia, ambaa Sedekia mfalme wa Yuda aliwatumwa kwa Mfalme Nebukadneza huko Babeli. Barua yenye wewe ilisema: **4** Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, awambialo wale wote niliowapeleka kutoka Yerusalem kwenda uhamishoni Babeli: **5** “Jengeni nyumba na mstarehe, pandeni bustani na mle mazao yake. **6** Oeni wake na mzae wana na binti, waozeni wana wenu wake, nanyi watoeni binti zenu waolewe, ili nao pia wazae wana na binti. Ongezekeni idadi yenu huko, wala msipungue. **7** Pia tafuteni amani na mafanikio ya mji ambamo nimewapeleka uhamishoni. Mwombeni Bwana kwa ajili ya mji huo, kwa sababu ukistawi, ninyi pia mtastawi.” **8** Naam, hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: “Msikubali manabii na wabashiri walikoko mionganoni mwenu wawadanganye. Msisikilize ndoto ambazo mmewatia moyo kuota. **9** Wanawatabiria ninyi uongo kwa jina langu. Sikuwatuma,” asema Bwana. **10** Hili ndilo asemalo Bwana: “Miaka sabini itakapotimia kwa ajili ya Babeli, nitakuja kwenu na kutimiza ahadi yangu ya rehema ya kuwarudisha mahali hapa. **11** Kwa maana ninajua mipango niliyo nayo kwa ajili yenu,” asema Bwana, “ni mipango ya kuwafanikisha na wala si ya kuwadhuru, ni mipango ya kuwapa tumaini katika siku zijazo. **12** Kisha mtanii, na mtakuja na kuniomba, nami nitawasikiliza. **13** Mtanitafuta na kuniona, mtakaponitafuta kwa moyo wenu wote. **14** Nitaonekana kwenu,” asema Bwana, “nami nitawarudisha watu wenu waliotekwa. Nitawakusanya kutoka mataifa yote na mahali pote nilipokuwa nimewafukuzia, nami nitawarudisha mahali ambapo nilikuwa nimewatoa walipochukuliwa uhamishoni,” asema Bwana. **15** Mnawenza mkasema, “Bwana ameinua manabii kwa ajili yetu huko Babeli,” **16** lakini hili ndilo asemalo Bwana kuhusu mfalme aketiaye kitu cha enzi cha Daudi, na watu wa kwenu wote wanaobaki katika mji huu, ndugu zenu ambaa hawakwenda pamoja nanyi uhamishoni. **17** Naam, hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Nitatumua upanga, njaa na tauni dhidi yao, nami nitawafanya kuwa kama tini dhaifu zile ambazo ni mbovu sana zisizofaa kuliwa. **18** Nitawafukuza kwa upanga, kwa njaa na kwa tauni, nami nitawafanya kitu cha kuchukiza sana kwa falme zote za dunia, na kuwa kitu cha laana na cha kuogofya, cha dharau na kukemewa, mionganoni mwa mataifa yote nitakakowafukuzia. **19** Kwa kuwa hawakuyasikiliza maneno yangu,” asema Bwana, “maneno ambayo niliwatumi tena na tena kuititia watumishi wangu manabii. Wala ninyi watu

wa uhamisho hamkusikiliza pia," asema Bwana. **20** **7** Tazama jinsi ile siku itakavyokuwa ya kutisha! Kwa hiyo, sikieni neno la Bwana, enyi nyote mlilo Hakutakuwa na nyingine mfano wake. Utakawa uhamishoni, niliowapeleka Babeli kutoka Yerusalem. **21** Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo kuhusu Ahabu mwana wa Kolaya, na Sedekia mwana wa Maaseya, wanaowatabiria uongo kwa jina langu: "Nitawatia mikononi mwa tena watumwa. **9** Badala yake, watamtumikia Bwana, Nebukadneza mfalme wa Babeli, naye atawaua mbele Mungu wao na Daudi mfalme wao, nitakayemwinua ya macho yenu hasa. **22** Kwa ajili yao, watu wote wa kwa ajili yao. **10** "Hivyo usiogope, ee Yakobo uhamisho kutoka Yuda walio Babeli watatumia mtumishi wangu, usifadhaike, ee Israeli,' asema laana hii: 'Bwana na akutendee kama Sedekia na Bwana. 'Hakika, nitakuokoa kutoka mbali, wazao Ahabu, ambao mfalme wa Babeli aliwachoma kwa wako kutoka nchi ya uhamisho wao. Yakovo atakuwa moto.' **23** Kwa kuwa wamefanya mambo maovu kabisa tena na amani na usalamu, wala hakuna atakayemtia katika Israeli, wamezini na wake za majirani zao, tena hofu. **11** Mimi niko pamoja nawe, nami nitakuokoa,' kwa Jina langu wamesema uongo, mambo ambayo asema Bwana. 'Ingawa nitayaangamiza kabisa mataifa sikuwaambia kuyafanya. Nami nayajua haya, na ni yote ambamo mionganu mwao nimewatawanya, shahidi wa jambo hilo,' asema Bwana. **24** Mwambie sitawaangamiza ninyu kabisa. Nitawaadhibu, lakini Shemaya Mnehelami, **25** "Hili ndilo Bwana Mwenye kwa haki. Sitawaacha kabisa bila adhabu." **12** Hili Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: Ulituma ndilo asemalo Bwana: "Kidonda chako hakina dawa, barua kwa jina lako mwenyewe kwa watu wote wa jeraha lako haliponyeki. **13** Hakuna yeyote wa Yerusalem, kwa Sefania mwana wa kuhani Maaseya kukutetea shauri lako, hakuna dawa ya kidonda na kwa makuhani wengine wote. Ulimwambia Sefania, chako, wewe hutapona. **14** Wale walioungana nawe **26** "Bwana amekuweka wewe uwe kuhani badala wote wamekusahau, hawajali chochote kuhusu ya Yehoyada ili uwe msimamizi wa nyumba ya wewe. Nimekupiga kama vile adui angelifanya, na Bwana. Unapaswa kufunga kwa mikatale na myororo kukuadhibu kama vile mtu mkatili angelifanya, kwa wa shingoni mwendawazimu yeyote anayejifanya sababu hatia yako ni kubwa mno na dhambi zako nabii. **27** Kwa nini basi hukumkemea Yeremia ni nyingi sana. **15** Kwa nini unalia kwa ajili ya Mwanathothi, aliyejifanya kama nabii mionganu jeraha lako, yale maumivu yako yasiyoponyeka? mwenu? **28** Ametutumia ujumbe huu huku Babeli: Kwa sababu ya uovu wako mkubwa na dhambi Mtakwako huko muda mrefu. Kwa hiyo jengeni zako nyingi nimekufanya mambo haya. **16** "Lakini nyumba mkakae; pandeni mashamba na mle mazao watu wote wakuangamizao wataangamizwa; adui yake." **29** Kuhani Sefania, hata hivyo, akamsomea zako wote watakwendwa uhamishoni. Wale wote nabii Yeremia ile barua. **30** Ndipo neno la Bwana likamjia Yeremia kusema: **31** "Tuma ujumbe huu mateka nitawafanya mateka. **17** Lakini nitakurudishia kwa watu wote walio uhamishoni: 'Hili ndilo Bwana afya yako na kuyaponya majeraha yako,' asema asemalo kuhusu Shemaya Mnehelami: Kwa sababu Bwana, 'kwa sababu umeitwa mwene yekutipa, Shemaya amewatabiria ninyi, hata ingawa sikuntuma, Sayuni ambaye hakuna yeyote anayekujali.' **18** naye amewafanya kuamini uongo, **32** hili ndilo "Hili ndilo asemalo Bwana: "Nitarudisha baraka za Bwana asemalo: Hakika nitamwadhibu Shemaya Mnehelami pamoja na uzao wake. Hapatakuwa na ye yeyote atakayebaki mionganu mwa watu hawa, wala hataona mema nitakayowatendea watu wangu, asema Bwana, kwa sababu ametangaza uasi dhidi yangu."

30 Hili ndilo neno lilolmjia Yeremia kutoka kwa Bwana: **2** "Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: 'Andika katika kitabu maneno yote niliyonena na wewe. **3** Siku zinakuja,' asema Bwana, 'nitakapowaleta watu wangu Israeli na Yuda kutoka uhamishoni, na kuwarudisha katika nchi niliyowapa baba zao ili kuimiliki,' asema Bwana." **4** Haya ndiyo maneno Bwana aliyyanena kuhusu Israeli na Yuda: **5** "Hili ndilo asemalo Bwana: "Vilio vya woga vinasikika: hofu kuu, wala si amani. **6** Ulizeni na mkaone: Je, mwanaume awenza kuzaa watoto? Kwa nini basi ninaona kila mwanaume mwene nyuvu ameweka mikono yake tumboni kama mwanamke aliyen na utungu wa kuzaa, kila uso ukigeuka rangi kabisa?"

31 “Wakati huo, nitakuwa Mungu wa koo zote ujana wangu.’ **20** Je, Efraimu si mwanangu mpendwa, za Israeli nao watakuwa watu wangu,” asema mtoto ninayependezwa naye? Ingawa mara kwa mara Bwana. **2** Hili ndilo asemalo Bwana: “Watu ninanena dhidi yake, bado ninamkumbuka. Kwa hiyo watakapona upanga watapata upendeleo jangwani; moyo wangu unamwonea shauku, nina huruma kubwa nitakuja niwape Israeli pumziko.” **3** Bwana alitutokea kwa ajili yake,” asema Bwana. **21** “Weka alama za wakati uliopita, akisema: “Nimekupenda kwa upendo barabara, weka vibao nya kuelekeza. Zingatia vyema wa mielele, nimekuvuta kwa wema. **4** Nitakujenga tena njia kuu, barabara ile unayoipita. Rudi, ee Bikira nawe utajengeka upya, ewe Bikira Israeli. Utachukua Israeli, rudi kwenye miji yako. **22** Utatangatanga hata tena matari yako na kwenda kucheza na wenye lini, ee binti usiye mwaminifu? Bwana ameumba kitu furaha. **5** Utapanda tena shamba la mizabibu juu kipyu duniani: mwanamke atamlinda mwanauume.” ya vilima nya Samaria, wakulima watapanda na **23** Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa kufurahia matunda yake. **6** Itakuja siku wakati walini z watakapowapigia kelele juu ya vilima nya kutekwa kwenu, watu walio katika nchi ya Yuda na Efraimu wakisema, ‘Njooni, twendeni juu Sayuni, miji yake kwa mara nyngine tena watatumia maneno kwake Bwana Mungu wetu.’ **7** Hili ndilo asemalo haya: ‘Bwana akubariki, ee makao ya hak, ee mlima Bwana: ‘Mwimbieni Yakobo kwa furaha, mpigieni mtakatifi.’ **24** Watu wataishi pamoja katika Yuda na kelele aliye mkuu wa mataifa. Zifanyeni sifa zenu miji yake yote, wakulima na wote wanaohamahama zisikike, nanyi mseme, ‘Ee Bwana, okoa watu wako, na mifugo yao. **25** Nitawaburudisha waliochoka na mabaki ya Israeli.’ **8** Tazama, nitawaleta kutoka nchi kuwatuliza walio na huzuni.” **26** Kwa jambo hili ya kaskazini na kuwakusanya kutoka miisho ya dunia. niliamka na kuangalia pande zote. Usingizi wangu Miongoni mわao watakuwepo vipofo na viwete, mama ulikuwa mtamu kwangu. **27** Bwana asema, “Siku wajawazito na wenye utungu wa kuzaa. Umati m Kubwa zinakuja, nitakapoongeza idadi ya watu, na kuzidisha wa watu utarudi. **9** Watakuja wakilia; wataomba hesabu ya mifugo katika nyumba ya Israeli na nyumba wakati ninawarudisha. Nitawaongoza kando ya vijito ya Yuda. **28** Kama vile nilivyowaangalia ili kung’oa nya maji katika mapito yaliyo tambarare ambapo na kubomoa, kuharibu, kuangamiza na kuleta maafa hawatajikwaa, kwa sababu mimi ndimi baba wa juu yao, vivyo hivyo nitawaangalia ili kujenga na Israeli, naye Efraimu ni mzaliwa wangu wa kwanza. kupanda,” asema Bwana. **29** “Katika siku hizo, watu **10** ‘Sikieni neno la Bwana, enyi mataifa, litangazeni hawatasema tena, ‘Baba wamekula zabibu chachu, katika nchi za pwani ya mbali: ‘Yeye aliywewatanya nayo meno ya watoto yakatiwa ganzi.’ **30** Badala Israeli atawakusanya na atalichunga kundi lake la yake, kila mmoja atakufa kwa ajili ya dhambi zake kondoo kama mchungaji.’ **11** Kwa kuwa Bwana mwenyewe; yeoyote alaye zabibu chachu, meno yake atamlipia fidia Yakobo na kuwakomboa mkononi mwenyewe yatatiwa ganzi. **31** “Siku zinakuja,” asema mwa walio na nguvu kuliko wao. **12** Watakuja na Bwana, “nitakapofanya agano jipya na nyumba ya kupiga kelele kwa furaha katika miinuko ya Sayuni; Israeli na nyumba ya Yuda. **32** Halitafanana na agano watashangilia ukarimu wa Bwana: nafaka, divai mpya nililofanya na baba zao wakati nilipowashika mkonon na mafuta, wana-kondoo wachanga na ndama wa kuwaongoza watoke Misri, kwa sababu walivunja makundi ya ng’ombe nitakaowapa. Watakuwa kama agano langu, ijapokuwa nilikuwa mume kwao,” asema bustani iliyonyeshewa vizuri, wala hawatahuzunika Bwana. **33** “Hili ndilo agano nitakalofanya na nyumba tena. **13** Kisha wanawali watacheza na kufuraha, ya Israeli baada ya siku zile,” asema Bwana. “Nitaweka vijana waume na wazee pia. Nitageuze maombolezo sheria yangu katika nia zao, na kuiandika miyoyoni yao kuwa furaha, nitawapa faraja na furaha badala mwoo. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu ya huzuni. **14** Nitawashibisha makuhani kwa wingi, wangu. **34** Mtu hatamfundisha tena jirani yake, wala nao watu wangu watajazwa kwa ukarimu wangu,” mtu kumfundisha ndugu yake akisema, ‘Mjue Bwana asema Bwana. **15** Hili ndilo asemalo Bwana: “Sauti Mungu,’ kwa sababu wote watanijua mimi, tangu imesikika huko Rama, maombolezo na kilio kikubwa, aliye mdogo kabisa kwao, hadi aliye mkuu sana,” Raheli akiwalilia watoto wake na anakataa kufarijiwa, asema Bwana. “Kwa sababu nitasamehe uovu wao, kwa sababu watoto wake hawako tena.” **16** Hili wala sitazikumbuka dhambi zao tena.” **35** Hili ndilo ndilo asemalo Bwana: “Izuie sauti yako kulia, na asemalo Bwana, yeoye aliyweweka jua liwake mchana, macho yako yasitoe machozi, kwa kuwa kazi yako yeeye anayeamuru mwezi na nyota kung’aa usiku, itapata thawabu,” asema Bwana. “Watarudi kutoka yeeye aichafuaye bahari ili mawimbi yake yangurume; nchi ya adui. **17** Kwa hiyo kuna tumaini kwa siku Bwana Mwenye Nguvu Zote ndilo jina lake: **36** zijazo,” asema Bwana. “Watoto wako watarudi nchi “Ikiwa amri hizi zitaondoka machoni pangu,” asema yao yenye. **18** “Hakika nimeyasikia maombolezo Bwana, “ndipo wazao wa Israeli watakomia kuwa ya Efraimu: ‘Ulinirudi kama ndama mkaidi, nami taifa mbele yangu daima.” **37** Hili ndilo asemalo nimekubali kutii. Unirudishe, nami nitarudi, kwa Bwana: “Ikiwa mbingu zilizo juu zitawenza kupimika na sababu wewe ndiwe Bwana, Mungu wangu. **19** Baada misingi ya dunia chini ikawenza kuchunguzwa, ndipo ya kupotea, nilitubu; baada ya kuelewa, nilijipiga kifua. nitakapowakataa wazao wote wa Israeli kwa sababu Niliaibika na kuona haya kwa sababu niliibeba aibu ya ya yote waliyoyatenda,” asema Bwana. **38** “Siku

zinakuja,” asema Bwana, “wakati mji huu utajengwa upya kwa ajili yangu, kuanzia mnara wa Hananeli hadi Lango la Pembeni. **39** Kamba ya kupimia itaanza hapo kuendelea hadi kwenye kilima cha Garebu, na kisha kugeuka kuelekea Goa. **40** Bonde lote watupwapo maiti na majivu pia na matuta yote kutoka Bonde la Kidroni upande wa mashariki hadi pembe ya Lango la Farasi, itakuwa takatifu kwa Bwana. Kamwe mji huu hautang’olewa tena wala kubomolewa.”

32 Hili ndilo neno lilomjia Yeremia kutoka kwa Bwana, katika mwaka wa kumi wa utawala wa Sedekia mfalme wa Yuda, ambao ulikuwa mwaka wa kumi na nane wa utawala wa Mfalme Nebukadneza. **2** Wakati huo jeshi la mfalme wa Babeli lilikuwa limeuzunguka mji wa Yerusalem, naye nabii Yeremia alikuwa amezuiliwa katika ua wa walini katika jumba la kifalme la Yuda. **3** Basi Sedekia mfalme wa Yuda alikuwa amemfunga huko akisema, “Kwa nini unatabirihi hivo? Wewe unasema, ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Ninakaribia kuutia mji huu mikononi mwa mfalme wa Babeli, naye atauteka. **4** Sedekia mfalme wa Yuda hataweza kuponyoka mikononi mwa Wakaldayo, lakini kwa hakika atatiwa mikononi mwa mfalme wa Babeli, naye atazungumza naye ana kwa ana na kumwona kwa macho yake mwenyewe. **5** Atamchukua Sedekia hadi Babeli, mahali atakapoishi mpaka nitakapomshughulikia, asema Bwana. Kama utapigana dhidi ya Wakaldayo, hutashinda.” **6** Yeremia akasema, “Neno la Bwana liliinjia kusema: **7** Hanameli mwana wa Shalomu mijomba wako atakuja kwako na kusema, ‘Nunua shamba langu huko Anathothi, kwa sababu wewe kama jamaa ya karibu ni haki na wajibu wako kulinunua.’ **8** “Kisha, kama Bwana alivyosema, binamu yangu Hanameli alinjia katika ua wa walini na kusema: ‘Nunua shamba langu lilokoo Anathothi katika nchi ya Benyaminii. Kwa kuwa ni haki yako kulikombaa na kulumiliki, jinunulie.’ **9** Nilijua kwamba hili lilikuwa neno la Bwana. **10** Hivyo nikalinunua shamba hilo lilokoo Anathothi kutoka kwa binamu yangu Hanameli, nami nikampimia shekeli kumi na saba za fedha. **11** Nikatia sahihi na kuweka muhuri hati ya kumiliki, nikaweka mashahidi, na kupima ile fedha kwenye mizani. **12** Nikachukua ile hati ya kununulia, nakala iliyotiwa muhuri yenyenye makubaliano na masharti, pia pamoja na ile nakala isiyo na muhuri, **13** nami nikampa Baruku mwana wa Neria, mwana wa Maaseya, hati hii mbele ya binamu yangu Hanameli, na mbele ya mashahidi waliokuwa wamewewa sahihi kwenye hati hii na mbele ya Wayahudi wote waliokuwa wameketi katika ua wa walini. **14** “Nilimpaa Baruku maelezo haya mbele yao: **15** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: Chukua hati hizi, yaani nakala zote zenye muhuri na sisizo na muhuri za hati ya kununulia, na uziweke kwenye gudulia la udongo wa mfinyanzi ili zidumu kwa muda mrefu. **16** Kwa kuwa hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: Nyumba, mashamba na mashamba

ya mizabibu yatanunuliwa tena katika nchi hii.” **17** Baada ya kumkabidhi Baruku mwana wa Neria hii hati ya kununulia, nilimwomba Bwana: **18** “Ee Bwana Mwenyezi, umeumba mbingu na nchi kwa uwezo wako mkuu na kwa mkono ulionyooshwa. Hakuna jambo lililo gumu usiloliweza. **19** Wewe huonyesha upendo kwa maelfu, lakini huleta adhabu kwa ajili ya dhambi za baba mapajani mwa watoto wao baada yao. Ee Mungu mkuu na mwenye uweza, ambaye jina lako ni Bwana Mwenye Nguvu Zote, **20** makusudi yako ni makuu, na matendo yako ni yenyenye uwezo. Macho yako yanaona njia zote za wanadamu, nawe humlipa kila mmoja kulingana na mwendeno wake, na kama yanavyostahili matendo yake. **21** Ulitenda ishara za miujiza na maajabu huko Misri, na umeyaendeleza mpaka leo, katika Israeli na miongoni mwa wanadamu wote, nawe umejulikana na kufahamika hivyo mpaka leo. **22** Uliwatoa watu wako Israeli kutoka Misri kwa ishara na maajabu, kwa mkono wenye nguvu na ulionyooshwa na kwa matisho makuu. **23** Uliwapa nchi hii uliyokuwa umeapa kuwapa baba zao, nchi inayotiririka maziwa na asali. **24** Walingia na kuimiliki, lakini hawakukutii wala kuifuata sheria yako. Hawakufanya kile ulichowaamuru kufanya. Hivyo ukalera maafa haya yote juu yao. **25** “Tazama jinsi tumezungukwa na jeshi ili kuuteka mji huu. Kwa sababu ya upanga, njaa na tauni, mji utatiwa mikononi mwa Wakaldayo ambao wanaushambulia. Ulilosema limetokea kama vile unavyoona sasa. **26** Ingawa mji utatiwa mikononi mwa Wakaldayo, wewe, Ee Bwana Mwenyezi, uliniambia, ‘Nunua shamba kwa fedha, na jambo hilo lishuhudiwe.’ **27** Ndipo neno la Bwana likamjia Yeremia kusema: **28** “Mimi ndimi Bwana, Mungu wa wote wenye mwili. Je, kuna jambo lolote liliolo gumu nisloliweza? **29** Kwa hiyo, hili ndilo asemalo Bwana: Ninakaribia kuutia mji huu mikononi mwa Wakaldayo, na mwa Nebukadneza mfalme wa Babeli ambaye atauteka. **30** Wakaldayo ambao wanaushambulia mji huu watakuja na kuuchoma moto na kuuteketeza, pamoja na nyumba ambamo watu wamenikasirisha kwa kumfukizia Baali uvumba katika mapaa na kumimina sadaka za vinywaji kwa miungu mingine. **31** “Watu wa Israeli na wa Yuda hawakufanya kitu kingine ila uovu mbele zangu tangu ujana wao. Naam, watu wa Israeli hawakufanya kitu kingine ila kunikasirisha kwa kazi ambazo mikono yao imetengeneza, asema Bwana. **32** Tangu siku ulipojengwa hadi sasa, mji huu umenikasirisha na kunighadhhibisha kiasi kwamba ni lazima niuondoe machoni pangu. **33** Watu wa Israeli na wa Yuda wamenikasirisha kwa uovu wote waliofanya: wao, wafalme wao na maafisa wao, makuhani wao na manabii wao, watu wa Yuda na wakazi wa Yerusalem. **34** Waliweka miungu yao ya kuchukiza sana katika nyumba iitwayo kwa Jina langu na kuinajisi. **35** Wakajenga mahali pa juu pa kuabudia

miungu kwa ajili ya Baali katika Bonde la Ben-Hinomu, na kutetemeka kwa ajili ya wingi wa mafanikio ambapo walitoa wana wao na binti zao kafara kwa na amani nitakayoupatia.’ **10** “Hili ndilo asemalo Moleki, ingawa kamwe sikuamuru, wala halikuingia Bwana: ‘Mnasema kuhusu mahali hapa kwamba, ‘Ni akilini mwangu, kwamba watafanya chukizo kama mahali palipoachwa ukiwa, pasipo na wanadamu wala hilo na kumfanya Yuda atende dhambi.’ **36** “Mnasema wanyama.” Lakini katika miji ya Yuda na barabara za kuhusu mji huu, ‘Kwa upanga, njaa na tauni, mji na wanadamu wala wanyama, huko kutasikika kwa utatiwa mkononi mwa mfalme wa Babel,’ lakini hili mara nydingine **11** sauti za shangwe na furaha, sauti za nitawakusanya kutoka nchi zote nilizowafukuzia za shukrani katika nyumba ya Bwana, wakisema, nitawarudisha mahali hapa na kuwaruhusu waishi **“”**“Mshukuruni Bwana Mwenye Nguvu Zote, kwa kwa salama. **38** Watakuwa watu wangu, nami nitakuwa maana Bwana ni mwema; upendo wake wadumu Mungu wao. **39** Nitawapa moyo mmoja na kutenda milele.” Kwa kuwa nitairudisha nchi baraka kama pamoja, ili kwamba waniche daima kwa mema yao ziliviyokuwa hapo awali,’ asema Bwana. **12** “Hili wenye na kwa mema ya watoto wao baada yao. **40** Nitafanya nao agano la milele: Kamwe sitaacha ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Mahali hapa, ambapo ni ukiwa, pasipo na wanadamu wala kuwatendea mema, nami nitawuvulia kunicha mimi, wanyama: katika miji yake, patakuwepo tena malisho ili kamwe wasigeukie mbali nam.’ **41** Nitafurahia kwa ajili ya wachungaji kupumzisha makundi yao ya kuwatendea mema, na kwa hakika nitawapanda kondoo. **13** Katika miji ya nchi ya vilima, ya vilima ya katika nchi hii kwa moyo wangu wote na roho magharibi na ya Negebu, katika nchi ya Benyamin, yangu yote. **42** “Hili ndilo asemalo Bwana: Kama katika vijiji vinavyoizunguka Yerusalem na katika nilivoyleta maafa haya makubwa kwa watu hawa, miji ya Yuda, makundi ya kondoo yatapita tena chini ndivyo nitakavyowapa mafanikio niliyoahadi. **43** ya mkono wa yeye ayahesabuye,’ asema Bwana. **14** Kwa mara nydingine tena mashamba yatanunuliwa **“Siku zinakujua,’ asema Bwana, ‘wakati nitakapotimiza katika nchi hii ambayo mlisema, ‘Imekuwa ukiwa, ahadi yangu ya rehema niliyoifanya kwa nyumba isiyofaa, isiyo na watu wala wanyama, kwa sababu imetiwi mikononi mwa Wakaldayo.’ **44** Mashamba yatanunuliwa kwa fedha, na hati zitatiwa sahihi, kutoka ukoo wa Daudi, naye atafanya lile lililo haki zitatiwa muhuri na kushuhudiwa katika nchi ya Benyamin, katika vijiji vinavyoizunguka Yerusalem, jitu na wakati huo nitalifanya Tawi la haki lichipuke katika miji ya Yuda na katika miji ya nchi ya vilima, na sawa katika nchi. **15** “Katika siku hizo, Yuda atakolewa na Yerusalem ataishi salama. Hili ndilo jina atakaloitwa: Bwana Haki Yetu.’ **16** Kwa maana hili ndilo asemalo Bwana: ‘Daudi kamwe hatakosa mtu wa kukalia kiti cha enzi cha nyumba ya Israeli, **18** wala hata makuhani, amba ni Walawi, kamwe hawatakosa mtu wa kusimama mbele zangu daima ili kutoa sadaka za kuteketeza, ili kuteketeza sadaka ya nafaka na kutoa dhabihu.’ **19** Neno la Bwana likamjia Yeremia kusema: **20** “Hili ndilo asemalo Bwana: ‘Ikiwa mtawea kuvunja agano langu kuhusu usiku na mchana, ili usiku na mchana visiwepo kwa nyakati zake, **21** basi agano langu na Daudi mtumishi wangu, na agano langu na Walawi amba ni makuhani wanaohudumu mbele zangu, linaweza kuvunjwa, na Daudi hatakuwa tena na mzao wa kutawala katika kiti chake cha enzi. **22** Nitawafanya wazao wa Daudi mtumishi wangu na Walawi wanaohudumu mbele zangu wengi, wasioweza kuhesabika kama nyota za angani, tena wasiopimika kama mchanga wa ufuoni mwa bahari.’ **23** Neno la Bwana likamjia Yeremia kusema: **24** “Je, hujasikia kwamba watu hawa wanasesma, ‘Bwana amezikataa zile falme mbili alizozichagua?’ Kwa hiyo wamewadharau watu wangu, na hawaawaoni tena kama taifa. **25** Hili ndilo asemalo Bwana: ‘Kama sjahabitisha agano langu na usiku na mchana, na kuziweka wakfu sheria za mbingu na nchi, **26** basi nitawakataa wazao wa Yakobo na Daudi mtumishi wangu, na sitachagua mmoja wa wanawee kutawala juu ya wazao wa Abrahamu, Isaki na Yakobo. Kwa**

33 Wakati Yeremia alipokuwa angali amefungwa kwenye ua wa walini, neno la Bwana lilimjia mara ya pili kusema: **2** “Hili ndilo Bwana asemalo, yeye aliyeumba dunia, Bwana aliyeifanya na kuitibitisha, Bwana ndilo jina lake: **3** ‘Niite nami nitakuitika na kukuambia mambo makuu na yasiyochunguzika, usiyoyajua.’ **4** Kwa maana hili ndilo Bwana, Mungu wa Israeli, asemalo kuhusu nyumba katika mji huu na majumba ya kifalme ya Yuda yaliyobomolewa ili yatumiwe dhidi ya kule kuzungukwa na jeshi na upanga **5** katika kupigana na Wakaldayo: ‘Zitajazwa na maiti za watu nitakaowachinja katika hasira na ghadhabu yangu. Nitauficha uso wangu kwa sababu ya maovu yake yote. **6** “Hata hivyo, nitauletea afya na uponyaji, nitawaponya watu wangu na kuwafanya wafurahie amani tele na salama. **7** Nitawarudisha Yuda na Israeli kutoka nchi ya kutekwa kwao, na kuwajenga tena kama walivyokuwa hapo awali. **8** Nitawatakasa dhambi zote walizofanya dhidi yangu, na nitawasamehe dhambi zote za uasi dhidi yangu. **9** Kisha mji huu utaniletea utukufu, furaha, sifa na heshima mbele ya mataifa yote ya dunia yatakayosikia mambo yote mazuri ninayoufanya. Nao watashangaa

maana nitawarudisha kutoka nchi ya kutekwa kwao na kuwaonea huruma.”

34 Wakati Nebukadreza mfalme wa Babeli na jeshi lake lote, pamoja na falme zote na mataifa katika himaya aliyotawala walipokuwa wakipigana dhidi ya Yerusalemu pamoja na miji yote inayoozunguka, neno hili lilimjia Yeremia kutoka kwa Bwana: **2** “Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli, kusema: Nenda kwa Sedekia mfalme wa Yuda umwambie, ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Ninakaribia kuutia mji huu mikononi mwa mfalme wa Babeli, naye atauteketeza kwa moto.

3 Hutaweza kuepuka mkono wake, bali hakika utatekwa na kukabidhiwa kwake. Utamwona mfalme wa Babeli kwa macho yako mwenyewe, naye atazungumza nawe ana kwa ana. Nawe utakwenda Babeli.

4 “Lakin sikia ahadi ya Bwana, ee Sedekia mfalme wa Yuda. Hili ndilo asemalo Bwana kukuhusu: Hutakufa kwa upanga,

5 utakufa kwa amani. Kama vile watu walivyowasha moto wa maziko kwa heshima ya baba zako, wafalme waliokutangulia, ndivyo watu watakavyowasha moto kwa heshima yako na kuomboleza, wakisema: “Ole, Ee Bwana!”

Mimi mwenyewe ninaweka ahadi hii, asema Bwana.”

6 Ndipo nabii Yeremia akamwambia Sedekia mfalme wa Yuda mambo haya yote huko Yerusalemu,

7 wakati jeshi la mfalme wa Babeli lilipokuwa likipigana dhidi ya Yerusalemu na miji mingine ya Yuda ambayo bado ilikuwa imara, yaani Lakishi na Azeka. Hii ilikuwa miji pekee yenye ngome iliyobaki katika Yuda.

8 Hili ndilo neno lililomjia Yeremia kutoka kwa Bwana, baada ya Mfalme Sedekia kufanya agano na watu wote huko Yerusalemu ili kutangaza uhuru kwa watumwa.

9 Kila mmoja alipaswa kuwaacha huru watumwa wake wa Kiebrania, wanawake na wanaume. Hakuna yejote aliyeruhusiwa kumshikilia Myahudi mwenzake kama mtumwa.

10 Kwa hiyo maafisa wote na watu walioingia katika agano hili wakakubali kwamba watawaacha huru watumwa wao wa kiume na wa kike, na hawatawashikilia tena kama watumwa. Wakakubali na wakawaacha huru.

11 Lakini baadaye wakabadili mawazo yao, na kuwarudisha wale watumwa waliokuwa wamewaacha huru, wakawafanya tena watumwa.

12 Ndipo neno la Bwana likamjia Yeremia kusema:

13 “Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: Nilifanya agano na baba zenu nilipowatoa Misri, kutoka nchi ya utumwa. Nilisema,

14 Kila mwaka wa saba, kila mmoja wenu ni lazima amwache huru mtumwa ambaye ni Mwebrania mwenzenu aliyejiuza kwenu. Baada ya kukutumikia kwa miaka sita, ni lazima amwache huru aende zake.’

15 Hivi karibuni tu mlitibu na kufanya yaliyo sawa machoni pangu: Kila mmoja wenu aliwatangazia uhuru Waebrania wake. Hata milifanya agano mbele zangu ndani ya nyumba iitwayo kwa Jina langu.

16 Lakini sasa mmegeuka na kulinajisi jina langu. Kila mmoja wenu amemrudisha mtumwa wa kiume na

wa kike ambaa mlikuwa mmewaacha huru waende zao walikotaka. Mmewalazimisha kuwa watumwa wenu tena.

17 “Kwa hiyo, hili ndilo asemalo Bwana: Hamkunitii mimi. Hamkutangaza uhuru kwa ndugu zenu. Hivyo sasa, ninawatangazia ninyi ‘uhuru,’ asema Bwana: ‘uhuru’ ili kuanguka kwa upanga, tauni na njaa. Nitawafanya mwee chukizo kwa falme zote za dunia.

18 Watu waliovunja agano langu, na ambaa hawakutunza masharti ya agano walilofanya mbele zangu, nitawafanya kama ndama waliyemkata vipande viwili, kisha wakatembea kati ya vile vipande vya huyu ndama.

19 Viongozi wa Yuda na Yerusalemu, maafisa wa mahakama, makuhanu na watu wote wa nchi waliopata kati ya vile vipande vya ndama,

20 nitawatia mikononi mwa adui zao wanaotafuta uhai wao. Maiti zao zitakuwa chakula cha ndege wa angani na wanyama wa nchi.

21 “Nitamtia Sedekia mfalme wa Yuda na maafisa wake mikononi mwa adui zao wanaotafuta uhai wao, kwa jeshi la mfalme wa Babeli, lililokuwa limeondoka kwenu.

22 Nitatao amri, asema Bwana, nami nitawarudisha tena katika mji huu. Watapigana dhidi yake, wautwae na kuuteketeza kwa moto. Nami nitaiangamiza miji ya Yuda hivyo pasiwe na yejote atakayeweza kuishi humo.”

35 Hili ndilo neno lililomjia Yeremia kutoka kwa Bwana, wakati wa utawala wa Yehoyakimu mwana wa Josia mfalme wa Yuda:

2 “Nenda kwa jamaa ya Warekabi, uwaalike waje kwenye moja ya vyumba vya pembeni vya nyumba ya Bwana, na uwape divai wanywe.”

3 Basi nikaenda kumwita Yaazania mwana wa Yeremia, mwana wa Habazinia, na ndugu zake na wanawane wote, yaani jamaa nzima ya Warekabi.

4 Nitawaleta katika nyumba ya Bwana, ndani ya chumba cha wana wa Hanani mwana wa Igdalia mtu wa Mungu. Kilikuwa karibu na chumba cha maafisa, ambacho kilikuwa juu ya kile cha Maaseya mwana wa Shalumu, aliyekuwa bawabu.

5 Kisha nikaweka mabakuli yaliyojaa divai na baadhi ya vikombe mbele ya watu wa jamaa ya Warekabi na kuwaambia, “Kunyweni divai.”

6 Lakini wao wakajibu, “Sisi hatunywi divai, kwa sababu baba yetu Yonadabu mwana wa Rekabu, alitupa agizo hili: ‘Ninyi wala wazao wenu kamwe msinywe divai.

7 Pia msijenge nyumba kamwe, wala kuotesha mbegu au kupanda mashamba ya mizabibu. Kamwe msiwe na kitu chochote katika hivi, lakini siku zote lazima muishi kwenye mahema. Ndipo mtakapoishi kwa muda mrefu katika nchi ambayo ninyi ni wahamiaji.’

8 Tumetii kila kitu ambacho baba yetu Yonadabu mwana wa Rekabu alituamuru. Sisi wenye wala wake zetu divai

9 wala kujenga nyumba za kuishi au kuwa na mashamba ya mizabibu, mashamba au mazao.

10 Tumeishi katika mahema na tumetii kikamilifu kila kitu alichotuamuru baba yetu Yonadabu.

11 Lakini wakati Nebukadreza mfalme wa Babeli alipoivamia nchi hii, tulisema, ‘Njooni, lazima twende Yerusalemu

ili kukimbia majeshi ya Wakaldayo na ya Washamu.’ Yeremia alichomwambia kufanya. Alisoma maneno Kwa hiyo tumeishi Yerusalemu.” **12** Ndipo neno la ya Bwana katika Hekalu la Bwana kutoka kile kitabu. Bwana likamjia Yeremia kusema: **13** “Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, aliye Mungu wa Israeli, asemalo: Nenda ukawaambie watu wa Yuda na watu wa Yerusalemu, ‘Je, hamwezi kujifunza kutoka kwa wana wa Rekabu, na kuyatii maneno yangu?’ asema Bwana. **14** ‘Yonadabu mwana wa Rekabu aliwaagiza wanawe wasinywe divai, na agizo hilo wamelishika mpaka leo katika ua wa juu kwenye ingilio la Lango Jipy la hawanywi divai, kwa sababu wanatii amri ya baba yao. Lakini ni menena nanyi tena na tena, lakini hamkunitii mimi. **15** Tena na tena nimewatuma watumishi wangu wote manabii kwenu. Wakasema, “Kila mmoja wenu ni lazima ageuke na kuacha njia zake mbaya, na kuyatengeneza matendo yake. Msifuate miungu mingine ili kuitumikia. Ndipo mtakapoishi katika nchi niliyowapa ninyi na baba zenu.” Lakini hamkujali, wala kunisikiliza. **16** Wazao wa Yonadabu mwana wa Rekabu walitimiza amri ambayo baba yao aliyapa, lakini watu hawa hawakunitii mimi.’ **17** ‘Kwa hiyo, hili ndilo Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: ‘Sikilizeni! Nitaleta juu ya Yuda na juu ya kila mmoja aishiye Yerusalemu kila aina ya maafa niliyotamka dhidi yao. Nilinena nao, lakini hawakusikiliza. Niliwaita, lakini hawakujibu.’’ **18** Kisha Yeremia akaibmia jamaa ya Warekabi, “Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: ‘Mmetii amri ya baba yenu Yonadabu, na mmefuata mafundisho yake yote na mmefanya kila kitu alichowaamuru.’ **19** Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: ‘Yonadabu mwana wa Rekabu hatakosa kamwe kuwa na mtu wa kunitumikia mimi.’”

36 Katika mwaka wa nne wa Yehoyakimu mwana wa Yosia mfalme wa Yuda, neno hili lilimjia nabii Yeremia kutoka kwa Bwana, kusema: **2** “Chukua kitabu uandike ndani yake maneno yote niliyonena nawe kuhusu Israeli, Yuda na mataifa mengine yote, tangu nilipoanza kunena nawe wakati wa utawala wa Yosia hadi sasa. **3** Labda watu wa Yuda watakaposikia juu ya kila maafa ninayokusudia kuwapiga nayo, kila mmoja wao atageuka kutoka njia zake mbaya, kisha nitasamehe uovu wao na dhambi yao.” **4** Hivyo Yeremia akamwita Baruku mwana wa Neria, naye Yeremia alipokuwa akiyakariri maneno yote aliyyosema Bwana, Baruku akayaandika katika kitabu. **5** Kisha Yeremia akamwambia Baruku, “Nimezuiliwa, mimi siwezi kuingia katika Hekalu la Bwana. **6** Basi wewe nenda katika nyumba ya Bwana siku ya kufunga, uwasomee watu maneno ya Bwana kutoka kitabu hiki yale uliyoyaandika kutoka kinywani mwangu. Wasomee watu wote wa Yuda waliofika kutoka miji yao. **7** Labda wataomba na kusini mbele za Bwana na kila mmoja akageuka kutoka njia zake mbaya, kwa sababu hasira na ghadhabu zilizotamkwa dhidi ya watu hawa na Bwana ni kubwa.” **8** Baruku mwana wa Neria akafanya kila kitu nabii

ya Bwana katika Hekalu la Bwana kutoka kile kitabu. **9** Katika mwezi wa tisa, mnamo mwaka wa tano wa Yehoyakimu mwana wa Yosia mfalme wa Yuda, wakati wa kufunga mbele za Bwana, ilitangazwa kwa watu wote walioko Yerusalemu, na wale wote waliokuwa katika Hekalu la Bwana maneno ya Yeremia kutoka kwenye kile kitabu. **11** Basi Mikaya mwana wa Gemaria, mwana wa Shafani, aliposikia maneno yote ya Bwana kutoka kwenye kile kitabu, **12** alishuka hadi kwenye chumba cha mwandishi kwenye jumba la kifalme, mahali walipokuwa wameketi maafisa wote: yaani Elishama mwandishi, Delaya mwana wa Shemaya, Elnathani mwana wa Akbori, Gemaria mwana wa Shafani, Sedekia mwana wa Hanania, na maafisa wengine wote. **13** Baada ya Mikaya kuwaambia kila kitu ambacho alikuwa amesikia Baruku akiwasomea watu kutoka kwenye kile kitabu, **14** maafisa wote wakamtuma Yehudi mwana wa Nethania, mwana wa Shelemia, mwana wa Kushi, kumwambia Baruku, “Leta hicho kitabu ambacho umewasomea watu, nawe mwenyewe uje.” Ndipo Baruku mwana wa Neria akawaendea akiwa na hicho kitabu mkononi mwake. **15** Wakamwambia, “Tafadhal, keti na utusomee hicho kitabu.” Ndipo Baruku akawasomea kile kitabu. **16** Walipoyasikia maneno hayo yote, wakatazamana wao kwa wao kwa woga na kumwambia Baruku, “Lazima tutee taarifa ya maneno haya yote kwa mfalme.” **17** Kisha wakamuuliza Baruku, “Tuambie, uliandikaje haya yote? Je, yalitoka kinywani mwa Yeremia?” **18** Baruku akajibu, “Ndiyo, maneno haya yote yalitoka kinywani mwa Yeremia, nami nikayaandika kwa wino katika hiki kitabu.” **19** Ndipo wale maafisa wakamwambia Baruku, “Wewe na Yeremia nendeni mkajifice. Mtu ye yeyote asijue mahali mlipo.” **20** Baada ya kuhifadhi kile kitabu ndani ya chumba cha Elishama mwandishi, wakamwenda mfalme katika ua wa nje na kumwarifu kila kitu. **21** Mfalme akamtuma Yehudi akachukue kile kitabu. Yehudi akakileta hicho kitabu kutoka kwenye chumba cha Elishama mwandishi, na akakisoma mbele ya mfalme na maafisa wakiwa wamesimama kando ya mfalme. **22** Ulikuwa mwezi wa tisa, na mfalme alikuwa ameketi chumba cha wakati wa baridi akiota moto. **23** Hata ikawa kila wakati Yehudi alipomaliza kusoma kurasa tatu au nne za hicho kitabu, mfalme alizikata kwa kisu cha mwandishi na kuzitupia motoni, hadi kitabu chote kikateketea. **24** Mfalme na watumishi wake wote waliosikia yote yaliyosomwa hawakuonyesha hofu yoyote, wala hawakuyararua mavazi yao. **25** Hata ingawa Elnathani, Delaya na Gemaria walimsihi mfalme asikichome kile kitabu, ye ye hakuwasikiliza. **26** Badala yake, mfalme akamwamuru Yerameeli, mwana wa mfalme, Seraya mwana wa Azrieli, na

Shelemia mwana wa Abdeeli kuwakamata mwandishi Baruku na nabii Yeremia. Lakini Bwana alikuwa kitabu kilichokuwa na yale maneno Baruku aliyokuwa amewaficha. **27** Baada ya mfalme kuchoma kile kitabu kilichokuwa na yale maneno Baruku aliyokuwa ameayaandika kutoka kinywani mwa Yeremia, neno la Bwana lilimjia Yeremia likisema: **28** “Chukua kitabu kingine na uandike juu yake maneno yote yaliyokuwa katika kile kitabu cha kwanza, ambacho Yehoyakimu mfalme wa Yuda amekiteketeza kwa moto. **29** Mwambie pia Yehoyakimu mfalme wa Yuda, ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Ulikiteketeza kile kitabu ukasema, ‘Kwa nini uliandika kwenye kitabu kwamba kwa hakika mfalme wa Babeli angekuja na kuangamiza nchi hii, na kuwakatilia mbali watu na wanyama kutoka humo?’ **30** Kwa hiyo, hili ndilo asemalo Bwana kuhusu Yehoyakimu mfalme wa Yuda: Hatakuwa na mtu yeyote atakayekalia kiti cha enzi cha Daudi; maiti yake itatupwa nije kwenye joto wakati wa mchana na kupigwa na baridi wakati wa usiku. **31** Nitamwadhibu yeche, watoto wake na watumishi wake kwa ajili ya uovu wao. Nitaleta juu yao na wote waishio Yerusalemu na watu wa Yuda kila maafa niliyoyasema dhidi yao, kwa sababu hawajasikiliza.” **32** Kisha Yeremia akachukua kitabu kingine na kumpa mwandishi Baruku mwana wa Neria, naye kama Yeremia alivyo sema, Baruku akaandika juu yake maneno yote ya kile kitabu ambacho Yehoyakimu mfalme wa Yuda alikuwa amekichoma moto, na maneno mengine mengi yaliyofanana na hayo yaliyoongezewa humo.

37 Sedekia mwana wa Yosia akafanya kuwa mfalme wa Yuda na Nebukadneza mfalme wa Babeli, naye akatawala mahali pa Yehoyakini mwana wa Yehoyakimu. **2** Lakini sio Sedekia, wala watumishi wake, wala watu wa nchi waliskiliza maneno ya Bwana aliyonena kupitia kwa nabii Yeremia. **3** Hata hivyo, Mfalme Sedekia akamtuma Yehukali mwana wa Shelemia, pamoja na kuhani Sefania mwana wa Maaseya kwa nabii Yeremia na ujumbe huu: “Tafadhalii utuombee kwa Bwana, Mungu wetu.” **4** Wakati huu Yeremia alikuwa huru kuingia na kutoka katikati ya watu, kwa sababu alikuwa bado hajatiwa gerezani. **5** Jeshi la Farao lilikuwa limetoka Misri, nao Wakaldayo waliokuwa wameuzunguka Yerusalemu kwa majeshi waliposikia taarifa kuhusu jeshi hilo walijiondoa Yerusalemu. **6** Ndipo neno la Bwana likamjia nabii Yeremia kusema: **7** “Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu wa Israeli: Mwambie mfalme wa Yuda aliyeikutuma uniuilize mimi, ‘Jeshi la Farao lilitotoka kuja kukusaidia litarudi katika nchi yake senyewe, yaani Misri. **8** Kisha Wakaldayo watarudi na kushambulia mji huu, watauteka na kuuchoma moto.’ **9** “Hili ndilo Bwana asemalo: Msijidangane wenywewe mkifiki, ‘Hakika Wakaldayo watatuacha na kwenda zao.’ Hakika hawatawaacha! **10** Hata kama mngeleshinda jeshi lote la Wakaldayo linalowashambulia ninyi, na wakawa ni watu waliojeruhiwa tu walibaki kwenye mahema

yao, wangetoka na kuuchoma mji huu moto.” **11** Baada ya jeshi la Wakaldayo kujiondoa kutoka Yerusalemu kwa sababu ya jeshi la Farao, **12** Yeremia akaanza kuondoka mjini ili kwenda nchi ya Benyamini ili akapate sehemu yake ya milki mionganoni mwa watu huko. **13** Lakini alipofika kwenye Lango la Benyamini, mkuu wa walini, ambaye jina lake lilikuwa Iriya mwana wa Shelemia mwana wa Hanania, akamkamata Yeremia na kusema, “Wewe unakwenda kujunga na Wakaldayo!” **14** Yeremia akasema, “Hiyo si kweli, mimi sijungu na Wakaldayo.” Lakini Iriya hakumsikiliza; badala yake, akamkamata Yeremia na kumpeleka kwa maafisa. **15** Wakamkasirikia Yeremia, wakaamuru apigwe, na akafungwa katika nyumba ya Yonathani na mbandishi walijouka wameifanya gereza. **16** Yeremia akaweka kwenye chumba kilichofukuliziwa chini, kilichojengwa kwa zege ndani ya gereza chini ya ngome, akakaa huko kwa muda mrefu. **17** Kisha Mfalme Sedekia akatumana aletwe katika jumba la kifalme, mahali alipomuuliza kwa siri, “Je, kuna neno lolote kutoka kwa Bwana?” Yeremia akajibu, “Ndiyo, utatiwa mikononi mwa mfalme wa Babeli.” **18** Kisha Yeremia akamwambia Mfalme Sedekia, “Nimefanya kosa gani dhidi yako na maafisa wako au watu hawa, hata ukaniitia gerezani? **19** Wako wapi manabii wako waliokutabiria wakisema, ‘Mfalme wa Babeli hatakushambulia wewe wala nchi hii?’ **20** Lakini sasa, bwana wangu mfalme, tafadhalii sikiliza. Niruhusu nilete maombi yangu mbele yako, usinirudishe kwenye nyumba ya Yonathani mwandishi, nisipe nikafia humo.” **21** Ndipo Mfalme Sedekia akatoa maagizo Yeremia awekwe katika ua wa walini, na apewe mkate kutoka mitaa ya waokaji kila siku mpaka mikate yote katika mji itakapokwisha. Kwa hiyo Yeremia akabaki katika ua wa walini.

38 Shefatia mwana wa Matani, na Gedalia mwana wa Pashuri, na Yehukali mwana wa Shelemia, na Pashuri mwana wa Malkiya wakasikia kile Yeremia alichokuwa akiwaambia watu wote wakati aliposema, **2** “Hili ndilo asemalo Bwana: ‘Yeyote akaaye ndani ya mji huu atakufa kwa upanga, njaa au tauni, lakin yeoyote atakayejisalimisha kwa Wakaldayo ataishi. Atakayeyatoa maisha yake kama nyara, ataishi.’ **3** Tena hili ndilo asemalo Bwana: ‘Mji huu kwa hakika utatiwa mikononi mwa jeshi la mfalme wa Babeli, ambaye atauteka.’” **4** Ndipo maafisa wakamwambia mfalme, “Mtu huyu imempasa kuuawa. Anawakatisha tamaa askari walibaki katika mji huu, vivyo hivyo na watu wote pia, kwa ajili ya mambo anayowaambia. Mtu huyu hawatakii mema watu hawa, bali maangamizi yao.” **5** Mfalme Sedekia akajibu, “Yeye yuko mikononi mwenu! Mfalme hawezi kufanya lolote kuwapinga ninyi.” **6** Basi wakamchukua Yeremia na kumtia kwenye kisima cha Malkiya, mwana wa mfalme, kilichokuwa katika ua wa walini. Wakamteremsha Yeremia kwa kamba ndani ya kisima. Hakikuwa na maji ndani yake, ila tope tu, naye Yeremia

akazama ndani ya matope. **7** Lakini Ebed-Meleki Wewe mwenyewe hutaweza kujiooka mikononi mwao. Mkushi, aliyejekuwa afisa katika jumba la kifalme, Lakini utatekwa na mfalme wa Babeli, na mji akasikia kuwa walikuwa wamemtia Yeremia ndani ya kisima. Wakati mfalme alipokuwa ameketi katika Lango la Benyamin, **8** Ebed-Meleki akatoka nje ya jumba la kifalme na kumwambia, **9** “Mfalme bwana wangu, watu hawa wamefanya uovu kwa yote wakakujia na kusema, ‘Tuambie kile ulichozungumza waliomtendea nabii Yeremia. Wamemtupa ndani ya kisima, mahali ambapo atakuwa kwa njaa wakati ambaopo hakuna chakula popote katika mji.’” **10** Basi Maafisa wakisikia kwamba nimezungumza nawe, nao Yonathan niisije nikafia humo.” **27** Maafisa wote “Chukua watu thelathini kutoka hapa pamoja nawe, wakamjia Yeremia na kumuuliza, naye Yeremia mkamtoe nabii Yeremia huko kwenye kisima kabla hajafa.” **11** Basi Ebed-Meleki akawachukua watu pamoja naye, wakaenda mpaka kwenye chumba kilichoko chini ya hazina ndani ya jumba la kifalme. Akachukua matambaa makuukuu pamoja na nguo zilizochakaa kutoka huko, na kumshushia Yeremia kwa kamba ndani ya kisima. **12** Ebed-Meleki Mkushi akamwambia Yeremia, “Weka haya matambaa makuukuu na hizo nguo zilizochakaa makwapani ili kuzuia kamba.” Yeremia akafanya hivyo, **13** nao wakamvuta juu kwa kamba na kumtoa katika kisima. Yeremia akakaa katika ua wa walini. **14** Ndipo Mfalme Sedekia akatuma watu wamwitie nabii Yeremia wamlele kwake kwenye ingilio la tatu la Hekalu la Bwana. Mfalme akamwambia Yeremia, “Ninataka kukuuliza jambo fulani, usinifiche kitu chochote.” **15** Yeremia akamwambia Sedekia, “Nikikupa jibu, je, hutaniua? Hata kama nikikupa shauri, wewe hutaniisikiliza.” **16** Lakini Mfalme Sedekia akamwapia Yeremia kiapo hiki kwa siri, akisema, “Hakika kama aishivyo Bwana, ambaye ametupa pumzi, sitakuua wala sitakutia mikononi mwa wale wanaotufuta uhai wako.” **17** Kisha Yeremia akamwambia Sedekia, “Hili ndilo asemalo Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: ‘Ikiwa utajisalimisha kwa maafisa wa mfalme wa Babeli, maisha yako yatasalimika, na mji huu hautateketezwa kwa moto. Pia wewe na jamaa yako mtaishi.’ **18** Lakini ikiwa hutajisalimisha kwa maafisa wa mfalme wa Babeli, mji huu utatiwa mikononi mwa Wakaldayo na watauteketeza kwa moto, nawe mwenyewe hutaweza kujiooka mikononi mwao.” **19** Mfalme Sedekia akamwambia Yeremia, “Ninawaogopa Wayahudi ambaao wamekimbilia kwa Wakaldayo, kwa kuwa Wakaldayo wanawenza kunitia mikononi mwao, nao wakanitenda vibaya.” **20** Yeremia akajibu, “Hawatakutia mikononi mwao. Mtii Bwana kwa kufanya kile ninachokuambia. Kisha utafanikiwa na maisha yako yatakuwa salama. **21** Lakini ukikataa kujisalimisha, hili ndilo Bwana alilonifunulia: **22** Wanawake wote walioachwa katika jumba la kifalme la mfalme wa Yuda wataletwa mbele ya maafisa wa mfalme wa Babeli. Wanawake hao watakuambia: “Walikupotosha na kukushinda, wale rafiki zako uliowaamini. Miguu yako imezama matopeni; rafiki zako wamekuacha.” **23** “Wake zako wote na watoto wataletwa na kutiwa mikononi mwa Wakaldayo.

Wewe mwenyewe hutaweza kujiooka mikononi mwao. Mfalme na kile mfalme alichokuambia, usitufiche au sivo tutakuua,’ **26** basi waambie, ‘Nilikuwa sababu hakuna yeoyote aliyesikia mazungumzo yake na mfalme. **28** Naye Yeremia akabaki katika ua wa walini hadi siku Yerusalemu ilipotekwa.

39 Hivi ndivyo Yerusalemu ilivyotwaliwa: Katika mwaka wa tisa wa utawala wa Mfalme Sedekia wa Yuda, katika mwezi wa kumi, Nebukadneza mfalme wa Babeli akiwa na jeshi lake lote alifanya vita dhidi ya Yerusalemu na akauzunguka mji. **2** Katika siku ya tisa ya mwezi wa nne wa mwaka wa kumi na moja wa utawala wa Sedekia, ukuta wa mji ulibomolewa. **3** Kisha maafisa wote wa mfalme wa Babeli wakaja na kuketi kwenye Lango la Kati, nao ni: Nergal-Shareza wa Samgari, Nebo-Sarsekimu afisa mkuu, Nergal-Shareza afisa mwenye cheo cha juu, na maafisa wengine wote wa mfalme wa Babeli. **4** Mfalme Sedekia wa Yuda na askari wote walipowaona, wakakimbia na kuondoka mjini usiku kwa njia ya bustani ya mfalme, kupitia lango lililokuwa kati ya kuta mbili, wakaelekeea Araba. **5** Lakini jeshi la Wakaldayo likawafuatia na kumpata Sedekia katika sehemu tambarare za Yeriko. Wakamkamata na kumpeleka kwa Nebukadneza mfalme wa Babeli huko Ribla, katika nchi ya Hamathi, mahali ambapo alimtangazia hukumu. **6** Huko Ribla, mfalme wa Babeli aliwachinja wana wa Sedekia mbele ya macho yake, na pia akawaua wakuu wote wa Yuda. **7** Kisha akayang’oa macho ya Sedekia na kumfunga kwa pingi za shaba na kumpeleka Babeli. **8** Jeshi la Wakaldayo likachoma moto jumba la kifalme na nyumba za watu, na kuzibomoa kuta za Yerusalemu. **9** Nebuzaradan kiongozi wa walini wa mfalme akawachukua na kuwapeleka uhamishoni Babeli watu waliokuwa wamebakii ndani ya mji, pamoja na wale waliokuwa wamejisalimisha kwake, na watu wengine wote. **10** Lakini Nebuzaradan kiongozi wa walini aliwabakiza baadhi ya watu maskini katika nchi ya Yuda, ambao hawakuwa na kitu. Naye wakati huo akawapa mashamba ya mizabibu na mashamba mengine. **11** Basi, Nebukadneza mfalme wa Babeli alikuwa ametoa maagizo kuhusu Yeremia kupitia Nebuzaradan kiongozi wa walini wa mfalme akisema: **12** “Mchukue umtunze. Usimdhuru, lakini umfanyie chochote anachotaka.” **13** Basi Nebuzaradan kiongozi wa walini, Nebushazbani

afisa mkuu, Nergal-Shareza afisa wa cheo cha juu, wa Babeli, na itakuwa vyema kwenu. **10** Mimi na maaufisa wengine wote wa mfalme wa Babeli **14** mwenyewe nitakaa Mispa ili kuwawakilisha mbele ya wakatuma watu kumwondoa Yeremia kutoka ua wa walini. Wakamkabidhi kwa Gedalia mwana wa Ahikamu mwana wa Shafani, ili amrudishe nyumbani kwake. Kwa hiyo akabaki mionganoni mwa watu wake mwenyewe. **15** Wakati Yeremia alipokuwa amezuiliwa katika ua wa walini, neno la Bwana lilinjia kusema: **16** “Nenda ukamwambie Ebed-Meleki Mkushi, ‘Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo; Ninakaribia kutimiza maneno yangu dhidi ya mji huu kwa njia ya maafa, wala si kwa kuwananikisha. Wakati huo hayo yatatimizwa mbele ya macho yako. **17** Lakini siku hiyo nitakuoka, asema Bwana; hutatiwa mikononi mwa wale unaowaogopa. **18** Nitakuoka; hutaanguka kwa upanga, lakini maisha yako yatakuwa salama, kwa sababu unanitumaini, asema Bwana.”

40 Neno likamjia Yeremia kutoka kwa Bwana baada ya Nebuzaradani kiongozi wa walini wa mfalme kumfungua huko Rama. Alikuwa amemkulta Yeremia akiwa amefungwa kwa minyororo mionganoni mwa mateka wote kutoka Yerusalem na Yuda waliokuwa wakipelekwa uhamishoni Babeli. **2** Kiongozi wa walini alipomwona Yeremia, akamwambia, “Bwana Mungu wako aliamuru maafa haya kwa mahali hapa. **3** Sasa Bwana ameyaleta haya, amefanya sawasawa na vile alivyo sema angefanya. Yote haya yametokea kwa sababu ninyi mlifanya dhambi dhidi ya Bwana na hamkumtii. **4** Lakini leo ninakufungua minyororo ilio kwenye viwiko vya mikono yako. Twende pamoja mpaka Babeli ikiwa unataka, nami nitakutunza. Lakini kama hutaki, basi usije. Tazama, nchi yote iko mbele yako, nenda kokute unakotaka.” **5** Lakini kabla Yeremia hajageuka kuondoka, Nebuzaradani akaongeza kusema, “Rudi kwa Gedalia mwana wa Ahikamu mwana wa Shafani, ambaye mfalme wa Babeli amemchagua awe juu ya miji ya Yuda, ukaishi naye mionganoni mwa watu, au uende popote panapokupendeza.” Kisha huyo kiongozi akampa posho yake na zawadi, akamwacha aende zake. **6** Kwa hiyo Yeremia akaenda kwa Gedalia mwana wa Ahikamu huko Mispa, na kuishi naye mionganoni mwa watu walioachwa katika nchi. **7** Maafisa wote wa jeshi na watu wao waliokuwa bado wapo kwenye eneo la wazi waliposikia kwamba mfalme wa Babeli amemteua Gedalia mwana wa Ahikamu kuwa mtawala wa nchi, na amemweka kuwa kiongozi wa wanaume, wanawake na watoto waliokuwa maskini zaidi katika nchi ambao hawakuchukuliwa kwenda uhamishoni Babeli, **8** wakamjia Gedalia huko Mispa. Hawa walikuwa Ishmaeli mwana wa Nethania, Yohanani na Yonathanii wana wa Kareta, Seraya mwana wa Tanhumethi, wana wa Efai Mnetofathi, na Yezania mwana wa Mmaaka, pamoja na watu wao. **9** Gedalia mwana wa Ahikamu mwana wa Shafani akaapa ili kuwatia moyo wao na watu wao. Akasema: “Msiojope kuwatumikia Wakaldayo. Kaeni katika nchi na kumtumikia mfalme

wa Babeli, na itakuwa vyema kwenu. **10** Mimi na maaufisa wengine wote wa mfalme wa Babeli **14** mwenyewe nitakaa Mispa ili kuwawakilisha mbele ya Wakaldayo wanaotujia, lakini ninyi mtavuna divai, matunda ya kiangazi na mafuta, nanyi mtaweka katika vyombo vyenu vya kuhifadzia, na kuishi katika miji mliyojitwalia.” **11** Wayahudi wote waliokuwa Moab, Amoni, Edomu na nchi nyingine zote waliposikia kwamba mfalme wa Babeli ameacha mabaki ya watu katika Yuda na amemweka Gedalia mwana wa Ahikamu mwana wa Shafani kuwa mtawala wao, **12** wakarudi wote katika nchi ya Yuda kwa Gedalia huko Mispa, kutoka nchi zote ambazo walikuwa wametawanywa. Nao wakavuna divai na matunda tele wakati wa kiangazi. **13** Yohanani mwana wa Kareta pamoja na maafisa wote wa jeshi waliokuwa bado wapo kwenye eneo la wazi wakamjia Gedalia huko Mispa **14** na kumwambia, “Je, hujui kwamba Baalisi mfalme wa Waamoni amemtuma Ishmaeli mwana wa Nethania akuee?” Lakini Gedalia mwana wa Ahikamu hakuwaamini. **15** Kisha Yohanani mwana wa Kareta akamwambia Gedalia kwa siri huko Mispa, “Acha niende nikamuue Ishmaeli mwana wa Nethania, wala hakuna atakayejua. Kwa nini akuee na kusababisha Wayahudi wote waliokuzunguka watawanyike, na mabaki wa Yuda waangamie?” **16** Lakini Gedalia mwana wa Ahikamu akamwambia Yohanani mwana wa Kareta, “Usifanye jambo kama hilo! Unalosemwa kuhusu Ishmaeli si kweli.”

41 Katika mwezi wa saba Ishmaeli mwana wa Nethania mwana wa Elishama, aliyekuwa wa uzao wa mfalme na pia alikuwa mmoja wa maafisa wa mfalme, akaja pamoja na watu kumi kwa Gedalia mwana wa Ahikamu huko Mispa. Walipokuwa wakila pamoja huko, **2** Ishmaeli mwana wa Nethania pamoja na wale watu kumi waliokuwa pamoja naye waliinuka na kumuua Gedalia mwana wa Ahikamu mwana wa Shafani kwa upanga, wakamuua yule ambaye mfalme wa Babeli alikuwa amemteua awe mtawala wa nchi. **3** Ishmaeli akawaua pia Wayahudi wote waliokuwa na Gedalia huko Mispa, pamoja na askari wa Kikaldayo walikuwa huko. **4** Siku moja baada ya kuuawa kwa siri kwa Gedalia, kabla mtu ye yeyote hajafahamu jambo hilo, **5** watu themanini waliokuwa wamenyoa ndevu zao, waliorarua nguo zao na kujikatakata walikuwa kutoka Shekemu, Shilo na Samaria wakileta sadaka za nafaka na uvumba katika nyumba ya Bwana. **6** Ishmaeli mwana wa Nethania akaondoka Mispa ili kwenda kuwalaki, huku akilia alipokuwa akienda. Alipokutana nao, akasema, “Karibuni kwa Gedalia mwana wa Ahikamu.” **7** Walipoingia mjini, Ishmaeli mwana wa Nethania na wale watu waliokuwa pamoja naye wakawachinja na kuwatupa ndani ya kisima. **8** Lakini watu kumi mionganoni mwao wakamwambia Ishmaeli, “Sisi usitue! Tuna ngano na shayiri, mafuta na asali, vilivyo fichwa katika shamba.” Kwa hiyo akawaacha na hakuwaua pamoja na wale wengine. **9** Basi kile kisima ambacho alitupa zile maiti za watu

aliowaua pamoja na Gedalia kilikuwa ni kile kisima kwa maana tutamtii Bwana Mungu wetu.” 7 Baada ya ambacho Mfalme Asa alikifanya sehemu ya ulinzi siku kumi, neno la Bwana likamjia Yeremia. 8 Kwa wake dhidi ya Baasha mfalme wa Israeli. Ishmaeli hiyo akawaita pamoja Yohanani mwana wa Karea, na mwana wa Nethania akakijaza kisima hicho kwa maiti. 9 Akawaambia, “Hili ndilo asemalo Bwana, Mungu amewaacha huko Mispa na kumweka Gedalia mwana wa Israeli, ambaye mlinituma kuwasilisha maombi wa Ahikamu juu yao: walikuwa binti za mafalme yenu: 10 ‘Kama mkikaa katika nchi hii, nitawajenga pamoja na watu wote aliokuwa amewaacha huko. 11 Msimwogope mafalme wa Babeli, ambaye sasa jeshi waliokuwa pamoja naye waliposikia juu ya niko pamoja nanyi, nami nitawaokoa na kuwaponya uhalifu wote ambaio Ishmaeli mwana wa Nethania kutoka mikononi mwake. 12 Nitawaonea huruma ili alikuwa amefanya, 13 waliwachukua watu wao wote naye awe na huruma nanyi na kuwarudisha katika kwenda kupigana na Ishmaeli mwana wa Nethania. nchi yenu.’ 13 ‘Hata hivyo, kama mjisema, ‘Hatutakaan Wakakutana naye karibu na bwawa kubwa huko katika nchi hii,’ hivyo mkaacha kumtii Bwana Mungu Gibeoni. 14 Ikawa watu wote waliokuwa na Ishmaeli wenu, 14 nanyi kama mjisema, ‘Hapana, tutakwenda walipomwona Yohanani mwana wa Karea pamoja na kuishi Misri, mahali ambapo hatutaona vita au kusikia mafalme wa jeshi waliokuwa pamoja naye, wakafurahi. sauti ya tarumbeta au kuwa na njaa ya chakula,’ 15 14 Watu wote ambaio Ishmaeli alikuwa amewachukua basi sikieni neno la Bwana, enyi mabaki ya Yuda. mateka huko Mispa wakageuka na kumfuata Yohanani Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa mwana wa Karea. 15 Lakini Ishmaeli mwana wa Israeli, asemalo: ‘Ikiwa mmekusudia kwenda Misri na Nethania pamoja na watu wake wanane wakamtoroka kufanya makazi huko, 16 basi ule upanga mnaouogopa Yohanani na kukimbia kwa Waamoni. 16 Ndipo utawapata huko, na njaa mnayoihofia itawafuata huko Yohanani mwana wa Karea pamoja na mafalme wote Misri, nanyi mtafia huko. 17 Naam, wote waliokusudia wa jeshi waliokuwa pamoja naye wakawaongoza kwenda kuishi Misri watakuwa kwa upanga, njaa wote walionusurika kutoka Mispa, ambaio walipona na tauni; hakuna hata mmoja wao atakayenusurika kutoka mikononi mwa Ishmaeli mwana wa Nethania au kuokoka maafa nitakayoyaleta juu yao.’ 18 Hili baada yake kumuua Gedalia mwana wa Ahikamu: ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: ‘Kama vile hasira yangu na ghadhabu yangu aliowaleta kutoka Gibeoni. 17 Kisha wakaenda mbele iliyomwagwa juu ya wale walioishi Yerusalem, na kutua Geruth-Kimhamu karibu na Bethlehemu ndivyo ghadhabu yangu itakavyomwagwa juu yenu wakiwa njiani kwenda Misri 18 ili kuwatoroka mtakapokwenda Misri. Mtakuwa kitu cha kulaania Wakaldayo. Waliwaogopa kwa sababu Ishmaeli mwana na cha kutisha, cha kulaumia na cha kushutumia, wa Nethania alikuwa amemua Gedalia mwana wa Ahikamu, ambaye alikuwa amewekwa na mafalme wa Babeli na njani kwenda Misri. 18 ili kuwatoroka na njani kamwe hamtaona mahali hapa tena.’ 19 ‘Enyi mabaki ya Yuda, Bwana amewaambia, ‘Msiente Misri.’

42 Ndipo mafalme wote wa jeshi, pamoja na Yohanani mwana wa Karea, na Yezania mwana wa Hoshaya, na watu wote kuanzia aliye mdogo kabisa hadi aliye mkuu sana wakamjia 2 Yeremia nabii na kumwambia, “Tafadhali sikia maombi yetu na umwombe Bwana Mungu wako kwa ajili ya watu hawa wote waliosalia. Kwa kuwa kama unavyoona sasa, ingawa wakati fulani tulikuwa wengi, sasa tumesalia wachache tu. 3 Omba ili Bwana Mungu wako atuambie twende wapi na tufanye nini.” 4 Nabii Yeremia akajibu, “Nimewasikia. Kwa hakika nitamwomba Bwana Mungu wenu kama mlivyoomba. Nitawaambia kila kitu asemacho Bwana, wala sitawaficha chochote.” 5 Kisha wakamwambia Yeremia, “Bwana na awe shahidi wa kweli na mwaminifu kati yetu kama hatutafanya sawasawa na kila kitu Bwana Mungu wako atakachokutuma utuambie. 6 Likiwa jema au likiwa baya, tutamtii Bwana Mungu wetu, ambaye tunakutuma kwake, ili mambo yote yawe mema kwetu,

siku kumi, neno la Bwana likamjia Yeremia. 8 Kwa wake dhidi ya Baasha mfalme wa Israeli, ambaye mlinituma kuwasilisha maombi wa Ahikamu juu yao: walikuwa binti za mafalme yenu: 10 ‘Kama mkikaa katika nchi hii, nitawajenga pamoja na watu wote aliokuwa amewaacha huko. 11 Msimwogope mafalme wa Babeli, ambaye sasa jeshi waliokuwa pamoja naye waliposikia juu ya niko pamoja nanyi, nami nitawaokoa na kuwaponya uhalifu wote ambaio Ishmaeli mwana wa Nethania kutoka mikononi mwake. 12 Nitawaonea huruma ili alikuwa amefanya, 13 waliwachukua watu wao wote naye awe na huruma nanyi na kuwarudisha katika kwenda kupigana na Ishmaeli mwana wa Nethania. nchi yenu.’ 13 ‘Hata hivyo, kama mjisema, ‘Hatutakaan Wakakutana naye karibu na bwawa kubwa huko katika nchi hii,’ hivyo mkaacha kumtii Bwana Mungu Gibeoni. 14 Ikawa watu wote waliokuwa na Ishmaeli wenu, 14 nanyi kama mjisema, ‘Hapana, tutakwenda walipomwona Yohanani mwana wa Karea pamoja na kuishi Misri, mahali ambapo hatutaona vita au kusikia mafalme wa jeshi waliokuwa pamoja naye, wakafurahi. sauti ya tarumbeta au kuwa na njaa ya chakula,’ 15 14 Watu wote ambaio Ishmaeli alikuwa amewachukua basi sikieni neno la Bwana, enyi mabaki ya Yuda. mateka huko Mispa wakageuka na kumfuata Yohanani Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa mwana wa Karea. 15 Lakini Ishmaeli mwana wa Israeli, asemalo: ‘Ikiwa mmekusudia kwenda Misri na Nethania pamoja na watu wake wanane wakamtoroka kufanya makazi huko, 16 basi ule upanga mnaouogopa Yohanani na kukimbia kwa Waamoni. 16 Ndipo utawapata huko, na njaa mnayoihofia itawafuata huko Yohanani mwana wa Karea pamoja na mafalme wote Misri, nanyi mtafia huko. 17 Naam, wote waliokusudia wa jeshi waliokuwa pamoja naye wakawaongoza kwenda kuishi Misri watakuwa kwa upanga, njaa wote walionusurika kutoka mikononi mwa Ishmaeli mwana wa Nethania au kuokoka maafa nitakayoyaleta juu yao.’ 18 Hili baada yake kumuua Gedalia mwana wa Ahikamu: ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: ‘Kama vile hasira yangu na ghadhabu yangu aliowaleta kutoka Gibeoni. 17 Kisha wakaenda mbele iliyomwagwa juu ya wale walioishi Yerusalem, na kutua Geruth-Kimhamu karibu na Bethlehemu ndivyo ghadhabu yangu itakavyomwagwa juu yenu wakiwa njiani kwenda Misri 18 ili kuwatoroka mtakapokwenda Misri. Mtakuwa kitu cha kulaania Wakaldayo. Waliwaogopa kwa sababu Ishmaeli mwana na cha kutisha, cha kulaumia na cha kushutumia, wa Nethania alikuwa amemua Gedalia mwana wa Ahikamu, ambaye alikuwa amewekwa na mafalme wa Babeli na njani kwenda Misri. 18 ili kuwatoroka na njani kamwe hamtaona mahali hapa tena.’ 19 ‘Enyi mabaki ya Yuda, Bwana amewaambia, ‘Msiente Misri.’

Hakikisheni jambo hili: Ninawaonya leo 20 kwamba mmefanya kosa kubwa miyioni mwenu mliponituma kwa Bwana Mungu wenu na kusema, ‘Mwombe Bwana Mungu wetu kwa ajili yetu, nawe utuambie kila kitu atakachosema, nasi tutafanya.’ 21 Nimewaambieni leo, lakini bado ninyi hamtaki kumtii Bwana Mungu wenu katika yote aliyonituma niwaambie. 22 Basi sasa, hakikisheni jambo hili: Mtakuwa kwa upanga, njaa na taumi mahali ambapo mnataka kwenda kuishi.”

43 Yeremia alipomaliza kuwaambia watu maneno yote ya Bwana Mungu wao, yaani kila kitu Bwana alichokuwa amemtuma kuwaambia, 2 Azaria mwana wa Hoshaya, na Yohanani mwana wa Karea, na watu wote wenye kiburi wakamwambia Yeremia, “Wewe unasema uongol! Bwana Mungu wetu hajakutuma kusema, ‘Kamwe msiente Misri kukaa huko.’ 3 Lakini Baruku mwana wa Neria anakuchochea dhidi yetu ili ututie mikononi mwa Wakaldayo, ili watuee au wachukue uhamishoni Babeli.” 4 Basi Yohanani mwana wa Karea, na mafalme wote wa jeshi, na

watu wote wakakataa kutii amri ya Bwana ya kukaa hasira yangu kwa kile ambacho mikono yenu katika nchi ya Yuda. **5** Badala yake, Yohanani mwana imekitengeneza, mkaifukizia uvumba miungu mingine wa Karea na maafisa wote wa jeshi wakawaongoza huko Misri, mahali mlipokuja kuishi? Mtajiangamiza mabaki yote ya Yuda waliokuwa wamerudi kuishi wenyewe na kujifanya kitu cha kulaania na shutumu katika nchi ya Yuda kutoka mataifa yote ambayo mionganoni mwa mataifa yote duniani. **9** Je, mmesahau walikuwa wametawanywa. **6** Pia wakawaongoza uovu uliotendwa na baba zenu, na wafalme na wanaume wote, wanawake na watoto, na binti za malkia wa Yuda, na uovu uliofanywa na ninyi na amri nilizoweka mbele yenu na baba zenu. **11** mfalme ambaa Nebuzaradani kiongozi wa walini wa wake zenu katika nchi ya Yuda na barabara za mfalme alikuwa anewaacha na Gedalia mwana wa Yerusalem? **10** Mpaka leo hawajajinyekeza au Ahikamu mwana wa Shafani, na nabii Yeremia, na kuonyesha heshima, wala hawajafuata sheria yangu Baruku mwana wa Neria. **7** Kwa hiyo wakaingia Misri na amri nitilizoweka mbele yenu na baba zenu. **11** kwa kutokuntii Bwana, wakaenda mpaka Tahpanhesi. **8** Huko Tahpanhesi neno la Bwana likamjia Yeremia Mungu wa Israeli, asemalo: Mimi nimekusudia kuleta kusema: **9** “Wayahudi wakiwa wanaona, chukua maafa juu yenu, na kuiangamiza Yuda yote. **12** baadhi ya mawe makubwa na kuyazika katika udongo wa mfinyanzi katika njia iliyojengwa kwa matofali Nitawaondoa mabaki ya Yuda waliokusudia kwenda Misri kukaa humo. Wote wataangamia huko Misri, katika ingilio la jumba la kifalme la Farao huko wataanguka kwa upanga au kufa kwa njaa. Kuanzia Tahpanhesi. **10** Kisha uwaambie, ‘Hili ndilo Bwana Nitamtumania mtumishi wangu Nebukadneza mfalme wa Babeli, nami nitakiweka kiti chake cha enzi juu ya haya mawe niliyoyazika hapa, naye atatandaza hema yake ya ufalme juu yake. **11** Atakuja na kuishambulia Misri, akiawa wale waliokusudiwa kuuawa, awateke mateka wale waliokusudiwa kutekwa, na upanga kwa wale waliokusudiwa upanga. **12** Atachoma moto mahekalu yao ya miungu ya Misri, atachoma mahekalu yao na kuteka miungu yao. Kama vile mchungaji ajizungushiyavo vazi lake ndivyo atakavyojungushia Misri na kuondoka mahali hapo bila kudhurika. **13** Humo ndani ya hekalu la jua nchini ya Misri atabomoa nguzo za ibada, na kuteketeza kwa moto mahekalu ya miungu wa Misri.”

44 Neno hili lilimjia Yeremia kuhusu Wayahudi wote waishio Misri, huko Migdoli, Tahpanhesi na Memfisi, katika nchi ya Pathrosi kusema: **2** “Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: Mliona maangamizi makubwa niliyoyaleta juu ya Yerusalem na juu ya miji yote ya Yuda. Leo imeachwa ukiwa na magofu **3** kwa sababu ya uovu waliokuwa wameufanya. Walinikasirisha kwa kufukiza uvumba na kwa kuabudu miungu mingine ambayo kamwe wao, wala ninyi, wala baba zenu hawakuifahamu. **4** Tena na tena, niliwatuma watumishi wangu manabii ambaa walisema, ‘Msifanye jambo hili la kuchukiza ambalo nalichukia! **5** Lakini hawakusikiliza wala hawakujali, hawakugeuka ili kuuacha uovu wao, wala hawakuacha kufukiza uvumba kwa miungu mingine. **6** Kwa hiyo hasira yangu kali ilimwagika, ikawaka dhidi ya miji ya Yuda na barabara za Yerusalem, na kujifanya ukiwa na magofu kama ilivyo leo. **7** “Basi hili ndilo Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: Kwa nini kujilettea maafa makubwa kama haya juu yenu kwa kujikatilia mbali kutoka Yuda wanaume na wanawake, watoto na wanyonyao, hata kujiacha bila mabaki? **8** Kwa nini kuichochaea

hasira yangu kwa kile ambacho mikono yenu imekitengeneza, mkaifukizia uvumba miungu mingine huko Misri, mahali mlipokuja kuishi? Mtajiangamiza mabaki yote ya Yuda na barabara za Yerusalem? **10** Mpaka leo hawajajinyekeza au Ahikamu mwana wa Shafani, na nabii Yeremia, na kuonyesha heshima, wala hawajafuata sheria yangu Baruku mwana wa Neria. **11** Kwa hiyo, hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: Mimi nimekusudia kuleta kusema: **9** “Kwa hiyo, hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: Mimi nimekusudia kuleta kusema: **9** “Wayahudi wakiwa wanaona, chukua maafa juu yenu, na kuiangamiza Yuda yote. **12** Nitawaondoa mabaki ya Yuda waliokusudia kwenda Misri kukaa humo. Wote wataangamia huko Misri, wataanguka kwa upanga au kufa kwa njaa. Kuanzia Tahpanhesi. **10** Kisha uwaambie, ‘Hili ndilo Bwana Nitamtumania mtumishi wangu Nebukadneza mfalme wa Babeli, nami nitakiweka kiti chake cha enzi juu ya haya mawe niliyoyazika hapa, naye atatandaza hema yake ya ufalme juu yake. **11** Atakuja na kuishambulia Misri, akiawa wale waliokusudiwa kuuawa, awateke mateka wale waliokusudiwa kutekwa, na upanga kwa wale waliokusudiwa upanga. **12** Atachoma moto mahekalu yao ya miungu ya Misri, atachoma mahekalu yao na kuteka miungu yao. Kama vile mchungaji ajizungushiyavo vazi lake ndivyo atakavyojungushia Misri na kuondoka mahali hapo bila kudhurika. **13** Humo ndani ya hekalu la jua nchini ya Misri atabomoa nguzo za ibada, na kuteketeza kwa moto mahekalu ya miungu wa Misri.” **14** Hakuna hata mmoja wa mabaki ya Yuda ambaye amekwenda kuishi Misri atakayeeupuka au kunusurika ili kurudi katika nchi ya Yuda, ambayo wanaitamani sana kurudi na kuishi ndani yake, hakuna hata mmoja atakayerudi isipokuwa wakimbizi wachache.” **15** Kisha wanaume wote ambaa walijua kwamba wake zao walikuwa wakifukiza uvumba kwa miungu mingine, pamoja na wanawake wote waliokuwako, yaani, kusanyiko kubwa na watu wote walioishi nchi ya Misri na Pathrosi, wakamwambia Yeremia, **16** “Hatutausikiliza ujumbe uliotuambia katika jina la Bwana! **17** Hakika tutafanya kila kitu tulichosema tutakifanya: Tutafukiza uvumba kwa Malkia wa Mbinguni na tutamminimia sadaka zetu za kinywaji kama vile sisi na baba zetu, wafalme wetu na maafisa wetu tulivyofanya katika miji ya Yuda na katika barabara za Yerusalem. Wakati ule tulikuwa na chakula tele, tulikuwa matajiri wala hatukupata dhara lolote. **18** Lakini tangu tulipoacha kumfukizia uvumba Malkia wa Mbinguni na kummiminia sadaka za kinywaji, hatupati chocrote, na tumekuwa tukiangamizwa kwa upanga na njaa.” **19** Wanawake wakaongeza kusema, “Wakati tulipomfukizia uvumba Malkia wa Mbinguni na kummiminia sadaka zetu za kinywaji, je, waume zetu hawakujuwa kwamba tulikuwa tukitengeneza maandazi kwa mfano wake, na kummiminia yeze sadaka za kinywaji?” **20** Ndipo Yeremia akawaambia watu wote, wanaume na wanawake waliokuwa wakimjibu, **21** “Je, Bwana hakukumbuka na kufikiri juu ya uvumba uliofukizwa katika miji ya Yuda na barabara za Yerusalem na ninyi pamoja na baba zenu, wafalme wenu, maafisa wenu na watu wa nchi? **22** Bwana alipokuwa hawezi kuendelea kuvumilia matendo yenu maovu na mambo ya machukizo miliyofafanya, nchi yenu ilikuwa kitu cha kulaania na kuachwa ukiwa pasipo wakazi, kama ilivyo leo. **23**

Kwa sababu mmeufukiza uvumba na kufanya dhambi dhidi ya Bwana, nanyi hamkumtii wala kufuata sheria yake au amri zake au maagizo yake, maafa haya yamekuja juu yenu, kama mnavyoona sasa.” **24** Kisha Yeremia akawaambia watu wote, pamoja na wanawake, “Sikieni neno la Bwana, enyi watu wote wa Yuda mlioko Misri. **25** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli: Ninjy na wake zenu mmeonyesha kwa matendo yenu kile mlichoahidi mliposema, ‘Hakika tutatimiza nadhiri basi, fanyeni yale mliyoahidi! Timizeni nadhiri zenu!

26 Lakini sikieni neno la Bwana, enyi Wayahudi wote mnaoishi Misri: ‘Ninaapa kwa Jina langu lililo kuu,’ asema Bwana, ‘kwamba hakuna hata mmoja atokaye Yuda anayeishi popote Misri ambaye kamwe ataombwa, tena kwa Jina langu au kuapa, akisema, ‘Hakika kama Bwana Mwenyezi aishivyo.’ **27** Kwa maana ngao, watu wa Ludi wavutao upinde. **10** Lakini ile ninawaangalia kwa ajili ya madhara, wala sio kwa siku ni ya Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote, siku mema. Wayahudi walioko Misri wataangamia kwa ya kulipiza kisasi, kisasi juu ya adui zake. Upanga upanga na njaa, hadi wote watakapoangamizwa. **28** utakula hata utakapotosheka, hadi utakapozima kiu Wale watakaonusurika upanga na kurudi katika nchi yake kwa damu. Kwa maana Bwana, Bwana Mwenye ya Yuda kutoka Misri watakuwa wachache sana. Ndipo mabaki wote wa Yuda waliokuja kuishi Misri watakapojua ni neno la nani litakalosimama, kwamba ni langu au lao. **29** “Hii itakuwa ndiyo ishara kwenu kwamba nitawaadhibu mahali hapa, asema Bwana, ili mpate kujua kuwa onyo langu la madhara dhidi yenu hakika litatimizwa.” **30** Hili ndilo asemalo Bwana: ‘Nitamtia Farao Hofra mfalme wa Misri mikononi mwa adui zake wanaoutafuta uhai wake, kama vile nilivomtia Sedekia mfalme wa Yuda mikononi mwa Nebukadneza mfalme wa Babeli, adui aliyekuwa akiutafuta uhai wake.”

45 Hili ndilo nabii Yeremia alilomwambia Baruku mwana wa Neria katika mwaka wa nne wa utawala wa Yehoyakimu mwana wa Yosia mfalme wa Yuda, baada ya Baruku kuandika katika kitabu maneno ambayo yalitoka kinywani mwa Yeremia wakati ule: **2** “Hili ndilo Bwana, Mungu wa Israeli, akuambialo wewe Baruku: **3** Ulisema, ‘Ole wang’ Bwana ameongeza huzuni juu ya maumivu yangu, nimechoka kwa kulia kwa uchungu wala sipati pumzikzo.’” **4** Bwana akasema, “Mwombie hivi: ‘Hili ndilo asemalo Bwana: Nitakibomoa kile nilichokijenga, na kung’oa kile nilichokipanda katika nchi yote. **5** Je, utajitafutia mambo makubwa kwa ajili yako mwenywewe? Usiyatafute hayo. Kwa kuwa nitaleta maangamizi juu ya watu wote, asema Bwana, lakini popote utakapokwenda, nitayaokoa maisha yako.”

46 Hili ni neno la Bwana lililomjia nabii Yeremia kuhusu mataifa: **2** Kuhusu Misri: Huu ni ujumbe dhidi ya jeshi la Farao Neko mfalme wa Misri, lililoshindwa huko Karkemishi kwenye Mto Frati na Nebukadneza mfalme wa Babeli, katika mwaka wa nne wa utawala wa Yehoyakimu mwana wa Yosia

mfalme wa Yuda: **3** “Wekeni tayari ngao zenu, kubwa na ndogo, mtoke kwa ajili ya vital! **4** Fungieni farasi lijamu, pandeni farasi! Shikeni nafasi zenu mkiwa mmeveaa chapeo! Isugueni mikuki yenu, vaeni dirii vifuan! **5** Je, ninaona nini? Wametiwa hofu, wanarudi nyuma, askari wao wameshindwa. Wanakimbia kwa haraka pasipo kutazama nyuma, tena kuna hofu wanajikwaa na kuanguka. **7** “Ni nani huyu ajiinuaye kama Mto Naili, kama mito yenyenye maji yanayofanya mawimbi? **8** Misri hujiinu kama Mto Naili, kama mito yenyenye maji yanayofanya mawimbi. Husema, ‘Nitainuka na kufunika dunia, nitaiangamiza miji na kwa ukali, enyi magari ya farasi, Endeleeni mbele, tena kwa Jina langu au kuapa, akisema, ‘Hakika enyi mashujaa: watu wa Kushi na Putu wachukua kwa yake kwa damu. Kwa maana Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote, atatoa dhabihu kwenye nchi ya kaskazini, kando ya Mto Frati. **11** “Panda hadi Gileadi ukapate zeri, ee Bikira Binti wa Misri. Lakini umetumia dawa nyingi bila mafanikio; huwezi kupona. **12** Mataifa yatasikia juu ya aibu yako, kilio chako kitajaza dunia. Shujaa mmoja atajikwaa juu ya mwingine, nao wataanguka chini pamoja.” **13** Huu ndio ujumbe Bwana aliomwambia nabii Yeremia kuhusu kuja kwa Nebukadneza mfalme wa Babeli ili kuishambulia Misri: **14** “Tangaza hili katika Misri, nawe ulihubiri katika Migdoli, hubiri pia katika Memfisi na Tahpanhesi: ‘Shikeni nafasi zenu na mwe tayari, kwa kuwa upanga unawala wale wanaokuzunguka.’ **15** Kwa nini mashujaa wako wamesombwa na kupelekwa mbali? Hawawezi kusimama, kwa maana Bwana atawasukuma awaangushe chini. **16** Watajikwaa mara kwa mara, wataangukiana wao kwa wao. Watasema, ‘Amka, turudi kwa watu wetu na nchi yetu, mbali na upanga wa mtesi.’ **17** Huko watatangaza, ‘Farao mfalme wa Misri ni makelele tu, amekosa wasaa wake.’ **18** “Kwa hakika kama niishivyo,” asema Mfalme, ambaye jina lake ni Bwana Mwenye Nguvu Zote, “mmoja atakuja ambaye ni kama Tabori mionganoni mwa milima, kama Karmeli kando ya bahari. **19** Funga mizigo yako kwenda uhamishoni, wewe ukaaye Misri, kwa kuwa Memfisi utaangamizwa na kuwa magofu pasipo mkazi. **20** “Misri ni mtamba mzuri, lakini kipanga anakuja dhidi yake kutoka kaskazini. **21** Askari wake waliokodiwa katika safu zake wako kama ndama walionenepeshwa. Wao pia watageuka na kukimbia pamoja, hawataweza kuhimili vita, kwa maana siku ya msiba inakuja juu yao, wakati wao wa kuadhidiwa. **22** Misri atatoa sauti kama ya nyoka anayekimbia kadrii adui anavyowasogelea na majeshi, watakuja dhidi yake wakiwa na mashoka, kama watu

wakatao miti. **23** Wataufyeka msitu wake,” asema njia ya kuelekea Luhithi, wakilia kwa uchungu Bwana, “hata kama umesongamana kiasi gani. Ni wanapotembea, kwenye njia inayoshuka kwenda wengi kuliku nzige, hawawezi kuhesabika. **24** Binti wa Misri ataaibishwa, atatiwa mikononi mwa watu wa kaskazini.” **25** Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asema: “Nakaribia kuleta adhabu juu ya Amoni mungu wa Thebesi, na juu ya Farao, Misri na miungu yake, na wafalme wake, pamoja na wale wanaomtegemea Farao. **26** Nitawatia mikononi mwa wale wanaotafuta uhai wao, yaani Nebukadneza mfalme wa Babeli na maafisa wake. Hatimaye, hata hivyo, Misri itakaliwa kama nyatiki zilizopita,” asema Bwana. **27** “Usiogope, ee Yakobo mtumishi wangu, usifadhaike, ee Israeli. Hakika nitakuokoa kutoka nchi za mbali, uzao wako kutoka nchi ya uhamisho wao. Yakobo atakuwa tena na amani na salama, wala hakuna hata mmoja atakayewatia hofu. **28** Usiogope, ee Yakobo mtumishi wangu, kwa maana mimi niko pamoja nawe,” asema Bwana. “Ingawa nitayaangamiza kabisa mataifa yote ambayo miiongoni mwake nimekutawanya, sitakuangamiza wewe kabisa. Nitakurudi, lakini kwa haki tu, wala sitakuuchaka kabisa bila kukuadhibu.”

47 Hili ndilo meno la Bwana lililomjia nabii Yeremia kuhusu Wafilisti, kabla Farao hajaishambulia Gaza: **2** Hili ndilo asemalo Bwana: “Tazama jinsi maji yanavyoinuka huko kaskazini, yatakuwa mafuriko yenye nguvu sana. Yataifurikia nchi na vitu vyote vilivymomo ndani yake, miji na wale waishio ndani yake. Watu watapiga kelele; wote waishio katika nchi wataomboleza **3** kwa sauti ya kwato za farasi waendao mbio, kwa sauti ya magari ya adui na mngrummo wa magurudumu yake. Baba hawatageuka kuwasaidia watoto wao, mikono yao italegea. **4** Kwa maana siku imewadia kuwaangamiza Wafilisti wote na kuwakatilia mbali walionusurika wote ambao wangeweza kusaidia Tiro na Sidoni. Bwana anakaribia kuwaangamiza Wafilisti, mabaki toka pwani za Kaftori. **5** Gaza atanyo kichwa chake katika kuomboleza, Ashkeloni atanyamazishwa. Enyi mabaki kwenye tambarare, mtajikatakata wenye mpaka lini? **6** “Mnalia, ‘Aa, upanga wa Bwana, utaendelea mpaka lini ndipo upumzike? Rudi ndani ya ala yako; acha na utulie.’ **7** Lakini upanga utatulialej wakati Bwana ameumuru, wakati ameugiza kuishambulia Ashkeloni pamoja na pwani yake?”

48 Kuhusu Moabu: Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, asemalo: “Ole wake Nebo, kwa maana utaharibiwa. Kiriathaimu utaaibishwa na kutekwa; Misgabu itaaibishwa na kuvunjavunjwa. **2** Moabu haitasifiwa tena; huko Heshboni watu watafanya shauri baya la anguko lake: ‘Njoo ni tuangamize taifa lile.’ Wewe nawe, ee Madmena, utanyamazishwa; upanga utakufuati. **3** Sikiliza kilio kutoka Horonaimu, kilio cha maangamizi makuu na uharibifu. **4** Moabu utavunjwa, wadogo wake watapiga kelele. **5** Wanapanda kwenda

njia ya kuelekea Luhithi, wakilia kwa uchungu Horonaimu, kilio cha uchungu kwa ajili ya uharibifu kinasikika. **6** Kimbieni! Okoeni maisha yenu, kuweni kama kichaka jangwani. **7** Kwa kuwa mmetumainia matendo yenu na mali zenu, ninyi pia mtachukuliwa mateka, naye Kemoshi atakwenda uhamishoni, pamoja na makuhani wake na maafisa wake. **8** Mharabu atakuja dhidi ya kila mji, wala hakuna mji utakaoookoka. Bonde litaangamizwa na uwanda utaharibiwa, kwa sababu Bwana amesema. **9** Wekeni chumvi kwa ajili ya Moabu, kwa kuwa ataangamizwa; tangu ujana wake, kama divai ilioachwa kwenye machujo yake, haikumiminwa kutoka chombo kimoja hadi kingine, hajaenda uhamishoni. Kwa hiyo ana ladha ile ile kama aliyokuwa nayo, nayo harufu yake hajabadihila. **10** Lakini siku zinakuja,” asema Bwana, “nitakapotuma watu wamiminao kutoka kwenye magudulia, nao watamimina; wataacha magudulia yake yakiwa matupu na kuvunja mitungi yake. **13** Kisha Moabu atamwonea aibu mungu wao Kemoshi, kama vile nyumba ya Israeli walivyoona aibu walipotegejemea mungu wa Betheli. **14** “Mwawezaje kusema, ‘Sisi ni mashujaa, watu jasiri katika vita?’ **15** Moabu ataangamizwa na miji yake itavamiwa, vijana wake waume walio bora sana watachinjwa,” asema Mfalme, ambaye jina lake ni Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote. **16** “Kuanguka kwa Moabu kumekaribia, janga kubwa litamjia kwa haraka. **17** Obolezeni kwa ajili yake, ninyi nyote mnaomzunguka, ninyi nyote mnaojua sifa zake, semeni, ‘Tazama jinsi ilivyonunjika fimbo ya kifalme yenye nguvu, tazama jinsi ilivyonunjika fimbo ya iliyotukuka’! **18** “Shuka kutoka fahari yako na uketi katika ardhi iliyokauka, enyi wenyeji wa Binti wa Diboni, kwa maana yeye aangamizaye Moabu atakuja dhidi yako, na kuangamiza miji yako iliyozungushiwa maboma. **19** Simama kando ya barabara na utazame, wewe unayehi Aroeri. Muulize mwanauume anayekimbia na mwanamke anayetoroka, waulize, ‘Kumetokea nini?’ **20** Moabu amefedheheshw, kwa kuwa amevunjavunjwa. Lieni kwa huzuni na kupiga kelele! Tangazeni kando ya Arnoni kwamba Moabu ameangamizwa. **21** Hukumu imefika kwenye uwanda wa juu: katika Holoni, Yahasa na Mefaathi, **22** katika Diboni, Nebo na Beth-Diblathaimu, **23** katika Kiriathaimu, Beth-Gamuli na Beth-Meoni, **24** katika Keriothi na Bosra; kwa miji yote ya Moabu, iliyoko mbali na karibu. **25** Pembe ya Moabu imekatwa, mikono wake umevunjwa,” asema Bwana. **26** “Mlevye, kwa kuwa amemdharaau Bwana. Moabu na agaegae katika matapishi yake, yeye na awe kitu cha dhihaka. **27** Je, Israeli hakuwa kitu chako cha kudhihakiwa? Je, alikamatwa miiongoni mwa wezi, kiasi cha kutikisa

kichwa chako kwa dharau kila mara unapozungumza juu yake? **28** Ondokeni kwenye miji yenu, mkaishi katikati ya miamba, enyi mnaoishi Moabu. Kuweni kama huwa ambaye hutengeneza kiota chake kwenye mdomo wa pango. **29** “Tumesikia juu ya kiburi cha Moabu: kutakabari kwake kwa kiburi na majivuno, kiburi chake na ufidhuli wake, na kujivuna kwa moyo wake. **30** Ninaujua ujeuri wake, lakini ni bure,” asema Bwana, “nako kujisifu kwake hakumsaidii chochote. **31** Kwa hiyo namlilia Moabu, kwa ajili ya Moabu yote ninalia, ninaomboleza kwa ajili ya watu wa Kir-Haresethi. **32** Ninalia machozi kwa ajili yenu, kama Yazeri aliavyo, enyi mizabibu ya Sibma. Matawi yako yameeneea hadi baharini; yamefika hadi bahari ya Yazeri. Mharabu ameyaangukia matunda yako yaliyoiva na mizabibu yako iliyoiva. **33** Shangwe na furaha vimetoweka kutoka bustani na mashamba ya Moabu. Nimekomesha kutiririka kwa divai kutoka mashinikizo; hakuna hata mmoja ayakanyagaye kwa kelele za shangwe. Ingawa kuna kelele, sio kelele za shangwe. **34** “Sauti ya kilio chao inapanda kutoka Heshboni hadi Eleale na Yahazi, kutoka Soari hadi Horonaimu na Eglath-Shelishiya, kwa kuwa hata maji ya Nimrimu yamekauka. **35** Nitakomesha wale wote katika Moabu watoao sadaka mahali pa juu, na kufukiza uvumba kwa miungu yao,” asema Bwana. **36** “Kwa hiyo moyo wangu unaomboleza kwa ajili ya Moabu kama filimbi; unaomboleza kama filimbi kwa ajili ya watu wa Kir-Haresethi. Utajiri waliojipatia umetoweka. **37** Kila kichwa kimenyolewa na kila mwenye ndevu zimekatwa; kila mkono umekatwa na kila kiuno kimefunika kwa nguo ya gunia. **38** Juu ya mapaa yote katika Moabu na katika viwanja hakuna kitu chochote isipokuwa maombolezo, kwa kuwa nimemvunja Moabu kama gudulia ambalo hakuna mtu yeyote anayelitaka,” asema Bwana. **39** “Tazama jinsi alivyovunjikavunjikal! Jinsi wanavyolia kwa huzuni! Tazama jinsi Moabu anavyogeuuka kwa aibu! Moabu amekuwa kitu cha kudhihakiwa, kitu cha kutisha kwa wale wote wanaomzunguka.” **40** Hili ndilo asemalo Bwana: “Tazama! Tai anashuka chini, akitanda mabawa yake juu ya Moabu. **41** Miji itatekwa na ngome zake zitatwaliwa. Katika siku hiyo, mijo ya mashujaa wa Moabu itakuwa kama moyo wa mwanamke katika utungu wa kuzaa. **42** Moabu ataangamizwa kama taifa kwa sababu amemdharau Bwana. **43** Hofu kuu, shimo na mtego vinawangojea, enyi watu wa Moabu,” asema Bwana. **44** “Yeyote atakayeikimbia hiyo hofu kuu ataanguka ndani ya shimo, yeyote atakayepanda kutoka shimonii, atanawsu katika mtego, kwa sababu nitaleta Moabu mwaka wa adhabu yake,” asema Bwana. **45** “Katika kivuli cha Heshboni, wakimbizi wamesimama pasipo msaada, kwa kuwa moto umezimika huko Heshboni, mwali wa moto kutoka katikati ya Sihoni; unaunguza vipaji vyta nyuso za Moabu, mafuvu yao wenye kujivuna kwa kelele. **46** Ole wako, ee Moabu! Watu wa Kemoshi wameangamizwa; wana wako wamepelekwa uhamishoni na binti zako wamechukuliwa mateka. **47** Lakini nitarudisha mateka wa Moabu, katika siku zijazo,” asema Bwana. Huu ndio mwisho wa hukumu juu ya Moabu.

49 Kuhusu Waamoni: Hili ndilo asemalo Bwana: “Je, Israeli hana wana? Je, hana warithi? Kwa nini basi Moleki amechukua milki ya Gadi? Kwa nini watu wake wanaishi katika miji yake? **2** Lakini siku zinakuja,” asema Bwana, “nitakapopiga kelele ya vita dhidi ya Raba mji wa Waamoni; utakuwa kilima cha magofu, navyo vijiji vinavyouzunguka vitateketezwa kwa moto. Kisha Israeli atawafukuza wale waliomfukuza,” asema Bwana. **3** “Lia kwa huzuni, ee Heshboni, kwa kuwa Ai umeangamizwa! Pigeni kelele, enyi wakazi wa Raba! Vaeni nguo za gunia na kuombokoleza, kimbieni hapa na pale ndani ya kuta, kwa kuwa Moleki atakwenda uhamishoni, ye ye pamoa na makuhani na maafisa wake. **4** Kwa nini unajivunia mabonde yako, kujivunia mabonde yako yaliyozaa sana? Ee binti usiye mwaminifu, unayeutumainia utajiri wako na kusema, ‘Ni nani atakayenishambulia?’ **5** Nitaleta hofu kuu juu yako kutoka kwa wale wote wanaokuzunguka,” asema Bwana, Bwana Mwenye Nguvu Zote. “Kila mmoja wenu ataondolewa, wala hakuna hata mmoja atakayekusanya wakimbizi. **6** Lakini hatimaye, nitarudisha mateka wa Waamoni,” asema Bwana. **7** Kuhusu Edomu: Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Je, hakuna tena hekima katika Temani? Je, shauri limewapotea wenye busara? Je, hekima yao imechakaa? **8** Geuka na ukimbie, jifiche katika mapango marefu kabisa, wewe uiishiye Dedani, kwa kuwa nitaleta maafa juu ya Esau wakati nitakapomwadhibu. **9** Je, kama wachuma zabibu wangekuja kwako, wasingebakiza zabibu chache? Kama wezi wangekujia usiku, je, si wangeiba tu kiasi ambacho wangehitaji? **10** Lakini nitamvua Esau nguo abaki uchi, nitayafunua maficho yake, ili asiweze kujificha. Watoto wake, jamaa na majirani wataangamia, naye hatakuwepo tena. **11** Waache yatima wako; nitayalinda maisha yao. Wajane wako pia wanaweza kunitumaini mimi.” **12** Hili ndilo asemalo Bwana: “Kama wale wasiostahili kukinywea kikombe ni lazima wakinywe, kwa nini wewe usiadhibiwe? Hutakwepa kuadhibiwa, ni lazima ukinywe. **13** Ninaapa kwa nafsi yangu,” asema Bwana, “kwamba Bosra utakuwa magofu na kitu cha kutisha, cha aibu na cha kulaania; miji yake yote itakuwa magofu milele.” **14** Nimesikia ujumbe kutoka kwa Bwana: Mjumbe alitumwa kwa mataifa kusema, “Jikusanyeni ili kuushambulia! Inukeni kwa ajili ya vital!” **15** “Sasa nitakufanya uwe mdogo mionganoni mwa mataifa, aliyedharauliwa mionganoni mwa watu. **16** Vitisho vyako na kiburi cha moyo wako vimekudanganya, wewe unayeishi katika majabali ya miamba, wewe unayedumu katika miinuko ya kilima. Ujapo jenga kiota chako juu sana kama cha tai, nitakushusha chini kutoka huko,” asema Bwana. **17** “Edomu atakuwa kitu

cha kuogofya; wote wapitao karibu watashangaa na kuzomea kwa sababu ya majeraha yake yote. **18** Kama vile Sodoma na Gomora zilivyoangamizwa, pamoja na miji iliyojua jirani nayo,” asema Bwana, “vivyo hivyo hakuna mtu ye yote atakayeishi humo. Naam, hakuna mtu ye yote atakayekaa humo. **19** “Kama simba anayepanda kutoka vichaka vya Yordani kuja kwenye nchi ya malisho mengi, ndivyo nitamfukuza Edomu kutoka nchi yake ghafula. Ni nani aliye mteule nitakayemweka kwa ajili ya jambo hili? Ni nani aliye kama mimi, na ni nani awezaye kunipinga? Tena ni mchungaji yupi awezaye kusimama kinyume nami?” **20** Kwa hiyo, sikia kile Bwana alichokipanga dhidi ya Edomu, kile alichokusudia dhidi ya wale waishio Temari: Aliye mchanga katika kundi ataburutwa mbali; ye ye ataharibu kabisa malisho yao kwa sababu yao. **21** Kwa sauti ya anguko lao, dunia itatetemeka. Kilio chao kitasikika hadi Bahari ya Shamu. **22** Tazama! Tai atapaa juu angani na kuruka chini kwa ghafula, akitandaza mabawa yake juu ya Bosra. Katika siku hiyo, miyo ya mashujaa wa Edomu itakuwa kama moyo wa mwanamke katika utungu wa kuzaa. **23** Kuhusu Dameski: “Hamathi na Arpadi imetahayarika, kwa kuwa wamesikia habari mbaya. Wamevunjika moyo na wametaabika kama bahari iliyochafuka. **24** Dameski amedhoofika, amegeuka na kukimbia, hofu ya ghafula imemkamata sana; amepatwa na uchungu na maumivu, maumivu kama ya mwanamke katika utungu wa kuzaa. **25** Kwa nini mji ambao unajulkiana haujaachwa, mji ambao ninaupenda? **26** Hakika, vijana wake wanaume wataanguka barabarani; askari wake wote watanyamazishwa siku hiyo,” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **27** “Nitatia moto kuta za Dameski; utaangamiza ngome za Ben-Hadadi.” **28** Kuhusu Kedari na falme za Hazori, ambazo Nebukadneza mfalme wa Babeli alizishambulia: Hili ndilo asemalo Bwana: “Inuka, ushambulie Kedari na kuwaangamiza watu wa mashariki. **29** Hema zao na makundi yao ya kondoo yatachukuliwa; vibanda vyao vitatwaliwa pamoja na mali zao zote na ngamia zao. Watu watawapigia kelele, ‘Hofu kuu iko kila upande!’ **30** “Kimbieni haraka! Kaeni kwenye mapango marefu sana, ninyi mkaao Hazori,” asema Bwana. “Nebukadneza, mfalme wa Babeli amepanga shauri baya dhidi yenu; amebuni hila dhidi yenu. **31** “Inuka na ulishambulie taifa lililo starehe, linaloishi kwa kujiamini,” asema Bwana, “taifa lisilo na malango wala makomeo; watu wake huishi peke yao. **32** Ngamia wao watakuwa nyara, nayo makundi yao makubwa ya ng’ombe yatatekwa. Wale walio maeneo ya mbali nitawatawanya pande zote, nami nitaleta maafa juu yao kutoka kila kila upande,” asema Bwana. **33** “Hazori itakuwa makao ya mbweha, mahali pa ukiwa milele. Hakuna ye yote atakayeishi humo; hakuna mtu atakayekaa ndani yake.” **34** Hili ndilo neno la Bwana lililomjia nabii Yeremia kuhusu Elamu, mapema katika utawala wa Sedekia mfalme wa Yuda: **35** Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo:

“Tazama, nitavunja upinde wa Elamu, ulio tegemeo la nguvu zao. **36** Nitaleta pepo nne dhidi ya Elamu toka pande nne za mbingu, nitawatawanya katika hizo pande nne, wala hapatakuwa na taifa ambalo watu wa Elamu waliofukuzwa hawatakwendwa. **37** Nitamfadhaisha Elamu mbele ya adui zao, mbele yao wale wanaotafuta uhai wao; nitaleta maafa juu yao, naam, hasira yangu kali,” asema Bwana. “Nitawafuatia kwa upanga mpaka nitakapowamaliza. **38** Nitaweka kiti changu cha enzi huko Elamu na kumwangamiza mfalme wake na maafisa wake,” asema Bwana. **39** “Lakin nitarudisha mateka wa Elamu katika siku zijazo,” asema Bwana.

50 Hili ndilo neno alilosema Bwana kupitia nabii Yeremia kuhusu Babeli na nchi ya Wakaldayo: **2** “Tangazeni na mhubiri katikati ya mataifa, twekeni bendera na mkahubiri; msiache kitu chochote, bali semen, ‘Babeli utatekwa; Beli ataabiswa, Merodaki atajazwa na hofu kuu. Sanamu zake zitaabiswa na vinyago vyake vitajazwa hofu kuu.’ **3** Taifa kutoka kaskazini litamshambulia, na kuifanya nchi yake ukiwa. Hakuna hata mmoja atakayeishi ndani yake, watu na wanyama wataikimbia. **4** “Katika siku hizo, wakati huo,” asema Bwana, “watu wa Israeli pamoa na watu wa Yuda wataenda wakilia ili kumtafuta Bwana Mungu wao. **5** Wataiuliza njia iendayo Sayuni na kuelekeza nyuso zao huko. Watakuja na kuambatana na Bwana katika agano la milele ambalo halitasahaulia. **6** “Watu wangu wamekuwa kondoo waliopotea; wachungaji wao wamewapotosha na kuwasababisha kuzurura juu ya milima. Walitangatanga juu ya mlima na kilima, na kusahau mahali pao wenyewe pa kupumzikia. **7** Yeyote aliywakuta aliwala; adui zao walisema, ‘Sisi hatuna hatia, kwa kuwa wao walitenda dhambi dhidi ya Bwana, malisho yao halisi, Bwana, aliye tumaini la baba zao.’ **8** “Kimbieni kutoka Babeli; ondokeni katika nchi ya Wakaldayo tena kuweni kama mbuzi wale waongozao kundi. **9** Kwa maana nitaamsha na kuleta dhidi ya Babeli muungano wa mataifa makubwa kutoka nchi ya kaskazini. Watashika nafasi zao dhidi yake, naye kutokea kaskazini atatekwa. Mishale yao itakuwa kama mishale ya mashujua walio hodari, ambao hawawezi kurudi mikono mitupu. **10** Kwa hiyo Ukaldayo utatekwa nyara; wote wamtikao nyara watapata za kutosha,” asema Bwana. **11** “Kwa sababu hushangilia na kufuraha, wewe utekaye urithi wangu, kwa sababu unachezacheza kama mtamba anayepura nafaka, na kulia kama farasi dume, **12** mama yako ataaibika mno, ye ye aliyekuzaa atatahayari. Atakuwa mdogo kuliko mataifa mengine yote, atakuwa nyika, nchi kame na jangwa. **13** Kwa sababu ya hasira ya Bwana hatakaliva na mtu, lakini ataachwa ukiwa kabisa. Wote watakoapita Babeli watatiwa hofu na kudihaki kwa sababu ya majeraha yake yote. **14** “Shikeni nafasi zenu kuzunguka Babeli, enyi nyote mvutao upinde. Mpigeni! Msibakize mshale wowote,

kwa kuwa ametenda dhambi dhidi ya Bwana. **15** Piga hakuna yejote atakayemuinua; nitawasha moto katika kelele dhidi yake kila upande! Anajisalimisha, minara miji yake, utakaowateketeza wote wanaomzunguka.” yake inaanguka, kuta zake zimebomoka. Kwa kuwa hiki ni kisasi cha Bwana, mlipizeni kisasi; mtendeeni “Watu wa Israeli wameonewa, nao watu wa Yuda pia. kama alivyowatendea wengine. **16** Katilieni mbali Wote waliowateka wamewashikilia sana, wanakataa mpanzi kutoka Babeli, pamoja na mvunaji na mundu kila mmoja na arejee kwa watu wake mwenyewe, kila Atatetea kwa nguvu shauri lao ili alete raha katika mmoja na akimbile kwenye nchi yake mwenyewe. nchi yao, lakini ataleta msukosuko kwa wale waishio **17** “Israeli ni kundi lililotawanyika ambalo simba Babeli. **35** “Upanga dhidi ya Wakaldayo!” asema wamelifukuzia mbali. Wa kwanza kumila alikuwa Bwana, “dhidi ya wale waishio Babeli na dhidi ya mfalme wa Ashuru, wa mwisho kuponda mifupa maafisa wake na watu wenye busara! **36** Upanga dhidi yake alikuwa Nebukadneza mfalme wa Babeli.” **18** ya manabii wake wa uongo! Watakuwa wapumbavu. Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Upanga dhidi ya mashujaa wake! Watajazawa na hofu Mungu wa Israeli, asemalio: “Nitamwadhibu mfalme kuu **37** Upanga dhidi ya farasi na magari yake ya wa Babeli na nchi yake kama nilivyomwadhibu vita pamoja na askari wake wote wa kigeni katika mfalme wa Ashuru. **19** Lakini nitamrudisha Israeli safu zake! Wao watakuwa kama wanawake. Upanga katika malisho yake mwenyewe naye atalisha huko dhidi ya hazzina zake! Hizo zitatekwa nyara. **38** Ukame Karmeli na Bashani; njaa yake itashibishwa juu juu ya maji yake! Nayo yatakauka. Kwa kuwa ni ya vilima vya Efraimu na Gileadi. **20** Katika nchi ya sanamu, wao wanaenda wazimu kwa ajili ya siku hizo, wakati huo,” asema Bwana, “uchunguzi sanamu. **39** “Kwa hiyo, viumbwe vya jangwani na fisi utafanyika kwa ajili ya kosa la Israeli, lakini wataishi humo, nao bundi watakaa humo. Kamwe halitakuwepo, kwa ajili ya dhambi za Yuda, lakini haitakaliwa tena wala watu hawataishi humo kutoka haitapatikana hata moja, kwa kuwa nitawasamehe kizazi hadi kizazi. **40** Kama vile Mungu alivyoangamiza mabaki nitakaowaacha. **21** “Shambulieni nchi ya Sodoma na Gomora pamoja na miji iliyokuwa jirani Merathaimu na wale waishio huko Pekodi. Wafuatieni, nayo,” asema Bwana, “vivyo hivyo hakuna mtu waueni na kuwaangamiza kabisa,” asema Bwana. yejote atakayeishi humo. Naam, hakuna mtu yejote “Fanyeni kila kitu nilichowaamuru. **22** Kelele ya vita atakayekaa humo. **41** “Tazama! Jeshi linakuja kutoka iko ndani ya nchi, kelele ya maangamizi makuu! **23** kaskazini; taifa kubwa na wafalme wengi wanaamshwa Tazama jinsi nyundo ya dunia yote ilivyovunjika na kutoka miisho ya dunia. **42** Wamejifunga pinde na kuharibika! Tazama jinsi Babeli ilivyokuwa ukiwa mikuki; ni wakatili na wasio na huruma. Wanatoa mionganoni mwa mataifa! **24** Nimetega mtego kwa ajili sauti kama bahari inayonguruma wanapoendesha yako, ee Babeli, nawe ukakamatwa kabla haujafahamu; farasi zao; wanakuja kama watu waliojipanga tayari ulipatikana na ukakamatwa kwa sababu ulimpinga kwa vita ili kukushambulia, ee Binti Babeli. **43** Mfalme Bwana. **25** Bwana amefungua ghala lake la silaha wa Babeli amesikia habari kuwashus, nayo mikono na kuzitoo silaha za ghadhabu yake, kwa kuwa yake imelegea. Uchungu umemshika, maumivu kama Bwana Mwenyezi Mwenye Nguvu Zote anayo kazi ya ya mwanaamke katika utungu wa kuzaa. **44** Kama kufanya katika nchi ya Wakaldayo. **26** Njooni dhidi simba anayepanda kutoka vichaka vya Yordani kuja yake kutoka mbali. Zifungueni ghala zake za nafaka; kwenye nchi ya malisho mengi, ndivyo nitamfukiza mlundikeni kama lundo la nafaka. Mwangamizeni Babeli kutoka nchi yake ghafula. Ni nani aliye mteule, kabisa na msimwachie mabaki yoyote. **27** Waueni mafahali wake wachanga wote; waachenii washuke mchungaji yupi awezaye kusimama kinyume nam?” wakati wao wa kuadhibiwa. **28** Wasikilizeni watoro **45** Kwa hiyo, sikia kile Bwana alichokipanga dhidi ya na wakimbizi kutoka Babeli wakitangaza katika Babeli, kile alichokusudia dhidi ya nchi ya Wakaldayo: Sayuni jinsi Bwana, Mungu wetu alivyo lipiza kisasi, Aliye mchanga katika kundi ataburutwa mbali. Yeye kisasi kwa ajili ya Hekalu lake. **29** “Waiteni wapiga ataharibu kabisa malisho yao kwa sababu yao. **46** Kwa mishale dhidi ya Babeli, wote wale wavutao upinde. sauti ya kutekwa kwa Babeli, dunia itatetemeka; kilio Pigeni kambi kumzunguka kabisa, asitoroke mtu chake kitasikika pote mionganoni mwa mataifa.

51 Hili ndilo asemalio Bwana: “Tazama nitaamsha roho ya mwangamizi dhidi ya Babeli na watu wakaao Leb-Kamai. **2** Nitawatuma wageni Babeli kumpepeta na kuhiaribu nchi yake; watampinga kila upande katika siku ya maafa yake. **3** Usimwache mpiga upinde afunge kamba upinde wake, wala usimwache avae silaha zake. Usiwaonee huruma vijana wake; angamiza jeshi lake kabisa. **4** Wataanguka walouawa katika Babeli, wakiwa na majeraha ya

kutisha barabarani zake. **5** Kwa maana Israeli na ee mlima unaoharibu, wewe uangamizaye dunia Yuda hawajaachwa na Mungu wao, Bwana Mwenye yote,” asema Bwana. “Nitanyoosha mkono wangu Nguvu Zote, ingawa nchi yao imejaa uovu mbele dhidi yako, nikuviringishe kutoka kwenye kilele cha zake yeye Aliye Mtakatifu wa Israeli. **6** “Kimbieni mwamba, na kukufanya mlima ulioteketezwa kwa kutoka Babeli! Okoeni maisha yenu! Msiangamizwe moto. **26** Hakuna jiwe litakalochukuliwa kutoka kwako kwa sababu ya dhambi zake. Ni wakati wa kisasi kwa ajili ya kufanywa jiwe la pembedni, wala jiwe cha Bwana, atamlipa kile anachostahili. **7** Babeli lolote kwa ajili ya msingi, kwa maana utakuwa ukiwi alikuwa kikombe cha dhahabu katika mkono wa milele,” asema Bwana. **27** “Twekeni bendera katika Bwana; aliufanya ulimwengu wote ulewe. Mataifa nchi! Pigeni tarumbeta katikati ya mataifa! Andaeni walikunywa mvinyo wake; kwa hiyo sasa wameingiwa mataifa kwa ajili ya vita dhidi yake, iteni falme na wazimu. **8** Babeli ataanguka ghafula na kuvunjika. hizi dhidi yake: Ararati, Mini na Ashkenazi. Wekeni Mwombolezeni! Tafuteni zeri ya kutuliza maumivu jemadari dhidi yake, pelekeni farasi wengi kama kundi yake, labda anawenza kupona. **9** “Tungemponya la nzige. **28** Andaeni mataifa kwa ajili ya vita dhidi Babeli, lakini haweye kuponyeza; tumwacheni, na yake, wafalme wa Wamedi, watawala wao na maafisa kila mmoja wetu aende nchi yake mwenyewe, kwa wao wote, pamoja na nchi zote wanazotawala. **29** Nchi kuwa hukumu yake inafika angani, inapanda juu hadi inatetemeka na kugaagaa, kwa kuwa makusudi ya mawinguni.’ **10** “Bwana amethibitisha haki yetu; Bwana dhidi ya Babeli yanasmama: yaani, kuangamiza njooni, tutangaze katika Sayuni kitu ambacho Bwana nchi ya Babeli ili pasiwe na yeoyote atakayeishi humo. Mungu wetu amefanya.’ **11** “Noeni mishale, chukueni **30** Mashujaa wa Babeli wameacha kupigana, wamebaki ngeao! Bwana amewaaamsha wafalme wa Wamedi, kwa katika ngome zao. Nguvu zao zimekwisha, wamekuwa sababu nia yake ni kuangamiza Babeli. Bwana atalipiza kama wanawake. Makazi yake yameteketezwa kwa kisasi, kisasi kwa ajili ya Hekalu lake. **12** Twekeni moto, makomeo ya malango yake yamevunjika. **31** bendera juu ya kuta za Babeli! Imarisheni ulinzi, Tarishi mmoja humfuata mwingine, na njumbe wekeni walinzi, andaeni waviziao! Bwana atatimiza humfuata injumbe, kumtangazia mfalme wa Babeli kusudi lake, amri yake juu ya watu wa Babeli. **13** kwamba mji wake wote umetekwa, **32** Vivuko vya mito Wewe uiishiye kando ya maji mengi na uliye na wingi vimekamatwa, mabwawa yenye mafunjo yametiwa wa hazina, mwisho wako umekuja, wakati wako wa moto, nao askari wameingiwa na hofu kuu.” **33** kukatiliwa mbali. **14** Bwana Mwenye Nguvu Zote Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa ameapa kwa nafsi yake mwenyewe: ‘Hakika nitakujaza Israeli, asemalo: ‘Binti Babeli ni kama sakafu ya na watu, kama kundi la nzige, nao watapiga kelele za kupuria wakati inapokanyagwa; wakati wa kumvuna ushindi juu yako.’ **15** ‘Aliiumba dunia kwa uweza wake; utakuja upesi.’ **34** ‘Nebukadneza mfalme wa Babeli akaweka misingi ya ulimwengu kwa hekima yake na akazitandaza mbingu kwa ufahamu wake. **16** Atoapo tuwe gudulia tupu. Kama nyoka ametumeza na sauti yake, maji yaliyo katika mbingu hunguruma, kujaza tumbo lake kwa vyakula vyetu vizuri, kisha huyafanya mawingu yainuke kutoka miisho ya dunia. akatutapika. **35** Jeuri iliyofanyiwa mili yetu na iwe Hupeleka umeme wa radi pamoja na mvua, naye juu ya Babeli,’ ndivyo wasemavyo wakaao Sayuni. huuleta upepo kutoka ghala zake. **17** ‘Kila mtu ni ‘Damu yetu na iwe juu ya wale waishio Babeli,’ mjinga na hana maarifa; kila sonara ameaibishwa asema Yerusalem. **36** Kwa hiyo, hili ndilo Bwana na sanamu zake. Vinyago vyake ni vya udanganyifu, asemalo: ‘Tazama, nitatetea shauri lako na kulipiza havina pumzi ndani yavyo. **18** Havifai kitu, ni viti kisasi kwa ajili yako; nitaikausha bahari yake na vya kufanya mzaha, hukumu yavyo itakapowadia, kuzikausha chemchemi zake. **37** Babeli utakawa vitaangamia. **19** Yeye Aliye Fungu la Yakobo sivyo lundo la magofu na makao ya mbweha, kitu cha alivyo, kwani ndiye Muumba wa viti vyote, pamoja kutisha na kudharauliwa, mahali asipoishi mtu. **38** na kabilal la urithi wake: Bwana Mwenye Nguvu Zote Watu wake wote wananguruma kama simba wadogo, ndilo jina lake. **20** “Wewe ndiwe rungu langu la wankoroma kama wana simba. **39** Lakini wakati vita, silaha yangu ya vita: kwa wewe navunjajunja wakiwa wameamshwa, nitawaandalia karamu na mataifa, kwa wewe naangamiza falmi, **21** kwa wewe kuwafanya walewe, ili wapige kelele kwa kicheko, navunjajunja farasi na mpanda farasi, kwa wewe kisha walale milele na wasiamke,” asema Bwana. navunjajunja gari la vita na mwendeshaji wake, **22** **40** “Nitawateremsha kama wana-kondoo waendao kwa wewe napondaponda mwanaume na mwanamke, machinjoni, kama kondoo dume na mbuzi. **41** ‘Tazama kwa wewe napondaponda mzee na kijana, kwa wewe jinsi Sheshaki atakamatwa, majivuno ya dunia yote napondaponda kijana wa kiume na mwanamwali, **23** yatakavyonyakuliwa. Babeli atakuwa mwenye hofu kwa wewe nampondaponda mchungaji na kundi, kwa kiasi gani katika mataifa! **42** Bahari itainuka juu ya wewe nampondaponda mkulima na maksai, kwa wewe Babeli; mawimbi yake yenye kunguruma yatamfunika. nawapondaponda watawala na maafisa. **24** ‘Mbele **43** Miji yake itakuwa ukiwa, kame na jangwa, nchi ya macho yako nitamlipiza Babeli na wote waishio ambayo hakuna yeoyote anayeishi ndani yake, ambayo Ukaldayo kwa ajili ya makosa yote waliyofanya katika hakuna mtu anayepita humo. **44** Nitamwadhibu Beli Sayuni,” asema Bwana. **25** “Mimi niko kinyume nawe, katika Babeli, na kumfanya atapike kile alichokimeza.

Mataifa hayatamiminika tena kwake. Nao ukuta wake wataanguka.” Maneno ya Yeremia yanaishia wa Babeli utaanguka. **45** “Tokeni ndani yake, enyi hapa. watu wang! Okoeni maisha yenu! Ikmibieni hasira kali ya Bwana. **46** Msikate tamaa wala msiogope tetesi zitakaposikika katika nchi; tetesi moja inasikika mwaka huu, nyngine mwaka unaofuata; tetesi juu ya jeuri katika nchi, na ya mtawala dhidi ya mtawala. **47** Kwa kuwa hakika wakati utawadia nitakapozidhibu sanamu za Babeli; nchi yake yote itatiwa aibu, na watu wake wote waliouawa wataangukia ndani yake. **48** Ndipo mbingu na dunia na vyote vilivymo ndani yake vitapiga kelele za shangwe juu ya Babeli, kwa kuwa kutoka kaskazini waharabu watamshambulia,” asema Bwana. **49** “Babeli ni lazima aanguke kwa sababu ya kuwaua Waisraeli, kama vile waliouawa duniani kote walivoanguka kwa sababu ya Babeli. **50** Wewe uliyepona upanga, ondoka wala usikawie! Mkumbuke Bwana ikuwa katika nchi ya mbali, na utafakari juu ya Yeruselemu.” **51** “Tumetahayari, kwa maana tumetukanwa na aibu imefunika nyuso zetu, kwa sababu wageni wameingia mahali patakatifu pa nyumba ya Bwana.” **52** “Lakini siku zinakuja,” asema Bwana, “nitakapoahiblu sanamu zake, na katika nchi yake yote waliojeruhiwa watalia kwa maumivu makali. **53** Hata kama Babeli ikifika angani na kuziimarisha ngome zake ndefu, nitatuma waharabu dhidi yake,” asema Bwana. **54** “Sauti ya kilio inasikika kutoka Babeli, sauti ya uharibifu mkuu kutoka nchi ya Wakaldayo. **55** Bwana ataiangamiza Babeli, atanyamazisha makelele ya kishindo chake. Mawimbi ya adui yatanguruma kama maji makuu, ngurumo ya sauti zao itavuma. **56** Mharabu atakuja dhidi ya Babeli, mashujaa wake watakamatwa, nazo pinde zao zitavunjwa. Kwa kuwa Bwana ni Mungu wa kisasi, ye ye atalipiza kikamilifu. **57** Nitawafanya maafisa wake na wenye busara walewe, watalawa wao, maafisa, pamoja na wapiganaji wao; watalala milele na hawataamka,” asema Mfalmi, ambaye jina lake ni Bwana Mwenye Nguvu Zote. **58** Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo: “Ukuta mnene wa Babeli utasawazishwa, na malango yaliyoinuka yatakeketewa kwa moto; mataifa yanajichosha bure, taabu ya mataifa ni nishati tu ya miali ya moto.” **59** Huu ndio ujumbe Yeremia aliompa afisa Seraya mwana wa Neria mwana wa Maaseya, alipokwenda Babeli pamoja na Sedekia mfalmi wa Yuda, katika mwaka wa nne wa utawala wake. **60** Yeremia alikuwa ameandika ndani ya kitabu kuhusu maafa yote yatakayoipata Babeli, yaani yote yaliyokuwa yameandikwa kuhusu Babeli. **61** Yeremia akamwambia Seraya, “Utakapofika Babeli, hakikisha kwamba umesoma maneno haya yote kwa sauti kubwa. **62** Kisha sema, ‘Ee Bwana, umesema utaangamiza mahali hapa ili mtu wala mnyama asiishi ndani yake, napo patakuwa ukiwa milele.’ **63** Utakapomaliza kusoma hiki kitabu, kifungie jiwe kisha ukitupe ndani ya Mto Frati. **64** Kisha sema, ‘Hivi ndivyo Babeli utakavyozama na usiinuke tena, kwa sababu ya maafa nitakayoleta juu yake. Nao watu

52 Sedekia alikuwa na umri wa miaka ishirini na mmoja alipoanza kutawala, naye akatawala huko Yeruselemu kwa miaka kumi na mmoja. Jina la mama yake aliiwtu Hamutali binti Yeremia, kutoka Libna. **2** Alifanya maovu machoni pa Bwana, kama alivyofanya Yehoyakimu. **3** Ilikuwa ni kwa sababu ya hasira ya Bwana haya yote yalitokea Yeruselemu na Yuda, naye mwishoni akawaondoa mbiele zake. Basi, Sedekia akaasi dhidi ya mfalme wa Babeli. **4** Hivyo katika mwaka wa tisa wa utawala wa Sedekia, katika siku ya kumi ya mwezi wa kumi, Nebukadneza mfalme wa Babeli akiwa na jeshi lake lote alifanya vita dhidi ya Yeruselemu. Wakapiga kambi nije ya mji na kuuzunguka mji pande zote. **5** Mji ulizungukwa na jeshi mpaka mwaka wa kumi na moja wa utawala wa Mfalme Sedekia. **6** Ilipowadia siku ya tisa ya mwezi wa nne, njaa ikazidi kuwa kali sana ndani ya mji, hadi hapakuwa na chakula kwa ajili ya watu. **7** Kisha ukuta wa mji ukavunjwa na jeshi lote likakimbia. Wakaondoka mjini usiku kupitia lango lilifokuwa kati ya kuta mbili karibu na bustani ya mfalme, ingawa Wakaldayo walikuwa wameuzunguka mji. Wakakimbia kuelekea Araba. **8** Lakini jeshi la Wakaldayo likamfuatia Mfalme Sedekia na kumpata katika sehemu tambarare za Yeriko. Askari wake wote wakatengwa naye na kutawanyika, **9** naye akakamatwa. Akapelekwa kwa mfalme wa Babeli huko Ribla, katika nchi ya Hamathi, mahali ambapo alintangazia hukumu. **10** Huko Ribla mfalme wa Babeli aliwachinjia wana wa Sedekia mbele ya macho yake. Pia akawaua maafisa wote wa Yuda. **11** Kisha akayang’oa macho ya Sedekia, akamfunga kwa pingi za shaba na kumpeleka Babeli, alipomweka gerezani mpaka siku ya kifo chake. **12** Mnamo siku ya kumi ya mwezi wa tano, katika mwaka wa kumi na tisa wa utawala wa Nebukadneza mfalme wa Babeli, Nebuzaradani jemadari wa askari walini wa mfalme, aliyemtumikia mfalme wa Babeli, alikuja Yeruselemu. **13** Alichoma moto Hekalu la Bwana, jumba la kifalme, na nyumba zote za Yeruselemu. Aliteketeza kila jengo muhimu. **14** Jeshi lote la Wakaldayo chini ya jemadari wa askari walini wa mfalme walivunja kuta zote zilizoizunguka Yeruselemu. **15** Nebuzaradani, jemadari wa askari walini, akawapeleka uhamishoni baadhi ya watu maskini sana na wale walibaki katika mji, pamoja na mabaki ya watu wa kawaida, na wale waliojisalimisha kwa mfalme wa Babeli. **16** Lakini Nebuzaradani akawaacha mabaki ya wale watu maskini kabisa ili watanze mashamba ya mizabibu na mashamba mengine. **17** Wakaldayo walivunja vipande zile nguzo za shaba, vile vishikilio yya shaba vilivyoahamishika, na ile Bahari ya shaba, ambavyo vyote vilikuwa katika Hekalu la Bwana. Hivyo wakaichukua hiyo shaba yote na kuipeleka Babeli. **18** Wakachukua pia vyungu, masepetu, mikasi

ya kusawazishia tambi, mabakuli ya kunyunyizia, sahani na vyombo vyote nya shaba viliviyotumika katika huduma ya Hekalu. **19** Jemadari wa askari walinzi wa mfalme akachukua yale masinia, vile vyetezo, yale mabakuli ya kunyunyizia, zile sufuria, vile vinara nya taa, zile sahani na yale mabakuli yaliyotumika kwa sadaka za vinywaji, vitu vyote vile viliviyokuwa viimetengenezwa kwa dhahabu safi au fedha. **20** Shaba iliyotokana na zile nguzo mbili, ile Bahari na wale mafahali kumi na mawili wa shaba waliokuwa chini yake, pamoja na vile vishikilio viliviyohamishika, ambavyo Mfalme Solomoni alikuwa ametengeneza kwa ajili ya Hekalu la Bwana, ilikuwa na uzito usioweza kupimika. **21** Kila nguzo ilikuwa na urefu wa dhiraa kumi na nane, kimo chake na mzunguko dhiraa kumi na mbili, na unene wa nyanda nne, na zote zilikuwa wazi ndani. **22** Sehemu ya shaba juu ya ile nguzo moja ilikuwa na urefu wa dhiraa tano, na ilikuwa imepambwa kwa wavu na makomamanga ya shaba kuizunguka kote. Ile nguzo nyingine pamoja na makomamanga yake ilifanana na hiyo ya kwanza. **23** Kulikuwa na makomamanga tisini na sita pembedi; jumla ya makomamanga juu ya wavu uliokuwa umezunguka yalikuwa mia moja. **24** Yule jemadari wa askari walinzi akawachukua kama wafungwa Seraya kuhani mkuu, kuhani Sefania aliyefuata kwa cheo, na mabawabu watatu. **25** Mionganoni mwa wale watu waliokuwa wamesalia katika mji, alimchukua afisa kiongozi wa wapiganaji, na washauri saba wa mfalme. Akamchukua pia mwandishi aliyesimamia uandikishaji wa watu wa nchi, pamoja na watu wake sitini waliopatikana ndani ya mji. **26** Nebuzaradani jemadari akawachukua hao wote na kuwapeleka kwa mfalme wa Babeli huko Ribla. **27** Huko Ribla, katika nchi ya Hamathi, mfalme wa Babeli akaamuru wanyongwe. Hivyo Yuda wakaenda utumwani, mbali na nchi yao. **28** Hii ndiyo hesabu ya watu ambaa Nebukadneza aliwachukua kwenda uhamishoni: katika mwaka wa saba, Wayahudi 3,023; **29** katika mwaka wa kumi na nane wa utawala wa Nebukadneza, watu 832 kutoka Yerusalem; **30** katika mwaka wa ishirini na tatu wa utawala wake, Wayahudi 745 walichukuliwa kwenda uhamishoni na Nebuzaradani jemadari wa askari walinzi wa mfalme. Jumla ya watu wote walikuwa 4,600. **31** Katika mwaka wa thelathini na saba tangu Yehoyakini mfalme wa Yuda apelekwe uhamishoni, katika mwaka ule ambaa Evil-Merodaki alifanyika mfalme wa Babeli, alimwacha huru Yehoyakini mfalme wa Yuda, na kumfungua kutoka gerezani siku ya ishirini na tano ya mwezi wa kumi na mbili. **32** Alizungumza naye kwa upole na kumpa kiti cha heshima zaidi kuliko wale wafalme wengine aliokuwa nao huko Babeli. **33** Hivyo Yehoyakini akayavua mavazi yake ya mfungwa, na siku zote za maisha yake zilizobaki alikula mezani mwa mfalme. **34** Siku kwa siku mfalme wa Babeli alimpa Yehoyakini posho siku zote za maisha yake, hadi siku ya kifo chake.

Maombolezo

1 Tazama jinsi mji ulivyoachwa ukiwa, mji ambaao zamani ulikuwa umejaa watu! Jinsi ambavyo umekuwa kama mama mjane, ambaye wakati fulani alikuwa maarufu mionganoni mwa mataifa! Yule ambaye alikuwa malkia mionganoni mwa majimbo sasa amekuwa mtumwa. **2** Kwa uchungu, hulia sana usiku, machozi yapo kwenye mashavu yake. Mionganoni mwa wapenzi wake wote hakuna yeoyote wa kumfariji. Rafiki zake wote wamemsaliti, wamekuwa adui zake. **3** Baada ya mateso na kufanyishwa kazi kikatili, Yuda amekwenda uhamishoni. Anakaa mionganoni mwa mataifa, hapati mahali pa kupumzika. Wote ambaao wanamsaka wamemkamata katikati ya dhiki yake. **4** Barabara zielekeazo Sayuni zaomboleza, kwa kuwa hakuna yeoyote anayekuja kwenye sikukuu zake zilizoamriwa. Malango yake yote yamekuwa ukiwa, makuhani wake wanalia kwa uchungu, wanawali wake wanahuzunika, naye yuko katika uchungu wa maumivu makuu. **5** Adui zake wamekuwa mabwana zake, watesi wake wana raha. Bwana amemletea huzuni kwa sababu ya dhambi zake nyangi. Watoto wake wamekwenda uhamishoni, mateka mbele ya adui. **6** Fahari yote imeondoka kutoka kwa Binti Sayuni. Wakuu wake wako kama ayala ambaye hapati malisho, katika udhaifu wamekimbia mbele ya anayewasaka. **7** Katika siku za mateso yake na kutangatanga, Yerusalemu hukumbuka hazina zote ambazo zilikuwa zake siku za kale. Wakati watu wake walipoangangu katika mikono ya adui, hapakuwepo na yeoyote wa kumsaidia. Watesi wake walimatzama na kumcheka katika maangamizi yake. **8** Yerusalemu ametenda dhambi sana kwa hiyo amekuwa najisi. Wote waliomheshimu wanamdharaun, kwa maana wameuona uchi wake. Yeye mwenyewe anapiga kite na kugeukia mbali. **9** Uchafu wake umegandamana na nguo zake; hakuwazajuu ya maisha yake ya baadaye. Anguko lake lilikuwa la kushangaza, hapakuwepo na yeoyote wa kumfariji. "Tazama, Ee Bwana, teso langu, kwa maana adui ameshinda." **10** Adui ametia mikono juu ya hazina zake zote, aliona mataifa ya kipagani wakiingia mahali patakatifupake, wale uliowakataza kuingia kwenye kusanyiko lako. **11** Watu wake wote wanalia kwa uchungu watafutapo chakula; wanababilisha hazina zao kwa chakula ili waweze kuendelea kuishi. "Tazama, Ee Bwana, ufikiri, kwa maana nimedharauliwa." **12** "Je, si kitu kwenu, ninyi nyote mpitao kando? Angalieni kote mwone. Je, kuna maumivu kama maumivu yangu yale yaliyotiwa juu yangu, yale Bwana aliyoyleta juu yangu katika siku ya hasira yake kali? **13** "Kutoka juu alipeleka moto, akaushusha katika mifupa yangu. Aliitandia wavu miguu yangu na akanirudisha nyuma. Akanifanya mkiwa, na mdhaifu mchana kutwa. **14** "Dhambi zangu zimefungwa kwenye nira, kwa mikono yake zilifumwa pamoja. Zimefika shingoni mwangu na Bwana ameziondoa nguvu zangu. Amenitia mikononi

mwa wale ambaao siwezi kushindana nao. **15** "Bwana amewakataa wapiganaji wa vita wote walio kati yangu, ameagiza jeshi dhidi yangu kuwaponda vijana wangu wa kiume. Katika shinikizo lake la divai Bwana amemkanyaga Bikira Binti Yuda. **16** "Hii ndiyo sababu ninalia na macho yangu yanafurika machozi. Hakuna yeoyote aliye karibu kunifaraji, hakuna yeoyote wa kuhuisha roho yangu. Watoto wangu ni wakiwa kwa sababu adui ameshinda." **17** Sayuni ananyoosha mikono yake, lakini hakuna yeoyote wa kumfariji. Bwana ametoa amri kwa ajili ya Yakobo kwamba majirani zake wawe adui zake; Yerusalemu umekuwa kitu najisi mionganoni mwao. **18** "Bwana ni mwénye haki, hata hiyyo niliasi dhidi ya amri yake. Sikilizeni, enyi mataifa yote, tazameni maumivu yangu. Wavulana wangu na wasichana wangu wamekwenda uhamishoni. **19** "Niliita washirika wangu lakini walinisaliti. Makuhani wangu na wazee wangu waliangamia mjini walipokuwa wakitaafuta chakula ili waweze kuishi. **20** "Angalia, Ee Bwana, jinsi nilivyo katika dhiki! Nina maumivu makali ndani yangu, nami ninahangaika moyoni mwangu, kwa kuwa nimekuwa mwasi sana. Huko nje, upanga unaua watu, ndani, kipo kifo tu. **21** "Watu wamesikia ninavyolia kwa uchungu, lakini hakuna yeoyote wa kunifaraji. Adui zangu wote wamesikia juu ya dhiki yangu, wanafurahia lile ulilolitenda. Naomba uileté siku uliyoitangaza ili wawe kama mimi. **22** "Uovu wao wote na uje mbele zako; uwashughulikie wao kama vile ulivyonishughulikia mimi kwa sababu ya dhambi zangu zote. Kulia kwangu kwa uchungu ni kwingi na moyo wangu umedhoofika."

2 Tazama jinsi Bwana alivyomfunika Binti Sayuni kwa wingu la hasira yake! Ameitupa chini fahari ya Israeli kutoka mbinguni mpaka duniani, hakukumbuka kiti chake cha kuwekea miguu katika siku ya hasira yake. **2** Bila huruma Bwana ameyameza makao yote ya Yakobo; katika ghadhabu yake amebomoa ngome za Binti Yuda. Ameuangusha ufalme wake na wakuu wake chini kwa aibu. **3** Katika hasira kali amevunja kila pembe ya Israeli. Ameuondoa mkono wake wa kuume alipokaribia adui. Amemteketeza Yakobo kama moto uwakao ule uteketezao kila kiti kinachouzunguka. **4** Ameupinda upinde wake kama adui, mkono wake wa kuume uko tayari. Kama vile adui amewachinja wote waliokuwa wanapendezza jicho, amewmaga ghadhabu yake kama moto juu ya hema la Binti Sayuni. **5** Bwana ni kama adui; amemmezza Israeli. Amemeza majumba yake yote ya kifalme na kuangamiza ngome zake. Ameongeza huzuni na maombolezo kwa ajili ya Binti Yuda. **6** Ameharibu maskani yake kama bustani, ameharibu mahali pake pa mukutano. Bwana amemfanya Sayuni kusahau sikukuu zake zilizoamriwa na Sabato zake; katika hasira yake kali amewadharau mfalme na kuhanini. **7** Bwana amekataa madhababu yake na kuacha mahali patakatifupake. Amemkabidhi adui kuta za majumba yake ya

kifalme; wamepiga kelele katika nyumba ya Bwana kama katika siku ya sikukuu ilioamriwa. **8** Bwana alikusudia kuangusha ukuta uliomzunguka Binti Sayuni. Ameinyoosha kamba ya kupimia na hakuuzuia mkono wake usiangamize. Alifanya maboma na kuta ziomboleze, vyote vikaharibika pamoja. **9** Malango yake yamezama ardhini, makomeo yake ameyavunja na kuyaharibu. Mfalme wake na wakuu wake wamepelekwa uhamishoni mionganii mwa mataifa, sheria haipo tena, na manabii wake hawapati tena maono kutoka kwa Bwana. **10** Wazee wa Binti Sayuni wanaketi chini kimya, wamenyonyiza mavumbi kwenye vichwa vyao na kuvaan nguo za gunia. Wanawali wa Yerusalemu wamesujudu hadi ardhini. **11** Macho yangu yamedhoofika kwa kulia, nina maumivu makali ndani, moyo wangu umemiminwa ardhini kwa sababu watu wangu wameangamizwa, kwa sababu watoto na wanyonyao wanazimia kwenye barabara za mji. **12** Wanawaambia mama zao, “Wapi mkate na divai?” wazimiapo kama watu waliojeruhiwa katika barabara za mji, maisha yao yadhoofikavyo mikononi mwa mama zao. **13** Ninaweza kusema nini kwa ajili yako? Nikulinganishe na nini, ee Binti Yerusalemu? Nitakufananisha na nini, ili nipate kukufarji, ee Bikira Binti Sayuni? Jeraha lako lina kina kama bahari. Ni nani awezaye kukuponya? **14** Maono ya manabii wako yalikuwa ya uongo na yasiyofaa kitu, hawakuifuna dhambi yako ili kukuuzilia kwenda utumwani. Maneno waliyokupa yalikuwa ya uongo na ya kupotosha. **15** Wote wapitiao njia yako wanakupigia makofi, wanakudhihaki na kutikisa vichwa vyao kwa Binti Yerusalemu: “Huu ndio ule mji ulioitwa mkmilifi wa uzuri, furaha ya dunia yote?” **16** Adui zako wote wanapanua vinywa vyao dhidi yako, wanadhihaki na kusaga meno yao na kusema, “Tumemmez. Hii ndio siku tulioingojea, tumeishi na kuiiona.” **17** Bwana amefanya lile alilolipanga; ametimiza neno lake aliloliamsu siku za kale. Amekuangusha bila huruma, amewaacha adui wakusimange, ametukuza pembe ya adui yako. **18** Miyojo ya watu inamlilia Bwana. Ee ukuta wa Binti Sayuni, machozi yako na yatiririke kama mto usiku na mchana; usijipe nafuu, macho yako yasipumzike. **19** Inuka, lia usiku, zamu za usiku zianzapo; minima moyo wako kama maji mbele za Bwana. Mwinulie ye ye mikono yako kwa ajili ya maisha ya watoto wako, ambao wanazimia kwa njaa kwenye kila mwanzo wa barabara. **20** “Tazama, Ee Bwana, ufikirie: Ni nani ambaye umepata kumtendea namna hii? Je, wanawake wakule wazao wao, watoto waliowalea? Je, kuhani na nabii auawe mahali patakatifu pa Bwana? **21** “Vijana na wazee hujilaza pamoja katika mavumbi ya barabarani, wavulana wangu na wasichana wameanguka kwa upanga. Umewaua katika siku ya hasira yako, umewachinjia bila huruma. **22** “Kama ulivyoita siku ya karamu, ndivyo ulivyoagiza hofu kuu dhidi yangu kila upande. Katika siku ya hasira ya Bwana hakuna yeyote aliyekwepa au kupona; wale niliowatunza na kuwalea, adui yangu amewaangamiza.”

3 Mimi ndiye mtu aliyeona mateso kwa fimbo ya ghadhabu yake. **2** Amenifukuzia mbali na kunifanya nitembee gizani wala si katika nuru; **3** hakika, amegeuza mkono wake dhidi yangu tena na tena, mchana kutwa. **4** Amefanya ngozi yangu na nyama yangu kuchakaa na ameivunja mifupa yangu. **5** Amenizingira na kunizunguka kwa uchungu na taabu. **6** Amenifanya niishi gizani kama wale waliokufa. **7** Amenizingushia ukuta ili nisiweze kutoroka, amenifunga kwa minyororo mizito. **8** Hata ninapoita au kulia ili kuomba msaada, anakataa kupokea maombi yangu. **9** Ameizuia njia yangu kwa mapande ya mawe, amepotosha njia zangu. **10** Kama dubu aviziaye, kama simba mafichoni, **11** ameniburuta kutoka njia, akaniraru na kuniacha bila msaada. **12** Amevuta upinde wake na kunifanya mimi niwe lengo kwa ajili ya mishale yake. **13** Alinichoma moyo wangu kwa mishale iliyotoka kwenye podo lake. **14** Nimekuwa kichekesho kwa watu wangu wote, wanandihihaki kwa wimbo mchana kutwa. **15** Amenijaza kwa majani machungu na kunishibisha kwa nyongo. **16** Amevunja meno yangu kwa changarawe, amenikanyagia mavumbini. **17** Amani yangu imeondolewa, nimesahau kufanikiwa ni nini. **18** Kwa hiyo nasema, “Fahari yangu imeondoka na yale yote niliyokuwa nimetarajia kutoka kwa Bwana.” **19** Nayakumbuka mateso yangu na kutangatanga kwangu, uchungu na nyongo. **20** Ninayakumbuka vyema, nayo nafsi yangu imezimia ndani yangu. **21** Hata hivyo najikumbusha neno hili na kwa hiyo ninalo tumaini. **22** Kwa sababu ya upendo mkuu wa Bwana, hatuungamii, kwa kuwa huruma zake hazikomi kamwe. **23** Ni mpya kila asubuhi, uaminifu wako ni mkuu. **24** Nimeambia nafsi yangu, “Bwana ni fungu langu, kwa hiyo nitamongojea.” **25** Bwana ni mwema kwa wale ambao tumaini lao ni kwake, kwa yule ambaye humtafuta; **26** ni vyema kungojea kwa utulivu kwa ajili ya wokovu wa Bwana. **27** Ni vyema mtu kuchukua nira bado angali kijana. **28** Na akae peke yake awe kimya, kwa maana Bwana ameiweka juu yake. **29** Na azike uso wake mavumbini bado panawezekana kuwa na matumaini. **30** Na atoe shavi lake kwa yule ampigaye, na ajazwe na aibu. **31** Kwa kuwa watu hawakatiliwi mbali na Bwana milele. **32** Ingawa huleta huzuni, ataonyesha huruma, kwa kuwa upendo wake usiokoma ni mkuu. **33** Kwa maana hapendi kuwaletea mateso au huzuni watoto wa wanadamu. **34** Kuwaponda chini ya nyayo wafungwa wote katika nchi, **35** Kumnyima mtu haki zake mbele za Aliye Juu Sana, **36** kumnyima mtu haki: Je, Bwana asione mambo kama haya? **37** Nani awezaye kusema nalo likatendeka kama Bwana hajaamuru? **38** Je, si ni kwenye kinywa cha Aliye Juu Sana ndiko yatokako maafa na mambo mema? **39** Mwanadamu ye yeyote aliye hai aweza kulalamika

wakati anapoadhibiwa kwa ajili ya dhambi zake? **40** weupe kuliko maziwa, miili yao ilikuwa myekundu Tuzichunguze njia zetu na kuzijaribu, na tumrudie kuliko marijani, kuonekana kwa kama yakuti samawi. Bwana Mungu. **41** Tuinue miyo yetu pamoja na **8** Lakini sasa ni weusi kuliko masizi; hawatambulikani mikono yetu kwa Mungu mbinguni, na tuseme: **42** barabarani. Ngozi yao imeshikamana juu ya mifupa “Tumetenda dhambi na kuasi nawe hujasamehe. **43** yao, imekuwa mikavu kama fimbo. **9** Wale waliouawa “Umejifunika mwenyewe kwa hasira na kutufutilia; kwa upanga ni bora kuliko wale wanaokufa njaa; umetuchinja bila huruma. **44** Unaifunika mwenyewe wanateseka kwa njaa, wanatokomea kwa kukosa kwa wingu, ili pasiwe na ombi litakaloweza kupenya. chakula kutoka shambani. **10** Kwa mikono yao **45** Umetufanya takataka na uchafu mionganoni mwa wenyewe wanawake wenye huruma wanapika watoto mataifa. **46** “Adui zetu wote wamefumbua vinywa wao wenyewe, waliokuwa chakula chao watu wangu vyao wazi dhidi yetu. **47** Tumeteseka kwa hofu walipoangamizwa. **11** Bwana ametoa nafasi kamilifu kuu na shida ya ghafula, uharibifu na maangamizi.” ya ghadhabu yake; ameimwaga hasira yake kali. **48** Vijo ya machozi vinatiririka kutoka machoni Amewasha moto katika Sayuni ambao umeteketeza mwangu, kwa sababu watu wangu wameangamizwa. misingi yake. **12** Wafalme wa dunia hawakuamini, **49** Macho yangu yatatiririka machozi bila kukoma, bila wala mtu yeoye wa duniani, kwamba adui na kupata nafuu, **50** hadi Bwana atazame chini kutoka watesi wangeweza kuingia kwenye malango ya mbinguni na kuona. **51** Lile ninaloliona huniletea huzuni nafsini kwa sababu ya wanawake wote wa mji Yerusalem. **13** Lakini hili lilitokea kwa sababu ya **52** Wale waliokuwa adui zangu bila sababu hambii za manabii wake, na maovu ya makuhuki wangu. **53** Waliaribu kukomesha **14** Sasa wanapapasa papasa barabarani kama watu maisha yangu ndani ya shimo na kunitupia mawe; **54** ambao ni vipofu. Wamenajisiva kabisa kwa damu, maji yalifunika juu ya kichwa changu, nami nikafikiri hata hakuna anayethubutu kugusa mavazi yao. **15** nilikuwa karibu kukatiliwa mbali. **55** Nililitia jina **16** Bwana mwenyewe amewatawanya; hawaangalii lako, Ee Bwana, kutoka vina vya shimo. **56** Ulisikia Ondokeni! Ondokeni! Msituguse!” Wanapokimbia na ombi langu: “Usikizibie masikio yako kilio changu kutangatanga huku na huko, watu mionganoni mwa nikuombapo msaada.” **57** Ulikuwa karibu nilipokuita, **17** Zaidi ya hayo, macho yetu yalichoka, **60** Umeona kina cha kisasi chao, mashauri yao yote **18** yao, mashauri yao yote mabaya dhidi yangu. **61** Ee Bwana, umesikia matukano **19** Walitofuatia shauri langu, ukaukomboa uhai wangu. **59** Umeona, tena. Makuhani hawaonyeshwi heshima, wazee Ee Bwana, ubaya niliotendewa. Tetea shauri langu! hawakubaliki. **20** Mpakwa mafuta **62** Watu walituvizia katika kila hatua hata hatukuweza kile adui zangu wanachonong’ona na kunung’unkia **21** Shangilia na ufurahie, ee Binti Edomu, wewe unayeishi dhidi yangu mchana kutwa. **63** Watazame! Wakiwa **22** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **23** Ee Binti karibu, siku zetu zilikuwa zimetimia, kwa maana wameketi au wamesimama, wanandidhaki katika nyimbo zao. **64** Uwalipe kile wanachostahili, Ee **24** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto Bwana, kwa yale ambayo mikono yao imetenda. **65** Weka pazia juu ya miyo yao, laana yako na iwe juu **25** Kumbuka, Ee Bwana, yaliyotupata, tazama, nawe yao! **66** Wafuatilie katika hasira na uwaangamize **26** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **27** Adhabu ya kutoka chini ya mbingu za Bwana. **28** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **29** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **22** Ee Binti **30** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **23** Ee Binti **31** Shangilia na ufurahie, ee Binti Edomu, **32** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **24** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **33** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **25** Kumbuka, Ee Bwana, yaliyotupata, tazama, nawe **34** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **35** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **26** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **27** Adhabu ya **36** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **28** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **37** Adhabu ya **29** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **30** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **31** Shangilia na ufurahie, ee Binti Edomu, **32** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **33** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **34** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **35** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **36** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **37** Adhabu ya **38** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **39** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **40** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **41** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **42** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **43** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **44** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **45** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **46** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **47** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **48** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **49** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **50** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **51** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **52** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **53** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **54** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **55** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **56** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **57** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **58** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **59** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **60** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **61** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **62** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **63** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **64** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **65** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **66** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **67** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **68** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **69** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **70** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **71** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **72** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **73** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **74** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **75** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **76** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **77** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **78** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **79** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **80** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **81** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **82** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **83** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **84** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **85** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **86** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **87** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **88** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **89** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **90** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **91** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **92** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **93** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **94** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **95** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **96** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **97** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **98** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **99** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **100** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **101** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **102** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **103** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **104** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **105** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **106** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **107** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **108** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **109** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **110** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **111** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **112** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **113** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **114** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **115** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **116** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **117** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **118** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **119** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **120** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **121** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **122** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **123** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **124** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **125** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **126** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **127** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **128** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **129** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **130** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **131** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **132** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **133** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **134** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **135** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **136** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **137** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **138** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **139** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **140** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **141** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **142** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **143** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **144** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **145** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **146** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **147** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **148** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **149** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **150** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **151** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **152** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **153** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **154** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **155** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **156** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **157** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **158** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **159** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **160** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **161** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **162** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **163** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **164** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **165** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **166** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **167** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **168** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **169** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **170** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **171** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **172** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **173** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **174** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **175** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **176** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **177** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **178** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **179** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **180** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **181** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **182** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **183** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **184** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **185** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **186** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **187** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **188** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **189** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **190** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **191** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **192** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **193** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **194** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **195** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **196** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **197** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **198** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **199** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **200** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **201** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **202** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **203** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **204** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **205** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **206** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **207** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **208** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **209** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **210** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **211** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **212** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **213** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **214** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **215** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **216** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **217** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **218** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **219** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **220** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **221** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **222** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **223** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **224** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **225** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **226** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **227** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **228** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **229** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **230** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **231** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **232** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **233** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **234** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **235** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **236** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **237** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **238** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **239** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **240** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **241** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **242** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **243** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **244** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **245** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **246** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **247** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **248** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **249** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **250** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **251** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **252** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **253** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **254** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **255** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **256** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **257** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **258** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **259** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **260** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **261** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **262** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **263** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **264** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **265** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **266** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **267** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **268** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **269** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **270** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **271** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **272** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **273** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **274** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **275** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **276** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **277** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **278** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **279** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **280** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **281** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **282** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **283** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **284** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **285** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **286** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **287** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **288** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **289** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **290** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **291** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **292** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **293** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **294** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **295** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **296** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **297** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **298** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **299** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **300** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **301** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **302** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **303** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **304** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **305** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **306** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **307** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **308** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **309** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **310** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **311** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **312** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **313** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **314** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **315** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **316** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **317** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **318** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **319** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **320** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **321** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **322** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **323** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **324** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **325** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **326** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **327** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **328** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **329** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **330** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **331** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **332** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **333** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **334** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **335** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **336** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **337** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **338** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **339** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **340** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **341** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **342** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **343** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **344** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **345** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **346** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **347** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **348** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **349** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **350** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **351** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **352** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **353** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **354** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **355** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **356** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **357** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **358** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **359** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **360** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **361** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **362** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **363** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **364** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **365** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **366** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **367** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **368** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **369** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **370** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **371** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **372** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **373** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **374** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **375** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **376** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **377** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **378** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **379** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **380** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **381** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **382** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **383** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **384** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **385** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **386** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **387** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **388** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **389** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **390** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **391** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **392** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **393** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **394** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **395** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **396** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **397** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **398** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **399** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **400** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **401** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **402** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **403** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **404** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **405** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **406** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **407** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **408** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **409** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **410** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **411** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **412** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **413** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **414** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **415** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki uchi. **416** Wato wakiluwa na kuvuliuwa nguo ubaki uchi. **417** Lakini kwako pia kikombe kitapitishwa, **418** Hata mbweha hutoa matiti yao kunyonyesha watoto **419** Utalewa na kuvuliwa nguo ubaki

mikononi yao. **9** Tunapata chakula chetu kwa kuhatarisha maisha yetu kwa sababu ya upanga jangwani. **10** Ngozi yetu ina joto kama tanuru, kwa sababu ya fadhaa itokanayo na njaa. **11** Wanawake wametendwa jeuri katika Sayuni, na mabikira katika miji ya Yuda. **12** Wakuu wametungikwa juu kwa mikono yao, wazee hawapewi heshima. **13** Vijana wanataabika kwenye mawe ya kusagia, wavulana wanayumbayumba chini ya mizigo ya kuni. **14** Wazee wameondoka langoni la mji, vijana wameacha kuimba nyimbo zao. **15** Furaha imeondoka miyoni mwetu, kucheza kwetu kumegeuka maombolezo. **16** Taji imeanguka kutoka kichwani petu. Ole wetu, kwa maana tumetenda dhambi! **17** Kwa sababu hiyo, mioyo yetu inazimia, kwa sababu ya hayo, macho yetu yamefifia, **18** kwa ajili ya Mlima Sayuni, ambao unakaa ukiwa, nao mbweha wanatembea juu yake. **19** Wewe, Ee Bwana unatawala milele, kitu chako cha enzi chadumu kizazi hadi kizazi. **20** Kwa nini watusahau siku zote? Kwa nini umetuacha kwa muda mrefu? **21** Turidishe kwako mwenyewe, Ee Bwana, ili tupate kurudi. Zifanye mpya siku zetu kama siku za kale, **22** isipokuwa uwe umetukataa kabisa na umetukasirikia pasipo kipimo.

Ezekiel

1 Katika mwaka wa thelathini, mwezi wa nne, siku ya tano ya mwezi, wakati nilipokuwa mionganoni mwa hao waliokuwa uhamishoni kando ya Mto Kebari, mbingu zilifunguka nami nikaona maono ya Mungu. **2** Katika siku ya tano ya mwezi, ilikuwa mwaka wa tano wa kuhamishwaa kwa Mfalme Yehayakini, **3** neno la Bwana lilimjia Ezekieli kuhani, mwana wa Buzi, kando ya Mto Kebari, katika nchi ya Wakaldayo. Huko mkono wa Bwana ulikuwa juu yake. **4** Nilitazama, nikaona dhoruba kubwa ikitoka kaskazini, wingu kubwa sana pamoja likiwa na umeme wa radi likiwa limezungukwa na mwanga mkali. Katikati ya huo moto kulikuwa kama rangi ya manjano ya chuma kinapokuwa ndani ya moto. **5** Katika ule moto kulikuwa na kitu kinachofanana na viumbe vinne vyenye uhai. Katika kuonekana kwake vilikuwa na umbo mfano wa mwanadamu, **6** lakini kila kimoja kilikuwa na nyuso nne na mabawa manne. **7** Miguu yao ilikuwa imenyooka, nyayo za miguu yao zilikuwa kama kwato za miguu ya ndama, nazo zilimetameta kama shaba iliyosuguliwa. **8** Chini ya mabawa yao katika pande zao nne walikuwa na mikono ya mwanadamu. Wote wanane walikuwa na nyuso na mabawa, **9** nayo mabawa yao yaligusana. Kila mmoja alikwenda kuelekea mbele moja kwa moja, hawakugeuka walipokuwa wanatembea. **10** Kuonekana kwa nyuso zao kulikuwa hivi: Kila mmoja wa wale wanane alikuwa na uso wa mwanadamu na kwa upande wa kulia kila mmoja alikuwa na uso wa simba, upande wa kushoto alikuwa na uso wa ng'ombe pia kila mmoja alikuwa na uso wa tai. **11** Hivyo ndivyo ziliyokuwa nyuso zao. Mabawa yao yalikunjuliwa kuelekea juu, kila mmoja alikuwa na mabawa mawili ambayo kila moja liligusa bawa la mwenzake kila upande na mabawa mengine mawili yakifunika mwili wake. **12** Kila mmoja alikwenda kuelekea mbele moja kwa moja. Popote roho alipotaka kwenda, ndipo walipokwenda pasipo kugeuka. **13** Kuonekana kwa vile viumbe hai katikati kulikuwa kama makaa ya mawe yanayowaka au kama miенge. Moto ule ulikuwa ukienda mbele na nyuma katikati ya vile viumbe, ulikuwa na mwangaza mkali na katikati ya ule moto kilitoka kimulimuli kama umeme wa radi. **14** Vile viumbe vilipiga mbio kwenda na kurudi, kama vimulimuli vyu umeme wa radi. **15** Nilipokuwa nikitazama vile viumbe hai, niliona gurudumu moja juu ya ardhi kando ya kila kiumbe kikiwa na nyuso zake nne. **16** Hivi ndivyo iliyokuwa kuonekana kwa hayo magurudumu na muundo wake: yaling'a kama zabarajadi, nayo yote manne yalifanana. Kila gurudumu lilikuwa na gurudumu jingine ndani yake. **17** Yalipokwenda yalielekea upande wowote wa pande nne walipoelekea wale viumbe, magurudumu hayakuzunguka wakati viumbe vile vilipokwenda. **18** Kingo zake zilikuwa ndefu kwenda juu na za

kutisha, nazo zote nne zilijawa na macho pande zote. **19** Vile viumbe hai vilipokwenda, magurudumu yaliyokuwa kando yao yalisogea na wakati hivyo viumbe hai vilipoinuka kutoka ardhini magurudumu nayo yaliinuka. **20** Mahali popote roho alipokwenda wale viumbe nao walikwenda, nayo magurudumu yalinuka pamoja navyo, kwa sababu roho ya vile viumbe hai alikuwa ndani ya hayo magurudumu. **21** Wakati viumbe vile viliposogea, nayo magurudumu yalisogea, viumbe viliposimama kimya, nayo pia yalisimama kimya, viumbe vilipoinuka juu ya nchi magurudumu yaliimuliwa pamoja navyo kwa kuwa roho ya hivyo viumbe hai alikuwa ndani ya hayo magurudumu. **22** Juu ya vichwa yya hao viumbe hai palikuwa na kitu mfano wa eneo liliokuwa wazi, liliokuwa angavu kabisa na lenye kutisha. **23** Chini ya hiyo nafasi mabawa yao yalitanda moja kuelekea jingine, kila mmoja alikuwa na mabawa mengine mawili yaliyofunika mwili wake. **24** Viumbe wale waliposogea nilisikia sauti ya mabawa yao, kama ngurumo ya maji yaendayo kasi, kama sauti ya Mwenyezi, kama makelele ya jeshi. Waliposimama kimya walishusha mabawa yao. **25** Ndipo ikaja sauti toka juu ya ile nafasi ya wazi iliyokuwa juu ya vichwa vyao, waliposimama mabawa yao yakiwa yameshushwa. **26** Juu ya ile nafasi ya wazi iliyokuwa juu ya vichwa vyao kulikuwa na kitu mfano wa kiti cha enzi cha yakuti samawi. Na juu ya kile kiti cha enzi kulikuwa na umbo mfano wa mwanadamu. **27** Nikaona kwamba kutokana na kile nilichoona kama kiuno chake kuelekea juu alionekana kama chuma inayowaka kana kwamba imejaa moto na kuanzia kiuno kwenda chini alionekana kama moto na mwanga mkali ulimzunguka. **28** Kama vile kuonekana kwa upinde wa mvua mawinguni siku ya mvua, ndivyo ulivyokuwa ule mng'ao uliomzunguka. Hivi ndivyo iliyokuwa kuonekana kwa utukufu wa Bwana. Nilipouona, nikaanguka kifudifudi, nikasikia sauti ya mtu anaongea.

2 Akaniambia, "Mwanadamu, simama kwa miguu yako nami nitasema nawe." **2** Alipokuwa akiongea nami, Roho akanjia na kunisimamisha wima, nikamsikia akisema nami. **3** Akaniambia: "Mwanadamu, ninakutuma kwa Waisraeli, kwa taifa asi ambalo limeniasi mimi, wao na baba zao wanankosea mimi hadi leo. **4** Watu ambao ninakutuma kwao ni wapotovu na wakaidi. Waambie, 'Hivi ndivyo anavyosema Bwana Mwenyezi.' **5** Kama watasikiliza au hawatasikiliza, kwa kuwa wao ni nyumba ya kuasi, watajua nabii amekuwa mionganoni mwao. **6** Nawe mwanadamu, usiwaogope wao wala maneno yao, usiogope, ingawa michongoma na miiba vinakuzunguka na unaishi katikati ya nge. Usiogope yale wasemayo wala usitishwe nao, ingawa wao ni nyumba ya uasi. **7** Wewe lazima uwaambie maneno yangu, ikiwa wanasililiza au hawasililizi, kwa kuwa wao ni watu waasi. **8** Lakini wewe mwanadamu,

sikiliza ninalokuambia. Usiwe mwenye kuasi kama hiyo nyumba ya kuasi. Fungua kinywa chako na ule nikupacho.” **9** Ndipo nikatazama, nami niakaona mkono ulionyooshwa kunielekeea. Nao ulikuwa na ukurasa wa kitabu, **10** ambao aliukunjua mbele yangu. Pande zote mbili ulikuwa umeandikwa maneno ya maombolezo, vilio na ole.

3 Naye akaniambia, “Mwanadamu, kula kile kilichoko mbele yako, kula huu ukurasa wa kitabu, kisha uende ukaseme na nyumba ya Israeli.” **2** Ndipo nikafunga kinywa changu, naye akanilisha ule ukurasa wa kitabu. **3** Ndipo akaniambia, “Mwanadamu, kula ukurasa huu wa kitabu ninaokupa ujaze tumbo lako.” Kwa hiyo nikaula, ulikuwa mtamu kama asali kinywani mwangu. **4** Kisha akaniambia, “Mwanadamu, sasa nenda katika nyumba ya Israeli ukaseme nao maneno yangu. **5** Hukutumwa kwa taifa lenye maneno ya kutatiza na lugha ngumu, bali kwa nyumba ya Israeli. **6** Sikukutuma kwa mataifa mengi yenye maneno ya kutatiza na lugha ngumu ambao maneno yao hutayaelewa. Hakika ningekutuma kwa watu hao, wangekusikiliza. **7** Lakini nyumba ya Israeli haitakusikiliza kwa kuwa hawako radhi kunisikiliza mimi, kwa kuwa nyumba yote ya Israeli ni wenye vipaji vya nyuso vigumu na miyo ya ukaidi. **8** Tazama nimefanya uso wako mgumu dhidi ya nyuso zao na kipaji cha uso wako kigumu dhidi ya vipaji vya nyuso zao. **9** Kama vile almasi ilivyo ngumu kuliko gumegume, ndivyo nilivyokifanya kipaji cha uso wako. Usiwaogope wala usiwahofu, ijapokuwa ni nyumba ya kuasi.” **10** Naye akaniambia, “Mwanadamu, sikiliza kwa makini na uyati moyoni mwako maneno yote nitakayosema nawe. **11** Kisha nenda kwa watu wa taifa lako walio uhamishoni, ukaseme nao. Waambie, ‘Hivi ndivyo Bwana Mwenyezi asemavyo,’ kwamba watasikiliza au hawatasikiliza.” **12** Ndipo Roho akaninua, nikasikia sauti kubwa nyuma yangu ya ngurumo. (Utukufu wa Bwana na utukuzwe katika mahali pa makao yake!) **13** Ilikuwa ni sauti ya mabawa ya wale viumbi hai yakisuguana moja kwa jingine, sauti kama ya ngurumo. **14** Ndipo Roho aliponiuua na kuniipeleka mbali. Nikaenda nikiwa na uchungu na hasira moyoni mwangu, nao mkono wa Bwana ukiwa juu yangu. **15** Nikafika kwa wale watu waliokuwa uhamishoni huko Tel-Abibu karibu na Mto Kebari. Nikakaa mionganii mwao kwa muda wa siku saba, nikiwa nimejawa na mshangao. **16** Mwishihi mwa hizo siku saba neno la Bwana likanija kusema: **17** “Mwanadamu, nimekufanya uwe mlinzi wa nyumba ya Israeli, kwa hiyo sikia neno nisemalo, ukawape onyo litokalo kwangu. **18** Nimwambiapo mtu mwovu, ‘Hakika utakufa,’ na wewe usipomwonya mtu huyo au kumshauri aache njia zake mbaya ili kuokoaa maisha yake, huyo mtu mwovu atakufa katika dhambi yake na damu yake nitaidai mkononi mwako. **19** Lakini ukimwonya mtu mwovu naye akakataa kuacha uovu wake na njia zake mbaya,

atakufa katika dhambi yake, lakini wewe utakuwa umejiooka nafsi yako. **20** “Tena, mtu mwenye haki akiacha haki yake na kutenda maovu, nami nikaweka kikwazo mbele yake mtu huyo atakufa. Kwa kuwa hukumwonya, atakufa katika dhambi yake. Mambo ya haki aliyatenda, hayatakumbukwa, damu yake nitaidai mkononi mwako. **21** Lakini ukimwonya mwenye haki asitende dhambi na akaacha kutenda dhambi, hakika ataishi kwa sababu alipokea maonyo na utakuwa umejiooka nafsi yako.” **22** Mkono wa Bwana ulikuwa juu yangu huko, naye akaniambia, “Simama uende mpaka shehemu tambarare, nami nitasema nave huko.” **23** Kwa hiyo nilinuka nikaenda mpaka mahali pa tambarare. Utukufu wa Bwana ulikuwa umesimama huko, kama utukufu ule niliouona kando ya Mto Kebari, nami nikaanguka kifudifudi. **24** Ndipo Roho akaja ndani yangu akanisimamisha kwa miguu yangu. Akasema nami akaniambia: “Nenda ukajifungie ndani ya nyumba yako. **25** Nawe, ee mwanadamu, watakfunga kwa kamba, watakfunga ili usiweze kutoka na kuwaendea watu. **26** Nitaufanya ulimi wako ushikamane kwenye kaa la kinywa chako, ili uwe kimya usiweze kuwakemea, wajapokuwa ni nyumba ya kuasi. **27** Lakini nitakaposema nawe, nitafungua kinywa chako nawe utawaambia, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo.’ Yeyote atakayesikiliza na asikilize, na yeyote atakayekataa na akatae; kwa kuwa wao ni nyumba ya kuasi.

4 “Mwanadamu, sasa chukua tofali, uliweke mbele yako na uchore juu yake ramani ya mji wa Yerusalem. **2** Kisha uuzingire: Simamisha askari dhidi yake kuuzunguka, uzunguke kwa majeshi, weka kambi dhidi yake pande zote pamoja na magogo ya kubomolea boma vitani. **3** Kisha chukua bamba la chuma, ukalisimamishe liwe kama ukuta wa chuma kati yako na huo mji, nawe uelekeze uso wako. Huo mji utakuwa katika hali ya kuzingirwa, nawe utauzingira. Hii itakuwa ishara kwa nyumba ya Israeli. **4** “Kisha ulale kwa upande wako wa kushoto na uweke dhambi za nyumba ya Israeli juu yake. Utazibeba dhambi zao kwa idadi ya siku utakazolala kwa huo upande mmoja. **5** Nimekupangia idadi ya siku kama miaka ya dhambi yao. Kwa hiyo kwa siku 390 utabeba dhambi za nyumba ya Israeli. **6** “Baada ya kumaliza hili, lala chini tena, wakati huu ulale chini kwa upande wa kuume, uchukue dhambi za nyumba ya Yuda. Nimekupangia siku arobaini, siku moja kwa kila mwaka mmoja. **7** Geuza uso wako uelekeze kwenye kuzingirwa kwa Yerusalem na mkono wako ambao haukuvikwa nguo tabiri dhidi yake. **8** Nitakufunga kwa kamba ili usiweze kugeuka kutoka upande mmoja hadi upande mwininge, mpaka hapo utakapokuwa umetimiza siku za kuzingirwa kwako. **9** “Chukua ngano na shayiri, maharagwe na dengi, mtama na mawele, uviweke na kuvihfadhi vyote kwenye gudulia la kuhifadzia, na uitvitumie akakataa kuacha uovu wake na njia zake mbaya, kujitengenezea mkate. Utaula mkate huo kwa hizo

siku 390 utakazokuwa umelala kwa upande mmoja. za dunia. **11** Kwa hiyo hakika kama niishivyo, asema **10** Pima shekeli ishirini za chakula utakachokula kwa Bwana Mwenyezi, kwa kuwa mmenajisi mahali pang' kila siku, nawe utakula kwa wakati uliopangwa. **11** patakatifu kwa sanamu zenu mbaya sana na desturi Pia pima maji moja ya sita ya hini, nawe utakunywa zenu za machukizo, mimi mwenyewe nitaondoa kwa wakati uliopangwa. **12** Nawe utakula chakula fadhilili zangu kwenu. **12** Theluthi ya watu wako kama vile ambavyo ungekula mkate wa shayiri, uoke watakuwa kwa tauni au kwa njaa humu ndani yako, mkate mbele ya macho ya watu, ukitumia kinyesi theluthi nydingine itaanguka kwa upanga nje ya kuta cha mwanadamu.” **13** Bwana akasema, “Hivi ndivyo zako, nayo theluthi nydingine nitaitawanya kwenye watu wa Israeli watakavyokula chakula kilicho najisi pande nne kuwafuatia kwa upanga uliofutwa. **13** miongoni mwa mataifa ninakowapeleka.” **14** Ndipo “Ndipo hasira yangu itakapokoma na ghadhabu yangu nikasema, “Sivyo Bwana Mwenyezi! Kamwe mimi dhidi yao itatulia, nami nitakuwa nimelipiza kisasi. sijajitajunajisi. Tangu ujana wangu hadi sasa sijala Baada ya kuimali ghadhabu yangu juu yao, watajua kamwe kitu chochote kilichokufa au kilichoraruliwa kuwa mimi Bwana nimenena katika wivu wangu. **14** na wanyama wa mwituni. Hakuna nyama yeoyote “Nitakuangamiza na kukufanya kitu cha kudharauliwa najisi ilioingia kinywani mwangu.” **15** Akasema, miongoni mwa mataifa yanayokuzunguka, machoni “Vema sana, basi nitakuruhusi uoke mkate wako pa watu wote wapitao karibu nawe. **15** Utakwa kitu kwa kutumia kinyesi cha ng’ombe badala ya kinyesi cha kudharauliwa na cha aibu, cha dhihaka, oyvo cha mwanadamu.” **16** Ndipo Mungu akaniambia, “Mwanadamu, mimi nitakatilia mbali upatikanaji wa nitakapokupiga kwa adhabu yangu katika hasira na chakula katika Yerusalemu. Watu watakula chakula ghadhabu yangu kwa kukukemea kwa ukali. Mimi cha kupimwa kwa wasiwasi pamoja na maji ya Bwana nimesema. **16** Nitakapokupiga kwa mishale kupimwa kwa kukata tamaa, **17** kwa kuwa chakula yangu ya kufisha na yenye kuharibu ya njaa, nitaipiga na maji vitakuwa adimu. Watastajabiana kila mmoja, ili kukuangamiza. Nitaleta njaa zaidi na zaidi juu yako nao watadhoofika kwa sababu ya dhambi yao.

5 “Mwanadamu, sasa chukua upanga mkali na uutumie kama wembe wa kinyozi ili kunyolea nywele za kichwa chako na ndevu zako. Kisha uchukue mizani ya kupimia ukazigawanye nywele hizo. **2**

Wakati siku zako za kuzingirwa zitakapokwisha, choma theluthi moja ya hizo nywele zako kwa moto ndani ya mji. Chukua theluthi nydingine ya hizo nywele uzipigie kwa upanga kuuzunguka mji wote na theluthi nydingine ya mwisho utaitawanya kwa upepo. Kwa kuwa nitawafuatia kwa upanga uliofutwa. **3** Lakini chukua nywele chache uzifungie ndani ya pindo la vazi lako. **4** Tena chukua nywele nydingine chache uzitupe motoni uziteketewe. Moto utaenea kutoka humo na kufika katika nyumba yote ya Israeli.

5 “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asema: Huu ndio Yerusalemu ambaa nimeuweka katikati ya mataifa ukiwa umezungukwa na nchi pande zote. **6** Lakini katika uovu wake umeasi sheria na amri zangu kuliko mataifa na nchi zinazouzunguka. Umeasi sheria zangu wala haukuwa amri zangu. **7** “Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asema: Ninyi mmekuwa wakaidi kuliko mataifa yanayowazunguka na hamkuwa amri zangu wala kuzishika sheria zangu. Wala hamkuweza hata kuzifuata kawaada za mataifa yanayowazunguka.

8 “Kwa hiyo, hili ndilo Bwana Mwenyezi asema: Mimi ndimi Bwana. **8** “Lakini nitawabakiza hai Mimi mwenyewe, niko kinyume nanyi Yerusalemu, baadhi yenu, kwa kuwa baadhi yenu watanusurika nitawapiga kwa adhabu yangu mbele ya mataifa. kuuawa watakapokua wametawanyika katika nchi **9** Kwa ajili ya sanamu zenu zote za machukizo, na mataifa. **9** Ndipo katika mataifa ambamo watakuwa nitawafanya kile ambacho kamwe sijawafanya wamechukuliwa mateka, wale ambaa watanusurika kabla wala kamwe sitawafanya tena. **10** Kwa hiyo watanikumbuka, jinsi ambavyo nimehuzunishwa na katikati yenu baba watakula watoto wao na watoto miyo yao ya uzinzi, ambayo imegeukia mbali nami watakula baba zao. Nitawapiga kwa adhabu, nami na macho yao ambayo yametamani sanamu zao. nitawatawanya watu wenu walionusurika pande zote

za dunia. **11** Kwa hiyo hakika kama niishivyo, asema **10** Pima shekeli ishirini za chakula utakachokula kwa Bwana Mwenyezi, kwa kuwa mmenajisi mahali pang' kila siku, nawe utakunywa zenu za machukizo, mimi mwenyewe nitaondoa kwa wakati uliopangwa. **11** patakatifu kwa sanamu zenu mbaya sana na desturi Pia pima maji moja ya sita ya hini, nawe utakunywa zenu za machukizo, mimi mwenyewe nitaondoa kwa wakati uliopangwa. **12** Nawe utakula chakula fadhilili zangu kwenu. **12** Theluthi ya watu wako kama vile ambavyo ungekula mkate wa shayiri, uoke watakuwa kwa tauni au kwa njaa humu ndani yako, mkate mbele ya macho ya watu, ukitumia kinyesi theluthi nydingine itaanguka kwa upanga nje ya kuta cha mwanadamu.” **13** Bwana akasema, “Hivi ndivyo zako, nayo theluthi nydingine nitaitawanya kwenye watu wa Israeli watakavyokula chakula kilicho najisi pande nne kuwafuatia kwa upanga uliofutwa. **13** miongoni mwa mataifa ninakowapeleka.” **14** Ndipo “Ndipo hasira yangu itakapokoma na ghadhabu yangu nikasema, “Sivyo Bwana Mwenyezi! Kamwe mimi dhidi yao itatulia, nami nitakuwa nimelipiza kisasi. sijajitajunajisi. Tangu ujana wangu hadi sasa sijala Baada ya kuimali ghadhabu yangu juu yao, watajua kamwe kitu chochote kilichokufa au kilichoraruliwa kuwa mimi Bwana nimenena katika wivu wangu. **14** na wanyama wa mwituni. Hakuna nyama yeoyote “Nitakuangamiza na kukufanya kitu cha kudharauliwa najisi ilioingia kinywani mwangu.” **15** Akasema, miongoni mwa mataifa yanayokuzunguka, machoni “Vema sana, basi nitakuruhusi uoke mkate wako pa watu wote wapitao karibu nawe. **15** Utakwa kitu kwa kutumia kinyesi cha ng’ombe badala ya kinyesi cha kudharauliwa na cha aibu, cha dhihaka, oyvo cha mwanadamu.” **16** Ndipo Mungu akaniambia, “Mwanadamu, mimi nitakatilia mbali upatikanaji wa nitakapokupiga kwa adhabu yangu katika hasira na chakula katika Yerusalemu. Watu watakula chakula ghadhabu yangu kwa kukukemea kwa ukali. Mimi cha kupimwa kwa wasiwasi pamoja na maji ya Bwana nimesema. **16** Nitakapokupiga kwa mishale kupimwa kwa kukata tamaa, **17** kwa kuwa chakula yangu ya kufisha na yenye kuharibu ya njaa, nitaipiga na maji vitakuwa adimu. Watastajabiana kila mmoja, ili kukuangamiza. Nitaleta njaa zaidi na zaidi juu yako na kukomesha upatikanaji wa chakula kwako. **17** Nitapeleka njaa na wanyama wa mwituni dhidi yenu, navyo vitawaacha bila watoto. Tauni na umwagaji wa damu utapita katikati yenu, nami nitaleta upanga juu yenu. Mimi Bwana nimenena haya.”

6 Neno la Bwana likanija kusema, **2** “Mwanadamu, elekeza uso wako kukabilii milima ya Israeli, utabiri dhidi yake **3** na useme: ‘Ee milima ya Israeli, sikia neno la Bwana Mwenyezi. Hili ndilo Bwana Mwenyezi aliambiayo milima na vilima, magenge na mabonde: Ninakaribia kuleta upanga dhidi yenu, nami nitapaharibu mahali penu pote pa juu pa kuabudia miungu. **4** Madhabahu yenu yatabomolewa na madhabahu yenu ya kufukizia uvumba yatajunjavunjwa, nami nitawachinja watu wenu mbele ya sanamu zenu. **5** Nitazilaza maiti za Waisraeli mbele ya sanamu zao, nami nitatawanya mifupa yenu kuzunguka madhabahu yenu. **6** Popote mnapoishi, mji hiyo itafanywa ukiwa na mahali pa juu pa kuabudia miungu patabomolewa, ili madhabahu yenu ifanywe ukiwa na kuaharibiwa, sanamu zenu zitavunjajunjwa na kuaharibiwa, madhabahu yenu ya kufukizia uvumba yatabomolewa na kila mllichokifanya kitakatiliwa mbali. **7** Watu wenu watachinjwa katikati yenu, nanyi mitatambua **8** “Kwa hiyo, hili ndilo Bwana Mwenyezi asema: Mimi ndimi Bwana. **8** “Lakini nitawabakiza hai Mimi mwenyewe, niko kinyume nanyi Yerusalemu, baadhi yenu, kwa kuwa baadhi yenu watanusurika nitawapiga kwa adhabu yangu mbele ya mataifa. kuuawa watakapokua wametawanyika katika nchi **9** Kwa ajili ya sanamu zenu zote za machukizo, na mataifa. **9** Ndipo katika mataifa ambamo watakuwa nitawafanya kile ambacho kamwe sijawafanya wamechukuliwa mateka, wale ambaa watanusurika kabla wala kamwe sitawafanya tena. **10** Kwa hiyo watanikumbuka, jinsi ambavyo nimehuzunishwa na katikati yenu baba watakula watoto wao na watoto miyo yao ya uzinzi, ambayo imegeukia mbali nami watakula baba zao. Nitawapiga kwa adhabu, nami na macho yao ambayo yametamani sanamu zao. nitawatawanya watu wenu walionusurika pande zote Watajichukia mwenyewe kwa ajili ya uovu waloutenda

na kwa ajili ya desturi zao za kuchukiza. **10** Nao yake. **14** Wajapopiga tarumbeta na kuweka kila kitu watajua kuwa Mimi ndimi Bwana, sikuwaonya bure tayari, hakuna hata mmoja atakayekwenda vitani, kuwa nitaleta maafa hayo yote juu yao. **11** “Hili ndilo kwa maana ghadhabu yangu iko juu ya kundi lote. Bwana Mwenyezi asemalo: Piga makofi, kanyaga chini kwa mguu na upige kelele, “Ole!” kwa sababu ya **15** “Nje ni upanga, ndani ni tauni na njaa, wale walioko shambani watakuwa kwa upanga, nao wale maovu yote na machukizo yote yanayofanywa na waliomo mjini njaa na tauni vitawala. **16** Wale nyumba ya Israeli, kwa kuwa wataanguka kwa upanga, wote watakapona na kutoroka watakuwa milimani, njaa na tauni. **12** Yeye aliye mbali sana atakufa kwa wakiomboleza kama hua wa mabondeni, kila mmoja tauni, naye aliye karibu atauawa kwa upanga, naye kwa sababu ya dhambi zake. **17** Kila mkono utalegea na yule atakayenusurika na kubaki atakufa kwa njaa. kila goti litakuwa dhaifu kama maji. **18** Watavaa nguo Hivyo ndivyo nitakavyotima ghadhabu yangu dhidi ya gunia na kufunika na hofu. Nyuso zao zitafunikwa yao. **13** Nao watajua kwamba Mimi ndimi Bwana, na abiu na nywele za vichwa vyao zitanyolewa. **19** wakati maiti za watu wao zitakapokuwa zimelala Watatupa fedha yao barabarani, nayo dhahabu yao katikati ya sanamu zao kuzunguka madhabahu yao, itakuwa najisi. Fedha yao na dhahabu yao havitawenza juu ya kila kilima kilichoinku na juu ya vilele vyote kuwaokoa katika siku hiyo ya ghadhabu ya Bwana. vya milima, chini ya kila mti ultiotanda na kila mwaloni wenye majani, yaani, sehemu walizofukizia uvumba kwa sanamu zao zote. **14** Nami nitanyoosha mkono wajikwae dhambini. **20** Walijivunu vito vyao vizuri na wangu dhidi yao na kuifanya nchi yao ukiwa, kuanzia kuvitumia kufanya sanamu za machukizo na vinyago jangwani hadi Dibla, kila mahali wanapoishi. Ndipo vya upotovu. Kwa hiyo nitavifanya vito hivyo kuwa watakapojua ya kwamba Mimi ndimi Bwana.” najisi kwo. **21** Nitavitia vyote mikononi mwa wageni kuwa nyara na kuwa vitu viliviyoteka mikononi mwa watu waovu wa dunia, nao watavinajisi. **22**

7 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo kwa nchi ya Israeli: Mwisho! Mwisho umekuja juu ya pembe nne za nchi. **3** Sasa mwisho umekuja juu yenu nami nitawihukumu sawasawa na matendo yenu na kuwalipiza kwa ajili ya desturi zenu zote za kuchukiza. **4** Sitawaonea huruma wala sitawarehemu, hakika nitalipiza kwa ajili ya matendo yenu na desturi zenu za machukizo mionganoni mwenu. Ndipo mtakapojua kuwa Mimi ndimi Bwana. **5** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Maaf! Maaf ambayo hayajasikiwa yanakuja. **6** Mwisho umewadial! Mwisho umewadial! Umejiinua wenye dhidi yenu. Umewadial! **7** Maangamizi yamekuja juu yenu, ninyi mnaoishi katika nchi. Wakati umewadial, siku imekaribia, kuna hofu kuu ya ghafula, wala si furaha, juu ya milima. **8** Ninakaribia kumwaga ghadhabu yangu juu yenu na kumaliza hasira yangu dhidi yenu, nitawihukumu sawasawa na matendo yenu na kuwalipiza kwa ajili ya desturi zenu zote za machukizo. **9** Sitawaonea huruma wala sitawarehemu; nitawalipiza sawasawa na matendo yenu na desturi zenu za machukizo mionganoni mwenu. Ndipo mtajua kuwa Mimi ndimi Bwana ambaye huwapiga kwa mapigo. **10** “Siku imefika! Imewadial! Maangamizi yamezuka ghafula, fimbo imechanua majivuno yamechipua! **11** Jeuri imeinuka kuwa fimbo ya kuadhibu uovu, hakuna hata mmoja wa hao watu atakayeachwa, hata mmoja wa kundi lile, hakuna utajiri, hakuna chenye thamani. **12** Wakati umewadial, siku imefika. Mnunuzi na asifurahi wala muuzaji asiluzunike, kwa maana ghadhabu iko juu ya kundi lote. **13** Muuzaji hatajipatia tena ardhii aliyoiuza wakati wote wawili wangali hai, kwa kuwa maono kuhusu kundi lote hayatanguka. Kwa sababu ya dhambi zao, hakuna hata mmoja atakayeokoa maisha

Israeli, kama utukufu ule niliouona katika maono pembedi mwa madhabahu ya shaba. **3** Basi utukufu kule ua wa ndani. **5** Kisha akaniambia, "Mwanadamu, wa Mungu wa Israeli ukaondoka hapo juu ya tazama kuelekeea kaskazini." Hivyo nikatazama na makerubi, ulikokuwa umekaa, ukaenda kwenye kwenye ingilio upande wa kaskazini wa lango kizingiti cha Hekalu. Ndipo Bwana akamwita yule la madhababu, nikaona sanamu hii ya wivu. **6** mtu aliyeava kitani safi aliyekuwa na vifaa nya Ndipo akaniambia, "Mwanadamu, je, unaona yale mwandishi akiwa amevishikilia upande wake mmoja, wanayofanya, haya mambo ya machukizo kabisa **4** akamwambia, "Pita katika mji wote wa Yerusalem nyumba ya Israeli wanayotenda hapa, ambayo ukaweke alama juu ya vipaji nya nyuso za wale yatanifanya niende mbali na mahali pangutakatifu? watu wanaohuzuni na kuomboleza kwa sababu Lakini utaona vitu ambavyo vinachukiza zaidi hata ya machukizo yote yanayotendeka katika mji huu." kuliko hivi." **7** Kisha akanileta mpaka ingilio la **5** Nikiwa ninasikia, akawaambia wale wengine, ukumbi. Nikatazama, nami nikaona tundu ukutani. **8** "Mfuaneti anapopita katika mji wote mkiua, pasipo Akaniambia, "Mwanadamu, sasa toboa kwenye ukuta huruma wala masikitiko. **6** Waueni wazee, vijana huu." Ndipo nikatoboa ule ukuta, nikaona hapo pana wa kiume na wa kike, wanawake na watoto, lakini mlango. **9** Naye akaniambia, "Ingia ndani, ukaone msinguse mtu pteyote mwene alama. Anzieni katika maovu na machukizo wanayofanya humu." **10** Hivyo mahali pangutakatifu." Kwa hiyo wakaanza na nikaingia ndani na kutazama, nikaona kuta zote wale wazee waliokuwa mbele ya Hekalu. **7** Ndipo zimechora kila aina ya vitu vitambaavyo na ya akawaambia, "Linajisini Hekalu na mkazijaze kumbi wanyama wachukizao wa kila aina na sanamu zote za zake maiti za wale waliouawa. Nendeni!" Kwa hiyo nyumba ya Israeli. **11** Mbele yao walismama wazee wakaenda wakaanza kuua watu mjini kote. **8** Wakati sabini wa nyumba ya Israeli, naye Yaazania mwana walikuwa wakiwaua watu, nami nilikuwa nimeachwa wa Shafani alikuwa amesimama mionganoni mwao. Kila peke yangu, nikaanguka kifudifudi, nikapiga kelele mmoja alikuwa na chetezo mkononi na moshi wa nikisema, "Ee Bwana Mwenyezi! Je, utaangamiza harufu nzuri ya uvumba ulikuwa unapanda juu. **12** mabaki yote ya Israeli, katika kumwagwa huku Akaniambia, "Mwanadamu, umeona wanayoyafanya kwa ghadhabu yako juu ya Yerusalem?" **9** Bwana wazee wa nyumba ya Israeli gizani, kila mmoja kwenye akanijibu, "Dhambi ya nyumba ya Israeli na Yuda sehemu yake mwenyewe ya kufanya ibada za sanamu imekuwa kubwa mno kupita kiasi, nchi imejaa yake? Wao husema, 'Bwana hatuoni, Bwana ameiacha wamegaji damu na mjini kumejaa udhalimu. Kwani nchi.'" **13** Akasema tena, "Bado utaona machukizo wanayofanya ambayo ni makubwa kuliko haya." **14** **10** Kwa hiyo sitawahurumia wala kuwaachilia lakini Ndipo akanileta mpaka ingilio la lango la kaskazini la nyumba ya Bwana, nami nikaona wanawake wameketi wamesema, 'Bwana ameiacha nchi, Bwana hauoni.' wanayofanya ambayo ni makubwa kuliko haya." **15** Akaniambia, "Dhambi ya nyumba ya Israeli na Yuda na vifaa nya mwandishi akiwa amevishikilia upande "Unalionia hili, mwanadamu? Utaona vitu ambavyo ni machukizo kuliko hili." **16** Ndipo akanileta mpaka kwenye ukumbi wa ndani wa nyumba ya Bwana, nako huko katika ingilio la Hekalu, kati ya baraza na madhababu, walikuwepo wanaume wapataso ishirini na watano. Wakiwi wamelipa kisogo Hekalu la Bwana na kuelekeza nyuso zao upande wa mashariki, wakilisujidua jua huko mashariki. **17** Akaniambia, "Je, umeona hili mwanadamu? Je, ni jambo dogo sana kwa nyumba ya Yuda kufanya machukizo wanayoyafanya hapa? Je, ni lazima pia wajaze nchi dhuluma na kuendelea siku zote kunikasirisha? Watazame wanavyonibania pua kana kwamba ninanuka! **18** Kwa hiyo nitashughulika nao kwa hasira, sitawaonea huruma wala kuwaachilia. Wajapopiga makelele masikioni mwangu, sitawasilikila."

9 Kisha nikamsikia akiita kwa sauti kubwa akisema, "Walete wasimamizi wa mji hapa, kila mmoja akiwa na silaha mkononi mwake." **2** Nami nikaona watu sita wakija toka upande wa lango la juu, linalotazama kaskazini kila mmoja na silaha za kuangamiza mkononi mwake. Pamoja nao alikuwepo mtu aliyeava kitani safi, naye alikuwa na vifaa nya mwandishi akiwa amevishikilia upande akisema, "Chukua moto toka katikati ya magurudumu, aliyekuwa amevaa mavazi ya kitani safi, naye alikuwa aliipomwamuru yule mtu aliyeava nguo za kitani mmoja. Wakaingia ndani ya Hekalu wakasimama

5 Sauti ya mabawa ya wale makerubi ingeweza kusikia mpaka kwenye ukumbi wa nje, kama sauti ya Mungu Mwenyezi wakati anapoongea. **6** Bwana alipomwamuru yule mtu aliyeava nguo za kitani akisema, "Chukua moto toka katikati ya makerubi," yule mtu alingia ndani akasimama pembedi mwa gurudumu. **7** Ndipo

mmoja wa wale makerubi akanyoosha mkono wake kwenye moto uliokuwa katikati yao. Akachukua baadhi ya moto na kuutia mikononi mwa yule mtu aliyevaa mavazi ya kitani, naye akaupokeea akatoka nje. **8** (Chini ya mabawa ya makerubi paliweza kuonekana kitu kilichofanana na mikono ya mwanadamu.) **9** Nikatazama, nikaona magurudumu manne kando ya makerubi, moja kando ya kila kerubi. Magurudumu hayo yalimetameta kama kito cha zabarajadi. **10** Kule kuonekana kwake, yote manne yalifanana kila gurudumu lilikuwa kama linazunguka ndani ya lingine. **11** Yalipozunguka, yalikwenda kokote katika pande nne walikoelekaa wale makerubi. Magurudumu hayakugeuka wakati makerubi yalipokwenda. Makerubi walikwenda upande wowote kichwa kilikoelekaa pasipo kugeuka walipokuwa wakienda. **12** Miili yao yote, pamoja na migongo yao, mikono na mabawa yao yote yalikuwa yamejaa macho kabisa kama yalivyojuwa yale magurudumu yao manne. **13** Nikasikia magurudumu yakiitwa, "Magurudumu ya kisilisuli." **14** Kila mmoja wa wale makerubi alikuwa na nyuso nne: Uso mmoja ulikuwa kama vile wa kerubi, uso wa pili ulikuwa wa mwanadamu, uso wa tatu ulikuwa wa simba na uso wa nne ulikuwa wa tai. **15** Kisha makerubi wakapaa juu. Hawa ndio wale viumbi walio hai niliwaona kando ya Mto Kebari. **16** Wakati makerubi walipokwenda, magurudumu yaliyoko kando yao yalikwenda na wakati makerubi walipotanda mabawa yao wapate kupaa juu kutoka ardhi, magurudumu yale hayakuondoka pembedi mwao. **17** Makerubi yaliposimama kimya, nayo pia yalitulia kimya, nao makerubi yaliopinuka juu, magurudumu nayo yaliinuka juu pamoja nao, kwa sababu roho ya vile viumbi hai ilikuwa ndani yake. **18** Kisha utukufu wa Bwana ukaondoka pale kwenye kizingiti cha Hekalu na kusimama juu ya wale makerubi. **19** Nilipokuwa nikatazama, makerubi yakatanda mabawa yao na kuinuka kutoka ardhini, nao walipokuwa wakienda, yale magurudumu yakaenda pamoja nao. Wakasimama kwenye ingilio la lango la mashariki la nyumba ya Bwana, nao utukufu wa Mungu wa Israeli ukawa juu yao. **20** Hawa walikuwa ndio viumbi hai niliokuwa nimewaona chini ya Mungu wa Israeli kando ya Mto Kebari, nami nikatambua ya kuwa hao walikuwa makerubi. **21** Kila mmoja alikuwa na nyuso nne, mabawa manne, chini ya mabawa yao kulikuwa na kile kilichonekana kama mikono ya mwanadamu. **22** Nyuso zao zilifanana kama zile nilizokuwa nimezunga kando ya Mto Kebari. Kila mmoja alikwenda mbele moja kwa moja.

akanambia, "Mwanadamu, hawa ndio wafanyao hila na kutoa mashauri potovu katika mji huu. **3** Wao husema, 'Je, hivi karibuni hautakuwa wakati wa kujenga nyumba? Mji huu ni chungu cha kupikia, nasi ndio nyama.' **4** Kwa hiyo toa unabii dhidi yao, tabiri, Ewe mwanadamu." **5** Kisha Roho wa Bwana akaja juu yangu, naye akaniambia niseme: "Hili ndilo Bwana asemalo: Hili ndilo ninyi mnalo sema, ee nyumba ya Israeli, lakini ninajua mnalo waza mioyoni mwenu. **6** Mmewaua watu wengi katika mji huu na kujaza barabara zake maiti. **7** "Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana Mwenyezi: maiti ulizositupa huko ni nyama na mji huu ni chungu, lakini nitawaondo mtoke huko. **8** Mnaogopa upanga, nao upanga huo ndio nitakaouleta juu yenu, asema Bwana Mwenyezi. **9** Nitawandoa mtoke katika mji na kuwatia mikononi mwa wageni nami nitawaadhibu. **10** Mtaanguka kwa upanga, nami nitatimiza hukumu dhidi yenu katika mipaka ya Israeli. Ndipo mtajua kuwa Mimi ndimi Bwana. **11** Mji huu hautakuwa chungu kwa ajili yenu, wala hamtakuwa nyama ndani yake. Nitatoa hukumu dhidi yenu katika mipaka ya Israeli. **12** Nanyi mtajua ya kuwa Mimi ndimi Bwana, kwa kuwa hamkuuata amri zangu wala kuzishika sheria zangu, bali mmefuata mwenendo wa mataifa yanayowazunguka." **13** Basi nilipokuwa nitatoa unabii, Pelatia mwana wa Benaya akafa. Ndipo nikaanguka kifudifudi, nikalia kwa sauti kuu nikasema, "Ee Bwana Mwenyezi! Je utaangamiza kabisa mabaki ya Israeli?" **14** Neno la Bwana likanija kusema: "Mwanadamu, ndugu zako, ndugu zako ambaa ni wa uhusiano wa damu na nyumba yote ya Israeli, ndio wale ambaa watu wa Yerusalemu wamesema, 'Wako mbali na Bwana; nchi hii tulipewa sisi kuwa milki yetu.' **15** "Kwa hiyo sema, 'Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ingawa niliwapeleka mbali mionganii mwa mataifa na kuwatawanya katika nchi mbalimbali, lakini kwa kitambo kidogo mimi nimekuwa mahali patakatifu kwao katika nchi walizokwenda.' **16** "Kwa hiyo sema: 'Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Nitawakusanyeni kutoka mataifa na kuwarudisha kutoka nchi ambazo mmetawanywa, nami nitawrudishia nchi ya Israeli.' **18** "Watairudia nchi na kuondoa vinyago vyote vya upotovu na sanamu zote za machukizo. **19** Nitawapa moyo mmoja na kuweka roho mpya ndani yao, nitaondo kutoka ndani yao moyo wa jiwe na kuwapa moyo wa nyama. **20** Kisha watafuata amri zangu na kuwa waangalifu kutii sheria zangu. Watakuwa watu wangu nami nitakuwa Mungu wao. **21** Lakini kwa wale ambaa miyo yao imeambatana na vinyago vyao vya upotovu na sanamu zao za machukizo, nitalefa juu ya vichwa

11 Ndipo Roho akaniinua na kunileta mpaka kwenye lango la nyumba ya Bwana linalotazama upande wa mashariki. Pale kwenye ingilio la lango kulikuwepo wanaume ishirini na watano, nami nikaona mionganini mwao Yaazania mwana wa Azuri na Pelatia mwana wa Benaya, viongozi wa watu. **2** Bwana

ake akaniambia, "Mwanadamu, hawa ndio wafanyao hila na kutoa mashauri potovu katika mji huu. **3** Wao husema, 'Je, hivi karibuni hautakuwa wakati wa kujenga nyumba? Mji huu ni chungu cha kupikia, nasi ndio nyama.' **4** Kwa hiyo toa unabii dhidi yao, tabiri, Ewe mwanadamu." **5** Kisha Roho wa Bwana akaja juu yangu, naye akaniambia niseme: "Hili ndilo Bwana asemalo: Hili ndilo ninyi mnalo sema, ee nyumba ya Israeli, lakini ninajua mnalowaza mioyoni mwenu. **6** Mmewaua watu wengi katika mji huu na kujaza barabara zake maiti. **7** "Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana Mwenyezi: maiti ulizozitupa huko ni nyama na mji huu ni chungu, lakini nitawaondoa mtoke huko. **8** Mnaogopa upanga, nao upanga huo ndio nitakauleta juu yenu, asema Bwana Mwenyezi. **9** Nitawaondoa mtoke katika mji na kuwatia mikononi mwa wagensi nami nitawaadhibu. **10** Mtaanguka kwa upanga, nami nitatimiza hukumu dhidi yenu katika mipaka ya Israeli. Ndipo mtajua kuwa Mimi ndimi Bwana. **11** Mji huu hautakuwa chungu kwa ajili yenu, wala hamtakuwa nyama ndani yake. Nitatao hukumu dhidi yenu katika mipaka ya Israeli. **12** Nanyi mtajua ya kuwa Mimi ndimi Bwana, kwa kuwa hamkuufata amri zangu wala kuzishika sheria zangu, bali mmefuata mwenendo wa mataifa yanayowazunguka." **13** Basi nilipokuwa ninatoa unabii, Pelatia mwana wa Benaya akafa. Ndipo nikaanguka kifudifudi, nikalia kwa sauti kuu nikasema, "Ee Bwana Mwenyezi! Je utaangamiza kabisa mabaki ya Israeli?" **14** Neno la Bwana likanijia kusema: **15** "Mwanadamu, ndugu zako, ndugu zako amba ni wa uhusiano wa damu na nyumba yote ya Israeli, ndio wale ambaio watu wa Yerusalemu wamesema, 'Wako mbali na Bwana; nchi hii tulipewa sisi kuwa milki yetu.' **16** 'Kwa hiyo sema, "Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ingawa niliwapeleka mbali miiongini mwa mataifa na kuwaitawanya katika nchi mbalimbali, lakini kwa kitambo kidogo mimi nimekuwa mahali patakatifu kwao katika nchi walizokwenda.' **17** 'Kwa hiyo sema: 'Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Nitawakusanyeni kutoka mataifa na kuwarudisha kutoka nchi ambazo mmetawanywa, nami nitawarudishia nchi ya Israeli.' **18** 'Watairudia nchi na kuondoa vinyago vyote vya upotovu na sanamu zote za machukizo. **19** Nitawapa moyo mmoja na kuweka roho mpya ndani yao, nitaondoa kutoka ndani yao moyo wa jiwe na kuwapa moyo wa nyama. **20** Kisha watafuata amri zangu na kuwa waangalifu kutii sheria zangu. Watakuwa watu wangu nami nitakuwa Mungu wao. **21** Lakini kwa wale ambaio miyo yao imeambatana na vinyago vyao vya upotovu na sanamu zao za machukizo, nitaleta juu ya vichwa vyao yale waliyotenda asema Bwana Mwenyezi." **22** Ndipo wale makerubi, wenye magurudumu mbeni mwoo, wakakunja mabawa yao, nao utukufu wa Mungu wa Israeli ulikuwa juu yao. **23** Basi utukufu wa Bwana ukapaa juu kutoka mji, ukatua juu ya mlima ulio upande wa mashariki ya mji. **24** Roho akaniinua na kunileta mnaka kwa watu wa ihamisho huko

Ukaldayo nikiwa katika yale maono niliyopewa na Roho wa Mungu. Ndipo maono niliyokuwa nimyeaona yakanitoka, **25** nami nikawaeleza wale watu wa uhamisho kila kitu Bwana alichokuwa amenionyesha.

12 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, unaishi mionganoni mwa watu waasi. Wana macho ya kuona, lakini hawaoni na maskio ya kusikia lakini hawasikii, kwa kuwa ni watu waasi. **3** “Kwa hiyo, mwanadamu, funga mizigo yako kwa kwenda uhamishoni tena wakati wa mchana, wakiwa wanakutazama, toka nje na uende mahali pengine kutoka hapo ulipo. Labda wataelewa, ingawa wao ni nyumba ya kuasi. **4** Wakati wa mchana, wakiwa wanakutazama, toa nje mizigo yako iliyofungwa kwa ajili ya kwenda uhamishoni. Kisha wakati wa jioni, wakiwa wanakutazama toka nje kama wale waendao uhamishoni. **5** Wakiwa wanakutazama, toboya ukuta utolee mizigo yako hapo. **6** Beba mizigo hiyo begani mwako wakikuangalia uichukue nje wakati wa giza la jioni. Funika uso wako ili usione nchi, kwa maana nimekufanya ishara kwa nyumba ya Israeli.” **7** Basi nikafanya kama nilivyoamriwa. Wakati wa mchana nilitoa vitu vyangu nje vilivyofungwa tarayi kwa uhamishoni. Kisha wakati wa jioni nikatoboa ukuta kwa mikono yangu. Nikachukua mizigo yangu nje wakati wa giza la jioni, nikiwa nimeibe ba mabegani mwangu huko wakinitazama. **8** Asubuhi neno la Bwana likanija kusema: **9** “Mwanadamu, je, nyumba ile ya kuasi ya Israeli haikukuuliza, ‘Unafanya nini?’ **10** “Waambie, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Neno hili linamhusi mkuu aliye katika Yerusalemu na nyumba yote ya Israeli ambao wako huko.’ **11** Waambie, ‘Mimi ndiye ishara kwenu.’ ‘Kama vile nilivyotenda, basi litatendeka vivyo hivyo kwo. Watakwenda uhamishoni kama mateka. **12** “Naye mkuu aliye mionganoni mwao atabeba mizigo yake begani mwake kwenye giza la jioni na kuondoka na tundu litatobolewa ukutani kwa ajili yake ili kupitia hapo. Atafunika uso wake ili kwamba asiweze kuiona nchi. **13** Nitatandaza wavu wangu kwa ajili yake, naye atanawsa kwenye mtego wangu, nitamleta mpaka Babeli, nchi ya Wakaldayo, lakini hataiona, naye atafia huko. **14** Wote wanaomzunguka nitawatawanya pande zote, watumishi wake na majeshi yake yote, nami nitawafuatilia kwa upanga uliofutwa. **15** “Wao watajua kwamba Mimi ndimi Bwana, nitakapowatawanya mionganoni mwa mataifa na kuwafukuza huko na huko katika nchi zote. **16** Lakini nitawaacha wachache wao waooke na upanga, njaa na tauni, ili kwamba katika mataifa watakakokwenda waweze kutambua matendo ya machukizo waliotenda. Ndipo watajua kuwa Mimi ndimi Bwana.” **17** Neno la Bwana likanija kusema: **18** “Mwanadamu, tetemeka wakati ulapo chakula chako, tetemeka kwa hofu wakati unywapo maji yako. **19** Waambie watu wa nchi: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo kuhusu hao wanaoishi Yerusalemu na katika nchi ya Israeli: Watakula chakula chao

kwa wasiwasni kunywa maji yao kwa kufadhaika, kwa kuwa nchi yao itanyang’anywa kila kitu chake kwa sababu ya udhalimu wa wote wanaoishi humo. **20** Miji inayokaliwa na watu itaharibiwa na nchi itakuwa ukiwa. Ndipo mtakapoja kwamba Mimi ndimi Bwana.” **21** Neno la Bwana likanija kusema: **22** “Mwanadamu, ni nini hii mithali mlivo nayo katika nchi ya Israeli: ‘Siku zinapita na hakuna maono yoyote yanayotimia?’ **23** Waambie, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Nitaikomesha mithali hii, nao hawataifumia tena katika Israeli.’ Waambie, ‘Siku zimekaribia wakati kila maono yatakapotimizwa. **24** Kwa maana hapatakuwepo tena na maono ya uongo wala ubashiri wa udanganyifu mionganoni mwa watu wa Israeli. **25** Lakini Mimi Bwana nitasema neno nitakalo, nalo litatimizwa bila kuchelewa. Kwa maana katika siku zako, wewe nyumba ya kuasi, nitatimiza kila nisemalo, asema Bwana Mwenyezi.” **26** Neno la Bwana likanija kusema: **27** “Mwanadamu, nyumba ya Israeli inasema, ‘Maono yale anayoyaona ni kwa ajili ya miaka mingi ijayo, naye hutabiri kuhusu siku zizajo zilizo mbali.’ **28** ‘Kwa hiyo, waambie, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Hakuna maneno yangu yatakayocheleweshwa tena zaidi, lolote nisemalo litatimizwa, asema Bwana Mwenyezi.’”

13 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, tabiri dhidi ya manabii wa Israeli wanaotabiri sasa. Waambie hao ambaio hutabiri kutokana na mawazo yao wenye: ‘Sikia neno la Bwana! **3** Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ole wao manabii wapumbuwa wafuatua roho yao wenyeve na wala hawaajaona chocote! **4** Manabii wako, ee Israeli, ni kama mbweha katikati ya magofu. **5** Hamjakwea kwenda kuziba mahali palipobomoka katika ukuta ili kuukarabati kwa ajili ya nyumba ya Israeli, ili kwamba isimame imara kwenye vita katika siku ya Bwana. **6** Maono yao ni ya uongo na ubashiri wao ni wa udanganyifu. Wao husema, “Bwana amesema,” wakati Bwana hakuwatuma, bado wakitarajia maneno yao kutimizwa. **7** Je, hamjaona maono ya uongo na kusema ubashiri wa udanganyifu hapo msemayo, “Bwana asema,” lakini Mimi sijasema? **8** “Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa sababu ya uongo wa maneno yenu na kwa madanganyo ya maono yenu, Mimi ni kinyume na ninyi, asema Bwana Mwenyezi. **9** Mkono wangu utakuwa dhidi ya manabii ambao huona maono ya uongo na kusema ubashiri wa udanganyifu. Hawatakuwa katika baraza la watu wangu au kuandikwa katika kumbukumbu ya nyumba ya Israeli wala hawataingia katika nchi ya Israeli. Ndipo mtajua kuwa Mimi ndimi Bwana Mwenyezi. **10** “Kwa sababu ni kweli wanapotosha watu wangu, wakisema, ‘Amani,’ wakati ambapo hakuna amani, pia kwa sababu, wakati ukuta dhaifu unapojengwa, wanaufunkia kwa kupaka chokaa, **11** kwa hiyo waambie hao wanaoupaka chokaa isiyokorogwa vyema kwamba ukuta huo utaanguka. Mvua kubwa

ya mafuriko itanyesha, nami nitaleta mvua ya Bwana nitamjibu peke yangu sawasawa na ukubwa mawe inyeshe kwa nguvu, nao upepo wa dhoruba wa ibada yake ya sanamu. **5** Nitafanya jambo hili ili utavuma juu yake. **12** Wakati ukuta utakapoanguka, kukamata tena miyo ya watu wa Israeli, ambao wote je, watu hawatawaiuliza, “Iko wapi chokaa mliyopaka wameniacha kwa ajili ya sanamu zao.’ **6** ‘Kwa hiyo ukuta?’ **13** “Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Katika ghadhabu yangu nitauchia upepo asemalo: Tubuni! Geukeni kutoka kwenye sanamu wa dhoruba, pia katika hasira yangu mvua ya mawe zenu na mkatae matendo yenu yote ya machukizo! **7** na mvua ya mafuriko itanyesha ikiwa na ghadhabu ya “Mwisraeli yejote au mgeni yejote anayeshi katika kuangamiza. **14** Nitaubomo ukuta mlioupaka chokaa Israeli anapojitenga nami na kujiveka sanamu katika na kuuangusha chini ili msingi wake uachwe wazi. moyo wake na kwa hivyo kuweka kitu kiovu cha Utakapoanguka, mtaangamizwa ndani yake, nanyi mtajua kuwa Mimi ndimi Bwana. **15** Hivyo ndivyo kukwaza mbele ya macho yake na kisha akamwenda nabii kuuliza shauri kwangu, mimi Bwana nitamjibu nitakavyoitimiza ghadhabu yangu dhidi ya huo ukuta mwenyewe. **8** Nitaukaza uso wangu dhidi ya mtu na dhidi yao walioupaka chokaa. Nitawaambia ninyi, huyo na kumwadhibu na kumfanya ishara kwa “Ukuta ume bomoka na vivyo hivyo wale walioupaka wateru. Nitamkatilia mbali kutoka watu wangu. Ndipo chokaa, **16** wale manabii wa Israeli waliotabiri juu mtakapoju ka Mimi ndimi Bwana. **9** “Naye ya Yerusalem na kuona maono ya amani kwa ajili nabii kama atakuwa ameshawishika kutoa unabii, yake wakati kulipokuwa hakuna amani, asema Bwana Mwenyezi.” **17** “Sasa, mwanadamu, kaza uso wako Mimi Bwana nitakuwa ni memashishi nabii huyo, wanawake washonao hirizi za uchawi juu ya viwiko nami nitaunyoosha mkono wangu dhidi yake na vyao vyote na kutengeneza shela za urefu wa aina kumwangamiza kutoka miiongoni mwa watu wangu mbalimbali kwa ajili ya kufunikia vichwa vyao kwa makusudi ya kuwanasa watu. Je, mtatega uhai wa watu wangu lakini ninyi mponye wa kwenu? **19** Ninyi Israeli. **10** Watachukua hatia yao, nabii atakuwa na mmeninajisi miiongoni mwa watu wangu kwa ajili ya konzi chache za shayiri na chembe za mkate. Kwa kuwaambia uongo watu wangu, wale ambao husikiliza uongo, mmewaua wale watu ambao wasinge kufa na kuwaacha hai wale ambao wasingeishi. **20** “Kwa kutoka mikononi mwenu, nitawakea huru watu wale mliowatega kama ndege, nami nitazirarua zenu na kuwaokoa watu wangu kutoka mikononi mwenu, nao hawatakuwa tena mawindo ya nguvu zenu. Ndipo mtakapoju kuwa Mimi ndimi Bwana. **22** Kwa sababu mliwavunyo wenyewe haki kwa uongo wenu, wakati mimi sikuwa letea huzuni na kwa kuwa mliwati moyo waovu ili wasiziche njia zao mbaya na hivyo kuoko maisha yao, **23** kwa hiyo hamtaona tena maono ya uongo wala kufanya ubashiri. Nitawaokoa watu wangu kutoka mikononi mwenu. Nanyi ndipo mtakapoju kuwa Mimi ndimi Bwana.”

14 Baadhi ya wazee wa Israeli walini jija na kuketi mbele yangu. **2** Ndipo neno la Bwana likanija kusema: **3** “Mwanadamu, watu hawa wame weka sanamu katika miyo yao na kuweka vitu viovu vya kukwaza mbele ya macho yao. Je, kweli ni waruhusu waniulize jambo lolote? **4** Kwa hiyo sema nao uwaambie, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Wakati Mwisraeli yejote anapoweka sanamu moyoni mwake na kuweka kitu kiovu cha kukwaza mbele ya macho yake na kisha akaenda kwa nabii, Mimi

kumwagha ghadhabu yangu juu yake kwa njia ya kumwaga damu, kuua watu wake na wanyama wao, **20** hakika kama niishivyo, asema Bwana Mwenyezi, hata kama Noa, Danieli na Ayubu wangkuwa humo ndani yake, wasingeweza kumwokoa mwana wala binti. Wao wangeweza kujiokoa wenyewe tu kwa uadilifu wao. **21** “Kwa maana hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Itakuwa vibaya kiasi gani nitakapo leka dhidi ya Yerusalem hukumu zangu nne za kutisha,

yaani, upanga, njaa, wanyama pori na tauni, ili kuua watu wake na wanyama wao! **22** Lakini watakuwepo wenye kuokoka, wana na binti wataletwa kutoka nje ya nchi hiyo. Watawajia ninyi, nanyi mtakapoona mwenendo wao na matendo yao, mtafarijika kuhusu maafa niliyoleta juu ya Yerusalem, kwa ajili ya yale yote niliyoleta juu yake. **23** Mtafarijika wakati mtakapoona mwenendo wao na matendo yao, kwa kuwa mtajua kwamba sikufanya lolote ndani yake bila sababu, asema Bwana Mwenyezi.”

15 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, je, ni vipi mti wa mzabibu unaweza kuwa bora zaidi kuliko tawi la mti mwininge wowote ndani ya msitu? **3** Je, mti wake kamwe huchukuliwa na kutengeneza chochote cha manufaa? Je, watu hutengeneza vingi vya kuning'inizia vitu kutokana na huo mti wake? **4** Nao baada ya kutiwa motoni kama nishati na moto ukateketeza ncha zote mbili na kuunguza sehemu ya kat, je, unafaa kwa lolote? **5** Kama haukufaa kitu chochote ulipokuwa mzima, je, si zaidi sana sasa ambapo hauwezekani kufanyishwa chochote cha kufaa baada ya moto kuuchoma na kuuunguza? **6** “Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kama niliyoutoa mti wa mzabibu mionganoni mwa miti ya msituni kuwa nishati kwa ajili ya moto, hivyo ndivyo nitakavyowatendea watu waishio Yerusalem. **7** Nitaukaza uso wangu dhidi yao. Ingawa watakuwa wameokoka kwenye moto, bado moto utawateketeza. Nami nitakapoukaza uso wangu dhidi yao, ninyi mtajua kwamba Mimi ndimi Bwana. **8** Nitaiifanya nchi kuwa ukiwa kwa sababu wamekuwa si waaminifu, asema Bwana Mwenyezi.”

16 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, ijulishe Yerusalem kuhusu mwenendo wake wa machukizo **3** na useme, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi, analomwambia Yerusalem: Wewe asili yako na kuzaliwa kwako ni katika nchi ya Kanaani, baba yako alikuwa Mwamori, naye mama yako alikuwa Mhiti. **4** Siku uliyozalialiwa kitovu chako hakikukatwa, wala hukugeshwa kwa maji ili kukufanya safi, wala hukusuguliwa kwa chumvi wala kufunika kwa nguo. **5** Hakuna yeoyote aliyekuonea huruma au kukusikititia kiasi cha kukutendea mojawapo ya mambo haya. Badala yake, ulipozaliwa ulitupwa nje penye uwanja, kwa kuwa katika siku uliyozaliwa ulidharauliwa. **6** “Ndipo nilipopita karibu nawe nikakuona ukigaagaa kwenye damu yako, nawe ulipokuwa umelala hapo penye hiyo damu nikakuambia, ‘Ishii’! **7** Nilikufanya uote kama mmea wa shambani. Ukakua na kuongezeka sana, ukawa kito cha thamani kuliko yote. Matiti yako yakatokeza na nywele zako zikaota, wewe uliyekuwa uchi na bila kitu chochote. **8** “Baadaye nikapita karibu nawe, nilipokutazama na kukuona kuwa umefikia umri wa kupendwa, nililitandaza vazii langu juu yako na kuufunika uchi wako. Nikakuapia na kuingia kwenye Agano na wewe, asema Bwana Mwenyezi, nawe ukawa wangu. **9** “Nilikuogesha kwa maji, nikakuosha

ile damu na kukupaka mafuta. **10** Nikakuvika vazi lililotariziwa na kukuvalisha viatu vya kamba vya ngozi. Nikakuvika nguo za kitani safi na kukufunika kwa mavazi ya thamani kubwa. **11** Nikakupamba kwa vito: nikakuvika bangili mikononi mwako na mkufu shingoni mwako, **12** nikaweka hazama puani mwako, vipuli masikioni mwako na taji nzuri sana kichwani mwako. **13** Kwa hiyo ulipambwa kwa dhahabu na fedha, nguo zako zilikuwa za kitani safi, hariri na nguo iliyokuwa imetariziwa. Chakula chako kilikuwa unga laini, asali na mafuta ya zeituni. Ukawa mzuri sana ukainuka kuwa malkia. **14** Umaarufo wako ulifahamika mionganoni mwa mataifa kwa ajili ya uzuri wako, kwani ulikuwa mkamilif kwa ajili ya utukufu wangu niliokuwa nimeuweka juu yako, asema Bwana Mwenyezi. **15** “Lakini ulitumainia uzuri wako na kutumia umaarufu wako kuwa kahaba. Ulifanya uzinzi kwa kila mtu aliyepita, uzuri wako ukawa kwa ajili yake. **16** Ulichukua baadhi ya mavazi yako ukayatumia kupamba mahali pako pa juu pa kuabudia miungu, mahali ambapo ulifanyia ukahaba wako. Mambo ya namna hiyo hayastahili kutendeka wala kamwe kutoke. **17** Pia ulichukua vito vizuri nilivyokupa, vito viliviyotengenezwa kwa dhahabu yangu na fedha yangu, ukajitengenezea navyo sanamu za kiume na ukafanya ukahaba nazo. **18** Ukayachukua mavazi yako niliyokupa yaliyotariziwa na ukazivalisha hizo sanamu, ukatoa mbele ya hizo sanamu mafuta yangu na uvumba wangu. **19** Pia chakula changu nilichokupa ili ile: unga laini, mafuta ya zeituni na asali, ulivitoa mbele yao kuwa uvumba wa harufu nzuri. Hayo ndiyo yaliyotoeke, asema Bwana Mwenyezi. **20** “Nawe uliwichukua wanao na binti zako ulionizalia mimi na kuwatoa kafara kuwa chakula kwa sanamu. Je, ukahaba wako haukukutosha? **21** Uliwachinja watoto wangu na kuwatoa kafara kwa sanamu. **22** Katika matendo yako yote ya machukizo, pamoja na ukahaba wako hukukumbuka siku za ujana wako, wakati ulipokuwa uchi kabisa bila kitu chochote, ulipokuwa ukigaagaa kwenye damu yako. **23** “Ole! Ole wako! Asema Bwana Mwenyezi. Pamoja na maovu yako yote mengine, **24** Ukjijengea jukwaa na kujifanya mahali pa fahari pa ibada za miungu kwenye kila uwanja wa mikutano. **25** Katika kila mwanzo wa barabara ulijenga mahali pa fahari pa ibada za miungu na kuaibisha uzuri wako, ukiutaoa mwili wako kwa kuzidisha uzinzi kwa kila apitaye. **26** Ulifanya ukahaba wako na Wamisri, jirani zako waliojaa tamaa, ukaichochea hasira yangu kwa kuongezeka kwa uzinzi wako. **27** Hivyo nilinyoosha mkono wangu dhidi yako na kuipunguza nchi yako, nikakutia kwenye ulafi wa adui zako, binti za Wafiliisti, walioshtushwa na tabia yako ya uasherati. **28** Ulifanya ukahaba na Waashuru pia, kwa kuwa hukuridhika, hata baada ya hayo, ukawa bado hukutosheleka. **29** Ndipo ukaongeza uzinzi wako kwa Wakaldayo nchi ya wafanyabiashara, hata katika hili hukutosheka. **30** “Tazama jinsi ulivyo na dhamiri dhaifu, asema Bwana Mwenyezi, unapofanya

mambo haya yote, ukifanya kama kahaba asiyekuwa na binti zake, kamwe hawakufanya na aibu! **31** Unapojenga jukwaa lako kila mwanzo wa barabara na kufanyiza mahali pa fahari pa ibada za miungu katika kila kiwanja cha wazi, lakini hukuwa kama kahaba, kwa sababu ulidharau malipo. **32** “Wewe mke mzinzil! Unapenda wageni, kuliko mume wako mwenyewe. **33** Kila kahaba hupokea malipo, lakini wewe hutoa zawadi kwa wapenzi wako wote, ukiwahonga ili waje kwako kutoka kila mahali kwa ajili ya ukahaba wako. **34** Kwa hiyo wewe ulikuwa tofauti na wanawake wengine kwenye ukahaba wako, hakuna aliyeutongoza ili kuzini naye, wewe ndiye uliyelipa wakati hakuna malipo uliyolipwa wewe. Wewe ulikuwa tofauti. **35** “Kwa hiyo, wewe zako na kuynyesha uchi wako katika uzinzi wako kwa wale ambaa ulijifurahisha nao, wale uliowapenda na wale uliowachukia pia. Nitawakusanya wote dhidi yako kutoka pande zote na nitakuvua nguo mbele yao, nao wataona uchi wako wote. **36** Nitakuhukumia adhabu wanayopewa wanawake wafanyao uasherati na hao wamwagao damu, nitaleta juu yenu kisasi cha damu cha ghadhabu yangu na wivu wa hasira yangu. **37** Kisha nitakutia mikononi mwa wapenzi wako, nao watabomoa majukwaa yako na kuharibu mahali pako pa fahari pa ibada ya miungu. Watakuvua nguo zako na kuchukua vito vyako vya thamani na kukuacha uchi na bila kitu. **40** Wataleta kundi la watu dhidi yako, watakaokupiga kwa mawe na kukukatakata vipande kwa panga zao. **41** Watachoma nyumba zako na kutekeleza adhabu juu yako machoni pa tena. **43** “Kwa sababu hukuzikumbuka siku za ujana wako, lakini ulinikasirisha kwa mambo haya yote, hakika nitaleta juu ya kichwa chako yale uliyotenda, asema Bwana Mwenyezi. Je hukuoneza uasherati juu ya matendo yako yote ya kuchukiza? **44** “Kila mtu atumiaye maneno ya mithali hii, atayatumi juu yako: “Alivyo mama, ndivyo alivyo bintiye.” **45** Wewe ni binti halisi wa mama yako, ambaye alimchukia kabisa mume wake na watoto wake, tena wewe ni dada halisi wa dada zako, waliochukia kabisa waume zao na watoto wao. Mama yako aliquwa Mhiti na baba yako aliquwa Mwamori. **46** Dada yako mkubwa aliquwa Samaria, aliyeishi upande wako wa kaskazini na binti zake, pamoja na dada yake, naye dada yako mdogo, aliyeishi kusini yako pamoja na binti zake, aliquwa Sodoma. **47** Hukuziendea njia zao tu na kuiga matendo yao ya kuchukiza, bali kwa muda mfupi katika njia zako zote uliharibika tabia zaidi kuliko wao. **48** Hakika kama niishivyo, asema Bwana Mwenyezi, dada yako Sodoma pamoja na binti zake, kamwe hawakufanya na yale ambayo wewe na binti zako mmefanya. **49** “Sasa barabara na hii ilikuwa ndiyo dhambi ya dada yako Sodoma: ye ye na binti zake walikuwa na majivuno, walafi na wazembe, hawakuwasaidia maskini na wahitaji. **50** Walijivuna na kufanya mambo ya machukizo sana sana ya kuchukiza kuwaliko wao, nawe umewafanya dada zako waonekane kama wenye haki kwa ajili ya mambo haya yote uliyoyafanya. **52** Chukua aibu ndiye si kitu, nao waonekane kama wenye haki. Kwa hiyo kwa kuwa dhambi zako zilikuwa mbaya zaidi kuliko zao, basi, chukua aibu yako, kwa kuwa umewafanya dada zako waonekane wenye haki. **53** “Lakin nitarudisha baraka za Sodoma na binti zake na za Samaria na binti zake, nami nitarudisha baraka zako pamoja na zao, **54** ili upate kuchukua aibu yako na kufedheheka kwa ajili ya yote uliyotenda ambayo yamekuwa faraja kwao wakijilinganisha na wewe. **55** Nao dada zako, Sodoma na binti zake na Samaria na binti zake, watarudishwa kama vile walivyokuwa mwanzoni, nawe pamoja na binti zako mtarudishwa kama mlivyokuwa hapo awali. **56** Hukuweza hata kumtaja dada yako Sodoma kwa sababu ya dharau yako katika siku za kiburi chako, **57** kabla uovo wako haujafunuliwa. Hata hivyo, sasa unadhihakiwa na binti za Edomu na jirani zake wote, na binti za Wafilisti, wale wote wanaokuzunguka wako na matendo yako ya kuchukiza, asema watakomesa ukahaba wako, nawe Nitakushughulikia kama unavyostahili, kwa kuwa wanawake wengi. Nitakomesha ukahaba wako, nawe umedharau kiapo changu kwa kuvunja Agano. **60** Lakin nitakumbuka Agano nilolifanya nawe wakati yangu dhidi yako itakapopungua na wivu wa hasira yangu utaondoka kwako. Nitatulia wala sitakasirika wa ujana wako, nami nitawakusanya imara imara la milele. **61** Ndipo utakapozikumbuka njia zako na kuona aibu utakapowapokea dada zako, wale walio wakubwa wako na wadogo wako. Nitakupa hao wawe binti zako, lakini si katika msingi wa Agano langu na wewe. **62** Hivyo nitalifanya imara Agano langu na wewe, nawe utajua kuwa Mimi ndimi Bwana. **63** Basi, nitakapofanya upatanisho kwa ajili yako, kwa yale yote uliyoyatenda, utakumbuka na kuaibika, nawe kamwe hutafumbua tena kinywa chako kwa sababu ya aibu yako, asema Bwana Mwenyezi.”

17 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, tegा kitendawili, ukawaambie nyumba ya Israeli fumbo. **3** Waambie hivi, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemal: Tai mkubwa mwenze mabawa yenye nguvu, yaliyojaa manyoya marefu ya rangi mbalimbali, aliquwa Lebanon. Akatua kwenye kilele cha mwerezi, **4** akakwanyua ncha yake na kuichukua mpaka nchi ya wafanyabiashara, akaipanda huko katika mji wa wachuuzi. **5** “Akachukua baadhi ya mbegu za nchi yako

na kuziweka katika udongo wenye rutuba. Akazipanda mti umeao kando ya maji mengi, **6** nazo kukiipanda, nitavunja kitawi kichanga kutoka matawi zikaota na kuwa mzabibu mfupi, unaoeneza matawi yake. Matawi yake yakamweleke huyo tai, mizizi yake ikabaki chini ya huo mzabibu. Kwa hiyo ukawa mzabibu na kutoa matawi na vitawi vyenye majani mengi. **7** “Lakin kulikuwa na tai mwingeine nkubwa, mwenye mabawa yenye nguvu yaliyooja manyoya. Tazama! Huu mzabibu ukatoa mizizi yake kumweleke huyo tai kutoka mle kwenye shamba lile ulikopandwa na kutanda matawi yake kumweleke kwa ajili ya kupata maji. **8** Ulikuwa umepandwa katika udongo mzuri wenye maji mengi ili uweze kutoa matawi, kuzaa matunda na uweze kuwa mzabibu mzuri sana.” **9** “Waambie, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Je, utastawi? Je, hautang’olewa na kuondolewa matunda yake, ili uweze kunyauka? Majani yake mapya yanayochipua yote yatanyaauka. Hautahitaji mkono wenye nguvu au watu wengi kuung’oa na mizizi yake. **10** Hata kama utapandwa pengine, Je, utastawi? Je, hautanyaauka kabisa wakati upopo wa mashariki utakapoupiga, yaani, hautanyaauka kabisa katika udongo mzuri ambamo ulikuwa umestawi vizuri?” **11** Ndipo neno la Bwana likanija kusema: **12** “Waambie nyumba hii ya kuasi, ‘Je, mnajua hii ina maana gani?’ Waambie: ‘Mfalme wa Babeli alikwenda Yerusalem na kumchukua mfalme na watu maarufu, akarudi nao na kuwaleta mpaka Babeli. **13** Ndipo akamchukua mmoja wa jamaa ya mfalme na kufanya mapatano naye, akamfanya aape. Akawachukua pia viongozi wa nchi, **14** ili kuudhoofisha ufalme huo, usiweze kuinuka tena, ila uweze kuendelea tu chini ya mapatano yake. **15** Lakini mfalme aliasi dhidi yake kwa kutuma wajumbe wake kwenda Misri ili kupatiwa farasi na jeshi kubwa. Je, atashinda? Je, atafanikiwa? Je, mtu afanyaye mambo kama hayo ataokoka? Je, atavunja mapatano na bado aooke? **16** “Hakika kama niishivyo, asema Bwana Mwenyezi, atafia huko Babeli, katika nchi ya mfalme aliymketisha katika kitu cha enzi, ambaye alidharau kiapo chake na kuvunja mapatano yake. **17** Farao na jeshi lake kubwa, na wingi wake wa watu hawataweza kusaidia chochote katika vita, wakati watakapozungukwa na jeshi ili kukatilia mbali maisha ya watu wengi. **18** Alidharau kiapo kwa kuvunja Agano. Kwa sababu aliahidi kwa mkono wake mwenyewe na bado akafanya mambo haya yote, hataokoka. **19** “Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Hakika kama niishivyo, nitaleta juu ya kichwa chake kiapo changu, alichokidharau na Agano langu lile alilolivunja. **20** Nitautandaza wawu wangu kwa ajili yake, naye atanawsa katika mtego wangu. Nitamleta mpaka Babeli na kutekeleza hukumu juu yake huko kwa kuwa hakuwa mwaminifu kwangu. **21** Askari wake wote wanaotoroka wataanguka kwa upanga, nao watakanousurika watatawanyika katika pande zote za dunia. Ndipo utakapojuwa kuwa Mimi Bwana nimesema. **22** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Mimi mwenyewe nitachukua chipukizi

kutoka kwenye kilele cha juu sana cha mwerezi na yake ya juu kabisa na kukiipanda juu ya mlima mrefu ulioinuka sana. **23** Katika vilele nya mlima mrefu wa Israeli nitakipanda, kitatoa matawi na kuzaa matunda na kuwa mwerezi mzuri sana. Ndege wa kila aina wataweka viota vyao ndani yake, nao watapata makazi katika kivuli cha matawi yake. **24** Miti yote ya kondeni itajua kuwa Mimi Bwana ninaishusha miti mirefu na kuikuza miti mifupi kuwa miti mirefu. Mimi naikausha miti mibichi na kuifanya miti mikavu istawi. “Mimi Bwana nimesema, nami nitatenda.”

18 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Je, ninyi watu mna maana gani kutumia mithali hii inayohusu nchi ya Israeli: ‘Baba wamekula zabibu zenye chachu, nayo meno ya watoto yametiwa ganzi?’ **3** “Hakika kama niishivyo, asema Bwana Mwenyezi, hamatumia tena mithali hii katika Israeli. **4** Kwa kuwa kila roho ni mali yangu, kama vile ilivyo roho ya baba, vivyo hivyo roho ya mtoto ni mali yangu. Roho itendayo dhambi ndiyo itakayokufa. **5** “Mtu aweza kuwa ni mwenye haki atendaye yaliyo haki na sawa. **6** Hakula katika mahali pa ibada za miungu kwenye milima wala hakuziinulia macho sanamu za nyumba ya Israeli. Hakumtia unajisi mke wa jirani yake, wala hakukutana kimwili na mwanamke wakati wa siku zake za hedhi. **7** Hamwonei mtu yeyote, bali hurudisha kilichowekwa rehani kwake. Hanyang’anyi, bali huwapa wenye njaa chakula chake na huwapa nguo walio uchi. **8** Hakopeshi kwa riba wala hajipattii faida ya ziada. Huuzuia mkono wake usifanye mabaya, naye huhukumu kwa haki kati ya mtu na mtu. **9** Huzifuata amri zangu na kuzishika sheria zangu kwa uaminifu. Huyo mtu ni mwenye haki; hakika ataishi, asema Bwana Mwenyezi. **10** “Aweza kuwa ana mwana jeuri, amwagaye damu au atendaye mojawapo ya mambo haya **11** (ingawa baba yake hakufanya mojawapo ya haya): ‘Hula katika mahali pa ibada za miungu kwenye milima. Humtia unajisi mke wa jirani yake. **12** Huwaonea maskini na wahitaji. Hunyang’anyana. Harudishi kile kilichowekwa rehani kwake. Huziinulia sanamu macho. Hufanya mambo ya machukizo. **13** Hukopesha kwa riba na kutafuta faida ya ziada. Je, mtu wa namna hii ataishi? Hapani, hataishi! Kwa sababu amefanya mambo haya yote ya machukizo, hakika atauawa na damu yake itakuwa juu ya kichwa chake mwenyewe. **14** “Lakini yawezekana mwana hayo ana mwana aonaye dhambi hizi zote anazofanya baba yake, naye ingawa anaziona, yeze hafanyi mabaya kama haya: **15** “Hakula katika mahali pa ibada za miungu kwenye milima, wala hainulii macho sanamu za nyumba ya Israeli. Hakumtia unajisi mke wa jirani yake. **16** Hakumwonea mtu yeyote wala hakutaka rehani kwa ajili ya mkopo. Hanyang’anyi, bali huwapa wenye njaa chakula chake na huwapa nguo walio uchi. **17** Huuzuia mkono wake usitende dhambi, hakopeshi kwa riba wala hajipattii faida ya

ziada. Huzishika amri zangu na kuzifuata sheria kwa ndoana mpaka nchi ya Misri. **5** “Mama yake zangu. Hatakufa kwa ajili ya dhambi za baba yake; alipongoja na kuona tumaini lake halitimiziki, nayo hakika ataishi. **18** Lakini baba yake atakufa kwa ajili ya dhambi yake mwenyewe, kwa sababu alitoza bei isiyo halali kwa nguvu, akamnyang’anya ndugu yake na kufanya yaliyo mabaya mionganoni mwa watu wake. **19** Lakini mnauliza, ‘Kwa nini mwana asiadhibiwe kwa uovu wa baba yake?’ Kwa vile mwana ametenda yaliyo haki na sawa na amekuwa mwangalifu kuzishika amri zangu zote, hakika ataishi. **20** Roho itendayo dhambi ndiyo itakayokufa. Mwana hataadhibiwa kwa ajili ya makosa ya baba yake, wala baba hataadhibiwa kwa ajili ya makosa ya mwanawе. Haki ya mtu mwenvye haki itahesabiwa juu yake na uovu wa mtu mwovu utalipizwa juu yake. **21** “Lakini mtu mwovu akiacha dhambi zake zote alizozitenda na kushika amri zangu zote na kufanya lililo haki na sawa, hakika ataishi, hatakufa. **22** Hakuna kosa lolote alilotenda litakalokumbukwa juu yake. Kwa ajili ya mambo ya haki aliyyotenda, ataishi. **23** Je, mimi ninafurahia kifo cha mtu mwovu? Asema Bwana Mwenyezi. Je, si mimi ninafurahi wanapogeuka kutoka njia zao mbaya na kuishi? **24** “Lakini kama mtu mwenvye haki akiacha haki yake na kutenda dhambi na kufanya mambo ya machukizo ambayo mtu mwovu hufanya, Je, ataishi? Hakuna hata mojawapo ya matendo ya haki aliyyotenda litakalokumbukwa. Kwa sababu ya kukosa uaminifu kwake anayo hatia na kwa sababu ya dhambi alizozitenda, atakufa. **25** “Lakini mnasema, ‘Njia ya Bwana si ya haki.’ Sikia, ee nyumba ya Israeli: Njia yangu siyo iliyo ya haki? Je, si njia zenu ndizo ambazo si za haki? **26** Kama mtu mwenvye haki akiacha haki yake na kutenda dhambi, atakufa kwa ajili ya dhambi yake, kwa sababu ya dhambi alizotenda, atakufa. **27** Lakini mtu mwovu akiigeuka kutoka maovu aliyyotenda na kufanya yaliyo haki na sawa, ataokoaa maisha yake. **28** Kwa kuwa anayafikiria na kugeuka kutoka makosa yake yote aliyyotenda na kuyaacha, hakika ataishi, hatakufa. **29** Lakini nyumba ya Israeli inasema, ‘Njia za Bwana si haki.’ Je, njia zangu si za haki, ee nyumba ya Israeli? Je, si njia zenu ndizo ambazo si za haki?” **30** “Kwa hiyo, ee nyumba ya Israeli, nitawahukumu, kila mmoja sawasawa na njia zake, asema Bwana Mwenyezi. Tubuni! Geukeni kutoka makosa yenu yote, ndipo dhambi haitakuwa anguko lenu. **31** Tupilieni mbali makosa yenu yote mliyyatenda, nanyi mpate moyo mpya na roho mpya. Kwa nini mfe, ee nyumba ya Israeli? **32** Kwa maana sifurahii kifo cha mtu awaye yote afaye katika uovu, asema Bwana Mwenyezi. Tubuni basi, mkaishi!

19 “Wewe fanya maombolezo kuhusu wakuu wa Israeli **2** na useme: “Tazama jinsi gani mama yako alivokuwa simba jike mionganoni mwa simba! Alilala katikati ya wana simba na kulisha watoto wake. **3** Alimlea mmoja wa watoto wake, naye akawa simba mwenvye nguvu. Akajifunza kurarua mawindo naye akala watu. **4** Mataifa wakasikia habari zake, naye akanaswa katika shimo lao. Wakamwongoza

matarajio yake yametoweka, akamchukua mwanawе mwininge na kumfanya simba mwenvye nguvu. **6** Alizungukzungu mionganoni mwa simba, kwa kuwa sasa alikuwa simba mwenvye nguvu. Akajifunza “Lakini mnauliza, ‘Kwa nini mwana asiadhibiwe kwa uovu wa baba yake?’ Kwa vile mwana ametenda yaliyo haki na sawa na amekuwa mwangalifu kuzishika amri zangu zote, hakika ataishi. **20** Roho itendayo dhambi ndiyo itakayokufa. Mwana hataadhibiwa kwa ajili ya makosa ya baba yake, wala baba hataadhibiwa kwa ajili ya makosa ya mwanawе. Haki ya mtu mwenvye haki itahesabiwa juu yake na uovu wa mtu mwovu utalipizwa juu yake. **21** “Lakini mtu mwovu akiacha dhambi zake zote alizozitenda na kushika amri zangu zote na kufanya lililo haki na sawa, hakika ataishi, hatakufa. **22** Hakuna kosa lolote alilotenda litakalokumbukwa juu yake. Kwa ajili ya mambo ya haki aliyyotenda, ataishi. **23** Je, mimi ninafurahia kifo cha mtu mwovu? Asema Bwana Mwenyezi. Je, enzi ya mtawala. Ulikuwa mrefu kupita miti mingine si mimi ninafurahi wanapogeuka kutoka njia zao ngome zao na kuiharibu miji yao. Nchi na wote waliokuwa ndani yake wakatiwa hofu kwa kunguruma kumleta mpaka kwa mfalme wa Babeli. Wakamtia gerezani, hivyo kunguruma kwake hakukusikika tena katiaka milima ya Israeli. **10** “Mama yako alikuwa kama mzabibu katika shamba lako la mizabibu uliopandwa kando ya maji, ukiwa unazaa sana na wenye matawi mengi kwa sababu ya wingi wa maji. **11** Matawi kwa ajili ya urefu wake na wingi wa matawi yake. **12** Lakini uling’olewa kwa hasira kali na kutupwa chini. Upopo wa mashariki uliufanya usinyae, matunda yake yakapukutika, matawi yake yenye nguvu yakanyauka na moto ukayateketeza. **13** Sasa umepandwa jangwani katikati ya matawi manene; ulionekana kwa urahisi kwa ajili ya urefu wake na wingi wa matawi yake. **14** Moto ulienea kuanzia katika mmojawapo ya matawi yake makubwa na kuteketeza matunda yake. Hakuna tawi lenye nguvu lillobaki juu yake lifaalo kuwa fimbo ya enzi ya mtawala.” Hili ndilo ombolezo, na litumike kama ombolezo.”

20 Katika mwaka wa saba, mwezi wa tano siku ya kumi, baadhi ya wazee wa Israeli wakaja ili kutaka ushauri kwa Bwana, wakaketib meble yangu. **2** Ndipo neno la Bwana likanija kusema: **3** “Mwanadamu, sema na wazee wa Israeli uwambie, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa nini mmekuja? Je, ni kutaka ushauri kwangu? Hakika kama niishivyo, sitawaruhusu mtake ushauri toka kwangu, asema Bwana Mwenyezi.’ **4** “Je, utawahukumu? Je, mwanadamu, utawahukumu? Basi uwakabili kwa ajili ya machukizo ya baba zao **5** na uwambie: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Siku ile nilipochagua Israeli, niliwaapia wazao wa nyumba ya Yakobo kwa mkono ulioinuliwa nami nikajidhihirisha kwao huko Misri. Kwa mkono ulioinuliwa niliwaambia, ‘Mimi ndimi Bwana, Mungu wenu.’ **6** Siku ile niliwaapia wao kwamba nitawatako katika nchi ya Misri na kuwaleta katika nchi niliowachagulia, nchi itiririkayo maziwa na asali, nchi nzuri kupita zote. **7** Nami nikawaambia, “Kila mmoja wenu aondolee mbali sanamu za chukizo ambazo mmekeziaz macho, nanyi msijitie unajisi kwa sanamu za Misri. Mimi ndimi Bwana, Mungu wenu.” **8** “Lakini waliniiasi na hawakunisikiliza, hawakuondolea mbali sanamu za machukizo ambazo

walikuwa wamezikazia macho, wala kuondolea mbali Mimi ndimi Bwana.’ 27 ‘Kwa hiyo, mwanadamu, sanamu za Misri. Ndipo nikasema, nitawamwagia sema na watu wa Israeli na uwaambie, ‘Hili ndilo ghadhabu yangu na kutimiza hasira yangu dhidi yao Bwana Mwenyezi asemalo: Katika hili pia, baba zenu huko Misri. 9 Lakini kwa ajili ya Jina langu nilifanya walinikufuru kwa kuniacha mimi: 28 Nilipowaleta kile ambacho kingelifanya lisitiwe unajisi machoni katika nchi ile ambayo nilikuwa nimeapa kuwapa na mwa mataifa waliyoishi mionganii mwao na ambaio kuona kilima chochote kirefu au mti wowote wenye machoni pao nilikuwa nimejifunua kwa Waisraeli majani mengi, huko walitoa dhabihu zao, wakatoa kwa kuwatoa katika nchi ya Misri. 10 Kwa hiyo sadaka ambazo zilichochea hasira yangu, wakafukiza nikawaongoza watoke Misri na kuwaleta jangwani. 11 uvumba wenye harufu nzuri na kumimina sadaka Nikawa amri zangu na kuwajulisha sheria zangu, zao za kinywaji. 29 Ndipo nikawaambia: Ni nini kwa kuwa mtu anayezitii ataiishi kwa hizo. 12 Pia maana yake hapa mahali pa juu pa kuabudia miungu niliwapa Sabato zangu kama ishara kati yangu nao, ili mnapopaaende?” (Basi jina la mahali pale panaitwa wapate kujua kuwa Mimi Bwana niliwafanya kuwa Bama hata hivi leo.) 30 “Kwa hiyo iambie nyumba watakatifu. 13 ‘Lakini watu wa Israeli waliniiasi Mimi ya Israeli: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: jangwani. Hawakufuata amri zangu, bali walikataa Je, mtajinajisi kama vile baba zenu walivofanya sheria zangu, ingawa mtu yule anayezitii ataiishi kwa na kutamani vinyago vyao vyaa machukizo? 31 hizo sheria, nao walizinajisi Sabato zangu kabisa. Mnapotaa matoleo yenu, yaani, wana wenu kafara Hivyo nilisema ningewaga ghadhabu yangu juu yao katika moto, mnaendelea kujinajisi na sanamu zenu na kuwaangamiza huko jangwani. 14 Lakini kwa ajili zote hadi siku hii ya leo. Je, niulizwe neno na ninyi, ya Jina langu nikafanya kile ambacho kitalifanya Jina ee nyumba ya Israeli? Hakika kama niishivyo, asema langu lisitiwe unajisi machoni mwa mataifa ambaio Bwana Mwenyezi, mimi sitaulizwa neno na ninyi. 32 mbele yao nilikuwa nimewatoa Waisraeli. 15 Tena ‘Lile lililoko miyoni mwenu kamwe halitatoka, kwa mkono ulioinuliwa nikawaapia huko jangwani mnaposema, ‘Tunataka tuwe kama mataifa mengine, kwamba nisingewaingiza katika nchi niliyokuwa kama watu wengine wa dunia, wanaotumikia miti nimewapa, yaani, nchi itiririkayo maziwa na asali, na mawe.’ 33 Hakika kama niishivyo asema Bwana nchi nzuri kuliko zote, 16 kwa sababu walikataa sheria Mwenyezi, nitatawala juu yenu kwa mkono wa nguvu zangu na hawakufuata amri zangu na wakazinajisi na kwa mkono ulionyooshwa na kwa ghadhabu Sabato zangu. Kwa kuwa miyo yao iliandama sanamu iliyomwagwa. 34 Nitawatoa toka katika mataifa zao. 17 Lakini niliwahurumia wala sikuwaangamiza na kuwakusanya kutoka nchi mlilotawanywa, kwa wala hakuwafuta kabisa jangwani. 18 Niliwaambia mkono wa nguvu na kwa mkono ulionyooshwa na watoto wao kule jangwani, ‘Msifuate amri za baba kwa ghadhabu iliyomwagwa. 35 Nitawaleta katika zenu wala kushika sheria zao au kujinajisi kwa sanamu jangwa la mataifa na huko nitatekeleza hukumu zao. 19 Mimi ndimi Bwana, Mungu wenu, fuateni amri juu yenu uso kwa uso. 36 Kama nilivyowahukumu zangu tena kuweni waangalifu kushika sheria zangu. baba zenu katika jangwa la nchi ya Misri, ndivyo 20 Zitakaseni Sabato zangu ili ziwe ishara kati yangu nitakayowahukumu ninyi, asema Bwana Mwenyezi. nanyi. Ndipo mtakapojuu kuwa Mimi ndimi Bwana, 37 Nitawafanya mpite chini ya fimbio yangu, nami Mungu wenu.’ 21 ‘Lakini watoto hao wakaniasi: nitawaleta katika mkataba wa Agano. 38 Nitawaonda Hawakufuata amri zangu, wala hawakuwa waangalifu mionganii mwenu wale wanaohalifu na wale wanaoasi kushika sheria zangu, ingawa mtu anayezitii anaishi dhidi yangu. Ingawa nitawatoa katika nchi wanazoishi, kwa hizo sheria, nao wakazinajisi Sabato zangu. Hivyo hawataingia katika nchi ya Israeli. Ndipo mtakapojuu nikasema ningewaga ghadhabu yangu juu yao na kuwa Mimi ndimi Bwana. 39 ‘Kwa habari zenu ninyi, kutimiza hasira yangu dhidi yao huko jangwani. ee nyumba ya Israeli, hili ndilo Bwana Mwenyezi, 22 Lakini nikauzuia mkono wangu na kwa ajili ya asemalo: Nendeni mkatumikie sanamu zenu, kila Jina langu nikafanya kile ambacho kingelifanya Jina mmoja wenu! Lakini baadaye hakika mtanisikiliza langu lisitiwe unajisi machoni mwa mataifa ambaio mimi nanyi hamtalajisi tena Jina langu takatifu, mbele yao nilikuwa nimewatoa Waisraeli. 23 Tena kwa matoleo yenu na sanamu zenu. 40 Kwa kuwa kwa mkono ulioinuliwa nikawaapia huko jangwani katika mlima wangu mtakatifu, mlima mrefu wa kwamba ningewatawanya mionganii mwa mataifa na Israeli, asema Bwana Mwenyezi, hapo katika nchi kuwatawanya katika nchi mbalimbali, 24 kwa sababu nyumba yote ya Israeli itanitumikia mimi, nami hawakutii sheria zangu lakini walikuwa wamekataa huko nitawakubali. Huko nitataka sadaka zenu na amri zangu na kuzinajisi Sabato zangu, nayo macho matoleo ya malimbuko yenu, pamoja na dhabihu zenu yao yakatamani sanamu za baba zao. 25 Pia niliwaacha takatifu zote. 41 Nitawakubali ninyi kama uvumba wafuate amri ambazo hazikuwa nzuri na sheria wenye harufu nzuri wakati nitakapowatoa katika ambazo mtu hawezu kuishi kwa hizo sheria. 26 mataifa na kuwakusanya kutoka nchi mlipokuwa Nikawaacha wanajisiwe kwa matoleo yao, kuwatoa mmetawanyika, nami nitajionyesha kuwa mtakatifu wazaliwa wao wa kwanza kafara kwa sanamu, yaani, mionganii mwenu na machoni mwa mataifa. 42 Ndipo kule kuwapitisha wazaliwa wao wa kwanza kwenye mtakapojuu kuwa Mimi ndimi Bwana, nitakapowaleta moto, nipate kuwajaza na hofu ili wajue kwamba katika nchi ya Israeli, nchi niliyokuwa nimeapa

kwa mkono ulioinuliwa kuwapa baba zenu. **43** "Hivyo basi, mwanadamu, tabiri na ukapige makofi. Hapo ndipo nitakapokumbuka mwenendo wenu na Upanga wako na upige mara mbili, naam, hata mara matendo yenu yote ambayo kwayo mlilitia unajisi, tatu. Ni upanga wa kuchinja, upanga wa mauaji nanyi mtajichukia wenyewe kwa ajili ya maovu yote makuu, ukiwashambulia kutoka kila upande. **15** Ili mlilyokuwa mmetenda. **44** Nanyi mtajua kuwa mimi miyo ipate kuyeyuka na wanaouawa wawe wengi, ndimi Bwana, nitakaposhughulika nanyi kwa ajili nimeweka upanga wa kuchinja kwenye malango yao ya Jina langu na wala si sawasawa na njia zenu yote. Lo! Umetengenezwa umetemete kama umeme mbaya na matendo yenu maovu, ee nyumba ya wa radi, umeshikwa kwa ajili ya kuua. **16** Ee upanga, Israeli, asema Bwana Mwenyezi." **45** Neno la Bwana kata upande wa kuume, kisha upande wa kushoto, likanija kusema: **46** "Mwanadamu, uelekeze uso mahali popote makali yako yatakapeolekezwa. **17** wako upande wa kusini, hubiri juu ya upande wa Mimi nami nitapiga makofi, nayo ghadhabu yangu kusini na uteo unabii juu ya msitu wa Negebu. **47** itapungua. Mimi Bwana nimesema." **18** Neno la Bwana Waambie watu wa Negebu: 'Sikieni neno la Bwana. Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ninakaribia kukutia likanija kusema: **19** "Mwanadamu, weka alama njia moto, nao utateteketeza miti yako yote, mibichi na mbili ambazo upanga wa mfalme wa Babeli utapitia, iliyokauka. Miali ya moto haitawenza kuzimwa na kila njia hizozikanzia katika nchi hiyo hiyo. Weka kibao uso kutoka kusini mpaka kaskazini utakaushwa kwa pale ambapo njia zinagawanyika kuelekea mjini. **20** moto huo. **48** Kila mmoja ataona kuwa mimi Bwana Weka alama njia moja kwa ajili ya upanga upate kuja ndiye niliyeuwasha huo moto, nao hautazimwa." **21** dhidi ya Raba ya Waamoni na nyininge upate kuja Ndipo niliposema, "Aa, Bwana Mwenyezi! Wao dhidi ya Yuda na Yerusalemu iliyozungushiwa ngome. **22** hunisema, 'Huyu si huzungumza mafumbo tu?'" Kwa kuwa mfalme wa Babeli sasa amesimama

21 likanija kusema: **2** "Mwanadamu, uelekeze uso wako juu ya Yerusalemu na uhubiri dhidi ya mahali patakatifu. Tabiri dhidi ya nchi ya Israeli **3** uiambie: 'Hili ndilo Bwana asemalo: Mimi niko kinyume nawe. Nitautoa upanga wangu kwenye ala yake na kumkatilia mbali mwénye haki na mwovu. **4** Kwa sababu nitarkatilia mbali mwénye haki na mwovu, upanga wangu wangu wazi dhidi ya kila mmoja kuanzia kusini mpaka kaskazini. **5** Ndipo watu wote watajua ya kuwa Mimi Bwana nimeutoa upanga wangu kwenye ala yake, nao hautarudi humo tena.' **6** "Kwa hiyo lia kwa uchungu, mwanadamu! Lia kwa uchungu mbele yao kwa moyo uliopondeka na kwa huzuni nydingi. **7** Nao watakapokuliza, 'Kwa nini unalia kwa uchungu?' Utasema hivi, 'Kwa sababu ya habari zinazokuja. Kila moyo utayeyuka na kila mkono utalegea, kila roho itazimia na kila goti litalegea kama maji.' Habari hizo zinakuja! Hakika zitatokea, asema Bwana Mwenyezi." **8** Neno la Bwana likanija, kusema: **9** "Mwanadamu, tabiri na useme, 'Hili ndilo Bwana asemalo: "Upanga, upanga, ulionolewa na kusuguliwa: **10** umenolewa kwa ajili ya mauaji, umesuguliwa ili ung'ae kama umeme wa radi! "Je, tuifurahie fimbo ya utawala ya mwanangu Yuda? Upanga unaidharau kila fimbo ya namna hiyo. **11** "Upanga umewekwa tayari ili kusuguliwa, ili upate kushikwa mkononi, umenolewa na kusuguliwa, umewekwa tayari kwa mkono wa muuaji. **12** Piga kelele na uomboleze, ee mwanadamu, kwa kuwa upanga u dhidi ya watu wangu; u dhidi ya wakuu wote wa Israeli. Wametolewa wauawe kwa upanga pamoa na watu wangu. Kwa hiyo pigapiga kifua chako. **13** "Kwa maana upanga huu umejaribiwa na kuhakikishwa, itakuwaje basi fimbo ya ufalme yao Yuda inayoudharau kama haitakuwepo tena, bali itakuwa imeondolewa kabisa? asema Bwana Mwenyezi.' **14**

mwa watu wakatili, watu stadi katika kuangamiza. **32** Mtakuwa kuni za kuwashia moto, damu yenu yangu kuaweka ndani ya mji na kuwayeyusha. **21** Nitakavyowakusanya katika hasira yangu na ghadhabu yangu na huo mji. **22** Kama fedha iyeyukavyo kalibuni, ndivyo mtakavyoyeyuka ndani ya huo mji, nanyi mtajua kuwa Mimi Bwana nimewaga ghadhabu yangu juu yenu.” **23** Neno la Bwana likanijia tena kusema: **24** “Mwanadamu, iambie nchi, ‘Wewe ni nchi ambayo hajapata mvua wala manyunyu katika siku ya ghadhabu.’ **25** Kuna hila mbaya ya wakuu ndani yake kama simba angurumaye akirarua mawindo yake, wanakula watu, wanachukua hazina na vitu nya thamani na kuongeza idadi ya wajane ndani yake. **26** Makuhani wake wamehalifu sheria yangu na kunajisi vitu vyangu vitakatifu, hawatofautishi katy ya vitu vitakatifu na vitu nya kawaida. Wanafundisha kuwa hakuna tofauti katy ya vitu vivilivo najisi na visivyo najisi, nao wanafumba macho yao katika kutunza Sabato zangu, hivyo katikati yao niometiwa unajisi. **27** Maafisa wake walioko ndani yake ni kama mbwa mwitu wararua mawindo yao, wanamwaga damu na kuua watu ili kupata faida ya udhalimu. **28** Manabii wake wanapaka chokaa matendo haya kwa maono ya uongo na utabiri wa udanganyifu. Wanasema, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo,’ wakati Bwana hajasema. **29** Watu wa nchi wanatoza kwa nguvu na kufanya unyang’anyi, wanawatenda jeuri maskini na wahitaji na kuwaonea wageni, wakiwanyima haki. **30** “Nami nikatafuta mtu mionganoni mwao, ambaye angejenga ukuta na kusimama mbele zangu mahali palipobomoka kwa ajili ya watu wa nchi ili nisije nikaiangamiza, lakini sikumwona mtu yeyote. **31** Hivyo nitaimwaga ghadhabu yangu juu yao na kuwateketeza kwa moto wa hasira yangu, nikuyaleta juu ya vichwa vyao yale yote waliyotenda, asema Bwana Mwenyezi.”

22 Neno la Bwana likanijia kusema: **2** “Mwanadamu, je, wewe utauhukumu? Je, utauhukumu huu mji umwagao damu? Basi uu julishe juu ya matendo yake yote ya machukizo **3** uuambie: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ee mji ule ujiletao maangamizi wenyewe kwa kumwaga damu ndani yake na kujinajisi wenyewe kwa kutengeneza sanamu, **4** umekuwa na hatia kwa sababu ya damu uliyomwaga na umetiwa unajisi kwa sanamu ulizotengeneza. Umejiletea mwisho wa siku zako na mwisho wa miaka yako umewadnia. Kwa hiyo nitakufanya kitu cha kudharauliwa kwa mataifa na kitu cha mzaha kwa nchi zote. **5** Wale walio karibu na wale walio mbali watakudhifikasi, Ewe mji wenyewe sifa mbaya, uliyejaa ghasia. **6** “Ona jinsi kila mkuu wa Israeli aliye kuo ndani yako anavyotumia nguvu zake kumwaga damu. **7** Ndani yako wamewadharau baba na mama, ndani yako wamewatendea wageni udhalimu na kuwaonea yatima na wajane. **8** Mmedharau vitu vyangu vitakatifu na kuzinajisi Sabato zangu. **9** Ndani yako wako watu wasingizaji, watu walio tayari kumwaga damu, ndani yako wako wale wanaokula vyakula viliyotolewa mahali pa ibada za miungu kwenye milima, na kutenda matendo ya usherati. **10** Ndani yako wako wale wanaovunjia heshima vitanda nya baba zao, ndani yako wamo wale wanaowatendea wanawake jeuri wakiwa katika hedhi, wakati wakiwa si safi. **11** Ndani yako mtu hufanya mambo ya machukizo na mke wa jirani yake, mwingine kwa aibu kubwa hukutana kimwili na mke wa mwanawewe, mwingine humtenda jeuri dada yake, binti wa baba yake hasa. **12** Ndani yako watu hupokea rushwa ili kumwaga damu, mnapokea riba na faida ya ziada na kupata faida isiyokuwa halali kutoka kwa jirani ili kupata faida kubwa kupita kiasi. Nawe umenisahau mimi, asema Bwana Mwenyezi. **13** “Hakika nitapiga makof kwa ajili ya faida isiyokuwa halali uliyopatia na kwa damu uliyomwaga ndani yako. **14** Je, ujasiri wako utadumu au mikono yako itakuwa na nguvu siku hiyo nitakapokushughulikia? Mimi Bwana nimesema na nitalifanya. **15** Nitakutawanya mionganoni mwa mataifa na kukutapanya katika nchi mbalimbali nami nitakomesha unajisi wako. **16** Ukiisha kunajisikia mbele ya mataifa, utajua kuwa Mimi ndimi Bwana.” **17** Ndipo neno la Bwana likanijia kusema: **18** “Mwanadamu, nyumba ya Israeli imekuwa kwango takataka ya chuma, wote kwango wamekuwa shaba, bat, chuma na risasi ilioachwa kalibuni. Wao ni taka ya madini ya fedha tu. **19** Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: ‘Kwa kuwa wote mmekuwa takataka ya chuma, nitakavusanya Yerusalemu. **20** Kama vile watu wakusanyavyo fedha, shaba, chuma, risasi na batu kalibuni ili kuyeyusha kwa moto mkali, ndivyo

nitakavyowakusanya katika hasira yangu na ghadhabu yangu kuaweka ndani ya mji na kuwayeyusha. **21** Nitakavusanya na kupuliza juu yenu moto wa hasira yangu na ghadhabu yangu nanyi mtayeyushwa ndani ya huo mji. **22** Kama fedha iyeyukavyo kalibuni, ndivyo mtakavyoyeyuka ndani ya huo mji, nanyi mtajua kuwa Mimi Bwana nimewaga ghadhabu yangu juu yenu.” **23** Neno la Bwana likanijia tena kusema: **24** “Mwanadamu, iambie nchi, ‘Wewe ni nchi ambayo hajapata mvua wala manyunyu katika siku ya ghadhabu.’ **25** Kuna hila mbaya ya wakuu ndani yake kama simba angurumaye akirarua mawindo yake, wanakula watu, wanachukua hazina na vitu nya thamani na kuongeza idadi ya wajane ndani yake. **26** Makuhani wake wamehalifu sheria yangu na kunajisi vitu vyangu vitakatifu, hawatofautishi katy ya vitu vitakatifu na vitu nya kawaida. Wanafundisha kuwa hakuna tofauti katy ya vitu vivilivo najisi na visivyo najisi, nao wanafumba macho yao katika kutunza Sabato zangu, hivyo katikati yao niometiwa unajisi. **27** Maafisa wake walioko ndani yake ni kama mbwa mwitu wararua mawindo yao, wanamwaga damu na kuua watu ili kupata faida ya udhalimu. **28** Manabii wake wanapaka chokaa matendo haya kwa maono ya uongo na utabiri wa udanganyifu. Wanasema, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo,’ wakati Bwana hajasema. **29** Watu wa nchi wanatoza kwa nguvu na kufanya unyang’anyi, wanawatenda jeuri maskini na wahitaji na kuwaonea wageni, wakiwanyima haki. **30** “Nami nikatafuta mtu mionganoni mwao, ambaye angejenga ukuta na kusimama mbele zangu mahali palipobomoka kwa ajili ya watu wa nchi ili nisije nikaiangamiza, lakini sikumwona mtu yeyote. **31** Hivyo nitaimwaga ghadhabu yangu juu yao na kuwateketeza kwa moto wa hasira yangu, nikuyaleta juu ya vichwa vyao yale yote waliyotenda, asema Bwana Mwenyezi.”

23 Neno la Bwana likanijia kusema: **2** “Mwanadamu, walikuwepo wanawake wawili, binti wa mama mmoja. **3** Wakawa makahaba huko Misri, wakajitia kwenye ukahaba tangu ujana wao. Katika nchi ile vifu vyao nya ubikira vikakumbatiwa huko na wakapoteza ubikira wao. **4** Mkubwa alitwa Ohola na mdogo wake Oholiba. Walikuwa wangu nao wakazaa wavulana na msichana. Ohola ni Samaria, Oholiba ni Yerusalemu. **5** “Ohola akajitia kwenye ukahaba alipokuwa bado ni wangu, akatamani sana wapenzi wake, mashujaa Waashuru, **6** waliovaa nguo za buluu, watawala na majemadari, wote walikuwa wanaume vijana wa kuvutia, wapandao farasi. **7** Akafanya ukahaba na wasomi wote wa Ashuru, na kujinajisi kwa sanamu zote za kila mwanamume aliyemtamani. **8** Hakua ukahaba wake alionanza huko Misri, wakati ambapo tangu ujana wake wanaume walilala naye, wakikumbatiwa kifua cha ubikira wake na kumwaga tamaa zao juu yake. **9** “Kwa hiyo nilimtia mikononi mwa wapenzi wake, Waashuru, kwa kuwa ndio

aliowatamani. **10** Wakamvua nguo zake wakamwacha mwa wale unaowachukia, kwa wale uliojitetenga nao uchi, wakawachukua wanawe na binti zake, naye kwa kuwachukia. **29** Watakushughulikia kwa chuki wakamuua kwa upanga. Akawa kitu cha kudharauliwa na kukunyang'anya kila kitu ulichokifanyia kazi. mionganoni mwa wanawake na adhabu ikatolewa dhidi Watakuacha uchi na mtupu na aibu ya ukahaba yake. **11** "Oholiba dada yake aliliona jambo hili, wako itafunuliwa. Uasherati wako na uzinzi wako lakini kwa tamaa zake na ukahaba wake, akaharibu **30** umekuletea haya yote, kwa sababu ultamani tabia zake kuliko Ohola dada yake. **12** Yeye naye mataifa na kujinajisi kwa sanamu zao. **31** Umeiendea aliwatamani Waashuru, watawala na majemadari, njia ya dada yako, hivyo nitakititia kikombe chake mashujaa waliovalia sare, wapandao farasi, wanaume mikononi mwako. **32** "Hili ndilo Bwana Mwenyezi vijana wote waliovutia. **13** Nikaona kuwa yeje asemalo: "Utakinywea kikombe cha dada yako, pia alijinajisi, wote wawili wakaelekea njia moja. kikombe kikubwa na chenyen kina kirefu; nitalet ea **14** "Lakini yeje akazidisha ukahaba wake. Akaona juu yako dharau na dhihaka, kwa kuwa kimejaa wanauma waliochorwa ukutani, picha za Wakaldayo sana. **33** Utalewa ulevi na kujawa huzuni, kikombe waliovalia nguo nyekundu, **15** wakiwa na mikanda cha maangamizo na ukiwa, kikombe cha dada viunoni mwao na vilemba vichwani mwao, wote yako Samaria. **34** Utakinywa chote na kukimaliza; walifanana na maafisa wa Babeli wapandao magari ya utakivunja vipande na kuyararua matiti vita, wenyeji wa Ukaldayo. **16** Mara tu alipowaona, yako. Nimenena haya, asema Bwana Mwenyezi. **35** aliwatamani, akatuma wajumbe kwao huko Ukaldayo. "Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa **17** Ndipo hao Wababeli wakaja kwake kwenye kitanda kuwa tangu uliponishau mimini na kunitupa nyuma cha mapenzi, nao katika tamaa zao wakamtia unajisi. yako, lazima ubeve matokeo ya uasherati wako na Baada ya kutiwa unajisi, akawaacha kwa kuwachukia. ukahaba wako." **36** Bwana akaniambia, "Mwanadamu, **18** Alipofanya ukahaba wake waziwazi na kuonyesha Je, utawahukumu Ohola na Oholiba? Basi wakabili hadharani uchi wake, nilimwacha kwa kumchukia, kwa ajili ya matendo yao ya machukizo, **37** kwa kuwa kama vile nilivyokuwa nimemwacha dada yake. **19** wamefanya uzinzi na damu imo mikononi mwao. Lakini akazidisha zaidi ukahaba wake alipozikumbuka Wamefanya uzinzi na sanamu zao, hata wamewatoa siku zake za ujana, alipokuwa kahaba huko Misri. **20** watoto wao walionizalia kuwa kafara, kuwa chakula Huko aliwatamani wapenzi wake, ambao viungo vyao kwao. **38** Pia wamenifanyia hili: wakati huo huo vya uzazi ni kama vya punda, na kile kiwatokacho wamenajisi patakatifu pangu na kuzitangua Sabato ni kama kiwatokacho farasi. **21** Hivyo ultamani zangu. **39** Siku ile ile walitoa watoto wao kuwa uasherati wa ujana wako wakati ulipokuwa Misri, kafara kwa sanamu zao, waliingia patakatifu pangu na kifua chako kilipokumbatiwa, na walipokutomasu kupatia unajisi. Hilo ndilo walilolfanya katika nyumba kwa sababu ya matiti yako machanga. **22** "Kwa yangu. **40** "Walituma hata wajumbe kuwaita watu hiyo, Oholiba, hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: kutoka mbali, nao walipowasili ulioga kwa ajili yao, Nitawachochaea wapenzi wako wawe kinyume na ukapaka macho yako rangi na ukavaa mapambo yako wewe, wale uliowaacha kwa kuchukia, nitawaleta yaliyotengenezwa kwa vito vya dhahabu. **41** Ukaketi dhidi yako kutoka kila upande: **23** Wababeli na kwenye kiti cha anasa, kukiwa na meza ilioandaliwa Wakaldayo wote, watu kutoka Pekodi, na Shoa na Koa, mbele yake ambayo juu yake ulikuwa umeweka wakiwa pamoja na Waashuru wote, vijana wazuri, uvumba na mafuta ambayo yalikuwa yangu. **42** "Kelele wote wakiwa watawala na majemadari, maafisa wa za umati wa watu wasiojali zilikuwa zimemzunguka, magari ya vifa na watu wa vyeo vya juu, wote wakiwa wakaleta watu wengi waliokuwa wakifanya makelele wamepanda farasi. **24** Watakuja dhidi yako wakiwa na walevi kutoka nyikani, ambao walititia bangili silaha, magari ya vifa, magari ya kukokota, pamoja kwenye mikono ya yule mwanamke na dada yake na umati mkubwa wa watu. Watakuzingira pande na pia taji nzuri za kupendeza kwenye vichwa vyao. zote kwa ngao na vigao na kofia za chuma. Nitakutia **43** Ndipo nikasema kuhusu yule aliyechakazwa na mikononi mwao ili wakuadhibu, nao watakuadhibu uzinzi, 'Basi wamtumie kama kahaba, kwa kuwa sawasawa na sheria zao. **25** Nitaelekeza wivu wa ndivyo alivyo.' **44** Nao wakazini naye. Kama vile hasira yangu dhidi yako, nao watakushughulikia watu wazinivyo na kahaba, ndiyo hivyo walivoyzini kwa hasira kali. Watakatilia mbali pua yako na na hao wanawake waasherati, Ohola na Oholiba. **45** masikio yako, na wale watakaosalia mionganoni mwako Lakin watu wenye haki, watawahukumia adhabu watauawa kwa upanga. Watachukua wana wako na binti zako, na wale watakaosalia mionganoni mwenu watateketezwa kwa moto. **26** Watakuvua pia nguo zako na kuchukua mapambo yako yaliyotengenezwa kwa vito na dhahabu. **27** Hivyo ndivyo nitakavyokomesha uasherati wako na ukahaba wako uliouanza huko Misri. Hutatazama vitu hivi kwa kuvitamani tena, wala kukumbuka Misri tena. **28** "Kwa hiyo hili ndilo Bwana **46** "Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo, Leteni watu wengi na watekwe nyara. **47** Hao watu wengi watawapiga kwa mawe na kuwaua kwa panga zao, watauawa Misri. **48** "Hivyo nitaukomeshwa uasherati katika nchi, ili Mwenyezi asemalo: Ninakaribia kukutia mikononi wanawake wote wapate onyo nao wasije wakafanya

uasherati kama ninyi mlivyo fanya. **49** Utapata adhabu kwa ajili ya uasherati wako na kuchukua matokeo ya dhambi zako za uasherati. Ndipo utakapojuwa kuwa Mimi ndimi Bwana Mwenyezi.”

24 Katika mwaka wa tisa, mwezi wa kumi, siku ya kumi, neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, weka kumbukumbu ya tarehe hii, tarehe hii hasa, kwa kuwa mfalme wa Babeli ameuzingira mji wa Yerusalem kwa jeshi siku hii ya leo. **3** Iambie nyumba hii ya kuasi fumbo, na uwaambie, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Teleka sufuria jikoni; iteleke na umimine maji ndani yake, **4** Weka vipande nya nyama ndani yake, vipande vyote vizuri, nya paja na nya bega. Ijaze hiyo sufuria kwa mifupa hii mizuri; **5** chagua yule aliye bora wa kundi la kondoo. Panga kuni chini ya sufuria kwa ajili ya mifupa; chochea mpaka ichemke na uitokose hiyo mifupa ndani yake. **6** “Kwa kuwa hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Ole wa mji umwagao damu, ole wa sufuria ambayo sasa ina ukoko ndani yake, ambayo ukoko wake hautoki. Kipakue kipande baada ya kipande, bila kuvipigia kura. **7** “Kwa kuwa damu aliyoiwaga ipo katikati yake; huyo mwanamke aliumwaga juu ya mwamba ulio wazi; hakuimwaga kweni ardhi, ambako vumbi lingefunika. **8** Kuchochaea ghadhabu na kulipiza kisasi, nimemwaga damu yake juu ya mwamba ulio wazi, ili isifunkwe. **9** “Kwa hiyo, hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Ole wa mji umwagao damu! Mimi nami nitalundikia kuni nyangi. **10** Kwa hiyo lundika kuni na uwashes moto. Pika hiyo nyama vizuri, changanya viungo ndani yake, na uiache mifupa iungue kwenye moto. **11** Kisha teleka sufuria tupu kwenye makaan mpaka iwe na moto sana na shaba yake ing’ae, ili uchafu wake upate kuyeyuka na ukoko wake upate kuungua na kuondoka. **12** Imezuia juhudhi zote, ukoko wake mwingu haujaondoka, hata ikiwa ni kwa moto. **13** “Sasa uchafu wako ni uasherati wako. Kwa sababu nilijaribu kukutakasa lakini haikuwezekana kutakaswa kutoka kwenye huo uchafu wako, hutatakasika tena mpaka ghadhabu yangu dhidi yako iwe imepungua. **14** “Mimi Bwana nimesema, wakati umewadia wa mimi kutenda. Mimi sitazuia, mimi sitaona huruma wala sitapunguza hasira yangu, Utahukumiwa sawasawa na mwendeno na matendo yako, asema Bwana Mwenyezi.” **15** Neno la Bwana likanija kusema: **16** “Mwanadamu, kwa pigo moja nakaribia kukuondolea kile kilicho furaha ya macho yako. Lakini usiomboleze au kulia wala kudondosha machozi yoyote. **17** Lia kwa uchungu kimya kimya usimwombolezee mtu aliyekufa. Jifunge kilemba chako na uvae viatu vyako miguuni mwako, usifunike sehemu ya chini ya uso wako, wala usile vyakula nya kawaida nya wakati wa matanga.” **18** Hivyo nikanena na watu asubuhi na jioni mke wangu akafa. Asubuhi yake nilifanya kama nilivyo amriwa. **19** Ndipo watu wakaniliza, “Je, jambo hili unalofanya

linamaanisha nini kwetu?” **20** Kwa hiyo nikawaambia, ya Israeli. Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ninakaribia kupatia unajisi mahali pangu patakatifu, ngome ambayo ndani yake mnaona fahari, furaha ya macho yenu, kitu mnachokipenda. Wana wenu na binti zenu mliowaacha nyuma wataanguka kwa upanga. **22** Nanyi mtafanya kama nilivyo fanya. Hamtafunika sehemu ya chini ya nyuso zenu wala hamtakulaa vyakula nya kawaida nya waombolezaji. **23** Mtajifunga vilembe vichwani mwenu na kuvaat viatu vyenu miguuni mwenu. Hamtaomboleza au kulia, lakin mtadhoofika kwa sababu ya dhambi zenu na kulia kwa uchungu kila mtu na mwenzake. **24** Ezekiel atakuwa ishara kwenu, mtafanya kama yeeye aliyivo fanya. Wakati jambo hili litakapotokea, mtajua kuwa Mimi ndimi Bwana Mwenyezi.’ **25** “Nawe, mwanadamu, siku ile nitakapoonda ngome yao iliyo furaha yao na utukufu wao, kitu cha kupendenza macho yao, kile kilicho shauku ya miyo yao, wana wao na binti zao vilevile, **26** siku hiyo atakayetoroka atakuja kuwapasha habari. **27** Katika siku ile kinywa chako kitamfumbukia yeeye alienusurika, nawe utaongea wala hutanyamaza tena. Hivyo wewe utakuwa ishara kwao, nao watajua kuwa Mimi ndimi Bwana.”

25 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, elekeza uso wako juu ya Waamoni utabiri dhidi yao. **3** Uwaambie, ‘Sikieni neno la Bwana Mwenyezi. Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa sababu ulisema, ‘Aha!’ juu ya mahali pangu patakatifu palipotiva unajisi, na juu ya nchi ya Israeli ilipoangamizwa, na juu ya watu wa Yuda walipokwenda uhamishoni, **4** kwa hiyo nitawatia mikononi mwa watu wa mashariki mkawe mali yao. Watapiga kambi zao katikati yenu na kufanya makazi mionganoni mwenu, watakula matunda yenu na kunywa maziwa yenu. **5** Nitaufanya mji wa Raba kuwa malisho ya ngamia na Amoni kuwa mahali pa kondoo pa kupumzikia. Ndipo mtakapojuwa kuwa Mimi ndimi Bwana. **6** Kwa kuwa hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa kuwa umepiga makofi yako na kufanya kishindo kwa miguu, mkifurahia kwa miyo yenu miovu juu ya yale mabaya yaliyoipata nchi ya Israeli, **7** hivyo nitaunyoosha mkono wangu dhidi yako na kukutoa kuwa nyara kwa mataifa. Nitakukatilia mbali kutoka kwenye mataifa na kukung’oa katika nchi. Nitakuangamiza, nawe utajua ya kuwa Mimi ndimi Bwana.” **8** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: ‘Kwa sababu Moabu na Seiri wamesema, ‘Tazama, nyumba ya Yuda imekuwa kama mataifa mengine yote,’ **9** kwa hiyo nitaiondoa ile miji iliyo kando ya Moabu, kuanzia miji iliyo mipakani, yaani: Beth-Yeshimothi, Baal-Meonii na Kiriathaimu, iliyo utukufu wa nchi hiyo. **10** Nitaitia Moabu pamoja na Waamoni mikononi mwa watu wa Mashariki kuwa milki yao, ili kwamba Waamoni wasikumbukwe mionganoni mwa mataifa, **11** nami nitatoa adhabu kwa Moabu. Ndipo watakapojuwa kuwa Mimi ndimi

Bwana.” **12** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: ‘Kwa sababu Edomu ulilipiza kisasi juu ya nyumba ya Yuda na kukosa sana kwa kufanya hivyo, **13** kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Nitaunyosha mkono wangu dhidi ya Edomu na kuua watu wake na wanyama wao. Nitaufanya ukiwa, kuanzia Temani hadi Dedani wataanguka kwa upanga. **14** Nitalipiza Edomu kisasi kwa mkono wa watu wangu Israeli, nao watawatendea Edomu sawasawa na hasira yangu na ghadhabu yangu, nao watakijua kisasi changu, asema Bwana Mwenyezi.’” **15** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: ‘Kwa sababu Wafilsti wamewalipiza kisasi kwa uuvu wa miyo yao na kwa uadui wa siku nyingi wakataka kuangamiza Yuda, **16** kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Mimi ninakaribia kuunyoosha mkono wangu dhidi ya Wafilsti, nami nitawakatilia mbali Wakerethi na kuwaangamiza wale waliosalia katika pwani. **17** Nitalipiza kisasi kikubwa juu yao na kuwaadhibu katika ghadhabu yangu. Ndipo watakapojuu kuwa Mimi ndimi Bwana, nitakapolipiza kisasi juu yao.”

26 Mwaka wa kumi na moja, siku ya kwanza ya mwezi, neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, kwa sababu Tiro amesema kuhusu Yerusalemu, ‘Aha! Lango la kwenda kwa mataifa limevunjika, nayo milango yake iko wazi mbele yangu, sasa kwa kuwa amekuwa magofu nitastawi.’ **3** Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Mimi niko kinyume na wewe, ee Tiro, nami nitaleta mataifa mengi dhidi yako, kama bahari inayovurumisha mawimbi yake. **4** Watavunja kuta za Tiro na kuibomoa minara yake, nitakwanga udongo wake na kuufanya mwamba mtupu. **5** Itakuwa huko katikati ya bahari patakuwa mahali pa kutandaza nyavu za kuvulia samaki, kwa maana nimenena, asema Bwana Mwenyezi. Atakuwa nyara kwa mataifa, **6** nayo makao yake huko bara yataangamizwa kwa upanga. Ndipo watakapojuu kwamba Mimi ndimi Bwana. **7** “Kwa maana hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kutoka kaskazini nitamleta dhidi ya Tiro Mfalme Nebukadneza wa Babeli, mfalme wa wafalme, akiwa na farasi na magari ya vita, wapanda farasi na jeshi kubwa. **8** Atayaharibu makao yako huko bara kwa upanga, ataweka jeshi kukuzingira, atakuzingira mpaka kwenye kuta za ngome zako na kuinua ngao zake dhidi yako. **9** Ataelekeza mapigo ya vyombo vyake vya kubomolea dhidi ya kuta zako na kubomoa minara yako kwa silaha zake. **10** Farasi zake zitakuwa nyingi sana kiasi kwamba utafunkwa na mavumbi watakayotimua. Kuta zako zitatikisika kwa mshindo wa farasi wa vita, magari makubwa na magari ya vita wakati aingiapo malango yako kama watu waingiao mji ambao kuta zake zimebomolewa kote. **11** “Kwato za farasi zake zitakanyaga barabara zako zote, atawaua watu wako kwa upanga na nguzo zako zilizo imara zitaanguka chini. **12** Watateka utajiri wako na kuchukua nyara

bidhaa zako, watazivunja kuta zako na kuzibomoa nyumba zako nzuri, watatupa baharini mawe yako, mbao zako na kifusi chako. **13** Nitakomesha kelele za nyimbo zako, na uimbaji wako wa kinubi kamwe hautasikika tena. **14** Nitakufanya mwamba mtupu, nawe utakuwa mahali pa kutandazia nyavu za kuvulia samaki. Kamwe hutajengwa tena, kwa maana Mimi Bwana nimenena, asema Bwana Mwenyezi. **15** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo kwa Tiro: ‘Je, nchi za pwani hazitatetemeka kwa kishindo cha anguko lako, wakati majeruhi wanapolia kwa maumivu makali na wakati mauaji yanaendelea ndani yako?’ **16** Ndipo wakuu wote wa mataifa ya pwani watasuka kutoka kwenye viti vyao vya enzi na kuweka kando majoho yao na kuvua nguo zao zilizotariziwa. Wakiwa wamevikwa hofu kuu, wataketi chini ardhini, wakiwa wanatetemeka kila dakika na wakikustajabia. **17** Ndipo wao watakuombolezea na kukuambia: “Tazama jinsi ulivyoharibiwa, ee mji uliokuwa na sifa, wewe uliyekaliwa na mabaharial Ulikuwa na nguvu kwenye bahari, wewe na watu wako; wote walioishi huko, uliwatia hofu kuu. **18** Sasa nchi za pwani zinatetemeka katika siku ya anguko lako; visiwa vilivyomo baharini vinaogopa kwa kuperomoka kwako.” **19** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Nitakapokufanya uwe mji wa ukiwa, kama miji isiyokaliwa tena na watu, nitakapoleta vilindi vya bahari juu yako na maji yake makuu yatakapokufuni, **20** ndipo nitakapokushusha chini pamoja na wale washukao shimoni, kwa watu wa kale, nami nitakufanya uishi katika pande za chini za nchi kama katika magofu ya kale, pamoja na wale washukao shimoni, nawe hutarudi au kurejea kwenye makao yako katika nchi ya walio hai. **21** Nitakufikisha mwisho wa kutisha wala hutakuwepo tena. Watu watakutafuta, lakini kamwe hutaonekana tena, asema Bwana Mwenyezi.”

27 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, fanya maombolezo kwa ajili ya Tiro. **3** Umwambie Tiro, ulioko kwenye lango la bahari, ufanyao biashara na mataifa mengi ya pwani, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Ee Tiro, wewe umesema, “Mimi ni mkamilifu katika uzuri.” **4** Mipaka yako ilikuwa katika moyo wa bahari, wajenzi wako walikamilisha uzuri wako. **5** Walizifanya mbao zako zote kwa misunobari itokayo Seniri; walichukua mirezi kutoka Lebanoni kukutengenezea mlingoti. **6** Walichukua mialoni toka Bashani wakakutengenezea makasia yako; kwa miti ya msanduku kutoka pwani ya Kitimu wakatengeneza sitaha yako na kuipamba kwa pembe za ndovu. **7** Kitani safi kilichotariziwa kutoka Misri kilikuwa tanga lako, nacho kilikuwa bendera yako; chandarua chako kilikuwa cha rangi ya buluu na ya zambarau kutoka visiwa vya Elisha. **8** Watu kutoka Sidoni na Arvadi walikuwa wapiga makasia yako; watu wako wenye ustadi, ee Tiro, walikuwa ndio mabaharia wako. **9** Wazee wa Gebali pamoja na mafundi stadi walikuwa mafundi wako melini. Meli zote za baharini na mabaharia wao

walikuja kwako ili kubadilishana bidhaa zako. **10** sauti zao na kulia sana kwa ajili yako; watajitungia “Watu wa Uajemi, Ludi na Putu walikuwa askari mavumbi juu ya vichwa vyao na kujivingirisha kwenye katika jeshi lako. Walitundika ngao zao na chapeo majivu. **31** Watanyoa nywele zao kwa ajili yako, zao kwenye kuta zako, wakileta fahari yako. **11** nao watavaa nguo za magunia. Watakulilia kwa Watu wa Arvadi na wa Heleki walikuwa juu ya kuta uchungu wa moyo na kwa maombolezo makuu. **32** Watakapokuwa wanalia na kuomboleza juu yako, minara yako. Walitundika ngao zao kuzzunguka kuta watafanya maombolezo kukuhusu wakisema: “Ni nani zako; wakaukamilisha uzuri wako. **12** “Tarshishi aliyepata kuangamizwa kama Tiro, katika moyo wa walifanya biashara nawe kwa sababu ya utajiri wako bahari?” **33** Wakati bidhaa zako zilipotoka baharini, mkubwa wa bidhaa, walibadilisha fedha, chuma, ulitosheleza mataifa mengi; kwa wingi wa utajiri bati na risasi kwa mali zako. **13** “Uyunani, Tubali wako na bidhaa zako ultajirisha wafalme wa dunia. na Mesheki, walifanya biashara nawe, walibadilisha watumwa na vyombo vyaa shaba kwa bidhaa zako. **14** “Watu wa Beth-Togarma walibadilisha farasi wa mizigo, farasi wa vita na nyumbu kwa mali zako. **15** “Watu wa Dedani walifanya biashara nawe, watu wengi wa nchi za pwani walikuwa wachuuzi wako, walikulipa kwa pembe za ndovu na mpingo. **16** “Watu wa Aramu walifanya biashara nawe kwa ajili ya wingi wa kazi za mikono yako, wakibadilishana kwa almasi, vitambaa vyaa rangi ya zambarau, vitambaa viliviyotariziwa, kitani safi, matumbawe na akiki nyekundu. **17** “Yuda na Israeli walifanya biashara nawe, walibadilishana kwa ngano kutoka Minithi, mtama, asali, mafuta na zeri ya kuponyeshea. **18** “Dameski, kwa sababu ya wingi wa kazi za mikono yako na ukuu wa utajiri wa mali, walifanya biashara nawe wakibadilishana mvinyo kutoka Helboni na sufu kutoka Zahari. **19** “Wadani na Wayunani kutoka Uzali, walikuletea mali za biashara, nao wakabdalishana nawe chuma kilichofuliwa, mdalasini na mchaichai. **20** “Dedani alifanya biashara nawe kwa matandiko ya farasi. **21** “Arabuni na wakuu wote wa Kedari walikuwa wanunuza wako walibadilishana bidhaa zako na wana-kondoo, kondoo dume na mbuzi. **22** “Wafanyabiashara wa Sheba na wa Raama walifanya biashara nawe, wakabdalishana bidhaa zako na aina zote za vikolezi, vito vyaa thamani na dhahabu. **23** “Harani, Kane na Edeni na wafanyabiashara wa Sheba, Ashuru na Kilmadi walifanya biashara nawe. **24** Kwenye soko lako, walifanya biashara nawe kwa mavazi mazuri, vitambaa vyaa buluu, nguo za kutariziwa na mazulia ya rangi imbalimbali yenye kamba zilizosokotwa na kuwekwa mafundo imara. **25** “Merikebu za Tarshishi ndizo zinazokusafirishia bidhaa zako. Umejazwa shehena kubwa katika moyo wa bahari. **26** Wapiga makasia wako wanakupeleka mpaka kwenye maji makavu. Lakini upopo wa mashariki umekuvunja vipande vipande katika moyo wa bahari. **27** Utajiri wako, bidhaa zako na mali zako, mabaharia wako, manahodha wako, mafundi wako wa meli, wafanyabiashara wako na askari wako wote, na kila mmoja aliyeo melini atazama kwenye moyo wa bahari siku ile ya kuvunjika kwa meli yako. **28** Nchi za pwani zitatetemeka wakati mabaharia wako watakapopiga kelele. **29** Wote wapiga makasia wataacha meli zao, mabaharia wote na wanamaji wote watasimama pwani. **30** Watapaza

28 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, mwambie mfalme wa Tiro, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Kwa sababu moyo wako umejivuna na umesema, “Mimi ni mungu; nami ninaketi katika kiti cha enzi cha mungu katika moyo wa bahari.” Lakini wewe ni mwanadamu, wala si mungu, ingawa unafikiri kuwa una hekima kama mungu. **3** Je, wewe una hekima kuliko Danieli? Je, hakuna siri iliyofichika kwako? **4** Kwa hekima yako na ufahamu wako, umejipatia utajiri, nawe umejikusanya dhahabu na fedha katika hazine zako. **5** Kwa werevu wako mwinge katika biashara, umeongeza utajiri wako na kwa sababu ya utajiri wako moyo wako umekuwa na kiburi. **6** “Kwa hiyo, hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Kwa sababu unafikiri una hekima, mwene hekima kama mungu, **7** mimi nitawaleta wageni dhidi yako, taifa katili kuliko yote; watafuta panga zao dhidi ya uzuri wa hekima yako, na kuchafua fahari yako inayong’aa. **8** Watakushusha chini shimoni, nawe utakufa kifo cha kikatili katika moyo wa bahari. **9** Je, wakati huo utasema, “Mimi ni mungu,” mbele ya wale wanaokuua? Utakuwa mwanadamu tu, wala si mungu, mikononi mwa hao wanaokuua. **10** Utakufa kifo cha wasiotahiriwa kwa mkono wa wageni. Kwa kuwa mimi nimenena, asema Bwana Mwenyezi.” **11** Neno la Bwana likanija kusema: **12** “Mwanadamu, mfanyie maombolezo mfalme wa Tiro, nawe umwambie: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Ulikuwa kipeo cha ukamilifu, ukiwa umejaa hekima na mkamilifu katika uzuri. **13** Ulikuwa ndani ya Edeni, bustani ya Mungu; kila kito cha thamani kilikupamba: akiki nyekundu, yakuti marjano na zumaridi, krisolitho, shohamu na yaspi, yakuti samawi, almasi na zabarajadi. Kuwekwa kwa hayo mapambo na kushikizwa kwake kulisanywa kwa dhahabu; siku ile ulipoumbwa yaliandalialiwa tayar. **14** Ulitiba mafuta kuwa kerubi milinzi, kwa kuwa hivyo ndivyo nilivyokuweka wakfu. Ulikuwa

kwenye mlima mtakatifu wa Mungu; ulitembea vyako. Utaanguka uwanjani, nawe hutakusanya wa au katikati ya vito nya moto. **15** Ulikuwa mnyofu katika kuchukuliwa. Nitakutoa uwe chakula kwa wanyama njia zako tangu siku ile ya kuumbwa kwako, hadi wa nchi na ndege wa angani. **6** Ndipo wale wote uovu ulipoonekana ndani yako. **16** Kutokana na waishio Misri watakapoja kuwa Mimi ndimi Bwana. biashara yako iliyoenea, ulijazwa na dhuluma, nawe “Umekuwa fimbo ya tete kwa nyumba ya Israeli. ukatenda dhambi. Hivyo nilikuondoa kwa aibu kutoka **7** Walipokushika kwa mikono yao, ulivunjika na mlima wa Mungu, nami nikakufukuza, ee kerubi kuchana mabega yao; walipokuegemea, ulivunjika na mlinzi, kutoka katikati ya vito nya moto. **17** Moyo migongo yao ikateguka. **8** “Kwa hiyo hili ndilo Bwana wako ukawa na kiburi kwa ajili ya uzuri wako, nawe Mwenyezi asemalo: Nitaleta upanga juu yako na kuua ukaiharibu hekima yako kwa sababu ya fahari yako. **9** Watu wako na wanyama wao. **10** Misri itakuwa ukiwa na Kwa hiyo niakakutupa chini; nimekufanya kioja mbele isiyolimwa wala kukaliwa na watu. Ndipo watakapoja ya wafalme. **18** Kwa dhambi zako nyingi na biashara kuwa Mimi ndimi Bwana. “Kwa sababu ulisema, yako ya dhuluma, umenajisi mahali pako patakatifu. **19** Mto Naili ni wangu; mimi niliufanya,” **10** kwa hiyo Kwa hiyo nilifanya moto uteke ndani yako, nao mimi ni kinyume nawe na kinyume na vijito vyako, ukakuteketeza, nami nikakufanya majivu juu ya nchi, nami nitaffanya nchi ya Misri kuwa magofu na ukiwa machoni pa wote waliokuwa wakitazama. **19** Mataifa isiyolimwa wala kukaliwa na watu kuanzia Migdoli yote yaliyokujua yanakustajabia; umefikia mwisho hadi Aswani, hata kufikia mpakanii wa Ethiopia. **11** wa kutisha na hutakuwepo tena milele.” **20** Neno la Bwana likanija kusema: **21** “Mwanadamu, elekeza Hakuna unyayo wa mtu au mnyama utakaopita ndani uso wako juu ya Sidoni, ukatabiri dhidi yake, **22** muda wa miaka arobaini. **12** Nitaifanya nchi ya Misri nawe useme: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: ukiwa, miongoni mwa nchi zilizo ukiwa, nayo miji “Mimi ni kinyume chako, ee Sidoni, nami nitapata utukufu ndani yako. Nao watajua kwamba Mimi ndimi miji iliyo magofu. Nami nitawatawanya Wamisri Bwana, nitakopotekeleza hukumu zangu na kuonyesha kwamba Mimi ndimi Bwana. **24** “Nyumba ya Pathrosi, nchi ya baba zao. Huko watakuwa na ufalme Israeli bali itakuwa kumbukumbu ya dhambi yao kwa kuigukia kuomba msaada. Ndipo watakapoja kuwa Israeli hawatakuwa tena na majirani wenye nia ya kuadhadhu wanaoumiza kama michongoma na miiiba mikali. Ndipo watakapoja kwamba Mimi ndimi Bwana Mwenyezi. **25** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Nitakapoikusanya nyumba ya Israeli kutoka mataifa ambako wametawanyika, nitajionyesha kuwa mtakatifu miongoni mwao machoni pa mataifa. Ndipo watakapoishi katika nchi yao wenye, niliufanya mtumishi wangu Yakobo. **26** Wataishi humo kwa salama na watajenga nyumba na kupanda mashamba ya mizabibu, wataishi kwa salama nitakapowaadhibu majirani zao wote ambaa waliwafanya uovu. Ndipo watakapoja kwamba Mimi ndimi Bwana, Mungu wao.”

29 Katika mwaka wa kumi, mwezi wa kumi, siku ya kumi na mbili, neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, elekeza uso wako juu ya Farao mfalme wa Misri na utabiri dhidi yake na dhidi ya Misri yote. **3** Nena, nawe useme: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Mimi ni kinyume nawe, Farao, mfalme wa Misri, joka kubwa ulalaye katikati ya vijito vyako. Unasema, “Mto Naili ni wangu mwenye; niliufanya kwa ajili yangu mwenyewe.” **4** Lakini nitatia ndoana katikati mataya yako nami nitawafanya samaki wa vijito vyako washikamane na magamba yako. Nitakutoa katikati ya vijito vyako, pamoja na samaki wote walioshikamana na magamba yako. **5** Nitakutupa jangwani, wewe pamoja na samaki wote wa vijito

30 Neno la Bwana likanija kusema: 2 "Mwanadamu, ule mkono ulio mzima pia na ule uliovunjika na toa unabii na useme: 'Hili ndilo Bwana Mwenyezi kuufanya upanga uanguke toka mkononi mwake. 23 asemalo: "Ombolezeni ninyi na mseme, "Ole wa siku ile!" 3 Kwa kuwa siku ile imekaribia, siku kuufakuza huku na huko katika nchi zote. 24 Nitaitia ya Bwana imekaribia, siku ya mawingu, siku ya nguvu mikono ya mfalme wa Babeli na kuutia upanga maangamizi kwa mataifa. 4 Upanga utakuja dhidi ya wangu mkononi mwake, lakini nitavunja mikono Misri, nayo maumivu makuu yatajia Ethiopia. Mauaji ya Farao, naye atalia kwa huzuni mbele yake kama yatakapoangukia Misri, utajiri wake utachukuliwa mtu aliyetiwa jeraha la kumfisha. 25 Nitaitia nguvu na misingi yake itabomolewa. 5 Kushi na Putu, mikono ya mfalme wa Babeli, lakini mikono ya Farao Ludi na Arabia yote, Libya na watu wa nchi ya italegea. Ndipo watakapojuwa kwamba Mimi ndimi Agano watauawa kwa upanga pamoja na Misri. 6 Bwana, nitakapoutia upanga wangu mkononi mwa "Hili ndilo Bwana asemalo: "Wale walioungana na Misri wataanguka na kiburi cha nguvu zake kitashindwa. Kutoka Migdoli hadi Aswani, watauawa 26 Nitawatawanya Wamisri mionganoni mwa mataifa na kuufakuza huku na huko katika nchi mbalimbali. ndani yake kwa upanga, asema Bwana Mwenyezi. 7 Ndipo watakapojuwa kwamba Mimi ndimi Bwana."

"Hizo nchi zitakua ukiwa mionganoni mwa nchi zilizo ukiwa, nayo miji yao itakuwa magofu mionganoni mwa miji iliyomagofu. 8 Ndipo watakapojuwa kwamba mimi ndimi Bwana, nitakapoishwa Misri moto na wote wamsaidiao watapondwa. 9 "Siku hiyo wajumbe watatoka kwangu kwa merikebu, ili kuwatia hofu Ethiopia, wakiwa katika hali yao ya kuridhika. Maumivu makali yatawapata siku ya maangamizi ya Misri, kwa kuwa hakika itakuja. 10 "Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: "Nitakomesha makundi ya wajeuri ya Misri kwa mfono wa Nebukadreza mfalme wa Babeli. 11 Yeye na jeshi lake, taifa lililo katili kuliko mataifa yote, litaletwa ili kuangamiza nchi. Watafuta panga zao dhidi ya Misri na kujaza nchi kwa waliouawa. 12 Nitakausha vijito nya Naili na nitaiuza nchi kwa watu waovu, kwa mfono wa wageni, nitaifanya nchi ukiwa na kila kitu kilichomo ndani yake. Mimi Bwana nimenena haya. 13 "Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: "Nitaangamiza sanamu na kukomesha vinyago katika Memfisi Hapatakuwepo tena na mkuu katika nchi ya Misri, nami nitaeneza hofu katika nchi nzima. 14 Nitaifanya Pathrosi kuwa ukiwa na kuitia moto Soani, nami nitaipiga kwa adhabu Thebesi 15 Nitaimwaga ghadhabu yangu juu ya Pelusiumu, ngome ya Misri, nami nitakatilii mbali makundi ya wajeuri wa Thebesi. 16 Nitaitia moto nchi ya Misri; Pelusiumu itagaagaa kwa maumivu makuu. Thebesi itachukuliwa na tufani, Memfisi itakuwa katika taabu daima. 17 Wanaume vijana wa Oni na wa Pi-Besethi wataanguka kwa upanga nayo hiyo miji itatekwa. 18 Huko Tahpanhesi mchana utatiwa giza nitakapovunja kongwa la Misri; hapo kiburi cha nguvu zake kitakoma. Atafunika na mawingu na vijiji vyake vitatekwa. 19 Kwa hiyo nitaipiga Misri kwa adhabu, nao watajua kuwa Mimi ndimi Bwana." 20 Katika mwaka wa kumi na moja, mwezi wa kwanza, siku ya saba, neno la Bwana likanija kusema: 21 "Mwanadamu, nimevunja mfono wa Farao mfalme wa Misri. Haukufungwa ili upone au kuwekewa kipande cha ubao ili upate nguvu za kuweza kuchukua upanga. 22 Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Mimi ni kinyume na Farao mfalme wa Misri. Nitavunja mikono yake yote miwili,

31 Katika mwaka wa kumi na moja, mwezi wa tatu, siku ya kwanza, neno la Bwana likanija, kusema: 2 "Mwanadamu, mwambie Farao mfalme wa Misri na makundi yake ya wajeuri: "Je, ni nani aezaye kulinganishwa na wewe katika fahari. 3 Angalia Ashuru, wakati fulani ilikuwa mwerezi huko Lebanon, ukiwa na matawi mazuri ukitia msitu kivuli; ulikuwa mrefu sana, kilele chake kilipita majani ya miti yote. 4 Maji mengi yaliustawisha, chemchemi zenye maji mengi ziliufanya urefuke; vijito vyake vilitiririka pale ulipoota pande zote na kupeleka mifereji yake kwenye miti yote ya shambani. 5 Hiyo ukarefuka kupita miti yote ya shambani; vitawi vyake viliongezeka na matawi yake yakawa marefu, yikitanda kwa sababu ya wingi wa maji. 6 Ndege wote wa angani wakaweka viota kwenye vitawi vyake, wanyama wote wa shambani wakazaana chini ya matawi yake, mataifa makubwa yote yaliishi chini ya kivuli chake. 7 Ulikuwa na fahari katika uzuri, ukiwa na matawi yaliyotanda, kwa kuwa mizizi yake ilikwenda chini mpaka kwenye maji mengi. 8 Mierezi katika bustani ya Mungu haikuweza kushindana nao, wala misunobari haikuweza kulingana na vitawi vyake, wala miaramoni haikulinganishwa na matawi yake, wala hakukwa na mti katika bustani ya Mungu wa kulinganisha na uzuri wake. 9 Niliufanya kuwa mzuri ukiwa na matawi mengi, ulionewa vivu na miti yote ya Edeni katika bustani ya Mungu. 10 "Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa sababu ulikuwa mrefu sana, kilele chake kikiwa juu ya majani manene ya miti na kwa sababu ulikuwa na kiburi cha urefu wake, 11 niliutia mikononi mwa mtawala wa mataifa, ili ye ye aushughulikie sawasawa na uovu wake. Nikaukatilia mbali, 12 nayo mataifa mageni yaliyo makatili sana yaliukata huo mti na kuuacha. Matawi yake yalianguka juu ya milima na kwenye mabonde yote, vitawi vyake vikavunjika na kusambaa katika makorongoye yote ya nchi. Mataifa yote ya duniani yakaondoka kutoka kwenye kivuli chake na kuuacha. 13 Ndege wote wa angani wakakaa kwenye ule mti ulioanguka na wanyama pori wote wakakaa katikati ya vitawi vyake.

14 Kamwe hakutakuwa na miti mingine kando ya hayo maji itakayorefuka zaidi ya huo, vilele vyake vikiwa juu ya majani yote ya miti. Hakuna miti mingine, hata kama imekunywa maji vizuri namna gani, itakayofikia urefu huo. Yote mwisho wake ni kifo, na kuingia ardhini, kama vile ilivyo kwa wanadamu, pamoja na wale waendao shimon. **15** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Katika siku ile mwerez uliposhushwa chini kaburini nilizifunka chemchemi zenye maji mengi kwa maombolezo: Niliviuza vijito vyake na wingi wa maji yake nikauzuia. Kwa sababu yake niliivika Lebanoni huzuni, nayo miti yote ya shambani ikanyauka. (**Sheol h7585**) **16** Niliyafanya mataifa yetetemeke kwa kishindo cha kuanguka kwake wakati nilipoushusha chini kaburini pamoja na wale washukao shimon. Ndipo miti yote ya Edeni, miti iliyo bora kuliko yote na iliyo mizuri sana ya Lebanoni, miti yote ile iliyokunywa maji vizuri, ilifarjika hapa duniani. (**Sheol h7585**) **17** Wale walioishi katika kivuli chake, wale walioungana naye mionganoni mwa mataifa, nao pia walikuwa wamezikwa pamoja naye, wakiungana na wale waliouawa kwa upanga. (**Sheol h7585**) **18** “Ni miti ipi ya Edeni inayoweza kulinganishwa nave kwa fahari na utukufu? Hata hivyo, wewe pia, utashushwa chini pamoja na miti ya Edeni mpaka kuzimu, utalala mionganoni mwa wasiotahiriwa, pamoja na wale waliouawa kwa upanga. “Huyu ni Farao pamoja na makundi yake yote ya wajeuri, asema Bwana Mwenyezi.” (**questioned**)

32 Katika mwaka wa kumi na mbili, mwezi wa kumi na mbili, siku ya kwanza ya mwezi, neno la Bwana likanija, kusema: **2** “Mwanadamu, fanya maombolezo kwa ajili ya Farao mfalme wa Misri na umwambie: “Wewe ni kama simba mionganoni mwa mataifa, wewe ni kama joka kubwa baharini, unayevuruga maji kwa miguu yako na kuchafua vijito. **3** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Nikiwa pamoja na wingi mkubwa wa watu nitautupa wavu wangu juu yako, nao watakukokota katika wavu wangu. **4** Nitakutupa nchi kavu na kukuvurumisha uwanjani. Nitawafanya ndege wote wa angani watue juu yako na wanyama wote wa nchi watajishibisha nyama yako. **5** Nitatawanya nyama yako juu ya milima na kujaza mabonde kwa mabaki yako. **6** Nitailowanisha nchi kwa damu yako inayotiririka njia yote hadi milimani, nayo mabonde yatajazwa na nyama yako. **7** Nitakopokuzimisha, nitafunika mbingu na kuzitia nyota zake giza; nitafunika juu kwa wingu, nao mwezi hautatoo nuru yake. **8** Mianga yote itoayo nuru angani nitaitia giza juu yako; nitaleta giza juu ya nchi yako, asema Bwana Mwenyezi. **9** Nitaifadhaisha miyo ya mataifa mengi nitakopokuangamiza mionganoni mwa mataifa, nikikuleta uhiamishoni mionganoni mwa nchi ambazo haujapata kuzijua. **10** Nitayafanya mataifa mengi wakustaaajie, wafalme wao watatetemeka kwa hofu kwa ajili yako nitakapotikisa upanga wangu mbele yao. Siku ya anguko lako kila mmoja wao

atatetemeka kila dakika kwa ajili ya maisha yake. **11** “Kwa kuwa hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Upanga wa Babeli utakuja dhidi yako. **12** Nitafanya makundi yako ya wajeuri kuanguka kwa panga za watu mashujaa, taifa katili kuliko mataifa yote. Watakivunjavunja kiburi cha Misri, nayo makundi yake yote ya wajeuri yatashindwa. **13** Nitaangamiza mifugo yake yote wanaojilisha kando ya maji mengi, hayatavurugwa tena kwa mguu wa mwanadamu wala kwato za mynyama hazitayachafua tena. **14** Kisha nitafanya maji yake yatulie na kufanya vijito vyake vitiririke kama mafuta, asema Bwana Mwenyezi. **15** Nitakapoifanya Misri kuwa ukiwa na kuiondolea nchi kila kitu kilichondo ndani yake, nitakapowapiga wote waishio humo, ndipo watakapojua kuwa Mimi ndimi Bwana.’ **16** “Hili ndilo ombolezo watakalomwimbia. Binti za mataifa wataliimba, kwa kuwa Misri na makundi yake yote ya wajeuri wataliimba, asema Bwana Mwenyezi.” **17** Katika mwaka wa kumi na mbili, mwezi wa kwanza, siku ya kumi na tano ya mwezi, neno la Bwana likanija kusema: **18** “Mwanadamu, omboleza kwa ajili ya makundi ya wajeuri wa Misri na uwatupe kuzimu yeeye na binti za mataifa yenyeye nguvu, waende huko pamoja nao washukao shimon. (**questioned**) **19** Je, ninyi mniamzidi nani kwa uzuri? Shukeni chini! Nanyi mkalazwe pamoja na hao wasiotahiriwa! **20** Wataanguka mionganoni mwa wale waliouawa kwa upanga. Upanga umefutwa, mwache aburutwe mbali pamoja na hao wajeuri wake wote. **21** Kutoka kuzimu viongozi hodari watanena kuhusu Misri pamoja na wale walioungana nao, ‘Wameshuka chini, nao wamelala kimya pamoja na hao wasiotahiriwa, pamoja na wale waliouawa kwa upanga.’ (**Sheol h7585**) **22** “Ashuru yuko huko pamoja na jeshi lake lote, amezungukwa na makaburi ya watu wake wote waliouawa, wale wote walioanguka kwa upanga. **23** Makaburi yao yako kwenye kina cha chini cha shimo na jeshi lake limelala kulizinguka kaburi lake. Wote waliokuwa wameeneza hofu kuu katika nchi ya walio hai wameuawa, wameanguka kwa upanga. **24** “Elamu yuko huko, pamoja na makundi yake yote ya wajeuri wakiwa wamelizunguka kaburi lake. Wote wameuawa, wameanguka kwa upanga. Wote waliokuwa wameeneza hofu katika nchi ya walio hai walishuka kuzimu bila kutahiriwa. Wanaichukua aibu yao pamoja na wale washukao shimon. (**questioned**) **25** Kitanda kimetandikwa kwa ajili yake mionganoni mwa waliouawa, pamoja na makundi yake yote ya wajeuri wakiwa wamelizunguka kaburi lake. Wote ni watu wasiotahiriwa, wameuawa kwa upanga. Kwa sababu vitisho vyao vilieena katika nchi ya walio hai, wameichukua aibu yao pamoja na wale washukao shimon, nao wamebekwa mionganoni mwa waliouawa. **26** “Mesheki na Tubali wako humo, pamoja na makundi yao ya wajeuri wakiwa wameyazunguka makaburi yao. Wote hawakutahiriwa, wameuawa kwa upanga kwa sababu walieneza vitisho vyao katika nchi ya

walio hai. **27** Je, hawakulala na mashujaa wengine wasiotahiriwa waliouawa, ambao wameshuka kaburini wakiwa na silaha zao za vita, ambao panga zao ziliwekwa chini ya vichwa vyao na uovu wao juu ya mifupa yao? Adhabu kwa ajili ya dhambi zao ilikuwa juu ya mifupa yao, ingawa vitisho nya mashujaa hawa vilikuwa vimeenea hadi kwenye nchi ya walio hai. (**Sheol h7585**) **28** “Wewe pia, ee Farao, utavunjwa nawe utealala mionganoni mwa wasiotahiriwa, pamoja na wale waliouawa kwa upanga. **29** “Edomu yuko humo, wafalme wake wote na wakuu wake wote, ambao ijapokuwa wana nguvu, wamelazwa pamoja na wale waliouawa kwa upanga. Wamelala pamoja na wasiotahiriwa, pamoja na wale washukao shimonii. **30** “Wakuu wote wa kaskazini na Wasidoni wote wako huko, wameshuka chini pamoja na waliouawa kwa aibu ijapokuwa kuna vitisho viliviyosababishwa na nguvu zao. Wamelala bila kutahiririwa pamoja na wale waliouawa kwa upanga na kuchukua aibu yao pamoja na wale washukao chini shimonii. **31** “Farao, ye ye pamoja na jeshi lake lote, atakapowaona atafarrijwa kwa ajili ya makundi yake yote ya wajeuri, wale waliouawa kwa upanga, asema Bwana Mwenyezi. **32** Ingawa nilimfanya Farao aeneze vitisho vyake katika nchi ya walio hai, Farao pamoja na makundi yake yote ya wajeuri watalazwa mionganoni mwa wasiotahiriwa, pamoja na wale waliouawa kwa upanga, asema Bwana Mwenyezi.”

33 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, sema na watu wako uwaambie, ‘Nitakapoleta upanga dhidi ya nchi, nao watu wa nchi wakamchagua mmoja wa watu wao na kumfanya awe mlinzi wao, **3** naye auonapo upanga unakuja dhidi ya nchi na kupiga tarumbeta kuonya watu, **4** kama mtu yeoyote asikiyo sauti ya tarumbeta hakukubali kuonywa, basi upanga ujapo na kuutoa uhai wake, damu yake itakuwa juu ya kichwa chake mwenyewe. **5** Kwa kuwa alisikia sauti ya tarumbeta lakini hakukubali maonyo, damu yake itakuwa juu ya kichwa chake mwenyewe. Kama angekubali maonyo, angelijiooka mwenyewe. **6** Lakini kama mlinzi akiona upanga unakuja na asipige tarumbeta kuonya watu na upanga ukija na kutoa uhai wa mmoja wao, yule mtu ataondolewa kwa sababu ya dhambi yake, lakini damu yake nitaitaka mkononi mwa mlinzi huyo.” **7** “Mwanadamu, nimekufanya wewe kuwa mlinzi kwa ajili ya nyumba ya Israeli, kwa hiyo sikia neno nisemalo na uwape maonyo kutoka kwangu. **8** Nimwambiapo mtu mwovu, ‘Ewe mtu mwovu, hakika utakufa,’ nawe hukusema neno la kumwonya ili atoke katika njia zake, yule mtu mwovu atakufa kwa ajili ya dhambi yake, mimi nitaitaka damu yake mkononi mwako. **9** Lakini kama utamwonya huyo mtu mwovu aache njia zake mbaya naye hafanyi hivyo, atakufa kwa ajili ya dhambi yake, lakini utakuwa umejiooka mwenyewe. **10** “Mwanadamu, sema na nyumba ya Israeli uwaambie, ‘Hili ndilo mnalosema; ‘Makosa yetu na dhambi zetu zimetulemea, nasi

tunadhoofika kwa sababu ya hayo. Tutawezaje basi kuishi?’” **11** Waambie, ‘Hakika kama mimi niishivyo, asema Bwana Mwenyezi, sifurahii kifo cha watu waovu, bali kwamba wageuke kutoka njia zao mbaya wapate kuishi. Geukeni! Geukeni kutoka njia zenu mbaya! Kwa nini mkafe, ee nyumba ya Israeli?’ **12** “Kwa hiyo, mwanadamu, waambie watu wako, ‘Haki ya mtu mwene haki haitamwokoa wakati anapoacha kutii, wala uovu wa mtu mwovu hautamsababisha yeze kuanguka anapotubu na kuacha uovu. Mtu mwene haki, kama akitenda dhambi, hataishi kwa sababu ya uadilifu wake wa awali.’ **13** Kama nikimwambia mtu mwene haki kwamba hakika utsaishi, lakini akategemea hiyo haki yake na kutenda uovu, hakuna tendo lolote la haki alilotenda litakalokumbukwa, atakufa kwa ajili ya uovu alioutenda. **14** Nami kama nikimwambia mtu mwovu, ‘Hakika utakufa,’ kisha akageuka kutoka dhambi yake na kufanya lile lililo haki na sawa, **15** kama akirudisha kile alichoibua rehani kwa ajili ya deni, akarudisha alichoiba na kufuata amri zile ziletazo uzima, wala hafanyi uovu, kwa ajili ya makundi yake yote ya wajeuri, wale hakika ataishi, hatakuwa. **16** Hakuna dhambi yoyote aliyoitenda itakayokumbukwa juu yake. Ametenda lile lililo haki na sawa, hakika ataishi. **17** “Lakini watu wako wanasema, ‘Njia ya Bwana si sawa.’ Lakini ni njia zao ambazo si sawa. **18** Kama mtu mwene haki akigeuka kutoka uadilifu wake na kufanya uovu, atakufa kwa ajili ya huo uovu. **19** Naye mtu mwovu kama akigeuka kutoka uovu wake na kufanya lile lililo haki na sawa, kwa kufanya hivyo ataishi. **20** Lakini, ee nyumba ya Israeli, unasema, ‘Njia ya Bwana si sawa.’ Lakini nitamhukumu kila mmoja wenu sawasawa na njia zake mwenyewe.” **21** Mwaka wa kumi na mbili wa uhamisho wetu, mwezi wa kumi, siku ya tano, mtu aliyekuwa ametoroka kutoka Yerusalemu akanjija na kusema, “Mji wa Yerusalemu umeangukal!” **22** Basi jioni kabla mtu huyo hajaja, mkonvo wa Bwana, ulikuwa juu yangu, naye alifungua kinywa changu kabla ya mtu yule aliyenijia asubuhi hajafika. Basi kinywa changu kilifunguliwa na sikuweza tena kunyamaza. **23** Ndipo neno la Bwana likanija kusema: **24** “Mwanadamu, watu wanaoishi katika magofu hayo katika nchi ya Israeli wanasema hivi, ‘Abrahamu alikuwa mtu mmoja tu, hata hivyo akaimiliki nchi. Lakini sisi ni wengi, hakika tumepewa nchi kuwa milki yetu.’ **25** Kwa hiyo waambie, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa kuwa mnakula nyama pamoja na damu na kuinulia sanamu zenu macho na kumwaga damu, je, mtaimiliki nchi?’ **26** Mnategemea panga zenu, mnafanya mambo ya machukizo na kila mmoja wenu humtia unajisi mke wa jirani yake. Je, mtaimiliki nchi?’ **27** “Waambie hivi: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Hakika kama niishivyo, wale waliobaki katika magofu wataanguka kwa upanga, wale walio nije mashambani nitawatoa wararuliwe na wanyama pori, nao wale walio katika ngome na kweriye mapango watakuwa kwa tauni. **28** Nitafanya nchi kuwa ukiwa na utupu na kiburi cha nguvu zake zitafikia mwisho, nayo milima ya Israeli

itakuwa ukiwa ili mtu ye yote asipite huko. **29** Kisha watajua kuwa Mimi ndimi Bwana, nitakapokuwa nimeifanya nchi kuwa ukiwa na utupu kwa sababu ya mambo yote ya machukizo walijotenda.’ **30** “Kwa habari yako wewe, mwanadamu, watu wako wanaonega habari zako wakiwa karibu na kuta na kwenye milango ya nyumba, wakimbiana kila mmoja na mwenzake, ‘Njooni msikie ujumbe ule utokao kwa Bwana.’ **31** Watu wangu wanakujia, kama wafanyakavyo, nao wanaketi mbele yako kama watu wangu na yako lakin hawayatendi. **32** Naam, mbele yao umekuwa tu kama yeye aimbaye nyimbo za mapenzi kwa sauti nzuri za kuvutia na kupiga vyombo kwa ustadi, kwa kuwa wanaskia maneno yako lakin hawayatendi. **33** “Wakati mambo haya yote yatakapotimia, kwa kuwa hakika yataokea, ndipo watakapojuia kwamba nabii amekuwepo miiongoni mwao.”

34 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, tabiri juu ya wachungaji wa Israeli, tabiri na uwaambie: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ole wa wachungaji wa Israeli amba hujitunza wenyewe tu! Je, haiwapasi wachungaji kutunza kundi la kondoo? **3** Mnakula mafuta ya wanyama, mnavaa mavazi ya sufu na kuchinja kondoo walionona, lakin hamilitunzi kundi. **4** Hamkuwatia nguvu walio dhaifu wala hamkuwaganga wenye maradhi wala kuwafunga waliojeruhiwa. Hamkuwarudisha waliotangatanga wala kuwatafuta wale waliopotea. Badala yake mmewatawala kwa ukali na kwa ukatili. **5** Hivyo walitawanyika kwa sababu hapakuwepo mchungaji, nao walipotawanyika, wakawa chakula cha wanyama wa mwitu wote. **6** Kondoo wangu walitawanyika, wakatangatanga kwenye milima yote na kwenye kila kilima kirefu. Kondoo wangu walitawanyika juu ya uso wa dunia yote bila kuwa na ye yote wa kuwalizia wala wa kuwatafuta. **7** “Kwa hiyo, ninyi wachungaji, lisikieni neno la Bwana: **8** Kwa hakika kama niishivyo, asema Bwana Mwenyezi, kwa sababu kondoo zangu wamekosa mchungaji na hivyo wametekwa nyara na kuwa chakula cha wanyama wote wa mwituni na kwa sababu wachungaji wangu, hawakuwatafuta kondoo zangu, bali wachungaji wamejitunza wenyewe, nao hawakuwalisha kondoo zangu, **9** kwa hiyo enyi wachungaji, sikieni neno la Bwana: **10** Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Mimi ni kinyume na wachungaji nami nitawadai kondoo zangu mikononi mwao. Nitawafukuza kutoka kwenye kuchunga kundi langu, ili wachungaji wasiendelee kujitunza wenyewe. Nitaokoaa kondoo zangu kutoka kwenye vinywa vyao, nao kondoo hawatakuwa tena chakula chao. **11** “Kwa kuwa hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Mimi mwenyewe nitawaulizia kondoo wangu na kuwatafuta. **12** Kama vile mchungaji atafutavyo kundi lake lililotawanyika wakati akiwa

pamoja nalo, hivyo ndivyo nitakavyowatafuta kondoo wangu. Nitawaokoa kutoka mahali pote walipokuwa wametawanyikia katika siku ya mawingu na giza nene. **13** Nitawatoa katika mataifa na kuwakusanya kutoka nchi mbalimbali, nami nitawaleta katika nchi yao wenyewe. Nitawalisha kwenye milima ya Israeli, katika mabonde na mahali pote panapokalika katika nchi. **14** Nitawachunga kwenye malisho mazuri na miinuko ya mlima wa Israeli patakuwa mahali pao pa malisho. Huko watajipumzisha kwa amani katika nchi ya malisho mazuri, nao watajilisha huko Mimi mwenyewe nitawachunga kondoo zangu na kuwafanya wapumzike, asema Bwana Mwenyezi. **16** Nitawaulizia kondoo walioptoea na kuwaleta waliotangatanga. Nitawafunga waliojeruhiwa na kuwitia nguvu walio dhaifu lakin wale waliojikinai na wenye nguvu nitawaangamiza. Nitalichungu kundi kwa haki. **17** “Kwa habari yenu, enyi kundi langu, hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Nitahukumu kati ya kondoo na kondoo, kati ya kondoo dume na mbuzi. **18** Je, haiwatoshii ninyi kujilisha kwenye malisho mazuri? Je, ni lazima ninyi kuyakanyaga pia malisho yenu yaliyobaki kwa miguu yenu? Je, haiwatoshii ninyi kunywa maji safi? Je, ni lazima kuyachafua maji mengine kwa miguu yenu? **19** Je, ni lazima kundi langu wajilishe kwa yale mliyoyakanyaga na kunywa maji mliyoyachafua kwa miguu yenu? **20** “Kwa hiyo, hili ndilo Bwana Mwenyezi awaambialo: Tazama, mimi mwenyewe nitahukumu kati ya kondoo wanono na waliookonda. **21** Kwa sababu mmmewapiga kikumbo na kuwapiga kwa pembe zenu kondoo wote walio dhaifu mpaka wakawafukuza, **22** nitaliokoa kundi langu na hawatatekwa nyara tena. Nitahukumu kati ya kondoo na kondoo. **23** Nitaweka juu yao mchungaji mmoja, mtumishi wangu Daudi, naye atawachunga, atawachunga na kuwa mchungaji wao. **24** Mimi Bwana nitakuwa Mungu wao, naye mtumishi wangu Daudi atakuwa mkuu miiongoni mwao. Mimi Bwana nimenena. **25** “Nitafanya nao Agano la amani na kuwaondoa wanyama wa mwitu kutoka nchi yao ili kondoo wangu wawewe kupumzika nyikani na msituni kwa salama. **26** Nitawabariki wao pamoja na maeneo yanayozunguka klima changu. Nitawanyeshea mvua kwa majira yake, kutakuwepo mvua za baraka. **27** Miti ya shambani itatoa matunda yake na ardhi itatoa mazao yake, watu watakaa salama katika nchi yao. Watajua kuwa Mimi ndimi Bwana, nitakapovunja vifungo yya nira zao na kuwaokoa kutoka mikonya ya wale waliofanya watumwa. **28** Hawatatekwa tena nyara na mataifa, wala wanyama pori hawatawala tena. Wataishi kwa salama, wala hakuna ye yote atakayewatia hofu. **29** Nitawapa nchi yenyeh sifa kutokana na mazao yake, hawatapatwa na njaa katika nchi tena wala hawatadharauliwa na mataifa. **30** Ndipo watakapojuia kuwa Mimi, Bwana, Mungu wao, niko pamoja nao, na kwamba wao, nyumba ya Israeli, ni watu wangu, asema Bwana Mwenyezi. **31** Ninyi ni

kondoo wangu, kondoo wa malisho yangu, ninyi ni watu wangu, nami ni Mungu wenu, asema Bwana Mwenyezi.”

35 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, elekeza uso wako juu ya mlima Seiri, utabiri dhidi yake **3** na useme: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Mimi ni kinyume nawe, ee mlima Seiri, nami nitanyoosha mkono wangu dhidi yako na kukufanya ukiwa na usiyekaliwa na watu wala kulimika. **4** Nitaifanya miji yako kuwa magofu nawe utakuwa ukiwa. Ndipo utakapojuwa kuwa Mimi ndimi Bwana. **5** “Kwa sababu ulificha moyoni uadui wa siku nydingi nawe ukawatoa Waisraeli wauawewe kwa upanga wakati wa maafa yao, wakati adhabu yake ilipofikia kilele chake, **6** kwa hiyo hakika kama niishivyo, asema Bwana Mwenyezi, nitakutia katika umwagaji damu nao utakufuatia. Kwa kuwa hakuchukia kumwaga damu, kumwaga damu kutakufuatia. **7** Nitaufanya Mlima Seiri ukiwa na usiokaliwa na watu wala kulimika na kuukatilia mbali na wote wanaokuja na wanaokwenda. **8** Nitajaza milima yenu kwa watu wake waliouwawa, wale waliouwawa kwa upanga wataanguka juu ya vilima vyako na katika mabonde yako na katika makorongo yako yote. **9** Nitakufanya ukiwa milele, watu hawataishi katika miji yako. Ndipo utakapojuwa kuwa Mimi ndimi Bwana. **10** “Kwa sababu umesema, ‘Mataifa haya mawili na nchi hizi zitakuwa zetu nasi tutazimiliki,’ ingawa hata mimi Bwana nilikuwa huko, **11** kwa hiyo hakika kama niishivyo, asema Bwana Mwenyezi, nitakutenda kwa kadiri ya hasira na wivu uliouonyesha katika chuki yako juu yao nami nitafanya nijulikane mionganii mwao wakati nitakopokuhukumu. **12** Ndipo utakapojuwa kuwa Mimi Bwana nimesikia mambo yote ya dharau uliyosema dhidi ya milima ya Israeli. Ulisema, “Wamefanyika ukiwa na kutiwa mikononi mwetu tuwaruarue.” **13** Ulijigamba dhidi yangu na kusema maneno dhidi yangu bila kujizua, nami nikayasikia. **14** Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Wakati dunia yote inashangilia nitakufanya ukiwa. **15** Kwa sababu ulishangilia wakati urithi wa nyumba ya Israeli ulipofanyika ukiwa, hivyo ndivyo nitakavyokutendea. Utakuwa ukiwa, ee mlima Seiri, wewe na Edomu yote. Kisha ndipo watajua kuwa Mimi ndimi Bwana.”

36 “Mwanadamu, itabirie milima ya Israeli na useme, ‘Ee milima ya Israeli, sikieni neno la Bwana. **2** Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa sababu adui wanasema juu yako, ‘Aha! Mahali palipoinuka pa zamani pamekuwa milki yetu.’” **3** Kwa hiyo tabiri na useme, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa sababu wamewafanya ukiwa na kuwagandamiza kila upande ili mpate kuwa milki ya mataifa mengine na kuwa kitu cha kusimangwa na kudhihakiwa mionganii mwa watu, **4** kwa hiyo, ee milima ya Israeli, sikieni neno la Bwana Mwenyezi: Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo kwa milima na vilima, Israeli, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Si kwa kwa makorongo na mabonde, kwa mahame yaliyo

ukiwa, miji iliyoachwa ambayo imetekwa nyara na kudharauliwa na mataifa mengine yanayowazunguka, **5** hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Katika wivu wangu uwakao nimenena dhidi ya mataifa mengine na dhidi ya Edomu yote, kwa maana kwa furaha na hila katika miyo yao walifanya nchi yangu kuwa milki yao ili wapate kuteka nyara sehemu yake ya malisho.’ **6** Kwa hiyo tabiri kuhusu nchi ya Israeli na uiambie milima na vilima, makorongo na vijito na mabonde: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ninanena katika wivu wa ghadhabu yangu kwa sababu mmedharauliwa na mataifa. **7** Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ninaapa kwa mkono wangu ulioinuliwa kwamba mataifa wanaowazunguka nao pia watadharauliwa. **8** “Lakini ninyi, ee milima ya Israeli, mtatoa matawi na matunda kwa ajili ya watu wangu Israeli, kwa sababu hivi karibuni watakuja nyumbani. **9** Mimi ninawajibika nanyi na nitawaangalia kwa upendeleo, mtalimwa na kupandwa mbegu, **10** nami nitaizidisha idadi ya watu kwenu, naam, nyumba yote ya Israeli. Miji itakaliwa na watu na magofu yatajengwa upya. **11** Nitaongeza idadi ya watu na wanyama juu yenu, nao watazaana sana na kuwa wengi mno. Nitawakalisha watu ndani yenu kama ilivyokuwa wakati uliopita, nami nitawafanya mfanikiwe kuliko hapo kwanza. Ndipo mtakapojuwa kuwa Mimi ndimi Bwana. **12** Nitawafanya watu, watu wangu Israeli, kutembea juu yenu. Watawamiliki ninyi, nanyi mtakuwa urithi wao, kamwe hamtawaondolea tena watoto wao. **13** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Kwa sababu watu wanakuambia, ‘Unawala watu na kuliiondolea taifa lako watoto wake,’ **14** kwa hiyo hutakula tena watu wala kulifanya tena taifa lako lisiwe na watoto, asema Bwana Mwenyezi. **15** Sitakufanya tena usikie dhihaka za mataifa, wala kudharauliwa na kabilza za watu, wala kulifanya taifa lako lianguke, asema Bwana Mwenyezi.” **16** Neno la Bwana likanija tena, kusema: **17** “Mwanadamu, nyumba ya Israeli walipokuwa wakiishi katika nchi yao wenye, waliinajisi kwa mwenendo wao na matendo yao. Mwenendo wao mbele zangu ulikuwa kama mwanamke aliye katika hedhi. **18** Hivyo nilimwaga ghadhabu yangu juu yao kwa sababu walikuwa wamemwaga damu katika nchi na kwa sababu walikuwa wameftia nchi unajisi kwa sanamu zao. **19** Nikawatawanya mionganii mwa mataifa, nao wakaenda huku na huko katika nchi mbalimbali, nikawahukumu sawasawa na mwenendo wao na matendo yao. **20** Tena popote walipokwenda mionganii mwa mataifa walilitia unajisi Jina langu takatifu, kwa kuwa watu walisema kuwalhusu, ‘Hawa ndio watu wa Bwana, lakini imewapasa kuondoka katika nchi yake.’ **21** Lakini niliwharumia kwa ajili ya Jina langu takatifu, ambalo nyumba ya Israeli imelitia unajisi mionganii mwa mataifa huko walikokwenda. **22** “Kwa hiyo iambie nyumba ya Israeli, ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Si kwa

mambo haya, bali ni kwa ajili ya Jina langu takatifu, nikaona mifupa mingi sana ndani ya lile bonde, ambalo mmelitia unajisi mionganoni mwa mataifa mifupa iliyokuwa imekauka sana. **3** Akaniuliza, mliyoyaendea. **23** Nitaunyesha utakatifu wa Jina “Mwanadamu, mifupa hii yawenza kuishi?” Nikajibu, langu kuu, ambalo limetiwa unajisi mionganoni mwa “Ee Bwana Mwenyezi, wewe peke yako wajua.” **4** Ndipo mataifa, jina ambalo limetiwa unajisi mionganoni mbele ya macho yao. **24** “Kwa kuwa nitawaondoa mifupa mikavu, sikieni neno la Bwana! **5** Hili ndilo Bwana, asema Bwana Mwenyezi, nitakapojionyesha Bwana Mwenyezi asemalo kwa hii mifupa: Nitatia mwenyewe kuwa mtakatifu kwa kuwapitia ninyi pumzi ndani yenu, nanyi mtaishi. **6** Nitawawekea mbele ya macho yao. **25** “Kwa kuwa nitawaondoa mishipa, nami nitaifanya nyama ije juu yenu na ninyi toka mataifa, nitawakusanya kutoka nchi zote kuwafunika kwa ngozi. Nitatia pumzi ndani yenu, na kuwarudisha kwenye nchi yenu wenye. **26** Nitawapa moyo mpya na yuugongana, nayo mifupa ikasogeleana, mifupa kwa kuweka roho mpya ndani yenu, nitaondoa ndani yenu moyo wenu wa jiwe na kuwapa moyo wa vikatokea juu ya mifupa na ngozi ikaifunika, lakini nyama. **27** Nami nitaweka Roho yangu ndani yenu na kuwafanya ninyi mfuate amri zangu na kuwafanya hatukwepo pumzi ndani yake. **9** Ndipo aliponiambia, “Utabirie upopo, tabiri, mwanadamu na uuambie, ‘Hili kuwa waangalifu kuzishika sheria zangu. **28** Mtaishi ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Njoo kutoka pande katika nchi niliyowapa baba zenu, ninyi mtakuwa nne, ee pumzi, nawe upulizie pumzi ndani ya hawa watu wangu nami nitakuwa Mungu wenu. **29** waliouawa, ili wapate kuishi.” **10** Hivyo nikatabiri Nitawaokoa ninyi kutoka unajisi wenu wote. Nitaita kama alivyoniamuru, nayo pumzi ikawaingia, wakawa nafaka na kuiungeza iwe nydingi sana nami sitaleta hai na wakasimama kwa miguu yao, jeshi kubwa njaa juu yenu. **30** Nitaongeza matunda ya miti na mno. **11** Ndipo akaniambia: “Mwanadamu, mifupa mazao ya mashamba, ili kwamba msipate tena aibu hii ni nyumba yote ya Israeli. Nao wanasesma, mionganoni mwa mataifa kwa ajili ya njaa. **31** Ndipo ‘Mifupa yetu imekauka na tumaini letu limetoweka, mtakapozi kumbuka njia zenu za uovu na matendo tumekatiliwa mbali.’ **12** Hivyo watabirie na uwaambie: yenu maovu, nanyi mtajichukia wenye kwa ajili ya dhambi zote na matendo yenu ya kuchukiza. **32** Ninataka ninyi injue kwamba sifanyi hili kwa ajili yenu, asema Bwana Mwenyezi. Oneni aibu na **13** Ndipo ninyi watu wangu, mtakapojuwa kuwa Mimi mkatahayari kwa ajili ya mwenendo wenu, ee nyumba ndimi Bwana, nitakapoyafunua makaburi yenu na ya Israeli! **33** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Siku ile nitakapowasafisha kutoka dhambi zenu zote, nitarudisha watu waishi katika mijji yenu na magofu yatajengwa upya. **34** Nchi iliyokuwa ukiwa italimwa badala ya kukaa ukiwa machonii mwa wale wote wanaopita ndani yake. **35** Watasema, “Hii nchi iliyokuwa imeachwa ukiwa sasa imekuwa kama bustani ya Edeni, mijji ile iliyokuwa magofu, ukiwa na kuangamizwa, sasa imejengewa ngome na kukaliwa na watu.” **36** Ndipo mataifa yanayowazunguka yaliyobakia watakapojua kuwa Mimi Bwana nimejenga tena kile kilichoharibiwa na nimepanda tena kile kilichokuwa ukiwa. Mimi Bwana nimenena, nami nitalifanya.” **37** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Mara nydinge tena nitasikia maombi ya nyumba ya Israeli na kuwatendea jambo hili: Nitawafanya watu wake kuwa wengi kama kondoo, **38** kuwa wengi kama kundi la kondoo kwa ajili ya dhabihu huko Yerusalem wakati wa sikuu zao za wakati ulioamriwa. Hivyo ndivyo mijji iliyokuwa magofu itajazwa na makundi ya watu. Ndipo watakapojua kuwa Mimi ndimi Bwana.”

37 Mkono wa Bwana ulikuwa juu yangu, naye akanitoa nje kwa Roho wa Bwana na kuniweka katikati ya bonde lililokuwa limejaa mifupa tele. **2** Akanipitisha pande zote kwenye hiyo mifupa, nami

kuwa mataifa mawili au kugawanyika katika falme mbili. **23** Hawatajitia tena unajisi kwa sanamu zao na vinyago vyao visivyo na maana wala kwa makosa yao yoyote, kwa maana nitawaoko kutoka dhambi zao zote zilizowarudisha nyuma, nami nitawatakasa. Wao watakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wao. **24** “Mtumishi wangu Daudi atakuwa mfalme wao wataishi humo milele, naye Daudi mtumishi wangu atakuwa mkuu wao milele. **25** Watafanya imara na kuongeza idadi yao, nami nitaweka mahali patakatifu pangu mionganii mwao milele. **27** Maskani yangu yatakuwa pamoja nao, nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu. **28** Ndipo mataifa watakapojua kwamba Mimi Bwana ndiye ninayefanya Israeli kuwa takatifu, wakati mahali patakatifu pangu patakapokuwa mionganii mwao milele.”

38 Neno la Bwana likanija kusema: **2** “Mwanadamu, kaza uso wako dhidi ya Gogu, katika nchi ya Magogu, mkuu wa Roshi, Mesheki na Tubali, tabiri dhidi yake **3** na useme: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ee Gogu, mimi ni kinyume nawe, mtawala mkuu wa Roshi, Mesheki na Tubali. **4** Nitakugeuze kuelekea ulikotoka na kukutia ndoana kwenye mataya yako na kukutoa nje wewe pamoja na jeshi lako lote, yaani, farasi wako, wapanda farasi wako waliojandaa tayari kwa vita, pamoja na kundi kubwa la wajeuri wakiwa na ngao na vigao, wote wakipunga panga zao. **5** Uajemi, Kushi na Putu watakuwa pamoja nao, wote wakiwa na ngao na kofia za chuma, **6** pia Gomeri pamoja na vikosi vyake vyote, na Beth-Togarma kutoka kaskazini ya mbali pamoja na vikosi vyake vyote, mataifa mengi wakiwa pamoja nawe. **7** “Jiandae, uwe tayari, wewe na makundi yako yote ya wajeuri yaliyokusanyika pamoja nawe, nawe waamrishe. **8** Baada ya siku nyingi utaitwa vitani. Katika miaka ijayo, utaivamia nchi ile ambayo imepona kutoka vita, ambayo watu wake walikusanywa kutoka mataifa mengi kujua katika milima ya Israeli, ambayo kwa muda mrefu ilikuwaimeachwa ukiwa. Wameletwa kutoka mataifa na sasa wote wanaishi katika hali ya salama. **9** Wewe na vikosi vyako vyote na mataifa mengi yaliyo pamoja nawe mtapanda juu, mtawazo kama tufani na kuifunika nchi kama wingu. **10** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Katika siku ile mawazo yataingia moyoni mwako nawe utapanga mipango mibaya. **11** Utasema, “Nitapigana vita na nchi ambayo vijiji vyake havina maboma. Nitawashambulia watu wanaoishi kwa amani na wasiotarajia vita: wote wanaishi bila maboma na bila malango na makomeo. **12** Nitateka mateka na kuchukua nyara mali za wale waliorudi

kuishi katika mahame na wale watu waliokusanywa kutoka kwa mataifa, ambao sasa wana mifugo na mali nyingi, wanaoishi katikati ya nchi.” **13** Sheba na Dedani pamoja na wafanyakishara wa Tarshishi na vijiji vyake vyote watakuambia, “Je, umekuja kuteka mateka? Je, umekusanya makundi yako ya wajeuri ili kuchukua nyara mali, kutwaa fedha na dhahabu, juu yao, nao wote watakuwa na mchungaji mmoja. kutunyang’anya mifugo na mali na kuteka nyara nyingi zaidi?” **14** “Kwa hiyo, mwanadamu, tabiri na kwa uangalifu. **25** Wataishi katika nchi niliyompa umwambie Gogu: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: mtumishi wangu Yakobo, nchi ambamo baba zenu waliishi. Wao na watoto wao na watoto wa watoto wao wataishi humo milele, naye Daudi mtumishi wangu atakuwa mkuu wao milele. **26** Nitafanya mbali, ukiwa pamoja na mataifa mengi, wote wakiwa Nitawafanya imara na kuongeza idadi yao, nami nitaweka mahali patakatifu pangu mionganii mwao nchi. Siku zijazo, ee Gogu, nitakuleta wewe dhidi ya milele. **27** Maskani yangu yatakuwa pamoja nao, nchi yangu, ili kwamba mataifa wapate kunijua Mimi nitakapojojonesha mtakatifu kwa kukutipa wewe mbele ya macho yao. **17** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Je, wewe si yule niliyenena juu yako katika siku za zamani kwa kupitia kwa watumishi wangu manabii wa Israeli? Wakati ule walitabiri kwa miaka mingi kwamba ningekuleta upigane nao. **18** Hili ndilo litakalotokea katika siku ile: Gogu atakaposhambulia nchi ya Israeli, hasira yangu kali itaamka, asema Bwana Mwenyezi. **19** Katika wivu wangu na ghadhabu yangu kali ninasema kuwa wakati ule patakuwepo tetemeko kuu katika nchi ya Israeli. **20** Samaki wa baharini, ndege wa angani, wanyama wa kondeni, kila kiumbe kitambaacho ardhini, na watu wote walio juu ya uso wa nchi wataatemeka mbele zangu. Milima itapinduka, majabali yatasupaka na kila ukuta utaanguka chini. **21** Nitaita upanga vita dhidi ya Gogu juu ya milima yangu yote, asema Bwana Mwenyezi. Upanga wa kila mtu utakua dhidi ya ndugu yake. **22** Nitatekeleza hukumu juu yake kwa tauni na kwa umwagaji wa damu. Nitaifanya mvua ya mafuriko kunyesha, mvua ya mawe na moto wa kiberiti juu yake na juu ya vikosi vyake na juu ya mataifa mengi walio pamoja naye. **23** Nami hiyvo ndivyo nitakavyoonyesha ukuu wangu na utakufit wangu, nami nitajijulisha mbele ya macho ya mataifa mengi. Ndipo watakapojua kuwa Mimi ndimi Bwana.’

39 “Mwanadamu, tabiri dhidi ya Gogu useme: ‘Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ee Gogu mimi ni kinyume nawe, mtawala mkuu wa Roshi, Mesheki na Tubali. **2** Nitakugeuze kuelekea ulikotoka na kukuburuta. Nitakuleta kutoka kaskazini ya mbali na kukupeleka wewe dhidi ya milima ya Israeli. **3** Kisha nitaupiga upinde wako kutoka mkono wako wa kushoto na kuifanya mishale ianguke kutoka mkono wako wa kuume. **4** Utaanguka kwenye milima ya Israeli, wewe pamoja na vikosi vyako vyote na yale mataifa yaliyo pamoja nawe. Nitakutoa uwe chakula cha ndege wa aina zote walao nyama na cha wanyama wa mwituni. **5** Utaanguka katika uwanja, kwa kuwa

nimenena, asema Bwana Mwenyezi. **6** Nitatumoto kwa sababu hawakuwa waaminifu kwangu. Hivyo juu ya Magogu na kwa wale wanaoishi kwa salama huko pwani, nao watajua kwamba Mimi ndimi Bwana. **7** “Nitatalifanya Jina langu takatifu lijulikane mionganoni mwa watu wangu Israeli. Sitaliacha tena Jina langu takatifu litiwe unajisi, nayo mataifa watajua kuwa Mimi Bwana ndimi Aliye Mtakatifu wa Israeli. **8** Hili jambo linakuja! Hakika litatokea, asema Bwana Mwenyezi. Hii ndiyo siku ile niliyosema habari zake. **9** “Ndipo wale wanaoishi katika mijti ya Israeli watakapotoka na kutumia hizo silaha kuwashia moto na kuziteketeza, yaani, kigao na ngao, pinde na mishale, rungu za vita na mikuki. Kwa miaka saba watavitumia kama kuni. **10** Hawatahitaji kukusanya kuni kutoka mashambani wala kukata kuni kutoka kwenye misitu, kwa sababu watatumia silaha kuwa kuni. Nao watawateka mateka wale walioamateka na kuchukua nyara mali za wale waliochukua mali zao nyara, asema Bwana Mwenyezi. **11** “Siku ile nitampa Gogu mahali pa kuzikia katika Israeli, katika bonde la wale wasafirio upande wa mashariki kuelekea baharini. Jambo hili litazuia njia ya wasafiri kwa sababu Gogu na makundi yake yote ya wajeuri watazikwa huko. Kwa hiyo litaitwa Bonde la Hamon-Gogu. **12** “Kwa miezi saba nyumba ya Israeli itakuwa ikiwazika ili kuisafisha nchi. **13** Watu wote wa nchi watawazika, nayo siku nitakayotukuzwa itakuwa siku ya kumbukumbu kwa ajili yao, asema Bwana Mwenyezi. **14** “Watu wataajiriwa mara kwa mara kuisafisha nchi. Baadhi yao watapitaa nchini kote na zaidi yao hao wengine, watawazika wale waliosalia juu ya uso wa nchi. Mwisho wa hiyo miezi saba wataanza upekuzi wao. **15** Wakati wanapopita nchini kote na mmoja wao akaona mfupa wa mwanaadamu, ataweka alama kando yake mpaka wachimba kaburi wawe wameuzika katika Bonde la Hamon-Gogu. **16** (Pia mji uitwao Hamona utakuwa humo.) Hivyo ndivyo watakavyoisafisha nchi.” **17** “Mwanadamu, hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ita kila aina ya ndege na wanyama wote wa mwituni, waambie: ‘Kusanyikeni mje pamoja kutoka pande zote kwa ajili ya dhabihu ninayoandalia, dhabihu kuu katika milima ya Israeli. Huko mtakula nyama na kunywa damu. **18** Mtakula nyama za watu mashujaa na kunywa damu za wakuu wa dunia kana kwamba ni za kondoo dume na kondoo wake, mbuzi na mafahali, wote walionona kutoka Bashani. **19** Katika dhabihu ninayoandaa kwa ajili yenu, mtakula mafuta mpaka mkinai na kunywa damu mpaka mlewe. **20** Kwenye meza yangu watajibishwa kwa farasi na wapanda farasi, watu mashujaa na askari wa kila aina,’ asema Bwana Mwenyezi. **21** “Nitauonyesha utukufu wangu mionganoni mwa mataifa, nayo mataifa yote wataiona adhabu nitakayotoa na mkono wangu nitakaouweka juu yao. **22** Kuanzia siku ile na kuendelea nyumba ya Israeli itajua kuwa Mimi ndimi Bwana, Mungu wao. **23** Na mataifa watajua kuwa nyumba ya Israeli walikwenda utumwani kwa ajili ya dhambi yao,

kwa sababu hawakuwa waaminifu kwangu. Hivyo adui zao, nao wote wakaanguka kwa upanga. **24** Niliwatendea sawasawa na uchafu wao na makosa yao, nami nikawaficha uso wangu. **25** “Kwa hiyo hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Sasa nitamrudisha Yakobo kutoka utumwani, nami nitawahurumia watu wote wa Israeli, nami nitakuwa na wivu kwa ajili ya Jina langu takatifu. **26** Wataisahau aibu yao na jinsi walivoonyesha kutokuwa waaminifu kwangu mimi wakati waliishi salama katika nchi yao, bila kuwa na mtu yeoyote wa kuwatia hofu. **27** Nitakapokuwa nimewarudisha kutoka mataifa na kuwakusanya kutoka nchi za adui zao, mimi nitajionyesha kuwa mtakatifu kwa kupitia kwao machoni mwa mataifa mengi. **28** Ndipo watakapojua kwamba Mimi ndimi Bwana, Mungu wao, ingawa niliwaapeleka uhamishoni mionganoni mwa mataifa, nitakusanya tena katika nchi yao wenye, bila kumwacha yeoyote nyuma. **29** Sitawaficha tena uso wangu, kwa maana nitamimina Roho wangu juu ya nyumba ya Israeli, asema Bwana Mwenyezi.”

40 Katika mwaka wa ishirini na tano wa uhamisho wetu, mwanzoni mwa huo mwaka, siku ya kumi ya mwezi, katika mwaka wa kumi na nne baada ya kuanguka kwa mji, siku hiyo hiko wa Bwana ulikuwa juu yangu, naye akanipeleka huko. **2** Nikiwa katika maono ya Mungu alinichukua mpaka nchi ya Israeli, naye akanipeleka kwenye mlima mrefu sana, ambako upande wa kusini kulikuwepo baadhi ya majengo ambayo yalioneckana kama mji. **3** Akanipeleka huko, nami nikamwona mtu ambaye kuoneckana kwake kulikuwa kama kuoneckana kwa shaba. Alikuwa amesimama kwenye lango akiwa na kamba ya kitani na ufito wa kupimia mikononi mwake. **4** Mtu huyo akaniambia, “Mwanadamu, angalia kwa macho yako na usikie kwa masikio yako nawe uzingatie kitu nitakachokuonyesha, kwa kuwa ndiyo sababu umeletwa hapa. Iambie nyumba ya Israeli kila kitu utakachoona.” **5** Nikaona ukuta uliozunguka eneo lote la Hekalu. Ule ufito wa kupimia uliokuwa mkononi mwa yule mtu ulikuwa na urefu wa dhira ndefu sita, yaani, dhira ndefu ni sawa na dhira na nyanda nne, akapima ule ukuta. Ukuta huo ulikuwa na unene wa dhira ndefu sita na kimo cha dhira ndefu sita. **6** Kisha akenda kwenye lango linalolekeea mashariki. Akapanda ngazi zake akapima kizingiti cha lango, nacho kilikuwa na kina cha huo ufito. **7** Vyumba nya kupumzikia nya walini vilikuwa na urefu wa huo ufito mmoja na upana wa huo ufito, kuta zilizogawa vyumba hivyo nya mapumzikio zilikuwa na unene wa dhira tano. Nacho kizingiti cha lango lililokuwa karibu na ukumbi unaolekeea hekaluni ulikuwa na kina cha huo ufito. **8** Kisha akapima baraza ya njia ya lango, **9** ambayo ilikuwa na kina cha dhira nane na miiimo yake ilikuwa na unene wa dhira mbili. Baraza ya lango ilielekeea

Hekalu. **10** Ndani ya lango la mashariki kulikuwepo vyumba vitatu nya kupumzikia kila upande, vyote vitatu vilikuwa na vipimo vilivyo sawa, nazo nyuso za kuta zilizotenganisha kila upande zilikuwa na vipimo vilivyo sawa. **11** Kisha akapima upana wa ingilio la lango, ilikuwa dhiraa kumi na urefu wake ulikuwa dhiraa kumi na tatu. **12** Mbele ya kila chumba cha kupumzikia kulikuwepo ukuta uliokuwa na kimo cha dhiraa moja kwenda juu, navyo hivyo vyumba vilikuwa dhiraa sita mraba. **13** Kisha akapima njia ya lango kuanzia juu ya ukuta wa nyuma wa chumba kimoya cha kupumzikia hadi juu ya ukuta wa nyuma wa chumba upande wa pili; kukawa na nafasi ya dhiraa ishirini na tano kuanzia lango la ukuta mimoja hadi lango la ukuta uliokuwa upande mwininge.

14 Akapima pia ukumbi, urefu wa dhiraa ishirini na lango linalofuatia hiyo nguzo kila upande wa huo ukumbi. **15** Umbali kuanzia ingilio la njia ya lango hadi mwisho kabisa wa baraza yake ulikuwa dhiraa hamsini na upana wa dhiraa ishirini na tano, kimoja cha kupumzikia hadi juu ya ukuta wa nyuma wa chumba upande wa pili; kukawa na nafasi ya dhiraa ishirini na tano kuanzia lango la ukuta mimoja hadi lango la ukuta uliokuwa upande mwininge.

16 Kulikuwa na vidirisha kwenye hivyo vyumba vya walini na nguzo za hivyo vyumba zilikuwa kwenye mzunguko wa hilo lango, vivyo hivyo lango pamoja na baraza yake vilikuwa na madirisha kulikuwa na madirisha yaliyozunguka kuelekeana na pande zote. Urefu wake ulikuwa dhiraa hamsini na ua na juu ya kila nguzo kulikuwa na mapambo ya upana wake dhiraa ishirini na tano. **17** Kisha akanileta katika ukumbi wa nje. Huko nikaona vyumba vingine pamoja na njia iliyojengwa kuzunguka ukumbi wote, kupandia huko. **18** Njia hii iliyojengwa iliambaa na lango, ikiwa na urefu sawa na lango, hii ilikuwa ni njia ya chini. **19** Kisha akapima umbali kutoka ndani ya lango la chini mpaka nje ya ukumbi wa ndani, nao ulikuwa dhiraa mia moja upande wa mashariki na dhiraa mia upande, kuta zilizogawanya vyumba na baraza ilikuwa na vipimo sawa na zile kuta za lango la kwanza. Zilikuwa na urefu wa dhiraa hamsini na upana wa dhiraa ishirini na tano. **20** Madirisha yake, baraza yake na nakshi yake ya miti ya mitende vilikuwa na vipimo sawasawa na vile vya lango linalolekeea mashariki. Kulikuwa na ngazi saba za kupandia huko, pamoja na baraza yake mkabala nazo. **21** Vyumba vyake vilikuwa vitatu kila upande, kuta zilizogawanya vyumba na baraza ilikuwa na vipimo sawa na zile kuta za lango la kwanza. Zilikuwa na urefu wa dhiraa hamsini na upana wa dhiraa ishirini na tano. **22** Madirisha yake, baraza yake na nakshi yake ya miti ya mitende vilikuwa na vipimo sawasawa na vile vya lango linalolekeea mashariki. Kulikuwa na ngazi saba za kupandia huko, pamoja na baraza yake mkabala nazo. **23** Kulikuwa na lango kuanzia juu ya ukuta wa nyuma wa chumba kimoya cha kupumzikia hadi juu ya ukuta wa nyuma wa chumba upande wa pili; kukawa na nafasi ya dhiraa ishirini na tano kuanzia lango la ukuta mimoja hadi lango la ukuta uliokuwa upande mwininge.

24 Ndipo akaniongoza mpaka upande wa kusini, nami nikaona kama vile ilivyokuwa ule upande wa lango linalolekeea kusini. Akaipima miimo yake na baraza yake, navyo vilikuwa na vipimo sawa kama hivyo vingine. **25** Lango na baraza yake vilikuwa na kama vile ilivyokuwa ule upande wa lango linalolekeea kusini. Akaipima miimo yake na baraza yake, navyo vilikuwa na vipimo sawa kama hivyo vingine. **26** Kulikuwa na lango kuanzia juu ya ukuta wa nyuma wa chumba kimoya cha kupumzikia hadi juu ya ukuta wa nyuma wa chumba upande wa pili; kukawa na nafasi ya dhiraa ishirini na tano. **27** Vyumba vyake, kuta zilizogawanya vyumba na kimo cha dhiraa tano.) **28** Kisha akanileta mpaka ukumbi wa ndani kwa kupitia lango la kusini, naye akapima lango la kusini, ambalo lilikuwa na vipimo sawa na yale mengine. **29** Vyumba vyake, kuta zilizogawanya vyumba na ukumbi wake zilikuwa na vipimo sawasawa na zile nyingine. Hilo lango na baraza yake vilikuwa na madirisha pande zote. Navyo vilikuwa na urefu wa dhiraa hamsini na upana wa dhiraa ishirini na tano. **30** (Baraza za malango zilizozunguka ukumbi wa ndani na ukumbi wa nje, miimo yake ilinakshiwa miti ya mitende, kulikuwa na ngazi nane za kupandia huko. **31** Baraza yake ilielekeana na ukumbi wa nje, miimo yake ilinakshiwa miti ya mitende, kulikuwa na ngazi nane za kupandia huko. **32** Kisha akanileta mpaka kwenye ukumbi wa ndani uliokuwa upande wa mashariki, naye akalipima lango hilo, lilikuwa na vipimo vilivyo sawasawa na yale dhiraa hamsini. **33** Vyumba vyake, kuta zake na baraza yake hivyo vyumba vya walini na nguzo za hivyo vyumba zilikuwa na vipimo vilivyo sawa na vile vingine. Lile zilikuwa kwenye mzunguko wa hilo lango, vivyo hivyo lango pamoja na baraza yake vilikuwa na madirisha kulikuwa na madirisha yaliyozunguka kuelekeana na pande zote. Urefu wake ulikuwa dhiraa hamsini na ua na juu ya kila nguzo kulikuwa na mapambo ya upana wake dhiraa ishirini na tano. **34** Baraza yake miti ya mitende, kulikuwa na ngazi nane za kupandia huko. **35** Kisha akanileta mpaka kwenye kulikuwa na vyumba thelathini vimepangana kando ya mitende pande zote. Kulikuwa na ngazi nane za kupandia huko. **36** Kama vile ilivyokuwa kwa lango la kaskazini na kulipima. Lilikuwa na vipimo ya mitende pande zote. Kulikuwa na ngazi nane za kupandia huko. **37** Kulikuwa na chumba lango la kaskazini na kulipima. Lilikuwa na vipimo ya mitende pande zote, kulikuwa na ngazi nane za kupandia huko. **38** Kulikuwa na chumba lango la kaskazini na kulipima. Lilikuwa na vipimo ya mitende pande zote, kulikuwa na ngazi nane za kupandia huko. **39** Kwenye baraza ya lile lango kulikuwepo meza mbili kila upande, ambako sadaka za kuteketezwaa, dhiraa ishirini na tano. **40** Karibu na ukuta wa nje wa baraza ya lile lango na mlango karibu na baraza katika kila njia ya ndani ya lango ambamo sadaka za kuteketezwaa zilioshwa. **41** Kwa hiyo lango kwenye ukumbi wa ndani lililolekeea lile lango na mlango karibu na baraza katika kila njia ya ndani ya lango ambamo sadaka za kuteketezwaa zilioshwa. **42** Pia kwenye baraza ya lile lango kulikuwepo meza mbili kila upande, ambako sadaka za kuteketezwaa, dhiraa ishirini na tano. **43** Kulikuwa na kulabu, urefu wake nyanda nne, na nyingine nne upande mwininge, zote zilikuwa na meza nane, ambapo dhabihu zilichinjiwa. **44** Pia kwenye baraza ya lile lango kulikuwepo na meza mbili, nako upande mwininge na ngazi kulikuwepo na meza mbili. **45** Kwa hiyo lango kwenye ukumbi wa ndani lililolekeea lile lango na nyingine nne upande mwininge, zote zilikuwa na meza nane, ambapo dhabihu zilichinjiwa. **46** Pia kwenye baraza ya lile lango kulikuwepo na meza nne za mawe yaliyochongwa kwa ajili ya sadaka za kuteketezwaa, kila meza ilikuwa na urefu wa dhiraa moja na nusu, upana wake dhiraa moja na nusu na kimo cha dhiraa moja. Juu ya meza hizo viliwekwa vyombo vya kuchinjia sadaka madirisha membamba pande zote, kama madirisha ya za kuteketezwaa na dhabihu nyingine mbalimbali. huko kwingine. Ilikuwa na urefu wa dhiraa hamsini **47** Kulikuwa na zimeshikizwa ukutani pande zote. Meza na upana wake dhiraa ishirini na tano. **48** Kulikuwa na zilikuwa kwa ajili ya nyama za sadaka. **49** Nje ya lango ngazi saba za kupandia huko, pamoja na baraza yake zilikuwa kwa ajili ya nyama za sadaka. **50** Kwa hiyo lango mkabala nazo. Ilikuwa na nakshi za miti ya mitende la ndani, kwenye ukumbi wa ndani, kulikuwa na kwenye kuta zilizogawanya vyumba kila upande. **51** Vyumba viwili, kimoja upande wa lango la kaskazini

nacho kilielekeaa kusini, kingine upande wa lango la kusini nacho kilielekeaa kaskazini. **45** Akaniambia, “Chumba kinachoelekeaa upande wa kusini ni kwa ajili ya makuhani ambaa wana usimamizi wa hekaluni, **46** nacho chumba kinachoelekeaa upande wa kaskazini ni kwa ajili ya makuhani wenyewe usimamizi wa madhababuni. Hawa ni wana wa Sadoki, ambaa ndio Walawi pekee wanaoweza kumkaribia Bwana ili kuhudumu mbele zake.” **47** Ndipo alipopima ukumbi: nao ulikuwa mraba wa dhira mia moja urefu na upana. Madhababu yaliikuwa mbele ya Hekalu. **48** Akanileta mpaka kwenye baraza ya Hekalu naye akaipima miimo ya hiyo baraza, nayo ilikuwa na upana wa dhira tatu kila upande. Upana wa ingilio ulikuwa dhira kumi na nne na kuta zake zilikuwa na upana wa dhira tatu kila upande. **49** Baraza ilikuwa na dhira ishirini kwenda juu na dhira kumi na mbili kuanzia mbele hadi nyuma. Kulikuwa na ngazi kumi za kupandia huko, pia kulikuwa na nguzo kwa kila upande wa miimo.

41 Kisha yule mtu akanileta katika sehemu ya nje ya patakatifu, naye akaipima miimo; upana wake ulikuwa dhira sita kila upande. **2** Ingilio lilikuwa la upana wa dhira kumi na kuta zilizojitokeza kila upande zilikuwa na upana wa dhira tano. Pia akapima sehemu ya nje ya patakatifu, nayo ilikuwa na urefu wa dhira arobaini na upana wa dhira ishirini. **3** Kisha akaingia sehemu takatifu ndani ya Hekalu na kupima miimo ya ingilio, kila mmoja ulikuwa na upana wa dhira mbili. Ingilio lilikuwa na upana wa dhira sita, na kuta zilizotokeza kila upande zilikuwa na upana wa dhira saba. **4** Naye akaipima urefu wa sehemu takatifu ndani, nao ulikuwa dhira ishirini, na upana wake ulikuwa dhira ishirini hadi mwisho wa sehemu ya nje ya sehemu takatifu. Akaniambia, “Hapa ndipo Patakatifu pa Patakatifu.” **5** Kisha akaipima ukuta wa Hekalu, nao ulikuwa na unene wa dhira sita, na kila chumba cha pembeni kuzunguka Hekalu kilikuwa na upana wa dhira nne. **6** Vyumba nya pembeni vilikuwa na ghorofa tatu, kimoja juu ya kingine, kila ghorofa ilikuwa na vyumba thelathini. Kulikuwa na boriti katika ukuta wote wa Hekalu ili kuimarisha vyumba nya pembeni, kwa hiyo boriti hizo hazikushikamanishwa kwenye ukuta wa Hekalu. **7** Vyumba nya pembeni vilivyzunguka Hekalu vilizidi kupanuka kulingana na sakafu ziliviyokwenda juu. Ujenzi uliozunguka Hekalu ulijengwa kukwea juu, kwa hiyo vyumba vilipanuka kwa kadiri ya kila kimoja kiliwyokwenda juu. Ngazi za kupandia zilianzia sakafu ya chini hadi sakafu ya juu kabisa kwa kupitia sakafu ya kati. **8** Nikaona pia kuwa Hekalu lilikuwa na kitako kilichoiniliwa pande zote, huu ulikuwa ndio msingi wa vile vyumba nya pembeni ambaa ulikuwa na urefu wa ule uftito mmoja wa kupimia, yaani, dhira ndefu sita. **9** Ukuta wa nje wa vyumba nya pembeni ulikuwa na unene wa dhira tano. Eneo la wazi katikati ya vyumba nya pembeni

nya Hekalu **10** na vyumba nya makuhani lilikuwa na upana wa dhira ishirini kuzunguka Hekalu pande zote. **11** Kulikuwa na maingilio kwenye vyumba nya pembeni kutokea eneo lililo wazi, moja upande wa kaskazini na lingine upande wa kusini, nao msingi ulionganisha lile eneo la wazi ulikuwa na upana wa dhira tano ukilizunguka lote. **12** Jengo lilolelekeana na ua wa Hekalu upande wa magharibi lilikuwa na upana wa dhira sabini. Ukuta wa jengo hilo ulikuwa na unene wa dhira tano, kulizunguka lote, urefu ulikuwa wa dhira tisini. **13** Kisha akapima Hekalu, lilikuwa na urefu wa dhira mia moja na ua wa Hekalu na jengo pamoja na kuta zake vilikuwa na urefu wa dhira mia moja pia. **14** Upana wa ua wa Hekalu upande wa mashariki, pamoja na upande wa mbele wa Hekalu ulikuwa dhira mia moja. **15** Kisha akapima urefu wa jengo linalolelekeana na ua upande wa nyuma wa Hekalu, pamoja na vyumba vyake kila upande, ilikuwa dhira mia moja. Sehemu takatifu ya nje, sehemu takatifu ya ndani, pamoja na baraza inayoelekeana na ukumbi, **16** pamoja na vizingiti, madirisha membamba na vyumba vyote vitatu, kila kimoja pamoja na kizingiti vilifunika kwa mbaa. Sakafu, ukuta mpaka kwenye madirisha na madirisha yenye vilifunika kwa mbaa. **17** Katika nafasi iliyokuwa juu ya upande wa nje wa ingilio la sehemu takatifu ya ndani, na katika kuta zilizozunguka sehemu takatifu ya ndani na sehemu takatifu ya nje, kwa nafasi zilizo sawa, **18** kulinakshiwa makerubi na miti ya mitende. Miti ya mitende ilikuwa kati ya kerubi na kerubi. Kila kerubi alikuwa na nyuso mbili: **19** upande mmoja uso wa mwanadamu kuelekea mti wa mtende na upande mwininge uso wa simba ukielekeea mti mwininge wa mtende. Ilinakshiwa kuzunguka Hekalu lote. **20** Kuanzia sakafu mpaka eneo lililo juu ya ingilio, palinakshiwa makerubi na miti ya mitende pamoja na kwenye ukuta wa nje wa patakatifu. **21** Mahali patakatifu pa nje palikuwa na miimo ya mlango ulikuwa mraba na ule ulikuwa katika Patakatifu Pa Patakatifu ulikuwa unafanana na huo mwininge. **22** Kulikuwa na madhababu ya mbaa kimo chake dhira tatu na ilikuwa dhira mbili mraba pande zote, tako lake na pande zake zilikuwa za mbaa. Yule mtu akaniambia, “Hii ni meza ambayo iko mbele za Bwana.” **23** Mahali patakatifu pa nje na Patakatifu Pa Patakatifu zilikuwa na milango miwili. **24** Kila mlango ulikuwa na vipande viwili, vipande viwili viliviyoshikwa na bawaba yenyeye kufunguka kwa kila mlango. **25** Juu ya hiyo milango ya Patakatifu palinakshiwa makerubi na miti ya mitende kama yale yaliyonakshiwa kwenye kuta, na kulikuwa na ubao uliong'inia mbele ya baraza kwa nje. **26** Katika kuta za pembeni za ukumbi kulikuwa na madirisha membamba yaliyonakshiwa miti ya mitende kila upande. Vyumba nya pembeni nya Hekalu pia vilikuwa vimfunkwa kwa mbaa.

42 Ndipo yule mtu akaniongoza kuelekea kaskazini mpaka kwenye ua wa nje na kunileta mpaka kwenye vyumba vinavyoolekeana na ua wa Hekalu na kuelekeana na ukuta wa nje upande wa kaskazini. **2** Jengo ambalo mlango wake ulielekea kaskazini lilikuwa na urefu wa dhira 500 kwa moja na upana wa dhira hamsini. **3** Mbele ya zile dhira ishirini za ule ua wa ndani unaolekeana na ile njia ya ua wa nje, kuliinuka vyumba virefu kimoja baada ya kingine vya ghorofa tatu. **4** Mbele ya hivi vyumba kulikuwa na njia ya ndani yenye upana wa dhira kumi na urefu wa dhira mia moja. Milango yake ilikuwa upande wa kaskazini. **5** Basi vyumba vya juu vilikuwa vyembamba zaidi, kwa kuwa ujia ulichukua nafasi zaidi ndani yake kuliko katika vyumba vya sakafu ya chini na vya katikati ya jengo. **6** Vyumba katika ghorofa ya tatu havikuwa na nguzo, kama kumbi zilivyokuwa nazo, kwa hiyo eneo la sakafu ya vyumba vya juu lilikuwa ni dogo kuliko la sakafu ya chini na ya kati. **7** Kulikuwa na ukuta wa nje uliokuwa sambamba na vile vyumba na ukumbi wa nje, ultokeza urefu wa dhira hamsini. **8** Wakati safu ya vyumba katika ua wa nje vilikuwa na urefu wa dhira hamsini, vile vyumba vilivyokuwa karibu zaidi na Hekalu vilikuwa na urefu wa dhira mia moja. **9** Vyumba vya chini vilikuwa na ingilio upande wa mashariki unapoingia kutoka ukumbi wa nje. **10** Upande wa kusini kufuata urefu wa ukuta wa ukumbi wa nje, unaopakanwa na ukumbi wa Hekalu na kuelekeana na ukuta wa nje, kulikuwa na vyumba **11** yenye ujia unayopita mbele yake. Hivi vilifanana na vile vyumba vya upande wa kaskazini, vilikuwa na urefu na upana ulio sawa, mahali pa kutokea na vipimo vyake vilikuwa sawa. Kama ilivyokuwa milango ya upande wa kaskazini, **12** ndivyo ilivyokuwa milango ya vyumba vya upande wa kusini. Kulikuwa na ingilio kuanzia mwanzo wa njia ambaa ulikuwa sambamba na ukuta wa pili uliokuwa upande wa mashariki, ambako ndiko kwa kuingia vyumbani. **13** Kisha akaniambia, “Vyumba vya upande wa kaskazini na vya upande wa kusini ambayo vinaelekeana na ukumbi wa Hekalu ni vyumba vya makuhani, mahali ambapo wale makuhani ambaa humkaribia Bwana watakula zile sadaka takatifu sana. Huko ndiko watakakoweka zile sadaka takatifu sana, yaani, sadaka za nafaka, sadaka za dhambi na sadaka za hatia, kwa kuwa mahali ni patakatifu. **14** Mara makuhani waingiapo mahali patakatifu, hawaruhuswi kwenda kwenye ukumbi wa nje mpaka wayaache mavazi ambayo walivaa wakiwa wanahudumu, kwa kuwa hayo mavazi ni matakatifu. Inawapasa kuvaa mavazi mengine kabla hawajakaribia eneo lililo wazi kwa ajili ya watu.” **15** Alipomaliza kupima vile vilivyokuwa katika eneo la ndani la Hekalu, akanitoa nje kupitia lango la upande wa mashariki na kupima eneo lote linalozunguka: **16** Akapima upande wa mashariki kwa ule ufito wa kupimia, nao ulikuwa dhira 500 **17** Akapima upande wa kaskazini, nao ulikuwa dhira 500 **18** Tena akapima upande

wa kusini, nao ulikuwa dhira 500 kwa ufito ule wa kupimia. **19** Kisha akageukia upande wa magharibi na kuupima, ulikuwa dhira 500 kwa ufito ule wa kupimia. **20** Hivyo akapima eneo katika pande zote nne. Lilikuwa na ukuta kulizunguka wenye urefu wa dhira 500 na upana wa dhira 500, uliotenganisha mahali Patakatifu na eneo la watu wote.

43 Kisha yule mtu akanileta kwenye lango linalolekeea upande wa mashariki, **2** nami nikaona utukufu wa Mungu wa Israeli ukija kutoka upande wa mashariki. Sauti yake ilikuwa kama ya ngurumo ya maji yaendayo kasi, nayo nchi ikang’aa kwa utukufu wake. **3** Maono niliyoyaona yalikuwa kama maono yale niliyokuwa nimeyaona wakati Mungu alipokuja kuangamiza mji na kama maono niliyokuwa nimeyaona kando ya Mto wa Kebari, nami nikaanguka kifudifudi. **4** Utukufu wa Bwana ukaingia hekaluni kwa kupitia lango linalolekeea upande wa mashariki. **5** Kisha Roho akanichukua na kunileta katika ule ua wa ndani, nao utukufu wa Bwana ulilijaza Hekalu. **6** Wakati yule mtu akiwa amesimama kando yangu, nilisikia mtu mmoja akisema nami kutoka ndani ya Hekalu. **7** Akasema, “Mwanadamu, hapa ni mahali pa kitu changu cha enzi na mahali pa kuweka nyayo za miguu yangu. Hapa ndipo nitakapoishi mionganoni mwa Waisraeli milele. Kamwe nyumba ya Israeli hawatalinajisi tena Jina langu takatifu, yaani, wao wala wafalme wao, kwa ukahaba wao na kwa sanamu zao zisizokuwa na uhai za wafalme wao katika mahali pao pa juu pa kuabudia miungu. **8** Walipoweka kizingiti chao karibu na kizingiti changu na miimo yao ya milango karibu na miimo yangu, pakia na ukuta tu kati yangu na wao, walilinajisi Jina langu takatifu kwa matendo yao ya machukizo. Kwa sababu hiyo niliwaangamiza kwa hasira yangu. **9** Basi sasa na waweke mbali nami ukahaba wao na sanamu za wafalme wao zisizo na uhai, nami nitakaa mionganoni mwao milele. **10** “Mwanadamu, elezea hilo Hekalu kwa watu wa Israeli, ili wapate kuona aibu kwa ajili ya dhambi zao. Wao na wapime hicho kielelezo. **11** Wakishaona aibu kwa ajili ya yale yote waliyotenda, wafahamishe kielelezo cha hilo Hekalu, yaani mpangilio wake, maingilio yake ya kutoka na kuingia, kielelezo chake chote, na masharti yake yote na sheria zake zote. Yaandike haya mbele yao ili wapate kuwa waaminifu kwa hicho kielelezo chake na kufuata masharti yake yote. **12** “Hii ndiyo sheria ya Hekalu: Eneo lote linalozunguka Hekalu juu ya mlima litakuwa takatifu kuliko yote. Hii ndiyo sheria ya Hekalu. **13** “Hivi ndivyo vipimo vya madhabahu kwa dhira ndefu, yaani, dhira moja na nyanda nne: Tako lake liwe na kina cha hiyo dhira moja na upana wa hiyo dhira moja, ikiwa na ukingo wa shibiri moja kuizunguka pembeni. Hiki kitakuwa ndicho kimo cha madhabahu: **14** Kimo cha msingi kuanzia usawa wa ardhii mpaka kwenye mfereji sehemu ya chini kimo chake ni dhira mbili na upana wake ni dhira moja na

kuanzia kwenye ukingo mdogo hadi kwenye ukingo hiyo.” **4** Kisha yule mtu akanileta kwa njia ya lango la mpana kimo chake ni dhiraaj nne na upana wake ni kaskazini mpaka mbele ya Hekalu. Nikatazama nami dhiraaj moja. **5** Pale pawashwapo moto madhabahuni kimo chake kitakuwa dhiraaj nne, na pembe nne zinazoleelekeza juu kutoka pale pawashwapo moto. “Mwanadamu, angalia kwa uanganilu, usikilize kwa **6** Pale pawashwapo moto pa madhababu ni mraba, kumi na nne, ikiwa na ukingo wa nusu dhiraaj na kumi na nne, ikiwa na ukingo wa nusu dhiraaj na mbele zangu, asema Bwana Mwenyezi. **7** Zaidi ya matendo yenu ya machukizo madhabahuni zitaelekea upande wa mashariki.” yatosha, ee nyumba ya Israeli! **8** Waniyumba ya kuasi ya Israeli, ‘Hili ndilo Bwana mferesi kuizunguka madhababu. Ngazi za kupandia Mwenyezi asemalo: Matendo yenu ya machukizo madhababu ni mbili. **9** Pia sehemu ya juu ni mraba, mwangalifu kuhusu wale wanaoruhusiwa hekaluni urefu wake dhiraaj kumi na nne na upana wa dhiraaj na wale wasioruhusiwa kuingia mahali patakatifu. **10** Iambie nyumba ya kuasi ya Israeli, ‘Hili ndilo Bwana mferesi kuizunguka madhababu. Ngazi za kupandia Mwenyezi asemalo: Matendo yenu ya machukizo madhababu ni mbili. **11** Pia sehemu ya juu ni mraba, mwangalifu kuhusu wale wanaoruhusiwa hekaluni urefu wake dhiraaj kumi na nne na upana wa dhiraaj na wale wasioruhusiwa kuingia mahali patakatifu. **12** Iambie nyumba ya kuasi ya Israeli, ‘Hili ndilo Bwana mferesi kuizunguka madhababu. Ngazi za kupandia Mwenyezi asemalo: Matendo yenu ya machukizo madhababu ni mbili. **13** Kisha akaniambia, “Mwanadamu, hili ndilo yote ya machukizo, mmewaleta wageni wasiotahiriwa Bwana Mwenyezi asemalo: Hayo ndiyo yatakyokuwa miyo na miili katika patakatifu pangu, mkilinajisi masharti ya kutoa dhabihu za kuteketeza na Hekalu langu, huku mkinitolea chakula, mafuta ya kunyonyiza damu juu ya madhababu itakapokuwa wanyama na damu, nanyi mmevunja Agano langu. **14** Badala ya kutimiza wajibu wenu kuhusiana na vitu ya dhambi kwa makuhani, ambaa ni Walawi, wa vyangu vitakatifu, mmeweka watu wengine kuwa jamaa ya Sadoki, ndio watakaonikaribia kuhudumu viongozi katika patakatifu pangu. **15** Hili ndilo Bwana mbele zangu, asema Bwana Mwenyezi. **16** Itakupasa kuchukua baadhi ya hiyo damu ya mnyama huyo na kuiweka juu ya hizo pembe nne za madhababu na juu ya ncha zake nne za sehemu ya juu kuzunguka ukingo wote, ili kuitakasa madhababu na kufanya upatanisho kwa ajili yake. **17** Itakupasa kumchukua huyo fahali mchanga kwa ajili ya sadaka ya dhambi na kumteketeza mahali palipoagizwa katika eneo la Hekalu nje ya mahali Patakatifu. **18** “Siku ya pili yake utamtoa beberu asiye na dosari kwa ajili ya sadaka ya dhambi, nayo madhababu itatakaswa kama iliyotakaswa kwa yule fahali. **19** Utakapokuwa umemaliza kazi ya kuitakasa, utamtoa fahali mchanga pamoja na kondoo dume toka kwenye kundi, wote wawe hawana dosari. **20** Utawatoa mbele za Bwana, na makuhani watanyonyizia chumvi juu yao na kuwatotoa kuwa sadaka ya kuteketeza kwa Bwana. **21** “Kwa siku saba itakupasa kutoa beberu kila siku kwa ajili ya sadaka ya dhambi, pia itakupasa kutoa fahali mchanga na kondoo dume kutoa zizini, wote wawe hawana dosari. **22** Kwa siku saba itawapasa kufanya upatanisho kwa ajili ya madhababu na kuitakasa na hivyo ndivyo watakavyoiweka wakfu. **23** Mwishoni mwa hizi siku saba, kuanzia siku ya nane na kuendelea, itawapasa makuhani kutoa sadaka zenu za kuteketeza na sadaka za amani juu ya madhababu. Kisha nitawakubali ninyi, asema Bwana Mwenyezi.”

44 Ndipo yule mtu akanirudisha mpaka kwenye lango la nje la mahali Patakatifu, lile linalolelekea upande wa mashariki, nalo lilikuwa limefungwa. **2** Bwana akaniambia, “Lango hili litabaki limefungwa. Haliruhusiwi kufunguliwa, wala hakuna mtu ye yote anayeruhusiwa kuingilia kwenye lango hili. Litabaki limefungwa kwa sababu Bwana, Mungu wa Israeli, ameingia kwa kuititia lango hili. **3** Yeye aliye mkuu peke yake ndiye anayeweza kukaa penye njia ya hilo lango na kula chakula mbele za Bwana. Itampasa aingie kwa njia hiyo ya lango la ukumbini na kutoea njia iyo

hiyo.” **4** Kisha yule mtu akanileta kwa njia ya lango la mpana kimo chake ni dhiraaj nne na upana wake ni kaskazini mpaka mbele ya Hekalu. Nikatazama nami dhiraaj moja. **5** Pale pawashwapo moto madhabahuni kimo chake kitakuwa dhiraaj nne, na pembe nne zinazoleelekeza juu kutoka pale pawashwapo moto. “Mwanadamu, angalia kwa uanganilu, usikilize kwa **6** Pale pawashwapo moto pa madhababu ni mraba, kumi na nne, ikiwa na ukingo wa nusu dhiraaj na kumi na nne, ikiwa na ukingo wa nusu dhiraaj na mbele zangu, asema Bwana Mwenyezi. **7** Zaidi ya matendo yenu ya machukizo madhababu ni mbili. **8** Waniyumba ya kuasi ya Israeli, ‘Hili ndilo Bwana mferesi kuizunguka madhababu. Ngazi za kupandia Mwenyezi asemalo: Matendo yenu ya machukizo madhababu ni mbili. **9** Pia sehemu ya juu ni mraba, mwangalifu kuhusu wale wanaoruhusiwa hekaluni urefu wake dhiraaj kumi na nne na upana wa dhiraaj na wale wasioruhusiwa kuingia mahali patakatifu. **10** Iambie nyumba ya kuasi ya Israeli, ‘Hili ndilo Bwana mferesi kuizunguka madhababu. Ngazi za kupandia Mwenyezi asemalo: Matendo yenu ya machukizo madhababu ni mbili. **11** Pia sehemu ya juu ni mraba, mwangalifu kuhusu wale wanaoruhusiwa hekaluni urefu wake dhiraaj kumi na nne na upana wa dhiraaj na wale wasioruhusiwa kuingia mahali patakatifu. **12** Iambie nyumba ya kuasi ya Israeli, ‘Hili ndilo Bwana mferesi kuizunguka madhababu. Ngazi za kupandia Mwenyezi asemalo: Matendo yenu ya machukizo madhababu ni mbili. **13** Kisha akaniambia, “Mwanadamu, hili ndilo yote ya machukizo, mmewaleta wageni wasiotahiriwa Bwana Mwenyezi asemalo: Hayo ndiyo yatakyokuwa miyo na miili katika patakatifu pangu, mkilinajisi masharti ya kutoa dhabihu za kuteketeza na Hekalu langu, huku mkinitolea chakula, mafuta ya kunyonyiza damu juu ya madhababu itakapokuwa wanyama na damu, nanyi mmevunja Agano langu. **14** Badala ya kutimiza wajibu wenu kuhusiana na vitu ya dhambi kwa makuhani, ambaa ni Walawi, wa vyangu vitakatifu, mmeweka watu wengine kuwa viongozi katika patakatifu pangu. **15** Hili ndilo Bwana mbele zangu, asema Bwana Mwenyezi. **16** Waniyumba ya kuasi ya Israeli, ‘Hili ndilo Bwana mferesi kuizunguka madhababu. Ngazi za kupandia Mwenyezi asemalo: Matendo yenu ya machukizo madhababu ni mbili. **17** Pia sehemu ya juu ni mraba, mwangalifu kuhusu wale wanaoruhusiwa hekaluni urefu wake dhiraaj kumi na nne na upana wa dhiraaj na wale wasioruhusiwa kuingia mahali patakatifu. **18** Iambie nyumba ya kuasi ya Israeli, ‘Hili ndilo Bwana mferesi kuizunguka madhababu. Ngazi za kupandia Mwenyezi asemalo: Matendo yenu ya machukizo madhababu ni mbili. **19** Watakapotoka ili kuingia katika ukumbi wa nje

mahali watu walipo, watavua nguo walizokuwa urefu wa dhira 25,000, karibu na sehemu takatifu, wakihudumu nazo na wataziacha katika vyumba itakuwa mali ya nyumba yote ya Israeli. 7 “Mkuu vitakatifu nao watavaa nguo nyingine, ili kwamba anayetawala atakuwa na lile eneo linalopakana na wasije wakaambukiza watu utakatifu kwa njia ya lile eneo lililowekwa wakfu upande huu na upande mavazi yao. 20 “Hawatanyoa nywele za vichwa huu na eneo la mji. Eneo la mji litaenea upande vyao wala kuziacha ziwe ndefu, bali watazipunguza. 21 Kuhani yejote asinywe mvinyo aingiapo katika upande wa mashariki kuanzia upande wa mashariki, ukumbi wa ndani. 22 Wasioe wanawake wajane wala likiendelea kwa urefu kutoka magharibi hadi mpaka walioachika, inawapasa kuoa wanawake bikira wenye wa mashariki sambamba na mojawapo ya sehemu heshima wa Israeli au wajane wa makuhani. 23 za makabila. 8 Nchi hii itakuwa milki yake katika Watawafundisha watu wangu tofauti kati ya vitu Israeli. Nao wakuu wangu hawataonea tena watu vitakatifu na vitu vya kawaida na kuwaonyesha jinsi ya kupambanua kati ya vitu najisi na vitu safi. 24 nchi kulingana na makabila yao. 9 “Hili ndilo Bwana “Katika magombano yoyote, makuhani watatumika Mwenyezi asemalo: Yatosha, enyi wakuu wa Israeli! kama mahakimu na kuamua hilo jambo kufuatana na Acheni mbali ukatili wenu na uonevu wenu mkafanye sheria zangu. Watazishika sheria zangu na maagizo lile ililo haki na sawa. Acheni kuwatoza watu wangu yangu katika sikukuu zangu zote zilizoomriwa, nao isivyo haki, asema Bwana Mwenyezi. 10 Tumieni watatakasa Sabato zangu. 25 “Kuhani asijitie unajisi mizani sahihi na vipimo sahihi vya efa na bathi. 11 kwa kukaribia maiti, lakini, kama mtu aliyejufa Efa na bathi viwe sawa, bathi iwe sehemu ya kumi ya alikuwa baba yake au mama yake, mwana au binti homeri na efa iwe sehemu ya kumi ya homeri, homeri yake, ndugu yake au dada ambaye hajaolewa, basi itakuwa ndicho kiwango cha kukubalika kwa vyote aweza kujititia unajisi kwa hao. 26 Baada ya kujitakasa, viwili. 12 Shekeli moja itakuwa gera ishirini. Shekeli atakaa hali hiyo kwa muda wa siku saba. 27 Siku ishirini, jumlisha na shekeli ishirini na tano, jumlisha atakapoingia katika ukumbi wa ndani wa mahali na shekeli kumi na tano zitakuwa mina moja. 13 “Hili patakatifu ili kuhudumu, atatoa sadaka ya dhambi ndilo toleo maalum mtakalotoa: moja ya sita ya efa kwa ajili yake mwenyewe, asema Bwana Mwenyezi. 28 “Mimi nitakuwa ndio urithi pekee walio nao kutoka kila homeri ya ngano na moja ya sita ya efa makuhani katika Israeli. Msiwape wao milki, mimi iliyoamriwa, yaliyopimwa kwa bathi, ni sehemu ya nitakuwa milki yao. 29 Wao watakula sadaka za kumi ya bathi kutoka kila kori moja (ambayo ina nafaka, sadaka za dhambi na sadaka za hatia na kila kitu kitakachotolewa kwa Bwana katika Israeli kufanya upatanisho kwa ajili ya watu, asema Bwana kitakuwa chao. 30 Yote yaliyo bora ya malimbuko ya vitu vyote na matoleo yenu maalum vitakuwa kwanza ya unga wenu ili kwamba baraka ipate kuwa katiya nyumba zenu. 31 Makuhani hawaruhuswi kula chochote, ikiwa ni ndege au mynyama, aliyejutwa akiwa amekufa au aliyeraruliwa na wanyama pori.

45 “Mtakapogawa nchi kuwa urithi, mtaitoa sehemu ya nchi kwa Bwana kuwa eneo takatifu, urefu wake dhira 25,000, upana wake dhira 20,000 eneo hili lote litakuwa takatifu. 2 Katika hiyo, itakuwepo sehemu mraba ambayo ni mahali patakatifu kila upande dhira 500 ikiwa imezungukwa na eneo la wazi lenye upana wa dhira hamsini. 3 Katika eneo takatifu, pima sehemu yenye urefu wa dhira 25,000 na upana wa dhira 10,000. Ndani ya hilo eneo kutakuwa mahali patakatifu, Patakatifu pa Patakatifu. 4 Itakuwa sehemu takatifu ya nchi kwa ajili ya makuhani, wale wanaohudumu ndani ya mahali patakatifu na ambao hukaribia ili kuhudumu mbele za Bwana. Patakuwa mahali pa nyumba zao pamoa na sehemu kwa ajili ya mahali patakatifu. 5 Eneo la urefu wa dhira 25,000 na upana wa dhira 10,000 litakuwa la Walawi wale wanaotumika hekaluni, kama milki yao kwa ajili ya miji ya kuishi. 6 “Utatoa mji kama mali yao wenye upana wa dhira 5,000 na

vizuri ya Israeli. Hivi vitatumika kwa ajili ya sadaka ya nafaka, sadaka ya kuteketezwa na sadaka za amani ili kufanya upatanisho kwa ajili ya watu, asema Bwana Mwenyezi. 16 Watu wote wa nchi wataungana pamoa na mkuu anayetawala Israeli ili kutoa hii sadaka maalum. 17 Huu utakuwa ndio wajibu wa mkuu anayetawala kutoa sadaka ya kuteketezwa, sadaka ya nafaka na sadaka ya kinywaji kwenye sikukuu, Mwezi Mwandamo na Sabato, kwenye sikukuu zote zilizoomriwa za nyumba ya Israeli. Atatoa sadaka za dhambi, sadaka za nafaka, sadaka za kuteketezwa na sadaka za amani ili kufanya upatanisho kwa ajili ya nyumba ya Israeli. 18 “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Katika mwezi wa kwanza, siku ya kwanza ya huo mwezi utamchukua fahali mchanga asiye na dosari na kutakasa mahali patakatifu. 19 Kuhani itampasa achukue sehemu ya hiyo damu ya sadaka ya dhambi na kuipaka kwenye miimo ya Hekalu, kwenye pembe nne za juu za ukingo wa hayo madhababu na juu ya miimo ya lango la ukumbi wa ndani. 20 Itakupasa kufanya vivyo hivyo katika siku ya saba ya mwezi huo kwa ajili ya mtu yejote ambaye hutenda dhambi bila kukusudia au bila kujua, hivyo utafanya upatanisho kwa ajili ya Hekalu. 21 “Katika mwezi wa kwanza siku ya kumi na nne utaadhimisha Pasaka. Sikukuu itaendelea kwa siku saba, wakati huo wa

hizo siku saba mtakula mikate isiyotiwa chachu. **22** kila efa. **12** Mkuu anayetawala anapotoa sadaka ya Katika siku hiyo mkuu anayetawala atatoa fahali kuwa sadaka ya dhambi kwa ajili yake mwenyewe na kwa ajili ya watu wote wa nchi. **23** Kila siku wakati wa hizo siku saba za sikukuu atatoa mafahali saba na kondoo dume saba wasio na dosari kuwa sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana na beberu kwa ajili ya sadaka ya dhambi. **24** Pia atatoa sadaka ya nafaka efa moja kwa kila fahali na efa moja kwa kila kondoo dume, pamoja na hini moja ya mafuta kwa kila efa. **25** “Wakati wa hizo siku saba za sikukuu, ambayo huanza katika mwezi wa saba kwenye siku ya kumi na tano, mkuu anayetawala atatoa mahitaji yale yale kwa ajili ya sadaka za dhambi, sadaka za kuteketezwa, sadaka za nafaka na mafuta.

46 “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Lango la ukumbi wa ndani linaloleeke upande wa mashariki litakuwa linafungwa kwa siku sita za juma, ila siku ya Sabato na siku ya Mwezi Mwandamo litafunguliwa. **2** Mkuu anayetawala ataingia kupitia baraza ya njia ya lango la ukumbi na kusimama karibu na nguzo ya lango. Makuhani watatua sadaka za mkuu anayetawala za kuteketezwa na sadaka za amani. Mkuu anayetawala atasujudu kwenye kizingiti cha njia ya lango, kisha atatoka nije, lakini lango halitafungwa mpaka jioni. **3** Siku za Sabato na za Mwezi mwandamo watu wote wa nchi wataabudu mbele za Bwana penye lile ingilio la ile njia. **4** Sadaka ya kuteketezwa aletazo mkuu anayetawala kwa Bwana siku ya Sabato itakuwa ni wana-kondoo sita na kondoo dume mmoja, wote wasiwe na dosari. **5** Sadaka ya nafaka inayotolewa pamoja na huyo kondoo dume itakuwa efa moja na sadaka ya nafaka inayotolewa na hao wana-kondoo itakuwa kiasi apendacho mtu pamoja na hini ya mafuta kwa kila efa. **6** Siku ya mwezi mwandamo atatoa fahali mchanga, wana-kondoo sita na kondoo dume, wote wasiwe na dosari. **7** Atatoa kuwa sadaka ya nafaka efa moja pamoja na fahali mmoja, efa moja na kondoo dume mmoja na pamoja na wana-kondoo kama atakavyo kutoa, pamoja na hini ya mafuta kwa kila efa. **8** Wakati mkuu anayetawala aingiapo, atapitia kwenye baraza ya njia ya lango, naye atatoka nije kwa njia hiyo hiyo. **9** “Wakati watu wa nchi wanapokuja mbele za Bwana katika sikukuu zilizoamriwa, ye yote aingiaye kwa lango la kaskazini kuabudu atatoka nije kwa lango la kusini na ye yote aingiaye kwa lango la kusini atatoka nije kwa lango la kaskazini. Hakuna mtu ye yote atakayerudi kwa kupitia lango lile aliloingilia, lakini kila mmoja atatoka nije kwa lango linalokabili lile aliloingilia. **10** Mkuu anayetawala atakuwa mionganii mwao, akiingia nao ndani wanapoingia, naye atatoka nao nije wanapotoka. **11** “Kwenye sikukuu na kwenye sikukuu zilizoamriwa, sadaka ya nafaka itakuwa efa moja pamoja na fahali mmoja, efa moja pamoja na kondoo dume mmoja, pamoja na idadi ya wana-kondoo kama mtu apendavyo kutoa, pamoja na hini ya mafuta kwa

hiari kwa Bwana, ikiwa ni sadaka ya kuteketezwa au sadaka ya amani, lango linaloleeke mashariki litafunguliwa kwa ajili yake. Atatoa sadaka yake ya kuteketezwa au sadaka yake ya amani kama afanyakavyo katika siku ya Sabato. Kisha atatoka nije, naye akiisha kutoka nije, lango litafungwa. **13** “Kila siku utamtoa mwana-kondoo wa mwaka mmoja asiyekuwa na dosari kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana, utaitoa kila siku asubuhi. **14** Pia kila siku asubuhi pamoja na hiyo sadaka utatua sadaka ya nafaka, ikiwa na sehemu ya sita ya efa pamoja na theluthi moja ya hini ya mafuta ya kuchanganya na ule unga. Utoaji wa sadaka hii ya nafaka kwa Bwana ni amri ya daima. **15** Kwa hiyo mwana-kondoo na sadaka ya nafaka na mafuta vitatolewa kila siku asubuhi kwa ajili ya sadaka ya daima ya kuteketezwa. **16** “Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: Ikiwa mkuu atawalye atatoa zawadi kutoka kwenye urithi wake na kumpa mmoja wa wanawe, hiyo zawadi itakuwa pia kwa wazao wake, itakuwa mali yao kwa urithi. **17** Hata hivyo, kama atatoa zawadi kutoka urithi wake na kumpa mmoja wa watumishi wake, mtumishi anawea kuiweka mpaka mwaka wa uhuru, kisha itarudishwa kwa mkuu anayetawala. Urithi wake ni wa wanawe peke yao, ni mali yao. **18** Mkuu anayetawala hana ruhusa kuchukua urithi wowote wa watu na kuwaondo kwenye mali zao. Mkuu atawalye atawapa wanawe urithi wao, kutoka kwenye mali zake mwenyewe, ili kwamba pasiwe na mtu wangu ye yote atakayetengwa na urithi wake.” **19** Kisha mtu yule akanileta kwa kupitia kwenye ingilio lilolokuwa kando ya lango mpaka kwenye vyumba vitakatifu vinayoyelekea kaskazini, ambavyo ni vya makuhani, naye akanionyesha mahali fulani upande wa mwisho wa magharibi. **20** Akaniambia, “Mahali hapa ndipo makuhani watakapotokosea sadaka ya hatia na sadaka ya dhambi na kuoka sadaka ya nafaka, kuepuka kuzileta katika ukumbi wa nije na kushirikisha utakatifu kwa watu.” **21** Baada ya hapo akanileta kwenye ukumbi wa nije na kunizungusha kwenye pembe zake nne, nami nikaona katika kila pembe ya huo ukumbi kulikuwa na ukumbi mwininge. **22** Katika pembe nne za huo ukumbi wa nije kulikuwa na kumbi nyininge, zenyi urefu wa dhira arobaini na upana wake dhira thelathini, ambapo hizo kumbi kwenye hizo pembe nne zilikuwa na vipimo vilivyo sawa. **23** Mzunguko wa ndani wa hizo kumbi nne ulikuwa na ukingo wa jiwe, zikiwa na sehemu zilizojengwa kwa ajili ya moto kuzunguka chini ya huo ukingo. **24** Akaniambia, “Hizi ndizo sehemu za kupikia ambazo wale wanaohudumu kwenye Hekalu watatokosea dhabihu za watu.”

47 Yule mtu akanirudisha mpaka kwenye ingilio la Hekalu, nami nikaona maji yakinika chini ya kizingiti cha Hekalu yakiniririkia upande wa mashariki (kwa maana upande wa mbele wa

Hekalu ulielekeea mashariki). Maji yalikuwa yakinota chini upande wa kusini wa Hekalu, kusini mwa na Dameski, kuambaa Yordani na kati ya Gileadi na madhababu. **2** Ndipo akanitoa nje kuititia lango la kaskazini na kunizungusha mpaka kwenye lango la nje linaloolekeea mashariki, nayo maji yalikuwa yakiniririka kutoka upande wa kusini. **3** Mtu yule ya Meriba-Kadeshi, kisha utaambaa na Kijito cha alipokwenda upande wa mashariki akiwa na kamba ya kupimia mkononi mwake, akapima dhira 1,000 kishaa akanipitisha kwenye hayo maji ambayo yalifika kwenye vifundo nya miguu. **4** Akapima dhira 1,000 nyingine na kunitipisha kwenye hayo maji ambayo yalifika magotini. Akapima dhira 1,000 na kunitipisha kwenye hayo maji ambayo yalifika kiunoni. **5** Akapima tena dhira 1,000 nyingine, lakini wakati huu yalikuwa mto ambaa sikuweza kuvuka, kwa kuwa maji yalikuwa na kina kirefu ambachio ni cha kuogelea, mto ambaa hakuna mtu yeoyote ambaye angweza kuvuka. **6** Akaniuliza, “Je, mwanadamu, unaona hili?” Kisha akanirudisha mpaka kwenye ukingo wa huo mto. **7** Nilipofika pale, nikaona idadi kubwa ya miti kila upande wa ule mto. **8** Akaniambia, “Haya maji yanatiririka kuelekeea nchi ya mashariki na kushuka mpaka Araba, ambapo huengia Baharini. Yanapomwagikia kwenye hiyo Bahari, maji yaliyoko humo huponywa na kuwa safi. **9** Popote mto huu uendapo kila kiumbe hai kinachoyaparamia hayo maji kitaishi, nako kutakuwa na samaki wengi mno, mara maji haya yafikapo huko. Maji hayo yatakuwa hai na kila kitu kitakachoishi kule mto uendako. **10** Wavuvi watasimama kando ya bahari, kuanzia En-Gedi hadi En-Eglaimu huko patakuwa mahali pa kutandaza nyavu za kuvulia samaki. Samaki watakuwa wa aina nyingi, kama samaki wa Bahari Kuu. **11** Lakini madimbwi yake na mabwawa yake hayatakuwa na maji yanayofaa kunywa, bali yatabakia kuwa maji ya chumvi. **12** Miti ya matunda ya kila aina itaota kwenye kingo zote mbili za mto huu. Majani yake hayatanyaauka wala haitaacha kuwa na matunda katika matawai yake. Kila mwezi kutakuwa na matunda, kwa sababu maji yatokayo patakatifu yanaitiririkia. Matunda yake yatakuwa chakula na majani yake yatakuwa dawa.” **13** Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Hii ndiyo mipaka ambayo kwayo mtagawanya hiyo nchi kuwa urithi mionganini mwa hayo makabila kumi na mawili ya Israeli, pamoja na mafungu mawili ya Yosefu. **14** Mtagawa kwa usawa mionganini mwao. Kwa sababu niliapa kwa mkono ulioinuliwa kuwapa baba zenu, nchi hii itakuwa urithi wenu. **15** “Huu ndio utakuwa mpaka wa hiyo nchi: “Upande wa kaskazini utaanzia Bahari Kuu kwa njia ya Hethloni kuititia Lebo-Hamathi hadi maingilio ya Sedadi. **16** Berotha na Sibraimu (ambao uko kwenye mpaka kati ya Dameski na Hamathi), hadi kufikia Haser-Hatikoni, ambao uko katika mpaka wa Haurani. **17** Hivyo mpaka utaendelea kuanzia Baharini hadi Dameski, pamoja na mpaka wa Hamathi upande wa kaskazini. Huu utakuwa ndio mpaka wa kaskazini. **18**

Upande wa mashariki mpaka utapita kati ya Haurani nchi ya Israeli, hadi bahari ya mashariki na kufika Tamari. Huu utakuwa ndio mpaka wa mashariki. **19** Upande wa kusini utaanzia Tamari hadi kufikia maji Hamath. Huu utakuwa ndio mpaka wa magharibi. **21** “Mtagawanya nchi hii mionganini mwenu kufuatana na makabila ya Israeli. **22** Mtagawanya kuwa urithi kwa ajili yenu na kwa ajili ya wageni wanaoishi mionganini mwenu na ambaa wana watoto. Wao watakuwa kwenu kama wenyeji wazawa wa Israeli, pamoja na ninyi watagawiwa urithi mionganini mwa makabila ya Israeli. **23** Katika kabilo lolote mgeni atakapoishi hapo ndipo mtakapompatia urithi wake,” asema Bwana Mwenyezi.

48 “Haya ndiyo majina ya makabila na sehemu zao: Kwenye mpaka wa kaskazini, Dani atakuwa na sehemu moja, mpaka huo utafuata barabara ya Hethloni hadi Lebo-Hamathi, Hasar-Enani hata mpaka wa kaskazini wa Dameski karibu na Hamathi utakuwa sehemu ya huo mpaka wake kuanzia upande wa mashariki hadi upande wa magharibi. **2** “Asheri atakuwa na sehemu moja, itapakana na nchi ya Dani kuanzia mashariki hadi upande wa magharibi. **3** “Naftali atakuwa na sehemu moja, itapakana na nchi ya Asheri kuanzia mashariki hadi magharibi. **4** “Manase atakuwa na sehemu moja, itapakana na nchi ya Naftali kuanzia mashariki hadi magharibi. **5** “Efraimu atakuwa na sehemu moja, itapakana na nchi ya Manase kuanzia mashariki hadi magharibi. **6** “Reuben atakuwa na sehemu moja, itapakana na nchi ya Efraimu kuanzia mashariki hadi magharibi. **7** “Yuda atakuwa na sehemu moja, itapakana na nchi ya Reuben kuanzia mashariki hadi magharibi. **8** “Kupakana na nchi ya Yuda kuanzia mashariki mpaka magharibi itakuwa ndiyo sehemu utakayoitao ili kuwa toleo maalum. Itakuwa na upana wa dhira 25,000 na urefu wake kuanzia mashariki mpaka magharibi utakuwa ule ule wa sehemu moja ya kabilo, mahali patakatifu patakuwa katikati ya eneo hilo. **9** “Hiyo sehemu maalum mtakayotoa kwa Bwana itakuwa na urefu wa dhira 25,000 na upana wa dhira 10,000. **10** Hii itakuwa ni sehemu takatifu kwa ajili ya makuhani. Itakuwa na urefu wa dhira 25,000 upande wa kaskazini, upana wa dhira 10,000 upande wa magharibi, dhira 10,000 upande wa mashariki na urefu wa dhira 25,000 upande wa kusini. Katikati yake patakuwa mahali patakatifu pa Bwana. **11** Hii itakuwa kwa ajili ya makuhani waliowekwa wakfu, Wasadoki, waliokuwa waaminifu katika kunitumikia nao hawakupotoka kama Walawi walivyofanya wakati Waisraeli walipopotoka. **12** Itakuwa toleo maalum kwa kutoka sehemu takatifu ya nchi, yaani, sehemu

takatifu sana, inayopakana na nchi ya Walawi. **13** Bwana Mwenyezi. **30** “Haya yatakuwa ndiyo malango “Kando ya nchi ya makuhani, Walawi watakuwa na ya mji ya kutokeea: Kuanzia upande wa kaskazini, mgawo wa urefu wa dhira 25,000 na upana wa dhira 10,000. Urefu wake utakuwa jumla dhira 25,000 na upana wa dhira 10,000. **14** Hawataruhusiwa kuuza wala kuibadilisha hata mojawapo. Hii ndiyo sehemu nzuri ya nchi kuliko nyine zote, hivyo haitakuwa kwa Bwana. **15** “Eneo linalobaki lenye upana wa dhira 5,000 na urefu wa dhira 25,000, litakuwa kwa ajili ya matumizi ya kawaida ya mji, kwa ajili ya ujenzi wa nyumba na malisho. Mji utakuwa katikati yake **16** nao utakuwa na vipimo hivi: upande wa kaskazini dhira 4,500, upande wa kusini dhira 4,500, upande wa mashariki dhira 4,500 na upande wa magharibi dhira 4,500. **17** Sehemu ya malisho kwa ajili ya mji itakuwa na eneo la dhira 250 upande wa kaskazini, dhira 250 upande wa kusini, dhira 250 upande wa mashariki na dhira 250 upande wa magharibi. **18**

Eneo linalobaki, linalopakana na sehemu takatifu likiwa na urefu sawa nalo, litakuwa dhira 10,000 upande wa mashariki na dhira 10,000 upande wa magharibi. Mazao yake yatawapa watumishi wa mji chakula. **19** Watumishi wa mji wanaolima shamba hili watatoka katika makabila yote ya Israeli. **20** Eneo lote la hiyo sehemu litakuwa mraba, yaani, dhira 25,000 kila upande. Kama toleo maalum mtatenga sehemu takatifu, pamoja na milki ya mji. **21** “Eneo linalobaki pande zote za eneo linalofanya sehemu takatifu na milki ya mji litakuwa mali ya mkuu atawalaye. Eneo hili litaenea upande wa mashariki kuanzia kwenye dhira 25,000 za sehemu takatifu hadi mpaka wa mashariki na kuelekea upande wa magharibi kuanzia kwenye dhira 25,000 hadi mpaka wa magharibi. Maeneo yote haya mawili yanayoenda sambamba na urefu wa sehemu za makabila yatakuwa ya mkuu anayetawala, na sehemu ile takatifu pamoja na mahali patakatifu pa Hekalu itakuwa katikati yake. **22** Kwa hiyo milki ya Walawi na milki ya mji vitakuwa katikati ya eneo lile ambalo ni mali ya mkuu anayetawala. Eneo la mkuu anayetawala litakuwa kati ya mpaka wa Yuda na mpaka wa Benyamini. **23** “Kuhusu makabila yaliyobaki: Benyamini atakuwa na sehemu moja, itakayoanzia upande wa mashariki hadi upande wa magharibi. **24** “Simeoni atakuwa na sehemu moja, itakayopakana na nchi ya Benyamini kuanzia mashariki hadi magharibi. **25** “Isakari atakuwa na sehemu moja, itakayopakana na nchi ya Simeoni kuanzia mashariki hadi magharibi. **26** “Zabuloni atakuwa na sehemu moja, itakayopakana na nchi ya Isakari kuanzia mashariki hadi magharibi. **27** “Gadi atakuwa na sehemu moja, itakayopakana na nchi ya Zabuloni kuanzia mashariki hadi magharibi. **28** “Mpaka wa kusini wa Gadi utapita kusini kuanzia Tamari hadi maji ya Meriba-Kadeshi, kisha kupitia upande wa Kijito cha Misri hadi Bahari Kuu. **29** “Hii ndiyo nchi mtakayogawanya kuwa urithi kwa makabila ya Israeli, nazo zitakuwa sehemu zao,” asema

Danieli

1 Katika mwaka wa tatu wa utawala wa Yehoyakimu mfalme wa Yuda, Nebukadneza mfalme wa Babeli alikuja akazingira Yeruselemu kwa jeshi. **2** Bwana akamitaa Yehoyakimu mfalme wa Yuda mkononi mwaa Nebukadneza, pamoja na baadhi ya vyombo kutoka Hekalu la Mungu. Hivi akavichukua hadi kwenye hekalu la mungu wake huko Shinari, naye akaviveka nyumbani ya hazina ya mungu wake. **3** Kisha mfalme akamwagiza Ashpenazi, mkuu wa maafisa wa mfalme, kumletea baadhi ya Waisraeli kutoka jamaa ya mfalme na kutoka jamaa kuu, **4** vijana wanaume wasio na dosari mwilini, wenyewe sura nzuri, wanaonyesha kipaji katika kila aina ya elimu, wenyewe ufahamu mzuri, wepesi kuelewa, na waliofuzu kuhudumu katika jumba la kifalme. Alikuwa awafundishe lugha na maandiko ya Wakaldayo. **5** Mfalme akawaagizia kiasi cha chakula na divai ya kila siku kutoka meza ya mfalme. Walikuwa wafundishwe kwa miaka mitatu, na hatimaye waingie kwenye utumishi wa mfalme. **6** Baadhi ya hawa vijana walitoka Yuda: nao ni Danieli, Hanania, Mishaeli na Azaria. **7** Mkuu wa maafisa akawapa majina mapya: Danieli akamwita Belteshaza, Hanania akamwita Shadraki, Mishaeli akamwita Meshaki, na Azaria akamwita Abednego. **8** Lakini Danieli alikusudia kuwa hatajitia unajisi kwa chakula cha mfalme na divai, naye akamwomba mkuu wa maafisa ruhusa ili asijinajisi kwa njia hii. **9** Basi Mungu alikuwa amemfanya huyo mkuu wa maafisa kuonyesha upendeleo na huruma kwa Danieli, **10** lakini huyo mkuu wa maafisa akamwambia Danieli, “Ninamwogopa bwana wangu mfalme, aliyeagizia chakula na kinywaji chenu. Kwa nini aone nyuso zenu zikiwa mbaya kuliko za vijana wengine wa rika lenu? Mfalme atakata kichwa changu kwa sababu yenu.” **11** Ndipo Danieli akamwambia mlinzi aliyeteuliwa na huyo mkuu wa maafisa kuwasimamia Danieli, **12** “Tafadhalii wajaribu watumishi wako kulingana na unachoona.” **14** Basi akakubali jambo hili, akawajaribu kwa siku kumi. **15** Mwisho wa zile siku kumi, walionekana kuwa na afya na kunawiri zaidi kuliko yeoyote kati ya wale vijana waliokulaa chakula cha mfalme. **16** Hivyo mlinzi wao akaondoa chakula chao na divai yao waliopangiwa kula na kunywa, akawapa nafaka na mboga za majani badala yake. **17** Mungu akawapa hawa vijana wanne maarifa na ufahamu wa kila aina ya maandiko na elimu. Naye Danieli aliweza kufahamu maono na aina zote za ndoto. **18** Mwisho wa muda uliowekwa na mfalme kuwaingiza kwake, mkuu wa maafisa akawaleta mbele nao, akaona hakuna aliyingelana na Danieli, Hanania,

Mishaeli na Azaria. Hivyo wakaingia katika utumishi wa mfalme. **20** Katika kila jambo la hekima na ufahamu kuhusu kile mfalme alichowauliza, aliwaona bora mara kumi zaidi kuliko waganga na wasihiri wote katika ufalme wake wote. **21** Naye Danieli akabaki huko mpaka mwaka wa kwanza wa utawala wa Mfalme Koreshi.

2 Katika mwaka wa pili wa utawala wake, Nebukadneza aliota ndoto. Mawazo yake yakasumbuka na hakuweza kulala. **2** Hivyo mfalme akawaita waganga, wasihiri, wachawi na wanajimu ili wamwambie ndoto yake aliyo kuwa ameo ta. Walipoingia ndani na kusimama mbele ya mfalme, **3** akawaambia, “Niliota ndoto inayonisumbua, nami nataka nijue maana yake.” **4** Ndipo wanajimu wakamjibu mfalme kwa lughya Kiaramu, “Ee mfalme, uishi milele! Waambie watumishi wako hiyo ndoto, nasi tutaisirii.” **5** Mfalme akawajibu wanajimu, “Nimeamua hivi kwa uthabitii: Ikiwa hamtaniambia ndoto yangu ilikuwa ipi na kuifasiri, mtakatwa vipande vipande na nyumba zenu zitafanywa kuwa vifusi. **6** Lakini mkiniambia ndoto yangu na kuienzea, Basi niambieni ndoto yangu na mnifasiri.” **7** Wakajibu kwa mara nyingine, “Mfalme na awaambie watumishi akamwita Meshaki, na Azaria akamwita Abednego. **8** wake ndoto yake, nasi tutaisirii.” **8** Ndipo mfalme akajibu, “Nina hakika kuwa mnajaribu kupata muda zaidi, kwa sababu mnatambua kuwa nimeamua hivi kwa uthabitii: **9** Ikiwa hamtaniambia ndoto yangu, ipo adhabu moja tu kwenu. Mmefanya shauri kuniambia habari za kunipotosha na mambu maovu, mkitumaini kwamba hali itabadilika. Hivyo basi, niambieni hiyo ndoto, nami nitajua kuwa mwaweza kunifasiri.” **10** Wanajimu wakanjibu mfalme, “Hakuna mtu duniani ambaye anaweza kufanya analotaka mfalme! Vilevile hakuna mfalme hata awe mkuu na mwenye uweza namna gani, aliyeuliza kitu kama hicho kwa mganga au kwa msihiri, wala kwa mnajimu yeyote. **11** Hanania, Mishaeli na Azaria, **12** “Tafadhalii wajaribu watumishi wako kulingana na unachoona.” **14** Basi Arioko, mkuu wa askari zake ili wawaue. **14** Wakati Arioko, mkuu wa askari zake ili wawaue. **15** Akamuuliza mafalme ni kigumu mno. Hakuna yeyote aewzaye kumfunulia mfalme isipokuwa miungu, nao hawaishi mionganii mwa wanadamu.” **12** Jambo hili lilimkasirisha na kumghadhibisha mfalme mno hata kuagiza kuuawa kwa wenyewe hekima wote wa Babeli. **13** Hivyo amri ikatolewa ya kuwaua wenyewe hekima, nao watu wakatumwa kuwatafuta Danieli na rafiki zake ili wawaue. **14** Wakati Arioko, mkuu wa askari zake ili wawaue. **15** Akamuuliza huyo afisa wa mfalme, “Kwa nini mfalme ametoa amri kali hivo?” Ndipo Arioko akamweleza Danieli jambo hilo. **16** Aliposikia jambo hili, Danieli akamwenda mfalme, akamwombwa ampe muda ili aweze kumfasiria ile ndoto. **17** Ndipo Danieli akarudi nyumbani kwake na kuwaeleza rafiki zake Hanania, Mishaeli na Azaria ya Mfalme Nebukadneza. **19** Mfalme akazungumza jumbo hilo. **18** Aliwasili waombe rehema kutoka kwa Mungu wa mbinguni kuhusu siri hii, ili yeze

na rafiki zake wasije wakauawa pamoja na wenye hekima wengine wa Babeli. **19** Wakati wa usiku lile fumbo lilifunuliwa kwa Danieli katika maono. Ndipo Danieli akamhimiidi Mungu wa mbinguni, **20** na akasema: "Lihimidiwe jina la Mungu milele na milele; hekima na uweza ni vyake. **21** Yeye hubadili nyakati na majira; huwaweka wafalme na kuwaondoa. Huwapa hekima wenye hekima, na maarifa wenye ufahamu. **22** Hufunua siri na mambo yaliyofichika; anajua yale yaliyo gizani, nayo nuru hukaa kwake. **23** Ninakushukuru na kukuhimidi, Ee Mungu wa baba zangu: Umenipa hekima na uwezo, umenijulisha kile tulichokuomba, umetujulisha ndoto ya mfalme." **24** Ndipo Danieli akamwendea Arioko, ambaye mfalme alikuwa amemteua kuwaana wenye hekima wa Babeli, "Usiwaue wenye hekima wa Babeli. Nipeleke kwa mfalme, nami nitamfasiria ndoto yake." **25** Arioko akampeleka Danieli kwa mfalme mara moja na kumwambia, "Nimempata mtu mionganoni mwa watu wa uhamisho kutoka Yuda ambaye anaweza kumwambia mfalme maana ya ndoto yake." **26** Mfalme akamuuliza Danieli (aliyeitwa pia Belteshaza), "Je, unaweza kuniambia nilichoona katika ndoto yangu na kuifasiri?" **27** Danieli akajibu, "Hakuna mwenye hekima, msihiri, mganga au mwaguzi anayeweza kumweleza mfalme siri aliyouliza, **28** lakini yuko Mungu mbinguni afunuaye siri. Amemwonyesha Mfalme Nebukadneza kitakachotokea siku zijazo. Ulipokuwa umelala kitandani mwako ni haya: **29** "Ee mfalme, ulipokuwa umelala kitandani, yaliukia mawazo kuhusu mambo yatakayotokea baadaye, naye mfunuaji wa siri akanuonyesha ni kitu gani nate. **30** Kwango mimi, nimefunuliwa siri hii, si kwa sababu nina hekima kubwa kuliko watu wengine wanaishi, bali ni ili wewe, ee mfalme, upate kujua tafsiri, na ili uweze kuelewa kile kilichopita mawazoni mwako. **31** "Ee mfalme, ultazama, na mbele yako ilisimama sanamu kubwa, kubwa mnokupita kiasi, sanamu iliyong'aa na kutisha kwa kuonekana kwake. **32** Kichwa cha ile sanamu kilikuwa kimetengenezwa kwa dhahabu safi, kifua chake na mikono yake vilikuwa vya fedha, tumbo lake na mapaja yake vilikuwa vya shaba, **33** miguu yake ilikuwa ya chuma, na nyayo zake zilikuwa chuma nazo sehemu nyiningine zilikuwa udongo wa mfinyanzi uliochomwa. **34** Ulipokuwa unaangalia, jiwe liliyatwa, lakini si kwa mikono ya mwanadamu. Lile jiwe liliipiiga ile sanamu kwenye nyayo zake za chuma na udongo wa mfinyanzi, na kuivunja. **35** Ndipo ile chuma, ule udongo wa mfinyanzi, ile shaba, ile fedha na ile dhahabu vikavunjika vipande vipande kwa wakati immoja, na viwaka kama makapi katika sakifu ya kupuraya nafaka wakati wa kiangazi. Upopo ukavipeperusha bila kuacha hata alama. Lakini lile jiwe liliopiiga ile sanamu likawa mlima mkubwa mno na kuijaza dunia yote. **36** "Hii ndio iliyoukuwa ndoto, nasi sasa tutamfasiria mfalme. **37** Ee mfalme, wewe ni mfalme wa wafalme. Mungu wa mbinguni amekupa wewe utawala, uweza, nguvu na utukufu. **38** Mikononi mwako amewaweka wanadamu, wanyama wa kondeni, na ndege wa angani. Popote waishipo amekufanya wewe kuwa mtawala juu yao wote. Wewe ndiye kile kichwa cha dhahabu. **39** "Baada yako, ufalme mwininge utainuka, ulio dhaifu kuliko wako. Baadaye utafuata ufalme wa tatu, ule wa shaba, nao utatawala juu ya dunia yote. **40** Hatimaye, kutakuwako na ufalme wa nne, wenyewe nguvu kama chuma, kwa maana chuma huvunja na kupondaponda kila kitu; kama vile chuma ivunjavyo vitu vipande vipande, ndivyo ufalme huo utakayopondaponda na kuvunjavunja nyiningine zote. **41** Kama vile ulivyoona kuwa kwa sehemu nyinyanzi na vidole vilikuwa vya udongo wa mfinyanzi uliochomwa na kwa sehemu nyininge chuma, hivyo huu utakuwa ufalme uliogawanyika; hata hivyo utakuwa na sehemu zenye nguvu za chuma ndani yake, kama vile ulivyoona chuma imechanganywa na udongo wa mfinyanzi. **42** Kama vile vidole vyake vya miguu vilikuwa kwa sehemu chuma na sehemu udongo wa mfinyanzi, hivyo ufalme huo kwa sehemu utakuwa na nguvu na kwa sehemu udhaifu. **43** Kama vile ulivyoona chuma kikiwa kimechanganyikan na udongo wa mfinyanzi uliochomwa, ndivyo watu watakavyokuwa mchanganyiko, wala hawatabaki wameungana tena, kama vile chuma kisivyowezwa kuchanganyikan na udongo wa mfinyanzi. **44** "Katika siku za wafalme hao, Mungu wa mbinguni atauweka ufalme ambao kamwe hautaangamiziwa, **45** "Ee mfalme, ulipokuwa umelala kitandani, yaliukia mawazo kuhusu mambo yatakayotokea baadaye, falme zote na kuzikomesha, bali wenyeze utadumu nate. **46** Hii ndio maana ya maono ya jiwe kitakachotokea. **47** Kwango mimi, nimefunuliwa siri hiliichongwa kutoka mlimali, lakini si kwa mikono ya mwanadamu, lile jiwe ambalo liliunja chuma, shaba, udongo wa mfinyanzi, fedha na dhahabu vipande vipande. "Mungu Mkuu amemwonyesha mfalme kile kitakachotokea wakati ujao. Ndoto hii ni ya kweli na tafsiri yake ni ya kuaminika." **48** Ndipo Mfalme Nebukadneza akaanguka kifudifudi mbele ya Danieli kumpa heshima, akaagiza wamtolee Danieli sadaka na uvumba. **49** Mfalme akamwambia Danieli, "Hakika Mungu wako ni Mungu wa miungu, na Bwana wa wafalme, na mfunuaji wa siri zote, kwa maana umeweza kufunua siri hii." **50** Ndipo mfalme akamweka Danieli naafasi ya juu, na kumpa zawadi la Babeli, na kumweka kuwa mkuu wa wenyewe hekima wote. **51** Zaidi ya hayo, kwa ombi la Danieli, mfalme akawateua Shadraki, Meshaki na Abednego kuwa wasimamizi wa jimbo la Babeli, huku Danieli akibaki katika ukumbi wa mfalme.

hazina, waamuzi, mahakimu na maafisa wengine kuiabudu sanamu ya dhahabu uliyoisimamisha.” **19** wote wa jimbo kuja kuizindua sanamu ambayo Ndipo Nebukadneza akawa na ghadhabu kali sana Mfalme Nebukadneza alikuwa ameisimamisha. **3** Basi kwa Shadraki, Meshaki na Abednego, nayo nia yake wakuu, wasimamizi, watawala, washauri, watanza ikabadilika kwao. Akaagiza tanuru ichochewe moto hazina, waamuzi, mahakimu na maafisa wengine mara saba kuliko kawaida yake **20** na kuwaamuru wa jimbo walikusanyika ili kuizindua sanamu ile baadhi ya askari wake wenye nguvu zaidi katika Mfalme Nebukadneza alikuwa ameisimamisha, nao jeshi lake kuwafunga Shadraki, Meshaki na Abednego wakasimama mbele ya hiyo sanamu. **4** Ndipo mpiga na kuwatupa ndani ya tanuru iwakayo moto. **21** mbiu akatangaza kwa sauti kubwa, “Enyi watu wa Hivyo watu hawa, walifungwa na kutupwa ndani ya kabilo zote, mataifa na watu wa kila lugha, hili tanuru iwakayo moto wakiwa wamevaa majoho yao, ndilo mnaloamriwa kulifanya: **5** Mara mtakaposikia suruali, vilemba na nguo zao nyingine. **22** Amri ya sauti ya baragumu, filimbi, marimba, zeze, kinubi, mfalme ilikuwa ya haraka sana na tanuru ilikuwa na zumari na aina zote za sauti za ala za uimbaji, lazima moto mkali kiasi kwamba miali ya moto iliwaale mwanguke chini na kuabudu sanamu ya dhahabu askari waliowapeleka Shadraki, Meshaki na Abednego, ambayo Mfalme Nebukadneza ameisimamisha. **6** **23** Watu hawa watatu walianguka ndani ya tanuru Mtu yejote ambaye hataanguka chini na kuiabudu iwakayo moto wakiwa wamefungwa kwa uthabiti sanamu hiyo, atatupwa saa iyo hiyo ndani ya tanuru sana. **24** Ndipo Mfalme Nebukadneza akashangaa, iwakayo moto.” **7** Kwa hiyo, mara waliposikia sauti ya baragumu, filimbi, kinubi, zeze, kinanda na aina “Je, hawakuwa watu watatu ambaao tuliwafunga zote za ala za uimbaji, watu wa kabilo zote, mataifa na kuwatupa ndani ya moto?” Washauri wakajibu, na watu wa kila lugha wakaanguka chini na kuiabudu “Hakika, ee mfalme.” **25** Mfalme akasema, “Tazama! ile sanamu ya dhahabu ambayo Mfalme Nebukadneza Naona watu wanne wakitembeatembea ndani ya alikuwa ameisimamisha. **8** Wakati huo baadhi ya moto, hawajafungwa wala kudhurika, naye mtu yule Wakaldayo walijitokeza na kuwashtaki Wayahudi. **9** wa nne anaonekana kama mwana wa miungu.” Wakamwambia Mfalme Nebukadneza, “Ee mfalme, **26** Ndipo Nebukadneza akaukaribia mdomo wa ile uishi milele! **10** Ee mfalme, umetoa amri kwamba tanuru iwakayo moto na kupaza sauti, “Shadraki, kila mmoja atakayesikia sauti ya baragumu, filimbi, Meshaki na Abednego, watumishi wa Mungu Aliye kinubi, zeze, kinanda, zumari na aina zote za ala za uimbaji lazungu chini na kuiabudu ile sanamu **27** ya dhahabu, **11** na kwamba yejote ambaye hataanguka chini na kuiabudu atatupwa saa iyo hiyo ndani ya **28** Ndipo Nebukadneza akasema, “Ahimidiwe miungu yako wala kuiabudu ile sanamu ya dhahabu Mungu wa Shadraki, Meshaki na Abednego, ambaye uliyoisimamisha.” **13** Mfalme Nebukadneza, akiwa amekasirika na mwenye ghadhabu kali, akawaita Shadraki, Meshaki na Abednego. Hivyo watu hawa wakaletwa mbele ya mfalme, **14** naye Nebukadneza kwa hiyo ninaamuru kwamba watu wa taifa lolote au Meshaki na Abednego hamuitumikii miungu yangu wala kuiabudu sanamu ya dhahabu nilioisimamisha? **15** Basi wakati mtakaposikia sauti ya baragumu, Kwa hiyo ninaamuru kwamba watu wa taifa lolote au filimbi, marimba, zeze, kinubi, zumari na aina zote za ala za uimbaji, kama mtakuwa tayari kusujudu malundo ya kokoto, kwa maana hakuna mungu na kuiabudu hiyo sanamu nilioitengeneza, vyema mwingine awezaye kuokoa namna hii.” **30** Kisha sana. Lakini kama hamtaibudu, mtatupwa saa mwingine yejote isipokuwa Mungu wao. **29** iyo hiyo ndani ya tanuru iwakayo moto. Naye ni mungu yupi atakayewenza kuwaokoa ninyi, kutoka mfono wangu?” **16** Shadraki, Meshaki na Abednego wakamjibu mfalme, “Ee Nebukadneza, hatuhitaji kujitetea mbele zako kuhusu jambo hili. **17** Ikiwa tutatupwa ndani ya tanuru iwakayo moto, Mungu tunayemtumikia anaweza kutuokoa na moto, naye atatuokoa kutoka mfononi mwako, ee mfalme. **18** Lakini hata ikiwa hatatuokoa, ee mfalme, tunataku ufhamu kwamba, hatutatumikia miungu yako wala **4** Mfalme Nebukadneza, Kwa kabilo za watu, mataifa na watu wa kila lugha, wanaoishi katika ulimwengu wote: Mafanikio yawe kwenu sana! **2** Ni furaha yangu kuwaambia kuhusu ishara za miujiza na maajabu ambayo Mungu Aliye Juu Sana amenifanyia. **3** Ishara zake ni kuu aje, na maajabu yake yana nguvu aje! Ufalme wake ni ufalme wa milele; enzi yake hudumu kutoka kizazi hadi kizazi. **4** Mimi, Nebukadneza, nilikuwa nyumbani katika jumba

langu la kifalme, nikiwa ninaishi kwa raha na hali na wenyewe nguvu, nayo ncha yake ikagusa anga na ya kufanikiwa. **5** Niliota ndoto iliyoniogopesha. kuonekana duniani kote, **21** ukiwa na majani ya Nilipokuwa nimelala kitandani mwangu, rjozi na kupendeza na matunda mengi, ukitoa chakula kwa maono yaliyopita mawazoni mwangu vilinitisha. **6** wote, na ukiwapa hifadhi wanyama wa kondeni na Hivyo nikaagiza kwamba watu wote wenyewe hekima kuwa mahali pa viota katika matawi yake kwa ajili wa Babeli waletwe mbele yangu kunifasiria ndoto ya ndege wa angani. **22** Ee mfalme, wewe ndiwe yangu. **7** Walipokuja waganga, wasihiri, wanajimu na ule mti! Umekuwa mkubwa na mwenye nguvu, waaguzi, niliwaambia ndoto yangu, lakini hawakuweza nao ukuu wako umekua mpaka kufika juu angani, kunifasiria. **8** Mwishoni, Danieli alikuja mbele yangu nayo mamlaka yako yameenea mpaka miisho ya nikamweleza hiyo ndoto. (Danieli anaitha Belteshaza, dunia. **23** “Ee mfalme, wewe ulimwona mlinzi, aliye kwa jina la mungu wangu, nayo roho ya miungu mitakatifu, akishuka kutoka mbinguni na kusema, mitakatifu inakaa ndani yake.) **9** Nilisema, “Belteshaza, ‘Ukateni mti na kuuangamiza, lakini kiacheni kisiki mkuu wa waganga, ninajua kuwa roho ya miungu kikiwa kimefungwa kwa chuma na kwa shaba, kwenye mitakatifu iko ndani yako, wala hakuna siri iliyo majani ya kondeni, wakati mizizi yake inabaki ardhini. ngumu kwako. Hii ndiyo ndoto yangu, nifasirie. **10** Mwacheni aloweshwe na umande wa mbinguni, Haya ndiyo maono niliyoona nilipokuwa nimelala mwacheni aishi kama wanyama pori mpaka nyakati kitandani mwangu: Nilitazama, na mbele yangu saba zipite juu yake.” **24** “Ee mfalme, hii ndiyo tafsiri, ulisimama mti katikati ya nchi, Ulikuwa mrefu sana. **11** na hii ni amri ya Aliye Juu Sana aliyoitoa dhidi ya Mti ule ulikua, ukawa mkubwa na wenyewe nguvu, nayo bwana wangu mfalme: **25** Wewe utafukuzwa mbali ncha yake ikagusa anga; ulionekana mpaka miisho na wanadamu, nawe utaishi pamoja na wanyama ya dunia. **12** Majani yake yalikuwa ya kupendeza, pori; utakula manyasi kama ng’ombe, na kuloana matunda yake yalikuwa mengi, na juu yake kulikuwa kwa umande wa mbinguni. Nyakati saba zitapita juu na chakula kwa ajili ya wote. Chini ya kivuli chake yako, mpaka utakapokubali kuwa Yeye Aliye Juu Sana wanyama wa kondeni walipata hifadhi, na ndege ndiye anayetawala juu ya falme za wanadamu, naye wa angani waliishi katika matawi yake. Kila kiumbe humtawaza ye yote amtakaye. **26** Amri ya kuacha kisiki kililishwa kutokana na mti huo. **13** “Katika maono pamoja na mizizi yake inamaanisha kwamba ufalme niliyoyaona nikiwa nimelala kitandani mwangu, wako utarejewza kwako utakapokubali kwamba nilitazama, na mbele yangu alikuwepo mlinzi, aliye Mbingu ndizo zitawalazo. **27** Kwa hiyo, ee mfalme, mtakatifu, akishuka kutoka mbinguni. **14** Akaita kwa uwe radhi kupokea shauri langu: Acha dhambi zako sauti kubwa: ‘Kateni mti huu, myafyeke matawi yake; kwa kutenda yaliyo haki, ukaache uovu wako, na yaondoeni majani yake na kuyatawanya matunda yake. Wanyama na wakimbie kutoka chini yake na uwe na huruma kwa walionewa. Hivyo itawezekana ndege waondoke kutoka matawi yake. **15** Lakini yote yalimpata Mfalme Nebukadneza. **29** Miezi kumi acheni kisiki chake na mizizi, kikiwa kimefungwa na miwili baadaye, mfalme alipokuwa akitembea juu kwa chuma na shaba, kibaki ardhini, kwenye majani ya paa la jumba la kifalme la Babeli, **30** alisema, “Je, ya kondeni.” “Mwacheni aloweshwe na umande wa ya paa la jumba la kifalme la Babeli, **30** alisema, “Je, mbinguni, naye aachwe aishi pamoja na wanyama kifalme, kwa uwezo wangu mkubwa, na kwa ajili ya mionganoni mwa mimea ya dunia. **16** Akili yake na utukufu wa enzi yangu?” **31** Maneno hayo yalikuwa ibadilishwe kutoka ile ya mwanadamu na apewe bado katika midomo yake wakati sauti ilipokuja akili ya mnyanya, mpaka nyakati saba zipite juu kutoka mbinguni, ikisema, “Mfalme Nebukadneza, yake. **17** “Uamuzi huu umetangazwa na walini, hiki ndicho kilichoamriwa kwa ajili yako: Mamlaka hukumu imetangazwa na watakatifu, ili walio hai yako ya ufalme yameondolewa kutoka kwako. **32** wajue kuwa Aliye Juu Sana ndiye anayetawala juu Utafukuzwa mbali na wanadamu, ukaishi pamoja na ya falme zote za wanadamu, naye humpa ye yote wanyama pori, na utakula manyasi kama ng’ombe. amtakaye na kumtawaza juu yake hata ye ye aliye Nyakati saba zitapita juu yako, mpaka utakapokubali mnyonge sana mionganoni mwa wanadamu.” **18** “Hii kuwa Yeye Aliye Juu Sana ndiye anayetawala juu ndiyo ndoto niliyoipata mimi, Mfalme Nebukadneza. ya falme za wanadamu, naye humtawaza ye yote Sasa Belteshaza, niambie maana yake, kwa maana amtakaye.” **33** Papo hapo yale yaliyokuwa yamesewa hakuna hata mmoja wa wenyewe hekima katika ufalme kuhusu Nebukadneza yakatimia. Alifikuzwa mbali wangu anayeweza kunifasiria. Bali wewe waweza, na wanadamu, akala majani kama ng’ombe. Mwili kwa sababu roho ya miungu mitakatifu imo ndani wake uliloweshwa kwa umande wa mbinguni mpaka yako.” **19** Ndipo Danieli (aliyeitwa pia Belteshaza) nywele zake zikakua kama manyoya ya tai na kucha alipofadhaika sana kwa muda, nayo mawazo yake zake kama makucha ya ndege. **34** Mwisho wa huo yakamtia hofu. Basi mfalme akasema, “Belteshaza, wakati, mimi Nebukadneza, niliinua macho yangu usiruhusu ndoto wala maana yake kukutia hofu.” kuelekea mbinguni, nazo fahamu zangu zikanirudia. Belteshaza akamjibu, “Bwana wangu, laiti ndoto Ndipo nikamsifu Yeye Aliye Juu Sana, nikamheshimu hii ingehusu adui zako, na maana yake iwalhusu na kumhimidi yeye aishiye milele. Utawala wake ni watesi wako! **20** Mti uliouuna, uliokua ukawa mkubwa utawala wa milele; ufalme wake hudumu kutoka kizazi

na kizazi. **35** Mataifa yote ya dunia yanahesabiwa Mwite Danieli, naye atakuambia maana ya haya kuwa si kitu. Hufanya kama atakavyo kwa majeshi maandishi.” **13** Hivyo Danieli akaletwa mbele ya ya mbinguni, na kwa mataifa ya dunia. Hakuna anayeweza kuuzuua mkono wake au kumwambia, “Umfefanya nini wewe?” **36** Wakati huo huo fahamu zangu ziliponirudia, nikarudishwa heshima yangu na fahari yangu kwa ajili ya utukufu wa ufalme wangu. Washauri wangu na wakuu wangu walikuja kunitafuta, nami nikarudishwa kwenye kiti changu cha ufalme hata nikawa mkuu kuliko mwanzoni. **37** yake, lakini hawakuweza kunifafanulia. **16** Basi Basi mimi, Nebukadneza, humhimidi, na humtukuzua na kumsifu Mfalme wa mbinguni, kwa sababu kila kitu afanyacho ni haki, na njia zake zote ni adili. Nao waendao kwa kiburi anaweza kuwashusha.

5 Mfalme Belshaza alifanya karamu kubwa kwa ajili ya maelfu ya wakuu wake na akanywa mvinyo pamoja nao. **2** Wakati Belshaza alipokuwa akinywa mvinyo wake, aliamuru viletwe vile vikombe nya dhahabu na fedha ambavyo Nebukadneza baba yake alikuwa amevichukua kutoka hekaluni huko Yerusalem, ili mfalme na wakuu wake, wake zake na masuria wake waweze kuvinywea. **3** Kwa hiyo wakavileta vile vikombe nya dhahabu ambavyo vilikuwa vimechukuliwa kutoka Hekalu la Mungu huko Yerusalem, naye mfalme na wakuu wake, wake zake na masuria wake wakavinywea. **4** Walipokuwa wakinwywa mvinyo, wakaifisu miungu ya dhahabu na fedha, ya shaba, chuma, miti na mawe. **5** Ghafula vidole nya mfono wa wanadamu vilitokea na kuandika juu ya ukuta, karibu na kinara cha taa ndani ya jumba la mfalme, Mfalme akatazama kitanga kilivyo kwa kikiandika. **6** Uso wa mfalme ukageuka rangi, naye akaogopa sana, kiasi kwamba magoti yake yaligongana na miguu yake ikalegea. **7** Mfalme akawaita wasihiri, wanajimu na waganga waletwe, naye akaawaambia hawa wenye hekima wa Babeli, “Yeyote asomaye maandishi haya na kuniambia maana yake atavikwa nguo za zambarau, na kuvikwa mkuu wa dhahabu shingoni mwake, naye atafanywa mtawala wa cheo cha tatu katika ufalme.” **8** Ndipo watu wote wa mfalme wenye hekima wakaingia, lakini hawakuweza kusoma yale maandishi wala kumwambia mfalme maana yake. **9** Basi Mfalme Belshaza akazidi kujawa na hofu, na uso wake ukageuka rangi zaidi. Wakuu wake wakapigwa na bumbua. **10** Malkia aliposikia sauti za mfalme na wakuu wake, alikuja katika ukumbi wa karamu. Akasema, “Ee mfalme, uishi mile! Usishtuke! Usibadilike rangi kiasi hicho!

11 Yuko mtu katika ufalme wako ambaye ana roho ya miungu mitakatifu ndani yake. Wakati wa baba yako, mtu huyo alionekana kuwa na ufahamu, akili na hekima kama ile ya miungu. Mfalme Nebukadneza baba yako, yaani nasema mfalme baba yako, alimweka kuwa mkuu wa waganga, wasihiri, wanajimu na waaguzi. **12** Mtu huyu Danieli, ambaye mfalme alimwita Belteshaza, alionekana kuwa na akili nyepesi, maarifa na ufahamu, pia uwezo wa kufasiri ndoto, kueleza mafumbo na kutatua matatizo magumu.

Mwite Danieli, naye atakuambia maana ya haya maandishi.” **13** Hivyo Danieli akaletwa mbele ya mfalme, naye mfalme akamuuliza, “Je, wewe ndiwe Danieli, mmoja wa watu wa uhamisho walioletwa na mfalme baba yangu kutoka Yuda? **14** Nimesikia kwamba roho ya miungu iko ndani yako, na kwamba una ufahamu, akili na hekima ya pekee. **15** Watu wenye hekima na wasihiri waliletwa mbele yangu ili kusoma maandishi haya na kuniambia maana nimesikia kwamba unawenza kutoa tafsiri na kutatua matatizo magumu. Ikiwa unawenza kusoma maandishi haya na kuniambia maana yake, utavikwa nguo za zambarau na mkuu wa dhahabu shingoni mwako, nawe utafanywa mtawala wa tatu katika ufalme.” **17** Ndipo Danieli akamjibu mfalme, “Waweza kubaki na zawadi zako mwenyewe na kumpa mtu mwagine zawadi zako. Hata hivyo, nitasoma maandishi kwa mfalme na kumwambia maana yake. **18** “Ee mfalme, Mungu Aliye Juu Sana alimpa baba yako Nebukadneza utawala, ukuu, utukufu na fahari. **19** Kwa sababu ya nafasi ya juu aliyompa baba yako, kabilo zote za watu, mataifa na watu wa kila lugha walimhofu na kumwogopa. Wale ambaa mfalme alitaka kuwaaua, aliwaa; wale aliotaka kuwaacha hai, aliwaacha hai; wale aliotaka kuwapandisha cheo, aliwapandisha; aliotaka kuwashusha, aliwashusha. **20** Lakini moyo wake ulipokuwa na majivuno na kuwa mgumu kwa kiburi, aliondolewa kutoka kwa kiti chake cha ufalme na kuvuliwa utukufu wake. **21** Akafukuzwa mbali na wanadamu na kupewa akili ya mynaya, akaishi pamoja na punda-mwitu, akala majani kama ng’ombe, nao mwili wake ukaloweshwa kwa umande wa mbingu, mpaka alipotambua kwamba Mungu Aliye Juu Sana ndiye mtawala juu ya falme za wanadamu na kwamba humtawaza juu yao yeyote amtakaye. **22** “Lakini wewe mwanawee, ee Belshaza, hukujinyenyekeza, ingawa ulifahamu haya yote. **23** Badala yake, umejiinua dhidi ya Bwana wa mbingu. Ulietewa vikombe nya Hekalu lake, nawe na wakuu wako, wake zako na masuria wako mlilitumia kwa kunywea mvinyo. Ukaifisu miungu ya fedha na dhahabu, ya shaba, chuma, miti na mawe, miungu ambayo haiwezi kuona, au kusikia wala kufahamu. Lakini hukumheshimu Mungu ambaye anaushikilia uhai wako na njia zako zote mkononi mwake. **24** Kwa hiyo ameutuma mfono ule ulioandika maneno. **25** “Haya ndiyo maneno yaliyoandika: mene, mene, tekeli na peresi **26** “Hii ndiyo maana ya maneno haya: “Mene: Mungu amezihesabu siku za utawala wako na kuukomesha. **27** Tekeli: Wewe umepimwa katika mizani na umeonekana umepungua. **28** Peresi: Ufalme wako umegawanywa na kupewa Wamedi na Waajemi.” **29** Ndipo kwa amri ya Belshaza, Danieli akavikwa nguo za zambarau na mkuu wa dhahabu shingoni, tena akatangazwa kuwa mtawala wa tatu katika ufalme. **30** Usiku ule ule, Belshaza mfalme wa

Wakaldayo akauawa, **31** naye Dario Mmedi akashika ufalme akiwa na miaka sitini na miwili.

6 Ilimpendeza Dario kuteua wakuu 120 kutawala katika ufalme wake wote, **2** pamoja na wasimamizi watatu juu yao, ambaa mmoja wao alikuwa Danieli. Wakuu walitoa hesabu kwa hao wasimamizi ili mfalme asipate hasara. **3** Basi Danieli alijidhihirisha, mionganii mwa wasimamizi na wakuu kwa sifa zake za kipekee hata mfalme akapanga kumweka juu ya ufalme wote. **4** Walipofahamu hilo, wakuu na wasimamizi wakajaribu kutafuta sababu za kumshtaki Danieli kuhusu usimamizi wake wa shughuli za serikali, lakini hawakuweza kufanikiwa. Hawakuweza kupata kosa kwake, kwa sababu alikuwa mwaminifu, wala hakupatikana na upotovu au uzembe. **5** Mwishoni watu hawa walisema, “Kamwe hatutapata msingi wa mashtaka dhidi ya huyu Danieli isipokuwa iwe inahusiana na sheria ya Mungu wake.” **6** Basi wasimamizi na wakuu wakaingia kwa mfalme kama kikundi wakasema, “Ee Mfalme Dario, uiishi milele! **7** Wasimamizi wa ufalme, wasaidizi, wakuu, washauri na watawala wote wamekubaliana kwamba mfalme atoe sheria na kukazia amri kuwa ye yeyote atakayetoa dua kwa mungu au mwanadamu yeyote katika muda huu wa siku thelathini zijazo, isipokuwa kwako wewe, ee mfalme, atupwe ndani ya tundu la simba. **8** Sasa, ee mfalme, toa amri na uiandike ili isiveze kubadilishwa: kulingana na sheria za Wamedi na Waajemi, ambazo haziwezi kubatilishwa.” **9** Hivyo Mfalme Dario akiweka amri hiyo katika maandishi. **10** Basi Danieli alipofahamu kuwa amri ile imetangazwa, alikwenda nyumbani kwenye chumba chake cha ghorofani ambako madirisha yalifunguka kuelekea Yerusalem. Akapiga magoti na kuomba mara tatu kwa siku, akimshukuru Mungu wake kama aliyoyokuwa akifanya mwanzoni. **11** Ndipo watu hawa wakaenda kama kikundi na kumkuta Danieli akiomba na kumsihii Mungu kwa ajili ya msaada. **12** Basi wakaenda kwa mfalme na kusema naye kuhusu amri ya mfalme: “Je, hukutangaza amri kwamba kwa muda huu wa siku thelathini zijazo mtu yeyote ambaye atamwombwa mungu au mwanadamu yeyote isipokuwa wewe, ee mfalme, angetupwa ndani ya tundu la simba?” Mfalme akajibu, “Amri ndivyo ilivyo, kulingana na sheria za Wamedi na Waajemi, ambazo haziwezi kubatilishwa.” **13** Ndipo wakamwambia mfalme, “Danieli, ambaye ni mmoja wa mahamisho kutoka Yuda, haku heshimu, ee mfalme, wala hajali amri ulioiweka kwa maandishi. Bado anaomba mara tatu kwa siku.” **14** Wakati mfalme aliposikia hili, akahuzunika mno. Akakusudia kumwokoa Danieli, hivyo akafanya kila jitihada ya kumwokoa hadi juu likatua. **15** Ndipo wale watu wakamwendea mfalme kama kikundi na kumwambia, “Ee mfalme, kumbuka kwamba kulingana na sheria ya Wamedi na Waajemi, hakuna amri wala sheria ambayo mfalme ameitoa inayowenza kubadilishwa.” **16** Basi mfalme akatoa amri,

nao wakamleta Danieli, na wakamtupa ndani ya tundu la simba. Mfalme akamwambia Danieli, “Mungu wako unayemtumikia daima na akuokoe!” **17** Jiwe likaletwa na kuwekwa kwenye mdomo wa tundu, naye mfalme akalitia muhuri kwa pete yake mwenyewe pamoja na kwa pete za wakuu wake, ili hali ya Danieli isiweze kubadilishwa. **18** Kisha mfalme akarudi kwenye jumba lake la kifalme, naye usiku kucha hakula chakula wala kutumia viburudisho alivyoletewa. Lakini hakuweza kulala. **19** Asubuhi na mapema, mfalme akaondoka na kuharakisha kwenda kwenye tundu la simba. **20** Wakati alipokaribia lile tundu, akamwita Danieli kwa sauti ya uchungu, “Danieli, mtumishi wa Mungu aliye hail Je, Mungu wako unayemtumikia daima, ameweza kukuokoa kwa simba?” **21** Danieli akajibu, “Ee mfalme, uiishi milele! **22** Mungu wangu alimtuma malaiaka wake, naye akafunga vinywa nya hawa simba. Hawajanidhuru, kwa sababu nilionekana sina hatia mbele zake. Wala kamwe sjafanya jambo lolote baya mbele yako, ee mfalme.” **23** Mfalme akafurahi mno, naye akatoa amri Danieli atolewe kutoka kwa lile tundu. Danieli alipotolewa kutoka kwa lile tundu, hakukutwa na jeraha lolote, kwa sababu alikuwa amemtumaini Mungu wake. **24** Kwa amri ya mfalme, wale watu walickuwa wamemshtaki Danieli kwa uongo waliletwa na kutupwa ndani ya lile tundu la simba, pamoja na wake zao na watoto wao. Nao kabla hawajafika chini kwenye sakafu ya lile tundu, simba wakawakamata na kusaga mifupa yao yote. **25** Kisha Mfalme Dario akaaandikia kabilia zote za watu, mataifa, na watu wa kila lugha katika nchi yote: “Ninyi na mstawi sana! **26** “Natoa amri hii, kwamba katika kila sehemu ya ufalme wangu, lazima watu wamwogope na kumheshimu Mungu wa Danieli. “Kwa maana ye ye ni Mungu aliye hai, naye hudumu milele, ufalme wake hautaangamizwa, nao utawala wake hauna mwisho. **27** Huponya na kuoko: hufanya ishara na maajabu mbinguni na duniani. Amemwokoa Danieli kutoka nguvu za simba.” **28** Hivyo Danieli akastawi wakati wa utawala wa Dario, na utawala wa Koreshi Mwajemi.

7 Katika mwaka wa kwanza wa utawala wa Belshaza mfalme wa Babeli, Danieli aliota ndoto, naye maono yakapita mawazoni yake alipokuwa amelala kitandani mwake. Akayaandika mambo aliyoyaona katika ndoto yake. **2** Danieli akasema: “Katika maono yangu usiku nilitazama, na hapo mbele yangu kulikuwepo na upopo kutoka pande nne za mbingu, ukiruruga bahari kuu. **3** Wanyama wanne wakubwa, kila mmoja touta na mwenzake, wakajitokeza kutoka bahari. **4** “Mnyama wa kwanza alifanana na simba, naye alikuwa na mabawa kama ya tai. Nikatazama mpaka mabawa yake yalipong’olewa, naye akainuliwa katika nchi, akasimama kwa miguu miwili kama mwanadamu, naye akapewa moyo wa binadamu. **5** “Hapo mbele yangu kulikuwa na mnyama wa pilii, ambaye alionekana kama dubu. Upande wake mmoja ulikuwa umeinuka, na alikuwa na mbavu tatu

katika kinywa chake kati ya meno yake. Akaambiwa, kukanyaaga chochote kilichosalia. **20** Pia mimi nilitaka ‘Amka, ule nyama mpaka ushibe!’ **6** “Baada ya huyo, kujuu kuhusu zile pembe kumi juu ya kichwa chake, nilitazama, na mbele yangu kulikuwa na mnyama na pia kuhusu ile pembe nyngine iliojitokeza, mwininge, aliyefanana na chui. Juu ya mgongo ambayo mbele yake zile tatu za mwanzoni zilianguka, wake alikuwa na mabawa manne kama ya ndege. ile pembe ambayo ilionekana kuvutia macho zaidi Mnyama huyu alikuwa na vichwa vinne, naye akapewa kuliko zile nyngine, na ambayo ilikuwa na macho na mamlaka ya kutawala. **7** “Baada ya huyo, katika maono kinywa kilichonena kwa majivuno. **21** Nilipoendelea yangu usiku nilitazama, na mbele yangu kulikuwa na kutazama, pembe hii ilikuwa inapigana vita dhidi mnyama wa nne, mwenye kutisha na kuogofya, tena ya watakatifu na kuwashinda, **22** mpaka huyo Mzee mwenye nguvu nyngi. Alikuwa na meno makubwa wa Siku alipokuja na kutamka hukumu kwa kuwapa ya chuma; akapondaponda na kuangamiza wahanga ushindi watakatifu wa Yeye Aliye Juu Sana, na wakati wake, na kukanyaaga chini ya nyayo zake chochote ukawadia walipoumiliki ufalme. **23** “Alinipa maelezo kilichosalia. Alikuwa tofauti na wanyama wote haya: ‘Mnyama wa nne ni ufalme wa nne ambao waliotangulia, naye alikuwa na pembe kumi. **8** “Wakat utatoka duniani. Utakuwa tofauti na falme nyngine nilipokuwa ninafikiri kuhusu pembe hizo, mbele zote, nao utaharibu dunia nzima, uliikanyaga chini na yangu kulikuwa na pembe nyngine, ambayo ni ndogo, kuipondaponda. **24** Zile pembe kumi ni wfalme kumi iliojitokeza mionganoni mwa zile kumi; pembe tatu za watakaotokana na ufalme huu. Baada yao mfalme mwanzoni ziling’olewa ili kuipa nafasi hiyo ndogo. mwininge atainuka, ambaye atakuwa tofauti na wale Pembe hii ilikuwa na macho kama ya mwanadamu, waliotangulia, naye atawaangusha wfalme watatu. na mdomo ulionena kwa majivuno. **9** “Nilipoendelea **25** Atanena maneno kinyume cha Yeye Aliye Juu kutazama, “viti vya enzi vikawekwa, naye Mzee wa Sana na kuwaonea watakatifu wake, huku akijaribu Siku akaketi. Mavazi yake yalikuwa meupe kama kubadili majira na sheria. Watakatifu watatiwa chini theluji; nyewe za kichwa chake zilikuwa nyeupe ya mamlaka yake kwa wakati, nyakati mbili, na nusu kama sufu. Kiti chake cha enzi kilikuwa kinawaka kwa wakati. **26** “Lakin mahakama itakaa kuhukumu, nayo miali ya moto, nayo magurudumu yake yote yalikuwa mamlaka yake yataondolewa na kuangamizwa kabisa yanawaka moto. **10** Mto wa moto ulikuwa unatiririka, milele. **27** Ndipo ufalme, mamlaka na ukuu wa falme ukipita mbele yake. Maelfu elfu wakamhudumia; chini ya mbingu yote utakabidhiwa kwa watakatifu, kumi elfu mara kumi elfu wakasimama mbele water wa Yeye Aliye Juu Sana. Ufalme wake utakuwa zake. Mahakama ikakaa kuhukumu, na vitabu ufalme wa milele, nao watawala wote watamwabudu vikfunguliwa. **11** “Kisha nikaendelea kutazama kwa na kumtii yeye.” **28** “Huu ndio mwisho wa jambo lile. sababu ya yale maneno ya majivuno yaliyosemwa Mimi Danieli nilitaabika sana katika mawazo yangu, na ile pembe. Nikaendelea kuangalia mpaka yule na uso wangu ukabidilika, lakini nililiweka jambo mnyama alipouawa, na mwili wake ukaharibiwa na hilo moyoni mwangu.”

kutupwa katika ule moto uliowaka. **12** (Wanyama wengie walikuwa wamevuliwa mamlaka yao, lakini waliruhuswa kuishi kwa muda fulani.) **13** “Katika maono yangu ya usiku nilitazama, na mbele yangu nikamwona anayefanana na mwanadamu, akija pamoa na mawingu ya mbinguni. Akamkaribia huyo Mzee wa Siku, na akaongozwa mbele zake. **14** Akapewa mamlaka, utukufu na ufalme wenye nguvu; nao watu wa kabilo zote, mataifa, na watu wa kila lugha wakamwabudu. Utawala wake ni utawala wa milele ambao hautapita, nao ufalme wake ni ule ambao kamwe hautaangamizwa. **15** “Mimi, Danieli, nilipata mahangaiko rohoni, nayo maono yale yaliyopita ndani ya mawazo yangu yalinisumbua. **16** Nikamkaribia mmoja wa wale waliosimama pale na kumuuliza maana halisi ya haya yote. “Basi akanjambia na kunipa tafsiri ya vitu hivi: **17** ‘Hao wanyama wanen wakubwa ni falme nne zitakazoinuka duniani. **18** Lakini watakatifu wa Yeye Aliye Juu Sana watapokea ufalme na kuumilikil milele: naam, milele na milele.’ **19** “Kisha nilitaka kufahamu maana ya kweli ya mnyama yule wa nne, ambaye alikuwa tofauti na wale wengine wote, tena wa kutisha sana, na meno yake ya chuma na makucha ya shaba: mnyama ambaye alipondaponda na kuangamiza wahanga wake, na

8 Katika mwaka wa tatu wa utawala wa Mfalme Belshaza, mimi Danieli, nilipata maono, baada ya maono ambayo yalikuwa yamenitokea mbeleni. **2** Katika maono yangu, nilijiona nikiwa ndani ya ngome ya Shushani katika jimbo la Elamu. Katika maono nilikuwa kando ya Mto Ulai. **3** Nikatazama juu, na hapo mbele yangu kulikuwa na kondoo dume mwenye pembe mbili, akiwa amesimama kando ya mto, nazo pembe zake zilikuwa ndefu. Pembe moja ilikuwa ndefu kuliko hiyo nyngine, lakini iliendelea kukua baadaye. **4** Nikatazama yule kondoo dume alivyokuwa akishambulia kuelekea magharibi, kaskazini na kusini. Hakuna mnyama yejote aliyeweza kusimama dhidi yake, wala hakuna aliyeweza kuokoa kutoka nguvu zake. Alifanya kama atakavyo, naye akawa mkuu. **5** Nilipokuwa ninatafakari hili, ghafula beberu mwenye pembe moja kubwa sana katikati ya macho yake alikuja kutoka magharibi, akiruka kasi juu ya dunia yote bila kugusa ardhii. **6** Alikuja akimwelekea yule kondoo dume mwenye pembe mbili niliyemwona akisimama kando ya mto, akamshambulia kwa hasira nyngi. **7** Nikamwona akimshambulia yule kondoo dume kwa hasira nyngi, akimpiga yule kondoo dume na kuvunja pembe zake mbili. Yule kondoo

dume hakuwa na nguvu za kumzuia yule beberu, hivyo akamwangusha yule kondoo dume chini na kumkanyaaga, wala hakuna aliyewenza kumwokoa yule kondoo dume kutoka nguvu za huyo beberu. **8** Yule beberu akawa mkubwa sana, lakini katika kilele cha nguvu zake ile pembe yake ndefu ilivunjika, na mahali pake pakaota pembe nne kubwa kuelekea pande nne za dunia. **9** Kutoka mojawapo ya zile pembe nne palitokea pembe ndogo ukaongezeka nguvu kuelekea kusini, na kuelekea mashariki, na kuelekea Nchi ya Kupendezza. **10** Pembe hiyo ikaendelea kukua hadi kufikia jeshi la mbinguni, nayo ikalitupa baadhi ya jeshi la vitu vya angani hapa chini duniani, na kulikanyaaga. **11** Pembe hiyo ikajikweza ili iwe kama Mkuu wa hilo jeshi; ikamwondolea dhabihu ya kila siku, napo mahali pake patakatifu pakashushwa chini. **12** Kwa sababu ya uasi, jeshi la watakatifu na dhabihu za kila siku vikatiwa mikononi mwake. Ikafanikiwa katika kila kitu ilichofanya, nayo kweli ikatupwa chini. **13** Kisha nikamsikia mtakatifu mmoja akizungumza na mtakatifu mwininge, akamwambia, “Je, itachukua muda gani maono haya yatinime; maono kuhusu dhabihu ya kila siku, uasi unaosababisha ukiwa, kutwaliwa kwa mahali patakatifu, na jeshi litakalokanyaaga chini ya nyayo?” **14** Akaniambia, “Itachukua siku 2,300. Ndipo mahali patakatifu patawekwa wakfu tena.” **15** Mimi Danieli nilipokuwa ninaangalia maono na kujaribu kuelewa, mbele yangu alisimama mmoja aliyefanana na mwanadamu. **16** Kisha nikasikia sauti ya mwanadamu kutoka Mto Ulai ikiita, “Gabrieli, mwambie mtu huyu maana ya maono haya.” **17** Alipokuwa akitaribbia pale nilipokuwa nimesimama, niliogopa, nikaanguka kifudifudi. Akaniambia, “Mwana wa mwanadamu, fahamu kuwa maono haya yanahu siku za mwisho.” **18** Alipokuwa akinena nami, milikuwa katika usingizi mzito, huko nimelala kifudifudi. Ndipo aliponigusa na kunisimamisha wiima. **19** Akaniambia, “Nitakuambia yale yatakayotokea baadaye wakati wa ghadhabu, kwa sababu maono haya yanahu wakati wa mwisho ulioamriwa. **20** Kondoo dume mwenye pembe mbili ambaye ulimwona anawakilisha wafalme wa Umedi na Uajemi. **21** Yule beberu mwenye nywele nyingi ni mfalme wa Uyunari, nayo ile pembe ndefu katikati ya macho yake ni mfalme wa kwanza. **22** Zile pembe nne zilizoota badala ya ile pembe iliyovunjika zinawakilisha falme nne ambazo zitatokeea kutoka taifa lake, lakini hakuna hata mmoja utakaokuwa na nguvu kama ule uliovunjika. **23** “Katika sehemu ya mwisho ya utawala wao, wakati waasi watakapokuwa waovu kabisa, atainuka mfalme mwenye uso mkali, aliye stadi wa hila. **24** Atakuwa na nguvu nyingi, lakini si kwa uwezo wake mwenyewe. Atasababisha uharibifu wa kutisha, na atafanikiwa kwa chochote anachofanya. Atawaangamiza watu maarufu na watu watakatifu. **25** Atasababisha udanganyifu ustawi, naye atajihesabu mwenyewe kuwa bora. Wakati wajisikiapo kuwa wako salama, atawaangamiza wengi, na kushindana na

Mkuu wa wakuu. Lakini ataangamizwa, isipokuwa si kwa uwezo wa mwanadamu. **26** “Maono kuhusu jioni na asubuhi ambayo umepewa ni kweli, lakini yatie muhuri maono haya, kwa maana yanahu wakati mrefu ujao.” **27** Mimi Danieli nilikuwa nimechoka sana, na nikalala nikwa mgonjwa kwa siku kadhaa. Ndipo nikaamka, nikaenda kwenye shughuli za mfalme. Nilifadhaishwa na maono hayo, nami sikuweza kuyaelewa.

9 Katika mwaka wa kwanza wa utawala wa Dario mwana wa Ahasuero (mzaliwa wa Umedi), ambaye alifanywa mtawala juu ya ufalme wa Babeli, **2** katika mwaka wa kwanza wa utawala wake, mimi Danieli nilielewa kutokana na Maandiko, kulingana na neno la Bwana alilopewa nabii Yeremia, kwamba ukiwa wa Yerusalem ungetimizwa kwa miaka sabini. **3** Kwa hiyo nikamgeukia Bwana Mungu na kumsiki katika maombi na dua, katika kufunga, na kuvaan nguo ya gunia na kujipaka majivu. **4** Nikamwomba Bwana Mungu wangu na kutubu: “Ee Bwana, Mungu mkuu na unayetisha, anayeshika agano lake la upendo kwao wanaompenda na kutii maagizo yake, **5** tumetenda dhambi na kufanya mabaya. Tumeklwa waovu na tumelesi; tumegeuka mbali na maagizo yako na sheria zako. **6** Hatukuwasililiza watumishi wako manabii, ambao kwa jina lako walisema na wafalme wetu, wakuu wetu, baba zetu, na watu wote wa nchi. **7** “Bwana, wewe ni mwenye haki, lakini siku hii ya leo tumefunikwa na aibu: tukiwa wanaume wa Yuda, na watu wa Yerusalem, na Israeli yote, wote walio karibu na walio mbali, katika nchi zote ulikotutawanya kwa sababu ya kukosa uaminifu kwako. **8** Ee Bwana, sisi na wafalme wetu, wakuu wetu na baba zetu tumefunikwa na aibu kwa sababu tumefanya dhambi dhidi yako. **9** Bwana Mungu wetu ni mwenye rehema na anayesamehe, hata ingawa tumefanya uasi dhidi yake. **10** Hatukumtii Bwana Mungu wetu wala kuzishika sheria alizotupa kupitia kwa watumishi wake manabii. **11** Israeli yote imekosea sheria yako na kugeuka mbali, nao wamekataa kukutii. “Kwa hiyo laana na viapo vya hukumu vilivyoandikwa katika Sheria ya Mose, mtumishi wa Mungu, vimemiminwa juu yetu, kwa sababu tumefanya dhambi dhidi yako. **12** Umetimiza maneno uliyosema dhidi yetu na dhidi ya watawala wetu, kwa kuleta maafa makubwa juu yetu. Chini ya mbingui yote kamwe hapajatendeka kitu kama kile kilichotendeka kwa Yerusalem. **13** Kama vile ilivyoandikwa katika sheria ya Mose, misiba hii yote imekuja juu yetu, lakini hatujaoma fadhili kwa Bwana Mungu wetu kwa kugeuka kutoka dhambi zetu na kuwa wasikivu katika kweli yake. **14** Bwana hakusita kuleta maafa juu yetu, kwa maana Bwana Mungu wetu ni mwenye haki katika kila afanyalo; lakini hata hivyo hatujamitii. **15** “Sasa, Ee Bwana Mungu wetu, ambaye uliwaitoa watu wako Misri kwa mkonon wenye nguvu, na ambaye umejifanya Jina linalodumu mpaka leo, tumetenda dhambi, tumefanya mabaya. **16** Ee Bwana, wewe kwa kadiri ya matendo

yako ya haki, ondoa hasira yako na ghadhabu yako wa kwanza, nilipokuwa nimesimama kwenye ukingo juu ya Yerusalem, mji wako, mlima wako mtakatifu. Dhambi zetu na maovu ya baba zetu yameifanya yangu alikuwepo mtu aliyeava mavazi ya kitani na Yerusalem na watu wako kitu cha kudharauliwa yangu aliyeolewa mshipi wa dhahabu safi kutoka ufazi kiunoni mwake. **6** kwa wale wote wanaotuzunguka. **17** “Basi Mungu Mwili wake ulikuwa kama kito cha zabarajidi safi, uso wetu, sasa sikia maombi na dua ya mtumishi wako. Ee wake kama umeme wa radi, macho yake kama mwali Bwana, kwa ajili yako angalia kwa huruma ukiwa wa wa moto, mikono yake na miguu yake kama mng’ao mahali pako patakatifu. **18** Ee Mungu, tega sikio na wa shaba iliyosuguliwa sana, nayo sauti yake kama ukasikie; fumbua macho yako ukaone ukiwa wa mji ya umati mkubwa wa watu. **7** Mimi Danieli, ni mimi ule wenye Jina lako. Hatukutolei maombi yetu kwa peke yangu niliyeona hayo maono; watu waliokuwa sababu sisi tuna haki, bali kwa sababu ya rehemta zako pamoja nami hawakuyaona, lakini waligubikwa na nyingi. **19** Ee Bwana, sikiliza! Ee Bwana, samehe! Ee hofu kuu, hata wakakimbia na kujificha. **8** Kwa hiyo Bwana, sikia na ukatende! Kwa ajili yako, Ee Mungu niliachwa peke yangu, nikikodolea macho maono hayo wangu, usikawie, kwa sababu mji wako na watu wako makubwa; sikubakiwa na nguvu, na rangi ya uso wangu wanaitwa kwa Jina lako.” **20** Basi, nilipokuwa bado nikinena na kuomba, nikiungama dhambi yangu na ikabadilika kama aliyeukufa, nikakosa nguvu. **9** Kisha dhambi ya watu wangu Israeli, na nikifanya maombi yangu kwa Bwana Mungu wangu kwa ajili ya mlima niksamsika akisema, nami nilipokuwa nikimsikiliza, wakati wa kutoa dhabihu ya jioni. **22** Akanielimisha nikalala kifudifudi, nikapatwa na usingizi mzito. **10** Mkono ulinigusa, ukainyanyua, na kuniweka wake mtakatifu, **21** wakati nilipokuwa bado katika nikipiga magoti na mikono yangu ikashika chini, maombi, Gabrieli, yule mtu nilyekuwa niinemwona huku nikiwa bado ninatetemeka. **11** Akasema, katika maono hapo awali, alinijia kwa kasi karibu “Danieli, wewe mtu upendwaye sana, fikiri kwa wakati wa kutoa dhabihu ya jioni. **22** Akanielimisha makini maneno ninayokwenda kunena nawe sasa; na kuniambia, “Danieli, sasa nimekuja kukupa akili na simama wima, kwa maana sasa nimetumwa kwako.” ufhamu. **23** Mara ulipoanza kuomba, jibu lilitolewa, Naye aliponiambia haya, nikasimama nikitetemeka. ambalo nimekuja kukupasha habari, kwa maana wewe unapendwa sana. Kwa hiyo, tafakari ujumbe huu na uelewe maono haya: **24** “Majuma sabini Tangu siku ya kwanza ulipotia moyo wako ili kupata ufhamu na kujinyenyekeza mbele ya Mungu wako, yameamriwa kwa ajili ya watu wako na kwa ajili ya mji wako mtakatifu, ili kumaliza makosa, kukomesha maneno yako yalisikiwa, nami nimekuja ili kujibu dhambi, kufanya upatanisho kwa ajili ya uovu, kuleta maneno yako. **13** Lakini mkuu wa ufalme wa haki ya milele, kutia muhuri maono na unabii, na Uajemi alinipinga kwa siku ishirini na moja. Ndipo pia kumtia mafuta ye ye aliye mtakatifu sana. **25** kwa sababu nilikuwa nimezuliwa huko na mfalme “Ujue na kuelewa hili: Tangu kutolewa kwa amri ya wa Uajemi. **14** Sasa nimekuja kukelezea mambo kuutengeneza na kuijenga upya Yerusalem mpaka yatakayowatoka watu wako wakati ujao, kwa maana kuja kwa Mpakwa mafuta, aliye mtawala, kutakuwako maono hayo yanahusu wakati ambaa haujaja bado.” majuma saba na majuma sitini na mawili. Barabara **15** Alipokuwa akinielezea haya, nilisujudu uso wangu zitajengwa tena pamoja na mahandaki, lakini katika ukiwa umeelekecha chini, nikawa bubu. **16** Ndipo mmoja wakati wa taabu. **26** Baada ya majuma sitini na mawili, aliyeonekana kama mwanadamu akanigusa midomo Mpakwa Mafuta atakatiliwa mbali, wala hatabaki na yangu, nami nikafungua kinywa changu, nikaanza kitu. Watu wa mtawala atakayekuja watauharibu mji kunena. Nikamwambia yule aliyesimama mbele pamoja na mahali patakatifu. Mwisho utakuja kama yangu, “Nimepatwa na huzuni kubwa kwa sababu mafuriko: Vita vitaendelea mpaka mwisho, nao ukiwa ya maono haya, bwana wangu, nami nimeishiwa umeamriwa. **27** Mtawala huyo atathibitisha agano nguvu. **17** Bwana wangu, mimi mtumishi wako na watu wengi kwa juma moja. Katikati ya juma hilo nitawezaje kuzungumza na wewe? Nguvu zangu atakomesha dhabihu na sadaka. Mahali pa dhabihu zimeniishia hata ninashindwa kupumua.” **18** Tena katika Hekalu atasimamisha chukizo la uharibifu, hadi mwisho ulioamriwa utakapomiminwa juu yake nguvu. **19** Akasema, “Ee mtu upendwaye sana, usiogope. Amani iwe kwako! Uwe na nguvu sasa; jipe nguvu.” Alipozungumza nami, nilipata nguvu, nikasema, “Nena, bwana wangu, kwa kuwa umenipa nguvu.” **20** Kwa hiyo akasema, “Je, unajua kwa nini nimekuja? Sasa hivi nitarudi kupigana dhidi ya mkuu wa Uajemi, nami nikienda, mkuu wa Uyunani atakuja. **21** Lakini kwanza nitakuambia kile kilichoandikwa katika Kitabu cha Kweli. (Hakuna hata mmoja anayenisaidia dhidi yao isipokuwa Mikaeli, mkuu wenu.

10 Katika mwaka wa tatu wa utawala wa Koreshi mfalme wa Uajemi, Danieli (ambaye aliitwa Belteshaza) alipewa ufunuo. Ujumbe wake ulikuwa kweli, nao ulihusu vita vikubwa. Ufhamu wa ujumbe ulimjia katika maono. **2** Wakati huo, mimi Danieli nikaomboleza kwa majuma matatu. **3** Sikula chakula kizuri; nyama wala divai havikugusa midomo yangu; nami sikujipaka mafuta kamwe mpaka majuma matatu yalipotimia. **4** Kwenye siku ya ishirini na nne ya mwezi

11 Nami katika mwaka wa kwanza wa utawala za ufalme wake wote na kufanya mapatano ya amani wa Dario Mmedi, nilisimama kumsaidia na na mfalme wa Kusini. Naye atamtoa binti yake aolewe kumlinda.) **2** "Sasa basi, ninakuambia kweli: Wafalme naye ili kuuangusha ufalme, lakini mipango yake watatu zaidi watatokea Uajemi, kisha atatokea mfalme haitafanikiwa wala kumsaidia. **18** Ndipo atabadil wa nne, ambaye atakuwa tajiri sana kuliko wengine nia yake kupigana na nchi za pwani na ataziteka wote. Wakati atakapokuwa amekwisha kujipatia nyingi, lakini jemadari mmoja atakomesha ufidhuli nguvu kwa utajiri wake, atamchochea kila mmoja wake na kurudisha ufidhuli wake juu yake. **19** Baada dhidi ya ufalme wa Uyunani. **3** Ndipo mfalme mwenye ya hili atazigeukia ngome za nchi yake mwenyewe, nguvu atatokea, ambaye atatawala kwa nguvu nyingi lakini atajikwaa na kuanguka, wala hataonekana na kufanya anavyopenda. **4** Baada ya kujitokeza, milki tena. **20** "Atakayetawala baada yake atamtuma mtoza yake ifavunjwa na kugawanyika katika pande nne ushuru ili kudumisha fahari ya kifalme. Hata hivyo, za mbinguni. Hautakwenda kwa wazao wake, wala baada ya miaka michache ataangamizwa, lakini si hautakuwa na nguvu alizotumia, kwa sababu milki katika hasira wala katika vita. **21** "Atakayetawala yake itang'olewa na kupewa wengine. **5** "Mfalme baada yake atakuwa mtu wa kudharauli ambaye wa Kusini atakuwa na nguvu, lakini mmoja wa majemadari wake atakuwa na nguvu zaidi kuliko hajapewa heshima ya kifalme. Atauvamia ufalme mfalme, naye atatawala ufalme wake mwenyewe kwa nguvu nyingi. **6** Baada ya miaka kadha, wataungana. mbele yake; jeshi pamoja na mkuu mmoja wa agano Binti wa mfalme wa Kusini ataoleta kwa mfalme wa Kaskazini ili kuimarissha mapatano, lakini huyo binti nguvu zake hazitadumu; hata mfalme hatadumu wala nguvu zake. Katika siku hizo atafukuzwa, pamoja na yaliyo tajiri sana yanajiona salama, atayavamia, hao wasindikizaji wake wa kifalme, watoto wake, na naye atafanikisha kile ambacho baba zake wala yejote aliyemuunga mkono. **7** "Mmoja kutoka jamaa ya huyo binti atainuka na kuchukua nafasi yake. Atashambulia majeshi ya mfalme wa Kaskazini na kuingia katika ngome yake; atapigana dhidi yao naye atashinda. **8** Tena ataitwaa miungu yao, vinyago vyao nguvu zake na ushujaa wake dhidi ya mfalme wa vya chuma, na vitu vyao vya thamani vya fedha na dhahabu, na kuvichukua hadi Misri. Kwa miaka kadha watajiriblu kumwangamiza; jeshi lake litafagiliwa atamwacha mfalme wa Kaskazini bila kumsumbu. Sababu ya kwa hila zilizofanywa dhidi yake. **26** **9** Kisha mfalme wa Kaskazini atashambulia nchi ya mfalme wa Kusini, lakini atarudi nyuma hadi kwenye nchi yake. **10** Wana wa mfalme wa Kaskazini watajiriblu kumwangamiza; jeshi lake litafagiliwa watajiranda kwa vita na kukusanya jeshi kubwa, ambalo litafagia nchi kama mafuriko yasiyoziilkia na kuendelea na vita hadi kwenye ngome ya mfalme wa Kusini. **11** "Kisha mfalme wa Kusini atatoka kwa ghadhabu na kupigana dhidi ya mfalme wa Kaskazini, ambaye ataunda jeshi kubwa, lakini litashindwa. **12** Wakati jeshi litakapokuwa limechukuliwa, mfalme wa Kusini atajawa na kiburi na attachinja maelfu mengi, hata hivyo hatabaki na ushindi. **13** Kwa maana atakawa ameukaza moyo wake kinyume na agano mfalme wa Kaskazini atakusanya jeshi jingine kubwa Kuliko lile la kwanza; na baada ya miaka kadha, ya Kitimu zitampinga, naye atavunjika moyo. Ndipo atasonga mbele na jeshi kubwa mno lililoandaliwa vizuri. **14** "Katika nyakati hizo wengi watainuka dhidi ya mfalme wa Kusini. Watu wenye ghasia na kuondolea mbali sadaka ya kuteketezwa ya kila mafalme wa Kaskazini atakuja na kuuzunguka mji siku. Ndipo watalisimamisha chukizo la ucharibifu kwa majeshi, na kuuteka mji wa ngome. Majeshi ya lisababishalo tukiwa. **32** Kwa udanganyifu atapotosha Kusini yatakosa nguvu za kuyazuia; naam, hata vikosi wale walionajisi agano, lakini watu wanaomjua vyao vya askari vilivyo bora zaidi, havitakuwa na Mungu wao watampinga kwa uthabiti. **33** "Wenye nguvu ya kuwakabili. **16** Huyo mvamia nchi atafanya hekima watafundisha wengi, ingawa kwa kitambo apendavyo; hakuna yeyote atakayeweza kumpinga. watauawa kwa upanga au kuchomwa moto, au Atajiimarissha katika Nchi ya Kupendeza, na atakuwa kukamatwa au kufanywa mateka. **34** Watakapoanguka, na uwezo wa kuiangamiza. **17** Ataamua kuja na nguvu watapokea msaada kidogo, nao wengi amba si

waaminifu wataungana nao. **35** Baadhi ya wenye muda gani kabla mambo haya ya kushangaza hekima watajikwaa, ili waweze kusafishwa, kutakaswa hayajatimizwa?" **7** Kisha mtu yule aliyevaa nguo za na kufanywa wasio na waa mpaka wakati wa mwisho, kitani, aliyekuwa juu ya maji ya mto, akainua mkono kwa maana bado litakuja kwa wakati ulioamriwa. wake wa kuume na mkono wake wa kushoto kuelekea **36** "Mfalme atafanya apendavyo. Atajikweza na mbinguni, nami nikamsikia akiapa kwa jina lake yeche kujitokujuu ya kila mungu, naye atasema mambo aishiyе milele, akisema, "Itakuwa wakati, nyakati ambayo hayajasikiwa dhidi ya Mungu wa miungu. mbili, na nusu wakati. Nguvu za watu watakatifu Atafanikiwa hadi wakati wa ghadhambu utimie, kwa zitakapokuwa zinevunjwa kabisa, ndipo mambo haya maana kile kilichokusudiwa lazima kitokee. **37** yote yatakopotimizwa." **8** Nilisikia, lakini sikuelewa. Hataonyesha heshima kwa miungu ya baba zake au Kwa hiyo nikauliza, "Bwana wangu, matokeo ya haya kwa yule aliyetamani na wanawake, wala hatajali yote yatakuwa nini?" **9** Akajibu, "Danieli, enenda mungu yeoyote, bali atajikweza mwenyewe juu yao zako, kwa sababu maneno haya yamefungwa na wote. **38** Badala ya kuwjali miungu, ataheshimu kuti muhuri mpaka wakati wa mwisho. **10** Wengi mungu wa ngome; mungu ambaye hakujulikana na watatakawwa, na kuondolewa mawaa na kufanywa baba zake ndiye atamheshimu kwa dhahabu na fedha, safi, lakini waovu wataendelea kuwa waovu. Hakuna kwa vito vya thamani na zawadi za thamani kubwa. **39** mmoja wa waovu atakayefahamu, lakini wale wenye Atashambulia ngome zenye nguvu mno kwa msaada hekima watafahamu. **11** "Tangu wakati ule wa wa mungu wa kigeni naye atawaheshimu sana wale kukomeshwa dhabihu ya kila siku na kusimamishwa watakaomkubali yeye. Atawafanya watawala juu ya kwa chukizo la uharibifu, kutakuwako siku 1,290. **12** watu wengi, na atagawa nchi kwa gharama. **40** "Katika Amebarikiwa mtu yule atakayevumilia hadi kufikia wakati wa mwisho, mfalme wa Kusini atapigana naye mwisho wa hizo siku 1,335. **13** "Lakini wewe, vita, naye mfalme wa Kaskazini atamshambulia kwa enenda zako mpaka mwisho. Utapumzika, nawe ndipo magari ya vita, askari wapanda farasi, na idadi kubwa mwisho wa hizo siku utafufuka ili kuupokea urithi ya meli. Atavamia nchi nygingi na kuzikumba nchi hizo uliowekewa."

kama mafuriko. **41** Pia ataivamia Nchi ya Kupendeza. Nchi nygingi zitapinduliwa, bali Edomu, Moabu na viongozi wa Amoni wataokolewa kutoka mkono wake. **42** Atapanua mamlaka yake juu ya nchi nygingi; hata Misri haitaepuka. **43** Atamiliki hazina za dhahabu, fedha na utajiri wote wa Misri, pamoja na Walibia na Wakushi kwa kujisalimisha. **44** Lakini taarifa kutoka mashariki na kaskazini zitamsh tua, naye ataondoka kwa ghadhabu nygingi ili kuangamiza na kuharibu kabisa wengi. **45** Atasimika hema zake za ufalme kati ya bahari na mlima mtakatifu wa kupendeza. Hata hivyo, atafikia mwisho wake, wala hakuna yeoyote atakayemsaidia.

12 "Katika wakati huo Mikaeli, mtawala mkuu ambaye huwalinda watu wako, atainuka. Kutakuwako wakati wa taabu ambaao haujatokea tangu mwanzo wa mataifa hadi wakati huo. Lakini wakati huo, watu wako, kila mmoja ambaye jina lake litakutwa limeandikwa kwenye kitabu, ataokolewa. **2** Wengi ambaao wamelala kwenye mavumbi wataamka, baadhi yao kwa uzima wa milele, wengine kwa aibu na kudharauliwa milele. **3** Wale wenye hekima watang'aa kama mwanga wa mbingu, nao wale ambaao huwaongoza wengi kutenda haki, watang'aa kama nyota milele na milele. **4** Lakini wewe Danieli, yafunge na kuyatia muhuri maneno ya kitabu hiki mpaka wakati wa mwisho. Wengi watakwenda huku na huko, na maarifa yataongezeka." **5** Ndipo mimi Danieli nikaangalia, nako mbele yangu walismama wengine wawili, mmoja katika ukingo huu wa mto, na mwengine ukingo wa pili wa mto. **6** Mmoja wao akasema na yule mtu aliyevaa nguo za kitani, aliyekuwa juu ya maji ya mto, "Je, itachukua

Hosea

1 Neno la Bwana lilomjia Hosea mwana wa Beeri wakati wa utawala wa Uzia, Yothamu, Ahazi na Hezekia, wafalme wa Yuda, na wakati wa utawala wa Yeroboamu mwana wa Yehoashi, mafalme wa Israeli. **2** Wakati Bwana alipoanza kuzungumza kupitia Hosea, Bwana alimwambia, “Nenda ukajitwalie mwanamke wa uzinzi na watoto wa uzinzi, kwa sababu nchi ina hatia ya uzinzi wa kupinduka kwa kumwacha Bwana.” **3** Kwa hiyo alimwao Gomeri binti Diblaimu, naye akachukua mimba na kumzalia Hosea mwana. **4** Kisha Bwana akamwambia Hosea, “Mwite Yezreeli, kwa kuwa kitambo kidogo nitaiadhibu nyumba ya Yehu kwa ajili ya mauaja ya kule Yezreeli, nami nitaucomesha ufalme wa Israeli. **5** Katika siku ile nitavunja upinde wa Israeli katika Bonde la Yezreeli.” **6** Gomeri akachukua tena mimba akamzaa binti. Kisha Bwana akamwambia Hosea, “Mwite Lo-Ruhama, kwa maana sitaonyesha tena upendo kwa nyumba ya Israeli, kwamba nisije kabisa nikawasamehe. **7** Hata hivyo nitaonyesha upendo kwa nyumba ya Yuda, nami nitawaoko si kwa upinde, upanga au vita, wala kwa farasi na wapanda farasi, bali kwa njia ya Bwana Mungu wao.” **8** Baada ya Gomeri kumwachisha Lo-Ruhama kunyanya, Gomeri alipata mwana mwininge. **9** Kisha Bwana akasema, “Mwite Lo-Ami kwa maana ninyi si watu wangu, nami si Mungu wenu. **10** “Hata hivyo Waisraeli watakuwa kama mchanga kando ya bahari, ambao hauwezi kupimika wala kuhesabiwa. Mahali pale walipoambiwa, ‘Ninyi si watu wangu,’ wao wataitwa ‘wana wa Mungu aliye hai.’ **11** Watu wa Yuda na watu wa Israeli wataunganishwa tena, nao watamchagua kiongozi immoja nao watakwea watoke katika nchi, kwa kuwa siku ya Yezreeli itakuwa kuu sana.

2 “Waambie ndugu zako, ‘Watu wangu,’ na pia waambie dada zako, ‘Wapendwa wangu.’ **2** “Mkemeeni mama yenu, mkemeeni, kwa maana yeze si mke wangu, nami si mume wake. Aondoe sura ya uzinzi katika uso wake na uzinzi kati ya matiti yake. **3** Kama sivyo nitamvua nguo zake awe uchi na kumwacha uchi kama siku ile aliyozaliwa. Nitamfanya kama jangwa, nitamgeuza awe nchi ya kiu, nami nitamuua kwa kiu. **4** Sitaonyesha upendo wangu kwa watoto wake, kwa sababu ni watoto wa uzinzi. **5** Mama yao amekosa uaminifu na amewachukua mimba katika aibu. Gomeri alisema, ‘Nitawaende wapenzi wangu, ambao hunipa chakula changu na maji yangu, sufu yangu na kitani yangu, mafuta yangu na kinywaji changu.’ **6** Kwa hiyo mimi Mungu nitaizua njia yake kwa vichaka vyta miiba, nitamjengea ukuta ili kwamba asiweze kutoka. **7** Gomeri atawafulia wapenzi wake lakini hatawapata; atawatafuta lakini hatawapata. Kisha atasema, ‘Nitarudi kwa mume wangu kama kwanza, kwa maana nilikuwa na hali njema zaidi kuliko sasa.’ **8** Gomeri hajakubali kuwa

mimi ndiye niliyempsa nafaka, divai mpya na mafuta, niliywongezea fedha na dhahabu waliyoutumia kwa kumtumikia Baali. **9** “Kwa hiyo nitachukua nafaka yangu wakati itakapokoma na divai yangu mpya wakati itakapokuwa tayari. Nitamnyang’anya sufu yangu na kitani yangu iliyokusudiwa kufunika uchi wake. **10** Basi sasa nitaufunua ufisadi wake mbele ya wapenzi wake; hakuna yeoyote atakayemtoa mikononi mwangu. **11** Nitakomesha furaha na machecho yake yote: sikuu zake za mwaka, sikuu za Miandamo ya Mwezi, siku zake za Sabato, sikuu zake zote zilizoaamriwa. **12** Nitaiharibu mizabibu yake na mitini yake, ambayo alisema yalikuwa malipo yake kutoka kwa wapenzi wake; nitaifanya kuwa kichaka, nao wanyama pori watalia. **13** Nitamwadhibu kwa ajili ya siku alizowafukizia uvumba Mabaali; alipojipamba kwa pete na kwa vito vya thamani, na kuwaenye wapenzi wake, lakin mimi alinisahau,” asema Bwana. **14** “Kwa hiyo sasa nitamshawishi; nitamwongoza hadi jangwani na kuzungumza naye kwa upole. **15** Huko nitamrudishia mashamba yake ya mizabibu, nami nitailifanya Bonde la Akori mlango wa matumaini. Huko ataimba kama alivyofanya katika siku za ujana wake, kama siku zile alizotoka Misri. **16** “Katika siku ile,” asema Bwana, “utaniita mimi ‘Mume wangu’; hutaniita tena mimi ‘Bwana wangu.’ **17** Nitaondo majina ya Mabaali kutoka midomoni mwake, wala hataomba tena kwa majina yao. **18** Katika siku ile nitafanya Agano kwa ajili yao na wanyama wa kondeni, na ndege wa angani, na viumbe vile vitambaavyo ardhini. Upinde, upanga na vita, nitaondolea mbali katika nchi, ili kwamba wote waweze kukaa salama. **19** Nitakuposa uwete wangu milele; nitakuposa kwa uadilifu na haki, kwa upendo na huruma. **20** Nitakuposa kwa uaminifu, nawe utamkulabi Bwana. **21** “Katika siku ile nitajibu,” asema Bwana, “nitajibu kwa anga, nazo anga zitajibu kwa nchi; **22** nayo nchi itajibu kwa nafaka, divai mpya na mafuta, navyo vitajibu kwa Yezreeli. **23** Nitampanda katika nchi kwa ajili yangu mwenyewe; nami nitaonyesha pendo langu kwake yule ambaye nilimwita, ‘Si mpenzi wangu.’ Nitawaambia wale walioitwa, ‘Sio watu wangu,’ ‘Ninyi ni watu wangu’; nao watasema, ‘Wewe ndiwe Mungu wangu.’”

3 Bwana akaniambia, “Nenda, ukaonyeshe upendo wako kwa mke wako tena, ingawa amependwa na mwininge naye ni mzinzi. Mpende kama Bwana apendavyo Waisraeli, ingawa wanageukia miungu mingine na kupenda mikate mitamu ya zabibu kavu iliyowekwa wakfu.” **2** Basi nilimnumuna huyo mwanamke kwa shekeli kumi na tano za fedha, pia kwa kiasi kama cha homeri moja na nusu ya shayiri. **3** Kisha nilimwambia, “Utaishi nami kwa siku nyngi, hupaswi kuwa kahaba au kuwa na uhusiano wa karibu na mtu yeoyote, nami nitaitihi na wewe.” **4** Kwa maana Waisraeli wataishi siku nyngi bila kuwa na mafalme wala mkuu, bila kuwa na dhabihu wala mawe

matakifu, bila kisibau wala sanamu. **5** Baadaye aibu. **19** Kisulisuli kitawafagilia mbali na dhabihu zao Waisraeli watarudi na kumtafuta Bwana Mungu wao zitawaletea aibu.

4 Sikieni neno la Bwana, enyi Waisraeli, kwa sababu Bwana analo shtaka dhidi yenu ninyi mnaoishi katika nchi: "Hakuna uaminifu, hakuna upendo, hakuna kumjua Mungu katika nchi. **2** Kuna kulaani tu, uongo na uuaji, wizi na uzinzi, bila kuwa na mipaka, nao umwagaji damu mmoja baada ya mwininge. **3** Kwa sababu hii nchi huomboleza, wote waishio ndani mwake wanadhoofika, wanyama wa kondeni, ndege wa angani na samaki wa baharini wanakufa. **4** "Lakini mtu awaye yote na asilete shtaka, mtu yejote na asimlaumu mwenzake, kwa maana watu wako ni kama wale waletao mashtaka dhidi ya kuhani. **5** Unajikwaa usiku na mchana, nao manabii hujikwaa pamoja nawe. Kwa hiyo nitamwangamiza mama yako; **6** watu wangu wanaangamizwa kwa kukosa maarifa, "Kwa kuwa wewe umeyakataa maarifa, mimi nami nitakukataa wewe usiwe kuhani kwangu mimi; kwa kuwa umeacha kuijali sheria ya Mungu wako mimi nami sitawajali watoto wako. **7** Kadiri makuhani walivyoongezeka, ndivyo walivyozidi kutenda dhambi dhidi yangu, walibadilisha utukufu wao kwa kitu cha aibu. **8** Hujilisha dhambi za watu wangu na kupendezwa na uovu wao. **9** Hata itakuwa: Kama walivyo watu, ndivyo walivyo makuhani. Nitawaadhibu wote wawili kwa ajili ya njia zao na kuwalipa kwa matendo yao. **10** "Watakula lakini hawatashiba; watajingga katika ukahaba lakini hawataongezeka, kwa sababu wamemwacha Bwana na kuijingiza wenyewe **11** katika ukahaba, divai ya zamani na divai mpya, ambavyo huondoa ufahamu **12** wa watu wangu. Hutaka shauri kutoka kwa sanamu ya mti nao hujibiwa na fimbio ya mti. Roho ya ukahaba imewapotosha, hawana uaminifu kwa Mungu wao. **13** Wanatoa dhabihu juu ya vilele vya milima na sadaka za kuteketezwa juu ya vilima, chini ya mialoni, milibua na miela, ambako kuna vivuli vizuri. Kwa hiyo binti zenu wamegeukia ukahaba na wake za wana wenu uzinzi. **14** "Sitaawaadhibu binti zenu wakati wanapogekia ukahaba, wala wake za wana wenu wanapofanya uzinzi, kwa sababu wanaume wenyewe huandamana na malaya na kutambikia pamoja na makahaba wa mahali pa kuabudia miungu: watu wasiokuwa na ufahamu wataangamia! **15** "Ingawa umeefanya uzinzi, ee Israeli, Yuda naye asije akawa na hatia. "Usiende Gilgali, usipande kwenda Beth-Aveni Wala usiape, 'Hakika kama Bwana aishivyo!' **16** Waisraeli ni wakaidi, kama mtamba wa ng'ombe amabye ni mkaidi. Ni jinsi gani basi Bwana anaweza kuwachungu kama wana-kondoo katika shamba la majani? **17** Efraim amejiunga na sanamu, ondokana naye! **18** Hata wakati wamemaliza vileo vyao wanaendelea na ukahaba wao, watawala wao hupenda sana njia za

aibu. **19** Kisulisuli kitawafagilia mbali na dhabihu zao zitawaletea aibu.

5 "Sikieni hili, enyi makuhani! Kuweni wasikivu, enyi Waisraeli! Sikieni, ee nyumba ya mfalmel! Hukumu hii ni dhidi yenu: Mmekuwa mtego huko Mispa, wau uliotandwa juu ya Tabori. **2** Waasi wamezidisha sana mauaji. Mimi nitawatiisha wote. **3** Ninajua yote kuhusu Efraimu, Israeli hukufichika kwangu. Efraimu, sasa umegeukia ukahaba, Israeli amenajisika. **4** "Matendo yao hayawaachii kurudi kwa Mungu wao. Roho ya ukahaba imo ndani ya miyo yao, hawamkulali Bwana. **5** Kiburi cha Israeli kinashuhudia dhidi yao; Waisraeli, hata Efraimu, wanajikwaa katika dhambi zao; pia Yuda atajikwaa pamoja nao. **6** Wakati wanapokwenda na makundi yao ya kondoo na ng'ombe kumtafuta Bwana, hawatampata; yeje ameijiondoa kutoka kwao. **7** Wao si waaminifu kwa Bwana; wamezaa watoto haramu. Sasa sikuu zao za Mwandamo wa Mwezi zitawaangamiza wao pamoja na mashamba yao. **8** "Pigeni tarumbeta huko Gibe, baragmu huko Rama. Paza kilio cha vita huko Beth-Aveni, ongoza, ee Benyamini. **9** Efraimu ataachwa ukiwa katika siku ya kuadhibiwa. Miongoni mwa makabila ya Israeli ninatangaza lile ambalo halina budi kutukia. **10** Viongozi wa Yuda ni kama wale wanaosogea mawe ya mpaka. Nitamwaga ghadhabu yangu juu yao kama mafuriko ya maji. **11** Efraimu ameonewa, amekanyagwa katika hukumu kwa kuwa amekusudia kufutuwa sanamu. **12** Mimi ni kama nondo kwa Efraimu, na kama uozo kwa watu wa Yuda. **13** "Wakati Efraimu alipoona ugonjwa wake, naye Yuda vidonda vyake, ndipo Efraimu alipogeukia Ashuru, na kuomba msaada kwa mfalme mkuu. Lakini hawezikukuponya, wala hawezikukuponya vidonda vyako. **14** Kwa maana nitakuwa kama simba kwa Efraimu, kama simba mkubwa kwa Yuda. Nitawararua vipande vipande na kuondoka; nitawachukua mbali, na hakuna wa kuwaokoa. **15** Kisha nitarudi mahali pangu mpaka watakapokubali kosa lao. Nao watautafuta uso wangu; katika taabu yao watanatafuta kwa bidii."

6 "Njooni, tumrudie Bwana. Ameturarua vipande vipande lakini atatuponya; ametujeruhi lakini atatufunga majeraha yetu. **2** Baada ya siku mbili atatufufua; katika siku ya tatu atatuinua, ili tuweze kuishi mbele zake. **3** Tumkulali Bwana, tukaze kumkulabi yeye. Kutokea kwake ni hakika kama vile kuchomoza kwa jua; atatujia kama mvua za masika, kama vile mvua za vuli ziinyweshavyo nchi." **4** "Nifanye nini nawe, Efraimu? Nifanye nini nawe, Yuda? Upendo wako ni kama ukungu wa asubuhi, kama umande wa alfajiri utowekao. **5** Kwa hiyo ninawakata ninyi vipande vipande kwa kutumia manabii wangu; nimewaua ninyi kwa maneno ya kinywa changu, hukumu zangu zinawaka kama umeme juu yenu. **6** Kwa maana nataka rehema, wala si dhabihu, kumkulali Mungu zaidi kuliko sadaka za kuteketezwa. **7** Wamevunja Agano kama Adamu: huko

hawakuwa waaminifu kwangu. **8** Gileadi ni mji wenye tunakukubali! **3** Lakini Israeli amekataa lile lililo watu waovu, umetiwa madoa kwa nyayo za damu. jema, adui atamfuatia. **4** Wanaweka wafalme bila **9** Kama wanyang'anyi wamvizavyo mtu, ndivyo idhini yangu, wamechagua wakuu bila kibali changu. magenge ya makuhani wafanyakavyo; wanaulia watu kwenye njia iendayo Shekemu, wakifanya uhalifu wa Kwa fedha zao na dhahabu wamejitengenezea sanamu aibu. **10** Nimeona jambo la kutisha katika nyumba kwa ajili ya maangamizi yao wenyewe. **5** Ee Samaria, ya Israeli. Huko Efraimu amejitolea kwa ukahaba tupilieni mbali sanamu yenu ya ndama! Hasira yangu na Israeli amenajisika. **11** "Pia kwa ajili yako, Yuda, inawaka dhidi yao. Watakuwa najisi mpaka lini? **6** mavuno yameamriwa. "Wakati wowote ningerejesha Zimetoka katika Israeli! Ndama huyu: ametengenezwa neema ya watu wangu,

7 kila mara nilipotaka kumponya Israeli, dhambi za Efraimu zinatifchuliwa na maovu ya Samaria yanafunuliwa. Wanafanya udanganyifu, wevi huvunja nyumba, maharamia hunyang'anya barabarani, **2** lakini hawafahamu kwamba ninakumbuka matendo yao yote mabaya. Dhambi zao zimewameza, ziko mbele zangu siku zote. **3** "Wanamfurahisha sana mfalme kwa maovu yao, wakuu wao kwa uongo wao. **4** Wote ni wazinzi, wanawaka kama tanuru ambayo moto wake mwokaji hana haja ya kuuchochea kuanzia kukanda unga hadi umekwisha kuumuka. **5** Katika sikuu ya mfalme wetu wakuu wanawaka kwa mvinyo, naye anawaunga mkono wenye mizaha. **6** Miyo yao ni kama tanuru, wanamwenda kwa hila. Hasira yao inafoka moshi usiku kucha, wakati wa asubuhi inalipuka kama miali ya moto. **7** Wote ni moto kama tanuru; wanawaangamiza watawala wao. Wafalme wake wote wanaanguka, wala hakuna yeoyote kati yao aniiyate mimi. **8** "Efraimu anajichanganya na mataifa; Efraimu ni mkate ambaa haukuva. **9** Wageni wananyonya nguvu zake, lakini hafahamu hilo. Nywele zake zina mvi hapa na pale, lakini hana habari. **10** Kiburi cha Israeli kinashhudua dhidi yake, lakini pamoa na haya yote harudi kwa Bwana Mungu wake wala kumtafuta. **11** "Efraimu ni kama hua, hudanganywa kwa urahisi na hana akili: mara anaita Misri, mara anageukia Ashuru. **12** Wakati watakapokwenda, nitatupa wavu wangu juu yao; nitawavuta chini waanguke kama ndege wa angani. Nitakaposikia wakikusanya pamoa, nitawanasa. **13** Ole wao, kwa sababu wamepotoka kutoka kwangu! Maangamizi ni yao kwa sababu wameniasi! Ninatamani kuwakomboa, lakini wanasema uongo dhidi yangu. **14** Hawanihilii mimi kutoka miyonii mwao, bali wanaomboleza vitandani mwao. Hukusanyika pamoa kwa ajili ya nafaka na divai mpya, lakini hugeukia mbali nami. **15** Niliwafundisha na kuwatia nguvu, lakini wanapanga mabaya dhidi yangu. **16** Hawamegeukii Yeye Aliye Juu Sana, wako kama upinde wenye kasoro. Viongozi wao wataanguka kwa upanga kwa sababu ya maneno yao ya jeuri. Kwa ajili ya hili watadhihakiwa katika nchi ya Misri.

8 "Wekeni tarumbeta midomoni mwenu! Tai yuko juu ya nyumba ya Bwana kwa sababu watu wamevunja Agano langu, wameasi dhidi ya sheria yangu. **2** Israeli ananililia, 'Ee Mungu wetu,

tunakukubali!" **3** Lakini Israeli amekataa lile lililo idhini yangu, wamechagua wakuu bila kibali changu. Kwa fedha zao na dhahabu wamejitengenezea sanamu kwa ajili ya maangamizi yao wenyewe. **5** Ee Samaria, tupilieni mbali sanamu yenu ya ndama! Hasira yangu inawaka dhidi yao. Watakuwa najisi mpaka lini? **6** Zimetoka katika Israeli! Ndama huyu: ametengenezwa na fundi, si Mungu. Atavunjwa vipande vipande, yule ndama wa Samaria. **7** "Wanapanda upepo na kuvuna upepo wa kisulisiuli. Bua halina suke, halitatoa unga. Kama lingeto nafaka, wageni wangeila yote. **8** Israeli amemezwu; sasa yupo miongan mwa mataifa kama kitu kisicho na thamani. **9** Kwa kuwa wamepanda kwenda Ashuru kama punda-mwitwi anayetangatanga peke yake. Efraimu amejiuza mwenyewe kwa wapenzi. **10** Ingawa wamejiuza wenyewe miongan mwa mataifa, sasa nitawkusanya pamoa. Wataanza kudhoofika chini ya uonevu wa mfalme mwenye nguvu. **11** "Ingawa Efraimu alijenga madhabahu nyingi kwa ajili ya sadaka za dhambi, hizi zimekuwa madhabahu za kufanya dhambi. **12** Nimeandika kwa ajili yao mambo mengi kuhusu sheria yangu, lakini wameziangalia kama kitu cha kigeni. **13** Wanatoa dhabihu nilizopewa mimi nao wanakula hiyo nyama, lakini Bwana hapendezwi nao. Sasa ataukumbuka uovu wao na kuadhibu dhambi zao: Watarudi Misri. **14** Israeli amemsahau Muumba wake na kujenga majumba ya kifalme, Yuda amejengea miji mingi ngome. Lakini nitatuma moto kwenye miji yao utakaoteketeza ngome zao."

9 Usifurahie, ee Israeli; usishangilie kama mataifa mengine. Kwa kuwa hukuwa mwaminifu kwa Mungu wako; umependa ujira wa kahaba kwenye kila sakafu ya kupuria nafaka. **2** Sakafu za kupuria nafaka na mashinikizo ya kukamulia divai havitalisha watu, divai mpya itawapungukia. **3** Hawataishi katika nchi ya Bwana, Efraimu atarudi Misri na atakula chakula kilicho najisi huko Ashuru. **4** Hawatammiminia Bwana sadaka ya divai wala dhabihu zao hazitampendeza. Dhabihu kama hizo zitakuwa kwao kama mkate wa waombolezaji; nao wote wazilao watakuwa najisi. Chakula hiki kitakuwa kwa ajili yao wenyewe; kisije katika Hekalu la Bwana. **5** Mtafanya nini katika siku ya sikuu zenu zilizoamriwa, katika siku za sikuu za Bwana? **6** Hata ikiwa wataokoka maangamizi, Misri atawakusanya, nayo Memfisi itawazika. Hazina zao za fedha zitasongwa na michongoma, nayo miiba itafunika mahema yao. **7** Siku za adhabu zinakuja, siku za malipo zimewadia. Israeli na afahamu hili. Kwa sababu dhambi zenu ni nyngi sana na uadui wenu ni mkubwa sana, nabii anadhaniwa ni mpumbavu, mtu aliyeengozwa na Mungu anaonekana mwendawazimu.

8 Nabii, pamoa na Mungu wangu, ndiye mlini juu ya Efraimu, hata hiyvo mitego inamngoeja katika mapito yake yote, na uadui katika nyumba ya Mungu wake. **9** Wamezama sana katika rushwa, kama katika siku za

Gibe. Mungu atakumbuka uovu wao na kuwaadhibu yake nzuri. Nitamwendesha Efraimu, Yuda lazima kwa ajili ya dhambi zao. **10** “Nilipompata Israeli, alime, naye Yakobo lazima avunjavunje mabonge ilikuwa kama kupata zabibu jangwani; nilipowaona ya udongo. **12** Jipandieni wenyewe haki, vuneni baba zenu, ilikuwa kama kuona matunda ya kwanza matunda ya upendo usio na kikomo, vunjeni ardhi katika mtini. Lakini walipofika Baal-Peori, walijiweka yenu isiyolimwa; kwa kuwa ni wakati wa kumtafuta wakfu kwa ile sanamu ya aibu, nao wakawa najisi Bwana, mpaka atakapokuja na kuwanyeshea juu kama kitu kile walichokipenda. **11** Utukufu wa yenu haki. **13** Lakini mmeppanda uovu, mkavuna Efraimu utaruka kama ndege: hakuna kuzaa, hakuna ubaya, mmekula tunda la udanganyifu. Kwa sababu kuchukua mimba, hakuna kutunga mimba. **12** Hata mmetegemea nguvu zenu wenyewe na wingi wa wakilea watoto, nitamuua kila mmoja. Ole wao mashujaa wenu, **14** mngrurumo wa vita utainuka nitakapowapiga kisogo! **13** Nitemewona Efraimu, kama Tiro, aliyeoteshwa mahali pazuri. Lakini Efraimu wataleta watoto wao kwa mchinjaji.” **14** Wape, Ee Bwana, je, utawapa nini? Wape matumbo ya kuharibu mimba na matiti yaliyokauka. **15** “Kwa sababu ya uovu wao wote huko Gilgali, niliwachukia huko. Kwa sababu ya matendo yao ya dhambi, nitawafukuza katika nyumba yangu. Sitawapenda tena, viongozi wao wote ni waasi. **16** Efraimu ameharibiwa, mzizi wao umenyauka, hawazai tunda. Hata kama watazaa watoto, nitawachinja watoto wao waliotunzwa vizuri.” **17** Mungu wangu atawakataa kwa sababu hawakumtii; watakuwa watu wa kutangatanga mionganii mwa mataifa.

10 Israeli alikuwa mzabibu uliostawi sana, alijizalia matunda mwenyewe. Kadiri matunda yake yaliyoongezeka, alijenga madhabahu zaidi; kadiri nchi yake iliyostawi, alipamba mawe yake ya ibada. **2** Moyo wao ni mdanganyifu, nao sasa lazima wachukue hatia yao. Bwana atabomoa madhabahu zao na kuharibu mawe yao ya ibada. **3** Kisha watasema, “Hutuna mfalme kwa sababu hatukumheshimu Bwana. Lakini hata kama tungelikuwa na mfalme, angeweza kutufanya nini?” **4** Wanaweka ahadi nyangi, huapa viapo via yongo wanapofanya mapatano; kwa hiyo mashtaka huchipuka kama magugu ya sumu katika shamba lililolimwa. **5** Watu wanaishi Samaria huogopa kwa ajili ya sanamu ya ndama ya Beth-Aveni. Watu wake wataiombolezea, vivyo hivyo kuhani wake wa kuabudu sanamu, wale waliokuwa wamefurahia fahari yake, kwa sababu itaondolewa kutoka kwao kwenda uhamishoni. **6** Itachukuliwa kwenda Ashuru kama ushuru kwa mfalme mkuu. Efraimu atafedheheshwa; Israeli ataaibika kwa ajili ya sanamu zake za mti. **7** Samaria na mfalme wake wataelea kama kijiti juu ya uso wa maji. **8** Mahali pa kuabudia sanamu pa uovu pataharibiwa: ndiyo dhambi ya Israeli. Miiba na mibaruti itaota na kufunika madhabahu zao. Kisha wataiambia milima, “Tufunikeni!” na vilima, “Tuangukieni!” **9** “Tangu siku za Gibe, mmetenda dhambi, ee Israeli, huko ndiko milikobaki. Je, vita havikuwapata watenda mabaya huko Gibe? **10** Wakati nitakapopenda, nitawaadhibu; mataifa yatakusanywa dhidi yao ili kuwaweka katika vifungo kwa ajili ya dhambi zao mbili. **11** Efraimu ni mtamba wa ng’ombe aliyefundishwa ambaye hupenda kupura, hivyo nitamfunga nira juu ya shingo

yake nzuri. Nitamwendesha Efraimu, Yuda lazima dhidi ya watu wako, ili kwamba ngome zako zote zitaharibiwa: kama Shalmani alivyoharibu Beth-Arbeli katika siku ile ya vita, wakati mama pamoja na watoto wao walipotupwa kwa nguvu ardhini. **15** Ndiyo itakavyotokea kwako, ee Betheli, kwa sababu uovu wako ni mkuu. Siku ile itakapopambazuka, mfalme wa Israeli ataharibiwa kabisa.

11 “Wakati Israeli alipokuwa mtoto, nilimpenda, nilimwita mwanangu kutoka Misri. **2** Lakini kadiri nilivymwita Israeli, ndiyo walivyokwenda mbali nami. Walitoa dhabihu kwa Mabaali na kufukiza uvumba kwa vinyago. **3** Mimi ndiye nilyemfundisha Efraimu kutembea, nikiwashika mikono; lakini hawakutambua kuwa ni mimi nilyewaponya. **4** Niliwaongoza kwa kamba za huruma ya kibinadamu, kwa vifungo nya upendo; miliondoa nira shingoni mwao nami nikainama kuwalisha. **5** “Je, hawatarudi Misri, nayo Ashuru haitawatawala kwa sababu wamekataa kutubu? **6** Pangia zitametameta katika miji yao, zitaharibu makomeo ya malango yao na kukomesha mipango yao. **7** Watu wangu wamedhamiria kuniacha. Hata kama wakimwita Yeye Aliye Juu Sana, kwa vyoyote hatawainua. **8** “Efraimu, ninawezaje kukuacha? Ee Israeli, ninawezaje kukutoa? Nitawezaje kukutendea kama Adma? Nitawezaje kukufanya kama Seboimu? Moyo wangu umegeuka ndani yangu, huruma zangu zote zimeamshwa. **9** Sitatimiza hasira yangu kali, wala sitageuka na kumharibu Efraimu. Kwa kuwa mimi ndimi Mungu, wala si mwanadamu, Aliye Mtakatifu mionganii mwenu. Sitakuja kwa ghadhabu. **10** Watamfuata Bwana; atanguruma kama simba. Wakati angurumapo, watoto wake watakuja wakitetemeka kutoka magharibi. **11** Watakuja wakitetemeka kama ndege wakitoka Misri, kama hua wakitoka Ashuru. Nitawakalisha katika nyumba zao,” asema Bwana. **12** Efraimu amenizinguka kwa uongo, nyumba ya Israeli kwa udanganyifu. Naye Yuda ni mkaidi dhidi ya Mungu, hata kinyume cha yule mwaminifu Aliye Mtakatifu.

12 Efraimu anajilisha upepo; hufukuzia upepo wa mashariki kutwa nzima na kuzidisha uongo na jeuri. Anafanya mkataba na Ashuru na kutuma mafuta ya zeituni Misri. **2** Bwana analo shtaka dhidi ya Yuda, atamwadhibu Yakobo kwa kadiri ya njia zake na kumlipa kwa kadiri ya matendo yake. **3** Yakobo akiwa tumboni alishika kisigino cha kaka yake; kama

mwanadamu, alishindana na Mungu. **4** Alishindana na malaika na kumshinda; alilia na kuomba upendeleo wake. Alimkuta huko Betheli na kuzungumza naye huko: **5** Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote, Bwana ndilo jina lake! **6** Lakini ni lazima urudi kwa Mungu wako; dumisha upendo na haki, nawe umingojee Mungu wako siku zote. **7** Mfanyabiashara hutumia vipimo nya udanganyifu; hupenda kupunja. **8** Efraimu hujisifu akisema, "Mimi ni tajiri sana; nimetajirika. Pamoja na utajiri wangui wote hawatakuta ndani yangu uuvuowote au dhambi." **9** "Mimi ndimi Bwana Mungu wenu niliyewaleta kutoka Misri; nitawafanya mkae tena kwenye mahema, kama vile katika siku za sikukuu zenu zilizoamriwa. **10** Niliongea na manabii, nikawapa maono mengi na kusema mifano kupitia wao." **11** Je, Gileadi si mwovu? Watu wake hawafai kitu! Je, hawatoi dhabihu za mafahali huko Gilgali? Madhabahu zao zitakuwa kama malundo ya mawe katika shamba lilitolimwa. **12** Yakobo alikimbilia katika nchi ya Aramu; Israeli alitumika ili apate mke, ili aweze kulipa kwa ajili yake alichunga kondoo. **13** Bwana alimtumia nabii kumpandisha Israeli kutoka Misri, kwa njia ya nabii alimtunza. **14** Lakini Efraimu amemchochea sana hasira; Bwana wake ataleta juu yake hatia yake ya kumiwaga damu naye atamlipiza kwa ajili ya dharau yake.

13 Wakati Efraimu alipozungumza, watu walitetemeka, alikuwa ametukuzwa katika Israeli. Lakini alikuwa na hatia ya kumwabudu Baali naye akafa. **2** Sasa wanatenda dhambi zaidi na zaidi; wanajitengenezea sanamu kutokana na fedha yao, vinyago viliviyotengeneza kwa uhoodari, vyote kazi ya fundi stadi. Inasemekana kuhusu hawa watu, "Hutoa dhabihu za binadamu na kubusu sanamu za ndama." **3** Kwa hiyo watakuwa kama ukungu wa asubuhi, kama umande wa alfajiri utowekao, kama makapi yapeperushwayo kutoka sakafu ya kupuria nafaka, kama moshi utorokao kupitia dirishani. **4** "Bali mimi ndimi Bwana Mungu wenu, niliyewaleta ninyi toka Misri. Msimkubali Mungu mwingine ila mimi, hakuna Mwokozi isipokuwa mimi. **5** Niliwatunza huko jangwani, katika nchi yenye joto liunguzalo. **6** Nilipowalisha, walishiba, waliposhiba, wakajivuna, kisha wakanisau mimi. **7** Kwa hiyo nitakuja juu yao kama simba, kama chui nitawavizia kando ya njia. **8** Kama dubu aliyenyang'anywa watoto wake, nitawashambulia na kuruaru vifua vyenu. Kama simba nitawala; mnyama pori atawaraua vipande vipande. **9** "Ee Israeli, umeangamizwa, kwa sababu wewe u kinyume nami, kinyume na msaidizi wako. **10** Yuko wapi mfalme wako, ili apate kukuokoa? Wako wapi watawala wako katika mijji yako yote ambaa ulisema kuwahusu, 'Nipe mfalme na wakuu'? **11** Hivyo katika hasira yangu nilikupa mfalme na katika ghadhabu yangu nilimwondo. **12** Kosa la Efraimu limehifadhiwa, dhambi zake zimewekwa katika kumbukumbu. **13** Utungu kama wa mwanamke

anayejifungua mtoto humjia, lakini yeje ni mtoto asiyekuwa na hekima; wakati utakapowadia hatatoka katika tumbo la mama yake. **14** "Nitawakomboa watu hawa kutoka nguvu za kaburi, nitawakomboa kutoka mautini. Yako wapi, ee mauti, mateso yako? Uko wapi, ee kuzimu, uharibifu wako? "Sitakuwa na huruma, (**Sheol h7585**) **15** hata ingawa Efraimu atastawi mionganoni mwa ndugu zake. Upopo wa mashariki kutoka kwa Bwana utakuja, ukivuma kutoka jangwani, chemchemi yake haitatoo maji na kisima chake kitakauka. Ghala lake litatekwa hazina zake zote. **16** Watu wa Samaria ni lazima wabebe hatia yao, kwa sababu wameesi dhidi ya Mungu wao. Wataanguka kwa upanga; watoto wao wadogo watatupwa kwa nguvu ardhini, wanawake wao walio na mimba watatumbuliwa."

14 Rudi, ee Israeli, kwa Bwana Mungu wako. Dhambi zako zimekuwa ndilo anguko lako! **2** Chukueni maneno pamoja nanyi, mkamrudie Bwana. Mwambieni: "Samehe dhambi zetu zote na utupokee kwa neema, ili tuweze kutoa matunda yetu kama sadaka za mafahali. **3** Ashuru hawezu kutuokoa, hatutapanda farasi wa vita. Kamwe hatutasema tena 'Miungu yetu' kwa kile ambacho mikono yetu wenye we imetengeneza, kwa kuwa kwako wewe yatima hupata huruma." **4** "Nitaponya ukaidi wao na kuwapenda kwa hiari yangu, kwa kuwa hasira yangu imeondoka kwao. **5** Nitakuwa kama umande kwa Israeli; atachanua kama yungiyungi. Kama mwerezi wa Lebanoni atashushua mizizi yake chini; **6** matawi yake yatatanda. Fahari yake itakuwa kama mti wa mzeituni, harufu yake nzuri kama mwerezi wa Lebanoni. **7** Watu wataishi tena kwenye kivuli chake. Atastawi kama nafaka. Atachanua kama mzabibu, nao umaarufu wake utakuba kama divai itokayo Lebanoni. **8** Ee Efraimu, nina shughuli gani tena na sanamu? Nitamjibu na kumtunza. Mimi ni kama msunobari wenye majani mabichi; kuzaa kwako matunda kunatoka kwangu." **9** Ni nani mwenye hekima? Atayatambua mambo haya. Ni nani mwenye ufahamu? Huyu atayaelewa. Njia za Bwana ni adili; wenye haki huenda katika njia hiso, lakini waasi watajikwaa ndani yake.

Joeli

1 Neno la Bwana ambalo lilimjia Yoeli mwana wa Pethueli. **2** Sikilizeni hili, enyi wazee; sikilizeni, ninyi nyote mnaoishi katika nchi. Je, jambo kama hili lilihawahi kutokea katika siku zenu au katika siku za babu zenu? **3** Waelezeni watoto wenu, na watoto wenu wawaambie watoto wao, na watoto wao kwa kizazi kitakachofuata. **4** Kilichosazwa na kundi la tunutu nzige wakubwa wamekula, kilichosazwa na nzige wakubwa parare wamekula, kilichosazwa na parare madumadu wamekula. **5** Amkeni, enyi walevi, mlie! Pigeni yowe enyi wanywaji wote wa mvinyo, igeni yowe kwa sababu ya mvinyo mpya, kwa kuwa mmenyang'anywa kutoka midomoni mwenu. **6** Taifa limevamia nchi yangu, lenye nguvu tena lisilo na idadi; lina meno ya simba, magego ya simba jike. **7** Limeharibu mizabibu yangu na kuangamiza mitini yangu. Limebambua magome yake na kuyatupilia mbali, likayaacha matawi yake yakiwa meupe. **8** Omboleza kama bikira aliyeavaa nguo ya gunia anayehuzunika kwa ajili ya mume wa ujana wake. **9** Sadaka za nafaka na sadaka za kinywaji zimekatiliwa mbali kutoka nyumba ya Bwana. Makuhani wanaomboleza, wale wanaohudumu mbele za Bwana. **10** Mashamba yameharibiwa, ardhii imekauka; nafaka imeharibiwa, mvinyo mpya umekauka, mafuta yamekoma. **11** Kateni tamaa, enyi wakulima, lieni, enyi mlimalo mizabibu; huzunikeni kwa ajili ya ngano na shayiri, kwa sababu mavuno ya shambani yameharibiwa. **12** Mzabibu umekauka na mtini umenyauka; mkomamanga, mtende na mtfofa, miti yote shambani, imekauka. Hakika furaha yote ya mwanadamu imeondoka. **13** Vaeni nguo ya gunia, enyi makuhani, muomboleze; igeni yowe, enyi mnaohudumu madhababuni. Njoo ni, vaeni nguo ya gunia usiku kucha, enyi mnaohudumu mbele za Mungu wangu; kwa kuwa sadaka za nafaka na sadaka za kinywaji zimezuiliwa kufika katika nyumba ya Mungu wenu. **14** Tangazeni saumu takatifu; liiteni kusanyiko takatifu. Iteni wazee na wote waishio katika nchi waende katika nyumba ya Bwana Mungu wenu, wakamlilie Bwana. **15** Ole kwa siku hiyo! Kwa kuwa siku ya Bwana iko karibu; itakuja kama uharibifu kutoka kwa Mwenyezi. **16** Je, chakula hakikukatiliwa mbali mbele ya macho yetu: furaha na shangwe kutoka nyumba ya Mungu wetu? **17** Mbegu zinakauka chini ya mabonge ya udongo. Ghalaa zimeachwa katika uharibifu, ghalaa za nafaka zimebomolewa, kwa maana hakuna nafaka. **18** Jinsi gani ng'ombe wanavyolia! Makundi ya mifugo yanahangaika kwa sababu hawana malisho; hata makundi ya kondoo yanateseka. **19** Kwako, Ee Bwana, naita, kwa kuwa moto umeteketeza malisho ya mbugani na miali ya moto imeunguza miti yote shambani. **20** Hata wanyama wa porini wanakuonea shauku; vijito vya maji vimekauka, na moto umeteketeza malisho yote ya mbugani.

2 Pigeni tarumbeta katika Sayuni; igeni mbiu katika mlima wangu mtakatifu. Wote waishio katika nchi na watetemeke, kwa kuwa siku ya Bwana inauja. Iko karibu, **2** siku ya giza na huzuni, siku ya mawingu na utusutusi. Kama mapambazuko yasambaavyo toka upande huu wa milima hata upande mwingine jeshi kubwa na lenye nguvu linakuja. Jambo kama hili halijakuwepo tangu zamani wala halitakuwepo tena kamwe kwa vizazi vijayyo. **3** Mbele yao moto unateketeza, nyuma yao miali ya moto inawaka kwa nguvu. Mbele yao nchi iko kama bustani ya Edeni, nyuma yao ni jangwa lisilofaa: hakuna kitu kinachowaepuka. **4** Wanaonekana kama farasi; wanakwenda mbio kama askari wapanda farasi. **5** Wanatoa sauti kama magari ya vita, wanaporukaruka juu ya vilele vya milima, kama mlion wa miali ya moto ilayo mabua, kama jeshi kubwa liliolipangha kwa ajili ya vita. **6** Wanapoonekana, mataifa yanakuwa katika maumivu makuu; kila uso unabadilika rangi. **7** Wanashambulia kama wapiganaji wa vita; wanapanda kuta kama askari. Wote wanatembea katika safu, hawapotoshi safu zao. **8** Hakuna anayemsukuma mwenzake; kila mmoja anakwenda mbele moja kwa moja. Wanapita katika vizuizi bila kuharibu safu zao. **9** Wanaenda kasi kuingia mjini; wanakimbia ukutani. Wanaingia ndani ya nyumba; kwa kuingilia madirishani kama wevi. **10** Mbele yao dunia inatikisika, anga linatetemeka, juu na mwezi vinatiwa giza, na nyota hazitoi mwanga wake tena. **11** Bwana anatoa mshindo wa ngurumo mbele ya jeshi lake; majeshi yake hayana idadi, ni wenye nguvu nyingi wale ambaa hutii agizo lake. Siku ya Bwana ni kuu, ni ya kutisha. Ni nani anayeweza kuistahimili? **12** "Hata sasa," asema Bwana, "nirudieni kwa miyo yenu yote, kwa kufunga, kwa kulia na kuomboleza." **13** Rarueni miyo yenu na siyo mavazi yenu. Mrudieni Bwana, Mungu wenu, kwa maana yeeye ndiye mwenye neema na mwingi wa huruma, si mwepesi wa hasira, ni mwingi wa upendo, huona huruma, hujizua kuleta maafa. **14** Ni nani ajuaye? Yeye aweza kugeuka na kuwa na huruma na kuacha baraka nyuma yake: sadaka za nafaka na sadaka za vinywaji kwa ajili ya Bwana Mungu wenu. **15** Pigeni tarumbeta katika Sayuni, tangazeni saumu takatifu, liiteni kusanyiko takatifu. **16** Wakusanyeni watu, wekeni wakfu kusanyiko; waleteni pamoja wazee, wakusanyeni watoto, wale wanyonyao maziwa. Bwana arusi na atoke chumbani mwake na bibi arusi naye atoke katika chumba chake. **17** Makuhani, ambaa wanahudumu mbele za Bwana, na walie katikati ya ukumbi wa Hekalu na madhababu. Waseme, "Wahurumie watu wako, Ee Bwana. Usifanye urithi wako kitu cha kudharauliwa, neno la dhihaka kati ya mataifa. Kwa nini wasemezane mionganii mwao, 'Yuko wapi Mungu wao?'" **18** Kisha Bwana atakuwa na wivu kwa ajili ya nchi yake na kuwa na huruma juu ya watu wake. **19** Bwana atawajibu: "Ninawapelekea nafaka, mvinyo mpya na mafuta, vya kuwatsha ninyi

hadi mridhike kabisa; kamwe sitawafanya tena kitu cha kudharauliwa na mataifa. **20** “Nitafukuza jeshi ya jangwa, askari wa safu za mbele wakienda ndani ya bahari ya mashariki na wale wa safu za nyuma katika bahari ya magharibi. Uvundo wake utapaa juu; harufu yake itapanda juu.” Hakika ametenda mamaifa: Jiandaeni kwa vita! Amsha askari! Wanaume mambo makubwa. **21** Usiogope, ee nchi; furahi na kushangilia. Hakika Bwana ametenda mambo makubwa. **22** Msiogope, enyi wanyama pori, kwa kuwa mbuga za malisho yenu zinarudia ubichi. Miti nayo inazaa matunda, mtini na mzabibu inatoa utajiri wake. **23** Furahini, enyi watu wa Sayuni, shangilieni katika Bwana Mungu wenu, kwa kuwa amewapa mvua za vuli kwa kipimo cha haki. Anawapelekea mvua nyingi, mvua ya vuli na ya masika, kama mwanzoni. **24** Sakafu za kupuria zitajaa nafaka, mapipa yatafurika mvinyo mpya na mafuta. **25** “Nitawalipa kwa ajili ya miaka ile iliyoliwa na nzige: parare, madumadu na tunutu, jeshi langu kubwa ambalo nililituma katikati na matalisifu jina la Bwana Mungu wenu, ambaye amefanya maajabu kwa ajili yenu; kamwe watu wangu hawataibishwa tena. **27** Ndipo mtakapojuwa kwamba mimi niko katika Israeli kwamba mimi ndimi Bwana Mungu wenu, na kwamba hakuna mwingine; kamwe watu wangu hawataaibika tena. **28** “Hata itakuwa, baada ya hayo, nitamimina Roho wangu juu ya wote wenye mwili. Wana wenu na binti zenu watatabiri, wazee wenu wataota ndoto, na vijana wenu wataona maono. **29** Hata juu ya watumishi wangu, wanaume kwa wanawake, katika siku zile nitamimina Roho wangu. **30** Nami nitaonyesha maajabu katika mbingu na duniani: damu, moto na mawimbi ya moshi. **31** Jua litageuzwa kuwa giza na mwezi kuwa mwekundi kama damu, kabla ya kuja siku ya Bwana ile kuu na ya kutisha. **32** Na kila mtu atakayeliitia jina la Bwana ataokolewa. Kwa maana juu ya Mlima Sayuni na katika Yerusalem kutakuwepo wokovu, kama Bwana alivyosema, mionganoni mwa walionusurika ambao Bwana awaita.

mpate kuwapeleka mbali na nchi yao. **7** “Tazama nitawaamsha kutoka zile sehemu mlizowauza, nami nitawalipiza juu ya vichwa vyenu kile mlichofanya. **8** Nitawauza wana wenu na binti zenu kwa watu wa Yuda, nao watawauza kwa Waseba, taifa lililo mbali.” Bwana amesema. **9** Tangazeni hili mionganoni mwa juu; “Mimi nina nguvu!” **11** Njooni haraka, ninyi mataifa yote kutoka pande zote, kusanyikeni huko. Shusha wapiganaji wako, Ee Bwana! **12** “Mataifa na yaamshwe; na yasonge mbele kuelekeea Bonde la Yehoshafati, kwa kuwa nitaketi mahali pale kuhukumu mataifa yote yaliyoko kila upande. **13** Tia mundu, kwa kuwa **24** Sakafu za kupuria zitajaa nafaka, mapipa yatafurika mvinyo mpya na mafuta. **25** “Nitawalipa kwa ajili ya kuwa shinikizo la kukamua zabibu limejaa na mapipa yanafurika; kwa kuwa uovu wao ni mkubwa!” **14** Umati tunutu, jeshi langu kubwa ambalo nililituma katikati na matalisifu jina la Bwana Mungu wenu, ambaye amefanya maajabu kwa ajili yenu; kamwe watu wangu hawataibishwa tena. **27** Ndipo mtakapojuwa kwamba mimi niko katika Israeli kwamba mimi ndimi Bwana Mungu wenu, na kwamba hakuna mwingine; kamwe watu wangu hawataaibika tena. **28** “Hata itakuwa, baada ya hayo, nitamimina Roho wangu juu ya wote wenye mwili. Wana wenu na binti zenu watatabiri, wazee wenu wataota ndoto, na vijana wenu wataona maono. **29** Hata juu ya watumishi wangu, wanaume kwa wanawake, katika siku zile nitamimina Roho wangu. **30** Nami nitaonyesha maajabu katika mbingu na duniani: damu, moto na mawimbi ya moshi. **31** Jua na mwezi vitatiwa giza, na nyota hazitatoa mwanga wake tena. **16** Bwana atanguruma kutoka Sayuni na mshindo wa ngurumo kutoka Yerusalem; dunia na mbingu vitatikisika. Lakini Bwana atakuwa kimbilio la watu wake, ngome imara kwa ajili ya watu watu wangu hawataaibika tena. **17** “Ndipo mtakapojuwa kwamba Mimi, Bwana Mungu wenu, nakaa Sayuni, mlima wangu mtakatifu. Yerusalem utakuwa mtakatifu; kamwe wagensi hawatavamia tena. **18** “Katika siku hiyo milima itadondosha divai mpya, na vilima vitatiririka maziwa; mabonde yote ya Yuda yatatiririka maji. Chemchemi itatiririka kutoka kwenye nyumba ya Bwana na kunywesha Bonde la Shitim. **19** Lakini Misri itakuwa ukiwa, Edomu itakuwa jangwa tupu, kwa sababu ya Jeuri waliofanya kwa watu wa Yuda, ambao katika nchi yao walimwaga damu isiyo na hatia. **20** Yuda itakaliwa na watu milele na Yerusalem itadumu vizazi vyote. **21** Hatia yao ya damu, ambayo sijasamehe, nitasamehe.”

3 “Katika siku hizo na wakati huo, nitakapojesha neema ya Yuda na Yerusalem, **2** nitayakusanya mataifa yote na kuyaleta katika Bonde la Yehoshafati Hapo nitaingia kwenye hukumu dhidi yao kuhusu urithi wangu, watu wangu Israeli, kwa kuwa waliwatwanya watu wangu mionganoni mwa mataifa na kuigawa nchi yangu. **3** Wanawapigia kura watu wangu na kuwauza wavulana ili kupata makahaba; waliwauza wasichana ili wapate kunywa mvinyo. **4** “Sasa una nini dhidi yangu, ee Tiro na Sidoni, nanyi nchi zote za Ufilisti? Je, mnalilipiza kwa yale niliyoyafanya? Kama mnalilipiza, mimi nitalipiza juu ya vichwa vyenu kwa kasi na kwa haraka yale mliyoyatenda. **5** Kwa kuwa mlitchukua fedha na dhahabu yangu pia mkabeba hazina zangu nzuri sana mkapeleka kwenye mahekulu yenu. **6** Mliwauza watu wa Yuda na Yerusalem kwa Wayunani, ili kwamba

Amosi

1 Maneno ya Amosi, mmoja wa wachunga wanyama wa Tekoa: yale aliyoyaona kuhusu Israeli miaka miwili kabla ya tetemeko la ardhi, wakati Uzia alikuwa mfalme wa Yuda, na Yeroboamu mwana wa Yehoashi alikuwa mfalme wa Israeli. **2** Alisema: "Bwana ananguruma toku Sayuni, pia ananguruma kutoka Yerusalem; malisho ya wachunga wanyama yanakauka, kilele cha Karmeli kinanyauka." **3** Hili ndilo asemalo Bwana: "Kwa dhambi tatu za Dameski, hata kwa dhambi nne, sitaizua ghadhabu yangu. Kwa sababu aliipura Gileadi kwa vyombo nya chuma vyenyenye meno. **4** Nitatuma moto juu ya nyumba ya Hazaeli ambaao utateketeza ngome za Ben-Hadadi. **5** Nitaliunja lango la Dameski; nitamwangamiza mfalme aliyeko katika Bonde la Aveni, na yeze ambaye anaishika fimbo ya utawala katika Beth-Edeni. Watu wote wa Aramu watakwendwa uhamishoni huko Kiri," asema Bwana. **6** Hili ndilo asemalo Bwana: "Kwa dhambi tatu za Gaza, hata kwa dhambi nne, sitaizua ghadhabu yangu. Kwa sababu walichukua mateka jumuiya nzima na kuwauza kwa Edomu, **7** nitatuma moto juu ya kuta za Gaza ambaao utateketeza ngome zake. **8** Nitamwangamiza mfalme wa Ashdodi na yeze aishikaye fimbo ya utawala katika Ashkeloni. Nitaugeza mkono wangui dhidi ya Ekronei, hadi Mfilisti wa mwisho atakapokufa," asema Bwana Mwenyezi. **9** Hili ndilo asemalo Bwana: "Kwa dhambi tatu za Tiro, hata kwa dhambi nne, sitaizua ghadhabu yangu. Kwa sababu ameuza jumuiya nzima ya mateka kwa Edomu, na kutokujali mapatano ya undugu, **10** Nitatuma moto kwenye kuta za Tiro ambaao utateketeza ngome zake." **11** Hili ndilo Bwana asemalo: "Kwa dhambi tatu za Edomu, hata kwa dhambi nne, sitaizua ghadhabu yangu. Kwa sababu alifuatia ndugu yake kwa upanga, alikataa kuonyesha huruma yoyote, kwa sababu hasira yake kali iliendelea kupanda wakati wote na ghadhabu iliwaka bila kuzuiliwa. **12** Nitatuma moto juu ya Temani ambaao utateketeza ngome za Bosra." **13** Hili ndilo asemalo Bwana: "Kwa dhambi tatu za Amoni, hata kwa dhambi nne, sitaizua ghadhabu yangu. Kwa sababu aliwatumbua wanawake wajawazito wa Gileadi ili kuongeza mipaka yake. **14** Nitatuma moto kwenye kuta za Raba ambaao utateketeza ngome zake katikati ya vilio nya vita katika siku ya mapigano, katikati ya upepo mkali katika siku ya dhoruba. **15** Mfalme wake atakwendwa uhamishoni, yeze pamoja na maafisa wake," asema Bwana.

2 Hili ndilo asemalo Bwana: "Kwa dhambi tatu za Moabu, hata kwa dhambi nne, sitaizua ghadhabu yangu. Kwa sababu alichoma mifupa ya mfalme wa Edomu, ikawa kama chokaa. **2** Nitatuma moto juu ya Moabu ambaao utateketeza ngome za Keriothi. Moabu ataanguka kwa ghasia kubwa katikati ya vilio nya vita na mlion wa tarumbeta. **3** Nitamwangamiza mtawala

wake na kuwauza maafisa wake wote pamoja naye," asema Bwana. **4** Hili ndilo asemalo Bwana: "Kwa dhambi tatu za Yuda, hata kwa dhambi nne, sitaizua ghadhabu yangu. Kwa sababu wameikataa sheria ya Bwana na hawakuzishika amri zake, kwa sababu wamepotoshwa na miungu ya uongo, miungu ambayo babu zao waliifiuata. **5** Nitatuma moto juu ya Yuda ambaao utateketeza ngome za Yerusalem." **6** Hili ndilo asemalo Bwana: "Kwa dhambi tatu za Israeli, hata kwa dhambi nne, sitaizua ghadhabu yangu. Wanawauza wenye haki kwa fedha, na maskini kwa jozi ya viatu. **7** Wanakanyaga juu ya vichwa nya maskini, kama vile juu ya mavumbi ya nchi, na kukataa haki kwa walioonewa. Baba na mwanawehushiriki msichana mmoja, kwa hiyo hulinajisi Jina langu takatifu. **8** Watu hulala kando ya kila madhababu juu ya nguo zilizowekwa rehani. Katika nyumba ya mungu wao hunywa mvinyo ulionunuliwa kwa fedha walizotozwa watu. **9** "Nilimwangamiza Mwamori mbele yao, ingawa alikuwa mrefu kama mirezi, na mwenye nguvu kama mialoni. Niliyaangamiza matunda yake juu na mizizi yake chini. **10** "Niliwapandisha toka Misri, na nikawaongoza miaka arobaini jangwani niwape nchi ya Waamori. **11** Pia niliinua manabii kutoka mionganoni mwa wana wenu na Wanadhirii kutoka mionganoni mwa vijana wenu. Je, hii si kweli, enyi watu wa Israeli?" asema Bwana. **12** "Lakini mliwafanya Wanadhirii kunywa mvinyo na kuwaamuru manabii wasitoe unabii. **13** "Sasa basi, nitawaponda kama gari lipondavyo wakati limejazwa nafaka. **14** Mkimbaji hodari hatanusurika, wenye nguvu wataishiwa nguvu zao, na shujaa hataweza kuoko maisha yake. **15** Mpiga upinde atakimbia, askari wapiga mbio hawataweza kutoroka, na mpanda farasi hataokoa maisha yake. **16** Hata askari walio mashujaa sana siku hiyo watakimbia uchi," asema Bwana.

3 Sikilizeni neno hili alilosema Bwana dhidi yenu, enyi watu wa Israeli, dhidi ya jamaa nzima niliowapandisha toka Misri: **2** "Ni ninyi tu niliowachagua kati ya jamaa zote za dunia; kwa hiyo nitawaadhibu kwa ajili ya dhambi zenu zote." **3** Je, watu wawili hutembea pamoja wasipokubaliana kufanya hiyo? **4** Je, simba hunguruma katika kichaka wakati hana mawindo? Aweza kuvuma katika pango wakati ambaao hajakamata chocrote? **5** Je, ndege aweza kuanguka kwenye mtego ulio ardhini ambaapo hajategewe chambo? Je, mtego unawenza kufyatuka toka ardhini wakati ambaapo hakuna chocrote cha kunasa? **6** Je, tarumbeta inapopigwa mjini kujulisha hatari, watu hawatetemeki? Mji upatwapo na maafa, je, si Bwana amesababisha? **7** Hakika Bwana Mwenyezi hatafanya neno lolote bila kuwafunulia watumishi wake manabii siri yake. **8** Simba amenguruma: je, ni nani ambaye hataogopa? Bwana Mwenyezi ametamka: je, ni nani awezaye kukosa kutoa unabii? **9** Tangazeni katika ngome za Ashdodi na katika ngome za Misri: "Kusanyikeni juu ya milima ya Samaria; angalieni wingi wa wasiwasi ulio ndani

yake, na uonevu ulio mionganoni mwa watu wake.” 10 Bwana asema: “Hawajui kutenda lililo jema, wale ambaio hujilundikia nyara na vitu viliviyotekwa katika ngome zao.” 11 Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana Mwenyezi: “Adui ataizingira nchi; ataangusha chini ngome zenu na kuteka nyara maboma yenu.” 12 Hili ndilo asemalo Bwana: “Kama vile mchungaji akoavyo kinywani mwa simba vipande viwili tu vya mfupa wa mguu au kipande cha sikio, hivyo ndivyo Waisraeli watakavyookolewa, wale wakaao Samaria kwenye kingo za vitanda vyao, na katika Dameski kwenye viti vyao vya fahari.” 13 “Sikia hili na ushuhudie dhidi ya nyumba ya Yakobo,” asema Bwana, Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote.

14 “Siku nitakapomwadhibu Isreali kwa sababu ya dhambi zake, nitaharibu madhababu za Betheli; pembe za madhababu zitakatiliwa mbali na kuanguka chini. 15 Nitabomoa nyumba ya wakati wa masika, pamoja na nyumba ya wakati wa kiangazi; nyumba zilizonakshiwa kwa pembe za ndovu na majumba makubwa ya fahari yatabomolewa,” asema Bwana.

4 Sikilizeni neno hili, ninyi ng’ombe wa Bashani mlioko juu ya Mlima Samaria, ninyi wanawake mnaowonea maskini, na kuwagandamiza wahitaji, na kuwaambia wanaume wenu, “Tuleteeni vinywaj!” 2 Bwana Mwenyezi ameapa kwa utakatifu wake: “Hakika wakati utakuja mtakapochnukuliwa na kulabu, na wanaosalia kwa ndoana za samaki. 3 Nanyi mtakwenda moja kwa moja kupitia mahali palipobomolewa kwenye ukuta, nanyi mtatupwa nje kueleke Harmoni,” asema Bwana. 4 “Nendeni Betheli mkatende dhambi; nendeni Gilgali mkazidi kutenda dhambi. Leteni dhabihu zenu kila asubuhi, zaka zenu kila mwaka wa tatu. 5 Mchome mkate uliotiwa chachu kama sadaka ya shukranji, jisifuni kuhusu sadaka zenu za hiari: jigambeni kwa ajili ya sadaka hizo, enyi Waisraeli, kwa kuwa hili ndilo mnalopenda kilitenda,” asema Bwana Mwenyezi. 6 “Niliwapa njaa kwenye kila mji, na ukosefu wa chakula katika kila mji, hata hivyo bado hamjanirudia mimi,” asema Bwana. 7 “Pia niliwazuilia ninyi mvua miezi mitatu kabla ya kufikia mavuno. Nilinyesha mvua kwenye mji mmoja, lakini niliuzua mvua isinyeshe mji mwagine. Shamba moja lilipata mvua, na lingine halikupata, nalo likakauka. 8 Watu walitangatanga mji hata mji kutafuta maji, lakini hawakupata ya kuwatoshwa kunywa, hata hivyo hamjanirudia mimi,” asema Bwana. 9 “Mara nyigii nilizipiga bustani zenu na mashamba ya mizabibu, niliyapiga kwa kutu na ukungu. Nzige walitafuna tini zenu na miti ya mizeituni, hata hivyo hamjanirudia mimi,” asema Bwana. 10 “Niliwapeleke tauni mionganoni mwenu kama niliyofanya kule Misri. Niliwaua vijana wenu wa kiume kwa upanga, niliwachukua farasi wenu. Nilijaza pua zenu kwa uvundo kutoka kwenye kambi zenu, hata hivyo hamjanirudia mimi,” asema Bwana. 11 “Niliwaangamiza baadhi yenu kama

niliivoangamiza Sodoma na Gomora. Mlikuwa kama kijiti kiwakacho kilichonyakuliwa motoni, hata hivyo hamjanirudia,” asema Bwana. 12 “Kwa hiyo hili ndilo nitakalowafanyia, Israeli, na kwa sababu nitawafanyia hili, jiandaeni kukutana na Mungu wenu, ee Israeli.” 13 Yeye ambaye hufanya milima, anaumba upepo, na kufunua mawazo yake kwa mwanadamu, yeze ageuzaye asubuhi kuwa giza, na kukanya mahali pa juu na nchi: Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote ndilo jina lake.

5 Sikia neno hili, ee nyumba ya Israeli, ombolezo hili ninalifanya kuwahuusu ninyi: 2 “Bikira Israeli ameanguka, kamwe hatainuka tena, ameachwa pweke katika nchi yake, hakuna yeoyote wa kumwinua.” 3 Hili ndilo Bwana Mwenyezi asemalo: “Wakati immoja wa miji yako utakapopeleka watu elfu moja vitani kwa ajili ya Israeli, mia moja tu watarudi; wakati mji utakapopeleka mia moja, kumi tu ndio watarudi hai.” 4 Hili ndilo Bwana asemalo kwa nyumba ya Israeli: “Nitafuteni mpate kuishi; 5 msitafute Betheli, msiende Gilgali, msisafiri kwenda Beer-Sheba. Kwa maana kwa hakika Gilgali itakwenda uhamishoni, na Betheli itafanya kuwa si kitu.” 6 Mtafuteni Bwana mpate kuishi, au atafagia nyumba ya Yosefu kama moto; utawateketeza, nayo Betheli haitakuwa na yeoyote wa kuuzima. 7 Ninyi ambaio mnageuza haki kuwa uchungu na kuiangusha haki chini 8 (yeoye ambaye alifanya Kilimia na Orioni, ambaye hugeza giza kuwa mapambazuko na mchana kuwa usiku, ambaye huyaita maji ya bahari na kuyamwaga juu ya uso wa nchi: Bwana ndilo jina lake; 9 yeoye hufanya maangamizo kwenye ngome na kufanya mji uliozungushiwa ngome kuwa ukiwa), 10 mnachukia yule akemeaye mahakamani, na kumdharaus yule ambaye husema kweli. 11 Mniamgandamiza maskini na kumlazimisha awape nafaka. Kwa hiyo, ingawa mmejenga majumba ya mawe ya fahari, hamtaishi ndani yake; ingawa mmeppanda mashamba mazuri ya mizabibu, hamtakunyuwa divai yake. 12 Kwa kuwa ninajua hesabu ya makosa yenu na ukubwa wa dhambi zenu. Mmewaonea wenyewe haki na kupokea rushwa na kuzuia haki ya maskini mahakamani. 13 Kwa hiyo mtu mwenye busara hunyamaza kimya nyakati kama hizo, kwa kuwa nyakati ni mbaya. 14 Tafuteni mema, wala si mabaya, ili mpate kuishi. Ndipo Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote atakuwa pamoja nanyi, kama msemavyo yupo nanyi. 15 Yachukieni maovu, yapendeni mema; dumisheni haki mahakamani. Yamkini Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote atawahurumia mabaki ya Yosefu. 16 Kwa hiyo hili ndilo Bwana, Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote, asemalo: “Kutakuwepo maombolezo katika barabara zote na vilio vya uchungu katika njia kuu zote. Wakulima wataitwa kuja kulia, na waombolezaji waje kuomboleza. 17 Kutakuwepo kuomboleza katika mashamba yote ya mizabibu, kwa kuwa nitapita katikati yenu,” asema Bwana. 18 Ole

wenu ninyi mnaoitamani siku ya Bwana! Kwa nini mnaitamani siku ya Bwana? Siku hiyo itakuwa giza, si nuru. **19** Itakuwa kama vile mtu aliyemkimbia simba kumbe akutakana na dubu, kama vile mtu aliyeingia nyumbani mwake na kuupumzisha mkono wake kwenye ukuta, kumbe akaumwa na nyoka. **20** Je, siku ya Bwana haitakuwa giza, na si nuru: giza nene, bila mwonzi wa mwanga? **21** “Ninachukia, ninazidharau sikukuu zenu za dini; siwezi kuvumilia makusanyiko yenu. **22** Hata ingawa mnaniletea sadaka zenu za kuteketeza na sadaka za nafaka, sitazikubali. Ingawa mnaniletea sadaka nzuri za amani, sitazitambua. **23** Niondoleeni kelele za nyimbo zenu! Sitasikiliza sauti za vinubi vyenu. **24** Lakini acheni haki itiririke kama mto, na uadilifu uwe kama kijito kisichokauka! **25** “Je, mliniletea dhabihu na sadaka kwa miaka arobaini kule jangwani, ee nyumba ya Israeli? **26** Mmeyainua madhababu ya mfalme wenu, Sikuthi mungu wenu mtawala, na Kiuni mungu wenu wa nyota, ambao mliwatengeneza wenyewe. **27** Kwa sababu hiyo nitawapeleka uhamishoni mbali kupita Dameski,” asema Bwana, ambaye jina lake ni Mungu Mwenye Nguvu Zote.

6 Ole wenu ninyi mnaostarehe na kuridhika katika Sayuni, na ninyi mnaojisikia salama juu ya Mlima Samaria, ninyi watu mashuhuri wa taifa lililoendelea kuliko mataifa mengine, ambao watu wa Israeli wanawategemea! **2** Nendeni Kalne mkaone kutoka huko; mwende hadi Hamathi iliyo kuu, kisha mshuke hadi Gathi ya Wafilisti. Je, wao ni bora kuliko falme zenu mbili? Je, nchi yao ni kubwa kuliko yenu? **3** Mnaiweka mbali siku iliyo mbaya na kuleta karibu utawala wa kuogofya. **4** Ninyi mnalala juu ya vitanda vilivyo funikwa kwa pembe za ndovu, na kujinyoosha juu ya viti vyaa fahari. Mnajilisha kwa wana-kondoo wazuri na ndama walionenepeshwa. **5** Ninyi mmapiga vinubi kama Daudi, huku mkitunga nyimbo za vinanda mbalimbali. **6** Mnakunywa mvinyo kwa bakuli zilizojazwa, na mnajipaka mafuta mazuri, lakini hamhuzuniki kwa maangamizi ya Yosefu. **7** Kwa hiyo mtakuwa mionganoni mwa watu wa kwanza kwenda uhamishoni; karamu zenu na kustarehe kutakoma. **8** Bwana Mwenyezi ameapa kwa nafsi yake mwenyewe: Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote asema: “Nachukia kiburi cha Yakobo, nachukia ngome zake; nitautoa mji wao na kila kitu kilichomo ndani mwake.” **9** Kama watu kumi watabaki katika nyumba moja, wao pia watakuwa. **10** Kama jamaa ambaye attachoma miili akija ili kuitoa nye ya nyumba, na kumuuliza ye yote ambaye bado anajificha humo, “Je, yuko mtu yeyote pamoja naue?” Naye akisema, “Hapana,” ndipo atakaposema, “Nyamaza kimya! Haturuhuswi kutaja jina la Bwana.” **11** Kwa kuwa Bwana ameamuru, naye atabomoa jumba kubwa vipande vipande na nyumba ndogo vipande vidogo vidogo. **12** Je, farasi waweza kukimbia kwenye miamba mikali? Je, aweza mtu kulima huko kwa maksai? Lakini mmegeuza haki kuwa sumu na matunda ya uadilifu kuwa uchungu:

13 ninyi mnaoshangilia kushindwa kwa Lo-Debari na kusema, “Je, hatukuteka Karnaimu kwa nguvu zetu wenyewe?” **14** Maana Bwana Mungu Mwenye Nguvu Zote asema, “Nitainua taifa dhidi yenu, ee nyumba ya Israeli, nalo litawatesa kuanzia Lebo-Hamathi hadi Bonde la Araba.”

7 Hili ndilo alilonionyesha Bwana Mwenyezi katika maono: Alikuwa anaandaa makundi ya nzige baada ya kuvunwa fungu la mfalme na wakati ule tu mmea ya pilii lipokuwa ikichipua. **2** Wakati nzige walikuwa wamekula mmea yote ya nchi, nililia kwa sauti kuu, “Bwana Mwenyezi, samehe! Je, Yakobo atawezaje kuendelea kuishi? Yeye ni mdogo sana!” **3** Kwa hiyo Bwana akaghairi. Kisha Bwana akasema, “Hili halitatokea.” **4** Hili ndilo Bwana Mwenyezi alilonionyesha katika maono: Bwana Mwenyezi alikuwa akiita hukumu ya moto; nao ulikausha vilindi vikuu, ukateketeza nchi. **5** Ndipo nikalia, “Bwana Mwenyezi, nakusihu, zuia! Je, Yakobo atawezaje kuendelea kuishi? Yeye ni mdogo sana!” **6** Kwa hiyo Bwana akaghairi. Bwana Mwenyezi akasema, “Hili nalo halitatokea.” **7** Hili ndilo alilonionyesha katika maono: Bwana alikuwa amesimama karibu na ukuta ambao ulikuwa umejengwa kwa timazi, akiwa na uzi wa timazi mkononi mwake. **8** Naye Bwana akaniliza, “Je, Amosi unaona nini?” Nikamjibu, “Uzi wa timazi.” Kisha Bwana akasema, “Tazama, ninaweka uzi wa timazi mionganoni mwa watu wangu Israeli; sitawahurumia tena. **9** “Mahali pa Isaki pa juu pu kaubudia miungu pataangamizwa, na mahali patakatifi pa Israeli pa kaubudia pataharibiwa; kwa upanga wangu nitainuka dhidi ya nyumba ya Yeroboamu.” **10** Kisha Amazia kuhani wa Betheli akatuma ujumbe kwa Yeroboamu mfalme wa Israeli, akisema: “Amosi analeta fitina juu yako katikati ya Israeli. Nchi haiwezi kuvumilia maneno yake yote. **11** Kwa kuwa hili ndilo Amosi analosema: “Yeroboamu atakufa kwa upanga, na kwa hakika Israeli watakwendwa uhamishoni, mbali na nchi yao.” **12** Kisha Amazia akamwambia Amosi, “Nenda zako, ewe mwonaji! Urudi katika nchi ya Yuda. Ujipatie riziki yako huko na kutoa unabii wako. **13** Usiendelee kutoa unabii katika Betheli, kwa sababu hapa ni mahali pa mfalme pa kaubudia na Hekalu la ufalme huu.” **14** Amosi akamjibu Amazia, “Mimi sikuwa nabii wala mwana wa nabii, lakini nilikuwa mchungaji wa kondoo na mtunza mikuyu. **15** Lakini Bwana akanitoa kutoka kuchunga kondoo na kuniambia, ‘Nenda, ukawatabirie watu wangu Israeli.’ **16** Sasa basi, sikieni neno la Bwana. Ninyi mnasema, “Usitabiri dhidi ya Israeli, na uache kuhubiri dhidi ya nyumba ya Isaki.” **17** “Kwa hiyo hili ndilo asemalo Bwana: “Mke wako atakuwa kahaba mjini, nao wana wako na binti zako watauawa kwa upanga. Shamba lako litapimwa na kugawanywa, na wewe mwenyewe utafia katika nchi ya kipagani. Nayo Israeli kwa hakika itakwenda uhamishoni, mbali na nchi yao.”

8 Hili ndilo alilonionyesha Bwana Mwenyezi si kwa mazuri.” **5** Bwana, Bwana Mwenye Nguvu katika maono: kikapu cha matunda yaliyoiva. Zote, ye ye agusaye dunia nayo ikayeyuka, na wote **2** Akaniuliza, “Amosi, unaona nini?” Nikajibu, wakaao ndani mwake wakaomboleza: nayo nchi yote “Kikapu chenye matunda yaliyoiva.” Ndipo Bwana huinuka kama Naili, kisha hushuka kama mto wa akaniambia, “Wakati umewadia kwa watu wangu Misri; **6** ye ye ambaye hujenga jumba lake la kifalme Israeli; sitawahurumia zaidi.” **3** Bwana Mwenyezi katika mbingu na kuisimika misingi yake juu ya dunia, asema, “Katika siku ile, nyimbo katika Hekalu ye ye aitaye maji ya bahari na kuyamwaga juu ya zitageuka kuwa maombolezo. Miili mingi, mingi uso wa nchi: Bwana ndilo jina lake. **7** “Je, Waisraeli, sana: itatupwa kila mahali! Kimya!” **4** Lisikieni ninyi si sawa kwangu kama Wakushi?” asema Bwana. hili, ninyi ambao mnawagandamiza wahitaji, na “Je, sikuleta Israeli kutoka Misri, Wafilisti kutoka kuwaonea maskini wa nchi, **5** mkisema, “Ni lini Mwezi Kaftori, na Washamu kutoka Kiri? **8** “Hakika macho Mwandamo utakapopita ili tupate kuuza nafaka, ya Bwana Mwenyezi yako juu ya ufalme wenyen na Sabato itakwisha lini ili tuweze kuuza ngano?” dhambi. Nami nitauangamiza kutoka kwenye uso wa Mkipungu vipimo, na kuungeza bei, na kudanganya dunia: hata hivyo sitaiangamiza kabisa nyumba ya kwa mizani zisizo sawa, **6** mkiwanunua maskini Yakobo,” asema Bwana. **9** “Kwa kuwa nitatoa amri, kwa fedha, na wahitaji kwa jozi ya viatu, na mkiuza na nitaipepete nyumba ya Israeli mionganii mwa hata takataka za ngano pamoa na ngano. **7** Bwana mataifa yote, kama vile nafaka ipepetwayo katika ameapa kwake mwenyewe, aliye Kiburi cha Yakobo: ungo, na hakuna hata punje moja itakayoanguka “Kamwe sitasahau chocohote ambacho wamefanya. **8** chini. **10** Watenda dhambi wote mionganii mwa watu “Je, nchi haitatetemeka kwa ajili ya hili, nao wote wangu watauawa kwa upanga, wale wote wasemao, waishio ndani mwake hawataomboleza? Nchi yote ‘Maafa hayatatupata wala kutukuta.’ **11** “Katika itainuka kama Naili; itapanda na kushuka kama mto siku ile nitaisimamisha hema ya Daudi ilioanguka. wa Misri. **9** “Katika siku ile,” asema Bwana Mwenyezi, Nitakarabati mahali palipobomoka na kujenga upya “Nitalifanya jua litue alasiri na kuifanya dunia iwe giza wakati wa mchana mwangavu. **10** Nitageuze sikukuu zenu za kidini kuwa maombolezo, na kuimba kwenu kote kuwe kilio. Nitawafanya ninyi nyote mvae nguo ya gunia na kunyoa nywele zenu. Nitaufanya wakati ule we kama wa kuombolezea mwana wa pekee, na mwisho wake kama siku ya uchungu. **11** Divai mpya itadondoka kutoka milimani, na kutiririka “Siku zinakuja,” asema Bwana Mwenyezi, “wakati nitakapotuma njaa katika nchi yote: si njaa ya chakula wala kiu ya maji, lakini njaa ya kusikia maneno ya Bwana. **12** Wanaume watayumbayumba kutoka bahari hadi bahari na kutangatanga kutoka kaskazini mpaka mashariki, wakitafuta neno la Bwana, lakini hawatalipata. **13** “Katika siku ile “wasichana wazuri na vijana wanaume wenyen nguvu watazimia kwa sababu ya kiu. **14** Wale waapao kwa aibu ya Samaria, au kusema, ‘Hakika kama miungu yenu iishivyo, ee Dani,’ au ‘Hakika kama mungu wa Beer-Sheba aishivyo’: wataanguka, wala hawatasimama tena.”

9 Nilimwona Bwana akiwa amesimama kando ya madhabahu, naye akasema: “Piga vichwa nya nguzo ili vizingiti vitikisike. Viangushe juu ya vichwa nya watu wote; na wale watakaosalia nitawaua kwa upanga. Hakuna awaye yote atakayekimbia, hakuna atakyetoroka. **2** Wajapojichimbia chini mpaka kwenye vina nya kuzimu, kutoka huko mkono wangu utawatoa. Wajapopanda juu hadi kwenye mbingu, kutoka huko nitawashusha. (**Sheol h7585**) **3** Wajapojificha juu ya kilele cha Karmeli, huko nitawawinda na kuwakamata. Wajapojificha kutoka kwenye uso wangu katika vilindi nya bahari, huko nako nitaamuru joka kuwauma. **4** Wajapopelekwa uhamishoni na adui zao, huko nako nitaamuru upanga uwuae. Nitawakazia macho yangu kwa mabaya wala

Obadia

1 Maono ya Obadia. Hili ndilo asemalo Bwana Mwenyezi kuhusu Edomu: Tumesikia ujumbe kutoka kwa Bwana: Mjumbe alitumwa kwa mataifa kusema, “Inukeni, twendeni tukapigane vita dhidi yake.” **2** “Angaliensi, nitawafanya wadogo mionganoni mwa mataifa, mtadharauliwa kabisa.” **3** Kiburi cha moyo wako kimekudanganya, wewe unayeishi katika majabali ya miamba na kufanya makao yako juu, wewe unayejambia mwenyewe, ‘Ni nani awezaye kunishusha chini?’ **4** Ingawa unapaa juu kama tai na kufanya kiota chako kati ya nyota, nitakushusha chini kutoka huko,’ asema Bwana. **5** “Ikiwa wevi wangekuja kwako, ikiwa wanyang’anyi wangekujia usiku: Lo! Tazama ni maafa kiasi gani yanagekuwa yanakungojea: je, si wangeiba tu kiasi ambacho wangehitaji? Kama wachuma zabibu wangekuja kwako, je, wasingebakiza zabibu chache? **6** Lakini tazama jinsi Esau atakavyoteka, jinsi hazina zake zilizofichwa zitatekwa nyara! **7** Wote ulioungana nao watakufuluza hadi mpakani, rafiki zako watakudanganya na kukushinda, wale wanaokula mkate wako watakutegea mtego, lakini hutaweza kuugundua. **8** “Katika siku hiyo,” asema Bwana, “je, sitaangamiza watu wenye hekima wa Edomu, watu wenye ufahamu katika milima ya Esau? **9** Ee Temani, mashujaa wako watatiwa hofu, kila mmoja katika milima ya Esau ataangushwa chini kwa kuchinjwa. **10** Kwa sababu ya jeuri uliyofanya dhidi ya ndugu yako Yakobo, aibu itakufunika; utaangamizwa milele. **11** Siku ile ulisimama mbali ukiangalia wakati wageni walipojichukulia utajiri wake na watu wa nchi nyiningine walipoingia malango yake wakipiga kura kwa ajili ya Yerusalemu, ulikuwa kama mmoja wao. **12** Usingemdharaus ndugu yako katika siku ya msiba wake, wala kufurahia juu ya watu wa Yuda katika siku ya maangamizi yao, wala kujigamba sana katika siku ya taabu yao. **13** Usingeingia katika malango ya watu wangu katika siku ya maafa yao, wala kuwadharau katika janga lao katika siku ya maafa yao, wala kunyang’anya mali zao katika siku ya maafa yao. **14** Usingengoja kwenye njia panda na kuwaua wakimbizi wao, wala kuwatoa watu wake waliosalia katika siku ya shida yao. **15** “Siku ya Bwana iko karibu kwa mataifa yote. Kama ulivyofanya, nawe utafanyiwa vivyo hivyo, matendo yako yatakurudia juu ya kichwa chako. **16** Kama vile ulivyokunywa juu ya mlima wangu mtakatifu, vivyo hivyo mataifa yote watakunywa mfululizo, watakunywa na kunywa, nao watatoweka kana kwamba hawajawahi kuwepo. **17** Lakini katika Mlima Sayuni kutakuwepo na wale watakaookoka; nao utakuwa mtakatifu, nayo nyumba ya Yakobo itamiliiki urithi wake. **18** Nyumba ya Yakobo itakuwa moto, na nyumba ya Yosefu itakuwa mwali wa moto; nayo nyumba ya Esau itakuwa bua kavu, nao wataiwasha moto na kuiteketeza. Hakutakuwa na

watakaosalimika kutoka nyumba ya Esau.” Bwana amesema. **19** Watu kutoka nchi ya Negebu wataikalia milima ya Esau, na watu kutoka miteremko ya vilima watamiliki nchi ya Wafilisti. Watayakalia mashamba ya Efraimu na Samaria, naye Benyamini atamiliiki Gileadi. **20** Kundi la Waisraeli walioko uhamishoni Kanaani watarudi na kumiliki nchi mpaka Sarepta. Walioko uhamishoni Sefaradi kutoka Yerusalemu watamiliki miji ya Negebu. **21** Waokoaji watakwea juu ya Mlima Sayuni kutawala milima ya Esau. Nao ufalme utakuwa wa Bwana.

Yona

1 Neno la Bwana lilimjia Yona mwana wa Amitai: **2** "Nenda katika mji mkubwa wa Ninawi ukahubiri juu yake, kwa sababu uovo wake umekuja juu mbele zangu." **3** Lakini Yona alimkimbia Bwana na kuelekea Tarshishi. Alishuka mpaka Yafa, ambapo alikuta meli iliyokuwa imepangwa kuelekea bandari ile. Baada ya kulipa nauli, akapanda melini na kuelekea Tarshishi ili kumkimbia Bwana. **4** Ndipo Bwana akatuma upepo mkali baharini, nayo dhoruba kali sana ikavuma hata meli ikawa hatarini kuvunjika. **5** Mabaharia wote waliogopa na kila mmoja akamlilia mungu wake mwenyewe. Nao wakatupa mizigo baharini ili meli ipungue uzito. Lakini Yona alikuwa ameteremka chumba cha ndani ya meli, mahali ambapo alilala na kupatwa na usingizi mzito. **6** Nahodha akamwendea na kusema, "Wewe unawezaje kulala? Amka ukamwite mungu wako! Huenda akatuangalia, tuisiangamie." **7** Kisha mabaharia wakasemezana wao kwa wao, "Njooji, tupige kura tumtafute anayehusika na maafa haya." Wakapiga kura, kura ikamwangukia Yona. **8** Kwa hiyo walimuuliza, "Tuambie, ni nani anayehusika kwa kutuleeta tatizo hili lote? Unafanya kazi gani? Umetoka wapi? Nchi yako ni ipi? Wewe ni kutoka taifa lipi?" **9** Akajibu, "Mimi ni Mwebrania, nami namwabudu Bwana, Mungu wa Mbinguni, alieyumba bahari na nchi kavu." **10** Hili liliwaogopeshwa nao wakamuuliza, "Umfanya nini?" (Walijua alikuwa anamkimbia Bwana, kwa sababu alishawaambia hivyo.) **11** Bahari ilikuwa inazidi kuchafuka. Kwa hiyo walimuuliza, "Tukutendee nini ili kufanya bahari itulie kwa ajili yetu?" **12** Akawajibu, "Niinueni mnitiupe baharini, nayo itakuwa shwari. Ninajua mawimbi haya makubwa yamewatokea kwa ajili ya kosa langu." **13** Badala yake, wale watu walijitahidi kupiga makasia wavezavyo ili wapate kurudi pwani. Lakini hawakuweza, kwa kuwa bahari ilizidi kuchafuka kuliko mwanzo. **14** Ndipo wakamlilia Bwana, "Ee Bwana, tafadhali usituee kwa kuondoa uhai wa mtu huyu. Usituhesabie hatia kwa kuutoa uhai wa mtu asiyekuwa na hatia, kwa kuwa wewe, Ee Bwana, umefanya kama ilivyokupendeza." **15** Kisha walimchukua Yona, wakamtupa baharini nayo bahari iliyokuwa imechafuka ikatulia. **16** Katika jambo hili watu wakamwogopa Bwana sana, wakamtolea Bwana dhabihu na kumwekeea nadhiri. **17** Lakini Bwana akamwandaa nyangumi kummeza Yona, naye Yona alikuwa ndani ya tumbo la nyangumi kwa siku tatu, usiku na mchana.

2 Akiwa ndani ya tumbo la nyangumi, Yona alimwomba Bwana Mungu wake. **2** Akasema: "Katika shida yangu nalimwita Bwana, naye akanijibu. Kutoka kina cha kaburi niliomba msaada, nawe ukasilikila kilio changu. (**Sheol h7585**) **3** Ulinitupa kwenye kilindi, ndani kabisa ya moyo wa bahari, mikondo ya maji ilinizunguka, mawimbi yako

yote na viwimbi vilipita juu yangu. **4** Nikasema, 'Nimefukuziwa mbali na uso wako, hata hivyo nitatazama tena kuelekea Hekalu lako takatifu.' **5** Maji yaliyonimeza yalinitisha, kilindi kilinizunguka; mwani ulijisokota kichwani pangu. **6** Nilizama chini sana mpaka pande za mwisho za milima, makomeo ya hiyo nchi yalinifungia hata milele. Lakini uliuleta uhai wangu kutoka shimonii, Ee Bwana Mungu wangu. **7** "Wakati uhai wangu ulipokuwa unatoka, nilikukumbuka wewe, Bwana, nayo maombi yangu yalikufikia wewe, katika Hekalu lako takatifu. **8** "Wale watu wanaong'ang'ana na sanamu zisizofaa hipoteza neema ile ambayo ingekuwa yao. **9** Lakini mimi, kwa wimbo wa shukrani, nitakutolea dhabihu. Lile nililowekea nadhiri nitalitimiza. Wokovu watoka kwa Bwana." **10** Basi Bwana akamwamuru yule nyangumi, naye akamtapika Yona katika nchi kavu.

3 Ndipo neno la Bwana likamjia Yona mara ya pilii: **2** "Ondoka uende katika mji mkubwa wa Ninawi, ukautangazie ujumbe ninaokupa." **3** Yona akalitii neno la Bwana naye akaenda Ninawi. Basi Ninawi ulikuwa mji maarufu sana, ilichukua siku tatu kuuzzunguka. **4** Siku ya kwanza, Yona alilingia mjini. Akatangaza: "Baada ya siku arobaini Ninawi utaangamizwa." **5** Watu wa Ninawi wakamwamini Mungu, wakatangazia kufunga, watu wote kuanzia mkubwa sana hadi yule mdogo kabisa, wakavaa nguo za gunia. **6** Habari zilipomfikia mfalme wa Ninawi, aliondoka kwenye kiti chake cha enzi, akavua majoho yake ya kifalme, akajifunika nguo ya gunia kisha akaketi chini mavumbini. **7** Ndipo akatoka tangazo katika Ninawi yote: "Kwa amri ya mfalme na wakuu wake: "Msiruhusu mtu yejote au mnyama, makundi ya ng'ombe au wanyama wengine wafugwao, kuonja kitu chochote, msiwaruhusu kula wala kunya." **8** Bali wanadamu na wanyama wafunkwe kwa nguo za gunia. Kila mmoja afanye hima kumwombia Mungu. Waziache njia zao mbaya na udhalimu ulio mikononi mwao. **9** Ni nani ajuaye? Huenda Mungu akaghairi kwa huruma yake akaacha hasira yake kali ili tuisiangamie." **10** Mungu alipoona walivyofanya na jinsi walivyogeu ka kutoka njia zao mbaya, akawa na huruma wala hakuleta maangamizi juu yao kama alivyokuwa ameonya.

4 Lakini Yona alichukizwa sana akakasirika. **2** Akamwomba Bwana, "Ee Bwana, hili si lile nililolisema nilipokuwa ningali nyumbani? Hii ndiyo sababu niliharikisha kukimbilia Tarshishi. Nikifahamu kuwa wewe ni Mungu mwenye neema na huruma, si mwepesi wa hasira na umejaa upendo, ni Mungu ambaye hughairi katika kupeleka maafa. **3** Sasa, Ee Bwana, niondolee uhai wangu, kwa kuwa ni afadhilli mimi nife kuliko kuishi." **4** Lakini Bwana akamjibu, "Je unayo haki yoyote kukasirika?" **5** Yona akatoka nje akaketi mahali upande wa mashariki wa mji. Hapo akajitengenezea kibanda, akaketi kwenye kivuli chake na kungojea ni nini kitakachotokea katika mji. **6** Ndipo

Bwana, Mungu akaweka tayari mzabibu na kuufanya uote, kumpa Yona kivuli kilichomfunika kichwa ili kuondoa taabu yake, naye Yona akafurahi sana kwa ajili ya ule mzabibu. **7** Lakini kesho yake asubuhi na mapema Mungu akaamuru buu, autafune mzabibu huo nao ukanyauka. **8** Wakati jua lilipochomoza, Mungu akautuma upepo wa hari wa mashariki, nalo jua likawaka juu ya kichwa cha Yona mpaka akazimia. Akatamani kufa, naye akasema, “Ni afadhalii mimi nife kuliko kuishi.” **9** Lakini Mungu alimwambia Yona, “Je, unayo haki kukasirika kuhusu mzabibu huo?” Akasema, “Ndiyo, ninayo haki. Nimekasirika kiasi cha kufa.” **10** Lakini Bwana akamwambia, “Wewe unakasirika kwa ajili ya mzabibu huu, nawe hukuuusababisha kuota wala kuutunza. Uliota usiku mmoja, nao ukafa usiku mmoja. **11** Lakini Ninawi ina zaidi ya watu 120,000 ambaao hawawezi kupambanua kulia au kushoto, pamoja na ng’ombe wengi. Je, hainipasi kufikiri juu ya mji ule mkubwa?”

Mika

1 Neno la Bwana lilimjia Mika, Mmoreshethi, wakati wa utawala wa Yothamu, Ahazi na Hezekia, wafalme wa Yuda; ufunuo aliouona kuhusu Samaria na Yerusalem. **2** Sikieni, enyi mataifa, enyi nyote, sikilizeni, ee dunia na wote mliomo ndani yake, ili Bwana Mwenyezi ashuhudie dhidi yenu, Bwana kutoka Hekalu lake takatifu. **3** Tazama! Bwana anakuja kutoka mahali pake; anashuka na kukanya mahali palipoinuka juu pa dunia. **4** Milima inayeyuka chini yake na mabonde yanagawanyika kama nta mbele ya moto, kama maji yatiririkayo kasi kwenye mteremko. **5** Yote haya ni kwa sababu ya kosa la Yakobo, ni kwa sababu ya dhambi za nyumba ya Israeli. Kosa la Yakobo ni lipi? Je, sio Samaria? Je, mahali pa juu pa Yuda pa kuabudia miungu ni nini? Je, sio Yerusalem? **6** “Kwa hiyo nitaufanya Samaria kuwa lundo la kokoto, mahali pa kuotesha mizabibu. Nitayamwaga mawe yake katika bonde na kuacha wazi misingi yake. **7** Sanamu zake zote zitavunjwa vipande zitavunjwa; zawadi zake zote za Hekalu zitachomwa kwa moto; nitaharibu vinyago vyake vyote. Kwa kuwa alikusanya zawadi zake kutokana na ujira wa kahaba, nazo zitatumika tena kulipa mishahara ya kahaba.” **8** Kwa ajili ya hili nitalia na kuomboleza; nitatembea bila viatu na tena uchi. Nitabweka kama mbweha na kuomboleza kama bundi. **9** Kwa sababu jeraha lake halitibiki; limekuja Yuda. Limefika hasa kwenye lango la watu wangu, hata Yerusalem kwenyewe. **10** Usiliseme hili huko Gathi; usilie hata kidogo. Huko Beth-le-Afra gaagaa mavumbini. **11** Piteni mkiwa uchi na wenye aibu, ninyi mkaao Shafiri. Wale waishio Saanani hawatatakna nje. Beth-Eseli iko katika maombolezo; kinga yake imeondolewa kwako. **12** Wale waishio Marothi wanagaagaa kwa maumivu wakingoja msaada, kwa sababu maangamizi yamekuja kutoka kwa Bwana, hata katika lango la Yerusalem. **13** Enyi mkaao Lakishi, fungeni farasi kwenye magari ya vita. Mlikuwa chanzo cha dhambi kwa Binti Sayuni, kwa kuwa makosa ya Israeli yalikutwa kwako. **14** Kwa hiyo utaipa Moreshet-Gathi zawadi za kuagana. Mji wa Akzibu utaonyesha wazi udanganyifu kwa wafalme wa Israeli. **15** Nitawaleteeni atakayewashinda ninyi mnaoishi Maresha. Yeye aliye utukufu wa Israeli atakuja Adulamu. **16** Nyoeni nywele zenu katika kuomboleza kwa ajili ya watoto wenu mnaowafurahia; jifanyieni upara kama tai, kwa kuwa watawaacha na kwenda uhamishoni.

2 Ole kwa wale wapangao uovu, kwa wale wafanyao shauri la hila vitandani mwa! Kunapopambazuka wanalitimiza kwa sababu uko katika uwezo wao kutekeleza. **2** Wanatamani mashamba na kuyakamata, pia nyumba na kuzichukua. Wanamlaghai mwanaume nyumba yake, mwanaadamu mwenzake urithi wake. **3** Kwa hiyo, Bwana asema: “Ninapanga maangamizi ya Israeli, mnaodharau haki na kupotosha kila lililo dhidi ya watu hawa, ambayo hamwezi kujiokoa

wenyewe. Hamtatembea tena kwa majivuno, kwa kuwa utakuwa ni wakati wa maafa. **4** Siku hiyo watu watawadhihaki, watawafanya mzaha kwa wimbo huu wa maombolezo: ‘Tumeangamizwa kabisa; mali ya watu wangu imegawanywa. Ameninyang’anya! Ametoa mashamba yetu kwa wasaliti.’ **5** Kwa hiyo hutakuwa na yeote katika kusanyiko la Bwana wa kugawanya mashamba kwa kura. **6** Manabii wao husema, “Usitabiri. Usitabiri kuhusu vitu hivi; aibu haitatupata.” **7** Je, ingesemwa, ee nyumba ya Yakobo: “Je, Roho wa Bwana amekasirika? Je, yeye hufanya vitu kama hivyo?” “Je, maneno yangu hayamfanyii mema yeye ambaye njia zake ni nyofu? **8** Siku hizi watu wangu wameinuka kama adui. Unawava joho la kitajiri wale wanaopita pasipo kujali, kama watu warudio kutoka vitani. **9** Unawahamisha wanawake wa watu wangu kutoka kwenye nyumba zao za kupendeza. Unaonda baraka yangu kwa watoto wao milele. **10** Inuka, nenda zako! Kwa maana hapa sio mahali pako pa kupumzikia, kwa sababu pametiwa unajisi, pameharibiwa, wala hapatengenezeki tena. **11** Ikiba mwongo na mdanganyifu atakuja na kusema, ‘Nitawatabiria divai na pombe kwa wingi,’ angekuwa ndiye nabii anayekubalika na watu hawa! **12** “Hakika nitawakusanya ninyi nyote, ee Yakobo, Hakika nitawaleta pamoja mabaki ya Israeli. Nitawaleta pamoja kama kondoo ndani ya zizi, kama kundi kwenye malisho yake, mahali hapa patakuwa na msongamano wa watu. **13** Yeye afunguaye njia atawatangulia; watapita kwenye lango na kutoka nje. Mfalme wao atawatangulia, Bwana atakuwa kiongozi.”

3 Kisha nikasema, “Sikilizeni enyi viongozi wa Yakobo, enyi watawala wa nyumba ya Israeli. Je, hampaswi kujua hukumu, **2** ninyi mnaochukia mema na kupenda maovu; ninyi mnaowachuna watu wangu ngozi na kuondoza nyama kwenye mifupa yao; **3** ninyi mnaokula nyama ya watu wangu, mnaowachuna ngozi na kuvunja mifupa yao vipande vipse; mnaowakatakata kama nyama ya kuwekwa kwenye sufuria na kama nyama ya kuwekwa kwenye chungu?” **4** Kisha watamlilia Bwana, lakini hatawajibu. Wakati huo atawaficha uso wake kwa sababu ya uovu waliotenda. **5** Hili ndilo asemalo Bwana: “Kuhusu manabii wanaowapotosha watu wangu, mtu akiwalisha, wanatangaza ‘amanii’; kama hakufanya hivyo, wanaandaa kupigana vita dhidi yake. **6** Kwa hiyo usiku utawajieni, msiweze kuwa na maono, na giza, msiweze kubashiri. Jua litawachwea manabii hao, nao mchana utakuwa giza kwao. **7** Waonaji wataaibika na waaguzi watafedheheka. Wote watafunika nyuso zao kwa sababu hakuna jibu litokalo kwa Mungu.” **8** Lakini kuhusu mimi, nimejazwa nguvu, nimejazwa Roho wa Bwana, haki na uweza, kumtangazia Yakobo kosa lake, na Israeli dhambi yake. **9** Sikieni hili, enyi viongozi wa nyumba ya Yakobo, enyi watawala wa nyumba ya Israeli, mnaodharau haki na kupotosha kila lililo sawa; **10** mnaojenga Sayuni kwa kumwaga damu na

Yerusalemu kwa uuvu. **11** Viongozi wake wanahukumu kwa rushwa, na makuhani wake wanafundisha kwa malipo, nao manabii wake wanatabiri kwa fedha. Hata hivyo wanamwegemea Bwana na kusema, “Je, Bwana si yumo mionganoni mwetu? Hakuna maafa lundo la kokoto, na kilima cha Hekalu kitakuwa kichuguu kilichofunikwa na vichaka.

4 Katika siku za mwisho mlima wa Hekalu la Bwana utaimarishwa kama mlima mkuu mionganoni mwa milima yote; utainuliwa juu ya vilima, na watu wa mataifa watamiminika humo. **2** Mataifa mengi yatakuja na kusema, “Njooni, twendeni mlimani mwa Bwana, kwenye nyumba ya Mungu wa Yakobo. Atatufundisha njia zake, ili tuweze kuuenenda katika mapito yake.” Sheria itatoka Sayuni, neno la Bwana litatoka Yerusalemu. **3** Atahukumu kati ya mataifa mengi, na ataamua migogoro ya mataifa yenye nguvu na yaliyo mbali. Watafua panga zao ziwe majembe, na mikuki yao kuwa miundu ya kukata mawawi. Taifa halitainua upanga dhidi ya taifa jingine, wala hawatajifunza vita tena. **4** Kila mtu ataketi chini ya mzabibu wake na chini ya mtini wake, wala hakuna mtu atakayewaogopesha, kwa kuwa Bwana Mwenye Nguvu Zote amesema. **5** Mataifa yote yanaweza kutembea katika jina la miungu yao; sisitutatembea katika jina la Bwana Mungu wetu milele na milele. **6** “Katika siku hiyo,” asema Bwana, “nitawakusanya walemaru; nitawakusanya walio uhamishoni na wale niliowahuzunisha. **7** Nitawafanya walemaru kuwa mabaki, wale waliofukuzwa kuwa taifa lenye nguvu. Bwana atatawala juu yao katika Mlima Sayuni kuanzia siku hiyo na hata milele. **8** Lakini kuhusu wewe, ee mnara wa ulinzi wa kundi, ee ngome ya Binti Sayuni, milki ya awali itarudishwa kwako, ufalme utakuja kwa Binti Yerusalemu.” **9** Kwa nini sasa unalia kwa nguvu: kwani huna mfalme? Je, mshauri wako amekufa, hata maumivu yakukamate kama ya mwanamke aliye na utungu wa kuzaa? **10** Gaagaa kwa utungu, ee Binti Sayuni, kama mwanamke mwenye utungu wa kuzaa, kwa kuwa sasa ni lazima uuache mji ukapige kambi uwanjani. Utakwenda Babeli; huko utaokolewa. Huko Bwana atakukomboa kutoka mikononi mwa adui zako. **11** Lakini sasa mataifa mengi yamekusanyika dhidi yako. Wanasema, “Mwache anajisiwe, macho yetu na yatazame Sayuni kwa furaha!” **12** Lakini hawayajui mawazo ya Bwana; hawaulewi mpango wake, ye ye awakusanyaye kama miganda kwenye sakafu ya kupuria. **13** “Inuka upure, ee Binti Sayuni, kwa kuwa nitakupa pembe za chuma; nitakupa kwato za shaba na utavunja vipande vipande mataifa mengi.” Utatoa mapato yao wallopata kwa udanganyifu kwa Bwana, utajiri wao kwa Bwana wa dunia yote.

5 Pang'a majeshi yako, ee mji wa majeshi, kwa kuwa kuzingirwa kumepangwa dhidi yetu. Watampiga mtawala wa Israeli shavuni kwa fimbo. **2** “Lakini wewe,

Bethlehemu Efrathi, ingawa u mdogo mionganoni mwa koo za Yuda, kutoka kwako atatoka kwa ajili yangu asili yake ni kutoka zamani, kutoka milele.” **3** Kwa hiyo Israeli utaachwa mpaka wakati mwanamke aliye na utungu atakopozaa na ndugu zake wengine warudi kujunga na Waisraeli. **4** Atasimama na kulichungu kundi lake katika nguvu ya Bwana, katika utukufu wa jina la Bwana Mungu wake. Nao wataishi kwa usalamu, kwa kuwa wakati huo ukuu wake utaenee hadi miisho ya dunia. **5** Naye atakuwa amani yao. Wakati Mwashuru atakopovamia nchi yetu na kupita katika ngome zetu, tutawainua wachungaji saba dhidi yake, hata viongozi wanane wa watu. **6** Wataitawala nchi ya Ashuru kwa upanga, nchi ya Nimrodi kwa upanga. Attatuoka kutoka kwa Mwashuru atakopovamia nchi yetu na kuingia katika mipaka yetu. **7** Mabaki ya Yakobo yatakuwa katikati ya mataifa mengi kama umande kutoka kwa Bwana, kama manyunu juu ya majani, ambayo hayamngoji mtu wala kukawia kwa mwanadamu. **8** Mabaki ya Yakobo yatakuwa mionganoni mwa mataifa, katikati ya mataifa mengi, kama simba mionganoni mwa wanyama wa msituni, kama mwana simba mionganoni mwa makundi ya kondoo, ambaye anaumiza vibaya na kuwararua kila anapopita katikati yao, wala hakuna aezeyate kuokoa. **9** Mkono wako utainuliwa juu kwa ushindi juu ya watesi wako, nao adui zako wote wataangamizwa. **10** “Katika siku ile,” asema Bwana, “nitaangamiza farasi zenu katikati yenu na kubomoa magari yenu ya vita. **11** Nitaangamiza miji ya nchi yenu na kuizangusha chini ngome zenu zote. **12** Nitaangamiza uchawi wenu na hamtapiga tena ramli. **13** Nitaangamiza vinyago yenu ya kuchonga na mawe yenu ya ibada yatoke katikati yenu; hamtasujidua tena kazi ya mikono yenu. **14** Nitang'oa nguzo za Ashera katikati yenu na kubomoa miji yenu. **15** Nitalipiza kisasi kwa hasira na ghadhabu juu ya mataifa ambayo hayajanitii.”

6 Sikeliza asemalo Bwana: “Simama, tetea shauri lako mbele ya milima; vilima na visikie lile unalotaka kusema. **2** Sikelizeni, ee milima, mashtaka ya Bwana, sikilizeni, enyi misingi ya milele ya dunia. Kwa kuwa Bwana ana shauri dhidi ya watu wake; anatoa mashtaka dhidi ya Israeli. **3** “Watu wangu, nimewatendea nini? Nimewalemea kwa jinsi gani? Mnijibu. **4** Nimewatoa kutoka Misri na kuwakomboa kutoka nchi ya utumwa. Nilimtuma Mose awaongoze, pia Aroni na Miriamu. **5** Watu wangu, kumbukeni jinsi Balaki mfalme wa Moabu aliyofanya shauri na kile Balaamu mwana wa Beori alichojobu. Kumbukeni safari yenu kutoka Shitimupaka Gilgali, ili mfahamu matendo ya haki ya Bwana.” **6** Nimjje Bwana na kitu gani na kusujudu mbele za Mungu aliyetukuka? Je, nije mbele zake na sadaka za kuteketezwu, nije na ndama za mwaka mmoja? **7** Je, Bwana atafurahishwa na kondoo dume elfu, au mito elfu kumi ya mafuta? Je, nimtoe mzaliwa wangu wa kwanza kwa ajili ya

kosa langu, mtoto wangu mwenyewe kwa ajili ya yule aliyeniambia, "Yu wapi Bwana Mungu wako?" dhambi ya nafsi yangu? **8** Amekuonyesha yaliyo Macho yangu yataona kuanguka kwake, hata sasa mema, ee mwanadamu. Bwana anataka nini kwako? atakanyagwa chini ya mguu kama tope barabarani. **11** Ila kutenda kwa haki na kupenda rehema, na kwenda Siku ya kujengwa kuta zako itawadia, siku ya kupuanu kwa umyenyeketu na Mungu wako. **9** Sikiliza! Bwana mipaka yako. **12** Siku hiyo watu watakuja kwako anauita mji: kulicha jina lako ni hekima: "Tii hiyo kutoka Ashuru na miji ya Misri, hata kutoka Misri hadi fimbo na ye ye aliyeiamuru. **10** Je, bado nisahau, Frati na kutoka bahari hadi bahari na kutoka mlima ee nyumba ya uovu, hazina yako uliyopata kwa udanganyifu na vipimo vilivypunguka, ambavyo hadi mlima. **13** Dunia itakuwa ukiwa kwa sababu ya vimelaaniwa? **11** Je, naweza kuhukumu kuwa mtu wakazi wake, kwa sababu ya matunda ya matendo yao. **14** Wachunge watu wako kwa fimbo yako, kundi la mwenye mizani ya udanganyifu hana hatia, alie na urithi wako, ambalo linaishi peke yake msituni, katika mfuko wa mawe ya kupimia ya uongo? **12** Matajiri nchi ya malisho yenye rutuba. Waache walische katika wake ni wajeuri; watu wake ni waongo na ndimi zao zinazungumza kwa udanganyifu. **13** Kwa hiyo, Bashani na Gileadi kama ilivyokuwa siku za kale. nimeanza kukuharibu, kuwaangamiza kwa sababu ya **15** "Kama siku zile mlipotoka Misri, nitawaonyesha dhambi zenu. **14** Mtakula lakini hamtashiba; matumbo maajabu yangu." **16** Mataifa yataona na kuaibika, yenu bado yatakuwa matupu. Mtaweka akiba lakini waliondolewa nguvu zao zote. Wataweka mikono yao hamtaokoa chochote, kwa sababu mtakachoweka uziwi. **17** Wataramba mavumbi kama nyoka, kama akiba nitatoa kwa upanga. **15** Mtapanda lakini viumbi vitambaavyo juu ya ardhi. Watatoka nije ya hamtavuna; mtakamua zeituni lakini hamtatumbia mapango yao wakitemeteka; watamgeukia Bwana mafuta yake. Mtakamua zabibu lakini hamtakunyuwa Mungu wetu kwa hofu nao watakuogopa. **18** Ni nani hiyo divai. **16** Mmezishika sheria za Omri na matendo Mungu kama wewe, ambaye anaachilia dhambi na yote ya nyumba ya Ahabu, tena umefuata desturi zao. kusamehe makosa ya mabaki ya urithi wake? Wewe Kwa hiyo nitakutoa kwa maangamizi na watu wako kuwa dhihaka; mtachukua dharau za mataifa."

7 Taabu gani hii niliyo nayo! Nimefanana na yule akusanyaye matunda ya kiangazi, aokotaye masazo baada ya kuvunwa shamba la mizabibu; hakuna kishada chenye matunda ya kula, hakuna hata ile tini ya mwanzoni ninayoitamani. **2** Wanaomcha Mungu wameondolewa kutoka nchi; hakuna mtu mnyofu hata mmoja aliyebaki. Watu wote wanavizia kumwaga damu, kila mmoja anamwinda ndugu yake kwa wawu. **3** Mikono yote miwili ni hodari katika kufanya ubaya, mtawala anadai zawadi, hakimu anapokea rushwa, wenyenye nguvu wanaamuru wanachotaka: wote wanafanya shauri baya pamoja. **4** Aliye mwemaa kupita wote kati yao ni kama mchongoma, anayeonekana mnyofu zaidi mionganii mwao ni mbaya kuliko uzio wa miiba. Siku ya walini wako imewadnia, siku atakayokutembelea Mungu. Sasa ni wakati wao wa kuchanganyikiwa. **5** Usimtumaini jirani; usiweke matumaini kwa rafiki. Hata kwa yule alalaye kifuanii mwako uwe mwangalifu kwa maneno yako. **6** Kwa kuwa mwana humdharau baba yake, naye binti huinuka dhidi ya mama yake, mkwe kuwa kinyume na mama mkwe wake: adui wa mtu ni wale wa nyumbani mwake hasa. **7** Lakini mimi, namfazama Bwana kwa matumaini, namngaja Mungu Mwokozi wangu; Mungu wangu atanisikia mimi. **8** Usifurahie msiba wangu, ee adui yangu! Ingawa nimeanguka, nitainuka. Japo ninaketi gizani, Bwana atakuwa nuru yangu. **9** Kwa sababu nimetenda dhambi dhidi yake, nitabebe ghadhabu ya Bwana, mpaka atakaponiteea shauri langu na kuithibitisha haki yangu. Atanileta nje kwenye mwanga, nami nitaina haki yake. **10** Kisha adui yangu atalionia naye atafunikwa na aibu,

Nahumu

1 Neno alilosema Mungu kuhusu Ninawi. Kitabu cha maono cha Nahumu, Mwelkoshi. **2** Bwana ni mwenye wivu na Mungu milipiza kisasi; Bwana hulipiza kisasi na amejaa ghadhabu. Bwana hulipiza kisasi juu ya watesi wake, naye nadumishwa ghadhabu yake dhidi ya adui zake. **3** Bwana si mwepesi wa hasira naye ni mwenye nguvu, Bwana hataacha kuadhibu wenyet hatia. Njia yake ipo katika kisilisili na tufani, na mawingu ni vumbi la miguu yake. **4** Anakemea bahari na kuikausha, anafanya mito yote kukauka. Bashani na Karmeli zinanyauka na maua ya Lebanoni hukauka. **5** Milima hutikisika mbele yake na vilima huyeyuka. Nchi hutetemeka mbele yake, dunia na wote waishio ndani yake. **6** Ni nani awezaye kuzua hasira yake yenye uchungu? Nani awezaye kuvumilia hasira yake kali? Ghadhabu yake imemiminwa kama moto, na miamba inapasuka mbele zake. **7** Bwana ni Mwema, kimbilio wakati wa taabu. Huwatanunza wale wanaomtegemea, **8** lakin kwa mafuriko makubwa, ataangamiza Ninawi; atafuatilia adui zake hadi gizani. **9** Shauri baya lolote wapangalo dhidi ya Bwana yeze atalikomesha; taabu haitatoka mara ya pili. **10**

Watasongwa katikati ya miiba na kulewa kwa mvinyo wao. Watateketezwa kama mabua makavu. **11** Ee Ninawi, kutoka kwako amejitokeza mmoja, ambaye anapanga shauri baya dhidi ya Bwana na kushauri uovu. **12** Hili ndilo asemalo Bwana: "Ingawa wana muungano nao ni wengi sana, watakatiliwa mbali na kuangamia. Ingawa nimekutesa wewe, ee Yuda, sitakutesa tena. **13** Sasa nitavunja nira zao kutoka shingo yako, nami nitazivunjilia mbali pingu zako." **14** Hii ndiyo amri Bwana aliyoitoa kukuhusu wewe, Ninawi: "Hutakuwa na wazao watakaoendeze jina lako. Nitaharibu sanamu za kuchonga na sanamu za kuyeyusha ambazo zipo katika hekalu la miungu yenu. Nitaandaa kaburi lako, kwa maana wewe ni mwovu kabisa." **15** Tazama, huko juu milimani, miguu ya huyo mmoja aletaye habari njema, ambaye anatangaza amani! Ee Yuda, sherehekeea sikukuu zako, nawe utimize nadhiri zako. Waovu hawatakuvamia tena; wataangamizwa kabisa.

2 Mshambulaiji anasoegea dhidi yako, Ninawi. Linda ngome, chunga barabara, jitieni nguvu wenye, kusanya nguvu zako zote! **2** Bwana atarudisha fahari ya Yakobo, kama fahari ya Israeli, ingawa waangamizi wamewaacha ukiwa na wameharibu mizabibu yao. **3** Ngao za askari wake ni nyekundu, mashujaa wamevaa nguo nyekundu. Chuma kwenye magari ya vita chametameta, katika siku aliyyoweka tayari, mikuki ya mierezi inametameta. **4** Magari ya vita yanafanya msukosuko barabarani, yakikimbia nyuma na mbele uwanjani. Yanaonekana kama miende ya moto; yanakwenda kasi kama umeme. **5** Anaita vikosi vilivyocheaguliwa, lakin bado wanajikwaa njiani. Wanakimbilia haraka kwenye ukuta wa mji,

ile ngao ya kuwakinga imetayarishwa. **6** Malango ya mto yamefunguliwa wazi, na jumba la kifalme limeanguka. **7** Imeagizwa kwamba mji uchukuliwe na upelekwe uhamishoni. Vijakazi wake wanaomboleza kama hua na kupigapiga vifua vyao. **8** Ninawi ni kama dimbwi, nayo maji yake yanakauka. Wanalia, "Simama! Simama!" Lakini hakuna anayegeuka nyuma. **9** Chukueni nyara za fedha! Chukueni nyara za dhahabu! Wingi wake hauna mwisho, utajiri kutoka hazina zake zote! **10** Ameharibiwa, ametekwa nyara, ameachwa uchi! Miyo inayeyuka, magoti yanalegea, miili inatetemeka, na kila uso umebadilika rangi. **11** Liko wapi sasa pango la simba, mahali ambapo waliwalisha watoto wao, ambapo simba dume na simba jike walikwenda na ambapo wana simba walikwenda bila kuogopa chochote? **12** Simba aliuu mawindo ya kutosha watoto wake, alinyonga mawindo kwa ajili ya mwenzi wake, akijaza makao yake kwa alivyoua na mapango yake kwa mawindo. **13** Bwana Mwenye Nguvu Zote anatangaza, "Mimi ni kinyume na ninyi. Magari yenu ya vita nitayateketeza kwa moto, na upanga utakula wana simba wako. Sitawaachia mawindo juu ya nchi. Sauti za wajumbe wako hazitasikika tena."

3 Ole wa mji umwagao damu, ulioja uongo, umejaa nyara, usiokosa kuwa na vitu ya kuteka nyara. **2** Kelele za mijedidi, vishindo nya magurudumu, farasi waendao mbio na mshtuo wa magari ya vital **3** Wapanda farasi wanaenda mbio, panga zinameremeta, na mikuki inang'a! Majeruhi wengi, malundo ya maiti, idadi kubwa ya miili isiyohesabika, watu wanajikwaa juu ya mizoga: **4** yote haya kwa sababu ya wingi wa tamaa za kabaha, anayeshawishi, bibi wa mambo ya uchawi, anayewatia utumwani mataifa kwa ukahaba wake na pia jamaa za watu kwa ulozi wake. **5** Bwana Mwenye Nguvu Zote anasema, "Mimi ni kinyume na ninyi. Nitafunika uso wako kwa gauni lako. Nitaonyesha mataifa uchi wako na falme aibu yako. **6** Nitakutupia uchafu, nitakufanya dharau na kukufanya kioja. **7** Wote wanaokuona watakukimbia na kusema, 'Ninawi ipo katika kuangamia: ni nani atakayeomboleza kwa ajili yake?' Nitampata wapi yeoyote wa kukufiriji?" **8** Je, wewe ni bora kuliko No-Amoni, uliopo katika Mto Naili, uliozungukwa na maji? Mto ulikuwa kinga yake, nayo maji yalikuwa ukuta wake. **9** Kushi na Misri walikuwa nguvu zake zisizo na mpaka; Putu na Libia walikuwa mionganii mwa wale walioungana naye. **10** Hata hivyo alichukuliwa mateka na kwenda uhamishoni. Watoto wake wachanga walivunjwa vunjwa vipande kwenye mwanzo wa kila barabara. Kura zilipigwa kwa watu wake wenye heshima, na watu wake wote wakuu walifungwa kwa minyororo. **11** Wewe pia utalewa; utakwenda mafichoni na kutafuta kimbilio kutoka kwa adui. **12** Ngome zako zote ni kama mitini yenye matunda yake ya kwanza yaliyoiva; wakati inapotikiswa, tini huanguka kwenye kinywa chake alaye. **13** Tazama

vikosi vyako: wote ni wanawake! Malango ya nchi yako yamekuwa wazi kwa adui zako; moto umeteketeza mapingo yake. **14** Teka maji kwa ajili ya kuzingirwa kwako, imarisha ulinzi wako, Ufanyie udongo wa mfinyanzi kazi, yakanyage matope, karabati tanuru la kuchomea matofali! **15** Huko moto utakuteketeza, huko upanga utakuangusha chini na kama vile panzi, watakumaliza. Ongezeko kama panzi, ongezeko kama nzige! **16** Umeongeza idadi ya wafanyabiashara wako mpaka wamekuwa wengi kuliko nyota za angani, lakini kama nzige wanaacha nchi tupu kisha huruka na kwenda zake. **17** Walinzi wako ni kama nzige, maafisa wako ni kama makundi ya nzige watuo kwenye kuta wakati wa siku ya baridi; lakini wakati jua linapotokea wanaruka kwenda zao, na hakuna ajuaye waendako. **18** Ee mfalme wa Ashuru, wachungaji wako wanasinzia; wakuu wako wanalala chini mavumbini kupumzika. Watu wako wametawanyika juu ya milima bila kuwa na mtu yeote wa kuwakusanya. **19** Hakuna kitu kinachowezza kuponya jeraha lako; jeraha lako ni la kukuua. Kila anayesikia habari zako, hupiga makofi kwa kuanguka kwako, kwa kuwa ni nani ambaye hajaguswa na ukatili wako usio na mwisho?

Habakuki

1 Neno alilopokea nabii Habakuki. **2** Ee Bwana, hata lini nitakuomba msaada, lakini wewe husikilizi? Au kukulilia, "Udhalimu!" Lakini hutaki kuokoa? **3** Kwa nini unanifanya nitazame dhuluma? Kwa nini unavumilia makosa? Uharibifu na udhalimu viko mbele yangu; kuna mabishano na mapambano kwa wingi. **4** Kwa hiyo sheria imepotoshwa, nayo haki haipo kabisa. Waovo wanawazunguka wenyewe haki, kwa hiyo haki imepotoshwa. **5** "Yatazame mataifa, uangalie na ushangae kabisa. Kwa sababu katika siku zako nitafanya kitu ambacho hungearmini, hata kama ungeambiwa. **6** Nitawainua Wakaldayo, watu hao wakatili na wenyewe haraka, ambao hupita dunia yote kuteka mahali pa kuishi pasipo pao wenyewe. **7** Ni watu wanoogopwa na wanaotisha; wenyewe ndio sheria yao, na huinua heshima yao wenyewe. **8** Farasi wao ni wepesi kuliko chui, na wakali kuliko mbwa mwitu wakati wa machweo. Askari wapanda farasi wao huenda mbio; waendesha farasi wao wanatoka mbali. Wanaruka kasi kama tai ili kurarua; **9** wote wanakuja tayari kwa fujo. Makundi yao ya wajeuri yanasonsya mbele kama upepo wa jangwani, na kukusanya wafungwa kama mchanga. **10** Wanawabeza wafalme, na kuwadhihaki watawala. Wanaicheka miji yote iliyozungushwa maboma; wanafanya malundo ya udongo na kuiteka hiyo miji. **11** Kisha wanapita kasi kama upepo na kusongsya mbele: watu wenyewe hatia, ambao nguvu zao ndio mungu wao." **12** Ee Bwana, je, wewe sio wa tangu milele? Mungu wangu, Uliye Mtakatifu wangu, hutatukufa. Ee Bwana, umewachagua wao ili watekeleze hukumu; Ee Mwamba, umewaaamuru watuadhibu. **13** Macho yako ni safi mno hata yasiweze kuutazama uovu, wala huwezi kuvumilia makosa. Kwa nini basi unawavumilia wadanganyifu? Kwa nini unakuwa kimya wakati waovu wanawameza wale wenye haki kuliko wao wenyewe? **14** Umewafanya watu kama samaki baharini, kama viumbwe wa bahari wasio na mtawala. **15** Adui mwovu anawavuta wote kwa ndoana, anawakamata katika wawu wake, anawakusanya katika juya lake; kwa hiyo anashangilia na anafurahi. **16** Kwa hiyo anatoa kafara kwa wawu wake, na kuchoma uvumba kwa juya lake, kwa kuwa kwa wawu wake anaishi kwa starehe, na anafurahia chakula kizuri. **17** Je, aendelee kuwatoa walio katika wawu wake, akiangamiza mataifa bila huruma?

2 Nitasimama katika zamu yangu, na kujiweka mwenyewe juu ya maboma; nitatazama nione atakaloniambia, na ni jibu gani nitakalotoa kuhusu lalamiko hili. **2** Kisha Bwana akajibu: "Andika ufunuo huu, na ukufanye wazi juu ya vibao, ili mpiga mbio akimbie nao. **3** Kwa kuwa ufunuo huu unasubiri wakati uliokubalika; unazungumzia mambo ya mwisho, na kamwe hautakosea. Iwapo utakawia, wewe usubiri; kwa hakika utakuja na hautachelewa. **4** "Tazama,

amejaa majivuno; anavyovitamani si vya unyofu: lakini mwenye haki ataishi kwa imani yake: **5** hakika mvinyo humsaliti; ni mwenye kiburi na hana amani. Kwa sababu ni mlafi kama kuzimu na kama kifo kamwe hatosheki; anajikusanya mataifa yote na kuchukua watu wote mateka. (**Sheol h7585**) **6** "Je, watu wote hawatamsuta kwa dhhakaka na kumbeza, wakisema, "Ole wake ye ye akusanyaye bidhaa zilizoibwa na kujifanya utajiri kwa kutoza kwa nguvu! Ataendelea hivi kwa muda gani?" **7** Je, wadai wako hawatainuka ghafula? Je, hawataamka na kukufanya utetemeke? Kisha utakuwa mhanga kwao. **8** Kwa kuwa umeteka nyara mataifa mengi, watu waliobaki watakuteka nyara wewe. Kwa kuwa umemwaga damu ya mtu; umeharibu nchi na miji, na kila mmoja ndani yake. **9** "Ole wake ye ye ajengaye milki yake kwa mapatio ya udhalimu, awekaye kiota chake juu, ili kukimbia makucha ya uharibifu! **10** Umefanya shauri la maangamizi ya watu wengi, ukiabisha nyumba yako mwenyewe, na kupotewa na maisha yako. **11** Mawe ya kuta yatapiga kelele, na mihimili ya kazi ya mbao itarudisha mwangwi wake. **12** "Ole wake ye ye ajengaye mji kwa kumwaga damu na kuusimamisha mji kwa uhalifu! **13** Je, Bwana Mwenye Nguvu Zote hakuonyesha kwamba kazi ya wanadamu ni mafuta tu kwa ajili ya moto, na kwamba mataifa yanajichosha bure? **14** Kwa kuwa dunia itajazwa na maarifa ya utukufu wa Bwana, kama maji yaifunikavyo bahari. **15** "Ole wake ye ye awapaye jirani zake kileo, akiimimina kutoka kwenye kiriba cha mvinyo mpaka wamelewa, ili apate kutazama mili yao iliyu uchi. **16** Utajazwa na aibu badala ya utukufu. Sasa ni zamu yako! Kunywa na ujifunue! Kikombe kutoka kwenye mkono wa kuume wa Bwana kinakujia, na aibu itafunika utukufu wako. **17** Ukatuli ulioifanya Lebanoni utakufunika, na uharibifu uliowafanya wanyama utakutisha. Kwa sababu umemwaga damu ya mtu; umeharibu nchi na miji na kila mmoja aliyeo ndani yake. **18** "Sanamu ina thamani gani, kwani mwanadamu ndiye alichonga? Ama kinyago kinachofundisha uongo? Kwa kuwa ye ye aliyeikitengeneza hutegemea kazi ya mikono yake mwenyewe; hutengeneza sanamu zisizoweza kuzungumza. **19** Ole wake ye ye auambiaye mti, 'Uwe hai!' Ama asemaye na jiwe lisilo na uhai, 'Amka! Je, linaweza kuongoza? Limefunkwa kwa dhahabu na fedha; hakuna pumzi ndani yake. **20** Lakini Bwana yuko katika Hekalu lake takatifu; dunia yote na inyamaze mbele yake."

3 Sala ya nabii Habakuki iliyoiimbwa kwa shigionothi. **2** Bwana, nimezisikia sifa zako; nami naogopa kwa matendo yako, Ee Bwana. Fufua kazi yako katikati ya miaka, katikati ya miaka tangaza habari yako; katika ghadhabu kumbuka rehema. **3** Mungu alitoka Temani, ye ye Aliye Mtakatifu kutoka Mlima Parani. Utukufu wake ulifunka mbingu, na sifa zike zikaifunika dunia. **4** Mng'ao wake ulikuwa kama jua lichomozalo; mionzi ilimulika kutoka mkononi mwake, ambako

nguvu zake zilifichwa. **5** Tauni ilimtangulia; maradhi ya kuambukiza yaliifuata nyayo zake. **6** Alisimama, akaitikisa dunia; alitazama, na kuyafanya mataifa yetetemeke. Milima ya zamani iligeuka mavumbi na vilima vilivyozeeka vikaanguka. Njia zake ni za milele. **7** Niliona watu wa Kushani katika dhiki, na makazi ya Midiani katika maumivu makali. **8** Ee Bwana, uliikasirikia mito? Je, ghadhabu yako ilikuwa dhidi ya vijito? Je, ulighadhibikia bahari ulipoendesha farasi wako na magari yako ya ushindi? **9** Uliufunua upinde wako na kuita mishale mingi. Uliigawa dunia kwa mito; **10** milima ilikuona ikatetemeka. Mafuriko ya maji yakapita huko; vilindi vilinguruma na kuinua mawimbi yake juu. **11** Jua na mwezi vilisimama kimya mbinguni katika mng'ao wa mishale yako inayoruka, na katika mng'ao wa mkuki wako umeremetao. **12** Kwa ghadhabu ulipita juu ya dunia, na katika hasira ulikanyaga mataifa. **13** Ulikuja kuwaokoa watu wako, kumwokoa uliyemtia mafuta. Ulimponda kiongozi wa nchi ya uovu, ukamvua toka kichwani hadi wayo. **14** Kwa mkuki wake mwenyewe ultoboa kichwa chake wakati mashujaa wake walifurika nje kwa kishindo kututawanya, wakifurahi kama walio karibu kutufuna wale wanyonge waliokuwa mafichoni. **15** Ulikanyaga bahari kwa farasi wako, ukisukasuka maji makuu. **16** Nilisikia na moyo wangu ukagonga kwa nguvu, midomo yangu ikatetemeka kwa hofu niliposikia sauti; uchakavu ukanyemelea mifupa yangu, na miguu yangu ikatetemeka. Hata hivyo nitasubiri kwa uvumilivu siku ya maafa kuyajilia mataifa yaliyotuvamia. **17** Ingawa mtini hauchanui maua na hakuna zabibu juu ya mizabibu, ingawaje mzeituni hauzai, na hata mashamba hayatoi chakula, iwapo hakuna kondoo katika banda, wala ng'ombe katika zizi, **18** hata hivyo nitashangilia katika Bwana, nitamfurahia Mungu Mwokozi wangu. **19** Bwana Mwenyezi ni nguvu yangu; huifanya miguu yangu kama miguu ya ayala, huniwezesha kupita juu ya vilima. Kwa kiongozi wa uimbaji. Kwa vinanda vyangu nya nyuzi.

Sefania

1 Neno la Bwana lilomjia Sefania mwana wa Kushi, mwana wa Gedalia, mwana wa Amaria, mwana wa Hezekia, wakati wa utawala wa Yosia mwana wa Amoni mfalme wa Yuda: **2** Bwana asema, “Nitafagia kila kitu kutoka kwenvye uso wa dunia.” **3** “Nitafagilia mbali watu na wanyama; nitafagilia mbali ndege wa angani na samaki wa baharini. Wafanyaao maovu watapata tu kokoto, nami nitamkatilia mbali mwandadamu atoke katika dunia,” asema Bwana. **4** “Nitaihadhibu Yuda na wote wakaao Yerusalem. Kutoka mahali hapa nitakatilia mbali kila mabaki ya Baali, majina ya wapagani na makuhani waabuduo sanamu: **5** wale ambaao husujudu juu ya mapaa kuabudu jeshi la vitu vya angani, wale ambaao husujudu na kuapa kwa Bwana na ambaao pia huapa kwa Malkamu, **6** wale wanaoacha kumfuata Bwana, wala hawamtafuti Bwana wala kutaka shauri lake. **7** Nyamazeni mbele za Bwana Mwenyezi, kwa maana siku ya Bwana iko karibu. Bwana ameandaa dhabihu, amewaweka wakfu wale alioawaalika. **8** Katika siku ya dhabihu ya Bwana nitawaadhibu wakuu na wana wa mfalme na wale wote wanaovaa nguo za kigeni. **9** Katika siku hiyo nitaadhibu wote ambaao hukwepa kukanyaga kizingiti, ambaao hujaza hekalu la miungu yao kwa dhuluma na udanganyifu.” **10** Bwana asema, “Katika siku hiyo kilio kitapanda juu kutoka lango la Samaki, maombolezo kutoka mtaa wa pili, na mshindo mkubwa kutoka vilimani. **11** Ombolezeni, ninyi mnaoishi katika eneo la sokoni; wafanyabiashara wenu wote wameangamizwa, wote ambaao wanafanya biashara ya fedha wataangamizwa. **12** Wakati huo nitasaka mji wa Yerusalem kwa taa, na kuwaadhibu wale ambaao wanakaan katika hali ya kuridhika, ambaao ni kama divai iliyobaki kwenvye machicha, ambaao hudhani, ‘Bwana hatafanya lolote, jema au baya.’ **13** Utajiri wao utatekwa nyara, nyumba zao zitabomolewa. Watajenga nyumba, lakini hawataishi ndani yake; watapanda mizabibu lakini hawatakunyuwa divai yake. **14** “Siku kubwa ya Bwana iko karibu: iko karibu na inakuja haraka. Sikilizeni! Kilio katika siku ya Bwana kitakuwa kichungu, hata shujaa atapiga kelele. **15** Siku ile ni siku ya ghadhabu, siku ya fadhaa na dhiki, siku ya uharibifu na ukiwa, siku ya giza na utusitusi, siku ya mawingu na giza nene, **16** siku ya tarumbeta na mlion wa vita dhidi ya miji yenyenogome na dhidi ya minara mirefu. **17** Nitawaleeta watu dhiki, nao watatembea kama vipofu, kwa sababu wametenda dhambi dhidi ya Bwana. Damu yao itamwagua kama vumbi na matumbo yao kama taka. **18** Fedha yao wala dhahabu yao hazitawenza kuwaokoa katika siku hiyo ya ghadhabu ya Bwana. Katika moto wa wivu wake dunia yote itateketezwa, kwa maana ataleta mwisho wa wote wanaoishi katika dunia ghafula.”

2 Kusanyikeni pamoja, kusanyikeni pamoja, enyi taifa lisilo na aibu, **2** kabla ya wakati ulioamriwa

haujafika na siku ile inayopeperusha kama makapi, kabla hasira kali ya Bwana haijaja juu yenu, kabla siku ya ghadhabu ya Bwana haijaja juu yenu. **3** Mtafuteni Bwana, enyi nyote wanyenyeketu wa nchi, ninyi ambaao hufanya lile analoamuru. Tafuteni haki, tafuteni unyenyekevu; labda mtahifadhiwa siku ya hasira ya Bwana. **4** Gaza utaachwa na Ashkeloni utaachwa magofu. Wakati wa adhuuhuri Ashdodi utaachwa mtupu na Ekroni utang’olewa. **5** Ole wenu ninyi ambaao mnaishi kando ya bahari, enyi Wakerethi; neno la Bwana liko dhidi yenu, ee Kanaani, nchi ya Wafilisti. “Mimi nitawaangamiza, na hakuna atakayebaki.” **6** Nchi kando ya bahari, mahali ambapo wanaishi Wakerethi, patakuwa mahali pa wachungaji na mazizi ya kondoo. **7** Itakuwa mali ya mabaki ya nyumba ya Yuda, hapo watapata malisho. Wakati wa jioni watajilaza chini katika nyumba za Ashkeloni. Bwana Mungu wao awatutanza, naye atawarudishia wafungwa wao. **8** “Nimeyasikia matukano ya Moabu nazo dhihaka za Waamoni, ambaao waliwatukana watu wangu na kutoa vitisho dhidi ya nchi yao. **9** Hakika, kama niishivyo,” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wa Israeli, “hakika Moabu itakuwa kama Sodoma, Waamoni kama Gomora; mahali pa magugu na mashimo ya chumvi, nchi ya ukiwa milele. Mabaki ya watu wangu watawateka nyara; mabaki ya taifa langu watarithi nchi yao.” **10** Hiki ndicho watarudishiwa kwa ajili ya kiburi chao, kwa kutukana na kudhiahiki watu wa Bwana Mwenye Nguvu Zote. **11** Bwana atakuwa wa kuhofisha kwa atakapoangamiza miungu yote ya nchi. Mataifa katika kila pwani yatamwabudu, kila moja katika nchi yake. **12** “Ninyi pia, ee Wakushi, mtauaawa kwa upanga wangu.” **13** Mungu atanyoosha mkono wake dhidi ya kaskazini na kuangamiza Waashuru, akiuacha Ninawi ukiwa na pakame kama jangwa. **14** Makundi ya kondoo na ng’ombe yatajilaza pale, viumbe vya kila aina. Bundi wa jangwani na bundi waliao kwa sauti nyembamba wataishi juu ya nguzo zake. Mwangwi wa kuita kwao utapita madirishani, kifusi kitakuwa milangoni, boriti za mierezi zitaachwa wazi. **15** Huu ndio mji uliotukuka na kuishi kwa furaha wakijisikia salama. Ulisema moyoni mwako, “Mimi ndimi, na wala hapana mwingine ila mimi.” Jinsi gani umekuwa gofu, mahali pa kulala wanyama pori! Wote wanaopita kando yake wanauzomea na kutikisa mkono kwa dhara.

3 Ole mji wa wadhalimu, waasi na walioitiwa unajisi! **2** Hautii mtu ye yeyote, haukulali maonyo. Haumtumaini Bwana, haukaribii karibu na Mungu wake. **3** Maafisa wake ni simba wangurumao, watawala wake ni mbwa mwitu wa jioni, ambaao hawabakizi chocote kwa ajili ya asubuhi. **4** Manabii wake ni wenye kiburi, ni wadanganyifu. Makuhani wake hunajisi patakatifu na kuihalifu sheria. **5** Bwana aliye ndani yake ni mwenye haki, hafanyi kosa. Asubuhi kwa asubuhi hutoa haki yake, kila

kukipambazuka huitimiza, bali mtu dhalimu hana aibu. **6** “Nimeyafutilia mbali mataifa, ngome zao zimebomolewa. Nimeziacha barabara ukiwa, hakuna anayepita humo. Miji yao imeharibiwa; hakuna mmoja atakayeachwa: hakuna hata mmoja. **7** Niliuambia huo mji, ‘Hakika utaniogopa na kukubali maonyo!’ Ndipo makao yake hayatafutiliwa mbali, wala adhabu zangu zote hazitakuja juu yake. Lakini walikuwa bado na shauku kutenda kwa upotovu katika yote waliyofanya.” **8** Bwana anasema, “Kwa hiyo ningojee mimi, siku nitakayosimama kuteka nyara. Nimeamua kukusanya mataifa, kukusanya falme na kumimina ghadhabu yangu juu yao, hasira yangu kali yote. Dunia yote itateketezwa kwa moto wa wivu wa hasira yangu. **9** “Ndipo nitatakasa midomo ya mataifa, kwamba wote waweze kuliitia jina la Bwana na kumtumikia kwa pamoja. **10** Kutoka ng’ambo ya mito ya Kushi watu wangu wanaoniabudu, watu wangu walioletawanyika, wataniletea sadaka. **11** Siku hiyo hutaaibishwa kwa ajili ya makosa yote ulionitendea, kwa sababu nitawaondoa kutoka mji huu wale wote wanaoshangilia katika kiburi chao. Kamwe hutajivuna tena katika kilima changu kitakatifu. **12** Lakini nitakuachia ndani yako wapole na wanyenyekevu, ambao wanatumaini jina la Bwana. **13** Mabaki ya Israeli hayatafanya kosa; hawatasema uongo, wala udanganyifu hautakuwa katika vinywa vyao. Watakula na kulala wala hakuna yejote atakayewaogopesha.” **14** Imba, ee Binti Sayuni; paza sauti, ee Israeli! Furahi na kushangilia kwa moyo wako wote, ee Binti Yerusalem! **15** Bwana amekuondolea adhabu yako, amewarudisha nyuma adui zako. Bwana, Mfalme wa Israeli, yu pamoja nawe; kamwe hutaogopa tena madhara yoyote. **16** Katika siku hiyo watauambia Yerusalemu, “Usiogope, ee Sayuni; usiiache mikono yako ilegee. **17** Bwana Mungu wako yu pamoja nawe, yeje ni mwenye nguvu kuokoa. Atakufurahia kwa furaha kubwa, atakutuliza kwa pendo lake, atakufurahia kwa kuimba.” **18** “Huzuni katika sikukuu zilizoamriwa nitaziondoa kwenu; hizo ni mzigo na fedheha kwenu. **19** Wakati huo nitawashughulikia wote waliokudhulumu; nitaokoa vilema na kukusanya wale ambao wametawanywa. Nitawapa sifa na heshima katika kila nchi ambayo walaiabishiwa. **20** Wakati huo nitawakusanya; wakati huo nitawaleta nyumbani. Nitawapa sifa na heshima mionganoni mwa mataifa yote ya dunia wakati nitakapowarudishia mateka yenu mbele ya macho yenu hasa,” asema Bwana.

Hagai

1 Katika mwaka wa pili wa utawala wa Mfalme Dario wa Uajemi, katika siku ya kwanza ya mwezi wa sita, neno la Bwana lilikuja kupitia kwa nabii Hagai kwenda kwa Zerubabeli mwana wa Shealtiel, mtawala wa Yuda na kwa Joshua mwana wa kuhanu mkuu Yehosadaki: **2** Hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Hawa watu husema, ‘Wakati haujawadia wa kujenga nyumba ya Bwana.’” **3** Kisha neno la Bwana likaja kupitia kwa nabii Hagai: **4** “Je, ni wakati wenu ninyi wa kuishi katika nyumba zenu zilizojengwa vizuri, wakati hii nyumba ikibaki, gofu?” **5** Sasa hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Zitafakarini vyema njia zenu. **6** Mmepanda vingi, lakini mmevuna haba. Mnakula lakini hamshibi, mnakunywa, lakini hamtosheki. Mnavaa nguo, lakini hamsikii joto. Mnapata mishahara, lakini inatoweka kama imewekwa kwenye mfuko uliotobokatoboka.” **7** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Zitafakarini vyema njia zenu. **8** Pandeni milimani mkalete miti na kujenga nyumba, ili nipate kuifurahia, na nitukuzwe,” asema Bwana. **9** “Mlitarajia mengi, kumbe, yametokea kidogo. Ulichokileta nyumbani nilikipeperusha. Kwa nini?” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. “Ni kwa sababu ya nyumba yangu, inayobaki katika hali ya magofu, wakati kila mmoja wenu anajishughulisha na nyumba yake mwenyewe. **10** Kwa hiyo, kwa sababu yenu mbingu zimezuia umande wake na ardhi mavuno yake. **11** Niliita ukame mashambani na milimani, kwenye nafaka, mvinyo mpya, mafuta pamoa na chochote kinachozalishwa na ardhi, juu ya watu na ng’ombe, pamoa na kazi za mikono yenu.” **12** Kisha Zerubabeli mwana wa Shealtiel, Joshua kuhani mkuu mwana wa Yehosadaki, pamoa na mabaki yote ya watu wakaiti sauti ya Bwana Mungu wao pamoa na ujumbe wa nabii Hagai, kwa sababu alikuwa ametumwa na Bwana Mungu wao. Watu walimwogopa Bwana. **13** Kisha Hagai, njumbe wa Bwana, akawapa watu ujumbe huu wa Bwana: “Mimi nikoo pamoa nanyi,” asema Bwana. **14** Kwa hiyo Bwana akachochea roho ya Zerubabeli mwana wa Shealtiel, mtawala wa Yuda, na roho ya kuhanu mkuu Joshua mwana wa Yehosadaki, pamoa na roho za mabaki yote ya watu. Walikuja wakaanza kufanya kazi katika nyumba ya Bwana Mwenye Nguvu Zote, Mungu wao, **15** katika siku ya ishirini na nne mwezi wa sita, katika mwaka wa pili wa utawala wa Mfalme Dario.

2 Katika siku ya ishirini na moja ya mwezi wa saba, neno la Bwana lilikuja kupitia nabii Hagai, kusema: **2** “Sema na Zerubabeli mwana wa Shealtiel, mtawala wa Yuda, kuhanu mkuu Joshua mwana wa Yehosadaki, na mabaki ya watu. Uwaulize, **3** ‘Ni nani miiongoni mwenu aliybaki ambaye aliona hii nyumba katika utukufu wake wa mwanzo? Sasa inaonekanaje kwenu? Je, haione kani kwenu kama si kitu?’ **4** Lakini sasa uwemara, ee Zerubabeli,’ asema Bwana. ‘Kuwa imara, ee kuhanu mkuu Joshua mwana wa Yehosadaki. Mwe imara, enyi watu wote wa nchi,’ asema Bwana, ‘na mfanye kazi. Kwa kuwa mimi nipo pamoja nanyi,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **5** ‘Hili ndilo nilioagana nanyi mlipotoka katika nchi ya Misri. Pia Roho wangu anadumu katikati yenu. Msigope.’ **6** “Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Baada ya muda kidogo kwa mara nyingine nitazitikisa mbingu na nchi, bahari na nchi kavu. **7** Nitatikisa mataifa yote, nacho kile kinachotamaniwa na mataifa yote kitakuja, nami nitaujaza utukufu katika nyumba hii,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **8** ‘Fedha ni mali yangu na dhahabu ni mali yangu,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **9** ‘Utukufu wa nyumba hii ya sasa utakuwa mkubwa kuliko utukufu wa ile nyumba ya mwanzoni,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. ‘Na mahali hapa nitawapa amani,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote.” **10** Katika siku ya ishirini na nne ya mwezi wa tisa, katika mwaka wa pili wa utawala wa Mfalme Dario, neno la Bwana lilikuja kwa nabii Hagai: **11** “Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Ulizeni makuhani jinsi sheria inavyosema: **12** Kama mtu akibeba nyama iliyowekwa wakfu katika pindo la vazi lake, kisha lile pindo likagusa mkate au mchuzi, divai, mafuta au chakula kingine, je, kitu hicho kitakuwa kimewekwa wakfu?’” Makuhani wakajibu, “La hasha.” **13** Kisha Hagai akasema, “Je, kama mtu aliyetiwa unajisi kwa kugusa maiti akigusa mojawapo ya vitu hivi, kitu hicho kitakuwa kimetitiwa unajisi?” Makuhani wakajibu, “Ndio, huwa kimenajisiwa.” **14** Kisha Hagai akasema, “Basi ndivyo walivyo machoni pangu hawa watu na taifa hili,” asema Bwana. ‘Lolote wafanyalo na chochote watoacho hapo ni najisi. **15** “Sasa fikirini kwa uangalifu kuanzia leo na kuendelea; tafakarini jinsi mambo yalivyokuwa kabla halijawekwa jiwe moja juu ya lingine katika Hekalu la Bwana. **16** Wakati mtu alipoendea lundo la nafaka la vipimo ishirini, kulikuwa na vipimo kumi tu. Wakati mtu alipoendea pipa la mvinyo ili kuchota vipimo hamsini, kulikuwa na vipimo ishirini tu. **17** Kazi zenu zote za mikono nilizipiga kwa ukame, ukungu na mvua ya mawe, lakini hata hivyo, hamkunigeukia mimi,’ asema Bwana. **18** ‘Tangu leo na kuendelea, kuanzia siku hii ya ishirini na nne ya mwezi wa tisa, tafakarini siku ambayo msingi wa Hekalu la Bwana uliwekwa. Tafakarini: **19** Je, bado kuna mbegu iliyobakia ghalani? Mpaka sasa, hakuna mzabibu au mtini, mkomamanga wala mzeituni uliozaa tunda. “Kuanzia leo na kuendelea, nitawabariki.” **20** Neno la Bwana likamjia Hagai kwa mara ya pili katika siku ya ishirini na nne ya mwezi kusema: **21** “Mwambie Zerubabeli mtawala wa Yuda kwamba nitazitikisa mbingu na nchi. **22** Nitapindua viti vya enzi vya falme, na kuziharibu kabisa nguvu za falme za kigeni. Nitapindua magari ya vita pamoa na waendeshaji wake; farasi na wapanda farasi wataanguka, kila mmoja kwa upanga wa ndugu

yake. **23** ““Katika siku ile,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote, ‘nitakuchukua wewe, mtumishi wangu Zerubabeli mwana wa Shealtiel,’ asema Bwana. ‘Nitakufanya kama pete yangu ya muhuri, kwa kuwa nimekuchagua,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote.”

Zekaria

1 Katika mwezi wa nane wa mwaka wa pili wa utawala wa Mfalme Dario, neno la Bwana lilimjia nabii Zekaria mwana wa Berekia, mwana wa Ido, kusema: **2** “Bwana aliwakasirikia sana baba zako wa zamani. **3** Kwa hiyo waambie watu: Hivi ndivyo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemavyo: ‘Nirudieni mimi,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote, ‘nami nitawarudia ninyi,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **4** Msiwe kama baba zenu, ambaob manabii waliotangulia waliwatangazia: Hivi ndivyo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemavyo: ‘Geukeni, mziache njia zenu mbaya na matendo yenu maovu.’ Lakini hawakunisikiliza wala kufuata maelekezo yangu, asema Bwana. **5** Wako wapi baba zako sasa? Nao manabii, je, wanaishi milele? **6** Je, maneno yangu na amri zangu nilizowaagiza manabii watumishi wangu, hayakuwapata baba zenu?” “Kisha walitubu na kusema, ‘Bwana Mwenye Nguvu Zote ametutenda sawasawa na njia zetu na matendo yetu yalivystahili, kama alivyokusudia kufanya.’” **7** Katika siku ya ishirini na nne ya mwezi wa kumi na moja, yaani mwezi uitwao Shebati, katika mwaka wa pili wa utawala wa Mfalme Dario, neno la Bwana lilimjia nabii Zekaria mwana wa Berekia mwana wa Ido. **8** Wakati wa usiku nilipata maono, mbele yangu aliquwepo mtu akiendesha farasi mwekundu! Alikuwa amesimama katikati ya miti ya mihadasi kwenye bonde. Nyuma yake walikuwepo farasi wekundi, wa kikahawia na weupe. **9** Nikauliza, “Hivi ni vitu gani bwana wangu?” Malaika aliyekuwa akizungumza na mimi aknjibu, “Nitakuonyesha kuwa ni nini.” **10** Kisha yule mtu aliyesimama katikati ya miti ya mihadasi akeleza, “Ni wale ambaob Bwana amewatuma waende duniani kote.” **11** Nao wakatoa taarifa kwa yule malaika wa Bwana, aliyekuwa amesimama katikati ya miti ya mihadasi, “Tumepita duniani kote na kukuta ulimwengu wote umepumzika kwa amani.” **12** Kisha malaika wa Bwana akasema, “Bwana Mwenye Nguvu Zote, utazuia mpaka lini rehema kutoka Yerusalem na miji ya Yuda, ambayo umeikasirikia kwa miaka hii sabini?” **13** Kwa hiyo Bwana akazungumza maneno ya upole na ya kufaraji kwa malaika aliyezungumza nami. **14** Kisha malaika yule aliyekuwa akizungumza nami akasema, “Tangaza neno hili: Hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo: ‘Nina wivu sana kwa ajili ya Yerusalem na Sayuni, **15** lakini nimeyakasirikia sana mataifa yanayojisikia kuwa yako salama. Nilikuwa nimewakasirikia Israeli kidogo tu, lakini mataifa hayo yaliwazidishia maafa.’ **16** “Kwa hiyo, hivi ndivyo asemavyo Bwana: ‘Nitairudia Yerusalem kwa rehema na huko nyumba yangu itajengwa tena. Nayo kamba ya kupimia itanyooshwa Yerusalem,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **17** “Endelea kutangaza zaidi kwamba: Hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Miji yangu itafurika tena ustawi na Bwana

atamfariji tena Sayuni na kumchagua Yerusalem.””

18 Kisha nikatazama juu, na pale mbele yangu nikaona pembe nne! **19** Nikamuuliza yule malaika aliyekuwa akizungumza nami, “Ni nini hivi?” Akanijibu, “Hizi ni zile pembe zilizowatawanya Yuda, Israeli na Yerusalem.” **20** Kisha Bwana akanionyesha mafundi wanne. **21** Nikauliza, “Hawa wanakuja kufanya nini?” Akanijibu, “Hizi ndizo pembe zilizowatawanya Yuda ili asiwepo atakayeweza kuinua kichwa chake, lakini mafundi wamekuja kuzitia hofu na kuzitupa chini hizi pembe za mataifa ambayo yaliiniua pembe zao dhidi ya nchi ya Yuda na kuwatawanya watu wake.”

2 Kisha nikatazama juu: pale mbele yangu aliquwepo mtu mwenye kamba ya kupimia mkononi mwake!

2 Nikamuuliza, “Unakwenda wapi?” Akanijibu, “Kupima Yerusalem, kupata urefu na upana wake.”

3 Kisha malaika aliyekuwa akizungumza nami akaondoka, malaika mwingine akaja kukutana naye

4 na kumwambia: “Kimbia, umwambie yule kijana, ‘Yerusalem utakuwa mji usio na kuta kwa sababu ya wingi wa watu na mifugo iliyomo. **5** Mimi mwenywewe nitakuwa ukuta wa moto kuuzunguka,’ asema Bwana, ‘nami nitakuwa utukufu wake ndani yake.’ **6** “Njooni! Njooni! Kimbieni mtoke katika nchi ya kaskazini,” asema Bwana, “Kwa kuwa nimewatawanya kwenye pande nne za mbingu,” asema Bwana. **7** “Njoo, ee Sayuni! Kimbia, wewe ukaaye ndani ya Binti Babeli!” **8** Kwa kuwa hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Baada ya yeye kuniheshimu na kunituma mimi dhidi ya mataifa yalivokuteka nyara, kwa kuwa yeoyote awagusaye ninyi, anaigusa mboni ya jicho lake, **9** hakika nitauinua mkonon wangu dhidi yao ili watumwa wao wataweke nyara. Ndipo mtakapoju ya kwamba Bwana Mwenye Nguvu Zote amenituma. **10** “Piga kelele na ufurahie, ee Binti Sayuni, kwa maana ninakuja, nami nitaishi mionganoni mwenu,” asema Bwana. **11** “Mataifa mengi yataunganishwa na Bwana siku hiyo, nao watakuwa watu wangu. Nitaishi mionganoni mwenu nanyi mtajua kwamba Bwana Mwenye Nguvu Zote amenituma kwenu. **12** Bwana atairithi Yuda kama fungu lake katika nchi takatifu na atachagua tena Yerusalem.

13 Tulieni mbele za Bwana, enyi watu wote, kwa sababu ameinuka kutoka makao yake matakatifu.”

3 Kisha akanionyesha Yoshua, kuhani mkuu, akiwa amesimama mbele ya malaika wa Bwana, naye Shetani amesimama upande wake wa kuume ili amshktaki. **2** Bwana akamwambia Shetani, “Bwana akukemee Shetani! Bwana, ambaye ameichagua Yerusalem, akukemee! Je, mtu huyu siyo kijinga kinachowaka kilichonyakuliwa kwenye moto?” **3** Wakati huu, Yoshua alikuwa amevaa nguo chafu alipokuwa amesimama mbele ya malaika. **4** Malaika akawaambia wale waliokuwa wamesimama mbele yake, “Mvueni hizo nguo zake chafu.” Kisha akamwambia Yoshua, “Tazama, nimeiondoa dhambi yako, nami nitakuvika mavazi ya kitajiri.” **5** Kisha

nikasema, "Mvike kilemba kilicho safi kichwani na kumvika yale mavazi mengine, wakati malaika wa Bwana akiwa amesimama karibu. **6** Malaika wa Bwana akamwamuru Yoshua: **7** "Hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote: 'Ikiwa utakwenda katika njia zangu na kushika masharti yangu, basi utaitawala nyumba yangu na kuwa na amri juu ya nyua zangu, nami nitakupa nafasi mionganii mwa hawa wasimamao hapa. **8** "Sikiliza, ee Yoshua kuhanii mkuu, pamoja na wenzako walioketi mbele yako, ambaao ni watu walio ishara ya mambo yatakayokujua: Ninakwenda kumleta mtumishi wangu, Tawi. **9** Tazama, jiwe nililoliweka mbele ya Yoshua! Kuna macho saba juu ya jiwe lile moja, nami nitachora maandishi juu yake," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote, 'nami nitaiiondoa dhambi ya nchi hii kwa siku moja. **10** "Katika siku hiyo kila mmoja wenu atamwalika jirani yake akae chini ya mzabibu wake na mtini wake,' asema Bwana Mwenye Nguvu Zote."

4 Kisha malaika aliyezungumza nami akarudi na kuniamsa, kama mtu aamshawayo kutoka usingizi wake. **2** Akaniuliza, "Unaona nini?" Nikajibu, "Ninaona kinara cha taa cha dhahabu tupu, nacho kina bakuli juu yake na taa zake saba juu yake, tena iko mirija saba ya kuleta mafuta, kwenye taa zote zilizo juu yake. **3** Pia kuna mizeituni miwili karibu yake, mmoja upande wa kuumee wa bakuli na mwingine upande wa kushoto." **4** Nikamuuliza malaika aliyezungumza nami, "Hivi ni vitu gani, bwana wangu?" **5** Akanijibu, "Hujui kuwa hivi ni vitu gani?" Nikajibu, "Hapana, bwana wangu." **6** Kisha akaniambia, "Hili ni neno la Bwana kwa Zerubabeli: 'Si kwa uwezo, wala si kwa nguvu, bali ni kwa Roho yangu,' asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **7** "Wewe ni kitu gani, ee mlima mkubwa sana? Mbele ya Zerubabeli wewe utakuwa ardhi tambarare. Kisha ataweka jiwe la juu kabisa la mwisho na watu wakipiga kelele wakisema, 'Mungu libariki! Mungu libariki!' **8** Kisha neno la Bwana likanija: **9** "Mikono ya Zerubabeli iliweka msingi wa Hekalu hili, mikono yake pia italimalizia. Kisha mtajua ya kuwa Bwana Mwenye Nguvu Zote amenitura mimi kwenu. **10** "Ni nani anayeidharau siku ya mambo madogo? Watu watashangilia watakapoona timazi mikononi mwa Zerubabeli. "(Hizi saba ni macho ya Bwana ambayo huzunguka duniani kote)." **11** Kisha nikamuuliza yule malaika, "Hii mizeituni miwili iliyoko upande wa kuumee na wa kushoto wa kinara cha taa ni nini?" **12** Tena nikamuuliza, "Haya matawi mawili ya mizeituni karibu na hiyo mirija miwili ya dhahabu inayomimina mafuta ya dhahabu ni nini?" **13** Akajibu, "Hujui kuwa haya ni nini?" Nikajibu, "Hapana, bwana wangu." **14** Kwa hiyo akasema, "Hawa ni wawili ambaao wamepakwa mafuta ili kumtumukia Bwana wa dunia yote."

5 Nikatazama tena: na hapo mbele yangu kulikuwa na kitabu kilichoruka! **2** Akaniuliza, "Unaona

nini?" Nikamjibu, "Naona kitabu kinachoruka chenyen, urefu wa dhiraishirini na upana wa dhiraishirini." **3** Akaniambia, "Hii ni laana inayotoka kwenda juu ya nchi yote, kwa kuwa kufuatana na yale yaliyoandikwa katika upande mmoja, kila mwizi atafukuziwa mbali, pia kufuatana na yaliyo upande wa pili, kila aapaye kwa uongo atafukuziwa mbali. **4** Bwana Mwenye Nguvu Zote asema, 'Nitaituma hiyo laana, nayo itaingia katika nyumba ya mwizi na nyumba ya huyo aapaye kwa uongo kwa Jina langu. Itabaki katika nyumba yake na kuiharibuu, pamoja na mbao zake na maweyake.'" **5** Kisha yule malaika aliyekuwa akizungumza nami akanija na kuniambia, "Tazama juu uone ni nini kile kinachoitokeza." **6** Nikamuuliza, "Ni kitu gani?" Akanijibu, "Ni kikapu cha kupimia." Kisha akaongeza kusema, "Huu ni uovu wa watu katika nchi nzima." **7** Kisha kifuniko kilichotengenezwa kwa madini ya risasi kilichokuwa kimefunika kile kikapu, kiliinuliwa na ndani ya kile kikapu alikuwako mwanamke ameketi! **8** Akasema, "Huu ni uovu," tena akamsukumia ndani ya kikapu na kushindilia kifuniko juu ya mdomo wa kikapu. **9** Kisha nikatazama juu: na pale mbele yangu, walikuwepo wanawake wawili, wakiwa na upepo katika mabawa yao! Walikuwa na mabawa kama ya korongo, nao wakainua kile kikapu na kuruka nacho kati ya mbingu na nchi. **10** Nikamuuliza yule malaika aliyekuwa akizungumza nami, "Wanakipeleka wapi hicho kikapu?" **11** Akanijibu, "Wanakipeleka katika nchi ya Babeli na kujenga nyumba kwa ajili yake. Itakapokuwa tayari, kikapu kitawekwa pale mahali pake."

6 Nikatazama juu tena: nikaona mbele yangu magari manne ya vita yakija kutoka kati ya milima miwili, milima ya shaba! **2** Gari la kwanza lilitutwa na farasi wekundi, la pili lilitutwa na farasi weusi, **3** la tatu lilitutwa na farasi weupe na gari la nne lilitutwa na farasi wa madoadoa ya kijivu, wote wenye nguvu. **4** Nikamuuliza malaika aliyekuwa akizungumza nami, "Hawa ni nani bwana wangu?" **5** Malaika akanijibu, "Hizi ni roho nne za mbinguni zisimamazo mbele ya uwepo wa Bwana wa dunia yote, zinatoka kwenda kufanya kazi yake. **6** Gari linalovutwa na farasi weusi linalekeea katika nchi ya kaskazini, la farasi weupe linalekeea magharibi na la farasi wa madoadoa ya kijivu linalekeea kusini." **7** Wakati hao farasi wenye nguvu walipokuwa wakitoka, walikuwa wakijitahidi kwenda duniani kote. Akasema, "Nenda duniani kote!" Kwa hiyo wakaenda duniani kote. **8** Kisha akanita, "Tazama, wale wanaokwenda kuelekeea nchi ya kaskazini wamepumzisha Roho yangu katika nchi ya kaskazini." **9** Neno la Bwana likanija kusema: **10** "Chukua fedha na dhahabu kutoka kwa watu waliohamishwa, yaani Heldai, Tobia na Yedaya ambaao wamefika kutoka Babeli. Siku iyo hiyo nenda nyumbani kwa Yosia mwana wa Sefania. **11** Chukua fedha na dhahabu utengeneze taji, nawe uiweke kichwani mwa kuhanii mkuu Yoshua, mwana

wa Yehosadaki. **12** Umwambie, hili ndilo asemalo “Nitarudi Sayuni na kufanya makao Yerusalem. Kisha Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Huyu ndiye mtu ambaye Yerusalem utaitwa mji wa kweli, mlima wa Bwana jina lake ni Tawi, naye atachipua kutoka mahali pake na kujenga Hekalu la Bwana. **13** Ni yeje atakayejenga Hekalu la Bwana, naye atavikwa utukufu na ataketi kumiliki katika kiti cha enzi naye atakuwa kuhanati kiti chake cha enzi. Hapo patakuwa amani kati ya hao wawili.’ **14** Taji itatolewa kwa Heldai, Tobia, Yedaya na Heni mwana wa Sefania kama kumbukumbu ndani ya Hekalu la Bwana. **15** Wale walio mbali sana watakuja na kusaidia kuliujenga Hekalu la Bwana, nanyi mtajua ya kwamba Bwana Mwenye Nguvu Zote amenituma kwenu. Hili litatokea ikiwa mtamtii Bwana Mungu wenu kwa bidii.”

7 Katika mwaka wa nne wa utawala wa Mfalmeh Dario, neno la Bwana lilimjia Zekaria siku ya nne ya mwezi wa tisa, mwezi wa Kisieu.

2 Watu wa Betheli walikuwa wamemtuma Shareza na Regem-Meleki pamoja na watu wao, kumsihii Bwana **3** kwa kuauliza makuhani wa nyumba ya Bwana Mwenye Nguvu Zote na manabii, ‘Je, imempasa kuomboleza na kufunga katika mwezi wa tano, kama ambavyo nimekuwa nikifanya kwa miaka mingi?’ **4** Kisha neno la Bwana Mwenye Nguvu Zote likanijia kusema: **5** ‘Waulize watu wote wa nchi na makuhani, ‘Je, mlipofunga na kuomboleza katika mwezi wa tano na wa saba kwa miaka sabini iliyopita, mlifunga kweli kwa ajili yangu? **6** Na mlipokuwa mkila na kunywa, je, hamkuwa mnashereheke kwa ajili ya nafsi zenu? **7** Je, haya sio maneno ya Bwana aliyosema kupitia manabii waliotangulia, wakati Yerusalem pamoja na miji inayoizunguka ilipokuwa katika hali ya utulivu na ya mafanikio, wakati Negebu na Shefala zikiwa zimekaliwa na watu?’ **8** Neno la Bwana likamjia tena Zekaria: **9** ‘Hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Fanyeni hukumu za haki, onyesheni rehema na huruma ninyi kwa ninyi. **10** Msimwonee mjane wala yatima, mgeni wala maskini. Msiwaziane mabaya miyoni mwenu ninyi kwa ninyi.’ **11** ‘Lakini wakakataa kusikiliza, wakanipa kisogo kwa ukaidi na kuziba masikio yao. **12** Wakaifanya miyo yao migumu kama jiwe gumu na hawakuisikiliza sheria au maneno ambayo Bwana Mwenye Nguvu Zote aliyatuma kwa njia ya Roho wake kupitia manabii waliotangulia. Kwa hiyo Bwana Mwenye Nguvu Zote alikasirika sana. **13** ‘Wakati nilipoita, hawakusikiliza, kwa hiyo walipoita, sikusikiliza,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **14** ‘Niliwatawanya kwa upepo wa kisilisuli mionganii mwa mataifa yote, mahali ambapo walikuwa wageni. Nchi ikaachwa ukiwa nyuma yao kiasi kwamba hakuna aliyeweza kuingia au kutoka. Hivi ndivyo walivyofanya ile nchi iliyokuwa imependeza kuwa ukiwa.’

8 Neno la Bwana Mwenye Nguvu Zote likanijia tena. **2** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Nina wivu sana kwa ajili ya Sayuni, ninawaka wivu kwa ajili yake.’ **3** Hili ndilo asemalo Bwana:

“Nitarudi Sayuni na kufanya makao Yerusalem. Kisha Mwenye Nguvu Zote utaitwa Mlima Mtakatifu.” **4** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Kwa mara nyingine tena wazee wanaume kwa wanawake walioshiba umri wataketi katika barabara za Yerusalem, kila mmoja akiwa na mkongojo wake za mji zitajaa wavulana na wasichana wanaocheza humo.’ **6** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Mambo haya yanawenza kuonekana ya ajabu kwa mabaki ya watu wakati huo, lakini yaweza kuwa ya ajabu kwangu?’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **7** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Nitawaokoa watu wangu kutoka nchi za mashariki na magharibi. **8** Nitawarudisha waje kuishi Yerusalem, watakuwa watu wangu nami nitakuwa mwaminifu na wa haki kwao kama Mungu wao.’ **9** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Ninyi ambaa sasa mnasikia maneno haya yanayozungumzwa na manabii ambaa walikuwepo wakati wa kuwekwa kwa msingi wa nyumba ya Bwana Mwenye Nguvu Zote, mikono yenu na iwe na nguvu ili Hekalu liweze kujengwa. **10** Kabla ya wakati huo, hapakuwepo na ujira kwa mtu wala mnyama. Hakuna mtu aliyeweza kufanya shughuli yake kwa usalama kwa sababu ya adui yake, kwa kuwa nilikuwa nimemfanya kila mtu adui wa jirani yake. **11** Lakini sasa sitawatendea mabaki ya watu hawa kama nilivyowatenda zamani,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **12** ‘Mbegu itakua vizuri, mzabibu utazaa matunda yake, ardhi itatoo mazao yake, na mbingu zitadondosha umande wake. Vitu hivi vyote nitawapa mabaki ya watu kama urithi wao. **13** Jinsi milivyouka kitu cha laana katikati ya mataifa, ee Yuda na Israeli, ndivyo nitakayoyaokoa, nanyi mtakuwa baraka. Msigope, bali iachenii mikono yenu iwe na nguvu.’ **14** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Kama nilivyouka nimekusudia kuleta maangamizi juu yenu, wakati baba zenu waliponikarisisha na sikuonyesha huruma,’ asema Bwana Mwenye Nguvu Zote, **15** ‘hivyo sasa nimeazimia kufanya mema tena kwa Yerusalem na Yuda. Msigope. **16** Haya ndiyo mtakayoyaafanya: Semeni kweli kila mtu kwa mwenzake, na mtroe hukumu ya kweli na haki kwenye mahakama zenu, **17** usipange mabaya dhidi ya jirani yako, wala msipende kuapa kwa uongo. Nayachukia yote haya,’ asema Bwana. **18** Neno la Bwana Mwenye Nguvu Zote likanijia tena. **19** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Saumu za miezi ya nne, tano, saba na kumi itakuwa sikuu za furaha na za shangwe kwa Yuda. Kwa hiyo uipende kweli na amani.’ **20** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: ‘Mataifa mengi na wakazi wa miji mingi watakuja, **21** na wenyeji wa mji mmoja watakwenda kwene nji mwininge na kusema, ‘Twende mara moja na tukamisihi Bwana, na kumtafuta Bwana Mwenye Nguvu Zote. Mimi mwenyewe ninakwenda.’

22 Pia watu wa kabilia nyingi na mataifa yenye nguvu yatakuja Yerusalem kumtafuta Bwana Mwenye Nguvu Zote na kumsihii.” **23** Hili ndilo asemalo Bwana Mwenye Nguvu Zote: “Katika siku hizo watu kumi kutoka lugha zote na mataifa, watang’ang’ania upindo wa joho la Myahudi mmoja na kusema, ‘Twende pamoja nawe kwa sababu tumesikia kwamba Mungu yu pamoja nawe.’”

9 Neno: Neno la Bwana liko kinyume na nchi ya Hadraki na Dameski itakuwa mahali pa kupumzika,

kwa kuwa macho ya watu na ya kabilia zote za Israeli yako kwa Bwana, **2** pia juu ya Hamathi inayopakana nayo, juu ya Tiro na Sidoni, ingawa wana ujuzi mwingu sana. **3** Tiro amejijengea ngome imara, amelundika fedha kama mavumbi na dhahabu kama taka za mitaani. **4** Lakini Bwana atamwondolea mali zake na kuuangamiza uwezo wake wa baharini, naye atateketewa kwa moto. **5** Ashkeloni ataona hili na kuogopa; Gaza atagaagaa kwa maumivu makali, pia Ekroni, kwa sababu matumaini yake yatanyauka. Gaza atampoteza mfalme wake na Ashkeloni ataachwa pweke. **6** Wageni watakalia mji wa Ashdodi, nami nitakatilia mbali kiburi cha Waflisti. **7** Nitaondo damu vinywani mwao, chakula kile walichokatazwa kati ya meno yao. Mabaki yao yatakuwa mali ya Mungu wetu, nao watakuwa viongozi katika Yuda, naye Ekroni atakuwa kama Wayebusi. **8** Lakini nitailinda nyumba yangu dhidi ya majeshi ya wanyang’anyi. Kamwe mdhalimu hatashambulia watu wangu tena, kwa maana sasa ninawachunga. **9** Shangilia sana, ee Binti Sayuni! Piga kelele, Binti Yerusalem! Tazama, Mfalme wako anakuja kwako, ni mwenye haki, naye ana wokovu, ni mpole, naye amepanda punda, mwana-punda, mtoto wa punda. **10** Nitaondo magari ya vita kutoka Efraim na farasi wa vita kutoka Yerusalem, nao upinde wa vita utavunjwa. Atatangaza amani kwa mataifa. Utawala wake utaenea kutoka bahari hadi bahari, na kutoka Mto Frati hadi mwisho wa dunia. **11** Kwako wewe, kwa sababu ya damu ya Agano langu nave, nitawaacha huru wafungwa wako watoke kwenye shimo lisilo na maji. **12** Rudieni ngome yenu, enyi wafungwa wa tumaini; hata sasa ninatangaza kwamba nitawarejesheeni maradufu. **13** Nitampinda Yuda kama nipindavyo upinde wangu, nitamfanya Efraim mshale wangu. Nitawainua wana wako, ee Sayuni, dhidi ya wana wako, ee Uyunani, na kukufanya kama upanga wa shujaa wa vita. **14** Kisha Bwana atawatoka; mshale wake utamulika kama umeme wa radi. Bwana Mwenyezi atapiga tarumbeta, naye atatembea katika tufani za kusini, **15** na Bwana Mwenye Nguvu Zote atawalinda. Wataangamiza na kushinda kwa mawe ya kutupa kwa kombeo. Watakunywa na kunguruma kama waliolewa mvinyo; watajaa kama bakuli linalotumika kunyunyizia kwenye pembe za madhabahu. **16** Bwana Mungu wao atawaokoa siku hiyo kama kundi la watu wake. Watang’ara katika nchi yake kama vito ya

thamani kwenye taji. **17** Jinsi gani watavutia na kuwa wazuri! Nafaka itawastawisha vijana wanaume, nayo divai mpya vijana wanawake.

10 Mwombeni Bwana mvua wakati wa vuli; ndiye Bwana atengenezaye mawingu ya tufani.

Huapa watu manyunyu ya mvua, pia mimea ya shambani kwa ajili ya kilaa mtu. **2** Sanamu huzungumza udanganyifu, waaguzi huona maono ya uongo; husimulia ndoto ambazo si za kweli, wanatoa faraja batili. Kwa hiyo watu wanatangatanga kama kondoo walioonewa kwa kukosa mchungaji. **3** Hasira yangu inawaka dhidi ya wachungaji, nami nitawadhibu viongozi; kwa kuwa Bwana Mwenye Nguvu Zote atalichunga kundi lake, nyumba ya Yuda, naye atawafanya kuwa kama farasi mwenye kiburi akiwa vitani. **4** Kutoka Yuda litatokea Jiwe la pembedi, kutoka kwake vitatoka vagingi vya hema, kutoka kwake utatoka upinde wa vita, kutoka kwake atatoka kila mtawala. **5** Kwa pamoja watakuwa kama mashujaa wanaokanya barabara za matope wakati wa vita. Kwa sababu Bwana yu pamoja nao, watapigana na kuwashinda wapanda farasi. **6** “Nitaimarisha nyumba ya Yuda na kuiokoa nyumba ya Yosefu. Nitawarejesha kwa sababu nina huruma juu yao. Watakuwa kama watu ambao sijawahi kuwakataa kwa sababu mimi ndimi Bwana Mungu wao, nami nitawajibu. **7** Waefraimu watakuwa kama mashujaa, miyo yao itafurahi kana kwamba ni kwa divai. Watoto wao wataona na kufurahi, miyo yao itashangilia katika Bwana. **8** Nitawa Shiria na kuwakusanya ndani. Hakika nitawakomboa, nao watakuwa wengi kama walivyokuwa mwanzoni. **9** Ijapokuwa niliwatawanya mionganii mwa mataifa, hata hivyo wakiwa katika nchi za mbali watanikumbuka mimi. Wao na watoto wao watanusurika katika hatari nao watarudi. **10** Nitawarudisha kutoka Misri na kuwakusanya toka Ashuru. Nitawaleti katika nchi ya Gileadi na Lebanoni, na hapo hapatakuwa na nafasi ya kuwatosha. **11** Watapita katika bahari ya mateso; bahari iliyochafuka itatilizwa na vilindi vyote vya Mto Naili vitakauka. Kiburi cha Ashuru kitashushwa, nayo firbo ya utawala ya Misri itatoweka. **12** Nitaimarisha katika Bwana, na katika jina lake watatembea,” asema Bwana.

11 Fungua milango yako, ee Lebanoni, ili moto uteketeze mierezi yako! **2** Piga yowe, ee mti wa msunobari, kwa kuwa mwerezi umeanguka; mti ya fahari imeharibiwa! Piga yowe, enyi mialoni ya

Bashani, msitu mnene umefyekwa! **3** Sikiliza yowe la wachungaji; malisho yao manono yameangamizwa! Sikia ngurumo za simba; kichaka kilichostawi sana cha Yordani kimeharibiwa! **4** Hili ndilo asemalo Bwana Mungu wangu: “Lilishe kundi lililokusudi kuchinjwa. **5** Wanunuzi wake huwachinja na kuondoka pasipo kuadhibiwa. Wale wanaowauza husema, ‘Bwana asifiwe, mimi ni tajiri!’ Wachungaji wao wenywewe hawawahurumii. **6** Kwa kuwa sitawahurumia tena watu wa nchi,” asema Bwana. “Nitawakabidhi kila

mtu mkononi mwa jirani yake na mfalme wake. "Bwana atayaokoa makao ya Yuda kwanza, ili heshima Wataitenda jeuri nchi, nami sitawaokoa kutoka ya nyumba ya Daudi na wakazi wa Yerusalemu mikononi mwao." **7** Kwa hiyo nikalilisha kundi isiwe kubwa zaidi kuliko ile ya Yuda. **8** Katika siku lililotiwa alama kwa kuchinjwa, hasa kundi lilooonewa hiyo, Bwana awakwinga wale waishio Yerusalemu, sana. Kisha nikachukua fimbo mbili, moja nikaiita ili kwamba aliye dhaifu kupita wote mionganii Fadhilli na nyine Umoja, nami nikalilisha kundi. **9** mwaao awe kama Daudi, nayo nyumba ya Daudi Katika mwezi mmoja nikawaondoa wachungaji watatu. itakuwa kama Mungu, kama Malaika wa Bwana Kundi la kondoo likanichukia, nami nikachoshwa akiwatangulia. **9** Katika siku hiyo nitatoka kuangamiza nao, **9** nikasema, "Sitakuwa mchungaji wenu. Waache mataifa yote yatakayoshambulia Yerusalemu. **10** wanaokaufa wafe na wanaoangamia waangamie. Wale "Nami nitamiminiya nyumba ya Daudi na wakazi wa waliobakia kila mmoja na ale nyama ya mwenzake." Yerusalemu roho ya neema na maombi. Watanitazama **10** Kisha nikachukua fimbo yangu inayoitwa Fadhilli mimi, yule waliyemchoma. Nao watamwombolezea nikaivunja, kutangua Agano nilifanya na mataifa kama mtu anayemwombolezea mwanawee wa pekee yote. **11** Likatanguka siku hiyo, kwa hiyo wale na kusikitika kwa uchungu kama anayemsiktitika waliohdhuria katika kundi, waliokuwa wakiniangalia mzalifa wake wa kwanza wa kiume. **11** Katika siku wakajua kuwa hilo lilikuwa neno la Bwana. **12** hiyo kilio kitakuwa kikubwa Yerusalemu, kama kilio Nikawaambia, "Mkiona kuwa ni vyema, nipeni cha Hadad-Rimoni katika tambarare ya Megido. **12** ujira wangu, la sivo, basi msinipe." Kwa hiyo Nchi itaomboleza, kila ukoo peke yake, nao wake zao wakanilipa vipande thelathini vya fedha. **13** Naye ukoo wa nyumba ya Daudi na wake zao, Bwana akaniambia, "Mtupie mfinyanzi," hiyo bei ukoo wa nyumba ya Nathani na wake zao, **13** ukoo nzuri walionithamnia! Kwa hiyo nikachukua hivyo wa nyumba ya Lawi na wake zao, ukoo wa Shimeji na vipande thelathini vya fedha na kumtupia huyo wake zao, **14** na koo zote zilizobaki na wake zao. mfinyanzi katika nyumba ya Bwana. **14** Kisha nikaivunja fimbo yangu ya pili iitwayo Umoja, kuvunja undugu kati ya Yuda na Israeli! **15** Kisha Bwana akaniambia, "Vitxae tena vifaa vya mchungaji mpumbavu. **16** Kwa maana ninakwenda kumwinua mchungaji juu ya nchi ambaye hatamjali aliyeptoea, wala kuwatafuta wale wachanga au kuwaponya waliojeruhiwa, wala kuwalisha wenye afya, lakini atakula nyama ya kondoo wanono na kuziruaru kwato zao. **17** "Ole wa mchungaji asiyefaa, anayeliacha kundi! Upanga na uupige mkono wake na jicho lake la kuume! Mkono wake na unyauke kabisa, jicho lake la kuume lipofuke kabisa!"

12 Hili ni neno la Bwana kuhusu Israeli. Bwana, ye ye azitandaye mbingu, awekaye misingi ya dunia na aiumbaye roho ya mwanadamu ndani yake, asema: **2** "Nitakwenda kufanya Yerusalemu kuwa kikombe cha kuyumbisha mataifa yote yanayoizunguka. Yuda utazingirwa kwa vita na Yerusalemu pia. **3** Katika siku hiyo, wakati mataifa yote ya dunia yatakaposanyika dhidi yake, nitaufanya Yerusalemu kuwa jabali lisilosogezwa kwa mataifa yote. Wote watakojaribu kulisogeza watajiumiza wenyewe. **4** Katika siku hiyo nitampiga kila farasi kwa hofu ya ghafula, naye ampondaye nitampiga kwa uwazimu," asema Bwana. "Nitalielekeza jicho langu la ulinzi juu ya nyumba ya Yuda, nami nitawapofusha farasi wote wa mataifa. **5** Kisha viongozi wa Yuda watasema miyonii mwao, 'Watu wa Yerusalemu wana nguvu kwa sababu Bwana Mwenye Nguvu Zote ni Mungu wao.' **6** "Katika siku hiyo nitawafanya viongozi wa Yuda kuwa kama kigae cha moto ndani ya lundo la kuni, kama mwenge uwakao kati ya miganda. Watateketeteza kulia na kushoto mataifa yote yanayowazunguka, lakini Yerusalemu utabaki salama mahali pake. **7**

13 "Katika siku hiyo, chemchemi itafunguliwa kwa nyumba ya Daudi na wakazi wa Yerusalemu, kuwatakasa dhambi na unajisi. **2** "Katika siku hiyo, nitayakatilia mbali majina ya sanamu kutoka nchi, nayo hayatakumbukwa tena," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. "Nitaondoa manabii wao pamoja na roho ya uchafu katika nchi. **3** Ikiwa yupo yeyote atakayeendelea kutabiri, baba yake na mama yake walimzaa watamwambia, 'Ni lazima ufe, kwa sababu umesema uongo kwa jina la Bwana.' Atakapotabiri, wazazi wake mwenyewe watampsasia tumbo. **4** "Katika siku hiyo, kila nabii ataaiibika kwa maono ya unabii wake. Hatavaa vazi la kinabii la nywele ili apate kudanganya watu. **5** Atasema, 'Mimi sio nabii. Mimi ni mkulima; ardhi imekuwa kazi yangu tangu ujana wangu.' **6** Ikiwa mtu atamuuliza, 'Majeraha haya yaliyo mwilini mwako ni ya nini?' Atajibu, 'Ni majeraha niliyoypata katika nyumba ya rafiki zangu.' **7** "Amka, ee upanga, dhidi ya mchungaji wangu, dhidi ya mtu aliye karibu nami!" asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. "Mpige mchungaji, nao kondoo watatawanyika, nami nitageuzea mkono wangu dhidi ya walio wadogo, **8** katika nchi yote," asema Bwana, "theluthi mbili watapigwa na kuangamia; hata hivyo theluthi moja watabaki ndani yake. **9** Hii theluthi moja nitaitela katika moto; nitawasafisha kama fedha isafishawayo na kuwajaribu kama dhahabu. Wataliitia Jina langu nami nitawajibu; nitasema, 'Hawa ni watu wangu,' nao watasema, 'Bwana ni Mungu wetu.'"

14 Siku ya Bwana inauja ambayo nyara zilizotekwa kwenu zitagawanywa mionganii mwenu. **2** Nitayakusanya mataifa yote huko Yerusalemu kupigana dhidi yake, mji utatekwa, nyumba zitavamiwa na kuporwa na wanawake watanajisiwa. Nusu ya mji watakwenda uhamishoni, lakini

watakaobaki hawataondolewa kutoka mjini. **3** Kisha kwa Bwana, navyo vyungu nya kupikia katika nyumba Bwana atatoka na kupigana dhidi ya watu wa yale ya Bwana vitakuwa kama bakuli takatifu mbele ya mataifa, kama apiganavyo siku ya vita. **4** Siku hiyo madhabahu. **21** Kila chungu kilichoko Yerusalem na miguu yake itasimama juu ya Mlima wa Mizeituni, Yuda kitakuwa kitakatifu kwa Bwana Mwenye Nguvu mashariki mwa Yerusalem, nao Mlima wa Mizeituni Zote na wote wanaokuja kutoa dhabihu watachukua utagawanyika mara mbili kuanzia mashariki hadi baadhi ya vyungu hivyo na kupikia. Katika siku hiyo magharibi, ukifanya bonde kubwa, nusu ya mlima hatakuwepo tena mfanyabiashara katika nyumba ya ukisogea kuelekea kaskazini na nusu kuelekea kusini. Bwana Mwenye Nguvu Zote.

5 Nanyi mtakimbia kupitia katika bonde hilo la mlima wangu kwa kuwa litaenea hadi Aseli. Mtakimbia kama mlivyokimbia tetemeko la ardhi katika siku za Uzia mfalme wa Yuda. Kisha Bwana Mungu wangu atakuja na watakatifu wote pamoja naye. **6** Siku hiyo hakutakuwepo nuru, baridi wala theluji. **7** Itakuwa siku ya kipekee, isijo na mchana wala usiku, siku ijulikanayo na Bwana. Jioni inapofika nuru itakuwepo. **8** Siku hiyo, maji yaliyo hai yatatiririka kutoka Yerusalem, nusu kwenda kwenye bahari ya mashariki, na nusu kwenda kwenye bahari ya magharibi wakati wa kiangazi na wakati wa masika. **9** Bwana atakuwa mfalme juu ya dunia yote. Katika siku hiyo atakuwepo Bwana mmoja na jina lake litakuwa jina pekee. **10** Nchi yote kuanzia Geba, kaskazini mwa Yuda, hadi Rimoni, kusini mwa Yerusalem, itakuwa kama Araba. Lakini Yerusalem utainuliwa juu na kubaki mahali pake, toka Lango la Benyamini hadi mahali pa Lango la Kwanza, mpaka kwenye Lango la Pembeni na kutoka Mnara wa Hananeli hadi kwenye mashinikizo ya divai ya mfalme. **11** Utakaliwa na watu, kamwe hautaharibwa tena, Yerusalem utakaa salama. **12** Hii ndiyo tauni ambayo Bwana atapiga nayo mataifa yote ambayo yalipigana dhidi ya Yerusalem: Nyama ya miili yao itaoza wangali wamesimama kwa miguu yao, macho yao yataoza kwenye matundu yake na ndimi zao zitaoza vinywani mwao. **13** Katika siku hiyo Bwana atawatia wanaume hofu kuu. Kila mwanaume atakamata mkono wa mwenzake nao watashambuliana. **14** Yuda pia atapigana katika Yerusalem. Utajiri wa mataifa yote yanayoizunguka Yerusalem utakusanywa, wingi wa dhahabu, fedha na nguo. **15** Tauni ya aina iyo hiyo itapiga farasi na nyumbu, ngamia na punda, nao wanyama wote walioko kwenye kambi za adui. **16** Kisha walionusurika katika mataifa yote ambayo yaliushambulia Yerusalem watakuwa wakipanda Yerusalem kila mwaka kumwabudu Mfalme, Bwana Mwenye Nguvu Zote na kuadhimisha Sikukuu ya Vibanda. **17** Ikiwa taifa lolote la dunia hawatakwenda Yerusalem kumwabudu Mfalme, Bwana Mwenye Nguvu Zote, mvua haitanyesha kwao. **18** Ikiwa watu wa Misri nao hawatakwenda kushiriki, hawatapata mvua. Bwana ataleta juu yao tauni ile ambayo itawapiga mataifa yale ambayo hayatakwenda kuadhimisha Sikukuu ya Vibanda. **19** Hii itakuwa adhabu ya Misri na adhabu ya mataifa yote yale ambayo hayatakwenda Yerusalem kuadhimisha Sikukuu ya Vibanda. **20** Katika siku hiyo, kengele zilizofungwa kwenye farasi zitaandikwa maneno haya: Takatifu

Malaki

Mkuu, nalo Jina langu linapaswa kuogopwa mionganii mwa mataifa,” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote.

1 Ujumbe: Neno la Bwana kwa Israeli kuititia kwa Malaki. **2** Bwana asema, “Nimewapenda ninyi.” **3** Lakini ninyi mnauliza, ‘Wewe umetupendaje?’ Hata hiyo nimempenda Yakobo, lakini nikamchukia kuzilaani, kwa sababu hamkuelekeza miyo yenu Esau, nami nimeifanya milima yake kuwa ukiwa, na kuniheshimu mimi,” Asema Bwana Mwenye Nguvu urithi wake nimewapa mbweha wa jangwani.” **4** Zote. **3** “Kwa sababu yenu nitawakatilia mbali wazao Edomu anawaea kusema, “Ingawa tumepondapondwa, wenu. Nitazipaka nyuso zenu mavi, mavi ya dhabihu tutajenga upya magofu.” Lakini hili ndilo Bwana Mwenye Nguvu Zote asemalo: “Wanaweza kujenga, zangu. **4** Nanyi mtajua kuwa nimewapelekeza onyo hili lakini nitabomoa. Wataitwa Nchi Ovu, watu ambaa ili kwamba Agano langu na Lawi lipate kuendelea,” siku zote wapo chini ya ghadhabu ya Bwana. **5** asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **5** “Agano langu Mtayaona kwa macho yenu wenye na kusema, lilitika pamoja naye, agano la uhai na amani, ‘Bwana ni mkuu, hata nje ya mipaka ya Israeli!’ **6** namii nilimpa yote, ili aniche na kuniheshimu, naye “Mwana humheshimu baba yake, naye mtumishi humheshimu bwana wake. Kama mimi ni baba, iko wapi heshima ninayostahili? Kama mimi ni bwana, iko wapi heshima ninayostahili?” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. “Ni ninyi, enyi makuhani, mnaolidharau Jina langu. “Lakini mnauliza, ‘Tumelidharau Jina kilitotiwa unajisi juu ya madhabahu yangu. “Lakini vilema au wanyama wagonjwa, je, hilo si kosa? Jaribuni kuvitoa kwa mtawala wenu! Je, angefurahishwa nanyi? Je, atawakubalia?” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **10** “Laiti mmoja wenu angalifunga milango ya Hekalu, ili msije mkawasha moto usiokuwa na sadaka kama hizo kutoka mikononi mwenu, atawapoeka?” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **11** Jina langu litakuwa kuu mionganii mwa mataifa, kuanzia mawio ya kutoka hema za Yakobo, hata kama huwa anamletea jua hata machweo yake. Kila mahali uvumba na sadaka safi zitaletwa kwa Jina langu, kwa sababu mnachokifanya: Mnafurikisha madhababu ya Bwana Jina langu litakuwa kuu mionganii mwa mataifa,” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **12** “Lakini mnalinajisi Jina langu kwa kusema kuhusu meza ya furaha kutoka mikononi mwenu. **13** Mnauliza, “Kwa Bwana, ‘Imetiwa unajisi pamoja na chakula chake. nini?’ Ni kwa sababu Bwana ni shahidi kati yako na Ni ya kudharauliwa.’ **13** Nanyi mnasema, ‘Mzigo gani huul?’ Nanyi mnaidharau kwa kiburi,” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. “Wakati mnapotaleta wanyama mliopokonya kwa nguvu, walio vilema au walio wagonjwa na kuwatoa kama dhabihu, je, niwakubali kutoka mikononi mwenu?” asema Bwana. **14** “Amelaaniwa yeeye adanganyaye, aliye na mynyaya wa kiume anayekubalika katika kundi lake na kuweka nadhiri ya kumtoa, lakini akatoa dhabihu ya mynyaya aliye na dosari kwa Bwana. Kwa kuwa mimi ni Mfalme

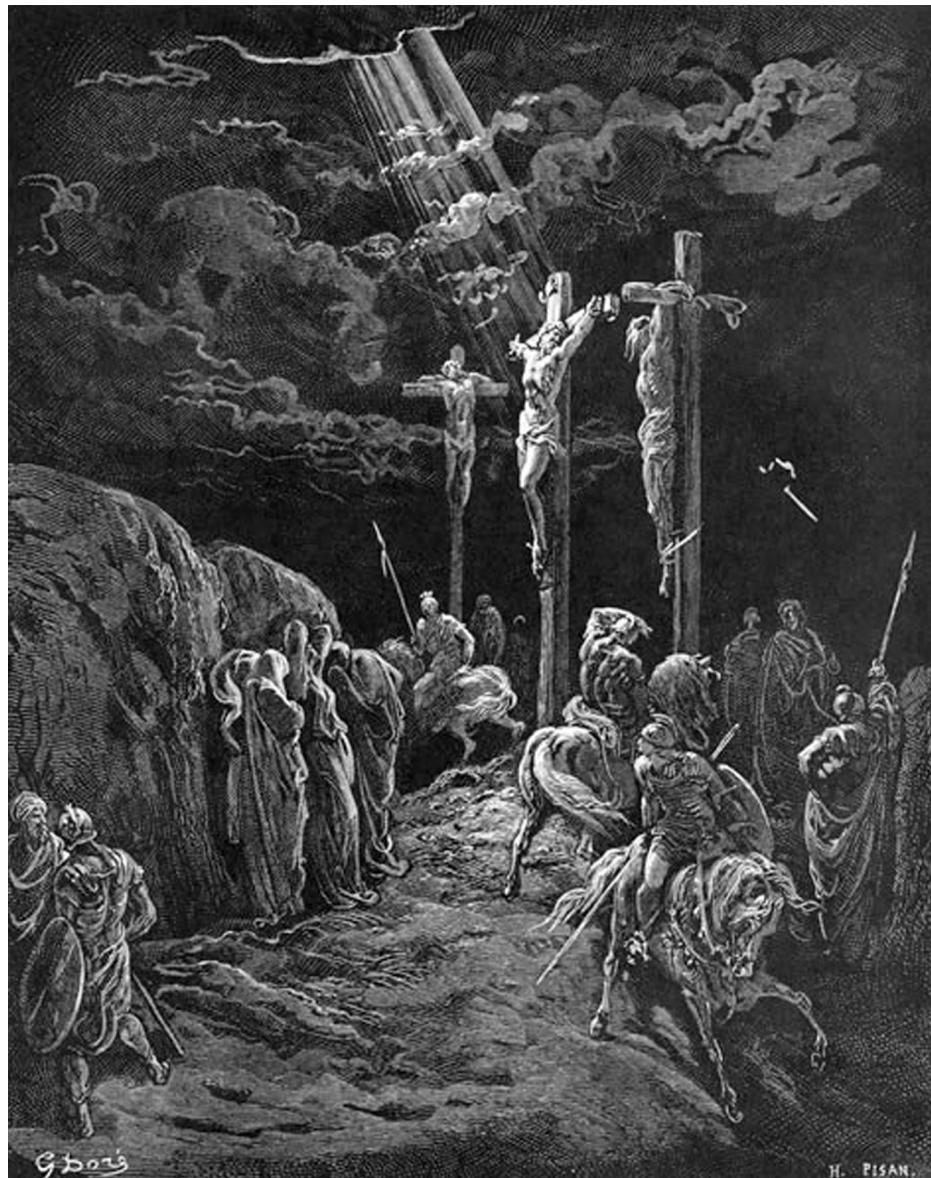
2 “Sasa onyo hili ni kwa ajili yenu, enyi makuhani. **2** Kama hamtasikiliza, na kama hamtaki kuielekeza miyo yenu kuheshimu Jina langu, nitatuma laana juu yenu, nami nitalaani baraka zenu. Naam, nimekwisha Fundisho la kweli lilitika pamoja nazo mtoke mbele akaniheshimu na kusimama akilicha Jina langu. **6** hakuna uongo wowote uliopatikana katika midomo yake. Alitembea nami katika amani na unyofu, naye Fundisho la kweli lilitika pamoja naye, agano la uhai na amani, ‘Bwana ni mkuu, hata nje ya mipaka ya Israeli!’ **6** namii nilimpa yote, ili aniche na kuniheshimu, naye akawageuze wengi kutoka dhambini. **7** “Kwa maana yapasa midomo ya kuhani kuhifadhi maarifa. Tena kilitotiwa unajisi juu ya madhabahu yangu. “Lakini vilema au wanyama wagonjwa, je, hilo si kosa? Jaribuni kuvitoa kwa mtawala wenu! Je, angefurahishwa nanyi? Je, atawakubalia?” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **9** “Kwa hiyo nimewasababisha kudharauliwa na kufedhehesawa mbele ya watu wote, kwa sababu hamkufuata njia zangu, bali mmeonyesha upendeleo katika mambo ya sheria.” **10** Nguvu Zote. **9** “Basi mwombeni Mungu awe na neema kwetu. Je, kwa sadaka kama hizo kutoka mikononi mwenu, atawapoeka?” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **11** Yuda amevunja uaminifu. Jambo la kuchukiza Je, sote hatuna Baba mmoja? Hatukuumbwa na Mungu mmoja? Kwa nini basi tunalinajisi Agano la baba zetu kwa kukosa uaminifu kila mmoja kwa mwenzake? **12** Kwa maana kwa mtaa sadaka toka mikononi mwenu. **13** Kitu kingine limetendeka katika Israeli na katika Yerusalem: Yuda faida juu ya madhababu yangu! Sina furaha nanyi,” amepanajisi mahali patakatifu apendapo Bwana, kwa asema Bwana Mwenye Nguvu Zote, “nami sitaikubali kuo binti wa mungu mgeni. **12** Kwa maana kwa mtaa sadaka toka mikononi mwenu. **11** Jina langu litakuwa yeyote atendaye jambo hili, Bwana na amkatilie mbali kuu mionganii mwa mataifa, kuanzia mawio ya kutoka hema za Yakobo, hata kama huwa anamletea jua hata machweo yake. Kila mahali uvumba na sadaka safi zitaletwa kwa Jina langu, kwa sababu mnachokifanya: Mnafurikisha madhababu ya Bwana Jina langu litakuwa kuu mionganii mwa mataifa,” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **13** Katika mwili na katika roho wao ni wa Mungu. Kwa nini wawe mmoja? Kwa sababu Mungu alikuwa akitafuta mzaa mweniwe kumcha Mungu. Kwa hiyo **14** “Amelaaniwa yeeye adanganyaye, aliye na mynyaya jihadharini wenye kati roho zenu, mtu asivunje wa kiume anayekubalika katika kundi lake na kuweka uaminifu kwa mke wa ujana wake. **16** “Ninachukia nadhiri ya kumtoa, lakini akatoa dhabihu ya mynyaya kuachana,” asema Bwana, Mungu wa Israeli, “pia aliye na dosari kwa Bwana. Kwa kuwa mimi ni Mfalme nachukia mtu anayejivika jeuri kama vazi,” asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. Kwa hiyo jihadharini

wenyewe katika roho zenu, wala msije mkavunja kwa wao, naye Bwana akasikiliza na akasikia. Kitabu uaminifu. **17** Mmemchosha Bwana kwa maneno yenu. Nanyi mnauliza, "Tumemchosha kwa namna gani?" wale ambao walimcha Bwana na kulihehimu jina lake. **17** "Nao watakuwa watu wangu," asema Bwana ni wema machoni pa Bwana, naye anapendezwa nao" Mwenye Nguvu Zote, "katika siku ile nitakapowafanya au "Mungu wa haki yuko wapi?" watu kuwa hazina yangu. Nitawahurumia, kama vile kwa huruma mtu amhurumiavyo mwanawе anayemtumikia. **18** Kwa mara nyininge tena utaona tofauti kati ya wenye haki na waou, kati ya wale wanaomtumikia Mungu na wale wasiomtumikia.

3 "Angalieni, nitamtuma mjumbe wangu, atakayeandaa njia mbele yangu. Ndipo ghafula Bwana mnayemtafuta atakuja hekaluni mwake. Mjumbe wa Agano, ambaye mnamwonea shauku, atakuja," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **2** Lakini ni nani atakayeweza kustahimili hiyo siku ya kuja kwake? Ni nani awezaye kusimama atakapotokea? Kwa kuwa atakuwa kama moto wa mfua fedha au kama sabuni ya afuaye nguo. **3** Ataketi kama mfuaji na asafishaye fedha. Atawatakasa Walawi, naye atawasafisha kama dhahabu na fedha. Kisha Bwana atakuwa na watu watakaoleta sadaka katika haki, **4** nazo sadaka za Yuda na Yerusalem zitakubalika kwa Bwana, kama katika siku zilizopita, kama katika miaka ya zamani. **5** "Basi nitakuja karibu nanyi ili kuhukumu. Nami nitakuwa mwepesi kushuhudia dhidi ya wachawi, wazinzi, waapao kwa uongo, wanaopunja vibarua malipo yao, wanaowaonea wajane na yatima, na wanaowanyima wageni haki, lakini hawaniogopi mimi," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **6** "Mimi Bwana sibadiliki. Kwa hiyo ya baba iwaelekee watoto wao, na mioyo ya watoto ninyi, enyи uzao wa Yakobo, hamjaangamizwa. **7** iwaelekee baba zao, la sivyo nitakuja na kuipiga nchi Tangu wakati wa baba zenu mmegeukia mbali na kwa laana." amri zangu nanyi hamkuzishika. Nirudieni mimi, nami nitawarudia ninyi," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. "Lakini mnauliza, 'Tutarudi kwa namna gani?' **8** "Je, mwanadamu atamwibia Mungu? Hata hivyo mnaniibia mimi. "Lakini mnauliza, 'Tunakuibia kwa namna gani?' Mnaniibia zaka na dhabihu. **9** Mko chini ya laana, ninyi taifa late, kwa sababu mnaniibia mimi. **10** Leteni zaka kamili ghalani, ili kuwe na chakula katika nyumba yangu. Nijaribuni katika hili," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote, "nanyi mwone kama sitawafungulia madirisha ya mbinguni na kuwamwagieni baraka nyingi mpaka mkose nafasi ya kutosha. **11** Nami kwa ajili yenu nitamkemea ye ye alaye, wala hataharibu mazao ya ardhi yenu, wala mzabibu wenu hautapukutisha matunda yake kabla ya wakati wake," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **12** "Ndipo mataifa yote yatawaita mliobarikiwa, kwa maana nchi yenu itakuwa ya kupendeza sana," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **13** "Mmesema vitu vigumu dhidi yangu," asema Bwana. "Hata hivyo mnauliza, 'Tumesema nini dhidi yako?' **14** "Mmesema, 'Ni bure kumtumikia Mungu. Tumepata faida gani kwa kushika maagizo yake na kwenda kama waombolezaji mbele za Bwana Mwenye Nguvu Zote? **15** Lakini sasa wenye kiburi wanabarikiwa. Hakika watenda mabaya wanastawi, pia hata wale wanaoshindana na Mungu ndio wanaosalimika.'" **16** Ndipo wale walimcha Bwana wakasemezana wao

4 "Hakika siku inauja, itawaka kama tanuru. Wote wenyе kiburi na kila mtenda mabaya watakuwa mabua makavu, na siku ile inayokuja itawawasha moto," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. "Hakuna mzizi wala tawi litakalosalia kwoo. **2** Bali kwenu ninyi mnaoliheshimu Jina langu, jua la haki litawazukia, lenye kuponya katika mabawa yake. Nanyi mtatoka nje na kurukaruka kama ndama aliyeachiwa kutoka zizini. **3** Kisha ninyi mtawakanyaga waou, nao watakuwa majivu chini ya nyayo za miguu yenu siku ile nitakayofanya mambo haya," asema Bwana Mwenye Nguvu Zote. **4** "Kumbukeni sheria ya mtumishi wangu Mose, amri na sheria nilizompa huko Horebu kwa ajili ya Israeli wote. **5** "Tazama, nitawapelekeea nabii Eliya kabla ya kuja siku ile iliyo kuu na ya kutisha ya Bwana. **6** Ataigeuza mioyo

AGANO JIPYA

Yesu akasema, "Baba, wasamehe, kwa maana hawajui walitendalo!"

Wakagawana nguo zake kwa kupiga kura.

Luka 23:34

Mathayo

1 Habari za ukoo wa Yesu Kristo mwana wa Daudi, mwana wa Abrahamu: **2** Abrahamu akamzaa Isaki, Isaki akamzaa Yakobo, Yakobo akawazaa Yuda na ndugu zake, **3** Yuda akawazaa Peresi na Zera, ambao mama yao alikuwa Tamari, Peresi akamzaa Hesroni, Hesroni akamzaa Aramu, **4** Aramu akamzaa Aminadabu, Aminadabu akamzaa Nashoni, Nashoni akamzaa Salmoni, **5** Salmoni akamzaa Boazi, na mama yake Boazi alikuwa Rahabu, Boazi akamzaa Obedi, ambaye mama yake alikuwa Ruthu, Obedi akamzaa Yeso, **6** Yeso akamzaa Daudi ambaye alikuwa mfalme, Daudi akamzaa Solomoni, ambaye mama yake ni yule aliyekuwa mke wa Uria. **7** Solomoni akamzaa Rehoboamu, Rehoboamu akamzaa Abiya, Abiya akamzaa Asa, **8** Asa akamzaa Yehoshafati, Yehoshafati akamzaa Yoramu, Yoramu akamzaa Uzia, **9** Uzia akamzaa Yothonmu, Yothonmu akamzaa Ahazi, Ahazi akamzaa Hezekia, **10** Hezekia akamzaa Manase, Manase akamzaa Amoni, Amoni akamzaa Yosia, **11** wakati wa uhamisho wa Babeli, Yosia alimzaa Yekonia na ndugu zake. **12** Baada ya uhamisho wa Babeli: Yekonia alimzaa Shealtiel, Shealtiel akamzaa Zerubabeli, **13** Zerubabeli akamzaa Abiudi, Abiudi akamzaa Eliakimu, Eliakimu akamzaa Azori, **14** Azori akamzaa Sadoki, Sadoki akamzaa Akimu, Akimu akamzaa Eliudi, **15** Eliudi akamzaa Eleazar, Eleazar akamzaa Matani, Matani akamzaa Yakobo, **16** naye Yakobo akamzaa Yosefu ambaye alikuwa mumewewe Maria, mama yake Yesu, aitwaye Kristo. **17** Hivyo, kulikuwepo na jumla ya vizazi kumi na vinne tangu Abrahamu mpaka Daudi, vizazi kumi na vinne tangu Daudi hadi wakati wa uhamisho kwenda utumwani Babeli, na vizazi kumi na vinne tangu wakati wa uhamisho kwenda utumwani Babeli hadi Kristo. **18** Basi Kuzaliwa kwake Yesu Kristo kulikuwa hivi: Maria mama yake alikuwa ameposwa na Yosefu, lakini kabla hawajakutana kimwili, Maria alionekana kuwa na mimba kwa uweza wa Roho Mtakatifu. **19** Kwa kuwa Yosefu, mwanaume aliyekuwa amemposa alikuwa mtu mwadilifu, hakutaka kumwaibisha Maria hadharani, aliazimu kumwacha kwa siri. **20** Lakini mara alipoazimu kufanya jambo hili, malaika wa Bwana akamtokea katika ndoto na kusema, "Yosefu mwana wa Daudi, usiogope kumchukua Maria awe mke wako, kwa maana mimba aliyo nayo ni kwa uweza wa Roho Mtakatifu. **21** Naye atamzaa mwana, naye utamwita Jina lake Yesu, kwa maana ye ye ndiye atakayewaokoa watu wake kutoka dhambi zao." **22** Haya yote yalitukia ili litimie lile Bwana alilokuwa amenena kupitia nabii, akisema: **23** "Tazama, bikira atachukua mimba, naye atamzaa mwana, nao watamwita Jina lake Imanueli": maana yake, "Mungu pamoa nasi." **24** Yosefu alipoamka kutoka usingizini, akafanya kama vile alivoagizwa na malaika wa Bwana, akamchukua Maria kuwa mke

wake. **25** Lakini hawakukutana kimwili mpaka Maria alipojifungua mwanawе kifungua mimba akamwita Jina lake Yesu.

2 Baada ya Yesu kuzaliwa katika mji wa Bethlehemu huko Uyahudi, wakati wa utawala wa Mfalmehu Herode, wataalamu wa mambo ya nyota kutoka mashariki walifika Yerusalem. **2** wakiuliza, "Yuko wapi huyo aliyezaliwa mfalme wa Wayahudi? Kwa maana tumeona nyota yake ikitoea mashariki, nasi tumekuja kumwabudu." **3** Mfalmehu Herode aliposikia jambo hili alingiwa na hofu sana pamoja na watu wote wa Yerusalem. **4** Herode akawaita pamoja viongozi wa makuhani na walimu wa sheria, akawauliza ni mahali gani ambapo Kristo angezaliwa. **5** Nao wakamwambia, "Katika Bethlehemu ya Uyahudi, kwa maana hiyyo ndivyo ilivoandiwa na nabii: **6** "Nawe, Bethlehemu, katika nchi ya Yuda, wewe si mdogo mionganii mwa watawala wa Yuda; kwa maana kutoka kwako atakuja mtawala atakayekuwa mchungaji wa watu wangu Israeli." **7** Ndipo Herode akawaita wale wataalamu wa nyota kwa siri na kutaka kujua kutoka kwao uhakika kamili wa wakati ile nyota ilioneckana. **8** Kisha akawatuma waende Bethlehemu akiwaambia, "Nendeni mkamtafute kwa bidi huyo mtoto. Nanyi mara mtakapomwona, mniletee habari ili na mimi niweze kwenda kumwabudu." **9** Baada ya kumsikia mfalme, wale wataalamu wa nyota wakaenda zao, nayo ile nyota waliyoionna mashariki ikawatangulia, nao wakaifuata mpaka iliposimama mahali pale alipokuwa mtoto. **10** Walipoionna ile nyota wakajawa na furaha kubwa mno. **11** Walipoingia ndani ya ile nyumba, wakamwona mtoto pamoja na Maria mama yake, wakamsujudu na kumwabudu yule mtoto Yesu. Ndipo wakafungua hazina zao, wakamtolea zawadi za dhahabu, uvumba na manemane. **12** Nao wakiisha kuonywa katika ndoto wasirudi kwa Herode, wakarudi kwenda katika nchi yao kwa njia nyingine. **13** Walipokwisha kwenda zao, malaika wa Bwana akamtokea Yosefu katika ndoto akamwambia, "Ondoka, mchukue mtoto na mama yake mkimbilie Misri. Kaeni huko mpaka nitakapowaambia, kwa maana Herode anataka kumtafuta huyu mtoto ili amuue." **14** Kisha Yosefu akaondoka, akamchukua mtoto pamoja na mama yake wakati wa usiku, nao wakaenda Misri. **15** ambako walikaa mpaka Herode alipofariki. Hili lilifanyika ili litimie lile lililonenwa na Bwana kwa kinywa cha nabii kusema: "Nilimwita mwanangu kutoka Misri." **16** Herode alipong' amua kwamba wale wataalamu wa nyota wamemshinda kwa akili, alikasirika sana, naye akatoa amri ya kuwa wa watoto wote wa kiume wenye umri wa miaka miwili kurudi chini katika mji wa Bethlehemu na shehemu zote za jirani, kufuatana na ule muda alioambia na wale wataalamu wa nyota. **17** Ndipo lilipotima neno lililonenwa na nabii Yeremia. **18** Sauti ilisikika huko Rama, maombolezo na kilio kikubwa, Raheli akilia kwa ajili ya wanawе, akikataa kufarijiwa, kwa sababu

hawako tena.” **19** Baada ya Herode kufa, malaika wa siku arobaini usiku na mchana, hatimaye akaona Bwana akamtokea Yosefu katika ndoto huko Misri **20** njaa. **3** Mjaribu akamjia na kumwambia, “Ikiwa wewe na kusema, “Ondoka, mchukue mtoto na mama yake mwende, mrudi katika nchi ya Israeli kwa sababu wale waliokuwa wanatafuta uhai wa mtoto wamekuwa.” **21** Basi Yosefu, akaondoka akamchukua mtoto na mama yake wakaenda mpaka nchi ya Israeli. **22** Yesu mpaka mji mtakatifu na kumweka juu ya Lakini aliposikia kwamba Arkelao alikuwa anatawala mnara mrefu wa Hekalu, **6** akamwambia, “Kama huko Uyahudi mahali pa Herode baba yake, aliogopa wewe ndiwe Mwana wa Mungu jitupe chini. Kwa kwenda huko. Naye akiisha kuonywa katika ndoto, kuwa imeandikwa: “Atakuagzia malaika zake, nao akaenda zake sehemu za Galilaya, **23** akaenda akaishi katika mji ulioitwa Nazareti. Hivyo likawa limetimia watakuchukua mikononi mwao ili usije ukajikwaa mguu wako katika jiwe.” **7** Yesu akamjibu, “Pia imeandikwa: ‘Usimjaribu Bwana Mungu wako.’” **8** Kwa mara nyiningi, ibilisi akamchukua Yesu mpaka kwenye kilele cha mlima mrefu na kumwonyesha falme zote za dunia na fahari zake, **9** kisha akamwambia, “Nitakupa hivi vyote kama ukinisujudia na kuniabudu.” **10** Yesu akamwambia, “Ondoka mbele yangu, Shetani! Kwa maana imeandikwa, ‘Mwabudu Bwana Mungu wako, na umtumieke yeye peke yake.’” **11** Ndipo ibilisi akamwacha, nao malaika wakaja na kumhudumia. **12** Yesu aliposikia kwamba Yohana Mbatizaji alikuwa ametiwa gerezani, alirudi Galilaya. **13** Akaondoka Nazareti akaenda kuishi Kapernaumu, mji ulioko karibu na bahari, katika mipaka ya nchi ya Zabuloni na Naftali, **14** ili kutimiza unabii wa nabii Isaya, kama alivyosema: **15** “Nchi ya Zabuloni na nchi ya Naftali, kwenye njia ya kuelekea baharini, ng’ambo ya Yordani, Galilaya ya watu wa Mataifa: **16** watu wale waliokaa gizani wameona nuru kuu; nao wale walioishi katika nchi ya uvuli wa mauti, nuru imewazukia.” **17** Tangu wakati huo, Yesu alianza kuhubiri akisema: “Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni umekaribia.” **18** Yesu alipokuwa anatembea kando ya Bahari ya Galilaya, aliaona ndugu wawili, Simoni aitwaye Petro, na Andrea ndugu yake. Walikuwa wakizitupa nyavu zao baharini kwa kuwa wao walikuwa wavuvi. **19** Yesu akawaambia, “Njooni, nifuateni nami nitawafanya mwe wavuvi wa watu.” **20** Mara wakaziachya nyavu zao, wakamfuata. **21** Alipoendelea mbele kutoka pale, akawaona ndugu wengine wawili, Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana nduguye, wakiwa wamekaa kwenye mashua pamoja na baba yao Zebedayo, wakizitengeneza nyavu zao. Yesu akawaita. **22** Nao mara wakaicha mashua yao, pamoja na baba yao, wakamfuata. **23** Yesu akapita katika Galilaya yote, akifundisha katika masinagogi yao, akihubiri habari njema za Ufalme, na akiponya kila ugonjwa na kila aina ya maradhi mionganoni mwa watu. **24** Kwa hiyo sifa zake zikaenea sehemu zote za Shamu, nao watu wakamletea wote waliokuwa na magonjwa mbalimbali na maumivu, waliopagawa na pepo wachafu, wenye kifafa na waliopoza, naye akawaponya. **25** Makutano makubwa ya watu yakawa yanamjia kutoka Galilaya, Dekapoli, Yerusalem, Uyahudi na kutoka ng’ambo ya Mto Yordani.

3 Siku hizo Yohana Mbatizaji alikuja akihubiri katika nyika ya Uyahudi, akisema, **2** “Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni umekaribia.” **3** Huyu ndiye yule aliyenенwa habari zake na nabii Isaya aliposema: “Sauti ya mtu aliaye huko nyikani, ‘Tayarisheni njia kwa ajili ya Bwana, yanyoosheni mapito yake.’” **4** Basi Yohana alivaa mavazi yaliyotengenezwa kwa singa za ngamia, akiwa na mkanda wa ngozi kiunoni mwake. Chakula chake kilikuwa nzige na asali ya mwitu. **5** Watu walikuwa wakimwendea kutoka Yerusalem, Uyahudi yote na nchi zote za kandokando ya Mto Yordani. **6** Nao wakaziungama dhambi zao, akawabatiza katika Mto Yordani. **7** Lakini alipowaona Mafarisayo na Masadukayo wengi wakija ili kubatizwa, aliaambda: “Ninyi watoto wa nyoka! Ni nani aliyewaona kuikimbia ghadhambu inayoukuja?” **8** Basi zaeni matunda yastahiliyo toba. **9** Wala msidhani mnawenza kusema miyonini mwenu kuwa, ‘Sisi tunaye Abrahamu, baba yetu.’ Nawaambia kuwa Mungu anawenza kumwinulua Abrahamu watoto kutoka kwa mawe haya. **10** Hata sasa shoka limeshawekwa tayari kwenye shina la kila mti, basi kila mti usiozaa matunda mazuri, hukatwa na kutupwa motoni. **11** “Mimi nawabatiza kwa maji kwa ajili ya toba. Lakini nyuma yangu anakuja yeche aliye na uwezo kuliko mimi, ambaye sistahili hata kuvichukua viatu vyake. Yeche atawabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto. **12** Pepeto lake liko mikononi mwake, naye atasafisha sakafu yake ya kupuria, na kuikusanya ngano ghalani na kuyateketenza makapi kwa moto usiozimika.” **13** Kisha Yesu akaja kutoka Galilaya mpaka Mto Yordani ili Yohana ambatize. **14** Lakini Yohana akajitahidi kumzungua, akimwambia, “Mimi ninahitaji kubatizwa na wewe, nawe waja kwango nikubatize?” **15** Lakini Yesu akamjibu, “Kubali hivi sasa, kwa maana ndivyo itupasavyo kwa njia hii kutimiza haki yote.” Hivyo Yohana akakubali. **16** Naye Yesu alipokwisha kubatizwa, mara alipotoka ndani ya maji, ghafula mbingu zikafunguka, akamwona Roho wa Mungu akishuka kama hua na kutulia juu yake. **17** Nayo sauti kutoka mbinguni ikasema, “Huyu ni Mwanangu mpendwa, ambaye ninapendezwa sana naye.”

4 Kisha Yesu akaongozwa na Roho Mtakatifu kwenda nyikani ili akajaribiwe na ibilisi. **2** Baada ya kufunga

5 Basi Yesu alipoona makutano, alipanda mlimani akaketi chini, nao wanafunzi wake wakamjia. **2** “Mmesikia kwamba ilinenwa, ‘Usizini.’ **28** Lakini mimi Ndipo akaanza kuwafundisha, akisema: **3** “Heri walio maskini wa roho, maana Ufalme wa Mbinguni ni wao. **4** Heri wale wanaohuzuni, maana hao watafarijiwa. **5** Heri walio wapole, maana hao watairithi nchi. **6** Heri wenye njaa na kiu ya haki, maana hao watatoshelezwa. **7** Heri wenye huruma, maana hao watapata rehemu. **8** Heri walio na moyo safi, maana hao watamwona Mungu. **9** Heri walio wapatanishi, maana hao wataitwa wana wa Mungu. **10** Heri wanaoteswa kwa sababu ya haki, maana Ufalme wa Mbinguni ni wao. **11** “Heri ninyi watu watakapowashutumu, na kuwatesa na kunena dhidi yenu mabaya ya aina zote kwa uongo kwa ajili yangu. **12** Furahini na kushangilia kwa maana thawabu yenu ni kubwa mbinguni, kwa kuwa hivyo ndivyo walivyowatesa manabii waliokuwa kabla yenu. **13** “Ninyi ni chumvi ya ulimwengu. Lakini chumvi ikipoteza ladha yake, yawezaje kurudishiwa ladha yake tena? Haifai tena kwa kitu chochote, ila kutupwa nje ikanyagwe na watu. **14** “Ninyi ni nuru ya ulimwengu. Mji uliojengwa kilmmani hauwezi kufichika. **15** Wala watu hawawashi taa na kuifunika kwa bakuli. Badala yake, huiweka kwenye kinara chake, nayo hutoa mwanga kwa kila mtu aliyemo ndani ya ile nyumba. **16** Vivyo hivyo, nuru yenu iangaze mbele ya watu, ili wapate kuona matendo yenu mema wamtukuze herufi moja ndogo wala nukta itakayopotea kwa namna yoyote kutoka kwenye Sheria, mpaka kila kitu kiwe kimetimia. **19** Kwa hiyo, yeyote atakayevunja mojawapo ya amri ndogo kuliko zote ya amri hizi, naye akawafundisha wengine kufanya hivyo, ataitwa mdogo kabisa katika Ufalme wa Mbinguni, lakini yeyote azitendaye na kuzifundisha hizi amri ataitwa mkuu katika Ufalme wa Mbinguni. **20** Kwa maana nawaambia, haki yenu isipozidi haki ya Mafarisayo na walimu wa sheria, kamwe hamtaingia katika Ufalme wa Mbinguni. **21** “Mmesikia walivoambiwa watu wa zamani kwamba, ‘Usiue. Yeyote atakayeuwa atapaswa hukumu.’ **22** Lakini mimi nawaambia kwamba, yeyote atakayemkasirikia ndugu yake, atapaswa hukumu. Tena, yeyote atakayewambia ndugu yake, ‘Raka,’ atapaswa kujibu kwa Baraza la Wayahudi. Lakini yeyote atakayesema ‘Wewe mpumbavu’ atapaswa hukumu ya moto wa jehanamu. (**Geenna g1067**) **23** “Kwa hiyo, kama umatoa sadaka yako madhabahuni, ukakumbuka kuwa ndugu yako ana kitu dhidi yako, **24** iache sadaka yako hapo mbele ya madhabahu. Enda kwanza ukapatane na ndugu yako; kisha urudi na ukatoe sadaka yako. **25** “Patana na mshtaki wako upesi wakati uwapo njiani pamoja naye kwenda mahakamani, ili mshtaki wako asije akakutia mikononi mwa hakimu, naye hakimu akakutia mikononi mwa askari, nawe ukatupwa gerezani. **26** Amin, nakuambia, hautatoka humo hadi uwe umelipa senti ya mwisho. **27** kwa kumtamani, amekwisha kuzini naye moyoni mwake. **29** Jicho lako la kuume likikusababisha kutenda dhambi, ling’oe ulitupe mbali. Ni afadhalii kwako kupoteza kiungo kimoja cha mwili wako kuliko mwili wako mzima ukatupwa jehanamu. (**Geenna g1067**) **30** Kama mkono wako wa kuume ukikusababisha kutenda dhambi, ukate, uutupe mbali. Ni afadhalii kwako kupoteza kiungo kimoja cha mwili wako kuliko mwili wako mzima utupwe jehanamu. (**Geenna g1067**) **31** “Pia ilinenwa kwamba, ‘Mtu yeyote amwachaye mkewe sharti ampe hati ya talaka.’ **32** Lakini mimi nawaambia, yeyote amwachaye mkewe isipokuwa kwa kosa la usherati, amfanya mkewe kuwa mzinzi. Na yeyote amwoaye yule mwanamke aliyeachwa, anazini. **33** “Tena mmesikia walivoambiwa watu wa zamani kwamba, ‘Usiape kwa uongo, bali timiza kiapo kile ulichofanya kwa Bwana.’ **34** Lakini mimi nawaambia, msiape kabisa: iwe kwa mbingu, kwa kuwa ni kiti cha enzi cha Mungu; **35** au kwa dunia, kwa kuwa ndipo mahali pake pa kuwekea miguu; au kwa Yerusealemu, kwa kuwa ndio mji wa Mfalme Mkuu. **36** Nanyi msiape kwa vichwa vyenu, kwa kuwa hamwezi kuufanya hata unywele mmoja kuwa mweupe au mweusi. **37** ‘Ndiyo’ yenu iwe ‘Ndiyo,’ na Baba yenu aliye mbinguni. **38** ‘Hapana’ yenu iwe ‘Hapana.’ Lolote zaidi ya hili latoka kwa yule mwovu. **39** “Mmesikia kwamba ilinenwa, ‘Jicho kwa jicho na jino kwa jino.’ **40** Lakini mimi nawaambia, msishindane na mtu mwovu. Lakini kama mtu akikupiga kwenye shavu la kuume, mgeuzie na la pili pia. **41** Kama mtu akikulazimisha kwenda maili moja, nenda naye maili mbili. **42** Mpe ye ye akuombaye, wala usimgeuzie kisogo ye ye atakaye kukukopa. **43** “Mmesikia kwamba ilinenwa, ‘Mpende jirani yako na umchukie adui yako.’ **44** Lakini ninawaambia: Wapendeni adui zenu na waombeeni wanaowatesa ninyi, **45** ili impate kuwa watoto wa Baba yenu aliye mbinguni. Kwa maana ye ye huwaangazia jua lake watu waovu na watu wema, naye huwanyeshesha mvua wenye haki na wasio haki. **46** Kama mkiwapenda tu wale wanaowapenda, mtapata thawabu gani? Je, hata watoza ushuru hawafanyi hivyo? **47** Nanyi kama mkiwasilimu ndugu zenu tu, je, mnafanya nini zaidi ya wengine? Je, hata watu wasiomjua Mungu, hawafanyi hivyo? **48** Kwa hiyo kuweni wakamilifu kama Baba yenu wa mbinguni aliyvo mkamilifu.

6 “Angalieni msitende wema wenu mbele ya watu ili wawaone. Kwa maana mkiifanya hivyo, hamna thawabu kutoka kwa Baba yenu aliye mbinguni. **2** “Hivyo mnapowapa wahitaji, msipige panda mbele yenu kama wafanyakavyo wanafiki katika masinagogi na mitaani, ili wasifiwe na watu. Amin nawaambia wao wamekwisha kupokea thawabu yao. **3** Lakini ninyi mtoapo sadaka, fanyeni kwa siri, hata mkono wako wa

kushoto usijue mkono wako wa kuume unachofanya, si wa thamani zaidi kuliko hao ndege? **27** Ni nani **4** ili sadaka yako iwe ni siri. Ndipo Baba yako wa mionganoni mwenu ambaye kwa kujitaabisha kwake mbinguni, ye ye aonaye sirini atakupa thawabu kwa wazi. **5** “Nanyi msalipo, msiwe kama wanafiki, maana wao hupenda kusali wakiwa wamesimama katika masinagogi na kando ya barabara ili waonekane na watu. Amin nawaambia, wao wamekwisha kupata thawabu yao. **6** Lakini wewe unaposalu, ingia chumbani mwako, funga mlango na umwombe Baba yako aliye sirini. Naye Baba yako aonaye sirini atakupa thawabu yako. **7** Nanyi mnaposali msiseme maneno kama wafanyakavyo watu wasiomjua Mungu. Kwa maana wao hudhani kwamba watasikiwa kwa sababu ya wingi wa maneno yao. **8** Msiwe kama wao, kwa sababu Baba yenu anajua kile mnachohitaji kabla hamjamwomba. **9** “Hivi basi, ndivyo iwapasavyo kuomba: “Baba yetu uliye mbinguni, Jina lako yafanyike hapa duniani kama huko mbinguni. **10** Ufalmeho wako uje. Mapenzi yako Utupati riziki yetu ya kila siku. **11** Utusamehe deni zetu, kama sisi nasi tulivokywisha kuwasamehe wademi wetu. **13** Usitutie majaribuni, bali utuokee kutoka kwa yule mwovu [kwa kuwa Ufalmeho ni wako, na nguvu, na utukufu, hata milele. Amen.] **14** Kwa kuwa kama mkiwasamehe watu wengine wanapowakosea, Baba yenu wa mbinguni atawasamehe ninyi pia. **15** Lakini msipowasamehe watu wengine makosa yao, naye Baba yenu hatawasamehe ninyi makosa yenu. **16** “Mnapofunga, msiwe wenye huzuni kama wafanyakavyo wanafiki. Maana wao hukunja nyuso zao ili kuwaonyesha wengine kwamba wamefunga. Amin, amin nawaambia wao wamekwisha kupata thawabu yao kamilifu. **17** Lakini mnapofunga, jipakeni mafuta kichwani na kunawa nyuso zenu **18** ili kufunga kweni kusinekane na watu wengine ila Baba yenu aketiye mahali pa siri; naye Baba yenu aonaye sirini atawapa thawabu yenu kwa wazi. **19** “Msijiwekee hazina duniani, mahali ambapo nondo na kutu huiharibu, nao wevi huvunji na kuiba. **20** Lakini jivekeeni hazina mbinguni, mahali ambapo nondo na kutu haviharibu, wala wevi hawavunji na kuiba. **21** Kwa sababu mahali hazina yako ilipo, hapo ndipo pia moyo wako utakapokuwa. **22** “Jicho ni taa ya mwili. Kama jicho lako ni nyofu, mwili wako wote utajaa nuru. **23** Lakini kama jicho lako ni ovu, mwili wako wote utajawa na giza. Kwa hiyo basi, kama nuru iliyomo ndani yako ni giza, hilo ni giza kuu namna ganil! **24** “Hakuna mtu aewazaye kuwatumikia mabwana wawili. Kwa kuwa atamchukia huyu na kumpenda yule mwingine, au atashikamana sana na huyu na kumdharaa yule mwingine. Hamwezi kumtumikia Mungu pamoja na Mali. **25** “Kwa hiyo nawaambia, msisumbukie maisha yenu kwamba mtakula nini au mtakunyuwa nini; au msisumbukie mili yenu kwamba mtavaa nini. Je, maisha si zaidi ya chakula, na mwili zaidi ya mavazi? **26** Waangaliensi ndege wa angani; wao hawapandi wala hawavuni au kuweka ghalani, lakini Baba yenu wa mbinguni huwalisha. Je, ninyi anaweza kujonjengeza hata saa moja zaidi katika maisha yake? **28** “Nanyi kwa nini mnajitaabisha kwa ajili ya mavazi? Fikirini maua ya shambani yameavyo. Hayafanyi kazi wala hayafumi. **29** Lakini nawaambia, hata Solomoni katika fahari yake yote hakuvikwa vizuri kama mojawapo ya hayo maua. **30** Basi ikiwa Mungu huyavika hivi majani ya shambani, ambayo leo yapo na kesho yanatupwa motoni, je, hatawavika yako. **31** Kwa nini yizuri zaidi, enyi wa imani haba? **32** Kwa hiyo msiwe na wasiwasi, mkisema, ‘Tutakula nini?’ au ‘Tutakunywa nini?’ au ‘Tutavaa nini?’ **33** Watu Baba yenu wa mbinguni anafahamu kuwa mnahitaji hamjamwomba. **34** Lakini utafuteni kwanza Ufalmeho wa Mungu na haki yake, na haya yote atawapa pia. **35** Kwa hiyo msiwe na wasiwasi kuhusu kesho, kwa sababu kesho itajitaabikia yenye. Yatosha kwa siku masumbufo yake.

7 “Usihukumu ili usije ukahukumiwa. **2** Kwa maana jinsi unavyowahukumu wengine, ndivyo utakavyohukumiwa, na kwa kipimo kile upimiacho, ndicho utakachopimiwa. **3** “Mbona unatazama kibanzi kilicho ndani ya jicho la ndugu yako, na wala huoni boriti iliyo ndani ya jicho lako mwenyewe? **4** Au unawezaje kumwambia ndugu yako, ‘Acha nitoe kibanzi kwenye jicho lako,’ wakati kuna boriti kwenye jicho lako mwenyewe? **5** Ewe mnafiki, ondoa boriti ndani ya jicho lako kwanza, ndipo utawenza kuona dhahiri jinsi ya kuondoa kibanzi kilicho ndani ya jicho la ndugu yako. **6** “Msiwape mbwa vitu vilivyo vitakatifu; wala msitupie nguruwe lulu zenu. Kama mifanavyo hivyo, watazikanyagakanyaga na kisha watavageukia na kuwararua vipande. **7** “Ombeni nanyi mtapewa; tafuteni nanyi mtapata; bisheni nanyi mtafunguliwa mlango. **8** Kwa kuwa kila aombaye hupewa; naye kila atafutaye hupata; na kila abishaye hufunguliwa mlango. **9** “Au ni nani mionganoni mwenu ambaye mwanawee akimwomba mkate atampa jiwe? **10** Au mwanawee akimwomba samaki atampa nyoka? **11** Ikiwa ninyi basi mlio waovu mnajua kuwapa watoto wenu vitu vizuri, si zaidi sana Baba yenu aliye mbinguni atawapa vitu vizuri wale wamwombao? **12** Kwa hiyo chochote mnachotaka mtendewe na watu, ninyi nanyi watendeeni vivyo hivyo. Kwa kuwa hii ndiyo Sheria na Manabii. **13** “Ingieni kupitia mlango mwembamba, kwa maana lango ni pana na njia ni pana ilekeayo upotevuni, nao ni wengi waingiao kwa kupitia lango hilo. **14** Lakini mlango ni mwembamba na njia ni finyu ilekeayo kwenye uzima, nao ni wachache tu waionao. **15** “Jihadharini na manabii wa uongo, wanaowajia wakiwa wamevaa mavazi ya kondoo, lakini ndani ni mbwa mwitu wakali. **16** Mtawatambua kwa matunda yao. Je, watu huchuma zabibu kwenye mili, au tini kwenye michongoma? **17** Vivyo hivyo, mti mwema

huzaa matunda mazuri, na mti mbaya huzaa matunda mabaya. **18** Mti mwema hauwezi kuzaa matunda mabaya, wala mti mbaya hauwezi kuzaa matunda mazuri. **19** Kila mti usiozaa matunda mazuri hukatwa na kutupwa motoni. **20** Hivyo, mtawatambua kwa matunda yao. **21** “Si kila mtu aniambiaye, ‘Bwana, Bwana,’ atakayeingia katika Ufalme wa Mbunguni, bali ni ye ye afanyaye mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni. **22** Wengi wataniambia siku ile, ‘Bwana, kumhudumia. **23** Ndiyo nitakapowaambia wazi, ‘Sikuwajua kamwe Ondokeni kwangu, ninyi watendu maovu! **24** Kwa hiyo kila mtu ayasikiye haya maneno yangu na kuyatenda, ni kama mtu mwenye busara aliyejenga, nyumba yake kwenye mwamba. **25** Mvua ikanyesha, mafuriko yakaja, na upopo ukavuma ukaipiga hiyo nyumba. Lakini haikuanguka; kwa sababu msingi wake ulikuwa kwenye mwamba. **26** Naye kila anayesikia haya maneno yangu wala asiyatende, ni kama mtu mjinga aliyejenga nyumba yake kwenye mchanga. **27** Mvua ikanyesha, mafuriko yakaja, nao upopo ukavuma ukaipiga hiyo nyumba, nayo ikaanguka kwa kishindo kikubwa.” **28** Yesu alipomaliza kusema maneno haya, makutano ya watu wakashangazwa sana na mafundisho yake, **29** kwa sababu alifundisha kama ye ye aliye na mamlaka, wala si kama walimu wao wa sheria.

warithi wa Ufalme watatupwa katika giza la nje, ambako kutakuwako kilio na kusaga meno.” **13** Kisha Yesu akamwambia yule jemadari, “Nenda na iwe kwako sawasawa na imani yako.” Naye yule mtumishi akapona saa ile ile. **14** Yesu alipoingia nyumbani kwa Petro, alimkuta mama mkwe wa Petro amelala wake na homa ikamwacha, naye akainuka na kuanza waliopagawa na pepo wachafu, naye akawatoa wale wote. **17** Haya yalifanyika ili litimie lile lililonenwa kwa kinywa cha nabii Isaya kwamba: “Mwenyewe alitwa udhaifu wetu na alichukua magonjwa yetu.” **18** Yesu alipoona makutano mengi wamemzunguka, aliajamru wanafunzi wake wawuke mpaka ng’ambo ya ziwa. **19** Kisha mwaliimu mmoja wa sheria akamjia Yesu na kumwambia, “Mwaliimu, nitakufuata kokote uendako.” **20** Naye Yesu akanjibu, “Mbweha wana mapango, nao ndege wa angani wana viota, lakini Mwana wa Adamu hana mahali pa kulaza kichwa chake.” **21** Mwanafunzi mwingine akamwambia, Lakini Yesu akamwambia, “Nifuate, uwaache wafu wawazike wafu wao.” **23** Naye alipoingia kwenye mashua, wanafunzi wake wakamfuata. **24** Ghafula, kukainuka dhoruba kali baharini hata mashua ikaanza kufunikwa na mawimbi, lakini Yesu alikuwa amelala usingizi. **25** Wanafunzi wake wakamwendea na kumwamsha, wakisema, “Bwana, tuokoe! Tunazama!” **26** Naye Yesu akaawaambia, “Kwa nini mnaogopa, enyi wa imani haba?” Kisha akaamka na kukemea dhoruba na mawimbi, nako kukawa shwari kabisa. **27** Wale watu wakashangaa, wakisema, “Ni mtu wa namna gani huyu? Hata upopo na mawimbi vinamtii!” **28** Walipofika ng’ambo katika nchi ya Wagerasi, watu wawili waliopagawa na pepo wachafu walitoka makaburini nao wakakutana naye. Watu hawa walikuwa wakali mno kiasi kwamba hakuna mtu aliyezea kupita njia ile. **29** Wakapiga kelele, “Una nini nasi, Mwana wa Mungu? Umekuja hapa kututesa kabla ya wakati ulioamriwa?” **30** Mbali kidogo kutoka pale walipokuwa, kulikuwa na kundi kubwa la nguruwe wakilisha. **31** Wale pepo wachafu wakamsihii Yesu, “Ukitutoa humu, turuhusu twende kwenye lile kundi la nguruwe.” **32** Akawaambia, “Nendeni!” Hivyo wakatoka na kuwaingia wale nguruwe, nalo kundi lote likateremka gengeni kwa kasi, likaingia katika ziwa na kufa ndani ya maji. **33** Wale watu walipokuwa wakiwachunga hao nguruwe wakakimbia wakaingia mjini, wakaeleza yote kuhusu yale yaliyowatokea wale walipokuwa wamepagawa na pepo wachafu. **34** Kisha watu wote wa mji huo wakatoka kwenda kukutana na Yesu. Nao walipomwona wakamsihii aondoke kwenye nchi yao.

8 Yesu aliposhuka kutoka mlimani, makutano makubya ya watu yakamfuata. **2** Mtu mmoja mwenye ukoma akaja na kupiga magoti mbele yake, akasema, “Bwana, kama ukitaka, unaweza kunitakasa.” **3** Yesu akanyoosha mkonko wake akamgusa yule mtu, akamwambia, “Nataka. Takasikal!” Mara yule mtu akatasika ukoma wake. **4** Kisha Yesu akamwambia, “Hakikisha humwambii mtu yeyote. Lakini nenda ukajionyeshe kwa kuhani, na utee sadaka alioyamuru Mose, ili kuwa ushuhuda kwao.” **5** Yesu alipoingia Kapernaumu, jemadari mmoja alimjia, kumwomba msaada, **6** akisema, “Bwana, mtumishi wangu amelala nyumbani na amepooza, tena ana maumivu makali ya kutisha.” **7** Yesu akamwambia, “Nitakuja na kumponya.” **8** Lakini yule jemadari akamwambia, “Bwana, mimi sistahili wewe kuingia chini ya dari yangu. Lakini sema neno tu, naye mtumishi wangu atapona. **9** Kwa kuwa mimi mwenyewe ni mtu niliyewekwa chini ya mamlaka, nikiwa na askari chini yangu. Nikimwambia huyu, ‘Nenda,’ ye ye huenda; na mwingine nikimwambia, ‘Njoo,’ ye ye huja. Nikimwambia mtumishi wangu, ‘Fanya hivi,’ ye ye hufanya.” **10** Yesu aliposikia maneno haya, alishangaa, akawaambia wale waliomfuata, “Amin, nawaambia, hata katika Israeli sijapata kuona ye yeyote mwenye imani kubwa namna hii. **11** Ninawaambia kwamba wengi watatoka mashariki na magharibi, nao wataketi karamuni pamoja na Abrahamu, Isaki na Yakobo katika Ufalme wa Mbunguni. **12** Lakini

9 Yesu akaingia kwenye chombo, akavuka na kufika katika mji wa kwao. **2** Wakati huo huo wakamletea

mtu aliyepooza, akiwa amelazwa kwenye mkeka. akamwambia, "Binti, jipe moyo mkuu, imani yako Yesu alipoiona imani yao, alimwambia yule mtu imekuponya." Naye yule mwanamke akapona kuanzia aliyepooza, "Mwanangu, jipe moyo mkuu. Dhambi saa ile ile. **23** Yesu alipofika nyumbani kwa yule zako zimesamehewa." **3** Kwa ajili ya jambo hili, kiongozi wa sinagogi na kuwaona waombolezaji baadhi ya walimu wa sheria wakasema miyoni mwao, wakipiga filimbi za maombolezo na watu wengi "Huyu mtu anakufur!" **4** Lakini Yesu akiyafahamu wakipiga kelele, **24** akawaambia, "Ondokeni! Kwa mawazo yao, akawaambia, "Kwa nini mnawaza maovu maana binti huyu hakufa, bali amelala." Wakamcheka miyoni mwenu? **5** Je, ni lipi lililo rahisi zaidi: kwa dhihika. **25** Lakini watu walipokwisha kutolewa kusema, 'Umesamehewa dhambi zako,' au kusema, rje, akaingia mle ndani na kumshika yule binti 'Inuka, uende?' **6** Lakini, ili mpate kujua kwamba mkoно, naye akaamka. **26** Habari hizi zikaenea katika Mwana wa Adamu anayo mamlaka duniani kusamehe maeneo yale yote. **27** Yesu alipokuwa akiondoka dhambi..." Ndipo akamwambia yule aliyepooza, mahali pale, vipofu wawili wakamfuata wakipiga "Inuka, chukua mkeka wako, uende nyumbani kwako." kelele kwa nguvu na kusema, "Mwana wa Daudi, **7** Yule mtu akasimama, akaenda nyumbani kwake. tuhurumiel!" **28** Alipoingia mle nyumbani wale vipofu **8** Makutano walipoyna haya, wakajawa na hofu wakamjija. Naye Yesu akawauliza, "Mnaamini kwamba ya Mungu, wakamtukuza Mungu ambaye alikuwa ninaweza kufanya jambo hili?" Wakamjibu, "Ndiyo, ametoa mamlaka kama haya kwa wanadamu. **9** Yesu alipokuwa akienda kutoka huko, alimwona mtu mmoja "Iwe kwenu sawasawa na imani yenu." **30** Macho jina lake Mathayo akiwa ameketi forodhani mahali yao yakafunguka. Yesu akawaonya vikalii, akisema, pa kutoza ushuru. Yesu akamwambia, "Nifuate." "Angalieni mtu yejote asijue kuhusu jambo hili." Mathayo akaondoka, akamfuata. **10** Yesu alipokuwa **31** Lakini wao wakaenda na kueneza habari zake akila chakula ndani ya nyumba ya Mathayo, watoza katika eneo lile lote. **32** Walipokuwa wanatoka, mtu ushuru wengi na "wenye dhambi" wakaja kula mmoja aliyejikuwa amepagawa na pepo mchafu na pamoja naye na wanafunzi wake. **11** Mafarisayo ambaye hakuweza kuongea aliletwa kwa Yesu. **33** Yule walipoona mambo haya, wakawauliza wanafunzi pepo mchafu alipotolewa, yule mtu aliyejikuwa bubu wake, "Kwa nini Mwalimu wenu anakula pamoja akaongea. Ule umati wa watu ukastaajabu na kusema, na watoza ushuru na 'wenye dhambi'?" **12** Lakini "Jambo kama hili kamwe halijapata kuonekana katika Yesu aliposikia hayo, akawaambia, "Watu wenye Israeli." **34** Lakini Mafarisayo wakasema, "Huyo afya hawahitaji tabibu, lakini wale walio wagonjwa anatoa pepo wachafu kwa uwezo wa mkuu wa pepo ndio wanaohitaji tabibu. **13** Nendeni mkajifunze wachafu." **35** Yesu akazunguka katika miji yote na vijiji maana ya maneno haya: 'Nataka rehema, wala si vyote, akifundisha katika masinagogi yao, akihubiri dhabibu.' Kwa maana sikuja kuwaita wenye haki, bali habari njema za Ufalme, na akiponya kila ugonjwa wenye dhambi." **14** Wanafunzi wa Yohana Mbatizaji na kila aina ya maradhi. **36** Alipoona makutano, wakaja na kumuliza Yesu, "Imekuwa je kwamba sisi aliwahurumia kwa sababu walikuwa wanasumbuka na Mafarisayo tunafunga, lakini wanafunzi wako bila msaada, kama kondoo wasiokuwa na mchungaji. hawafungi?" **15** Yesu akawajibu, "Wageni wa bwana arusi wawezaje kuomboleza wakati angali pamoa 37 Ndipo akawaambia wanafunzi wake, "Mavuno nao? Wakati utafika ambapo bwana arusi ataondolewa ni mengi lakini watendakazi ni wachache. **38** Kwa hiyo mwomeni Bwana wa mavuno, ili apeleke kwo. Hapo ndipo watakapofunga. **16** "Hakuna mtu watendakazi katika shamba lake la mavuno."

10 Ndipo Yesu akawaita wanafunzi wake kumi na wawili, naye akawapa mamlaka juu ya pepo wachafu, ili wawewe kuwatoa na kuponya kila ugonjwa na maradhi ya kila aina. **2** Haya ndiyo majina ya hao mitume kumi na wawili: wa kwanza, Simoni aitwaye Petro, na Andrea nduguye; Yakobo mwana wa Zebedayo, na Yohana nduguye; **3** Filipo, na Bartholomayo; Tomaso, na Mathayo mtoza ushuru; Yakobo mwana wa Alfayo, na Thadayo; **4** Simoni Mkananayo, na Yuda Iskariote aliyeemsaliti Yesu. **5** Hava kumi na wawili, Yesu aliwatumwa akawaagiza: "Msiede mionganii mwa watu wa Mataifa, wala msiingie mji wowote wa Wasamaria. **6** Lakini afadhalii mshike njia kuwaendea kondoo wa nyumba ya Israeli waliopotea. **7** Wakati mnapokwenda, hubirini mksima, 'Ufalme wa Mbinguni umekaribia.' **8** Ponyeni wagonjwa, fufueni wafu, takaseni wenye ukoma, toeni pepo wachafu. Mmepata bure, toeni

9 Msichukue dhahabu, wala fedha, wala shaba kwenye yifuko vyenu. 10 Msichukue mkoba wa safari, wala kanzu mbili, wala jozи ya pili ya viatu, wala fimbo, kwa maana mtendakazi anastahili posho yake. 11 "Mji wowote au kijiji chochote mtakapoingia, tafuteni humo mtu anayestahili, nanyi kaeni kwake mpaka mtakapoondoka. 12 Mkiingia kwenye nyumba, itakieni amani. 13 Kama nyumba hiyo inastahili, amani yenu na iwe juu yake. La sivyo, amani yenu na iwarudie ninyi. 14 Kama mtu yeoyote hatawakaribisha ninyi, wala kusikiliza maneno yenu, kung'uteni mavumbi kutoka kwenye miguu yenu mtakapokuwa mnatoka kwenye nyumba hiyo au mji huo. 15 Amin, nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa miji ya Sodoma na Gomora kustahimili katika hukumu kuliko mji huo. 16 "Tazama, ninawatuma kama kondoo katikati ya mbwa mwitu. Kwa hiyo mwe werevu kama nyoka na wapole kama hua. 17 "Jihadharini na wanadamu; kwa maana watawapeleka katika mabaraza yao na kuwapiga kwenye masinagogi yao. 18 Nanyi mtaburutwa mbele ya watawala na wafalme kwa ajili yangu, ili kuwa ushuhuda kwao na kwa watu wa Mataifa. 19 Lakini watakapowapeleka humo, msisumbuke kufikiria mtakalosemi, kwa maana mtapewa la kusema wakati huo. 20 Kwa sababu si ninyi mtakaokuwa mkinena, bali ni Roho wa Baba yenu atakayekuwa akinena kupitia kwenu. 21 "Ndugu atamsaliti ndugu yake ili auawe, naye baba atamsaliti mtoto wake. Watoto nao wataasi dhidi ya wazazi wao na kusababisha wauawe. 22 Watu wote watawachukia kwa ajili ya Jina langu. Lakini yule atakayevumilia hadi mwisho atakoolewa. 23 Wakiwatesa katika mji mmoja, kimblieni mji mwagine. Amin, amin nawaambia, hamtamaliza mji yote ya Israeli kabla Mwana wa Adamu kuja. 24 "Mwanafunzi haweziz kumzidi mwalimu wake, wala mtumishi hamzidi bwana wake. 25 Yatosha mwanafunzi kuwa kama mwalimu wake, na mtumishi kuwa kama bwana wake. Ikiwa mkuu wa nyumba ameitwa Beelzebuli, je, si watawaita zaidi wale wa nyumbani mwake! 26 "Kwa hiyo msiaogope hao, kwa maana hakuna kilichofichika ambacho hakitafunuliwa, wala hakuna siri ambayo haitajulikana. 27 Ninalowaambia gizani, ninyi lisemeni mchana peupe. Na lile mnalosikia likinong'onwa masikioni mwenu, lihubirini juu ya nyumba. 28 Msiaogope wale wauao mwili lakini hawawezi kuua roho. Afadhalii mwogopeni yeeye awezaye kuiangamiza roho na mwili katika jehanamu. (Geenna g1067) 29 Je, shomorowawili hawauzwii kwa senti moja tu? Lakini hakuna hata mmoja wao atakayenguka chini pasipo Baba yenu kujua. 30 Hata nywele za vichwa vyenu zote zimehesabiwa. 31 Hivyo msiogope; kwa maana ninyi ni wa thamani kubwa kuliko shomoro wengi. 32 "Kila mtu atakayenikiri mbele ya watu, mimi nami nitamkiri yeeye mbele za Baba yangu aliye mbinguni. 33 Lakini yeoyote atakayenikana mimi mbele ya watu, mimi nami nitamkana mbele za Baba yangu aliye mbinguni." 34 "Msidhani kwamba nimekuja kuleta amani duniani. Sikuja kuleta amani bali upanga. 35 Kwa maana nimekuja kumfitini "mtu na babaye, binti na mamaye, mkwe na mama mkwe wake; 36 nao adui za mtu watakuwa ni wale watu wa nyumbani kwake." 37 "Yeyote ampendaye baba yake au mama yake kuliko anavyonipenda mimi, hastahili kuwa wangu. Yeyote ampendaye mwanaewe au binti yake kuliko anavyonipenda mimi, hastahili kuwa wangu. 38 Tena yeoyote asiyechukua msaalaba wake na kunifuata, hastahili kuwa wangu. 39 Kwa maana yeoyote anayetaka kuyaokoa maisha yake atayapoteza, lakini yeoyote atakayeyapoteza maisha yake kwa ajili yangu atayapata. 40 "Mtu yeoyote atakayewapeka ninyi atakuwa amenipokea mimi, na yeoyote atakayenipokea mimi atakuwa amempokea yeeye aliyenituma. 41 Mtu yeoyote anayempokea nabii kwa kuwa ni nabii atapokea thawabu ya nabii, naye mtu anayempokea mwene haki kwa kuwa ni mwene haki atapokea thawabu ya mwene haki. 42 Kama yeoyote akimpa hata kikombe cha maji baridi mmoja wa hawa wadogo kwa kuwa ni mwanafunzi wangu, amin, nawaambia, hataikosa thawabu yake."

11 Baada ya Yesu kumaliza kutoa maagizo kwa wanafunzi wake kumi na wawili, aliondoka hapo akaenda kufundisha na kuhubiri katika miji yao. 2 Yohana aliposikia akiba gerezani mambo ambayo Kristo alikuwa akiyafanya, aliwatuma wanafunzi wake 3 ili wakamulize, "Wewe ndiye yule aliye kwa aje, au tumngjee mwininge?" 4 Yesu akajibu, "Rudini inkamwambie Yohana yale mnayosikia na kuyaona: 5 Vipofu wanapata kuona, viwete wanatembea, wenye ukoma wanatakaswa, viziwi wanasisia, wafu wanafufuliwa, na maskini wanahubiriwa habari njema. 6 Amebarikiwa mtu yule asiyechukizwa na mimi." 7 Wale wanafunzi wa Yohana walipokuwa wanaondoka, Yesu akaanza kusema na makutano kuhusu Yohana Mbatizaji. Akawauliza, "Mlipokwenda kule nyikani, mlilikwenda kuona nini? Je, ni unyasi ukipeperushwa na upепо? 8 Kama sivyo, mlilikwenda kuona nini basi? Mtu aliye vaa mavazi ya kifahari? La hasha, watu wanaovaa mavazi ya kifahari wako katika majumba ya wafalme. 9 Basi mlilikwenda kuona nini? Mlikwenda kumwona nabii? Naam, nawaambia, yeeye ni zaidi ya nabii. 10 Huyu ndiye ambaye habari zake zimeandikwa: "Tazama nitamtuma mjumbe wangu mbele yako, atakayetengeneza njia mbele yako." 11 Amin, nawaambia, mionganii mwa wale waliozaliwa na wanawake, hajatokea mtu aliye mkuu kuliko Yohana Mbatizaji. Lakini aliye mdogo kabisa katika Ufalme wa Mbinguni ni mkuu kuliko Yohana. 12 Tangu siku za Yohana Mbatizaji hadi sasa, Ufalme wa Mbinguni hupatikana kwa nguvu, nao wenye nguvu wanauteka. 13 Kwa maana manabii wote na Sheria walitabiri mpaka wakati wa Yohana. 14 Ikiwa mko tayari kukubali hilo, yeeye ndiye yule Eliya ambaye manabii walikuwa wamesema angekuja. 15 Yeeye aliye na masikio, na asikie. 16 "Lakini kizazi

hiki nikifananishe na nini? Kinafanana na watoto waliokaa sokoni wakiwaita wenzaa na kuwaambia, **17** “Tuliwapigia filimbi, lakini hamkucheza; tuliwambia nyimbo za maombolezo, lakini hamkuomboleza.” **18** Kwa maana Yohana Mbatizaji alikuja, alikuwa hali wanyi, nao wanasema, ‘Yeye ana pepo mchafu.’ **19** Mwana wa Adamu alikuja akila na kunywa, nao wanasema, ‘Tazameni huyu mlafi na mlevi, rafiki wa watoza ushuru na “wenye dhambi.”’ Lakini hekima huthibitishwa kuwa kweli kwa matendo yake.” **20** Sabato.” **13** Ndipo akamwambia yule mtu, “Nyoosha Ndipo Yesu akaanza kushutumu miji ambamo alifanya miujiza yake mingi kuliko kwininge, kwa maana watu wake hawakutubu. **21** “Ole wako, Korazini! Ole wako Bethsaida! Kwa maana kama miujiza iliyofanya kwenu, ingefanyika Tiro na Sidoni, miji hiyo ingekuwa imetubu zamani kwa kuva magunia na kujipaka majivu. **22** Lakini nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa Tiro na Sidoni kustahimili katika siku ya hukumu, kuliko niyi. **23** Nawe Kapernaumu, je, utainiuliwa hadi mbinguni? La hasha, utashushwa mpaka kuzimu. Miujiza iliyofanya kwako ingefanyika huko Sodoma, mji huo ungalikuwepo hadi leo. (**Hadës g86**) **24** Lakini nakuambia kwamba, itakuwa rahisi zaidi kwa Sodoma kustahimili katika siku ya hukumu kuliko wewe.” **25** Wakati huo Yesu alisema, “Nakuhimidi Baba, Bwana wa mbingu na nchi, kwa kuwa umewaficha mambo haya wenye hekima na wenye elimu, nawe ukawafunulia watoto wadogo. **26** Naam, Baba, kwa kuwa hivyo ndivyo ilivyokupendeza. **27** “Nimekabidhiwa vitu vyote na Baba yangu: Hakuna mtu amjuaye Mwana ila Baba, wala hakuna amjuaye Baba ila Mwana na yeote ambaye Mwana anapenda kumfunulia. **28** “Njooni kwangu, ninjy nyote mnaotaabika na kulemewa na mizigo, nami nitawapumzisha. **29** Jifungeni nira yangu, mjifunze kutoka kwangu, kwa maana mimi ni mpole na mnyenyeketu wa moyo, nanyi mtapata raha nafsini mwenu. **30** Kwa maana nira yangu ni laini na mzigo wangu ni mwepesi.”

12 Wakati huo Yesu alipitia kwenye mashamba ya nafaka siku ya Sabato. Wanafunzi wake walikuwa na njaa, nao wakaanza kuvunja masuke ya nafaka na kuyala. **2** Lakini Mafarisayo walipoona jambo hili, wakamwambia, “Tazama! Wanafunzi wako wanafanya jambo lisilo halali kufanya siku ya Sabato.” **3** Yesu akawajibu, “Je, hamjasoma alichofanya Daudi na wenzake walipokuwa na njaa? **4** Ailingia katika nyumba ya Mungu, akala mikate iliyowekwa wakfu, yeze na wenzake, jambo ambalo halikuwa halali kwoa kufanya, isipokuwa makuhani peke yao. **5** Au hamjasoma katika Sheria kwamba siku ya Sabato makuhani huvunja sheria ya Sabato Hekaluni lakini hawahesabiwi kuwa na hatia? **6** Nawaambia wazi kwamba, yeze aliye mkuu kuliko Hekalu yupo hapa. **7** Kama mngekuwa mmejua maana ya maneno haya, ‘Nataka rehema, wala si dhabihu,’ msingewalaamu watu wasio na hatia, **8** kwa maana Mwana wa

Adamu ndiye Bwana wa Sabato.” **9** Yesu akaondoka mahali hapo, akaingia ndani ya sinagogi lao, **10** na huko alikuwepo mtu aliypooza mkono. Wakinatifa sababu ya kumshtaki Yesu, wakamuuliza, “Je, ni halali kuponya siku ya Sabato?” **11** Yesu akawaambia, wala hanywi, nao wanasema, ‘Ni nani mionganoni mwenu, mwenye kondoo wake ambaye huyo kondoo akitumbukia shimonii siku ya Sabato hatamtoa? **12** Mtu ana thamani kubwa kuliko kondoo. Kwa hiyo ni halali kutenda mema siku ya Sabato.” **13** Ndipo akamwambia yule mtu, “Nyoosha mkono wako.” Akaunyoosha, nao ukaponywa ukawa mzima kama ule mwininge. **14** Lakini Mafarisayo wakatoka nje, wakafanya shaari baya juu ya Yesu jinsi watakavyoweza kumuua. **15** Lakini Yesu alipoyatambua mawazo yao, akaondoka mahali hapo. Watu wengi wakamfuta, naye akawaponya wagonjwa wao wote, **16** aktiwakataza wasiseme yeze ni nani. **17** Hii ilikuwa ili litimie lile neno lililonenwa kwa kinywa cha nabii Isaya kusema: **18** “Tazama mtumishi wangu niliyemchagua, mpendwa wangu, ninayependezwa naye. Nitaweka Roho wangu juu yake, naye atatangaza haki kwa mataifa. **19** Hatagombana wala hatapiga kelele, wala hakuna atakayesikia sauti yake njiani. **20** Mwanzi uliopondeka hatauvunja, na utambi unaofuka moshi hatauzima, mpaka atakapoifanya haki ishinde. **21** Katika Jina lake mataifa wataweka tumaini lao.” **22** Kisha wakamletea mtu aliyekuwa amepagawa na pepo mchafu, na alikuwa kipofu na bubu. Yesu akamponya, hata akaweza kusema na kuona. **23** Watu wote wakashangaa na kusema, “Je, yawezekana huyu ndiye Mwana wa Daudi?” **24** Lakini Mafarisayo waliposikia jambo hili wakasema, “Mtu huyu anatoa pepo wachafu kwa uwezo wa Beelzebuli, mkuu wa pepo wachafu.” **25** Yesu alijua walichokuwa wakiwaza, hivyo akawaambia, “Kila ufalme ukigawayika dhidi yake wenyeewe huangamia. Hali kadhalika kila mji au watu wa nyumba moja waliogawayika dhidi yao wenyeewe hawawezi kusimama. **26** Kama Shetani akimtoa Shetani, atakuwa amegawayika yeze mwenyeewe. Basi ufalme wake utawejaze kusimama? **27** Nami kama natoa pepo wachafu kwa nguvu za Beelzebuli, watu wenu je, wao hutoa pepo wachafu kwa uwezo wa nani? Hivyo basi, wao ndio watakaowahukumu. **28** Lakini kama mimi ninatoa pepo wachafu kwa Roho wa Mungu, basi Ufalme wa Mungu umekuja juu yenu. **29** “Au tena, mtu awezaje kuingia katika nyumba ya mtu mwenye nguvu na kuteka nyara mali zake asipomfunga kwanza yule mwene nguvu? Akishamfunga, ndipo hakika anaweza kuteka nyara mali zake. **30** “Mtu asiyekuwa pamoja nami yu kinyume nami, na mtu ambaye hakusanyi pamoja nami, hutawanya. **31** Kwa hiyo nawaambia, kila dhambi na kufuru watu watasamehewa, lakini mtu atakayemkufuru Roho Mtakatifu hatasamehewa. **32** Mtu yeote atakayesema neno dhidi ya Mwana wa Adamu atasamehewa, lakini yeote anenaye neno dhidi ya Roho Mtakatifu hatasamehewa, iwe katika ulimwengu huu au katika ulimwengu ujao. (**aiōn g165**) **33** “Ufanye mti kuwa mzuri,

nayo matunda yake yatakuwa mazuri. Au ufanye mtu “Mpanzi alitoka kwenda kupanda mbegu zake. **4** kuwa mbaya, na matunda yake yatakuwa mabaya. Alipokuwa akitawanya mbegu, nyingine zilianguka Kwa maana mtu hutambulika kwa matunda yake. **34** Enyi uzao wa nyoka! Mnawezaje kunena mambo mema, wakati ninyi ni waou? Kwa maana kinywa cha mtu huyanena yale yaliyoujaza moyo wake. **35** Mtu mwema hutoa yaliyo mema kutoka hazina ya mambo yaliyohifadhiwa ndani yake, naye mtu mwovu hutoa yaliyo maovu kutoka hazina ya mambo maovu yaliyohifadhiwa ndani yake. **36** Lakini nawaambia, katika siku ya hukumu watu watatao hesabu kuhusu kila neno lisilo maana walilonena. **37** Kwa maana kwa maneno yako utahesabiwa haki, na kwa maneno yako utahukumiwa.” **38** Kisha baadhi ya Mafarisayo na walimu wa sheria wakamwambia, “Walimu, tunataku kuona ishara kutoka kwako.” **39** Lakini yeze akawajibu, “Kizazi kiovu na cha uzinzi kinaomba ishara! Lakini hakitapewa ishara yoyote isipokuwa ile ishara ya nabii Yona. **40** Kwa maana kama vile Yona aliviyokuwa ndani ya tumbo la nyangumikwa siku tatu, usiku na mchana, vivyo hivyo Mwana wa Adamu atakuwa katika moyo wa nchi siku tatu, usiku na mchana. **41** Siku ya hukumu watu wa Ninawi watasimama pamoja na kizazi hiki na kukihukumu; kwa maana wao walitubu waliposikia mahubiri ya Yona. Na tazama, hapa yupo yeze aliye mkuu kuliko Yona. **42** Malkia wa Kusini atasimama wakati wa hukumu na kukihukumu kizazi hiki. Kwa kuwa yeze alikuja kutoka miisho ya dunia ili kuisikiliza hekima ya Solomoni. Na hapa yupo aliye mkuu kuliko Solomoni.” **43** “Pepo mchafu amtokapo mtu, hutangatanga katika sehemu zisizo na maji akitafuta mahali pa kumpumzika, lakini hapati. **44** Ndipo husema, ‘Nitarudi kwenye nyumba yangu nilikotoka.’ Naye arudipo huikuta ile nyumba ikiwa tupu, imefagiliwa na kupangwa vizuri. **45** Kisha huenda na kuwaleta pepo wachafu wengine saba wabaya kuliko yeze mwenyewe, nao huingia na kukaa humo. Nayo hali ya mwisho ya yule mtu huwa ni mbaya kuliko ile ya kwanza. Ndivyo itakavyokuwa kwa kizazi hiki kiovu.” **46** Wakati alikuwa angali anazungumza na makutano, mama yake na ndugu zake wakasimama nje wakitaka kuongea naye. **47** Ndipo mtu mmoja akamwambia, “Tazama, mama yako na ndugu zako wamesimama nje, wanataka kuongea na wewe.” **48** Lakini yeze akamjibu na kumwambia yule mtu, “Mama yangu ni nani, nao ndugu zangu ni nani?” **49** Akawanyooshea mkono wanafunzi wake, akasema, “Hawa hapa ndio mama yangu na ndugu zangu! **50** Kwa maana yejote afanyaye mapenzi ya Baba yangu wa mbinguni, huyo ndiye ndugu yangu, na dada yangu na mama yangu.”

“Mpanzi alitoka kwenda kupanda mbegu zake. **4** kando ya njia, nao ndege wakaja na kuzila. **5** Nyingine zilianguka kwenye ardhi yenyne mwamba isio na udongo wa kutosha. Zikaota haraka, kwa kuwa udongo ulikuwa haba. **6** Lakini jua lilipozidi, mimea ikanyauka na ukauka kwa kuwa mizizi yake haikuwa na kina. **7** Mbegu nyingine zilianguka kwenye miiba, nayo miiba hiyo ikakua, ikaisonga hiyo mimea. **8** Mbegu nyingine zilianguka kwenye udongo mzuri ambapo zilitoa mazao, nyingine mara mia moja, nyingine mara sitini, na nyingine mara thelathini. **9** Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.” **10** Wanafunzi wake wakamwendea, wakamuuliza, “Kwa nini unasema na watu kwa mifano?” **11** Akawajibu, “Ninyi nmepewa kuzifahamu siri za Ufalme wa Mbinguni, lakini wao hawajapewa. **12** Kwa maana yule aliye na kitu atapewa zaidi, naye atakuwa navyo tele. Lakini yule asiye na kitu, hata kile alichu nacho atanyang’anywa. **13** Hii ndiyo sababu nasema nao kwa mifano: “Ingawa wanatazama, hawaoni; wanasililiza, lakini hawasikii, wala hawaelewi. **14** Kwao unatimia ule unabii wa Isaya aliposema: “Hakika mtasikiliza lakini hamtaelewa; na pia mtatazama lakini hamtaona. **15** Kwa kuwa miyo ya watu hawa imekuwa migumu; hawasikii kwa masikio yao, na wamefumba macho yao. Wasije wakaona kwa macho yao, na wakasikiliza kwa masikio yao, wakaelewa kwa miyo yao, na kugeuka nami nikawaponya.” **16** Lakini heri macho yenu kwa sababu yanaona, na heri masikio yenu kwa sababu yanasiakia. **17** Amin, nawaambia, manabii wengi na basi maana ya ule mfano wa mpanzi: **19** Mtu yeote anaposikia neno la Ufalme naye asilielewe, yule mwovu huja na kunyaaka kile kilichopandwa moyoni mwake. Hii ndiyo ile mbegu iliyopandwa kando ya njia. **20** Ile mbegu iliyopandwa kwenye sehemu yenye mawe ni mtu yule ambaye hulisikia neno na mala hulipokea kwa furaha. **21** Lakini kwa kuwa hana mizizi mfupi tu. Kisha dhiki au mateso yanapoinuka kwa ajili ya lile neno, yeze mara huchukizwa. **22** Ile mbegu iliyopandwa katika miiba ni yule mtu alisikiaye neno, lakini masumbu ya maisha haya na udanganyifu wa mali hulisonga lile neno na kulfifanya lisizae matunda. **(aiōn g165)** **23** Lakini ile mbegu iliyopandwa kwenye udongo mzuri ni yule mtu ambaye hulisikia neno na kulelewa. Naye hakika huzaa matunda, akizaa mara mia, au mara sitini, au mara thelathini ya mbegu iliyopandwa.” **24** Yesu akawaambia mfano mwininge, akasema: “Ufalme wa Mbinguni unawea kufananishwa na mtu aliyepanda mbegu nzuri katika shamba lake. **25** Lakini wakati kila mtu alipokuwa amelala, adui yake akaja na kupanda magugu katikati ya ngano, akaenda zake. **26** Ngano ilipoota na kutoa masuke, magugu nayo yakatokea. **27** “Watumishi

13 Siku iyo hiyo Yesu akatoka nje ya nyumba, akaketi kando ya bahari. **2** Umati mkubwa mno wa watu ukakusanyika kumzunguka, hata ikabidi aingie katika chombo na kuketi humo, nao watu wote wakawa wamesimama ukingoni mwa bahari. **3** Ndipo akawaambia mambo mengi kwa mifano, akisema:

wa yule mwenye shamba wakamjia na kumwambia, 'Bwana, si tulipanda mbegu nzuri shambani mwako? Basi, magugu yametoka wapi?' **28** "Akawajibu, 'Adui ndiye alifanya jambo hili.' 'Wale watumishi wakamuuliza, 'Je, unataka twende tukayang'oe?' **29** "Lakini akasema, 'Hapana, msiyang'oe, kwa maana wakati mking'oa magugu mnawenza mkang'oa na ngano pamoja nayo. **30** Acheni ngano na magugu vikue vyote pamoja mpaka wakati wa mavuno. Wakati huo nitawaambia wavunaji wayakusanye magugu kwanza, wayafunge matita matita ili yachomwe moto; kisha wakusanye ngano na kuileta ghalani mwangu.' **31** Akawaambia mfano mwingle, akasema, "Ufalme wa Mbinguni ni kama punje ya haradali, ambayo mtu aliichukua, akiapanda shambani mwake. **32** Ingawa mbegu hiyo ni ndogo kuliko mbegu zote, lakini inapokua ni mmea mkubwa kuliko yote ya bustanini, nao huwa mti mkubwa, hadi ndege wa angani wanakuja na kutengeneza viota katika matawi yake." **33** Akawaambia mfano mwingle, "Ufalme wa Mbinguni unafanana na chachu ambayo mwanamke aliichukua akaichanganya katika kiasi kikubwa cha unga mpaka wote ukaumuka." **34** Yesu alinena hakuwaambia lolote pasipo mfano. Wala hakuwaambia kutimiza lile lililonenwa kwa kinywa cha nabii aliposema: "Nitafungua kinywa changu niseme nao kwa mifano; nitahubiri mambo yaliyofichika tangu kuumbwa kwa misingi ya ulimwengu." **36** Kisha Yesu akaagana na makutano, akaingia nyumbani. Wanafunzi wake wakamjia wakamwambia, "Tueleze maana ya ule mfano wa magugu shambani." **37** Akawaambia, "Aliyepanda mbegu nzuri ni Mwana wa Adamu. **38** Shamba ni ulimwengu na mbegu nzuri ni wana wa Ufalme. Magugu ni wana wa yule mwovo. **39** Yule adui aliyepanda magugu ni ibilisi. Mavuno ni mwisho wa dunia, nao wavunaji ni malaika. (**aiōn g165**) **40** "Kama vile magugu yang'olewavyo na kuchomwa motoni, ndivyo itakavyokuwa wakati wa mwisho wa dunia. (**aiōn g165**) **41** Mwana wa Adamu atawatuma malaika zake, nao watakusanya kutoka Ufalme wake kila kitu kinachosababisha dhambi na watenda maovu wote. **42** Nao watawatupa katika tanuru la moto ambako kutakuwa na kilio na kusaga meno. **43** Ndipo wenye haki watang'aa kama jua katika Ufalme wa Baba yao. Yeye aliye na masikio, na asikie. **44** "Ufalme wa Mbinguni unafanana na hazina iliyofichwa shambani, ambayo mtu mmoja alipoiona akaificha tena. Kisha katika furaha yake, akaenda akauza vyote aliyokuwa navyo, akalinunua lile shamba." **45** "Tena, Ufalme wa Mbinguni unafanana na mfanyakibashara aliyekuwa akitafuta lulu safi. **46** Alipoipata lulu moja ya thamani kubwa, alikwenda akauza vyote aliyokuwa navyo akainunua." **47** "Tena, Ufalme wa Mbinguni ni kama wavu wa kuvua samaki uliotupwa baharini ukavua samaki wa kila aina. **48** Ulipojaa, wavuvi wakavuta pwani, wakaketi na kukusanya samaki wazuri kuwaweka kwenye vyombo safi, lakini wale samaki wabaya wakawatupa.

49 Hivi ndivyo itakavyokuwa wakati wa mwisho wa dunia. Malaika watakuja na kuwatenganisha watu waovu na watu wenye haki. (**aiōn g165**) **50** Nao watawatupa hao waovu katika tanuru la moto ambako kutakuwa na kilio na kusaga meno." **51** Yesu akauliza, "Je, mmeyaelewa haya yote?" Wakamjibu, "Ndiyo." **52** Akawaambia, "Basi kila mwalimu wa sheria aliyefundisha elimu ya Ufalme wa Mbinguni ni kama mwenye nyumba anayetoa kutoka ghala yake mali mpya na mali ya zamani." **53** Yesu alipomaliza kutoa mifano hii, akaondoka. **54** Alipofika mji wa kwao, akawafundisha watu katika sinagogi lao. Nao wakastaajabu, wakauliza, "Mtu huyu amepata wapi hekima hii na uwemo huu wa kufanya miujiza?" **55** Ingawa si yule mwana wa seremala? Mama yake si yeze aitwaye Maria, nao ndugu zake si Yakobo, Yosefu, Simoni na Yuda? **56** Nao dada zake wote, hawako hapa pamoja nasi? Mtu huyu amepata wapi basi mambo haya yote?" **57** Wakachukizwa naye. Lakini Yesu akawaambia, "Nabii hakosi heshima, isipokuwa katika nchi yake na nyumbani kwake." **58** Naye hakufanya miujiza mingi huko kwa sababu ya kutokuamini kwao.

14 Wakati huo, Mfalte Herode, mtawala wa Galilaya, alisikia habari za Yesu, **2** akawaambia watumishi wake, "Huyu ni Yohana Mbatizaji; amefufuka kutoka kwa wafu! Hii ndiyo sababu nguvu za kutenda miujiza zinafanya kazi ndani yake." **3** Herode alikuwa amemkamata Yohana, akamfunga na kumweka gerezani kwa sababu ya Herodia, mke wa Filipo, ndugu yake, **4** kwa kuwa Yohana alikuwa amemwambia Herode: "Si halali kwako kuwa na huyo mwanamke." **5** Herode alitaka sana kumuua Yohana, lakini akaogopa watu, kwa maana walimtambua kuwa ni nabii. **6** Katika siku ya kuadhimisha sikukuu ya kuzaliwa kwa Herode, binti wa Herodia alicheza mbele ya watu waliohudhuria, akamfurahisha sana Herode, **7** kiasi kwamba aliahidi kwa kiapo kumpa huyo binti chochote angeomba. **8** Huyo binti, akiwa amechochewa na mama yake, akasema, "Nipe kichwa cha Yohana Mbatizaji kwenye sinia." **9** Mfalte akasikitika, lakini kwa sababu ya viapo alivyopaa mbele ya wageni, akaamuru kwamba apatiwe ombi lake. **10** Hivyo akaagiza Yohana Mbatizaji akatwe kichwa mle gerezani. **11** Kichwa chake kikaletwa kwenye sinia, akapewa yule binti, naye akampelekea mama yake. **12** Wanafunzi wa Yohana wakaja na kuuchukua mwili wake kwenda kuuzika. Kisha wakaenda wakamwambia Yesu. **13** Yesu aliposikia yaliyokuwa yametukia, aliondoka kwa chombo akaenda mahali pasipo na watu ili awe peke yake. Lakini watu walipopata habari, wakamfuata kwa miguu kupitia nchi kavu kutoka miji. **14** Yesu alipofika kando ya bahari, aliona makutano makubwa ya watu, akawahurumia na akawaponya wagonjwa wao. **15** Ilipofika jioni, wanafunzi wake walienda kwake,

wakamwambia, "Mahali hapa ni nyikani, na muda sasa umekwisha. Waage makutano ili waende zao vijijini wakajinunule chakula." **16** Yesu akaawaambia, "Hakuna sababu ya wao kuondoka. Ninyi wapeni chakula." **17** Wakamjibu, "Tuna mikate mitano na samaki wawili tu." **18** Akawaambia, "Nileteeni hiyo vitu hapa." **19** Yesu akaagiza makutano wakae chini kwenye nyasi. Akaichukua ile mikate mitano na wale samaki wawili, akainua macho yake akatazama mbinguni, akavibariki na kuimega ile mikate. Kisha akawapa wanafunzi, nao wanafunzi wakawagawia makutano. **20** Wote wakala, wakashiba. Nao wanafunzi wakakusanya vipande vilivyosalia, wakajaza vikapu kumi na viwili. **21** Idadi ya watu waliokula walikuwa wanaume wapataeo 5,000, bila kuhesabu wanawake na watoto. **22** Mara Yesu akaawaambia wanafunzi wake waingie kwenye mashua watangulie kwenda ng'ambo ya bahari, wakati yeleye alikuwa akiwaaga wale makutano. **23** Baada ya kuwaaga, akaenda zake mlimani peke yake kuomba. Jioni ilipofika, Yesu alikuwa huko peke yake. **24** Wakati huo ile mashua ilikuwa mbali kutoka nchi kavu ikisukwasukwa na mawimbi, kwa sababu upepo ulikuwa wa mbisho. **25** Wakati wa zamu ya nne ya usiku, Yesu akaawaende wanafunzi wake akiwa anatembea juu ya maji. **26** Wanafunzi wake walipomwona akitembea juu ya maji, waliingiwa na hofu kuu, wakasema, "Ni mzimu." Wakapiga yowe kwa kuogopa. **27** Lakini mara Yesu akasema nao, akaawaambia, "Jipeni moyo! Ni mimi. Msiogope." **28** Petro akamjibu, "Bwana, ikiwa ni wewe, niambie nije kwako nikitembea juu ya maji." **29** Yesu akamwambia, "Njoo." Basi Petro akatoka kwenye chombo, akatembea juu ya maji kumwelekea Yesu. **30** Lakini alipoona upepo mkali aliingiwa na hofu, naye akaanza kuzama, huku akipiga kelele, "Bwana, niokoe!" **31** Mara Yesu akaunyoosha mnkonko wake na kumshika, akamwambia, "Wewe mwene nyimani haba, kwa nini uliona shaka?" **32** Nao walipoingia ndani ya mashua, upepo ukakoma. **33** Ndipo wote waliokuwa ndani ya ile mashua wakamwabudo Yesu, wakisema, "Hakika, wewe ndiwe Mwana wa Mungu." **34** Walipokwisha kuvuka, wakafika nchi ya Genesareti. **35** Watu wa eneo lile walipomtambua Yesu, walipeleka habari sehemu zote za jirani. Watu wakamletea wagonjwa wao wote, **36** wakamsihii awaruhusu wagonjwa waguse tu pindo la vazi lake, nao wote waliomgusa, wakaponywa.

au mama yake, 'Kile ambacho ningeweza kukusaidia kimewekwa wakfu kwa Mungu,' **6** basi hana tena sababu ya kumheshimu baba yake nacho. Basi kwa ajili ya mafundisho yenu mnnavunja amri ya Mungu. **7** Ninyi wanafiki! Isaya alikuwa sawa alipotabiri juu yenu kwamba: **8** "Watu hawa huniheshimu kwa midomo yao, lakini miyo yao iko mbali nami. **9** Huniabdu bure; nayo mafundisho yao ni maagizo ya wanadamu tu." **10** Yesu akaita ule umati wa watu, akaawaambia, "Sikilizeni na mwelewe: **11** kinachomfanya mtu kuwa najisi mbele za Mungu si kile kiingiacho kinywani mwake, bali ni kile kitokacho kinywani mwake." **12** Kisha wanafunzi wake wakamjia na kumuuliza, "Je, unajua kwamba Mafarisayo walichukizwa sana waliposikia yale uliyosema?" **13** Akawajibu, "Kila pando ambalo Baba yangu wa mbinguni hakulipanda, litang'olewa. **14** Waachenii; wao ni viongozi vipofu, wanaoongoza vipofu. Kama kipofu akimwongoza kipofu mwenzisha, wote wawili watatumbukia shimonii." **15** Petro akasema, "Tuelez maana ya huu mfano." **16** Yesu akawauliza, "Je, bado ninyi hamfahamu? **17** Je, hamwelewi kwamba chocote kiingiacho kinywani huenda tumboni, na hatimaye hutolewa rje kikiwa uchafu? **18** Lakini kitokacho kinywani hutoka moyoni, na hiki ndicho kimtiacho mtu unajisi. **19** Kwa maana ndani ya moyo hutoka mawazo mabaya, uuaji, uzinzi, uasherati, wizi, ushahidi wa uongo na masingizio. **20** Haya ndiyo yamtiazo mtu unajisi; lakini kula bila kunawa mikono hakumtii mtu unajisi." **21** Yesu aliondoka mahali pale, akaenda sehemu za Tiro na Sidomi. **22** Mwanamke mmoja Mkanaani aliyieishi sehemu jirani na hizo akaja kwake akilia, akasema, "Nihurumie, Ee Bwana, Mwana wa Daudi! Binti yangu amepagawa na pepo mchafu, na anateseka sana." **23** Lakini Yesu hakumjibu neno. Hivyo wanafunzi wake wakamwendea na kumsihii sana, wakisema, "Mwombie aende zake, kwa maana anaendelea kutupigia kelele." **24** Yesu akajibu, "Nimetumwa tu kwa ajili ya kondoo wa Israeli waliopotea." **25** Lakini yule mwanamke akaja, akipiga magoti mbele ya Yesu, akasema, "Bwana, nisaide!" **26** Yesu akajibu, "Si haki kuchukua chakula cha watoto na kuwatupia mbwa." **27** Yule mwanamke akajibu, "Ndiyo, Bwana, lakini hata mbwa hula makombo yanayoanguka kutoka kwenye meza za bwana zao." **28** Ndipo Yesu akamwambia, "Mwanamke, imani yako ni kubwa! Iwe kwako kama unavyotaka." Naye binti

15 Ndipo baadhi ya Mafarisayo na walimu wa sheria wakamjia Yesu kutoka Yerusealemu na kumuuliza, **2** “Mbona wanafunzi wako wanakiuka mapokeo ya wazee? Kwa maana wao hawanawi mikono yao kabla ya kula!” **3** Yesu akawajibu, “Mbona ninyi mnnavunja amri ya Mungu kwa ajili ya mapokeo yenu? **4** Kwa maana Mungu alisema, ‘Waheshimu baba yako na mama yako,’ na, ‘Yeyote amtukanaye baba yake au mama yake, na auawe.’ **5** Lakini ninyi mwafundisha kwamba mtu akimwambia baba yake

au mama yake, ‘Kile ambacho ningewenza kukusaidia kimewekwa wakfu kwa Mungu,’ 6 basi hana tena sababu ya kumheshimu baba yake nacho. Basi kwa ajili ya mafundisho yenu mnnavunja amri ya Mungu. 7 Ninyi wanafiki! Isaya alikuwa sawa alipotabiri juu yenu kwamba: 8 “Watu hawa huniheshimu kwa midomo yao, lakini miyo yao iko mbali nami. 9 Huniabdu bure; nayo mafundisho yao ni maagizo ya wanadamu tu.” 10 Yesu akaita ule umati wa watu, akawaambia, “Sikilizeni na mwelewe: 11 kinachomfanya mtu kuwa najisi mbele za Mungu si kile kiingiacho kinywani mwake, bali ni kile kitokacho kinywani mwake.” 12 Kisha wanafunzi wake wakamjia na kumuuliza, “Je, unajua kwamba Mafarisayo walichukizwa sana waliposikia yale uliyosema?” 13 Akawajibu, “Kila pando ambalo Baba yangu wa mbinguni hakulipanda, litang’olewa. 14 Waacheni; wao ni viongozi vipofu, wanaongoza vipofu. Kama kipofu akimwongoza kipofu mwenzake, wote wawili watatumbukia shimonii.” 15 Petro akasema, “Tueleze maana ya huu mfano.” 16 Yesu akawauliza, “Je, bado ninyi hamfahamu? 17 Je, hamwelewi kwamba chochote kiingiacho kinywani huenda tumboni, na hatimaye hutolewa nje kikiwa uchafu? 18 Lakini kitokacho kinywani hutoka moyoni, na hiki ndicho kimtiacho mtu unajisi. 19 Kwa maana ndani ya moyo hutoka mawazo mabaya, uuaji, uzinzi, uasherati, wizi, ushahidi wa uongo na masingizio. 20 Haya ndiyo yamtiazo mtu unajisi; lakini kula bila kunawa mikono hakumtii mtu unajisi.” 21 Yesu aliondoka mahali pale, akaenda sehemu za Tiro na Sidoni. 22 Mwanamke mmoja Mkanaani aliyeishi sehemu jirani na hizo akaja kwake akilia, akasema, “Nihurumie, Ee Bwana, Mwana wa Daudi! Binti yangu amepagawa na pepo mchafu, na anateseka sana.” 23 Lakini Yesu hakumjibu neno. Hivyo wanafunzi wake wakamwendea na kumshi sana, wakisema, “Mwambie aende zake, kwa maana anaendelea kutupigia kelele.” 24 Yesu akajibu, “Nimetumwa tu kwa ajili ya kondoo wa Israeli waliopotea.” 25 Lakini yule mwanamke akaja, akapiga magoti mbele ya Yesu, akasema, “Bwana, nisaidie!” 26 Yesu akajibu, “Si haki kuchukua chakula cha watoto na kuwatupia mbwa.” 27 Yule mwanamke akajibu, “Ndiyo, Bwana, lakini hata mbwa hula makombo yanayoanguka kutoka kwenye meza za bwana zao.” 28 Ndipo Yesu akamwambia, “Mwanamke, imani yako ni kubwa! Iwe kwako kama unavyotaka.” Naye binti yake akapona tangu saa ile. 29 Yesu akaondoka na kwenda kando ya Bahari ya Galilaya. Kisha akapanda mlimani, akaketi huko. 30 Umati mkubwa wa watu ukamija, wakiwaleta vilema, vipofu, viwete, bubu na wengine wengi, wakawaweka miguuni pake; naye akawaponya. 31 Hao watu wakashangaal walipoona bubu wakisema, vilema wakipona, viwete wakitembea na vipofu wakiona, wakamkutuka Mungu wa Israeli. 32 Kisha Yesu akawaita wanafunzi wake, akawaambia, “Ninauhurumia huu umati wa watu, kwa sababu sasa wamekuwa pamoja nami kwa muda wa siku

tatu, na hawana chakula chochote. Nami sipendi kuwaaga wakiwa na njaa, wasije wakazimia njiani.” **33** Wanafunzi wake wakasema, “Tutapata wapi mikate ya kutosha kuwalisha umati huu wa watu mkubwa namna hii, nasi tuko nyikani?” **34** Yesu akawauliza, “Mnayo mikate mingapi?” Wakamjibu, “Tunayo mikate saba na visamaki vichache.” **35** Yesu akawaambia ule mikate saba na wale samaki, naye akiisha kumshukuru Mungu, akavimega na kuwapa wanafunzi wake, nao wakawapa ule umati wa watu. **37** Wote wakala na kushiba. Baadaye wanafunzi wakakusanya vipande viliviyosalia, wakajaza vikapu saba. **38** Idadi ya watu walikuwa wanaume 4,000, bila kuhesabu wanawake na watoto. **39** Baada ya kuaga ule umati wa watu, Yesu alilingia katika mashua, akaenda sehemu za Magadani.

16 Mafarisayo na Masadukayo wakamjia Yesu na kumjaribu kwa kumwomba awaonyeshe ishara kutoka mbinguni. **2** Yesu akawajibu, “Ifikapo jioni, mnasema, ‘Hali ya hewa itakuwa nzuri, kwa kuwa anga ni nyekundu.’ **3** Nanyi wakati wa asubuhi mnasema, ‘Leo kutakuwa na dhoruba, kwa sababu anga ni nyekundu na mawingu yametanda.’ Mnajua jinsi ya kupambanua kule kuonekana kwa anga, lakini hamwezi kupambanua dalili za nyakati. **4** Kizazi kiovu na cha uzinzi kinatufuta ishara, lakini hakitapewa ishara yoyote isipokuwa ishara ya Yona.” Yesu akawaacha, akaenda zake. **5** Wanafunzi wake walipofika ng’ambo ya bahari, walikuwa wamesahau kuchukua mikate. **6** Yesu akawaambia, “Jihadharini, Jilindeni na chachu ya Mafarisayo na ya Masadukayo.”

7 Wakajadiliana wao kwa wao, wakisema, “Ni kwa sababu hatukuleta mikate.” **8** Yesu, akifahamu majadiliana yao, aksauliza, “Enyi wa imani haba! Mbona mnajadiliana mionganini mwenu kuhusu kutokuwa na mikate? **9** Je, bado hamwelewi? Je, hamkumbuki ile mikate mitano iliylishe watu 5,000 na idadi ya vikapu vingapi vya mabaki mlivyokusanya? **10** Au ile mikate saba iliylishe watu 4,000 na idadi ya vikapu vingapi vya mabaki mlivyokusanya? **11** Inakuwaje mnashindwa kuelewa kwamba nilikuwa sisemi nanyi habari za mikate? Jilindeni na chachu ya Mafarisayo na Masadukayo.” **12** Ndipo wakaelewa kwamba alikuwa hasemi juu ya chachu ya kutengeneza mikate, bali juu ya mafundisho ya Mafarisayo na Masadukayo. **13** Basi Yesu alipofika katika eneo la Kaisaria-Filipi, aksauliza wanafunzi wake, “Watu husema kwamba mimi Mwana wa Adamu ni nani?” **14** Wakamjibu, “Baadhi husema ni Yohana Mbatizaji; wengine husema ni Eliya; na bado wengine husema ni Yeremia au mmojawapo wa manabii.” **15** Akawauliza, “Je, ninyi mnasema mimi ni nani?” **16** Simoni Petro akamjibu, “Wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu aliye hai.” **17** Naye Yesu akawambia, “Heri wewe, Simoni Bar-Yona, kwa maana hili halikufunuliwa kwako na mwanadamu, bali na Baba yangu aliye

mbinguni. **18** Nami nakuambia, wewe ndiwe Petro na juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu, hata malango ya Kuzimu hayataweza kulishinda. (**Hadès g86**) **19** Nitakupa funguo za Ufalme wa mbinguni, na lolote utakalolifunga duniani litakuwa limefungwa Mbinguni, nalo lolote utakalofungua duniani litakuwa wanafunzi wake wasimwambie mtu ye yote kwamba alianza kuwaeleza wanafunzi wake kwamba hana budi kwenda Yerusalem na kupata mteso mengi mikononi mwa wazee, viongozi wa makuhani, na walimu wa sheria, na kwamba itampasa auwe lakini siku ya tatu kufufuliwa. **22** Petro akamchukua kando, akaanza kumkemea akisema, “Haiwezekani, Bwana! Jambo hili kamwe halitakupata!” **23** Lakini Yesu akageuka na kumwambia Petro, “Rudi nyuma yangu, Shetani! Wewe ni kikwazo kwangu. Moyo wako hauwazi yaliyo ya Mungu, bali ya wanadamu.” **24** Ndipo Yesu akawaambia wanafunzi wake, “Mtu ye yote akitaka kunifuata, ni lazima ajikane mwenyewe, auchukue msalaba wake, anifuate. **25** Kwa maana ye yote anayetaka kuyaokoa maisha yake atayapoteza, lakini ye yote atakayeyapoteza maisha yake kwa ajili yangu atayapata. **26** Kwa maana, je, itamfaidi nini mtu kuupata ulimwengu wote, lakini akayapoteza maisha yake? Au mtu atatoo nini badala ya nafsi yake? **27** Kwa maana Mwana wa Adamu atakuja katika utukufu wa Baba yake pamoja na malaika zake, naye ndipo atakapomlipa kila mtu kwa kadiri ya matendo yake. **28** Nawaambia kweli, baadhi yenu hapa hawataonja mauti kabla ya kumwona Mwana wa Adamu akija katika Ufalme wake.”

17 Siku sita baada ya jambo hili, Yesu akawachukua Petro, Yakobo na Yohana ndugu yake Yakobo, akawapeleka juu ya mlima mrefu peke yao. **2** Wakiwa huko, Yesu alibadilika sura mbele yao. Uso wake ukang’aa kama jua na nguo zake zikawa na weupe wa kuumiza macho. **3** Ghafula wakawatokea mbele yao Mose na Eliya, wakizungumza na Yesu. **4** Ndipo Petro akawambia Yesu, “Bwana, ni vyema sisi tukae hapa. Ukitaka, nitafanya vibanda vitatu: kimoja chako, kingine cha Mose na kingine cha Eliya.” **5** Petro alipokuwa angali ananena, ghafula wingu lililong’aa likawafunika, na sauti ikatoka kwenye hilo wingu ikisema, “Huyu ni Mwanangu mpendwa. Ninapendezwa naye sana. Msikieni ye.” **6** Wanafunzi waliposikia haya, wakaanguka chini kifudifudi, wakajawa na hofu. **7** Lakini Yesu akaja na kuwagusa, akawaambia, “Inukeni na wala msiogope.” **8** Walipoinua macho yao, hawakumwona mtu mwininge ye yote isipokuwa Yesu. **9** Walipokuwa wakishukua kutoka mlimani, Yesu akawaagiza, “Msimwambie mtu ye yote mambo mliyoyaona hapa, mpaka Mwana wa Adamu atakopofufuliwa kutoka kwa wafu.” **10** Wale wanafunzi wakamuuliza, “Kwa nini basi walimu wa sheria husema kwamba ni lazima Eliya aje kwanza?”

11 Yesu akawajibu, "Ni kweli, Eliya lazima aje kwanza, bora kwake afungiwe jiwe kubwa la kusagia shingoni naye atatengeneza mambo yote. **12** Lakini nawaambia, mwake, na kutoswa katika kilindi cha bahari. **7** Eliya amekwisha kuja, nao hawakumtambua, bali walimtendea kila kitu walichotaka. Vivyo hivyo Mwana wa Adamu pia atateswa mikononi mwao." **13** Ndipo wale wanafunzi wakaelewa kuwa alikuwa anazungumza nao habari za Yohana Mbatizaji. **14** Walipofika penye umati wa watu, mtu mmoja akamjia Yesu na kupiga magoti mbele yake, akasema, **15** "Bwana, mhurumie mwanangu. Yeye ana kifafa na anateseka sana. Mara kwa mara huanguka kwenye moto au kwenye maji. **16** Nilimileta kwa wanafunzi wako, lakini hawakuweza kumponya." **17** Yesu akajibu, "Enyi kizazi kisichoamini na kilichopotoka! Nitakaa nanyi mpaka lini? Nitawavumilia mpaka lini? Mleni mvulana hapa kwango." **18** Yesu akamkemea yule pepo mchafu, akamtoka yule kijana, naye akapona saa ile ile. **19** Kisha wanafunzi wakamwendea Yesu wakiwa peke yao, wakamuuliza, "Kwa nini sisi hatukuweza kumtoa?" **20** Akawajibu, "Kwa sababu ya imani yenu ndogo. Ninawaambia kweli, mkiwa na imani ndogo kama punje ya haradali, mtauambia mlima huu, 'Ondoka hapa uende pale,' nao utaondoka. Wala hakutakuwa na jambo lisilowezekana kwenu. [**21** Lakini hali kama hii haitoki ila kwa kuomba na kufunga]." **22** Siku moja walipokuwa pamoja huko Galilaya, Yesu akaawaambia, "Mwana wa Adamu atasalitiwa na kutiwa mikononi mwa watu. **23** Nao watamuua, lakini siku ya tatu ataufufuliwa." Wanafunzi wakahuzuni sana. **24** Baada ya Yesu na wanafunzi wake kufika Kapernaumu, wakusanya kodi ya Hekalu wakanjia Petro na kumuuliza, "Je, Mwalimu wenu halipi kodi ya Hekalu?" **25** Petro akajibu, "Ndiyo, ye ye hulipa." Petro aliporudi nyumbani, Yesu akawa wa kwanza kulizingumzia, akamuuliza, "Unaonaje Simoni? Wafalme wa dunia hupokea ushuru na kodi kutoka kwa nani? Je, ni kutoka kwa watoto wao au kutoka kwa watu wengine?" **26** Petro akamjib, "Kutoka kwa watu wengine." Yesu akamwambia, "Kwa hiyo watoto wao wamesamehewa. **27** Lakini ili tusije tukawaudhi, nenda baharini ukatupe ndoana. Mchukue samaki wa kwanza utakayemvua. Fungua kinywa chake nawe utakuta humo fedha, ichukue ukalipe kodi yako na yangu."

18 Wakati huo, wanafunzi wakamjia Yesu na kumuuliza, "Je, nani aliye mkuu kuliko wote katika Ufalme wa Mbinguni?" **2** Yesu akamwita mtoto mdogo na kumsimamisha katikati yao. **3** Naye akasema: "Amin, nawaambia, msipoooka na kuwa kama watoto wadogo, kamwe hamtaingia katika Ufalme wa Mbinguni. **4** Kwa hiyo mtu yeyote anyenyekeaye kama huyu mtoto, ndiye aliye mkuu kuliko wote katika Ufalme wa Mbinguni. **5** "Yeyote amkaribishaye mtoto mdogo kama huyu kwa Jina langu, anikaribisha mimi. **6** Lakini kama mtu yeyote akimsababisha mmojawapo wa hawa wadogo wanaoniamini kutenda dhambi, ingekuwa Ole kwa ulimwengu kwa sababu ya yale mambo yanayosababisha watu kutenda dhambi! Mambo hayo lazima yawepo, lakini ole wake mtu yule ambaye huyasababisha. **8** Ikiwa mkono wako au mguu wako unakusababisha utende dhambi, ukate na uutupe mbali. Ni afadhali kwako kuingia katika uzima ukiwa huna mkono mmoja au mguu mmoja, kuliko kuwa na mikono miwili au mguu miwili, na kutupwa katika moto wa milele. (**aīōnios g166**) **9** Nalo jicho lako likikusababisha kutenda dhambi, ling'oe, ulitupe mbali. Ni afadhali kwako kuingia katika uzima ukiwa na jicho moja, kuliko kuwa na macho mawili lakini ukatupwa katika moto wa jehanamu. (**Geenna g1067**) **10** "Angalia ili usimdhara mmojawapo wa hawa wadogo, kwa maana nawaambia, malaika wao mbinguni daima wanauona uso wa Baba yangu aliye mbinguni. [**11** Kwa maana Mwana wa Adamu alikuwa kuoko kile kilichopotea.] **12** "Mwaonaje? Ikiwa mtu ana kondoo mia moja, na mmoja wao akapotea, je, hatawaacha wale tisini na tisa vilimani na kwenda kumtafuta huyo mmoja aliye potea? **13** Naye akishampata, amin, nawaambia, hufurahi zaidi kwa ajili ya huyo kondoo mmoja kuliko wale tisini na tisa ambao hawakupotea. **14** Vivyo hivyo, Baba yenu wa mbinguni hapendi hata mmojawapo wa hawa wadogo apotee. **15** "Kama ndugu yako akikukosea, nenda ukamwonyeshe kosa lake, kati yenu ninyi wawili peke yenu. Kama akusikuliliza, utakuwa umempata tena ndugu yako. **16** Lakini kama hatakusikuliliza, nenda na mtu mwagine mmoja au wawili ili kila neno lithibitishwe kwa ushahidi wa mashahidi wawili au watatu. **17** Kama akikataa kuwasikuliliza hao, liambie kanisa. Naye kama akikataa hata kulisikuliliza kanisa, basi awe kwenu kama mtu asiyeamini au mtoza ushuru. **18** "Amin, nawaambia, lolote mtakalolifunga duniani litakuwa limefungwa mbinguni, na lolote mtakalolifunga duniani litakuwa limefunguliwa mbinguni. **19** "Tena nawaambia, ikiwa wawili wenu watakubaliana duniani kuhusu jambo lolote watakaloomba, watafanyiwa na Baba yangu aliye mbinguni. **20** Kwa kuwa wanapokusanyika pamoja watu wawili au watatu kwa Jina langu, mimi niko papo hapo pamoja nao." **21** Ndipo Petro akamjia Yesu na kumuuliza, "Bwana, ndugu yangu anikosee Mara ngapi nami nimsamehe? Je, hata mara saba?" **22** Yesu akamjib, "Sikuambii hata mara saba, bali hata saba mara sabini. **23** "Kwa hiyo Ufalme wa Mbinguni unaweza kufananishwa na mfalme aliyetaka kufanya hesabu zake za fedha na watumishi wake. **24** Alipoanza kufanya hesabu zake, mtu mmoja aliye kuwa anadaiwa talanta 10,000, aliletwa kwake. **25** Kwa kuwa alikuwa hawezu kulipa deni hilo, bwana wake akaamuru kwamba auzwe, yeye, mkewe, watoto wake na vyote alivyokuwa navyo, ili lile deni lipate kulipa. **26** "Yule mtumishi akampigia magoti, akamsihi yule bwana akisema, 'Naomba univumilie, nami nitakulipa deni lako lote.' **27** Yule bwana wa

huyo mtumishi akamwonea huruma, akafuta deni lake lote, akamwacha aende zake. **28** “Lakini yule mtumishi alipokuwa anatoka nje, akakutana na mtumishi mwenzake aliyekuwa amemkopesha dinarimia moja. Akamkamata, akamkaba koo akimwambia, ‘Nilipe kile ninachokudai!’ **29** “Yule mtumishi mwenzake akapiga magoti akamsihii akisema, ‘Naomba univumilie, nami nitakulipa deni lako lote.’ **30** “Lakini akakataa. Badala yake, alienda akamtupa gerezani hata ‘Amri zipi?’ Yesu akamjibu, ‘Usiue, usizini, usiibe, atakapolipa hilo deni. **31** Watumishi wenzake usishuhudie uongo, **19** waheshimu baba yako na walipoona haya yaliyotukia wakaudhika sana, nao wakaenda na kumwambia bwana wao kila kitu kilichokuwa kimetukia. **32** “Yule bwana akamwita yule mtumishi akamwambia, ‘Wewe mtumishi mwovo! Mimi nilikusamehe deni lako lote uliponisili. **33** Je, haikupasa kumhurumia mtumishi mwenzako kama mimi nilivyo kuhurumia wewe?’ **34** Kwa hasira, yule bwana wake akamtia yule mtumishi mikononi mwa askari wa gereza ili ateswe mpaka atakapolipa yote aliyokuwa anadaiwa. **35** “Hivi ndivyo Baba yangu wa mbinguni atakavyomfanya kila mmoja wenu ikiwa hatamsamehe ndugu yake kutoka moyoni mwake.”

19 Yesu alipomaliza kusema maneno haya, aliondoka Galilaya, akaenda sehemu za Uyahudi, ng’ambo ya Mto Yordan. **2** Umati mkubwa wa watu ukamfua, naye akawaponya huko. **3** Baadhi ya Mafarisayo wakamjia ili kumjaribu, wakamuuliza, “Ni halili mtu kumwacha mke wake kwa sababu yoyote?” **4** Akawajibu, “Je, hamkusoma kwamba hapo mwanzo Muumba aliwaumba mwanaume na mwanamke, **5** naye akasema, ‘Kwa sababu hii mwanaume atamwacha baba yake na mama yake, naye ataambatana na mkewe, na hao wawili watakuwa mwili mmoja?’ **6** Hivyo si wawili tena, bali mwili mmoja. Kwa hiyo alichokunganisha Mungu, mwanadamu asikitengenishe.” **7** Wakamuuliza, “Kwa nini basi Mose aliagiza mtu kumpa mkewe hati ya talaka na kumwacha?” **8** Yesu akawajibu, “Mose aliwaruhusu kuwaacha wake zenu kwa sababu ya ugumu wa miyo yenu. Lakini tangu mwanzo haikuwa hivyo. **9** Mimi nawaambia, yejote amwachaye mkeve isipokuwa kwa sababu ya usherati naye akaoa mke mwininge, anazini. Naye amowoye yule mwanaume aliyeachwa pia anazini.” **10** Wanafunzi wake wakamwambia, “Kama hali ndiyo hii kati ya mume na mke, ni afadhali mtu asioe!” **11** Yesu akawaambia, “Si watu wote wanaoweza kupokea neno hili, isipokuwa wale tu waliojaliwa na Mungu. **12** Kwa maana wengine ni matowishi kwa sababu wamezaliwa hivyo; wengine wamefanywa matowashi na wanadamu; na wengine wamejifanya matowashi kwa ajili ya Ufalme wa Mbinguni. Yeye aewazaye kulipokea neno hili na alipokee.” **13** Kisha watoto wadogo wakaletwa kwa Yesu ili aweke mikono yake juu yao na awaombee. Lakini wanafunzi wake wakawakemea wale waliowaleta. **14** Yesu akasema, “Waachenii watoto wadogo waje kwangu, wala

msiwazuie, kwa maana Ufalme wa Mbinguni ni wa wale walio kama hawa.” **15** Naye akaweka mikono yake juu yao, na akaondoka huko. **16** Mtu mmoja akamjia Yesu na kumuuliza, “Mwalimu mwema, nifanye jambo gani jema ili nipate uzima wa milele?” (**aiōnios g166**) **17** Yesu akamjibu, “Mbona unaniuliza habari ya mama yako, na umpende jirani yako kama nafsi yako.” **20** Yule kijana akasema, “Hizi zote nimezishika. Je, bado niimpungukiwa na nini?” **21** Yesu akamwambia, “Kama ukitaka kuwa mkamilifu, nenda, ukauze vitu vyote ulivyo navyo, na hizo fedha uwape maskini, nawe utakuwa na hazina mbinguni. Kisha njoo, unifuate.” **22** Yule kijana aliposikia hayo, akaenda zake kwa huzuni, kwa sababu alikuwa na mali nyingi. **23** Ndipo Yesu akawaambia wanafunzi wake, “Amin, nawaambia, itakuwa vigumu kwa mtu tajiri kuingia katika Ufalme wa Mbinguni. **24** Tena nawaambia, ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita kwenye tundu la sindano kuliko mtu tajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu.” **25** Wanafunzi wake waliposikia haya, walishangaa sana na kuuliza, “Ni nani basi aewazaye kuokoka?” **26** Lakini Yesu akawatazama, akawaambia, “Kwa mwanadamu jambo hili haliwezekani, lakini mambo yote yanawezekana kwa Mungu.” **27** Ndipo Petro akamjibu, “Tazama, sisi tumeacha kila kitu na kukuftu! Tutapata nini basi?” **28** Yesu akawaambia, “Amin, nawaambia, wakati wa kufanywa upya vitu vyote, Mwana wa Adamu atakapoleti kwenye kitichake kitukufu cha enzi, ninyi mlionifuata pia mtaketi katika viti nya enzi kumi na viwili, mkiyahukumu makabilii kumi na mawili ya Israeli. **29** Kila mtu aliyeacha nyumba, au ndugu zake wa kiume au wa kike, baba au mama, watoto au mashamba kwa ajili yangu, atapokea mama mia zaidi ya hayo, na ataurithi uzima wa milele. (**aiōnios g166**) **30** Lakini wengi walio wa kwanza watakuwa wa mwisho, na walio wa mwisho watakuwa wa kwanza.

20 “Kwa maana Ufalme wa Mbinguni unafanana na mtu mwenye shamba aliyetoka alfajiri ili kwenda kuajiri vibarua kufanya kazi katika shamba lake la mizabibu. **2** Baada ya kukubaliana na hao vibarua kuwalipa ujira wa dinarimoja kwa siku, akawapeleka kwenye shamba lake la mizabibu. **3** “Mnamo saa tatu akatoka tena, akawakuta wengine wamesimama sokoni bila kazi. **4** Akawaambia, ‘Ninyi nanyi nendeni mkafanye kazi katika shamba langu la mizabibu, nami nitawalipa chochote kilicho haki yenu.’ **5** Kwa hiyo wakaenda. “Akatoka tena mnamo saa sita na pia saa tisa akafanya vivyo hivyo. **6** Mnamo saa kumi na moja akatoka tena akawakuta wengine bado wamesimama bila kazi. Akawauliza, ‘Kwa nini mmesimama hapa kutwa nzima pasipo kufanya kazi?’ **7** “Wakamjibu, ‘Ni kwa sababu hakuna yejote aliyetuajiri.’ Akawaambia, ‘Ninyi nanyi nendeni

mkafanye kazi katika shamba langu la mizabibu.’ **8** wameketi kando ya barabara. Waliposikia kwamba “Ilipofika jioni, yule mwenye shamba la mizabibu Yesu alikuwa anapita, wakapiga kelele wakisema, akamwambia msimamizi, ‘Waite hao vibarua na uwalipe ujira wao, ukianzia na wale walioajiriwa mwisho na kuishia na wale walioajiriwa kwanza.’ **9** Lakini wao wakazidi kupaza sauti, wakisema, “Bwana, “Wale vibarua walioajiriwa mnamo saa kumi na moja, **10** Hivyo wale walioajiriwa kwanza walipofika, walidhani watalipwa zaidi. Lakini kila mmoja wao pia alipokea dinari moja. **11** Walipoipoea, wakaanza kulalamika dhidi ya yule mwenye shamba, **12** wakisema, ‘Hawa watu walioajiriwa mwisho wamefanya kazi kwa muda wa saa moja tu, nawe umewafanya sawa na nasi ambao tumestahimili taabu na joto lote la mchana kutwa?’ **13** “Yule mwenye shamba akamjibu mmoja wao, ‘Rafiki, sijakudhulumu. Je, hukukubaliana nami kwa ujira wa kawaida wa dinari moja? **14** Chukua ujira wako na uende. Mimi nimeamua kumlipa huyu mtu aliyeajiriwa mwisho kama niliyokupa wewe. **15** Je, sina haki yangu kufanya kile nitakacho na mali yangu mwenyewe? Au unaona vivu kwa kuwa nimekuwa mkarimu?’ **16** “Vivyo hivyo, wa mwisho watakuwa wa kwanza, na wa kwanza watakuwa wa mwisho.” **17** Basi Yesu alipokuwa anapanda kwenda Yerusalem, aliwachukua kando wale wanafunzi wake kumi na wawili na kuwaambia, **18** “Tunapanda kwenda Yerusalem, na Mwana wa Adamu atatiwa mikononi mwa viongozi wa makuhani na walimu wa sheria. Nao watamhukumu kifo **19** na kumtia mikononi mwa watu wa Mataifa ili wamdhihaki na kumpiga mijeledi na kumsulubisha msalabani. Naye atafufuliwa siku ya tatu!” **20** Kisha mama yao wana wa Zebedayo akamjia Yesu pamoja na wanawe, naye akapiga magoti mbele yake, akamwomba Yesu amfanyi jambo fulani. **21** Yesu akamuuliza, “Unataka nini?” Akajibu, “Tafadhalii, wajalie wanangu hawa ili mmoja aketi upande wako wa kuume, na mwininge upande wako wa kushoto katika Ufalme wako.” **22** Yesu akawaambia, “Ninyi hamjui mnaloliomba. Je, mnawenza kukinywea kikombe nitakachonywea mimi?” Wakajibu, “Tunaweza.” **23** Yesu akawaambia, “Kwa kweli kikombe changu mtakinywea, lakini kuketi upande wangu wa kuume au wa kushoto si langu mimi kuwapa. Nafasi hizo ni za wale ambao wameandalila na Baba yangu.” **24** Wale wanafunzi wengine kumi waliposikia haya, waliwasirikia hao ndugu wawili. **25** Lakini Yesu akawaita wote pamoja na kuwaambia, “Mnafahamu kuwa watawala wa watu wa Mataifa huwatawala kwa nguvu, nao wenye vyeo huonyesha mamlaka yao. **26** Isiwe vivyo kwenu. Badala yake, yejote anayetaka kuwa mkuu mionganii mwenu hana budi kuwa mtumishi wenu, **27** naye anayetaka kuwa wa kwanza mionganii mwenu hana budi kuwa mtumwa wenu: **28** kama vile ambavyo Mwana wa Adamu hakuja ili kutumikiwa, bali kutumika na kuutoa uhai wake uwe fidia kwa ajili ya wengi.” **29** Yesu na wanafunzi wake walipokuwa wakiondoka Yeriko, umati mkubwa wa watu ulimfuata. **30** Vipofu wawili walikuwa

Yesu alikuwa anapita, wakapiga kelele wakisema, “Bwana, Mwana wa Daudi, tuhurumie!” **31** Ule umati wa watu ukawakemea na kuwaambia wanyamaze, lakini wao wakazidi kupaza sauti, wakisema, “Bwana, Mwana wa Daudi, tuhurumie.” **32** Yesu akasimama na kuwaita, akawauliza, “Mnataka niwfanyie nini?” **33** Wakajibu, “Bwana, tunataka kuona.” **34** Yesu akawhurumia na kuwagusa macho yao. Mara macho yao yakapata kuona, nao wakamfuata.

21 Walipokaribia Yerusalem, wakafika Bethfage katika Mlima wa Mizeituni. Ndipo Yesu akawatuma wanafunzi wake wawili, **2** akawaambia, “Nenedi katika kijiji kilichoko mbele yenu, nanyi mtamkuta punda amefungwa hapo, na mwana-punda pamoja naye. Wafungueni na mniletee. **3** Kama mtu yejote akiwasemesha lolote, mwambieni kwamba Bwana ana haja nao, naye atawaruhusu mwaleti mara.” **4** Haya yalitukia ili litimie lile lililonenwa na nabii, akisema: **5** “Mwambieni Binti Sayuni, ‘Tazama, mfalme wako anakuja kwako, ni mnyenyeketu, naye amepanda punda, juu ya mwana-punda, mtoto wa punda.’” **6** Wale wanafunzi wakaenda, wakafanya kama Yesu alivyokuwa amewaaagiza. **7** Wakamleta yule punda na mwana-punda, nao wakatandika mavazi yao juu ya hao punda, naye Yesu akaketi juu yake. **8** Umati mkubwa wa watu ukatandaza mavazi yao barabarani, na wengine wakakata matawi kutoka kwenye miti, wakayatandaza barabarani. **9** Ule umati wa watu uliomtangulia na ule uliomfuata ukapiga kelele ukisema, “Hosana, Mwana wa Daudi!” “Amebarikiwa yeje ajaye kwa Jina la Bwanali” “Hosana juu mbinguni!” **10** Yesu alipoingia Yerusalem, mji wote ukataharuki, watu wakauliza, “Huyu ni nani?” **11** Ule umati wa watu ukajibu, “Huyu ni Yesu, yule nabii kutoka Nazareti katika Galilaya.” **12** Yesu akingia katika eneo la Hekalu na kuwafukuza wote waliokuwa wakinunua na kuuza vitu Hekaluni. Akazipindua meza za wale waliokuwa wakibadilisha fedha, na pia viti vya wale waliokuwa wakiuza njiwa. **13** Akawaambia, “Imeandikwa, ‘Nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala,’ lakini ninyi mmeifanya kuwa pango la wanyang’anyi.” **14** Vipofu na vilema wakamwendea kule Hekaluni, naye akawaponya. **15** Lakini viongozi wa makuhani na walimu wa sheria walipoona mambo ya ajabu aliyofanya na kuwasikia watoto wakishangilia katika eneo la Hekalu wakisema, “Hosana Mwana wa Daudi,” walikasirika. **16** Wakamuuliza Yesu, “Je, unasikia hayo hawa wanayosema?” Akawajibu, “Naam; kwani hamkusoma, “Midomoni mwa watoto wachanga na wanyonyao umeamuru sifa?” **17** Akawaacha, akatoka nije ya mji, akaenda hadi Bethania, akalala huko. **18** Asubuhi na mapema, Yesu alipokuwa akirudi njini, alikuwa na njaa. **19** Akuona mtini kando ya barabara, naye akawaribia, lakini hakupata tunda lolote ila majani. Ndipo akauambia, “Wewe usizae matunda tena kamwe!” Papo hapo ule mtini

ukanyauka. (aiōn g165) 20 Wanafunzi wake walipoona wakamtupa nje ya shamba la mizabibu, wakamuua. jambo hili, wakashangaa, wakamuuliza, "Imekuwa je 40 "Kwa hiyo, huyo mwenye shamba la mizabibu mtini huu kunyauka ghafula?" 21 Yesu akawajibu, atakapokuja, atawafanya nini hao wakulima?" 41 "Amin, nawaambia, kama mkiwa na imani wala Wakamjibu, "Kwa huzuni kuu atawaangamiza kabisa msiwe na shaka, si kwamba mtawea kufanya tu yale hao wadhalimu na kulipangisha shamba lake la yaliyofanyika kwa huu mtini, bali hata mkiuambia mizabibu kwa wakulima wengine ambaao watampatia huu mlima, 'Ng'oka, ukatupwe baharini,' litafanyika. fungu lake la matunda wakati wa mavuno." 42 22 Yoyote mtakayoyaomba mkisali na mkiamini, Yesu akawaambia, "Je, hamjasoma katika Maandiko mtayapokea." 23 Yesu alipoingia Hekaluni, viongozi kwamba: "Jiwe walilolikataa waashi limekuwa jiwe wa makuhani na wazee wa watu wakamjia alipokuwa kuu la pembedi. Bwana ndiye alitenda jambo hili, nalo anafundisha na kusema, "Unafanya mambo haya ni la ajabu machoni petu?" 43 "Kwa hiyo ninawaambia, kwa mamlaka gani? Na ni nani aliye kupa mamlaka hayo?" 24 Yesu akawajibu, "Nami nitawa uliza swali Ufalte wa Mungu utaondolewa kwenu na kupewa moja. Kama mkinjibu, nami nitawaambia ni kwa mamlaka gani ninafanya mambo haya." 25 Ubatizo wa Yohana, ult岃ka wapi? Je, ult岃ka mbinguni au kwa wanadamu?" Wakahojiana wao kwa wao na kusema, Yeye aangukaye juu ya jiwe hili atavunjika vipande "Tukisema ult岃ka mbinguni atatuuliza, 'Mboma basi hamkumwamini?" 26 Lakini tukisema, 'Ulit岃ka kwa wanadamu,' tunawaogopa hawa watu, maana wote walimwona Yesu kuwa ni nabii." 27 Kwa hiyo wakamjibu Yesu, "Sisi hatujui." Naye akawaambia, "Wala mimi sitawaambia ni kwa mamlaka gani ninatenda mambo haya." 28 "Lakini mwaonaje? Mtu mmoja alikuwa na wana wawili. Akamwendea yule wa kwanza akamwambia, 'Mwanangu, nenda ukafanye kazi kwenye shamba la mizabibu leo.' 29 "Yule mwanawe akamjibu 'Mimi sitakwenda.' Baadaye akabadili mawazo yake akaenda. 30 "Kisha yule baba akamwendea yule mwanawe mwinge akamwambia vilevile. Yeye akajibu, 'Nitakwenda, bwana,' lakini hakwenda. 31 "Ni yipi kati yao hao wawili aliyetimiza kile alichotaka baba yake?" Wakamjibu, "Ni yule wa kwanza." Yesu akawaambia, "Amin, amin nawaambia, watoza ushuru na makahaba wanawatangulia kuingia katika Ufalte wa Mungu. 32 Kwa maana Yohana alikuja kwenu kuwaonyesha njia ya haki, lakini hamkumsadiki, lakini watoza ushuru na makahaba wakamsadiki. Nanyi hata mlipoona hayo, baadaye hamkutubu na kumsadiki. 33 "Sikilizeni mfano mwinge: Kulikuwa na mtu mmoja mwenye shamba ambaye alipanda shamba la mizabibu. Akajenga ukuta kulizunguka, akatengeneza shinikizo ndiani yake na akajenga mnara wa ulinzi. Kisha akalikodisha hilo shamba la mizabibu kwa wakulima fulani, naye akaondoka, akasafiri kwenda nchi nyininge. 34 Wakati wa mavuno ulipokaribia, akawatuma watumishi wake kwa hao wapangaji ili kukusanya matunda yake. 35 "Wale wapangaji wakawakamata wale watumishi, wakampiga mmoja, wakamuua mwinge, na yule wa tatu wakampiga mawe. 36 Kisha akawatuma kwo watumishi wengine, wengi kuliko wale wa kwanza, nao wale wapangaji wakawatendea vilevile. 37 Mwisho wa yote, akawatuma mwanawe kwo, akisema, 'Watamheshimu mwanangu.' 38 "Lakini wale wapangaji walipomwona mwanawe, wakasemezana wao kwa wao, 'Huyu ndiye mirthi. Njoo ni tumuuue, ili tuchukue urithi wake.' 39 Hivyo wakamchukua,

wakamtupa nje ya shamba la mizabibu, wakamuua. jambo hili, wakashangaa, wakamuuliza, "Imekuwa je 40 "Kwa hiyo, huyo mwenye shamba la mizabibu mtini huu kunyauka ghafula?" 21 Yesu akawajibu, atakapokuja, atawafanya nini hao wakulima?" 41 "Amin, nawaambia, kama mkiwa na imani wala Wakamjibu, "Kwa huzuni kuu atawaangamiza kabisa msiwe na shaka, si kwamba mtawea kufanya tu yale hao wadhalimu na kulipangisha shamba lake la yaliyofanyika kwa huu mtini, bali hata mkiuambia mizabibu kwa wakulima wengine ambaao watampatia huu mlima, 'Ng'oka, ukatupwe baharini,' litafanyika. fungu lake la matunda wakati wa mavuno." 42 22 Yoyote mtakayoyaomba mkisali na mkiamini, Yesu akawaambia, "Je, hamjasoma katika Maandiko mtayapokea." 23 Yesu alipoingia Hekaluni, viongozi kwamba: "Jiwe walilolikataa waashi limekuwa jiwe wa makuhani na wazee wa watu wakamjia alipokuwa kuu la pembedi. Bwana ndiye alitenda jambo hili, nalo anafundisha na kusema, "Unafanya mambo haya ni la ajabu machoni petu?" 43 "Kwa hiyo ninawaambia, kwa mamlaka gani? Na ni nani aliye kupa mamlaka hayo?" 24 Yesu akawajibu, "Nami nitawa uliza swali Ufalte wa Mungu utaondolewa kwenu na kupewa moja. Kama mkinjibu, nami nitawaambia ni kwa mamlaka gani ninafanya mambo haya." 25 Ubatizo wa Yohana, ult岃ka wapi? Je, ult岃ka mbinguni au kwa wanadamu?" Wakahojiana wao kwa wao na kusema, Yeye aangukaye juu ya jiwe hili atavunjika vipande "Tukisema ult岃ka mbinguni atatuuliza, 'Mboma basi hamkumwamini?" 26 Lakini tukisema, 'Ulit岃ka kwa wanadamu,' tunawaogopa umati wa watu, kwa kuwa watu walimwona Yesu kuwa ni nabii." 27 Kwa hiyo wakamjibu Yesu, "Sisi hatujui." Naye akawaambia, "Wala mimi sitawaambia ni kwa mamlaka gani ninatenda mambo haya." 28 "Lakini mwaonaje? Mtu mmoja alikuwa na wana wawili. Akamwendea yule wa kwanza akamwambia, 'Mwanangu, nenda ukafanye kazi kwenye shamba la mizabibu leo.' 29 "Yule mwanawe akamjibu 'Mimi sitakwenda.' Baadaye akabadili mawazo yake akaenda. 30 "Kisha yule baba akamwendea yule mwanawe mwinge akamwambia vilevile. Yeye akajibu, 'Nitakwenda, bwana,' lakini hakwenda. 31 "Ni yipi kati yao hao wawili aliyetimiza kile alichotaka baba yake?" Wakamjibu, "Ni yule wa kwanza." Yesu akawaambia, "Amin, amin nawaambia, watoza ushuru na makahaba wanawatangulia kuingia katika Ufalte wa Mungu. 32 Kwa maana Yohana alikuja kwenu kuwaonyesha njia ya haki, lakini hamkumsadiki, lakini watoza ushuru na makahaba wakamsadiki. Nanyi hata mlipoona hayo, baadaye hamkutubu na kumsadiki. 33 "Sikilizeni mfano mwinge: Kulikuwa na mtu mmoja mwenye shamba ambaye alipanda shamba la mizabibu. Akajenga ukuta kulizunguka, akatengeneza shinikizo ndiani yake na akajenga mnara wa ulinzi. Kisha akalikodisha hilo shamba la mizabibu kwa wakulima fulani, naye akaondoka, akasafiri kwenda nchi nyininge. 34 Wakati wa mavuno ulipokaribia, akawatuma watumishi wake kwa hao wapangaji ili kukusanya matunda yake. 35 "Wale wapangaji wakawakamata wale watumishi, wakampiga mmoja, wakamuua mwinge, na yule wa tatu wakampiga mawe. 36 Kisha akawatuma kwo watumishi wengine, wengi kuliko wale wa kwanza, nao wale wapangaji wakawatendea vilevile. 37 Mwisho wa yote, akawatuma mwanawe kwo, akisema, 'Watamheshimu mwanangu.' 38 "Lakini wale wapangaji walipomwona mwanawe, wakasemezana wao kwa wao, 'Huyu ndiye mirthi. Njoo ni tumuuue, ili tuchukue urithi wake.' 39 Hivyo wakamchukua,

wakamtupa nje ya shamba la mizabibu, wakamuua. jambo hili, wakashangaa, wakamuuliza, "Imekuwa je 40 "Kwa hiyo, huyo mwenye shamba la mizabibu mtini huu kunyauka ghafula?" 21 Yesu akawajibu, atakapokuja, atawafanya nini hao wakulima?" 41 "Amin, nawaambia, kama mkiwa na imani wala Wakamjibu, "Kwa huzuni kuu atawaangamiza kabisa msiwe na shaka, si kwamba mtawea kufanya tu yale hao wadhalimu na kulipangisha shamba lake la yaliyofanyika kwa huu mtini, bali hata mkiuambia mizabibu kwa wakulima wengine ambaao watampatia huu mlima, 'Ng'oka, ukatupwe baharini,' litafanyika. fungu lake la matunda wakati wa mavuno." 42 22 Yoyote mtakayoyaomba mkisali na mkiamini, Yesu akawaambia, "Je, hamjasoma katika Maandiko mtayapokea." 23 Yesu alipoingia Hekaluni, viongozi kwamba: "Jiwe walilolikataa waashi limekuwa jiwe wa makuhani na wazee wa watu wakamjia alipokuwa kuu la pembedi. Bwana ndiye alitenda jambo hili, nalo anafundisha na kusema, "Unafanya mambo haya ni la ajabu machoni petu?" 43 "Kwa hiyo ninawaambia, kwa mamlaka gani? Na ni nani aliye kupa mamlaka hayo?" 24 Yesu akawajibu, "Nami nitawa uliza swali Ufalte wa Mungu utaondolewa kwenu na kupewa moja. Kama mkinjibu, nami nitawaambia ni kwa mamlaka gani ninafanya mambo haya." 25 Ubatizo wa Yohana, ult岃ka wapi? Je, ult岃ka mbinguni au kwa wanadamu?" Wakahojiana wao kwa wao na kusema, Yeye aangukaye juu ya jiwe hili atavunjika vipande "Tukisema ult岃ka mbinguni atatuuliza, 'Mboma basi hamkumwamini?" 26 Lakini tukisema, 'Ulit岃ka kwa wanadamu,' tunawaogopa umati wa watu, kwa kuwa watu walimwona Yesu kuwa ni nabii." 27 Kwa hiyo wakamjibu Yesu, "Sisi hatujui." Naye akawaambia, "Wala mimi sitawaambia ni kwa mamlaka gani ninatenda mambo haya." 28 "Lakini mwaonaje? Mtu mmoja alikuwa na wana wawili. Akamwendea yule wa kwanza akamwambia, 'Mwanangu, nenda ukafanye kazi kwenye shamba la mizabibu leo.' 29 "Yule mwanawe akamjibu 'Mimi sitakwenda.' Baadaye akabadili mawazo yake akaenda. 30 "Kisha yule baba akamwendea yule mwanawe mwinge akamwambia vilevile. Yeye akajibu, 'Nitakwenda, bwana,' lakini hakwenda. 31 "Ni yipi kati yao hao wawili aliyetimiza kile alichotaka baba yake?" Wakamjibu, "Ni yule wa kwanza." Yesu akawaambia, "Amin, amin nawaambia, watoza ushuru na makahaba wanawatangulia kuingia katika Ufalte wa Mungu. 32 Kwa maana Yohana alikuja kwenu kuwaonyesha njia ya haki, lakini hamkumsadiki, lakini watoza ushuru na makahaba wakamsadiki. Nanyi hata mlipoona hayo, baadaye hamkutubu na kumsadiki. 33 "Sikilizeni mfano mwinge: Kulikuwa na mtu mmoja mwenye shamba ambaye alipanda shamba la mizabibu. Akajenga ukuta kulizunguka, akatengeneza shinikizo ndiani yake na akajenga mnara wa ulinzi. Kisha akalikodisha hilo shamba la mizabibu kwa wakulima fulani, naye akaondoka, akasafiri kwenda nchi nyininge. 34 Wakati wa mavuno ulipokaribia, akawatuma watumishi wake kwa hao wapangaji ili kukusanya matunda yake. 35 "Wale wapangaji wakawakamata wale watumishi, wakampiga mmoja, wakamuua mwinge, na yule wa tatu wakampiga mawe. 36 Kisha akawatuma kwo watumishi wengine, wengi kuliko wale wa kwanza, nao wale wapangaji wakawatendea vilevile. 37 Mwisho wa yote, akawatuma mwanawe kwo, akisema, 'Watamheshimu mwanangu.' 38 "Lakini wale wapangaji walipomwona mwanawe, wakasemezana wao kwa wao, 'Huyu ndiye mirthi. Njoo ni tumuuue, ili tuchukue urithi wake.' 39 Hivyo wakamchukua,

wala kuonyesha upendeleo. **17** Tuambie basi, wewe unaonaje? Je, ni halali kulipa kodi kwa Kaisari, au la?" **18** Lakini Yesu, akijua makusudi yao mabaya, akawaambia, "Enyi wanafiki, kwa nini mnajaribu kunitega? **19** Nionyesheni hiyo sarafu inayotumika kwa kulipia kodi." Wakamletea dinari. **20** Naye akawauliza, "Sura hii ni ya nani? Na maandishi haya ni ya nani?" **21** Wakamjibu, "Ni vya Kaisari." Basi Yesu akawaambia, "Mpeni Kaisari kilicho cha Kaisari, naye Mungu mpeni kilicho cha Mungu." **22** Waliposikia hili, swali, wakisema, **24** "Mwalimu, Mose alisema, 'Kama mtu akifa bila kuwa na watoto, ndugu yake inampasa amwoe huyo mijane ili ampatie watoto huyo nduguye aliyekuwa.' **25** Basi palikuwa na ndugu saba mionganii mwetu. Yule wa kwanza akaoa mke, naye akafa, na kwa kuwa hakuwa na watoto, akamwachia nduguye yule mjane. **26** Ikatokea vivyo hivyo kwa yule ndugu wa pili, na wa tatu, hadi wote saba. **27** Hatimaye, yule mwanamke naye akafa. **28** Sasa basi, siku ya ufufuo, yeye atakuwa mke wa nani mionganii mwa wale ndugu saba, kwa kuwa wote walikuwa wamemwoa huyo mwanamke?" **29** Yesu akawajibu, "Mwapotoka kwa sababu hamjui Maandiko wala uweza wa Mungu. **30** Wakati wa ufufuo, watu hawataoa wala kuolewa, bali watakuwa kama malaika wa mbinguni. **31** Lakini kuhusu ufufuo wa wafu, hamjasoma kile Mungu alichowaambia, kwamba, **32** 'Mimi ni Mungu wa Abrahamu, Mungu wa Isaki, na Mungu wa Yakobo?' Yeche si Mungu wa wafu, bali ni Mungu wa walio hai." **33** Ule umati wa watu uliposikia hayo, ulishangaa sana kwa mafundisho yake. **34** Mafarisayo waliposikia kwamba Yesu alikuwa amewanyamazisha Masadukayo, Mafarisayo wakakusanyika pamoja. **35** Mmoja wao, mtaalamu wa sheria, akamuuliza swali ili kumjariuba, akisema, **36** "Mwalimu, ni amri ipi katika Sheria iliyo kuu kuliko zote?" **37** Yesu akamjibu, "'Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote na kwa akili zako zote.' **38** Hii ndiyo amri iliyo kuu, tena ni ya kwanza. **39** Nayo ya pili ni kama hiyo, nayo ni hii: 'Mpende jirani yako kama nafsi yako.' **40** Amri hizi mbili ndizo msingi wa Sheria na Manabii." **41** Wakati Mafarisayo walikuwa wamekusanyika pamoja, Yesu akawauliza, **42** "Mnaonaje kuhusu Kristo? Yeche ni mwana wa nani?" Wakamjibu, "Yeche ni mwana wa Daudi." **43** Akawaambia, "Inakuwaje basi kwamba Daudi, akinena kwa kuongozwa na Roho, anamwita Kristo 'Bwana'? Kwa maana asema, **44** "Bwana alimwambia Bwana wangu: 'Keti mkono wangu wa kuume, hadi nitakapowaweka adui zako chini ya miguu yako.'" **45** Kama basi Daudi anamwita yeche 'Bwana,' awezaje kuwa mwanawese?" **46** Hakuna mtu aliyezewa kumjibu Yesu neno. Tena tangu siku hiyo hakuna aliyehubutu kumuuliza tena maswali.

23 Kisha Yesu akaumbia umati wa watu pamoja na wanafunzi wake: **2** "Walimu wa sheria na Mafarisayo wameketi katika kitu cha Mose, **3** hivyo inawapasa kuwatii na kufanya kila kitu wanachowaambia. Lakini msifuate yale wanayotenda, hufunga mizigo mikubwa na kuiweka mabegani mwa **4** watu, lakini wao wenye hawako radhi hata kuinua kidole ili kuisogeza. **5** "Wao hutenda mambo yao yote ili waonekane na watu. Hupuanu vikasha vyao vyenye wakashangaa. Hivyo wakamwacha, wakaenda zao. **23** maandiko ya sheria na kurefusha matamvu ya mavazi Siku hiyo hiyo Masadukayo, wale wasemao kwamba yao. **6** Wanapenda kukalia viti vya heshima katika hakuna ufufuo wa wafu, wakamjiba Yesu na kumuuliza karamu, na vile viti maalum sana katika masinagogi. **7** Hupenda kusalimiwa masokoni na kutaka watu wawaite 'Rabi.' **8** "Lakini ninyi msitwe 'Rabi,' kwa amwoe huyo mijane ili ampatie watoto huyo nduguye sababu mnaye Bwana mmoja na ninyi nyote ni aliyekuwa." **9** Nanyi msimwite mtu yeoyete 'Baba,' hapa ndugu. **9** Nanyi msimwite mtu yeoyete 'Baba,' hapa duniiani, kwa maana mnaye Baba mmoja, naye yuko mbinguni. **10** Wala msitwe 'Mwalimu,' kwa maana mnaye mwali mu mmoja tu, ndiye Kristo. **11** Yeye aliye mkuu kuliko ninyi nyote mionganii mwenu atakuwa mtumishi wenu. **12** Kwa kuwa yeoyete anayejikweza atashushwa, na yeoyete anayejirinyeyekeza atakwezwa. **13** "Lakini ole wenu, walimu wa sheria na Mafarisayo, enyi wanafiki! Kwa maana mnawafungia watu milango ya Ufalme wa Mbinguni. Ninyi wenye hamingii humo, nao wale wanaotaka kuingia mnawazuia. [**14** Ole wenu walimu wa sheria na Mafarisayo, enyi wanafiki! Mnakula katika nyumba za wajane, nanyi kwa kujifanya kuwa wema, mnasali sala ndefu. Kwa hiyo hukumu yenu itakuwa kuu zaidi.] **15** "Ole wenu walimu wa sheria na Mafarisayo, enyi wanafiki! Ninyi mnasafiri baharini na nchi kavu ili kumfanya mtu mmoja mwongofu, lakini baada ya kumpata, mnamfanja mwana wa jehanamu mara mbili kuliko ninyi! (**Geenna g1067**) **16** "Ole wenu, viongozi vipofu! Ninyi mwasema, 'Mtu akiapa kwa Hekalu, kiapo hicho si kitu; lakini mtu akiapa kwa dhahabu ya Hekalu, amefungwa kwa kiaipo chake.' **17** Ninyi vipofu wapumbavu! Ni kipi kilicho kikuu zaidi: ni ile dhahabu, au ni lile Hekalu linaloifanya hiyo dhahabu na takatifu? **18** Pia minasema, 'Mtu akiapa kwa madhabahu, si kitu; lakini mtu akiapa kwa sadaka iliyo juu ya madhabahu, amefungwa kwa kiaipo chake' **19** Ninyi vipofu! Ni kipi kikuu zaidi: ni sadaka, au ni madhabahu yanayoifanya hiyo sadaka kuwa takatifu? **20** Kwa hiyo, mtu aapaye kwa madhabahu, huapa kwa hilo madhabahu, si kitu; lakini mtu akiapa kwa sadaka iliyo juu ya madhabahu, amefungwa kwa kiaipo chake' **21** Ninyi vipofu! Ni kipi kikuu zaidi: ni sadaka, au ni madhabahu yanayoifanya hiyo sadaka kuwa takatifu? **22** Naye mtu aapaye kwa Hekalu, huapa kwa hilo Hekalu na kwa huyo akaaye ndani yake. **22** Naye aapaye kwa mbingu, huapa kwa kiti cha enzi cha Mungu na kwa yeche akekiye juu ya kiti hicho. **23** "Ole wenu walimu wa sheria na Mafarisayo, ninyi wanafiki! Kwa maana mnatoa zaka ya mnanaa, bizari na jira, lakini mmeacha mambo makuu zaidi ya sheria, yaani haki, huruma na uaminifu. Iliwapasa kufanya haya makuu ya sheria bila kupuza hayo matoleo. **24** Ninyi viongozi vipofu, mnachuja kiroboti

lakini mnameza ngamia! **25** “Ole wenu, walimu wa sheria na Mafarisayo, ninyi wanafiki! Kwa maana sehemu mbalimbali. **8** Haya yote yatakuwa ndio mnasafisha kikombe na sahani kwa nje, lakini ndani mmejaa unyang’anyi na kutokuwa na kiasi. **26** Ewe Farisayo kipofu! Safisha ndani ya kikombe na sahani kwanza, ndipo nje itakuwa safi pia. **27** “Ole wenu, kuchukiana. **11** Watatoka manabii wengi wa uongo, Mnafanana na makaburi yaliyopaka chokaa, ambayo na kuuawa, nanyi mtachukiwa na mataifa yote kwa ajili yangu. **10** Wakati huo, wengi wataacha imani yao, nao watasalitiana kila mmoja na mwenzake na walimu wa sheria na Mafarisayo, ninyi wanafiki! **12** Kwa sababu ya yanapendeza kwa nje, lakini ndani yamejaa mifupa kuongezeka kwa uovu upendo wa watu wengi utapoa, ya wafu na kila aina ya uchafu. **28** Vivyo hivyo, **13** lakini yule atakayevumilia hadi mwisho ataokolewa. kwa nje ninyi mnaonekana kwa watu kuwa wenye **14** Injili ya Ufalme itahubiriwa ulimwenguni kote haki, lakini kwa ndani mmejaa unafiki na uovu. **15** Kuwa ushuhuda kwa mataifa yote. Ndipo mwisho **29** “Ole wenu, walimu wa sheria na Mafarisayo, utakapokuja. **16** “Hivyo mtakapoona lile ‘chukizo la ninyi wanafiki! Mnajenga makaburi ya manabii na uhariibitu’ lililonenwa na nabii Danieli limesimama kuyapamba makaburi ya wenye haki. **30** Nanyi mahali patakatifu (asomaye na afahamu), **17** basi wale mwaseesa, ‘Kama tungaliishi wakati wa baba zetu, walioko Uyahudi wakimbilie milimani. **18** Yeyote aliye tusingalikuwa tumeshiriki katika kumwaga damu ya juu ya dari ya nyumba asishuke ili kuchukua chocohute manabii! **31** Hivyo mnajishuhudia wenywewe kwamba kutoka ndani ya nyumba. **19** Aliye shambani asirudi ninyi ni wana wa wale waliowauwa manabii. **32** Haya nyumbani kuchukua vazi lake. **20** Ole wao wenye basi, kijazeni kipimo cha dhambi ya baba zenu! **33** “Ninyi nyoka, ninyi uzao wa nyoka wenye sumu! **21** Kwa maana wakati huo kutakuwa Mtaiepkaje hukumu ya jehanamu? (**Geenna g1067**) **34** Kwa sababu hii, tazameni, natuma kwenu manabii na wenye hekima na walimu. Baadhi yao mtawaua na kuwasulubisha, na wengine wao mtawapiga mijeledi katika masinagogi yenu na kuwafuatia kutoka mji mmoja hadi mji mwininge. **35** Hivyo ile damu ya wenye haki wote iliyomwagua hapa duniani, tangu damu ya Abeli, ambaye alikuwa hana hatia, hadi damu ya Zekaria mwana wa Barakia, mliyemuua kati ya patakatifu na madhababu, itawajia juu yenu. **36** Amin, nawaambia, haya yote yatakuja juu ya kizazi hiki. **37** “Ee Yerusalem, Yerusalem, uwauaye manabii na kuwapiga mawe wale waliotumwa kwako! Mara ngapi niemetamani kuwakusanya watoto wako pamoja, kama vile kuku akusanyayyo vifaranga wake chini ya mabawa yake, lakini hukutaka! **38** Tazama nyumba yenu imeachwa ukiwa. **39** Kwa maana nawaambia, hamtaniona tena tangu sasa mpaka mtakaposema, ‘Amebarikiwa ye ye ajaye kwa Jina la Bwana.’”

24 Yesu akatoka Hekaluni na alipokuwa akienda zake, wanafunzi wake wakamwendea ili kumwonyesha majengo ya Hekalu. **2** Ndipo Yesu akawauliza, “Je, mnayaona haya yote? Amin, nawaambia, hakuna hata jiwe moja hapa litakalobaki juu ya jingine, bali kila moja litabomolewa.” **3** Yesu alipokuwa ameketi kwenye Mlima wa Mizeituni, wanafunzi wake wakamjia faragħi, wakamuliza, “Tuambie, mambo haya yatatakia lini, nayo dalili ya kuja kwako na ya mwisho wa dunia ni gani?” (**aiōn g165**) **4** Yesu akawajibu, “Jihadharini, mtu yeyote asiwadanganye. **5** Kwa maana wengi watakuja kwa Jina langu, wakidai, ‘Mimi ndiye Kristo,’ nao watawadanganya wengi. **6** Mtasikia habari za vita na matetesia ya vita. Angalieni mstishike, kwa maana haya hayana budi kutukia. Lakini ule mwisho bado. **7** Taifa litainuka dhidi ya taifa, na ufalme dhidi ya

habari ya siku ile na saa, hakuna ajuaye, hata malaika mlango!' **12** "Lakini yeye bwana arusi akawajibu, walio mbinguni wala Mwana, ila Baba peke yake. **37** 'Amin, amin nawaambia, siwajui ninyi!' **13** "Kwa hiyo Kama iliviyokuwa wakati wa Noa, ndivyo itakavyokuwa kesheni, kwa sababu hamjui siku wala saa. **14** "Tena, kuja kwake Mwana wa Adamu. **38** Kwa maana siku Ufalme wa Mbinguni ni kama mtu aliyetaka kusafiri, zile kabla ya gharika, watu walikuwa wakila na naye akawaita watumishi wake na kuweka mali yake kunywa, wakioa na kuolewa, mpaka siku ile Noa kwenye uangalizi wao. **15** Mmoja akampa talantatano, aliopoingia katika safina. **39** Nao hawakujua lolote mwininge talanta mbili, na mwininge talanta moja. mpaka gharika ilipokuja ikawakumba wote. Hivyo Kila mmoja alipewa kwa kadiri ya uwezo wake. Kisha ndivyo itakavyokuwa atakapokuja Mwana wa Adamu. **40** Watu wawili watakuwa shambani, naye mmoja naye akasafiri. **16** Yule aliyepewa talanta tano akaenda mara moja akafanya nazo biashara akapata talanta atatwaliwa na mwininge ataachwa. **41** Wanawake nyininge tano zaidi. **17** Yule aliyepewa talanta mbili wawili watakuwa wanasaga pamoja, naye mmoja akafanya vivyo hivyo, akapata nyininge mbili zaidi. atatwaliwa na mwininge ataachwa. **42** "Basi kesheni, **18** Lakini yule mtumishi aliyekuwa amepokea talanta kwa sababu hamjui ni siku gani atakapokuja Bwana moja, alikwenda akachimba shimo ardhhini na kuificha wenu. **43** Lakini fahamuni jambo hili: Kama mwenye ile fedha ya bwana wake. **19** "Baada ya muda mrefu, nyumba angejua ni wakati gani wa usiku ambao yule bwana wa wale watumishi akarudi na kufanya mwizi atakuja, angekesha na hangekubali nyumba hesabu nao. **20** Yule mtumishi aliyepeokea talanta yake kuvunjwa. **44** Kwa hiyo ninyi pia hamna budi tano akaja, akaleta nyininge tano zaidi. Akasema, kuwa tayari, kwa sababu Mwana wa Adamu atakuja 'Bwana uliweka kwenye uangalizi wangu talanta saa msiyotazamia. **45** "Ni nani basi aliye mtumishi tano. Tazama, nimepata faida ya talanta tano zaidi. mwaminifu na mwenye busara, ambaye bwana wake **21** "Bwana wake akamwambia, 'Umfanya vizuri amemweka kusimamia watumishi wengine katika sana, mtumishi mwema na mwaminifu! Umekuwa nyumba yake, ili awape chakula chao kwa wakati mwaminifu kwa vitu vichache; nami nitakuweka kuwa unaofaa? **46** Heri mtumishi yule ambaye bwana msimamizi wa vitu vingi. Njoo ushiriki katika furaha wake atakaporudi atamkuta akifanya hivyo. **47** ya bwana wako!" **22** "Yule mwenye talanta mbili naye Amin, nawaambia, atamweka mtumishi huyo kuwa akaja. Akasema, 'Bwana, uliweka kwenye uangalizi msimamizi wa mali yake yote. **48** Lakini kama huyo mtumishi ni mwovo, naye akasema moyoni wangu talanta mbili. Tazama nimepata hapa talanta mwake, 'Bwana wangu atakawia muda mrefu,' **49** sana, mtumishi mwema na mwaminifu. Umekuwa kisha akaanza kuwapiga watumishi wenzake, na msimamizi wa vitu vingi. Njoo ushiriki katika furaha kula na kunywa pamoja na walevi. **50** Basi bwana wa mtumishi huyo atakuja siku asiyodhani na saa ya bwana wako!" **24** "Kisha yule mtumishi aliyepeka asiyojua. **51** Atamkata vipande vipande na kumweka talanta moja akaja, akasema, 'Bwana, nilijua kwamba katika sehemu moja pamoja na wanafiki, mahali wewe ni mtu mgumu, unayevuna mahali usipopanda ambako kutakuwa ni kulia na kusaga meno.

25 "Wakati huo, Ufalme wa Mbinguni utakuwa kama wanawali kumi waliochukua taa zao na kwenda kumlaki bwana arusi. **2** Watano wao walikuwa wapumbavu na watano walikuwa wenye busara. **3** Wale wapumbavu walichukua taa zao lakini hawakuchukua mafuta ya akiba, **4** lakin wale wenye busara walichukua taa zao na mafuta ya akiba kwenye vyombo. **5** Bwana arusi aliopokawia kuja wale wanawali wote wakasinzia na kulala. **6** "Usiku wa manane pakawa na kelele: 'Tazameni, huyu hapa bwana arusi! Tokeni nje mkamlaki!' **7** "Ndipo wale wanawali wote wakaamka na kuzitengeneza taa zao. **8** Wale wapumbavu wakawaambia wale wenye busara, 'Tupatiensi mafuta yenu kidogo; taa zetu zinazimika.' **9** "Lakini wale wenye busara wakawajibu, 'Sivyo, hayatutoshi sisi na ninyi pia. Afadhalii mwende kwa wauzao mkajinunulie mafuta yenu.' **10** "Nao walipokuwa wakienda kununua mafuta, bwana arusi akafika. Wale wanawali waliokuwa tayari wakaingia ndani pamoja naye kwenye karamu ya arusi na mlango ukafungwa. **11** "Baadaye wale wanawali wengine nao wakaja, wakaita, 'Bwana! Bwana! Tufungulie

na kukusanya mahali usipotawanya mbegu. **25** Kwa hiyo niliogopa, nikaenda, nikaiificha talanta yako ardhhini. Tazama, hii hapa ile ilio mali yako.' **26** "Bwana wake akajibu, 'Wewe mtumishi mwovo na mvivu! Ulijuwa kwamba ninavuna mahali nisipopanda na kukusanya mahali nisipotawanya mbegu. **27** Vyema basi, ingekupasa kuweka fedha yangu kwa watoa riba, ili nirudipo, nichukue ile ilio yangu na faida yake. **28** "Basi mnyang'anyeni hiyo talanta, mkampe yule mwenye talanta kumi. **29** Kwa maana kila mtu aliye na kitu atapewa zaidi, naye atakuwa navyo tele. Lakini yule asiye na kitu, hata kile alicho nacho atanyang'anywa. **30** Nanyi mtupeni huyo mtumishi asiyefaa nje, kwenye giza, mahali ambako kutakuwa na kilio na kusaga meno.' **31** "Mwana wa Adamu atakapokuja katika utukufu wake na malaika wote watakatifu pamoja naye, ndipo atakapoketi juu ya kiti cha enzi cha utukufu wake. **32** Matafa yote watakusanya mbele zake, naye atawatenga kama mchungaji anavyotenga kondoo na mbuzi. **33** Atawaweka kondoo upande wake wa kuume, na mbuzi upande wake wa kushoto. **34** "Ndipo Mfalmeyo, atawaambia wale walioko upande wake wa kuume, 'Njooni, ninyi mliobarikiwa na Baba yangu; urithini

Ufalme ulioandaliwa kwa ajili yenu tangu kuumbwa kwa ulimwengu. **35** Kwa maana nilikuwa na njaa mkanipa chakula, nilikuwa na kiu mkaninywesha, nilikuwa mgeni mkanikaribisha, **36** nilikuwa uchi mkanivika, nilikuwa mgonjwa mkanitunza, nami nilikuwa kifungoni mkaja kunitembelea.' **37** 'Ndipo wale wenye haki watakapomjibu, 'Bwana, ni lini tulikuona ukiwa na njaa tukakulisha, au ukiwa na kiu tukakunywesha? **38** Lini tulikuona ukiwa mgeni mmojawapo wa hawa ndugu zangu walio wadogo, mlimintenda mimi.' **41** 'Kisha atawaambia wale walio upande wake wa kushoto, 'Ondokeni kwangu, ninyi mliolaaniwa, nendeni kwenye moto wa milele, ulioandaliwa kwa ajili ya ibilisi na malaiaka zake. (aiōnios g166) **42** Kwa maana nilikuwa na njaa hamkunipa chakula, nilikuwa na kiu hamkuninywesha, nilikuwa mgeni nanyi hamkunikaribisha, nilikuwa ukiwa mgonjwa na kifungoni na hatukuhudumia?' **45** 'Naye atawaajibu, 'Amin nawaambia, kwa jinsi ambavyo hamkuntenda mmojawapo wa hawa ndugu zangu walio wadogo, hamkunitenda mimi.' **46** 'Ndipo hawa watakapoingia kwenye adhabu ya milele, lakini wale wenye haki wataingia katika uzima wa milele.' (aiōnios g166)

26 Yesu alipomaliza kusema hayo yote, akawaambia wanafunzi wake, **2** 'Kama mnnavoyuja, baada ya siku mbili itakuwa Pasaka, naye Mwana wa Adamu atasalitiwa ili asulubiwe.' **3** Basi viongozi wa makuhani na wazee wa watu wakakusanyika katika jumba la utawala la kuhani mkuu, jina lake Kayafa. **4** Wakafanya shauri ili kumkamata Yesu kwa siri na kumuua. **5** Lakini wakasema, 'Isiwe wakati wa Sikuu, kusitokee ghasia mionganii mwa watu.' **6** Yesu alikuwa Bethania nyumbani mwa Simoni aliyejikuwa na ukoma, **7** naye mwanamke mmoja akamjia akiwa na chupa ya marhamu yenye manukato ya thamani kubwa; akayammina kichwani mwa Yesu alipokuwa ameketi mezani kula chakula. **8** Lakini wanafunzi wake walipoona hayo wakakasirika, wakasema, 'Upotevu huu wote ni wa nini? **9** Manukato haya yangeuzwa kwa bei kubwa, na fedha hizo wakapewa maskini.' **10** Yesu, akijua jambo hili, akaambia, 'Mbona mnamsumbua huyu mwanamke? Yeye amenitenda jambo zuri sana. **11** Maskini mitakuwa nao siku zote, lakini mimi hamtakuwa nami siku zote. **12** Alipomiminia haya manukato kwenye mwili wangu, amefanya hivyo ili kunianda kwa ajili ya maziko yangu. **13** Amin, nawaambia, mahali popote ulimwenguni ambapo hii Injili itahubiriwa, jambo hili alilolitenda huyu mwanamke litatajwa pia kwa ukumbusho wake.' **14**

Mathayo

594

Kisha mmojawapo wa wale kumi na wawili, aitwaye **15** na kuuliza, 'Mtanipa nini nikimtia Yesu mikononi mwenu?' Wakamlipa vipande thelathini vy a fedha. **16** Tangu wakati huo Yuda akawa anatafuta wakati uliofaa wa kumsaliti Yesu. **17** Siku ya kwanza ya Sikuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, wanafunzi walimjia Yesu wakamuuliza, 'Unataka twende wapi ili tukuandalie mahali pa kula Pasaka?' **18** Akajibu, 'Nendeni kwa mtu fulani huko mjini, mkamwambie, 'Mwalimu ni lini tulikuona ukiwa mgonjwa tukakutunza, au asema hivi: Saa yangu imekaribia. Nitaiadhimiha ukiwa kifungoni tukakutembelea?' **40** 'Naye Mfalme Pasaka pamoja na wanafunzi wangu katika nyumba atawajibu, 'Amin nawaambia, kwajinsi mlivyomtenda yako.' **19** Hivyo wanafunzi wakafanya kama vile Yesu alivyokuwa amewaelekeza, nao wakaandaa mlimintenda mimi.' **20** Ilipofika jioni, Yesu alikuwa ameketi mezani pamoja na wale wanafunzi wake kumi na wawili. **21** Nao walipokuwa wakila, Yesu akasema, 'Amin, nawaambia, mmoja wenu atanisaliti.' **22** Wakahuzuniaka sana, wakaanza kumuuliza mmoja baada ya mwininge, 'Je, ni mimi Bwana?' **23** Yesu akawaambia, 'Yule aliyechovya mkono wake katika bakuli pamoja nami ndiye atakayenisaliti. **24** Mwana na nilikuwa gerezani nanyi hamkuja kunitembelea.' **25** Kisha Yuda, yule mwenye kumsaliti, akasema, 'Je, ni mimi Rabi?' Yesu akajibu, 'Naam, wewe mwenyewe umesema.' **26** Walipokuwa wanakula, Yesu akachukua mkate, akashukuru, akaumega, na kuwapa wanafunzi wake, akisema, 'Twaeni, mle; huu ndio mwili wangu.' **27** Kisha akakitwa kombe, akashukuru, akawapa, akisema, 'Nyweni nyote katika kikombe hiki. **28** Hii ndiyo damu yangu ya Agano, imwagikayo kwa ajili ya wengi kwa ondoleo la dhambi. **29** Lakini ninawaambia, tangu sasa sitakunywa tena katika uzaoo huu wa mzabibu, hadi siku ile nitakapounywa mpya pamoja nanyi katika Ufalme wa Baba yangu.' **30** Walipokwisha kuimba wimbo, wakatoka wakaenda Mlima wa Mizeituni. **31** Kisha Yesu akawaambia, 'Usiku huu, ninyi nyote mtianiacha, kwa maana imeandikwa: "Nitampiga mchungaji, nao kondoo wa hilo kundi watatawanyika.' **32** Lakini baada ya kufufuka kwangu, nitawatangulia kwenda Galilaya.' **33** Petro akajibu, 'Hata kama wote watakuacha, kamwe mimi sitakuacha.' **34** Yesu akamjibu, 'Amin, nakuambia, usiku huu, kabla jogoo hajawika, utanikana mara tatu.' **35** Lakini Petro akasisitiza, 'Hata kama itabidi kufa pamoja nawe, sitakukana kamwe.' Nao wanafunzi wale wengine wote wakasema vivyo hivyo. **36** Kisha Yesu akaenda pamoja na wanafunzi wake mpaka kwenye bustani iitwayo Gethsemane, akawaambia, 'Kaeni hapa, nami niende kule nikaombe.' **37** Akamchukua Petro pamoja na wale wana wawili wa Zebedayo, akaanza kuhuzuniaka na kufadhaika. **38** Kisha Yesu akawaambia, 'Moyo wangu umejawa na huzuni kiasi cha kufa. Kaeni hapa na mkeshe pamoja nami.' **39** Akaenda mbele kidogo, akaanguka

kifudifudi, akaomba akisema, "Baba yangu, kama akasimama na kumwambia Yesu, "Je, wewe hutajibu? inawezekana, kikombe hiki na kiniondokee. Lakini si Ni ushahidi gani hawa watu wanauleta dhidi yako?" kama nipayendavyo mimi, bali kama upendavyo wewe." **40** Kisha akarudi kwa wanafunzi wake, akawakuta Ni ushahidi gani hawa watu wanauleta dhidi yako?" **41** Lakini Yesu akakaa kimya. Ndipo kuhani mkuu akamwambia, "Nakuapisha mbele za Mungu aliye hai. Tuambie kama wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu." **42** Yesu akajibu, "Wewe umenena. Lakini kuhesha pamoja nami hata kwa saa moja? **43** Kesheni na mwombe, msije mkaingia majaribuni. Roho iko radhi, lakini mwili ni mdhaifu." **44** Akaenda tena mara ya pili na kuomba, "Baba yangu, kama haiwezekani kikombe hiki kiniepuke nisikinywe, basi mapenzi yako yafanyike." **45** Aliporudi, akawakuta tena wamelala kwa sababu macho yao yalikuwa mazito. **46** Hivyo ya mashahidi zaidi? Tazama, sasa ninyi mmesikia akawaacha akaenda zake tena mara ya tatu na kuomba akisema maneno yale yale. **47** Kisha akarudi kwa "Anastahili kufa." **48** Kisha wakamtemea mate usoni wanafunzi wake, akaawaambia, "Bado mmelala na kupumzika? Tazameni, saa imefika ambapo Mwana wa Adamu anasalitiwa na kutiwa mikononi mwa wenye dhambi." **49** Inukeni, twende setu! Tazameni, msaliti wenye panga na marungu, waliokuwa wametumwa na viongozi wa makuhani na wazee wa watu. **50** Basi msaliti alikuwa amewapa hao watu ishara, kwamba: mtu alikuwa pamoja na Yesu, Mnazareti." **51** Lakini "Yule nitakayembusu ndiye. Mkamateni." **52** Mara tena kwa kiapo akisema, "Mimi simjui huyo!" **53** Yuda akamjia Yesu na kumsalimu, "Salamu, Rabi!" Baada ya muda mfupi, wale waliokuwa wamesimama Akambusu. **54** Yesu akamwambia, "Rafiki, fanya pale wakamwendea Petro, wakamwambia, "Hakika kile ulichokuja kufanya hapa." Kisha wale watu wakasoegea mbele, wakamkamata Yesu. **55** Ghafula mmoja wa wale waliokuwa na Yesu alipoona hivyo, akaushika upanga wake, akauchomoa na kumpiga mtumishi wa kuhani mkuu, akamkata sikio. **56** Ndipo Yesu akamwambia, "Rudisha upanga wako mahali pake, kwa maana wote watumiao upanga watakufa kwa upanga. **57** Je, unadhani siwezi kumwombwa Baba yangu naye mara moja akaniletea zaidi ya majeshi kumi na mawili ya malaika? **58** Lakini je, yale Maandiko yanayotabiri kwamba ni lazima itendeke hivi yatatimiae?" **59** Wakati huo, Yesu akawaambia ule umati wa watu, "Je, mmeukua na panga na marungu kunikamata kana kwamba mimi ni mnyang'anyi? Siku kwa siku niliketi Hekaluni nikifundisha, mbona hamkunikamata? **60** Lakini haya yote yametukia ili maandiko ya manabii yapate kutimia." Ndipo wanafunzi wake wote wakamwacha na kukimbia. **61** Wale waliokuwa wamemkamata Yesu wakampeleka kwa Kayafa, kuhani mkuu, mahali ambapo walimu wa sheria pamoja na wazee walikuwa wamekusanya. **62** Lakini Petro akamfuata kwa mbali hadi uani kwa kuhani mkuu. Akaingia ndani, akaketi pamoja na walini ili aone litakalotukia. **63** Viongozi wa makuhani na Baraza la Wayahudi lote wakatafuta ushahidi wa uongo dhidi ya Yesu ili wapate kumuua. **64** Lakini hawakupata jambo lolote, ingawa mashahidi wengi wa uongo walijitokeza. Hatimaye wakajitokeza mashahidi wawili wa uongo **65** na kusema, "Huyu mtu alisema, 'Ninaweza kulivunjia Hekalu la Mungu na kulijenga tena kwa siku tatu.'" **66** Kisha kuhani mkuu niinawaambia nyote: Siku za baadaye, mtamwona Mwana wa Adamu akiwa ameketi mkono wa kuume wa Mwenye Nguvu, na akija juu ya mawingu ya mbinguni." **67** Ndipo kuhani mkuu akaruaru mavazi yake na kusema, "Amekufuru! Tuna haja gani tena kwa sababu macho yao yalikuwa mazito. **68** Hivyo ya mashahidi zaidi? Tazama, sasa ninyi mmesikia hayo makufuru. **69** Uamuzi wenu ni gani?" Wakajibu, makofi **70** na kusema, "Tutabirie, wewe Kristo! Ni nani aliyekupiga?" **71** Wakati huu Petro alikuwa amekaa nje uani. Mtumishi mmoja wa kike akamjia na kumwambia, "Wewe pia ulikuwa pamoja na Yesu na wengine wakampiga ngumi. Wengine wakampiga makofii **72** na kusema, "Tutabirie, wewe Kristo! Ni nani aliyekupiga?" **73** Wakati huu Petro alikamjia na Galilaya." **74** Lakini Petro akakana mbele yao wote akisema, "Sijui hilo usemalo." **75** Alipotoka nje kufika kwenye lango, mtumishi mwingine wa kike alimwona, akaawaambia watu waliokuwepo, "Huyu mtu alikuwa pamoja na Yesu, Mnazareti." **76** Akakana "Kabla jogoo hajawika, utanikana mara tatu." Naye akaenda nje, akalia kwa majonzi.

27 Asubuhi na mapema, viongozi wa makuhani wote na wazee wa watu wakafanya shauri pamoja dhidi ya Yesu ili kumuua. **2** Wakamfunga, wakampeleka na kumkabidhi kwa Pilato, ambaye alikuwa mtawala wa Kirumi. **3** Yuda, ambaye alikuwa amemsalitu Yesu, alipoona kuwa Yesu amehukumiwa, akajuta na akarudisha vile vipande thelathini vya fedha alivyopewa na viongozi wa makuhani na wazee wa watu. **4** Akasema, "Nimetenda dhambi, kwa maana nimeisalitu damu isiyo na hatia." Wakamjibu, "Hilo latuhusu nini sisi? Ni shauri yako." **5** Basi Yuda akavitupa vile vipande vya fedha ndani ya Hekalu akaondoka akaenda kujinyonga. **6** Wale viongozi wa makuhani wakazichukua zile fedha wakasema, "Si halali kuchanganya fedha hizi na sadaka kwa sababu hizi ni fedha zenye damu." **7** Kwa hiyo baada ya kushauriana, waliamaa kuzitumia kununulia shamba la mfinyanzi, liwe mahali pa kuzikia wageni. **8** Hii ndiyo sababu lile shamba likaitwa Shamba la Damu hadi leo. **9** Ndipo likatimia lile lililonewa na nabii Yeremia, kwamba, "Walichukua vile vipande thelathini vya fedha, thamani aliyopangiwa na watu wa Israeli, **10** wakanunulia shamba la mfinyanzi, kama vile Bwana alivyoniagiza." **11** Wakati huo

Yesu akiwa amesimama mbele ya mtawala, mtawala **36** Kisha wakaketu, wakamchunga. **37** Juu ya kichwa akamuuliza, "Wewe ndiye mfalme wa Wayahudi?" chake, kwenye msalaba, wakaandika shtaka lake hivi: Yesu akasema, "Wewe wasema hivyo." **12** Lakini Huyu ni Yesu, Mfalme wa Wayahudi. **38** Wanyang'anyi viongozi wa makuhani na wazee walipomshtaki, wawili walisulubiwa pamoja naye, mmoja upande hakujibu neno. **13** Ndipo Pilato akamuuliza, "Je, wake wa kuume na mwingine upande wa kushoto. husikii ni mambo mangapi wanayokushtaki nayo?" **39** Watu waliokuwa wakipita njiani wakamtukana **14** Lakini Yesu hakumjibu hata kwa shtaka moja, huku wakitikisa vichwa vyao **40** na kusema, "Wewe kiasi kwamba mtawala alishangaa sana. **15** Basi ambaye utalivunja Hekalu na kulijenga kwa siku tatu, ilikuwa ni desturi ya mtawala kumfungua mfungwa jiokoe mwenyewe basi! Kama wewe ni Mwana wa mmoja aliyechaguliwa na umati wa watu wakati wa Mungu, shuka kutoka msalabani." **41** Vivyo hivyo, sikukuu. **16** Wakati huo alikuwepo mfungwa mmoja viongozi wa makuhani, walimu wa sheria pamoja mwenye sifa mbaya, aliyeitwa Baraba. **17** Hivyo na wazee wakandhihaki wakisema, **42** "Aliwaokoa umati wa watu walipokusanya, Pilato akawaauliwa, wengine, lakini hawezi kuijokoa mwenyewel Yeye ni "Mnataka niwafungulie nani, Baraba au Yesu yeye Mfalme wa Israel! Ashuke sasa kutoka msalabani, aitwaye Kristo?" **18** Kwa kuwa alitambua Yesu alikuwa nasi tutamwamini. **43** Anamwamini Mungu, basi amekabidhiwa kwake kwa ajili ya wivu. **19** Pilato Mungu na amwokoe sasa kama anamtaka, kwa akiwa ameketi kwenye kitu cha hukumu, mkewe maana alisema, "Mimi ni Mwana wa Mungu." **44** akampeleka ujumbe huu: "Usiwe na jambo lolote juu Hata wale wanyang'anyi waliosulubiwa pamoja naye ya mtu huyu asiyi na hatia, kwa kuwa leo nimeteseka wakamtukana vivyo hivyo. **45** Tangu saa sita hadi sana katika ndoto kwa sababu yake." **20** Lakini saa tisa giza liliifunika nchi yote. **46** Ilipofika saa viongozi wa makuhani na wazee wakaushawishi ule tisa, Yesu akapaza sauti akalia, "Eloi, Eloi, lama umati wa watu kwamba waombe Baraba afunguliwe, sabakthani?" (maana yake, "Mungu wangu, Mungu naye Yesu auawe. **21** Mtawala akawaauliza tena, "Ni wangu, mbona umeniacha?") **47** Baadhi ya watu yupi kati ya hawa wawili mnayetaka niwafungulie?" waliokuwa wamesimama pale waliposikia hayo, Wakajibu, "Baraba." **22** Pilato akawaambia, "Basi wakasema, "Anamwita Eliya." **48** Ghafula mmoja wao nifanye nini na huyu Yesu aitwaye Kristo?" Wakajibu akaenda mbio na kuleta sifongo, akaichovya kwenye wote, "Msulubishe!" **23** Pilato aksa, "Kwa nini? siki, aksa weka kwenye mwanzu na akampa Yesu ili Amefanya kosa ganii?" Lakini wao wakazidi kupiga anywe. **49** Wengine wakasema, "Basi mwacheni. kelele, wakisema, "Msulubishe!" **24** Pilato alipoona Hebu tuone kama Eliya atakuja kumwoko. **50** Yesu kwamba hawezi kufanya lolote, lakini badala yake alipolia tena kwa sauti kuu, akaitoa roho yake. **51** ghasia zilikuwa zinaanza, akachukua maji, akanawa Wakati huo huo pazia la Hekalu likachanika vipande mikono yake mbele ya ule umati wa watu, akasema, viwili, kuanzia juu hadi chini. Dunia ikatetemeka na "Sina hatia juu ya damu ya mtu huyu, hili ni jukumu miamba ikapasuka. **52** Makaburi yakafunguka na miili lenu!" **25** Watu wote wakajibu, "Damu yake na iwe juu ya watakatifu waliokuwa wamekufa ikafuliwa. **53** yetu na juu ya watoto wetu!" **26** Basi akawafungulia Wakatoka makaburini, na baada ya Yesu kufufuka, Baraba. Lakini baada ya kuanuru Yesu achapwe wailingia kwenye Mji Mtakatifu na kuwatoteka watu mijeledi, akamtoa ili asulubishwe. **27** Kisha askari wengi. **54** Basi yule jemadari na wale waliokuwa wa mtawala wakampeleka Yesu kwenye Praitorio na pamoja naye wakimlinda Yesu walipoona lile tetemeko wakakusanya kikosi kizima cha askari kumzunguka. na yale yote yaliyokuwa yametukia, waliogopa, **28** Wakamvua nguo zake na kumvika vazi la rangi wakasema, "Hakika huyu alikuwa Mwana wa Mungu!" nyekundu, kisha **29** wakasokota taji ya miiba, **55** Walikuwako wanawake huko wakiangalia kwa mbali. wakaiweka kichwani pake. Wakamwekea fimo katika Hawa walikuwa wamemfuata Yesu tangu Galilaya mkono wake wa kuume, na wakapiga magoti mbele ili kushughulikia mahitaji yake. **56** Miongoni mwao zake na kumdhihaki, wakisema, "Salamu, mfalme wa walikuwepo Maria Magdalene, na Maria mama yao Wayahudi!" **30** Wakamtemea mate, wakachukua ile Yakobo na Yosefu, na mama yao wana wa Zebedayo. fimo wakampiga kichwani tena na tena. **31** Baada ya **57** Ilipofika jioni, alifika mtu mmoja tajiri kutoka kumdhihaki, wakamvua lile joho, wakamvika tena Arimathaya aitwaye Yosefu, ambaye pia alikuwa nguo zake. Kisha wakampeleka ili wakamsulubishe. mwanafunzi wa Yesu. **58** Akamwendea Pilato ili **32** Walipokuwa wakienda, wakakutana na mtu mmoja kumwomba mwili wa Yesu. Pilato akaamuru apewe. **59** kutoka Kirene, jina lake Simoni, nao wakamlazimisha Yosefu akauchukua mwili wa Yesu, akaufunga katika kuubeba ule msalaba. **33** Wakafika mahali palipoitwa kitambaa cha kitani safi, **60** na kuuweka katika kaburi Golgotha (maana yake ni Mahali pa Fuvu la Kichwa). lake mwenyewe jipya, alilokuwa amelichonga kwenye **34** Hapo wakampa Yesu divai iliyochanganya na mwamba. Kisha akavingirisha jiwe kubwa katika nyongo ili anywe; lakini alipoonjia, akakataa kuinywa. ingilio la kaburi, akaenda zake. **61** Maria Magdalene **35** Walipokwisha kumsulubisha wakagawana mavazi na yule Maria mwingine walikuwepo mahali pale, yake kwa kuyapigia kura. [Hili lilifanyika ili litimie wakiwa wameketi mkabala na kaburi. **62** Kesho yake, lile neno lilitollenwa na nabii, "Waligawa nguo zangu yaani siku iliyofuata ile ya Maandalizi ya Sabato, mionganii mwao na vazi langu wakalipigia kura."] viongozi wa makuhani na Mafarisayo wakamwendea

Pilato **63** na kusema, “Bwana, tumekumbuka kwamba yule mdanganyifu wakati alikuwa bado hai alisema, ‘Baada ya siku tatu nitafufuka.’ **64** Kwa hiyo uamuru kaburi lilindwe kwa uthabiti mpaka baada ya siku tatu. La sivyo, wanafunzi wake wanawenza kuja kuuiba mwili wake na kuwaambia watu kwamba amefufuliwa kutoka kwa wafu. Udanganyifu huu wa mwisho utakuwa mbaya kuliko ule wa kwanza.” **65** Pilato akawaambia, “Ninyi mnao askari walinzi. Nendeni, liwekeeni ulinzi kadri mwezavyo.” **66** Kwa hiyo wakaenda na walinzi ili kulilinda kaburi kwa uthabiti, wakatia muhuri kwenye lile jiwe na kuweka ulinzi.

28 Baada ya Sabato, alfajiri mapema siku ya kwanza ya juma, Maria Magdalene na yule Maria mwingine walikwenda kulitazama kaburi. **2** Ghafula, pakawa na tetemeko kubwa la ardhi, kwa sababu malaika wa Bwana alishuka kutoka mbinguni, akaenda penye kaburi, akalivingirisha lile jiwe na kulikalia. **3** Sura ya huyo malaika ilikuwa kama umeme, na mavazi yake yalikuwa meupe kama theluji. **4** Wale walinzi wa kaburi walimwogopa sana, wakatetemeka hata wakawa kama wafu. **5** Yule malaika akawaambia wale wanawake, “Msiogope, kwa maana ninajua kuwa mnamatufuta Yesu aliyesulubiwa. **6** Hayupo hapa, kwa kuwa amefufuka, kama vile alivyosema. Njooni mpatazame mahali alipokuwa amelazwa. **7** Kisha nendeni upesi mkawaambie wanafunzi wake kwambaa, ‘Ameffufuka kutoka kwa wafu, naye awatangulia kwenda Galilaya. Huko ndiko mtamwona. Sasa nimekwisha kuwaambia.’” **8** Hivyo wale wanawake wakaondoka pale kaburini wakiwa wamejawa na hofu, bali wakiwa na furaha nyangi. Wakaenda mbio kuwaeleza wanafunzi wake habari hizo. **9** Ghafula, Yesu akakutana nao, akasema, “Salamu!” Wale wanawake wakamkaribia, wakaishika miguu yake, wakamwabudu. **10** Ndipo Yesu akawaambia, “Msiogope. Nendeni mkawaambie ndugu zangu waende Galilaya, ndiko watakakoniona.” **11** Wakati wale wanawake walikuwa njiani wakienda, baadhi ya wale askari waliokuwa wakilinda kaburi walienda mjini na kuwaeleza viongozi wa makuhani kila kitu kilichokuwa kimetukia. **12** Baada ya viongozi wa makuhani kukutana na wazee na kutunga hila, waliwapa wale askari kiasi kikubwa cha fedha **13** wakiwaambia, “Inawapasa mseme, ‘Wanafunzi wake walikuja wakati wa usiku na kumwiba sisi tulipokuwa tumelala.’” **14** Kama habari hizo zikimfikia mtawala, sisi tutamwondolea mashaka nanyi hamtapata tatizo lolote.” **15** Kwa hiyo wale askari wakazipokea hizo fedha nao wakafanya kama walivoyelekezwa. Habari hii imeenea mionganii mwa Wayahudi mpaka leo. **16** Basi wale wanafunzi kumi na mmoja wakaenda hadi Galilaya kwenye ule mlima ambaio Yesu alikuwa amewaaagiza. **17** Walipomwona, wakamwabudu; lakini baadhi yao wakaona shaka. **18** Yesu akawajia na kusema, “Nimepewa mamlaka yote mbinguni na duniani. **19** Kwa sababu hii, enendeni mkawafanye

mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa Jina la Baba na la Mwana na la Roho Mtakatifu, **20** nanyi wafundisheni kuyashika mambo yote niliyowaamuru ninyi. Hakika mimi niko pamoja nanyi siku zote, hadi mwisho wa nyakati.” (**aiōn g165**)

Marko

1 Mwanzo wa Injili ya Yesu Kristo, Mwana wa Mungu. **2** Kama ilivoandikwa katika kitabu cha nabii Isaya: "Tazama, nitamtuma njumbe wangu mbele yako, atakayetengeneza njia mbele yako": **3** "sauti ya mtu aliaye nyikani. 'Itengenezeni njia ya Bwana, yanyoosheni mapito yake.'" **4** Yohana alikuja, akibatiza huko nyikani, akihubiri ubatizo wa toba kwa ajili ya msamaha wa dhambi. **5** Watu kutoka Uyahudi wote na sehemu zote za Yerusalem walikuwa wakinwenda. Nao wakaziungama dhambi zao, akawabatiza katika Mto Yordani. **6** Yohana alivaa mavazi yaliyotengenezwa kwa singa za ngamia na mkanda wa ngozi kiunoni mwake. Chakula chake kilikuwa nzige na asali ya mwitu. **7** Naye alihubiri akisema, "Baada yangu atakuja ye ye aliye na uwezo kuniliko mimi, ambaye sistahili hata kuinama na kulegeza kamba za viatu vyake. **8** Mimi nawabatiza kwa maji, lakini ye ye awatabatiza kwa Roho Mtakatifu." **9** Wakati huo Yesu akaja kutoka Nazareti ya Galilaya, naye akabatizwa na Yohana katika Mto Yordani. **10** Yesu alipokuwa akitoka ndani ya maji, aliona mbingu zikifunguka na Roho akishuka juu yake kama hua. **11** Nayo sauti kutoka mbinguni ikasema, "Wewe ni Mwanangu mpendwa; nami nimependezwa nawe sana." **12** Wakati huo huo, Roho akamwongoza Yesu kwenda nyikani, **13** naye akawa huko nyikani kwa muda wa siku arobaini, akijaribiwa na Shetani. Alikaa na wanyama wa mwituni, nao malaika wakamhudumia. **14** Baada ya Yohana kumamatwa na kutiwa gerezani, Yesu aliingia Galilaya akaanza kuhubiri habari njema ya Mungu, **15** akisema, "Wakati umewadnia, Ufalme wa Mungu umekaribia. Tubuni na kuiamini Habari Njema." **16** Yesu alipokuwa akitembea kando ya Bahari ya Galilaya, aliwaona Simoni na Andrea nduguye wakizitupa nyavu zao baharini, kwa kuwa wao walikuwa wavuvi. **17** Yesu akawaambia, "Njooni, nifuateni nami nitawafanya mwe wavuvi wa watu." **18** Mara wakaacha nyavu zao, wakamfuata. **19** Alipokwenda mbele kidogo, akamwona Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana nduguye, wakiwa kwenye mashua yao wakizitengeneza nyavu zao. **20** Papo hapo akawaita, nao wakamwacha Zebedayo baba yao kwenye mashua pamoja na watumishi wa kuajiriwa, nao wakamfuata Yesu. **21** Wakaenda mpaka Kapernaumu. Ilipofika siku ya Sabato, mara Yesu akaingia sinagogi, akaanza kufundisha. **22** Watu wakashangaa sana kwa mafundisho yake, kwa maana aliwfundisha kama ye ye aliye na mamlaka, wala si kama walimu wa sheria. **23** Wakati huo huo katika sinagogi lao palikuwa na mtu aliye kuuwa amepagawa na pepo mchafu, **24** naye akipiga kelele akisema, "Tuna nini nawe, Yesu wa Nazareti? Je, umekuja kutuangamiza? Ninakujua wewe ni nani. Wewe ndiwe Aliye Mtakatifu wa Mungu!" **25** Lakini Yesu akamkemea, akamwambia, "Nyamaza kimya!

Nawe umtoke!" **26** Yule pepo mchafu akamtkisatikisa huyo mtu kwa nguvu, kisha akamtoka akipiga kelele kwa sauti kubwa. **27** Watu wote wakashangaa, hata wakaulizana wao kwa wao, "Haya ni mambo gani? Ni mafundisho mapya, tena yenye mamlaka! Anaamuru hata pepo wachafu, nao wanamtii!" **28** Sifa zake zikaanza kuenea haraka katika eneo lote la karibu na Galilaya. **29** Mara walipotoka katika sinagogi, walikwenda pamoja na Yakobo na Yohana hadi nyumbani kwa Simoni na Andrea. **30** Mama mkwe wa Simoni alikuwa kitandani, ana homa, nao wakamweleza Yesu habari zake. **31** Hivyo Yesu akamwendea, akamshika mkono na kumwinua. Kisha homa ikamwacha, naye akaanza kuwahudumia. **32** Jioni ile baada ya jua kutua, watu wakamletea Yesu wagonjwa wote na waliopagawa na pepo wachafu. **33** Mji wote ukusanyika mbele ya nyumba hiyo. **34** Yesu akawaponya watu wengi walikuwa na magonjwa ya aina mbalimbali. Akawatoea pepo wachafu wengi, lakini hakuwaacha hao pepo wachafu waseme, kwa sababu walimjua ye ye ni nani. **35** Alfajiri na mapema sana kulipokuwa bado kuna giza, Yesu akaamka, akaondoka, akaenda mahali pa faragha ili kuomba. **36** Simoni na wenzake wakaenda kumtafuta, **37** nao walipomwona, wakamwambia, "Kila mtu anakutafuta!" **38** Yesu akawajibu, "Twendeni mahali pengine kwenye vijiji jirani, ili niweze kuhubiri huko pia, kwa sababu hicho ndicho nilichokuja kukifanya." **39** Kwa hiyo akazunguka Galilaya kote, akihubiri katika masinagogi yao na kutoa pepo wachafu. **40** Mtu mmoja mwenye ukoma alimjia Yesu, akamwomba akipiga magoti, akamwambia, "Ukitaka, wawea kunitakasa." **41** Yesu, akiwa amejawa na huruma, akanyoosha mkono wake akamgusa, akamwambia, "Nataka. Takasika!" **42** Mara ukoma ukamtoka, naye akatakasisa. **43** Baada ya Yesu kumwonya vikali, akamruhusu aende zake **44** akimwambia, "Hakikisha humwambii mtu yeyote habari hizi, bali nenda ukajionyeshe kwa kuhanu, na ukatoe sadaka alizoagiza Mose kwa utakaso wako, ili kuwa ushuhuda kwao." **45** Lakini yule mtu akaenda akaanza kutangaza habari za kuponywa kwake waziwazi. Kwa hiyo, Yesu hakuweza tena kuingia katika miji waziwazi lakini alikaa sehemu zisizo na watu. Hata hivyo watu wakamfuata huko kutoka kila upande.

2 Baada ya siku kadhaa Yesu alirudi Kapernaumu, watu wakasikia kwamba amerudi nyumbani. **2** Hivyo watu wengi wakakusanyika kiasi kwamba hapakubaki nafasi yoyote hata mlangoni! Naye akawahubiria Neno. **3** Ndipo baadhi ya watu wakaja wakamletea Yesu mtu aliyepooza, akiwa amebebwa na watu wanne. **4** Kwa kuwa walikuwa hawawezi kumfikisha kwa Yesu kwa ajili ya umati wa watu, walitoboa tundu kwenye paa mahali pale alipokuwa Yesu, wakamshusha yule aliyepooza kwa kitanda alichokuwa amelalia. **5** Yesu alipoiona imani yao, alimwambia yule mtu aliyepooza, "Mwanangu, dhambi zako zimesamehewa." **6** Basi baadhi ya walimu

wa sheria waliokuwa wameketi huko wakawaza miyoni mwao, **7** “Kwa nini mtu huyu anasema hivi? Huyu anakufuru! Ni nani aewzaye kusamehe dhambi isipokuwa Mungu peke yake?” **8** Mara moja Yesu akatambua rohoni mwake kile walichokuwa wanawaza miyoni mwao, naye akaawaambia, “Kwa nini mnawaza hivyo miyoni mwenu? **9** Je, ni lipi lililo rahisi zaidi: kumwambia huyu aliyeppooza, ‘Umesamehewa dhambi zako,’ au kusema, ‘Inuka, uchukue mkeka wako, uende?’ **10** Lakini ili mpate kuju ya kwamba Mwana wa Adamu anayo mamlaka duniani kusamehe dhambi...” Yesu akamwambia yule aliyeppooza, **11** “Nakuambia, inuka, chukua mkeka wako, uende nyumbani kwako.” **12** Yule mtu aliyekuwa ameppooza akasimama, akachukua mkeka wake, akatembea machoni pao wote! Jambo hili likawashangaza wote, wakamtukuza Mungu, wakisema, “Hatujapata kuona jambo kama hili kamwel!” **13** Yesu akaenda tena kandokando ya Bahari ya Galilaya. Umati mkubwa wa watu ukamfuata, naye akaanza kuwafundisha. **14** Alipokuwa akitembea, akamwonia Lawi mwana wa Alfayo ameketi forodhani mahali pa kutoza ushuru, akamwambia, “Nifuate.” Lawi akaondoka, akamfuata Yesu. **15** Yesu alipokuwa akila chakula nyumbani mwa Lawi, watoza ushuru wengi pamoja na “wenye dhambi” walikuwa wakila pamoja naye na wanafunzi wake, kwa maana kulikuwa na watu wengi walikuwa wakimfuata. **16** Baadhi ya walimu wa sheria waliokuwa Mafarisayo walipomwona akila pamoja na watoza ushuru na “wenye dhambi,” wakawauliza wanafunzi wake: “Mbona Yesu anakula pamoja na watoza ushuru na ‘wenye dhambi?’” **17** Yesu aliposikia haya akaawaambia, “Watu wengi afya hawahitaji tabibu, bali walio wagonjwa. Sikuja kuwaita wengi haki, bali wengi dhambi.” **18** Basi wanafunzi wa Yohana pamoja na Mafarisayo walikuwa wakifunga. Baadhi ya watu wakamjia Yesu na kumuuliza, “Mbona wanafunzi wa Yohana na wa Mafarisayo hufunga lakini wanafunzi wako hawafungi?” **19** Yesu akawajibu, “Wageni wa bwana arusi wawezaje kufunga wakati angali pamoja nao? Wakati bwana arusi bado yuko pamoja nao, hawawezi kufunga. **20** Lakini wakati utafika ambapo bwana arusi ataondolewa kwao. Siku hiyo ndipo watakopfunga. **21** “Hakuna mtu ashoneaye kiraka cha nguo mpya kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, kile kiraka kipyä kitachanika kutoka ile nguo iliyochakaa, nayo itachanika zaidi. **22** Wala hakuna mtu awekaye divai mpya kwenye viriba vikuukuu. Akifanya hivyo, ile divai mpya itavipasua hivyo viriba, nayo hiyo divai itamwagika na viriba vitaharibika. Lakini divai mpya huwekwa kwenye viriba vipyä.” **23** Siku moja ya Sabato, Yesu pamoja na wanafunzi wake walikuwa wakipita katikati ya mashamba ya nafaka. Walipokuwa wakitembea, wanafunzi wake wakaanza kuvunja masuke. **24** Mafarisayo wakamwambia, “Tazama, mbona wanafanya jambo lisilo halali kufanya siku ya Sabato?” **25** Yesu akawajibu, “Je, hamjasoma kamwe aliyofanya Daudi wakati yeeye na wenzake walikuwa

na njaa, wakahitaji chakula? **26** Daudi aliingia katika nyumba ya Mungu, wakati Abiathari alikuwa kuhani mkuu, akaila ile mikate iliyowekwa wakfu, ambayo ni halali kuliwa na makuhani peke yao. Naye pia akawapa wenzake.” **27** Kisha Yesu akaawaambia, “Sabato ilifanyika kwa ajili ya mwanadamu, lakini si mwanadamu kwa ajili ya Sabato. **28** Hivyo, Mwana wa Adamu ndiye Bwana wa Sabato.”

3 Yesu akaingia tena ndani ya sinagogi, na huko palikuwa na mtu aliyeppooza mkono. **2** Wakawa wanamwangalia waone kama atamponya siku ya Sabato, ili wapate sababu ya kumshtaki. **3** Yesu akamwambia yule mwenye mkono uliopooza, “Njoo hapa mbele ya watu wote.” **4** Kisha Yesu akawauliza, “Je, ni lipi lililo halali siku ya Sabato: Ni kutenda mema au kutenda mabaya? Ni kuoko maisha au kuua?” Lakini wao wakanyamaza kimya. **5** Yesu akawatazama pande zote kwa hasira, akahuzunika sana kwa ajili ya ugumu wa miyoyo yao. Akamwambia yule mtu mwenye mkono uliopooza, “Nyoosha mkono wako.” Akaunoosha, nao ukaponywa kabisa! **6** Kisha Mafarisayo wakatoka nje, nao wakaanza kufanya shauri la kumuua Yesu wakiwa na Maherode. **7** Yesu pamoja na wanafunzi wake wakaondoka huko wakaenda baharini, nao umati mkubwa wa watu kutoka Galilaya ukamfuata. **8** Waliposikia mambo yote aliyoleta akiyafanya, umati mkubwa wa watu ukamjia kutoka Uyahudi, Yerusalem, Idumaya, na ng’ambo ya Jordani, pamoja na wale wa sehemu za karibu na Tiro na Sidoni. **9** Kwa sababu ya umati mkubwa wa watu, aliaawambia wanafunzi wake wawewe tarayi mashua ndogo kwa ajili yake, ili kuzauzia watu kumsonga. **10** Kwa kuwa alikuwa amewaponya wagonjwa wengi, wale wengi magonjwa walikuwa wanaskumana ili wapate kungusa. **11** Kila mara pepo wachafu walipomwona, walianguka chini mbele yake na kupiga kelele wakisema, “Wewe ndiye Mwana wa Mungu.” **12** Lakini aliaonya wasimseme yeeye ni nani. **13** Yesu akapanda mlimani na kuwaita wale aliovatata, nao wakamjia. **14** Akawachagua kumi na wawili, ambao aliwaita mitume, ili wapate kuwa pamoja naye, na awatume kwenda kuhubiri **15** na kuwa na mamlaka ya kutoa pepo wachafu. **16** Hawa ndio wale kumi na wawili aliowachagua: Simoni (ambaye alimwita Petro); **17** Yakobo mwana wa Zebedayo, na Yohana nduguye (ambao aliwaita Boanerge, maana yake Wana wa Ngurumo); **18** Andrea, Filipo, Bartholomayo, Mathayo, Tomaso, Yakobo mwana wa Alfayo, Thadayo, Simoni Mkananayo, **19** na Yuda Iskariote aliyemsaliti Yesu. **20** Kisha Yesu aliporudi nyumbani, umati wa watu ukakusanyika tena, kiasi kwamba yeeye na wanafunzi wake hawakuweza kula chakula. **21** Ndugu zake walipopata habari wakaja ili kumchukua kwa maana watu walikuwa wakisema, “Amerukwa na akili.” **22** Walimu wa sheria walioteremka kutoka Yerusalem walisema, “Amepagawa na Beelzebuli! Anatoa pepo wachafu kwa kutumia mkuu wa pepo wachafu!” **23**

Basi Yesu akawaita na kuzungumza nao kwa mifano akasema: "Shetani awezaje kumtoa Shetani? 24 Kama ufalme ukigawanyika dhidi yake wenyewe, ufalme huo hauwezi kusimama. 25 Nayu nyumba kama ikigawanyika dhidi yake wenyewe, nyumba hiyo haiwezi kusimama. 26 Naye Shetani kama akijipinga mwenyewe na awe amegawanyika, hawezi kusimama bali mwisho wake umewadia. 27 Hakuna mtu ye yote awezaye kuingia kwenye nyumba ya mtu mwenyeye nguvu na kuteka nyara mali zake asipomfunga kwanza yule mwenyeye nguvu. Ndipo atawea kuteka nyara mali zake. 28 Amin, nawaambia, dhambi zote na makufuru yote ya wanadamu watasamehewa. 29 Lakini ye yote anayemkufuru Roho Mtakatifu hatasamehewa kamwe, atakuwa na hatia ya dhambi ya milele." (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Yesu alisema hivi kwa sababu walikuwa wanasema, "Ana pepo mchafu." 31 Kisha wakaja ndugu zake Yesu pamoja na mama yake. Wakasimama nje, wakamtuma mtu kumwita. 32 Umati wa watu ulikuwa umeketi kumzunguka, nao wakamwambia, "Mama yako na ndugu zako wako nje, wanakutufuta." 33 Akawauliza, "Mama yangu na ndugu zangu ni nani?" 34 Kisha akawatazama wale watu waliokuwa wameketi kumzunguka pande zote, akasema, "Hawa ndio mama yangu na ndugu zangu. 35 Mtu ye yote anayetenda mapenzi ya Mungu, huyo ndiye ndugu yangu, na dada yangu na mama yangu."

4 Yesu akaanza kufundisha tena kando ya bahari. Umati wa watu ulikuwa umekusanyika kumzunguka ulikuwa mkubwa, kiasi kwamba ilimbidi Yesu aingie kwenye mashua iliyokuwa baharini na kuketi humo, nao watu wote walikuwa ufuoni mwa bahari. 2 Akawfundisha mambo mengi kwa mifano, naye katika mafundisho yake akasema: 3 "Sikilizeni! Mpanzi alitoka kwenda kupanda mbegu zake. 4 Alipokuwa akitawanya mbegu, nyiningine zilianguka kando ya njia, nao ndege wakaja na kuzila. 5 Nyiningine zilianguka kwenye ardhi yenye mwamba isio na udongo wa kutosha. Zikaota haraka, kwa kuwa udongo ulikuwa haba. 6 Lakini juu lilipozidi, mimea ikanyauka na kukauka kwa kuwa mizizi yake haikuwa na kina. 7 Mbegu nyiningine zilianguka kwenye miiba, nayo miiba hiyo ikakua, ikaisonga hiyo mimea, hivyo haikutoa mazao. 8 Mbegu nyiningine zilianguka kwenye udongo mzuri, zikaota vizuri na kukua, zikatoa mazao, moja mara thelathini, nyiningine mara sitini, na nyiningine mara mia moja." 9 Kisha Yesu akasema, "Mwenye masikio ya kusikia, na asikie." 10 Alipokuwa peke yake, watu waliokuwepo naye pamoja na wanafunzi wake kumi na wawili wakamuuliza kuhusu mifano yake. 11 Naye akawaambia, "Ninyi mmepewa kujua siri ya Ufalme wa Mungu. Lakini kwa wale walioko nje, kila kitu husemwa kwao kwa mifano, 12 ili, "daima waone lakini wasitambue, daima wasikie lakini wasielewe; wasije wakageuka, wakatubu na kusamehewa!" 13 Kisha Yesu akawauliza, "Hamwelewi maana ya mifano huu? Basi mtalelewaje mifano mingine? 14 Yule mpanzi hupanda neno. 15 Hawa ndio wale walio kando ya njia

ambako neno lilipandwa. Walisikiapo neno, Shetani ndani yao. 16 Nazo zile mbegu zilizoanguka kwenye udongo wenyeye miamba, ni wale wanaolisikia neno, na mara hulipokea kwa furaha. 17 Lakini kwa kuwa hawana mizizi, wao hudumu kwa muda mfupi tu. Kisha dhiki au mateso yanapoinuka kwa ajili ya lile neno, mara wao huiacha imani. 18 Lakini wengine, kama mbegu iliyopandwa kwenye miiba, hulisikia lile neno; 19 lakini masumbfu ya maisha haya, na udanganyifu wa mali na tamaa ya mambo mengine huja na kulisonga lile neno na kulifanya lisiae. (aiōn g165) 20 Wengine, kama mbegu iliyopandwa kwenye udongo mzuri, hulisikia lile neno, wakalipokea na kuzaa mazao. Wao huzaa mara thelathini, au mara sitini, au mara mia ya mbegu iliyopandwa." 21 Akawaambia, "Je, taa huwashwa na kufunkwa chini ya kikapu au mvunguni mwa kitanda? Je, haiwashwi na kuwekwa juu ya kinara chake? 22 Kwa kuwa hakuna kilichofichika ambacho hakitafunuliwa, wala hakuna jambo lolote la siri ambalo halitaletwa nuruni. 23 Mwenye masikio ya kusikia, na asikie." 24 Naye akawaambia, "Kuweni waangalifu na yale mnayosikia. Kipimo kile mpimacho, ndicho mtakachopimiwa ninyi, hata na zaidi. 25 Kwa maana kila mtu aliye na kitu atapewa zaidi, naye atakuwa navyo tele. Lakini yule asiye na kitu, hata kile alichochacho atanyang'anywa." 26 Pia akawaambia, "Ufalme wa Mungu unafanana na mtu apandaye mbegu shambani. 27 Akiisha kuzipanda, usiku na mchana, akiwa amelala au ameamka, mbegu huota na kukua pasipo yeye kujua ikuavyo. 28 Udongo huifanya iote kuwa mche, halafu suke, kisha nafaka kamili kwenye suke. 29 Lakini nafaka inapokuwa imekomaa, mara mkulima huingia shambani na mundu wa kuvunia, maana mavuno yamekuwa tayari." 30 Akawaambia tena, "Tuuwananishe Ufalme wa Mungu na nini? Au tutumie mifano gani ili kueleza? 31 Ni kama punye ya haradali, ambayo ni mbegu ndogo sana kuliko mbegu zote zinazopandwa ardhini. 32 Lakini ikishaota, hukua ikawa mmea mkubwa kuliko yote ya bustanini, ikawa na matawi makubwa hata ndege wa angani wanawenza kujenga viota kwenye matawi yake." 33 Kwa mifano mingine mingi kama hii Yesu alinena nao neno lake, kwa kadiri walivyowenza kulielewa. 34 Hakusema nao neno lolote pasipo mifano. Lakini alipokuwa na wanafunzi wake, aliwafafanulia kila kitu. 35 Siku hiyo ilipokaribia jioni, aliwaambia wanafunzi wake, "Tuvukeni twende mpaka ng'ambo." 36 Wakauacha ule umati wa watu, na wakamchukua vile alivyokuwa kwenye mashua. Palikuwa pia na mashua nyiningine nyangi pamoja naye. 37 Kukawa na dhoruba kali, nayo mawimbi yakaipiga ile mashua hata ikawa karibu kujaa maji. 38 Yesu alikuwa katika shetri, akiwa analala juu ya mto. Wanafunzi wake wakamwamsha, wakamwambia, "Mwalimu, hujali kama tunazama?" 39 Akaamka, akaukemea ule upopo, akayaambia yale mawimbi, "Uwe kimya! Tulia!"

Ule upepo ukatulia, kukawa shwari kabisa. **40** Yesu akawaambia wanafunzi wake, “Kwa nini mnaogopa hivyo? Je, bado hamna imani?” **41** Nao wakawa wameogopa sana, wakafulizana, “Ni nani huyu ambaye hata upepo na mawimbi vinamtii?”

5 Wakafika upande wa pili wa ziwa wakaingia katika nchi ya Wagerasi. **2** Yesu alipotoka kwenye mashua, mara mtu mmoja mwenye pepo mchafu akatoka makaburini akakutana naye. **3** Mtu huyu aliishi makaburini, wala hakuna aliyeveza kumzuia hata kwa kumfunga minyororo. **4** Kwa kuwa mara kwa mara alikuwa amefungwa minyororo mikononi na miguuni, lakini akaikata hiyo minyororo na kuzivunja zile pingu miguuni mwake. Hapakuwa na mtu yejote aliyejkuwa na nguvu za kumzuia. **5** Usiku na mchana alikuwa makaburini na milimani, akipiga kelele na kujikatakata kwa mawe. **6** Alipomwona Yesu kwa mbali, alimkimbilia, akipiga magoti mbele yake. **7** Akapiga kelele kwa nguvu akisema, “Una nini nami, Yesu, Mwana wa Mungu Aliye Juu Sana? Ninakusihii kwa jina la Mungu, usinise!” **8** Kwa kuwa Yesu alikuwa amemwambia, “Mtoke mtu huyu, wewe pepo mchafu!” **9** Yesu akamuuliza, “Jina lako ni nani?” Akamjibu, “Jina langu ni Legioni, kwa kuwa tuko wengi.” **10** Akamsihi Yesu sana asiwapeleke nje ya nchi ile. **11** Palikuwa na kundi kubwa la nguruwe lililokuwa likilisha karibu kando ya kilima. **12** Wale pepo wachafu wakamsihi Yesu wakisema, “Tuamuru twende kwenye wale nguruwe. Turuhusu tuwaingie.” **13** Basi Yesu akawaruhusu, nao wale pepo wachafu wakatoka, wakawaingia hao nguruwe. Lile kundi lilikuwa na nguruwe wapatao 2,000, nao wote wakateremka gengeni kwa kasi, nao wakatumbukia ziwani na kuzama. **14** Wale watu waliokuwa wakichunga hao nguruwe wakakimbilia mjini na vijiji kueleza yaliyotukia. Watu wakatoka kwenda kuona hayo yaliyokuwa yametukia. **15** Walipofika kwa Yesu, wakamwona yule mtu aliyejkuwa amepagawa na pepo wachafu legioni akiwa ameketi hapo, ameavaa nguo na mwenye akiili timamu. Wakaogopa. **16** Wale walioyaona mambo hayo wakawaeleza watu wengine yaliyomtokea yule mtu aliyejkuwa amepagawa na pepo wachafu, na habari za lile kundi la nguruwe pia. **17** Basi watu wakaanza kumwomba Yesu aondoke katika nchi yao. **18** Yesu alipokuwa anaingia kwenye mashua, yule mtu aliyejkuwa amepagawa na pepo wachafu akamsihi Yesu waende pamoa. **19** Yesu hakumruhusu, bali alimwambia, “Nenda nyumbani kwa jamaa yako ukawaeleze mambo makuu aliyokutendea Bwana, na jinsi alivyokuhurumia.” **20** Yule mtu akaenda zake, akaanza kutangaza katika Dekapoli mambo makuu Yesu aliymtendea. Nao watu wote wakastaajabu. **21** Yesu alipokwisha kuvuka tena na kufika ng'ambo, umati mkubwa wa watu ukamzunguka yeje akiwa hapo kando ya bahari. **22** Kisha mmoja wa viongozi wa sinagogi aliyeitwa Yairo akafika pale. Naye alipomwona Yesu, akipiga magoti miguuni pake, **23** akamsihi akisema, “Binti yangu mdogo ni mgonjwa

mahututi. Tafadhalii nakusihii, njoo uweke mikono yako juu yake ili apate kupona, naye atakuwa hai.” **24** Hivyo Yesu akaenda pamoja naye. Umati mkubwa wa watu ukamfuata, nao watu wakawa wanamsonga. **25** Hapo palikuwa na mwanamke aliyejkuwa amesumbuliwa na tatizo la kutokwa damu kwa miaka kumi na miwili. **26** Mwanamke huyu alikuwa ameteseka sana kwa mikono ya matabibu wengi, na kutumia kila kitu alichokuwa nacho. Lakini badala ya kupona, hali yake ilizidi kuwa mbaya. **27** Alikuwa amesikia habari za Yesu, naye akaja kwa nyuma yake kwenye umati wa watu, akaligusa vazi lake, **28** kwa maana alisema moyoni mwake, “Kama nikiweza kulgusa vazi lake tu, nitaponwy.” **29** Mara kutoka damu kuhake kukakoma, naye akajisikia mwilini mwake amepona kabisa. **30** Ghafata Yesu akatambua kuwa nguvu zimemtoka. Akaugeukia ume umati wa watu na kuuliza, “Ni nani aliyejusa mavazi yangu?” **31** Wanafunzi wake wakamjibu, “Unaona jinsi umati wa watu unavyokusonga. Wawezaje kuuliza, ‘Ni nani aliyenigusa?’” **32** Lakini Yesu akaangalia pande zote ili aone ni nani aliyejusa. **33** Yule mwanamke, akijua kilichomtokea, akaja, akaanguka miguuni pake akitetemeka kwa hofu, akamweleza ukweli wote. **34** Yesu akamwambia, “Binti, imani yako imekuponya. Nenda kwa amani, upone kabisa ugonjwa wako.” **35** Alipokuwa bado anaongea, watu wakafika kutoka nyumbani kwa Yairo. Wakamwambia, “Binti yako amekufa. Kwa nini kuendelea kumsumbua Mwalimu?” **36** Aliposikia hayo waliyosema, Yesu akamwambia huyo kiongozi wa sinagogi, “Usiogope. Amini tu.” **37** Hakumruhusu mtu mwininge yejote amfuate isipokuwa Petro, Yakobo na Yohana, nduguye Yakobo. **38** Walipofika nyumbani kwa yule kiongozi wa sinagogi, Yesu akaona ghasia, watu wakilia na kuomboleza kwa sauti kubwa. **39** Alipokwisha kuingia ndani, akaawambia, “Kwa nini mnafanya ghasia na kulia? Mtoto hajafa, bali amelala tu.” **40** Wale watu wakamcheka kwa dharau. Lakini yeje akawatoa wote nje, akawachukua baba na mama wa yule mtoto, pamoja na wale wanafunzi aliokuwa nao. Wakaingia ndani mpaka pale alipokuwa yule mtoto. **41** Akamshika mtoto mkono, akamwambia, “Talitha koum!” (maana yake ni, “Msichana, nakuambia: amka!”) **42** Mara yule msichana akasimama, akaanza kutembea (aliikuwa na umri wa miaka kumi na miwili). Walipoona haya, wakastaajabu sana. **43** Yesu akawaagiza kwa ukali wasimweleze mtu yejote jambo hilo, naye akaawambia wampe yule msichana chakula.

6 Yesu akaondoka huko na kwenda mji wa kwao, akiwa amefuatana na wanafunzi wake. **2** Ilipofika siku ya Sabato, akaanza kufundisha katika sinagogi, na wengi waliomsikia wakashangaa. Nao wakafuliza, “Mtu huyu ameyapata wapi mambo haya yote? Tazama ni hekima ya namna gani hii aliopewa? Tazama matendo ya miujiza ayafanyayo kwa mikono yake! **3** Huyu si yule seremala, mwana wa Maria? Na ndugu zake si Yakobo, Yose, Yuda na Simoni? Dada zake

wote si tuko nao hapa kwetu?" Nao wakachukizwa akamjibu, "Ombe kichwa cha Yohana Mbatizaji." **25** sana kwa ajili yake, wakakataa kumwamini. **4** Yesu Yule binti akarudi haraka kwa mfalme, akamwambia, akawaambia, "Nabii hakosi heshima isipokuwa katika mji wake mwenyewe, na mionganoni mwa jamaa na ndugu zake, na nyumbani kwake." **5** Hakufanya sababu alikuwa ameapa viapo mbele ya wageni wake, miujiza moyote huko isipokuwa kuweka mikono yake hukutaka kumkatalia. **27** Mara mfalme akatuma askari juu ya wagonjwa wachache na kuwaponya. **6** Naye mmojawapo wa walinzi wake kukileta kichwa cha akashangazwa sana kwa jinsi wasivyo kuwa na imani. Yohana. Akaenda na kumkata Yohana kichwa humo Kisha Yesu akawa anakwenda kutoka kijiji kimoja hadi gerezani, **28** akakileta kichwa chake kwenye sinia na kingine akifundisha. **7** Akawaita wale kumi na wawili, kumpa yule msichana, naye yule msichana akampa akawatuma wawili wawili, na kuwapa mamlaka kutoa mama yake. **29** Wanafunzi wa Yohana walipopata pepo wachafu. **8** Akawaagiza akisema, "Msichukue habari hizi, wakaja na kuuchukua mwili wake, chocote kwa ajili ya safari isipokuwa fimbo tu. wakauzika kaburini. **30** Wale mitume wakakusanyika Msichukue mkate, wala mkoba, wala fedha kwenye kwa Yesu na kumpa taarifa ya mambo yote waliyokuwa mikanda yenu. **9** Vae ni viatu, lakini msivae nguo ya wamefanya na kufundisha. **31** Basi kwa kuwa ziada." **10** Akawaambia, "Mkiingia kwenye nyumba watu wengi mno walikuwa wakija na kutoka, hata moyote, kaeni humo hadi mtakapoondoka katika mji wakawa hawana nafasi ya kula, Yesu akawaambia huo. **11** Kama mahali popote hawatawakaribisha wanafunzi wake, "Twendeni peke yetu mahali pa wala kuwasikiliza, mtakapoondoka huko, kung'uteni faragha, mpate kupumzika." **32** Hivyo wakaondoka mavumbi kutoka kwenye miguu yenu ili kuwa kwa mashua peke yao, wakaenda mahali pasipo na ushuhuda dhidi yao." **12** Kwa hiyo wakatoka na watu. **33** Lakini watu wengi waliowaona wakiondoka, kuhubiri kwamba inawapasa watu kutubu na kuacha wakawatambua, nao wakaenda haraka kwa miguu dhambi. **13** Wakatoa pepo wachafu wengi, wakawapaka kutoka miji yote, nao wakatangulia kufika. **34** wagonjwa wengi mafuta na kuwaponya. **14** Mfalme Yesu alipofika kando ya bahari, aliona makutano Herode akasikia habari hizi, kwa maana jina la Yesu makubwa ya watu, akawahurumia kwa maana lilitikuwa limejulikana sana. Watu wengine walikuwa walikuwa kama kondoo wasiokuwa na mchungaji. wakisema, "Yohana Mbatizaji amefufuliwa kutoka Kwa hiyo akaanza kuwfundisha mambo mengi. kwa wafu, ndio sababu nguvu za kutenda miujiza **35** Mchana ulipokuwa umeendelea sana, wanafunzi zinafanya kazi ndani yake." **15** Wengine wakasema, wake walienda kwake, wakamwambia, "Mahali hapa "Yeye ni Eliya." Nao wengine wakasema, "Yeye ni nyikani, nazo saa zimekwenda sana. **36** Waage ni nabii, kama mmojawapo wa wale manabii wa watu ili waende mashambani na vijijini jirani, zamani." **16** Lakini Herode aliposikia habari hizi, wakajinunulie chakula." **37** Lakini Yesu akawajibu, akasema, "Huyu ni Yohana Mbatizaji, niliyemkata "Ninyi wapeni chakula." Wakamwambia, "Je, twende kichwa, amefufuliwa kutoka kwa wafu!" **17** Kwa tukanunue mikate ya dinari 200 ili tuwape watu kuwa Herode alikuwa ameagiza kwamba Yohana hawa wale?" **38** Akawauliza, "Kuna mikate mingapi? Mbatizaji akamatwe, afungwe na kutiwa gerezani. Nendeni mkaangalie." Walipokwisha kujua wakarudi, Alifanya hivi kwa sababu ya Herodia, mke wa Filipo, wakamwambia, "Kuna mikate mitano na samaki ndugu yake, ambaye Herode alikuwa amemwoa. **18** wawili." **39** Kisha Yesu akawaamuru wawaketishe watu Yohana alikuwa amemwambia Herode, "Si halali makundi makundi kwenye majani, **40** nao wakaketi kwako kuwa na mke wa ndugu yako." **19** Kwa kwenye makundi ya watu mia mia na wengine hamsini hiyo Herodia alikuwa amemwekea Yohana kinyongo hamsini. **41** Yesu aakaichukua ile mikate mitano na akataka kumuua. Lakini hakuweza, **20** kwa sababu wale samaki wawili, akainua macho yake akatazama Herode alimwogopa Yohana akijua kwamba ni mtu mbinguni, akavibariki na kuimega ile mikate. Kisha mwenye haki na mtakatifu, hivyo akamlinda. Herode akawapa wanafunzi wake ili wawagawie wale watu alifadhaika sana alipomsikia Yohana, lakini bado wote. Pia akawagawie wote wale samaki wawili. **42** alipenda kumsikiliza. **21** Mfalme Herode alifanya Watu wote wakala, wakashiba. **43** Nao wanafunzi karamu kubwa wakati wa sikukuu ya kuzaliwa kwake. wake wakakusanya vipande vilivyosalia nya mikate Akawaalika maafisa wake wakuu, majemadari wa jeshi na samaki, wakajaza vikapu kumi na viwili. **44** Idadi na watu mashuhuri wa Galilaya. Hatimaye Herodia ya wanaume waliokula walikuwa 5,000. **45** Mara Yesu alipata wasaa aliokuwa akiutafuta. **22** Binti yake akawaambia wanafunzi wake waingie kwenye mashua Herodia alipoingia na kucheza, akamfurahisha Herode watangulie kwenda Bethsaida, wakati ye ye aliкуwa pamoja na wageni wake walioalikwa chakulani. akiwaaga wale makutano. **46** Baada ya kuwaaga wale Mfalme Herode akamwambia yule binti, "Niombe watu, akaenda milimani kuomba. **47** Ilipofika jioni, ile kitu chocote utakacho, nami nitakupa." **23** Tena mashua ilikuwa imefika katikati ya bahari, na Yesu akamwahidi kwa kiapo, akamwambia, "Chocote alikuwa peke yake katika nchi kavu. **48** Akawaona utakachoomba nitakupa, hata kama ni nusu ya wanafunzi wake wanahangaika na kupiga makasnia kwa ufalme wangu." **24** Yule binti akatoka njie, akaenda nguvu, kwa sababu upepo ulikuwa wa mbisho. Wakati kumuuliza mama yake, "Niombe nini?" Mama yake wa zamu ya nne ya usiku, Yesu akawaendea wanafunzi

wake, akiwa anatembea juu ya maji. Alikuwa karibu wakamuuliza maana ya mfano ule. **18** Akawajibu, "Je, kuwapita, **49** lakini walipomwona akitembea juu hata nanyi hamwelewi? Je, hamfahamu kwamba kitu ya maji, wakadhani ni mzimu. Wakapiga yowe, **50** kwa sababu wote walipomwona waliogopa. Mara hakiingii moyoni mwake bali tumboni, na baadaye Yesu akasema nao, akawaambia, "Jipeni moyo! Ni hutolewa nje ya mwili wake." (Kwa kusema hivi, mimi. Msiogope!" **51** Akapanda ndani ya mashua Yesu alivihalisha vyakula vyote kuwa ni "safi.") **20** nao, na ule upopo ukakoma! Wakashangaa kabisa, Akaendelea kusema, "Kile kimtokacho mtu ndicho **52** kwa kuwa walikuwa hawajaelewa kuhusu ile kimtiacho unajisi. **21** Kwa maana kutoka ndani ya mikate. Miyo yao ilikuwa migumu. **53** Walipokwisha moyo wa mtu hutoka mawazo mabaya, uasherati, wizi, kuvuka, wakafika nchi ya Genesareti, wakatia nanga. uuaji, uzinzi, **22** tamaa mbaya, uovu, udanganyifu, **54** Mara waliposhuka kutoka mashua yao, watu ufisadi, wivu, matukano, kiburi na upumbavu. **23** wakamtambua Yesu. **55** Wakaenda katika vijiji Maovu haya yote hutoka ndani ya mtu, nayo ndiyo vyote upesi, wakawabeba wagonjwa kwenye mikeka yamtiasi mtu unajisi." **24** Ndipo Yesu akaondoka hapo ili kuwapeleka mahali popote waliposikia kuwa akaenda sehemu za Tiro. Akaingia katika nyumba Yesu yupo. **56** Kila mahali Yesu alipokwenda, iwe moja, naye hakutaka mtu yeoyete ajue kwamba yuko vijijini, mijini au mashambani, watu waliwaweka humo. Lakini hakuweza kujificha. **25** Mara mwanamke wagonjwa wao masokoni. Wakamwomba awaruhusu mmoja, ambaye binti yake mdogo alikuwa na pepo hao wagonjwa waguse japo upindo wa vazi lake. Nao mchafu, akaja na kumpigia magoti miguuni pake. **26** wote waliomgusa waliponywa.

7 Mafarisayo na baadhi ya walimu wa sheria waliokuwa wametoka Yerusalem wakakusanyika mbele ya Yesu. **2** Wakawaona baadhi ya wanafunzi wake wakila chakula kwa mikono iliyo najisi, yaani, bila kunawa kama iliyotakiwa na sheria ya dini ya Wayahudi. **3** (Kwa kuwa Mafarisayo na Wayahudi wote hawali chakula pasipo kunawa kwa kufuata desturi za wazee wao. **4** Wanapotoka sokoni hawawezikula pasipo kunawa. Pia kuna desturi nyiringine nydingi wanazofuata kama vile jinsi ya kuosha vikombe, vyungu na vyombo vya shaba.) **5** Kwa hiyo wale Mafarisayo na walimu wa sheria wakamuuliza Yesu, "Mbona wanafunzi wako hawafuati desturi za wazee, na badala yake wanakula kwa mikono najisi?" **6** Yesu akawajibu, "Nabii Isaya alisema ukweli alipotabiri juu yenu, ninyi wanafiki. Kama ilivoandikwa: "Watu hawa huniheshimu kwa midomo yao, lakini miyo yao iko mbali nami. **7** Huniabudu bure, nayo mafundisho yao ni maagizo ya wanadamu tu." **8** Ninyi mmeziacha amri za Mungu na kushika desturi za watu." **9** Naye akawaambia, "Ninyi mnayo njia nzuri ya kukataa amri za Mungu ili mpate kuyashika mapokeo yenu! **10** Kwa mfano, Mose alisema, 'Waheshimu baba yako na mama yako,' na, 'Yeyote amtukanaye baba yake au mama yake, na auawe.' **11** Lakini ninyi mwafundisha kwamba mtu akimwambia baba yake au mama yake, 'Kile ambacho ningeweza kukusaidia ni Korban' (yaani kimewekwa wakfu kwa Mungu), **12** basi hawajibiki tena kumsaidia baba yake au mama yake. **13** Kwa njia hiyo ninyi mnabatilisha neno la Mungu kwa mapokeo yenu mliyojiveka. Nanyi mnafanya mambo mengi ya aina hiyo." **14** Yesu akaita tena ule umati wa watu, akawaambia, "Nisikilizeni, kila mmoja wenu na mwelewe jambo hili. **15** Hakuna kitu kinachomwingia mtu kimtiacho unajisi, lakini kile kimtokacho ndicho kimtiacho unajisi. [**16** Kama mtu yeoyete ana masikio ya kusikia na asikie.]" **17** Akiisha kuuacha ule umati wa watu na kuingua ndani, wanafunzi wake

wakamuuliza maana ya mfano ule. **18** Akawajibu, "Je, hata nanyi hamwelewi? Je, hamfahamu kwamba kitu ya maji, wakadhani ni mzimu. Wakapiga yowe, **50** kwa sababu wote walipomwona waliogopa. Mara hakiingii moyoni mwake bali tumboni, na baadaye Yesu alivihalisha vyakula vyote kuwa ni "safi.") **20** uuaji, uzinzi, **22** tamaa mbaya, uovu, udanganyifu, **54** Mara waliposhuka kutoka mashua yao, watu ufisadi, wivu, matukano, kiburi na upumbavu. **23** Maovu haya yote hutoka ndani ya mtu, nayo ndiyo yamtiasi mtu unajisi." **24** Ndipo Yesu akaondoka hapo ili kuwapeleka mahali popote waliposikia kuwa akaenda sehemu za Tiro. Akaingia katika nyumba moja, naye hakutaka mtu yeoyete ajue kwamba yuko humo. Lakini hakuweza kujificha. **25** Mara mwanamke mmoja, ambaye binti yake mdogo alikuwa na pepo mchafu, akaja na kumpigia magoti miguuni pake. **26** Basi huyo mwanamke alikuwa Myunani, aliyezaliwa Foinike ya Siria. Akamsihi Yesu amtoe binti yake huyo pepo mchafu. **27** Yesu akamwambia, "Waache watoto washibe kwanza, kwa maana si vyema kuchukua chakula cha watoto na kuwatupia mbwa." **28** Lakini yule mwanamke akamjibu, "Bwana, hata mbwa walio chini ya meza hula makombo ya chakula cha watoto." **29** Ndipo Yesu akamjibu, "Kwa sababu ya jibu lako, nenda zako nyumbani; yule pepo mchafu amemtoka binti yako." **30** Akaenda zake nyumbani akamkuta binti yake amelala kitandani, yule pepo mchafu akiwa amemtoka. **31** Kisha Yesu akaondoka sehemu za Tiro, akapita katikati ya Sidoni, hadi Bahari ya Galilaya na kuingia eneo la Dekapoli. **32** Huko, watu wakamletea Yesu mtu mmoja kiziwi, ambaye pia alikuwa na kigugumizi, wakamwomba aweke mkono wake juu ya huyo mtu na amponye. **33** Baadaye Yesu akampeleka yule kiziwi kando mbali na watu, Yesu akatia vidole vyake masikioni mwa yule mtu. Kisha akatema mate na kuugusa ulimi wa yule mtu. **34** Ndipo Yesu akatazama mbinguni, akavuta hewa ndani kwa nguvu akamwambia, "Efatha!" (yaani, "Funguka!") **35** Mara masikio yake yakafunguka na ulimi wake ukaachiliwa, akaanza kuongea sawasawa. **36** Yesu akawaamuru wasimwambie mtu yeoyete habari hizi. Lakini kadiri alivyowazu, ndivyo walivoyidi kutangaza kwa bidii. **37** Walistaajabu mno. Wakasema, "Ameefanya mambo yote vizuri mno! Amewawezesha viziwi wasikie na bubu waseme!"

8 Katika siku hizo, umati mkubwa wa watu ulikusanyika tena. Kwa kuwa walikuwa hawana chakula, Yesu akawaita wanafunzi wake akawaambia, **2** "Ninauhurumia huu umati wa watu, kwa sababu sasa wamekuwa nami kwa muda wa siku tatu na hawana chakula. **3** Nikiwaaga waende nyumbani bila kula, watazimia njiani kwa sababu baadhi yao wametoka mbali." **4** Wanafunzi wake wakamjibu, "Lakini hapa nyikanu tutapata wapi mikate ya kutosha kuwalisha?" **5** Yesu akawaauliza, "Mna

mikate mingapi?" Wakajibu, "Tuna mikate saba." **6** na walimu wa sheria, na kwamba itampasa auwe Akawaambia watu waketi chini. Akiisha kuichukua lakin baada ya siku tatu afufuke. **32** Aliyasema haya mikate saba na kushukuru, akaimega na kuwapa waziwazi, ndipo Petro akamchukua kando na akaanza wanafunzi wake ili wawagawie watu. Wanafunzi kumkemea. **33** Lakini Yesu alipogeuka na kuwaangalia wake wakafanya hivyo. **7** Walikuwa pia na visamaki wanafunzi wake, akamkemea Petro. Akasema, "Rudi vichache, Yesu akavibariki, akawaamuru wanafunzi wake wawagawie watu. **8** Wale watu walikula na kutosheka. Baadaye wanafunzi wakakusanya vipande vilivyoysalia, wakajaza vikapu saba. **9** Watu waliokula walikuwa wapata 4,000. Akiisha kuwaaga, **10** aliingia kwenye mashua pamoja na wanafunzi wake, akaenda kwa maana yejote anayetaka kuyaokoa maisha yake sehemu za Dalmanutha. **11** Mafarisayo wakaja, atayapoteza, lakin yejote atakayeyapoteza maisha wakaanza kumhoji Yesu. Ili kumtega, wakamwomba yake kwa ajili yangu na kwa ajili ya Injili atayaokoa. awaonyeshe ishara kutoka mbinguni. **12** Akahuzunika **36** Je, itamfaidi nini mtu kuupata ulimwengu wote, moyoni, akawaambia, "Kwa nini kizazi hiki kinataka ishara nini badala ya nafsi yake? **37** Au mtu atatoa ishara?" Amin nawaambieni, hakitapewa ishara nini batala ya nafsi yake? **38** Mtu yejote akinionea yoyote." **13** Kisha akawaacha, akarudi kwenye mashua, aibu mimi na maneno yangu katika kizazi hiki cha akavuka hadi ng'ambo. **14** Wanafunzi walikuwa wamesahau kuchukua mikate ya kutosha. Walikuwa aibu mimi na maneno yangu katika kizazi hiki cha aibu wakati atakapokuja katika utukufu wa Baba yake na mkate mmoja tu kwenye mashua. **15** Yesu pamoja na malaika watakatifu.

akawaonya: "Jihadharini na chachu ya Mafarisayo na ya Herode." **16** Wakajadiliana wao kwa wao, na kusema, "Anasema hivi kwa sababu hatukuleta mikate."

17 Yesu, akifahamu majadiliano yao, akawaauliza:

"Mbona mnajadiliana kuhusu kutokuwa na mikate? Je, bado hamtambui wala hamwelewi? Je, mbona miyo yenu ni migumu kiasi hicho? **18** Je, mna macho lakini mnashindwa kuona, na mna masikio lakini mnashindwa kusikia? Je, hamkumbuki? **19** Nilipoimega ile mikate mitano kuwalisha watu 5,000, mlkusanya vikapu vingapi vilivyoja vya masazo?"

Wakamjibu, "Kumi na viwili." **20** "Je, nilipoimega ile mikate saba kuwalisha watu 4,000, mlkusanya vikapu vingapi vilivyoja vya masazo?" Wakamjibu, "Saba." **21** Ndipo akawaauliza, "Je, bado hamwelewi?"

22 Wakafika Bethsaida na baadhi ya watu wakamleta mtu mmoja kipofu wakamsihi Yesu amguse. **23** Yesu akamshika mkono huyo kipofu akawapeleka nje ya kijiji. Baada ya kuyatemea mate macho ya yule kipofu na kumwekea mikono, Yesu akamuuliza,

"Unaona chocote?" **24** Yule kipofu akaangalia, akasema, "Ninaona watu, wanaonekana kama miti inayotembea." **25** Yesu akamwekea tena mikono machoni. Kisha macho yake yakafunguka, kuona kwake kukarejea naye akaona kila kitu dhahiri. **26**

Yesu akamuaga aende nyumbani kwake, akimwambia, "Hata kijijini usiingie." **27** Yesu na wanafunzi wake wakaondoka kwenda katika vijiji nya Kaisaria-Filipi. Walipokuwa njiani, Yesu akawaauliza, "Watu husema mimi ni nani?" **28** Wakamjibu, "Baadhi husema wewe ni Yohana Mbatizaji, wengine husema ni Eliya, na bado wengine husema wewe ni mmojawapo wa manabii." **29** Akawauliza, "Je, ninyi mnasema mimi ni nani?" Petro akajibu, "Wewe ndiwe Kristo." **30** Yesu akawaonya wasimwambie mtu yejote habari zake. **31**

Ndipo akaanza kuwafundisha wanafunzi wake kuwa Mwana wa Adamu lazima atapata mateso mengi na kukataliwa na wazee, viongozi wa makuhani,

9 Yesu akaendelea kuwaambia, "Amin, nawaambia, kuna watu waliosimama hapa ambaio hawataonja mauti kabla ya kuuona Ufalme wa Mungu ukija kwa nguvu." **2** Baada ya siku sita, Yesu akawachukua Petro, Yakobo na Yohana, akawapeleka juu ya mlima mrefu, mahali walipokuwa faraghani. Huko, Yesu akageuka sura mbele yao. **3** Mavazi yake yakawa na weupe wa kuzima macho, meupe kuliko ambavyo mtu yejote duniani angaliweza kuyang'arisha. **4** Mose na Eliya wakawatokeea, wakawa wanazungumza na Yesu. **5** Petro akamwambia Yesu, "Rabi, ni vyema sisi tukae hapa. Turuhusu tujenge vibanda vitatu: kimoya chako, kingine cha Mose na kingine cha Eliya." **6** Petro hakujuu aseme nini kwa maana yeje na wenzake walikuwa wameogopa sana. **7** Ndipo pakatokea wingu, likawafunika, nayo sauti kutoka lile wingu ikasema, "Huyu ni Mwanangu mpandwa. Msikieni yeje." **8** Mara walipotazama huku na huku, hawakuona tena mtu mwagine yejote pamoja nao isipokuwa Yesu. **9** Walipokuwa wakishuka kutoka mlimani, Yesu akawakataza wasimwambie mtu yejote mambo waliyoona, mpaka Mwana wa Adamu atakapokuwa amefufuka kutoka kwa wafu. **10** Wakalihifadhi jambo hilo wao wenye, lakin wakawa wanajiliza, "Huku kufufuka kwa wafu maana yake nini?" **11** Wakamuuliza, "Kwa nini walimu wa sheria husema kwamba ni lazima Eliya aje kwanza?" **12** Yesu akawajibu, "Ni kweli, Eliya yuaja kwanza ili kutengeneza mambo yote. Mbona basi imeandikwa kwamba Mwana wa Adamu ni lazima ateseka sana na kudharauliwa?" **13** Lakini ninawaambia, Eliya amekwisha kuja, nao wakamtendea walivyopenda, kama ilivyoandikwa kumhusu yeje." **14** Walipowafikia wale wanafunzi wengine, wakawakuta wamezungukwa na umati mkuwba wa watu na baadhi ya walimu wa sheria wakibishana nao. **15** Mara wale watu walipomwona

Yesu, wakastaajabu sana, wakamkimbilia ili mimi, amkaribisha Baba yangu aliyenituma.” **38**
 kumsalimu. **16** Akawauliza wanafunzi wake, Yohana akamwambia, “Mwalimu, tumemwona mtu
 “Mnabishana nao kuhusu nini?” **17** Mtu mmoja mionganoni mwa ule umati wa watu akajibu, “Mwalimu,
 nilimleta kwako mwanangu ambaye ana pepo mchafu anayemfanya asiweze kuongea. **18** Kila mara huyo
 pepo mchafu ampagaapo mwanangu, humwangusha chini na kumfanya atokwe povu mdomoni na kusaga
 meno, kisha mwili wake hukauka. Niliwaomba wanafunzi wako wamtoe huyo pepo mchafu, lakini
 hawakuweza.” **19** Yesu akawaambia, “Enyi kizazi kisicho na imani! Nitakuwa pamoja nanyi mpaka
 lini? Nitawumilia mpaka lini? Mletoni mvulana kwangu.” **20** Nao wakamleta yule mvulana. Yule
 pepo mchafu alipomwona Yesu, mara akamtia yule mvulana kifafa, akaanguka, akagaagaa chini huku
 akitokwa na povu kinywani. **21** Yesu akamuuliza baba yake, “Mwanao amekuwa katika hali hii tangu
 lini?” Akamjibu, “Tangu utoto wake. **22** Mara kwa mara huyo pepo mchafu amekuwa akimwangusha
 kwenye moto au kwenye maji ili kumwangamiza. Lakini kama unaweza kufanya jambo lolote, tafadhalii
 tuhurumie utusaidie.” **23** Yesu akamwambia, “Kama ukiweza kuamini, yote yavezekana kwake yeze
 aaminiye.” **24** Mara baba yake yule mvulana akapiga kelele akisema, “Ninaamini. Nisaidie kutokuamini
 kwangu!” **25** Yesu alipoona kwamba umati wa watu unakusanyika pamoja mbio, akamkemea yule pepo
 mchafu, akimwambia, “Wewe pepo bubu na kiziwi, nakuamuru umtoke, wala usimwingie tenal!” **26** Yule
 pepo mchafu akiisha kupiga kelele, akamtia kifafa kwa nguvu, na akamtoka. Yule mvulana alikuwa
 kama maiti, hiyo watu wengi wakasema, “Amekuwa.” **27** Lakini Yesu akamshika mkono, akamwinua, naye
 akasimama. **28** Baada ya Yesu kuingia ndani ya nyumba, wanafunzi wake wakamuuliza wakiwa peke
 yao, “Mbona sisi hatukuzeza kumtoa huyo pepo mchafu?” **29** Yesu akawajibu, “Hali hii haiwezi
 kutoka isipokuwa kwa kuomba na kufunga.” **30** Wakaondoka huko, wakapitia Galilaya. Yesu hakutaka
 mtu yelete afahamu mahali walipo, **31** kwa maana alikuwa anawafundisha wanafunzi wake. Akawaambia,
 “Mwana wa Adamu atasalitiwa na kutiwa mikononi mwa watu. Nao watamuua, lakini siku tatu baada ya
 kuuawa atafufuka.” **32** Lakini wao hawakuelewa kile alimaanisha, nao waliogopa kumuuliza maana yake.
33 Basi wakafika Kapernaumu na baada ya kuingia nyumbani akawauliza, “Mlikuwa mnabishana nini
 kule njiani?” **34** Lakini hawakunjibu, kwa sababu njiani walikuwa wakibishana kuhusu nani mionganoni
 mwao alikuwa mkuu zaidi ya wote. **35** Akaketi chini, akawaita wote kumi na wawili, akawaambia: “Kama
 mtu yelete akitaka kuwa wa kwanza, hana budi kuwa wa mwisho na mtumishi wa wote.” **36** Kisha
 akamchukua mtoto mdogo, akamsimamisha katikati yao. Akamkumbatia, akawaambia, **37** “Mtu yelete
 amkaribishaye mmoja wa hawa watoto wadogo kwa Jina langu, anikaribisha mimi. Naye anikaribishaye

akitoa pepo wachafu kwa jina lako, nasi tukamkataza, kwa sababu yeze si mmoja wetu.” **39** Yesu akasema,
 “Msimkataze, kwa kuwa hakuna yeyote atendaye miujiza kwa Jina langu ambaye baada ya kitambo
 kidogo aweza kunena lolote baya dhidi yangu. **40** Kwa maana yelete asiye kinyume chetu, yuko upande
 wetu. **41** Amin, nawaambia, yeyote awapaye ninyi kikombe cha maji kwa Jina langu kwa sababu ninyi
 ni mali ya Kristo, hakika hataikosa thawabu yake.” **42** “Kama mtu yelete akimsababisha mmojawapo
 wa wadogo hawa wanaoniamini kutenda dhambi, ingekuwa bora kwake afungiwe jiwe kubwa la kusagia
 shingoni mwake, na kutoswa baharini. **43** Kama mkono wako ukikusababisha kutenda dhambi, ukate. Ni afadhali
 kwako kuingia katika uzima ukiwa na mkonono mmoja, kuliko kuwa na mikono miwili lakini
 ukaingia jehanamu, mahali ambako moto hauzimiki. [**(Geenna g1067)** **44** Mahali ambako funza wake hawafi
 wala moto wake hauzimiki.] **45** Kama mguu wako ukikusababisha kutenda dhambi, ukate. Ni afadhali
 kwako kuingia katika uzima ukiwa kiwete, kuliko kuwa na miguu miwili lakini ukaingia jehanamu. [**(Geenna**
g1067) **46** Mahali ambako funza wake hawafi wala moto hauzimiki.] **47** Nalo jicho lako likikusababisha kutenda
 dhambi, ling’oe. Ni afadhali kwako kuingia katika Ufalme wa Mungu ukiwa na jicho moja, kuliko kuwa
 na macho mawili lakini ukatupwa jehanamu, **(Geenna g1067)** **48** mahali ambako “funza wake hawafi, wala
 moto wake hauzimiki.” **49** Kila mmoja atatiwa chumvi kwa moto. **50** “Chumvi ni nzuri, lakini ikipoteza ladha
 yake utaifanyaje ili iweze kukolea tena? Mwe na chumvi ndani yenu, mkaishi kwa amani, kila mmoja
 na mwenzake.”
10 Yesu akaondoka huko, akavuka Mto Yordani,
 akaenda sehemu za Uyahudi. Umati mkubwa wa watu ukaenda kwake tena, naye kama ilivyokuwa
 desturi yake, akawafundisha. **2** Baadhi ya Mafarisayo wakaja ili kumjaribu kwa kumuuliza, “Je, ni halali
 mtu kumwacha mke wake?” **3** Yesu akawajibu, “Je, Mose aliwaamuru nini?” **4** Wakajibu, “Mose
 aliruhusu kwamba mume anawenza kumwandikia mke we hati ya talaka na kumwacha.” **5** Yesu
 akawaambia, “Mose aliwaandikia sheria hiyo kwa sababu ya ugumu wa miyo yenu. **6** Lakini
 tangu mwanzo wa uumbaji, ‘Mungu aliwaumba mwanamke na mwanamke.’ **7** Kwa sababu hii
 mwanamke atamwacha baba yake na mama yake na kuambatana na mkewe, na hao wawili watakuwa
 mwili mmoja.” **8** Kwa hiyo hawatakuwa wawili tena, bali mwili mmoja. **9** Basi, alichokiuunganisha Mungu,
 mwanadamu asikitenganiche.” **10** Walipokuwa tena ndani ya nyumba, wanafunzi wake wakamuuliza
 kuhusu jambo hili. **11** Akawajibu, “Mtu yelete amwachaye mke na kuoaa mke mwinge, anazini
 naye. **12** Naye mwanamke amwachaye mumewe

na kuolewa na mume mwininge, anazini.” **13** Watu walikuwa wakimletea Yesu watoto wadogo ili awaguse, lakini wanafunzi wake wakawakemea. **14** Yesu alipoona yaliyokuwa yaktukia, akachukizwa. Akawaambia wanafunzi wake, “Waacheni watoto wadogo waje kwangu, wala msiwazui, kwa maana Ufalme wa Mungu ni wa wale walio kama hawa. **15** Amin, nawaambia, mtu yejote asijeupokea Ufalme wa Mungu kama mtoto mdogo, hatauingia kamwe.” **16** Akawachukua watoto mikononi mwake, akawakumbatia, akaweka mikono yake juu yao, akawabariki. **17** Yesu alipokuwa anaondoka, mtu mmoja akamkimbilia, akapiga magoti mbele yake, akamuuliza, “Mwalimu mwema, nifanye nini ili niurithi uzima wa milele?” (**aiōnios g166**) **18** Yesu akamwambia, “Mboma unaniita mwema? Hakuna yejote aliye mwema ila Mungu peke yake. **19** Unazijua amri: ‘Usiue, usizini, usiibe, usishuhudie uongo, usidanganye, waheshimu baba yako na mama yako.’” **20** Akamjibu, “Mwalimu, amri hizi zote nimezishika tangu nikiwa mtoto.” **21** Yesu akamtazama na kumpenda, akamwambia, “Umepungukiwa na kitu kimoja. Nenda ukauze kila kitu ulicho nacho uwape maskini hizo fedha, nawe utakuwa na hazina mbinguni. Kisha njoo, unifuate.” **22** Yule mtu aliposikia hayo, akasikitika sana. Akaondoka kwa huzuni kwa sababu alikuwa na mali nyangi. **23** Yesu akatazama pande zote, akawaambia wanafunzi wake, “Itakuwa vigumu sana kwa wenye mali kuingia katika Ufalme wa Mungu!” **24** Wanafunzi wake wakashangazwa sana na maneno hayo. Lakini Yesu akawaambia tena, “Wanangu, tazama jinsi ilivyo vigumu kwa wale wanaotumainia mali kuingia katika Ufalme wa Mungu. **25** Ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita kwenye tundu la sindano kuliko mtu tajirikuungia katika Ufalme wa Mungu.” **26** Wanafunzi wake wakashangaa sana. Wakaulizana wao kwa wao, “Ni nani basi awezaye kuokoka?” **27** Yesu akawatazama, akawaambia, “Kwa mwanadamu jambo hili haliwezekani, lakini kwa Mungu sivyo. Mambo yote yanawezekana kwa Mungu.” **28** Ndipo Petro akamjibu, “Tazama, tumeacha kila kitu na kukufuata wewel!” **29** Yesu akasema, “Amin, nawaambia, hakuna mtu yejote aliyeacha nyumba, ndugu wa kiume au wa kike, au mama au baba, au watoto au mashamba kwa ajili yangu na kwa ajili ya Injili, **30** ambaye hatalipwa mara mia katika ulimwengu huu: nyumba, ndugu wa kiume na wa kike, mama na baba na watoto, mashamba pamoja na mteso, kisha uzima wa milele katika ulimwengu ujao. (**aiōn g165, aiōnios g166**) **31** Lakini wengi walio wa kwariza watakuwa wa mwisho, na wa mwisho watakuwa wa kwanza.” **32** Walikuwa njiani wakipanda kwenda Yerusalem, na Yesu alikuwa ametangulia. Wanafunzi wake walishangaa, nao watu waliofuata walijawa na hofu. Yesu akawachukua tena wale wanafunzi wake kumi na wawili kando na kuwaambia yatakayompata. **33** Akasema, “Tunapanda kwenda Yerusalem, na Mwana wa Adamu atasalitiwa kwa viongozi wa makuhani na walimu wa sheria. Wao watamhukumu kifo na kumtia mikononi mwa watu wa Mataifa, **34** ambao watamdhihaki na kumtemea mate, watampiga na kumuua. Siku tatu baadaye atafufuka.” **35** Kisha Yakobo na Yohana, wana wa Zebedayo, wakaja kwake na kumwambia, “Mwalimu, tunataka utufanyie lolote tutakalokoumba.” **36** Naye akawaambia, “Je, mwataka niwafanyie jambo ganii?” **37** Wakamwambia, “Tupe kuka mmoja upande wako wa kuume na mwiningine upande wako wa kushoto katika utukufu wako.” **38** Lakini Yesu akawaambia, “Ninyi hamjui mnaloliomba. Je, mnawenza kukinywea kikombe ninjyweachoo mimi, au kubatizwa ubatizo nibatizwao mimi?” **39** Wakajibu, “Tunawenza.” Kisha Yesu akawaambia, “Kikombe ninjyweachoo mtakinywea na ubatizo nibatizwao mtbatizwa, **40** lakini kuketi mkono wangu wa kuume au wa kushoto si juu yangu mimi kuwapa. Nafasi hizi ni kwa ajili ya wale walioandalika.” **41** Wale wanafunzi wengine kumi waliposikia hayo, wakaanza kuwakasirikia Yakobo na Yohana. **42** Lakini Yesu akawaita wote pamoja na kuwaambia, “Mnafahamu kuwa wale wanaodhaniwa kuwa watawala wa watu wa Mataifa huwatwala watu kwa nguvu, nao wenye vyeo huonyesha mamlaka yao. **43** Lakini isiwe hivyo kwenu. Badala yake, yejote anayetaka kuwa mkuu mionganii mwenu hana budi kuwa mtumishi wenu, **44** na yejote anayetaka kuwa wa kwanza, hana budi kuwa mtumwa wa wote. **45** Kwa kuwa hata Mwana wa Adamu hakuja ili kutumikiwa, bali kutumika na kuutoa uhai wake uwe fidia kwa ajili ya wengi.” **46** Kisha wakafika Yeriko. Yesu alipokuwa akiondoka mjini na wanafunzi wake pamoja na umati mkubwa wa watu, kipofu mmoja, jina lake Bartimayo, mwana wa Timayo, alikuwa ameketi kando ya njia akiomba msaada. **47** Aliposikia kuwa ni Yesu wa Nazareti aliyeukua anapita, akaanza kupaza sauti akisema, “Yesu, Mwana wa Daudi, nihurumie!” **48** Watu wengi wakamkemea, wakamwambia akei kimya, lakini yejete akazidi kupaza sauti, akisema, “Mwana wa Daudi, nihurumie!” **49** Yesu akasimama na kusema, “Mwiteni.” Hivyo wakamwambia yule mtu kipofu, wakamwambia, “Jipe moyo! Inuka, anakuita.” **50** Akiwa analivua lile joho lake, alisimama na kumwendea Yesu. **51** Yesu akamuuliza, “Unataka nikufanyie nini?” Yule kipofu akajibu, “Mwalimu, nataka kuona.” **52** Yesu akamwambia, “Nenda zako, imani yako imekuponya.” Mara akapata kuona, akamfuata Yesu njiani.

11 Walipokaribia Yerusalemu, wakafika Bethfage na Bethania katika Mlima wa Mizeituni. Yesu akawatuma wawili wa wanafunzi wake, **2** akawaambia, "Nendeni katika kijiji kilichoko mbele yenu. Na hapo mtakapoingia kijijini, mtamkuta mwana-punda amefungwa hapo, ambaye hajapandwa na mtu bado. Mfungueni, mkamle hapa. **3** Kama mtu yeoyote akiwaliza, 'Mbona mnamfungua?' Mwambieni, 'Bwana anamhitaji, na atamrudisha hapa baada ya

muda mfupi.” **4** Wakaenda, wakamkuta mwana-punda amefungwa kando ya barabara, karibu na mlango wa nyumba. **5** Walipokuwa wanamfungua, watu waliokuwa wamesimama karibu wakawaauliza, “Mna maana gani mnnapomfungua huyo mwana-punda?” **6** Wakawajibu kama vile Yesu alivyokuwa amewaaagiza, nao wale watu wakawaruhusu. **7** Kisha wakamleta huyo mwana-punda kwa Yesu na kutandika mavazi yao juu yake, naye akampanda. **8** Watu wengi wakatandaza mavazi yao barabarani, na mbele na wale walickuwa wakifuta nyuma wakapaza sauti, wakisema, “Hosana!” “Amebarikiye yeje ajaye kwa Jina la Bwana!” **10** “Umebarikiwa Ufalmé unaokuja wa baba yetu Daud!” “Hosana kwake yeje aliye juu!” **11** Yesu akaingia Yerusalem na kwenda Hekaluni. Akaangalia kila kitu kilichokuwamo, lakini kwa kuwa ilishakuwa jioni, akaenda zake Bethania pamoja na wale kumi na wawili. **12** Kesho yake walipokuwa wakitoka Bethania, Yesu alikuwa na njaa. **13** Akuona mtini kwa mbali, naye akaenda ili aone kama ulikuwa na matunda. Alipoufikia, akakuta una majani tu, kwa kuwa hayakuwa majira ya tini. **14** Akuambia ule mtu, “Tangu leo mtu yejote asile kamwe matunda kutoka kwako.” Wanafunzi wake walimsikia akisema hayo. (**aiōn g165**) **15** Walipofika Yerusalem, Yesu akaingia katika eneo la Hekalu, akaanza kuwafukuza wale waliokuwa wakinunua na kuuza humo ndani. Akazipindua meza za wale waliokuwa wakibadilisha fedha, na pia viti vya wale waliokuwa wakiuza njija, **16** wala hakumruhusu mtu yejote kuchukua bidhaa kupitia ukumbi wa Hekalu. **17** Naye alipokuwa akiwfundisha, akasema, “Je, haikuandikwa kuwa: “Nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala kwa mataifa yote? Lakini ninyi mmeifanya kuwa ‘pango la wanyang’anyi.” **18** Viongozi wa makuhani na walimu wa sheria wakapata habari hizi, nao wakaanza kutufata njia ya kumuua, kwa kuwa walikuwa wakimwogopa, kwa sababu umati wote ulikuwa unashangazwa na mafundisho yake. **19** Ilipofika jioni, Yesu na wanafunzi wake wakatoka nje ya mji. **20** Asubuhi yake walipokuwa wakipita, wakaona ule mtini umenyauka kutoka juu hadi kwenye mizizi yake. **21** Petro akakumbuka na kumwambia Yesu, “Rabi, tazama! Ule mtini ulioulaani umenyauka!” **22** Yesu akawajibu, “Mwaminini Mungu. **23** Amin, nawaambia, mtu yejote atakayeuambia mlima huu, ‘Ng’oka ukatupwe baharini,’ wala asione shaka moyoni mwake, bali aamini kwamba hayo asemayo yametukia, atatimiziwa. **24** Kwa sababu hiyo nawaambia, yoyote mtakayoyaomba nkisali, aminini ya kwamba mmeyapoeka, nayo yatakuwa yenu. **25** Nanyi kila msimamapo kusali, sameheni mkiwa na neno na mtu, ili naye Baba yenu aliye mbinguni awasamehe ninyi makosa yenu. [**26** Lakini kama ninyi msiposamehe, wala Baba yenu aliye mbinguni hatawasamehe ninyi makosa yenu.]”

27 Wakafika tena Yerusalem, na Yesu alipokuwa akitembea Hekaluni, viongozi wa makuhani, walimu wa sheria pamoja na wazee wa watu wakamjia. **28** Wakamuuliza, “Unafanya mambo haya kwa mamlaka gani? Na ni nani aliyekupa mamlaka ya kufanya hayo?” **29** Yesu akawajibu, “Nitawauliza swali moja ninafanya mambo haya. **30** Niambieni, je, ubatizo wa Yohana ultoka mbinguni au kwa wanadamu?” **31** Wakahoijiana wao kwa wao, wakisema, “Kama tukisema, ‘Ultoka mbinguni,’ atatuuliza, ‘Mbona harukumwamini?’ **32** Lakini tukisema, ‘Ultoka kwa wanadamu,...’” (Waliwaogopa watu, kwa sababu kila mtu aliamini kwamba Yohana alikuwa nabii wa kweli.) **33** Kwa hiyo wakamjibu Yesu, “Hatujui.” Naye Yesu akawaambia, “Wala mimi sitawaambia ni kwa mamlaka gani ninatenda mambo haya.”

12 Yesu akaanza kusema nao kwa mifano, akawaambia: “Mtu mmoja alipanda shamba la mizabibu. Akajenga ukuta kulizunguka, akachimba shimo ndani yake kwa ajili ya shinikizo la kusindika divai, na akajenga mnara wa ulinzi. Kisha akalikodisha shamba hilo la mizabibu kwa wakulima fulani, kisha akasafiri kwenda nchi nyininge. **2** Wakati wa mavuno ulipofika, mwenye shamba akamtuma mtumishi wake kwa hao wapangaji ili kuchukua sehemu yake ya mavuno ya shamba la mizabibu kutoka kwa hao wapangaji. **3** Lakini wale wakulima walimkamata yule mtumishi, wakampiga, wakamfukoza mikono mitupu. **4** Kisha yule mwenye shamba akamtuma mtumishi mwininge kwo; nao wale wakulima wakampiga kichwani na kumfanyia mambo ya aibu. **5** Kisha akamtuma mtumishi mwininge, naye huyo wakamuua. Akawatuma wengine wengi; baadhi yao wakawapiga, na wengine wakawaua. **6** “Mwenye shamba alikuwa bado na mmoja wa kumtuma, mwanawе aliyempenda. Hatimaye akamtuma akisema, ‘Watamheshimu mwanangu.’ **7** “Lakini wale wapangaji wakasemezana pamoja, ‘Huyu ndiye mrithi. Njooni tumue, nao urithi utakuwa wetu.’ **8** Hirivyo wakamchukua na kumuua, wakamtupa nje ya lile shamba la mizabibu. **9** “Sasa basi yule mwenye shamba atafanya nini? Atakuja na kuwaua hao wapangaji, kisha atawapa wapangaji wengine hilo shamba la mizabibu. **10** Je, hamjasoma Andiko hili: “Jiwe walilolikataa waashi limekuwa jiwe kuu la pembedi; **11** Bwana ndiye alitenda jambo hili, nalo ni ajabu machoni petu?” **12** Walipotambua kuwa amesema mfano huo kwa ajili yao, wakataka kumkamata, lakini wakaogopa ule umati wa watu. Wakamwacha, wakaondoka, wakaenda zao. **13** Baadaye wakatuma baadhi ya Mafarisayo na Maherode ili kwenda kumtega Yesu katika yale anayosema. **14** Wakamjia, wakamwambia, “Mwalimu, tunajua kwamba wewe ni mtu mwadilifu. Wewe huyumbishwi na wanadamu, kwa kuwa huna upendeleo. Lakini wewe huifundisha njia ya Mungu katika kweli. Je, ni halali kulipa kodi

kwa Kaisari, au la? **15** Je, tulipe kodi au tusilipe?” umati wote wa watu wakamsikiliza kwa furaha. **38** Lakini Yesu alijua unafiki wao. Akawauliza “Mbona Alipokuwa akifundisha, Yesu alisema, “Jihadharini na mnajaribu kunitega? Niletene hiyo dinarinione.” **16** Wakamletea hiyo sarafu. Naye akawauliza, “Sura hii ni walimu wa sheria. Wao hupenda kutembea wakiwa ya nani? Na maandishi haya ni ya nani?” Wakamjibu, masokoni. **39** Pia wao hupenda kukaa kwenye viti vya mbele katika masinagogi, na kupewa nafasi za Kaisari kilicho cha Kaisari, naye Mungu mpeni kilicho heshima katika karamu. **40** Wao hula nyumba za cha Mungu.” Nao wakamstaajabia sana. **18** Kisha wajane, na ili waonekane kuwa wema wanatali sala Masadukayo, wale wasemao kuwa hakuna ufufuo ndefu. Watu kama hawa watapata hukumu iliyo kuu wa wafu, wakamjiba Yesu, **19** wakasema, “Mwalimu, sana.” **41** Kisha Yesu akaketi mkabala na sehemu Mose alituandikia kuwa kama ndugu wa mtu akifa ambapo sadaka zilikuwa zinawekwa na kuangalia na kumwacha mkewe bila mtoto, basi huyo mtu inampasa amwoe huyo mjane ili amzalie ndugu yake umati wa watu wakiweka fedha za kwenye sanduku watoto. **20** Basi palikuwepo ndugu saba. Yule wa la hazina ya Hekalu. Matajiri wengi wakaweka kiasi kwanza akaoa mke, naye akafa pasipo kuwa na mtoto kikubwa cha fedha. **42** Lakini mjane mmoja maskini akaja na kuweka sarafu mbili ndogo za shaba zenye yeoyote. **21** Wa pili akamwoa yule mjane, lakini naye thamani ya senti mbili. **43** Yesu akawaita wanafunzi akafa bila kuacha mtoto yeoyote. Ikawa vivyo hivyo wake, akawaambia, “Amin, nawaambia, huyu mjane kwa yule wa tatu. **22** Hakuna hata mmojawapo wa maskini ameweka katika sanduku la hazina zaidi hao ndugu wote saba aliyeacha mtoto. Hatimaye yule ya watu wengine wote. **44** Wengine wote wametoo mwanamke naye akafa. **23** Kwa hiyo wakati wa ufufuo, yeeye atakuwa mke wa nani, maana aliolewa na ndugu kutohukana na ziada ya mali zao. Lakini huyu mjane wote saba?” **24** Yesu akawajibu, “Je, hampotoki kwa sababu hamfahamu Maandiko wala uweza wa Mungu?

25 Wafu watakapofufuka, hawataoa wala kuolewa, bali watakuwa kama malaika wa mbinguni. **26** Basi kuhusu wafu kufufuliwa, je hamjasoma katika Kitabu cha Mose jinsi Mungu alivyosema na Mose kutoka kile kichaka akisema, ‘Mimi ni Mungu wa Abrahamu, na Mungu wa Isaki, na Mungu wa Yakobo?’ **27** Yeye si Mungu wa wafu, bali ni Mungu wa walio hai. Kwa hiyo mmekoseka kabisa.” **28** Mwalimu mmoja wa sheria akaja, akawasikia wakijadiliana. Akiona kwamba Yesu amewajibu vyema, naye akamuuliza, “Katika amri zote, ni ipi iliyo kuu?” **29** Yesu akajibu, “Amri iliyo kuu ndiyo hii: ‘Sikia ee Israeli. Bwana Mungu wetu, Bwana ndiye mmoja.’ **30** Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, kwa roho yako yote, kwa akiili zako zote, na kwa nguvu zako zote.” **31** Ya pili ndiyo hii: ‘Mpende jirani yako kama nafsi yako.’ Hakuna amri nyininge iliyo kuu kuliko hizi.” **32** Yule mwalimu wa sheria akamwambia Yesu, “Mwalimu, umejibu vyema kwamba Mungu ni mmoja, wala hakuna mwininge ila yeeye. **33** Kumpenda Mungu kwa moyo wote na kwa akiili zote na kwa nguvu zote, na kumpenda jirani kama mtu anavyojipenda mwenyewe ni bora zaidi kuliko kutoa sadaka za kuteketezwa na dhabihu zote.” **34** Yesu alipoona kwamba amejibu kwa busara, akamwambia, “Wewe hauko mbali na Ufalme wa Mungu.” Tangu wakati huo, hakuna mtu yeoyote aliyethubutu kumuuliza maswali tena. **35** Yesu alipokuwa akifundisha Hekaluni, aauliza, “Imekuajie walimu wa sheria wanasema kwamba Kristoni Mwana wa Daudi? **36** Kwa maana Daudi mwenyewe, akinena kwa kuongozwa na Roho Mtakatifu, alisema: “‘Bwana alimwambia Bwana wangu: ‘Keti mkono wangu wa kuume, hadi nitakapowaweka adui zako chini ya miguu yako.’” **37** Kwa hiyo Daudi mwenyewe anamwita ‘Bwana.’ Awezaje basi yeeye kuwa mwanawee?” Ule walimu wa sheria. Wao hupenda kutembea wakiwa wamevaa mavazi marefu, na kusalimiwa kwa heshima masokoni. **39** Pia wao hupenda kukaa kwenye viti vya mbele katika masinagogi, na kupewa nafasi za heshima katika karamu. **40** Wao hula nyumba za cha Mungu.” Nao wakamstaajabia sana. **18** Kisha wajane, na ili waonekane kuwa wema wanatali sala Masadukayo, wale wasemao kuwa hakuna ufufuo ndefu. Watu kama hawa watapata hukumu iliyo kuu wa wafu, wakamjiba Yesu, **19** wakasema, “Mwalimu, sana.” **41** Kisha Yesu akaketi mkabala na sehemu Mose alituandikia kuwa kama ndugu wa mtu akifa ambapo sadaka zilikuwa zinawekwa na kuangalia na kumwacha mkewe bila mtoto, basi huyo mtu inampasa amwoe huyo mjane ili amzalie ndugu yake umati wa watu wakiweka fedha za kwenye sanduku watoto. **20** Basi palikuwepo ndugu saba. Yule wa la hazina ya Hekalu. Matajiri wengi wakaweka kiasi kwanza akaoa mke, naye akafa pasipo kuwa na mtoto kikubwa cha fedha. **42** Lakini mjane mmoja maskini akaja na kuweka sarafu mbili ndogo za shaba zenye yeoyote. **21** Wa pili akamwoa yule mjane, lakini naye thamani ya senti mbili. **43** Yesu akawaita wanafunzi akafa bila kuacha mtoto yeoyote. Ikawa vivyo hivyo wake, akawaambia, “Amin, nawaambia, huyu mjane kwa yule wa tatu. **22** Hakuna hata mmojawapo wa maskini ameweka katika sanduku la hazina zaidi hao ndugu wote saba aliyeacha mtoto. Hatimaye yule ya watu wengine wote. **44** Wengine wote wametoo mwanamke naye akafa. **23** Kwa hiyo wakati wa ufufuo, yeeye atakuwa mke wa nani, maana aliolewa na ndugu kutohukana na ziada ya mali zao. Lakini huyu mjane wote saba?” **24** Yesu akawajibu, “Je, hampotoki kwa sababu hamfahamu Maandiko wala uweza wa Mungu?

13 Yesu alipokuwa akitoka Hekaluni, mmojawapo wa wanafunzi wake akamwambia, “Mwalimu! Tazama jinsi mawe haya yalivyo makubwa, na majengo haya yalivyo mazuri!” **2** Ndipo Yesu akajibu akasema, “Je, unayaona majengo haya yalivyo makubwa? Hakuna hata jiwe moja litakalobaki juu ya jingine, bali yote yatabomolewa.” **3** Yesu alipokuwa ameketi kwenye Mlima wa Mizeituni mkabala na Hekalu, Petro, Yakobo, Yohana na Andrea wakamuuliza faraghani, **4** “Tafadhalii tuambie, mambu haya yatatukia lini? Nayo dalili ya kuwa hayo yote yanakaribia kutimia itakuwa gani?” **5** Yesu akawaambia: “Jihadharini mtu yeoyote asiwadanganye. **6** Wengi watakuja kwa Jina langu wakidai, ‘Mimi ndiye,’ nao watawadanganya wengi. **7** Msikiapo habari za vita na uvumi wa vita, msiwe na hofu. Mambo haya hayana budi kutukia, lakini ule mwisho bado. **8** Taifa litainuka dhidi ya taifa na ufalme dhidi ya ufalme. Kutakuwa na mitetemeko sehemu mbalimbali na njaa. Haya yatakuwa ndio mwanzo wa utungu. **9** “Lakini ninyi jihadharini. Kwa maana watawapeleka katika mabaraza yao na kupigwa mijeledi katika masinagogi. Mtashtakiwa mbele ya watawala na wafalme kwa ajili yangu, ili kuwa ushuhuda kwao. **10** Nayo habari njema lazima ihubiriwe kwanza kwa mataifa yote kabla ule mwisho haujawadia. **11** Mtakapokamatwa na kushtakiwa, msisumbuke awali kuhusu mtakalosema. Semeni tu lolote mtakalopewa wakati huo, kwa kuwa si ninyi mtakaokuwa mkinena, bali ni Roho Mtakatifu. **12** “Ndugu atamsaliti ndugu yake ili auawe, naye baba atamsaliti mtoto wake. Watoto nao wataasi dhidi ya wazazi wao na kusababisha wauawe. **13** Watu wote watawachukia kwa ajili ya Jina langu. Lakini yule atakayevumilia hadi mwisho ataoolewe. **14** “Mtakapoona ‘chukizo la uharibifu’ limesimama

mahali pasipolipasa (asomaye na afahamu), basi wale ameketi mezani akila chakula cha jioni, mwanamke walioko Uyahudi wakimbile milimani. **15** Yeyote mmoja alilingia akiwa na chupa ya marhamu yenye aliye juu ya dari ya nyumba asishuke au kuingia manukato ya nardo safi ya thamani kubwa. Akaivunja ndani ili kuchukua chochote. **16** Aliye shambani hiyo chupa, akamiminia hayo manukato kichwani asirudi nyumbani kuchukua vazi lake. **17** Ole wao mwa Yesu. **4** Baadhi ya watu waliokuwepo pale wenye mimba na wale wanaonyonesha watoto siku walikuwa wakisemezana wao kwa wao, “Upotetu huu hizo! **18** Ombeni mambo haya yasitokee wakati wote ni wa nini? **5** Mafuta haya yangeweza kuuzwa wa baridi. **19** Kwa maana siku hizo zitakuwa za kwa zaidi ya dinari 300, na fedha hizo wakapewa dhiki kuu ambayo haijapata kuwako tangu mwanzo, maskini.” Wakamkemea vikali huyo mwanamke. **6** hapo Mungu alipoumba ulimwengu, mpaka leo, na Lakini Yesu akawaambia, “Mbona mnamsumbua huyu wala haitakuwako tena kamwe. **20** Kama Bwana mwanamke? Mwachenil! Yeye amenitendea jambo zuri asingelifupisha siku hizo, kamwe asingeliokoka mtu sana. **7** Maskini mtakwa nao siku zote na mnawea yeyote. Lakini kwa ajili ya wateule, wale aliowichagua, kuwasidla wakati wowote mnaotaka. Lakini mimi amezifupisha siku hizo. **21** Wakati huo mtu yeyote hamtakuwa nami siku zote. **8** Huyu mwanamke akiwaambia, ‘Tazama, Kristohuyu hapa!’ au, ‘Tazama, yuko kule,’ msisadiki. **22** Kwa maana watatokea makristo wa uongo na manabii wa uongo, nao amenitendea lile aliloweza. Ameumimini mwili watafanya ishara na maajabu ili kuwapotosha, wangu manukato ili kuniandaa kwa maziko yangu. **9** Amin, nawaambia, mahali popote ulimwengu ikiwezekana, hata wale wateule. **23** Hivyo jihadharini. mwanamke litatajwa pia kwa ukumbusho wake.” Nimekwisha kuwaambia mambo haya yote mapema **10** Kisha Yuda Iskariote, mmoja wa wale wanafunzi kabla hayajatukia. **24** “Lakini katika siku hizo, kumi na wawili, akaenda kwa viongozi wa makuhani baada ya hiyo dhiki, “jua litatiwa giza nao mwezi ili kumsaliti Yesu kwo. **11** Walifurahi sana kusikia hautatoo nuru yake; **25** nazo nyota zitaanguka jambo hili na wakaahidi kumpa fedha. Hivyo yeye kutoka angani, na nguvu za anga zitatikisisi.’ **26** akawa anatafuta wakati uliofaa wa kumsaliti. **12** “Ndipo watu wote watakawomwona Mwana wa Adamu Siku ya kwanza ya Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa akija mawinguni kwa nguvu nyangi na utukufu. Chachu, siku ambayo kwa desturi mwana-kondoo wa **27** Naye atawatuma malaika wake wawakusanye Pasaka huchinjwa, wanafunzi wa Yesu wakamuuliza, wateule wake kutoka pande zote nne za dunia, kutoka “Unataka twende wapi ili tukuandalie mahali pa miisho ya dunia hadi miisho ya mbingu. **28** “Basi kula Pasaka?” **13** Basi akawatuma wawili mionganji jifunzeni somo hili kutohana na mtini: Matawi yake mwa wanafunzi wake, akawaambia, “Nendeni mjini. yanapoanza kuchipua na kutoa majani, mnatambua Huko mtakutana na mwanaume amebeba mtungi wa kwamba wakati wa kiangazi umekaribia. **29** Vivyo maji. Mfuateni. **14** Mwambieni mwenye nyumba ile hivyo, myaonapo mambo haya yakitukia, mnatambua kwamba wakati u karibu, hata malangoni. **30** Amin, atakayoingia, ‘Mwalimu anauliza: Kiko wapi chumba kizazi hiki hakitapita hadi mambo haya changu cha wageni, ambamo mimi na wanafunzi nawaambia, kizazi hiki hakitapita hadi mambo haya wangu tutakula Pasaka?’ **15** Atawaonyesha chumba yote yawe yametimia. **31** Mbingu na nchi zitapita, kikubwa ghorofani, kilichopambwa tena kilicho tarayi. lakini maneno yangu hayatapita kamwe. **32** “Kwa Tuandalieni humo.” **16** Wale wanafunzi waakondoka habari ya siku ile na saa hakuna yeyote ajuaye, na kwenda mjini, nao wakakuta kila kitu kama hata malaika walio mbinguni wala Mwana, ila Baba Yesu alivyowaambia. Hivyo wakaiandaas Pasaka. **17** peke yake. **33** Jihadharini! Kesheni! Kwa maana Ilipofika jioni, Yesu akaja pamoa na wale wanafunzi hamjui wakati ule utakapowadia. **34** Ni kama mtu wake kumi na wawili. **18** Walipoketi mezani wakila, anayesafiri. Anaiacha nyumba yake na kuwaachia na Yesu akawaambia, “Amin, nawaambia, mmoja wenu watumishi wake kuiangalia, kila mtu na kazi yake, atanisaliti, mmoja anayekula pamoa nama.” **19** kisha akawamamu yule bawabu aliye mlangoni Wakaanza kuhuzunika na kumuuliza mmoja baada akeshe. **35** “Basi kesheni kwa sababu hamjui ni lini ya mwingine, “Je, ni mimi Bwana?” **20** Akawajibu, mwenye nyumba atakaporudi: iwapo ni jioni, au “Ni mmoja mionganji mwenu ninyi kumi na wawili, ni usiku wa manane, au alfajiri awikapo jogoo, au yule anayechovya mkate kwenye bakuli pamoa mapambazuko. **36** Kama akija ghafula, asije akawakuta atanisaliti, mmoja anayekula pamoa nama.” **21** Mwana wa Adamu anaenda zake kama vile mmelala. **37** Lile ninalowaambia ninyi, nawaambia aliyoandikiwa. Lakini ole wake mtu yule amsalitiye watu wote: ‘Kesheni!’” **22** Walipokuwa wanakula, **14** Zilikuwa zimebaki siku mbili tu kabla ya Sikukuu na Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Yesu akachukua mkate, akashukuru, akaumega na Chachu. Viongozi wa makuhani na walimu wa sheria walikuwa wakitafuta njia ya kumkamata Yesu kwa hila na kumuua. **2** Lakini walisema, “Tusilifanye jambo hili wakati wa Sikukuu, maana watu wanawenza wakafanya ghasia.” **3** Yesu alikuwa Bethania nyumbani kwa Simoni aliyekuwa na ukoma. Wakati alipokuwa

hadi siku ile nitakapounywa mpya katika Ufalme wa lake. **53** Wakampeleka Yesu kwa kuhani mkuu, Mungu.” **26** Walipokwisha kuimba wimbo, wakatoka nao viongozi wa makuhani wote, na wazee na wakaenda Mlima wa Mizeituni. **27** Yesu akawaambia, walimu wa sheria wote wakakusanyika pamoja. “Ninyi nyote mtaniacha, kwa maana imeandikwa: **54** Petro akamuuta kwa mbali, hadi uani kwa “Nitampiga mchungaji, nao kondoo watatawanyika.” kuhani mkuu. Huko akaketi pamoja na walini, **28** Lakini baada ya kufufuka kwangu, nitawatangulia akiota moto. **55** Viongozi wa makuhani na Baraza kwenda Galilaya.” **29** Petro akasema, “Hata kama la Wayahudi lote wakatafuta ushahidi dhidi ya wengine wote wafakuacha, mimi sitakuacha.” **30** Yesu ili wapate kumuua. Lakini hawakupata jambo Yesu akawambia, “Amin, nakuambia; leo, usiku huu, lolote. **56** Wengi walitoa ushahidi wa uongo dhidi kabla jogoo hajawika mara mbili, wewe mwenyewe yake, lakini maelezo yao hayakukubaliana. **57** utanikana mara tatu.” **31** Lakini Petro akasisitiza zaidi, Ndipo wengine wakasimama wakatoa ushahidi wa “Hata kama itabidi kufa pamoja nawe, sitakukana uongo dhidi yake, wakisema: **58** “Sisi tulimsikia kamwe.” Nao wale wengine wote wakasema vivyo akisema, ‘Mimi nitalibomoa Hekalu hili liliojengwa hivyo. **32** Wakaenda mahali paitwapo Gethsemane. na wanadamu, na katika siku tatu nitajenga jingine Yesu akawaambia wanafunzi wake, ‘Kaeni hapa, nami ambalo halikujengwa na wanadamu.’” **59** Lakini niende nikaombe.” **33** Kisha akawachukua pamoja hata hivyo, ushahidi wao haukukubaliana. **60** Basi naye Petro, Yakobo na Yohana. Akaanza kuhuzuni kuhani mkuu akasimama mbele yao, akamuuliza sana na kutaabika. **34** Akawaambia, “Moyo wangu Yesu, ‘Je, wewe hutajibu? Ni ushahidi gani hawa watu umejawa na huzuni kiasi cha kufa. Kaeni hapa na wanauleta dhidi yako?’” **61** Lakini Yesu akakaa kimya, mkeshe.” **35** Akaenda mbele kidogo, akaanguka hakusema neno lolote. Kuhani mkuu akamuuliza kifidufidi, akaomba kwamba kama ingewezeka saa tena, “Je, wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu hiyo ya mteseo imwondokee. **36** Akasema, “Abba, Baba, Aliyebarikiwa?” **62** Yesu akajibu, “Mimi ndimi. Nanyi mambo yote yawezekana kwako. Niondolee kikombe mtamwona Mwana wa Adamu akiwa ameketi mfono hiki. Lakini si kama nipayo mimi, bali vile wa kuume wa Mwenye Nguvu, na akija juu ya upendavyo wewe.” **37** Akarudi kwa wanafunzi wake, mawingu ya mbinguni.” **63** Kuhani mkuu akararua akawakuta wamelala. Akawambia Petro, “Simoni, mavazi yake, akasema, “Tuna haja gani tena ya umelala? Je, hukuweza kukesha hata kwa saa moja? mashahidi zaidi? **64** Ninyi mmesikia hayo makufuru. **38** Kesheni na mwombe, msije mkaingia majaribuni. Uamuzi wenu ni gani?” Wote wakamhukumu kwamba Roho iko radhi, lakini mwili ni mdhaifu.” **39** Akaenda anastahili kifo. **65** Kisha baadhi ya watu wakaanza tena kuomba, akisema maneno yale yale. **40** Aliporudi, kumtemea mate; wakamfunga kitambaa machoni, akawakuta tena wamelala kwa sababu macho yao wakampiga kwa ngumi na kumwambia, “Tabiril!” yalikuwa mazito. Nao hawakujua la kumwambia. **41** Walini wakamchukua na kumpiga makofi. **66** Petro Akaja mara ya tatu, akaawaambia, “Bado mmelala alipokuwa bado yuko chini kwenye ua wa jumba na kupumzika? Imetosh! Saa imewadia. Tazameni, la kifalme, tazama akaja mmoja wa watumishi wa Mwana wa Adamu anasalitiwa na kutiwa mikononi kike wa kuhani mkuu. **67** Alipomwona Petro akiota mwa wenye dhambi. **42** Inukeni, twende zetu! moto, akamtazama sana, akawambia, “Wewe pia Tazameni, msaliti wangu yuaja!” **43** Yesu alipokuwa ulikuwa pamoja na Yesu, Mnazareti.” **68** Lakini Petro bado anazungumza, Yuda, mmoja wa wale wanafunzi akakana, akasema, “Sijui wala sielewi unalosema.” Kumi na Wawili, akatokea. Alikuwa amefuatana na Naye akaondoka kuelekewa kwenye njia ya kuingilia. umati wa watu wenye panga na marungu, waliokuwa **69** Yule mtumishi wa kike alipomwona mahali pale, wametumwa na viongozi wa makuhani, walimu wa akawaambia tena wale waliokuwa wamesimama sheria, na wazee. **44** Basi msaliti alikuwa amewapa hao hapo, “Huyu mtu ni mmoja wao.” **70** Lakini Petro watu ishara, kwamba: “Yule nitakayembusu ndiye. akakana tena. Baada ya muda kidogo wale waliokuwa Mkamateni, mkamchukue chini ya ulinzi.” **45** Mara Yuda akamjia Yesu na kusema, “Rabi.” Akambusu. **46** “Hakika wewe ni mmoja wao, kwa maana wewe pia ni Wale watu wakamkama Yesu, wakamweka chini ya ulinzi. **47** Ndipo mmoja wa wale waliokuwa wamesimama karibu aliuchomoa upanga wake na kumpiga mtumishi wa kuhani mkuu, akamkata sikio. **48** Kisha Yesu akawaambia, “Mmekuja na panga na marungu kunikamata kana kwamba mimi ni mnyang’anyi? **49** Siku kwa siku nilikuwa pamoja nanyi nikufundisha Hekaluni, wala hamkunikamata. Lakini Maandiko sharti yitimie.” **50** Ndipo wanafunzi wake wote wakamwacha, wakakimbia. **51** Kijana mmoja, ambaye hakuwa amevaa kitu isipokuwa alijitanda nguo ya kitani, alikuwa akimuuta Yesu. Walipomkamata, **52** alikimbia uchi, akaliacha vazi

15 Asubuhi na mapema, viongozi wa makuhani, pamoja na wazee, walimu wa sheria na Baraza lote, wakafikia uamuzi. Wakamfunga Yesu, wakamchukua na kumkabidhi kwa Pilato. **2** Pilato akamuuliza, “Je, wewe ndiye Mfalme wa Wayahudi?” Yesu akajibu, “Wewe umesema.” **3**

Viongozi wa makuhani wakamshtaki kwa mambo mengi. **4** Pilato akamuuliza tena, "Je, huna la kujibuu? Tazama ni mashtaka mangapi wanayaleta juu yako." **5** Lakini Yesu hakujibu lolote, hivyo Pilato akashangaa. **6** Ilikuwa desturi wakati wa Sikukuu ya Pasaka kumfungulia mfungwa yeyote ambaye watu wangemtaka. **7** Wakati huo, mtu aliyeitwa Baraba alikuwa amefungwa gerezani pamoja na waasi wengine waliokuwa wametekeleza uuaji wakati wa maasi. **8** Ule umati wa watu ukamjia Pilato na kumwomba awafanyie kama ilivyokuwa desturi yake. **9** Pilato akawauliza, "Mnataka niwafungulie huyu Mfalmeha wa Wayahudi?" **10** Kwa maana yeye alitambua kuwa viongozi wa makuhani walikuwa wamemtia Yesu mikononi mwake kwa ajili ya vivu. **11** Lakini viongozi wa makuhani wakauchochaea ule umati wa watu wamwombe awafungulie Baraba badala yake. **12** Pilato akawauliza tena, "Basi mnataka nifanye nini na huyu mtu mnayemwita Mfalmeha wa Wayahudi?" **13** Wakapiga kelele wakisema, "Msulubishe!" **14** Pilato akawauliza, "Kwa nini? Amefanya kosa gani?" Lakini wao wakapiga kelele kwa nguvu zaidi, wakisema, "Msulubishe!" **15** Pilato, akitaka kuuridhisha ule umati wa watu, akawafungulia Baraba. Naye baada ya kuamuru Yesu achapwe mijeledi, akamtoa ili asulubishwe. **16** Askari wakampeleka Yesu hadi kwenye ukumbi wa ndani wa jumba la kifalme, ndio Praitorio, wakusanya kikosi kizima cha askari. **17** Wakamvalisha Yesu joho la zambarau, wakasokota taji ya miiba, wakamvika kichwani. **18** Wakaanza kumsalimu kwa dhihaka, "Salamu, mafalme wa Wayahudi?" **19** Wakampiga kwa fimbo ya mwanzo tena na tena kichwani na kumtemea mate. Wakapiga magoti mbele yake, wakamsujudia kwa kumdhihaki. **20** Walipokwisha kumdhihaki, wakamvua lile joho la zambarau, wakamvika tena nguo zake. Kisha wakamtoa nje ili wakamsulubishe. **21** Mtu mmoja kutoka Kirene, jina lake Simon, baba yao Aleksanda na Rufo, alikuwa anapita zake kuingia mjini kutoka shamba, nao wakamlazimisha kuubeba ule msalaba. **22** Kisha wakampeleka Yesu mpaka mahali palipoitwa Golgotha (maana yake ni Mahali pa Fuvu la Kichwa). **23** Nao wakampa divai iliyochanganywa na manemane, lakini hakuinywa. **24** Basi wakamsulubisha, nazo nguo zake wakagawana miengoni mwao kwa kuzipigia kura ili kuamua ni gani kila mtu atachukua. **25** Ilikuwa yapata saa tatu asubuhi walipomsulubisha. **26** Tangazo likaandikwa la mashtaka dhidi yake lenye maneno haya: "Mfalmeha wa Wayahudi." **27** Pamoja naye waliosulubiwa wanyang'anyi wawili, mmoja upande wake wa kuume na mwingine upande wa kushoto. [**28** Naymo maandiko yakatimizwa, yale yasemayo, "Alihesabiwa pamoja na watenda dhambi."] **29** Watu waliokuwa wakipita njiani wakamtukana huku wakikitisa vichwa vyao na kusema, "Aha! Wewe ambaye utalivunja Hekalu na kulijenga kwa siku tatu, **30** basi shuka kutoka msalabani na ujiokoe mwenyewe!" **31** Vivyo hivyo, viongozi wa makuhani pamoja na walimu wa sheria wakamdhihaki miengoni mwoo wakisema, "Aliwaokoa wengine, lakini hawezi kujiooka mwenyewe!" **32** Basi huyu Kristo, huyu Mfalme wa Israeli, ashuke sasa kutoka msalabani, ili tupate kuona na kuamini." Wale waliosulubiwa pamoja naye pia wakamtukana. **33** Ilipofika saa sita, giza liliifunika nchi yote hadi saa tisa. **34** Mnamo saa tisa, Yesu akapaza sauti, akalia, "Elo, Elo, lama sabaktanii?" (maana yake, "Mungu wangu, Mungu wangu, mbono umeniachaka?") **35** Baadhi ya watu waliokuwa wamesimama karibu waliposikia hayo, wakasema, "Msikieni, anamwita Eliya." **36** Mtu mmoja akaenda mbio, akachovya sifongo kwenye siki, akaiweka kwenye mwanzo na akampa Yesu ili anywe, akisema, "Basi mwacheni. Hebu tuone kama Eliya atakuja kumshusha kutoka hapo msalabani." **37** Kisha Yesu akatoa sauti kuu, akakata roho. **38** Pazia la Hekalu likachanika vipande viwili kuanzia juu hadi chini. **39** Basi yule jemadari aliyekuwa amesimama hapo mbele ya msalaba wa Yesu aliposikia ile sauti yake na kuona jinsi alivyokata roho, akasema, "Hakika mtu huyu alikuwa Mwana wa Mungu!" **40** Walikuwepo pia wanawake waliokuwa wakiangalia kwa mbali. Miengoni mwao walikuwepo Maria Magdalene, na Maria mama yao Yakobo mdogo na Yose, pia na Salome. **41** Hawa walifuatana na Yesu na kushughulikia mahitaji yake alipokuwa Galilaya. Pia walikuwepo wanawake wengine wengi waliokuwa wamekuja pamoja naye Yerusalem. **42** Ilipofika jioni, kwa kuwa ilikuwa Siku ya Maandalizi, yaani siku moja kabla ya Sabato, **43** Yosefu wa Arimathaya, mtu aliyeleshimiwa katika Baraza, na ambaye alikuwa anautarajia Ufalme wa Mungu, akamwenda Pilato kwa ujasiri na kumwomba mwili wa Yesu. **44** Pilato alikuwa akiijuliza kama Yesu alikuwa amekwisha kufa. Hivyo akamwita yule jemadari, akamuuliza iwapo Yesu alikuwa amekwisha kufa. **45** Baada ya kupata habari kutoka kwa yule jemadari kwamba kweli amekwisha kufa, Pilato akampa Yosefu ruhusa ya kuuchukua huo mwili. **46** Hivyo Yosefu akanunu kitambaa cha kitani safi, akaushusha mwili kutoka msalabani, akaufunga katika kile kitambaa cha kitani, na kuuweka ndani ya kaburi lilichoongwa kwenye mwamba. Kisha akavingirisha jiwe kwenye ingilio la kaburi. **47** Maria Magdalene na Maria mamaye Yose walipaona mahali pale alipolazwa.

16 Sabato ilipomalizika, Maria Magdalene, Maria mama yake Yakobo, na Salome walinunua manukato ili wakaupake mwili wa Yesu. **2** Asubuhi na mapema, siku ya kwanza ya juma, mara tu baada ya kuchomoza juu, walikwenda kaburini. **3** Njiani wakawa wanaulizana wao kwa wao, "Ni nani atakayetuingirishia lile jiwe kutoka kwenye ingilio la kaburi?" **4** Lakini walipotazama, wakaona lile jiwe, ambalo lilikuwa kubwa sana, limewishaa kuvingirishwa kutoka pale penye ingilio la kaburi. **5** Walipokuwa wakiingia mle kaburini, wakamwona

kijana mmoja aliyeavaa joho jeupe akiwa ameketi upande wa kuume, nao wakastaajabu. **6** Yule malaika akaawaambia, “Msistaajabu. Mnamatfuta Yesu, Mnazareti, aliyesulubiwa. Amefufuka! Hayuko hapa. Tazameni mahali walipomlaza. **7** Lakini nendeni mkawaambie wanafunzi wake pamoja na Petro, kwamba, ‘Anawatangulia kwenda Galilaya. Huko ndiko mtamwona, kama alivyowaambia.’” **8** Hivyo wakatoka, wakakimbia kutoka mle kaburini wakiwa na hofu kuu na mshangao. Nao hawakumwambia mtu yejote neno lolote, kwa sababu waliogopa. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)

Yesu alipofufuka alfajiri na mapema siku ya kwanza ya juma alimtokea kwanza Maria Magdalene, yule ambaye alikuwa amemtoea pepo wachafu saba. **10** Maria akaenda, naye akaawaambia wale waliokuwa wamefuatana na Yesu, waliokuwa wanaomboleza na kulia. **11** Lakini waliposikia kwamba Yesu yu hai na kwamba Maria alikuwa amemwona, hawakusadiki. **12** Baadaye Yesu akawatokea wawili mionganini mwa wanafunzi wake walipokuwa wakienda shambani akiwa katika sura nyiningine. **13** Nao wakarudi na kuwaambia wenzao. Lakini hawakuwasadiki wao pia. **14** Baadaye Yesu akawatokea wale wanafunzi kumi na mmoja walipokuwa wakila chakula. Akawakemea kwa kutoamini kwao na kwa ugumu wa miyo yao kwa kutosadiki wale waliomwona baada yake kufufuka. **15** Akawaambia, “Enendeni ulimwenguni kote, mkaibubiri Injili kwa kila kiumbe. **16** Yeyote aaminiye na kubatizwa ataokokoa. Lakini yeyote asiyeamini atahukumiwa. **17** Nazo ishara hizi zitafuatana na wanaoamini: Kwa Jina langu watatoa pepo wachafu; watasema kwa lugha mpya; **18** watashika nyoka kwa mikono yao; na hata wakinwywa kitu chochote cha kuua, hakitawadhuru kamwe; wataweka mikono yao juu ya wagonjwa, nao watapona.” **19** Baada ya Bwana Yesu kusema nao, alichukuliwa juu mbinguni na kuketi mkono wa kuume wa Mungu. **20** Kisha wanafunzi wake wakatoka, wakahubiri kila mahali, naye Bwana akatenda kazi pamoja nao na kulithibitisha neno lake kwa ishara zilizofuatana nalo.]

Luka

1 Kwa kuwa watu wengi wamekaa ili kuandika habari za mambo yaliyotukia katikati yetu, **2** kama vile yaliyokabidhiwa kwetu na wale waliokuwa mashahidi walioyaona na watumishi wa Bwana, **3** mimi nami baada ya kuchunguza kila kitu kwa uangalifu kuanzia mwanzo, niliamua kukuandikia habari za mambo hayo, ewe mtukufu Theofilo, **4** ili upate kujuja ukweli kuhusu yale uliyofundishwa. **5** Wakati wa Herode mfalme wa Uyahudi, palikuwa na kuhani mmoja jina lake Zekaria, ambaye alikuwa wa ukoo wa kikuhanini wa Abiya. Elizabeti mkewe alikuwa pia mzao wa Aroni. **6** Zekaria na Elizabeti mkewe wote walikuwa watu wanyofu mbele za Mungu, wakizishika amri zote za Bwana na maagizo yote bila lawama. **7** Lakini walikuwa hawana watoto, kwa sababu Elizabeti alikuwa tasa; nao wote wawili walikuwa wazee sana. **8** Siku moja ilipokuwa zamu ya kikundi cha Zekaria, yeye akifanya kazi ya ukuhani Hekaluni mbele za Mungu, **9** alichaguliwa kwa kura kwa kufuata desturi za ukuhani, kuingia Hekaluni mwa Bwana ili kufukiza uvumba. **10** Nao wakati wa kufukiza uvumba ulipowadia, wale wote waliokuwa wamekusanyika ili kuabudu walikuwa njie wakiomba. **11** Ndipo malaika wa Bwana, akiwa amesimama upande wa kuume wa madhabahuti ya kufukizia uvumba, akamtokea Zekaria. **12** Zekaria alipomwona huyo malaika, akafadhaika sana, akajawa na hofu. **13** Lakini malaika akamwambia, “Usiogope, Zekaria, kwa maana Mungu amesikia maombi yako. Mkeo Elizabeti atakuzalia mtoto wa kiume, nawe utamwita jina lake Yohana. **14** Yeye atakuwa furaha na shangwe kwako, nao watu wengi watashangilia kwa sababu ya kuzaliwi kwake. **15** Kwa kuwa atakuwa mkuu mbele za Bwana, kamwe hataonja mvinyo wala kinywaji chocote cha kulevy, naye atajazwa Roho Mtakatifu hata kabla ya kuzaliwi kwake. **16** Naye atawageuze wengi wa wana wa Israeli warudi kwa Bwana Mungu wao. **17** Naye atatangulia mbele za Bwana katika roho na nguvu ya Eliya, ili kuigeuza miyo ya baba kuwaelekea watoto wao, na wasiotii warejee katika hekima ya wenye haki, ili kuliweka tayari taifa lililoandaliwa kwa ajili ya Bwana.” **18** Zekaria akamuuliza malaika, “Jambo hilo linawezekanaje? Mimi ni mzee na mke wangu pia ana umri mkubwa.” **19** Malaika akamjibu, akamwambia, “Mimi ni Gabrieli, nisimamaye mbele za Mungu, nami ni metumwa kwako ili nikumbie habari hizi njema. **20** Basi sasa kwa kuwa hujaamini maneno yangu ambayo yatatimizwa kwa wakati wake, utakuwa bubu hadi siku ile mambo haya yatakapotukia.” **21** Wakati huo watu walikuwa wanamngoeja Zekaria njie huku wakashangaa kukawia kwake mle Hekaluni. **22** Alipotoka akawa hawezi kusema nao, wao wakatambua kuwa ameona maono ndani ya Hekalu. Lakini kwa kuwa alikuwa bubu, akawa anawaashiria kwa mikono. **23** Muda wake wa

kuhudumu Hekaluni ulipomalizika, akarudi nyumbani kwake. **24** Baada ya muda usio mrefu, Elizabeti mkewe akapata mimba, naye akajitenga kwa miezi mitano. **25** Akasema, “Hili ndilo Bwana alilonitendea aliponiangalia kwa upendeleo na kuniondolea aibu yangu mbele ya watu.” **26** Mwezi wa sita baada ya Elizabeti kupata mimba, Mungu alimtuma malaika Gabrieli aende Galilaya katika mji wa Nazareti, **27** kwa mwanamwali bikira aliyekuwa ameposwa na mtu mmoja jina lake Yosefu wa nyumba ya Daudi. Jina la huyu mwanamwali bikira ni Maria. **28** Naye malaika akaja kwake akamwambia: “Salamu, wewe uliyebarikiwa, Bwana yu pamoja nawe!” **29** Maria akafadhaishwa sana na maneno haya, akajiuliza moyoni, “Salamu hii ni ya namna gani?” **30** Ndipo malaika akamwambia, “Usiogope, Maria, umepata kibali kwa Mungu. **31** Tazama, utachukua mimba, nawe utamzaa mtoto mwanaume na utamwita jina lake Yesu. **32** Yeye atakuwa mkuu, naye ataitwa Mwana wa Aliye Juu Sana. Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi baba yake. **33** Ataimiliki nyumba ya Yakobo milele, na ufalme wake hautakuwa na mwisho.” (aiōn **g165**) **34** Maria akamuuliza huyo malaika, “Maadamu mimi ni bikira, jambo hili litawezekanaje?” **35** Malaika akamjibu, “Roho Mtakatifu atakujilia juu yako, nazo nguvu zake Yeye Aliye Juu Sana zitakufunika kama kivuli. Kwa hiyo mtoto atakayezaliwa atakuwa mtakatifu, naye ataitwa Mwana wa Mungu. **36** Tazama, jamaa yako Elizabeti amechukua mimba katika uze wake, na huu ni mwezi wake wa sita, yeye aliyeitwa tasa. **37** Kwa maana kwa Mungu hakuna lisilowezekana.” **38** Maria akasema, “Tazama, mimi ni mtumishi wa Bwana. Na iwe kwangu kama uliyoyesema.” Kisha malaika akaondoka, akamwacha. **39** Wakati huo Maria akajiandaa, akaharakisha kwenda katika mji mmoja kwenye vilima nya Uyahudi. **40** Akaingia nyumbani kwa Zekaria na kumsalimu Elizabeti. **41** Naye Elizabeti aliposikia salamu ya Maria, mtoto aliyekuwa tumboni mwangu akaruka. Elizabeti akajazwa na Roho Mtakatifu, **42** akapaza sauti kwa nguvu akasema, “Umebarikiwa wewe miyongoni mwa wanawake, naye mtoto utakayemzaa amebarikiwa. **43** Lakini ni kwa nini mimi ni mepata upendeleo kiasi hiki, hata mama wa Bwana wangu afike kwangu? **44** Mara tu niliposikia sauti ya salamu yako, mtoto aliyeko tumboni mwangu aliruka kwa furaha. **45** Amebarikiwa yeye aliyeamini kwamba lile Bwana alilomwambia litatimizwa.” **46** Naye Maria akasema: “Moyo wangu wamwadhimisha Bwana, **47** nayo roho yangu inamfurahia Mungu Mwokozi wangu, **48** kwa kuwa ameangalia kwa fadhili unyonge wa mtumishi wake. Hakika tangu sasa vizazi vyote vitaniita aliyebarikiwa, **49** kwa maana yeye Mwenye Nguvu amenitendea mambo ya ajabu: jina lake ni takatifu. **50** Rehemwa zake huwaendea wale wamchao, kutoka kizazi hadi kizazi. **51** Kwa kuwa ametenda mambo ya ajabu kwa mkono wake; amewatawawane wale wenye kiburi ndani ya miyoto

2 Siku zile Kaisari Augusto alitoa amri kwamba watu wote waandikishwe katika ulimwengu wa Kirumi.
2 (Orodha hii ndiyo ya kwanza iliyo fanyika wakati Krenio alikuwa mtawala wa Shamu). **3** Kila mtu

Luka

Simeoni, akiwa ameongozwa na Roho Mtakatifu, alikwenda Hekaluni. Wazazi walipomleta mtoto Yesu ili kumfanya kama ilivyokuwa desturi ya Sheria, **28** ndipo Simeoni akampokea mtoto mikononi mwake na kumsifu Mungu, akisema: **29** “Bwana Mwenyezi, kama ulivyoahidi, sasa wamruhusu mtumishi wako aende zake kwa amani. **30** Kwa maana macho yangu yameuona wokovu wako, **31** uliweka tayari machoni pa watu wote, **32** nuru kwa ajili ya ufunuo kwa watu wa Mataifa na kwa ajili ya utukufu kwa watu wako Israeli.” **33** Naye Yosefu na mama yake mtoto wakastaajabu kwa yale yaliyokuwa yamesewma kumhusu huyo mtoto. **34** Kisha Simeoni akawabariki, akamwambia Maria mama yake, “Mtoto huyu amewekwa kwa makusudi ya kuanguka na kuinuka kwa wengi katika Israeli. Atakuwa ishara ambayo watu watanena dhidi yake, **35** ili mawazo ya miyo mingi yadhihirike. Nao upanga utauchoma moyo wako.” **36** Tena alikuwako Hekaluni nabii mmoja mwanamke, jina lake Ana binti Fanueli, wa kabilia la Asheri. Alikuwa mzee sana; naye alikuwa ameolewa na kuishi na mume kwa miaka saba tu, kisha mumewe akafa. **37** Hiryo alikuwa mjane na umri wake ulikuwa miaka themanini na minne. Yeye hakuondoka humo Hekaluni usiku wala mchana, bali alikuwa akimwabudu Mungu, akifunga na kuomba. **38** Wakati huo huo, Ana alikuja akaanza kusifu, akimshukuru Mungu na kusema habari za huyo mtoto kwa watu wote waliokuwa wakitarajia ukombozi wa Yerusalem. **39** Yosefu na Maria walipokuwa wamekamilisha mambo yote yaliyotakiwa na Sheria ya Bwana, walirudi mijini kwao Nazareti huko Galilaya. **40** Naye yule mtoto akakua na kuongezeka nguvu, akiwa amejaah hekima, na neema ya Mungu ilikuwa juu yake. **41** Kila mwaka Yosefu na Maria mama yake Yesu walikuwa na desturi ya kwenda Yerusalem kwa ajili ya Sikukuu ya Pasaka. **42** Yesu alipokuwa na umri wa miaka kumi na miwili, walipanda kwenda kwenye Sikukuu hiyo kama ilivyokuwa desturi. **43** Baada ya Sikukuu kumalizika, wakati Yosefu na Maria mama yake walipokuwa wakirudi nyumbani, Yesu alibaki Yerusalem lakini hawakutambua. **44** Wao wakidhani kuwa yuko mionganii mwa wasafiri, walienda mwendo wa kutwa nzima. Ndipo wakaanza kumtafuta mionganii mwa jamaa zao na marafiki. **45** Walipomkosa walirudi Yerusalem ili kumtafuta. **46** Baada ya siku tatu wakamkuta ndani ya Hekalu, akiwa ameketi katikati ya walimu wa sheria, akiwasikiliza na kuwaluiza maswali. **47** Wote waliomsikia walistaajabishwa na uwezo wake mkubwa wa kuelewa, na majibu aliyyoatoa. **48** Yosefu na Maria mama yake walipomwona walishangaa. Mama yake akamuuliza, “Mwanangu, mbona umetufanya hivi? Tazama, mimi na baba yako tumekuwa tukikutafuta kwa wasiwasi mkubwa kila mahali.” **49** Yesu akawaambia, “Kwa nini kunitafuta? Hamkjua kwamba imenipasa kuwa katika nyumba ya Baba yangu?” **50** Lakini wao hawakuelewa maana ya lile alilowaambia. **51** Ndipo akashuka pamoja nao hadi Nazareti, naye alikuwa mtiifu kwao. Lakini mama yake akayaweka moyoni mwake mambo haya yote. **52** Naye Yesu akakua katika hekima na kimo, akimpendezza Mungu na wanadamu.

3 Katika mwaka wa kumi na tano wa utawala wa Kaisari Tiberio, Pontio Pilato akiwa mtawala wa Uyahudi, Herode akiwa mfalme wa Galilaya, Filipo ndugu yake akiwa mfalme wa Iturea na nchi ya Trakoniti, na Lisania akiwa mfalme wa Abilene, **2** nao Anasi na Kayafa wakiwa makuhani wakuu, neno la Mungu likamjia Yohana, mwana wa Zekaria huko jangwani. **3** Akaenda katika nchi yote kandokando ya Mto Yordani, akihubiri ubatizo wa toba kwa ajili ya msamaha wa dhambi. **4** Kama ilivoandikwa katika kitabu cha nabii Isaya: “Sauti ya mtu aliye nyikani, ‘Itengenezeni njia ya Bwana, yanyoosheni mapito yake. **5** Kila bonde litajazwa, kila mlima na kilima vitashushwa. Njia zilizopinda zitanyooshwa, na zilizoparuza zitasawazishwa. **6** Nao watu wote watauona wokovu wa Mungu.” **7** Yohana akaumbia ule umati wa watu uliokuwa unakuja ili kubatizwa naye, “Ninyi watoto wa nyoka! Ni nani aliyeaonya kuikimbia ghadhabu inayokuja? **8** Basi zaeni matunda yastahiliyo toba. Wala msianze kusema miyoni mwenu kuwa, ‘Sisi tunaye Abrahamu, baba yetu.’ Kwa maana nawaambia kuwa Mungu anaweza kumwinulia Abrahamu watoto kutoka mawe haya. **9** Hata sasa shoka limeshawekwa tayari kwenye shina la kila mti. Basi kila mti usiozaa matunda mazuri hukatwa na kutupwa motoni.” **10** Ule umati wa watu ukamuuliza, “Inatupasa tufanyeje basi?” **11** Yohana akawaambia, “Aliye na kanzu mbili amgawie asiyeh nayo, naye aliye na chakula na afanye vivyo hiryo.” **12** Watoza ushuru nao wakaja ili wabatizwe, wakamuuliza, “Bwana na sisi inatupasa tufanyeje?” **13** Akawaambia, “Msichukue zaidi ya kiwango mllichopangiwa.” **14** Askari nao wakamuuliza, “Je, nasi inatupasa tufanye nini?” Akawaambia, “Msimdhulumu mtu wala msimshtaki mtu kwa uongo, bali mridhike na mishahara yenu.” **15** Watu walikuwa na matazamio makubwa. Wakawa wanajiuliza miyoni mwao iwapo Yohana angeweza kuwa ndiye Kristo. **16** Yohana akawajibu akawaambia, “Mimi nawabatiza kwa maji. Lakini atakuja aliye na nguvu kunilikio mimi, ambaye sistahili hata kufungua kamba za viatu vyake. Yeye atawabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto. **17** Pepeto lake liko mkononi, tayari kusafisha sakafu yake ya kupuria na kuikusanya ngano ghalani, lakini makapi atayateketza kwa moto usiozimika.” **18** Basi, kwa maonyo mengine mengi Yohana aliwasihii na kuwahubiria watu Habari Njema. **19** Lakini Yohana alipomkemea Mfalme Herode kuhusu uhusiano wake na Herodia, mke wa ndugu yake, na maovu mengine aliyoikuwa amefanya, **20** Herode aliongezea jambo hili kwa hayo mengine yote: alimfunga Yohana gerezani. **21** Baada ya watu wote kubatizwa, Yesu naye akabatizwa. Naye alipokuwa akiomba, mbingu zilifunguka. **22** Roho Mtakatifu akashuka juu yake kwa umbo kama la hua, nayo

sauti kutoka mbinguni ikasema: "Wewe ni Mwanangu mpendwa; nami nimependezwa nawe sana." **23** Yesu alikuwa na umri wa miaka thelathini alipoanza huduma yake. Alikuwa akidhaniwa kuwa mwana wa Yosefu, Yosefu alikuwa mwana wa Eli, **24** Eli alikuwa mwana wa Mathati, Mathati alikuwa mwana wa Lawi, Lawi alikuwa mwana wa Melki, Melki alikuwa mwana wa Yanai, Yanai alikuwa mwana wa Yosefu, **25** Yosefu alikuwa mwana wa Matathia, Matathia alikuwa mwana wa Amosi, Amosi alikuwa mwana wa Nahumu, Nahumu alikuwa mwana wa Esli, Esli alikuwa mwana wa Nagai, **26** Nagai alikuwa mwana wa Maathi, Maathi alikuwa mwana wa Matathia, Matathia alikuwa mwana wa Semeini, Semeini alikuwa mwana wa Yoseki, Yoseki alikuwa mwana wa Yoda, **27** Yoda alikuwa mwana wa Yoanani, Yoanani alikuwa mwana wa Resa, Resa alikuwa mwana wa Zerubabeli, Zerubabeli alikuwa mwana wa Shealtiel, Shealtiel alikuwa mwana wa Neri, **28** Neri alikuwa mwana wa Melki, Melki alikuwa mwana wa Adi, Adi alikuwa mwana wa Kosamu, Kosamu alikuwa mwana wa Elmadamu, Elmadamu alikuwa mwana wa Eri, **29** Eri alikuwa mwana wa Yoshua, Yoshua alikuwa mwana wa Eliezeri, Eliezeri alikuwa mwana wa Yorimu, Yorimu alikuwa mwana wa Mathati, Mathati alikuwa mwana wa Lawi, **30** Lawi alikuwa mwana wa Simeoni, Simeoni alikuwa mwana wa Yuda, Yuda alikuwa mwana wa Yosefu, Yosefu alikuwa mwana wa Yonamu, Yonamu alikuwa mwana wa Eliakimu, Eliakimu alikuwa mwana wa Melea, **31** Melea alikuwa mwana wa Mena, Mena alikuwa mwana wa Matatha, Matatha alikuwa mwana wa Nathani, Nathani alikuwa mwana wa Daudi, **32** Daudi alikuwa mwana wa Yese, Yese alikuwa mwana wa Obedi, Obedi alikuwa mwana wa Boazi, Boazi alikuwa mwana wa Salmoni, Salmoni alikuwa mwana wa Nashoni, **33** Nashoni alikuwa mwana wa Aminadabu, Aminadabu alikuwa mwana wa Aramu, Aramu alikuwa mwana wa Hesroni, Hesroni alikuwa mwana wa Peresi, Peresi alikuwa mwana wa Yuda, **34** Yuda alikuwa mwana wa Yakobo, Yakobo alikuwa mwana wa Isaki, Isaki alikuwa mwana wa Abrahamu, Abrahamu alikuwa mwana wa Tera, Tera alikuwa mwana wa Nahori, **35** Nahori alikuwa mwana wa Serugi, Serugi alikuwa mwana wa Reu, Reu alikuwa mwana wa Pelegi, Pelegi alikuwa mwana wa Eberi, Eberi alikuwa mwana wa Sala, **36** Sala alikuwa mwana wa Kenani, Kenani alikuwa mwana wa Arfaksadi, Arfaksadi alikuwa mwana wa Shemu, Shemu alikuwa mwana wa Noa, Noa alikuwa mwana wa Lameki, **37** Lameki alikuwa mwana wa Methusela, Methusela alikuwa mwana wa Enoki, Enoki alikuwa mwana wa Yaredi, Yaredi alikuwa mwana wa Mahalaleli, Mahalaleli alikuwa mwana wa Kenani, **38** Kenani alikuwa mwana wa Enoshi, Enoshi alikuwa mwana wa Sethi, Sethi alikuwa mwana wa Adamu, Adamu alikuwa mwana wa Mungu.

4 Yesu, akiwa amejaa Roho Mtakatifu, akarudi kutoka Yordani. Akaongozwa na Roho Mtakatifu hadi nyikani, **2** mahali ambako kwa siku arobaini alikuwa akijaribiwa na ibilisi. Kwa siku zote hizo hakula chochote, hivyo baada ya muda huo akaona njaa. **3** Ibilisi akamwambia, "Ikiwa wewe ni Mwana wa Mungu, amuru jiwe hili liwe mkate." **4** Yesu akajibu akamwambia, "Imeandikwa: 'Mtu haishi kwa mkate tu.'" **5** Ibilisi akampeleka hadi juu ya mlima mrefu akamwonyesha milki zote za dunia kwa mara moja. **6** Akamwambia, "Nitakupa mamlaka juu ya milki hizi na fahari zake zote, kwa maana zimekabidhiwa mikononi mwangu nami ninawenza kumpa yeote ninayetaka. **7** Hivyo ikiwa utanisujudia na kuniabudu, vyote vitakuwa vyako." **8** Yesu akamjibu, "Imeandikwa: 'Mwabudu Bwana Mungu wako na umtumikie yeje peke yake.'" **9** Kisha ibilisi akampeleka mpaka Yerusalem, akamweka juu ya mnara mrefu wa Hekalu, akamwambia, "Kama wewe ndiwe Mwana wa Mungu, jitupe chini kutoka hapa, **10** kwa maana imeandikwa: "Atakuagizia malaika zake ili wakulinde; **11** nao watakuchukua mikononi mwao, usije ukajikwaa mguu wako katika jiwe." **12** Yesu akamjibu, "Imesemwa, 'Usimjaribu Bwana Mungu wako.'" **13** Ibilisi alipomaliza kila jaribu, akamwacha Yesu mpaka wakati mwininge ufaao. **14** Kisha Yesu akarudi mpaka Galilaya, akiwa amejaa nguvu za Roho Mtakatifu, nazo habari zake zikaenea katika sehemu zote za nchi za kandokando. **15** Akaanza kufundisha kwenye masinagogi yao, na kila mmoja akamsifu. **16** Yesu akaenda Nazareti, alipolelewa, na siku ya Sabato alikwenda katika sinagogi kama iliyokuwa desturi yake. Akasimama ili asome, **17** naye akapewa kitabu cha nabii Isaya, akakifungua na kukuta mahali palipoandikwa: **18** "Roho wa Bwana yu juu yangu, kwa sababu amenitia mafuta kuwahiburia maskini habari njema. Amenituma kuwatangazia wafungwa kufunguliwa kwa, na vipofo kupata kuona tena, kuwaweka huru wanaoonewa, **19** na kutangaza mwaka wa Bwana uliokubalika." **20** Kisha akakifunga kitabu, akamrudishia mtumishi na akaketi. Watu wote waliokuwamo katika sinagogi wakamkazia macho. **21** Ndipo akaanza kwa kuwaambia, "Leo Andiko hili limetimia mkiwa mmasikia." **22** Wote waliokuwako wakamsifu na kuyastaajabia maneno yake yaliyojaa neema, wakaulizana, "Je, huyu si mwana wa Yosefu?" **23** Yesu akawaambia, "Bila shaka mtatumia mithali hii: 'Tabibu, jiponye mwenyewe! Mambo yale tuliyosikia kwamba ultiyafanya huko Kapernaumu, yafanye na hapa kwenye mji wako.'" **24** Yesu akasema, "Amini, nawaambia, hakuria nabii anayekubalika katika mji wake mwenyewe. **25** Lakini uweli ni kwamba palikuwa na wajane wengi katika Israeli wakati wa Eliya, mbingu zilipofungwa kwa miaka mitatu na miezi sita pakawa na njaa kuu katika nchi nzima. **26** Hata hivyo Eliya hakutumwa hata kwa mmoja wao, bali kwa mijane mmoja wa Sarepta katika nchi ya Sidoni. **27** Pia palikuwa na wengi wenye

ukoma katika Israeli katika siku za nabii Elisha, lakini Simoni, "Sasa peleka mashua hadi kilindini kisha hakuna hata mmoja wao aliyetakaswa, isipokuwa mshushe nyavu zenu mkavue samaki." 5 Simoni Naamani mtu wa Shamu." 28 Watu wote katika akamjibu, "Bwana, tumefanya kazi ya kuchosha usiku sinagogi waliposikia maneno haya, wakakasirika sana. kucha na hatukuvuchochote. Lakini, kwa neno 29 Wakasimama, wakamtoa nije ya mji, wakamchukua lako nitazishusha nyavu." 6 Nao walipozishusha hadi kwenye kilele cha mlima mahali ambapo mji nyavu zao, wakavua samaki wengi sana, nyavu huo ulikuwa umejengwa, ili wamtupe chini kutoka zao zikajaa zikaanza kukatika. 7 Wakawaashiria kwenye mteremko mkali. 30 Lakini ye ye akapita wawuvi wenzao kwenye ile mashua nyingine ili waje papo hapo katikati ya huo umati wa watu akaenda kuwasaidia. Wakaja, wakajaza mashua zote mbili zake. 31 Kisha Yesu akashuka kwenda Kapernaumu, samaki hata zikaanza kuzama. 8 Simoni Petro alipoona mji wa Galilaya, na katika siku ya Sabato akawa haya yaliyotukia, alianguka miguuni mwa Yesu na anafundisha. 32 Wakashangazwa sana na mafundisho kumwambia, "Bwana, ondoka kwangu. Mimi ni mtu yake, maana maneno yake yalikuwa na mamlaka. 33 Ndani ya sinagogi palikuwa na mtu aliye kuhau wenzake walikuwa wameshangazwa sana na wingi wa amepagawa na pepo mchafu. Naye akapiga kelele kwa nguvu akisema, 34 "Tuache! Tuna nini nawe, Yesu wenzake walikuwa wamepata. 10 Vivyo hivyo wenzake wa Nazareti? Je, umekuja kutuangamiza? Ninakujua Simoni, yaani Yakobo na Yohana, wana wa Zebedayo, wewe ni nani. Wewe ndiwe Aliye Mtakatifu wa walishangazwa pia. Ndipo Yesu akamwambia Simoni, "Usiogope, tangu sasa utakuwa mvuvi wa watu." Mungu!" 35 Basi Yesu akamkemea yule pepo mchafu, 11 Vivyo wakasogeza mashua zao mpaka ufuoni akisema, "Nyamaza kimya! Nawe umtoke!" Yule mwa bahari, wakaacha kila kitu na kumfuta. 12 pepo mchafu akamwangusha yule mtu chini mbele ikawa siku moja Yesu alipokuwa katika mji fulani, yao wote, akatoka pasipo kundhuru. 36 Watu wote mtu mmoja mwenye ukoma mwili mzima akamjia. wakashangaa, wakaambiana, "Mafundisho haya ni Alipomwona Yesu, alianguka chini mpaka uso wake ya namna gani? Anawaamuru pepo wachafu kwa ukagusa ardhi, akamsihii akisema, "Bwana, ukitaka, mamlaka na nguvu, nao wanatoka!" 37 Habari zake zikaanza kuenea kila mahali katika sehemu ile. 38 mwa bahari, wakaacha kila kitu na kumfuta. 12 ikawa siku moja Yesu alipokuwa katika mji fulani, nenda ukajionyeshe kwa kuhani na ukatoe sadaka Yesu akatoka katika sinagogi, akaenda nyumbani kwa 13 Yesu akanyoosha mkono zikaanza kuenea kila mahali katika sehemu ile. 38 wake, akamgusa yule mtu, akamwambia, "Nataka. Yesu Simoni. Basi huko alimkuta mama mkwe wa Simoni 14 Yesu akamwagiza akisema, "Usimwambie mtu ye yote, bali akiwa ameshikwa na homa kali, nao wakamwomba 15 Lakini habari zake Yesu zikazidi sana Yesu amsaidie. 39 Vivyo Yesu akamwinamia na 16 nenda ukajionyeshe kwa kuhani na ukatoe sadaka kukemea ile homa, nayo ikamwacha. Akaamka saa ile alizoagiza Mose kwa utakaso wako, ili kuwa ushuhuda kwa." 17 Siku moja Yesu 17 Siku moja Yesu yeye ndiye Kristo. 40 Jua lilipokuwa kuenea kotekote kuliko wakati mwininge wowote. linatua, watu wakamletea Yesu watu wote waliokuwa Makutano makubwa ya watu yalikuwa yakikusanya na maradhi mbalimbali, naye akaweka mikono yake ili kumsikiliza na kuponywa magonjwa yao. 16 juu ya kila mgonjwa, naye akawaponya. 41 Pepo Lakini mara kwa mara Yesu alijitenga nao ili kwenda wachafu pia wakawatoka watu wengi, nao walipokuwa mahali pa faragha kuomba. 18 Wakaja watu wamembeba mgonjwa wakitoka wakapiga kelele, wakisema: "Wewe ni Mwana wa Mungu!" Lakini Yesu akawakemea na kuwazuia wasiseme, kwa maana walimuju kuwa kutoka Uyahudi na Yerusalem, walikuwa wameketi yeye ndiye Kristo. 42 Kesho yake, kulipopambazuka, huko. Nao weza wa Bwana ulikuwa juu yake kuponya Yesu alikwenda mahali pa faragha. Watu wengi wagonjwa. 19 Walipokuwa wakawambeba mgonjwa kwa mkeka. Wakajaribu kumwingiza wakajaribu kumzuia asiondoke. 43 Lakini ye ye ndani ili wamweke mbele ya Yesu. 20 Lakini akawaambia, "Imenipasa kuhubiri habari njema za hawawezi kufanya hivyo kwa sababu ya umati wa Ufalme wa Mungu katika mji mingine pia, kwa maana kwa kusudi hili nilitumwa." 44 Naye aliendelea kuhubiri katika masinagogi ya Uyahudi.

5 Siku moja Yesu alipokuwa amesimama karibu na Ziwa la Genesareti, watu wengi wakiwa wanasongana kumzunguka ili wapate kusikia neno la Mungu, 2 akaona mashua mbili ukingtoni mwa ziwa, zikiwa zimeachwa hapo na wavuvi waliokuwa wanaosha nyavu zao. 3 Akaingia katika mojawapo ya hizo mashua ambayo ilikuwa ya Simoni, akamwomba aisogeze ndani ya maji kidogo kutoka ufuoni. Kisha akaketi na kufundisha watu akiwa mle ndani ya mashua. 4 Alipomaliza kunena, akamwambia

Simoni, "Sasa peleka mashua hadi kilindini kisha hakuna hata mmoja wao aliyetakaswa, isipokuwa mshushe nyavu zenu mkavue samaki." 5 Simoni Naamani mtu wa Shamu." 28 Watu wote katika akamjibu, "Bwana, tumefanya kazi ya kuchosha usiku sinagogi waliposikia maneno haya, wakakasirika sana. kucha na hatukuvuchochote. Lakini, kwa neno 29 Wakasimama, wakamtoa nije ya mji, wakamchukua lako nitazishusha nyavu." 6 Nao walipozishusha hadi kwenye kilele cha mlima mahali ambapo mji nyavu zao, wakavua samaki wengi sana, nyavu huo ulikuwa umejengwa, ili wamtupe chini kutoka zao zikajaa zikaanza kukatika. 7 Wakawaashiria kwenye mteremko mkali. 30 Lakini ye ye akapita wawuvi wenzao kwenye ile mashua nyingine ili waje papo hapo katikati ya huo umati wa watu akaenda kuwasaidia. Wakaja, wakajaza mashua zote mbili zake. 31 Kisha Yesu akashuka kwenda Kapernaumu, samaki hata zikaanza kuzama. 8 Simoni Petro alipoona mji wa Galilaya, na katika siku ya Sabato akawa haya yaliyotukia, alianguka miguuni mwa Yesu na anafundisha. 32 Wakashangazwa sana na mafundisho kumwambia, "Bwana, ondoka kwangu. Mimi ni mtu yake, maana maneno yake yalikuwa na mamlaka. 33 Ndani ya sinagogi palikuwa na mtu aliye kuhau wenzake walikuwa wameshangazwa sana na wingi wa amepagawa na pepo mchafu. Naye akapiga kelele kwa nguvu akisema, 34 "Tuache! Tuna nini nawe, Yesu wenzake walikuwa wamepata. 10 Vivyo hivyo wenzake wa Nazareti? Je, umekuja kutuangamiza? Ninakujua Simoni, yaani Yakobo na Yohana, wana wa Zebedayo, wewe ni nani. Wewe ndiwe Aliye Mtakatifu wa walishangazwa pia. Ndipo Yesu akamwambia Simoni, "Usiogope, tangu sasa utakuwa mvuvi wa watu." Mungu!" 35 Basi Yesu akamkemea yule pepo mchafu, 11 Vivyo wakasogeza mashua zao mpaka ufuoni akisema, "Nyamaza kimya! Nawe umtoke!" Yule mwa bahari, wakaacha kila kitu na kumfuta. 12 pepo mchafu akamwangusha yule mtu chini mbele ikawa siku moja Yesu alipokuwa katika mji fulani, yao wote, akatoka pasipo kundhuru. 36 Watu wote mtu mmoja mwenye ukoma mwili mzima akamjia. wakashangaa, wakaambiana, "Mafundisho haya ni Alipomwona Yesu, alianguka chini mpaka uso wake ya namna gani? Anawaamuru pepo wachafu kwa ukagusa ardhi, akamsihii akisema, "Bwana, ukitaka, mamlaka na nguvu, nao wanatoka!" 37 Habari zake zikaanza kuenea kila mahali katika sehemu ile. 38 mwa bahari, wakaacha kila kitu na kumfuta. 12 ikawa siku moja Yesu alipokuwa katika mji fulani, nenda ukajionyeshe kwa kuhani na ukatoe sadaka Yesu akatoka katika sinagogi, akaenda nyumbani kwa 13 Yesu akanyoosha mkono zikaanza kuenea kila mahali katika sehemu ile. 38 wake, akamgusa yule mtu, akamwambia, "Nataka. Yesu Simoni. Basi huko alimkuta mama mkwe wa Simoni 14 Yesu akamwagiza akisema, "Usimwambie mtu ye yote, bali akiwa ameshikwa na homa kali, nao wakamwomba 15 Lakini habari zake Yesu zikazidi sana Yesu amsaidie. 39 Vivyo Yesu akamwinamia na 16 nenda ukajionyeshe kwa kuhani na ukatoe sadaka kukemea ile homa, nayo ikamwacha. Akaamka saa ile alizoagiza Mose kwa utakaso wako, ili kuwa ushuhuda kwa." 17 Siku moja Yesu 17 Siku moja Yesu yeye ndiye Kristo. 40 Jua lilipokuwa kuenea kotekote kuliko wakati mwininge wowote. linatua, watu wakamletea Yesu watu wote waliokuwa Makutano makubwa ya watu yalikuwa yakikusanya na maradhi mbalimbali, naye akaweka mikono yake ili kumsikiliza na kuponywa magonjwa yao. 16 juu ya kila mgonjwa, naye akawaponya. 41 Pepo Lakini mara kwa mara Yesu alijitenga nao ili kwenda wachafu pia wakawatoka watu wengi, nao walipokuwa mahali pa faragha kuomba. 18 Wakaja watu wamembeba mgonjwa wakitoka wakapiga kelele, wakisema: "Wewe ni Mwana wa Mungu!" Lakini Yesu akawakemea na kuwazuia wasiseme, kwa maana walimuju kuwa kutoka Uyahudi na Yerusalem, walikuwa wameketi yeye ndiye Kristo. 42 Kesho yake, kulipopambazuka, huko. Nao weza wa Bwana ulikuwa juu yake kuponya Yesu alikwenda mahali pa faragha. Watu wengi wagonjwa. 19 Walipokuwa wakawambeba mgonjwa kwa mkeka. Wakajaribu kumwingiza wakajaribu kumzuia asiondoke. 43 Lakini ye ye ndani ili wamweke mbele ya Yesu. 20 Lakini akawaambia, "Imenipasa kuhubiri habari njema za hawawezi kufanya hivyo kwa sababu ya umati wa Ufalme wa Mungu katika mji mingine pia, kwa maana kwa kusudi hili nilitumwa." 44 Naye aliendelea kuhubiri katika masinagogi ya Uyahudi.

yule aliyepooza, "Nakuambia, inuka, chukua mkeka sana ili waone kama ataponya katika siku ya Sabato. wako, uende nyumbani kwako." **25** Mara yule mtu 8 Lakini Yesu alijua mawazo yao, hivyo akamwambia aliyejkuwa amepooza akasimama mbele yao wote, yule mwenye mkono uliopooza, "Inuka usimame akachukua mkeka wake, akaenda zake nyumbani, mbele ya watu wote." Hivyo yule mtu akainuka, huku akimtukuzu Mungu. **26** Kila mmoja akashangaa akasimama mbele yao wote. **9** Ndipo Yesu akawaambia na kumtukuzu Mungu. Wakajawa na hofu ya Mungu, wale walimu wa sheria na Mafarisayo, "Nawauliza wakasema, "Leo tumeona mambo ya ajabu." **27** Baada ninyi, ni lipi lililo halali siku ya Sabato? Ni kutenda ya haya, Yesu alitoka na kumwona mtoza ushuru mema au kutenda mabaya? Ni kuoko maisha mmoja jina lake Lawi akiwa amekaa forodhani, mahali au kuyaangamiza?" **10** Akawatazama watu wote pake pa kutoza ushuru. Akamwambia, "Nifuete." **28** waliokuwepo, kisha akamwambia yule aliyepooza Naye Lawi akaacha kila kitu, akaondoka, akamfutaa. **29** mkono, "Nyoosha mkono wako!" Akaunyoosha na Kisha Lawi akamfanyia Yesu karamu kubwa nyumbani mkono wake ukaponywa kabisa. **11** Wale wakuu kwake, nao umati mkubwa wa watoza ushuru na wakasirika sana, wakashauriana wao kwa wao ni watu wengine walikuwa wakila pamoa nao. **30** nini watakachomtdea Yesu. **12** Ikawa katika siku Lakini Mafarisayo na walimu wa sheria waliokuwa wa dhehebu lao wakawalamikia wanafunzi wa hizo Yesu alikwenda mlimani kuomba, akakesha usiku kucha akimwomba Mungu. **13** Kulipopambazuka, Yesu, wakisema, "Mbona mnakula na kunywa pamoa akawaita wanafunzi wake, naye akachagua kumi na watoza ushuru na 'wenye dhambi'?" **31** Yesu na wawili, ambao pia aliwaita mitume: **14** Simoni akawajibu, "Wenye afya hawahitaji tabibu, bali walio aliywemwita Petro, Andrea nduguye, Yakobo, Yohana, wagonjwa. **32** Sikuja kuwaita wenye haki, bali wenye Filipo, Bartholomayo, **15** Mathayo, Tomaso, Yakobo dhambi wapate kutubu." **33** Wakamwambia Yesu, mwana wa Alfayo, Simoni aliyeitwa Zelote, **16** "Wanafunzi wa Yohana na wa Mafarisayo mara kwa Yuda mwana wa Yakobo, na Yuda Iskariote ambaye mara hufunga na kuomba, lakini wanafunzi wako alikuwa msaliti. **17** Akashuka pamoa nao, akasimama wanaeendelea kula na kunywa." **34** Yesu akawajibu, mahali penye uwanja tambarare. Hapo palikuwa na "Je, mnawenza kuwafanya wageni wa bwana arusi idadi kubwa ya wanafunzi wake na umati mkubwa kufunga wakati yuko pamoa nao? **35** Lakini wakati wa watu kutoka sehemu zote za Uyahudi, kutoka utafika ambapo bwana arusi ataondolewa kwao. Hapo Yerusalem, na kutoka pwani ya Tiro na Sidoni. ndipo watakapofunga." **36** Yesu akawapa mfano **18** Walikuwa wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo mpya na kukishonea kwenye wachafu akawaponya. **19** Watu wote walikuwa nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, atakuwa amechana wanafunzi wake, akasema: "Mmebarikiwa ninyi mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **20** Akawatazama **37** Hakuna mtu awekaye divai mpya wanafunzi wake, akasema: "Mmebarikiwa ninyi kwenye viriba vikuukuu. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya Divai mpya lazima iwekwe kwenye viriba vipyta. **38** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

6 Ikawa siku moja ya Sabato Yesu alikuwa akipita katika mashamba ya nafaka, nao wanafunzi wake wakaanza kuvunja masuke ya nafaka, wakayafikicha kwa mikono yao na kula punje zake. **2** Baadhi ya Mafarisayo wakauwaliza, "Mbona mnafanya mambo yasiyo halali kufanywa siku ya Sabato?" **3** Yesu akawajibu, "Je, ninyi hamjasoma kamwe aliyofanya Daudi wakati ye ye na wenzake walikuwa na njaa? **4** Aliingia ndani ya nyumba ya Mungu, akaichukua na kuila ile mikate iliyowekwa wakfu, ambayo ni halali kuliwa na makuhani peke yao. Naye pia akawapa wenzake." **5** Yesu akawaambia, "Mwana wa Adamu ndiye Bwana wa Sabato." **6** Ikawa siku nyingine ya Sabato, Yesu aliingia ndani ya sinagogi na akawa anafundisha. Huko palikuwa na mtu ambaye mkono wake wa kuume ulikuwa umepooza. **7** Mafarisayo na walimu wa sheria walikuwa wakitafta sababu ya kumshakti Yesu. Kwa hivyo wakawa wanamwangalia

sana ili waone kama ataponya katika siku ya Sabato. **8** Lakini Yesu alijua mawazo yao, hivyo akamwambia aliyejkuwa amepooza akasimama mbele yao wote. **9** Ndipo Yesu akawaambia na kumtukuzu Mungu. Wakajawa na hofu ya Mungu, wale walimu wa sheria na Mafarisayo, "Nawauliza wakasema, "Leo tumeona mambo ya ajabu." **10** Baada ninyi, ni lipi lililo halali siku ya Sabato? Ni kutenda ya haya, Yesu alitoka na kumwona mtoza ushuru mema au kutenda mabaya? Ni kuoko maisha mmoja jina lake Lawi akiwa amekaa forodhani, mahali au kuyaangamiza?" **11** Akawatazama watu wote pake pa kutoza ushuru. Akamwambia, "Nifuete." **12** waliokuwepo, kisha akamwambia yule aliyepooza Naye Lawi akaacha kila kitu, akaondoka, akamfutaa. **13** mkono, "Nyoosha mkono wako!" Akaunyoosha na Kisha Lawi akamfanyia Yesu karamu kubwa nyumbani mkono wake ukaponywa kabisa. **14** Wale wakuu kwake, nao umati mkubwa wa watoza ushuru na wakasirika sana, wakashauriana wao kwa wao ni watu wengine walikuwa wakila pamoa nao. **15** nini watakachomtdea Yesu. **16** Ikawa katika siku Lakini Mafarisayo na walimu wa sheria waliokuwa wa dhehebu lao wakawalamikia wanafunzi wa hizo Yesu alikwenda mlimani kuomba, akakesha usiku kucha akimwomba Mungu. **17** Kulipopambazuka, Yesu, wakisema, "Mbona mnakula na kunywa pamoa akawaita wanafunzi wake, naye akachagua kumi na watoza ushuru na 'wenye dhambi'?" **18** Yesu na wawili, ambao pia aliwaita mitume: **19** Simoni akawajibu, "Wenye afya hawahitaji tabibu, bali walio aliywemwita Petro, Andrea nduguye, Yakobo, Yohana, wagonjwa. **20** Sikuja kuwaita wenye haki, bali wenye Filipo, Bartholomayo, **21** Mathayo, Tomaso, Yakobo dhambi wapate kutubu." **22** Wakamwambia Yesu, mwana wa Alfayo, Simoni aliyeitwa Zelote, **23** "Wanafunzi wa Yohana na wa Mafarisayo mara kwa Yuda mwana wa Yakobo, na Yuda Iskariote ambaye mara hufunga na kuomba, lakini wanafunzi wako alikuwa msaliti. **24** Akashuka pamoa nao, akasimama wanaeendelea kula na kunywa." **25** Yesu akawapa mfano **26** Walikuwa wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **27** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

28 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **29** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

30 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **31** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

32 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **33** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

34 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **35** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

36 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **37** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

38 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **39** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

40 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **41** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

42 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **43** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

44 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **45** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

46 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **47** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

48 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **49** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

50 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **51** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

52 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **53** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

54 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **55** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

56 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **57** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

58 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **59** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

60 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **61** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

62 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **63** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

64 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **65** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

66 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **67** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

68 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **69** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

70 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **71** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

72 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **73** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

74 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **75** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

76 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **77** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

78 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **79** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

80 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **81** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

82 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **83** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

84 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **85** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

86 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **87** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

88 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **89** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

90 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **91** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

92 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **93** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

94 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **95** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

96 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **97** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

98 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **99** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

100 Wamekuja kumsikiliza na kuponywa huu, akaawaambia: "Hakuna mtu achanaye kiraka magonjwa yao. Wale waliokuwa wakiteswa na pepo kutoka kwenye nguo iliyochakaa. Akifanya hivyo, hiyo divai mlion maskini, kwa sababu Ufalme wa Mungu ni mpya itavipasua hivyo viriba, nayo yote itamwagika. **101** Wala hakuna mtu anayependelea divai mpya baada ya kunywa divai ya zamani, bali husema, 'ile ya zamani ni nzuri zaidi."

sifa gani? Hata ‘wenye dhambi’ huwapenda wale karibu kufa. **3** Jemadari huyo aliposikia habari za Yesu, wawapendao. **33** Tena mkiwatendea mema wale tu aliwatumwa wazee wa Kiyahudi kwake, wakamwomba wanaowatendea ninyi mema, mwapatia sifa gani? aje kumponya mtumishi wa huyo jemadari. **4** Wale Hata ‘wenye dhambi’ hufanya vivyo hivyo. **34** Tena wazee walipofika kwa Yesu, wakamsihi sana amsaidie mnapotakopesha wale tu mnaotegemea wawalipe, yule jemadari wakisema, “Mtu huyu anastahili wewe mwapatia sifa gani? Hata ‘wenye dhambi’ huwakopesha umfanyie jambo hili, **5** kwa sababu analipenda ‘wenye dhambi’ wenzao wakitarajia kulipwa mali yao taifa letu tena ametujengea sinagogi.” **6** Hivyo yote. **35** Lakini wapendeni adui zenu, watendeeni mema, wakopesheni bila kutegemea kurudishiwa mbali na nyumbani, yule jemadari akatuma rafiki mllichokopesha. Ndipo thawabu yenu itakapokuwa zake kumwambia Yesu, “Bwana, usjisumbue, kwani kubwa, nanyi mtakuwa wana wa Aliye Juu Sana, kwa mimi sistahili wewe kuingia chini ya dari yangu. **7** sababu yeje ni mwema kwa watu wasio na shukrani na kwa wale waovu. **36** Kuweni na huruma, kama Baba yenu alivyo na huruma. **37** “Msihukumu, nanyi hamtauhukumiwa. Msilaumu, nanyi hamtalauamiwa. Sameheni, nanyi mtasamehewa. **38** Wapeni watu vitu, nanyi mtapewa. Kipimo cha kujaa na kushindiliwa na kusukwasukwa hata kumwagika, ndicho watu watakachowapa vifuanu mwenu. Kwa kuwa kipimo kile yeye hufanya.” **9** Yesu aliposikia maneno haya, mpimacho, ndicho mtakachopimiwa.” **39** Pia akawapa alishangazwa naye sana. Akaugeukia ule umati wa mfano akasema, “Je, kipofu aweza kumwongoza watu uliokuwa unamfuata, akawaambia, ‘Sijaona kipofu? Je, wote wawili hawatatumkua shimonii? imani kubwa namna hii hata katika Israeli.” **10** **40** Mwanafunzi hawesi kumzidi mwalimu wake, ila Nao wale watu waliokuwa wametumwa kwa Yesu yule aliyehitimu aweza kuwa kama mwalimu wake. **41** “Mbona unatazama kibanzi kilicho ndani ya jicho la ndugu yako, wala huoni boriti iliyo ndani ya jicho lako mwenyewe? **42** Utawezaje kumwambia ndugu yako, ‘Ndugu yangu, acha nitoe kibanzi kilicho ndani ya jicho lako,’ wakati wewe mwenyewe huoni boriti iliyo ndani ya jicho lako? Ewe mnafiki, ondoa boriti ndani ya jicho lako kwanza, ndipo utaweza kuona dhahiri jinsi ya kuondoa kibanzi kilicho ndani ya jicho la ndugu yako. **43** “Hakuna mti mzuri uzaao matunda mabaya, wala hakuna mti mbaya uzaao matunda mazuri. **44** Kila mti hujulikana kwa matunda yake. Kwa maana watu hawachumi tini kwenye miiba, wala zabibu kwenye michongoma. **45** Vivyo hivyo mtu mwema hutoa mambo mema kutoka kwenye hazina ya moyo wake, naye mtu mwovu hutoa mambo maovu kutoka kwenye hazina ya moyo wake. Kwa kuwa mtu hunena kwa kinywa chake yale yaliyoujaza moyo wake. **46** “Kwa nini mnaniita, ‘Bwana, Bwana,’ nanyi hamfanyi ninayowaambia? **47** Nitawaonyesha jinsi alivyo mtu yule anayekuja kwangu na kusikia maneno yangu na kuyatenda. **48** Yeye ni karna mtu aliyejenga nyumba, akachimba chini sana, na kuweka msingi kwenye mwamba. Mafuriko yaliopokuja, maji ya ghafula yaliipiga ile nyumba, lakini haikutikisika, kwa sababu ilikuwa imejengwa vizuri. **49** Lakini yeye anayesikia maneno yangu wala asiyatende, ni kama mtu aliyejenga nyumba juu ya ardhi bila kuweka msingi. Mafuriko yaliopoikumba nyumba ile, ikaanguka mara na kubomoka kabisa.”

7 Baada ya Yesu kumaliza kusema haya yote watu wakiwa wanamsikiliza, akaingia Kapernaumu. **2** Mtumishi wa jemadari mmoja wa Kirumi, ambaye bwana wake alimthamini sana, alikuwa mgonjwa sana

karibu kufa. **3** Jemadari huyo aliposikia habari za Yesu, aliwatumwa wazee wa Kiyahudi kwake, wakamwomba wanaowatendea ninyi mema, mwapatia sifa gani? aje kumponya mtumishi wa huyo jemadari. **4** Wale Hata ‘wenye dhambi’ hufanya vivyo hivyo. **34** Tena wazee walipofika kwa Yesu, wakamsihi sana amsaidie mnapotakopesha wale tu mnaotegemea wawalipe, yule jemadari akatuma rafiki mllichokopesha. Ndipo thawabu yenu itakapokuwa zake kumwambia Yesu, “Bwana, usjisumbue, kwani kubwa, nanyi mtakuwa wana wa Aliye Juu Sana, kwa mimi sistahili wewe kuingia chini ya dari yangu. **7** Ndiyo maana sikujiona hata ninastahili kuja kwako wewe. Lakini sema neno tu, naye mtumishi wangu atapona. **8** Kwa kuwa mimi mwenyewe ni mtu niliyeweka chini ya mammaka, nikiwa na askari chini yangu. Nikimwambia huyu, ‘Nenda,’ yeye huenda; na mwininge nikimwambia, ‘Njoo,’ yeye huja. Nikimwambia mtumishi wangu, ‘Fanya hivi,’ yeye hufanya.” **9** Yesu aliposikia maneno haya, waliporudi nyumbani walimkuta yule mtumishi amepona. **11** Baadaye kidogo, Yesu alikwenda katika mji mmoja ulioitwa Naini. Nao wanafunzi wake na umati mkubwa wa watu walikwenda pamoja naye. **12** Alipokaribia langa la mji, alikutana na watu waliokuwa wamebeba maiti wakitoka nje ya mji. Huyu aliyeukwa alikuwa mwana pekee wa mwanamke mjane. Umati mkubwa wa watu wa mji ule ulikuwa pamoja na huyo mwanamke. **13** Bwana Yesu alipomwona yule mjane, moyo wake ulimhurumia, akamwambia, “Usilie.” **14** Kisha akasogea mbele akaligusa lile jeneza na wale waliokuwa wamelibeba wakasimama kimya. Akasema, Kijana, nakuambia inuka.” **15** Yule aliyeukwa amekufa akaketi akaanza kuongea, naye Yesu akamkabidhi kwa mama yake. **16** Watu wote wakajawa na hofu ya Mungu, nao wakamtkuza Mungu wakisema, “Nabii mkuu ametokea mionganii mwetu, Mungu amekuja kuwakombo watu wake.” **17** Habari hizi za mambo aliyoafanya Yesu zikaenea Uyahudi wote na sehemu zote za jirani. **18** Wanafunzi wa Yohana Mbatizaji wakamweleza Yohana mambo haya yote. Hivyo Yohana akawaita wanafunzi wake wawili **19** na kuwatuma kwa Bwana ili kumuuliza, “Wewe ndiye yule aliyekuwa aje, au tumngojee mwininge?” **20** Wale watu walipofika kwa Yesu wakamwambia, “Yohana Mbatizaji ametutuma tukuulize, ‘Wewe ndiye yule aliyekuwa aje, au tumngojee mwininge?’” **21** Wakati huo huo, Yesu aliwaponya wengi waliokuwa na magonjwa, maradhi na pepo wachafu, na pia akawafunga vipofu wengi macho wakapata kuona. **22** Hivyo akawajibu wale wajumbe, “Rudini mkanwambie Yohana yote mnayoyaona na kuyasikia: Vipofu wanapatia kuona, viwete wanatembea, wenye ukoma wanatakaswa, viziviwanasikia, wafu wanafufuliwa na maskini wanahubiriwa habari njema. **23** Amebarikiwa

mtu yule asiyechukizwa na mimi.” **24** Wajumbe usahihi.” **44** Kisha akamgeukia yule mwanamke, wa Yohana walipoondoka, Yesu akaanza kusema na akamwambia Simoni, “Je, unamwona mwanamke makutano kuhusu Yohana Mbatizaji. Akawaauliza, huyu? Nilipoingia nyumbani mwako, hukunipa maji “Mlipokwenda kule nyikani, mlkwenda kuona nini? ya kunawa miguu yangu, lakini huyu ameninawisha Je, ni unyasi ukipeperushwa na upepo? **25** Kama miguu kwa machozi yake, na kunifuta kwa nywele sivyo, mlkwenda kuona nini basi? Mtu aliyeava zake. **45** Hukunisalimu kwa busu, lakini huyu mavazi ya kifahari? La hasha, watu wanaovaa mavazi ya kifahari na kuishi maisha ya anasa wako katika majumba ya kifalme. **26** Lakini mlkwenda kuona nini? Kwa hiyo, nakuambia, dhambi zake zilizokuwa nygingi ni zaimesamehewa, kwani ameoynesha upendo mwinci. Lakini yule aliyesamehewa kidogo, hupenda kidogo.” **27** Huyu ndiye ambaye habari zake zimeandikwa: “Tazama, nitamtuma mjuimbe wangu mbele yako, atakayetengeneza njia mbele yako.” **28** **48** Kisha akamwambia yule mwanamke, “Dhambi zako Nawaambia, miongoni mwa wale waliozaliwa na wanawake, hakuna aliye mkuu kuliko Yohana. Lakini yeze aliye mdogo kabisa katika Ufalme wa Mungu ni mkuu kuliko Yohana.” **29** (Watu wote hata watoza ushuru waliposikia maneno ya Yesu, walikubali kwamba mpango wa Mungu ni haki, maana walikuwa wamebatizwa na Yohana. **30** Lakini Mafarisayo na wataalamu wa sheria walikataa mpango wa Mungu kwo kwa kutokubali kubatizwa na Yohana.) **31** Yesu akawaauliza, “Niwanfananishe na nini watu wa kizazi hiki? Wanafanana na nini? **32** Wao ni kama watoto waliokaa sokoni wakiitana wao kwa wao, wakisema: “Tuliwapigia filimbi, lakini hamkucheza; tuliwaimbia nyimbo za maombolezo, lakini hamkulua.” **33** Kwa maana Yohana Mbatizaji alikuja, alikuwa halilimkate wala hanywi divai, nanyi inkasema, ‘Yeye ana pepo mchafu.’ **34** Mwana wa Adamu alikuja akila na kunywa, nanyi mnasema: ‘Tazameni huyu mlafi na mlevi, rafiki wa watoza ushuru na “wenye dhambi.” **35** Nayo hekima huthibitishwa kuwa kweli na watoto wake wote.” **36** Basi Farisayo mmoja alimwalika Yesu nyumbani kwide kwa chakula. Hivyo Yesu akaenda nyumbani mwa yule Farisayo na kuka katika nafasi yake mezani. **37** Naye mwanamke mmoja kwenye ule mji, ambaye alikuwa mwenye dhambi, alipojua kwamba Yesu alikuwa akila chakula nyumbani kwa yule Farisayo, akaleta chupa ya marhamu yenyenye manukato. **38** Yule mwanamke akasimama nyuma ya miguu ya Yesu akilia. Akailowanisha miguu yake kwa machozi yake, kisha akaifuta kwa nywele zake, akaibusu na kuimiminia manukato. **39** Yule Farisayo aliywaliaka Yesu alipoona yanayotendeka, akawaza moyoni mwake, “Kama huyu mtu angekuwa nabii, angejua kwamba ni nani anayemgusa, na kwamba yeze ni mwanamke wa namna gani, na ya kuwa huyu mwanamke ni mwenye dhambi.” **40** Yesu akanena akamwambia, “Simoni, nina jambo la kukuambia.” Simoni akajibu, “Mwalimu, sema.” **41** “Palikuwa na mtu mmoja aliywakopesha watu wawili fedha: Mmoja alidaiwa dinari 500na mwinge dinari hamsini. **42** Wote wawili walipokuwa hawawezi kulipa, aliyafula madeni yao wote wawili. Sasa ni yupi kati yao atakayempenda yule aliyesamehewa deni kubwa zaidi.” Naye Yesu akamwambia, “Umehukumu kwa

8 Baada ya haya Yesu alikwenda, akawa anazunguka katika mijji na vijiji akihubiri habari njema za Ufalme wa Mungu. Wale wanafunzi wake kumi na wawili walikuwa pamoja naye, **2** pia baadhi ya wanawake walioktwa wametolewa pepo wachafu na kuponwy magonjwa. Miongoni mwao alikuwepo Maria Magdalene, aliyetolewa pepo wachafu saba; **3** Yoana mkewe Kuza, msimamizi wa nyumba ya watu wa nyumbani mwa Herode; Susana; na wengine wengi walikuwa wakimhudumia kwa mali zao. **4** Umati mkubwa wa watu ulipokuwa ukija kwa Yesu kutoka kila mji, akawaambia mfano huu: **5** “Mpanzi alitoka kwenda kupanda mbegu zake. Alipokuwa akitawanya mbegu, nyingine zilianguka kando ya njia;zikakanyagwa, nao ndege wa angani wakazila. **6** Mbegu nyingine zilianguka penye miamba, nazo zilipoota, hiyo mimea ikakauka kwa kukosa unyevu. **7** Nazo mbegu nyingine zilianguka kwenye miiiba, nayo ile miiiba ikakua pamoja nazo, na kuisonga hiyo mimea. **8** Mbegu nyingine zilianguka kwenye udongo mzuri. Zikaota na kuzaa mara mia moja zaidi ya mbegu alizopanda.” Baada ya kusema haya, Yesu akapaza sauti, akasema, “Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.” **9** Wanafunzi wake wakamuuliza maana ya mfano huo. **10** Naye akasema, “Ninyi mmepewaa kufahamu siri za Ufalme wa Mungu, lakini kwa wengine nazungumza kwa mfano, ili, “ingawa wanatazama, wasione; ingawa wanasililiza, wasielewe.” **11** “Maana ya mfano huu ni hii: Mbegu ni neno la Mungu. **12** Zile zilizoanguka kando ya njia ni wale ambao husikia neno, naye ibilisi anakuja na kiliondoa neno kutoka miyoni mwao, ili wasije wakaamini na kuokoka. **13** Zile mbegu zilizoanguka kwenye mwamba ni wale ambao hulipokea neno kwa furaha wanapolisikia, lakini hawana mizizi. Wanaamini kwa muda mfupi, lakini wakati wa kujaribiwa huiacha imani. **14** Zile mbegu zilizoanguka kwenye miiiba ni mfano wa wale wanaosikia, lakini wanapoendelea husongwa na masumbufu ya maisha haya, utajiri na anasa, nao hawakui. **15** Lakini zile

imbegu zilizoanguka kwenye udongo mzuri ni mfano wa wale ambaio hulisikia neno la Mungu na kulisikia kwa moyo mnyofu wa utiifu, nao kwa kuvumilia kwingi huzaa matunda. **16** “Hakuna mtu awashaye taa na kuificha ndani ya gudulia au kuiweka mvunguni mwa kitanda. Badala yake, huiweka juu ya kinara, ili wale waingiao ndani waone mwanga. **17** Kwa maana hakuna jambo lolote lililofichika ambalo halitafichuliwa, wala lolote liliositirika ambalo halitajulikana na kuwekwa wazi. **18** Kwa hiyo, kuweni waangalifu mnayosikia. Kwa maana yejote aliye na kitu atapewa zaidi. Lakini yule asije na kitu, hata kile anachodhani anacho atanyang’anywa.” **19** Wakati mmoja mama yake Yesu na ndugu zake walikuja kumwona, lakini hawakuweza kumfikia kwa sababu ya msongamano wa watu. **20** Mtu mmoja akamwambia, “Mama yako na ndugu zako wako nje wanataka kukuona.” **21** Yesu akamjibu, “Mama yangu na ndugu zangu ni wale wote wanaolisikia neno la Mungu na kulifanya.” **22** Siku moja Yesu alipanda ndani ya mashua pamoja na wanafunzi wake, akaawaambia, “Tuvukeni twende mpaka ng’ambo ya ziwa.” Nao wakaondoka. **23** Hivyo walipokuwa wakienda, akalala usingizi. Dhoruba kali ikatokea mle ziwani, hata mashua ikawa inajaa maji, nao walikuwa katika hatari kubwa. **24** Wanafunzi wake wakamwendea na kumwamsha, wakisema, “Bwana, Bwana, tunaangamial!” Yeye akaamka, akaukemea ule upopo na yale mawimbi; dhoruba ikakoma, nako kukawa shwari. **25** Akawauliza wanafunzi wake, “Imani yenu iko wapi?” Kwa woga na mshhangao wakaulizana, “Huyu ni nani, ambaye anaamuru hata upopo na maji, navyo vikamtii?” **26** Basi wakafika katika nchi ya Wagerasi, ambayo iko upande wa pili wa ziwa kutoka Galilaya. **27** Yesu aliposhuka kutoka mashua na kukanyaga ufuoni, alikutana na mtu mmoja wa mji ule aliyekuwa amepagawa na pepo mchafu, naye kwa muda mrefu alikuwa havai nguo wala kuishi nyumbani, bali alishi makaburini. **28** Alipomwona Yesu, alipiga kelele, akajitupa chini mbele yake na kusema kwa sauti kuu, “Una nini nami, Yesu, Mwana wa Mungu Aliye Juu Sana? Nakuomba, usinitez!” **29** Wakati huo Yesu alikuwa amemwamuru yule pepo mchafu amtoke huyo mtu. Mara nydingi huyo pepo mchafu alimpagaa, na hata alipofungwa kwa minyororo mikono na miguu na kuwekwa chini ya ulinzi, alikata hiyo minyororo na kupelekwa na huyo pepo mchafu kwenda nyikani. **30** Yesu akamuuliza, “Jina lako ni nani?” Akamjibu, “Legioni,” kwa kuwa alikuwa ameingiwa na pepo wachafu wengi mno. **31** Wale pepo wachafu wakamsihii sana asiwaamuru kwenda katika Shimo. (*Abyssos 612*) **32** Palikuwa na kundi kubwa la nguruwe hapo likilisha kando ya kilima. Wale pepo wachafu wakamsihii Yesu awaruhusu wawaingie hao nguruwe, naye akawaruhusu. **33** Wale pepo wachafu walipomtoka yule mtu, wakawaingia wale nguruwe, nalo kundi loti likateremka gengeni kwa kasi, likatumbukia ziwani na kuzama. **34** Wale watu walipokuwa wakichungu lile kundi la nguruwe walipoona yaliyotukia, wakakimbia, wakaeneza habari hizi mijini na mashambani. **35** Nao watu wakatoka kwenda kujionea wenyewe yaliyotukia. Walipofika hapo alipokuwa Yesu, wakamkuta yule mtu aliyetokwa na pepo wachafu amekaa karibu na Yesu, akiwa ameveaa nguo na mwenye akili timamu! Wakaogopa. **36** Wale walioyaona mambo hayo wakawaeleza watu wengine jinsi yule mtu aliyekuwa amepagawa na pepo wachafu aliyoponywa. **37** Ndipo watu wote wa nchi ile ya Wagerasi wakamwombwa Yesu aondoke kwao, kwa sababu walikuwa wamejawa na hofu. Basi akaingia katika mashua, akaondoka zake. **38** Yule mtu aliyetokwa na pepo wachafu akamshi Yesu afuatane naye, lakini Yesu akamuuga, akamwambia: **39** “Rudi nyumbani ukawaeleze mambo makuu Mungu aliyokutendea.” Kwa hiyo yule mtu akaenda, akatangaza katika mji wote mambo makuu ambayo Yesu alimtendea. **40** Basi Yesu aliporudi, umati mkubwa wa watu ukampokea kwa furaha, kwani walikuwa wakimngoeja. **41** Kisha mtu mmoja, jina lake Yairo, aliyekuwa kiongozi wa sinagogi, akaja na kuanguka miguuni mwa Yesu, akimwombwa afike nyumbani kwake, **42** kwa kuwa binti yake wa pekee, mwenye umri wa miaka kumi na miwili, alikuwa anakufa. Yesu alipokuwa akienda, umati wa watu ukamsonga sana. **43** Katika umati huo palikuwa na mwanamke mmoja aliyekuwa na tatizo la kutokwa damu kwa muda wa miaka kumi na miwili. Tena alikuwa amegharimia yote aliyeokuwa nayo kwa ajili ya matibabu, wala hakuna yejote aliyeeweza kumponya. **44** Huyo mwanamke akaja kwa nyuma ya Yesu na kugusa upindo wa vazi lake. Mara kutokwa damu kwake kukakoma. **45** Yesu akauliza, “Ni nani aliyenigusa?” Watu wote walipokana, Petro akasema, “Bwana, huu umati wa watu unakusonga na kukusukuma kila upande.” **46** Lakini Yesu akasema, “Kuna mtu aliyenigusa, kwa maana niimetambua kuwa nguvu zimenitoka.” **47** Yule mwanamke alipofahamu ya kuwa hawesi kuendelea kujificha, alikuwa akitetemeka, akaanguka miguuni mwa Yesu. Akaleeleza mbele ya watu wote kwa nini alimgusa na jinsi aliyoponywa mara. **48** Basi Yesu akamwambia, “Binti, imani yako imekuponya. Nenda kwa amani.” **49** Yesu alipokuwa bado anasema, akaja mtumishi kutoka nyumbani kwa Yairo, yule kiongozi wa sinagogi, kumwambia, “Binti yako amekwisha kufa. Usiendelee kumsumbua Mwalimu.” **50** Yesu aliposikia jambo hili, akamwambia Yairo, “Usiogope. Amini tu, naye binti yako atapona.” **51** Walipofika nyumbani kwa Yairo, hakumiruhusu mtu yejote aingie ndani naye isipokuwa Petro, Yakobo na Yohana, pamoja na baba na mama wa yule binti. **52** Wakati ule ume watu wote walikuwa wakilia na kuomboleza kwa ajili ya huyo binti. Yesu akawaambia, “Acheni kulia. Huyu binti hajafa, ila amelala.” **53** Wao wakamcheka kwa dharau, wakijua kuwa amekwisha kufa. **54** Yesu akamshika yule binti mkonon na kuita, “Binti, amka!” **55** Roho yake ikamrudia, naye akainuka mara

moja. Akaamuru apewe kitu cha kula. **56** Wazazi wake wakastaajabu sana, lakini Yesu akawakataza wasimwambie mtu yeyote juu ya yale yaliyotukia.

9 Yesu kisha akawaita wale kumi na wawili pamoja, akawapa mamlaka na uwezo wa kutoa pepo wachafu wote na kuponya magonjwa yote, **2** kisha akawatumua waende wakahubiri Ufalme wa Mungu na kuponya wagonjwa. **3** Akawaagiza akisema, "Msichukue chocohote safarini: sio fimbo, wala mkoba, wala mkate, wala fedha, hata msichukue kanzu ya ziada. **4** Katika nyumba yoyote mwiningayo, kaeni humo hadi mtakapoondoka katika mji huo. **5** Kama watu wasipowakaribisha, mnapoondoka katika mji wao, kung'uteni mavumbi kutoka kwenye miguu yenu ili kuwa ushuhuda dhidi yao." **6** Hivyo wale wanafunzi wakaondoka wakaenda kutoka kijiji hadi kijiji, wakihubiri habari njema na kuponya wagonjwa kila mahali. **7** Basi Mfalme Herode, mtawala wa Galilaya, alisikia habari za yote yaliyotendeka. Naye akafadhaika, kwa kuwa baadhi ya watu walikuwa wakisema Yohana Mbatizaji amefufuiliwa kutoka kwa wafu. **8** Wengine wakasema Eliya amewatokea, na wengine wakasema kwamba mmoja wa manabii wa kale amefufuka. **9** Herode akasema, "Yohana nilimkata kichwa. Lakini ni nani huyu ambaye ninasikia mambo kama haya kumhusu?" Akatamani sana kumwona. **10** Mitume wake waliporudi, wakanweleza Yesu yote waliyofanya. Akawachukua, akaenda nao faraghani mpaka mji uitwao Bethsaida. **11** Lakini umati wa watu ukafahamu alikokwenda, ukamfuata. Akawakaribisha na kunena nao kuhusu Ufalme wa Mungu na kuwaponya wale wote waliokuwa wanahitaji uponyaji. **12** Ilipokaribia jioni, wale mitume kumi na wawili wakaenda kwa Yesu na kumwambia, "Waage makutano ili waende vijijini jirani na mashambani, ili wapate chakula na mahali pa kulala, kwa maana hapa tuko nyikani." **13** Yesu akawaijibu, "Ninyi wapeni chakula." Nao wakajibu, "Hatuna zaidi ya mikate mitano na samaki wawili. Labda twende tukanunue chakula cha kuwatoshwa watu hawa wote." **14** Walikuwako wanauume wapatao 5,000. Yesu akaawambia wanafunzi wake, "Waketisheni katika makundi ya watu hamsini hamsini." **15** Wanafunzi wakafanya hivyo, wakawaketisha wote. **16** Yesu akaichukua ile mikate mitano na wale samaki wawili, akatazama mbinguni, akavibariki na kuvimega. Kisha akawapa wanafunzi ili wawagawie watu. **17** Wote wakala, wakashiba. Nao wanafunzi wakakusanya vipande vilivyosalia, wakajaza vikapu kumi na viwili. **18** Wakati mmoja, Yesu alipokuwa akiomba faraghani, nao wanafunzi wake wakiwa pamoa naye, akawauliza, "Watu husema mimi ni nani?" **19** Wakamjibu, "Baadhi husema wewe ni Yohana Mbatizaji, wengine husema ni Eliya, na bado wengine husema kwamba ni mmoja wa manabii wa kale amefufuka kutoka kwa wafu." **20** Kisha akawauliza, "Je, ninyi mnasema mimi ni nani?" Petro

akajibu, "Wewe ndiwe Kristo wa Mungu." **21** Yesu akawakataza wasimwambie mtu yeyote jambo hilo. **22** Yesu akasema, "Imempasa Mwana wa Adamu kupata mteso mengi na kukataliwa na wazee, viongozi wa makuhani, na walimu wa sheria, na itampasa auawe, lakini siku ya tatu kufufuliwa kutoka mauti." **23** Kisha akaawambia wote, "Mtu yeyote akitaka kunifuata, ni lazima ajikane mwenyewe, auchukue msalaba wake kila siku, anifuate. **24** Kwa maana yeyote anayetaka kuyaoka maisha yake atayapoteza, lakini yeyote atakayeyapoteza maisha yake kwa ajili yangu atayaokoa. **25** Je, itamfaidi nini mtu kuupata ulimwengu wote, lakini akapoteza au kuangamiza nafsi yake? **26** Mtu yeyote akinionea aibu mimi na maneno yangu, Mwana wa Adamu naye atamwonea aibu atakapokuja katika utukufu wake na katika utukufu wa Baba, pamoja na malaika watakatifu. **27** Amin, nawaambia, wako baadhi ya watu waliosimama hapa ambao hawataonja mauti kabla ya kuuona Ufalme wa Mungu." **28** Yapatia siku nane baada ya Yesu kusema hayo, aliwachukua Petro, Yakobo na Yohana, akaenda nao mlimani kuomba. **29** Alipokuwa akiomba, sura ya uso wake ikabadilika, nayo mavazi yake yakametameta kama mwanga wa umerme wa radi. **30** Ghafula wakawaona watu wawili, ndio Mose na Eliya, wakizungumza naye. **31** Walionekana katika utukufu wakizungumza na Yesu kuhusu kifo chake ambacho kingetokea huko Yerusalemu. **32** Petro na wenzake walikuwa wamelala usingizi mzito. Walipoamka, wakaona utukufu wa Yesu na wale watu wawili waliokuwa wamesimama pamoja naye. **33** Mose na Eliya walipokuwa wanaondoka, Petro akamwambia Yesu, "Bwana, ni vizuri tukae hapa! Tutajenga vibanda vitatu: kimoja chako, kingine cha Mose na kingine cha Eliya." Lakini Petro alikuwa hajui asemacho. **34** Alipokuwa bado anazungumza, pakatokea wingu, likawafunika, nao wakaogopa walipoingia mle kwenye wingu. **35** Sauti ikatoka kwenye lile wingu ikisema, "Huyu ni Mwanangu mpendwa, niliyemchagua. Msikieni yeye." **36** Baada ya sauti hiyo kusema, walimkuta Yesu akiwa peke yake. Wale wanafunzi wakalihifadhi jambo hili, wala kwa wakati huo hawakumwambia mtu yeyote yale waliokuwa wameyaona. **37** Kesho yake waliposhuka kutoka mlimani, alikutana na umati mkubwa wa watu. **38** Mtu mmoja katika ule umati wa watu akapaza sauti, akasema, "Mwalimu, naomba umwangalie mwanangu, kwani ndiye mtoto wangu wa pekee. **39** Mara kwa mara pepo mchafu humpagaa na kumfanya apige kelele, kisha humwangusha na kumtia kifafa hata akatokwa na povu kinywani. Huyo pepo mchafu anamtesa sana, na hamwachi ila mara chache. **40** Niliwaomba wanafunzi wako wamtoe huyo pepo mchafu, lakini hawakuweza." **41** Yesu akawaijibu, "Enyi kizazi kisichoamini na kilichopotoka! Nitakaa nanyi na kuwavumilia mpaka lini? Mlete mwanao hapa." **42** Hata yule mtoto alipokuwa akiija, yule pepo mchafu akamwangusha, akamtia

kifafa. Lakini Yesu akamkemea yule pepo mchafu msimsalimu mtu ye yote njiani. **5** “Mkiingia katika amtoke, akamponya yule mtoto, na akamrudisha nyumba yoyote, kwanza semeni, ‘Amani iwe kwenu.’ kwa baba yake. **43** Watu wote wakastaajabia uweza **6** Kama kuna mtu wa amani humo, basi amani mkuu wa Mungu. Wakati bado watu walikuwa yenu itakuwa juu yake. La sivyo, itawarudia. **7** wanastaajabia hayo yote aliyokuwa akiyafanya Yesu, Kaeni katika nyumba hiyo, mkila na kunywa yeye akawaambia wanafunzi wake: **44** “Sikilizeni kile watakachowapa, kwa sababu kila mtendakazi kwa makini haya nitakayowaambia sasa: Mwana anastahili malipo yake. Msihamehame kutoka nyumba wa Adamu atasalitiwa na kutiwa mikononi mwa hadi nyumba. **8** “Mkienda katika mji na watu watu.” **45** Lakini wao hawakuelewa alimaanisha wake wakawakaribisha, kuleni chocote kiwekwacho nini. Maana ya maneno hayo ilifichika kwo, mbele yenu, **9** waponyeni wagonjwa waliomo na hivyo hawakuyaewa, nao wakaogopa kumuuliza waambieni: ‘Ufalme wa Mungu umekaribia.’ **10** Lakini maana yake. **46** Kukazuka mabishano mionganoni mkiingia katika mji, nao hawakuwakaribisha, tokeni mwa wanafunzi kuhusu ni nani mionganoni mwao mwende katika barabara zake mkaaseme: **11** ‘Hata atakayekuwa mkuu kuliko wote. **47** Lakini Yesu mavumbi ya mji wenu yaliyoshikamana na miguu akayatambua mawazo yao, naye akamchukua mtoto yetu, tunayakung’uta dhidi yenu. Lakini injue kwamba mdogo, akamsimamisha kando yake. **48** Kisha Ufalme wa Mungu umekaribia.’ **12** Ninawaambia, akawaambia, “Yeyote amkaribishaye mtoto huyu itakuwa rahisi zaidi kwa Sodoma kustahimili katika mdogo kwa Jina langu, anikaribisha mimi, na yeyote siku ile kuliko mji ule. **13** “Ole wako Korazini! Ole atakayenikeribisha mimi, atakuwa amemkaribisha yeye aliyenituma. Kwa maana yeye aliye mdogo mionganoni mwenu, ndye aliye mkuu kuliko wote.” **49** Yohana akasema, “Bwana, tumemwona mtu akitoa pepo wachafu kwa jina lako, nasi tukamzuia, kwa sababu yeye si mmoja wetu.” **50** Yesu akasema, “Msimzuie, kwa sababu yeyote ambaye si kinyume nanyi, yu upande wenu.” **51** Wakati ulipokaribia wa yeye kuchukuliwa mbinguni, alikaza uso wake kwenda Yerusalem. **52** Akatuma watu wamtangulie, nao wakaenda katika kijiji kimoja cha Samaria kumwandalia kila kitu; **53** lakini watu wa kijiji kile hawakumkaribisha kwa sababu alikuwa anakwenda zake Yerusalem. **54** Wanafunzi wake, yaani Yakobo na Yohana, walipoona hayo, wakasema: “Bwana, unataka tuagize moto kutoka mbinguni ili uwaangamize?” **55** Yesu akageuka na kuwakemea, **56** nao wakaenda kijiji kingine. **57** Walipokuwa njiani wakienda, mtu mmoja akamwambia Yesu, “Nitakufuata kokote uendako.” **58** Yesu akamjibu, “Mbweha wana mapango, nao ndege wa angani wana viota, lakini Mwana wa Adamu hana mahali pa kulaza kichwa chake.” **59** Yesu akamwambia mtu mwininge, “Nifuate.” Mtu huyo akamjibu, “Bwana, niruhusu kwanza nikamzike baba yangu.” **60** Yesu akamwambia, “Waache wafu wawazike wafu wao, bali wewe nenda ukautangaze Ufalme wa Mungu.” **61** Mtu mwininge akamwambia, “Bwana, nitakufuata lakini naomba kwanza nikawaage jamaa yangu.” **62** Yesu akamwambia, “Mtu yeyote atiye mkonko wake kulima, kisha akatazama nyuma, hafai kwa Ufalme wa Mungu.”

10 Baada ya hayo, Bwana akawachagua wengine sabini na wawili, akawatuma wawili wawili katika kila mji na kila sehemu aliyokusudia kwenda baadaye. **2** Akawaambia, “Mavuno ni mengi, lakini watendakazi ni wachache. Kwa hiyo mwombeni Bwana wa mavuno, ili apeleke watendakazi katika shamba lake la mavuno. **3** Haya! nendeni. Ninawatumwa kama wana-kondoo katikati ya mbwa mwitu. **4** Msichukue mkoba, wala mfuko, wala viatu, na

msimsalimu mtu ye yote njiani. **5** “Mkiingia katika amtoke, akamponya yule mtoto, na akamrudisha nyumba yoyote, kwanza semeni, ‘Amani iwe kwenu.’ kwa baba yake. La sivyo, itawarudia. **7** wanastaajabia hayo yote aliyokuwa akiyafanya Yesu, Kaeni katika nyumba hiyo, mkila na kunywa yeye akawaambia wanafunzi wake: **8** “Mkienda katika mji na watu watu.” **9** waponyeni wagonjwa waliomo na hivyo hawakuyaewa, nao wakaogopa kumuuliza waambieni: ‘Ufalme wa Mungu umekaribia.’ **10** Lakini maana yake. **11** ‘Hata atakayekuwa mkuu kuliko wote. **12** Ninawaambia, akawaambia, “Yeyote amkaribishaye mtoto huyu itakuwa rahisi zaidi kwa Sodoma kustahimili katika mdogo kwa Jina langu, anikaribisha mimi, na yeyote siku ile kuliko mji ule. **13** “Ole wako Korazini! Ole atakayenikeribisha mimi, atakuwa amemkaribisha yeye aliyenituma. Kwa maana yeye aliye mdogo mionganoni mwenu, ndye aliye mkuu kuliko wote.” **14** Lakini itakuwa rahisi zaidi kwa Tiro na Sidoni kustahimili katika siku ya hukumu, kuliko ninyi. **15** Nawe, Kapernaumu, je, utainuliwa hadi mbinguni? La hasha, utashushwa mpaka kuzimu.” (**Hades g86**) **16** “Yeyote awasikilizaye ninyi anisikiliza mimi; naye awakataaye ninyi amenikataa mimi. Lakini yeye anikataaye mimi amkataa yeye aliyenituma.” **17** Wale sabini na wawili wakarudi kwa furaha, na kusema, “Bwana, hata pepo wachafu wanatutii kwa jina lako.” **18** Yesu akawaambia, “Nilimwona Shetani akianguka kutoka mbinguni kama umeme wa radi. **19** Tazama nimewapa mamlaka ya kukanya nyoka na nge na juu ya nguvu zote za adui; wala hakuna kitu chochote kitakachowadhuru. **20** Basi, msifurahi kwa kuwa pepo wachafu wanawatii, bali furahini kwa kuwa majina yenu yameandikwa mbinguni.” **21** Wakati huo Yesu akashangilia katika Roho Mtakatifu, akasema, “Nakuhimidi Baba, Bwana wa mbingu na nchi, kwa kuwa umewaficha mambo haya wenye hekima na wenye elimu, nawe ukawafunulia watoto wadogo. Naam, Baba, kwa kuwa hivyo ndivyo ilivyopendeza. **22** “Nimekabidhiwa vitu yoyote na Baba yangu. Hakuna mtu amjuaye Mwana ni nani ila Baba, wala hakuna amjuaye Baba ni nani ila Mwana na yeyote ambaye Mwana anapenda kumfunulia.” **23** Basi Yesu akawageukia wanafunzi wake akanena nao faraghani, akawaambia, “Heri macho yanayoona yale mambo mnayoyaona. **24** Kwa maana nawaambia, manabii wengi na wafalme walitamani kuona yale mnayoyaona lakini hawakuyaona, na walitamani kusikia yale mnayoyasikia lakini hawakuyaasikia.” **25** Wakati huo mtaalamu mmoja wa sheria alisimama ili kumjaribu Yesu, akamuuliza, “Mwalimu, nifanye nini ili niurithi uzima wa milele?” (**aiōnios g166**) **26** Yesu akamjibu, “Imeandikwaje katika Sheria? Kwani unasoma nini humo?” **27** Akajibu, “Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, kwa

roho yako yote, kwa nguvu zako zote, na kwa manane na kumwambia, 'Rafiki, nikopeshe mikate akili zako zote'; tena, 'Mpende jirani yako kama mitatu. **6** Kwa sababu rafiki yangu amekuja kutoka unavyojipenda mwenyewe.' **28** Yesu akamwambia, safarini, nami sina kitu cha kumpa.' **7** 'Kisha "Umejibu vyema. Fanya hivyo nawe utaishi." **29** yule aliyeo ndani amjibu, 'Usinisumbue. Mlango Lakini yule mtaalamu wa sheria, akitaka kujionyesha umefungwa, nami na watoto wangu tumelala. Siwezi kuwa mwenye haki, akamuuliza Yesu, "Jirani yangu kuamka nikupe chochote.' **8** Nawaambia, ingawa ni nani?' **30** Yesu akamjibu akasema, "Mtu mmoja huyo mtu hataamka na kumpa hiyo mikate kwa alikuwa akiteremka kutoka Yerusalemu kwenda sababu ni rafiki yake, lakini kwa sababu ya kuendelea Yeriko, naye akaangukia mikononi mwa wanyang'anyi. kwake kuomba, ataamka na kumpa kiasi anachohitaji. Wakampiga, wakaondoka, wakamwacha akiwa karibu **9** "Kwa hiyo nawaambia: Ombeni nanyi mtapewa; kufa. **31** Kuhani mmoja alikuwa akipitia njia ile, tafuteni nanyi mtapata; bisheni nanyi mtafunguliwa alipomwona huyo mtu, akapita upande mwininge, mlango. **10** Kwa kuwa kila aombaye hupewa; naye akamwacha hapo barabarani. **32** Vivyo hivyo, Mlawi kila atafutaye hupata; na kila abishaye hufunguliwa mmoja naye alipofika mahali pale, alimwona, akapita mlango. **11** "Je, kuna yeoyote mionganoni mwenu upande mwininge, akamwacha hapo barabarani ambaye mtoto wake akimwombwa samaki, atampa **33** Lakini Msamaria mmoja aliyekuwa akisafiri nyoka badala yake? **12** Au mtoto akimwombwa yai alipomwona, alimhurumia. **34** Akaenda alipokuwa atampa nge? **13** Basi ikiwa ninyi mlilo waouw, mnajua na akasafisha majera yake kwa divai na mafuta, kuwapa watoto wenu vitu vizuri, si zaidi sana Baba kisha akayafunga. Ndipo akampandisha kwenye yenu aliye mbinguni atawapa Roho Mtakatifu wale punda wake, akampeleka mpaka kwenye nyumba ya wamwombao!' **14** Basi Yesu alikuwa anantoa pepo wageni na kumtunza. **35** Kesho yake, yule Msamaria mchafu kutoka kwa mtu aliyekuwa bubu. Yule pepo akachukua dinari mbiliakampa yule mwenye nyumba mchafu alipomtoka yule mtu aliyekuwa bubu, akaanza ya wageni na kusema, 'Mtunze, nami nirudipo kuongea, nao umati wa watu ukashangaa. **15** Lakini nitakulipa gharama yoyote ya ziada uliyotumia kwa wengine wakasema, "Anatoa pepo wachafu kwa uwezo ajili yake.' **36** "Ni yupi basi mionganoni mwa hawa watatu wa Beelzebuli, yule mkuu wa pepo wachafu wote." wewe unadhani ni jirani yake yule mtu aliyeangukia **16** Wengine ili kumjaribu wakataka awaonyeshe mikononi mwa wanyang'anyi?" **37** Yule mtaalamu wa ishara kutoka mbinguni. **17** Yesu akajua mawazo sheria akajibu, "Ni yule aliyemhurumia." Ndipo Yesu yao, naye akawaambia, "Kila ufalme ukigawanyika akamwambia, "Nenda, ukafanye vivyo hivyo." **38** dhidi yake wenyewe huangamia. Nayo nyumba ikawa Yesu na wanafunzi wake walipokuwa wakienda iliyogawanyika dhidi yake yenewe itaanguka. **18** Yerusalemu, akaingia kwenye kijiji kimoja ambapo Kama Shetani amegawanyika mwenyewe, ufalme mwanamke mmoja aliyeitwa Martha alimkaribisha wake utasimamaje? Nawaambia haya kwa sababu nyumbani kwake. **39** Martha alikuwa na mdogo ninyi mnadai ya kuwa mimi ninatoa pepo wachafu wake aliyeitwa Maria, ambaye aliketi chini miguuni mwa Bwana akisikiliza yale aliyoleta akisema. **40** wachafu kwa nguvu za Beelzebuli, wafuasi wenu Lakini Martha alikuwa akihangainka na maandalizi nao je, wao hutoa pepo wachafu kwa uwezo wa yote yaliyokuwa yafanyike. Martha akaja kwa Yesu nani? Hivyo basi, wao ndio watakaowahukumu. **20** na kumuuliza, "Bwana, hujali kwamba ndugu yangu ameniachia kazi zote mwenyewe? Basi mwambie Lakini kama mimi ninatoa pepo wachafu kwa kidole anisaidie." **41** Lakini Bwana akamjibu, "Martha, "Mtu mwenye nguvu aliyejifunga silaha anapoilinda mbona unasumbuka na kuhangainka na nyumba yake, mali yake iko salama. **22** Lakini mengi? **42** Lakini kunahitajika kitu kimoja tu. Maria amechagua kile kilicho bora, wala hakuna mtu na kumshinda, yeye humnyang'anyia silaha zake atakayemwondolea."

11 Siku moja, Yesu alikuwa mahali fulani akiomba. Alipomaliza kuomba, mmoja wa wanafunzi wake akamwambia, "Bwana, tufundishe kuomba, kama vile Yohana aliyowafundisha wanafunzi wake." **2** Akawaambia, "Mnapoomba, semenii: "Baba yetu (ulyiye mbinguni), jina lako litukuzwe, ufalme wako uje. (Mapenzi yako yafanyike hapa duniani kama huko mbinguni.) **3** Utupat kila siku riziki yetu. **4** Utusamele dhambi zetu, kwa kuwa na sisi huwasamele wote wanaotukosea. Wala usitutie majaribuni (bali utuokoe kutoka kwa yule mwovu)." **5** Kisha akawaambia, "Ni nani mionganoni mwenu mwenye rafiki yake, naye akamwendea usiku wa

wengine wakasema, "Anatoa pepo wachafu kwa uwezo wa Beelzebuli, yule mkuu wa pepo wachafu wote." **16** Wengine ili kumjaribu wakataka awaonyeshe ishara kutoka mbinguni. **17** Yesu akajua mawazo yao, naye akawaambia, "Kila ufalme ukigawanyika dhidi yake wenyewe huangamia. Nayo nyumba iliyogawanyika dhidi yake yenewe itaanguka. **18** Kama Shetani amegawanyika mwenyewe, ufalme mwanamke mmoja aliyeitwa Martha alimkaribisha wake utasimamaje? Nawaambia haya kwa sababu nyumbani kwake. **39** Martha alikuwa na mdogo ninyi mnadai ya kuwa mimi ninatoa pepo wachafu kwa uwezo wa Beelzebuli. **19** Kama mimi ninatoa pepo wachafu kwa kidole cha Mungu, basi Ufalme wa Mungu umewajia. **21** na kumuuliza, "Bwana, hujali kwamba ndugu yangu ameniachia kazi zote mwenyewe? Basi mwambie Lakini kama mimi ninatoa pepo wachafu kwa kidole cha Mungu, basi Ufalme wa Mungu umewajia. **21** anisaidie." **41** Lakini Bwana akamjibu, "Martha, "Mtu mwenye nguvu aliyejifunga silaha anapoilinda nyumba yake, mali yake iko salama. **22** Lakini mtu mwenye nguvu zaidi kumliko akimshambulia na kumshinda, yeye humnyang'anyia silaha zake zote alizozitegemea, na kuchukua nyara. **23** "Mtu asiyekuwa pamoja nami yu kinyume nami, na mtu ambaye hakusanyi pamoja nami, hutawanya. **24** "Pepo mchafu amtokapo mtu, hutangatanga katika sehemu zisizo na maji akitafuta mahali pa kupumzika, lakini hapati. Ndipo husema, 'Nitarudi kwenye nyumba yangu nilikotoka.' **25** Naye arudipo na kuikuta ile nyumba imefagiliwa na kupangwa vizuri, **26** ndipo huenda na kuchukua pepo wachafu wengine saba wabaya kuliko yeye mwenyewe, nao huingia na kukaa humo. Nayo hali ya mwisho ya yule mtu huwa ni mbaya kuliko ile ya kwanza." **27** Ikawa Yesu alipokuwa akisema hayo, mwanamke mmoja katikati ya ule umati wa watu akapaza sauti akasema, "Limebarikiwa tumbo lililokuzaa na matiti uliyonyonya!" **28** Yesu

akajibu, "Wamebarikiwa zaidi wale wanaolisikia neno la Mungu na kilitii." **29** Umati wa watu ulipokuwa unazidi kuongezeka, Yesu akaendelea kusema, "Hiki ni kizazi kiovu. Kinatafuta ishara, lakini hakitapewa ishara yoyote isipokuwa ile ya Yona. **30** Kwa maana kama vile Yona alivyokuwa ishara kwa watu wa Ninawi, ndivyo Mwana wa Adamu atakavyokuwa ishara kwa kizazi hiki. **31** Malkia wa Kusini atasimama wakati wa hukumu na kuwahukumu watu wa kizazi hiki. Kwa kuwa ye ye aliukija kutoka miisho ya dunia ili kuisikiliza hekima ya Solomoni. Na hapa yupo aliye mkuu kuliko Solomoni. **32** Siku ya hukumu, watu wa Ninawi watasimama pamoja na kizazi hiki na kukihukumu; kwa maana wao walitubu waliposikia mahubiri ya Yona. Na tazama, hapa yupo ye ye aliye mkuu kuliko Yona. **33** "Hakuna mtu yeyote awashaye taa na kuiweka mahali palipofichika au kuifunikia chini ya bakuli. Badala yake huiweka juu ya kinara chake, ili watu wote wanaoingia waone nuru. **34** Jicho lako ni taa ya mwili wako. Kama jicho lako ni zima, mwili wako wote pia umejaa nuru. Lakini kama jicho ni bovu, mwili wako wote pia umejaa giza. **35** Kwa hiyo, hakikisha kwamba nuru iliyoko ndani yako isiwe giza. **36** Basi ikiwa mwili wako wote umejaa nuru, bila sehemu yake yoyote kuwa gizani, basi utakuwa na nuru kama vile taa ikuangazavyo kwa nuru yake." **37** Yesu alipomaliza kuzungumza, Farisayo mmoja alimwalika nyumbani mwake kwa chakula. Yesu akaingia na kuketi katika sehemu yake mezani. **38** Yule Farisayo akashangaa kwamba Yesu hakunawa kwanza kabla ya kula. **39** Ndipo Bwana akamwambia, "Sasa, enyi Mafarisayo, mnasafisha kikombe na sahanii kwa nje, lakini ndani mmejaa unyang'anyi na uovu. **40** Enyi wapumbavu! Hamjui kuwa ye ye aliyetengeneza nje ndiye alitengeneza na ndani pia?" **41** Basi toeni sadaka ya vile mlivyo navyo, na tazama, vitu yoye vitakuwa safi kwenu. **42** "Lakini ole wenu, Mafarisayo, kwa maana mnampa Mungu zaka za mnanaa, mchicha na kila aina ya mboga, lakini mnapuuza haki na upendo wa Mungu. Iliwapasa kufanya haya ya pili bila kupuuza hayo ya kwanza. **43** "Ole wenu Mafarisayo, kwa sababu ninyi mnapenda kukalia viti vya mbele katika masinagogi, na kusalimiwa kwa heshima masokoni. **44** "Ole wenu, kwa sababu ninyi ni kama makaburi yasiyokuwa na alama, ambayo watu huyakanyaga pasipo kujuu." **45** Mtaalamu mmoja wa sheria akamjibu, akasema, "Mwalimu, unaposema mambo haya, unatutukana na sisi pia." **46** Yesu akamjibu, "Nanyi wataalamu wa sheria, ole wenu, kwa sababu mnawatwiwa watu mizigo mizito ambayo hawawezi kubeba, wala ninyi wenyewe hamwinui hata kidole kimoja kuwasaidia. **47** "Ole wenu, kwa sababu ninyi mnajenga makaburi ya manabii waliouawa na baba zenu. **48** Hivyo ninyi mwashuhudia na mnathibitisha kile baba zenu walichofanya. Wao waliwaua manabii, nanyi mnawajengea makaburi. **49** Kwa sababu ya jambo hili, Mungu katika hekima yake alisema, 'Tazama, nitatuma kwa manabii na mitume, nao watawaua baadhi yao na wengine watawatesa.' **50** Kwa hiyo kizazi hiki kitawajibika kwa ajili ya damu ya manabii iliyomwagwa tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu, **51** tangu damu ya Abeli mpaka damu ya Zekaria, aliyeuwa kati ya madhabahu na mahali patakatifu. Naam, nawaambia, kizazi hiki kitawajibika kwa haya yote. **52** "Ole wenu ninyi wataalamu wa sheria, kwa sababu mmeuondoa ufunguo wa maarifa. Ninyi wenyewe hamkuingia, na wale waliokuwa wanaingia mkawazuia." **53** Yesu alipoondoka huko, walimu wa sheria na Mafarisayo wakaanza kumpinga vikali na kumsonga kwa maswali, **54** wakivizia kumkamata kwa kitu atakachosema ili wamshtaki.

12 Wakati huo, umati mkubwa wa watu maelfu, walipokuwa wamekusanyika hata wakawa wanakanyagana, Yesu akaanza kuzungumza kwanza na wanafunzi wake, akawaambia: "Jihadharini na chachu ya Mafarisayo, yaani, unafiki wao. **2** Hakuna jambo lolote lilositirika ambalo halitafunuliwa, au liliofichwa ambalo halitajulikana. **3** Kwa hiyo, lolote mlilosema gizani litasikia nuruni. Na kile mlilichonong'ona masikioni mkiwa kwenye vyumba vya ndani, kitatangazwa juu ya paa. **4** "Nawaambieni rafiki zangu, msiwaogope wale wauao mwili, lakini baada ya hilo hawawezi kufanya lolote zaidi. **5** Lakini nitawaambia nani wa kumwogopa: Mwogopeni yule ambaye baada ya kuua mwili, ana mamlaka ya kuwatupa motori. Naam, nawaambia, mwogopeni huyo! (Geenna g1067) **6** Mnajua kwamba shomoro watano huuzwa kwa senti mbili? Lakini Mungu hamsahau hata mmoja wao. **7** Naam, hata nywele za vichwa vyenu zote zimehesabiwa. Hivyo msiogope, kwa maana ninyi ni wa thamani kubwa kuliko shomoro wengi. **8** "Ninawaambia kwamba yeyote atakayenikiri mbele ya watu, Mwana wa Adamu naye atamkiri mbele za malaika wa Mungu. **9** Lakini yeye atakayenikana mimi mbele ya watu, Mwana wa Adamu naye atamkana mbele ya malaika wa Mungu. **10** Naye kila atakayenena neno baya dhidi ya Mwana wa Adamu atasamehewa, lakini yeyote atakayemkufuru Roho Mtakatifu hatasamehewa. **11** "Watakapowapeleka katika masinagogi, na mbele ya watawala na wenye mamlaka, msiwe na wasiwasi kuhusu namna mtakavyojiteea au mtakavyosema. **12** Kwa maana Roho Mtakatifu atawafundisha wakati huo huo mnachopaswa kusema." **13** Mtu mmoja katika umati wa watu akamwambia Yesu, "Mwalimu, mwambie ndugu yangu tugawane naye urithi wetu." **14** Lakini Yesu akamwambia, "Rafiki, ni nani alieniweka mimi kuwa hakimu wenu au msuluhishi juu yenu?" **15** Ndipo Yesu akawaambia, "Jihadharini! Jilindeni na aina zote za choyo. Kwa maana maisha ya mtu hayatokani na wingi wa mali alizo nazo." **16** Kisha akaawaambia mfano huu: "Shamba la mtu mmoja tajiri lilizaa sana. **17** Akawaza moyoni mwake, 'Nifanye nini? Sina mahali pa kuhifadhi mavuno yangu.' **18** "Ndipo huyo tajiri akasema, 'Nitafanya

hivi: Nitabomoa ghala zangu za nafaka na kujenga **42** Yesu akamjibu, "Ni yupi basi wakili mwaminifu nyininge kubwa zaidi na huko nitayahifadhi mavuno na mwenye busara, ambaye bwana wake atamfanya yangu yote na vitu vyangu. **19** Nami nitaiambia nafsi msimamizi juu ya watumishi wake wote, ili awape yangu, "Nafsi, unavyo vitu vingi vizuri ulivyojiwekea watumishi wengine chakula chao wakati unaofaa? **43** akiba kwa miaka mingi. Pumzika; kula, unywe, Heri mtumishi yule ambaye bwana wake atakaporudi ufurahi." **20** "Lakini Mungu akawambia, 'Mpumbavu atamkuta akifanya hivyo. **44** Amin nawaambia, wewe! Usiku huu uhai wako unatakiwa. Sasa hivyo atamweka mtumishi huyo kuwa msimamizi wa mali vitu ulivyojiwekea akiba vitakuwa nya nani?" **21** yake yote. **45** Lakini kama yule mtumishi atasema "Hivyo ndivyo ilivyo kwa wale wanaojiwekea mali moyoni mwake, 'Bwana wangu anakawia kurudi,' lakini hawajitajirishi kwa Mungu." **22** Kisha Yesu kisha akaanza kuwapiga wale watumishi wa kiume na akawaambia wanafunzi wake: "Kwa hiyo nawaambia, wa kike, na kula na kunywa na kulewa. **46** Basi bwana msisumbukie maisha yenu kwamba mtakula nini; wa mtumishi huyo atakuja siku asiyodhani na saa au msisumbukie miili yenu kwamba mtavaa nini. **23** asioijua. Atamkata vipande vipande na kumweka Maisha ni zaidi ya chakula, na mwili ni zaidi ya katika sehemu moja pamoja na wale wasioamini. mavazi. **24** Fikirini ndege! Wao hawapandi wala **47** "Yule mtumishi anayefahamu vyema mapenzi hawavuni, hawana ghala wala popote pa kuhifadhi ya bwana wake na asijiandae wala kufanya kama nafaka; lakini Mungu huwalisha. Ninyi ni wa thamani zaidi kuliko ndege! **25** Ni nani mionganini mwenu **48** Lakini yeoye ambaye hakujua naye akafanya ambaye kwa kujitaabisha kwake anaweza kujiongezea yale yastahiliyo kupigwa, atapigwa kidogo. Yeoye hata saa moja zaidi katika maisha yake? **26** Kama aliyepewa vitu vingi, atadaiva vingi; na yeoye hamwezi kufanya jambo dogo kama hilo, kwa nini basi aliyekebadhiwa vingi, kwake vitatakiwa vingi. **49** kuyasumbukia hayo mengine? **27** "Angalieni maua "Nimekuja kuleta moto duniani; laiti kama ungekuwa jinsi yameavyo: Hayafanyi kazi wala hayafumi. Lakini tayari umewashwa! **50** Lakini ninao ubatizo ambaio nawaambia, hata Solomoni katika fahari yake yote hukuvikwa vizuri kama mojawapo ya hayo maua. **28** lazima nibatizwe, nayo dhiki yangu ni kuu mpaka Basi ikiwa Mungu huyavika hivi majani ya shambani, ubatizo huo ukamilike! **51** Mnadhani nimekuja kuleta amani duniani? La, nawaambia sivyo, nimekuja kuleta ambayo leo yapo, na kesho yanatupwa motoni, si mafarakano. **52** Kuanzia sasa, kutakuwa na watu atawavika ninyi vizuri zaidi, enyi wa imani haba! **29** watano katika nyumba moja, watatu dhidi ya wawili, Wala msisumbuke mioyoni mwenu mtakula nini au na wawili dhidi ya watatu. **53** Watafarakana baba mtakunywa nini. Msiwe na wasiwi juu ya haya. **30** dhidi ya mwanawе na mwana dhidi ya babaye, mama Watu wa mataifa ya duniani husumbuka sana kuhusu dhidi ya bintiye na binti dhidi ya mamaye, naye vitu hivi vyote, lakini Baba yenu anafahamu kuwa mama mkwe dhidi ya mkwewe na mkwe dhidi ya mnahitaji haya yote. **31** Bali utafuteni Ufalme wa mama mkwe wake." **54** Pia Yesu akaambia ule umati Mungu, na haya yote atawapa pia. **32** "Msioope wa watu, "Mwonapo wingu likitokea magharibi, mara enyi kundi dogo, kwa maana Baba yenu ameoena mwasema, 'Mvua itanyesha,' nayo hunyesha. **55** Nanyi vyema kuwapa ninyi Ufalme. **33** Uzeni mali zenu mwonapo upepo wa kusini ulikuma, ninyi husema, mkawape maskini. Jifanyieni mifuko isiyochakaa, 'Kutakuwa na joto,' na huwa hivyo. **56** Enyi wanafiki! mkajiwekee hazina mbinguni isiyokwisha, mahali Mnajua jinsi ya kutambua kuonekana kwa dunia na ambapo mwizi hakaribii wala nondo haharibu. **34** anga. Inakuwaje basi kwamba mnashindwa kutambua Kwa sababu mahali hazina yako ilipo, hapo ndipo wakati huu wa sasa? **57** "Kwa nini hamwamui moyo wako utakapokuwa pia. **35** "Kuweni tayari wenyele lililo haki? **58** Uwapo njiani na mshtaki mkiwa mmevikwa kwa ajili ya huduma na taa zenu wako kwenda kwa hakimu, jitahidi kupatawanaye zikiwa zinawaka, **36** kama watumishi wanaomngoeja mkiwa njiani. La sivyo, atakupeleka kwa hakimu, naye bwana wao arudi kutoka kwenye karamu ya arusi, hakimu atakukabidhi kwa afisa, naye afisa atakutupa ili ajapo na kubisha mlango waweeze kumfungulia gerezani. **59** Nakumbia, hautatoka humo hadi uwemara. **37** Heri wale watumishi ambaio bwana wao umelipa senti ya mwisho."

13 Wakati huo huo, kulikuwa na watu waliomwambia Yesu habari za Wagalilaya ambaio Pilato aliwaua, na damu ya hao watu akaichanganya na dhabihu yao walijokuwa wanatoa. **2** Yesu akawauliza, "Mnadhani kwamba hawa Wagalilaya ambaio walikuwa kifo cha namna hiyo walikuwa na dhambi kuwazidi Wagalilaya wengine wote? **3** La hasha! Ninyi nanyi msipotubo, mtaangamia vivyo hivyo. **4** Au wale watu kumi na wanane waliokufa walipoangukiwa na mnara huko Siloamu: mnadhani wao walikuwa waovu kuliko watu wote walikuwa

wanaishi Yerusalem? 5 Nawaambia, la hasha! Ninyi wala mtokako. Ondokeni kwangu, ninyi watenda nanyi msipotubu, wote mtaangamia vivyo hivyo.” 6 maovu! 28 “Ndipo kutakuwako kilio na kusaga Kisha Yesu akawaambia mfano huu: “Mtu mmoja meno, mtakapowaona Abrahamu, Isaki, Yakobo na alikuwa na mtini uliopandwa katika shamba lake la manabii wote wakiwa katika Ufalme wa Mungu, mizabibu, akaja ili kutafuta tini kwenye miti huo, lakini ninyi mkiwa mmetupwa nje. 29 Watu watatoka mashariki na magharibi, kaskazini na kusini, nao mtunza shamba: ‘Tazama, kwa muda wa miaka mitatu sasa nimekuwa nikija kutafuta matunda kwenye katika Ufalme wa Mungu. 30 Tazama, kunao walio wa mtini huu, nami sikupata hata moja. Ukate! Kwa nini mwisho watakaokuwa wa kwanza, nao wa kwanza uendelee kuharibu ardhi?’ 8 “Yule mtunza shamba watakaokuwa wa mwisho.” 31 Wakati huo huo baadhi akamjibu, ‘Bwana, uache tena kwa mwaka mmoja ya Mafarisayo wakamwenda Yesu na kumwambia, zaidi, nami nitaupalilia na kuwekeea mbolea. 9 “Ondoka hapa uende mahali pengine kwa maana Kama ukizaa matunda mwaka ujao, vyema, la sivo Herode anataku kukuua.” 32 Yesu akawajibu, uukate.” 10 Basi Yesu alikuwa akifundisha katika “Nendeni mkamwambie yule mbweha, ‘Ninafuiza sinagogi mojawapo siku ya Sabato. 11 Wakati huo huo akaja mwanamke mmoja aliyekuwa na pepo mchafu, naye alikuwa amepinda mgongo kwa muda wa miaka kumi na minane, wala alikuwa haweye kunyooka wima. 12 Yesu alipomwona, akamwita, akamwambia, nami siku ya tatu nitaikamilisha kazi yangu.’ 33 Sina budi kuendelea na safari yangu leo, kesho na kesho kutwa: kwa maana haiwezekani nabii kufa mahali pengine isipokuwa Yerusalem. 34 “Ee Yerusalem, ‘Mwanamke, uwe huru, umepona ugonjwa wako.’ 13 Yerusalem, uwauaye manabii na kuwapiga mawe wale waliotumwa kwako! Mara ngapi nimetamani wima akaanza kumtukuza Mungu. 14 Lakini kiongozi wa sinagogi akakasirika kwa sababu Yesu alikuwa ameponya mtu siku ya Sabato. Akaambia ule umati wa watu, “Kuna siku sita ambazo watu wanapaswa kufanya kazi. Katika siku hizo, njoo ni mponye, lakini si katika siku ya Sabato.” 15 Lakini Bwana akamjibu, “Enyi wanafiki! Je, kila mmoja wenu hamfungulii ng’ombe wake au punda wake kutoka zizini akampeleka kumnywesha maji siku ya Sabato? 16 Je, huyu mwanamke, ambaye ni binti wa Abrahamu, aliyeswa na Shetani akiwa amemfunga kwa miaka yote hii kumi na minane, hakustahili kufunguliwa kutoka kifungo hicho siku ya Sabato?” 17 Aliposema haya, wapinzani wake wakaaiibika, lakini watu wakafurahi kwa ajili ya mambo ya ajabu aliyoafanya. 18 Kisha Yesu aksauliza, “Ufalme wa Mungu unafanana na nini? Nitaufananisha na nini? 19 Umefanana na punje ya haradali ambayo mtu aliichukua na kuipanda katika shamba lake. Nayo ikakua, ikawa mti nao ndege wa angani wakatengeneza viota vyaao kwenye matawi yake.” 20 Yesu aksauliza tena, “Nitaufananisha Ufalme wa Mungu na nini? 21 Unafanana na chachu ambayo mwanamke aliichukua akaichanganya katika kiasi kikubwa cha unga mpaka wote ukaumuka.” 22 Yesu akapita katika mijini na vijiji, akifundisha wakati alisafiri kwenda Yerusalem. 23 Mtu mmoja akamuuliza, “Bwana, ni watu wachache tu watakapoolewa?” 24 Yesu akawaambia, “Jitahidini sana kuingia kupitia mlango mwembamba, kwa maana nawaambia wengi watajaribu kuingia, lakini hawataweza. 25 Wakati mwene nyumba atakapoondoka na kufunga mlango, mtasimama nje mkiibisha mlango na kusema, ‘Bwana! Tufungulie mlango! ’ Lakini yeze atawajibu, ‘Siwajui ninyi, wala mtokako.’ 26 “Ndipo mtamjibu, ‘Tulikula na kunywa pamoja nawe, tena ulifundisha katika mitaa yetu.’ 27 “Lakini yeze atawajibu, ‘Siwajui ninyi,

14 Ikawa siku moja Yesu alipokuwa amekwenda kula chakula kwa mmoja wa viongozi wa Mafarisayo siku ya Sabato, watu walikuwa wakimchunguza kwa bidii. 2 Papo hapo mbele yake palikuwa na mtu mmoja mwene ugonjwa wa kuvimba mwili. 3 Yesu akawauliza wale Mafarisayo na walimu wa sheria, “Je, ni halali kuponya watu siku ya Sabato au la?” 4 Wakakaa kimya. Hivyo Yesu akamshika yule mgonjwa mkono na kumponya, akamruhusu aende zake. 5 Kisha akawauliza, “Kama mmoja wenu angekuwa na mtoto au ng’ombe wake aliyetumbukia katika kisima siku ya Sabato, je, hamtamvuta mara moja na kumtoa?” 6 Nao hawakuwa na la kusema. 7 Alipoona jinsi wagoni walivyokuwa wanachagua mahali pa heshima wakati wa kula, akawaambia mfano huu: 8 “Mtu akikualika arusini, usikae mahali pa mengi wa heshima kwa kuwa inawezekana amealikwa mtu mheshimiwa kuliko wewe. 9 Kama mkiifanya hivyo yule aliyeaalika ninyi wawili atakuja na kukuambia, ‘Mpishe huyu mtu kiti chako.’ Ndipo kwa abiu utalazimika kukaa katika nafasi ya chini kabisa. 10 Badala yake, umapoalikwa, chagua nafasi ya chini, ili yule mwenejeji wako atakapookuona atakuja na kukuambia, ‘Rafiki yangu, nenda kwenye nafasi iliyo bora zaidi.’ Kwa jinsi hii utakuwa umepewa heshima mbele ya wagoni wenzako wote. 11 Kwa maana kila mtu ajikwezaye atashushwa, naye ajishushaye atakwezwa.” 12 Kisha Yesu akamwambia yule aliyeaalika, “Uandaapo karamu ya chakula cha mchana au cha jioni, usialike rafiki zako au ndugu zako au jamaa zako au majirani zako walio matajiri tu.

Ukifanya hivyo, wao nao wanaweza kukualika kwao, nawe ukawa umelipwa kile ulichofanya na kupata thawabu yako. **13** Bali ufanyakamu, waalike maskini, vilema na vipofu, **14** nawe utabarikiwa kwa sababu hawa hawana uwezo wa kukulipa. Mungu atakulipa wakati wa ufufuo wa wenye haki.” **15** Mmoja wa wale waliokuwa pamoja naye mezani aliposikia hivi akamwambia Yesu, “Amebarikiwa mtu yule atakayekula katika karamu ya Ufalte wa Mungu!” **16** Yesu akamjibu, “Mtu mmoja alikuwa anaanda karamu kubwa, akaalika watu wengi. **17** Wakati wa karamu ulipofika, akamtuma mtumishi wake akawaambie wale walioalikwa, ‘Karibuni, kila kitu ki tayari sasa.’ **18** ‘Lakini wote, kila mmoja, wakaanza kutoa udhuru: Wa kwanza akasema, ‘Nimenunuua shamba, lazima niende kuliona. Tafadhali niwie radhi.’ **19** ‘Mwingine akasema, ‘Ndipo tu nimenunuua jozi tano za ng’ombe wa kulimia, nami ninakwenda kuwajiru, tafadhali niwie radhi.’ **20** Naye mwininge akasema, ‘Nimeoa mke, kwa hiyo siwezi kuja.’ **21** ‘Yule mtumishi akarudi, akampa bwana wake taarifa. Ndipo yule mwenye nyumba akasirika, akamwagiza yule mtumishi wake, akisema, ‘Nenda upesi kwenye mitaa na vichochoro vyta mjini uwalete maskini, vilema, vipofu na viwete.’ **22** ‘Yule mtumishi akamwambia, ‘Bwana, yale uliyoniagiza nimefanya, lakini bado ipo nafasi.’ **23** ‘Ndipo yule bwana akamwambia mtumishi wake, ‘Nenda kwenye barabara na vijja vilivyoko nje ya mji na uwalaizimishe watu waingie ili nyumba yangu ipate kujaa.’ **24** Kwa maana nawaambia, hakuna hata mmoja wa wale walioalikwa atakayeonjona karamu yangu.” **25** Umati mkubwa wa watu ulikuwa ukisafiri pamoja na Yesu, naye akageuka, akawaambia, **26** “Mtu ye yote anayekuja kwangu hawezu kuwa mwanafunzi wangu kama hatanipenda mimi zaidi ya baba yake na mama yake, mke wake na watoto wake, ndugu zake na dada zake, naam, hata maisha yake mwenyewe. **27** Yeyote asiyechukua misalaba wake na kunifuata hawezu kuwa mwanafunzi wangu. **28** “Ni nani mionganii mwenu ambaye kama anataka kujenga nyumba, hakai kwanza chini na kufanya makisio ya gharama aone kama ana fedha za kutosha kukamilisha?” **29** La sivyo, akiisha kuweka msingi, naye akiwa hana uwezo wa kuikamilisha, wote waionao wataanza kumdhihaki, **30** wakisema, ‘Mtu huyu alianza kujenga lakini hakuweza kukamilisha.’ **31** “Au ni mfalme gani atokaye kwenda kupigana vita na mfalme mwininge, ambaye hakai chini kwanza na kufikiri iwapo akiwa na jeshi la watu 10,000 atawea kupigana na yule anayekuja na jeshi la watu 20,000?” **32** Kama hawezu, basi wakati yule mwininge akiwa bado yuko mbali, ye ye hutuma ujumbe wa watu na kuomba masharti ya amani. **33** Vivyo hivyo, yeyote mionganii mwenu ambaye hawezu kuacha vyote alivyo navyo, hawezu kuwa mwanafunzi wangu. **34** “Chumvi ni nzuri, lakini chumvi ikiwa imopoteza ladha yake, itafanywaje ili iweze kukolea tena? **35** Haifai ardhi wala kwa lundo la mbolea, bali hutupwa nje. “Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.”

15 Basi watoza ushuru na wenye dhambi wote walikuwa wanakusanyika ili wapate kumsikiliza Yesu. **2** Lakini Mafarisayo na walimu wa sheria wakanung’urika wakisema, “Huyu mtu anawakaribisha wenye dhambi na kula nao.” **3** Ndipo Yesu akawaambia mfano huu: **4** “Ikiwa mmoja wenu ana kondoo mia moja, naye akapoteza mmoja wao, je, hawaachi wale tisini na tisa nyikanai na kwenda kumtafuta huyo aliyepotea mpaka ampare?

5 Naye akishampata, humbeba mabegani mwake kwa furaha **6** na kwenda nyumbani. Kisha huwaita rafiki zake na majirani, na kuwaambia, ‘Furahini pamoja nami; nimempata kondoo wangu aliyepotea.’ **7** Nawaambieni, vivyo hivyo kutakuwa na furaha zaidi mbinguni kwa sababu ya mwenye dhambi mmoja atubuye, kuliko kwa wenye haki tisini na tisa amba hawana haja ya kutubu.” **8** “Au ikiwa mwanamke ana sarafu za fedha kumi, naye akapoteza moja, je, hawashi taa na kufagia nyumba na kuitafuta kwa bidii mpaka aipate? **9** Naye akiisha kuipata, huwaita rafiki zake na majirani na kuwaambia, ‘Furahini pamoja nami; nimeipata ile sarafu yangu ya fedha iliypotea.’ **10** Vivyo hivyo, nawaambia, kuna furaha mbele ya malaika wa Mungu juu ya mwenye dhambi mmoja atubuye.” **11** Yesu akaendelea kusema: “Kulikuwa na mtu mmoja aliyeokuwa na wana wawili. **12** Yule mdogo akamwambia baba yake, ‘Baba, nipe urithi wangu.’ Hivyo akawagawia wanawe mali yake. **13** ‘Baada ya muda mfupi, yule mdogo akakusanya vitu vyote aliyokuwa navyo, akaenda nchi ya mbali, na huko akitapanya mali yake kwa maisha ya anasa. **14** Baada ya kutumia kila kitu alichokuwa nacho, kukawa na njaa kali katika nchi ile yote, naye akawa hana chochole.

15 Kwa hiyo akaenda akaajiriwa na mwenyeji mmoja wa nchi ile ambaye alimpeleka shambani kwake kulisha nguruwe. **16** Akatamani kujishibisha kwa maganda waliyokula wale nguruwe, wala hakuna mtu aliyempa chochole. **17** “Lakini alipozingatia moyoni mwake, akasema, ‘Ni watumishi wangapi walioajiriwa na baba yangu ambao wana chakula cha kuwatoshia na kusaza, bali mimi hapa nakufa kwa njaa! **18** Nitaondoka na kurudi kwa baba yangu na kumwambia: Baba, nitemenda dhambi mbele za Mungu na mbele yako. **19** Sistahili tena kuitwa mwanaao; nifanye kama mmoja wa watumishi wako.’ **20** Basi akaondoka, akaenda kwa baba yake. “Lakini alipokuwa bado yuko mbali, baba yake akamwonia, moyo wake ukajawa na huruma. Akamkimbilia mwanaewe, akamkumbatia na kumbusu. **21** ‘Yule mwana akamwambia baba yake, ‘Baba, nimekosa mbele za Mungu na mbele yako. Sistahili kuitwa mwanaao tena.’ **22** ‘Lakini baba yake akawaambia watumishi, ‘Leteni upesi joho lililo bora sana, tieni pete kidoleni mwake na viatu miguuni mwake. **23** Leteni ndama aliyenona, mkamchinje ili tuwe na karamu, tule na kufurahi.

24 Kwa maana huyu mwanangu alikuwa amekufa na sasa yu hai tena; alikuwa amepotea na sasa amepatikana! Nao wakaanza kufanya tafrija. **25** “Wakati huo, yule mwana mkubwa alikuwa shambani. Alipokaribia nyumbani, akasikia sauti ya nyimbo na watu wakicheza. **26** Akamwita mmoja wa watumishi na kumuuliza, ‘Kuna nini?’ **27** Akamwambia, ‘Ndugu yako amekuja, naye baba yako amemchinjia ndama aliyenona kwa sababu mwanawe amerudi nyumbani akiwa salama na mzima.’ **28** “Yule mwana mkubwa akakasirika, akakataa kuingga ndani. Basi baba yake akatoka nye na kumsihi. **29** Lakini yeze akamjibu baba yake, ‘Tazama! Miaka yote hii nimekutumikia na hata siku moja sijaacha kutii amri zako, lakini hujanipa hata mwana-mbuizi ili nifurahi na rafiki zangu. **30** Lakini huyu mwanaao ambaye ametapanya mali yako kwa makahaba aliporudi nyumbani, wewe umemchinjia ndama aliyenona!’ **31** “Baba yake akamjibu, ‘Mwanangu, umekuwa nami siku zote na vyote nilivyo navyo ni vyako. **32** Lakini ilitubidi tufurahi na kushangilia kwa sababu huyu ndugu yako alikuwa amekufa na sasa yu hai; alikuwa amepotea naye amepatikana.”

16 Yesu akawaambia wanafunzi wake, “Palikuwa na tajiri mmoja na msimamizi wake. Ilisemekana kwamba huyo msimamizi alikuwa anatumia vibaya mali ya tajiri yake. **2** Hivyo huyo tajiri akamwita na kumuuliza, ‘Ni mambo gani haya ninayosikia kukuhusu? Toa tarifa ya usimamizi wako, kwa sababu huwezi kuendelea kuwa msimamizi.’ **3** “Yule msimamizi akawaza moyoni mwake, ‘Nitafanya nini sasa? Bwana wangu ananiondoa katika kazi yangu. Sina nguvu za kulima, nami ninaona aibu kuombaomba. **4** Najua nitakalofanya ili nikiachishwa kazi yangu hapa, watu wanikaribishe nyumbani kwo. **5** “Kwa hiyo akawaita wadeni wote wa bwana wake, mmoja mmoja. Akamuuliza wa kwanza, ‘Deni lako kwa bwana wangu ni kiasi gani?’ **6** “Akajibu, ‘Galoni 800za mafuta ya mizeituni.’ ‘Msimamizi akamwambia, ‘Chukua hati ya deni lako, ibadilishe upesi, uandike galoni 400.’ **7** “Kisha akamuuliza wa pili, ‘Wewe deni lako ni kiasi gani?’ ‘Akajibu, ‘Vipimo 1,000ya ngano.’ “Yule msimamizi akamwambia, ‘Chukua hati yako, andika vipimo 800!’ **8** “Yule bwana akamsifu yule msimamizi dhalimu kwa jinsi alivyotumia ujanja. Kwa maana watu wa dunia hii wana ujanja zaidi wanapoijishughulisha na mambo ya dunia kuliko watu wa nuru. (*aīōn g165*) **9** Nawaambia, tumieni mali ya kidunia kujipatia marafiki, ili itakapokwisha, mkaribishwe katika makao ya milele. (*aīōnios g166*) **10** “Yeyote aliye mwaminifu katika mambo madogo, pia ni mwaminifu hata katika mambo makubwa, naye mtu ambaye si mwaminifu katika mambo madogo pia si mwaminifu katika mambo makubwa. **11** Ikiwa hamkuwa waaminifu katika mali ya kidunia, ni nani atakayewaa minia mali ya kweli? **12** Nanyi kama hamkuwa waaminifu na mali ya mtu mwininge, ni nani atakayewa iliyo yenu wenyewe? **13** “Hakuna

mtumishi awezaye kuwatumikia mabwana wawili. Kwa au atashikamana sana na huyu na kumdhara yule mwininge. Hamwezi kumtumikia Mungu pamoja na Mali.” **14** Mafarisayo, waliokuwa wapenda fedha, waliyasilika hayo yote na wakamcheka kwa dharau. **15** Yesu akawaambia, “Ninyi mnajionyesha kuwa wenye haki mbele za wanadamu, lakini Mungu anaijua miyo yenu. Kwa maana vile vitu ambavyo wanadamu wanavithamini sana, kwa Mungu ni machukizo. **16** “Sheria na Manabii vilhubiriwa mpaka kuja kwa Yohana Mbatizaji. Tangu wakati huo habari njema za Ufalme wa Mungu zinahubiriwa, na kila mmoja huijingiza kwa nguvu. **17** Lakini ni rahisi zaidi mbingu na dunia kupita kuliko hata herufi moja kuondoka katika Sheria. **18** “Mtu yeze amwachaye mkewe na kumwoa mwanamke mwininge anazini, naye mwanaume amoaye mwanamke aliyetalkiwa anazini. **19** “Palikuwa na mtu mmoja tajiri aliyeavaa nguo za rangi ya zambarau na kitani safi, ambaye aliishi kwa anasa kila siku. **20** Hapo penye mlango wake aliishi maskini mmoja, jina lake Lazaro, mwenye vidonda mwili mzima. **21** Huyo Lazaro alitamani kujishibisha kwa makombo yaliyoanguka kutoka mezani kwa yule tajiri. Hata mbwa walikuwa wakija na kuramba vidonda vyake. **22** “Wakati ukafika yule maskini akafa, nao malaika wakamchukua akae pamoja na Abrahamu. Yule tajiri naye akafa na akazikwa. **23** Kule kuzimu alipokuwa akiteseka, alitazama juu, akamwonia Abrahamu kwa mbali, naye Lazaro alikuwa karibu yake. (*Hadēs g86*) **24** Hivyo yule tajiri akamwita, ‘Baba Abrahamu, nihurumie na umtume Lazaro achovye ncha ya kidole chake ndani ya maji aupoze ulimi wangu, kwa sababu nina maumivu makuu kwenye moto huu.’ **25** “Lakini Abrahamu akamjibu, ‘Mwanangu, kumbuka kwamba wakati wa uhai wako ulipata mambo mazuri, lakini Lazaro alipata mambo mabaya. Lakini sasa anafarijiwa hapa na wewe uko katika maumivu makuu. **26** Zaidi ya hayo, kati yetu na ninyi huko kumeweka shimo kubwa, ili wale wanaotaka kutoka huko kuja huko wasiweza, wala mtu yeze asiweze kuvuka kutoka huko kuja kwetu.’ **27** “Akasema, ‘Basi, nakuomba, umtume Lazaro aende nyumbani kwa baba yangu, **28** maana ninao ndugu watano. Awaonye, ili wasije nao wakafika mahali hapa pa mateso.’ **29** “Abrahamu akamjibu, ‘Ndugu zako wana Maandiko ya Mose na Manabii, wawasikilize hao.’ **30** “Yule tajiri akasema, ‘Hapana, baba Abrahamu, lakini mtu kutoka kwa wafu akiwaende, watatubu.’ **31** “Abrahamu akamwambia, ‘Kama wasipowasikiliza Mose na Manabii, hawataweza kushawishika hata kama mtu akifufuka kutoka kwa wafu.’”

17 Yesu akawaambia wanafunzi wake, “Mambo yanayosababisha watu watende dhambi hayana budi kutukia. Lakini ole wake mtu yule anayeyasababisha. **2** Ingekuwa heri kama mtu huyo

angefungiwa jiwe la kusagia shingoni na kutoswa ukawaangamiza wote. **30** “Hivyo ndivyo itakavyokuwa baharini, kuliko kumsababisha mmojawapo wa hawa siku ile Mwana wa Adamu atakapofunuliwa. **31** Siku wadogo kutenda dhambi. **3** Kwa hiyo, jilindeni, “Kama ndugu yako akikukosea mwonye, naye akitubu, hiyo, mtu ye yote aliye juu ya dari ya nyumba yake, msamehe. **4** Kama akikukosea mara saba kwa siku hata vitu vyake vikiwa ndani ya hiyo nyumba, asishuke msamehe. **5** Mitume wake ku kuvichukua. Vivyo hivyo mtu aliye shambani asirudi moja na mara saba kwa siku moja akaja kwako nyumbani kuchukua chochote. **32** Mkumbukeni mke wa Loti! **33** Mtu ye yote anayejaribu kuyaokoa wakamwambia Bwana, “Tuongezee imani.” **6** Bwana maisha yake atayapoteza, na ye yote atakayeyapoteza akawajibu, “Kama mkiwa na imani ndogo kama punje maisha yake atayaokoa. **34** Nawaambia, usiku huo ya haradali, mngeweza kuuambia mti huu wa mkuyu, watu wawili watakuwa wamelala kitanda kimoja; ‘Ng’oka ukaote baharini,’ nao ungewatii. **7** “Ikiwa naye mmoja atatwaliwa na mwininge ataachwa. **35** mmoja wenu ana mtumishi anayelima shambani au Wanawake wawili watakuwa wanasa nafaka pamoja; anayechunga kondoo, je, mtumishi huyo arudipo naye mmoja atatwaliwa na mwininge ataachwa. atamwambia, ‘Karibu hapa keti ule chakula?’ **8** Je, [**36** Wanaume wawili watakuwa wanafanya kazi badala yake, hatamwambia, ‘Niandalie chakula, nile, pamoja shambani; mmoja atachukuliwa na mwininge jifunge unitumikie ninapokula na kunywa; baadaye waweza kula na kunywa?’ **9** Je, huyo mtu atamshukuru ataachwa.] **37** Kisha wakamuuliza, “Haya yatatukia mtumishi huyo kwa kutimiza yale alioamriwa? **10** wapi Bwana?” Akawaambia, “Pale ulipo mzoga, huko ndiko tai watakapokusanyika.”

Vivyo hivyo nanyi mkiisha kufanya mliyoagizwa, **18** Kisha Yesu akawapa wanafunzi wake mfano ili semeni, ‘Sisi tu watumishi tusiostahili; tumefanya tu kuwaonyesha kuwa yawapasa kuomba pasipo yale tuliyopaswa kufanya.’ **11** Yesu alipokuwa njiani kukata tamaa. **2** Akawaambia, “Katika mji mmoja akienda Yerusalem, alipitia mpakani mwa Samaria alikuwepo hakimu ambaye hakumwogopa Mungu na Galilaya. **12** Alipokuwa akiingia kwenye kijiji wala kumi huo alikuwako kuma lundu kimoja, watu kumi waliokuwa na ukoma wakakutana naye. Wakasimama mbali, **13** wakapaza sauti, wakasema, “Yesu, Bwana, tuhurumie!” **14** Alipowaona akawaambia, “Nendeni mkajionyeshe kwa makuhani.” Nao walipokuwa njiani wakienda, wakatakasika. **15** Mmoja wao alipoona kwamba amepona, akarudi kwa Yesu, akimsifu Mungu kwa sauti kuu. **16** Akajitupa miguuni mwa Yesu akamshukuru. Yeye alikuwa Msamaria. **17** Yesu aksauliza, “Je, hawakutakaswa wote kumi? Wako wapi wale wengine tisa? **18** Hakuna hata mmoja aliyeonekana kurudi ili kumshukuru Mungu isipokuwa huyu mgeni?” **19** Yesu akamwambia, “Inuka na uende zako, imani yako imekuponya.” **20** Yesu alipouliwiza na Mafarisayo Ufalme wa Mungu utakuja lini, yeye akawajibu, ‘Ufalme wa Mungu hauji kwa kuchunguza kwa bidii, **21** wala watu hawatasema, ‘Huu hapa,’ au ‘Ule kule,’ kwa maana Ufalme wa Mungu umo ndani yenu.” **22** Kisha Yesu akawaambia wanafunzi wake, “Wakati utafika ambapo mtatamani kuiona moja ya siku ya Mwana wa Adamu, lakini hamtaiona. **23** Watu watawaambia, ‘Yule kule!’ Au, ‘Huyu hapa!’ Msiwakimbilie. **24** Kwa maana kama vile umeme wa radi umulikavyo katika anga kuanzia mwisho mmoja hadi mwininge, ndivyo itakavyokuwa Mwana wa Adamu katika siku yake. **25** Lakini kwanza itampasa kuteseka katika mambo mengi na kukataliwa na kizazi hiki. **26** “Kama ilivyokuwa siku za Noa, ndivyo itakavyokuwa katika siku za Mwana wa Adamu. **27** Watu walikuwa wakila na kunywa, wakioa na kuolewa, mpaka siku ile Noa alipoingia katika safina. Ndipo gharika ikaja na kuwaangamiza wote. **28** “Ndivyo ilivyokuwa katika siku za Loti: Watu walikuwa wakila na kunywa, wakinunua na kuuza, wakilima na kujenga. **29** Lakini siku ile Loti alipoondoka Sodoma, ikanyesha mvua ya moto na kiberiti kutoka mbinguni

hata wakutubu hata kuinua uso wake kutazama mbinguni, bali alijipigapiga kifuanu na kusema: ‘Mungu, nihu rumie, mimi mwenye dhambi.’ **14** “Nawaambia, huyu mtoza ushuru alirudi nyumbani akiwa amehesabiwa haki mbele za Mungu zaidi ya yule Farisayo. Kwa maana ye yote aijkwezaye atashushwa, na ye yote ajishushaye atakwezwa.” **15** Pia, watu walikuwa wakimletea Yesu watoto wachanga ili awaguse. Wanafunzi wake walipoona hivyo, wakawakemea. **16** Lakini Yesu akawaita wale watoto waje kwake, akasema, “Waacheni watoto

wadogo waje kwangu, wala msiwazui, kwa maana Ufalme wa Mungu ni wa wale walio kama hawa. **17** Amin, nawaambia, mtu yeyote asiyepokea Ufalme wa Mungu kama mtoto mdogo, hatauingia kamwe.” **18** Mtawala mmoja akamuuliza Yesu, “Mwalimu mwema, nifanye nini ili niurithi uzima wa milele?” (**aiōnios g166**) **19** Yesu akamjibu, “Mbona unaniita mwema? Hakuna yeyote aliye mwema ila Mungu peke yake. **20** Unazijua amri: ‘Usizini, usiue, usiibe, usishuhudie uongo, waheshimu baba yako na mama yako.’” **21** Akajibu, “Amri hizi zote nimezishika tangu nikiwa mtoto.” **22** Yesu aliposikia haya, akamwambia, “Bado kuna jambo moja ulilopungukiwa. Nenda ukauze kila kitu ulicho nacho, uwape maskini, nawe utakuwa na hazina mbinguni. Kisha njoo, unifuate.” **23** Aliposikia jambo hili, alisikitika sana kwa maana alikuwa mtu mwénye mali nyangi. **24** Yesu akamtazama, akasema, “Tazama jinsi ilivyo vigumu kwa tajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu! **25** Hakika ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita kwenye tundu la sindano kuliko mtu tajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu.” **26** Wale waliosikia haya wakauliza, “Ni nani basi awezaye kuokoka?” **27** Yesu akajibu, “Yasiyowezekana kwa wanadamu yanawezekana kwa Mungu.” **28** Ndipo Petro akamjibu, “Tazama, tumeacha vyote tulivyokuwa navyo tukakufuata!” **29** Yesu akajibu, “Amin, nawaambia, hakuna hata mtu aliyeacha nyumba yake, au mke, au ndugu, au wazazi au watoto kwa ajili ya Ufalme wa Mungu **30** ambaye hatapewa mara nyangi zaidi ya hivyo katika maisha haya, na hatimaye kupata uzima wa milele ujao.” (**aiōn g165, aiōnios g166**) **31** Yesu akawachukua wale wanafunzi wake kumi na wawili kando na kuwaambia, “Tunapanda kwenda Yerusalem, na kila kitu kilichoandikwa na manabii kumhusu Mwana wa Adamu kitatimizwa. **32** Kwa kuwa atatiwa mikononi mwa watu wasiomjua Mungu, nao watamdhifikasi, watamtukana na kumtemea mate, watampiga mijedidi na kumuua. **33** Naye siku ya tatu atafufuka.” **34** Wanafunzi wake hawakuelewa mambo haya, kwa kuwa maana yake ilikuwa imefichika kwao, nao hawakujua Yesu alikuwa anazungumzia nini. **35** Yesu alipokuwa anakaribia Yeriko, kipofu mmoja alikuwa ameketi kando ya njia akiomba msaada. **36** Kipofu huyo aliposikia umati wa watu ukipita, akauliza, “Kuna nini?” **37** Wakamwambia, “Yesu wa Nazareti anapita.” **38** Akapaza sauti, akasema, “Yesu, Mwana wa Daudi, nihurumie!” **39** Wale waliokuwa wametangulia mbele wakamkemea, wakamwambia akae kimya. Lakini ye ye akapaza sauti zaidi, “Mwana wa Daudi, nihurumie!” **40** Yesu akasimama, akawaamuru wamlethe huyo mtu kwake. Alipokaribia, Yesu akamuuliza, **41** “Unataka nikufanye nini?” Akajibu, “Bwana, nataka kuona.” **42** Yesu akamwambia, “Basi upate kuona. Imani yako imekuponya.” **43** Akapata kuona saa ile ile, akamfuata Yesu, huku akimsifu Mungu. Watu wote walipoona mambo hayo, nao wakamsifu Mungu.

19 Yesu akaingia Yeriko, naye alikuwa anapita katikati ya huo mji. **2** Tazama, palikuwa na mtu mmoja mkuu wa watoza ushuru naye alikuwa tajiri, jina lake Zakayo. **3** Yeye alikuwa akijitahidi kumwona Yesu ni mtu wa namna gani. Lakini kutokana na umati mkubwa wa watu hakuweza kwa sababu alikuwa mfupi wa kimo. **4** Kwa hiyo akatangulia mbio mbele ya umati wa watu akapanda juu ya mkuyu ili amwone Yesu, kwa sababu angeipitia njia ile. **5** Yesu alipofika pale chini ya huo mkuyu, akatazama juu, akamwambia, "Zakayo, shuka upesi, kwa maana leo nitakuwa mgeni nyumbani kwako!" **6** Hivyo Zakayo akashukta upesi, akamkaribisha Yesu nyumbani kwake kwa furaha kubwa. **7** Watu wote walipoona hivyo, wakaanza kunung'unika wakisema, "Amekwenda kuwa mgeni wa 'mtu mwénye dhambi.'" **8** Lakini Zakayo akasimama na kumwambia Bwana, "Tazama, Bwana! Sasa hivi nusu ya mali yangu ninawapa maskini, nami kama nimemdhulumu mtu ye yote kitu chocotte, nitamrudishia mara nne ya hicho kiwango." **9** Ndipo Yesu akamwambia, "Leo, wokovu umeingia nyumbani humu, kwa sababu huyu naye ni mwana wa Abrahamu. **10** Kwa maana Mwana wa Adamu amekuja kutafuta na kuoko kile kilichopotea." **11** Walipokuwa wanasiliza haya, Yesu akaendelea kuwaambia mfano, kwa sababu alikuwa anakaribia Yerusalem na watu walikuwa wakidhani ya kuwa Ufalme wa Mungu ulikuwa unakuja saa iyo hiyo. **12** Hivyo akawaambia: "Mtu mmoja mwénye cheo cikubwa alisafiri kwenda nchi ya mbali ili akapokee madaraka ya kuwa mfalme, kisha arudi. **13** Hivyo akawaita kumi mionganii mwa watumishi wake, na akawapa kila mmoja fungu la fedha. Akawaambia, 'Fanyeni biashara na fedha hizi mpaka nitakaporudi.' **14** 'Lakini raiya wa nchi yake walimchukia wakapeleka ujumbe na kusema, 'Hatutaki huyu mtu awe mfalme wetu.' **15** 'Hata hivyo alirudi akiwa amekwisha kupokea mamlaka ya ufalme, akawaita wale watumishi wake aliokuwa amewaachia fedha, ili afahamu ni faida kiasi gani kila mmoja wao aliyopata kwa kufanya biashara. **16** 'Wa kwanza akaja na kusema, 'Bwana, kutokana na fedha uliyoniachia, nimepata faida mara kumi zaidi.' **17** 'Yule bwana akamjibu, 'Umfanya vizuri mtumishi mwemaa! Kwa sababu umekuwa mwaminifu katika wajibu mdogo sana, nakupa mamlaka juu ya miji kumi.' **18** 'Wa pili naye akaja. Akasema, 'Bwana, fedha yako imeleta faida mara tano zaidi.' **19** 'Bwana wake akajibu, 'Nakupa mamlaka juu ya miji mitano.' **20** 'Kisha akaja yule mtumishi mwininge, akasema, 'Bwana, hii hapa fedha yako. Nilitunza vizuri kwenye kitambaa. **21** Nilikutogopa, kwa sababu wewe ni mtu mgumu. Unachukua ambapo hukuweka kitu, na unavuna mahali ambapo hukupanda kitu.' **22** 'Bwana wake akamjibu, 'Nitakuhukumu kwa maneno yako mwényewe, wewe mtumishi mwovu! Kama ulifahamu kwamba mimi ni mtu mgumu, nichukuaye mahali ambapo sikuweka kitu na kuvuna mahali ambapo sikupanda, **23** kwa nini basi hukuweka fedha

zangu kwa watoa riba, ili nitakaporudi nichukue ilio yangu na riba yake?" 24 "Ndipo akawaambia wale waliokuwa wamesimama karibu, 'Mnyang'anyeni fungu lake la fedha, mkampe yule mwenye kumi.' 25 "Wakawambia, 'Bwana, mbona; tayari anayo unafanya mambo haya kwa mamlaka gani? Ni nani mafungu kumil!' 26 "Akawajibu, 'Nawaambia kwamba aliye kupa mamlaka haya?' 27 Akawajibu, "Nami kila aliye na kitu, ataongezewa. Lakini yule asiyé nitawauliza swali. 28 Je, ubatizo wa Yohana ultoka na kitu, hata alichó nacho atanyang'anywa. 29 mbinguni au kwa wanadamu?" 30 Wakahojiana Lakini wale adui zangu ambao hawakutaka mimi wao kwa wao wakisema, "Kama tukisema, 'Ultoka niwe mfalme juu yao. Waleteni hapa mkawaue mbinguni,' atatuuliza, 'Mbona hamkumwamini?' 31 mbele yangu." 32 Baada ya Yesu kusema haya, Lakini tukisema, 'Ultoka kwa wanadamu,' watu alitangulia kupanda kwenda Yerusalem. 33 Naye wote watatupiga mawe, kwa sababu wanaamini alipokaribia Bethfage na Bethania kwenye mlima kwamba Yohana alikuwa nabii." 34 Basi wakajibu, uitwao Mlima wa Mizeituni, aliyatuma wanafunzi "Hatusi ulikotoka." 35 Yesu akawaambia, "Wala wake wawili, akawaambia, 36 "Nendeni katika kijiji mimi sitawaambia ni kwa mamlaka gani ninatenda kilichoko mbele yenu. Na mtakapokuwa mnaingia mambo haya." 37 Akaendelea kuwaambia watu mfano kijijini, mtamkuta mwana-punda amefungwa hapo, huu: "Mtuo mmoja alipanda shamba la mizabibu, ambaye hajapandwa na mtu bado. Mfungueni, akalikodisha kwa wakulima fulani, kisha akasafiri mkamle hapa. 38 Kama mtu akiwaauliza, 'Mbona kwa muda mrefu. 39 Wakati wa mavuno ulipofika, mnafungua?' Mwambieni, 'Bwana anamhitaji.'" akamtuma mtumishi wake kwa hao wapangaji ili 40 Wale waliotumwa wakaenda, wakakuta kila wampe sehemu ya mavuno ya shamba la mizabibu. kitu kama vile Yesu alivyokuwa amewaambia. 41 Lakini wale wakulima wakampiga, wakamfukuza Walipokuwa wanamfungua yule mwana-punda, mikono mitupu. 42 Akamtuma mtumishi mwiningine, wenyewe wakawaauliza, "Mbona mnafungua huyo huyo naye wakampiga, wakamfanya mambo ya aibu mwana-punda?" 43 Wale wanafunzi wakajibu, "Bwana na kumfukuza. 44 Bado akamtuma na mwiningine anamhitaji." 45 Wakamleta kwa Yesu, nao baada ya wa tatu, huyu pia wakamjeruhi na kumtupa nje ya kutandika mavazi yao juu ya huyo mwana-punda, shamba. 46 "Basi yule mwenye shamba la mizabibu wakampandisha Yesu juu yake. 47 Alipokuwa akienda akasema, 'Nifanye nini? Nitamtuma mwanangu akiwa amempanda, watu wakatandaza mavazi yao mpendwa, huenda ye ye watamheshimu.' 48 "Lakini barabarani. 49 Alipokaribia mahali yanapoanzia wale wapangaji walipomwona, wakasemezana wao materemko ya Mlima wa Mizeituni, umati wote wa kwa wao. Wakasema, 'Huyu ndiye mrithi. Basi na wafiasi wake wakaanza kumsifu Mungu kwa furaha tumuuve ili urithi uwe wetu.' 50 Kwa hiyo wakamtupa kwa sauti kuu kwa ajili ya matendo yote ya miujiza nje ya shamba la mizabibu, wakamuua." "Sasa waliyooyaona. Wakasema: 51 "Amebarikiwa Mfalme basi yule mwenye shamba la mizabibu atawafanya ajaye kwa Jina la Bwana!" "Amani mbinguni na nini wapangaji hawa? 52 Atakuja na kuwaua hao utukufu huko juu sana." 53 Baadhi ya Maferisayo wapangaji, na kuwapa wapangaji wengine hilo shamba waliokuwamo mionganini mwa ule umati wa watu la mizabibu." Watu waliposikia hayo wakasema, wakamwambia, "Mwalimu, waamuru wanafunzi wako "Mungu apishie mbali jambo hili lisitokeel!" 54 Lakini wanyamaze." 55 Yesu akawajibu, "Nawaambia ninyi, Yesu akawakazia macho, akasema, "Basi ni nini kama hawa wakinayamaza, mawe yatapiga kelele." 56 maana ya yale yaliyoandikwa: "Jiwe walilolikataa Alipokaribia Yerusalemu na kuuona mji, aliuililia, 57 waashi, limekuwa jiwe kuu la pembeni?" 58 Kila akisema, "Laiti ungalilija hata wewe leo yale ambayo mtu aangukaye juu ya jiwe hilo atavunjika vipande yangeleta amani, lakini sasa yamefichika machoni vipande, lakini yule litakayemwangukia atasagwa pako. 59 Hakika siku zinakujua, ambazo adui zako kabisa." 60 Wali muwa sheria na viongozi wa watakuzingira, nao watakuzunguka pande zote na makuhani wakatafuta njia ya kumkamata mara kukuzuila ndani. 61 Watakuponda chini, wewe na moja, kwa sababu walifahamu kwamba amesema watoto walioko ndani ya kuta zako. Nao hawataacha mfano huo kwa ajili yao. Lakini waliwaogopa watu. hata jiwe moja juu ya jingine, kwa sababu hukutambua 62 Kwa hiyo wakawa wanamchunguza na kutuma wakati wa kujiliwa kwako." 63 Ndipo akaingia eneo la wapelelezi waliojifanya kuwa wenye haki ili wapate Hekalu, akaanza kuwfukuza wale waliokuwa wakiuza kumtega kwa maneno asemayo, ili wamtie katika vitu humo. 64 Naye akawaambia, "Imeandikwa, uwezo na mamlaka ya mtawala. 65 Hivyo wale 'Nyumba yangu itakuwa nyumba ya sala,' lakini ninyi wapelelezi wakamuuliza, "Mwalimu, tunajua unasema mmeifanya kuwa 'pango la wanyang'anyi.'" 66 Kila na kufundisha yaliyo kweli wala humpendelei mtu, siku alikuwa akifundisha Hekaluni. Lakini viongozi bali wafundisha njia ya Mungu katika kweli. 67 Je, ni wa makuhani, walimu wa sheria na viongozi wa halali sisi kulipa kodi kwa Kaisari, au la?" 68 Lakini watu walikuwa wakatafuta njia ili kumuua. 69 Lakini Yesu akatambua hila yao, kwa hiyo akawaambia, hawakupata nafasi kwa sababu watu wote walimfuata 70 "Nionyesheeni dinari. Je, sura hii na maandishi wakiyasikiliza maneno yake kwa usikivu mwiningine. 71 haya yaliyoko juu yake ni vya nani?" 72 Wakamjibu,

"Ni vya Kaisari." Akawaambia, "Basi mpeni Kaisari kilicho cha Kaisari, naye Mungu mpeni kilicho cha aliyokuwa amesema hadharani. Nao wakashangazwa mno na majibu yake, wakanyamaza kimya. **27** Baadhi ya Masadukayo, wale wasemao kwamba hakuna ufu fuwa wafu, wakamjia Yesu na kumuuliza, **28** "Mwalimu, Mose alituandikia kwamba kama ndugu wa mtu akifa na kumwacha mkewe bila mtoto, basi huyo mtu inampasa amwoe huyo mjane ili amzalie ndugu yake watoto. **29** Basi palikuwepo ndugu saba. **30** Kisha yule wa pili akamwoa huyo mjane, naye akafa bila mtoto, **31** naye wa tatu pia akamwoa. **32** Kisha yule wa pili akamwoa huyo mjane, naye akafa bila mtoto, **33** Sasa basi, siku ya ufufuo huyo mwanamke atakuwa mke wa nani, maana aliolewa na ndugu wote saba?" **34** Yesu akawajibu, "Katika maisha haya watu huoa na kuolewa. (aiōn g165) **35** Lakini wale ambao wamehesabiwa kwamba wanastahili kupata nafasi katika ulimwengu ule na katika ufufuo wa wafu, hawai wala hawaolewi. (aiōn g165) **36** Hawa hawawezi kufa tena, kwa maana wao ni kama malaika. Wao ni watoto wa Mungu, kwa sababu ni watoto wa ufufuo. **37** Hata Mose alidhihirisha kuwa wafu wanafufuka, kwa habari ya kile kichaka kilichokuwa kikiwaka moto bila kuteketea, alipomwita Bwana, 'Mungu wa Abrahamu, Mungu wa Isaki, na Mungu wa Yakobo.' **38** Yeye si Mungu wa wafu, bali wa walio hai, kwa kuwa kwake wote ni hai." **39** Baadhi ya walimu wa sheria wakasema, "Mwalimu, umesema sawasawa kabisal!" **40** Baada ya hayo hakuna mtu aliyethubutu kumuliza maswali tena. **41** Kisha Yesu akawaambia, "Imekuwaje basi wao husema Kristoni Mwana wa Daudi? **42** Daudi mwenywewe anasema katika Kitabu cha Zaburi: "Bwana alimwambia Bwana wangu: 'Keti mkono wangu wa kuume, **43** hadi nitakapoweweka adui zako chini ya miguu yako.'" **44** Ikiwa Daudi anamwita yeye 'Bwana,' basi atakuwaje mwanaowe?" **45** Wakati watu wote walikuwa wanamsikiliza, Yesu akawaambia wanafunzi wake, **46** "Jihadharini na walimu wa sheria. Wao hupenda kutembea wakiwa wamevaa mavazi mrefu, na kusalimiwa kwa heshima masokoni. Hupenda kukaa kwenye viti vya mbele katika masinagogi, na kukaa kwenye nafasi za heshima katika karamu. **47** Wao hula nyumba za wajane, na ili waonekane kuwa wema, wanasali sala ndefu. Watu kama hawa watapata hukumu iliyo kuu sana."

21 Yesu alipoinua macho yake, alishaona matajiri wakiweka sadaka zao kwenye sanduku la hazina ya Hekalu. **2** Akamwona pia mjane mmoja maskini akiweka humo sarafu mbili ndogo za shaba. **3** Yesu akasema, "Amin, nawaambia, huyu mjane maskini ameweka humo zaidi ya watu wengine wote. **4** Hawa watu wengine wote wametoa sadaka kutokana na wingi wa mali zao. Lakini huyu mjane ametoa kutokana na umaskini wake vyote alivyo kwa navyo, hata kile alichohitaji ili kuishi." **5** Baadhi ya wanafunzi wake wakawa wanamwonyesha jinsi Hekalu liliyopambwa kwa mawe mazuri na kwa vitu viliviyotolewa kuwa sadaka kwa Mungu. Lakini Yesu akawaambia, **6** "Kuhusu haya mnayoyaona hapa, wakati utafika ambapo hakuna jiwe moja litakalobaki juu ya jingine, bali kila moja litabomolewa." **7** Wakamuuliza, "Mwalimu, mambo haya yatatukia lini? Ni dalil gani itaonyesha kwamba yanakaribia mdanganywa. Maana wengi watakuwa kwa Jina langu, wakidai, 'Mimi ndiye,' na, 'Wakati umekaribia.' **8** Yesu akawajibu, "jihadharini msije Msiwafuate. **9** Lakini msikiapo habari za vita na machafuko, msiogope. Kwa maana hayo ni lazima yatokee kwanza, ila ule mwisho hautakuwa wakati huo." **10** Kisha akawaambia: "Taifa litainuka dhidi ya taifa jingine, na ufalme mmoja dhidi ya ufalme mwingine. **11** Kutakuwa na mitetemeko mikubwa ya ardhi, na njaa kali, na magonjwa ya kuambukiza katika sehemu mbalimbali. Pia kutakuwa na matukio ya kutisha na ishara kuu kutoka mbinguni. **12** "Lakini kabla yote hayajatokea, watawakama ninyi na kuwatesa. Watawatia mikononi mwa wakuu wa masinagogi na kuwafunga magerezani. Nanyi mtaapelekwa mbele ya wafalme na watawala kwa ajili ya Jina langu. **13** Hii itawapa nafasi ya kushuhudia. **14** Lakini kusudieni miyoni mwenu msisumbuke awali kuhusu mtakalo sema mbele ya mashtaka. **15** Kwa maana nitawapa maneno na hekima ambayo hakuna hata adui yenu mmoja atakayeweza kushindana nayo wala kuipinga. **16** Mtasalitiwa hata na wazazi, ndugu, jamaa na marafiki, na baadhi yenu watawaua. **17** Mtachukiwa na watu wote kwa ajili ya Jina langu. **18** Lakini hapatakuwa na unywele mmoja wa kichwa chenu utakaoangamia. **19** Kwa kuvumilia mtaokoa roho zenu. **20** "Mtakapoona mji wa Yerusalem umezungukwa na majeshi, basi fahamuni kwamba kuharibiwa kwake kumekaribia. **21** Wakati huo, wale walio Uyahudi wakimbili milimani, walio mjinji Yerusalem watoko humo, nao wale walio koko mashambani wasiingie mjinji. **22** Kwa sababu huu utakuwa ni wakati wa adhabu ili kutimiza yote yaliyoandikwa. **23** Ole wao wenye mimba na wale wanaonyonesha watoto siku hizo! Kutakuwa na dhiki kuu katika nchi na ghadhabu juu ya hawa watu. **24** Wataanguka kwa makali ya upanga, na wengine watachukuliwa kuwa mateka katika mataifa yote. Nao mji wa Yerusalem utakanyagwa na watu wa Mataifa hadi muda wa hao watu wa Mataifa utimie. **25** "Kutakuwa na ishara katika jua, mwezi na nyota. Hapa duniani, mataifa yatakuwa katika dhiki na fadhaa kutokana na ngurumo na misukosuko ya bahari. **26** Watu watazimia roho kutokana na hofu kuu na kuyaona yale mambo yanayotokea duniani, kwa maana nguvu za angani zitatikisisika. **27** Wakati huo ndipo watakapomwona Mwana wa Adamu akija mawinguni pamoa na uweza na utukufu

mkuu. **28** Mambo haya yatakapoanza kutendeka, akashukuru, akasema, "Chukueni hiki mnywe wote. simameni na mkaviinue vichwa vyenu, kwa sababu **18** Kwa maana nawaambia tangu sasa sitakunywa ukombozi wenu umekaribia." **29** Akawaambia mfano huu: "Ungaliensi mtini na miti mingine yote. **30** Inapochipua majani, ninyi wenye we mnawewe kuona na kutambua wenye we ya kuwa wakati wa kiangazi na umekaribia. **31** Vivyo hivyo, myaonapo mambo ukumbusho wangu." **20** Vivyo hivyo baada ya kula, haya yakutukia, mnatambua kwamba Ufalme wa Mungu umekaribia. **32** "Amin, nawaambia, kizazi hiki jipykatika damu yangu, imwagikayo kwa ajili yenu. hakitapita hadi mambo haya yote yawe yametimia. **21** Lakini mkono wake huyo atakayenisaliti uko hapa **33** Mbingu na nchi zitapita, lakini maneno yangu mezanipamoja nami. **22** Mwana wa Adamu anaenda hayatapita kamwe." **34** "Jihadharini mioyo yenu zake kama iliyokusudiwa. Lakini ole wake mtu huyo isije ikalemewa na anasa, ulevi na fadhaa za maisha amsalitiye." **23** Wakaanza kuulizana wenye we ni haya, nayo siku ile ikawakuta ninyi bila kutazamia nani mionganimwao angeweza kufanya jambo hilo. kama vile mtego unasavyo. **35** Kwa maana kama vile **24** Pia yakazuka mabishano katikati ya wanafunzi mtego unasavyo, ndivyo siku hiyo itakavyowapata kwamba ni nani aliyeonekana kuwa mkuu kuliko wote wanadamu wote waishio katika uso wa dunia yote. **36** mionganimwao. **25** Yesu akawaambia, "Wafalme na Kesheni daima na mwombe ili mwewe kuokoka na yale watu wa Mataifa huwatawala watu kwa nguvu. Nao yote yatakayotokea na kusimama mbele ya Mwana wenye mamlaka juu yao hujittia 'Wafadhilli.' **26** Lakini wa Adamu." **37** Kila siku Yesu alikuwa akifundisha ninyi msifanane nao. Bali ye ye aliye mkuu kuliko Hekaluni, na jioni ilipofika, alikwenda zake kwenye Mlima wa Mizeituni na kukaa huko usiku kucha. **38** alive mdogo wa wote, naye atawalaye na awe kama Nao watu wote walikuja asubuhi na mapema Hekaluni yeye ahudumuye. **27** Kwani ni nani aliye mkuu? Ni ili kumsikiliza.

22 Wakati huu Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, iitwayo Pasaka, ilikuwa imekaribia.

2 Viongozi wa makuhani na walimu wa sheria walikuwa wanatafuta njia ya kumuua Yesu, kwa sababu waliwaogwa watu. **3** Shetani akamwingia Yuda, aliyeitwa Iskariote, mimoja wa wale Kumi na Wawili. **4** Yuda akaenda kwa viongozi wa makuhani na kwa maafisa wa walini wa Hekalu, akazungumza nao jinsi ambavyo angeweza kumsaliti Yesu. **5** Wakafurahi na wakakubaliana kumpa fedha. **6** Naye akakubali, akaanza kutafuta wakati uliofaa wa kumsaliti Yesu kwa, wakati ambapo hakuna umati wa watu. **7** Basi ikawadia siku ya Mikate Isiyotiwa Chachu, siku ambayo mwana-kondoo wa Pasaka huchinjwa. **8** Hivyo Yesu akawatumwa Petro na Yohana, akisema, "Nendeni mkatuandalie chakula cha Pasaka ili tuweze kuila." **9** Wakamuuliza, "Unataka tukuandalie wapi?" **10** Yesu akawaambia, "Tazameni, mtakapokuwa mkiingia mjini, mtakutana na mwanaume amebeba mtungi wa maji. Mfuaneti mpaka kwenye nyumba atakayoingia. **11** Nanyi mwambieni mwenye nyumba, 'Mwalimu anauliza: Kiko wapi chumba cha wageni, ambamo mimi na wanafunzi wangu tutakula Pasaka?' **12** Atawaonyesha chumba kikubwa ghorofani, kikiwa kimepambwa vizuri. Andaeni humo." **13** Wakaenda, nao wakakuta kila kitu kama Yesu aliyowaaambia. Hivyo wakaianda Pasaka. **14** Wakati ulipowadnia, Yesu akaketi mezanipamoja na wale mitume wake. **15** Kisha akawaambia, "Nimetamani sana kuila Pasaka hii pamoja nanyi kabla ya kuteswa kwangu. **16** Kwa maana, nawaambia, sitaila tena Pasaka mpaka itakapotimizwa katika Ufalme wa Mungu." **17** Akiisha kuchikukua kikombe,

tena katika uzao wa mzabibu, hadi Ufalme wa Mungu utakapokuja." **19** Kisha akachukua mkate, akashukuru, a kaumega, na kuwapa, akisema, "Huu ni mwili wangu unaotolewa kwa ajili yenu. Fanyeni hivi kwa umekaribia. **20** Vivyo hivyo baada ya kula, haya yakutukia, mnatambua kwamba Ufalme wa Mungu umekaribia. **21** Lakini mkono wake huyo atakayenisaliti uko hapa **22** Mwana wa Adamu anaenda mezanipamoja nami. **23** Wakaanza kuulizana wenye we ni nani mionganimwao angeweza kufanya jambo hilo. **24** Pia yakazuka mabishano katikati ya wanafunzi kwamba ni nani aliyeonekana kuwa mkuu kuliko wote mionganimwao. **25** Yesu akawaambia, "Wafalme na watu wa Mataifa huwatawala watu kwa nguvu. Nao yote yatakayotokea na kusimama mbele ya Mwana wenye mamlaka juu yao hujittia 'Wafadhilli.' **26** Lakini yeye ahudumuye. **27** Kwani ni nani aliye mkuu? Ni yule aketiye mezanipamoja au ni yule ahudumuye? Si ni yule aliye kaa mezanipamoja? Lakini mimi niko mionganimwenu kama yule ahudumuye. **28** Ninyi mmekuwa pamoja nami katika majoribayu. **29** Nami kama Baba yangu alivyonipa ufalme, kadhalika mimi nami ninawapa ninyi, **30** ili mpate kula na kunywa mezanipango katika karamu ya ufalme wangu, na kukaa katika viti vya enzi, mkihukumu makabila kumi na mawili ya Israeli." **31** Yesu akasema, "Simoni, Simoni, sikiliza, Shetani ameomba kuwapetepa ninyi wote kama ngano. **32** Lakini nimekuombea weve Simoni ili imani yako isishindwe, nawe ukiisha kunirudia, uwamarishe ndugu zako." **33** Petro akajibu, "Bwana, niko tayari kwenda pamoja nawe gerezani na hata kifoni." **34** Yesu akamjibu, "Ninakuambia Petro, kabla jogoo hajawika usiku wa leo, utakana mara tatu kwamba hunijui mimi." **35** Kisha Yesu akawauliza, "Nilipowatuma bila mfuko, wala mkoba, wala viatu, mlipungukiwa na kitu chochote?" Wakajibu, "La, hatukupungukiwa na kitu chochote." **36** Akawaambia, "Lakini sasa, aliye na mfuko na auchukue, na aliye na mkoba vivyo hivyo. Naye asiye na upanga, auze joho lake anunue mmoja. **37** Kwa sababu, nawaambia, andiko hili lazima litimizwe juu yangu, kwamba, 'Alihesabiwa pamoja na wakosaji'; kwa kweli yaliyoandikwa kunihusu mimi hayana budi kutimizwa." **38** Wanafunzi wake wakamwambia, "Bwana, tazama hapa kuna panga mbili." Akawajibu, "Inatosha." **39** Yesu akatoka, akaenda kwenye Mlima wa Mizeituni kama iliyokuwa kawaida yake, nao wanafunzi wake wakamfuata. **40** Walipofika huko, akawaambia wanafunzi wake, "Ombeni, msije mkaingia majoribini." **41** Akajitenga nao kama umbali wa kutupa jiwe, akapiga magotti, akaomba **42** akisema, "Baba, kama ni mapenzi yako, niondolee kikombe

hiki. Lakini si kama nipayo, bali mapenzi yako yatendeke.” **43** Malaika kutoka mbinguni akamtokea, akamtia nguvu. **44** Naye akiwa katika maumivu makuu, akaomba kwa bidii, nalo jasho lake likawa kama matone ya damu yakidondoka ardhini. **45** Baada ya kuomba, akawarudia wanafunzi wake akawakuta wamelala, wakiwa wamechoka kutokana na huzuni. **46** Naye akawauliza, “Mbona mimelala? Amkeni, mwombe ili msije mkaingia majaribuni.” **47** Yesu alipokuwa bado anazungumza, umati mkubwa wa watu ukaja. Uliongozwa na Yuda, ambaye alikuwa mmoja wa wale wanafunzi Kumi na Wawili. Akamkaribia Yesu ili ambusu. **48** Lakini Yesu akamwambia, “Yuda, je, unamsaliti Mwana wa Adamu kwa busu?” **49** Wafuasi wa Yesu walipoona yale yaliyokuwa yanakaribia kutokea, wakasema, “Bwana, tuwakatekate kwa panga zetu?” **50** Mmoja wao akampiga mtumishi wa kuhani mkuu kwa upanga, akamkata sikio la kuumi. **51** Lakini Yesu akasema, “Acheni!” Akaligusa lile sikio la yule mtu na kumponya. **52** Kisha Yesu akawaambia wale viongozi wa makuhani, maafisa wa walini wa Hekalu, pamoa na wazee waliokuwa wamekuja kumkamata, “Mmekuja na panga na marungu, kana kwamba mimi ni mnyang’anyi?” **53** Siku kwa siku nilikuwa pamoa nanyi Hekaluni lakini hamkunikamata. Lakini hii ni saa yenu, wakati giza linatatalawa!” **54** Kisha wakamkamata Yesu, wakamchukua, wakaenda naye mpaka nyumbani kwa kuhani mkuu. Lakini Petro akafuata kwa mbali. **55** Walipokwisha kuwashaa moto katikati ya ua na kuketi pamoa, Petro naye akaketi pamoa nao. **56** Mtumishi mmoja wa kike akamwona kwa mwanga wa moto akiwa ameketi pale. Akamtazama sana, akasema, “Huyu mtu pia alikuwa pamoa na Yesu!” **57** Lakini Petro akakana, akasema, “Ewe mwanimake, hata simjui!” **58** Baadaye kidogo, mtu mwininge alimwona Petro akasema, “Wewe pia ni mmoja wao!” Petro akajibu, “Wewe mtu, mimi sio mmoja wao!” **59** Baada ya muda wa kama saa moja hivi, mtu mwininge akazidi kusisitiza, “Kwa hakika huyu mtu naye alikuwa pamoa na Yesu, kwa maana yeye pia ni Mgalilaya.” **60** Petro akajibu, “Wewe mtu, mimi sijui unalosemal!” Wakati huo huo, akiwa bado anazungumza, jogoo akawika. **61** Naye Bwana akageuka, akamtazama Petro. Ndipo Petro akakumbuka lile neno ambalo Bwana alimwambia: “Kabla jogoo hajawika leo, utanikana mara tatu.” **62** Naye akaenda nje, akalia kwa majonzi. **63** Watu waliokuwa wanamilinda Yesu wakaanza kumdhihaki na kumpiga. **64** Wakamfunga kitambaa machoni na kumuuliza, “Tabiri! Tuambie ni nani aliyekupiga?” **65** Wakaendelea kumtukana kwa matusi mengi. **66** Kulipopambazuka, baraza la wazee wa watu, yaani viongozi wa makuhani na walimu wa sheria, wakakutana pamoa, naye Yesu akaletwa mbele yao. **67** Wakamwambia, “Kama wewe ndiye Kristo, tuambie.” Yesu akawajibu, “Hata nikiwaambia hamtaamini. **68** Nami nikiwaauliza swalii, hamtanijibu. **69** Lakini kuanzia sasa, Mwana wa Adamu ataketi mkono

wa kuume wa Mungu Mwenye Nguvu.” **70** Wote wakauliza, “Wewe basi ndiwe Mwana wa Mungu?” Yeye akawajibu, “Ninyi mwasema kwamba mimi ndiye.” **71** Kisha wakasema, “Tuna haja gani tena ya ushahidi zaidi? Tumesikia wenywewe kutoka kinywani mwake.”

23 Kisha umati wote wa watu ukainuka na kumpeleka Yesu kwa Pilato. **2** Nao wakaanza kumshtaki wakisema: “Tumemwona huyu mtu akipotsha taifa letu, akiwazuia watu wasilie kodi kwa Kaisari na kujitia kuwa yeye ni Kristo, mfalme.” **3** Basi Pilato akamuuliza Yesu, “Wewe ndiye mfalme wa Wayahudi?” Yesu akajibu, “Wewe wasema.” **4** Pilato akawaambia viongozi wa makuhani na watu wote waliokuwepo, “Sioni sababu ya kutosha kumshtaki mtu huyu!” **5** Lakini wao wakakazana kusema, “Anawachochaea watu kwa mafundisho yake katika Uyahudi yote, tangu Galilaya alikoanzia, hadi sehemu hii!” **6** Pilato aliposikia hayo akauliza, “Huyu mtu ni Mgalilaya?” **7** Alipofahamu kwamba Yesu alikuwa chini ya mamlaka ya Herode, akampeleka kwa Herode, ambaye wakati huo alikuwa pia Jerusalemu. **8** Herode alipomwona Yesu alifurahi sana, kwa sababu kwa muda mrefu alikuwa amesikia mambo mengi kumhusu yeye. Pia alitarajia kumwona akifanya miujiza kadha wa kadha. **9** Herode akamuuliza maswali mengi, lakini Yesu hakumjibu lolote. **10** Wakati huvi viongozi wa makuhani na walimu wa sheria walikuwepo wakitoa mashtaka yao kwa nguvu sana. **11** Herode na askari wake wakamdhihaki Yesu na kumfanyia mzaha. Wakamvika vazi zuri sana, wakamrudisha kwa Pilato. **12** Siku hiyo, Herode na Pilato wakawa marafiki; kabla ya jambo hili walikuwa na uadui kati yao. **13** Basi Pilato akawaita pamoa viongozi wa makuhani, viongozi wengine na watu, **14** akawaambia, “Ninyi mlimleta huyu mtu kwangu kana kwamba ni mtu anayewachochaea watu ili waasi. Nimemhoji mbele yenu nami nimeona hakuna msingi wowote wa mashtaka yenu dhidi yake. **15** Wala Herode hakumwona na kosa lolote, ndiyo sababu amemrudisha kwetu. Kama mnavyoona, mtu huyu hakufanya jambo lolote linalostahili kifo. **16** Kwa hiyo nitaamuru apigwe mijieledi na kumwachia.” [**17** Kwa kuwa ilikuwa lazima kuwafungulia mfungwa mmoja wakati wa Sikukuu.] **18** Ndipo watu wote wakapiga kelele kwa pamoa, “Mwondoe mtu huyo! Tufungulie Baraba!” **19** (Baraba alikuwa amefungwa gerezani kwa sababu ya maasi yaliyokuwa yametokea mjini, na kwa ajili ya uuaji.) **20** Pilato, akitaka kumwachia Yesu, akasema nao tena. **21** Lakini wao wakaendelea kupiga kelele wakisema, “Msulubishe! Msulubishe!” **22** Kwa mara ya tatu, Pilato akawauliza, “Kwani amefanya kosa gani huyu mtu? Sikuona kwake sababu yoyote inayostahili adhabu ya kifo. Kwa hiyo nitaamuru apigwe mijieledi, na kisha nitamwachia.” **23** Lakini watu wakazidi kupiga kelele kwa nguvu zaidi, wakidai kwamba Yesu asulubiwe. Hivyo, kelele zao zikashinda.

24 Kwa hiyo Pilato akatoa hukumu kwamba madai yao yatimizwe. **25** Akamfungua yule mtu aliye kwa amefungwa gerezani kwa kuhusika katika uasi dhidi ya serikali na mauaji. Akamkabidhi Yesu mikononi mwao, wamfanyie watakavyo. **26** Walipokuwa wakienda mmoja aitwaye Simon naye, wakamkamata mtu mmoja wakamfuata Yesu, wakiwamo Idadi kubwa ya watu wakamfuata Yesu, wakiwamo wanawake waliokuwa wakimilia na kumwombolezea. **27** Yesu akawageukia, akawaambia, “Enyi binti za Yerusalem, msinililie mimi bali jililieni ninyi wenye we na watoto wenu. **28** **29** Kwa maana wakati utafika mtakaposema, ‘Wamebariki wanawake tasa, ambao matumbo yao hayakuzaa, wala matiti yao hayakunyonyeshal!’ **30** Ndipo “wataiambia milima, ‘Tuangukieni!’ na vilima, ‘Tufunikeni!’” **31** Kwa maana kama wamefanya hivi kwa mti mbichi, kwa mti mkavu itakuwaje?” **32** Watu wengine wawili wahalifu, walipelekwa pamoja na Yesu ili wakasulubiwe. **33** Walipofika mahali paitwapo Fuvu la Kichwa, hapo ndipo walipomsulubisha Yesu pamoja na hao wahalifu, mmoja upande wake wa kuume na mwininge upande wake wa kushoto. **34** Yesu akasema, “Baba, wasamehe, kwa maana hawajui walitendalo!” Wakagawana nguo zake kwa kupiga kura. **35** Watu wakasimama hapo wakimwangalia, nao viongozi wa Wayahudi wakamdhihaki wakisema, “Aliokoa wenginel! Ajioke mwenye we basi, kama ye ye ndiye Kristo wa Mungu, Mteule wake.” **36** Askari nao wakaja, wakamdhihaki. Wakamletea siki ili anywe, **37** na wakamwambia, “Kama wewe ni Mfalme wa Wayahudi, jioke mwenye we.” **38** Kwenye msalabani juu ya kichwa chake, kulikuwa na maandishi haya: Huyu ndiye Mfalme wa Wayahudi. Maandishi haya yalikuwa yameandikwa kwa lugha za Kiyunani, Kilatini na Kiebrania. **39** Mmoja wa wale wahalifu waliosulubiwa pamoja naye akamtukana, akasema: “Wewe si ndiye Kristo? Jioke mwenye we na utuokoe na sis!” **40** Lakini yule mhalifu mwininge akamkemea mwenzake, akasema, “Je, wewe humwogopi Mungu, wakati uko kwenye adhabu iyo hiyo? **41** Sisi tumehukumiwa kwa haki kwa kuwa tunapata tunayostahili kwa ajili ya matendo yetu. Lakini huyu mtu hajafanya kosa lolote.” **42** Kisha akasema, “Yesu, unikumbuke utakapokuja katika Ufalme wako.” **43** Yesu akamjibu, “Amin, nakuambia, leo hii utakuwa pamoja nami Paradiso.” **44** Ilikuwa kama saa sita mchana, nalo giza likafunki nchi yote hadi saa tisa, **45** kwa sababu jua liliacha kutoa nuru. Pazia la Hekalu likachanika vipande viwili. **46** Yesu akapaza sauti yake akasema, “Baba, mikononi mwako naikabidhi roho yangu.” Baada ya kusema haya, akakata roho. **47** Yule jemadari alipoona yaliyotukia, akamsifu Mungu, akasema, “Hakika, mtu huyu alikuwa mwenye haki.” **48** Watu wote waliokuwa wamekusanyika hapo kushuhudia tukio hili walipoyaona hayo, wakapigapiga vifua vyao kwa huzuni na kwenda zao. **49** Lakini wale wote wamemfuata kutoka Galilaya, walismama kwa mbali wakamlazimisha auchukue nyuma ya Yesu. **50** Basi kulikuwa na mtu mmoja mwema na mwenye haki, jina lake Yosefu. Yeye alikuwa mjumbe wa Baraza la Wayahudi, **51** lakini alikwenda kwa Pilato, akaomba apewe mwili wa Yesu. **52** Yosefu wanawake waliokuwa wakimilia na kumwombolezea. **53** Akaushusha kutoka msalabani, akaufunga katika kitambaa cha kitani safi, na kuuweka katika kaburi lilochongwa kwenye mwamba, ambalo halikuwa limezikiwa mtu mwininge bado. **54** Ilikuwa Siku ya Maandalizi, nayo Sabato ilikuwa karibu kuanza. **55** Wale wanawake waliokuwa wamekuja pamoja na Yesu wakimfuata kutoka Galilaya wakamfuata Yosefu, wakaliona kaburi na jinsi mwili wa Yesu uliviyolazwa. **56** Kisha wakarudi nyumbani, wakaandaa manukato na marhamu ya kuupaka huo mwili. Lakini wakapumzika siku ya Sabato kama ilivyoamriwa.

24 Mnamo siku ya kwanza ya juma, alfajiri na mapema, wale wanawake walichukua yale manukato waliyokuwa wameyaandaa, wakaenda kaburini. **2** Wakakuta lile jiwe limevingirishwa kutoka kwenye kaburi, **3** lakini walipoingia ndani, hawakuuna mwili wa Bwana Yesu. **4** Walipokuwa wanashangaa juu ya jambo hili, ghafula watu wawili waliokuwa wamevea mavazi yanayong’aa kama umeme wakasimama karibu nao. **5** Wale wanawake, wakiwa na hofu, wakainamisha nyuso zao mpaka chini. Lakini wale watu wakawaambia, “Kwa nini mnamtafuta aliye hai mionganoni mwa wafu?” **6** Hayuko hapa; amefufuka! Kumbukeni alivyowaambia alipokuwa bado yuko pamoja nanyi huko Galilaya kwamba: **7** ‘Ilikuwa lazima Mwana wa Adamu atiwe mikononi mwa watu wenye dhambi na waovu ili asulubiwe, na siku ya tatu afufuke.’” **8** Ndipo wakayakumbuka maneno ya Yesu. **9** Waliporudi kutoka huko kaburini, wakawaeleza wale wanafunzi kumi na mmoja pamoja na wengine wote mambo haya yote. **10** Basi Maria Magdalene, Yoana, na Maria mama yake Yakobo, pamoja na wanawake wengine waliofutana nao ndio waliwaelezea mitume habari hizi. **11** Lakini hawakuwasadiki hao wanawake, kwa sababu maneno yao yalionekana kama upuzi. **12** Hata hiyyo, Petro akainuka na kukiimbia kwenda kule kaburini. Alipoinama kuchungulia, akaona vile vitambaa vya kitani, ila hakuona kitu kingine. Naye akaenda zake akijiuliza nini kilichotokea. **13** Ikawa siku iyo hiyo, wanafunzi wawili wa Yesu walikuwa njiani wakienda kijiji kilichoitwa Emau, yapata maili saba kutoka Yerusalem. **14** Walikuwa wakizungumza wao kwa wao kuhusu mambo yote yaliyotukia. **15** Walipokuwa wakizungumza na kujadiliana, Yesu mwenye we akaja akatembea pamoja

nao, **16** lakini macho yao yakazuiliwa ili wasimtambue. na mshangao waliokuwa nao. Akawauliza, "Mna **17** Akawauliza, "Ni mambo gani haya mnayozungumza chakula chochote hapa?" **42** Wakampa kipande wakati mnatembea?" Wakasimama, nyuso zao cha samaki aliyeokwa, **43** naye akakichukua na zikionyesha huzuni. **18** Mmoja wao, aliyeitwa Kleopa, kukila mbele yao. **44** Akawaambia, "Haya ndioy akamuuliza, "Je, wewe ndiye peke yako mgeni huku yale niliyowaambia nilipokuwa bado niko pamoja Yerusalem ambaye hufahamu mambo yaliyotukia nanyi, kwamba yote yaliyoandikwa kunihusu mimi humo siku hizi?" **19** Akawauliza, "Mambo gani?" katika Sheria ya Mose, Manabii na Zaburi hayana Wakamjibu, "Mambo ya Yesu wa Nazareti. Yeye budi kutimizwa." **45** Ndipo akafungua fahamu zao ili alikuwa nabii, mwenye uwezo mkuu katika maneno wawewe kuyaolewa Maandiko. **46** Akawaambia, "Haya yake na matendo yake, mbele za Mungu na mbele ndiyo yaliyoandikwa: Kristo atateswa na siku ya tatu ya wanadamu wote. **20** Viongozi wa makuhani atafufuka kutoka kwa wafu. **47** Toba na msamaha na viongozi wetu walimtoa ahukumiwe kufa, nao wa dhambi zitatangaziwa mataifa yote kupitia jina wakamsulubisha. **21** Lakini tulikuwa tumetegeme lake kuanzia Yerusalem. **48** Ninyi ni mashahidi wa kwamba yeje ndiye angelikomboa Israeli. Zaidi ya mambo haya. **49** "Tazama nitawatumia ahadi ya Baba hayo, leo ni siku ya tatu tangu mambo haya yatookee yangu; lakini kaeni humu mjini hadi mtakapovikwa **22** Isitoshe, baadhi ya wanawake katika kundi letu wametushtusha. Walikwenda kaburini leo alfajiri, **23** kwenye viunga vya Bethania, akainua mikono yake juu lakini hawakuukuta mwili wake. Walirudi wakasema na kuwabariki. **51** Alipokuwa anawabariki, akawaacha, wameona maono ya malaika ambaeo waliwaambia **24** Kisha baadhi ya wenzetu kurudi Yerusalem wakiwa wamejawa na furaha kuu. walikwenda kaburini wakalikuta kama vile wale **53** Nao wakadumu ndani ya Hekalu wakimtukuwanawake walivyokuwa wamesema, lakini yeje Mungu. Amen. hawakumwona." **25** Yesu akawaambia, "Ninyi ni wajinga kiasi gani, nanyi ni wazito miyoni mwenu kuamini mambo yote yaliyonenwa na manabii! **26** Je, haikumpasa Kristokuteswa kwa njia hiyo na kisha aingie katika utukufu wake?" **27** Naye akianzia na Sheria ya Mose na Manabii wote, akawafafanulia jinsi Maandiko yalivyosema kumhusu yeje. **28** Nao walipokaribia kile kijiji walichokuwa wakienda, Yesu akawa kama anaendelea mbele. **29** Lakini wao wakamsihi sana akae nao, wakisema, "Kaa hapa nasi, kwa maana sasa ni jioni na usiku unaingia." Basi akaingia ndani kukaa nao. **30** Alipokuwa mezani pamoja nao, akachukua mkate, akashukuru, akaumega, akaanza kuwagawia. **31** Ndipo macho yao yakafumbuliwa, nao wakamtambua, naye akatoweka machoni pao. Hawakumwona tena. **32** Wakaulizana wao kwa wao, "Je, miyo yetu haikuwakawaka kwa furaha ndani yetu alipokuwa anazungumza nasi njiani na kutufafanulia Maandiko?" **33** Wakaondoka mara, wakarudi Yerusalem. Wakawakuta wale wanafunzi kumi na mmoja na wale waliokuwa pamoja nao, wamekusanya **34** wakisema, "Ni kweli! Bwana amefufuka, naye amemtokea Simoni." **35** Kisha wale wanafunzi wawili wakaeleza yaliyotukia njiani na jinsi walivyomtambua Yesu alipoumega mkate. **36** Walipokuwa bado wanazungumza hayo, Yesu mwenyewe akasimama katikati yao, akasema, "Amani iwe nanyi!" **37** Wakashtuka na kuogopa wakidhani kwamba wameona mzuka. **38** Lakini Yesu akawauliza, "Kwa nini mnaogopa? Kwa nini mna shaka miyoni mwenu? **39** Tazameni mikono yangu na miguu yangu, mwone kuwa ni mimi hasa. Niguseni mwone; kwa maana mzuka hauna nyama na mifupa, kama mnionavyo kuwa navyo." **40** Aliposema haya, akaonyesha mikono na miguu yake. **41** Wakashindwa kuamini kwa ajili ya furaha

Yohana

1 Hapo mwanzo alikuwako Neno, huyo Neno alikuwa pamoja na Mungu, naye Neno alikuwa Mungu. **2** Tangu mwanzo huyo Neno alikuwa pamoja na Mungu. **3** Vitu vyote viliumbwa kwa yeye, wala pasipo ye ye hakuna chochole kilichoumbwa ambacho kimeumbwa. **4** Ndani yake ndimo ulimokuwa uzima na huo uzima ulikuwa nuru ya watu. **5** Nuru hung'aa gizani nalo giza halikuishinda. **6** Alikuja mtu mmoja aliyetumwa kutoka kwa Mungu, jina lake Yohana. **7** Alikuja kama shahidi apate kuishuhudia hiyo nuru, ili kwa kupitia kwake watu wote wawewe kuamini. **8** Yeye mwenyewe hakuwa ile nuru, bali alikuja kuishuhudia hiyo nuru. **9** Kwamba nuru halisi, imwangaziayo kila mtu ilikuwa inakuja ulimwenguni. **10** Huyo Neno alikuwako ulimwenguni na ingawa ulimwengu uliumbwa kupitia kwake, haukumtambua. **11** Alikuja kwa walio wake, lakini wao hawakumpokea. **12** Bali wote waliompokea, aliwapa uwezo wa kufanyika watoto wa Mungu, ndio wale waliaminio jina lake. **13** Hawa ndio wasiozaliwa kwa damu, wala kwa mapenzi ya mwili au kwa mapenzi ya mtu, bali kwa mapenzi ya Mungu. **14** Neno alifanyika mwili, akakaa mionganii mwetu, nasi tukauona utukufu wake, utukufu kama wa Mwana pekee atokaye kwa Baba, amejaa neema na kweli. **15** Yohana alishuhudia habari zake, akapaza sauti, akisema, "Huyu ndiye yule niliyewaambia kwamba, 'Yeye ajaye baada yangu ni mkuu kuniliko mimi, kwa kuwa alikuwepo kabla yangu.'" **16** Kutokana na ukamilifu wake, sisi sote tumepokea neema juu ya neema. **17** Kwa kuwa sheria ilitolewa kwa mkono wa Mose, lakini neema na kweli imekuja kupitia Yesu Kristo. **18** Hakuna mtu ye yote aliywemwona Mungu wakati wowote, ila ni Mungu Mwana pekee, aliye kifuanii mwa Baba ndiye ambaye amemdhiihirisha. **19** Huu ndio ushuhuda wa Yohana wakati Wayahudi walipowatuma makuhani na Walawi kutoka Yerusalem kumuuliza, "Wewe ni nani?" **20** Yohana alikiri waziwazi pasipo kuficha akasema, "Mimi si Kristo." **21** Wakamuuliza, "Wewe ni nani basi? Je, wewe ni Eliya?" Yeye akajibu, "Hapana, mimi siye." "Je, wewe ni yule Nabii?" Akajibu, "Hapana." **22** Ndipo wakasema, "Basi tuambie wewe ni nani ili tupate jibu la kuwapelekea wale walitutuma. Wewe wasemaje juu yako mwenyewe?" **23** Akawajibu kwa maneno ya nabii Isaya, akisema, "Mimi ni sauti ya mtu aliaye nyikani, 'Yanyoosheni mapito ya Bwana.'" **24** Basi walikuwa wametumwa watu kutoka kwa Mafarisayo **25** wakamuuliza, "Kama wewe si Kristo, wala si Eliya na wala si yule Nabii, kwa nini basi unabatiza?" **26** Yohana akawajibu, "Mimi ninabatiza kwa maji, lakin katikati yenu yupo mtu msiyemjua. **27** Yeye ajaye baada yangu, sistahili hata kufungua kamba za viatu vyake." **28** Mambo haya yote yalitukia huko Bethania, ng'ambo ya Mto Yordani, mahali Yohana alipokuwa akibatiza. **29** Siku iliyofuata, Yohana alimwona

Yesu akimjia akasema, "Tazama, Mwana-Kondoo wa Mungu aichukuaye dhambi ya ulimwengu! **30** Huyu ndiye yule niliyewaambia kwamba, 'Mtu anakuja baada yangu ambaye ni mkuu kuniliko mimi, kwa kuwa alikuwepo kabla yangu.' **31** Mimi mwenyewe sikumfahamu, lakini sababu ya kuja nikibatiza kwa maji ni ili yeye apate kufunuliwa kwa Israeli." **32** Kisha Yohana akatoa ushuhuda huu: "Nilimwona Roho akishuka kutoka mbinguni kama hua, akakaa juu yake. **33** Mimi nisingemtambua, lakini yeye alienituma nibatize kwa maji alikuwa ameniambia, 'Yule mtu utakayemwona Roho akimshukia na kukaa juu yake, huyo ndiye atakayebatiza kwa Roho Mtakatifu.' **34** Mimi mwenyewe nimeona jambo hili na ninashuhudia kuwa huyu ndiye Mwana wa Mungu." **35** Siku iliyofuata, Yohana alikuwa huko tena pamoja na wanafunzi wake wawili. **36** Alipomwona Yesu akipita, akasema, "Tazama, Mwana-Kondoo wa Mungu!" **37** Wale wanafunzi wawili walipomsikia Yohana akisema haya, wakamfuata Yesu. **38** Yesu akageuka, akawaona wakimfuata akawauliza, "Mnataka nini?" Wakamwambia, "Rabi," (maana yake Mwalimu), "Unaishi wapi?" **39** Yesu akawajibu, "Njooni, nanyi mtapaona!" Hivyo wakaenda na kupaona mahali alipokuwa anaishi, wakakaa naye siku ile, kwa kuwa ilikuwa yapata saa kumi. **40** Andrea nduguye Simoni Petro, alikuwa mmoja wa wale wawili waliosikia yale Yohana aliyokuwa amesema, naye ndiye alimfuata Yesu. **41** Kitu cha kwanza Andrea alichofanya ni kumtafuta Simoni nduguye na kumwambia, "Tumemwona Masiya" (yaani, Kristo). **42** Naye akamleta kwa Yesu. Yesu akamwangalia na kusema, "Wewe ni Simoni mwana wa Yohana. Utaitwa Kefa" (ambalo limetafsiriwa Petro). **43** Siku iliyofuata Yesu aliamuwa kwenda Galilaya. Akamkuta Filipo, akamwambia, "Nifuate." **44** Basi Filipo alikuwa mwenyeji wa Bethsaida, mji alikotoka Andrea na Petro. **45** Filipo naye akamkuta Nathanaeli na kumwambia, "Tumemwona yeye ambaye Mose aliandika habari zake katika Sheria na ambaye pia manabii waliandika kumhusu, yaani, Yesu wa Nazareti, mwana wa Yosefu." **46** Nathanaeli akauliza, "Nazareti! Je, kitu chochole chema chawenza kutoka Nazareti?" Filipo akamwambia, "Njoo uone." **47** Yesu alipomwona Nathanaeli anakaribia, akanena habari zake akasema, "Tazama huyu ni Mwisiraeli kweli kweli; hana hila ndani yake." **48** Nathanaeli akamuuliza, "Umenifahamuje?" Yesu akamjibu, "Nilikuona ulipokuwa bado uko chini ya mtini, kabla hata Filipo hajakuita." **49** Nathanaeli akamwambia, "Rabi, wewe ni Mwana wa Mungu! Wewe ni Mfalme wa Israeli!" **50** Yesu akamwambia, "Unaamini kwa kuwa nilikuambia nilikuona ulipokuwa bado uko chini ya mtini? Basi utaona mambo makuu zaidi kuliko hilo." **51** Ndipo akawaambia, "Amin, amin nawaaambia, ninyi mtaona mbingu ikifunguka na malaika wa Mungu wakipanda na kushuka juu ya Mwana wa Adamu."

2 Siku ya tatu kulikuwa na arusi katika mji wa Kana ya Galilaya, naye mama yake Yesu alikuwepo pale. **2** Yesu pamoja na wanafunzi wake walikuwa wamealikwa arusini pia. **3** Divai ilipokwisha, mama yake Yesu akamwambia, "Wameishiwa na divai." **4** Yesu akamwambia, "Mwanamke, nina nini nawe? Saa yangu haijawadida." **5** Mama yake akawaambia wale watumishi, "Lolote atakalowaambia, fanyeni." **6** Basi ilikuwepo mitungi sita ya kuhifadhi maji iliyyotengenezwa kwa mawe kwa ajili ya kujitakasa kwa desturi ya Kiyahudi; kila mitungi ungeweza kuchukua vipipa viwili ali vitatu. **7** Yesu akawaambia wale watumishi, "Ijazeni hiyo mitungi maji." Nao wakajaza ile mitungi mpaka juu. **8** Kisha akawaambia, "Sasa choten hayo maji kidogo, mpelekeeni mkuu wa meza." Hivyo wakachota, wakampelekea. **9** Yule mkuu wa meza akayaonja yale maji ambayo yalikuwa yamebadilika kuwa divai. Hakujua divai hiyo ilikotoka ingawa wale watumishi waliochota yale maji wao walifahamu. Basi akamwita bwana arusi kando **10** akamwambia, "Watu wote hutoa kwanza divai nzuri, kisha huleta ile divai hafifu wageni wakisha kunywa vyta kutosha, lakini wewe umeiweka ile nzuri kupita zote mpaka sasa." **11** Huu, ndio uliokuwa muujiza wa kwanza Yesu aliofanya Kana ya Galilaya. Hivyo Yesu alidhahirisha utukufu wake, nao wanafunzi wake wakamwamini. **12** Baada ya hayo, Yesu pamoja na mama yake, ndugu zake na wanafunzi wake, walishuka mpaka Kapernaumu, wakakaa huko siku chache. **13** Ilipokaribia wakati wa Pasaka ya Wayahudi, Yesu alipanda kwenda Yerusalem. **14** Huko Hekaluni aliwakuta watu wakiuza ng'ombe, kondoo na njiwa, nao wengine walikuwa wameketi mezani wakibadili fedha. **15** Akatengeneza mjeledi kutokana na kamba, akawafukuza wote kutoka kwenye eneo la Hekalu, pamoja na kondoo na ng'ombe. Akazipindua meza za wale wabadili fedha na kuzimwaga fedha zao. **16** Akawaambia wale waliokuwa wakiuza njiwa, "Waondoeni hapla! Mnathubutuje kuifanya nyumba ya Baba yangu kuwa mahali pa biashara?" **17** Wanafunzi wake wakakumbuka kuwa imeandikwa: "Wivu wa nyumba yako utanila." **18** Ndipo Wayahudi wakanuuiliza, "Unawenza kutuonyesha ishara gani ili kuthibitisha mamlaka uliyo nayo ya kufanya mambo haya?" **19** Yesu akawajibu, "Libomoeni hili Hekalu, nami nitajenga tena kwa siku tatu!" **20** Wale Wayahudi wakanjibu, "Hekalu hili lilijengwa kwa muda wa miaka arobaini na sita, nawe wasema utalijenga kwa siku tatu?" **21** Lakini yeye Hekalu alilozungumzia ni mwili wake. **22** Baada ya kufufuliwa kutoka kwa wafu, wanafunzi wake wakakumbuka yale aliyokuwa amesema. Ndipo wakayaamini Maandiko na yale maneno Yesu aliyokuwa amesema. **23** Ikawa Yesu alipokuwa Yerusalem kwenye Sikukuu ya Pasaka, watu wengi waliona ishara na miujiza aliyokuwa akifanya, wakaamini katika jina lake. **24** Lakini Yesu hakujaminisha kwao kwa sababu aliwajua wanadamu wote. **25** Hakuhitaji ushuhuda wa mtu yeote kuhusu mtu, kwa kuwa alijuja yote yaliyokuwa moyoni mwa mtu.

3 Basi palikuwa na mtu mmoja Farisayo, jina lake Nikodemo, mmoja wa Baraza la Wayahudi lililotawala. **2** Huyu alimjia Yesu usiku akamwambia, "Rabi, tunajua kuwa wewe ni mwalimu uliyetumwa na Mungu, kwa maana hakuna mtu awezaye kufanya miujiza hii uifanyayo wewe, kama Mungu hayuko pamoja naye." **3** Yesu akamjibu, "Amin, amin nakuambia, hakuna mtu anayeweza kuuona Ufalme wa Mungu kama hajazaliwa mara ya pilii." **4** Nikodemo aauliza, "Awezaje mtu kuzaliwa wakati aikiwa mzeesi? Hakika hawezi kuingia mara ya pilii kwenye tumbo la mama yake ili azaliwei!" **5** Yesu akamwambia, "Amin, amin nakuambia, hakuna mtu yeoyote anayeweza kuingia Ufalme wa Mungu kama hajazaliwa kwa maji na kwa Roho. **6** Mwili huzaa mwili, lakini Roho huzaa roho. **7** Kwa hiyo usishangae ninapokuambia huna budi 'kuzaliwa mara ya pilii.' **8** Upopo huvuma popote upendapo. Mvumo wake unausikia lakini huwezi ukafahamu utokako wala uendako. Ndivyo ilivo kwa kila mtu aliyezaliwa na Roho." **9** Nikodemo akamuuliza, "Mambo haya yanawezekanaje?" **10** Yesu akamwambia, "Wewe ni mwalimu mashuhuri wa Waisraeli, naye huelewi mambo haya? **11** Amin, amin nakuambia, sisi tunazungumza lile tunalolija na tunashuhudia lile tuliloliona. Lakini ninyi watu hamkubali ushuhuda wetu. **12** Nimewaambia mambo ya duniani, nanyi hamkuniamini, mtaniamini basi nitakapowambia mambo ya mbinguni? **13** Hakuna mtu yeoyote aliyekwenda mbinguni isipokuwa yeeye aliyesuka kutoka mbinguni, yaani, Mwana wa Adamu. **14** Kama vile Mose alivyominwa yule nyoka kule jangwani, vivyo hivyo Mwana wa Adamu hana budi kuiinuliwa juu. **15** Ili kila mtu amwaminiye awe na uzima wa milele. (**aiōnios g166**) **16** "Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu hata akamtoa Mwanawee wa pekee, ili kila mtu amwaminiye asipote, bali awe na uzima wa milele. (**aiōnios g166**) **17** Kwa maana Mungu hakumtuma Mwanawee kuuhukumu ulimwengu, bali kupitia kwake ulimwengu upate kuokolewa. **18** Yeyote amwaminiye hahukumiwi, lakini asiyeamini amekwisha kuhukumiwi, kwa sababu hakuliamini jina la Mwana pekee wa Mungu. **19** Hii ndio hukumu kwamba: Nuru imekuja ulimwenguni, nao watu wakapenda giza kuliko nuru kwa sababu matendo yao ni maovu. **20** Kwa kuwa kila atendaye maovu huchukia nuru, wala haji kwenye nuru ili matendo yake maovu yasifichuliwe. **21** Lakini yule aishiyе kwa ukweli huja kwenye nuru, ili ioneokane wazi kwamba matendo yake yametendeka katika Mungu." **22** Baada ya haya, Yesu na wanafunzi wake walikwenda katika nchi ya Uhudidi, nao wakakaa huko kwa muda na kubatiza. **23** Yohana naye alikuwa akibatiza huko Ainoni karibu na Salimu kwa sababu huko kulikuwa na maji tele. Watu wazima wakamjia huko ili kubatizwa. **24** (Hii ilikuwa kabla Yohana

hajatiwa gerezani). **25** Mashindano yakazuka kati ya baadhi ya wanafunzi wa Yohana na Myahudi mmoja kuhusu suala la desturi ya kunawa kwa utakaso. **26** Wakamwendea Yohana wakamwambia, "Rabi, yule mtu aliyekuwa pamoja nawe ng'ambo ya Mto Jordani, yule uliyeshuhudia habari zake, sasa anabatiza na kila mtu anamwende!" **27** Yohana akawajibu, "Hakuna mtu yejote awezaye kupata kitu chochote isipokuwa kile tu alichopewa kutoka mbinguni. **28** Ninyi wenyeewe ni mashahidi wangu kwamba nilisema, 'Mimi si Kristo, ila ni metumwa nimitangulie.' **29** Bibi arusi ni wa bwana arusi. Lakini rafiki yake bwana arusi anayesimama karibu naye na kusikiliza kutoka kwake, hufurahi sana asiakiapo sauti ya bwana arusi. Kwa sababu hii furaha yangu imekamilika. **30** Yeye hana budi kuwa mkuu zaidi na mimi nizidi kuwa mdogo." **31** "Yeye ajaye kutoka juu yu juu ya yote, yeye aliye wa duniani ni wa dunia, naye huzungumza mambo ya duniani. Yeye aliyekuwa kutoka mbinguni, yu juu ya yote. **32** Yeye hushuhudia yale aliyoaona na kuyasikia, lakini hakuna yejote anayekubali ushuhuda wake. **33** Lakini yejote anayekubali huo ushuhuda anathabitisha kwamba, Mungu ni kweli. **34** Yeye aliyetumwa na Mungu husema maneno ya Mungu, kwa kuwa Mungu humtoa Roho pasipo kipimo. **35** Baba anampenda Mwana, naye ametia vitu vyote mikononi mwake. **36** Yeye anayewamini Mwana ana uzima wa milele, lakini yeye asiyewamini Mwana hatauona uzima, bali ghadhabu ya Mungu itakuwa juu yake." (**aiōnios g166**)

4 Mafarisayo wakasikia kwamba Yesu alikuwa anapata na kubatiza wanafunzi wengi zaidi kuliko Yohana, **2** ingawa kwa kweli si Yesu mwényewe aliyekuwa akibatiza, ila ni wanafunzi wake. **3** Bwana alipojua mambo haya, aliondoka Uyahudi akarudi tena Galilaya. **4** Wakati huo ililmazimu apitie Samaria. **5** Akafika kwenye mji mmoja wa Samaria uitwao Sikari, karibu na lile shamba ambalo Yakobo alimpa mwanawewe Yosefu. **6** Huko ndiko kulikokuwa na kile kisima cha Yakobo. Naye Yesu alikuwa amechoka kwa kuwa alikuwa ametoka safarini. Akaketi karibu na hicho kisima. Ilikuwa yapata saa sita mchana. **7** Mwanamke mmoja Msamaria akaja kuteka maji, Yesu akamwambia, "Naomba maji ninywe." **8** (Wakati huo wanafunzi wake walikuwa wamekewenda mjini kununua chakula.) **9** Yule mwanamke Msamaria akamjibu, "Wewe ni Myahudi na mimi ni Msamaria. Yawezekanaje unionbe nikupe maji ya kunywa?" (Wayahudi walikuwa hawashirikiani kabisa na Wasamaria.) **10** Yesu akajibu akamwambia, "Kama ungelijua karama ya Mungu, naye ni nani anayekuambia, Nipe maji ninywe, wewe ungelimwomba yeye, naye angelikupa maji yaliyo hai." **11** Yule mwanamke akamjibu, "Bwana, wewe huna chombo cha kuteeka maji na kisima hiki ni kirefu. Hayo maji ya uzima utayapat-

wapi? **12** Kwani wewe ni mkuu kuliko baba yetu Yakobo ambaye alitupatia kisima hiki, ambacho yeye pamoja na watoto wake na mifugo yake walikitumia?" **13** Yesu akamjibu, "Kila mtu anayekunyuwa maji ya kisima hiki ataona kiu tena. **14** Lakini yejote anywaye maji nitakayompa hataona kiu kamwe. Maji nitakayompa yatakuwa ndani yake chemchemi ya maji, yakubujika uzima wa milele." (**aiōn g165, aiōnios g166**) **15** Yule mwanamke akamwambia, "Bwana, tafadhalii nipe maji hayo ili nisipate kiu tena na wala nisije tena hapa kwamba nimekamili. **16** Yesu akamjibu, "Nenda ukamwite nimekamili. **17** Yule mwanamke akajibu, "Sina mume." Yesu akamwambia, "Umesema kweli kuwa huna mume. **18** Kwa maana umeshakuwa na wanaume watano na mwanaume unayeishi naye sasa si mume wako! Umesema ukweli." **19** Yule mwanamke akasema, "Bwana, naona bila shaka wewe ni nabii. **20** Baba zetu waliabudu kwenye mlima huu, lakini ninyi Wayahudi mnaesema ni lazima tukaabudu huko Yerusalem." **21** Yesu akamjibu, "Mwanamke, niamini, wakati unakuja ambapo hamtamwabudu Baba katika mlima huu, wala huko Yerusalem. **22** Ninyi Wasamaria mnaabudu msichokijua. Sisi Wayahudi tunamwabudu Mungu tunayemjua kwa sababu wokovu unatoka kwa Wayahudi. **23** Lakini saa yaja, tena ipo, ambapo wale waabuduo halisi, watamwabudu Baba katika roho na kweli. Watu wanaoabudu namna hii, ndio Baba anawatafuta. **24** Mungu ni Roho na wote wanaomwabudu imewapasa kumwabudu katika roho na kweli." **25** Yule mwanamke akamwambia, "Ninafahamu kwamba Masiya (aitwaye Kristo) anakuja. Yeye akija, atatueleza mambo yote." **26** Yesu akamwambia, "Mimi ninayezungumza nawe, ndiye." **27** Wakati huo wanafunzi wake wakarudi, wakashangaa sana kumwona akizungumza na mwanamke. Lakini hakuna aliyemuuliza, "Unataka nini kwake?" Au "Kwa nini unazungumza naye?" **28** Yule mwanamke akaacha mtungi wake, akarudi mjini akaawambia watu, **29** "Njooni mkamwone mtu aliyeniambia kila kitu nilichotenda! Je, yawezekana huyu ndiye Kristo?" **30** Basi wakamiminika watu kutoka mjini wakamwendea Yesu. **31** Wakati huo wanafunzi wake walikuwa wakimsihi, "Rabi, kula angalau chochote." **32** Lakini yeye akawajibu, "Mimi ninachao chakula ambacho ninyi hamkifahamu." **33** Basi wanafunzi wakaanza kuulizana, "Kuna mtu ambaye amemletea chakula?" **34** Lakini Yesu akawajibu, "Chakula changu ni kufanya mapenzi ya Mungu ambaye amenituma na kuikamilisha kazi yake. **35** Je, ninyi hamsemi, 'Bado miezi minne tuvune?' Inueni macho yenu myaangalie mashamba jinsi mazao yalivyo tayari kuvunwa! **36** Mvunaji tayari anapokea mshahara wake, naye anakusanya mazao kwa ajili ya uzima wa milele. Ili yeye apandaye na yeye avunaye wafurahi pamoja. (**aiōnios g166**) **37** Hiryo kule kusema, 'Mmoja hupanda na mwininge huvuna,' ni kweli kabisa. **38** Niliwatuma mkavune mazao ambayo hamkupanda, wengine walifanya kazi ngumu, nanyi

mmevuna faida ya taabu yao.” **39** Wasamaria wengi wataka kuponywa?” **7** Yule mgonjwa akamjibu, katika mji ule wakamwamini Yesu kwa sababu ya “Bwana, mimi sina mtu wa kuniingiza bwawani ushuhuda wa yule mwanamke alipowaambia kwamba, maji yanapotibuliwa. Nami ninapotaka kutumbukia “Ameniambia kila kitu nilichotenda.” **40** Hivyo wale bwawani, mtu mwininge huingia kabla yangu.” **8** Wasamaria walipomjia, wakamsihi akae kwao. Naye Yesu akamwambia, “Inuka! Chukua mkeka wako na akakaa huko siku mbili. **41** Kwa sababu ya neno uende.” **9** Mara yule mtu akapona, akachukua mkeka lake, watu wengi wakaamini. **42** Wakamwambia yule wake, akaanza kutembea. Basi siku hiyo ilikuwa siku mwanamke, “Sasa tunaamini, wala si kwa sababu ya Sabato. **10** Kwa hiyo Wayahudi wakamwambia ya maneno yako tu, bali kwa kuwa tumemsikia sisi yule mtu aliyeponya, “Leo ni Sabato, si halali wenye. Tumejua hakika kweli ya kwamba huyu wewe kubeba mkeka wako.” **11** Yeye akawajibu, ndiye Kristo, Mwokozi wa ulimwengu.” **43** Baada ya “Yule mtu aliyeponya aliniambia, ‘Chukua mkeka zile siku mbili, Yesu aliondoka kwenda Galilaya. **44** wako na uende.” **12** Wakamuuliza, “Ni mtu gani (Basi Yesu mwenyewe alikuwa amesema kwamba huyo aliyekuambia uchukue mkeka wako uende?” nabii hatapi heshima katika nchi yake mwenyewe.) **13** Basi yule mtu aliyeponya hakufahamu ni nani **45** Alipofika Galilaya, Wagalilaya walimkaribisha, aliyeponya, kwa sababu Yesu alikuwa amejiondoa kwani walikuwa wameona yale aliyoatenda huko katika ule umati wa watu uliokuwa hapo. **14** Baadaye Yerusalem wakati wa Sikuu ya Pasaka. Kwa maana Yesu akamkuta yule mtu aliyeponya ndani ya Hekal wao pia walikuwa wamehudhuria hiyo Sikuku. **46** na kumwambia, “Tazama umeponya, usitende Hivyo Yesu akaja tena mpaka Kana ya Galilaya, dhambi tena. La sivyo, lisije likakupata jambo bay a kule alikokuwa amebadili maji kuwa divai. Huko zaidi.” **15** Yule mtu akaenda, akaawaambia wale kulikuwepo na afisa mmoja wa mfalme, ambaye Wayahudi kuwa ni Yesu aliyeponya. **16** Kwa hiyo mwanawе alikuwa mgonjwa huko Kapernaumu. **47** Wayahudi wakaanza kumsumbuwa Yesu, kwa sababu Huyo mtu aliposikia kwamba Yesu alikuwa amewasili alikuwa anafanya mambo kama hayo siku ya Sabato. Galilaya kutoka Uyahudi, alimwenda na kumwomba **17** Yesu akawajibu, “Baba yangu anafanya kazi yake ili aje kumponya mwanawе, aliyekuwa mgonjwa daima hata siku hii ya leo, nami pia ninafanya karibu ya kufa. **48** Yesu akamwambia, “Ninyi watu kazi.” **18** Maneno haya yaliwaudhi sana viongozi msipoona ishara na miujiza kamwe hamtaamini.” wa Wayahudi. Wakajaribu kila njia wapate jinsi ya **49** Yule afisa wa mfalme akamwambia, “Bwana, kumuua, kwani si kwamba alivunja Sabato tu, bali tafadhali shuka kabla mwanangu hajafa.” **50** Yesu alikuwa akimwita Mungu Baba yake, hivyo kujifanya akamjibu, “Enenda zako, mwanao yu hai.” Yule sawa na Mungu. **19** Yesu akawaambia, “Amin, amin afisa akaamini yale maneno Yesu aliyeponya, nawaambia, Mwana hawezu kufanya jambo lolote akaondoka akaenda zake. **51** Alipokuwa bado yuko peke yake, yeye aweza tu kufanya lile analomwona njiani, akutana na watumishi wake wakamwambia Baba yake akifanya, kwa maana lolote afanyalo Baba, kwamba mwanawе yu mzima. **52** Akawauliza saa Mwana pia hufanya vivyo hivyo. **20** Baba ampenda ambayo alianza kupata nafuu. Wakamwambia, “Jana Mwana na kumwonyesha yale ambayo yeye Baba yapata saa saba, homa ilimwacha.” **53** Ndipo baba mwenyewe anayafanya, naye atamwonyesha kazi kuu wa huyo mtoto akakumba kuwa huo ndio wakati kuliko hizi ili mpate kushangaa. **21** Hakika kama vile ambapo Yesu alikuwa amewambia, “Mwanao yu hai.” Kwa hiyo yeye pamoa na wote wa nyumbani Baba awafufuavyo wafu na kuwapa uzima, vivyo hivyo Mwana huwapa uzima wale anaopenda. **22** Wala Baba mwake wakamwamini Yesu. **54** Hii ilikuwa ishara ya hamhukumu mtu yeoye, lakini hukumu yote amempa pili ambayo Yesu alifanya aliporudi Galilaya kutoka Mwana, **23** ili wote wamheshimu Mwana kama vile Uyahudi.

5 Baada ya haya, kulikuwa na Sikuu ya Wayahudi, naye Yesu akapanda kwenda Yerusalem. **2** Huko Yerusalem, karibu na mlango uitwao Mlango wa Kondoo, palikuwa na bwawa moja lililoitwa kwa Kiebrania Bethzatha, ambalo likuwa limezungukwa na kumbi tano. **3** Hapa palikuwa na idadi kubwa ya wasiojiweza, yaani, vipofu, viwete, na waliopoza [wakingojea maji yatibuliwe. **4** Kwa maana malaika alikuwa akishuka wakati fulani, akayatibia maji. Yule aliyekuwa wa kwanza kuingia ndani baada ya maji kutibuliwa alipona ugonjwa wowote aliokuwa nao]. **5** Mtu mmoja alikuwako huko ambaye alikuwa ameugua kwa miaka thelathini na minane. **6** Yesu alipomwona akiwa amelala hapo, naye akijua kuwa amekuwa hapo kwa muda mrefu, akamwambia, “Je,

kufanya jambo lolote peke yangu. Ninavyosikia ndivyo wanaume wapatao 5,000. **11** Ndipo Yesu akachukua ninavyohukumu, nayo hukumu yangu ni ya haki kwa ile mikate, akamshukuru Mungu na kuwagawia wale kuwa sitafuti kufanya mapenzi yangu mwenyewe, watu waliokuwa wameketi. Akafanya vivyo hivyo na bali mapenzi yake yeche aliyenituma. **31** “Kama wale samaki. Kila mtu akapata kadiri aliviyotaka. **12** ningejishuhudia mimi mwenyewe, ushuhuda wangu Watu wote walipokwisha kula na kushiba, akaawaambia si kweli. **32** Lakini yuko mwingine anishuhudiaye wanafunzi wake, “Kusanyeni vipande vilivyobaki na ninajua kwamba ushuhuda wake ni wa kweli. **33** vya ile mikate, kisipotee chochote.” **13** Hivyo “Mlituma wajumbe kwa Yohana, naye akashuhudia wakavikusanya, wakajaza vikapu kumi na viwili kwa juu ya kweli. **34** Si kwamba naukubali ushuhuda wa vipande vya ile mikate mitano ya shayiri na samaki mwandanamu, la, bali ninalitaja hili kusudi ninyi mpate wale wawili wadogo vilivyobakisha na waliokula. kuokolewa. **35** Yohana alikuwa taa iliowaka na kutoa **14** Baada ya watu kuona muujiza ule Yesu aliofanya, nuru, nanyi kwa muda mlitchagua kuifurahia nuru walianza kusema, “Hakika huyu ndiye Nabii ajaye yake. **36** “Lakini ninao ushuhuda mkuu zaidi kuliko ulimwenguni!” **15** Yesu akijua kwamba walitaka kuja wa Yohana. Kazi zile nizifanyazo, zinashuhudia juu kumfanya awe mfalme wao, kwa nguvu, akajitenga yangu, zile ambazo Baba amenituma nizikamilishe, nao akaenda milimani peke yake. **16** Ilipofika jioni, naam, ishara hizi ninazofanya, zinashuhudia kuwa wanafunzi wake waliteremka kwenda bahrarini. **17** Baba ndiye alinituma. **37** Naye Baba mwenyewe Wakaingia kwenye mashua, wakaanza kuvuka bahari ameshuhudia juu yangu. Hamjapata kamwe kuisikia kwenda Kapernaumu. Wakati huu kulikuwa tarayi sauti yake wala kuona umbo lake, **38** wala hamna neno giza na Yesu alikuwa hajajumuika nao. **18** Bahari lake ndani yenu, kwa sababu hamkumwamini yeche aliyetumwa naye. **39** Ninyi mnachunguza Maandiko ikachafuka kwa sababu upepo mkali ulikuwa unavuma. **40** Lakini mnakataa kuja kwangu ili mpate uzima. **41** “Mimi sitafuti kutukuzwa na wanadamu. **42** Lakini ninajua kwamba hamna upendo wa Mungu miyoni mwenu. **43** Mimi nimetu kwa jina la Baba yangu, nanyi hammipokei, lakini mtu mwingine akija kwa jina lake mwenyewe, mtampokea. **44** Ninyi mwawezaje kuamini ikiwa mnapeana utukufu ninyi kwa ninyi, lakini hamna bidii kupata utukufu utokao kwa Mungu? **45** “Lakini msidhani kuwa mimi nitawashtaki mbele za Baba, mshtaki wenu ni Mose, ambaye mmemekeea tumaini lenu. **46** Kama mngelimwamini Mungu? **47** Lakini ikiwa hamwamini aliyoaandika Mose, mtaaminijie ninayoyasema?”

6 Baada ya haya, Yesu alikwenda ng'ambo ya Bahari ya Galilaya, ambayo pia huitwa Bahari ya Tiberia. **2** Umati mkubwa wa watu uliendelea kumfuata, kwa sababu waliona ishara nydingi za miujiza alizofanya kwa wagonjwa. **3** Kisha Yesu akapanda mlimani akaketi huko pamoja na wanafunzi wake. **4** Pasaka ya Wayahudi ilikuwa imekaribia. **5** Yesu alipotazama na kuuona ule umati mkubwa wa watu ukimjia, akamwambia Filipo, “Tutanunua wapi mikate ili watu hawa wale?” **6** Aliuliza swali hili kumpima, kwa maana alishajua la kufanya. **7** Filipo akamjibu, “Hata fedha kiasi cha dinari mia mbili, hazitoshi kununuwa mikate ya kuwapa watu hawa ili kila mtu apate kidogo.” **8** Mmoja wa wanafunzi wake aitwaye Andrea, ndugu yake Simoni Petro, akamwambia, **9** “Hapa kuna mvulana mmoja mwenye mikate mitano ya shayiri na samaki wawili wadogo. Lakini hivi vitatosha nini kwa umati huu wote?” **10** Yesu akasema, “Waketisheni watu chini.” Palikuwa na majani mengi katika eneo lile, nao watu wakaketi. Palikuwa na wanaume wapatao 5,000. **11** Ndipo Yesu akachukua ninavyosikia ndivyo wanaume wapatao 5,000. **12** Watu wote walipokwisha kula na kushiba, akaawaambia si kweli. **13** Hivyo wakavikusanya, wakajaza vikapu kumi na viwili kwa juu ya kweli. **14** Baada ya watu kuona muujiza ule Yesu aliofanya, walianza kusema, “Hakika huyu ndiye Nabii ajaye ulimwenguni!” **15** Yesu akijua kwamba walitaka kuja kumfanya awe mfalme wao, kwa nguvu, akajitenga nao akaenda milimani peke yake. **16** Ilipofika jioni, wanafunzi wake waliteremka kwenda bahrarini. **17** Baba ndiye alinituma. **18** Bahari ikachafuka kwa sababu upepo mkali ulikuwa unavuma. **19** Wanafunzi walipokuwa wamekwenda mwendo wa karibu maili tatu au nne, walimwona Yesu akitembea juu ya maji akikaribia mashua, nao wakaogopa sana. **20** Lakini Yesu akawaambia, “Ni mimi. Msigope.” **21** Ndipo wakamkaribisha kwa furaha ndani ya mashua, na mara wakafika ufuoni walikokuwa wakienda. **22** Siku iliyofuata, wale watu waliokuwa wamebaki ng'ambo waliona kwamba palikuwepo na mashua moja tu na kwamba Yesu hakuwa ameondoka pamoja na wanafunzi wake, ila walikuwa wameondoka peke yao. **23** Lakini zikaja mashua nydinge kutoka Tiberia na wanafunzi wake. Wakaingia kwenye mashua zikafika karibu na mahali pale walipokula mikate baada ya Bwana kumshukuru Mungu. **24** Mara wale watu wakatambua kwamba Yesu hakuwepo hapo, na wanafunzi wake. Wakaingia kwenye mashua habari zangu. **25** Lakini ikiwa hamwamini aliyoaandika hizo, wakaenda Kapernaumu ili kumtafuta Yesu. **26** Walipomkuta Yesu ng'ambo ya bahari wakamuuliza, “Rabi, umefika lini huku?” **27** Yesu akawajibu, “Amin, amin nawaambia, ninyi hamnitafuti kwa kuwa mlimiona ishara na miujiza, bali kwa sababu mlikula ile mikate mkaishi. **28** Msishughulikie chakula kiharibikacho, bali chakula kidumuchuo hata uzima wa milele, ambacho Mwana wa Adamu atawapa. Yeye ndiye ambaye Mungu Baba amemtia muhuri.” (*aiōnios q166*) **29** Ndipo wakamuuliza, “Tufanye nini ili tupate kuitenda kazi ya Mungu?” **30** Yesu akawajibu, “Kazi ya Mungu ndiye hii: Mwaminini yeye aliyetumwa naye.” **31** Hivyo wakamuuliza, “Utafanya ishara gani ya muujiza, ili tuiione tkuamini? Utafanya jambo gani?” **32** Baba zetu walikula mana jangwani, kama ilivyoandikwa, ‘Aliwapa mikate kutoka mbinguni ili wale.’ **33** Yesu akawaambia, “Amin, amin nawaambia, si Mose aliywewa mikate kutoka mbinguni, bali Baba yangu ndiye anawapa mikate wa kweli kutoka mbinguni. **34** Kwa maana mikate wa Mungu ni yule ashukaye kutoka mbinguni na kuupa ulimwengu uzima.” **35** Wakamwambia, “Bwana, kuanzia sasa tupatieve huo mikate siku zote.” **36** Yesu akawaambia, “Mimi ndimi

mkate wa uzima. Yeye ajaye kwangu, hataona njaa kuhusu mafundisho yake, akawaambia, "Je, jambo hili kamwe na yeye aniaminiye, hataona kiu kamwe. **36** limewaudhi? **62** Ingekuwaje basi kama mnjemwona Lakini kama niliyowaambia, mmeniona lakini bado hamwamini. **37** Wale wote anipao Baba watakuja kwangu na yejote ajaye kwangu, sitamfukuzia nje kamwe. **38** Kwa kuwa nimeshuka kutoka mbinguni si ili kufanya mapenzi yangu, bali mapenzi yake yeye aliyenituma. **39** Haya ndiyo mapenzi yake yeye aliyenituma, kwamba, nisimpoteze hata mmoja wa wale alionipa, bali niwafufue siku ya mwisho. **40** Kwa maana mapenzi ya Baba yangu ni kwamba kila mmoja amtazamaye, Mwana na kumwamini awe na uzima wa milele, nami nitawafufua siku ya mwisho." (**aiōnios g166**) **41** Wayahudi wakaanza kunung'unika kwa kuwa alisema, "Mimi ndimi mkate ulioshuka kutoka mbinguni." **42** Wakasema, "Huyu si Yesu, mwana wa Yosefu, ambaye baba yake na mama yake tunawajua? Anawezaje basi sasa kusema, 'Nimeshuka kutoka mbinguni?'" **43** Hivyo Yesu akawaambia, "Acheni kunung'unikiana ninyi kwa ninyi. **44** Hakuna mtu awezaye kuja kwangu kama asipovutwa na Baba aliyenituma, nami nitamfufua siku ya mwisho. **45** Imeandikwa katika Manabii, 'Wote watafundishwa na Mungu.' Yeyote amsikilizaye Baba na kujifunza kutoka kwake, huyo huja kwangu. **46** Hakuna mtu yeyote aliywemwona Baba isipokuwa yeye atokaye kwa Mungu, yeye ndiye peke yake aliywemwona Baba. **47** Amin, amin nawaambia, yeye anayeamini anao uzima wa milele. (**aiōnios g166**) **48** Mimi ni mkate wa uzima. **49** Baba zenu walikula mana jangwani, lakini wakafa. **50** Lakini hapa kuna mkate utokao mbinguni, ambao mtu yeyote akiula, hatakufa. **51** Mimi ni mkate wa uzima ule uliotoka mbinguni. Mtu yeyote akiula mkate huu, ataishi milele. Mkate huu ni mwili wangu, ambao nitautoa kwa ajili ya uzima wa ulimwengu." (**aiōn g165**) **52** Ndipo Wayahudi wakaanza kuhojiana vikali wao kwa wao wakisema, "Mtu huyu awezaye kutupatia mwili wake tuule?" **53** Hivyo Yesu akawaambia, "Amin, amin nawaambia, msipoula mwili wa Mwana wa Adamu na kuniywa damu yake, hamna uzima ndani yenu. **54** Mtu yeyote aulaye mwili wangu na kuniywa damu yangu, anao uzima wa milele. Nami nitamfufua siku ya mwisho. (**aiōnios g166**) **55** Kwa maana mwili wangu ni chakula cha kweli na damu yangu ni kinywaji cha kweli. **56** Yeyote alaye mwili wangu na kuniywa damu yangu, atakaa ndani yangu nami nitakaa ndani yake. **57** Kama vile Baba aliye hai aliyonitura mimi, na kama nami ninavyoishi kwa sababu ya Baba, hivyo anilaye mimi ataishi kwa sababu yangu. **58** Huu ndio mkate ushukao kutoka mbinguni, si kama ule mkate baba zenu waliokula nao wakafa. Lakini yeye aulaye mkate huu ataishi milele." (**aiōn g165**) **59** Yesu alisema maneno haya alipokuwa akifundisha katika sinagogi huko Kapernaumu. **60** Wengi wa wafuasi wake waliposikia jambo hili wakasema, "Mafundisho haya ni magumu. Ni nani awezaye kuyapokea?" **61** Yesu alipojua kwamba wafuasi wake wananan'unka kuhusu mafundisho yake, akawaambia, "Je, jambo hili Mwana wa Adamu akipaa kwenda zake huko alipokuwa kwanza? **63** Roho ndiye atiaye uzima, mwili haufa kitu. Maneno haya niliyowaambia ni Roho tena ni uzima. **64** Lakini baadhi yenu hamwamini." Kwa maana Yesu alifahamu tangu mwanzo wale ambao hawangemwamini mionganii mwao na yule ambaye angemsaliti. **65** Akaendelea kusema, "Hii ndiye sababu niliyowaambia kwamba hakuna mtu auezaye kuja kwangu isipokuwa amejaliwa na Baba yangu." **66** Tangu wakati huo wafuasi wake wengi wakarejea nyuma wakaacha kumfuata. **67** Hivyo Yesu akawauliza wale wanafunzi wake kumi na wawili, "Je, ninyi pia mnataka kuondoka?" **68** Simoni Petro akamjibu, "Bwana, tuondoke twende kwa nani? Wewe unayo maneno ya uzima wa milele. (**aiōnios g166**) **69** Tunaamini na kujuja kuwa wewe ndiye Aliye Mtakatifu wa Mungu." **70** Ndipo Yesu akajibu, "Je, sikuwachagua ninyi kumi na wawili? Lakini mmoja wenu ni ibilisi." **71** (Hapa alikuwa anasema juu ya Yuda, mwana wa Simoni Iskariote. Ingawa alikuwa mmoja wa wale kumi na wawili, ndiye ambaye baadaye angemsaliti Yesu.)

7 Baada ya mambo haya, Yesu alikwenda sehemu mbalimbali za Galilaya. Hakutaka kwenda Uyahudi kwa sababu Wayahudi huko walitaka kumuua. **2** Sikukuu ya Vibanda ya Wayahudi ilikuwa imekaribia. **3** Hivyo ndugu zake Yesu wakamwambia, "Ondoka hapa uende Uyahudi ili wanafunzi Wako wapate kuona miujiza unayofanya. **4** Mtu anayetaka kujulikana hafanyi mambo yake kwa siri. Kama unafanya mambo haya, jionyeshe kwa ulimwengu." **5** Hata ndugu zake mwenyewe hawakumwamini. **6** Yesu akawaambia, "Wakati wangu bado haujawadia, lakini wakati wenu upo siku zote. **7** Ulimwengu hauwezi kuwachukia ninyi, lakini unanichukia mimi kwa sababu ninawashuhudia kwamba matendo yao ni maovu. **8** Ninyi nendeni kwenye Sikukuu, lakini mimi sitahudhuria Sikukuu hii kwa sababu wakati wangu haujawadia." **9** Akiiha kusema hayo, akabaki Galilaya. **10** Lakini ndugu zake walipokwisha kuondoka kwenda kwenye Sikukuu, yeye pia alikwenda lakini kwa siri. **11** Wayahudi walikuwa wakimtafuta huko kwenye Sikukuu na kuulizana, "Yuko wapi huyu mtu?" **12** Kulikuwa na minong'ono ilioyenea kumhusu Yesu katika umati wa watu, wakati wengine wakisema, "Ni mtu mwema." Wengine walikuwa wakisema, "La, yeye anawadanganya watu." **13** Lakini hakuna mtu yeyote aliywemsema waziwazi kumhusu kwa sababu ya kuwaogopa Wayahudi. **14** Ilipokaribia katikati ya Sikukuu, Yesu alipanda kwenda Hekaluni na kuanza kufundisha. **15** Wayahudi wakastaajabia mafundisho yake wakasema, "Mtu huyu amepataje kujua mambo haya bila kufundishwa?" **16** Ndipo Yesu akawajibu, "Mafundisho yangu si yangu mwenyewe, bali yanatoka kwake yeye aliyenituma. **17** Mtu yeyote

akipenda kufanya mapenzi ya Mungu, atajua kama waliomwamini wangempokea, kwani mpaka wakati mafundisho yangu yanatoka kwa Mungu au ninasema huo, Roho alikuwa hajatolewa, kwa kuwa Yesu alikuwa kwa ajili yangu mwenyewe. **18** Wale wanenao kwa bado hajatukuzuwa. **40** Waliposikia maneno hayo, ajili yao wenye hufanya hivyo kwa kutaka utukufu baadhi ya watu mionganoni mwa ule umati wakasema, wao wenye we. Lakini yeche atafutaye utukufu wa “Hakika huyu ndiye yule Nabii.” **41** Wengine yule aliyemtuma ni wa kweli, wala hakuna uongo wakasema, “Huyu ndiye Kristo!” Lakini wengine ndani yake. **19** Je, Mose hakuwapa ninyi sheria? wakauliza, “Je, Kristo kwao ni Galilaya? **42** Je, Maandiko Lakini hakuna hata mmoja wenu anayeishika hiyo hayasemi kwamba Kristo atakuja kutoka jamaa ya sheria. Kwa nini mnataka kuniua?” **20** Ule umati wa Daudi na kutoka Bethlehemu, mji alioishi Daudi?” watu ukamjibu, “Wewe una pepo mchafu! Ni nani **43** Kwa hiyo watu wakagawanyika kwa ajili ya Yesu. anayetaka kukuua?” **21** Yesu akawajibu, “Nimefanya **44** Baadhi yao walitaka kumkamata, lakini hakuna muujiza mmoja na nyote mkastaajabu. **22** Lakini aliyethubutu kungusa. **45** Hatimaye wale walinzi kwa kuwa Mose alishaamuru tohara (ingawa kwa wa Hekalu wakarudi kwa viongozi wa makuhani na kweli haikutoka kwa Mose bali kwa baba zenu Mafarisayo walikouwa wamewatuma ili kumkamata wakuu), mnamtahiri mtoto hata siku ya Sabato. **23** Yesu, wakaulizwa, “Mbona hamkumkamata?” **46** Wale Ikiwa mtoto aweza kutahiriwa siku ya Sabato kusudi walinzi wakajibu, “Kamwe hajanena mtu yeyote kama sheria ya Mose isivunjwe, kwa nini mnanikasirikia yeye anenavyo.” **47** Mafarisayo wakajibu, “Je, nanyi kwa kumponya mtu mwili wake wote siku ya pia mmedanganyika? **48** Je, kuna kiongozi yeyote Sabato? **24** Acheni kuhukumu mambo kwa jinsi au mmoja wa Mafarisayo ambaye amemwamini? **49** mnavyoona tu, bali hukumuni kwa haki.” **25** Ndipo Lakini huu umati wa watu wasiojua Sheria ya Mose, baadhi ya watu wa Yerusalemu wakawa wanasema, wamelaaniwa.” **50** Ndipo Nikodemo, yule aliyekuwa “Tazameni, huyu si yule mtu wanayetaka kumuua? amemwendea Yesu siku moja usiku, ambaye alikuwa **26** Mbona yuko hapa anazungumza hadharani na mmoja wao akauliza, **51** “Je, sheria zetu zinaturuhusu wala hawamwambii neno lolote? Je, inawezekana kumhukumu mtu kabla ya kumsikiliza na kufahamu viongozi wanafahamu kuwa huyu ndiye Kristo? alilotenda?” **52** Wakamjibu, “Je, wewe pia unatoka **27** Tunafahamu huyu mtu anakotoka, lakini Kristo Galilaya? Chunguza nawe utaona kwamba hakuna atakapokuja, hakuna yeyote atakayejua atokako.” nabii atokae Galilaya!” [**53** Kisha wakaondoka, kila **28** Ndipo Yesu, akaendelea kufundisha Hekaluni, mtu akarudi nyumbani kwake. akisema, “Ninyi mnanifahamu na kujua nitokako.

Mimi sikuja kwa ajili yangu mwenyewe, bali yeche aliyenituma ni wa kweli na ninyi hammjui. **29** Mimi namjua kwa kuwa nimetoka kwake, naye ndiye alinituma.” **30** Ndipo wakatafuta kumkamata, lakini hakuna mtu yeyote aliyethubutu kumshika kwa sababu saa yake ilikuwa bado haijawadia. **31** Nao watu wengi wakamwamini, wakasema, “Je, Kristo atakapokuja, atafanya miujiza mikuu zaidi kuliko aliyoifanya mtu huyu?” **32** Mafarisayo wakasikia watu wakinong’ona mambo kama hayo kuhusu Yesu, ndipo wao pamoja na viongozi wa makuhani wakatuma walinzi wa Hekalu waende kumkamata. **33** Yesu akasema, “Mimi bado niko pamoja nanyi kwa kitambo kidogo, kisha nitarudi kwake yeye aliyenituma. **34** Mtanitafuta lakini hamtaniona, nami niliko ninyi hamwezi kuja.” **35** Wayahudi wakaulizana wao kwa wao, “Huyu mtu anataka kwenda wapi ambako hatuwezi kumfuata? Je, anataka kwenda kwa Wayunani ambako baadhi ya watu wetu wametawanyikia, akawafundishe Wayunani? **36** Yeye ana maana gani anaposema, ‘Mtanitafuta lakini hamtaniona,’ na, ‘nami niliko ninyi hamwezi kuja?’” **37** Siku ile ya mwisho ya Sikukuu, siku ile kuu, wakati Yesu akiwa amesimama huko, akapaza sauti yake akasema, “Kama mtu yeyote anaona kiu na aje kwangu anywe. **38** Yeyote aniaminiye mimi, kama Maandiko yasemavyo, vijito vya maji ya uzima vitatiririka ndani mwake.” **39** Yesu aliposema haya almaanisha Roho Mtakatifu ambaye wote

wakamwambia, “Wako wapi wale walikouwa wanakuhukumu kuwa mwenye hatia?” **11** Yule mwanamke akajibu, “Hakuna hata mmoja Bwana.” Yesu akamwambia, “Hata mimi sikuhukumu. Nenda zako, kuanzia sasa usitende dhambi tena.”] **12** Kisha Yesu akasema nao tena akaambia, “Mimi ni nuru ya ulimwengu. Mtu yeyote akinifuata hatatembea gizani kamwe, bali atakuwa na nuru ya uzima.” **13** Mafarisayo wakamwambia, “Ushuhuda wako haukulabili kwa

kuwa unajishuhudia mwenyewe.” **14** Yesu akawajibu, Ninasema yale niliyozaona mbele za Baba yangu, nanyi “Hata kama najishuhudia mwenyewe, ushuhuda inawapa kufanya yale mliyosikia kutoka kwa baba wangu ni kweli kwa sababu najua nilikotoka na yenu.” **39** Wakajibu, “Baba yetu ni Abrahamu.” Yesu ninakokwenda. Lakini ninyi hamjui nilikotoka wala ninakokwenda. **15** Ninyi mnahukumu kwa kufuata vipimo nya kibinadamu, mimi simhukumu mtu yejote. **16** Lakini hata kama nikihukumu, uamuzi wangu ni sahihi kwa sababu sitoi hukumu yangu peke yangu, bali niko pamoja na Baba, aliyenituma. **17** Imeandikwa katika Sheria yenu kwamba, ushahidi wa watu wawili ni thabiti. **18** Mimi najishuhudia mwenyewe, naye Baba aliyenituma hunishuhudia.” **19** Ndipo wakamuuliza, “Huyo Baba yako yuko wapi?” Yesu akawajibu, “Ninyi hammifahamu mimi ni nani, wala hammifahamu Baba yangu. Kama mngefahamu mimi, mngefahamu na Baba yangu.” **20** Yesu alisema maneno haya alipokuwa akifundisha katika chumba cha hazina Hekaluni. Lakini hakuna mtu aliyemkamata kwa kuwa saa yake ilikuwa hajjawadia. **21** Yesu akawaambia tena, “Ninaenda zangu, nanyi mtanatufuta, lakini mtakufa katika dhambi zenu. Niendako mimi ninyi hamwezi kuja.” **22** Ndipo wale Wayahudi wakasema, “Je, atajua? Je, hii ndiyo sababu amesema, ‘Niendako mimi ninyi hamwezi kuja?’” **23** Akawaambia, “Ninyi mmetoka chini, mimi ni metoka juu. Ninyi ni wa ulimwengu huu, mimi si wa ulimwengu huu. **24** Niliwaambia kuwa mtakufa katika dhambi zenu, kwa maana msipoamini ya kwamba ‘Mimi Ndiye,’ mtakufa katika dhambi zenu.” **25** Wakamuuliza, “Wewe ni nani?” Naye Yesu akawajibu, “Mimi ndiye yule ambaye nimekuwa nikiwaambia tangu mwanzo. **26** Nina mambo mengi ya kusema juu yenu na mengi ya kuwahukumu. Lakini yeje aliyenituma ni wa kweli, nami nanena na ulimwengu niliyoyasikia kutoka kwake.” **27** Hawakuelewa kuwa alikuwa akiwaambia juu ya Baba yake wa Mbunguni. **28** Kisha Yesu akawaambia, “Mtakapokwisha kumwinua juu Mwana wa Adamu, ndipo mtakapojuwa kuwa, ‘Mimi ndiye yule niliyesema na kwamba mimi sitendi jambo lolote peke yangu bali ninasema yale tu ambayo Baba yangu amenifundisha. **29** Yeye aliyenituma yu pamoja nami, hajaniacha, kwa kuwa siku zote nafanya mapenzi yake.” **30** Wengi waliomsikia Yesu akisema maneno haya wakamwamini. **31** Kisha Yesu akawaambia wale Wayahudi waliomwamini, “Kama mkidumu katika maneno yangu, mtakuwa wanafunzi wangu kweli kweli. **32** Ndipo mtajua kweli nayo kweli itawaweka huru.” **33** Wao wakajibu, “Sisi tu wazao wa Abrahamu, nasi hatujawa watumwa wa mtu yejote. Wawezaje kusema kwamba tutawekwa huru?” **34** Yesu akajibu, “Amin, amin nawaambia, kila atendaye dhambi ni mtumwa wa dhambi. **35** Mtumwa hakai nyumbani anakotumika siku zote, lakini mwana hukaa nyumbani daima. (**aiōn g165**) **36** Hivyo Mwana akiwaweka huru mtakuwa huru kweli kweli. **37** Ninajua ya kuwa ninyi ni wazao wa Abrahamu, lakini mnatafuta wasaa wa kuniua kwa sababu ndani yenu hamna nafasi ya neno langu. **38** Ninasema yale niliyozaona mbele za Baba yangu, nanyi “Kama mngefanya mambo yale aliyofanya Abrahamu. **40** Lakini sasa ninyi mnatafuta kuniua, mtu ambaye nimewaambia kweli ile niliyosikia kutoka kwa Mungu, Abrahamu hakufanya jambo la namna hii. **41** Ninyi mnafanya mambo afanyayo baba yenu.” Wakamjibu, “Sisi hatukuzaliwa kwa uzinzi. Tunaye Baba mmoja, wa watu wawili ni thabiti. **42** Yesu akawaambia, “Kama Mungu pekee.” **43** Lakini sasa ninyi mnatafuta kuniua, mtu ambaye nimewaambia kweli ile niliyosikia kutoka kwa Mungu, Abrahamu hakufanya jambo la namna hii. **44** Ninyi mnafanya mambo afanyayo baba yenu.” Wakamjibu, “Sisi hatukuzaliwa kwa uzinzi. Tunaye Baba mmoja, wa watu wawili ni thabiti. **45** Lakini sasa ninyi mnatafuta kuniua, mtu ambaye nimewaambia kweli hamkunamini! **46** Je, kuna yejote mionganini mwenu aezayez kunitibitisha kuwa mwenye dhambi? Kama nawaambia yaliyo kweli, mbona hamniamini? **47** Yeye atokaye kwa Mungu husikia kile Mungu asemacho. Sababu ya ninyi kutosikia ni kwa kuwa hamtokani na Mungu.” **48** Wayahudi wakajibu Yesu, “Je, hatuko sahiit tunaposema ya kwamba wewe ni Msamaria na ya kwamba una pepo mchafu?” **49** Yesu akawajibu, “Mimi sina pepo mchafu, bali ninamheshimu Baba yangu, nanyi mnanidharau. **50** Lakini mimi sitafuti utukufu wangu mwenyewe, bali yuko anayetaka kunitukuzu, naye ndiye mwamuzi. **51** Amin, amin nawaambia, mtu yejote akilithi neno langu hataona mauti mile.” (**aiōn g165**) **52** Ndipo Wayahudi wakamwambia, “Sasa tumejua kwamba una pepo mchafu. Ikiwa Abrahamu alikuwa na vivyo hivyo manabii, nawe unasema ‘Mtu akitii neno langu hatakuwa milele.’ (**aiōn g165**) **53** Je, wewe ni mkuu kuliko baba yetu Abrahamu ambaye alikuwa na manabii ambaao nao pia walikufa? Hivi wewe unajifanya kuwa nani?” **54** Yesu akawajibu, “Kama nikijitukuwa utukufu wangu hauna maana. Baba yangu, huyo ambaye ninyi mnadai kuwa ni Mungu wenu, ndiye anitukuzaye mimi. **55** Ingawa hamkumjua, mimi ninamjua. Kama ningesema simjui, ningekuwa mwongo kama ninyi, lakini mimi ninamjua na ninalitii neno lake. **56** Baba yenu Abrahamu alishangilia kwamba angaliona siku yangu, naye akaiona na akafurahi.” **57** Wayahudi wakamwambia, “Wewe hujatimiza hata miaka hamsini, wewe wasema umemwona Abrahamu?” **58** Yesu akawaambia, “Amin, amin nawaambia, kabla Abrahamu hajakuwako, ‘Mimi niko.’” **59** Ndipo wakaokota mawe ili kumpiga, lakini Yesu akajificha, naye akatoka Hekaluni.

9 Yesu alipokuwa akipita, akamwona mtu aliyejukwa kipofu tangu kuzaliwa. **2** Wanafunzi wake

wakamuuliza, "Rabi, ni nani aliyetenda dhambi, ni dhambi." **25** Akawajibu, "Mimi sijui kama ye ye huyu mtu au wazazi wake hata azaliwe kipofu?" ni mwenye dhambi. Lakini jambo moja ninalojua, **3** Yesu akawajibu, "Huyu mtu wala wazazi wake nilikuwa kipofu na sasa ninaona." **26** Wakamuuliza, hawakutenda dhambi. Alizaliwa kipofu ili kazi za "Alikufanyia nini? Aliyafumbuaje macho yako?" **27** Mungu zidhihirishwe katika maisha yake. **4** Yanipasa Akawajibu, "Tayari nimekwisha kuwaambia, nanyi kuzifanya kazi zake ye ye aliyenituma wakati bado ni hamtaki kunisikiliza. Mbona mnataka kusikia tena? Je, mchana, kwa kuwa usiku waja ambapo hakuna mtu ninyi nanyi mnataka kuwa wanafunzi wake?" **28** Ndipo aezaye kufanya kazi. **5** Wakati niko ulimwenguni, wakamtukana na kusema, "Wewe ndiwe mwanafunzi mimi ni nuru ya ulimwengu." **6** Baada ya kusema wake, Sisi ni wanafunzi wa Mose. **29** Tunajua kwamba haya, akatema mate ardhini, akatengeneza tope Mungu alisema na Mose, lakini kwa habari ya mtu kwa mate na kumpaka yule mtu kipofu machoni. **7** huyu hatujui atokako." **30** Yule mtu akawajibu, "Hili ni Kisha akamwambia, "Nenda ukanawe katika bwawa jambo la ajabu! Hamjui anakotoka, naye amenifungua la Siloamu." (Siloamu maana yake ni aliyetumwa.) macho yangu! **31** Tunajua ya kuwa Mungu haswikilizi Ndipo yule kipofu akaenda, akanawa, naye akarudi wenye dhambi, lakini huwasikiliza wote wanaomcha akiwa anaona. **8** Majirani zake na wale wote na kumtii. **32** Tangu zamani hatujasikia kwamba mtu waliokuwa wamenmwona hapo awali akiombaomba amemponya yeyote aliyezaliwa kipofu. (**aiōn g165**) **33** wakaanza kuuliza, "Je, huyu si yule aliyekuwa akiketi Kama huyu mtu hakutoka kwa Mungu, asingeweza akiombaomba?" **9** Wengine wakasema, "Ndiye." kufanya lolote." **34** Wao wakamjibu, "Wewe ulizaliwa Wengine wakasema, "Siye, bali wamefanaana." Lakini katika dhambi kabisa, nawe unajaribu kutufundisha?" ye ye akawaambia, "Mimi ndiye." **10** Wakamuuliza, Wakamfukuza atoke nje. **35** Yesu aliposikia kuwa "Basi macho yako yalifumbuliwaje?" **11** Yeye wamemfukuzia nje yule mtu aliye fumbua macho, akawajibu, "Yule mtu aitwaye Yesu alitengeneza tope, alimkuta akamuuliza, "Je, unamwamini Mwana wa akanipaka machoni mwangu, naye akaniambia nenda Adamu?" **36** Yule mtu akamjibu, "Yeye ni nani, Bwana? ukanawe katika Bwawa la Siloamu, ndipo nikanawa nami nikapatka kuona!" **12** Wale wakamuuliza, "Yeye "Umekwisha kumwona, naye anayezungumza nawe, huyo mtu yuko wapi?" Akawajibu, "Sijui." **13** ndiye." **38** Yule mtu akasema, "Bwana, naamini." Wakamleta kwa Mafarisayo yule mtu aliye kuwa kipofu Naye akamwabudu. **39** Yesu akasema, "Nimekuja hapo awali. **14** Basi siku hiyo Yesu alipotengeneza tope ulimwenguni humu kwa ajili ya kuhukumu, ili wale na kuyafungua macho ya huyo mtu ilikuwa Sabato. walio vipofu wapate kuona, nao wale wanaoona, **15** Mafarisayo nao wakaanza kumuuliza aliyopata kuponywa. Naye akawaambia, "Alinipaka tope kwenye wawe vipofu." **40** Baadhi ya Mafarisayo waliokuwa macho yangu, nikanawa na sasa ninaona." **16** Baadhi ya Mafarisayo wakasema, "Huyu mtu hatoki karibu naye wakamsikia na kumwambia, "Je, kweli kwa Mungu, kwa sababu hashiki Sabato." Lakini sisi ni vipofu?" **41** Yesu akawajibu, "Kama mngekuwa wengine wakasema, "Awezaje mtu mwenye dhambi vipofu kweli, msingekiwa na hatia ya dhambi, lakini kufanya mitujiza kama hii?" Wakagawanyika. **17** Hivyo wakamwambia tena yule mtu aliye kuwa kipofu, zizi la kondoo kwa kupitia kwenye lango, lakini alikwa kuingia ndani kwa njia nyininge, ni mwizi na mnyang'anyi. **2** Yeye anayeingia kwa kupitia **18** Wale Wayahudi hawakuamini ya kuwa mtu huyo aliikuwa kipofu, akapata kuona, mpaka walipowaita wazazi wake. **19** Wakawauliza, "Je, huyu ni mtoto wenu, ambaye mnasema alizaliwa kipofu? Imekuujie basi sasa anaona?" **20** Wazazi wake wakajibu, "Tunajua ya kuwa huyu ni mtoto wetu na ya kuwa alizaliwa kipofu. **21** Lakini sisi hatujui ni kwa jinsi gani kwamba sasa anaona, wala hatujui ni nani aliye fumgua macho yake. Muulizeni, ye ye ni mtu mzima na anawenza kujieleza mwenywewe." **22** Wazazi wake walisema hivi kwa sababu waliwaogopa Wayahudi kwani walikuwa wamekubaliana kuwa mtu yeyote atakayemkiri Yesu kuwa ndiye Kristo atafukuzwa kutoka sinagogi. **23** Kwa hiyo wazazi wake wakasema, "Yeye ni mtu mzima. Muulizeni." **24** Hivyo kwa mara ya pili wakamwita yule aliye kuwa kipofu, nao wakamwambia, "Mpe Mungu utukufu! Sisi tunafahamu kuwa mtu huyu aliye kuponya ni mwenye

10 "Amin, amin nawaambia, ye ye asieingia katika zizi la kondoo kwa kupitia kwenye lango, lakini alikwa kuingia ndani kwa njia nyininge, ni mwizi na mnyang'anyi. **2** Yeye anayeingia kwa kupitia kwenye lango ndiye mchungaji wa kondoo. **3** Mlinzi humfungulia lango na kondoo huisikia sauti yake. Huwaita kondoo wake kwa majina yao na kuwatoa nje ya zizi. **4** Akiisha kuwatoa wote nje, hutangulia mbele yao na kondoo humfuata kwa kuwa wanajua sauti yake. **5** Lakini kondoo hawatamfuata mgeni bali watamkimbia, kwa sababu hawaijui sauti ya mgeni." **6** Yesu alitumia mfano huu, lakini wao hawakuelewa hayo aliyo kuwa akiwaambia. **7** Kwa hiyo Yesu akasema nao tena akawaambia, "Amin, amin nawaambia, mimi ndimi lango la kondoo. **8** Wote walionitangulia ni wevi na wanyang'anyi, lakini kondoo hawakuasikia. **9** Mimi ndimi lango, yeyote anayeingia zizini kwa kupitia kwangu ataokoka, attingia na kutoka, naye atapata malisho. **10** Mwizi huja ili aibe, kuua na kuangamiza. Mimi nimekuja ili wapate uzima kisha wawe nao tele. **11** "Mimi ndimi mchungaji mwema. Mchungaji mwema huutoa uhai wake kwa ajili ya kondoo. **12** Mtu wa

kuajiriwa sio mchungaji mwene kondo. Amwonapo na kuelewa kwamba Baba yu ndani yangu, nami ndani mbwa mwitu akija, ye ye hukimbia na kuwaacha yake.” 39 Ndipo wakajaribu kumkamata kwa mara kondoo. Naye mbwa mwitu hulishambulia kundi na kulitawanya. 13 Yeye hukimbia kwa sababu ameajiriwa wala hawajali kondoo. 14 “Mimi ndimi mchungaji mwema. Ninawajua kondoo wangu nao kondoo wangu wananjua. 15 Kama vile Baba anavyonijua mimi, nami ninavyomjua Baba, nami nautoa uhai wangu kwa ajili ya kondoo. 16 Ninoao kondoo wengine ambao si wa zizi hili, inanipasa kuwaleta, nao wataisikia sauti yangu, hivyo patakuwa na kundi moja na mchungaji mmuja. 17 Baba yangu ananipenda kwa kuwa ninautoa uhai wangu ili niupate tena. 18 Hakuna mtu aniondoleaye uhai wangu, bali ninautoa kwa hiari yangu mwenyewe. Ninoao uwezo wa kuutoa uhai wangu na pia ninao uwezo wa kuutwaa tena. Amri hii nimepewa na Baba yangu.” 19 Kwa maneno haya Wayahudi waligawanyika. 20 Wengi wao wakasema, “Huyu amepagawa na pepo mchafu, naye amechanganyikiwa.” 21 Wengine wakasema, “Haya si maneno ya mtu aliye pagawa na pepo mchafu. Je, pepo mchafu aweza kufungua macho ya kipofu?” 22 Wakati huo ilikuwa Sikuku ya Kuwekwa wakfu kwa Hekalu huko Yerusalem, nao ulikuwa wakati wa majira ya baridi. 23 Naye Yesu alikuwa akitembea ndani ya Hekalu katika ukumbi wa Solomoni. 24 Wayahudi wakamkusanyikia wakamuuliza, “Utatuweka katika hali ya mashaka mpaka lini? Kama wewe ndiyе Kristo tuambie waziwazi.” 25 Yesu akawajibu, “Nimewaambia, lakini hamwamini. Mambo ninayoyatenda kwa jina la Baba yangu yanani shuhudia. 26 Lakini hamwamini, kwa sababu ninyi si wa kundi la kondoo wangu. 27 Kondoo wangu huisikia sauti yangu nami nawajua, nao hunifuata, 28 nami ninawapa uzima wa milele, hawataangamia kamwe wala hakuna mtu atakayewapokonya kutoka mikono yangu. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Baba yangu aliyenipa hawa ni mkuu kuliko wote na hakuna aezeyate kuwapokonya kutoka mikononi mwake. 30 Mimi na Baba yangu tu umoja.” 31 Kwa mara nyngine Wayahudi wakainua mawe ili wampige nayo, 32 lakini Yesu akawaambia, “Nimewaonyesha miujiza mingi mikubwa kutoka kwa Baba yangu. Ni ipi katika hiyo mnataka kunipiga mawe?” 33 Wayahudi wakajibu, “Hatkupigi mawe kwa sababu ya mambo mema uliyotenda, bali ni kwa kuwa umekfur. Wewe ingawa ni mwanadamu unajifanya kuwa Mungu.” 34 Yesu akawajibu, “Je, haikuandikwa katika Sheria ya kwamba, ‘Nimesema kuwa, ninyi ni miungu?’ 35 Kama aliwaita ‘miungu,’ wale ambao neno la Mungu liliwafikia, nayo Maandiko hayawesi kutanguka, 36 je, mwawezaje kusema kwamba yule ambaye Baba amemweka wakfu na kumtuma ulimwenguni anakufuru, kwa sababu nilisema, ‘Mimi ni Mwana wa Mungu?’ 37 Ikiwa sifanyi kazi za Baba yangu, basi msiniamini, 38 lakini ikiwa nazifanya kazi za Mungu, hata kama hamni amini mimi ziaminini hizo kazi, ili mpate kujua

na kuelewa kwamba Baba yu ndani yangu, nami ndani nyingine, lakini akaponyoka kutoka mikononi mwao. 40 Akaenda tena ng’ambo ya Mto Yordani mpaka mahali pale ambao Yohana alikuwa akibatiza hapo awali, naye akakaa huko. 41 Watu wengi wakamjia, nao wakawa wakisema, “Yohana hakufanya muujiza wowote, lakini kila jambo alilosema kumhusu huyu mtu ni kweli.” 42 Nao wengi wakamwamini Yesu huko.

11 Basi mtu mmoja jina lake Lazaro alikuwa mgonjwa. Yeye alikuwa akiishi Bethania kijiji cha Maria na Martha dada zake. 2 Huyu Maria, ambaye Lazaro kaka yake alikuwa mgonjwa, ndiyе yule ambaye alimpaka Bwana mafuta na kuifuta miguu yake kwa nywele zake. 3 Hivyo hawa dada wawili walituma ujumbe kwa Yesu kumwambia, “Bwana, yule umpendaye ni mgonjwa.” 4 Lakini Yesu aliposikia hayo, akasema, “Ugonjwa huu hautaleta mauti bali umetokea ili kudhihirisha utukufu wa Mungu, ili Mwana wa Mungu apate kutukuzwa kutokana na ugonjwa huu.” 5 Pamoja na hivyo, ingawa Yesu aliwapenda Martha, Maria na Lazaru ndugu yao, 6 baada ya kusikia kwamba Lazaru ni mgonjwa, aliendelea kukawia huko alikokuwa kwa siku mbili zaidi. 7 Ndipo akawaambia wanafunzi wake, “Haya, turudi Uyahudi.” 8 Wanafunzi wake wakamwambia, “Rabi, Wayahudi walikuwa wanataka kukupiga mawe, nawe unataka kurudi huko?” 9 Yesu akawajibu, “Si kuna saa kumi na mbili za mchana katika siku moja? Wala watemeao mchana hawawezi kujikwaa kwa maana wanaona nuru ya ulimwengu huu. 10 Lakini wale watemeao usiku hujikwaa kwa sababu hakuna nuru ndani yao.” 11 Baada ya kusema haya, Yesu akawaambia, “Rafiki yetu Lazaro amelala, lakini naenda kumwamsha.” 12 Wanafunzi wakamwambia, “Bwana, kama amelala usingizi ataamka.” 13 Hata hivyo, Yesu alikuwa anazungumzia kuwa Lazaru amekufa, lakini wanafunzi wake hawakuelewa, walidhani kwamba anasema Lazaru amelala usingizi tu. 14 Kwa hiyo Yesu akawaambia waziwazi, “Lazaro amekufa. 15 Hata hivyo nafurahi kwa kuwa sikuwepo huko kabla ya Lazaru kufa, ili mpate kuamini. Lakini sasa twendeni kwake.” 16 Tomaso aliyeitwa Pacha akawaambia wanafunzi wenzake, “Sisi nasi twendeni tukafe pamoja naye.” 17 Yesu alipowasili huko alikuwa Lazaru amekuwa kaburini siku nne. 18 Basi Bethania ulikuwa karibu na Yerusalem umbali wa karibu maili mbili, 19 na Wayahudi wengi walikuwa wamekuja kuwasafariji Martha na Maria kwa ajili ya kufiwa na ndugu yao. 20 Martha aliposikia kwamba Yesu anakujia, alitoka kwenda kumlaki, ila Maria alibaki nyumbani. 21 Martha akamwambia Yesu, “Bwana, kama ungalikuwa hapa, ndugu yangu hangalikufa. 22 Lakini sasa ninajua kuwa chochote utakachomwomba Mungu, atakupa.” 23 Yesu akamwambia, “Ndugu yako atafufuka.” 24

Martha akamjibu, "Ninajua ya kuwa atafufuka wakati wa ufuluo wa wafu siku ya mwisho." **25** Yesu mwaka huo, akasema, "Ninyi hamjui kitu chochote! akamwambia, "Mimi ndiye huo ufuluo na uzima. Yeye aniaminiye mimi, hata akifa atakuwa anaishi **26** na yeote aishiye na kuniamini hatakuwa kabisa hata milele. Je, unasadiki haya?" (**aīōn g165**) **27** Martha akamwambia, "Ndijo Bwana, ninaamini ya kuwa wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu, yeye ajaye ulimwenguni." **28** Baada ya kusema haya Martha alikwenda, akamwita Maria dada yake faraghani na kumwambia, "Mwalimu yuko hapa anakuita." **29** Maria aliposikia hivyo, akaondoka upesi akaenda mpaka alipokuwa Yesu. **30** Yesu alikuwa hajaingia kijijini, bali alikuwa bado yuko mahali pale alipokutana na Martha. **31** Wale Wayahudi waliokuwa pamoja na Maria nyumbani wakimfariji walipoona ameondoka haraka na kutoka nije, walimfuaata wakidhani ya kwamba alikuwa anakwenda kule kaburini kulilia huko. **32** Maria alipofika mahali pale Yesu alipokuwa, alipiga magoti miguuni Pake na kusema, "Bwana, kama ungalikuwa hapa, ndugu yangu hangalikuwa." **33** Yesu alipomwona Maria akilia na wale Wayahudi waliokuwa pamoja naye pia wakilia, Yesu alisikia uchungu moyoni, akafadhaika sana. **34** Akauliza, "Mmemweka wapi?" Wakamwambia, "Bwana, njoo upaone." **35** Yesu akalia machozi. **36** Ndipo Wayahudi wakasema, "Tazama jinsi aliyompenda Lazar!" **37** Lakini wengine wakasema, "Je, yule aliyefungua macho ya kipofu, hakuweza kumfanya na huyu asife?" **38** Yesu kwa mara nyngine akiwa amefadhaika sana, akafika penye kaburi. Hilo kaburi lilikuwa pango ambalo jiwe lilikuwa limewekwa kwenye ingilio lake. **39** Yesu akasema, "Liondoeni hilo jiwe." Martha ndugu yake yule aliyekuwa amekufa akasema, "Lakini Bwana, wakati huu atakuwa ananuka kwani amekwisha kuwa kaburini siku nne." **40** Yesu akamwambia, "Sikukuambia kwamba kama ukiamini utauona utukufu wa Mungu?" **41** Kwa hiyo wakialondo lile jiwe kutoka kaburini. Yesu akainua macho yake juu akasema, "Baba, ninakushukuru kwa kuwa wanisikia. **42** Ninajua ya kuwa wewe hunisikia siku zote, lakini niemesema haya kwa ajili ya umati huu uliosimama hapa, ili wapate kuamini ya kuwa wewe umenituma." **43** Baada ya kusema haya, Yesu akapaza sauti yake akaita, "Lazar, njoo huko!" **44** Yule aliyekuwa amekufa akatoka nije, mikono yake na miguu yake ikiwa imeviringishiwa vitambaa ya kitani na lesu usoni pake. Yesu akawaambia, "Mfungueni, mwacheni aende zake." **45** Hivyo Wayahudi wengi waliokuwa wamekuja kumfariji Maria, walipoona yale Yesu aliyyotenda wakamwamini. **46** Lakini baadhi yao wakaenda kwa Mafarisayo na kuwaambia mambo Yesu aliyyafanya. **47** Kwa hiyo viongozi wa makuhani na Mafarisayo wakaita mkutano wa baraza. Wakaulizana, "Tufanyeje? Huyu mtu anafanya ishara nyngi. **48** Kama tukimwacha aendeele hivi, kila mtu atamwamini, nao Warumi watakuja na kupaharibu mahali petu patakatifu na taifa letu." **49** Mmoja

wao aliyeitwa Kayafa, ambaye alikuwa kuhanu mkuu ya watu, kuliko taifa lote liangamie?" **51** Hakusema haya kutokana na mawazo yake mwenyewe bali kama kuhanu mkuu mwaka huo, alitabiri kuwa Yesu angelikufa kwa ajili ya taifa la Wayahudi, **52** wala si kwa ajili ya taifa hilo pekee, bali pia kwa ajili ya watoto wa Mungu waliotawanyika, ili kuwaleta pamoja na kuwafanya wawe wamoja. **53** Hivyo tangu siku hiyo kawaka wanafanya mipango ili wamuue Yesu. **54** Kwa hiyo Yesu akawa hatembei hadharani mionganii mwa Wayahudi, bali alijitenga akaenda sehemu ilio karibu na jangwa kwenye kijiji kiitwacho Efraimu. Akakwa huko na wanafunzi wake. **55** Basi Pasaka ya Wayahudi ilipokuwa imekaribia, watu wengi walitoka vijijini wakaenda Yerusalem kabla ya Pasaka ili wakajitakase. **56** Watu wakawa wanamtafuta Yesu, nao waliposimama kwenye eneo la Hekalu walilizana, wametoa amri kuwa yeote atakayejua mahali Yesu aliko, lazima atoe taarifa ili wapate kumkamata.

12 Siku sita kabla ya Pasaka, Yesu alikwenda Bethania mahali ambako Lazaro aliyekuwa amefufuliwa na Yesu alikuwa anaishi. **2** Wakaandaa karamu kwa heshma ya Yesu. Martha akawahudumia wakati Lazar alikuwa mionganii mwa walioaka mezani pamoja na Yesu. **3** Kisha Maria akachukua chupa ya painti moja yenye manukato ya nardo safi ya thamani kubwa, akayamimina miguuni mwa Yesu na kuifuta kwa nywele zake. Nyumba nzima ikajaa harufu nzuri ya manukato. **4** Ndipo Yuda Iskariote mwana wa Simoni, mmoja wa wale wanafunzi ambaye ndiye angemsaliti Yesu, akasema, **5** "Kwa nini manukato haya hayakuuzwa kwa dinari 300 na fedha hizo wakapewa maskini?" **6** Yuda alisema hivi si kwa kuwa alijalili maskini, bali kwa kuwa alikuwa mwizi, kwani ndiye alikuwa akitunza mfuko wa fedha akawa anaiba kile kilichowekwa humo. **7** Yesu akasema, "Mwachseni. Aliyanunua manukato hayo ili ayaweki kwa ajili ya siku ya maziko yangu. **8** Maskini mtakuwa nao siku zote, lakini mimi hamtakuwa nami siku zote." **9** Umati mkubwa wa Wayahudi walipoja kwamba Yesu alikuwa huko Bethania, walikuja si tu kwa ajili ya Yesu, lakini pia kumwona Lazar ambaye Yesu alikuwa amemfufua. **10** Kwa hiyo viongozi wa makuhani wakafanya mpango wa kumuua Lazar pia, **11** kwa kuwa kutokana na habari za kufufuliwa kwake Wayahudi wengi walikuwa wanamwendea Yesu na kumwamini. **12** Siku iliyoftu umati mkubwa uliokuwa umekuja kwenye Sikukuu walisiikia kwamba Yesu angekuja Yerusalem. **13** Basi wakachukua matawi ya mitende, wakatoka kwenda kumlaki, huku wakipaza sauti wakisema, "Hosanal!" "Amebarikiwa yeye ajaye kwa Jina la Bwana!" "Amebarikiwa Mfalme wa Israeli!" **14** Yesu akamkuta mwana-punda akampanda, kama

ilivyoandikwa, **15** “Usiogope, Ewe binti Sayuni; tazama, wa Bwana umefunuliwa kwa nani?” **39** Kwa hivyo Mfalme wako anakuja, amepanda mwana-punda!” **16** hawakuamini, kwa sababu Isaya anasema mahali Wanafunzi wake Yesu mwanzoni hawakuelewa mambo haya, lakini Yesu alipotukuzwa, ndipo walipokumbuka kuwa mambo haya yalikuwa yameandikwa kwa ajili yake na alitendewa yeye. **17** Wale waliokuwepo wakati Yesu alipomwita Lazaro kutoka kaburini na kumfufua kutoka kwa wafu, waliendelea kushuhudia. **18** Ni kwa sababu pia walikuwa wamesikia kwamba alikuwa ametenda muujiza huu ndiyo maana umati wa watu ukaenda kumlaki. **19** Hivyo Mafarisayo walipoona hayo wakaambiana, “Mnaona, hamwezi kufanya lolote. Angalieni, ulimwengu wote unamfuata yeye!” **20** Basi palikuwa Wayunani fulani mionganoni mwa wale waliokuwa wamekwendwa kuabudu wakati wa Sikukuu. **21** Hawa wakamjia Filipo, ambaye alikuwa mwenyeji wa Bethsaida huko Galilaya, wakiwa na ombi. Wakamwambia, “Tungependa kumwona Yesu.” **22** Filipo akaenda akamweleza Andrea, nao wote wawili wakamwambia Yesu. **23** Yesu akawajibu, “Saa imewadnia ya Mwana wa Adamu kutukuzwa. **24** Amin, amin nawaambia, mbegu ya ngano isipoanguka ardhini na kufa, hubakia kama mbegu peke yake. Lakini ikifa huzaa mbegu nyngi. **25** Mtu yejote anayependa maisha yake atayapoteza, naye ayachukiaye maisha yake katika ulimwengu huu atayaokoa hata kwa uzima wa milele. (aiōnios g166) **26** Mtu yejote akinitumikia lazima anifuate, nami mahali nilipo ndipo mtumishi wangu atakapokuwa. Mtu akinitumikia, Baba yangu atamheshimu. **27** “Sasa roho yangu imefadhaika sana. Niseme nini? ‘Baba, niokoe katika saa hii.’ Lakini ni kwa kusudi hili nimeufikia wakati huu. **28** Baba, litukuze jina lako.” Ndipo ikaja sauti kutoka mbinguni, “Nimelituksa, nami nitalitokuza tena.” **29** Ule umati wa watu uliokuwa mahali pale ulisikia nao ukasema, “Hiyo ni sauti ya radi,” wengine wakasema, “Malaika ameongea naye.” **30** Yesu akawaambia, “Sauti hii imesikika kwa faida yenu, wala si kwa faida yangu. **31** Sasa ni saa ya hukumu kwa ajili ya ulimwengu huu, sasa mkuu wa ulimwengu huu atatupwa nje. **32** Lakini mimi, nikiinuliwa kutoka nchi, nitawavuta watu wote waje kwangu.” **33** Yesu aliyesema haya akionyesha ni kifo gani atakachokufa. **34** Ule umati wa watu ukapiga kelele ukasema, “Tumesikia kutoka Sheria kwamba ‘Kristo adumu milele,’ wewe wawezaje kusema, ‘Mwana wa Adamu hana budi kuinuliwa juu?’ Huyu ‘Mwana wa Adamu’ ni nani?” (aiōn g165) **35** Ndipo Yesu akawaambia, “Bado kitambo kidogo nuru ingalipo pamoa nanyi. Enendeni maadamu mna nuru, msije mkakumbwa na giza. Mtu anayetembea gizani hajui anakokwenda. **36** Wekeni tumaini lenu katika nuru hiyo ili mpate kuwa wana wa nuru.” Baada ya kusema haya, Yesu aliondoka, akajificha wasimwone. **37** Hata baada ya Yesu kufanya muujiza hii yote mbele yao, bado hawakumwamini. **38** Hili lilikuwa ili kutimiza lile neno la nabii Isaya liliosema: “Bwana, ni nani aliyeamini ujumbe wetu, na mkono pengine: **40** “Amewafanya vipofu, na kuifanya miyo yao kuwa migumu, ili wasiweze kuona kwa macho yao, wala kuelewa kwa miyo yao, wasije wakageuka nami nikawaponya.” **41** Isaya alisema haya alipoona utukufu wa Yesu na kunena habari zake. **42** Lakini wengi mionganoni mwa viongozi wa Wayahudi walimwamini, lakini kwa sababu ya Mafarisayo hawakukiri waziwazi kwa maana waliogopa kufukuzwa katika masinagogi. **43** Wao walipenda sifa za wanadamu kuliko sifa zitokazo kwa Mungu. **44** Yesu akapaza sauti akasema, “Yeyote aniaminiye, haniamini mimi peke yangu, bali yeye aliyenituma. **45** Yeyote anionaye mimi, amemwona yeye aliyenituma. **46** Mimi nimekuja kama nuru ulimwenguni, ili kwamba kila mtu aniaminiye asibaki gizani. **47** “Mimi simhukumu mtu yejote anayesikia maneno yangu na asiyattii, kwa maana sikuja kuuhukumu ulimwengu, bali kuuokoa. **48** Yuko amhukumuye yeye anikataaye mimi na kutokuyapokea maneno yangu, yaani, yale maneno niliyosema yenyeve yatamhukumu siku ya mwisho. **49** Kwa maana sisemi kwa ajili yangu mwenyeve, bali Baba aliyenituma aliniamuru ni nini cha kusema na jinsi ya kukisema. **50** Nami ninajua amri zake huongoza hadi kwenye uzima wa milele. Hivyo lolote nisemalo, ndilo lile Baba aliloniambia niseme.” (aiōnios g166)

13 Ilikuwa mara tu kabla ya Sikukuu ya Pasaka. Yesu alijua ya kuwa wakati wake wa kuondoka ulimwenguni ili kurudi kwa Baba umewadnia. Alikuwa amewapenda watu wake waliokuwa ulimwenguni, naam, aliwapenda hadi kipimo cha mwisho. **2** Wakati alipokuwa akila chakula cha jioni na wanafunzi wake, ibilisi alikuwa amekwisha kutia ndani ya moyo wa Yuda Iskariote, mwana wa Simoni, wazo la kumsalitii Yesu. **3** Yesu akijua ya kwamba Baba ameweka vitu vyote chini ya mamlaka yake na kwamba yeye alitoka kwa Mungu na alikuwa anarudi kwa Mungu, **4** hivyo aliondoka chakulani, akavua vazi lake la nje, akajifunga kitambaa kiunoni. **5** Kisha akamimina maji kwenye sinia na kuanza kuwanawisha wanafunzi wake miguu na kuikausha kwa kile kitambaa alichokuwa amejifunga kiunoni. **6** Alipomfikia Simoni Petro, Petro akamwambia, “Bwana, je, wewe utaninawisha mimi miguu?” **7** Yesu akamjibu, “Hivi sasa hutambui lile ninalofanya, lakini baadaye utaalewaa.” **8** Petro akamwambia, “La, wewe utaninawisha miguu kamwe.” Yesu akamjibu, “Kama nisipokunawisha, wewe huna sehemu nami.” (aiōn g165) **9** Ndipo Simoni Petro akajibu, “Usininawishe miguu peke yake, Bwana, bali pamoa na mikono na kichwa pia!” **10** Yesu akamjibu, “Mtu aliyekwisha kuoga anahitaji kunawa miguu tu, kwani mwili wake wote ni safi. Ninii ni safi, ingawa si kila mmoja wenu.” **11** Kwa kuwa yeye alijua ni nani ambaye angemsaliti, ndiyo sababu akasema si kila mmoja aliyekuwa safi.

12 Alipomaliza kuwanawisha miguu yao, alivaa tena huwezi kunifuata sasa, lakini utanifuata baadaye.” mavazi yake, akarudi alikokuwa ameketi, akawauliza, “Je, mmeelewa nililowafanyia? **13** Ninyi mnaniita mimi ‘Mwalimu’ na ‘Bwana,’ hii ni sawa, maana kukufluata sasa? Mimi niko tayari kuutoa uhai wangu ndivyo nilivyo. **14** Kwa hiyo, ikiwa mimi niliye kwa nakuambia, kabla jogoo hajawika, utanikana mara tatu.”

15 Mimi nimewawekeia kielelezo kwamba imewapasa kutenda kama vile nilivowatendea ninyi. **16** Amin, amin nawaambia, mtumishi si mkuu kuliko bwana wake, wala aliyetumwa si mkuu kuliko yule aliyetumta. **17** Sasa kwa kuwa mmejeua mambo haya, heri yenu ninyi kama mkiyatenda. **18** “Sisemi hivi kuhusu ninyi nyote. Ninawajua wale niliowachagua. Lakini ni ili Andiko lipate kutimia, kwamba, ‘Yeye aliyeukula chakula changu, ameinua kisigino chake dhidi yangu.’ **19** “Ninawaambia mambo haya kabla hayajatukia, ili yatakapotukia mpate kuamini ya kuwa Mimi ndiye. **20** Amin, amin nawaambia, yejote anayempoea yule niliyemtuma anipokea mimi, naye anipokeaya mimi ampokea yejote aliyenituma mimi.” **21** Baada ya kusema haya, Yesu alifadhaika sana moyoni, akasema, “Amin, amin nawaambia, mmoja wenu atanisaliti.” **22** Wanafunzi wake wakatazamana bila kujua kuwa alikuwa anamsema nani. **23** Mmoja wa wanafunzi wake ambaye Yesu alimpenda sana, alikuwa ameegama kifuanu mwa Yesu. **24** Simoni Petro akampungia mkono yule mwanafunzi, akamwambia, “Muulize anamaanisha nani.” **25** Yule mwanafunzi akamwegemea Yesu, akamuuliza, “Bwana, tuambie, ni nani?” **26** Yesu akajibu, “Ni yule nitakayempa hiki kipande cha mkate baada ya kukichovya kwenye bakuli.” Hivyo baada ya kukichovya kile kipande cha mkate, akampa Yuda Iskariote, mwana wa Simoni. **27** Mara tu baada ya kukipokea kile kipande cha mkate, Shetani akamwingia. Yesu akamwambia Yuda, “Lile unalotaka kilitenda litende haraka.” **28** Hakuna hata mmoja wa wale waliokuwa wameketi naye mezani aliyelewa kwa nini Yesu alimwambia hivyo. **29** Kwa kuwa Yuda alikuwa mtunza fedha, wengine walifiki Yesu alikuwa amemwambia akanunue vitu vilivyohitajika kwa ajili ya Sikukuu, au kuwapa maskini chocrote. **30** Mara tu baada ya kupokea ule mkate, Yuda akatoka nje. Wakati huo ulikuwa ni usiku. **31** Baada ya Yuda kutoka nje, Yesu akasema, “Sasa Mwana wa Adamu ametukuzwa, naye Mungu ametukuzwa ndani yake. **32** Ikiwa Mungu ametukuzwa ndani ya Mwana, Mungu atamtukuza Mwana ndani yake mwenyewe naye atamtukuza mara. **33** “Watoto wangu, mimi bado niko pamoja nanyi kwa kitambo kidogo. Mtanitafuta, na kama vile niliyowaambia Wayahudi, vivyo hivyo sasa nawaambia na ninyi. Niendako, ninyi hamwezi kuja. **34** “Amri mpya nawapa: Mpandane kama mimi niliyowapenda ninyi, vivyo hivyo nanyi mpandane. **35** Kama mkipendana ninyi kwa ninyi, kwa njia hii, watu wote watajua kuwa ninyi ni wanafunzi wangu.” **36** Simoni Petro akamuuliza, “Bwana, unakwenda wapi?” Yesu akamjibu, “Ninakokwenda

37 Petro akamuuliza tena, “Bwana, kwa nini siwezi kukufluata sasa? Mimi niko tayari kuutoa uhai wangu kwa ajili yako.” **38** Yesu akamjibu, “Je, ni kweli uko tayari kuutoa uhai wako kwa ajili yangu? Amin, amin nakuambia, kabla jogoo hajawika, utanikana mara tatu.”

14 Yesu akawaambia, “Msifadhaike miyoni mwenu, mniamwamini Mungu, niaminini na mimi pia. **2** Nyumbani kwa Baba yangu kuna makao mengi. Kama sivyo, ningeliwaambia. Naenda kuwaandalia makao. **3** Nami nikienda na kuwaandalia makao, nitarudi tena na kuwachukua mkae pamoja nami, ili mahali nilipo, nanyi mpate kuwepo. **4** Ninyi mnajua njia ya kufika ninakokwenda.” **5** Tomaso akamwambia, “Bwana, sisi hatujui unakokwenda, tutaijuaje njia?” **6** Yesu akawaambia, “Mimi ndimi njia na kweli na uzima. Mtu hawezu kuja kwa Baba isipokuwa kwa kupitia kwangu. **7** Kama mngenjua mimi, mngemjua na Baba pia. Tangu sasa, mniamjua Baba yangu, tena mmemwona.” **8** Filipo akamwambia, “Bwana, tuonyeshe Baba yako yatosha.” **9** Yesu akamjibu, “Filipo, nimekaa nanyi muda huu wote hata usinrijue? Mtu yejote aliyeniona mimi, amemwona Baba. Sasa wawezaje kusema, ‘Tuonyeshe Baba?’ **10** Je, huamini ya kuwa mimi niko ndani ya Baba, naye Baba yuko ndani yangu? Maneno ninayowaambia siyasemi kwa ajili yangu mwenyewe, bali Baba akaaye ndani yangu ndiye atendaye hizi kazi. **11** Nisadiki mimi kwamba niko ndani ya Baba na Baba yuko ndani yangu, la sivo, niaminini kwa sababu ya zile kazi nizitendazo. **12** Amin, amin nawaambia, yejote aniaminiye mimi, kazi nizifanyazo yejote atazifanya, naam na kubwa kuliko hizi atazifanya, kwa sababu mimi ninakwenda kwa Baba. **13** Nanyi mkiomba lolote kwa Jina langu, hilo nitalifanya, ili Baba apate kutukuzwa katika Mwana. **14** Kama mkiomba lolote kwa Jina langu nitalifanya. **15** “Kama mnanipenda, mtazishika amri zangu. **16** Nami nitamwomba Baba, naye atawapa Msaidizi mwininge akae nanyi milele. (aiōn g165) **17** Huyo ndiye Roho wa kweli ambaye ulimwengu hauwezi kumpokea, kwa sababu haumwoni wala haumjui. Ninyi mniamjua kwa kuwa yuko pamoja nanyi naye anakaa ndani yenu. **18** Sitawaacha ninyi yatima, naja kwenu. **19** Bado kitambo kidogo ulimwengu hautaniona tena, ila ninyi mtanionna, kwa kuwa mimi ni hai, ninyi nanyi mtakuwa hai. **20** Wakati huo mtajua ya kuwa mimi niko ndani ya Baba na ninyi mko ndani yangu na mimi niko ndani yenu. **21** Yejote mwenye amri zangu na kuzishika ndiye anipendaye, naye anipendaye atapendaye na Baba yangu, nami nitampenda na kujidhahirisha kwake.” **22** Ndipo Yuda, siyo Iskariote, akamwambia, “Bwana, itakuwaje kwamba utajidhahirisha kwetu na si kwa ulimwengu?” **23** Yesu akamjibu, “Mtu yejote akinipenda atalishika neno langu na Baba yangu atampenda, nasi tutakuja kwake na kufanya makao

yetu kwake. **24** Mtu yejote asiyenipenda hayashiki maneno yangu na maneno niliyowapa si yangu bali ni ya Baba aliyenituma. **25** “Nimewaambia mambo haya yote wakati bado nikoo pamoja nanyi. **26** Lakini huyo Msaidizi, yaani, huyo Roho Mtakatifu, ambaye Baba atamtuma kwenu kwa Jina langu, atawafundisha mambo yote na kuwakumbusha yote niliyowaambia. **27** Amani nawaachia, amani yangu nawapa, amani hii niwapayo si kama ile ulimwengu utoayo. Msifadhaikie miyononi mwenu, wala msigope. **28** “Mlinisikia nikitsema, ‘Ninakwenda zangu, lakini nitarudi tena.’ Kama kweli mngelinipenda mgelifurahi kwa kuwa naenda kwa Baba, kwani Baba ni mkuu kuniliko mimi. **29** Nimewaambia mambo haya kabla hayajatukia, ili yatakapotukia mpate kuamini. **30** Sitasema nanyi zaidi, kwa sababu yule mkuu wa ulimwengu huu anakuja, naye hana kitu kwangu, **31** lakini ulimwengu upate kujua kuwa ninampenda Baba, nami hufanya vile Baba alivyoniamuru. “Haya inukeni; twendeni zetu.

15 “Mimi ndimi mzabibu wa kweli na Baba yangu ndiye mkulima. **2** Kila tawi ndani yangu lisilozaa matunda, Baba yangu hulikata, nalo kila tawi lizaalo, hulisafisha ili lipate kuzaa matunda zaidi. **3** Ninyi mmekwisha kuwa safi kwa sababu ya lile neno nililonena nanyi. **4** Kaeni ndani yangu, nami nikae ndani yenu. Kama vile tawi lisivyozeza kuzaa matunda lisipokaa ndani ya mzabibu, vivyo hivyo ninyi msipokaa ndani yangu hamwezi kuzaa matunda. **5** “Mimi ni mzabibu, ninyi ni matawi. Akaaye ndani yangu, nami ndani yake, huyo huzaa sana, maana pasipo mimi ninyi hamwezi kufanya jambo lolote. **6** Mtu yejote asipokaa ndani yangu, hutupwa nye kama tawi na kunyauka. Matawi kama hayo hukusanywa na kutupwa motoni, yakateketea. **7** Ninyi mkikaa ndani yangu na maneno yangu yakikaa ndani yenu, ombeni lolote mtakalo, nanyi mtatendewa. **8** Kwa hiyo Baba yangu hutukuzwa, kwa vile mzaavyo matunda mengi, nanyi mtakuwa wanafunzi wangu. **9** “Kama vile Baba alivyonipenda mimi, hivyo ndivyo mimi nilivywopenda ninyi. Basi kaeni katika pendo langu. **10** Mzikishika amri zangu mtakaa katika pendo langu, kama mimi nilyoyozishika amri za Baba yangu na kukaa katika pendo lake. **11** Nimewaambia mambo haya ili furaha yangu iwe ndani yenu na furaha yenu iwe kamili. **12** Amri yangu ndiyo hii: Mpandane kama mimi nilyywopenda ninyi. **13** Hakuna mtu mwene upendo mkuu kuliko huu, mtu kuuoia uhai wake kwa ajili ya rafiki zake. **14** Ninyi ni rafiki zangu mifikanya ninayowaamuru. **15** Siwaiti ninyi watumishi tena, kwa sababu watumishi hawajui bwana wao analofanya, bali nimewaita ninyi rafiki, kwa maana nimewajulisha mambo yote niliyoyosikia kutoka kwa Baba yangu. **16** Si ninyi mlionichagua, bali mimi ndiye nilyiwachagua ninyi na kuwaweka mwende mkaazae matunda, na matunda yenu yapate kudumu. Ili nalo lolote mtakalomwomba Baba katika Jina langu,

awape ninyi. **17** Amri yangu ndiyo hii: Mpandane. **18** “Kama ulimwengu ukiwachukia ninyi, kumbukeni kwamba ulinichukia mimi kabla yenu. **19** Kama mngekuwa wa ulimwengu, ulimwengu ungelipapenda kama vile unavyowapenda walio wake. Kwa sababu ninyi si wa ulimwengu, lakini mimi nimewachagua kutoka ulimwengu, hii ndiyo sababu ulimwengu unawachukia. **20** Kumbukeni lile neno nililowaambia, ‘Hakuna mtumishi aliye mkuu kuliko bwana wake.’ Kama wamenitesa mimi, nanyi pia watawatesa. Kama wamelishika neno langu, watalishika na neno lenu pia. **21** Watawatendea ninyi haya yote kwa ajili ya Jina langu, kwa sababu hawamjui yeje aliyenituma. **22** Kama sikuja na kusema nao wasingalikuwa na hatia ya dhambi. Lakini sasa hawana udhuru kwa ajili ya dhambi zao. **23** Yeyote anayenichukia mimi, anamchukia pia na Baba yangu. **24** Kama sikuwa nimefanya miujiza ambayo haijapata kufanya na mtu mwinge yeyote, wasingalikuwa na hatia ya dhambi. Lakini sasa wameiona miujiza hii na bado wakatuchukia mimi na Baba yangu. **25** Lakini hii ni kutimiza lile neno liloloandikwa kwenye Sheria kwamba, ‘Walinchukia pasipo sababu.’ **26** “Lakini atakapokuja huyo Msaidizi nitakayemtuma kwenu kutoka kwa Baba, yaani, huyo Roho wa kweli atokaye kwa Baba, yeje atanishuhudia mimi. **27** Ninyi nanyi itawapasa kushuhudia kwa sababu mmekuwa pamoja nami tangu mwanzo.

16 “Nimewaambia mambo haya yote ili msije mkaicha imani. **2** Watawatenga na masinagogi. Naam, saa yaja ambayo mtu yejote atakayewaa atadhani kwa kufanya hivyo anamtumikia Mungu. **3** Nao watawatenda haya kwa sababu hawamjui Baba wala mimi. **4** Lakini nimewaambia ninyi mambo haya, ili saa hiyo ikiwadi mpate kukumba ya kuwa nilikuwa nimewaambia. Sikuwaambia mambo haya tangu mwanzo kwa sababu nilikuwa pamoja nanyi. **5** “Sasa mimi ninakwenda kwake yeje aliyenituma, lakini hakuna hata anilizaye, ‘Unakwenda wapi?’ **6** Kwa sababu nimewaambia mambo haya, miyo yenu imejawa na huzuni. **7** Lakini nawaambia kweli, yafaa mimi niondoke, kwa kuwa nsipoondoka, huyo Msaidizi hatakuja kwenu, lakini nikienda nitamtuma kwenu. **8** Naye atakapokuja, atauthibitishia ulimwengu kuhusu dhambi, haki na hukumu. **9** Kwa habari ya dhambi, kwa sababu hawaniamini mimi, **10** kwa habari ya haki, kwa sababu ninakwenda kwa Baba, nanyi hamtaniona tena, **11** kwa habari ya hukumu, kwa sababu yule mkuu wa ulimwengu huu amekwisha kuhukumiwa. **12** “Bado ninayo mambo mengi ya kuwaambia, lakini hamwezi kuyastahimili sasa. **13** Atakapokuja huyo Roho wa kweli atawaongoza awatje katika kweli yote. Yeye hatanena kwa ajili yake mwenyewe, bali atanena yale yote atakayosikia, naye atawaonyesha mambo yajayo. **14** Atanitukua mimi, kwa maana atayachukua yaliyo yangu na kuwajulisha ninyi. **15** Vyote alivyo

navyo Baba ni vyangu. Ndiyo maana nimesema Roho attachukua yaliyo yangu na kuwajulisha ninyi. **16** “Bado kitambo kidogo nanyi hamtaniona na tena bado kitambo kidogo nanyi mtaniona.” **17** Baadhi ya wanafunzi wakaulizana, “Ana maana gani asemapo, ‘Bado kitambo kidogo nanyi hamtaniona na tena bado kitambo kidogo nanyi mtaniona?’ Naye ana maana gani asemapo, ‘Kwa sababu ninakwenda kwa Baba?’” **18** Wakaendelea kuulizana, “Ana maana gani asemapo, ‘Kitambo kidogo?’ Hatuelewii hilo analosema.” **19** ulivyonipa vimetoka kwako, **8** kwa kuwa maneno yale Yesu akatambua kuwa walitaka kumuuliza juu ya hilo, hivyo akawaambia, “Je, mnaulizana nina maana gani niliposema, ‘Bado kitambo kidogo nanyi hamtaniona na tena bado kitambo kidogo nanyi mtaniona?’” **20** Amin, amin nawaambia, ninyi mtalila na kuomboleza, lakini ulimwengu utafurahi. Ninyi mtahuzuni, lakini huzuni yenu itageuka kuwa furaha. **21** Mwanamke anapokuwa na utungu wa kuzaa huwa na maumivu kwa sababu saa yake imewadia. Lakini mtoto akiisha kuzaliwa, yule mwanamke lako ulilonipa, ili wawe na umoja kama sisi tuliyuo husahau maumivu hayo kwa sababu ya furaha ya wamoja. **22** Hivyo ninyi mna wakawa salama kwa lile jina ulilonipa. Hakuna hata maumivu sasa, lakini nitawaona tena, nayo mivo mmoja aliyepotea, isipokuwa yule aliyekusudiwa yenu itafurahi na furaha yenu hakuna awaondoleaye. upotetu, ili Maandiko yapate kutimia. **13** “Lakini sasa **23** Katika siku hiyo hamtaniuliza neno lolote. Amin, naja kwako, nami ninasema mambo haya wakati bado amin nawaambia, kama mkimwomba Baba jambo lolote kwa jina langu, ye ye atawapa. **24** Mpaka sasa hamjaomba jambo lolote kwa Jina langu. Ombeni nanyi mtapewa, ili furaha yenu ipate kuwa kamili. **25** “Nimewaambia mambo haya kwa mafumbo. Saa yaja ambapo sitazungumza nanyi tena kwa mafumbo bali nitawaeleza waziwazi kuhusu Baba. **26** Siku hiyo mtaomba kwa Jina langu. Wala sitawaambia kwamba nitamwomba Baba kwa ajili yenu, **27** kwa maana Baba mwenyewe anawapenda, kwa sababu mmenipenda mimi na mmeamini kwamba nimetoka kwa Mungu. **28** Nilitoka kwa Baba na kuja ulimwenguni, sasa naondoka ulimwenguni na kurudi kwa Baba.” **29** Ndipo wanafunzi wake wakasema, “Sasa unazungumza waziwazi, wala si kwa mafumbo. **30** Sasa tumejua kwamba wewe unajua mambo yote, wala hakuna haja ya mtu kkuuliza maswali. Kwa jambo hili tunaamini sasa mnaamini? **32** Saa inakuja, naam, imekwisha kuwadia, mtakapotawanyika kila mmoja kwenda nyumbani kwake na kuniacha peke yangu. Lakini mimi siko peke yangu kwa sababu Baba yu pamoja nami. **33** Nimewaambia mambo haya, ili mpate kuwa na amani mkiwa ndani yangu. Ulimwenguni mtapata dhiki. Lakini jipeni moyo, kwa maana mimi nimeushinda ulimwengu.” **31** Yesu akawajibu, “Je, mbele ndio huu, wakujue wewe uliye Mungu wa pekee, wa kweli na Yesu Kristo uliyemtuma. (**aiōnios g166**) **4** Nimekutukuza wewe duniani kwa kuitimiza ile kazi uliyonipa niifanye. **5** Hivyo sasa, Baba, unitukuze mbele zako kwa ule utukufu niliokuwa nao pamoja na wewe kabla ulimwengu haujakuwepo. **6** “Nimelidhahirisha jina lako kwa wale ulionipa kutoka ulimwengu. Walikuwa wako, nawe ukanipta mimi, nao **7** Sasa wamejua ya kuwa vyote wamelibii neno lako. **8** kwa kuwa maneno yale ulionipa niimewapa wao, nao wameyapokea na kujua kwamba kweli nimetoka kwako, nao wameamini kuwa wewe ulinituma. **9** Ninawaombea wao. Mimi siuombei ulimwengu, bali nawaombea wale ulionipa kwa sababu wao ni wako. **10** Wote walio wangu ni wako na walio wako ni wangu, nami nimetukuzwa ndani yao. **11** Mimi sasa simo tena ulimwenguni, lakini wao bado wamo ulimwenguni, nami naja kwako. Baba Mtakatifu, uwalinde kwa uweza wa jina naja kwako, nami ninasema mambo haya wakati bado nikiwa ulimwenguni, ili wawe na furaha yangu kamili ndani yao. **14** Nimewapa neno lako, nao ulimwengu umewachukia kwa kuwa wao si wa ulimwengu kama mimi nisivyo wa ulimwengu huu. **15** Siombi kwamba uwaondoe ulimwenguni, bali uwalinde dhidi ya yule mwovu. **16** Wao si wa ulimwengu huu, kama vile mimi nisivyo wa ulimwengu. **17** Uwatakase kwa ile kweli, neno lako ndilo kweli. **18** Kama vile ulivyonitura mimi ulimwenguni, nami nawatuma vivyo hivyo. **19** Kwa ajili yao najiweka wakfu ili wao nao wapate kutakaswa katika ile kweli. **20** “Siwaombei hawa peke yao, bali nawaombea na wale wote watakaoniamini kupitia neno lao **21** ili wawe na umoja kama vile wewe Baba uliyivo ndani yangu na mimi niliyvo ndani yako, wao nao wawe ndani yetu, ili ulimwengu upate kuamini ya kuwa wewe ndiye uliyenituma mimi. **22** Utukufu ule ulionipa niimewapa wao, ili wawe na umoja kama sisi tuliyivo wamoja. **23** Mimi ndani yako na wewe ndani yangu, ili wawe wamekamilika katika umoja na ulimwengu upate kuja ya kuwa umenituma, nami niimewapenda wao kama unavyonipenda mimi. **24** “Baba, shauku yangu ni kwamba, wale ulionipa wawe pamoja nami pale nilipo, ili wawewe kuuona utukufu wangu, yaani, utukufu ule ulionipa kwa kuwa ulinipenda hata kabla ya kuwekwa misingi ya ulimwengu. **25** “Baba Mwenye Haki, ingawa ulimwengu haukjui, mimi ninakujua, nao wanajua ya kuwa umenituma. **26** Nimefanya jina lako lijulikane kwao nami nitaendelea kufanya lijulikane, ili kwamba upendo ule unaonipenda mimi uwe ndani yao na mimi mwenyewe nipate kuwa ndani yao.”

17 Baada ya Yesu kusema haya, alitazama kuelekea mbinguni akawaombea na kusema: “Baba, saa imewadia. Umtukuze Mwanaao, ili Mwanaao apate kukutukuza wewe. **2** Kwa kuwa umempa mamlaka juu ya wote wenye mwili ili awape uzima wa milele wale uliompaa. (**aiōnios g166**) **3** Nao uzima wa

18 Yesu alipomaliza kuomba, akaondoka na unavyomjibu kuhani mkuu?" **23** Yesu akamjibu wanafunzi wake wakavuka Bonde la Kidroni. akasema, "Kama nimesema jambo bayo, shuhudia huo Upande wa pili palikuwa na bustani, yeye na ubaya niliousema. Lakini kama nimesema yaliyo kweli, wanafunzi wake wakainga humo. **2** Basi Yuda, yule mbona umenipiga?" **24** Ndipo Anasi akampeleka Yesu aliyeosaliti alipafahamu mahali hapo kwani Yesu kwa kuhani mkuu Kayafa, akiwa bado amefungwa. **25** alikuwa akikutana humo na wanafunzi wake mara Wakati huo Simoni Petro alikuwa amesimama akiota kwa mara. **3** Hivyo Yuda akaja bustanini. Aliongoza moto. Baadhi ya wale waliokuwepo wakamuuliza, "Je, kikosi cha askari wa Kirumi, na baadhi ya maafisa wewe si mmoja wa wanafunzi wake?" Petro akakana, kutoka kwa viongozi wa makuhani na Mafarisayo. akasema, "Sio mimi." **26** Mmoja wa watumishi Nao walikuwa wamechukua taa, mienge na silaha. wa kuhani mkuu, ndugu yake yule mtu ambaye **4** Yesu akijua yale yote yatakayompata, akajitokeza Petro alikuwa amemkata sikio, akamuuliza, "Je, mbele yao akawauliza, "Mnamtafuta nani?" **5** Wao mimi sikukuona kule bustanini ukiwa na Yesu?" wakamjibu, "Yesu wa Nazareti." Yesu akawajibu, **27** Kwa mara nyingine tena Petro akakana, naye "Mimi ndiye." Yuda, yule aliyeosaliti alikuwa jogoo akawika wakati huo huo. **28** Ndipo Wayahudi amesimama pamoja nao. **6** Yesu alipowaambia, wakamchukua Yesu kutoka kwa Kayafa na kumpeleka "Mimi ndiye," walirudi nyuma na kuanguka chini! **7** kwenye jumba la kifalme la mtawala wa Kirumi. Akawauliza tena, "Mnamtafuta nani?" Nao wakamjibu, Wakati huo ilikuwa ni alfajiri, ili kuepuka kuwa najisi "Yesu wa Nazareti." **8** Yesu akawaambia, "Nimekwisha kwa taratibu za ibada, Wayahudi hawakuingia ndani kuwaambia kuwa, mimi ndiye; kwa hiyo kama kwa sababu ya sheria za Kiyahudi. Wangehesabiwa mmanitafuta mimi, waachenii hawa watu waende kuwa najisi kama wangeingia nyumbani mwa mtu zao." **9** Hii ilikuwa ili litimie lile neno alilosema, asiyé Myahudi na wasingeruhusiwa kushiriki katika "Sikumpoteza hata mmoja mionganii mwa wale Sikukuu ya Pasaka. **29** Hivyo Pilato akatoka nje ulionipa." **10** Simoni Petro, aliyekuwa na upanga, walikokuwa akawauliza, "Mmeleta mashtaka gani akaufuta na kumkata sikio la kuume mtumishi wa kumhusu mtu huyu?" **30** Wao wakamjibu, "Kama huyu kuhani mkuu. Jina la mtumishi huyo alitwa Malko. mtu hakuwa mhalifu tusingemleta kwako." **31** Pilato **11** Yesu akamwambia Petro, "Rudisha upanga wako akawaambia, "Basi mchukueni ninyi mkamhukumu kwenye ala yake. Je, hainipasi kukinywea kikombe kwa kufuata sheria zenu." Wayahudi wakamjibu, alichonipa Baba?" **12** Hivyo wale askari, wakiwa "Sisi haturuhusiwi kutoa hukumu ya kifo kwa mtu pamoja na majemadari wao na maafisa wa Wayahudi, ye yote." **32** Walisema hivyo ili yale maneno aliyeosema wakamkama Yesu na kumfunga. **13** Kwanza Yesu kuhusu kifo atakachokufa yapate kutimia. **33** wakampeleka kwa Anasi, mkwewe Kayafa, aliyekuwa Kwa hiyo Pilato akaingia ndani ya jumba la kifalme, kuhani mkuu mwaka ule. **14** Kayafa ndiye alikuwa akamwita Yesu, akamuuliza, "Wewe ndiye mfalme wa amewashauri Wayahudi kwamba imempasa mtu Wayahudi?" **34** Yesu akamjibu, "Je, unauliza swali hili mmoja kufa kwa ajili ya watu. **15** Simoni Petro pamoja kutokana na mawazo yako mwenyewe, au uliambwa na mwanafunzi mwininge walikuwa wakimfuata Yesu. na watu kunihusu mimi?" **35** Pilato akamjibu, "Mimi Huyu mwanafunzi mwininge alikuwa anafahamika si Myahudi, ama siyvo? Taifa lako mwenyewe na kwa kuhani mkuu, hivyo alilingia ndani ya ukumbi viongozi wa makuhani wamekukabidhi kwangu. pamoja na Yesu. **16** Lakini Petro alisimama nje Umefanya kosa gani?" **36** Yesu akajibu, "Ufalme wangu karibu na lango, ndipo yule mwanafunzi mwininge, si wa ulimwengu huu. Ufalme wangu ungekuwa aliyejulikana na kuhani mkuu, akazungumza na wa ulimwengu huu, wafuasi wangu wangenipigania msichana aliyekuwa analinda lango, akamruhusu ili nisitiwe mikononi mwa Wayahudi. Lakini kama Petro aingie ndani. **17** Yule msichana akamuuliza ilivo, ufalme wangu hautoki hapa ulimwenguni." **37** Petro, "Je, wewe pia si mmoja wa wanafunzi wa mtu Pilato akamuuliza, "Kwa hiyo wewe ni mfalme?" Yesu huyu?" Petro akajibu, "Sio mimi." **18** Wale watumishi akajibu, "Wewe wasema kwamba mimi ni mfalme. na askari walikuwa wamesimama wakiota moto wa Kwa kusudi hili nilizaliwa, na kwa ajili ya hili nilikuja makaa kwa sababu palikuwa na baridi, Petro naye ulimwenguni, ili niishuhudie kweli. Mtu ye yote aliye alikuwa amesimama pamoja nao akiota moto. **19** wa kweli husikia sauti yangu." **38** Pilato akamuuliza Wakati huo kuhani mkuu akawa anamuuliza Yesu Yesu, "Kweli ni nini?" Baada ya kusema haya Pilato kuhusu wanafunzi wake na mafundisho yake. **20** akaenda nje tena akawaambia wale viongozi wa Yesu akamjibu, "Nimekuwa nikizungumza waziwazi mbele ya watu wote. Siku zote nimefundisha katika alilotenda mtu huyu. **39** Lakini ninyi mna desturi yenu masinagogi na Hekaluni, mahali ambapo Wayahudi wote hukusanyika. Sikusema jambo lolote kwa mmoja mnayemtaka. Je, mnataka niwafungulie huyu siri. **21** Mbona unaniuliiza mimi maswali? Waulize 'Mfalme wa Wayahudi?" **40** Wao wakapiga kelele wale walionisikia yale niliyowaambia. Wao wanajua wakisema, "Si huyu mtu, bali tufungulie Baraba!" niliyosema." **22** Alipomaliza kusema hayo, mmoja wa Yule Baraba alikuwa mnyang'anyi. askari aliyekuwa amesimama karibu naye, akampiga Yesu kofi usoni, kisha akasema, "Je, hivyo ndivyo

19 Ndipo Pilato akamtoa Yesu akaamuru apigwe ye ye ni mfalme wa Wayahudi.” **22** Pilato akawajibu, mjeledi. **2** Askari wakasokota taji ya miiba, “Nilichokwisha kuandika, nimeandika!” **23** Askari wakamvika Yesu kichwani. Wakamvalisha joho walipokwisha kumsulubisha Yesu, walichukua nguo la zambarau. **3** Wakawa wanapanda pale alipo zake wakazigawa mafungu manne, kila askari fungu tena na tena, wakisema, “Salamu! Mfalme wa lake. Ila walikubaliana wasilichane lile vazi lake Wayahudi!” Huku wakimpiga makofi usoni. **4** Pilato kwa maana lilikuwa halina mshono bali limefumwa akatoka tena njie akaawambia wale waliokusanyika, tangu juu hadi chini. **24** Wakaambiana, “Tusilichane “Tazameni, namkabidhi Yesu kwenu kuwajulisha ila tulipigie kura ili kuamua ni nani atalichukua.” kwamba mimi sikumwona ana hatia.” **5** Kwa Hili lilitukia ili Maandiko yapate kutimizwa yale hiyo Yesu akatoka njie akiwa amevaa ile taji ya yaliyosema, “Wanagawana nguo zangu, na vazi langu miiba na lile vazi la zambarau. Pilato akawaambia, wanalipigia kura.” Hayo ndiyo waliyoyafanya wale “Tazameni, huyu hapa huyo mtu!” **6** Wale viongozi askari. **25** Wakati huo huo karibu na msalaba wa wa makuhani na maafisa walipomwona, wakapiga Yesu walikuwa wamesimama mama yake, na dada wa kelele wakisema, “Msulubishe! Msulubishe!” Pilato mamaye, na Maria mke wa Klopia, na Maria Magdalene. akawaambia, “Mchukueni ninyi mkamsulubishe, **26** Yesu alipomwona mama yake mahali pale pamoja mimi sioni hatia juu yake.” **7** Wayahudi wakamjibu, na yule mwanafunzi aliyempenda wamesimama “Sisi tunayo sheria na kutokana na sheria hiyo, karibu, akawambia mama yake, “Mwanamke, huyo hana budi kufa kwa sababu ye ye alijiita Mwana hapo ndiye mwanaao,” **27** kisha akawambia yule wa Mungu.” **8** Pilato aliposikia haya, akaogopa mwanafunzi, “Nawe huyo hapo ndiye mama yako.” zaidi. **9** Akaingia tena ndani ya jumba la kifalme, Tangu wakati huo yule mwanafunzi akamchukua akamuuliza Yesu, “Wewe umetoka wapi?” Lakin Yesu mama yake Yesu nyumbani kwake. **28** Baada ya haya, hakumjibu. **10** Pilato akawambia, “Wewe unakataa Yesu hali akijua kuwa mambo yote yamemalizika, kuongea na mimi? Hujui ya kuwa nina mamlaka alisema ili kutimiza Maandiko, “Naona kiu.” **29** Hapo ya kukuachia huru au kukusulubisha?” **11** Ndipo palikuwa na bakuli lililoaja siki. Kwa hiyo wakachovya Yesu akawambia, “Wewe hungekuwa na mamlaka sifongo kwenye hiyo siki, wakaiweka kwenye ufito wa yoyote juu yangu kama hungepewa kutoka juu. Kwa mti wa hisopo, wakampelekea mdomoni. **30** Baada ya hiyo ye ye aliyenititia mikononi mwako ana hatia ya ya kuionja hiyo siki, Yesu akasema, “Imekwisha.” dhambi ilio kubwa zaidi.” **12** Tangu wakati huo, Akainamisha kichwa chake, akaitoa roho yake. **31** Pilato akajitahidi kutafuta njia ya kumfungua Yesu, Kwa kuwa ilikuwa siku ya Maandalio ya Pasaka, lakini Wayahudi wakazidi kupiga kelele wakisema, Wayahudi hawakutaka miili ibaki msalabani siku “Ukimwachia huyu mtu, wewe si rafiki wa Kaisari. Mtu ya Sabato, hasa kwa kuwa hiyo Sabato ingekuwa ye yeyote anayedai kuwa mfalme anampinga Kaisari.” Sikuu. Wakamwomba Pilato aamuru miguu ya wale **13** Pilato aliposikia maneno haya akamtoa Yesu waliosulubiwa ivunjile iwi wafe haraka miili iondolewne nje tena akaketi katika kiti chake cha hukumu, kwenye misalaba. **32** Kwa hiyo askari wakaenda mahali palipoitwa Sakafu ya Jiwe, kwa Kiebrania wakavunja miguu ya mtu wa kwanza aliyesulubiwa paliitwa Gabatha **14** Basi ilikuwa siku ya Maandalio ya pamoja na Yesu na yule mwininge pia. **33** Lakin Pasaka, yapata kama saa sita hivi. Pilato akawaambia walipomkaribia Yesu, wakaona ya kuwa amekwisha Wayahudi, “Huyu hapa mfalme wenu!” **15** Wao kufa, hivyo hawakuvunja miguu yake. **34** Badala yake wakapiga kelele, “Mwondoe! Mwondoe! Msulubishe!” mmoja wa wale askari akamchoma mkuki ubavuni Pilato akawauliza, “Je, nimsulubishe mfalme wenu?” na mara patokata damu na maji. **35** Mtu aliyeona Wale viongozi wa makuhani wakamjibu, “Sisi mambo hayo ndiye alitoa ushuhuda, nao ushuhuda hatuna mfalme mwininge ila Kaisari.” **16** Ndipo wake ni kweli. Anajua kuwa anasema kweli, naye Pilato akamkabidhi Yesu kwao ili wamsulubishe. anashuhudia ili pia nanyi mpate kuamini. **36** Kwa Kwa hiyo askari wakamchukua Yesu. **17** Yesu, maana mambo haya yalitukia ili Maandiko yapate akiwa ameubeba msalaba wake, akatoka kuelekea kutimia, yale yasemayo, “Hakuna hata mfupa wake mahali palipoitwa Fuvu la Kichwa (kwa Kiebrania mmoja utakaovunja.” **37** Tena Andiko lingine lasema, ni Golgotha). **18** Hapo ndipo walipomsulubisha. “Watamtazama ye ye waliyemchoma.” **38** Baada ya Pamoja naye walisulubisha watu wengine wawili, mambo haya, Yosefu wa Arimathaya, aliyekuwa mmoja kila upande wake, naye Yesu katikati. **19** mfuasi wa Yesu, ingawa kwa siri kwa sababu ya Pilato akaamuru tangazo liandikwe na liwekwe kuwaogopa Wayahudi, alimwomba Pilato ruhusa juu kwenye msalaba wa Yesu, likasema: “Yesu wa ili kuuchukua mwili wa Yesu. Pilato alimruhusu, Nazareti, Mfalme wa Wayahudi.” **20** Kwa kuwa mahali hivyo akaja, akauchukua. **39** Naye Nikodemo, yule hapo Yesu aliposulubiwa palikuwa karibu na mjini, ambaye kwanza alimwendea Yesu usiku, akaja, akaleta Wayahudi wengi walisoma maandishi haya yaliyokuwa mchanganyiko wa manemanne na manukato, yenye yameandikwa kwa lugha za Kiebrania, Kiyunani na uzito wa zaidi ya kilo thelathini **40** Wakauchukua Kilatini. **21** Viongozi wa makuhani wa Wayahudi mwili wa Yesu, wakaufunga katika sanda ya kitani safi wakapinga, wakawambia Pilato, “Usiandike ‘Mfalme pamoja na yale manukato, kama ilivyokuwa desturi wa Wayahudi,’ bali andika kwamba mtu huyu alisema ya Wayahudi. **41** Basi palikuwa na bustani karibu

na mahali pale aliposulubiwa, na pale ndani ya ile bustani palikuwa na kaburi jipy, ambalo halikuwa limezikiwa mtu bado. **42** Kwa hiyo, kwa kuwa ilikuwa siku ya Wayahudi ya Maandalio, nalo kaburi hilo lilikuwa karibu, wakamzika Yesu humo.

20 Alfajiri na mapema siku ya kwanza ya juma, kulipokuwa kungali giza bado, Maria Magdalene alikwenda kaburini na kukuta lile jiwe limeondolewa penye ingilio. **2** Hivyo akaja akimibia kwa Simoni Petro pamoja na yule mwanafunzi mwingine ambaye Yesu alimpenda, na kusema, "Wamemwonda Bwana kaburini, na hatujui walikomweka!" **3** Petro na yule mwanafunzi mwingine wakaondoka mara kuelekea kaburini. **4** Wote wawili walikuwa wanakimbia, lakini yule mwanafunzi mwingine akimibia mbio zaidi kuliko Petro, akatangulia kufika kaburini. **5** Alipofika, akainama na kuchungulia mle kaburini, akaona vile vitambaa vya kitani mle ndani, lakini hakuingia. **6** Ndipo Simoni Petro akaja, akimfua nyuma akaenda moja kwa moja hadi ndani ya kaburi. Naye akaona vile vitambaa vya ile sanda vikiwa pale chini **7** na kile kitambaa kilichokuwa kichwani mwa Yesu. Kitambaa hicho kilikuwa kinnekunja mahali pa peke yake, mbali na vile vitambaa vya kitani vya ile sanda. **8** Kisha yule mwanafunzi aliyetangulia kufika kaburini naye akaingia ndani, akaona, akaamini, **9** (kwa kuwa mpaka wakati huo walikuwa bado hawaiaeleta kutoka Maandiko kwamba ilikuwa lazima Yesu afufuke kutoka kwa wafu). **10** Kisha hao wanafunzi wakaondoka wakarudi nyumbani kwao. **11** Lakini Maria Magdalene akasimama nje ya kaburi akilia. Alipokuwa akilia, akainama, kuchungulia mle kaburini, **12** naye akaona malaika wawili wamevaa mavazi meupe, wameketi pale mwili wa Yesu ulipokuwa umelazwa, mmoja upande wa kichwani na mwingine upande wa miguuni. **13** Wakamuuliza Maria, "Mwanamke, mbona unalia?" Akawaambia, "Nalia kwa kuwa wamemchukua Bwana wangu na sijui walikomweka." **14** Baada ya kusema hayo, akageuka, akawmowa Yesu amesimama, lakini hakumtambua. **15** Yesu akamwambia, "Mwanamke, mbona unalia? Unamtafuta nani?" Maria akidhani ya kuwa aliyekuwa anaongea naye ni mtunza bustani, kwa hiyo akamwambia, "Bwana, kama ni wewe umemchukua, tafadhalii nionyeshe ulikomweka, nami nitamchukua." **16** Yesu akamwita, "Maria!" Ndipo Maria akamgeukia Yesu na kusema naye kwa Kiebrania, "Rabbonii!" (maana yake Mwalimu). **17** Yesu akamwambia, "Usinishike, kwa maana sijapaa kwenda kwa Baba. Lakini nenda kwa ndugu zangu ukawaambia, 'Ninapaa kwenda kwa Baba yangu ambaye ni Baba yenu, kwa Mungu wangu ambaye ni Mungu wenu.'" **18** Kwa hiyo Maria Magdalene akaenda kuwatangazia wanafunzi wa Yesu, akisema, "Nimemwonda Bwana!" Naye akawaambia kwamba Yesu alikuwa amemweleza mambo hayo yote. **19** Ika wa jioni ya ile siku ya kwanza ya juma, wanafunzi wake walikuwa pamoja, milango ikiwa imefungwa kwa kuwaogopa Wayahudi. Naye Yesu aliwatokea,

akasimama katikati yao, akasema, "Amani iwe nanyi!" **20** Baada ya kusema haya, akaawaonyesha mikono yake na ubavu wake. Wanafunzi wake wakafurahi sana walipomwona Bwana. **21** Yesu akaawaambia tena, "Amani iwe nanyi! Kama vile Baba alivyonitura mimi, mimi nami nawatuma ninyi." **22** Naye alipokwisha kusema haya, akawavuvia, akawaambia, "Pokeeni Roho Mtakatifu. **23** Mkimwondolea mtu yeote dhambi zake, zitaondolewa, na yeote msiyemwondolea dhambi zake, hazitaondolewa." **24** Lakini Tomaso, aliyeitwa Didimasi, yaani Pacha, mmoja wa wale kumi na wawili, hakuwa pamoja nao Yesu alipokuja. **25** Hivyo wale wanafunzi wengine wakamwambia, "Tumemwona Bwana." Lakini yeye akawaambia, "Nisipoona zile alama za misumari mikononi mwake, na kuweka kidole changu kwenye hizo alama za misumari na mkonko wangu ubavuni mwake, sitamini." **26** Baada ya siku nane, wanafunzi wake walikuwa tena pamoja ndani ya nyumba, naye Tomaso alikuwa pamoja nao. Ndipo Yesu akaja milango ikiwa imefungwa na kusimama katikati yao akasema, "Amani iwe nanyi." **27** Kisha akamwambia Tomaso, "Weka kidole chako hapa na uone mikono yangu, nyoosha mkono wako uguse ubavuni mwangu. Usiwe na shaka, bali uamini tu." **28** Tomaso akamwambia, "Bwana wangu na Mungu wangu!" **29** Yesu akamwambia, "Umeamini kwa kuwa umeniona? Wamebarikiwa wale ambaio hawaajaona lakini wameamini." **30** Yesu alifanya miujiza mingine mingi mbele za wanafunzi wake, ambayo haikuandikwa katika kitabu hiki. **31** Lakini haya yameandikwa ili mweze kuamini ya kuwa Yesu ndiye Kristo, Mwana wa Mungu, na kwa kumwamini impate uzima katika jina lake.

21 Baada ya haya Yesu akawatokea tena wanafunzi wake kando ya Bahari ya Tiberia. Yeye alijionyesha kwao hivi: **2** Simoni Petro, Tomaso aitwaye Didimasi, yaani Pacha, Nathanaeli wa Kana ya Galilaya, wana wa Zebedayo na wanafunzi wengine wawili walikuwa pamoja. **3** Simoni Petro akawaambia wenzake, "Mimi naenda kuvua samaki." Nao wakamwambia, "Tutakwenda pamoja nawe." Wakatoka, wakaingia ndani ya mashua, lakini usiku ule hawakupata chochote. **4** Mara baada ya kupambazuka, Yesu akasimama ufuoni, lakini wanafunzi hawakumtambua kwamba alikuwa Yesu. **5** Yesu akawaambia, "Wanangu, je, mna samaki wowote?" Wakamjibu, "La." **6** Akawaambia, "Shusheni nyavu upande wa kuume wa mashua yenu nanyi mtapata samaki." Wakashusha nyavu na tazama wakapata samaki wengi mno hata wakashindwa kuvutia zile nyavu zilizojaa samaki ndani ya mashua. **7** Yule mwanafunzi aliyependwa na Yesu akamwambia Petro, "Huyu ni Bwana!" Simoni Petro aliposikia haya, akajifunga nguo yake kwa kuwa alikuwa uchi, naye akajitosa baharini. **8** Wale wanafunzi wengine wakaja kwa ile mashua huku wakikokota ule wavu uliyojaa

samaki, maana hawakuwa mbali na nchi kavu, ilikuwa yapata dhiraa 200 **9** Walipofika ufuoni, wakaona moto wa makaa na samaki wakiokwa juu yake na mikate. **10** Yesu akawaambia, “Leteni baadhi ya hao samaki mliovua sasa hivi.” **11** Simoni Petro akapanda kwenye mashua na kuukokota ule wavu pwani. Ulikuwa umejaa samaki wakubwa 153. Ingawa samaki walikuwa wengi kiasi hicho, ule wavu haukuchanika. **12** Yesu akawaambia, “Njooni mpate kifungua kinywa.” Hakuna hata mmoja wa wanafunzi aliyethubutu kumuuliza, “Wewe ni nani?” Kwa sababu walijua ya kuwa ni Bwana. **13** Yesu akaja, akachukua ule mkate, akawapa na vivyo hivyo akawagawia pia wale samaki. **14** Hii ilikuwa mara ya tatu Yesu kuwatokea wanafunzi wake baada yake kufufuliwa kutoka kwa wafu. **15** Walipokwisha kula, Yesu akamuuliza Simoni Petro, “Je, Simoni mwana wa Yohana, unanipenda kweli kuliko hawa?” Yeye akamjibu, “Ndiyo Bwana, wewe unajua ya kuwa ninakupenda.” Yesu akamwambia, “Lisha wanakondoo wangu.” **16** Yesu akamwambia tena, “Simoni, mwana wa Yohana, wanipenda?” Petro akamjibu, “Ndiyo Bwana, wewe unajua ya kuwa ninakupenda.” Yesu akamwambia, “Chunga kondoo zangu.” **17** Kwa mara ya tatu Yesu akamuuliza Petro, “Simoni mwana wa Yohana, unanipenda?” Petro akahuzunika sana kwa kuwa Yesu alimuuliza mara ya tatu, “Unanipenda?” Akamjibu, “Bwana, wewe unajua yote, unajua ya kuwa ninakupenda.” Yesu akamwambia, “Lisha kondoo wangu. **18** Amin, amin nakuambia, ulipokuwa kijana ulivaa na kwenda unakotaka, lakini utakapokuwa mzee utanyoosha mikono yako na mtu mwingine atakuvika na kukupeleka usipotaka kwenda.” **19** Yesu alisema haya ili kuashiria ni kifo cha aina gani Petro atakachomtukuza nacho Mungu. Kisha Yesu akamwambia Petro, “Nifuate!” **20** Petro akageuka, akamwona yule mwanafunzi aliyependwa na Yesu akiwafuata. (Huyu ndiye yule mwanafunzi aliyeegama kifuani mwa Yesu walipokula naye chakula cha mwisho na kuuliza, “Bwana, ni nani atakayekusaliti?”) **21** Petro alipomwona huyo mwanafunzi, akamuuliza Yesu, “Bwana na huyu je?” **22** Yesu akamjibu, “Ikiwa nataka aishi mpaka nitakaporudi, inakuhusu nini? Wewe inakupasa unifuate!” **23** Kwa sababu ya maneno haya ya Yesu, uvumi ukaenea mionganoni mwa ndugu kwamba huyu mwanafunzi hangekuifa. Lakini Yesu hakusema kuwa hangekuifa. Yeye alisema tu kwamba, “Ikiwa nataka aishi mpaka nitakaporudi, inakuhusu nini?” **24** Huyu ndiye yule mwanafunzi anayeshuhudia mambo haya na ndiye ambaye ameandika habari hizi. Nasi tunajua ya kuwa ushuhuda wake ni kweli. **25** Lakini kuna mambo mengine mengi ambayo Yesu alifanya. Kama yote yangeliandikwa, nadhani hata ulimwengu wote usingekuwa na nafasi ya kutosha kuweka vitabu vyote ambavyo vingeandikwa. Amen.

Matendo

1 Katika kitabu changu cha kwanza nilikuandikia, mpendwa Theofilo, kuhusu mambo yote Yesu aliyofanya na kufundisha tangu mwanzo, **2** hadi siku ile alipochukuliwa kwenda mbinguni, baada ya kuwapa maagizo kupitia kwa Roho Mtakatifu wale mitume aliowichagua. **3** Baada ya mateso yake, alijionyesha kwao na kuwathibitishia kwa njia nyingi kwamba yeye yu hai. Katika muda wa siku arobaini baada ya kufufuka kwake aliwatokea na kunena kuhusu Ufalmiwa Mungu. **4** Wakati mmoja alipokuwa pamoja nao, aliwapa amri hii, "Msitoke Yerusalem, bali ingojeni ahadi ya Baba, ambayo immenisikia nikisema habari zake. **5** Yohana aliwabatiza kwa maji, lakini baada ya siku chache mtabatizwa kwa Roho Mtakatifu." **6** Mitume walipokuwa wamekusanyika pamoja, wakamuuliza Yesu, "Bwana, je, huu ndio wakati wa kuwarudishia Israeli ufalme?" **7** Yesu akawaambia, "Si juu yenu kujua nyakati na majira ambayo Baba ameyaweka katika mamlaka yake mwenyewe. **8** Lakini mtapokea nguvu akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu, nanyi mtakuwa mashahidi wangu katika Yerusalem, Uyahudi kote na Samaria, hadi miisho ya dunia." **9** Baada ya kusema mambo haya, walipokuwa wanatazama, akachukuliwa juu mbinguni mbele ya macho yao na wingu likampokea wasimwone tena. **10** Walipokuwa bado wakikaza macho yao kuelekea juu alipokuwa akienda zake Mbinguni, tazama ghafula, wanaume wawili waliovaa mavazi meupe wakasimama karibu nao, **11** wakasema, "Enyi watu wa Galilaya, mbona mnasimama mkitazama juu angani? Huyu Yesu aliyechukuliwa kutoka kwenu kwenda Mbinguni, atarudi tena jinsi iyo hiyo mliviyomwona akienda zake Mbinguni." **12** Ndipo waliporudi Yerusalemu kutoka Mlima wa Mizeituni, uliokuwa karibu na Yerusalem, umbali wa mwendo wa Sabato kutoka mjini. **13** Walipowasili mjini Yerusalem, walikwenda ghorofani kwenye chumba walichokuwa wakiishi. Wale waliokuwepo walikuwa: Petro, Yohana, Yakobo, Andrea, Filipo, Tomaso, Bartholomayo, Mathayo, Yakobo mwana wa Alfayo, Simoni Zelote na Yuda mwana wa Yakobo. **14** Hawa wote waliungana pamoja katika maombi. Pamoja nao walikuwepo wanawake kadha, na Maria mama yake Yesu, pamoja na ndugu zake Yesu. **15** Katika siku hizo Petro akasimama katikati ya waumini (jumla yao wote walikuwa watu wapatao 120), akasema, **16** "Ndugu zangu, ilibidi Andiko litimie ambalo Roho Mtakatifu alitabiri kupitia kwa Daudi kumhusu Yuda aliyewaongoza wale waliomkamata Yesu. **17** Yuda alikuwa mmoja wetu, kwa maana na yeye alichaguliwa ashiriki katika huduma hii." **18** (Basi Yuda alinunua shamba kwa zile fedha za uovu alizopata; akiwa huko shambani akaanguka, akapasuka na matumbo yote yakatoka nje. **19** Kila mtu Yerusalemu akasikia habari hizi,

kwa hiyo wakapaita mahali hapo kwa lugha yao, Akeldama, yaani Shamba la Damu). **20** "Kama vile ilivyoandikwa katika kitabu cha Zaburi, "Mahali pake na pawe ukiwa, wala asiwepo yeyote atakayeishi humo," na, "Mtu mwininge aichukue nafasi yake ya uongozi." **21** Kwa hiyo inatubidi tumchague mtu mwininge mionganini mwa wale ambao wamekuwa pamoja nasi wakati wote Bwana Yesu alipoingia na kutoka katikati yenu, **22** kuanzia ubatizo wa Yohana mpaka siku aliyochokulwa kutoka kwetu kwenda Mbinguni. Kwa kuwa mmoja wao inabidi awe shahidi pamoja nasi wa ufufuo wake." **23** Wakapendekeza majina ya watu wawili: Yosefu, aitwaye Barsaba (ambaye pia alijulikana kama Yusto) na Mathiya. **24** Kisha wakaomba, wakasema, "Bwana, wewe waujuwa moyo wa kila mtu. Tuonyeshe ni yupi kati ya hawa wawili uliyemchagua **25** ili achukue nafasi ya huduma ya utume ambayo Yuda aliaiacha ili aende mahali pake mwenyewe." **26** Kisha wakawapigia kura, nayo kura ikamwanguka Mathiya, naye akaongezwa kwenye wale mitume kumi na mmoja.

2 Siku ya Pentekoste ilipowadnia, waamini wote walikuwa mahali pamoja. **2** Ghafula sauti kama mvumo mkubwa wa upepo mkali uliotoka mbinguni ukajaza nyumba yote walimokuwa wameketi. **3** Zikatokea ndimi kama za moto zilizogawanyika na kukaa juu ya kila mmoja wao. **4** Wote wakajazwa na Roho Mtakatifu, wakaanza kunena kwa lugha nyingine, kama Roho alivyowajalia. **5** Basi walikuwepo Yerusalem Wayahudi wanaomcha Mungu kutoka kila taifa chini ya mbingu. **6** Waliposikia sauti hii, umati wa watu ulikusanyika pamoja wakistaajabu, kwa sababu kila mmoja wao aliwasikia wakisema kwa lugha yake mwenyewe. **7** Wakiwa wameshangaa na kustaaajabu wakaauliza, "Je, hawa wote wanaozungumza si Wagalilaya? **8** Imekuwaje basi kila mmoja wetu anawasikia wakinena kwa lugha yake ya kuzaliwa? **9** Wapathi, Wamedi, Waelami, wakazi wa Mesopotamia, Uyahudi, Kapadokia, Ponto na Asia, **10** Frigia, Pamfilia, Misri na pande za Libya karibu na Kirene na wageni kutoka Rumi, **11** Wayahudi na waongofu, Wakrete na Waarabu, sote tunawasikia watu hawa wakisema mambo makuu ya ajabu ya Mungu katika lugha zetu wenyewe." **12** Wakiwa wameshangaa na kufadhaika wakaaulizana, "Ni nini maana ya mambo haya?" **13** Lakini wengine wakawadhihaki wakasema, "Hawa wamelewa divai!" **14** Ndipo Petro akasimama pamoja na wale mitume kumi na mmoja, akainua sauti yake na kuhutubia ule umati wa watu, akasema: "Wayahudi wenzangu na ninyi nyote mkaao Yerusalem, jueni jambo hili mkanisikilize. **15** Hakika watu hawa hawakulewa kama mnavyodhania, kwa kuwa sasa ni saa tatu asubuhi! **16** La, hili ni jambo lililotabiriwa na nabii Yoeli, akisema: **17** "Katika siku za mwisho, asema Mungu, nitamimina Roho wangu juu ya wote wenye mwili. Wana wenu na binti zenu watatabiri, vijana wenu wataona maono, na wazee wenu wataota

ndoto. **18** Hata juu ya watumishi wangu, wanaume juu mbinguni, na ishara chini duniani: damu, moto, na mawimbi ya moshi. **20** Jua litakuwa giza na mwezi utakuwa mwekundu kama damu, kabla ya kuja siku ile kuu ya Bwana ilio tukufu. **21** Na kila mtu atakayeliitia jina la Bwana, atakoolewa.’ **22** ‘Enyi Waisraeli, sikilizeni maneno haya nisemayo: Yesu wa Nazareti alikuwa mtu aliyethibitishwa ambayo Mungu alitenda mionganii mwenu kuitia kwake, kama ninyi wenyewe njuaavyo. **23** Huyu mtu akiisha kutolewa kwa shauri la Mungu lililokusudiwa kwa kujua kwake Mungu tangu zamani, ninyi, kwa mikono ya watu wabaya, mlimuuwa kwa kumgongomea msalabani. **24** Lakini Mungu alimfufua kutoka kwa wafu akamwondolea uchungu wa mauti, kwa sababu haikuzezeka ye ye kushikiliwa na nguvu za mauti. **25** Kwa maana Daudi asema kumhusu ye: “Nalimwona Bwana mbele yangu daima. Kwa sababu yuko mkono wangu wa kuume, sitatikisika. **26** Kwa hiyo moyo wangu unafurahia, na ulimi wangu unashangilia; mwili wangu nao utapumzika kwa tumaini. **27** Kwa maana hutaniacha kaburini, wala hutamwacha Aliye Mtakatifu wako kuona uharibifu. (**Hadēs 986**) **28** Umenionyesha njia za uzima, utanijaza na furaha mbele zako.’ **29** ‘Ndugu zangu Waisraeli, nataka niwaambie kwa uhakika kwamba baba yetu Daudi alikuifa na kuzikwa, nalo kaburi lake lipo hapa mpaka leo. **30** Lakini alikuwa nabii na alijua ya kuwa Mungu alikuwa amemwahidi kwa kiapo kwamba angemweka mmoya wa wazao wake penye kiti chake cha enzi. **31** Daudi, akiona mambo aliyoko mbele, akanena juu ya kufufuka kwa Kristo, kwamba hakuachwa kaburini, wala mwili wake haukuona uharibifu. (**Hadēs 986**) **32** Mungu alimfufua huyu Yesu na sisi sote ni mashahidi wa jambo hilo. **33** Basi ikiwa ye ye ametukuzwa kwa mkono wa kuume wa Mungu, amepokea kutoka kwa Baba ahadi ya Roho Mtakatifu, naye amemimina kile mnachoona sasa na kusikia. **34** Kwa kuwa Daudi hakupaa kwenda mbinguni, lakini anasema, “Bwana alimwambia Bwana wangu: “Keti mkono wangu wa kuume, **35** hadi nitakapowaweka adui zako chini ya miguu yako.” **36** “Kwa hiyo Israeli wote na wajue jambo hili kwa uhakika kwamba: Mungu amemfanya huyu Yesu, ambaye ninyi mlimsulubisha, kuwa Bwana na Kristo.” **37** Watu waliposikia maneno haya yakawachoma mioyo yao, wakawauliza Petro na wale mitume wengine, “Ndugu zetu tufanye nini?” **38** Petro akawajibu, “Tubuni, mkabatizwe kila mmoya wenu kwa jina la Yesu Kristo, ili impate kusamehewa dhambi zenu, nanyi mtapokea kipawa cha Roho Mtakatifu. **39** Kwa kuwa ahadi hii ni kwa ajili yenu na watoto wenu, na kwa wote walio mbali, na kila mtu ambaye Bwana Mungu wetu atamwita amjie.” **40** Petro akawaonya kwa maneno mengine mengi na kuwasihii akisema, “Jiepusheni na kizazi hiki kilichopotoka.” **41**

Wale wote waliopokea ujumbe wa Petro kwa furaha wakabatizwa na siku ile waliongezekwa watu wapatao 3,000. **42** Nao wakawa wanadumu katika mafundisho ya mitume, katika ushirika, katika kumega mkate na katika kusali. **43** Kila mtu akaingiwa na hofu ya Mungu, nayo miujiza mingi na ishara zikafanywa na mitume. **44** Walioamini wote walikuwa mahali pamoja, zao na vitu waliviyokuwa navyo, kila mtu akagawiwa kadiri ya mahitaji yake. **46** Siku zote kwa moyo mmoja kwenu na Mungu kwa miujiza, maajabu na ishara, walikutana ndani ya ukumbi wa Hekalu, wakimega mkate nyumba kwa nyumba, wakila chakula chao kwa furaha na moyo mweupe, **47** wakimsifu Mungu na kuwapendeza watu wote. Kila siku Bwana akaliongeza kaniisa wale waliokuwa wakiokolewa.

3 Siku moja Petro na Yohana walikuwa wanapanda kwenda Hekaluni kusali yapata saa tisa alasiri. **2** Basi palikuwa na mtu mmoja aliyekuwa kwetere tangu kuzaliwa. Alichukuliwa na kuwekwa kwenye lango la Hekalu liitwalo Zuri, kila siku ili aombe msaada kwa watu wanaoingia Hekaluni. **3** Huyu mtu alipowaona Petro na Yohana wakikaribia kuingia Hekaluni, akawaomba wampe sadaka. **4** Wakamkazia macho, kisha Petro akamwambia, “Tutazame sisi.” **5** Hivyo yule mtu akawatazama, akitazamia kupata kitu kutoka kwa. **6** Ndipo Petro akamwambia, “Sina fedha wala dhahabu, lakini nilicho nacho ndicho nikupacho. Kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti, tembea!” **7** Petro akamshika yule mtu kwa mkono wa kuume akamwinua, mara nyayo zake na vifundo vya miguu yake vikapata nguvu. **8** Akaruka juu na kusimama, akaanza kutembea. Kisha akaingia Hekaluni pamoja na Petro na Yohana, huku akitembea na kurukuruka na kumsifu Mungu. **9** Watu wote walipomwona akitembea na kumsifu Mungu, **10** wakamtambua kuwa ni yule mtu aliyekuwa akiketi nije ya Hekalu penye lango liitwalo Zuri akiomba msaada, nao wakajawa na mshangao, wakastaajabu juu ya yale yaliyomtukia. **11** Aliyeponywa alipokuwa akiambatana na Petro na Yohana, watu wote walishangaa mno, wakaja wakiwakimbilia pale ukumbi wa Solomoni. **12** Petro alipoona watu wamekusanyika akawaambia, “Enyi Waisraeli, kwa nini mnastaajabu kuhusu jambo hili? Mboma mnatukazia macho kwa mshangao kana kwamba ni kwa uwezo wetu au utakatifu wetu tumemfanya mtu huyu kutembea? **13** Mungu wa Abrahamu na Isaki na Yakobo, Mungu wa baba zetu amemtukuzza Mwanawe Yesu, ambaye ninyi mlimtoa ahukumiwe kifo na mkamkana mbele ya Pilato, ingawa yeye alikuwa ameama kumwachia aende zake. **14** Ninyi mlimkataa huyo Mtakatifu na Mwene Haki mkaomba mpewe yule muuaji. **15** Hivyo mkamuua aliye chanzo cha uzima, lakini Mungu akamfufua kutoka kwa wafu. Sisi tu mashahidi wa mambo haya. **16** Kwa imani katika jina la Yesu, huyu mtu mnayemwona na kumfahamu ametiwa nguvu. Ni kwa jina la Yesu na imani itokayo kwake ambayo

imemponya kabisa huyu mtu, kama ninyi wote mnnavyooena. **17** “Sasa ndugu zangu, najua ya kuwa ninyi mlitenda bila kuuja, kama walivyofanya viongozi wenu. **18** Lakini kwa njia hii Mungu alitimiza kile ambacho alikuwa ametabiri kwa vinywa nya manabii wake wote, kwamba Kristo atateswa. **19** Tubuni basi mkamgeukie Mungu, dhambi zenu zifutwe, ili zipate kuja nyakati za kuburudishwa kwa kuwepo kwake Bwana, **20** naye apate kumtuma Kristo, ambaye ameteuliwa kwa ajili yenu, yaani Yesu. **21** Ilimpasa mbingu zimpokee mpaka wakati wa kufanywa upya kila kitu, kama Mungu alivyoahidi zamani kupitia kwa vinywa nya manabii wake watakatifu. (**aīōn g165**)

22 Kwa maana Mose alisema, ‘Bwana Mungu wenu atawainilia nabii kama mimi kutoka mionganii mwa ndugu zenu. Itawapasa kumtii huyo kwa kila jambo atakalowambia. **23** Mtu yeoye ambaye hatamsikiliza huyo nabii, atatupiliwa mbali kabisa na watu wake.’ **24** “Naam, manabii wote tangu Samwelii na waliokuja baada yake, wote walitabiri kuhusu siku hizi. **25** Ninyi ndio wana wa manabii na wa Agano ambalo Mungu alifanya na baba zenu, akimwambia Abrahamu, ‘Kupitia kwa uzao wako, watu wote wa ulimwengu watabarikiwa.’ **26** Mungu alipomfufua Yesu Mwanawewe, alimtuma kwenu kwanza, ili awabariki kwa kungeuzea kila mmoja wenu kutoka njia yake mbaya.”

4 Wakati Petro na Yohana walipokuwa wakisema na watu, makuhani, mkuu wa walini wa Hekalu na Masadukayo wakawajia, **2** huku wakiwa wamekasirika sana kwa sababu mitume walikuwa wanawafundisha watu na kuhubiri kwamba kuna uufuuo wa wafu ndani ya Yesu. **3** Wakawakamata Petro na Yohana na kuwatia gerezani mpaka kesho yake kwa kuwa ilikuwa jioni. **4** Lakini wengi waliosikia lile neno waliamini, idadi yao ilikuwa yapata wanaume 5,000. **5** Kesho yake, viongozi wa Kiyahudi, wazee na walimu wa sheria wakakusanya Yerusalem. **6** Walikuwepo kuhanii mkuu Anasi, Kayafa, Yohana, Iskanda, na wengi wa jamaa ya kuhanii mkuu. **7** Baada ya kuwasimamisha Petro na Yohana katikati yao, wakawauliza, “Ni kwa uwezo gani au kwa jina la nani mmefanya jambo hili?” **8** Petro, akiwa amejaa Roho Mtakatifu, akajibu, “Enyi watawala na wazee wa watu, **9** kama leo tukihojija kwa habari ya mambo mema aliyatendewa yule kiwete na kuulizwa jinsi alivyoponywa, **10** ijulikane kwenu nyote na kwa watu wote wa Israeli kwamba: Ni kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti, ambaye ninyi mlismulubisha lakini Mungu akamfufua kutoka kwa wafu, kwa jina hilo mtu huyu anasimama mbele yenu akiwa mzima kabisa. **11** Huyu ndiye “jiwe ambalo ninyi wajenzi mlilikataa, ambalo limekuwa jiwe kuu la pembeni.” **12** Wala hakuna wokovu katika mwingine awaye yote, kwa maana hakuna jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo.” **13** Wale viongozi na wazee walipoona ujasiri wa Petro na Yohana na kujua ya kuwa walikuwa watu wa kawaida, wasio

na elimu, walishangaa sana, wakatambua kwamba hawa watu walikuwa na Yesu. **14** Lakini kwa kuwa walikuwa wanamwona yule kiwete aliyeponywa amesimama pale pamoja nao, hawakuweza kusema lolote kuwapinga. **15** Wakawaamuru watoke nje ya Baraza la Wayahudi wakati wakisemezana jambo hilo wao kwa wao. **16** Wakaulizana, “Tuwafanyie nini watu hawa? Hatuwezi kukanusha muujiza huu mkubwa waliufanya ambaa ni dhahiri kwa kila kila mtu Yerusalem. **17** Lakini ili kuzua jambo hili lisiendelee kuenea zaidi kwa watu, ni lazima tuwaonye watu hawa ili wasiseme tena na mtu yeoye kwa jina la Yesu.” **18** Kisha wakawaaita tena ndani na kuwaamuru wasiseme wala kufundisha kamwe kwa hili jina la Yesu. **19** Lakini Petro na Yohana wakajibu, “Amueni ninyi wenywewe iwapo ni haki mbele za Mungu kuwatii ninyi kuliko kumtii Mungu. **20** Lakini sisi hatuwezi kuacha kusema yale tuliyoyaona na kuyasikia.” **21** Baada ya vitisho vingi, wakawaacha waende zao. Hawakuona njia yoyote ya kuwaadhibu, kwa sababu ya watu, kwa kuwa watu wote walikuwa wakimsifu Mungu kwa kile kilichokuwa kimetukia. **22** Kwa kuwa umri wa yule mtu aliyekuwa ameponya kwa muujiza ulikuwa zaidi ya miaka arobaini. **23** Punde Petro na Yohana walipoachiliwa, walirudi kwa waumini wenzao wakawaeleza waliyoambwa na viongozi wa makuhani na wazee. **24** Watu waliposikia hayo, wakainua sauti zao, wakamwomba Mungu kwa pamoja, wakisema, “Bwana Mwenyezi, uliyezumba mbingu na nchi na bahari, na vitu vyote vilivymo. **25** Wewe ulisema kwa Roho Mtakatifu kupitia kwa kinywa cha baba yetu Daudi, mtumishi wako, ukasema: “Mbona mataifa wanaghadhhibika, na kabilia za watu zinawaza ubatili? **26** Wafalme wa dunia wamejipanga, na watawala wanakusanya pamoja dhidi ya Bwana na dhidi ya Mpakwa Mafuta wake.” **27** Ni kweli Herode na Pontio Pilato pamoja na watu wa Mataifa na Waisraeli, walikusanya katika mji huu dhidi ya mwanao mtakatifu Yesu uliyemtia mafuta. **28** Wao wakafanya yale ambayo uweza wako na mapenzi yako ya likuwa yamekusudia yatokee tangu zamani. **29** Sasa, Bwana angalia vitisho vyao na utuwezeshe sisi watumishi wako kulinena neno lako kwa ujasiri mkuu. **30** Nyoosha mkuo wako ili kuponya wagonjwa na kutenda ishara na muujiza kwa jina la Mwanao mtakatifu Yesu.” **31** Walipokwisha kuomba, mahali walipokuwa wamekutanika pakatikiswa, wote wakajazwa na Roho Mtakatifu, wakanena neno la Mungu kwa ujasiri. **32** Wale walioamini wote walikuwa na moyo mmoja na nia moja. Wala hakuna hata mmoja aliyesema chochote alichokuwa nacho ni mali yake mwenywewe, lakini walishirikiana kila kitu walichokuwa nacho. **33** Mitume wakatoa ushuhuda wa kufufuka kwa Bwana Yesu kwa nguvu nyingi na neema ya Mungu ilikuwa juu yao wote. **34** Wala hapakuwepo mtu yeoye mionganii mwao aliyekuwa mhitaji, kwa sababu mara kwa mara wale walikuwa na mashamba na nyumba waliviua, wakaleta thamani ya vitu vilivyouzuwa, **35**

wakaiweka miguuni pa mitume, kila mtu akagawiwa na wazee wote wa Israeli wakatuma wale mitume kadiri ya mahitaji yake. **36** Yosefu, Mlawi kutoka Kipro, waletwe kutoka gerezani. **22** Lakini wale walinzi ambaye mitume walimwita Barnaba (maana yake Mwana wa Faraja), **37** aliiza shamba alilokuwa nalo, akaleta hizo fedha alizopata na kuziweka miguuni pa mitume.

5 Lakini mtu mmoja jina lake Anania pamoja na mkewe Safira waliuza kiwanja. **2** Huku mkewe akijua kikamilifu, Anania alificha sehemu ya fedha alizopata, akaleta kiasi kilichobaki na kukiweka miguuni pa mitume. **3** Petro akamuuliza, “Anania, mbona Shetani ameujaza moyo wako ili kumwambia uongo Roho Mtakatifu, ukaficha sehemu ya fedha ulizopata kutohana na kiwanja? **4** Je, kabla hujauza hicho kiwanja si kilikuwa mali yako? Hata baada ya kukiiza, fedha ulizopata si zilikuwa kwenye uwemo wako? Kwa nini basi umewaza hila hii moyoni mwako kufanya jambo kama hili? Wewe hukumwambia uongo mwandanadamu bali Mungu.” **5** Anania aliposikia maneno haya akaanguka chini na kufa. Hofu kuu ikawapata wote waliosikia jambo lililokuwa limetukia. **6** Vijana wakaja, wakaufunga mwili wake sanda, wakamchukua nje kumzika. **7** Saa tatu baadaye mkewe Anania akaingia, naye hana habari ya mambo yaliyotukia. **8** Petro akamuuliza, “Niambie, je, mliuza kiwanja kwa thamani hii?” Akajibu, “Ndiyo, tuliuza kwa thamani hiyo.” **9** Ndipo Petro akamwambia, “Imekuwaje mkakubaliana kumjaribu Roho wa Bwana? Tazama! Nyayo za vijana waliomzika mumeo ziko mlangoni, wewe nawe watakuchukua nje.” **10** Saa ile ile akaanguka chini miguuni mwake na kufa. Nao wale vijana wakaingia, wakamkuta amekufa, wakamchukua wakamzika kando ya mumewe. **11** Hofu kuu ikalipata kanisa lote pamoja na watu wote waliosikia juu ya matukio haya. **12** Mitume wakafanya ishara nydingi na miujiza mionganini mwa watu. Walioamini wote walikuwa wakikusanyika katika ukumbi wa Solomoni. **13** Hakuna mtu mwininge aliyethibutu kuambatana nao ijapokuwa waliheshimiwa sana na watu. **14** Hata hivyo, waliomwamini Bwana wakazidi kuongezeka, wanaume na wanawake. **15** Hata wakawa wanawaleta wagonjwa na kuwalaza kwenye magodoro na kwenye vitanda barabarani ili yamkini Petro akipita kivuli chake kiwaguse baadhi yao. **16** Pia watu wakakusanyika kutoka miji iliyokuwa karibu na Yerusalem, wakileta wagonjwa na watu walioeteswa na pepo wachafu. Hao wote wakaponywa. **17** Kisha kuhani mkuu na wenzake wote waliokuwa pamoja naye, waliokuwa wa kundi la Masadukayo, wakajawa na vivu. **18** Wakawakamata mitume na kuwatia gerezani. **19** Lakini wakati wa usiku, malaika wa Bwana akaja, akafungua milango ya gereza na akawatoa nje. Akawaambia, **20** “Nendeni, mkasimame Hekaluni mkawaambia watu maneno yote ya uzima huu mpya.” **21** Waliposikia haya wakaenda Hekaluni alfajiri wakaendelea kufundisha watu. Kuhani mkuu na wale waliokuwa pamoja nao walipowasili, alikusanya baraza

na wazee wote wa Israeli wakatuma wale mitume wa Hekalu walipokwenda gerezani hawakuwakuta mitume mle. Kwa hiyo wakarudi na kutoa habari. **23** Wakasema, “Tumekuta milango ya gereza imefungwa sawasawa na askari wa gereza wamesimama nje ya mlango, lakini tulipofungua milango hakuwepo mtu ye yeyote ndani.” **24** Basi mkuu wa walinzi wa Hekalu na viongozi wa makuhani waliposikia haya, wakafadhaika na kushangaa sana kwa ajili yao kwamba jumbo hili litakuwaje. **25** Ndipo mtu mmoja akaja akaawambia, “Tazameni watu mliowatia gerezani wako Hekaluni wakiwafundisha watu.” **26** Ndipo yule mkuu wa walinzi wa Hekalu wakaenda pamoja na askari wakawaleta wale mitume, lakini bila ghasia kwa sababu walilogopa kupigwa mawe na watu. **27** Wakiisha kuwaleta mitume wakawaamuru kusimama mbele ya baraza ili kuhanu mkuu awahoji. **28** “Tuliwaonya kwa nguvu msifundishe kwa jina hili, lakini ninyi mmeijaza Yerusalem yote mafundisho yenu na tena mmekusudia kuleta damu ya mtu huyu juu yetu.” **29** Petro na wale mitume wengine wakajibu, “Imetupasa kumtii Mungu kuliko wanadamu. **30** Mungu wa baba zetu alimfufua Yesu kutoka kwa wafu, ambaye ninyi mlimuuwa kwa kumtundika kwenye msalaba. **31** Mungu alimtukiza, akamweka mkonon wake wa kuume kuwa Kiongozi na Mwokozi ili awape Israeli toba na msamaha wa dhambi. **32** Nasi tu mashahidi wa mambo haya, vivyo hivyo na Roho Mtakatifu ambaye Mungu amewapa wale wanaomtii.” **33** Wale wajumbe wa baraza la wazee waliposikia haya, walijawa na ghadhabu, wakataka kuwaua mitume. **34** Lakini Farisayo mmoja, jina lake Gamalieli, aliyekuwa mwalimu wa sheria, aliyeheshimiwa na watu wote, akasimama mbele ya baraza akaamuru mitume wbolewe nje kwa muda. **35** Ndipo alipowaambia wajumbe wa baraza, “Enyi watu wa Israeli, fikirini kwa uangalifu mnayotaka kuwantendea watu hawa. **36** Kwa maana wakati uiolopita, aliiinka mtu mmoja jina lake Theuda, alijidai kuwa ye ye ni mtu maarufu, akapata wafuasi wapataao 400 walioambatana naye. Lakini aliuawa, na wafuasi wake wote wakatawanyika, wakawa si kitu. **37** Baada yake, alitokea Yuda Mgalilaya wakati wa kuorodhesha watu, naye akaongoza kundi la watu kuasi. Yeye pia aliuawa, nao wafuasi wake wakatawanyika. **38** Kwa hiyo, kwa habari ya jambo hili nawashauri, jiepusheni na watu hawa. Waachenii waende zao! Kwa maana kama kusudi lao na shughuli yao imetokana na mwandanadamu, haitafanikiwa. **39** Lakini ikiwa imetoka kwa Mungu, hamtaweza kuwazuia watu hawa. Badala yake mtajikuta mnapigana na Mungu.” **40** Wakapokea ushauri wa Gamalieli. Wakaita mitume ndani, wakaamuru wachapwe mijeledi, kisha wakawaagiza wasinene tena kwa jina la Yesu, wakawaachia waende zao. **41** Nao mitume wakatoka nje ya baraza, wakiwa wamejaa furaha kwa sababu wamehesabiwa kustahili kupata aibu kwa ajili ya jina la Yesu. **42** Kila siku,

Hekaluni na nyumba kwa nyumba, hawakuacha kufundisha na kuhubiri habari njema kwamba Yesu ndiye Kristo.

6 Basi ikawa katika siku hizo, wakati idadi ya wanafunzi ilipokuwa ikiongezekwa sana, palitokea manung'uniko kati ya Wayahudi wa Kiyunani, dhidi ya Waebrania kwa sababu wajane wao walishaulika katika mgawanyo wa chakula wa kila siku. **2** Wale mitume kumi na wawili wakakusanya wanafunzi wote pamoja wakasema, "Haitakuwa vyema sisi kuacha huduma ya neno la Mungu ili kuhudumu mezani. **3** Kwa hiyo ndugu, chagueni watu saba mionganini mwenu, watu wenye sifa njema, waliojawa na Roho Mtakatifu na hekima, ambaao tunaweza kuwakabidhi kazi hii, **4** nasi tutatumia muda wetu kuomba na huduma ya neno." **5** Yale waliyosema yakawapendeza watu wote, nao wakamchagua Stefano (mtu aliyejawa na imani na Roho Mtakatifu) pamoja na Filipo, Prokoro, Nikanori, Timoni, Parmena na Nikolao, mwongofu kutoka Antiochia. **6** Wakawaleta watu hawa mbele ya mitume, nao wakawaombea na kuwawekea mikono juu yao. **7** Neno la Mungu likazidi kuenea. Idadi ya wanafunzi ikazidi kuongezekwa sana katika Yerusealemu hata makuhani wengi wakaitii ile imani. **8** Stefano, akiba amejaan neema na nguvu za Mungu, alifanya ishara na mijuziwa mikubwa mionganini mwa watu. **9** Hata hivyo, ukainuka upinanzi wa watu wa Sinagogi la Watu Huru (kama lilivyo kuwa linaitwa), la Wayahudi wa Kirene na wa Iskanderia, na wengine kutoka Kilikia na Asia. Watu hawa wakaanza kupingana na Stefano. **10** Lakini hawakuweza kushindana na hekima yake wala huyo Roho ambaye alisema kwake. **11** Ndipo kwa siri wakawashawishi watu fulani waseme, "Tumemsikia Stefano akisema maneno ya kufuru dhidi ya Mose na dhidi ya Mungu." **12** Wakawachochea watu, wazee na walimu wa Sheria, nao wakamkamata Stefano wakamfikisha mbele ya baraza. **13** Wakaweka mashahidi wa uongo ambaao walishuhudia wakisema, "Mtu huyu kamwe haachi kusema dhidi ya mahali hapa patakatifu na dhidi ya Sheria. **14** Kwa maana tumemsikia akisema kwamba Yesu wa Nazareti atapaharibu mahali patakatifu na kubadili desturi zote tulizopewa na Mose." **15** Watu wote waliokuwa wameketi katika baraza wakimkazia macho Stefano, wakaona uso wake unang'a kama uso wa malaika.

7 Ndipo kuhani mkuu akamuuliza Stefano, "Je, mashtaka haya ni ya kweli?" **2** Stefano akajibu, "Ndugu zangu na baba zangu, nisikilizeni! Mungu wa utukufu alimtokea baba yetu Abrahamu, alipokuwa bado yuko Mesopotamia, kabla hajaishi Harani, **3** akamwambia, 'Ondoka kutoka nchi yako na kutoka kwa jamii yako, uende hadi nchi niitakayokuonyesha.' **4** "Hivyo aliondoka katika nchi ya Wakaldayo akaenda kukaa Harani. Baada ya kifo cha baba yake, Mungu akamtoa huko akamleta katika nchi hii ambayo mnaishi sasa. **5** Mungu hakumpa urithi wowote

katika nchi hii, hakumpa hata mahali pa kuweka wayo mmoja. Bali Mungu alimwahidi kuwa yeze na uzao wake baada yake wangeirithi hii nchi, ingawa wakati huo Abrahamu hakuwa na mtoto. **6** Mungu akasema naye hivi: 'Wazao wako watakuwa wageni kwenye nchi ambayo si yao, nao watafanya watumwa na kuteswa kwa miaka mia nne.' **7** Mungu akasema, 'Lakin mimi nitaliadhibu taifa watakalolitumikia kama watumwa, na baadaye watatoka katika nchi hiyo na wataniabudu mahali hapa.' **8** Ndipo akampa Abrahamu Agano la tohara. Naye Abrahamu akamzaa Isaki na kumtahiri siku ya nane. Baadaye Isaki akamzaa Yakobo, naye Yakobo akawazaaz wale wazee wetu kumi na wawili. **9** "Kwa sababu wazee wetu walimwonea wivu Yosefu ndugu yao, walimuza kama mtumwa huko Misri. Lakini Mungu alikuwa pamoja naye. **10** Akamwokoa kutoka matezo yote yaliyompata, tena akampa kibali na hekima aliposimama mbele ya Farao, mfalme wa Misri, ambaye alimweka kuwa mtawala juu ya Misri na juu ya jumba lote la kifalme. **11** "Basi kukawa na njaa katika nchi yote ya Misri na Kanaani, ikasababisha dhiki kubwa, nao baba zetu wakawa hawana chakula. **12** Lakini Yakobo aliposikia kwamba kuna nafaka huko Misri, aliwatuma baba zetu, wakaenda huko kwa mara yao ya kwanza. **13** Walipokwenda mara ya pili, Yosefu alijitambulisha kwa ndugu zake, nao ndugu zake Yosefu wakajulishwa kwa Farao. **14** Ndipo Yosefu akawatuma kumleta Yakobo baba yake pamoja na jamaa yake yote, jumla yao walikuwa watu sabini na watano. **15** Hivyo Yakobo akaenda Misri ambako yeye na baba zetu walifia. **16** Miili yao ilirudishwa Shekemu na kuizikwa katika kaburi ambalo Abrahamu alinunua kutoka kwa wana wa Hamori kwa kiasi fulani cha fedha. **17** "Lakini wakati ulipokuwa unakaribia wa kutimizwa kwa ile ahadi ambayo Mungu alikuwa amempa Abrahamu, watu wetu walizidi kuongezekwa sana huko Misri. **18** Ndipo mfalme mwingine ambaye hakujua lolote kuhusu Yosefu akatawalida Misri. **19** Huyu mfalme akawatende watu wetu hila na kuwatesa baba zetu kwa kuwalazimisha wawatupe watoto wao wachanga ili wafe. **20** "Wakati huo Mose alizaliwa, naye hakuwa mtoto wa kawaida. Akalelewa nyumbani kwa baba yake kwa muda wa miezi mitatu. **21** Waliposhindwa kumficha zaidi, wakamweka nije mtoni na binti Farao akamchukua akamtnanza kama mtoto wake mwenyewe. **22** Mose akafundishwa hekima yote ya Wamisri, akawa mtu hodari kwa maneno na matendo. **23** "Mose alipokuwa na umri wa miaka arobaini aliamua kuwatemelea ndugu zake Waisraeli. **24** Aliona mmoja wao akidhulumiwa na Mmisri, akamtetea yule aliyeonewa, akampiga yule Mmisri akamuua kulipiza kisasi. **25** Mose alidhani kuwa ndugu zake wangetambua kwamba Mungu anamatumia ili kuwaokoa, lakini wao hawakuelewa. **26** Siku iliyofuata Mose aliwakuta Waisraeli wawili wakigombana, akajaribu kuwapatanisha kwa kuwaambia, 'Enyi watu, ninyi ni ndugu, mbona mnataka kudhulumiana?' **27**

"Lakini yule mtu aliyejikuwa akimdhulumu mwenzake Yakobo maskani. **47** Lakini alikuwa Solomoni ndiye akamsukuma Mose kando, akamuuliza, 'Ni nani alimjengea Mungu nyumba. **48** "Hata hivyo, Yeye aliyejufanya mtawala na mwamuzi juu yetu? **28** Je, Aliye Juu Sana hakai kwenye nyumba zilizojengwa unataka kuniua kama ulivyomuua yule Mmisri jana?" **29** Mose aliposikia maneno haya, alikimbilia huko **49** "Mbingu ni kiti changu cha enzi, nayo dunia ni Midiani alikokaa kama mgeni, naye akapata watoto wawili wa kiume. **30** "Basi baada ya miaka arobaini ya namna gani? asema Bwana. Au mahali pangu pa kupita, malaika wa Mungu akamtokea Mose jangwani kupumzikia patakuwa wapi? **50** Je, mkono wangu karibu na Mlima Sinai katika kichaka kilichokuwa haukufanya vitu hivi vyote?" **51** "Enyi watu wenye kinawaka moto. **31** Alipoona mambo haya, alishangaa shingo ngumu, msiotahiriwa mioyo wala masikio, yale maono. Aliposogea ili aangalie kwa karibu, daima hamwachi kumpinga Roho Mtakatifu, kama akaisikia sauti ya Bwana, ikisema: **32** 'Mimi ndimi Mungu wa baba zako, Mungu wa Abrahamu, Isaki na Yakobo.' Mose alitetemeka kwa hofu na hakuthubutu kutazama. **33** "Ndipo Bwana akamwambia, 'Vua viatu vyako kwa maana mahali unaposimama ni patakatifu. **34** Hakika nimeona mteso ya watu wangu huko Misri. Nimesikia kilio chao cha uchungu, nami nimeshuka ili niwaokoe. Basi sasa njoo, nami nitakutuma Misri.' **35** Stefano, akiwa amejaa Roho Mtakatifu, alikaza macho "Huyu ndiye Mose yule waliyemkataa wakisema, 'Ni nani aliyejufanya mtawala na mwamuzi juu yetu?' **36** Alika ametumwa na Mungu mwenyewe kuwa aliyejuntokea katika kile kichaka. **37** "Huyu ndiye yule Mose aliyejewaambia Waisraeli, 'Mungu atawainulia nabii kama mimi kutoka mionganini mwa ndugu zenu wenyewe.' **38** Huyu ndiye yule Mose aliyejikuwa katika kusanyiko huko jangwani, ambaye malaika alisema naye pamoja na baba zetu kwenye Mlima Sinai, naye akapokea maneno yaliyo hai ili atupatie. **39** "Lakini baba zetu walikataa kumtii Mose, badala yake wakamkataa na kuitelekeza mioyo yao Misri tena. **40** Wakamwambia Aroni, 'Tufanye miungu watakaotongoza, kwa maana mtu huyu Mose aliyetutoa nchi ya Misri, hatujui yaliyompata.' **41** Huu ni ume wakati walitengeneza sanamu katika umbo la ndama, wakaitetea sadaka kufanya maadhimisho kwa ajili ya kile kitu walichokitengeneza kwa mikono yao wenyewe. **42** Ndipo Mungu akageuka, akawaacha waabudu jeshi lote la mbinguni, kama ilivyoandikwa katika Kitabu cha Manabii: "Je, mlinileeta dhabihu na sadaka kwa miaka arobaini kule jangwani, ee nyumba ya Israeli? **43** La, ninyi mliinua madhabahu ya Moleki, na nyota ya mungu wenu Refani, vinyago mliviyotengeneza ili kuviaibudu. Kwa hiyo nitawapeleka mbali' kuliko Babeli. **44** "Baba zetu walikuwa na lile Hema la Ushuhuda huko jangwani. Lilikuwa limetengenezwa kama Mungu alivyokuwa amemwelekeza Mose, kulingana na kielelezo alichoona. **45** Baba zetu wakiisha kulipokea hema kwa kupokezana wakiongozwa na Yoshua katika milki ya nchi kutoka kwa yale mataifa ambayo Mungu aliyafulikuwa mbele yao, nalo likadumu katika nchi mpaka wakati wa Daudi, **46** ambaye alipata kibali kwa Mungu, naye akaomba kwamba ampatie Mungu wa kwa mikono ya wanadamu. Kama nabii alivyosema: **49** "Mbingu ni kiti changu cha enzi, nayo dunia ni mahali pa kuweka miguu yangu. Mtanijengea nyumba ya namna gani? asema Bwana. Au mahali pangu pa ambaye baba zenu hawakumtesa? Waliwaua wale walitabiri habari za kuja kwake yule Mwenye Haki. Nanyi sasa mmekeuwa wasaliti wake na wauaji. **53** Ninyi ndio mlipokea sheria zilizoletwa kwenu na malaika, lakini hamkuzitii." **54** Waliposikia haya wakaghadhhibika, wakamsagia meno. **55** Lakini yeye Stefano, akiwa amejaa Roho Mtakatifu, alikaza macho "Tazameni! Naona mbingu zimefunguka, na Mwana wa Adamu amesimama upande wa kuume wa Mungu." **56** Akasema, **57** Lakini wao wakapiga kelele kwa sauti kubwa, wakaziba masikio yao, wakamrukia kwa nia moja. **58** Wakamtupa nje ya mji, wakampiga kwa mawe. Nao mashahidi wakaweka mavazi yao miguuni mwa kijana mmoja ambaye jina lake aliiwa Sauli. **59** Walipokuwa wakimpiga mawe, Stefano aliomba, "Bwana Yesu, pokhea roho yangu." **60** Kisha akapiga magoti, akalia kwa sauti kubwa akasema, "Bwana usiwahesabie dhambi hii." Baada ya kusema hayo, akalala.

8 Naye Sauli alikuwepo pale, akiridhia kuuawa kwa Stefano. Siku ile kukatukia mteso makuu dhidi ya kanisa huko Yerusalem, waumini wote isipokuwa mitume wakatawanyika, wakakimbilia Uyahudi na Samaria. **2** Watu wacha Mungu wakamzika Stefano na kumwombolezea sana. **3** Lakini kwa habari ya Sauli alikuwa analiharibu kanisa, akiingia nyumba kwa nyumba, akiwaburuta wanawake na wanaume na kuwatupa gerezani. **4** Kwa hiyo wale walitawanyika wakalihubiri neno la Mungu kila mahali walipokwenda. **5** Filipo akateremka mji mmoja wa Samaria akawahubiria habari za Kristo **6** Watu walipomsikia Filipo na kuona ishara na miujiza aliyofanya, wakasililiza kwa bidii yale aliyosema. **7** Pepo wachafu wakawa wakiwatoka watu wengi huko wakipiga kelele na wengi waliopooza na niwete wakaponywa. **8** Hivyo pakawa na furaha kuu katika mji huo. **9** Basi mtu mmoja jina lake Simoni alikuwa amefanya uchawi kwa muda mrefu katika mji huo akiwashangaza watu wote wa Samaria. Alijitapa kwamba yeje ni mtu mkuu, **10** nao watu wote wakubwa kwa wadogo wakamsikiliza na kumaka, wakisema: "Mtu huyu ndiye uweza wa Mungu ujulikanao kama 'Uweza Mkuu.'" **11** Wakamfuta kwa sababu kwa muda mrefu alikuwa amewashangaza kwa uchawi wake. **12** Lakini watu walipomwamini Filipo alipohubiri habari

njema za Ufalme wa Mungu na jina la Yesu Kristo, za Yesu. **36** Walipokuwa wakiendelea na safari wakabatizwa wanaume na wanawake. **13** Simoni wakafika mahali palipokuwa na maji, yule towashi naye akaamini na akabatizwa. Akamuuta Filipo kila mahali, akistaajabishwa na ishara kuu na mijiza aliyoiona. **14** Basi mitume waliokuwa Yerusalem waliposikia kuwa Samaria wamelipokea neno la Mungu, wakawatuma Petro na Yohana waende huko. **15** Nao walipofika wakaombe ili wampokee Roho Mtakatifu, **16** kwa sababu Roho Mtakatifu alikuwa bado hajawashukia hata mmoja ila wamebatizwa tu katika jina la Bwana Yesu. **17** Ndipo Petro na Yohana wakaweka mikono yao juu ya wale waliobatizwa, nao wakapokea Roho Mtakatifu. **18** Simoni alipoona kuwa watu wanapokea Roho Mtakatifu mitume walipoweka mikono juu yao, akataka kuwapa fedha **19** akisema, “Nipeni na mimi uwezo huu ili kila mtu nitakayeweka mikono yangu juu yake apate kupokea Roho Mtakatifu.” **20** Petro akamjibu, “Fedha yako na iangamie pamoja nawe, kwa sababu ulidhani unaweza kununua karama ya Mungu kwa fedha! **21** Wewe huna sehemu wala fungu katika huduma hii kwa kuwa moyo wako si mnyofu mbele za Mungu. **22** Kwa hiyo tubu kwa uovu huu wako na umwombe Bwana. Yamkini aweza kukusamehe mawazo uliyo nayo moyoni mwako. **23** Kwa maana ninaona kwamba wewe umejawa na uchungu na ni mfungwa wa dhambi.” **24** Ndipo Simoni akajibu, “Niombeenii kwa Bwana, ili hayo mlipyosema lolote yasinitukie.” **25** Nao walipokwisha kutoa ushuhuda na kuhubiri neno la Bwana, wakarudi Yerusalem wakihubiri Injili katika vijiji vingi nya Samaria. **26** Basi malaika wa Bwana akamwambia Filipo, “Nenda upande wa kusini kwenye ile barabara itokayo Yerusalem kuelekea Gaza ambayo ni jangwa.” **27** Hivyo akaondoka. Akiwa njiani akakutana na towashi wa Kushi, aliyekuwa afisa mkuu, mwene yembele yaa huzuni zote za Kandake, Malkia wa Kushi. Huyu towashi alikuwa amekwenda Yerusalem ili kuabudu, **28** naye akiwa njiani kurudi nyumbani alikuwa ameketi garini mwake akisoma kitabu cha nabii Isaya. **29** Roho Mtakatifu akamwambia Filipo, “Nenda kwenye lile gari ukae karibu nalo.” **30** Ndipo Filipo akakimbilia lile gari na kumsikia yule mtu anasoma kitabu cha nabii Isaya. Filipo akamuuliza, “Je, unaelewa hayo usomayo?” **31** Yule towashi akasema, “Nitawezaje kuelewa mtu asiponifafanulia?” Hivyo akamkaribisha Filipo ili apande na kuketi pamoja naye. **32** Huyu towashi alikuwa anasoma fungu hili la Maandiko: “Aliongozwa kama kondoo aendaye machinjoni, kama mwana-kondoo anyamazavyo mbele yake yule amkataye manyoya, hivyo hakufungua kinywa chake. **33** Katika kufedheheshwa kwake alinyimwa haki yake. Nani awezaye kueleza juu ya kizazi chake? Kwa maana maisha yake yaliondolewa kutoka duniani.” **34** Yule towashi akamuuliza Filipo, “Tafadhalii niambie, nabii huyu anena habari zake mwenyewe au habari za mtu mwagine?” **35** Ndipo Filipo akaanza kutumia fungu lile la Maandiko, akamweleza habari njema za Yesu. **36** Walipokuwa wakiendelea na safari akamuuliza Filipo, “Tazama, hapa kuna maji. Kitu gani kitanizuia nisibatizwe?” [**37** Filipo akamwambia, “Kama ukiamini kwa moyo wako wote unaweza kubatizwa.” Akajibu, “Naamini kuwa Yesu Kristo ni Mwana wa Mungu.”] **38** Naye akaamuru lile gari lisimamishwe. Wakateremka kwenye maji wote wawili, yule towashi na Filipo, naye Filipo akambatiza. **39** Nao walipopanda kutoka kwenye maji, ghafula Roho wa Bwana akamnyakua Filipo, naye towashi hakumwona tena, lakini akaenda zake akifurahi. **40** Filipo akajikuta yuko Azoto, akasafiri akihubiri Injili katika miji yote mpaka alipofika Kaisaria.

9 Wakati ule ule, Sauli alikuwa bado anazidisha vitisho nya kuua wanafunzi wa Bwana, akamwendea kuhani mkuu, **2** naye akamwomba kuhani mkuu ampe barua za kwenda kwenye masinagogi huko Dameski, ili akimkuta mtu yeote wa Njia Ile, akiwa mwanaume au mwanaamke, aweze wuafunga na kuwaleta Yerusalem. **3** Basi akiwa katika safari yake, alipokaribia Dameski, ghafula nuru kutoka mbinguni ikamwangaza kotekote. **4** Akaanguka chini, akasikta sauti ikimwambia, “Sauli, Sauli, mbona unanitesa?” **5** Sauli akajibu, “U nani wewe, Bwana?” Ile sauti ikajibu, “Mimi ni Yesu unayemtesa. **6** Sasa inuka uingie mjini, nawe utaambiwa yakupasayo kutenda.” **7** Watu waliokuwa wakisafiri pamoja na Sauli wakasimama bila kuwa na la kusema, kwa sababu walisikia sauti lakini hawakumwona aliyekuwa akizungumza. **8** Sauli akainuka kutoka pale chini na alipojaribu kufungua macho yake hakuweza kuona kitu chochote. Basi wakamshika mkono wakamwongoza mpaka Dameski. **9** Naye kwa muda wa siku tatu alikuwa kipofu naye hakula wala kunywa chochote. **10** Huko Dameski alikuwepo mwanafunzi mmoja jina lake Anania. Bwana alimwita katika maono, “Anania!” Akajibu, “Mimi hapa Bwana.” **11** Bwana akamwambia, “Ondoka uende katika barabara iitwayo Nyofu ukaulize katika nyumba ya Yuda mtu kutoka Tarso, jina lake Sauli, kwa maana wakati huu anaomba, **12** katika maono amemwona mtu aitwaye Anania akija na kuweka mikono juu yake ili apate kuona tena.” **13** Anania akajibu, “Bwana, nimesikia kutoka kwa watu wengi habari nyangi kuhusu mtu huyu na madhara yote aliywotendea watakatifu wako huko Yerusalem. **14** Naye amekujia hapa Dameski akiwa na mamlaka kutoka kwa viongozi wa makuhani ili awakamate wote wanaotaja jina lako.” **15** Lakini Bwana akamwambia Anania, “Nenda! Mtu huyu ni chombo changu kiteule nilichokichagua, apate kulichukua Jina langu kwa watu wa Mataifa na wafalme wao na mbele ya watu wa Israeli. **16** Nami nitamwonyesha jinsi impasavyo kuteseka kwa ajili ya Jina langu.” **17** Kisha Anania akaenda kwenye ile nyumba, akingia ndani. Akaweka mikono yake juu ya Sauli akasema, “Ndugu Sauli, Bwana Yesu aliyeutokea njiani amenituma kwako

ili upate kuona tena na ujazwe Roho Mtakatifu.” akaenda nao, naye alipowasili, wakampeleka hadi **18** Ghafula vitu kama magamba vikaanguka chini, kwenye chumba cha ghorofani alipokuwa amelazwa. kutoka machoni mwa Sauli, akapata kuona tena. Wajane wengi walismama karibu naye wakilia na Akasimama, akabatizwa. **19** Baada ya kula chakula, kuonyesha majoho na nguo nyininge ambazo Dorkasi alikwa amewashonea alipokuwa pamoja nao. **40** Petro akawatoa wote nje ya kile chumba, kisha kuhubiri kwenye masinagogi kwamba “Yesu Kristo akapiga magoti akaomba, akaugeukia ule mwili ni Mwana wa Mungu” **21** Watu wote waliomsikia na alipomwona Petro, akaketi. **41** Petro akamshika aliyesabibsha maangamizi makuu huko Yerusalem miongoni mwa watu walitolitaja jina hili? Naye si amekuha hapa kwa kusudi la kuwakamata na kuwapeleka wakiwa wafungwa mbele ya viongozi wa makuhani?” **22** Sauli akazidi kuwa hodari na kuwashangaza Wayahudi walioishi Dameski kwa kuthibitisha kuwa Yesu ndiye Kristo. **23** Baada ya siku nyingi kupita, Wayahudi wakafanya shauri kumuua Sauli. **24** Lakini shauri lao likajulikana kwa Sauli. Wayahudi wakawa wanalinda malango yote ya mji, usiku na mchana ili wapate kumuua. **25** Lakini wafuasi wake wakamchukua usiku wakamshusha akiwa ndani ya kapu kuititia mahali penye nafasi ukutani. **26** Sauli alipofika Yerusalem akajaribu kuijunga na wanafunzi lakini wote walimwogopa, kwa maana hawakuamini kwamba kweli naye alikuwa mwanafunzi. **27** Lakini Barnaba akamchukua, akampeleka kwa wale mitume. Akwaeleza jinsi Sauli akiwa njiani alivyomwona Bwana, jinsi Bwana alivyosema naye na jinsi alivyohubiri kwa ujasiri kwa jina la Yesu huko Dameski. **28** Kwa hiyo Sauli akakaa nao akitembea kwa uhuru kila mahali huko Yerusalem, akihubiri kwa ujasiri katika jina la Bwana. **29** Alinena na kuhojiana na Wayahudi wenye asili ya Kiyunani lakini wao walijaribu kumuua. **30** Wale ndugu walipopata habari wakampeleka hadi Kaisaria, wakamsafirisha kwenda Tars. **31** Ndipo kanisa katika Uyahudi wote, Galilaya na Samaria likafurahia wakati wa amani. Likatiwa nguvu, na kwa faraja ya Roho Mtakatifu, idadi yake ikazidi kuongezeka, na likaendelea kudumu katika kumcha Bwana. **32** Petro alipokuwa akisafiri sehemu mbalimbali, alikwendwa kuwatemelea watakatifu walioishi huko Lida. **33** Huko alimkuta mtu mmoja aitwaye Ainea, ambaye alikuwa amepooza na kwa muda wa miaka minane alikuwa hajaondoka kitandani. **34** Petro akamwambia, “Ainea, Yesu Kristo anakuponya, inuka utandike kitanda chako.” Mara Ainea akainuka. **35** Watu wote wa Lida na Sharoni walipomwona Ainea akitembea wakamgeukia Bwana. **36** Huko Yafa palikuwa na mwanafunzi jina lake Tabitha (ambalo kwa Kiyunani ni Dorkasi). Huyu alikuwa mkarimu sana, akitenda mema na kuwasaidia maskini. **37** Wakati huo akaugua, akafa na wakiisha kuuosha mwili wake wakauweka katika chumba cha ghorofani. **38** Kwa kuwa Yafa hapakuwa mbali sana na Lida, wanafunzi waliposikia kwamba Petro yuko huko waliwatuma watu wawili kwake ili kumwomba, “Tafadhalii njoo huku pasipo kukawia.” **39** Kwa hiyo Petro akainuka na wajane akamkabidhi kwao akiwa hai. **42** Habari hizi zikajulikana sehemu zote za Yafa na watu wengi wakamwamini Bwana. **43** Petro akakaa Yafa kwa siku nyingi akiishi na Simoni mtengenezaji ngozi.

10 Katika mji wa Kaisaria palikuwa na mtu jina lake Kornelio, ambaye alikuwa jemadari wa kile kilichojulikana kama kikosi cha Kiitalia. **2** Yeye alikuwa mcha Mungu pamoja na wote wa nyumbani mwake. Aliwapa watu sadaka nyingi na kumwomba Mungu daima. **3** Siku moja alasiri, yapata saa tisa, aliona maono waziwazi, malaika wa Mungu akimjia na kumwambia, “Kornelio!” **4** Kornelio akamkazia macho kwa hofu akasema, “Kuna nini, Bwana?” Malaika akamwambia, “Sala zako na sadaka zako kwa maskini zimefika juu na kuwa ukumbusho mbele za Mungu. **5** Sasa tuma watu waende Yafa wakamwite mtu mmoja jina lake Simoni aitwaye Petro. **6** Yeye anaishi na Simoni mtengenezaji ngozi ambaye nyumba yake iko kando ya bahari.” **7** Yule malaika aliyekuwa akizungumza naye alipoondoka, Kornelio akawaita watumishi wake wawili pamoja na askari mmoja mcha Mungu aliyekuwa miongoni mwa wale waliomtumikia. **8** Akawaambia mambo yote yaliyotukia, kisha akawatuma waende Yafa. **9** Siku ya pili yake, walipokuwa wameukaribia mji, wakati wa adhuhuri, Petro alipanda juu ya nyumba kuomba. **10** Alipokuwa akiomba akahisi njaa, akatamani kupata chakula. Lakini wakati walikuwa wakiandaa chakula, akalala usingizi mzito sana. **11** Akaona mbingu zimefunguka na kitu kama nguo kubwa kikishushwa duniani kwa ncha zake nne. **12** Ndani yake walikuwepo aina zote za wanyama wenye miguu minne, nao watambao nchini, na ndege wa angani. **13** Ndipo sauti ikamwambia “Petro, ondoka, uchinje na ule.” **14** Petro akajibu, “La hasha Bwana! Sijawahi kamwe kula kitu chocote kilicho najisi.” **15** Ile sauti ikasema naye mara ya pili, “Usikiite najisi kitu chocote Mungu alichokitakasa.” **16** Jambo hili lilitokea mara tatu na ghafula ile nguo ikarudishwa mbinguni. **17** Wakati Petro akiwa bado anajiliza kuhusu maana ya maono haya, wale watu waliokuwa wametumwa na Kornelio wakaipata nyumba ya Simoni mtengenezaji wa ngozi wakawa wamesimama mbele ya lango. **18** Wakabisha hodi na kuuliza kama Simoni aliyeitwa Petro alikuwa anaishi hapo. **19** Wakati Petro akiwa anafikiria juu ya yale maono, Roho Mtakatifu akamwambia, “Simoni, wako watu watatu wanaokutafuta. **20** Inuka na ushuke, usisite kwenda

nao kwa kuwa mimi nimewatumma.” **21** Petro akashuka na kuwaambia wale watu waliokuwa wametumwa kutoka kwa Kornelio, “Mimi ndiye mnayenitafuta. Mmekuja kwa sababu gani?” **22** Wale watu wakamjibu, “Tumetumwa na Kornelio yule jemadari. Yeye ni mtu mwema anayemcha Mungu, na anaheshimiwa na Wayahudi wote. Yeye ameagizwa na malaika mtakatifu akukaribishe nyumbani kwake, ili asikilize maneno utakayomwambia.” **23** Basi Petro akawakaribisha wakafuatana naye ndani, akawapa pa kulala. Kesho yake akaondoka pamoja nao, na baadhi ya ndugu kutoka Yafa wakafuatana naye. **24** Siku iliyofuata wakawasili Kaisaria. Kornelio alikuwa akiwangoja pamoja na jamaa yake na marafiki zake wa karibu. **25** Petro alipokuwa akiingia ndani, Kornelio alikuja kumlaki, akaanguka miguuni pake kwa heshima. **26** Lakini Petro akamwinua akamwambia, “Simama, mimi ni mwanadamu tu.” **27** Petro alipokuwa akizungumza naye akaingia ndani na kukuta watu wengi wamekusanyika. **28** Akawaambia, “Mnajua kabisa kwamba ni kinyume cha sheria yetu Myahudi kuchangamana na mtu wa Mataifa au kumtembelea. Lakini Mungu amenionyesha kwamba nisimwite mtu yejote kuwa najisi au asiye safi. **29** Ndiyo sababu ulipotuma niitwe nilikuja bila kupinga lolote. Basi sasa naomba unieleze kwa nini umeniita?” **30** Kornelio akajibu, “Siku nne zilizopita, nilikuwa nyumbani nikisali saa kama hii, saa tisa alasiri. Ghafula mtu aliyeavaa nguo zilizong’aa akasimama mbele yangu, **31** akasema, ‘Kornelio, maombi yako yamesikiwa na sadaka zako kwa maskini zimekumbukwa mbele za Mungu. **32** Basi tuma watu waende Yafa wakaulize mtu mmoja Simoni aitwaye Petro, yeje ni mgeni katika nyumba ya Simoni mtengenezaji ngozi, ambaye nyumba yake iko kando ya bahari.’ **33** Nilituma watu kwako mara moja, nawe umefanya vyema kujaa. Basi sasa sisi sote tuko hapa mbele za Mungu kuyasikiliza yote ambayo Bwana amekuamuru kuntuambia.” **34** Ndipo Petro akafungua kinywa chake akasema, “Mungu hana upendeleo, **35** Lakini katika kila taifa, kila mtu amchaye na kutenda yaliyo haki hukubaliwa naye. **36** Ninyi mnajua ule ujumbe uliotumwa kwa Israeli, ukitangaza habari njema za amani kwa Yesu Kristo. Yeye ni Bwana wa wote. **37** Mnajua yale yaliyotukia katika Uyahudi wote kuanzia Galilaya baada ya mahubiri ya Yohana Mbatizaji: **38** Jinsi Mungu alivyomtia Yesu wa Nazareti mafuta katika Roho Mtakatifu na jinsi alivyokwenda huku na huko akitenda mema na kuponya wote waliokuwa wameonewa na nguvu za ibilisi, kwa sababu Mungu alikuwa pamoja naye. **39** “Sisi ni mashahidi wa mambo yote aliyoyafanya katika Uyahudi na Yerusalem. Wakamuua kwa kumtundika msalabani. **40** Lakini Mungu alimfufua kutoka kwa wafu siku ya tatu na akamwezesha kuonekana na watu. **41** Hakuonekana kwa watu wote, lakini kwetu sisi tuliochaguliwa na Mungu kuwa mashahidi, ambaa tulikula na kunywa naye baada ya kufufuka kwake kutoka kwa wafu.

42 Naye alituamuru kuhubiri kwa watu wote na kushuhudia kwamba ndiye alitiwa mafuta na Mungu kuwa hakimu wa walio hai na wafu. **43** Manabii wote walishuhudia juu yake kwamba kila mtu amwaminiye hupokea msamaha wa dhambi katika Jina lake.” **44** Wakati Petro alikuwa akisema maneno haya, Roho Mtakatifu aliwashukia wote waliokuwa wakisikiliza ule ujumbe. **45** Wale wa tohara walioamini waliokuja na Petro walishangaa kwa kuona kuwa kipawa cha Roho Mtakatifu kimemwagwaju ya watu wa Mataifa. **46** Kwa kuwa waliwasikia wakinena kwa lugha mpya na kumwadhimisha Mungu. Ndipo Petro akasema, **47** “Je, kuna mtu yejote anayeweza kuzuia watu hawa wasibizitwe kwa maji? Wamepokea Roho Mtakatifu kama sisi tulivyompokea.” **48** Kwa hiyo akaamuru wabatizwe kwa jina la Yesu Kristo. Wakamsihi Petro akae nao kwa siku chache.

11 Mitume na ndugu walioamini waliokuwa huko Uyahudi wakasikia kuwa watu wa Mataifa nao wamepokea neno la Mungu. **2** Hivyo Petro alipopanda Yerusalem, wale wa tohara waliokuwa wameamini wakamshutumu, **3** wakisema, “Ulikwenda kwa watu wasiotahiriwa na kula pamoja nao.” **4** Ndipo Petro akaanza kuwaeleza kuhusu mambo yote yalivyotokea hatua kwa hatua akisema, **5** “Nilikuwa katika mji wa Yafa nikiomba, nami nikapitiwa na usingizi wa ghafula, nikaona maono. Kulikuwa na kitu kama nguo kubwa ikishuka kutoka mbinguni, ikishushwa kwa ncha zake nne, nayo ikanikaribia. **6** Nilipoangalia ndani yake kwa karibu niliona wanyama wenye miguu minne wa nchini, wanyama wa mwitu, watambaoa na ndege wa angani. **7** Ndipo nikasikia sauti ikiniambia, ‘Petro, ondoka uchinje na ule.’ **8** “Nikajibu, ‘La hasha Bwana! Kitu chochote kilicho najisi hakijaingia kinywani mwangu.’ **9** “Sauti ikasema kutoka mbinguni mara ya pili, ‘Usikiite najisi kitu chochote Mungu alichokitakasa.’ **10** Jambo hili lilitokea mara tatu, ndipo kile kitu kikavutwa tena mbinguni. **11** “Wakati ule ule watu watatu, waliokuwa wametumwa kutoka Kaisaria waliwasili katika nyumba nilyokuwa nikiaa. **12** Roho Mtakatifu akaniambia niende nao bila kuwa na ubaguzi kati yao na sisi. Hawa ndugu sita pia walifuatana nami, nasi tukaingia nyumbani mwa huyo Kornelio. **13** Akatuambia jinsi alivyoona malaika aliyeuka amesimama katika nyumba yake na kusema, ‘Tuma watu waende Yafa wakamlete Simoni aitwaye Petro. **14** Yeye atakupa ujumbe ambaa kwa huo wewe na wa nyumbani mwako wote mtaokoka.’ **15** “Nami nilipoanza kusema, Roho Mtakatifu akashuka juu yao kama vile alivyotushukia sisi hapo mwanzo. **16** Nami nikakumbuka neno la Bwana alivyosema, ‘Yohana alibatiza kwa maji, lakini ninyi mtabatizwa katika Roho Mtakatifu.’ **17** Basi ikiwa Mungu aliwapa hawa watu kipawa kile kile alichotupa sisi tuliomwamini Bwana Yesu Kristo, mimi ni nani hata nifikirie kuwa ningeweza kumpinga Mungu?” **18** Waliposikia haya hawakuwa na la kupinga zaidi. Nao wakamwadhimisha

Mungu wakisema, "Basi, Mungu amewapa hata watu yakitukia yalikuwa kweli. Alidhani kuwa anaona wa Mataifa toba iletayo uzima wa milele." **19** Basi wale maono. **10** Wakapita lindo la kwanza na la pili, ndipo waliotawanyika kwa ajili ya mateso yaliyotokana na kifo cha Stefano, wakasafiri hadi Foinike na Kipro na Antiokia. Nao hawakuhubiri lile Neno kwa mtu yejote isipokuwa Wayahudi. **20** Lakini baadhi yao walikuwepo wateru wa Kipro na Kirene, amba walipokuja Antiokia walinenwa na Wayunani pia wakiwahubiria habari njema za Bwana Yesu. **21** Mkono wa Bwana ulikuwa pamoja nao, nayo idadi kubwa ya watu wakaamini na kumgeukia Bwana. **22** Habari hizi zilipofika masikioni mwa kanisa huko Yerusalem, wakamtuma Barnaba aende Antiokia. **23** Alipofika na kuona madhahirisho ya neema ya Mungu, akafurahi na kuwatia moyo waendlee kuwa waaminifu kwa Bwana kwa miyo yao yote. **24** Barnaba alikuwa mtu mwema, aliyejaa Roho Mtakatifu, mwenye imani, nayo idadi kubwa ya watu wakaongezeka kwa Bwana. **25** Kisha Barnaba akaenda Tarso kumtafuta Sauli, **26** naye alipompata na Sauli wakakutana na kanisa na kufundisha idadi na Sauli wakakutana na kanisa la Antiokia kwa mara ya kwanza wanafunzi waliitwa Wakristo. **27** Mitume wakaamua wakati wa utawala wa Klaudio. **28** Mmoja wao, jina lake Agabo, aka simama akatabiri kwa uweza wa Roho Mtakatifu kwamba njaa kubwa itaenea ulimwengu mzima. Njaa hiyo ilitokea wakati wa utawala wa Klaudio. **29** Mitume wakaamua kwamba kila mtu, kulingana na uwezo alio nao, atoe msaada kwa ajili ya ndugu wanaoishi Uyahudi. **30** Wakafanya hivyo, misaada yao ikapelekwa kwa wazee kwa mikono ya Barnaba na Sauli.

12 Wakati huo huo Mfalme Herode Agripa aliwakamata baadhi ya watu wa kanisa. **2** Akaamuru Yakobo, ndugu yake Yohana, auwe kwa upanga. **3** Alipoona jambo hilo limewapendeza Wayahudi, akaendelea, akamkamata pia Petro. Hii ilitokea wakati wa Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu. **4** Baada ya kumkamata alimtia gerezani, chini ya ulinzi wa vikundi vinne nya askari, vyenye askari wanen kila kimoja. Herode alikuwa amekusudia kumtoa na kumfanyia mashtaka mbele ya watu baada ya Pasaka. **5** Kwa hiyo Petro akawekwa gerezani, lakini kanisa lilikuwa likimwombea kwa Mungu kwa bidii. **6** Usiku ule kabla ya siku ambayo Herode Agripa alikuwa amekusudia kumtoa na kumfanyia mashtaka, Petro alikuwa amelala katy ya askari wawili, akiwa amefungwa kwa minyororo miwili. Nao walinzi wa zamu walikuwa wakilinda penye lango la gereza. **7** Ghafula malaika wa Bwana akatoka na nuru ikamulika mle ndani ya gereza. Yule malaika akampiga Petro ubavuni na kumwamsha, akitesha, "Ondoka upesi!" Mara ile minyororo ikaanguka kutoka mikononi mwa Petro. **8** Yule malaika akamwambia, "Vaa nguo zako na viatu vyako." Petro akafanya hivyo. Kisha akamwambia, "Jifunge vazi lako na unifuate." **9** Petro akatoka mle gerezani akiwa amefuatana na yule malaika. Hakujua wakati huo kuwa yaliyokuwa

yakitukia yalikuwa kweli. Alidhani kuwa anaona wa Mataifa toba iletayo uzima wa milele." **19** Basi wale maono. **10** Wakapita lindo la kwanza na la pili, ndipo walifakika kwenye lango la chuma linaloolekeea mjini. Lango likawafungukia lenyewe, nao wakapita hapo wakatoka nje. Baada ya kutembea umbali wa mtaa mmoja, ghafula yule malaika akamwacha Petro. **11** Ndipo Petro akarudiwa na fahamu, akasema, "Sasa ninajua bila shaka yoyote kuwa Bwana amemtuma malaika wake na kuniokoa kutoka makucha ya Herode Agripa na kutoka matazamio yote ya Wayahudi." **12** Mara Petro alipotambua hili alikwenda nyumbani kwa Maria, mama yake Yohana aliyeitwa pia Marko, ambako watu wengi walikuwa wamekutana kwa maombi. **13** Petro alipobisha hodii kwenye lango la nje, mtumishi wa kike jina lake Roda, aka ja kumfungulia. **14** Alipoitambua sauti ya Petro, alifurahi mno akarudi bila kufungua na kuwaeleza kwamba, "Petro yuko langoni!" **15** Wakamwambia yule mtumishi wa kike, **16** Lakini Petro aliendelea kugonga langoni, nao kubwa ya watu. Ilikuwa ni katika kanisa la Antiokia walipofungua lango na kumwona Petro, walistaajabu sana. **17** Yeye akawaashiria kwa mkono wake wanyamaze kimya, akawaeleza jinsi Bwana aliviyomtoa gerezani. Naye akaongeza kusema, "Waelezeni Yakobo na ndugu wengine habari hizi." Kisha akaondoka akaenda sehemu nyininge. **18** Kulipokucha kukawa na fadhaa kubwa mionganii mwa wale askari kuhusu yaliyomtukia Petro. **19** Baada ya Herode kuamuru atafutwe kila mahali na bila kumpata, aliwahoji wale askari walinzi kisha akatoka amri wauawee. Basi Herode Agripa akatoka Uyahudi akaenda Kaisaria, akaaka huko kwa muda. **20** Basi Herode Agripa aliukwa amekasirishwa sana na watu wa Tiro na Sidoni. Hivyo watu wa miji hiyo miwili wakaungana pamoa wakatafuta kukutana naye. Wakiisha kuungwa mkono na Blasto, mtumishi maalum wa Mfalme Herode Agripa aliyeaminika, wakaomba mapatano ya amani maana nchi zao zilitigemea nchi ya huyo mafalme kwa mahitaji yao ya chakula. **21** Katika siku iliyochaguliwa Herode Agripa akavaya mavazi yake ya kifalme, akaketi kwenye kitu chake cha enzi na kuwahutubia watu. **22** Watu waliokuwa wamekusanyika wakapiga kelele, wakisema, "Hii si sauti ya mwanadamu, bali ni ya Mungu." **23** Ghafula, kwa kuwa Herode hakumpa Mungu utukufu, malaika wa Bwana wakapiga, naye akaliwa na chango, akafa. **24** Lakini neno la Mungu likaendelea mbele na kueniea, nao wengi wakaambatana nalo. **25** Barnaba na Sauli walipomaliza ile huduma yao iliowapeleka, wakarudi Yerusalem wakiwa pamoa na Yohana aitwaye Marko.

13 Katika kanisa huko Antiokia ya Shamu walikuwako manabii na walimu, yaani: Barnaba, Simeoni aitwaye Nigeri, Lukio Mkirene, Manaeni aliyekuwa amelelewa pamoa na Mfalme Herode Agripa, na Sauli. **2** Walipokuwa wakimwabudu Bwana

na kufunga, Roho Mtakatifu akasema, "Nitengeeni wangu, atakayetimiza mapenzi yangu yote." **23** Sauli na Barnaba kwa kazi ile maalum niliyowaitia." **3** "Kutoka uzao wa mtu huyu, Mungu amewaletea Ndipo baada ya kufunga na kuomba, wakawewekea Israeli Mwokozi Yesu, kama alivyoahidi. **24** Kabla mikono yao na wakawatumwa na Roho Mtakatifu, wakashuka kwa watu wote wa Israeli. **25** Yohana alipokuwa kwenda Seleukia na kutoka huko wakasafiri baharini anakamilisha kazi yake, alisema: 'Ninyi mnadhani mpaka kisiwa cha Kipro. **5** Walipowasili katika mji wa mimi ni nani? Mimi si yeze. La hasha, lakini yeze yuaja Salami, wakahubiri neno la Mungu katika sinagogi kwa baada yangu, ambaye mimi sistahili kufungua kamba la Wayahudi. Pia walikuwa na Yohana Marko kuwa za viatu nya miguu yake.' **26** "Ndugu zangu, wana msaidizi wao. **6** Walipokwisha kupita katika nchi zote wa Abrahamu, manyi watu wa Mataifa mmaomcha hizmo wakafika Pafu, ambapo walikutana na Myahudi Mungu, ujumbe huu wa wokovu umeletwa kwetu. mmoja mchawi aliyekuwa nabii wa uongo, jina lake **27** Kwa sababu wakaao Yerusalem na viongozi wao Bar-Yesu. **7** Mtu huyu alikuwa pamoja na Sergio Paulo, mtu mwenehe hekima aliyekuwa msaidizi wa hawakumtambua wala kuelewa maneno ya manabii mwakilishi wa mtawala wa kile kisiwa. Sergio Paulo yasomwayo kila Sabato, bali waliyatimiza maneno hayo kwa kumhukumu yeze. **28** Japokuwa hawakupata akawaita Sauli na Barnaba akitaka kusikia neno la Pilato aamuru auawe. **29** Walipokwisha kufanya yale ya jina lake), aliwapinga Barnaba na Sauli na kujaribu yote yaliyoandikwa kumhusu, walimshusha kutoka kumpotosha yule mkuu wa kile kisiwa aiache imani. **9** msalabani na kumzika kaburini. **30** Lakini Mungu Ndipo Sauli, ambaye pia aliitwa Paulo, akiwa amejawa alimfufua kutoka kwa wafu. **31** Naye kwa siku nytingi na Roho Mtakatifu, akamkazia macho Elima huyo akawatokeea wale waliokuwa pamoja naye kuanzia mchawi, **10** akamwambia, "Ewe mwana wa ibilisi, Galilaya hadi Yerusalem. Nao sasa wamekuwa wewe ni adui wa kila kilicho hakii! Umejaa kila aina ya mashahidi wake kwa watu wetu. **32** "Nasi tunawaletea udanganyifu na ulaghai. Je, hutaacha kuzipotosha habari njema, kwamba yale Mungu aliyoahidi baba njia za Bwana zilizonyooka? **11** Nawe sasa sikiliza, zetu **33** sasa ameyatimiza kwetu sisi watoto wao, kwa mkono wa Bwana u dhidi yako. Utakuwa kipofu, kumfufua Yesu, kama ilivoandikwa katika Zaburi wala hutaona juu kwa muda." Mara ukungu na giza ya pili: "Wewe ni Mwanangu; leo mimi nimekuzaa." vikamfunika, naye akaenda huku na huko akitafuta **34** Kwa kuwa Mungu alimfufua kutoka kwa wafu mtu wa kumshika mkono ili amwonyeshe njia. **12** Yule asioze kamwe, alitamka maneno haya: "Nitakupa mkuu wa kile kisiwa alipoona yaliyotukia, akaamini kwa sababu alistaajabishwa na mafundisho kuhusu Zaburi, "Hutamwacha Aliye Mtakatifu wako kuona Pafu wakafika Perga huko Pamfilia. Lakini, Yohana uharibifu." **36** "Kwa maana Daudi aktiisha kulitumikia Marko akawaacha huko, akarejea Yerusalem. **14** kusudi la Mungu katika kizazi chake, alilala; akazikwa Kutoka Perga wakaendelea hadi Antiochia ya Pisidia. pamoja na baba zake na mwili wake ukaaoza. **37** Siku ya Sabato wakaingia ndani ya sinagogi, wakaketi. Lakini yule ambaye Mungu alimfufua kutoka kwa **15** Baada ya Sheria ya Mose na Kitabu cha Manabii wafu hakuona uharibifu. **38** "Kwa hiyo ndugu zangu, kusomwa, viongozi wa sinagogi wakawatumwa ujumbe nataka ninyi mjue kwamba kwa kupitia huyu Yesu wakisema, "Ndugu, kama mna neno la kuwafariji msamaha wa dhambi unatangazwa kwenu. **39** Kwa watu hawa, tafadhalii lisemeni." **16** Paulo akasimama, kupitia yeze, kila mtu amwaminiye anahesabiwa akawapungia mkono na kusema: "Enyi wanaume na Barnaba walipokuwa wakiisha ya Mose. **40** Kwa hiyo jihadharini ili wa Israeli na ninyi nyote mnaomcha Mungu. **17** Mungu wa watu hawa wa Israeli aliwachagua baba haki kwa sheria ya Mose. **41** "Angaliani, zetu, akawafanya kustawi walipokuwa huko Misri, enyi wenye dhihaka, mkastaajabu, mkaangamie, kwa uwemo mwinge akaaongozza na kuwatoa katika kwa maana nitatenda jambo wakati wenu ambalo nchi ile. **18** Kwa muda wa miaka arobaini alivumilia hampatasadiki, hata kama mtu akiwaambia." **42** Paulo matendo yao walipokuwa jangwani. **19** Naye baada ya na Barnaba walipokuwa wakitoka nje ya sinagogi, kuyaangamiza mataifa saba waliokuwa wakiishi katika watu wakawaomba wazungumze tena mambo hayo nchi ya Kanaani, akawapa Waisraeli nchi yao iwe urithi Sabato iliyofuata. **43** Baada ya kusanyiko la Sinagogi wao. **20** Haya yote yalichukua kama muda wa miaka 450. "Baada ya haya, Mungu akawapa waamuzi mpaka dini ya Kiyahudi wakawafuata Paulo na Barnaba, wakati wa nabii Samweli. **21** Ndipo watu wakaombwa wakazungumza nao na kuwahimiza wadumu katika wapewe mfalme, naye Mungu akawapa Sauli mwana neema ya Mungu. **44** Sabato iliyofuata, karibu wa Kishi wa kabilo la Benyamin, aliyetawala kwa watu wote wa mji walikuja kusikiliza neno la miaka arobaini. **22** Baada ya kumwondo Sauli Bwana. **45** Lakini Wayahudi walipoona ule umati katika ufalme, akawainulia Daudi kuwa mfalme wao. mkubwa wa watu walijawa na wivu, wakayakanusha Mungu pia alimshuhudia, akisema, 'Nimemwona maneno Paulo aliyoquwa akisema. **46** Ndipo Paulo na Daudi mwana wa Yese, mtu anayeupendeza moyo Barnaba wakawajibu kwa ujasiri, wakisema, "Ilitupasa

kunena nanyi neno la Mungu kwanza. Lakini kwa kuwa mmelikataa, mkajihukumu wenyewe kuwa hamstahili uzima wa milele, sasa tunavageukia watu wa Mataifa. (aiōnios g166) **47** Kwa maana hili ndilo Bwana alilotuamuru: “Nimewafanya ninyi kuwa nuru kwa watu wa Mataifa, ili mpate kuuleta wokovu hadi miisho ya dunia.” **48** Watu wa Mataifa waliposikia haya wakafurahi na kilitukuza neno la Bwana; nao wote waliokuwa wamekusudiwa uzima wa milele wakaaminii. (aiōnios g166) **49** Neno la Bwana likaenea katika eneo lile lote. **50** Lakini Wayahudi wakawachoea wanawake wenye kumcha Mungu, wenye vyeo pamoja na watu maarufu katika mji, wakachoea mateso dhidi ya Paulo na Barnaba na kuwafukuza kutoka eneo hiloo. **51** Hivyo Paulo na Barnaba wakakung’uta mavumbi ya miguu yao ili kuwapinga, nao wakaenda Ikonio. **52** Wanafunzi wakajawa na furaha na Roho Mtakatifu.

14 Huko Ikonio Paulo na Barnaba waliinggia pamoja katika sinagogi la Wayahudi kama ilivyokuwa desturi yao. Huko wakahubiri kwa uwezo mkubwa kiasi kwamba Wayahudi pamoja na watu wa Mataifa wakaaminii. **2** Lakini wale Wayahudi waliposikia kuaminii, wakawachoechea watu wa Mataifa, wakatia chuki ndani ya miyo yao dhidi ya wale walioaminii. **3** Hivyo Paulo na Barnaba wakakaa huko kwa muda wa kutosha wakihubiri kwa ujasiri juu ya Bwana, ambaye alithibitisha ujumbe wa neema yake kwa kuwawezesha kufanya ishara na miujiza. **4** Lakini watu wa mji ule waligawanyika, wengine wakakubaliana na Wayahudi na wengine na mitume. **5** Watu wa Mataifa na Wayahudi wakajingga na baadhi ya viongozi, wakafanya mpango wa kuwatendea mitume mabaya na kuwapiga mawe. **6** Lakini mitume walipopata habari hizi wakakimbilia Listra na Derbe, mji ya Likaonia na sehemu zilizopakanay. **7** Huko wakaendelea kuhubiri habari njema. **8** Katika mji wa Listra, aliquwako kiwete, ambaye aliquwa amelemaa tangu kuzaliwa na hakuwa ametembea kamwe. **9** Alimsikiliza Paulo alipokuwa akihubiri. Paulo alipomtazama akaona ana imani ya kuponywa. **10** Paulo akapaza sauti, “Simama kwa miguu yakoo!” Mara yule mtu akasimama upesi akaanza kutembeal! **11** Ule umati wa watu ulipoona yaliyokuwa yamefanywa na Paulo, wakapiga kelele kwa lugha yao ya Kiliaonia wakasema, “Miungu imetushukia katika umbo la binadamu!” **12** Wakamwita Barnaba Zeu na Paulo wakamwita Herme kwa kuwa ndiye aliquwa msemaji mkuu. **13** Kuhani wa Zeu, ambaye hekalu lake lilikuwa nje kidogo tu ya mji, akaleta mafahali na mashada ya maua penye lango la mji kwa sababu yeeye na ule umati wa watu walitaka kuwatolea dhabihu. **14** Lakini mitume Paulo na Barnaba waliposikia haya, wakaruarua nguo zao, wakawaendea wale watu kwa haraka, wakapigia kelele, wakisema, **15** “Enyi watu, kwa nini mnafanya mambo haya? Sisi ni wanadamu tu kama ninyi! Tunawaleeta habari njema, tukiwaambia kwamba mgeuke mtoke katika

mambo haya yasiyofaa, mmwelekee Mungu aliye hai, aliyeziumba mbingu na nchi na bahari na vitu vyote vilivymo. **16** Zamani aliwaachia mataifa waishi waliviyotaka. **17** Lakini hakuacha kuwaonesha watu uwepo wake: Ameonyesha wema kwa kuwanyeshea mvua toka mbinguni na kuwapa mazao kwa majira yake, naye amewapa chakula tele na kuijaza miyo yenu na furaha.” **18** Hata kwa maneno haya yote, ilikuwa vigumu kuuzuia ule umati wa watu kuwatolea dhabihu. **19** Ndipo wakaja baadhi ya Wayahudi kutoka Antioquia na Ikonio wakawashawishi wale watu, wakampiga Paulo kwa mawe, wakamburuta hadi nje ya mji, wakidhani amekufa. **20** Lakini baada ya wanafunzi kukusanya aksinuka na kurudi mjini. Kesho yake yeye na Barnaba wakaondoka kwenda Derbe. **21** Wakahubiri habari njema katika mji huo na kupata wanafunzi wengi. Kisha wakarudi Listra, Ikonio na Antioquia, **22** wakiwaimarisha wanafunzi na kuwatia moyo waendeele kudumu katika imani. Wakaonya wakisema, “Imetupasa kuingia katika Ufalme wa Mungu kwa kuititia katika taabu nydingi.” **23** Nao baada ya kuwateua wazee katika kila kanisa, kwa kufunga na kuomba wakawakabidhi kwa Bwana waliywamini. **24** Kisha wakapitia Pisidia wakafika Pamfilia. **25** Baada ya kuhubiri neno la Mungu huko Perga, wakateremka Atalia. **26** Kutoka Atalia wakasafiri baharini wakarudi Antioquia, ambako walikuwa wamesifiwa kwa ajili ya neema ya Mungu kutohana na ile huduma waliyokuwa wameikamilisha. **27** Walipowasili Antioquia wakaliita kanisa pamoja na kutoa taarifa ya yale yote Mungu aliyokuwa ametenda kuititia kwao na jinsi alivyokuwa amefungua mlango wa imani kwa ajili ya watu wa Mataifa. **28** Nao wakakaa huko pamoja na wanafunzi kwa muda mrefu.

15 Baadhi ya watu wakashuka Antioquia kutoka Wayahudi, nao wakawa wanawafundisha wandugu: “Msipotahiriwa kufuatana na desturi aliyofundisha Mose, hamwezi kuokoka.” **2** Baada ya Paulo na Barnaba kutokubaliana nao kukawa na mabishano makali, Paulo na Barnaba na baadhi ya wengine mionganii mwao wakachaguliwa kwenda Yerusalem ili kujadiliana jambo hili na mitume na wazee. **3** Hivyo wakasafirishwa na kanisa, wakiwa njiani wakapitia nchi ya Foinike na Samaria, wakawaeleza jinsi watu wa Mataifa walivookoka. Habari hizi zikaleta furaha kubwa kwa ndugu wote. **4** Walipofika Yerusalem, walipokelewa na kanisa na mitume pamoja na wazee, ndipo Paulo na Barnaba wakawaarifu kila kitu Mungu alichokuwa amefanya kuititia kwao. **5** Ndipo baadhi ya walioaminii wa madhehebu ya Mafarisayo wakasimama na kusema, “Hao watu wa Mataifa lazima watahiriwe na waagizwe kuti sheria ya Mose.” **6** Mitume na wazee wakakutana pamoja ili kufikiri jambo hili. **7** Baada ya majadiliano mengi, Petro akasimama na kusema, “Ndugu zangu, mnajua kwamba siku za kwanza Mungu alinichagua ili kwa midomo yangu watu wa Mataifa wapate

kusikia ujumbe wa Injili na kuamini. **8** Mungu, wakashuka kwenda Antioquia. Baada ya kulikusanya ye ye ajuaye miyo, alionyesha kwamba anawakubali kansi pamoa, wakawapa ile barua. **31** Nao hao watu kwa kuwapa Roho Mtakatifu kama vile aliyotupa sisi. **9** Mungu hakutofautisha kati yetu na wao, bali alitakasa miyo yao kwa imani. **10** Sasa basi, mbona mnataka kumjaribu Mungu kwa kuweka kongwa shingoni mwa wanafunzi ambalo baba zetu wala sisi hatukweza kulibeba? **11** Lakini sisi tunaamini ya kuwa tunaokolewa kwa neema ya Bwana Yesu Kristo, kama wao wanavyookolewa.” **12** Kusanyiko lote likakaa kimya, wakawasiliza Paulo na Barnaba wakieleza jinsi Mungu alivyowatumia kutenda ishara na maajabu kwa watu wa Mataifa. **13** Walipomaliza kunena, Yakobo akasema, “Ndugu zangu, nisikilizeni. **14** Simoni amekwisha kutueleza jinsi Mungu, kwa mara ya kwanza alivyoonyesha kuhusika kwa kujichagulia watu kutoka watu wa Mataifa kwa ajili ya Jina lake. **15** Maneno ya manabii yanakubaliana na jambo hili, kama ilivyoadikwa: **16** “Baada ya mambo haya nitarudi, nami nitajenga upya nyumba ya Daudi iliyangouka. Nitajenga tena magofu yake na kuisimamisha, **17** ili wanadamu wengine wote wapate kumtafuta Bwana, hata wale watu wa Mataifa wote ambaio wanaitwa kwa Jina langu, asema Bwana, afanyaye mambo haya’ **18** ambayo yamejulikana tangu zamani. (**aiōn g165**) **19**

“Kwa hivyo uamuzi wangu ni kwamba, tuiswataabishe watu wa Mataifa wanaomgeukia Mungu. **20** Badala yake, tuwaandikie kwamba wajiepushe na vyakula vilivyonajisiwa kwa kutolewa sanamu, wajiepushe na uasherati, au kula mnyama aliyenyonwa, na damu. **21** Kwa maana katika kila mji kwa vizazi vilivyopita, Mose amekuwa na wale wanaotangaza sheria yake kwa kuwa imekuwa ikisomwa kwa sauti kubwa katika masinagogi kila Sabato.” **22** Mitume na wazee pamoja na kanisa lote, wakaamua kuwachagua baadhi ya watu wao na kuwatuma Antiochia pamoja na Paulo na Barnaba. Wakamchagua Yuda aitwaye Barsaba pamoja na Sila, watu wawili waliokuwa viongozi mionganii mwa ndugu. **23** Wakatumwa na barua ifuatayo: Sisi mitume na wazee, ndugu zenu, Kwa ndugu Mataifa mliao mini mlioko Antioquia, Shamu na Kilikia: Salamu. **24** Tumesikia kwamba kuna baadhi ya watu waliokuja huko kutoka kwetu bila ruhusa yetu na kuwasumbua, wakiyatabantu mawazo yenu. **25** Hivyo tumekubaliana wote kuwachagua baadhi ya watu na kuwatuma kwenu pamoja na wapendwa wetu Barnaba na Paulo, **26** watu ambaio wamehatarisha maisha yao kwa ajili ya jina la Bwana wetu Yesu Kristo. **27** Kwa hiyo tunawatuma Yuda na Sila, kuthibitisha kwa maneno ya mdomo mambo haya tunayowaandikia. **28** Kwa maana imempendeza Roho Mtakatifu na sisi tuisiawatiwe mzigo wowote mkubwa zaidi ya mambo haya yafuatayo ambayo ni ya lazima: **29** Kwamba mjiepushe na vyakula vilivyotolewa sadaka kwa sanamu, na damu, au kula nyama ya mnyama aliyenyonwa, na mjiepushe na uasherati. Mkiyaepuka mambo haya, mtakuwa mmefanya vyema. Kwaherini. **30** Hivyo wakaaggwa,

wakashuka kwenda Antioquia. Baada ya kulikusanya kansi pamoa, wakawapa ile barua. **31** Nao hao watu wake wa kutia moyo. **32** Yuda na Sila, ambaio wenye walikuwa manabii, wakanena maneno mengi ya kuwatia moyo na kuwajenga katika imani wale ndugu ili muda, wakaaggwa kwa amani na wale ndugu ili waende kwa wale waliowatuma. [**34** Lakini Sila bado akaendelea kukaa huko.] **35** Lakini Paulo na Barnaba walibaki Antioquia ambako wao pamoa na wengine wengi walifundisha na kuhubiri neno la Bwana. **36** Baada ya muda, Paulo akamwambia Barnaba, “Turudi tukawatembelee ndugu katika miji yote tuliyohubiri neno la Bwana tuone jinsi wanavyoendelea.” **37** Barnaba alitaka wamchukue Yohana aitwaye Marko waende naye. **38** Lakini Paulo aliona si vyema kwa sababu aliyahi kuwaacha walipokuwa huko Pamfilia, hakutaka kuendelea kufanya kazi naye. **39** Pakatokea ubishi mkali kati ya Paulo na Barnaba kuhusu jambo hili, hivyo wakagawanyika. Barnaba akamchukua Yohana Marko wakasafiri baharini kwenda Kipro. **40** Lakini Paulo akamchagua Sila na akaondoka baada ya ndugu kuwatakia neema ya Bwana. **41** Akapitia Shamu na Kilikia, akiimarisha makanisa ya huko.

16 Paulo akafika Derbe na kisha Listra, ambako kulikuwa na mwanafunzi mmoja jina lake Timotheo, ambaye mama yake alikuwa Myahudi aliyeamini, lakini baba yake alikuwa Myunani. **2** Alikuwa amesifiwa sana na wale ndugu waliokuwa wameamini huko Listra na Ikonio **3** Paulo alitaka Timotheo afuatante naye, hivyo akamchukua na kumtahiri kwa sababu ya Wayahudi waliokuwa wanaishi eneo lile kwa maana wote walimjua baba yake ni Myunani. **4** Walipokuwa wakienda mji kwa mji, wakawa wanawapa maamuzi yaliyotolewa na mitume na wazee huko Yerusalem ili wayafuate. **5** Hivyo makanisa yakawa imara katika imani na kuongezeka kiijadi kila siku. **6** Paulo pamoja na wenzake wakasafiri sehemu za Frigia na Galatia, kwa kuwa Roho Mtakatifu hakuwaruhusu kuhubiri neno huko Asia. **7** Walipofika mpaka wa Misia, wakajaribu kuingia Bithinia lakini Roho wa Yesu hakuwaruhusu. **8** Kwa hiyo wakapita Misia, wakafika Troa. **9** Wakati wa usiku Paulo akaona maono, mtu wa Makedonia amesimama akimsihi, “Vuka uje huku Makedonia utusaidie.” **10** Baada ya Paulo kuona maono haya, tulijienda kwa haraka kuondoka kwenda Makedonia tukiwa tumesadiki kuwa Mungu alikuwa ametuita kuhubiri habari njema huko. **11** Tukasafiri kwa njia ya bahari kutoka Troa na kwenda moja kwa moja hadi Samothrake, kesho yake tukafika Neapoli. **12** Kutoka huko tukasafiri hadi Filipi, mji mkuu wa jimbo hilo la Makedonia, uliokuwa koloni ya Warumi. Nasi tukakaa huko siku kadhaa. **13** Siku ya Sabato tukaenda nje ya lango la mji kando ya mto, mahali ambapo tulitarajia tungepata mahali

pa kufanya maombi. Tukaketi, tukaanza kuongea akawaosha majeraha yao, kisha akabatizwa ye ye na baadhi ya wanawake waliokuwa wamekusanyika pamoja na wote waliokuwa nyumbani mwake bila huko. **14** Mmoja wa wale wanawake waliotusikiliza aliitwa Lidia, mfanyabiashara wa nguo za zambarau, mwenyeji wa mji wa Thiatira, aliyekuwa mcha Mungu. Bwana akaufunga moyo wake akaupokea ujumbe wa Paulo. **15** Basi alipokwisha kubatizwa ye ye na watu wa nyumba yake, alitukaribisha nyumbani kwake akisema, "Kama mmeona kweli mimi nimewamini Bwana, karibuni mkae nyumbani mwangu." Naye gereza akamwambia Paulo "Mahakimu wameagiza akatushawishi. **16** Siku moja, tulipokuwa tukienda mahali pa kusali, tulikutana na mtumwa mmoja wa kike ambaye alikuwa na pepo wa uaguzi. Naye alikuwa amewapa mabwana zake mapato makubwa ya fedha kwa ubashiri. **17** Huyu msichana alikuwa akimfuta Paulo na sisi akipiga kelele, "Watu hawa ni watumishi wa Mungu Aliye Juu Sana, wao wanawatangazieni njia ya wokovu." **18** Akaendelea kufanya hivi kwa siku nyingi, lakini Paulo akiwa ameudhika sana, akageuka na kumwambia yule pepo mchafu, "Ninakumuru katika jina la Yesu Kristo, umtoke!" Yule pepo mchafu akamtoka saa ile ile. **19** Basi mabwana wa yule mtumwa wa kike walipoona kuwa tumaini lao la kuendelea kujipatia fedha limetoweka, wakawakamata Paulo na Sila wakawaburuta mpaka sokoni mbele ya viongozi wa mji. **20** Baada ya kuwafikisha mbele ya mahakimu wakawashtaki wakisema, "Hawa watu wanaleta ghasia katika mji wetu, nao ni Wayahudi. **21** Wanafundisha desturi ambazo sisi raiya wa Kirumi hatuwezi kuzikubali au kuzitimiza." **22** Umati wa watu waliokwepo wakajitenga katika kuwashambulia Paulo na Sila na wale mahakimu wakaamuru wavuliwe nguo zao na wachapwe viboko. **23** Baada ya kuwachapaa sana, wakawatupa gerezani na kumwagiza mkuu wa gereza awalinde kikamilifu. **24** Kufuata maelekezo haya, yule mkuu wa gereza akaweweka katika chumba cha ndani sana mle gerezani, na akawafunga miguu yao kwa minyororo. **25** Ilipokaribia usiku wa manane, Paulo na Sila walikuwa wakiomba na kuimba nyimbo za kumsifu Mungu, nao wafungwa wengine walikuwa wakiwasikiliza. **26** Ghafula pakatokea tetemeko kubwa la ardhi, hata msingi wa gereza ukatikisika. Mara milango ya gereza ikafunguka na ile minyororo iliyowafunga kila mmoja ikafunguka. **27** Yule mkuu wa gereza alipoamka na kuona milango ya gereza iko wazi, akachomoa upanga wake akataka kuijua, akidhani ya kuwa wafungwa wote wametoroka. **28** Lakini Paulo akipiga kelele kwa sauti kubwa, akasema, "Usijidhuru kwa maana sisi sote tuko hapa!" **29** Yule askari wa gereza akaagiza taa ziletwe, akaingia ndani ya kile chumba cha gereza, akipiga magoti akitetemeka mbele ya Paulo na Sila. **30** Kisha akawaleta nije akisema, "Bwana zangu, nifanye nini nipate kuokoka?" **31** Wakamjibu, "Mwamini Bwana Yesu Kristo, nawe utaokoka, pamoja na watu wa nyumbani mwako." **32** Wakamwambia neno la Bwana ye ye pamoja na wote waliokuwako nyumbani mwake. **33** Wakati ule ule, yule mkuu wa gereza akawachukua, akawaosha majeraha yao, kisha akabatizwa ye ye na baadhi ya wanawake waliokuwa wamekusanyika pamoja na wote waliokuwa nyumbani mwake bila kuchelewa. **34** Akawapandisha nyumbani mwake akawaandalia chakula, ye ye pamoja na nyumba yake yote wakafurahi sana kwa sasa walikuwa wamemwamini Mungu. **35** Kulipopambazuka wale mahakimu wakawatumma maafisa wao kwa mkuu wa gereza wakiwa na agizo linalosema, "Wafungue wale watu, waache waende zao." **36** Mkuu wa niwaache huru, kwa hiyo tokeni na mwende zenu kwa amani." **37** Lakini Paulo akawaambia wale maafisa, "Wametupiga hadharani bila kutufanya mashtaka na kutuhoji, nao wakatutupa gerezani, hata ingawa sisi ni raiya wa Rumi. Nao sasa wanataka kututoa gerezani kwa siri? Hapani! Wao na waje wenyewe watutoe humu gerezani." **38** Wale maafisa wakarudi na kuwambia wale mahakimu maneno haya, wakaogopa sana walipofahamu kuwa Paulo na Sila ni raiya wa Rumi. **39** Kwa hiyo wakaja wakawaomba msamaha, wakawatoa gerezani, wakawaomba waondoke katika walikwenda nyumbani kwa Lidia, ambapo walikutana na wale ndugu walioamini, wakawatia moyo, ndipo wakaondoka.

17 Wakasafiri kupitia Amfipoli na Apolonia wakafika Thesalonike, ambako kulikuwa na sinagogi la Wayahudi. **2** Kama desturi yake, Paulo alingia ndani ya sinagogi, na kwa muda wa Sabato tatu akawa anahojiana nao kutoka kwenye Maandiko, **3** akidhihirisha wazi na kuthibitisha kwamba ilikuwa lazima Kristo ateswe na afufuke kutoka kwa wafu. Akasema, "Huyu Yesu ninayewaambia habari zake, ndiye Kristo." **4** Baadhi ya Wayahudi wakasadiki, wakaungana na Paulo na Sila, wakiwepo idadi kubwa ya Wayunani waliomcha Mungu na wanawake wengi mashuhuri. **5** Lakini Wayahudi ambaio hawakuwa wameamini wakawa na vivu, wakawakodi watu waou kutoka sokoni, wakakutanisha umati wa watu, wakaanzisha ghasia mjini. Wakaenda mbio nyumbani kwa Yasoni wakiwatafuta Paulo na Sila ili kuwaleta nije penye ule umati wa watu. **6** Lakini walipowakosa wakamburuta Yasoni na ndugu wengine mbele ya maafisa wa mji, wakipiga kelele: "Watu hawa ni wale walioupindua ulimwengu wamekuja huku, **7** naye Yasoni amewakaribisha nyumbani mwake. Hawa wote wanaasi amri za Kaisari wakisema yuko mfalme mwingine aitwaye Yesu." **8** Waliposikia haya, ule umati wa watu na maafisa wa mji wakaongeza ghasia. **9** Nao baada ya kuchukua dhamana kwa ajili ya Yasoni na wenzake wakawaacha waende zao. **10** Usiku ule ule, wale ndugu walioamini wakawapeleka Paulo na Sila waende zao Beroya. Walipowasilii huko wakaenda kwenye sinagogi la Wayahudi. **11** Hawa Waberoya walikuwa waungwana zaidi kuliko wale wa Thesalonike, kwa kuwa walipokea ule ujumbe kwa shauku kubwa na kuyachunguza Maandiko kila siku ili

kuona kama yale Paulo aliyo sema yali kuwa kweli. **12** alijifanya kama haoni, lakini sasa anawa amuru watu Wayahudi wengi waka amini pamoja na wanawake na wane wauna me wa Kiyunani wa tabaka la juu. **13** Lakini wale Wayahudi wa Thesalonike waliposikia kuwa Paulo anahubiri neno la Mungu huko Beroya, waka enda huko ili kuwashawishi watu na kuwachochea. **14** Mara hiyo, wale ndugu wakamsafirisha Paulo hadi pwani, lakini Sila na Timotheo wakabaki Beroya. **15** Wale wali omisindikiza Paulo waka enda naye mpaka Athene, kisha wakarudi Beroya wakiwa na maagizo kutoka kwa Paulo kuhusu Sila na Timotheo kwamba wamfuate upesi iwezekanavyo. **16** Paulo alipokuwa akiwasubiri huko Athene, alisumbuka sana moyoni mwake kuona vile mji huo ulivyoja sanamu. **17** Hivyo akahojiana kwenye sinagogi na Wayahudi pamoja na Wayunani waliomcha Mungu, na pia sokoni kila siku na watu aliopatana nao huko. **18** Kisha baadhi ya Waepikureo na Wastoiko wenyefalsafa wakakutana naye. Baadhi yao wakasema, “Je, huyu mpayukaji anajaribu kusema nini?” Wengine wakasema, “Inaonekana anasema habari za miungu ya kigeni.” Walisema haya kwa sababu Paulo alikuwa anahubiri habari njema kuhusu Yesu na ufufuo wa wafu. **19** Hivyo wakamchukua na kumleta kwenye mkutano wa Areopago, walikomwambia, “Je, tunaweza kujua mafundisho haya mapya unayofundisha ni nini? **20** Wewe unaleta mambo mapya masikioni mwetu, hivyo tungetaka kujua maana yake ni nini.” **21** (Waathene na wageni wote walioishi humo hawakutumia muda wao kufanya chochote kingine isipokuwa kueleza au kusikia mambo mapya). **22** Ndipo Paulo akasimama katikati ya Areopago akasema, “Enyi watu wa Athene! Ninaona kwamba katika kila jambo ninyi ni watu wa dini sana. **23** Kwa kuwa nilipokuwa nikitembea mijini na kuangalia kwa bidii vitu vyenu nya kuabudiwa, niliona huko madhabahu moja ilioandikwa: Kwa Mungu Asiyejulikana. Basi sasa kile ambacho mmekuwa mkiki abudu kama kisicho julikana, ndicho ninachowahubiria. **24** ‘Mungu aliyemba dunia na vyote vilivymo ndani yake, yeye ndiye Bwana wa mbingu na nchi, hakai katika mahekalu yaliyoyengwa kwa mikono ya wanadamu. **25** Wala hatumiki na mikono ya wanadamu kana kwamba anahitaji chochote, kwa sababu yeye mwenyewe ndiye awapaye watu wote uhai na pumzi na vitu vyote. **26** Kutoka kwa mtu mmoja, yeye aliumba mataifa yote ya wanadamu ili waikalie dunia yote, naye akaweka nyakati za kuishi. **27** Mungu alifanya hivyo ili wanadamu wamtufute na huenda wakamfikia ingawa kwa kupapasapapasa ijapokuwa kwa kweli hakai mbali na kila mmoja wetu. **28** ‘Kwa kuwa katika yeye tunaishi, tunatembea na kuwa na uzima wetu.’ Kama baadhi ya watunga mashairi wenu walivyo sema, ‘Sisi ni watoto wake.’ **29** ‘Kwa kuwa sisi ni watoto wa Mungu, haitupasi kudhani kuwa uungu ni kama sanamu ya dhahabu au ya fedha au ya jiwe, mfano uliotengenezwa kwa ubunifi na ustadi wa mwanadamu. **30** Zamani wakati wa ujinga, Mungu

alijifanya kama haoni, lakini sasa anawa amuru watu wote kila mahali watubu. **31** Kwa kuwa ameweka siku ambayo atauhukumu ulimwengu kwa haki akimtumia mtu aliye mchagua. Amewahakikishia watu wote mambo haya kwa kumfufua Kristo kutoka kwa wafu.” **32** Waliposikia habari za ufufuo wa wafu, baadhi yao wakadhikaki, lakini wengine wakasema, “Tunataku kkusikia tena ukizungumza juu ya jambo hili.” **33** Kwa hiyo Paulo akaondoka katikati yao. **34** Lakini baadhi yao wakaungana naye waka amini. Kati yao alikuwe po Dionisio, Mwareopago na mwanamke mmoja aliye itwa Damari na wengine wengi.

18 Baada ya haya, Paulo akaondoka Athene akaenda Korintho. **19** Huko akakutana na Myahudi mmoja jina lake Akila, mwenyeji wa Ponto, ambaye alikuwa amewasili karibuni kutoka Italia pamoja na mkewe Prisila, kwa sababu Klaudio alikuwa ame amuru Wayahudi wote wa ondoke Rumi. Paulo akaenda kuwaona, **20** naye kwa kuwa alikuwa mtengeneza mahema kama wao, akakaa na kufanya kazi pamoja nao. **21** Kila Sabato Paulo alikuwa akahojiana nao katika sinagogi, akijitahidi kuwashawishi Wayahudi na Wayunani. **22** Sila na Timotheo walipowasili kutoka Makedonia, walimkuta Paulo akiwa amejitolea muda wake wote katika kuhubiri, akiwashuhudia Wayahudi kwamba Yesu ndiye Kristo. **23** Wayahudi walipompinga Paulo na kukufuri, yeye aliya kung’uta mavazi yake, akawaambia, “Damu yenu na iwe juu ya vichwa vyenu! Mimi sina hatia, nimetimiza wajibu wangu. Kuanzia sasa nitawa endea watu wa Mataifa.” **24** Kisha akaondoka mle kwenye sinagogi, akaenda nyumbani kwa mtu mmoja jina lake Tito Yusto, aliye kuwa mchacha Mungu. Nyumba yake ilikuwa karibu na sinagogi. **25** Kiongozi wa hilo sinagogi, aliye itwa Krispo, akamwamini Bwana, yeye pamoja na watu wote wa nyumbani mwake. Nao Wakorintho wengi walimokisia Paulo pia waka amini na kubatizwa. **26** Usiku mmoja Bwana akamwambia Paulo katika maono, “Usiogope, lakini endelea kusema wala usinyamaze, **27** kwa maana mimi niko pamoja nawe, wala hakuna mtu atakayeweza kukushambulia ili kukudhuru, kwa kuwa ninao watu wengi katika mji huu ambao ni watu wangu.” **28** Hivyo Paulo akakaa huko kwa muda wa mwaka mmoja na nusu, akiwafundisha neno la Mungu. **29** Lakini wakati Galio alipokuwa msaidizi wa mwakilishi wa mtawala huko Akaya, Wayahudi waliungana kumshambulia Paulo, wakamkamata na kumpeleka mahakamani. **30** Wakamshtaki wakisema, “Mtu huyu anawashawishi watu wamwabudu Mungu kinyume cha sheria.” **31** Paulo alipotaka kujitetea, Galio akawaambia Wayahudi, “Kama ninyi Wayahudi mlikuwa mklilamika kuhusu makosa makubwa ya ulihali ingekuwa haki kwangu kuwasikiliza. **32** Lakini kwa kuwa linahusu maneno, majina na sheria yenu, amueni ninyi wenyewe. Mimi sitakuwa mwamuzi wa mambo haya.” **33** Akawafukuza kutoka mahakamani. **34** Ndipo wote wakamkamata Sosthene kiongozi wa

sinagogi, wakampiga mbele ya mahakama, lakini na Wayunani wote walioishi huko Asia wakawa Galio hakujali kitendo chao hata kidogo. **18** Baada wamesikia neno la Bwana. **11** Mungu akafanya miujiza ya kukaa Korintho kwa muda, Paulo akaagana na mgingi isiyo ya kawaida kwa mikono wa Paulo, **12** hivi wale ndugu walioamini, akasafiri kwa njia ya bahari kwamba lesu au vitambaa viliviyokuwa vimegusa mwili kwenda Shamu akiwa amefuatana na Prisila na wa Paulo viliwekwa juu ya wagonjwa, nao wakapona Akila. Walipofika Kenkrea, Paulo alinyoa nywele magonjwa yao, na pepo wachafu wakawatoka. **13** Basi zake kwa kuwa alikuwa ameweka nadhiri. **19** baadhi ya Wayahudi wenye kutangatanga huku na Walipofika Efeso, Paulo aliwaacha Prisila na Akila huko wakitoa pepo wachafu wakajaribu kutumia jina huko, lakini ye yeakaingia kwenye sinagogi akawa la Bwana Yesu wale wenye pepo wakisema, "Kwa jina anajadiliana na Wayahudi. **20** Walipomwomba ake la Yesu, yule anayehubiriwa na Paulo, nakuamuru nao kwa muda mrefu zaidi hakukubali. **21** Lakini uteke." **14** Wana saba wa Skewa, Myahudi aliyekuwa alipokuwa akiondoka, akaahidi, "Nitarudi kama kiongozi wa makuhani, walikuwa wanafanya hivyo. Mungu akipenda." Kisha akasafiri kwa njia ya bahari **15** Lakini pepo mchafu akawajibu, "Yesu namjua na kutoka Efeso. **22** Alitia nanga Kaisaria, akaenda Paulo pia namjua, lakini ninyi ni nani?" **16** Kisha Yerusalemu na kulisalimu kanisa, kisha akaenda yule mtu aliyekuwa na pepo mchafu akawarukia, Antiochia. **23** Baada ya kukaa huko kwa muda, akawashambulia vikali, akawashinda nguvu wote, akaondoka na kwenda sehemu moja hadi nytingine wakatoka ndani ya ile nyumba wakimbilia wakiwa huko Galatia na Frigia, akiwaimarisha wanafunzi uchi na wenye majeraha. **17** Habari hii ikajulkana kwa wote. **24** Basi akaja Efeso Myahudi mmoja, jina lake Wayahudi wote na Wayunani waliokaa Efeso, hofu Apolo, mwenyeji wa Iskanderia. Yeye alikuwa na ikawajaa wote, nalo jina la Bwana Yesu likaheshimiwa elimu kubwa, pia alikuwa hodari katika Maandiko. sana. **18** Wengi wa wale waliokuwa wameamini wakati **25** Alikuwa amefundishwa katika njia ya Bwana, huu wakaja na kutubu waziwazi kuhusu matendo yao naye alikuwa na bidii katika roho, akafundisha maovu. **19** Idadi kubwa ya wale waliofanya mambo ya kwa usahihi juu ya Yesu, ingawa alijua tu ubatizo uganga wakaleta vitabu vyao na kuviteketiza kwa wa Yohana. **26** Apolo alianza kunena kwa ujasiri moto hadharani. Walipofanya hesabu ya thamani mkubwa katika sinagogi. Lakini Prisila na Akila ya vitabu viliviyoteketeza ilikuwa drakma 50,000 walipomsikia, walimchukua kando na kumweleza njia za fedha. **20** Hivyo neno la Bwana likaenea sana ya Mungu kwa ufasaha zaidi. **27** Naye Apolo alipotaka na kuwa na nguvu. **21** Baada ya mambo haya kwenda Akaya, ndugu wa Efeso walimtia moyo, kutukia, Paulo akakusudia rohoni kwenda Yerusalemu wakawaandikia wanafunzi huko ili wamkaribishe. kupitia Makedonia na Akaya. Akasema, "Baada ya Alipofika huko, aliwasaidia sana wale amba, kwa kufika huko, yanipasa pia kwenda Rumi." **22** Hivyo neema ya Mungu, walikuwa wameamini. **28** Kwa akatuma wasaidizi wake wawili, Timotheo na Erasto, uwezo mkubwa aliwakanusha hadharani Wayahudi waende Makedonia, wakati ye ye mwenyeewe alibaki waliokuwa wakipinga, akionyesha kwa njia ya kwa muda kidogo huko Asia. **23** Wakati huo huo pakatokea dhiki kubwa kwa sababu ya Njia ile ya Bwana. **24** Mtu mmoja jina lake Demetrio mfua fedha aliyekuwa akitengeneza vinyago vya fedha vya Artemi na kuwapatia mafundi wake biashara kubwa, **25** aliwaita pamoja watu wengine waliofanya kazi ya ufundi kama yake na kusema, "Enyi watu, mnajua ya kuwa utajiri wetu unatokana na biashara hii! **26** Pia ninyi immeona na kusikia jinsi ambavyo si huku Efeso peke yake lakini ni karibu Asia yote, huyu Paulo amewashawishi na kuvuta idadi kubwa ya watu kwa kusema kuwa miungu iliyotengenezwa na watu si miungu. **27** Kwa hiyo kuna hatari si kwa kazi yetu kudharauliwa tu, bali pia hata hekalu la mungu mke Artemi, aliye mkuu, anayebudiwa Asia yote na ulimwengu wote, litakuwa limepokonywa fahari yake ya kiungu." **28** Waliposikia maneno haya, wakaghadhhibika, wakaanza kupiga kelele, "Artemi wa Waefeso ni mkuu!" **29** Mara mji wote ukajaa ghasia. Wakawakamata Gayo na Aristarko, watu wa Makedonia waliokuwa wakisafiri pamoja na Paulo, na watu wakimbilia katika ukumbi wa michezo kama mtu mmoja. **30** Paulo akataka kuingia katikati ya umati huo, lakini wanafunzi hawakumruhusi. **31** Hata baadhi ya viongozi wa sehemu ile, waliokuwa

19 Apolo alipokuwa huko Korintho, Paulo alisafiri sehemu za bara, akafika Efeso. Huko akawakuta wanafunzi kadhaa, **2** akawauliza, "Je, mlipoeka Roho Mtakatifu mlipoamini?" Wakajibu, "Hapana, hata hatukusikia kuwa kuna Roho Mtakatifu." **3** Ndipo Paulo akawauliza, "Je, mlipatizwa kwa ubatizo gani?" Wakajibu, "Kwa ubatizo wa Yohana." **4** Paulo akasema, "Ubatizo wa Yohana ulikuwa wa toba, aliwaambia watu wamwamini yeye atakayekuja baada yake, yaani, Yesu." **5** Waliposikia haya, wakabatizwa katika jina la Bwana Yesu. **6** Paulo alipoweka mikono yake juu yao, Roho Mtakatifu akawashukia, nao wakanena kwa lugha mpya na kutabiri. **7** Walikuuwa kama wanauume kumi na wawili. **8** Paulo akaingia katika sinagogi na kunena humo kwa ujasiri kwa muda wa miezi mitatu, akijadiliana na watu na kuwashawishi katika mambo ya Ufalme wa Mungu. **9** Lakini baadhi yao walikaidi. Walikataa kuamini, na wakakashifu ujumbe wake mbele ya umati wa watu. Basi Paulo aliaachana nao. Akawachukua wanafunzi naye, akahojiana nao kila siku katika darasa la Tirano. **10** Jambo hili likaendelea kwa muda wa miaka miwili, kiasi kwamba Wayahudi

rafiki zake Paulo, wakatuma watu wakitamani asiingie katika ule ukumbi. **32** Ule umati ulikuwa na tahiruki. Wengine walikuwa wakipiga kelele, hawa wakisema hili na wengine lile. Idadi kubwa ya watu hawakujua hata ni kwa nini walikuwa wamekusanyika huko. **33** Wayahudi wakamsukumia Aleksanda mbele na baadhi ya watu kwenye ule umati wakampa maelekezo. Akawaashiria kwa mkono ili watulie aweze kujiteeta mbele ya watu. **34** Lakini walipotambua kwamba alikuwa Myahudi, wote wakapiga kelele kwa sauti moja kwa karibu muda wa saa mbili, wakisema, kwa miguu. **35** Baadaye karani wa mji akaunyamazisha ule umati wa watu na kusema, huko tuliendelea kwa njia ya bahari, na kesho yake "Enyi watu wa Efeso, je, ulimwengu wote haujui ya kuwa mji wa Efeso ndio umautunza hekalu la Artemi aliye mkuu na ile sanamu yake ilioanguka kutoka mbinguni? **36** Kwa hiyo, kwa kuwa mambo haya hayakanushiki, inawapasa mnyamaze na wala msifanyi lolote kwa haraka. **37** Kwa kuwa mmewaleta hawa watu hapa, ingawa hawajiba hekaluni wala kumkufuru huyu mungu wetu wa kike. **38** Basi, ikiwa Demetrio na mafundi wenzake wana jambo zito dhidi ya mtu yeoyote, mahakama ziko wazi na wasaidizi wa mwakilishi wa mtawala. Wanaweza kufungua mashtaka. **39** Lakini kama kuna jambo jingine lolote zaidi mnalotaka kulileta, itabidi lisuluhishwe katika kusanyiko halali. **40** Kama ilivyo sasa, tuko hatarini kushtakiwa kwa kufanya ghasia kwa sababu ya tukio la leo. Kwa kuwa hakuna sababu tutakayoweza kutoa kuhalalisha msukosuko huu." **41** Baada ya kusema haya akavunja mkutano.

20 Baada ya zile ghasia kumalizika, Paulo aliwaita wanafunzi pamoja akawatia moyo, akawaaga, akaanza safari kwenda Makedonia. **2** Alipita katika sehemu zile, akinena na watu maneno mengi ya kuwatia moyo. Ndipo hatimaye akawasili Uyunani, **3** ambako alikaa kwa muda wa mziei mitatu. Alipokuwa anakaribia kuanza safari kwa njia ya bahari kwenda Shamu, kwa sababu Wayahudi walikuwa wamefanya shauri baya dhidi yake, aliamua kurudi kuititia njia ya Makedonia. **4** Paulo alikuwa amefuatana na Sopatro mwana wa Piro, Mberoya, Aristarko na Sekundo kutoka Thesalonike na Gayo, mtu wa Derbe, Timotheo pamoja na Tikiko na Trofimo kutoka sehemu ya Asia. **5** Hawa watu walitutangulia wakaenda kutungoeja Troa. **6** Lakini sisi tukasafiri kwa njia ya bahari kwa siku tano kutoka Filipi baada ya siku za Sikukuu ya Mikate Isiyoti Chachu, nasi tukaungana na wengine huko Troa, ambako tulikaa kwa siku saba. **7** Siku ya kwanza ya juma tulikutana pamoja kwa ajili ya kumega mkate. Paulo akaongea na watu, naye kwa kuwa alikuwa amekusudia kuondoka kesho yake, aliendelea kuongea mpaka usiku wa manane. **8** Kwenye chumba cha ghorofani walimokuwa wamekutania kulikuwa na taa nydingi. **9** Kijana mmoja jina lake Eutiko, alikuwa amekaa dirishani, wakati Paulo alipokuwa akihubiri kwa muda mrefu, alipatwa na usingizi mzito,

akaanguka kutoka ghorofa ya tatu, wakamwinua akiwa amekufa. **10** Paulo akashuka chini, akajitupa juu yake na kumkumbatia, akasema, "Msishtuke, uzima wake bado umo ndani yake." **11** Kisha Paulo akapanda tena ghorofani, akamega mkate na kula. Baada ya kuongea mpaka mapambazuko, akaondoka. **12** Watu wakamrudisha yule kijana nyumbani akiwa hai nao wakafarjika sana. **13** Tukatangulia melini tukasafiri mpaka Aso ambako tungempakia Paulo. Alikuwa amepanga hivyo kwa maana alitaka kufika tukavuka kwenda Samo, na kesho yake tukawasili Milet. **14** Alipotukuta huko Aso, tulimpakia Milet. **15** Kutoka melini, tukasafiri wote mpaka Mitilene. **16** Paulo alikuwa ameamaus tusipitie Efeso ili asitumie muda mwingu huko sehemu za Asia, kwa sababu alikuwa anatamani kama ikiwezekana kufika Yerusalem kabla ya siku ya Pentekoste. **17** Paulo akiwa Milet, alituma mjuimbe kwenda Efeso kuwaita wazee wa kanisa waje wakutane naye. **18** Walipofika akawaambia, "Ninyi wenyewe mnajua jinsi nilivyoishi katikati yenu muda wote tangu siku ya kwanza nilipokanya hapa Asia. **19** Nilimtumikia Bwana kwa unyenyekevu wote na kwa machozi nikivumilia taabu na mappingamizi yaliyonipata kutowana na hila za Wayahudi. **20** Mnajua kwamba sikusita kuhubiri jambo lolote ambalo lingekuwa la kuwafaa ninyi, lakini nilifundisha hadharani na nyumba kwa nyumba. **21** Nimewashuhudia Wayahudi na Wayunani kwamba inawapasa kumgeukia Mungu kwa kutubu dhambi na kumwamini Bwana wetu Yesu Kristo. **22** "Nami sasa nimesukumwa na Roho, ninakwenda Yerusalem wala sijui ni nini kitakachonipata huko. **23** Ila ninachouja tu ni kwamba Roho Mtakatifu amenionya kuwa vifungo na mateso vinaningoja. **24** Lakini siyahesabu maisha yangu kuwa ya thamani kwangu, kama kuyamaliza mashindano na kukamilisha ile kazi Bwana Yesu aliyonipa, yaani, kazi ya kuishuhudia Injili ya neema ya Mungu. **25** "Nami sasa najua ya kuwa hakuna hata mmoja mionganii mwenu ambaye nimemhubiria Ufalme wa Mungu katika kwenda kwangu huko na huko, atakayeniona uso tena. **26** Kwa hiyo nawatangazia leo, sina hatia ya damu ya mtu awaye yote. **27** Kwa kuwa sikusita kuwatangazia mapenzi yote ya Mungu. **28** Jilindeni nafsi zenu na mlilinde lile kundi lote ambalo Roho Mtakatifu amewaweka ninyi kuwa waangalizi wake. Lichungeni kanisa lake Mungu alilolinunua kwa damu yake mwenyewe. **29** Najua kwamba baada yangu kuondoka, mbwa mwitu wakali watakuja katikati yenu amba hawatalihurumia kundi. **30** Hata kutoka mionganii mwenu watainuka watu na kuupotosha ukweli ili wawavute wanafunzi wawaafuate. **31** Hivyo jilindeni! Kumbukeni kwamba kwa miaka mitatu sikuacha kamwe kuwaonya kila mmoja kwa machozi usiku na mchana. **32** "Sasa nawakabidhi kwa Mungu na kwa neno la neema yake, linaloweza kuwajenga na kuwapa

ninyi urithi mionganoni mwa wote ambao wametakaswa. **33** Sikutamani fedha wala dhahabu wala vazi la mtu yeyote. **34** Ninyi wenyewe mnajua kwamba mikono yangu hii imetumika kwa mahitaji yangu na ya wale waliokuwa pamoja nami. **35** Katika kila jambo nimewaonyesha kwamba kwa njia hii ya kufanya kazi kwa bidii imetupasa kuwasaidia wadhaifu, mwa watu wa Mataifa kupitia huduma yake. **20** Baada ya mkikumbuka maneno ya Bwana Yesu mwenyewe jinsi aliyosema, ‘‘Ni heri kutoa kuliko kupokea.’’ **36** Paulo alipomaliza kusema haya akapiga magoti pamoja nao ni kwa sababu ya yale maneno aliyosema kwamba kamwe hawatauona uso wake tena. Wakaenda naye mpaka kwenye meli.

wa wanafunzi wa zamani. **17** Tulipofika Yerusalemu ndugu wakatukaribisha kwa furaha. **18** Kesho yake Paulo pamoja na wengine wetu tulikwenda kumwona Yakobo, na wazee wote walikuwepo. **19** Baada ya kuwasalimu, Paulo akatoa taarifa kamili ya mambo yote ambayo Mungu alikuwa amefanya mionganoni na maelfu ya Wayahudi walioamini, nao wote wana juhudhi kwa ajili ya sheria. **21** Lakini wameambiwa habari zako kwamba unafundisha Wayahudi wote waishio mionganoni mwa watu wa Mataifa kumkataa Mose, na kwamba unaawaambia wasiwatahiri watoto wao wala kufuata desturi zetu. **22** Sasa tufanyeje? Bila shaka watasikia kwamba umekuja Yerusalemu. **23** Kwa hiyo fanya lile tunalokuambia. Tunao watu wanne hapa ambao wameweka nadhiri. **24** Jiunge na watu hawa, mfanye utaratibu wa ibada ya kujitakasa pamoja nao, na ulipe gharama ili wanyoe nywele zao. Kwa njia hii kila mtu atafahamu ya kuwa mambo waliyosikia si ya kweli na kwamba wewe unaishika sheria. **25** Lakini kuhusu wale watu wa Mataifa walioamini, tumewaandikia uamuzi wetu: kwamba wajitenge na vyakula viliyotolewa sadaka kwa sanamu, na damu, au kula nyama ya mynyama aliyenyongwa, na wajiepushes na usherati.” **26** Ndipo kesho yake Paulo akawachukua wale watu na akajitakasa pamoja nao. Akaingia ndani ya hekalu ili atoe taarifa ya tarehe ambayo siku zao za utakaso zingemalizika na sadaka ingetolewa kwa ajili ya kila mmoja wao. **27** Zile siku saba zilipokaribia kumalizika, baadhi ya Wayahudi kutoka sehemu za Asia waliokuwa wamemwona Paulo ndani ya Hekalu, wakachochea umati wote wa watu, nao wakamkamata. **28** Wakapiga kelele wakisema, “Waisraeli wenzetu, tusaidien! Huyu ndiye yule mtu anayefundisha kila mtu na kila mahali, kinyume na watu wetu, sheria zetu na hata Hekalu hili. Zaidi ya hayo amewaleta Wayunani ndani ya Hekalu na kupanajisi mahali hapa patakatifu.” **29** (Walikuwa wamemwona Trofimo, mwenyeji wa Efeso, akiwa mjini pamoja na Paulo wakadhani kuwa Paulo alikuwa amemwingiza Hekaluni.) **30** Mji wote ukataharuki, watu wakaja wakikimbia kutoka pande zote wakamkamata Paulo, wakamburuta kutoka Hekaluni. Milango ya Hekalu ikafungwa. **31** Walipokuwa wakitaka kumuua, habari zikamfikia jemadari wa jeshi la askari wa Kirumi kwamba mji wa Yerusalemu wote ulikuwa katika machafuko. **32** Mara yule jemadari akachukua maafisa wengine wa jeshi pamoja na askari wakakimbilia kwenye ile ghasia, wale watu waliokuwa wakifanya ghasia walipomwona yule jemadari na askari wakija, wakaacha kumpiga Paulo. **33** Yule jemadari akaja, akamkamata Paulo akaamuru afungwe kwa minyororo miwili. Akauliza ye ye ni nani, na alikuwa amefanya nini. **34** Baadhi ya watu katika ule umati wakapiga kelele, hawa wakisema hili na wengine lile. Yule jemadari alipoona

21 Tulipokwisha kujitenga nao, tukaanza safari kwa njia ya bahari moja kwa moja mpaka Kosi. Siku ya pili yake tukafika Rodo na kutoka huko tukaenda Patara. **2** Hapo tukapata meli iliyokuwa inavuka kwenda Foinike tukapanda tukasafiri nayo. **3** Tulipokiona kisiwa cha Kipro, tukakizunguka tukakiacha upande wetu wa kushoto, tukasafiri mpaka Shamu, tukatia nanga katika bandari ya Tiro ambapo meli yetu ilikuwa ipakue shehena yake. **4** Baada ya kuwatutuwanafunzi wa huko, tukakaa nao kwa siku saba. Wale wanafunzi wakiangozwa na Roho wakamwambia Paulo asiende Yerusalemu. **5** Lakini muda wetu ulipokwisha, tukaondoka tukaendelea na safari yetu. Wale wanafunzi pamoja na wake zao na watoto wakatusindikiza hadi nje ya mji. Wote tukapiga magoti pale pwani tukaomba. **6** Baada ya kuagana, tukapanda melini, nao wakarudi majumbani mwao. **7** Tukaendelea na safari yetu toka Tiro tukafika Tolemai, tukawasalimu ndugu wa huko, tukakaa nao kwa siku moja. **8** Siku iliyofuata tukaondoka, tukafika Kaisaria. Huko tukaenda nyumbani kwa mwinjilisti mmoja jina lake Filipo, aliyekuwa mmoja wa wale Saba, tukakaa kwake. **9** Filipo alikuwa na binti wanne mabikira waliokuwa wanatoa unabii. **10** Baada ya kukaa kwa siku kadhaa, akateremka nabii mmoja kutoka Uyahudi jina lake Agabo. **11** Alipotufika akachukua mshipi wa Paulo akajifunga, akautumia kufunga mikono na miguu yake mwenyewe akasema, “Roho Mtakatifu anasema: ‘Hivi ndivyo Wayahudi wa Yerusalemu watakavyomfunga mwenye mshipi huu na kumkabidhi kwa watu wa Mataifa.’” **12** Tuliposikia maneno haya sisi na ndugu wengine tukamsihii Paulo asiende Yerusalemu. **13** Lakini Paulo akajibu, “Kwa nini mnalnia na kunivunja moyo? Mimi niko tayari si kufungwa tu, bali hata kufa huko Yerusalemu kwa ajili ya jina la Bwana Yesu.” **14** Alipokwa hashawishiki, tukaacha kumsihii, tukasema, “Mapenzi ya Bwana na yatendeke.” **15** Baada ya haya, tukajiandaa, tukaondoka kwenda Yerusalemu. **16** Baadhi ya wanafunzi kutoka Kaisaria wakafuatana nasi na kutupeleka nyumbani kwa Mnasoni, ambaye tungkaa kwake. Yeye alikuwa mtu wa Kipro, mmoja

kuwa hawezu kupata hakika ya habari kwa sababu ya zile kelele, akaamuru Paulo apelekwe katika ngome jeshi. **35** Paulo alipofika penye ngazi, ilibidi askari wambebe juu juu kwa sababu fujo za ule umati wa watu ziliikuwa kubwa. **36** Umati wa watu ulikuwa ukifua taka kienye kielekele kufanya kile ulichokiona na kuisikia. **16** Sasa basi, mbona unakawia? Inuka, ya jeshi. **37** Mara tu Paulo alipokaribia kuingizwa kwenye ngome ya jeshi, akamwambia yule jemadari, “Je, naweza kukuambia jambo moja?” **38** Je, kila sinagogi ili kuwatupa gerezani na kuwapiga wewe si yule Mmisri ambaye siku hizi za karibuni alianzisha uasi akaongoza kundi la magaidi 4,000 wenye silaha jangwani?” **39** Paulo akajibu, “Mimi ni Myahudi, mzaliwa wa Tarso, huko Kilikia, raiya wa mji maarufu. Tafadhali niruhusu nzungumze na hawa watu.” **40** Akiisha kupata ruhusa ya yule jemadari, Paulo akasimama penye ngazi akawapungia watu mkono ili wanyamaze. Wote waliponyamaza kimya, Paulo akazungumza nao kwa lugha ya Kiebrania, akasema:

22 “Ndugu zangu na baba zangu, sikilizeni utetezi wangu.” **2** Waliposikia akisema kwa lugha ya Kiebrania, wakanyamaza kimya kabisa. Ndipo Paulo akasema, **3** “Mimi ni Myahudi, niliyezaliwa Tarso huko Kilikia, lakini nimelelewa katika mji huu. Miguuni mwa Gamalieli, nilifundishwa kikamilifu katika sheria ya baba zetu, na nikawa mwenye juhudhi kwa ajili ya Mungu kama kila mmoja wenu alivyo leo. **4** Niliwatesa watu wa Njia hii hadi kufa, nikiwakamatwa waume kwa wake na kuwatupa gerezani, **5** kama kuhani mkuu na baraza zima la wazee wanavyowenza kushuhudia kunihusu. Hata nilipokea barua kutoka kwao kwenda kwa ndugu wale wa Dameski, nami nikaenda huko ili kuwaleta watu hawa Yerusalem kama wafungwa ili waadhibiwe. **6** “Nilipokuwa njiani kuelekea Dameski, yapata saa sita mchana, ghafula nuru kubwa kutoka mbinguni ikanimalika kote kote. **7** Nikaanguka chini, nikasikia sauti ikiniambia, ‘Sauli, Sauli! Mbona unanitesa?’ **8** “Nikajibu, ‘Wewe ni nani Bwana?’ ‘Naye akaniambia, ‘Mimi ni Yesu wa Nazareti unayemtesa.’ **9** Basi wale watu waliokuwa pamoja nami waliiiona ile nuru, lakini hawakuisikia sauti ya yule aliyekuwa akisema nami. **10** “Nikauliza, ‘Nifanye nini Bwana?’ ‘Naye Bwana akaniambia, ‘Inuka uingie Dameski, huko utaambiwa yote yakupasayo kufanya.’ **11** Kwa kuwa nilikuwa siwezi kuona kwa ajili ya mng’ao wa ile nuru, wenzangu wakanishika mkono wakaniongoza kuingia Dameski. **12** “Mtu mmoja mcha Mungu, jina lake Anania, alikuja kuniona. Alizishika sana sheria zetu, na aliheshimiwa sana na Wayahudi waliokuwa wakiishi huko Dameski. **13** Akasimama karibu nami, akasema, ‘Ndugu Sauli, pata kuona tena!’ Saa ile ile nikapata kuona tena, nami nikawea kumwona. **14** “Akasema, ‘Mungu wa baba zetu amekuchagua wewe ili ujue mapenzi yake, umwone yeeye Aliye Mwenye Haki na upate kusikia maneno kutoka kinywani mwake. **15** Kwa kuwa utakuwa

shahidi wake kwa watu kuhusu kile ulichokiona na ukabatizwe na dhambi zako zikasafishwe, ukiilita Jina lake.’ **17** “Baada ya kurudi Yerusalem, nilipokuwa ninaomba Hekaluni, nilipitiwa na usingizi wa ghafula **18** nikamwona Bwana akiniambia, ‘Harakisha uteke wale waliokuamin. **20** Wakati damu ya shahidi wako kunihusu mimi.’ **19** “Nami nikasema, ‘Bwana, nimesimama kando, nikikubaliana na kitendo hicho na kutunza mavazi ya wale waliomuua.’ **21** “Ndipo Bwana akaniambia, ‘Nenda, kwa maana nitakutuma mbali, kwa watu wa Mataifa.’ **22** Ule umati wa watu wakamsikiliza Paulo mpaka aliposema neno hilo, ndipo wakapaza sauti zao na kupiga kelele wakisema, “Mwondoeni duniani, hafai kuishi!” **23** Walipokuwa wakipiga kelele na kutoa mavazi yao huku wakirusha mavumbi juu hewani, **24** yule jemadari akaamuru Paulo aingizwe kwenye ngome. Akaelekeza kwamba achapwe viboko na aulizwe ili kujua kwa nini watu walikuwa wanampigia kelele namna hiyo. **25** Lakini walipokwisha kumfunga kwa kamba za ngozi ili wamchape viboko, Paulo akamwambia kiongozi wa askari aliyekuwa amesimama pale karibu naye, “Je, ni halali kwenu kwa mujibu wa sheria kumchapa mtu ambaye ni raiya wa Rumi hata kabla hajapatikana na hatia?” **26** Yule kiongozi aliposikia maneno haya, alimwendea yule jemadari na kumwambia, “Unataka kufanya nini? Kwa maana huyu mtu ni raiya wa Rumi.” **27** Yule jemadari akaja akamuuliza Paulo, “Niambie, wewe ni raiya wa Rumi?” Paulo akajibu, “Naam, hakika ndiyo.” **28** Ndipo yule jemadari akasema, “Mimi ilinigharimu kiasi kikubwa cha fedha kupata uraia wangu.” Paulo akasema “Lakini mimi ni raiya wa Rumi kwa kuzaliwa.” **29** Mara wale waliokuwa wanataka kumhoji wakajiondoa haraka, naye yule jemadari akingiwa na hofu alipotambua ya kuwa amefungua Paulo, ambaye ni raia wa Rumi, kwa minyororo. **30** Kesho yake, kwa kuwa yule jemadari alitaka kujua hakika kwa nini Paulo alikuwa anashutumiwa na Wayahudi, alimfungua, na akaawaagiza viongozi wa makuhani na baraza lote likutane. Kisha akamleta Paulo, akamsimamisha mbele yao.

23 Paulo akawakazia macho wale wajumbe wa baraza, akasema, “Ndugu zangu, nimetimiza wajibu wangu kwa Mungu kwa dhamiri safi kabisa hadi leo.” **2** Kwa ajili ya jambo hili kuhani mkuu Anania akaamuru wale waliokuwa karibu na Paulo wampige kofi kinywani. **3** Ndipo Paulo akamwambia, “Mungu atakupiga wewe, ewe ukuta uliopakwa chokaa! Wewe umeketi hapo ili kunihukumu kwa mujibu wa sheria, lakini wewe mwenyewe unakiuka sheria kwa kuamuru kwamba nipigwe kinyume cha sheria!” **4** Wale watu waliokuwa wamesimama

karibu na Paulo wakamwambia, "Je, wewe wathubutu aende na akamwonya, akisema, "Usimwambie mtu kumtukana kuhani mkuu wa Mungu?" 5 Paulo akajibu, yeote kwamba umenieleza habari hizi." 23 Kisha "Ndugu zangu, sikujua kwamba yeje alikuwa kuhani yule jemadari akawaita viongozi wake wawili wa mkuu. Kwa maana imeandikwa, "Usimnenee mabaya askari akaawaambia, "Jiandaeni kuondoka saa tatu kiongozi wa watu wako." 6 Paulo alipotambua ya usiku huu kuelekeea Kaisaria pamoja na askari 200, kuwa baadhi yao walikuwa Masadukayo na wengine wapanda farasi sabini na watu 200 wenye mikuki. 24 ni Mafarisayo, akapaza sauti kwenye baraza, "Ndugu Pia tayarisheni na farasi watakaotumiwa na Paulo, zangu, mimi ni Farisayo, mwana Farisayo. Hapa mkampeleke salama kwa mtawala Feliksi." 25 Kisha nimeshtakiwa kuhusu tumaini langu katika ufufuo akaandika barua kwa Feliksi kama ifuatavyo: 26 wa wafu." 7 Aliposema haya, farakano likaanza Klaudio Lisia, Kwa Mtawala, Mtukufu Feliksi: Salamu. kati ya Mafarisayo na Masadukayo na baraza lote 27 Mtu huyu alikamatwa na Wayahudi wakakaribia likagawayika. 8 (Kwa maana Masadukayo wanasesha kumuua, lakini nikaja na vikosi vyangu nya askari kwamba hakuna ufufuo, wala hakuna malaika au nikamwokoa, kwa kuwa nilipata habari kwamba yeje roho, lakini Mafarisayo wanaamini haya yote.) 9 ni raiya wa Rumi. 28 Nilitaka kujua kwa nini walikuwa Kukawa na ghasia kubwa, nao baadhi ya walimu wa sheria ambaa ni Mafarisayo, wakasimama wakapinga kwa nguvu wakisema, "Hatuoni kosa lolote la mtu huyu! Huenda ikawa roho au malaika amezungumza ameshtakiwa kwa jambo lolote linalostahili kifo au naye" 10 Ugomvi ukawa mkuuba kiasi kwamba kifungo. 30 Nilipoarifiwa kuwa kulikuwa na shauri yule jemadari akahofu kuwa wangemrarua Paulo baya dhidi ya mtu huyu, nilimtuma kwako mara moja. vipande vipande, akaamuru vikosi nya askari vishuke Niliwaagiza washtaki wake pia waeleze mashtaka yao na kumwondoaa Paulo katikati yao kwa nguvu na dhidi yake mbele yako. 31 Hivyo askari, kwa kufuata kumleta ndani ya ngome ya jeshi. 11 Usiku uliofuta, maelekezo waliyopewa, wakamchukua Paulo wakati Bwana akasimama karibu naye akamwambia, "Jipe wa usiku na kumleta mpaka Antipatri. 32 Kesho moyo! Kama vile ulivyonishuhudia hapa Yerusalem, yake wakawaacha wale wapanda farasi waendelee na hivyo imekupasa kunishuhudia huko Rumi pia." 12 Kulipopambazuka Wayahudi wakafanya shauri safari wakiwa na Paulo, wao wakarudi kwenye ngome ya askari. 33 Askari walipofika Kaisaria, walimpa pamoja na kujifunga kwa kiapo kwamba hawatakula wala kunywa mpaka tuwe mtawala ile barua, na kumkabidhi Paulo kwake. 34 wala kunywa mpaka wawe wamemuua Paulo. 13 Mtawala alipokwisha kuisoma ile barua alimuuiliza Waliofanya mpango huo walikuwa zaidi ya watu arobaini. 14 Wakawaendea viongozi wa makuhani na wazee na kusema, "Tumejifunga pamoja kwa kijana kwa jemadari, analo jambo la kumweleza." 15 Hivyo basi, wewe pamoja na baraza, inawapasa mkamjulise jemadari ili amteremshe Paulo kweni, mijifanye kama mnataka kufanya uchunguzi wa kina zaidi wa shauri lake. Nasi tuko tayari kumuua kabla hajafika hapa." 16 Lakini mtoto wa dada yake Paulo aliposikia juu ya shauri hilo baya, alikwenda kule kwenye ngome ya askari na kumweleza Paulo. 17 Ndipo Paulo akamwita mmoja wa viongozi wa askari, akamwambia, "Mpeleke huyu kijana kwa jemadari, analo jambo la kumweleza." 18 Hivyo yule kiongozi wa askari akampeleka yule kijana kwa jemadari, akamwambia, "Paulo yule mfungwa aliniita na kuniomba nimlite huyu kijana kwako, kwa sababu ana neno la kukueleza." 19 Yule jemadari akamshika yule kijana mkono, akampeleka kando na kumuuliza, "Unataka kuniambia nini?" 20 Yule kijana akasema, "Wayahudi wamekubaliana wakuombe umpeleke Paulo kwenye baraza lao kesho kwa kisingizio kwamba wanataka kufanya uchunguzi wa kina wa shauri lake. 21 Lakini usishawishiwe nao kwa maana zaidi ya watu arobaini wanamvizia. Wamejifunga kwa kiapo kwamba hawatakula wala kunywa mpaka wawe wamemuua Paulo. Sasa wako tayari, wanangoja idhini yako kwa ajili ya ombi lao." 22 Yule jemadari akamruhusu yule kijana

24 Baada ya siku tano, kuhani mkuu Anania akashuka akiba amefuatana na baadhi ya wazee pamoja na mwanasheria mmoja aitwaye Tertulo, nao wakaleta mashtaka yao dhidi ya Paulo mbele ya mtawala. 2 Paulo alipoitwa aingie ndani, Tertulo akaanza kutoa mashtaka akisema, "Mtukufu Feliksi, kwa muda mrefu tumefurahia amani na matengenezo mengi mazuri yamefanywa kwa ajili ya watu hawa kwa sababu ya upeo wako wa kuona mambo ya mbele. 3 Wakati wote na kila mahali, kwa namna yoyote, mtukufu sana Feliksi, tumeyapokea mambo haya yote kwa shukrani nydingi. 4 Lakini nisije nikakuchosha zaidi, ningekuomba kwa hisani yako utusikilize kwa kifupi. 5 "Tumemwona mtu huyu kuwa ni msumbufu, anayechochea ghasia mionganii mwa Wayahudi duniani pote. Yeye ndiye kiongozi wa dhehebu la Wanazarayo, 6 na hata amejaribu kulinajisi Hekalu, hivyo tukamkamata; [tukataka kumhukumu kufuatana na sheria zetu. 7 Lakini jemadari Lisia alitujia na nguvu nydingi, akamwondoaa mikononi mwetu, 8 akiwaamuru washtaki wake waje mbele yako: ili] kwa kumchunguza wewe mwenyewe unawazea kujua kutoka kwake mambo yote tunayomshtaki

kwayo.” **9** Pia wale Wayahudi wakaunga mkono wakithibitisha kuwa mashtaka yote haya ni kweli. **10** Mtawala Feliksi alipompungia Paulo mkono ili ajitetee, yeye akajibu, “Najua kwamba wewe umekuwa hakimu katika taifa hili kwa miaka mingi, hivyo natoa utetezi wangu kwa furaha. **11** Unaweza kuhakikisha kwa urahisi kuwa hazijapita zaidi ya siku kumi na mbili tangu nilipopanda kwenda Yerusalemu kuabudu. **12** Hawa wanaonishtaki hawakunikuta nikibishana na mtu yeoye Hekaluni au kuchochea umati wa watu katika sinagogi au mahali pengine popote mjini. **13** Wala hawawezi kabisa kukuthibitishia mashtaka haya wanayonishtaki kwayo. **14** Lakini, ninakubali kwamba mimi namwabudu Mungu wa baba zetu, mfuasi wa Njia, ile ambayo wao wanaita dhehebu. Ninaamini kila kitu kinachokubaliana na Sheria na kile kilichoadikwa katika Manabii, **15** nami ninalo tumaini kwa Mungu, ambalo hata wao wenye wewenyalikubali kwamba kutakuwa na uufufo wa wafu, kwa wenye haki na wasio na haki. **16** Kwa hiyo ninajitahidi siku zote kuwa na dhamiri safi mbele za Mungu na mbele za wanadamu. **17** “Basi, baada ya kutokuwepo kwa miaka mingi nilikuja Yerusalemu ili kuwaletea watu wangu msaada kwa ajili ya maskini na kutoa dhabihu. **18** Nilikuwa nimeshatakawwa kwa taratibu za kiibada waliponikuta Hekaluni nikifanya mambo haya. Hapakuwa na umati wa watu, pamoja nami wala aliyehusika kwenye fujo yoyote. **19** Lakini kulikuwa na baadhi ya Wayahudi kutoka Asia, ambaa wangelazimika wawepo hapa mbele yako ili watoto mashtaka kama wanalo jambo lolote dhidi yangu. **20** Au, watu hawa walioiko hapa waseme ni uhalifu gani walioniona nao waliponisimamisha mbele ya baraza, **21** isipokuwa ni kuhusu jambo hili moja nililopiga kelele mbele yao kwamba, ‘Mimi nashtakiwa mbele yenu leo kwa sababu ya uufufo wa wafu.’” **22** Basi Feliksi ambaye alikuwa anafahamu vizuri habari za Njia ile, akaahirisha shauri lile kwa maelezo yake akisema, “Wakati jemadari Lisia atakapoteremka huku, nitaamua shauri lako.” **23** Ndipo akaamuru kiongozi wa askari amweke chini ya ulinzi lakini ampe uhuru na kuwaruhusu rafiki zake wamhudumie. **24** Baada ya siku kadhaa, Feliksi alikuja pamoja na Drusila mkewe, ambaye alikuwa Myahudi. Alituma aitiwe Paulo, naye akamsikiliza alipokuwa akinena juu ya imani katika Kristo Yesu. **25** Naye Paulo alipokuwa akinena juu ya haki, kuwa na kiasi na juu ya hukumu ijayo, Feliksi aliiingiwa na hofu na kusema, “Hiyo yatosha sasa! Waweza kuondoka. Nitakapokuwa na wasaa nitakuita.” **26** Wakati huo Feliksi alitazamia kwamba Paulo angempa rushwa. Hivyo akawa anamwitwa mara kwa mara na kuzungumza naye. **27** Baada ya miaka miwili kupita, Porkio Festo akaingia kwenye utawala mahali pa Feliksi, lakini kwa kuwa Feliksi alitaka kuwapendeza Wayahudi, akamwacha Paulo gerezani.

25 Siku tatu baada ya Festo kuwasili Kaisaria kuchukua wajibu wake mpya, alipanda kwenda Yerusalem, **2** ambako viongozi wa makuhani na viongozi wa Wayahudi walikuja mbele yake na kuleta mashtaka yao dhidi ya Paulo. **3** Wakamsihi sana Festo, kama upendeleo kwao, aamuru Paulo ahamishiwe Yerusalem, kwa kuwa walikuwa wanaandaa kumvizia ili wamuue akiwa njiani. **4** Festo akawajibu, “Paulo amezuiliwa huko Kaisaria, nami mwenyewe ninakwenda huko hivi karibuni. **5** Baadhi ya viongozi wenu wafuatane nami na kutoa mashtaka dhidi ya mtu huyo huko, kama amekosa jambo lolote.” **6** Baada ya Festo kukaa mionganii mwao kwa karibu siku nane au kumi, akashuka kwenda Kaisaria na siku iliyofuata akaitisha mahakama, akaketi penye kiti chake cha hukumu, akaamuru Paulo aletiwa mbele yake. **7** Paulo alipotokea, wale Wayahudi waliokuwa wameteremka toka Yerusalem wakasimama wakiwa wamemzunguka, wakileta mashtaka mengi mazito dhidi yake ambayo hawakuweza kuyathibitisha. **8** Ndipo Paulo akajitetea, akasema, “Mimi sikufanya jambo lolote kinyume cha sheria ya Wayahudi au dhidi ya Hekalu au kinyume cha Kaisari.” **9** Festo, akitaka kuwapendeza Wayahudi, akamuuliza Paulo, “Je, ungependa kwenda Yerusalem na kukabili mashtaka mbele yangu huko?” **10** Paulo akasema, “Mimi sasa nimesimama mbele ya mahakama ya Kaisari, ambako ndiko ninakostahili kushtakiwa. Kama vile wewe mwenyewe ujuavyo vyema kabisa sjawatendea Wayahudi kosa lolote. **11** Basi kama mimi nina hatia ya kutenda kosa lolote linalostahili kifo, sikatai kufa. Lakini kama mashtaka yaliyoletwa dhidi yangu na hawa Wayahudi si kweli, hakuna yeoyote aliye na haki ya kunikabidhi mikononi mwao. Naomba rufaa kwa Kaisari!” **12** Baada ya Festo kufanya shauri pamoja na baraza lake, akatangaza, “Wewe umeomba rufaa kwa Kaisari, nako kwa Kaisari utakwendal!” **13** Baada ya siku kadhaa Mfalmi Agripa na Bernike wakapanda kuja Kaisaria kumsalimu Festo. **14** Kwa kuwa walikuwa wakae huko Kaisaria kwa siku nydingi, Festo alijadili shauri la Paulo na mfalmi, akisema, “Kuna mtu mmoja hapa ambaye Feliksi alimwacha gerezani. **15** Nilipokuwa huko Yerusalem, viongozi wa makuhani na wazee wa Wayahudi walinijulishabari zake na wakaomba hukumu dhidi yake. **16** “Lakinii mimi nikawaambia kwamba si desturi ya Kirumi kumtoa mtu yeoyote auwae kabla mshtakiwa kuonana uso kwa uso na washtaki wake, naye awe amepewa nafasi ya kujitetea kuhusu mashtaka anayoshutumiwa. **17** Hivyo walipokutana hapa, sikukawia, kesho yake nilitisha baraza, nikaketi penye kiti changu cha hukumu, nikaagiza huyo mtu aletwe. **18** Washtaki wake waliposimama, hawakushtaki kwa uhalifu wowote niliokuwa ninatarajia. **19** Badala yake walikuwa na vipengele fulani nya kutokukubaliana naye kuhusu dini yao na juu ya mtu mmoja aitwaye Yesu, ambaye alikufa, lakinii yeye Paulo alidai kwamba yu hai. **20** Kwa kuwa sikujua jinsi ya kupeleleza jambo

hili, nilimuuliza kama angependa kwenda Yerusalem na kuhojiwa huko kuhusu mashtaka haya. **21** Lakini Paulo alipoomba afadhiliwe ili rufaa yake isikilizwe na Mfalme Agusto, nilimwamuru alindwe mpaka nitakapoweza kumpeleka kwa Kaisari.” **22** Ndipo Agripa akawambia Festo, “Ningependa kumsikiliza mtu huyo mimi mwenyewe.” Yeye akajibu, “Kesho utamsikia.” **23** Siku iliyofuata Agripa na Bernike walifika kwa fahari kubwa wakaingia katika ukumbi wa mahakama, pamoja na majemadari wa jeshi na watu mashuhuri wa mji. Ndipo kwa amri ya Festo, Paulo akenetwa ndani. **24** Festo akasema, “Mfalme Agripa, nanyi nyote mlion hapa pamoja nasi, mnamwona mtu huyu! Jumuiya yote ya Kiyahudi wamenilalamikia kuhusu mtu huyu huko Yerusalem na hapa Kaisaria, wakipiga kelele kwamba haimpasi kuendelea kuishi. **25** Sikuona kwamba ametenda jambo lolote linalostahili kifo, ila kwa kuwa alikuwa ameomba rufaa yake kwa mfalme, niliamua kumpeleka Rumi. **26** Lakini mimi sina kitu maalum cha kumwandikia Bwana Mtukufu kumhusu mtu huyu. Kwa hiyo niinemleta mbele yako leo ninapojitetee kuhusu mashtaka yote ya Wayahudi, **3** hasa kwa sababu unajua vyema desturi zote za Kiyahudi na ya kuwa wewe unajua kwa undani mila na masuala ya mabishano. Kwa hiyo, nakuishi unisikilize kwa uvumilivu. **4** “Wayahudi wote wanajua jinsi nilivyoishi tangu nilipokuwa mtoto, kuanzia mwanzo wa maisha yangu katika nchi yangu na pia huko Yerusalem. **5** Wao wamefahamu kwa muda mrefu na wanaweza kushuhudia kama wakipenda, ya kwamba kutokana na misimamo mikali sana ya dhehebu letu kwenye dini yetu, niliishi nikiwa Farisayo. **6** Nami sasa ni kwa sababu ya tumaini langu katika kile ambacho Mungu aliwaahidi baba setu, ninashaktiwa leo. **7** Hii ndiyo ahadi ambayo makabila yetu kumi na mawili yanataraja kuiona ikitimizwa wanapomtumikia Mungu kwa bidii usiku na mchana. Ee mfalme, ninashaktiwa na Wayahudi kwa ajili ya tumaini hili. **8** Kwa nini yeyote mionganii mwenu afikiri kwamba ni jambo lisilosadikika Mungu kufufua wafu? **9** “Mimi pia nilikuwa nimeshawishika kwamba imenipasa kufanya yote yale yaliyowezekana kupinga Jina la Yesu wa Nazareti. **10** Nami hayo ndiyo niliyoyafanya huko Yerusalem. Kwa mamlaka ya viongozi wa makuhani, niliwitia wengi wa watakatifu gerezani na walipokuwa wakiuawa, nilipiga kura yangu kuunga mkono. **11** Mara nyingi nilikwenda kutoka sinagogi moja hadi ingine nikiamuru waadhibiwe, nami nilijaribu kuwalazimisha wakufuru. Katika shauku yangu dhidi yao, hata nilikwenda miji ya kigeni ili kuwatesa. **12** “Siku moja nilipokuwa katika mojawapo ya safari hizi nikiwa ninakwenda Dameski, nilikuwa na mamlaka na agizo kutoka kwa kiongozi wa makuhani. **13** Ilikuwa yapata pande zote mimi na wale nilikuwa pamoja nao. **14** Wote tulipokuwa tumeanguka chini, nikasikia sauti ikisema nami kwa lugha ya Kiebrania, ‘Sauli, Sauli, adhuhuri, ee mfalme, nilipokuwa njiani, niliona nuru mchokoo.’ **15** “Nikauliza, ‘Ni nani wewe, Bwana?’ Naye Bwana akajibu, ‘Ni Mimi Yesu unayemtesa. **16** Sasa inuka usimame kwa miguu yako. Nimekutokea ili nikuteue uwe mtumishi na shahidi wa mambo ambayo umeyaona, na yale nitakayokuonyesha. **17** Nitakuoko kutoka kwa watu wako na watu wa Mataifa ambaa ninakutuma kwao, **18** uya fumbue macho yao ili wageuke kutoka gizani waingie nuruni, na kutoka kwenye nguvu za Shetani wamgeukie Mungu, ili wapate msamaha wa dhambi na sehemu mionganii mwa wale waliotakaswa kwa kuniamini mimi.’ **19** ‘Hivyo basi, Mfalme Agripa, sikuacha kuyatii yale maono yaliyotoka mbinguni, **20** bali niliyatangaza kwanza kwa wale wa Dameski, kisha Yerusalem na katika vijiji vyote vya Uyahudi na pia kwa watu wa Mataifa, kwamba inawapasa kutubu na kumgeukia Mungu na kuthibitisha toba yao kwa matendo yao. **21** Ni kwa sababu hii Wayahudi walinikamata nilipokuwa Hekaluni, wakataka kuniua. **22** Hadi leo nimepata msaada kutoka kwa Mungu, na hivyo nasimama hapa nikishuhudia kwa wakubwa na wadogo. Sisemi chochote zaidi ya yale ambayo manabii na Mose walisema yatatukia: **23** kwamba Kristo atateswa, na kwamba yeye atakuwa wa kwanza kufufuka kutoka kwa wafu, na atatangaza nuru kwa watu wake na kwa watu wa Mataifa.” **24** Paulo alipokuwa akifanya utetezi huu, Festo akasema kwa sauti kubwa, “Paulo, wewe umerukwa na akili! Kusoma kwangi kunakufanya uwe kichaa!” **25** Lakini Paulo akajibu, “Mimi sijarukwa na akili, mtukufu sana Festo, bali nanena kweli nikiwa na akili zangu timamu. **26** Naam, Mfalme anajua kuhusu mambo haya yote, nami nasema naye kwa uhuru. Kwa sababu niina hakika kwamba hakuna hata mojawapo ya mambo haya asilolijua, kwa kuwa hayakufanyika mafichoni. **27** Mfalme Agripa, je, unaamini manabii? Najua kuwa unaamini.” **28** Agripa akawambia Paulo, “Je, unamishawishi kwa haraka namna hii niwe Mkristo?” **29** Paulo akasema, “Ikiwa ni kwa haraka au la, namwomba Mungu, si wewe peke yako bali pia wale wote wanaonisikiliza leo, wawe kama mimi nilivyo, kasoro minyororo hii.” **30** Baada ya kusema hayo, mfalme akainuka pamoja na mtawala na Bernike na wale waliokuwa wameketi pamoja nao. **31** Walipokuwa wakiondoka, wakaambiana, “Mtu huyu hafanyi jambo lolote linalostahili kufa au kufungwa.”

26 Ndipo Agripa akawambia Paulo, “Unayo ruhusa kujitetea.” Hivyo Paulo akawaashiria kwa mkono wake, akaanza kujitetea, akasema: **2** “Mfalme Agripa, najiona kuwa na heri kusimama mbele yako leo ninapojitetee kuhusu mashtaka yote ya Wayahudi, **3** hasa kwa sababu unajua vyema desturi zote za Kiyahudi na ya kuwa wewe unajua kwa undani mila na masuala ya mabishano. Kwa hiyo, nakuishi unisikilize kwa uvumilivu. **4** “Wayahudi wote wanajua jinsi nilivyoishi tangu nilipokuwa mtoto, kuanzia mwanzo wa maisha yangu katika nchi yangu na pia huko Yerusalem. **5** Wao wamefahamu kwa muda mrefu na wanaweza kushuhudia kama wakipenda, ya kwamba kutokana na misimamo mikali sana ya dhehebu letu kwenye dini yetu, niliishi nikiwa Farisayo. **6** Nami sasa ni kwa sababu ya tumaini langu katika kile ambacho Mungu aliwaahidi baba setu, ninashaktiwa leo. **7** Hii ndiyo ahadi ambayo makabila yetu kumi na mawili yanataraja kuiona ikitimizwa wanapomtumikia Mungu kwa bidii usiku na mchana. Ee mfalme, ninashaktiwa na Wayahudi kwa ajili ya tumaini hili. **8** Kwa nini yeyote mionganii mwenu afikiri kwamba ni jambo lisilosadikika Mungu kufufua wafu? **9** “Mimi pia nilikuwa nimeshawishika kwamba imenipasa kufanya yote yale yaliyowezekana kupinga Jina la Yesu wa Nazareti. **10** Nami hayo ndiyo niliyoyafanya huko Yerusalem. Kwa mamlaka ya viongozi wa makuhani, niliwitia wengi wa watakatifu gerezani na walipokuwa wakiuawa, nilipiga kura yangu kuunga mkono. **11** Mara nyingi nilikwenda kutoka sinagogi moja hadi ingine

32 Agripa akamwambia Festo, “Mtu huyu angeachwa huru kama hangekuwa amekata rufaa kwa Kaisari.”

27 Ilipoamuliwa kwamba tungenesafiri kwa njia ya bahari kwenda Italia, Paulo na wafungwa wengine wakakabidhiwa kwa kiongozi mmoja wa askari aliyeita Juliusi, aliyekuwa wa Kikosi cha Walinzi wa Kaisari. **2** Tulipanda meli iliyotoka Adramitio, iliyokuu inakaribia kusafiri kwenda kwenye bandari zilizopo pwani ya Asia, tukaanza safari yetu tukiwa pamoa na Aristarko, Mmakedonia kutoka Thesalonike. **3** Kesho yake tukatia nanga Sidoni, naye Juliusi akamfanya wema Paulo, akamruhusu aende kwa rafiki zake ili wamtumizie mahitaji yake. **4** Kutoka huko tukaingia baharini tena na tukapita upande wa chini wa kisiwa cha Kipro kwa sababu upepo ulikuwa wa mbisho. **5** Baada ya sisi kuvuka bahari iliyoko upande wa Kilikia na Pamfilia, tukafika Mira huko Likia. **6** Huko yule kiongozi wa askari akapata meli ya Iskanderia ikielekea Italia, akatupandisha humo. **7** Tukasafiri polepole kwa siku nyingi na kwa shida, hatimaye tukafika karibu na Nido. Kwa kuwa upepo wa mbisho ulituzuua tusiweze kushika mwelekeo tuliokusudia, tukapita chini ya Krete mkabala na Salmone. **8** Tukaambaa na pwani kwa shida, tukafika sehemu iitwayo Bandari Nzuri, karibu na mji wa Lasea. **9** Muda mwingu ulikuwa umepotea na kusafiri baharini kulikuwa hatari kwa sababu wakati huu ulikuwa baada ya siku za kufunga. Hivyo Paulo akawaonya akasema, **10** “Mabwana, naona kuwa hii safari ni yenye maafaa na ya kuleta hasara kubwa kwa meli na shehena, pia kwa maisha yetu.” **11** Lakini badala ya yule kiongozi wa askari kusikiliza yale Paulo aliyosema, akafuatu zaidi ushauri wa nahodha na mwenye meli. **12** Kwa kuwa ile bandari ilikuwa haifai kukaa wakati wa majira ya baridi, wengi wakashauri kwamba tuendelee na safari wakitarajia kufika Foinike na kukaa huko kwa majira ya baridi. Hii ilikuwa bandari iliyoko katika kisiwa cha Krete ikitabili upande wa kusini-magharibi na kaskazini-magharibi. **13** Upopo mtulivu ulipoanza kuvuma toka kusini, wakadhani kuwa wangeweza kufikia lengo lao, hivyo wakang’oa nanga na kusafiri wakipita kandokando ya pwani ya kisiwa cha Krete. **14** Lakini baada ya muda mfupi ikavuma tufani kubwa iitwayo “Eurakilo” toka kisiwa cha Krete. **15** Meli ikapigwa na dhoruba na haikuweza kushindana na ule upepo, tukarudishwa baharini upepo ulikokuwa unaeleke. **16** Hatimaye tukisafiri kupita chini ya kisiwa kidogo kiuwachao Kauda, ambapo kwa kuwa tulikuwa tumekingiwa upepo na hicho kisiwa, tuliweza kwa shida kuifunga mashua ya kuokolea watu. **17** Watu walipokwisha kuivuta mashua hiyo na kuiingiza katika meli, walifunga kwa kamba chini ya meli yenye we ili kuzishikanisha pamoa. Wakiogopa kupelekwa kwenye mchanga karibu na pwani ya Sirti, wakashusha matanga wakaiacha meli isukumwe na huo upepo. **18** Tulikuwa tunapigwa na dhoruba kwa nguvu, kiasi kwamba kesho yake walianza kutupa shehena toka melini. **19** Siku ya tatu, wakatupa vyombo ya meli baharini kwa mikono yao wenye we. **20** Kulipokuwa hakuna kuonekana kwa jua wala nyota kwa siku nyingi, nayo dhoruba ikiwa inaendelea kuwa kali, hatimaye tulikata kabisa tamaa ya kuokoka. **21** Baada ya watu kukaa siku nyingi bila kula chakula, Paulo akasimama katikati yao akasema, “Enyi watu, iliwapasa kunisikiliza na kuacha kusafiri baharini kutoka Krete, ndipo ninyi mngekuwa mmejinurusu na uharibifu huu na hasara hii. **22** Sasa ninawasihi sana, jipeni moyo mkuu kwa kuwa hakuna hata mmoja wenu atakayepoteza maisha yake, ila meli itaangamia. **23** Jana usiku, malaika wa Mungu yule ambaye mimi ni wake na ambaye ninamwabudu alisimama karibu nami, **24** naye akasema, ‘Paulo usiogope, kwa kuwa ni lazima usimame mbele ya Kaisari, naye Mungu amekupa kwa neema uhai wa wote wanaosafiri pamoa nawe.’ **25** Hivyo jipeni moyo, enyi watu, kwa kuwa ninamwamini Mungu kwamba yatakuwa kama vile alivyoniambia.’ **26** Lakini hata hivyo meli yetu itakwama kwenye kisiwa fulani.” **27** Usiku wa kumi na nne ulipofika, tulikuwa bado tunasukumwa na upepo katika Bahari ya Adria. Ilipokuwa yapata usiku wa manane, mabaharia wakahisi kwamba walikuwa wanakaribia nchi kavu. **28** Kwa hiyo wakapima kina cha maji na kukuta kilikuwa pima ishirini, baada ya kuendelea mbele kidogo wakapima tena wakapata kina cha pima kumi na tano. **29** Wakiogopa kwamba meli yetu ingegonga kwenye miamba, wakashusha nanga nne za nyuma ya meli, wakawa wanaomba kupambazuke. **30** Katika jaribio la kutoroka kutoka kwenye meli, mabaharia wakashusha mashua ya kuokolea watu baharini, wakijifanya kwamba wanakwenda kushusha nanga za omo. **31** Ndipo Paulo akamwambia yule jemadari na askari, “Hawa watu wasipobaki katika meli, hamtawenza kuokoka.” **32** Hivyo basi wale askari wakakata kamba zilizoshikilia ile mashua ya kuokolea watu kwenye meli, wakaiacha ianguke humo baharini. **33** Kabla ya mapambazuko, Paulo akawashihi watu wote wale chakula akiseme, “Leo ni siku ya kumi na nne mmekuwa katika wasiwasi mkiwa mmefunga na bila kula chocohote. **34** Kwa hiyo nawasihi mle chakula, kwa maana itawasaidia ili mweze kuishi. Kwa kuwa hakuna hata mmoja wenu atakayepoteza unywele hata mmoja kutoka kichwani mwake.” **35** Baada ya kusema maneno haya, Paulo akachukua mkate, akamishukuru Mungu mbele yao wote, akaumega akaanza kula. **36** Ndipo wote wakatiwa moyo, wakaanza kula chakula. **37** Ndani ya meli tulikuwa jumla ya watu 276. **38** Baada ya watu wote kula chakula cha kutosha, wakapunguza uzito wa meli kwa kutupa ngano baharini. **39** Kulipopambazuka, mabaharia hawakuitambua ile nchi, lakin waliona ghuba yenye ufuko wa mchanga, ambako waliamua kuipeleza meli kama ingewezekana. **40** Kwa hiyo wakatupa nanga zote na kuziacha baharini, na wakati huo huo wakalegeza kamba zilizokuwa zikishikilia usukani

wa meli. Kisha wakatweka tanga la mbele lishike upepo na kuisukuma meli kuelekeea pwani. **41** Lakini wakafika mahali ambapo bahari mbili zinakutana, wakaipweleza meli ufuoni, omo ikawama sana, ikawa haiwezi kuondolewa, lakini sehemu ya shetri ikavunjika vipande vipande kwa kule kupiga kwa mawimbi yenyen nguvi. **42** Wale askari wakapanga kuwaua wale wafungwa ili kuzuiua hata mmoja wao asiogele na kutoroka. **43** Lakini yule jemadari alitaka kuokoa maisha ya Paulo, basi akawazua nchi kavu kwa kutumia mbaao au vipande vya meli iliyovunjika, hivyo ikatimia kwamba wote wakaokoka na kufika nchi kavu salama.

28 Baada ya kufika nchi kavu salama, ndipo tukafahamu kwamba jina la kile kisiwa ni Malta. **2** Wenyeji wa kile kisiwa wakatufanya ukarimu usio wa kawaida. Waliwasho moto na kutukaribisha sisi sote kwa sababu mvua ilikuwa inanyesha na kulikuwa na baridi. **3** Paulo alikuwa amekusanya mzigo wa kuni na alipokuwa anaweka kwenye moto kwa ajili ya joto, nyoka mwenye sumu akatoka humo na kujisokotea mgononi mwake. **4** Wale wenyeji wa kile kisiwa walipomwona yule nyoka akinning'nia mgononi mwa Paulo, wakaambiana, "Huyu mtu lazima awe ni muuaji, ingawa ameokoka kutoka baharini, haki hajiamwacha aishi." **5** Lakini Paulo akamkung'utia yule nyoka ndani ya moto wala yeye hakupata madhara yoyote. **6** Watu walikuwa wanangoja avimbe au anguke ghafula na kufa. Lakini baada ya kungoja kwa muda mrefu na kuona kwamba hakuna chocchte kisicho cha kawaida kilichomtokea, wakabadii mawazo yao na kuanza kusema kwamba yeche ni mungu. **7** Basi karibu na sehemu ile, palikuwa na shamba kubwa la mtu mmoja kiongozi wa kile kisiwa, aliyeitwa Publio. Alitupokea na akatuhudumia kwa ukarimu mkubwa kwa muda wa siku tatu. **8** Baba yake Publio alikuwa mgonjwa kitandani, akiwa anaumwa homa na kuhara damu. Paulo akaingia ndani ili kumwona na baada ya maombi, akaweka mikono juu yake na kumponya. **9** Jambo hili lilipotukia, watu wote wa kisiwa kile waliokuwa wagonjwa wakaja, nao wakaponywa. **10** Wakatupa heshima nydingi, nasi tulipokuwa tarayi kusafiri kwa njia ya bahari, wakapakia melini vitu vyote tulivyokuwa tunavihitaji. **11** Miezi mitatu baadaye tukaanza safari kwa meli iliyokuwa imetia nanga kwenye kisiwa hicho kwa ajili ya majira ya baridi. Hii ilikuwa meli ya Iskanderia yenyen alama ya miungu pacha waitwao Kasta na Poluksi. **12** Kituo chetu cha kwanza kilikuwa Sirakusa na tukakaa huko siku tatu. **13** Kisha tukang'oa nanga, tukafika Regio. Siku iliyofuata, upepo mkali wali kusi ukavuma, na siku ya pili yake tukafika Puteoli. **14** Huko tukawakuta ndugu, nasi tukakaribishwa tukae nao kwa siku saba. Hivyo tukaendelea na safari mpaka Rumi. **15** Ndugu

wa huko Rumi waliposikia habari zetu, walikuja mpaka Soko la Apio na mahali paitwapo Mikahawa Mitatu kutulaki. Paulo alipowaona, alimshukuru Mungu kuishi peke yake akiwa na askari wa kumlinda. **17** Siku tatu baadaye Paulo akawaita pamoa viongozi wa Kiyahudi. Walipokwisha kukusanyika akawaambia, "Ndugu zangu, ingawa sikufanya jambo lolote dhidi ya watu wetu au dhidi ya desturi za baba zetu, lakini nilikamatwa huko Yerusalem nikakabidhiwa kwa Warumi. **18** Wao walipokwisha kunihoji, wakataka kuniachia huru kwa sababu hawakuona kosa lolote nililolifanya linalostahili adhabu ya kifo. **19** Lakini Wayahudi walipoppinga uamuzi huo, nililazimika kukata rufaa kwa Kaisari, ingawa sikuwa na lalamiko lolote juu ya taifa langu. **20** Basi hii ndiyo sababu nimewatumania, ili niseme nanyi. Kwa kuwa ni kwa ajili ya tumaini la Israeli nimefungwa kwa minyororo." **21** Wakamjibu, "Hatujaopeea barua zozote kutoka Uyahudi zinazokuhusu, wala hapana ndugu ye yote aliyejuja hapa ambaye ametoa taarifa au kuzungumza jambo lolote baya juu yako. **22** Lakini tungependa kusikia kutoka kwako unalofikiri kwa sababu tunajua kwamba kila mahali watu wanazungumza mabaya kuhusu jamii hii." **23** Baada ya kupanga siku ya kuonana naye, watu wengi wakaja kuanzia asubuhi hadi jioni akawaeleza na kutangaza kuhusu Ufalme wa Mungu akijaribu kuwahadithia juu ya Yesu kutoka Sheria ya Mose na kutoka Manabii. **24** Baadhi wakasadiki yale aliyosema, lakini wengine hawakuamin. **25** Hivyo hawakubaliana, nao walipokuwa wanaondoka, Paulo akatoa kauli moja zaidi: "Roho Mtakatifu alinena kweli na baba zenu aliposema mambo yale yaliyomhusu Bwana Yesu kwa kinywa cha nabii Isaya kwamba: **26** "Nenda kwa watu hawa na userne, "Hakika mtasikiliza lakini hamtaelewa; na pia mtatazama, lakini hamtaona." **27** Kwa kuwa miyo yao watu hawa imekuwa migumu; hawasikii kwa masikio yao, na wamefumba macho yao. Wasije wakaona kwa macho yao, na wakasikiliza kwa masikio yao, wakaelewa kwa miyo yao, na kugeuka nami nikawaponya." **28** "Basi na ijulikane kwenu kwamba, huu wokovo wa Mungu umepelekwa kwa watu wa Mataifa, nao watasikiliza." [**29** Naye akiisha kusema maneno haya, Wayahudi wakaondoka wakiwa na hoja nydingi mionganii mwao.] **30** Kwa miaka miwilii mizima Paulo alikaa huko kwa nyumba aliyokuwa amepanga. Akawakaribisha wote waliokwenda kumwona. **31** Akahubiri Ufalme wa Mungu na kufundisha mambo yale yaliyomhusu Bwana Kristo, kwa ujasiri wote na bila kizuizi chocchote.

Warumi

1 Paulo, mtumishi wa Kristo Yesu, aliyeitwa kuwa mtume na kutengwa kwa ajili ya Injili ya Mungu, **2** Injili ambayo Mungu alitangulia kuiahidi kwa vinywa vya manabii wake katika Maandiko Matakatifu, **3** yaani, Injili inayomhusi Mwanawe, yeze ambaye kwa uzao wa mwili alikuwa mzao wa Daudi, **4** na ambaye kwa uwezo wa Roho wa utakatifu alidhiihirishwa kuwa Mwana wa Mungu kwa ufufuo wake kutoka kwa wafu, yaani, Yesu Kristo, Bwana wetu. **5** Kwa kupitia kwake na kwa ajili ya Jina lake, tumepeokea neema na utume ili kuwaita watu mionganini mwa watu wa mataifa yote, waje kwenye utii utokanao na imani. **6** Ninyi nyote pia mko mionganini mwa watu walioitwa ili mpate kuwa mali ya Yesu Kristo. **7** Kwa wote walioko Rumi wapendwao na Mungu na kuitwa kuwa watakatifu: Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi. **8** Kwanza kabisa, namshukuru Mungu wangu kwa njia ya Yesu Kristo kwa ajili yenu nyote, kwa sababu imani yenu inatangazwa duniani kote. **9** Kwa maana Mungu ninayetumikia kwa moyo wangu wote katika kuhubiri Injili ya Mwanawe, ni shahidi wangu jinsi ninavyowakumbuka **10** katika maombi yangu siku zote, nami ninaomba kwamba hatimaye sasa kwa mapenzi ya Mungu, njia ipate kufunguliwa kwa ajili yangu ili nije kwenu. **11** Ninatamani sana kuwaona ili nipate kuweka juu yenu karama za rohoni ili mwe imara, **12** au zaidi, ninyi pamoa nami tuweze kutiana moyo katika imani sisi kwa sisi. **13** Ndugu zangu, napenda mfahamu kwamba mara nyingi nimekusudia kuja kwenu (ingawa mpaka sasa nimezuiliwa), ili nipate kuvuna mavuno mionganini mwenu kama niliyovuna mionganini mwa wengine ambaeo ni watu wa Mataifa wasionjua Mungu. **14** Mimi ni mdeni kwa Wayunani na kwa wasio Wayunani, kwa wenyewe hekima na kwa wasio na hekima. **15** Ndiyo sababu ninatamani sana kuhubiri Injili kwenu pia ninyi mlioko Rumi. **16** Mimi siionei haya Injili ya Kristo kwa maana ni uweza wa Mungu uletao wokovu kwa kila aaminiye, kwanza kwa Myahudi na kwa Myunani pia. **17** Kwa maana katika Injili haki itokayo kwa Mungu imedhiihirishwa, haki ile ilioyo kwa njia ya imani hadi imani. Kama ilivyoandikwa: "Mwenye haki ataishi kwa imani." **18** Ghadhabu ya Mungu imedhiihirishwa kutoka mbinguni dhidi ya uasi wote na uovu wa wanadamu ambaeo huipinga kweli kwa uovu wao, **19** kwa maana yote yanayoweza kujulikana kumhusu Mungu ni dhahiri kwo, kwa sababu Mungu mwenyewe ameyadhihirisha kwo. **20** Kwa maana tangu kuumbwa kwa ulimwengu, asili ya Mungu asiyonekana kwa macho, yaani, uweza wake wa milele na asili yake ya Uungu, imeonekana waziwili, ikitambuliwa kutokana na yale aliyoyafanya ili wanadamu wasiwe na udhuru. (**aiōios g126**) **21** Kwa maana ingawa walimjua Mungu, hawakumtukuza

yeze kama ndiye Mungu wala hawakumshukuru, bali fikira zao zimekuwa batili na mioyo yao ya ujinga ikatiwa giza. **22** Ingawa walijidai kuwa wenye hekima, wakawa wajinga **23** na kubadili utukufu wa Mungu aishiyi milele kwa sanamu zilizofanywa zifanane na mwanadamu ambaye hufa, na mfano wa ndege, wanyama na viumbe vitambavayo. **24** Kwa hiyo, Mungu akaawaacha wazifuate tamaa mbaya za mioyo yao katika usherati, hata wakavunjiana heshima miili yao wao kwa wao. **25** Kwa sababu walibadili kweli ya Mungu kuwa uongo, wakaabudu na kutumikia kiumbe badala ya Muumba, ahimidiwaye milele! Amen. (**aiōn g165**) **26** Kwa sababu hii, Mungu aliwaacha wawunjiane heshima kwa kufuata tamaa zao za abiu. Hata wanawake wao wakabadili matumizi ya asili ya miili yao wakaitumia isivyokusudiwa. **27** Vivyo hivyo wanaume pia wakiacha matumizi ya asili ya wanawake wakawakiana tamaa wao kwa wao. Wanaume wakafanyiana matendo ya abiu na wanaume wengine nao wakapata katika maisha yao adhabu iliyowastahili kwa ajili ya upotovu wao. **28** Nao kwa kuwa hawakuona umuhimu wa kudumisha ufahamu wa Mungu, yeze akawaachilia wafuate akili za upotovu, watende mambo yale yasiyostahili kutendwa. **29** Wakiwa wamejawa na udhalimu wa kila namna, usherati, uovu, tamaa mbaya na hila. Wamejawa na husuda, uuaji, ugomvi, udanganyifu, hadaa na nia mbaya. Wao pia ni wasengenyaji, **30** wasingizajji, wanaomchukia Mungu, wajeuri, wenye kiburi na majivuno, wenye hila, wasiotii wazazi wao, **31** wajinga, wasioamini, wasio na huruma na wakatili. **32** Ingawa wanafahamu sheria ya haki ya Mungu kwamba watu wanaofanya mambo kama hayo wanastahili mauti, si kwamba wanaendelea kutenda hayo tu, bali pia wanakubaliana na wale wanaoyatenda.

2 Kwa hiyo huna udhuru wowote, wewe utoaye hukumu kwa mwengine, kwa maana katika jambo lolote unalowahukumu wengine, unajihukumu wewe mwenyewe kwa sababu wewe unayehukumu unafanya mambo hayo hayo. **2** Basi tunajua kwamba hukumu ya Mungu dhidi ya wale wafanyao mambo kama hayo ni ya kweli. **3** Hivyo wewe mwanaadamu, utoapo hukumu juu yao na bado unafanya mambo yale yale, unadhani utaepuka hukumu ya Mungu? **4** Au waudharau wingi wa wema, ustahimili na uvumilivu wake, bila kujua kuwa wema wa Mungu wakuelekeza kwenye toba? **5** Lakini kwa sababu ya ukaidi wenu na mioyo yenu isiyotaka kutubu, mnajiwekea akiba ya ghadhabu dhidi yenu wenyewe kwa siku ile ya ghadhabu ya Mungu, wakati hukumu yake ya haki itakapodhihirishwa. **6** Kwa maana Mungu atamlipa kila mtu sawasawa na matendo yake. **7** Wale ambaeo kwa kuvumilia katika kutenda mema hutufuta utukufu, heshima na maisha yasiyoharibika, Mungu atawapa uzima wa milele. (**aiōios g166**) **8** Lakini kwa wale watafutao mambo yao wenyewe na wale wanaokataa kweli na kuzifua njia mbaya, kutakuwa na ghadhabu na

hasira ya Mungu. **9** Kutakuwa na taabu na dhiki kwa kila mmoja atendaye maovu, Myahudi kwanza na mtu wa Mataifa pia, **10** bali utukufu, heshima na amani kwa ajili ya kila mmoja atendaye mema, kwa Myahudi kwanza, kisha kwa mtu wa Mataifa. **11** Kwa maana Mungu hana upendeleo. **12** Watu wote walioienda dhambi pasipo sheria wataangamia pasipo sheria, nao wote wale walioienda dhambi chini ya sheria watahukumiwa kwa sheria. **13** Kwa maana si wale wanaoisikia sheria ambaa ni wenye haki imbele za Mungu, bali ni wale wanaoitii sheria ndio watakaothesabi haki. **14** (Naam, wakati wa watu wa Mataifa, ambaa hawana sheria, wanapofanya kwa asili mambo yatakiwayo na sheria, wao ni sheria kwa nafsi zao wenyewe, hata ingawa hawana sheria. **15** Wao wanaonyesha kwamba lile linalotakiwa na sheria limeandikwa kwenye mioyo yao, ambayo pia dhamiri zao zikiwashuhudia, nayo mawazo yao yao. **16** Hili litatukia siku hiyo Mungu atakapozihukumu siri za wanadamu kwa njia ya Yesu Kristo, kama isemavyo Injili yangu. **17** Tazama, wewe ukiwa unaitwa Myahudi na kuitegemea sheria na kujisifia uhusiano wako na Mungu, **18** kama unaajua mapenzi ya Mungu na kukubali lililo bora kwa sababu umefundishwa na hiyo sheria, **19** kama unatambua kuwa wewe ni kiongozi wa vipofu, na mwanga kwa wale walio gizani, **20** mkufunzi wa wajinga na mwalimu wa watoto wachanga, kwa kuwa una maarifa ya kweli katika hiyo sheria, **21** basi wewe, uwafundishaye wengine, mbona hujifunzi mwenyewe? Wewe uhubiriyе kwamba mtu asiibe, wewe mwenyewe waiba? **22** Wewe usemaye mtu asizini, wewe mwenyewe wazini? Wewe uchukiaye miungu ya sanamu, wafanya jambo la kumchukiza katika mahekalu? **23** Wewe ujivuniaye sheria, wamwaibisha Mungu kwa kuvunjia sheria? **24** Kama ilivoandikwa, "Kwa ajili yenu ninyi, Jina la Mungu linatukanwa mionganii mwa watu wa Mataifa." **25** Kutahiriwa kuna thamani ikiwa unatii sheria, lakini kama unavunja sheria, kutahiriwa kwako kumekuwa kutokutahiriwa. **26** Hivyo, ikiwa wale wasiotahiriwa wanatimiza mambo ambayo sheria inataka, je, kutokutahiriwa kwa hakutahesabiwa kuwa sawa na kutahiriwa? **27** Ndipo wale ambaa hawakutahiriwa kimwili lakini wanaitii sheria watawahukumu ninyi, ambaa ingawa mmetahiriwa na kujua sana sheria ya Mungu ilioandikwa, lakini mwaiavunja. **28** Kwa maana mtu si Myahudi kwa vile alivyo kwa nje, wala tohara ya kweli si kitu cha nje au cha kimwili. **29** Lakini mtu ni Myahudi alivyo ndani, nayo tohara ya kweli ni jambo la moyoni, ni la Roho, wala si la sheria ilivoandikwa. Mtu wa namna hiyo hapokei sifa kutoka kwa wanadamu bali kwa Mungu.

Ingekuwaje kama wengine hawakuwa na imani? Je, kutokuamini kwaao kungebatilisha uaminifu wa Mungu? **4** La hasha! Mungu na aonekane mwenye haki, na kila mwanadamu kuwa mwongo, kama ilivoandikwa: "Ili uthibitike kuwa wa kweli unaponena, na ukashinde utoapo hukumu." **5** Ikiwa uovo wetu unathibitisha haki ya Mungu waziwazi, tuseme nini basi? Je, Mungu kuileta ghadhabu yake juu yetu ni kwamba yeze si mwenye haki? (Nanena kibinadamu.) **6** La hasha! Kama hivyo ndivyo ilivyo, Mungu angehukume ulimwengu? **7** Mtu aweza kuuliza, "Kama uongo wangu unasaidia kuonyesha kweli ya Mungu na kuzidisha utukufu wake, kwa nini basi mimi nahukumiwa kuwa mwenye dhambi?" **8** Nasi kwa nini tuisimene, kama wengine wanavyotusingizia kuwa tunasema, "Tutende maovu ili mema yapate kuja?" Wao wanastahili hukumu wao? La hasha! Kwa maana tumekwisha kuhakikisha kwa vyovyote kwamba Wayahudi na watu wa Mataifa wote wako chini ya nguvu ya dhambi. **10** Kama ilivoandikwa: "Hakuna mwenye haki, hakuna hata mmoja. **11** Hakuna hata mmoja mwenye ufahamu, hakuna hata mmoja amtafutaye Mungu. **12** Wote wamepotoka, wote wameeoza pamoja; hakuna atendaye mema, naam, hakuna hata mmoja." **13** "Makoo yao ni makaburi wazi; kwa ndimi zao wao hufanya udanganyifu." "Sumu ya nyoka iko midomoni mwao." **14** "Vinywa yao vimeejaa laana na uchungu." **15** "Miguu yao ina haraka kumwaga damu; **16** maangamizi na taabu viko katika njia zao, **17** wala njia ya amani haujaiwi." **18** "Hakuna hofu ya Mungu machoni pao." **19** Basi tunajua ya kwamba chochote sheria inachosema, inawaambia wale walio chini ya sheria ili kila kinywa kinyamazishwe na ulimwengu wote uwajibike kwa Mungu. **20** Kwa hiyo hakuna binadamu hata mmoja atakayehesabiwa haki imbele za Mungu kwa matendo ya sheria, kwa maana sheria hutufanya tuitambue dhambi. **21** Lakini sasa, haki itokayo kwa Mungu imedhihirishwa pasipo sheria, ambayo Sheria na Manabii wanaishuhudia. **22** Haki hii itokayo kwa Mungu hupatikana kwa Yesu Kristo kwa wote wamwaminio. Kwa maana hapo hakuna tofauti, **23** kwa kuwa wote wametenda dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu, **24** wanahesabiwa haki bure kwa neema yake kwa njia ya ukombo ulio katika Kristo Yesu. **25** Yeye ambaye Mungu aliimtoa awe dhabihu ya upatanisho kwa njia ya imani katika damu yake. Alifanya hivi ili kuonyesha haki yake, kwa sababu kwa ustahimili wake aliziacilia zile dhambi zilizotangulia kufanywa. **26** Alifanya hivyo ili kuonyesha haki yake wakati huu, ili yeye awe mwenye haki na mwenye kumhesabia haki yule anayemwamini

3 Basi kuna faida gani kuwa Myahudi? Au kuna thamani gani katika tohara? **2** Kuna faida kubwa kwa kila namna! Kwanza kabisa, Wayahudi wamekabidhiwa lile Neno halisi la Mungu. **3**

Yesu. **27** Basi, kujivuna kuko wapi? Kumewekwa mbali. Kwa sheria gani? Je, ni kwa ile ya matendo? La hasha, bali kwa ile sheria ya imani. **28** Kwa maana twaona kwamba mwanadamu huhesabiwa haki kwa njia ya imani wala si kwa matendo ya sheria. **29** Je, Mungu ni

Mungu wa Wayahudi peke yao? Je, ye ye si Mungu wa watu wa Mataifa pia? Naam, ye ye ni Mungu wa watu wa Mataifa pia. **30** Basi kwa kuwa tuna Mungu mmoja tu, atawahesabia haki wale waliothiriwa kwa imani na wale wasiotahiriwa kwa imani iyo hiyo. **31** Je, basi ni kwamba tunaibatilisha sheria kwa imani hii? La, hasha! Badala yake tunaithibitisha sheria.

4 Tuseme nini basi, kuhusu Abrahamu baba yetu kwa jinsi ya mwili: ye ye alipataje kujua jambo hili? **2** Kwa maana ikiwa Abrahamu alihesabiwa haki kwa matendo, basi, anacho kitu cha kujivunia, lakini si mbele za Mungu. **3** Kwa maana Maandiko yasemaje? "Abrahamu alimwamini Mungu na ikahesabiwa kwake kuwa haki." **4** Basi mtu afanyapo kazi, mshahara wake hauhesabiwi kwake kuwa ni zawadi, bali ni haki yake anayostahili. **5** Lakini kwa mtu ambaye hafanyi kazi na anamtumaini Mungu, ye ye ambaye huwahesabia waovu haki, imani yake inahesabiwa kuwa haki. **6** Daudi pia alisema vivyo hivyo aliponena juu ya baraka za mtu ambaye Mungu humhesabia haki pasipo matendo: **7** "Wamebarikiwa wale ambao wamesamehewa makosa yao, ambao dhambi zao zimefunikwa. **8** Heri mtu yule Bwana hamhesabii dhambi zake." **9** Je, huku kubarikiwa ni kwa wale waliothiriwa peke yao, au pia na kwa wale wasiotahiriwa? Tunasema, "Imani ya Abrahamu ilihesabiwa kwake kuwa haki." **10** Je, ni lini basi ilipohesabiwa kwake kuwa haki? Je, ilikuwa kabla au baada ya kutahiriwa kwake? Haikuwa baada, ila kabla hajatahiriwa. **11** Alipewa ishara ya tohara kuwa muhuri wa haki aliyokuwa nayo kwa imani hata alipokuwa bado hajatahiriwa. Kusudi lilikuwa kumfanya baba wa wote wale waaminio pasipo kutahiriwa na ambao wamehesabiwa haki. **12** Vivyo hivyo awe baba wa wale waliothiriwa ambao si kwamba wametahiriwa tu, bali pia wanafuata mfano wa imani ambayo Baba yetu Abrahamu alikuwa nayo kabla ya kutahiriwa. **13** Kwa maana ile ahadi kwamba angeurithi ulimwengu haikuja kwa Abrahamu au kwa wazao wake kwa njia ya sheria bali kwa njia ya haki ipatikanayo kwa imani. **14** Kwa maana ikiwa wale waishio kwa sheria ndio warithi, imani haina thamani na ahadi haifai kitu, **15** kwa sababu sheria peke yao, bali pia kwa wale walio wa sheria Abrahamu. Yeye ndiye baba yetu sisi sote. **17** Kama ilivyoandikwa: "Nimekufanya wewe kuwa baba wa mataifa mengi." Yeye ni baba yetu mbele za Mungu, ambaye ye ye alimwamini, yule Mungu anaye fufua, waliookufa, na kuvitaja vile vitu ambavyo haviko kana kwamba vimekwisha kuwako. **18** Akitarajia yasiyoweza kutarajija, Abrahamu akaamini, akawa baba wa mataifa mengi, kama alivyoahidiwa kwamba, "Uzao wako utakuwa mwingu mno." **19** Abrahamu

hakuwa dhaifu katika imani hata alipofikiri juu ya mwili wake, ambao ulikuwa kama uliokufa, kwani umri wake ulikuwa unakaribia miaka mia moja, au alipofikiri juu ya ufu wa tumbo la Sara. **20** Lakini Abrahamu hakisitasita kwa kutokuamini ahadi ya Mungu, bali alitiwa nguvu katika imani yake na kumpa Mungu utukufu, **21** akiwa na hakika kabisa kwamba Mungu alikuwa na uwezo wa kutimiza lile aliloahidi. **22** Hii ndio sababu, "ilihesabiwa kwake kuwa haki." **23** Maneno haya "ilihesabiwa kwake kuwa haki," hayakuandikwa kwa ajili yake peke yake, **24** bali kwa ajili yetu sisi pia ambao Mungu atatupa haki, sisi tunaomwamini ye ye aliyemfufua Yesu Bwana wetu kutoka kwa wafu. **25** Alitolewa afe kwa ajili ya dhambi zetu, naye alifufuliwa kutoka mauti ili tuhesabiwe haki.

5 Kwa hiyo, kwa kuwa tumekwisha kuhesabiwa haki kwa imani, tuna amani na Mungu kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo, **2** ambaye kwa kupitia kwake tumpata kwa njia ya imani kuifisia neema hii ambayo ndani yake sasa tunasimama, nasi twafurahia katika tumaini letu la kushiriki uitukufu wa Mungu. **3** Si hivyo tu, bali twafurahi pia katika mateso, kwa sababu tunajua kuwa mateso huleta saburi, **4** nayo saburi huleta uthabiti wa moyo, na uthabiti wa moyo huleta tumaini, **5** wala tumaini halitukatishi tamaa, kwa sababu Mungu amekwisha kumimina pendo lake miyoni mwetu kwa njia ya Roho Mtakatifu ambaye ametupatia. **6** Kwa maana hata tulipokuwa dhaifu, wakati ulipowadua, Kristo alikuwa kwa ajili yetu sisi wenye dhambi. **7** Hakika, ni vigumu mtu yeyote kufa kwa ajili ya mwenye haki, ingawa inawezekana mtu akathubutu kufa kwa ajili ya mtu mwema. **8** Lakini Mungu anaudihirisha upendo wake kwetu kwamba: Tulipokuwa tungali wenye dhambi, Kristo alikuwa kwa ajili yetu. **9** Basi, kwa kuwa sasa tumehesabiwa haki kwa damu yake, si zaidi sana tutaokolewa kutoka ghadhabu ya Mungu kupitia kwake! **10** Kwa kuwa kama tulipokuwa adui wa Mungu tulipatanishwa naye kwa njia ya kifo cha Mwanawе, si zaidi sana tukiisha kupatanishwa, tutaokolewa kwa uzima wake. **11** Lakini zaidi ya hayo, pia tunafurahi katika Mungu kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo, ambaye kupitia huleta tumpata upatanisho. **12** Kwa hiyo kama vile dhambi ilivyoingia ulimwenguni kupitia kwa mtu mmoja, na kupitia dhambi hii mauti ikawafikia watu wote, kwa sababu wote wamefanya dhambi: **13** kwa maana kabla sheria hajatolewa, dhambi ilikuweo ulimwenguni. Lakini dhambi haihesabiwi wakati hakuna sheria. **14** Hata hivyo, tangu wakati wa Adamu hadi wakati wa Mose, mauti ilitawala watu wote, hata wale ambao hawakutenda dhambi kwa kuvunji amri, kama alivyoafanya Adamu, ambaye alikuwa mfano wa yule atakayekuja. **15** Lakini ile karama iliyotolewa haikuwa kama lile kosa. Kwa maana ikiwa watu wengi walikuwa kwa sababu ya kosa la mtu mmoja, zaidi sana neema ya Mungu na ile karama iliyokuja kwa

neema ya mtu mmoja, yaani, Yesu Kristo, imezidi kuwa nyangi kwa ajili ya wengi. **16** Tena, ile karama ilikuja kwa njia ya mtu mmoja, ikaleta adhabu, bali karama ya neema ya Mungu ilikuja kwa njia ya makosa mengi, ikaleta kuhesabiwa haki. **17** Kwa maana ikiwa kutokana na kosa la mtu mmoja, mauti ilitawala kupitia huyo mtu mmoja, zaidi sana wale wanaopokea wingi wa neema ya Mungu na karama yake ya kuhesabiwa haki, watatawala katika uzima kwa njia ya huyo mtu mmoja, yaani, Yesu Kristo. **18** Kwa hiyo, kama vile kosa la mtu mmoja lilyivoleta adhabu kwa watu wote, vivyo hivyo pia kwa tendo la haki la mtu mmoja lilileta kuhesabiwa haki ambako huleta uzima kwa wote. **19** Kwa maana kama vile kwa kutokutii kwa yule mtu mmoja wengi walifanywa wenye dhambi, vivyo hivyo kwa kutii kwa mtu mmoja wengi watafanywa wenye haki. **20** Zaidi ya hayo, sheria ilikuja, ili uvunjaji wa sheria uongezeka. Lakini dhambi ilipoongezeka, neema iliongezeka zaidi, **21** ili kwamba kama vile dhambi ilivyotawala kwa njia ya mauti, vivyo hivyo neema iweze kutawala kwa njia ya kuhesabiwa haki hata kuleta uzima wa milele katika Yesu Kristo Bwana wetu. (aiōnios g166)

6 Tuseme nini basi? Je, tuendelee kutenda dhambi ili neema ipate kuongezeka? **2** La hasha! Sisi tulioifia dhambi, tutawejaze kuendelea kuishi tena katika dhambi? **3** Au hamjui ya kuwa sisi sote tuliobatizwa katika Kristo Yesu tulibatizwa katika mauti yake? **4** Kwa hiyo tulizikwa pamoja naye kwa njia ya ubatizo katika mauti, ili kama vile Kristo aliyofufuliwa kutoka kwa wafu kwa utukufu wa Baba, vivyo hivyo sisi nasi pia tupate kuendeni katika upya wa uzima. **5** Kwa maana ikiwa tumeungana naye katika mauti yake, bila shaka tutaungana naye katika ufufuo wake. **6** Kwa maana twajua kwamba utu wetu wa kale ulisulubiwa pamoja naye ili ule mwili wa dhambi upate kuangamizwa, nasi tusiendeele kuwa tena watumwa wa dhambi. **7** Kwa maana mtu yejote aliyekufa amehesabiwa haki mbali na dhambi. **8** Basi ikiwa tulikufa pamoja na Kristo, tunaamini kwamba pia tutaishi pamoja naye. **9** Kwa maana tunajua kwamba Kristo, kwa sababu alifufuliwa kutoka kwa wafu, hawesi kufa tena; mauti haina tena mamlaka juu yake. **10** Kifo alichokufa, aliifia dhambi mara moja tu, lakini uzima alio nao anamwishiwa Mungu. **11** Vivyo hivyo, jihesabuni wafu katika dhambi lakini mliongwa kwa Mungu katika Kristo Yesu. **12** Kwa hiyo, msiruhusu dhambi itawale ndani ya miili yenu, ipatikanayo na kufa, ili kuwafanya mzitii tamaa mbaya. **13** Wala msivitoe viungo vya miili yenu vitumike kama vyombo vya uovu vya kutenda dhambi, bali jitoeni kwa Mungu, kama watu waliolewa kutoka mautini kuingia uzimani. Nanyi vitroeni viungo vya miili yenu kwake kama vyombo vya haki. **14** Kwa maana dhambi haitakuwa na mamlaka juu yenu, kwa sababu hampo chini ya sheria, bali chini ya

neema. **15** Ni nini basi? Je, tutende dhambi kwa kuwa hatuko chini ya sheria bali chini ya neema? La, hasha! **16** Je, hamjui kwamba mnapojoita kwa mtu yejote kama watumwa watiifu, ninyi ni watumwa wa yule mnayemtii, aidha watumwa wa dhambi, ambayo matokeo yake ni mauti, au watumwa wa utii amba matokeo yake ni haki? **17** Lakini Mungu ashukuriwe kwa kuwa ninyi amba kwanza mlikuwa watumwa wa dhambi, mmekuwa watii kutoka moyoni kwa mafundisho mliyopewa. **18** Nanyi, mkiisha kuwekwa huru mbali na dhambi, mmekuwa watumwa wa haki. **19** Ninasema kwa namna ya kibinadamu kwa sababu ya udhaifu wenu wa hali ya asili. Kama vile mlivyokuwa mkivitoa viungo vya miili yenu kama watumwa wa mambo machafu na uovu uliokuwa ukiongezeka zaidi, hivyo sasa vitroeni viungo vyenu kama watumwa wa haki inayowaelekeza mpate kutakaswa. **20** Mlipokuwa watumwa wa dhambi, mlikuwa hamtawalihi na haki. **21** Lakini mlipata faida gani kwa mambo hayo ambayo sasa mnayaonea aibu? Mwisho wa mambo hayo ni mauti. **22** Lakini sasa kwa kuwa mmewekwa huru mbali na dhambi na mmekuwa watumwa wa Mungu, faida mnayopata ni utakatifu, amba mwhisho wake ni uzima wa milele. (aiōnios g166) **23** Kwa maana mshahara wa dhambi ni mauti, bali karama ya Mungu ni uzima wa milele. (aiōnios g166)

7 Ndugu zangu (sasa ninasema na wale wanaojua sheria), je, hamjui ya kwamba sheria ina mamlaka tu juu ya mtu wakati akiwa hai? **2** Kwa mfano, mwanamke aliyeolewa amefungwa kwa mumewe wakati akiwa hai, lakini yule mume akifa, yule mwanamke amefunguliwa kutoka sheria ya ndoa. **3** Hivyo basi, kama huyo mwanamke ataoleta na mwanaume mwingine wakati mumewe akiwa bado yuko hai, ataitwa mzinzi. Lakini kama mumewe akifa, mwanamke huyo hafungwi tena na sheria ya ndoa, naye akiolewa na mtu mwingine haitwi mzinzi. **4** Vivyo hivyo, ndugu zangu, ninyi mmeifia sheria kwa njia ya mwili wa Kristo, ili mweze kuwa mali ya mwingine, yeje ambaye alifufuliwa kutoka kwa wafu, ili tupate kuzaa matunda kwa Mungu. **5** Kwa maana tulipokuwa tunatawaliwa na asili ya dhambi, tamaa za dhambi zilizochochewa na sheria zilikuwa zikitenda kazi katika miili yetu, hivyo tulizaa matunda ya mauti. **6** Lakini sasa, kwa kufia kile kilichokuwa kimetu funga kwanza, tumewekwa huru kutokana na sheria ili tutumike katika njia mpya ya Roho, wala si katika njia ya zamani ya sheria iliyoandikwa. **7** Tuseme nini basi? Kwamba sheria ni dhambi? La, hasha! Lakini, isinge kuwa kwa sababu ya sheria, nisingalijua dhambi. Nisingalijua kutamani ni nini kama sheria haikusema, “Usitamani.” **8** Lakini dhambi kwa kupata nafasi katika amri, hii ikazaa ndani yangu kila aina ya tamaa. Kwa maana pasipo sheria, dhambi imekufa. **9** Wakati fulani nilikuwa hai pasipo sheria, lakini amri ilipokuja, dhambi ikawa hai, nami nikafa. **10** Nikaona kwamba ile amri iliokusudiwa kuleta uzima, ililetla

mauti. **11** Kwa maana dhambi kwa kupata nafasi katika amri, ilinidanganya, na kuptitia katika hiyo amri, ikaniua. **12** Hivyo basi, sheria senyewe ni takatifu, na amri ni takatifu na ya haki, tena ni njema. **13** Je, kile kilicho chema basi kilikuwa mauti kwangu? La, hasha! Lakini ili dhambi itambuliwe kuwa ni dhambi, ilileta mauti ndani yangu kuptitia kile kilichokuwa chema, ili kwa njia ya amri dhambi izidi kuwa mbaya kupita kiasi. **14** Kwa maana tunajua kwamba sheria ni ya kiroho, lakini mimi ni wa kimwilli nikiwa nimeuzwa kwenye utumwa wa dhambi. **15** Sielewi nitendalo, kwa maana lile ninalotaka kilitenda, silitendi, lakini ninatenda lile ninalovichukia. **16** Basi kama ninatenda lile nisilotaka kutenda, ni kwamba ninakubali kuwa sheria ni njema. **17** Lakini, kwa kweli si mimi tena nitendaye lile nisilotaka bali ni ile dhambi ikaayo ndani yangu. **18** Kwa maana ninafahamu kwamba hakuna jema lolote likaalo ndani yangu, yaani, katika asili yangu ya dhambi. Kwa kuwa nina shauku ya kutenda lililo jema, lakini siwezi kilitenda. **19** Sitendi lile jema nitakalo kutenda, bali lile baya nisilolitaka, ndilo nitendalo. **20** Basi kama ninatenda lile nisilotaka kutenda, si mimi tena nifanyaye hivyo, bali ni ile dhambi ikaayo ndani yangu. **21** Hivyo naiona sheria ikitenda kazi. Ninapotaka kutenda jema, jambo baya liko papo hapo. **22** Kwa maana katika utu wangu wa ndani nafurahia sheria ya Mungu. **23** Lakini ninaona kuna sheria nytingine inayotenda kazi katika viungo vya mwili wangu inayopigana vita dhidi ya ile sheria ya akili yangu. Sheria hii inanifanya mateka wa ile sheria ya dhambi inayofanya kazi katika viungo vya mwili wangu. **24** Ole wangu mimi maskini! Ni nani atakayenioko na mwili huu wa mauti? **25** Ashukuriwe Mungu kwa njia ya Yesu Kristo Bwana wetu! Hivyo basi, mimi mwenyewe kwa akili zangu ni mtumwa wa sheria ya Mungu, lakini katika asili ya dhambi ni mtumwa wa sheria ya dhambi.

8 Kwa hiyo, sasa hakuna hukumu ya adhabu kwa wale walio ndani ya Kristo Yesu, wale ambao hawaenendi kwa kuufuata mwili bali kwa kufuata Roho. **2** Kwa sababu sheria ya Roho wa uzima katika Kristo Yesu imeniweka huru mbali na sheria ya dhambi na mauti. **3** Kwa maana kile ambacho sheria haikuwa na uwezo wa kufanya, kwa vile iliyoyokuwa dhaifu katika mwili, Mungu kwa kumtuma Mwanawewe mwenyewe kwa mfano wa mwanadamu mwenye mwili ulio wa dhambi na kwa ajili ya dhambi, ye ye alihukumu dhambi katika mwili, **4** ili kwamba haki ipatikanayo kwa sheria itimizwe ndani yetu sisi, ambao hatuenendi kwa kuufuata mwili bali kwa kufuata Roho. **5** Kwa maana wale wanaoishi kwa kuufuata mwili huziweka nia zao katika vitu vya mwili, lakini wale wanaoishi kwa kuufuata Roho, huziweka nia zao katika mambo ya Roho. **6** Kwa maana kuwa na nia ya mwili ni mauti, bali kuwa na nia inayoonozwa na Roho ni uzima na amani. **7** Kwa kuwa ile nia ya mwili ni uidui na Mungu, kwa maana haititi sheria ya

Mungu, wala haiwezi kuitii. **8** Wale wanaotawaliwa na mwili, bali na Roho, ikiwa Roho wa hamtawaliwi na mwili, bali na Roho, ikiwa Roho wa Kristo, ye ye si wa Kristo. **9** Lakini ninyi, Mungu anakaa ndani yenu. Mtu yeoye ambaye hana Roho wa Kristo, ye ye si wa Kristo. **10** Lakini kama Kristo anakaa ndani yenu, mili yenu imekufa kwa sababu ya dhambi, lakini roho zenu zi hai kwa sababu ya haki. **11** Nanyi ikiwa Roho wa Mungu aliemfufua Yesu kutoka kwa wafu anakaa ndani yenu, ye ye aliemfufua Kristo Yesu kutoka kwa wafu ataihuisha pia mili yenu ambayo hufa, kwa njia ya Roho wake akaaye ndani yenu. **12** Kwa hiyo ndugu zangu, sisi tu wadeni, si wa mwili, ili tuishi kwa kuufuata mwili, mtakufa, kwa maana mkiishi kwa kuufuata mwili, mtakufa, lakini kama mkiyaua matendo ya mwili kwa Roho, mtaishi. **14** Kwa kuwa wote wanaoongozwa na Roho wa Mungu, hao ndio watoto wa Mungu. **15** Kwa maana hamkupokea roho ya utumwa iwaleteayo tena hofu, bali mlipokea roho ya kufanya wana, ambaye kwa ye ye twalia, "Abba, yaani, Baba," **16** Roho mwenyewe hushuhudia pamoja na roho zetu ya kwamba sisi tu watoto wa Mungu. **17** Hivyo, ikiwa sisi ni watoto, basi tu warithi, warithi wa Mungu, warithio pamoja na Kristo, naam, tukiteswa pamoja naye tupate pia kutukuzwa pamoja naye. **18** Nayahesabu mateso yetu ya wakati huu kuwa si kitu kulinganisha na utukufu utakaodhihirishwa kwetu. **19** Kwa maana viumbe vyote vinangoja kwa shauku kudhihirishwa kwa watoto wa Mungu. **20** Kwa kuwa viumbe vyote viliwekwa chini ya ubatili, si kwa chaguo lao, bali kwa mapenzi yake ye ye aliyevitisha katika tumaini, **21** ili kwamba viumbe vyote vipate kuwekwa huru kutoka kwa utumwa wa kuharibika na kupewa uhuru wa utukufu wa watoto wa Mungu. **22** Kwa maana twajua ya kuwa hata sasa viumbe vyote vimekuwa vikilia kwa maumivu kama utungu wa mwanamke wakati wa kuzaa. **23** Wala si hivyo viumbe peke yao, bali hata sisi ambao ndio matunda ya kwanza ya Roho, kwa ndani tunalia kwa uchungu tukisubiri kwa shauku kufanya wana wa Mungu, yaani, ukombozi wa mili yetu. **24** Kwa kuwa tulioikolewa kwa tumaini hili. Lakini kama kinachotumainiwa kikionekana hakiwi tumaini tena. Je, kuna mtu anayetumaini kupata kitu alicho nacho tayari? **25** Lakini tunapotumaini kupata kitu ambacho hatuna, basi twakingojea kwa saburi. **26** Vivyo hivyo, Roho hutusaidia katika udhaifu wetu, kwa sababu hatujui kuomba ipasavyo. Lakini Roho mwenyewe hutuombea kwa uchungu usiowea kutamkwa. **27** Naye Mungu aichunguzaye miyo, anajua nia ya Roho, kwa sababu Roho huwaombea watakatifu sawasawa na mapenzi ya Mungu. **28** Nasi tunajua ya kuwa katika mambo yote Mungu hutenda kazi pamoja na wote wampendao, katika kuwapatia mema, yaani, wale walioitwa kwa kusudi lake. **29** Maana wale Mungu aliojawaja tangu mwanzo, pia aliwachagua tangu mwanzo, wapate kufanana na mfano wa Mwanawewe, ili ye ye awe mzaliba wa kwanza mionganoni mwa ndugu wengi. **30** Nao wale Mungu

aliotangulia kuwachagua, akawaita, wale aliowaita pia **31** Tuseme nini basi? Je, akawahesabia haki, nao wale aliowahesabia haki, pia akawatukuza. **32** Ikiwa Mungu hakumhurumia kinyume chetu? **33** Ni nani basi atakayewashtaki wale amba Mungu amewateua? Ni Mungu mwenyewe ndiye mwenye kuwahesabia haki. **34** Ni nani basi atakayewahukumia adhabu? Kristo Yesu aliyekufa, naam, zaidi ya hayo, aliyefufuliwa kutoka kwa wafu, yuko mkono wa kuumwe Mungu, naye pia anatuombea. **35** Ni nani atakayetutenga na upendo wa Kristo? Je, ni shida au taabu au mateso au njaa u achi au hatari au upanga? **36** Kama ilivyoandikwa: "Kwa ajili yako tunauawa mchana kutwa; tumehesabiwa kama kondoo wa kuchinjwa." **37** Lakini katika mambo haya yote tunashinda, naam na zaidi ya kushinda, kwa yeje aliyetupenda. **38** Kwa maana nimekwisha kujua kwa hakika ya kuwa sio mauti, wala uzima, wala malaika, wala wenye mamlaka, wala yaliyopo, wala yatakayokuja, wala wenye uwezo, **39** wala yaliyo juu, wala yaliyo chini, wala kiumbe kingine chochote zitawea kututenga na upendo wa Mungu ulio katika Kristo Yesu, Bwana wetu.

9 Ninasema kweli katika Kristo, wala sisemi uongo, dhamiri yangu inanishuhudia katika Roho Mtakatifu. **2** Nina huzuni kuu na uchungu usiokoma moyoni mwangu. **3** Kwa maana ningetamani hata mimi nilaaniwe na kutengwa na Kristo kwa ajili ya ndugu zangu hasa, wale walio wa kabilalangu kwa jinsi ya mwili, **4** yaani, watu wa Israeli, ambaa ndio wenye kule kufanywa wana, ule utukufu wa Mungu, yale maagano, kule kupokea sheria, ibada ya kwenye Hekalu na zile ahadi. **5** Wao ni wa uzao wa mababa wakuu wa kwanza, ambaa kutoka kwa Kristo alikuja kwa jinsi ya mwili kama mwanadamu, yeje ambaye ni Mungu aliye juu ya vyote, mwenye kuhimidiwa milele! Amen. (*aiōn g165*) **6** Si kwamba Neno la Mungu limeshindwa. Kwa maana si kila Mwisraeli ambaye ni wa uzao utokanao na Israeli ni Mwisraeli halisi. **7** Wala hawakuwi wazao wa Abrahamu kwa sababu wao ni watoto wake, lakini: "Uzao wako utahesabiwa kuititia kwake Isaki." **8** Hii ina maana kwamba, si watoto waliozaliwa kimwili walio watoto wa Mungu, bali ni watoto wa ahadi wanaohesabiwa kuwa uzao wa Abrahamu. **9** Kwa maana ahadi yenyeewe ilisema, "Nitakurudia tena wakati kama huu, naye Sara atapata mtoto wa kiume." **10** Wala si hiyo tu, bali pia watoto aiowazaa Rebeka walikuwa na baba huyo huyo mmoja, yaani, baba yetu Isaki. **11** Lakini, hata kabla hao mapacha hawajazaliwa au kufanya jambo lolote jema au baya, ili kwamba kusudi la Mungu la kuchagua lipate kusimama, **12** si kwa matendo, bali kwa yeje mwenye kuita, Rebeka aliambiwa, "Yule mkubwa atamtumikia yule mdogo."

13 Kama vile ilivyoandikwa, "Nimempenda Yakobo, lakinini nimemchukia Esau." **14** Tuseme nini basi? Je, Mungu ni dhalimu? La, hasha! **15** Kwa maana Mungu alimwambia Mose, "Nitamrehemu yeje nimrehemuye, na pia nitamhurumia yeje nimhurumiaye." **16** Kwa hiyo haitegemei kutaka kwa mwanadamu au jitihada, bali hutegemea huruma ya Mungu. **17** Kwa maana Maandiko yamwambia Farao, "Nilikuinua kwa kusudi hili hasa, ili nipate kuonyesha uweza wangu juu yako, na ili Jina langu lipate kutangazwa duniani yote." **18** Kwa hiyo basi, Mungu humhurumia yeje atakaye kumhurumia na humfanya mgumu yeje atakaye kumfanya mgumu. **19** Basi mtaniambia, "Kama ni hiyo, kwa nini basi bado Mungu anatulaumu? Kwa maana ni nani awezaye kupinga mapenzi yake?" **20** Lakini, ewe mwanadamu, u nani wewe ushindane na Mungu? "Je, kilichoumbwa chawenza kumwambia yeje aliyekiumba, 'Kwa nini umeniumba hivi?'" **21** Je, mfinyanzi hana haki ya kufinyanya kutoka bonge amevumilia kwa uvumilivu mwingu vile vyombo vya ghadhabu vilivyoandaliwa kwa uharibifu? **23** Iweje basi, kama yeje alitenda hivi ili kufanya wingi wa utukufu wake ujulikane kwa vile vyombo vya rehemaya, aliyotangulia kuvitengeneza kwa ajili ya utukufu wake, **24** yaani pamoja na sisi, ambaa pia alituita, si kutoka kwa Wayahudi peke yao, bali pia kutoka kwa watu wa Mataifa? **25** Kama vile Mungu asemavyo katika Hosea: "Nitawaita 'watu wangu' wale ambaa si watu wangu; nami nitamwita 'mpenzi wangu' yeje ambaye si mpenzi wangu," **26** tena, "Itakuwa hasa mahali pale walipoambwa, 'Ninyi si watu wangu,' wao wataitwa 'wana wa Mungu aliye hai.'" **27** Isaya anapiga kelele kuhusu Israeli: "Ingawa idadi ya wana wa Israeli ni wengi kama mchanga wa pwani, ni mabaki yao tu watakaokolewa. **28** Kwa kuwa Bwana ataitekeleza hukumu yake duniani kwa haraka na kwa ukamilifu." **29** Ni kama vile aliyotabiri Isaya akisema: "Kama Bwana Mwenye Nguvu Zote asingelituachia uzao, tungelikuwa kama Sodoma, tungelifanana na Gomora." **30** Kwa hiyo tuseme nini basi? Kwamba watu wa Mataifa ambaa hawakutafuta haki, wamepata haki ile ilio kwa njia ya imani. **31** Lakini Israeli, ambaa walijitahidi kupata haki kwa njia ya sheria, hawakuipata. **32** Kwa nini? Kwa sababu hawakuitafuta kwa njia ya imani bali kwa njia ya matendo. Wakajikwaa kwenye lile "jiwe la kukwaza." **33** Kama ilivyoandikwa: "Tazama naweka katika Sayuni jiwe la kukwaza watu na mwamba wa kuwaangusha. Yejote atakayewamini hataaibika kamwe."

10 Ndugu zangu, shauku ya moyo wangu na maombi yangu kwa Mungu ni kwa ajili ya Waisraeli, kwamba waokolewe. **2** Kwa maana ninaweza nikashuhudia wazi kwamba wao wana juhudi kubwa

kwa ajili ya Mungu, lakini juhudhi yao haina maarifa. hawajapiga magoti kumwabudu Baali.” 5 Vivyo hivyo 3 Kwa kuwa hawakujua haki itokayo kwa Mungu, pia, sasa wapo mabaki waliochaguliwa kwa neema ya wakatafuta kuweka haki yao wenye, hawakujitia chini ya haki ya Mungu. 4 Kwa maana Kristo ni ukomo wa sheria ili kuwe na haki kwa kila mtu aaminiye. 5 Mose anaandika kuhusu haki ile itokanayo na sheria, kwamba, “Mtu atendaye matendo hayo ataishi kwa hayo.” 6 Lakini ile haki itokanayo na imani husema hivi: “Usiseme moyoni mwako, ‘Ni nani atakayepanda mbinguni?’” (yaani ili kumleta Kristo chini) 7 “au ‘Ni nani atashuka kwenda kuizimu?’” (yaani ili kumleta Kristo kutoka kwa wafu). (**Abyssos** g12) 8 Lakini andiko lasemaje? “Lile neno liko karibu nawe, liko kinywanii mwako na moyoni mwako,” yaani, lile neno la imani tunalolihubiri. 9 Kwa sababu kama ukipiriki kwa kinywa chako kwamba “Yesu ni Bwana,” na kuamini moyoni mwako kwamba Mungu alimfufua kutoka kwa wafu, utaokoka. 10 Kwa maana kwa moyo mtu huamini na hivyo kuhesabiwa haki, tena kwa kinywa mtu hukiri na hivyo kupata wokovu. 11 Kama yasemavyo Maandiko, “Yeyote amwaminiye hataaibika kamwe.” 12 Kwa maana hakuna tofauti kati ya Myahudi na Myunani, yeye ni Bwana wa wote, mwenye utajiri kwa wote wamwitao. 13 Kwa maana, “Kila mtu atakayeliitija Jina la Bwana, ataokolewa.” 14 Lakini watamwitaje yeye ambaye hawajamwamini? Nao watawezaje kumwamini yeye ambaye hawajamsikia? Tena watamsikiae bila mtu kuwahubiria? 15 Nao watahubirije wasipopelekwa? Kama ilivyoadikwa, “Tazama jinsi ilivyo mizuri miguu yao wale wanaohubiri habari njema!” 16 Lakini si wote walioiti Habari Njema. Kwa maana Isaya asema, “Bwana, ni nani aliyeamini ujumbe wetu?” 17 Basi, imani chanzo chake ni kusikia, na kusikia huja kwa neno la Kristo. 18 Lakini nauliza: Je, wao hawakusikia? Naam, wamesikia, kwa maana: “Sauti yao imeeneea duniani pote, nayo maneno yao yameeneea hadi miisho ya ulimwengu.” 19 Nami nauliza tena: Je, Waisraeli hawakuelewa? Kwanza, Mose asema, “Nitawafanya mwe na wivu kwa watu wale amba si taifa. Nitawakasirisha kwa taifa lile lisilo na ufahamu.” 20 Naye Isaya kwa ujasiri mwangi anasema, “Nimeonekana na watu wale amba hawakunitafuta. Nilijifunua kwa watu wale amba hawakunitafuta.” 21 Lakini kuhusu Israeli anasema, “Mchana kutwa nimewanyooshea watu wakaidi na wasiotii mikono yangu.”

11 Basi nauliza: Je, Mungu amewakataa watu wake? La, hasha! Mimi mwenye yewi ni Mwisraeli, tena uzao wa Abrahamu kutoka kabile la Benyamini. 2 Mungu hajawakataa watu wake, amba si yeye aliwajua tangu mwanzo. Je, hanjui yale Maandiko yasemayo kuhusu Eliya, jinsi aliyomalamikia Mungu kuhusu Israeli? 3 Alisema, “Bwana, wamewaua manabii wako na kuzibomoa madhababu zako, nimebaki mimi peke yangu, nao wanataka kuniu?” 4 Je, Mungu alimjibuje? “Nimejibakizia watu elfu saba amba

hawajapiga magoti kumwabudu Baali.” 5 Vivyo hivyo 6 Lakini ikiwa wamechaguliwa kwa neema, si tena kwa msingi wa matendo. Kama ingekuwa kwa matendo, neema isingegekuwa neema tena. 7 Tuseme nini basi? Kile kitu ambacho Israeli alikitafuta kwa bidii hakukipata. Lakini waliochaguliwa walikipata. Waliobakil walifanywa wagumu, 8 kama ilivyoadikwa: “Mungu aliwapa bumbuazi la mioyo, macho ili wasiweze kuona, na masikio ili wasiweze kusikia, hadi leo.” 9 Naye Daudi anasema: “Karamu zao na ziwe tanzi na mtego wa kuwanasa, kitu cha kuwakwaza waanguke, na adhabu kwao. 10 Macho yao yatiwe giza ili wasiweze kuona, nayo migongo yao iinamishwe daima.” 11 Hivyo nauliza tena: Je, Waisraeli walijikwaa ili waanguke na kuangamia kabisa? La, hasha! Lakini kwa sababu ya makosa yao, wokovu umewafafia watu wa Mataifa, ili kuwafanya Waisraeli waone wivu. 12 Basi ikiwa kukosa kwao kumekuwa utajiri mkubwa kwa ulimwengu, tena kama kuangamia kwao kumeleta utajiri kwa watu wa Mataifa, kurudishwa kwa ni kupatanishwa kwa ulimwengu, kukubaliwa kwa si kutakuwa ni uhai baada ya kufa? 16 Kama sehemu ya donge la unga uliotolewa kuwa limbuko ni mtakatifu, basi unga wote ni mtakatifu, nalo shina kama ni takatifu, vivyo hivyo na matawi nayo. Lakini kama baadhi ya matawi yalikatwa, nawe chipukizi la mzeituni mwitu ukapandikizwa mahali hili: si wewe unayelishikilia shina, bali ni shina linalokushikilia wewe. 19 Basi utasema, “Matawi yale yalikatwa ili nipate kupandikizwa katika hilo shina.” 20 Hii ni kweli. Matawi hayo yalikatwa kwa sababu ya kutokuamini kwake, lakini wewe umesimama tu kwa sababu ya imani. Kwa hiyo usijivune, bali simama kwa kuogopa. 21 Kwa maana kama Mungu hakyaturumia matawi ya asili, wala hatakuhurumia wewe. 22 Angalia basi wema na ukali wa Mungu: Kwa wale walioanguka, ukali, bali kwako wewe wema wa Mungu, kama utadumu katika wema wake. La sivyo, nawe utakatiliwa mbali. 23 Wao nao wasipodumu katika kutokuamini kwao, watapandikizwa tena kwenye shina, kwa maana Mungu anao uwezo wa kuwapandikiza tena kwenye hilo shina. 24 Ikiwa wewe ulikatwa kutoka kile ambacho kwa asili ni mzeituni mwitu na kupandikizwa kinyume cha asili kwenye mzeituni uliopandwa, si rahisi zaidi matawi haya ya asili kupandikizwa tena kwenye shina lake la mzeituni! 25 Ndugu zangu, ili msige mkajidai kuwa wenyewe hekima kuliko mlivyo, nataka mfahamu siri hii: Ugumu umewapata Israeli kwa

sehemu hadi idadi ya watu wa Mataifa watakaoingia **15** Furahini pamoja na wenye kufurahi, lieni pamoja itimie. **26** Hivyo Israeli wote wataokolewa. Kama na wale waliao. **16** Kaeni kwa amani ninyi kwa ilivyoadikwa: "Mkombozi atakuja kutoka Sayuni; ninyi. Msijivune, bali mwe tarayi kushirikiana na ataondo kutokumcha Mungu katika Yakobo. **27** Hili ndilo agano langu nao nitakapoziondoa dhambi Hili ndilo agano langu nao nitakapoziondoa dhambi zao." **28** Kwa habari ya Injili, wao ni adui wa Mungu kwa ajili yenu, lakini kuhusu kule kuteuliwa kwoo ni wapendwa, kwa ajili ya mababa zao wa zamani, **29** kwa maana akishawapa watu karama, Mungu haziondoi, wala wito wake. **30** Kama vile ninyi wakati fulani mlivyo kwa waasi kwa Mungu lakinisa sasa mmepeata rehema kwa sababu ya kutokutii kwoo, **31** hivyo nao Waisraeli wamekuwa waasi ili kwamba wao nao sasa waweze kupata rehema kwa ajili ya rehema za Mungu kwenu. **32** Kwa maana Mungu amewafunga wanadamu wote kwenye kuasi ili apate kuwarehemu wote. (**eleēsē g1653**) **33** Tazama jinsi kilivyo kina cha utajiri wa hekima na maarifa ya Mungu! Tazama jinsi ambavyo hukumu zake hazichunguziki, na ambavyo njia zake zisiviyotafutikana! **34** "Ni nani aliyeafahamu mawazo ya Bwana? Au ni nani ambaye amekuwa mshauri wake?" **35** "Au ni nani aliyempa chochote ili arudishiwe?" **36** Kwa maana vitu vyote vyatoka kwake, viko kwake na kwa ajili yake. Utukufu ni wake milele! Amen. (**aiōn g165**)

12 Kwa hiyo, ndugu zangu, nawasihi kwa rehema zake Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu ilio hai, takatifu na inayopendeza Mungu, hii ndiyo ibada yenu yenye maana. **2** Msifuatishes tena mfano wa ulimwengu huu, bali mgeuzwe kwa kufanya upya nia zenu. Ndipo mtawea kuonja na kuhakikisha ni nini mapenzi ya Mungu yaliyo mema, yanayopendeza machoni pake na ukamilifu. (**aiōn g165**) **3** Kwa ajili ya neema niliyopewa nawaambia kila mmoja mionganoni mwenu, asijidhanie kuwa bora kuliko impasavyo, bali afikiri kwa busara kwa kulingana na kipimo cha imani Mungu aliyompa. **4** Kama vile katika mwili mmoja tulivyo na viungo vingi, navyo viungo vyote havina kazi moja, **5** vivyo hivyo na sisi tulio wengi, tu mwili mmoja katika Kristo, nasi kila mmoja ni kiungo cha mwenzake. **6** Tuna karama zilizotafautiana kila mmoja kutokana na neema tuliyopewa. Kama ni unabii na tutoe unabii kwa kadiri ya imani. **7** Kama ni kuhudumu na tuhudumu, mwenye kufundisha na afidishe, **8** kama ni kutia moyo na atie moyo, kama ni kuchangia kwa ajili ya mahitaji ya wengine na atoe kwa ukarimu, kama ni uongozi na aongoze kwa bidi, kama ni kuhurumia wengine na afanye hivyo kwa furaha. **9** Upendo lazima usiwe na unafiki. Chukieni lililo ovu, shikamaneni na lililo jema. **10** Pendaneni ninyi kwa ninyi kwa upendo wa ndugu. Waheshimuni na kuwatanguliza wengine. **11** Msiwe wavivu, bali mwe na bidii katika roho mkitumkia Bwana. **12** Kuweni na furaha katika tumaini, katika dhiki kuweni na saburi, dumuni katika maombi. **13** Changieni katika mahitaji ya watakatifu, wakaribisheni wageni. **14** Wabarikini wale wanaowatesa, barikini wala msilaani.

15 Furahini pamoja na wenye kufurahi, lieni pamoja pa watu wote. **16** Kama ikiwezekana, kwa upande wenu kaeni kwa amani na watu wote. **19** Wapendwa, msilipize kisasi, bali ipisheni ghadhabu ya Mungu, maana imeandikwa: "Ni juu yangu kulpiza kisasi, nitalipiza," asema Bwana. **20** Badala yake: "Kama adui yako ana njaa, mlishe; kama ana kiu, mpe kinywaji. Kwa kufanya hivyo, unaweka makaa ya moto yanayowaka kichwani pake." **21** Usishindwe na ubaya, bali uushinde ubaya kwa wema.

13 Kila mtu na atii mamlaka inayotawala, kwa maana hakuna mamlaka isiyotoka kwa Mungu, nazo mamlaka zilizopo zimebekwa na Mungu. **2** Kwa hiyo yeye anayeasi dhidi ya mamlaka inayotawala anaasi dhidi ya kile kilichowekwa na Mungu, nao wale wafanyao hivyo watajiletea hukumu juu yao wenye. **3** Kwa kuwa watawala hawawatishi watu wale wanaotenda mema bali wale wanaotenda mabaya. Je, wataka usimwogope mwene yeye mamlaka? Basi tenda lile lililo jema naye atakusifu. **4** Kwa maana mwene yeye mamlaka ni mtumishi wa Mungu kwa ajili ya mema. Lakini kama ukitenda mabaya, basi ogopa, kwa kuwa hauinui upanga bila sababu. Yeye ni mtumishi wa Mungu, mjuimbe wa Mungu wa kutekeleza adhabu juu ya watenda mabaya. **5** Kwa hiyo ni lazima kutii wenye mamlaka, si kwa sababu ya kuogopa adhabu iwezayo kutolewa, bali pia kwa ajili ya dhamiri. **6** Kwa sababu hii mnalipa kodi, kwa maana watawala ni watumishi wa Mungu, amba hutumia muda wao wote kutawala. **7** Mlipeni kila mtu kile mnachodaiwa. Kama mnadaiwa kodi lipeni kodi, kama ni ushuru, lipeni ushuru, astahiliye hofu, mhofu, astahiliye heshima, mheshimu. **8** Msidaiwe kitu na mtu yeyote, isipokuwa kupendana, kwa maana yeye ampendaye mwenzake, ameitimiza sheria. **9** Kwa kuwa amri hizi zisemazo, "Usizini," "Usiue," "Usiibe," "Usitamani," na amri nyngine zote, zinajumlishwa katika amri hii moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako." **10** Upendo haumfanyii jirani jambo baya. Kwa hiyo upendo ndio utimilifu wa sheria. **11** Nanyi fanyeni hivi, mkiutambua wakati tulio nao. Saa ya kuamka kutoka usingizini imewadia, kwa maana sasa wokovu wetu umekaribia zaidi kuliko hapo kwanza tulipoamini. **12** Usiku umeendelea sana, mapambazuko yamekaribia. Kwa hiyo tuyaweke kando matendo ya giza na tuvae silaha za nuru. **13** Basi na tuenende kwa adabu kama inavyopasa wakati wa mchana, si kwa kufanya karamu za ulafi na ulevi, si kwa ufisadi na uasherati, si kwa ugomvi na wivu. **14** Bali jivikeni Bwana Yesu Kristo, wala msifiki jinsi mtakavyotimiza tamaa za milii yenu yenye asili ya dhambi.

14 Mkaribisheni ye ye ambaye imani yake ni dhaifu, lakini si kwa kugombana na kubishana juu ya mawazo yake. **2** Mtu mmoja imani yake inamruhusu kula kila kitu, lakini mwininge ambaye imani yake ni dhaifu, hula mboga tu. **3** Yeye alaye kila kitu asimdhara uye asiyekula. Wala ye ye asiyekula kila kitu asimhukumu yule alaye kila kitu, kwa maana Mungu amemkubali. **4** Wewe ni nani hata umhukumu mtumishi wa mtu mwininge? Kwa bwana wake tu anasimama au kuanguka. Naye atasimama kwa sababu Bwana anawenza kumsimamisha. **5** Mtu mmoja anaitukuzu siku fulani kuwa ni bora kuliko nyiginge, na mwininge anaona kuwa siku zote ni sawa. Basi kila mmoja awe na hakika na yale anayoamini. **6** Yeye anayehesabu siku moja kuwa takatifu kuliko nyiginge, hufanya hivyo kwa kumheshimu Bwana. Naye alaye nyama hula kwa Bwana, kwa maana humshukuru Mungu, naye akataaye kula nyama hufanya hivyo kwa Bwana na humshukuru Mungu. **7** Kwa kuwa hakuna hata mmoja wetu anayeishi kwa ajili yake mwenyewe, wala hakuna hata mmoja wetu afaye kwa ajili yake mwenyewe. **8** Kama tunaishi, tunaishi kwa Bwana, nasi pia tukifa tunakufa kwa Bwana. Kwa hiyo basi, kama tukiishi au kama tukifa, sisi ni mali ya Bwana. **9** Kwani kwa sababu hii hasa, Kristo alikufa na akawa hai tena kusudi apate kuwa Bwana wa wote, yaani, waliokufa na walio hai. **10** Basi kwa nini wewe wamhukumu ndugu yako? Au kwa nini wewe unamdhara uye ndugu yako? Kwa kuwa sote tutasimama mbele ya kiti cha Mungu cha hukumu. **11** Kwa kuwa iméandikwa: "Kama vile niishivyo," asema Bwana, "kila goti litapigwa mbele zangu, na kila ulimi utakiri kwa Mungu." **12** Hivyo basi kila mmoja wetu atatoa habari zake mwenyewe kwa Mungu. **13** Kwa hiyo tusiendelee kuhukumiana: Badala yake mtu asiweke kamwe kikwazo au kizuizi katika njia ya ndugu mwininge. **14** Ninajua tena nimehakikishiwa sana katika Bwana Yesu kwamba hakuna kitu chochote ambacho ni najisi kwa asili yake. Lakini kama mtu anakiona kitu kuwa ni najisi, basi kwake huyo kitu hicho ni najisi. **15** Kama ndugu yako anahuzunishwa kwa sababu ya kile unachokula, basi huuenendi tena katika upendo. Usiruhusu kile unachokula kiwe sababu ya kumwangamiza ndugu yako ambaye Kristo alikufa kwa ajili yake. **16** Usiruhusu kile ambacho unakiona kuwa chema kisemwe kuwa ni kiovu. **17** Kwa maana Ufalme wa Mungu si kula na kunywa, bali ni haki, amani na furaha katika Roho Mtakatifu. **18** Kwa sababu mtu ye yote anayemtumikia Kristo kwa jinsi hii, anampendeza Mungu na kukubaliwa na wanadamu. **19** Kwa hiyo na tufanye bidii kutafuta yale yaletayo amani na kujengana sisi kwa sisi. **20** Usihiaribu kazi ya Mungu kwa ajili ya chakula. Hakika vyakula vyote ni safi, lakini ni kosa kula kitu chochote kinachomsababisha ndugu yako ajikwae. **21** Ni afadhalii kutokula nyama wala kunywa divai au kufanya jambo lingine lolote litakalomsababisha ndugu yako ajikwae. **22** Je, wewe unayo imani? Ile imani uliyo nayo, nayo nafsini mwako mbele za Mungu. Heri mtu yule asiyi na sababu ya kujihukumu nafsi yake kwa ajili ya kile anachokifanya. **23** Lakini kama mtu ana shaka kuhusu kile anachokula, amehukumiwa, kwa sababu hakula kwa imani. Kwa kuwa chochote kinachofanya pasipo imani ni dhambi.

15 Sisi tulio na nguvu, hatuna budi kuchukuliana na kushindwa kwa wale walio dhaifu wala si kujipendeza nafsi zetu wenye. **2** Kila mmoja wetu inampaza kumpendeza jirani yake kwa mambo mema, ili kumjenga katika imani. **3** Kwa maana hata Kristo hakujipendeza mwenyewe, bali kama ilivoandikwa: "Matukano yao wale wanaokutukana wewe yalinipata mimi." **4** Kwa maana kila kitu kilichoandikwa zamani, kiliandikwa kutufundisha, ili kwamba kwa saburi na faraja tunayopata katika Maandiko tuwe na tumaini. **5** Mungu atoaye saburi na faraja, awajalie ninyi roho ya umoja mionganii mwenu mnapotmuata Kristo Yesu, **6** ili kwa moyo mmoja mpate kumtukuza Mungu aliye Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo. **7** Karibishaneni ninyi kwa ninyi kama Kristo aliyowakaribisha ninyi ili kumletea Mungu utukufu. **8** Kwa maana nawaambia kwamba, Kristo amekuwa mtumishi kwa wale waliothiriwa ili kuonyesha kweli ya Mungu na kuthibitisha zile ahadi walizopewa baba zetu wa zamani, **9** pia ili watu wa Mataifa wamtukuze Mungu kwa rehemaa zake. Kama ilivoandikwa: "Kwa hiyo nitakutukuzza katikati ya watu wa Mataifa; nitalimbia sifa jina lako." **10** Tena yasema, "Enyi watu wa Mataifa, furahini pamoa na watu wa Mungu." **11** Tena, "Msifuni Bwana, ninyi watu wa Mataifa wote, na kumwimbia sifa, enyi watu wote." **12** Tena Isaya anasema, "Shina la Yese litachipuka, ye ye atakayeinuka ili kutawala juu ya mataifa. Watu wa Mataifa watamtumaini." **13** Mungu wa tumaini awajaze ninyi furaha yote na amani katika kumwamini, ili mpate kujawa na tumaini tele kwa nguvu ya Roho Mtakatifu. **14** Ndugu zangu, mimi mwenyewe ninasadiki kwamba mmejaa wema na ufahamu wote, tena mnawenza kufundishana ninyi kwa ninyi. **15** Nimewaandikia kwa ujasiri vipengele kadha wa kadha katika waraka huu kama kuwakumbusha tena kwa habari ya ile neema Mungu alionipa, **16** ili kuwa mhudumu wa Kristo Yesu kwa watu wa Mataifa nikiwa na huduma ya kikuhani ya kutangaza Injili ya Mungu, ili watu wa Mataifa wapate kuwa dhabihu inayokubaliwa na Mungu, iliyotakaswa na Roho Mtakatifu. **17** Kwa hiyo ninajisifu katika Kristo Yesu, kwenye utumishi wangu kwa Mungu. **18** Kwa maana sitathubutu kusema kitu chochote zaidi ya kile ambacho Kristo amefanya kwa kunitumia mimi katika kuwaongoza watu wa Mataifa wantii Mungu kwa yale niliyosema na kufanya, **19** kwa nguvu za ishara na miujiza, kwa uweza wa Roho wa Mungu, hivyo kuanzia Yerusalem hadi maeneo yote ya kandokando yake mpaka Iliriko, nimewisha kuihubiri Injili ya Kristo kwa ukamilifu. **20** Hivyo ni nia yangu kuhubiri

Habari Njema, si pale ambapo Kristo amekwisha kujulikana, ili nisije nikajenga juu ya msingi wa mtu imani yake katika Kristo. Wasalimuni wote walio mwingine. **21** Lakini kama ilivyoandikwa: "Wale nyumbani mwa Aristobulo. **11** Msalimuni ndugu ambao hawajahubiriwa habari zake wataona, nao yangu Herodioni. Wasalimuni wote walio nyumbani wale ambao hawajazisikia watafahamu." **22** Hii ndiyo mwa Narkisi walio katika Bwana. **12** Wasalimuni sababu nimezuiliwa mara nyingi nisiweze kuja kwenu. Trifaina na Trifosa, wale wanawake wanaofanya **23** Lakini sasa kwa kuwa hakuna nafasi zaidi kwa ajili kazi kwa bidii katika Bwana. Msalimuni rafiki yangu yangu katika sehemu hii, ninatamani kuja kwenu mpendwa Persisi, mwanamike mwingine aliyefanya kama ambavyo nimekuwa na shauku kwa miaka kazi kwa bidii katika Bwana. **13** Msalimuni Rufo, mingi. **24** Nimekusudia kufanya hivyo nitakapokuwa mteule katika Bwana, pamoja na mama yake, ambaye njiani kwenda Hispania. Nataraja kuwaona katika amekuwa mama kwangu pia. **14** Wasalimuni Asinkrito, safari yangu na kusafirishwa nanyi mpaka huko, Flegoni, Herme, Patroba, Herma na ndugu wote walio baada ya kufurahia ushirika wenu kwa kitambo pamoja nao. **15** Wasalimuni Filologo, Yulia, Nerea kidogo. **25** Sasa, niko njiani kuelekea Yerusalem na dada yake, na Olimpa na watakatifu wote walio kwa ajili ya kuwashadumia watakatifu huko. **26** pamoja nao. **16** Salimianeni niinyi kwa niinyi kwa busu Kwa kuwa imewapendeza watu wa Makedonia na takatifu. Makanisa yote ya Kristo yanawasalimu. **17** Akaya kufanya changizo kwa ajili ya maskini walioko Ndugu zangu, nawasihi mjihadhari na kujiepusha na miongoni mwa watakatifu huko Yerusalem. **27** wale watu waletao matengano na kuweka vikwazo Imewapendeza kufanya hivyo, naam, kwani ni wadeni mbele yenu dhidi ya mafundisho mliyojifunza. **18** Kwa wao. Kwa maana ikiwa watu wa Mataifa wameshiriki maana watu kama hao hawantumikii Bwana Kristo, baraka za rohoni za Wayahudi, wao ni wadeni wa bali wanatumikia tamaa zao wenyeewe. Kwa kutumia Wayahudi, ili Wayahudi nao washiriki baraka zao za maneno laini na ya kubembeleza, hupotosha miyo ya mambo ya mwilini. **28** Kwa hiyo baada ya kukamilisha watu wajinga. **19** Kila mtu amesikia juu ya utii wenu, kazi hii na kuhakikisha kuwa wamepokea kila kitu nami niimejawa na furaha tele kwa ajili yenu. Lakini kilichokusanya, nitapitia kwenu nikiwa njiani nataka mwe na hekima katika mambo mema na bila kwenda Hispania. **29** Ninajua kwamba nitakapokuja hatia katika mambo maovu. **20** Mungu wa amani kwenu, nitakuja na wingi wa baraka za Kristo. **30** Basi, atamponda Shetani chini ya miguu yenu upesi. Neema ndugu zangu, nawasihi kwa Jina la Bwana wetu Yesu ya Bwana wetu Yesu iwe nanyi. Amen. **21** Timotheo, Kristo na kwa upendo wa Roho Mtakatifu, kuijiunga mtendakazi mwenzangu anawasalimu. Vivyo hivyo nami katika taabu zangu mkiniombea kwa Mungu. Lukio, Yasoni, na Sosipatro, ndugu zangu. **22** Mimi, **31** Ombeni ili nipate kuokolewa mikononi mwa wale Tertio, niliye mwandishi wa waraka huu, nwasalimu wasioamini walioko Uyahudi, na kwamba utumishi katika Bwana. **23** Gayo, ambaye ni mwenyeji wangu na wangu upate kukubaliwa na watakatifu wa huko wa kanisa lote, anawasalimu. Erasto, mweka hazina Yerusalem, **32** ili kwa mapenzi ya Mungu niweze wa mji huu, pamoja na Kwarto ndugu yetu pia kuja kwenu kwa furaha, nami niburudishwe pamoja wanawasalimu. [**24** Neema ya Bwana wetu Yesu nanyi. **33** Mungu wa amani na awe pamoja nanyi atukuzwe yeeye awezaye kuwafanya niinyi imara kwa Injili yangu na kuhubiriwa kwa Yesu Kristo, kutokana na kufunuliwa siri zilizofichika tangu zamani za kale. (aiōnios g166) **26** Lakini sasa siri hiyo imefunuliwa na kujulikana kuititia maandiko ya kinabii kutokana na amri ya Mungu wa milele, ili mataifa yote yaweze kumwamini na kumtii (aiōnios g166) **27** Mungu aliye pekee, mwenye hekima, ambaye kwa njia ya Yesu Kristo utukufu ni wake milele na milele! Amen. (aiōn g165)

16 Napenda kumtambulisha kwenu dada yetu Foibe, mtumishi katika kanisa la Kenkrea. **2** Naomba mpokeeni katika Bwana ipasavyo watakatifu na kumpa msaada wowote atakaohitaji kutoka kwenu, kwa maana yeye amekuwa msaada kwa watu wengi, mimi nikiwa miongoni mwao. **3** Wasalimuni Prisila na Akila, watumishi wenzangu katika Kristo Yesu. **4** Wao walihatarisha maisha yao kwa ajili yangu; wala si mimi tu ninayewashukuru bali pia makanisa yote ya watu wa Mataifa. **5** Lisalimuni pia kanisa linalokutana nyumbani mwao. Msalimuni rafiki yangu mpendwa Epaineto, aliyekuwa mtu wa kwanza kumwamini Kristo huko Asia. **6** Msalimuni Maria, aliyefanya kazi kwa bidii kwa ajili yenu. **7** Wasalimuni Androniko na Yunia, jamaa zangu ambao wamekuwa gerezani pamoja nami. Wao ni maarufu mionganoni mwa mitume, nao walikuwa katika Kristo kabla yangu. **8** Msalimuni Ampliato, yeye nimpendaye katika Bwana. **9** Msalimuni Urbano, mtendakazi mwenzetu katika Kristo, pamoja na rafiki yangu mpendwa Stakisi.

1 Wakorintho

1 Paulo, niliyeitwa kwa mapenzi ya Mungu kuwa mtume wa Kristo Yesu, na Sosthene ndugu yetu. **2** Kwa kanisa la Mungu lililoko Korintho, kwa wale walioitaswa katika Kristo Yesu na walioitwa kuwa watakatifu, pamoja na wale wote ambaeo kila mahali wanalititia Jina la Kristo Yesu Bwana wetu, aliye Bwana wao na wetu pia: **3** Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana Yesu Kristo iwe nanyi. **4** Ninamshukuru Mungu siku zote kwa ajili yenu kwa sababu ya neema yake mliyopewa katika Kristo Yesu. **5** Kwa kuwa katika Kristo mmetajirishwa kwa kila hali, katika kusema kwenu na katika maarifa yenu yote, **6** kwa sababu ushuhuda wetu kumhusu Kristo ulithibitishwa ndani yenu. **7** Kwa hiyo hamkupungukiwa na karama yoyote ya kiroho wakati mnangoja kwa shauku kudhihirishwa kwa Bwana wetu Yesu Kristo. **8** Atawafanya imara mpaka mwisho, ili msiwe na hatia siku ile ya Bwana wetu Yesu Kristo. **9** Mungu ambaye mmeita naye ili mwe na ushirika na Mwanawe Yesu Kristo, Bwana wetu ni mwaminifu. **10** Nawasihi ndugu zangu, katika Jina la Bwana wetu Yesu Kristo, kwamba mpatane nia zenu ninyi kwa ninyi, ili pasiwepo na matengano katikati yenu na kwamba mwe na umoja kikamilifu katika nia na katika kusudi. **11** Ndugu zangu, nimepata habari kutoka kwa baadhi ya watu wa nyumbani mwa Kloee kwamba kuna magomvi katikati yenu. **12** Maana yangu ni kwamba: Mmoja wenu husema, "Mimi ni wa Paulo"; mwagine, "Mimi ni wa Apolo"; mwagine, "Mimi ni wa Kefa," na mwagine, "Mimi ni wa Kristo." **13** Je, Kristo amegawanyika? Je, Paulo ndiye alisulubishwa kwa ajili yenu? Je, mlibatizwa kwa jina la Paulo? **14** Nashukuru kwamba sikumbatiza mtu yejote isipokuwa Krispo na Gayo. **15** Kwa hiyo hakuna mtu yejote anayeweza kusema kwamba alibatizwa kwa jina langu. **16** (Naam, niliwabatiza pia watu wa nyumbani mwa Stefana. Lakini zaidi ya hao sijui kama nilimbatiza mtu mwagine yejote.) **17** Kwa maana Kristo hakunituma ili kubatiza bali kuhubiri Injili; sio kwa maneno ya hekima ya kibinadamu, ili msalaba wa Kristo usije ukakosa nguvu yake. **18** Kwa maana ujumbe wa msalaba kwa wale wanaopotea ni upuzi, lakini kwetu sisi tunaoakolewa ni nguvu ya Mungu. **19** Kwa maana imeandikwa: "Nitaiharibu hekima ya wenye hekima, na kubatilisha akili ya wenye akili." **20** Yuko wapi mwenehekima? Yuko wapi msomi? Yuko wapi mwanafalsafa wa nyakati hizi? Je, Mungu hakufanya hekima ya ulimwengu huu kuwa upumbavu? **(aiōn g165)** **21** Kwa kuwa katika hekima ya Mungu, ulimwengu kwa hekima yake haukumjua yeje, ilimpendeza Mungu kuwaokoa wale walioamini kwa upuzi wa lile neno lilohubiriwa. **22** Wayahudi wanadai ishara za miujiza na Wayunani wanatafuta hekima. **23** Lakini sisi tunamhubiri Kristo aliyesulubiwa: yeje kwa Wayahudi ni kikwazo na

kwa Wayunani ni upuzi. **24** Lakini kwa wale ambaeo Mungu amewaita, Wayahudi na pia Wayunani, Kristo ndiye nguvu ya Mungu na pia hekima ya Mungu. **25** Kwa maana upumbavu wa Mungu una hekima zaidi kuliko hekima ya wanadamu, nao udhaifu wa Mungu una nguvu kuliko nguvu ya wanadamu. **26** Ndugu zangu, kumbukeni mlivyokuwa milipoitwa. Kwa kipimo cha kibinadamu, si wengi wenu mliokuwa na hekima. Si wengi mliokuwa na ushawishi, si wengi mlizozialiwa katika jamaa zenyeye vyeo. **27** Lakini Mungu alivichagua vitu vipumbavu ya ulimwengu ili awaaibishe wenye hekima, Mungu alivichagua vitu dhaifu ya ulimwengu ili awaaibishe wenye nguvu. **28** Alivichagua vitu nya chini na vinavyodharauliwa vya dunia hii, vitu ambayo haviko, ili avibatilishe vile vilivyoko, **29** ili mtu yejote asjisifu mbeze zake. **30** Bali kwa yeye ninyi mmepeata kuwa katika Kristo Yesu, aliyefanya kwetu hekima itokayo kwa Mungu, yaani haki, na utakatifu na ukombozi. **31** Hivyo, kama ilivyoandikwa: "Yeye ajisifuye na ajisifu katika Bwana."

2 Ndugu zangu nilipokuja kwenu, sikuja na maneno ya ushawishi wala hekima ya hali ya juu nilipowahubiria siri ya Mungu. **2** Kwa kuwa niliamua kutokuja kitu chochote wakati nikiwa nanyi isipokuwa Yesu Kristo aliyesulubiwa. **3** Mimi nilikuja kwenu nikiwa dhaifu na mwenyewe hofu na kwa kutetemeka sana. **4** Kuhubiri kwangu na ujumbe wangu haukuwa kwa hekima na maneno ya ushawishi bali kwa madhihirisho ya nguvu za Roho **5** ili imani yenu isiwe imejengwa katika hekima ya wanadamu bali katika nguvu za Mungu. **6** Lakini mionganii mwa watu waliokomaa twanena hekima, wala si hekima ya ulimwengu huu au ya watawala wa dunia hii wanaobatilika. **(aiōn g165)** **7** Sisi tunanena hekima ya Mungu ambayo ni siri, tena iliyofichika, ambayo Mungu aliikusudia kabla ya ulimwengu kuwepo, kwa ajili ya utukufu wetu. **(aiōn g165)** **8** Hakuna hata mtawala mmoja wa nyakati hizi aliyelewa jambo hili. Kwa maana kama wangeliielewa, wasingemsulubisha Bwana wa utukufu. **(aiōn g165)** **9** Lakini ni kama ilivyoandikwa: "Hakuna jicho limepata kuona, wala sikio limepata kusikia, wala hayakuingia moyoni wowote, yale Mungu amewaandalia wale wampendao": **10** Lakini mambo haya Mungu ametufunulia kwa Roho wake. Roho huchunguza kila kitu, hata mambo ya ndani sana ya Mungu. **11** Kwa maana ni nani anayejua mawazo ya mtu isipokuwa roho iliyo ndani ya huyo mtu? Vivyo hivyo hakuna mtu ajuaye mawazo ya Mungu isipokuwa Roho wa Mungu. **12** Basi hatukupoea roho ya dunia bali Roho atokaye kwa Mungu, ili tuweze kuelewa kile kipawa ambacho Mungu ametupatia bure. **13** Haya ndiyo tusemayo, si kwa maneno tuliyofundishwa kwa hekima ya wanadamu bali kwa maneno tuliyofundishwa na Roho, tukifanauza kweli za kiroho kwa maneno ya kiroho. **14** Mtu ambaye hana

Roho hawesi kupokea mambo yatokayo kwa Roho wa Mungu, kwa kuwa ni upuzi kwake, naye hawesi kuyaelewa kwa sababu hayo yanaeleweka tu kwa upambanuzi wa rohoni. **15** Mtu wa kiroho hubainisha mambo yote, lakini ye ye mwenyewe habainishwi na mtu yeyote. **16** “Kwa maana ni nani aliye fahamu mawazo ya Bwana ili apate kumfundisha?” Lakini sisi tunayo mawazo ya Kristo.

3 Ndugu zangu, mimi sikuweza kusema nanyi kama watu wa kiroho, bali kama watu wa mwilini, kama watoto wachanga katika Kristo. **2** Naliwayesha maziwa, wala si chakula kigumu, kwa kuwa hamkuwa tayari kwa hicho chakula. Naam, hata sasa hamko tayari. **3** Ninyi bado ni watu wa mwilini. Kwa kuwa bado kuna wivu na magombano miuongoni mwenu, je, ninyi si watu wa mwilini? Je, si mwaendelea kama watu wa kawaida? **4** Kwa maana mmoja anaposema, “Mimi ni wa Paulo,” na mwingine, “Mimi ni wa Apolo,” je, ninyi si wanadamu wa kawaida? **5** Kwani, Apolo ni nani? Naye Paulo ni nani? Ni watumishi tu ambao kupitia wao mliamini, kama vile Bwana aliyompa kila mtu huduma yake. **6** Mimi nilipanda mbegu, Apolo akatia maji, lakini Mungu ndiye alikuza. **7** kitu, bali Mungu peke yake ambaye huifanya ikue. **8** Apandaye mbegu ana lengo sawa na yule atiye maji na kila mmoja atalipwa kulingana na kazi yake. **9** Kwa kuwa sisi tu watendakazi pamoa na Mungu. Ninyi ni shamba la Mungu, jengo la Mungu. **10** Kwa neema Mungu aliyonipa, niliweka msingi kama mjenzi stadi na mtu mwininge anajenga juu yake. Lakini kila mmoja inampasa awe mwangalifu jinsi anavyojenga. **11** Kwa maana hakuna mtu yeyote aewezaye kuweka kuwekwa, amba ni Yesu Kristo. **12** Kama mtu yeyote akijenga juu ya msingi huu kwa kutumia dhahabu, fedha, vito vya thamani, miti, majani au nyasi, **13** kazi yake itaonekana ilivyo, kwa kuwa Siku ile itaidhihirisha. Itadhihirishwa kwa moto, nao moto utapima ubora wa kazi ya kila mtu. **14** Kama kile alicho jenga kitabaki, atapokea thawabu yake. **15** Kama kazi kitakteketea, atapata hasara, ila ye ye mwenyewe ni inampasa awe mjingi ili apate kuwa na hekima, **16** Je, hamjui ya kwamba ninyi wenye ni hekalu la Mungu na kwamba Roho wa Mungu anaka ndani yenu? **17** Kama mtu yeyote akiliharibu hekalu la Mungu, Mungu atamwangamiza; kwa maana hekalu la Mungu ni takatifu, na ninyi ndiyo hilo hekalu. **18** Msijidanganye. Kama mtu yeyote miuongoni mwenu akidhani kuwa ana hekima kwa viwango vya dunia hii, inampasa awe mjingi ili apate kuwa na hekima, **19** Kwa maana hekima ya ulimwengu huu ni upuzi mbele za Mungu. Kama ilivyoandikwa: “Mungu huwanasa wenye hekima katika hila yao,” **20** tena, “Bwana anajuga kwamba mawazo ya wenye hekima ni ubatili.” **21** Hivyo basi, mtu asijivune kuhusi wanadamu! Vitu vyote ni vyenu, **22** ikiwa ni Paulo au

Apolo au Kefu au dunia au uzima au mauti, au wakati uliopo au wakati ujao, haya yote ni yenu **23** na ninyi ni wa Kristo, naye Kristo ni wa Mungu.

4 Basi, watu na watuhesabu sisi kuwa tu watumishi wa Kristo na mawakili wa siri za Mungu. **2** Tena, litakiwalo ni mawakili waonekane kuwa waaminifu. **3** Lakini kwangu mimi ni jambo dogo sana kwamba nihukumiwe na ninyi au na mahakama yoyote ya kibinadamu. Naam, hata mimi mwenyewe sijihukumu. **4** Dhamiri yangu ni safi, lakini hilo halinihesabii kuwa asiye na hatia. Bwana ndiye anihukumuye. **5** Kwa hiyo msihukumu jambo lolote kabla ya wakati wake. Ngojeni mpaka Bwana atakapokuja. Yeye atayaleta nuruni mambo yale yaliyofichwa gizani, na kuweka wazi nia za miyo ya wanadamu. Wakati huo kila mmoja atapokea sifa anayostahili kutoka kwa Mungu. **6** Basi ndugu zangu, mambo haya nimeyafanya kwangu binafsi na Apolo kwa faida yenu, ili mweze kujifunza kutoka kwetu maana ya ule usemi usemao, “Msivuke zaidi ya yale yaliyoandikwa.” Hivyo hamtajivunia mtu fulani na kumdharaui mwininge. **7** Kwa maana ni nani kila tina bila sisi! Laiti imgekuwa wafalme kweli ili na sisi tupate kuwa wafalme pamoa nanyi! **8** Sasa tena bila sisi! Tumefanya kuwa matajiri! Mmekuwa wafalme mitume katika nafasi ya mwisho kabisa, kama watu waliohukumiwa kuwa kwenye uwania wa tamasha, kwa sababu tumefanya kuwa maonyesho kwa ulimwengu wote, kwa malaika na kwa wanadamu pia. **10** Kwa ajili ya Kristo sisi ni wajinga, lakini ninyi mna hekima sana ndani ya Kristo. Sisi tu dhaifu, lakini ninyi mna nguvu. Tunadharauliwa, lakini ninyi mnaheshimiwa. **11** Mpaka saa hii tuna njaa na kiu, tu uchi, tume pigwa na hatuna makao. **12** Tunafanya kazi kwa bidii kwa mikono yetu wenye. Tunapolaaniwa, tunabariki, tunapoteswa, tunastahimili, **13** tunaposingiziwa, tunajibu kwa upole. Mpaka sasa tumekuwa kama takataka ya dunia na uchafu wa ulimwengu. **14** Siwaandikii mambo haya ili kuwaai bisha, bali ili moto. **15** Hata kama mnao walimu 10,000 katika Kristo, lakini hamna baba wengi. Mimi nilikuwa baba yenu katika Kristo Yesu kwa kuwa leta Injili. **16** Basi nawasihi igeni mfano wangu. **17** Kwa sababu hii ninamtuma Timotheo, mwanangu mpenda na mwaminifu katika Bwana. Yeye atawakumbusha kuhusi njia za maisha yangu katika Kristo Yesu, ambayo yanakubaliana na mafundisho yangu ninayofundisha katika kila kanisa. **18** Baadhi yenu mmekuwa na jeuri mkidhani kuwa sitafika kwenu. **19** Lakini kama Bwana akipenda, nitafika kwenu mapema, nami nitapenda kujua, si tu kile wanachosema hawa watu jeuri, bali pia kujua nguvu yao. **20** Kwa kuwa Ufalme wa Mungu si maneno

matupu tu bali ni nguvu. **21** Ninyi amueni. Je, nije kwenu na fimbo, au nije kwa upendo na kwa roho ya upole?

5 Yamkini habari imeeneea ya kuwa mionganoni mwenu kuna uzinzi ambaa haujatokea hata mionganoni mwa watu wasiomjua Mungu. Kwamba mtu anaishi na mke wa baba yake. **2** Nanyi mwajivuna! Je, haiwapasi kuhuzunika na kumtenga na ushirika wenu mtu huyo aliyefanya mambo hayo? **3** Hata kama siko pamoja nanyi katika mwili, niko nanyi katika roho. Nami nimekwisha kumhukumu mtu huyo aliyetenda jambo hili, kama vile ningekuwepo. **4** Mnapokutana katika Jina la Bwana wetu Yesu nami nikiwepo pamoja nanyi katika roho na uweza wa Bwana Yesu ukiwepo, **5** mkabidhini mtu huyu kwa Shetani, ili mwili wake uhariabiwe, ili roho yake iokolewe katika siku ya Bwana. **6** Majivuno yenu si mazuri. Je, hamjui ya kwamba chachu kidogo huchachusha donge zima la unga? **7** Ondoeni chachu ya kale ili mpate kuwa donge jipya lisilotiwa chachu, kama vile mlivyo. Kwa maana Kristo, Mwana-Kondoo wetu wa Pasaka amekwisha tolewa kuwa dhabihu. **8** Kwa hiyo, tusiadhimishe sikukuu hii, kwa chachu ya zamani, chachu ya nia mbaya na uovu, bali kwa mkate usiotiwa chachu, ndio weupe wa moyo na kweli. **9** Niliwaandikia katika waraka wangu kuwa msishirikiane na wazinzi. **10** Sina maana kwamba msishirikiane na wazinzi wa ulimwengu huu, au wenye tamaa mbaya, wanyang'anyi au waabudu sanamu. Kwa kufanya hivyo ingewalazimu mtoke ulimwenguni humu. **11** Lakini sasa nawaaandikia kwamba msishirikiane na mtu yeoyote anayejita ndugu, hali akiwa ni mzinzi, au mwenye tamaa mbaya, mwabudu sanamu au msingiziaji, mlevi au mdhalimu. Mtu kama huyo hata msile naye. **12** Yanihusu nini kuwahukumu wale watu walio rije ya kanisa? Je, si mnapsawa kuwahukumu hao walio ndani? **13** Mungu atawahukumu hao walio rije. "Ninyi mwondoeni huyo mtu mwovo mionganoni mwenu."

6 Kama mtu yeoyote wa kwenu ana ugomvi na mwenzake, anathubutuje kuupeleka kwa wasiomcha Mungu ili kuamuliwa badala ya kuupeleka kwa watakatifu? **2** Je, hamjui kwamba watakatifu watauhukumu ulimwengu? Nanyi kama mtauhukumu ulimwengu, je, hamwezi kuamua mambo madogo madogo? **3** Hamjui kwamba tutawahukumu malaika? Je, si zaidi mambo ya maisha haya? **4** Kwa hiyo kama kuna ugomvi mionganoni mwenu kuhusu mambo kama haya, chagueni kuwa waamuzi, watu ambao wanaonekana hata sio wa heshima katika kanisa. **5** Nasema hivi ili mwone aibu. Je, inawezekana kuwa mionganoni mwenu hakuna mtu mwenye hekima ya kutosha kuamua ugomvi kati ya waaminio? **6** Badala yake ndugu mmoja anampeleka mwenzake mahakamani, tena mbele ya watu wasioamini! **7** Huko kuwa na mashtaka mionganoni mwenu ina maana kwamba tayari ni kushindwa kabisa.

Kwa nini msikubali kutendewa mabaya? Kwa nini msikubali kunyang'anywa? **8** Badala yake, ninyi wenyeewe mwadanganya na kutenda mabaya, tena mwawatendea ndugu zenu. **9** Je, hamjui kwamba wasio haki hawataurithi Ufalme wa Mungu? Msidanganyike: Waasherati, wala waabudu sanamu, wala wazinzi, wala wahanithi, wala walawiti, **10** wala wezi, wala wenye tamaa mbaya, wala walevi, wala wanaodhihaki, wala wanyang'anyi hawataurithi Ufalme wa Mungu. **11** Baadhi yenu mlikuwa kama hao. Lakini mlioshwa, militakaswa, mlihesabiwa haki kwa jina la Bwana Yesu Kristo na katika Roho wa Mungu wetu. **12** "Vitu vyote ni halali kwangu": lakini si vitu vyote vyenye faida. "Vitu vyote ni halali kwangu": lakini sitatawaliwa na kitu chochote. **13** "Chakula ni cha tumbo, na tumbo ni la chakula": lakini Mungu ataviangamiza vyote viwili. Mwili haukuumbwa kwa ajili ya zinaa bali kwa ajili ya Bwana na Bwana kwa ajili ya mwili. **14** Nayi Mungu aliyemfufua Bwana kutoka kwa wafu atatufufua sisi pia kwa uweza wake. **15** Je, hamjui kwamba miili yenu ni viungo nya Kristo mwenyewe? Je, nichukue viungo nya mwili wa Kristo na kuvunganisha na mwili wa kahaba? La hasha! **16** Hamjui kwamba aliyeungwa na kahaba anakawa mwili mmoja naye? Kwa kuwa imenenwa, "Hao wawili watakuwa mwili mmoja." **17** Lakini mtu aliyeungwa na Bwana anakawa roho moja naye. **18** Ikmibieni zinaa. Dhambi zingine zote atendazo mtu ziko rije ya mwili wake, lakini yeze aziniye hutenda dhambi ndani ya mwili wake mwenyewe. **19** Je, hamjui ya kwamba miili yenu ni hekalu la Roho Mtakatifu akaaye ndani yenu, ambaye mmepewa na Mungu? Ninyi si mali yenu wenyeewe, **20** kwa maana mmenunulila kwa gharama. Kwa hiyo mtukuzeni Mungu katika miili yenu.

7 Basi kuhusu mambo yale mliyoyaandika: Ni vyema mwanaume asimguse mwanamke. **2** Lakini ili kuepuka zinaa, kila mwanaume na awe na mke wake mwenyewe na kila mwanamke awe na mume wake mwenyewe. **3** Mume atimize wajibu wake wa ndoa kwa mkewe, naye vivyo hivyo mke kwa mumewe. **4** Mwanamke hana mamlaka juu ya mwili wake bali mumewe, wala mume hana mamlaka juu ya mwili wake bali mkewe. **5** Msinyimane, isipokuwa mmekubaliana kufanya hivyo kwa muda fulani ili mweze kujitoo kwa maombi, kisha mrudiane tena ili Shetani asije akapata nafasi ya kuwajaribu kwa sababu ya kutokuwa na kiasi. **6** Nasema haya kama ushauri na si amri. **7** Laiti watu wangekuwa kama mimi nilivyo. Lakini kila mtu amepewa kipawa chake kutoka kwa Mungu, mmoja ana kipawa cha namna hii na mwininge ana cha namna ile. **8** Kwa wale wasiooa na kwa wajane, nasema hivi, ingekuwa vizuri wasioe. **9** Lakini kama hawawezi kujizua, basi waoe na kuolewa, kwa maana ni afadhalii kuoaa kuolewa kuliko kuwaka tamaa. **10** Kwa wale waliooana nawapa amri (si mimi ila ni Bwana): Mke asitengane na mumewe. **11** Lakini akitengana, ni lazima akee bila

kuolewa, ama sivyo apatane tena na mumewe. Wala hujishughulisha na mambo ya Bwana: lengo lake mume asimpe mkewe talaka. **12** Lakini kwa wengine ni awe mtakatifu kimwili na kiroho. Lakini yule nasema (si Bwana ila ni mimi): Kama ndugu ana aliyeolewa hujishughulisha na mambo ya dunia, jinsi mke asiyeamini, naye huyo mke anakubali kuishi atakavyoweza kumfurahisha mumewe. **13** Ninasema pamoja naye, basi asimwache. **14** Naye mwanamke aaminiye kama ameolewa na mwanaume asiyeamini viziui bali mpate kuishi kwa jinsi ilivyo vyema bila na huyo mume anakubali kuishi naye, basi huyo kuvutwa pengine katika kujitao kwenu kwa Bwana. mwanamke asimwache. **15** Kwa maana huyo mume **16** Kama mtu yeoyote anadhami kwamba hamtendei asiyeamini anatakaswa kupitia mkewe, naye mke ilivyo sawa mwanamwali ambaye amemposa, naye asiyeamini anatakaswa kupitia mumewe anayeamini. akiwa umri wake unazidi kuendelea na mtu huyo Kama isingalikuwa hivyo watoto wenu wangalikuwa anajisikia kwamba inampasa kuoa, afanye kama si safi, lakini ilivyo sasa wao ni watakatifu. **17** Lakini kama yule asiyeamini akijitenga, basi afanye hivyo. Katika hali kama hiyo mwanaume au mwanaume aaminiiye hafungwi, kwa sababu Mungu ametuuta tuishi kwa amani. **18** Wewe mke, unajuaje kama utamwokoa mumeo? Au wewe mume unajuaje kama utamwokoa mkeo? **19** Lakini kila mtu na aishi maisha aliyopangiwa na Bwana, yale Mungu aliyomwitia. Hii ni sheria ninayoiweka kwa makanisa yote. **20** Je, yu hai. Lakini mumewe akifa, basi mwanamke huyo mtu alikuwa tayari ametahiriwa alipoitwa? Asifianye yuko huru kuolewa na mume mwininge ampendaye, asiyetahiriwa. Je, mtu alikuwa hajatahiriwa alipoitwa? **21** Lakini kila amri za Mungu ndilo jambo muhimu. **22** Basi kila mmoja wenu na abaki katika hali aliyoitwa nayo. **23** Je, wewe ulipoitwa ulikuwa mtumwa? Jambo hilo lisikusumbue. Ingawaje unaweza kupata uhuru, tumia nafasi uliyo nayo sasa kuliko wakati mwininge wowote. **24** Kwa maana yeoyote aliyeitwa katika Bwana akiwa mtumwa ye ye ni mtu huru kwa Bwana, kama vile yeoyote aliyeikuwa huru alipoitwa ye ye ni mtumwa wa Kristo. **25** Mlinunuliwa kwa gharama; msiwe watumwa wa wanadamu. **26** Ndugu zangu, kama kila mtu alivoitwa, ake katika wito wake alioitiwa na Mungu. **27** Basi, kuhusu wale walio bikira, mimi sina amri kutoka kwa Bwana, lakini mimi natoa shauri kama mtu ambaye ni mwaminifu kwa rehemba za Bwana. **28** Kwa sababu ya shida iliyoko kwa sasa, naona ni vyema mkipaki kama mlivyo. **29** Lakini umeolewa? Basi usitake talaka, Je, hujaoa? Usitafute mke. **30** Lakini kama ukioya, hujatenda dhambi; na kama bikira akiolewa, hujatenda dhambi. **31** Lakini wale wanaoaa watakabiliana na matatizo mengi katika maisha haya, nami nataka kuwazuilia hayo. **32** Lakini ndugu zangu, nina maana kwamba muda uliobaki ni mfupi. Tangu sasa wale waliooa waishi kama wasio na wake; **33** nao wanaoomboleza, kama ambaa hawaombolezi; wenye furaha kama wasiokuwa nayo; wale wanaonunua, kama vile vitu walivyonuna si mali yao; **34** nao wale wanaoshughulika na vitu vya dunia hii, kama ambaa hawahusiki navyo. Kwa maana dunia hii kama tunavyoiona sasa inapita. Ningetaka msiwe na masumbufu. Mwanaume ambaye hajaoa anajishughulisha na mambo ya Bwana, jinsi ya kumpendeza Bwana. **35** Lakini mwanaume aliyeoa anajishughulisha na mambo ya dunia, jinsi ya kumfurahisha mkewe, na mwanamke asiyolewa aliyeolewa hujishughulisha na mambo ya dunia, jinsi atakavyoweza kumfurahisha mumewe. **36** Ninasema haya kwa faida yenu wenye, sio ili kuwawekea vizuizi bali mpate kuishi kwa jinsi ilivyo vyema bila kutooa bila kulazimishwa na mtu yeoyote, bali anaweza kuzitawala tamaa zake kutomwoa huyo mwanaumwali, basi anafanya ipasavyo. **37** Hivyo basi, mwanaume amwoye mwanaumwali afanya vyema, lakini ye ye aliyeomwaa afanya vyema zaidi. **38** Mwanamke asiyemwaa afanya vyema zaidi. **39** Mwanamke aliyeolewa amefungwa na sheria maadamu mumewe nadhami pia nina Roho wa Mungu.

8 Sasa kuhusu chakula kilichotolewa sadaka kwa sanamu, tunajua kwamba “sisi sote tuna ujuzi.” Lakini ujuzi hujivuna, bali upendo hujenga. **2** Mtu yeoyote anayedhami kwamba anajua kitu, bado hajui kama impasavyo kujua. **3** Lakini mtu ampendaye Mungu, hujulikana naye Mungu. **4** Hivyo basi, kuhusu kula chakula kilichotolewa sadaka kwa sanamu: Tunajua kwamba “Sanamu si kitu chochote kabisa duniani,” na kwamba “Kuna Mungu mmoja tu.” **5** Kwa kuwa hata kama wapo hao wanaoitwa miungu, kama wakiwa mbiguni au dumiiani (kama ilivyo kweli wapo “miungu” wengi na “mabwana” wengi), **6** kwetu sisi yuko Mungu mmoja, aliye Baba, ambaye vitu vyote vyatoka kwake na kwa ajili yake sisi twaishi; na kuna Bwana mmoja tu, Yesu Kristo, ambaye kwa ye ye vitu vyote vimekuwepo na kwa ye ye tunaishi. **7** Lakini si wote wanaojua jambo hili. Baadhi ya watu bado wamezoea sanamu kuwa halisi hivi kwamba wanapokula chakula kama hicho wanadhani kimetolewa sadaka kwa sanamu na kwa kuwa dhamiri zao ni dhaifu, dhamiri yao inanajisika. **8** Lakini chakula hakituleti karibu na Mungu, wala hatupotezi chochote tusipokula, wala hatuongzei chochote kama tukila. **9** Lakini angalfeni jinsi mnayotumia uhuru wenu usije ukawa kikwazo kwo walio dhaifu. **10** Kwa maana kama mtu yeoyote mwenye dhamiri dhaifu akiwaona ninyi wenye ujuzi huu mkila katika hekalu la sanamu, je, si atatiwa moyo kula chakula kilichotolewa sadaka kwa sanamu? **11** Kwa njia hiyo, huyo ndugu mwene dhamiri dhaifu, ambaye Kristo alikuwa kwa ajili yake, ataangamia kwa sababu ya ujuzi wenu. **12** Mnapotenda dhambi dhidi ya ndugu zenu kwa njia hii na kujueruhi dhamiri zao zilizo

dhaifu, mnakosea Kristo. **13** Kwa hiyo, kama kile ninachokula kitamfanya ndugu yangu aanguke katika dhambi, sitakula nyama kamwe, nisije nikamfanya ndugu yangu aanguke. (aiōn g165)

9 Je, mimi si huru? Je, mimi si mtume? Je, mimi sikumwona Yesu, Bwana wetu? Je, ninyi si matunda ya kazi yangu katika Bwana? **2** Hata kama mimi si mtume kwa wengine, hakika mimi ni mtume kwenu, kwa maana ninyi ni mhuri wa utume wangu katika Bwana. **3** Huu ndio utetezi wangu kwa hao wanaoka kunihukumu. **4** Je, hatuna haki ya kula na kunywa? **5** Je, hatuna haki ya kusafiri na mke anayeamin, kama wanavyofanya mitume wengine na ndugu zake Bwana na Kefa? **6** Au ni mimi na Barnaba tu inatubidi kufanya kazi ili tuweze kupata mahitaji yetu? **7** Ni askari yupi aendaye vitani kwa gharama zake mwenyewe? Ni nani apandaye shamba la mizabibu na asile matunda yake? Ni nani achungaye kundi na asipate maziva yake. **8** Je, nasema mambo haya katika mtazamo wa kibinadamu tu? Je, sheria haisemi vivyo hivyo? **9** Kwa maana imeandikwa katika Sheria ya Mose: "Usimfunge maksai kinywa apurapo nafaka." Je, Mungu hapa anahusika na ng'ombe? **10** Je, Mungu hasemi haya hasa kwa ajili yetu? Hakika yameandikwa kwa ajili yetu, kwa sababu mtu anapolima na mpuraji akapura nafaka, wote wanapasawa kufanya hivyo wakiwa na tumaini la kushiriki mavuno. **11** Je, ikiwa sisi tulipanda mbegu ya kiroho mionganii mwenu, itakuwa ni jambo kubwa ipo tutavuna vitu vya mwili kutoka kwenu? **12** Kama wengine wana haki ya kupata msaada kutoka kwenu, isingepasa tuwe na haki hiyo hata zaidi? Lakini sisi hatukutumia haki hii. Kinyume chake, tunavumilia kila kitu ili tusije tukazuia Injili ya Kristo. **13** Je, hamjui kwamba, watu wafanyao kazi hekaluni hupata chakula chao kutoka hekaluni, nao wale wahudumiao madhabahuni hushiriki kile kitolewacho madhabahuni? **14** Vivyo hivyo, Bwana ameamuru kwamba wale wanaohubiri Injili wapate riziki yao kutohana na Injili. **15** Lakini sijatumia hata mojawapo ya haki hizi. Nami siandiki haya nikitumaini kwamba mtanifanya mambo hayo. Heri nife kuliko mtu ye yeyote kuninyima huku kujisifu kwangu. **16** Lakini ninapohubiri Injili siwezi kujisifu maana ninalazimika kuhubiri. Ole wangu ni sipo hubiri Injili! **17** Nikihubiri kwa hiari, ninayo thawabu. Lakini kama si kwa hiari, basi ninachofanya ni kutekeleza tu uwakili niliowekewa. **18** Basi je, thawabu yangu ni nini? Thawabu yangu ni hii: Ya kwamba katika kuhubiri Injili niitoe bila gharama, bila kutumia kwa utimilifi uwezo wangu nilio nao katika Injili. **19** Ingawa mimi ni huru, wala si mtumwa wa mtu ye yeyote, nimejifanya kuwa mtumwa wa kila mtu, ili niweze kuwavuta wengi kadri iwezekanavyo. **20** Kwa Wayahudi, nilikuwa kama Myahudi, ili niwapate Wayahudi. Kwa watu wale walio chini ya sheria, nilikuwa kama aliye chini ya sheria (ingawa mimi siko chini ya sheria), ili niweze kuwapata wale walio chini

ya sheria. **21** Kwa watu wasio na sheria nilikuwa kama asiye na sheria (ingawa siko huru mbali na sheria ya Mungu, bali niko chini ya sheria ya Kristo), ili niweze kuwapata wale wasio na sheria. **22** Kwa walio dhaifu nilikuwa dhaifu, ili niweze kuwapata walio dhaifu. Nimekuwa mtu wa hali zote kwa watu wote ili kwa njia yoyote niweze kuwaokoa baadhi yao. **23** Nafanya haya yote kwa ajili ya Injili, ili nipate kushiriki baraka zake. **24** Je, hamjui kwamba katika mashindano ya mbio wote wanaoshindana hukimbia, lakini ni mmoja wao tu apewaye tuzo? Kwa hiyo kimbieni katika mashindano kwa jinsi ambavyo mtapata tuzo. **25** Kila mmoja anayeshiriki katika mashindano hufanya mazoezi makali. Wao hufanya hivyo ili wapokee taji isiyodumu, lakini sisi tunafanya hivyo ili kupata taji idumuyo milele. **26** Kwa hiyo mimi sikimbii kama mtu akimbiaye bila lengo, sipigani kama mtu anayepiga hewa, **27** la, bali nautesa mwili wangu na kuitumikisha ili nikiisha kuwahubiri wengine, mimi nisiwe mtu wa kukataliwa.

10 Ndugu zangu, sitaki mkose kufahamu ukweli huu kwamba baba zetu walikuwa wote chini ya wingu na kwamba wote walipita katikati ya bahari. **2** Wote wakabatizwa kuwa wa Mose ndani ya lile wingu na ndani ya ile bahari. **3** Wote walikula chakula kile kile cha roho, **4** na wote wakanywa kile kile kinywaji cha roho, kwa maana walikunywa kutoka ule mwamba wa roho uliofutana nao, nao ule mwamba ulikuwa Kristo. **5** Lakini Mungu hakupendezwa na wengi wao, kwa hiyo miili yao ilitapaka jangwani. **6** Basi mambo haya yalitokea kama mifano ili kutuzua tuisiwe miyo yetu katika mambo maovu kama wao walivyofanya. **7** Msiwe waabudu sanamu, kama baadhi yao walivyokuwa, kama ilivyandikwa, "Watu waliketi chini kula na kunywa, kisha wakainuka kuchenza na kufanya sherehe za kipagani." **8** Wala tuisifanye uzinzii kama baadhi yao walivyofanya, wakafa watu 23,000 kwa siku moja. **9** Wala tuisimjaribu Kristo, kama baadhi yao walivyofanya, wakafa kwa kuumwa na nyoka. **10** Msinung'uni kama baadhi yao walivyofanya, wakaangamizwa na mharabu. **11** Mambo haya yote yaliwapata wao ili yawe mifano kwa wengine, nayo yaliandikwa ili yatuonye sisi ambaa mwisho wa nyakati umetufikia. (aiōn g165) **12** Hivyo, ye ye ajidhaniaye amesimama, aangalie asianguke. **13** Hakuna jaribu lolote lililowapata ambalo si la kawaida kwa wanadamu. Naye Mungu ni mwaminifu; hataruhusu mjaribiwe kupita mnavyoweza. Lakini mnapojaribiwa atawapa njia ya kutokea ili mweze kustahimili. **14** Kwa hiyo wapenzi wangu, zikimbieni ibada za sanamu. **15** Nasema watu wenye ufahamu, amueni wenyewe kuhusu haya niyasemayo. **16** Je, kikombe cha baraka ambacho tunakibariki, si ushirika katika damu ya Kristo? Mkate tuumegao, si ushirika wa mwili wa Kristo? **17** Kwa kuwa mkate ni mmoja, sisi tulio wengi tu mwili mmoja, kwa kuwa wote twashiriki mkate mmoja. **18** Waangalieni watu wa

Israeli: Je, wale wote walao dhabihu si ni wale mwanaume hakuumbwa kwa ajili ya mwanamke, bali watendao kazi madhabahuni? **19** Je, nina maana mwanamke kwa ajili ya mwanaume. **10** Kwa sababu kwamba kafara iliyotolewa kwa sanamu ni kitu chenye hii na kwa sababu ya malaika, inampasa mwanaamke maana yoyote? Au kwamba sanamu ni kitu chenye awe na ishara ya mamlaka juu yake. **11** Lakini katika maana yoyote? **20** La hasha! Lakini kafara za watu Bwana, mwanaamke hajitegemei pasipo mwanaume wasiomjua Mungu hutolewa kwa mashetani, wala na mwanaume hajitegemei pasipo mwanamke. **12** si kwa Mungu. Nami sitaki ninyi mwe na ushirika Kama vile mwanaamke alivyoubwa kutoka kwa na mashetani. **21** Hamwezi kunywa katika kikombe mwanaumve, vivyo hivyo mwanaume huzaliwa na cha Bwana na cha mashetani pia. Hamwezi kuwa mwanaamke. Lakini vitu vyote vyatoka kwa Mungu. **13** na sehemu katika meza ya Bwana na katika meza Hukumuni ninyi wenyewe: Je, inafaa kwa mwanaamke ya mashetani pia. **22** Je, tunataka kuamsha wivu wa kumwombwa Mungu bila kufunika kichwa chake? Bwana? Je, sisi tuna nguvu kuliko yeye? **23** “Vitu **14** Je, maumbile ya asili hayatufundishi kuwa ni vyote ni halali,” lakini si vitu vyote vilivyo na fada. aibu kwa mwanaume kuwa na nywele ndefu? **15** “Vitu vyote ni halali,” lakini si vyote vinavyojenga. Lakini mwanaamke akiwa na nywele ndefu ni utukufu **24** Mtu yeyote asifutie yaliyo yake mwenyewe, bali kwa? Kwa maana mwanaamke amepewa nywele kila mtu atafute yale yanayowafaa wengine. **25** Kuleni ndefu ili kumfunika. **16** Kama mtu anataku kubishana chohote kinachouzwa sokoni, bila kuuliza swali lolote juu ya jambo hili, sisi wala makanisa ya Mungu kwa ajili ya dhamiri. **26** Kwa maana, “Dunia na vyote hatutambui desturi nyingine. **17** Basi katika maagizo vilivyo ni mali ya Bwana.” **27** Kama ukikaribishwa yafuatayo, siwezi kuwasifu, kwa sababu mukutanikapo chakula na mtu asiyemini nawe ukipakuli kwenda, si kwa ajili ya faida bali kwa hasara. **18** Kwanza, kula kila kitakachowekwa mbele yako bila kuuliza mnapotutana kama kanisa, nasikia kwamba kuna maswali kwa ajili ya dhamiri. **28** Lakini kama mtu mgawanyiko miiongoni mwenu, nami kwa kiasi fulani yejote akikuambia, “Hiki kimetolewa kafara kwa nasadiki kuwa ndivyo ilivyo. **19** Bila shaka lazima sanamu,” basi usikile kwa ajili ya huyo aliyeuambia pawe na tofauti miiongoni mwenu ili kuonyesha ni na kwa ajili ya dhamiri. **29** Nina maana dhamiri ya nani anayekubaliwa na Mungu. **20** Mkutanikapo huyo aliyeuambia, wala si kwa ajili ya dhamiri yako. pamoja si chakula cha Bwana mnachokula, **21** kwa Lakini kwa nini uhuru wangu uhukumiwe na dhamiri kuwa mnapotuka, kila mmoja wenu anakula bila ya mtu mwininge? **30** Kama nikila kwa shukrani, kuwangoja wengine. Mmoja hukaa njaa na mwininge kwa nini nashutumiwa kwa kile ambacho kwa hicho analewa. **22** Je, hamna nyumbani kwenu ambako ninamshukuru Mungu? **31** Basi, lolote mfanyalo, la Mungu na kuwadhalilisha wale wasio na kitu? kama ni kula au kunywa, fanyeni yote kwa utukufu wa Mungu. **32** Msiwe kikwazo kwa mtu yeyote, wawe Niwaambie nini? Je, niwasifu juu ya jambo hili? La, Wayahudi au Wayunani, au kwa kanisa la Mungu, **33** hasha! **23** Kwa maana mimi nilipokea kutoka kwa kama hata mimi ninavyojaribu kumpendeza kila mtu Bwana yale niliyowapa ninyi, kwamba Bwana Yesu, kwa kila namna. Kwa maana sitafuti mema kwa ajili usiku ule aliposalitiwa, alitwa mkate, **24** naye akiisha yangu mwenyewe bali kwa ajili ya wengi, ili waweeze kushukuru, aakaumega, akasema, “Huu ndio mwili wangu, uliotolewa kwa ajili yenu. Fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu.” **25** Vivyo hivyo baada ya kula, akaitwaa kikombe, akisema, “Kikombe hiki ni agano jipya katika damu yangu. Fanyeni hivi kila mnywapo, kwa ukumbusho wangu.” **26** Maana kila mlapo mkate huu na kunywea kikombe hiki, mnatangaza mauti ya Bwana mpaka ajapo. **27** Kwa hiyo, mtu yeyote alaye mkate huo au kukinywea kikombe hicho cha Bwana isivystahili, atakuwa na hatia ya dhambi juu ya mwili na damu ya Bwana. **28** Inampasa mtu ajichunguze mwenyewe, kabla ya kula mkate na kukinywea kikombe. **29** Kwa maana mtu yeyote alaye na kunywa pasipo kuutambua mwili wa Bwana, hula na kunywa hukumu juu yake mwenyewe. **30** Hii ndiyo sababu wengi miiongoni mwenu ni wagonjwa na dhaifu na wengine wenu hata wamekuwa. **31** Lakini kama tungejichunguza wenyewe tusingehukumiwa. **32** Tunapohukumiwa na Bwana, tunaadibishwa ili lakini mwanaamke ni utukufu wa mwanaume. **8** Kwa maana mwanaume hakutoka kwa mwanaamke, mngojane. **34** Kama mtu akiwa na njaa, ale nyumbani bali mwanaamke alitoka kwa mwanaume. **9** Wala

11 Igeni mfano wangu, kama ninavyouiga mfano wa Kristo. **2** Ninawasifu kwa kuwa mnanikumbuka katika kila jambo na kwa kushika mafundisho niliyowapa. **3** Napenda mfahamu kwamba kichwa cha kila mwanaume ni Kristo, na kichwa cha mwanaamke ni mwanaume, nacho kichwa cha Kristo ni Mungu. **4** Kila mwanaume anayeomba au kutoa unabii akiwa amefunika kichwa chake, anakiaibisha kichwa chake. **5** Naye kila mwanaamke anayeomba au kutoa unabii pasipo kufunika kichwa chake, anakiaibisha kichwa chake, kwani ni sawa na yeje aliyenyoa nywele. **6** Kama mwanaamke hatajifunika kichwa chake, basi inampasa kunywa nywele zake. Lakini kama ni aibu kwa mwanaamke kukata au kunywa nywele zake, basi afunike kichwa chake. **7** Haimpasi mwanaume kufunika kichwa chake kwa kuwa yeje ni mfano wa Mungu na utukufu wa Mungu, lakini mwanaamke ni utukufu wa mwanaume. **8** Kwa maana mwanaume hakutoka kwa mwanaamke, bali mwanaamke alitoka kwa mwanaume. **9** Wala

kwake ili mkutanapo pamoja msije mkahukumiwa. Nami nitakapokuja nitawapa maelekezo zaidi.

12 Basi ndugu zangu, kuhusu karama za rohoni, sitaki mkose kufahamu. **2** Mnajua kwamba mlipokuwa watu wasiomjua Mungu, kwa njia moja au ingine mlishawishiha na kupotoshwa mkiielekezwa kwa sanamu zisizonena. **3** Kwa hiyo nawaambieni ya kuwa hakuna mtu anayeongozwa na Roho wa Mungu anayeweza kusema, "Yesu na alaaeni." Pia hakuna mtu awezeza kusema, "Yesu ni Bwana," isipokuwa ameongozwa na Roho Mtakatifu. **4** Kuna aina mbalimbali za karama, lakini Roho ni yule yule. **5** Kuna huduma za aina mbalimbali, lakini Bwana ni yule yule. **6** Kisha kuna tofauti za kutenda kazi, lakini ni Mungu yule yule atendaye kazi zote kwa watu wote. **7** Basi kila mmoja hupewa ufunuo wa Roho kwa faida ya wote. **8** Maana mtu mmoja kwa Roho hupewa neno la hekima na mwингine neno la maarifa kwa Roho huyo huyo. **9** Mtu mwингine imani kwa huyo Roho na mwингine karama za kuponya kwa huyo Roho mmoja. **10** Kwa mwингine matendo ya miujiza, kwa mwингine unabii kwa mwингine kupambanua roho, kwa mwингine aina mbalimbali za lugha, na kwa mwингine bado, tafsiri za lugha. **11** Haya yote hufanywa na huyo huyo Roho mmoja, Roho naye humgawia kila mtu, kama apendavyo. **12** Kama vile mwili ulivyo mmoja nao una viungo vingi, navyo viungo vyote vya mwili ingawa ni vingi, ni mwili mmoja, vivyo hivyo na Kristo. **13** Kwa maana katika Roho mmoja wote tulibatizwa katika mwili mmoja, kama ni Wayahudi au Wayunani, kama ni watumwa au watu huru, nasi sote tulinyweshwa Roho mmoja. **14** Basi mwili si kiungo kimoja, bali ni viungo vingi. **15** Kama mguu ungesema, "Kwa kuwa mimi si mkono basi mimi si wa mwili," hiyo isingeefanya huo mguu usiwe sehemu ya mwili. **16** Na kama sikio lingesema, "Kwa kuwa mimi si jicho, basi mimi si wa mwili," hiyo isingeefanya hilo sikio lisiwe sehemu ya mwili. **17** Kama mwili wote ungelikuwa jicho, kusikia kungekuwa wapi? Au kama mwili wote ungelikuwa sikio, kunusa kungekuwa wapi? **18** Lakini kama iliyvo, Mungu ameweka viungo katika mwili, kila kimoja kama alivyopenda. **19** Kama vyote vingekuwa kiungo kimoja, mwili ungekuwa wapi? **20** Kama ulivyo, una viungo vingi, lakini mwili ni mmoja. **21** Jicho haliwezi kuuambia mkono, "Sina haja nawel!" Wala kichwa hakiwezi kuiambia miguu, "Sina haja na ninyl!" **22** Lakini badala yake, vile viungo vya mwili vinavyoonekana kuwa dhaifu, ndivyo ambavyo ni vya muhimu sana. **23** Navyo vile viungo tunavyoviona havina heshima, ndivyo tunavipa heshima maalum. Vile viungo vya mwili ambavyo havina uzuri, tunavipa heshima ya pekee; **24** wakati vile viungo vyenye uzuri havihitaji utunzaji wa pekee. Lakini Mungu amewika pamoja viungo vya mwili na akavipa heshima zaidi vile vilivypungukiwa, **25** ili pasiwe na mafarakano katika mwili, bali viungo vyote vihudumiane kwa

usawa kila kimoja na mwenzake. **26** Kama kiungo kimoja kikiumia, viungo vyote humia pamoja nacho, kama kiungo kimoja kikipewa heshima, viungo vyote hufurahii pamoja nacho. **27** Sasa ninyi ni mwili wa Kristo na kila mmoja wenu ni sehemu ya huo mwili. **28** Mungu ameweka katika kanisa, kwanza mitume, pili manabii, tatu walimu, kisha watenda miujiza, pia karama za kuponya, karama za kusaidiana, karama za uongozi, aina mbalimbali za lugha. **29** Je, wote ni mitume? Je, wote ni manabii? Je, wote ni walimu? Je, wote wanatenda miujiza? **30** Je, wote wana karama ya kuponya? Je, wote hunena kwa lugha mpya? Je, wote wanatafsiri? **31** Basi tamanini sana karama zilizo kuu. Nami nitawaonyesha njia iliyobora zaidi.

13 Hata kama nitasema kwa lugha za wanadamu na za malaika, kama sina upendo, nimetuwa kengele inayolialia au toazi livumalo. **2** Ningekuwa na karama ya unabii na kujua siri zote na maarifa yote, hata kama nina imani kiasi cha kuweza kuhamisha milima, kama sina upendo, mimi si kitu. **3** Kama nikitoa mali yote niliyo nayo na kama nikijitolea mwili wangu uchomwe moto, kama sina upendo, hainifaidi kitu. **4** Upendo huvumilia, upendo hufadhiili, upendo hauoni wivu, hauna majivuno, hauna kiburi. **5** Haukosu kuwa na adabu, hautafuti mambo yake, haukasiriki upesi, hauweki kumbukumbu ya tabaya. **6** Upendo haufurahii mabaya bali hufurahii pamoja na kweli. **7** Upendo huvumilia yote, huamini yote, hutumaini yote, hustahimili yote. **8** Upendo haushindwi kamwe. Lakini ukiwepo unabii, utakoma; zikiwepo lugha, zitakoma; yakiwepo maarifa, yatapita. **9** Kwa maana tunafahamu kwa sehemu na tunatoa unabii kwa sehemu. **10** Lakini ukamilifu ukija, yale yasiyo kamili hutoweka. **11** Nilipokuwa mtoto, nilisema kama mtoto, nilaiwaza kama mtoto, nilifikiri kama mtoto. Nilipokuwa mtu mzima nilaiacha mambo ya kitoto. **12** Kwa maana sasa tunaona taswira kama kwa kioo, lakini wakati huo tutaona wazi. Sasa nafahamu kwa sehemu, wakati huo nitafahamu kikamilifu, kama vile mimi ninavyofahamika kikamilifu. **13** Basi sasa, yanadumu mambo haya matatu: Imani, tumaini na upendo. Lakini lililo kuu mionganii mwa haya matatu ni upendo.

14 Fuateni upendo na kutaka sana karama za roho, hasa karama ya unabii. **2** Kwa maana mtu yeoyote anayesema kwa lugha, hasemi na wanadamu bali anasema na Mungu. Kwa kuwa hakuna mtu yeoyote anayemwelewa, kwani anasema mambo ya siri kwa roho. **3** Lakini anayetoa unabii anasema na watu akiwajenga, kuwatia moyo na kuwafariji. **4** Anenaye kwa lugha hujijenga mwenyewe, bali atoaye unabii hujijenga kanisa. **5** Ningependi kila mmoja wenu anene kwa lugha lakini ningependa zaidi nyote mtoto unabii. Kwa kuwa yeeye atoaye unabii ni mkuu kuliko anenaye kwa lugha, isipokuwa atafsiri, ili kanisa lipate kujengwa. **6** Sasa ndugu zangu, kama nikija kwenu nikasema kwa lugha mpya nitawafaidia

nini kama sikuwaletaa ufunuo au neno la maarifa au unabii au mafundisho? 7 Hata vitu visivyo na Manabii wawili au watatu wanene na wengine wapime uhai vitoapo sauti, kama vile filimbi au kinubi, mtu yale yasemwayo. 8 Tena kama tarumbeta haitoi atajua je ni wimbo gani unaoimbwa kusipokuwa na tofauti ya upigaji? 9 Kama maana wote mnawewe kutoa sauti inayoleweka, ni nani atakayejiandaa kwa ajili ya vita? 10 Bila shaka ziko sauti nyangi ulimwenguni, wala hakuna isiyo na maana. 11 Basi kama sielewi maana wanapaswa kuwa kimya kanisani. Hawaruhuswi ya hiyo sauti, nitakuwa mgeni kwa yule msemaji, naye atakuwa mgeni kwangu. 12 Vivyo vivyo na ninyi. Kwa mnaatamani kuwa na karama za rohoni, jitahidini kuzidi sana katika karama kwa ajili ya kulijenga kanisa. 13 Kwa sababu hii, ye ye anenaye kwa lugha na aombe kwamba apate kutafsiri kile anachonena. 14 Kwa maana nikiomba kwa lugha, roho yangu inaomba, lakini akili yangu haina matunda. 15 Kwa akubali kwamba haya ninayoandika ni maagizo Nifanye basi? Nitaomba kwa roho, na pia nitaomba kwa akili yangu. Nitaimba kwa roho na nitaimba kwa akili yangu pia. 16 Ikiwa unabariki kwa roho, mtu mwininge atakayejiukta miiongoni mwa hao wasiojua, atawezaje kusema "Amen" katika kushukuru kwako, wakati haelewi unacho sema? 17 Mnawewe kuwa mnatoa shukrani kweli, sawa, lakini huyo mtu mwininge hajengeki. 18 Namshukuru Mungu kwamba mimi nanena kwa lugha kuliko ninyi nyote. 19 Lakini ndani ya kanisa ni afadhalii niseme maneno matano ya kueleweka ili niwfundishe wengine kuliko kusema maneno 10,000 kwa lugha. 20 Ndugu zangu, msiwe kama watoto katika kufikiri kwenu, afadhalii kuhusu uovu mwe kama watoto wachanga, lakini katika kufikiri kwenu, mwe watu wazima. 21 Katika Sheria imeandikwa kwamba: "Kupitia kwa watu wenye lugha ng'eni na kupitia midomo ya wagensi, nitaserma na watu hawa, lakini hata hivyo hawatanisikiliza," asema Bwana. 22 Basi kunena kwa lugha ni ishara, si kwa watu waaminio, bali kwa wasioamini, wakati unabii si kwa ajili ya wasioamini, bali kwa ajili ya waaminio. 23 Kwa hiyo kama kanisa lote likikutana na kila mmoja akanena kwa lugha, kisha wakaingia wagensi wasioelewa wasioamini, je, hawatasema kwamba wote mna wazimu? 24 Lakini kama mtu asiyeamini au asiyeelewa akiingia wakati kila mtu anatoa unabii, ataaminishwa na watu wote kuwa ye ye ni mwenye dhambi na kuhukumiwa na wote, 25 nazo siri za moyo wake zitawekwa wazi. Kwa hiyo ataanguka chini na kumwabudu Mungu akikiri, "Kweli Mungu yuko katikati yenu!" 26 Basi tuseme nini ndugu zangu? Mnapokutana pamoja, kila mmoja ana wimbo, au neno la mafundisho, au ufunuo, lugha mpya au atatafsiri. Mambo yote yatendeke kwa ajili ya kulijenga kanisa. 27 Kama mtu ye yeyote akinena kwa lugha, basi waseme watu wawili au watatu si zaidi, mmoja baada ya mwininge na lazima awepo mtu wa kutafsiri. 28 Lakini kama hakuna mtu wa kutafsiri, hao watu na wanyamaze kimya kanisani na wanene na nafsi zao wenyewe na Mungu. 29 kufundishwa na kutiwa moyo. 30 Kama mtu ye yeyote aliyeketi karibu, akipata ufunuo, basi yule wa kwanza na anyamaze. 31 Kwa maana wote mnawewe kutoa unabii, mmoja baada ya mwininge, ili kila mtu apate wa machafuko bali ni Mungu wa amani. Kama ilivyo tu. 32 Roho za manabii kusema, bali wanyenyekee kama sheria isemavyo. 33 Kwa maana Mungu si Mungu mnalo sema? Kwa maana mtakuwa mnasema hewani katika makusanyiko yote ya watakatifu, 34 wanawake hakuna isiyo na maana. 35 Kama wakitaka kuuliza kuhusu jambo lolote, ninyi. Kwa kuwa mnatamani kuwa na karama za wawaalize waume zao nyumbani. Kwa maana ni aibu rohoni, jitahidini kuzidi sana katika karama kwa ajili kwa mwanamke kuzungumza kanisani. 36 Je, neno la ya kujilinga kanisa. 37 Kama mtu ye yeyote akidhani Mungu lilianzia kwenu? Au ni ninyi tu ambao neno la kwa lugha na aombe kwamba kuhusu ambaa neno la kwa lugha, na aombe kwamba kuhusu ambaa neno la kwa lugha. 38 Kama mtu akipuuza jambo hili ye ye mwenyeewe atapuuzwa. 39 Kwa hiyo ndugu zangu, takeni sana kutoa unabii na mskikataze watu kusema kwa lugha. 40 Lakini kila kitu kitendeke kwa heshima na kwa utaratibu.

15 Basi ndugu zangu nataka niwakumbushe kuhusu Injili niliyowahubiria, mkaipokea na ambayo katika hiyo mmesimama. 2 Kwa Injili hii mnaokolewa mkishikilia kwa uthabiti neno nililowahubiria ninyi. La sivo, mmeamini katika ubatili. 3 Kwa maana yale niliyopokea ndiyo niliyowapa ninyi, kama yenye umuhimu wa kwanza: Kwamba Kristo alikuwa kwa ajili ya dhambi zetu, kama yasemavyo Maandiko, 4 ya kuwa alizikwa na alifufuliwa siku ya tatu, kama yasemavyo Maandiko, 5 na kwamba alimtokea Kefa, kisha akawatokea wale kumi na wawili. 6 Baadaye akawatokea wale ndugu waumini zaidi ya 500 kwa pamoa, ambao wengi wao bado wako hai, ingawa wengine wamelala. 7 Ndipo akamtokea Yakobo na kisha mitume wote. 8 Mwisho wa wote, akanitokea mimi pia, ambaye ni kama aliyezaliwa si kwa wakati wake. 9 Kwa maana mimi ndiye mdogo kuliko mitume wote, nisiyestahili kuitwa mtume, kwa sababu nililitesa kanisa la Mungu. 10 Lakini kwa neema ya Mungu nimekuwa hivi nilivyo na neema yake kwangu haikuwa kitu bure. Bali nilizidi sana kufanya kazi kuliko mitume wote, lakini haikuwa mimi, bali ni ile neema ya Mungu iliyokuwa pamoa nami. 11 Hivyo basi, kama ilikuwa mimi au wao, hili ndilo tunalohubiri, na hili ndilo mlioamini. 12 Basi kama tumehubiri ya kwamba Kristo alifufuliwa kutoka kwa wafu, mbona baadhi yenu mnasema hakuna ufufulo wa wafu? 13 Lakini kama hakuna ufufulo wa wafu, basi hata Kristo hakufufuliwa. 14 Tena ikiwa Kristo hakufufuliwa kutoka kwa wafu, kuhubiri kwetu kumekuwa ni bure na imani yenu ni batili. 15 Zaidi ya hayo, twaonekana kuwa mashahidi wa uongo kuhusu Mungu, kwa sababu tumeshuhudia kumhusu Mungu

kwamba alimfufua Kristo kutoka kwa wafu, lakini moja, mwezi nao una fahari yake na nyota pia, nazo hilo haliwezi kuwa kweli kama wafu hawafufuliwi. **16** Kwa kuwa kama wafu hawafufuliwi, basi hata Kristo nyota hutofautiana katika fahari. **42** Hivyo ndivyo hajafufuka. **17** Tena kama Kristo hajafufuliwa, imani itakavyokuwa wakati wa ufufuo wa wafu. Ule mwili wa yenu ni batili; nanyi bado mko katika dhambi zenu. **18** unapandwa katika aibu, unafufufuliwa katika utukufu, Hivyo basi, wote waliolala katika Kristo wamepotea. **19** Ikiwa tumaini letu ndani ya Kristo ni kwa ajili ya unapandwa katika udhaifu, unafufufuliwa katika nguvu, Kwa maana kama vile mauti iliviyokuja kwa njia ya mtu mmoja, vivyo hivyo, ufufuo wa wafu umekuja kwa njia ya mtu mmoja. **22** Kwa maana kama vile kwa njia ya mtu mmoja. **22** Kwa maana kama vile katika Adamu watu wote wanakufa, vivyo hivyo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokujwa. **24** Ndipo kisha, wale walio wake, wakati atakapokubidhi Mungu Katika Kristo wote watafanywa hai. **23** Lakin kila mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokujwa. **24** Ndipo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokubidhi Mungu Baba ufalme, akiisha angamiza kila utawala na kila mamlaka na nguvu. **25** Kwa maana lazima Kristo atawale mpaka awe amewaweka adui zake wote chini ya miguu yake. **26** Adui wa mwisho atakayeangamizwa ni mauti. **27** Kwa maana Mungu “ameweka vitu vyote chini ya miguu yake.” Lakin isemapo kwamba “vitu vyote” vimewekwa chini yake, ni wazi kwamba Mungu aliyetiisha vitu vyote chini ya Kristo hayumo, mionganoni mwa hivyo viliviyotiishwa. **28** Atakapokuwa amekwisha kuyafanya haya, ndipo Mwana mwenyewe atatiishwa chini yake ye ye alietyiisha vitu vyote, ili Mungu awe yote katika yote. **29** Basi kama hakuna ufuluo, watafanyaje wale wabatizwao kwa ajili ya wafu? Kama wafu hawafufuliwi kamwe, mbona watu wanabatizwa kwa ajili yao? **30** Nasi kwa upande wetu kwa nini tunajihatarisha kila saa? **31** Kama majivuno yangu kwa ajili yenu katika Kristo Yesu Bwana wetu ni kweli, ndugu zangu, ninakufa kila siku. **32** Kama kwa sababu za kibinadamu tu nilipigana na wanyama wakali huko Efeso, ningekuwa nimepata faida gani? Kama wafu hawafufuliwi, “Tuleni na kunywa, kwa kwa kesa tutakufa.” **33** Msidanganyike: “Ushirika na watu wabaya huhariburi tabia njema.” **34** Zindukeni mwe na akili kama iwapasavyo, wala msitende dhambi tena; kwa maana watu wengine hawamjui Mungu. Nasema mambo haya ili mwone aibu. **35** Lakin mto anaweza kuuliza, “Wafu wafufuliwaje? Watakuwa na mwili wa namna gani?” **36** Ninyi wapumbavu kiasi gani? Mpandacho hakiwi hai kama hakikufa. **37** Mpandapo, hampandi mwili ule utakao kuwa, bali mwapanda mbegu tu, pengine ya ngano au ya kitu kingine. **38** Lakini Mungu huipa mbegu umbo kama aliviyokusudia mwenyewe na kila aina ya mbegu huipa umbo lake. **39** Kwa maana nyama zote si za aina moja. Binadamu wana nyama ya aina moja, wanyama wana aina nyingine, kadhalika ndege na samaki wana nyama tofauti. **40** Pia kuna miili ya mbinguni na miili ya duniani, lakini fahari wa ile miili ya mbinguni ni wa aina moja na fahari wa ile miili ya duniani ni wa aina nyingine. **41** Jua lina fahari ya aina moja, mwezi nao una fahari yake na nyota pia, nazo itakavyokuwa wakati wa ufufuo wa wafu. Ule mwili wa kuharibika uliopandwa, utafufufuliwa usioharibika, **43** kuharibika uliopandwa, utafufufuliwa usioharibika, **43** unapandwa katika aibu, unafufufuliwa katika utukufu, unapandwa katika udhaifu, unafufufuliwa katika nguvu, unapandwa katika udhaifu, unafufufuliwa katika nguvu, **44** unapandwa mwili wa asili, unafufufuliwa mwili wa kiroho. Kama kuna mwili wa asili, basi kuna mwili wa kiroho pia. **45** Kwa hiyo imeandikwa, “Mtu wa kwa wafu, tunda la kwanza la wale wote waliolala. **21** kwanza Adamu alifanyika kiumbe hai”; Adamu wa Kwa maana kama vile mauti iliviyokuja kwa njia ya mtu mmoja, vivyo hivyo, ufufuo wa wafu umekuja kwa njia ya mtu mmoja. **22** Kwa maana kama vile katika Adamu watu wote wanakufa, vivyo hivyo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokujwa. **24** Ndipo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokubidhi Mungu Baba ufalme, akiisha angamiza kila utawala na kila mamlaka na nguvu. **25** Kwa maana lazima Kristo atawale mpaka awe amewaweka adui zake wote chini ya miguu yake. **26** Adui wa mwisho atakayeangamizwa ni mauti. **27** Kwa maana Mungu “ameweka vitu vyote chini ya miguu yake.” Lakin isemapo kwamba “vitu vyote” vimewekwa chini yake, ni wazi kwamba Mungu alietyiisha vitu vyote chini ya Kristo hayumo, mionganoni mwa hivyo viliviyotiishwa. **28** Atakapokuwa amekwisha kuyafanya haya, ndipo Mwana mwenyewe atatiishwa chini yake ye ye alietyiisha vitu vyote, ili Mungu awe yote katika yote. **29** Basi kama hakuna ufuluo, watafanyaje wale wabatizwao kwa ajili ya wafu? Kama wafu hawafufuliwi kamwe, mbona watu wanabatizwa kwa ajili yao? **30** Nasi kwa upande wetu kwa nini tunajihatarisha kila saa? **31** Kama majivuno yangu kwa ajili yenu katika Kristo Yesu Bwana wetu ni kweli, ndugu zangu, ninakufa kila siku. **32** Kama kwa sababu za kibinadamu tu nilipigana na wanyama wakali huko Efeso, ningekuwa nimepata faida gani? Kama wafu hawafufuliwi, “Tuleni na kunywa, kwa kwa kesa tutakufa.” **33** Msidanganyike: “Ushirika na watu wabaya huhariburi tabia njema.” **34** Zindukeni mwe na akili kama iwapasavyo, wala msitende dhambi tena; kwa maana watu wengine hawamjui Mungu. Nasema mambo haya ili mwone aibu. **35** Lakin mto anaweza kuuliza, “Wafu wafufuliwaje? Watakuwa na mwili wa namna gani?” **36** Ninyi wapumbavu kiasi gani? Mpandacho hakiwi hai kama hakikufa. **37** Mpandapo, hampandi mwili ule utakao kuwa, bali mwapanda mbegu tu, pengine ya ngano au ya kitu kingine. **38** Lakini Mungu huipa mbegu umbo kama aliviyokusudia mwenyewe na kila aina ya mbegu huipa umbo lake. **39** Kwa maana nyama zote si za aina moja. Binadamu wana nyama ya aina moja, wanyama wana aina nyingine, kadhalika ndege na samaki wana nyama tofauti. **40** Pia kuna miili ya mbinguni na miili ya duniani, lakini fahari wa ile miili ya mbinguni ni wa aina moja na fahari wa ile miili ya duniani ni wa aina nyingine. **41** Jua lina fahari ya aina moja, mwezi nao una fahari yake na nyota pia, nazo itakavyokuwa wakati wa ufufuo wa wafu. Ule mwili wa kuharibika uliopandwa, utafufufuliwa usioharibika, **43** unapandwa katika aibu, unafufufuliwa katika utukufu, unapandwa katika udhaifu, unafufufuliwa katika nguvu, **44** unapandwa mwili wa asili, unafufufuliwa mwili wa kiroho. Kama kuna mwili wa asili, basi kuna mwili wa kiroho pia. **45** Kwa hiyo imeandikwa, “Mtu wa kwa wafu, tunda la kwanza la wale wote waliolala. **21** kwanza Adamu alifanyika kiumbe hai”; Adamu wa Kwa maana kama vile mauti iliviyokuja kwa njia ya mtu mmoja, vivyo hivyo, ufufuo wa wafu umekuja kwa njia ya mtu mmoja. **22** Kwa maana kama vile katika Adamu watu wote wanakufa, vivyo hivyo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokujwa. **24** Ndipo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokubidhi Mungu Baba ufalme, akiisha angamiza kila utawala na kila mamlaka na nguvu. **25** Kwa maana lazima Kristo atawale mpaka awe amewaweka adui zake wote chini ya miguu yake. **26** Adui wa mwisho atakayeangamizwa ni mauti. **27** Kwa maana Mungu “ameweka vitu vyote chini ya miguu yake.” Lakin isemapo kwamba “vitu vyote” vimewekwa chini yake, ni wazi kwamba Mungu alietyiisha vitu vyote chini ya Kristo hayumo, mionganoni mwa hivyo viliviyotiishwa. **28** Atakapokuwa amekwisha kuyafanya haya, ndipo Mwana mwenyewe atatiishwa chini yake ye ye alietyiisha vitu vyote, ili Mungu awe yote katika yote. **29** Basi kama hakuna ufuluo, watafanyaje wale wabatizwao kwa ajili ya wafu? Kama wafu hawafufuliwi kamwe, mbona watu wanabatizwa kwa ajili yao? **30** Nasi kwa upande wetu kwa nini tunajihatarisha kila saa? **31** Kama majivuno yangu kwa ajili yenu katika Kristo Yesu Bwana wetu ni kweli, ndugu zangu, ninakufa kila siku. **32** Kama kwa sababu za kibinadamu tu nilipigana na wanyama wakali huko Efeso, ningekuwa nimepata faida gani? Kama wafu hawafufuliwi, “Tuleni na kunywa, kwa kwa kesa tutakufa.” **33** Msidanganyike: “Ushirika na watu wabaya huhariburi tabia njema.” **34** Zindukeni mwe na akili kama iwapasavyo, wala msitende dhambi tena; kwa maana watu wengine hawamjui Mungu. Nasema mambo haya ili mwone aibu. **35** Lakin mto anaweza kuuliza, “Wafu wafufuliwaje? Watakuwa na mwili wa namna gani?” **36** Ninyi wapumbavu kiasi gani? Mpandacho hakiwi hai kama hakikufa. **37** Mpandapo, hampandi mwili ule utakao kuwa, bali mwapanda mbegu tu, pengine ya ngano au ya kitu kingine. **38** Lakini Mungu huipa mbegu umbo kama aliviyokusudia mwenyewe na kila aina ya mbegu huipa umbo lake. **39** Kwa maana nyama zote si za aina moja. Binadamu wana nyama ya aina moja, wanyama wana aina nyingine, kadhalika ndege na samaki wana nyama tofauti. **40** Pia kuna miili ya mbinguni na miili ya duniani, lakini fahari wa ile miili ya mbinguni ni wa aina moja na fahari wa ile miili ya duniani ni wa aina nyingine. **41** Jua lina fahari ya aina moja, mwezi nao una fahari yake na nyota pia, nazo itakavyokuwa wakati wa ufufuo wa wafu. Ule mwili wa kuharibika uliopandwa, utafufufuliwa usioharibika, **43** unapandwa katika aibu, unafufufuliwa katika utukufu, unapandwa katika udhaifu, unafufufuliwa katika nguvu, **44** unapandwa mwili wa asili, unafufufuliwa mwili wa kiroho. Kama kuna mwili wa asili, basi kuna mwili wa kiroho pia. **45** Kwa hiyo imeandikwa, “Mtu wa kwa wafu, tunda la kwanza la wale wote waliolala. **21** kwanza Adamu alifanyika kiumbe hai”; Adamu wa Kwa maana kama vile mauti iliviyokuja kwa njia ya mtu mmoja, vivyo hivyo, ufufuo wa wafu umekuja kwa njia ya mtu mmoja. **22** Kwa maana kama vile katika Adamu watu wote wanakufa, vivyo hivyo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokujwa. **24** Ndipo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokubidhi Mungu Baba ufalme, akiisha angamiza kila utawala na kila mamlaka na nguvu. **25** Kwa maana lazima Kristo atawale mpaka awe amewaweka adui zake wote chini ya miguu yake. **26** Adui wa mwisho atakayeangamizwa ni mauti. **27** Kwa maana Mungu “ameweka vitu vyote chini ya miguu yake.” Lakin isemapo kwamba “vitu vyote” vimewekwa chini yake, ni wazi kwamba Mungu alietyiisha vitu vyote chini ya Kristo hayumo, mionganoni mwa hivyo viliviyotiishwa. **28** Atakapokuwa amekwisha kuyafanya haya, ndipo Mwana mwenyewe atatiishwa chini yake ye ye alietyiisha vitu vyote, ili Mungu awe yote katika yote. **29** Basi kama hakuna ufuluo, watafanyaje wale wabatizwao kwa ajili ya wafu? Kama wafu hawafufuliwi kamwe, mbona watu wanabatizwa kwa ajili yao? **30** Nasi kwa upande wetu kwa nini tunajihatarisha kila saa? **31** Kama majivuno yangu kwa ajili yenu katika Kristo Yesu Bwana wetu ni kweli, ndugu zangu, ninakufa kila siku. **32** Kama kwa sababu za kibinadamu tu nilipigana na wanyama wakali huko Efeso, ningekuwa nimepata faida gani? Kama wafu hawafufuliwi, “Tuleni na kunywa, kwa kwa kesa tutakufa.” **33** Msidanganyike: “Ushirika na watu wabaya huhariburi tabia njema.” **34** Zindukeni mwe na akili kama iwapasavyo, wala msitende dhambi tena; kwa maana watu wengine hawamjui Mungu. Nasema mambo haya ili mwone aibu. **35** Lakin mto anaweza kuuliza, “Wafu wafufuliwaje? Watakuwa na mwili wa namna gani?” **36** Ninyi wapumbavu kiasi gani? Mpandacho hakiwi hai kama hakikufa. **37** Mpandapo, hampandi mwili ule utakao kuwa, bali mwapanda mbegu tu, pengine ya ngano au ya kitu kingine. **38** Lakini Mungu huipa mbegu umbo kama aliviyokusudia mwenyewe na kila aina ya mbegu huipa umbo lake. **39** Kwa maana nyama zote si za aina moja. Binadamu wana nyama ya aina moja, wanyama wana aina nyingine, kadhalika ndege na samaki wana nyama tofauti. **40** Pia kuna miili ya mbinguni na miili ya duniani, lakini fahari wa ile miili ya mbinguni ni wa aina moja na fahari wa ile miili ya duniani ni wa aina nyingine. **41** Jua lina fahari ya aina moja, mwezi nao una fahari yake na nyota pia, nazo itakavyokuwa wakati wa ufufuo wa wafu. Ule mwili wa kuharibika uliopandwa, utafufufuliwa usioharibika, **43** unapandwa katika aibu, unafufufuliwa katika utukufu, unapandwa katika udhaifu, unafufufuliwa katika nguvu, **44** unapandwa mwili wa asili, unafufufuliwa mwili wa kiroho. Kama kuna mwili wa asili, basi kuna mwili wa kiroho pia. **45** Kwa hiyo imeandikwa, “Mtu wa kwa wafu, tunda la kwanza la wale wote waliolala. **21** kwanza Adamu alifanyika kiumbe hai”; Adamu wa Kwa maana kama vile mauti iliviyokuja kwa njia ya mtu mmoja, vivyo hivyo, ufufuo wa wafu umekuja kwa njia ya mtu mmoja. **22** Kwa maana kama vile katika Adamu watu wote wanakufa, vivyo hivyo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokujwa. **24** Ndipo mmoja kwa wakati wake: Kristo, tunda la kwanza kisha, wale walio wake, wakati atakapokubidhi Mungu Baba ufalme, akiisha angamiza kila utawala na kila mamlaka na nguvu. **25** Kwa maana lazima Kristo atawale mpaka awe amewaweka adui zake wote chini ya miguu yake. **26** Adui wa mwisho atakayeangamizwa ni mauti. **27** Kwa maana Mungu “ameweka vitu vyote chini ya miguu yake.” Lakin isemapo kwamba “vitu vyote” vimewekwa chini yake, ni wazi kwamba Mungu alietyiisha vitu vyote chini ya Kristo hayumo, mionganoni mwa hivyo viliviyotiishwa. **28** Atakapokuwa amekwisha kuyafanya haya, ndipo Mwana mwenyewe atatiishwa chini yake ye ye alietyiisha vitu vyote, ili Mungu awe yote katika yote. **29** Basi kama hakuna ufuluo, watafanyaje wale wabatizwao kwa ajili ya wafu? Kama wafu hawafufuliwi kamwe, mbona watu wanabatizwa kwa ajili yao? **30** Nasi kwa upande wetu kwa nini tunajihatarisha kila saa? **31** Kama majivuno yangu kwa ajili yenu katika Kristo Yesu Bwana wetu ni kweli, ndugu zangu, ninakufa kila siku. **32** Kama kwa sababu za kibinadamu tu nilipigana na wanyama wakali huko Efeso, ningekuwa nimepata faida gani? Kama wafu hawafufuliwi, “Tuleni na kunywa, kwa kwa kesa tutakufa.” **33** Msidanganyike: “Ushirika na watu wabaya huhariburi tabia njema.” **34** Zindukeni mwe na akili kama iwapasavyo, wala msitende dhambi tena; kwa maana watu wengine hawamjui Mungu. Nasema mambo haya ili mwone aibu. **35** Lakin mto na damu haviwezi kuurithi ufalme wa Mungu, wala kuharibika kurithi kutokuharibika. **51** Sikilizeni, nawaambia siri: Sote hatutalala, lakini sote tutabdalishwa **52** ghafula, kufumba na kufumbua, parapanda ya mwisho itakapolia. Kwa kuwa parapanda italia, nao wafu watafufuliwa na miili isiyoharibika, nasi tutabdalishwa. **53** Kwa maana mwili huu wa kuharibika lazima uvae kutokuharibika, nao huu wa kufa lazima uvae kutokufa. **54** Kwa hiyo, mwili huu wa kuharibika utakapovaa kutokuharibika, nao huu mwili wa kufa utakapovaa kutokufa, ndipo lile neno liloiandikwa litakapotimia: “Mauti imemezwa kwa kushinda.” **55** “Kuko wapi, ee mauti, kushinda kwako? Uko wapi, ee mauti, uchungu wako?” (*Hadës g86*) **56** Uchungu wa mauti ni dhambi na nguvu ya dhambi ni sheria. **57** Lakini ashukuriwe Mungu, ye ye atupaye ushindi kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo. **58** Kwa hiyo, ndugu zangu wapenzi, simameni imara, msitikisike, mzidi sana katika kuitenda kazi ya Bwana, kwa maana mnajua ya kuwa, kazi yenu katika Bwana si bire.

16 Basi kuhusu changizo kwa ajili ya watakatifu: Kama nilivyo yaagiza makanisa ya Galatia, fanyeni vivyo hivyo. **2** Siku ya kwanza ya kila juma, kila mmoja wenu atenge kiasi cha fedha, kulingana na mapato yake na fedha hizo aziweke akiba, ili nitakapokua pasiwe na lazima ya kufanya mchangno. **3** Kwa hiyo nitakapowasili, nitawapa wale mtakao wachagua barua za kuwatambulisha, ili kuwatuma wapeleke zawadi zenu huko Yerusalem. **4** Kama ikionekana ni vyema na mimi niende, basi hao watu watafuatana nami. **5** Baada ya kupitia Makedonia nitakuja kwenu, maana ninakusudia kupitia Makedonia. **6** Huenda nitakaa nanyi kwa muda, au hata kukaa nanyi kipindi chote cha baridi, ili mweze kunisaidia katika safari yangu, popote niendapo. **7** Kwa maana sitaki niwaone sasa na kupita tu; natarajia kuwa nanyi kwa muda wa kutosha,

kama Bwana akipenda. **8** Lakini nitakaa Efeso mpaka wakati wa Pentekoste, **9** kwa maana mlango mkubwa umefunguliwa kwangu kufanya kazi yenye matunda, nako huko kuna adui wengi wanaonipinga. **10** Ikiwa Timotheo atakuja kwenu, hakikisheni kwamba hana hofu yoyote akiwa nanyi, kwa sababu anafanya kazi ya Bwana, kama mimi nifanyavyo. **11** Basi asiwepo mtu atakayekataa kumpokea. Msafirisheni kwa amani ili aweze kunijia tena. Namtarajia pamoja na ndugu. **12** Basi kwa habari za ndugu yetu Apolo, nimemsihi kwa bidii aje kwenu pamoja na hao ndugu. Ingawa alikuwa hapendi kabisa kuja sasa, lakini atakuja apatapo nafasi. **13** Kesheni, simameni imara katika imani, fanyeni kiume, kuweni mashujaa kuweni hodari. **14** Fanyeni kila kitu katika upendo. **15** Ninyi mnajua kwamba watu wa nyumbani mwa Stefana ndio waliokuwa wa kwanza kuamini katika Akaya, nao wamejitoa kwa ajili ya kuwahudumia watakatifu. Ndugu nawasihi, **16** mjitie katika kuwahudumia watu kama hawa na kila mmoja aingiaye kwenye kazi na kuifanya kwa bidii. **17** Nilifurahi wakati Stefana, Fortunato na Akaiko walipofika, kwa sababu wamenipatia yale niliyopungukiwa kutoka kwenu. **18** Kwa kuwa waliiburudisha roho yangu na zenu pia. Watu kama hawa wanastahili kutambuliwa. **19** Makanisa ya Asia yanawasalimu. Akila na Prisila, pamoja na kanisa lililoko nyumbani kwao wanawasalimu sana katika Bwana. **20** Ndugu wote walioko hapa wanawasalimu. Salimianeni kwa busu takatifu. **21** Mimi, Paulo, naandika salamu hizi kwa mkono wangu mwenyewe. **22** Kama mtu ye yeyote hampendi Bwana Yesu Kristo, na alaaniwe. Bwana wetu, njoo. **23** Neema ya Bwana Yesu iwe nanyi. **24** Upendo wangu uwe nanyi nyote katika Kristo Yesu. Amen.

2 Wakorintho

1 Barua hii ni kutoka kwangu mimi Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi ya Mungu, na Timotheo ndugu yetu, Kwa kanisa la Mungu lililoko Korintho, pamoa na watakatifu wote waliooko Akaya yote: **2** Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana Yesu Kristo iwe nanyi. **3** Ahimidiwe Mungu na Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo, Baba wa huruma na Mungu wa faraja yote. **4** Yeye hutufariji katika taabu zetu, ili tuweze kuwafariji walio katika taabu yoyote kwa faraja ambayo sisi wenyeve tumpopeka kutoka kwa Mungu. **5** Kama vile mateso ya Kristo yanavyozidi indani ya maisha yetu, hivyo ndivyo faraja yetu inavyofurika kwa njia ya Kristo. **6** Kama tunataabika, ni kwa ajili ya faraja na wokovu wenu; kama tukifarijiwa, ni kwa ajili ya faraja yenu, iwaleteteao saburi ya mateso yale yale yanayotupata. **7** Nalo tumaini letu kwenu ni thabiti, kwa sababu tunajua kwamba kama vile mnavyoshiriki mateso yetu, ndivyo pia mnavyoshiriki katika faraja yetu. **8** Ndugu wapendwa, hatutaki mkose kujua kuhusu zile taabu tulizopata huko Asia. Kwa maana tulilemewa na mizigo sana, kiasi cha kushindwa kuvumilia, hata tulikata tamaa ya kuishi. **9** Kwa kweli, miyoni mwetu tulihisi tumekabiliwa na hukumu ya kifo, ili tusijitegemee sisi wenyeve bali tumtegemee Mungu afufuaye wafu. **10** Yeye aliyetuokoa kwenye hatari kubwa ya kifo na atatuokoa tena. Kwake yeye tumeweka tumaini letu kwamba ataendelea kutuokoa. **11** Kama vile mlivyoungana kusaidiana nasi katika maombi, hivyo wengi watatoa shukran kwa niaba yetu kwa ajili ya baraka za neema tulizopata kwa majibu ya maombi ya wengi. **12** Basi haya ndiyo majivuno yetu: Dhamiri yetu inatushuhudia kwamba tumeenenda katika ulimwengu na hasa katika uhusiano wetu na ninyi, katika utakatifu na uaminifu utokao kwa Mungu. Hatukufanya hivyo kwa hekima ya kidunia bali kwa neema ya Mungu. **13** Kwa maana hatuwaandikii mambo ambayo hamwezi kusoma au kuyaelewa. Natumaini kwamba, **14** kama vile mliviyotuelewa kwa sehemu, mtakuja kuelewa kwa ukamilifu ili mweze kujivuna kwa ajili yetu, kama na sisi tutakavyojivuna kwa ajili yenu katika siku ya Bwana Yesu. **15** Kwa kuwa nilikuwa na uhakika wa mambo haya, nilitaka nije kwenu kwanza, ili impate faida mara mbili. **16** Nilipanga kuwatembelea nikiwa safarini kwenda Makedonia na kurudi tena kwenu nikitoka Makedonia, ili mnisafirishe katika safari yangu ya kwenda Uyahudi. **17** Nilipanga jambo hili, je, nilikuwa kigeugeu? Au ninafanya mipango yangu kwa hali ya mwili, ili niseme, "Ndiyo, ndiyo" na "Siyo, siyo" wakati huo huo? **18** Hakika kama Mungu alivyo mwaminifu, maneno yetu kwenu hayajawa "Ndiyo na Siyo." **19** Kwa kuwa Yesu Kristo, Mwana wa Mungu, ambaye tulimhubiri kwenu: Mimi, Silvano na Timotheo, hakuwa "Ndiyo" na "Siyo," bali kwake

yeye siku zote ni "Ndiyo." **20** Kwa maana ahadi zote za Mungu zilizo katika Kristo ni "Ndiyo." Kwa sababu hii ni kwake yeye tunasema "Amen" kwa utukufu wa Mungu. **21** Basi ni Mungu atufanyaye sisi pamoa nanyi kusimama imara katika Kristo. Ametutia mafuta **22** kwa kututia muhuri wake na kutupa Roho wake miyoni mwetu kuwa rehani kwa ajili ya kututhibitishia kile kijacho. **23** Mungu ni shahidi wangu kwamba ilikuwa ni kwa ajili ya kuwahurumia ninyi sikurudi Korintho. **24** Si kwamba tunatawala imani yenu, bali twatenda kazii pamoa nanyi kwa ajili ya furaha yenu, kwa sababu ni kwa imani mwasimama imara.

2 Hivyo nilikusudia moyoni mwangu nisifanye ziara nyingine yenyе kuwaumiza ninyi. **2** Kwa kuwa kama nikiwahuzunisha ninyi, ni nani aliyebaki wa kunifurahisha isipokuwa ninyi ambao nimewahuzunisha? **3** Niliandika hivyo kama niliyofanya, ili nikija nisihuzunishwe na wale watu ambao wangenifanya nifurahi. Nina uhakika na ninyi nyote, kwamba wote mgeshiriki furaha yangu. **4** Kwa maana nilaiwaandikia kutokana na dhiki kubwa na kutaabika sana kwa moyo wangu tena kwa machozi mengi, shabaha yangu si ili niwasababishe mhuzunike bali kuwaonyesha kina cha upendo wangu kwenu. **5** Lakini ikiwa mtu yejote amesababisha huzuni, kwa kiasi fulani hakunihuzunisha mimi kama vile aliyowahuzunisha ninyi nyote, ili nisiwe mkali kupita kiasi. **6** Adhabu hii aliyopewa na wengi inamtosha. **7** Basi sasa badala yake, inawapasa kumsamehe na kumfariji, ili asigubikwe na huzuni kupita kiasi. **8** Kwa hiyo, nawasihi, mpate kuuthibitisha tena upendo wenu kwa ajili yake. **9** Sababu ya kuwaandikia ni kuona kama mgeweza kushinda hilo jaribio na kutii katika kila jambo. **10** Kama ninyi mkimsamehe mtu yejote, mimi pia niemensamehe. Kile nilichosamehe, kama kulikuwa na kitu chochote cha kusamehe, nimekwisha kusamehe mbele ya Kristo kwa ajili yenu, **11** ili Shetani asitushinde. Kwa maana hatuachi kuzijua hila zake. **12** Basi nilipofika Troa kuhubiri Injili ya Kristo na kukuta kwamba Bwana alikuwa amenifungulia mlango, **13** bado nilikuwa sina utulivu akilini mwangu kwa sababu sikumkuta ndugu yangu Tito huko. Hivyo niliagana nao nikaenda Makedonia. **14** Lakini Mungu ashukuriwe, yeye ambaye siku zote hutufanya tuandamane kwa ushindi tukiwa ndani ya Kristo. Naye kupitia kwetu hueneza kila mahali harufu nzuri ya kumjua yeye. **15** Kwa maana sisi kwa Mungu ni harufu nzuri ya manukato ya Kristo mionganoni mwa wale wanaokolewa na kwa wale wanaopotea. **16** Kwa wale wanaopotea, sisi ni harufu ya mauti iletayo mauti; lakini kwa wale wanaokolewa, sisi ni harufu nzuri iletayo uzima. Ni nani awezaye mambo hayo? **17** Tofauti na watu wengine wengi, sisi hatufanyi biashara na Neno la Mungu kwa ajili ya kupata faida. Kinyume chake, katika Kristo tunalisema Neno la

Mungu kwa unyoofu, kama watu tuliotumwa kutoka kwa Mungu.

3 Je, tunaanza tena kujisifu wenyewe? Au tunahitaji kupata barua za utambulisho kwenu au kutoka kwenu, kama watu wengine? **2** Ninyi wenyewe ndio barua yetu iliyoandikwa katika miyo yetu, inayojulikana na kusomwa na kila mtu. **3** Nanyi mwadhihirisha wazi kwamba ninyi ni barua itokayo kwa Kristo, matokeo ya huduma yetu, ambayo haikuandikwa kwa wino bali kwa Roho wa Mungu aliye hai, si katika vibao vya mawe, bali katika vibao ambavyo ni miyo ya wanadamu. **4** Hili ndilo tumaini tulilo nalo mbele za Mungu kwa njia ya Kristo. **5** Si kwamba sisi tunafikiri kuwa tunaweza kufanya jambo lolote wenyewe, lakini nguvu yetu inatoka kwa Mungu. **6** Ndiye alituwezesha sisi kuwa wahudumu wa Agano Jipy: si wa andiko, bali wa Roho; kwa kuwa andiko huua bali Roho hutia uzima. **7** Basi ikiwa ile huduma iliyoleta mauti, iliyoandikwa kwa herufi juu ya jiwe ilikuja kwa utukufu, hata Waisraeli wakawa hawawezi kuutazama uso wa Mose kwa sababu ya ule utukufu wake ingawa ulikuwa ni wa kufifia, **8** je, huduma ya Roho haitakuwa na utukufu zaidi? **9** Ikiwa huduma ile inayowahukumu wanadamu ina utukufu, je, ile huduma iletayo haki haitakuwa ya utukufu zaidi? **10** Kwa maana kile kilichokuwa na utukufu sasa hakina utukufu ukilinganisha na huu utukufu unaozidi wa Agano Jipy. **11** Ikiwa kile kilichokuwa kinafifia kilikuja kwa utukufu, je, si zaidi utukufu wa kile kinachodumu? **12** Kwa hiyo, kwa kuwa tunalo tumaini hili, tuna ujasiri sana. **13** Sisi si kama Mose, ambaye ilimpasa kuweka utaji ili kufunika uso wake ili Waisraeli wasiuone ule mng'ao uliokuwa juu yake hadi ulipofilia na hatimaye kutoweka. **14** Lakini akili zao zilipumbazwa, kwa maana mpaka leo utaji ule ule hufunika wakati Agano la Kale linasomwa. Huo utaji haujaondolewa, kwa maana ni katika Kristo peke yake unaondolewa. **15** Hata leo Sheria ya Mose inaposomwa, utaji hufunika miyo yao. **16** Lakini wakati wowote mtu anapomegeukia Bwana, utaji unaondolewa. **17** Basi Bwana ndiye Roho. Mahali alipo Roho wa Bwana hapo pana uhuru. **18** Nasi sote, tukiwa na nyuso zisizotiya utaji tunadhihirisha utukufu wa Bwana, kama kwenye kioo. Nasi tunabadilishwa ili tufanane naye, toka utukufu hadi utukufu mkuu zaidi, utokao kwa Bwana, ambaye ndiye Roho.

4 Kwa hiyo, kwa kuwa tuna huduma hii kwa rehemza Mungu, hatukati tamaa. **2** Tumekataa mambo ya siri na ya aibu, wala hatufuati njia za udanganyifu, tukichanganya Neno la Mungu na uongo. Kinyume cha hayo, tunadhihirisha kweli waziwazi na kujitambulisha wenyewe kwenye dhamirii ya kila mtu mbele za Mungu. **3** Hata nayo Injili yetu kama imetiwa utaji, ni kwa wale tu wanaopotea. **4** Kwa habari yao, mungu wa dunia hii amepofusha akili za wasioamini, ili wasione nuru ya Injili ya utukufu wa Kristo, aliye sura ya Mungu. (aiōnios g165) **5** Kwa maana

hatujihubiri sisi wenyewe ila tunamhubiri Yesu Kristo kuwa ni Bwana na sisi ni watumishi wenu kwa ajili ya Yesu. **6** Kwa kuwa Mungu, yeeye aliyesema, "Nuru na ing'ae gizani," amefanya nuru yake ing'ae miyoni mwetu ili kutupatia nuru ya maarifa ya utukufu wa Mungu katika uso wa Kristo. **7** Lakini tunayo hazina hii katika vyombo vya udongo, ili ijulikane wazi kwamba uwezo huu wa ajabu unatoka kwa Mungu wala si kwetu. **8** Twataabika kila upande lakini hatuangamizwi; twaona wasiwasi lakini hatukati tamaa; **9** twateswa lakini hatuachwi; twatupwa chini lakini hatupondwi. **10** Siku zote twachukua katika mwili kufa kwake Yesu ili kwamba uzima wa Yesu uweze kudhihirika katika miili yetu. **11** Kwa maana sisi tulio hai siku zote tumetolewa tufe kwa ajili ya Yesu, ili kwamba uzima wake upate kudhihirishwa katika mwili wetu upatikanao na mauti. **12** Hivyo basi, mauti inatenda kazi ndani yetu, bali uzima unatenda kazi ndani yenu. **13** Imeandikwa, "Niliamini, kwa hiyo nimesema." Kwa roho yule yule wa imani pia tuliamini na hiyo tunasema, **14** kwa sababu tunajua kwamba yeeye aliyemfufua Bwana Yesu kutoka kwa wafu, atatufufua sisi pia pamoja na Yesu na kutuleta sisi pamoja nanyi mbele zake. **15** Haya yote ni kwa faida yenu, ili kwamba neema ile inavyowafikia watu wengi zaidi na zaidi, ipate kusababisha shukrani nyingi kwa utukufu wa Mungu. **16** Kwa hiyo, hatukati tamaa. Ingawa utu wetu wa nje unachakaa, utu wetu wa ndani unafanywa upya siku kwa siku. **17** Kwa maana dhiki yetu nyepesi iliyo ya kitambo inatutayarisha kwa ajili ya utukufu wa milele unaozidi kuwa mwingi kupita kiasi, (aiōnios g166) **18** kwa sababu hatuangalii yale yanayoweza kuonekana bali yale yasiyoweza kuonekana. Kwa maana yale yanayoweza kuonekana ni ya kitambo tu, bali yale yasiyoweza kuonekana ni ya milele. (aiōnios g166)

5 Kwa maana twajua kama hema yetu ya dunia tunayoishi ikiharibiwa, tunalo jengo kutoka kwa Mungu, nyumba iliyo ya milele kule mbinguni, isiyojengwa kwa mikono ya wanadamu. (aiōnios g166) **2** Katika hema hii twalia kwa uchungu, tukitamani kuvikwa makao yetu ya mbinguni, **3** kwa kuwa tukiisha kuvikwa hatutaonekana tena kuwa uchi. **4** Kwa kuwa tukiwa bado katika hema hii twalia kwa uchungu na kulemewa, kwa sababu hatutaki kuvuliwa bali kuvikwa makao yetu ya mbinguni ili kwamba kile kipatikanacho na mauti kimezwe na uzima. **5** Basi Mungu ndiye alitufanya kwa ajili ya jambo lilo hilo naye ametupa Roho Mtakatifu kuwa amana, akituhakikishia ahadi ya kile kijacho. **6** Kwa hiyo siku zote tunalo tumaini, hata ingawa tunajua kwamba wakati tukiwa katika mwili huu, tuko mbali na Bwana, **7** kwa maana twaenenda kwa imani wala si kwa kuona. **8** Naam, tunalo tumaini na ingekuwa bora zaidi kuuacha mwili huu na kwenda kukaa na Bwana. **9** Kwa hiyo, kama tuko katika mwili huu au tuko mbali nao, lengo letu ni kumpendeza Bwana. **10** Kwa kuwa sisi sote tutasimama mbele

ya kiti cha hukumu cha Kristo, ili kila mmoja apate tukiwa kama wanaokufa, lakini tunaishi; tukipigwa, kulipwa kwa ajili ya yale ambayo yametendwa katika lakini hatuuwi; **10** tukiwa kama wenye huzuni, mwili wake, yakiwa mema au mabaya. **11** Basi, kwa lakini siku zote tukifurahi; tukionekana maskini, kuwa tunajua kumcha Bwana, tunajitahidi kuwavuta lakini tukitajirisha wengi; tukiwa kama wasio na wengine. Lakini Mungu anatufahamu dhahiri, nami kitu, lakini tuna vitu vyote. **11** Tumesema nanyi natumaini kwamba tu dhahiri katika dhamiri zenu wazi, enyi Wakorintho na kuwafungulieni miyo pia. **12** Sio kwamba tunajaribu kujistahilisha kwenu yetu wazi kabisa. **12** Sisi hatujizui kuwapenda, tena, lakini tunataka kuwapa nafasi ili mwone fahari juu yetu mwewe kuwajibu hao wanaoona fahari juu nasema, kama na watoto wangu: Ninyi pia ifungueni ya mambo yanayoonekana badala ya mambo yaliyo miyo yenu kabisa. **14** Msifungiwe nira pamoja na moyoni. **13** Kama tumerukwa na akili, ni kwa ajili watu wasioamini, kwa jinsi isivyo sawasawa, kwa ya Mungu; kama tuna akili timamu, ni kwa ajili maana pana uhusiano gani kati ya haki na uovo? yenu. **14** Kwa kuwa upendo wa Kristo unatutin nguvu, Au kuna ushirika gani kati ya nuru na giza? **15** kwa sababu tunasadiki kuwa mmoja alikufa kwa ajili Kuna mapatano gani kati ya Kristo na Beliali? Yeye ya wote, kwa hiyo wote walikufa. **15** Naye alikufa aaminie ana sehemu gani na ye ye asiyeamini? **16** kwa ajili ya watu wote, ili kwamba wote wanaoishi Kuna mapatano gani kati ya Hekalu la Mungu na wasiishi tena kwa ajili ya nafsi zao wenyewe, bali kwa sanamu? Kwa kuwa sisi tu Hekalu la Mungu aliye ajili yake ye ye aliye kufa na kufufuliwa tena kwa ajili hai. Kama Mungu alivyosema: "Nitakaa pamoja nao yao. **16** Hivyo tangu sasa hatumwangalii mtu ye yote na katembea katikati yao, nami nitakuwa Mungu kwa mtazamo wa kibinadamu. Ingawa wakati fulani wao, nao watakuwa watu wangu." **17** "Kwa hiyo tulimwangalia Kristo kwa namna ya kibinadamu, tokeni mionganii mwao, mkatengwe nao, asema hatumwangalii tena hivyo. **17** Kwa hiyo kama mtu Bwana. Msiguse kitu chochote kilicho najisi, nami akiwa ndani ya Kristo, amekuwa kiumbe kipyä; ya nitawakaribisha." **18** "Mimi nitakuwa Baba kwenu, kale yamepitä, tazama, yamekuwa mapya. **18** Haya nanyi mtakuwa wanangu na binti zangu, asema yote yanatokana na Mungu, ambaye ametupatanishaa Bwana Mwenyezi."

sisi na nafsi yake kwa njia ya Yesu Kristo na kutupata **7** Wapenzi, kwa kuwa tunazo ahadi hizi, basi na sisi huduma ya upatanisho: **19** Kwamba Mungu tujitakase nafsi zetu kutokana na kila kitu kitiacho ulimwengu na nafsi yake mwenyewe, akiwa hawahesabii watu na mibili na roho unajisi, tukitimiza utakatifu kwa dhambi zao. Naye ametukabidhi sisi ujumbe huu kumcha Mungu. **2** Tupatiensi nafasi miyoni mwenu. wa upatanisho. **20** Kwa hiyo sisi ni mabalozii watu Hatujamkosea mtu ye yote, hatujampotosha mtu ye yote, wala hatujamdhulumu mtu ye yote. **3** Sisemi ya Kristo, mpatanishwe na Mungu. **21** Kwa maana haya ili kuwahukumu, kwa kuwa nilisema mwanzo, Mungu alimfanya ye ye asiye kuwa na dhambi kuwa kwamba ninyi mko miyoni mwetu hata kwa kufa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kufanywa haki ya pamoja au kuishi pamoja. **4** Mara nyingi najivuna kwa Mungu kwake ye ye. **5** Nimejawa na faraja. Nina furaha kupita kiasi katika mateso yetu yote.

6 Kama watendakazi pamoja na Mungu, tunawasihi msipokee neema ya Mungu bure. **2** Kwa maana asema: "Wakati wangu uliokubalika nilikusikia, siku ya wokovu nilikusaidia." Tazama, wakati uliokubalika ndio huu, siku ya wokovu ndiyo sasa. **3** Hatuweki kitu cha kukwaza katika njia ya mtu ye yote, ili huduma yetu isionekane kuwa na lawama. **4** Bali kama watumishi wa Mungu tuonyeshe kwa kila njia: katika saburi nyingi; katika dhiki, katika misiba, na katika shida; **5** katika kupigwa, katika kufungwa gerezani na katika ghasia; katika kazi ngumu, katika kukesha na katika kufunga; **6** katika utakatifu, katika ufahamu, katika uvumilivu, na katika utu wema; katika Roho Mtakatifu na upendo wa kweli; **7** katika maneno ya kweli na katika nguvu za Mungu, kwa silaha za haki za mkono wa kuume na za mkono wa kushoto; **8** katika utukufu na katika kudharauliwa; katika sifa mbaya na katika sifa nzuri; tukiwa kama wadanganyaji, lakin tukiwa wakweli; **9** tukiwa maarufu, lakin tukihesabiwa kama tusiojulikana;

tukiwa kama wanaokufa, lakini tunaishi; tukipigwa, lakini hatuuwi; **10** tukiwa kama wenye huzuni, lakini siku zote tukifurahi; tukionekana maskini, lakini tukitajirisha wengi; tukiwa kama wasio na wengine. Lakini Mungu anatufahamu dhahiri, nami kitu, lakini tuna vitu vyote. **11** Tumesema nanyi natumaini kwamba tu dhahiri katika dhamiri zenu wazi, enyi Wakorintho na kuwafungulieni miyo pia. **12** Sio kwamba tunajaribu kujistahilisha kwenu yetu wazi kabisa. **12** Sisi hatujizui kuwapenda, tena, lakini tunataka kuwapa nafasi ili mwone fahari juu yetu mwewe kuwajibu hao wanaoona fahari juu nasema, kama na watoto wangu: Ninyi pia ifungueni ya mambo yanayoonekana badala ya mambo yaliyo miyo yenu kabisa. **14** Msifungiwe nira pamoja na moyoni. **13** Kama tumerukwa na akili, ni kwa ajili watu wasioamini, kwa jinsi isivyo sawasawa, kwa ya Mungu; kama tuna akili timamu, ni kwa ajili maana pana uhusiano gani kati ya haki na uovo? yenu. **14** Kwa kuwa upendo wa Kristo unatutin nguvu, Au kuna ushirika gani kati ya nuru na giza? **15** kwa sababu tunasadiki kuwa mmoja alikufa kwa ajili Kuna mapatano gani kati ya Kristo na Beliali? Yeye ya wote, kwa hiyo wote walikufa. **15** Naye alikufa aaminie ana sehemu gani na ye ye asiyeamini? **16** kwa ajili ya watu wote, ili kwamba wote wanaoishi Kuna mapatano gani kati ya Hekalu la Mungu na wasiishi tena kwa ajili ya nafsi zao wenyewe, bali kwa sanamu? Kwa kuwa sisi tu Hekalu la Mungu aliye hai. Kama Mungu alivyosema: "Nitakaa pamoja nao na katembea katikati yao, nami nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu." **17** "Kwa hiyo tulimwangalia Kristo kwa namna ya kibinadamu, tokeni mionganii mwao, mkatengwe nao, asema Bwana. Msiguse kitu chochote kilicho najisi, nami nitawakaribisha." **18** "Mimi nitakuwa Baba kwenu, nanyi mtakuwa wanangu na binti zangu, asema Bwana Mwenyezi."

7 Wapenzi, kwa kuwa tunazo ahadi hizi, basi na tujitakase nafsi zetu kutokana na kila kitu kitiacho mwili na roho unajisi, tukitimiza utakatifu kwa kumcha Mungu. **2** Tupatiensi nafasi miyoni mwenu. Hatujamkosea mtu ye yote, hatujampotosha mtu ye yote, wala hatujamdhulumu mtu ye yote. **3** Sisemi haya ili kuwahukumu, kwa kuwa nilisema mwanzo, kwamba ninyi mko miyoni mwetu hata kwa kufa pamoja au kuishi pamoja. **4** Mara nyingi najivuna kwa ajili yenu; naona fahari juu yenu. Nimejawa na faraja. Nina furaha kupita kiasi katika mateso yetu yote. **5** Kwa maana hata tulipoingia Makedonia, miili yetu haikuwa na raha. Tulisumbuliwa kila upande, kwa jinsi kulikuwa na mapigano na miyoni mwetu tulikuwa na hofu. **6** Bali Mungu, ye ye awafarrijie wenye huzuni, alitufariji kwa kufika kwake Tito. **7** Lakini si kule kuja kwa Tito tu, bali pia kwa faraja mliyompa. Alitueleza jinsi mlivyonionea shauku, huzuni yenu kubwa na juhudji yenu kwa ajili yangu, ili kwamba furaha yangu ipate kuwa kubwa kuliko wakati wowote. **8** Hata kama niliwhuzunisha kwa barua yangu, sijutii. Ingawa nilijuta kwa muda mfupi, kwa kuwa najua kwamba barua yangu iliwaumiza, lakin ni kwa kitambo tu, **9** lakin sasa nina furaha, si kwa sababu mlihuzunika, bali kwa kuwa huzuni hiyo iliwa fanya mtubu. Kwa maana mlihuzunisha kama Mungu alivyokusudia watu wahuzunike na hivyo sisi hatukuwadhuu kwa njia yoyote. **10** Kwa maana huzuni ya kimungu huleta toba iletayo wokovu na wala haina majuto. Lakini huzuni ya kidunia husababisha mauti. **11** Tazameni jinsi huzuni hii ya kimungu iliwyoleta faida ndani yenu: bidii mliyo nayo, juhudji mliyofanya

kujitetetea, uchungu wenu, hofu yenu, upendo wenu, shauku yenu na jinsi mliviyokuwa tayari kutoa adhabu hakupungukiwa.” **16** Ninamshukuru Mungu ambaye amemtia Tito moyo wa kuwajali ninyi kama mimi inayostahili. Kwa kila njia mmejithibitisha kuwa safi ninaryowajali. **17** Si kwamba Tito amekubali tu ombi katika jambo hilo. **12** Hivyo ingawa niliwaandikia, letu, bali anakuja kwenu akiwa na shauku kuliko haikuwa kwa sababu ya huyo aliyekosa au huyo wakati mwingine, tena kwa hiari yake mwenyewe. aliyekosewa. Lakini nilitaka ninyi wenyewe mwone, **18** Nasi tunamtuma pamoja naye ndugu ambaye mbele za Mungu, jinsi mlivijojitoa kwa ajili yetu. anasifiwa na makanisa yote kwa huduma yake ya **13** Kwa ajili ya haya tumefarijik. Zaidi ya kule sisi kuhubiri Injili. **19** Zaidi ya hayo, alichaguliwa na kutiwa moyo, tulifurahi sana kumwona Tito alivyo na makanisa ili asafiri pamoja nasi tulipokuwa tunapeleka furaha, kwa sababu roho yake imeburudishwa na ninyi matoleo ya ukarimu, kwa ajili ya utukufu wa Bwana nyote. **14** Nilikuwa nimewasifu ninyi kwake, nanyi mwenyewe, na ili kuonyesha hisani yetu kuwasaidia. hamkuniaibisha. Lakini kila kitu tulichowaambia ninyi, kilikuwa kweli, hivyo kule kujisifit kwetu kwa Tito kuwahuusu ninyi kumethibitishwa kuwa kweli pia. **15** Upendo wake kwenu unaongezeka kuwa tunakusudia kufanya kile kilicho haki si machoni sana anapokumbuka jinsi mliviyokuwa watiifu, na mwa Bwana peke yake, bali pia machoni mwa watu kumpokea kwa hofu na kutetemeka. **16** Nafurahi wengine. **22** Pamoja nao, tunamtuma ndugu yetu kwamba ninaweza kuwatumannai ninyi kabisa.

8 Basi sasa ndugu, nataka ninyi mjue kuhusu ile neema ambayo Mungu amewapa makanisa ya Makedonia. **2** Pamoja na majoribu makali na taabu walizopata, furaha waliyokuwa nayo ilikuwa kubwa, ingawa walikuwa maskini kupindukia, kwa upande wao walifurika kwa wingi wa ukarimu. **3** Kwa maana nashuhudia kwamba wao walitoa kwa kadiri wawezavyo, hata na zaidi ya uwezo wao, kwa hiari

yao wenyewe, **4** wakitusihi kwa bidii wapewe fursa ya kushiriki katika huduma hii ya kuwasaidia watakatifu.

5 Wala hawakufanya tuliviotazamia, bali walijitoo wao wenyewe kwa Bwana kwanza na ndipo wakajitoo kwa ajili yetu, kufuatana na mapenzi ya Mungu. **6** Kwa hiyo tulimisihii Tito, kwa kuwa ndiye alianzisha jambo hili, akamilishe tendo hili la neema kwa upande wenu. **7** Lakini kama vile mlivyo mbele sana katika yote: Katika imani, katika usemi, katika maarifa, katika uaminifu wote na katika upendo wenu kwetu sisi, vivyo hivyo tunataka pia mzidi katika neema hii ya kutoa. **8** Siwaamrishi, lakini nataka kujaribu unyofu wa upendo wenu kwa kuulinganisha na bidii ya wengine. **9** Kwa maana mnajua neema ya Bwana wetu Yesu Kristo, kwamba ingawa alikuwa tajiri, kwa ajili yenu alikubali kuwa maskini, ili kwa umaskini wake ninyi impate kuwa matajiri. **10** Ushauri wangu kuhusu lile lililo bora kwenu juu ya jambo hili ni huu: Mwaka uliopita ninyi mlikuwa wa kwanza si tu kutoa lakini pia mlikuwa na shauku ya kufanya hivyo. **11** Sasa ikamilisheni kazi hii kwa shauku kama mlivyoanza, jitoleeni kulingana na uwezo wenu.

12 Kwa kuwa kama nia ya kutoa ipo, kitolewacho kinakubalika kulingana na kile mtu alicho nacho, wala si kwa kile ambacho hana. **13** Nia yetu si kwamba wengine wasaidike wakati ninyi mnateseka, bali pawe na uwiano. **14** Kwa wakati huu, wingi wa vitu mlivyo navyo usaidie kutosheleza mahitaji yao, ili wakati wao watakapokuwa na wingi wa vitu, nao wapate kutosheleza mahitaji yenu. **15** Ndipo patakuwa na usawa, kama ilivyoandikwa: “Aliyekusanya zaidi hakuwa na ziada, wala aliyekusanya kidogo

hakupungukiwa.” **16** Ninamshukuru Mungu ambaye amemtia Tito moyo wa kuwajali ninyi kama mimi ninaryowajali. **17** Si kwamba Tito amekubali tu ombi kuhubiri Injili. **19** Zaidi ya hayo, alichaguliwa na makanisa ili asafiri pamoja nasi tulipokuwa tunapeleka matoleo ya ukarimu, kwa ajili ya utukufu wa Bwana mwenyewe, na ili kuonyesha hisani yetu kuwasaidia. **20** Tunataka kuepuka lawama yoyote kuhusu jinsi tunavyosimamia matoleo haya ya ukarimu. **21** Kwa kuwa tunakusudia kufanya kile kilicho haki si machoni mwa Bwana peke yake, bali pia machoni mwa watu wengine. **22** Pamoja nao, tunamtuma ndugu yetu ambaye mara kwa mara ametuthibitishia kwa njia nyingi kwamba ana shauku, naam, zaidi sana sasa kwa sababu analo tumaini kuu kwenu. **23** Kwa habari ya Tito, yeche ni mwenzangu na mtendakazi pamoja nami mionganini mwenu. Kwa habari za ndugu zetu, wao ni wawakilishi wa makanisa, na utukufu kwa Kristo. **24** Kwa hiyo waonyesheni wazi hawa ndugu uthibitisho wa upendo wenu na sababu inayotufanya tujivune kwa ajili yenu, mbele ya makanisa, ili yapate kuona.

9 Hakuna haja yangu kuwaandikia kuhusu huduma hii itolewayo kwa ajili ya watakatifu. **2** Kwa kuwa ninajua mlivyo na shauku ya kusaidia, nami nimekuwa nikijivuna kwa ajili ya jambo hilo kwa watu wa Makedonia, nikiwaambia kuwa ninyi wa Akaya mmekuwa tayari kutoa tangu mwaka jana na shauku yenu imewachochea wengi wao katika kutoa. **3** Lakini sasa nawatuma hawa ndugu ili kujivuna kwetu kuhusu mchango wenu kusiwe maneno matupu, bali mpare kuwa tayari kama nilivyo sema mngekuwa tayari. **4** Kwa maana kama nikija na Mmakedonia yeote na kuwakuta hamjawa tayari, tutaona aibu kusema chochote juu yenu katika matoleo. **5** Kwa hivyo niliona ni muhimu niwahimiza hawa ndugu watangulie kuja huko kwenu kabla yangu, wafanye mipango ya hayo matoleo ya ukarimu mliyokuwa mmeahidi, ili yawe tayari kama matoleo ya hiari wala si kama ya kutozwa kwa nguvu. **6** Kumbukeni kwamba: Yeyote apandaye kwa uchache pia atavuna kwa uchache, naye apandaye kwa ukarimu pia atavuna kwa ukarimu. **7** Kila mtu atoe kama anavyokusudia moyoni mwake, si kwa uchoyo au kwa kulazimishwa, kwa maana Mungu humpenda yeche atoaye kwa moyo mkunjufu. **8** Naye Mungu awenza kuwapa kila baraka kwa wingi, ili katika mambo yote kila wakati, mwe na kila kitu mnachohitaji, ili mweze kushiriki kwa wingi katika kila kazi njema. **9** Kama ilivyoandikwa: “Ametawanya vipawa vyake kwa ukarimu akawapa maskini; haki yake hudumu milele.” (**aiōn g165**) **10** Yeye ampaye mpanzi mbegu kwa ajili ya kupanda na mkate kuwa chakula, atawapa na kuzizidisha mbegu

zenu za kupanda na kuongeza mavuno ya haki yenu. **11** Mtatajirishwa kwa kila namna ili mpate kuwa wakarimu kila wakati, na kupitia kwetu, ukarimu wenu utamletea Mungu shukrani. **12** Huduma hii mnayofanya si tu kwa ajili ya kukidhi mahitaji ya watakatifu, bali huzidi sana kwa shukrani nytingi apewazo Mungu. **13** Kwa sababu ya huduma ambayo mmejithibitisha wenyewe, watu watamtukuza Mungu kwa ajili ya uitifu ufuatanao na ukiri wenu wa Injili ya Kristo, na kwa ukarimu wenu wa kushiriki pamoja nao na pia wengine wote. **14** Nao katika maombi yao kwenu mioyo yao itawaonea shauku kwa sababu ya neema ipitayo kiasi mliyopewa na Mungu. **15** Ashukuriwe Mungu kwa karama yake isiyolezekwa.

10 Basi, mimi Paulo ninawasihi kwa unyenyekevu na upole wa Kristo, mimi niliye "mwoga" ninapokuwa pamoja nanyi ana kwa ana, lakini mwenye ujasiri nikwa mbali nanyi! **2** Nawaomba nitakapokuja kwenu nisiwe na ujasiri dhidi ya watu fulani, kama ninavyotazamia kwa wale wanaodhani kwamba tunaishi kwa kufuata namna ya ulimwengu huu. **3** Ingawa tunaishi duniani, hatupigani vita kama ulimwengu ufanyayyo. **4** Silaha za vita vyetu si za mwili, bali zina uwemo katika Mungu hata kuangusha ngome, **5** tukiangusha mawazo na kila kitu kilichoinuka, kijinuacho juu ya elimu ya Mungu, na tutiketa nyara kila fikira ipate kumtii Kristo, **6** tena tukiwa tayari kuadhibu kila tendo la kutotii, kutii kwenu kutakapokamilika. **7** Angalieni yale yaliyo machoni penu. Kama mtu ye yeyote anaamini kuwa ye ye ni mali ya Kristo, basi kumbuka kuwa kama ulivyo wa Kristo, vivyo hivyo na sisi ndivyo tulivyo. **8** Basi hata kama nikjisifu zaidi kidogo kuhusu mamlaka tulivo nayo, ambayo Bwana alitupa ili kuwajenga wala si kuwabomoa, mimi sitaionea haya. **9** Sitaki nionekane kama ninayejaribu kuwatisha kwa nyaraka zangu. **10** Kwa maana wanasema, "Nyarakaka zake ni nzito na zenye nguvu, lakini ana kwa ana ni dhaifu na kuzungumza kwake ni kwa kudharauliwa." **11** Watu kama hao wajue ya kuwa, yale tusemayo kwa barua tukiwa hatupo pamoja nanyi, ndivyo tulivyo na ndivyo tutakavyofanya tutakapokuja pamoja nanyi. **12** Hatuthubutu kujiweka kwenye kundi moja au kujilinganisha na hao wanajoitikuza wenyewe kuwa wao ni wa maana sana. Wanapoipima na kujilinganisha wenyewe kwa wenyewe, wanaonyesha ya kuwa hawana busara. **13** Lakini sisi hatujajivuna kupita kiasi, bali majivuno yetu yatakuwa katika mipaka ile Mungu aliyoituwekeea, mipaka ambayo inawafikia hata ninyi. **14** Kwa maana hatukuwa tunavukua mipaka katika kujisifu kwetu, kama vile ambavyo ingekuwa kama hatukuwa tumekuja kwenu. Kwa maana sisi ndio tuliokuwa wa kwanza kuja kwenu na Injili ya Kristo. **15** Wala hatuvuki mipaka kwa kujisifu kwetu kwa ajili ya kazi iliyo fanya na watu wengine. Tumaini letu ni kwamba imani yenu inavyozidi kukua, eneo letu la utendaji mionganii mwenu litapanuka zaidi, **16** ili tuweze kuhubiri Injili

sehemu zilizo mbali na maeneo yenu. Kwa maana hatutaki kujisifu kwa ajili ya kazi ambayo imekwisha kufanyika tayari katika eneo la mtu mwininge. **17** Lakini, "Yeye ajisifuye na ajisifu katika Bwana." **18** Kwa maana si yeye ajisifuye mwenyewe akubaliwaye, bali yeye ambaye Bwana humsifu.

11 Laiti mngenivumilia kidogo katika upumbavu wangui Naam, nivumilieni kidogo. **2** Ninawaonea wivu, wivu wa Kimungu, kwa kuwa mimi niliwaposea mume mmoja, ili niwalete kwa Kristo kama mabikira safi. **3** Lakini nina hofu kuwa, kama vile Eva alivyodanganywa kwa ujanja wa yule nyoka, mawazo yenu yasije yakapotoshwa, mkauacha unyofu na usafi wa upendo wenu kwa Kristo. **4** Kwa sababu kama mtu akija na kuwahubiria Yesu mwininge ambaye si yule tuliyemhubiri, au kama mkipokea roho mwininge ambaye si yule mliyempokea, au Injili tofauti na ile mliyokubali, ninyi mnaitii kwa urahisi. **5** Lakini sidhani ya kuwa mimi ni dhalili sana kuliko hao "mitume wakuu." **6** Inawezekana mimi nikawa si mnenaji hodari, lakini ni hodari katika elimu. Jambo hili tumelifanya liwe dhahiri kwenu kwa njia zote. **7** Je, nilitenda dhambi kwa kujishusha ili kuwainua ninyi kwa kuwahubiria Injili ya Mungu pasipo malipo? **8** Niliyanyang'anya makania mengine kwa kupokea misaada kutoka kwao ili niweze kuwahudumi ninyi. **9** Nami nilipokuwa pamoja nanyi, nikipungukiwa na chochote, sikuwa mzigo kwa mtu yeyote, kwa maana ndugu waliotoka Makedonia walini patia mahitaji yangu. Kwa hiyo nilijiziuwa kuwa mzigo kwenu kwa njia yoyote, nami nitaendelea kujizua. **10** Kwa hakika kama vile kweli ya Kristo ilivyo ndani yangu, hakuna mtu yeyote katika Akaya nzima atakayeniuza kujivunia jambo hili. **11** Kwa nini? Je, ni kwa sababu siwapendi? Mungu anajua ya kuwa nawapenda! **12** Nami nitaendelea kufanya lile ninalofanya sasa ili nisiwape nafasi wale ambao wanatafuta nafasi ya kuhesabiwa kuwa sawa na sisi katika mambo wanayo jisifia. **13** Watu kama hao ni mitume wa uongo, ni wafanyakazi wadanganyifu, wanaojigeuza waonekane kama mitume wa Kristo. **14** Wala hii si ajabu, kwa kuwa hata Shetani mwenyewe hujigeuza aonekane kama malaika wa nuru. **15** Kwa hiyo basi si ajabu, kama watumishi wa Shetani nao hujigeuza ili waonekane kama watumishi wa haki. Mwisho wao utakuwa sawa na matendo yao yanavyostahili. **16** Nasema tena, mtu yeyote asidhani kwamba mimi ni mjinga. Lakini hata kama mkinidhania hivyo, basi nipokeeni kama mjinga ili nipate kujisifu kidogo. **17** Ninayosema kuhusiana na huku kujisifu kwa kujiamini, sisemi kama vile ambavyo Bwana angesema, bali kama mjinga. **18** Kwa kuwa wengi wanajisifu kama vile ulimwengu ufanyayyo, mimi nami nitajisifu. **19** Ninyi mwachukuliana na wajinga kwa sababu mna hekima sanal! **20** Kweli ni kwamba mnachukuliana na mtu akiwatia utumwani au akiwatumia kwa ajili

ya kupata faida au akiwanyang'anya au akijitukuza mwenyewe au akiwadanganya. **21** Kwa aibu inanipa sisi tulikuwa dhaifu sana kwa inakutosha, kwa kuwa uweza wangu hukamilika jambo hilo! Lakini chocote ambacho mtu mwингine katika udhaifu." Kwa hiyo nitajisifu kwa furaha yejote angethubutu kujisifia, nanena kama mjinga, zaidi kuhusu udhaifu wangu, ili uweza wa Kristo nami nathubutu kujisifu juu ya hilo. **22** Je, wao ukae juu yangu. **10** Hii ndiyo sababu, kwa ajili ya ni Waebrania? Mimi pia ni Mwebrania. Je, wao ni Kristo, nafurahia udhaifu, katika kutukanwa, katika Waisraeli? Mimi pia ni Mwisraeli. Je, wao ni wazao wa taabu, katika mateso na katika shida, kwa maana Abrahamu? Mimi pia ni mzao wa Abrahamu. **23** Je, wao ninapokuwa dhaifu, ndipo nina nguvu. **11** Nimekuwa ni watumishi wa Kristo? (Nanena kiwazimu.) Mimi ni mjinga, lakini ninyi mmenilazimisha niwe hivyo. zaidi yao. Nimefanya kazi kwa bidii kuwaliko wao, Kwa kuwa ilinipasa kusifiwa na ninyi, kwa sababu nimefungwa gerezani mara kwa mara, nimechapwa mimi si dhalili kuliko wale "mitume walio bora," mijeledi sana, na nimekabiliwa na mauti mara nyangi. **24** Mara tano nimechapwa na Wayahudi viboko ingawa mimi si kitu. **12** Mambo yanayomtambulisha arobaini kasoro kimaja. **25** Mara tatu nilichapwa mtume wa kweli, yaani, ishara, miujiza na maajabu, kwa fimbio, mara moja nilipigwa kwa mawe, mara yafifanyiwa miiongoni mwenu kwa saburi nyangi. **13** Je, tatu nimevunjkowiwa na meli, nimekaa kilindini usiku ninyi ni kitu gani mlichopungukiwa kuliko makanisa kucha na mchana kutwa, **26** katika safari za mara kwa mengine, ila tu kwamba mimi sikuwa mzig'o kwenu? mara. Nimekabiliwa na hatari za kwenye mito, hatari Nisameheni kwa kosa hili! **14** Sasa niko tayari kuja za wanyang'anyi, hatari kutoka kwa watu wangu sababu sitahitaji chocote chenu, ila ninawahitaji mwenyewe, hatari kutoka kwa watu wa Mataifa; ninyi, kwa kuwa hata hivyo watoto hawaweki akiba hatari mijini, hatari nyikani, hatari baharini; na kwa ajili ya wazazi wao, bali wazazi huweka akiba kwa hatari kutoka kwa ndugu wa uongo. **27** Nimekuwa ajili ya watoto wao. **15** Hivyo nitafurahi kutumia kila katika kazi ngumu na taabu, katika kukesha mara kitu nilicho nacho kwa ajili yenu, hata mwili wangu nyingi; ninajua kukaa njaa na kuona kiu; nimefunga pia. Hata ingawa inaonekana ninavyozidi kuwapenda, kula chakula mara nyingi; nimehisi baridi na kuwa ndivyo upendo wenu kwangu unavyopungua. **16** Iwe uchi. **28** Zaidi ya hayo yote, nakabiliwa na mzig'o iwayyo, kwa vyoyoye vile mimi sikuwalemea. Lakini wa wajibu wangu kwa makanisa yote. **29** Je, ni nani kwa mimi kuwa mwerevu naliwapata. **17** Je, nilijipatia aliye mdhaifu, nami nisisikie mdhaifu? Je, nani faida kwa kumtumia mtu yejote niliyemtuma kwenu? aliyekwazwa, nami nisiudhike? **30** Kama ni lazima **18** Nilimshawishi Tito aje kwenu, nami nilimtuma nisisifu, basi nitajisifia yale mambo yanayoonyesha pamoja na ndugu yetu. Je, Tito aliwatumia ninyi ili udhaifu wangu. **31** Mungu na Baba wa Bwana Yesu, kujipatia faida? Je, hatuenendi kwa roho moja, na yeeye ambaye anahimidiwa mielele, anajua ya kuwa mimi sisemi uongo. (**aiōn g165**) **32** Huko Dameski, hatuchukui hatua zile zile? **19** Je, mmekuwa mkifikiri mtawala aliyekuwa chini ya Mfalme Areta alilinda kwamba sisi tunajaribu kujitetee mbele yenu? Sisi mji wa Dameski ili kunikamata. **33** Lakini nilishushwa tumekuwa tukinenia mbele za Mungu kama wale kwa kapu kubwa kuititia katika dirisha ukutani, walio katika Kristo. Na chocote tufanyacho, ndugu nikatoroka kutoka mikononi mwake.

12 Yanipasa nisisifu, ingawa haifaidi kitu. Nitaenda kwenye maono na ufunuo kutoka kwa Bwana. **2** Namjua mtu mmoja katika Kristo ambaye miaka kumi na minne iliyopita alichukuliwa juu hadi mbingu ya tatu. Kama ni katika mwili au nje ya mwili, sijui, Mungu ajua. **3** Nami najua ya kwamba mtu huyu, kwamba ni katika mwili au nje ya mwili mimi sijui, lakini Mungu ajua, **4** alinyakuliwa hadi Paradiso. Huko alisikia mambo yasiyolezeza, mambo ambayo binadamu hana ruhusa ya kuyasimulia. **5** Nitajisifu kwa ajili ya mtu kama huyo, lakini sitajisifu kuhusu mimi mwenyewe ila mimi nitajisifia udhaifu wangu. **6** Hata kama ningependa kujisifia, sitakuwa mjinga, kwa maana nitakuwa nasema kweli. Lakini najizua, ili mtu yejote asije akaniona mimi kuwa bora zaidi kuliko ninavyoonekana katika yale ninayotenda na kusema. **7** Ili kunizua nisisivune kwa sababu ya ufunuo huu mkuu, nilipewa mwiba katika mwili wangu, mjambe wa Shetani, ili anitese. **8** Kwa habari

ya jambo hili nilimsihii Bwana mara tatu aniondolee mwiba huu. **9** Lakini aliniambia, "Neema yangu anazungumza kwa kunitumia mimi. Yeye si dhaifu katika kushughulika nanyi, bali ana nguvu katika uasherati, na ujisidi walioushiriki.

13 Hii ndiyo mara ya tatu mimi kuja kwenu. "Shtaka lolote lazima lithibitishwe na mashahidi wawili au watatu." **2** Nimekwisha kuwaonya nilipokuwa pamoa nanyi mara ya pili. Sasa narudia wakati sipo, kwamba nikija tena sitawahurumia wale waliokuwa nitakapokua tena kwenu, Mungu wangu atanidhili mbele yenu, nami nitasikitishwa na wengi waliotenda dhambi mbeleni, na wala hawajatubu kwa uchafu wao, uasherati, na ujisidi walioushiriki.

3 kwa kuwa mnadai uthibitisho kwamba Kristo anazungumza kwa kunitumia mimi. Yeye si dhaifu katika kushughulika nanyi, bali ana nguvu katika anaishi kwa nguvu za Mungu. Vivyo hivyo, sisi tu

dhaifu kuititia kwake, lakini katika kuwashughulikia ninyi tutaishi pamoja naye kwa nguvu za Mungu. **5** Jichunguzeni wenyewe mwone kama mnaishi katika imani. Jipimeni wenyewe. Je, hamtambui ya kuwa Yesu Kristo yumo ndani yenu? Kama sivyo, basi, mmeshindwa kufikia kipimo hicho! **6** Natumaini mtaona kuwa sisi hatukushindwa. **7** Lakini tunamwomba Mungu msije mkatenda kosa lolote, si ili sisi tuonekane kuwa tumeshinda hilo jaribio, bali ili ninyi mtende lililo haki, hata kama tutaonekana kuwa tumeshindwa. **8** Kwa maana hatuwezi kufanya lolote kinyume na kweli, bali kuithibitisha kweli tu. **9** Tunafurahi wakati wowote sisi tunapokuwa dhaifu, lakini ninyi mkawa na nguvu. Nayo maombi yetu ni kwamba mpate kuwa wakamilifu. **10** Hii ndiyo sababu nawaandikia mambo haya wakati sipo, ili nikija nisive mkali katika kutumia mamlaka yangu, mamlaka Bwana aliyonipa ya kuwajenga ninyi wala si ya kuwabomoa. **11** Hatimaye, ndugu zangu, kwaherini. Kuweni wakamilifu, mkafarijike, kuweni wa nia moja, kaeni kwa amani. Naye Mungu wa upendo na amani atakuwa pamoja nanyi. **12** Salimianeni ninyi kwa ninyi kwa busu takatifu. **13** Watakatifu wote wanawasalimu. **14** Neema ya Bwana Yesu Kristo, na upendo wa Mungu, na ushirika wa Roho Mtakatifu ukae nanyi nyote.

Amen.

Wagalatia

1 Paulo mtume: si mtume wa wanadamu wala aliyetumwa na mwanadamu, bali na Yesu Kristo na Mungu Baba aliyemfufua Yesu kutoka kwa wafu; **2** na ndugu wote walio pamoja nami: Kwa makarisa ya Galatia: **3** Neema iwe nanyi na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana wetu Yesu Kristo, **4** aliyejitoa kwa ajili ya dhambi zetu ili apate kutuokoa katika ulimwengu huu wa sasa ulio mbaya, sawasawa na mapenzi yake ye ye aliye Mungu na Baba yetu. (**aīōn g165**) **5** Utukufu una ye ye milele na milele. Amen. (**aīōn g165**) **6** Nashangaa kwamba mniamwacha upesi hiyo yeye aliywewita kwa neema ya Kristo na kuifua Injili nyingine, **7** ambayo kwa kweli si Injili kamwe, ila kwa dhahiri kuna watu wanaowachanganya na wanaotaka kuipotosha Injili ya Kristo. **8** Lakini hata ikiwa sisi au malaika atokaye mbinguni akihubiri Injili nyingine tofauti na ile tuliyowahubiria sisi, basi mtu huyo alaaniwe milele! **9** Kama vile tulivokywisha kusema kabla, sasa nasema tena, ikiwa mtu ye yeyote atawahubiria Injili kinyume na ile mliyoipokea na alaaniwe milele! **10** Je, sasa mimi ninatafuta kukubaliwa na wanadamu au kukubaliwa na Mungu? Au nataka kuwapendeza wanadamu? Kama ningekuwa bado najaribu kuwapendeza wanadamu, nisingekuwa mtumishi wa Kristo. **11** Ndugu zangu, nataka njue kwamba Injili niliyowahubiria haikutokana na wanadamu. **12** Kwa maana mimi sikuipokea hiyo Injili kutoka kwa mwanadamu, wala sikufundishwa na mtu, bali nilipiata kwa ufunuo kutoka kwa Yesu Kristo. **13** Ninyi mmekwisha kusikia juu ya maisha yangu ya zamani nilipokuwa katika dini ya Kiyahudi, jinsi nilivyolitesa kanisa la Mungu kwa nguvu na kujaribu kuliangamiza. **14** Nami niliendelea sana katika dini ya Kiyahudi kuliko Wayahudi wengi wa rika yangu maana nilijitahidi sana katika desturi za baba zangu. **15** Lakini ilipompendeza Mungu, aliyenitenga tangu tumboni mwa mama yangu na kuniita kwa neema yake, **16** alimdhahirisha Mwanawewe kwangu, ili nipate kumhubiri mionganii mwa watu wa Mataifa. Mimi sikushauriana na mwanadamu ye yeyote, **17** wala sikupanda kwenda Yerusalemkuwaona hao waliokuwa mitume kabla yangu, bali nilikwenda mara moja Arabuni na kisha nikarudi Dameski. **18** Kisha baada ya miaka mitatu nilipanda kwenda Yerusalemkuonana na Kefa na nilikaa naye siku kumi na tano. **19** Lakini sikumwona mtume mwinge yeyote isipokuwa Yakobo, ndugu yake Bwana. **20** Nawahakikishia mbele za Mungu kuwa ninayowaandikia si uongo. **21** Baadaye nilikwenda sehemu za Syria na Kilikia. **22** Lakini mimi binafsi sikujilikanwa makarisa ya huko Uyahudi yaliyo katika Kristo. **23** Wao walisikia habari tu kwamba, "Mtu yule ambaye hapo kwanza alikuwa akitutesa sasa anahubiri imani ile ile aliyookuwa akijaribu kuiangamiza." **24** Nao wakamtukuza Mungu kwa sababu yangu.

2 Kisha, baada ya miaka kumi na minne, nilipanda tena kwenda Yerusalemkuwa pamoja na Barnaba, nikamchukua na Tito ili awe pamoja nami. **2** Nilikwenda kwa sababu nilikuwa nimefunuliwa na Mungu, ili nikawaeleze kwa faragha wale walioonekana kuwa viongozi, ile Injili ninayohubiri kwa watu wa Mataifa. Nilifanya hiyo kwa kuhofia kwamba nisije nikawa nilikuwa ninakimbia au nilikimbia bure. **3** Lakini hata Tito ambaye alikuwa Myunani, hakulazimika kutahiriwa. **4** Lakini kwa sababu ya ndugu wa uongo ambaa walijiiingiza kwa siri katikati yetu ili kupeleleza uhuru wetu tulio nao katika Kristo Yesu, wapate kututia utumwani, **5** hatukukubaliana nao hata dakika moja, ili kwamba ukweli wa Injili ubaki nanyi. **6** Kwa habari ya wale waliokuwa wakubaliwe kuwa viongozi (kwangu mimi sikujali vyeo vyao, maana Mungu hana upendeleo), wale watu hawakunionegeza chochote. **7** Badala yake walitambua kwamba nilikuwa nimekabidhiwa kazi ya kuhubiri Injili kwa watu wa Mataifa, kama vile Petro alivyokabidhiwa kuhubiri Injili kwa Wayahudi. **8** Kwa maana, Mungu aliyekuwa akitenda kazi katika huduma ya Petro kama mtume kwa Wayahudi, ndiye pia aliyekuwa anatenda kazi katika huduma yangu kama mtume kwa watu wa Mataifa. **9** Basi, Yakobo, Kefa na Yohana, walioonekana kama nguzo za kanisa, walitupa mkono wa shirika, mimi na Barnaba walipotambua ile neema niliyopewa. Wakakubali kwamba sisi twende kwa watu wa Mataifa na wao waende kwa Wayahudi. **10** Walichotuomba ni kwamba tuendelee kuwakumbuka maskini, jambo ambalo ndilo nililokuwa na shauku ya kulfanya. **11** Lakini Petro alipofika Antiochia, mimi nilimpinga ana kwa ana kwa sababu alikuwa amekosea kwa wazi. **12** Kabla baadhi ya watu waliotoka kwa Yakobo hawajafika, alikuwa akila pamoja na watu wa Mataifa. Lakini hao watu walipofika alianza kujiondoa na kujitenga na watu wa Mataifa kwa sababu aliawigopa wale wa kundi la tohara. **13** Pia Wayahudi wengine waliungana naye katika unafiki huu, hata Barnaba naye akapotoshwa na unafiki wao. **14** Nilipoona kwamba hawatendi sawasawa na kweli ya Injili, nilimwambia Petro mbele ya wote, "Wewe ni Myahudi, nawe unaishi kama mtu wa Mataifa na wala si kama Myahudi. Imekuaje basi, mnawalazimisha watu wa Mataifa kufuata desturi za Kiyahudi? **15** "Sisi wenywewe ni Wayahudi kwa kuzaliwa na si watu wenye dhambi kama watu wa Mataifa, **16** bado tunajua ya kwamba mtu hahesabiwi haki kwa matendo ya sheria bali kwa njia ya imani katika Yesu Kristo. Hiyo sisi pia, tumemwamini Kristo Yesu ili tupate kuhesabiwa haki kwa njia ya imani katika Kristo, wala si kwa matendo ya sheria, kwa sababu kwa kushika sheria hakuna hata mtu mmoja atakayehesabiwa haki. **17** "Lakini tutikafuta kuhesabiwa haki katika Kristo, inakuwa dhahiri kwamba sisi ni wenye dhambi. Je, ina maana kwamba Kristo amekuwa mtumishi wa dhambi? La hasha!

18 Lakini ikiwa mimi ninajengwa tena kile ambacho

nimekwisha kukibomoa, basi ninaonyesha kwamba mimi ni mkosaji. **19** Kwa maana mimi kwa njia ya sheria, nimeifia sheria ili nipate kuishi kwa ajili ya Mungu. **20** Nimesulubiwa pamoja na Kristo, wala si mimi tena ninayeishi, bali Kristo ndiye aishiyе ndani yangu. Uhai nilio nao sasa katika mwili, ninaishi kwa imani ya Mwana wa Mungu, alienipenda na kujitua kwa ajili yangu. **21** Siibatilishi neema ya Mungu, kwa maana kama haki ingeweza kupatikana kwa njia ya sheria, basi Kristo alikuwa bure!”

3 Ninyi Wagalatia wajinga! Ni nani aliywewaroga?

Yesu Kristo aliwekwa wazi mbele yenu kwamba amesulubiwa. **2** Nataka nijifunze neno moja kutoka kwenu: Je, mlipokea Roho wa Mungu kwa kushika sheria, au kwa kuyaamini yale miliosikia? **3** Je, ninyi ni wajinga kiasi hicho? Baada ya kuanza kwa Roho, je, sasa mwataka kumalizia katika mwili? **4** Je, mlipata mateso kiasi hicho bure? Ni kama kweli yalikuwa bure! **5** Je, Mungu huwapa Roho wake na kufanya miujiza katikati yenu kwa sababu mnatii sheria, au kwa sababu mnaamini kile mluchosikia? **6** Kama vile “Abrahamu alimwamini Mungu na ikahesabiwa kwake kuwa haki.” **7** Fahamuni basi kwamba wale walio na imani, hao ndio watoto wa Abrahamu. **8** Maandiko yakitabiri kwamba Mungu angewahesabia haki watu wa Mataifa kwa imani, alitangulia kumtangazia Abrahamu Injili akisema kwamba, “Kwa kuitia kwako mataifa yote yatabarikiwa.” **9** Kwa sababu hii, wale wote wanaoamini wanabarikiwa pamoja na Abrahamu, mtu wa imani. **10** Kwa maana wote wanaotumainia matendo ya sheria wako chini ya laana, kwa kuwa imeandikwa, “Alaaniwe kila mtu asiyeshikilia kutii mambo yote yaliyoandikwa katika Kitabu cha Sheria.” **11** Basi ni dhahiri kwamba hakuna mtu anayehesabiwa haki mbele za Mungu kwa kushikilia sheria, kwa maana, “Mwenye haki ataishi kwa imani.” **12** Lakini sheria haitegemei imani. Kinyume chake, “Mtu atendaye matendo hayo ataishi kwa hayo.” **13** Kristo alitukomboa kutoka laana ya sheria kwa kufanya laana kwa ajili yetu, kwa maana imeandikwa, “Amelaaniwa yeye aangikwaye juu ya mti.” **14** Alitukomboa ili kwamba baraka aliyopewa Abrahamu ipate kuwafikia watu wa Mataifa kwa njia ya Kristo Yesu, ili kwa imani tupate kupokea ile ahadi ya Roho. **15** Ndugu zangu, nataka nitoe mfano kutoka maisha ya kila siku. Kama vile hakuna mtu aezayel kutangua au kuongeza kitu katika agano la mtu ambalo limekwisha kuthibitishwa, vivyo hivyo kwa hali kama hii. **16** Ahadi zilinenwa kwa Abrahamu na kwa mzao wake. Maandiko hayasemi “kwa wazo,” likimaanisha watu wengi, bali “kwa mzao wako,” yaani mtu mmoja, ndiye Kristo. **17** Ninachotaka kusema ni kwamba, sheria, ambayo ilitolewa miaka 430 baadaye, haitangu Agano lilitlohitishwa na Mungu ili kuibatilisha ahadi ile. **18** Kwa maana kama urithi hupatikana kwa sheria, basi hautegemei tena ahadi, lakini Mungu kwa neema yake alimpa

Abrahamu urithi kwa njia ya ahadi. **19** Kwa nini basi iwepo sheria? Sheria iliwekwa kwa sababu ya makosa mpaka atakapokuja yule Mzao wa Abrahamu, ambaye alitajwa katika ile ahadi. Sheria ilihamriwa na malaika kwa mkono wa mpatanishi. **20** Basi mpatanishi huhusisha zaidi ya upande mmoja, lakini Mungu ni mmoja. **21** Je basi, sheria inapingana na ahadi za Mungu? La hasha! Kwa maana kama sheria iliyotolewa ingeweza kuwapa watu uzima, basi haki ingepatikana kwa njia ya sheria. **22** Lakini Maandiko yamefanya vitu vyote vifungwe chini ya nguvu ya dhambi, ili yale yaliyoahidiwa kwa njia ya imani katika Yesu Kristo yapate kupewa wale wanaoamini. **23** Kabla imani hii hajaja tulikuwa tumewekwa chini ya sheria, tumefungwa mpaka ile imani ifunuliwe. **24** Hivyo, sheria ilikuwa kiongozi kutufikisha kwa Kristo, ili tupate kuhesabiwa haki kwa imani. **25** Lakini sasa kwa kuwa ile imani imekuja, hatusimawi tena na sheria. **26** Kwa maana ninyi nyote mmekuwa watoto wa Mungu katika Kristo Yesu kwa njia ya imani. **27** Kwa maana wote mliobatizwa ndani ya Kristo, mmemvaa Kristo. **28** Wala hakuna tena Myahudi au Myunani, mtumwa au mtu huru, mwanaume wala mwanamke, maana nyote mmekuwa wamoja ndani ya Kristo Yesu. **29** Nanyi mkiwa ni mali ya Kristo, basi ninyi ni wa uzao wa Abrahamu na warithi sawasawa na ile ahadi.

4 Lile nisemalo ni kwamba wakati wote mrithi bado ni mtoto, hana tofauti na mtumwa, ingawa ndiye mmiliki wa mali yote. **2** Yeye huwa yuko chini ya uangalizi wa walezi na wadhamini mpaka ufike wakati uliowekwa na baba yake. **3** Vivyo hivyo na sisi, tulipokuwa bado watoto wadogo, tulikuwa utumwani chini ya taratibu za kawaida za ulimwengu. **4** Lakini ulipowadia utimilifu wa wakati, Mungu alimtuma Mwanawae, ambaye alizaliwa na mwanamke, akazaliwa chini ya sheria, **5** kusudi awakomboe wale waliokuwa chini ya sheria, ili tupate kupokea zile haki kamili za kufanya watoto wa Mungu. **6** Kwa sababu ninyi ni watoto wa Mungu, Mungu amemtuma Roho wa Mwanawae miyoni mwetu, anayelia, “Abba, Baba.” **7** Kwa hiyo, wewe si mtumwa tena, bali ni mtoto, kwa kuwa wewe ni mtoto, Mungu amekufanya wewe pia kuwa mrithi kwa kuitia Kristo. **8** Zamani, mlipokwa hammjui Mungu, mlikuwa watumwa wa viumbe ambavyo kwa asili si Mungu. **9** Lakini sasa kwa kuwa mmemjua Mungu, au zaidi mmejulikana na Mungu, inakuwaje mnareja tena katika zile kanuni za kwanza zenye udhaifu na upungufu? Mnataka ziwafanye tena watumwa? **10** Mnaadhimisha siku maalum, miezi, nyakati na miaka! **11** Nina hofu juu yenu, kwamba kazi niliyofanya kwa ajili yenu inaweza kuwa nimejitaabisha bure. **12** Ndugu zangu, nawasihi mwe kama mimi, kwa sababu mimi nimekuwa kama ninyi. Hamkunitendea jambo lolote baya. **13** Ninyi mwajua kwamba ni kwa ajili ya udhaifu wangu niliwhaburia Injili. **14** Ingawa hali yangu iliwaita majoribuni, hamkunidharau wala kunidhihaki, bali mlinikaribisha

kama malaika wa Mungu, kama vile Kristo Yesu. **15** upendo. **7** Mlikuwa mkipiga mbio vizuri. Ni nani ile hali ya furaha mliyokuwa nayo imekwenda wapi? aliywazuia msitii kweli? **8** Ushawishi wa namna hiyo Naweza kushuhudia kwamba, kama ingeweze kana mngeng'oa macho yenu na kunipa mimi. **16** Je, sasa nimekuwa adui yenu kwa kuwaambia kweli? **17** Hao wana shauku ya kuwapata lakini si kwa kusudi zuri. Wanachotaka ni kuwatenga mbali nasi, ili ninyi mpate **11** Lakini ndugu zangu, kama mimi bado ninahubiri kuwaonea wao shauku. **18** Ni vizuri wakati wote kuhusu kutahiriwa, kwa nini bado ninateswa? Katika kuwa na shauku kwa ajili ya kusudi zuri, si wakati **12** nikiwa pamoja nanyi tu. **19** Watoto wangu wapendwa, Laiti hao wanaowavuruga wangejihasi wao wenyewel ambaa kwa mara nyine ninawaonea utungu, **13** Ndugu zangu, ninyi mliitwa ili mwe huru, hivyo ninatamani kwamba Kristo aumbike ndani yenu. **20** Natamani kama ningekuwa pamoja nanyi sasa, pengine ningebadilisha sauti yangu. Kwa maana nina wasiwas i kwa ajili yenu. **21** Niambieni, ninyi mnaotaka kuwa chini ya sheria, je, hamjui sheria inavyosema? **22** Kwa maana sheheria yote hukamilika katika amri moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako." **14** Kwa maana sheheria yote hukamilika katika amri moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako." **15** Kwa maana sheheria yote hukamilika katika amri moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako." **16** Kwa hiyo nasema, enendeni kwa Kwa maana sheheria yote hukamilika katika amri moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako." **17** Kwa maana sheheria yote hukamilika katika amri moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako." **18** Kwa maana sheheria yote hukamilika katika amri moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako." **19** Basi hao wanawake wawili ni mfano wa maagano mawili: **20** Kuabudu sanamu, uchawi, uadui, Agano la kwanza, ni lile lilifanyika katika Mlima Sinai, lizaalo watoto wa utumwa. Hili ndilo huyo Hagari. **21** Husuda, ulevi, ulafi na mambo mengine yanayofanana na ulioko Arabuni, na unafanana na Yerusalem ya sasa ambayo iko utumwani pamoja na watoto wake. **22** Lakini tunda la mama yetu. **23** Kwa maana sheheria yote hukamilika katika amri moja: "Mpende jirani yako kama nafsi yako." **24** Wote walio wa Kristo Yesu wameusulubisha mwili na shauku zake pamoja na tamaa zake. **25** Kwa kuwa tunaishi kwa Roho, basi, tuenende kwa Roho. **26** Tusijisifu bure, tukichokozana na kuoneana wivu.

5 Kristo alitupa uhuru, akataka tubaki huru. Hivyo simameni imara wala msikubali tena kulemewa na kongwa la utumwa. **2** Sikiliseni! Mimi, Paulo, nawaambieni kwamba kama mikubali kutahiriwa, basi Kristo hatawafaidia chochote. **3** Namshuhudia tena kila mitu anayekubali kutahiriwa kwamba inampasa kushika sheria yote. **4** Ninyi mnaotafuta kuhesabiwa haki kwa njia ya sheria mmetengwa na Kristo, mko mbali na neema ya Mungu. **5** Kwa maana, kwa njia ya Roho kwa imani, tunangojea kwa shauku tumaini la haki. **6** Kwa maana ndani ya Kristo Yesu, kutahiriwa au kutokutahiriwa hakuleti tofauti, bali lililo muhimu ni imani itendayo kazi kwa njia ya

wote mema, hasa wale wa jamaa ya waaminio. **11** Angalieni herufi kubwa nitumiazo ninapowaandikia kwa mkono wangu mwenyewe! **12** Wale wanaotaka kuonekana wazuri kwa mambo ya mwili wanataka wawalazimishe kutahiriwa. Sababu pekee ya kufanya hivyo ni kuepuka kuteswa kwa ajili ya msalaba wa Kristo. **13** Hata wale waliotahiriwa wenyewe hawaitii sheria, lakini wanataka ninyi mtahiriwe ili wapate kujivuna kwa habari ya miili yenu. **14** Mungu apishie mbali nisije nikajivunia kitu chochote isipokuwa msalaba wa Bwana wetu Yesu Kristo, ambaye kwa yeye ulimwengu umesulubiwa kwangu, nami niemesulubiwa kwa ulimwengu. **15** Kwa maana katika Kristo Yesu, kutahiriwa au kutokutahiriwa si kitu, bali kule kuwa kiumbe kipyaa ni kila kitu! **16** Amani na rehema viwe na wote wanaofuata kanuni hii, na juu ya Israeli wa Mungu. **17** Hatimaye, tangu sasa mtu yeoyote asinitaabishie, kwa maana nachukua katika mwili wangu chapa zake Yesu. **18** Ndugu zangu, neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe pamoja na roho zenu. Amen.

Waefeso

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu, kwa mapenzi ya Mungu: Kwa watakatifu walio Efeso, walio waaminifu katika Kristo Yesu: **2** Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi. **3** Ahimidiwe Mungu na Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo, aliyetubariki sisi kwa baraka zote za rohoni, katika ulimwengu wa roho ndani ya Kristo. **4** Kwa maana alituchagua katika yeye kabla ya kuumbwa ulimwengu ili tuwe watakatifu na bila lawama mbele zake. Kwa upendo **5** alitangulia kutuchagua tuwe wanawe kwa njia ya Yesu Kristo kwa furaha yake na mapenzi yake mwenyewe. **6** Kwa hiyo tunamsifu Mungu kwa huruma zake kuu alizotumimina sisi katika Mwanawе Mpendwa. **7** Ndani yake tunao ukombozi kwa njia ya damu yake, yaani, msamaha wa dhambi, sawasawa na wingi wa neema yake **8** aliyotumiiminia kwa wingi, kwa hekima yote na maarifa yote. **9** Naye alitujulisha siri ya mapenzi yake sawasawa na uradhi wa mapenzi yake, ambayo alikusudia katika Kristo, **10** ili yapate kutimizwa wakati mkmamilifi utakapowadia, yaani, kuvitia vitu vyote vya mbinguni na vya duniani pamoja, chini ya kiongozi mmoja, ndiye Kristo. **11** Katika Kristo sisi nasi tumepata urithi, tukisha kuchaguliwa sawasawa na kusudi la Mungu, yeye ambaye hufanya mambo yote kulingana na kusudi la mapenzi yake, **12** ili kwamba, sisi tuliokuwa wa kwanza kuweka tumaini katika Kristo, tupate kuishi kwa sifa ya utukufu wake. **13** Ninyi pia mliingia ndani ya Kristo mliposikia Neno la kweli, Injili ya wokovu wenu. Mkiisha kuamini, ndani yake mlimitiwa muhuri, yaani, Roho Mtakatifu mliyahidiwa, **14** yeye ambaye ni amana yetu akituhakikishia urithi wetu hadi ukombozi wa wale walio milki ya Mungu kwa sifa ya utukufu wake. **15** Kwa sababu hii, tangu niliposikia juu ya imani yenu katika Bwana Yesu na upendo wenu kwa watakatifu wote, **16** sijaacha kumshukuru Mungu kwa ajili yenu, nikiwakumbuka katika maombi yangu. **17** Nazidi kumwomba Mungu wa Bwana wetu Yesu Kristo, Baba wa utukufu, awajalieni ninyi roho ya hekima na ya ufuno, ili mpate kumjua zaidi. **18** Ninaomba pia kwamba macho ya miyo yenu yatiwe nuru ili mpate kujua tumaini milioitiwa, utajiri wa urithi wa utukufu wake kwa watakatifu **19** na uweza wake mkuu usiolinganishwa kwa ajili yetu sisi tuaminio. Uweza huo unaofanya kazi ndani yetu, ni sawa na ile nguvu kuu mno **20** aliyoitumia katika Kristo alipomfufua kutoka kwa wafu, na akamketisha mkono wake wa kuume huko mbinguni, **21** juu sana kuliko falme zote na mamlaki, enzi na milki, na juu ya kila jina litajwalo, si katika ulimwengu huu tu, bali katika ule ujao pia. (**aiōn g165**) **22** Naye Mungu ameweka vitu vyote viwe chini ya miguu yake na amemfanya yeye awe kichwa cha vitu vyote kwa ajili

ya Kanisa, **23** ambalo ndilo mwili wake, ukamilifu wake yeye aliye yote katika yote.

2 Kwa habari zenu, mlikuwa wafu katika makosa na dhambi zenu, **2** ambazo mlizitenda mlipofuatisha namna ya ulimwengu huu na za yule mtawala wa ufalme wa anga, yule roho atendaye kazi sasa ndani ya wale wasiotii. (**aion g165**) **3** Sisi sote pia tuliishi katikati yao hapo zamani, tukitimiza tamaa za asili yetu ya dhambi na kufuata tamaa zake na mawazo yake. Nasi kwa asili tulikuwa wana wa ghadhabu, kama mtu mwininge yejote. **4** Lakini Mungu kwa upendo wake mwiningi kwetu sisi, ambaye ni mwiningi wa rehema, **5** hata tulipokuwa wafu kwa ajili ya makosa yetu, alitufanya tuwe hai pamoja na Kristo Yesu, yaani, mmeokolewa kwa neema. **6** Mungu alitufufua pamoja na Kristo na kutuketisha pamoja naye katika ulimwengu wa roho katika Kristo Yesu, **7** ili katika ule ulimwengu ujao apate kuonyesha wingi wa neema yake isiyopimika, iliyodhiihirishwa kwetu kwa wema wake ndani ya Kristo Yesu. (**aion g165**) **8** Kwa maana mmeokolewa kwa neema, kwa njia ya imani, wala si kwa matendo yenu mema. Hii ni zawadi kutoka kwa Mungu, **9** si kwa matendo, ili mtu yejote asije akajisifu. **10** Kwa maana sisi ni kazi ya mikono ya Mungu, tulibumbwa katika Kristo Yesu, ili tupate kutenda matendo mema, ambayo Mungu alitangulia kuyaandaa tupate kuishi katika hayo. **11** Kwa hiyo kumbukeni kwamba ninyi ambao hapo awali mlikuwa watu wa Mataifa kwa kuzaliwa na kuitwa “wasiotahiriwa” na wale wanaoijiita “waliotahiriwa” (yaani tohara ifanyikayo katika mwili kwa mikono ya wanadamu), **12** kumbukeni kwamba wakati ule mlikuwa mbali na Kristo, mkiwa mmetengwa kutoka jumuiya ya Israeli, na mkiwa wagani katika yale maagano ya ahadi, nanyi mkiwa hamna tumaini wala Mungu duniani. **13** Lakini sasa katika Kristo Yesu, ninyi ambao hapo kwanza mlikuwa mbali na Mungu, sasa mmeletwa karibu kwa njia ya damu ya Kristo. **14** Kwa maana yeje mwenyewe ndiye amani yetu, aliyetufanya sisi tuliokuwa wawili, yaani, Wayahudi na watu wa Mataifa, tuwe wamoja kwa kuvunja kizuizi na kubomoa ule ukuta wa uadui uliokuwa kati yetu, **15** kwa kuibatilisha ile sheria pamoja na amri zake na maagizo yake alipoutoo mwili wake, ili apate kufanya ndani yake mtu mmoja mpya badala ya hao wawili, hivyo akifanya amani, **16** naye katika mwili huu mmoja awapatanishie wote wawili na Mungu kupitia msalaba, ili kwa huo msalaba kaangamiza uadui wao. **17** Alikuja na kuhubiri amani kwenu ninyi mliokuwa mbali na pia akahubiri amani kwao waliokuwa karibu. **18** Kwa maana kwa kupitia kwake, sisi sote tunaweza kumkaribia Baba katika Roho mmoja. **19** Hivyo basi, ninyi sasa si wagani tena wala wapitaji, bali mmekuwa wenyeji pamoja na watakatifu na pia jamaa wa nyumbani mwake Mungu. **20** Mmejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii, naye Kristo Yesu mwenyewe

ndiye jiwe kuu la pembedi. **21** Ndani yake jengo lote limeshikamanishwa pamoja na kusimamishwa ili kuwa Hekalu takatifu katika Bwana. **22** Katika yehe ninyi nanyi mnajengwa pamoja ili mpate kuwa makao ambayo Mungu anaishi ndani yake kwa njia ya Roho wake.

3 Kwa sababu hii, mimi Paulo, mfungwa wa Kristo

Yesu kwa ajili yenu ninyi watu wa Mataifa: **2** Kwa hakika mmeekwisha kusikia kuhusu ile huduma ya neema ya Mungu niliyopewa kwa ajili yenu, **3** yaani, ile siri iliodhahirishwa kwangu kwa njia ya ufuno, kama niliviotangulia kuandika kwa kifupi. **4** Kwa kusoma haya, basi mtawea kuelewa ufahamu wangu katika siri ya Kristo. **5** Siri hii haikudhahirishwa kwa wanadamu katika vizazi vingine kama vile sasa ilivyodhahirishwa na Roho kwa mitume na manabii watakatifu wa Mungu. **6** Siri hii ni kwamba, kwa njia ya Injili, watu wa Mataifa ni warithi pamoja na Israeli, viungo vya mwili mmoja na washiriki pamoja wa ahadi katika Kristo Yesu. **7** Nimekuwa mtumishi wa Injili hii kwa kipawa cha neema ya Mungu niliyopewa kwa nguvu yake itendayo kazi. **8** Ingawa mimi ni mdogo kuliko aliye mdogo kabisa mionganii mwa watakatifu wote, nilipewa neema hii: ili niwahubirie watu wa Mataifa kuhusu utajiri usiopimika ulio ndani ya Kristo, **9** na kuweka wazi kwa kila mtu siri hii iliyokuwa imefichwa tangu zamani katika Mungu, aliyeumba vitu vyote. (**aiōn g165**) **10** Ili sasa kwa njia ya Kanisa, hekima yote ya Mungu ipate kujulikana kwa watawala na wenye mamlaka katika ulimwengu wa roho, **11** sawasawa na kusudi lake la milele katika Kristo Yesu Bwana wetu. (**aiōn g165**) **12** Ndani yake na kwa njia ya imani katika yehe twaweza kumkaribia Mungu kwa uhuru na kwa ujasiri. **13** Kwa hiyo, nawaomba msikate tamaa kwa sababu ya mateso yangu kwa ajili yenu, hayo ni utukufu wenu. **14** Kwa sababu hii nampigia Baba magoti, **15** ambaye ubaba wote wa kila jamaa za mbinguni na za duniani unatokana naye. **16** Namwomba Mungu awaimariske kwa kuwatia nguvu miyo yenu kwa njia ya Roho wake kwa kadiri ya utajiri wa utukufu wake, **17** ili kwamba, Kristo apate kukaa miyoni mwenu kwa njia ya imani. Nami ninaomba kwamba ninyi mkiwa wenye mizizi tena imara katika msingi wa upendo, **18** mwe na uwezo wa kufahamu pamoja na watakatifu wote jinsi ulivyo upana, urefu, kimo na kina upendo wa Kristo, **19** na kujua upendo huu unaopita fahamu, ili mpate kujazwa na kufikia kipimo cha ukamilifu wote wa Mungu. **20** Basi kwa yehe awezaye kutenda mambo ya ajabu yasiyopimika kuliko yote tuyaoombayo au tuyawazayo, kwa kadiri ya uweza wake ule utendao kazi ndani yetu, **21** yehe atukuzwe katika kanisa na katika Kristo Yesu kwa vizazi vyote, milele na milele. Amen. (**aiōn g165**)

4 Basi, mimi niliye mfungwa wa Bwana, nawasihi mwenende kama inavyostahili wito wenu mlitoitiwa. **2** Kwa unyenyekevu wote na upole, mkiwa

wavumilivu, mkichukuliana kwa upendo. **3** Jitahidini kudumisha umaja wa Roho katika kifungo cha amani. **4** Kuna mwili mmoja na Roho mmoja, kama vile mlivyoitwa katika tumaini moja. **5** Tena kuna Bwana mmoja, imani moja, ubatizo mmoja, **6** Mungu mmoja ambaye ni Baba wa wote, aliye juu ya yote, katika yote na ndani ya yote. **7** Lakini kila mmoja wetu amepewa neema kwa kadiri ya kipimo cha kipawa cha Kristo. **8** Kwa hiyo husema: "Alipopaa juu zaidi, aliteka mateka, akawapa wanadamu vipawa." **9** (Asemapo "alipaajuu," maana yake nini isipokuwa ni kusema pia kwamba Kristo alishuka pande za chini sana za dunia? **10** Yeye aliyeshuka ndiye alipaajuu zaidi kupita mbingu zote, ili apate kuujaza ulimwengu wote.) **11** Ndiye aliweka wengine kuwa mitume, wengine kuwa manabii, wengine kuwa wainjilisti, wengine kuwa wachungaji na walimu, **12** kwa kusudi la kuwakamilisha watakatifu kwa ajili ya kazi za hudumu, ili kwamba mwili wa Kristo upate kujengwa **13** mpaka sote tutakapoufikia umaja katika imani na katika kumjua sana Mwana wa Mungu na kuwa watu wazima kwa kufikia kimo cha ukamilifu wa Kristo. **14** Ili tusiwe tena watoto wachanga, tukitupwatupwa huku na huku na kuchukuliwa na kila upepo wa mafundisho kwa hila za watu, kwa ujanja, kwa kufuata njia zao za udanganyifu. **15** Badala yake, tukiambiana kweli kwa upendo, katika mambo yote tukue, hata tumfikie yehe aliye kichwa, yaani, Kristo. **16** Kutoka kwake, mwili wote ukiwa umeungamanishwa na kushikamanishwa pamoja kwa msaada wa kila kiungo, hukua na kujijenga wenye katika upendo, wakati kila kiungo kinafanya kazi yake. **17** Hivyo nawaambia hivi, nami nasisitiza katika Bwana kwamba, msiishi tena kama watu wa Mataifa waishivyo, katika ubatili wa mawazo yao. **18** Watu hao akili zao zimetewa giza na wametengwa mbali na uzima wa Mungu kwa sababu ya ujinga wao kutokana na ugumu wa miyo yao. **19** Wakiisha kufa ganzi, wamejtia katika mambo ya ufisadi na kupendelea kila aina ya uchafu, wakiendelea kutamani zaidi. **20** Lakini ninyi, hivyo sivyo mlivyojifunza Kristo. **21** Kama hivyo ndivyo ilivyo, ninyi mmempsikia, tena mmefundishwa naye, vile kweli ilivyo katika Yesu. **22** Mlifundishwa kuuvua mwenendo wenu wa zamani, utu wenu wa kale, ulioharibiwa na tamaa zake za udanganyifu, **23** ili mfanyakie upya roho na nia zenu, **24** mkajivike utu mpya, ulioumbwa sawasawa na mfano wa Mungu katika haki yote na utakatifu. **25** Kwa hiyo kila mmoja wenu avue uongo na kuambiana kweli mtu na jirani yake, kwa maana sisi sote tu viungo vya mwili mmoja. **26** Mlikasirika, msitende dhambi, wala jua lisichwe mkiwa bado mmekasirika, **27** wala msimpe ibilisi nafasi. **28** Yeye ambaye amekuwa akiiba, asiibie tena, lakini lazima ajishughulishe, afanye kitu kifaacho kwa mikono yake mwenyewe, ili awe na kitu cha kuwagawia wahitaji. **29** Maneno mabaya yasitoke vinywani mwenu, bali yale yafaayo kwa ajili ya kuwajenga wengine kulingana na mahitaji yao, ili

yawafae wale wasikiao. **30** Wala msimhuzunishe Roho Mtakatifu wa Mungu, ambaye kwake mltiwa muhuri kwa ajili ya siku ya ukombozi. **31** Ondoeni kabisa uchungu, ghadhabu, hasira, makelele na masingizio pamoja na kila aina ya uovu. **32** Kuweni wafadhilini wenyewe kuhurumiana ninyi kwa ninyi, mkisameheana, kama vile naye Mungu katika Kristo aliviyowasamehe ninyi.

5 Kwa hiyo, mfuateni Mungu kama watoto wapendwao, **2** mkiishi maisha ya upendo, kama vile Kristo aliviyotupenda sisi akajitao kwa ajili yetu kuwa sadaka yenye harufu nzuri na dhabihu kwa Mungu. **3** Lakini uasherati, usitajwe mimongoni mwenu, wala uchafu wa aina yoyote, wala tamaa, kwa sababu mambo haya hayastahili mimongoni mwa watakatifu. **4** Wala pasiwepo mazungumzo machafu ya aibu, au maneno ya upuzi au mzaha, ambayo hayafai, badala yake mshukuruni Mungu. **5** Kwa habari ya mambo haya mjue hakika kwamba: Msherati, wala mtu mwovu, wala mwenye tamaa mbaya, mtu kama huyo ni mwabudu sanamu, kamwe hataaurithi Ufalmi wa Kristo na wa Mungu. **6** Mtu yejote na asiwadanganye kwa maneno matupu, kwa kuwa hasira ya Mungu huwaka kwa sababu ya mambo kama haya juu ya wale wasiomtii. **7** Kwa hiyo, msishirikiane nao. **8** Kwa maana zamani ninyi mlikuwa giza, lakini sasa ninyi ni nuru katika Bwana. Enendeni kama watoto wa nuru **9** (kwa kuwa tunda la nuru hupatikana katika wema wote, haki na kweli), **10** nanyi tafuteni yale yanayompendeza Bwana. **11** Msishiriki matendo ya giza yasiyofaa, bali yaifichueni. **12** Kwa maana ni aibu hata kutaja mambo yale ambayo wasioti wanayafanya sirini. **13** Lakini kila kitu kilichokewka nuruni, huonekana, **14** kwa kuwa nuru ndiyo hufanya kila kitu kionekane. Hii ndiyo sababu imesemekana: "Amka, wewe uliyelala, ufufuke kutoka kwa wafu, naye Kristo atakuangazia." **15** Kwa hiyo angalieni sana jinsi mnayyoenenda, si kama watu wasio na hekima, bali kama wenyewe hekima, **16** mkiukomboa wakati, kwa sababu nyakati hizi ni za uovu. **17** Kwa hiyo msiwe wajinga, bali mpate kujua nini mapenzi ya Bwana. **18** Pia msilewe kwa mvinyo, ambamo ndani yake mina upotovu, bali njazwe Roho. **19** Msememezani ninyi kwa ninyi kwa zaburi, nyimbo na tenzi za rohoni, mkimwimbia na kumsifu Bwana miyonyi mwenu, **20** siku zote mkimshukuru Mungu Baba kwa kila jambo katika Jina la Bwana wetu Yesu Kristo. **21** Nyenyekeaneni ninyi kwa ninyi kwa heshima kwa ajili ya Kristo. **22** Ninyi wake, watiini waume zenu kama kumttii Bwana. **23** Kwa maana mume ni kichwa cha mkewe kama vile Kristo alivyo kichwa cha Kanisa, ambalo ni mwili wake, naye Kristo ni Mwokozi wake. **24** Basi, kama vile Kanisa linavyomtii Kristo, vivyo hivyo na wake nao imewapasa kuwatii waume zao kwa kila jambo. **25** Ninyi waume, wapendeni wake zenu, kama vile Kristo alivyolipenda Kanisa akajitao kwa ajili yake **26** kusudi alifanye takatifu, akilitakasa

kwa kuliosha kwa maji katika Neno lake, **27** apate kujilettea Kanisa tukufu lisilo na doa wala kunyanzi au waa lolote, bali takatifu na lisilo na hatia. **28** Vivyo hivyo imewapasa waume kuwapenda wake zao kama miili yao wenyewe. Ampendaye mkewe hijipenda mwenyewe. **29** Hakuna mtu anayechukia mwili wake mwenyewe, bali huulisha na kuutunza vizuri, kama Kristo anavyolitunza Kanisa lake. **30** Sisi tu viungo nya mwili wake. **31** "Kwa sababu hii, mwanaume atamwacha baba yake na mama yake, naye ataambatana na mkewe, na hao wawili watakuwa mwili mmoja." **32** Siri hii ni kubwa, bali mimi nanena kuhusu Kristo na Kanisa. **33** Hata hivyo, kila mmoja wenu ampende mkewe kama anavyoipenda nafsi yake mwenyewe, naye mke lazima amheshimu mumewe.

6 Enyi watoto, watiini wazazi wenu katika Bwana, kwa kuwa hili ni jema. **2** "Waheshimu baba yako na mama yako," hii ndio amri ya kwanza yenye ahadi, **3** "upate baraka na uishi siku nyingi duniani." **4** Ninyi akina baba, msiwachokoze watoto wenu, bali waleeni kwa nidhamu na mafundisho ya Bwana. **5** Ninyi watumwa, watiini hao walio mabwana zenu hapa duniani kwa heshima na kwa kutetemeka na kwa moyo mmoja, kama vile mnayvomtii Kristo. **6** Watiini, si tu wakati wakiwaona ili mpate upendeleo wao, bali mtumike kama watumwa wa Kristo, mkifanya mapenzi ya Mungu kwa moyo. **7** Tumikeni kwa moyo wote, kama vile mnamtumikia Bwana na si wanadamu. **8** Mkijua kwamba Bwana atampa kila mtu thawabu kwa lolote jema alilotenda, kama yeje ni mtumwa au ni mtu huru. **9** Nanyi mabwana, watendeeni watumwa wenu kwa jinsi iyo hiyo. Msiwatishe, kwa kuwa mnajua ya kwamba yeje aliye Bwana wenu na Bwana wao yuko mbinguni, naye hana upendeleo. **10** Hatimaye, mzidi kuwa hodari katika Bwana na katika uwesa wa nguvu zake. **11** Vaeni silaha zote za Mungu ili kwamba mweze kuzipinga hila za ibilisi. **12** Kwa maana kushindana kwetu si juu ya nyama na damu, bali dhidi ya falme, mamlaka, dhidi ya wakuu wa giza na majeshi ya pepo wabaya katika ulimwengu wa roho. (aiōn g165) **13** Kwa hiyo vaeni silaha zote za Mungu ili mweze kushindana siku ya uovu itakapokuja nanyi mkiisha kufanya yote, simameni imara. **14** Kwa hiyo simameni imara mkiwa mmejfifunga kweli kiunoni na kuvaav dirii ya haki kifuanii, **15** nayo miguu yenu ifungiwe utayari tuupatao kwa Injili ya amani. **16** Zaidi ya haya yote, twaeni ngao ya imani, ambayo kwa hiyo mtawea kuizima mishale yote yenye moto ya yule mwovu. **17** Vaeni chapeo ya wokovu na mchukue upanga wa Roho, amba ni Neno la Mungu. **18** Mkiomba kwa Roho siku zote katika sala zote na maombi, mkikesha kila wakati mkiwaombea watakatifu wote. **19** Niombeeni na mimi pia, ili kila nifunguapo kinywa changu, nipewe maneno ya kusema, niweze kutangaza siri ya Injili kwa ujasiri, **20** ambayo mimi ni balozi wake katika vifungo. Ombeni ili nipate kuhubiri kwa ujasiri kama

inipasavyo. **21** Tikiko, aliye ndugu mpendwa na mtumishi mwaminifu katika Bwana, atawaambia kila kitu, ili pia mpate kujua hali yangu na kile ninachofanya sasa. **22** Ninamtuma kwenu kwa ajili ya kusudi hili hasa, ili mpate kujua hali yetu, na awatie moyo. **23** Amani iwe kwa ndugu, na pendo pamoja na imani kutoka kwa Mungu Baba na Bwana Yesu Kristo. **24** Neema iwe na wote wampendao Bwana wetu Yesu Kristo kwa upendo wa dhati. Amen.

Wafilipi

1 Waraka wa Paulo na Timotheo, watumishi wa Kristo Yesu: Kwa watakatifu wote katika Kristo Yesu walioko Filipi, pamoja na waangalizi na mashemasi: **2** Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi. **3** Ninamshukuru Mungu wangu kila niwakumbukapo ninyi. **4** Katika maombi yangu yote daima nimekuwa nikiwaombea ninyi nyote kwa furaha, **5** kwa sababu ya kushiriki kwenu katika kueneza Injili, tangu siku ya kwanza hadi leo. **6** Nina hakika kwamba ye ye aliyeianza kazi njema miyoni mwenu, ataiendelea na kuikamilisha hata siku ya Kristo Yesu. **7** Ni haki na ni wajibu wangu kufikiri hivi juu yenu nyote, kwa sababu ninyi mko moyoni mwangu. Ikiwa nimefungwa au nikiwa ninaitetea na kuithibitisha Injili, ninyi nyote mnashiriki neema ya Mungu pamoja nami. **8** Mungu ni shahidi wangu jinsi ninavyowaonea shauku ninyi nyote kwa huruma ya Kristo Yesu. **9** Haya ndiyo maombi yangu: kwamba upendo wenu uongezeka zaidi na zaidi katika maarifa na ufahamu wote, **10** ili mpate kutambua yale yaliyo mema, mkaue safi, wasio na hatia hadi siku ya Kristo, **11** mkiwa mmejawa na matunda ya haki yapatikanayo kwa njia ya Yesu Kristo, kwa utukufu na sifa za Mungu. **12** Basi, ndugu zangu, nataka mjue kwamba mambo yale yaliyonipata kwa kweli yamesaidia sana kueneza Injili. **13** Matokeo yake ni kwamba imejulikana wazi kwa walinzi wote wa jumba la kifalme na kwa wengine wote kuwa nimefungwa kwa ajili ya Kristo. **14** Kwa sababu ya vifungo vyangu, ndugu wengi katika Bwana wametiwa moyo kuhubiri neno la Mungu kwa ujasiri zaidi na bila woga. **15** Ni kweli kwamba wengine wanamhubiri Kristo kutoekana na wivu na kwa kutaka kushindana, lakini wengine wanamhubiri Kristo kwa nia njema. **16** Hawa wa mwisho wanamhubiri Kristo kwa moyo wa upendo, wakifahamu kwamba nimo humu gerezani kwa ajili ya kuitetea Injili. **17** Hao wa kwanza wanamtangaza Kristo kutoekana na tamaa zao wenywewe wala si kwa moyo mweupe, bali wanakusudia kuongeza mateso yangu katika huku kufungwa kwangu. **18** Lakini inadhuru nini? Jambo la muhimu ni kwamba kwa kila njia, ikiwa ni kwa nia mbaya au njema, Kristo anahubiriwa. Nami kwa ajili ya jambo hilo ninafurahi. Naam, nami nitaendelea kufurahi, **19** kwa maana ninajua kwamba kwa maombi yenu na kwa msaada unaotolewa na Roho wa Yesu Kristo, yale yaliyonipata mimi yatageuka kuwa wokovu wangu. **20** Ninatarajia kwa shauku kubwa na kutumaini kwamba sitaaibika kwa njia yoyote, bali nitakuwa na ujasiri wa kutosha ili sasa kama wakati mwингine wowote, Kristo atukuzwe katika mwili wangu, ikiwa ni kwa kuishi au kwa kufa. **21** Kwa maana kwangu mimi, kuishi ni Kristo, na kufa ni faida. **22** Kama nitaendelea kuishi katika mwili, kwangu hili ni kwa ajili ya matunda ya kazi. Lakini

sijui nichague lipi? Mimi sijui! **23** Ninavutwa kati ya mambo mawili: Ninatamani kuondoka nikakae pamoa na Kristo, jambo hilo ni bora zaidi. **24** Lakini kwa sababu yenu ni muhimu zaidi mimi nikiendelea kuishi katika mwili. **25** Kwa kuwa nina matumaini haya, ninajua kwamba nitaendelea kuwepo na kuwa pamoa nanyi nyote, ili mpate kukua na kuwa na furaha katika imani. **26** Ili kwamba furaha yenu iwe nyangi katika Kristo Yesu kwa ajili yangu kwa kule kuja kwangu kwenu tena. **27** Lakini lolote litakalotukia, mwenende kama ipasavyo Injili ya Kristo, ili kwamba nikija na kuwaona au ikiwa sipo, nipate kusikia haya juu yenu: Kuwa mnasimama imara katika roho moja, mkiishindania imani ya Injili kwa umoja, **28** wala msitsihwe na wale wanaowapinga. Hii ni ishara kwa kwa wataangamia, lakini ninyi mtaokolewa, na hii ni kazi ya Mungu. **29** Kwa maana mmpewa kwa ajili ya Kristo, si kumwamini tu, bali pia kutesewa kwa ajili yake, **30** kwa kuwa mnashiriki mashindano yale yale mliyoyaona nikiwa nayo na ambayo hata sasa mnasikia kuwa bado ninayo.

2 Kama kukiwa na jambo lolote la kutia moyo katika kuunganishwa na Kristo, kukiwa faraja yoyote katika upendo wake, kukiwa na ushirika wowote na Roho, kukiwa na wema wowote na huruma, **2** basi ikamilisheni furaha yangu kwa kuwa na nia moja, mkiwa na upendo huo moja, mkiwa wa roho na kusudi moja. **3** Msitende jambo lolote kwa nia ya kujitokuza wala kujivuna, bali kwa unyenyekevu kila mtu amhesabu mwingga bora kuliko nafsi yake. **4** Kila mmoja wenu asiangalie faida yake mwenywewe tu, bali pia ajishughulishe kwa faida ya wengine. **5** Kuweni na nia ile ile aliyo kuwa nayo Kristo Yesu: **6** Yeye, ingawa alikuwa na asili ya Mungu hasa, hakuona kule kuwa sawa na Mungu kuwa kitu cha kushikilia, **7** bali alijifanya si kitu, akachukua hali hasa na mtumwa, naye akazaliwa katika umbo la mwanadamu. **8** Naye akiwa na umbo la mwanadamu, alijinyenyekeza, akatii hata mauti: naam, mauti ya msalaba! **9** Kwa hiyo, Mungu alimtukuza juu sana, na kumpa Jina lililo kuu kuliko kila jina, **10** ili kwa Jina la Yesu, kila goti lipigwe, la vitu vya mbinguni, na vya duniani, na vya chini ya nchi, **11** na kila ulimi ukiri ya kwamba Yesu Kristo ni Bwana, kwa utukufu wa Mungu Baba. **12** Kwa hiyo, wapenzi wangu, kama vile ambavyo mmekuwa mkitii siku zote, si tu wakati nikiwa pamoja nanyi, bali sasa zaidi sana nisipokuwepo, utimizeni wokovu wenu kwa kuogopa na kutetemeka, **13** kwa maana Mungu ndiye atendaye kazi ndani yenu, kutaka kwenu na kutenda kwenu kwa kulitimiza kusudi lake jema. **14** Fanyeni mambo yote bila kunung'unika wala kushindana, **15** ili msiwe na lawama wala hatia, bali mwe wana wa Mungu wasio na kasoro katika kizazi chenyé ukaidi na kilichopotoka, ambacho ndani yake ninyi mnang'aa kama mianga ulimwenguni. **16** Mkilishika neno la uzima, ili nipate kuona fahari siku ya Kristo kwamba

sikupiga mbio wala kujitaabisha bure. **17** Lakini hata kuwa kama mavi ili nimpate Kristo. **9** Nami nioneke kama nikimiminwa kama sadaka ya kinywaji kwenye mbele zake bila kuwa na haki yangu mwenyewe dhabihu na huduma itokayo katika imani yenu, mimi ipatikanayo kwa sheria, bali ile ipatikanayo kwa ninafurahi na kushangilia pamoja nanyi nyote. **18** imani katika Kristo, haki ile itokayo kwa Mungu kwa Vivyo hivyo, ninyi nanyi imewapasa kufurahi na njia ya imani. **10** Nataka nimjue Kristo na uweza kushangilia pamoja nami. **19** Natumaini katika Bwana wa kufufuka kwake na ushirika wa mateso yake, ili Yesu kumtuma Timotheo hivi karibuni aje kwenu, ili nifanane naye katika mauti yake, **11** ili kwa njia nipaye kufarijika moyo nitakopata habari zenu. **20** yoyote niweze kufikia ufufuo wa wafu. **12** Si kwamba Sina mtu mwininge kama yeye, ambaye ataangalia nimekwisha kufikia, au kwamba nimekwisha kuwa hali yenu kwa halisi. **21** Kwa maana kila mmoja mkamilifu, la hasha! Bali nakaza mwendo ili nipaye anajishughulisha zaidi na mambu yake mwenyewe kile ambacho kwa ajili yake, niimeshikwa na Kristo wala si yale ya Yesu Kristo. **22** Lakini ninyi wenye kwa mnajua jinsi Timotheo aliyojithibitisha mwenyewe, kushika. Lakini ninafanya jambo moja: Ninashau kwa maana ametumika pamoja nami kwa kazi ya mambu yale yaliyopita, nakaza mwendo kufikia yale Injili, kama vile mwana kwa baba yake. **23** Kwa hiyo, yaliyo mbele. **14** Nakaza mwendo nifikie ile alama ya ninatumaini kumtuma kwenu upesi mara nitakopuja ushindi iliyowekwa ili nipaye tuzo ya mwito mkuu mambu yangu yatakavyokuwa. **24** Nami mwenyewe wa Mungu ambaa nimeitiwa huko juu mbinguni ninatumaini katika Bwana kwamba nitakuja kwenu katika Kristo Yesu. **15** Hivyo sisi sote tuliokuwa hivi karibuni. **25** Lakini nadhani ni muhimu kumtuma kirotu tuwaze jambo hili, hata mkiwaza mengine tena kwenu Epafroditu, ndugu yangu na mtendakazi katika jambo lolote, Mungu ataliweka wazi hilo nalo. pamoa nami, aliye askari mwenzangu, ambaye pia **16** Lakini na tushike sana lile ambalo tumekwisha ni mjumbe wenu mlilyemtuma ili ashughulike na kulifikasi. **17** Ndugu zangu, kwa pamoa fuateni mfano mahitaji yangu. **26** Kwa maana amekuwa akiwaonea wangu na kuwatazama wale wanaofuata kielelezo sana shauku ninyi nyote, akiwa na wasiwasi kwa tulichowawekea. **18** Kwa maana, kama niliyokwisha kuwa mlsikia kwamba alikuwa mgonjwa. **27** Kweli kuwaambia mara nyingi kabla, nami sasa nasema alikuwa mgonjwa, tena karibu ya kufa. Lakini Mungu tena hata kwa machozi, watu wengi wanaishi kama alimhurumia, wala si yeye tu, bali hata na mimi adui wa msalaba wa Kristo. **19** Mwisho wa watu hao alinihurumia, nisipatwe na huzuni juu ya huzuni. **28** ni maangamizi, Mungu wao ni tumbo, na utukufu Kwa hiyo mimi ninafanya bidii kumtuma kwenu ili wao ni aibu, na mawazo yao yamo katika mambo ya mtakapomwona kwa mara nyagine, mpate kufurahi, dunia. **20** Lakini uenyeji wetu uko mbinguni. Nasi nami wasiwasi wangu upungue. **29** Kwa hiyo mpokeeni tunamongoja kwa shauku Mwokozi kutoka huko, yaani, katika Bwana kwa furaha kubwa, nanyi wapeni Bwana Yesu Kristo, **21** atakayebadili mwili wetu heshima watu kama hawa, **30** kwa sababu alikaribia kufa kwa ajili ya kazi ya Kristo, akihatarisha maisha wa unyonge, ili upate kufanana na mwili wake wa yake ili aweze kunihudumia vile ninyi hamkuweza. kuvitiisha vitu vyote chini yake.

3 Hatimaye, ndugu zangu, furahini katika Bwana!

Mimi kuwaandikia mambu yale yale hakuniudhi, kwa maana ni kinga kwa ajili yenu. **2** Jihadharini na mbwa, wale watenda maovu, jihadharini na wale wajikatao miili yao, wasemao ili kuokoka ni lazima kutahirira. **3** Kwa maana sisi ndio tulio tohara, sisi tumwabuduo Mungu katika Roho, tunaona fahari katika Kristo Yesu, ambaa hatuweki tumaini letu sababu za kuutumainia mwili. Kama mtu ye yote akidhani anazo sababu za kuutumainia mwili, mimi zaidi. **5** Nitilitahiriwa siku ya nane, mimi ni Mwisraeli wa kabilia la Benyamin, Mwebriania wa Waebriania. Kwa habari ya sheria, ni Farisayo, **6** kwa habari ya juhudhi, nilikuwa nalitesa kanisa, kuhusu haki ipatikanayo kwa sheria, mimi nilikuwa sina hatia. **7** **7** Nayo amani ya Mungu, inayopita fahamu zote, Lakini mambu yale yaliyokuwa faida kwangu, sasa nayahesabu kuwa hasara kwa ajili ya Kristo. **8** Zaidi 8 Hatimaye, ndugu zangu, mambu yote yaliyo ya ya hayo, nayahesabu mambu yote kuwa hasara tupu nikiyalilinganisha na faida kubwa ipitayo kiasi cha kuhusu haki, yoyote yaliyo safi, yoyote ya kupendeza, kumjua Kristo Yesu Bwana wangu, ambaye kwa ajili yake nimepata hasara ya mambu yote, nikiyahesabu chochote kinachostahili kusifiwa, tafakarini mambu

4 Kwa hiyo, ndugu zangu, ninaowapenda na ambaa ninawaonea shauku, ninyi mlion furaha yangu na taji yangu, hivi ndivyo iwapasavyo kusimama imara katika Bwana, ninyi wapenzi wangu. **2** Nawasihi Euodia na Sintike wawe na nia moja katika Bwana. **3** Naam, nakusihi wewe pia, mwenzangu mwaminifu, uwasadie hawa wanawake, kwa sababu walijitaabisha katika kazi ya Injili pamoa nami bega kwa bega, wakiwa pamoja na Klementi na wtendakazi wenzangu ambaa majina yao yameandikwa katika kitabu cha uzima. **4** Furahini katika Bwana siku zote, tena nasema furahini! **5** Upole wenu na ujulikane na watu wote. Bwana yu karibu. **6** Msijisumbue kwa jambo lolote, bali katika kila jambo kwa kuomba na kusih pamoa na kushukuru, haja zenu na zifulikane na Mungu. **7** **7** Nayo amani ya Mungu, inayopita fahamu zote, itailinda miyo yenu na nia zenu katika Kristo Yesu. **8** Hatimaye, ndugu zangu, mambu yote yaliyo ya ya kuhusu haki, yoyote yaliyo na sifa njema, yoyote yaliyo nikiyalilinganisha na faida kubwa ipitayo kiasi cha kuhusu haki, yoyote yaliyo safi, yoyote ya kupendeza, kumjua Kristo Yesu Bwana wangu, ambaye kwa ajili yake nimepata hasara ya mambu yote, nikiyahesabu chochote kinachostahili kusifiwa, tafakarini mambu

hayo. **9** Mambo yote mliyofunza au kuyapokea au kuyasikia kutoka kwangu, au kuyaona kwangu, yatendeni hayo. Naye Mungu wa amani atakuwa pamoja nanyi. **10** Nina furaha kubwa katika Bwana kwamba hatimaye mmeanza upya kushughulika tena na maisha yangu. Kweli mmekuwa mkinifikiria lakini mlikuwa hamjapata nafasi ya kufanya hivyo. **11** Sisemi hivyo kwa vile nina mahitaji, la! Kwa maana nimejifunza kuridhika katika hali yoyote. **12** Ninajua kupungukiwa, pia ninajua kuwa na vingi. Nimejifunza siri ya kuridhika katika kila hali, wakati wa kushiba na wakati wa kuona njaa, wakati wa kuwa na vingi na wakati wa kupungukiwa. **13** Naweza kuyafanya mambo yote katika yeye anitiaye nguvu. **14** Lakini, mlifanya vyema kushiriki nami katika taabu zangu. **15** Zaidi ya hayo, ninyi Wafilipi mnajua kwamba siku za kwanza nilipoanza kuhubiri Injili, nilipoondoka Makedonia, hakuna kanisa jingine liloshiriki nami katika masuala ya kutoa na kupokea isipokuwa ninyi. **16** Kwa maana hata nilipokuwa huko Thesalonike, mliniletea msaada kwa ajili ya mahitaji yangu zaidi ya mara moja. **17** Si kwamba natafuta sana yale matoleo, bali natafuta sana ile faida itakayozidi sana kwa upande wenu. **18** Nimelipwa kikamilifu hata na zaidi; nimetoshelezwa kabisa sasa, kwa kuwa nimepokea kutoka kwa Epafroditu vile vitu mlivyonitumia, sadaka yenye harufu nzuri, dhabihu inayokubalika na ya kumpendeza Mungu. **19** Naye Mungu wangu atawajaza ninyi na kila mnachohitaji kwa kadiri ya utajiri wake katika utukufu ndani ya Kristo Yesu. **20** Mungu wetu aliye Baba yetu apewe utukufu milele na milele. Amen. (**aiōn g165**) **21** Msalimuni kila mtakatifu katika Kristo Yesu. Ndugu walioko pamoja nami wanawasalimu. **22** Watakatifu wote wanawasalimu, hasa wale watu wa nyumbani mwa Kaisari. **23** Neema ya Bwana Yesu Kristo iwe pamoja na roho zenu. Amen.

Wakolosai

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu, kwa mapenzi ya Mungu, na Timotheo ndugu yetu: **2** Kwa ndugu watakatifu na waaminifu katika Kristo, waishio Kolosai: Neema na amani zitokazo kwa Mungu Baba yetu ziwe nanyi. **3** Siku zote tunamshukuru Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo, tunapowaoombea ninyi, **4** kwa sababu tumesikia kuhusu imani yenu katika Kristo Yesu, na upendo wenu mlilo nao kwa watakatifu wote: **5** imani na upendo ule utokao katika tumaini mlilowekewa akiba mbinguni, na ambalo mmesikia habari zake katika neno la kweli, yaani, ile Injili **6** iliyowafiki ninyi. Duniani kote Injili hii inazaa matunda na kuenea kama iliyokuwa kwenu tangu siku ile mlipoisikia na kuitelewa neema ya Mungu katika kweli yote. **7** Mlijifunza habari zake kutoka kwa Epafra, mtumishi mwenzetu mpendwa, yeze aliye mhudumu mwaminifu wa Kristo kwa ajili yenu, **8** ambaye pia ametuambia kuhusu upendo wenu katika Roho. **9** Kwa sababu hii, tangu siku ile tuliposikia habari zenu, hatujakoma kuomba kwa ajili yenu na kumsihi Mungu awajaze ninyi maarifa ya mapenzi yake katika hekima yote ya kiroho na ufahamu. **10** Nasi tunaomba haya ili mpate kuishi maisha yanayostahili mbele za Bwana, na mpate kumpendeza kwa kila namna: mkizaa matunda kwa kila kazi njema, mkiuka katika kumjua Mungu, **11** mkiwa mmertiwa nguvu kwa uwezo wote kwa kadiri ya nguvu yake yenze utukufu, ili mpate kuwa na wingi wa saburi na uvumilivu. Nanyi kwa furaha **12** mlikimshukuru Baba, ambaye amewastahilisha kushiriki katika urithi wa watakatifu katika ufalme wa nuru. **13** Kwa maana ametuokoa kutoka ufalme wa giza na kutuingiza katika ufalme wa Mwana wake mpendwa, **14** ambaye katika yeze tunao ukombozi, yaani msamaha wa dhambi. **15** Yeye ni mfano wa Mungu asiyonekana, mzaliwa wa kwanza wa viumbwe vyote. **16** Kwake yeze vitu vyote vilivyoko mbinguni na juu ya nchi viliumbwaa: vitu vinavyoonekana na visivyoonekana, viwe ni viti vya enzi au falme, au wenye mamlaka au watawala; vitu vyote viliumbwaa na yeye na kwa ajili yake. **17** Yeye alikuwepo kabla ya vitu vyote, na katika yeze vitu vyote vinashikamana pamoja. **18** Yeye ndiye kichwa cha mwili, yaani kanisa, naye ndiye mwanzo na mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu, ili yeye awe mkuu katika vitu vyote. **19** Kwa kuwa ilimpendeza Mungu kwamba utimilifu wake wote ukae ndani yake, **20** na kwa njia yake aweze kuvipatanisha vitu vyote na yeye mwenyewe, viwe ni vitu vilivyo duniani au vilivyo mbinguni, kwa kufanya amani kwa damu yake, iliyomwagika msalabani. **21** Hapo kwanza mlikuwa mmetengana na Mungu, na mlikuwa adui zake katika nia zenu kwa sababu ya mienendo yenu mibaya. **22** Lakini sasa Mungu amewapatanisha ninyi kwa njia ya mwili wa Kristo kupitia mauti, ili awalete mbele zake mkiwa watakatifu, bila dosari wala lawama, **23**

ikiwa mnaendelea katika imani yenu mkiwa imara na thabit, pasipo kuliacha tumaini lililoahidiwa katika Injili. Hii ndiyo ile Injili mliyoisikia, ambayo imehubiriwa kwa kila kiumbe chini ya mbingu, na ambayo mimi Paulo nimekuwa mtumwa wake. **24** Sasa nafurahia kule kuteseka kwangu kwa ajili yenu, na katika mwili wangu ninatimiliza yale yaliyopungua katika mateso ya Kristo kwa ajili ya mwili wake, ambao ni kanisa. **25** Mimi nimekuwa mtumishi wa kanisa kwa wajibu alionipa Mungu ili kuwaletea ninyi Neno la Mungu kwa ukamilifu: **26** Hii ni siri iliyokuwa imefichika tangu zamani na kwa vizazi vingi, lakini sasa imefunuliwa kwa watakatifu. (aīōn g165) **27** Kwaao, Mungu amechagua kujujilisha mionganii mwa watu wa Mataifa utukufu wa utajiri wa siri hii, ambayo ni Kristo ndani yenu, tumaini la utukufu. **28** Yeye ndiye tunayemtangaza, tukimwonya kila mtu na kumfundisha kila mtu kwa hekima yote ili tuweze kumleta kila mmoja akiwa amekamilika katika Kristo. **29** Kwa ajili ya jambo hili, ninajitaabisha, nikijitahidi kwa kadiri ya nguvu zake ambazo hutenda kazi ndani yangu kwa uweza mwingu.

2 Nataka mjue jinsi ninavyojaabisha kwa ajili yenu na kwa ajili ya wale walioko Laodikia, na pia kwa ajili ya wote ambaao hawajapata kuniona mimi binafsi. **2** Kusudi langu ni watiwe moyo na kuunganishwa katika upendo, ili wapate ule utajiri wa ufahamu mkamilifu, ili wajue siri ya Mungu, yaani, Kristo mwenyewe, **3** ambaye ndani yake kumefichwa hazina zote za hekima na maarifa. **4** Nawaambia mambo haya ili mtu yeoyote asiwadanganye kwa maneno ya kuwashawishi. **5** Kwa kuwa ingawa mimi siko pamoja nanyi kimwili, lakini niko pamoja nanyi kiroho, nami nafurahi kuuona utaratibu wenu na jinsi uthabiti wa imani yenu katika Kristo ulivyo. **6** Hivyo basi, kama vile mlivyompokea Kristo Yesu kuwa Bwana, endeleeni kukaa ndani yake, **7** mkiwa na mizizi, na mmejengwa ndani yake, mkiimarishwa katika imani kama mlivyofundishwa, na kufurika kwa wingi wa shukrani. **8** Angalieni mtu yeoyote asiwafanye ninyi mateka kwa elimu batili na madanganyo matupu yanayotegemea mapokeo ya wanadamu na mafundisho ya ulimwengu badala ya Kristo. **9** Maana ukamilifu wote wa Uungu umo ndani ya Kristo katika umbile la mwili wa kibinadamu, **10** nanyi mmepewa ukamilifu ndani ya Kristo, ambaye ndiye mkuu juu ya kila enzi na kila mamlaka. **11** Katika Kristo pia mlitahirira kwa kutengwa mbali na asili ya dhambi, si kwa tohara inayofanywa kwa mikono ya wanadamu, bali kwa ile tohara iliyoafanywa na Kristo, **12** mkiwa mmezikwa pamoja naye katika ubatizo, na kufufuliwa pamoja naye kwa njia ya imani yenu katika uweza wa Mungu, aliyemfupu kutoka kwa wafu. **13** Mlipokuwa wafu katika dhambi zenu na kutokutahirira katika asili yenu ya dhambi, Mungu aliwfafanya mwe hai pamoja na Kristo. Alitusamehe dhambi zetu zote, **14** akiisha kuifuta ile hati yenze mashtaka yaliyokuwa

yanatukabili, pamoja na maagizo yake. Aliiondoa Sameheaneni kama vile Bwana alivyowasamehe isiwepo tena, akiigongomea kwenye msalaba wake. ninyi. **14** Zaidi ya maadili haya yote jivikeni upendo, **15** Mungu akiisha kuzivua enzi na mamlaka, alizifanya ambao ndio unaofunga kila kitu pamoja katika umoja kuwa kitu cha fedheha hadharani kwa kuziburura mkamilifu. **15** Amani ya Kristo na itawale miyoni kwa ujasiri, akizishinda katika msalaba wa Kristo. **16** mwenu, kwa kuwa ninyi kama viungo nya mwili Kwa hiyo mtu asiwahukumu ninyi kuhusu vyakula mmoja mmeitiwa amani. Tena kuweni watu wa au vinywaji, au kuhusu kuadhimisha sikukuu za shukrani. **16** Neno la Kristo na likae kwa wingi dini, au Sikukuu za Mwezi Mwandamo au siku ya ndani yenu, mkifundishana na kuonyana katika Sabato. **17** Hizi zilikuwa kivuli cha mambo ambayo hekima yote, mkimwimbia Mungu zaburi, nyimbo na yangekuja, lakini ile iliyo halisi imo ndani ya Kristo. tenzi za rohoni, huku mkiwa na shukrani miyoni **18** Mtu yeote asiwaondolee thawabu yenu kwa mwenu. **17** Lolote mfanyalo, ikiwa ni kwa neno kusisitiza kunyenyekeea kwake na kuabudu malaika. au kwa tendo, fanyeni yote katika jina la Bwana Mtu kama huyo hudumu katika maono yake, akitivuna Yesu, mkimshukuru Mungu Baba katika yeye. **18** bila sababu katika mawazo ya kibinadamu. **19** Yeye Ninyi wake, watiini waume zenu, kama inavyostahili amepoteza ushirikiano na Kichwa, ambaye kutoka katika Bwana. **19** Ninyi waume, wapendeli wake kwake mwili wote unalishwa na kushikamanishwa zenu, wala msiwe na uchungu dhidi yao. **20** Enyi pamoja kwa viungo na mishipa, nao hukua kwa ukuju watoto, watiini wazazi wenu katika mambo yote, utokao kwa Mungu. **20** Kwa kuwa mlikuwa pamoja kwa maana hivi ndivyo inavyopendeza Bwana. na Kristo, mkayaacha yale mafundisho ya msingi ya **21** Ninyi akina baba, msiwachokoze watoto wenu, ulimwengu huu, kwa nini bado mnaishi kama ninyi ni wasije wakakata tamaa. **22** Ninyi watumwa, watiini wa ulimwengu? Kwa nini mnajitia chini ya amri: **21** mabwana zenu wa hapa duniani katika mambo yote. “Msishike! Msionje! Msiguse!”? **22** Haya yote mwisho Fanyeni hivyo si wakiwepo tu, wala si kwa kutafuta wake ni kuharibika yanapotumiwa, kwa sababu msingi upendeleo wao, bali kwa moyo mnyofu na kumcha wake ni katika maagizo na mafundisho ya wanadamu. **23** Lolote mfanyalo, fanyeni kwa moyo kama **23** Kwa kweli amri kama hizo huonekana kama watu wanaomtumikia Bwana, na si wanadamu, **24** zina hekima, katika namna za ibada walizojitungia kwa kuwa mnajua kwamba mtapokea urithi wenu wenywewe, na unyenyekevu wa uongo na kuutawala kutoka kwa Bwana ukiwa thawabu yenu. Ni Bwana mwili kwa ukali, lakini hayafai kitu katika kuzuia tamaa za mwili.

3 Basi, kwa kuwa mmeefufuliwa pamoja na Kristo, yatafuteni yaliyo juu, Kristo alikoketi mknono wa

kuume wa Mungu. **2** Yafikirini mambo yaliyo juu, wala si ya duniani. **3** Kwa maana ninyi mlikuwa, nao uhai

wenu sasa umefichwa pamoja na Kristo katika Mungu.

4 Wakati Kristo, aliye uzima wenu, atakapotokea, ndipo nanyi mtakapotokea pamoja naye katika

utukufu. **5** Kwa hiyo, ueni kabisa chocohate kilicho

ndani yenu cha asili ya kidunia: yaani uasherati, uchafu, tamaa mbaya, mawazo mabaya na ulafi,

ambayo ndiyo ibada ya sanamu. **6** Kwa sababu ya mambo haya, ghadhabu ya Mungu inakuja. **7** Ninyi

pia zamani mlienenda katika mambo haya mlipoishi maisha hayo. **8** Lakini sasa yawekeni mbali nanyi

mambo kama haya yote: yaani hasira, ghadhabu, uovu, masingizio na lugha chafu kutoka midomoni mwenu.

9 Msiambiane uongo, kwa maana mmevua kabisa utu wenu wa kale pamoja na matendo yake, **10** nanyi

mmevaa utu mpya, unaofanywa upya katika ufahamu sawasawa na mfano wa Muumba wake. **11** Hapa

hakuna Myunani wala Myahudi, aliyetahiriwa wala asiyetahiriwa, asiyestaarabika wala aliyestaarabika, jivikeni moyo wa huruma, utu wema, unyenyekevu,

mtumwa wala mtaa huru, bali Kristo ni yote, na ndani ya wote. **12** Kwa hiyo, kwa kuwa ninyi mmekuwa

wateule wa Mungu, watakatifu wapendwao sana, jivikeni moyo wa huruma, utu wema, unyenyekevu,

mtu akiwa na lalamiko lolote dhidi ya mwenzake. **12** Epafra, ambaye ni mmoja wenu na mtumishi wa

4 Ninyi mabwana, watendeeni watumwa wenu yaliyo

haki na yanayostahili, mkitambua ya kwamba ninyi pia mnaye Bwana mbinguni. **2** Dumuni sana katika

maombi, mkikesha katika hayo pamoja na kushukuru. **3** Pia tuombeeni na sisi ili Mungu atufungulie mlango

wa kunena, ili tupate kuitangaza siri ya Kristo, ambayo kwa ajili yake pia mimi nimefungwa. **4**

Ombeni ili nipate kuitangaza Injili kwa udhahiri kama ipasavyo kunena. **5** Enendeni kwa hekima mbele

yao walio nje, mkiukomboa wakati. **6** Maneno yenu yawe yamejaa neema siku zote, yanayofaa, ili mjue

jinsi iwapasavyo na inavyofaa kumjibu kila mtu. **7** Tikiko atawaambia habari zangu zote. Yeye ni ndugu

mpendwa, mtendakazi mwaminifu na mtumishi mwenzangu katika Bwana. **8** Nimemtuma kwenu kwa

madhumuni haya ili mpate kufahamu hali yetu, na pia awatii moyo. **9** Anakuja pamoja na Onesimo, ndugu

yetu mpendwa na mwaminifu, ambaye ni mmoja wenu. Watawaambia mambo yote yanayotendeka

hapa kwetu. **10** Aristarko aliye mfungwa pamoja nami anawasalimu, vivyo hiyo Marko, binamu yake Barnaba. (Mmeshapata maagizo yanayomhusu; akija

kwenu, mpokeeni.) **11** Yesu, ye ye aitwaye Yusto, pia anawasalimu. Hawa peke yao ndio Wayahudi

Ufalme wa Mungu, nao wamekuwa faraja kwangu. Ufalme wa Mungu, nao wamekuwa faraja kwangu.

Kristo Yesu, anawasalimu. Yeye siku zote anawaombea kwa bidii kwamba msimame imara katika mapenzi yote ya Mungu, mkiwa wakamilifu na thabiti. **13** Ninashuhudia kumhusu kwamba anafanya kazi kwa bidii kwa ajili yenu, na kwa ajili ya ndugu wa Laodikia na wale wa Hierapoli. **14** Rafiki yetu mpenzi Luka yule tabibu, pamoja na Dema, wanawasalimu. **15** Wasalimuni ndugu wote wa Laodikia, na pia Nimfa, pamoja na kanisa linalokutana katika nyumba yake. **16** Baada ya barua hii kusomwa kwenu, hakikisheni kwamba inasomwa pia katika kanisa la Walaodikia. Nanyi pia msome barua inayotoka Laodikia. **17** Mwambieni Arkipo hivi: "Hakikisha kuwa unakamilisha ile huduma uliyopokea katika Bwana." **18** Mimi, Paulo, naandika salamu hizi kwa mkono wangu mwenyewe. Kumbukeni minyororo yangu. Neema iwe nanyi. Amen.

1 Wathesalonike

1 Paulo, Silvano na Timotheo: Kwa kanisa la Wathesalonike, ninyi mlilo ndani ya Mungu Baba yetu na ndani ya Bwana Yesu Kristo: Neema iwe kwenu na amani. **2** Siku zote tunamshukuru Mungu kwa ajili yenu ninyi nyote, tukiwataja kwenye maombi yetu daima. **3** Tunaikumbuka daima kazi yenu ya imani mbele za Mungu aliye Baba yetu, taabu yenu katika upendo na saburi yenu ya tumaini katika Bwana wetu Yesu Kristo. **4** Ndugu zetu mpendwao na Mungu, kwa kuwa tunajua kwamba Mungu amewachagua, **5** kwa sababu ujumbe wetu wa Injili haukuja kwenu kwa maneno matupu bali pia ulidhihirishwa katika nguvu na katika Roho Mtakatifu, tena ukiwa na uthibitisho kamili, kama vile ninyi wenyewe mnavyojua jinsi tulivyoenenda katikati yenu kwa ajili yenu. **6** Nanyi mkawa wafuasi wetu na wa Bwana, ingawa mlipata mateso mengi, mlilipokea lile Neno kwa furaha katika Roho Mtakatifu. **7** Hivyo ninyi mkawa kielelezo kwa waumini wote katika Makedonia na Akaya. **8** Kwa maana kutoka kwenu neno la Bwana limesikika, si katika Makedonia na Akaya tu, bali pia imani yenu katika Mungu imejulikana kila mahali kiasi kwamba hatuna haja ya kusema lolote kwa habari yake. **9** Kwa maana watu wa maeneo hayo wenyewe wanaeleza jinsi mlivyotupokea na jinsi mlivyomgeukia Mungu mkaacha sanamu, ili kumtumikia Mungu aliye hai na wa kweli **10** na ili kumingojea Mwanawе kutoka mbinguni, ambaye Mungu alimfufua kutoka kwa wafu: yaani, Yesu, ye ye aliyetuokoa kutoka ghadhabu inayokuja.

2 Ndugu zangu, kwa kuwa ninyi wenyewe mnajua ya kwamba kuja kwetu kwenu hakukuwa bure, **2** kama vile mjuavyo, tulikuwa tumeteswa na kutukanwa huko Filipi, lakini hata hivyo, kwa msaada wa Mungu wetu, tulikuwa na ujasiri wa kwaumba Injili ya Mungu ingawa kulikuwa na upinzani mkubwa. **3** Kwa maana himizo letu halikutokana na hila wala nia mbaya au udanganyifu. **4** Kinyume chake, tulinenia kama watu tuliokulabiwa na Mungu tukakabidhiwa Injili. Sisi hatujaribu kuwapendeza wanadamu bali kumpendeza Mungu, ye ye ayachunguzaye mawazo ya ndani sana ya miyo yetu. **5** Kama mjuavyo, hatukuja kwenu kwa maneno ya kujipendekeza au maneno yasiyo ya kweli ili kuficha tamaa mbaya: Mungu ndiye shahidi yetu. **6** Wala hatukuja tunatafatu sifa kutoka kwa wanadamu, wala kutoka kwenu au kwa mtu mwininge awaye yote. Kama mitume wa Kristo tungaliweza kuwa mzigo kwenu, **7** lakini tulikuwa wapole katikati yenu, kama mama anayewatunza watoto wake wadogo. **8** Tuliwapenda sana kiasi kwamba tulifurahia kushirikiana nanyi, si Injili ya Mungu tu, bali hata maisha yetu, kwa sababu mlikuwa wa thamani mno kwetu. **9** Ndugu zetu, mnakumbuka juhudji yetu na taabu yetu. Tulifanya kazi usiku na mchana, ili tusimlemees mtu ye yote wa kwenu

wakati tulipokuwa tunawahubiria Injili ya Mungu. **10** Ninyi wenyewe ni mashahidi na Mungu pia, jinsi tuliyokuwa watakatifu, wenyewe haki na wasio na lawama mionganii mwenu ninyi mliaoamini. **11** Maana mnajua kwamba tuliwatendea kila mmoja wenu kama vile baba awatendeavyo watoto wake. **12** Tuliwatia moyo, tuliwafariji na kuwashimiza kuishi maisha yampendezayo Mungu, anayewaita katika Ufalme na utukufu wake. **13** Nasi pia tunamshukuru Mungu bila kukoma kwa sababu mlilipokea neno la Mungu miliosika kutoka kwetu, hamkulipokea kama neno la wanadamu, bali mlilipokea kama liliyvo hasa, neno la Mungu, litendalo kazi ndani yenu ninyi mnaoamini. **14** Kwa maana ninyi ndugu zetu, mlifanyika wafuasi wa makanisa ya Mungu yaliyoko ndani ya Kristo Yesu katika Uyahudi. Mlipata mateso yale yale kutoka kwa watu wenu wenyewe kama vile makanisa hayo yaliyoyteswa na Wayahudi, **15** wale waliomuua Bwana Yesu na manabii, nasi wakatufukua pia. Watu hao walimchukiza Mungu na tena ni adui wa watu wote, **16** wakijitahidi kutuzua tusizungumze na watu wa Mataifa ili kwamba wapate kuokolewa. Kwa njia hii wanazidi kujilundikia dhambi zao hadi kikomo. Lakini hatimaye ghadhabu ya Mungu imewafikia. **17** Lakini ndugu zetu, tulipotenganishwa nanyi kwa kitambo kidogo (ingawa kutengana huko kulikuwa kwa mwili tu, si kwa moyo), tulizidi kuwa na shauku kubwa kuwaona uso kwa uso. **18** Maana tulitaka kuja kwenu, hasa mimi Paulo, nilitaka kuja tena na tena, lakini Shetani akatuzuia. **19** Kwa maana tumaini letu ni nini, au furaha yetu au taji yetu ya kujisifia mbele za Bwana Yesu Kristo wakati wa kuja kwake? Je, si ni ninyi? **20** Naam, ninyi ndio fahari yetu na furaha yetu.

3 Kwa hivyo tulipokuwa hatuwezi kuvumilia zaidi, tuliamua tubaki Athene peke yetu. **2** Tukamtuma Timotheo ambaye ni ndugu yetu na mtumishi mwenzetu wa Mungu katika kuineza Injili ya Kristo, aje kuwaimarisha na kuwatia moyo katika imani yenu, **3** ili mtu ye yote asifadhaishwe na mateso haya. Mnajua vyema kwamba tumewekewa hayo mateso. **4** Kwa kweli, tulipokuwa pamoja nanyi tuliwaambia mara kwa mara kwamba tutateswa na imekuwa hivyo kama mjuavyo. **5** Kwa sababu hii nilipokuwa siwezi kuvumilia zaidi, nilimtuma mtu ili nipate habari za imani yenu. Niliogopa kwamba kwa njia fulani yule mjaribu asiwe amewajaribu, nasi tukawa tumejitaabisha bure. **6** Lakini sasa Timotheo ndiyo tu amerejea kwetu kutoka kwenu na ameleta habari njema kuhusu imani yenu na upendo wenu. Ametuambia kwamba siku zote mnatukumbuka kwa wema na kwamba mna shauku ya kutuona kama vile sisi tuliyvo na shauku ya kuwaona ninyi. **7** Kwa hiyo, ndugu zetu, katika dhiki na mateso yetu yote tumeifarijkla kwa sababu ya imani yenu. **8** Sasa kwa kuwa hakika tunaishi, kwa kuwa ninyi mmesimama imara katika Bwana. **9** Je, tutawezaje kumshukuru

Mungu kiasi cha kutosha kwa ajili yenu, kutokana na furaha tuliyo nayo mbele za Mungu wetu kwa sababu yenu? **10** Usiku na mchana tunaomba kwa bidii ili tupate kuwaona tena na kujaza kile kilichopungua katika imani yenu. **11** Basi Mungu wetu na Baba yetu mwenyewe na Bwana wetu Yesu atengeneze njia ya sisi kuja kwenu. **12** Bwana na auongeze upendo wenu na kuuzidisha kati yenu na kwa wengine wote, kama vile tulivyo na upendo mwingu kwenu. **13** Tunamwombwa Mungu aimarishe mioyo yenu ili msiwe na lawama katika utakatifu mbele za Mungu wetu aliye Baba yetu wakati wa kuja kwake Bwana Yesu pamoja na watakatifu wote.

4 Hatimaye, ndugu, tuliwaomba na kuwasihii katika Bwana Yesu kwamba, kama mlivyojifunza kutoka kwetu jinsi iwapasavyo kuishi ili kumpendeza Mungu, kama vile mnavyoishi, imewapasa mzidi sana kufanya hivyo. **2** Kwa kuwa mnajua ni maagizo gani tuliyowapa kwa mamlaka ya Bwana Yesu. **3** Mapenzi ya Mungu ni kwamba ninyi mtakaswe, ili kwamba mjiepushe na zinaa, **4** ili kwamba kila mmoja wenu ajifunze kuutawala mwili wake mwenyewe katika utakatifu na heshima, **5** si kwa tamaa mbaya kama watu wa Mataifa wasiomjua Mungu. **6** Katika jambo hili mtu asimkosee ndugu yake wala kumlaghai. Kwa kuwa Bwana ni mlipiza kisasi katika mambo haya yote, kama vile tulivyo kwisha kuwaambia mapema na kuwaonya vikali. **7** Kwa maana Mungu hakutuitia uchafu, bali utakatifu. **8** Kwa hiyo, mtu yeoyote anayekataa mafundisho haya hamkatai mwanadamu, bali anamkataa Mungu anayewapa ninyi Roho wake Mtakatifu. **9** Sasa kuhusu upendo wa ndugu hamna haja mtu yeoyote kuwaandikia, kwa maana ninyi wenyewe mmefundishwa na Mungu kupendana. **10** Nanyi kwa kweli mnawapenda ndugu wote katika Makedonia nzima. Lakini ndugu, tunawasihi mzidi sana kuwapenda. **11** Jitahidini kuishi maisha ya utulivu, kila mtu akijishughulisha na mambo yake mwenyewe na kufanya kazi kwa mikono yake, kama vile tulivyoagiza, **12** ili maisha yenu ya kila siku yajipatie heshima kutoka kwa watu walio nje, ili msimtegemee mtu yeoyote. **13** Lakini ndugu, hatutaki mkosee kujua kuhusu wale waliolala mauti, ili msihuunike kama watu wengine wasiokuwa na tumaini. **14** Kwa kuwa tunaamini kwamba Yesu alikufa na kufufuka, na kwa hivyo, Mungu kwa njia ya Yesu atawafufua pamoja naye wale waliolala mautini ndani yake. **15** Kulilingana na neno la Bwana mwenyewe, tunawaambia kwamba sisi ambaodado tuko hai, tuliohabi hadi kuja kwake Bwana, hakika hatutawatangulia waliolala mauti. **16** Kwa maana Bwana mwenyewe atashuka kutoka mbinguni, akitoa amri kwa sauti kuu, pamoja na sauti ya malaika mkuu, na sauti ya tarumbeta ya Mungu. Nao waliokufa wakiwa katika Kristo watafufuka kwanza. **17** Baada ya hilo sisi tulio hai, tuliosalia, tutanyakuliwa pamoja nao katika mawingu ili kumlaki Bwana hewani, hivyo

tutakuwa pamoja na Bwana milele. **18** Kwa hiyo farijianeni kwa maneno haya.

5 Basi, ndugu, kwa habari ya nyakati na majira hatuna haja ya kuwaandikia, **2** kwa kuwa mnajua vyema kwamba siku ya Bwana itakuja kama mwizi ajapo usiku. **3** Wakati watu wanaposema, "Kuna amani na salama," maangamizi huwajia ghafula, kama vile utungu umjiavyo mwanamke mwenye mimba; nao hakika hawatarotora. **4** Bali ninyi, ndugu, hampo gizani hata siku ile iwakute ghafula kama mwizi. **5** Ninyi nyote ni wana wa nuru na wana wa mchana. Sisi si wana wa giza wala wa usiku. **6** Kwa hiyo basi, tusilale kama watu wengine walalavyo, bali tukeshe na kuwa na kiasi. **7** Kwa kuwa wote walalao hulala usiku na wale walewao hulewa usiku. **8** Lakini kwa kuwa sisi ni wana wa mchana, basi tuwe na kiasi, tukijivika imani na upendo kama dirii kifuani na tumaini letu la wokovu kama chapeo. **9** Kwa maana Mungu hakutuita ili tupate ghadhabu bali tupate wokovu kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo. **10** Yeye alikufa kwa ajili yetu ili hata kama tuko macho au tumelala, tupate kuishi pamoja naye. **11** Kwa hiyo farijianeni na kujengana, kama vile mnavyofanya sasa. **12** Sasa tunawaomba, ndugu, waheshimuni wale wanaofanya kazi kwa bidii mionganii mwenu, wale ambaao wana mamlaka juu yenu katika Bwana na ambaao wanawaonya. **13** Waheshimuni sana katika upendo kwa ajili ya kazi zao. Ishini kwa amani ninyi kwa ninyi. **14** Nasi twawasihi, ndugu, waonyenii walio wavivu, watieni moyo waoga, wasaidieni wanyonge na kuwavumilia watu wote. **15** Angaliensi kuwa mtu asimlipe mwenzake maovu kwa maovu, bali siku zote taufuteni kutendeana mema ninyi kwa ninyi na kwa watu wote. **16** Furahini siku zote; **17** ombeni bila kukoma; **18** shukuruni kwa kila jambo, kwa maana haya ndiyo mapenzi ya Mungu kwa ajili yenu katika Kristo Yesu. **19** Msizuzime moto wa Roho Mtakatifu; **20** msiyadharau maneno ya unabii. **21** Jaribuni kila kitu. Yashikeni yaliyo mema. **22** Jiepusheni na uovo wa kila namna. **23** Mungu mwenyewe, Mungu wa amani, awatakase ninyi kabisa. Nanyi mhifadhiwe roho zenu, nafsi zenu na miili yenu, bila kuwa na lawama katika Bwana wetu Yesu Kristo. **24** Yeye aliywewita ni mwaminifu naye atafanya hayo. **25** Ndugu, tuombeeni. **26** Wasalimuni ndugu wote kwa busu takatifu. **27** Nawaagizeni mbele za Bwana mhakikishe kuwa ndugu wote wanasomewa barua hii. **28** Neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi. Amen.

2 Wathesalonike

1 Paulo, Silvano na Timotheo: Kwa kanisa la Wathesalonike mlío katika Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo: **2** Neema na amani itokayo kwa Mungu Baba na Bwana Yesu Kristo iwe nanyi. **3** Ndugu, imetubidi kumshukuru Mungu kwa ajili yenu siku zote, kama ulivyo wajibu wetu, kwa sababu imani yenu inakua zaidi na zaidi na upendo wa kila mmoja wenu alio nao kwa mwenzeka unazidi kuongezeka. **4** Ndiyo sababu mióngoni mwa makanisa ya Mungu, tunajivuna kuhusu saburi yenu na imani mliyo nayo katika mateso yote na dhiki mnazostahimili. **5** Haya yote ni uthibitisho kwamba hukumu ya Mungu ni ya haki, na kwa sababu hiyo ninyi mtahesabiwa kwamba mnastahili kuwa wa Ufalme wa Mungu, mnaoteswa kwa ajili wake. **6** Mungu ni mwenye haki: ye ye atawalipa mateso wale wawatesao ninyi **7** na kuwapa ninyi mnaoteseka raha pamoja na sisi, wakati Bwana Yesu atakapodhihirishwa kutoka mbinguni katika mwali wa moto pamoja na malaika wake wenye nguvu. **8** Atawaadhibu wale wasiomjua Mungu na ambao hawakuitii Injili ya Bwana wetu Yesu. **9** Wataadhibiwa kwa uangamivu wa milele na kutengwa na uso wa Bwana na utukufu wa uweza wake, (**aionios g166**)

10 siku hiyo atakapokuja kutukuzwa katika watakaturi wake na kustaa jabiwa mióngoni mwa wote walioamini. Ninyi pia mtakuwa mióngoni mwa hawa kwa sababu mliamini ushuhudu wetu kwenu. **11** Kwa sababu hii, tunawaombea ninyi bila kukoma, ili Mungu apate kuwahesabu kuwa mnastahili wito wake na kwamba kwa uwezo wake apate kutimiza kila kusudi lenu jema na kila tendo linaloongozwa na imani yenu. **12** Tunaomba hivi ili Jina la Bwana wetu Yesu lipate kutukuzwa ndani yenu, nanyi ndani yake, kulingga na neema ya Mungu wetu na Bwana Yesu Kristo.

2 Ndugu, kuhusu kuja kwake Bwana wetu Yesu Kristo na kukusanya kwtetu pamoja mbele zake, tunawasihi, **2** msiyumbishwe kwa urahisi wala msitiwe wasiwasi na roho wala neno au barua inayosemekana kuwa imetoka kwtetu, isemayo kwamba siku ya Bwana imekwisha kuwako. **3** Mtu yeyote na asiwadanganye kwa namna yoyote kwa maana siku ile haitakuja mpaka uasi utokee kwanza, na yule mtu wa kuasi adhihirishwe, yule ambaye amehukumiwa kuangamizwa kabisa. **4** Yeye atapingana na kujitukuzu juu ya kila kitu kiitwacho Mungu au kinachoabudiwa, ili kuijiweka juu katika Hekalu la Mungu, akijitangaza mwenyewe kuwa ndiye Mungu. **5** Je, hamkumbuki ya kwamba nilipokuwa pamoja nanyi niliwaambia mambo haya? **6** Nanyi sasa mnajua kinachomzuia, ili apate kudhihirishwa wakati wake utakapowadia. **7** Maana ile nguvu ya siri ya uasi tayari inatenda kazi, lakini yule anayezuia ataendelea kufanya hivyo mpaka atakapoondolewa. **8** Hapo ndipo yule mwasi atafunuliwa, ambaye Bwana

Yesu atamteketeza kwa pumzi ya kinywa chake na kumwangamiza kabisa kwa utukufu wa kuja kwake. **9** Kuja kwa yule mwasi kutaonekana kana kwamba ni kutenda kazi kwake Shetani ambaye hutumia nguvu zote, ishara, maajabu ya uongo, **10** na kila aina ya uovu kwa wale wanaoangamia kwa sababu walikataa kuipenda kweli wapate kuokolewa. **11** Kwa sababu hii, Mungu ameruhusu watawaliwe na nguvu ya udanganyifu, ili waendlee kuamini uongo, **12** na wahukumiwe wote ambao hawakuiamini ile kweli, bali wamefurahia uovu. **13** Lakini imetupasa sisi kumshukuru Mungu daima kwa ajili yenu, ndugu mpendwo na Bwana, kwa sababu Mungu aliwachagua ninyi tangu mwanzo ili mwokolewe kwa kutakaswa na Roho kwa kuamini kweli. **14** Kwa kusudi hili Mungu aliwaita kwa njia ya kuhubiri kwetu Injili, ili mpate kushiriki katika utukufu wa Bwana Yesu Kristo. **15** Hivyo basi, ndugu wapendwa, simameni imara na myashike sana yale mafundisho tuliyowapa ikiwi ni kwa maneno ya kinywa au kwa barua. **16** Bwana wetu Yesu Kristo mwenyewe na Mungu Baba yetu, aliyetupenda na kwa neema yake akatupatia faraja ya milele na tumaini jema, (**aionios g166**) **17** awafariji miyo yenu na kuwaimarisha katika kila neno na tendo jema.

3 Hatimaye, ndugu, tuombeeni ili Neno la Bwana lipate kuenea kwa haraka na kuheshimiwa kila mahali, kama vile iliyoyokuwa kwenu. **2** Ombeni pia ili tupate kuokolewa kutokana na watu waovu na wabaya, kwa maana si wote wanaoamini. **3** Lakini Bwana ni mwaminifu, naye atawaimarisha ninyi na kuwalinda kutokana na yule mwovu. **4** Nasi tuna tumaini katika Bwana ya kuwa mnaafanya na mtaendelea kufanya yale tuliyowaagiza. **5** Bwana aiongoze miyo yenu katika upendo wa Mungu na katika saburi ya Kristo. **6** Ndugu, tunawaagiza katika Jina la Bwana Yesu Kristo, jitengeni na kila ndugu ambaye ni mvivu na ambaye haishi kufuatana na maagizo tuliyowapa. **7** Maana ninyi wenyewe mnajua jinsi iwapasavyo kufuata mfano wetu. Sisi hatukuwa wavivu tulipokuwa pamoja nanyi, **8** wala hatukula chakula cha mtu yeyote pasipo kukilipia. Badala yake tulifanya kazi kwa bidii usiku na mchana, ili tusimlemei mtu yeyote mióngoni mwenu. **9** Tulifanya hivi, si kwa sababu hatukuwa na haki ya kupata msaada kama huo, bali ndio sisi wenyewe tuwe kielelezo. **10** Kwa maana hata tulipokuwa pamoja nanyi, tuliwapa amri kwamba: "Mtu yeyote asiyetaka kufanya kazi, hata kula asile." **11** Kwa kuwa tunasikia kwamba baadhi ya watu mióngoni mwenu ni wavivu. Hawafanyi kazi bali hujishughulisha na mambo ya wengine. **12** Basi watu kama hao tunawaagiza na kuwahimiza katika Bwana Yesu Kristo, kwamba wafanye kazi kwa utulivu kwa ajili ya chakula chao wenyewe. **13** Kwa upande wenu, ndugu, ninyi kamwe msichoke katika kutenda mema. **14** Ikiwa mtu yeyote hayattii maagizo yetu yaliyoko katika barua hii, mwangaliensi sana mtu

huyo. Msishirikiane naye, ili apate kuona aibu. **15** Lakini msimhesabu kuwa adui, bali mwonyeni kama ndugu. **16** Basi, Bwana wa amani mwenyewe awapeni amani nyakati zote na kwa kila njia. Bwana awe nanyi nyote. **17** Mimi, Paulo, ninaandika salamu hizi kwa mkono wangu mwenyewe. Hii ndio alama ya utambulisho katika barua zangu zote. Hivi ndivyo niandikavyo. **18** Neema ya Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi nyote. Amen.

1 Timotheo

ambao nimemkabidhi Shetani ili wafundishwe wasije wakakufuru.

1 Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa amri ya Mungu Mwokozi wetu na ya Kristo Yesu tumaini letu. **2** Kwa Timotheo, mwanangu halisi katika imani: Neema, rehemna amani itokayo kwa Mungu Baba na kwa Kristo Yesu Bwana wetu. **3** Kama niliyokusini wote wa Mungu na utakatifu. **3** Jambo hili ni wakati nilipokwenda Makedonia, endelea kubaki Efeso, ili kwamba upate kuwaagiza watu wasiendelee wetu, **4** anayetaka watu wote waokolewe na wafikie kufundisha mafundishyo ya uongo. **4** wala wasitoe kujua kweli. **5** Kwa maana kuna Mungu mmoja na muda wao kwa hadithi za kubuniwa na orodha za majina ya vizazi visivyo na mwisho, ambazo huchocheara mabishano badala ya mpango wa Mungu utokanao na imani. **5** Kusudi la maagizo haya ni upendo utokao katika moyo safi, dhamiri njema na imani ya kweli. **6** Watu wengine wamepotoka kutoka haya na kugeukia majadiliano yasiyo na maana kwa kuwa, **7** wanataka kuwa walimu wa sheria, lakini hawajui mambo yale wanayosema wala hayo wanayoyatumainia kwa uthabiti. **8** Tunajua kwamba sheria ni njema ikiwa inatumika kwa halali kama ilivyokusudiwa. **9** Lakini tunajua ya kuwa sheria si kwa ajili ya wenye haki, bali kwa ajili ya wavunja sheria na waasi, kwa ajili ya wasiomcha Mungu na wenye dhambi, wasio watakatifu na wanaokufuru; kwa wale wawauo baba zao au mama zao, kwa wauaji, **10** kwa wazinizi na wahanithi, kwa wale wauzao watu, na kwa waongo na waapao kwa uongo, na kwa chochote kingine kilicho kinyume na mafundishyo ya kweli, **11** ambayo yanakubaliana na Injili ya utukufu wa Mungu anayehimidiwa, ambayo mimi nimewekewa amana. **12** Namshukuru Kristo Yesu Bwana wetu, aliyenitia nguvu, kwa sababu aliniona mwaminifu, akaniteua kwa kazi yake. **13** Ingawa wakati fulani nilikuwa mwenye kukufuru, mtesaji na mwenye jeuri, lakini nilipata rehemna kwa sababu nilitenda hiyivo kwa kutojua na kutoamini kwangu. **14** Neema ya Bwana wetu ilimiminwa juu yangu kwa wingi, ikiambatana na imani na upendo ulio katika Kristo Yesu. **15** Msemo huu ni wa kweli na unaostahili kukubalika, usemao kwamba: Kristo Yesu alikuja ulimwenguni kuokoa wenyе dhambi, ambao mimi ndiye niliye mbaya kuliko wote. **16** Lakini kwa sababu hiyo nilipata rehemna, ili katika mimi, nilyekuwa mwenye dhambi kuliko wote, Kristo Yesu apate kuonyesha uvumilivu wake usio na kikomo, ili niwe kielelezo kwa wale watakaomwamini na wapate uzima wa milele. (*aiōnios g166*) **17** Basi Mfalmi wa milele, asiye na mwisho, asiyeonekana, aliye Mungu pekee, apewe heshima na utukufu milele na milele. Amen. (*aiōn g165*) **18** Mwanangu Timotheo, ninakupa agizo hili, kwa kadiri ya maneno ya unabii yaliyosemwa kukuhusil, ili kwa kuyafuata upate kupigana vita vizuri, **19** ukiishikilia imani na dhamiri njema, ambazo wengine wamevikataa, na hiyivo wakaangamia kwa habari ya imani yao. **20** Miongoni mwao wako Himenayo na Aleksanda, **2** Awali ya yote, nasihi kwamba dua, sala, maombezi na shukrani zifanyike kwa ajili ya watu wote: **2** kwa ajili ya wafalme na wale wote wenyе mamlaka, ili tupate kuishi kwa amani na utulivu, katika uchajia kwa fidia kwa ajili ya wanadamu wote: jambo hili jema, tena linapendeza machoni pa Mungu Mwokozi Efeso, ili kwamba upate kuwaagiza watu wasiendelee wetu, **4** anayetaka watu wote waokolewe na wafikie kufundisha mafundishyo ya uongo. **4** wala wasitoe kujua kweli. **5** Kwa maana kuna Mungu mmoja na mpatanishi mmoja kati ya Mungu na wanadamu, yaani mwanadamu Kristo Yesu, **6** aliyejitoa mwenyewe kuwa fidia kwa ajili ya wanadamu wote: jambo hili lilishuhudiwa kwa wakati wake ufaao. **7** Nami kwa kusudi hili nimewekwa niwe mhubiri na mtume (nasema kweli katika Kristo wala sisemi uongo), mwalimu wa watu wa Mataifa katika imani na kweli. **8** Nataka kila mahali wanaume wasali wakiinua mikono mitakatifu pasipo hasira wala kugombana. **9** Vivyo hivyo nataka wanawake wajipambe kwa adabu na kwa heshima katika mavazi yanayostahili, si kwa kusuka nywele, kuvalia dhahabu, lulu au mavazi ya gharama kubwa, **10** bali kwa matendo mazuri kama iwapasavyo wanawake wanaokiri kuwa wanamcha Mungu. **11** Mwanamke na ajifunze kwa utulivu na kwa utiifu wote. **12** Simpi mwanamke ruhusa ya kufundisha au kuwa na mamlaka juu ya mwanamke. Mwanamke inampasa kukaa kimya. **13** Kwa maana Adamu aliumbwa kwanza, kisha Eva. **14** Wala si Adamu aliyedanganywa, bali ni mwanamke aliyedanganywa akawa mkosaji. **15** Lakini mwanamke ataokolewa kwa kuzaa kwake, kama wakiendelea kudumu katika imani, upendo na utakatifu, pamoja na kuwa na kiasi. **3** Hili ni neno la kuaminiwa, kwamba mtu akitamani kazi ya uangalizi, atamani kazi nzuri. **2** Basi, imempasa mwangalizi awe mtu asiye na lawama, mume wa mke mmoja, mwenye kiasi, anayejitawala, anayeheshimika, mkarimu, ajuaye kufundisha, **3** asiwe mlevi, wala mkali bali awe mpole, asiwe mgomvi wala mpenda fedha. **4** Lazima aweze kuisimamia nyumba yake mwenyewe vizuri na kuhakikisha kwamba watoto wake wanamtii na kuwa na heshima kwa kila njia. **5** (Kwa maana kama mtu hajui jinsi ya kusimamia nyumba yake mwenyewe, atawezaje kuliangalia kanisa la Mungu?) **6** Asiwe mtu aliyeokoka karibuni asiye akajivuna na kuangukia kwenye hukumu ile ile ya ibilisi. **7** Inampasa pia awe na sifa njema kwa watu walio nje, ili asiye akalaumiwa na kuangukia kwenye mtego wa ibilisi. **8** Vivyo hivyo, mashemasi nao wawe watu wanaostahili heshima, wasiwe wenyе kauli mbili au wenyе kujifurahisha kwa mvinyo, wala wanaotamani faida isiyo halali. **9** Inawapasa kushikamana sana na ile siri ya imani kwa dhamiri safi. **10** Ni lazima wapimwe kwanza; kisha kama hakuna neno dhidi yao, basi na waruhusiwe kuhudumu kama mashemasi. **11** Vivyo hivyo, wake zao wawe wanawake wanaostahili heshima, wasio wasingiziaji,

bali wawe na kiasi na waaminifu katika kila jambo. **12** Shemasi awe mume wa mke mmoja na inampasa aweze kusimamia watoto wake na watu wa nyumbani mwake vyema. **13** Wale ambaao wamehudumu vyema katika huduma ya ushemasi hujipatia msimamo bora na ujasiri mkubwa katika imani yao ndani ya Kristo Yesu. **14** Ingawa ninatarajia kuja kwako hivi karibuni, ninakuandikia maagizo haya sasa ili kwamba, **15** kama nikikawia, utajua jinsi iwapasavyo watu kuenenda katika nyumba ya Mungu, ambayo ndiyo kanisa la Mungu aliye hai, lililo nguzo na msingi wa kweli. **16** Bila shaka yoyote, siri ya utauwa ni kubwa; Alidhihirishwa katika mwili wa kibinadamu, akathibitishwa kuwa na haki katika Roho, akaonekana na malaika, akahubiriwa miongoni mwa mataifa, akaaminwiwaa ulimwenguni, akachukuliwa juu katika utukufu.

4 Roho asema waziwazi kwamba katika siku za mwisho baadhi ya watu wataiacha imani na kufuata roho zidanganyazo na mafundisho ya mashetani. **2** Mafundisho kama hayo huja kupitia kwa waongo ambaao ni wanafiki, hali dhamiri zao zikiungua kwa kuchomwa moto. **3** Wao huwakataza watu wasioe na kuwaagiza wajiepushe na vyakula fulani, ambavyo Mungu aliviumba ili vipokewe kwa shukrani na wale wanaoamini na kujua kweli. **4** Kwa maana kila kitu alichokiumba Mungu ni chema, wala hakuna kitu chochote cha kukataliwa kama kikipokewa kwa shukrani, **5** kwa sababu kimetakaswa kwa neno la Mungu na kwa kuomba. **6** Kama ukiwakumbusha ndugu mambo haya, utakuwa mtumishi mwema wa Kristo Yesu, uliyelelewa katika kweli ya imani na yale mafundisho mazuri uliyoyafuata. **7** Usijishughulishe kamwe na hadithi za kipagani na masimulizi ya uongo ya wanawake wazee; badala yake, jizoeze kuwa mtauwa. **8** Kwa maana mazoezi ya mwili yana faida kwa sehemu, lakini utauwa una faida katika mambo yote, yaani, unayo ahadi ya uzima wa sasa na ya ule ujao. **9** Hili ni neno la kuaminiwa tena lastahili kukubaliwa kabisa, **10** (nasi kwa ajili ya hili tunajitaabisha na kujitahidi), kwamba tumeweka tumaini letu kwa Mungu aliye hai, ambaye ni Mwokozi wa watu wote, hasa wale waaminio. **11** Mambo haya yaagize na kuyafundisha. **12** Mtu yejote asikudharau kwa kuwa wewe ni kijana, bali uwe kielelezo kizuri kwa waumini katika usemi, mwenendo, upendo, imani na usafi. **13** Fanya bidii kusoma Maandiko hadharani, kuhubiri na kufundisha, mpaka nitakapokuja. **14** Usiache kutumia kipawa kilicho ndani yako, ambacho ulipewa kwa neno la unabii wakati wazee walikuwekea mikono. **15** Uwe na bidii katika mambo haya; ujitoolee kwa ajili ya mambo haya kikamilifu, ili kila mtu aone kuendelea kwako. **16** Jilinde sana nafsi yako na mafundisho yako. Dumu katika hayo, kwa maana kwa kufanya hiyo, utajioko wewe mwenyewe pamoa na wale wanaokusikia.

5 Usimkemee mzee kwa ukali bali umshawishi kama vile angekuwa ni baba yako. Uwatendee vijana kama vile ndugu zako; **2** nao wanawake wazee uwatendee kama mama zako, na wanawake vijana kama dada zako, katika usafi wote. **3** Waheshimu wanawake wajane ambaao ni wajane kweli. **4** Kama mjane ana watoto ama wajukuu, hawa inawapasa awali ya yote wajifunze kutimiza wajibu wao wa kumcha Mungu katika matendo kwa kuwatunza wale wa jamaa zao wenyewe, na hivyo wawarudishie wema waliowatendea wazazi wao, kwa kuwa hivi ndivyo impendezavyo Mungu. **5** Mwanamke ambaye ni mjane kweli kweli, yaani, yeje aliyebak peke yake huweku tumaini lake kwa Mungu naye hudumu katika maombi usiku na mchana akinwombwa Mungu ili amsaidie. **6** Lakini mjane aishie kwa anasa amekufa, ingawa anaishi. **7** Wape watu maagizo haya pia, ili asiweyo yejote wa kulaumiwa. **8** Kama mtu hawatunzi wale wa jamaa yake, hasa wale wa nyumbani mwake mwenyewe, ameikana imani, tena ni mbaya kuliko yeje asiyeamini. **9** Mjane yejote asiwekwe kwenye orodha ya wajane isipokuwa awe ametimiza umri wa miaka sitini, na ambaye alikuwa mke wa mume mmoja, **10** awe ameshuhudiwa kwa matendo yake mema, aliywalea watoto wake vizuri, aliye mkarimu, aliyanawawisha watakatifu miguu, aliywasaidia wenyewe shida na aliyejitelea kwa ajili ya matendo mema ya kila namna. **11** Lakini kwa habari za wajane vijana usiwaweke kwenye orodha hiyo, maana tamaa zao za kimaumbile zikizidi kule kujitoa kwao kwa Kristo, watataka kuolewa tena. **12** Nao kwa njia hiyo watajiletea hukumu kwa kukiuka ahadi yao ya kwanza. **13** Zaidi ya hayo, wajane kama hao huwa na tabia ya uvivu wakizurura nyumba kwa nyumba, wala hawawi wavivu tu, bali pia huwa wasengenyaaji, wajilingizao katika mambo yasiyowahuusi na kusema mambo yasiyopaswa kusema. **14** Hivyo nowashauri wajane vijana waolewe, wazae watoto na wasimamie nyumba zao, wasije wakampa adui nafasi ya kutushutumu. **15** Kwa maana kwa kweli wajane wengine wamepotoka ili kumfuata Shetani. **16** Lakini kama mwanamke yejote aaminie ana wajane katika jamaa yake, inampasa awasaidie wala si kuwaacha wakililemea kanisa, ili kanisa liweze kuwasaidia wale ambaao ni wajane kweli kweli. **17** Wazee wa kanisa wanaongoza shughuli za kanisa vizuri wanastahili heshima mara mbili, hasa wale ambaao kazi yao ni kuhubiri na kufundisha. **18** Kwa maana Maandiko husema, “Usimfunge maksai kinywa apurapo nafaka,” tena, “Mfanyakazi anastahili mshahara wake.” **19** Usiendekeze mashtaka dhidi ya mzee isipokuwa yawe yameletwa na mashahidi wawili au watatu. **20** Wale wanaodumu katika dhambi uwakemee hadharani, ili wengine wapate kuogopa. **21** Ninakuagiza mbele za Mungu na mbele za Kristo Yesu na mbele za malaika wateule, shika maagizo haya pasipo ubaguzi wala upendeleo. **22** Usiwe na haraka kumwekea mtu mikono wala usishiriki dhambi

za watu wengine. Jilinde nafsi yako uwe safi. **23** Acha kunywa maji peke yake, tumia divai kidogo kwa sababu ya tumbo lako na maumivu yako ya mara kwa mara. **24** Dhambi za watu wengine ni dhahiri nazo zinawatangulia kwenda hukumuni; na dhambi za watu wengine zinawafuata nyuma yao. **25** Vivyo hivyo, matendo mema yako dhahiri, na hata yale ambayo si mema hayawesi kufichika.

6 Wale wote walio chini ya kongwa la utumwa inawapasa kuwahesabu mabwana zao kuwa wanastahili heshima yote, ilijina la Mungu lisitukanwe wala mafundisho yetu. **2** Wale watumwa ambao wana mabwana waaminio, haiwapasi kupunguza heshima yao kwa sababu wao ni ndugu. Badala yake, wawatumikie hata vizuri zaidi, kwa sababu wale wanaonufaika na huduma yao ni waaminio, ambao ni wapenzi wao. Fundisha mambo haya na uwahimize kuyafuata. **3** Ikiwa mtu yejote atafundisha mafundisho mapotovu wala hakubaliani na mafundisho manyofu ya Bwana wetu Yesu Kristo na yale ya utauwa, **4** huyo amejivuna wala hajui kitu chochote. Yeye amejaa tamaa ya mabishano na ugomi kuhusu maneno ambavyo matokeo yake ni wivu na mapigano, maneno ya ukorofi, shuku mbaya, **5** na kuzozana kusikokoma kati ya watu walioharibika akili zao, walioikosa kweli, na ambao hudhani kwamba utauwa ni njia ya kupata faida. **6** Lakini utauwa na kuridhika ni faida kubwa. **7** Kwa kuwa hatukua humu duniani na kitu chochote, wala hatuwezi kutoka humu na kitu. **8** Lakini kama tuna chakula na mavazi, tutaridhika navyo. **9** Lakini wale watu wanaotamani kuwa na mali kwa haraka huanguka kwenye majaribu, na wamenaswa na tamaa nyangi za kipumbavu zenye kudhuru, zinazowazamisha watu katika uharibifu na maangamizi. **10** Kwa maana kupenda fedha ndiyo shina moja la maovu ya kila namna. Baadhi ya watu wakitamani fedha, wameiacha imani na kujichoma wenyewe kwa maumivu mengi. **11** Lakini wewe, mtu wa Mungu, yakimbie mambo haya yote. Fuata haki, utauwa, imani, upendo, saburi na upole. **12** Pigana vile vita vizuri vya imani. Shika uzima wa milele ambao ndio ulioitiwa ulipokiri ule ukiri mzuri mbele ya mashahidi wengi. (aiōnios g166) **13** Nakuagiza mbele za Mungu avipaye vitu vyote uhai, na mbele za Kristo Yesu ambaye alipokuwa anashuhudia mbele ya Pontio Pilato alikiri ukiri mzuri, **14** uiishike amri hii bila dosari wala lawama mpaka kuja kwake Bwana wetu Yesu Kristo, **15** ambaye Mungu atamleta kwa wakati wake mwenyewe: yeye ahimidiwaye, aliye peke yake Mtawala, Mfalme wa wafalme, na Bwana wa mabwana, **16** yeye peke yake ambaye hapatikani na mauti, na anakaa katika nuru isiyoweza kukaribiwa, ambaye hakuna mwanadamu aliyemwona wala awezaye kumwona. Heshima na uweza una yeye milele. Amen. (aiōnios g166) **17** Waagize wale ambao ni matajiri wa ulimwengu huu waache kujivuna, wala wasiweke tumaini lao katika mali ambayo si

ya hakika, bali waweke tumaini lao katika Mungu ambaye hutupatia vitu vyote kwa wingi ili tuvifurahie. (aiōn g165) **18** Waagize watende mema, wawe matajiri katika matendo mema, pia wawe wakarimu na walio tayari kushiriki mali zao na wengine. **19** Kwa njia hii watajiwekea hazina kama msingi kwa ajili ya wakati ujao na hivyo watajipatia uzima, yaani, ule uzima ambao ni wa kweli. **20** Timotheo, linda kile kilichowekwa amana kwako. Epuka majadiliano yasiyo ya utauwa na mabishano ambayo kwa uongo huitwa elimu, **21** ambayo wengine kwa kujidai kuwa nayo wameiacha imani. Neema iwe nanyi. Amen.

2 Timotheo

1 Paulo mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi ya Mungu, kulingana na ile ahadi ya uzima uliomo ndani ya Kristo Yesu. **2** Kwa Timotheo, mwanganu impendwa: Neema, reherma na amani itokayo kwa Mungu Baba, na kwa Kristo Yesu Bwana wetu. **3** Ninamshukuru Mungu, ninayemtumikia kwa dhamiri safi, kama walivyofanya baba zangu, ninapokukumba usiku na mchana katika maombi yangu. **4** Nikiyakumbuka machozi yako, ninatamani sana kukuona ili nipate kujawa na furaha. **5** Nimekuwa nikiyakumbuka imani yako ya kweli, waliokuwa nayo bibi yako Loisi na mama yako Eunike na ambayo mimi ninasadiki sasa wewe pia unayo. **6** Kwa sababu hii nakukumbusha uchochee ile karama ya Mungu, iliyowekwa ndani yako nilipokuwekea mikono yangu. **7** Maana Mungu hakutupa roho ya woga, bali roho ya nguvu, ya upendo na ya moyo wa kiasi. **8** Kwa hiyo usione haya kushuhudia kuhusu Bwana wetu, wala usinione haya mimi niliye mfungwa kwa ajili yake. Bali uiishiriki pamoja nami taabu ya Injili, kwa kadiri ya nguvu ya Mungu, **9** ambaye alituokoa na kutuita katika mwito mtakatifu: si kwa kadiri ya matendo yetu mema bali kwa sababu ya kusudi lake mwenywewe na neema yake. Neema hii tulipewa katika Kristo Yesu tangu milele. (**aiōnios g166**) **10** Lakini sasa imefunuliwa kwa kudhihirishwa kwake Mwokozi wetu, Kristo Yesu, ambaye amebatilisha mauti na kuleta uzima na kutokufa kwa njia ya Injili. **11** Nami nimewekwa kuwa mhubiri, mtume na mwalimu wa Injili hii. **12** Hii ndioy sababu ninateseka namna hii, lakini sioni haya kwa maana ninamjua yeye niliywamini, na kusadiki ya kuwa anaweza kukilinda kile nilichokiweka amana kwake hadi siku ile. **13** Shika kwa uthabiti kielelezo cha mafundisho yenyé uzima yale uliyoyasikia kwangu, pamoja na imani na upendo katika Kristo Yesu. **14** Ilinde ile amana uliyokabidhiwa kwa Roho Mtakatifu akaaye ndani yetu. **15** Unaajua ya kuwa watu wote katika Asia warniachaka, mionganoni mwao wamo Filego na Hermogene. **16** Bwana akawahurumie watu wa nyumbani mwa Onesiforo, kwa sababu aliniburudisha mara kwa mara wala hakuonea aibu minyororo yangu. **17** Badala yake, alipokuwa Rumi, alinitafuta kwa bidii mpaka akanipata. **18** Bwana na amjalie kupata rehemaa zake siku ile! Nawe unaajua vyema jinsi alivyonisaidia huko Efeso.

2 Basi, wewe mwanganu, uwe hodari katika neema ilio ndani ya Kristo Yesu. **2** Nayo mambo yale uliyonisikia nikiyasema mbele ya mashahidi wengi, uwakabidhi watu waaminifu watakaoweza kuwafundisha watu wengine vilevile. **3** Vumilia taabu pamoja nasi kama askari mwema wa Kristo Yesu. **4** Hakuna askari yejote ambaye akiwa vitani hujishughulisha na mambo ya kawaida ya maisha haya kwa sababu nia yake ni kumpendeza yule

aliyemwandika awe askari. **5** Vivyo hivyo, yeje ashindanaye katika michezo hawezu kupewa tuzo ya ushindi asiposhindana kulingana na kanuni za mashindano. **6** Mkulima mwenye bidii ya kazi ndiye anayestahili kuwa wa kwanza kupata fungu la mavuno. **7** Fikiri sana kuhusu haya nisemayo, kwa maana Bwana atakupa ufhamu katika mambo hayo yote. **8** Mkumbuke Yesu Kristo, aliyefufuliwa kutoka kwa wafu, yeje aliye wa uzao wa Daudi. Hii ndioy Injili yangu, **9** ambayo kwayo ninateseka hata kufikia hatua ya kufungwa minyororo kama mhalifu. Lakini neno la Mungu halifungwi. **10** Kwa hiyo ninavumilia mambo yote kwa ajili ya wateule wa Mungu, kusudi wao nao wapate wokovu ulio katika Kristo Yesu, pamoja na utukufu wa milele. (**aiōnios g166**) **11** Hili ni neno la kuaminiwa: Kwa maana kama tumekufa pamoja naye, tutaishi pia pamoja naye. **12** Kama tukistahimili, pia tutawatala pamoja naye. Kama tukimkana yeje, naye atatukana sisi. **13** Kama tusipoamini, yeje hudumu kuwa mwaminifu, kwa maana hawezu kujikana mwenywewe. **14** Endelea kuwakumbusha mambo haya ukiwaonya mbele za Bwana waache kushindana kwa maneno ambayo hayana faida yoyote bali huwaangamiza tu wale wanaoyasikia. **15** Jitahidi kujionyesha kwa Mungu kuwa umekubaliwa naye, mtendakazi asiye na sababu ya kuona aibu, ukilitumia kwa usahihi neno la kweli. **16** Jiepushe na maneno mabaya, yasiyo na maana, yasiyo ya utauwa, kwa maana hayo huzidi kuwatosa watu katika kukosa heshima kwa Mungu. **17** Mafundisho yao yataenea kama kidonda kisichopona. Miongoni mwao wamo Himenayo na Fileto **18** ambao wameiacha kweli, wakisema kwamba ufufuo wa wafu umekwisha kuwako, nao huharibu imani ya baadhi ya watu. **19** Lakini msingi wa Mungu ulio imara umesimama, ukiwa na muhuri wenye maandishi haya: “Bwana anawajua walio wake”; tena, “Kila alitajaye jina la Bwana, na auache uovu.” **20** Katika nyumba kubwa si kwamba kuna vyombo vya dhahabu na fedha tu, bali pia vimo vyombo vya miti na vya udongo; vingine kwa matumizi maalum, na vingine kwa matumizi ya kawaida. **21** Basi ikiwa mtu amejitakasa na kujitenga na hayo niliyoyataja, atakuwa chombo maalum, kilichotengwa na ambacho kinamfaa mwenye nyumba, kimeandalowi tayari kwa kila kazi njema. **22** Zikimbie tamaa mbaya za ujana, ufuate haki, imani, upendo na amani pamoja na wale wamwitao Bwana kwa moyo safi. **23** Jiepushe na mabishano ya kipumbavu na yasiyo na maana, kwa kuwa wajua ya kwamba hayo huzaa magomvi. **24** Tena haimpasi mtumishi wa Bwana kuwa mgomvi, bali inampasa awe mwema kwa kila mtu, auezaye kufundisha, tena mvumilivu. **25** Inampasa kuwaonya kwa upole wale wanaopingana naye, kwa matumaini kwamba Mungu atawajalia kutubu na kuijua kweli, **26** ili fahamu zao ziwarudie tena, nao waponyoke katika mitego wa ibilisi ambaye amewateka wapate kufanya mapenzi yake.

3 Lakini yakupasa ufahamu jambo hili, kwamba siku kumiminwa kama sadaka ya kinywaji, nayo saa yangu za mwisho kutakuwa na nyakati za hatari. **2** Kwa ya kuondoka imetimia. **7** Nimevipiga vita vizuri, maana watu watakuwa wenyewe kupenda fedha, wenyewe kujisifu, wenyewe kiburi, wenyewe kumkufuru Mungu, wasiotii wazazi wao, wasio na shukrani, wasio watakatifu, **3** wasio na upendo, wasiopenda kupatanishwa, wasingiziaji, wasiozuia tamaa zao, wakatili, wasiopenda mema, **4** wasaliti, wakaidi, walioja majivuno, wapendao anasa zaidi kuliko kumpenda Mungu: **5** wakiwa na mfano wa utauwa kwa nije, lakini wakizikana nguvu za Mungu. Jiepushe na watu wa namna hiyo. **6** Mionganii mwao wamo wale wajijingizao katika nyumba za watu na kuwachukua mateka wanawake wajinga, waliolemewa na dhambi zao na kuyumbishwa na aina zote za tamaa mbaya. **7** Wakijifunza siku zote lakini kamwe wasiweze kufikia ujuzi wa kweli. **8** Kama vile Yane na Yambre walivyopingana na Mose, vivyo hivyo watu hawa hupingana na ile kweli. Hawa ni watu wenyewe yetu. **16** Katika utetezi wangu wa mara ya kwanza, akili zilizopotoka, ambao wamekataliwa kwa mambo ya imani. **9** Lakini hawataendelea sana, kwa sababu upumbavu wao utakuwa dhahiri kwa watu wote, kama ulivyokuwa dhahiri upumbavu wa hao watu wawili. **10** Lakini wewe umeyajua mafundisho yangu, mwenendo, makusudi, imani, uvumilivu, upendo, ustahimilivu, **11** mateso na taabu, yaani mambo yote yaliyonipata huko Antiokia, Ikonio na Listra, mateso yote niliyostahimili, lakini Bwana aliniokoa katika hayo yote. **12** Naam, yeyote anayetaka kuishi maisha ya utauwa ndani ya Kristo Yesu atateswa. **13** Lakini watu waovu na wadanganyaji watazidi kuwa waovu, wakidanganya na kudanganyika. **14** Bali wewe, udumu kila Andiko limevuvu na Mungu na lafaa kwa mafundisho, kwa kuwaonya watu makosa yao, kwa kuwaongoza na kwa kuwafundisha katika haki, **17** ili mto wa Mungu awe amekamilishwa, apate kutenda kila kazi njema.

4 Nakugiza mbele za Mungu na mbele za Kristo Yesu, atakayewahukumu watu walio hai na waliokufa wakati wa kuja kwake na ufalme wake, kwamba: **2** Hubiri Neno; kuwa tayari wakati ufaao na wakati usiofaa; karipia, kemea na utie moyo kwa uvumilivu wote na kwa mafundisho mazuri. **3** Maana wakati utakuja watu watakapokataa kuyakubali mafundisho yenye uzima. Badala yake, ili kutimiza tamaa zao wenyewe, watajikusanya idadi kubwa ya walimu wapate kuwaambia yale ambayo masikio yao yanayowasha yanatamani kuyasikia. **4** Watakataa kusikiliza kweli na kuzigeukia hadithi za uongo. **5** Kwa habari yako wewe, vumilia mateso, fanya kazi ya mhubiri wa Injili, timiza wajibu wote wa huduma yako. **6** Kwa maana mimi sasa ni tayari kumiminwa kama sadaka ya kinywaji, nayo saa yangu mashindano nimeyamaliza, imani nimeilinda. **8** Sasa nimewekewa taji ya haki ambayo Bwana, mwamuzi wa haki, atanitunukia siku ile: wala si mimi tu, bali pia wote ambao wamengoja kwa shauku kudhihirishwa kwake. **9** Jitahidi kuja kwangu upesi **10** kwa sababu Dema, kwa kuupenda ulimwengu, ameniacha na amekwenda Thesalonike. Kreske amekwenda Galatia na Tito amekwenda Dalmatia. (aiōn g165) **11** Ni Luka peke yake aliye hapa pamoja nami. Mtafute Marko uje naye kwa sababu ananifaa sana katika huduma yangu. **12** Nimemtuma Tikiko huko Efeso. **13** Utakapokuja, niletee lile joho nililoliacha kwa Karpo huko Troa na vile vitabu vyangu, hasa vile vya ngozi. **14** Aleksanda yule mfua chuma alinitendea ubaya mkubwa. Bwana atamlipa kwa ajili ya yale aliyotenda. **15** Wewe pia ujihadhari naye kwa sababu aliyapinga sana maneno yetu. **16** Katika utetezi wangu wa mara ya kwanza, hakuna hata mmoja aliyeniunga mkono, bali kila mmoja aliniacha. Namwomba Mungu wasihesabiwe upande wangu akanitia nguvu, ili kupitia kwangu lile Neno lihubiriwe kwa ukamilifu, watu wote Mataifa wapate kulisikia. Mimi niliokolewa kutoka kinywa cha simba. **18** Bwana ataniokoa katika kila shambulio haya na kunileta salama katika Ufalme wake wa mbinguni. Atukuzwe ye ye milele na milele. Amen. (aiōn g165) **19** Wasalimu Prisila na Akila, na wote wa nyumbani kwa Onesiforo. **20** Erasto alibaki Korintho. Nami nikamwacha Trofimo huko Mileto akiwa mgonjwa. **21** Jitahidi ufike huko kabla ya majira ya baridi. Eubulo katika yale uliyojifunza na kuyaamini kwa uthabit, anakusalimu, vivyo hivyo Pude, Lino, Klaudia na ukitambua ya kuwa ulijifunza hayo kutoka kwa nani, ndugu wote. **22** Bwana awe pamoja na roho yako. Neema iwe pamoja nanyi. Amen.

4 Nakugiza mbele za Mungu na mbele za Kristo Yesu, atakayewahukumu watu walio hai na waliokufa wakati wa kuja kwake na ufalme wake, kwamba: **2** Hubiri Neno; kuwa tayari wakati ufaao na wakati usiofaa; karipia, kemea na utie moyo kwa uvumilivu wote na kwa mafundisho mazuri. **3** Maana wakati utakuja watu watakapokataa kuyakubali mafundisho yenye uzima. Badala yake, ili kutimiza tamaa zao wenyewe, watajikusanya idadi kubwa ya walimu wapate kuwaambia yale ambayo masikio yao yanayowasha yanatamani kuyasikia. **4** Watakataa kusikiliza kweli na kuzigeukia hadithi za uongo. **5** Kwa habari yako wewe, vumilia mateso, fanya kazi ya mhubiri wa Injili, timiza wajibu wote wa huduma yako. **6** Kwa maana mimi sasa ni tayari

Tito

1 Paulo, mtumishi wa Mungu na mtume wa Yesu Kristo kwa ajili ya imani ya wateule wa Mungu na kujua kweli iletayo utauwa: **2** imani na ujuzi ulioko katika tumaini la uzima wa milele, ambao Mungu, asiyesema uongo, aliahidi hata kabla ya kuwekwa misingi ya ulimwengu, (**aiōnios g166**) **3** naye kwa wakati wake aliouweka alilidhihirisha neno lake kwa njia ya mahubiri ambayo mimi niwekewa amana kwa amri ya Mungu Mwokozi wetu: **4** Kwa Tito, mwanangu hasa katika imani tunayoshiriki sote: Neema iwe kwako na amani itokayo kwa Mungu Baba na kwa Kristo Yesu Mwokozi wetu. **5** Sababu ya mimi kukuacha huko Krete ni ili uwewe utaratibu mambo yale yaliyosalia na kuaweka wazee wa kanisa katika kila mji, kama nilivyokuagiza. **6** Mzee wa kanisa asiwe na lawama, awe mume wa mke mmoja, mtu ambaye watoto wake ni waaminio na wala hawashtaki kwa ufisadi. **7** Kwa kuwa mwangalizi, kama wakili wa Mungu, imempasa kuwa mtu asiye na lawama, asiwe mwenye majivuno au mwepesi wa hasira, wala mlevi, wala asiwe mtu mwenye tamaa ya mapato yasiyo ya halali. **8** Bali awe mkarimu, anayependwa mema, mwenye kiasi, mwenye haki, mwadilifu, mnyofu, mtakatifu na mwenye kuitawala nafsi yake. **9** Inampasa alishike kwa uthabiti lile neno la imani kama lilivyofundishwa, kusudi aweza kuanya wengine kwa mafundisho manyofu na kuwakanusha wale wanaopingana nayo. **10** Kwa maana wako wengi wasiotii, wenye maneno yasiyo na maana, hasa wale wa kikundi cha tohara. **11** Hao ni lazima wanyamazishwe, kwa sababu wanaharibu watu wa nyumba nzima wakfundisha mambo yasiyowapasa kufundisha. Wanafanya hivyo kwa ajili ya kujipatia mapato ya udanganyifu. **12** Hata mmojawapo wa manabii wao mwenye amesema, "Wakrete ni waongo siku zote, wanyama wabaya, walafi, wavivu." **13** Ushuhuda huu ni kweli. Kwa hiyo, uwakemeet kwa ukali wapate kuwa wazima katika imani, **14** ili wasiendelee kuangalia hadithi za Kiyahudi au maagizo ya wale watu wanaoikataa kweli. **15** Kwa wale walio safi, kila kitu ni safi kwao. Lakini kwa wale walipotoka na wasioamini, hakuna chochote kilicho safi. Kwa kweli nia zao na dhamiri zao zimepotoka. **16** Wanadai kumjua Mungu, lakini kwa matendo yao wanamkana. Hao watu ni chukizo, wasiotii, wasiofaa kwa jambo lolote jema.

2 Inakupasa kufundisha itikadi sahihi. **2** Wafundishe wazee kuwa na kiasi, wastahivu, wenye busara na wanyofu katika imani, upendo na saburi. **3** Vivyo hivyo, wafundishe wanawake wazee kuwa na mwenendo wa utakatifu, wala wasiwe wasingiziaji au walevi, bali wafundishe yale yaliyo mema, **4** ili waweze kuwafundisha wanawake vijana kuwa na kiasi, wawapende waume zao na kuwapenda watoto wao, **5** wawe waaminifu, watakatifu, wakinanza vyema nyumba zao, wema, watifu kwa waume zao, ili mtu

yeote asije akalikufuru neno la Mungu. **6** Vivyo hivyo, himiza vijana wawe na kiasi. **7** Katika kila jambo uwe kielelezo kwa kutenda mema. Katika mafundisho yako uonyeshe uadilifu, utaratibu, **8** na usemi sahihi usio na lawama, ili wanaokupinga watahayari, wakose neno lolote baya la kusema juu yetu. **9** Wafundishe watumwa kuwatii mabwana zao katika kila jambo, wakijitahidi kuwapendea wala wasijibizane nao, **10** wala wasiwaibie, bali waonyeshe kuwa wanawenza kuaminika kabisa, ili kwa kila namna wayafanye mafundisho ya Mungu Mwokozi wetu yawe ya kuvutia. **11** Kwa maana neema ya Mungu ambayo inawaokoa wanadamu wote imefunuliwa. **12** Nayo yafundishe kukataa ubaya na tamaa za kidunia, ili tupate kuishi maisha ya kiasi, ya haki na ya utaja katika ulimwengu huu wa sasa, (**aiōn g165**) **13** huku tukilitazamia tumaini lenye baraka na ufuno wa utukuu wa Mungu wetu Mkuu, aliyie Mwokozi wetu Yesu Kristo. **14** Ndiye alijitoa nafsi yake kwa ajili yetu, ili atukomboe kutoka uovu wote na kujisafishia watu kuwa mali yake Mwenyewe, yaani, wale walio na juhudhi katika kutenda mema. **15** Basi wewe fundisha mambo haya. Onya na kukaripia kwa mamlaka yote. Mtu yeote asikudharau.

3 Wakumbushe watu kuwanyenyekaa watawala na kuwatii wenye mamlaka, wawe tayari kutenda kila litilo jema. **2** Wasimmenee mtu yeote mabaya, wasiwe wagomvi, bali wawe wapole, wakionyesha unyenyekevu kwa watu wote. **3** Maana sisi wenye we wakati fulani tulikuwa wajinga, wasiotii, tukiwa watumwa wa tamaa mbaya na anasa za kila aina. Tulishi katika uovu na vivu, tukichukiwa na kuchukiana sisi kwa sisi. **4** Lakini wema na upendo wa Mungu Mwokozi wetu ulipofunuliwa, **5** alituokoa, si kwa sababu ya matendo ya haki tuliyotenda, bali kwa sababu ya rehema zake. Alituokoa kwa kutuosa kwa kuzaliwa mara ya pili na kwa kufanywa wapya kwa njia ya Roho Mtakatifu, **6** ambaye Mungu alitumiminiia kwa wingi kwa njia ya Yesu Kristo Mwokozi wetu,

7 ili kwamba, tukiisha kuhesabiwa haki kwa neema yake, tupate kuwa warithi tukiwa na tumaini la uzima wa milele. (**aiōnios g166**) **8** Hili ni neno la kuaminini. Nami nataka uyasisitize mambo haya, ili wale ambao wamemwamini Mungu wapate kuwa waangalifu kujitoa kwa ajili ya kutenda mema wakati wote. Mambo haya ni mazuri tena ya manufaa kwa kila mtu.

9 Lakini jiepushe na maswali ya kipuzi, mambo ya koo, mabishano na ugomvi kuhusu sheria, kwa sababu hayana faida, tena ni ubatili. **10** Mtu anayesababisha mafarakano, mwonye mara ya kwanza, kisha mwonye mara ya pili. Baada ya hapo, usihusike naye tena. **11** Kwa kuwa unaaja kwamba mtu kama hyuo amepotoka na tena ni mwenye dhambi. Yeye amejihukumu mwenye. **12** Mara nitakapomtuma Artema au Tikiko kwako, jitahidi kuja unione huko Nikopoli, kwa sababu nimeamua kukaa huko wakati wa majira ya baridi. **13** Fanya kila uwenzalo uwasafirishe Zena

yule mwanasheria na Apolo na uhakikishe kwamba wana kila kitu wanachohitaji katika safari yao. **14** Watu wetu hawana budi kujifunza kutenda mema, ili waweze kuyakimu mahitaji ya kila siku, wasije wakaishi maisha yasiyokuwa na matunda. **15** Wote walio pamoja nami wanakusalimu. Wasalimu wale wanaotupenda katika imani. Neema iwe nanyi nyote. Amen.

Filemoni

1 Paulo, mfungwa wa Kristo Yesu, pamoja na Timotheo ndugu yetu: Kwa Filemoni rafiki yetu mpendwa na mtendakazi mwenzetu, **2** kwa dada yetu mpendwa Afia, kwa Arkipo askari mwenzetu na kwa kanisa lile likutanalo nyumbani mwako: **3** Neema iwe nanyi na amani itokayo kwa Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo. **4** Siku zote ninamshukuru Mungu ninapokukumbuka katika maombi yangu, **5** kwa sababu ninasikia juu ya imani yako katika Bwana Yesu na upendo wako kwa watakatifu wote. **6** Naomba utiwe nguvu katika kuishuhudia imani yako, ili upate kuwa na ufahamu mkamilifu juu ya kila kitu chema tulicho nacho ndani ya Kristo. **7** Upendo wako umenifurahisha mno na kunitia moyo, kwa sababu wewe ndugu, umeiburudisha miyo ya watakatifu. **8** Hata hivyo, ingawa katika Kristo ningeweza kuwa na ujasiri na kukuagiza yale yakupasayo kutenda, **9** lakini ninakuumba kwa upendo, mimi Paulo, mzee na pia sasa nikiwa mfungwa wa Kristo Yesu, **10** nakuumba kwa ajili ya mwanangu Onesimo, aliyefanyika mwanangu nilipokuwa kwenye minyororo. **11** Mwanzoni alikuwa hakufai, lakini sasa anakufaa sana wewe na mimi pia. **12** Namtuma kwako, ye ye aliye moyo wangu hasa. **13** Ningependa nikae naye ili ashike nafasi yako ya kunisaidia wakati huu nikiwa kifungoni kwa ajili ya Injili. **14** Lakini sikutaka kufanya lolote bila idhini yako, ili wema wowote uufanyao usiwe wa lazima, bali wa hiari. **15** Huenda sababu ya ye ye kutengwa nawe kwa kitambo kidogo ni ili uwe naye daima. (**aiōnios g166**) **16** Si kama mtumwa, bali bora kuliko mtumwa, kama ndugu mpendwa. Yeye ni mpendwa sana kwangu na hata kwako zaidi, ye ye kama mwanadamu na kama ndugu katika Bwana. **17** Hivyo kama unanihesabu mimi kuwa mshirika wako, mkaribishe kama vile ungenikaribisha mimi mwenywewe. **18** Kama amekukosea lolote au kama unamdaa chochote, nidai mimi. **19** Ni mimi Paulo, ninayeandika waraka huu kwa mkono wangu mwenywewe. Nitakulipa. Sitaji kwamba nakudai hata nafsi yako. **20** Ndugu yangu, natamani nipate faida kwako katika Bwana, uuburudishe moyo wangu katika Kristo. **21** Nikiwa na hakika ya utii wako, nakuandikia, nikijua kwamba utafanya hata zaidi ya yale ninayokuumba. **22** Jambo moja zaidi: Niandalie chumba cha wageni, kwa kuwa nataraji kurudishwa kwenu kama jibu la maombi yenu. **23** Epafra, aliye mfungwa mwenzangu katika Kristo Yesu, anakusali mu. **24** Vivyo hivyo Marko, Aristarko, Dema na Luka, watendakazi wenzangu wanakusali mu. **25** Neema ya Bwana Yesu Kristo iwe pamoja na roho zenu. Amen.

Wahebrania

1 Zamani Mungu alisema na baba zetu kwa njia ya manabii mara nyingi na kwa njia mbalimbali, **2** lakini katika siku hizi za mwisho anasema nasi kwa njia ya Mwanawe, ambaye amemweka kuwa mrithi wa vitu vyote, na ambaye kupitia kwake aliuumba ulimwengu. (**aiōn g165**) **3** Mwana ni mng'ao wa utukufu wa Mungu na mfano halisi wa nafsi yake, akivhifadhi vitu vyote kwa neno lake lenye uweza. Akiisha kufanya utakaso kwa ajili ya dhambi, aliketi mkono wa kuume wa Aliye Mkuu huko mbinguni. **4** Kwa hiyo alifanyika bora kuliko malaika, kama jina alilorithi liliyivo bora kuliko lao. **5** Kwa maana ni malaika yupi ambaye wakati wowote Mungu alipata kumwambia, "Wewe ni Mwanangu; leo mimi nimekuzaa?" Au tena, "Mimi nitakuwa Baba yake, naye atakuwa Mwanangu?" **6** Tena, Mungu amletapo mzaliwa wake wa kwanza ulimwenguni, anasema, "Malaika wote wa Mungu na wamsujudu." **7** Anenapo kuhusu malaika asema, "Huwafanya malaika wake kuwa pepo, watumishi wake kuwa miali ya moto." **8** Lakini kwa habari za Mwana asema, "Kiti chako cha enzi, Ee Mungu, kitadumu milele na milele, nayo haki itakuwa firme ya utawala ya ufalme wako. (**aiōn g165**) **9** Umependa haki na kuchukia uovu; kwa hiyo Mungu, Mungu wako, amekuweka juu ya wenzako kwa kukupaka mafuta ya furaha." **10** Pia asema, "Hapo mwanzo, Ee Bwana, uliweka misingi ya dunia, nazo mbingui ni kazi ya mikono yako. **11** Hizo zitatoweka, lakini wewe utadumu; zote zitachakaa kama vazi. **12** Utazikung'utakung'uta kama joho, nazo zitachakaa kama vazi. Lakini wewe hubadiliki, nayo miaka yako haikomi kamwe." **13** Je, ni kwa malaika yupi ambaye Mungu amepata kumwambia wakati wowote, "Keti mkono wangu wa kuume, hadi nitakapoweka adui zako chini ya miguu yako?" **14** Je, malaika wote si roho watumikao, waliotumwa kuwashudumia wale watakourithi wokovu?

2 Kwa hiyo, imetupasa kuwa waangalifu sana kuhusu kile tulichosikia, ili tusije tukakiacha. **2** Kwa kuwa kama ujumbe ulionenwa na malaika ulikuwa imara, na kila uasi na kutokutii kulpata adhabu ya haki, **3** je, sisi tutapaje kupona kama tusipojali wokovo mkuu namna hii? Wokovo huu, ambao mwanzo ultangazwa na Bwana, ulithibitishwa kwetu na wale waliomskia. **4** Pia Mungu aliushuhudia kwa ishara, maajabu na kwa miujiza mbalimbali, na karama za Roho Mtakatifu alizozigawa kulingana na mapenzi yake. **5** Mungu hakuuweka ulimwengu ujao ambao tunanena habari zake chini ya malaika. **6** Lakini kuna mahali mtu fulani ameshuhudia akisema: "Mwanadamu ni kitu gani hata unamfikiria, binadamu ni nani hata unamjali?" **7** Umefanya chini kidogo kuliko malaika; ukamvika taji ya utukufu na heshima, **8** nawe umeweka vitu vyote chini ya miguu yake." Kwa

kuweka vitu vyote chini yake, Mungu hakuacha kitu chochote ambacho hakukiweka chini ya mwanadamu. Lakini kwa sasa, hatuoni kwamba kila kitu kiko chini yake. **9** Lakini twamwona Yesu, aliyefanywa chini kidogo kuliko malaika, sasa akiwa amevikwa taji ya utukufu na heshima kwa sababu alistahimili mauti, ili kwamba kwa neema ya Mungu apate kuonja mauti kwa ajili ya kila mtu. **10** Ili kuwaleta wana wengi katika utukufu, ilifaa kwamba Mungu, ambaye ni kwa ajili yake na kupitia kwake kila kitu kimekuwepo, amkamilishe mwanzilishi wa wokovu wao kwa njia ya mateso. **11** Yeye awafanyaye watu kuwa watakatifu, pamoa na hao ambaio hufanywa watakatifu, wote hutoka katika jamaa moja. Hivyo Yesu haoni aibu kuwaita ndugu zake. **12** Yeye husema, "Nitalitangaza jina lako kwa ndugu zangu; mbele ya kusanyiko nitaimba sifa zako." **13** Tena, "Nitaweka tumaini langu kwake." Tena anasema, "Niko hapa, pamoa na watoto ambaio Mungu amenipa." **14** Basi kwa kuwa watoto wana nyama na damu, yeze pia alishiriki katika ubinadamu wao, ili kwa kifo chake, apate kumwangamiza huyo mwene nyugu za mauti, yaani ibilisi, **15** na kuwaweka huru wale waliokuwa utumwani maisha yao yote kwa sababu ya kuogopa mauti. **16** Kwa kuwa ni dhahiri kwamba hakuja kusaidia malaika, bali uzao wa Abrahamu. **17** Kwa sababu hii ilibidi afanane na ndugu zake kwa kila hali, ili apate kuwa Kuhani Mkuu mwene huruma na mwaminifu katika kumtumikia Mungu, ili pia apate kufanya upatanisho kwa ajili ya dhambi za watu. **18** Kwa kuwa yeze mwenyewe aliteswa alipojaribiwa, aweza kuwasaidia wale wanaojaribiwa.

3 Kwa hiyo ndugu watakatifu, mnaoshiriki mwito wa mbinguni, mtafakarini Yesu, mtume na Kuhani Mkuu wa ukiri wetu. **2** Alikuwa mwaminifu kwa yeze aliyemweka, kama vile Mose alivyokuwa mwaminifu katika nyumba yote ya Mungu. **3** Yesu ameonekana anastahili heshima kubwa kuliko Mose, kama vile mjenzi wa nyumba alivyo wa heshima kubwa kuliko nyumba yenye. **4** Kwa kuwa kila nyumba hujengwa na mtu fulani, lakini Mungu ni mjenzi wa kila kitu. **5** Basi Mose kama mtumishi alikuwa mwaminifu katika nyumba yake, kama tutashikilia sana ujasiri wetu na tumaini tunalojivunia. **7** Kwa hiyo, kama Roho Mtakatifu asemayayo: "Leo, kama mkiisikia sauti yake, **8** msifanyo miyo yenu migumu, kama mlivyofanya katika uasi, wakati ule wa kujaribiwa jangwani, **9** ambapo baba zenu walajaribu na kunipima ingawa kwa miaka arobaini walikuwa wameyaona matendo yangu. **10** Hiyo ndiyo sababu nilikasirkia kizazi kile, nami nikasema, 'Siku zote miyo yao imepotoka, nao hawajazjua njia zangu.' **11** Hivyo nikatangaza kwa kiapo katika hasira yangu, 'Kamwe hawataingia rahani mwangu.'" **12** Ndugu zangu, angalieni, asiwepo mionganoni mwenu mtu mwene

moyo mwovu usioamini, unaojitenga na Mungu aliye siku, maadamu iitwapo Leo, ili asiwepo hata mmoja wenu mwenye kufanywa mgumu kwa udanganyifu wa dhambi. **14** Kwa kuwa tumekuwa washiriki wa Kristo, kama tukishikamana tu kwa uthabiti na tumaini letu la kwanza hadi mwisho. **15** Kama ilivyonenwa: “Leo, kama mkiisikia sauti yake, msifanye miyo yenu migumu kama mlivyofanya wakati wa kuasi.” **16**

Basi ni nani waliosikia lakini bado wakaasi? Je, si wale wote waliotoka Misri wakiongozwa na Mose? **17** Lakini ni nani alioawasirikia miaka arobaini? Je, si wale waliofanya dhambi ambao miili yao ilianguka jangwani? **18** Ni nani hao ambao Mungu aliapa kuwa kamwe hawataingia rahani mwake isipokuwa ni wale waliokataa kutii? **19** Hivyo tunaona kwamba hawakuweza kuingia kwa sababu ya kutokuamini kwao.

4 Kwa hiyo, kwa kuwa bado ahadi ya kuingia rahani iko wazi, tujihadhari ili hata mmoja wenu asije akaikosa. **2** Kwa maana sisi pia tumesikia Injili iliyohubiriwa kwetu, kama nao walivyosikia; lakini ujumbe ule waliousikia hauku na maana kwo, kwa sababu wale waliousikia hawakuuchanganya na imani. **3** Sasa sisi ambao tumeamini tunaingia katika ile raha, kama vile Mungu alivyosema, “Kwa hiyo nikaapa katika hasira yangu, ‘Kamwe hawataingia rahani mwangu.’” Lakini kazi yake ilikamilika tangu kuumbwa kwa ulimwengu. **4** Kwa maana mahali fulani amezungumza kuhusu siku ya saba, akisema: “Katika siku ya saba Mungu alipumzika kutoka kazi zake zote.” **5** Tena hapo juu asema, “Kamwe hawataingia rahani mwangu.” **6** Kwa hiyo inabaki kuwa wazi kwa wengine kuingia, nao wale wa kwanza walipokea Injili walishindwa kuingia kwa sababu ya kutokutii. **7** Kwa hiyo Mungu ameweka siku nyingine, akaita Leo, akisema kwa kinywa cha Daudi baadaye sana, kwa maneno yaliyotangulia kunenwa: “Leo, kama mkiisikia sauti yake, msifanye miyo yenu migumu.” **8** Kwa maana kama Yoshua alikuwa amewapa raha, Mungu hangesema tena baadaye kuhusu siku nyingine. **9** Kwa hiyo basi, imebaki raha ya Sabato kwa ajili ya watu wa Mungu; **10** kwa kuwa kila mmoja aingiaye katika raha ya Mungu pia hupumzika kutoka kazi zake mwenyewe, kama vile Mungu alivyopumzika kutoka kazi zake. **11** Basi, na tufanye bidii kuingia katika raha hiyo, ili kwamba asiwepo yejote atakayeanguka kwa kufuata mfano wao wa kutokutii. **12** Kwa maana Neno la Mungu li hai tena lina nguvu. Lina makali kuliko upanga wowote wenye makali kuwili, hivyo linachoma hata kuzigawanya nafsi na roho, viungo na mafuta yaliyo ndani yake; tena li jepesi kuyatambua mawazo na makusidi ya moyo. **13** Wala hakuna kiumbe chochole kilichofichika machoni pa Mungu. Kila kitu kimefunuliwa na kiko wazi machoni pake yejote ambaye kwake ni lazima tutatoo hesabu. **14** Kwa kuwa tunaye Kuhani Mkuu kuliko wote ambaye ameingia mbinguni, Yesu Mwana wa Mungu, basi

na tushikamane sana kwa uthabiti na ule ukiri wa imani yetu. **15** Kwa kuwa hatuna Kuhani Mkuu asiyeweza kuchukuliana na sisi katika udhaifu wetu, lakini tunaye mmoja ambaye alijaribiwa kwa kila namna, kama vile sisi tujaribiwayo: lakini yeje hakutenda dhambi. **16** Basi na tukikaribie kiti cha rehema kwa ujasiri, ili tupewe rehema na kupata neema ya kutusaidia wakati wa mahitaji.

5 Kwa maana kila kuhani mkuu anayechaguliwa mionganini mwa wanadamu anawekwa kuwawakilisha kwa mambo yanayomhusu Mungu, ili apate kutoa matoleo na dhabihu kwa ajili ya dhambi. **2** Kwa kuwa yejote mwenyewe ni dhaifu, aewea kuwachukulia kwa upole wale wasiojua na kupotoka. **3** Hii ndiyo sababu inampasa kutoa dhabihu kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe na vivyo hivyo kwa ajili ya dhambi za watu. **4** Hakuna anayejitwalia heshima hii mwenyewe; ni lazima aitwe na Mungu, kama vile Aroni alivyoitwa. **5** Pia Kristo hakujitwalia utukufu yejote mwenyewe wa kuwa Kuhani Mkuu, bali Mungu alimwambia, “Wewe ni Mwanangu; leo mimi nimekuzaa.” **6** Pia mahali pengine asema, “Wewe ni kuhani milele, kwa mfano wa Melkizedeki.” (*aiōn g165*) **7** Katika siku za maisha ya Yesu hapa duniani, alimtolea maombi na dua pamoa na kulia sana na machozi, yejote aewazaye kumwokoa na mauti, naye Mungu akamsikia kwa sababu ya kutii kwake kwa unyenyekevu. **8** Ingawa alikuwa Mwana, alijifunza utiifu kutokana na mateso aliyopapatia, **9** na akiisha kukamilishwa, akawa chanzo cha wokovu wa miele kwa wote wanaomtii. (*aiōnios g166*) **10** Naye amewekwa na Mungu kuwa Kuhani Mkuu kwa mfano wa Melkizedeki. **11** Tunayo mengi ya kusema kuhusu habari ya ukuhani huu, lakini ni vigumu kuyaeleza, kwa sababu ninyi ni wazito wa kuelewa. **12** Kwa hakika, ingawa mpaka wakati huu ingewapasa kuwa walimu, bado mnahitaji mtu wa kuwafundisha tena hatua za awali za kweli ya Neno la Mungu. Mnahitaji maziwa, wala si chakula kigumu! **13** Kwa maana yejote aishie kwa kunywa maziwa bado yejete ni mtoto mchanga, hana ujuzi katika mafundisho kuhusu neno la haki. **14** Lakini chakula kigumu ni kwa ajili ya watu wazima, ambao kwa kujizoeza wamejifunza kupambanua kati ya mema na mabaya.

6 Kwa hiyo, tukiachana na mafundisho yale ya awali kuhusu Kristo na tukisonga mbele ili tufikie utimilifi, sio kuweka tena msingi wa mafundisho ya kuzitubia kazi zisizo na uhai na imani katika Mungu, **2** mafundisho kuhusu aina za ubatizo, kuwekewa watu mikono, ufufuo wa wafu, na hukumu ya milele. (*aiōnios g166*) **3** Mungu akitujalia tutafanya hivyo. **4** Kwa kuwa ni vigumu kwa wale ambao wakati fulani walishapata nuru, ambao walishaonja kipawa cha mbinguni, ambao wamekwisha kushiriki katika Roho Mtakatifu, **5** ambao wameonja uzuri wa Neno la Mungu na nguvu za wakati ujao, (*aiōn g165*) **6** kisha wakianguka, kuwarejesha tena katika toba. Kwa

kuwa wanamsulubisha Mwana wa Mungu mara ya pili na kumdhalilisha hadharani, nayo ikawa hasara kwa. **7** Ardhi ile ipokeayo mvua inyeshayo juu yake mara kwa mara hutoa mazao yanayowanufaisha wale ambaao kwa ajili yao yalimwa, nayo nchi hiyo upokea baraka kutoka kwa Mungu. **8** Lakini ardhi ikizaa miiba na mibaruti, haina thamani na iko hatarini ya kulaaniwa. Mwisho wake ni kuchomwa moto. **9** Ingawa tunasema hivi, ndugu zangu wapendwa, kwa upande wenu tuna hakika ya mambo mema zaidi, mambo yale yahusuyo wokovu. **10** Mungu si mndhalimu: ye ye hataisahau kazi yenu na upendo ule milioynesha kwa ajili yake katika kuwahudumia watakatifu na hata sasa mnaendelea kuwahudumia. **11** Nasi twataka kila mmoja wenu aonyeshe bidii iyo hiyo ili mpatte kujua uhakika kamili wa lile tumaini mpaka mwisho, **12** ili msije mkawa wavivu, bali mpatte kuwaiga wale ambaao kwa imani na saburi hurithi zile ahadi. **13** Mungu alipompa Abrahamu ahadi yake, kwa kuwa hakuwepo mwininge aliye kuu kuliko ye ye ambaye angeweza kuapa kwa jina lake, aliapa kwa nafsi yake, **14** akisema, “Hakika nitakubariki na kukupa wazao wengi.” **15** Abrahamu naye, baada ya kungoja kwa saburi, alipokea kile kilichoahidiwa. **16** Wanadamu huapa kwa ye ye aliye mkuu kuwaliko, nacho kiapo hicho huthibitisha kile kilichosemwa na hivyo humaliza mabishano yote. **17** Mungu alipotaka kuonyesha kwa udhahiri zaidi ile asili ya kutokubadilika kwa ahadi yake kwa warithi wa ahadi, alithitibisha kwa kiapo. **18** Mungu alifanya hivyo ili kwa vitu viwili visiviyobadilika, yaani ahadi yake na kiapo chake, ambavyo kwavyo Mungu hawezi kusema uongo, sisi ambaao tumemkimbilia ili tulishike lile tumaini lililowekwa mbele yetu tuwe na faraja thabiti. **19** Tunalo tumaini hili kama nanga ya roho ilio mara na thabiti. Tumaini hili huingia katika sehemu takatifu iliyopo nyuma ya pazia, **20** mahali ambapo Yesu mtangulizi wetu aliingia kwa niaba yetu. Yeye amekuwa Kuhani Mkuu milele, kwa mfano wa Melkizedeki. (**aiōn g165**)

7 Kwa kuwa huyu Melkizedeki alikuwa mfalme wa Salemu na kuhani wa Mungu Aliye Juu Sana. Alipokutana na Abrahamu akirudi kutoka kuwashinda hao wafalme, Melkizedeki alimbariki, **2** naye Abrahamu alimpa sehemu ya kumi ya kila kitu. Kwanza, jina hilo Melkizedeki maana yake ni “mfalme wa haki.” Na pia “mfalme wa Salemu” maana yake ni “mfalme wa amari.” **3** Hana Baba wala mama, hana ukoo, hana mwanzo wala mwisho wa siku zake. Kama Mwana wa Mungu, yeye adumu akiwa kuhani milele. **4** Tazama jinsi alivyokuwa mkuu: Hata Abrahamu, baba yetu mkuu, alimpa sehemu ya kumi ya nyara zake. **5** Basi sheria inawaagiza wana wa Lawi ambaao hufanyika makuhani kupokea sehemu ya kumi kutoka kwa watu ambaao ni ndugu zao, ingawa ndugu zao ni wazao wa Abrahamu. **6** Huyu Melkizedeki, ingawa hakufuatia ukoo wake kutoka kwa Lawi, lakin alipokea sehemu ya kumi kutoka kwa Abrahamu na kumbariki yeye aliye mkuu kumliko yeye. **8** Kwa upande mmoja, sehemu ya kumi upokelewa na wale ambaao hupatikana na kufa; lakin kwa upande mwininge upokelewa na yeye ambaye hushuhudiwa kuwa yu hai. **9** Mtu anaweza hata kusema kwamba Lawi, ambaye upokea sehemu Abrahamu, **10** kwa sababu Melkizedeki alipokutana na Abrahamu, Lawi alikuwa bado katika viuno vya baba yake wa zamani. **11** Kama ukamilifu ungeweza kupatikana kwa njia ya ukuhani wa Walawi (kwa kuwa katika msingi huo, sheria ilitolewa kwa watu), kwa mini basi imekuwepo haja ya kuja kuhani mwininge; kuhani kwa mfano wa Melkizedeki, wala si kwa mfano wa Aroni? **12** Kwa kuwa yanapotokea mabadiliko ya ukuhani, pia lazima yawepo mabadiliko ya sheria. **13** Yeye ambaye mambo haya yanasemwaa alikuwa kabila lingine, na hakuna mtu wa kabila hilo aliywahii kuhudumu katika madhabahu. **14** Kwa maana ni dhahiri kwamba Bwana wetu alitoka katika uzao wa Yuda, tena kuhusu kabila hilo Mose hakusema lolote kwa habari za makuhani. **15** Tena hayo tuliyosema yako wazi zaidi kama akitoea kuhani mwininge kama Melkizedeki, **16** ye ye ambaye amefanyika kuhani si kwa misingi ya sheria kama ilivyokuwa kwa baba zake, bali kwa misingi ya uwezo wa uzima usioharibika. **17** Kwa maana imeshuhudiwa kwamba: “Wewe ni kuhani milele, kwa mfano wa Melkizedeki.” (**aiōn g165**) **18** Kwa upande mmoja, ile amri ya mwanzo isiyofaa na dhaifu imebatilishwa **19** (kwa maana sheria haikufanya kitu chocohote kuwa kikamilifu). Kwa upande mwininge, tumeletewa tumaini lililo bora zaidi ambalo linatuleta karibu na Mungu. **20** Nalo tumaini hilo halikutolewa pasipo kiapo! Wengine walikuwa makuhani pasipo kiapo chocohote, **21** lakini Yesu alifanya kuhani kwa kiapo wakati Mungu alimwambia: “Bwana ameapa naye hatabadilisha mawazo yake: ‘Wewe ni kuhani milele.’” (**aiōn g165**) **22** Kwa ajili ya kiapo hiki, Yesu amekuwa mdhamini wa agano lililo bora zaidi. **23** Basi pamekuwepo na makuhani wengi wa aina hiyo, kwa kuwa kifo kiliwazua kuendelea na huduma yao ya ukuhani. **24** Lakin kwa sababu Yesu anaishi milele, anao ukuhani wa kudumu. (**aiōn g165**) **25** Kwa hiyo anaweza kuwaokoa kabisa wale wanaomjia Mungu kuititia kwake, kwa sababu ye ye adumu daima kuomba kwa ajili yao. **26** Kwa kuwa ilitupasa tuwe na Kuhani Mkuu wa namna hii, yaani, aliye mtakatifu, asiye na lawama, asiye na dosari, aliyetengwa na wenye dhambi na kuinuliwa juu ya mbingu. **27** Yeye hahitaji kutoa dhabihu siku kwa siku kwa ajili ya dhambi, kwanza kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe, kisha kwa ajili ya dhambi za watu kama wale makuhani wakuu wengine. Yeye alitoa dhabihu kwa ajili ya dhambi zao mara moja tu, alipojitoa mwenyewe. **28** Kwa kuwa sheria huwaweka makuhani wakuu watu ambaao ni dhaifu; lakin lile neno la kiapo,

lililokuja baada ya sheria, lilimweka Mwana, ambaye amefanya kuwa mkamilifu milele. (aiōn g165)

8 Basi jambo tunalotaka kulisema ni hili: Tunaye

Kuhani Mkuu ambaye ameketi mkono wa kuume wa kitu cha enzi cha Aliye Mkuu mbinguni, 2 ye ye ahudumuye katika patakatifu, hema la kweli lililoweka na Bwana, wala si na mwanadamu. 3 Kila kuhani mkuu huwekwa ili atoe sadaka na dhabihu. Vivyo hiyo, ilikuwa jambo muhimu kwa huyu Kuhani naye awe na kitu cha kutoa. 4 Kama angekuwa duniani, hangekuwa kuhani, kwa sababu tayari wapo watu watoao sadaka kama ilivyoolekezwa na sheria. 5 Wanahudumu katika patakatifu palipo mfano na kivuli cha mambo ya mbinguni. Hii ndiyo sababu Mose alionya alipokaribia kujenga hema, akiambiwa: "Hakikisha kuwa unavitengeneza vitu vyote kwa mfano ulioonyeshwa kule mlimani." 6 Lakini huduma aliyopewa Yesu ni bora zaidi kuliko yao, kama vile agano ambalo ye ye ni mpatanishi wake liliyo bora zaidi kuliko lile la zamani, nalo limewekwa misingi wa ahadi zilizo bora zaidi. 7 Kwa maana kama hapakuwa na kasoro katika lile agano la kwanza, pasingekuwa na haja ya kutafuta nafasi kwa ajili ya jingine. 8 Lakini Mungu aliona kosa kwa watu, naye akasema: "Siku zinakuja, asema Bwana, nitakapofanya agano jipyga na nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda. 9 Agano langu halitakuwa kama lile nillolofanya na baba zao nilipowashika mkono kuwaongoza watoke nchi ya Misri, kwa sababu hawakuendelea kuwa waaminiifika katika agano langu, nami nikawaacha, asema Bwana. 10 Hili ndilo agano nitakalofanya na nyumba ya Israeli baada ya siku zile, asema Bwana. Nitaziweka sheria zangu katika nia zao na kuziandika miyoni mwao. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu. 11 Mtu hatamfundisha tena jirani yake, wala mtu kumfundisha ndugu yake akisema, 'Mjue Bwana,' kwa sababu wote watanijua mimi, tangu aliye mdogo kabisa kwao, hadi aliye mkuu sana. 12 Kwa sababu nitasamehe uovu wao, wala sitazikumbuka dhambi zao tena!" 13 Kwa kuliita agano hili "jipyga," Mungu amefanya lile agano la kwanza kuwa kuuukuu; nacho kitu kinachoanza kuchakaa na kuwa kikuukuu kiko karibu kutoweka.

9 Basi agano lile la kwanza ilikuwa na kanuni

zake za kuabudu na pia patakatifu pake pa kidunia. 2 Hema ilitengenezwa. Katika sehemu yake ya kwanza kulikuwa na kinara cha taa, meza na mikate iliyowekwa wakfu; hii sehemu ilitiwa Mahali Patakatifu. 3 Nyuma ya pazia la pili, palikuwa na sehemu iliyoitwa Patakatifu pa Patakatifu, 4 ambapo palikuwa na yale madhabahu ya dhahabu ya kufukizia uvumba, na lile Sanduku la Agano lilolofunika kwa dhahabu. Sanduku hili ilikuwa na gudulia la dhahabu lenye mana, ile fimbo ya Aroni iliyochipuka, na vile vibao vya mawe vya Agano. 5 Juu ya lile Sanduku kulikuwa na makerubi ya Utukufu yakitilia kivuli kile kifuniko ambacho ndicho kitu cha rehema. Lakini

hatuwezi kueleza vitu hivi kwa undani sasa. 6 Basi vitu hivi vilipokuwa vimepangwa, makuhani walilinga daima katika sehemu ya kwanza ya hema ili kufanya taratibu zao za ibada. 7 Lakini ni kuhani mkuu peke yake aliyeingia ndani ya sehemu ya pili ya hema. Tena hii ilikuwa mara moja tu kwa mwaka, na hakuingia kamwe bila damu, ambayo alitoa kwa ajili yake mwenyewe na kwa ajili ya dhambi za watu walizotenda bila kukusudia. 8 Kwa njia hii, Roho Mtakatifu alikuwa anaonyesha kwamba, maadamu ile hema ya kwanza ilikuwa bado imesimama, njia ya kuingia Patakatifu pa Patakatifu ilikuwa bado hajifunguliwa. 9 Huu ilikuwa mfano kwa ajili ya wakati wa sasa, kuonyesha kwamba sadaka na dhabibu zilizokuwa zilitolewa hazikuluweza kusafisha dhamiri ya mtu anayeabudu. 10 Lakini hizi zilishughulika tu na vyakula na vinywaji, pamoja na taratibu mbalimbali za kunawa kwa nje, kanuni kwa ajili ya mwili zilizowekwa hadi wakati utimie wa matengenezo mapya. 11 Kristo alipokuja akiwa Kuhani Mkuu wa mambo mema ambayo tayari yameshawasili, alipitia kwenye hema iliyo kuu zaidi na bora zaidi, ambayo haikutengenezwa kwa mikono ya binadamu, hii ni kusema, ambayo si sehemu ya uumbaji huu. 12 Hakuingia kwa njia ya damu ya mbuzi na ya ndama; lakini alilingia Patakatifu pa Patakatifu mara moja tu kwa damu yake mwenyewe, akiisha kupata ukombozi wa milele. (aiōnios g166)

13 Damu ya mbuzi na ya mafahali, na majivu ya mitamba walivyonyunyiziwa wale waliokuwa najisi kwa taratibu za kii bidaa viliwataksa, hata kuwaondolea uchafu wa nje. 14 Basi ni zaidi aje damu ya Kristo, ambaye kwa Roho wa milele alijitoa nafsi yake kwa Mungu kuwa sadaka isiyo na waa, itatusafisha dhamiri zetu kutokana na matendo yaletayo mauti, ili tutape kumtumikia Mungu aliye hai! (aiōnios g166) 15 Kwa sababu hii Kristo ni mpatanishi wa agano jipyga, ili kwamba wale walioitwa waweze kupoeka ile ahadi ya urithi wa milele: kwa vile ye ye alikuifa awe ukombozi wao kutoka kwa dhambi walizotenda chini ya agano la kwanza. (aiōnios g166)

16 Kwa habari ya wosia, ni muhimu kuthibitisha kifo cha yule aliyeutoa, 17 kwa sababu wosia huwa na nguvu tu wakati mtu ameshakufa; kamwe hauwezi kutumika wakati yule aliyeuandika bado yuko hai. 18 Hii ndiyo sababu hata lile agano la kwanza halikuweza kutekelezwa pasipo damu. 19 Mose alipotangaza kila amri kwa watu wote, alichukua damu ya ndama na ya mbuzi, pamoja na maji, sufu nyekundu na matawi ya mti wa hisopo, akanyunyizia kile kitabu na watu wote. 20 Alisema, "Hii ndiyo damu ya agano, ambalo Mungu amewaaamuru kulinii." 21 Vivyo hiyo alinyunyizia damu hiyo kwenye ile hema pamoja na kila kifaa kilichotumika ndani yake kwa taratibu za ibada. 22 Kwa kweli sheria hudai kwamba, karibu kila kitu kitakaswe kwa damu, wala pasipo kumwaga damu, hakuna msamaha wa dhambi. 23 Kwa hiyo, ilikuwa muhimu kwa nakala za vitu vile vya mbinguni vitakaswe kwa dhabihu hizi, lakini vitu

halisi nya mbinguni vilihitaji dhabihu bora kuliko hizi. "Dhambi zao na kutokutii kwao sitakumbuka tena." **24** Kwa maana Kristo hakuingia kwenye patakatifu palipofanywa kwa mikono ya mwanadamu, amba ni mfano wa kile kilicho halisi. Yeye aliiingia mbinguni penye, ili sasa aonekane mbele za Mungu kwa ajili yetu. **25** Wala hakuingia mbinguni ili apate kujitoa mwenyewe mara kwa mara, kama vile kuhanini mkuu aingiavyo Patakatifu pa Patakatifu kila mwaka kwa damu ambayo si yake mwenyewe. **26** Ingekuwa hivyo, ingempasa Kristo kuteswa mara nyangi tangu kuumbwa kwa ulimwengu. Lakini sasa ametokea mara moja tu katika mwisho wa nyakati aiondoe dhambi kwa kujitoa mwenyewe kuwa dhabihu. (**aion g165**) **27** Kama vile mwanadamu alivyowekewa kufa mara moja tu na baada ya kufa akabili hukumu, **28** vivyo hivyo Kristo alitolewa mara moja tu kuwa dhabihu ili azichukue dhambi za watu wengi. Naye atakuja mara ya pili, sio kuchukua dhambi, bali kuwalettea wokovu wale wanaomngoa kwa shauku.

10 Sheria ni kivilu tu cha mambo mema yajayo, wala si uhalisi wa mambo yenye. Kwa sababu hii, haiwezekani kamwe kwa njia ya dhabihu zitolewazo mwaka hadi mwaka kuwakamilisha wale wanaokaribia ili kuabudu. **2** Kama dhabihu hizo zingeweza kuwakamilisha, hazingendelea kutolewa tena. Kwa kuwa hao waabduo wangkuwa wametakaswa mara moja tu, wala wasingejiona tena kuwa na dhambi. **3** Lakini zile dhabihu zilikuwa ukumbusho wa dhambi kila mwaka, **4** kwa sababu haiwezekani damu ya mafahali na mbuzi kuondoa dhambi. **5** Kwa hiyo, Kristo alipokuja duniani, alisema: "Dhabihu na sadaka hukuzitaka, bali mwili uliniandalia; **6** sadaka za kuteketezwa na za dhambi hukupendezwa nazo. **7** Ndipo niliposema, 'Mimi hapa, nimekuja, imeandikwa kunihusu katika kitabu: Nimekuja kuyafanya mapenzi yako, Ee Mungu.'" **8** Kwanza alisema, "Dhabihu na sadaka, sadaka za kuteketezwa na za dhambi hukuzitaka, wala hukupendezwa nazo" (ingawa sheria iliagiza zitolewe). **9** Kisha akasema "Mimi hapa, nimekuja kuyafanya mapenzi yako." Aondoaa lile Agano la kwanza ili kuimarisha la pili. **10** Katika mapenzi hayo sisi tumetakaswa na kufanywa watakatifu kwa njia ya sadaka ya mwili wa Yesu Kristo alioutoa mara moja tu. **11** Kila kuhanini husimama siku kwa siku akifanya huduma yake ya ibada, na kutoa tena na tena dhabihu zile zile ambazo haziwezi kamwe kuondoa dhambi. **12** Lakini huyu kuhanini akiisha kutoa dhabihu moja kwa ajili ya dhambi kwa wakati wote, aliketi mikono wa kuume wa Mungu. **13** Tangu wakati huo anangoja mpaka adui zake wawekwe chini ya miguu yake, **14** kwa sababu kwa dhabihu moja amewafanya kuwa wakamilifu milele wale wote wanaotakaswa. **15** Pia Roho Mtakatifu anatushuhudia kuhusu jambo hili. Kwanza anasema: **16** "Hili ndilo Agano nitakalofanya nao baada ya siku hizo, asema Bwana. Nitaziweka sheria zangu miyononi mwao, na kuziandika katika nia zao." **17** Kisha aongeza kusema:

18 Basi haya yakiisha kusamehewa, hakuna tena dhabihu yoyote inayotolewa kwa ajili ya dhambi. **19** Kwa hiyo, ndugu zangu, kwa kuwa tunao ujasiri wa kupaingia Patakatifu pa Patakatifu kwa damu ya Yesu, **20** kwa njia mpya ilioyai tuliyofunguliwa kwa ajili yetu kupitia kwenye lile pazia, yaani, mwili wake, **21** basi kwa kuwa tunaye Kuhanini Mkuu juu ya nyumba ya Mungu, **22** sisi na tumkaribie Mungu kwa moyo mnyofu kwa imani timilifu, moyo yetu ikiwa imenyunyizwa damu ya Kristo na kuwa safi kutokana na dhamiri mbaya nayo miili yetu ikiwa imeoshwa kwa maji safi. **23** Tushike kwa uthabiti lile tumaini la ukirii wetu bila kuyumbayumba, kwa maana ye ye aliyeahidi ni mwaminifu. **24** Tuangaliane na kuhimizana sisi kwa sisi katika upendo na katika kutenda mema. **25** Wala tusiache kukutana pamoja, kama wengine walivo na desturi, bali tuhimizane sisi kwa sisi kadiri tuonavyo Siku ile inakaribia. **26** Kama tukiendelea kutenda dhambi kwa makusudi baada ya kupokea ufahamu wa ile kweli, haibaki tena dhabihu kwa ajili ya dhambi. **27** Lakini kinachobaki ni kungoja kwa hofu hukumu ya moto uwakao, utakaowaangamiza adui za Mungu. **28** Yeyote aliyeikataa sheria ya Mose alikufa pasipo huruma kwa ushahidi wa watu wawili au watatu. **29** Je, mnadhani ni adhabu kali kiasi gani anayostahili kupewa mtu aliyemkanya Mwana wa Mungu chini ya nyayo zake, yeye aliyeifanya damu ya Agano iliyomtakasa kuwa kitu najisi na kumtendea maovu Roho wa neema? **30** Kwa kuwa tunamjua yeye aliyesema, "Ni juu yangu kulipiza kisasi; nitalipiza." Tena asema, "Bwana atawahukumu watu wake." **31** Ni jambo la kutisha kuanguka mikononi mwa Mungu aliye hai. **32** Kumbukeni siku zile za kwanza, ambazo mkiisha kutiwa nuru mlistahimili mashindano makali ya maumivu. **33** Wakati mwininge mitukanwa na kuteswa hadharani; wakati mwininge mlikuwa radhi kuungana na wale waliofanyiwa hivyo. **34** Mliwahurumia wale waliokuwa kifungoni, mkiikubali kwa furaha kunyanya'anywa mali zenu kwa maana miljua kwamba mnayo mali ilioyai bora zaidi idumuyo. **35** Kwa hiyo msitupue ujasiri wenu, kwa maana una thawabu kubwa mno. **36** Inawapaska kuvumilia ili mkiisha kufanya mapenzi ya Mungu mpate kile aliochoahidi. **37** Kwa kuwa bado kitambo kidogo tu, "Yeye ajaye atakuja wala hatakawia. **38** Lakini mwenye haki wangu ataishi kwa imani. Naye kama akisitasita, sina furaha naye." **39** Lakini sisi hatumo mionganoni mwa hao wanaositasita na kuangamia, bali tuko mionganoni mwa hao wenye imani na hivyo tunaokolewa.

11 Basi imani ni kuwa na hakika ya mambo yatarajiwayo, na udhahiri wa mambo yasiyoonekana. **2** Maana baba zetu wa kale walipongezwa kwa haya. **3** Kwa imani tunafahamu kwamba ulimwengu uliumbwu kwa neno la Mungu, vitu vyote vinavyoonekana havikuumbwa kutoka

kwa vitu vinavyoonekana. (aiōn g165) 4 Kwa imani Abeli alimtolea Mungu dhabihu bora zaidi kuliko Kaini. Kwa imani alishuhudiwa kuwa mwenye haki, Mungu mwenyewe akazishuhudia sadaka zake. Kwa imani bado ananena ingawa amekufa. 5 Kwa imani Enoki alitwaliwa kutoka maisha haya, kiasi kwamba hakuonja mauti. Hakuonekana, kwa sababu Mungu alikuwa amemchukua. Kwa kuwa kabla hajatwaliwa alikuwa ameshuhudiwa kuwa ni mtu aliyempendeza Mungu. 6 Lakini pasipo imani haiwezekani kumpendeza Mungu, kwa maana yeoye anayemjia Mungu lazima aamini kwamba yeze yuko na ya kuwa huwapa thawabu wale wanitafutao kwa bidii. 7 Kwa imani, Noa alipoonywa na Mungu kuhusu mambo ambayo hayajaonekana bado, kwa kumcha Mungu alitengeneza safina ili kuokoa jamaa yake. Kwa imani yake aliuhukumu ulimwengu na akawa mrithi wa haki ipatikanayo kwa imani. 8 Kwa imani Abrahamu, alipoitwa aende mahali ambapo Mungu angempa baadaye kuwa urithi, alitii na akaenda, ingawa hakujua anakokwenda. 9 Kwa imani alifanya maskani yake katika nchi ya ahadi kama mgeni katika nchi ya kigeni; aliishi katika mahema, kama Isaki na Yakobo walivyofanya, waliokuwa pia warithi pamoja naye wa ahadi ile ile. 10 Kwa maana alikuwa akiutazamia mji wenye misingi ya kudumu amba mwenye kuubuni na kuujenga ni Mungu. 11 Kwa imani Abrahamu, ingawa alikuwa mzee wa umri, naye Sara mwenyewe aliyekuwa tasa, alipokea uwezo wa kuwa baba kwa sababu alimhesabu Mungu aliywahidi kuwa mwaminifu na kwamba angetimiiza ahadi yake. 12 Hivyo kutokana na huyu huyu ambaye alikuwa sawa na mfu, wakazaliwa wazao wengi kama nyota za mbinguni na kama mchanga wa pwani usiohesabika. 13 Watu hawa wote wakafa katika imani bila kuzipokea zile ahadi, lakini waliziona kwa mbali na kuzishangilia. Nao walikubali kwamba walikuwa wageni na wasiokuwa na maskani hapa duniani. 14 Watu wasemao mambo kama haya, wanaonyesha wazi kwamba wanatafuta nchi yao wenyewe. 15 Kwa kweli kama wangkuwa wanafikiri kuhusu nchi waliyoiacha, wangalipata nafasi ya kurudi huko. 16 Lakini badala yake walitamani nchi ilioy bora zaidi, yaani nchi ya mbinguni. Kwa hiyo Mungu haoni aibu kuitwa Mungu wao, kwa kuwa amekwisha kuandaa mji kwa ajili yao. 17 Kwa imani Abrahamu, alipojariwa na Mungu, alimtoa Isaki kuwa dhabihu. Yeye aliyekuwa amezipokea ahadi za Mungu alikuwa tayari kumtoa mwanawewe, aliyekuwa mwanawee pekee awe dhabihu. 18 Ingawa Mungu alikuwa amemwambia Abrahamu, "Uzao wako utahesabiwa kupitia kwa Isaki," 19 Abrahamu aliesabu kuwa Mungu angaliweza kumfufua Isaki kutoka kwa wafu. Na kwa kusema kwa mfano, alimpata tena Isaki kutoka kwa wafu. 20 Kwa imani Isaki alimbariki Yakobo na Esau kuhusu maisha yao ya baadaye. 21 Kwa imani Yakobo alipokuwa anakufa, alimbariki kila mmoja wa mtoto wa Yosefu, akamwabudu Mungu akiwa ameegemea juu ya kichwa cha fimbo yake. 22 Kwa imani, Yosefu alipokaribia mwisho wa maisha yake, alinena habari za kutoka kwa wana wa Israeli huko Misri na akatoa maagizo kuhusu mifupa yake. 23 Kwa imani, wazazi wa Mose walimficha kwa miezi mitatu baada ya kuzaliwa, kwa sababu waliona kuwa si mtoto wa kawaida, wala hawakuiogopa amri ya mfalme. 24 Kwa imani, Mose alipokuwa mtu mzima, alikataa kuitwa mwana wa binti Farao. 25 Akachagua kupata mateso pamoja na watu wa Mungu kuliko kujifurahisha kwa anasa za dhambi kwa kitambo kidogo tu. 26 Alionia kushutumiwa kwa ajili ya Kristo ni utajiri mkubwa zaidi kuliko hazina za Misri, maana alikuwa anatazamia kupata thawabu baadaye. 27 Kwa imani Mose aliondoka Misri bila kuogopa ghadhabu ya mfalme. Alivumilia kwa sababu alimwona yeze asiyonekana kwa macho. 28 Kwa imani akaadhimisha Pasaka na kunyuniiza damu, ili yule mwenye kuwaangamiza wazaliwa wa kwanza asiwiguse wazaliwa wa Israeli. 29 Kwa imani, watu walivuka Bahari ya Shamu kama vile juu ya nchi kavu; lakini Wamisri walipojaribu kufanya hivyo, walitoswa ndani ya maji. 30 Kwa imani kuta za Yeriko zilianguka, baada ya watu kuzizunguka kwa siku saba. 31 Kwa imani, Rahabu, yule kahaba, hakuangamizwa pamoja na wale waliomwasi Mungu, kwa kuwa aliwakaribisha wale wapelelezi. 32 Basi niseme nini zaidi? Sina wakati wa kusema habari za Gideon, Baraka, Samsoni, Yeftha, Daudi, Samwelii na manabii, 33 ambao kwa imani walishinda milki za wafalme, walitekeleza haki, na wakapoea ahadi za Mungu; walifunga vinywa vya simba, 34 wakazima makali ya miali ya moto, na wakaepuka kuuawa kwa upanga; udhaifu wao uligeuka kuwa nguvu; pia walikuwa hodari vitani na kuyafukuza majeshi ya wageni. 35 Wanawake walipokea watu wao walikubali wamekuwa, wakafufuliwa. Lakini wengine waliteswa, nao wakakataa kufunguliwa, ili wapate ufufuo ulio bora zaidi. 36 Wengine walidhihakiwa na kupigwa, hata walifungwa minyororo na kutiwa gerezani. 37 Walipigwa kwa mawe; walipasuliwa vipande viwili kwa msumeno; waliuawa kwa upanga. Walizungukazunguka wakiwa wamevaa ngozi za kondoo na mbuzi, wakiwa maskini, wakiteswa na kutendwa mabaya, 38 watu amba ulimwengu haukustahili kuwa nao. Walizunguka majangwani na milimani, katika mapango na katika mahandaki ardhiini. 39 Hawa wote walishuhudiwa vyema kwa sababu ya imani yao, lakini hakuna hata mmoja wao aliyepokea yale yaliyoahidiwa. 40 Kwa kuwa Mungu alikuwa ametangulia kutuwekeka kitu kilicho bora zaidi ili wao wasikamilishwe pasipo sisi.

12 Kwa sababu hii, kwa kuwa tumezungukwa na wingu kubwa namna hii la mashahidi, basi na tuweke kando kila kitu kinachotuzua na ile dhambi inayotizinga kwa urahisi, nasi tupige mbio

kwa saburi katika yale mashindano yaliyowekwa kwa ajili yetu. **2** Basi na tumtazame sana Yesu mwanzilishi na mkamilishaji wa imani yetu, yeze ambaye kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake alistahimili msalaba, bila kujali aibu ya huo msalaba, naye ameketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu. **3** Mtafakarini sana yeze aliystahimili upinzani mkuu namna hii kutoka kwa watu wenye dhambi, ili kwamba msije mkachoka na kukata tamaa. **4** Katika kushindana kwenu dhidi ya dhambi, bado hamjapigana kiasi cha kumwaga damu yenu. **5** Nanyi mmesauhau yale maneno ya kuanya yanayowataja ninyi kuwa wana, yakisema: "Mwanangu, usidharau adhabu ya Bwana, wala usikate tamaa akikukemea, **6** kwa sababu Bwana huwaadibisha wale awapendao, na humwadhibu kila mmoja anayemkubali kuwa mwana." **7** Vumilieni taabu kwa ajili ya kufunzwa adabu. Mungu anawatendea ninyi kama watoto wake, kwa maana ni mtoto yupi asiyeadibishwa na mzazi wake? **8** Kama hakuna kuadibishwa (ambalo ni fungu la watoto wote), basi ninyi ni watoto wa haramu wala si watoto halali. **9** Tena, sisi sote tunao baba wa kimwili, walioqudibisha nasi tukawaheshimu kwa ajili ya hilo. Je, si inatupasa kujinyenyekeza zaidi kwa Baba wa roho zetu ili tuishi? **10** Baba zetu walituadibisha kwa kitambo kidogo kama wao wenyewe walivyoona vyema, lakini Mungu hutuadibisha kwa faida yetu ili tupate kushiriki utakatifu wake. **11** Kuadibishwa wakati wowote hakuonekani kuwa kitu cha kufurahisha bali chenye maumivu kinapotekelezwa. Lakini baadaye huzaa matunda ya haki na amani kwa wale waliofunzwa nayo. **12** Kwa hiyo, itieni nguvu mikono yenu ilio dhaifu na magoti yenu yaliyolegea. **13** Sawazisheni mapito ya miguu yenu, ili kitu kilicho kiwete kisid hoofishwe bali kiponywe. **14** Tafuteni kwa bidii kuwa na amani na watu wote na huo utakatifu, ambaa bila kuwa nao hakuna mtu atakayemwona Bwana. **15** Angalieni sana mtu yejote asiikose neema ya Mungu na kwamba shina la uchungu lisije likachipuka na kuwasumbua na watu wengi wakatiwa unajisi kwa hilo. **16** Angalieni mionganoni mwenu asiwepo mwasherati au mtu asiyemcha Mungu kama Esau, ambaye kwa ajili ya mlo mmoja aliuza haki ya uzaliwa wake wa kwanza. **17** Baadaye kama minavyofahamu, alipotaka kurithi ile baraka, alikataliwa, maana hakupata nafasi ya kutubu, ingawa alilitafuta kwa machozi. **18** Hamjaufikia mlima ule uwenzao kuguswa na ambaa unawaka moto; wala kwenye giza, utusitusi na dhoruba; **19** kwenye mlilo wa tarumbeta, au kwenye sauti isemayo maneno ya kutisha kiasi ambacho wale waliosikia waliomba wasiambiwe neno jingine zaidi, **20** kwa sababu hawangeweza kustahimili neno lile lililoamriwa: "Hata kama mnyama atagusa mlima huu, atapigwa mawe." **21** Waliyoyaona yalikuwa ya kutisha kiasi kwamba Mose alisema, "Ninatatemeka kwa hofu." **22** Lakini ninyi mmekuja Mlima Sayuni, Yerusalemu ya mbinguni, mji wa Mungu aliye hai.

Mmekuja penye kusanyiko kubwa la malaika maelfu kwa maelfu wasiohesabika wanaoshangilia, **23** kwenye kanisa la wazaliwa wa kwanza wa Mungu, ambaa majina yao yameandikwa mbinguni. Mmekuja kwa Mungu, mhukumu wa watu wote, kwenye roho za wenye haki waliojamshwa, **24** kwa Yesu mpatanishi wa agano jipy, na kwa damu iliyonyunyizwa, ile inenayo mambo mema kuliko damu ya Abeli. **25** Angalieni, msije mkamkataa yeze anenaye. Ikiwa wao hawakuepuka adhabu walipomkataa yeze aliyeawanya hapa duniani, sisi je, tutaokokaje tusipomsikiliza yeze anayetunyota kutoka mbinguni? **26** Wakati ule sauti yake ilitetemesha dunia, lakini sasa ameahidi, "Kwa mara moja tena nitatetemesha si nchi tu bali na mbingu pia." **27** Maneno haya "kwa mara moja tena" yanaonesha kuondoshwa kwa vile vitu vinavyoweza kutetemesha, yaani vile vitu vilivyoumbwa, kwa kusudi vite tu visivyoweza kutetemesha vibaki. **28** Kwa hiyo, kwa kuwa tunapoeka ufalmeh ambaa hauwezi kutetemesha, basi na tuwe na shukrani, na hivyo tumwabudu Mungu kwa namna inayompendea, kwa unyenyekevu na uchaji, **29** kwa kuwa "Mungu wetu ni moto ulao."

13 Endeleeni kupendana kama ndugu. **2** Msisahau kuwakaribisha wageni, kwa kuwa kwa kufanya hivyo, watu wengine waliwakaribisha malaika pasipo kujua. **3** Wakumbukeni wale waliofungwa gerezanii kana kwamba ninyi mmefungwa pamoja nao. Pia wakumbukeni wale wanaotendewa vibaya, kana kwamba ni ninyi wenyewe mnateswa. **4** Ndoa na iheshimiwe na watu wote, nayo malazi yawe safi, kwa kuwa Mungu atawahukumu wazinizi na waasherati wote. **5** Yalindeni maisha yenu msiwe na tabia ya kupenda fedha, bali mridhike na vili mlivyo navyo, kwa sababu Mungu amesema, "Kamwe sitakuacha, wala sitakupungukia." **6** Kwa hiyo tunaweza kusema kwa ujasiri, "Bwana ni msaada wangui; sitaogopa. Mwanadamu anawenza kunitenda nini?" **7** Wakumbukeni viongozi wenu, wale waliowaambia neno la Mungu. Angalieni matokeo ya mwenendo wa maisha yao mkaige imani yao. **8** Yesu Kristo ni yeze yule jana, leo na hata miele. (aiōn 9) **165**) **9** Msichukuliwe na kila aina ya mafundisho ya kigeni. Ni vyema miyo yenu iimirishwe kwa neema, wala si kwa sheria kuhusu utaratibusi wa vyakula, ambavyo havina faida kwa wale wanaozishika hizoh sheria. **10** Sisi tunayo madhabahu ambayo wale wanaohudumu katika hema hawana haki ya kula vili vitu vilivywewe juu yake. **11** Kuhani mkuu huchukua damu ya wanyama na kuingiza Patakatifu pa Patakatifu, kama sadaka ya dhambi, lakini mili ya hao wanyama huteketezwa nje ya kambi. **12** Vivyo hivyo, Yesu naye aliteswa nje ya lango la mji ili awatakase watu kwa damu yake mwenyewe. **13** Kwa hiyo, basi na tumwendee nje ya kambi, tukiichukua aibu aliyobeba. **14** Kwa kuwa hapa hatuna mji udumuo, bali tunautafuta ule ujao. **15** Basi kwa njia ya Yesu, tuzidi kumtolea Mungu dhabihu ya

sifa, yaani matunda ya midomo inayolikiri Jina lake. **16** Na msiache kutenda mema na kushirikiana vile vitu mlivyo navyo, kwa kuwa dhabihu kama hizo ndizo zinazompendeza Mungu. **17** Watiini viongozi wenu na kujinyenyekeza chini ya mamlaka yao. Kwa maana wao wanakesha kwa ajili yenu kama watu watakaopaswa kutoa hesabu. Watiini ili wafanye kazi yao kwa furaha, wala si kama mzigo, maana hiyo haitakuwa na faida kwenu. **18** Tuombeeni. Tuna hakika kuwa tunayo dhamiri safi na shauku ya kuishi kwa uadilifu kwa kila njia. **19** Ninawasihi zaidi mniombee ili nipate kurudishwa kwenu upesi. **20** Basi Mungu wa amani, ambaye kwa damu ya Agano la milele alimleta tena kutoka kwa wafu Bwana wetu Yesu, yule Mchungaji Mkuu wa kondoo, (**aiōnios g166**) **21** awafanye ninyi wakamilifu mkiwa mmekamilishwa katika kila jambo jema ili mpate kutenda mapenzi yake, naye atende ndani yetu kile kinachompendeza machoni Pake, kwa njia ya Yesu Kristo, ambaye utukufu una ye ye milele na milele. Amen. (**aiōn g165**) **22** Ndugu zangu, nawasihi mchukuliane na maneno yangu ya maonyo, kwa kuwa nimewaandikia waraka mfupi tu. **23** Nataka ninyi mjue kwamba ndugu yetu Timotheo amefungulija kutoka gerezani. Akifika mapema, nitakuja pamoja naye kuwaona. **24** Wasalimuni viongozi wenu wote na watakatifu wote. Wale wa kutoka Italia wanawasalimu. **25** Neema iwe nanyi nyote. Amen.

Yakobo

1 Yakobo, mtumwa wa Mungu na wa Bwana Yesu Kristo: Kwa makabila kumi na mawili yaliyotawanyika ulimwenguni: Salamu. **2** Ndugu zangu, hesabuni kuwa ni furaha tupu mnipopatwa na majoribu mbalimbali, **3** kwa sababu mnajua ya kuwa kujaribwi kwa imani yenu huleta saburi. **4** Saburi na iwe na kazi timilifu, ili mpate kuwa wakamilifu, mmekamilishwa, bila kupungukula na kitu chocote. **5** Kama mtu yeoye mionganoni mwenu amepungukiwa na hekima na amwombe Mungu, yeoye awapaye watu wote kwa ukarimu wala hana kinyongo, naye atapewa. **6** Lakini anapoomba, lazima aamini wala asiwe na shaka, kwa sababu mtu aliye na shaka ni kama wimbi la bahari, lililochukuliwa na upepo na kutupwa huku na huku. **7** Mtu kama huyo asidhani ya kuwa atapata kitu chocote kutoka kwa Bwana. **8** Yeye ni mtu mwenye nia mbili, mwenye kusitasita katika njia zake zote. **9** Ndugu asiye na cheo kikubwa yampasa ajivunie hali hiyo maana ametukuzwa. **10** Lakini yeoye aliye tajiri afurahi kwa kuwa ameshushwa, kwa sababu atatoweka kama ua la shambani. **11** Kwa maana juu kali lenye kuchoma huchomoza na kuliunguza, likayakausha majani, na ua lake likapukutika, nao uzuri wake huharibika. Vivyo hivyo tajiri naye atanyauka akiwa anaendelea na shughuli zake. **12** Heri mtu anayevumilia wakati wa majoribu, kwa sababu akiisha kushinda hilo jaribio atapewa taji la uzima Mungu alilowaahidia wale wampendao. **13** Mtu anapajaribiwa asiseme, "Ninajaribiwa na Mungu." Kwa maana Mungu hawezni kujaribiwa na maovu wala yeoye hamjaribwi mtu yeoye. **14** Lakini kila mtu hujaribiwa wakati anapovutwa na kudanganywa na tamaa zake mwenyewe zilizo mbaya. **15** Basi ile tamaa mbaya ikishachukua mimba, huzaa dhambi, nayo ile dhambi ikikoma, huzaa mauti. **16** Ndugu zangu wapendwa, msidanganyike. **17** Kila kitolewacho kilicho chema na kilicho kamili, hutoka juu, na hushuka kutoka kwa Baba wa mianga, ambaye kwake hakuna kubadilika, wala kivuli cha kugeukageuka. **18** Kwa mapenzi yake mwenyewe alituzaa kwa neno la kweli, kusudi tuwe kama mazao ya kwanza katika viumbe vyake vyote. **19** Ndugu zangu wapendwa, fahamuni jambo hili: Kila mtu awe mwepesi wa kusikiliza, lakini asiwe mwepesi wa kusema wala wa kukasirika. **20** Kwa maana hasira ya mwanadamu haitendi haki ya Mungu. **21** Kwa hiyo, ondooleeni mbali uchafu wote na uuvu ambaao umezidi kuwa mwingi, mkalipokee kwa unyenyekevu lile Neno lililopandwa ndani yenu ambalo laweza kuokoa nafsi zenu. **22** Basi kuweni watendaji wa Neno wala msiwe wasikiaji tu, huku mkijidanganya nafsi zenu. **23** Kwa maana kama mtu ni msikiaji tu wa Neno wala hatendi kile linachosema, yeoye ni kama mtu ajitazamaye uso wake kwenye kioo **24** na baada ya kujiona aliyvo, huenda zake na mara husahau jinsi aliyvo. **25** Lakini

yeoye anayeangalia kwa bidii katika sheria kamilifu, ile iletayo uhuru, naye akaendelea kufanya hivyo bila kusahau alichosikia, bali akalitenda, atabarikiwa katika kile anachofanya. **26** Kama mtu akidhani ya kuwa anayo dini lakini hauzuii ulimi wake kwa hatamu, hujidanganya moyoni mwake, wala dini yake mtu huyo haifai kitu. **27** Dini iliyo safi, isiyo na uchafu, inayokubalika mbele za Mungu Baba yetu, ndio hii: Kuwasaidia yatima na wajane katika dhiki zao na kujilinda usitiwe madoa na dunia.

2 Ndugu zangu, kama waaminio katika imani ya Bwana wetu Yesu Kristo, Bwana wa utukufu, msiwi na upendeleo kwa watu. **2** Kwa maana kama akiya mtu katika kusanyiko lenu akiwa ameavaa pete ya dhahabu na mavazi mazuri, pia akaingia mtu maskini mwenye mavazi yaliyochakaa, **3** nanyi mkampa heshima yule aliyeavaa mavazi mazuri na kumwambia, "Keti hapa mahali pazuri," lakini yule maskini mkamwambia, "Wewe simama pale," au "Keti hapa sakafuni karibu na miguu yangu," **4** je, hamjawabagua na kuwa mahakimu miyonyi mwenu mkihukumu kwa mawazo yenu maovu? **5** Ndugu zangu, sikilizeni: Je, Mungu hakuwachagua wale walio maskini machoni pa ulimwengu kuwa matajiri katika imani na kuurithi Ufalme aliowaahidi wale wampendao? **6** Lakini ninyi mmemdhara yule aliye maskini. Je, hao matajiri si ndio wanaowadhlulmu na kuwaburuta mahakamani? **7** Je, si wao wanaolikufuru Jina lile lililo bora sana mliloitiwa? **8** Kama kweli mnaitimiza ile sheria ya kifalme inayopatikana katika Maandiko isemayo, "Mpende jirani yako kama unavyoipenda nafsi yako," mnafanya vyema. **9** Lakini kama mnakuwa na upendeleo kwa watu, mnatenda dhambi, na sheria inawahukumu kuwa ninyi ni wakosaji. **10** Kwa maana mtu yeoye anayeishika sheria yote lakini akajikwaa katika kipengele kimoja tu, ana hatia ya kuivunja sheria yote. **11** Kwa sababu yeoye aliyesema, "Usizini," alisema pia, "Usiue." Basi kama huzini lakini unaua, umekuwa mvunjaji wa sheria. **12** Hivyo semeni na kutenda kama watu watakahukumiwa kwa sheria ile iletayo uhuru. **13** Kwa kuwa hukumu bila huruma itatolewa kwa mtu yeoye asiyekuwa na huruma. Huruma huishinda hukumu. **14** Ndugu zangu, yafaa nini ikiwa mtu atadai kuwa anayo imani lakini hana matendo? Je, imani kama hiyo yaweza kumwoko? **15** Ikiwa ndugu yako au dada hana mavazi wala chakula, **16** mmoja wenu akamwambia, "Enenda zako kwa amani, ukaote moto na kushiba," pasipo kumpatia yale mahitaji ya mwili aliypungukiwa, yafaa nini? **17** Vivyo hivyo, imani peke yake kama haikuambatana na matendo, imekufa. **18** Lakini mtu mwiningine atasema, "Wewe unayo imani; mimi ninayo matendo." Nionyeshe imani yako pasipo matendo nami nitakuonyesha imani yangu kwa matendo. **19** Unaamini kwamba kuna Mungu mmoja. Vyema! Hata mashetani yanaamini hivyo na kutetemeka. **20** Ewe mpumbavu! Je, wataka

kujua kwamba imani bila matendo haifai kitu? **21** Je, Abrahamu baba yetu hakuhesabiwa haki kwa kile alichotenda, alipomtoa mwanawe Isaki madhababuni? **22** Unaona jinsi ambavyo imani yake na matendo yake vilikuwa vinatenda kazi pamoa, nayo imani yake ikakamilishwa na kile alichotenda. **23** Kwa njia hiyo yakatimizwa yale Maandiko yasemayo, "Abrahamu alimwamini Mungu na ikahesabiwa kwake kuwa haki," naye akaitwa rafiki wa Mungu. **24** Mnaona ya kwamba mtu huhesabiwa haki kwa yale anayotenda wala si kwa imani peke yake. **25** Vivyo hivyo, hata Rahabu, yule kabaha, hakuhesabiwa haki kwa yale aliyotenda alipowapokea wale wapelelezi na kuwaambia waende njia nyininge? **26** Kama vile ambavyo mwili pasipo roho umekufa, kadhalika nayo imani pasipo matendo imekufa.

3 Ndugu zangu, msiwe walimu wengi, kwa maana mnafahamu kwamba sisi tufundishao tutuhukumiwa vikali zaidi. **2** Sisi sote tunajikwaa katika mambo mengi. Ikiwa mtu yejote hakosei kamwe katika yale anayosema, yeje ni mkamilifu, naye anawenza kuuzuia pia na mwili wake wote. **3** Tunapotia lijamu kwenye vinywa nya farasi ili kuwafanya watutii, tunawenza kuigeza miili yao yote. **4** Au angalia pia meli, ingawa ni kubwa sana, nazo huchukuliwa na upepo mkali, lakini hugeuzwa kwa usukani mdogo sana, kokote anakotaka nahodha. **5** Vivyo hivyo ulimi ni kiungo kidogo sana katika mwili, lakini hujivuna majivuno makuu. Fikirini jinsi moto mdogo unavyoweza kuteketeza msitu mkubwa! **6** Ulimi pia ni moto, ndio ulimwengu wa uovu katy ya viungo nya mwili. Ulimi huutia mwili wote wa mtu unajisi na kuuwasha moto mfumo mzima wa maisha yake, nao wenyeewe huchomwa moto wa jehanamu. (*Geenna g1067*) **7** Kwa maana kila aina ya wanyama, ndege, wanyama watambao na viumbe nya baharini vinafugika na vimefugwa na binadamu, **8** lakini hakuna mtu awezaye kuufuga ulimi. Ni uovu usiotulia, umejaa sumu iletayo mauti. **9** Kwa ulimi tunamhimidi Bwana, yaani Baba yetu, na kwa huo twawalaani watu walioubwa kwa mfano wa Mungu. **10** Katika kinywa kile kile hutoka baraka na laana. Ndugu zangu, haistahili kuwa hivyo. **11** Je, chemchemi yaweza kutoa katika tundu moja maji matamu na maji ya chumvi? **12** Je, ndugu zangu, mtini waweza kuzaa zeituni, au mzabibu kuzaa tini? Wala chemchemi ya maji ya chumvi haiwezi kutoa maji matamu. **13** Ni nani aliye na hekima na uifahamu mionganoni mwenu? Basi na aionyeshe hiyo kwa maisha yake mema na kwa matendo yake yalijotendwa kwa unyenyekevu utokanao na hekima. **14** Lakini ikiwa mna wivu na ni wenye chuki na ugomvi miyononi mwenu, msijisifu kwa ajili ya hayo wala msijisikatee kweli. **15** Hekima ya namna hiyo haishuki kutoa mbinguni, bali ni ya kidunia, isyo ya kiroho, na ya kishetani. **16** Kwa maana panapokuwa na wivu na ubinafs, ndipo penye machafuko na uovu wa kila

namna. **17** Lakini hekima itokayo mbinguni kwanza ni safi, kisha inapenda amani, tena ni ya upole, iliyo tarayi kusikiliza wengine kwa unyenyekevu, iliyoja huruma na matunda mema, isiyopendelea mtu, tena isiyokuwa na unafiki. **18** Mavuno ya haki hupandwa katika amani na wale wafanyao amani.

4 Ni kitu gani kinachosababisha mapigano na ugomvi mionganoni mwenu? Je, haya hayatokani na tamaa zenu zinazoshindana ndani yenu? **2** Mnatamani lakini hampati, kwa hiyo mwaua. Mwatamani kupata lakini hampati vile mnavyotaka, kwa hiyo mnajitija katika magomvi na mapigano. Mmepungukiwa kwa sababu hammwombi Mungu. **3** Mnapoomba hampati kwa sababu mnaomba kwa nia mbaya, ili mpate kuvitumia hivyo mtakavyopata kwa tamaa zenu. **4**

Ninyi wanaume na wanawake wazinzi, hamjui ya kwamba urafiki na dunia ni uadui na Mungu? Kwa hiyo mtu yejote anayetaka kuwa rafiki wa dunia hufanyika adui wa Mungu. **5** Au mwadhanii kwamba Andiko lasema bure kuwa huyo Roho ambaye Mungu amemweka ndani yetu hututamani kiasi cha kuona wivu? **6** Lakini yeje hutupatia neema zaidi. Hii ndiyo sababu Andiko husema: "Mungu huwapinga wenye kiburi, lakini huwapa wanyenyekevu neema." **7** Basi mtiiini Mungu. Mpingeni ibilisi, naye atawakimbia. **8** Mkaribieni Mungu, naye atawakaribia ninyi. Itakaseni mikono yenu ninyi wenye dhambi, na kuisafisha miyo yenu ninyi wenye nia mbili. **9** Huzunikeni, ombolezeni na kulia. Kicheko chenu na kigeuzwe kuwa kuomboleza, na furaha yenu kuwa huzuni. **10** Jinyenyekezeni mbele za Bwana, naye atawaiinua. **11** Ndugu, msineneane mabaya ninyi kwa ninyi. Mtu yejote anayesema mabaya dhidi ya ndugu yake au kumhukumu anasema dhidi ya sheria na kuihukumu. Unapoihukumu sheria, basi huishiki sheria bali umekuwa hakimu wa kuihukumu hiyo sheria. **12** Yuko Mtoa sheria mmoja tu na yeje peke yake ndiye Hakimu, ndiye awezaye kuokoaa au kuangamiza. Lakini wewe ni nani hata umhukumu jirani yako? **13** Basi sikilizeni ninyi msemayo, "Leo au kesho tutakwenda katika mji huu ama ule tukae humo mwaka mmoja, tufanye biashara na kupata faida." **14** Lakini hamjui hata litakalotukia kesho. Maisha yenu ni nini? Ninyi ni ukungu ambaa huonekana kwa kitambo kidogo kisha hutoweka. **15** Badala yake, inawapasa kusema, "Kama Bwana akipenda, tutaishi na kufanya hili ama ilie." **16** Kama ilivyo sasa, mnajisifu na kujigamba. Kujisifu kwa namna hiyo ni uovu. **17** Basi mtu yejote anayejua jema limpasalo kutenda, lakini asilitende, mtu huyo anatenda dhambi.

5 Basi sikilizeni, ninyi matajiri, lieni na kuomboleza kwa ajili ya hali mbaya sana inayowajia. **2** Utajiri wenu umeoza na mavazi yenu yameliwa na nondo. **3** Dhahabu yenu na fedha yenu vimeliwa na kutu. Kutu yake itashuhudia dhidi yenu nayo itaila miili yenu kama vile moto. Mmejiwekea hazina kwa ajili ya siku za mwisho. **4** Angalieni! Ule ujira wa vibarua walolioma

mashamba yenu mliouzia kwa hila unapiga kelele dhidi yenu na vilio vya wavunaji vimefika masikioni mwa Bwana Mwenye Nguvu Zote. **5** Mmeishi duniani kwa anasa na kwa starehe, mmejinene pesha tayari kwa siku ya kuchinjwa. **6** Mmewahukumu na kuwaa watu wenye haki, waliokuwa hawapingani nanyi. **7** Kwa hiyo, ndugu zangu, vumilieni hadi kuja kwake Bwana. Angalieni jinsi mkulima angojavyo ardhi itoe mavuno yake yaliyo ya thamani na jinsi anavyovumilia kwa ajili ya kupata mvua za kwanza na za mwisho. **8** Ninyi nanyi vumilieni, tena simameni imara, kwa sababu kuja kwa Bwana kumekaribia. **9** Ndugu zangu, msinung'unkiane msije mkahukumiwa. Hakimu amesimama mlangoni! **10** Ndugu zangu, waangalieni manabii walionena kwa Jina la Bwana, ili kuwa mfano wa uvumilivu katika kukabiliana na mateso. **11** Kama mnavyojua, tunawahesabu kuwa wabarikiwa wale waliovumilia. Mmesikia habari za uvumilivu wake Ayubu na mmeona kile ambacho hatimaye Bwana alimtenda. Bwana ni mwingi wa huruma, na amejaa rehemaa. **12** Zaidi ya yote, ndugu zangu, msiape, iwe kwa mbingu au kwa dunia, au kwa kitu kingine chochote. "Ndiyo" yenu na iwe ndiyo, na "Hapana" yenu iwe hapana, la sivyo mtahukumiwa. **13** Je, mtu ye yote mionganoni mwenu amepatwa na taabu? Basi inampasa aombe. Je, kuna ye yote mwenye furaha? Basi na aimbe nyimbo za kusifu. **14** Je, kuna ye yote mionganoni mwenu aliye mgonjwa? Basi inampasa awaite wazee wa kanisa wamwombee na kumpaka mafuta kwa Jina la Bwana. **15** Kule kuomba kwa imani kutamwokoa huyo mgonjwa, naye Bwana atamwinua na kama ametenda dhambi, atasamehewa. **16** Kwa hiyo ungamianeni dhambi zenu ninyi kwa ninyi na kucombeana ili mpate kuponywa. Maombi ya mwenye haki yana nguvu tena yanafaa sana. **17** Eliya alikuwa mwanadamu kama sisi. Akaomba kwa bidii kwamba mvua isinyeshe, nayo haikunyesha juu ya nchi kwa muda wa miaka mitatu na miezi sita. **18** Kisha akaomba tena, nazo mbingu zikatoa mvua nayo ardhi ikatoa mazao yake. **19** Ndugu zangu, ye yote mionganoni mwenu akipotoka na kuicha kweli, naye akarejezwa na mtu mwagine, **20** hamna budi kujuwa kwamba ye yote amrejezaye mwenye dhambi kutoka upotovu wake, ataiokoa roho ya huyo mwenye dhambi kutoka mauti na kusitiri wingi wa dhambi.

1 Petro

1 Petro, mtume wa Yesu Kristo: Kwa wateule wa Mungu, wageni katika ulimwengu, waliotawanyika kote katika Ponto, Galatia, Kapadokia, Asia na Bithinia. **2** Ni niiri ambao mllichaguliwa tangu mwanzo na Mungu Baba kulingana na aliviyotangulia kuwaja, kupitia kwa kazi ya utakaso wa Roho, katika utifu kwa Yesu Kristo na kunyuyiziwa damu yake: Neema na amani ziwe kwenu kwa wingi. **3** Ahimidiwe Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo! Kwa rehema zake kuu ametuzaa sisi mara ya pili katika tumaini lenye uzima kupitia kwa kufufuka kwa Yesu Kristo kutoka kwa wafu, **4** ili tuupate urithi usioharibika, usio na uchafu, ule usionyauka: ultiotunzwa mbinguni kwa ajili yenu, **5** ninyi ambao mnalindwa na nguvu za Mungu kwa njia ya imani, hadi uje ule wokovu ulio tayari kufunuliwa nyakati za mwisho. **6** Katika hili mnafurahi sana, ingawa sasa kwa kitambo kidogo mmehuzunishwa kwa majaribu ya namna nyingi. **7** Haya yamewajia ili kwamba imani yenu, ilio ya thamani kuliko dhahabu ipoteayo, ingawa hujaribiwa kwa moto, ionekane kuwa halisi na imalizie katika sifa, utukufu na heshima wakati Yesu Kristo atadhahirishwa. **8** Ingawa hamjamwona, mnampenda; tena ingawa sasa hammwoni, mnawamini na kujawa na furaha isiyoneneka yenyе utukufu usioelezeaka. **9** Maana mnaupokea wokovu wa roho zenu, ambao ndio lengo la imani yenu. **10** Kwa habari ya wokovu huu, wale manabii waliosema kuhusu neema ambayo ingewajia ninyi, walitafuta kwa bidii na kwa uangalifu mkubwa, **11** wakijaribu kujua ni wakati upi na katika mazingira gani ambayo Roho wa Kristo aliyekuwa ndani yao alionyesha, alipotabiri kuhusu mateso ya Kristo na utukufu ule ambao ungefua. **12** Walidhahirishwa kwamba walikuwa hawajihudumii wao wenywewe, bali waliwahudumia ninyi, waliponena kuhusu mambo hayo, ambayo sasa yamehubiriwa kwenu na wale waliowahubiria ninyi Injili kwa Roho Mtakatifu aliyetumwa kutoka mbinguni. Hata malaika wanatamani kuyafahamu mambo haya. **13** Kwa hiyo, tayarisheni nia zenu kwa kazi; mwe na kiasi, mkitumainia kikamilifu ile neema mtakayopewa Yesu Kristo atakapodhahirishwa. **14** Kama watoto watifi, msifuate tamaa zenu mbaya wakati mlipoishi kwa ujinga. **15** Bali kama ye ye aliyewaita alivyo mtakatifu, nanyi kuweni watakatifu katika mwenendo wenu wote. **16** Kwa maana imeandikwa: "Kuweni watakatifu, kwa kuwa mimi ni mtakatifu." **17** Kwa sababu mnawamita Baba ahukumuye kila mtu kulingana na matendo yake pasipo upendeleo, enendeni kwa hofu ya kumcha Mungu wakati wenu wa kukaa hapa duniani kama wageni. **18** Kwa maana mnafahamu kwamba mlilikobolewa kutoka mwenendo wenu usiofaa ambao mliurithi kutoka kwa baba zenu, si kwa vitu viharibikavyo kama fedha na dhahabu, **19** **15** Kwa maana ni mapenzi ya Mungu kwamba kwa bali kwa damu ya thamani ya Kristo, yule Mwana-

Kondoo asiye na dosari wala doa. **20** Yeye alichaguliwa kabla ya kuwekwa kwa misingi ya ulimwengu, lakini akadhihirishwa katika siku hizi za mwisho kwa ajili yenu. **21** Kupitia kwake mmemwamini Mungu, aliyemfufua kutoka kwa wafu na akampa utukufu, ili imani yenu na tumaini lenu ziwe kwa Mungu. **22** Basi kwa kuwa mmejitakasa nafsi zenu kwa kuitii ile kweli hata mkawa na upendo wa ndugu usio na unafiki, basi pendaneni kwa dhati kutoka moyoni. **23** Kwa maana mmezaliwa upya, si kwa mbegu ile iharibikayo, bali kwa ile isiyoharibika, kupitia kwa neno la Mungu lililo hai na linalodumu milele. (**aiōn g165**) **24** Maana, "Wanadamu wote ni kama majani, nao utukufu wao ni kama maua ya kondeni; majani hunyauka na maua huanguka, **25** lakini neno la Bwana ladumu milele." Hili ndilo neno lililohubiriwa kwenu. (**aiōn g165**)

2 Kwa hiyo, wekeni mbali nanyi uovu wote na udanganyifu wote, unafiki, wivu na masingizio ya kila namna. **2** Kama watoto wachanga, waliozaliwa sasa, yatamanini maziwa ya kiroho yasiyochanganya na kitu kingine chochote, ili kwa hayo mpate kukua katika wokovu, **3** ikiwa kweli immeonja ya kwamba Bwana ni mwema. **4** Mnapanuja kwake, ye ye aliye Jiwe lililo hai, lililokataliwa na wanadamu bali kwa Mungu ni teule na la thamani kwake, **5** ninyi nanyi, kama mawe yaliyo hai, mnajengwa kuwa nyumba ya kiroho, ili mpate kuwa ukuhani mtakatifu, mkitoa dhabihu za kiroho zinazokubaliwa na Mungu kwa njia ya Yesu Kristo. **6** Kwa maana imeandikwa katika Maandiko: "Tazama, naweka katika Sayuni, jiwe la pbeni teule lenye thamani, na ye yote atakayemwami hataaibika kamwe." **7** Kwenu ninyi mnaoamini, jiwe hili ni la thamani. Lakini kwao wasioamini, "Jiwe walilolikataa waashi limekuwa jiwe kuu la pbeni," **8** tena, "Jiwe lenye kuwafanya watu wajikwae, na mwamba wa kuwaangusha." Wanajikwaa kwa sababu hawakulitii lile neno, kama walivyowekewa tangu zamani. **9** Lakini ninyi ni taifa teule, ukuhani wa kifalme, taifa takatifu, watu walio milki ya Mungu, mlitoitwa ili kutangaza sifa zake ye ye aliyewaita kutoka gizani mkaingie katika nuru yake ya ajabu. **10** Mwanzo ninyi mlikuwa si taifa, lakini sasa ninyi ni taifa la Mungu. Mwanzo mlikuwa hamjapata rehema, lakini sasa kama wageni na wapitaji hapa ulimwenguni, epukeni tamaa mbaya za mwili ambazo hupigana vita na roho zenu. **12** Kuweni na mwenendo mzuri mbele ya watu wasiomjua Mungu, ili kama wanawasingizia kuwa watenda mabaya, wayaone matendo yenu mema nao wamtukuze Mungu siku atakapokuja kwetu. **13** Kwa ajili ya Bwana, tiini kila mamlaka iliyowekwa na wanadamu: Kwa mfalme kwani ndiye aliye na mamlaka ya juu zaidi, **14** au kwa maafisa alioawewka, kwa kuwa mfalme amewatuma ili kuwaadhibu wale wanaokosa, na kuwapongeza wale watendao mema. **15** Kwa maana ni mapenzi ya Mungu kwamba kwa kutenda mema mynyamazishe maneno ya kijinga ya

watu wapumbavu. **16** Ishini kama watu huru, lakini maombi yao. Bali uso wa Bwana uko kinyume na msitumie uhuru wenu kama kisingizio cha kutenda watendao maovu.” **13** Basi, ni nani atakayewadhu ru uovu, bali ishini kama watumishi wa Mungu. **17** Mheshimuni kila mtu ipasavyo: Wapendeni jamaa mkiwa wenyen juhudhi katika kutenda mema? **14** Lakini ya ndugu waumini, mcheni Mungu, mpeni heshima mmebarikiwa hata kama ikiwalazimu kuteseka kwa mfalme. **18** Ninyi watumwa, watiini mabwana zenu ajili ya haki. “Msiogope vitisho vyao, wala msiwe na wesiwaswi.” **15** Bali mtakaseni Kristo kuwa Bwana kwa heshima yote, si wale mabwana walio wema miyoni mwenu. Siku zote mwe tayari kumjibu mtu na wapole peke yao, bali pia wale walio wakali. **19** ye yeyote atakayewauliza kuhusu sababu ya tumaini Kwa maana ni jambo la sifa kama mtu akivumilia lililomo ndani yenu. Lakini fanyeni hivyo kwa upole anapoteswa kwa uonevu kwa ajili ya Mungu. **20** na kwa heshima, **16** mkizitunza dhamiri zenu ziwe Kwani ni faida gani kwa mtu kustahimili anapopigwa safi, ili wale wasemao mabaya dhidi ya mwenendo kwa sababu ya makosa yake? Lakini kama mkiteswa wenu mzuri katika Kristo waaiibike kwa ajili ya kwa sababu ya kutenda mema, nanyi mkastahimili, masingizio yao. **17** Kwa maana ni afadhal kupata hili ni jambo la kusifiwa mbele za Mungu. **21** Ninyi miteso kwa ajili ya kutenda mema, kama kuteseka mliitwa kwa ajili ya haya, kwa sababu Kristo naye huko ndiyo mapenzi ya Mungu, kuliko kuteseka aliteswa kwa ajili yenu, akiwaachia kielelezo, ili kwa kutenda maovu. **18** Kwa kuwa Kristo naye mzifuate nyayo zake. **22** “Yeye hakutenda dhambi, aliteswa mara moja tu kwa ajili ya dhambi, mwenye wala hila haikuonekana kinywani mwake.” **23** Yeye haki kwa ajili ya wasio haki, ili awalete ninyi kwa alipotukanwa, hakurudisha matukano; alipoteswa, Mungu. Mwili wake ukauawa, lakini akafanywa hai hakutishia, bali alijikabidhi kwa yeye ahukumuye kwa katika Roho. **19** Baada ya kufanywa hai, alikwenda haki. **24** Yeye mwenyewe alizichukua dhambi zetu na kuzihibiria roho zilizokuwa kifungoni: **20** roho katika mwili wake juu ya mti, ili tufe kwa mambo ya hizo ambazo zamani hazikutii, wakati ule uvumilivu dhambi, bali tupate kuishi katika haki. Kwa kupigwa wa Mungu ulipokuwa ukingoja katika siku za Noa, kwake, ninyi mmeponywa. **25** Kwa maana mlikuwa wakati wa kujenga safina, ambamo watu wachache tu, mmepeotea kama kondoo, lakini sasa mmerudi kwa yaani watu wanane, waliokolewa ili wasiangamie kwa Mchungaji na Mwangalizi wa roho zenu.

3 Kadhalika enyi wake, watiini waume zenu, ili kama kunao wasioamini lile neno, wapate kuvutwa na mwenendo wa wake zao pasipo neno, **2** kwa kuuon utakatifu na uchajji wa Mungu katika maisha yenu. **3** Kujipamba kwenu kusiwe kwa nje tu, kama vile kusuka nywele, kuvalia vitu vilivyo fanyizwa kwa dhahabu na kwa mavazi. **4** Badala yake, kujipamba kwenu kuwe katika utu wenu wa moyoni, yaani uzuri usiolaribika wa roho ya upole na utulivu, ambayo ni ya thamani sana machoni pa Mungu. **5** Kwa kuwa hivi ndivyo walivyokuwa wakijipamba wanawake watakatifu wa zamani, waliomtumaini Mungu. Wao walikuwa ni watiifu kwa waume zao, **6** kama Sara alivyoniti mumewe Abrahamu, hata akamwita bwana. Ninyi ni watoto wa Sara kama mkitenda yaliyo mema, bila kuogopa jambo lolote. **7** Vivyo hivyo ninyi waume, kaeni na wake zenu kwa akili, nanyi wapeni heshima mkitambua ya kuwa wao ni wenzi walio dhaifu, na kama warithi pamoja nanyi wa kipawa cha neema cha uzima, ili kusiwepo na chochote cha kuzuia maombi yenu. **8** Hatimaye, ninyi nyote kuweni na nia moja, wenye kuhurumiana, mkipendana kama ndugu, na mwe wasikitivu na wanyenyekevu. **9** Msilipe ovi kwa ovu, au jeuri kwa jeuri, bali barikini, kwa maana hili ndilo mliitoiwa ili impate kurithi baraka. **10** Kwa maana, “Yeyote apendaye uzima na kuona siku njema, basi auzuie ulimi wake usinene mabaya, na midomo yake isiseme hila. **11** Mtu huyo lazima aache uovu, akatende mema; lazima aitafute amani na kuifuatilia sana. **12** Kwa maana macho ya Bwana huwaeleka wenye haki, na masikio yake yako makini kusikiliza

maombi yao. Bali uso wa Bwana uko kinyume na watendao maovu.” **13** Basi, ni nani atakayewadhu ru uovu, bali ishini kama watumishi wa Mungu. **17** Mheshimuni kila mtu ipasavyo: Wapendeni jamaa mkiwa wenyen juhudhi katika kutenda mema? **14** Lakini mmebarikiwa hata kama ikiwalazimu kuteseka kwa mfalme. **18** Ninyi watumwa, watiini mabwana zenu ziwe Kwani ni faida gani kwa mtu kustahimili anapopigwa safi, ili wale wasemao mabaya dhidi ya mwenendo kwa sababu ya makosa yake? Lakini kama mkiteswa wenu mzuri katika Kristo waaiibike kwa ajili ya kwa sababu ya kutenda mema, nanyi mkastahimili, masingizio yao. **17** Kwa maana ni afadhal kupata hili ni jambo la kusifiwa mbele za Mungu. **21** Ninyi miteso kwa ajili ya kutenda mema, kama kuteseka mliitwa kwa ajili ya haya, kwa sababu Kristo naye huko ndiyo mapenzi ya Mungu, kuliko kuteseka aliteswa kwa ajili yenu, akiwaachia kielelezo, ili kwa kutenda maovu. **18** Kwa kuwa Kristo naye mzifuate nyayo zake. **22** “Yeye hakutenda dhambi, aliteswa mara moja tu kwa ajili ya dhambi, mwenye wala hila haikuonekana kinywani mwake.” **23** Yeye haki kwa ajili ya wasio haki, ili awalete ninyi kwa alipotukanwa, hakurudisha matukano; alipoteswa, Mungu. Mwili wake ukauawa, lakini akafanywa hai hakutishia, bali alijikabidhi kwa yeye ahukumuye kwa katika Roho. **19** Baada ya kufanywa hai, alikwenda haki. **24** Yeye mwenyewe alizichukua dhambi zetu na kuzihibiria roho zilizokuwa kifungoni: **20** roho katika mwili wake juu ya mti, ili tufe kwa mambo ya hizo ambazo zamani hazikutii, wakati ule uvumilivu dhambi, bali tupate kuishi katika haki. Kwa kupigwa wa Mungu ulipokuwa ukingoja katika siku za Noa, kwake, ninyi mmeponywa. **25** Kwa maana mlikuwa wakati wa kujenga safina, ambamo watu wachache tu, yaani watu wanane, waliokolewa ili wasiangamie kwa gharika. **21** Nayo maji hayo ni kielelezo cha ubatizo ambaa sasa unawaokoaa ninyi pia: si kwa kuondoa uchafu kwenye mwili, bali kama ahadi ya dhamiri safi kwa Mungu, kwa njia ya ufufuo wa Yesu Kristo. **22** Yeye ameingia mbinguni na amekaa mfono wa kuume wa Mungu; nao malaika, mamlaka na nguvu zote wametiishwa chini yake.

4 Kwa hiyo, kwa kuwa Kristo aliteswa katika mwili wake, ninyi nanyi jivikeni nia iyo hiyo kwa maana mtu aliyejkwisha kuteswa katika mwili ameachana na dhambi. **2** Kwa hivyo, haishi maisha yake yaliyobaki ya kuishi hapa duniani kwa tamaa mbaya za wanadamu, bali anaishi kwa mapenzi ya Mungu. **3** Maana wakati uliopita mmekwisha kutumia muda wa kutosha katika maisha yenu mkifanya yale ambayo wapagani hupenda kutenda: wakiishi katika usherati, tamaa mbaya, ulevi, karamu za ulafi, vileo, ngoma mbaya, na ibada chukizo za sanamu. **4** Wao hushangaa kwamba ninyi hamjingizi pamoja nao katika huo wingi wa maisha ya ufisadi, nao huwtukana ninyi. **5** Lakini itawapasa wao kutoa hesabu mbele zake yeye aliye tayari kuwahukumu walio hai na waliokufa. **6** Kwa kuwa hii ndiyo sababu Injili ilihubirwa hata kwa wale waliokufa, ili wahukumiwe sawasawa na wanadamu wengine katika mwili, lakini katika roho waishi kulingana na Mungu aishivyo. **7** Mwisho wa mambo yote umekaribia. Kwa hiyo kuweni na akili tulivu na kiasi, mkiresha katika kuomba. **8** Zaidi ya yote, dumuni katika upendo kwa maana upendo husitiri wingi wa dhambi. **9** Kuweni wakarimu kila mtu na mwenzake pasipo manung’ uniko. **10** Kila mmoja na atumie kipawa chochote alichopewa kuwahudumia wengine, kama mawakili waaminifu

wa neema mbalimbali za Mungu. **11** Yeyote asemaye hana budi kusema kama mtu asemaye maneno ya Mungu mwenyewe. Yeyote ahudumuye hana budi kuhudumu kwa nguvu zile anazopewa na Mungu, ili Mungu apate kutukuzwa katika mambo yote kwa njia ya Yesu Kristo. Utukufu na uweza una yeye milele na milele. Amen. (aiōn g165) **12** Wapenzi, msione ajabu kwa yale mateso yanayotukia mionganoni mwenu, kana kwamba ni kitu kigeni kinachowapatia.

13 Bali furahini kuwa mnashiriki katika mateso ya Kristo, ili mpate kufurahi zaidi wakati utukufu wake utakapofunuliwa. **14** Kama mkitukanwa kwa ajili ya jina la Kristo, mmebarikiwa, kwa sababu Roho wa utukufu na wa Mungu anakaa juu yenu. **15** Lakini asiwepo mtu yeyote mionganoni mwenu anayeteswa kwa kuwa ni muuaji, au mwizi, au mhalifu wa aina yoyote, au anayejishughulisha na mambo ya watu wengine. **16** Lakini kama ukiteseka kwa kuwa Mkristo, usihesabu jambo hilo kuwa ni aibu, bali mtukuze Mungu kwa sababu umeitwa kwa jina hilo. **17** Kwa maana wakati umewadnia wa hukumu kuanzia katika nyumba ya Mungu. Basi kama ikianzia kwetu sisi, mwisho wa hao wasiotii Injili ya Mungu utakuwaje? **18** Basi, “Ikiwa ni vigumu kwa mwenye haki kuokoka, itakuwaje kwa mtu asiyemcha Mungu na mwenye dhambi?” **19** Kwa hiyo, wale wanaoteswa kulingana na mapenzi ya Mungu, wajikabidhi kwa Muumba wao aliye mwaminifu, huku wakizidi kutenda mema.

5 Kwa wazee waliomo mionganoni mwenu, nawasihimimi nikawa mzee mwenzenu, shahidi wa mateso ya Kristo, na mshiriki katika utukufu utakaofunuliwa: **2** lichungeni kundi la Mungu mlilokabidhiwa, mkitumika kama waangalizi, si kwa kulazimishwa bali kwa hiari, kama Mungu anavyowataka mwe; si kwa tamaa ya fedha, bali mlionna bidii katika kutumika. **3** Msijifanye mabwana juu ya wale walio chini ya uangalizi wenu, bali kuweni vielelezo kwa hilo kundi. **4** Naye Mchungaji Mkuu atakapodhiihirishwa, mtapokea taji ya utukufu isiyoharibika. **5** Vivyo hivyo, ninyi mlion vijana watiini wazee. Nanyi nyote imewapasa kujivika unyenyekevu kila mtu kwa mwenzake, kwa kuwa, “Mungu huwapinga wenye kiburi, lakini huwapa wanyenyekevu neema.” **6** Basi, nyenyekeeni chini ya mkono wa Mungu ulio hodari, ili awakweze kwa wakati wake. **7** Mtwikeni yeye fadhaa zenu zote, kwa maana yeye hujishughulisha sana na mambo yenu. **8** Mwe na kiasi na kukesha, maana adui yenu ibilisi huzungukazunguka kama simba angurumaye akitafuta mtu ili apate kummeza. **9** Mpingeni, mkiwa thabiti katika imani, mkiuja ya kwamba mateso kama hayo yanawapata ndugu zenu pote duniani. **10** Nanyi mkiisha kuteswa kwa kitambo kidogo, Mungu wa neema yote, aliyewaita kuingia katika utukufu wake wa milele ndani ya Kristo, yeye mwenyewe atawarejesha na kuwatia nguvu, akiwaimarisha na kuwathibitisha. (aiōnios g166) **11** Uweza una yeye milele na milele. Amen. (aiōn g165)

12 Kwa msaada wa Silvano, ambaye ninamhesabu kuwa ndugu mwaminifu, nimewaandikia waraka hii mfupi ili kuwatia moyo, na kushuhudia kwamba hii ni neema halisi ya Mungu. Simameni imara katika neema hiyo. **13** Kanisa lililoko Babeli, lililochaguliwa pamoa nanyi, wanawasalimu; vivyo hivyo mwanangu Marko anawasalimu. **14** Salimianeni kwa busu la upendo. Amani iwe nanyi nyote mlion katika Kristo.

limewekwa tayari kwa ajili yao. **18** Kwa maana wao bila mawaa wala dosari. **15** Hesabuni uvumilivu wa hunena maneno makuu mno ya kiburi cha bure, Bwana kuwa ni wokovu, kama vile ndugu yetu mpenzi na kwa kuvutia tamaa mbaya za asili ya mwili, Paulo alivyowaandikia kwa hekima ile aliyopewa na huwashawishi watu ambao ndipo tu wamejiondoa Mungu. **16** Huandika vivyo hivyo katika nyaraka mionganii mwa wale wanaoishi katika ufisadi. **19** zake zote, akizungumzia ndani yake mambo haya. Huwaahidi uhuru hao waliowanasa, wakati wao Katika nyaraka zake kuna mambo mengine ambayo wenyewe ni watumwa wa ufisadi: kwa maana mtu ni ni vigumu kuyaewa, ambayo watu wajinga na wasio mtumwa wa kitu chochote kinachomtawala. **20** Kama thabitu huyapotosha kwa maangamizi yao wenyewe, wameukimbia upotovu wa dunia kwa kumjua Bwana kama wapotoshavyo pia Maandiko mengine. **17** Basi, wetu na Mwokozi Yesu Kristo, kisha wakanaswa ninyi wapenzi, kwa kuwa mmekwisha kujua mambo tena humo na kushindwa, hali yao ya mwisho ni haya, jilideni msjje mkachukuliwa na kosa la watu mbaya zaidi kuliko ile ya kwanza. **21** Ingelikuwa hao waasi na kuanguka kutoka kwenye uthabiti wenu. afadhalii kwao kama wasingelijua kamwe njia ya haki, kuliko kujua kisha wakaachaa ile amri takatifu **18** Bali kueni katika neema na katika kumjua Bwana waliyokabidhiwa. **22** Imetukia kwao sawasawa na ile na Mwokozi wetu Yesu Kristo. Utukufu una yeze sasa mithali ya kweli isemayo: “Mbwa huyarudia matapiko na milele! Amen. (aiōn g165) yake mwenyewe,” tena, “Nguruwe aliyeoshwa hurudi kugaagaa matopeni.”

3 Wapenzi, huu ndio waraka wangu wa pili ninaowaandikia. Katika nyaraka hizi mbili ninajaribu kuziamsha nia zenu safi kwa mawazo makamilifu. **2** Nataka ninyi mkumbuke maneno yaliyosemwa zamani na manabii watakatifu na ile amri ya Bwana na Mwokozi miliyopewa kupitia kwa mitume wenu. **3** Kwanza kabisa, ni lazima mfahamu ya kwamba siku za mwisho watakuja watu wenyeye dhihika, wakidhihaki na kuzifua tamaa zao mbaya. **4** Watasema, “Iko wapi ile ahadi ya kuja kwake? Tangu baba zetu walipofariki, kila kitu kinaendelea kama kilivokuwa tangu mwanzo wa kuumbwa.” **5** Lakini wao kwa makusudi hupuuza ukweli huu, ya kwamba kwa neno la Mungu mbingu zilikuwepo tangu zamani, nayo dunia ilifanyizwa kutoka ndani ya maji na kwa maji. **6** Ulimwengu wa wakati ule uligharikishwa kwa hayo maji na kuangamizwa. **7** Lakini kwa neno lilo hilo, mbingu za sasa na dunia zimewekwa akiba kwa ajili ya moto, zikhifadhiwa hadi siku ile ya hukumu na ya kuangamizwa kwa watu wasiomcha Mungu. **8** Lakini wapenzi, msisahau neno hili: kwamba kwa Bwana, siku moja ni kama miaka elfu, na miaka elfu ni kama siku moja. **9** Bwana hakawii kuitimiza ahadi yake, kama watu wengine wanavyokudhani kukawia. Badala yake, yeze anawavumilia ninyi, maana hataki mtu yeoyote aangamie, bali kila mtu afikile toba. **10** Lakini siku ya Bwana itakuja kama mwizi. Ndipo mbingu zitatoweka kwa kishindo kikuu; navyo vitu vyaa asili vitateketewa kwa moto, nayo dunia na kila kitu kilichomo ndani yake kitaunguzwa. **11** Kwa kuwa vitu vyote vitaharibiwa namna hii, je, ninyi imewapasa kuwa watu wa namna gani? Inawapasa kuishi maisha matakatifu na ya kumcha Mungu, **12** mkingojea na kuhimiza kuja kwa hiyo siku ya Mungu. Siku hiyo italeta mbingu kuchomwa moto na kutoweka, na vitu vyaa asili vitayeyuka kwa moto. **13** Lakini kufuatana na ahadi yake, sisi tunatazamia mbingu mpya na dunia mpya, ambayo haki hukaa ndani yake. **14** Kwa sababu hii, wapenzi, kwa kuwa mnatazamia mambo haya, fanyeni bidii ili awakute katika amani,

1 Yohana

1 Tunawajulisha lile lilolokuwepo tangu mwanzo, lile tuliosikia, ambalo tumeliona kwa macho yetu, ambalo tumelitazama na kuligusa kwa mikono yetu, kuhusu Neno la uzima. **2** Uzima huo ulidhihirishwa; nasi tumeuona na kuushuhudia, nasi twawatangazia uzima wa milele, ambaulikuwa pamoja na Baba, nao ukadhihirishwa kwetu. (**aiōnios g166**) **3** Twawatangazia lile tulolionna na kulisikia, ili nanyi mwe na ushirika nasi. Na ushirika wetu hasa ni pamoja na Baba na Mwanawe, Yesu Kristo. **4** Tunaandika mambo haya ili furaha yetu ipate kuwa timilifi. **5** Huu ndio ujumbe tuliosikia kutoka kwake na kuwatangazia ninyi: kwamba Mungu ni nuru na ndani yake hamna giza lolote. **6** Kama tukisema kwamba twashirikiana naye huku tukienenda gizani, twasema uongo, wala hatutendi lililo kweli. **7** Lakini tukienenda nuruni, kama yeye alivyo nuruni, twashirikiana sisi kwa sisi na damu yake Yesu, Mwana wake, yatusafisha dhambi yote. **8** Kama tukisema kwamba hatuna dhambi, twajidanganya wenyewe wala kweli haimo ndani yetu. **9** Kama tukiziungama dhambi zetu, yeye ni mwaminifu na wa haki, atatusamehe dhambi zetu na kutusafisha kutoka kwenye udhalimu wote. **10** Kama tukisema hatukutenda dhambi, twamfanya yeye kuwa mwongo na neno lake halimo ndani yetu.

2 Watoto wangu wapendwa, nawaandikia haya ili msitende dhambi. Lakini kama mtu yeote akitenda dhambi, tunaye Mwombezi kwa Baba: ndiye Yesu Kristo, Mwenye Haki. **2** Yeye ndiye dhabihu ya upatanisho kwa ajili ya dhambi zetu, wala si kwa ajili ya dhambi zetu tu, bali pia kwa ajili ya dhambi za ulimwengu wote. **3** Basi katika hili twajua ya kuwa tumemjua, tukizishika amri zake. **4** Mtu yeote asemaye kuwa, "Ninamjua," lakini hazishiki amri zake, ni mwongo, wala ndani ya mtu huyo hamna kweli. **5** Lakini mtu yeote anayelitii neno lake, upendo wa Mungu umekamilika ndani yake kweli kweli. Katika hili twajua kuwa tumo ndani yake. **6** Yeyote anayesema anakaa ndani yake hana budi kuenenda kama Yesu alivyoenenda. **7** Wapendwa, siwaandikii ninyi amri mpya bali ile ya zamani, ambayo mmekeuwa nayo tangu mwanzo. Amri hii ya zamani ni lile neno mlilosikia. **8** Lakini nawaandikia amri mpya, yaani, lile neno lililo ndani yake na ndani yenu, kwa sababu giza linapita na ile nuru ya kweli tayari inang'aa. **9** Yeyote anayesema yumo nuruni lakini anamchukia ndugu yake bado yuko gizani. **10** Yeye ampendaye ndugu yake anakaa nuruni, wala hakuna kitu chochote ndani yake cha kumkwaza. **11** Lakini yeote amchukiaye ndugu yake, yuko gizani na anaenenda gizani, wala hajui anakokwenda, kwa sababu giza limempofusha macho. **12** Nawaandikia ninyi, watoto wadogo, kwa sababu dhambi zenu zimesamehewa kwa ajili ya Jina lake. **13** Nawaandikia ninyi, akina baba, kwa sababu mmemjua yeye aliye

tangu mwanzo. Nawaandikia ninyi vijana kwa sababu mmemshinda yule mwovu. Nawaandikia ninyi watoto wadogo, kwa sababu mmemjua Baba. **14** Nawaandikia ninyi akina baba, kwa sababu mmemjua yeye aliye tangu mwanzo. Nawaandikia ninyi vijana, kwa sababu mna nguvu, na neno la Mungu linakaa ndani yenu, nanyi mmemshinda yule mwovu. **15** Msiupende ulimwengu wala mambo yaliyo ulimwenguni. Kama mtu yeote akiupenda ulimwengu, upendo wa Baba haumo ndani yake. **16** Kwa maana kila kitu kilichomo ulimwenguni, yaani tamaa ya mwili, tamaa ya macho na kiburi cha uzima, havitokana na Baba bali hutokana na ulimwengu. **17** Nao ulimwengu unapita, pamoja na tamaa zake, bali yeye afanyaye mapenzi ya Mungu adumu milele. (**aiōn g165**) **18** Watoto wadogo, huu ni wakati wa mwisho! Kama mlivyosikia kwamba mpinga Kristo anakuja, hivyo basi wapinga Kristo wengi wamekwisha kuja. Kutokana na hili twajua kwamba huu ni wakati wa mwisho. **19** Walitoka kwetu, lakini hawakuwa wa kwetu hasa. Kwa maana kama wangeliwuwa wa kwetu, wangeliwaka pamoja nasi, lakini kutoka kwao kulionyesha kwamba hakuna hata mmoja wao aliyekuwa wa kwetu. **20** Lakini ninyi mmetiwa mafuta na yeye Aliye Mtakatifu, nanyi nyote mnajua kweli. **21** Siwaandikii kwa sababu hamujui kweli, bali kwa sababu mnajua, nanyi mnajua hakuna uongo utokao katika kweli. **22** Je, mwongo ni nani? Mwongo ni mtu yule asemaye kwamba Yesu si Kristo. Mtu wa namna hiyo ndiye mpinga Kristo, yaani, yeye humkana Baba na Mwana. **23** Hakuna yeote amkanaye Mwana aliye na Baba. Yeote anayemkubali Mwana anaye na Baba pia. **24** Hakikisheni kwamba lile mlilosikia tangu mwanzo linakaa ndani yenu. Kama lile mlilosikia tangu mwanzo linakaa ndani yenu, ninyi nanyi mtakaa ndani ya Mwana na ndani ya Baba. **25** Hii ndiyo ahadi yake kwetu, yaani, uzima wa milele. (**aiōnios g166**) **26** Nawaandikia mambo haya kuhusu wale watu ambaulwanajaribu kuwapotosha. **27** Nanyi, upako mlioupatu kutoka kwake unakaa ndani yenu, wala ninyi hamna haja ya mtu yeote kuwafundisha. Lakini kama vile upako wake unavyowafundisha kuhusu mambo yote nayo ni kweli wala si uongo, basi kama ulivyowafundisha kaeni ndani yake. **28** Sasa basi, watoto wapendwa, kaeni ndani yake, ili atakapofunuliwa, tuwe na ujasiri, wala tusiaibike mbele zake wakati wa kuja kwake. **29** Kama mkijua kuwa yeye ni mwenye haki, mwajua kwamba kila atendaye haki amezaliwa naye.

3 Tazameni ni pendo kuu namna gani alilotupa Baba, kwamba sisi tuitwe wana wa Mungu! Na ndivyo tulivyo. Kwa sababu hii ulimwengu haututambui, kwa kuwa haukumtambua yeye. **2** Wapendwa, sasa tu wana wa Mungu, lakini bado haijadhihirika tutakavyokuwa, lakini twajua ya kwamba yeye atakapodhahirishwa, tutafanana naye, kwa maana tutamwona kama alivyo. **3** Kila mmoja mwenye matumaini haya ndani yake hujitakasa, kama vile yeye alivyo mtakatifu. **4** Kila

mtu atendaye dhambi afanya uasi, kwa kuwa dhambi Lakini kila roho ambayo haimkubali Yesu haitoki ni uasi. **5** Lakini mwajua ya kuwa yeze alidhihirishwa kwa Mungu. Hii ndiyo roho ya mpinga Kristo, ili aziondoe dhambi, wala ndani yake hamna dhambi. **6** Kila mtu akaaye ndani yake hatendi dhambi. **7** Watoto wapendwa, mtu yelete hakumwona yeze wala kama yeze aliyo na haki. **8** Yeye atendaye dhambi ni wa ibilisi, kwa sababu ibilisi amekuwa akitenda dhambi tangu mwanzo. Kwa kusudi hili Mwana wa Mungu alidhihirishwa, ili aziangamize kazi za ibilisi. **9** Yeyote aliyezaliwa na Mungu hatendi dhambi, kwa sababu uzao wa Mungu wakaa ndani yake, wala hawezikutenda dhambi kwa sababu amezaliwa na Mungu. **10** Kwa jinsi hii twaweza kujua dhahiri watoto wa Mungu na pia watoto wa ibilisi. Yeyote asiyetende haki hatokanu na Mungu, wala yeze asiyempenda ndugu yake. **11** Hili ndilo neno mliloliskia tangu mwanzo: Kwamba imetupasa tupendane sisi kwa sisi. **12** Msive kama Kaini aliyekuwa wa yule mwovu akamuua ndugu yake. Basi kwa nini alimuua? Ni kwa sababu matendo yake Kaini yalikuwa mabaya na ya ndugu yake yalikuwa ya haki. **13** Ndugu zangu, ninyi msistaajabu kama ulimwengu ukiwachukia. **14** Sisi tunajua ya kwamba tumepita mautini kuingia uzimanu, kwa sababu tunawapenda ndugu. Kila asiyempenda ndugu yake akaa mautini. **15** Yeyote amchukiyate ndugu yake ni muuaji, nanyi mwajua ya kwamba muuaji hana uzima wa milele ndani yake. (*aiōnios g166*) **16** Kwa namna hii twaweza kulijua pendo la Mungu: Kwa sababu Yesu Kristo aliutoa uhai wake kwa ajili yetu. Nasi imetupasa kuutoa uhai kwa ajili ya hao ndugu. **17** Ikiwa mtu anavyo vitu vya ulimwengu huu na akamwona ndugu yake ni mhitaji lakini asimburumie, upendo wa Mungu wakaaje ndani ya mtu huyo? **18** Watoto wapendwa, tusipende kwa maneno au kwa ulimi bali kwa tendo na kweli. **19** Basi hivi ndivyo tutakavyoweza kujua ya kuwa sisi tu wa kweli na hivyo twaithibitisha miyo yetu mbele za Mungu **20** kila mara miyo yetu inapotuhukumu. Kwa maana Mungu ni mkuu kuliko miyo yetu, naye anajua kila kitu. **21** Wapendwa, kama miyo yetu haituhukumu, tunao ujasiru mbele za Mungu, **22** lolote tuombalo, twalipokea kutoka kwake, kwa sababu tumezitii amri zake na kutenda yale yanayompendea. **23** Hii ndiyo amri yake; kwamba tuliamini Jina la Mwanawewe, Yesu Kristo, na kupendana sisi kwa sisi kama yeze aliyotuamuru. **24** Wale wote wanaozishika amri zake hukaa ndani yake na yeze ndani yao. Hivi ndivyo tunavyojuwa kwamba anakaa ndani yetu. Nasi twajua hili kwa njia ya Roho yule aliyetupa.

4 Wapendwa, msiamini kila roho, bali zjaribuni hizo roho mwone kama zimetoka kwa Mungu, kwa sababu manabii wengi wa uongo wametokea ulimwenguni. **2** Hivi ndivyo mnavyoweza kutambua Roho wa Mungu. Kila roho inayokubali kwamba Yesu Kristo amekuwa katika mwili yatoka kwa Mungu. **3**

Lakini kila roho ambayo haimkubali Yesu haitoki na Mungu hatusikilizi. Hivi ndivyo tunavyoweza kutambua Roho wa Kweli na roho ya upotovu. **7** Wapendwa, tupendane, kwa kuwa pendo latoka kwa Mungu. Kila apendaye amezaliwa na Mungu, naye ananjua Mungu. **8** Yeye asiyependa hamjui Mungu, kwa sababu Mungu ni pendo. **9** Hivi ndivyo Mungu alivoonyesha pendo lake kwetu: Mungu alimtuma Mwanawewe wa pekee ulimwenguni, ili tupate uzima kupitia kwake. **10** Hili ndilo pendo: si kwamba tulimpenda Mungu, bali yeze alitupenda, akamtuma Mwanawewe, ili yeze awe dhabihu ya upatanisho kwa ajili ya dhambi zetu. **11** Marafiki wapendwa, kama Mungu aliyotupenda sisi, imetupasa na sisi kupendana. **12** Hakuna mtu yelete aliywona Mungu wakati wowote. Lakini tukipendana, Mungu anakaa ndani yetu, na pendo lake limekamilika ndani yetu. **13** Tunajua kwamba twakaa ndani yake na yeze ndani yetu, kwa sababu ametupa sisi sehemu ya Roho wake. **14** Nasi tumeona na kushuhudia kwamba Baba amemtuma Mwanawewe ili awe Mwokozi wa ulimwengu. **15** Kila akirye kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu, basi Mungu hukaa ndani yake, naye ndani ya Mungu. **16** Hivyo nasi twajua na kultumainia pendo la Mungu alilo nalo kwa ajili yetu. Mungu ni Upendo. Kila akaaye katika upendo hukaa ndani ya Mungu na Mungu hukaa ndani yake. **17** Kwa njia hii, pendo hukamilishwa mionganii mwetu ili tupate kuwa na ujasiri katika siku ya hukumu, kwa sababu kama alivo ndivyo tulivyo sisi katika ulimwengu huu. **18** Katika pendo hakuna hofu. Lakini pendo lilo kamili huitupa nije hofu, kwa sababu hofu inahusika na adhabu. Kila mwenye hofu hakukamilika katika pendo. **19** Twampenda yeze kwa sababu yeze alitupenda kwanza. **20** Ikiwa mtu atasema, “Nampenda Mungu,” lakini anamchukia ndugu yake, yeze ni mwongo. Kwa maana kila mtu asiyempenda ndugu yake ambaye anamwona, atampendaje Mungu asiyemuona? **21** Naye ametupa amri hii: Yeyote anayempenda Mungu lazima pia ampende ndugu yake.

5 Kila mtu anayeamini kwamba Yesu ndiye Kristo amezaliwa na Mungu, na yelete ampendaye Baba humpenda pia mtoto aliyezaliwa naye. **2** Hivi ndivyo tunavyojuwa kwamba tunawapenda watoto wa Mungu, kwa kumpenda Mungu na kuzitii amri zake. **3** Huku ndiko kumpenda Mungu, yaani, kuzitii amri zake. Nazo amri zake si nzito. **4** Kwa maana kila aliyezaliwa na Mungu huushinda ulimwengu. Huku ndiko kushinda kuushindako ulimwengu, yaani, hiyo

imani yetu. **5** Ni nani yule aushindaye ulimwengu? Ni yule tu aaminiye kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu. **6** Huyu ndiye alikuja kwa maji na damu, yaani, Yesu Kristo. Hakuja kwa maji peke yake, bali kwa maji na damu. Naye Roho ndiye ashuhudiaye, kwa sababu Roho ndiye kweli. **7** Kwa maana wako watatu washuhudao[mbinguni: hao ni Baba, Neno na Roho Mtakatifu. Hawa watatu ni umoja. **8** Pia wako mashahidi watatu duniani]: Roho, Maji na Damu; hawa watatu wanakubaliana katika umoja. **9** Kama tunaukubali ushuhuda wa wanadamu, basi ushuhuda wa Mungu ni mkuu zaidi, kwa kuwa huu ndio ushuhuda wa Mungu kwamba amemshuhidia Mwanawe. **10** Kila mtu amwamiiniye Mwana wa Mungu anao huu ushuhuda moyoni mwake. Kila mtu asiyemwamini Mungu amemfanya yeze kuwa mwongo, kwa sababu hakuamini ushuhuda Mungu alioutoa kuhusu Mwanawe. **11** Huu ndio ushuhuda: kwamba Mungu ametupa uzima wa milele, nao huo uzima umo katika Mwanawe. (**aiōnios g166**) **12** Aliye naye Mwana wa Mungu anao uzima, yeze asie na Mwana wa Mungu hana uzima. **13** Nawaandikia mambo haya ninyi mnaoliamini Jina la Mwana wa Mungu ili impate kujua ya kuwa mnao uzima wa milele. (**aiōnios g166**) **14** Huu ndio ujasiri tulio nao tunapomkaribia Mungu, kwamba kama tukiomba kitu sawasawa na mapenzi yake, atusikia. **15** Nasi kama tunajua atusikia, lolote tuombalo, tunajua ya kwamba tumekwisha kupata zile haja tulizomwomba. **16** Kama mtu akimwona ndugu yake akitenda dhambi isiyo ya mauti, inampasa aombe, naye Mungu atampa uzima mtu huyo. Ninamaanisha wale ambaeo dhambi yao si ya mauti. Iko dhambi ya mauti, sisemi kwamba utaomba kwa ajili ya hiyo. **17** Jambo lolote lisilo la haki ni dhambi, lakini iko dhambi isiyo ya mauti. **18** Tunajua ya kuwa yeze aliyezaliwa na Mungu hatendi dhambi, bali aliyezaliwa na Mungu hujilinda, wala yule mwovu hawezi kumdhuru. **19** Sisi twajua kuwa tu watoto wa Mungu na ya kwamba ulimwengu wote uko chini ya utawala wa yule mwovu. **20** Nasi pia twajua ya kwamba Mwana wa Mungu amekuja, naye ametupa sisi ufahamu ili tupate kumjua yeze aliye Kweli. Nasi tumo ndani yake yeze aliye Kweli, yaani, ndani ya Yesu Kristo Mwanawe. Yeze ndiye Mungu wa kweli na uzima wa milele. (**aiōnios g166**) **21** Watoto wapendwa, jilindeni nafsi zenu kutokana na sanamu. Amen.

2 Yohana

1 Mzee: Kwa bibi mteule na watoto wake, niwapenda katika kweli, wala si mimi tu, bali na wale wote waijuayo kweli: **2** kwa sababu ya ile kweli ikaayo ndani yetu na ambayo itaendelea kukaa nasi milele: (**aion g165**) **3** Neema, rehema na amani itokayo kwa Mungu Baba na kwa Yesu Kristo, Mwanawe Baba, itakuwa pamoja nasi katika kweli na upendo. **4** Imenipa furaha kuu kuona baadhi ya watoto wako wanaenenda katika kweli, kama vile Baba aliviyotuagiza. **5** Sasa, bibi mpendwa, si kwamba ninakuandikia amri mpya, bali ile tuliyokuwa nayo tangu mwanzo. Tupendane kila mmoja na mwenzake. **6** Hili ndilo pendo, kwamba tuenende sawasawa na amri zake. Hii ndiyo amri yake kama vile milivyosikia tangu mwanzo, kwamba mwenende katika upendo. **7** Wadanganyifu wengi, wasiokubali kwamba Yesu Kristo amekuja katika mwili, wametokea ulimwenguni. Mtu wa namna hiyo ni mdanganyifu na mpinga Kristo. **8** Jihadharini msije mkapoteza kile milichokitenda, bali mpate kupewa thawabu kamilifu. **9** Mtu yejote asiyedumu katika mafundisho ya Kristo, bali akayaacha, yeje hana Mungu. Yeyote anayedumu katika mafundisho ana Baba na Mwana pia. **10** Msimpokee mtu yejote anayewajia ambaye hawaletei mafundisho haya, wala msimkaribishe nyumbani mwenu. **11** Yeyote amkaribishaye mtu wa namna hiyo anashiriki katika matendo maovu ya mtu huyo. **12** Ninayo mengi ya kuwaandikia, lakini sitaki kutumia karatasi na wino. Badala yake, nataraji kuja kwenu na kuongea nanyi ana kwa ana, ili furaha yetu ipate kuwa timilifu. **13** Watoto wa dada yako mteule wanakusalimu. Amen.

3 Yohana

1 Mzee: Kwa Gayo rafiki yangu, nimpendaye katika kweli. **2** Mpendwa, naomba ufanikiwe katika mambo yote na kuwa na afya njema kama vile roho yako ifanikiwayyo. **3** Ilinifuralisha sana baadhi ya ndugu walipokuja na kutueleza juu ya uaminifu wako katika kweli na jinsi unavyoendelea kuenenda katika hiyo kweli. **4** Sina furaha kubwa kuliko hii, kusikia kwamba watoto wangu wanaenenda katika kweli. **5** Rafiki mpendwa, wewe ni mwaminifu kwa yale unayowatendea ndugu, ingawa wao ni wageni kwako. **6** Wameshuhudia kuhusu upendo wako mbele ya kanisa. Utafanya vyema ukiwasafirisha kama inavyostahili kwa Mungu. **7** Ilikuwa ni kwa ajili ya hilo Jina waliondoka, bila kukubali kupokea msaada wowote kutoka kwa watu wasioamini. **8** Kwa hiyo imetupasa sisi kuonyesha ukarimu kwa watu kama hao ili tuweze kutenda kazi pamoja kwa ajili ya kweli. **9** Nililiandikia kanisa, lakini Deotrefe, ye ye apendaye kujifanya wa kwanza, hakubali mamlaka yetu. **10** Hivyo kama nikija, nitakumbuka matendo yake atendayo, akitusingizia kwa maneno ya hila. Wala hatosheki na hayo anayotusingizia, bali pia hukataa kuwakaribisha ndugu, na hata huwazuia wale walio tayari kufanya hivyo na kuwafukuza watoke kanisani. **11** Rafiki mpendwa, usiige lile lilito bayo bali lile lililo jema. Yeyote atendaye mema atoka kwa Mungu, bali atendaye mabaya hajamwona Mungu. **12** Kila mtu ameshuhudia mema kuhusu Demetrio, vivyo hivyo hata na hiyo kweli yenye. Sisi pia twashuhudia mema juu yake, nanyi mwajua kwamba ushuhuda wetu ni kweli. **13** Ninayo mambo mengi ya kukuandikia, lakini sipendi kuandika kwa kalamu na wino. **14** Badala yake, nataraji kukuona upesi, nasi tutaongea pamoja ana kwa ana. Amani iwe kwako. Rafiki zetu walioko hapa wanakusalimu. Wasalimu hao rafiki zetu walioko huko, kila mmoja kwa jina lake.

Yuda

1 Yuda, mtumwa wa Yesu Kristo na nduguye Yakobo: Kwa wale walioitwa, wapendwa katika Mungu Baba na kuhifadhiwa salama ndani ya Yesu Kristo: **2** Reherma, amani na upendo viwe kwenu kwa wingi. **3** Wapendwa, ingawa nilikuwa ninatamani sana kuwaandikia kuhusu wokovu ambao tunaushiriki sisi sote, niliona imenipasa kuwaandikia na kuwasihii kwamba mwitetee imani iliyokabidhiwa watakatifu kwa nafasi moja itoshayo. **4** Kwa kuwa kuna watu waliojipenyeza kwa siri katikati yenu, watu walioandikiwa tangu zamani hukumu hii, waou, wapotoshao neema ya Mungu wetu kuwa ufsadi wakimkana yeeye aliye Bwana wetu wa pekee, Bwana Yesu Kristo. **5** Ingawa mmeekwisha kujua haya yote, nataka niwakumbushe kuwa Bwana akiisha kuwaokoa watu wake kutoka nchi ya Misri, baadaye aliwaangamiza wale ambao hawakuamini. **6** Nao malaika ambao hawakulinda nafasi zao, lakini wakayaacha makao yao, hawa amewaweka katika giza, wakiwa wamefungwa kwa minyororo ya milele kwa ajili ya hukumu Siku ile kuu. (**aīdios g126**) **7** Vivyo hivyo, Sodoma na Gomora na pia ile mijii iliyokuwa kandokando, ambayo kwa jinsi moja na hao, walijfurahisha kwa usherati na kufuata tamaa za mwili zisizo za asili, waliwekwa wawe mfano kwa kuadhidiwa katika moto wa milele. (**aīnios g166**) **8** Vivyo hivyo, hawa waotao ndoto huutia mwili unajisi, hukataa kuwa chini ya mamlaka na kunena mabaya juu ya wenyewe mamlaka. **9** Lakini hata malaika mkuu Mikaeli alipokuwa anashindana na ibilisi juu ya mwili wa Mose, hakuthubutu kumlaumu, bali alimwambia, “Bwana na akumee!” **10** Lakini watu hawa hunena mabaya dhidi ya mambo wasiyofahamu. Na katika mambo yale wanayofahamu kwa hisia kama wanyama wasio na akili, hayo ndiyo hasa yanayowaharibu. **11** Ole wao! Kwa kuwa wanaifuata njia ya Kaini, wamekimbilia faida katika kosa la Balaamu na kuangamia katika uasi wa Kora. **12** Watu hawa ni dosari katika karamu zenu za upendo, wakila pamoja nanyi bila hofu, wakijilisha pasipo hofu. Wao ni mawingu yasiyokuwa na maji, yakichukuliwa na upepo, miti isiyo na matunda wakati wa mapukutiko, ambayo hunyauka, iliyokuwa mara mbili na kung’olewa kabisa. **13** Wao ni mawimbi makali ya bahari, yakitoa povu la aibu yao wenyewe, ni nyota zipoteazo, ambao weusi wa giza ndio akiba waliokekewa milele. (**aīn g165**) **14** Enoki, mtu wa saba kuanzia Adamu alitoa unabii kuhusu watu hawa, akisema: “Tazama, Bwana anakuja pamoja na maelfu kwa maelfu ya watakatifu wake, **15** ili kumhukumu kila mmoja na kuwapatiliza wote wasiomcha Mungu kwa matendo yao yote ya uasi waliyoyatenda, pamoja na maneno yote ya kuchukiza ambayo wenyewe dhambi wamesema dhidi yake.” **16** Watu hawa ni wenyewe kunung’unika na wenyewe kutafuta

makosa; wao hufuata tamaa zao mbaya, hujisifu kwa maneno makuu kuhusu wao wenyewe na kuwasifu mno watu wenyewe vyeo kwa ajili ya kujipatia faida. **17** Lakini ninyi wapenzi, kumbukeni yale mitume wa Bwana Yesu Kristo walijonena zamani. **18** Kwa kuwa waliwaambia, “Siku za mwisho kutakuwa na watu wenyewe kudhifikasi, watakaofuata tamaa zao wenyewe za upotovu.” **19** Hawa ndio watu wanaowagawa ninyi, wfatuao tamaa zao za asili, wala hawana Roho. **20** Lakini ninyi wapendwa, jjengeni katika imani yenu iliyo takatifu sana tena ombeni katika Roho Mtakatifu. **21** Jilindeni katika upendo wa Mungu mkitazamia kwa furaha rehema ya Bwana wetu Yesu Kristo ili awalete katika uzima wa milele. (**aīnios g166**) **22** Wahrurumiensi walio na mashaka; **23** wengine waokoeni kwa kuwanyakua kutoka kwenye moto; nao wengine wahurumiensi mkiwa na hofu, mkichukia hata vazi lenye mawaa na kutiwa unajisi na mwili. **24** Kwake yeeye aewazaye kuwalinda ninyi msianguke na kuwaleta mbele za utukufu wake mkuu bila dosari na kwa furaha ipitayo kiasi: **25** kwake yeeye Mungu pekee Mwokozi wetu, kwa Yesu Kristo Bwana wetu, utukufu, ukuu, uweza na mamlaka ni vyake tangu milele, sasa na hata milele! Amen. (**aīn g165**)

Ufunuo

1 Ufunuo wa Yesu Kristo aliopewa na Mungu ili awaonyeshe watumishi wake mambo ambayo ni lazima yatukie hivi karibuni. Alijulisha mambo haya kwa kumtuma malaika wake kwa Yohana mtumishi wake, 2 ambaye anashuhudiu kuhusu kila kitu alichokiona, yaani, Neno la Mungu na ushuhuda wa Yesu Kristo. 3 Amebarikiwa yeeye asomaye maneno ya unabii huu, na wamebarikiwa wale wanaoyasikia na kuyatia moyoni yale yaliyoandikwa humo, kwa sababu wakati umekaribia. 4 Yohana, kwa makanisa saba yaliyoko Asia: Neema na amani iwe kwenu kutoka kwake aliye, aliyejukwako na atakayekuja, na kutoka kwa wale roho saba walioko mbele ya kiti chake cha enzi, 5 na kutoka kwa Yesu Kristo ambaye ni yule shahidi mwaminifu, mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu, mtawala wa wafalme wa dunia. Kwake yeeye anayetupenda na ambaye ametuweka huru kutoka dhambi zetu kwa damu yake, 6 akatufanya sisi kuwa ufalme na makuhani, tumtumikie Mungu wake ambaye ni Baba yake. Utukufu na uwezo ni vyake milele na milele! Amen.

(aiōn g165) 7 Tazama! Anakuja na mawingu, na kila jicho litamwona, hata wale walimchoma; na makabila yote duniani yataomboleza kwa sababu yake. Naam, ndivyo itakavyokuwa! Amen. 8 “Mimi ni Alfa na Omega,” asema Bwana Mungu, “aliye, aliyejukwako na atakayekuja, Mwenye.” 9 Mimi, Yohana, ndugu yenu ninayeshiriki pamoja nanyi mteso katika Yesu na katika ufalme na uvumilivu katika saburi, nilikuwa katika kisiwa cha Patmo kwa ajili ya neno la Mungu na ushuhuda wa Yesu. 10 Katika siku ya Bwana, nilikuwa katika Roho na nikasikia sauti kubwa kama ya baragumu nyuma yangu 11 ikisema, “Andika kwenye kitabu haya yote unayoyaona, kisha uyapeleke kwa makanisa saba, yaani: Efeso, Smirna, Pergamo, Thiatira, Sardi, Filadelfia na Laodikia.” 12 Ndipo nikageuka ili nione ni sauti ya nani iliyokuwa ikisema nami. Nami nilipogeuka, nikaona vinara saba vya taa vya dhahabu, 13 na katikati ya vile vinara vya taa, alikuwamo mtu kama Mwana wa Adamu, akiwa amevaa joho refu, na mkanda wa dhahabu ukiwa umefungwa kifuanini mwake. 14 Kichwa chake na nywele zake zilikuwa nyeupe kama sufu, nyeupe kama theluji, nayo macho yake yalikuwa kama mwali wa moto. 15 Nyayo zake zilikuwa kama shaba inayong’aa, katika tanuru ya moto, nayo sauti yake ilikuwa kama mugurumo ya maji mengi. 16 Katika mkono wake wa kuume alishika nyota saba, na kinywani mwake ulitoka upanga mkali wenye makali kuwili. Uso wake ulikuwa kama juu liking’aa kwa nguvu zake zote. 17 Nilipomwona, nilianguka miguuuni pake kama aliyejufu. Ndipo akauweka mkono wake wa kuume juu yangu na kusema: “Usiogope, Mimi ndiye wa Kwanza na wa Mwisho. 18 Mimi ni Yeye Aliye Hai, niliyekuwa nimekufu, na tazama, ni hai milele na milele! Nami

ninazo funguo za mauti na kuzimu. (aiōn g165, Hadēs g86) 19 “Basi andika mambo uliyoyaona, yaliyopo na yale yatakayotukia baada ya haya. 20 Kuhusu siri ya zile nyota saba ulizoziona katika mkono wangu wa kuume na vile vinara saba vya taa vya dhahabu ni hii: Zile nyota saba ni malaika wa yale makanisa saba, navyo vile vinara saba ni hayo makanisa saba.

2 “Kwa malaika wa kanisa lililoko Efeso andika:

“Haya ndiyo maneno ya yule aliyezishika zile nyota saba katika mkono wake wa kuume na ambaye hutembea kati ya vile vinara saba vya taa vya dhahabu. 2 Nayajua matendo yako, bidii yako na saburi yako. Nayajua kuwa huwezi kuvumiliana na watu waovu na ya kwamba umewajaribu wale wanaojifanya kuwa mitume na kumbe sio, nawe umewatambua kuwa ni waongo. 3 Umevumilia na kustahimili taabu kwa ajili ya Jina langu, wala hukuchoka. 4 “Lakini nina neno dhidi yako: Umeuacha upendo wako wa kwanza. 5 Kumbuka basi ni wapi ulikoangukia! Tubu na ukafanye matendo yale ya kwanza. Kama usipotubu, nitakuja kwako na kukiondoa kinara chako cha taa kutoka mahali pake. 6 Lakini una jambo hili kwa upande wako: Unayachukia matendo ya Wanikolai, ambayo nami pia nayachukia. 7 “Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa. Yeye ashindaye, nitampa haki ya kula matunda toka kwa mti wa uzima, ambao uko katika paradiso ya Mungu. 8 “Kwa malaika wa kanisa lililoko Smirna andika: “Haya ndiyo maneno yake yeeye aliye wa Kwanza na wa Mwisho, aliyejufu kisha akafufuka. 9 Nayajua dhiki yako na umaskini wako, lakini wewe ni tajiri! Nayajua masingizio ya wale wasemao kuwa ni Wayahudi lakini sio, bali wao ni sinagogi la Shetani. 10 Usiogope mteso yatakayokupata. Nakuumbia ibilisi atawatia baadhi yenu gerezani ili kuwajaribu, nanyi mtapata dhiki kwa muda wa siku kumi. Uwe mwaminifu hata kufa, nami nitakupa taji ya uzima. 11 “Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa. Yeye ashindaye hatadhuriwa kamwe na mauti ya pili. 12 “Kwa malaika wa Kanisa lililoko Pergamo andika: “Haya ndiyo maneno yake yeeye aliye na upanga mkali wenye makali kuwili. 13 Ninajua unakoishi, ni kule ambako Shetani ana kiti chake cha enzi. Lakini umelishika Jina langu. Wala hukuikana imani yako kwangu hata katika siku za shahidi wangu mwaminifu Antipa, ambaye aliuwawa katika mji mkuu wenu, ambako ndiko unakoishi Shetani. 14 “Hata hivyo, nina mambo machache dhidi yako: Unaō watu wafuatao mafundisho ya Balaamu, yule aliye fundisha Balaki kuwashawishi Waisraeli watende dhambi kwa kula vitu viliviyotolewa kafara kwa sanamu na kufanya usherati. 15 Vivyo hivyo umao wale wayashikayo mafundisho ya Wanikolai. 16 Basi tubu! Ama sivyo, nitakuja kwako upesi na kupigana na watu hao kwa upanga wa kinywa changu. 17 “Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa. Yeye ashindaye nitampa baadhi ya ile mana iliyofichwa.

Nitampa pia jiwe jeupe ambalo juu yake limeandikwa jina jipya asilolijua mtu, isipokuwa yule anayelipokea. **18** “Kwa malaika wa kanisa lililoko Thiatira andika: “Haya ndiyo maneno ya Mwana wa Mungu, ambaye macho yake ni kama mwali wa moto na ambaye miguu yake ni kama shaba iliyosuguliwa sana. **19** Nayajua matendo yako, upendo wako na imani yako, huduma na saburi yako na kwamba matendo yako ya sasa yamezidi yale ya kwanza. **20** “Hata hivyo, nina neno dhidi yako: Unamvumilia yule mwanamke Yezebeli ambaye anajita nabii, lakini anawafundisha na kuwapotosha watumishi wangu ili wafanye uasherati na kula vyakula viliyotolewa kafara kwa sanamu. **21** Nimemba muda ili atubu kwa ajili ya uasherati wake, lakini hataki. **22** Kwa hiyo nitamtupa kwenye kitanda cha mateso, na nitawafanya hao wanaozini naye kupata mateso makali wasipotubia njia zake. **23** Nami nitawaua watoto wake. Nayo makanisa yote yatajua kwamba Mimi ndiye nichunguzaye miyo na nia, na kwamba nitamlipa kila mmoja wenu kwa kadiri ya matendo yake. **24** Basi nawaambia ninyi wengine mlioko Thiatira, ninyi ambao hamyafuati mafundisho ya Yezebeli, wala hamkujifunza hayo yanayoitwa mambo ya ndani sana ya Shetani (sitaweka mzigo mwingine wowote juu yenu): **25** Lakini shikeni sana mlicho nacho, mpaka nitakapokuja. **26** “Atakayeshinda na kutenda mapenzi yangu mpaka mwisho, nitampa mamlaka juu ya mataifa: **27** “Atawatawala kwa fimbo ya chuma, atawavunja vipande vipande kama chombo cha udongo’: kama vile mimi nilivyopokea mamlaka kutoka kwa Baba yangu. **28** Nami nitampa pia ile nyota ya asubuhi. **29** Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa.

3 “Kwa malaika wa kanisa lililoko Sardi andika: “Haya ndiyo maneno ya aliye na zile Roho sabaza Mungu na zile nyota saba. Nayajua matendo yako, kwamba una sifa ya kuwa hai, lakini umekufa. **2** Amka! Nawe uyaimarishe yale yaliyosalia na yaliyo karibu kufa, kwa maana sikuonia kwamba kazi zako zimekamilika machoni pa Mungu wangu. **3** Kumbuka basi yale uliyoyopokea na kuyasikia, yatti na ukatubu. Lakini usipoamka, nitakuja kama mwizi wala hutajua saa nitakayokuja kwako. **4** “Lakini bado una watu wachache katika Sardi ambao hawajayachafua mavazi yao. Wao wataenda pamoja nami, wakiwa wamevaa mavazi meupe, kwa maana wanastahili. **5** Yeye ashindaye atavikwa vazi jeupe kama wao. Sitafuta jina lake kutoka kitabu cha uzima, bali nitalikiri jina lake mbele za Baba yangu na mbele za malaika wake. **6** Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa. **7** “Kwa malaika wa kanisa lililoko Filadelfia andika: “Haya ndiyo maneno yake yeye aliye mtakatifu na wa kweli, yeye aliye na ufunguo wa Daudi. Anachokifungua hakuna auezaye kukifunga, wala anachokifungua hakuna auezaye kukifunga. **8** Nayajua matendo yako. Tazama, nimeweka mbele yako mlango uliofunguliwa, wala hakuna auezaye kuufunga. Ninajua kwamba una nguvu kidogo lakini umelishika neno langu wala hukulikana Jina langu. **9** Nitawafanya wale wa sinagogi la Shetani, wale ambaو husema kuwa ni Wayahudi lakini sio, bali ni waongo, nitawafanya waje wapige magoti miguni pako, na wakiru ya kwamba nimekupenda. **10** Kwa matendo yako, upendo wako na imani yako, huduma na saburi, nitakulinda katika saa ya kujaribwa inayokuja ulimwenguni pote, ili kuwajaribu wote wakao duniani. **11** “Ninakuja upesi. Shika sana ulicho nacho, ili mtu asije akaichukua taji yako. **12** Yeye ashindaye nitamfanya kuwa nguzo katika hekalu la Mungu wangu, wala hatatoka humo kamwe. Nitaandika juu yake Jina la Mungu wangu na jina la mji mkubwa wa Mungu wangu, Yerusalemu mpya, ambaو unashuka kutoka mbinguni kwa Mungu wangu. Nami pia nitaandika juu yake Jina langu jipya. **13** Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa. **14** “Kwa malaika wa kanisa lililoko Laodikia andika: “Haya ndiyo maneno yake yeeye aliye Amen, shahidi mwaminifu na wa kweli, mtawala wa uumbaji wote wa Mungu. **15** Nayajua matendo yako, ya kwamba wewe si baridi wala si moto. Afadhalii ungelikuwa moja au lingine. **16** Hivyo kwa kuwa u vuguvugu, si baridi wala moto, nitakutapika utoke kinywani mwangu. **17** Kwa maana unasema: ‘Mimi ni tajiri, nimejilimbikizia mali, wala sihitaji kitu chochote.’ Lakini hutambui ya kwamba wewe ni mnyonge, wa kuhurumiwa, maskini, kipofu, tena ultiye uchi. **18** Nakushauri ununue kutoka kwangu dhahabu iliyosafishwa kwa moto, ili upate kuwa tajiri, na mavazi meupe ili uyavae upate kuficha aibu ya uchi wako, na mafuta ya kupaka macho yako ili upate kuona. **19** “Wale niwapendao, ninawakemea na kuwaadibisha. Hivyo uwe na bidii ukatubu. **20** Tazama! Nasimama mlangoni nabisha. Kama mtu yeoyete akisikia sauti yangu na kufungua mlango, nitaitingia ndani na kula pamoja naye, naye pamoja nami. **21** “Yeye ashindaye nitampa haki ya kuketi pamoja nami kwenye kiti changu cha enzi, kama vile mimi nilivyoshinda na nikaketi pamoja na Baba yangu kwenye kiti chake cha enzi. **22** Yeye aliye na sikio na asikie yale ambayo Roho ayaambia makanisa.”

4 Baada ya mambo hayo nilitazama, nami nikaona mbele yangu mlango uliokuwa wazi mbinguni. Nayo ile sauti niliyokuwa nimeisikia hapo mwanzo ikisema nami kama tarumbeta ikasema, “Njoo, huku, nami nitakuonyesha yale ambayo hayana budi kutokea baada ya haya.” **2** Ghafula nilikuwa katika Roho, na hapo mbele yangu kilikuwepo kiti cha enzi mbinguni, kikiwa kimekaliwa na mtu. **3** Aliyekuwa amekikalialikuwa anaonekana kama yaspi na akiki. Kukizunguka kile kiti cha enzi palikuwa na upinde wa mvua ulioonekana kama zumaridi. **4** Kukizunguka hicho kiti cha enzi palikuwa na viti vingine nya enzi ishirini na vinne, na juu ya hivyo viti walikuwa wameketi wazee ishirini na wanne. Walivaa mavazi meupe, na walikuwa na taji za dhahabu vichwani mwao. **5**

Kwenye kile kiti cha enzi palikuwa panatoka miali ya kumnumunulia Mungu watu kutoka kila kabilia, kila umeme wa radi, ngurumo na sauti za radi. Mbele ya lugha, kila jamaa na kila taifa. **6** Pia mbele ya kiti cha enzi palikuwa na kile kilichoonekana kama bahari ya kioo, iliyojwaa angavu kama bilauri. Katikati, kukizunguka na uso kama wa mwanadamu, na wa nne alikuwa kama tai anayeruka. **8** Kila mmoja wa hawa viumbe wanenye uhai alikuwa na mabawa sita, na kujawa na macho pande zote hadi chini ya mabawa. Usiku na mchana hawaachi kusema: **9** Kila mara viumbe hao wanenye uhai wanapomtukiza, kumheshimu na kumshukuru yeye aketiye kwenye kile kiti cha enzi, tena aishiye milele na milele, (aiōn g165) **10** wale wazee ishirini na wanenye huanguka mbele zake aketiye kwenye kiti cha enzi na kumwabudu yeye aliye hai milele na milele. Huziweka taji zao mbele ya kiti cha enzi, wakisema: (aiōn g165) **11** "Bwana wetu na Mungu wetu, wewe unastahili kupokea utukufu na heshima na uweza, kwa maana ndiwe uliyeviumba vitu vyote, na kwa mapenzi yako viliumbwu na vimekuwako."

5 Kisha nikaona katika mkono wake wa kuume wa yule aliyejeti kwenye kile kiti cha enzi, kitabu kilichoandikwa ndani na upande wa nye, kikiwa kimefungwa kwa lakiri saba. **2** Nami nikamwona malaika mwenye nguvu akitangaza kwa sauti kuu, akisema, "Ni nani anayestahili kuzivunja hizo lakiri na kukifungua kitabu?" **3** Lakini hapakuwa na yeyote mbinguni wala duniani au chini ya dunia aliyezea kukifungua hicho kitabu wala hata kutazama ndani yake. **4** Nikalia sana sana kwa sababu hakuonekana yeyote anayestahili kukifungua hicho kitabu wala kutazama ndani yake. **5** Kisha, mmoja wa wale wazee akaniambia, "Usilie! Tazama, Simba wa kabilal la Yuda, wa Uzao wa Daudi, ameshinda. Yeye ndiye anayeweza kukifungua hicho kitabu na kuvunja hizo lakiri zake saba." **6** Ndipo nikaona katikati ya kile kiti cha enzi na wale viumbe wenye uhai wanenye mionganoni mwa wale wazee, Mwana-Kondoo amesimama, akiwa kama amechinchwa. Alikuwa na pembe saba na macho saba, ambazo ndizo zile Roho saba za Mungu zilizotumwa duniani pote. **7** Huyo Mwana-Kondoo akaja na kukitwaa kile kitabu kutoka kwenye mkono wa kuume wa yule aliyejeti kwenye kile kiti cha enzi. **8** Alipokwisha kukitwaa kile kitabu, wale viumbe wenye uhai wanenye pamoa na wale wazee ishirini na wanenye wakaanguka mbele ya yule Mwana-Kondoo. Kila mmoja wao alikuwa na kinubi, nao walikuwa wameshika mabakuli ya dhababu yaliyojaa uvumba, ambayo ni maombi ya watakatifu. **9** Nao wakaimba wimbo mpya, wakisema: "Wewe unastahili kukitwaa kitabu na kuzivunja lakiri zake, kwa sababu ulichinchwa na kwa damu yako yetu?" **11** Kisha kila mmoja wao akapewa johu jeupe

ukamnumunulia Mungu watu kutoka kila kabilia, kila umeme wa radi, ngurumo na sauti za radi. Mbele ya lugha, kila jamaa na kila taifa. **10** Wewe umewafanya hawa wawee ufalme na makuhani wa kumtumikia Mungu wetu, nao watatawala duniani." **11** Kisha nikatazama, nikasikia sauti za malaika wengi wakiwa wamekizunguka kile kiti cha enzi, pamoa na wale viumbe wenye uhai wanenye na wale wazee ishirini na wanenye. Idadi yao ilikuwa kumi elfu mara kumi elfu na maelfu ya maelfu. **12** Nao waliimba kwa sauti kuu, wakisema: "Anastahili Mwana-Kondoo, yeye aliyechinjwa, kupokea uweza na utajiri na hekima na nguvu na heshima na utukufu na sifa!" **13** Kisha nikasikia kila kiumbe mbinguni na duniani, chini ya ruchi na baharini na vyote vilivyomo ndani yake vikiimba: "Sifa na heshima na utukufu na uweza ni vyake yeye aketiye juu ya hicho kiti cha enzi na kwa Mwana-Kondoo, milele na milele!" (aiōn g165) **14** Wale viumbe wenye uhai wanenye wakasema, "Amen!" Nao wale wazee ishirini na wanenye wakaanguka kifudifudi wakaabudu.

6 Kisha nikaangalia wakati Mwana-Kondoo akivunja ile lakiri ya kwanza mionganoni mwa zile saba. Ndipo nikasikia mmoja wa wale viumbe wanenye uhai akisema kwa sauti kama ya radi: "Njoo!" **2**

Nikatazama, na hapo mbele yangu alikuwepo farasi mweupel Yeye aliyeempanda alikuwa na upinde, naye akapewa taji, akampanda akatoka akiwa kama mshindi aelekeaye katika kushinda. **3** Alipoivunja ile lakiri ya pili, nikamsikia yule kiumbe wa pili mwenye uhai akisema, "Njoo!" **4** Ndipo akatokea farasi mwininge mwekundu sana. Yeye aliyeempanda akapewa uwezo wa kuondoa amani duniani na kuwafanya watu wauane. Yeye akapewa upanga mkubwa. **5** Mwana-kondoo alipoivunja ile lakiri ya tatu, nikamsikia yule kiumbe wa tatu mwenye uhai akisema, "Njoo!"

Nikatazama, na mbele yangu alikuwepo farasi mweusil Yeye aliyeempanda alikuwa na mizani mkononi mwake. **6** Ndipo nikasikia kile kilichokuwa kama sauti katikati ya wale viumbe wanenye uhai ikisema, "Kipimo kimoja cha ngano kwa mshahara wa kibarua wa siku moja, na vipimo vitatu vyya shayiri kwa mshahara wa kibarua cha siku moja. Lakini usiharibu mafuta wala divai!" **7** Alipovunja ile lakiri ya nne, nikasikia sauti ya yule kiumbe wa nne mwenye uhai ikisema, "Njoo!"

8 Nikatazama, na hapo mbele yangu alikuwepo farasi mwenye rangi ya kijivujivu! Yeye aliyeempanda aliipta Mauti, naye Kuzimu alikuwa akimfuata nyuma yake kwa karibu. Wakapewa mamlaka juu ya robo ya dunia, kuua kwa upanga, njaa, tauni na kwa wanyama wakali ya dunia. (**Hadès g86**) **9** Mwana-kondoo alipoivunja ile lakiri ya tano, nikaona chini ya madhabahu, roho za wale waliochinjwa kwa ajili ya neno la Mungu na kwa ajili ya ushuhuda waliooutunza. **10** Wakalia kwa sauti kuu, wakisema, "Hata lini, Ee Bwana Mwenyezi, uliyemtakatifu na mwaminifu, hutawahukumu na kulipiza kisasi juu ya watu waishio duniani kwa ajili ya damu yetu?" **11** Kisha kila mmoja wao akapewa johu jeupe

na wakaambiwa wangoje kwa muda kidogo zaidi, mpaka idadi ya ndugu zao na watumishi wenzao watakaouawa kama wao walivyouawa, itakapotimia. **12** Nikatazama akiivunja ile lakiri ya sita. Pakatokea tetemeko kuu la nchi, na jua likawa jeusi kama nguo ya gumia iliyotengenezwa kwa singa za mbuzi, na mwezi wote ukawa mwekundu kama damu. **13** Nyota zilizo angani zikaanguka ardhini kama vile matunda ya mtini yasiyokomaa yaangukavyo wakati mti wake unapotikswa na upepo mkali. **14** Anga ikatoweka kama vile karatasi isokotwavyo, na kila mlima na kila kisiba kikaondolewa mahali pake. **15** Ndipo wafalme wa dunia, wakuu wote, majemadari, matajiri, wenye nguvu na kila mtu, mtumwa na mto huru, wakajificha katika mapango na kwenye miamba ya milima. **16** Wakaita milima na miamba wakisema, "Tuangkieni, mkatufiche na uso wake ye ye akietye kwenye kiti cha enzi, na mkatuepushe na ghadhabu ya Mwana-Kondoo! **17** Kwa maana siku ile kuu ya ghadhabu yao imewadia. Je, ni nani awezaye kustahimili?"

7 Baada ya hili nikaona malaika wanne wakiwa wamesimama katika pembe nne za dunia, wakizua hizo pepo nne za dunia, ili kwamba pasiwe na upepo utakaovuma juu ya nchi au juu ya bahari au juu ya mti wowote. **2** Nikaona malaika mwingine akipanda kutoka mawio ya jua akiwa na muhuri wa Mungu aliye hai. Akawaita kwa sauti kubwa wale malaika wanne waliokuwa wamepewa mamlaka ya kuidhuru nchi na bahari, akisema, **3** "Msividhuru nchi wala bahari, wala miti, hadi tuwe tumetia muhuri kwenye vipaji vya nyuso za watumishi wa Mungu wetu." **4** Ndipo nikasikia idadi ya wale waliotiwa muhuri: yaani 144,000 kutoka makabila yote ya Israeli. **5** Kutoka kabilal la Yuda 12,000 walitiwa muhuri, kutoka kabilal la Reuben 12,000, kutoka kabilal la Gadi 12,000, **6** kutoka kabilal la Asheri 12,000, kutoka kabilal la Naftali 12,000, kutoka kabilal la Manase 12,000, **7** kutoka kabilal la Simeoni 12,000, kutoka kabilal la Lawi 12,000, kutoka kabilal la Isakari 12,000, **8** kutoka kabilal la Zabuloni 12,000, kutoka kabilal la Yosefu 12,000, na kutoka kabilal la Benyamini 12,000. **9** Baada ya hili nikatazama na hapo mbele yangu palikuwa na umati mkubwa wa watu ambao hakuna ye yeyote awezaye kuuhesabu, kutoka kila taifa, kila kabilal, kila jamaa na kila lugha, wamesimama mbele ya kile kiti cha enzi na mbele ya Mwana-Kondoo. Walikuwa wamevaa mavazi meupe na wakiwa wameshika matawi ya mitende mikononi mwao. **10** Nao walikuwa wakipiga kelele kwa sauti kubwa wakisema: "Wokovu una Mungu wetu, ye ye akietye kwenye kiti cha enzi, na Mwana-Kondoo!" **11** Malaika wote walikuwa wamesimama kukizunguka kile kiti cha enzi na wale wazee ishirini na wanne na wale viumbi wanne wenye uhai. Wakaanguka kifudifudi mbele ya hicho kiti cha enzi na kumwabudu Mungu, **12** wakisema: "Amen! Sifa na utukufu na hekima na shukrani na heshima na uweza na nguvu viwe kwa Mungu wetu milele na milele. Amen!" (aiōn)

g165] 13 Kisha mmoja wa wale wazee ishirini na wanne akaniuliza, "Ni nani hawa waliovaa mavazi meupe, nao wametoka wapi?" **14** Nikamjibu, "Bwana, wewe wajua." Naye akasema, "Hawa ni wale waliotoka katika ile dhiki kuu, nao wamefua mavazi yao katika damu ya Mwana-Kondoo na kuyafanya meupe kabisa. **15** Kwa hiyo, "Wako mbele ya kiti cha enzi cha Mungu na kumtumikia usiku na mchana katika hekalu lake; naye akietye katika kile kiti cha enzi atatanda hema yake juu yao. **16** Kamwe hawataona njaa wala kiu tenu. Jua halitawapiga wala joto lolote liunguzalo. **17** Kwa maana Mwana-Kondoo aliyecko katikati ya kile kiti cha enzi atakuwa Mchungaji wao; naye atawaongoza kwenda kwenye chemchemi za maji yaliyo hai. Naye Mungu atafuta kila chozi kutoka macho yao."

8 Mwana-Kondoo alipoivunja ile lakiri ya saba, pakawa kimya mbinguni kwa muda wa nusu saa. **2** Nami nikawaona wale malaika saba wanaosimama mbele za Mungu, nao wakapewa tarumbeta saba. **3** Malaika mwingine aliyekuwa na chetezo cha dhababu, akaja na kusimama mbele ya madhababu. Akapewa uvumba mwingi ili autoe pamoja na maombi ya watakatifu wote, juu ya yale madhababu ya dhababu yaliyo mbele ya kile kiti cha enzi. **4** Ule moshi wa uvumba pamoja na yale maombi ya watakatifu, vikapanda juu mbele za Mungu, kutoka mkononi mwa huyo malaika. **5** Kisha yule malaika akachukua kile chetezo, akakijaza moto kutoka kwa yale madhababu, akautupa juu ya dunia. Pakatokea sauti za radi, ngurumo, umeme wa radi na tetemeko la ardhii. **6** Basi wale malaika saba waliokuwa na zile tarumbeta saba wakajiandaa kuzipiga. **7** Malaika wa kwanza akaipiga tarumbeta yake, pakatokea mvua ya mawe na moto uliochanganyika na damu, navyo vikatupwa kwa nguvu juu ya nchi. Na theluthi ya dunia ikaiketeka, theluthi ya miti ikaiketeka, na nyasi yote mbichi ikaiketeka. **8** Malaika wa pili akaipiga tarumbeta yake na kitu kama mlima mkubwa unaowaka moto kikatupwa baharini. Theluthi ya bahari ikawa damu, **9** theluthi ya viumbi vyenye uhai viishivyo baharini vikafa na theluthi ya meli zikaharibiwa. **10** Malaika wa tatu akaipiga tarumbeta yake, na nyota kubwa iliyokuwa ikiwaka kama taa ikaanguka toka angani, ikaangukia theluthi ya mito na chemchemi za maji. **11** Nyota hiyo inaitwa Uchungu. Theluthi ya maji yakawa machungu na watu wengi wakafa kutokekana na maji hayo kwa maana yaliokuwa machungu. **12** Kisha malaika wa nne akaipiga tarumbeta yake, na theluthi ya juu, theluthi ya mwezi na theluthi ya nyota zikapigwa. Kwa hiyo theluthi moja ya mwanga ikawa giza. Theluthi ya mchana ikawa haina mwanga na pia theluthi ya usiku. **13** Nilipokuwa tena nikatazama, nikamsikia tai mmoja akipiga kelele kwa sauti kuu wakati akiruka katikati ya mbingi, akisema, "Ole! Ole! Ole wa watu waishio duniani, kwa sababu ya tarumbeta ambazo malaika hao wengine watatu wanakaribia kuzipiga!"

9 Malaika wa tano akaipiga tarumbeta yake, nami niakaona nyota iliyokuwa imeanguka toka angani hadi ardhini. Nyota hiyo ilipewa ufunguo wa lile Shimo. (*Abyssos g12*) **2** Alipolifungua hilo Shimo, moshi ukapanda kutoka humo kama moshi wa tanuru kubwa sana. Jua na anga vikatiwa giza na ule moshi uliotoka katika hilo Shimo. (*Abyssos g12*) **3** Ndipo katika ule moshi wakatoka nzige wakaenda juu ya nchi, nao wakapewa nguvu kama zile za nge wa duniani. **4** Wakaambiwa wasidhuru nyasi ya nchi, wala mmea wala mti wowote, bali wawaduhru tu wale watu ambaio hawana muhuri wa Mungu kwenye vipaji nya nyuso zao. **5** Wakaruhuswi kuwatesa kwa muda wa miezi mitano, lakini wasiwaue. Uchungu wa kuuma kwao ulikuwa kama ule wa mtu aumwapo na nge. **6** Katika siku hizo watu watatafuta kifo lakini hawatakiona, watatamani kufa, lakini kifo kitawakimbia. **7** Wale nzige walikuwa na umbo kama la farasi waliotayarishwa kwa ajili ya vita. Kwenye vichwa vyao kulikuwa na kitu kama taji za dhahabu na nyuso zao zilikuwa kama za binadamu. **8** Walikuwa na nywele kama za wanawake, na meno yao yalikuwa kama ya simba. **9** Walikuwa na dirii kama za chuma, na sauti za mabawa yao zilikuwa kama ngurumo za farasi wengi na magari mengi yakikimbilia vitani. **10** Walikuwa na mikia yenye miiba ya kuumia kama nge. Nguvu yao ya kutesa watu kwa huo muda wa miezi mitano ilikuwa katika hiyo mikia yao. **11** Walikuwa na mfalme wao, ambaye ni malaika wa lile Shimo, ambaye jina lake kwa Kiebrania ni Abadoni, na kwa Kiyunani ni Apolioni. (*Abyssos g12*) **12** Ole ya kwanza imepita, bado nyingine mbili zinakuja. **13** Malaika wa sita akaipiga tarumbeta yake, nami nikasikia sauti ikitoka katika zile pembe za madhabahu ya dhahabu iliyoko mbele za Mungu. **14** Ile sauti ikamwambia yule malaika wa sita mwene nyilivyo na hao farasi na wapanda farasi katika maono yangu: Wapanda farasi walivaa dirii vifuani zenye rangi nyekundu sana kama ya moto na yakuti samawi na kiberiti. Vichwa vyao hao farasi vilikuwa kama vichwa vyao simba, na moto, moshi na kiberiti vilitoka vinywani mwao. **18** Theluthi ya wanadamu wakauawa kwa mapigo hayo matatu, yaani, huo moto, moshi na kiberiti, viliviotoka kwenye vinywa vyao hao farasi. **19** Nguvu za hao farasi zilikuwa katika vinywa vyao na kwenye mikia yao, kwa sababu mikia yao ilikuwa kama nyoka, zenye vichwa ambayo walitumia kudhuru. **20** Wanadamu waliosalia, ambaio hawakuuawa katika mapigo hayo, bado walikataa kutubia kazi za mikono yao na hawakuacha kuabudu mashetani na sanamu za dhahabu, za fedha, za shaba, za mawe na za miti,

ambazo haziwezi kuona, kusikia wala kutembea. **21** Wala hawakutubu na kuacha matendo yao ya uuaji, uchawi, usherati wala wizi wao.

10 Kisha nikamwona malaika mwininge mwenye nguvu akishuka kutoka mbinguni. Alikuwa amevikwa wingu na upinde wa mvua juu ya kichwa chake. Uso wake uling'aa kama jua na miguu yake ilikuwa kama nguzo za moto. **2** Mkononi mwake alikuwa ameshika kijitabu kilichokuwa kimefunguliwa. Akauweka mguu wake wa kuume juu ya bahari na mguu wake wa kushoto akauweka juu ya nchi kavu. **3** Naye akaipiga kelele kwa sauti kuu kama simba anayenguruma. Alipopiga kelele, zile radi saba zikatoa ngurumo zake. **4** Nazo zile radi saba zilipotoa ngurumo, nilitaka kuanza kuandika, lakini nikasikia sauti kutoka mbinguni ikitesma, "Yatie muhuri hayo yaliyosemwa na hizo radi saba na usiyaandike." **5** Kisha yule malaika niliyekuwa nimemwona akiwa amesimama juu ya bahari na juu ya nchi akainua mfono wake wa kuume kuelekea mbinguni. **6** Naye akaapa kwa Yule aishiye milele na milele, aliyeumba mbingu na vyote vilivyomo, dunia na vyote viijazavyo, pamoja na bahari na vyote vilivyomo ndani yake, akasema, "**Hakuna kungoja tena!** (*aiōn g165*) **7** Lakini katika siku zile ambazo huyo malaika wa saba atakapokaribia kuipiga hiyo tarumbeta yake, siri ya Mungu itatimizwa, kama vile aliyowatangazia watumishi wake manabii." **8** Ndipo ile sauti niliyokua nimeisikia kutoka mbinguni ikasema nami tena ikaniambia, "Nenda, chukua kile kitabu kilichofunguliwa kilichoko mkononi mwa yule malaika aliyesimama juu ya bahari na juu ya nchi kavu." **9** Basi nikamwendea nikamwomba yule malaika anipe kile kitabu kidogo. Akaniambia, "Chukua na ukile. Kitakuwa kichungu tumboni mwako, lakini kinywani mwako kitakuwa kitamu kama asali." **10** Hivyo nikakichukua kile kitabu kidogo kutoka mkononi mwa yule malaika nikakila. Kilikuwa kitamu kama asali kinywani mwangu, lakini baada ya kukila, tumbo langu likatiwa uchungu. **11** Kisha nikaambiwa, "Imekupasa kutoa unabii tena kuhusu makabila mengi, mataifa, lugha na wafalme."

11 Ndipo nikapewa mwanzo uliokuwa kama ufto wa kupimia, nikaambiwa, "Nenda ukapime hekalu la Mungu pamoja na madhabahu, nawe uwahesabu wale waabudo humo. **2** Lakini usiupime ua wa nje wa Hekalu, uache, kwa sababu ua huo wamepewa watu wa Mataifa. Hao wataukanyagakanya mji mtakatifu kwa muda wa miezi arobaini na miwili. **3** Nami nitawapa mashahidi wangu wawili uwezo, nao watoe unabii kwa muda wa siku 1,260, wakiwa wamevaa nguo za gunia." **4** Hawa ndio ile mizeituni miwili na vile vinara viwili vyaa taa visimamavyo mbele za Bwana Mungu wa dunia yote. **5** Kama mtu yejote akitaka kuwadhuru, moto hutoka vinywani mwao na kuwateketeza adui zao. Hivi ndivyo impasavyo kufa mtu yejote atakayetaka kuwadhuru. **6** Watu hawa

wanao uwezo wa kufunga anga ili mvua isinyeshe wakati wote watakapokuwa wanatoa unabii wao. Nao watakuwa na uwezo wa kuyabadili maji kuwa damu na kuipiga dunia kwa kila aina ya mapigo mara kwa mara kama watakavyo. **7** Basi watakapokuwa wamemaliza ushuhuda wao, yule mnyama atokaye katika lile Shimo atapigana nao vita, atawashinda na kuwaua. (*Abyssos g12*) **8** Maiti zao zitabaki katika barabara ya mji mkubwa, ambao kwa fumbo unaitwa Sodoma na Misri, ambapo pia Bwana wao alisulubiwa. **9** Kwa muda wa siku tatu na nusu, watu wa kila kabilaa jamaa, lugha na taifa wataziangalia hizo maiti zao na hawataruhusu wazikwe. **10** Watu waishio duniani watazitazama kwa furaha maiti za hao manabii wawili na kushangilia kwa kupeana zawadi kwa sababu hao manabii waliwatesa watu waishio duniani. **11** Lakini baada ya zile siku tatu na nusu, pumzi ya uhai kutoka kwa Mungu ikaaingia, nao wakasimama kwa miguu yao na wote waliowaona wakaingia na hofu kuu. **12** Kisha wale manabii wawili wakasikia sauti kuu kutoka mbinguni ikiwaambia, “Njooni huku juul!” Nao wakapaa mbinguni katika wingu, wakati adui zao wakiwa wanawatazama. **13** Saa iyo hiyo, kukatokea tetemeko kubwa la nchi na sehemu ya kumi ya mji ikaanguka. Watu elfu saba wakauawa katika tetemeko hilo, nao walionusurika wakaogopa sana, wakamtuka Mungu wa mbinguni. **14** Ole ya pili imekwisha kupita, tazama ole ya tatu inakuja upesi. **15** Yule malaika wa saba akaipiga tarumbeta yake, pakawa na sauti kubwa mbinguni iliyosema: “Ufalme wa ulimwengu umekuwa ufalme wa Bwana wetu na wa Kristo wake, naye atatawala milele na milele.” (*aïōn g165*) **16** Nao wale wazee ishirini na wanne, waliokuwa wameketi mbele za Mungu, kwenye viti vyao nya enzi, wakaanguka kifudifudi, wakamwabudu Mungu, **17** wakisema: “Tunakushukuru, Bwana Mungu Mwenyezi, uliyeko na uliyekuwako, kwa kuwa umetwaa uweza wako mkuu na ukaanza kutawala. **18** Mataifa walikasirika nao wakati wa ghadhabu yako umewadia. Wakati umewadia wa kuwashukumu waliokufa na kuwapa thawabu watumishi wako manabii na watakatifu wako pamoja na wale wote wanaolireshimu Jina lako, wakubwa kwa wadogo: na kuaangamiza wale wanaoiangamiza dunia.” **19** Ndipo hekalu la Mungu lililoko mbinguni likafunguliwa, na sanduku la agano lake likaonekana humo ndani. Kukatokea mianga ya umeme wa radi, ngurumo, sauti za radi, tetemeko la nchi na mvua kubwa ya mawe.

12 Kukaonekana ishara kuu mbinguni: Palikuwa na mwanamke aliyevikwa jua, na mwezi ukiwa chini ya miguu yake, na taji ya nyota kumi na mbili ilikuwa kichwani mwake. **2** Alikuwa na mimba naye akilia kwa uchungu kwa kuwa alikuwa anakaribia kuzaa. **3** Kisha ishara nyingine ikaonekana mbinguni: Likaonekana joka kubwa jekundu lenye vichwa saba na pembe kumi na taji saba katika vichwa vyake. **4** Mkia wake ukakokota theluthi ya nyota zote

angani na kuziangusha katika nchi. Ndipo lile joka likasimama mbele ya yule mwanamke aliyekuwa karibu kuzaa ili lipate kumla huyo mtoto mara tu atakapozaliwa. **5** Yule mwanamke akazaa mtoto mwanama, atakayeyatawala mataifa yote kwa fimbio yake ya utawala ya chuma. Lakini huyo mtoto akanyakuliwa na kupelekwa kwa Mungu kwenye kiti chake cha enzi. **6** Yule mwanamke akakimbilia jangwani, ambako Mungu alikuwa amemtarishia mahali ili apate kutunzwa huko kwa muda wa siku 1,260. **7** Basi palikuwa na vita mbinguni: Mikaeli na malaika zake wakapigana na hilo joka, nalo joka pamoja na malaika zake likapigana nao. **8** Lakini watazitazama kwa furaha maiti za hao manabii wawili na kushangilia kwa kupeana zawadi kwa sababu tena na nafasi yao huko mbinguni. **9** Lile joka kuu likatupwa chini, yule nyoka wa zamani aitwaye ibilisi au Shetani, autopotoshaye ulimwengu wote. Akatupwa chini duniani, yeye pamoja na malaika zake. **10** Kisha nikasikia sauti kuu mbinguni, ikitsema: “Sasa wokovu na uweza na Ufalme wa Mungu wetu umekuwa na mamlaka ya Kristo wake. Kwa kuwa ametupwa chini Mungu usiku na mchana. **11** Nao wakamshinda kwa damu ya Mwana-Kondoo na kwa neno la ushuhuda wao. Wala wao hawakuyapenda maisha yao hata kufa. **12** Kwa hiyo, furahini ninyi mbingu na wote wakaa humo! Lakini ole wenu nchi na bahari, kwa maana huyo ibilisi ameshuka kwenu, akiwa amejaa ghadhabu, kwa sababu anajua ya kuwa muda wake ni mfupi!” **13** Lile joka lilipoona kuwa limetupwa chini duniani, limifutilia yule mwanamke aliyekuwa amezaa mtoto mwanama. **14** Lakini huyo mwanamke akapewa mabawa mawili ya tai mkubwa, kusudi aweze kuruka mpaka mahali palipotayarishwa kwa ajili yake huko jangwani, ambako atatunzwa kwa wakati na nyakati na nusu, ya wakati ambako yule joka hawesi kufika. **15** Ndipo lile joka likamwaga maji kama mto kutoka kinywani mwake, ili kumfikia huyo mwanamke na kumkumba kama mafuriko. **16** Lakini nchi ikamsaidia huyo mwanamke kwa kufungua kinywa na kuumeza huo mto ambao huyo joka alikuwa ameutoa kinywani mwake. **17** Kisha lile joka likapatwa na hasira kali kwa ajili ya huyo mwanamke na likaondoka ili kupigana vita na watoto waliosalia wa huyo mwanamke, yaani, wale wanaozitii amri za Mungu na kuushika ushuhuda wa Yesu Kristo.

13 Yule joka akajikita katika mchanga ulioko ufuoni mwa bahari. Nami nikamwona mnyama akitoka ndani ya bahari. Mnyama huyo alikuwa na pembe kumi na vichwa saba, akiwa na taji kumi kwenye hizo pembe zake, na juu ya kila kichwa kulikuwa na jina la kukufuru. **2** Mnyama yule niliyemwona alifanana na chui, lakini miguu yake ilikuwa kama ya dubu na kichwa chake kama cha simba. Lile joka likampa huyo mnyama nguvu zake, kiti chake cha enzi na mamlaka makubwa. **3** Kimojawapo ya vichwa nya huyo mnyama kilikuwa kama kilichokwisha kupata jeraha la mauti,

lakini jeraha hilo la mauti likapona. Ulimwengu wimbo mpya mbele ya hicho kitu cha enzi na mbele wote ukashangaa ukamuata huyo mnyama. **4** Watu wakaliabudu lile joka kwa sababu lilikuwa limempa huyo mnyama mamlaka yake, pia wakamwabudu huyo mnyama na kuuliza, “Ni nani aliye kama huyu mnyama? Ni nani awezaye kupigana vita naye?” **5** Huyo mnyama akapewa kusema maneno ya kiburi na kukufuru na kutumia mamlaka yake kwa muda wa miezi arobaini na miwili. **6** Akafungua kinywa chake kumkufuru Mungu, akilitukana Jina lake na mahali aishipo na wale wakao mbinguni. **7** Pia akaruhusawa kufanya vita na watakatifu na kuwashinda. Akapewa uwezo juu ya watu wa kila kabilu, jamaa, lugha na taifa. **8** Nao watu wote waishio duniani watamwabudu huyo mnyama, yaani, wale wote ambaao majina yao hayakuandikwa kwenye kitabu cha uzima cha Mwana-Kondoo aliyechinjwa tangu kuumbwa kwa ulimwengu. **9** Yeye aliye na sikio na asikie. **10** Ikiwa mtu ni wa kuchukuliwa mateka, atachukuliwa mateka. Ikiwa mtu ni wa kuuawa kwa upanga, atauawa kwa upanga. Hapa ndipo penye wito wa subira na imani ya watakatifu. **11** Kisha nikamwona mnyama mwingine, akipanda juu kutoka dunia. Alikuwa na pembe mbili kama mwana-kondoo, lakini akanena kama joka. **12** Akatumia mamlaka yote ya yule mnyama wa kwanza kwa niaba yake, naye akawafanya wote wakao duniani kumwabudu yule mnyama wa kwanza, ambaye jeraha lake la mauti lilipona. **13** Naye akafanya ishara kuu na za ajabu, hata kusababisha moto kushuka toka mbinguni kuja duniani watu wakiona waziwazi. **14** Kwa sababu ya zile ishara alizokuba amepewa uwezo wa kuzifanya kwa niaba ya yule mnyama wa kwanza, akawadanganya wakao duniani. Akawaamuru wasimamishe sanamu kwa heshima ya yule mnyama aliyekuwa amejeruhiwa kwa upanga lakini akaishi. **15** Akapewa uwezo wa kuija pumzi ile sanamu ya yule mnyama wa kwanza, ili iweze kusema na kuwasababisha wale wote walokiatu kuiabudu hiyo sanamu kuuawa. **16** Pia alimlazimisha kila mmoja, mdogo na mkubwa, tajiri na maskini, mtu huru na mtumwa, atiwe chapa kwenye mfono wake wa kuumue au kwenye kipaji chake cha uso, **17** ili kwamba mtu yeoyote asiweze kununua wala kuuza isipokuwa amekuwa na hiyo chapa, ambayo ni jina la huyo mnyama au tarakimu za jina lake. **18** Hapa ndipo penye hekima. Yeye aliye na ufahamu na ahesabu tarakimu za huyo mnyama, kwa maana ni tarakimu za kibinadamu. Tarakimu zake ni 666.

14 Kisha nikatazama na hapo mbele yangu alikuwepo Mwana-Kondoo, akiwa amesimama juu ya Mlima Sayuni. Pamoja naye walikuwa wale 144,000 wenye Jina la Mwana-Kondoo na Jina la Baba yake likiwa limeandikwa kwenye vipaji vya nyuso zao. **2** Nami nikasikia sauti kutoka mbinguni kama sauti ya maji mengi yaendayo kwa kasi na sauti kama ngurumo ya radi. Sauti hiyo niliyoisikia ilikuwa kama sauti ya wapiga vinubi wakipiga vinubi vyao. **3** Nao wakaimba

ya wale viumbe wanne wenye uhai na wale wazee. Hakuna mtu yeoyote aliywewa kujifunza wimbo huo isipokuwa hao 144,000 waliokuwa wamekombolewa kutoka duniani. **4** Hawa ndio wale ambaao hawakujitia unajisi kwa wanawake, kwa kuwa wao ni bikira. Wao humfuata Mwana-Kondoo kila aendako. Hawa wamekombolewa kutoka mionganii mwa wanadamu wakawa malimbuko kwa Mungu na kwa Mwana-Kondoo. **5** Vinywani mwao hapakuonekana uongo, wala hawakuwa na hatia yoyote. **6** Kisha nikamwona malaiaka mwingine akiruka juu angani, naye alikuwa na Injili ya milele ya kuwatangazia wale waishio duniani, yaani, kwa kila taifa, kabilu, lugha na jamaa. (**aiōnios g166**) **7** Akasema kwa sauti kubwa, “Mcheni Mungu na kumpa utukufu, kwa maana saa ya hukumu yake imewadia. Mwabuduni yeye aliyeziumba mbingu, dunia, bahari na chemchemi za maji.” **8** Malaika wa pili akafuata akisema, “Umeangukal Umeanguka Babeli Mkuu, ule uliyafanya mataifa yote kulewe kwa mvinyo wa ghadhabu ya uasherati wake.” **9** Malaika wa tatu akawafuata hao wawili akisema kwa sauti kubwa, “Kama mtu yeoyote anamwabudu huyo mnyama na sanamu yake na kutiwa chapa yake kwenye kipaji chake cha uso au kwenye mfono wake, **10** yeye pia atakunywa mvinyo wa hasira kali ya Mungu ambayo imemiminwa katika kikombe cha ghadhabu yake pasipo kuchanganya na maji. Naye atateswa kwa moto uwakao na kiberiti mbele ya malaiaka watakatifu na mbele za Mwana-Kondoo. **11** Nao moshi wa mateso yao hupanda juu milele na milele. Hakuna mapumziko, mchana wala usiku, kwa wale wamwabudo huyo mnyama na sanamu yake, au kwa yeoyote anayepokea chapa ya jina lake.” (**aiōn g165**) **12** Hapa ndipo penye wito wa subira na uvumilivu wa watakatifu; wale wanaoziishika amri za Mungu na kudumu katika uaminifu kwa Yesu. **13** Kisha nikasikia sauti kutoka mbinguni ikitesema, “Andika: Wamebariki wafu wafao katika Bwana tangu sasa.” “Naam,” asema Roho, “watapumzika kutoka taabu zao, kwa kuwa matendo yao yatawafuata.” **14** Nikatazama, hapo mbele yangu palikuwa na wingu jeupe, na aliyekuwa ameketi juu ya hilo wingu alikuwa “kama Mwana wa Adamu” mwenye taji ya dhahabu kichwani mwake na mundu mkali mkononi mwake. **15** Kisha malaika mwingine akaja kutoka hekaluni naye akamwita kwa sauti kubwa yule aliyekuwa ameketi juu ya lile wingu akasema, “Chukua mundu wako ukavune kwa kuwa wakati wa mavuno umewadia, kwa maana mavuno ya dunia yamekomaa.” **16** Hivyo yule aliyekuwa ameketi juu ya lile wingu akauzungusha mundu wake duniani, nayo dunia ikavunwa. **17** Malaika mwingine akatoka katika hekalu lililoko mbinguni, naye pia alikuwa na mundu mkali. **18** Kisha malaika mwingine, aliyekuwa na mamlaka juu ya moto, akatoka kwenye madhabahu, naye akamwita yule malaika mwenye mundu mkali kwa sauti kubwa, akisema, “Chukua mundu wako mkali ukakusanye

vichala nya mizabibu ya dunia, maana zabibu zake zimeiva.” 19 Hivyo yule malaika akazungusha mundu wake duniani na kukusanya zabibu za dunia na kuzitupa kwenye shinikizo kubwa la ghadhabu ya Mungu. 20 Lile shinikizo likakanyagwa nje ya mji, nayo damu ikatiririka kama mafuriko kutoka hilo shinikizo kufikia kimo cha hatamu za farasi, kwa umbali wa maili 200.

15 Ndipo nikaona ishara nyingine kubwa ya ajabu mbinguni: malaika saba wenyewe yale mapigo saba ya mwisho, kwa sababu kwa mapigo hayo ghadhabu ya Mungu ilikuwa imekamilika. 2 Nikaona kile kilichoonekana kama bahari ya kioo iliyochanganyikana na moto. Kando ya hiyo bahari, walikuwa wamesimama wale watu waliomshinda yule mnyama na sanamu yake pamoja na tarakimu ya jina lake. Mikononi mwao walikuwa wameshika vinubi walivyopewa na Mungu. 3 Nao wakaimba wimbo wa Mose, mtumishi wa Mungu, na wimbo wa Mwana-Kondoo, wakisema: “Bwana Mungu Mwenyezi, matendo yako ni makuu na ya ajabu. Njia zako wewe ni za haki na za kweli, Mfalme wa nyakati zote! 4 Ni nani ambaye hatakuogopa wewe Bwana na kilitukuzza jina lako? Kwa kuwa wewe peke yako ndiwe mtakatifu. Mataifa yote yatakuja na kuabudu mbele zako, kwa kuwa matendo yako ya haki yamedhihirishwa.” 5 Baada ya haya nikatazama, nalo hekalu, la hemla Ushuhuda, lilikuwa limefunguliwa mbinguni. 6 Ndani ya lile hekalu wakatoka malaika saba wakiwa na mapigo saba. Walikuwa wamevaa nguo safi za kitani ing’ayao na kufungwa mikanda ya dhahabu yifuanii mwao. 7 Ndipo mmoja wa wale viumbwe wenyewe uhai akawapa wale malaika saba mabakuli saba ya dhahabu yaliyocaa ghadhabu ya Mungu, yeye aishiyie milele na milele. (*aion g165*) 8 Nalo lile hekalu lilijawa na moshi uliotokana na utukufu wa Mungu na uweza wake, wala hakuna yeoyote aliyeeweza kuingia mle hekaluni mpaka yale mapigo saba ya wale malaika saba yalipomalizika.

16 Kisha nikasikia sauti kubwa kutoka mle Hekaluni ikiwaambia wale malaika saba, “Nendeni, mkayawmäge duniani hayo mabakuli saba ya ghadhabu ya Mungu.” 2 Malaika wa kwanza akaenda akalimwaga hilo bakuli lake juu ya nchi. Majipu mabaya yenye maumivu makali yakawapata wale watu wote waliokuwa na chapa ya yule mnyama na walioabudu sanamu yake. 3 Malaika wa pili akalimwaga bakuli lake baharini, nayo ikabadinika kuwa damu kama ya mtu aliyeufu na kila kiumbe hai kilichokuwa ndani ya bahari kikafa. 4 Malaika wa tatu akalimwaga bakuli lake katika mito na chemchemi za maji, nazo zikawa damu. 5 Ndipo nikamsikia malaika msimamizi wa maji akisema: “Wewe una haki katika hukumu hizi ulizotoa, wewe uliyeko, uliyekuwako, Uliye Mtakatifu, kwa sababu umehukumu hivyo; 6 kwa kuwa walimwaga damu ya watakatifu wako na manabii wako, nawe umewapa damu wanywe kama

walivyostahili.” 7 Nikasikia madhabahu ikiitikia, “Naam, Bwana Mungu Mwenyezi, hukumu zako ni kweli na haki.” 8 Malaika wa nne akamimina bakuli lake kwenye juu, nalo likapewa nguvu za kuwaunguza watu kwa moto. 9 Watu wakaunguzwa na hilo joto kali, wakalaani Jina la Mungu, aliyekuwa na uwezo juu ya mapigo haya, tena wakakataa kutubu na kumtukuza Mungu. 10 Malaika wa tano akamimina bakuli lake kwenye kiti cha enzi cha yule mnyama, nao ufalme wake ukagubikwa na giza. Watu wakatafuna ndimi zao kwa ajili ya maumivu, 11 wakamaani Mungu wa mbinguni kwa sababu ya maumivu na majeraha yao, wala hawakutubu kwa ajili ya matendo yao maovu.

12 Malaika wa sita akamimina bakuli lake kwenye mto mkubwa Frati, maji yake yakakauka ili kutayarisha njia kwa ajili ya wafalme watokao Mashariki. 13 Kisha nikaona roho wachafu watatu waliofanana na vyura wakitoka katika kinywa cha lile joka na katika kinywa cha yule mnyama na katika kinywa cha yule nabii wa uongo. 14 Hizo ndizo roho za pepo wachafu zitendazo miujiza. Nazo huwaendea wafalme wa ulimwengu wote na kuwakusanya tayari kwa ajili ya vita katika siku ile kuu ya Mungu Mwenyezi. 15 “Tazama, naja kama mwizil! Amebarikiwa yeye akeshayne na kuziweka tayari nguo zake ili asiende uchi na kuonekana aibu yake.” 16 Ndipo wakawakusanya wafalme pamoja mahali paitwapo Armagedoni kwa Kiebrania. 17 Malaika wa saba akamimina bakuli lake angani na sauti kubwa ikatoka mle hekaluni katika kile kiti cha enzi, ikisema, “Imekwisha kuwa!” 18 Kukawa na mianga ya umeme wa radi, ngurumo, radi na tetemeko kubwa la ardhi. Hapajawa kamwe na tetemeko la ardhi kama hilo tangu mwanadamu awepo duniani, hivyo lilikuwa tetemeko kubwa ajabu. 19 Ule mji mkubwa ukagawanyika katika sehemu tatu, nayo miji ya mataifa ikaanguka. Mungu akaukumbuka Babeli Mkuu na kumpa kikombe kilichojaa mvinyo wa ghadhabu ya hasira yake. 20 Kila kisiwa kikatoweka wala milima haikuonekana. 21 Mvua kubwa ya mawe yenye uzito wa talanta moja ikashuka kutoka mbinguni, ikawaangukia wanadamu. Nao wanadamu wakamaani Mungu kwa ajili ya hayo mapigo ya mvua ya mawe, kwa sababu pigo hilo lilikuwa la kutisha.

17 Mmoja wa wale malaika saba waliokuwa na yale mabakuli saba akaja akanambia, “Njoo, nitakuonyesha adhabu ya yule kahaba mkuu, aketiye juu ya maji mengi. 2 Yule ambaye wafalme wa dunia walizini naye na watu wakaao duniani walilewa kwa mvinyo wa uzinzi wake.” 3 Kisha yule malaika akanichukua katika Roho akanipeleka jangwani. Huko nikamwona mwanamke mmoja ameketi juu ya mnyama mwekundu aliyejaa majina ya kumkufuru Mungu mwili mzima. Mnyama huyo alikuwa na vichwa saba na pembe kumi. 4 Huyo mwanamke alikuwa amevaa mavazi ya rangi ya zambarau na nyekundu, akimetameta kwa dhahabu, vito vya thamani na lulu. Mkononi mwake alikuwa ameshika kikombe

cha dhahabu kilichojaa mambo ya machukizo na dunia wamefanya uzinzi nao, nao wafanyabiashara uchafu wa uzinzi wake. **5** Kwenye kipaji chake cha uso wa dunia wametajirika kutokana na wingi wa utajiri palikuwa pameandikwa jina: "Siri, Babeli Mkuu, Mama wa makahaba na wa machukizo ya dunia." **6** Nikaona kuwa huyo mwanamke alikuwa ameleta kwa damu ya watakatifu, yaani, damu ya wale watu waliouawa kwa usuhuda wa Yesu. Nilipomwona huyo mwanamke, nilistajabu sana. **7** Ndipo yule malaika akaniambia, "Kwa nini unastaajabu? Nitakufanulia siri ya huyo mwanamke na huyo mnyama aliyempanda, mwenye vichwa saba na pembe kumi. **8** Huyo mnyama ambaye ulimwona, wakati fulani alikuwepo, lakini sasa hayupo, naye atapanda kutoka lile Shimo na kwenda kwenye maangamizo yake. Watu waishio duniani ambaao majina yao hayakuandikwa kwenye kitabu cha uzima tangu kuumbwa kwa ulimwengu watastaajabu kumwona huyo mnyama, kwa maana alikuwepo wakati fulani, na sasa hayupo, lakini atakuwepo. (*Abyssos g12*) **9** "Hapa ndipo penye wito wa akili pamoa na hekima. Vile vichwa saba ni vilima saba ambavyo huyo mwanamke amevikalia. **10** Pia hivyo vichwa saba ni wafalme saba ambaao mionganoni mwao watano wamekwisha kuanguka, yupo mwingine hajaja bado, lakini atakapokuja, atalazimika kukaa kwa muda mfupi. **11** Yule mnyama aliyejukwepo wakati fulani na ambaye sasa hayupo, yeye ni mfalme wa nane. Ni mionganoni mwa wale saba, naye anakwenda kwenye maangamizi yake. **12** "Zile pembe kumi ulizoziona ni wafalme kumi ambaao bado hawajapokea ufalme, lakini watapokea mamlaka kuwa wafalme kwa saa moja pamoa na yule mnyama. **13** Hawa wana nia atakuwa pamoa na watu wake walioitwa ambaao ni wateule wake na wafuasi wake waaminifu." **15** Kisha yule malaika akaniambia, "Yale maji uliyoyaona yule kahaba akiwa ameketi juu yake ni jamaa, makutano, mataifa na lugha. **16** Zile pembe kumi ulizoziona, pamoa na huyo mnyama, watamchukia huyo kahaba, watamfilisi na kumwacha uchi, watamila nyama yake na kumteketeza kwa moto. **17** Kwa maana Mungu ameweka miyononi mwao kutimiza kusudi lake kwa makuu na dunia ikamulikiwa na mng'ao wake. **2** Naye akalia kwa nguvu kwa sauti kubwa, akisema: "Umeanguka! Umeanguka Babeli Mkuu! Umekuwa makao ya mashetani na makazi ya kila pepo mchafu, makazi ya kila ndege na kila mnyama achukizaye. **3** Kwa maana mataifa yote yamekunywa mvinyo wa ghadhabu ya uasherati wake. Nao wafalme wa dunia wamefanya uzinzi nao, nao wafanyabiashara wa dunia wametajirika kutokana na wingi wa utajiri wake." **4** Kisha nikasikia sauti nyingine kutoka mbinguni ikisema: "Tokeni katikati yake, enyi watu wangu, ili msije mkashiriki dhambi zake, ili msije mkapatwa na pigo lake lolote; **5** kwa kuwa dhambi zake zimelundikana hadi mbinguni, naye Mungu ameukumbuka uhalifu wake. **6** Mtendee kama yeye alivyotenda; umlipe mara mbili kwa ajili ya yale aliyotenda. Katika kikombe chake mchanganyie mara mbili ya kile alichochanganya. **7** Mpatic mateseo na huzuni nyingi sawa na utukufu na anasa alizojipatia. Kwa kuwa moyoni mwake hujivuna, akisema, "Mimi ninatawala kama malkia; mimi si mjane, wala sitaona huzuni kamwe." **8** Kwa hiyo mapigo yatampata kwa siku moja: mauti, maombolezo na njaa. Naye atateketeza kwa moto, kwa maana Bwana Mungu amhukumuye ana nguvu. **9** "Wafalme wa dunia waliozini naye na kushiriki anasa zake watakapoona moshi wa kuungua kwake, watamlilia na kumwobolezea. **10** Kwa hofu kubwa ya mateso yake, watasimama mbali na kulia na wakisema: "Ole Ole, ee mji mkubwa, ee Babeli mji wenye nguvu! Hukumu yako imekuja katika saa moja!" **11** "Wafanyabiashara wa dunia watalia na kumwoboleza kwa sababu hakuna anunuaye bidhaa zao tena: **12** Bidhaa za dhahabu, za fedha, za vito vya thamani na vya lulu, kitani safi, nguo za rangi ya zambarau, hariri, nguo nyekundi, aina zote za miti ya udi, na vifaa vyote vya pembe za ndovu, vifaa vyote vya miti yenye thamani kuliko yote, shaba, chuma na marmar, **13** bidhaa moja, nao watamwachia yule mnyama nguvu zao na za mdalasini, vikolezi, za uvumba, manemane, na mamlaka yao. **14** Watafanya vita na Mwana-Kondoo, lakini Mwana-Kondoo atawashinda kwa sababu yeye na Bwana wa mabwana na Mfalme wa wafalme. Yeye farasi na magari; na miili na roho za wanadamu. atakuwa pamoa na watu wake walioitwa ambaao ni **14** "Watasema, "Yale matunda ambayo roho yako wateule wake na wafuasi wake waaminifu." **15** Kisha ilityatamani yamekoma. Utajiri wako wote na fahari yake vimetoweka, wala haviwezi kupatikana tena kamwel!" **15** Wale wafanyabiashara walijatirika kwa na kumboleza wakipiga kelele wakisema: **16** "Ole Ole, ee mji mkubwa, ulyikekuwa umevikwa mavazi ya kitani safi, ya rangi ya zambarau na nyekundi, ukimetameta kwa dhahabu, vito vya thamani na lulu! **17** Katika muda wa saa moja utajiri wote mkubwa kama huu umeangamial!" "Kila nahodha, na wote wasafirio kwa meli, na wote wapatao kipato chao kutokana na bahari, watasimama mbali. **18** Watakapouona moshi wa kuungua kwake watalia wakisema, 'Je, kulipata kuwako mji mkubwa kama huu?' **19** Nao watajirushia mavumbi vichwani mwao, huku wakilia na kumboleza, wakisema: "Ole! Ole, ee mji mkubwa, mji ambaao wote wenye meli baharini walitajirika kupitia kwa mali zake! Katika saa moja tu ameangamizwa! **20** Furahia kwa ajili yake, ee mbingu! Furahini watakatifu, mitume na manabii! Mungu amemhukumu kwa vile alivyowatendea ninyi." **21**

18 Baada ya haya nikaona malaika mwingine akishuka kutoka mbinguni, akiwa na mamlaka makuu na dunia ikamulikiwa na mng'ao wake. **2** Naye akalia kwa nguvu kwa sauti kubwa, akisema: "Umeanguka! Umeanguka Babeli Mkuu! Umekuwa makao ya mashetani na makazi ya kila pepo mchafu, makazi ya kila ndege na kila mnyama achukizaye. **3** Kwa maana mataifa yote yamekunywa mvinyo wa ghadhabu ya uasherati wake. Nao wafalme wa

Kisha malaika mmoja mwenye nguvu akainua jiwe “Neno la Mungu.” **14** Majeshi ya mbinguni walikuwa kubwa kama la kusagia akalitupa baharini akisema: wakimfuata, wakiwa wamepanda farasi weupe, hali “Hivyo ndivyo mji mkubwa Babeli utakavyotupwa chini kwa nguvu wala hautaonekana tena. **22** Nyimbo za wapiga vinubi na waimbaji, wapiga filimbi na wapiga tarumbeta kamwe haitasikika tena ndani yako. Ndani yako kamwe hataonekana tena fundi mwenye ujuzi wa aina yoyote. Wala sauti ya jiwe la kusagia kamwe haitasikika tena. **23** Mwanga wa taa hautaangaza ndani yako tena. Sauti ya bwana arusi na bibi arusi kamwe haitasikika ndani yako tena. Wafanyabiashara wako walikuwa watu maarufu wa dunia. Mataifa yote yalipotoshwa kwa uchawi wako. **24** Ndani yake ilioneckana damu ya manabii na ya watakatifu na wote waliouawa duniani.”

19 Baada ya haya nikasikia sauti kama ya umati mkubwa mbinguni wakipiga kelele wakisema: “Haleluya! Wokovu na utukufu na uweza ni vya Mungu wetu, **2** kwa maana hukumu zake ni za kweli na za haki. Amemhukumu yule kahaba mkuu aliyeuharibu ulimwengu kwa uzinzi wake. Mungu amemlipiza kisasi kwa ajili ya damu ya watumishi wake.” **3** Wakasema tena kwa nguvu: “Haleluya! Moshi wake huyo kahaba unapanda juu milele na milele.” (**aiōn g165**) **4** Wale wazee ishirini na wanne pamoja na wale viumbe wanne wenye uhai wakaanguka kifudifudi, wakamwabudu Mungu, aliyekuwa ameketi kwenye kile kitu cha enzi. Wakasema kwa sauti kuu: “Amen, Haleluya!” **5** Kisha sauti ikatoka katika kile kitu cha enzi, ikisema: “Msifumi Mungu wetu, ninyi watumishi wake wote, ninyi nyote mnaomcha, wadogo kwa wakubwa!” **6** Kisha nikasikia sauti kama ya umati mkubwa, kama sauti ya maji mengi yaendayo kasi na kama ngurumo kubwa ya radi wakipiga kelele wakisema: “Haleluya! Kwa maana Bwana Mungu wetu Mwenyezi anatawala. **7** Tufurahi, tushanglie na kumpa utukufu! Kwa maana arusi ya Mwana-Kondoo imewadnia na bibi arusi wake amejiweka tayari. **8** Akapewa kitani safi, nyeupe inayong’aa, ili avae.” (Hiyo kitani safi inawakilisha matendo ya haki ya watakatifu.) **9** Ndipo malaika akaniambia, “Andika: ‘Wamebarikiwa wale walioalkiwa kwenye karamu ya arusi ya Mwana-Kondoo!’ Naye akaongeza kusema, “Haya ndiyo maneno ya kweli ya Mungu.” **10** Ndipo nikaanguka kifudifudi miguuni pake ili kumwabudu, lakini yeye akaniambia, “Usifanye hivyo! Mimi pia ni mtumishi mwenzako pamoja na ndugu zako walio na ushuhuda wa Yesu. Mwabudu Mungu! Maana ushuhuda wa Yesu ndio roho ya unabii.” **11** Kisha nikaona mbingu imefunguka na hapo mbele yangu akiwepo farasi mweupe, ambaye ye ye aliyeempanda aliitwa Mwaminifu na Kweli. Yeye huhukumu kwa haki na kufanya vita. **12** Macho yake ni kama miali ya moto na juu ya kichwa chake kuna taji nytingi. Ana jina lililoandikwa ambalo hakuna mtu yeyote anayelijua isipokuwa ye ye mwenyewe. **13** Amevaa johohilochoviwa katika damu, na Jina lake ni

“Neno la Mungu.” **14** Majeshi ya mbinguni walikuwa kubwa kama la kusagia akalitupa baharini akisema: wakimfuata, wakiwa wamepanda farasi weupe, hali “Hivyo ndivyo mji mkubwa Babeli utakavyotupwa chini kwa nguvu wala hautaonekana tena. **22** Nyimbo za wapiga vinubi na waimbaji, wapiga filimbi na wapiga tarumbeta kamwe haitasikika tena ndani yako. Ndani yako kamwe hataonekana tena fundi mwenye ujuzi wa aina yoyote. Wala sauti ya jiwe la kusagia kamwe haitasikika tena. **23** Mwanga wa taa hautaangaza ndani yako tena. Sauti ya bwana arusi na bibi arusi kamwe haitasikika ndani yako tena. Wafanyabiashara wako walikuwa watu maarufu wa dunia. Mataifa yote yalipotoshwa kwa uchawi wako. **24** Ndani yake ilioneckana damu ya manabii na ya watakatifu na wote waliouawa duniani.”

15 Kinywani mwake hutoka upanga mkali amba kwa huo atayaangusha mataifa. “Atayatawala kwa fimbó yake ya utawala ya chuma.” Hulikanyaga shinikizo la mvinyo wa ghadhabu ya Mungu Mwenyezi. **16** Kwenye joho lake na paja lake paméandikwa jina hili: Mfalme wa wafalme, na Bwana wa mabwana. **17** Nami nikamwona malaika amesimama ndani kwenye juu, akaita ndege wote warukao angani kwa sauti kuu, “Njooni, kusanyikeni kwa ajili ya karamu kubwa ya Mungu, **18** ili mpate kula nyama ya wafalme na ya majemadari, ya mashujaa, ya farasi na ya wapanda farasi, nyama ya wanadamu, wote walio huru na watumwa, wadogo na wakubwa.” **19** Kisha nikamwona yule mnyama na wafalme wa dunia pamoja na majeshi yao wakiwa wamekusanyika pamoja ili kufanya vita dhidi ya yule aliyeempanda farasi pamoja na jeshi lake. **20** Lakini yule mnyama akakamatwa pamoja na huyo nabii wa uongo ambaye alikuwa amefanya ishara kwa niaba ya huyo mnyama, ambaye kwa ishara hizi aliwadanganya wale waliopokea chapa ya huyo mnyama na kuiabudu sanamu yake. Hawa wawili wakatupwa wakiwa hai ndani ya ziwa la moto liwakalo kwa kiberiti. (**Limnē Pyr g3041 g4442**) **21** Wale waliosalia waliuawa kwa upanga uliotoka kinywani mwa yule aliyekuwa amempanda farasi nao ndege wote wakajishibisha kwa nyama yao.

20 Kisha nikaona malaika akishuka kutoka mbinguni, akiwa ameshika ufunguo wa lile Shimo na mnyororo mkubwa mgononi mwake. (**Abyssos g12**) **2** Akalishika lile joka, yule nyoka wa zamani, ambaye ndiye ibilisi au Shetani, naye akamfunga kwa muda wa miaka 1,000. **3** Akamtupa katika lile Shimo, akamfunga humo na kulitia lakiri, ili kumzuia asiendelee kudanganya mataifa mpaka hiyo miaka 1,000 itimie. Baada ya hayo lazima afunguliwe kwa muda mfupi. (**Abyssos g12**) **4** Kisha nikaona viti vya enzi viliviyokuwa vimekaliwa na hao waliopewa mamlaka ya kuhukumu, na nikaona roho za wale waliokatwa vichwa kwa sababu ya ushuhuda wa Yesu na kwa sababu ya neno la Mungu. Hawakuwa wamemsujudu huyo mnyama wala sanamu yake wala hawakupokea ile chapa yake kwenye vipaji vya nyuso zao au kwenye mikono yao. Wakawa hai na kutawala pamoja na Kristo miaka 1,000. **5** (Wafu waliosalia hawakufufuka mpaka ilipotimia hiyo miaka 1,000.) Huu ndio ufufuo wa kwanza. **6** Walibarikiwa na walio watakatifu ni wale walio na sehemu katika ufufuo wa kwanza. Hao mauti ya pili haina nguvu juu yao, bali watakuwa makuhani wa Mungu na wa Kristo, nao watatawala pamoja naye kwa muda wa miaka 1,000. **7** Hiyo miaka 1,000 itakapotimia, Shetani atafunguliwa kutoka kifungoni mwake, **8** naye atatoka ili kuyadanganya mataifa yaliyopo johohilochoviwa katika damu, na Jina lake ni

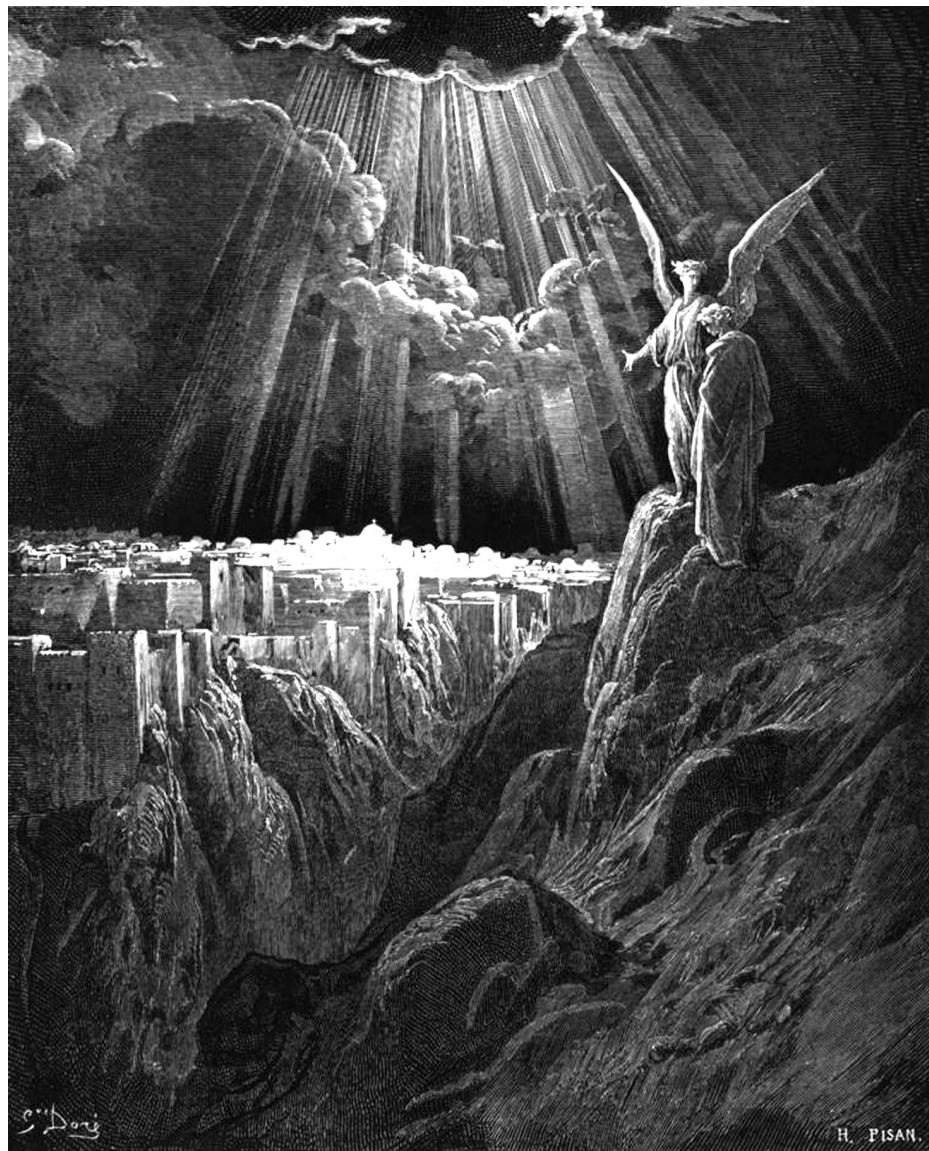
apate kuwakusanya tayari kwa vita. Idadi yao ni kama mchanga ulioko pwani. **9** Nao walitembea katika eneo lote la dunia, wakaizunguka kambi ya watakatifu na ule mji unaopendwa. Lakini moto ukashuka kutoka mbinguni na kuwateketeza. **10** Naye ibilisi aliywadanganya akatupwa katika ziwa la moto na kiberiti walikokuwa wametupwa yule mnyama na yule nabii wa uongo. Watateswa humo usiku na mchana, milele na milele. (*aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442*) **11** Kisha nikaona kiti kikubwa cheupe cha enzi pamoa na yeYe aliyeketi juu yake. Dunia na mbingu zikaukimbia uso wake wala mahali pao hapakuonekana. **12** Nami nikawaona wafu wakubwa na wadogo, wakiwa wamesimama mbele ya hicho kiti cha enzi na vitabu vikafunguliwa. Pia kitabu kingine kikafunguliwa ambacho ni kitabu cha uzima. Hao wafu wakahukumiwa sawasawa na matendo yao kama yalivoandikwa ndani ya hivyo vitabu. **13** Bahari ikawatoa wafu waliokuwamo ndani yake, nayo mauti na Kuzimu zikawatoa wafu waliokuwamo ndani yake. Kila mtu akahukumiwa kulingana na yale aliyyatenda. (*Hadēs g86*) **14** Kisha mauti na Kuzimu zikatupwa katika ziwa la moto. Hii ndio mauti ya pili, yaani, hilo ziwa la moto. (*Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442*) **15** Iwapo mtu jina lake halikuonekana katika kile kitabu cha uzima, alitupwa ndani ya lile ziwa la moto. (*Limnē Pyr g3041 g4442*)

21 Kisha nikaona mbingu mpya na nchi mpya, kwa maana mbingu za kwanza na nchi ya kwanza vimekwisha kupita, wala hapakuwepo na bahari tena. **2** Nikaona Mji Mtakatifu, Yerusalemu mpya, ukishuka kutoka mbinguni kwa Mungu, ukiwa umeandalika kama bibi arusi aliyepambwa kwa ajili ya mumewewe. **3** Nami nikasikia sauti kubwa kutoka kile kiti cha enzi ikitema, “Sasa makao ya Mungu ni pamoa na wanadamu, naye atakaa pamoa nao. YeYe atakuwa Mungu wao nao watakuwa watu wake, naye Mungu mwenyewe atakuwa pamoa nao. **4** Atafuta kila chozi kutoka macho yao. Mauti haitakuwepo tena, wala maombolezo, wala kilio, wala maumivu, kwa maana mambo ya kwanza yamekwisha kupita.” **5** Naye yule aliyeketi juu ya kile kiti cha enzi akasema, “Tazama, nayafanya mambo yote kuwa mapyal!” Kisha akasema, “Andika haya, maana maneno haya ni ya kuaminika tena ni kweli.” **6** Akaniambia, “Imekwisha kuwa. Mimi ni Alfa na Omega, Mwanzo na Mwisho. YeYe aonaye kiu nitampa kunywa kutoka chemchemi ya maji ya uzima bila gharama yoyote. **7** YeYe ashindaye atayarithi haya yote, nami nitakuwa Mungu wake, naye atakuwa mwanangu. **8** Lakini waoga, wasioamini, wachafu, wauaji, wazinzi, wachawi, waabudu sanamu, pamoa na waongo wote, mahali pao ni katika lile ziwa liwakalo moto na kiberiti. Hii ndio mauti ya pili.” (*Limnē Pyr g3041 g4442*) **9** Mmoja wa wale malaika saba walikuwa na yale mabakuli saba ya hayo mapigo saba ya mwisho akaja akaniambia, “Njoo, nami nitakuonyesha bibi arusi, yaani, mke wa Mwana-Kondoo.” **10** Naye akanichukua katika Roho hadi

kwenye mlima mkubwa na mrefu, akanionyesha ule kama Mungu. **11** Ulikuwa uking’aa kwa utukufu wa Mungu kama kito chenyé thamani sana, kama yaspi, safi kama kioo. **12** Ulikuwa na ukuta mkubwa, mrefu wenye malango kumi na mawili, pakiwa na malaika kumi na wawili kwenye hayo malango. Kwenye malango hayo yaliandikwa majina ya yale makabila kumi na mawili ya Israeli. **13** Kulikuwa na malango matatu upande wa mashariki, matatu upande wa kaskazini, matatu upande wa kusini na matatu upande wa magharibi. **14** Ukuta wa huo mji ulikuwa na misingi kumi na miwili, na juu yake yaliandikwa majina ya wale mitume kumi na wawili wa Mwana-Kondoo. **15** Huyo malaika aliyesema nami alikuwa na uitfo wa dhahabu wa kupimia huo mji, malango yake na kuta zake. **16** Mji huo ulikuwa mraba, urefu wake ulikuwa sawa na upana wake. Akaupima huo mji kwa huo uitfo akakuta una kama kilomita 2,200; urefu wake na upana wake na kwenda juu kwake vilikuwa sawa. **17** Akaupima ukuta wake, ulikuwa na unene wa dhiraa 144 kwa kipimo cha kibinadamu ambacho huyo malaika alikuwa akikitumia. **18** Ukuta huo ulijengwa kwa yaspi hali mji wenyele ulijengwa kwa dhahabu safi, iking’aa kama kioo. **19** Misngi ya kuta za mji huo zilipambwa kwa kila aina ya kito cha thamani. Misngi wa kwanza ulikuwa wa yaspi, wa pili yakuti samawi, wa tatu kalkedoni, wa nne zumaridi, **20** wa tano sardoniki, wa sita akiki, wa saba krisolitho, wa nane zabarajadi, wa tisa yakuti manjano, wa kumi krisopraso, wa kumi na moja hiakintho, wa kumi na mbili amethysto. **21** Yale malango kumi na mbili yaliikuwa ni lulu kumi na mbili, kila lango lilikuwa limetengenezwa kwa lulu moja. Barabara kuu ya mji huo ilikuwa ya dhahabu safi ing’ayo kama kioo. **22** Sikuona Hekalu ndani ya huo mji kwa sababu Bwana Mungu Mwenyezi na Mwana-Kondoo ndio hekalu lake. **23** Ule mji hauhitaji jua wala mwezi kuuangazia, kwa sababu utukufu wa Mungu ndio nuru yake na Mwana-Kondoo ndiye taa yake. **24** Mataifa yatatembae yakiangazi na nuru yake na wafalme wa duniani wataleta fahari yao ndani yake. **25** Malango yake hayatafungwa kamwe, kwa maana hakutakuwa na usiku humo. **26** Utukufu na heshima za mataifa zitaletwa humo. **27** Lakini kitu kichafu hakitainga humo kamwe, wala mtu yejote atendaye mambo ya aibu au ya udanganyifu. Bali watakoingia humo ni wale tu ambaao majina yao yameandikwa katika kitabu cha uzima cha Mwana-Kondoo.

22 Kisha yule malaika akanionyesha mto wa maji ya uzima, maangavu kama kioo yikitiririka kutoka kwenye kile kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwana-Kondoo, **2** kupitia katikati ya barabara kuu ya huo mji. Kwenye kila upande wa huo mto kulikuwa na mti wa uzima utoao matunda ya aina kumi na mbili, ukizaa matunda yake kila mwezi. Nayo majani ya mti huo ni kwa ajili ya uponyaji wa mataifa. **3** Katika mji huo hakutakuwa tena na laana, bali kitu cha

enzi cha Mungu na cha Mwana-Kondoo kitakuwamo humo na watumishi wake watamtumikia, **4** nao watamwona uso wake na Jina lake litakuwa kwenye vipaji vya nyuso zao. **5** Usiku hautakuwako tena, wala hawatahitaji mwanga wa taa au wa jua, kwa maana Bwana Mungu atakuwa nuru yao, nao watatawala milele na milele. (**aīōn g165**) **6** Kisha yule malaika akaniambia, “Maneno haya ni ya kuaminika na kweli. Bwana, Mungu wa roho za manabii, alimtuma malaika wake kuwaonyesha watumishi wake yale ambayo hayana budi kutukia upesi.” **7** “Tazama, naja upesi! Amebarikiwa ye ye ayashikaye maneno ya unabii wa kitabu hiki.” **8** Mimi, Yohana, ndiye niliyesikia na kuyaona mambo haya. Nami nilipokwisha kuyasikia na kuyaona, nilianguka chini nikasujudu miguuni pa yule malaika aliyekuwa akinionyesha mambo hayo. **9** Lakini ye ye akaniambia, “Usifanye hivyo! Mimi ni mtumishi pamoja nawe na ndugu zako manabii na wote wanaoyashika maneno ya kitabu hiki. Msujudie Mungu!” **10** Kisha akaniambia, “Usiyafunge maneno ya unabii yaliyomo katika kitabu hiki, kwa sababu wakati umekaribia. **11** Atendaye mabaya na aendelee kutenda mabaya, aliye mchafu na aendelee kuwa mchafu, ye ye atendaye haki na aendelee kutenda haki, na ye ye aliye mtakatifu na aendelee kuwa mtakatifu.” **12** “Tazama, naja upesi! Thawabu yangi i mkononi mwangu, nami nitampa kila mtu sawasawa na alivyotenda. **13** Mimi ni Alfa na Omega, wa Kwanza na wa Mwisho, Mwanzo na Mwisho. **14** “Wamebarikiwa wale wafuao mavazi yao, ili wapate haki ya kuuendea huo mti wa uzima na kuuingia huo mji kuitia kwenye malango yake. **15** Huko nje wako mbwa, wachawi, wazinzi, wauaji, waabudu sanamu, na kila mtu apendaye udanganyifu na kuufanya. **16** “Mimi, Yesu, nimemtuma malaika wangu kushuhudia mambo haya kwa ajili ya makanisa. Mimi ndimi Shina na Mzao wa Daudi, ile Nyota ya Asubuhi ing'aayo.” **17** Roho na bibi arusi wanasema, “Njoo!” Naye asikiaye na aseme, “Njoo!” Yeyote mwenye kiu na aje, na kila anayetaka na anywe maji ya uzima bure. **18** Namwonya kila mtu asikiaye maneno ya unabii wa kitabu hiki: Mtu yeyote akiongeza humo chocrote, Mungu atamwongezea mapigo yaliyoandikwa katika kitabu hiki. **19** Kama mtu yeyote akipunguza humo chocrote katika maneno ya unabii wa kitabu hiki, Mungu atamwondolea sehemu yake katika ule mti wa uzima na katika ule mji mtakatifu, ambao habari zake zimeandikwa katika kitabu hiki. **20** Yeye anayeshuhudia mambo haya asema, “Hakika, naja upesi!” Amen. Njoo, Bwana Yesu. **21** Neema ya Bwana Yesu iwe na watakatifu wote. Amen.

Nikaona Mji Mtakatifu, Yerusalemu mpya, ukishuka kutoka mbinguni kwa Mungu, ukiwa
umeandaliwa kama bibi arusi aliyepambwa kwa ajili ya mumewe. Nami nikasikia sauti kubwa
kutoka kile kitu cha enzi ikisema, "Sasa makao ya Mungu ni pamoja na wanadamu, naye atakaa
pamoja nao. Yeye atakuwa Mungu wao nao watakuwa watu wake,
naye Mungu mwenyewe atakuwa pamoja nao.

Ufunuo 21:2-3

Mwongozo kwa Msomaji

Kiswahili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Kamusi

Kiswahili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Kamusi +

AionianBible.org/Bibles/Swahili---Contemporary/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Warumi 10:7
Ufunuo 9:1
Ufunuo 9:2
Ufunuo 9:11
Ufunuo 11:7
Ufunuo 17:8
Ufunuo 20:1
Ufunuo 20:3

Matendo 3:21
Matendo 15:18
Warumi 1:25
Warumi 9:5
Warumi 11:36
Warumi 12:2
Warumi 16:27
1 Wakorintho 1:20
1 Wakorintho 2:6
1 Wakorintho 2:7
1 Wakorintho 2:8
1 Wakorintho 3:18
1 Wakorintho 8:13
1 Wakorintho 10:11
2 Wakorintho 4:4
2 Wakorintho 9:9
2 Wakorintho 11:31
Wagalatia 1:4
Wagalatia 1:5
Waefeso 1:21
Waefeso 2:2
Waefeso 2:7
Waefeso 3:9
Waefeso 3:11
Waefeso 3:21
Waefeso 6:12
Wafilipi 4:20
Wakolosai 1:26
1 Timotheo 1:17
1 Timotheo 6:17
2 Timotheo 4:10
2 Timotheo 4:18
Tito 2:12
Wahebrania 1:2
Wahebrania 1:8
Wahebrania 5:6
Wahebrania 6:5
Wahebrania 6:20
Wahebrania 7:17
Wahebrania 7:21
Wahebrania 7:24
Wahebrania 7:28
Wahebrania 9:26
Wahebrania 11:3
Wahebrania 13:8
Wahebrania 13:21
1 Petro 1:23

1 Petro 1:25
1 Petro 4:11
1 Petro 5:11
2 Petro 3:18
1 Yohana 2:17
2 Yohana 1:2
Yuda 1:13
Yuda 1:25
Ufunuo 1:6
Ufunuo 1:18
Ufunuo 4:9
Ufunuo 4:10
Ufunuo 5:13
Ufunuo 7:12
Ufunuo 10:6
Ufunuo 11:15
Ufunuo 14:11
Ufunuo 15:7
Ufunuo 19:3
Ufunuo 20:10
Ufunuo 22:5

aïdios

Warumi 1:20
Yuda 1:6

1 Wakorintho 3:18
1 Wakorintho 8:13
1 Wakorintho 10:11
2 Wakorintho 4:4
2 Wakorintho 9:9
2 Wakorintho 11:31
Wagalatia 1:4
Wagalatia 1:5
Waefeso 1:21
Waefeso 2:2
Waefeso 2:7
Waefeso 3:9
Waefeso 3:11
Waefeso 3:21
Waefeso 6:12
Wafilipi 4:20
Wakolosai 1:26
1 Timotheo 1:17
1 Timotheo 6:17
2 Timotheo 4:10
2 Timotheo 4:18
Tito 2:12
Wahebrania 1:2
Wahebrania 1:8
Wahebrania 5:6
Wahebrania 6:5
Wahebrania 6:20
Wahebrania 7:17
Wahebrania 7:21
Wahebrania 7:24
Wahebrania 7:28
Wahebrania 9:26
Wahebrania 11:3
Wahebrania 13:8
Wahebrania 13:21
1 Petro 1:23

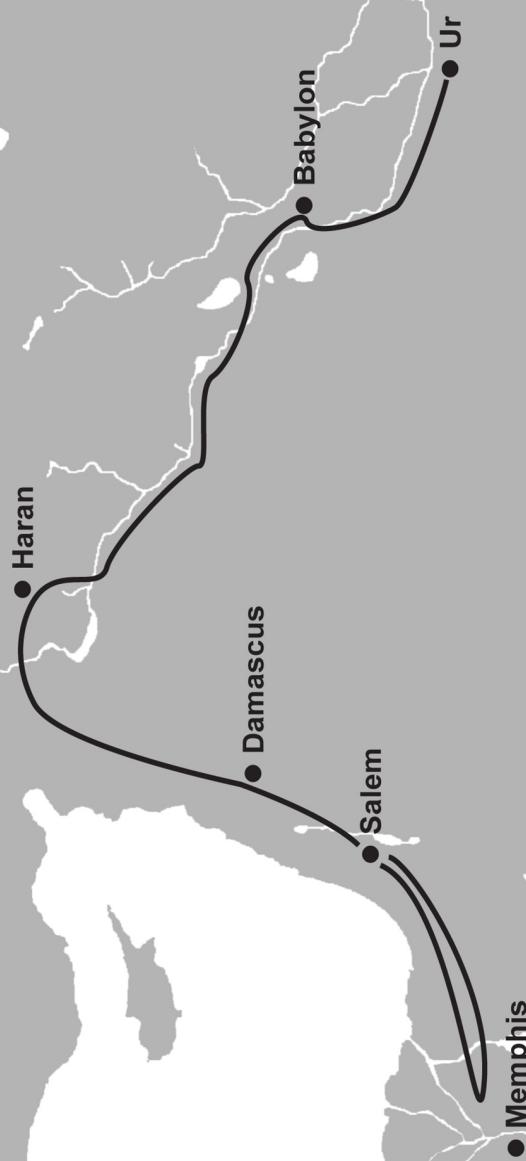
aiōnios

Mathayo 12:32
Mathayo 13:22
Mathayo 13:39
Mathayo 13:40
Mathayo 13:49
Mathayo 21:19
Mathayo 24:3
Mathayo 28:20
Marko 3:29
Marko 4:19
Marko 10:30
Marko 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohana 4:14
Yohana 6:51
Yohana 6:58
Yohana 8:35
Yohana 8:51
Yohana 8:52
Yohana 9:32
Yohana 10:28
Yohana 11:26
Yohana 12:34
Yohana 13:8
Yohana 14:16

Mathayo 18:8
Mathayo 19:16
Mathayo 19:29
Mathayo 25:41
Mathayo 25:46
Marko 3:29
Marko 10:17
Marko 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yohana 3:15
Yohana 3:16
Yohana 3:36
Yohana 4:14
Yohana 4:36
Yohana 5:24
Yohana 5:39
Yohana 6:27
Yohana 6:40
Yohana 6:47
Yohana 6:54
Yohana 6:68

Yohana 10:28	Marko 9:45	Zaburi 116:3
Yohana 12:25	Marko 9:47	Zaburi 139:8
Yohana 12:50	Luka 12:5	Zaburi 141:7
Yohana 17:2	Yakobo 3:6	Mithali 1:12
Yohana 17:3		Mithali 5:5
Matendo 13:46		Mithali 7:27
Matendo 13:48	Mathayo 11:23	Mithali 9:18
Warumi 2:7	Mathayo 16:18	Mithali 15:11
Warumi 5:21	Luka 10:15	Mithali 15:24
Warumi 6:22	Luka 16:23	Mithali 23:14
Warumi 6:23	Matendo 2:27	Mithali 27:20
Warumi 16:25	Matendo 2:31	Mithali 30:16
Warumi 16:26	1 Wakorintho 15:55	Mhubiri 9:10
2 Wakorintho 4:17	Ufunuo 1:18	Wimbo wa Sulemani 8:6
2 Wakorintho 4:18	Ufunuo 6:8	Isaya 5:14
2 Wakorintho 5:1	Ufunuo 20:13	Isaya 7:11
Wagalatia 6:8	Ufunuo 20:14	Isaya 14:9
2 Wathesalonike 1:9		Isaya 14:11
2 Wathesalonike 2:16		Isaya 14:15
1 Timotheo 1:16	Ufunuo 19:20	Isaya 28:15
1 Timotheo 6:12	Ufunuo 20:10	Isaya 28:18
1 Timotheo 6:16	Ufunuo 20:14	Isaya 38:10
2 Timotheo 1:9	Ufunuo 20:15	Isaya 38:18
2 Timotheo 2:10	Ufunuo 21:8	Isaya 57:9
Tito 1:2		Ezekieli 31:15
Tito 3:7		Ezekieli 31:16
Filemoni 1:15	Mwanzo 37:35	Ezekieli 31:17
Wahebrania 5:9	Mwanzo 42:38	Ezekieli 32:21
Wahebrania 6:2	Mwanzo 44:29	Ezekieli 32:27
Wahebrania 9:12	Mwanzo 44:31	Hosea 13:14
Wahebrania 9:14	Hesabu 16:30	Amosi 9:2
Wahebrania 9:15	Hesabu 16:33	Yona 2:2
Wahebrania 13:20	Torati 32:22	Habakuki 2:5
1 Petro 5:10	1 Samweli 2:6	
2 Petro 1:11	2 Samweli 22:6	
1 Yohana 1:2	1 Wafalme 2:6	
1 Yohana 2:25	1 Wafalme 2:9	
1 Yohana 3:15	Ayubu 7:9	
1 Yohana 5:11	Ayubu 11:8	
1 Yohana 5:13	Ayubu 14:13	
1 Yohana 5:20	Ayubu 17:13	
Yuda 1:7	Ayubu 17:16	
Yuda 1:21	Ayubu 21:13	
Ufunuo 14:6	Ayubu 24:19	
	Ayubu 26:6	
eleēsē	Zaburi 6:5	
Warumi 11:32	Zaburi 9:17	
	Zaburi 16:10	
Geenna	Zaburi 18:5	
Mathayo 5:22	Zaburi 30:3	
Mathayo 5:29	Zaburi 31:17	
Mathayo 5:30	Zaburi 49:14	
Mathayo 10:28	Zaburi 49:15	
Mathayo 18:9	Zaburi 55:15	
Mathayo 23:15	Zaburi 86:13	
Mathayo 23:33	Zaburi 88:3	
Marko 9:43	Zaburi 89:48	

N

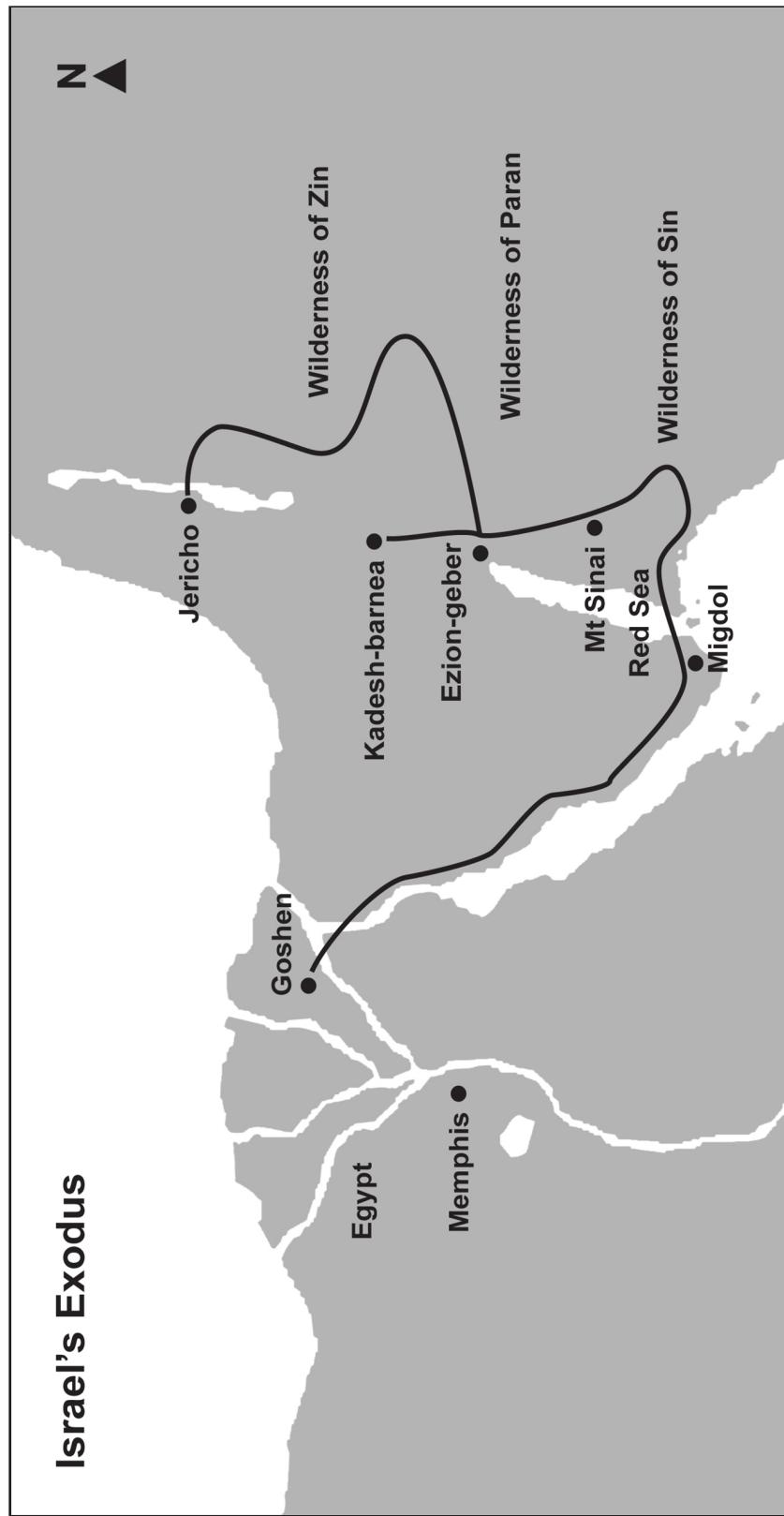

Abraham's Journey

Kwa imani Abrahamu, alipoitwa aende mahali ambapo Mungu arigempa baadaye kuna urithi, alii na akaenda, ingawa hakujua anakokwenda. - Wahebrania 11:8

Israel's Exodus

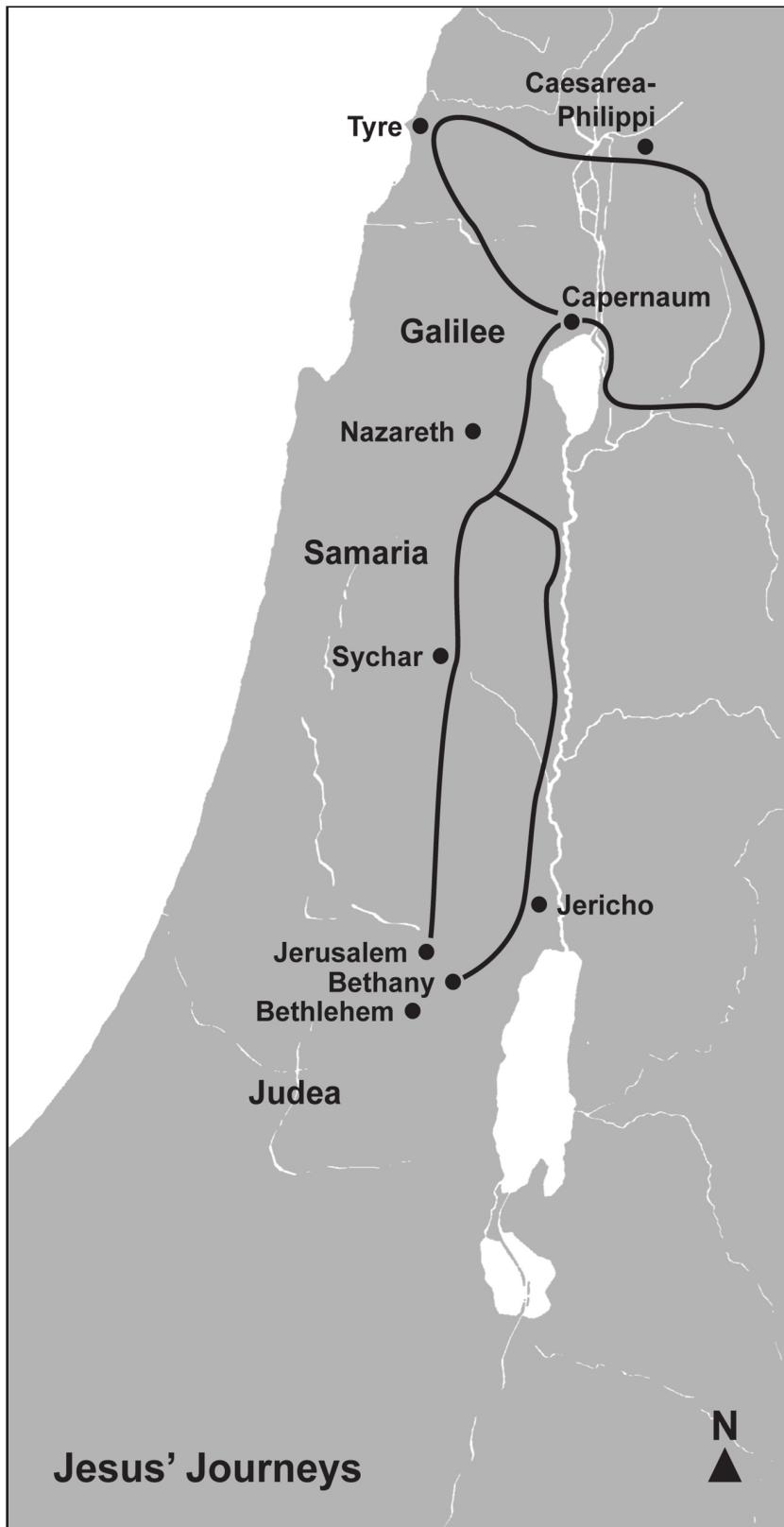
N ▲

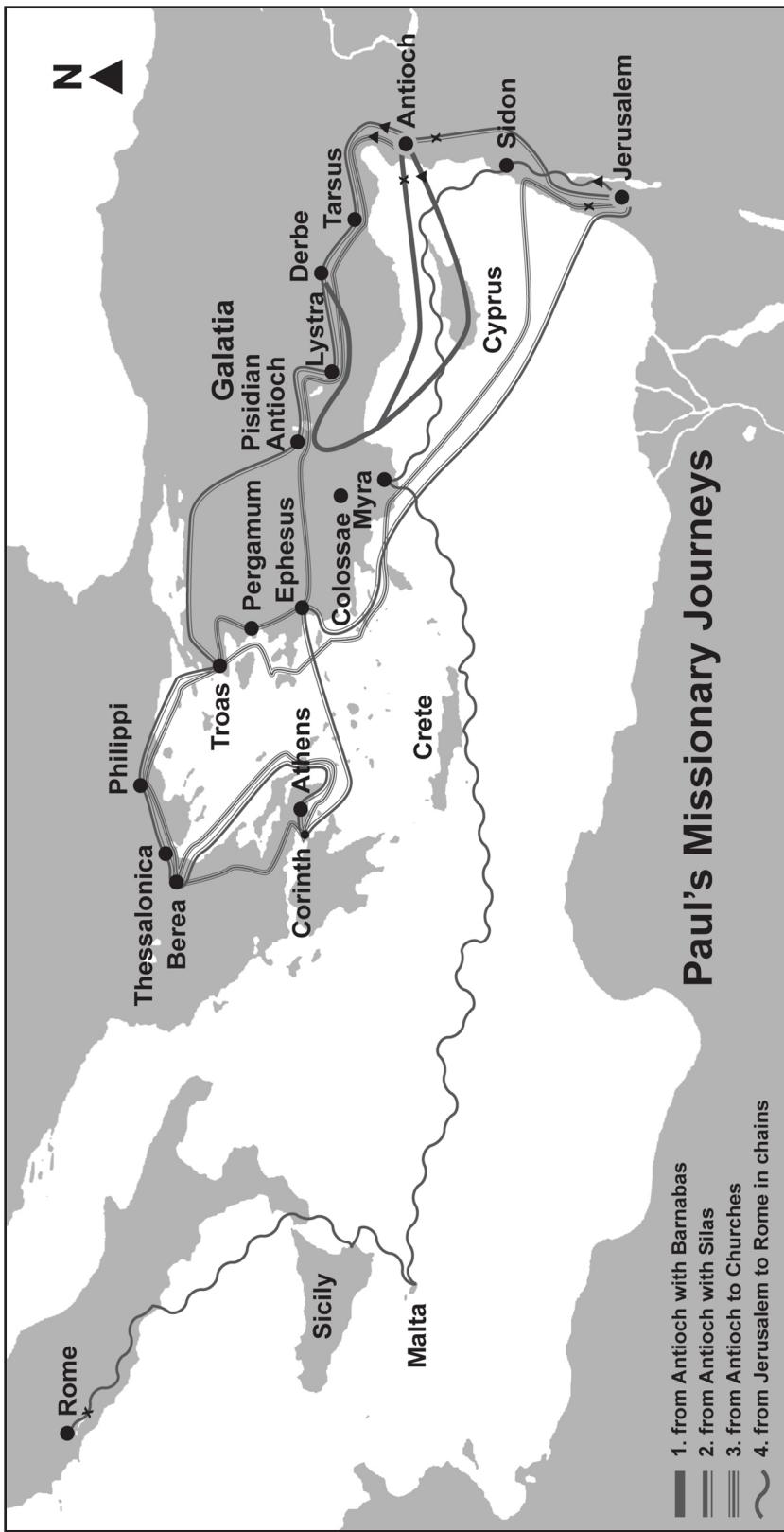

Faraeo alipowaachia watu waende, Mungu hakuwaongozwa kufuata nija ipitayo katika nchi ya Watilisti, ingawa nija hiyo ilikuwa fupi zaidi. Kwa maana Mungu alisema, "Wakikabiliana na vita, wanaweza kubadili mawazo yao na kurudi Misri." - Kutoka 13:17

Jesus' Journeys

Kwa kuwa hata Mwana wa Adamu hakuja ili kutumikiwa, bali kutumika na kuutoa uhai wake uwе fidia kwa ajili ya wengi. - Marko 10:45

Paul's Missionary Journeys

Paulo, mtumishi wa Kristo Yesu, alijetwa kuwa mtume na kutengwa kwa ajili ya Injili ya Mungu, - Warumi 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyrd in Ecuador
 - 1830 John Williams reaches Polynesia
 - 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
 - 1614 Japanese kill 40,000 Christians
 - 1572 Jesuits reach Mexico
 - 1517 Martin Luther leads Reformation
 - 1455 Gutenberg prints first Bible
 - 1323 Franciscans reach Sumatra
 - 1276 Ramon Llull trains missionaries
 - 1100 Crusades tarnish the church
 - 1054 The Great Schism
 - 997 Adalbert martyrd in Prussia
 - 864 Bulgarian Prince Boris converts
 - 716 Boniface reaches Germany
 - 635 Alopen reaches China
 - 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
 - 432 Saint Patrick reaches Ireland
 - 397 Carthage ratifies Bible Canon
 - 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
 - 325 Niceae proclaims God is Trinity
 - 250 Denis reaches Paris, France
 - 197 Tertullian writes Christian literature
 - 70 Titus destroys the Jewish Temple
 - 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
 - 52 Thomas reaches Malabar, India
 - 39 Peter reaches Gentile Cornelius
 - 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

► Who are we?	What are we? ►		Genesis 1:26 - 2:3	
	How are we sinful? ►		Romans 5:12-19	
	Where are we? ◀		Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►		Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa
				Revelation 19:20 Lake of Fire
				Revelation 20:2 Abyss
Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Hatima

Kiswahili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

Kwa sababu hii, enendeni mkwafanyе mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa Jina la Baba na la Mwana na la Roho Mtakatifu, - Mathayo 28:19

